ALEGATA

DO

SPRAWOZDAŃ STENOGRAFICZNYCH

z trzeciéj sesyi czwartego peryodu

SEJMU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem

z r. 1880.

BIBLIOTEKA JAGIELLOŃSKA

Przytém:

INDEKS TYCH ALEGATÓW.

1100. 228/III

418423
III 1880, 1-17

Indeks alegatów.

Liczba alegatu	Treść alegatów.	Stronica sten. sprawozdań
1.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczéj dla znaczniejszych miast i miasteczek	6
2.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie kolaudacyi budowy zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	6
3.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie krajowym na r. 1880.	7
4.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowém funduszów krajowych za r. 1877.	7
5.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowém funduszów krajowych za r. 1878.	7
6.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zarządzie funduszu propinacyjnego	7
7.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o utworzeniu drugiéj posady adjunkta w krajowéj szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie	7
8.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia szkoły wetenaryi i kucia koni we Lwowie	8
9.	Sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego do 31. grudnia 1879.	8
10.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o budowie gmachu sejmowego	8
11.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie umeblowania sali sejmowéj i przyległych ubikacyj w nowym gmachu sejmowym	8
12.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany instrukcyi dla Wydziału krajowego	8
13.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie pokrycia przekroczeń budżetu krajowego funduszu szkolnego na r. 1877.	8
14.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o kredycie dodatkowym dla funduszu szkolnego na r. 1879.	8
15.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o zasiłku dla szkoły żeńskiéj w Tarnowie	9
16.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem ustawy o konkurencyi kościelnéj dla m. Lwowa	9
17.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o utworzeniu przy Wydziale krajowym jednéj posady sekretarza w miejsce posady koncypisty	9
18.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem ustawy drogowéj	9
19.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o uregulowaniu kopytkowego w Tarnowie i w Nowym Sączu	9
20.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o kierunku drogi krajowéj lwowsko-stojanowskiéj	9
21.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie regulacyi górnego Dniestru i rzék doń wpadających	10

Liczba alegatu.		Stronica sten. sprawozd.
22.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie statutu dla zdrojowiska Krynica-Słotwiny	10
23.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o kosztach leczenia ubogich	10
24.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przeniesienia siedziby sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia	10
25.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o przyłączeniu gmin Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice do sądu powiatowego w Przemyślu	10
26.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia nowego sądu powiatowego w Podkamieniu	10
27.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia nowego sądu powiatowego w Mszanie Dolnej	10
28.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie ulepszenia stosunków drobnego kredytu w kraju	15
29	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy o popieraniu melioracyj gruntowych	16
30.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przyspieszenia podziału kraju na okręgi sądów powiatowych	16
31.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zmian terytoryalnego podziału kraju na okręgi sądów a starostw powiatowych	16
32.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o pożyczce 500.000 złt. na zasiewy	24
33.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany okresu wyborczego Reprezentacyj gminnych i powiatowych	24
34.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o stanie funduszów krajowych za lata 1877, 1878, 1879 i 1880	47
35.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1881.	47
36.	Sprawozdanie Wydziała krajowego o potrzebie podwyższenia kredytów w niektórych rubrykach preliminarza funduszu krajowego na r. 1880.	48
37.	Wniosek p. Abrahamowicza z projektem ustawy drogowéj	48
38.	Sprawozdanie komisyi administracyjnéj o ustawie budowniczéj dla znaczniejszych miast i miasteczek	53
39.	Wniosek p. ks. Jana Chełmeckiego w przedmiocie remuneracyj dla katechetów przy szkołach ludowych	73
40.	Przedłożenie rządowe z zamknięciem rachunków funduszów indemnizacyjnych za lata 1878 i 1879.	111
41.	Przedłożenie rządowe z preliminarzem funduszów indemnizacyjnych na rok 1880.	111
42.	Wniosek p. Rapaporta o zarządzenie środków zaradczych przeciw emigracyi do Ameryki	111
43.	Wniosek p. Tyszkiewicza o uwolnienie aktów pośmiertnych przy spadkach niżéj 300 złt. od taksy notaryalnéj	114
44.	Wniosek p. Tyszkiewicza w sprawie ograniczenia wolności dzielenia gruntów włościańskich	115
45.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o utworzenie trzech posad asystentów manipulacyjnych w miejsce dwóch posad kancelistów	129
46.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zaliczk 11.433 złt. 34 ct. udzielonéj gminie m. Krakowa z funduszu szkolnego krajowego	130
47.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych szkół rolniczych w Dublanach	130

Liczba alegatu.		Stroni sprawo
48.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o potrzebie rozszerzenia budynku krajowéj szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	13.
49.	Wniosek p. Madeyskiego o zniesienie prawa propinacyi w m. Lwowie	13(
50.	Wniosek p. Erazma Wolańskiego o powstrzymanie budowy drogi krajowéj z Chorostkowa do Suchostawu	131
51.	Wniosek p. Władysława Wolańskiego w przedmiocie opustu podatków w razie szkód elementarnych	134
52.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj o petycyi komitetu parafialnego w Sanoku o pożyczkę na budewę kościoła w Sanoku*)	1[illegible]
53.	Sprawozdanie komisyi dla spraw nietykalności posłów o wytoczeniu śledzt. wstępnego przeciw posłom Simonowi i Smarzewskiemu	
54.	Przedłożenie rządowe z projektem ustawy o języku wykładowym w wyższém gimnazyum w Brodach*)	
55.	Wniosek p. Maxa o przeniesienie Izby handlowéj z Brodów do Tarnopola	
56.	Wniosek p. Hausnera o przeniesienie centralnych zarządów kolei żelaznych do kraju	
57.	Wniosek p. Pawła Popiela o urządzenie internatu przy seminaryum nauczycielskiém we Lwowie	
58.	Sprawozdanie komisyi petycyjnéj o petycyi Władysława Żubrawskiego konduktora dróg krajowych o zapomogę	
59.	Sprawozdanie komisyi petycyjnéj o prośbie drożnika Fedora Medaka	
60.	Sprawozdanie komisyi petycyjnéj o prośbie Gedeona Gedroicia o zwrot sur 20.740 za dostarczony a następnie zatopiony szuter	
61.	Sprawozdanie komisyi petycyjnéj o prośbie Towarzystwa gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie o subwencyą na budowę własnego gmachu	
62.	Preliminarz funduszu szkolnego krajowego na r. 1881.	
63.	Sprawozdanie komisyi prawniczéj o wniosku względem przyłączenia gmin Chowice, Tyszkowice, Chraplice itd. do sądu powiatowego w Przemyślu	
64.	Sprawozdanie komisyi kultury krajowéj o regulacyi Dniestru	
65.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za r. 1877.	
66.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za r. 1878.	
67.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1880.	
68.	Przedłożenie rządowe z projektem ustawy o rybołowstwie	
69.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o utworzenie odrębnéj gminy miejskiéj Podwołoczyska	
70.	Wniosek p. Jaworskiego o wydanie ustawy o dojazdach kolejowych	
71.	Wniosek p. Sawczyńskiego o ustanowienie posad stałych katechetów przy seminaryach nauczycielskich	
72.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych	
73.	Wniosek p. Golejewskiego o zmiane ustawy o konkurencyi kościel	

Stron. sten. sprawozd.

74. Wniosek p. Tyszkowskiego o zaprowadzenie sądów pokoju lub kolegiów ławników 321
75. Sprawozdanie komisyi administracyjnéj w przedmiocie zniesienia prawa propinacyi w mieście Lwowie 322
76. Sprawozdanie komisyi edukacyjnéj o przeniesieniu siedziby Rady szkolnéj okręgowéj z Mościsk do Jaworowa i z Husiatyna do Trembowli . . 324
77. Sprawozdanie komisyi edukacyjnéj w przedmiocie remunerowania katechetów przy szkołach ludowych 326
78. Sprawozdanie komisyi prawniczéj w przedmiocie przeniesienia siedziby sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia 339
[illegible]. Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie przemysłu domowego i drobnego 352
[illegible]. Wniosek p. Buchwalda w przedmiocie pomnożenia sił nauczycielskich przy szkołach ludowych 352
Sprawozdanie komisyi administracyjnéj w przedmiocie budowy gmachu sejmowego 357
Sprawozdanie komisyi administracyjnéj w sprawie umeblowania sali sejmowéj i przyległych ubikacyj w gmachu sejmowym 358
Spawozdanie komisyi budżetowéj o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego za r. 1878 381
Sprawozdanie komisyi budżetowéj o preliminarzu szkół rolniczych w Dublanach 382
Sprawozdania komisyi petycyjnéj o petycyi Maryanny Motykiewicz o zapomogę, [illegible]dzież o petycyi Przytuliska polskiego we Wiedniu o subwencyę . 397, 398
[illegible]awozdanie komisyi petycyjnéj o prośbie Jana Topolnickiego o dar z łaski dla siet po Karolu Iwanickim 400
[illegible]awozdanie komisyi petycyjnéj o prośbie Antoniny Osińskiej o zaopatrzenie [illegible]dar z łaski 401
[illegible]wozdanie komisyi petycyjnéj z prośby towarzystwa Pań miłosierdzia w Przemy[illegible] wsparcie dla ochrony małych dzieci 401
Sprawozdanie komityi administracyjnéj o petycyi Wydziału powiatowego w Łańcucie w sprawie ustawy wodnéj 404
Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie budowy galic. kolei transwersalnéj. (Przedłożenie rządowe) *). 409
Przedłożenie rządowe z projektem ustawy o zbiorowych kasach zaliczkowych dla gmin 414
Przedłożenie rządowe z preliminarzem funduszów indemnizacyjnych na r. 1881 418
Wniosek p. Ochrymowicza o utworzeniu nowego sądu powiatowego w Borysławiu 418
Wniosek p. Chrzanowskiego w przedmiocie stałéj dotacyi dla kasy krajowéj 418
Wniosek p. Tyszkowskiego w przedmiocie wymiaru konkurencyi rocznéj na cele budowli wyznaniowych i szkolnych 419
Sprawozdanie komisyi budżetowéj o zamknięciu rachunków funduszów indemnizacyjnych z lat 1878 i 1879 422
[illegible] komisyi budżetowéj o preliminarzach funduszów indemni[illegible] 1880 423

Liczba alegatu		Stron. sten. sprawozd.
99.	Sprawozdanie komisyi prawniczéj o wniosku p. Tyszkiewicza względem uwolnienia aktów pośmiertnych od opłaty taks notaryalnych	425
100.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj o utworzenie drugiéj posady adjunkta przy szkole gospodarstwa lasowego*)	445
101.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj o preliminarzu szkoły lasowéj na r. 1880*)	445
102.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj o zasiłkach dla towarzystw rolniczych krakowskiego i galicyjskiego*)	447
103.	Sprawozdanie komisyi lustracyjnéj w przedmiocie zarządu funduszem propinacyjnym*)	447
104.	Wniosek p. Majera w sprawie klinik Krakowskich	454
105.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj z wniosku Wydziału krajowego o utworzeniu jednéj posady sekretarza przy Wydziale krajowym	455
106.	Sprawozdanie komisyi o wnioskach Wydziału krajowego z powodu żądanego przez Radę szkolną kredytu dodatkowego na r. 1879.	459
107.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie kopytkowego dla gminy m. Tarnopola	459
108.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie prawa poboru kopytkowego dla gminy Kołomyi	459
109.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie dodatkowych kredytów na potrzeby szkolne w latach 1880. i 1881.	490
110.	Wniosek p. Madeyskiego z projektem noweli do ustawy propinacyjnéj co do zaprzysiegania świadków przy rozprawach o pokątny wyszynk	491
111.	Sprawozdanie komisyi z projektów do ustawy drogowéj i ustawy o publicznych dojazdach kolejowych	493
112.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj w przedmiocie regulacyi rzeczki Żabnicy w powiecie tarnowskim**)	542
113.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj w przedmiocie utworzenia trzech posad asystentów manipulacyjnych w miejsce dwóch posad kancelistów przy Wydziale krajowym	552
114.	Sprawozdanie komisyi o zamknięciu rachunków funduszów samoistnych za lata 1877. i 1878.	553
115.	Sprawozdanie komisyi w przedmiocie subwencyi dla szkoły przemysłowéj w Przemyślu	555
116.	Sprawozdanie komisyi o zasiłku dla Towarzystwa św. Józefa z Arymatei	556
117.	Sprawozdanie komisyi w sprawie rozszerzenia budynku krajowéj szkoły gospodarstwa lasowego	556
118.	Sprawozdanie komisyi w przedmiocie ustanowienia w Tarnowie ekspozytury biura melioracyjnego	557
119.	Sprawozdanie komisyi o wniosku posła Majera w przedmiocie klinik krakowskich	558
120.	Wniosek p. Torosiewicza o zakupno drukarni	576
121.	Sprawozdanie komisyi w przedmiocie reformy szkół średnich	577

*) Liczba bieżąca tego alegatu jest w tekście sprawozdania stenograficznego mylnie podana.

**) Liczba bieżąca tego alegatu jest w tekście sprawozdania stenograficznego mylnie jako „110“ podana, a na [illegible] jest uwidoczniona.

Liczba allegatu		Stronica sten. sprawozd.
122.	Sprawozdanie komisyi o kredytach dodatkowych na potrzeby szkolne w r. 1880.	602
123.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj o zażądanych przez Wydział krajowy kredytach na wydatki kwaterunku c. k. wojska	603
124.	Wniosek p. Jana Stadnickiego o przekopanie kanału łączącego Dniestr z Sanem	614
125.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj o budżecie krajowym na rok 1880	615
126.	Sprawozdanie komisyi petycyjnéj z prośby bractwa św. Mikołaja w Stanisławowie o subwencyę dla bursy	728
127.	Sprawozdanie komisyi budżetowéj w przedmiocie pożyczki 500.000 złt. na zasiewy dla ludności wiejskiéj	734
128.	Sprawozdanie komisyi górniczéj w sprawach górniczych	735
129.	Sprawozdanie komisyi w sprawie pożyczki na restauracyę szpitala sióstr miłosierdzia we Lwowie	737
130.	Sprawozdanie komisyi o preliminarzu szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na r. 1881	738
131.	Sprawozdanie komisyi o kierunku drogi Lwowsko-Stojanowskiéj	739
132.	Sprawozdanie komisyi w przedmiocie internatów dla uczniów seminaryum nauczycielskiego we Lwowie	769
133.	Sprawozdanie komisyi o preliminarzach funduszów indemnizacyjnych na rok 1881	785
134.	Sprawozdanie komisyi w przedmiocie popierania melioracyj gruntowych	787
135.	Sprawozdanie komisyi w sprawie zaprowadzenia nauki rolnictwa w akademiach	796
136.	Sprawozdanie komisyi w przedmiocie konkurencyi kościelnéj w m. Lwowie	799
137.	Sprawozdanie komisyi o preliminarzu krajowych szkół rolniczych w Dublanach	801
138.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie budowy drogi krajowéj zborowsko-załozieckiéj	805
139.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie budowy laboratoryum chemicznego w Dublanach	810
140.	Sprawozdanie komisyi w przedmiocie języka wykładowego w gimnazyum w Brodach	810
141.	Sprawozdanie komisyi w sprawach przemysłu domowego i drobnego	837
142.	Sprawozdanie komisyi w przedmiocie utworzenia sądu powiatowego w Borysławiu	848
143.	Sprawozdanie komisyi o preliminarzu folwarku w Dublanach na r. 1881	850
144.	Sprawozdanie komisyi o pokryciu niedoborów funduszu krajowego i uposażeniu funduszu budowy gmachu sejmowego	851
145.	Wniosek p. Tyszkowskiego w przedmiocie uwolnienia zaprzęgów przejeżdżających przez miasto od opłat miejskich	856
146.	Sprawozdanie komisyi o petycyi gmin czarnodunajeckich o oddanie im napowrót zarządu majątku gminnego	856
147.	Sprawozdanie komisyi o wniosku p. Chrzanowskiego w przedmiocie zaopatrzenia kasy krajowéj w stałą dotacyę	882
148.	Sprawozdanie komisyi o wyniku badań Wydziału krajowego w przedmiocie leczenia ubogich chorych ze skarbu krajowego	886

Liczba alegatu.		Stronica sten. sprawozd.
149.	Sprawozdanie komisyi o sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. czerwca 1878 do 31. grudnia 1879 . . .	888
150.	Sprawozdanie komisyi o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na r. 1881.	910
151.	Sprawozdanie komisyi budżetowej o budżecie krajowym na r. 1881. .	917
152.	Sprawozdanie komisyi o petycyi Dra Neussera o zaliczkę*) . .	946
153.	Sprawozdanie komisyi o noweli do ustawy o zniesieniu prawa propinacyi zmieniającéj §. 34. tejże ustawy	969
154.	Sprawozdanie komisyi w przedmiocie wykonania budowy kolei t. z. transwersalnej z Husiatyna do Żywca	989
155.	Sprawozdanie komisyi w sprawie utworzenia odrębnéj gminy miejskiej Podwołoczyska	1067
156.	Sprawozdanie komisyi w przedmiocie szkół rolniczych w Dublanach .	1068
157.	Sprawozdanie komisyi w przedmiocie obecnego stanu regulacyi podatku gruntowego	1101

Nie przyszły pod obrady Sejmu:

158. Sprawozdanie komisyi o petycyi gminy m. Mielca o przyjęcie tamtejszej 4 klasowéj szkoły na etat krajowy.
159. Sprawozdanie komisyi o petycyi Wydziału Rady powiatowéj przemyskiéj w sprawie działalności c. k. uprz. galic. zakładu kredytowego włościańskiego.
160. Sprawozdanie komisyi względem zmiany terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i starostw.
161. Sprawozdanie komisyi o petycyi Aleksego Robakowskiego, emeryt. dyrektora c. k. kasy krajowej a sprawie spiesznego załatwienia jego rekursu w Ministerstwie skarbu.
162. Sprawozdanie komisyi w przedmiocie zmiany ustawy o ochronie własności polnéj.
163. Sprawozdanie komisyi w przedmiocie utworzenia nowego c. k. sądu powiatowego w Mszanie dolnej.
164. Sprawozdanie komisyi w przedmiocie zawezwania c. k. Rządu o rychłe przeprowadzenie terytoryalnego podziału kraju na c. k. sądy powiatowe i starostwa.
165. Sprawozdanie komisyi w przedmiocie ustawy ku podniesieniu rybołowstwa w wodach wewnątrz kraju.
166. Sprawozdanie komisyi względem przeniesienia siedziby sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia.
167. Sprawozdanie komisyi w przedmiocie przeniesienia siedziby izby handlowej z Brodów do Tarnopola.
168. Sprawozdanie komisyi w przedmiocie zaprowadzenia sądów pokoju, lub kolegiów ławników przy sądach powiatowych.
169. Sprawozdanie komisyi o zamknięciu rachunków fundacyi hr. Skarbka.
170. Sprawozdanie komisyi o wniosku p. Tyszkiewicza względem ograniczenia wolności dzielenia gruntów.
171. Sprawozdanie komisyi o wniosku p. Er. Wolańskiego w sprawie powstrzymania budowy drogi krajowej z Chorostkowa do Suchostawu.

*) Liczba bieżąca tego alegatu w tekście sprawozdań stenogr. opuszczona.

L. W. kr. 3369 z r. 1879.

Alegat. 1.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla gmin miejskich: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Kołomyja, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Śniatyn, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Wadowice, Złoczów i Żółkiew.

Wysoki Sejmie!

W roku 1878. przedłożył był Wydział krajowy Wysokiej Izbie projekt ustawy budowniczej dla wszystkich miast i miasteczek w kraju z wyjątkiem kr. stoł. miasta Lwowa i kr. gł. miasta Krakowa. Uchwałą z 12. września 1878 została ta sprawa przekazaną komisyi administracyjnej, która wygotowała swe sprawozdanie dnia 6. października 1878 do l. 665/S i przedłożyła je Wysokiemu Sejmowi, lecz z powodu zamknięcia Sejmu nie przyszedł ten przedmiot pod obradę Wysokiej Izby. Wydział krajowy, chcąc ponowić swoje zeszłoroczne przedłożenie, zbadał, o ile różni się projekt komisyi administracyjnej od projektu Wydziału krajowego i przyszedł do rezultatu, że zasadniczo różni się projekt komisyi administracyjnej w następujących trzech kierunkach:

I.

Wydział krajowy proponował ustawę budowniczą dla wszystkich miast i miasteczek z wyjątkiem Lwowa i Krakowa, a tych mamy w kraju 295, — komisya administracyjna zaś ograniczyła swój projekt do 24 znaczniejszych miast i miasteczek, motywując tę zmianę w projekcie Wydziału krajowego tem, że już w roku 1865. uznało c. k. Namiestnictwo na podstawie przedłożonych sprawozdań c. k. władz powiatowych, że z powodu różnorodności stosunków miejscowych wydanie jednolitego regulaminu budowniczego dla wszystkich gmin jest niewykonalnem, a przy rozprawie ankietowej w roku 1877. zwołanej przez Wydział krajowy odzywały się poważne głosy za tem, aby się na razie ograniczyć na wydaniu ustawy budowniczej tylko dla znaczniejszych miast, mianowicie dla miast dawnych obwodowych.

Dalej przytacza komisya administracyjna w swych powodach, że zbadawszy z dat statystycznych stosunki ludności miast i miasteczek, zamożność mieszkańców, przemysł i handel, przyszła do przekonania, że między temi miastami i miasteczkami znaczna zachodzi różnica stosunków

ekonomicznych i społecznych, że mianowicie są miasta i miasteczka, które posiadają większy procent ludności zamożnej i inteligentnej, które są siedzibą urzędów, szkół wyższych, zakładów publicznych i stowarzyszeń finansowych; że przeto w tych miejscowościach z większą dla mieszkańców łatwością i z pewniejszą rękojmią skutku dadzą się przeprowadzić postanowienia ustawy budowniczej, szczególnie te, które ze względu na bezpieczeństwo publiczne przy stawianiu nowych i utrzymaniu istniejących zabudowań wymagają wydatków i ofiar, ścieśniając wolność właścicieli w granicach dla dobra ogółu wskazanych, gdy przeciwnie w mniejszych miastach i miasteczkach taka ustawa budownicza praktycznie nie dałaby się w zupełności wykonać.

Z tych powodów proponuje komisya administracyjna wydanie ustawy budowniczej tylko dla 24 imiennie poszczególnionych miast i miasteczek, nadmieniając, że dla innych miast i miasteczek nie jest przez to wykluczona możność uzyskania w swoim czasie rozciągnięcia tej ustawy na nie, skoro się okaże, że się wzniosły do tego stopnia, że wykonanie tej ustawy nie ulegnie żadnym trudnościom.

II.

Dalej różni się zasadniczo projekt komisyi administracyjnej od projektu Wydziału krajowego w tem, że Wydział krajowy wyklucza z toku instancyi w sprawach budowniczych Radę gminną jako drugą instancyę, podczas gdy projekt komisyi administracyjnej, zachowując zwykły tok instancyi ustawą gminną przepisany, wprowadza napowrót Radę gminną jako drugą instancyę.

Powody, którymi komisya administracyjna tę zmianę uzasadnia, są następujące:

Obawa Wydziału krajowego, że załatwiania spraw budowniczych ulegać będą długo trwającej zwłoce z powodu, że Rada gminna nierychło się zbierze lub nierychło do załatwienia sprawy przystąpi, nie może tak daleko zaprowadzić, żeby instytucyę Rad gminnych w sprawach budowniczych zupełnie wykluczyć, zwłaszcza, że Rada gminna zupełnie obznajomiona ze stosunkami miejscowymi, zdoła łatwiej i prędzej rozstrzygnąć sprawę niż Wydział powiatowy, który z aktów czerpać musi objaśnienia, a w razie niedokładności żądać musi uzupełnienia.

Dalszy powód pominięcia Rady gminnej jako II. instancyi a mianowicie, że zwierzchność gminna często popada w ten błąd, że albo wnosi sprawę do Rady gminnej do rozstrzygnięcia w pierwszej instancyi, albo przedkłada rekurs przeciw owemu orzeczeniu wprost Wydziałowi powiatowemu do decyzyi jako drugiej instancyi, — zbija komisya administracyjna tem, że wadliwości tego rodzaju mogłyby się zdarzać tylko po wsiach i mniejszych miasteczkach, gdzie władza oddaną jest w ręce zazwyczaj mniej inteligentnych, z ustawami i porządkiem załatwiania spraw mniej obeznanych osób; lecz zarzut ten nie może się odnosić do tych znaczniejszych gmin miejskich, którym (wedle projektu komisyi) ustawa budownicza nadaną być ma, gdyż tam są urzędy i Rady gminne złożone z ludzi inteligentnych, które są w stanie funkcyonować prawidłowo ze świadomością ustaw i przestrzegać ściśle wytkniętego im zakresu działania.

III.

Wreszcie zmieniła komisya administracyjna zasadniczo projekt Wydziału krajowego co do budowli na obszarach dworskich, które nie są wcielone do związku gminy miejskiej.

Wydział krajowy proponował: żeby plany budynków, mających stanąć w miastach i miasteczkach na obszarze dworskim, n i e n a l e ż ą c y m do związku gminy, były przedkładane Wydziałowi powiatowemu do zatwierdzenia, jeżeli obszar dworski występuje jako budujący.

Wedle tego postanowienia przez Wydział krajowy proponowanego należy rozróżnić:

a) Obszary dworskie wcielone do związku gminy — i

b) Obszary dworskie niewcielone do związku gminy.

Do pierwszej kategoryi należą obszary dworskie, które albo w moc ustawy (§. 1. ustawy o obszarach dworskich) albo w skutek dobrowolnego połączenia się z gminą (§. 2., 3. i 4. ustawy o obszarach dworskich) zostały do związku gminy wcielone.

Do drugiej kategoryi należą wszystkie inne t. j. po za związkiem gmin miejskich zostające obszary dworskie.

Ponieważ do pierwszej kategoryi należące t. j. do związku gminy wcielone obszary dworskie, pod względem administracyjnym przestają istnieć jako odrębne ciało i stanowią składową część tej gminy, z którą złączone zostały, idzie za tem, że na tych obszarach dworskich wszystkie czynności tak własnego jak poruczonego zakresu działania wykonuje gmina, a więc i wszystkie sprawy budownicze należą już same przez się do zakresu działania gminy. Dla tego też Wydział krajowy w swym projekcie nie zamieścił żadnego szczegółowego postanowienia co do wcielonych obszarów dworskich czy to w miastach (§. 1. ustawy o obszarach dworskich) czy w miasteczkach (§. 2., 3. i 4. pomienionej ustawy) i zajął się w §. 75. swego projektu wyłącznie tylko budowlami na niewcielonych obszarach dworskich.

Co do tych obszarów dworskich zamieścił Wydział krajowy w §. 75. postanowienie, że plany budynków mających stanąć w miastach i miasteczkach na obszarze dworskim nienależącym do związku gminy, muszą być przedłożone Wydziałowi powiatowemu do zatwierdzenia, jeżeli obszar dworski występuje jako budujący.

W tem postanowieniu nie zrobił Wydział krajowy żadnej różnicy między miastami i miasteczkami, albowiem sądził, że co do miast, nawet te posiadłości dominikalne, które nie są położone w obrębie miasta, które przeto stanowią odrębny obszar dworski, które jednak wraz z gminą miejską stanowiły wedle metryki gruntowej z roku 1820. jedną gminę podatkową, a obecnie stanowią jedną gminę katastralną, z powodu blizkiego położenia obszaru dworskiego obok gminy miejskiej i wspólnego interesu co do spraw budowniczych, powinny być poddane pewnym ograniczeniom.

Co do miasteczek zaś, okazały się ograniczenia przez Wydział krajowy proponowane tem pożądańsze, ile że §. 1. ustawy o obszarach dworskich odnosi się tylko do miast, a za tem idzie, że w miasteczkach nawet takie posiadłości niegdyś dominikalne, które leżą w obrębie miasteczka, stanowią odrębne ciało administracyjne t. j. osobny obszar dworski.

Proponując powyższe postanowienie pragnął Wydział krajowy pozyskać rękojmię, że budowle obszaru dworskiego zostawać będą w harmonii z całością ulic lub placów, a z drugiej strony nie obawiał się, ażeby kontrola taka była uciążliwą, albo łączyła się ze stratami dla osób interesowanych. W tych bowiem wypadkach tok instancyi byłby jeszcze krótszy niż w innych, a łatwość odwołania się do Wydziału krajowego usunęłaby zupełnie wszelkie obawy.

Komisya administracyjna zmieniła projekt Wydziału krajowego co do budowli prowadzonych na obszarach dworskich do związku gminy niewcielonych, w następujących dwóch kierunkach:

a) Przedewszystkiem poddała komisya administracyjna postanowieniom ustawy budowniczej tylko miasteczka, które nie są wcielone do związku gminy, wykluczając niewcielone miasta; lecz i co do miasteczek ograniczyła komisya postanowienia ustawy budowniczej tylko do tych części obszaru dworskiego, które leżą w obrębie miasteczka — podczas gdy Wydział krajowy wszystkie miasta i miasteczka, które nie są wcielone do związku gminy a więc i parcele, które nie leżą w obrębie gminy miejskiej, poddał osobnemu postanowieniu §. 75.

b) Zamiast poddania obszarów dworskich położonych w obrębie miasteczka pod Wydział powiatowy, jak to proponował Wydział krajowy — przyznała komisya administracyjna gminie i jej

organom wszystkie atrybucye, przysługujące im na terytoryum gminnem, motywując tem, że w sprawach budowniczych wchodzą w grę najżywotniejsze interesa gminy, należy przeto w tych sprawach przyznać gminie głos stanowczy.

Po dokładnem rozpatrzeniu wyżej poszczególnionych trzech zasadniczych zmian, w projekcie Wydziału krajowego uskutecznionych przez komisyę administracyjną, przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że zmiany te, jak niemniej inne drobniejsze są ze wszech miar uzasadnione, dla tego też przedkłada Wydział krajowy projekt ustawy budowniczej dla 24 gmin miejskich w brzmieniu przez komisyę administracyjną uchwalonem — z wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić obok załączony ·/. projekt ustawy budowniczej dla wymienionych w nim miast i miasteczek.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 5. maja 1879.

Przewodniczący
Ludwik hr. **Wodzicki** w. r.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca
Dr. **Franciszek Smolka** w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat do L. W. kr. 3369 z r. 1879.

USTAWA

z dnia .....

zawierająca przepisy budownicze dla gmin miejskich: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Kołomyja, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Śniatyn, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Wadowice, Złoczów i Żółkiew.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Gminom miejskim: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Kołomyja, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Śniatyn, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Wadowice, Złoczów i Żółkiew, nadaję załączoną ustawę budowniczą.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa budownicza

dla gmin miejskich: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Kołomyja, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Śniatyn, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Wadowice, Złoczów i Żółkiew.

Rozdział I.

O pozwoleniu na budowę (konsensie).

§. 1.

Budowy wymagające konsensu w ogóle.

Do budowy nowego lub przekształcenia starego budynku, do zaprowadzenia w istniejącym budynku takich zmian, które wpłynąć mogą na jego trwałość, bezpieczeństwo od ognia, warunki sanitarne, lub na prawa sąsiadów, potrzebnem jest pozwolenie zwierzchności gminnej (konsens).

Wyjęte są z pod tego obowiązku budowle wykonywane na cele publiczne kosztem państwa, kraju, powiatu lub kosztem funduszu publicznego.

Przy budowlach tego rodzaju należą do zakresu działania gminy tylko czynności co do oznaczenia linii regulacyjnej i poziomu, wysłuchania sąsiadów i innych interesentów i wykonywania policyi bezpieczeństwa podczas prowadzenia budowy.

§. 2.

Roboty szczegółowe wymagające konsensu.

W szczególności wymagają konsensu w §. 1. przepisanego następujące roboty:

a) Dobudowanie nowej części do istniejącego budynku.

b) Budowa studzien i piwnic.

c) Budowa nowych lub zmiana istniejących kanałów, ścieków, jam kloacznych, wychodków i zbiorników na wodę lub nawóz.

d) Budowa nowych lub zmiana istniejących ognisk i kominów.

e) Przeistoczenie pomieszkań na sklepy, szopy, warsztaty, budynki gospodarskie lub łazienki i odwrotnie.

f) Przeistoczenie niezamieszkałych budynków lub ich części na mieszkania.

g) Wyprowadzenie lub zniesienie murów ogniowych, wyprowadzenie lub zniesienie wszelkich ścian.

h) Zmiana frontu od ulicy.

i) Wybicie drzwi lub okien ku ulicy lub ku domom sąsiednim i urządzenie wystawy sklepowej.

k) Przeistoczenie lub podwyższenie dachu.

l) Zmiana powały, belków, wiązań, sklepień i t. d.

m) Stawianie słupów żelaznych, kamiennych lub drewnianych przy ulicy albo placu publicznym, oraz ustawianie ciężkich przedmiotów (posągów, kopuł i t. d.) nad gzymsami okapowymi.

n) Wszelkie roboty połączone z wykopami ziemnymi.

o) Odgraniczenie i odgrodzenie gruntów prywatnych od ulic i placów publicznych.

§. 3.

Pomniejsze zmiany.

Pomniejsze zmiany w istniejącym budynku, które nie należą do rzędu robót w §. 2 wymienionych, nie wpływają na trwałość budynku, jego bezpieczeństwo od ognia lub warunki sanitarne, wreszcie nie dotykają praw sąsiadów, mogą być wykonane bez konsensu, jeżeli zwierzchność gminna, którą strona interesowana ma o tem naprzód pisemnie uwiadomić, nie oznajmi do trzech dni, że do wykonania zamierzonych zmian potrzebny jest jej konsens.

Przeciw orzeczeniu zwierzchności gminnej, uznającemu potrzebę konsensu, rekurs nie ma miejsca.

§. 4.

Bez uwiadomienia zwierzchności gminnej (§. 3) mogą być wykonane tylko roboty mające na celu utrzymanie budynków w dobrym stanie, a w szczególności zewnętrzne i wewnętrzne oczyszczenie lub odświeżenie, ułożenie nowej podłogi, naprawa drzwi i okien istniejących, naprawa komina niepołączona z żadną zmianą

jego konstrukcyi wewnętrznej lub zewnętrznej, wreszcie pomniejsze naprawy pieców i ognisk na dotychczasowem miejscu.

§. 5.

Linia regulacyjna i poziom. Wywłaszczenie.

Jeżeli nowy budynek ma stanąć przy ulicy lub placu publicznym, budujący jest obowiązany wyjednać sobie u naczelnika gminy przed wniesieniem podania o konsens albo równocześnie z tem podaniem, oznaczenie linii regulacyjnej i poziomu.

W tym celu załączyć należy do podania plan sytuacyjny i niwelacyjny w dwóch egzemplarzach. Na planie sytuacyjnym mają być dokładnie oznaczone granice ulicy lub placu publicznego i granice sąsiednich realności. Naczelnik gminy zarządzi w skutek takiego podania oględziny w obecności zawezwanych sąsiadów, którym służy prawo wnoszenia zarzutów do protokołu. Na podstawie takiego dochodzenia, naczelnik oznaczy w ciągu ośmiu dni linię regulacyjną i poziom zamierzonej budowy.

Jeżeli w skutek oznaczenia linii regulacyjnej okaże się potrzeba cofnięcia budowy po za dotychczasową linię frontową, albo wysunięcia onej naprzód, wówczas w pierwszym przypadku właściciel gruntu budowlanego obowiązany jest za wynagrodzeniem odstąpić gminie na własność część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną; w drugim zaś przypadku nabyć na własność od dotychczasowego właściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, którą to część gruntu właściciel jemu odstąpić jest winien.

Gdyby w tych przypadkach, co do wysokości wynagrodzenia ugoda do skutku nie przyszła, będzie takowa oznaczoną przez sądowe orzeczenie; co jednakże nie wstrzymuje ostatecznego ustanowienia linii regulacyjnej i dalszej pertraktacyi budowniczej.

Jeżeli budujący grunt obcy pod budowę zajmuje, konsens na budowę może być tylko wówczas jemu udzielony, jeżeli wykaże, że otrzymał zezwolenie właściciela tego gruntu, lub że dał dostateczne zabezpieczenie wypłaty wynagrodzenia, przez Sąd orzec się mającego.

Co do kwestyi, jak ma być oznaczona linia regulacyjna i jaką przestrzeń gruntu pod budowę odstąpić lub zająć należy, wykluczona jest droga prawa.

§. 6.

Plan budowy.

Plan budowy, na którym podpisać się powinien jego autor i budujący, ma obejmować:

a) Plan sytuacyjny, uwidoczniający położenie i granice: gruntu zabudować się mającego, przyszłego budynku, istniejących na gruncie budowlanym starych zabudowań; dziedzińców i ogrodów, sąsiednich realności z wymienieniem ich właścicieli i oznaczeniem liczb konskrypcyjnych lub katastralnych, oraz wykazujący kierunek przylegającej ulicy lub placu publicznego, z oznaczeniem szerokości i linii frontowych.

b) Plan niwelacyjny a mianowicie przekrój podłużny i poprzeczny przez środek ulicy, z dokładnem oznaczeniem liczbami wszystkich znaczniejszych wzniesień i wysokości progu drzwi wchodowych nowej budowy.

c) Plany poziome wszystkich piątr, piwnic i poddasza, przekrój podłużny i poprzeczny, tudzież fasadę budynku od ulicy z oznaczeniem wysokości sąsiednich domów.

Na planie piwnic powinny być uwidocznione doły kloaczne, kanały domowe, ich połączenie z kanałem głównym, przekrój poprzeczny i spadek, wreszcie ścieki i studnie.

Na planie poddasza przedstawić należy wszystkie mury strychowe, kominowe i ogniowe.

Niezwykłe konstrukcye, mianowicie żelazne, mają być przedstawione w szczegółowych rysunkach.

§. 7.

Skala planów.

Wszelkie plany mają być rysowane według miary metrycznej, a mianowicie:

a) Plany sytuacyjne obejmujące większą przestrzeń w skali 1 : 500 czyli 10 cm.=50 m., przy mniejszej przestrzeni w skali 1 : 250 czyli 10 cm.=25 m.

b) Plany niwelacyjne co do długości, należy oznaczyć według skali planu sytuacyjnego a miarę wysokości według skali 10 razy powiększonej.

c) Plany budowy mają być zastosowane do skali 1 : 100 czyli 10 cm.=10 m.

Rysunki szczegółowe i konstrukcyjne mają być w takiej skali rysowane. ażeby umożliwione było ich dokładne rozpoznanie a mianowicie w stosunku 1 : 10, 1 : 20, 1 : 50 itd.

§. 8.

Wyjątek dla budowli przedmiejskich.

Przy małych budowlach przedmiejskich naczelnik gminy może wziąć za podstawę pertraktacyi budowniczo-policyjnej także plany nieodpowiadające wszystkim tym

warunkom, jeżeli tylko one dają trafny obraz sytuacyi, kształtu i rozkładu budowli.

§. 9.

Komisyjne zbadanie planów.

W przeciągu ośmiu dni po wniesieniu podania o konsens, odpowiadającego wszelkim wymaganiom niniejszej ustawy, naczelnik gminy zarządzi przez swoje organa techniczne i administracyjne zbadanie planów w obecności budującego lub jego pełnomocnika, sąsiadów, a jeżeli ustanowiony został fachowy kierownik budowy, także i w jego obecności.

W braku własnego organu technicznego, powoła naczelnik do komisyjnego badania planów jednego znawcę nieinteresowanego w tej sprawie. Jeżeliby to połączone było z kosztami, ponosić ma takowe podający o konsens.

Naczelnik gminy naznacza termin komisyjnego zbadania planów, wzywa do udziału osoby powyżej wskazane i jeżeli sam nie może kierować czynnością, deleguje do tego innego członka zwierzchności gminnej.

§. 10.

Postępowanie przy komisyjnem zbadaniu planów.

Komisya mająca zbadać plan budowy spisze z swej czynności protokół.

Po technicznem zbadaniu planu i wyświeceniu zachodzących wątpliwości, następuje wysłuchanie opinii sąsiadów, którzy mają być zapytani, czy i jakie zarzuty przeciw zamierzonej budowie mają.

W razie podniesienia zarzutów ze strony sąsiadów, komisya starać się będzie o ich usunięcie w drodze ugody i wynik rokowań zapisze do protokołu.

Protokół ten podpisany przez wszystkich uczestników komisyi, służyć będzie za podstawę ostatecznego załatwienia podania o konsens ze strony zwierzchności gminnej, która w przeciągu dziesięciu dni po odbyciu komisyi wydać ma pisemne orzeczenie, pozwalające na zamierzoną budowę lub odmawiające pozwolenia. Zastrzeżone przez zwierzchność gminną warunki lub zmiany, mają być dokładnie wskazane w orzeczeniu i ile możności zaznaczone na planach, z których jeden egzemplarz tak w tym wypadku jak i w razie bezwarunkowego pozwolenia pozostanie w aktach a drugi zwrócony zostanie podającemu o konsens.

Załatwienie podania w wypadkach w §. 3 wskazanych, nastąpić musi w trzech dniach.

§. 11.

Prawa prywatne.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie podniesiono zarzuty pochodzące z tytułu prawa prywatnego i takowe przy komisyjnem zbadaniu planów nie mogły być w drodze ugody usunięte, może konsens na budowę, której względy publiczne nie stoją na przeszkodzie, być udzielony z zastrzeżeniem co do zarzutów z tytułu prawa prywatnego uczynionych, odnośnie do których zwierzchność gminna odesłać ma strony do drogi prawa i ograniczyć się na orzeczeniu, czy i o ile zamierzona budowa ze względów publicznych dozwoloną być może.

Podniesione z tytułu prawa prywatnego zarzuty, odesłane do drogi prawa, należy w uchwale załatwiającej podanie wyraźnie przytoczyć.

Sąd rozstrzyga, czy budowa, dopuszczona ze względów publicznych, przeciw której podniesiono zarzuty prawne — prywatne, ma być aż do rozstrzygnienia sporu wstrzymaną, albo czy i pod jakimi warunkami może być tymczasem prowadzoną (§§. 340, 341, 342 ust. cywil.)

O innych zarzutach rozstrzyga zwierzchność gminna.

§. 12.

Załatwienie podania o konsens.

O załatwieniu podania o konsens zawiadomi zwierzchność gminna pisemnie w każdym razie oprócz budującego, także strony interesowane.

§. 13.

Rozpoczęcie budowy.

Budowa może być rozpoczęta dopiero wtedy, gdy orzeczenie zawierające konsens stało się prawomocnem. Prawomocnem zaś staje się to orzeczenie wtedy, jeżeli do 14 dni po jego doręczeniu nie wniesiono żadnego rekursu.

§. 14.

Odnowienie konsensu.

Otrzymany konsens na budowę gaśnie, jeżeli dozwolona w nim budowa nie została rozpoczęta w przeciągu dwóch lat po zapadłej prawomocności orzeczenia. Jeżeli budowa rozpoczęta przed upływem tego terminu przerwaną została przez przeciąg dwóch lat, zwierzchność gminna ma być naprzód uwiadomiona o zamierzonem dalszem prowadzeniu budowy celem rozstrzygnięcia, czy budowa może być dokończona na podstawie pierwotnego planu, lub czy ze względu na zmienione stosunki zachodzi potrzeba rewizyi planów i odnowienia konsensu.

Postępowanie w razie odnowienia konsensu ma być zastosowane do postanowień §§. 9 i 10.

§. 15.

Budowy na cele przemysłowe.

Przy budowach na przedsiębiorstwa przemysłowe, które w myśl ustawy przemysłowej wymagają zezwolenia władzy politycznej, pertraktacya budownicza ma być ile możności połączona z pertraktacyą przemysłowo-policyjną.

W każdym razie konsens na taką budowę może być udzielony dopiero po prawomocnem zezwoleniu na prowadzenie przedsiębiorstwa.

§. 16.

Budowy obok dróg publicznych i kolei żelaznych.

Przy budowach obok dróg państwowych lub kolei żelaznych mają być zastosowane przepisy w tej mierze obowiązujące.

Odległość budynku od drogi krajowej i powiatowej ma wynosić przynajmniej trzy metry, a od drogi gminnej dwa metry. Wyjątek stanowią ulice i place, posiadające ustalone linie regulacyjne.

Rozdział II.

Szczgółowe przepisy o budowlach.

§. 17.

Kierownictwo budowy.

Przy każdej budowie należy do samoistnego wykonywania robót murarskisch i ciesielskich używać tylko murarzy i cieśli posiadających przepisaną w ustawie przemysłowej koncesyę.

Jeżeli do wykonania budowy ustanowiony zostaje kierownik, upoważniony w myśl ustawy przemysłowej do wykonywania takich czynności, budujący jest obowiązany uwiadomić o tem naczelnika gminy i wskazać nazwisko kierownika. Wszelka zmiana w tem kierownictwie ma być także podaną do wiadomości naczelnika.

Przy znaczniejszych budowlach naczelnik gminy może znaglić budującego do ustanowienia takiego kierownika.

Kierownik budowy jest zarówno jak budujący odpowiedzialny za wszelkie naruszenie warunków konsensu, za odstąpienie od zatwierdzonych planów i w ogóle za wszelkie uchybienie przeciw przepisom tej ustawy.

Odstąpienie od zatwierdzonych planów jest dozwolone tylko w wypadkach, w których według §. 3. wystarcza uwiadomienie zwierzchności gminnej. Każde jednak

odstąpienie od planu zatwierdzonego ma być podane do wiadomości zwierzchności gminnej.

§. 18.

Skład materyałów budowlanych.

Bez pozwolenia naczelnika gminy nie wolno składać na ulicy lub placu publicznym ani rumowiska ani materyału budowlanego.

Udzielając takie pozwolenie naczelnik może ustanowić stosowną opłatę, która wpływać ma do funduszu przeznaczonego na utrzymanie ulic i placów w stanie odpowiednim.

W żadnym wypadku pozwolenie na zajęcie kawałka ulicy lub placu nie może pociągać za sobą dotkliwej ujmy dla komunikacyi publicznej.

§. 19.

Środki do utrzymania porządku.

Miejsce budowy przy ulicach lub placach publicznych należy na czas jej trwania zamknąć od tychże parkanem lub w inny stosowny sposób.

Budujący jest obowiązany uwiadomić naczelnika gminy o rozpoczęciu budowy tak wcześnie, by zarządzone być mogły środki potrzebne do utrzymania porządku.

Przy budowlach i naprawie ścian przypierających do ulic lub placów publicznych, winien budujący ustawić przepisane znaki ostrzeżenia, a nadto w przypadkach, w których nieuniknionem staje się chwilowe przerwanie komunikacyi publicznej, dać baryerę, w nocy zaś oświetlić miejsce budowy latarnią.

§. 20.

Materyał do budowy.

W ogóle używać wolno do budowy tylko materyału ogniotrwałego.

Wyjątkowo na odleglejszych ulicach i przedmieściach, gdzie domy oddzielone są od siebie dziedzińcami, pustymi placami lub drzewami, wolno używać do budowy pruskiego muru i drzewa.

Jeżeli zachodzą takie stosunki wyjątkowe, Rada gminna oznaczy części obszaru miejskiego, w których domy stawiane być mogą tylko z materyału ogniotrwałego.

§. 21.

Grubość murów.

Grubość murów powinna być dokładnie oznaczona w planach budowy, a komisya badająca plany orzeknie, czy projektowana grubość murów odpowiada bezpieczeństwu publicznemu lub musi uledz zmianie.

Jeżeli mury są ceglane, grubość ich w mieszkalnych budynkach niepiętrowych (parterowych) tudzież w pię-

trowych na piętrze najwyższem powinna wynosić co najmniej: przy ścianach zewnętrznych 45 cm. a przy ścianach wewnętrznych, na których pułapy spoczywają, 30 cm. Na każdem niższem piętrze, licząc z góry na dół, powinna być grubość tych murów powiększona o 15 cm.

Grubość filarów z cegły powinna wynosić najmniej 75 cm.; węższe filary muszą być z ciosu sporządzone.

Mury fundamentów powinny być o 15 cm. grubsze aniżeli spoczywające na nich ściany.

Powyższe miary odnoszą się do murów w stanie surowym, niewyprawionych.

§. 22.

Zbadanie gatunku materyału budowlanego.

Gatunek materyału do budowy użyć się mającego może być w każdej chwili przez naczelnika gminy zbadany. Jeżeli gatunek materyału nie odpowiada warunkom bezpieczeństwa lub zdrowia, naczelnik ma zastanowić budowę aż do sprowadzenia materyału w gatunku odpowiednim, co urzędownie ma być sprawdzone.

§. 23.

Wysokość pokojów, wysokość i szerokość drzwi i okien.

Budynki mieszkalne powinny być suche i posiadać dostateczny przystęp powietrza i światła.

Pokoje powinny być najmniej 2·50 m. wysokie, okna najmniej jeden metr wysokie a 60 cm. szerokie, drzwi wchodowe w pokojach najmniej 2 m. wysokie a jeden m. szerokie.

Wstęp do pokojów bezpośrednio z ulicy lub dziedzińca urządzony, musi być zaopatrzony w drzwi podwójne.

Okna w pokojach mają być podwójne.

§. 24.

Podłoga parterowych pokojów.

Podłoga parterowych pokojów powinna w budynkach mieszkalnych leżeć przynajmniej 30 cm. po nad powierzchnią terenu budowlanego, a w miejscach wystawionych na częsty wylew wód, wznosić się przynajmniej o pół metra nad zwykły stan wody w czasie wylewu.

§. 25.

Piwnice.

Piwnice pod budynkami powinny być sklepione. Wzbronionem jest budowanie piwnic pod ulicą lub placem publicznym, urządzenie wchodu do piwnic od ulicy lub placu publicznego, wreszcie urządzenie drzwi leżących.

Okna piwniczne ku ulicy lub placowi publicznemu muszą być tak urządzone, ażeby nie przeszkadzały komunikacyi publicznej, nie zagrażały bezpieczeństwu publicznemu i nie szpeciły ulicy lub placu.

§. 16.

Zamieszkanie piwnic.

Urządzenie pomieszkań w piwnicach jest wzbronione. Na warsztaty, kuchnie i stajnie mogą być użyte sklepione piwnice tylko w takim razie, jeżeli ich wysokość od podłogi do podniebienia w sklepieniu wynosi $2^1/_2$ metra a powała sięga o 75 cm. po nad poziom ulicy.

Powietrze i światło muszą mieć dostateczny przystęp do takich piwnic za pomocą okien do otwierania.

§ 27.

Schody i klatka schodowa.

W domach piątrowych powinna istnieć za pomocą schodów komunikacya do wszystkich mieszkań, na strych, do piwnicy, na podwórze i na ulicę. Schody mają być przynajmniej jeden metr szerokie. Wysokość stopni na schodach nie powinna mierzyć więcej jak 16 cm., szerokość nie mniej jak 29 cm. w linii podziałowej. Linia podziałowa przyjmuje się w odstępie 45 cm. od ściany. Poręcze muszą być tak urządzone, ażeby zesuwanie się po nich było niemożliwe.

Wzbronione są komórki pod schodami, tudzież ogniska, otwory kominowe i t. p. w klatce schodowej.

Klatkę schodową oddzielać ma od strychu powała u dołu wyprawiona a na strychu wyłożona cegłą albo polepą z gliny 8 cm. grubą, drzwi na strych prowadzące powinny być żelazne, albo żelazną blachą od strony strychu pobite i w ogniotrwałej osadzie; drzwi leżące do podnoszenia są wzbronione.

§. 28.

Powała.

W budynkach mieszkalnych powała strychowa powinna być urządzona ogniotrwale z cegły albo polepy z gliny 8 cm. grubej.

Podłoga w tych budynkach musi być na każdem piętrze oddzielona od niżej położonej powały warstwą suchego nasypu.

§. 29.

Pomieszkania na poddaszu.

Pomieszkania w obrębie poddasza czyli strychu są wzbronione.

Wyjątek stanowią pojedyncze pokoje w domach, których dachy mają strome kształty i tworzą przestronne poddasza, jednak tylko wtedy, jeżeli te domy są na mieszkanie dla jednej rodziny urządzone, od najbliższej granicy sąsiedniej najmniej 10 m. oddalone a pokoje te od strychu i sieni murowanemi lub przynajmniej ryglowemi i tynkowanemi ścianami oddzielone i odpowiadają warunkom sanitarnym.

§. 30.

Latarnie w dachu.

Latarnie czyli klatki okien w dachu do oświetlenia schodów z góry, powinny być w budynkach murowanych całkowicie z cegły murowane i ogniotrwale od poddasza zamknięte. Ramy i pręty przedziałowe u takich okien należy z żelaza sporządzić.

§. 31.

Kominy.

Kominy muszą być murowane. Ściany kominów powinny być najmniej 15 cm. grube. Wnętrze komina ma być gładko wytynkowane, a w obrębie strychu zewnętrzna część wyprawiona.

Zakładanie kominów na belkach lub podkładach drewnianych jest wzbronione, a wszelkie drzewo powinno być najmniej o 15 cm. oddalone od wewnętrznego obwodu komina.

Wpuszczanie drzewa w ściany kominowe jest wzbronione.

§. 32.

Otwory kominów.

Otwór wewnętrzny kominów przełazowych wynosić ma najmniej 48 cm. w kwadrat, a otwór kominów wązkich (cylindrowych) najmniej 15 cm. w przekroju okrągłym, jeżeli zaś do jednego przewodu wchodzi dym z dwóch lub więcej ognisk, średnica kominów wązkich ma wynosić najmniej 20 cm.

Każdy komin powinien sięgać po nad grzbiet dachu ogniotrwałego przynajmniej 50 cm. a dachu nieogniotrwałego przynajmniej jeden metr.

§. 33.

Kierunek kominów.

Wszystkie kominy a szczególnie wązkie (cylindrowe) powinny być ile możności w pionowym kierunku stawiane. Większe pochylenie do poziomu nad 60 stopni jest zabronione.

Jeżeliby z konieczności na takie wyjątkowe pochylenie kominów wązkich zezwolono, wtedy należy w miejscach, gdzie się kierunek komina zmienia, urządzić otwory do czyszczenia i mur tak zabezpieczyć, ażeby kule do czyszczenia kominów nie uszkadzały takowego.

§. 34.

Kominy fabryczne.

Kominy fabryczne i w ogóle kominy dla wielkich ognisk mają być tak urządzone, aby dym i sadza nie zanieczyszczały powietrza w sposób dla zdrowia szkodliwy albo dla sąsiadów dokuczliwy.

§. 35.

Kominy wązkie (cylindrowe).

Wązkie (cylindrowe) kominy powinny poczynać się w piwnicach, a gdzie piwnic nie ma, w parterze.

Nad podłogą, gdzie się te kominy poczynają, również na strychu, powinny one być $1^1/_2$ metra nad posadzką lub polepą zaopatrzone w podwójne, żelazne, szczelnie na klucz zamykać się dające drzwiczki do czyszczenia.

Jeżeli w pobliżu tych drzwiczek znajduje się materyał drewniany, powinien być ogniochronnie osłonięty.

§. 36.

Ilość kominów.

W budynkach piątrowych ilość przewodów kominowych powinna odpowiadać liczbie piątr tak, by do jednego przewodu nie wchodził dym z ognisk dwóch piątr.

§. 37.

Piece piekarskie. wędzarnie.

Piece piekarskie i w ogóle piece dla celów przemysłowych, powinny być umieszczone w lokalu sklepionym. Posadzka przed ogniskiem powinna być ogniotrwale urządzona.

W wędzarniach ściany muszą być sporządzone z ogniotrwałego materyału i zaopatrzone w drzwi żelazne lub co najmniej blachą od środka obite.

Zawieszanie wędlin jest tylko na hakach lub prętach żelaznych dozwolone.

§. 38.

Stawianie kotłów parowych.

Kotły parowe powinny ile możności stać w odrębnem zabudowaniu. Stanowczo wzbronione jest ustawianie kotłów parowych pod lokalem mieszkalnym lub roboczym, niemniej urządzenie sklepień lub pował nad nimi.

§. 39.

Piece pokojowe.

Piece pokojowe stojące bezpośrednio na podłodze nieogniotrwałej, powinny być podmurowane na 30 cm. a piece na nóżkach stojące na 15 cm. Przed drzwiczkami pieców należy podłogę od ognia zabezpieczyć.

Wzbronione jest używanie pieców żelaznych tam, gdzie się wyrabia lub gromadzi materyał łatwo zapaleniu podlegający. Wzbronionem jest także zastępywanie murowanych kominów rurami blaszanemi wewnątrz budynku i prowadzenie takich rur przez ściany drewniane lub dachy nieogniotrwałe.

Rury do odprowadzenia dymu nie mogą wychodzić na dziedziniec lub inne miejsce otwarte.

§. 40.

Kuchnie.

Podłoga w kuchni powinna być dokoła ogniska kamieniem lub cegłą wyłożona.

Nad ogniskiem otwartem umieścić należy murowaną albo blaszaną kapę tak, by po wszystkich stronach o 30

cm. po za krawędzie wystawała. Dym z otwartych ognisk wolno odprowadzać tylko kominami przełazowymi.

W kuchniach tak zwanych angielskich mają być urządzone celem odprowadzania pary otwory wentylacyjne z drzwiczkami żelaznemi.

§. 41.

Stodoły, szopy, drewutnie i t. p.

Stodoły, szopy, drewutnie i inne tego rodzaju budynki, jeżeli są zbudowane z materyału nieogniotrwałego lub nieogniotrwale pokryte, nie mogą zostawać ani z domem mieszkalnym a w szczególności z kuchnią w bezpośredniem połączeniu, lecz muszą być od budynku mieszkalnego a względnie od kuchni takiej dziesięć metrów oddalone.

Do takiej stodoły lub szopy nie mogą być dobudowane izby mieszkalne.

§. 42.

Suszarnie, cegielnie i piece do wypalania wapna.

Suszarnie na owoce, len lub konopie powinny być od innych budynków przynajmniej trzydzieści metrów oddalone.

Cegielnie i piece do wypalania wapna powinny zawsze stać po za obrębem obszaru miejskiego.

§. 43.

Pokrywanie dachów.

Dachy budynków muszą w ogóle być pokrywane łupkiem, dachówką, blachą lub innym ogniotrwałym materyałem.

Używanie nieogniotrwałego materyału do pokrywania dachów jest wyjątkowo tylko tam dozwolone, gdzie podług §. 20. tej ustawy wolno używać nieogniotrwałego materyału do budowy domów.

W takim razie oznaczy Rada gminna części obszaru miejskiego, w których dachy domów mają być pokrywane tylko materyałem ogniotrwałym.

§. 44.

Wyjątek od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materyałem.

W ciągu pierwszych dwóch lat po wejściu w życie tej ustawy, Wydział krajowy może uwolnić na pewien ściśle oznaczony okres czasu od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materyałem te gminy miejskie, które posiadają ludność ubogą i położone są w okolicach, gdzie pokrywanie dachów ogniotrwałym materyałem spotkałoby się na razie z trudnemi do pokonania przeszkodami.

Prośbę o takie wyjątkowe uwolnienie wniesie naczelnik gminy na podstawie uzasadnionej uchwały Rady

gminnej do Wydziału powiatowego, który w porozumieniu z polityczną władzą powiatową zbada stosunki i sprawę całą przedstawi Wydziałowi krajowemu.

§. 45.

Pokrywanie dachów słomą.

Pokrywanie dachów słomą jest w ogóle wzbronione nawet co do zabudowań gospodarskich.

Tylko na przedmieściach zupełnie oddzielonych może naczelnik gminy wyjątkowo udzielić pozwolenie do pokrycia dachu słomą dla ludności uboższej, jeżeli odległość jednego budynku od drugiego odpowiada warunkom bezpieczeństwa publicznego, albo jeżeli jeden budynek jest szeregiem drzew od drugiego oddzielony.

§. 46.

Mury ogniochronne.

W budynkach murowanych, których długość wynosi więcej jak 25 m., strych powinien być przedzielony ogniochronnym murem.

Mur ogniochronny powinien oddzielać także dachy budynków, łączących się ze sobą lub oddzielonych od siebie przestrzenią nieprzewyższającą dziesięciu metrów.

Mur ogniochronny powinien sięgać po nad dach o 35 cm.

Przejścia znajdujące się w murze ogniochronnym w obrębie strychu muszą być zaopatrzone w drzwi żelazne, ogniotrwale osadzone i na obie strony otwierać się dające.

§. 47.

Wiązanie dachowe.

Wiązanie dachowe należy budować oddzielnie od powały strychowej i od muru ogniochronnego. Ani w powałę ani w mur niewolno wpuszczać żadnych drewnianych części konstrukcyi dachów.

§. 48.

Rynny.

Od ulic i placów publicznych dachy budynków mają być zaopatrzone w rynny odpowiednich rozmiarów z kruszcu lub innego nieprzemakalnego materyału.

Rury spustowe powinny być jak najbliżej muru urządzone i ile możności wprost do kanału wprowadzone, a jeżeliby to połączone było z trudnościami na uwzględnienie zasługującemi, to w takim razie wylot ma być najwyżej 30 cm. nad chodnikiem umieszczony.

§. 49.

Wychodki i zbiorniki kloaczne.

W domach piątrowych wychodki znajdować się muszą w bezpośredniem połączeniu z budynkiem, w parterowych zaś mogą być urządzone obok, w bliskości budynku, jednak w ten sposób, ażeby nie były widoczne od ulicy lub placu publicznego. Wychodki mają być budowane według prawideł hygienicznych i w takiej liczbie, aby na dwa mieszkania przynajmniej jedna komórka przypadała.

Zbiorniki dla nieczystości z wychodków powinny być urządzone z łatwym i trwałym odpływem do jam kloacznych, kanałów albo przyrządów beczkowych, stosownie do systemu zaprowadzonego w gminie co do odpływu nieczystości. Rada gminna wyda obowiązujące przepisy co do tego systemu.

Oddalenie zbiorników od granicy sąsiedzkiej musi wynosić najmniej 2 metry, a oddalenie od najbliższej studni najmniej ośm metrów. W gęsto zabudowanych częściach miasta zbiorniki te powinny być murowane na cemencie z dnem nieprzepuszczalnem i zaopatrzone w odpowiednie nakrycie z otworem do czyszczenia.

Jeżeli nieczystości spływają do głównego kanału, budujący jest obowiązany urządzić w swojej realności kanały poboczne, murowane i kryte.

§. 50.

Odpływ nieczystości z budynków.

Odprowadzanie wszelkich nieczystości z budynków na ulice lub place publiczne, jest bezwarunkowo wzbronione nawet w starych budynkach.

§. 51.

Balkony i ganki.

Przy budowie balkonów i ganków naczelnik gminy jest obowiązany czuwać nad tem, ażeby nic nie ucierpiała ani komunikacya publiczna, ani regularny kierunek ulicy.

Ganki w budynkach murowanych, jeżeli służą za wyłączną komunikacyę do pomieszkań, muszą być ogniotrwale urządzone.

§. 52.

Przedmioty za linię frontową ulicy sięgające.

Schody przed domami, kraty i poręcze jakoteż inne tego rodzaju przedmioty nie powinny wystawać po za linię frontową ulicy.

Okna lub okiennice na ulice wychodzące, które nie są umieszczone w wysokości przynajmniej 2 do 3 m. nad chodnikiem, należy urządzić do otwierania na wewnątrz

lub tak, aby na ulicę nie sterczały i zupełnie do muru przylegały. W ten sam sposób mają być urządzone drzwi, na zewnątrz od ulicy otwierane.

§. 53.

Budynki przy ulicach i placach publicznych.

W okręgu miejskim, w którym budynki mają być tylko z materyału ogniotrwałego stawiane i ogniotrwale pokrywane (§§. 20 i 43), wolno stawiać na ulicach głównych przy froncie tylko budynki główne. Budynki podrzędne, służące na gospodarcze lub tym podobne cele, jako to: stajnie, wozownie itd., mają być w podwórzu umieszczone.

Gdyby ze względu na położenie miejscowe budynki te tylko przy froncie ulicy postawione być mogły, a względy publiczne nie stały na przeszkodzie, może być pozwolenie na to wyjątkowo udzielone. W takim razie jednak budynki te powinny posiadać odpowiednią fasadę.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej. W przeciwnym razie odległość ich powinna wynosić najmniej 12 m., a fasada przyczółka domu ma być zastosowaną do fasady frontowej.

§. 54.

Domy parterowe przy głównych ulicach.

W okręgu miejskim, w którym na ulicach głównych przy froncie stawiać wolno tylko budynki główne (§. 53), budowa domu parterowego przy głównej ulicy może być dozwolona pod warunkiem wyprowadzenia murów w takiej grubości, ażeby w danym razie nasadzenie piętra było możliwe. Taka uchwała nie może jednak dotyczyć domów położonych w ogrodzie.

§. 55.

Cofnięcie budynków głównych od frontu.

Bydynki główne na ulicach głównych (§. 53.) należy stawiać bezpośrednio w linii frontowej tych ulic. Jeżeli przed takimi budynkami ma być urządzony ogród lub zajazd, cofnięcie od frontu może być dozwolone pod następującymi warunkami:

a) budynek cofnięty powinien być tak budowany, jak to dla domów frontowych przepisano;

b) odstęp budynku od ulicy nie powinien wynosić mniej jak 3 m., a plac ten nie może być użyty na budynki podrzędne, magazyny, składy lub w inny sposób szpecący;

c) od ulicy budynek powinien być odgraniczony sztachetami.

§, 56.

Chodniki. Budujący jest obowiązany urządzić przed swoim domem chodnik, którego późniejsze utrzymywanie w dobrym stanie należy do gminy.

Z jakiego materyału chodnik ma być urządzony, oznacza rada gminna.

§. 57.

Niezabudowane grunta. Na ulicach i placach głównych wszystkie grunta niezabudowane powinny być parkanem lub w inny stosowny sposób zamknięte.

Naczelnik gminy może rozporządzić, ażeby niezabudowane grunta także przy innych ulicach zostały oparkanione lub ogrodzone.

§. 58.

Fasady domów. Fasady domów frontowych powinny być ile możności zgodne z zasadami dobrego smaku. Wzbronionem jest używanie takich kolorów, które jaskrawością szpecą widok albo oczy rażą.

§. 59.

Studnie. Gdzie miejscowe stosunki tego wymagają i nie zachodzą nadzwyczajne trudności, budujący jest obowiązany urządzić na gruncie budowlanym studnię, jeżeli takowa urządzoną być może w przepisanej w §. 49. odległości od jam kloacznych, kanałów i gnojowisk.

§. 60.

Zabudowanie znaczniejszego obszaru. Jeżeli na budowę ma być użyta część znaczniejszego obszaru do zabudowania przeznaczonego, właściciel tego obszaru jest obowiązany postarać się najpierw o zatwierdzenie podziału tego obszaru na parcele budowlane. W tym celu winien przedłożyć naczelnikowi gminy w dwóch egzemplarzach plan podziału na parcele z oznaczeniem wymiaru całego obszaru i pojedynczych parceli, niemniej plan sytuacyjny i niwelacyjny. Naczelnik gminy zarządzi oględziny a spisany protokół przedłoży Radzie gminnej, która zatwierdzi projektowany podział bezwarunkowo lub z pewnemi zastrzeżeniami.

Przy zatwierdzeniu planów takiego podziału powinny być uwzględnione potrzeby komunikacyi publicznej, bezpieczeństwo przyszłych budynków na wypadek pożaru i ich warunki sanitarne.

Jeżeli celem stosownego podziału gruntu na parcele budowlane nastąpić ma na żądanie właściciela sprostowanie lub rozszerzenie przylegającej ulicy, albo utworzenie nowej ulicy, grunt ten przerzynającej, właściciel obowiązany jest potrzebną na to przestrzeń gruntu odstąpić gminie bezpłatnie, jednak nie w większej szerokości jak 20 metrów.

Gdyby zaś ze względów publicznych uznaną została potrzeba utworzenia nowej ulicy przez grunta prywatne albo sprostowania lub rozszerzenia istniejącej ulicy, winien będzie właściciel gruntu odstąpić potrzebną na to przestrzeń za wynagrodzeniem.

W każdym razie, jeźli strony o kwotę wynagrodzenia się nie zgodzą, oznaczona będzie takowa sądownie.

§. 61.

Odbudowanie zniszczonych części miasta.

W razie zniszczenia całej części obszaru miejskiego w skutek pożaru, wylewu lub innych wypadków elementarnych, zwierzchność gminna ma przed odbudowaniem zniszczonych domów sporządzić plan regulacyjny tej części.

W tym celu zwierzchność gminna zarządzi oględziny odbudować się mającej części. W skład komisyi wchodzi naczelnik gminy lub jego zastępca z assesorami i znawcami. Strony interesowane otrzymają zaproszenie do udziału z oznaczeniem terminu oględzin.

Na podstawie protokołu oględzin sporządzi zwierzchność gminna plan regulacyjny i przedłoży go Radzie gminnej do zatwierdzenia.

§. 62.

Plan regulacyjny.

Przy sporządzeniu tego planu regulacyjnego zwierzchność gminna przestrzegać będzie głównie następujących okoliczności:

1. aby w odbudować się mającej części usunięto ile możności wszystko, coby w przyszłości grozić mogło ponowieniu się klęski w tak znacznych rozmiarach;

2. aby rozkład i położenie budynków odpowiadały jak najlepiej sanitarnym wymaganiom;

3. aby ścieki, kanały i w ogóle odprowadzanie nieczystości zostało w system ujęte;

4. aby drogi i ulice były szerokie, proste i równe.

§. 63.

Sadzenie drzew między budynkami.

Przy stawianiu budynków słomą pokryć się mających budujący jest obowiązany oddzielić szeregiem drzew taki budynek od innych budynków swoich i sąsiednich.

§. 64.

Plantacye.

Zwierzchność gminna jest obowiązana pielęgnować starannie istniejące plantacye i urządzać ile możności nowe na pustych placach należących do gminy.

Gdzie na to stosunki miejscowe zezwalają, obowiązaną jest zwierzchność gminna zasadzać drzewa na placach publicznych zabudowanych i na ulicach obok chodników.

Rozdział III.

Zamieszkanie nowo wybudowanych i utrzymanie istniejących budynków.

§. 65.

Pozwolenie na zamieszkanie.

Budynki nowo wystawione lub przekształcone nie mogą być ani zamieszkane, ani na inny cel użyte przed uzyskaniem pozwolenia zwierzchności gminnej.

Przed udzieleniem takiego pozwolenia, odbyć się musi na miejscu komisyjne zbadanie stanu budynku pod względem sanitarnym i bezpieczeństwa publicznego.

Komisya badająca stan budynku składać się ma z naczelnika gminy lub jego zastępcy, lekarza i znawcy. Komisya zbada, czy wykonana budowa jest zgodna z planem zatwierdzonym, czy odpowiada wymaganiom sanitarnym i warunkom bezpieczeństwa publicznego; poczem zwierzchność gminna według wyniku oględzin załatwi odnośną prośbę budującego.

§. 66.

Termin zamieszkania.

Budynek murowany, podczas wiosny pod dach doprowadzony a w jesieni narzucony, może być dopiero w następnej wiośnie zamieszkany. Budynek zaś w jesieni pod dach doprowadzony a w następnej wiośnie narzucony, może dopiero w jesieni do zamieszkania być oddany. Jeżeli w powyższych okresach czasu tylko niektóre części domu zostały wykończone, naczelnik gminy może udzielić pozwolenie także na częściowe zamieszkanie budynku, jeżeli zachodzą warunki w ostatnim ustępie §. 65. określone.

§. 67.

Taksy za oględziny.

Oględziny nowo wybudowanych domów ze strony naczelnika gminy odbywają się bezpłatnie. Tylko dla rzeczoznawców uiścić ma budujący taksę przez Radę gminną ustanowić się mającą.

§. 68.

Oczyszczenie placu budowy.

Właściciel budynku jest obowiązany, usunąć po wykonaniu budowy własnym kosztem gruz, ziemię wykopaną i wszystkie inne przedmioty tamujące komunikacyę lub zanieczyszczające ulicę albo plac publiczny, dalej doły zasypać, nadwerężony chodnik lub bruk naprawić, słowem plac lub ulicę do pierwotnego stanu przywrócić.

§. 69.

Utrzymanie istniejących budynków.

Każdy właściciel budynku jest obowiązany utrzymywać takowy w dobrym stanie, czysto i porządnie. Mianowicie zapobiegać powinien wszelkim uszkodzeniom, które mogą niekorzystnie wpłynąć na bezpieczeństwo publiczne lub zdrowie mieszkańców albo oszpecić ulicę lub plac publiczny.

§. 70.

Budynki zawaleniem się grożące.

Jeżeli budynek zamieszkany lub na inny cel używany grozi niebezpieczeństwem zawalenia się, naczelnik gminy zarządzi komisyjne zbadanie stanu rzeczy i podług stopnia sprawdzonego niebezpieczeństwa poleci właścicielowi z wyznaczeniem stosownego terminu i z zagrożeniem następstw prawnych (§. 80) opróżnienie i zabezpieczenie starego budynku aż do wykonania potrzebnych napraw, albo nawet całkowite lub częściowe rozebranie budynku.

§. 71.

Naprawa dachów.

W tych częściach obszaru miejskiego, w których w przyszłości tylko domy z ogniotrwałym dachem mogą być budowane (§. 43.), łatanie istniejących dachów gątowych dozwolone jest tylko w tych wypadkach, jeżeli wiązanie stolca jest zdrowe a pokrycie w tak dobrym stanie zachowane, że jednorazowe wyłatanie w granicach $^1/_4$ płaszczyzny dachu na każdej połaci jest wystarczające.

Przed rozpoczęciem łatania dachu należy uzyskać zezwolenie zwierzchności gminnej.

Rozdział IV.

Organa wykonawcze.

§. 72.

Naczelnik i zwierzchność gminy.

Naczelnik gminy czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy. W czasie trwania budowy naczelnik gminy może w każdej chwili zbadać na miejscu, czy plany zatwierdzone są ściśle przestrzegane i czy do budowy używani są budowniczy i rzemieślnicy posiadający prawnie wymagane warunki (§. 17).

Pozwolenia na budowę (konsensy) udziela gminna zwierzchność.

Od rozporządzeń naczelnika i zwierzchności gminy może być wniesiony rekurs w terminie 14 dni do Rady gminnej na ręce naczelnika gminy.

§. 73.

Rada gminna.

Rada gminna załatwia następujące sprawy:

1. Rozstrzyga rekursy wniesione od rozporządzeń naczelnika i zwierzchności gminy (§. 72);
2. zatwierdza plany budynków, na cele gminy lub zakładów gminnych przeznaczonych;
3. oznacza części obszaru miejskiego, w których do budowy może być użyty tylko materyał ogniotrwały (§. 20);
4. oznacza części obszaru miejskiego, w których dachy domów mogą być pokrywane tylko materyałem ogniotrwałym (§. 43);
5. uchwala w sprawie wyjątkowego uwolnienia gminy miejskiej od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materyałem (§. 44);
6. zatwierdza plany podziału znaczniejszych obszarów na parcele budowlane (§. 60);
7. zatwierdza plany regulacyjne przy odbudowaniu zniszczonych części miasta (§. 61);
8. zarządza sporządzenie ogólnego planu miasta i czuwa nad jego peryodycznem uzupełnianiem przez naczelnika gminy;
9. wydaje obowiązujące przepisy o systemie kanalizacyi (§. 49.);
10. oznacza materyał, z jakiego właściciele nowo wybudowanych domów urządzać mają chodniki (§. 56)
11. oznacza taksy, jakie uiszczać mają właściciele nowo wybudowanych domów z powodu oględzin poprzedzających konsens na użycie budynku (§. 67);

Uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 określonych, winny być ogłoszone w obrębie gminy. — Od tych uchwał wolno stronom interesowanym wnieść za pośrednictwem naczelnika gminy rekurs do Wydziału powiatowego w ciągu 30 dni po ich ogłoszeniu.

Do rekursu od uchwały Rady gminnej tu pod 1 oznaczonej, służy termin 14 dni po doręczeniu uchwały.

§. 74.

Wydział powiatowy.

Wydział powiatowy załatwia rekursy przeciw uchwałom Rady gminnej, w §. 73. wyszczególnionym.

§. 75.

Wydział krajowy.

Wydział krajowy załatwia jako ostatnia instancya rekursy przeciw orzeczeniom Wydziału powiatowego.

Rekursy do Wydziału krajowego mają być wnoszone w 14to-dniowym terminie za pośrednictwem Wydziału powiatowego.

Rozdział V.

Kary za przekroczenia przepisów budowniczych.

§. 76.

Przekroczenia objęte ustawą karną.

Przekroczenia przepisów budowniczych objęte ustawą karną będą dochodzone i karane przez właściwe sądy.

§. 77.

Inne przekroczenia.

Co do innych przekroczeń przepisów w tej ustawie zawartych, prawo karania służy naczelnikowi gminy z dwoma assesorami. Przekroczenia te karane będą stosownie do stopnia winy i wynikającego z niej niebezpieczeństwa publicznego pieniężnie w wysokości od 5 do 100 złr. albo w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej aresztem od 24 godzin do 20 dni.

§. 78.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym naczelnika (§. 77) mają być wnoszone do politycznej władzy powiatowej (§. 61 ustawy gminnej).

§. 79.

Budowy wykonane bez konsensu lub wbrew konsensowi.

W razie rozpoczęcia budowy bez konsensu lub wykonania takowej wbrew zatwierdzonemu planowi, naczelnik gminy może obok kary pieniężnej lub kary aresztu zarządzić wstrzymanie lub zniesienie nieprawnie wykonanej budowy albo wskazać dodatkowo warunki, do których budujący winien się zastosować.

§. 80.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynku mimo nałożenia kary pieniężnej za niedotrzymanie pierwszego terminu nie uczyni w drugim przez zwierzchność gminną oznaczyć się mającym terminie zadość prawomocnemu poleceniu organów powołanych do wykonania tej ustawy, zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Rozdział VI.

Postanowienia co do obszarów dworskich.

§. 81.

W miasteczkach, w których obszar dworski nie jest wcielony do związku gminnego, podlegają części obszaru dworskiego w obrębie miasteczka położone postanowieniom niniejszej ustawy. Wykonywanie na tychże częściach wszystkich czynności policyi budowniczej należy do zakresu działania gminy.

Z drukarni Anny Waydowicz (przedt. Poremby), Rynek l. 9.
pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

L. 6165/79.

Alegat. 2.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie kolaudacyi budowy krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu z dnia 3. sierpnia 1877 przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi akt kolaudacyjny z wykonanej budowy w dawnej i nowej części krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, zawierający w sobie rachunki od rozpoczęcia budowy aż do 31. maja 1877.

Na posiedzeniu w dniu 28. sierpnia 1877 powziął Wysoki Sejm uchwałę, polecającą Wydziałowi krajowemu, ażeby cały akt kolaudacyjny przedłożył ponownie na przyszłej sesyi Sejmowi do zbadania.

Stosując się do tego polecenia, przedstawił Wydział krajowy po raz drugi sprawę kolaudacyi Wysokiemu Sejmowi w roku 1878, opierając się na planach i szczegółowych rachunkach kolaudacyjnych budowy.

Na posiedzeniu dnia 12. września 1878 przekazał Wysoki Sejm sprawozdanie nasze komisyi administracyjnej do rozpatrzenia. Komisya administracyjna jednak, zajęta licznemi pracami, nie mogła dla braku czasu rozpoznać bliżej obszernego elaboratu i nie wniosła sprawy kolaudacyi na porządek dzienny Wysokiej Izby.

Przedkładając teraz Wysokiemu Sejmowi, po raz trzeci, na wstępie wzmiankowany akt kolaudacyjny budowy krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, czyni to Wydział krajowy w przekonaniu, że tak wielka budowa, która w przeprowadzeniu uległa niejednej zmianie i przeobrażeniu, i narażoną była na różnorodną krytykę, teraz po jej ukończeniu koniecznie powinna być w Wysokiej Izbie wszechstronnie ocenioną, a rachunki szczegółowe z poczynionych wydatków, powinny być skrupulatnie zbadane w celu, ażeby Wysoki Sejm mógł udzielić absolutoryum za dokonane dzieło, i tem samem uwolnić Wydział krajowy od odpowiedzialności, dotychczas na nim ciążącej.

Przedłożenie nasze uzupełniamy protokołem komisyi znawców (Alegat B.) na dowód, że usterki przez komisyę techniczną w r. 1877. (Alegat A.) wskazane, o ile to być mogło, usunięte zostały, tak, że cała budowa, wedle orzeczenia komisyi technicznej, w protokołach pod **A.** i **B.** zawartego, pod względem trwałości, ścisłości i dokładności robót, nie podlega żadnemu zarzutowi, pod względem zaś rozległości i kosztów, przedstawia następne ogólne obliczenie: **Aleg. B.** **Aleg. A.**

a) Cała powierzchnia wykonanych budynków zakładu w dawnej i nowej części zakładu, wynosi 1822 sążni kwadratowych, czyli 6559 metrów kwadratowych.

b) Koszta ogólne budowy wraz z kosztami administracyjnémi (po odtrąceniu wydatków właściwej budowy nieobciążających, poniżej wyszczególnionych w kwocie 77.223 złr. 51 ct. w. a.), wynoszą razem kwotę 839.161 złr. 81½ ct. w. a., przeto sążeń kwadratowy tej budowy, kosztuje 461 złr. 12 ct. w. a., czyli metr kwadratowy 128 złr. 9 ct. w. a.

Rachunki z wykonanej budowy, sporządzone przez komisyę kolaudacyjną, wykazują:

Na rzecz budowy, od samego początku wpłynął fundusz w ogólnej sumie . . . . 924.435 złr. 44 ct.

obejmujący:

		w gotówce	w papierach
a)	dochód z loteryi państwowej . .	289.130 złr. 17 ct.	5.019 złr. 37 ct.
b)	dochody z realności i propinacyi .	4.906 „ 99½ „	
c)	odsetki od kapitałów (z zyskiem ażja)	72.453 „ 30 „	
d)	sprzedaż gruntów pod kolej czerniowiecką	209 „ 40 „	
e)	dary na rzecz budowy zakładu		4.000 złr. — —
f)	zysk z operacyi kredytowych (kupna i sprzedaży papierów wartościowych, w czem także zawartą jest sprzedaż ubocznych papierów wartościowych) .	19.312 złr. 14 ct.	
g)	rozmaite inne przychody . .	156 „ 13½ „	
h)	dotacye . .	538.267 „ 30 „	5.000 złr. — —

Aleg. C. W załączonem pod **C.** zestawieniu wykazane są wszystkie wydatki, poniesione z funduszu budowy od roku 1867, do 31. maja 1877 w ogólnej sumie . . . . . 916.384 złr. 32½ ct.

w których mieszczą się koszta poczynione tak za dostarczone materyały, jak i za wykonane roboty w własnym zarządzie w kwocie . . . . . 171.946 złr. 70½ ct.

w drodze przedsiębiorstwa w kwocie . . . . 667.558 „ 25 „

jako też wydatki administracyjne i inne w kwocie . . . . . 74.759 „ 97½ „

W wydatkach tych mieszczą się także niżej wyszczególnione koszta, poniesione na inne cele z funduszu budowy.

W porównaniu wykazanych wydatków z dochodami, pozostałą z końcem maja 1877 resztę kasową w gotówce . . . . 8.051 złr. 11½ ct

Aleg. D. przeznaczyliśmy wedle wykazu pod **D.** na wykonanie robót budowlanych w zakładzie i na wydatki administracyjne po po koniec grudnia 1877.

Aleg. E. W wykazie pod **E.** wydzieliliśmy nadzwyczajne wydatki w kwocie . . . . . 77 223 złr. 51 ct.

Wydatki te, które Wydział krajowy był zniewolonym ponieść w ciągu budowy, tworzą szereg wydatków, które obciążają wprawdzie fundusz budowy, jednakże nie odnoszą się do właściwych robót budowlanych, lub też tyczą się robót, które w funduszu budowy nie miały właściwego źródła pokrycia.

Wchodząc w powody użycia tych nadzwyczajnych wydatków z funduszu budowy, pozwalamy sobie odwołać się najpierw na sprawozdanie z roku 1876, w którym zaznaczyliśmy: „iż brak jednego programu, mającego stworzyć całość zakładu, zrodził niefortunny modus vivendi z dnia na dzień, raczej z uchwały do uchwały sejmowej, co musiało niekorzystnie oddziaływać na prawidłowy rozwój budowy", co, jak już naówczas wykazaliśmy, spowodowanem zostało głównie uchwałą Wysokiego Sejmu z 17. października 1871, nie uwzględniającą propozycyi naszych, które podawały pewny, na obliczeniach oparty plan całej budowy. Skutkiem tego nie mogliśmy mieć dokładnego preliminarza budowy, w którym mogłaby być utrzymywaną równowaga, między dochodami i wydatkami, nader pożądana przy tak wielkiej i w różnorodny sposób wykonywanej budowie.

Nie były też określone granice użycia funduszu na pewne ścisłe oznaczone cele, z uwzględnieniem rozdziału wydatków, wedle właściwych odrębnych kategoryj przedmiotu.

Następstwem tego było, iż bez preliminarza budowy mogliśmy się opierać tylko na ogólnych cyfrach, przedstawiając Sejmowi potrzeby budowy niezabezpieczone od razu, lecz z roku na rok, bez odpowiedniej podstawy co do wpływów i rozchodów budowy. W takim stanie rzeczy fundusz budowy ponosił wszystkie wydatki, jakie w ciągu budowy okazały się potrzebne, czy to ściśle odnoszące się do budowy samej, czy to pośrednio w interesie budującego się zakładu przedsięwzięte. Zaspokojone w ten sposób inne potrzeby zakładu, dla których fundusz budowy właściwie nie był przeznaczony, spowodowały to następstwo, że fundusz budowy nie wystarczył na pokrycie wszystkich wydatków, na razie mniej pilnych, a jednakże później koniecznie potrzebnych.

Wszelkie nadzwyczajne i w części nieprzewidziane koszta, mogliśmy wykazać szczegółowo dopiero po zamknięciu rachunków i po finalnem przeprowadzeniu kolaudacyi.

Temi nadzwyczajnemi wydatkami wykazujemy zarazem zmniejszenie kosztów właściwej budowy z kwoty . . . . . 916.384 zł. 32½ ct.
na kwotę . . . . . 839.161 „ 81½ „
z jednej, zaś z drugiej strony usprawiedliwiamy przekroczenie funduszu budowy w dziale robót, przez Wysoki Sejm przyzwolonych.

W szczególności co się tyczy niedoboru w funduszu budowy, przedstawionego w roku 1877. Wysokiemu Sejmowi, a tyczącego się kosztów w dziale mechanicznych urządzeń i prosektoryum, podajemy następujące uzupełniające data:

W roku 1875 i 1876 przeznaczył Wysoki Sejm na mechaniczne urządzenia kwotę . . . . . 24.187 zł. 65 ct.
na prosektoryum kwotę , ... 7.350 „ — „

Fundusz ten użyty został na wydatki, wyszczególnione w załączonem pod **F.** obli- **Aleg. F.**
czeniu komisyi kolaudacyjnej. Potrzeby te, jak już wyżej wzmiankowano, nie miały w funduszu budowy właściwego źródła pokrycia i zrodziły pozorny ten niedobór, obciążając wydatkiem potrzeby ściśle budowlane w dziale mechanicznych urządzeń i w dziale prosektoryum.

Do tego sposobu postępowania, musiał się Wydział krajowy nietylko w przytoczonym, ale i w innych wypadkach w ciągu budowy, niejednokrotnie uciekać. Przyczem powodował się także tym względem, że potrzeby pilniejsze pierwej zaspokojone być winny, niż mniej pilne. Sprawa budowy w rezultacie wcale na tem nie ucierpiała, bo wydatki ponoszone z funduszu budowy, czynione były w każdym razie w interesie budowy zakładu kulparkowskiego.

Jeżeli było jakie w tej mierze uchybienie, to li pod względem formalnym, a i to znajduje tłómaczenie w wyżej przedstawionym stanie rzeczy.

*

Kolaudacya techniczno-rachunkowa przeprowadzona dokładnie i szczegółowo co do wszystkich robót wykonanych, czy to w drodze przedsiębiorstwa, czy to w własnym zarządzie; szczegółowe rachunki zbadane przez komisyę kolaudacyjną z dochodów i wydatków funduszu budowy, niemniej załączona pod **A.** i **B.** opinia techniczna, dozwalają wyprowadzić zdanie, że mimo różnorodnych okoliczności, częstokroć niekorzystnie oddziaływających na bieg budowy, wykonana już budowa zakładu jest odpowiednia i dość tania.

Wydział krajowy mniema, że Wysoki Sejm opierając się na przedstawionym akcie kolaudacyjnym, uzna za należycie uzasadnione wydatki poczynione z funduszu budowy kulparkowskiej, od początku budowy aż po koniec maja 1877.

Sprawozdanie z wykonanej budowy kulparkowskiej i z poczynionych na nią wydatków w dalszym peryodzie budowy od 1. czerwca 1877 częściowo, o ile być może, obejmujemy w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego od 1. czerwca 1878, w zupełności zaś przedłożymy później Wysokiemu Sejmowi po wykończeniu reszty robót i przeprowadzeniu z nich kolaudacyi.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego, tyczące się wykończenia i kolaudacyi budowy krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, i zatwierdza przedłożone przez Wydział krajowy rachunki z poczynionych wydatków na budowę kulparkowską, od jej zawiązania do 31. maja 1877.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 14. lutego 1879. r.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego
Dr. Franciszek Smolka w. r.

Alegat A. do L. 6165/879.

Protokół

spisany w Kulparkowie dnia 31. lipca 1877. roku w sprawie ocenienia budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Wysoki Wydział krajowy rozporządzeniami z dnia 16. kwietnia 1877 l. 11.787 i z dnia 25. lipca 1877. r. l. 23.846 wyznaczył komisyę do ocenienia wszechstronnego budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Powyższemi rozporządzeniami powołani zostali do składu komisyi: P. Ferdynand Rosenbusch, profesor wyższej szkoły realnej we Lwowie; p. Juliusz Hochberger dyrektor urzędu budowniczego miasta Lwowa; p. Ignacy Chrzanowski inżynier cywilny; p. Ludwik Raciborski naczelny inżynier Wydziału krajowego, w przytomności p. Adolfa Kuhna dyrektora budowy zakładu.

Ze względu, że dobudowanie pawilonów dla furjatów, jakkolwiek z wiosną roku bieżącego zostało wykończonem, nie było jednakże odebranem i skolaudowanem, że ostateczny odbiór i obrachunki z głównymi i podrzędnymi przedsiębiorcami budowy zakładu dla obłąkanych nie były jeszcze ukończonymi, komisya wstrzymała się z wyrażeniem swego zdania i dopiero w dniu powyżej powołanym, t. j. 31. lipca r. b. przystąpiła do spełnienia udzielonego sobie polecenia.

Z powołanych do komisyi p. Hochberger, z powodu wyjazdu ze Lwowa, nie mógł przyjąć udziału w komisyi.

Inni zaś członkowie rzeczonej komisyi w dniu 31. lipca r. b. na grunt budowy zjechali i po wszechstronnem zbadaniu całej budowy znaleźli:

1. iż, nie wchodząc w cały przebieg budowy — wszystkich sprzyjających lub przeciwnych okoliczności, nie wchodząc w szczegółowe obrachunki z przedsiębiorcami, orzec może, iż przeciwko trwałości budowy, akuratności wykonania, dokładności robót szczegółowych, biorąc rzecz w ogóle i zapatrując się na całość budowy, komisya nie może zrobić żadnego zarzutu.

2. Nie czując się powołaną do wyjawienia wrażenia, jakie ogólne dziś urządzenie zakładu może wywrzeć na badających go szczegółowego, komisya wstrzymuje się z wyrażaniem swego pochlebnego sądu, jaki ze szczegółowego i sumiennego zbadania o zakładzie kulparkowskim wyniosła.

3. Taż komisya, czując i pojmując wielką doniosłość poruczonego sobie mandatu, nie może jednakże pominąć milczeniem tych ujemnych stron dotychczasowego stanu zakładu, które zdaniem jej nie pozwalają, aby wobec wielkiego nakładu pieniężnego przez kraj podniesionego, zakład tak dobroczynny odpowiadał należycie wymaganiom, jakie nauka, teorya i praktyka w tego rodzaju zakładach mieć chce i mieć powinna.

Do ujemnych stron należą:

a) W y c h o d k i. Dotychczasowy ich stan w zakładzie kulparkowskim jest bardzo niezadawalniającym.

W prywatnych domach, w pojedynczych osadach, w miastach, sprawa wychodków jest bardzo ważną, bardzo doniosłą a często bardzo trudną do rozwiązania.

Tablice śmiertelności miast, w których na te kwestye zwracano uwagę, gdzie w tym dziale zaprowadzono reformy, dowodnie wykazują, jak wielkie dobrodziejstwa osiągnięto przez zaprowadzenie reformy w usunięciu lub zneutralizowaniu wpływu szkodliwego wychodków.

Zakład kulparkowski może na tym punkcie spotkać wielki zarzut. Obecne bowiem wychodki zawilgacają ściany i piwnice, a przytem po całym budynku rozszerzają nieprzyjemne i szkodliwe wyziewy. Trwałość budowy, czystość i porządek sal, najpiękniejsze plantacye i ogrody, nie potrafią zrównoważyć tego zgubnego wpływu, jaki obecne wychodki na zakład wywierają.

A jeśli się zważy, że zarzut ten odnosi się do zakładu leczniczego, do zakładu, który musi i powinien być wzorem pod względem sanitarnym, to komisya wyraża swą opinię, iż system wychodków w zakładzie kulparkowskim winien być jak najspieszniej zmienionym, inaczej bowiem będzie ten zakład narażony na bardzo dotkliwe i co gorzej, na usprawiedliwione zarzuty.

b) Ze względu na niekorzystne naturalne położenie gruntu pod względem poziomu, zakład kulparkowski w wielu punktach narażonym jest na napływ wody, który na mury jego spływa, takowe zawilgaca i jeżeli taki stan pozostałby nadal, mury te, a przedewszystkiem fundamenta, ulegnąćby musiały rozkładowi i cały budynek na szwank mógłby być narażonym. — To też komisya wyraża swą opinię, iż należy spiesznie przedsięwziąć środki zaradcze przeciwko zawilgacaniu piwnic i fundamentów budynku, które pochodzą:

a) z wadliwego stanu wychodków i

b) z napływu wody zewnętrznej.

c) Urządzenie, a właściwie umieszczenie łazienek, komisya uznaje jako nieodpowiedne, a przynajmniej za mniej dogodne.

Oprócz tego komisya wyraża swe zdanie, że:

d) dopóki nie będą zaprowadzone wodociągi,

e) nie wprowadzony będzie inny system oświetlenia zakładu,

f) nie zostanie wybudowane prosektoryum, — zakład obłąkanych, mimo znacznych wyłożonych na niego funduszów, posiadać będzie zawsze takie braki, które nie pozwolą zakładowi temu stanąć na tej stopie, na jakiej stać on powinien, a na jakiej, w obec stosunkowo nie wielkiego nakładu stać może.

W wykonaniu dalszego zlecenia Wysokiego Wydziału, komisya opierając się na danych, przedstawionych przez p. Ignacego Chrzanowskiego i p. Adolfa Kuhna jako członków komisyi kolaudacyjnej, danych, mających być popartemi odpowiedniemi alegatami, podaje:

1. Iż cała powierzchnia wykonanych budynków, w dawnej i nowej części wynosi 1822 sążni kwadratowych czyli 6559 metrów kwadratowych;

2. Iż koszt budowy na podstawie ogólnej sumy wydatków, w którą wchodzą i wydatki do właściwej budowy nie należące, wynosi za jeden sążeń kwadr. 501 zł. 78 ct. czyli za jeden metr kwadr. 139 zł. 38 ct.

3. Iż koszt budowy właściwy, to jest po potrąceniu wydatków do właściwej budowy nie należących, wraz z kosztami administracyi, tak przy własnym zarządzie, jak i przy przedsiębiorstwie poniesionych, wynosi za 1 sążeń kwadr. 461 zł. 12 ct. czyli za 1 metr kwadr. 128 zł. 9 centów.

4. Iż koszt budowy prowadzonej we własnym zarządzie, nie wliczając w to kosztów administracyi, wynosi za 1 sąż. kwadr. 415 zł. 30 ct. czyli za 1 metr. kwadr. 115 zł. 36 ct.

5. Iż koszt budowy prowadzonej w przedsiębiorstwie, również bez kosztów administracyi, wynosi za 1 sążeń kwar. 426 zł. 30 ct., czyli za 1 metr kw. 118 zł. 41 ct.

Na czem protokół ukończonym i podpisanym zostanie.

Lwów, dnia 31. lipca 1877.

F. Rosenbusch w. r. **Ig. Chrzanowski** w. r.

Ludwik Raciborski w. r.

Do opinii szanownej komisyi zamieszczam uwagę, iż pierwotnie projektowałem kloaki systemu beczkowego, jako najmniej narażającego budynek na zanieczyszczenie—a jaki tu później ankieta zaleciła przy wniosku zniesienia dotychczasowego systemu d'Arcetta.

Ad. Kuhn w. r.

Alegat B. do L. 6.165/1879.

Protokół

komisyi technicznej, delegowanej rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 6. lutego 1879 l. 3.342 w sprawie ocenienia budowy krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Działo się na Kulparkowie dnia 8. lutego 1879. roku.

Rozporządzeniem z dnia 6. lutego 1879 l. 3.342 delegował Wysoki Wydział krajowy komisyę techniczną, złożoną z pp. Ferdynanda Rosenbuscha, prof. wyższej szkoły realnej, Ludwika Raciborskiego nadinżyniera Wydziału krajowego i Ignacego Chrzanowskiego inżyniera, w przytomności p. Adolfa Kuhna architekty, jako technicznego kierownika budowy kulparkowskiej, w celu otrzymania uzupełniającej opinii, udzielonej poprzednio przez komisyę w sprawozdaniu z dnia 31. lipca 1877 co do rzeczywistego stanu budowy krajowego zakładu na Kulparkowie, pod względem trwałości i dokładności wykonania, a w szczególności co do zarzutów przez poprzednią komisyę tej budowie poczynionych.

W wykonaniu tego polecenia niżej podpisani, po rozpoznaniu sprawy na miejscu, wyrażają następującą opinię:

1. Pod względem trwałości budowy, akuratności wykonania i dokładności robót szczegółowych, biorąc rzecz w ogóle i zapatrując się na całość budowy, uważamy opinię komisyi z dnia 31. lipca 1877, w dzisiejszym stanie zakładu za uzasadnioną, którą orzeczono, że wykonanej budowie nie można zrobić żadnego zarzutu.

2. Co się tyczy podniesionych ujemnych stron w pomienionem sprawozdaniu komisyjnem z dnia 31. lipca 1877 zaznaczyć możemy w ogólności, iż w skutek zarządzonych robót przez Wysoki Wydział krajowy w r. 1877 i 1878 spostrzegamy znaczne ulepszenia, uchylające w wielu względach wykazane pierwej ujemne strony w wybudowanym zakładzie.

W szczególności:

a) Przez wykonanie, w skutek polecenia Wysokiego Wydziału krajowego, przekształcenia wychodków w dawnej części zakładu, wychodki zostały doprowadzone do zadawalniającego stanu. Ściany w wychodkach i piwnicach dawniej zawilgacane, zostały należycie osuszone i zabezpieczone od zawilgocenia ich w przyszłości. Przez wprowadzenie stosownej wentylacyi, rurami prowadzącemi z dołu po nad dach, uzyskało się potrzebny przewiew powietrza. Prócz tego przez wprowadzenie innych ulepszeń a w szczególności przez zastosowanie wywozu beczkowego systemu Lessage'a, usunęło się nietylko w piwnicach i w wychodkach, ale także w samym zakładzie nieprzyjemne i szkodliwe wyziewy. Na zadawalniający stan wychodków w zakładzie, wpłynie także rozprowadzenie wody, po ukończeniu robót mechanicznych w zakładzie.

b) Zawilgoceniu się murów w zakładzie, spowodowanemu pierwej napływem wody z zewnątrz, zaradzono o ile być może skutecznie przez przeprowadzenie, na polecenie Wysokiego Wydziału krajowego, plantowania na około budynku zakładu i drenowania poblizkich zakładowi placów i ogrodów. W szczególności za pomocą drenowania, zniżono stan zaskórnej wody i tem samem uzyskano znaczne zmniejszenie wilgoci murów.

Ułożenie chodników wzdłuż murów zakładu, wpłynęłoby korzystnie na zmniejszenie wilgoci przez co ułatwiłoby się odprowadzenie wody deszczowej od murów zewnętrznych zakładu.

c) Brakom w łazienkach zakładowych zaradzi się częściowo, przez przyzwolone przez Wysoki Sejm w 1878, rozszerzenie łazienek, częściowo przez wprowadzenie mechanicznych urządzeń w tychże łazienkach.

d) Zaradzi się skutecznie brakowi co do wodociągów i innych mechanicznych urządzeń, przez wykończenie odnośnych robót mechanicznych, które są w toku wykończenia.

e) Zalecony przez poprzednią komisyę z 31. lipca 1877 system oświetlenia gazowego zakładu, podnosimy i dzisiaj, głównie ze względu na uwagę Dyrektora zakładu, iż dotychczasowe oświetlenie jest niewystarczające i niezabezpiecza zakładu od wypadków ognia, które mimo nadzoru zdarzyć się mogą.

f) Niedostatkowi pod względem prosektoryum już zaradzono wybudowaniem na ten cel przez Wysoki Sejm przyzwolonego budynku

d. j. w.

Dr. Maresch w. r. **F. Rosenbusch** w. r.

W zastępstwie nadinżyniera.

Coram me **Gustaw Reutt** w. r.

Dr. Bronisław Dulęba w. r. inżynier Wydziału krajowego.

Ig. Chrzanowski w. r.
inżynier.

Adolf Kuhn w. r.
architekt cywilny.

Alegat C. *do L. W. kr. 6165/79.*

Ogólne zestawienie

kosztów poniesionych z funduszu budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, jako to: dostaw i robót wykonanych we własnym zarządzie za pośrednictwem architekty p. Adolfa Kuhna, tudzież dostaw i robót wykonanych w drodze przedsiębiorstwa i innych wydatków.

Liczba porządkowa	Kategorya wydatków: Dział	Kategorya wydatków: Poddział	Przedmiot	Koszta dostaw i robót wykonanych we własnym zarządzie za pośrednictwem architekty p. Kuhna: zł.	ct.	Koszta dostaw i robót wykonanych w drodze przedsiębiorstwa wypłacane wprost przez Wydział krajowy: zł.	ct.	Wydatki administracyjne i inne wypłacone wprost przez Wydział krajowy: zł.	ct.	Ogółem: zł.	ct.
1	IV.		Roboty ziemne	8571	75½	10839	88½	—	—	19411	64
2	V.		Kupno i dowóz kamienia	1506	48½	65543	32½	—	—	67049	81
3	VI.		Koszta kamieniołomu	13895	36½	1321	63	—	—	15216	99½
4	VII.		Kupno, dostawa i gaszenie wapna	2970	42½	22524	17½	—	—	25494	60
5	VIII.		Dostawa piasku	4743	63	12124	02½	—	—	16867	65½
6	IX.		Wyrób cegły	20512	82½	112187	12½	—	—	132699	95
7	X.		Kupno i dostawa materyału drzewnego	13454	63	29968	09½	—	—	43422	72½
8	XI.		„ materyałów żelaznych	7507	46	15991	82½	—	—	23499	28½
9	XII.		„ i przewóz cementu	4220	37	1170	00	—	—	5390	37
10	XIII.		„ i przewóz gipsu	348	42	1159	36	—	—	1507	78
11	XIV.		„ i naprawa sprzętów i rekwizytów	1904	10	832	94	—	—	2737	04
12	XV.		Roboty murarskie	12801	18½	129548	91	—	—	142350	09½
13	XVI.		„ kamieniarskie	17804	22	—	—	—	—	17804	22
14	XVII.		„ ciesielskie	—	—	—	—	—	—	—	—
15	„	1	Oparkanienie i mazienie tegoż	1767	92½	7042	65	—	—	8810	57½
16	„	2	Właściwe roboty ciesielskie	2832	50½	12520	64½	—	—	15353	15
17	XVIII.		Roboty stolarskie	8000	02½	31706	50	—	—	39706	52½
18	XIX.		„ blacharskie	10578	59	15039	01	—	—	25617	60
19	XX.		„ ślusarskie	789	11	13149	44½	—	—	13938	55½
20	XXI.		„ rzeźbiarskie	628	10½	—	—	—	—	628	10½

Uwaga

Pozycya 1. pod V. rozbija się:

1. Kamień murowy	25009·60
2. „ ciosowy	22368·53
3. Płyty trembowel.	2643·95½
4. Kamień bruk.	17015·27½
5. Dowóz	12.45
Razem	67049·81

Do pozycyi 41. pod znakiem XXXVI. 6.

W sumie tej mieszczą się zaliczki dane dyrektorowi budowy na takie objekta, które tu nie są wyszczególnione—jak np. na kaplice i różne roboty, które jako jeszcze nie wykończone, nie zostały skolaudowane, jako to dano zadatki:

1) galerye i roboty kamieniarskie do l. W. 7085/77	1541·00
2) Drzwi, podłogi w kaplicy i inne roboty do l. W. kr. 12011/77	1300·00
Do przeniesienia	2.841·00

Liczba porządkowa	Kategorya wydatków: Dział	Kategorya wydatków: Podział	Przedmiot	Koszta dostaw i robót wykonanych we własnym zarządzie za pośrednictwem architekty p. Kuhna zł.	ct.	Koszta dostaw i robót wykonanych w drodze przedsiębiorstwa wypłacane wprost przez Wydział krajowy zł.	ct.	Wydatki administracyjne i inne wypłacone wprost przez Wydział krajowy zł.	ct.	Ogółem zł.	ct.
21	XXII.		Roboty szklarskie	149	89	5595	44½	—		5745	33½
22	XXIII.		„ kowalskie	263	49	—	90	—		264	39
23	XXIV.		„ steingutowe, zakupno rur, do wóz i fracht tychże i roboty klozetowe	4520	53½	768	—	—		5288	53½
24	XXV.		Roboty asfaltowe	1424	25	3799	76	—		5224	01
25	XXVI.		„ lakiernicze	66	87	7968	25	—		8035	12
26	XXVII.		„ kachlarskie	47	35½	5810	86	—		5858	21½
27	XXVIII.		„ brukarskie	2273	07			—		2273	07
28	XXIX.		Czyszczenie studni zakładowej i jej reperacya	1193	84	352	19	—		1546	03
29	XXX.		Roboty, koszta i urządzenie windy	1988	40			—		1988	40
30	XXXI.		Założenie parku, roboty ogrodowe i płaca ogrodnika	7675	05	1015	83	3567	22½	12258	10½
31	XXXII.		Roboty drenarskie	691	03	609	26			1300	29
32	XXXIII.		Koszta zarządu budowy . . .	2765	56½			58579	16	61344	72½
33	XXXIV.		Utrzymanie budynków . . .	2676	63	1769	93½	1649	21	6095	77
34	XXXV.		Budynki prowizoryczne . . .	2243	67½					2243	67½
35	XXXVI.		Wydatki rozmaite	—	—						
36	„	1	Koszta założenia kamienia węgielnego	1024	19	46		65	28½	1135	47½
37	„	2	„ podróży i rozmaitych komisyj	586	07			3001	45	3587	52
38	„	3	„ korespondencyi i ogłoszeń .	16	54			248	12	264	66
39	„	4	Remuneracye i zapomogi . . .	330	00			1335	—	1665	—
40	„	5	Koszta komisyi kolaudacyjnej .					6152	78	6152	78
41	„	6	Inne koszta	5827	09½	500	—	161	74½	6488	84
42	XXXVII.		Urządzenie drogi i dostawy do tejże .	913	53½	789	67½			1703	21
43	XXXVIII		Czyszczenie kloak	155	29					155	29
44	XXXIX.		Przebudowywanie kloak . . .	186	60½					186	60½
45	XL.		Lodownia prowizoryczna . . .	70	90					70	90
46	XLI.		Dalsza budowa w przedsiębiorstwie Gamskiego i spółki w myśl kontraktu z 2. maja 1875 . .			155862	60			155862	60
			Suma ogólna wydatków .	171946	70½	667558	25	74759	97½	914264	93

Uwaga

Z przeniesienia 2841·00

3. Malowanie wewnętrzne kaplicy do l. W. kr. 15000|77 . . . 830·00

4) Zaliczka stała p. Kuhnowi do l. W. kr. 23699|76 . . 1000·0

4671·00

równie też inne drobne wydatki, które żadną z rubryk objęte być nie mogły.

Do pozycyi 46

Budowa przez spółkę tę wykonana, kosztowała gotówką . . zł. 155862·60

a dodanym materyałem do budowy dawniejszej sprawionym wartości „ 22873·74½

razem więc „ 178736 24½

Jeżeli więc od sumy ogólnej kosztów . . . „ 914261·93

odejmiemy powyżej wykazany koszt nowej budowy . „ 178736 31½

przedstawia się koszt **dawniejszych części w sumie** . . . „ **735528·58½**

Oprócz wydatku powyżej wykazanego w sumie . „ 914264·93

wypłacono z funduszu budowy na inne cele . „ 2119·39½

przeto wynosi ogólny wydatek po koniec maja 1877 „ 916384·32½

Alegat D. do L. W. kr. 6165/79.

Wykaz

wydatków ponieść się mających z pozostałego funduszu budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie do rozporządzalności w kwocie 8.051 złr. 11½ ct.
(Odpis z aktu L. W. kr. 24249/77 do L. W. kr. 24680/77).

L. porządk.	Licz. W. kr. 20.990/77	Licz. W. kr. 24 204/77	Przedmiot	Potrzeba Zł.	Potrzeba ct.	Należytość asygnowana Zł.	Należytość asygnowana ct	Do asygnowania Zł	Do asygnowania ct.	Uwaga
	Dział I.	Dział	**A. Wydatki budowlane** w budynku głównym (w kaplicy).							
1	1		Kamienne galerye na chórze, okratowanie galeryj i wykonanie robót kamieniarskich na zewnątrz . .	1541	32	1541	32			L. W. 7085/77
2	2		Drzwi główne dębowe z okuciem, pokostowaniem i oszkleniem . .	290	02					
3	3		Dwoje drzwi do zakrystyi . . .	35	24					
4	4*a*		Posadzka w kaplicy	899	33					L. 12011/77 15/5 i zatwierdz. zal.
5	4*b*		Naprawa tynków i t. p. . . .	75	41	1300	00			
6	5		Malowanie wewnątrz kaplicy . .	980	00	830	00	150	00	L. 15000/77
7	16		Balustrada kamienna schodów główn.	898	33	450	00	448	33	„ 9050/77
8	19		Okienka strychowe w wszystkich budynkach w dziale robót stolarskich, ślusarskich, blacharskich i lakiern.	827	63	827	63			„ 7439/77
9	23		Drzwi piwniczne w budynku głównym z stosownemi robotami . . .	324	29	324	29			
10	25		Przezierniki w drzwiach cel szałowych w nowo wybudowanych oddziałach dla furjatów podług kosztorysu zatwierdzonego do L. W. kr. 1227/77.	257	00			257	00	„ 6084/77
11	27		Piece żelazne płaszczowe i 8 sztuk żelaznych osłon z siatką drucianą do tychże pieców na oddziałach furjatów podług kosztorysu L. W. kr. 29.520/76	1859	60	1859	60			
12	28*a*		Ośm bram w korytarzach łączących budynki w dziale robót ślusarskich i szklarskich podług przedłożonego rachunku do L. W. kr. 4612/77 .	960	93	960	93			
13	30*h*		Otynkowanie ścian w sionkach około schodów łazienkowych . . .	54	66			54	66	
14	30*i*		Podsufitowanie tychże schodów . .	30	20			30	20	
15	31		Wykończenie piąterek obok łazienek	55	00			55	00	
16	38		Okno leżące pod lukarnią oświetlające schody w budynku ekonomicznym do zapłacenia w dziale robót szklarskich i lakierniczych . . .	13	27			13	27	
			Do przeniesienia .	9102	23	8093	77	1008	46	

L. porządk.	Licz. W. kr. 20.990/77	Licz. W. kr. 24.204/77	Przedmiot	Potrzeba Zł.	Potrzeba ct.	Należytość asygnowana Zł.	Należytość asygnowana ct.	Do asygnowania Zł.	Do asygnowania ct.	Uwaga
			Z przeniesienia	9.102	23	8.093	77	1.008	46	
		Dział IV.	**B. Wydatki administracyjne inne.**							
17		58	Czynsz z kamieniołomu wuleckiego i należytość za wydobyty kamień .	395	61½			395	61½	
18		59	Pretensye magistratu lwowskiego za roboty ziemne zpowodowane kamieniołomem wuleckim . . .	711	62½			711	62½	
19	Dział IV. 70		Koszta zarządu technicznego budowy za czas od 1/6 do końca r. 1877 .	3456	30			3456	30	
20		Dział III.	Koszta komisyi kolaudacyjnej za czas od 1/6 do 30/9 1877 . . .	1328	00			1328	00	
21		6	Dzwonek do wieżyczki w kaplicy .	60	00			60	00	
22		17 III.	Dopełnienie posadzki z kamienia trembowelskiego około budowy schodów głównych w budynku głównym .	22	50			22	50	
23		18	Naprawa tynku ścian przy tychże schodach	20	00			20	00	
24		29	Posadzka ceglana i asfaltowa w przejazdach korytarzy łączących w nowej części	110	04			110	04	
25		30*a*	Zacementowanie posadzki w rozbieralni łazienek zimnych . .	50	00			50	00	
26		30*b*	Ocementowanie ścian tychże . .	213	33			213	33	
27		30*c*	Okucie i pomalowanie 4 drzwi w łaźni do rozbieralni	31	98			31	98	
28		28*b*	Dopłata za ukończenie bram korytarzy, łączących budynki . . .	139	96			139	96	
29		30*m*	Naprawa i czyszczenie basenów i kanałów w łazienkach . . .	30	00			30	00	
30		30*d*	Dwa pomosty z poręczą nad basenami zimnej wody w łazienkach .	27	64			27	64	
31		30*e*	Dwa piece kamyczkowe w rozbieralni	50	00			50	00	
32		30*f*	Dwoje drzwi w rozbieralni do piwnic pod dawnymi przejazdami . .	11	47			11	47	
33		30*g*	Dwa hermetyczne zamknięcia odpływów rozbieralnych . . .	17	00			17	00	
34		30*l*	Naprawa tynków cementowych w łazienkach zimnych i parowych .	101	50			101	50	
35		42	Opokostowanie poręczy żelaznych nad dziedzińczykami	24	27			24	27	
36		60	Dopłata należytości za roboty lakiernicze, szklarskie i ślusarskie wykonane w budynkach po zamknięciu rachunków ogólnych . . .	265	59			265	59	
37		61	Dopłata za urządzenie 2 dźwigni i naprawa tychże	155	79			155	79	
			Ogółem . .	16.324	84	8.093	77	8.231	07	

L. porząd.	Licz. W. kr. 20.990/77	Licz. W. kr. 24.204/77	Przedmiot	Potrzeba Zł.	Potrzeba ct.	Należytość asygnowana Zł.	Należytość asygnowana ct.	Do asygnowania Zł.	Do asygnowania ct.	Uwaga
			Z przeniesienia . .	16.324	84	8.093	77	8.231	07	
			W porównaniu z pozostałym funduszem budowy do rozporządzalności w kwocie.					8051	11½	
			Okazuje się niedobór w kwocie					179	95½	
			Między wydatkami wykazanymi po koniec maja 1877 zamieszczona jest także dana architekcie p. Kuhnowi zaliczka w kwocie 1000 zł. dotąd w części wyczerpana, z pozostałej zatem reszty da się pokryć wyż wykazany niedobór.							

Alegat E do LW. 6165/79.

Zestawienie kosztów

poniesionych z funduszu budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, które nie odnoszą się do właściwych robót budowlanych — lub też tyczą się robót, które w funduszu budowy nie miały właściwego źródła pokrycia.

Dział kategoryj	Tytuł wydatku	Suma ogólna kategoryj Zł.	ct.	Uwaga
I.	Koszta budowy studni na Stryjskiem w miejscu pierwej projektowanem na zakład obłąkanych . .	500		
II.	Wszelkie koszta wstępnych czynności budowy obejmujące komisyjne koszta podróży, honorarya za pierwotnie robione a nieużyte projekta na bodowę itp.	1.460	98	
III.	Koszta założenia kamienia węgielnego pod budowę	1.135	47	
IV.	Koszta tyczące się budynków folwarcznych i propinacyjnych jak: podatki, kwaterunki, naprawy budynków i studni (przed oddaniem w zarząd dyrekcyi zakładu)	4.864	05	
V.	Koszta ubezpieczenia od ognia budynków folwarcznych i nowych budynków zakładu (przed objęciem zarządu przez dyrekcyę zakładu)	1.881	08½	
VI.	Koszta robót dotyczących założenia parku i ogrodu a mianowicie: 1) założenie szkółki drzew owocowych i przykupno szczepów, 2) posadzenie płotów głogowych i grabowych i 3) urządzenie chodników	11.606	27½	
VII.	Koszta robót drenarskich i zakupno rurek . .	1.346	29	
VIII.	Koszta czyszczenia i naprawy studni murowanej w zakładzie	1.518	98½	
IX.	Wydatki na opalenie lokalności Zakładu w miesiącach lutym i marcu 1875 (przed oddaniem w zarząd dyrekcyi zakładu)	537	52	
X.	Koszta urządzenia prowizorycznej kuchni . . .	552	62½	
XI.	Koszta urządzenia prowizorycznej pralni . . .	1.715	66	
	Do przeniesienia .	27.118	94	

Dział kategoryj	Tytuł wydatku	Suma ogólna kategoryj Zł.	ct.	Uwaga
	Z przeniesienia .	27.118	94	
XII.	Koszta sprowadzonej pompy do pompowania wody .	310	95	
XIII.	Koszta urządzenia prowizorycznepo chlewnika . .	309	17	
XIV.	Koszta plantowania terenu pod budowę zakładu przed rozpoczęciem budowy	2.145	—	
XV.	Ponowne lakierowanie dachu już po oddaniu zakładu pod obecny zarząd	585	94	
XVI.	Koszta oparkanienia zakładu	7.854	80½	
XVII.	Koszta szntrowania i naprawy drogi dojazdowej . .	788	52½	
XVIII.	Koszta urządzenia prowizorycznej lodowni . . .	70	90	
XIX.	Koszta sprawienia ławek do ogrodów dla chorych .	179	20	
XX.	Koszta komisyjne podróży w latach trwania budowy .	1.432	33½	
XXI.	Remuneracye i zapomogi	1.158	—	
XXII.	Koszta czynności prawnych	30	90	
XXIII.	Koszta komisyi kolaudacyjnej	6.152	78	
XXIV.	Dostawa kamieni brukarskich i roboty brukarskie .	19.295	37½	
XXV.	Przebudowanie kloak	880	79½	
XXVI.	Koszta urządzenia kloak prowizorycznych i wykop dołów	49	50	
XXVII.	Zapas materyałów znajdujących się na miejscu lub w kamieniołomie na Wulce	6.740	—	
XXVIII.	Koszta finansowania i podatek od obligów . . .	2.119	39½	
	Razem kategoryj .	77.223	51	

Alegat F. do L. W. kr. 6165/879

Wykaz

szczegółowego użycia przekroczonego funduszu budowy po koniec maja 1877 w ślad sprawozdania Wydziału krajowego do L. W. kr. 24.680/77 stronica 6. i 7.

Nr. porząd.	Znak lub alegatu lub LW. kr.	Przedmiot	zł.	ct.	Uwaga
1.	C.	Na roboty w sprawozdaniu w alegacie C. w kolumnie trzeciej	8.051	11½	
2.	C.	Zaliczki architekcie Kuhnowi na roboty wykazane w alegacie C. w kolumnie 2. jak pozycye z alegatu 1. 5. 6. 7. 8. 9. 11. 12.	8.093	77	
3.	B.	Zaliczka stała dana Kuhnowi do L. W. kr. 23.699/76 objęta w alegacie B. do pozycyi 41. XXXVI. 6.	1.000	—	
4.		Przekroczenie nad kosztorys w robotach przedsiębiorców Tomasza Gamskiego i Eugeniusza Pfeiffra w sumie	9.133	48	
		Nadzwyczajne wydatki wykazane w alegacie D. jak następuje:			
5.	IX.	Koszta opalenia lokalu zakładu w miesiącach lutym i marcu 1875, aby przyspieszyć roboty w celu przeprowadzenia jak najrychlej obłąkanych	537	52	
6.	X.	Koszta urządzenia prowizorycznej kuchni .	552	62½	
7.	XI.	„ „ „ pralni .	1.716	66	
8	XII.	Sprowadzenie pompy	310	95	
9.	XIII.	Urządzenie prowizoryczne chlewników . .	309	17	
10.	XV.	Ponowne polakierowanie dachu już po odebraniu zakładu	585	94	
11.	XVII.	Koszta szutrowania i naprawy drogi dojazdowej	788	52½	
12.	XVIII.	„ urządzenia lodowni prowizorycznej .	70	90	
13.	XXII.	„ prawnicze	30	90	
14.	XXV.	„ przebudowania kloak	880	79½	
15.	XXVI.	„ kloak prowizorycznych . . .	49	50	
16.	XXXVI.6	Różne wydatki objęte w alegacie B. . .	55	80	
		Co robi razem .	32.167	65	

L. W. 2.913/1879.

Alegat. 3.

Sprawozdanie Wydziału krajowego

o budżecie krajowym

na rok 1880.

Wysoki Sejmie!

W załączeniu ·/. przedkłada Wydział krajowy projekt budżetu krajowego wraz z preliminarzami szczegółowymi, a mianowicie:

I. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Preliminarz funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu . pod lit. B.
„ szpitalu lwowskiego, oddział chorych i położnic „ „ C.
„ zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie . . . „ „ D.
„ funduszu podrzutków we Lwowie . . . . . „ „ E.
„ szpitalu św. Łazarza w Krakowie, łącznie dla oddziałów I) chorych, II) położnic i podrzutków, III) syfilitycznych, IV) obłąkanych „ „ F.
„ funduszu policyi krajowej . . . . . „ „ G.
„ „ szkolnego krajowego i szkół rolniczych w Dublanach, jako alegata do preliminarza funduszu krajowego.

II. Fundusze samoistne.

Preliminarz funduszu domestykalnego . . . . . „ „ H.
„ „ kultury krajowej . . . . . „ „ I.
„ „ stanowego sierocińskiego . . . . . „ „ K.
„ „ Aleksandra hr. Stadnickiego . . . „ „ L.
„ „ szkoły weterynaryi . . . . . „ „ M.
„ „ pożyczki krajowej z r. 1873 . . . „ „ N.

Budowy domu administracyjnego na Kulparkowie i budynku gospodarskiego przy szpitalu głównym we Lwowie są już na ukończeniu, przeto dla takowych preliminarzy się nie przedkłada.

Uzasadnienia kwot preliminowanych i różnic wynikających z porównania kwot uchwalonych na rok 1879, z projektowanym na rok 1880. budżetem, przedstawione są w wyjaśnieniach szczegółowych przy każdej pozycyi preliminarzy; tutaj podajemy sumarycznie te różnice.

I. Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu.

Wydatki.

W rubryce I. proponowana suma 106.200 zł. jest równą kwocie uchwalonej na rok 1879.

W rubryce II. więcej o . . . . . 5.367 zł.
ponieważ w pozycyi 20. dodano, na mocy uchwały sejmowej z 4. Października 1878, płacę i emolumenta dla jednego woźnego w kwocie 550 zł., w pozycyi 21. podwyższono płacę dyurnistów o 105 zł. z powodu iż rok 1880. jest przestępnym; w pozycyi 23. lit. *c.* dodano 50 zł. na ubiór siódmego woźnego, na mocy powyższej uchwały sejmowej; w tejże pozycyi lit. *f.* dodano przypadające wedle odnośnej ustawy dodatki pięcioletnie dla urzędników i sług w kwocie 1.060 zł.; w pozycyi 26. lit. *c.* więcej o 500 zł. na potrzeby do pisania i rysowania, ponieważ przybyły biura: propinacyjne i melioracyjne, zaś w tejże pozycyi lit. *d*, *f*, *g*, *i*, o 450 zł. z tej samej przyczyny; natomiast umniejszono poz. lit. *e.* o 100 zł. wedle prawdopodobnej potrzeby, zaś poz. 29 o 148 zł. z powodu, iż dar dla sierót po ś. p. Iwanickim uchwalonym został tylko na rok 1879; w pozycyi 27. zwiększono dotychczasową kwotę kosztów podróży (3.000 zł.) o 2.900 zł. ze względu na ciągle wzmagającą się potrzebę wysyłania komisyj, przez co preliminowane w ostatnich trzech latach kwoty, znacznie przekroczono.

W rubryce III. więcej o . . . . . 30.000 „
ze względu na ciągle wzrastającą ilość ubogich chorych.

W rubryce IV. więcej o . . . . . 200 „
ze względu na potrzebę utrzymywania i odświeżania większej ilości krowianki.

W rubryce V. więcej o . . . . . 6.300 „
ponieważ uchwalona na rok 1878. kwota 37.900 zł. okazała się niedostateczną i przekroczono takową o 19.574 zł. Prawdopodobnie i uchwalona na rok 1879. kwota 32.700 zł. nie wystarczy na pokrycie potrzeby.

W rubryce VII. więcej o . . . . . 9.018 „
ponieważ wedle specyalnych preliminarzy, alegowanych do projektu budżetowego, rzeczywiste wymogi szkoł rolniczych dublańskich są większemi o 5.010 zł. zaś funduszu szkolnego o 17.108 zł., nadto preliminuje się dla szkoły leśnictwa więcej o 200 zł. na pięciolecie dla profesora fachowego i 1.000 zł. na stypendya dla techników zawodu melioracyjnego, co czyni razem 23.318 zł.

natomiast preliminuje się mniej:

dla szkoły żeńskiej w Tarnowie	800 zł.	
na stypendya geologiczne	2.000 „	
„ szkołę koszykarstwa	500 „	
„ badania głębszych pokładów ziemi . . .	10.000 „	
do przeniesienia . .	13.300 zł.	50.885 zł.

z przeniesienia . 13.300 zł. 50.885 zł.
na stypendya dla szkoły parobków w Dublanach, . 1.000 „
które w prelim. specyalnym zamieszczono razem . 14.300 zł.
w porównaniu z powiększeniem 23.318 zł. *różnica jak wyżej* 9.018 zł.

W rubryce VIII. mniej o . . . . . 3.000 zł.
ponieważ odpadła pozycya uchwalona jednorazowo: na sarkofag Długosza, restauracyę wielkiego ołtarza w katedrze na Wawelu itp.

W rubryce IX. więcej o . . . . . 3.880 „
z powodu pomnożenia stacyj żandarmeryjnych, na podstawie ściśle obliczonej potrzeby.

W rubryce X. mniej o . . . . . 95.328 „
ponieważ zmniejszono cyfry wydatków na budowy i rekonstrukcye nowych dróg i na koszta komisyjne przy domkach mytniczych, wreszcie opuszczono zasiłek na budowę drogi do Kulparkowa, razem . . . . . 110.825 zł.
natomiast dodano na płace pomnożonej służby drogowej i koszta administracyjne, tudzież na utrzymanie dróg . . . . . 15.497 „
różnica jak wyżej . 95.328 zł.

W rubryce XI. więcej o . . . . . 27.725 „
z powodu zwiększenia się ilości chorych w zakładach leczniczych we Lwowie i w Krakowie, na podstawie specyalnych preliminarzy.

W rubryce XIII. mniej o . . . . . 20.000 „
ponieważ opuszczono uchwalone na rok 1879 jednorazowe pozycye regulacyi Dniestru i Swicy i subwencye dla spółek wodnych.

W rubryce XIV. mniej o . . . . . 24.686 „
albowiem opuszczono jednorazowo uchwalone pozycye i odsetki od kapitału pobranego na budowę kulparkowską z aktywów pożyczki z roku 1873. o czem mowa poniżej.

Suma różnic . . 143.014 zł. 82.490 zł.
z porównania . . . 82.490 „
okazuje się suma wydatków **mniejszą** o . . . 60.524 zł.

Dochody.

W rubryce I. Pozostałość z rachunków,— nic się nie preliminuje, bowiem od lat kilku wykazują zamknięcia rachunków niedobory, a zaciągnięte na pokrycie braków z lat 1877—1879 długi, nie dozwalają spodziewać się jakichkolwiek pozostałości.

W rubryce II. preliminuje się mniej o . . . . 450 zł.
na podstawie doświadczeń i wynikłości dotychczasowych.

W rubryce III. nic się nie preliminuje, ponieważ wskutek zaciągniętych długów, fundusz krajowy znaczne opłacać musi procenta, które przewyższają wielce, spodziewane a nieznaczne odsetki od chwilowych lokacyj; ubywa przeto całkiem uchwalona na rok 1879 kwota . . 1.000 „

W rubryce IV. preliminuje się mniej o . . . . 5.000 „
bo chociaż dochodów z myt zapreliminowano więcej o 3.000 zł.,
do przeniesienia . . . . 6.450 zł.

z przeniesienia 6.450 zł.

ze względu na nowo zbudowane drogi, to natomiast w datkach dobrowolnych wstawiono mniej o 8.000 zł., bowiem znaczną część subskrybowanych datków już spłacono, a pozostałe zaległości wpływają bardzo powolnie.

W rubryce V. więcej o . . . . . 122 zł.

jako spodziewaną nadwyżkę dochodów z funduszu policyi, wedle specyalnego preliminarza.

W rubryce VI. mniej o . . . . . 15.000 zł.

ponieważ z zapłaconych zaliczkowo za gminy kosztów leczenia ściągnięto kwoty znaczniejsze, suma pozostałych zaległości ciągle się zmniejsza, i z powodu ubóstwa restancyonaryuszów trudniejszą jest do ściągnienia.

W rubryce VII. więcej o . . . . . 1.458 „

ponieważ dodano przypadający od bursy w Tarnowie zwrot pożyczki 2.000 zł. i zmienioną wedle uchwały sejmowej z dnia 18. Października 1878 ratę pożyczkową od K. Wilda o 59 zł. Natomiast ubywa rata pożyczki już spłaconej przez miasto Stryj w kwocie 578 zł. 40 ct. i zmniejszono ratę przypadającą od pp. Kanoniczek w Krakowie, wedle planu umorzenia o 23 zł.

W rubryce VIII. więcej o . . . . . 90 „

ponieważ zwiększono dochody: czesnego i wpisowe od uczniów szkoły gospodarstwa lasowego, wedle przeciętnej kwoty wpływów z lat ostatnich.

W rubryce IX. więcej . . . . . 2.590 „

albowiem zwiększono dochody opłat od uczniów szkoły dublańskiej z powodu pomnożenia liczby uczniów, i przybyły pozycye: sprzedaży płodów z pola doświadczalnego, datki Rad powiatowych i Towarzystw tudzież zarobki uczniów szkoły parobków.

W rubryce XI. rozmaite, — mniej o . . . . . 100 „

wedle wynikłości z lat ostatnich.

W rubryce XII. dodatki do podatków, — więcej o 1.000 „

na podstawie specyalnych wykazów.

Suma różnic	5.260 zł.	21.550 zł.
z porównania .		5.260 „
okazuje się dochód **mniejszy**		16.290 zł.
odtrąciwszy tę kwotę od sumy wykazanego mniejszego wydatku .		60.524 „
okazuje się budżet korzystniejszym o		44.234 zł.

Sumaryusz projektowanego budżetu przedstawia

w dochodach sumę	2,615.697 zł.
w wydatkach	2,571.177 „
w nadwyżce dochodów	44.520 zł.

Oprócz wykazanych w budżecie potrzeb żąda krajowa Rada szkolna kredytu dodatkowego na rok 1879 w kwocie . . . 30.797 „ w której to sprawie Wydział krajowy do L. 13810/879 Wys. Sejmowi przedkłada osobne sprawozdanie. Nadto przypadną jeszcze do pokrycia w roku 1880. znaczne potrzeby nadzwyczajne, nie zamieszczone w projekcie budżetowym, jako to:

a) pasiwa wynikłe z powodu uchwalonych przez Wys. Sejm kredytów dodatkowych i przekroczeń wydatków budżetowych z lat 1877—1879, na które z powodu, iż Sejm w r. 1879. nie był zwołanym, nie obmyślano pokrycia ;

b) procenta od tychże pasiwów ;

c) kredyta dodatkowe z powodu nadspodziewanego zwiększenia się potrzeb i przyrostu nowych pozycyj wydatkowych ;

d) brakująca reszta kosztów budowy gmachu krajowego.

Na pokrycie tych do znacznej wysokości dochodzących potrzeb nadzwyczajnych, niewystarczają zwykłe Wydziałowi krajowemu przystępne środki, dla tego w osobnem do LW. 22055/880. Wys. Sejmowi przedłożonem sprawozdaniu, Wydział krajowy wraz z uzasadnieniem przyczyn wzrostu — przedstawia projekt pokrycia tych potrzeb, a od uchwały, jaką Wysoki Sejm w tej mierze poweźmie, zawisło załatwienie sprawy finansowej.

II. Fundusze dotowane ze Skarbu krajowego.

	w dochodach	w wydatkach
Suma ogólna tego działu wynosi . . .	433.446 zł.	934.053 zł.
Na rok 1879. uchwalono	419.252 „	858.452 „
przeto na rok 1880. **więcej** o . .	14.194 zł.	75.601 zł.

na podstawie uzasadnień przedstawionych w specyalnych preliminarzach, których wynikłości ostateczne co do zakładów chorych, położnic i podrzutków zawarte są w rubryce XI. zaś co do funduszu szkolnego w rubryce VII. funduszu krajowego. Nadwyżka dochodów funduszu policyi uwidocznioną została w rubryce V. dochodów funduszu krajowego.

III. Fundusze samoistne.

Suma ogólna w tym dziale wynosi w dochodach . . .	224.706 zł.
w wydatkach . . .	120.633 „
nadwyżka dochodów . . .	104.073 zł.

Zasoby funduszu pożyczki krajowej z r. 1873. użyto na chwilowe pokrycie wydatków funduszu krajowego, nadto w obec przedstawionego w sprawozdaniu do LW. 22055/880. braku pieniężnego, Wydział krajowy nie był w możności wykonać uchwały sejmowej z dnia 19. Października 1878 co do zapłacenia procentów od kapitału 258.097 zł. 56 ct. na budowę kulparkowską wypożyczonego, i wstrzymuje się z przeprowadzeniem sprawy aż do decyzyi, jaką Wysoki Sejm poweźmie.

Nadwyżki dochodów funduszów innych, zostaną użyte na pomnożenie majątku zarodowego.

Własne dochody funduszu krajowego wynoszą wedle preliminarza	269.697 zł.
zaś wydatki wedle preliminarza	2,571.177 „
z porównania wynika **niedobór** . .	2,301.480 zł.

który pokryć należy dodatkami do podatków.

Wedle wykazów otrzymanych od c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu i od c. k. Urzędów podatkowych, sprawdzona należytość podatku wynosi	7,113,250 zł.
od tego odtrąca się kwotę	213.250 „
na opusty z powodu wypadków elementarnych i niemożności ściągnięcia, a pozostaje zaokrąglona kwota	6,900.000 zł.
od której licząc po 34 centy dodatku od każdego złotego austryackiego, otrzymamy sumę	2,346.000 „
W porównaniu z wykazanym niedoborem	2,301.480 „
okazuje się **nadwyżka dochodów**	44.520 zł.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

I. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego na r. 1880. pobieranym być ma dodatek do podatków stałych z dodatkiem $^1/_3$ części — po 34 centy od każdego złotego austryackiego.

II. Upoważnia się Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności w dziale potrzeb zwyczajnych, jednej rubryki, na potrzeby rubryk innych, udzielając podobnego upoważnienia także Radzie szkolnej co do krajowego funduszu szkolnego.

We Lwowie dnia 20. Maja 1879.

Ludwik hr. Wodzicki w. r.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 2.913/1879.

Lit. A.

Projekt budżetu krajowego

na rok 1880.

Projekt budżetu funduszów

Liczba porządk.	Alegat pod lit.	Rubryka	Nazwa funduszów i zakładów	Dochody	Wydatki	Z porównania okazuje się	
						nadwyżka dochodów	niedobór
1	B.		**A. Fundusz krajowy w ściślejszym znaczeniu.**				
		I.	Koszta reprezentacyi kraju	—	106.200	—	—
		II.	„ zarządu	—	224.179	—	—
		III.	„ leczenia ubogich chorych	—	450.000	—	—
		IV.	„ szczepienia	—	58.130	—	—
		V.	Wydatki sanitarne	—	39.000	—	—
		VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	—	13.852	—	—
		VII.	„ „ „ naukowych i wychowania publicznego	—	443.312	—	—
		VIII	Utrzymanie pomników historycznych . . . :	—	9.900	—	—
		IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	—	69.076	—	—
		X.	Drogi krajowe	—	826.943	—	—
		XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	—	266.279	—	—
		XII.	Wydatki na szupaśnictwo	—	25.000	—	—
		XIII	Budowy wodne	—	7.143	—	—
		XIV.	Rozmaite wydatki	—	32.163	—	—
		I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . .	—	—	—	—
		II.	Z odnajmu ubikacyj sejmowych	550	—	—	—
		III.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych .	—	—	—	—
		IV.	Dochody z dróg krajowych	205.500	—	—	—
		V.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	6.869	—	—	—
		VI.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	25.000	—	—	—
		VII.	„ pożyczek	6.983	—	—	—
		VIII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.390	—	—	—
		IX.	Dochody szkół rolniczych w Dublanach . . .	18.305	—	—	—
		X.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600	—	—	—
		XI.	Rozmaite dochody	500	—	—	—
		XII.	Dodatki do podatków	2,346.000	—	—	—
			Suma funduszu krajowego	2,615.697	2,571.177	44.520	—

krajowych na rok 1880.

Liczba porządk.	Alegat pod lit.	Nazwa funduszów i zakładów	Dochody	Wydatki	Z porównania okazuje się	
					nadwyżka dochodów	niedobór
		B. Fundusze krajowe w obszerniejszem znaczeniu.				
2	C.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie . .	149.924	199.332	—	49.408
3	D.	„ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie .	28.464	194.948	—	166.484
4	E.	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	6.425	—	6.425
5	F.	Szpital św. Łazarza w Krakowie	112.650	156.612	—	43.962
6	G.	Fundusz policyi krajowej	7.486	617	6.869	—
7	alegat do B.	„ szkolny krajowy	134.922	376.119	—	241.197
		Suma ogólna funduszów i zakładów dotowanych z funduszu krajowego	433.446	934.053	6.869	507.476
						500.607
8	H.	Fundusz domestykalny	4.112	2.105	2.007	—
9	I.	„ kultury krajowej	5.100	5.100	—	—
10	K.	„ stanowy sierociński	1.840	1.532	308	—
11	L.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego . . .	2.101	2.077	24	—
12	M.	„ szkoły weterynaryi	4.111	4.039	72	—
13	N.	„ pożyczki krajowej z r. 1873 . . .	207.442	105.780	101.662	—
		Suma ogólna funduszów samoistnych . .	224.706	120.633	104.073	—

L. W. **2913**/1879.
t **B.** do sprawozdania Wydziału
jowego o budżecie krajowym
na rok 1880.

Lit. **B.**

FUNDUSZ KRAJOWY

w ściślejszem znaczeniu.

PRELIMINARZ

na rok 1880.

W załączeniu: *a)* preliminarz szkół rolniczych w Dublanach.
b) preliminarz krajowego funduszu szkolnego.

Sumaryusz . . . . . stronica 3.
Wydatki . . . . . „ 4—16.
Dochody . . . . . „ 17—19.
Wyjaśnienia . . . . . „ 21—57.

L. W. 19.523/1879.

Fundusz krajowy.

Sumaryusz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—13	Koszta reprezentacyi kraju	106.200	—	106.200
II.	14—29	Koszta zarządu	224.179	—	224.179
III.	30	Koszta leczenia	450.000	—	450.000
IV.	31—33	Koszta szczepienia	58.130	—	58.130
V.	34—35	Wydatki sanitarne	39.000	—	39.000
VI.	36—42	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	13.852	—	13.852
VII.	43—90	Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego	443.312	—	443.312
VIII.	91—93	Utrzymanie pomników historycznych	9.900	—	9.900
IX.	94—109	Kwaterunkowe żandarmeryi	69.076	—	69.076
X.	110—120	Drogi krajowe	623.943	203.000	826.943
XI.	121—124	Dotacye dla zakładów krajowych	266.279	—	266.279
XII.	125	Wydatki na szupaśnictwo	25.000	—	25.000
XIII.	126	Budowy wodne	—	7.143	7.143
XIV.	127—129	Rozmaite wydatki	32.163	—	32.163
		Suma wydatków	2,361.034	210.143	2,571.177
		Dochody.			
I.	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—
II.	2	Z odnajmu ubikacyj sejmowych	550	—	550
III.	3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—
IV.	4—7	Dochody z dróg krajowych	205.500	—	205.500
V.	8	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	6.869	—	6.869
VI.	9	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	25.000	—	25.000
VII.	10—17	Zwroty pożyczek	6.983	—	6.983
VIII.	18—20	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.390	—	5.390
IX.	21—22	Dochody krajowych szkół rolniczych w Dublanach	18.305	—	18.305
X.	23	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600	—	600
XI.	24	Rozmaite dochody	500	—	500
		Suma dochodów własnych	269.697	—	269.697
XII.	25	Dodatki do podatków (po 34 centy)	2,346.000	—	2,346.000
		Ogólna suma dochodów	2.615.697	—	2,615.697
		Z porównania ze sumą wydatków	—	—	2,571.177
		okazuje się **nadwyżka dochodów**	—	—	44.520

Fundusz krajowy.

Rubryka I. Koszta reprezentacyi kraju. — Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Koszta reprezentacyi kraju**	106.200	—	106.200
		Poszczególnienie.			
I.		**A. Sejm krajowy.**			
	1	a) Czynsz najmu sali i ubikacyj sejmowych 5.150 zł. b) Dodatek gminny 5% . . . . . 250 „	5.400		
	2	Koszta podróży pp. Posłów	6.700		
	3	Dyety pp. Posłów	36.000		
	4	Koszta druków	13.000		
	5	Spisywanie sprawozdań	4.000		
	6	Remuneracye dla urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zajęcie podczas Sejmu	1.200		
	7	Urządzenie sali, opał, oświetlenie i inne drobne wydatki	2.150		
	8	Pisarze dzienni	650		
	9	Uzupełnienie biblioteki sejmowej	100	—	69.200
		B. Wydział krajowy.			
	10	Marszałek krajowy . . . . . 6.000 zł. „ „ dodatek na reprezentacyę 4.000 „	10.000		
	11	Sześciu Członków Wydziału po 4.000 zł.	24.000		
	12	Zastępcy	2.000		
	13	Dodatek dla Członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	1.000	—	37.000
		Suma rubryki I. . .	—	—	106.200
II.		**Koszta zarządu**	224.179	—	224.179
		Poszczególnienie.			
II.		**Płace urzędników, dyurnistów i sług.**			
	14	**Oddział konceptowy.**			
		a) 2ch radców, płaca po 2.800 zł. . 5.600 zł. dodatek aktywalny „ 480 „ . 960 „	6.560		
		b) 6ciu sekretarzy, płaca „ 2.000 „ . 12.000 „ dodatek aktywalny „ 360 „ . 2.160 „	14.160		
		c) 7miu koncepistów, płaca „ 1.300 „ . 9.100 „ dodatek aktywalny „ 240 „ . 1.680 „	10.780		
		d) 2ch adjunktów, płaca „ 1.000 „ . 2.000 „ dodatek aktywalny „ 200 „ . 400 „	2.400		
		e) 2ch asystentów, płaca „ 700 „ . 1.400 „ dodatek aktywalny „ 100 „ . 200 „	1.600	—	35.500
		Do przeniesienia . .	—	—	35.500

Fundusz krajowy

Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
II.		Z przeniesienia . .	—	—	35.500
	15	**Oddział rachunkowy.**			
		a) Dyrektor, płaca . . . . . 2.600 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 400 „	3.000		
		b) Zastępca dyrektora, płaca . . . . . 2.000 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 360 „	2.360		
		c) 17tu adjunktów, płaca po 1.200 zł. . 20.400 „			
		dodatek aktywalny „ 240 „ . 4.080 „	24.480		
		d) 10ciu asystentów, płaca „ 700 „ . 7.000 „			
		dodatek aktywalny „ 100 „ . 1.000 „	8.000		
		e) Woźny, płaca . . . . . 500 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 50 „	550	—	38.390
	16	**Oddział kasowy.**			
		a) Kasyer, płaca . . . . . 2.000 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 360 „	2.360		
		b) Kontrolor, płaca . . . . . 1.600 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 300 „	1.900		
		c) 4ch adjunktów, płaca po 1.200 zł. . 4.800 „			
		dodatek aktywalny „ 240 „ . 960 „	5.760		
		d) Woźny, płaca . . . . . 600 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 50 „	650	—	10.670
	17	**Oddział techniczny.**			
		a) Nadinżynier, płaca . . . . . 3.000 zł			
		dodatek aktywalny . . . . . 1.000 „	4.000		
		b) 2ch inżynierów, płaca po 2.000 zł. . 4.000 „			
		dodatek aktywalny „ 360 „ . 720 „	4.720		
		c) 2ch asystentów, płaca „ 1.000 „ . 2.000 „			
		dodatek aktywalny „ 120 „ . 240 „	2.240	—	10.960
	18	**Oddział sanitarny.**			
		Inspektor szpitali, płaca . . . . . 2.000 zł.			
		dodatek na mieszkanie . . . . . 300 „	2.300	—	2.300
	19	**Oddział statystyczny.**			
		a) Naczelnik Oddziału	2.000		
		b) Koncepista, płaca . . . . . 1.300 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 240 „	1.540		
		c) Pisarze dzienni	1.460	—	5.000
		Do przeniesienia . .	—	—	102.820

Fundusz krajowy.

Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
II.		Z przeniesienia . .	—	—	102.820
	20	**Oddział manipulacyjny.**			
		a) Dyrektor kancelaryi, płaca	2.000		
		b) Archiwista, płaca . . . . . 1.500 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 300 „	1.800		
		c) Ekspedytor, płaca . . . . . 1.300 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 270 „	1.570		
		d) Protokolista, płaca . . . . . 1.200 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 240 „	1.440		
		e) 6ciu kancelistów, płaca po 1.000 zł. . 6.000 „			
		dodatek aktywalny „ 200 „ . 1.200 „	7.200		
		f) Odźwierny, płaca	600		
		g) Portyer, płaca	500		
		h) 5ciu woźnych, płaca po 500 zł. . . 2.500 „			
		dodatek aktywalny „ 50 „ . . 250 „	2.750	—	17.860
		Suma wszystkich płac stałych wraz z dodatkiem aktywalnym	—	—	120.680
	21	**Dyurniści.**			
		a) Dla Oddziału konceptowego.			
		1 po 5 zł. — dziennie . . . . . 1.830 zł.			
		1 „ 3 „ 60 ct. „ . . . . . 1.318 „			
		1 „ 3 „ — „ „ . . . . . 1.098 „			
		1 „ 2 „ 50 „ „ . . . . . 916 „			
		3ch „ 2 „ — „ „ . . . . . 2.196 „			
		3ch „ 1 „ — „ „ . . . . . 1.098 „	8.456		
		b) Dla Oddziału rachunkowego.			
		2ch po 2 zł. — dziennie . . . . 1.464 zł.			
		12tu „ 1 „ 80 ct. „ . . . . 7.906 „			
		3ch „ 1 „ 40 „ „ . . . . 1.537 „			
		4ch „ 1 „ 20 „ „ . . . . 1.757 „			
		3ch „ 1 „ — „ „ . . . . 1.098 „	13.762		
		c) Dla Oddziału kasowego.			
		1 po 2 zł. dziennie	732		
		d) Dla Oddziału technicznego.			
		2ch po 2 zł. 20 ct. dziennie . . . . 1.610 zł.			
		2ch „ 2 „ — „ „ . . . . 1.464 „			
		2ch „ 1 „ 80 „ „ . . . . 1.318 „	4.392		
		Do przeniesienia . .	27.342	—	120.680

Fundusz krajowy.

Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
II.	21	Z przeniesienia . .	27.342	—	120.680
		e) Dla oddziału manipulacyjnego.			
		7miu po 1 zł. 65 ct. dziennie . . . . 4.228 zł.			
		15tu „ 1 „ 10 „ „ . . . . 6.040 „	10.268		
		f) Na zastępstwa urzędników	2.000	—	39.610
	22	**Zasługi.**			
		a) 8miu stróżów dla Oddziału manipulacyjnego po 300 zł. . . . . 2.400 zł.			
		b) 2ch stróżów dla Oddziału rachunkowego po 300 zł. . . . . 600 „	3.000		
		c) Froter	835	—	3.835
	23	**Emolumenta.**			
		a) Dyrektor kancelaryi na fiakra	50		
		b) „ „ 21·6 metrów sześciennych drzewa po 3 zł. 40 ct. za metr	73		
		c) Ubranie urzędowe dla odźwiernego i 7miu woźnych po 50 zł.	400		
		d) Ubranie dla portyera	100		
		e) Opał dla odźwiernego i portyera po 7·2 metrów sześciennych drzewa	49		
		f) Dodatki pięcioletnie dla urzędników, według imiennego wykazu (patrz wyjaśnienia)	9.748		
		g) Dodatek do płacy ekspedytora Bieńkowskiego . .	20	—	10.440
	24	**Najem pomieszkania.**			
		Na kancelarye Wydziału krajowego, wraz z dodatkiem gminnym 5%	17.350	—	17.350
	25	**Remuneracye.**			
		I. Stałe:			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo	1.500		
		b) Tłumacz języka ruskiego	300		
		c) Tłumaczenia z języków obcych	10		
		II. Niestałe:			
		Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego .	1.000	—	2.810
	26	**Potrzeby kancelaryjne.**			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych	5.000		
		Do przeniesienia . .	5.000	—	194.725

Fundusz krajowy.

Rubryka II. Koszta zarządu. — Rubryka III. Koszta leczenia ubogich.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
II.	26	Z przeniesienia . .	5.000	—	194.725
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów	800		
		c) Potrzeby do pisania i rysowania	2.000		
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	2.100		
		e) Oprawa ksiąg i druków	400		
		f) Oświetlenie	350		
		g) Opał	1.900		
		h) Uzupełnienie biblioteki Wydziału krajowego . . .	600		
		i) Rozmaite pomniejsze	1.000	—	14.150
	27	**Koszta podróży i dyety.**			
		a) Dla urzędników w ogóle	5.900		
		b) „ inspektora szpitali	400	—	6.300
	28	**Pensye i zaopatrzenia.**			
		a) Mochnacka Eleonora	280		
		b) Jankowska Karolina	400		
		c) Pawulska Paulina	350		
		d) Wagilewiczowa Amelia	200		
		e) Madeyski Wojciech	1.200		
		f) Tarczyńska Marcyanna	350		
		g) Łopuszańska Walerya	350		
		h) Łopuszańskiego sieroty	100		
		i) Iwanickiego sieroty	175		
		k) Karatnicka Zofia, sierota po sekretarzu Wydziału krajowego	300		
		l) Placer Marya, wdowa po lekarzu ordynującym w szpitalu św. Łazarza w Krakowie	314		
		m) Jędrzejewski Napoleon, rządca tegoż szpitalu . .	1.600		
		n) Dr. Bulikowski Franciszek Benedykt, prymaryusz szpitalu św. Ducha w Krakowie	1.155		
		o) Stroiński Sylwery, prowizor przy aptece szpitalu św. Łazarza w Krakowie	200		
		p) Prokopowicz Jan, odźwierny Wydziału krajowego .	690	—	7.664
	29	**Dary z łaski.**			
		a) Bojarskie: Walerya, Józefa i Adolfina	300		
		b) Rzepińska Ludwika Franciszka	120		
		c) Szczęsnowicza 2 sieroty po 200 zł.	400		
		d) Pawulska Paulina, dodatek	250		
		e) Prokopowicz Jan	270	—	1.340
		Suma rubryki II. . .	—	—	224.179
III.		Koszta leczenia ubogich	450.000	—	450.000
		Poszczególnienie.			
III.	30.	Koszta leczenia ubogich w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych	450.000		
		Suma rubryki III. . .	450.000	—	450.000

Fundusz krajowy.

Rubr. IV. Koszta szczepienia. — Rubr. V. Wydatki sanitarne. — Rubr. VI. Zasiłki dla zakł. dobrocz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
IV.		**Koszta szczepienia**	58.130	—	58.130
		Poszczególnienie.			
IV.	31	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.500		
	32	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia	56.000		
	33	Premia dla lekarzy odszczególniających się przy szczepieniu	630		
		Suma rubryki IV. . .	58.130	—	58.130
V.		**Wydatki sanitarne**	39.000	—	39.000
		Poszczególnienie.			
V.	34	Koszta podróży lekarzy z powodu komisyj w sprawach sanitarnych i $^1/_3$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	35.000		
	35	Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło, i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi	4.000		
		Suma rubryki V. . .	39.000	—	39.000
VI.		**Zasiłki dla zakładów dobroczynności** . . .	13.852	—	13.852
		Poszczególnienie.			
VI.	36	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198		
	37	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach	400		
	38	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424		
	39	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej na budowę domu dla obłąkanych na Kulparkowie	5.280		
	40	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	500		
	41	Komitet ochronek w Krakowie	550		
	42	Towarzystwo ochronek chrześciańskich we Lwowie	500		
		Suma rubryki VI. . .	13.852	—	13.852

Fundusz krajowy.

Rubryka VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
VII.		Zasiłki dla zakładów nauk. i wychow. publicz.	443.312	—	443.312
		Poszczególnienie.			
VII.		**A. Zasiłki dla zakładów.**			
	43	Zakład głuchoniemych we Lwowie, na stypendya roczne dla 50 wychowanków	6.000		
	44	Zakład ciemnych we Lwowie	2.000		
	45	Szkoła gimnastyczna „Sokół“ we Lwowie	750		
	46	Teatr polski w Krakowie	8.000		
	47	Teatr polski we Lwowie, zasiłek stały	4.200		
	48	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego: *a)* Dramat i komedya . . . . . 7.000 zł. *b)* Opera polska . . . . . 13.000 „	20.000		
	49	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“ .	3.000		
	50	Towarzystwo muzyczne we Lwowie	1.800		
	51	Towarzystwo muzyczne w Krakowie	800		
	52	Akademia umiejętności w Krakowie	15.000		
	53	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, rata umorzenia pożyczki zaciągniętej na budowę własnego gmachu w kwocie . . . . . 100.000 zł.	7.000		
	54	Czasopismo „Szkoła“	500		
	55	Wydawnictwo ruskiej gazety szkolnej	500		
	56	Wydawnictwo ruskich książek szkolnych	2.000		
		Szkoły żeńskie:			
	57	W Jaworowie, dla pp. Bazylianek	300		
	58	„ Kołomyi	600		
	59	„ Krakowie	2.500		
	60	„ Krakowie św. Tomasza	500		
	61	„ Krakowie pp. Augustyanek	500		
	62	We Lwowie u Dominikanów, dla nauczyciela języka ruskiego	200		
	63	W Starym Sączu, pp. Klarysek	750		
	64	„ Stryju	600		
	65	„ Wadowicach	400		
	66	Pp. Benedyktynek ormiańskich we Lwowie . . .	1.000	—	78.900
		B. Na cele gospodarstwa krajowego.			
	67	Wydatki na utrzymanie szkół rolniczych w Dublanach; a mianowicie: *a)* dla wyższej szkoły rolniczej . 26.625 zł. *b)* dla szkoły parobków . . . . 5.820 „	32.445		
	68	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Czernichowie . . .	7.000		
		Do przeniesienia . .	39.445	—	78.900

Fundusz krajowy.

Rubryka VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
VII.		Z przeniesienia . .	39.445	—	78.900
	69	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.			
		I. Płace nauczycieli.			
		a) Profesor fachowy, zarazem dyrektor . . . . . 2.560 zł.			
		b) Drugi profesor fachowy . . 1.740 „			
		c) Dwóch adjunktów po 800 zł. 1.600 „			
		8miu docentów:			
		d) Matematyki i fizyki . . . 800 „			
		e) Łowiectwa . . . . . 100 „			
		f) Miernictwa . . . . . 500 „			
		g) Rysunków . . . . . 400 „			
		h) Chemii . . . . . 300 „			
		i) Inżynieryi leśnej . . . . 300 „			
		k) Stylistyki . . . . . 300 „			
		l) Ekonomii politycznej i administracyi . . . . . 200 „ 8.800 zł.			
		II. Zasługi.			
		a) Dozorca . . . . . 300 „			
		b) Pomocnik dozorcy . . . . 180 „ 480 „			
		III. Koszta administracyjne.			
		a) Asekuracya budynku szkolnego i składu okazów . . 45 „			
		b) Opał i oświetlenie . . . . 300 „			
		c) Potrzeby kancelaryjne . . 200 „			
		d) Pomniejsze administracyjne . 195 „ 740 „			
		IV. Potrzeby naukowe.			
		a) Środki naukowe . . . . . 720 „			
		b) Wycieczki naukowe . . . 600 „			
		c) Utrzymanie ogrodu doświadczalnego na Szumanówce 200 „ 1.520 „			
		V. Spłata pożyczki.			
		Kasie oszczędności XI. i XII. rata w kapitale . . . . 183 zł. 98 ct.			
		w odsetkach . . . . 485 „ 62 „ 670 „	12.210		
	70	Muzeum przemysłowe we Lwowie	2.000		
	71	Muzeum przemysłowe w Krakowie	2.000		
	72	Komisya fizyograficzna w Krakowie	3.000		
	73	Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze we Lwowie	700		
	74	Na urządzenie biura melioracyjnego	3.500		
	75	Na urządzenie kursu robót melioracyjnych	2.500		
		Do przeniesienia	65.355	—	78.900

Fundusz krajowy.

Rubr. VII. Zasiłki dla zakł. naukowych. — Rubr. VIII. Utrzymanie pomników historycznych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
VII.		Z przeniesienia	65.355	—	78.900
	76	Na cele szkół rękodzielniczych, tudzież na popieranie przemysłu domowego	5.000		
	77	Towarzystwo tatrzańskie	400		
	78	Na zalesienie wydm piasczystych w powiecie niskim i tarnobrzeskim	1.500		
	79	Na inżyniera górnika przy Wydziale krajowym . .	1.800		
	80	Na wykonanie geologicznej mapy kraju	2.000		
	81	Dla komisyi fizyograficznej w Krakowie, na badania geologiczno-górnicze	500		
		Stypendya:			
	82	Dla jednego ucznia weterynaryi . . . . 200 zł. i na koszta podróży . . . . . 60 „	260		
	83	Dla uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa	2.000		
	84	Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach . . .	1.000		
	85	Dla uczniów szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	2.400		
	86	Dla techników, mających już praktykę w zawodzie melioracyjnym	3.000	—	85.215
		C. Na cele wykształcenia i oświaty.			
	87	Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru krajowego funduszu szkolnego	241.197		
	88	Sześciu Członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł.	7.200		
	89	Schmitt Henryk, Członek Rady szkolnej krajowej, remuneracya	800		
	90	Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich i kursów przygotowawczych . .	30.000	—	279.197
		Suma rubryki VII. .	—	—	443.312
VIII.		**Utrzymanie pomników historycznych**	9.900	—	9.900
		Poszczególnienie.			
VIII.	91	Restauracya pomników w ogóle	1.500		
	92	Badanie i ocalanie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych, dla Zakładu narodowego imienia Ossolińskich we Lwowie	500	—	2.000
	93	**Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie.**			
		a) Dyrektor we Lwowie	1.200		
		b) Dyrektor w Krakowie	1.000		
		c) Adjunkt we Lwowie, płaca . . . . 1.100 zł. dodatek aktywalny 100 „	1.200		
		Do przeniesienia . .	3.400	—	2.000

Fundusz krajowy.

Rubr. VIII. Utrzymanie pomników historycznych. — Rubr. IX. Kwaterunkowe żandarmeryi.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
VIII.	93	Z przeniesienia . .	3.400	—	2.000
		d) Adjunkt w Krakowie, płaca . . . . . 900 zł. dodatek aktywalny 100 „	1.000		
		e) Czterech aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 „	1.200		
		f) Dwóch aplikantów w Krakowie, adjutum po 300 „	600		
		g) Stróże	600		
		h) Czynsz za najem lokalu we Lwowie	600		
		i) Opał i potrzeby kancelaryjne	500	—	7.900
		Suma rubryki VIII. .	—	—	9.900
IX.		Kwaterunkowe żandarmeryi	69.076	—	69.076
		Poszczególnienie.			
IX.	94	Czyszczenie koszar i innych pomieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	5.144		
	95	Oświetlenie koszar	1.884		
	96	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	450		
	97	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	20		
	98	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy . .	1.559		
	99	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych . .	611		
	100	Pranie bielizny pościelnej dla żołnierzy, furyerów i woźnych	1.770		
	101	Naprawa bielizny pościelnej	155		
	102	Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	412		
	103	Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	965		
	104	Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek.	3.807		
	105	Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych	550		
	106	Opał i oświetlenie pomieszkań oficerów, rachmistrzów, furyerów i woźnych	737		
	107	Rozmaite inne wydatki	500	—	18.564
	108	Najem pomieszkań i koszar	49.512	—	49.512
	109	Na urządzenie nowych koszar, otworzyć się mających	1.000	—	1.000
		Suma rubryki IX. . .	—	—	69.076

Fundusz krajowy.

Rubryka X. Drogi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
X.		Drogi krajowe	623.943	203.000	826.943
		Poszczególnienie.			
X.		*A. Koszta zarządu.*			
	110	**Płace urzędników i sług.**			
		a) 4ch inżynierów na prowincyi po . . . 1.500 zł.	6.000		
		b) 3ch „ „ „ „ . . . 1.200 „	3.600		
		c) 20tu konduktorów I. klasy „ . . . 500 „	10.000		
		d) 21 „ II. „ „ . . . 400 „	8.400		
		e) Pełniący obowiązki inżyniera na drodze Gorlice-Konieczna . . .	840		
		f) „ „ „ „ „ Słotwina-Sącz .	900		
		g) „ „ „ „ „ Debica-Nadbrzezie i Tarnów-Szczucin	1.500		
		h) „ „ „ „ „ w Buczaczu . .	1.400		
		i) 289ciu drożników po . . . . . 150 zł.	43.350		
		k) 6ciu pomocników (dyurnistów) dziennie po 2 „	4.392		
	111	**Ryczałty.**			
		a) Koszta podróży na obowiązkowe zwiedzanie dróg.			
		1) dla 7miu inżynierów po . . . . . 500 zł.	3.500		
		2) „ 15tu konduktorów . . . . . 150 „	2.250		
		3) „ 26ciu „ „ . . . . . 120 „	3.120		
		4) „ 1go konduktora przejazd koleją z Przeworska do Rzeszowa	76		
		b) Koszta kancelaryjne.			
		1) dla 7miu inżynierów po . . . . . 48 zł.	336		
		2) „ 41 konduktorów „ . . . . . 16 „	656		
		c) Na umieszczenie biur.			
		1) dla 3ch inżynierów we Lwowie, w Krakowie i w Przemyślu po . . . . . 100 zł.	300		
		2) dla 4ch inżynierów na prowincyi. . . . 60 „	240		
	112	**Remuneracye i zapomogi.**			
		a) Remuneracye dla służby drogowej	3.000		
		b) Zapomoga stała, ryczałtowa, przyzwolona przez Wysoki Sejm dla 41 konduktorów po . . 100 zł.	4.100		
	113	**Sprawienie, uzupełnienie i naprawa wzorów** i naczyń dla Oddziału technicznego, inżynierów okręgowych, konduktorów i drożników	4.600		
	114	**Koszta podróży** dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych	4.500	—	107.060
		Do przeniesienia . .	107.060	—	107.060

Fundusz krajowy.

Rubr. X. Drogi krajowe. — Rubr. XI. Dotacye dla zakładów krajowych. — Rubryka XII. Wydatki na szupaśnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
X.		Z przeniesienia . .	107.060	—	107.060
		B. Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.			
	115	Na budowę nowych i rekonstrukcyę istniejących dróg, oraz na budowę większych mostów	—	200.000	200.000
		C. Utrzymanie dróg.			
	116	Na utrzymanie dróg istniejących i nowo wybudowanych, a w roku 1879. do użytku publicznego oddanych	442.983	—	442.983
		D. Zasiłki.			
	117	Dla dróg powiatowych i gminnych	70.000	—	70.000
		E. Wydatki na myta.			
	118	Budowa i utrzymanie domków mytniczych	—	3.000	3.000
	119	Koszta komisyjne, ogłoszenia, licytacye i inne drobne	1.400	—	1.400
	120	Przerwy z powodu wypadków elementarnych . . .	2.500	—	2.500
		Suma rubryki X. . . .	623.943	203.000	826.943
XI.		**Dotacye dla zakładów krajowych**	266.279	—	266.279
		Poszczególnienie.			
XI.	121	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	49.408		
	122	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie . .	166.484		
	123	Fundusz podrzutków	6.425		
	124	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	43.962		
		Suma rubryki XI. . . .	266.279	—	266.279
XII.		**Wydatki na szupaśnictwo**	25.000	—	25.000
		Poszczególnienie.			
XII.	125	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	25.000		
		Suma rubryki XII. . . .	25.000	—	25.000

Fundusz krajowy.

Rubryka XIII. Budowy wodne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
XIII.		Budowy wodne	—	7.143	7.143
		Poszczególnienie.			
XIII.	126	Na regulacyę rzeki Sann, druga rata z przeznaczonej kwoty . . . . . 50.000 zł.	—	7.143	7.143
		Suma rubryki XIII. . .	—	7.143	7.143
XIV.		Rozmaite wydatki	32.163	—	32.163
		Poszczególnienie.			
XIV.	127	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000	—	
	128	Na pokrycie skradzionych pieniędzy pożyczkowych w Wydziale powiatowym w Jaśle	1.863	—	
	129	Majewski Adolf, stypendyum dla córki pianistki . .	300	—	
		Suma rubryki XIV. . .	32.163	—	32.163

Fundusz krajowy.

Rubr. I. Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych. Rubr. II. Z odnajmu ubikacyj sejmowych. Rubr. III. Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych. Rubr. IV. Dochody z dróg krajowych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . .	—	—	—
II.		Z odnajmu ubikacyj sejmowych	550	—	550
		Poszczególnienie.			
II.	2	Czynsz z pomieszkań w gmachu teatralnym hr. Skarbka	550		
		Suma rubryki II. . .	550	—	550
III.		Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych .	—	—	—
		Poszczególnienie.			
III.	3	Od banków	—	—	—
IV.		Dochody z dróg krajowych	205.500	—	205.500
		Poszczególnienie.			
IV.	4	Myta	195.000		
	5	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne	340		
	6	Grzywny za przestępstwa drogowe	160		
	7	Datki dobrowolne na budowę dróg.	10.000		
		Suma rubryki IV. . .	205.500	—	205.500

Fundusz krajowy.

Rubr. V. Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych. Rubr. VI. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych. Rubr. VII. Zwroty pożyczek. Rubr. VIII. Dochody szkoły gospod. lasow. we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
V.		**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych**	6.869	—	6.869
		Poszczególnienie.			
V.	8	Od funduszu policyi krajowej	6.869		
		Suma rubryki V. . .	6.869	—	6.869
VI.		**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych**	25.000	—	25.000
		Poszczególnienie.			
VI.	9	Od rozmaitych stron obowiązanych	25.000		
		Suma rubryki VI. . .	25.000	—	25.000
VII.		**Zwroty pożyczek**	6.983	—	6.983
		Poszczególnienie.			
VII.	10	Od klasztoru pp. Benedyktynek w Przemyślu . .	1.400		
	11	„ Wilda Karola	655		
	12	„ Zgromadzenia pp. Kanoniczek w Krakowie . .	619		
	13	„ gminy Piwnicznej	1.145		
	14	„ gminy miasta Sanoka	964		
	15	„ gminy Chłopczyce	100		
	16	„ gminy Brzeszcze	100		
	17	„ bursy w Tarnowie	2.000		
		Suma rubryki VII. . .	6.983	—	6.983
VIII.		**Dochody szkoły gospodarstwa lasow. we Lwowie**	5.390	—	5.390
		Poszczególnienie.			
VIII.	18	Subwencya od c. k. Skarbu Państwa	5.000		
	19	Od uczniów, wpisowe	50		
	20	„ „ czesne	340		
		Suma rubryki VIII. . .	5.390	—	5.390

Fundusz krajowy.

Rubr. IX. Dochody kraj. szkół rolniczych w Dublanach. Rubr. X. Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich. Rubr. XI. Rozmaite dochody. Rubr. XII. Dodatki do podatków.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
IX.		**Dochody kraj. szkół rolniczych w Dublanach .**	18.305	—	18.305
		Poszczególnienie.			
IX.	21	Dochody wyższej szkoły rolniczej	15.505		
	22	„ szkoły parobków	2.800		
		Suma rubryki IX. . .	18.305	—	18.305
X.		**Zwroty za sprawdzanie rachunk. aptekarskich**	600	—	600
		Poszczególnienie.			
X.	23	Od szpitali powszechnych	600		
		Suma rubryki X. . .	600	—	600
XI.		**Rozmaite dochody**	500	—	500
		Poszczególnienie.			
XI.	24	Rozmaite przypadkowe	500		
		Suma rubryki XI. . .	500	—	500
XII.		**Dodatki do podatków**	2,346.000	—	2,346.000
		Poszczególnienie.			
XII.	25	Po 34 centy od 1 zł. austr.	2,346.000		
		Suma rubryki XII. . .	2,346.000	—	2,346.000

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu krajowego

na rok 1880.

Wyja-

Fundusz krajowy.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880.			Uchwalono na rok 1879.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
						Złote		
I.	1—13	Koszta reprezentacyi kraju	106.200	—	106.200	106 200	—	106.200
II.	14—29	„ zarządu	224.179	—	224.179	218.812	—	218.812
III.	30	„ leczenia	450.000	—	450.000	420.000	—	420.000
IV.	31—33	„ szczepienia	58.130	—	58.130	57.930	—	57.930
V.	34—35	Wydatki sanitarne	39.000	—	39.000	32.700	—	32.700
VI.	36—42	Zasiłki dla zakładów dobroczynności .	13.852	—	13.852	13.852	—	13.852
VII.	43—90	Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego	443.312	—	443.312	433.494	800	434.294
VIII.	91—93	Utrzymanie pomników historycznych .	9.900	—	9.900	9.900	3.000	12.900
IX.	94—109	Kwaterunkowe żandarmeryi	69.076	—	69.076	65.196	—	65.196
X.	110—120	Drogi krajowe	623.943	203.000	826.943	619.271	303.000	922.271
XI.	121—124	Dotacye dla zakładów krajowych . .	266.279	—	266.279	238.554	—	238.554
XII.	125	Wydatki na szupaśnictwo	25 000	—	25.000	25.000	—	25.000
XIII.	126	Budowy wodne	—	7.143	7.143	—	27.143	27.143
XIV.	127—129	Rozmaite wydatki	32.163	—	32.163	56.849	—	56.849
		Suma wydatków . .	2,361.034	210.143	2,571.177	2,297.758	333.943	2,631.701
		Dochody.						
I.	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—	—	—	—
II.	2	Z odnajmu ubikacyj sejmowych . .	550	—	550	1.000	—	1.000
III.	3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—	1.000	—	1.000
IV.	4—7	Dochody z dróg krajowych	205.500	—	205.500	210.500	—	210.500
V.	8	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	6.869	—	6.869	6.747	—	6.747
VI.	9	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . .	25.000	—	25.000	40.000	—	40.000
VII.	10—17	Zwroty pożyczek	6.983	—	6.983	5.525	—	5.525
VIII.	18—20	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego	5.390	—	5.390	5.300	—	5.300
IX.	21—22	Dochody krajowych szkół rolniczych w Dublanach	18.305	—	18.305	15.715	—	15.715
X.	23	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600	—	600	600	—	600
XI.	24	Rozmaite dochody	500	—	500	600	—	600
		Suma dochodów własnych	269.697	—	269.697	286.987	—	286.987
XII.	25	Dodatki do podatków po 34 centy .	2,346.000	—	2,346.000	2,345.000	—	2,345.000
		Ogólna suma dochodów . . .	2,615.697	—	2,615.697	2,631.987	—	2,631.987
		W porównaniu z wydatkami . . .	—	—	2,571.177	—	—	2,631.701
		okazuje się *nadwyżka dochodów* . .	—	—	44.520	—	—	286

Śnienia.

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
—	—	—	—	—	—	
5.367	—	—	—	5.367	—	
30.000	—	—	—	30.000	—	
200	—	—	—	200	—	
6.300	—	—	—	6.300	—	
—	—	—	—	—	—	
9.818	—	—	800	9.018	—	
—	—	—	3.000	—	3.000	
3.880	—	—	—	3.880	—	
4.672	—	—	100.000	—	95.328	
27.725	—	—	—	27.725	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	20.000	—	20.000	
—	24.686	—	—	—	24.686	
87.962	24.686	—	123.800	82.490	143 014	
63.276					60.524	
—	—	—	—	—	—	
—	450	—	—	—	450	
—	1.000	—	—	—	1.000	
—	5.000	—	—	—	5.000	
122	—	—	—	122	—	
—	15.000	—	—	—	15.000	
1.458	—	—	—	1.458	—	
90	—	—	—	90	—	
2.590	—	—	—	2.590	—	
—	—	—	—	—	—	
—	100	—	—	—	100	
4.260	21.550	—	—	4.260	21.550	
1.000	—	—	—	1.000	—	
5.260	21.550	—	—	5.260	21.550	
				—	16.290	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879.
I.			**Koszta reprezentacyi kraju.**		
			Suma wydatków tej rubryki wynosi 106.200 zł. i równą jest sumie uchwalonej w budżecie na rok 1879.		
	1	Czynsz najmu sali i ubikacyj sejmowych 5.400 zł.		5.400	5.400
	2	Koszta podróży pp. Posłów 6.700 zł.		6.433	6.700
	3	Dyety pp. Posłów 36.000 zł.		15.375	36.000
	4	Koszta druków 13.000 zł.	Preliminuje się też same kwoty jakie W. Sejm uchwałami z dnia 18. Października 1878. na rok 1879. wyznaczył.	15.850	13.000
	5	Spisywanie sprawozdań 4.000 zł.		2.244	4.000
	6	Remuneracye 1.200 zł.		2.843	1.200
	7	Urządzenie sali i drobne wydatki 2.150 zł.			2.150
	8	Pisarze dzienni 650 zł.		656	650
	9	Biblioteka sejmowa 100 zł.		300	100
	10	Marszałek krajowy 10.000 zł.		1.668	10.000
	11	Członkowie Wydziału 24.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. stosownie do uchwał W. Sejmu z dnia 17. i 18. Października 1878.	17.325	24.000
	12	Zastepcy 2.000 zł.		2.217	2.000
	13	Dodatek dla Zastepcy Marszałka w Wydziale krajowym 1.000 zł.		1.000	1.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
II.			**Koszta zarządu.**		
			Kwota uchwalona w tej rubryce na rok 1879 wynosi . . . . . 218.812 zł. Na rok 1880 preliminuje się . 224.179 „ zatem więcej o . . 5.367 „ z powodu podwyższenia w poz. 20. o 550 zł. w poz. 21. o 105 zł. w poz. 23. o 1110 zł. w poz. 26 o 850 zł. w poz. 27. o 2.900 zł. czyli razem o . . . . . 5.515 zł. a umniejszenia w poz. 29. . 148 „ różnica jak wyżej . 5.367 zł.		
			Płace.		
	14	Oddział konceptowy 35.500 zł.		33.337	35.500
	15	Oddział rachunkowy 38.390 zł.		40.427	38.390
	16	Oddział kasowy 10.670 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. na podstawie uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 4. i 18. Października 1878. z dodaniem kwoty 550 zł. dla jednego woźnego (poz. 20. *h*) którą w budżecie na rok 1879. opuszczono.	10.800	10.670
	17	Oddział techniczny 10.960 zł.		12.070	10.960
	18	Oddział sanitarny 2.300 zł.		2.300	2.300
	19	Oddział statystyczny 5.000 zł.		5.000	5.000
	20	Oddział manipulacyjny 17.860.		16.550	17.310
	21	Dyurniści 39.610 zł.	Preliminuje się taką samą ilość i tak wysokie płace dzienne, jak na rok 1879. jednakowoż kwota na rok 1880. okazuje się większą od uchwalonej na rok 1879. o 105 zł. z powodu iż rok 1880. jako przestępny ma dni 366.	37.123	39.505
	22	Zasługi 3.835 zł.	Preliminuje się kwotę uchwaloną na rok 1879.	3.327	3.835

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
II.	23	Emolumenta.			
	a)	Dyrektor kancelaryi na fiakra 50 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879.	50	50
	b)	Tenże na opał 73 zł.		77	73
	c)	Ubranie dla odźwiernego i 7miu woźnych 400 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. z dodaniem opuszczonej, a na uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 4. Października opartej kwoty 50 zł. dla siódmego woźnego.	350	350
	d)	Ubranie dla portyera 100 zł.	Preliminuje się jak uchwalono na rok 1879.	100	100
	e)	Opał dla odźwiernego i portyera 49 zł.		56	49
	f)	Dodatki pięcioletnie dla urzędników 9.748 zł.	Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z d. 3. Stycznia 1874. przypadają dodatki pięcioletnie w roku 1880. następującym urzędnikom:	4.743	8.708
			Radca: Mochnacki Edmund, pierwszy dod. 400 zł.		
			4 *sekretarzy:* Wolański Juljan 2 po 200 zł. . 400 „ Marek Józef, pierwszy . . . . 200 „ Michalczewski Józef, pierwszy . 200 „ Kopertyński Apolinary „ . . 200 „		
			4 *koncepistów:* Ożwad Emil 2 po 200 zł. . . 400 „ Kalicki Bernard, pierwszy . . 200 „ Dr. Dulęba Bronisław, pierwszy . 200 „ Dr. Łoziński Bronisław „ . 200 „		
			Adjunkt konceptowy: Zienkowicz Tytus, pierwszy . . 100 „		
			Dyrektor Oddziału rachunkowego: Pierożyński Ludwik, pierwszy . 300 „		
			Zastępca dyrektora Oddziału rach. Chrzanowski Mieczysław, pierwszy 200 „ Do przeniesienia . 3.000 „		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
II.	23 *f)*	Dodatki pięcioletnie (ciąg dalszy).	Z przeniesienia . 3.000 zł.		
			14 *adjunktów rachunkowych:*		
			Żółkiewski Karol 2 po 150 zł. . 300 „		
			Sapałaczyński Robert 2 po 150 zł. 300 „		
			Janikowski Tomasz „ 300 „		
			Mrozowicki Jan „ 300 „		
			Orzechowski Antoni „ 300 „		
			Tranda Edward „ 300 „		
			Sidorowicz Władysław „ 300 „		
			Urbański Aureli, pierwszy . . 150 „		
			drugi d. 29/3 . 134 „		
			Semetkowski Stanisław, pierwszy 150 „		
			Tarnawski Teofil „ . 150 „		
			Gołębski Władysław „ . 150 „		
			Bielski Maryan „ . 150 „		
			Niedzielski Antoni „ . 150 „		
			Niedziałkowski Karol od 4/6 . . 86 „		
			5 *asystentów rachunkowych:*		
			Olpiński Filip, pierwszy 50 zł.		
			Żórawski Wiktor „ 50 „		
			Ziembicki Bolesław „ 50 „ 200 „		
			Topolnicki Jan „ 50 „		
			Gordon Jakób od 4/6. . . . . 32 „		
			Woźny Oddziału rachunkowego:		
			Kuźniar Jan, 3 po 30 zł. . . . 90 „		
			Kasyer:		
			Horoszkiewicz Julian, 2 po 200 zł. 400 „		
			Kontrolor:		
			Silkiewicz Władysław, pierwszy . 175 „		
			2 *adjunktów kasowych:*		
			Olszewski Konstanty, pierwszy . 150 „		
			Sternal Ludwik „ . 150 „		
			Kotiers Franciszek, od 4/6 . . 86 „		
			Woźny kasowy:		
			Hermiński Walenty, 2 po 30 . 60 „		
			Nadinżynier:		
			Raciborski Ludwik, pierwszy . . 300 „		
			Do przeniesienia . 7.863 zł.		

Fundusz krajowy.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rybryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
II.	23.		Z przeniesienia . . 7.863 zł.		
	f.	Dodatki pięcioletnie (ciąg dalszy.)	2 *inżynierów*:		
			Czaderski Emil, Ferdynand, pierw. 200 „		
			Reutt Gustaw, pierwszy . . . 200 „		
			2 *asystentów technicznych*:		
			Baranowski Teofil, dwa po 80 zł. 160 „		
			Łuniewski Jan Aleksander, pierw. 80 „		
			Dyrektor kancelaryi:		
			Dr. Grott Antoni, pierwszy . . 200 „		
			Archiwista:		
			Duszyński Hipolit, pierwszy . . 175 „		
			5 *kancelistów*:		
			Zabierzowski Stanisław, pierwszy 100 „		
			drugi od 2/1 . . . . 100 „		
			Kiszelka Albin, pierwszy . . 100 „		
			Krzeczkowski Władysław, pierw. 100 „		
			Kunisch Leon Władysław „ 100 „		
			Słomkowski Władysław „ 100 „		
			Portyer:		
			Karmalita Andrzej 2 po 30 zł. 60 „		
			4 *woźnych*:		
			Gorczyca Marcin 2 po 30 zł. . 60 „		
			Kalita Józef „ „ . . 60 „		
			Kowalski Józef „ „ . . 60 „		
			Hermiński Michał, pierwszy . . 30 „		
			razem . . 9.748 „		
	g.	Dodatek do płacy ekspedytora Bieńkowskiego 20 zł.	Bieńkowski Ludwik, mianowany ekspedytorem, pobierał jako protokolista płacy 1.200 zł. dodatku aktywalnego 240 zł. i jeden dodatek pięcioletni 150 zł. czyli razem . . . . . 1.590 zł. pobory wyznaczone dla ekspedytora wynoszą . . . . . 1.570 „ należy mu się zatem, aż do uzyskania pierwszego pięciolecia lub awansu, dodatek 20 zł.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Winikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
II.	24	Najem pomieszkania 17.350 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. Czynsze obecnie opłacane wynoszą: 1) Za dom p. Glixellego . . . 10.000 zł. 2) „ „ spadkobierców ś. p. Nagla . . . . . 5.500 „ 3) za lokalności w domu gal. Towarzystwa kred. ziemsk. . 1.167 „ razem . . 16.667 „ do tego 5% dodatek gminny . 833 „ razem . . 17.500 „ od tego zwrot od funduszu podrzutków, za umieszczenie kasy 150 „ zostaje . . 17.350 „	24.549	17.350
	25	Remuneracye.			
		I. Stałe.			
	a.	Rzecznik prawny 1.500 zł.		1.000	1.500
	b.	Tłumacz języka ruskiego 300 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. stosownie do uchwał W. Sejmu z dnia 18. Października 1878.	300	300
	c.	Tłumaczenia z języków obcych 10. zł.		28	10
		II. Niestałe			
		Urzędnicy, dyurniści i słudzy 1.000 zł.		1.000	1.000
	26	Potrzeby kancelaryjne			
	a.	Wydawnictwo rozporządzeń krajowych 5.000 zł.	Wydatki w tej pozycyi wynosiły: w roku 1875 . . . . . 4.743 zł „ 1876 . . . . . 5.898 „ „ 1877 . . . . . 3.882 „ razem . . 14.523 „ przeciętnie . . 4.841 „ preliminuje się w zaokragleniu . 5.000 „ jak uchwalono na rok 1879.	3.882	5.000
	b.	Sprzęty 800 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879.	639	800
	c.	Potrzeby do pisania i rysowania 2.000 zł.	Wydatek w tej pozycyi wynosił: w roku 1875 . . . . . 1.113 zł. „ 1876 . . . . . 1.231 „ „ 1877 . . . . . 1.555 „ po koniec Grudnia 1878 . . . 1.920 „	1.555	1.500

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
II.	26	Potrzeby kancelaryjne (ciąg dalszy.)	Cyfry powyższe wskazują, iż wydatki te corocznie się zwiększają, a to w skutek ciągłego wzrastania czynności urzędowych. W ciągu roku 1878. przybyły czynności przy funduszu propinacyjnym, a z początkiem r. 1879. utworzone zostało biuro melioracyjne; czynności zatem i wydatki tej pozycyi wzrosną jeszcze więcej, przeto preliminuje się 2.000 zł.		
	d.	Druki i księgi 2.100 zł.	Wydatek w tej pozycyi wynosił: w roku 1875 . . . . . 1.915 zł. „ 1876 . . . . . 1.795 „ „ 1877 . . . . . 2.716 „ do końca Grudnia 1878 . . . . 1.905 „ Z powodów przytoczonych w wyjaśnieniu do poz. 26 *c)* preliminuje się o 100 zł. więcej, aniżeli na rok 1879.	2.716	2.000
	e.	Oprawa ksiąg i druków 400 zł.	Wydatek w tej pozycyi wynosił: w roku 1875 . . . . . 736 zł. „ 1876 . . . . . 277 „ „ 1877 . . . . . 556 „ do końca Grudnia 1878 . . . . 259 „ Cyfry powyższe wskazują iż wydatek na oprawę bywa zwykle jednego roku większy, w następnym zaś roku mniejszy. Z tego powodu preliminuje się o 100 zł. mniej aniżeli uchwalono na rok 1879.	556	500
	f.	Oświetlenie 350 zł.	Wydatek w tej pozycyi wynosił: w roku 1875 . . . . 174 zł. „ 1876 . . . . 287 „ „ 1877 . . . . 323 „ do końca Grudnia 1878 . . . . 249 „ Ze względu na cyfrę wydatku z r. 1877. tudzież na okoliczność, iż do końca Grudnia 1878. niewyasygnowano jeszcze wszy-	323	300

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
II.	26	Potrzeby kancelaryjne (ciąg dalszy.)	stkich a stosunkowo dość znacznych należytości za dostarczone w roku 1878. świece, a nakoniec ponieważ wobec powiększonego etatu i wydatki na oświetlenie zwiększyć się muszą, preliminuje się o 50 zł. więcej, aniżeli na rok 1879.		
	g.	Opał 1.900 zł.	Wydatek w tej pozycyi wynosił: w roku 1875 . . . . . 1.088 zł. „ 1876 . . . . . 2.039 „ „ 1877 . . . . . 1.489 „ razem . . 4.616 „ przeciętnie . . 1.539 „ Ponieważ w roku 1877. rozszerzono lokalności kancelaryjne przez wynajęcie domu ś. p. Nagla i ubikacyj w Towarzystwie kredytowem, ponieważ dalej w roku 1878. wyasygnowano po koniec Grudnia 1.865 zł. przeto preliminuje się o 200 zł. więcej aniżeli uchwalono na r. 1879.	1.489	1.700
	h.	Biblioteka 600 zł.	Preliminuje się jak w latach ubiegłych.	581	600
	i.	Rozmaite pomniejsze 1.000 zł.	Wydatki tej pozycyi wynosiły: w roku 1875 . . . . . 777 zł. „ 1876 . . . . . 795 „ „ 1877 . . . . . 1.051 „ do końca Grudnia 1878 . . . 1.000 „ Pozycya ta obejmuje wydatki na inseraty, stemple, portorya, frachty, telegramy, pranie ręczników i ścierek, mycie podłóg, dalej na rozmaite reparacye wykonywane przez murarzy, ślusarzy i t. p. a w końcu na liczne potrzeby drobiazgowe, które do żadnej z powyższych kategoryj wydatków kancelaryjnych wcielone być niemogą. Wszystkie te potrzeby muszą corocznie wzrastać w koniecznym stosunku do wzmagających się czynności urzędowych, tudzież do powiększenia etatu i lokalności kancelaryjnych. Z tych powodów preliminuje się cyfrę wydatków wyasygnowanych w roku 1878. (po koniec Grudnia) w kwocie 1.000 zł. zatem więcej o 100 zł. aniżeli uchwalono na rok 1879.	1.051	900

Wyjaśnienia.

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
II.	27	Koszta podróży i dyety.			
	a.	Dla urzędników 5.900 zł.	Wydatki tej pozycyi wynosiły: w roku 1875 . . . . . 2.917 zł. „ 1876 . . . . . 2.225 „ „ 1877 . . . . . 5.339 „ razem . . 10.481 „ przeciętnie . . 3.494 „ zważywszy jednak, iż w roku 1877. wydatki te znacznie się powiększyły, a w roku 1878. po koniec Grudnia wynosiły 5.874 zł. i wobec nieustannej potrzeby wysyłania urzędników na komisye z powodu nadzoru nad majątkami gminnymi, niepodobna liczyć na umniejszenie potrzeb tą pozycyą objętych, dlatego preliminuje się zaokrągloną kwotę wydatków z roku 1878 — 5.900 zł., t. j. o 2.900 zł. więcej, aniżeli uchwalono na rok 1879.	5.339	3.000
	b.	Dla inspektora szpitali 400 zł.	Preliminuje się jak w latach ubiegłych.	400	400
	28	Pensye i zaopatrzenia 7.664 zł.	Ponieważ w osobach, którym pensye i zaopatrzenia przyznane zostały, żadna nie zaszła zmiana, przeto preliminuje się kwoty na rok 1879. uchwalone.	6.455	7.664
	29	Dary z łaski 1.340 zł.	W pozycyi tej preliminuje się o 148 zł. mniej, aniżeli uchwalono na rok 1879. z powodu iż dar dla sierót po ś. p. Iwanickim uchwalony został przez W. Sejm tylko na r. 1879.	1.020	1.488
III.			**Koszta leczenia.**		
	30	Koszta leczenia ubogich w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych 450.000 zł.	Wydatki na koszta leczenia wynosiły: w roku 1875 . . . . . 327.742 zł. „ „ 1876 . . . . . 365.828 „ „ „ 1877 . . . . . 440.245 „ W roku 1878. wyasygnowano po koniec Grudnia 408.389 zł., a ponieważ jeszcze pozostały znaczne rachunki z r. 1878. do dodatkowego zlikwidowania w roku 1879, przeto preliminuje się kwotę 450.000 zł.	429.967	420.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
IV.			**Koszta szczepienia.**		
	31	Utrzymanie i odświeżanie krowianki 1.500 zł.	Za krowiankę wypłacono: w roku 1875 . . . . . 1.200 zł. „ „ 1876 . . . . . 1.290 „ „ „ 1877 . . . . . 1.258 „ do końca Grudnia 1878 . . . 1.478 „ Ze względu na powiększającą się z każdym rokiem potrzebę, preliminuje się zaokrągloną wynikłość z roku 1878.	1.258	1.300
	32	Koszta podróży i dyety lekarzy 56.000 zł.	Koszta te wynosiły: w roku 1875 . . . . . 32.165 zł. „ „ 1876 . . . . . 55.891 „ „ „ 1877 . . . . . 55.341 „ do końca Grudnia 1878 . . 55.344 „ Wynikłości z trzech lat ostatnich wskazują, iż po zaprowadzeniu w roku 1875. corocznego szczepienia w każdej miejscowości, kwota uchwalona na rok 1879. odpowiada potrzebom tej rubryki; preliminuje się zatem bez zmiany 56.000 zł.	55.341	56.000
	33	Premia dla lekarzy 630 zł.	Preliminuje się, jak uchwalono na rok 1879. cztery premia t. j. 200 zł., 180 zł., 150 zł. i 100 zł.	630	630
V.			**Wydatki sanitarne.**		
	34	Koszta podróży lekarzy i $^1/_3$ za lekarstwa 35.000 zł.	Koszta podróży lekarzy w sprawach sanitarnych i $^1/_3$ za lekarstwa dla epidemicznie chorych wynosiły: w roku 1874 . . . . . 62.779 zł. „ „ 1875 . . . . . 27.044 „ „ „ 1876 . . . . . 23.328 „ „ „ 1877 . . . . . 32.909 „ do końca Grudnia 1878 . . 42.245 „ razem . 188.305 „ przeciętnie . . 37.661 „ Przy tej rubryce oblicza się wyjątkowo przecięcie z 5ciu lat, ponieważ te wydatki są nadzwyczaj zmienne i zależą od mniej lub	32.909	30.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
V.			więcej pojawiających się epidemij: przecięcie zatem z lat trzech nie jest dostateczne. Ze względu na wynikłość z roku 1877. i 1878. preliminuje się 35.000 zł.		
	35	Strzeżenie granic podczas zarazy na bydło 4.000 zł.	Koszta strzeżenia granic wynosiły: w roku 1874 . . . . . 5.328 zł. „ „ 1875 . . . . . 2.686 „ „ „ 1876 . . . . . — „ „ 1877 . . . . . 1.732 „ po koniec Grudnia 1878 . . 11.077 „ razem . . 20.823 „ przeciętnie w 5ciu latach . . 4.164 „ Wydatki te, zależne od przypadków pojawienia się zarazy, nie mogą być naprzód ściśle obliczone, dlatego preliminuje się zaokrągloną kwotę przecięcia z pięciu lat.	1.732	2.700
VI.			**Zasiłki dla zakładów dobroczynności.**		
	36 i 37	Szpitale Sióstr Miłosierdzia 1.598 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. na podstawie uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 18. Października 1878.	1.598	1.598
	38	Dom ubogich i sierót w Krakowie 5.424 zł.		5.424	5.424
	39	Amortyzacya pożyczki kulparkowskiej 5.280 zł.	Preliminuje się ratę przypadającą funduszowi domestykalnemu. Z końcem roku 1879. pozostanie do spłacenia reszta kapitału . . . . . 49.878 zł. 82 ct. w r. 1880. umorzy się . 2.786 „ 06 „ pozostanie do spłacenia z końcem roku 1880. 47.092 „ 76 „	5.280	5.280
	40	Zakład św. Józefa w Krakowie 500 zł.		—	500
	41	Komitet Ochronek w Krakowie 550 zł.	Preliminuje się kwoty uchwalone na rok 1879. dnia 18. Października 1878.	—	550
	42	Towarzystwo Ochronek chrześcijańskich we Lwowie 500 zł.		—	500

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
VII.			**Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.**		
			Na rok 1879. uchwalono w tej rubryce . . . . . 434.294 zł.		
			na rok 1880. preliminuje się . 443.312 „		
			zatem *więcej* o . . . . . 9.018 „		
			z powodów następujących:		
			Na rok 1880. preliminuje się **mniej:**		
			a) Zasiłek dla szkoły żeńskiej w Tarnowie . . . . . 800 zł.		
			b) Dla komisyi fizyograficznej na stypendya geologiczne . 2.000 „		
			c) Dla szkoły koszykarstwa (która zasiloną będzie z poz. 76.) 500 „		
			d) Na badanie głębszych pokładów ziemi . . . . . 10.000 „		
			e) Stypendya dla uczniów dublańskiej szkoły parobków, których utrzymanie uwzględniono w preliminarzu tej szkoły . . . . . 1.000 „		
			razem *mniej* . 14.300 „		
			więcej:		
			a) Na szkoły dublańskie . . 5.010 „		
			b) „ szkołę gosp. lasowego . 200 „		
			c) „ stypendya dla techników zawodu melioracyjnego . 1.000 „		
			d) „ uiedobór funduszu szkolnego . . . . . 17.108 „		
			razem *więcej* . 23.318 „		
			W porównaniu z wyżej wykazanem umniejszeniem . . . 14.300 „		
			ostatecznie *więcej* jak wyżej . 9.018 „		

Wyjaśnienia.

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
VII.		*A. Zasiłki.*			
	43	Zakład głuchoniemych we Lwowie 6.000 zł.		4.000	6.000
	44	Zakład ciemnych we Lwowie 2.000 zł.		2.000	2.000
	45	Szkoła gimnastyczna „Sokół“ we Lwowie 750 zł.		1.000	750
	46	Teatr polski w Krakowie 8.000 zł.		8.000	8.000
	47	Teatr polski we Lwowie 4.200 zł.		4.200	4.200
	48	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego: *a)* Dramat i komedya . . 7.000 zł. *b)* Opera . 13.000 „ razem 20.000 „	Preliminuje się jak na rok 1879, stosownie do uchwał W. Sejmu z dnia 18. Października 1878.	12.000	20.000
	49	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“ 3.000 zł.		3.000	3.000
	50	Towarzystwo muzyczne we Lwowie 1.800 zł.		1.800	1.800
	51	Towarzystwo muzyczne w Krakowie 800 zł.		300	800
	52	Akademia umiejętności w Krakowie 15.000 zł.		15.000	15.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
VII.	53	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie 7.000 zł.		5.000	7.000
	54	Czasopismo „Szkoła“ 500 zł.		500	500
	55	Wydawnictwo ruskiej gazety szkolnej 500 zł.		—	500
	56	Wydawnictwo ruskich książek szkolnych 2.000 zł.		—	2.000
		Szkoły żeńskie:			
	57	Jaworów 300 zł.		300	300
	58	Kołomyja 600 zł.		400	600
	59	Kraków 2.500 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879, stosownie do uchwał W. Sejmu z dnia 18. Października 1878.	2.500	2.500
	60	Kraków św. Tomasza 500 zł.		500	500
	61	Kraków pp. Augustyanek 500 zł.		500	500
	62	Lwów u Dominikanów 200 zł.		200	200
	63	Stary Sącz pp Klarysek 750 zł.		500	750
	64	Stryj 600 zł.		—	600
	65	Wadowice 400 zł.		400	400
	66	Lwów pp. Benedyktynek 1.000 zł.		—	1.000

Fundusz krajowy.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
VII.		*B. Gospodarstwo krajowe.*			
	67	Szkoły rolnicze w Dublanach: *a)* dla wyższej szkoły rolniczej . 26.625 zł. *b)* dla szkoły parobków 5.820 „ razem 32.445 „	Preliminuje się pełną cyfrę potrzeb wykazanych w załączonym preliminarzu szczegółowym, a dochody tych szkół, zawarte w tymże preliminarzu, zamieszczono w osobnej (IX) rubryce dochodów.	13.150	27.435
	68	Szkoła rolnicza w Czernichowie 7000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879, stosownie do uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878.	7.000	7.000
	69	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie 12.210 zł.	Preliminuje się więcej o 200 zł. aniżeli na rok 1879. z powodu, iż profesor fachowy p. Tyniecki nabył prawo do pierwszego dodatku pięcioletniego.	11.703	12.010
	70	Muzeum przemysłowe we Lwowie 2.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879, stosownie do uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878.	2.000	2.000
	71	Muzeum przemysłowe w Krakowie 2.000 zł.		2.000	2.000
	72	Komisya fizyograficzna w Krakowie 3.000 zł.	W tej pozycyi zmniejszono wydatek o kwotę 2.000 zł., która na 3 lata ubiegłe preliminowaną była na stypendya geologiczne, na mocy postanowienia W. Sejmu z roku 1875.	3.000	5.000
	73	Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze 700 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879, stosownie do uchwał W. Sejmu z dnia 19. Października 1878.	700	700
	74	Na urządzenie biura melioracyjnego 3.500 zł.		—	3.500
	75	Na urządzenie kursu robót melioracyjnych 2.500 zł.		—	2.500
	76	Na cele szkół rękodzielniczych i na popieranie przemysłu domowego 5.000 zł.		—	5.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
VII.	77	Towarzystwo tatrzańskie 400 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. stosownie do uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878.	400	400
	78	Na zalesienie wydm piasczystych w powiecie niskim i tarnobrzeskim 1.500 zł.	Uchwałą z dnia 24. Września 1878. przeznaczył W. Sejmu na ten cel z funduszu kultury krajowej, a w razie niedostateczności zasobów w tymże, z funduszu krajowego na r. 1879. 1.500 zł. i takąż kwotę na każdy z dalszych 3 lat, po 300 zł. na dwa lata następne, a po 150 zł. na ostatnie 3 lata. Ponieważ fundusz kultury krajowej według preliminarza na rok 1880. nie ma odpowiedniego pokrycia, przeto preliminuje się tutaj 1.500 zł.	—	1.500
	79	Na inżyniera górnika przy Wydziale krajowym 1.800 zł.		—	1.800
	80	Na geologiczną mapę kraju 2.000 zł.		—	2.000
	81	Komisya fizyograficzna w Krakowie na badania geologiczno-górnicze 500 zł.		—	500
		Stypendya:	Preliminuje się jak na rok 1879, stosownie do uchwał W. Sejmu z dnia 19. Października 1878. Wykonanie geologicznych map kraju (poz. 80) będzie potrzebować tego zasiłku przez lat 5 lub 6.		
	82	Dla ucznia weterynaryi 260 zł.		260	260
	83	Dla uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa 2.000 zł.		2.000	2.000
	84	Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach 1.000 zł.		1.000	1.000
	85	Dla uczniów szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie 2.400 zł.		2.400	2.400
	86	Dla techników mających już praktykę w zawodzie melioracyjnym 3.000 zł.	Preliminuje się o 1.000 zł. więcej aniżeli na rok 1879, z powodów wyjaśnionych w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego.	—	2.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
VII.		*C. Wykształcenie i oświata.*			
	87	Niedobór krajowego funduszu szkolnego 241.197 zł.	Preliminuje się niedobór wykazany w osobnym szczegółowym preliminarzu funduszu szkolnego (patrz alegat.)	306.393	224.089
	88	Członkowie Rady szkolnej krajowej 7.200 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879, stosownie do uchwał W. Sejmu z dnia 19. Października 1878.	6.700	7.200
	89	Schmitt, Radca szkolny 800 zł.		800	800
	90	Stypendya dla uczniów seminaryów nauczycielskich 30.000 zł.		29.250	30.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
VIII.			**Utrzymanie pomników historycznych.**		
	91	Restauracye pomników w ogóle 1.500 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. w myśl uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 19. Października 1878.	700	1.500
	92	Zakład im. Ossolińskich 500 zł.		250	500
	93	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie 7.900 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. na podstawie uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 21. Sierpnia 1877. i z dnia 19. Października 1878.	—	7.900
			Uwaga. Oprócz powyższych pozycyj, uchwalony był na rok 1879. nadzwyczajny wydatek jednorazowy w kwocie 3.000 zł. na sarkofag dla Długosza w kościele na Skałce, na restauracyę wielkiego ołtarza w katedrze na Wawelu, tudzież na zabytki dzieł sztuki w Krośnie, Bieczu, Tarnowie i w Sączu.		
IX.			**Kwaterunkowe żandarmeryi.**		
	94—109	Kwaterunkowe żandarmeryi 69.076 zł.	Za podstawę do obliczenia potrzeb korpusu całego, służy prawo organiczne c. k. żandarmeryi z dnia 18. Stycznia 1851. Przy wymiarach ilości materyałów, stosowano się ile możności do uchwał sejmowych z lat 1866. 1869. i 1872. Stan czynny korpusu żandarmeryi w Galicyi zawiera wedle tabeli dyslokacyjnej, począwszy od 1. Stycznia 1879: *Przy sztabie:* 1 komendant, major, 1 major, zastępca komendanta, 1 porucznik, adjutant, 1 rotmistrz, rachmistrz, 2 wachmistrzów rachmistrzów, 1 wachmistrz, jako pisarz, 1 komendant posterunkowy, jako pisarz, 2 woźnych.	63.046	65.196

Fundusz krajowy.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
IX.	94—109	Kwaterunkowe żandarmeryi (ciąg dalszy.)	*Przy oddziale naukowym:* 1 zastępca podporucznika, 1 wachmistrz, 1 komendant posterunkowy. *Przy komendach oddziałowych:* 4 rotmistrzów, 6 poruczników, 3 podporuczników, 5 wachmistrzów manipulacyjnych, 74 wachmistrzów posterunkowych, 190 komendantów posterunkowych, 985 żołnierzy, 264 stacyj posterunkowych, 29 stacyj pojedyńczych (Expozytur), 13 komend oddziałowych, 1 szkoła wyższych stopni żołnierzy, 18 służących oficerskich, 3 żony żołnierzy. Szczegółowy preliminarz potrzeb na r. 1880. sporządziła c. k. Komenda żandarmeryi i przedłożyła Wydziałowi krajowemu do LW. 5.520 z r. 1879. Oddział rachunkowy Wydziału krajowego sprawdził wykaz czynszów za wynajęte pomieszkania dla sztabu i na koszary oddziałowe c. k. Komendy żandarmeryi na kwotę . . . . . 66.773 zł. 06 ct. odtrąciwszy od tej kwoty za kwaterunek sztabu i noclegowe niższych stopni żołnierzy, kwotę . . 17.260 „ 62 „ pozostaje należytość . 49.512 „ 44 „ którą to kwotę zamieszcza się w zaokrągleniu pod poz. 108. Na rok 1879. uchwalono . . . 65.196 zł. w porównaniu z preliminowaną na rok 1880. kwotą . . . . 69.076 „ okazuje się *więcej* o . . 3.880 „ z powodu już pomnożonych i spodziewanego na r. 1880. dalszego pomnożenia posterunków i podwyższenia czynszów.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
X.		**Drogi krajowe.**			
		Uwagi ogólne.			
		Na rok 1879. uchwalono w tej rubryce	922.271 zł.		
		Na rok 1880. preliminuje się	826.943 „		
		zatem *mniej* o . .	95.328 „		
		1. *Zmniejszono* wydatki:			
		a) w zasiłkach, na budowę drogi do Kulparkowa . . .	9.825 zł.		
		b) w kosztach komisyjnych, przy domkach mytniczych	1.000 „		
		c) w budowie i rekonstrukcyi .	100.000 „		
			110.825 zł.		
		2. *Zwiększono* wydatki:			
		a) płaca 1 konduktora II. klasy .	400 zł.		
		b) płaca dziewięciu dróżników . .	1.350 „		
		c) pomocnikom płace dzienne z powodu przestępnego roku	12 „		
		d) ryczałt na objazdy dla jednego konduktora . . .	120 „		
		e) na przejazd koleją dla tegoż . . .	76 „		
		f) koszta kancelaryjne	16 „		
		g) podwyższenie ryczałtu na umieszczenie bióra inżyniera w Przemyślu	40 „		
		h) zapomoga stała dla jednego konduktora . . .	100 „		
		i) utrzymanie dróg	13.383 „		
			15.497 zł.		
		Okazuje się przeto *zmniejszenie* preliminarza dróg krajowych na rok 1880. o	95.328 zł.		
		Pojedyńcze pozycye uzasadnia się jak następuje:			

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
X.	110	Płace.	*A. Koszta zarządu.*		
	a)	6.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878.	4.500	6.000
	b)	3.600 „		4.800	3.600
	c)	10.000 „		7.000	10.000
	d)	8.400 „	Preliminuje się więcej jak w r. 1879. o 400 zł. z powodu, że dla nowo wybudowanej i oddanej do użytku publicznego przestrzeni drogi krajowej zachodzi potrzeba zwiększenia etatu o 1 konduktora II. klasy, któremu przydzieloną zostanie droga Przeworsk-Kańczuga w długości 11 kilometrów i część drogi Rzeszów-Nadbrzeziańskiej od Rzeszowa do Nienadówki w długości 20 kilometrów.	8.347	8.000
	e)	840 zł.	Preliminuje się jak w roku 1879. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878.	840	840
	f)	900 „		900	900
	g)	1.500 „		1.048	1.500
	h)	1.400 „		1.400	1.400
	i)	43.350 „	Stosownie do uchwały W. Sejmu z dnia 30. Sierpnia 1877. licząc po 6 kilometrów drogi dla jednego dróżnika, należy zwiększyć etat dróżników dla nowo wybudowanych 52 kilometrów o dziewięciu, dla których potrzebna jest kwota 1.350 zł.	34.467	42.000
	k)	4.392 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878, jednakowoż z powodu, że rok 1880. jest przestępnym, wstawia się więcej o 12 zł.	3.634	4.380
	111	Ryczałty.			
	a) 1)	3.500 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878.	3.500	3.500
	2)	2.250 „		1.895	2.250
	3)	3.120 zł.	Preliminuje się na rok 1880. więcej o 120 zł. dla jednego konduktora, jak wyjaśnienie przy płacach konduktorów II. klasy, pozycya *d.*)	2.471	3.000
	4)	76 zł.	Wstawia się na rok 1880. nową pozycyę z powodu, że utworzyć się mająca stacya konduktorska obejmować będzie dwie drogi krajowe przedzielone koleją żelazną, na opłacenie której przy tygodniowych objazdach dróg krajowych z Przeworska do Rze-		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
X.	111		szowa III. klasą potrzeba tygodniowo 1 zł. 46 ct., co przez 52 tygodnie uczyni 76 zł.		
	b) 1)	336 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879.	336	336
	2)	656 „	Na rok 1880. preliminuje się dla jednego konduktora więcej z powodu jak wyjaśnienie przy płacach konduktorów II. klasy do pozycyi *d*, przezco wydatek zwiększony zostanie o 16 zł.	531	640
	c) 1)	300 zł.	Preliminuje się na rok 1880. więcej o 40 zł. z powodu niemożebności znalezienia odpowiedniego pomieszczenia biura okręgowego w Przemyślu za dotychczasową cenę.	200	200
	2)	240 „		300	300
	112	Remuneracye i zapomogi			
	a)	3.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878, jednak o jedną stałą zapomogę więcej, z powodu zwiększenia etatu konduktorów; jak wyjaśnienie przy płacach do pozycyj *d*, wydatek zwiększy się zatem o 100 zł.	5.496	7.000
	b)	4.100 „			
	113	Sprawienie narzędzi 4.600 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878.	3.964	4.600
	114	Koszta podróży 4.500 zł.		4.441	4.500
	115	B. Budowa dróg 200.000 zł.	Z powodu zwiększonych ogólnych potrzeb krajowych, preliminuje się w tym roku mniejszą sumę, której szczegółowe przeznaczenie wykazano w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego.	518.700	300.000
	116	C. Utrzymanie dróg 442.983 zł.	Stosownie do objawionego przez Komisyę lustracyjną życzenia, by na utrzymanie dróg krajowych preliminować ryczałtową kwotę obliczoną na podstawie wydatków rzeczywiście poniesionych w ostatnich trzech latach, obliczono preliminowaną kwotę odpowiednio do długości dróg krajowych przypadających w tym roku do konserwacyi.	360 080	429.600
			Ponieważ idzie o uchwalenie budżetu na rok 1880. Wydział krajowy mniema, że zużytkowanie rezultatów roku 1875. jeszcze nie		

Fundusz krajowy.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
X.	116		może służyć za podstawę do obliczenia rzeczywistej potrzeby, a to nie tylko dla tego, że od owego zbyt odległego czasu stosunki miejscowe co do cen materyałów i robocizny faktycznie znacznej już uległy zmianie, ale i dlatego, że w tym roku, zbyt słotnym, jak to już wykazano w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego L. 1766 z r. 1876 na str. 80, znacznej części preliminowanych robót nie zdołano wykończyć; przeto zaoszczędzone jakoby kwoty ze sumy przyzwolonej budżetem na rok 1875. nie przedstawiają właściwie oszczędności w utrzymaniu dróg krajowych, lecz są wynikiem opóźnienia w robotach konserwacyjnych.		

Przyjęto zatem za podstawę do obliczenia rzeczywiste wydatki z roku 1876. i 1877. według zamknięć rachunkowych i przyzwolone, a zarazem rzeczywiście asygnowane na utrzymanie dróg krajowych w roku 1878. kwoty, których rachunek ostateczny dopiero z końcem Czerwca 1879. będzie mógł być zamkniętym.

W roku	Utrzymywano dróg kilometrów	Rzeczywiste wydatki i asyg. wynoszą zł.	ct.	Przeciętny koszt 1 kilometra zł.	ct.
1876	1.342	365.406	39	272	29
1877	1.342	360.080	49½	268	31
1878	1.491	411.800	—	276	20
razem	4.175	1,137.286	88½	816	80

czyli na jeden kilometr **272** zł. **27** ct.

Na rok 1879. przyzwolono na utrzymanie 1.575 kilometrów dróg krajowych kwotę 429.600 zł., to jest w przecięciu na jeden kilometr 276 zł. 20 ct.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
X.	116		Gdy zaś na rok 1880. przypadnie do konserwacyi 1.627 kilometrów dróg krajowych, przeto preliminuje się wynikającą z powyższego obliczenia kwotę . 442.983 zł. licząc po 272 zł. 27 ct. na 1 kilometr. W porównaniu z rokiem 1879 . . . . . 429.600 „ *zwiększa* się przeto wydatek o . 13.383 „ biorąc zaś za podstawę ilość kilometrów przypadających do konserwacyi dróg krajowych w roku 1880. *zmniejszy się* wydatek utrzymania dróg o 49 centów na jednym kilometrze, czyli razem na wszystkich drogach o kwotę 797 zł. 23 ct.		
	117	D. Zasiłki 70.000 zł.	Preliminuje się na rok 1880. kwotę uchwaloną przez W. Sejm dnia 19. Października 1878 na rok 1879.	70.000	70.000
			Preliminowany uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 11. Października 1878. na rok 1879. wydatek 9.825 zł. na budowę drogi do Kulparkowa opuszcza się.	—	9.825
	118	E. Wydatki na myta Budowa i utrzymanie domków mytniczych 3.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878.	3.110	3.000
			Wydatki rzeczywiste tej rubryki wynosiły w roku 1875 kwotę . . 2.104 zł. „ 1876 „ . . 1.619 „ „ 1877 „ . . 3.110 „ razem 6.833 „ czyli przeciętnie na jeden rok 2.278 „		
			Ponieważ jednak przy nowo wybudowanych drogach krajowych otworzyć wypadnie nowe stacye mytnicze, dla których wybudowanie domków będzie potrzebne, przeto wstawia się do budżetu na rok 1880. kwotę 3.000 zł.		

Wyjaśnienia.

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
X.	119	Koszta komisyjne 1.400 zł.	Preliminuje się mniej o 1.000 zł. jak w roku 1879. z powodu, że wydadki tej rubryki wynosiły w roku 1875 kwotę . . 419 zł. „ 1876 „ . . 612 „ „ 1877 „ . . 899 „ razem . . . 1.930 „ czyli przeciętnie na jeden rok . 643 „ Z powodu zwiększania się wydatków tej rubryki z każdym rokiem przez otwieranie nowych stacyj mytniczych, wstawia się na rok 1880 kwotę 1.400 zł.	899	2.400
	120	Przerwy z powodu wypadków elementarnych 2.500 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878. gdyż okoliczność, że w ostatnich latach szkody elementarne przypuszczalnego procentu nie dosięgły, nie daje podstawy do zniżenia przypuszczalnej a w dawniejszych latach potrzebowanej kwoty na przyszłość. Rzeczywiste wydatki tej rubryki wynosiły w roku 1875 kwotę . . . . 325 zł. „ 1876 „ . . . . 736 „ „ 1877 „ . . . . 468 „ razem . . . 1.529 „ czyli przeciętnie na jeden rok . . 509 „	468	2.500
XI.			**Dotacye dla zakładów krajowych.**		
	121	Krajowy szpital powszechny we Lwowie 49.408 zł.	Preliminuje się kwoty niedoborów wykazane w szczegółowych preliminarzach zakładów dotowanych z funduszu krajowego.	50.639	30.883
	122	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie 166.484 zł.		155.515	164.179
	123	Fundusz podrzutków 6.425 zł.		16.337	10.696
	124	Krajowy szpital św. Łazarza 43.962 zł.		34.775	32.796
			Ogólna suma dotacyj uchwalonych na rok 1879. wynosi . . . . . 238.554 zł. Na rok 1880. preliminuje się . 266.279 „ zatem *więcej* o . . . . . 27.725 „		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
XII.			**Wydatki na szupaśnictwo.**		
	125	Wydatki na szupaśnictwo 25.000 zł.	Preliminuje się uchwaloną na r. 1879. kwotę ze względu na wynik z r. 1877. i na coroczne wzmaganie się wydatków, które w roku 1878. po koniec Grudnia wynoszą 23.774 zł., ta kwota jeszcze się zwiększy po koniec Marca 1879, jako do terminu w którym asygnować można należytości przypadłe za rok ubiegły. W roku 1877. wynosiły wydatki właściwe: *a)* wewnątrz kraju . . 17.288 zł. *b)* za granicą, to jest w innych krajach koronnych za galicyjskich przynależnych 1.688 „ *c)* koszta administracyjne . . . . . 1.131 „ razem . . 20.107 „ Odtrąciwszy zwroty otrzymane od gmin i samopł. 108 „ pozostaje . . 19.999 „	19.999	25.000
XIII.			**Budowy wodne.**		
	126	Regulacya Sanu 7.143 zł.	Wysoki Sejm uchwałą z dnia 29. Sierpnia 1877. zgodził się na wykończenie regulacyi Sanu między Przemyślem a Składem Solnym w terminie siedmio-letnim w myśl propozycyi c. k. Rządu; a gdy pierwsza rata wstawiona na rok 1878. nie została podniesioną, przeto wstawia się w budżet na rok 1880. drugą ratę w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 19. Października 1878. w nadziei, że przyzwolona na rok 1879. pierwsza rata w ciągu roku bieżącego zostanie wypłaconą.	—	7.143
		Regulacya Dniestru	Opuszcza się kwoty jednorazowo przyzwolone uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 17. i 19. Października 1878, w skutek czego wydatek tej rubryki zmniejszy się o 20.000 zł.	—	5.000
		Subwencye dla spółek wodnych		—	10.000
		Regulacya Świcy.		—	5.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
XIV.			**Rozmaite wydatki.**		
			Na rok 1879. uchwalono w tej rubryce kwotę . . . . . 56.849 zł. Na r. 1880. preliminuje się tylko 32.163 „ zatem *mniej* o . . 24.686 „ albowiem opuszczono pozycye jednorazowo uchwalone, i nie wstawiono kwoty 15.486 zł. na zwrot długu funduszowi pożyczki z r. 1873. z powodów wyłuszczonych w osobnem sprawozdaniu.		
	127	Do rozporządzalności Wydziału krajowego 30.000 zł.	Preliminuje się jak w latach poprzednich, na podstawie §. 9. Instrukcyi dla Wydziału krajowego.	22.506	30.000
	128	Na pokrycie kradzieży w Jaśle 1.863 zł.	Preliminuje się jak w latach ubiegłych dwie raty przypadające w roku 1880. stosownie do uchwał W. Sejmu z dnia 9. i 17. Października 1874. a mianowicie: w kapitale . . . 1.680 zł. 51 ct. w odsetkach . . 182 „ 97 „ razem . . 1.863 „ 48 „	1.863	1.863
	129	Majewski Adolf, stypendyum dla córki pianistki 300 zł.	Uchwałą z dnia 19. Października 1878. przeznaczył W. Sejm to stypendyum na 3 lata, począwszy od r. 1879.	—	300

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
I.			**Pozostałość rachunków z lat ubiegłych.**		
	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych —	Zamknięcie rachunku za rok 1877. wykazało niedobór w kwocie 199.322 zł. 74 ct. W r. 1878. wyasygnowano wydatków więcej aniżeli w budżecie przewidziano o 64.218 zł. i zrealizowano kredyta dodatkowe, które nie miały pokrycia w budżecie . . . . . 202.157 „ razem . 266.375 „ Nadwyżka dochodów w budżecie obliczoną była na . . . . 69.393 „ z porównania okaże się brak około . . . . . 96 982 „ Budżet na rok 1879. jest tak ściśle obliczony, iż nietylko żadnej nadwyżki spodziewać się nie można, lecz przeciwnie okazać się musi niedobór. Z tych powodów nic się w tej rubryce nie preliminuje.	—	—
II.			**Z odnajmu ubikacyj sejmowych.**		
	2	Czynsz z pomieszkań w gmachu teatralnym hr. Skarbka 550 zł.	Dochody te wynosiły w roku 1875. 1.293 zł. „ 1876. 381 „ „ 1877. 557 „ razem . 2.231 „ przeciętnie . 744 „ Z powodu iż w latach ostatnich dochody te znacznie się zniżyły, nie można brać za podstawę cyfry przecięcia i preliminuje się zaokrągloną cyfrę z roku 1877.	557	1.000
III.			**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych.**		
	3	Oosetki z lokacyj w bankach —	W roku 1877. uzyskano wprawdzie znaczny dochód z odsetków od gotówki chwilowo w bankach lokowanej, lecz natomiast wypłacono sumę o wiele większą jako odsetki od gotówki wypożyczanej z innych fundu-	15.331	1.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
III.		Odsetki z lokacyj (ciąg dalszy).	szów; — dochód zatem obok wykazany był tylko pozornym. — Ponieważ (jak to przy rubryce I. dochodów wyjaśniono) fundusz krajowy nie posiada żadnych zapasów gotowizny, ponieważ dalej w roku 1878. i 1879. wynikną niedobory, a nakoniec ze względu na okoliczność, iż wydatki asygnowane bywają zaraz z początkiem roku z góry, a dochody wpływają znacznie później — w skutek czego przez kilka miesięcy brak gotowizny pokrywanym być musi chwilowemi pożyczkami z innych funduszów, na których oprocentowanie nic się w wydatkach nie preliminuje — przeto nie preliminuje się również żadnego dochodu z odsetków od banków.		
IV.			**Dochody z dróg krajowych.**		
	4	Myta 195.000 zł.	Dochody tej rubryki wynosiły według zamknięć rachunkowych: w roku 1875. . . . . 153.110 zł. „ „ 1876. . . . . 164.093 „ „ „ 1877. . . . . 174.645 „ razem . . 491.848 „ czyli przeciętnie na jeden rok . . . . . 163.949 „ Powyższego dochodu przeciętnego z trzech lat nie można brać za podstawę do preliminarza, gdyż z powodu budowania nowych dróg krajowych otwierają się w miarę oddawania ich do użytku publicznego w każdym roku nowe stacye mytnicze, co też i w budżetach uchwalonych przez W. Sejm uwzględniono i dla tego wstawiono dochody z myt na rok 1878. w kwocie . 182.000 zł. 1879. „ . 192.000 „ Ponieważ na rok 1880. przybędzie przypuszczalnie 52 kilometrów nowych dróg krajowych, przeto zaprowadzone zostaną nowe stacye mytnicze, które prawdopodobnie zwiększą dochody tej rubryki o 3.000 zł. wstawia się zatem na rok 1880. więcej w dochody o tę kwotę	174.645	192.000

Wyjaśnienia.

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
IV.	5	Odsetki zwłoki 340 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 18. Października 1878. Dochody tej rubryki wynosiły: w roku 1875. . . . . 363 zł. „ 1876. . . . . 429 „ „ 1877. . . . . 464 „ razem . . 1.256 „ czyli przeciętnie na 1 rok 419 „ Ponieważ dochody tej rubryki zależą od regularnych opłat czynszów dzierżawnych przez dzierżawców stacyj mytniczych, przeto nie da się dokładnie obliczyć rzeczywiście wpłynąć mogąca kwota.	464	340
	6	Grzywny 160 zł.	Preliminuje się, jak na rok 1879. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 18. Października 1878. Dochody tej rubryki wynosiły: w roku 1875. . . . . 207 zł. „ 1876. . . . . 168 „ „ 1877. . . . . 243 „ razem . 618 „ czyli przeciętnie na 1 rok 206 „ z powodu niestałości tej rubryki wstawia się jak na rok 1879.	243	160
	7	Datki dobrowolne na budowę dróg 10.000 zł.	Dochody tej rubryki wynosiły: w roku 1875. . . . 6.517 zł. „ 1876. . . . 18.329 „ „ 1877. . . . 18.974 „ razem . 43.820 „ czyli przeciętnie na 1 rok 14.607 „ że jednak pozostałe w zaległości datki dobrowolne obecnie już trudniej i powolniej wpływają, nie preliminujemy sumy wyższej nad 10.000 zł.	18.974	18.000
V.			**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.**		
	8	Od funduszu policyi krajowej 6.869 zł.	Preliminuje się na podstawie osobnego preliminarza funduszu policyi krajowej.	6.742	6.747

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
VI.			**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.**		
	9	Od rozmaitych stron 25.000 zł.	Należytość zaliczek od gmin za koszta leczenia (które stanowią główne źródło dochodów tej rubryki) wynosi po zamknięciu rachunków za rok 1877. 131.674 zł. W roku 1878. wpłynęło od gmin po koniec Grudnia (okrągło) . . 19.000 „ W przypuszczeniu, iż w roku 1880. wpłynie podobna kwota, i po doliczeniu prawdopodobnych zwrotów pomniejszych z innych tytułów, preliminuje się 25.000 zł.	80.426	40.000
VII.			**Zwroty pożyczek.**		
	10	Klasztor pp. Benedyktynek w Przemyślu 1.400 zł.	Preliminuje się dwie raty przypadające z pożyczek bezprocentowych, a mianowicie: *a)* Siódmą ratę pożyczki w kwocie 8.000 zł. udzielonej w roku 1873. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872. . . 500 zł. *b)* Ósmą i dziewiątą ratę pożyczki w kwocie 8.000 zł. udzielonej w roku 1876, w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 26. Maja 1875 . . . . . 900 „ razem . . 1.400 zł.	1.400	1.400
	11	Wild Karol 655 zł.	Preliminuje się dwie raty pożyczki w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 18. Października 1878 zezwalającej na zniżenie rat spłaty pożyczki w kwocie 6.000 zł. udzielonej w roku 1874. w skutek uchwały W. Sejmu z d. 15. Stycznia 1874. a mianowicie: w kapitale . . . . . 500 zł. w 5% odsetkach . . . . . 155 „ razem . . 655 zł.	600	594

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
VII.		Zwroty pożyczek (ciąg dalszy.)			
	12	Zgromadzenie pp. Kanoniczek w Krakowie 619 zł.	Preliminuje się dziesiątą i jedenastą ratę pożyczki w kwocie 5.000 zł. udzielonej w roku 1875. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 17. Października 1874. a mianowicie: w kapitale . . . . . 500 zł. — ct. w 5% odsetkach . . . . 118 „ 75 „ razem . . 618 zł. 75 ct.	694	644
	13	Gmina Piwniczna 1.145 zł.	Preliminuje się ósmą i dziewiątą ratę pożyczki w kwocie 9.600 zł. udzielonej w roku 1876. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 26. Kwietnia 1876. a mianowicie: w kapitale . . . . . 781 zł. 08 ct. w 5% odsetkach . . . . 364 „ 12 „ razem . . 1.145 zł. 20 ct.	1.145	1.145
	14	Gmina Sanok 964 zł.	Preliminuje się szóstą i siódmą ratę pożyczki w kwocie 10.000 zł. udzielonej w roku 1876. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 24. Kwietnia 1876. a mianowicie: w kapitale . . . . . 443 zł. 75 ct. w 6% odsetkach . . . . 520 „ 25 „ razem . . 964 zł. — ct.	482	964
	15	Gmina Chłopczyce 100 zł.	Preliminuje się drugą ratę bezprocentowej pożyczki w kwocie 1.000 zł. udzielonej w roku 1877. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 24. Kwietnia 1876 . . . 100 zł.	—	100
	16	Gmina Brzeszcze 100 zł.	Preliminuje się drugą ratę bezprocentowej pożyczki w kwocie 1.000 zł. udzielonej w roku 1877. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 24. Kwietnia 1876 . . . 100 zł.	—	100
	17	Bursa w Tarnowie 2.000 zł.	Preliminuje się cały kapitał wypożyczony w roku 1877. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 26. Kwietnia 1876.	—	—

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
VIII.			**Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.**		
	18	Subwencya od c. k. Skarbu Państwa 5.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. na podstawie reskryptu W. Ministerstwa rolnictwa z dnia 1. Lipca 1874. (L. 1868/180.)	5.000	5.000
	19	Od uczniów wpisowe 50 zł.	Dochody te wynosiły: w roku 1875 . . . . 44 zł. „ 1876 . . . . 40 „ „ 1877 . . . . 74 „ „ 1878 . . . . 56 „ razem . . 214 zł. przeciętnie . . 54 „ preliminuje się . 50 „	74	60
	20	Od uczniów czesne 340 zł.	Dochody te wynosiły: w roku 1875 . . . . 280 zł. „ 1876 . . . . 351 „ „ 1877 . . . . 396 „ „ 1878 . . . . 355 „ razem . . 1.382 „ przeciętnie . 345 „ preliminuje się . 340 „	396	240
IX.	21	Wyższa szkoła rolnicza 15.505 zł.	**Dochody krajowych szkół rolniczych w Dublanach.**		
	22	Szkoła parobków 2.800 zł.	Na podstawie osobnych preliminarzy.	7.000	15.715

Fundusz krajowy.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
X.			**Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich**		
	23	Od szpitali powszechnych 600 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879.	718	600
XI.			**Rozmaite doohody.**		
	24	Rozmaite dochody przypadkowe 500 zł.	Dochody te wynosiły: w roku 1875 . . . . 1.378 zł. „ 1876 . . . . 260 „ „ 1877 . . . . 169 „ „ 1878 (po koniec Grudnia) 513 „ razem . . 2.320 zł. przeciętnie . 773 „ z powodu, iż do przecięcia z lat czterech wszedł rok 1875. z dochodem znacznie większym, preliminuje się zaokrągloną cyfrę dochodu z roku 1878.	407	600
XII			**Dodatki do podatków.**		
	25	Dodatki do podatków 2,346 000 zł.	Preliminuje się w zaokrągleniu dochód uzyskany w roku 1877. Wykazy dochodów z podatków i dodatków krajowych, stanu zaległości i sprawdzonej należytości za rok 1877. załącza się pod ./.	2,345.939	2,345.000

WYKAZ

pozostałych zaległości z końcem roku budżetowego 1877. każdego gatunku podatku i dodatku krajowego w porównaniu z takiemiż zaległościami z końcem roku budżetowego 1876.

Przedmiot	Gruntowy	Domowo		Zarobkowy	Dochodowy	Razem	Uwagi
		czynszowy	klasowy				
1877.							
Zaległość podatku . . .	415.009	197.123	184.967	271.410	316.443	1,384.952	
Zaległość bez dodatku wojennego	305.000	157.100	130.617	210.000	236.000	1,038.717	
Zaległość dodatku krajowego	96.222	59.366	43.539	62.463	59.006	320.596	
1876.							
Zaległość podatku . . .	371.750	175.202	165.961	246.452	317.963	1,295.645	
Zaległość bez dodatku wojennego	280.833	131.395	110.641	164.839	222.280	909.988	
Zaległość dodatku krajowego	93.278	43.798	36.880	54.946	68.233	297.135	

WYKAZ

sprawdzonej należytości podatków za rok 1877. bez dodatków wojennych, na podstawie przedłożonych przez c. k. Urzędy podatkowe wykazów specyalnych, sporządzone.

Rodzaj podatku	Od kontrybuentów	Od funduszu religijnego	Razem
Gruntowy	3,664,565	58.285	3,722.850
Domowo czynszowy	1,038.522	–	1,038.522
Domowo klasowy	1,028.669	77	1,028.746
Zarobkowy	441.610	—	441.610
Dochodowy	881.522	—	881.522
Razem . .	7,054.888	58.362	7,113.250

Uwaga: Sprawdzona należytość za rok 1878, obecnie podaną być nie może, albowiem potrzebne daty dopiero po upływie Czerwca 1879. uzyskane zostaną.

Z drukarni K. Pillera.

Wykaz

dochodów z podatków stałych i dodatków krajowych za rok budżetowy 1877.

Pozycya	Nazwiska rubryk	1 Dochód rzeczywisty za r. 1877. Od 1. Stycz. 1877. do końca Grudnia 1877.	1 Dochód rzeczywisty za r. 1877. Od 1. Stycz. 1878. do końca Czerwca 1878.	1 Dochód rzeczywisty za r. 1877. Razem	2 Preliminowana kwota na rok 1877.	3 Rzeczywisty dochód był przeto większym *lub mniejszym*	4 Zaległość pozostała z dniem 30. Czerwca 1878 za rok budżetowy 1877	5 Z obok wykazanych opłat potrącono: opusty czyli odpisania	5 zwroty nadpłat
								a) za lata dawniejsze *b)* „ za rok 1877	
		Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.
I	**Gruntowy**								
	z 1/3 dodatkiem i z dodatkiem wojennym .	3,800.356	724.364	4,524.720	4,436.000	88.720	415.009	*a)* 52.236	7.858
								b) 99.271	20.948
	z tego wypada na zwyczajną należytość bez dodatku wojennego	2,900.260	543.272	3,443.532					
	przy tem dodatek krajowy	1,066.753	221.090	1,287.843				*a)* 49.455	1.955
II	**Domowo czynszowy**	873.493	315.298	1,188.791	1,082.000	106.791	197.123	*b)* 388.118	9.755
	bez dodatku wojennego	655.120	190.246	845.366					
	przy tem dodatek krajowy	218.914	63.415	282.329				*a)* 22.386	2·016
III	**Domowo klasowy**	1,404.704	214.402	1,619.106	1,543.000	76.106	184.967	*b)* 63.789	7.288
	bez dodatku wojennego	704.700	180.400	885.100					
	przy tem dodatek krajowy	252.900	69.819	321.719				*a)* 57.894	2.504
IV	**Zarobkowy**	635.529	92.977	728.506	637.000	91.506	271.410	*b)* 124.202	6.610
	bez dodatku wojennego	335.500	46.900	382.400					
	przy tem dodatek krajowy	111.833	15.633	127.466					
V	**Dochodowy**							*a)* 50.701	2.713
	a) fasyonowany . . .	1,298.528	520.418	1,818.946	1.491.185	327.761	298.950	*b)* 185.386	19.805
	bez dodatku wojennego	698.500	260.400	958.900					
	przy tem dodatek krajowy	246.801	91.751	338.551					
	b) nie podpadające poborowi dodatków krajowych płace urzędników (poz. V)	50.087	202	49.884	92.251	*42.367*		—	119 1.076
	procenta od obligacyj (poz. V)	379.808	3.984	383.792	383.207	585			
	domy wolne od podatku czynszowego (poz. II)	41.904	14.852	56.756	35.357	21.399	17.493	*a)* 2.025	161
								b) 6.363	404
						712.868			
						42.367		*a)* 234.697	17.326
	Podatki z dodatkami	8,484.408	1,886.093	10,370.501	9,700.000	670.501	1,384.952	*b)* 867.129	65.886
Ogółem	z tych wypada na zwyczajną należytość podatków bez dodatku wojennego	5,765.879	1,240.054	7,005.933	—	—	1,038.717	*a)* 156.465 *b)* 544.753	11.552 43 923
Ogółem	**dodatki krajowe**	1,897.201	461.708	2,358.909	—	—	320.596	108.592	12.973

Uwaga. Powyższe cyfry dochodów, zaległości, opustów i zwrotów nadpłat podatków państwowych z dodatkami wojennymi, wyjęto z zamknięcia rachunków rządowych, udzielonych Wydziałowi krajowemu z c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu do LW. 1773/1879, tudzież z kwartalnych wykazów obrotów tejże c. k. Dyrekcyi, kwoty zaś dodatków krajowych, wyjęto z obrachunków rządowy chmiesięcznych i z wykazów otrzymanych od c. k. Urzędów podatkowych. Kwoty przypadające na podatki bez dodatku wojennego obliczono w przybliżeniu, bowiem c. k. władze nie odróżniają poborów tego rodzaju, lecz prowadzą rachunek nych łącznie.

Alegat a)

do preliminarza funduszu krajowego

na rok 1880.

(Rubryka VII. wydatków
i „ IX. dochodów.)

PRELIMINARZ

krajowych szkół rolniczych w Dublanach

na rok 1880.

---

a) Wyższa szkoła rolnicza.
b) Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.

LW. 13996/1878.

Fundusz krajowych szkół

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	A. Wyższa szkoła rolnicza	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
		Wydatki.			
I.	1—10	Płace profesorów i docentów	14.840	—	14.840
II.	11—12	Inne płace	600	—	600
III.	13—17	Zasługi	1.590	—	1.590
IV.	18—29	Koszta administracyjne	3.205	50	3.255
V.	30—37	Potrzeby naukowe	3.890	2.450	6.340
		Suma wydatków	24.125	2.500	26.625
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	5.500	—	5.500
II.	2	„ z funduszu kultury krajowej	5.000	—	5.000
III.	3—7	Opłaty od uczniów	4.525	—	4.525
IV.	8	Dochód z pasieki	230	—	230
V.	9	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	250	—	250
		Suma dochodów	15.505	—	15.505
		B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.			
		Wydatki.			
I.	1—5	Płace nauczycieli	2.110	—	2.110
II.	6—8	Koszta administracyjne	580	—	580
III.	9—10	Utrzymanie uczniów	2.700	—	2.700
IV.	11—14	Potrzeby naukowe	430	—	430
		Suma wydatków	5.820	—	5.820
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	1.500	—	1.500
II.	2	Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych	500	—	500
III.	3	Zarobek uczniów	800	—	800
		Suma dochodów	2.800	—	2.800
		Zestawienie.			
		Wydatki.			
		A. Wyższej szkoły rolniczej	24.125	2.500	}
		B. Szkoły parobków i dozorców gospodarskich	5.820	—	} 32.445
		Dochody.			
		A. Wyższej szkoły rolniczej	15.505	—	}
		B. Szkoły parobków	2.800	—	} 18.305
		Z porównania okazuje się **niedobór**	—	—	14.140
		W preliminarzu funduszu krajowego zamieszczone są wydatki w rubryce VII. dochody zaś w rubryce IX. w pełnych cyfrach.			

rolniczych w Dublanach.

Poszczególnienie					
Liczba		A. Wyższa szkoła rolnicza	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
		Wydatki.			
I.		**Płace profesorów i docentów.**			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor	2.360	—	—
	2	Sześciu profesorów fachowych po 1440 zł.	8.640	—	—
	3	Dwu adjunktów „ 800 „	1.600	—	—
	4	Docent zoologii	240	—	—
	5	„ weterynaryi	480	—	—
	6	„ leśnictwa	240	—	—
	7	„ języka polskiego i niemieckiego	360	—	—
	8	„ historyi i geografii	360	—	—
	9	„ ustaw rolnych	360	—	—
	10	„ ogrodnictwa	200	—	—
		Suma rubryki I.	14.840	—	14.840
II.		**Inne płace.**			
	11	Lekarz zakładowy	300	—	—
	12	Kapelan	300	—	—
		Suma rubryki II.	600	—	600
III.		**Zasługi.**			
	13	Pisarz dyrekcyi	480	—	—
	14	Sługa szkolny	240	—	—
	15	Stróż domowy	210	—	—
	16	Usługa dla uczniów (2 sług po 240 zł.)	480	—	—
	17	Pasiecznik i dozorca pola	180	—	—
		Suma rubryki III.	1.590	—	1.590
IV.		**Koszta administracyjne.**			
	18	Zarząd:			
		a) potrzeby kancelaryjne 40 zł.			
		b) druki i inseraty 100 „			
		c) portorya i posyłki 40 „			
		d) koszta podróży dyrekcyi 100 „	280	—	280
	19	Opał	600	—	600
	20	Oświetlenie	145	—	145
	21	Utrzymanie budynków	400	—	400
	22	„ dziedzińca	50	50	100
	23	Asekuracya budynków	300	—	300
	24	Płaca kominiarza	60	—	60
	25	Sprzęty i ruchomości	120	—	120
	26	Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana	1.000	—	1.000
	27	„ lustracyi zakładu	100	—	100
	28	„ nabożeństwa	50	—	50
	29	Apteka i różne inne	100	—	100
		Suma rubryki IV.	3.205	50	3.255

Poszczególnienie						
Liczba		A. Wyższa szkoła rolnicza	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
		Wydatki.			
V.		**Potrzeby naukowe.**			
	30	Eksperymenta przy wykładach:			
		a) dla profesora rolnictwa . . . . . 25 zł.			
		b) „ „ hodowli zwierząt . . . 10 „			
		c) „ „ anatomii i fizyologii . . . 25 „			
		d) „ „ weterynaryi . . . . 25 „			
		e) „ „ botaniki . . . . . 25 „			
		f) „ „ chemii rolniczej . . . . 25 „			
		g) „ „ „ zwierząt . . . . 20 „			
		h) „ „ fizyki . . . . . 20 „			
		i) „ „ miernictwa . . . . . 15 „	190	—	190
	31	Zbiory i muzea:	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
		a) utrzymanie i uzupełnienie zbioru rolniczego:			
		wogóle . . . . . 160 zł.			
		α) na modele . . . . — zł.			
		β) „ zbiór ziem . . . . 20 „			
		γ) „ „ nawozów . . . 10 „			
		δ) „ „ nasion . . . 10 „			
		ε) „ na aparata, szkła i t. d. . 10 „	50 zł.		
		b) utrzymanie i uzupełnienie zbioru hodowlanego w ogóle . . . . . 360 „			
		α) na modele . . . . 50 zł.			
		β) „ ryciny . . . . 15 „			
		γ) „ przybory mleczarskie . . 30 „			
		δ) „ zbiór wełn i instrumenta . 20 „			
		ε) „ wzory uprzęży i potrzeb stajennych. . . . 25 „			
		ζ) „ zbiór pszczelniczy . . 10 „			
		η) „ okazy dotyczące chowu ryb 10 „	160 „		
		c) na utrzymanie i uzupełnienie zbioru fizykalnego . . .	150 „	50 „	
		d) „ utrzymanie i uzupełnienie zbioru botanicznego w ogóle . . .		50 „	
		α) na zielniki . . . . 15 zł.			
		β) „ modele botaniczne . . 25 „			
		γ) „ ryciny . . . . 10 „			
		δ) „ nasiona . . . . 10 „			
		ε) „ preparaty spirytusowe, naczynia szklane i t. d. . . 15 „	75		
		do przeniesienia	435 „	620 „	190	—	190

rolniczych w Dublanach.

Poszczególnienie								
Liczba		A. Wyższa szkoła rolnicza				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi					Złote austryackie		
		Wydatki.		Zwyczajne	Nadzwyczajne			
		Z przeniesienia		435 zł.	620 zł.	190	—	190
V.		*c)* utrzymanie i uzupełnienie zbioru zoologicznego w ogóle			140 „			
		α) na preparaty anatomiczne .	25 zł.					
		β) „ modele paleontologiczne .	12 „					
		γ) „ zbiór entomologiczny . .	8 „					
		δ) „ modele embryologiczne .	10 „					
		ε) „ preparaty zoologiczne . .	10 „					
		ζ) „ „ mikroskopijne i ryciny	10 „					
		η) „ naczynia szklane i t. d. .	15 „	90 „				
		f) utrzymanie i uzupełnienie zbioru mechanicznego w ogóle .			500 „			
		α) na machiny i narzędzia . .	100 zł.					
		β) „ modele machin . . .	75 „					
		γ) „ części składowe machin .	75 „					
		δ) „ koszta transportu . .	50 „	300 „				
		g) utrzymanie i uzupełnienie zbioru mineralogicznego		10 „				
		h) zbioru technologicznego . . .		20 „				
		i) „ okazów leśniczych . . .		10 „				
		k) „ „ ogrodniczych . .		10 „				
		l) „ „ weterynarskich . .		10 „				
		m) „ narzędzi mierniczych i matematycznych		10 „				
		n) „ modeli do budownictwa . .		10 „				
		o) „ dla geografii fizykalnej . .		10 „				
		p) „ okazów melioracyjnych . .		10 „		925	1.260	2.185
	32	**Laboratorya:**						
		a) laboratoryum chemiczne w ogóle .			390 zł.			
		α) na uzupełnienie preparatów, szkła, aparata, spirytus i t. d. . .	300 zł.					
		β) na eksperymenta przy wykładach	100 „					
		γ) „ prace uczniów praktyczne w laboratoryum . . .	100 „	500 zł.				
		b) laboratoryum roślinno-fizyologiczne w ogóle			150 „			
		α) na narzędzia	50 zł.					
		β) „ aparaty	100 „					
		γ) „ szkła	50 „					
		δ) „ odczynniki i t. d. . .	50 „	250 „				
		do przeniesienia		750 „	540 „	1.115	1.260	2.375

Fundusz krajowych szkół

Poszczególnienie						
Liczba		A. Wyższa szkoła rolnicza			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi				Złote austryackie		
V.		**Wydatki.**	Zwyczajne	Nadzwyczajne			
		Z przeniesienia	750 zł.	540 zł.	1.115	1.260	2.375
		c) laboratoryum zoologiczne w ogóle .	—	150 „			
		α) na narzędzia . . . 50 zł.					
		β) „ aparaty . . . . 100 „					
		γ) „ szkła . . . . 25 „					
		δ) „ odczynniki i t. d. . . 25 „	200 „		950	690	1.640
	33	**Biblioteka i czytelnia:**					
		a) na przykupno dzieł	200 zł.	300 zł.			
		b) „ oprawę książek	50 „				
		c) „ czasopisma	145 „		395	300	695
	34	Utrzymanie pola doświadczalnego			250	—	250
	35	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami			350	—	350
	36	Utrzymanie i uzupełnienie pasieki			30	—	30
	37	**Ogród:**					
		a) płaca ogrodnika		500 zł.			
		b) utrzymanie ogrodu botanicznego . . .		150 „			
		c) „ i uzupełnienie sadu i szkółek .		100 „			
		d) ogród warzywny		50 „	800	200	1.000
		Suma rubryki V. .			3.890	2.450	6.340
		Dochody.					
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu państwa**			5.500	—	5.500
II.	2	**„ z funduszu kultury krajowej**			5.000	—	5.000
III.		**Opłaty od uczniów:**					
	3	Wpisowe od 60 uczniów po 5 zł.			300	—	—
	4	**Czesne:**					
		a) od 45 uczniów po 50 zł.		2.250 zł.			
		b) „ 15 „ „ 25 „		375 „	2.625	—	—
	5	Za pomieszkanie od 20 uczniów po 50 zł.			1.000	—	—
	6	Na bibliotekę od 60 uczniów po 2 zł.			120	—	—
	7	„ usługę od uczniów			480	—	—
		Suma rubryki III. .			4.525	—	4.525
IV.	8	**Dochód z pasieki**			230	—	230
V.	9	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu** . . .			250	—	250

rolniczych w Dublanach.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel fachowy	920	—	—
	2	„ pomocniczy	600	—	—
	3	Docent weterynaryi	150	—	—
	4	Katecheta	200	—	—
	5	Nauczyciel, dozorca robót ręcznych	240	—	—
		Suma rubryki I.	2.110	—	2.110
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) remuneracya dyrektora 200 zł.			
		b) potrzeby kancelaryjne, inseraty, druki, portorya i t. d. 60 „	260	—	—
	7	Opał i oświetlenie	120	—	—
	8	Utrzymanie budynku szkolnego i mobiliów, asekuracya i kominiarz	200	—	—
		Suma rubryki II.	580	—	580
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	9	Stołowanie 15 uczniów po 120 zł.	1.800	—	—
	10	Odzież i pranie dla 15 uczniów po 60 „	900	—	—
		Suma rubryki III.	2.700	—	2.700
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	11	Zaprzęgi do demonstracyj	140	—	—
	12	Przybory do pisania i nauki uczniów	60	—	—
	13	Przykupno zwierząt do sekcyi	30	—	—
	14	„ modeli machin i narzędzi	200	—	—
		Suma rubryki IV.	430	—	430
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu państwa**	1.500	—	1.500
II.	2	**Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych**	500	—	500
III.	3	**Zarobek uczniów**	800	—	800

Krajowe szkoły rolnicze w Dublanach.

WYJA-

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880.			Uchwalono na rok 1879.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
						Złote		
		A. Wyższa szkoła rolnicza						
I.	1—10	Płace profesorów i docentów	14.840	—	14.840	14.040	—	14.040
II.	11—12	Inne płace	600	—	600	600	—	600
III.	13—17	Zasługi	1.590	—	1.590	1.110	—	1.110
IV.	18—29	Koszta administracyjne	3.205	50	3.255	2.635	1.670	4.305
V.	30—37	Potrzeby naukowe	3.890	2.450	6.340	2.860	1.400	4.260
		B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.						
I.	1—5	Płace nauczycieli	2.110	—	2.110	2.110	—	2.110
II.	6—8	Koszta administracyjne	580	—	580	580	—	580
III.	9—10	Utrzymanie uczniów	2.700	—	2.700	—	—	—
IV.	11—14	Potrzeby naukowe	430	—	430	430	—	430
		Suma wydatków	29.945	2.500	32.445	24.365	3.070	27.435
		Dochody.						
		A. Wyższa szkoła rolnicza.						
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	5.500	—	5.500	7.000	—	7.000
II.	2	„ z funduszu kultury krajowej	5.000	—	5.000	5.000	—	5.000
III.	3—7	Opłaty od uczniów	4.525	—	4.525	3.375	—	3.375
IV.	8	Dochód z pasieki	230	—	230	200	—	200
V.	9	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	250	—	250	—	—	—
	—	Zwrot myta z kasy miejskiej	—	—	—	140	—	140
		B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.						
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	1.500	—	1.500	—	—	—
II.	2	Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i prywatnych	500	—	500	—	—	—
III.	3	Zarobek uczniów	800	—	800	—	—	—
		Suma dochodów	18.305	—	18.305	15.715	—	15.715
		Z porównania ze sumą wydatków	—	—	32.445	—	—	27.435
		okazuje się niedobór	—	—	14.140			11.720

ŚNIENIA.

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		UWAGA.
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
800	—	—	—	800	—	
—	—	—	—	—	—	
480	—	—	—	480	—	
570	—	—	1.620	—	1.050	
1.030	—	1.050	—	2.080	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
2.700	—	—	—	2.700	—	
—	—	—	—	—	—	
5.580	—	1.050	1.620	6.060	1.050	
				5.010		
—	1.500	—	—	—	1.500	
—	—	—	—	—	—	
1.150	—	—	—	1.150	—	
30	—	—	—	30	—	
250	—	—	—	250	—	
—	140	—	—	—	140	
1.500	—	—	—	1.500	—	
500	—	—	—	500	—	
800	—	—	—	800	—	
4.230	1.640	—	—	4.230	1.640	
				2.590		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	A. Wyższa szkoła rolnicza	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
			Wydatki.		
I.	1—10	Płace profesorów i docentów 14.840 zł.	*Do poz. 1.* Jak w roku 1879.		
			„ „ *2.* Preliminuje się o 600 zł. więcej z powodu, że płaca jednego z profesorów, która na r. 1879. wstawioną była tylko za czas od 1. Czerwca do końca Grudnia 1879, preliminuje się obecnie całorocznie na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10. Października 1878.	—	14.040
			„ *3 do 9.* Jak w roku 1879.		
			„ *10.* Płacę dla docenta ogrodnictwa w kwocie 200 zł. preliminuje się na podstawie nowego planu nauk, przepisanych statutem organicznym.		
II.	11—12	Inne płace 600 zł.	Jak w roku 1879.	—	600
III.	13—17	Zasługi 1.590 zł.	*Poz. 13 do 15 i 17.* Jak w roku 1879.	—	1.110
			„ *16.* Wydatek na usługę dla uczniów 480 zł. w równej kwocie zamieszczony jako zwrot od uczniów w przychodzie, preliminuje się ze względu iż służba uczniów na równi ze służbą zakładu pod zwierzchnictwo tegoż zakładu poddaną i przez dyrekcyę dla utrzymania porządku i dyscypliny domowej opłacaną być powinna.		
IV.	18—29	Koszta administracyjne. zwycz. 3.205 zł. nadzw. 50 „	*Poz. 18.* Preliminuje się o 100 zł. więcej z powodu, że wynikłość z roku ubiegłego wykazuje istotnie większą potrzebę.	— —	2.635 1.670
			„ *22.* Uzasadnienie wszystkich **nadzwyczajnych wydatków** mieści się w osobnem sprawozdaniu do **LW. 15.044**/1879.		
			„ *25.* Wydatek większy o 70 zł. usprawiedliwia się znaczną ilością potrzebnych sprzętów, i koniecznością częstej tychże naprawy.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	A. Wyższa szkoła rolnicza	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
IV.			**Wydatki.**		
			Poz. 26. Preliminuje się na koszta przewozu prelegentów o 300 zł. więcej na podstawie wniosku Kuratoryi, opartego na doświadczeniu praktycznem, według wynikłości z lat poprzednich.		
			Poz. 29. Z powodu, że corocznie zdarzają się wydatki nieuniknione, nie dające się zaliczyć do żadnej innej pozycyi tej rubryki, zamieszcza się w myśl wniosku Kuratoryi nową pozycyę takichże wydatków „na aptekę i różne inne“ w kwocie 100 zł.		
V.	30—37	Potrzeby naukowe zwycz. 3.890 zł. nadzw. 2.450 „	*Poz. 30.* Na eksperymenta przy wykładach preliminuje się o 125 zł. więcej, stosownie do uznanej nieodzownej potrzeby.	—	2.860
			Poz. 31. Na zbiory i muzea preliminuje się więcej o 385 zł. stosownie do uznanej nieodzownej potrzeby z nadmienieniem, iż wielu z wyszczególnionych zbiorów szkoła prawie wcale jeszcze nie posiada.	—	1.400
			Poz. 32 i 33. Preliminuje się do poz. 32. o 350 zł., do poz. 33. o 50 zł., czyli razem o 400 zł. więcej, stosownie do uznanej nieodzownej potrzeby, z uwagą, iż laboratoryum zoologiczne dopiero w r. b. zostało utworzonem. Co do **wydatków nadzwyczajnych** do poz. 31, 32 i 33. znajdują się wyjaśnienia w osobnem sprawozdaniu do **LW. 15.044**/1879.		
			Poz. 35. Jak w roku 1879.		
			Poz. 36. Dla uzyskania większego dochodu z pasieki niezbędne są na utrzymanie tejże wydatki, które obecnie preliminuje się w kwocie 30 zł. Wydatek ten kompenzuje odpowiednie podwyższenie rubryki dochodów z pasieki.		
			Poz. 37. Preliminuje się więcej o 90 zł., z powodu, że dotychczasowa płaca ogrodnika 496 zł. obniżyć się nie da. Kwota zaś 50 zł. przeznaczona na ogród warzywny znajdzie pokrycie w nowej rubryce dochodów: „Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu“.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	A. Wyższa szkoła rolnicza	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
			Dochody.		
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa 5.500 zł.	Preliminuje się na podstawie reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 1. Sierpnia 1876. L. 8366. przyznającego szkołom dublańskim na lat pięć zasiłek w kwocie 7.000 zł. rocznie, począwszy od czasu przejścia szkół rolniczych pod zarząd kraju. W myśl zaś reskryptu tegoż c. k. Ministerstwa z dnia 9. Marca 1876 L. 2187. przenosi się kwotę 1500 zł. na rachunek szkoły parobków.	—	7.000
II.	2	Subwencya z funduszu kultury krajowej 5.000 zł.	Preliminuje się na podstawie uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 30. Sierpnia 1877. i 18 Października 1878 zwykły zasiłek coroczny.	—	5.000
III.	3—7	Opłaty od uczniów 4.525 zł.	*Poz. 3.* Preliminuje się o 50 zł. więcej z powodu pomnożenia się liczby uczniów. „ *4.* Preliminuje się o 500 zł. więcej z tegoż samego powodu. „ *5* Jak w roku 1879. „ *6.* Opłata na bibliotekę po 2 zł. od ucznia była zawsze pobieraną, atoli nie bywała dotychczas przez Kuratoryę jako dochód szkoły wykazywaną; przeto preliminuje się z tego tytułu dochód w kwocie 120 zł. „ *7.* Opłatę od uczniów na usługę w kwocie 480 zł. wstawia się w dochód z powodu w wyjaśnieniu do rubr. III. poz. 16. wydatków przytoczonego.	—	3.375
IV.	8	Dochód z pasieki 230 zł.	Preliminuje się o 30 zł. więcej z powodu, iż pasieka znacznie się powiększyła i znaczniejszy plon obiecuje; patrz wyjaśnienia do poz. 36. wydatków.	—	200
V.	9	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu 250 zł.	W roku 1878. uzyskano ze sprzedaży tych płodów 184 zł. Z powodu zamierzonej staranniejszej uprawy preliminuje się dochód większy.	—	—
		Zwrot myta z kasy miejskiej —	Nie preliminuje się nic z tego tytułu, albowiem Magistrat lwowski zwrot opłaconego myta jedynie c. k. Towarzystwu gospodarskiemu dla szczupłych tegoż funduszów corocznie przyznawał; nadal zaś ustępstwa tego w myśl odnośnej uchwały Rady miejskiej odmówił.	—	140

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
			Wydatki.		
I.	1—5	Płace nauczycieli 2.110 zł.	Jak w roku 1879.	—	2.110
II.	6—8	Koszta administracyjne 580 zł.		—	580
III.	9—10	Utrzymanie uczniów 2700 zł.	Nową tę rubrykę wydatkową na wikt dla 15 uczniów po 120 zł. czyli 1800 zł. rocznie, na odzież i pranie bielizny tychże po 60 zł. czyli 900 zł. rocznie, wstawia się w preliminarz dla utrzymania w ewidencyi tych kosztów. Wysokość wydatków preliminuje się wedle wynikłości z roku 1878.	—	—
IV.	11—14	Potrzeby naukowe 430 zł.	Jak w roku 1879.	—	430
			Dochody.		
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa 1500 zł.	Kwotę tę wstawia się tutaj z powodów, przytoczonych w wyjaśnieniu do rubryki I. poz. 1. dochodów szkoły wyższej.	—	—
II.	2	Zasiłki Rad powiatowych i t. p. 500 zł.	Preliminuje się na podstawie zobowiązań przyjętych przez Rady powiatowe, Oddziały Towarzystw gospodarskich, i t. p.	—	—
III.	3	Zarobek uczniów 800 zł.	Na podstawie wynikłości z roku 1878., tudzież w przypuszczeniu, iż po objęciu folwarku dublańskiego w zarząd kraju, uczniowie do prac odpowiednich częściej tamże będą używani.	—	—

L. W. 14216/1879.

Alegat b.)

do preliminarza funduszu krajowego

na rok 1880.

(Wydatków rubryka VII.)

PRELIMINARZ

funduszu szkolnego krajowego

na rok 1880.

Przytem odezwa Rady szkolnej krajowej z dnia 31. Marca 1879. L. 331.

Odpis

odezwy Rady szkolnej krajowej z dnia 31. Marca 1879 do L. 331. do Wydziału krajowego we Lwowie.

Odnośnie do szacownych odezw z dnia 9. Stycznia, 3. i 21. Lutego b. r. L. 962, 4.668 i 7.196, przesyła c. k. krajowa Rada szkolna Świetnemu Wydziałowi krajowemu ułożony w myśl art. 34. Ustawy z dnia 2. Maja 1873. (l. 250 Dz. u. kr.) preliminarz wydatków krajowego funduszu szkolnego na cele publicznych szkół ludowych na rok 1880. z uprzejmą prośbą o wyjednanie u Wysokiego Sejmu krajowego wykazanej w preliminarzu kwoty 486.025 zł. na pokrycie wydatków z utrzymaniem publicznych szkół ludowych niezbędnie połączonych, wraz z upoważnieniem dla c. k. krajowej Rady szkolnej, do przenoszenia możliwych zaoszczędzeń z jednej rubryki wydatków na pokrycie możliwego niedoboru w innych rubrykach.

Co do pojedyńczych rubryk preliminarza pozwala sobie c. k. krajowa Rada szkolna dołączyć następujące wyjaśnienia:

W rubryce I. „Zasiłki dla okręgowych funduszów szkolnych“ wykazano kwotę 289.044 zł. już to na podstawie sprawdzonych preliminarzy okręgowych funduszów szkolnych na rok 1879, już to na utrzymanie szkół w roku 1879. i 1880. zreorganizować się mających, na podniesienie szkół filialnych do rzędu etatowych i na przekształcenie niektórych posad młodszych nauczycieli w szkołach kilkuklasowych na posady starszych nauczycieli.

Sporządzone na podstawie preliminarzy okręgowych funduszów szkolnych pod ·/. załączone zestawienia wykazują na każdy powiat i każdy okręg szkolny dochody okręgowych funduszów szkolnych; podobnie też wydatki, które z okręgowych funduszów szkolnych pokryte być mają, a to tak w razie przyjęcia systemizowanych płac nauczycieli, jako też w razie przyjęcia płac nauczycielom rzeczywiście wypłacać się mających. Według tych wykazów wynoszą dochody 37 okręgów szkolnych 981.062 zł. 91 ct. wydatki zaś, przyjmując płace, które rzeczywiście nauczycielom wypłacone być mają 1,239.367 zł. 11 ct. — Niedobór wynosi przeto 258.304 zł. 20 ct. — Do tego niedoboru musi być jednak doliczona kwota 10.739 zł. 71 ct. ponieważ w wykazanej sumie dochodów okręgowych funduszów szkolnych objęte są i nadwyżki dochodów miejscowych funduszów szkolnych w kwocie 7.250 zł. 54 ct., a powiatowych w kwocie 3.489 zł. 17 ct., które o ile tyczą się miejscowych funduszów szkolnych na rzecz innych szkół, a o ile tyczą się powiatów na rzecz innych powiatów użyte być nie mogą, lecz z krajowego funduszu szkolnego pokryte być muszą. Właściwy zatem niedobór okręgowych funduszów szkolnych wynosi 269.043 zł. 91 ct. i stanowi niepokryty wydatek na utrzymanie zreorganizowanych po koniec roku 1878. szkół ludowych, który z krajowego funduszu szkolnego ma być pokryty.

Do tego wydatku musi jeszcze być doliczona kwota 20.000 zł. na utrzymanie szkół w latach 1879. i 1880. zreorganizować się mających, na podniesienie filialnych szkół na etatowe i na przekształcenie niektórych posad młodszych nauczycieli w szkołach kilkuklasowych na posady starszych.

Liczba niezreorganizowanych jeszcze szkół w kraju jest znaczną, wynosi bowiem około 360 szkół. Zachodzi tedy potrzeba zreorganizowania przynajmniej pewnej części tych szkół szczególnie w powiatach, w których liczba zreorganizowanych szkół jest zbyt małą. Przyjmując że 80 szkół nowozreorganizowanych wejdzie w życie w r. 1880. i że płaca nauczycieli tych szkół nie przewyższy najniższej płacy rocznych 300 zł.

wyniesie wydatek na te szkoły w roku 1880. kwotę 24.000 zł. a ponieważ według dotychczasowych doświadczeń zaledwie połowa tego wydatku będzie mogła być pokrytą z miejscowych funduszów, przeto pozostająca kwota 12.000 zł. przypadnie na krajowy fundusz szkolny i tylko co najwięcej o 4.000 zł. mogłaby być zmniejszoną z tego powodu, że nie wszystkie z pomienionych 80 szkół zaraz z początkiem r. 1880. lecz stopniowo w ciągu tego roku wejdą w życie.

Liczba zreorganizowanych szkół filialnych z płacą nauczyciela 250 zł. wynosi obecnie jeszcze 697. Według dotychczasowych doświadczeń niemożna dla tych szkół z powodu małej płacy, pozyskać odpowiednich sił nauczycielskich; zachodzi zatem konieczna potrzeba podniesienia znaczniejszej ilości tych szkół, mianowicie takich w których jest znaczna frekwencya, do rzędu szkół etatowych z roczną płacą nauczyciela 300 zł. Przynajmniej 200 takich szkół filialnych musi być podniesionych do rzędu szkół etatowych, a wydatek z tego powodu wyniesie 10.000 zł. Przy wielu szkołach etatowych o kilku nauczycielach ustanowione są posady młodszych nauczycieli, których płaca w miastach z ludnością nad 2.000 wynosi zwykle 270 zł. W pozyskaniu odpowiednich sił nauczycielskich na te posady okazują się z powodu nizkiej płacy podobne trudności, jak przy szkołach filialnych; zachodzi tedy konieczna potrzeba podniesienia takich posad na posady starszych nauczycieli przynajmniej w miejscowościach, w których frekwencya szkolna jest liczniejszą, a młodszy nauczyciel nie jest w stanie utrzymać się z powodu drożyzny. Na ten cel przeznacza się resztę z pomienionych 20.000 zł. t. j. kwotę 2.000 zł. zwracając uwagę, że szczupła ta kwota wystarczy zaledwie na podniesienie 10 posad młodszych nauczycieli na posady starszych z powodu, że różnica między płacą starszego a młodszego nauczyciela w miastach pomienionej kategoryi, wynosi co najmniej 180 zł.

Z powyższego zestawienia wynika więc, że na r. 1880. potrzeba na zasiłki dla okręgowych funduszów szkolnych kwoty 289.043 zł. 91 ct. tę też kwotę wstawiono w rubrykę I. preliminarza.

W końcu musi krajowa Rada szkolna zwrócić uwagę, że skutkiem postanowień nowej ustawy krajowej z dnia 2. Marca 1879, która zmieniła ustęp *d)* art. 50. ustawy krajowej z dnia 2. Maja 1873. (l. 251 Dz. u. kr.) tyczący się opłaty na rzecz krajowego funduszu szkolnego emerytalnego interkalaryów od opróżnionych posad nauczycielskich, zmniejszy się wprawdzie wykazana wyżej kwota 269.043 zł. 91 ct. niedoboru okręgowych funduszów szkolnych w wydatkach na utrzymanie zreorganizowanych po koniec r. 1878. szkół.

Ubytek ten nie da się jednak obliczyć z góry, dla braku potrzebnych do tego czynników. Nie sposób bowiem oznaczyć z góry kategoryi i ilości posad nauczycielskich, jakie będą w ciągu r. 1879. i 1880. opróżnione, a tem mniej wskazać przeciąg czasu tych opróżnień, miejscowości i okręgi szkolne. Dla tego nie mogła c. k. krajowa Rada szkolna potrącić pomienionego ubytku ani przy sprawdzeniu preliminarzy okręgowych funduszów szkolnych na r. 1879, ani też przy ułożeniu preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1880. Ażeby jednak zachować krajowy fundusz szkolny od możliwych strat z tego powodu, nie omieszka krajowa Rada szkolna poczynić w tej mierze co potrzeba i zarządzić w owym czasie na rzecz tego funduszu zwrot przypadającej nań części interkalaryów, tak za r. 1880. jakoteż za rok 1879.

Do rubryki II. preliminarza wstawiono na substytucye tak samo jak w r. 1879. kwotę 40.000 zł.

Celem uzasadnienia tej rubryki powołuje się c. k. krajowa Rada szkolna na swoją odezwę z dnia 28. Maja 1878. L. 4.414. tyczącą się preliminarza krajowego funduszu szkolnego na r. 1879. dodając uwagę, że ta kwota nie jest wygórowaną, albowiem z powodu coraz wzmagającej się liczby uczniów, wzmaga się też szczególnie w gminach miejskich potrzeba utworzenia klas paralelnych, i ustanowienia dla nich sił pomocniczych. Według zestawienia z tutejszych ksiąg rachunkowych, wydatek z tej rubryki na r. 1878. wynosił wprawdzie tylko kwotę 34.730 zł. — w rzeczywistości jednak dosięgnie on na ten rok kwoty 40.000 zł. albowiem niektóre okręgi szkolne nie nadesłały jeszcze odnośnych rachunków, przez co wydatki tych okręgów nie zostały jeszcze wpisane do tutejszych ksiąg rachunkowych.

Do rubryki III. preliminarza wstawiono przyzwoloną w poprzednich latach kwotę 3.200 zł. na zasiłki dla szkół utrzymywanych w klasztorach PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie i PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu; stosunki bowiem tych szkół pozostały dotąd niezmienione, rokowania zaś względem utworzenia w Przemyślu osobnej 4 klasowej szkoły żeńskiej, o których wdrożeniu zawiadomiono Świetny Wydział krajowy odezwą z dnia 28. Września 1878. L. 9.152. nie zostały jeszcze ukończone. Oprócz powyższej kwoty wstawiono w tę rubrykę jeszcze kwotę 1.000 zł. dla szkoły sześcioklasowej żeńskiej PP. Klarysek w Starym Sączu. Szkoła ta dostarcza znacznej liczbie młodzieży żeńskiej bez różnicy wyznania nauki szkolnej z pomyślnym skutkiem, a zastępując szkołę publiczną, przyczynia się znacznie do ulżenia ciężaru krajowemu funduszowi szkolnemu w jego obowiązku utrzymywania szkół publicznych. Z tego powodu, jakoteż

ze względu, że w tym klasztorze przy nader szczupłem jego wyposażeniu znaczna liczba dziewcząt klasy uboższej pobiera nie tylko naukę ale ma także i przytułek, poczytuje sobie krajowa Rada szkolna za obowiązek polecić tę szkołę jako bardzo pożyteczną w kraju względom Świetnego Wydziału krajowego i upraszać o wyjednanie dla niej u Wysokiego Sejmu zasiłku 1.000 zł. z krajowego funduszu szkolnego.

Rubryka V. preliminarza „Remuneracye i zapomogi“. Z kwoty 22.000 zł. budżetem krajowego funduszu szkolnego na rok 1879. na remuneracye i zapomogi przyzwolonej, wyznaczyła krajowa Rada szkolna 10.000 zł. dla nauczycieli, 10.000 zł. dla katechetów za wykłady religii w szkołach cztero- i więcejklasowych, a 2000 zł. dla nauczycielek robót ręcznych. W preliminarzu na r. 1880. wstawiono w tę rubrykę kwotę 30.000 zł. wyznaczając z niej 12.000 zł. na nauczycieli, 16.000 zł. na katechetów za wykłady religii w szkołach cztero- i więcejklasowych, a 2000 zł. na nauczycielki robót ręcznych.

Kwotę 10.000 zł. na nauczycieli na r. 1879. wyznaczoną, musiano na r. 1880. podnieść na 12.000 zł. poprzednia bowiem kwota okazała się według doświadczenia za małą, gdyż znacznej liczbie nauczycieli wsparcia niezbędnie potrzebujących, a przytem zasłużonych, musiano odmówić tego wsparcia dla braku funduszów.

Jeszcze bardziej szczupłą okazała się kwota 10.000 zł. wymierzona na rok 1879. na remuneracye dla katechetów; remuneracye bowiem jakie przypadły na katechetów przy indywidualnym rozkładzie tej kwoty dokonanym, przy ścisłem uwzględnieniu stosunków miejscowych i szkolnych, wynosiły przeważnie tak małe kwoty, że nie zdołały nawet w przybliżeniu wynagrodzić żmudnej częstokroć pracy i trudów tych duchownych. Znacznej liczbie tych duchownych dostały się bowiem za całoroczną pracę, remuneracye w kwotach, które nawet nie dosięgały 30 zł. Dla tego uznała krajowa Rada szkolna nieodzowną potrzebę podniesienia dotychczasowej kwoty 10.000 zł. przynajmniej na 16.000 zł. Powołując się przytem co do sprawy remuneracyi katechetów na wyjaśnienia zawarte w tutejszej odezwie z dnia 28. Maja 1878. L. 4414, poczytuje sobie c. k. krajowa Rada szkolna za obowiązek, polecić tę sprawę szczególnej opiece Świetnego Wydziału krajowego i prosić go usilnie, by zechciał poprzeć skutecznie tę sprawę u Wysokiego Sejmu i wyjednać na ten cel przyzwolenie na rok 1880. kwoty co najmniej 16.000 zł. Kwota wreszcie 2000 zł. na remuneracye dla nauczycielek robót ręcznych wstawiona, znajduje uzasadnienie w powołanej właśnie odezwie tutejszej.

Do rubryki VIII. preliminarza wstawiono na „Dodatki pięcioletnie“ miasto dotychczasowej kwoty 10.000 zł. kwotę 16.000 zł. Jak się bowiem okazuje z zestawienia ksiąg rachunkowych, wydatek na tę rubrykę wynosił już w r. 1878. kwotę 9.658 zł., zatem sięgał kwoty 10.000 zł. Wydatek ten zwiększy się jednak znacznie w r. 1880.; w ciągu bowiem lat 1879. i 1880., w których upływa pięcioletni okres wprowadzenia w życie reorganizacyi wielkiej ilości szkół ludowych, ukończy znaczna liczba nauczycieli pięć lat służby na nowym etacie. W skutek tego nabędzie w ciągu tych lat wielu nauczycieli prawo do poboru pierwszego dodatku pięcioletniego, przezco zwiększy się znacznie liczba nauczycieli dodatek ten obecnie pobierających. Nadto nabędą w ciągu tych lat nauczyciele, którym przyznano w latach 1874. i 1875. pierwszy dodatek pięcioletni, prawo do poboru drugiego dodatku pięcioletniego. Według obliczenia wynosić będzie w roku 1880. wydatek na drugie dodatki pięcioletnie, co najmniej 4000 zł., wydatek zaś na pierwsze dodatki pięcioletnie nowo przyznać się mające co najmniej 2000 zł.

Do rubryki XII. preliminarza wstawiono na „Potrzeby szkół ogólnej natury“ oprócz przyzwolonej na r. 1879. kwoty 5000 zł., kwotę 5000zł. na koszta zwyczajnej krajowej konferencyi nauczycielskiej, która odbędzie się w r. 1880. na zasadzie §. 46. ustawy z 14. Maja 1869. L. 62 (Dz. U. P.) i rozporządzenia Pana ministra wyznań i oświecenia z 8. Maja 1872. (l. 68 Dz. U. P.). Ostatnia konferencya taka odbyła się w r. 1877. we Lwowie, a koszta jej wynosiły blisko 5000 zł.

Nadto wstawiono w tę rubrykę kwotę 1000 zł. na koszta napisania i wydania książki do nauki niedzielnej, której dotąd nie było i nie ma, a której brak daje się czuć dotkliwie.

Do rubryki XIII. preliminarza wstawiono na „Rozmaite wydatki“ kwotę 6800 zł. przyzwoloną na r. 1879. W kwocie tej mieści się i dodatek służbowy dla nauczycieli szkół pospolitych w Krakowie, wynoszący 3800 zł. a pomieniony w szacownej odezwie z 2. Listopada 1878. L. 53.358.

Do rubryki XIV. preliminarza wstawiono na „Bezzwrotne zasiłki na budynki szkolne i na zwrotne zaliczki“ po 30.000 zł. miasto przyzwolonej na r. 1879. kwoty 25.000 zł. z pozostałego z końcem r. 1878. zaoszczędzenia kredytu z r. 1876. z rubryki „Zasiłki dla okręgowych funduszów szkolnych“. W wielu bowiem szkołach budynki szkolne znajdują się jeszcze ciągle w bardzo złym, wymogom szkolnym wcale nie odpowiadającym stanie, a to z powodu znanego ubóstwa gmin. Zachodzi tedy konieczna potrzeba wspierania takich ubogich gmin bądź zwrotnemi zaliczkami, bądź bezzwrotnymi zasiłkami; ostatnie są tem bardziej pożądane,

lie że wiele gmin, szczególnie w górskich okolicach odmawia przyjęcia zwrotnych zaliczek z obawy przed egzekucyą przy ściąganiu zaległych rat zaliczki.

Do reszty rubryk preliminarza wstawiono kwoty takie same jak w poprzednich latach. Mianowicie wstawiono do rubryki IV. „Adjuta pedagogiczne“ kwotę 5.000 zł. do rubryki VI. „Podatki i daniny“ kwotę 161 zł., do rubryki VII. „Koszta podróży i dyety“ kwotę 2.000 zł., do rubryki IX. „Dodatek do funduszu szkolnego emerytalnego“ kwotę 12.800 zł., do rubryki X. „Emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posady w skutek reorganizacyi szkół kwotę 5.000 zł. nareszcie do rubryki XI. „Dary z łaski“ kwotę 4.000 zł.

Co do tej reszty rubryk preliminarza powołuje się c. k. krajowa Rada szkolna na uzasadnienie odnośnych rubryk preliminarzy krajowego funduszu szkolnego z lat 1877. i 1878. zawarte w jej odezwach z dnia 31. Stycznia 1876. L. 875. i 22. Stycznia 1877. L. 305.

Potocki, m. p.

Preliminarz

krajowego funduszu szkolnego

na rok 1880.

Do tego dołącza się:

1) Wyjaśnienia.
2) Sumaryusz szkół zreorganizowanych, tudzież dochodów i wydatków okręgowych funduszów szkolnych.
3) Wykaz zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne od roku 1876.

Preliminarz sumaryczny.

Rubryka.	Nazwa rubryk.	Wynikłość z r. 1878.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880		Uwaga.
				Rady szkolnej.	Wydziału krajowego.	
		Złote wal. austr.				
	Wydatki.					
I.	Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych	339.703	238.247	289.044	269 044	
II.	Substytucye	34.730	40.000	40.000	40.000	
III.	Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye .	1.764	3.220	4.220	3.470	
IV.	Adjuta	4.885	5.000	5.000	5.000	
V.	Zapomogi i remuneracye . .	9.988	22.000	30.000	12.000	
VI.	Podatki i daniny	18	161	161	5	
VII.	Koszta podróży i dyety . . .	425	2.000	2.000	500	
VIII.	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	9.658	10.000	16.000	16.000	
IX.	Dodatek do funduszu emerytalnego	12.800	12.000	12.800	12.800	
X.	Na emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posady w skutek organizacyi szkół	4.813	5.000	5.000	5.000	
XI.	Dary z łaski	3.775	4.000	4.000	4.000	
XII.	Potrzeby szkół ogólnej natury .	1.349	5.000	11.000	2.500	
XIII.	Rozmaite wydatki	3.779	6.800	6.800	5.800	
XIV.	Zasiłki na budynki szkolne, tudzież zaliczki zwrotne . . .	93.560	—	60.000	—	
	Suma wydatków . .	521.247	354.228	486.025	376.119	
		Wynikłość z roku 1877				
	Dochody.					
I.	Odsetki od kapitałów	15.807	16.114	—	16.089	
II.	Dochody z dóbr, realności i innych praw	11	10	—	10	
III.	Dodatki	1.717	722	—	530	
IV.	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	4.137	2.835	—	2.835	
V.	Zapisy i darowizny	—	—	—	—	
VI.	Taksy od spadków	8.344	8.500	—	8.500	
VII.	Rozmaite dochody	12.127	32.015	—	32.015	
VIII.	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	54.943	54.943	—	54.943	
IX.	Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych .	3.917	15.000	—	20.000	
	Suma dochodów . .	101.003	130.139	—	134.922	
	Suma wydatków . .	—	—	486.025	376.119	
	Z porównania okazuje się **niedobór**	—	—	—	241.197	

Fundusz szkolny krajowy. Wydatki.

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządk.	Przedmiot.	Wynikłość z r. 1878.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880. Rady szkolnej	Wniosek na rok 1880. Wydziału krajowego	Uzasadnienie Wydziału krajowego.
		Złote aust. wal.				
	I. Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych.					
1	Na pokrycie niedoboru szkół po koniec roku 1878. zreorganizowanych	339.703	238.247	269.044	269.044	*Do poz. 1.* Preliminuje się zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej o 30.797 zł. więcej, aniżeli w r. 1879. na podstawie załączonego sumaryusza sprawdzonych preliminarzy okręgowych Rad szkolnych na rok 1879. sporządzonych według rzeczywistego stanu potrzeb.
2*	Na utrzymanie szkół w latach 1879 i 1880. zreorganizować się mających, na podniesienie filialnych szkół na etatowe i na przekształcenie posad młodszych nauczycieli na posady starszych, w szkołach kilkuklasowych . .	—	—	20.000	—	*Do poz. 2.* Nie preliminuje się nic dla braku funduszów. Przyzwolony przez Wysoki Sejm a sankcyonowany przez Najjaśniejszego Pana dodatek do podatków nie pokrywa nawet potrzeb budżetem pierwotnie uchwalonych, na pokrycie zaś wykazywanych od r. 1877. niedoborów i kredytów dodatkowych niema jeszcze dotąd uchwalonego pokrycia; dlatego postawiono wniosek zaciągnięcia pożyczki krajowej i powstrzymania wszelkich mniej nagłych wydatków; projektowana zatem dalsza organizacya szkół ludowych na razie dotowaną być nie może.
	Suma rubryki I. . .	339.703	238.247	289.044	269.044	
	II. Substytucye.					
3	Na płacę dla zastępców nauczycieli i nauczycielek przy klasach równorzędnych	34.730	40.000	40.000	40.000	*Do poz. 3.* Jak w roku 1879. według rzeczywistej potrzeby, zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej.

Wydatki. Fundusz

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządk	Przedmiot.	Wynikłość z r. 1878.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880. Rady szkolnej.	Wniosek na rok 1880. Wydziału krajowego.	Uzasadnienie Wydziału krajowego.
		Złote wal. austr.				
	III. Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye.					*Do poz. 4. i 5.* Jak na rok 1879.
4	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor pp. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie	1.524	2.000	2.000	2.000	*Do poz. 6.* Na utrzymanie tej szkoły fundusz krajowy daje corocznie 750 zł. osobno z rubr. VII., przeto preliminuje się tutaj resztę w kwocie 250 zł.
5	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor pp. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu	240	1.220	1.220	1.220	
6	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor pp. Klarysek w Starym Sączu	—	—	1.000	250	
	Suma rubryki III. .	1.764	3.220	4.220	3.470	
	IV. Adjuta.					*Do rubr. IV.* Jak w roku 1879. według rzeczywistej potrzeby zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej.
7	Dla kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego . . .	4.885	5.000	5.000	5.000	
	V. Remuneracye i zapomogi.					*Do poz. 8.* Na remuneracye dla katechetów nie preliminuje się nic, z powodów w preliminarzu na rok 1879. przytoczonych i dla braku funduszów.
8	Remuneracye zmienne i zapomogi dla nauczycieli szkół ludowych i katechetów	9.988	20.000	28.000	10.000	
9	Remuneracye za naukę robót ręcznych	—	2.000	2.000	2.000	
	Suma rubryki V. . .	9.988	22.000	30.000	12.000	*Do poz. 9.* Jak w r. 1879., zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej.
10	**VI. Podatki i daniny.**					*Do rubr. VI.* Ponieważ podatki od procentów obligacyjnych odtrącone bywają z dochodów, przeto preliminuje się tylko prawdopodobną należytość od gruntów i realności, w rubr. II. dochodów poszczególnionych.
	Od gruntów szkolnych	18	161	161	5	

szkolny krajowy. **Wydatki.**

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządk.	Przedmiot.	Wynikłość z r. 1878.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880. Rady szkolnej.	Wniosek na rok 1880. Wydziału krajowego.	Uzasadnienie Wydziału krajowego.
		Złote wal. austr.				
11	**VII. Koszta podróży i dyet** nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	425	2.000	2.000	500	*Do rubr. VII.* Preliminuje się na podstawie dotychczasowych wynikłości.
	VIII. Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli.					*Od rubr. VIII. do włącznie XI.* Na podstawie obowiązujących przepisów, wedle uchwalonych w roku upłynionym kwot, zgodnie z wnioskami Rady szkolnej krajowej.
12	Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli według obecnego stanu	9.658	10.000	10.000	10.000	
13	Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli, którym drugi dodatek pięcioletni w ciągu lat 1879. i 1880. przyznanym zostanie .	—	—	4.000	4.000	
14	Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli w ciągu lat 1879. i 1880. nowo przyznać się mające	—	—	2.000	2.000	
	Suma rubryki VIII. .	9.658	10.000	16.000	16.000	
	IX. Dodatek do funduszu emerytalnego.					
15	Dodatek stale systemizowany na emerytury dla nauczycieli etatowych, tudzież na zaopatrzenie wdów i sierót po nauczycielach	12.800	12.800	12.800	12 800	
16	**X. Na emeryturę dla nauczycieli,** którzy utracą posady w skutek reorganizacyi szkół	4.813	5.000	5.000	5.000	
	XI. Dary z łaski.					
	a) Stałe:					
17	Januszewskiej Wiktoryi i 4 sierotom	83	83	83	83	
18	Kloss Franciszce	35	35	35	35	
19	Hołobowicz Petroneli	63	63	63	63	
20	Klisiewicz Julii	36	36	36	36	
21	Dubiel Amalii	63	63	63	63	
22	Theil Annie	53	53	53	53	
23	Prokopowicz Emilii	30	30	30	30	
24	Mikiewicz Eleonorze	20	20	20	20	
	do przeniesienia . .	383	383	383	383	

Wydatki. **Fundusz**

Liczba porządk.	Przedmiot.	Wynikłość z r. 1878.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880. Rady szkolnej.	Wniosek na rok 1880. Wydziału krajowego.	Uzasadnienie Wydziału krajowego.
	Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.	Złote wal. austr.				
	z przeniesienia . .	383	383	383	383	
25	Hurakowskiej Maryi	64	64	64	64	
26	Konopnickiej Katarzynie . . .	105	105	105	105	
27	Potockiej Waleryi	31	31	31	31	
28	Praszałowicz Maryi	40	40	40	40	
29	Runie Leokadyi	12	12	12	12	
30	Filipowskiej Joannie	52	52	52	52	
31	Kołdrasińskiej Zofii	80	80	80	80	
32	Januszewskiej Wiktoryi	167	167	167	167	
33	Elsner Karolinie	80	80	80	80	
34	Rogozińskiej Józefie	40	40	40	40	
	b) Jednorazowe:					
35	Na jednorazowe dary z łaski dla nauczycieli, jako też wdów i sierót po nauczycielach . . .	2.721	2.946	2.946	2.946	*Do poz. 36.* Wynikłość z r. 1878. wynosi 1349 zł. przeto preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 1500 zł.
	Suma rubryki XI. . .	3.775	4.000	4.000	4.000	
	XII. Potrzeby szkół ogólnej natury.					
36	Na potrzeby szkół ogólnej natury	1.349	5.000	5.000	1.500	*Do poz. 37.* Wedle rozp. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 8. Maja 1872. §. 22. i okólnika krajowej Rady szkolnej z dnia 20. Marca 1874. ustawa o konferencyach krajowych z dnia 14. Maja 1869. ma moc obowiązującą tylko w tych krajach koronnych, w których sprawa wydatków spowodowanych konferencyami, uregulowaną została ustawami krajowemi. Z uwagi, iż dotąd w tej mierze żadnej niepowzięto uchwały, tudzież dla braku funduszów, Wydział krajowy nie preliminuje nic na tę pozycyę.
37	Na zwyczajną krajową konferencyę nauczycielską, która odbędzie się w r 1880.	—	—	5.000	—	
38	Na napisanie i wydanie książki szkolnej do nauki niedzielnej.	—	—	1.000	1.000	*Do poz. 38.* Zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej, dla nieodzownej potrzeby.
	Suma rubryki XII. .	1.349	5.000	11.000	2.500	

szkolny krajowy. **Wydatki.**

Liczba porządk.	Przedmiot.	Wynikłość z r. 1878.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880. Rady szkolnej	Wniosek na rok 1880. Wydziału krajowego.	Uzasadnienie Wydziału krajowego.
	Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.	Złote wal. austr.				
	XIII. Rozmaite wydatki.					
39	Dodatek służbowy dla nauczycieli szkół pospolitych w Krakowie	—	3.800	3.800	3.800	*Do poz. 39.* Według uchwały sejmowej z d 17. Października 1878.
40	Rozmaite inne wydatki	3.779	3.000	3.000	2.000	
	Suma rubryki XIII. .	3.779	6.800	6.800	5.800	*Do poz. 40.* Dla braku funduszów preliminuje się na rozmaite drobne wydatki w zaokrągleniu tylko 2.000 zł.
	XIV. Na budynki szkolne gminom.					
41	Zasiłki bezzwrotne	29.960	—	30.000	—	*Do Rubr. XIV* Nie preliminuje się nic dla braku funduszów i z powodów, przy rubr. I. przytoczonych. — Również na rok 1879. Wys. Sejm nic nie preliminował w tej rubryce, zezwalając jedynie na wydatkowanie funduszów na teu cel do końca roku 1878. w kwocie 25.000 zł. przyzwolonych, także w ciągu roku budżetowego 1879.
42	Zaliczki zwrotne	63.600	—	30.000	—	
	Suma rubryki XIV. .	93.560	—	60.000	—	

Dochody. Fundusz

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządk.	Przedmiot.	Wynikłość z r. 1877.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880.	Uzasadnienie Wydziału krajowego.
		Złote wal. austr.			
	I. Odsetki od kapitałów.				
1	5% od obligacyj indemnizacyjnych na 9.080 zł. m. k.	429	477	429	*Do poz. 1.* Podatek dochodowy bywa z góry strącanym, dlatego dochód z tych odsetek preliminuje się netto, wedle corocznej rzeczywistej wynikłości.
2	5% od obligacyj jednolitego długu państwa na 156.620 zł. . . .	6.577	6.578	6.577	*Do poz. 2.* Jak w roku zeszłym.
3	6% od listów zastawnych Banku hipotecznego na 22.100 zł. . .	1.080	1 278	1.326	*Do poz. 3.* W r. 1878. przykupiono listy hipoteczne imiennej wartości 800 zł. za gotówkę uzyskaną za wylosowane obligacye pożyczki kraj. z r. 1873., tudzież za spłaconą przez Zbór izraelicki w Krakowie część dłużnego kapitału.
4	6% od listów zastawnych Zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie na 11.500 zł.	744	690	690	*Do poz. 4.* Wynikłość z r. 1877. jest większą od preliminowanej na rok 1879. i 1880. o 54 zł., nadwyżkę tę bowiem otrzymano w r. 1877. w odsetkach od wylosowanego listu zastawnego na 5.000 zł. za czas od 1. Listopada 1876. do 5. Stycznia 1877. Za wylosowany ten efekt zakupiono w swoim czasie nowy, tej samej kategoryi.
5	6% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873. na 98.600 zł. .	5.928	5.940	5.916	*Do poz. 5.* Obligacye te częstszemu podlegają wylosowaniu. Za wylosowane w r. 1878. obligacye na 300 zł. zakupiono 6% listy zastawne Banku hipotecznego, z powodu, że podówczas obligacye pożyczki krajowej nie znajdowały się na targu pieniężnym. (Patrz wyjaśnienie do poz. 3.)
6	5% *od kapitałów hipotekowanych w wal. wied. mianowicie*: 1. od kapitału bractwa Jarosławskiego St. Anny, wynoszącego 75 zł. . . . . 1 zł. 57 ct. 2. od kapitału literatorów w Mościskach, zabezpieczonego na real. N. 35. tamże; od 7 zł. 30 kr. . . . . —zł. 16 ct. do przeniesienia 1zł. 73ct.				*Do poz. 6. i 7.* Wynikłość z roku 1877. jest mniejszą od preliminowanej na rok 1879. ponieważ niektóre pozycye pozostały w zaległości. Dochody tej rubryki w ogóle na rok 1880. mniejsze są od preliminowanych na rok 1879. z powodu, iż przy poz. 1. potrącono podatek dochodowy od obligacyj indemnizacyjnych i wykazano spodziewany dochód czysty. (Patrz wyjaśnienia do poz. 1.)
		14.758	14.963	14.938	

szkolny krajowy. **Dochody.**

Liczba porządh.	Przedmiot.	Wynikłość z r. 1877.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880.	Uzasadnienie Wydziału krajowego.
	Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.				
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia 1 zł. 73 ct.	14.758	14.963	14.938	
	3. dtto dtto na real. N. 40, 105, 202 i 48 tamże; od 31 zł. 15 kr. . — „ 67 „				
	4. dtto bractwa różańcowego w Dobczycach, zabezpieczonego na dobrach Stojanowice, od 125 zł. . . . . 2 „ 62 „				
	5. dtto bractwa różańcowego w Gdowie, zabezpieczonego na dobrach Gdów; od 187 zł. 30 kr. 3 „ 94 „				
	6. dtto bractwa szkaplerzowego bocheńskiego na 50 zł. . . . . 1 „ 05 „				
	7. dtto bractwa Niepokalanego Poczęcia N. M. P. w Łukawicy, na 112 zł. 30 kr. . . . . 2 „ 36 „				
	8. dtto bractwa różańcowego w Bośniku na 250 zł. . . . . 5 „ 25 „				
	9. dtto bractwa St. Maryi Magdaleny w Brzesku, zabezpieczonego na dobrach Wola lubecka; od 267 zł. 30 kr. 5 „ 62 „				
	10. dtto bractwa Pocieszenia N. M. P. w Pryszowie, na 125 zł. 2 „ 62 „				
7 a)	5% *od kapitałów w walucie polskiej, na hipotekach prywatnych ulokowanych*, mianowicie:				
	1. od kapitału zabezpieczonego na dobrach Branice na 5.000 złp. 62 zł. 52 ct.				
	2. Głęboka na 17.418 złp. 5 gr. . . . . 217 „ 73 „				
	3. Dojazdów na 28.712 złp. 22 gr. . . . 358 „ 91 „				
	4. Mistrzowice na 16.966 złp. 12 gr. . . . 212 „ 08 „				
b)	*od kapitałów zabezpiecczonych na realnościach w Krakowie:*				
	5. na N. 73. I. 99 na 2815 złp. 22 gr. . . . 35 „ 20 „				
	do przeniesienia 912 zł. 30 ct.	14.758	14.963	14.938	

Dochody. Fundusz

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządk.	Przedmiot.	Wynikłość z r. 1877.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880.	Uzasadnienie Wydziału krajowego.
		Złote wal. austr.			
	z przeniesienia 912 zł. 30 ct.	14.758	14.963	14.938	
	6. na N. 73. I 99 na 1435 złp. 18 gr . . . 17 „ 94 „				
	7. na N. 73. I. 99 na 1388 złp. 27 gr. . . . 17 zł. 36 ct.				
	8. na N. 141. I. 194 I. na 2815 złp. 14 gr. . 35 „ 19 „				
	9. na N. 93. I. 203 II. na 132 złp. 10 gr. . 1 „ 66 „				
	10. na N. 151. I. 224. II. na 3387 złp. . . 42 „ 34 „				
	11. na N. 151. I. 224 II. na 4000 złp. . . . 50 „ — „				
	12. na N. 208. I. 334 III. na 1196 złp. 11 gr. 14 „ 94 „				
	13. na N. 342. I. 551. IV. na 949 złp. 13 gr. 11 „ 86 „				
	14. na N. 328. VIII. 193. IV, 3483 złp. 4 gr. 43 „ 54 „				
	15. na N. 327. VIII 193 IV. 389 złp. 10 gr. 4 „ 86 „				
	16. na N. 171. I. 256 I. 421 złp. 26 gr. . — „ — „	1.049	1.151	1.151	*Do poz. 7. b. 16).* Odsetki w kwocie 5 zł. 82 ct. pobiera najstarszy z księży u P. Maryi w Krakowie, za nadzór szkoły w Bronowicach.
	Suma rubryki I. . .	15.807	16.114	16.089	

szkolny krajowy. **Dochody.**

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.

Liczba porządk.	Przedmiot.	Wynikłość z r. 1877.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880.	Uzasadnienie Wydziału krajowego.
		Złote wal. austr.			
	II. Dochody z dóbr, realności i innych praw.				
8	Czynsz z ogrodu, własności bractwa rożańcowego w Dunajowi	—	—	1	
9	Spadkobiercy Mizesa z dochodów realności N. 269. m. na potrzeby bractwa Bożego Ciała obecnie funduszu szkolnego krajowego, rocznie 10 złp.	—	—	1	
10	Czynsz z ogrodu, własności bractwa Serca Jezusowego, wydzierżawionego probostwu w Krukienicach	—	—	2	
11	Czynsz z ogrodu, własności bractwa różańcowego w Bieczu .	—	—	1	
12	Czynsz z wydzierżawionych gruntów szkolnych w Zagórzu . .	—	—	5	
	Suma rubryki II. . .	11	10	10	
	III. Dodatki.				*Do poz. 13.* Preliminuje się według ostatniego wpływu w roku 1878. Wynikłość z roku 1877. jest tak znaczną z powodu spłacenia należytości za ubiegłe trzy lata. *Do poz 14.* Wynikłości za rok 1877. brak, ponieważ należytość zaległa dopiero w roku 1878. w skutek przynagleń częściowo wpływać poczęła. *Do poz. 15.* Należytość zaległa i bieżąca została dopiero w roku 1878. uiszczoną; ztąd brak wynikłości za rok 1877. *Do rub. IV.* Na podstawie kontraktu z dnia 22. Lutego 1878., zawartego na lat 10. między c. k. Rządem a Zakładem narodowym im. Ossolińskich, w myśl rozporządzenia c. k. Min. wyznań i oświaty z dnia 17. Stycznia 1878. do L. 643. (Patrz LW. 10386 z roku 1878.)
13	Od c. k. Skarbu salin, zwrot $^1/_3$ części pensyj emerytalnych nauczycieli i nauczycielek szkoły głównej, tudzież szkoły panieńskiej w Wieliczce	1.717	682	490	
14	Od Dominium Zaleszczyki, dodatek na wydatki kancelaryjne dla tamtejszej szkoły głównej .	—	14	14	
15	Od tarnowskiej gminy żydowskiej dodatek na utrzymanie IV. klasy przy tamtejszej szkole głównej	—	26	26	
	Suma rubryki III. .	1.717	722	530	
16	**IV. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych**	4.137	2.835	2.835	

Dochody. Fundusz

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.					
Liczba porządk.	Przedmiot.	Wynikłość zr. 1877.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880.	**Uzasadnienie** Wydziału krajowego.
		Złote wal. austr.			
17	**V. Zapisy i darowizny**	—	—	—	*Do rub. V.* Nie preliminuje się nic, ponieważ od lat wielu w rubryce tej nie było żadnego dochodu.
18	**VI. Taksy od spadków**	8.344	8.500	8.500	*Do rub. VI.* Dochód w r. 1875 . 9.177 zł. „ „ 1876 . 8.650 „ „ „ 1877 . 8.344 „ razem . 26.171 zł. przeciętnie 8.720 „ preliminuje się atoli w zaokrągleniu jak na rok 1879. tylko 8500 zł. ponieważ dochody z tego tytułu zmniejszają się widocznie od lat kilku.
	VII. Rozmaite dochody.				
19	Zwroty zaliczek funduszom szkolnym okręgowym udzielonych .	5.407	30.000	30.000	*Do rub. VII. poz. 19.* Fundusze szkół okręgowych narażone bywają na częsty brak funduszów z powodu, iż prestacye niewpływają w czasie należytym; dlatego udziela im kraj. Rada szkolna na wydatki bieżące zaliczek zwrotnych w swoim czasie. Takich zaliczek zalegało w roku 1878: za rok 1876 . . 17.000 zł. „ 1877 . . 48.200 „ „ 1878 . . 67.900 „ razem . 133.100 „ W ciągu r. 1878. wpłynęło na poczet zaległości z lat 1876. i 1877 26.200 „ pozostało zatem w zaległości za lata 1876, 1877 i 1878 . . . 106.900 „ Oprócz tego udzieliła Rada szkolna w r. 1878 zaliczek zwrotnych z najbliższych dochodów wciągu roku 1878 w kwocie 33.405 zł. 69 ct. gdy zaś na poczet tych zaliczek zwrócono tylko 23.810 zł. przeto pozostało w zaległości jeszcze 9.595 zł. 69 ct. czyli razem z powyższemi . . . . 116.495 zł. 69 ct.
	do przeniesienia . .	5.407	30.000	30.000	

szkolny krajowy. **Dochody.**

Liczba porządk.	Przedmiot.	Wynikłość z r. 1877.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880.	Uzasadnienie Wydziału krajowego.
	Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.	Złote wal. austr.			
	Z przeniesienia . .	5.407	30.000	30.000	Zaliczki zwrotne w ciągu roku 1878 nie wpłynęły dotychczas, w znacznej części, pomimo urgensu wystosowanego do c. k. Urzędów podatkowych (patrz LW. 46.572 i LW. 60.305/1878.) Potrzebę udzielania zaliczek i podobnych zwrotnych zasiłków wyjaśnia Rada szkolna w zamknięciu funduszu tego przy rubryce I. wydatków „Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych.“ Gdy zasiłki udzielane bywają pod warunkiem zwrotu w swoim czasie, przeto na zwrot tychże w pewnym okresie czasu liczyć nie można; z tego powodu preliminuje się na podstawie wynikłości z roku 1878. przypuszczalnie na rok 1880. kwotę 30.000 zł.
20	Zwroty wydatków innych rubryk budżetowych, tudzież zaliczek z lat dawniejszych	6.713	2.000	2.000	*Do poz. 20.* Zaległości z tytułu zwrotów korelatywnych innych rubryk budżetowych, tudzież zaliczek z lat dawniejszych, wynoszą z końcem roku 1877.—22.371 zł. 79½ ct. Na zwroty tych zaległości, będących przedmiotem licznych korespondencyj dla napotykanych trudności w ich ściągnięciu, preliminuje się jak na rok 1879. kwotę 2.000 zł. Wynikłość o wiele znaczniejsza za rok 1877. nie może stanowić tu normy; w roku tym bowiem wpłynęły znaczne zwroty mylnych wydatków, poczynionych przez c. k. Urzędy podatkowe.
21	Rozmaite drobne	7	15	15	*Do poz. 21.* Preliminuje się jak na rok 1879.
	Suma rubryki VII. .	12.127	32 015	32.015	
22	**VIII. Dodatek z c. k. Skarbu Państwa**	54 943	54.943	54.943	*Do rub VIII.* Na mocy reskryptu c. k. Min. wyznań i oświaty z dnia 29. Września 1869. L. 6.863. (§. 66. ust. państw. z dnia 14. Maja 1869. D. u. p.)

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.					
Liczba porządk.	Przedmiot.	Wynikłość z r. 1877.	Uchwalona kwota na rok 1879.	Wniosek na rok 1880.	**Uzasadnienie** Wydziału krajowego.
		Złote wal. austr.			
21	**IX. Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych** .	3.917	15.000	20.000	*Do rubr. IX.* Na cele wystawienia lub rekonstrukcyi budynków szkolnych udzielono gminom od r. 1876. po koniec słonecznego roku 1878. zaliczek zwrotnych ogółem na . . 167.944 zł. 30 ct. Wedle załączonego wykazu przypada w roku 1880. tytułem ratalnego zwrotu tych zaliczek od gmin . . . 21.181 zł. 35½ ct. Wykaz ten sporządzonym został na podstawie dat znanych po koniec roku słonecznego 1878; a więc nie uwzględniono w nim zaliczek, jakie c. k. Rada szkolna krajowa udzieli po koniec roku budżetowego 1878., tudzież przez przeciąg całego roku budżetowego 1879. Bez wątpienia zatem wedle odnośnego planu spłaty tych zaliczek przypadnie na rok 1880. znaczniejsza suma od wykazanej do zwrotu. Atoli uwzględniwszy tę okoliczność, doświadczeniem za lata ubiegłe stwierdzoną, iż gminy same przez się ubogie, nie są w stanie w należytych terminach uiścić rat przepisanych, egzekucyę zaś surowszą przez wzgląd na naturę tych zaliczek trudno zbyt ściśle zastosować, preliminuje się z powyższego tytułu na rok 1880. jedynie zaokrągloną kwotę 20.000 zł.

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu szkolnego krajowego

na rok

1880.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka.	Pozycya.	Nazwa rubryk.	Preliminowano na rok 1880.			Uchwalono na rok 1880.		
			Zwyczajne.	Nadzwyczajne.	Razem.	Zwyczajne.	Nadzwyczajne.	Razem.
								Złote
		Wydatki.						
1		Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych	269.044	—	269.044	238.247	—	238.247
II		Substytucye	40.000	—	40.000	40.000	—	40.000
III		Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	3.470	3.470	—	3.220	3.220
IV		Adjuta	5.000	—	5.000	5.000	—	5.000
V		Zapomogi i remuneracye . . .	12.000	—	12.000	22.000	—	22.000
VI		Podatki i daniny	5	—	5	161	—	161
VII		Koszta podróży i dyety . . .	500	—	500	2.000	—	2.000
VIII		Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	16.000	—	16.000	10.000	—	10.000
IX		Dodatek do funduszu emerytalnego	12.800	—	12.800	12.800	—	12.800
X		Na emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posady w skutek organizacyi	—	5.000	5.000	—	5.000	5.000
XI		Dary z łaski	4.000	—	4.000	4.000	—	4.000
XII		Potrzeby szkół ogólnej natury	2.500	—	2.500	5.000	—	5.000
XIII		Rozmaite wydatki	5.800	—	5.800	6.800	—	6.800
XIV		Zasiłki na budynki szkolne, tudzież zaliczki zwrotne . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	367.649	8.470	376.119	346.008	8.220	354.228
		Dochody.						
I		Odsetki od kapitałów	16.089	—	16.089	16.114	—	16.114
II		Dochody z dóbr, realności i innych praw	10	—	10	10	—	10
III		Dodatki	530	—	530	722	—	722
IV		Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	2.835	—	2.835	2.835	—	2.835
V		Zapisy i darowizny	—	—	—	—	—	—
VI		Taksy od spadków	8.500	—	8.500	8.500	—	8.500
VII		Rozmaite dochody	2.015	30.000	32.015	2.015	30.000	32.015
VIII		Dodatek z c. k. Skarbu państwa	54.943	—	54.943	54.943	—	54.943
IX		Zwroty zaliczek, gminom na budynki szkolne udzielonych .	—	20.000	20.000	—	15.000	15.000
		Suma dochodów . .	84.922	50.000	134.922	85.139	45.000	130.139

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		Uwaga.
Zwyczajne.		Nadzwyczajne.		Większe.	Mniejsze.	
Większe.	Mniejsze.	Większe.	Mniejsze.			
a u s t r y a c k i e						
30.797	—	—	—	30.797	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	250	—	250	—	
—	—	—	—	—	—	
—	10.000	—	—	—	10.000	
—	156	—	—	—	156	
—	1.500	—	—	—	1.500	
6.000	—	—	—	6.000	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	2.500	—	—	—	2.500	
—	1.000	—	—	—	1.000	
—	—	—	—	—	—	
36.797	15.156	250	—	37.047	15.156	
				21.891		
—	25	—	—	—	25	
—	—	—	—	—	—	
—	192	—	—	—	192	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	5.000	—	5.000	—	
—	217	5.000	—	5.000	217	
				4.783		

SUMARYUSZ

szkół zreorganizowanych, tudzież dochodów i wydatków okręgowych funduszów szkolnych

na rok 1879.

Z krajowej Rady szkolnej.

We Lwowie dnia 31. Marca 1879.

Potocki. w. r. **Breitenberger.** w. r.

A. Dochody

Liczba porządkowa	C. k. Rada szkolna okręgowa	Liczba i kategorya szkół ludowych: filialna	etatowa pospolita o nauczycielach: 1	2	3	4	5	wydziałowa	I. Dochód z obligacyj i kapitałów szkolnych zł.	ct.	II. Dochód z gruntów i realności szkolnych zł.	ct.	III, Dochód z pretensyj i naturaliów: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	IV. Dochód w gotówce już to z mocy dawniejszych zobowiązań już to z mocy ustawy: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	V. Dochody przygodne w gotówce z darowizn, kar pieniężnych i tp. zł.	ct.	VI. Suma dochodów miejscowych zł.	ct.	VII. 4% powiatowy dodatek do podatku zł.	ct.	VIII. Suma dochodów rubryki VI. i VII. zł.	ct.
1	Miejska w Krakowie	—	—	—	2	7	1	1	41	10	25	—	—	—	—	—	—	—	750	—	—	—	350	—	50	—	1216	10	38733	90	39950	—
2	„ we Lwowie	—	—	—	—	—	12	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68951	—	—	—	—	—	—	—	68953	—	—	—	68953	—
3	Zamiejska w Krakowie	7	63	10	1	3	—	—	6	47	446	65	—	—	—	—	—	—	16113	82	2345	2	634	90	385	86	19932	72	6500	—	26432	72
4	„ Lwowie	50	63	5	—	1	10	—	211	9	488	66	971	43	139	33	—	—	16387	83	2162	14	191	45	—	—	20551	93	7700	—	28251	93
5	w Wadowicach	5	47	13	7	6	2	—	929	85	155	13	34	50	25	—	—	—	26589	17	957	54	147	—	12	—	28830	19	8691	88	37522	7
6	„ Myślenicach	12	28	8	—	2	—	—	717	97	39	16	12	50	51	—	—	—	8804	97	590	36	123	92	66	80	10406	68	3069	64	13476	32
7	„ Nowym Sączu	14	21	3	—	3	—	1	292	78	194	34	112	30	53	21	—	—	8489	68	451	77	5	25	—	—	9599	33	4700	—	14299	33
8	„ Gorlicach	20	30	—	—	3	—	—	853	71	72	40	104	50	—	—	—	—	10118	76	555	90	6	5	—	—	11711	32	3930	73	15642	5
9	„ Bochni	7	29	4	6	4	2	2	476	57	470	16	34	50	57	75	—	—	28592	77	1070	58	25	50	87	50	30815	33	7000	—	37815	33
10	„ Tarnowie	8	47	5	4	4	1	1	654	90½	206	38	138	—	25	75	—	—	21706	84½	1481	83	60	73	16	—	24290	44	8772	80	33063	24
11	„ Pilznie	4	17	—	—	3	—	—	257	6	312	25	126	—	—	—	—	—	5530	81	733	99	31	50	—	—	6991	61	4341	80	11333	41
12	„ Jaśle	5	42	6	—	4	—	1	843	14	43	73	54	51	—	—	—	—	12861	22	736	48	32	10	230	18	14801	36	5980	58	20781	94
13	„ Mielcu	5	30	7	—	3	—	—	16	6	265	30	202	65	—	—	—	—	11481	10½	744	97½	26	31	—	—	12736	40	4400	—	17136	40
14	„ Ropczycach	6	24	1	2	3	—	—	63	52	123	60	30	—	52	25	—	—	8264	5	688	22	512	60	—	—	9734	24	5246	—	14980	24
15	„ Rzeszowie	5	52	6	4	1	4	1	175	45	172	45	121	40	143	46	27	—	17903	52	1588	75	86	60	—	—	20218	63	11030	30	31248	93
16	„ Sanoku	23	45	3	1	5	—	—	303	85	136	—	146	—	71	—	—	—	14253	84	979	38	105	31	—	—	15995	38	7574	14	23569	52
17	„ Przemyślu	3	52	2	—	2	—	1	375	20	173	—	181	22	24	—	—	—	16214	66	1375	86	42	55	21	34	18407	83	7289	65	25697	48
18	„ Jarosławiu	30	57	10	3	2	2	—	1253	39	463	5	525	50	87	61	—	—	19200	31	2430	46	47	60	—	—	24007	92	7332	6	31339	98
19	„ Mościskach	12	49	—	1	2	—	1	623	19	132	52	—	—	7	50	2	—	16880	58	1509	4	—	—	148	95	19303	78	5556	70	24860	48
20	„ Samborze	11	26	2	—	1	1	1	15	79	72	—	234	89	39	3	—	—	13144	17½	1027	84½	—	—	22	20	14555	93	5885	—	20440	93
21	„ Drohobyczu	10	23	—	—	3	1	—	27	30	75	69	288	48	111	56	—	—	10046	16	1499	55	16	95	5	—	12070	69	6790	23	18860	92
22	„ Stryju	29	60	3	—	4	1	—	126	—	264	60	56	34	54	16	—	—	21436	95½	1278	43½	85	43½	—	—	23301	92½	4947	56½	28249	49
23	„ Kałuszu	36	35	—	—	1	—	—	613	74	101	60	—	—	167	41	—	—	13191	10	1292	89	13	—	44	50	15424	24	3600	—	19024	24
24	„ Gródku	12	22	1	—	3	—	1	30	40	122	53	85	50	24	—	—	—	15202	62	799	81	27	75	—	—	16292	61	6453	96	22746	57
25	„ Sokalu	74	50	3	1	1	1	2	655	4	217	62	2932	89	106	23	10	—	25180	10	2045	57	84	25	341	13	31572	83	6981	23	38554	6
26	„ Żółkwi	25	36	8	—	1	—	—	878	1	429	71	1030	40	25	—	6	—	12681	38	1468	52	30	50	175	66	16725	18	7998	28	24723	46
27	„ Złoczowie	80	79	13	2	3	1	—	442	12	356	76	2158	46	247	90	67	—	33422	58	3284	18	66	95	1073	78	41119	73	11325	—	52444	73
28	„ Brzeżanach	15	30	3	1	2	1	—	71	40	143	16	1137	27	53	96	—	—	12110	40	1316	47	15	25	111	64	14959	55	6724	30	21683	85
29	„ Rohatynie	48	41	2	1	1	2	—	291	44	164	16	822	75	36	—	—	—	17409	3	2028	20	182	60	125	43	21059	61	7119	52	28179	13
30	„ Tarnopolu	23	70	18	2	1	2	1	92	40	39	—	8824	6	121	60	6	—	25092	90	1998	49	166	85	2362	—	38703	30	13000	—	51703	30
31	„ Husiatynie	22	45	10	1	2	—	—	656	13	152	50	4226	82	280	—	—	—	16460	79	1577	11	21	45	1497	6	24871	86	4350	30	29222	16
32	„ Zaleszczykach	15	32	3	—	1	—	—	1120	7	92	—	689	39	54	78	52	69	8633	72	1495	89	65	67	207	50	12414	71	4556	20	16970	91
33	„ Czortkowie	20	32	2	1	2	—	—	597	34	430	—	523	45	392	76	10	—	10405	53	1923	39	53	58	250	50	14586	55	5171	82	19758	37
34	„ Śniatynie	12	37	2	—	2	1	1	1402	94	177	—	477	2	67	50	—	—	14375	92	1125	75	40	83	363	78	18030	74	5129	26	23160	—
35	„ Kołomyi	14	34	—	1	5	—	—	100	80	138	50	126	80	51	—	—	—	12178	50	1087	59	41	46	319	—	14043	65	4726	24	18769	89
36	„ Nadwórnie	13	14	2	—	2	—	—	7	98	197	50	55	17	122	85	—	—	4596	—	616	86	605	25	10	50	6212	11	2379	14	8591	25
37	„ Stanisławowie	22	21	3	—	3	1	1	77	72	119	50	188	25	25	—	1	—	13241	60	1025	6	67	15	108	50	14853	78	6771	50	21625	28
	Razem	697	1.383	158	41	106	36	17	15.306	92½	7.213	61	6.652	95	2.718	60	181	69	607.904	40	47.273	90½	4.014	29½	8.036	81	719.303	18½	261.759	72½	981.062	91

B. Rozchody

I. Płace nauczycieli a) orzeczeniami organizacyjnemi ustanowione		I. Płace nauczycieli b) rzeczywiście wypłacić się mające z doliczeniem interkalarów z funduszu emeryt.		II. Remuneracye katechetów		III. Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe		IV. Przybory naukowe		V. Konferencya okręgowa		VI. Biblioteka okręgowa		VII. Rozmaite wydatki		VIII. Suma z kolumn I. a) i od II. do VII.		VIII. Suma z kolumn I. b) i od II. do VII.		IX. w porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mogący być pokryty z krajowego funduszu szkolnego w razie wykazanych wydatków a) w sumie kolumn I. a) i od II. do VII.		IX. b) w sumie kolumn I. b) od II. do VII.		X. Nadwyżki przy funduszach miejscowych		XI. Suma kolumn IX. b) i X. jako potrzebny zasiłek z fund. kraj. szk.	
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
36140	—	36140	—	1100	—	350	—	710	—	—	—	150	—	300	—	38750	—	38750	—	*1200*	—	*1200*	—	—	—	—	—
64187	—	64187	—	2500	—	686	—	1400	—	—	—	100	—	80	—	68953	—	68953	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34400	—	33957	45	—	—	946	—	830	—	865	—	100	—	120	—	37261	—	36818	45	10828	28	10385	73	9	22	10394	95
37640	—	37640	—	—	—	1235	—	1190	—	1053	—	100	—	120	—	41338	—	41338	—	13086	7	13086	7	—	—	13086	7
49300	—	49188	57	400	—	1110	—	770	—	959	—	100	—	180	—	52819	—	52707	57	15296	93	15185	50	—	—	15185	50
20780	—	20780	—	—	—	583	95	500	—	430	—	200	—	120	—	22613	95	22613	95	9137	63	9137	63	—	—	9137	63
22270	—	22270	—	—	—	515	—	420	—	350	—	100	—	120	—	23775	—	23775	—	9475	67	9475	67	—	—	9475	67
21460	—	20360	—	—	—	570	—	510	—	317	—	200	—	120	—	23177	—	22077	—	7534	95	6434	95	716	74	7151	69
41630	—	40217	19	500	—	755	—	540	—	565	—	100	—	120	—	44210	—	42797	19	6394	67	4981	86	728	77	5710	63
40630	—	37830	30	—	—	810	—	700	—	400	—	100	—	120	—	42760	—	39960	30	9696	76	6897	6	1498	43	8395	49
																				483	*3*	*483*	*3*				
10840	—	11073	33	—	—	285	—	240	—	320	—	200	—	120	—	12005	—	12238	33	1154	62	1387	95	—	—	1387	95
30432	—	29832	—	—	—	640	—	560	—	400	—	100	—	120	—	32252	—	31652	—	11470	6	10870	6	224	51	11094	57
19518	15	17368	15	—	—	460	—	450	—	360	—	200	—	120	—	21108	15	18958	15	3971	75	1821	75	1229	81	3051	56
17950	—	17950	—	—	—	450	—	360	—	280	—	200	—	120	—	19360	—	19360	—	4379	76	4379	76	—	—	4379	76
43820	—	43820	—	—	—	945	—	720	—	868	—	100	—	180	—	46633	—	46633	—	15384	7	15384	7	—	—	15384	7
																				100	—	*372*	—				
32020	—	29499	—	—	—	835	—	770	—	460	—	100	—	180	—	34365	—	31844	—	10895	48	8646	48	355	33	9001	81
28750	—	28750	—	—	—	670	—	760	—	380	—	100	—	120	—	30780	—	30780	—	5082	52	5082	52	—	—	5082	52
45770	—	45270	—	—	—	1135	—	1040	—	508	—	100	—	120	—	48673	—	48173	—	17333	2	16833	2	—	—	16833	2
28247	42	26847	42	—	—	725	—	650	—	300	—	200	—	120	—	30242	42	28842	42	5381	94	3981	94	10	33	3992	27
25260	—	24213	83	960	—	505	—	420	—	250	—	100	—	120	—	27615	—	26568	83	7174	7	6127	90	131	51	6259	41
20070	—	19795	23	—	—	285	—	370	—	235	—	200	—	120	—	21280	—	21005	23	2419	8	2144	31	—	—	2144	31
38580	—	38204	90	105	—	1070	—	970	—	756	—	100	—	120	—	41701	—	41325	90	13451	51	13076	41	8	—	13084	41
28000	—	26198	78	—	—	790	—	720	—	400	—	200	—	120	—	30230	—	28428	78	11205	76	9404	54	2	16	9406	70
																				704	*88*	*704*	*88*				
21310	—	21310	—	400	—	475	—	390	—	358	—	200	—	120	—	23253	—	23253	—	1211	31	1211	31	130	—	1341	31
52310	—	45389	8	700	—	1510	—	1320	—	701	—	200	—	120	—	51861	—	49940	8	18306	94	11386	2	178	80	11564	82
25640	—	22103	75	—	—	725	—	700	—	245	45	100	—	120	—	24530	45	23994	20	2806	99	*729*	*26*	749	11	749	11
65252	50	63089	41	—	—	1829	—	1602	—	1029	—	100	—	120	—	69932	50	67769	41	17487	77	15324	68	33	75	15358	43
22117	—	22117	—	—	—	595	—	520	—	718	—	100	—	120	—	24170	—	24170	—	2486	15	2486	15	21	83	2507	98
32640	—	32040	—	—	—	1025	—	950	—	688	—	200	—	120	—	35623	—	35023	—	7443	87	6843	87	187	58	7031	45
52670	74	51392	64	—	—	1365	—	1170	—	1022	29	100	—	180	—	55508	3	55229	93	4804	73	3526	63	417	54	3944	17
32422	48	32150	58	200	—	890	—	800	—	890	—	200	—	120	—	35522	48	35250	58	6300	32	6028	42	203	61	6232	3
20180	—	18517	1	—	—	530	—	510	—	300	—	200	—	120	—	21840	—	20177	1	4869	9	3206	10	320	53	3526	63
20447	88	19654	73	150	—	652	—	570	—	350	—	100	—	120	—	22389	88	21596	73	2631	51	1838	36	26	28	1864	64
29220		28190	57	500	—	607	—	550	—	350	—	200	—	120	—	31547	—	30517	57	8387	—	7357	57	66	70	7424	27
27740	—	27740	—	—	—	633	50	540	—	526	—	100	—	120	—	29659	50	29659	50	10889	61	10889	61	—	—	10889	61
13620	—	12120	—	—	—	290	—	310	—	220	—	200	—	120	—	14760	—	13260	—	6168	75	4668	75	—	—	4668	75
32820	—	32250	—	—	—	605	—	510	—	341	—	100	—	120	—	34496	—	33926	—	12870	72	12300	72	—	—	12300	72
																				2487	*91*	*3489*	*17*				
1,186.085	17	1,149.457	92	7.515	—	28.378	45	26.042	—	18.194	74	5.250	—	4.820	—	1,275.994	36	1,239 367	11	297.419	36	261.793	37	7.250	54	269.043	91

Wykaz zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne od roku 1876.

(po koniec roku 1880).

Liczba porządkowa	Nazwa gminy.	Zaliczka. zł.	Zaliczka. ct.	Raty w r. 1880. do spłaty przypadające. zł.	Raty w r. 1880. do spłaty przypadające. ct.
1	Bar	200	—	20	—
2	Bachorzec	500	—	50	—
3	Balińce	600	—	100	—
4	Balice	300	—	100	—
5	Bernadówka	500	—	—	—
6	Biała (powiat Czortków)	600	—	100	—
7	Biskowice	1.000	—	250	—
8	„	500	—	—	—
9	Bohutyn	300	—	50	—
10	Boniszyn	500	—	—	—
11	Bolestraszyce	1.000	—	200	—
12	Borszczów	1.500	—	150	—
13	Brzyszczki	270	—	27	—
14	Bóbrka	1.000	—	100	—
15	Buczacz	1.500	—	150	—
16	Capowce	300	—	50	—
17	Chyrów	600	—	60	—
18	Cetula	600	—	200	—
19	Czarnokońce Małe	250	—	62	50
20	Czerniejów	500	—	50	—
21	Czerniechowce	2.000	—	500	—
22	Czarny Potok	400	—	100	—
23	Czystopad	200	—	16	—
24	Czyszki (powiat Brody)	200	—	—	—
25	Czyszki (powiat Lwów)	200	—	20	—
26	Czudec	500	—	50	—
27	Czudeckie przedmieście	500	—	50	—
28	Darachów	600	—	100	—
29	Dąbrowa	6.000	—	415	39½
30	Derzów	1.000	—	200	—
31	Derewnia	—	—	—	—
32	Dobromil	3.000	—	300	—
33	Dylągówka	300	—	50	—
34	Dubiecko	1.500	—	150	—
35	Dukla	800	—	80	—
36	Duńkowice	1.000	—	100	—
37	Dżurków	500	—	100	—
38	Firlejówka	100	—	33	34
39	Folwarki Żydaczowskie	820	—	82	—
40	Glinik	500	—	50	—
41	Gołogóry, wieś	500	—	50	—
42	Gołogóry, miasteczko	800	—	80	—
43	Gorajowice	130	—	13	—
44	Hadyńkowce	500	—	50	—
45	Hodowica	400	—	40	—
46	Hruszów i Kłonice	530	—	66	25
47	Hucisko Oleskie	100	—	16	66
48	Jaryczów Stary	500	—	50	—
49	Jazłowczyk	300	—	50	—
50	Jezierzanka	300	—	30	—
	Do przeniesienia	36.700	—	4.562	14½

Liczba porządkowa	Nazwa gminy.	Zaliczka. zł.	ct.	Raty w r. 1880. do spłaty przypadające. zł.	ct.
	Z przeniesienia . .	36.700	—	4.562	14½
51	Jordanów	1.000	—	100	—
52	Ispas	300	—	50	—
53	Kałusz	2.000	—	200	—
54	Kędzierzawce	200	—	33	33
55	Kobyłowłoki	1.000	—	100	—
56	Koburzyn	250	—	—	—
57	Kołomyja	1.000	—	100	—
58	Komarno (powiat Rudki)	1.000	—	250	—
59	„	500	—	50	—
60	Korczyn (powiat Stryj)	600	—	150	—
61	Korczyn („ Krosno)	500	—	50	—
62	Koropiec („ Czortków)	400	—	100	—
63	Koropiec („ Złoczów)	300	—	50	—
64	Kornalowice	600	—	120	—
65	Królin	102	—	10	20
66	Krościenko	200	—	50	—
67	Krynica	1.000	—	250	—
68	Krzęcin	500	—	50	—
69	Krowniki	400	—	100	—
70	Krzywcze	800	—	80	—
71	Krakowiec	400	—	40	—
72	Kozy	500	—	125	—
73	Kopki	300	—	75	—
74	Kryłos	500	—	50	—
75	Kulików	2.000	—	400	—
76	Lachowice	600	—	60	—
77	Laszki Wielkie i Małe	600	—	100	—
78	Lacka Wola	600	—	200	—
79	Lanckorona	600	—	60	—
80	Leszczyn	200	—	20	—
81	Leszniów	400	—	100	—
82	Leżajsk	5.000	—	500	—
83	Lisowice	900	—	—	—
84	„	300	—	37	50
85	Lisko	800	—	100	—
86	Lipnica Dolna	400	—	40	—
87	Lubaczów	2.000	—	500	—
88	Lubcza	600	—	60	—
89	Lubla	200	—	25	—
90	Łańcut, miasto	2.000	—	—	—
91	Łańcut	4.000	—	400	—
92	Łęki	500	—	50	—
93	Łoszniów	500	—	62	50
94	Łukowa	250	—	—	—
95	Markowa	600	—	—	—
96	Markowce	400	—	100	—
97	Meteniów	300	—	75	—
98	Męcina	129	—	—	—
99	Milatyn	200	—	20	—
100	Mitulin	300	—	50	—
101	Myścowa	250	—	—	—
102	Nahorce	400	—	100	—
103	Nadwórna	400	—	40	—
	Do przeniesienia . .	76.481	—	9.845	67½

Liczba porządkowa	Nazwa gminy.	Zaliczka. zł.	Zaliczka. ct.	Raty w r. 1880. do spłaty przypadające. zł.	Raty w r. 1880. do spłaty przypadające. ct.
	Z przeniesienia . .	76.481	—	9.845	67½
104	Nałuże	400	—	—	—
105	Nawsie	400	—	50	—
106	Narajów	200	—	50	—
107	Niemiłów	800	—	80	—
108	Niepołomice	161	—	40	25
109	Nisko	1.500	—	150	—
110	Nowy Sącz	400	—	—	—
111	Nowy Targ	1.000	—	250	—
112	Nowosielce	600	—	100	—
113	Ohładów	100	—	33	34
114	Ochrymowce	800	—	133	33
115	Olszanik	400	—	100	—
116	Osiek (powiat Biała)	500	—	500	—
117	Osiek („ Wadowice)	400	—	40	—
118	Ostrowczyk Polny	300	—	50	—
119	Padew Narodowa	500	—	50	—
120	Petlikowce	500	—	50	—
121	Pisarzowice	500	—	125	—
122	Piskorowice	500	—	50	—
123	Pistyń, wieś	600	—	60	—
124	Pistyń, miasteczko	400	—	40	—
125	Podhorodce	500	—	—	—
126	Pobereże	600	—	60	—
127	Podłęże	129	—	32	25
128	Potok Złoty	500	—	50	—
129	Poręba Radlna	200	—	66	66
130	Przemyśl	6.000	—	600	—
131	Przewłoczna	300	—	50	—
132	Radłowice	400	—	100	—
133	Radymno	3.000	—	500	—
134	Radziechów	5.650	—	376	72
135	Rakowczyk	500	—	50	—
136	Rasztowce	500	—	50	—
137	Rawa	500	—	125	—
138	Rażniów	200	—	33	33
139	Reniów	200	—	50	—
140	Rodatycze	500	—	50	—
141	Rozhurcze	600	—	60	—
142	Rohatyn	5.000	—	500	—
143	Równe	400	—	40	—
144	Ryków	300	—	50	—
145	Rudki	1.600	—	—	—
146	„	500	—	100	—
147	Rzepniów	100	—	16	66
148	Rzeszów	3.000	—	300	—
149	Sanok	1.200	—	120	—
150	Siary	500	—	100	—
151	Siemakowce	600	—	—	—
152	Sielec	400	—	100	—
153	Siepraw i Łyczanka	800	—	160	—
154	Skała	500	—	50	—
155	„	2.000	—	200	—
156	Sokołów	300	—	75	—
	Do przeniesienia . .	124.921	—	15.863	21½

Liczba porządkowa	Nazwa gminy.	Zaliczka. zł.	Zaliczka. ct.	Raty w r. 1880. do spłaty przypadające. zł.	Raty w r. 1880. do spłaty przypadające. ct.
	Z przeniesienia . .	124.921	—	15.863	21½
157	Sokolniki	1.000	—	100	—
158	Stary Wiśnicz	130	—	32	50
159	Starzawa	500	—	—	—
160	Stojanów	400	—	50	—
161	Stubno	600	—	—	—
162	Stechnikowce	250	—	—	—
163	Stulsko	800	—	160	—
164	„	1.000	—	—	—
165	Sulkowice	800	—	80	—
166	Swilcza	600	—	—	—
167	Strachocina	400	—	100	—
168	Szmańkowce	400	—	100	—
169	Szybalin	200	—	50	—
170	Szebnie	100	—	20	—
171	Sroki	200	—	20	—
172	Stronibaby	200	—	33	33
173	Stawna	200	—	20	—
174	Staremiasto	500	—	50	—
175	Stupnica i Kotowania	400	—	100	—
176	Tarnobrzeg z Dzikowem	300	—	42	86
177	Trzciana	400	—	40	—
178	Trzcieniec (powiat Mościska)	800	—	200	—
179	Trzcianiec („ Dobromil)	600	—	75	—
180	Tyczyn	300	—	30	—
181	„	600	—	60	—
182	Tyśmienica	800	—	80	—
183	Turza (powiat Jasło)	200	—	50	—
184	Turze („ Staremiasto)	300	—	30	—
185	Turka	1.000	—	100	—
186	Tuligłowy (powiat Mościska)	174	—	17	40
187	„ („ Jarosław)	1.000	—	100	—
188	Uhnów	500	—	50	—
189	Ulanów	200	—	50	—
190	Uście Solne	322	50	80	63
191	„ „	2.000	—	200	—
192	Ułazów	400	—	40	—
193	Uścieczko	200	—	50	—
194	Usznia	500	—	50	—
195	Urlów	200	—	33	33
196	„ z Chrabieżną	200	—	20	—
197	Werchrata	400	—	100	—
198	Weryń	1.500	—	150	—
199	Wesołów	1.200	—	120	—
200	Witkowice	800	—	80	—
201	Wiązowa	300	—	60	—
202	Winniki	2.000	—	200	—
203	Wołoskowce	1.000	—	250	—
204	Włosań	400	—	—	—
205	Wybranówka	400	—	40	—
206	Wysocko	200	—	50	—
207	Wysoka Łańcucka	800	—	100	—
208	Wielkie Oczy	2.000	—	200	—
209	Wolica Ługowa i Piaskowa	400	—	100	—
	Do przeniesienia . .	155.997	50	19.628	26½

Liczba porządkowa	Nazwa gminy.	Zaliczka. zł.	Zaliczka. ct.	Raty w r. 1880. do spłaty przypadające. zł.	Raty w r. 1880. do spłaty przypadające. ct.
	Z przeniesienia . .	155.997	50	19.628	26½
210	Zakliczyn	322	80	80	70
211	Zagorzany	300	—	30	—
212	Zakomarze	400	—	40	—
213	Załęże	100	—	20	—
214	„	300	—	30	—
215	Zarzecze	124	—	12	40
216	Zawidze	200	—	33	33
217	Zazdrość	500	—	50	—
218	Żołynia miasteczko i wieś	400	—	40	—
219	Żydaczów	2.000	—	400	—
220	Żurawno	2.000	—	200	—
221	„	3.000	—	300	—
222	Żulice	400	—	—	—
223	„	400	—	66	66
224	Żółkiew	1.500	—	250	—
	Suma . . .	167.944	30	21.181	35½

Uwaga. Wykaz ten sporządzony został na podstawie dat, znanych po koniec roku 1878., w czasie układania preliminarza na rok 1880. Nie uwidoczniono w nim przeto ani zaliczek, które w ciągu roku 1879. udzielone zostaną, ani zwrotów tychże, których spłata przypadnie w roku 1880.

L. W. 2913/1879.
Alegat C. do sprawozdania
Wydziału krajowyego o budżecie
krajowym na rok 1880.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

Preliminarz

na rok

1 8 8 0.

L. W. 2769/1879.

Krajowy szpital

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki		Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
				Złote austryackie		
I.	1—15	Płace i emolumenta etatowe . .	zwyczajne .	26.288	2.529	28.817
II.	16—23	Koszta utrzymania osób nieetatowych .	„ .	28.777	2.358	31.135
			nadzwyczajne	1.200	—	1.200
III.	24—31	Pensye	zwyczajne .	3.331	178	3.509
IV.	32—35	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	„	216	63	279
V.	36	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	„	300	30	330
VI.	37—38	Remuneracye i zapomogi . . .	„	940	103	1.043
VII.	39—47	Koszta gospodarcze	„	83.508	5.436	88.944
			nadzwyczajne	8.500	740	9.240
VIII.	48—51	Koszta sanitarne	zwyczajne .	9.890	488	10.378
IX.	52	Potrzeby kancelaryjne . . .	„	1.213	87	1.300
X.	53	Potrzeby kapliczne	„	480	—	480
XI.	54—57	Utrzymanie budynków . . .	„	4.065	455	4.520
			nadzwyczajne	1.668	187	1.855
XII.	58	Najem pomieszkań	zwyczajne .	4.330	2.170	6.500
XIII.	59	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii	„	6.800	—	6.800
XIV.	60	Odsetki od kapitałów dłużnych. .	„	—	352	352
XV.	61	Zapomogi dla położnic . . .	„	—	2.000	2.000
XVI.	62	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	„	—	50	50
XVII.	63—64	Rozmaite	. . .	520	80	600
		Suma wydatków	zwyczajnych .	170.658	16.379	187.037
		„ „	nadzwyczajnych	11.368	927	12.295
			Razem .	182.026	17.306	199.332

Dochody.

I.	1	Zapisy i legaty	zwyczajne .	9.300	—	9.300
II.	2—3	Dodatki.	„	23.484	166	23.650
III.	4—6	Zwroty kosztów leczenia . . .	„	116.300	470	116.770
IV.	7	Rozmaite	„	200	4	204
		Suma dochodów	„	149.284	640	149.924
		w porównaniu z wydatkami		182.026	17.306	199.332
		okazuje się **niedobór** .		32.742	16.666	49.408

powszechny we Lwowie.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
			Złote austryackie		
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**			
	1	Dyrektor, płaca	1.493	107	1.600
		„ dodatek pięcioletni	280	20	300
		„ dodatek na mieszkanie	373	27	400
		„ opał 47·736 metrów sześć. po 3 zł. 20 ct.	143	10	153
	2	6 prymaryuszów, płaca po 1.200 zł.	7.200	—	7.200
		„ dodatki pięcioletnie	1.156	—	1.156
	3	Profesor akuszeryi płaca	—	650	650
	4	Prosektor, płaca	1.120	80	1.200
		„ dodatek pięcioletni	187	13	200
	5	Chemik patologii, płaca	933	67	1.000
		„ dodatek pięcioletni	140	10	150
	6	7 sekundaryuszów, płaca po 600 zł.	4.200	—	4.200
	7	Sekundaryusz dla oddziału położnic, płaca	—	600	600
	8	4 asystentów, płaca po 500 „	2.000	—	2.000
	9	Akuszerka pierwsza, płaca	—	400	400
		„ dodatek pięcioletni	—	40	40
	10	2 kapelanów, płaca po 600 „	1.120	80	1.200
		„ dodatek na mieszkanie po 200 „	373	27	400
	11	Rządca, płaca	1.120	80	1.200
		„ dodatek pięcioletni	187	13	200
		„ opał 47·736 metrów sześć. po 3 złt. 20 ct.	143	10	153
		„ oświetlenie 120 kil. nafty i 12 kil. świec Milly.	51	4	55
	12	2 oficyałów, płaca po 1.000 zł.	1.867	133	2.000
		„ dodatek pięcioletni dla jednego oficyała	140	10	150
	13	2 pisarzy, płaca po 600 zł.	1.120	80	1.200
		„ dodatek pięcioletni	93	7	100
	14	Woźny, płaca	373	27	400
		„ dodatek pięcioletni	28	2	30
		„ dodatek na ubiór	47	3	50
	15	Odźwierny, płaca	326	24	350
		„ dodatek pięcioletni	28	2	30
		„ dodatek na ubiór	47	3	50
		Suma rubryki I. (zwyczajne)	26.288	2.529	28.817

Krajowy szpital

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Fundusz chorych (Złote austryackie)	Fundusz położnic (Złote austryackie)	Fundusz całego szpitalu (Złote austryackie)
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**			
	16	Przełożona Sióstr Miłosierdzia, płaca	75	5	80
		„ „ „ wikt wraz z pieczywem i innemi potrzebami	220	16	236
	17	18 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych, płaca po 80 zł.	1.440	—	1 440
		„ wikt dla tychże wraz z pieczywem, rocznie po . . . . 215 „	3 870	—	3.870
		„ inne potrzeby: wino, piwo, desery, krochmal, farbka itd. rocznie po 21 „ 7 ct.	379	—	379
	18	„ 1 Siostra Miłosierdzia dla oddziału położnic, płaca	—	80	80
		„ wikt dla tejże wraz z pieczywem, winem i innemi potrzebami . . .	—	236	236
	19	Dyetaryusze:			
		1 po 1 zł. 50 ct. dziennie . . 547 zł. 50 ct.			
		2 „ 1 „ 30 „ „ . . 949 „ — „			
		3 „ 1 „ — „ „ . . 1095 „ — „			
		Wikt dla pisarza w izbie przyjęcia, z pieczywem, miesięcznie po 17 zł. 80 ct. . . . . 213 „ 60 „			
		Dodatek drożyzny dla 6 pisarzy, rocznie po 36 zł. . . . . 216 „ — „	2.819	202	3.021
	20	Maszynista z pomocnikiem, płaca	933	67	1.000
		Opał dla tychże 11·934 metrów sześcienych drzewa po 3 zł. 20 ct.	35	3	38
	21	Akuszerka druga, płaca	—	250	250
	22	*A) Służba oddziałowa:*			
		I. kategorya: płaca dla 13 sług, rocznie po 144 zł. .	1.440	432	1.872
		II. „ „ „ 10 „ „ „ 120 „	1.200	—	1.200
		III. „ „ „ 20 „ „ „ 96 „	1.920	—	1.920
		Wikt dla powyższej służby, rocznie po 124 zł. — ct.	4.960	372	5.332
		Pieczywo „ „ „ „ 35 „ — „	1.400	105	1.505
		Ubiór dla powyższej służby, a mianowicie:			
		a) dla 23 kobiet, rocznie po . 26 „ 53 „	531	80	611
		b) „ 20 mężczyzn „ „ . 20 „ 75 „	415	—	415
		B) Służba wspólna:			
		30 sług domu, płaca po . . 96 „ — „	2.688	192	2.880
		Wikt dla tychże, rocznie po . . 124 „ — „	3.472	248	3.720
		Pieczywo „ „ „ . . 35 „ — „	980	70	1.050
		Suma pozycyi 22 .	19.006	1.499	20.505
	23	Naczelnik oddziału chirurgicznego . nadzwyczajne	1.200	—	1.200
		Suma rubryki II. zwyczajne .	28.777	2.358	31.135
		nadzwyczajne	1.200	—	1.200
		Razem .	29.977	2.358	32.335

powszechny we Lwowie.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
			Złote austryackie		
III.		**Pensye.**			
	24	Grund Ludwika, wdowa po rządcy, z rocznych 245 zł.	204	15	219
	25	Burkart Franciszka, wdowa po kontrolorze „ 175 „	146	10	156
	26	Bodaszewska Agnieszka, wdowa po nadzorcy domu, z rocznych . . . . 105 „	88	6	94
	27	Dr. Neuhauser Franciszek, były prymaryusz .	1.200	—	1.200
	28	Dr. Berthleff, były dyrektor, z rocznych . 1400 „	1.168	83	1.251
	29	Nagel Józefa, wdowa po prymaryuszu . .	210	—	210
	30	Dr. Finger Józef, były profesor kliniki . .	315	—	315
	31	Pfau Henryka, wdowa po profesorze akuszeryi z rocznych . . . . . 350 „	—	64	64
		Suma rubryki III .	3.331	178	3.509
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**			
	32	Christl Laura, sierota po kontrolorze, z rocznych 63 zł.	53	4	57
	33	Hammer Joanna, sierota po pisarzu . . 63 „	53	4	57
	34	Drabikowska Elżbieta, była nadzorczyni chorych, dziennie po 30 ct.	110	—	110
	35	Swoboda Marya, była akuszerka, dziennie po 15 ct. .	—	55	55
		Suma rubryki IV .	216	63	279
V.	36	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** .	300	30	330
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	37	Za sprawdzanie recept	278	3	281
	38	Remuneracye i zapomogi	662	100	762
		Suma rubryki VI .	940	103	1.043

Krajowy szpital

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
			Złote austryackie		
VII.		**Koszta gospodarcze.**			
	39	Wyżywienie:			
		a) zwykła strawa i dodatki	43.000	2.600	45.600
		b) 6 Sióstr Mił. zatrudnionych w kuchni, płaca po . . . . . 80 zł. — ct.	448	32	480
		c) wikt dla tychże wraz z pieczywem, rocznie po . . . . . 215 „ — „	1.204	86	1.290
		d) inne potrzeby dla tychże, jako to: wino, piwo, desery, krochmal, farbka, itd. po . . . . . 21 „ 7 „	118	8	126
		e) służba kuchenna:			
		1) 20 sług kuchennych, płaca rocznie po . . . . . 96 „ — „	1.792	128	1.920
		2) wikt dla powyższych rocznie po 124 „ — „	2.315	165	2.480
		3) pieczywo „ „ „ 35 „ — „	653	47	700
		f) drzewo na kuchnię	2.292	228	2.520
		g) naczynia i sprzęty kuchenne	548	16	564
		h) fiakier dla rządcy	187	13	200
		i) pieczywo dla chorych	7.300	500	7.800
		j) wino dla chorych	2.350	40	2.390
		Suma pozycyi 39 .	62.207	3.863	66.070
	40	Wikt dla lekarza dyżurnego, wraz z pieczywem i innemi potrzebami, jako to: winem, piwem i t. d. po 29 zł. miesięcznie	325	23	348
	41	Wikt z pieczywem dla pisarza, pełniącego obowiązki dozorcy domu	196	14	210
	42	Sprzęty . . . . . zwyczajne .	1.000	10	1.010
		„ . . . . . nadzwyczajne	2.800	190	2.990
	43	Bielizna i pościel:			
		a) reparacya i sprawienie nowej bielizny i pościeli . . . . . zwyczajne .	1.040	150	1.190
		nadzwyczajne	5.700	550	6.250
		b) 1 Siostra Mił. zatrudniona w magazynie bielizny i pościeli, płaca	75	5	80
		c) Wikt dla tejże wraz z pieczywem winem i innemi potrzebami	220	16	236
		Suma pozycyi 43 .	7.035	721	7.756
	44	Pralnia	7.376	224	7.600
	45	Słoma do sienników	535	15	550
	46	Drzewo opałowe	5.640	560	6.200
	47	Oświetlenie:			
		a) oświetlenie gazem i naftą	4.032	468	4.500
		b) lampiarz, płaca (bez wiktu) po 25 zł. miesięcznie	280	20	300
		c) drzewo i węgle użyte do gazowni . . .	582	68	650
		Suma pozycyi 47 .	4.894	556	5.450
		Suma rubryki VII. zwyczajne .	83.508	5.436	88.944
		nadzwyczajne	8.500	740	9.240
		Razem .	92.008	6.176	98.184

powszechny we Lwowie.

Poszczególnienie					
Liczba		Wydatki	Fundusz		
rubryki	pozycyi		chorych	położnic	całego szpitalu
			Złote austryackie		
VIII.		**Koszta sanitarne.**			
	48	Sanitarne w ścisłem znaczeniu	3.860	105	3.965
	49	Lekarstwa	4.500	250	4.750
	50	Instrumenta chirurgiczne	1.010	83	1.093
	51	Koszta pogrzebowe	520	50	570
		Suma rubryki VIII .	9.890	488	10.378
IX.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	52	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu . . .	1.213	87	1.300
X.	53	**Potrzeby kapliczne** . . .	480	—	480
XI.		**Utrzymanie budynków.**			
	54	Konserwacye i reparacye . . . zwyczajne .	2.806	314	3.120
		„ „ . . . . nadzwyczajne	1.349	151	1.500
	55	Kominiarze i straż ogniowa . . zwyczajne .	360	40	400
	56	Utrzymanie całego gmachu i obejścia w porządku, jakoto: bielenie, mycie i czyszczenie podłóg i okien, utrzymanie ogrodów, dróg, chodników, szkarp i kanałów .	899	101	1.000
	57	Urządzenie lokalu aptecznego . . nadzwyczajne	319	36	355
		Suma rubryki XI. zwyczajne .	4.065	455	4.520
		nadzwyczajne	1.668	187	1.855
		Razem .	5.733	642	6.375
XII.		**Najem pomieszkań.**			
	58	Czynsz za najem filii Hofmana, wraz z podatkami gminnymi	4.330	2.170	6.500
XIII.	59	**Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii** .	6.800	—	6.800

Krajowy szpital

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
			Złote austryackie		
XIV.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**			
	60	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego, za część budynku, użytego dla oddziału położnic, oszacowaną na kwotę 6.705 złr. 3 kr. m. k. — 5%	—	352	352
XV.		**Zapomogi dla położnic.**			
	61	Dla położnic, opuszczających wraz z dzieckiem zakład, po 6 zł.	—	2.000	2.000
XVI.		**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**			
	62	Wynagrodzenie dla mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały . .	—	50	50
XVII.		**Rozmaite.**			
	63	Na utrzymanie biblioteki	90	10	100
	64	Przypadkowe	430	70	500
		Suma rubryki XVII .	520	80	600

powszechny we Lwowie.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody	Dochody funduszu chorych	Dochody funduszu położnic	Dochody całego szpitalu
			Złote austryackie		
I.	1	**Zapisy i legaty** . . .	9.300	—	9.300
II.		**Dodatki.**			
	2	Od c. k. Skarbu za 681·58 metrów sześć. drzewa opałowego, część przypadająca na te oddziały, z kwoty 2.230 zł.	1.430	160	1.590
	3	Z kasy miejskiej:			
		a) $^1/_5$ część dochodu z rogatek	22.000	—	22.000
		b) na utrzymanie trupiarni, z rocznych . 84 zł.	54	6	60
		Suma rubryki II .	23.484	166	23.650
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	4	Od płacących za siebie	10.600	250	10.850
	5	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych .	5.700	220	5.920
	6	Od funduszu krajowego galicyjskiego	100.000	—	100.000
		Suma rubryki III .	116.300	470	116.770
IV.		**Rozmaite.**			
	7	Ze sprzedaży sprzętów i inne mniejsze dochody . .	200	4	204

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu chorych i położnic

na rok

1880.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki		Preliminowano na rok 1880			Uchwalono na rok 1879		
				na fundusz chorych	na fundusz położnic	razem	na fundusz chorych	na fundusz położnic	razem
									Złote
I.	1—15	Płace i emolumenta etatowe . . .		26.288	2.529	28.817	26.169	2.533	28.702
II.	16—23	Koszta utrzymania osób nieetatowych							
			zwyczajne .	28·777	2.358	31.135	27.295	2.322	29.617
			nadzwyczajne	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200
III.	24—31	Pensye	zwyczajne .	3.331	178	3.509	3.331	178	3.509
IV.	32—35	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski. . .	„	216	63	279	317	70	387
V.	36	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych .	„	300	30	330	300	30	330
VI.	37—38	Remuneracye i zapomogi	„	940	103	1.043	940	103	1.043
VII.	39—47	Koszta gospodarcze .	„	83.508	5.436	88.944	76.894	5.213	82.107
	„		nadzwyczajne	8.500	740	9.240	8.000	740	8.740
VIII.	48—51	Koszta sanitarne . .	zwyczajne .	9.890	488	10.378	8.550	550	9.100
IX.	52	Potrzeby kancelaryjne .	„	1.213	87	1.300	1.000	80	1.080
X.	53	Potrzeby kapliczne . .	„	480	—	480	—	300	300
XI.	54—57	Utrzymanie budynków .	„	4.065	455	4.520	3.121	349	3.470
	„		nadzwyczajne	1.668	187	1.855	—	—	—
XII.	58	Najem pomieszkań . .	zwyczajne .	4.330	2.170	6.500	4.934	2.466	7.400
XIII.	59	Koszta utrzymania dzieci w szpitaliku św. Zofii	„	6.800	—	6.800	5.600	—	5.600
XIV	60	Odsetki od kapitałów dłużnych	„	—	352	352	—	352	352
XV.	61	Zapomogi dla położnic .	„	—	2.000	2.000	—	2.000	2.000
XVI.	62	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	„	—	50	50	—	100	100
XVII.	63—64	Rozmaite	„	520	80	600	520	80	600
		Suma wydatków .		182.026	17.306	109.332	168.171	17.466	185.637
		Dochody							
I.	1	Zapisy i legaty . . .	zwyczajne .	9.300	—	9.300	9.000	—	9.000
II.	2—3	Dodatki	„	23.484	166	23.650	26.584	166	26.750
III.	4—6	Zwroty kosztów leczenia	„	116.300	470	116.770	118.200	600	118.800
IV.	7	Rozmaite	„	200	4	204	200	4	204
		Suma dochodów .		149.284	640	149.924	153.984	770	154.754

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880				Ogółem na rok 1880		Uwaga
w funduszu chorych		w funduszu położnic		większe	mniejsze	
większe	mniejsze	większe	mniejsze			
austryackie						
119	—	—	4	115	—	
1.482	—	36	—	1.518	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	101	—	7	—	108	
					—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
6.614	—	223	—	6.837	—	
500	—	—	—	500	—	
1.340	—	—	62	1.278	—	
213	—	7	—	220	—	
480	—	—	300	180	—	
944	—	106	—	1.050	—	
1.668	—	187	—	1.855	—	
—	604	—	296	—	900	
1.200	—	—	—	1.200	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	50	—	50	
—	—	—	—	—	—	
14.560	705	559	719	14.753	1.058	
				13.695		
300	—	—	—	300	—	
—	3.100	—	—	—	3.100	
—	1.900	—	130	—	2.030	
—	—	—	—	—	—	
300	5.000	—	130	300	5.130	
					4.830	

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879
I.	1—15	28.817 zł.	**Płace i emolumenta etatowe.** Preliminuje się jak na rok 1879, wedle uchwalonego na dniu 22 Maja 1875 etatu, tudzież przypadające dodatki pięcioletnie z następującemi zmianami:	28.249	28.702
	1	Dyrektor, opał 15 zł.	Wedle uchwały sejmowej z dnia 30 Sierpnia 1877. 47.736 metrów sześć. drzewa bukowego po 3 zł. 20 ct. t. j. po cenie zakontraktowanej na rok 1879.	383	161
	2	6 prymaryuszów, pięciolecie 1156 zł.	Do przyjętych płac na rok 1879 dodaje się pięciolecie dla Dr. Kilarskiego, począwszy od 13 Marca 1880. r. w kwocie 156 zł., w całości z funduszu chorych.	770	1000
	11	Rządca, opał 153 zł. oświetlenie 55 zł.	Wedle cen na r. 1879. zakontraktowanych. Preliminuje się jak na rok 1879.	— —	161 55
	13	2 pisarzy 1300 zł.	Jak na rok 1879. z opuszczeniem dodatku osobistego dla jednego pisarza w kwocie 25 zł. z powodu, iż zmniejszona powołanym etatem płaca tegoż pisarza, preliminowanem pięcioleciem jest wyrównaną.	952	1.325
II.	16—23	32.335 zł.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.** Preliminuje się płace jak na 1879 rok, zaś wikt, pieczywo i inne potrzeby na podstawie wynikłości z roku 1878.	28.487	30.817
III.	24—31	3.509 zł.	**Pensye.** Jak na rok 1879.	3.509	3.509
IV.	32—35	279 zł.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.** Preliminuje się jak na rok 1879. z wyjątkiem datku dla Graasa Macieja i Tomaszewskiej Maryi, dla których nic się nie preliminuje z powodu śmierci tychże.	333	387

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879.
V.	36	330 zł.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.** Jak na rok 1879.	270	330
VI.	37—38	1.043 zł.	**Remuneracye i zapomogi.** Jak na rok 1879.	945	1.043
VII	39—47	98.187 zł.	**Koszta gospodarcze.**	96.997	90.847
	39 *a)*	Zwykła strawa i dodatki 45.600 zł.	Wyżywienie chorych kosztowało w r. 1877 w funduszu chorych . 49.865 zł. 30 ct. od tego odtrąca się kwoty w obecnym budżecie osobno preliminowane, jako to: *a)* koszta służby kuchennej w kwocie 4.289 zł. 64½ ct. *b)* koszta sprzętów i naczynia kuchennego 507 „ 45 ct. *c)* koszta drzewa na kuchnię 2.653 „ 76 ct. *d)* koszta fiakrów dla rządcy . 200 „ — „ 7.650 zł. 85½ ct. pozostaje . . . . 42.214 „ 44½ „ Ze względu, iż z każdym rokiem wzrasta ilość dni żywienia chorych, a mianowicie: *W oddziale chorych.* w r. 1875 było 155.395 dni żywienia „ 1876 „ 162.443 „ „ 1877 „ 171.179 „ *W oddziale położnic.* w r. 1875 było 8.434 dni żywienia „ 1876 „ 8.916 „ „ 1877 „ 10.596 „ przyjmuje się dla funduszu chorych prawdopodobną potrzebę w zaokrągleniu 43.000 zł. zaś w funduszu położnic . . 2.600 „ wedle wynikłości z r. 1877, która wynosiła . . . . 3.182 zł. po strąceniu wydatków zawartych w powyższym wyniku preliminowanych osobno w poz. 39, *e) f) g) h)* w kwocie . . 597 zł. pozostałą resztę . 2.585 zł. 46 ct.	44.800	41.342

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VII.	39 *b.c.d.*	Siostry Mił. zatrudnione w kuchni: płaca . . . 480 zł. wikt i pieczywo 1.290 „ drobne potrzeby 126 „	Preliminuje się dla 6 Sióstr zatrudnionych w kuchni jak na rok 1879. z wyjątkiem drobnych potrzeb obliczonych na podstawie wyniku z roku 1878.	480 1.268 69	480 1.290 102
	39 *e.*	Służba kuchenna 5.100 zł.	Preliminuje się tę samę ilość służby jak na rok 1879. z obliczeniem kosztów utrzymania na podstawie wyników z I półrocza 1878.	4.290	4.578
	39 *f.*	Drzewo na kuchnię 2.520 zł.	Wynikłość z r. 1875 wynosi 1.944 zł. — ct. „ 1876 „ 2.963 „ — „ „ 1877 „ 2.653 „ 76 „ razem 7.560 „ 76 „ przeciętnie . . . . . 2.520 „ — „ z której to kwoty wedle dzielnika stałego preliminuje się: dla funduszu chorych 2292 zł. „ położnic 228 „	2.654	2.547
	39 *g.*	Naczynia i sprzęty kuchenne . 564 zł.	Preliminuje się na podstawie przecięcia z 3 lat ubiegłych, jako to: w r. 1875 . . . . 429 zł. 72 ct. „ 1876 . . . . 755 „ 39½ „ „ 1877 . . . . 507 „ 45 „ razem 1.692 „ 56½ ct. przeciętnie i w zaokrągleniu 564 zł. z którejto kwoty przypada wedle dzielnika stałego: na fundusz chorych . . 548 zł. „ położnic . . 16 „	507	800
	39 *h.*	Fiakry dla rządcy 200 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879.	200	200
	39 *i.*	Pieczywo dla chorych 7.800 zł.	Wynikłość z roku 1877. wynosi: w funduszu chorych . 7.233 zł. 06½ ct. „ położnic . 442 „ 27½ „ preliminuje się przeto z uwzględnieniem wzmagającej się z każdym rokiem ilości chorych dla funduszu chorych . . . 7.300 zł. „ położnic . . . 500 „ razem . 7.800 „	7.675	7.371

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VII.	39 *j*.	Wino dla chorych 2390 zł.	Preliminuje się w zaokrągleniu na podstawie wynikłości z r. 1877, która wynosiła w funduszu chorych 2.341 zł. 63 ct. „ położnic 36 „ 93 „ Na wymienione powyżej koszta przy poz. 39 *a* — *h*, to jest na całkowity koszt strawy, preliminuje się dla obudwu oddziałów kwotę . . . . . 55.880 zł. na pieczywo dla chorych przy poz. 39—*i* . . . . . 7.800 „ na wino dla chorych przy poz. 39—*j* . . . . . 2.390 „ razem 66.070 „ z którego to kosztu przyjmując w r. 1880 spodziewaną w obu oddziałach (wedle projektu Dyrekcyi LW. 2769/79) 195.900 dni żywienia, wypadnie na strawę dziennie po $28^{52}/_{100}$ ct. „ pieczywo „ „ $3^{98}/_{100}$ „ „ wino „ „ $1^{22}/_{100}$ „ ogółem, całkowity koszt żywienia dla obudwu oddziałów preliminuje się dziennie po $33^{72}/_{100}$ „ W roku 1877. koszt samej strawy wynosił: *a*) w oddziale chorych . 49.865 zł. 30 ct. *b*) „ położnic . 3.182 „ 46 „ razem 53.047 „ 76 „ a po doliczeniu kosztu utrzymania 6 Sióstr Miłosierdzia kuchennych, zarachowanych w zamknięciu za rok 1877. w kwocie 1.817 zł. 10 ct. koszt samej strawy w obu oddziałach wynosił . . . . . 54.864 zł. 86 ct. koszt pieczywa w obu oddziałach wynosił . 7.675 „ 34 „ koszt wina w obu oddziałach wynosił . . 2.378 „ 56 „ ogółem żywienie chorych kosztowało w r. 1877. 64.918 „ 76 „ a gdy w r. 1877. w obu funduszach było 181.775 dni żywienia, przeto koszt samej strawy wynosił $30^{18}/_{100}$ ct. „ pieczywa „ $4^{22}/_{100}$ „ „ wina „ $1^{31}/_{100}$ „	2.379	2. 20

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka	Pozycya preliminzrza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VII.			Ogółem całkowity koszt żywienia w obu oddziałach wynosił dziennie a $35^{71}/_{100}$ ct. porównawszy tenże koszt z dziennym kosztem żywienia, zaprelimiowanym na r. 1880. w kw. $33^{72}/_{100}$ „ okazuje się w tej rubryce preliminarz niższy dziennie o . $1^{99}/_{100}$ „ Na rok 1880. preliminuje się mniejszy dzienny koszt żywienia, mimo spodziewanego przyrostu chorych, a to z powodu zaprowadzenia w tej rubryce wszelkich możebnych oszczędności, które komisya budżetowa miała na względzie w sprawozdaniu swem o budżecie na r. 1879. (patrz all. do spraw Sejm. 138/79).		
	40	Wikt dla lekarza dyżurnego . . 348 zł.	Jak na rok 1879.	339	348
	41	Wikt dla nadzorcy domu 210 zł.		216	210
	42	Sprzęty zwyczajne . 1010 zł. nadzwyczajne 2990 „	Preliminuje się zaokrągloną potrzebę na podstawie obocznego wyniku z roku 1877.	3.583	3.000
	43	Bielizna i pościel 7.756 zł.	Jak na rok 1879, obliczając wikt, pieczywo i inne potrzeby jednej Siostry Mił. na podstawie wynikłości z r. 1878.	7.990	7.752
	44	Pralnia 7.600 zł.	Jak na rok 1879.	7.043	7.600
	45	Słoma do leży 550 zł.	Preliminuje się na podstawie trzechletniego przecięcia, a mianowicie: wynikłość w obu funduszach wynosiła: w roku 1875 . . . 620 zł. 55 ct. „ 1876 . . . 612 „ 06 „ „ 1877 . . . 387 „ $59^1/_2$ ct. razem 1.620 „ $20^1/_2$ ct. przeciętnie 540 „ $06^1/_2$ „ w zaokrągleniu 550 „ — ct. z której przypada wedle dzielnika na fundusz chorych 535 zł. „ położnic 15 „	388	700

Krajowy szpital powszechny
we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VII.	46	Drzewo opałowe 6.200 zł.	Czysty koszt drzewa opałowego, z wyłączeniem drzewa użytego na kuchnię, dla maszynisty i do gazowni, wynosił w r. 1877 w funduszu chorych . 5.420 zł. 43 ct. „ położnic . 700 „ — „ razem 6.120 „ 43 „ preliminuje się przeto w zaokrągleniu kwotę . . . . . 6.200 zł. z której przypada wedle dzielnika: na fundusz chorych . . . 5.640 „ „ położnic . . . 560 „ razem 6.200 „	6.120	6.700
	47*a*.	Oświetlenie 4.500 zł.	Oświetlenie kosztowało w roku 1877 w funduszu chorych. . 5.863 zł. 18 ct. „ położnic . 234 „ — „ Razem 6.097 „ 18 „ a po strąceniu: *a)* jednorazowych nadzwyczajnych wydatków na retorty, cegły i inne w kwocie. . . . . 1.013 zł. 68 ct. *b)* zapreliminowanego osobno (pod poz. 47 *c*) kosztu drzewa i węgli do gazowni . . 646 „ 48 „ *c)* kosztu świec dla rządcy, (za-(zapreliminowanego przy poz. 11) w kwocie. . . . 16 „ 36 „ razem 1.676 zł. 52 ct. pozostaje czysty wydatek w kw. 4520 „ 66 „ preliminuje się przeto w zaokrągleniu kwotę . . . . . 4500 zł. z której przypada wedle dzielnika stałego: na fundusz chorych . . . . 4032 zł. „ położnic . . 468 „ razem 4.500 „	6.097	3.807
	47*b*.	Lampiarz . 300 zł.	Zaasygnowano wynagrodzenie miesięczne 25 zł. bez wiktu.		
	47*c*.	Drzewo i węgle do gazowni . 650 zł.	Wedle rachunków z r. 1877. drzewo użyte do gazowni kosztowało . . 467 zł. 48 ct. węgle . . . . . 179 „ — „ razem 646 „ 48 „ preliminuje się przeto w zaokrągleniu 650 zł. z których przypada wedle dzielnika: na fundusz chorych. . . . 582 zł. „ położnic . . . 68 „		

Krajowy szpital powszechny
we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.	48—51	10.378 zł.	**Koszta sanitarne.**	9.633	9.100
	48	Sanitarne w ścisłem znaczeniu 3.965 zł.	Rzeczywisty wydatek wynosił: *A) w funduszu chorych.* w roku 1875 . 4.695 zł. 27½ ct. „ 1876 . 3.322 „ 94 „ „ 1877 . 3.542 „ 74½ „ razem 11.560 „ 96 „ przeciętnie i w zaokrągleniu 3.860 zł. *B) w funduszu położnic.* w r. 1875 wynikłość wynosiła 46 zł. 95½ ct. „ 1876 „ „ 99 „ 62½ „ „ 1877 „ „ 166 „ 79 „ razem 313 „ 37 „ przeciętnie i w zaokrągleniu 105 „ — „	3.709	3.100
	49	Lekarstwa 4.750 zł.	Wynikłość wynosiła: *A) w funduszu chorych:* w roku 1875 . . . 2.008 zł. 08 ct. „ 1876 . . . 6.155 „ 04 „ „ 1877 . . . 4.470 „ 07 „ razem 12.633 „ 19 „ przeciętnie 4.211 „ 06 „ preliminuje się jednak z uwzględnieniem wynikłości z r. 1877, tudzież z każdym rokiem wzmgającej się ilości chorych. 4500 zł. *B) w funduszu położnic.* w roku 1875 . . . . 142 zł. 81 ct. „ 1876 . . . . 265 „ 01½ ct. „ 1877 . . . . 198 „ 27 ct. suma 606 „ 09½ ct. przeciętnie 202 „ 03 ct. preliminuje się z powodów wyżej podanych . . . . . 250 zł.	4.668	4.380

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII	50	Instrumenta chirurgiczne 1.093 zł.	Wydatek rzeczywisty wynosił: *A) w funduszu chorych* w roku 1875. . . . . 850 zł. 72 ct. „ 1876. . . . . 1.142 „ 44 „ „ 1877. . . . . 1.031 „ 12 „ suma 3.024 „ 28 „ przeciętnie i w zaokrągleniu 1.010 „ — „ *B) w funduszu położnic* w roku 1875 . . . . 80 zł. 45 ct. „ 1876 . . . . 92 „ 25 „ „ 1877 . . . . 73 „ 82 „ suma 246 „ 52 „ przeciętnie i w zaokrągleniu 83 „ — „	1.105	1.050
	51	Koszta pogrzebowe 570 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879.	107	570
IX.	52	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi 1.300 zł.	**Potrzeby kancelaryjne.** Preliminuje się na podstawie przecięcia z trzech lat ubiegłych, w których wynosiły koszta w roku 1875 . . . 1.014 zł. 95½ ct. „ 1876 . . . 1.271 „ 75½ „ „ 1877 . . . 1.456 „ 42½ „ suma 3.743 „ 13½ „ przeciętnie i w zaokrągleniu 1.300 „ — wedle dzielnika przypada z tego na fundusz chorych . . . . 1.213 zł. „ położnic . . . 87 „	1.456	1.080
X.	53	480 zł.	**Potrzeby kapliczne.** Wynikłość z r. 1875 wynosiła 314 zł. 52 ½ „ „ 1876 „ 536 „ 79 ct. „ „ 1877 „ 581 „ 68 „ razem 1.432 „ 99 ½ przeciętnie 477 „ 66½ preliminuje się przeto w zaokrągleniu 480 zł. a to wedle porządku istniejącego w tym roku w całości na fundusz chorych.	582	300

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
XI.	54—57	6.375 zł.	**Utrzymanie budynków.**	16.414	3.470
	54	Konserwacye i reparacye 4.620 zł.	Preliminuje się wedle projektu do preliminarzy, nadesłanego przez Dyrekcyę szpitalu do LW. 2769/79. dla obu funduszów na potrzeby: *a)* zwyczajne . . . . . 3.120 zł. jak na rok 1879. *b)* nadzwyczajne . . . . . 1.500 „ Jako wydatek nadzwyczajny preliminuje się wymagany koszt na przerobienie części krytych rynew pod dachem gmachu w kwocie 1.500 zł., który co najmniej okaże się potrzebnym, ponieważ rynwy są popsute tak, że mury zaciekają, gzemsy odpadają, i cały gmach cierpi na tem.	11.139	3.120
	55	Kominiarze i straż ogniowa 400 zł.	Preliminuje się na podstawie kontraktu, zawartego do LW. 8186/77.	387	350
	56	Utrzymanie gmachu i całego obejścia w porządku 1.000 zł.	Preliminuje się na mocy rozporządzenia do LW. 44.406/78. wedle propozycyi Dyrekcyi (LW. 2769/79). w kwocie 1000 zł. na podstawie dzielnika stałego, jako nieodzowny wydatek na utrzymanie w porządku gmachu, ogrodów, chodników, dróg, szkarp, kanałów i wychodków, bez którego dotychczasowe w rzeczonych celach nakłady byłyby stracone.	—	—
	57	Urządzenie lokalu aptecznego 355 zł.	Preliminuje się na podstawie jak wyżej z powodu, iż lokalność, w której obecnie mieści się apteka, jest w bardzo złym stanie i nie odpowiada koniecznym wymogom.		
			Najem pomieszkań.	8.026	7.400
XII.	58	Czynsz za najem filii Hoffmana 6.500 zł.	Preliminuje się na podstawie kontraktu zawartego do LW. 2.767/79. czynsz roczny w kwocie 6.000 zł. wraz z 5% podatkiem gminnym i należytościami rządowemi w kwocie . . . . . 6.500 zł. z której przypada w stosunku do objętości mieszkań faktycznie zajmywanych: w $^2/_3$ częściach na fund. chorych 4330 zł. „ $^1/_3$ „ „ położnic 2170 „		

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
XIII.	59	6.800 zł.	**Koszta utrzymania dzieci w szpitaliku św. Zofii.** Preliminuje się wedle projektu Dyrekcyi (LW. 2769/79) przyjmując za podstawę 11.720 dni leczenia, licząc po 58 ct. za jeden dzień (LW. 42.364/77).	1.395	5.600
XIV.	60	352 zł.	**Odsetki od kapitałów dłużnych.** Preliminuje się jak na rok 1879.	352	352
XV.	61	2.000 zł.	**Zapomogi dla położnic.** Preliminuje się jak na rok 1879.	1.836	2.000
XVI.	62	50 zł.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.** Ze względu na wynikłość z roku 1877. preliminuje się zmniejszoną kwotę 50 zł.	10	100
XVII.	63—64	600 zł.	**Rozmaite.**	1.186	600
	63	Na utrzymanie biblioteki 100 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879.	101	100
	64	Przypadkowe 500 zł.		558	500

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjasnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
I.	1	9.300 zł.	**Zapisy i legaty.** W roku 1875 . . . . 6.108 zł. — ct. „ 1876 . . . . 10.894 „ 43½ ct. „ 1877 . . . . 10.804 „ 38 ct. razem 27.806 „ 81½ przeciętnie 9.268 „ 93½ preliminuje się przeto w zaokrągleniu . . . 9.300 „ —	10.804	9.000
II.	2—3	23.650 zł.	**Dodatki.**	23.652	26.750
	2	Od c. k. Skarbu za drzewo opałowe 1.590 zł.	Jak na rok 1879.	1.618	1.590
	3 *a)*	⅕ dochodów z rogatek 22.000 zł.	Wyniki trzyletnie wynoszą: w r. 1875 . . . . 25.144 zł. 11 ct. „ 1876 . . . . 24.012 „ 02 „ „ 1877 . . . . 21.949 „ 55 „ razem 71.105 „ 68 „ przeciętnie 23.701 „ 89 „ ze względu jednak na wynikłość z roku 1877. preliminuje się 22.000 zł.	21.950	25.100
	3 *b)*	Na utrzymanie trupiarni 60 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879.	84	60
III.	4—6	116.770 zł.	**Zwroty kosztów leczenia.**	113.441	118.800
	4	Od płacących za siebie 10.850 zł.	Dochód rzeczywisty wynosił: w funduszu chorych — położnic w r. 1875—13.348 zł. 95½ ct. — 290 zł. 50 ct. „ 1876—10.884 „ 76½ „ — 238 „ — „ „ 1877— 7.547 „ 52 ct. — 174 „ 50 „ razem 31.781 „ 24 „ — 703 „ — „ przeciętnie 10.593 „ 74 „ — 234 „ — „ preliminuje się w zaokrągleniu 10.600 „ — „ — 250 „ — „	7.722	13.380

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
III.	5.	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych 5.920 zł.	Wynikłość wynosiła: w funduszu chorych — położnic w r. 1875—4.524 zł. 20 ct. — 160 zł. 72 ct. „ 1876—5.789 „ 2 „ — 151 „ 20 „ „ 1877—6.758 „ 30 „ — 338 „ 40 „ razem 17.071 „ 52 „ — 650 „ 32 „ przeciętnie 5.690 „ 50 „ — 216 „ 77 „ preliminuje się w zaokrągleniu 5.700 „ — „ — 220 „ — „	7.096	5.420
	6.	Od funduszu krajowego gal. 100.000 zł.	Wynikłość wynosiła: w roku 1875 . . 79.547 zł. 64½ ct. „ 1876 . . 74.532 „ 52 ct. „ 1877 . . 98.621 „ 83½ ct. razem 252.702 „ — ct. przeciętnie 84.234 „ — „ jednakowoż ze względu na wynikłość z r. 1877 i na pomnażającą się ilość chorych, preliminuje się . . . . 100.000 „ — „ Ilość dni leczenia w trzech ostatnich latach wynosiła: *a)* na oddziale chorych: w roku 1875. . . . . dni 160.537 „ 1876. . . . . „ 171.821 „ 1877. . . . . „ 182.214 *b)* na oddziale położnic: w roku 1875 . . . . . dni 8.977 „ 1876 . . . . . „ 9.318 „ 1877 . . . . . „ 11.105	98.622	100.000
IV.	7.	Ze sprzedaży sprzętów i t. p. 204 zł.	**Rozmaite.** Jak na rok 1879.	1.146	204

L. W. 2913/1879
Alegat D. do sprawozdania
Wydziału krajowego o budżecie
krajowym na rok 1880.

Lit. D.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

PRELIMINARZ

na rok

1880.

L. W. 9909/1879.

Krajowy zakład dla

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—11	Płace i emolumenta etatowe	16.875	—	16.875
II.	12—21	Koszta utrzymania osób nieetatowych	30.861	—	30.861
III.	—	Substytucye	—	—	—
IV.	22—25	Pensye i emerytury	205	—	205
V.	26—27	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	14	—	14
VI.	28	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	—	40
VII.	29—30	Remuneracye i zapomogi	390	—	390
VIII.	31—41	Koszta gospodarcze	98.370	7.000	105.370
IX.	42—46	„ sanitarne	3.370	—	3.370
X.	47	„ kancelaryjne	500	—	500
XI.	48	„ kapliczne	200	—	200
XII.	49—52	„ utrzymania budynków	4.750	—	4.750
XIII.	53—57	„ „ chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu	—	29.165	29.165
XIV.	58	Odsetki od kapitałów dłużnych	1.408	—	1.408
XV.	59	Podatki i daniny	200	—	200
XVI.	60—63	Rozmaite	1.600	—	1.600
		Suma wydatków	158.783	36.165	194.948
		Dochody			
I.	1—2	Dodatki	664	—	664
II.	3	Zwroty kosztów leczenia	26.000	—	26.000
III.	4—6	Dochody z dóbr	1.600	—	1.600
IV.	7	Rozmaite	200	—	200
		Suma dochodów	28.464	—	28.464
		W porównaniu z wydatkami	—	—	194.948
		okazuje się **niedobór**	—	—	**166.484**

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

Poszczególnienie					
Liczba		**Wydatki**	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**			
	1.	Dyrektor, płaca . . rocznie . . .	2.200		
		„ dodatek osobisty „ . . .	800		
	2.	2 prymaryuszów, płaca „ po 1.500 zł.	3.000		
		„ wikt „ „ 350 „	700		
	3.	2 sekundaryuszów, płaca „ „ 1.000 „	2.000		
		„ wikt „ „ 350 „	700		
	4.	Rządca, płaca . . „ . . .	1.200		
	5.	2 oficyałów, płaca . . „ „ 700 „	1.400		
		„ wikt . . „ „ 293 „	586		
	6.	1 pisarz, płaca . . „ . . .	600		
		„ wikt . . „ . . .	293		
	7.	2 kapelanów, płaca . „ „ 400 „	800		
		„ wikt . . „ „ 293 „	586		
	8.	Nadzorca służby, płaca . „ . . .	400		
		„ „ wikt . „ . . .	220		
	9.	Nadzorczyni służby, płaca „ . . .	300		
		„ „ wikt „ . . .	220		
	10.	Woźny, płaca . . „ . . .	150		
		„ wikt . . . „ . . .	220		
		„ dodatek na ubiór „ . . .	50		
	11.	Odźwierny, płaca . . „ . . .	150		
		„ wikt . . „ . . .	220		
		„ dodatek na ubiór „ . . .	50		
		„ „ pięcioletni „ . . .	30		
		Suma rubryki I. .	16.875	—	16.875
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**			
	12.	8 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych płaca . . rocznie po 80 zł.	640		
		Wikt z pieczywem . . „ „ 217 „	1.736		
		Inne potrzeby tychże . „ „ 15 „	120		
	13.	Dyetaryusze:			
		1 po 1 zł. dziennie . „ 365 „			
		2 po 75 ct. „ . „ 547 „ 50 ct.			
		Wikt tychże z pieczywem po 293 zł. . . . „ 879 „ — „	1.792		
	14.	Nauczyciel rzemiosła stolarskiego, płaca rocznie .	208		
		„ „ „ wikt „ .	220		
	15.	Nauczyciel krawiectwa, płaca rocznie . . .	260		
		„ „ wikt „ . . .	220		
	16.	„ rzemiosła szewskiego, płaca rocznie . .	260		
		„ „ „ wikt „ . .	220		
		Do przeniesienia . .	5.676	—	—

Wydatki. **Krajowy zakład dla**

Poszczególnienie					
Liczba		**Wydatki**	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
II.		Z przeniesienia .	5.676		
	17.	Nauczyciel rzemiosła ślusarskiego, płaca rocznie .	208		
		„ „ „ wikt „ .	220		
	18.	„ introligatorstwa, płaca . „ .	260		
		„ „ wikt . „ .	220		
	19.	Maszynista, płaca . . . . „ .	600		
		„ wikt . . . . „ .	293		
	20.	Służba oddziałowa:			
		a) Płaca dla 41 dozorców:			
		3 po 15 zł. miesięcznie . . rocznie 540 zł.			
		6 „ 12 „ „ . . „ 864 „			
		10 „ 10 „ „ . . „ 1.200 „			
		22 „ 8 „ „ . . „ 2.112 „			
		b) Płaca dla 33 dozorczyń:			
		3 po 12 zł. miesięcznie . . „ 432 „			
		6 „ 10 „ „ . . „ 720 „			
		10 „ 8 „ „ . . „ 960 „			
		14 „ 7 „ „ . . „ 1.176 „			
		c) Wikt dla 3 starszych dozorców II. klasy po 220 zł. . . „ 660 „			
		d) dla 71 służby oddziałowej po 140 zł. „ 9.940 „			
		e) Felczer, płaca . . . „ 180 „			
		f) „ wikt . . . . „ 220 „			
		g) Gratyfikacye dla służby oddziałowej z końcem roku . . . „ 200 „	19.204		
	21.	Służba domowa:			
		a) Dozorca domu, miesięcznie 15 zł. rocznie 180 zł.			
		b) Dozorca prosektor. „ 12 „ „ 144 „			
		c) Stróż nocny „ 10 „ „ 120 „			
		d) 12 parobków „ po 7 „ „ 1.008 „			
		e) 2 służących „ „ 7 „ „ 168 „			
		f) Wikt dla dozorcy domu II. klasy „ 220 „			
		g) Wikt dla 16 osób służby domu po 140 zł. . . . . „ 2.240 „			
		h) Gratyfikacya dla służby domu z końcem roku . . . . . „ 100 „	4.180		
		Suma rubryki II. .	30.861	—	30.861
III.	—	**Substytucye**	—	—	—
IV.		**Pensye i emerytury.**			
	22.	Grund Ludwika, wdowa po rządcy, z rocznych 245 zł.	26		
	23.	Burkart Franciszka, wdowa po kontrolorze . . . . „ 175 „	19		
	24.	Bodaszewska Agnieszka, wdowa po nadzorcy domu . . . „ 105 „	11		
	25.	Dr. Berthleff, były dyrektor . . „ 1.400 „	149		
		Suma rubryki IV. .	205	—	205

Poszczególnienie					
Liczba		**Wydatki**	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
V.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**			
	26.	Christl Laura, sierota po kontrolorze, z rocznych 63 zł.	7		
	27.	Hammer Joanna, sierota po pisarzu „ 63 „	7		
		Suma rubryki V.	14	—	14
VI.	28.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	40	—	40
VII.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	29.	Za sprawdzanie recept	140		
	30.	Remuneracye i zapomogi	250		
		Suma rubryki VII.	390	—	390
VIII.		**Koszta gospodarcze.**			
	31.	Wyżywienie:			
		a) zwykła strawa i dodatki	56.000		
		b) pieczywo	9.000		
		c) wino	800		
	32.	Służba kuchenna i magazynowa:			
		a) Płaca służby kuchennej:			
		15 sług miesięcznie po 6 zł. rocznie 1.080 zł.			
		b) Płaca służby magazynowej:			
		1 sługa miesięcznie 6 zł. rocznie 72 zł.			
		2 sług „ po 7 „ „ 168 „			
		c) Wikt dla 18 osób po 140 zł. „ 2.520 „			
		d) Gratyfikacya dla tejże służby z końcem roku „ 50 „	3.890		
	33.	*a*) Drzewo na kuchnię	2.000		
		b) Naczynia kuchenne	750		
		c) 5 Sióstr Miłosierdzia, zatrudnionych w kuchni i magazynie wiktuałów, płaca po 80 zł. rocznie 400 zł.			
		d) Wikt z pieczywem po 217 zł. „ 1.085 „			
		e) Inne potrzeby tychże, jako to: desery, farbka, krochmal i t. p. po 15 zł. „ 75 „	1.560		
	34.	Sprzęty	1.200	800	
		Koszt utrzymania 1 Siostry Miłosierdzia, zatrudnionej w magazynie sprzętów:			
		a) Płaca rocznie 80 zł.			
		b) Wikt z pieczywem „ 217 „			
		c) Inne potrzeby tejże „ 15 „	312		
		Do przeniesienia	75.512	800	—

Wydatki. **Krajowy zakład dla**

Poszczególnienie					
Liczba		**Wydatki**	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
VIII.		Z przeniesienia .	75.512	800	
	35.	Bielizna i pościel	1.000	5.000	
		a) Koszt utrzymania 1 Siostry Miłosierdzia, zajętej w magazynie bielizny, płaca . . . . rocznie 80 zł.			
		b) Wikt z pieczywem . . . „ 217 „			
		c) Inne potrzeby tejże . . . „ 15 „	312		
	36.	Pralnia	4.000		
		a) Koszt utrzymania 2 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w pralni, płaca po 80 zł. rocznie 160 zł.			
		b) Wikt z pieczywem po 217 zł. . „ 434 „			
		c) Inne potrzeby tychże po 15 zł. . „ 30 „	624		
	37.	Słoma do sienników	650		
	38.	Drzewo opałowe i węgiel kamienny . . .	9.000		
	39.	Oświetlenie	5.000		
	40.	Utrzymanie ogrodu wraz z ogrodnikiem i urządzenie wewnętrzne ogrodów	800	1.200	
	41.	Utrzymanie 2 par koni i 2 furmanów wraz z reparacyą wozów, uprzęży, tudzież z innemi potrzebami .	1.472		
		Suma rubryki VIII. .	98.370	7.000	105.370
IX.		**Koszta sanitarne.**			
	42.	Sanitarne w ścisłem znaczeniu	1.800		
	43.	Lekarstwa	1.000		
	44.	Instrumenta chirurgiczne	170		
	45.	Utrzymanie prosektoryum	200		
	46.	Koszta pogrzebowe	200		
		Suma rubryki IX. .	3.370	—	3.370
X.		**Koszta kancelaryjne.**			
	47.	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu .	500	—	500
XI.	48.	**Koszta kapliczne**	200	—	200
XII.		**Koszta utrzymania budynków.**			
	49.	Konserwacye i reparacye	3.000		
	50.	Asekuracya budynków i ruchomości . . .	650		
	51.	Pokostowanie podłóg	700		
	52.	Kominiarze i straż ogniowa	400		
		Suma rubryki XII. .	4.750	—	4.750

obłąkanych na Kulparkowie.

Poszczególnienie					
Liczba		Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
XIII.		**Koszta utrzymania chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu.**			
	53.	Utrzymanie 70 obłąkanych w Żółkwi po 60 ct. dziennie		15.330	
	54.	Dr. Muszkiet Karol, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże		500	
	55.	Utrzymanie 70 obłąkanych kobiet w Przemyślu po 50 ct. dziennie		12.775	
	56.	Dr. Orłowski Stanisław, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże		500	
	57.	Dr. Biber Maurycy, za pełnienie obowiązków sekundaryusza tamże		60	
		Suma rubryki XIII. .	—	29.165	29.165
XIV.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**			
	58.	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego 5% od dłużnej sumy 26.820 zł. m. k.	1.408	—	1.408
XV.	59.	**Podatki i daniny**	200	—	200
XVI.		**Rozmaite.**			
	60.	Na utrzymanie biblioteki lekarskiej . . .	50		
	61.	Na książki i czasopisma dla chorych . . .	250		
	62.	Myto drogowe	300		
	63.	Przypadkowe	1.000		
		Suma rubryka XVI. .	1.600	—	1.600
		Dochody.			
I.		**Dodatki.**			
	1.	Od c. k. Skarbu za 200 sągów drzewa opałowego, część przypadająca na ten fundusz, z kwoty 2.230 zł.	640		
	2.	Od kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni, z rocznych . . . 84 „	24		
		Suma rubryki I. .	664	—	664
II.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	3.	Od płacących za siebie i z obcych funduszów publicznych	26.000	—	26.000
III.		**Dochody z dóbr.**			
	4.	Czynsz z propinacyi na Kulparkowie . . .	600		
	5.	Dochód z dzierżawy pól i pastwisk . . .	350		
	6.	„ „ ogrodu	650		
		Suma rubryki III. .	1.600	—	1.600
IV.		**Rozmaite.**			
	7.	Ze sprzedaży zużytych sprzętów i inne mniejsze dochody	200	—	200

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880			Uchwalono na rok 1879		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
						Złote		
I.	1—11	Płace i emolumenta etatowe . .	16.875	—	16.875	17.274	—	17.274
II.	12—21	Koszta utrzymania osób nieetatowych .	30.861	—	30.861	29.165	—	29.165
III.	—	Substytucye	—	—	—	—	—	—
IV.	22—25	Pensye i emerytury . . .	205	—	205	205	—	205
V.	26—27	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski .	14	—	14	27	—	27
VI.	28	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	—	40	40	—	40
VII.	29—30	Remuneracye i zapomogi . . .	390	—	390	310	—	310
VIII.	31—41	Koszta gospodarcze . . .	98.370	7.000	105.370	88.034	4.700	92.734
IX.	42—46	Koszta sanitarne	3.370	—	3.370	2.870	—	2.870
X.	47	Koszta kancelaryjne . . .	500	—	500	500	—	500
XI.	48	Koszta kapliczne	200	—	200	200	—	200
XII.	49—52	Koszta utrzymania budynków . .	4.750	—	4.750	3.800	—	3.800
XIII.	53—57	Koszta utrzymania chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu	—	29.165	29.165	—	36.830	36.830
XIV.	58	Odsetki od kapitałów dłużnych . .	1.408	—	1.408	1.408	—	1.408
XV.	59	Podatki i daniny	200	—	200	200	—	200
XVI.	60—63	Rozmaite	1.600	—	1.600	950	—	950
		Suma wydatków .	158.783	36.165	194.948	144.983	41.530	186.513
		Dochody						
I.	1—2	Dodatki	664	—	664	664	—	664
II.	3	Zwroty kosztów leczenia . . .	26.000	—	26.000	20.000	—	20.000
III.	4—6	Dochody z dóbr	1.600	—	1.600	1.650	—	1.650
IV.	7	Rozmaite	200	—	200	20	—	20
		Suma dochodów .	28.464	—	28.464	22.334	—	22.334

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
—	399	—	—	—	399	
1.696	—	—	—	1.696	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	13	—	—	—	13	
—	—	—	—	—	—	
80	—	—	—	80	—	
10.336	—	2.300	—	12.636	—	
500	—	—	—	500	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
950	—	—	—	950	—	
—	—	—	7.665	—	7.665	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
650	—	—	—	650	—	
14.212	412	2.300	7.665	16.512	8.077	
				8.435		
—	—	—	—	—	—	
6.000	—	—	—	6.000	—	
—	50	—	—	—	50	
180	—	—	—	180	—	
6.180	50	—	—	6.180	50	
				6.130		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
I.	1—11	16.875 zł.	**Płace i emolumenta etatowe.** Płace: Preliminuje się w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878. z opuszczeniem pisarza drugiego, na mocy rozp: do L. W. 57507/1878. Wikt obliczono wedle rzeczywistej potrzeby i uchwały Wydziału krajowego z 13. Sierpnia 1878 L. 42421, którą dla urzędników i lekarzy żonatych powiększono ilość mięsa na każdej porcyi z 140 na 200 gramów, jarzyn zaś i legumin z 35 na 50 centilitrów. (Patrz przedstawienie dyrekcyi do L. W. 4.692/1879.) Zaprowadzone równocześnie zmniejszenia wiktu trzeciej klasy, a mianowicie: *a*) chleba z 750 gram. na 500 gram. dla mężczyzn a 400 gram. dla kobiet, służby domowej; *b*) mięsa dla chorych i służby oprócz furmanów i parobków, z 280 gram. na 200 gram. surowego, czyli z 140 gram. na 100 gram. gotowanego; *c*) cielęciny na potrawkę ma się dawać 180 gram. surowej, czyli 90 gram. gotowanej; *d*) chleba dla somatycznie chorych z 375 gram. na 250 gram. *e*) wina z 20 na 15 centilitrów; *f*) mleka z 35 na 30 centilitrów; *g*) cukru z 8 na 4 gram.; kawy z 20 na 15 gram. *h*) legumin i jarzyn dla całej posługi z 70 na 50 centilitrów; uwzględniono przy Rubr: II. i VIII.	12.663	17.274
II.	12—71	30.861 zł.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.** Preliminuje się jak na rok 1879. z wyjątkiem kosztów wiktu, zmienionych z powodów wyjaśnionych przy Rubr. I. a to: do pozycyi 13. i 19. zamiast po 246 zł. na osobę wikt I. klasy po 293 zł.	25.319	29.165

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
II.			do pozycyi 14, 15, 16, 17, 18, zamiast po 210 zł. na osobę wikt II. klasy po 220 zł. do pozycyi 20*c*, 20*f*, 21*f*, zamiast po 191 zł. na osobę wikt II. klasy po 220 zł. do pozycyi 20*d*, 21*g*, zamiast po 144 zł. na osobę wikt III. klasy po 140 zł. jakoteż ze zmianą przy pozycyi 12 drobnych wydatków dla Sióstr Miłosierdzia wedle rzeczywistej potrzeby, zamiast 17 zł. po 15 zł. rocznie. Do tej rubryki dodano obecnie: *a*) przy pozycyi 16 koszta utrzymania nauczyciela rzemiosła szewskiego, pobierającego na mocy rozp. do L. W. 17.490/1877 po 5 zł. tygodniowo, czyli 260 zł. rocznie z wiktem klasy II, który poprzednio mieścił się w preliminowanym koszcie odzieży i bielizny w rubr. VIII. *b*) przy pozycyi 21*a* i 21*b*, na mocy rozp. do L. W. 61.316/1878 i 60.496/1878 pobory dozorcy domu, tudzież dozorcy prosektoryum z wynagrodzeniem dla pierwszego po 15 zł. miesięcznie z wiktem II klasy, dla drugiego zaś po 12 zł. miesięcznie z wiktem III klasy; *c*) przy pozycyi 21*d* zwiększono ilość parobków z 10 na 12 a to z powodu, iż w skutek pomnożenia ubikacyj, a to: domu administracyjnego, prosektoryum, łazienek, urządzeń mechanicznych i t. p. pomnożenie obsługi domowej będzie koniecznem; *d*) przy pozycyi 21*e* wstawiono z tych samych przyczyn podwyższoną płacę dwom służącym zamiast 6 zł. po 7 zł. miesięcznie, przy pozycyi zaś 21*g* zaokrąglono gratyfikacyę służby domu z preliminowanych poprzednio 104 zł. na 100 zł.		
IV.	22—25	205 zł.	**Pensye i emerytury.** Jak na rok 1879.	205	205

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
V.	26—27	14 zł.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.** Preliminuje się jak na rok 1879. z opuszczeniem zmarłych gracyalistów Macieja Graasa i Maryi Tomaszewskiej.	19	27
VI.	28	40 zł.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.** Jak na rok 1879.	—	40
VII.	29—30	390 zł.	**Remuneracye i zapomogi.**	625	310
	29	Sprawdzanie recept 140 zł.	Jak na rok 1879. z wyjątkiem remuneracyi za sprawdzanie recept, która wynosiła w roku 1877 . . . . 125 zł. 34 ct. „ 1878 . . . . 151 „ 89 „ razem 277 zł. 23 ct., preliminuje się zatem przeciętną kwotę w zaokrągleniu 140 zł.	125	60
VIII.	31—41	104.370 zł.	**Koszta gospodarcze.**	108.110	92.734
	31 *a*)	Zwykła strawa i dodatki 56.000 zł.	Ilość dni żywienia wynosiła: w roku 1875 dni . . . . . 110.562 „ 1876 „ . . . . . 141.792 „ 1877 „ . . . . . 158.651 „ 1878 wynosić będzie w przybliżeniu około . . . . 164.000 w roku 1880 zaś podniesie się prawdopodobnie do liczby . . 172.000 ponieważ po wybudowaniu domu administracyjnego zostaną opróżnione zajmywane dotąd przez urzędników, lekarzy i sługi lokalności i oddane będą na pomieszczenie chorych. Koszt żywienia wynosił w roku 1877. ogółem . . . . . 60.329 zł. 02 ct. od tego potrąca się koszt prowadzenia kuchni, prelimino- Do przeniesienia 60.329 zł. 02 ct.	52.567	50.400

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.			Z przeniesienia 60.329 zł. 02 ct.		
			wany poniżej osobno, a mianowicie:		
			1) utrzymanie Sióstr Miłosierdzia kuchennych w kwocie 1.276 zł. 67 ct.		
			2) utrzymanie służby kuchennej w kwocie 3.344 „ 97 „		
			3) drzewo do kuchni w kwocie . . . . 2.374 zł. 35 ct.		
			4) naczynia do kuchni w kwocie . . . . 765 zł. 82 ct.		
			razem 7.761 „ 81 „		
			koszt przeto surowych artykułów wynosił . . . . 52.567 zł. 21 ct.		
			Stosunkowo do ilości dni żywienia, wynoszącej 158.651 dni, przypada na jeden dzień 33 1/3 ct.		
			W roku 1878 było 163.664 dni żywienia, koszt zaś wyniósł 55.293 zł. 48 1/2 ct. Cyfry te nie są jeszcze sprawdzone, lecz przypuścić należy, że po sprawdzeniu nie okaże się znaczna różnica; z obliczenia przypada tu na jeden dzień kosztu żywienia 33 4/5 ct.		
			Po wybudowaniu domu administracyjnego powiększy się w roku 1880 ilość chorych i dni ~~leczenia~~ prawdopodobnie do wysokości 172.000 dni, przeto wypadałoby preliminować koszt żywienia w kwocie 58.300 zł.		
			Ze względu jednak na wprowadzone do L. W. 42.421/1878 zmniejszenia porcyj żywności, preliminuje się tylko 56.000 zł.		
	31 *b*) i *c*)	Pieczywo 9.000 zł.	Wydatek na pieczywo wynosił		
			w roku 1877 . . . . . 9.598 zł.	9.598	9.000
		Wino 800 zł.	„ 1878 . . . . . 9.034 „	1.010	
					600

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.			(Rachunków za rok 1878 jeszcze nie sprawdzono). Preliminuje się jak na rok 1879. pomimo spodziewanego wzrostu ilości chorych, a to ze względu na wprowadzone oszczędności do L. W. 42.421/1878 z powiększeniem tylko kosztów wina o 200 zł., jako nieodzownego wydatku w zastosowaniu do potrzeb dotychczasowych. Wydatek na wino wynosił w roku 1877 . . . . 1.010 zł. „ „ 1878 . . . . 910 „ 95 ct.		
	32	Służba kuchenna i magazynowa 3.890 zł.	Preliminuje się mniej o 168 zł. jak na rok 1879 wedle szczegółowo wykazanej potrzeby w budżecie, z umniejszeniem kosztu wiktu z powodu zaprowadzonych zmniejszeń porcyj, przy Rubr. I. poszczególnionych.	3.345	4.058
	33 *a*)	Drzewo na kuchnię 2000 zł.	Preliminuje się w zmniejszonej kwocie, ponieważ skutkiem zaprowadzenia mechanicznych urządzeń w zakładzie, wydatek drzewa na kuchnię będzie prawdopodobnie mniejszym.	2.374	3.000
	33 *b*)	Naczynia kuchenne 750 zł.	Jak na rok 1879.	766	750
	33 *c*) i *d*)	5 Sióstr Miłosierdzia płaca i wikt 1.485 zł.		1.211	1.485
	33 *e*)	Inne potrzeby tychże 75 zł.	Zmniejszono po 2 zł. na każdą osobę, jak przy Rubr. II. pozycyi 12. wedle rzeczywistej potrzeby.	66	85
	34	Sprzęty 2.000 zł.	Wynikłość z roku 1878. w przybliżeniu wynosić będzie 1.900 zł. Preliminuje się prawdopodobny wydatek *zwyczajny* okrągło . 1.200 zł. zaś jako *nadzwyczajny* wydatek na wewnętrzne urządzenie domu administracyjnego i na umeblowanie dla chorych w opróżnionych salach gmachu . . . . . 800 „ razem 2.000 zł.	3.980	500

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.		1 Siostra Miłosierdzia 312 zł.	Koszt utrzymania 1 Siostry Miłosierdzia jak na rok 1879. ze zmianą, jak przy Rubr. II. pozycyi 12.	—	314
	35	Bielizna i pościel 6.000 zł.	Pomimo znacznych wydatków na odzież i bieliznę, powtarzających się corocznie od czasu istnienia zakładu, zawsze jeszcze nieposiada zakład takich zapasów, jakie powinienby posiadać w stosunku do ilości chorych. Niedostatek ten wpływa na prędkie zużycie z powodu częstego prania, noszenia i niemożności dokładnej reparacyi, i powoduje ciągle nowe wydatki. Z tych tedy powodów i z uwzględnieniem wynikłości, która po strąceniu osobno preliminowanych kosztów utrzymania nauczyciela rzemiosła szewskiego i 1 Siostry Miłosierdzia wynosiła w roku 1877 . . . . 6.972 zł. 51 ct. „ „ 1878 . . . . 6.863 „ 68 „ preliminuje się w rubryce „*zwyczajne*“ . . . . 1.000 zł. zaś w rubryce „*nadzwyczajne*“ . . . . . 5.000 „ razem 6.000 zł. z tem nadmienieniem, że wedle obliczenia Dyrekcyi zakładu, przedstawionego do L. W. 3.417/1879 właściwie potrzebną by była kwota 13.000 zł., by zakład doszedł do takich zapasów odzieży i bielizny, jakie w stosunku do ilości chorych posiadaćby powinien.	6.972	4.500
		1 Siostra Miłosierdzia 312 zł.	Jak na rok 1879. ze zmianą, jak przy Rubr. II. pozycyi 12.	320	314
	36	Pralnia 4.000 zł.	Jak na rok 1879.	6.919	4.000
		2 Siostry Miłosierdzia 624 zł.	Jak na rok 1879. ze zmianą, jak przy Rubr. II. pozycyi 12. Wynikłość za rok 1877 . 6.919 zł. „ „ „ 1878 jeszcze niesprawdzona . 4.206 „ 30 ct.	320	628

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.	37	Słoma do sienników 650 zł.	Preliminuje się o 50 zł. mniej, jak na rok 1879. na podstawie wynikłości, wynoszącej w roku 1877 . . . . . 440 zł. 99 ct. „ 1878 . . . . . 661 „ 21 „ razem 1.102 zł. 20 ct. przeciętnie 550 zł. a z uwzględnieniem przyrostu ilości chorych, w zaokrągleniu 650 zł.	441	700
	38	Drzewo opałowe i węgiel kamienny 9.000 zł.	Wynikłość wynosiła w roku 1877 9.416 zł. „ w roku 1878 jeszcze niesprawdzona . . . . . 9.609 zł. Z powodu ustawienia w zakładzie maszyny parowej, w skutek czego zaoszczędzenie w opale nastąpić powinno, preliminuje się na drzewo opałowe kwotę . . 6.000 zł. na węgiel zaś kamienny do maszyny parowej, dla braku pewnych dat prawdopodobną potrzebę w kwocie . . . . . 3.000 „ razem 9.000 zł. zwłaszcza, że do opalania przybędzie nowy dom administracyjny.	9.416	6.000
	39	Oświetlenie 5.000 zł.	Wynikłość za rok 1877 wynosiła 5.396 zł. „ „ „ 1878 „ 4.847 „ Preliminuje się 5.000 zł., ponieważ przybędzie do oświetlenia dom administracyjny, prosektoryum i opróżnione sale dla chorych w gmachu.	5.396	3.000
	40	Utrzymanie ogrodu 2.000 zł.	Jak na rok 1879. z nadmienieniem, iż właściwy koszt ogrodu w roku 1877 wynosił 2.554 zł. 41 1/2 ct. wynik zaś oboczny przedstawia po strąceniu dochodów . . . . . 1.458 „ 31 „ czysty wydatek w kwocie 1.096 zł. 10 1/2 ct. gdy tutaj ze względu na wstawione osobno dochody z ogrodu, preliminuje się wydatki brutto.	1.096	2.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.	41	Utrzymanie koni 1.472 zł.	Preliminuje się wedle rzeczywistej potrzeby roku 1878., a mianowicie na utrzymanie koni powozowych i uprzęży okrągło 1.000 zł. tudzież rzeczywisty koszt utrzymania dwóch furmanów, a to: płaca rocznie . . . . 192 zł. wikt z pieczywem, rocznie 280 „ razem 472 „ ogółem jak obok . . . . . 1.472 zł.	1.785	1.400
IX.	42—46	3.370 zł.	**Koszta sanitarne.**	3.358	2.870
	42	Sanitarne 1.800 zł.	Preliminuje się na podstawie prawdopodobnego wyniku roku 1878. z uwzględnieniem wzrostu potrzeb dla wzmagającej się ilości chorych; na lekarstwa zaś preliminuje się jak na rok 1879.	1.907	1.500
	43	Lekarstwa 1.000 „		927	1.000
	44	Instrumenta chirurgiczne 170 zł.	Jak na rok 1879.	85	170
	45	Utrzymanie prosektoryum 200 zł.	Z powodu wybudowania prosektoryum, preliminuje się nowy wydatek jako prawdopodobną potrzebę, na podstawie wniosku Dyrekcyi do L. W. 4692/1879.	—	—
	46	Koszta pogrzebowe 200 zł.	Jak na rok 1879.	139	200
X.	47	500 zł.	**Koszta kancelaryjne.** Jak na rok 1879.	755	500
XI.	48	200 zł.	**Koszta kapliczne.** Jak na rok 1879.	203	200

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
XII.	49—52	4.750 zł.	**Koszta utrzymania budynków.**	6.856	3.800
	49	Konserwacye i reparacye 3.000 zł.	Wynikłość z roku 1877 wynosiła 5.304 zł. z roku zaś 1878 . . . . . 5.019 „ ze względu na te wynikłości, tudzież z powodu przybycia nowych ubikacyj i robót, które po wybudowaniu domu administracyjnego, wykonać będzie trzeba przy przerabianiu opróżnić się mających lokalności w gmachu na sale dla chorych, preliminuje się prawdopodobną potrzebę w kwocie 3.000 zł.	5.304	1.800
	50	Asekuracya 650 zł.	Preliminuje się więcej, jak na rok 1879. z powodu potrzeby zabezpieczenia od ognia nowych budynków zakładowych i ruchomości.	589	600
	51	Pokostowanie podłóg 700 zł.	Preliminuje się zmniejszoną kwotę, wedle prawdopodobnej potrzeby, z uwzględnieniem nowo przybyć mających ubikacyj.	563	1.000
	52	Kominiarze i straż ogniowa 400 zł.	Jak na rok 1879.	400	400
XIII.	53—57	29.165 zł.	**Koszta utrzymania chorych, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu.**	27.430	36.830
	53	Chorzy w Żółkwi 15.330 zł.	Na mocy rozporządzenia do L. W. 61.789/1878, którem zniżono wynagrodzenie za jeden dzień utrzymania chorych obłąkanych w Żółkwi z 70 na 60 ct., preliminuje się dla 70 obłąkanych wymaganą kwotę.	17.075	17.885
	54	Dr. Muszkiet Karol 500 zł.	Jak na rok 1879.	500	500
	55	Chorzy w Przemyślu 12.775 zł.	Preliminuje się mniej o 5.110 zł., jak na rok 1879. gdyż w skutek uchwały Wydziału krajowego z dnia 11. Lutego 1879 do L. W. 5.430. którą zniżono taksę dzienną z 70 na 50 centów, za 70 obłąkanych przypada 12.775 zł.	9.495	17.885

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
XIII.	56—57	Dr. Orłowski i Dr. Biber 560 zł.	Jak na rok 1879.	360	560
XIV.	58	1.408 zł.	**Odsetki od kapitałów dłużnych.** Jak na rok 1879.	1.408	1.408
XV.	59	200 zł.	**Podatki i daniny.** Jak na rok 1879.	15	200
XVI.	60—63	1.600 zł.	**Rozmaite.**	3.778	950
	60	Biblioteka 50 zł.	Jak na rok 1879.	53	50
	61	Książki i czasopisma 250 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę.	266	300
	62	Myto 300 zł.	Jak na rok 1879.	324	300
	63	Przypadkowe 1.000 zł.	Ponieważ uchwalane na tę pozycyę kwoty nigdy nie wystarczały, i z takowej opłacane bywają rozmaite ciężary, nie mające pomieszczenia w innych rubrykach, jak np. koszta przewozu chorych ze szpitalu lwowskiego, dalej transport tychże do filij w Żółkwi i Przemyślu, sprowadzanie tutejszo-krajowców z innych zagranicznych zakładów, koszta rozrywek urządzanych dla chorych i t. p., które to koszta wynosiły w roku 1877 . . . . . 3.135 zł. „ „ 1878 . . . . . 1.467 „ preliminuje się na rok 1880. prawdopodobną potrzebę w kwocie 1.000 zł.	3.135	300

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
I.	1—2	664 zł.	**Dodatki.** Jak na rok 1879.	652	664
II.	3	Zwroty kosztów leczenia 26.000 zł.	**Zwroty kosztów leczenia.** Dochód od samopłacących i od obcych funduszów publicznych wynosił: w roku 1876—16.046 zł. 53 ct. w roku 1877. 33.689 zł. w roku 1878. (niesprawdzona kwota) 34.514 zł. 82 ct. Ze względu, iż w dochodach z lat 1877. i 1878. mieści się znaczna część zaległości, preliminuje się na rok 1880. kwotę 26.000 zł. przeto więcej o 6.000 zł. jak na rok 1879. Ilość dni leczenia nie może służyć za podstawę, albowiem koszta za ubogich chorych płaci fundusz krajowy, a koszt ten mieści się w rubryce dotacyi. Jednakże dla ewidencyi zaznacza się, że ilość dni leczenia wraz z filiami, wynosiła: w roku 1875 . . . . . 132.776 dni „ 1876 . . . . . 173.528 „ „ 1877 . . . . . 197.063 „ Za rok 1878. ilość dni nie jest jeszcze sprawdzoną.	33.689	20.000
III.	4—6	1.600 zł.	**Dochody z dóbr.**	6	1.650
	4	Czynsz z propinacyi 600 zł.	Propinacyę wypuszczono uchwałą Wydz. kr. z dnia 10. Marca 1878 L. 27.752. Ch. Agresowi za roczny czynsz 660 zł., wydatki drobne wynoszą 60 zł., preliminuje się przeto 600 zł.		
	5	Czynsz z pól i pastwisk 350 zł.	Grunta kulparkowskie wypuszczono dzierżawcy Rollauerowi do L. W. 23.052/1878. za rocznych 355 zł. 50 ct.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
III.	6	Dochód z ogrodu 650 zł.	Dochód z ogrodu wynosił brutto za rok 1878. po koniec Grudnia 493 zł. Przypuszczając, iż z obrachunku ostatecznego wedle dzienników dodatkowych przybędzie jeszcze około . . . . . 157 „ preliminuje się prawdopodobny dochód w kwocie . . . . . 650 zł.		
IV.	7	200 zł.	**Rozmaite.** Preliminuje się zwiększoną kwotę, ponieważ na rubrykę tę zapisuje się dochody, z zarobków chorych, które w myśl §. 22. statutu przypadają na fundusz w $^1/_3$ części, a to na podstawie prawdopodobnego dochodu z roku 1878. z uwzględnieniem niestałości wpływów tego rodzaju.	648	20

L. W. 2913/1879.

Alegat **E** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na r. 1880.

Lit. E.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

PRELIMINARZ

na rok

1880.

L. W. 1684/1879.

Fundusz podrzutków

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	—	Płace	—	—	—
II.	—	Zasługi	—	—	—
III.	—	Czynsze	—	—	—
IV.	1	Potrzeby kancelaryjne	20	—	20
V.	2—5	Remuneracye i zapomogi	215	—	215
VI.	6	Koszta utrzymania dzieci	6.000	—	6.000
VII.	7	Koszta leczenia dzieci	10	—	10
VIII.	8—9	Rozmaite	180	—	180
		Suma wydatków	6.425	—	6.425

we Lwowie.

Poszczególnienie					
Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace**	—	—	—
II.		**Zasługi**	—	—	—
III.		**Czynsze**	—	—	—
IV.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	1	Potrzeby do pisania i druki	20	—	20
V.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	2	Akuszerce zakładu położnic za stręczenie żywicielek dzieciom, którym matki pomarły . . 3 zł.			
	3	Tejże pieluszkowe . . . . . 6 „	9		
	4	Żywicielkom za gorliwe pielęgnowanie dzieci w 1. roku życia	6		
	5	Żywicielkom za gorliwe dozorowanie dorosłych dzieci i na potrzeby szkolne	200		
		Suma rubryki V. .	215	—	215
VI.	6	**Koszta utrzymania dzieci**	6.000	—	6.000
VII.	7	**Koszta leczenia dzieci**	10	—	10
VIII.		**Rozmaite.**			
	8	Żywicielkom na koszta pogrzebowe, ryczałt . .	30		
	9	Zwrot kosztów utrzymania dzieci do gminy miasta Lwowa przydzielonych	150		
		Suma rubryki VIII. .	180	—	180

W y j a-

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880.			Uchwalono na rok 1879.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote					
I.		Płace	—	—	—	946	—	946
II.		Zasługi	—	—	—	—	—	—
III.		Czynsz	—	—	—	150	—	150
IV.	1	Potrzeby kancelaryjne	20	—	20	20	—	20
V.	2—5	Remuneracye i zapomogi	215	—	215	220	—	220
VI.	6	Koszta utrzymania dzieci	6.000	—	6.000	9.000	—	9.000
VII.	7	Koszta leczenia dzieci	10	—	10	20	—	20
VIII.	8—9	Rozmaite	180	—	180	340	—	340
		Suma wydatków	6.425	—	6.425	10.696	—	10.696

Dochodów fundusz ten nie ma żadnych.

Śnienia

na rok 1880 z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
—	946	—	—	—	946	
—	—	—	—	—	—	
—	150	—	—	—	150	
—	—	—	—	—	—	
—	5	—	—	—	5	
—	3.000	—	—	—	3.000	
—	10	—	—	—	10	
—	160	—	—	—	160	
—	4.271		—		4.271	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
I. II.		Płace. Zasługi.	Nic się nie preliminuje, ponieważ stan dzieci, utrzymywanych kosztem funduszu krajowego, wynosi z końcem r. 1878 tylko głów . . . 379 Stan ten zmniejszy się w ciągu roku 1879. przynajmniej o 100 głów, bądź przez śmierć, bądź też przez wystąpienie w skutek ukończenia wieku normalnego. Ubytek dzieci wynosił: w roku 1876 głów . . . . . 271 „ 1877 „ . . . . . 216 „ 1878 „ . . . . . 167 spodziewany przeto stan dzieci z końcem roku 1879. wynosić będzie zaledwie głów . . . 279 Dla tak małej liczby podrzutków nie podobna utrzymywać osobnej kasy, zwłaszcza, że poszukiwanie i wydawanie metryk i dokumentów dawniejszych, załatwia Oddział rachunkowy. Wypłatę dalszą należytości żywicielek, można będzie poruczyć kasie krajowej.	1.603	946
III.		Czynsz za najem pomieszkania.	Nic się nie preliminuje z powodów przytoczonych do rubryki I.	150	150
IV.	1	Potrzeby kancelaryjne 20 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę na podstawie wynikłości z roku 1878.	20	20
V.		Remuneracye i zapomogi 215 zł.	Wedle uchwały Wydziału krajowego z dnia 22. Sierpnia 1873 L. W. 13.270, przeznaczono dla akuszerki zakładu położnic za strzeżenie żywicielek dla dzieci tych matek, które na tym oddziale umarły po 1 zł. tudzież za pieluszkowe . . . . . 2 „		2
	2—3	Akuszerce zakładu położnic 9 zł.	Ze względu na nieprzewidziane potrzeby preliminuje się kwotę . . . . . 9 zł.		
	4	Żywicielkom za pielęgnowanie dzieci w 1. roku życia 6 zł.	Na mocy rozp. gubern. z d. 14. Maja 1855. l. 21.697 udziela się mamkom za pielęgnowanie dziecka do ukończenia 1. roku życia: w pierwszem półroczu . . . 2 zł. 10 ct. „ drugiem „ . . . . 1 „ 5 „	2	8
			Ponieważ wskutek ustawy, normującej przyjmowanie dzieci, zmniejszyła się ilość tychże tak dalece, iż w r. 1877. tylko jedno dziecko przybyło, przeto preliminuje się potrzebę maksymalną dla 3 dzieci w kwocie . . . . . 6 zł.		
	5	Żywicielkom za gorliwe dozorowanie dorosłych dzieci 200 zł.	Wynikłość wynosiła: w roku 1875 . . . . . 104 „ „ 1876 . . . . . 241 „ „ 1877 . . . . . 208 „	208	200

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
V.	5	(Ciąg dalszy.)	Ze względu na wynikłość z roku obserwacyjnego, tudzież na okoliczność, że żywicielki posyłają dzieci do szkoły, a Wydział krajowy udziela zapomogi na odzież i potrzeby szkolne — preliminuje się prawdopodobną potrzebę 200 zł.		
VI.	6	Koszta utrzymania dzieci 6.000 zł.	Z końcem Grudnia 1878. wynosiła ilość utrzymywanych dzieci: *a)* Jedno dziecko w 1 roku życia, licząc miesięcznie po 2 zł. 30 ct. roczny koszt utrzymania . . . . . 28 zł. *b)* Jedno dziecko w 2. roku życia, licząc miesięcznie po 2 zł. . . . . 24 „ *c)* 377 dzieci w 3. roku życia i dalej do lat 10ciu po 1 zł. 70 ct. . . 7.690 „ razem . 7.742 zł. Stan ten zmniejszy się znacznie zwłaszcza, że przyrostu nie ma prawie żadnego; — przyjmując prawdopodobną ilość ubytku ad minimum na 100 głów, pozostanie 279 głów, za których należytość wyniesie 5.691 zł. 60 ct., przeto preliminuje się okrągłą kwotę 6.000 zł.	14.483	9.000
VII.	7	Koszta leczenia dzieci 10 zł.	Wydatek tej rubryki wynosił: w roku 1875 . . . . . 11 zł. „ 1876 . . . . . — „ „ 1877 . . . . . — „ Ze względu na nieprzewidzianą potrzebę, preliminuje się 10 zł.	—	20
VIII.		Rozmaite 180 zł.	Uchwałą Wydziału krajowego z dnia 9. Sierpnia 1872 L. W. 9.757. przeznaczono żywicielkom na pokrycie kosztów pogrzebowych po 2 zł. od dziecka zmarłego.		
	8	Koszta pogrzebowe 30 zł.	W ciągu roku 1875 umarło . . 47 dzieci „ „ 1876 „ . . . 28 „ „ „ 1877 „ . . . 12 „ razem . 87 dzieci zważywszy, że stan dzieci się zmniejsza i że w starszym wieku zdarzają się rzadziej wypadki śmierci, preliminuje się z uwzględnieniem potrzeb nadzwyczajnych 30 zł.	24	40
	9	Różne nieprzewidziane. Zwrot kosztów utrzymania dzieci do miasta Lwowa przydzielonych (§. 19. 3. U. o przynależności) 150 zł.	Wedle uchwały Wydziału krajowego z dnia 23. Sierpnia 1873. L. W. 13.270. odnośnie do §. 27. Ustawy z dnia 3. Grudnia 1863 (Nr. 105 dz. P. P.) winien fundusz krajowy tej gminie, w której zakład położnic się znajduje, zwracać koszta utrzymania dziecka urodzonego w tymże zakładzie, i z tego powodu na mocy §. 19. l. 3. powołanej ustawy, do związku tejże gminy przydzielonego, preliminuje się ze względu na nieprzewidzianą potrzebę 150 zł.	—	300

LWÓW.

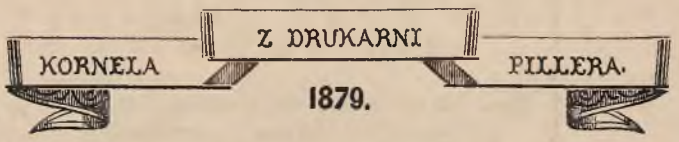

L. W. 2913/1879.

Alegat **F** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1880.

Lit. F.

Krajowy szpital św. Łazarza

w Krakowie.

PRELIMINARZ

na rok 1880.

L. W. 3514/1879.

Summarysz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem
			Złote austryackie				
I.	1—16	Płace i emolumenta etatowe	12.026	4.048	4.408	3.805	24.287
II.	17—22	Koszta utrzymania osób nieetatowych	10.349	3.521	4.313	4.425	22.608
III.	—	Substytucye	—	—	—	—	—
IV.	23—24	Pensye i emerytury	250	—	178	89	517
V.	25—26	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	45	—	73	—	118
VI.	—	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	—	—	—
VII.	27—28	Remuneracye i zapomogi	345	122	222	111	800
VIII.	29—40	Koszta gospodarcze	41.997	20.206	15.844	10.046	88.093
IX.	41—48	„ sanitarne	4.754	746	1.057	579	7.136
X.	49	„ kancelaryjne	400	200	200	100	900
XI.	50	„ kapliczne	166	84	100	50	400
XII.	51—55	„ utrzymania budynków	1.750	530	720	460	3.460
XIII.	56	Odsetki od kapitałów dłużnych	20	—	—	—	20
XIV.	57—59	Zapisy	112	—	—	—	112
XV.	60—67	Podatki i daniny	940	219	1	1	1.161
XVI.	68	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi	150	—	—	—	150
XVII.	69	Dyety i koszta podróży	150	—	—	—	150
XVIII.	70—71	Koszta utrzymania podrzutków	—	5.200	—	—	5.200
XIX.	72	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatym oddziale położnic	—	200	—	—	200
XX.	73	Zapomogi dla położnic	—	900	—	—	900
XXI.	74	Rozmaite	200	100	50	50	400
		Suma wydatków	73.654	36.076	27.166	19.716	156.612

Dochody.

I.	1—3	Odsetki od kapitałów	2.257	232	246	93	2.828
II.	4—9	Dochody z realności i dóbr	9.630	1.627	—	—	11.257
III.	10—11	Zwroty kosztów leczenia	50 500	8.500	24.500	15.000	98.500
IV.	12	Rozmaite dochody	25	20	10	10	65
		Suma dochodów	62.412	10.379	24.756	15.103	112.650
		W porównaniu z wydatkami	73.654	36.076	27.166	19.716	156.612
		okazuje się **niedobór**	11.242	25.697	2.410	4.613	43.962

św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem Szczegół	Razem Ogół
			Złote austryackie					
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**						
	1	Dyrektor *a*) płaca	711	356	355	178	1.600	
		b) dodatek pięciolecia	135	66	66	33	300	1.900
	2	5 prymaryuszów *a*) płaca po 1.200 zł.	3.600	—	1.200	1.200	6.000	
		3 „ *b*) dodatek pięciolecia po 200 zł.	200	—	200	200	600	
		c) czwartemu podobny dodatek od 9 Czerwca 1880	112	—	—	—	112	6.712
	3	1 profesor położnictwa, za pełnienie obowiązków prymaryusza	—	650	—	—	—	650
	4	6 sekundaryuszów 1 klasy, płaca po 600 zł.	1.800	600	600	600	—	3.600
	5	„ 2 „ „ „ 500 „	1.500	—	—	—	—	1.500
	6	Akuszerka płaca	—	400	—	—	—	400
	7	Aptekarz *a*) płaca	356	177	178	89	800	—
		b) dodatek na pomieszkanie	89	44	45	22	200	1.000
	8	Prosektor płaca	356	177	178	89	—	800
	9	Chemik patologii, płaca	310	155	155	80	—	700
	10	Kapelan *a*) płaca	266	133	134	67	600	
		b) dodatek na pomieszkanie	89	44	45	22	200	800
	11	Rządca *a*) płaca	533	267	267	133	1.200	
		b) dodatek pięciolecia od 1 Stycznia 1880	89	44	45	22	200	1.400
	12	2 oficyałów *a*) płaca po 1000 zł.	889	444	445	222	2.000	
		b) dodatek pięciolecia dla pierwszego oficyała z rocznych 150 złr. od 28 Października 1880	18	9	9	5	41	
		c) dodatek osobisty dla tegoż	71	35	36	17	159	2.200
	13	2 pisarzy stałych, płaca po 600 zł.	534	266	267	133	—	1.200
	14	Dozorca domu (oddział obłąkanych) *a*) płaca	—	—	—	400	400	
		b) wikt II. kl. po 16 zł. 66 ct. miesięcz.	—	—	—	200	200	600
	15	Woźny *a*) płaca	134	66	67	33	300	
		b) na ubior	22	11	11	6	50	
		c) dodatek osobisty	34	16	16	9	75	425
	16	Odźwierny *a*) płaca	67	33	33	17	150	
		b) wikt II. klasy po 16 zł. 66 ct. miesięcznie	89	44	45	22	200	
		c) na ubior	22	11	11	6	50	400
		Suma rubryki I.	12.026	4.048	4.408	3.805	—	24.287

Wydatki. Krajowy szpital

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem: Szczegół	Razem: Ogół
			Złote austryackie					
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**						
	17	Płace Sióstr miłosierdzia:						
		a) 1 Siostra przełożona, z rocznych 80 zł.	36	17	18	9	80	
		b) 14 Sióstr oddziałowych rocznie po 80 zł.	480	160	160	320	1.120	
		c) 1 Siostra wspólna, płaca 80 zł. .	36	17	18	9	80	1.280
	18	*a*) żywność tychże z dodatkami po 16 zł. miesięcznie	1.324	468	470	810	3.072	
		b) żywność 3 Sióstr miłosierdzia emerytek i 4 postulantek po 16 zł. miesięcznie	597	299	299	149	1.344	4.416
	19	Służba oddziałowa:						
		a) 4 posługaczów rocznie po 90 zł. .	—	—	—	360	360	
		b) 13 „ „ „ 64 „ .	640	—	192	—	832	
		c) 5 posługaczek „ „ 72 „ .	—	—	—	360	360	
		d) 18 „ „ „ 48 „ .	480	192	192	—	864	2.416
	20	Służba wspólna:						
		a) 1 odźwierny, płaca . . .	40	20	40	20	120	
		„ dodatek na ubior . .	20	10	20	10	60	
		b) 1 parobek do pomocy . . .	22	10	11	5	48	
		c) 1 do łazienek	—	—	40	20	60	
		d) 1 do korytarzy	43	21	—	—	64	
		e) 1 stolarz	67	33	33	17	150	
		f) 1 murarz	45	22	22	11	100	
		g) 2 grabarzów, rocznie po 64 zł. .	85	43	—	—	128	
		h) 5 stróżów „ „ 64 „ . .	128	64	85	43	320	
		i) 1 palacz do maszyny . . .	28	14	14	8	64	1.114
		k) 1 maszynista, płaca . . .	333	166	167	84	—	750
	21	Żywienie służby:						
		a) oddziałowej 40 miesięcznie po 14 zł. .	3.360	672	1.176	1.512	6.720	
		b) wspólnej 14 „ „ 14 „ .	1.064	532	504	252	2.352	9.072
	22	Dyurniści:						
		2 po 2 zł. dziennie, rocznie po 730 zł. .						
		3 „ 1 „ 50 ct. „ „ „ 548 „ .						
		1 „ 1 „ 25 „ „ „ „ 456 „ .	1.521	761	852	426	—	3.560
		Suma rubryki II. .	10.349	3.521	4.313	4.425	—	22.608

św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Poszczególnienie								
Liczba		Wydatki	Z funduszu oddziału:				Razem	
rubryki	pozycyi		I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Szczegół	Ogół
			Złote austryackie					
III.		**Substytucye**	—	—	—	—	—	—
IV.		**Pensye i emerytury.**						
	23	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu oddziału chorób wewnętrznych . .	250	—	—	—	—	250
	24	Świerzbińska Józefa, wdowa po zarządcy szpitalu św. Ducha	—	—	178	89	—	267
		Suma rubryki IV. .	250	—	178	89	—	517
V.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**						
	25	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu, na wychowanie nieletniej córki Zofii z rocznych 100 zł.	45	—	—	—	—	45
	26	Okońska Anastazya, była nadzorczyni chorych, po 20 ct. dziennie . . .	—	—	73	—	—	73
		Suma rubryki V. .	45	—	73	—	—	118
VI.		**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	—	—	—	—	—	—
VII.		**Remuneracye i zapomogi.**						
		A. Stałe.						
	27	Urzędnicy c. k. Kasy krakowskiej za sprawowanie czynności kasowych . .	45	22	22	11	—	100
		B. Niestałe.						
	28	Wsparcia przypadkowe i zastępstwa . .	300	100	200	100	—	700
		Suma rubryki VII. .	345	122	222	111	—	800

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem: Szczegół	Razem: Ogół
			Złote austryackie					
VIII.		**Koszta gospodarcze:**						
	29	Żywienie chorych:						
		a) zwykła strawa dla chorych i dodatki	22 000	3.500	7.000	4.500	37.000	
		b) 4 Siostry miłosierdzia zatrudnione w kuchni płaca po 80 zł.	142	71	71	36	320	
		c) wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami miesięcznie po 16 zł.	341	171	171	85	768	
		d) koszta utrzymania służby kuchennej i magazynu kuchennego, a mianowicie:						
		płaca dla 7 sług rocznie po 48 zł.	150	74	75	37	336	
		płaca dla 1 parobka rocznie	27	13	13	7	60	
		e) wikt dla tychże, miesięcznie po 14 zł.	597	299	299	149	1.344	
		f) drzewo do kuchni	1.000	400	400	200	2.000	
		g) naczynia i sprzęty kuchenne	80	20	50	30	180	
		h) pieczywo	2.500	370	1.880	1.100	5.850	
		i) piekarz, płaca	67	33	33	17	150	
		k) „ wikt miesięcznie po 14 zł.	75	37	37	19	168	
		l) 2 parobków w piekarni, płaca po 60 zł.	40	20	40	20	120	
		m) „ wikt miesięcznie po 14 zł.	150	74	75	37	336	
		n) drzewo do piekarni	100	25	60	35	220	
		o) wino dla chorych	2.500	200	350	150	3.200	52.052
	30	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika, po 50 ct. dziennie	—	11 000	—	—	—	11.000
	31	Wikt lekarza dyżurnego, z winem i pieczywem	206	103	—	—	—	309
	32	Opał	2.500	1.000	1.500	1.000	—	6.000
	33	Oświetlenie						
		a) olej, koks, nafta, świece, reparacye aparatu gazowego i inne	800	200	400	300	1.700	
		b) drzewo i węgle użyte do gazowni	120	40	80	60	300	
		c) gazownik, płaca	53	26	27	14	120	
		d) latarniarz	28	14	14	8	64	
		e) wikt dla powyższych, miesięcznie po 14 zł.	150	74	75	37	336	2.520
	34	Sprzęty gospodarcze, naprawa tychże i sprawienie nowych:						
		a) zwyczajne	100	100	100	50	350	
		b) nadzwyczajne	1.240	230	230	620	2.320	2.670
	35	Utrzymanie koni (jedna para):						
		a) siano, owies, słoma i t. p.	107	53	53	27	240	
		b) utrzymanie wozów, uprzęży i t. p.	133	66	67	34	300	
		c) fornal, płaca	28	14	14	8	64	
		d) „ wikt miesięcznie po 14 zł.	75	37	37	19	168	772
		Do przeniesienia	35.309	18.264	13.151	8.599	—	75.323

św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Poszczególnienie								
Liczba		Wydatki	Z funduszu oddziału:				Razem	
rubryki	pozycyi		I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Szczegół	Ogół
			Złote austryackie					
		Z przeniesienia .	35.309	18.264	13.151	8.599	—	75.323
	36	Utrzymanie ogrodu:						
		a) roboty ogrodowe, nasiona, opłocenie, sprzęty i inne potrzeby . . .	400	200	—	—	600	
		b) ogrodnik, płaca wraz z relutum na wikt miesięcznie po 30 zł.	160	80	80	40	360	960
	37	Utrzymanie pralni:						
		a) mydło, proszek, farbka, krochmal .	400	100	200	100	800	
		b) drzewo i węgle	450	100	200	100	850	
		c) 2 Siostry miłosierdzia zatrudnione w w pralni, płaca po 80 zł. rocznie .	71	36	36	17	160	
		d) wikt tychże z dodatkami, miesięcznie po 16 zł.	171	85	85	43	384	
		e) 12 praczek, rocznie po 48 zł. . .	256	128	128	64	576	
		f) „ „ wikt tychże miesięcznie po 14 zł.	896	448	448	224	2.016	
		g) 1 parobek do pralni, płaca . . .	27	13	13	7	60	
		h) „ wikt miesięcznie po 14 zł.	75	37	37	19	168	5.014
	38	Słoma do sienników	350	100	200	100	—	750
	39	Bielizna i odzież						
		a) reparacye i sprawienie nowej:						
		1) zwyczajne	800	100	300	100	1.300	
		2) nadzwyczajne	2.200	300	700	500	3.700	
		b) Siostra miłosierdzia zatrudniona w magazynie bielizny i pościeli, płaca . .	36	17	18	9	80	
		c) wikt tejże z dodatkami, miesięcznie po 16 zł.	85	43	43	21	192	
		d) 1 szwaczka płaca rocznie 48 zł. .	21	11	11	5	48	
		e) „ wikt tejże miesięcznie . po 14 zł. . . .	75	37	37	19	168	
		f) 1 „ po 30 ct. dziennie . .	40	20	20	10	90	
		g) „ wikt po 14 zł. miesięczn.	75	37	37	19	168	5.746
	40	Rozmaite drobne	100	50	100	50	—	300
		Suma rubryki VIII .	41.997	20.206	15.844	10.046	—	88.093

Wydatki. Krajowy szpital

P o s z c z e g ó l n i e n i e

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem Szczegół	Razem Ogół
			Złote austryackie					
IX.		**Koszta sanitarne.**						
	41	Lekarstwa	2.500	300	500	300	—	3.600
	42	Drzewo i węgle do apteki	49	24	25	12	—	110
	43	2 Sióstr miłosierdzia w aptece:						
		a) płaca rocznie 80 zł.	71	36	36	17	160	
		b) wikt z dodatkami po 16 zł. miesięcz.	171	85	85	43	384	
	44	1 parobek w aptece:						
		a) płaca	28	14	14	8	64	
		b) wikt po 14 zł. miesięcznie	75	37	37	19	168	776
	45	Na odczynniki chemikowi patologii	50	—	50	—	—	100
	46	Instrumenta chirurgiczne	160	50	60	30	300	
	47	Potrzeby sanitarne	1.550	150	200	100	2.000	2.300
	48	Koszta pogrzebowe Sióstr miłosierdzia i ubogich chorych	100	50	50	50	—	250
		Suma rubryki IX.	4.754	746	1.057	579	—	7.136
X.		**Koszta kancelaryjne.**						
	49	Druki, litografie, potrzeby do pisania i t. p.	400	200	200	100	—	900
XI.		**Koszta kapliczne.**						
	50	Zgromadzeniu Sióstr miłosierdzia wynagrodzenie za utrzymanie kościoła	166	84	100	50	—	400
XII.		**Utrzymanie budynków.**						
	51	Konserwacye i reparacye budynków szpitalnych	1.000	150	300	200	1.650	
	52	Asekuracya budynków	130	70	50	50	300	
	53	Kominiarze i straż ogniowa	80	40	40	20	180	
	54	Czyszczenie kanałów	300	150	250	150	850	2.980
	55	Wynagrodzenie za czynności techniczne	240	120	80	40	—	480
		Suma rubryki XII	1.750	530	720	460	—	3.460

św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Poszczególnienie								
Liczba		Wydatki	Z funduszu oddziału:				Razem	
rubryki	pozycyi		I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Szczegół	Ogół
			Złote austryackie					
XIII.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**						
	56	4% od kapitału 2 000 złp. ubezpieczonego na dobrach „Prądnik Czerwony“ na rzecz kościoła P. Maryi w Krakowie .	20	—	—	—	—	20
XIV.		**Zapisy.**						
	57	Zapis ś. p. biskupa Szembeka, na odprawienie mszy św. przez kapitułę krakowską	38	—	—	—	—	38
	58	Zapis ś. p. Wencla, na obdzielenie rekonwalescentów	38	—	—	—	—	38
	59	Zapis ś. p. ks. Gałeckiego i Klozowej na odprawienie mszy św. . . .	36	—	—	—	—	36
		Suma rubryki XIV. .	112	—	—	—	—	112
XV.		**Podatki i daniny.**						
		A. Z realności i dóbr:						
	60	Od realności szpitalnych	68	—	—	—	68	
	61	Z dóbr „Prądnik Czerwony“ . . .	625	—	—	—	625	
	62	„ „Krowodrza“	—	140	—	—	140	833
		B. Ekwiwalenta.						
	63	Od nieruchomego majątku szpitalnego .	12	—	—	—	12	
	64	Z dóbr „Prądnik Czerwony“ . . .	108	—	—	—	108	
	65	Z propinacyi w „Krowodrzy“ . . .	—	78	—	—	78	198
		C. Podatek dochodowy.						
		Z dóbr w Królestwie polskiem położonych:						
	66	Z dóbr „Tropiszów“ 459 złp. 16 gr. .	115	—	—	—	—	115
		D. Podatek dochodowy od prowizyj:						
	67	7% od prowizyj pobieranych od kapitałów hipotekowanych	12	1	1	1	—	15
		Suma rubryki XV. .	940	219	1	1	—	1.161

Wydatki. Krajowy szpital

Poszczególnienie								
Liczba		Wydatki	Z funduszu oddziału:				Razem	
rubryki	pozycyi		I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Szczegół	Ogół
			Złote austryackie					
XVI.	68	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** . .	150	—	—	—	—	150
XVII.		**Dyety i koszta podróży.**						
	69	Na podróże komisyjne w sprawach funduszu jako właściciela dóbr . . .	150	—	—	—	—	150
XVIII.		**Koszta utrzymania podrzutków.**						
	70	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś przed 29 Sierpnia 1873 . . .	—	5.000	—	—	—	5.000
	71	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś po 29 Sierpnia 1873	—	200	—	—	—	200
		Suma rubryki XVIII.	—	5.200	—	—	—	5.200
XIX.		**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**						
	72	Wynagrodzenie dla mamek po 15 ct. dziennie za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	200	—	—	—	200
XX.		**Zapomogi dla położnic.**						
	73	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic .	—	900	—	—	—	900
XXI.		**Rozmaite.**						
	74	Koszta sądowe, insercyjne, portorya i inne nieprzewidziane wydatki . . .	200	100	50	50	—	400

Poszczególnienie								
Liczba		Dochody	W funduszu oddziału:				Razem	
rubryki	pozycyi		I. chorych	II. położnic i pod rzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Szczegół	Ogół
			Złote austryackie					
I.		**Odsetki od kapitałów.**						
	1	Od papierów publicznych	—	—	—	—	—	—
	2	*Od kapitałów hipotekowanych na dobrach i realnościach:*						
		a) 4% od kapitału . . . 12.802 zł.	511	—	—	—	511	
		b) 5% „ „ . . . 4.000 „	200	—	—	—	200	
		c) 6% „ „ . . . 5.291 „	317	—	—	—	317	
		d) 5% „ „ . . . 600 „	30	—	—	—	30	
		e) 6% „ „ . . . 11.100 „	606	—	—	—	606	1.664
		f) 6% „ „ . . . 2.500 „	—	150	—	—	—	150
		g) 5% „ „ . . . 1.750 „	—	—	87	—	—	87
		h) 4% „ „ . . . 2.500 „ po potrąceniu podatku zwanego „Ofiarą“	—	—	—	80	—	80
	3	*Dochody z fundacyj.*						
		a) Ligęzy, od kapitału 6.250 zł. po potrąceniu podatku dochodowego . . .	262	—	—	—	262	
		b) Małeckiego od kapitału . . 337 zł.	17	—	—	—	17	
		c) Tarła . . . . 1.320 „	66	—	—	—	66	
		d) Dąbkowskiego . . . 4.600 „	195	—	—	—	195	
		e) Wencla . . . . 654 „	38	—	—	—	38	
		f) Klozowej (mszalna) . . 200 „	10	—	—	—	10	
		g) „ (szpitalna) . . 100 „	5	—	—	—	5	593
		h) Tarła . . . . 1.641 „	—	82	—	—	—	82
		i) Mszalnej . . . . 2.300 „	—	—	115	—	115	—
		k) Tarła . . . . 880 „	—	—	44	—	44	159
		l) „ . . . . 264 „	—	—	—	13	—	13
		Suma rubryki I.	2.257	232	246	93	—	2.828
II.		**Dochody z realności i dóbr.**						
	4	Czynsz dzierżawny z dóbr „Tropiszów“ w Królestwie polskiem 2.700 rbs. .	4.500	—	—	—	4.500	
	5	„ dzierżawny z dóbr „Prądnik Czerwony“	3.805	—	—	—	3.805	
	6	„ dzierżawny z folwarku „Przeginia Duchowna“	50	—	—	—	50	
	7	„ dzierżawny z realności w Krakowie pod l. 242—3 zwanej „Akademia“	75	—	—	—	75	
		Do przeniesienia .	8.430	—	—	—	8.430	—

Dochody. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Poszczególnienie								
Liczba		Dochody	W funduszu oddziału:				Razem	
rubryki	pozycyi		I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Szczegół	Ogół
			Złote austryackie					
		Z przeniesienia . .	8.430	—	—	—	8.430	—
II.	8	*a)* Dochód z ogrodu szpitalnego z rocznych 1.800 zł.	1.200	—	—	—	1.200	9.630
		b) Dochód z ogrodu szpitalnego z rocznych 1.800 zł.	—	600	—	—	600	
	9	Czynsz dzierżawny z propinacyi w „Krowodrzy“	—	1.027	—	—	1.027	1.627
		Suma rubryki II. .	9.630	1.627	—	—	—	11.257
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**						
	10	Z funduszu krajowego galicyjskiego . .	46.000	8.000	22.000	12.000	88.000	
	11	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	4.500	500	2.500	3.000	10.500	98.500
		Suma rubryki III. .	50.500	8.500	24.500	15.000	—	98.500
IV.	12	**Dochody rozmaite** . .	25	20	10	10	—	65

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu krajowego szpitala ś. Łazarza

w Krakowie

na rok

1890.

Krajowy szpital

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880			Uchwalono na rok 1879		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			złote					
I.	1—16	Płace i emolumenta etatowe	24.287	—	24.287	24.262	—	24.262
II.	17—22	Koszta utrzymania osób nieetatowych	22.608	—	22.608	31.845	—	31.845
III.	—	Substytucye	—	—	—	—	—	—
IV.	23—24	Pensye i emerytury	517	—	517	517	—	517
V.	25—26	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	118	—	118	173	—	173
VI.	—	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	—	—	—	—
VII.	27—28	Remuneracye i zapomogi	800	—	800	525	—	525
VIII.	29—40	Koszta gospodarcze	82.073	6.020	88.093	54.400	4.500	58.900
IX.	41—48	„ sanitarne	7.136	—	7.136	5.450	—	5.450
X.	49	„ kancelaryjne	900	—	900	950	—	950
XI.	50	„ kapliczne	400	—	400	400	—	400
XII.	51—55	„ utrzymanie budynków	3.460	—	3.460	3.680	—	3.680
XIII.	56	Odsetki od kapitałów dłużnych	20	—	20	20	—	20
XIV.	57—59	Zapisy	112	—	112	112	—	112
XV.	60—67	Podatki i daniny	1.161	—	1.161	1.193	—	1.193
XVI.	68	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi	150	—	150	150	—	150
XVII.	69	Dyety i koszta podróży	150	—	150	150	—	150
XVIII.	70—71	Koszta utrzymania podrzutków	5.200	—	5.200	7.500	—	7.500
XIX.	72	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	200	—	200	200	—	200
XX.	73	Zapomogi dla położnic	900	—	900	800	—	800
XXI.	74	Rozmaite	400	—	400	1.400	—	1.400
		Suma wydatków	150.592	6.020	156.612	133.727	4.500	138.227
		Dochody.						
I.	1—3	Odsetki od kapitałów	2.828	—	2.828	3.709	—	3.709
II.	4—9	Dochody z realności i dóbr	11.257	—	11.257	10.657	—	10.657
III.	10—11	Zwroty kosztów leczenia	98.500	—	98.500	91.000	—	91.000
IV.	12	Rozmaite dochody	65	—	65	65	—	65
		Suma dochodów	112.650	—	112.650	105.431	—	105.431

św. Łazarza w Krakowie.

na rok 1880 z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880				Ogółem na rok 1880		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
25	—	—	—	25	—	W porównaniu z budżetem na rok 1879. uchwalonym, preliminuje się na r. 1880 w wydatkach więcej o 18.385 zł. w dochodach więcej o . . 7.219 „ wynik zatem na rok 1880. jest niekorzystniejszy o kwotę . . . . 11.166 zł.
—	9.237	—	—	—	9.237	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	55	—	—	—	55	
—	—	—	—	—	—	
275	—	—	—	275	—	
27.673	—	1.520	—	29.193	—	
1.686	—	—	—	1.686	—	
—	50	—	—	—	50	
—	—	—	—	—	—	
—	220	—	—	—	220	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	32	—	—	—	32	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	2.300	—	—	—	2.300	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
100	—	—	—	100	—	
—	1.000	—	—	—	1.000	
29.759	12.894	1.520	—	31.279	12.894	
				18.385	—	
—	881	—	—	—	881	
600	—	—	—	600	—	
7.500	—	—	—	7.500	—	
—	—	—	—	—	—	
8.100	881	—	—	8.100	881	
				7.219	—	

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
I.	1—16	24.287 zł.	**Płace i emolumenta etatowe.**	18.542	24 262
	1	Dyrektor 1.900 zł.	Preliminuje się płacę i dodatek pięcioletni według nowego etatu płac, uchwalonego przez Wysoki Sejm na dniu 10. Października 1878.	1.676	1.900
	2	Prymaryusze 6.712 zł.	Na mocy powyższej uchwały, z pięcioleciem dla czwartego prymaryusza za czas od 9go Czerwca 1880. z rocznych 200 zł. w kwocie 112 zł.	4.999	6.483
	3	Profesor położnictwa 650 zł.		200	650
	4	Sekundaryusze I. klasy 3.600 zł.		2.365	3.600
	5	Sekundaryusze II. kl. 1.500 zł.		600 811	1.500
	6	Akuszerka 400 zł.	Na mocy powyższej uchwały, zgodnie z uchwalonemi kwotami na r. 1879.	399	400
	7	Aptekarz 1.000 zł.		999	1.000
	8	Prosektor 800 zł.		800	800
	9	Chemik patologii 700 zł.		649	700
	10	Kapelan 800 zł.		800	800
	11	Rządca 1.400 zł.	Na mocy powyższej uchwały, z dodatkiem pięcioletnim w kwocie 200 zł. a to w myśl ustawy z dnia 3. Stycznia 1874 §. 4 (ustęp 3).	2.499	1.200
	12	2 oficyałów 2.200 zł.	Na mocy powyższej uchwały, z opuszczeniem dodatku osobistego dla 2go oficyała — (w kwocie 200 zł.), który przy obsadzeniu nowego etatu z posady dotychczasowej usuniętym został. Dodatek osobisty dla pierwszego oficyała preliminuje się w zmniejszonej kwocie, z powodu dodania pięcioletnia należącego się temuż od 23. Września 1880. w kwocie 41 zł. (L. W. 22702/1875).	2.069	2.400

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
I.	13	2 pisarzy stałych 1.200 zł.	Na mocy powyższej uchwały — z wypuszczeniem dodatku osobistego dla dawnego kancelisty szpitalu św. Łazarza (w kwocie 270 zł.) z powodu posunięcia tegoż z awansem na posadę 2go oficyała.	1.200	1.470
	14	Dozorca domu (oddz. obłąkanych) 600 zł.	Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10 Października 1878 — z dodatkiem na wikt dla dozorcy domu tudzież odźwiernego po 33 zł. rocznie więcej jak na r. 1879 — a to na podstawie wniesionego do L. W. 3514/1879 przedstawienia Dyrekcyi, by funkcyonaryuszom tym — podobnież jak w innych zakładach ze służbą tej kategoryi się praktykuje, przyznać wikt nieco lepszy jak służbie niższej.	—	567
	15	Woźny 425 zł.		870	425
	16	Odźwierny 400 zł.		—	367
II.	17—22 17	22.608 zł. Siostry Miłosierdzia	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**	37.818	31.845
		a) Przełożona Sióstr Miłosierdzia 80 zł.	Płace Sióstr miłosierdzia preliminuje się na mocy kontraktu zawartego do L. W. 14226/1874.	80	80
		b) 14 Sióstr oddziałowych 1.120 zł.	Ilość Sióstr oddziałowych zmniejszono o 3 dla spodziewanego zmniejszenia potrzeby obsługi oddziałowej przy nastąpić mającej wspólnej administracyi oddziałów, a to na podstawie projektu budżetu nadesłanego przez Dyrekcyę szpitali do L. W. 3514/1879.	1.360	1.360
		c) 1 Siostra wspólna 80 zł.	Ilość Sióstr wspólnych pozostawiono jak na rok 1879 z tą tylko odmianą, że zalicza się takowe na właściwe działy gospodarcze gdzie są zatrudnione, a mianowicie na rubrykę niniejszą jak poz. 17 a. i 17 c. dwie, na Rub. VIII. poz. 29 b. c. poz. 37 c. d. i poz. 39 b. c. siedm, i w końcu na rubr. IX. poz. 43 a. i b. dwie, razem 11 Sióstr miłosierdzia.	80	80
	18	*a)* Żywność z dodatkami dla tychże 3.072 zł.	Preliminuje się wikt dla powyższych po 16 zł. miesięcznie a zatem o 70 ct. miesięcznie dla każdej osoby drożej jak na r. 1879 a to na podstawie przeciętnej wynikłości z r. 1877.	3.855	3.155
		b) Żywność z dodatkami dla 3 emerytek i 4 postulantek 1.344 zł.		1.519	1.285

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
II.	19	Służba oddziałowa 2 416 zł. *a)* 4 posługaczów po 90 zł. — 360 zł. *b)* 13 posługaczów po 64 zł. — 832 zł. *c)* 5 posługaczek po 72 zł. — 360 zł. *d)* 18 posługaczek po 48 zł. — 864 zł.	Z powodu ciągle wzrastającej ilości chorych preliminuje się na oddział I większą ilość służby a to: 2 posługaczy po . . . . 64 zł. 3 posługaczki po . . . . 48 „ zgodnie z proponowaną ilością przez Dyrekcyę szpitalu, — z pozostawieniem jednak wysokości rocznego wynagrodzenia jak na rok 1879.	2.240	2.144
	20	Służba wspólna 1.114 zł.			
		a) Odźwierny płaca 120 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwalonemi kwotami na rok 1879. z wypuszczeniem tej służby wspólnej, która w Rubr. VIII. i IX. jest umieszczoną a którą zarachowuje się tamże z powodu, iż na tych oddziałach gospodarczych jest zatrudnioną i koszt takowych stanowi. Patrz Rub. VIII. poz. 29 d. e. i. k. l. m. poz. 33. b. c. d. poz. 35 c. d. poz. 36 b. poz. 37 e. f. g. h. poz. 39 d. i. Rub. IX. poz. 44 a. b.	240	120
		Odźwierny dodatek na ubiór 60 zł.		60	60
		b) 1 parobek do pomocy 48 zł.		48	48
		c) 1 parobek do łazienek 60 zł.		60	60
		d) 1 parobek do korytarzy 64 zł.		48	64
		e) 1 stolarz 150 zł.	W skutek przedstawienia Dyrekcyi szpitalu, że za dotychczasowe wynagrodzenie dobrych rzemieślników pozyskać nie można, preliminuje się zwiększoną płacę jak na r. 1879 — dla stolarza o 30 zł. zaś dla murarza o 20 zł. (L W. 3514/1879)	120	150
		f 1 murarz 100 zł.		80	80
		2 grabarzów po 64 zł.	Preliminuje się jak na r. 1879.	128	128
		h) 5 stróżów po 64 zł.		320	320

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
II.		*i*) Palacz do maszyny 64 zł.	W skutek nowo zaprowadzonej machiny parowej w budynku gospodarczym okazała się konieczna potrzeba przyjęcia jednego palacza i 1 maszynisty (L. W. 59387 i 52633/1878.	—	—
		k) 1 maszynista 750 zł.		—	
	21	Żywienie służby:			
		a) oddziałowej 40 — 6.720 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę obliczoną na podstawie przeciętnych wynikłości obu szpitali z r. 1877.	6.902	5.833
		b) wspólnej 14 — 2.352 zł.	Wynikłość z r. 1877 wstawiona z wyłączeniem służby zarachowanej w rubr. VIII. i IX. jak wyżej przy płacach poszczególniono.	2 567	2.996
		po 14 zł. miesięcznie			
	22	Dyurniści:			
		2 po 2 zł. dziennie	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną kwotą na rok 1879.	1.383	
		3 „ 1 zł. 50 ct. „		1.642	3.560
		1 „ 1 „ 25 „ „		406	
		3.560 zł.			
III.			**Substytucye.**		
			Nic się nie preliminuje.	—	—
IV.	23—24	517 zł.	**Pensye i emerytury.**	1.849	517
	23	Bobrzyńska Zofia rocznie 250 zł.	Pobiera pensyę na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 2 Lutego 1872 L. W. 1368 i 20836/1872.	249	250
	24	Swierzbińska Józefa rocznie 267 zł.	Preliminuje się na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 25 Czerwca 1878 L. W. 34051 1878 zgodnie z uchwaloną na rok 1879 kwotą.	—	267

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
V.	25—26	118 zł.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**	173	173
	25	Bobrzyńska Zofia 45 zł.	Preliminuje się na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 6 Grudnia 1872 i rozporz. Wydz. kraj. do L. W. 22173/1872 — tylko do 11 Czerwca 1880 jako dnia ukończenia ośmnastego roku życia.	99	100
	26	Okońska Anastazya rocznie 73 zł.	Na mocy rozporz. ministr. spraw wewnętrznych z dnia 5 Lipca 1860 l. 21057/1860 i byłego Rządu krajowego w Krakowie z dnia 7 Sierpnia 1860 l. 20480/1860	73	73
VI.			**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.**		
			Nic się nie preliminuje.	—	—
VII.	27—28	800 zł.	**Remuneracye i zapomogi.**	1.399	525
		A Stałe.			
	27	Urzędnicy c. k. kasy krakowskiej 100 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879 uchwaloną kwotę — z rozłożeniem wydatku wedle stałego dzielnika na cztery oddziały.	100	100
		B. Niestałe.			
	28	Wsparcia przypadkowe i zastępstwa 700 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę na podstawie wynikłości z r. 1877 w zaokrąglonej połowie, która co najmniej okaże się nieuniknioną, zwłaszcza że oprócz zwykłego remunerowania i zapomożenia odszczególniających się funkcyonaryuszów, wydarzają się częste wypadki zastępstw z powodu urlopów i chorób, na które to cele nic nie preliminuje się w Rub. III.	1.299	425

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.	29—40	88.093 zł.	**Koszta gospodarcze.**	77.344	58.900
		a) zwykła strawa i dodatki 37.000 zł.	Wynikłość z roku 1877 wynosiła: w oddziale I. II. III. IV. w ogóle 27.274 zł. 4.087 zł. 9.357 zł. 5.746 zł.		
	29	Żywienie chorych:	od tego odtrąca się wydatki na wino i pieczywo (poz. h. o.) . 5.000 „ 570 „ 2.230 „ 1.250 „ pozostaje 22.273 zł. 3.517 zł. 7.127 zł. 4.495 zł. i preliminuje się na tej podstawie potrzebę w zaokrągleniu w oddziale: I. II. III. IV. 22.000 zł. 3.500 zł. 7.000 zł. 4.500 zł. Ze względu na spodziewane zniżenie cen wiktuałów nie preliminuje się kwot wyższych, chociaż ilość chorych ciągle się wzmaga. Ilość dni pielęgnowania wynosiła w roku 1875 w oddziale: I. II. III. IV. razem dni 54.588 16.006 28.473 18.058 117.130 w roku 1876: 61.075 11.723 23.616 16.609 113.022 w roku 1877: 71.199 10.825 28.081 16.295 126.400 W roku 1879 liczba ta znacznie się zwiększy, ponieważ do L. W. 1136 i 26380/1878 na wniosek Dyrekcyi pozwolone na pomnożenie o 50 łóżek. Gdyby zatem nie osiągnięto zniżenia cen wiktuałów, kwota preliminowana 37.000 zł. okaże się nie wystarczającą, bo 50 łóżek na 360 dni licząc przyczynia 18.000 dni żywienia, co po 28 ct. licząc wynosi 5.040 zł. Podobnież obliczono pozycye 29 lit. h. o. i t. p. co do pieczywa, wina i t. d.	46.644	39.100
		b) 4 Siostry Miłosier. zatrudnione w kuchni, płaca po 80 zł. — 320 zł.		320	320
		c) Żywność dla tychże po 16 zł. miesięcznie — 768 zł.	Patrz wyjaśnienia Rubr. II. poz. 17 i 18.	869	722

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.	29	*d*) Służba kuchenna i magazynu kuchennego: 7 sług po 48 zł. — 336 zł. 1 parobek 60 zł.	Preliminuje się o 1 sługę w kuchni mniej jak na r. 1879 z powodu nastąpić mającego złączenia obu szpitali a to w myśl wniosku Dyrekcyi do L. 3514/1879.	384 60	384 60
		e) Żywność dla tychże po 14 zł. miesięcznie 1.344 zł.	Preliminuje się na podstawie przeciętnego kosztu z r. 1877 jak przy Rub. II. poz. 21.	1.731	1.499
		f) Drzewo do kuchni 2.000 zł.	Potrzeba drzewa dla kuchni wynosiła na oddziałach I. II. III. IV. w r. 1877 1.108 zł. 554 zł. 434 zł. 217 zł. preliminuje się zatem z uwagi, że przy wspólnej kuchni oddziałów nieco drzewa się oszczędzi, prawdopodobną zmniejszoną potrzebę w zaokrągleniu na podstawie powyższych wyników a to: na oddział I. . . . . 1000 zł. „ II. . . . . 400 „ „ III. . . . . 400 „ „ IV. . . . . 200 „ razem jak obok . 2.000 zł	2.314	—
		g) Naczynia i sprzęty kuchenne 180 zł. *h*) Pieczywo 5.850 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę obliczoną przez Dyrekcyę szpitalu (L. W. 3514/1879). wedle którego to obliczenia na podstawie trzyletnich wyników naczynia i sprzęty kuchenne kosztowały w r. 1876 . . . . 122 zł. 1877 . . . . 198 „ 1878 . . . . 187 „ razem . . 507 zł. przeciętnie . 169 „ w zaokrągleniu z uwzględnieniem większej potrzeby jak obok 180 zł. Trzyletnie wyniki kosztów pieczywa wynosiły w powyższych latach na oddziale I. . . . . 7.513 zł. „ „ II. . . . . 1.130 „ „ „ III. . . . . 5.824 „ „ „ IV. . . . . 3 405 „ razem . 17.872 zł. przeciętnie . 5.957 „ preliminuje się jednak zaokrągloną zmniejszoną kwotę w myśl wniosku Dyrekcyi jak obok 5.850 zł. z uwagi na wspólną piekarnię, chociaż z drugiej strony na wzmagającą się ilość chorych także się reflektuje.	— —	— —

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.	29	*i)* Piekarz, płaca 150 zł.	Preliminuje się o 30 zł. rocznie więcej jak na r. 1879 z powodu zwiększonej czynności piekarza przy nastąpić mającem złączeniu obu szpitali, a to w myśl wniosku Dyrekcyi do L. W. 3514/1879 uzasadnionym słusznie, iż za dotychczasowe wynagrodzenie zdolnego piekarza pozyskać by nie mogła.	120	120
		k) Wikt miesięcznie po 14 zł. — 168 zł.	Preliminuje się na podstawie przeciętnego kosztu żywienia służby z r. 1877 jak na Rub. II.	192	167
		l) 2 parobków w piekarni po 60 zł. 120 zł.	Z powodu złączenia obu szpitali, okaże się potrzeba przyjęcia drugiego parobka do piekarni, dotychczas bowiem dostarczano pieczywo do szpitalu św. Ducha w drodze przedsiębiorstwa.	60	60
		m) Wikt dla tychże po 14 zł. miesięcznie — 336 zł.	Preliminuje się na podstawie przeciętnego kosztu żywienia służby z r. 1877 jak w Rub. II.	192	167
		n) Drzewo do piekarni 220 zł.	Preliminuje się rzeczywistą potrzebę obliczoną przez Dyrekcyę szpitalu (L. W. 3514/1879) na podstawie trzyletniego przecięcia, które co do kosztów wina wynosi jak następuje:	—	—
		o) Wino dla chorych 3.200 zł.	Na oddziale I. od r. 1876 do r. 1878 8.796 zł. „ II. „ „ 532 „ „ III. „ „ 1.143 „ „ IV. „ „ 408 „ razem . . 10.879 zł. przeciętnie . 3.626 „ preliminuje się jednak z powodu zarządzonych oszczędności do L. W. 40077/1878 zmniejszoną potrzebę w myśl wniosku Dyrekcyi jak obok 3.200 zł.	—	—
	30	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika 11.000 zł.	Wynikłość: z r. 1877. 22.098 dni po 50 ct. = 11.049 zł. „ 1878. 21.437 „ „ = 10.718 „ razem 21.767 zł. przeciętnie 10.883 „ preliminuje się w zaokrągleniu prawdopodobną potrzebę w kwocie 11.000 zł. Wydatek ten ponosi w całości oddział II.	11.049	—

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.	31	Wikt dla lekarza dyżurnego — 309 zł.	Wynikłość z r. 1877. wynosiła 308 zł. 92 ct. preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 309 zł.	308	304
	32	Opał 6.000 zł.	Opał kosztował w r. 1877. w oddziałach: I. II. III. IV. Razem 2.597 zł. 1.298 zł. 1.528 zł. 764 zł. 6.187 zł. Preliminuje się w zaokrągleniu w myśl wniosku Dyrekcyi zmniejszone kwoty z wyjątkiem oddziału IV. pomieścić się mającego w nowozbudowanym pawilonie, a mianowicie: na oddział I. . . . . 2.500 zł. „ II. . . . . 1.000 „ „ III. . . . . 1.500 „ „ IV. . . . . 1.000 „ Razem 6.000 zł. która to potrzeba okaże się tem pewniej nieuniknioną, o ile że do opalenia przybędzie cały dom administracyjny z mieszkaniem dyrektora i rządcy tudzież mieszkanie maszynisty i domu ekonomicznego, jakoteż maszyny parowej potrzebującej codziennie kilkanaście cetnarów węgla.	6.187	8.700
	33	*a)* Oświetlenie. olej, koks, nafta, świece i inne 1.700 zł. *b)* Drzewo i węgle użyte do gazowni 300 zł.	Oświetlenie obu szpitali kosztowało w roku 1877 kwotę 1.328 zł. Z powodu złączenia obu szpitali oświetlać się mających gazem, który jest znacznie droższym od zwykłego oświetlenia, nadto z przyczyny nowo przybyłych budynków — preliminuje się prawdopodobną zwiększoną potrzebę na r. 1880. w kwocie 2 000 zł.	1.328	1.900
		c) Gazownik, płaca 120 zł.	Na mocy rozporz. Wydz. kraj. z dnia 31 Grudnia 1878 L. W. 59387/1878 przyjęto nowego gazownika po 10 zł. miesięcznie.	240	240
		d) Lampiarz. płaca 64 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną kwotą na r. 1879.	64	64
		e) Wikt dla tychże po 14 zł. miesięcznie 336 zł.	Preliminuje się na podstawie wynikłości przeciętnego kosztu żywienia służby 1877 jak w Rub. II.	423	407

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.	34	Sprzęty gospodarcze, naprawa tychże i sprawienie nowych.		1.136	
		a) zwyczajne 350 zł.	Preliminuje się kwotę na r. 1879. uchwaloną.		350
		b) nadzwyczajne 2.320 zł.	W skutek przeniesienia oddziału III. i IV. do nowowybudowanych pawilonów, wymagających stosownego urządzenia i spodziewanej większej ilości chorych, preliminuje się na sprawienie nowych sprzętów — zgodnie z wykazaną potrzebą przez Dyrekcyę szpitalu (L. W. 3514/1879) a to na oddział I. kwotę . . . 1.240 zł. „ II. „ . . . . 230 „ „ III. „ . . . . 230 „ „ IV. „ . . . . 620 „ razem . 2.320 zł.		1.050
	35	Utrzymanie 1 pary koni 772 zł.		355	300
				—	—
		a) Siano, owies, słoma 240 zł. *b)* utrzymanie wozów, uprzęży i t. p. 300 zł.	Wydatek w r. 1877. wynosił 355 zł. 85 ct. Preliminuje się jednak prawdopodobną potrzebę w kwocie 540 zł. wykazaną przez Dyrekcyę szpitali do L. W. 3514/1879 zatem więcej, z powodu, iż zachodzi konieczność sprawienia nowych wozów.	—	—
		c) fornal płaca 64 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną na r. 1879 kwotą.	64	64
		d) wikt miesięcznie po 14 zł. — 168 zł.	Preliminuje się na podstawie przeciętnej wynikłości kosztów żywienia służby z r. 1877.	192	167
	36	Utrzymanie ogrodu.		551	700
		a) roboty ogrodowe, sprzęty i t. p. 600 zł.	Utrzymanie ogrodu kosztowało w r. 1877 551 zł. 45 ct. preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 600 zł., która do utrzymania ogrodu dla wspólnego użytku oddziałów jest co najmniej potrzebną.		

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.	36	*b)* ogrodnik, płaca wraz z relutum na wikt 360 zł.	Na mocy rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 28. Stycznia 1879. L. W. 3515/1879), w skutek którego przyjęto nowego ogrodnika za wynagrodzeniem po 30 zł. miesięcznie.	80 192	80 167
	37	Utrzymanie pralni. *a)* Mydło, proszek, farbka, krochmal 800 zł. *b)* Drzewo i węgle 850 zł.	Ponieważ pranie bielizny odbywać się będzie za pomocą pary — przeto preliminuje się zwiększony wydatek, obliczony wedle rzeczywistej potrzeby przez Dyrekcyę szpitalu. (L. W. 3514/1879). Natomiast zmniejszono ilość praczek o 4 preliminowanych dawniej na oddziały III. i IV. (Patrz pozycye pod *e)* tej samej rubryki.)	840 — —	1.000 — —
		c) 2 Siostry miłosierdzia zatrudnione w pralni, płaca 160 zł.	Na mocy kontraktu zawartego do L. W. 14226/1874 po 80 zł. rocznie.	160	160
		d) Wikt tychże z dodatkami 384 zł.	Preliminuje się na podstawie przeciętnych wynikłości z r. 1877 po 16 zł. miesięcznie jak w rubr. II.	435	361
		e) 12 praczek po 48 zł. — 576 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną kwotą na rok 1879. z opuszczeniem w myśl wniosku Dyrekcyi czterech praczek III. i IV. oddziału.	805	936
		f) Wikt tychże 2.016 zł.	Preliminuje się na podstawie przeciętnych kosztów z r. 1877 po 14 zł. miesięcznie na jedną osobę — jak w rubr. II.	3.072	1.999
		g) 1 parobek 60 zł.	Preliminuje się kwotę na rok 1879 uchwaloną.	60	60
		h) Wikt tegoż 168 zł.	Na podstawie przeciętnych kosztów z r. 1877. po 14 zł. miesięcznie.	192	167

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.	38	Słoma do sienników 750 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną na r. 1879 kwotą.	730	750
	39	Bielizna i odzież.	Wynikłość wynosiła w oddziałach:	6.277	—
		a) Reparacya i sprawienie nowej:	I. II. III. IV. w r. 1875 4.731 zł. 489 zł. 1.404 zł. 212 zł. „ 1876 1.979 „ 227 „ 67 „ 36 „	—	1.300
		1.) zwyczajne 1 300 zł.	„ 1877 2.863 „ 528 „ 1.504 „ 1.381 „ razem 9.573 zł. 1.244 zł. 2.975 zł. 1.629 zł. przeciętnie 3.191 „ 414 „ 991 „ 543 „	—	3.450
		2.) nadzwyczajne 3.700 zł.	preliminuje w stosunku do przeciętnych wynikłości prawdopodobną potrzebę w zaokrągieniu: w oddziale I. II. III. IV. 1) zwyczajne 800 zł. 100 zł. 300 zł. 100 zł. 2) nadzwycz. 2.200 „ 300 „ 700 „ 500 „		
		b) Siostra miłosierdzia w magazynie bielizny płaca 80 zł.	Na mocy kontraktu zawartego do L. W. 14226/1874.	80	80
		c) Wikt tejże z dodatkami 192 zł.	Na podstawie przeciętnych kosztów wiktu z roku 1877. po 16 zł. miesięcznie.	217	180
		d) 1 szwaczka rocznie 48 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną kwotą na r. 1879.	48	48
		e) Wikt tejże 168 zł.	Na podstawie wynikłości przeciętnej z r. 1877. po 14 zł. miesięcznie.	192	167
		f) 1 szwaczka po 30 ct. dziennie 90 zł.	Preliminuje się kwotę na rok 1879 uchwaloną.	90	90
		g) Wikt miesięcznie po 14 zł. — 168 zł.	Wedle przeciętnego kosztu wiktu służby wspólnej jak przy rubr. II.	192	167

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
VIII.	40	Rozmaite drobne 300 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę zgodnie z uchwalonemi kwotami na r. 1879.	109	300
IX.	41—48	7.136 zł.	**Koszta sanitarne.**	6.578	5.450
	41	Lekarstwa 3.600 zł.	Wydatki wynosiły w oddziałach:	4.042	3.600

	I.	II.	III.	IV.
w r. 1875	1.705 zł.	248 zł.	249 zł.	296 zł.
„ 1876	3.103 „	398 „	480 „	309 „
„ 1877	2.296 „	384 „	872 „	488 „
razem	7.104 zł.	1.030 zł.	1.601 zł.	1.093 zł.
przeciętnie	2.368 „	343 „	533 „	364 „

preliminuje się w zaokrągleniu zgodnie z uchwalonemi kwotami na r. 1879 a to:

w oddziale	I.	2.500 zł.
„	II.	300 „
„	III.	500 „
„	IV.	300 „

	42	Drzewo i węgle do apteki 110 zł.	Wydatek w r. 1877. wynosił 104 zł. preliminuje się w zaokrągleniu prawdopodobną potrzebę w kwocie 110 zł.	—	—
	43	2 Sióstr miłosierdzia w aptece.	Na mocy kontraktu zawartego do L. W. 14226/1874.		
		a) płaca 160 zł.		160	160
		b) wikt z dodatkami 384 zł.	Na podstawie przeciętnego kosztu wiktu z r. 1877 po 16 zł. miesięcznie, jak w rubr. II.	434	361
	44	1 parobek w aptece.			
		a) płaca 64 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną kwotą na r. 1879.	64	64
		b) wikt tegoż 168 zł.	Na podstawie przeciętnego kosztu wiktu z r. 1877. po 14 zł. miesięcznie, jak w rubr. II.	192	167
	45	Na odczynniki chemikowi potologii 100 zł.	Na mocy rozporz. Wydziału krajowego do l. 9468/1878 — zgodnie z uchwaloną na r. 1879 kwotą.	100	100

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
IX.	46	Instrumenta chirurgiczne 300 zł.	Wydatek w r. 1877. wynosił 305 zł. 16 ct. Preliminuje się prawdopodobną potrzebę obliczoną przez Dyrekcyę szpitalu do L. W. 3514/1879 a to w oddziale I. kwotę . . . 160 zł. „ II. „ . . . 50 „ „ III. „ . . . 60 „ „ IV. „ . . . 30 „ razem . 300 zł.	305	
	47	Potrzeby sanitarne 2.000 zł.	Wydatek w roku 1877. wynosił: w oddziale I. II. III. IV. 1.599 zł. 122 zł. 157 zł. 79 zł. Preliminuje się w stosunku do wynikłości powyższej, z uwzględnieniem wzmagającej się ilości chorych, prawdopodobną potrzebę a to: na oddział I. kwotę . . . 1.550 zł. „ II. „ . . . 150 „ „ III. „ . . . 200 „ „ IV. „ . . . 100 „ razem . 2.000 zł.	1.959	1.500
	48	Koszta pogrzebowe 250 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną kwotą na rok 1879.	171	250
X.	49	900 zł.	**Koszta kancelaryjne.**		
	49	Druki, litografie, potrzeby do pisania i t. p. 900 zł.	Wydatek wynosił w oddziałach: I. II. III. IV. w r. 1875 439 zł. 212 zł. 238 zł. 120 zł. „ 1876 473 „ 223 „ 234 „ 113 „ „ 1877 382 „ 191 „ 93 „ 42 „ razem 1.294 zł. 626 „ 565 „ 275 „ przeciętnie 431 „ 208 „ 155 „ 91 „ Preliminuje się w zaokrągleniu zgodnie z wykazaną potrzebą przez Dyrekcyę szpitalu: w oddziale I. II. III. IV. kwotę 400 zł. 200 zł. 200 zł. 100 zł.	708	950

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
XI.		400 zł.	**Koszta kapliczne.**		
	50	Zgromadzeniu S. Miłosierdzia, za utrzymanie kościoła 400 zł.	Na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 15 Stycznia 1876 L. 393.	400	400
XII.	51—55	3.460 zł.	**Utrzymanie budynków.**	2893	3680
	51	Konserwacya i reparacya budynków 1.650 zł.	Preliminuje się w stosunku do wydatku z r. 1877, który wynosił razem 2.413 zł. prawdopodobną potrzebę a to: w oddziale I. II. III. IV. kwotę 1.000 zł. 150 zł. 300 zł. 200 zł. w zmniejszonych kwotach z powodu iż nowozbudowany gmach szpitalny nie będzie wymagał znaczniejszych reparacyj.	2.413	
	52	Asekuracya 300 zł.	Preliminuje się na podstawie rzeczywistej wynikłości z r. 1878.	—	3.200
	53	Kominiarze i straż ogniowa 180 zł.	Preliminuje się w stosunku do wynikłości rzeczywistej z r. 1878 wedle stałego dzielnika — na pojedyńcze oddziały przypadające wydatki.	—	
	54	Czyszczenie kanałów 850 zł.		—	
	55	Wynagrodzenie za czynności techniczne 480 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną kwotą na rok 1879.	480	480
XIII.		20 zł.	**Odsetki od kapitałów dłużnych.**	—	20
	56	4 % od kapitału 2.000 złp. ubezpieczonego na dobrach „Prądnik Czerwony“. 20 zł.	Na mocy rozporządzenia byłego c. k. krajowego Rządu w Krakowie z dnia 1 Lipca 1859. l. 19.226. Wydatek ten ponosi oddział I. w całości.		

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
XIV.	57—59	112 zł.	**Zapisy.**	111	112
	57	śp. Szembeka, na odprawienie mszy św. 38 zł.	Na mocy rozporządzenia b. Senatu Rzeczypospolitej krakowskiej z dnia 30. Grudnia 1840. L. 1327.	37	38
	58	śp. Wencla, na obdzielenie rekonwalescentów 38 zł.	Na mocy aktu fundacyjnego, tudzież rozporządzenia Wydziału krajowego do L. 21083/1876. (Patrz dochody rubr. I. poz. 3. l. e.)	38	38
	59	śp. ks. Gałeckiego i Klozowej, na odprawienie mszy św. 36 zł.	Na mocy aktów fundacyjnych i rozporządzenia Wydziału krajowego do L. 631/1877. (Patrz dochody rubr. I. poz. 3. l. f.) Wydatki powyższe ponosi oddział I. w całości.	36	36
XV.	60—67	1.161 zł.	**Podatki i daniny.**	1.346	1.193
		A. *Z realności i dóbr.*		67	63
	60	Od realności szpitalnych 68 zł.		624	625
	61	Z dóbr „Prądnik Czerwony“ 625 zł.	Preliminuje się prawdopodobne kwoty, jakie na podstawie wykazów przez c. k. Urząd podatkowy w Krakowie sporządzonych w r. 1878. zapłacono.	140	154
	62	Z dóbr „Krowodrza“ 140 zł.			
		B. Ekwiwalenta.		11	12
	63	Od nieruchomego majątku szpitalnego 12 zł.			
	64	Z dóbr „Prądnik Czerwony“ 108 zł.		107	108
	65	Z propinacyi w „Krowodrzy“ 78 zł.		77	78

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
XV.		*C.* Podatek dochodowy			
	66	Z dóbr „Tropiszów“ 115 zł.	Na mocy kontraktu z dnia 29. Lipca 1873. przy L. W. 12071/1870 zawartego.	—	115
	67	Od kapitałów hipotekowanych 15 zł.	Na mocy ustawy finansowej z dnia 26go Czerwca 1868. (dz. ust. minist. finansów N. 24 z r. 1868) — podatek w stosunku do dochodów z odsetków od kapitałów czynnych.	—	38
XVI.		150 zł.	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.**		
	68	Wydatki z prawa patronatu i t. p. 150 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną kwotą na rok 1879.	358	150
XVII.		150 zł.	**Dyety i koszta podróży.**		
	69	Na podróże komisyjne w sprawach funduszu 150 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę jak na r. 1879.	55	150
XVIII.	70—71	5.200 zł.	**Koszta utrzymania podrzutków.**	8.544	7.500
	70	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś przed 29/8 1873. 5.000 zł.	Wydatek w r. 1876 wynosił . . 11.099 zł. 1877 „ . . 8.440 „ 1878 „ . . 6.215 „ Z powodu ciągłego ubytku podrzutków ze zakładu, preliminuje się prawdopodobną potrzebę w kwocie 5.000 zł.	8.440	7.400
	71	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś po 29/8 1873. 200 zł.	Wydatek w r. 1877. wynosił 103 zł. 58 ct. preliminuje się zgodnie z potrzebą wykazaną przez Dyrekcyę szpitalu w kwocie 200 zł.	103	100
XIX.		200 zł.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**		
	72	Wynagrodzenie dla mamek po 15 ct. dziennie 200 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną kwotą na r. 1879.	138	200

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
XX.			**Zapomogi dla położnic.**		
	73	900 zł.	Wydatek w r. 1876 . . . . 842 zł. „ 1877 . . . . 930 „ „ 1878 . . . . 896 „ razem . 2.668 zł. przeciętnie . 889 „ preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 900 zł.	930	800
XXI.	74	400 zł.	**Rozmaite.** Wydatek w r. 1877. wynosił 218 zł. 94 ct., preliminuje się prawdopodobną potrzebę a to: na oddział I. kwotę . . . 200 zł. „ II. „ . . . 100 „ „ III. „ . . . 50 „ „ IV. „ . . . 50 „	218	1.400

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
I.	1—3	2.828 zł.	**Odsetki od kapitałów.**	16.174	3.709
	1	Od papierów publicznych. —	Kapitały funduszów szpitali krakowskich przeznaczył Wys. Sejm uchwałą z dnia 17. Października 1871. i z dnia 30. Września 1878. na budowę szpitalu w Krakowie — ponieważ takowe już w r. 1878. sprzedane zostały — przeto żadnego dochodu się nie preliminuje.	8 823	—
	2	Od kapitałów hipotekowanych 1 981 zł.	Preliminuje się rzeczywisty dochód, jaki pojedyncze kapitały przynoszą.	6.733	2.862
	3 a—l.	Dochody z fundacyj 847 zł.	Preliminuje się rzeczywiste dochody od kapitałów, które w moc aktów fundacyjnych z ogólnego majątku szpitalnego wydzielone zostały; zgodnie z kwotami uchwalonemi na r. 1879.	617	847
II.	4—9	11.257 zł.	**Dochody z realności i dóbr.**	11.823	10.657
	4	Czynsz dzierżawny z dóbr „Tropiszów“ 4.500 zł.	Preliminuje się na podstawie kontraktu zawartego do L. W. 12.071/1873 (dzierżawa trwa do 23 Czerwca 1885).	4.538	4.500
	5	Czynsz dzierżawny z dóbr „Prądnik Czerwony“ 3.805 zł.	Na mocy kontraktu zawartego do L. W. 19573/1874. (dzierżawa trwa do 23. Czerwca 1887).	3.805	3.805
	6	Czynsz z folwarku „Przeginia Duchowna“ 50 zł.	Preliminuje się na mocy rozporządzenia b. krakowskiej Rady administracyjnej z dnia 27. Sierpnia 1850. L. 4873.	100	50
	7	Czynsz z realności w Krakowie pod l. 242—3 zwanej „Akademią“ 75 zł.		75	75

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
II.	8 a. b.	Dochód z ogrodu szpitalnego 1.800 zł.	Dochód w r. 1875 wynosił . . 170 zł. „ 1876 „ . . 2.089 „ „ 1877 „ . 2.248 „ razem . . 4.507 zł. przeciętnie . 1.502 „ ze względu na wynikłość z r. 1877. preliminuje się prawdopodobny dochód w kwocie 1.800 zł. z którego przypada na oddział I. . 1.200 „ „ II. . 600 „	2.248	1.200
	9	Czynsz dzierżawny z propinacyi w „Krowodrzy“ 1.027 zł.	Preliminuje się roczną należytość na podstawie kontraktu zawartego do L. W. 29539 1877) (dzierżawa trwa do 31. Grudnia 1880).	1.027	1.027
III.	10—11	95.500 zł.	**Zwroty kosztów leczenia,**	104.843	91.000
	10	Z fund. kraj. galicyjskiego 88.000 zł.	Dochody te wynosiły w oddziałach:	95.291	80.000

	I.	II.	III.	IV.
w r. 1875	34.870 zł.	2.852 zł.	20.545 zł.	10.630 zł.
„ 1876	47.153 „	3.540 „	29.563 „	10.904 „
„ 1877	48.356 „	13.878 „	16.962 „	16.094 „
razem	130.379 „	20.270 „	67.070 „	37.628 „
przeciętn.	43.459 „	6.756 „	22.356 „	12.542 „

preliminuje się w stosunku do przeciętnych wynikłości i z uwzględnieniem dochodów z r. 1877. prawdopodobny dochód, a mianowicie:

w oddziale I. kwotę . . . . 46.000 zł.
„ II. „ . . . . 8.000 „
„ III. „ . . . . 22.000 „
„ IV. „ . . . . 12.000 „
razem jak obok . . 88.000 zł.

	11	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących 10.500 zł.	Dochody te wynosiły w oddziałach:	9.552	11.000

	I.	II.	III.	IV.
w r. 1875	4.287 zł.	290 zł.	3.928 zł.	4.116 zł.
„ 1876	5.967 „	709 „	2.739 „	3.049 „
„ 1877	4.585 „	737 „	1.825 „	2.403 „
razem	14.839 zł.	1.736 zł.	8.492 zł.	9.568 zł.
przeciętnie	4.946 „	578 „	2.830 „	3.189 „

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
III.	11		Preliminuje się prawdopodobny dochód w stosunku do przeciętnych wynikłości a to: na oddział I. kwotę . . . 4.500 zł. „ II. „ . . . . . 500 „ „ III. „ . . . . . 2.500 „ „ IV. „ . . . . . 3.000 „ razem . . 10.500 „		
			Rozmaite.	488	65
IV.	12	Rozmaite 65 zł.	Preliminuje się zgodnie z uchwaloną kwotą na r. 1879.		

L. W. 2913 / 1879.

Alegat G. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na r. 1880.

Lit. G.

Fundusz policyi krajowej.

PRELIMINARZ

na rok

1880.

L. W. 5438 / 1879.

Fundusz policyi

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—10	Koszta gospodarcze	580	—	580
II.	11	Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek .	10	—	10
III.	12	Zwroty grzywien policyjnych	10	—	10
IV.	13	Zwroty należytości posłańców karnych	2	—	2
V.	14	Remuneracye	5	—	5
VI.	15	Rozmaite	10	—	10
		Suma wydatków .	617	—	617
		Dochody			
I.	1—5	Odsetki	7.464	—	7.464
II.	6	Policyjne grzywny	10	—	10
III.	7	Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów .	10	—	10
IV.	8	Rozmaite	2	—	2
		Suma dochodów .	7.486	—	7.486
		W porównaniu z wydatkami .	—	—	617
		okazuje się **nadwyżka dochodów** .	—	—	6.869

krajowej. **Wydatki.**

Poszczególnienie.					
Liczba		**Wydatki**	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
I.		**Koszta gospodarcze.**			
	1	Utrzymanie korekcyonistów	50	—	—
	2	Koszta leczenia	10	—	—
	3	Ubior	20	—	—
	4	Pościel	5	—	—
	5	Bielizna	15	—	—
	6	Utrzymanie korekcyonistek	450	—	—
	7	Potrzeby domowe	10	—	—
	8	Opał	10	—	—
	9	Pranie bielizny	5	—	—
	10	Rozmaite potrzeby	5	—	—
		Suma rubryki I. .	580	—	580
II.	11	**Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek**	10	—	10
III.	12	**Zwroty grzywien policyjnych**	10	—	10
IV.	13	**Zwroty należytości posłańców karnych** . .	2	—	2
V.	14	**Remuneracye**	5	—	5
VI.	15	**Rozmaite**	10	—	10

*

Dochody. Fundusz policyi krajowej.

Poszczególnienie					
Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Odsetki.**			
	1	5% od kapitału zabezpieczonego na domu Nr. 86 i 87 w Krakowie, w kwocie . . 109 złp. 1 gr.	1	—	—
	2	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873, imiennej wartości . . . . . 7.700 zł.	462	—	—
	3	6% przypadających w roku 1880 od resztującej ceny kupna 48.000 zł. za realność t. z. św. Maryi Magdaleny .	2.880	—	—
	4	6% od asygnat kasowych galic. Banku kredyt. na 72.000 zł.	4.120	—	—
	5	5% od książeczek galicyjskiej Kasy oszczędn. na 31 zł. 39 ct.	1	—	—
		Suma rubryki I. .	7.464	—	7.464
II.	6	**Policyjne grzywny**	10	—	10
III.	7	**Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów**	10	—	10
IV.	8	**Rozmaite**	2	—	2

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu policyi krajowej

na rok 1880.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uchwalono na rok 1879. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote					
I.	1—10	Koszta gospodarcze	580	—	580	580	—	580
II.	11	Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek	10	—	10	10	—	10
III.	12	Zwroty grzywien policyjnych . .	10	—	10	10	—	10
IV.	13	Zwroty należytości posłańców karnych .	2	—	2	2	—	2
V.	14	Remuneracye	5	—	5	5	—	5
VI.	15	Rozmaite	10	—	10	10	—	10
		Suma wydatków .	617	—	617	617	—	617
		Dochody						
I.	1—5	Odsetki	7.464	—	7.464	7.342	—	7.342
II.	6	Policyjne grzywny	10	—	10	10	—	10
III.	7	Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów	10	—	10	10	—	10
IV.	8	Rozmaite	2	—	2	2	—	2
		Suma dochodów .	7.486	—	7.486	7.364	—	7.364

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
122	—	—	—	122	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
122	—	—	—	122	—	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
I.	1—10	Koszta gospodarcze 580 zł.	*Do poz. 1—10.* W roku 1876, 1877 i 1878 nie było żadnych wydatków, ze względu jednak, iż właściwe przepisy korekcyjne zawsze jeszcze obowiązują, i przewidzieć nie można, jaka kwota może być potrzebną, preliminuje się jak na rok 1879.	—	580
II.	11	Koszta transportu 10 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879.	—	10
III.	12	Zwroty grzywien 10 zł.		—	10
IV.	13	Zwroty należytości posłańców 2 zł.		—	2
V.	14	Remuneracye 5 zł.		—	5
VI.	15	Rozmaite 10 zł.		—	10

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody.	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
I.	1—5	Odsetki 7.464 zł.	*Do poz.* 1. 5% od kapitału zabezpieczonego na realności Nr. 86. i 87. w Krakowie, w kwocie 109 złp. 1 gr. czyli 27 zł. 25 ct. w. a. 1 zł. *Do poz.* 2. 6% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873. imiennej wartości 7.700 zł. . 462 „ *Do poz. 3.* W r. 1874. sprzedano c. k. Rządowi realność t. zw. św. Maryi Magdaleny l. 20²/₄ za cenę . . . 120.000 zł. z tego spłacono po koniec roku 1878 kwotę . 56.000 zł. i spłaci się w roku 1879 i 1880 16.000 „ 72.000 „ pozostanie jeszcze 48.000 zł. których dalsze umorzenie na mocy zawartego kontraktu, rozdzielono na roczne raty po 8.000 zł. aż do roku 1886. spłacać się mające i od których, mocą tegoż kontraktu, przypada w roku 1880. 6% . . 2.880 „ *Do poz. 4.* 6% od asygnat kasowych galic. Banku kredytowego na 56.000 zł. . . 3.360 „ Dnia 15. Maja 1879. wpłynie od c. k. Rządu przypadająca rata ceny kupna i sprzedaży realności L. 20²/₄ w kwocie 8.000 zł., za którą zakupi się po nominalnej wartości asygnaty kasowe galic. Banku kredytowego i otrzyma się po 6% . . . 480 „ Dnia 15. Maja 1880. wpłynie znowu taka sama rata i w taki sam sposób użytą zostanie, od której otrzyma się za siedm miesięcy po 6% . . . . 280 „ *Do poz. 5.* 5% od książeczki galic. Kasy oszczędności na 31 zł. 39 ct. . . 1 „	7.094	7.342
II.	6	Policyjne grzywny 10 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879.	—	10
III.	7	Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów 10 zł.		—	10
IV.	8	Rozmaite 2 zł.		—	2

PRELIMINARZE

na rok 1880.

Lit. **H.**	Fundusz	domestykalny	Str. 1.
„ **I.**	„	kultury krajowej	„ 9.
„ **K.**	„	stanowy sierociński	„ 15.
„ **L.**	„	Al. hr. Stadnickiego	„ 21.
„ **M.**	„	szkoły weterynaryi	„ 27.
„ **N.**	„	pożyczki krajowej z roku 1873.	„ 37.

Z drukarni K. Pillera

PRELIMINARIES

L. W. **2.913**/*1879.*
Alegat **H.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1880.

Lit. **H.**

Fundusz domestykalny.

Preliminarz

na rok 1880.

L. W. 6.056/1879.

Fundusz

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	Płace	600	—	600
II.	2	Najem lokalności	300	—	300
III.	3	Wydawnictwo aktów grodzkich	1.200	—	1.200
IV.	4	Rozmaite	5	—	5
		Suma wydatków	2.105	—	2.105
		Dochody.			
I.	1—5	Odsetki	4.104	—	4.104
II.	6	Sprzedaż dzieła: „Poczet szlachty“	8	—	8
III.	7	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów	4.112	—	4.112
		W porównaniu z wydatkami	—	—	2.105
		okazuje się **nadwyżka dochodów**	—	—	2.007
		która użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.			

domestykalny.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	**Płaca.** Schneiderowi Antoniemu, byłemu wydawcy „Encyklopedyi do krajoznawstwa Galicyi", pensya dożywotnia	600	—	600
II.	2	**Najem lokalności.** Akademii umiejętności w Krakowie, na pomieszczenie zbiorów do wydawnictwa Encyklopedyi	300	—	300
III.	3	**Wydawnictwo** starożytnych aktów grodzkich z archiwum bernardyńskiego (dotacya dla funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego)	1.200	—	1.200
IV.	4	**Rozmaite** przypadkowe	5	—	5
		Dochody.			
I.		**Odsetki.**			
	1	5% od kapitału wypożyczonego funduszowi kulparkowskiemu, według planu amortyzacyjnego . .	2.494	—	—
	2	5% od obligacyj indemnizacyjnych, imiennej wartości 3.500 zł. m. k. po potrąceniu 10% podatku dochodowego	165	—	—
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. imiennej wartości 1.600 zł. w. a.	96	—	—
	4	5% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego:			
		a) od zapasu istniejącego im. wart. 11.800 zł. % 590 zł.			
		b) od zakupić się mających „ 17.600 „ „ 757 „	1.347	—	—
	5	5% od książeczek galic. Kasy oszczędności . .	2	—	—
		Suma rubryki I. .	4.104	—	4.104
II.	6	**Sprzedaż dzieła** pod tytułem: „Poczet szlachty galicyjskiej i bukowińskiej"	8	—	8
III.	7	**Rozmaite** przypadkowe	—	—	—

Wyja-

Fundusz domestykalny.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880.			Uchwalono na rok 1879.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
						Złote		
I.	1	Płace	600	—	600	600	—	600
II.	2	Najem lokalności	300	—	300	500	—	500
III.	3	Wydawnictwo aktów grodzkich	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200
IV.	4	Rozmaite	5	—	5	10	—	10
		Suma wydatków	2.105	—	2.105	2.310	—	2.310
		Dochody.						
I.	1—5	Odsetki	4.104	—	4.104	3.791	—	3.791
II.	6	Sprzedaż dzieła: „Poczet szlachty“	8	—	8	10	—	10
III.	7	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów	4.112	—	4.112	3.801	—	3.801

Śnienia

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Wieksze	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
—	—	—	—	—	—	
—	200	—	—	—	200	
—	—	—	—	—	—	
—	5	—	—	—	5	
—	205	—	—	—	205	
313	—	—	—	313	—	
—	2	—	—	—	2	
—	—	—	—	—	—	
313	2	—	—	313	2	
				311		

Fundusz domestykalny.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
I.	1	Płace 600 zł.	Na mocy uchwały W. Sejmu z dnia 24. Sierpnia 1877. l. 379. i Wydziału krajowego z dnia 30. Listopada 1877. l. 36.636.	1.200	600
II.	2	Najem lokalności 300 zł.		315	500
III.	3	Wydawnictwo aktów grodzkich 1.200 zł.	Według uchwały W. Sejmu z dnia 16. Stycznia 1866.	1.200	1.200
IV.	4	Rozmaite 5 zł.	Ponieważ rubryka ta w latach ubiegłych nieznaczne miała wynikłości, dlatego zniżono o połowę preliminowaną kwotę na rok 1879.	—	10
			Dochody.		
I.	1—5	Odsetki 4.104 zł.	*Do poz.* 1. Funduszowi budowy zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, wypożyczono w roku 1873. kapitał . . . . . 66.000 zł.—ct. Z tego spłacono w latach 1873. do 1878 i umorzy się w roku 1879. razem 16.121 „ 18 „ pozostanie jeszcze . . . 49.878 zł. 82 ct. Od tego przypada odsetków według planu umorzenia do LW. 5.731/1873. na rok 1880. . . . . 2.493 „ 94 „ *Do poz. 2., 3., 4.* Odsetki obliczone według stopy właściwej każdego efektu. Według planu umorzenia, wpłyną od funduszu krajowego a względnie od funduszu budowy zakładu kulparkowskiego, następujące raty kapitałowe: *a.)* w roku 1879. . . . . 2.653 zł. 39 ct. *b.)* dnia 2. Marca 1880. . . . 696 „ 51 „ *c.)* „ 2. Czerwca „ . . . . 696 „ 51 „ *d.)* „ 2. Września „ . . . . 696 „ 51 „ *e.)* „ 2. Grudnia „ . . . . 696 „ 53 „ *f.)* w książeczkach galicyj. Kasy oszczędności mamy z końcem Grudnia 1878. . . . . 50 „ 40 „ *g.)* zapas kasowy z koń. Grud. 1877. 8.519 „ 74 „ *h.)* prawdopodobna gotówka z końcem roku 1878. . . . . 1.509 „ — „ Suma . 15.518 zł. 59 ct. za którą zakupi się 5% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, po kursie 88 zł. imiennej wartości . . . . . 17.600 zł.	3.707	3.791

Fundusz domestykalny.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
I.	1—5	Odsetki (ciąg dalszy)	Od zakupionych papierów wpłyną odsetki: *ad a)* całoroczne od 3.000 zł., które zakupione będą w roku 1879. . . 150 zł. *ad b)* i *c)* półroczne od 1.500 zł., które zakupione będą w Czerwcu 1880. 37 „ *ad d)* i *e)* odsetki nie wpłyną, bo zakupno nastąpi dopiero z końcem roku 1880. . . . . — „ *ad f), g), h), i)* całoroczne od 11.400 zł. zakupionych na początku roku 1879. 570 „ *Do poz. 5.* Każdoczesne przy zakupnach pozostałości w gotówce, lokowane będą w książeczkach galic. Kasy oszczędności, od których preliminuje się prawdopodobny dochód . . . . . 2 „		
II.	6	Sprzedaż dzieła: „Poczet szlachty“ 8 zł.	Wynikłość z roku 1876 . 12 zł. 45 ct. „ „ „ 1877 . 9 „ 45 „ „ „ „ 1878 . 4 „ 73 „ razem . 26 zł. 63 ct. przeciętnie . 8 „ 88 „ preliminuje się w zaokrągleniu . . 8 „	9	10
III.	7	Rozmaite.	Dla braku wynikłości nic się nie preliminuje.	—	—

L. W. **2.913**/*1879.*
Alegat **I.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1880.

Lit. **I.**

Fundusz kultury krajowej.

Preliminarz

na rok 1880.

L. W. 16.498/1879.

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	Zwroty kar	100	—	100
II.	2—4	Wydatki rozmaite	5.000	—	5.000
		Suma wydatków .	5.100	—	5.100

Dochody.

I.	1	Odsetki	—	—	—
II.	2	Kary	5.100	—	5.100
III.	3	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów .	5.100	—	5.100
		W porównaniu z wydatkami .	—	—	5.100
					—

krajowej.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	**Zwroty kar**	100	—	100
II.		**Rozmaite.**			
	2	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach	5.000	—	—
	3	Na zalesienie wydm piasczystych w powiatach: Nisko i Tarnobrzeg	—	—	—
	4	Wydatki nieprzewidziane	—	—	—
		Suma rubryki II. .	5.000	—	5.000
		Dochody.			
I.	1	**Odsetki**	—	—	—
II.	2	**Kary za przestępstwa lasowe i wodne**	5.100	—	5.100
III.	3	**Rozmaite**	—	—	—

W y j a-

Fundusz kultury krajowej.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880.			Uchwalono na rok 1879.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote					
I.	1	Zwroty kar	100	—	100	14	—	14
II.		**Rozmaite.**						
	2	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach	5.000	—	5.000	5.000	—	5.000
	3	Na zalesienie wydm piasczystych w powiatach: Nisko i Tarnobrzeg	—	—	—	492	—	492
	4	Wydatki nieprzewidziane	—	—	—	500	—	500
		Suma wydatków .	5.100	—	5.100	6.006	—	6.006
		Dochody.						
I.	1	Odsetki	—	—	—	2.006	—	2.006
II.	2	Kary	5.100	—	5.100	4.000	—	4.000
III.	3	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	5.100	—	5.100	6.006		6.006

Śnienia

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
86	—	—	—	86	—	
—	—	—	—	—	—	
—	492	—	—	—	492	
—	500	—	—	—	500	
86	992	—	—	86	992	
					906	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879
I.	1	Zwroty kar 100 zł.	Wydatek w roku 1875 . . . . . 12 zł. „ „ 1876 . . . . . 3 „ „ „ 1877 . . . . . 389 „ razem . . 404 „ przeciętnie . . 134 „ jednakowoż ze względu na zmienność tej rubryki i przypadkowe jej wynikłości, preliminuje się okrągłą kwotę . . . 100 zł.	389	14
II.		Rozmaite 5.000 zł.		5.846	5.992
	2	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach 5.000 zł.	Preliminuje sie jak w r. 1869. na podstawie uchwał W. Sejmu z dnia 16. Października 1871. i z dnia 18. Października 1878.	5.000	5.000
	3	Na zalesienie wydm piasczystych —	Na podstawie uchwały W. Sejmu z dnia 24. Września 1878. przypada wydatek ten na fundusz kultury krajowej tylko w miare dochodów tegoż funduszu; w razie zaś niedoboru, obowiązanym jest fundusz krajowy pokryć go w zupełności. Ponieważ dochody funduszu kultury krajowej na rok 1880. zmniejszone zostały o całą rubrykę odsetków, z powodu, w wyjaśnieniach do rubr. I. dochodów przytoczonego, przeto przypada wydatek ten w roku 1880. w kwocie . . . . . 1.500 zł. w całości na fundusz krajowy rubr. VII.	—	492
	4	Wydatki nieprzewidziane —	Na zasiłki i inne nieprzewidziane wydatki nie preliminuje się nic dla braku funduszów.	846	500
			Dochody.		
I.	1	Odsetki —	Dochodu z odsetków nie preliminuje się, ponieważ efekta stanowiące majątek zarodowy funduszu kultury krajowej zostały spieniężone na pokrycie potrzeb funduszu krajowego, w myśl wniosku osobno W. Sejmowi przedłożonego.	1.613	2.006
II.	2	Kary 5.100 zł.	Dochód w roku 1875 . . . . . 11.468 zł. „ „ 1876 . . . . . 9.444 „ „ „ 1877 . . . . . 5.678 „ razem . 26.590 „ przeciętnie . 8.863 „ ze względu jednak, że grzywny polowe w myśl §. 57. ustawy z dnia 17. Lipca 1876. przeszły na rzecz kas gminnych, preliminuje się stosunkowo do wynikłości z roku 1877. prawdopodobny dochód w kwocie . . . . . 5.100 zł.	5.678	4.000
III.	3	Rozmaite. —	Dochodu w tej ściśle przypadkowej rubryce nie preliminuje się wcale, zwłaszcza, iż dochód w roku 1877. jednorazowej tylko był natury.	100	—

L. W. **2.913**/*1879.*
Alegat **K.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1880.

Lit. **K.**

Fundusz stanowy sierociński.

Preliminarz

na rok 1880.

L. W. 4.858/1879.

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—4	Utrzymanie sierót	1.527	—	1.527
II.	5	Rozmaite	5	—	5
		Suma wydatków .	1.532	—	1.532
		Dochody.			
I.	1—5	Odsetki	1.840	—	1.840
II.	6	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów .	1.840	—	1.840
		W porównaniu z wydatkami	—	—	1.532
		okazuje się **nadwyżka dochodów** . . .	—	—	308
		która użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.			

Poszczególnienie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Utrzymanie sierót.**			
	1	Siedm miejsc w zakładzie św. Antoniego we Lwowie, po . . . . . 120 zł.	840	—	—
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej w ogrodzie botanicznym we Lwowie, po . . . 63 zł.	252	—	—
	3	Cztery miejsca w zakładzie św. Józefa w Krakowie, po . . . . . 80 zł.	320	—	—
	4	Jedno miejsce w zakładzie św. Wincentego we Lwowie, na	115	—	—
		Suma rubryki I. .	1.527	—	1.527
II.	5	**Rozmaite**	5	—	5
		Dochody.			
I.		**Odsetki.**			
	1	5% od obligacyj indemnizacyjnych, imiennej wartości m. k. . . . . 3.450 zł.	163	—	—
	2	Od listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego:			
		a) 4% od imiennej wartości . . 3.200 „	128	—	—
		b) 5% „ „ . . 10.900 „	545	—	—
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. imiennej wartości . . . . 10.600 „	636	—	—
	4	6% od listów galicyjskiego Banku hipotecznego, imiennej wartości . . . 6.100 „	366	—	—
	5	5% od chwilowo lokowanej gotówki	2	—	—
		Suma rubryki I. .	1.840	—	1.840
II.	6	**Rozmaite**	—	—	—

Wyja-

Fundusz stanowy sierociński.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uchwalono na rok 1879. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1—4	Utrzymanie sierót	1.527	—	1.527	1.527	—	1.527
II.	5	Rozmaite	5	—	5	5	—	5
		Suma wydatków .	1.532	—	1.532	1.532	—	1.532
		Dochody						
I.	1—5	Odsetki	1.840	—	840	1.789	—	1.789
II.	6	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	1.840	—	1.840	1.789	—	1.789

Śnienia

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
51	—	—	—	51	—	
—	—	—	—	—	—	
51	—	—	—	51	—	

Fundusz stanowy sierociński.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
I.	1—4	Utrzymanie sierót 1.527 zł.	Stan niezmieniony, jak w roku 1879. Patrz L. W. 13.550/872. 4.314/1875. 14.605/1868.	1.385	1.527
II.	5	Rozmaite 5 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879.	38	5
			Dochody.		
I.	1—5	Odsetki 1.840 zł.	*Do poz. 1.* Od obligacyj indemnizacyjnych, imiennej wartości 3.450 zł. m. k. 5% po potrąceniu 10% podatku dochodowego . . 163 zł. *Do poz. 2. a.)* Od listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego, imiennej wartości 3.200 zł. w. a. — 4% . . . 128 „ *b.)* Od listów zastawnych galicyj. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, imiennej wartości 9.800 zł. w. a.— 5% 490 „ Za rozporządzalną gotówkę, która się okaże z końcem roku rachunkowego 1878. około 960 zł., zakupi się galic. listy zastawne kredytowe ziemskie, po kursie 88 zł., imiennej wartości 1.100 zł. w. a., które przyniosą po 5% 55 „ *Do poz. 3.* Od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. imiennej wartości 10.600 zł. w. a. — 6% . . 636 „ *Do poz. 4.* Od listów galic. Banku hipotecznego, imiennej wartości 6.100 zł. w. a. — 6% . . . . 366 „ *Do poz. 5.* Od chwilowo lokowanej gotówki, pozostałej przy zakupnie efektów — 5% . . . . 2 „	1.789	1.789
II.	6	Rozmaite.	Nie preliminuje się nic, jak w roku 1879.		

L. W. **2913**/*1879*.
Alegat **L.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1880.

Lit. **L.**

Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Preliminarz

na rok 1880.

L. W. 4.667/1879.

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	Płace	800	—	800
II.	2	30% rabat od sprzedaży ksiąg	122	—	122
III.	3	Koszta druku i oprawy dzieł	1.150	—	1.150
IV.	4	Rozmaite	5	—	5
		Suma wydatków .	2.077	—	2.077
		Dochody.			
I.	1	Dotacya	1.200	—	1.200
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich	405	—	405
III.	3—5	Odsetki	196	—	196
IV.	6	Rozmaite	—	—	—
V.	7	Pozostałość kasowa, spodziewana z końcem r. 1879	300	—	300
		Suma dochodów .	2.101	—	2.101
		W porównaniu z wydatkami .	—	—	2.077
		okazuje się **nadwyżka dochodów** .	—	—	24

hr. Stadnickiego.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	**Płaca** Dr. Liskemu Ksaweremu. za czynności około wydawnictwa aktów grodzkich, rocznie . .	800	—	800
II.	2	**30% rabat księgarski** za sprzedaż aktów grodzkich	122	—	122
III.	3	**Koszta druku** i oprawy aktów grodzkich . . .	1.150	—	1.150
IV.	4	**Rozmaite**	5	—	5
		Dochody.			
I.	1	**Dotacya** z funduszu domestykalnego, na wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich	1.200	—	1.200
II.	2	**Sprzedaż aktów** grodzkich i ziemskich . . .	405	—	405
III.		**Odsetki.**			
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873 imiennej wartości . . . . . 200 zł.	12	—	—
	4	6% od asygnat kasowych galicyjskiego Banku kredytowego, na . . . . . 3.000 zł.	180	—	—
	5	6% od książeczki oszczędności galicyjskiego Banku kredytowego na . . . . . 58 zł. 64 ct.	4	—	—
		Suma rubryki III. .	196	—	196
IV.	6	**Rozmaite**	—	—	—
V.	7	**Pozostałość kasowa,** spodziewana z końcem roku 1879	300	—	300

Wyja-

Fundusz Al. hr. Stadnickiego.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uchwalono na rok 1879. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote					
I.	1	Płace	800	—	800	800	—	800
II.	2	30% rabat od sprzedaży ksiąg	122	—	122	75	—	75
III.	3	Koszta druku i oprawy dzieł	1.150	—	1.150	950	—	950
IV.	4	Rozmaite	5	—	5	10	—	10
		Suma wydatków	2.077	—	2.077	1.835	—	1.835
		Dochody.						
I.	1	Dotacya	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich	405	—	405	250	—	250
III.	3—5	Odsetki	196	—	196	192	—	192
IV.	6	Rozmaite	—	—	—	10	—	10
V.	7	Pozostałość kasowa, spodziewana z końcem roku 1879	300	—	300	200	—	200
		Suma dochodów	2.101	—	2.101	1.852	—	1.852

Śnienia.

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie.						
—	—	—	—	—	—	
47	—	—	—	47	—	
200	—	—	—	200	—	
—	5	—	—	—	5	
247	5	—	—	247	5	
				242		
—	—	—	—	—	—	
155	—		—	155	—	
4	—	—	—	4	—	
—	10	—	—	—	10	
100	—	—	—	100	—	
259	10	—	—	259	10	
				249		

Fundusz Al. hr. Stadnickiego.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
I.	1	Płace 800 zł.	Według uchwały Wydziału krajowego z dnia 10. Stycznia 1869. L. W. 43.	800	800
II.	2	30 % rabat 122 zł.	Według umowy zawartej do L. W. 5911/1868. Od preliminowanych w Rubr. II. poz. 2. dochodów ze sprzedaży aktów grodzkich 405 zł. — 30% rabat ksiegarski wynosi 121 „ 50 ct. preliminuje się w zaokrągleniu 122 „ —	—	75
III.	3	Koszta druku i oprawy 1.150 zł.	Wynikłość z roku 1874/5 . . 1.057 „ 05 ct. „ „ 1876. . . 966 „ 10 „ „ „ 1878. . . 1.426 „ 39 „ Razem 3.449 zł. 54 ct. przecietnie 1.149 „ 85 „ preliminuje sie w zaokragleniu 1.150 „ —	—	950
IV.	4	Rozmaite 5 zł.	Z powodu małych wymogów tej rubryki, preliminuje sie . . 5 „ —	—	10
			Dochody.		
I.	1	Dotacya 1.200 zł.	Według uchwały W. Sejmu z dnia 16. Stycznia 1866.	1.200	1.200
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich 405 zł.	Ponieważ do L. W. 39.321/1878. podniesiono dotychczasową cenę wydawnictwa, mianowicie Tomu I. do VI. z 2 zł. 50 ct. na 4 zł. za egzemplarz, cenę zaś nowo wydanego tomu VIII. ustanowiono na 5 zł. za egzemplarz, przeto nie można preliminować na podstawie przecięcia rezultatów pieniężnych z lat poprzednich, ale na podstawie przecięcia z liczby sprzedanych egzemplarzy. w roku 1875. sprzedano 76 egzemplarzy „ 1876. „ 95 „ „ 1878. „ 101 „ razem 272 egzemplarzy przecietnie 90 „ Po przecietnej (z 4 zł. i 5 zł) cenie 4 zł. 50 ct. — otrzyma się . . 405 zł.	7	250
III.	3—5	Odsetki 196 zł.	Odsetki obliczono według stopy procentowej.	209	192
IV.	6	Rozmaite.	Dla braku wynikłości nic sie nie preliminuje.	—	10
V.	7	Pozostałość kasowa 300 zł.	Na podstawie pozostałości z końcem roku 1877. w kwocie 1.505 zł. 40 ct. z uwzględnieniem, iż takowa w roku 1878. częściowo na pokrycie kosztów druku aktów grodzkich około 670 zł. spotrzebowaną została, preliminuje sie . . . . . 300 zł.	1.505	200

L. W. **2.913**/*1879*.
Alegat **M.** do sprawozdania Wydziału
krajowego o budżecie krajowym
na rok 1880.

Lit. **M.**

Fundusz szkoły weterynaryi.

Preliminarz

na rok 1880.

L. W. 11.901/1879.

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—3	Płace, zasługi i emolumenta	697	—	697
II.	4—6	Utrzymanie budynków	482	—	482
III.	7—8	„ ogrodu	100	—	100
IV.	9	„ stawu	50	—	50
V.	10—11	Podatki	1.200	—	1.200
VI.	12—13	Spłata pożyczki	1.190	—	1.190
VII.	14	Rozmaite	320	—	320
		Suma wydatków .	4.039	—	4.039
		Dochody			
I.	1—4	Czynsze z realności pod l. 466¼	3.603	—	3.603
II.	5—6	Dochody z ogrodu	258	—	258
III.	7	„ ze stawu	250	—	250
		Suma dochodów .	4.111	—	4.111
		W porównaniu z wydatkami .	—	—	4.039
		okazuje się **nadwyżka dochodów** .	—	—	72

szkoły weterynaryi. Wydatki.

Poszczególnienie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace zasługi i emolumenta.**			
	1	Zarządca domu realności pod l. 466 4/4	360	—	—
	2	Stróż, zasługa	260	—	—
	3	Drzewo na opał dla zarządcy i stróża	77	—	—
		Suma rubryki I.	697	—	697
II.		**Utrzymanie budynków.**			
	4	Asekuracya	52	—	—
	5	Czyszczenie kominów i kloak	30	—	—
	6	Reparacye i inne wydatki	400	—	—
		Suma rubryki II.	482	—	482
III.		**Utrzymanie ogrodu.**			
	7	Czyszczenie drzew owocowych	50	—	—
	8	Rozmaite inne	50	—	—
		Suma rubryki III.	100	—	100
IV.		**Utrzymanie stawu.**			
	9	Czyszczenie i utrzymanie	50	—	50
V.		**Podatki.**			
	10	Podatek gruntowy z dodatkami	21	—	—
	11	Podatek domowy z dodatkami krajowymi, indemnizacyjnymi i powiatowymi	1.179	—	—
		Suma rubryki V.	1.200	—	1.200
VI.		**Spłata pożyczki.**			
	12	Kasie oszczędności IX. i X. rata pożyczki w kapitale	307	—	—
	13	„ „ „ „ „ „ „ w odsetkach	883	—	—
		Suma rubryki VI.	1.190	—	1.190
VII.	14	**Rozmaite wydatki**	320	—	320

*

Dochody.

Fundusz szkoły weterynaryi.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Czynsz z pomieszkań pod l. 466 4/4.**			
	1	Z budynku II.	400	—	—
	2	„ III.	200	—	—
	3	„ IV.	400	—	—
	4	„ VI.	2.603	—	—
		Suma rubryki I.	3.603	—	3.603
II.		**Dochody z ogrodu.**			
	5	Za trawę i grunt orny	208	—	—
	6	„ sad	50	—	—
		Suma rubryki II.	258	—	258
III.		**Dochody ze stawu.**			
	7	Za staw wydzierżawiony na ślizgawkę	250		250

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu szkoły weterynaryi

na rok 1880.

Fundusz szkoły weterynaryi.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880.			Uchwalono na rok 1879.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1—3	Płace, zasługi i emolumenta	697	—	697	620	—	620
II.	4—6	Utrzymanie budynków	482	—	482	582	—	582
III.	7—8	„ ogrodu	100	—	100	100	—	100
IV.	9	„ stawu	50	—	50	50	—	50
V.	10-11	Podatki	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200
VI.	12-13	Spłata pożyczki	1.190	—	1.190	1.190	—	1.190
VII.	14	Rozmaite	320	—	320	320	—	320
		Suma wydatków .	4.039	—	4.039	4.062	—	4.062
		Dochody						
I.	1—4	Czynsze z realności pod l. 466⁴/₄ . . .	3.603	—	3.603	3.603	—	3.603
II.	5—6	Dochody z ogrodu	258	—	258	258	—	258
III.	7	„ ze stawu	250	—	250	273	—	273
		Suma dochodów .	4.111	—	4.111	4.134	—	4.134

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie.						
77	—	—	—	77	—	
—	100	—	—	—	100	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
77	100	—	—	77	100	
					23	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	23	—	—	—	23	
—	23	—	—	—	23	

Fundusz szkoły weterynaryi.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1878
I.	1—3	Płace, zasługi i emolumenta 697 zł.	*Do poz. 1.* Zarządcy realności, tytułem wynagrodzenia za administracyę, pomieszkanie składające się z 3 pokoi i kuchni, wartości jak w latach ubiegłych . . . . . 360 zł. patrz LW. 36.346/1877.	484	620
			Do poz. 2. Zasługa stróża (LW. 25622/1875) rocznie . . . . . 260 zł.		
			Do poz. 3. Na opał dla zarządcy i stróża, za przyznanych im dodatkowo (do LW. 51.459/1878) 24 metrów kubicznych drzewa bukowego, łupanego, preliminuje się w cenie z r. 1878. po 3 zł. 19 ct. za metr kubiczny . . . . . 77 zł.		
II.	4—6	Utrzymanie budynków 482 zł.	*Do poz. 4.* Asekuracya budynków od wartości 20.000 zł. według policy na r. 1879 . . 52 zł.	306	582
			Do poz. 5. Na czyszczenie kominów i kloak preliminuje się jak na r. 1879. kwotę . . 30 zł.		
			Do poz. 6. Na nieprzywidziane reparacye i inne niezbędne wydatki, preliminuje się prawdopodobną potrzebę . . . . . 400 zł. przeto mniej o 100 zł. od preliminarza na r. 1879.		
III.	7—8	Utrzymanie ogrodu 100 zł.	*Do poz. 7.* Na czyszczenie drzew owocowych, kupno szczepów i pielęgnowanie takowych . 50 zł. jak na rok 1879.	30	100
			Do poz. 8. Na uprawę gruntu w ogrodzie, naprawę parkanów i t. p. preliminuje się . . 50 zł. jak na rok 1879.		
IV.	9	Utrzymanie stawu 50 zł.	*Do poz. 9.* Preliminuje się prawdopodobną kwotę . . . . . 50 zł. jak na r. 1879. wedle wynikłości z r. 1877.	50	50
V.	10-11	Podatki 1.200 zł.	*Do poz. 10.* Podatek gruntowy preliminuje się jak na rok 1879, w kwocie . . . . 21 zł.	845	1.200
			Do poz. 11. Podatek domowy wraz z dodatkami preliminuje się analogicznie do Rubryki I. dochodów: „Czynsze z realności“, ponieważ wynikłości tych dwu rubryk w ścisłej zostają ze sobą łączności.		
			Od spodziewanego dochodu z czynszów, w uwzględnieniu, iż nie wszystkie ubikacye bez przerwy będą odnajęte, przyjmuje się podatek domowy wraz z dodatkami w kwocie około . . 1.179 zł. jak na rok 1879.		

Fundusz szkoły weterynaryi.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877	Kwota uchwalona na rok 1879.
VI.	12-13	Spłata pożyczki 1.190 zł.	*Do poz. 12—13.* Preliminuje się IX. i X. ratę, przypadającą od wypożyczonego kapitału od Kasy oszczędności w kwocie 16.000 zł. według planu umorzenia: *a)* na umorzenie kapitału . . 307 zł. 20 ct. *b)* na pokrycie 6% odsetek od reszty dłużnego kapitału 14.942 zł. 28 ct. . . . . 882 „ 80 „	1.190	1.190
VII.	14	Rozmaite 320 zł.	Ze względu, że nim rokowania co do ustanowienia własnej szkoły kucia koni załatwione zostaną, może zajść potrzeba umieszczenia uczniów cywilnych w c. k. wojskowej szkole kucia koni, preliminuje się jak na r. 1879 . . . 320 zł.	—	320
			Dochody		
I.	1—4	Czynsz z realności 3.603 zł.	*Do poz. 1—4.* W realności pod l. 466¼ przebudowanej na szkołę weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i szpitalem dla zwierząt, wynajęto tymczasowo pomieszkania na czas, nim rokowania z c. k Rządem co do utrzymania tego zakładu załatwione zostaną. Dochód na r. 1880. preliminuje się na podstawie cen pomieszkań, przyjętych na r. 1879.	2.726	3.603
II.	5—6	Dochody z ogrodu 258 zł.	Preliminuje się jak na rok 1879. Dochód w roku 1877. wynosił: Za siano . . . . . 100 zł. — ct. „ sad . . . . . 5 „ — „ „ trzebież ogrodową . . . . 10 „ 50 „ „ wydzierżaw. kawałek gruntu 10 „ — „ razem . 125 „ 50 „ Dochód dlatego był mniejszym od preliminarza, iż połowa należytości za siano nie wpłynęła.	125	258
III.	7	Dochód ze stawu 250 zł.	*Do poz. 7.* Do LW. 10133/1876. wydzierżawiono staw na ślizgawkę Towarzystwu łyżwiarzy od 1go Maja 1876. do 30go Kwietnia 1882. za czynsz roczny . . . . . 250 zł. Dochodu z połowu ryb i za sprzedaż trzciny nie preliminuje się wcale — z powodu, iż stan zarybienia nie pozwala spodziewać się w r. 1880. jakiejkolwiek z tego tytułu korzyści; w skutek zaś wydzierżawienia stawu na ślizgawkę i konieczności czystego utrzymywania tegoż, nie podobna liczyć na dochód ze sprzedaży trzciny lub sitowia.	250	273

L. W. **2.913**/*1879*.
Alegat **N.** do sprawozdania Wydziału
krajowego o budżecie krajowym
na rok 1880.

Lit. **N.**

Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Preliminarz

na rok 1880.

L. W. 13.207/1879.

Sumaryusz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj . . .	14.400	—	14.400
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących . .	81.500	—	81.500
III.	3—5	Koszta administracyjne	8.480	—	8.480
IV.	6	Wydatki rozmaite	1.400	—	1.400
		Suma wydatków .	105.780	—	105.780
		Dochody.			
I.	1	Zwroty kapitałów	169.483	—	169.483
II.	2—4	Odsetki	35.959	—	35.959
III.	5—6	Rozmaite dochody	2.000	—	2.000
		Suma dochodów .	207.442	—	207.442
		W porównaniu z wydatkami .	—	—	105.780
		okazuje się **nadwyżka dochodów** .	—	—	101.662
		Doliczywszy do takowej prawdopodobną pozostałość z rachunków z roku 1879. (patrz wyjaśnienia do poz 4. dochodów.)	—	—	398.074
		okazuje się ogólna z końcem roku 1880. **rozporządzalna gotówka w kwocie** .	—	—	499.736

krajowej z roku 1873.

Poszczególnienie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	**Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj** .	14.400	—	14.400
II.	2	**Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących**	81.500	—	81.500
III.		**Koszta administracyjne.**			
	3	C. k. Skarbowi Państwa 10% podatek dochodowy od kuponów	8.150		
	4	Temuż należytość stemplowa od kuponów	230		
	5	Potrzeby kancelaryjne i inne pomniejsze	100		
		Suma rubryki III. .	8.480	—	8.480
IV.	6	**Rozmaite wydatki**	1.400	—	1.400
		Dochody.			
I.	1	**Zwrot kapitału wypożyczonego Wydziałom powiatowym**	169.483	—	169.483
II.		**Odsetki.**			
	2	Od kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym 6%	13.999		
	3	„ Wydziałów powiatowych, za niedotrzymanie terminów rat 10%	360		
	4	„ kapitałów chwilowo lokowanych	21.600		
		Suma rubryki II. .	35.959	—	35.959
III.		**Rozmaite dochody.**			
	5	Dochód z wylosowanych na korzyść funduszu, obligacyj	1.400		
	6	Od banków, zwrot zaliczek udzielonych w latach ubiegłych na wypłatę kuponów	600		
		Suma rubryki III. .	2.000	—	2.000

W y j a-

Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873. **Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych**

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1880.			Uchwalono na rok 1879.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	14.400	—	14.400	13.600	—	13.600
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	81.500	—	81.500	82.500	—	82.500
III.	3—5	Koszta administracyjne	8.480	—	8.480	8.580	—	8.580
IV.	6	Rozmaite wydatki	1.400	—	1.400	1.500	—	1.500
		Suma wydatków .	105.780	—	105.780	106.180	—	106.180
		Dochody.						
I.	1—2	Zwroty kapitałów	169.483	—	169.483	159.584	—	159.584
II.	3—5	Odsetki	35.959	—	35.959	55.796	—	55.796
III.	6—7	Rozmaite dochody	2.000	—	2.000	2.500	—	2.500
		Suma dochodów .	207.442	—	207.442	217.880	—	217.880

Śnienia.

na rok 1880. z uchwalonemi na rok 1879.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1880.				Ogółem na rok 1880.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie.						
800	—	—	—	800	—	
—	1.000	—	—	—	1.000	
—	100	—	—	—	100	
—	100	—	—	—	100	
800	1.200	—	—	800	1.200	
					400	
9.899	—	—	—	9.899	—	
—	19.837	—	—	—	19.837	
—	500	—	—	—	500	
9.899	20.337	—	—	9.899	20.337	
					10.438	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj 14.400 zł.	Preliminuje się na podstawie planu umorzenia do LW. 16.009/1873.	10.700	13.600
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących 81.500 zł.	Wedle planu umorzenia przypada na wypłatę kuponów w r. 1880 . . . . 91.551 zł. Ponieważ takowy zastosowany jest do pełnej emisyi obligacyj, wynoszącej 1,600.000 zł., zaś faktycznie puszczono ich w obieg tylko na 1,433.000 zł. przeto z uwzględnieniem obligacyj już wylosowanych i jeszcze po dzień 1. Lutego 1880. r. wylosować się mających, preliminuje się w przybliżeniu, jak obok.	84.243	82.500
III.		Koszta administracyjne 8.480 zł.		8.734	8.580
	3	C. k. Skarbowi Państwa 10% podatek dochodowy od kuponów 8.150 zł.	Tytułem podatku dochodowego preliminuje się 10% od spodziewanej w roku 1880. wypłaty kuponów, wynoszącej (jak wyżej wykazano) około 81.500 zł.	8.514	8.250
	4	Temuż, należytość stemplowa od kuponów 230 zł.	C. k. Rządowi należy uiszczać należytości stemplowe po 7 ct. od półrocznego kuponu na 3 zł., mianowicie od obligacyj Ser. A. Nr. 6.260 do Nr. 8.000. Należytość ta zmienia się, o ile która z tych obligacyj wylosowaną zostanie. Półroczna należytość wynosiła: na dniu 1. Listopada 1877. 120 zł. — ct. „ „ 1. Maja 1878. 118 „ 16 „ „ „ 1. Listopada „ 117 „ 60 „ Preliminuje się przeto z tego tytułu na rok 1880. w przewidywaniu drobnej tylko różnicy, kwotę 230 zł., jak na rok 1879.	120	230
	5	Potrzeby kancelaryjne i inne pomniejsze 100 zł.	Preliminuje się na podstawie corocznie okazującej się potrzeby; mianowicie wynosiły te wydatki w roku 1876. . . . 107 zł. „ „ 1877. . . . 99 „ „ „ 1878. około . 100 „	99	100

Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
IV.	6	Rozmaite wydatki 1.400 zł.	W rubryce tej mieszczą się prócz nieprzewidzianych wydatków, także zaliczki niewyrachowane przez banki, które wypłacają kupony. Z tego względu (z powodu niestałości tej rubryki) preliminuje się na podstawie wynikłości z roku 1877. w zaokrągleniu 1.400 zł.	1.355	1.500
			Dochody.		
I.	1	Zwrot kapitału wypożyczonego Wydziałom powiatowym 169.483 zł.	Wedle planu umorzenia.	127.148	159.584
II.		Odsetki 35.959 zł.		41.090	55.769
	2	Od kapitału wypożyczonego Wydziałom powiatowym 13.999 zł.	Wedle planu umorzenia.	37.817	23.710
	3	Od Wydziałów powiatowych odsetki zwłoki, 10%, 360 zł.	Preliminuje się wedle trzechletniego przecięcia: Wynikłość z roku 1876. . . . 239 zł. „ „ 1877. . . . 272 „ „ „ 1878. . . . 563 „ razem . 1.074 „ przeciętnie . 358 „ w zaokrągleniu . 360 „	272	300
	4	Od kapitałów chwilowo lokowanych w bankach 21 600 zł.	Preliminuje się na podstawie spodziewanej gotówki rozporządzalnej, a to wedle następującego zestawienia: Dochody z pominięciem odsetków od lokacyj (rubr. II. poz. 4.) wyniosą w roku 1880. . . . 185.842 zł. wydatki zaś . . . . . 105.780 „ okazuje się przeto nadwyżka dochodów . . . . . 80.062 zł. z której, ze względu na stopniowe wpływy, tudzież na tę okoliczność, iż z końcem roku dopiero wpływa przeważna część	3.001	16.300

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1880.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1877.	Kwota uchwalona na rok 1879.
II.			rat od Wydziałów powiatowych, przyjmuje się do oprocentowania w zaokrągleniu, wedle corocznego doświadczenia, tylko . 34.000 zł. doliczywszy do tego wykazaną w preliminarzu na rok 1879. spodziewaną nadwyżkę gotówki z końcem tegoż roku . . . 398.074 „ okazuje się suma . . . . . 432.074 zł. która na 5% ulokowana przyniosłaby w zaokrągleniu odsetki w kwocie 21.600 zł.		
III.	5	Rozmaite dochody 2.000 zł.		13.978	2.500
		Dochód z wylosowanych na korzyść funduszu obligacyj 1.400 zł.	Wynikłość z roku 1876 . . . 1.400 zł. „ „ 1877 . . . 1.800 „ „ „ 1878 . . . 1.100 „ razem . 4.300 zł. przeciętnie . 1.433 „ w zaokrągleniu . 1.400 „	1.800	1.500
	6	Od banków zwrot zaliczek udzielonych w latach ubiegłych na wypłatę kuponów 600 zł.	Preliminuje się wedle trzechletniego przecięcia: Wynikłość z roku 1876 . . . 270 zł. „ „ 1877 . . . 1.032 „ „ „ 1878 . . . 339 „ razem . 1.641 zł. przeciętnie . 547 „ w zaokrągleniu . 600 „	1.032	1.000
			Uwaga do rubr. III. Znaczna różnica między preliminowaną sumą tej rubryki w kwocie 2.000 zł. a wynikłością jej z roku 1877. „ 13.978 „ powstała ztąd, iż w roku 1877. oprócz dochodu z losowania obligacyj własnych na . 1.800 zł. i zwrotu zaliczek od banków . . . 1.032 „ wpłynęło z tytułu **nadzwyczajnych** dochodów: *a*) tytułem zwrotu od c. k. Rządu nadpłat należytości stemplowych za lata **ubiegłe** . . . . . 10.974 „ *b*) tytułem przedpłat od Wydziałów powiatowych na poczet roku **następnego** . . . . . 172 „ razem, jak wykazano . 13.978 zł.		

L. W. 2914/1879.

Alegat. 4.

Sprawozdanie Wydziału krajowego

o zamknięciu rachunkowem

funduszów krajowych

za rok 1877.

Wysoki Sejmie!

Stosownie do postanowień §. 18. Statutu krajowego i §. 7. Instrukcyi dla Wydziału krajowego, przedkładamy pod ·/. zamknięcie rachunku wszystkich pod zarządem Reprezentacyi kraju zostających funduszów, a mianowicie:

pod *A.* Zamknięcie funduszów budżetem objętych.
„ *B.* „ „ „ nieobjętych.
„ *C.* Sumaryczne zestawienie ogólnego obrotu (brutto) i stanu wszystkich funduszów, tak w majątku obrotowym jakoteż i zarodowym, z wykazaniem zapasów kasowych w gotówce i efektach, kapitałach lokowanych i hipotekowanych, dóbr i realności, tudzież należytości czynnych i biernych.
„ *D.* Sprawozdanie i zamknięcie rachunkowe fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

Dział **A** zawiera

fundusze budżetem objęte.

1. Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu
2—3. Fundusz szpitalu lwowskiego, oddział chorych i położnic
4. Fundusz zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie
5. „ podrzutków
6—9. „ szpitalu Św. Łazarza w Krakowie *(cztery oddziały)*
10. „ policyi krajowej
11. „ szkolny krajowy
12. „ domestykalny
13. „ kultury krajowej
14. „ stanowy sierociński
15. „ Al. hr. Stadnickiego

16. Fundusz szkoły weterynaryi
17. „ budowy zakładu kulparkowskiego
18. „ pożyczki krajowej z roku 1873
19. „ budowy gmachu sejmowego.

Dział **B** zawiera

fundusze budżetem nieobjęte.

1. Fundusz pomnika Kościuszki
2—97. Fundusze stypendyjne *(96)*
98. Fundusz administracyi dóbr Winniki
99. „ galicyjski inwalidów wojskowych
100. „ niżankowicki „ „
101. „ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich
102. „ zakładu narodowego imienia Ossolińskich
103. „ zapomogi byłego obwodu tarnowskiego
104. „ „ z roku 1868.
105. „ „ „ 1866. *(pozostały)*
106. „ budowy domu podrzutków
107. „ depozytów gminnych serwitutowych
108. „ Pelagii Russanowskiej, dla inwalidów poskich
109. „ szkół ludowych z roku 1872.
110. „ Wincentego Łodzia Ponińskiego, dla czeladników rzemieślniczych
111. „ Kochmana Franciszka, dla literatów polskich
112. „ „ „ dla dziewcząt służących
113. „ Jędrzejowiczowej Maryi de Prez, dla wiekowych kobiet
114. „ pomnika śp. Agenora hr. Gołuchowskiego
115. „ budowy szpitalu w Krakowie
116. Fundacya Sądecka, „Dom roboczy“
117. Depozyta.

a zatem:

w dziale A. funduszów . . .	19
„ B. „ . . .	117
razem .	136
w roku 1876. było funduszów .	132
przybyło . .	4

1. Fundacya Nowosądecka „Dom roboczy“
2. „ stypendyjna Englowej
3. „ „ Ożańskiej
4. „ „ Pitonia.

Tak jak w zamknięciu za rok 1876. wykazaliśmy wszystkie wydatki i dochody w pełnych cyfrach, a dla porównania takowych z budżetem — dodaliśmy w tych rubrykach, w których potrącono dochody od wydatków w budżecie, odpowiednie kwoty jako preliminowane tak w dochodach, jakoteż i w wydatkach, a mianowicie:

w rubryce II. wydatków	2.000 zł.	
„ VII. „	12.300 „	14.300 zł.
w rubryce VII. dochodów	2.000 zł.	
„ VIII. „	12.300 „	14.300 „

Według załączonego sumarycznego wykazu wydatków i dochodów funduszów budżetowych okazują się w porównaniu z kwotami budżetowemi wyniki następujące:

1. W funduszu krajowym i w funduszach z tegoż dotowanych:

wydatki większe od budżetu o	114.250 zł.
dochody większe „ „ „	377.269 „
zatem wynik w ogóle *korzystniejszy* . .	263.019 „

2. W funduszach niedotowanych *(samoistnych)*:

wydatki mniejsze od budżetu o	980 zł.
dochody mniejsze „ „ „	1.257 „
zatem wynik w ogóle *niekorzystniejszy* .	277 „

3. W funduszach wcielonych do działu budżetowego, bez uchwalenia budżetu, t. j. w funduszu budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie i w funduszu pożyczki krajowej z roku 1873, wynoszą:

wydatki	325.027 zł.	27 ct.
dochody	551.717 „	35 „

4. W funduszu budowy gmachu sejmowego wynoszą:

wydatki	232.012 zł.	70 ct.
dochody	885.452 „	36½ „

W funduszu krajowym w ściślejszem znaczeniu okazują się następujące różnice:

wydatki większe od budżetu o	78.674 zł.
dochody większe „ „ „	340.835 „
z porównania wynik *pozornie korzystniejszy* .	262.161 „
ponieważ jednak w powyższej cyfrze mieści się dochód od funduszu budowy gmachu sejmowego . . .	199.323 „
który, jako zasiłek wzięty na pokrycie niedoboru, stanowi właściwie wynik niekorzystny, przeto okazuje się ostatecznie kwota	62.838 „
która jako wynik korzystniejszy od budżetu uważaną być może.	

Pomimo iż obrót w funduszu krajowym okazał się w porównaniu z budżetem tak korzystnym, wynikł przy zamknięciu rachunku niedobór w kwocie 199.322 zł. 74 ct. a to z następującego powodu:

Preliminowane wydatki wynosiły	2,790.056 zł.
„ dochody „ tylko . . .	2,527.895 „
zatem w budżecie przewidziany już był niedobór .	262.161 „

Zgodność tej cyfry z wyżej wykazanym wynikiem pozornie korzystniejszym od budżetu pochodzi ztąd, iż z funduszu budowy gmachu sejmowego wzięto ściśle tyle zasiłku, ile niedoboru wykazało zamknięcie rachunku rubryk funduszu krajowego.

Chociaż różnice, okazujące się z porównania kwot budżetowych z rzeczywistymi dochodami i wydatkami wyjaśnione są przy każdej pozycyi szczegółowego zamknięcia rachunku, to jednak przedstawiamy tutaj ogólnikowo te różnice według rubryk głównych.

A. Wydatki.

		W porównaniu z budżetem mniejsze	większe
Rubr. I.	Koszta reprezentacyi kraju . . . . . z powodu krótszego trwania sesyi sejmowej, aniżeli w budżecie obliczono.	31.091 zł.	—
Rubr. II.	Koszta zarządu . . . . . z powodu wyasygnowania rozmaitych w budżecie nieprzewidzianych zaliczek, — rozszerzenia ubikacyj kancelaryjnych i wzrostu czynności urzędowych.	—	22.358 zł.
Rubr. III.	Koszta leczenia . . . . . z powodu wzrastającej ilości dni leczenia.	—	129.967 „
Rubr. IV.	Koszta szczepienia . . . . . z powodu zaprowadzenia corocznego szczepienia w każdej miejscowości.	—	30.929 „
Rubr. V.	Wydatki sanitarne . . . . . z powodu, iż nie wszystkie asygnowane wydatki zostały wypłacone.	3.859 „	—
Rubr. VII.	Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego głównie z powodu zaoszczędzenia w dotacyi dla funduszu szkolnego krajowego i niewypłacenia niektórych zasiłków.	104.386 „	—
Rubr. VIII.	Utrzymanie pomników historycznych . . . . z powodu, iż mniej wykonano restauracyj.	800 „	—
Rubr. IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi . . . . . z powodu pomnożenia posterunków i podwyższenia czynszów.	—	2.665 „
Rubr. X.	Drogi krajowe . . . . . w kosztach zarządu, w utrzymaniu dróg i w wydatkach na myta wydano mniej 7.207 zł. w nowych budowach więcej 18.700 zł., — ostatecznie więcej 11.493 zł. a raczej przez zaokrąglenie centów 11.494 zł.	—	11.494 „
Rubr. XI.	Dotacye dla zakładów krajowych . . . . . z powodów wyjaśnionych szczegółowo w zamknięciach rachunkowych tych zakładów.	—	46.514 „
Rubr. XII.	Wydatki na szupaśnictwo . . . . . tak mała różnica nie wymaga usprawiedliwienia.	1 „	—
Rubr. XIII.	Rozmaite wydatki . . . . . z kwoty przeznaczonej do rozporządzalności Wydziału	25.116 „	—
	Do przeniesienia	165.253 zł.	243.927 zł.

	Z przeniesienia	165.253 zł.	243.927 zł.
	krajowego zaoszczędzono 7.494 zł., z kredytu na budowę kulparkowską pozostało do rozporządzenia na rok 1878, 63.397 zł. i nie zużyto niektórych pomniejszych kredytów, — natomiast wypłacono odsetki od kapitałów chwilowo wypożyczonych 48.721 zł. i poniesiono pomniejsze budżetem nieprzewidziane wydatki.		
	Suma	165.253 zł.	243.927 zł.
			78.674 zł.

B. Dochody.

		W porównaniu z budżetem mniejsze	większe
Rubr. I.	Z odnajmu ubikacyj sejmowych . . . . . z powodu niestałości tej rubryki.	644 zł.	—
Rubr. II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych, z powodu jak wyżej .	—	10.031 zł.
Rubr. III.	Z myt na drogach krajowych . . . . . w skutek korzystniejszego wyniku licytacyjnego przy wydzierżawieniu stacyj, tudzież powiększenia ilości stacyj	—	15.352 „
Rubr. IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych . . . . . według zamknięcia rachunku tychże zakładów	—	12.434 „
Rubr. V.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . . . . . z powodu przeniesienia pozostałości na fundusz budowy gmachu sejmowego.	58.323 „	—
Rubr. VI.	Dodatki do podatków . . . . . stosownie do sprawdzonej wyższej należytości, aniżeli w budżecie obliczono.	—	101.939 „
Rubr. VII.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . . . . . Dochody te nie mogą być naprzód ściśle obliczone.	—	36.426 „
Rubr. VIII.	Rozmaite dochody . . . . . z powodu wpłynięcia dochodów, które w budżecie zamieszczone nie były.	—	24.297 „
	razem .	58.967 zł.	200.479 zł.
			141.512 zł.
	do tego zasiłek z funduszu budowy gmachu sejmowego		199.323 „
	w ogóle dochody większe od budżetu .		340.835 „
	w porównaniu z wydatkami większymi od budżetu		78.674 „
	różnica jak wyżej wykazano .		262.161 zł.

Stan funduszów z końcem roku 1877. jest następujący:

a)	W majątku zarodowym:		
	1. gotówka	2.765 zł. 20½ ct.	
	2. efekta	2,587.609 „ 16 „	
	3. dobra i realności	2,512.295 „ 09 „	
	4. kapitały lokowane w bankach . .	81.721 „ 99 „	
	5. „ hipotekowane . . .	202.805 „ 40 „	
	6. nadwyżka należytości czynnych . .	150.398 „ 71½ „	5,537.595 zł. 56 ct.
b)	W majątku obrotowym:		
	1) gotówka	698.397 zł. 42½ ct.	
	2) efekta	753.078 „ 94 „	
	3) kapitały lokowane w bankach . .	202.150 „ 11 „	
	4) nadwyżka należytości czynnych . .	604.862 „ 67½ „	
			2,258.489 „ 15 „
c)	Depozyta:		
	1) gotówka	27.807 zł. 70½ ct.	
	2) efekta	314.883 „ 13 „	342.690 „ 83½ „
		razem . .	8,138.775 „ 54½ „

Z końcem roku 1876. był stan następujący:

a)	w majątku zarodowym	5,389.471 zł. 17 ct.	
b)	„ obrotowym	2.143.669 „ 90½ „	
c)	w depozytach	283.539 „ 45 „	7,816.680 „ 52½ „
Z porównania okazuje się w majątku zarodowym	*przyrost* . . .	148.124 „ 39 „	
w majątku obrotowym	„ . . .	114.819 „ 24½ „	
w depozytach .	„ . . .	59.151 „ 38½ „	
	razem w ogóle przyrost .		322.095 „ 02 „

Należytości czynne z końcem roku 1877. wynoszą:

a)	w majątku zarodowym	217.135 zł. 97½ ct.	
b)	„ obrotowym	2,515.688 „ 77½ „	2,732.824 „ 75 „

Z końcem roku 1876. wynosiły:

a)	w majątku zarodowym	185.557 zł. 44½ ct.	
b)	„ obrotowym	2,365.108 „ 26 „	2,550.665 „ 70½ „
	zwiększyły się więc o .		182.159 „ 04½ „

Co do formy.

a) Fundusze budżetem objęte.

Uchwałą z dnia 14. Października 1878. zatwierdził W. Sejm formę zamknięcia rachunków i polecił zarazem, aby na przyszłość zamknięcia funduszów budżetem objętych przedstawiane były w takiej formie, w jakiej przedłożone były za rok 1876. W sprawozdaniu jednak Komisyi budżetowej, które było podstawą do tej uchwały, znajdują się żądania *drobnych poprawek*. Czyniąc zadość uchwale W. Sejmu, przedkładamy zamknięcia rachunkowe funduszów budżetem objętych w takiej formie, w ja-

kiej zestawione były za rok 1876. z uwagą, iż zastosowaliśmy się ściśle do żądań Komisyi budżetowej, a mianowicie:

1) Przy rubryce dochodów z dodatku do podatków wykazano: ile wpłynęło na rachunek zaległości, a ile na rachunek należytości bieżącej;
2) Nazwę dochodów takich, które w budżecie nie były przewidziane, zmieniono z „*Dochody budżetem nieobjęte*“ na „*Dochody w budżecie niewyszczególnione*“,
3) W przedziałkach otwartych na należytości czynne i bierne zamieszczono tylko należytości pochodzące z tego roku, z którego rachunki są złożone, t. j. z r. 1877, inne zaś należytości przedstawiono albo w osobnych wykazach, albo (gdzie tylko jedna znajduje się pozycya) w wykazie stanu majątkowego każdego funduszu.

b) Fundusze samoistne, budżetem nieobjęte.

W skutek sprawozdania Komisyi budżetowej o zamknięciu rachunku funduszów budżetem nieobjętych za rok 1876, uchwalił W. Sejm na posiedzeniu z dnia 19. Października 1878. bez rozpraw co następuje:

„Przedłożone przez Wydział krajowy zamknięcie rachunku funduszów samoistnych (nieuposażonych) jakoteż zamknięcie rachunku fundacyi hr. Skarbka przyjmuje się do wiadomości“.

Uważając tę uchwałę jako zatwierdzenie formy zamknięcia dla tych funduszów, zastosowaliśmy ją bez żadnej zmiany i do zamknięcia obecnie przedłożonego.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Z rachunków funduszów budżetem objętych za rok 1877. wydaje Sejm Wydziałowi krajowemu absolutorium.
2) Rachunki funduszów samoistnych, budżetem nieobjętych, tudzież rachunki zakładu Stanisława hr. Skarbka za rok 1877. przyjmuje Sejm do wiadomości.

Lwów dnia 2. Maja 1879.

Marszałek krajowy.

Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Sumaryczny wykaz

wydatków i dochodów krajowych

za rok 1877.

i porównanie takowych z uchwalonemi przez Wysoki Sejm krajowy kwotami potrzeb i pokrycia.

Sumaryczny wykaz

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna wydatków na rok 1877. wynosiła		3,851.214 zł. 08 ct.
Na potrzeby krajowe preliminowano uchwałą z dnia 26. Kwietnia 1876.	3,314.979 zł.	
do tego kredyta dodatkowe, uchwalone w roku 1877. . .	407.685 „	
dalej doliczone dochody, potrącone w budżecie od rubryk wydatków w funduszu krajowym	14.300 „	
razem		3,736.964 „ — „
zatem w porównaniu z budżetem suma wydatków jest *większą* o .		114.250 „ 08 „

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna wydatków wynosiła	14.098 zł. 81 ct.
na to preliminowano uchwałą z dnia 26. Kwietnia 1876. . .	15.079 „ — „
zatem w porównaniu z budżetem suma wydatków jest *mniejszą* o .	980 „ 19 „

A. Fundusze dotowane.

Z porównania rzeczywistych wydatków za rok 1877. w kwocie . . .			3,851.214 zł. 08 ct.
z takimiż dochodami „ „ „ . . .			3,858.307 „ 91 „
okazuje się *nadwyżka dochodów* „ „ . . .			7.093 „ 83 „
Wedle budżetu na rok powyższy było preliminowano wydatków	3,736.964 zł.		
„ „ „ „ „ „ dochodów	3,481.039 „		
nadwyżka wydatków .	255.925 „		255.925 „ — „
W porównaniu z wynikłością rzeczywistą okazuje się *wynik pozornie korzystniejszy o*			263.018 „ 83 „
Uwzględniwszy zaś, że na pokrycie niedoboru zaczerpnął fundusz krajowy od funduszu budowy gmachu sejmowego tytułem zasiłku bezzwrotnego	58.323 zł. — ct.		
„ zaliczki zwrotnej . .	140.999 „ 74 „		199.322 „ 74 „
okazuje się *wynik korzystniejszy o*			63.696 „ 09 „

C. Fundusze, dla których budżetu nie uchwalono.

Suma wydatków funduszu budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie .	45.407 zł. 08 ct.
„ „ „ pożyczki krajowej z roku 1873	279.620 „ 19 „
razem . . .	325.027 „ 27 „

D. Fundusz budowy gmachu sejmowego, wydatki . . 232.012 zł. 70 ct.

wydatków i dochodów.

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna dochodów za rok 1877. wynosiła		3,858.307 zł. 91 ct.
Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 26. Kwietnia 1876. preliminowano dochody	3,321.215 zł.	
do tego kredyta dodatkowe uchwalone w roku 1877. . .	145.524 „	
dalej dochody potrącone w budżecie od rubryk wydatków w funduszu krajowym	14.300 „	
razem		3,481.039 „ — „
zatem w porównaniu z budżetem suma dochodów jest *większą* o .		377.268 „ 91 „

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna dochodów wynosiła	17.435 „ 81 „
na to preliminowano uchwałą z dnia 26. Kwietnia 1877. . .	18.693 „ — „
zatem w porównaniu z budżetem suma dochodów jest *mniejszą* o .	1.257 „ 19 „

B. Fundusze niedotowane.

Z porównania rzeczywistych wydatków za rok 1877. w kwocie . . .		14.098 zł. 81 ct.
z takimiż dochodami „ „ „ . . .		17.435 „ 81 „
okazuje się *nadwyżka dochodów* „ „ . . .		3.337 „ — „
Wedle budżetu preliminowano na rok powyższy wydatków .	15.079 zł.	
„ „ „ „ „ dochodów .	18.693 „	
nadwyżka dochodów .	3.614 „	3.614 „ — „
W porównaniu z wynikłością rzeczywistą okazuje się *wynik korzystniejszy* o .		277 „ — „

C. Fundusze, dla których budżetu nie uchwalono.

Suma dochodów funduszu budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie .	54.056 zł. 81 ct.
„ „ „ pożyczki krajowej z roku 1873.	497.660 „ 54 „
razem . . .	551.717 „ 35 „

D. Fundusz budowy gmachu sejmowego, dochody . . 885·452 zł. 36½ ct.

Z drukarni Anny Waydowicz (przdt. Poremby), Rynek l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

L. W. **2.914**/1879
Alegat lit. **A.** do sprawozdania Wydziału
krajowego o zamknięciu rachunkowem
funduszów krajowych
za rok 1877.

Lit. **A.**

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

FUNDUSZÓW

DOTOWANYCH I SAMOISTNYCH

BUDŻETEM OBJĘTYCH

za rok

1877.

INDEKS.

		Stronica.
	Sumaryusz	3
I.	*Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu*	9
II.	*Szpital lwowski — Oddział chorych*	83
III.	„ „ „ *położnic*	
IV.	*Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie*	117
V.	*Fundusz podrzutków we Lwowie*	137
VI.	*Szpital św. Łazarza — Oddział chorych*	147
VII.	„ „ „ *położnic i podrzutków*	
VIII.	*Szpital św. Ducha — Oddział syfilitycznych*	
IX.	„ „ „ *obłąkanych*	
X.	*Fundusz policyi krajowej*	203
XI.	„ *szkolny krajowy*	211
XII.	„ *domestykalny*	229
XIII.	„ *kultury krajowej*	237
XIV.	„ *stanowy sierociński*	245
XV.	„ *Al. hr. Stadnickiego*	253
XVI.	„ *szkoły weterynaryi*	259
XVII.	„ *budowy zakładu kulparkowskiego*	267
XVIII.	„ *pożyczki krajowej z roku 1873.*	277
XIX.	„ *budowy gmachu sejmowego*	285

SUMARYUSZ

ZAMKNIĘĆ RACHUNKOWYCH

FUNDUSZÓW

BUDŻETEM OBJĘTYCH

za rok 1877.

Wydatki. **SUMA-**

Liczba porządkowa	Poszczególnienie funduszów.	Wydatki w roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
	Dział I.						
	Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.						
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	2,296.377	79	572.352	31	2,868.730	10
II.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, — oddział chorych						
III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, — oddział położnic	199.681	94	—	—	199.681	94
IV.	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie . . .	163.014	16	27.730	60	190.744	76
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	16.556	66	—	—	16.556	66
VI.	Szpital św. Łazarza w Krakowie, — oddział chorych . .						
VII.	Szpital św. Łazarza w Krakowie, — oddział położnic i podrzutków						
VIII.	Szpital św. Ducha w Krakowie, — oddział syfilitycznych .						
IX.	Szpital św. Ducha w Krakowie, — oddział obłąkanych .	168.104	89½	—	—	168.104	89½
X.	Fundusz policyi krajowej	—	—	—	—	—	—
XI.	Fundusz szkolny krajowy	302.333	87½	105.061	85	407.395	72½
	Suma wydatków funduszów dotowanych .	3,146.069	32	705.144	76	3,851.214	08
	Dział II.						
	Fundusze samoistne, niedotowane.						
XII.	Fundusz domestykalny	2.736	46	—	—	2.736	46
XIII.	Fundusz kultury krajowej	6.235	32	—	—	6.235	32
XIV.	Fundusz stanowy sierociński	1.422	67	—	—	1.422	67
XV.	Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego	800	—	—	—	800	—
XVI.	Fundusz szkoły weterynaryi	2.904	36	—	—	2.904	36
	Suma wydatków funduszów samoistnych .	14.098	81	—	—	14.098	81
	Dział III.						
	Fundusze, dla których budżet nie został uchwalony.						
XVII.	Fundusz budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie .	45.407	08	—	—	45.407	08
XVIII.	Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.	279.620	19	—	—	279.620	19
	Suma .	325.027	27	—	—	325.027	27
	Dział IV.						
XIX.	Fundusz budowy gmachu sejmowego	91.012	96	140.999	74	232.012	70

RYUSZ.

Wydatki.

Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zwyczajne	nadzwyczajne	kredyta dodatkowe	razem	Wydatki są zatem: mniejsze: zwyczajne	nadzwyczajne	wieksze: zwyczajne	nadzwyczajne	w ogóle: mniejsze	większe	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.				
1,973.552	554.343	262.161	2,790.056	173.268	1	232.433	19.510	—	78.674	36.964	37	12.516	87½
173.520	—	—	173.520	3.077	—	29.239	—	—	26.162	1.300	75	77	33
103.487	22.877	—	126.364	2.639	—	62.165	4.854	—	64.380	8.137	27	250	19
17.746	—	—	17.746	1.986	—	797	—	1.189	—	—	—	3.280	07
143.387	—	—	143.387	8.981	—	33.699	—	—	24.718	83	49	3.062	15
1.525	—	—	1.525	1.525	—	—	—	1.525	—	—	—	—	—
226.236	112.606	145.524	484.366	4.766	127.968	55.763	—	76.971	—	—	—	4.569	93
2,639.453	689.826	407.685	3,736.964	196.242	127.969	414.096	24.364	79.685	193.934	46.485	88	23.756	54½
									114.249				
										Różnica w porównaniu o 1 zł. z powodu zaokrąglenia centów.			
3.425	—	—	3.425	689	—	—	—	689	—	—	—	—	—
5.525	—	—	5.525	—	—	710	—	—	710	—	—	—	—
1.530	—	—	1.530	142	—	35	—	107	—	—	—	—	—
1.650	—	—	1.650	850	—	—	—	850	—	—	—	—	—
2.949	—	—	2.949	357	—	312	—	45	—	—	—	—	—
15.079	—	—	15.079	2.038	—	1.057	—	1.691	710	—	—	—	—
								981					
										Różnica w porównaniu o 1 zł. z powodu zaokrąglenia centów.			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	04
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	338	51	4.132	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	338	51	4.132	04
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	140.999	74	—	—

UWAGA. Porównanie budżetowe funduszu budowy gmachu sejmowego nastąpić może dopiero po ukończeniu budowy, szczegóły zaś obrotu zawarte są w zamknięciu rachunkowem.

Dochody. **SUMA-**

Liczba porządkowa	Poszczególnienie funduszów.	Dochody w roku 1877. zwyczajne zł.	ct.	nadzwyczajne zł.	ct.	razem zł.	ct.
	Dział I.						
	Fundusz krajowy, i fundusze z tegoż dotowane.						
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	2,868.730	10	—	—	2.868.730	10
II.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie — oddział chorych						
III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie — oddział położnic	199.681	94	—	—	199.681	94
IV.	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie . . .	190.744	76	—	—	190.744	76
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	16.556	66	—	—	16.556	66
VI.	Szpital św. Łazarza w krakowie — oddział chorych . .						
VII.	Szpital św. Łazarza w Krakowie — oddział położnic i podrzutków						
VIII.	Szpital św. Ducha w Krakowie — oddział syfilitycznych .						
IX.	Szpital św. Ducha w Krakowie — oddział obłąkanych . .	168.104	89½	—	—	168.104	89½
X.	Fundusz policyi krajowej	7.093	83	—	—	7.093	83
XI.	Fundusz szkolny krajowy	403.478	69½	3.917	03	407.395	72½
	Suma dochodów funduszów dotowanych .	3,854.390	88	3.917	03	3,858.307	91
	Dział II.						
	Fundusze samoistne, niedotowane.						
XII.	Fundusz domestykalny	3.737	64	—	—	3.737	64
XIII.	Fundusz kultury krajowej	7.391	67	—	—	7.391	67
XIV.	Fundusz stanowy sierociński	1.789	15	—	—	1.789	15
XV.	Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego	1.415	98	—	—	1.415	98
XVI.	Fundusz szkoły weterynaryi	3.101	37	—	—	3.101	37
	Suma dochodów funduszów samoistnych .	17.435	81	—	—	17.435	81
	Dział III.						
	Fundusze, dla których budżet nie został uchwalony.						
XVII.	Fundusz budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie .	54.056	81	—	—	54.056	81
XVIII.	Fundusz pożyczki z roku 1873.	497.660	54	—	—	497.660	54
	Suma .	551.717	35	—	—	551.717	35
	Dział IV.						
XIX.	Fundusz budowy gmachu sejmowego	885.452	36½	—	—	885.452	36½

RYUSZ.

Kwota preliminowana				Dochody są zatem:						Należytości			
...ie ustawy z d. ...kwietnia 1876.		kredyta dodatkowe	razem	mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
zwyczajne	nadzwyczajne			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
...27.895	—	—	2,527.895	58.967	—	363.376	36.426	—	340.835	161.594	08	140.999	74
...73.520	—	—	173.520	1.998	—	28.160	—	—	26.162	145.724	75	30	15½
...26.364	—	—	126.364	718	—	65.098	—	—	64.380	18.953	60½	—	—
...17.746	—	—	17.746	1.409	—	220	—	1.189	—	—	—	—	—
...43.387	—	—	143.387	7.985	—	32.703	—	—	24 718	2.614	31½	—	—
...7.761	—	—	7.761	667	—	—	—	667	—	1	37	—	—
...35.842	3.000	145.524	484.366	92.436	—	14.548	917	76.971	—	117.026	54½	—	—
...32.515	3.000	145.524	3,481.039	164.180	—	504.105	37.343	78.827	456.095	445.914	66½	141.029	89½
									377.268				
										Różnica w porównaniu o 1 zł. z powodu zaokrąglenia centów.			
...3.824	—	—	3.824	119	—	32	—	87	—	—	—	—	—
...9.678	—	—	9.678	2.931	—	645	—	2.286	—	2.764	87½	—	—
...1.593	—	—	1.593	—	—	196	—	—	196	—	—	—	—
...1.659	—	—	1.659	253	—	10	—	243	—	—	—	—	—
...1.939	—	—	1.939	95	—	1.257	—	—	1 162	481	09	—	—
...18.693	—	—	18.693	3.398	—	2.140	—	2.616	1.358	3.245	96½	—	—
								1.258					
										Różnica w porównaniu o 1 zł. z powodu zaokrąglenia centów.			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	-	149.363	53½	172	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	149.363	53½	172	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

...WAGA. Porównanie budżetowe funduszu budowy gmachu sejmowego nastąpić może dopiero po ukończeniu budowy, szczegóły zaś obrotu zawarte są w zamknięciu rachunkowem.

I.

FUNDUSZ KRAJOWY

W ŚCIŚLEJSZEM ZNACZENIU.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

Do tego rachunku dołącza się:

1) *Wykaz zmienionych taks w szpitalach.*
2) *Szczegółowy rachunek szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.*
3) *Zamknięcie rachunku podatków.*
4) *Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.*

Fundusz krajowy

SUMARYUSZ

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu		Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1-13	Koszta reprezentacyi kraju	71.309	64½	47.042	67	118.352	31½
II.	14-29	Koszta zarządu	219.309	69	—	—	219.309	69
III.	30	Koszta leczenia	429.966	75½	—	—	429.966	75½
IV.	31-32	Koszta szczepienia	57.229	28½	—	—	57.229	28½
V.	33-34	Wydatki sanitarne	34.640	89	—	—	34.640	89
VI.	35-39	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	12.302	—	1.500	—	13.802	—
VII.	40-86	Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego	467.455	35½	—	—	467.455	35½
VIII.	87-89	Utrzymanie pomników historycznych	950	—	3.000	—	3.950	—
IX.	90-106	Kwaterunkowe żandarmeryi	63.046	48	—	—	63.046	48
X.	107-146	Drogi krajowe	521.518	23½	521.809	64	1,043.327	87½
XI.	147-151	Dotacye dla zakładów krajowych	257.265	95	—	—	257.265	95
XII.	152	Wydatki na szupaśnictwo	19.999	01	—	—	19.999	01
XIII.	153-165	Rozmaite wydatki	139.884	49½	500	—	140.384	49½
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	2,294.877	79	573.852	81	2,868.730	10
		b) **Przenośne.**						
		Lokacya funduszu budowy gmachu sejmowego	—	—	—	—	938.478	07
		Lokacya w bankach	—	—	—	—	710.604	01
		Zaliczki zwrócone depozytom	—	—	—	—	17.500	—
		Ogółem	—	—	—	—	4,535.312	18
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1	Z odnajmu ubikacyj sejmowych	556	59	—	—	556	59
II.	2	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	15.330	60	—	—	15.330	60
III.	3	Z myt na drogach krajowych	175.352	19½	—	—	175.352	19½
IV.	4	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	12.434	04½	—	—	12.434	04½
V.	5	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—	—	—	—
VI.	6	Dodatki do podatków (po 34 ct.)	2,345.938	86	—	—	2,345.938	86
VII.	7	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	80.426	14½	—	—	80.426	14½
VIII.	8-17	Rozmaite dochody	39.368	92½	—	—	39.368	92½
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	2,669.407	36	—	—	2,669.407	36
—	—	Zasiłek od funduszu budowy gmachu sejmowego, na pokrycie niedoboru	199.322	74	—	—	199.322	74
		Razem	2,868.730	10	—	—	2,868.730	10
		b) **Przenośne.**						
		Lokacya funduszu budowy gmachu sejmowego	—	—	—	—	938.478	07
		Lokacya w bankach	—	—	—	—	710.604	01
		Zaliczki od depozytów	—	—	—	—	17.500	—
		Ogółem	—	—	—	—	4,535.312	18

w ściślejszem znaczeniu.

Kwota preliminowana					Wynikłości są zatem						Należytości			
wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876.		kredyta dodatkowe	kwoty w budżecie od wydatków potrącone	razem	mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
zwyczajne	nadzwyczajne				zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
102.400	47.043	—	—	149.443	31.090	1	—	—	31.091	—	—	—	—	—
194.952	—	—	2.000	196.952	—	—	22.358	—	—	22.358	18.803	35	—	—
300.000	—	—	—	300.000	—	—	129.967	—	—	129.967	9.336	11½	—	67½
26.300	—	—	—	26 300	—	—	30.929	—	—	30.929	111	61½	—	—
38.500	—	—	—	38.500	3.859	—	—	—	3.859	—	—	—	4.702	60
12.302	1.500	—	—	13.802	—	—	—	—	-	—	—	—	—	—
403.017	—	156.524	12.300	571.841	104.386	—	—	—	104.386	—	475	—	6.000	—
1.750	3.000	—	—	4 750	800	—	—	—	800	—	—	—	—	—
60.382	—	—	—	60.382	—	—	2.665	—	—	2.665	—	—	—	—
529.534	502.300	—	—	1,031.834	8.016	—	—	19.510	—	11.494	3.472	40½	1.777	20
210.752	—	—	—	210.752	—	—	46.514	—	—	46.514	—	—	—	—
20 000	—	-	—	20.000	1	—	—	—	1	—	288	56	36	40
59.363	500	105.637	—	165.500	25.116	—	—	—	25.116	—	4 477	32½	—	—
1,959.252	554.343	262.161	14.300	2,790.056	173.268	1	232.433	19.510	165.253	243.927	36.964	37	12 516	87½
										78.674				
1.200	—	—	—	1.200	644	—	—	—	644	—	—	—	—	—
5.300	—	—	—	5.300	—	—	10 031	—	—	10.031	—	—	—	—
160.000	—	—	—	160.000	—	—	15.352	—	—	15.352	715	21	—	—
—	—	—	—	—	—	—	12.434	—	—	12.434	—	—	—	—
58.323	—	—	—	58.323	58.323	—	—	—	58.323	—	—	—	—	—
2,244.000	—	—	—	2,244.000	—	—	101.939	—	—	101.939	158.076	43	—	—
42.000	—	—	2.000	44.000	—	—	—	36.426	—	36.426	—	—	—	—
2.772	—	—	12.300	15.072	—	—	24.297	—	—	24.297	2.802	44	—	—
2,513.595	—	—	14.300	2,527.895	58.967	—	164.053	36.426	58.967	200.479	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	199.323	—	—	199.323	—	—	140.999	74
2,513.595	—	—	14.300	2,527.895	58.967	—	363.376	36.426	58.967	399.802	161.594	08	140.999	74
										340.835				

Stan majątku z końcem roku 1877.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny.		
Zapas kasowy z końcem roku 1877.	— —	
Należytości czynne z roku bieżącego: a) w rubrykach wydatków . .	36.964 zł. 37 ct.	
b) w rubrykach dochodów . .	161.594 „ 08 „	
Należytości czynne z lat ubiegłych (patrz wykaz *alegat 4.*) . . .	459.924 „ 91 „	658.483 zł. 36 ct.
Stan bierny.		
Należytości bierne z roku bieżącego: a) w rubrykach wydatków . .	12.516 „ 87½ „	
b) w rubrykach dochodów . .	140.999 „ 74 „	
Należytości bierne z lat ubiegłych (patrz wykaz *alegat 4.*) . . .	123.745 „ 16 „	277.261 „ 77½ „
Czysty stan czynny . .		381.221 zł. 58½ ct.

Wyjaśnienia.

Według ustawy finansowej z d. 26. Kwietnia 1876. wynosiły budżetem uchwalone **wydatki**		2,513.595 zł.
do tego: *a)* Kredyta dodatkowe przy rubryce VII.	156.524 zł.	
„ „ XIII.	105.637 „	262.161 „
b) Kwoty, które w budżecie od wydatków były potrącone, a które tutaj dla możności porównania z budżetem pełnych wydatków i dochodów, do preliminowanych wydatków i równocześnie do preliminowanych dochodów dodano, a mianowicie: w rubryce II. .	2.000 zł.	
„ XIII. .	12.300 „	14.300 „
Ogólna suma budżetowa, z którą wydatki rzeczywiste porównane być winny, wynosi . . .		2,790.056 „
Suma wydatków rzeczywistych wynosi		2,868.730 „
wydatki są zatem *większe od budżetu o* . .		78.674 zł.
Według ustawy finansowej z d. 26. Kwietnia 1876. wynosiły budżetem uchwalone **dochody** . .		2,513.595 zł.
do tego kwoty dodane jak przy wydatkach pod *b)*		14.300 „
Ogólna budżetowa suma dochodów .		2,527.895 „
Suma dochodów rzeczywistych wynosi	2,669.407 zł. 36 ct.	
do tego: a) zasiłek bezzwrotny od funduszu budowy gmachu sejmowego	58.323 „ — „	
b) zaliczka zwrotna „ „ „ „ „	140.999 „ 74 „	2.868.730 „
dochody są zatem *większe od budżetu o* .		340.835 zł.
a więc: wydatki większe od budżetu o	78.674 zł.	
dochody „ „ „	340.835 „	
W ogóle wynik pozornie korzystniejszy od budżetu o . .		262 161 „
Nie wcielając do porównania, dochodu od funduszu budowy gmachu sejmowego i zestawiwszy dochody preliminowane		2,527.895 zł.
z dochodami rzeczywistymi		2,669 417 „
okazują się dochody *większe od budżetu* o		141.512 „
potrąciwszy wydatki *większe od budżetu*		78.674 „
pozostaje wynik *korzystniejszy o* . .		62.838 „
a gdy w **budżecie** uchwalono wydatki w kwocie	2,790.056 zł.	
dochody „	2,527.895 „	
azatem **przewidziano już niedobór**		262.161 „
przeto z porównania tego niedoboru z wynikiem korzystniejszym okazał się brak . .		199.323 „

który pokryto zasiłkiem z funduszu budowy gmachu sejmowego.

Część I.

Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Koszta reprezentacyi kraju.** *Sumaryczne zestawienie rubryki I.*			
	1-8	A. Sejm krajowy *(wydatki zwyczajne)*	49.099	66½	76.200
	10-13	B. Wydział krajowy „ „	22.209	98	26.200
	9	Kupno gruntu pod gmach sejmowy *(wydatek nadzwyczajny)* .	47.042	67	47.043
		Suma ogólna rubryki I. . .	118.352	31½	149.443
		Poszczególnienie.			
		A. Sejm krajowy.			
	1	a) Czynsz najmu sali i ubikacyj sejmowych . . 5.150 zł.			
		b) Dodatek gminny 5% . . . . . 250 „	5.400	—	5.400
	2	Koszta podróży pp. Posłów	6.432	75	6.500
	3	Dyety pp. Posłów	15.375	—	42.000
	4	Koszta druków	15.849	74½	14.000
	5	Spisywanie sprawozdań	2.244	—	4.000
	6	Urządzenie sali, opał, oświetlenie i inne drobne wydatki . .	2 842	52	3.350
	7	Pisarze dzienni	655	65	650
	8	Uzupełnienie biblioteki sejmowej	300	—	300
		Suma wydatków *zwyczajnych* .	49.099	66½	76.200
	9	Na budowę gmachu krajowego: Trzecia i ostatnia rata ceny kupna gruntu pod gmach krajowy *(wydatek nadzwyczajny)*	47.042	67	47.043
		B. Wydział krajowy.			
	10	Marszałek krajowy	1.668	33	4.200
		Do przeniesienia .	1.668	33	4.200

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
27.100	—					
3.990	—					
1	—					
31.091	—		—	—	—	—
—	—					
67	—	*Wydatek nieznacznie mniejszy* z powodu zmian w miejscach pobytu pp. Posłów.				
26.625	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ preliminowano dyety na dni 60, a sesya sejmowa trwała tylko dni 23 (od 8. do 30. Sierpnia 1877.)				
—	1.850	*Wydatek większy*, albowiem do zamknięć rachunkowych dodano bardzo znaczną ilość załączników, a nadto z powodu, iż potrzeby tej pozycyi zależą od ilości i objętości sprawozdań Wydziału krajowego i komisyj W. Sejmu, które naprzód ściśle obliczone być nie mogą.				
1.756	—	*Wydatek mniejszy* z powodu mniejszej ilości posiedzeń sejmowych, aniżeli w budżecie przewidywano.				
508	—					
—	6					
—	—					
28.956	1.856		—	—	—	—
27.100						
1	—		—	—	—	—
2.532	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż krzesło Marszałkowskie było opróżnione w r. 1877. aż do dnia 7. Sierpnia, a Marszałek JE. hr. Wodzicki pobrał wynagrodzenie tylko za czas od 8. Sierpnia do 31. Grudnia 1877.				
2.532	—					

Fundusz krajowy. **Część I.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		Z przeniesienia .	1.668	33	4.200
	11	Sześciu członków Wydziału	17.324	99	18.000
	12	Zastępcy	2.216	66	3.000
	13	Dodatek dla Członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym . .	1.000	—	1.000
		Razem . .	22.209	98	26.200
II.		**Koszta zarządu.** *Sumaryczne zestawienie rubryki II.*			
	14-20	Płace urzędników	120.483	45	107.980
	21	Dyurniści	37.122	65	37.593
	22	Zasługi	3.327	27	2.881
	23	Emolumenta	5.375	15	5.943
	24	Najem pomieszkania	24.548	61	16.600
	25	Remuneracye	2.447	55	2.430
	26	Potrzeby kancelaryjne	12.791	09	12.900
	27	Koszta podróży i dyety	5.739	—	2.400
	28	Pensye i zaopatrzenia	6.454	93	7.155
	29	Dary z łaski	1.019	99	1.070
		Ogólna suma rubryki II. .	219.309	69	196.952
		Sumaryczne zestawienie płac urzędników wraz z dodatkami aktywalnymi i wydanemi zaliczkami, po potrąceniu zwróconych rat bieżących.			
	14	Oddział konceptowy	33.336	50	29.240
	15	„ rachunkowy	40.427	45	34.070
	16	„ kasowy	10.800	—	10.670
	17	„ techniczny	12.070	—	10.960
	18	„ sanitarny	2.300	—	2.300
	19	„ statystyczny	4.999	50	5.000
	20	„ manipulacyjny	16.550	—	15.740
		Suma płac .	120.483	45	107.980

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
2.532	—	*Wydatki mniejsze* z powodu, iż nie wszycy Członkowie Wydziału pobierali wynagrodzenie przez cały rok, a potrzeba powoływania zastępców nie wymagała wyczerpania całego dozwolonego kredytu.				
675	—					
783	—					
—	—					
3.990	—		—	—	—	—
		Kwota w budżecie uchwalona wynosiła w rubryce II. ogółem . . . . . 194.952 zł.				
—	12.503	doliczywszy do tego:	12.867	95	—	—
470	—	a) Kwotę . . . . . 2.000 „	97	50	—	—
—	446	potrąconą w budżecie od poz. 24. a dodaną w zamknięciu do rubr. VII. dochodów.	—	—	—	—
568	—		—	—	—	—
—	7.949	b) Wydane w skutek upoważnienia W. Sejmu zaliczki urzędnikom . . . . 8.700 „	5.000	—	—	—
—	18		—	—	—	—
109	—	c) Dar z łaski dla Pauliny Pawulskiej, dozwolony uchwałą W. Sejmu z dnia 25. Sierpnia 1877. . . . . 167 „	49	51	—	—
—	3.339		788	39	—	—
700	—		—	—	—	—
50	—	okazuje się suma kredytów tej rubryki 205.819 „	—	—	—	—
1.897	24.255	a w porównaniu z wydatkami . . 219.310 „	18.803	35	—	—
	22.358	właściwe przekroczenie . . 13.491 „				
		które przy odnośnych pozycyach szczegółowo jest uzasadnione.				
		Wydatki na płace, nie licząc zaliczek wynoszą:				
—	4.097	a) Oddział konceptowy . . . 29.240 zł.	4.096	50	—	—
—	6.357	b) „ rachunkowy . . . 32.906 „	7.521	45	—	—
—	130	c) „ kasowy . . . . 10.670 „	130	—	—	—
—	1.110	d) „ techniczny . . . 11.760 „	310	—	—	—
—	—	e) „ sanitarny . . . 2.300 „	—	—	—	—
1	—	f) „ statystyczny . . . 4.999 „ 50 ct.	—	—	—	—
—	810	g) „ manipulacyjny . . 15.740 „ — „	810	—	—	—
1	12.504	razem . 107.615 „ 50 „	12.867	95	—	—
	12.503	z porównania z kwotą budżetową . 107.980 „ — „				
		wynika zaoszczędzenie . 365 „ — „				
		Wydatek na zaliczki, na które nic nie preliminowano, wynosi:				
		a) przy oddziale konceptowym . . 4.096 zł. 50 ct.				
		b) „ „ rachunkowym . . 7.521 „ 45 „				
		c) „ „ kasowym . . 130 „ — „				
		d) „ „ technicznym . . 310 „ — „				
		e) „ „ manipulacyjnym . 810 „ — „				
		razem . 12.867 „ 95 „				
		W tej sumie wydatków mieszczą się zaliczki w kwocie 8.700 zł. udzielone niektórym urzędnikom, na podstawie upoważnienia W. Sejmu z d. 29. Sierpnia 1877. — (Patrz poz. 14. i 15.)				

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
budżetu					
II.		**Poszczególnienie.**			
		Płace urzędników.			
	14	*Oddział konceptowy.*			
		a) 2 radców, płaca po 2.800 zł. dodatek aktywalny po 480 zł.	6.560	—	6.560
		b) 4 sekretarzy „ „ 2.000 „ „ „ „ 360 „	9.440	—	9.440
		c) 6 koncepistów „ „ 1.300 „ „ „ „ 240 „	9.240	—	9.240
		d) 2 adjunktów „ „ 1.000 „ „ „ „ 200 „	2.400	—	2.400
		e) 2 asystentów „ „ 700 „ „ „ „ 100 „	1.600	—	1.600
		Suma . .	29.240	—	29.240
		do tego zaliczki udzielone na płace . . 4.520 zł.			
		po odtrąceniu ściągniętych rat bieżących 423 „ 50 ct.	4.096	50	—
		Razem . .	33.336	50	29.240
	15	*Oddział rachunkowy.*			
		a) Dyrektor, płaca 2.600 zł. dodatek aktywalny 400 zł.	3.000	—	3.000
		b) Zastępca dyrek. „ 2.000 „ „ „ 360 „	2.360	—	2.360
		c) Adjunkci po 1.200 „ „ „ 240 „	18.996	—	20.160
		d) 10 asystentów „ 700 „ „ „ 100 „	8.000	—	8.000
		e) Woźny „ 500 „ „ „ 50 „	550	—	550
		Suma . .	32.906	—	34.070
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . 8.537 zł. 50 ct.			
		po odtrąceniu ściągniętych rat bieżących 1.016 „ 05 „	7.521	45	—
		Razem . .	40.427	45	34.070
	16	*Oddział kasowy.*			
		a) Kasyer, płaca 2.000 zł. dodatek aktywalny 360 zł.	2.360	—	2.360
		b) Kontrolor, „ 1.600 „ „ „ 300 „	1.900	—	1.900
		c) 4 adjunktów po 1.200 „ „ „ po 240 „	5.760	—	5.760
		d) Woźny „ 600 „ „ „ 50 „	650	—	650
		Suma . .	10.670	—	10.670
		Do tago zaliczki udzielone na płace . . . 180 zł.			
		po odtrąceniu ściągniętych rat bieżących . 50 „	130	—	—
		Razem . .	10.800	—	10.670
	17	*Oddział techniczny.*			
		a) Nadinżynier, płaca 3.000 zł. dodatek aktywalny 1.000 zł.	4.000	—	4.000
		b) 2ch inżynierów „ 2.000 „ „ „ po 360 „	4.720	—	4.720
		c) 2ch asystentów „ 1.000 „ „ „ „ 120 „	2.240	—	2.240
		Do przeniesienia .	10.960	—	10.960

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
—	4.097	*Wydatek większy* z powodu, iż na zaliczki nic nie preliminowano.	4.096	50	—	—
—	4.097	W sumie wydatków na zaliczki mieści się kwota 2.500 zł. udzielona sekretarzowi Wolańskiemu, w załatwieniu petycyi przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą W. Sejmu z dnia 29. Sierpnia 1877.	4.096	50	—	—
—	—					
—	—					
1.164	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż adjunkt Tranda pełnił obowiązki rządcy w zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie i pobrał płacę z funduszu tegoż zakładu za czas od 10. Marca do 31. Grudnia 1877.				
—	—					
—	—					
1.164	—					
—	7.521	W sumie wydatków większych mieszczą się zaliczki udzielone w skutek petycyj przekazanych Wydziałowi krajowemu uchwałą W. Sejmu z d. 29. Sierpnia 1877. a mianowicie: adjunktowi Orzechowskiemu 1.500 zł., adjunktowi Gołębskiemu 2.400 zł., asystentowi Topolnickiemu 700 zł., asystentowi Hupczycowi 1.600 zł. to jest razem 6.200 zł.	7.521	45	—	—
	6.357		7.521	45	—	—
—	—					
—	130	*Wydatek większy* z powodu, iż zaliczki udzielone na płace urzędników nie były w budżecie zamieszczone.	130	—	—	—
—	130		130	—	—	—
—	—					

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
II.	17	Z przeniesienia .	10.960	—	10.960
		Zastępca inżyniera	800	—	—
		Suma . .	11.760	—	10.960
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . . . 350 zł.			
		po odtrąceniu ściągniętych rat bieżących . . 40 „	310	—	—
		Razem .	12.070	—	10.960
	18	*Oddział sanitarny.*			
		Inspektor szpitali, płaca roczna . . . . . 2.000 zł.			
		dodatek na mieszkanie . . . . . 300 „	2.300	—	2.300
	19	*Oddział statystyczny.*			
		a) Naczelnik Oddziału	2.000	—	2.000
		b) Koncepista, płaca 1.300 zł. dodatek aktywalny 240 zł.	1.540	—	1.540
		c) Pisarze dzienni	1.459	50	1.460
		Suma . .	4.999	50	5.000
	20	*Oddział manipulacyjny.*			
		a) Dyrektor kancelaryi, płaca	2.000	—	2.000
		b) Archiwista, płaca 1.500 zł. dodatek aktywalny 300 zł.	1.800	—	1.800
		c) Protokolista „ 1.200 „ „ „ 240 „	1.440	—	1.440
		d) 6 kancelistów „ 1.000 „ „ „ po 200 „	7.200	—	7.200
		e) Odźwierny, „	600	—	600
		f) Portyer „	500	—	500
		g) 4 woźnych, „ po 500 „ „ „ po 50 „	2.200	—	2.200
		Suma . .	15.740	—	15 740
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . . . 1.175 zł.			
		po odtrąceniu ściągniętych rat bieżących . . 365 „	810	—	—
		Razem . .	16.550	—	15.740
	21	**Dyurniści.**			
		a) Dla oddziału konceptowego	6.908	60	6.936
		b) „ „ rachunkowego	13.539	20	13.578
		c) „ „ technicznego	4.706	50	4.380
		d) „ „ kasowego.	990	60	657
		e) „ „ manipulacyjnego	9.880	25	11.042
		f) Na zastępstwa urzędników	1.000	—	1.000
		Suma . .	37.025	15	37.593
		Do tego zaliczka udzielona na płacę . . 150 zł.			
		po odtrąceniu sciągniętych rat bieżących 52 „ 50 ct	97	50	—
		Razem . .	37.122	65	37.593

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct	zł.	ct.
—	—					
—	800	*Wydatek większy* z powodu, iż w czasie słabości inżyniera Czaderskiego, powołać musiano na zastępstwo inżyniera Jankowskiego od 1. Maja do 31. Grudnia 1877.				
—	310	*Wydatek większy* z powodu przytoczonego przy poz. 16.	310	—	—	—
—	1.110		310	—	—	—
—	—		—	—	—	—
1	—					
1	—		—	—	—	—
—	810	*Wydatek większy* z powodu przytoczonego przy poz. 16.	810	—	—	—
—	810		810	—	—	—
27	—		97	50	—	—
39	—					
—	327					
—	334					
1.162	—					
—	—					
1.228	661	*Różnice* powstały ztąd, iż dyurniści przyjmowani bywają ściśle w miarę koniecznej potrzeby, która naprzód dokładnie obliczoną być nie może.				
—	97					
1.228	758		97	50	—	—
470						

Fundusz krajowy. **Część I.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
II.	22	**Zasługi.**			
		a) 8 stróżów dla Oddziału manipulacyjnego 1.967 zł. 96 ct.			
		b) 2 „ „ rachunkowego 546 „ 56 „	2.514	52	2.080
		c) Froter	812	75	801
		Suma zasług . .	3.327	27	2.881
	23	**Emolumenta.**			
		a) Dyrektor kancelaryi, na fiakra	50	—	50
		b) „ „ 6 sągów drzewa	77	44	90
		c) Ubranie urzędowe dla odźwiernego i 6ciu woźnych, po 50 zł.	350	—	350
		d) Ubranie urzędowe dla portyera	99	50	100
		e) Opał dla odźwiernego i portyera, po 2 sągi drzewa . .	55	70	60
		f) Dodatki pięcioletnie dla urzędników	4.742	51	5.293
		Suma emolumentów .	5.375	15	5.943
	24	**Najem pomieszkania**	24.548	61	16.600

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	434	*Wydatek większy* z powodu, iż w skutek rozszerzenia ubikacyj kancelaryjnych okazała się potrzeba przyjęcia jeszcze dwóch stróżów i nieznacznego podwyższenia wynagrodzenia frotera.	—	—	—	—
—	12					
—	446					
—	—					
13	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż w budżecie obliczono drzewo po cenie 15 zł. za sąg, a zakupiono po cenie 3 zł. 58½ ct. za metr sześcienny t. j. 12 zł. 90½ ct. za sąg.				
—	—					
1	—					
4	—	*Wydatek mniejszy* z powodu przytoczonego przy poz. 23 b).				
550	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż jeden sekretarz został mianowany radcą, jeden adjunkt rachunkowy odszedł ze służby krajowej, adjunkt zaś Tranda pobrał część dodatku z funduszu obłąkanych na Kulparkowie, gdzie pełnił obowiązki rządcy.	—	—	—	—
568	—					
—	7.949	Czynsze opłacone w r. 1877. wynosiły:	5.000	—	—	—
		a) za dom Glixellego . . . . 10.000 zł.				
		b) „ „ Bałłabana . . . . 2.850 „				
		c) „ „ śp. Dr. Nagla . . . . 5.500 „				
		d) „ ubikacye w gmachu Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . . 450 „				
		razem . 18.800 „				
		W preliminarzu obliczono czynsze na . 16.300 „				
		z porównania wynika *przekroczenie* . 2.500 „ spowodowane rozszerzeniem ubikacyj przez wyprowadzenie się z domu p. Bałłabana do domu śp. Dr. Nagla, tudzież przez przynajęcie 5 pokoi w Towarz. kredytowem ziemskiem.				
		Stosownie do podwyższonych czynszów wzrósł i 5% dodatek gminny, na który preliminowano tylko 675 zł. a wypłacono 802 zł. 08 ct. zatem więcej o . 127 „				
		Udzielono p. Glixellemu na rachunek czynszu za lata przyszłe zaliczki 10.000 zł., z której wypłacono w r. 1877. 5.000 „				
		Zamiast preliminowanego zwrotu 338 zł. wpłynęło od funduszu podrzutków, z powodu zmniejszenia lokalu kasowego, tylko 150 zł., zatem mniej o . . . 188 „				
		Do przeniesienia 7.815 „				

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1877. zł.
II.	24				
	25	**Remuneracye.**			
		I. Stałe:			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo	1.000	—	1.000
		b) Tłumacz języka ruskiego	300	—	300
		c) Tłumaczenia z języków obcych	27	55	10
		d) Odźwierny Prokopowicz, dodatek osobisty do płacy	120	—	120
		II. Niestałe:			
		Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	1.000	—	1.000
		Suma remuneracyj	2.447	55	2.430
	26	**Potrzeby kancelaryjne.**			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych	3.881	60	5.900
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów	639	02	800
		c) Potrzeby do pisania i rysowania	1.555	07	1.300
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	2.715	82	1.500
		e) Oprawa ksiąg i druków	556	38	700
		f) Oświetlenie	322	73	300
		g) Opał	1.488	72	1.300
		h) Uzupełnienie biblioteki Wydziału krajowego	580	85	600
		i) Rozmaite pomniejsze	1.050	90	500
		Suma potrzeb kancelaryjnych	12.791	09	12.900
	27	**Koszta podróży i dyety.**			
		a) Dla urzędników w ogóle	5.339	—	2.000
		b) Dla inspektora szpitali	400	—	400
		Suma kosztów podróży i dyet	5.739	—	2.400

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia 7.815 zł.				
		Wydano na adaptacye u Bałłabana i Nagla 96 zł. 53 ct. . . . . 97 „				
		Zaokrąglono w preliminarzu sumę potrzeb o 37 „				
		Suma przekroczenia . 7.949 „				
		W budżecie potrącono od sumy potrzeb tej pozycyi kwotę 2.000 zł. jako zwrot zaliczki na czynsz, udzielonej p. Glixellemu w latach ubiegłych; stosownie zaś do zasady przyjętej już w zamknięciach rachunków za lata 1875. i 1876. zamieszczono tutaj porównanie wydatków z pełną preliminowaną kwotą potrzeb, a natomiast dla wyrównania rachunku wykazano kwotę 2.000 zł. w rubryce VII. dochodów, jako dochód preliminowany.				
—	—					
—	—					
—	18	*Wydatek większy* z powodu, iż potrzeba tłumaczeń jest przypadkową i nie może w budżecie naprzód ściśle być obliczoną.				
—	—					
—	—					
—	18		—	—	—	—
		Różnice wykazane w tej pozycyi wynikły w ogóle z powodu, iż wydatki te są zmienne i nie mogą naprzód ściśle być obliczone; w szczególności zaś:				
2.018	—	przy poz. a) i b) wydano *mniej* stosownie do ilości wydrukowanych rozporządzeń i w skutek oszczędnego,				
161	—	ściśle do koniecznej potrzeby zastosowanego przy-				
—	255	kupna sprzętów.				
—	1.215	przy poz. c) d) i) wydano *więcej* z powodu wzrastających czynności urzędowych.				
144	—	przy poz. e) wydano *mniej*, gdyż w tym roku nie zaszła potrzeba oprawienia znaczniejszej ilości ksiąg.				
—	23	przy poz. f) wydano *nieznacznie więcej*.	49	51	—	—
—	189	przy poz. g) wydano *więcej* z powodu rozszerzenia ubikacyj kancelaryjnych.	49	51	—	—
19	—	przy poz. h) wydano *nieznacznie mniej*.				
—	551					
2.342	2.233					
109						
—	3.339	*Wydatek większy* z powodu, iż w obec ciążącego na Wydziale krajowym obowiązku wykonywania kontroli	788	39	—	—
—	—	nad majątkami gminnymi, okazuje się potrzeba coraz	—	—	—	—
—	3.339	częstszego wysyłania urzędników, szczególnie rachunkowych na komisye, mające na celu bądź szkontrowanie i lustracye majątków gminnych, bądź też wprowadzenie należytego porządku w gospodarstwie.	788	39	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
II.	28	**Pensye i zaopatrzenia.**			
		a) Mochnacka Eleonora	280	—	280
		b) Jankowska Karolina	399	96	400
		c) Pawulski Jan	466	64	1.400
		d) Wagilewiczowa Amelia	200	—	200
		e) Madeyski Wojciech	1.200	—	1.200
		f) Tarczyńska Marcyanna	350	—	350
		g) Skarzyński January	2.400	—	2.400
		h) Łopuszańska Walerya	350	—	350
		i) Łopuszańskiego sieroty	100	—	100
		k) Iwanickiego sieroty	175	—	175
		l) Karatnicka Zofia	300	—	300
		Pawulska Paulina	233	33	—
		Suma pensyj i zaopatrzeń	6.454	93	7.155
	29	**Dary z łaski.**			
		a) Bojarskie: Walerya, Józefa, Adolfina i Gabryela	333	32	400
		b) Rzepińska Ludwika Franciszka	120	—	120
		c) Rudnicki Michał	—	—	150
		d) Szczęsnowicza dwie sieroty po 200 zł.	400	—	400
		Pawulska Paulina	166	67	—
		Suma darów z łaski	1.019	99	1.070
III.	30	**Koszta leczenia ubogich chorych.**			

A. W szpitalach powszechnych w Galicyi.	Stałe z rubryki III. zł.	Stałe z rubryki III. ct.	Zaliczkowo za zwrotem od gmin zł.	Zaliczkowo za zwrotem od gmin ct.	Razem zł.	Razem ct.
1. Biała	6389	32	23	25	6412	57
2. Bochnia	9329	32	77	80	9407	12
3. Brody	4813	09½	814	75	5627	84½
4. Brzeżany	6722	40	198	50	6920	90
5. Drohobycz	6027	54½	201	81½	6229	36
6. Jasło	12021	08½	27	39	12048	47½
7. Kołomyja	3247	55	204	25	3451	80
8. Kraków (Łazarz)	58858	06½	3376	81	62234	87½
9. „ (Duch)	32512	61	544	13	33056	74
10 „ (Klinika)	11460	42½	734	87½	12195	30
11. Lwów	92933	52	5688	31½	98621	83½
12. Podhajce (Stare miasto)	8176	85	46	45	8223	30
Do przeniesienia	252491	78½	11938	33½	264430	12

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
—	—					
933	—	*Wydatek mniejszy* z powodu śmierci Pawulskiego na dniu 21. Kwietnia 1877.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	233	*Wydatek większy*, albowiem wdowie po śp. Janie Pawulskim asygnowano pensyę od 1. Maja 1877. co w budżecie przewidzianem nie było.				
933	233		—	—	—	—
700						
67	—	*Wydatki mniejsze* z powodu, iż Bojarska Gabryela zmarła w Kwietniu 1877. a Rudnicki Michał w Październiku 1876.				
—	—					
150	—					
—	—					
—	167	*Wydatek większy* znajduje uzasadnienie w uchwale W. Sejmu z d 25. Sierpnia 1877.				
217	167		—	—	—	—
50						

Rachunek zaliczek zwrotnych od gmin za koszta leczenia, wedle powiatów:

Nazwa powiatu	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Zaległość zł.	Zaległość ct.
Biała	477	57	222	23	255	34
Bóbrka	3865	34	875	46½	2989	87½
Bochnia	4769	86½	1171	73	3598	13½
Bohorodczany . .	275	96	236	81	39	15
Borszczów	82	45½	82	45	—	½
Brody	1124	67½	1059	65½	65	02
Brzesko	1156	32	655	30	501	02
Brzeżany	425	86	247	86	178	—
Brzozów	986	82½	634	79	352	03½
Buczacz	849	87½	504	62½	345	25
Chrzanów	2170	51½	1053	92	1116	59½
Cieszanów	1693	22	911	86	781	36
Do przeniesienia .	17878	48	7656	69½	10221	78½

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Stale z rubryki III. zł.	Stale z rubryki III. ct.	Zaliczkowo za zwrotem od gmin zł.	Zaliczkowo za zwrotem od gmin ct.	Razem zł.	Razem ct.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
III.	30	Z przeniesienia	252491	78½	11938	33½	264430	12			
		13. Przemyśl	18861	80½	758	05½	19619	86			
		14. Rzeszów	11034	16½	426	37½	11460	54			
		15. Sambor	7801	91	174	19½	7976	10½			
		16. Sanok	7854	20	138	90	7993	10			
		17. Sącz	7763	27	317	73½	8081	—½			
		18. Śniatyn	1160	50	—	—	1160	50			
		19. Stanisławów	14448	34	647	59	15095	93			
		20. Stryj	9622	36½	328	85	9951	21½			
		21. Tarnopol	10138	68½	49	02½	10187	71			
		22. Tarnów	23133	25½	376	30½	23509	56			
		23. Wadowice	2629	40	19	50	2648	90			
		24. Zaleszczyki	4135	60	28	50	4164	10			
		25. Złoczów	6862	61	73	22½	6935	83½			
		26. Żółkiew	4717	51	117	13½	4834	64½			
		Suma w szpitalach krajow.	382655	40	15393	72½	398049	12½	398.049	12½	
		B. W szpitalach zagranicznych.									
		Austrya Niższa	17058	09½	1219	64½	18277	74			
		Bukowina	3717	50	718	26	4435	76			
		Czechy	1092	30	80	29	1172	59			
		Istrya	5	20	—	—	5	20			
		Kroacya i Slawonia	166	65	—	—	166	65			
		Morawa	1480	41	18	79	1499	20			
		Pogranicze wojskowe	298	92	1	34	300	26			
		Szląsk	40	80	—	—	40	80			
		Siedmiogród	211	16	3	96	215	12			
		Styrya	3161	25	2	70	3163	95			
		Turcya	52	26	—	—	52	26			
		Tryest	88	50	—	—	88	50			
		Tyrol	57	74	16	80	74	54			
		Węgry	10008	08½	1267	66½	11275	75			
		Suma w szpitalach zagran.	37438	87	3329	45	40768	32	40.768	32	
		C. W szpitalach wojskowych	2084	20	68	60	2152	80	2.152	80	
		Suma we wszystkich szpitalach	422178	47	18791	77½	440970	24½	440.970	24½	
		Do tego: a) Wynagrodzenie za sprawdzanie rachunków aptekarskich 600 zł.									
		b) Zwroty rozmaite 573 „ 19 ct.							1.173	19	
		Suma wydatków							442.143	43½	
		Po odtrąceniu zwrotów:									
		a) Od gmin obowiązanych, za r. 1877. 10.331 zł. 33 ct.									
		b) „ samopłacących i inne 1.845 „ 35 „							12.176	68	
		Czysty wydatek rubryki III.							429.966	75½	300.000

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		Nazwa powiatu	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Zaległość zł.	Zaległość ct.				
		Z przeniesienia	17878	48	7656	69½	10221	78½				
		Czortków	113	54½	113	54½	—	—				
		Dąbrowa	751	87	707	47	44	40				
		Dobromil	2740	66½	405	02	2335	64½				
		Dolina	1320	79½	973	60	347	19½				
		Drohobycz	555	22	540	31	14	91				
		Gorlice	1314	39	1113	99½	200	39½				
		Gródek	3268	10	1286	03	1982	07				
		Grybów	669	75½	445	89	223	86½				
		Horodenka	1352	07½	868	24	483	83½				
		Husiatyn	211	63½	154	69	56	94½				
		Jarosław	172	43½	153	88½	18	55				
		Jasło	1007	26	796	37½	210	88½				
		Jaworów	1680	39	1362	15	318	24				
		Kałusz	542	23½	444	05	98	18½				
		Kamionka	572	43½	404	43½	168	—				
		Kolbuszowa	590	87½	366	53	224	34½				
		Kołomyja	1723	52	916	37½	807	14½				
		Kossów	854	42½	428	17½	426	25				
		Kraków	66967	18	4928	35½	62038	82½				
		Krosno	3381	64	808	53½	2573	10½				
		Limanowa	1712	49½	339	38	1373	11½				
		Lisko	1218	22	908	31	309	91				
		Lwów	15471	09½	3466	96	12004	13½				
		Łańcut	311	71	294	15	17	56				
		Mielec	1004	63	748	75½	255	87½				
		Mościska	651	39	182	42	468	97				
		Myślenice	1969	25	599	13	1370	12				
		Nadwórna	1043	35½	562	89½	480	46				
		Nisko	188	50½	182	50½	6	—				
		Nowytarg	1925	70	193	16½	1732	53½				
		Pilzno	166	84½	141	82	25	02½				
		Podhajce	1583	85½	333	64½	1250	21				
		Przemyśl	3558	10	522	01	3036	09				
		Przemyślany	2001	03	1326	66½	674	36½				
		Rawa	2149	89½	404	56½	1745	33				
		Rohatyn	365	06	365	06	—	—				
		Ropczyce	714	18	392	88½	321	29½				
		Rudki	1759	06	425	56	1333	50				
		Rzeszów	1557	15	982	50½	574	64½				
		Sambor	1991	43	1337	24	654	19				
		Sanok	3168	11	595	05½	2573	05½				
—	—	Sącz	3105	42	1651	67	1453	75	—	—	—	67½
		Skałat	130	66½	114	35	16	31½				
		Śniatyn	21	66	14	53½	7	12½				
—	—	Sokal	279	60	218	66	60	94	8.460	44½	—	—
—	—	Stanisławów	2094	26½	1024	07	1070	19½	875	67	—	—
—	129.967	Do przeniesienia	157811	60	42202	31½	115609	28½	9.336	11½	—	67½

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
III.	30				

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.

Nazwa powiatu	Należytość		Uiszczenie		Zaległość	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Z przeniesienia	157811	60	42202	31½	115609	28½
Staremiasto . . .	1225	02½	381	57½	843	45
Stryj	874	76½	673	86½	200	90
Tarnobrzeg . . .	672	90	203	97	468	93
Tarnopol	1110	44½	581	38½	529	06
Tarnów	6760	97	3605	03½	3155	93½
Tłumacz	1306	70	1149	08	157	62
Trembowla . . .	644	70½	19	55	625	15½
Turka	1191	34	266	05½	925	28½
Wadowice	1170	88	928	22	242	66
Wieliczka	3866	59½	2044	34	1822	25½
Zaleszczyki . . .	735	68	564	21½	171	46½
Zbaraż	389	42	199	36	190	06
Złoczów	5822	37	805	54½	5016	82½
Żółkiew	2602	78	1599	77½	1003	00½
Żydaczów	555	56	403	05½	152	50½
Żywiec	1241	09	681	15	559	94
Suma . .	187982	82½	56308	49	131674	33½

Z powyższej sumy uiszczenia . . 56.308 zł. 49 ct.
przeniesiono do rubr. VII. dochodów
jako zwrot zaliczek z lat ubiegłych 45.977 „ 16 „
resztę zaś . . . . . 10.331 „ 33 „
potrącono od wydatków, jako zwrot zaliczek z roku bieżącego.

Za podstawę do obliczenia potrzeb tej rubryki w budżecie na rok 1877. przyjęto w zaokrągleniu wydatek z roku 1874. — od owego jednak czasu wzrastały koszta leczenia corocznie, a mianowicie, nie uwzględniając żadnych zwrotów, ani innych pomniejszych wydatków, wynosiły pełne wydatki dla szpitali za leczenie ubogich:

w roku 1874. . . . 305.547 zł.
„ „ 1875. . . . 334.827 „
„ „ 1876. . . . 367.932 „
„ „ 1877. . . . 440.970 „

Powodem tak znacznego wzrostu wydatków jest zwiększająca się ilość dni leczenia:

W roku 1874. zlikwidowano koszta za dni . 435.802
„ „ 1875. „ „ „ „ . 475.245
„ „ 1876. „ „ „ „ . 526.608
„ „ 1877. „ „ „ „ . 711.741

azatem w roku 1877. było

	więcej dni leczenia	więcej wydatku
w stosunku do roku 1874. o	275.939	135.423 zł.
„ „ „ „ 1876. „	185.133	73.038 „

W obec okoliczności, że za podstawę do budżetu wzięto wynikłość pieniężną z roku 1874., a nie ilość dni

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
III.	30				
IV.		**Koszta szczepienia.**			
	31	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.258	40	800
	32	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia . .	55 340	88½	25.500
	—	Nagrody dla lekarzy odszczególniających się przy szczepieniu .	630	—	—
		Suma rubryki IV. .	57.229	28½	26.300
V.		**Wydatki sanitarne.**			
	33	Koszta podróży lekarzy z powodu komisyj w sprawach sanitarnych i ⅓ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych .	32.908	52	33.000
	34	Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło, i zamknięcie miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi.	1.732	37	5.500
		Suma rubryki V. .	34.640	89	38.500

Wydatki. Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		leczenia, że dalej od roku 1874. taksa dzienna uległa znacznym zmianom, a na koniec, iż w sumach wydatków mieszczą się zaliczki udzielane szpitalom, niepodobna różnicy między kwotą preliminowaną, a rzeczywistym wydatkiem, *ściśle* cyfrowo udowodnić; w przybliżeniu jednak okazuje się, iż pomnożywszy różnicę ilości dni leczenia między rokiem 1874. a 1877. t. j. dni 275.939 przez przeciętną taksę dzienną 56 ct., powinienby wzrost wydatku wynosić 154.526 zł. tymczasem wynosi tylko 135.423 zł. zatem mniej o 19.103 zł. z powodu rozmaitej wysokości taksy, tudzież i z tej przyczyny, iż do obliczenia taksy przeciętnej wzięto ostatnie lata, w których taksa w wielu szpitalach podwyższoną została, w likwidowanych zaś rachunkach znajdują się pozycye z lat dawniejszych, obliczone według taksy niższej, tudzież koszta za dzieci, dla których taksa przeciętna wynosi 35 ct. Wykaz taks podwyższonych i zniżonych w latach 1875., 1876., i 1877. załącza się pod **1.)**				
—	458	*Wydatek większy* z powodu zarządzonego reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 14. Września 1874. L. 11724 i c. k. Namiestnictwa z dnia 11. Kwietnia 1876. l. 16727. corocznego szczepienia ospy w każdej miejscowości, w którym to celu c. k. Namiestnictwo d. 27. Lutego 1877. L. 10631. dostawę potrzebnej ilości 1573 fiolek krowianki kosztem 1258 zł. 40 ct. zażądało. W skutek powyższego reskryptu wydano również więcej na dyety i koszta podróży lekarzy; gdyż w budżecie uchwalono na podstawie wynikłości roku 1872. 1873. i 1874. przeciętną kwotę 25.500 zł. w których to latach nie odbywało się szczepienie ospy w każdej miejscowości corocznie, lecz tylko co trzy lata.				
—	29.841		111	61½	—	—
—	630	*Wydatek większy* z powodu udzielenia ustanowionych 4 nagród lekarzom odszczególniającym się przy szczepieniu ospy ochronnej na mocy rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z dnia 11. Kwietnia 1876. l. 16727. w porozumieniu z Wydziałem krajowym. (patrz LW. 15758/876.) Potrzebę tego wydatku uznał już W. Sejm, uchwalając na ten cel kwotę 630 zł. w budżetach na lata 1878. i 1879.				
—	30.929		111	61½	—	—
91	—	Oprócz wypłaconej kwoty 32.908 zł. 52 ct. asygnowano z tej pozycyi kwotę 4.702 zł. 60 ct., która dopiero w roku 1878. wypłaconą została.	—	—	4.702	60
3.768	—	Różnice w tej rubryce powstały z powodu, iż wydatki sanitarne i koszta strzeżenia granic nie mogą być naprzód ściśle obliczone, zależą bowiem od mniej	—	—	—	—
3.859	—		—	—	4.702	60

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
VI.		**Zasiłki dla zakładów dobroczynności.**			
	35	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198	—	1.198
	36	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiołkach	400	—	400
	37	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424	—	5.424
	38	Szpital dziecięcy Św. Zofii we Lwowie *(wydatek nadzwyczajny)*	1,500	—	1.500
	39	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej na budowę domu obłąkanych w Kulparkowie	5.280	—	5.280
		Suma rubryki VI	13.802	—	13.802
VII.		**Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.**			
		Sumaryczne zestawienie rubryki VII.			
		A. Zasiłki dla zakładów	71.100	—	73.500
		B. Na cele gospodarstwa krajowego	47.412	28	51 270
		C. Na cele wykształcenia i oświaty	348.943	07½	447.071
		Razem . .	467.455	35½	571.841
		A. Zasiłki dla zakładów.			
	40	Zakład głuchoniemych we Lwowie	4.000	—	4.000
	41	Zakład ciemnych we Lwowie	2 000	—	2.000
	42	Szkoły gimnastyczne we Lwowie	1.000	—	1.000
	43	Teatr polski w Krakowie , ...	8.000	—	8.000
	44	„ „ we Lwowie, zasiłek stały	4.200	—	4.200
	45	„ „ i opera polska we Lwowie	12.000	—	12.000
	46	„ ruski	3.000	—	3.000
	47	Towarzystwo muzyczne we Lwowie	1.800	—	1.800
	48	Akademia umiejętności w Krakowie	15 000	—	15.000
	49	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie	5.000	—	7.000
	50	Czasopismo „Szkoła“	500	—	500
	51	Szkoła żeńska w Jarosławiu	—	—	400
	52	„ „ „ Kołomyi	400	—	400
	53	„ „ „ Krakowie	2.500	—	2.500
		Do przeniesienia .	59.400	—	61.800

Wydatki. Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		lub więcej zdarzających się wypadków epidemij i zarazy na bydło, a nadto asygnowanie narosłych kosztów nie może być ani odwleczonem, ani też przyspieszonem, słowem, nie zależy wcale od zarządzeń Wydziału krajowego.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—		—	—	—	—
		Kwota pierwotnie w budżecie uchwalona wynosi 403.017 zł.				
		do tego kredyta dodatkowe:				
		a) na cele wystawy krajowej 6.000 zł.				
		b) na budowę szkoły w Czernichowie . . . 5.000 „				
2.400	—	c) na potrzeby funduszu szkolnego . . 145.524 „ 156.524 „	475	—	—	—
3.858	—		—	—	6.000	—
98.128	—	kwoty dodane w dochodach i w wydatkach, dla porównania pełnych dochodów i wydatków:				
104.386	—		475	—	6.000	—
		a) dochody szkoły gospodarstwa lasowego . . 5.300 „				
		b) dochody szkół dublańskich 7.000 „ 12.300 „				
		razem jak obok 571 841 zł.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
2.000	—	*Wydatek mniejszy* z powodu iż warunek, pod którym kwota 7.000 zł. na amortyzacyę pożyczki miała być wypłaconą, nie został dopełnionym, a mianowicie budynek na umieszczenie szkoły nie jest jeszcze wzniesiony.				
—	—					
400	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż szkoła ta w roku 1877. nie istniała (LW. 8352/78).				
—	—					
—	—					
2.400	—					

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
VII.		Z przeniesienia .	59.400	—	61.800
	54	Szkoła żeńska w Rzeszowie	400	—	400
	55	„ „ „ Stanisławowie	400	—	400
	56	„ „ „ Tarnowie	800	—	800
	57	„ „ „ Wadowicach	400	—	400
	58	„ „ u Św. Tomasza w Krakowie . . .	500	—	500
	59	„ „ pp. Augustyanek	500	—	500
	60	„ „ w Jaworowie	300	—	300
	61	„ „ pp. Klarysek w Nowym Sączu . . .	500	—	500
	62	„ „ na Podwalu w Krakowie	5.000	—	5.000
	63	„ „ u Dominikanów we Lwowie, dla nauczyciela języka ruskiego	200	—	200
	64	Towarzystwo tatrzańskie	400	—	400
	65	Odnowienie sali teatralnej we Lwowie	2.000	—	2.000
	66	Towarzystwo muzyczne w Krakowie	300	—	300
		Suma zasiłków . .	71.100	—	73.500
		B. Na cele gospodarstwa krajowego.			
	67	Szkoły rolnicze w Dublanach	13.149	71	14.000
	68	Szkoła rolnicza w Czernichowie	7.000	—	7.000
	69	Administracya realności szkoły weterynaryi	—	—	1.010
	70	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	11.702	57	11.700
	71	Muzeum przemysłowe we Lwowie	2.000	—	2.000
	72	„ „ w Krakowie	2.000	—	2.000
	73	Komisya fizyograficzna w Krakowie	3.000	—	3.000
	—	Na stypendya geologiczne	—	—	2.000
		Stypendya.			
	74	Dla jednego ucznia weterynaryi	260	—	260
	75	„ uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa	2.000	—	2.000
	76	„ uczniów szkoły rolniczej w Dublanach . . .	1.000	—	1.000
	77	„ „ „ parobków „	1.000	—	1.000
	78	„ „ „ gospodarstwa lasowego we Lwowie . .	2.400	—	2.400
		Do przeniesienia .	45.512	28	49.370

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
2.400	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
2.400	—		—	—	—	—
850	—	*Wydatek mniejszy*, albowiem w roku 1877. w przypuszczeniu odebrania tych szkół w zarząd kraju, nie asygnowano ryczałtowego zasiłku, jak w latach ubiegłych, lecz tylko częściowe dotacye w miarę potrzeb uzasadnionych, a przez Towarzystwo gospodarskie popartych. Kwotę preliminowaną podwyższono o 7.000 zł., które otrzymano od c. k. Skarbu i zamieszczono w rubryce VIII. poz. 15. dochodów.				
—	—					
1.010	—	Nie wydano nic, ponieważ szkoła nie istnieje.				
—	2	Rachunek szczegółowy wydatków załącza się pod **2.)**	475	—	—	—
—	—	W budżecie przeznaczono pod tą pozycyą kwotę 6.400 zł. po potrąceniu dochodów w kwocie 5.300 zł. dla wykazania jednak pełnych wydatków i dochodów, doliczono do preliminowanej kwoty wydatków,				
—	—					
—	—	preliminowane dochody w kwocie 5.300 zł. którą zamieszczono w Rubr. VIII. poz. 14. dochodów.				
2.000	—	Nie wydano nic z powodu braku odpowiednich kandydatów.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
3.860	2		475	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
VII.		Z przeniesienia .	45.512	28	49.370
	79	Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze . . .	700	—	700
	80	Towarzystwo gospodarskie galicyjskie, na utrzymanie inżyniera kultury	1.200	—	1.200
		Suma na cele gospodarstwa krajowego .	47.412	28	51.270
		C. Na cele wykształcenia i oświaty.			
	81	Niedobór funduszu szkolnego krajowego: a) Według budżetu funduszu szkolnego, uchwalonego dnia 4. Kwietnia 1876.			251.747
		b) Na pokrycie kredytu dodatkowego, uchwalonego do rubr. I. wydatków funduszu szkolnego . . .			25.000
		c) Na pokrycie kredytu dodatkowego, uchwalonego do rubr. V. wydatków funduszu szkolnego . . .	306.392	87½	100
		d) Na pokrycie kredytu dodatkowego, uchwalonego do rubr. XIV. wydatków funduszu szkolnego . . .			120.424
	82	Sześciu Członków Rady szkolnej krajowej	6.700	—	7 200
	83	Schmitt Henryk, remuneracya	800	—	800
	84	Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich i kursów przygotowawczych	29.250	20	30.000
	85	Navratil Arnolf	500	—	500
	86	Błotnicki Tadeusz	300	—	300
	—	Na cele wystawy krajowej	—	—	6.000
	—	Na budowę gmachu szkoły rolniczej w Czernichowie . .	5.000	—	5.000
		Suma na cele wykształcenia i oświaty .	348.943	07½	447.071
VIII.		**Utrzymanie pomników historycznych.**			
	87	Restauracye pomników w ogóle	700	—	1.500
	88	Na badanie i ocalenie zabytków historycznych, pismiennych i archeologicznych, dla Zakładu nar. Im. Ossolińskich .	250	—	250
	89	Na restauracyę kaplicy Batorego w katedrze na Wawelu, kaplicy Zygmuntowskiej, grobowca Długosza w kościele na Skałce i pomników kościoła w Bieczu *(wydatek nadzwyczajny)*	3.000	—	3 000
		Suma rubryki VIII. .	3.950	—	4.750

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
3.860	2		475	—	—	—
—	—					
—	—					
3.860	2		475	—	—	—
3.858						
90.878	—	Uzasadnienie tej różnicy znajdnje się w szczegółowem zamknięciu rachunku funduszu szkolnego krajowego.				
500	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż członek Dr. Węclewski Zygmunt przestał pobierać płacę z końcem Kwietnia, a członkowi Studzińskiemu Marcelemn asygnowano należytość dopiero od 1go Października 1877.				
—	—					
—	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów.				
750	—					
—	—					
6.000	—	Kredyt dodatkowy, uchwalony d. 24. Sierpnia 1877. Nie wydano nic, albowiem wyasygnowana kwota 6.000 zł. nie została podniesioną.	—	—	6.000	—
—	—	Kredyt dodatkowy uchwalony d. 17. Sierpnia 1877.	—	—	—	—
98.128	—		—	—	6.000	—
800	—	*Wydatek mniejszy* zastosowany do potrzeby wynikłej z rzeczywistego wykonania restauracyj w ciągu roku.				
—	—					
—	—					
800	—		—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
IX.		**Kwaterunkowe żandarmeryi.**			
	90–106	Ryczałt na potrzeby kwaterunkowe	62.779	74	60.382
	—	Urządzenie nowych stacyj	266	74	—
		Suma rubryki IX. .	63.046	48	60.382
X.		**Drogi krajowe.**			
		Sumaryczne zestawienie rubryki X.			
	A.	Koszta zarządu *(zwyczajne)*	90.070	32½	92.334
	B.	Nowe budowy *(nadzwyczajne)*	518.699	78½	500.000
	C.	Utrzymanie *(zwyczajne)*	360.080	49½	363.000
	D.	Zasiłki „	70.000	00½	70.000
	E.	Wydatki na myta *zwyczajne* 367 zł. 41 ct.; „ „ „ *nadzwyczajne* 3.109 „ 85½ „ . . .	4.477	26½	6.500
		Ogólna suma rubryki X.	1.043 327	87½	1,031.834
		A. Koszta zarządu.			
		Sumaryczne zestawienie kosztów zarządu.			
	107	Płace urzędników i sług	66.936	68	68.938
	108	Ryczałty	9.233	04½	9.396
	109	Remuneracye i zapomogi	5.496	22	5.500
	110	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa instrumentów . . .	3.963	67	4.000
	111	Koszta podróży	4.440	71	4.500
		Razem . .	90.070	32½	92.334

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	2.398	*Wydatek większy*, z powodu podwyższenia czynszów przy nowo zawartych kontraktach na dalszy czas o . . . . . 739 zł. 94 ct. w skutek zaś nowo utworzonych posterunków w Olpinie, Bukaczowcach, Łanczynie, Wełdzierzu, Jagielnicy i Wielkich Oczach; dalej ekspozytur: w Nawaryi, Lubieniu Wielkim, Janczynie, Tartakowie i Ihrowicach jak również mieszkania dla drugiego sztabowego oficera, na podstawie zawartych kontraktów o . . . 1.657 „ 80 „ (LW. 40068/877) razem . 2.397 zł. 74 ct.				
—	267	*Wydatek większy* z powodu sprawienia sprzętów koszarowych i kuchennych dla nowo utworzonych posterunków w Sierzu, Wielkich Oczach, dla ekspozytury w Dobrotworzu i dla jednego żandarma przydzielonego do Lwowa w kwocie 266 zł. 74 ct.				
—	2.665		—	—	—	—
2.264	—		36	77	12	50
—	18.700		3.282	37½	29	60
2.920	—		145	30	1.335	10
—	—		—	—	—	—
2.023	—		7	96	400	—
7 207	18.700		3.472	40½	1 777	20
	11.493					
2.002	—		—	—	12	50
163	—		—	—	—	—
4	—		—	—	—	—
36	—		—	—	—	—
59	—		36	77	—	—
2.264	—		36	77	12	50

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
X.		**Poszczególnienie.**			
		A. Koszta zarządu.			
	107	*Płace urzędników i sług.*			
		a) 4 inżynierów na prowincyi po 1.500 zł.	4.500	—	6.000
		b) 3 „ „ „ „ 1.200 „	4 800	—	3.600
		c) 36 konduktorów	15.347	48½	15.500
		d) Pełniący obowiązki inżyniera na drodze Gorlickiej . .	840	—	840
		e) „ „ „ „ „ Słotwina-Brzesko-Sącz	900	—	900
		f) „ „ „ „ „ Dembica-Nadbrzezie .	1.047	96	1.048
		g) „ „ „ „ „ w Buczaczu . .	1.400	—	1.400
		h) 284 drożników	34.467	23½	36.000
		i) 5 pomocników (dyurnistów)	3.634	—	3.650
		Suma płac . .	66.936	68	68.938
	108	*Ryczałty.*			
		a) kosztów podróży na obowiązkowe zwiedzanie dróg . .	7.865	66½	8.000
		b) kosztów kancelaryjnych	867	38	896
		c) na umieszczenie biór	500	—	500
		Suma ryczałtów .	9.233	04½	9.396
	109	*Remuneracye i zapomogi.*			
		a) dla 36 konduktorów po 100 zł. . . 3.496 zł. 22 ct.			
		b) dla reszty służby drogowej . . . 2.000 „ — „	5.496	22	5.500
	110	*Sprawienie, uzupełnienie i naprawa instrumentów, wzorów i naczyń dla Oddziału technicznego, inżynierów okręgowych, konduktorów i drożników.*	3.963	67	4.000
	111	*Koszta podróży dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych*	4.440	71	4.500

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
1.500	—	Różnice te, jak w latach poprzednich, powstały z powodu, że inżynier okręgowy Bieńkowski, przydzielony czasowo dla załatwienia czynności zwiększonych do Oddziału technicznego Wydziału krajowego, pobierał płacę roczną 1.500 zł. jego zastępcy zaś Kurniewiczowi zaasygnowano rocznie tylko 1.200 zł.				
—	1.200					
153	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
1.533	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że przestrzenie częściowo wykończone przy nowo budujących się drogach obsługiwane były przez nadzorców przyjętych dla budowy, którzy z funduszu na budowę byli opłacani.	—	—	12	50
16	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów,	—	—	—	—
3.202	1.200		—	—	12	50
2.002						
134	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że konduktor Korycki pobierał płacę dzienną po 2 zł. bez ryczałtu.				
29	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż dwóch konduktorów nie pobierało ryczałtu kancelaryjnego.				
—	—					
163	—					
4	—	*Wydatek mniejszy* wedle uznanej potrzeby.				
36	—	*Wydatek mniejszy* wedle uznanej potrzeby.				
59	—		36	77	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
X.		**B. Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.**			
	112	*Budowa nowych i rekonstrukcya istniejących dróg, oraz budowa mostów dotąd nie istniejących:*			
		1. Barańska (rekonstrukcya)	6.818	—	
		2. Bełzec — Jarosławska (rekonstrukcya)	21.000	—	
		3. Brzeżany — Rohatyńska	25.019	64	
		4. Dębicko — Nadbrzeziańska	3.637	27	
		5. Dynów — Przeworsk	150	—	
		6. Grzymałów — Kopeczyńce	250	—	
		7. Krzywcze — Borszczów	24.024	52	
		8. Krasne — Busk	14.327	04	
		9. Lubelska (rekonstrukcya)	177	—	
		10. Mosty Wielkie — Krystynopolska	77.236	36	
		11. Most pod Gołkowicami	45.357	02	
		12. Most w Kasperowcach	14.916	16	
		13. Prusko — Szląska (rekonstrukcya)	2.500	—	
		14. Rzeszów — Nadbrzezie	103.195	76	
		15. Regulacya Prutu pod Śniatynem	325	68	
		16. Sanok — Przemyska (rekonstrukcya)	1.355	88	
		17. Stanisławów — Bursztyn	10.000	—	
		18. Tarnopol — Zbaraż	62.524	53½	
		19. Tarnów — Szczucin	74.955	80	
		20. Tyśmienica — Kołomyja (rekonstrukcya)	5.000	—	
		21. Zakluczyn — Niedzica	4.913	59	
		22. Zator — Sucha — Wadowice	18.000	—	
		23. Zborów — Załoźce	100	—	
		24. Rozmaite wydatki, jako to: Płaca inżyniera i pomocników w Oddziale technicznym Wydziału krajowego, koszta sporządzenia kopij dróg i mostów, telegramy i inne	2.915	53	
		Suma na nowe budowy	518.699	78½	500.000
		C. Utrzymanie dróg.			
	113	Barańska	16.232	93	16.000
	114	Bełzec — Jarosławska	26 086	33	26.000
	115	Borszczów — Okopy — Mielnicka	1.467	84	3.100
	116	Brzeżany — Podwołoczyska	33.109	32	37.000
	117	Brzeżany — Złoczów	15.424	88	18.300
	118	Czorsztyn — Nowytarg — Zabornia	12.399	—	9.000
	119	Czortków — Monasterzyska	12.828	39	15.000
	120	Dębica — Nadbrzezie	18.268	93	18.000
		Do przeniesienia	135.817	62	142.400

Wydatki. Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—	Datków dobrowolnych wpłynęło na budowę drogi: a) Brzeżany-Rohatyn . . . 4.450 zł. — ct. b) Krasne-Busk . . . . 300 „ — „ c) Rzeszów-Nadbrzezie . . 10.793 „ 11 „ d) Sucha-Zator . . . . 101 „ — „ e) Tarnów-Szczucin . . . 1.330 „ — „ f) Tarnopol-Zbaraż . . . 2.000 „ — „ razem . 18.974 zł. 11 ct.	—	40	—	—
—	—	dochód wykazany jest szczegółowo w dziale dochodów pod rubryką VIII. poz. 16.	1.181	97½	—	—
—	—		2.100	—	29	60
—	18.700	*Wydatek większy* pokryty datkami dobrowolnymi, które w tym roku wpłynęły na cele specyalne dróg właśnie się budujących.	3.282	37½	29	60
—	233	*Wydatki większe* według rzeczywistej a koniecznej potrzeby.				
—	86					
1.632	—	*Wydatki mniejsze*, albowiem przewidywane roboty budowlane dały się odłożyć do lat następnych.	—	—	964	—
3.891	—					
2.875	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż zamierzone częściowe uregulowanie drogi odłożono do lat następnych.				
—	3.399	*Wydatek większy*, ponieważ szkody elementarne były większe niż przewidywano, a przytem przeprowadzono częściową rekonstrukcyę od 1 do 5 kilometra.				
2.172	—	Dobry stan drogi pozwolił na zmniejszenie wydatków.				
—	269	*Wydatek większy* z powodu zwiększenia robót budowlanych.				
10.570	3.987		—	—	964	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
X.		Z przeniesienia .	135.817	62	142.400
	121	Gorlice — Konieczna	6.321	99	9.000
	122	Husiatyn — Kopeczyńce	7.646	62	8.000
	123	Iwanie — Mossorówka	1.705	40	1.600
	124	Krościenko — Szczawnica	760	47	1.500
	125	Lubelska	6.490	36	8.000
	126	Lwów — Rohatyn	25.437	02	22.000
	127	Prusko — Szląska	15.421	20	18.000
	128	Sanok — Przemyśl	10.440	12½	10.000
	129	Sanok — Rzeszów	12.156	24	12.000
	130	Sędziszowska	200	—	200
	131	Sielec — Zaleszczyki	27.838	83½	25.000
	132	Skała — Czortków	6.510	91	7.000
	133	Skała — Zaleszczyki	9.804	13½	15.000
	134	Słotwina — Brzesko — Sącz	17.821	16	14.000
	135	Śniatyn — Horodenka — Załucze	5.542	01½	6.000
	136	Stanisławów — Bursztyn	3.308	19	6.000
	137	Strussów — Buczacz	5.237	77	6.000
	138	Tarnów — Sącz — Niedzica	21.381	94½	21.000
	139	Tłuste — Buczacz	1.573	66	7.300
	140	Tyśmienica — Kołomyja	4.039	25	5.000
	141	Zimnowoda — Hoszany	7.441	57	8.000
	142	Żółkiew — Mosty	27.184	01	10.000
		Suma utrzymania dróg . .	360.080	49½	363.000
		D. Zasiłki.			
	143	*a) Dla dróg powiatowych.*			
		W powiatach:			
		1. Chrzanów, na wykończenie drogi Wrocławskiej między Jaworznem a Wysokim Brzegiem . . . . . 892 zł. 50 ct.			
		Do przeniesienia 892 „ 50 „			

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
10.570	3.987		—	—	964	—
2.678	—	Dobry stan drogi pozwolił na zmniejszenie wydatków.	—	—	—	—
353	—		—	—	—	—
—	105	*Wydatek większy* z powodu, iż roboty regulacyjne były zwiększone.	—	—	—	—
739	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zmniejszenia robót budowlanych.	—	—	—	—
1.510	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zmniejszenia kosztów utrzymania drogi, przez wprowadzenie szutru wiślanego na konserwę.	—	—	—	—
—	3.437	*Wydatek większy* z powodu, iż pokryto należytości zaległe z poprzedniego roku.	2	80	6	89
2.579	—	*Wydatek mniejszy*, gdyż okazało się przy powtórnej rewizyi, że wykonanie preliminowanych robót budowlanych może być odroczone.	—	—	—	—
—	440	*Wydatek większy* z powodu szkód elementarnych.	—	—	58	23
—	156	*Wydatek mniejszy*, według rzeczywistej potrzeby.	—	—	—	—
—	—		—	—	60	—
—	2.839	*Wydatek większy* z powodu zwiększenia ilości szutru konserwacyjnego i zwiększonych robót budowlanych.	—	—	—	—
489	—	*Wydatek mniejszy* według rzeczywistej potrzeby.	—	—	—	—
5.196	—	*Wydatek mniejszy* z powodu odroczenia budowy jednego większego mostu.	37	50	200	—
—	3.821	*Wydatek większy* z powodu zwiększonej ilości szutru konserwacyjnego.	—	—	—	—
458	—	*Wydatek mniejszy* według rzeczywistej potrzeby.	—	—	—	—
2.692	—	*Wydatek mniejszy* z powodu odroczenia wykonania niektórych robót budowlanych.	—	—	—	—
762	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zmniejszenia robót budowlanych.	—	—	—	—
—	382	*Wydatek większy* według rzeczywistej potrzeby.	—	—	—	—
5.726	—	*Wydatek mniejszy*, albowiem dobry stan drogi pozwolił na zmniejszenie konserwy, a niektóre roboty budowlane dały się odroczyć.	20	—	—	98
961	—	*Wydatki mniejsze* z powodu, iż drobne roboty regulacyjne odroczono.	—	—	—	—
558	—		—	—	—	—
—	17.184	*Wydatek większy* z powodu zwiększonej potrzeby ilości materyału konserwacyjnego, wywołanej budową drogi Mosty-Krystynopol i wynikłego ztąd olbrzymiego transportu kamienia po starej drodze.	85	—	45	—
35.271	32.351		145	30	1.335	10
2.920						

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
X.	143	Z przeniesienia 892 zł. 50 ct.			
		2. Gródek, na drogę Stradecko-Mszańską . 2.009 „ 59 „			
		3. Jarosław, na drogę Jarosław-Pruchnik . 2.000 „ — „			
		4. Kolbuszowa, na drogę Głogów-Kolbuszowa 1.045 „ 77 „			
		5. Kossów, na drogę Kossów-Żabie i Kutty Hryniawa . . . . . 1.000 „ — „			
		6. Lisko, na rekonstrukcyę i wykończenie drogi Baligrodzkiej na koszta budowy . . 10.000 zł. — ct. na płacę i koszta administracyjne . . . 2.403 „ 25 „ 12.403 „ 25 „			
		7. Łańcut, na drogę Łańcut-Leżajsk . . 2.000 „ — „			
		8. Mościska, na drogę z Hodyń ku Samborowi i Mielec-Radomyśl . . . . . 5.000 „ — „			
		9. Pilzno, na drogę Pilzno-Czarna-Radomyśl 1.500 „ — „			
		10. Podhajce, na drogę Podhajce-Zawałów i Podhajce-Halicz . . . . . 6.028 „ — „			
		11. Przemyślany, na drogę Zadwórze-Przemyślany . . . . . 1.500 „ — „			
		12. Ropczyce, na drogę Czekaj-Wielopole . 2.000 „ — „			
		13. Sanok, na rekonstrukcyę i wykończenie drogi Zagórz-Radoszyce, na koszta budowy . . . . . 2.000 zł. płace i koszta administracyjne 600 „ 2.600 „ — „			
		14. Nowy Sącz, na drogę z Krynicy do Mszany 1.315 „ 63½ „			
		15. Skałat, na drogę Smykowce-Grzymałów 3.000 „ — „			
		16. Sniatyn, na drogę od stacyi kolei żelaznej w Załuczu przez Popielniki, Dżurów i Rożniów do granicy powiatu kossowskiego . . . . . 2·000 „ — „			
		17. Wieliczka, na drogę Wieliczka-Dobczyce 2.000 „ — „	48.294	74½	
		b) Dla dróg gminnych.			
		W powiatach:			
		1. Brzozów, na drogę Brzozów-Nozdrzec . 1.500 zł. — ct.			
		2. Dobromil, na rekonstrukcyę drogi pod Kuziem 100 „ — „			
		3. Dąbrowa, na drogę z Czyżowa do Uścia jezuickiego . . . . . 2.000 „ — „			
		4. Jarosław, na uporządkowanie drogi łączącej drogę krajową Bełzec-Jarosław z drogą eraryalną Krakowiecko-Radynecką, na uporządkowanie drogi Jarosławsko-Sieniawskiej i na uporządkowanie drogi Węgierka-Kosienice . . . . . 1.500 „ — „			
		5. Jasło, na drogę z Frysztaku do Brzostka i Siepiętnicko-Swoszowską . . . . 3.000 „ — „			
		Do przeniesienia 8.100 „ — „	48.294	74½	—

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.		Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
X.	143	Z przeniesienia	8.100 zł. — ct.	48.294	74½	—
		6. Kołomyja, na rekonstrukcyę drogi z Kołomyi do Obertyna	500 „ — „			
		7. Lisko, na rekonstrukcyę drogi od gościnca rządowego do stacyi kolei żelaznej Lisko-Łuskawica	150 „ — „			
		8. Limanowa, na drogę Jodłownicką . .	680 „ — „			
		9. Nowy Sącz, na drogę Gródek-Trofne i Sienna-Wojnarowa	2.000 „ — „			
		10. Pilzno, na drogę Frysztak-Brzostek . .	1.000 „ — „			
		11. Przemyśl, na drogę Nienadowsko-Pruchnicką	2.000 „ — „			
		12. Sanok, na rekonstrukcyę drogi w Międzybrodziu pod Skałką	1.200 „ — „			
		13. Sokal, na rekonstrukcyę drogi Sokalsko-Krystynopolskiej	1.000 „ — „			
		14. Tarnów, na drogę Zgłobice-Zakluczyn .	1.000 „ — „			
		15. Wadowice, na budowę mostu na rzece Skawa na drodze Wadowice-Czerniechów . .	2.500 „ — „			
		16. Zaleszczyki, na rekonstrukcyę drogi z Uścieczka na Szutromińce i Drohiczówkę do drogi krajowej Tłuste-Buczacz . .	2.016 „ 92 „	22.146	92	
			Suma zasiłków .	70.441	66½	
		Po odtrąceniu 1. zwrotu zasiłku od Wydziału powiatowego w Nisku . .	175 zł. — ct.			
		2. zwrotu zasiłku od Wydziału powiatowego w Stryju .	200 „ — „			
		3. zwrotu ryczałtu wypłaconego inżynierowi Jozefowi Lenieckiemu za Styczeń 1878 .	66 „ 66 „	441	66	
			pozostaje czysty wydatek .	70.000	00½	70.000
		E. Wydatki na myta.				
	144	Budowa i naprawa domków i zapór mytniczych (*wydatek nadzwyczajny*)		3.109	85½	2.300
	145	Koszta komisyjne		560	86	2 000
	146	Zwroty czynszów z powodu przerw komunikacyi . . .		468	23	2.200
	—	Rozmaite, a mianowicie: inseraty i wynagrodzenie dozorcy mostu w Sniatynie		338	32	—
			Suma wydatków na myta .	4.477	26½	6.500

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		—	—	—	—
—	810	*Wydatek większy* z powodu, iż przy nowo zbudowanych drogach, przy których zaprowadzono niezwłocznie pobór opłat mytniczych, okazała się niezbędna potrzeba budowy większej ilości domków.	—	—	400	—
1.439	—	Do czynności komisyjnych używano pośrednictwa komitetów drogowych, ztąd powstała oszczędność.	7	96	—	—
1.732	—	*Wydatek zmniejszony* wedle rzeczywistej potrzeby.				
—	338	Potrzeba dozorcy mostu w Śniatynie nie była w budżecie przewidzianą, równie jak wydatki insercyjne poniesione dla zapewnienia konkurencyi przy licytacyach.				
3.171	1.148		7	96	400	—
2.023						

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
XI.		**Dotacye dla zakładów krajowych.**			
	147	Krajowy szpital powszechny we Lwowie:			
		a) Oddział chorych	37.144	05	25.746
		b) „ położnic	13.495	—	13.520
	148	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie . . .	155.514	80½	110.980
	149	Fundusz podrzutków we Lwowie	16.337	16	17.746
	150	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie:			
		a) Oddział chorych	—	—	5.480
		b) „ położnic i podrzutków	24.408	07	27.423
	151	Krajowy szpital św. Ducha w Krakowie:			
		a) Oddział syfilitycznych	9.079	50½	4.411
		b) „ obłąkanych	1.287	36	5.446
		Suma rubryki XI. .	257.265	95	210.752
XII.		**Wydatki na szupaśnictwo.**			
	152	a) Koszta szupasowe w kraju	17.288	23½	—
		w Austryi Niższej . . . . 6 zł. 01 ct.			
		„ „ Wyższej . . . . 12 „ 28½ „			
		„ Krainie . . . . . 48 „ 77 „			
		„ Morawie . . . . . 957 „ 80½ „			
		„ Salzburgu . . . . . 5 „ 78½ „			
		„ Szląsku . . . . . 649 „ 98½ „	1.680	64	—
		b) Zwrot kosztów szupasowych Wydziałowi krajowemu w Bernie.	7	23½	—
		c) Wydatki rozmaite:			
		Koszta kancelaryjne Dr. Raczyńskiego w sprawie kosztów szupasowych, należących się od gminy Zborów . .	127	—	—
		d) Dyurna	1.004	40	—
		Suma wydatków .	20.107	51	—
		Po odtrąceniu zwrotów od gmin, samopłacących i innych	108	50	—
		Czysty wydatek rubryki XII .	19.999	01	20,000
XIII.		**Rozmaite wydatki.**			
		Sumaryczne zestawienie rubryki XIII.			
		Wydatki w budżecie wyszczególnione	88.608	01	165.500
		„ „ niewyszczególnione	51.776	48½	—
		Razem .	140.384	49½	165.500

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	11.398	Różnice uzasadnione są w szczegółowych zamknięciach rachunkowych zakładów dotowanych.				
25	—					
—	44.535					
1.409	—					
5.480	—					
3.015	—					
—	4.669					
4.159	—					
14.088	60.602		—	—	—	—
	46.514					
—	—		—	—	22	67
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	13	73
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		288	56	—	—
1	—		288	56	36	40
		Pierwotnie w budżecie uchwalona kwota wydatków tej rubryki wynosiła . . . . 59.863 zł.				
76.892	—		2.295	85	—	—
—	51.776	do tego kredyta dodatkowe:	2.181	47½	—	—
76 892	51.776	a) na budowę kulparkowską 78.397 zł.	4.477	32½	—	—
25.116		b) na budowę w szpitalu lwow. 21.640 „				
		c) dla Małachowskiego Teodora 50 „				
		d) „ pogorzelców w Maryampolu . . . 2.000 „				
		e) „ pogorzelców w Jazłowcu 2.000 „				
		f) „ „ w Wieliczce 1.000 „				
		g) „ ochronki w Krakowie 550 „ 105 637 „				
		razem jak obok . 165.500 zł.				

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
XIII.		**Rozmaite wydatki.**			
		Poszczególnienie.			
	153	**Do rozporządzalności Wydziału krajowego.**			
		1. Zapomogi i wsparcia jednorazowe.			
		Balzer, dyurnista	200 zł.	— ct.	
		Bieńkowski, protokolista	100 „	— „	
		Bojarskie, Walerya, Józefa z Dydyńskich, Adolfina	50 „	— „	
		Ciepielowski, dyurnista	50 „	— „	
		Danilewicz, b. nadzorca służby w zakładzie kulparkowskim i jego małżonka . . .	150 „	— „	
		Jaremowicz, dyurnista	30 „	— „	
		Iwanickiego Karola sieroty	145 „	— „	
		Kalita, woźny	25 „	— „	
		Kamiński, dyurnista	40 „	— „	
		Kraczyło „	110 „	— „	
		Krzeczkowski, kancelista	100 „	— „	
		Kunisch „	30 „	— „	
		Lewicki, emerytowany nauczyciel szkoły ludowej w Winnikach	53 „	76 „	
		Łuniewski, asystent techniczny	100 „	— „	
		Majewski, dyurnista	25 „	— „	
		Martyniak „	25 „	— „	
		Mieczkowski, literat	200 „	— „	
		Mochnacki, dyurnista	13 „	50 „	
		Niedzielski, koncepista	150 „	— „	
		Nikorowicz, emerytowany nauczyciel szkół ludowych w Medenicach	100 „	— „	
		Olewiński, kancelista	50 „	— „	
		Olpiński, asystent rachunkowy	40 „	— „	
		Osińska, wdowa po kanceliście szpitalu św. Łazarza w Krakowie	150 „	— „	
		Pawulskiego, koszta pogrzebu	100 „	— „	
		Pierożyński Ludwik, dyrektor Oddziału rachun.	200 „	— „	
		Płoszewski, dyurnista	40 „	— „	
		Prokopowicz, odźwierny	60 „	— „	
		Rostkowski, dyurnista	150 „	— „	
		Rudnickie Marya i Tekla, sieroty po emerytowanym dozorcy drogowym.	120 „	— „	
		Salowa, b. artystka sceny polskiej . . .	150 „	— „	
		Schmidt, dyurnista	30 „	— „	
		Serafinowicz, dyurnista, ...	25 „	— „	
		Skwirczyński „	40 „	— „	
		Stadnicki, adjunkt koncepowy	100 „	— „	
		Stęczyński	200 „	— „	
		Do przeniesienia	3.152 „	26 „	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł	Wydatki w roku 1877. ct	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł
XIII.	153	Z przeniesienia 3.152 zł. 26 ct			
		Stróżów dziewięciu . . . . . 118 „ — „			
		Tarnawski, adjunkt rachunkowy . . . 100 „ — „			
		Topolnicki, asystent „ . . . . . 50 „ — „			
		Urbański adjunkt „ . . . . . 120 „ — „			
		Waschitza, dyurnista . . . . . 110 „ — „			
		Węgrzynowicz, dyurnista . . . . . 30 „ — „			
		Żmigrodzki „ . . . . . 25 „ — „			
		Żołkiewski, adjunkt rachunkowy . . . 150 „ — „			
		Zakrzewska, wdowa po b. sekretarzu Wydz. kraj. 50 „ — „	3.905	26	
		2. Zasiłki gminom.			
		Kamionka Strumiłowa, z powodu pożaru . . 100 zł.			
		Kuty, z powodu pożaru . . . . . 200 „			
		Nadwórna „ „ . . . . . 100 „			
		Pilzno „ „ . . . . . 200 „			
		Strussów „ „ . . . . . 100 „			
		Trembowla „ „ . . . . . 100 „			
		Wieliczka „ „ . . . . . 150 „	1.000	—	
		3. Zasiłki dla rozmaitych stowarzyszeń, zakładów, czasopism, tudzież dla osób kształcących się, na prace naukowe, podróże i t. p.			
		Archeologiczne Towarzystwo krajowe, na urządzenie wystawy archeologicznej . . 100 zł.			
		Bazylianek klasztor w Jaworowie, na utrzymanie szkoły . . . . . 200 „			
		Dublany, szkoły rolnicze, na zakupno przyrządów mleczarskich dla szkoły . . . 180 „			
		Gąsiorowski Kazimierz, słuchacz c. k. Akademii rolniczej w Leoben . . . . . 50 „			
		Gospodarskie Towarzystwo galicyjskie na stypendya dla uczniów szkoły uprawy i wyprawy lnu w Gródku . . . . . 720 „			
		dtto na urządzenie kursów weterynaryi . . 250 „			
		dtto na koszta udziału szkoły dublańskiej w wystawie krajowej . . . . . 200 „			
		dtto na obesłanie kongresu lasowego w Wiedniu 150 „			
		Dr. Günsberg Rudolf, profesor c. k. Akademii technicznej, na podróż naukową dla asystenta chemicznej technologii, Manasterskiego Piotra i dla słuchaczów chemicznej technologii pp. Adelmanna, Śliwińskiego i Simpo . . . . . 130 „			
		Do przeniesienia 1.980 „	4.905	26	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.			Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
XIII.	153	Z przeniesienia	1.980 zł.	— ct.	4.905	26	
		Jaworski Bazyli, uczeń szkoły gospodarstwa lasowego	45 „	— „			
		Kochańska Marcel. na kształcenie się w spiewie	200 „	— „			
		Koszykarska szkoła w Krakowie . . .	500 „	— „			
		Kułaczkowski Józef, uczeń szkoły gospodarstwa lasowego	20 „	— „			
		Kwiatkowski Józef, na podróż w celu wykształcenia się w zawodzie piwowarskim . .	300 „	— „			
		Longchamps Bronisław, na złożenie doktoratu z medycyny	200 „	— „			
		Noskiewicz August, na wydanie pamiętnika II. zjazdu lekarzy i przyrodników polskich .	225 „	— „			
		Ogrodniczo-sadownicze Towarzystwo, na koszta udziału w wystawie krajowej . . .	500 „	— „			
		Pedagogiczne Towarzystwo na dziełko „Nauczyciel w obec nagłych wypadków chorobowych u dzieci“	100 „	— „			
		dtto na pokrycie kosztów walnego zgromadzenia w roku 1877.	200 „	— „			
		Przeglądu sądowego i administracyjnego redakcya	300 „	— „			
		Rada szkolna krajowa, na koszta udziału szkół średnich w krajowej wystawie rolniczo-przemysłowej	500 „	— „			
		Sawicki Wiktor, słuchacz c. k. Akademii rolniczej w Wiedniu	50 „	— „			
		Strusiewicz Zygmunt, na podróż do Berna na zebranie Dyrektorów szkół rolniczych, dla zaopiniowania projektu urządzenia szkół rolniczych	120 „	— „			
		Szkoła gospodarstwa lasowego, na koszta udziału w krajwej wystawie rolniczo-przemysłowej	191 „	59 „			
		dtto na koszta przeniesienia pawilonu wystawowego, darowanego przez ks. Sapiehę Adama	700 „	— „			
		Tytz Karol, na wydawnictwo projektu krajowo-ekonomicznego	200 „	— „			
		Zakład wychowania ubogich dziewcząt w Stanisławowie	300 „	— „			
		Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarskich dla Galicyi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego	500 „	— „	7.131	59	
		4. Rozmaite inne.					
		Dr. Biesiadecki Stanisław, adwokat w Jaśle, zaliczka w sprawie wydobycia skradzionych pieniędzy z kasy powiatowej w Jaśle .	200 zł.				
		Do przeniesienia	200 „		12.036	85	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.			Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
XIII.	153	Z przeniesienia	200 zł.	— ct.	12.036	85	
		Chrzanowskiej Zofii pomnik w Trembowli . .	200 „	— „			
		Ciemnych zakład, na sprawienie odzieży dla ciemnego podrzutka, Jana Husajki . .	85 „	64 „			
		Droga Wełdzirska, subw. na konserwacyę .	2.000 „	— „			
		Felicyanki przy szkole dziewcząt w Bełzie, na budowę szkoły	500 „	— „			
		Geologiczny zakład w Wiedniu, zwrot kosztów zbadania próbki gliny ogniotrwałej z okolic Alwerni	5 „	— „			
		Grottgera Artura pomnik	300 „	— „			
		Gutman J. wynagrodzenie za czynności przy zbadaniu zarządu propinacyjnego w Tarnowie	40 „	— „			
		Kościół św. Norberta w Krakowie, restauracya	1.500 „	— „			
		Podróży koszta:					
		Dra. Baranieckiego Adryana i Dra. Weigla Ferdynanda z Krakowa i na powrót, z powodu posiedzenia komitetu doradczego dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego	99 „	32 „			
		Podlewskiego Waleryana, Członka Wydz. kraj. do Dublan, na egzamina w tamtejszej szkole gospodarstwa wiejskiego . .	18 „	60 „			
		Dr. Raczyński Klemens, adwokat w Wiedniu, za obronę przed Trybunałem administracyjnym w sporze z gminą Meteniów i Iwonicz .	80 „	15 „			
		Rodakowski Henryk, za wymalowanie portretu b. Marszałka ks. Sapiehy Leona . .	3.145 „	— „			
		Siostry miłosierdzia we Lwowie, na restauracyę kościoła św. Kazimierza	400 „	— „			
		Skarb państwa, reszta należytości od kontraktu z Rawskim i Sadłowskim, na budowę II. piętra, i inne roboty w gmachu szpitalu lwowskiego	186 „	25 „			
		Szpital św. Łazarza w Krakowie, pensye wypłacone:					
		a) Placer Maryi . . 314 zł. 04 ct.					
		b) Dr. Bulikowskiemu Fr. 750 „ — „	1.064 „	04 „			
		Świadkowie przesłuchiwani w sprawie śledztwa przeciw b. rządcy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, wynagrodzenie straty czasu	15 „	70 „			
		Syroczyński Leon, inżynier cywilny górnictwa, sztuk i rzemiósł, po 100 zł. miesięcznie od 6. Października do 31. Grudnia 1877. .	283 „	33 „			
		Szajnok Teodor, asystent rachunkowy, bonifikacya wydatków z powodu komisyi w Tarnowie	50 „	— „			
		Do przeniesienia	10.173 „	03 „	12.036	85	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
XIII.	153	Z przeniesienia 10.173 zł. 03 ct.	12.036	85	
	—	Unia Lubelska, przesyłka obrazu na wystawę paryską . . . . . 145 „ 80 „			
	—	Dr. Weigel Ferdynand, adwokat w Krakowic, za obronę przed Trybunałem administracyjnym w sporze z gminą miasta Brody . 150 „ — „	10.468	83	
		Razem .	22.505	68	30.000
	154	Na pokrycie skradzionych pieniędzy pożyczkowych w Jaśle .	1.863	20	1.863
	155	Na koszta prowadzenia dalszej budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	22.500	—	7.500 78.397
	156	Na dokończenie rekonstrukcyi latryn w szpitalu lwowskim .	27.240	—	5.600 21.640
	157	Dla zakładu św. Józefa w Krakowie	1.000	—	1.000
	158	Dla księży unitów chełmskich	3.000	—	3.000
	159	Partycki Emil, na wydawnictwo ruskiej gazety szkolnej *(wydatek nadzwyczajny)*	500	—	500
	160	Na wydawnictwo ruskich książek szkolnych	1.999	13	2.000
	161	Dla przytuliska małych dzieci we Lwowie	400	—	400
		Pożyczki.			
	162	Zakon pp. Sakramentek we Lwowie	—	—	5.000
	163	Gminy Brzyska, Błaszkowa, Ujazd, Wróblowa, Kłodawa, Lipnica Dolna i Dąbrówka	—	—	1.000
	164	Gmina Brzeszczów (Brzeszcze)	1.000	—	1.000
	165	Gmina Chłopczyce	1.000	—	1.000
		Wydatki z kredytów dodatkowych.			
	—	Małachowski Teodor	50	—	50
	—	Pogorzelcy w Maryampolu	2.000	—	2.000
	—	„ „ Jazłowcu	2.000	—	2.000
	—	„ „ Wieliczce	1.000	—	1.000
	—	Ochronki w Krakowie	550	—	550
		Suma wydatków w budżecie wyszczególnionych .	88.608	01	165.500

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
7.494	—	*Wydatek mniejszy* uzasadniony jest samą naturą tej rubryki, albowiem z tego kredytu czerpie się tylko w miarę koniecznych przypadkowych potrzeb, które naprzód obliczone być nie mogą.	295	85	—	—
—	—					
63.397	—	W budżecie na rok 1877. wyznaczoną była kwota . . . . . 7.500 zł. kredyt zaś dodatkowy uchwalono 28. Sierpnia 1877., z przedłużeniem na r. 1878. 78.397 „ razem . 85.897 „ wydano w roku 1877. . . . . 22.500 „ pozostaje jeszcze do rozporządzenia w roku 1878. . . . . 63.397 zł.				
—	—	W budżecie na rok 1877. przeznaczona była kwota				
—	—	5.600 zł. kredyt zaś dodatkowy 21.640 zł. uchwalono				
—	—	d. 25. Sierpnia 1877.				
—	—					
1	—					
—	—					
5.000	—	Pożyczki tej nie wypłacono, albowiem konwent pp. Sakramentek zrzekł się takowej, a natomiast otrzymał w roku 1879. zasiłek bezzwrotny 2.000 zł. na mocy uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878. (LW. 53.350/78)				
1.000	—	Pożyczka ta nie została wypłaconą z powodu, iż gminy				
—	—	zawiadomione o warunkach, nie zgłosiły się o nią.	1.000	—	—	—
—	—	(LW. 12.651/76).	1.000	—	—	—
—	—	Kredyta dodatkowe uchwalił W. Sejm d. 21. Sierpnia 1877.				
—	—	„ „ „ „ „ „ 24. „ „				
—	—	„ „ „ „ „ „ 29. „ „				
—	—	„ „ „ „ „ „ 25. „ „				
—	—	„ „ „ „ „ „ 29. „ „				
76.892	—		2.295	85	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
XIII.		*Wydatki zwrotne, w budżecie niewyszczególnione.*			
	—	Pożyczka dla bursy w Tarnowie	2.000	—	—
	—	Zaliczki funduszom stypendyjnym, na pokrycie niedoborów przy zamknięciu rachunków	181	47½	—
	—	Zwrot zaliczki c. k. Skarbowi Państwa , ...	873	86½	—
	—	Odsetki od gotówki chwilowo w ciągu roku od innych funduszów wypożyczanej	48.721	14½	—
		Suma wydatków w budżecie niewyszczególnionych .	51.776	48½	—

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	2.000	Na pożyczkę tę udzielił W. Sejm kredytu dodatkowego na rok 1876. uchwałą z dnia 26. Kwietnia, lecz wypłata takowej nie mogła nastąpić w roku 1876.	2.000	—	—	—
—	181	Wydatek ten nie był w budżecie przewidziany, a poniesionym być musiał z powodu chwilowego niedoboru w niektórych funduszach stypendyjnych przy zamknięciu rachunku.	181	47½	—	—
—	874	Wydatek ten nie był w budżecie przewidziany; na rachunek zaliczki otrzymanej od c. k. Skarbu w r. 1866. zwraca się corocznie kwoty częściowe, w miarę jak wpływają zwroty zaliczek udzielonych z funduszu krajowego podczas administracyi c. k. Rządu.	—	—	—	—
—	48.721	Asygnowane wydatki bywają zwykle wcześniej wypłacane, aniżeli wpływają dochody przeznaczone na ich pokrycie, w skutek tego, szczególnie z początkiem roku i podczas letnich miesięcy, w których dochody z dodatku do podatków są bardzo nieznaczne — okazuje się w kasie często brak potrzebnej gotowizny. Brak ten bywał w roku 1877. bardzo znacznym, gdyż fundusz krajowy nie posiadał żadnego zapasu z lat ubiegłych — musiano więc używać zapasów innych funduszów krajowych, którym wypłacano odpowiednie odsetki. Natomiast z lokacyi chwilowych nadwyżek uzyskano odsetki wykazane w Rubr. II. dochodów.	—	—	—	—
—	51.776		2.181	47½	—	—

Część II.

Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Z odnajmu ubikacyj sejmowych.**			
	1	W gmachu teatralnym hr. Skarbka	556	59	1.200
II.		**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych.**			
	2	Od banków	15.330	60	5.300
III.		**Dochody z myt na drogach krajowych, prowizye zwłoki i kary za przestępstwa drogowe.**			
	3	*a) Dochody z myt na stacyach:*			
		1. Annopol, 2. Tuszów . . .	2.310 zł.	64	ct.
		3. Babice, 4. Branice . . .	1.268 „	—	„
		5. Babińce, 6. Kozaczówka . .	800 „	—	„
		7. Bedrykowce, 8. Kasperowce, 9. Korolówka, 10. Tłuste . . .	2.855 „	05	„
		11. Bełzec, 12. Cieszanów, 13. Jarosław 14. Mosty (drogowe), 15. Mosty (mostowe), 16. Oleszyce, 17. Płazów, 18. Wulka zapałowska, 19. Żółkiew	22.340 „	04	„
		20. Białokiernica	1.082 „	—	„
		21. Białakarczma, 22. Podwołoczyska .	12.351 „	66	„
		23. Bieńczyce, 24. Chełmek, 25. Mogiła, 26. Podzagórnia, 27. Przegorzały .	6.749 „	—	„
		28. Bieśnik	1.155 „	—	„
		29. Bircza	1.805 „	—	„
		30. Bohutyn i Rozhadów . . .	2.001 „	60	„
		31. Borszczów	533 „	35	„
		32. Brzeżany, 33. Horodyszcze, 34. Kozowa	9.611 „	54	„
		35. Brzeźnica, 36. Dąbie . . .	4.240 „	—	„
		37. Buczacz, 38. Monasterzyska, 39. Zaleszczyki	13.085 „	85	„
		40. Busk	706 „	67	„
		41. Błotnia (Parchacz) własny zarząd .	523 „	30½	„
		Do przeniesienia	83.418 „	70½	„

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
644	—	*Dochód mniejszy* z powodów następujących: 1) W preliminarzu dochody te niemogą być dokładnie naprzód obliczone — niepodobna bowiem przewidzieć, o ile lokalności sejmowe będą mogły być odnajętemi. 2) Dochody te są zupełnie przypadkowymi i niepodobna wpłynąć na ich podwyższenie. 3) Mieszkania w lokalnościach sejmowych są coraz mniej poszukiwane z powodu, iż cena mieszkań we Lwowie znacznie w latach ostatnich spadła, i że niemożna ich wynajmować na czas dłuższy — stały; a tylko w razach wyjątkowych chcą wynajmujący narażać się na niedogodność wyprowadzania się, gdy lokalności dla sesyi sejmowej opróżnione być muszą.	—	—	—	—
—	10.031	*Dochód większy*, albowiem trudno naprzód obliczyć, przez jak długi czas chwilowe nadwyżki dochodów lokowane będą. Zauważa sie przytem, iż mimo tak znacznej na pozór korzyści z chwilowych lokacyj, wypłacono od kapitałów innych funduszów, używanych w ciągu roku na potrzeby funduszu krajowego kwotę . . . . . 48.721 zł. 14½ ct. (Patrz Rubr. XIII. wydatków). Odtrąciwszy od tejże dochód obok wykazany . . 15.330 „ 60 „ okaże się, iż w tym dziale wynikł właściwie wydatek w budżecie nieprzewidziany . . 33.390 „ 54½ „	—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY	Dochody w roku 1877. zł.	Dochody w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
III.	3	Z przeniesienia 83.418 zł. 70½ ct.			
		42. Bagiennica . . . . . 1.358 „ 64 „			
		43. Czortków, 44. Dżuryn . . . . 1.675 „ — „			
		45. Dawidów . . . . . 1.528 „ 58 „			
		46. Dawidkowce . . . . . 580 „ 72 „			
		47. Dębno, 48. Nowy Targ (Biały Dunajec), 49. Nowy Targ (Czarny Dunajec) 50. Obydowa . . . . 4.936 „ — „			
		51. Demianów, 52. Podkamień, 53. Zalipie 3.095 „ — „			
		54. Dobropol, 55, Strussów . . . 2.559 „ 82 „			
		56. Dynów . . . . . 2.825 „ — „			
		57. Darachów . . . . . 95 „ 46 „			
		58. Graboszyce (własny zarząd) . . 9 „ 19 „			
		59. Gładyszów . . . . . 438 „ — „			
		60. Gnojnik, 61. Iwkowa, 62. Just, 63. Pomianowa, 64. Kurów . . . 4.912 „ 41 „			
		65. Grabownica . . . . . 821 „ 16½ „			
		66. Gródek, 67. Stary Sącz . . . 3.700 „ — „			
		68. Jamnica, 69. Halicz, 70. Pobereże . 4.360 „ — „			
		71. Husiatyn . . . . . 1.230 „ — „			
		72. Jasienów, 73. Śniatyn (Mikulińce), 74. Stecowa . . . . 8.277 „ — „			
		75. Jezupol . . . . . 1.570 „ — „			
		76. Iwanie . . . . . 2.162 „ 08½ „			
		77. Iwanków . . . . . 531 „ 75 „			
		78. Jeżowe . . . . . 117 „ 94½ „			
		79. Konieczna . . . . . 801 „ — „			
		80. Kuszyłowce . . . . . 645 „ — „			
		81. Krogulec . . . . . 360 „ 27 „			
		82. Kurzany (własny zarząd) . . . 27 „ 83 „			
		83. Kulce „ „ . . . . 175 „ 81 „			
		84. Łękica, 85. Szczawnica, 86. Maszkowice 2.047 „ 22 „			
		87. Miechocin . . . . . 1.250 „ 50 „			
		88. Miłowanie . . . . . 672 „ — „			
		89. Newistka, 90. Nozdrzec . . . 630 „ — „			
		91. Nieźwiska . . . . . 1.075 „ — „			
		92. Nowy dwór . . . . . 735 „ 70½ „			
		93. Odaje, 94. Ottynia . . . . 3.521 „ 17 „			
		95. Olchowce, 96. Tyrawa wołoska . . 605 „ — „			
		97. Olszany, 98. Przemyśl . . . 3.784 „ 16 „			
		99. Porzecze, 100. Stawczany . . 2.982 „ — „			
		101. Przeginia duchowna . . . 900 „ — „			
		102. Puchary . . . . . 630 „ 75 „			
		103. Piorunka . . . . . 486 „ 29 „			
		104. Raszków, 105. Serafińce . . . 2.550 „ — „			
		106. Rzepechów, 107. Szpilczyn . . 1.155 „ — „			
		108. Ropica ruska, 109. Siary . . . 3.880 „ — „			
		110. Rzyszki . . . . . 1.897 „ 99 „			
		Do przeniesienia 161.015 „ 16½ „			

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY	Dochody w roku 1877. zł.	Dochody w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
III.	3	Z przeniesienia 161.015 zł. 16½ ct.			
		111. Smykowce, 112. Zagrobela . . 7.960 „ — „			
		113. Szlachcińce (własny zarząd) . . 43 „ 10 „			
		114. Tłumacz . . . . . 1.158 „ 11½ „			
		115. Tarnów . . . . . 38 „ 98 „			
		116. Uście biskupie . . . 1.418 „ — „			
		117. Wielowieś (własny zarząd) . . 638 „ 55 „			
		118. Zabełcze . . . . . 2.214 „ — „			
		119. Zbaraż (własny zarząd) . . . 159 „ 41 „	174.645	32	160.000
		b) Prowizye zwłoki z powodu nieuiszczania czynszów mytniczych w terminie	464	27½	—
		c) Kary za przestępstwa drogowe	242	60	—
		Suma rubryki III. .	175.352	19½	160.000
IV.		**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.**			
	4	a) Od funduszu policyi krajowej	6.742	15	—
		b) Od funduszu szpitalu św. Łazarza	5.691	89½	—
		Suma rubryki IV. .	12.434	04½	—
V.	5	**Pozostałość z rachunków z roku 1875** . . .	—	—	58.323
VI.		**Dodatki do podatków**			
	6	po 34 centy od jednego złotego waluty austryackiej podatków stałych z dodatkiem ⅓ części.			
		W powiatach:			
		Biała	35.156	15½	
		Bóbrka	27.831	36	
		Bochnia	32.443	62	
		Bohorodczany	11.898	45	
		Borszczów	24.309	08	
		Brody	47.465	72½	
		Brzesko	32.390	15½	
		Brzeżany	35.454	91	
		Brzozów	18.701	53	
		Buczacz	30.326	25½	
		Chrzanów	26.144	14	
		Do przeniesienia .	322.121	38	

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	14.645	Wynik licytacyjny w roku 1876. wypadł ze znaczną korzyścią nad cenę fiskalną, a nadto zaprowadzono nowe stacye pierwotnie w rachubę nie brane.	715	21	—	—
—	464	Dochody te nie były w budżecie przewidziane.				
—	243					
—	15.352		715	21	—	—
—	6.742	*Dochody większe*, w budżecie nieprzewidziane, uzasadnione są zamknięciem rachunku funduszów obok wyrażonych.				
—	5 692					
—	12.434		—	—	—	—
58 323	—	Cała pozostałość z rachunków, wykazana po ich zamknięciu z końcem roku budżetowego 1875. przeniesioną została do osobnego funduszu budowy gmachu sejmowego, a z końcem roku 1876. nie tylko, że żadnej pozostałości nie było, ale nadto okazał się niedobór w kwocie 51.461 zł. 97 ct. który pokryto zasiłkiem z funduszu budowy. (patrz zamknięcie rachunku funduszu krajowego za rok 1876.)	—	—	—	—

Fundusz krajowy. **Część II.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY	Dochody w roku 1877. zł.	Dochody w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
VI.	6	Z przeniesienia .	322.121	38	
		Cieszanów	22.804	52½	
		Czortków	21.627	80½	
		Dąbrowa	19.100	69	
		Dobromil	18.311	04	
		Dolina	17.236	45½	
		Drohobycz	40.283	49½	
		Gorlice	22.581	01½	
		Gródek	27.103	78	
		Grybów :	12.352	87	
		Horodenka	24.706	91½	
		Husiatyn	24.911	84½	
		Jarosław	48.717	18½	
		Jasło	24.983	24	
		Jaworów	26.553	57½	
		Kałusz	15.379	27	
		Kamionka	30.460	91½	
		Kolbuszowa	18.231	16	
		Kołomyja	29.702	37	
		Kossów	13.398	75½	
		Kraków	113.895	33½	
		Krosno	25.245	90	
		Limanowa	14.690	62½	
		Lisko	19.273	60	
		Lwów	372 457	20½	
		Łańcut	33.570	55½	
		Mielec	18.268	12½	
		Mościska	23.941	96	
		Myślenice	19.337	19½	
		Nadwórna	11.699	59½	
		Nisko	16.368	89	
		Nowy Targ	12.332	95	
		Pilzno	22 767	21½	
		Podhajce	28.146	27	
		Przemyśl	46.990	70½	
		Przemyślany	26.408	29	
		Rawa	27.096	56½	
		Robatyn	33.784	41½	
		Ropczyce	17.562	54	
		Rudki	20.715	98½	
		Rzeszów	42.709	73	
		Sambor	36.578	80½	
		Sanok	25.572	79½	
		Sącz Nowy	29.383	86½	
		Skałat	24.660	23½	
		Śniatyn	20.788	44½	
		Sokal	29.972	98	
		Stanisławów	29.924	70	
		Do przeniesienia .	1,924.713	76	

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		W myśl żądań Komisyi budżetowej, wyrażonych w sprawozdaniu o zamknięciu rachunku za rok 1875 i 1876. załącza się zamknięcie rachunku podatków państwowych za rok 1877. udzielone Wydziałowi krajowemu przez c. k. Krajową Dyrekcyę Skarbu, pismem z dnia 7. Stycznia 1879. do L. 607. (LW. 1773/879). Co się zaś tyczy dochodów z dodatku krajowego, rachunek za rok 1877. był następujący:				
		Zaległa należytość, wynosiła według zamknięcia rachunku za rok 1876 . . . . 297.135 zł. 68 ct.				
		odpisano lub sprostowano w ciągu r. 1877. 901 „ 33½ „				
		pozostało . 296.234 „ 34½ „				
		na rachunek tych zaległości wpłynęło rzeczywiście do Skarbu krajowego . . . . 133.714 „ 70 „				
		pozostało w zaległości . . . . . 162.519 zł. 64½ ct.				
		Sprawdzona należytość bieżąca za r. 1877. wynosiła . . . . 2,383.271 „ 41 „				
		na to wpłynęło rzeczywiście . . . . 2,225.194 „ 98 „				
		pozostało w zaległości . . . . . 158.076 „ 43 „				

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY	Dochody w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
VI.	6	Z przeniesienia .	1,924.713	76	
		Staremiasto	13.117	62	
		Stryj	23.438	20½	
		Tarnobrzeg	17.120	09	
		Tarnopol	49 047	58½	
		Tarnów	40.740	72½	
		Tłumacz	23.469	20	
		Trembowla	15.416	67½	
		Turka	14.080	68½	
		Wadowice	31.099	19	
		Wieliczka	33.687	12½	
		Zaleszczyki	24.749	37½	
		Zbaraż	22.151	01½	
		Złoczów	45.179	45	
		Żółkiew	27.108	73½	
		Żydaczów	20.755	27	
		Żywiec	20.064	15½	
		Suma rubryki VI. .	2,345 938	86	2,244.000
VII.	7	**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.**			
		1) Urzędnicy, potrącenie rat	6.663	01	
		2) Szpitale, z rachunków kwartalnych	9.470	09	42.000
		3) Gminy, koszta leczenia	45.977	16	
		4) Drogowe	1.337	81	
		5) Rozmaite	16 978	07½	2.000
		Suma rubryki VII. .	80.426	14½	44.000
VIII.		**Rozmaite dochody.**			
		Sumaryczne zestawienie rubryki VIII.			
	8-12	Dochody w budżecie poszczególnione	3.691	44	2.772
	13	Zwroty pożyczek	1.627	20	—
	14	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego	5.470	—	5.300
	15	Dochody szkół rolniczych w Dublanach	7.000	—	7.000
	16	Datki dobrowolne na budowę dróg	18.974	11	—
	17	Rozmaite przypadkowe	2.606	17½	—
		Ogólna suma rubryki VIII. .	39.368	92½	15.072

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		W ogóle zatem po koniec roku budżetowego 1877. należało się . . . 2,679.505 zł. 75½ ct. pobrano . . . . . 2,358.909 „ 68 „ zalega . . . . . 320.596 „ 07½ „ Potrąciwszy od powyższej pobranej sumy . . . . . 2,358.909 „ 68 „ zwroty uiszczone opodatkowanym. . 12.970 „ 82 „ *pozostaje czysty dochód* . 2,345.938 „ 86 „ Zaległości z roku 1877. zamieszczono (stosownie do żądania komisyi budżetowej, wyrażonego w sprawozdaniu o rachunkach z roku 1876) przy pozycyi dochodów w zamknięciu (158.076 zł. 43 ct.) zaległość zaś z lat ubiegłych w dołączonym osobno wykazie zaległości (162.519 zł. 64½ ct.)				
—	101.939		158.076	43	—	—
—	36.426	*Dochód większy* z powodu, iż zwroty zaliczek niemogą być naprzód ściśle obliczone i zależą od bardziej lub mniej energicznego działania egzekucyjnego.	—	—	—	—
—	920	Suma dochodów uchwalona pod tą rubryką w budżecie wynosiła . . . . . 2.772 zł.	94	02	—	—
—	1.627		—	—	—	—
—	170	do tego dodano kwoty. doliczone równocześnie i do rubryki VII. wydatków. dla porównania pełnych dochodów i wydatków, a mianowicie:	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	18.974		2.350	—	—	—
—	2.606		358	42	—	—
—	24.297	a) Dochody szkoły gospodarstwa lasowego . : . 5.300 zł.	2.802	44	—	—
		b) Dochody szkół dublańskich 7.000 „ 12.300 zł. razem jak obok . 15.072 zł.				

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY	Dochody w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1877. zł.
VIII.		**Poszczególnienie.**			
		Dochody w budżecie poszczególnione.			
	8	Od gminy Uwsie, częściowy zwrot pożyczki	280	—	280
	9	Od szpitali powszechnych, zwrot kosztów za sprawdzania rachunków aptekarskich	717	69	100
	10	Od klasztoru pp. Benedyktynek w Przemyślu, częściowy zwrot pożyczki	1.400	—	500
	11	Od Wilda Karola, częściowy zwrot pożyczki	600	—	1.198
	12	Od Zgromadzenia pp. Kanoniczek w Krakowie, częściowy zwrot pożyczki	693	75	694
		Suma dochodów w budżecie poszczególnionych	3.691	44	2.772
		Dochody w budżecie nieposzczególnione.			
	13	*Zwroty pożyczek:*			
		a) Od gminy Piwniczna	1.145	20	—
		b) Od Wydziału powiatowego w Sanoku	482	—	—
		Suma zwrotów pożyczek	1.627	20	—
	14	*Dochody na rachunek szkoły gospodarstwa lasowego:*			
		a) Zasiłek od c. k. Skarbu Państwa	5.000	—	5.000
		b) Wpłaty od uczniów:			
		α) wpisowe	74	—	60
		β) czesne	396	—	240
		Suma dochodów na rachunek szkoły gospodarstwa lasowego	5.470	—	5.300
	15	*Dochody na rachunek szkół rolniczych w Dublanach:*			
		Zasiłek od c. k. Skarbu Państwa	7.000	—	7.000
	16	*Datki dobrowolne na budowę dróg krajowych.*			
		a) Na drogę Brzeżany-Rohatyn:			
		Jakubowicz Józef i Hortenzya . . . 4.000 zł.			
		Gmina Lipica górna . . . . . 50 „			
		„ Puków . . . . . 400 „	4.450	—	—
		b) Na drogę Krasne-Busk:			
		Rada powiatowa Kamionka Strumiłowa . . .	300	—	—
		Do przeniesienia .	4.750	—	—

Dochody.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
—	618	*Dochód większy* z powodu ściągnięcia zaległości z r. 1876.	94	02	—	—
—	900	*Dochód większy*, albowiem oprócz preliminowanej raty pożyczkowej, wpłynęła rata na drugą pożyczkę udzieloną w kwocie 8.000 zł.				
598	—	*Dochód mniejszy* z powodu niespłacenia rat w terminie oznaczonym.				
—	—					
598	1.518		94	02	—	—
	920					
—	1.145	*Dochody* te nie były w budżecie zamieszczone.				
—	482					
—	1.627		—	—	—	—
—	—	*Dochody* te były w budżecie od wydatków na szkołę gospodarstwa lasowego potrącone; dla wykazania jednak pełnych wydatków i dochodów w tym dziale, wstawiono je tutaj, jako preliminowane (Patrz wydatków Rubr. VII. poz. 70).				
—	14					
—	156	Różnice wynikły z powodu większej ilości uczniów.				
—	170			—	—	—
—	—	*Wydatki* na szkoły rolnicze w Dublanach wykazano w pełnej cyfrze pod rubr. VII. poz. 67. wydatków, a tutaj wstawiono pełną cyfrę dochodów.	—	—	—	—
—	—					
—	—		1.400	—	—	—
—	—		1.400	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY	Dochody w roku 1877. zł.	Dochody w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
VIII.	16	Z przeniesienia .	4.750	—	—
		c) Na drogę Rzeszów-Nadbrzezie:			
		Rada powiatowa w Nisku . . . 2.000 zł. — ct.			
		Hr. Hompesch Ferdynand . . . 1.300 „ — „			
		Hr. Kińsky Eugeniusz . . . 4.356 „ 02 „			
		Gmina Kamień . . . . . 117 „ 40 „			
		Hr. Zamojski Jan . . . . 1.794 „ 60 „			
		Gmina Jerzowa . . . . . 404 „ 55 „			
		„ Sokołów . . . . . 804 „ 04 „			
		„ Nisko . . . . . 16 „ 50 „	10.793	11	—
		d) Na drogę Sucha-Zator:			
		Gmina miasta Zator	101	—	—
		e) Na drogę Tarnów-Szczucin:			
		Rada powiatowa w Tarnowie . . 1.000 zł.			
		Schancer Henryk . . . . 25 „			
		Ks. Sanguszko Paweł . . . 305 „	1.330	—	—
		f) Na drogę Tarnopol-Zbaraż:			
		Rada powiatowa w Zbarażu	2.000	—	—
		Suma datków na drogi .	18.974	11	—
	17	*Dochody rozmaite przypadkowe:*			
		a) Zwrot częściowy od sprawców kradzieży Jasielskiej . .	2.198	90	
		b) Sprzedaż „Wiadomości statystycznych“	65	35	
		c) „ druków sejmowych	63	65	
		d) „ „ szupasowych	109	24½	
		e) „ papieru zeszkartowanego	90	—	
		f) Pomniejsze	79	03	
		Suma dochodów rozmaitych przypadkowych	2.606	17½	—
—	18	**Zasiłek od funduszu budowy gmachu sejmowego.**			
		a) Zasiłek bezzwrotny	58.323	—	—
		b) „ zwrotny	140.999	74	—
		Razem .	199.322	74	—

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		1.400	—	—	—
—	—		950	—	—	—
—	—					
—	—					
—	—					
—	18.974	Dochody te nie były w budżecie zamieszczone.	2.350	—	—	—
—	—		315	—	—	—
—	—		1	10	—	—
—	—		42	32	—	—
—	2 606	Dochody te nie były w budżecie przewidziane.	358	42	—	—
—	—	Z porównania wszystkich dochodów rzeczywistych, ze wszystkimi wydatkami rzeczywistymi, okazał się brak w kwocie obok zamieszczonej. Brak ten po-	—	—	—	—
—	—	kryto dla zamknięcia rachunku, zasiłkiem z funduszu	—	—	140.999	74
—	199.323	budowy gmachu sejmowego, *stale* w kwocie 58.223 zł. uchwalonej w budżecie jako dochód pod Rubr. V. *za zwrotem* zaś w resztującej kwocie 140.999 zł. 94 ct.	—	—	140.999	74

I. alegat do zamknięcia rachunku fund. kraj. za r. 1877.

Wykaz galicyjskich szpitali powszechnych, w których taksa dzienna podwyższoną została w latach 1875. 1876. i 1877.

Liczba porządkowa	Nazwa szpitalu	Taksa dzienna w roku		Podwyższono taksę dzienną w latach					
		1874.		1875.		1876.		1877.	
		od dorosłych	od dzieci	od dorosłych	od dzieci	od dorosłych	od dzieci	od dorosłych	od dzieci
		centów		o c e n t ó w					
					zmniejszono				
1	Biała	50	50	10	*20*	—	—	—	—
2	Bochnia	42	30	—	—	—	—	12	—
3	Brody	50	30	—	—	—	—	2	—
4	Brzeżany	50	25	10	5	—	—	—	—
5	Drohobycz	50	30	—	—	—	—	7	—
6	Jasło	50	30	10	5	—	—	—	—
7	Nowy Sącz	55	30	—	—	5	—	—	—
8	Rzeszów	50	25	—	—	—	—	10	5
9	Sambor	50	25	—	—	10	5	5	—
10	Śniatyn	45	25	10	5	—	—	—	—
11	Stanisławów	45	23	—	—	10	7	—	—
12	Tarnów	50	30	10	5	—	—	—	—
13	Wadowice	50	25	—	—	10	5	—	—
14	Złoczów	50	25	—	—	—	—	7	5

Wykaz szpitali zagranicznych, w których taksa dzienna podwyższoną została w latach 1875. 1876. i 1877.

Liczba porządkowa	Nazwa kraju i szpitalu	Taksa dzienna w roku 1874	Podwyższono taksę dzienną w latach 1875	1876	1877
		centów	o centów		
	Austrya nizsza.				
1	Baden	45	7	—	—
2	Krems	63	—	—	7
3	Waidhofen a. d. Thaja	72	—	—	1
4	Waidhof n a. d. Ybbs	63	—	—	10
	Austrya wyższa.				
5	Linz	60	—	15	5
6	„ (syfilityczny)	60	—	—	10
7	Ischl	52	—	—	18
8	Windischgarsten	56	4	—	—
9	Niedernhart	80	—	—	10
	Czechy.				
10	Arnau	48	—	10	—
11	Aussig	51	1	—	—
12	Brüx	44	—	3	—
13	Deutschbrod	48	5	—	—
14	Ellbogen	45	—	17	—
15	Iicin (Gitschin)	42	—	8	—
16	Kiesmanos (obłąkanych)	65	—	15	—
17	Klattau	48	—	6	—
18	Kolin	43	—	4	—
19	Leitmeritz	56	—	5	—
20	Leitomischl	44	—	4	—
21	Nechanitz	42	—	8	—
22	Opoczno	43	6	—	—
23	Pardubitz	49	—	6	—
24	Pilgram	51	—	—	4
25	Pilsen	59	—	—	6
26	Pisek	53	—	—	5
27	Praga (powszechny)	72	12	—	—
28	„ (obłąkanych)	65	—	15	—
29	Reichenberg	51	—	9	—
30	Saaz	57	—	3	—
31	Strakonitz	52	—	10	—
32	Prtschitz (Prczicze)	50	—	7	—
33	Trautenau	49	—	—	2
34	Warndorf	46	—	4	—
	Dalmacya.				
35	Raguza	76	5	3	4½
36	Sebenico	63	—	—	4
37	Spalato	61	3	½	8½
38	Zara	73½	4	6	2
	Kroacya i Slawonia.				
39	Agram (braci miłosier.)	60	5	5	—
40	„ (sióstr „)	65	—	5	—
41	„ (obłąkanych)	60	—	5	—
42	Belowar	60	5	5	—
43	Esseg	65	—	5	—
44	Fiume	63	—	10	—
45	Pakracz	62	—	8	—
	Morawia.				
46	Berno (powszechny)	81	—	—	4
47	„ (położnic)	92	—	—	8
48	Igława	66	—	—	4
49	Ołomuniec (powszechny)	71	10	—	4
50	„ (położnic)	92	—	—	8
51	Znaim	57	21	—	—
	Pobrzeże.				
52	Capo listria	55	6	—	—
	Pogranicze wojskowe.				
53	Neu Gradisca	45	—	—	25
	Winkowitz	45	—	25	—
54	**Salzburg**	80	3	—	2
	Siedmiogród.				
55	Csik Szereda	42	—	8	—
56	Dees	45	1	—	—
57	Fogaras	42	—	—	4
58	Fordas (Thosenburg)	53	—	—	10
59	Hermanstadt	59	—	1	—
60	Klausenburg, kolosvár	49	1	—	—
60	„ (Karoliny)	49	1	—	—
62	„ (Klinika)	42	—	8	—
	Styrya.				
63	Bruk	75	7	—	—
64	Cilli	60	3	9	—
65	Judenburg	63	—	7	—
66	Leoben	63	—	19	—
67	Pettau	70	22	—	—
67	Radkersburg	70	10	—	—
69	Rann	65	19	—	—

Liczba porządkowa	Nazwa kraju i szpitalu	Taksa dzienna w roku	Podwyższono taksę dzienną w latach		
		1874	1875	1876	1877
		centów	o centów		
	Tryest.				
70	Tryest	73	7	4	2
71	Görz (położnic)	73	7	4	2
72	„ (obłąkanych)	73	7	4	2
	Tyrol i Vorarlberg.				
73	Ampezzo	62	3	—	—
74	Arco	62	2	—	—
75	Borgo	55	3	6	—
76	Bozen	70	2	3	—
77	Brixen	65	—	2	—
78	Brunck	65	—	1	—
79	Insbruck (powszechny)	80	—	10	—
80	„ (położnic)	82	—	8	—
81	Hall	67	1	2	—
82	Kitzbichl (Kitzbühel)	64	—	2	—
83	Kufstein	64	—	4	—
84	Meran	68	—	2	—
85	Pergine	62	2	4	—
86	Roveredo	60	2	3	—
87	Schlanders	58	2	2	—
88	Sterzing	63	2	3	—
89	Schwaz	57	—	1	—
90	Tesero	64	—	1	—
91	Trient	62	1	2	—
	Węgry.				
92	Arad	54	1	—	—
93	Arànyos-Maroth	53	—	—	5
94	Buda (św. Jana)	58	1	—	4
	„ (obłąkanych)	—	—	—	—
95	Debreczyn	52	—	1	—
96	Fünfkirchen	54	5	—	7
97	Gran	52	—	3	1
98	Gyöngyös	50	—	1	—
99	Kaposwar	53	—	—	4
100	Koszyce (powszechny)	52	4	2	—
101	„ (oftalmiczny)	61	5	—	—
102	Miszkolc	54	4	1	4
103	Mako	59	—	1	3
104	Oedenburg	55	7	—	7
105	Peszt (św. Rocha)	68	5	—	5
106	Pressburg (powszechny)	65	10	—	—
107	„ (oftalmiczny)	65	10	—	—
108	Raaba	49	—	1	—
109	Szekszàrd (Szegzard)	48	2	2	—
110	Szegedyn	51	—	1	4
111	Sepsi	47	2	—	—
112	Stuhlweissenburg	49	—	3	—
113	Temeszwar	48	6	—	—
114	Trenczyn	58	1	1	1
115	Ungwar	54	—	1	4
116	Wielki Warazdyn	56	4	—	—
117	Nagy Kallo	51	7	—	—

Wykaz szpitali zagranicznych, w których taksa dzienna zmniejszoną została w latach 1875. 1876. i 1877.

Liczba porządkowa	Nazwa kraju i szpitalu	Taksa dzienna w roku	Zmniejszono taksę dzienną w latach		
		1874	1875	1876	1877
		centów	o centów		
	Austrya niższa.				
1	W Wiedniu. zakład Rudolfa	86	—	—	1
2	„ powszechny	86	—	—	1
3	„ na Wiedeniu	86	—	—	1
	Czechy.				
4	Melnik	55	—	—	3
	Dalmacya.				
5	Sebenico	63	—	2	—
	Pogranicze wojskowe.				
6	Pancsowa	67	1	—	—
	Siedmiogród.				
7	Decs	45	—	1	—
8	Hermannstadt	59	2	—	1
9	Maros-Vasárhely	50	1	5	—
	Węgry.				
10	Aranyos-Maroth	53	1	3	—
11	Gyöngyös	50	1	—	1
12	Kaposzwar	53	—	1	—
13	Makó	59	6	—	—
14	S. A. Ujhély	54	3		—
15	Neutra	50	—	1	—
16	Raaba	49	1	—	1
17	Szekszard (Szegzard)	48	—	—	2
18	Sepsi	47	—	—	3
19	Stuhlweissenberg	49	2	—	3
20	Temeszwar	48	—	2	1
21	Ungwar	54	1	—	—

2. alegat do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1877.

(Do rubryki VII. pozycyi 70. wydatków.)

SZKOŁA GOSPODARSTWA LASOWEGO

WE LWOWIE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

Fundusz krajowy. Szkoła gospodarstwa

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
		Sumaryczne zestawienie.			
I.	1-11	Płace nauczycieli	8.175	—	8.500
II.	12-13	Zasługi	480	—	480
III.	14-17	Koszta administracyjne	532	59	730
IV.	18-19	Potrzeby naukowe	1.387	50	1.320
V.	20	Spłata pożyczki	669	60	670
—	—	Rozmaite nieprzewidziane	457	88	—
		Suma wydatków	11.702	57	11.700
		Poszczególnienie.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Dyrektor Strzelecki	2.560	—	2.560
	2	Profesor Tyniecki	1.540	—	1.540
	3	Adjunkt Dr. Romer	860	—	800
	4	Docent matematyki i fizyki dr. Stanecki	800	—	800
	5	„ łowiectwa	—	—	800
	6	„ miernictwa } Jaegermann	500	—	500
	7	„ inżynieryi } Jaegermann	300	—	300
	8	„ stylistyki Dr. Zgórski	300	—	300
	9	„ chemii Dr. Radziszewski	300	—	300
	10	„ ekonomii politycznej i administracyi Dr. Till	200	—	200
	11	„ rysunków Tschirschnitz	400	—	400
		Suma rubryki I.	7.700	—	8.500
	—	Do tego zaliczka na płacę dyrektora 500 zł.			
		po potrąceniu ściągniętych rat bieżących 25 „	475	—	—
		Razem	8.175	—	8.500
II.		**Zasługi.**			
	12	Stróż stały	300	—	300
	13	Pomocnik stróża	180	—	180
		Suma rubryki II.	480	—	480
III.		**Koszta administracyjne.**			
	14	Asekuracya budynku szkolnego	33	66	33
	15	Opał i oświetlenie	208	69	300
	16	Potrzeby kancelaryjne	201	06	200
	17	Rozmaite pomniejsze	89	18	197
		Suma rubryki III.	532	59	730

lasowego we Lwowie. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
325	—		475	—	—	—
—	—					
197	—					
—	67					
—	—					
—	458					
522	525		475	—	—	—
—	3					
800	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż posada docenta łowiectwa przez cały rok obsadzoną nie była.				
800	—					
—	475	*Wydatek większy* z powodu udzielenia zaliczki na płacę, co w budżecie przewidzianem nie było.				
—	—		475	—	—	—
325	—					
—	—		—	—	—	—
—	1	*Wydatek w ogóle mniejszy* z powodu, iż koszta administracyjne nie dadzą się ściśle naprzód obliczyć.				
91	—					
—	1					
108	—					
199	2		—	—	—	—
197	—					

Fundusz krajowy. Szkoła gospodarstwa

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	18	Na środki naukowe	791	07	720
	19	Na wycieczki naukowe	596	43	600
		Suma rubryki IV. .	1.387	50	1.320
V.		**Spłata pożyczki.**			
	20	Kasie oszczędności V. i VI. rata umorzenia	669	60	670
—	—	**Rozmaite nieprzewidziane.**			
		a) Na urządzenie pracowni botanicznej i zoologicznej . .	97	88	—
		b) Na sprawienie taczkowej sikawki	160	—	—
		c) Zapomoga dla dyrektora na podróż do kąpiel . . .	200	—	—
		Suma rubryki VI. .	457	88	—

lasowego we Lwowie. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	71	*Wydatki w ogóle większe* z powodu zakupienia większej ilości środków naukowych, potrzebnych przy wykładach szkolnych.				
4	—					
4	71		—	—	—	—
—	67					
—	—		—	—	—	—
—	—	*Wydatek większy*, albowiem wymienione tu, koniecznością spowodowane wydatki, nie były w budżecie przewidziane.	—	—	—	—

*

3. alegat do zamknięcia rachunku

Odpis zamknięcia rachunku podatków państwowych, udzielony

Post Nr.	Kapitel	Titel	Bezeichung der Rubriken und Objekte nach der Reihenfolge der Theilvoranschläge	Erfolg vom 1. Jänner bis Ende Juni 1878. Laufender Dienst fl.	kr.	Dienst der Vorjahre fl.	kr.	Laufender Dienst des Jahres 187 fl.	kr.
			I. Einnahmen.						
			A) Ordentliche.						
1	12	—	Grund-Steuer: a) das vormaligen Krakauer Gebietes nach dem stabilen Kataster	28.408	98½	19.601	54½	97.921	
			Grund-Steuer: b) der übrige Theil des Landes nach dem Provisorium	895.868	65	704.762	11½	3,702.433	
				924.277	63½	724.363	66	3,800.355	
2	13	—	Gebäude-Steuer a) Hauszinssteuer	253.661	55½	315.297	66	873.493	
			Gebäude-Steuer b) Hausklassensteuer	360.455	11	214.401	91½	1,404.704	
3	14	—	Erwerbsteuer	236.416	95½	92.976	83½	635.528	
4	15	—	a) nach Bekenntnissen und Anzeigen	315.690	51	520.418	46½	1,298.527	
			b) von fixen Bezügen der Staatsbediensteten	24.944	29	202	15	50.086	
			c) von Zinsen der öffentlichen Fonds und ständischen Obligationen à 10%	99.922	52	3.984	—	379.808	
			d) von hauszinssteuerfreien Gebäuden à 5% des reinen Einkommens	8.368	66	14.852	72	41.903	
			Zusammen	2,223.737	23½	1,886.093	10½	8,484.408	
			B) Ausserordentliche.						
5	16	—	Steuerexekutions-Gebühren	13.194	80	17.090	01½	64.034	
6	17	—	Verzugszinsen	10.173	21	17.117	41½	42.953	
			Zusammen	23.368	01	34.207	43	106.988	
			Summe der Einnahmen	2.247.105	24½	1,920.300	53½	8.591.396	
			II. Ausgaben.						
			A) Ordentliche.						
1	12	1	Vergütungen und Belohnungen an Parteien und öffentliche Organe, aus Anlass der Steuereinhebung	—	—	4.168	—	39.532	
2	„	2	Entschädigungen für früher steuerfreie Parteien in Dalmatien	—	—	—	—	—	
			B) Ausserordentliche.						
3	„	3	Steuerexekutionskosten	1.821	95	12.385	44	31.503	10
			Summe der Ausgaben	1.821	95	16.553	44	71.035	10

funduszu krajowego za rok 1877.

przez c. k. kraj. Dyrekcyę Skarbu do L. 607. (LW. 1.773|879.)

Gesammterfolg für das Jahr 1877. fl.	kr.	Voranschlag für das Jahr 1877. fl.	Der Erfolg ist demnach günstiger (ungünstiger) fl.	kr.	Aktiv-Rückstände mit Ende Juni 1878. aus der Zeitperiode bis inclus. des Jahres 1877. fl.	kr.	Von dem nebenausgewiesenen Rückstande betreffen: das Jahr 1877. fl.	kr.	die früheren Jahre fl.	kr.
117.523	43½									
4,407.196	10½	4,436.000	88.719	54						
4,524.719	54									
1,188.791	09½	1,082.000	106.791	09½						
1,619.106	07	1.543.000	76.106	07						
728.505	35½	637.000	91.505	35½						
1,818.946	39	1,491.185	327.761	39						
49.884	76	92.251	*42.366*	*24*						
383.792	15½	383.207	585	15½						
56.756	57	35.357	21.399	57						
10,370.501	93½	9,700.000	670.501	93½						
81.124	41½	60.000	21 124	41½						
60.071	17	40.000	20.071	17						
141.195	58½	100.000	41.195	58½						
10,511.697	52	9,800.000	711.697	52						
43.700	—	50.000	6.300	—						
—	—	—	—	—						
43.888	54	40.000	*3.888*	*54*						
87.588	54	90.000	2.411	46						

Anmerkung

ad 4. b.

Die nach den Bestimmungen des hohen Finanzministerial — Erlasses vom 6. Juni 1868. Z. 17.611. hier nicht einbezogenen Einkommensteuern von stehenden Bezügen, betragen und zwar aus der Gebahrung des

Jahres 1878. . . . 20.750 fl. 12½ kr.
und aus jener des Jahres 1877. 73.171 „ 78 „

Wie dies bereits im hierortigen Berichte vom 21. Juni 1869. Z. 28.605. und in der gleichen Nachweisung für das Vorjahr dargethan wurde, ist nach der bei den direkten Steuern bestehenden Rechnungslage auf Grund der diesbezüglichen, dem Rechnungs-Departement zur Verfügung stehenden Behelfe die Nachweisung der in die lezten drei Colonen gehörigen Endresultate unthunlich.

Ebenso wurde die Ausweisung dieser Resultate auf Grund der nach vorläufigen Abverlangung der diessbezüglichen Ergebnisse von den Steuerämtern gelieferten speziellen derlei Ausweisen aus dem Grunde unterlassen, weil derlei einfachen, ohne Bücherabschluss zu Stande gebrachten nicht dokumentirten steuerämtlichen Nachweisungen erfahrungsmässig die nöthige Genauigkeit abgeht.

ab 1. bis 6.

Als Erfolg wurden bloss die Netto-Einnahmen nach Abrechnung der nicht präliminirten Steuerrückvergütungen sowol beim Dienste der Vorjahre, als auch beim laufenden Dienste nachgewiesen.

Die Nachweisung über die mit den Einnahmen der I. Jahreshälfte 1878. kompensirten Steuerrückvergütungen wird hier beigeschlossen, dagegen wurde jene über die mit dem Erfolge des Jahres 1877. kompensirten Steuerrückvergütungen mit dem Gebahrungs-Ausweise für das Jahr 1877. vorgelegt.

4. alegat do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1877.

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Zaległości czynne zł.	ct.	bierne zł.	ct.
		WYDATKI.				
II.	14-22	Zaliczki na płace urzędników	4.280	90	—	—
	25	Remuneracya dla rzecznika prawnego	50	—	—	—
	26 *i)*	Rozmaite kancelaryjne potrzeby	35	12	—	—
	27	Koszta podróży urzędników	1.438	74	—	—
III.	30	Zaliczki od gmin	123.213	89	—	—
		Od samopłacących	8.802	91	—	—
		Od gmin za sprawdzanie rachunków aptekarskich	51	99	—	—
		Zwroty rozmaite	1.238	40½	106	75½
IV.	32	Koszta podróży i dyety lekarzy	157	97	—	—
V.	33	Koszta podróży i dyety lekarzy	116	76½	—	—
VI.	39	Pożyczka kulparkowska	—	—	55.059	25
VII.	70	Szkoła gospodarstwa lasowego	—	—	8.566	88
X.	107-111	Koszta zarządu	167	37	—	—
	112	Nowe budowy i rekonstrukcye dróg	61	06	—	—
	113-142	Utrzymanie dróg	12 210	47	—	—
	143	Zasiłki	1.400	—	—	—
	144-146	Wydatki na myta	20	80	—	—
XIII	—	Zaliczka c. k. Skarbowi Państwa	—	—	15.012	27½
		„ funduszowi ochotników	—	—	45.000	—
		„ od funduszów stypendyjnych	122	41½	—	—
		DOCHODY.				
III.	3	Z myt na drogach krajowych	34	50	—	—
VI.	6	Dodatki do podatków	162.519	64½	—	—
VII.	7	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	61.482	19	—	—
VIII.	—	Gmina Uwsie	250	—	—	—
		Klasztor Benedyktynek w Przemyślu	12.400	—	—	—
		PP. Kanoniczki w Krakowie	3.750	—	—	—
		Wild Karol	3.587	50	—	—
		Gmina Piwniczna	8.926	49	—	—
		Sanok, Wydział powiatowy	9.812	37	—	—
		Datki dobrowolne na budowę dróg	41.128	74½	—	—
		Rozmaite	2.664	66½	—	—
		Razem	459.924	91	123.745	16

II - III.

KRAJOWY SZPITAL POWSZECHNY

WE LWOWIE.

ODDZIAŁ CHORYCH i POŁOŻNIC.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

LW. 7515/1879.

Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Oddział chorych zł.	Oddział chorych ct.	Oddział położnic zł.	Oddział położnic ct.	Razem zł.	Razem ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
			Wynikłości z roku 1877.						
		WYDATKI.							
I.		Płace i emolumenta etatowe . . .	25.875	27	2.374	25	28.249	52	27.409
II.		Koszta utrzymania osób nieetatowych .	28.585	95	2.021	57	30.607	52	31.179
III.		Substytucye	—	—	—	—	—	—	—
IV.		Pensye i emerytury	3.331	—	177	60	3.508	60	3 572
V.		Zaopatrzenia i dary z łaski . . .	267	10	65	75	332	85	387
VI.		Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	240	—	30	—	270	—	330
VII.		Remuneracye i zapomogi	837	03	108	11	945	14	1.043
VIII.		Koszta gospodarcze	90.477	83	5.794	16½	96.271	99½	77.668
IX.		Koszta sanitarne	9.194	58½	438	88	9.633	46½	11.610
X.		Potrzeby kancelaryjne	1.389	42½	67	—	1.456	42½	1 000
XI.		Potrzeby kapliczne	—	—	581	68	581	68	300
XII.		Utrzymanie budynków	16.062	15	352	—	16.414	15	7.970
XIII.		Najem pomieszkań	7.220	14	806	—	8.026	14	8.000
XIV.		Odsetki od kapitałów dłużnych . .	—	—	352	02	352	02	352
XV.		Zapomogi dla położnic	—	—	1.836	—	1.836	—	2.000
XVI.		Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic . .	—	—	10	45	10	45	100
XIV. XVII.		Rozmaite	1.163	36½	22	62	1.185	98½	600
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	184.643	84½	15.038	09½	199.681	94	173.520
		DOCHODY.							
I.		Zapisy i legaty	10.804	38	—	—	10.804	38	7.600
I. II.		Dodatki	23.148	26	503	27	23.651	53	25.650
II. III.		Zwroty kosztów leczenia	112.927	65½	512	90	113.440	55½	100.800
III. IV.		Rozmaite	619	50	526	92½	1.146	42½	204
IV. V.		Dotacya	37.144	05	13.495	—	50.639	05	39.266
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	184.643	84½	15.038	09½	199.681	94	173.520

we Lwowie.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	840		1.020	19	13	85
572	—		57	30	—	—
—	—		—	—	—	—
63	—		—	—	—	—
54	—		—	—	—	—
60	—		—	—	—	—
98	—		—	—	—	—
—	18.604		14	44	14	44
1.977	—		—	—	—	—
—	457		—	—	—	—
—	282		—	—	—	—
—	8.444		—	—	—	—
—	26		27	80	—	—
—	—		—	—	—	—
164	—		—	—	—	—
89	—		—	—	—	—
—	586		181	02	49	04
3.077	29.239		1.300	75	77	33
	26.162					
—	3.204		3.479	05½	—	—
1.998	—		6	03	30	15½
—	12.641		142.239	66½	—	—
—	942		—	—	—	—
—	11.373		—	—	—	—
1.998	28.160		145.724	75	30	15½
	26.162					

Stan majątku
z końcem roku 1877.

Stan czynny:

Należytości czynne:			Szczegół:	Ogół:
a) w rubrykach wydatków:	bieżące . . .	1.300 zł. 75 ct.		
	z lat ubiegłych (patrz str. 108)	889 „ 89 „	2.190 zł. 64 ct.	
b) „ „ dochodów:	bieżące . . .	145.724 „ 75 „		
	z lat ubiegłych (patrz str. 108)	154.473 „ 78 „	300.198 „ 53 „	302.389 zł. 17 ct.

Stan bierny.

Należytości bierne:				
a) w rubrykach wydatków:	bieżące . . .	77 zł. 33 ct.		
	z lat ubiegłych (patrz str. 108)	1.051 „ 53½ „	1.128 zł. 86½ ct.	
b) „ „ dochodów:	bieżące . . .	30 „ 15½ „		
	z lat ubiegłych (patrz str. 108)	12.293 „ 91 „	12.324 „ 06½ „	13.452 zł. 93 ct.
		Czysty stan czynny . .		288.936 „ 24 „

Wydatki.

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Oddział chorych		Oddział położnic		Razem		Kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876.
			Wydatki w roku 1877.						
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**							
	1	Dyrektor, płaca	1.493	—	107	—	1.600	—	1.600
		„ dodatek na mieszkanie	373	—	27	—	400	—	400
		„ dodatek na opał	360	48	22	84	383	32	—
	2	6 prymaryuszów, płaca	8.092	50	—	—	8.092	50	7.200
	2	Profesor akuszeryi, płaca	—	—	650	—	650	—	650
	3	Prosektor, płaca	1.120	—	80	—	1.200	—	1.200
	4	Chemik patalogii, płaca	933	—	67	—	1.000	—	1.000
	5	8 sekundaryuszów, płaca	3.600	—	501	66	4.101	66	4.800
	6	4 asystentów, płaca	1.993	03	—	—	1.993	03	2.000
	6	Akuszerka pierwsza, płaca	—	—	400	—	400	—	400
	7	2 kapelanów, płaca	847	54	53	71	901	25	1.200
		Dodatek na mieszkanie	188	08	11	92	200	—	400
	8	Rządca, płaca	1.120	—	80	—	1.200	—	1.200
	9	2 oficyałów, płaca	1.867	—	133	—	2.000	—	2.000
	10	2 pisarzy, płaca Dodatek osobisty dla pisarza *(nadzwycz.)*	872	42	80	—	952	42	1.225
	11	Woźny, płaca	373	—	27	—	400	—	400
		„ dodatek na ubiór	47	—	3	—	50	—	50
	12	Odźwierny, płaca	326	—	24	—	350	—	350
		„ dodatek na ubiór	47	—	3	—	50	—	50
	13	Dodatki pięcioletnie dla prymaryuszów	770	25	—	—	770	25	772
	14	Dodatki pięcioletnie dla chemika i urzędników zarządu	443	46	28	12	471	58	512
		Suma	24.866	76	2.299	25	27.166	01	27.409
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . . 1.531 zł. 25 ct. po strąceniu ściągniętych rat bieżących . . 447 „ 74 „	1.008	51	75	—	1.083	51	—
		Razem	25.875	27	2.374	25	28.249	52	27.409

we Lwowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—					
—	—					
—	383	*Wydatek większy* powodu, iż uchwałą sejmową z dnia 30. Sierpnia 1877. przyznano dyrektorowi szpitalu 12 sągów drzewa bukowego za rok 1876. i 12 sągów za rok 1877. (LW. 30.327/77) które nie były preliminowane.				
—	892	*Wydatek większy* z powodu, iż wypłacono pensyonowanemu z dniem 31. Grudnia 1876. Dr. Józefowi Fingerowi pełną płacę za czas od 1. Sierpnia 1875. do 31. Grudnia 1876. w kwocie 892 zł. 50 ct. (patrz LW. 11238/877.)				
—	—					
—	—					
—	—					
698	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nieobsadzono siódmej posady sekundaryusza dla oddziału chorych, tudzież z powodu interkalaryum zaszłego podczas obsadzania sekundaryusza dla oddziału położnic.				
7	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów.				
—	—					
299	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż jeden kapelan pobiera mniejszą płacę.	6	38	6	38
200	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż kapelan rit. gr. nie pobierał dodatku na mieszkanie.	1	42	1	42
—	—					
—	—					
273	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ rozporządzeniem LW. 22.241/877. pisarz p. Czaykowski został przeniesiony z dniem 18. Lipca 1877 r. na zastępstwo urzędnika do Zakładu kulparkowskiego, za który to czas fundusz obłąkanych zwrócił funduszowi chorych przypadającą część płacy.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
2	—		—	—	1	75
40	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż akuszerka Grocholska nie pobrała w tym roku dodatku pięcioletniego.	3	88	4	30
1.519	1.275		11	68	13	85
—	1.084	Wynikające przekroczenie jest wydatkiem tylko chwilowym i znajduje pokrycie w zwrotach ściąganych od funkcyonaryuszów.	1.008	51	—	—
1.519	2.359		1.020	19	13	85
	840					

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Oddział chorych Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Oddział położnic Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**							
	15	Przełożona Sióstr Miłosierdzia, płaca	75	—	5	—	80	—	80
		„ wikt wraz z pieczywem, winem i inne potrzeby	205	13	15	—	220	13	220
	16	19 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych, płaca	1.440	—	80	—	1.520	—	1.360
		Wikt dla tychże wraz z pieczywem	3.752	86	211	57	3.964	43	3.536
		Inne potrzeby, wino, piwo, desery, krochmal, farbka i t. p.	176	64	41	47	218	11	196
	17	7 Sióstr Miłosierdzia, zatrudnionych przy kuchni, pralni i magazynie bielizny, płaca	544	—	16	—	560	—	720
		Wikt dla tychże wraz z pieczywem	1.441	81	37	82	1.479	63	1.620
		Inne potrzeby: wino, piwo, farbka i t. p.	72	95	7	41	80	36	104
	18	Dyetaryusze	3.069	79	212	—	3.281	79	3.179
	19	Maszynista, opał, 3 sągi drzewa	42	60	3	—	45	60	51
	20	Akuszerka druga, płaca	—	—	250	—	250	—	250
	20 21	Służba z wiktem i ubiorem	16.565	17	1.085	—	17.650	17	18.663
	$20^1/_2$	Naczelnik oddziału chirurgicznego *(nadzwyczajne)*	1.200	—	—	—	1.200	—	1.200
		Suma	28.585	95	1.964	27	30.550	22	31.179
		Do tego zaliczka udzielona na płacę akuszerce 62 zł. 50 ct.							
		po ściągnięciu raty bieżącej 5 „ 20 „	—	—	57	30	57	30	—
		Razem	28.585	95	2.021	57	30.607	52	31.179
III.		**Substytucye**	—	—	—	—	—	—	—
IV.		**Pensye i emerytury.**							
	22	Wagner Ludwika	—	—	—	—	—	—	105
	23, 24	Grund Ludwika	204	—	15	—	219	—	219
	24, 25	Burkart Franciszka	146	—	10	—	156	—	156
	25, 26	Bodaszewska Agnieszka	88	—	6	—	94	—	94
	26, 27	Popławski Jan	—	—	—	—	—	—	168
	27	Dr. Neuhauser Franciszek	1.200	—	—	—	1.200	—	1.200
	28	Dr. Berthleff Karol	1.168	—	83	—	1.251	—	1.251
	29	Nagel Józefa	210	—	—	—	210	—	210
		Do przeniesienia	3.016	—	114	—	3.130	—	3.403

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—					
—	—					
—	160	*Wydatki większe*, ponieważ dla większej ilości chorych wzięto 2 Siostry Miłosierdzia do służby oddziałowej z kuchni (poz. 17.) gdzie przez to mniejszy okazuje się wydatek; tudzież z powodu, iż w roku bieżącym pieczywo i niektóre artykuły żywności znacznie podrożały.				
—	428					
—	22					
160	—	*Wydatki mniejsze* z powodu, iż na tym dziale zatrudnionych było w miejsce preliminowanych 9 Sióstr tylko 7 Sióstr, w skutek czego koszta utrzymania dwóch Sióstr zarachowane są przy poz. 16.				
140	—					
24	—					
—	103	*Wydatek większy* z powodu przyjęcia dyetaryuszów w czasie urlopów urzędników na mocy rozporządzeń do LW. 11.932/877—16.882/877—16.644/877—22.322/877.				
5	—	*Wydatek mniejszy* z powodu niższej ceny drzewa.				
—	—					
1.013	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów, tudzież iż niektórym ze służby płacono niższe wynagrodzenie, niż na ten cel preliminowano.				
—	—		—	—	—	—
1.342	713					
—	57	Wynikające przekroczenie jest tylko chwilowem i znajduje pokrycie w zwrotach ściąganych z płacy akuszerki.	57	30	—	—
1.342	770		57	30	—	—
572						
—	—		—	—	—	—
105	—	*Wydatek mniejszy* z powodu śmierci pensyonistki.				
—	—					
—	—					
—	—					
168	—	*Wydatek mniejszy* z powodu śmierci pensyonisty.				
—	—					
—	—					
—	—					
273	—					

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Oddział chorych Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Oddział położnic Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
IV.		Z przeniesienia .	3.016	—	114	—	3.130	—	3.403
	—	Dr. Finger Józef	315	—	—	—	315	—	—
	22	Ostrowska Honorata	—	—	—	—	—	—	105
	23	Pfau Henryka	—	—	63	60	63	60	64
		Suma rubryki IV. .	3.331	—	177	60	3.508	60	3.572
V.		**Zaopatrzenia i dary z łaski.**							
	30 29	Christl Laura	62	50	4	—	66	50	57
	31 30	Hammer Joanna	52	—	4	—	56	—	57
	32 31	Tomaszewska Marya	43	10	3	—	46	10	46
	33	Drabikowska Elżbieta	109	50	—	—	109	50	110
	34 33	Graas Maciej	—	—	—	—	—	—	62
	32	Swoboda Marya	—	—	54	75	54	75	55
		Suma rubryki V. .	267	10	65	75	332	85	387
VI.	35 34	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	240	—	30	—	270	—	330
VII.		**Remuneracye i zapomogi.**							
	36 35	Za sprawdzanie recept	149	53	8	11	157	64	281
	37 36	Remuneracye i zapomogi	687	50	100	—	787	50	762
		Suma rubryki VII. .	837	03	108	11	945	14	1.043
VIII.		**Koszta gospodarcze.**							
	38 37	Wyżywienie:							
		a) zwykła strawa i dodatki . .	49.865	30	3.182	46	53.047	76	45.500
		b) pieczywo	7.233	06½	442	27½	7.675	34	4.850
		c) wino	2.341	63	36	93	2.378	56	2.020
		Do przeniesienia .	59.439	99½	3.661	66½	63.101	66	52.370

we Lwowie. Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
273	—					
—	315	*Wydatek większy* z powodu pensyonowania Dr. Fingera do LW. 11.238/78. którego pensyi nieprelimiowano.				
105	—	*Wydatek mniejszy* z powodu śmierci pensyonistki.				
—	—					
378	315		—	—	—	—
63						
—	9	*Wydatek większy* z powodu, iż wypłacono należytość zaległą z r. 1876.				
1	—					
—	—					
—	—					
62	—	*Wydatek mniejszy* z powodu śmierci pensyonisty.				
—	—					
63	9		—	—	—	—
54						
60	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż potrzeby tej zmiennej rubryki przy układaniu preliminarza ani przewidziane ani ściśle obliczone być nie mogą.	—	—	—	—
123	—	*Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistej wynikłości i dokonanego obrachunku z funduszem krajowym za r. 1876., w którym koszta z tego tytułu okazały się niższe.				
—	25	*Wydatek większy* z powodu zmienności tej rubryki.				
123	25		—	—	—	—
98						
—	7.548	*Wydatki większe* z powodu podrożenia niektórych artykułów żywności, a mianowicie: pieczywa, wina, mięsa,				
—	2.825					
—	358					
		cukru, smalcu i słoniny, tudzież w skutek większej ilości chorych. Przy obliczaniu budżetu na r. 1877. przyjęto za podstawę uchwaloną kwotę na r. 1876. w którym to roku ilość dni żywienia w całym szpitalu wynosiła . . . . . 171.359 dni				
		zaś w roku 1877. urosła do ilości . 181.775 „				
		przeto było rzeczywiście więcej o 10.716 dni				
—	10.731	w skutek czego żywienie większy koszt spowodowało.				

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Oddział chorych — Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Oddział położnic — Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
VIII.		Z przeniesienia .	59.439	99½	3.661	66½	63.101	66	52.370
	39, 38	Wikt dla lekarza dyżurnego, wraz z pieczywem, winem, piwem i t. d. .	316	06	22	50	338	56	348
		Wikt dla nadzorcy domu	216	48	—	—	216	48	—
	40, 39	Sprzęty	3.382	78½	200	—	3.582	78½	2.400
	41, 40	Bielizna i pościel	7.289	72	700	—	7.989	72	8.200
	42, 41	Pralnia	6.866	68½	176	—	7.042	68½	4.000
	43, 42	Słoma do leży	287	59½	100	—	387	59½	900
	44, 43	Drzewo opałowe	5.420	43	700	—	6.120	43	7.200
		Do przeniesienia .	83.219	75	5.560	16½	88.779	91½	75.418

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	10.731	Poniesione koszta na strawę, wykazane obok w kwocie . . . . . 53.047 zł. 76 ct. zawierają w sobie wszelkie wydatki na ten dział gospodarczy, jakoto: służbę, opał i naczynia kuchenne z wyjątkiem utrzymania sześciu Sióstr Miłosierdzia kuchennych, zarachowanego wedle uchwały sejmowej z dnia 24. Kwietnia 1876. na rubr. II. poz. 17. w kwocie . 1.817 „ 10 „ który gdy doliczony zostanie, okaże się całkowity koszt strawy w kwocie 54.864 zł. 86 ct.				
9	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż rzeczywisty koszt wiktu dla lekarza dyżurnego, wydawanego ściśle wedle normy żywienia, okazał się mniejszy.				
—	216	*Wydatek większy* z powodu, iż jednemu z dyetaryuszów powierzono dozór i czuwanie nad porządkiem domu i za to dodano mu pomieszkanie i wikt, na który to cel nic nie preliminowano (LW. 14.743/875-19.439/875).	14	44	14	44
—	1.183	*Wydatek większy*, ponieważ okazała się potrzeba sprawienia 50 łóżek żelaznych (LW. 12503/77) tudzież umeblowania sześciu pokoi dla sekundaryuszów, których to potrzeb w budżecie nie przewidziano.				
210	—	*Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistej potrzeby, która nie da się naprzód ściśle obliczyć.				
—	3.042	*Wydatek większy* z powodu, iż dla niemożebności pomieszczenia pralni w gmachu szpitalnym, pranie bielizny oddano w przedsiębiorstwo (LW. 20.800/76), które drożej kosztuje; — tudzież z powodu większej ilości chorych, przezco cała bielizna częściej do prania dawaną była. (patrz. poz. 31.)				
512	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ ograniczono zakupno słomy do koniecznej potrzeby i nie wyczerpano całej preliminowanej kwoty.				
1.079	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zniżonych cen drzewa opałowego, tudzież zarachowania na rubrykę $\frac{15}{14}$ „Oświetlenie“ kosztów drzewa, użytego do gazowni w kwocie 467 zł. 48 ct.				
1.810	15.172		14	44	14	44

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Oddział chorych zł.	ct.	Oddział położnic zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
			Wydatki w roku 1877.						
VIII.		Z przeniesienia .	83.219	75	5.560	16½	88.779	91½	75.418
	45, 44	Oświetlenie	5.863	18	234	—	6.097	18	2.250
		Utrzymanie dzieci w szpitaliku św. Zofii .	1.394	90	—	—	1.394	90	—
		Suma rubryki VIII. .	90.477	83	5.794	16½	96.271	99½	77.668
X.		**Koszta sanitarne.**							
	46, 45	Sanitarne w ścisłem znaczeniu . .	3.542	74½	166	79	3.709	53½	3.100
	47, 46	Lekarstwa	4.470	07	198	27	4.668	34	7.300
	48, 47	Instrumenta chirurgiczne	1.031	12	73	82	1.104	94	1.050
	49	Przyrządy dla gabinetu chemicznego *(nadzwyczajne)*	43	39	—	—	43	39	120
	50	Koszta pogrzebowe	107	26	—	—	107	26	40
		Suma rubryki IX. .	9.194	58½	438	88	9.633	46½	11.610

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
1.810	15.172		14	44	14	44
—	3.847	*Wydatek większy*, ponieważ zaprowadzono oświetlenie gazowe, które jest droższe i w początku różnych wymagało poprawek, prób, zmian i czasowego oświetlenia naftą. Z tego powodu poniesiono nieprzewidziane budżetem koszta, jako to: p. Sukow za retortę i cegły ogniotrwałe (LW. 26.908/877) 568 zł. 80 ct. drzewo do gazowni 467 zł. 48 ct. płaca mechanika 500 zł.; nafta i szkła 988 zł. 20 ct.; rezerwoary, lampy itd. 444 zł. 88 ct; roboty murarskie w gazowni 179 zł.; knoty, stoczki, świece 41 zł. 24 ct. Do tego wydatku, wykazanego w kwocie 6.097 zł. 18 ct. doliczyć należy koszt utrzymania lampiarza, zarachowany w Rubr. II. poz. $\frac{20}{11}$ w kwocie . . . . 300 „ — „ a całkowity koszt oświetlenia przedstawia się w kwocie . . . 6.397 zł. 18 ct.				
—	1.395	*Wydatek większy* z powodu, iż na ten cel nic nie preliminowano. Dla braku stosownego pomieszczenia dzieci w gmachu szpitalnym, aktem do LW. 27.051/77. zawarto kontrakt z komitetem szpitalika Św. Zofii, mocą którego tamże przyjmowane, leczone i pielęgnowane być mają dzieci do lat 10ciu za wynagrodzeniem dziennem po 58 ct. Rzeczona ugoda weszła w życie z dniem 1. Września 1877.				
1.810	20.414		14	44	14	44
	18.604					
—	610	*Wydatek większy* z powodu, iż zakupywano na rachunek tej rubryki w znaczniejszych ilościach artykuły apteczne w stanie surowym dla własnego wyrobu leków, przezco uzyskano znaczniejsze zaoszczędzenie przy pozycyi $\frac{47}{46}$ „Lekarstwa.“				
2.632	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zaprowadzenia oszczędności w przypisywaniu leków dla chorych i zakupywania materyałów na własny rachunek, patrz poz. $\frac{45}{46}$.				
—	55	*Wydatek większy* z powodu, iż zachodziła niezbędna potrzeba sprawienia niektórych instrumentów chirurgicznych po nad stan preliminarza (LW. 20.200/77 — 31.639/77).				
77	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż nie zachodziła potrzeba wyczerpania całej preliminowanej kwoty.				
—	67	*Wydatek większy* z powodu, iż preliminowana kwota okazała się niedostateczną do przyzwoitego grzebania umarłych.				
2.709	732		—	—	—	—
1.977						

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba porzędowa	WYDATKI	Oddział chorych zł.	ct.	Oddział położnic zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
			Wydatki w roku 1877.						
X.		**Potrzeby kancelaryjne.**							
	51, 48	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu i dyrekcyi	1.389	42½	67	—	1.456	42½	1.000
XI.	52, 49	**Potrzeby kapliczne**	—	—	581	68	581	68	300
XII.		**Utrzymanie budynków.**							
	53, 50	Konserwacye i reparacye, a mianowicie:							
		1. Roboty murarskie .	1.763 zł.	56 ct.					
		2. „ stolarskie .	342 „	92 „					
		3. „ szklarskie .	294 „	49½ „					
		4. „ blacharskie .	2.150 „	38 „					
		5. „ ślusarskie .	620 „	86 „					
		6. Malowanie pokoi .	161 „	90 „					
		7. Materyał i narzędzia żelazne	215 „	99 „					
		8. Materyał drzewny .	126 „	98 „					
		9. Rury kauczukowe do sikawek . . .	264 „	80 „					
		10. Asekuracya . .	115 „	07 „					
		11. Rury wodociągowe z urządzeniem . .	1.449 „	— „					
		12. Pokostowanie i lakierowanie podłóg .	804 „	56 „					
		13. Czyszczenie kanałów	210 „	— „					
		14. Wywóz śmieci . .	50 „	— „					
		15. Brukowanie . .	79 „	43 „					
		16. Asfaltowanie magazynów	982 „	25 „					
		17. Przestawienie szopy	152 „	99 „					
		18. Remuneracya Janowskiego za nadzór robót i za plany . .	514 „	17 „					
		19. Chorym, używanym do robót, chleb, masło, tytoń . .	93 „	51½ „					
		Do przeniesienia	10.392 „	87 „					

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	457	*Wydatek większy* z powodu, iż w tym roku zapłacono należytość zaległą w kwocie 100 zł. za prasę autograficzną (LW. 30.218/76) tudzież z powodu koniecznej potrzeby nakładu większej ilości druków.	—	—	—	—
—	282	*Wydatek większy* z powodu zakupna niektórych koniecznie potrzebnych sprzętów kościelnych (LW. 12.605/77).	—	—	—	—

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Oddział chorych Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Oddział położnic Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
XII.	53, 50	Z przeniesienia 10.392 zł. 87 ct.							
		20. Z rachunku budowy przeniesiono do rach. wydatków konserwacyjnych LW. 34760/78 584 „ 60 „							
		21. Rozmaite drobne . 161 „ 83 „	10.825	30	314	—	11.139	30	3.120
	54	Na dokończenie budowy i urządzeń *(nadzwyczajne)*	4.887	35	—	—	4.887	35	4.500
	55, 51	Kominiarze i straż ogniowa	349	50	38	—	387	50	350
		Suma rubryki XII.	16.062	15	352	—	16.414	15	7.970
XIII.		**Najem pomieszkań.**							
	56, 52	Czynsz za najem filii Hofmana . .	7.220	14	806	—	8.026	14	8.000
XIV.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**							
	53	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego za część budynku użytego dla oddziału położnic	—	—	352	02	352	02	352
XV.		**Zapomogi dla położnic.**							
	54	Dla położnic, opuszczających wraz z dzieckiem zakład położnic . . .	—	—	1.836	—	1.836	—	2.000

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł	ct.
—	8.019	*Wydatek większy* z powodu, iż prócz zwykłych konserwacyj wykonane zostały nadzwyczajne roboty, a mianowicie: 982 zł. asfaltowanie posadzki i urządzenie wentylacyi w magazynie rzeczy chorych (LW. 34781/77); asfaltowanie posadzki w dwóch magazynach poddasznych (LW. 27.275/77); — 276 zł. reparacya dachu uszkodzonego przez burzę (LW. 9.380/77); — wystawienie baraki w filii Hofmana (LW. 13.610/77); — roboty murarskie, blacharskie, stolarskie, ślusarskie, rury wodociągowe itp. (LW. 39.269/878).				
—	387	*Wydatek większy* z powodu, iż kwota na ten cel preliminowana okazała się niedostateczną.				
—	38	*Wydatek większy* z powodu, iż przy zmianie przedsiębiorcy Wydział krajowy był zmuszony zatwierdzić kontrakt nowy, pod warunkami mniej korzystnymi niż w latach poprzednich. (LW. 8.186/77).	—	—	—	—
—	8.444					
—	26	*Wydatek większy* z powodu uiszczenia należytości stemplowej i kosztów legalizacyi kontraktu o najem filii Hofmana (LW. 12.005/77).	27	80	—	—
—	—		—	—	—	—
164	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż w tym roku opuściło zakład położnic wraz z dzieckiem mniej położnic, niż w budżecie przewidziano.	—	—	—	—

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Oddział chorych Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Oddział położnic Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.
XVI.		**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**							
	55	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	—	10	45	10	45	100
XIV. XVII.		**Rozmaite.**							
	57, 56	Na utrzymanie biblioteki	90	75	10	—	100	75	100
	58, 57	Przypadkowe	545	69	12	62	558	31	500
		Zaliczki zwrócone do funduszu położnic (patrz „Rozmaite dochody“) . .	526	$92^1/_2$	—	—	526	$92^1/_2$	—
		Suma rubryki XIV. XVII.	1.163	$36^1/_2$	22	62	1.185	$98^1/_2$	600

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
89	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż w tym roku nie zachodziła potrzeba przyjmowania większej ilości mamek dla karmienia dzieci.	—	—	—	—
—	1	*Wydatki większe* z powodu niestałości tej rubryki.	—	—	—	—
—	58		181	02	49	04
—	527	*Wydatek* ten *chwilowy* zarachowany został na stałą rubrykę w myśl uchwały sejmowej z dnia 14. Października 1874.	—	—	—	—
—	586		181	02	49	04

Dochody.

Dochody. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY	Oddział chorych Dochody w roku 1877. zł.	ct.	Oddział położnic Dochody w roku 1877. zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26 Kwietnia 1876. zł.
I.	1	**Zapisy i legaty**	10.804	38	—	—	10.804	38	7.600
II. I.		**Dodatki.**							
	2, 1	Od c. k. Skarbu, za 200 sągów drzewa, przypadająca część na oddział chorych i położnic	1.114	71	503	27	1.617	98	1.590
	3, 1	Z kasy miejskiej:							
		a) $^1/_5$ dochodu z rogatek . . .	21.949	55	—	—	21.949	55	24.000
		b) na utrzymanie trupiarni . .	84	—	—	—	84	—	60
		Suma rubryki II I. .	23.148	26	503	27	23.651	53	25.650
III. II.		**Zwroty kosztów leczenia.**							
	4	Od płacących za siebie	7.547	52	—	—	7.547	52	15.000
	5	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	6.758	30	—	—	6.758	30	5.000
	6	Od funduszu krajowego, galicyjskiego .	98.621	$83^1/_2$	—	—	98.621	$83^1/_2$	80.000
	3	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych (dla oddziału położnic) .	—	—	512	90	512	90	800
		Suma rubryki III. II. .	112.927	$65^1/_2$	512	90	113.440	$55^1/_2$	100.800
IV. III.		**Rozmaite.**							
	7, 4	Ze sprzedaży zużytych sprzętów i inne mniejsze dochody	54	50	—	—	54	50	204
		Zaliczki zwrócone z funduszu chorych, (patrz „Rozmaite“ wydatki) . .	—	—	526	$92^1/_2$	526	$92^1/_2$	—
		Zwrot zaliczek, udzielonych na płace, z lat dawniejszych	565	—	—	—	565	—	—
		Suma rubryki IV. III. .	619	50	526	$92^1/_2$	1.146	$42^1/_2$	204
V. IV.		**Dotacya.**							
		Z funduszu krajowego	37.144	05	13.495	—	50.639	05	39.266

we Lwowie. **Dochody.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	3.204	*Dochód większy* z powodu, iż w ciągu roku wydarzyły się znaczniejsze spadki.	3.479	05½	—	—
—	28	*Dochód większy* z powodu różnicy cen drzewa opałowego, wedle których wpłynęła należytość od c. k. Skarbu.				
2.050	—	*Dochód mniejszy* z powodu niestałości tej rubryki.				
—	24	*Dochód większy* z powodu, iż w tym roku nie nastąpiło rozrachowanie między funduszami.	6	03	30	15½
2.050	52		6	03	30	15½
1.998						
7.452	—	*Dochód mniejszy*				
—	1.758	*Dochód większy*	140.878	85½	—	—
—	18.622	z powodu niestałości tych pozycyj.				
287	—	*Dochód mniejszy*	1.360	81	—	—
7.739	20.380		142.239	66½	—	—
	12.641					
149	—	*Dochód mniejszy* z powodu zmienności tej rubryki.				
—	526	Dochody te przedstawiają zwroty kwot zaliczkowo wydanych, a zarachowanych na rubrykę stałą w myśl uchwały sejmowej z dnia 14. Października 1874.				
—	565					
149	1.091		—	—	—	—
	942					
—	11.373	*Dochód większy* z powodu, iż na pokrycie rzeczywiście poniesionych wydatków dotacya budżetem określona okazała się niedostateczną.	—	—	—	—

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka budżetu	Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Należytości Czynne zł.	Czynne ct.	Bierne zł.	Bierne ct.
		A. Wydatki.				
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**				
	1	Nieuiszczone należytości płac	—	—	—	19
	2	Zwrot zaliczek, udzielonych na płace	315	—	—	—
IV.		**Pensye i emerytury.**				
	3	Grund Ludwika, reszta niedopłaconej pensyi	—	—	—	19
	4	Dr. Berthleff Karol, nieprzeprowadzony zwrot między funduszami, na podstawie dzielnika, tudzież reszta niepobranej pensyi	6	90	6	91
VIII.		**Koszta gospodarcze.**				
		Wyżywienie:				
	5	Fundusz obłąkanych, zwrot za jaja i ocet . . .	22	99½	—	—
		Słoma do leży:				
	6	Rosner, zwrot nadpłaty należytości	5	—	—	—
		Drzewo opałowe.				
	7	Rosenberg, zwrot za przywóz drzewa	4	72½	—	—
		Oświetlenie.				
	8	Szafrański, zwrot na jego rachunek wypłaconego wynagrodzenia cieślom	6	90	—	—
XII.		**Utrzymanie budynków.**				
		Konserwacye i reparacye.				
	9	Buyno, zwrot zapłaty za robotę ślusarską . . .	1	—	—	—
	10	Rawski, zwrot za oszklenie.	13	65	—	—
XIV.		**Rozmaite.**				
		Przypadkowe.				
	11	Od rozmaitych stron za aparata chirurgiczne . . .	443	17	—	—
	12	Tranda, b. zastępca rządcy, zaliczka na fiakry . .	15	—	—	—
	13	Malinowski Erazm, „ „ „ . . .	55	—	—	—
	14	Rodzina p. Grossa, za telegram	—	55	—	—
	15	Zwrot kosztów utrzymania chorych, funduszowi chorych i położnic za II. kwartał 1872.	—	—	70	90
	16	Zaliczka od funduszu położnic, na pokrycie chwilowego niedoboru kasy	—	—	973	34½
		Suma .	889	89	1.051	53½

Rubryka budżetu	Liczba porządkowa	Poszczególnienie.	Należytości Czynne zł.	ct.	Bierne zł.	ct.
		B. Dochody.				
I.		**Zapisy i legaty.**				
	17	Od stron obowiązanych	932	56½	—	—
II.		**Dodatki.**				
	18	Z kasy miejskiej, dodatek na utrzymanie trupiarni . .	59	87½	—	—
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**				
	19	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych (dla oddziału chorych)	136.581	67½	—	—
	20	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych (dla oddziału położnic)	3.632	41	—	—
	21	Od gminy miasta Lwowa, zwrot zaległych kosztów leczenia za ubogich lwowian	12.293	91	—	—
	22	Do majątku zarodowego, a względnie do funduszu krajowego, zwrot zaliczek, udzielonych na budowę II. piętra i dachu	—	—	12.293	91
IV.	23	Zaliczki z funduszu chorych, zwrócić się mające funduszowi położnic	973	34½	—	—
		Suma .	154.473	78	12.293	91

IV.

KRAJOWY ZAKŁAD DLA OBŁĄKANYCH

NA KULPARKOWIE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

L. W. 6.545/1879.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1—9	Płace i emolumenta etatowe	11.916	25	—	—	11.916	25
II.	10—14	Koszta utrzymania osób nieetatowych	25.607	24	—	—	25.607	24
III.	15	Substytucye	—	—	—	—	—	—
IV.	16—20	Pensye i emerytury	205	—	—	—	205	—
V.	21—25	Zaopatrzenia i dary z łaski	19	—	—	—	19	—
VI.	26	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	—	—	—	—
VII.	27—28	Remuneracye i zapomogi	625	34	—	—	625	34
VIII.	29—37	Koszta gospodarcze	108.567	72½	—	—	108.567	72½
IX.	38—42	Koszta sanitarne	3.058	09½	300	—	3.358	09½
X.	43	Koszta kancelaryjne	754	99½	—	—	754	99½
XI.	44	Koszta kapliczne	203	24	—	—	203	24
XII	45—48	Koszta utrzymania budynków	6.856	54½	—	—	6.856	54½
XIII.	49—53	Koszta utrzymania filij zakładu	—	—	27.430	60	27.430	60
XIV.	54	Odsetki od kapitałów dłużnych	1.408	06	—	—	1.408	06
XV.	55	Podatki i daniny	14	79	—	—	14	79
XVI.	56—59	Rozmaite	3.777	88	—	—	3.777	88
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	163.014	16	27.730	60	190.744	76
		DOCHODY.						
I.	1—2	Dodatki	651	90	—	—	651	90
II.	3	Zwroty kosztów leczenia	33.689	22½	—	—	33.689	22½
III.	4	Dochody z dóbr	6	40½	—	—	6	40½
VI.	5	Rozmaite	882	42½	—	—	882	42½
—	—	Dotacya	155.514	80½	—	—	155.514	80½
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	190.744	76	—	—	190.744	76

Stan majątku z końcem r. 1877.

Stan czynny.

				Szczegół	Ogół
Należyt. czynne	a) w rubr. wydatków	(bieżące	8.137 zł. 27 ct.		
		(z lat ubiegł. patrz str. 138)	839 „ 04 „	8.976 zł. 31 ct.	
„ „	b) „ dochodów	(bieżące	18.953 zł. 60½ ct.		
		(z lat ubiegł. patrz str. 138)	101.712 „ 31½ „	120.665 „ 92 „	129.642 zł. 23 ct.

Stan bierny.

Należytości bierne w rubrykach wydatków z roku bieżącego	250 zł. 19 ct.
Czysty stan czynny	129.392 zł. 04 ct.

obłąkanych na Kulparkowie.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
12.180	—	12.180	1.269	—	1.006	—	263	—	225	69	—	—
20.950	—	20.950	603	—	5 260	—	—	4 657	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
250	—	250	45	—	—	—	45	—	—	—	—	—
119	—	119	100	—	—	—	100	—	—	—	—	—
40	—	40	40	—	—	—	40	—	—	—	—	—
560	—	560	—	—	65	—	—	65	—	—	—	—
60.310	—	60.310	204	—	48.461	—	—	48.257	7.911	58	—	—
2.320	300	2.620	158	—	896	—	—	738	—	—	—	—
500	—	500	—	—	255	—	—	255	—	—	—	—
200	—	200	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—
2.800	—	2.800	—	—	4.057	—	—	4.057	—	—	—	—
—	22.577	22.577	—	—	—	4.854	—	4.854	—	—	—	—
1.408	—	1.408	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
200	—	200	186	—	—	—	186	—	—	—	19	17
1.650	—	1.650	34	—	2.162	—	—	2.128	—	—	231	02
103.487	22.877	126.364	2.639	—	62.165	4 854	634	65.014	8.137	27	250	19
								64.380				
664	—	664	24	—	12	—	12	—	24	12½	—	—
14 000	—	14·000	—	—	19.689	—	—	19.689	18.872	24½	—	—
700	—	700	694	—	—	—	694	—	—	—	—	—
20	—	20	—	—	862	—	—	862	57	23½	—	—
110.980	—	110.980	—	—	44.535	—	—	44.535	—	—	—	—
126.364	—	126.364	718	—	65·098	—	706	65.086	18.953	60½	—	—
								64.380				

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**			
	1	Dyrektor, płaca	2.200	—	2.200
		„ dodatek osobisty	800	—	800
	2	3 lekarzy, płaca	2.300	—	3.000
		„ wikt	648	70	1.044
	3	Rządca, płaca	1 585	25	1.200
	4	Oficyał, płaca	700	—	700
		„ wikt	259	49	348
	5	Pisarz, płaca	600	—	600
		„ wikt	263	46	348
	6	Nadzorca służby, płaca	400	—	400
		„ „ wikt	210	—	210
	7	Nadzorczyni służby, płaca	300	—	300
		„ „ wikt	210	46	210
	8	Woźny, płaca	150	—	150
		„ wikt	214	39	210
		„ dodatek na ubiór	50	—	50
	9	Odźwierny, płaca	150	—	150
		„ wikt	214	39	210
		„ dodatek na ubiór	50	—	50
	—	Pisarz ze szpitalu lwowskiego, płaca	272	58	—
		„ „ „ wikt	111	84	—
		Razem .	11.690	56	12.180
	—	Zaliczki udzielone na płace . . 420 zł. — ct.			
		po odtrąceniu ściągniętych rat bieżących 194 „ 31 „	225	69	—
		Suma rubryki I. .	11.916	25	12.180

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—					
—	—					
700	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nie obsadzono trzeciej posady lekarza na 1000 zł. Jednakże wydano z tej pozycyi na remuneracyę dla Drów Marescha i Dobińskiego 300 zł. (LW. 7334/1878).				
395	—	*Wydatek mniejszy* z powodu jak wyżej.				
—	385	*Wydatek większy* z powodu zasuspendowania z urzędu rządcy zakładu, zamknięcia płacy tegoż z dniem 31. Marca 1877. i zamianowania zastępcą — adjunkta Oddziału rachunkowego, który wyższą pobierał płacę. (LW. 7084/1877.)				
—	—					
89	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż rzeczywisty koszt wiktu okazał się tańszy, aniżeli w budżecie obliczono.				
—	—					
85	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	5	*Wydatek nieznacznie większy* z powodu niemożności ścisłego obliczenia naprzód.				
—	—					
—	—					
—	5					
—	—					
—	273	*Wydatek większy*, ponieważ dla zwiększonych czynności i niedostatecznych sił roboczych, przydzielono na koszt zakładu pisarza szpitalu lwowskiego od dnia 18. Lipca 1877. (LW. 2224/1877).				
—	112					
1.269	780	Wydatek ten, zarachowany na stałą rubrykę w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 14. Października 1874 r. przedstawia udzielone zaliczki na płace, które w swoim czasie ściągnięte zostaną.				
—	226		225	69	—	—
1.269	1.006		225	69		—
263						

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**			
	10	2 kapelanów, płaca	240	—	240
		„ wikt	506	50	696
	11	11 Sióstr Miłosierdzia, płaca	517	07	640
		„ „ wikt	1.374	18	1.664
		Do przeniesienia .	2.637	75	3.240

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	ct.
—	—					
190	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, jak przy poz. 4.				
123	—	Wedle budżetu przyzwolono na ten rok tylko 8 Sióstr Miłosierdzia z płacą w kwocie 640 zł.; ilość ta okazała się do obsługi niedostateczną z powodu zwiększonego stanu chorych, (jak wyjaśnienie przy poz. 14.), musiano zatem pomnożyć przyzwoloną ilość o 9 Sióstr, którym stosownie do umowy, zaasygnowano płacę ze wszystkimi emolumentami, a to dla 4 Sióstr od 23. Stycznia 1877, a dla 5 Sióstr od 15. Listopada 1877 r. (LW. 4946/1877 i 40669/1877).				
		Całkowity wydatek przeto wynosi:				
		na płacę 17 Sióstr . . . . . 990 zł. 40 ct.				
		Z tego zarachowano:				
		a) płacę dla 4 Sióstr kuchennych na rubr. VIII. poz. 29 . . . . . 313 zł. 33 ct.				
		b) płacę dla 1 Siostry użytej przy magazynie bielizny, na rubr. VIII. poz. 31 . . . . . 80 „ — „				
		c) płacę dla 1 Siostry, użytej przy pralni, na rubr. VIII. poz. 32 . . 80 „ — „ 473 „ 33 „				
		resztę wykazano jak obok . . . . 517 zł. 07 ct.				
290	—	*Wydatek całkowity* na wikt z pieczywem dla powyższych Sióstr wynosi . . . . . 2.709 „ 70 „				
		po strąceniu zaś:				
		a) kosztów wiktu dla 4 Sióstr kuchennych, zarachowanych na rub. VIII. p. 29 . . . . 896 „ 82 „				
		b) kosztów wiktu dla 1 Siostry przy magazynie bielizny, zarachowanych na rubr. VIII. p. 31 . . . . . 219 „ 35 „				
		c) kosztów wiktu dla 1 Siostry przy pralni, zarachowanych na rub. VIII. p. 32 . . . . 219 „ 35 „ 1.335 „ 52 „				
		pozostaje jak obok . . . . . 1.374 zł. 18 ct.				
603	—					

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
II.		Z przeniesienia .	2.637	75	3.240
	11	11 Sióstr Miłosierdzia, wino i inne potrzeby . . .	111	85	92
	12	Nauczyciel rzemiosła stolarskiego, płaca	227	—	208
	13	„ „ „ wikt	214	27	210
		„ krawiectwa, płaca	257	—	208
	14	„ „ wikt	211	51	210
		Służba z wiktem i ubiorem	21.235	21	16.782
	—	Dyetaryusze z wiktem	712	65	—
		Suma rubryki II. .	25.607	24	20.950
III.	15	**Substytucye**	—	—	—
IV.		**Pensye i emerytury.**			
	16	Wagner Ludwika	—	—	45
		Do przeniesienia .	—	—	45

obłąkanych na Kulparkowie **Wydatk**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
603	—					
—	19	*Wydatek całkowity* na potrzeby dla tychże Sióstr wynosi kwotę . . . . . 218 zł. 73 ct. po strąceniu zaś: a) wydatku dla 4 Sióstr kuchennych, rub. VIII. p. 29. . . . . 66 zł. 52 ct. b) wydatku dla 1 Siostry przy magazynie bielizny, rub. VIII. p. 31 . 20 „ 18 „ c) wydatku dla 1 Siostry przy pralni, rub. VIII. p. 32. . . . . 20 „ 18 „ 106 „ 88 „ pozostaje jak obok . . . . 111 zł. 85 ct. w zwiększonej kwocie z powodu wypłaty tego rodzaju kosztów za rok ubiegły.				
—	19	*Wydatek większy* z powodu, że stolarzowi płacono od 2. Stycznia do 12. Maja po 5 zł. tygodniowo, zamiast preliminowanych na ten cel po 4 zł.				
—	5	*Wydatek większy* z powodu jak przy poz. 8.				
—	49	*Wydatek większy*, ponieważ za preliminowaną cenę po 4 zł. tygodniowo nie można było dostać nauczyciela, musiano przeto podwyższyć płacę z 4 zł. na 5 zł. tygodniowo.				
—	2	*Wydatek większy* z powodu jak przy poz. 8.				
—	4.453	*Wydatek większy*, ponieważ dla znacznego powiększenia się ilości chorych, musiano stan służby pomnożyć. W roku 1876. ilość dni leczenia w zakładzie wynosiła . . . . . 144.029 zaś w roku 1877. (po strąceniu 37.958 dni leczenia obłąkanych w Żółkwi i Przemyślu) 159.105 a zatem w r. 1877 powiększyła się o 15.076				
—	713	*Wydatek większy*, ponieważ dla nawału prac kancelaryjnych i z powodu urlopów urzędników, okazała się konieczna potrzeba przyjęcia jednego stałego, a jednego czasowego dyetaryusza z wynagrodzeniem po 75 ct. dziennie i wiktem I. klasy.				
603	5.260					
	4.657					
—	—					
45	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż pensyonistka zmarła.				
45	—					

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26 Kwietnia 1876. zł.
IV.		Z przeniesienia .	—	—	45
	17	Grund Ludwika	26	—	26
	18	Burkart Franciszka	19	—	19
	19	Bodaszewska Agnieszka	11	—	11
	20	Dr. Berthleff Karol	149	—	149
		Suma rubryki V. .	205	—	250
V.		**Zaopatrzenia i dary z łaski.**			
	21	Christl Laura	7	—	7
	22	Hammer Joanna	7	—	7
	23	Dmitrasz Mikołaj	—	—	92
	24	Tomaszewska Marya	5	—	5
	25	Graas Maciej	—	—	8
		Suma rubryki V. .	19	—	119
VI.	26	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** .	—	—	40
VII.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	27	Za sprawdzanie recept	125	34	60
	28	Remuneracye i zapomogi	500	—	500
		Suma rubryki VII. .	625	34	560
VIII.		**Koszta gospodarcze.**			
	29	Wyżywienie: a) zwykła strawa i dodatki	60.329	02	34.500
		Do przeniesienia .	60.329	02	34.500

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
45	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
45	—					
—	—					
—	—					
92	—	Z kwot preliminowanych pod poz. 23. i 25. nic nie wydano z powodu śmierci pensyonistów.				
—	—					
8	—					
100	—					
40	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż nie było żadnego wypadku śmierci.				
—	65	*Wydatek większy* wedle rzeczywistej wynikłości na podstawie obrachunku z funduszem krajowym, który wydatek ten zastępczo pokrywa; wynik jest stosunkowo do powiększonej ilości chorych odpowiednim i naprzód nie może być ściśle obliczonym.				
—	—					
—	65					
—	25.829	Preliminarz sporządzono w roku 1875, a zatwierdzono w kwietniu 1876. Dla braku dat pewnych, przyjęto kwoty potrzeb uchwalonych na lata 1874 i 1875, gdy oddział obłąkanych połączonym był z oddziałem chorych i położnic we Lwowie, i przy wspólnej gospodarce daleko mniej kosztował, aniżeli po przeniesieniu zakładu do Kulparkowa dnia 15. Maja 1875. Już w zamknięciach rachunków z r. 1875 i 1876 okazały się z tych powodów znaczne przekroczenia. W r. 1877. przyczyniło się do przekroczenia jeszcze:	3.051	57	—	—
—	25.829	1) Większa ilość chorych, albowiem w r. 1875. wynosiła ilość dni ~~dymienia~~ leczenia 111.854, w roku 1876.	3.051	57	—	—

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
VIII.		Z przeniesienia .	60.329	02	34.500
		b) pieczywo	9.597	58	5.000
		c) wino	1.010	57	560
	30	Sprzęty	3.980	14	2.000
	31	Bielizna i pościel	7.749	86	6.000
	32	Pralnia	7.238	83	2.000
	33	Słoma do leży	440	99	300
	34	Drzewo opałowe	9.415	58	5.000
	35	Oświetlenie	5.396	05	2.250
	36	Utrzymanie ogrodu wraz z ogrodnikiem	1.096	10½	1.300
	37	„ 2 furmanów, 2 par koni wraz z reparacyą powozu, uprzęży i t. p.	1.785	34	1.400
—		Wikt i pieczywo technicznych pracowników budowy Kulparkowskiej i różnych stron z lat ubiegłych . . .	274	20	—
—		„ Edwarda Trandy, zastępcy rządcy, po odtrąceniu spłat uiszczonych	242	90	—
		Do przeniesienia .	108.557	16½	60.310

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	25.829	144.029 dni, w roku zaś 1877. 159.105 dni, przeto w porównaniu z rokiem 1875. więcej o 47.248 dni. 2) Stosunkowo do większej ilości chorych, musiano pomnożyć także stan służby. 3) Podrożenie artykułów żywności. 4) Większy zapas artykułów surowych, pozostałych z końcem roku 1877, a wartujących 3.051 zł. 57 ct., którą to kwotę jako należytość czynną wykazuje się. Zauważa się jednak, iż przekroczenia wykazane w poz. 29 do 37 znajdują częściowe pokrycie w większych dochodach, wykazanych w rubr. II. poz. 3. dochodów w kwocie 19.689 zł.	3.051	57		
—	4.597					
—	451					
—	1.980	*Wydatek większy* z powodów przy poz. 29. podanych, a nadto z przyczyny, że w koszcie bielizny zarachowane jest utrzymanie jednej Siostry Miłosierdzia w kw. 319 zł. 53 ct. jak niemniej takież utrzymanie jednej siostry przy pralni, jako zatrudnionych przy tych działach gospodarczych, a przy ostatnim mieści się także koszt spotrzebowanego drzewa do pralni w ilości 312 sągów, wynoszący 2.886 zł.; - w rubryce zaś opału zawarty jest niespotrzebowany, a na rok 1878. pozostały zapas drzewa i węgli w wartości 4.379 zł. 32 ct., który usprawiedliwia w zupełności przekroczenie.				
—	1.750					
—	5.239					
—	141					
—	4.415		4.379	32		
—	3.146	*Wydatek większy* z powodu, iż rzeczywisty koszt oświetlenia wynosił więcej, niż kwota na ten cel preliminowana. Przy układaniu preliminarza na r. 1877. wzięto, dla braku pewnej wynikłości, za podstawę koszta oświetlenia ze szpitalu lwowskiego, zastrzeżono jednak wyraźnie, iż wydatek rzeczywisty okaże się prawdopodobnie wyższym.				
204	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż część kosztów pokryto własnymi dochodami z ogrodu, które potrącone zostały.				
—	386	*Wydatek większy*, ponieważ W. Sejm ujął z kwoty na ten cel przez Wydział krajowy preliminowanej 436 zł. w skutek czego kredyt okazał się niewystarczającym na pokrycie rzeczywistych kosztów utrzymania stajni.				
—	274	*Wydatek większy*, który jednak z funduszu budowy zostanie zwrócony.	274	20		
—	243	*Wydatek większy* do ściągnienia z miesięcznej płacy p. Trandy w kwocie . . . . 242 zł. 90 ct. od tego odpisano na mocy rozporządzenia do LW. 4370/1878 . . 46 „ 97 „ pozostaje należytość czynna jak obok . . . . . 195 zł. 93 ct.	195	93		
204	48.451		7.901	02	—	—

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
VIII.		Z przeniesienia .	108.557	16½	60 310
	—	Pieczywo byłego rządcy, Władysława Dyszkiewicza . .	10	56	—
		Suma rubryki VIII.	108.567	72½	60.310
IX.		**Koszta sanitarne.**			
	38	Sanitarne w ścisłem znaczeniu	1.906	71	1.100
	39	Lekarstwa	927	14½	1.000
	40	Instrumenta chirurgiczne	85	24	170
	41	Koszta sekcyonowania zmarłych	300	—	300
	42	„ pogrzebowe	139	—	50
		Suma rubryki IX. .	3.358	09½	2.620
X.		**Koszta kancelaryjne.**			
	43	a) Papier, druki i inne potrzeby do pisania . . .	531	64½	—
		b) Koszta insercyjne	206	38	500
		c) Portorya, stemple	16	97	—
		Suma rubryki X. .	754	99½	500
XI.	44	**Koszta kapliczne**	203	24½	200
XII.		**Koszta utrzymania budynków.**			
	45	Konserwacye i reparacye	5 304	55½	1.800
	46	Asekuracya budynków	589	19	200
	47	Pokostowanie podłóg	562	80	450
	48	Kominiarze i straż ogniowa	400	—	350
		Suma rubryki XII.	6.856	54½	2 800

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
204	48.451		7.901	02		
—	11	*Wydatek większy*, który został zwrócony w r. 1878.	10	56		
204	48.462		7.911	58	—	—
	48.258					
—	807	*Wydatek większy* z powodu powiększonego stanu chorych.				
73	—	*Wydatek mniejszy* z powodu przestrzegania oszczędności w zapisywaniu leków.				
85	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ zakupno instrumentów ograniczono do koniecznej potrzeby.				
—	—					
—	89	*Wydatek większy* zależny od koniecznej potrzeby.				
158	896		—	—	—	—
	738					
—	255					
—	255	*Wydatki większe*, z powodu nieuniknionej większej potrzeby, której naprzód nie można było przewidzieć.	—	—	—	—
—	3					
—	3.505	*Wydatek większy*, głównie z powodu kosztów zarządzonych dyslokacyj i robót adaptacyjnych w gmachu i na folwarku (LW. 17380/1877), dalej kosztów przestawienia kotłów kuchennych i urządzenia trzeciej kuchni.	—	—	—	—
—	389	*Wydatek większy* w skutek ubezpieczenia nowych części budowli i przyrostu ruchomości zakładowych.				
—	113	*Wydatek większy*, z powodu zaszłej potrzeby pokostowania większej ilości sal, przybyłych w skutek rozszerzenia się gmachu.				
—	50	*Wydatek większy* z powodu rozszerzenia gmachu.				
—	4.057		—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
XIII.		**Koszta utrzymania filij zakładu.**			
	49	Utrzymanie obłąkanych w Żółkwi	17.075	10	14.052
	50	Dr. Muszkiet Karol, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże	500	—	500
	51	Utrzymanie kobiet obłąkanych w Przemyślu . . .	9.495	50	7.665
	52	Dr. Orłowski Stanisław, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże	300	—	300
	53	Dr. Biber Maurycy, za pełnienie obowiązków sekundaryusza tamże	60	—	60
		Suma rubryki XII.	27.430	60	22 577
XVI.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**			
	54	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego	1.408	06	1.408
XV.	55	**Podatki i daniny**	14	79	200
XVI.		**Rozmaite.**			
	56	Biblioteka lekarska	52	98	50
	57	Książki i czasopisma dla chorych	265	80	300
	58	Myto drogowe	324	28	300
	59	Przypadkowe:			
		a) koszta podróży i urządzenia dla 9 nowo przybyłych Sióstr Mił. . 1.891 zł. 88 ct.			
		b) koszta pomiaru gruntów, należących do zakładu . . . 133 „ 60 „			
		c) koszta komisyjne . . . 246 „ 99 „			
		d) koszta przewozu obłąkanych z Pesztu . . . . . 416 „ 06 „			
		e) koszta przewozu obłąkanych do Przemyśla . . . . . 143 „ 85 „			
		f) koszta przewozu obłąkanych do Żółkwi . . . . . 101 „ 75 „			
		Do przeniesienia . . 2.934 „ 13 „	643	06	650

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	3.023	*Wydatek większy* z powodu, iż dla napływu chorych i braku pomieszczenia, zaszła potrzeba przeniesienia większej ilości spokojnych i nieuleczalnych obłąkanych, niż w preliminarzu przewidywano.				
—	—					
—	1.830					
—	—					
—	—					
—	4.854		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
186	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ z rubryki tej zapłacony został tylko podatek dochodowy od propinacyi za I. kwartał 1877 r.	—	—	19	17
—	3	*Wydatek nieznacznie większy* wedle rzeczywistej potrzeby zakupna książek.				
34	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ ograniczono zakupno książek i czasopism do koniecznej potrzeby, przeto koszt wynosił mniej. niż kwota na ten cel preliminowana.				
—	24	*Wydatek większy* z powodu, jak przy poz. 56, a nadto z przyczyny, iż potrzeby tej rubryki nie dadzą się naprzód ściśle obliczyć.				
			—	—	231	02
34	27	Do przeniesienia .	—	—	231	02

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
XVI.		Z przeniesienia 2.934 zł 13 ct.	643	06	650
		g) koszta przesiedlenia do zakładu pisarzy Czajkowskiego i Denysowicza i wynagrodzenie woźnemu 85 „ — „			
		h) instrumenta muzyczne i karty dla zabawy chorych . . . 71 „ 27 „			
		i) remuneracya pisarzowi gminnemu . . . . . 30 „ — „			
		k) rozmaite drobne wydatki . . 14 „ 42 „	3.134	82	1.000
		Suma rubryki XVI.	3.777	88	1.650

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
34	27	Z przeniesienia .	—	—	231	92
—	2.135					
34	2.162		—	—	231	92
	2.128					

Dochody. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Dodatki.**			
	1	Od c. k. Skarbu, za 200 sągów drzewa opałowego . .	651	90	640
	2	Z kasy miejskiej, na utrzymanie trupiarni	—	—	24
		Suma rubryki I. .	651	90	664
II.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	3	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych . .	33.689	22½	14.000
III.		**Dochody z dóbr.**			
	4	Czynsz z propinacyi	6	40½	700
IV.		**Rozmaite.**			
	5	Ze sprzedaży sprzętów i inne mniejsze dochody . . .	648	30½	20
	—	Zwrot zaliczek od urzędników za pobierany wikt . . .	234	12	—
		Suma rubryki IV. .	882	42½	20
—		**Dotacya.**			
	—	Od funduszu krajowego	155.514	80½	110.980

obłąkanych na Kulparkowie. **Dochody.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	12	*Dochód większy* z powodu wyższej ceny drzewa.				
24	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż należytość za r. 1876 i	24	12½		
24	12	1877 zostaje w zaległości.	24	12½		
12						
—	19.689	*Dochód większy* z powodu pomnożonego stanu chorych i większych z tego tytułu wpływów (patrz rubr. VIII. wydatków).	18.872	24½		
694	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż dla ogólnego pogorszenia stosunków propinacyjnych, zaszła potrzeba zwolnienia z końcem Lipca r. 1877. dzierżawy propinacyi z kontraktu i odpisania mu zarazem z należytości za I. półrócze 1877. kwoty 319 zł. 74 ct., w skutek czego objęto we własny zarząd propinacyę, z której dochód od Sierpnia 1877. okazał się znacznie mniejszym od czynszu, który opłacał dzierżawca (LW. 19.586/1877. i 34.770/1877.). Na zmniejszenie dochodu wpłynął wreszcie opłacony podatek rządowy od prawa propinacyjnego i koszt zakupna sprzętów i baraku propinacyjnego, tudzież koszt utrzymania szynkarza i zakupna trunków dla sprzedaży, które to wydatki w łącznej kwocie 284 zł. 59½ ct. od dochodu potrącone zostały.				
—	628	*Dochód większy* z powodu, iż w takowym mieszczą się zwroty kosztów przewozu obłąkanych do zakładu i część zarobku chorych, przypadająca w moc §. 22. statutu na fundusz zakładu.	57	23½		
—	234	*Dochód większy* jako niepreliminowany z powodu zarachowania zaliczek na rubrykę stałą w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 14. Października 1874.				
—	862		57	23½		
—	44.535	*Dochód większy* z powodu, iż na pokrycie niniejszym rachunkiem objętych, rzeczywiście poniesionych wydatków, dotacya budżetem określona, okazała się niedostateczną.				

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka budżetu	Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Należytości Czynne zł.	Czynne ct.	Bierne zł.	Bierne ct.
		A.) Wydatki.				
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**				
	1	Dr. Maresch, dyrektor zakładu, zwrot: a) należytości, nielegalnie wypłaconych sługom doktorów . . . . . 21 zł. 33½ ct. b) kosztów utrzymania rzemieślników . 276 „ 80 „ c) kosztów przeprowadzenia się na Kulparków Dr. Berezowskiego . . 10 „ — „	308	13½		
	2	Dyszkiewicz, były rządca zakładu, zwrot in solidum jak poz. 1. a)	21	33½		
	3	Jaroszyński, oficyał, zwrot in solidum jak poz. 1. a) . .	21	33		
VIII.		**Koszta gospodarcze.**				
	4	Zakład karny lwowski, zwrot nadpłaty	—	86		
	5	Dr. Maresch, dyrektor zakładu, zwrot za wikt 30 zł. 59 ct.				
	6	Dyszkiewicz, były rządca zakładu, „ . 171 „ 44 „				
	7	Dobińska, żona lekarza, „ . 22 „ 77 „				
	8	Jaroszyńska, żona oficyała „ . 54 „ 20 „				
	9	Kalita, żona pisarza, „ . 54 „ 30 „				
	10	Rudnicka, żona woźnego, „ . 4 „ 98 „				
	11	Kuhn architekta i Chołoniewski inżynier, „ . 47 „ 20 „	385	58		
XVI.		**Rozmaite**				
	12	Piotrowska Marya, zwrot za sznurówkę ortopedyczną . .	16	—		
	13	Mańkowski Antoni, zwrot kosztów stemplowych, poniesionych przy wywalczeniu kosztów leczenia	10	—		
	14	Gmina Żuraki, zwrot kosztów podróży rekonwalescenta Mielniczuka	1	80		
	15	Od c. k. Sądu w Przemyślu, zwrot należytości rządowej od zapisu po ś. p. hr. Weissenwolf	74	—		
		Suma .	839	04	—	—
		B.) Dochody.				
I.		**Dodatki.**				
	16	Z kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni za rok 1876. . .	24	12½		
II.		**Zwroty kosztów leczenia.**				
	17	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych zaległe i do ściągnięcia wykazane	101.688	19		
		Suma .	101.712	31½	—	—

V.

FUNDUSZ PODRZUTKÓW

WE LWOWIE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

Fundusz podrzutków

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1	Płace urzędników	1.602	66	—	—	1.602	66
II.	—	Zasługi	—	—	—	—	—	—
III.	2	Czynsze	150	—	—	—	150	—
IV.	3	Potrzeby kancelaryjne	20	13	—	—	20	13
V.	4 8	Remuneracye i zapomogi	210	10	—	—	210	10
VI.	—	Koszta utrzymania dzieci	14.483	03	—	—	14.483	03
VII.	—	Koszta leczenia dzieci	—	—	—	—	—	—
VIII.	9-11	Rozmaite wydatki	90	74	—	—	90	74
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych .	16.556	66	—	—	16.556	66
		DOCHODY.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego . . .	16.337	16	—	—	16.337	16
	2	Rozmaite dochody	219	50	—	—	219	50
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych .	16.556	66	—	—	16.556	66

Stan majątku z końcem roku 1877.

Stan czynny.

Należytości czynne z lat ubiegłych, poszczególnione na stronicy 145 . . . 463 zł. 46 ct.

Stan bierny.

Należytości bierne z roku bieżącego . . . . . 3.280 „ 07 „

Czysty stan bierny . . . . . 2.816 „ 61 ct.

we Lwowie.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
946	—	946	—	—	657	—	—	657	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
150	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60	—	60	40	—	—	—	40	—	—	—	—	—
70	—	70	—	—	140	—	—	140	—	—	—	—
16.000	—	16.000	1.517	—	—	—	1.517	—	—	—	3.280	07
20	—	20	20	—	—	—	20	—	—	—	—	—
500	—	500	409	—	—	—	409	—	—	—	—	—
17.746	—	17.746	1.986	—	797	—	1.986	797	—	—	3.280	07
							1.189					
17.746	—	17.746	1 409	—	—	—	1.409	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	220	—	—	220	—	—	—	—
17.746	—	17.746	1 409	—	220	—	1.409	220	—	—	—	—
							1.189					

Wydatki. Fundusz podrzutków

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Płace urzędników.**			
	1	Zastępca kasyera	945	66	946
		Dyurnista	657	—	—
		Suma rubryki I. .	1.602	66	946
II.	—	**Zasługi**	—	—	—
III.		**Czynsze.**			
	2	Za najem lokalu na kancelaryę	150	—	150
IV.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	3	Potrzeby do pisania i opał	20	13	60
V.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	4	Akuszerka zakładu położnic	—	—	10
	5	Pieluszkowe akuszerce	—	—	20
	6	Żywicielkom za pielęgnowanie dzieci w 1szym roku życia .	2	10	20
	7	„ za gorliwe dozorowanie dorosłych dzieci . .	208	—	20
	8	Położnicom, które bezpłatny zakład opuściły	—	—	—
		Suma rubryki V. .	210	10	70
VI.	—	**Koszta utrzymania dzieci**	14.483	03	16.000
VII.	—	**Koszta leczenia dzieci**	—	—	20

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
—	657	*Wydatek większy*, ponieważ okazała się potrzeba zatrzymania nadal dyurnisty, który był używany do kontroli i likwidatury. Wydatek ten znajduje pokrycie w zaoszczędzeniu Rubr. VI.				
—	657		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
40	—	*Wydatek mniejszy*, według rzeczywistej potrzeby.	—	—	—	—
10	—					
20	—	*Wydatek mniejszy* z powodu niestałości tej rubryki.				
18	—					
—	188	*Wydatek większy*, ponieważ udzielono zasiłki na odzież i książki dla dzieci uczęszczających do szkoły.				
—	—					
48	188		—	—	—	—
	140					
1.517	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nie wszystkie żywicielki należytość za rok 1877. pobrały.	—	—	3.280	07
20	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ w ciągu roku nie doniesiono o żadnej potrzebie leczenia dzieci kosztem funduszu.	—	—	—	—

Wydatki. Fundusz podrzutków

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
VIII.		**Rozmaite.**			
	9	Żywicielkom za koszta pogrzebowe, ryczałt	24	—	100
	10	Zwrot kosztów utrzymania dzieci do gminy m. Lwowa przydzielonych	—	—	300
	11	Różne nieprzewidziane	66	74	100
		Suma rubryki VIII.	90	74	500

we Lwowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
76	—	*Wydatek mniejszy,* ponieważ podobne potrzeby nie dadzą się dokładnie naprzód oznaczyć.				
300	—					
33	—					
409	—		—	—	—	—

Dochody. Fundusz podrzutków

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
	1	**Dotacya** z funduszu krajowego	16.337	16	17.746
	2	**Rozmaite**			
		a) ze sprzedaży wyszkartowanych ksiąg i aktów . . . . . 135 zł. 50 ct.			
		b) zwrot zaliczki na płacę . . . 84 „ — „	219	50	—

we Lwowie. **Dochody.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
1.409	—	*Dochód mniejszy* w skutek ogólnego zaoszczędzenia w powyżej wyszczególnionych wydatkach.	—	—	—	—
—	220	Dochody te nie były w budżecie przewidziane.	—	—	—	—
		Oprócz wyżej wykazanych należytości, wynikłych z roku 1877., pozostały następujące zaległości z lat ubiegłych:				
		Zwrot zaliczki na płace	21	—	—	—
		Taksy od przyjęcia dzieci tutejszo-krajowych .	369	50	—	—
		Zwrot kosztów utrzymania dzieci . . .	72	96	—	—
		Razem . .	463	46	—	—

VI.—IX.

KRAJOWY SZPITAL św. ŁAZARZA

W KRAKOWIE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

LW. 6544/1879.

Krajowy szpital św. Łazarza

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	SUMARYUSZ	Oddział I. chorych zł.	ct.	II. położnic i podrzutków zł.	ct.	III. syfilitycznych zł.	ct.	IV. obłąkanych zł.	ct	Razem zł.	ct.
			Wynikłości z roku 1877.									
		WYDATKI.										
1-14	I.	Płace i emolumenta etatowe . .	8.164	23	3.018	08	4.242	81	3.117	43	18.542	55
15-28	II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych .	17.132	76½	7.496	62½	6.082	24½	7.106	63½	37.818	27
	III.	Substytucye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29-31	IV.	Pensye i emerytury	1.316	92	533	—	—	—	—	—	1.849	92
32-33	V.	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	99	95	—	—	73	—	—	—	172	95
	VI.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34-35	VII.	Remuneracye i zapomogi . . .	559	—	168	—	457	34	214	66	1.399	—
36-45	VIII.	Koszta gospodarcze	36.731	72	18.586	61	13.543	06	8.483	46	77.344	85
46-49	IX.	Koszta sanitarne	4.214	12	596	29	1.167	21½	601	32	6.578	94½
50	X.	Koszta kancelaryjne	382	15	191	07½	93	16	42	59	708	97½
51	XI.	Koszta kapliczne	166	—	84	—	100	—	50	—	400	—
52-43	XII.	Utrzymanie budynków	1.558	65	393	26	609	23	332	64	2.893	78
54	XIII.	Odsetki od kapitałów dłużnych . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55-57	XIV.	Zapisy	111	50	—	—	—	—	—	—	111	50
58-68	(XV. (XIV.	Podatki i daniny	1.128	47½	218	18½	—	—	—	—	1.346	66
69	XVI.	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	358	27	—	—	—	—	—	—	358	27
70	XVII.	Dyety i koszta podróży . . .	55	60	—	—	—	—	—	—	55	60
71-72	XV.	Koszta utrzymania podrzutków . .	—	—	8.544	14	—	—	—	—	8.544	14
73	XVI.	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic .	—	—	138	65	—	—	—	—	138	65
74	XVII.	Zapomogi dla położnic	—	—	930	—	—	—	—	—	930	—
75-76	XIII.	Czynsz za najem lokalności szpitalnych	—	—	—	—	2.000	—	1.000	—	3.000	—
77	(XVIII. (XV.	Wydatki rozmaite	137	43½	45	51½	7	87	28	12	218	94
78	—	Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu	5.691	89½	—	—	—	—	—	—	5.691	89½
		Suma wydatków .	77.808	68	40.943	43	28.375	93	20.976	85½	168.104	89½
		DOCHODY.										
1-3	I.	Odsetki od kapitałów	14.435	74½	82	07	485	01	1.171	56	16.174	38½
4-11	II.	Dochody z realności i dóbr . . .	10.046	45½	1.777	04	—	—	—	—	11.823	49½
12-13	(III. (II.	Zwroty kosztów leczenia . . .	52.942	04½	14.616	25	18.787	24	18.498	36	104.843	89½
14	(IV. (III.	Dochody rozmaite	384	43½	60	—	24	17½	19	57½	488	18½
15	—	Dotacya od funduszu krajowego . .	—	—	24.408	07	9.079	50½	1.287	36	34.774	93½
		Suma dochodów .	77.808	68	40.943	43	28.375	93	20.976	85½	168.104	89½

w Krakowie.

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	ct.
18.540	—	2		61	11	—	—
34.820	—	2.998		—	—	—	—
—	—	—		—	—	—	—
1.850	—	—		—	—	—	—
173	—	—		—	—	—	—
—	—	—		—	—	—	—
1.200	—	199		—	—	—	—
54.323	—	23.022		—	—	23	40
5.625	—	954		—	—	—	—
500	—	209		—	—	—	—
400	—	—		—	—	—	—
3.280	386	—		—	—	—	—
25	25	—		—	—	20	—
76	—	36		—	—	18	75
1.645	298	—		—	—	—	—
100	—	258		—	—	—	—
300	244	—		—	—	—	—
12.300	3.756	—		22	13	—	—
200	61	—		—	—	—	—
600	—	330		—	—	—	—
6.030	3.030	—		—	—	3.000	—
1.400	1.181	—		—	25	—	—
—	—	5.691		—	—	—	—
143.387	8.981	33.699		83	49	3.062	15
		24.718					
9.435	—	6.740		1.473	72½	—	—
10.527	—	1.296		—	—	—	—
80.600	—	24.244		1.066	59	—	—
65	—	423		74	—	—	—
42.760	7.985	—		—	—	—	—
143.387	7.985	32.703		2.614	31½	—	—
		24.718					

Stan majątku
z końcem roku 1877.

Stan czynny.

Należytości czynne:	Szczegół.	Ogół.
1) z roku bieżącego a) w rubrykach wydatków . .	83 zł. 49 ct.	
b) w rubrykach dochodów . . .	2.614 „ 31½ „	2.697 zł. 80½ ct.
2) z lat ubiegłych (patrz str. 174)		13.097 „ 18½ „
		15.794 zł. 99 ct.

Stan bierny.

Należytości bierne w rubrykach wydatków a) z roku bieżącego . .	3.062 zł. 15 ct.	
b) z lat ubiegłych (patrz str. 174)	20 „ — „	3.082 „ 15 „
Czysty stan czynny .		12.712 zł. 84 ct.

Wydatki.

Wydatki Krajowy szpital św. Łazarza

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. sifilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Razem zł.	ct.
			Wydatki w roku 1877.									
	I.	**Płace i emolumenta etatowe.**										
1		Dyrektor szpitalu a) płaca . . .	711	—	356	—	355	—	178	—	1.600	—
		b) dodatek pięciolecia . . .	34	23	17	12	16	85	8	43	76	63
2		4 prymaryuszów a) płaca . . .	2.400	—	—	—	1.200	—	1.200	—	4.800	—
		b) dodatek pięciolecia . . .	99	97	—	—	—	—	100	—	199	97
3		Profesor położnictwa . . .	—	—	200	—	—	—	—	—	200	—
4		4 sekundaryuszów	1.165	—	—	—	600	—	600	—	2.365	—
5		Asystent	—	—	600	—	—	—	—	—	600	—
6		2 praktykantów	811	11	—	—	—	—	—	—	811	11
7		2 zarządców a) płaca	667	—	333	—	533	96	266	—	1.799	96
		b) dodatek drożyźniany . . .	133	—	67	—	134	—	66	—	400	—
		c) na opał i światło	66	96	33	—	133	—	67	—	299	96
8		Kontrolor a) płaca	533	96	266	—	—	—	—	—	799	96
		b) dodatek drożyźniany . . .	133	—	67	—	—	—	—	—	200	—
		c) dodatek na mieszkanie . . .	133	—	67	—	—	—	—	—	200	—
9		Kancelista a) płaca	400	—	200	—	—	—	—	—	600	—
		b) dodatek drożyźniany . . .	100	—	50	—	—	—	—	—	150	—
		c) na mieszkanie	80	—	40	—	—	—	—	—	120	—
10		Pisarz dyrekcyi a) płaca . . .	—	—	—	—	534	—	266	—	800	—
		b) dodatek drożyźniany . . .	—	—	—	—	134	—	66	—	200	—
		c) dodatek osobisty	—	—	—	—	134	—	66	—	200	—
11		Akuszerka	—	—	399	96	—	—	—	—	399	96
12		Kapelan a) płaca	267	—	133	—	133	—	67	—	600	—
		b) dodatek na mieszkanie . . .	89	—	44	—	45	—	22	—	200	—
13		2 woźnych a) płaca	200	—	100	—	200	—	100	—	600	—
		b) dodatek dożyźniany . . .	50	—	25	—	50	—	25	—	150	—
		c) dodatek na ubiór	40	—	20	—	40	—	20	—	120	—
		Razem .	8.114	23	3.018	08	4.242	81	3.117	43	18.492	55
14		Do tego zaliczki udzielone na płace 100 zł. po potrąceniu ściągniętych rat bieżących . . . . . 50 „	50	—	—	—	—	—	—	—	50	—
		Suma rubryki I. .	8.164	23	3.018	08	4.242	81	3.117	43	18.542	55
	II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**										
15		Prosektor	300	—	—	—	300	—	—	—	600	—
16		Chemik patologii	250	—	—	—	250	—	—	—	500	—
17		Zastępca prosektora	100	—	—	—	100	—	—	—	200	—
18		Zastępca chemika patologii . . .	74	97	—	—	74	97	—	—	149	94
19		Prowizor apteki a) płaca . . .	534	—	266	—	—	—	—	—	800	—
		b) dodatek na mieszkanie . . .	132	96	67	—	—	—	—	—	199	96
		Do przeniesienia .	1.391	93	333	—	724	97	—	—	2.449	90

w Krakowie.

Wydatki

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
1.600	—	—					
100	24	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ pięciolecie zostało dopiero od 25. Marca 1877. r. jako dnia przysięgi zaasygnowane.				
4.800	—	—					
200	—	—					
200	—	—					
2.400	35	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów i większego wydatku przy pozycyi 6. który w roku 1878. wyrównanym zostanie.	11	11	—	—
600	—	—					
800	—	11					
1.800	—	—					
400	—	—					
300	—	—					
800	—	—					
200	—	—					
200	—	—					
600	—	—					
150	—	—					
120	—	—					
800	—	—					
200	—	—					
200	—	—					
400	—	—					
600	—	—					
200	—	—					
600	—	—					
150	—	—					
120	—	—					
18.540	59	11					
—	—	50	*Wydatek większy*, jako niepreliminowany a znajdujący pokrycie w zwrotach ściąganych z płac ratami miesięcznemi	50	—	—	—
18.540	59	61		61	11	—	—
		2					
600	—	—					
500	—	—					
200	—	—					
200	50	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ posada zastępcy chemika patologii była opróżnioną od 1. Października do 31. Grudnia 1877.				
800	—	—					
200	—	—					
2.500	50	—	Do przeniesienia .	—	—	—	—

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	II. położnic i podrzutków zł.	ct.	III. sifilitycznych zł.	ct.	IV. obłąkanych zł.	ct.	Razem zł.	ct.
			Wydatki w roku 1877.									
	II.	Z przeniesienia .	1.391	93	333	—	724	97	—	—	2.449	90
20		17 Sióstr miłosierdzia oddziałowych a) płaca	480	—	160	—	—	—	720	—	1.360	—
		b) żywienie tychże	1.302	60	434	20	—	—	2.119	19	3.855	99
21		11 Sióstr miłosierdzia wspólnych a) płaca	587	—	293	—	—	—	—	—	880	—
		b) żywienie tychże	1.592	07	796	03	—	—	—	—	2.388	10
22		Żywienie 3 emerytek i 4 postulantek .	1.013	13	506	57	—	—	—	—	1.519	70
23		Żywienie lekarza dyżurnego . .	205	94	102	98	—	—	—	—	308	92
24		*Służba oddziałowa.*										
		a) 15 posługaczy	512	—	—	—	192	—	360	—	1.064	—
		b) 22 posługaczek	336	—	288	—	192	—	360	—	1.176	—
		c) Żywienie tychże	2.732	17½	1.092	87	1.346	41½	1.731	10½	6.902	56½
25		*Służba wspólna.*										
		a) 2 odźwiernych 1) płaca . . .	80	—	40	—	80	—	40	—	240	—
		2) na ubior . .	40	—	20	—	—	—	—	—	60	—
		b) 1 parobek do pomocy . . .	32	—	16	—	—	—	—	—	48	—
		c) 1 parobek w łazienkach . .	—	—	—	—	40	—	20	—	60	—
		d) 8 posługaczek do kuchni po 48 zł. rocznie	160	—	80	—	96	—	48	—	384	—
		e) 1 parobek do kuchni . . .	40	—	20	—	—	—	—	—	60	—
		f) 1 piekarz	80	—	40	—	—	—	—	—	120	—
		g) 1 parobek do piekarni . . .	40	—	20	—	—	—	—	—	60	—
		h) 12 praczek po 48 zł. rocznie . .	239	28	119	64	128	—	64	—	550	92
		i) 4 praczki po 30 ct. dziennie . .	—	—	—	—	234	18	120	—	354	18
		k) 1 parobek w pralni	40	—	20	—	—	—	—	—	60	—
		l) 1 stolarz	80	—	40	—	—	—	—	—	120	—
		m) 1 murarz	53	—	27	—	—	—	—	—	80	—
		n) 1 ogrodnik	53	—	27	—	—	—	—	—	80	—
		o) 1 lampiarz	43	—	21	—	—	—	—	—	64	—
		p) 2 grabarzy po 64 zł. rocznie . .	85	—	43	—	—	—	—	—	128	—
		q) 5 stróżów po 64 zł. rocznie . .	128	—	64	—	85	—	43	—	320	—
		r) 1 fornal	43	—	21	—	—	—	—	—	64	—
		s) 1 parobek w aptece	43	—	21	—	—	—	—	—	64	—
		t) 1 szwaczka po 48 zł. rocznie . .	32	—	16	—	—	—	—	—	48	—
		u) 1 szwaczka po 30 ct. dziennie .	—	—	—	—	60	—	30	—	90	—
		v) 1 posługacz do gazu . . .	160	—	80	—	—	—	—	—	240	—
		w) 1 parobek do kurytarzy . . .	32	—	16	—	—	—	—	—	48	—
26		Żywienie 48 służby wspólnej . .	3.885	76	1.942	88	2.051	68	1.025	84	8.906	16
27		Żywienie posługacza do gazu . .	154	39	77	19½	—	—	—	—	231	58½
		Do przeniesienia .	15.696	27½	6.778	36½	5.230	24½	6.681	13½	34.386	02

w Krakowie.

Wydatki

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
2.500	50	—		—	—	—	—
1.440	80	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż w skutek zwinięcia oddziału IV. dzieci chorych i przeniesienia tegoż do szpitalu św. Ludwika, została jedna Siostra miłosierdzia oddaloną.				
3.304	—	552					
880	—	—					
2.019	—	369					
1.285	—	235					
304	—	5	*Wydatki większe* z powodu podwyższonych cen artykułów żywności, które przedsiębiorca wedle cen targowych dostarcza.				
1.064							
1.176	—	—					
6.166	—	—					
	—	736					
240	—	—					
120	60	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ woźnemu przy szpitalu św. Ducha ubioru nowego w tym roku nie sprawiono.				
48	—	—					
60	—	—					
384	—	—					
60	—	—					
120	—	—					
60	—	—					
576	25	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów.				
360	6	—					
60	—	—					
120	—	—					
80	—	—					
80	—	—					
64	—	—					
128	—	—					
320	—	—					
64	—	—					
64	—	—					
48	—	—					
90	—	—					
145	—	—					
—	—	95	*Wydatek większy* z powodu podwyższenia płacy nowo				
	—	48	przyjętemu posługaczowi do gazu, tudzież przyjęcia nad etat jednego parobka do kurytarzy. (LW. 15488 — 20936/1877.)				
7.665							
166	—	1.241	*Wydatek większy* z powodu podwyższonych cen artykułów żywności i nieprelimiowanego kosztu żywienia				
	—	66	dla parobka do kurytarzy i dla nowo przyjętego				
31.260	221	3.347	posługacza do gazu.	—	—	—	—

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Razem zł.	ct.
			Wydatki w roku 1877.									
	II.	Z przeniesienia .	15.696	27½	6.778	36½	5.230	24½	6.681	13½	34.386	02
28		*Płace dzienne dyurnistów.*										
		a) 2 po 2 zł. — ct. dziennie . .	435	66	217	84	487	—	243	—	1.383	50
		b) 3 po 1 „ 50 „ „ . .	730	—	365	—	365	—	182	50	1.642	50
		c) 1 po 1 „ 25 „ „ . .	270	83	135	42	—	—	—	—	406	25
		Suma rubryki II. .	17.132	76½	7.496	62½	6.082	24½	7.106	63½	37.818	27
	III.	**Substytucye**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	IV.	**Pensye i emerytury.**										
29		Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu oddziału chorych . . .	249	96	—	—	—	—	—	—	249	96
30		Jędrzejewski Napoleon, były rządca szpitalu	400	—	200	—	—	—	—	—	600	—
		Wydatki nadzwyczajne.										
31		Pensya powyższego, przypadająca na c. k. Rząd	666	96	333	—	—	—	—	—	999	96
		Suma rubryki IV. .	1.316	92	533	—	—	—	—	—	1.849	92
	V.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**										
32		Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu, na wychowanie nieletniej córki Zofii	99	95	—	—	—	—	—	—	99	95
33		Okońska Anastazya, była nadzorczyni chorych, po 20 ct. dziennie . .	—	—	—	—	73	—	—	—	73	—
		Suma rubryki V. .	99	95	—	—	73	—	—	—	172	95
	VI.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

w Krakowie. **Wydatki.**

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
31.260	221	3.347		—	—	—	—
1.460	77	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zniżenia jednego dyurnum przy szpitalu św. Łazarza od 1. Sierpnia do 31. Grudnia 1877. z dziennych 2 zł. na 1 zł. 50 ct. (LW. 25785/1877.)				
1.643	—	—					
457	51	—	*Wydatek mniejszy* z powodu opróżnionego dyurnum od 1. Stycznia do 10. Lutego 1877. (LW. 5122/1877.)				
34.820	349	3.347		—	—	—	—
		2.998					
—	—	—		—	—	—	—
250	—	—					
600	—	—					
1.000	—	—					
1.850	—	—		—	—	—	—
100	—	—					
73	—	—					
173	—	—		—	—	—	—
—	—	—		—	—	—	—

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	II. położnic i podrzutków zł.	ct.	III. sifilitycznych zł.	ct.	IV. obłąkanych zł.	ct.	Razem zł.	ct.
			Wydatki w roku 1877.									
	VII.	**Remuneracye i zapomogi.**										
		A. Stałe.										
34		Urzędnicy c. k. kasy krakowskiej za sprawowanie czynności kasowych	67	—	33	—	—	—	—	—	100	—
		B. Niestałe.										
35		Wsparcia przypadkowe i zastępstwa .	492	—	135	—	457	34	214	66	1.299	—
		Suma rubryki VII .	559	—	168	—	457	34	214	66	1.399	—
	VIII.	**Koszta gospodarcze.**										
36		a) Żywienie chorych	27.273	18	4.087	43½	9.357	17½	5.745	98	57.512	77
		b) Utrzymanie dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie, po 50. ct. dziennie	—	—	11.049	—	—	—	—	—		
		Do przeniesienia .	27.273	18	15.136	43½	9.357	17½	5.745	98	57.512	77

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
100	—	—					
1.100	—	199	*Wydatek większy,* ponieważ z tej rubryki zaasygnowano płacę dzienną po 1 zł. 50 ct. dyurniście przyjętemu na czas słabości byłego rządcy szpitalu św. Ducha od 10. Kwietnia do 31. Grudnia 1877. (LW. 12337—19405/1877.)				
1.200	—	199		—	—	—	—
36.300	—	21.213	Preliminarz na rok 1877. układał Wydział krajowy w Październiku 1875. zaś W. Sejm zatwierdził go w Kwietniu 1876. Własną administracyę zaprowadzono od Października 1874., przeto koszta gospodarcze płacone poprzednio Siostrom Miłosierdzia hurtownie, nie mogły służyć za podstawę do preliminarza; musiano więc zastosować się do wynikłości z czasu przechodniego od Października 1874. do tegoż 1875. Jednakże w r. 1877. ceny artykułów znacznie poszły w górę, a mianowicie: mięso o 1 ct., cielęcina o 3 ct., słonina o $1^1/_2$ ct., mąka od 2 do 4 ct., krupy o 1 do 2 ct., na kilogramie, owies zaś, siano itp. w cenach targowych jeszcze więcej podrożały; a ilość dni leczenia, która na wszystkich 4ch oddziałach wynosiła w roku 1874. 124.541 dni, w r. 1875. 125.681 dni, w r. 1876. 132.151 dni, zwiększyła się w r. 1877. do 158.142 dni, azatem o 33.601 dni wiecej, jak w r. 1874. Przekroczenia wykazane przy poz. 36. aż do 44. są przeto usprawiedliwione faktami przytoczonymi, które zarazem spowodowały zwiększenie dochodów w rubryce III. (zwroty kosztów leczenia) o 24.244 zł. Od kosztów żywienia 57.512 zł. 77 ct. odtrąciwszy koszt utrzymania dzieci: 11.049 zł. pozostanie . . . . . 46.463 zł. 77 ct. jako wydatek na zakupno surowych artykułów żywności. Doliczywszy do tego: 1) Utrzymanie 5 Sióstr Miłosierdzia kuchennych, zarachowane w Rubr. II. poz. 20. 21. . . 1.531 „ 40 „ Do przeniesienia 47.995 „ 17 „				
36.300	—	21.213		—	—	—	—

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Razem zł.	ct.
			Wydatki w roku 1877.									
	VIII.	Z przeniesienia .	27.273	18	15.136	43½	9.357	17½	5.745	98	57.512	77
37		Opał a) w kuchni	1.108	47	554	24	434	40	217	20	8.502	12
		b) w reszcie ubikacyj . . .	2.597	06	1.298	52	1.528	15	764	08		
38		Oświetlenie	588	54½	295	27	296	14	148	33	1.328	28½
39		Sprzęty gospodarcze i naprawa tychże	751	36	166	86	133	93½	83	90	1.136	05½
40		Utrzymanie koni	237	23	118	62	—	—	—	—	355	85
41		Utrzymanie ogrodu	382	34	169	11½	—	—	—	—	551	45½
42		Utrzymanie pralni	452	80½	226	38	107	67½	53	82	840	68
43		Słoma do sienników	372	26½	93	06	176	50½	88	25	730	08
44		Bielizna i odzież	2.863	06½	528	11	1 504	82	1.381	90	6.277	89½
45		Rozmaite drobne	105	40	—	—	4	26	—	—	109	66
		Suma rubryki VIII.	36.731	72	18.586	61	13.543	06	8.483	46	77.344	85
	IX.	**Koszta sanitarne.**										
46		Lekarstwa	2.296	61	384	61	872	00½	488	96	4.042	18½
47		Na odczynniki chemikowi patologii .	50	—	—	—	50	—	—	—	100	—
		Do przeniesienia .	2.346	61	384	61	922	00½	488	96	4.142	18½

Ogólna kwota preliminowane wodle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
36.300	—	21.213	Z przeniesienia 47.995 zł. 17 ct.				
			2) Utrzymanie 8 posługaczek i 1 parobka, zarachowane w Rubr. II. poz. 25. d. e. . . 2.129 „ 16 „				
			3) Utrzymanie piekarza z parobkiem, zarachowane w Rubr. II. poz. 25. f. g. . . . 554 „ 48 „				
			4) Opał dla kuchni i piekarni zarachowany w Rubryce VIII. poz. 37. . . . . 2.566 „ 31 „				
			5) Naczynia kuchenne zarachowane w Rubr. VIII. poz. 39. . 170 „ — „				
			okazuje się łączna suma kosztu żywienia w kwocie . . . 53.415 „ 12 „				
			Porządek w układaniu zamknięcia rachunkowego zastosowano do budżetu tak w treści, jakoteż w pozycyach; a dla wykazania właściwego kosztu, uzupełnia się każdą pozycyę wydatkami zamieszczonymi w innych rubrykach, jak np.: do poz. 38. oświetlenie 1.328 zł. 28½ ct. dodać z Rubr. II. poz. 25. o. v. i z poz. 26. 27. płace i wikt gazownika i lampiarza				
7.969	—	533					
1.060	—	268					
700	—	436					
300	—	56					
450	—	101					
660	—	181					
734	4	—					
5.900	—	378					
250	140	—					
54.323	144	23.166	w kwocie 722 zł. 82½ ct. uczyni razem 2.051 zł. 11 ct. do poz. 40. utrzymanie koni 355 zł. 85 ct. dodać z Rubr. II poz. 25. r. 26. płaca i wikt fornala 251 zł. 24 ct. czyni razem 607 zł. 9 ct. do poz. 41. utrzymanie ogrodu 551 zł. 45½ ct. dodać z Rubr. II. poz. 25. n. 26. płaca i wikt ogrodnika 267 zł. 24 ct. czyni razem 818 zł. 69½ ct. koszt ten znajduje pokrycie w Rubr. II. poz 11. dochodów z ogrodu w kwocie 2.248 zł. 60 ct. do poz. 42. Pralnia 840 zł. 68 ct. dodać z rubr. II. poz. 21. 25. h. i. k. a z Rubr. VIII. poz. 37. b. koszta utrzymania 2 Sióstr Miłosierdzia, 16 praczek, parobka i opału w kwocie 5.695 zł. uczyni razem 6.535 zł. 68 ct.	—	—	23	40
		23.022		—	—	23	40
4.250	208	—	*Wydatek mniejszy* z powodu znaczniejszych oszczędności w oddziałach III. i IV. tudzież z powodu zarachowania niektórych artykułów aptecznych na rubrykę „potrzeby sanitarne“, w skutek czego wydatki rzeczonej rubryki są znacznie przekroczone; do wykazanego wyniku w kwocie . . 4.042 zł. 18½ ct. doliczyć jednak należy utrzymanie 2 Sióstr Miłosierdzia, prowizora apteki i parobka z Rubr. II. poz. 19. 25. s. tudzież spotrzebowany opał w łącznej kwocie . . . 1.925 „ 85 „				
100	—	—					
4.350	208	—	a rzeczywisty koszt lekarstw okaże się w kwocie . . . . . 5.968 „ 03½ „	—	—	—	—

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. sifilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Razem zł.	ct.
			Wydatki w roku 1877.									
	IX.	Z przeniesienia .	2.346	61	384	61	922	00½	488	96	4.142	18½
48		a) Instrumenta chirurgiczne . .	156	09	45	45	80	24	23	38	2.264	77
		b) Potrzeby sanitarne	1.599	42	122	74	157	72	79	73		
49		Koszta pogrzebowe Sióstr Miłosierdzia i ubogich chorych	112	—	43	49	7	25	9	25	171	99
		Suma rubryki IX. .	4.214	12	596	29	1.167	21½	601	32	6.578	94½
	X.	**Koszta kancelaryjne.**										
50		Druki, litografie, potrzeby do pisania itp.	382	15	191	07½	93	16	42	59	708	97½
	XI.	**Koszta kapliczne.**										
51		Z gromadzeniu Sióstr Miłosierdzia, za utrzymanie kościoła . . .	166	—	84	—	100	—	50	—	400	—
	XII.	**Utrzymanie budynków.**										
52		Czyszczenie kominów, kanałów, asekuracya i reparacye budynków szpitalnych	1.318	65	273	26	529	23	292	64	2.413	78
53		Wynagrodzenie za czynności techniczne w sprawach szpitalnych . .	240	—	120	—	80	—	40	—	480	—
		Suma rubryki XII.	1.558	65	393	26	609	23	332	64	2.893	78
54	XIII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XIV.	**Zapisy.**										
55		Zapis śp. Biskupa Szembeka, na odprawienie mszy świętej przez kapitułę krakowską	37	50	—	—	—	—	—	—	37	50
56		Zapis śp. Wencla, na obdzielenie rekonwalescentów	38	—	—	—	—	—	—	—	38	—
57		Zapis śp. Księdza Gałeckiego i Klozowej, na odprawienie mszy świętej .	36	—	—	—	—	—	—	—	36	—
		Suma rubryki XIV.	111	50	—	—	—	—	—	—	111	50

Ogólna kwota preliminowanam wedle ustawy z d. 26 Kwietnia 1876. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
4.350	208	—	*Wydatek większy* z powodu znaczniejszej ilości chorych i wzrastających wymogów sanitarnych.				
1.050	—	1.215					
225	53	—	*Wydatek mniejszy* z powodu mniejszej śmiertelności.				
5.625	261	1.215		—	—	—	—
		954					
500	—	209	*Wydatek większy*, ponieważ w skutek zaprowadzenia własnej administracyi w kuchni i napływu większej ilości chorych w oddziale I. okazała się potrzeba znaczniejszego nakładu druków kancelaryjnych.	—	—	—	—
400	—	—		—	—	—	—
2.800	386	—	*Wydatek mniejszy* ponieważ nie było koniecznej potrzeby wykonania znaczniejszych reparacyj; zresztą wydatki tej rubryki nie dadzą się ściśle naprzód obliczyć.				
480	—	—					
3.280	386	—		—	—	—	—
25	25	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że odsetki w kwocie 20 zł., należące się kuratoryi kościoła Panny Maryi w Krakowie, pozostały w zaległości, preliminowane zaś odsetki w kwocie 5 zł. od kapitału 100 zł. ubezpieczonego na folwarku w Krowodrzy, po spłaceniu tegoż kapitału, odpadły.	—	—	20	—
38	—	—		—	—	18	75
38	—	—					
—	—	36	*Wydatek większy*, preliminarzem nieobjęty, z powodu wprowadzenia w życie obok nazwanej fundacyi (LW. 631/1877.) Wydatek ten znajduje pokrycie w Rubr. I. dochodów „Odsetki od kapitałów“.				
76	—	36		—		18	75

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Razem zł.	ct.
			Wydatki w roku 1877.									
	XV. XIV.	**Podatki i daniny.**										
		A. Z realności i dóbr.										
58		Od realności szpitalnych . . .	67	62	—	—	—	—	—	—	67	62
59		Z dóbr Rączna	239	60½	—	—	—	—	—	—	239	60½
60		Z dóbr Prądnik Czerwony . . .	624	87½	—	—	—	—	—	—	624	87½
61		Z dóbr Krowodrza	—	—	140	28½	—	—	—	—	140	28½
		B. Ekwiwalenta.										
62		Od nieruchomego majątku szpitalnego .	11	82	—	—	—	—	—	—	11	82
63		Z dóbr Rączna	77	07½	—	—	—	—	—	—	77	07½
64		Z dóbr Prądnik Czerwony . . .	107	48	—	—	—	—	—	—	107	48
65		Z propinacyi w Krowodrzy . . .	—	—	77	90	—	—	—	—	77	90
		C. Podatek dochodowy.										
		Z dóbr w Królestwie polskiem położonych.										
66		Z dóbr Tropiszów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
67		Podatek gminny od pomieszkania kapelana szpitalnego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		D. Podatek dochodowy od prowizyi.										
68		7% od prowizyi pobieranych od kapitałów hipotekowanych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki XV. XIV.	1.128	47½	218	18½	—	—	—	—	1.346	66
	XVI.	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** .	358	27	—	—	—	—	—	—	358	27
56 5	XVII.	**Dyety i koszta podróży.**										
		Na podróże komisyjne w sprawach funduszu, jako właściciela dóbr . .	55	60	—	—	—	—	—	—	55	60

w Krakowie. **Wydatki.**

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
58	—	10	*Wydatek większy*, ponieważ zapłacono zaległy podatek z r. 1872. za folwark Blich, w sprawie którego toczył się spór z Siostrami Miłosierdzia jako byłemi właścicielkami tegoż folwarku. (LW. 35237/1877.).				
370	131	—	*Wydatek mniejszy* z powodu sprzedaży dóbr Rączna, w skutek czego nowonabywcy podatek za II. półrocze 1877. zapłacili (LW. 29735/1877.—29987/1877.)				
633	8	—	*Wydatek mniejszy* z powodu obniżenia dodatków na radę powiatową.				
141	—	—					
31	19	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ ekwiwalent został na ten rok w zmniejszonej kwocie wymierzony.				
73	—	4	*Wydatek większy*, wedle obliczenia podanego przez c. k. Urząd podatkowy w Krakowie.				
102	—	5					
78	—	—					
115	115	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż podatek nie został uiszczony, lecz pozostał w zaległości.				
4	4	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ w skutek nowo zawartej umowy z Wizytatorem XX. Misyonarzy w Krakowie o pełnienie obowiązków kapelana, podatek ten odpada. (LW. 10666/1875.)				
40	40	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż strony nie korzystały z przysługującego im prawa strącania podatku dochodowego.	—	—	—	—
1.645	317	19					
	298						
100	—	258	*Wydatek większy*, ponieważ w tym roku wydano większą kwotę (315 zł.) na restauracyę kościoła w Igłomii jako datek konkurencyjny na dobra Tropiszów przypadający. (LW. 4157/1878.)	—	—	—	—
300	244	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu sprzedaży dóbr Rączna i zmniejszonej potrzeby komisyonowania.	—	—	—	—

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	II. położnic i podrzutków zł.	ct.	III. syfilitycznych zł.	ct.	IV. obłąkanych zł.	ct.	Razem zł.	ct.
			Wydatki w roku 1877.									
	XV.	**Koszta utrzymania podrzutków.**										
71		Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś przed 29. Sierpnia 1873. roku	—	—	8.440	56	—	—	—	—	8.440	56
72		Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś po 29. Sierpnia 1873. roku .	—	—	103	58	—	—	—	—	103	58
		Suma rubryki XV. .	—	—	8.544	14	—	—	—	—	8.544	14
	XVI.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**										
73		Wynagrodzenie dla mamek po 15 centów dziennie za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały . . .	—	—	138	65	—	—	—	—	138	65
	XVII.	**Zapomogi dla położnic.**										
74		Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic	—	—	930	—	—	—	—	—	930	—
	XIII.	**Czynsz za najem lokalności szpitalnych.**										
75		Za wynajęcie od gminy krakowskiej budynku szpitalnego za czas od 1. Kwietnia 1877. r. do 30. Września 1877. r.	—	—	—	—	2.000	—	1.000	—	3.000	—
76		Za wynajęcie od gminy krakowskiej sklepu Nr. 5. na trupiarnię . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki XIII.	—	—	—	—	2.000	—	1.000	—	3.000	—
	XVIII. XV.	**Rozmaite.**										
77		Koszta sądowe, insercyjne, portorya i inne nieprzewidziane wydatki .	137	43½	45	51½	7	87	28	12	218	94
78	—	**Nadwyżka dochodów** oddana funduszowi krajowemu . .	5.691	89½	—	—	—	—	—	—	5.691	89½

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	Należytości czynne z roku bieżącego ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	Należytości bierne z roku bieżącego ct.
12.000	3.560	—	*Wydatki mniejsze*, ponieważ w skutek zniesienia zakładu podrzutków, przyjmowanie tychże jest ograniczone,	22	13	—	—
300	196	—	z pozostałych zaś dzieci w zakładzie, znaczna część	—	—	—	—
12.300	3.756	—	wiek normalny ukończyła.	22	13	—	—
200	61	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zmienności tej rubryki.	—	—	—	—
600	—	330	*Wydatek większy* z powodu większej ilości chorych położnic.	—	—	—	—
6.000	3.000	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ czynsz należący się gminie miasta Krakowa, za czas od 1. Października 1877. do 31. Marca 1878. pozostał w zaległości.	—	—	3.000	—
30	30	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż w skutek zawarcia kon-	—	—	—	—
6.030	3.030	—	traktu z gminą krakowską o wynajęcie całego gmachu szpitalnego, czynsz za sklep Nr. 5. odpadł (LW. 19297/1878.)	—	—	3.000	—
1.400	1.181	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zmienności tej rubryki.	—	25	—	—
—	—	5.691	*Wydatek większy*, ponieważ rzeczywiste dochody oddziału chorych były większe od preliminowanych o 25.137 zł. wydatki zaś tego oddziału były mniejsze od preliminowanych o . . . . . 19.446 „ przeto z porównania okazuje się nadwyżka dochodów oddana do funduszu krajowego w kwocie . . . . . 5.691 „ jak obok wykazano.	—	—	—	—

Dochody.

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	DOCHODY.	Oddział I. chorych zł.	ct.	II. położnic i podrzutków zł.	ct.	III. sifilitycznych zł.	ct.	IV. obłąkanych zł.	ct.	Razem zł.	ct.
			Dochody w roku 1877.									
	I.	**Odsetki od kapitałów.**										
1		*Od papierów publicznych.*										
		a) 6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. . . 7.178 zł. 72 ct.										
		b) 6% od listów galicyjskiego Banku hipotecznego . . 264 „ — „										
		c) 5% od obligacyj indemnizacyjnych . . 339 „ 83½ „										
		d) 5% od książeczek galicyjskiej Kasy oszczędności . . . 9 „ 51 „										
2		*Od kapitałów lokowanych.*										
		a) 6% od rachunku bieżącego Towarzystwa zaliczkowego dla rolnictwa . . 482 zł. 67 ct.										
		b) 6% od rachunku bieżącego Banku kredytowego . . — „ — „	8.274	73½	—	—	—	—	—	—	8.274	73½
		c) 6% od asygnat bankowych (oddziału położnic i podrzutków) — „ — „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		d) 6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. . . 297 „ — „										
		e) 5% od książeczek galicyjskiej Kasy oszczędności . . . 6 „ — „	—	—	—	—	303	—	—	—	303	—
		f) 6% od listów galicyjskiego Banku hipotecznego . . . 48 „ — „										
		g) 6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. . . 126 „ — „										
		h) 5% od książeczek galicyjskiej Kasy oszczędności . . . 71 „ 72 ct.	—	—	—	—	—	—	245	72	245	72
3		*Od kapitałów hipotekowanych.*										
		a) Na dobrach	5.782	98	—	—	—	—	912	64	6.695	62
		b) Na realnościach	14	53	—	—	23	01	—	—	37	54
		c) Fundacye szpitalne	363	50	82	07	159	—	13	20	617	77
		Suma rubryki I. .	14.435	74½	82	07	485	01	1.171	56	16.174	38½

w Krakowie. **Dochody.**

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody większe zł.	Uzasadnienie różnic	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	ct.
6.109	—	2.166	*Dochód większy*, ponieważ kapitały przeznaczone na budowę nowego gmachu szpitalnego nie zostały w zupełności wydane.	498	94	—	—
686	686	—	*Dochód mniejszy* z powodu spieniężenia asygnat i użycia uzyskanej gotówki na budowę szpitalu.	—	—	—	—
108	—	195	*Dochody większe* z powodu jak przy poz. 2. a. b.	—	—	—	—
92	—	154		—	—	—	—
1.750	—	4.946	*Dochód większy* z powodu ściągnienia kilku kapitałów w drodze przymusowej.	614	20½	—	—
250	213	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ odsetki pozostały w zaległości.	248	44	—	—
440	—	178	*Dochód większy* z powodu nowoprzybyłych fundacyj Klozowej i Mszalnej (LW. 631—273/1877.)	112	14	—	—
9.435	899	7.639		1.473	72½	—	—
		6.740					

Liczba porządkowa	Liczba rubryki budżetu	DOCHODY.	Oddział I. chorych zł.	ct.	II. położnic i podrzutków zł.	ct.	III. sifilitycznych zł.	ct.	IV. obłąkanych zł.	ct.	Razem zł.	ct.
			Dochody w roku 1877.									
	II.	**Dochody z realności i dóbr.**										
4		Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszów w Królestwie polskiem 2.700 rubli sr.	4.538	—	—	—	—	—	—	—	4.538	—
5		Czynsz dzierżawny z dóbr Rączna .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6		Czynsz dzierżawny z gruntów dworskich „Pustki“ zwanych . .	29	38½	—	—	—	—	—	—	29	38½
7		Czynsz dzierżawny z dóbr „Prądnik Czerwony“	3.805	—	—	—	—	—	—	—	3.805	—
8		Czynsz z folwarku „Przeginia Duchowna“	100	—	—	—	—	—	—	—	100	—
9		Czynsz z realności w Krakowie pod L. 242—3 zwanej „Akademią“ .	75	—	—	—	—	—	—	—	75	—
10		Czynsz z propinacyi w „Krowodrzy“ .	—	—	1.027	50	—	—	—	—	1.027	50
11		Dochód z ogrodu szpitalnego . .	1.499	07	749	54	—	—	—	—	2.248	61
		Suma rubryki II. .	10.046	45½	1.777	04	—	—	—	—	11.823	49½
	III. II.	**Zwroty kosztów leczenia.**										
12		Z funduszu krajowego galicyjskiego .	48.356	37½	13.878	50	16.962	12	16.094	62	95.291	61½
13		Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	4.585	67	737	75	1.825	12	2.403	74	9.552	28
		Suma rubryki III. i II.	52.942	04½	14.616	25	18.787	24	18.498	36	104.843	89½
14	IV. III.	**Dochody rozmaite** . . .	384	43½	60	—	24	17½	19	57½	488	18½
		Dotacya.										
15	—	Od funduszu krajowego . . .	—	—	24.408	07	9.079	50½	1.287	36	34.774	93½

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
				czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
	mniejsze	większe					
zł.	zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
4.500	—	38	*Dochód większy* z powodu różnicy kursu rubli srebrnych, którymi dzierżawca czynsz płaci.				
791	791	—	*Dochód mniejszy*, z powodu sprzedaży, na mocy zawartego kontraktu (do LW. 29735/1877.) dóbr Rączna, tudzież z przyczyny niezapłacenia czynszu za pierwsze półrocze 1877. przez dawnych dzierżawców.				
29	—	—					
3.805	—	—					
50	—	50	*Dochód większy* z powodu uiszczenia należytości zaległej z roku 1876.				
75	—	—					
1.027	—	—					
250	—	1.999	*Dochód większy*, ponieważ przy układaniu preliminarza nie było potrzebnych dat do obliczenia dochodu z ogrodu, który do końca r. 1874. administrowały Siostry Miłosierdzia i nie odtrącono wydatku na utrzymanie ogrodu, wykazanego w Rubr. VIII. poz. 41. wydatków.				
10.527	791	2.087		—	—	—	—
		1 296					
70.700	—	24.592	*Dochód większy* z powodu znaczniejszej ilości chorych w oddziale I. i II.				
9.900	348	—	*Dochód mniejszy* z powodu mniejszej ilości leczonych obcokrajowców i samopłacących w oddziale III. aniżeli w preliminarzu przewidziano.	—	—	1.066	59
80.600	348	24.592		—	—	1.066	59
		24.244					
65	—	423	*Dochody większe*, ponieważ w tym roku wpłynęły znaczniejsze kwoty od dzierżawców dóbr, tytułem odsetek zwłoki za czynsze (178 zł. 78 ct.); nadto pobrano na tę rubrykę w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 14. Października 1874., spłacone zaliczki przez urzędników (122 zł. 50 ct.) udzielone tymże na płacę w latach dawniejszych.	—	—	74	—
42.760	7.985	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż w skutek korzystniejszego w ogóle wyniku administracyi nie okazała się potrzeba wyczerpania całej preliminowanej dotacyi.	—	—	—	—

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Należytości Czynne zł.	ct.	Bierne zł.	ct.
	WYDATKI.				
	Rubr. I. **Płace i emolumenta etatowe.**				
1	Zaliczka na płacę akuszerki udzielona w roku 1876. . .	20	—	—	—
	Rubr. XIII. **Odsetki od kapitałów dłużnych.**				
2	4% od kapitału 500 zł. na rzecz Kościoła panny Maryi w Krakowie	—	—	20	—
	Rubr. XV. **Podatki i daniny.**				
3	Podatek z młyna w Prądniku Białym	9	23	—	—
	Rubr. XV. **Koszta utrzymania podrzntków.**				
4	Od stron samopłacących i od funduszów obcokrajowych . .	53	87	—	—
	Rubr. XVIII. **Rozmaite wydatki.**				
5	Należytość prawna od fundacyi po spadku śp. Józefa Dąbkowskiego	88	10	—	—
6	Zwrot kosztów insercyjnych i portoryów	18	97	—	—
	DOCHODY.				
	Rubr. I. **Odsetki od kapitałów.**				
7	Od kapitałów hipotekowanych a) na dobrach	8.885	39½	—	—
8	„ „ „ b) na realnościach . . .	976	38	—	—
9	Od fundacyj szpitalnych	67	10½	—	—
	Rubr. II. **Dochody z realności i dóbr.**				
10	Z dóbr „Rączna“	1.187	22	—	—
11	Czynsz z młyna w „Prądniku Białym“	1.306	71½	—	—
	Rubr. III.—II. **Zwroty kosztów leczenia.**				
12	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących . .	461	83	—	—
	Rubr. IV.—III. **Rozmaite dochody.**				
13	Zysk z ażya od pobranych odsetek z dóbr Radwanowic . .	22	37	—	—
	Razem .	13.097	18½	20	—

X.

FUNDUSZ POLICYI KRAJOWEJ.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

LW. 3112/1879.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1-10	Koszta gospodarcze	—	—	—	—	—	—
II.	11	Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek	—	—	—	—	—	—
III.	12	Zwroty grzywien policyjnych	—	—	—	—	—	—
IV.	13	Zwroty należytości posłańców karnych . .	—	—	—	—	—	—
V.	14	Remuneracye	—	—	—	—	—	—
VI.	15	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych .	—	—	—	—	—	—
		Nadwyżka dochodów przeniesiona: a) do funduszu krajowego . 6.742 zł. 15 ct. b) do majątku zarodowego . 351 „ 68 „ Razem .	—	—	—	—	7.093	83
			—	—	—	—	7.093	83
		DOCHODY.						
I.	1-7	Odsetki	7.093	83	—	—	7.093	83
II.	8	Policyjne grzywny	—	—	—	—	—	—
III.	9	Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów	—	—	—	—	—	—
IV.	10	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych .	7.093	83	—	—	7.093	83

Stan majątku z końcem roku 1877.

Stan czynny.

Należytości czynne:

a) z lat dawniejszych (odsetki od kapitałów hipotekowanych) . 4 zł. 11 ct.
b) z roku bieżącego . . . . . 1 „ 37 „ . . 5 zł. 48 ct.

Stan bierny. . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 5 „ 48 ct.

policyi krajowej.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
1.463	—	1.463	1.463	—	—	—	1.463	—	—	—	—	—
20	—	20	20	—	—	—	20	—	—	—	—	—
20	—	20	20	—	—	—	20	—	—	—	—	—
2	—	2	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—
10	—	10	10	—	—	—	10	—	—	—	—	—
10	—	10	10	—	—	—	10	—	—	—	—	—
1.525	—	1.525	1.525	—	—	—	1.525	—	—	—	—	—
7.689	—	7.689	595	—	—	—	595	—	1	37	—	—
50	—	50	50	—	—	—	50	—	—	—	—	—
20	—	20	20	—	—	—	20	—	—	—	—	—
2	—	2	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—
7.761	—	7.761	667	—	—	—	667	—	1	37	—	—

Wydatki mniejsze od budżetu o . . . . . 1.525 zł.
Dochody mniejsze od budżetu o . . . . . 667 „
Wynik w ogóle *korzystniejszy* o . . . 858 zł.

Wydatki. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Koszta gospodarcze.**			
	1	Wyżywienie korekcyonistów	—	—	200
	2	Leczenie	—	—	30
	3	Ubiór	—	—	100
	4	Pościel	—	—	10
	5	Bielizna	—	—	50
	6	Utrzymanie korekcyonistek u Maryi Magdaleny	—	—	1.000
	7	Potrzeby domowe	—	—	30
	8	Opał	—	—	15
	9	Pranie bielizny	—	—	8
	10	Rozmaite potrzeby	—	—	20
		Suma rubryki I. .	—	—	1.463
II.	11	**Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek**	—	—	20
III.	12	**Zwroty grzywien policyjnych**	—	—	20
IV.	13	**Zwroty należytości posłańców karnych** . . .	—	—	2
V.	14	**Remuneracye**	—	—	10
VI.	15	**Rozmaite**	—	—	10

policyi krajowej. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
200	—	*Wydatki mniejsze*, ponieważ w tych rubrykach nie zdarzyły się żadne potrzeby.				
30	—					
100	—					
10	—					
50	—					
1.000	—					
30	—					
15	—					
8	—					
20	—					
1.463	—		—	—	—	—
20	—		—	—	—	—
20	—		—	—	—	—
2	—		—	—	—	—
10	—		—	—	—	—
10	—		—	—	—	—

Dochody. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1877. zł.	Dochody w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Odsetki.**			
	1	Od kapitału zabezpieczonego na domu Nr. 86. i 87. w Krakowie, w kwocie 109 złp. 1 gr.	1	37	1
	2	Od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873.	462	—	462
	3-5	Od asygnat kasowych galic. Banku kredytowego i od kapitałów ulokowanych na rachunku bieżącym w bankach . .	2.310	46	2.903
	6	Od resztującej sumy za sprzedaną realność t. z. św. Maryi Magdaleny Nr. 20²/₄	4.320	—	4.320
	7	Od książeczek galic. Kasy oszczędności	—	—	3
		Suma rubryki I. .	7.093	83	7.689
II.	8	**Policyjne grzywny**	—	—	50
III.	9	**Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów**	—	—	20
IV.	10	**Rozmaite**	—	—	2

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		1	37	—	—
—	—		—	—	—	—
592	—	*Dochód mniejszy*, z powodu spieniężenia asygnat kasowych galicyjskiego Banku kredytowego d. 30. Sierpnia 1877. imiennej wartości 40.000 zł. zaś d. 11. Września 1877. „ „ 5.000 „ celem chwilowego zasilenia kasy krajowej dla potrzeb bieżących funduszu krajowego; — a ponieważ fundusz policyjny z końcem każdego roku oddaje nadwyżki swych dochodów funduszowi krajowemu, przeto odsetki nie zostały przy zwrocie kapitału (w Listopadzie i Grudniu 1877) zapłacone. Realność sprzedano w r. 1874. za 120.000 zł. Na to spłacono po koniec 1877. r. 48.000 zł. pozostaje 72.000 zł. które w ratach po 8.000 zł. rocznie spłacone być mają do 1886 r. wraz z 6%.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
3	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ odsetki od książeczek Kasy oszczędności nie bywają pobierane peryodycznie, lecz dopiero przy spieniężaniu takowych, co w roku bieżącym miejsca nie miało.	—	—	—	—
595	—		1	37	—	—
50	—	*Dochody mniejsze*, z powodu niestałości tych rubryk; — podobnież i wydatków nie poniesiono w tych rubrykach (patrz poz. 2. 12. 15.)	—	—	—	—
20	—		—	—	—	—
2	—		—	—	—	—

XI.

FUNDUSZ SZKOLNY KRAJOWY.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

W załączeniu wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych z końcem roku 1877. pozostałych.

Fundusz szkolny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1	Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych .	221.124	13½	—	—	221.124	13½
II.	2	Substytucye	31.410	03½	—	—	31.410	03½
III.	3-4	Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	—	1.662	13	1.662	13
IV.	5	Adjuta	3.055	69½	—	—	3.055	69½
V.	6-10	Remuneracye i zapomogi	10.076	—	—	—	10.076	—
VI.	11	Podatki i daniny	—	—	—	—	—	—
VII.	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli . .	848	42	—	—	848	42
VIII.	13	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli . .	8.732	09½	—	—	8.732	09½
IX.	14	Dodatek do funduszu emerytalnego . .	12.800	—	—	—	12.800	—
X.	15	Na emeryturę dla nauczycieli, którzy utracą posady w skutek organizacyi . . .	—	—	4.558	78	4.558	78
XI.	16-39	Dary z łaski	3.558	01½	—	—	3.558	01½
XII.	40-41	Potrzeby szkolne ogólnej natury . . .	5·298	27	3.901	94	9.200	21
XIII.	42	Rozmaite wydatki	5.431	21	—	—	5.431	21
XIV.	43-45	Zasiłki i zaliczki dla gmin na budynki szkolne	—	—	94.939	—	94.939	—
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	302.333	87½	105.061	85	407.395	72½
		DOCHODY.						
I.	1-6	Odsetki od kapitałów	15.807	76½	—	—	15.807	76½
II.	7	Dochody z dóbr, realności i innych praw .	10	75	—	—	10	75
III.	8-13	Dodatki	1.716	67½	—	—	1.716	67½
IV.	14	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . .	4.137	—	—	—	4.137	—
V.	15	Zapisy i darowizny	—	—	—	—	—	—
VI.	16	Taksy od spadków	8.343	79	—	—	8.343	79
VII.	17	Rozmaite dochody	12.126	84	—	—	12.126	84
VIII.	18	Dodatek ze skarbu państwa . . . ,	54.943	—	—	—	54.943	—
IX.	19	Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych	—	—	3.917	03	3.917	03
—	20	Dodatek z funduszu krajowego	306.392	87½	—	—	306.392	87½
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	403.478	69½	3.917	03	407.395	72½

Stan majątku obrotowego z końcem r. 1877.

Stan czynny.

Należytości czynne	a) z lat dawniejszych	74.767 zł. 72 ct.	
	b) z roku 1877.	117.026 „ 54½ „	191.794 zł. 26½ ct.

Stan bierny.

Należytości bierne	a) z lat dawniejszych	5.620 „ 34½ „	
	b) z roku 1877.	4.569 „ 93 „	10.190 „ 27½ „
	Czysty stan czynny		181.603 „ 99 „

krajowy.

Kwota preliminowana				Wynikłości są zatem						Należytości			
wedle ustawy z d. 26. Kwietnia 1876		Kredyta dodatkowe	Razem	mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
160 000	—	25.000	185.000	—	—	36.124	—	—	36.124	—	—	44	73
15.000	—	—	15.000	—	—	16.410	—	—	16.410	—	—	270	—
—	2.500	—	2.500	—	838	—	—	838	—	—	—	—	—
5.000	—	—	5.000	1.944	—	—	—	1.944	—	—	—	20	86
10.000	106	100	10.206	24	106	—	—	130	—	—	—	130	—
161	—	—	161	161	—	—	—	161	—	—	—	—	—
2.000	—	—	2.000	1.152	—	—	—	1.152	—	—	—	—	—
10.000	—	—	10.000	1.268	—	—	—	1.268	—	—	—	135	55
12.800	—	—	12.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	5.000	—	5.000	—	441	—	—	441	—	—	—	—	—
3.775	—	—	3.775	217	—	—	—	217	—	—	—	57	—
5.000	5.000	—	10.000	—	1.098	298	—	800	—	—	—	38	74
2.500	—	—	2.500	—	—	2.931	—	—	2.931	—	—	3	05
—	100.000	120.424	220.424	—	125.485	—	—	125.485	—	—	—	3.870	—
226.236	112.606	145.524	484.366	4.766	127.968	55.763	—	132.436	55.465	—	—	4.569	93
								76.971					
15.480	—	—	15.480	—	—	327	—	—	327	743	12½	—	—
68	—	—	68	57	—	—	—	57	—	1	05	—	—
3.218	—	—	3.218	1.501	—	—	—	1.501	—	2.536	65	—	—
3.000	—	—	3.000	—	—	1.137	—	—	1.137	624	20	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.690	—	—	6.690	—	—	1.653	—	—	1.653	—	—	—	—
696	—	—	696	—	—	11.431	—	—	11.431	49.479	34	—	—
54.943	—	—	54.943	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3.000	—	3.000	—	—	—	917	—	917	63.642	18	—	—
251.747	—	145.524	397.271	90.878	—	—	—	90.878	—	—	—	—	—
335.842	3.000	145.524	484.366	92.436	—	14.548	917	92.436	15.465	117.026	54½	—	—
								76.971					

UWAGA. Wydatki mniejsze od budżetu o . . . . . 76.971 zł.
Dochody, nie uwzględniając dotacyi z funduszu krajowego, większe o . . 13.908 „
w ogóle zatem wynik *korzystniejszy* od budżetu o . . . . . 90.879 „
a to w skutek niezużycia przez c. k. Radę szkolną krajową dodatkowego kredytu 120.424 zł., uchwalonego na zaliczki zwrotne dla gmin na budynki szkolne. Atoli prawo wydatkowania z tego kredytu przysługa c. k. Radzie szkolnej jeszcze na przeciąg całego roku budżetowego 1878. Patrz wyjaśnienia do rubryki XIV. wydatków.

Wydatki. **Fundusz**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.	1	**Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych.**			
		a) wedle uchwały z dnia 26. Kwietnia 1876.	221.124	13½	160.000
		b) wedle uchwały z d. 29. Sierpnia 1877. *(kredyt dodatkowy)*			25.000
		Suma rubryki I. .	221.124	13½	185.000
II.		**Substytucye.**			
	2	Na czasowe uzupełnianie sił nauczycielskich	31.410	3½	15.000
III.		**Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye.**			
	3	Dla konwentu pp. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie . .	1.662	13	2.000
	4	„ „ „ „ obrz. łać. w Przemyślu .	—	—	500
		Suma rubryki III. .	1.662	13	2.500
IV.		**Adjuta.**			
	5	Dla kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego . .	3.055	69½	5.000
V.		**Remuneracye i zapomogi.**			
		A. Stałe.			
	6	Barewiczowi Antoniemu, nauczycielowi w Niepołomicach, w uznaniu gorliwości	—	—	20
	7	Dębickiemu Kaźmierzowi, nauczycielowi szkoły ludowej w Brzozdowcach	—	—	26
	8	Rudnickiemu Maciejowi, nauczycielowi w Dorze, za udzielanie nauki niedzielnej	—	—	30
		Do przeniesienia .	—	—	76

szkolny krajowy. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic przez c. k. Radę szkolną krajową.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	36.124	*Wydatek większy* powstał w skutek asygnowania funduszom szkolnym okręgowym zaliczek zwrotnych w kwocie . . . . . 48.200 zł. Zaliczki te zostaną funduszowi szkolnemu zwrócone po ściągnięciu zaległych prestacyj przez fundusze szkolne okręgowe.	—	—	44	73
—	16.410	*Wydatek większy*, z powodu przyjęcia większej liczby zastępców nauczycieli, przeważnie dla klas równorzędnych.	—	—	270	—
338	—	*Do poz. 3. Wydatek mniejszy* z powodu, że zasiłek zmienia się według liczby członków zakładu i z powodu zmienności własnych dochodów.				
500	—	*Do poz 4. Wydatek mniejszy* z powodu, że sprawa uregulowania stosunków szkoły żeńskiej pp. Benedyktynek w Przemyślu jest w toku, zatem wypłacenie tej subwencyi aż do dalszego zarządzenia wstrzymano.				
838	—		—	—	—	—
		Uwaga. Dawniejsza rubryka IV. „*Fundacye i stypendya*“ odpadła w myśl sprawozdania Komisyi budżetowej i odnośnej uchwały Wysokiego Sejmu.				
1.944	—	*Wydatek mniejszy* z powodu mniejszej liczby kandydatów pobierających adjuta.	—	—	20	86
20	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zamknięcia płacy z końcem Października 1875. na mocy rozporządzenia Rady szkolnej z dnia 15. Listopada 1876. L. 6657.				
26	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zamknięcia płacy z końcem Grudnia 1876. na mocy powyższego rozporządzenia.				
30	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zamknięcia płacy z dniem 12. Czerwca 1875. na mocy powyższego rozporządzenia.				
76	—					

Wydatki. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
V.		Z przeniesienia .	—	—	76
	9	Krzyście Franciszkowi, nauczycielowi w Zawoju, za udzielanie nauki niedzielnej	—	—	30
		B. Zmienne.			
	10	a) Remuneracye zmienne i zapomogi . . . 9.976 zł.	—	—	10.000
		b) Janowicz Konstanty, zapomoga z kredytu dodatkowego (uchw. W. Sejmu z 21. Sierpnia 1877.) 100 zł.	10.076	—	100
		Suma rubryki V. .	10.076	—	10.206
VI.		**Podatki i daniny.**			
	11	Podatek dochodowy od kuponów obligacyj indemnizacyjnych i wypożyczonych kapitałów	—	—	161
VII.	12	**Koszta podróży i dyet dla nauczycieli.** (Art. 8.)	848	42	2.000
VIII.		**Dodatki pięcioletnie.**			
	13	Dla nauczycieli etatowych (art. 35. I. art. 12. II.) . . .	8.732	09½	10.000
IX.		**Dodatek do funduszu emerytalnego.**			
	14	Na emerytury dla nauczycieli, wdów i sierot po nauczycielach	12.800	—	12.800
X.	15	**Na emerytury dla nauczycieli,** którzy utracą posady w skutek organizacyi	4.558	78	5.000
XI.		**Dary z łaski.**			
		A. Stałe.			
	16	Januszewskiej Wiktoryi	250	—	—
	17	Gdowskiej Elżbiecie	411	91½	—
		Do przeniesienia .	661	91½	—

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic przez c. k. Radę szkolną krajową.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
76	—					
30	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zamknięcia płacy z końcem Grudnia 1876. na mocy powyższego rozporządzenia.				
24	—	*Wydatek* nieznacznie *mniejszy* z powodu zmienności potrzeb tej rubryki.				
130	—		—	—	130	—
161	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że odsetki od obligacyj pobierane bywają *netto* po potrąceniu podatku dochodowego, dłużnicy zaś prywatni opłacają sami pełną należytość odsetków.	—	—	—	—
1.152	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że w bieżącym roku nie zdarzały się częstsze przesiedlenia nauczycieli.	—	—	—	—
1.268	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że znaczna liczba szkół nie została jeszcze zreorganizowaną	—	—	135	55
—	—		—	—	—	—
441	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ część szkół dotychczas jeszcze nie została zreorganizowaną.	—	—	—	—
—	250	*Wydatek większy.* Dar ten z łaski asygnowano rozporządzeniem Rady szkolnej krajowej z dnia 29. Sierpnia 1876. L. 7162.				
—	412	*Wydatek większy* z powodu, że dar ten asygnowano rozporządzeniem Rady szkolnej z dnia 27. Marca 1877. L. 2181. w zastępstwie strony, która później będzie oznaczoną i zwróci go funduszowi szkolnemu.				
—	662					

Wydatki. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877 zł.	Wydatki w roku 1877 ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
XI.		Z przeniesienia .	661	91½	—
	18	Kloss Franciszce	35	—	35
	19	Kloss Honoracie	—	—	35
	20	Hołubowicz Petroneli	63	—	63
	21	Klesiewicz Julii	36	—	36
	22	Dubiel Amalii	63	—	63
	23	Theil Annie	52	50	53
	24	Prokopowicz Emilii	30	—	30
	25	Mikiewicz Eleonorze	20	—	20
	26	Hurakowskiej Maryi	63	87½	—
	27	Konopnickiej Katarzynie	105	—	105
	28	Potockiej Waleryi	31	50	31
	29	Praszałowicz Maryi	40	—	40
	30	Runie Leokadyi	5	—	12
	31	Filipowskiej Joannie	52	49	52
	32	Kołdrasińskiej Zofii	80	—	80
	33	Rogozińskiej Zofii	40	—	40
	34	Elsnerowej Karolinie	80	—	80
	35	Seniów Agacie	38	32½	—
	36	Zaczkiewicz Helenie	122	50	—
	37	Witkowskiej Julii	227	71	—
	38	Łepka Eulampii	200	20	—
		Razem .	2.048	01½	775
		B. Jednorazowe.			
	39	Na jednorazowe dary z łaski dla nauczycieli, jakoteż wdów i sierot po nauczycielach	1.510	—	3.000
		Suma rubryki XI. .	3.558	01½	3.775
XII.		**Potrzeby szkolne ogólnej natury**			
	40	Na potrzeby szkolne ogólnej natury	5.298	27	5.000
	41	Na konferencye szkolne	3.901	94	5.000
		Suma rubryki XII.	9.200	21	10.000
XIII.		**Rozmaite wydatki.**			
	42	a) na pokrycie zobowiązań stron co do płac nauczycieli, którym to zobowiązaniom strony z powodu klęsk elementarnych uczynić nie będą mogły zadość	—	—	2.000
		Do przeniesienia .	—	—	2.000

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic **przez c. k. Radę szkolną krajową.**	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	662					
—	—					
35	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że pobierająca utraciła prawo dalszego poboru.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	64	*Wydatek większy* z powodu, że dar ten asygnowano rozporządzeniem Rady szkolnej krajowej z d. 21. Lutego 1876. L. 11574. w zastępstwie gminy Kamionka-Bobroidy, która go zwrócić ma funduszowi.				
—	—					
—	—					
—	—					
7	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że obdarzona nie pobrała całej należytości.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	38	*Wydatek większy* z powodu, że dary te asygnowano:				
—	123	*do poz. 35.* Rozp. Rady szkolnej krajowej z dnia 23. Marca 1877. L. 2174.,				
—	228	*do poz. 36.* Rozp. Rady szkolnej krajowej z dnia 31. Marca 1877. L. 2525.,				
—	200	*do poz. 37.* Rozp. Rady szkolnej krajowej z dnia 28. Grudnia 1877. L. 7706.,				
42	1.315	*do poz. 38.* Rozp. Rady szkolnej krajowej z dnia 28. Grudnia 1877. L. 6960., za zwrotem od gmin dotyczących.				
1.490	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zmienności tej rubryki.				
1.532	1.315		—	—	57	—
217						
—	298	*Wydatek większy* } z powodu, że wynikłości tej rubryki				
1.098	—	*Wydatek mniejszy* } nie dadzą się naprzód ściśle oznaczyć.				
1.098	298		—	—	38	74
800						
2.000	—	*Do rubryki XIII.* Wydatki rzeczywiste wynosiły tylko kwotę . . . . . 676 zł. 25 ct. reszta zaś wydatków w kwocie . 4.754 „ 96 „ powstała tak przez mylne zarachowanie przez c. k. Urzęda podatkowe wydatków innych funduszów, jakoteż w skutek zarządzonych zwrotów mylnych poborów.				
2.000	—					

Wydatki. **Fundusz**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
XIII.	42	Z przeniesienia .	—	—	2.000
		b) na koszta komisyi z powodu lustracyi budynków szkolnych i rozmaite nieprzewidziane wydatki, które sprowadza administracya tak licznych szkół	676	25	500
		c) mylnie zarachowane wydatki i zwroty mylnych dochodów .	4.754	96	—
		Suma rubryki XIII.	5.431	21	2.500
XIV.		**Na budynki szkolne gminom.**			
	43	Zasiłki bezzwrotne	28.030	—	30.000
	44	Zaliczki zwrotne	66.909	—	70 000
	45	*Kredyt dodatkowy* z zaoszczędzenia rubryki I. w roku 1876. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 8. Kwietnia 1876. i z dnia 28. Sierpnia 1877. r, a mianowicie pozostałość z r. 1876. z przedłużeniem na rok budżetowy 1877. i 1878.	—	—	120.424
		Suma rubryki XIV.	94.939	—	220.424

szkolny krajowy. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic przez c. k. Radę szkolną krajową.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	ct.
2.000	—					
—	176					
—	4.755					
2.000	4.931		—	—	3	05
	2.931					
		Do rubr. XIV. poz. 43. Wydatek mniejszy o . 1.970 zł.				
1.970	—	W tej kwocie mieści się jednak . . 1.300 „				
3.091	—	asygnowanych już na zasiłki bezzwrotne, lecz w ciągu roku niepodniesionych przez dotyczące gminy.				
		Niezużyta kwota z r. 1877. pozostała . 670 „				
120.424	—	*Do rubr. XIV. poz. 44. Wydatek mniejszy* o . 3.091 „				
125.485	—	w kwocie tej mieszczą się zaliczki zwrotne asygnowane, lecz w ciągu roku przez	—	—	3.870	—
		dotyczące gminy nie podniesione w kwocie 2.570 „				
		pozostała zatem niezużyta kwota . . 521 „				
		W rubryce tej zaoszczędzono przeto:				
		do poz. 43. . . . . 670 „				
		do poz. 44. . . . . 521 „				
		razem . . 1.191 „				
		Do poz. 45. Uchwałą W. Sejmu z d. 8. Kwietnia 1876. przeznaczono zaoszczędzenie z r. 1876. rubryki I. wydatków na zaliczki zwrotne dla gmin na budowę szkół; uchwałą zaś z dnia 28. Sierpnia 1877. przedłużył W. Sejm prawo wydatkowania tego zaoszczędzenia na ten sam cel na przeciąg lat budżetowych 1877. i 1878.				
		Zaoszczędzenie rubr. I. w r. 1876. wynosiło 126.810 zł.				
		zużytkowano w ciągu roku 1876. na rubr. XIV. kwotę . . . . . 6.386 „				
		pozostało zatem do rozporządzenia Rady szkolnej krajowej na 1877. . . . 120.424 „				
		Gdy zaś w ciągu tegoż roku nietylko nie zużyto tej sumy, lecz nawet zaoszczędzono z preliminowanych na rok 1877. 100.000 zł. kwotę 1.191 zł., przeto cały powyżej wykazany kredyt 120.424 zł. pozostał nienaruszony do rozporządzalności na rok 1878.				

Dochody. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1877. zł.	Dochody w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Odsetki.**			
	1	5% od obligacyj indemnizacyjnych na 9.080 zł. mk. .	429	—	477
	2	5% od obligacyj jednolitego długu państwa na 156.620 zł. .	6.577	20	12.247
	3	6% od listów hipotecznych na 21.300 zł.	1.080	—	930
	4	6% od listów zastawnych Zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie na 11.500 zł.	744	17	660
	—	6% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873. na 98.600 zł.	5.928	—	—
	5-6	5% od kapitałów hipotekowanych 1.948 zł. w. w. i 90.512 złp. 29 gr.	1.049	39½	1.172
		Suma rubryki I. .	15.807	76½	15.480
II.	7	**Dochody z dóbr, realności i innych praw.**			
		a) Czynsz za ogród bractwa rożańcowego w Dunajowie . .	—	71	1
		b) „ „ „ „ Bożego Ciała we Lwowie . .	—	—	1
		c) „ „ „ „ Serca Jezusowego, wydzierżawionego probostwu w Krukienicach	1	89	2
		Do przeniesienia .	2	60	4

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
48	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż odsetki od obligacyj indemnizacyjnych po potrąceniu 10% podatku dochodowego pobierane bywają *netto*, różnicę zaś 48 zł. stanowi właśnie ten podatek.				
5.670	—	*Dochód mniejszy* z powodu spieniężenia niżej oprocentowanej renty państwowej na 135.000 zł. celem zakupna 6% obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873.				
—	150	*Dochód większy* z powodu przykupna w majątku zarodowym tego funduszu z końcem roku 1876. listów hipotecznych na 2.000 zł., w roku zaś 1877. na 3.800 zł. Odsetki jednak od przykupionych z końcem r. 1877. listów hipotecznych na 2.800 zł. przypadają dopiero w Marcu roku następnego.				
—	84	*Dochód większy* z powodu przykupna listów zastawnych Zakładu kredytowego krakowskiego na 500 zł.; zarazem ściągnięto od wylosowanego listu na 5.000 zł. odsetki za czas od 1. Listopada 1876. do 5. Stycznia 1877. w kwocie 54 zł. 17 ct.				
—	5.928	*Dochód większy* z powodu zakupna obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873. na 98.600 zł., przynoszących wyższe, bo 6% odsetki, a to za gotówkę uzyskaną ze spieniężenia renty państwowej imiennej wartości 135.000 zł. w skutek uchwały Wys. Sejmu z dnia 16. Października 1874., polecającej lepszą fruktyfikacyę kapitałów.				
123	—	*Dochód mniejszy* z powodu nieściągnięcia przez c. k. Urzędy podatkowe zapadłych odsetków bieżących w kwocie . . . . . 743 zł. 12½ ct. natomiast wpłynęły odsetki zaległe w kwocie . . . . . 640 „ 66½ „ odpadły zaś odsetki w kwocie . 20 „ 89 „ od spłaconego kapitału na 990 zł. w. w. zabezpieczonego na dobrach Siedliska. Różnicę stanowi właśnie wykazana kwota 123 zł.	743	12½	—	—
5.841	6.162					
	327					
—	—	*Uwaga do sumy rubryki I.* W. Sejm na posiedzeniu z dnia 4. Kwietnia 1876. uchwalił sumę tej rubryki w kwocie 15.480 zł. Suma pojedyńczych pozycyj, przyjętych przez Wysoki Sejm, wynosi 15.486 zł. ztąd niezgodność w sumie różnic o 6 zł.				
1	—					
—	—					
1	—					

Dochody. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
II.	7	Z przeniesienia .	2	60	4
		d) Czynsz za ogród bractwa rożańcowego w Bieczu . .	3	15	2
		e) „ za grunta należące do uposażenia nauczycieli szkół trywialnych:			
		1) w Dąbiu	—	—	57
		2) w Zagórzu	5	—	5
		Suma rubryki II. .	10	75	68
III.		**Dodatki.**			
	8	Od lwowskiej kasy miejskiej, dodatek do płac nauczycielskich szkoły wzorowej obrz. łać., tudzież do jednego stypendyum dla kandydata uauczycielskiego przy tymże zakładzie .	—	—	1.774
	9	Od c. k. Skarbu salin w Wieliczce, zwrot $^1/_3$ części pensyj emerytalnych ciała nauczycielskiego szkoły głównej i panieńskiej tamże	1.716	$67^1/_2$	682
	10	Od gminy chrześciańskiej miasta Chrzanowa na utrzymanie szkoły głównej	—	—	302
	11	Od gminy starozakonnej chrzanowskiej, na utrzymanie szkoły żeńskiej	—	—	420
	12	Od dominium Zaleszczyki, dodatek na wydatki kancelaryjne dla tamtejszej szkoły głównej	—	—	14
	13	Od gminy żydowskiej tarnowskiej, na utrzymanie IV. klasy przy tamtejszej szkole głównej	—	—	26
		Suma rubryki III. .	1.716	$67^1/_2$	3.218
IV.		**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych.**			
	14	Przypadająca część zysku z nakładu książek szkolnych we Wiedniu	4.137	—	3.000
V.	15	**Zapisy i darowizny**	—	—	—
VI.	16	**Taksy od spadków**	8.343	79	6.690

szkolny krajowy. **Dochody.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
1	—					
—	1					
57	—	*Dochód mniejszy* z powodu, że czynsze z gruntów należących do uposażenia szkoły miejscowej, na mocy Ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873. pobiera obecnie Rada szkolna miejscowa; należytość ta zatem została na podstawie wyjaśnienia c. k. Rady szkolnej krajowej do LW. 18.632/1877. z ewidencyi wykreśloną.				
—	—					
58	1		1	05	—	—
57						
		Uwaga. W myśl sprawozdania Komisyi budżetowej i odnośnej uchwały W. Sejmu odpadła dawniejsza rubryka III. „*Opłaty szkolne*“ z powodu wejścia w życie krajowej Ustawy szkolnej.				
1.774	—	*Do rubr. III. poz. 8. 10. 11.* Dochody te nie wpływają od lat kilku, mimo zarządzenia przymusowego ich ściągnięcia i prawdopodobnie ustały z przejściem szkół na etat miejski; z tego powodu zażądano odpowiednich wyjaśnień od c. k. Rady szkolnej krajowej, których jednak dotychczas jeszcze nie udzielono.				
—	1.035	*Dochód większy*, z powodu ściągnięcia zaległości za lata ubiegłe.				
302	—					
420	—					
14	—	*Do poz. 12. 13. Dochód mniejszy* z powodu, iż należytości te dopiero w roku 1878. w skutek przynaglenia wpływać poczęły.				
26	—					
2.536	1.035		2.536	65	—	—
1.501						
—	1.137	*Dochód większy* z powodu większej frekwencyi szkół i znaczniejszej rozprzedaży książek szkolnych.	624	20	—	—
—	—		—	—	—	—
—	1.353	*Dochód większy* z powodu większej śmiertelności w skutek panujących chorób nagminnych i większej liczby sądowych przyznań dziedzictwa.	—	—	—	—

Dochody. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
VII.		**Rozmaite dochody.**			
	17	a) Rzeczywiste dochody drobne	6	65	
		b) Zwroty zaliczek funduszom szkolnym okręgowym udzielonych	5.406	98½	
		c) Zwroty wydatków innych rubryk budżetowych i zaliczek z lat dawniejszych	3.029	85½	696
		d) Mylne pobory i zwroty mylnych wydatków c. k. Urzędów podatkowych	3.683	35	
		Suma rubryki VII. .	12.126	84	696
VIII.	18	**Dodatek ze Skarbu Państwa**	54.943	—	54.943
IX.	19	**Zwroty zaliczek, gminom na budynki szkolne udzielonych**	3.917	03	3.000
—	20	**Dodatek z funduszu krajowego:**			
		a) Według budżetu uchwalonego 4. Kwietnia 1876. . . .			251.747
		b) Na pokrycie kredytu dodatkowego przyzwolonego w rubr. I. wydatków			25.000
		c) Na pokrycie kredytu dodatkowego przyzwolonego w rubr. V. wydatków	306.392	87½	100
		d) Na pokrycie kredytu dodatkowego przyzwolonego w rubr. XIV. wydatków			120.424
			306.392	87½	397.271

szkolny krajowy. **Dochody.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	11.431	Do tej rubryki wpływają nieznaczne dochody rzeczywiste i rozliczne zwroty rachunkowe. W roku 1876. poczęto udzielać zwrotnych zaliczek na potrzeby bieżące funduszom szkolnym okręgowym; zaliczki te w latach 1877. i 1878. doszły do znacznej wysokości, w skutek czego okazała się potrzeba rozdzielenia tej rubryki na działy obok przytoczone; z tego też powodu w preliminarzu na rok 1879. wstawiono już spodziewane dochody ze zwrotu zaliczek funduszom szkolnym okręgowym udzielanych, z korelatywnego zwrotu wydatków innych rubryk budżetowych, jako też niemniej ze zwrotu zaliczek pochodzących z lat dawniejszych.	49.479	34	—	—
—	—	*Dochód* tej rubryki *większy* o 11.431 zł. przedewszystkiem z powodu, iż nie podobna z góry oznaczyć potrzebnych przeprowadzeń w skutek usterek c. k. urzędów podatkowych — podobnie jak nie da się dokładnie z góry preliminować z tego powodu wynikłość rubryki: „*Wydatki rozmaite.*“	—	—	—	—
—	917	*Dochód większy* z powodu, że kwotę 3.000 zł. w swoim czasie dla braku wszelkich danych tylko w przybliżeniu preliminowano. Należytość zaległa z końcem roku 1877. a wykazana obok w kwocie 63.642 zł. 18 ct. jest tak znaczną z powodu, że zaliczki te na dłuższy okres lat przez c. k. Radę szkolną krajową udzielane, drobnemi tylko ratami wpływają.	63.642	18	—	—
90.878	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ z funduszu krajowego pobrano tylko taką ilość, jaka okazała się potrzebną do pokrycia niedoboru; różnica zaś jest rezultatem różnic wykazanych i wyjaśnionych przy poszczególnych rubrykach.	—	—	—	—

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka budżetu	WYDATKI.	Czynne zł.	Czynne ct.	Bierne zł.	Bierne ct.
I.	Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych	—	—	2.681	61
II.	Substytucye	—	—	238	—
IV.	Adjuta	—	—	37	50
VI.	Podatki i daniny	—	—	1	96
VIII.	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	—	—	44	80
X.	Na emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posady w skutek organizacyi	—	—	17	50
XI.	Dary z łaski	—	—	—	58
XIII.	Rozmaite wydatki	—	—	2.598	39½
	DOCHODY.				
I.	Odsetki	552	48½	—	—
II.	Dochody z dóbr, realności i innych praw	4	20	—	—
III.	Dodatki	4.963	27	—	—
VI.	Taksy spadkowe	2	72	—	—
VII.	Rozmaite dochody	38.092	45½	—	—
IX.	Zwroty zaliczek, gminom na budynki szkolne udzielonych	31.152	59	—	—
	Suma	74.767	72	5.620	34½

XII.

FUNDUSZ DOMESTYKALNY.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

LW. 3484/1879.

Fundusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ budżetu	Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1-2	Płace	1.200	—	—	—	1.200	—
II.	3	Najem ubikacyj	315	—	—	—	315	—
III.	4	Wydawnictwo aktów grodzkich . . .	1.200	—	—	—	1.200	—
IV.	5	Koszta druku i oprawy Encyklopedyi . .	21	—	—	—	21	—
V.	6	Rozmaite	—	46	—	—	—	46
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	2.736	46	—	—	2.736	46
	7	Przeniesiono do majątku zarodowego . .	—	—	—	—	1.001	18
		Razem . .	—	—	—	—	3.737	64
		DOCHODY.						
I.	1-5	Odsetki	3.707	19	—	—	3.707	19
II.	6	Sprzedaż Encyklopedyi	21	—	—	—	21	—
III.	7	Rozmaite	9	45	—	—	9	45
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	3.737	64	—	—	3.737	64

Stan majątku z końcem roku 1877.

Stan czynny. . . . . . — —

Stan bierny. . . . . . — —

domestykalny.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
315	—	315	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
700	—	700	679	—	—	—	679	—	—	—	—	—
10	—	10	10	—	—	—	10	—	—	—	—	—
3.425	—	3.425	689	—	—	—	689	—	—	—	—	—
3.684	—	3.684	—	—	23	—	—	23	—	—	—	—
140	—	140	119	—	—	—	119	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	9	—	—	9	—	—	—	—
3.824	—	3.824	119	—	32	—	119	32	—	—	—	—
							87					

Wydatki mniejsze od budżetu o . . . . . 689 zł.
Dochody mniejsze od budżetu o . . . . . 87 „
Wynik w ogóle *korzystniejszy* o . . 602 zł.

Wydatki. **Fundusz**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877 zł.	Wydatki w roku 1877 ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
budżetu					
		A. Wydawnictwo Encyklopedyi do krajoznawstwa Galicyi.			
I.		**Płace.**			
	1	Schneider Antoni, za wydawnictwo i zbieranie dat potrzebnych	600	—	600
	2	Utrzymanie pomocnika przy temże wydawnictwie . . .	600	—	600
		Suma rubryki I. .	1.200	—	1.200
II.		**Najem lokalności.**			
	3	Na pomieszczenie zbiorów powyższego wydawnictwa . .	315	—	315
		B. Wydawnictwo starożytnych aktów grodzkich.			
III.	4	Dotacya dla funduszu Al. hr. Stadnickiego, na wydawnictwo starożytnych aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego	1.200	—	1.200
IV.	5	**Koszta druku** i oprawy Encyklopedyi Antoniego Schneidera	21	—	700
V.	6	**Rozmaite**	—	46	10

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnie.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
679	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ w roku 1877. nie drukowało wydawnictwo żadnego zeszytu Encyklopedyi.	—	—	—	—
10	—	*Wydatek mniejszy*, według rzeczywistej potrzeby.	—	—	—	—

Dochody. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1877 zł.	Dochody w roku 1877 ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Odsetki.**			
	1	Od kapitału wypożyczonego funduszowi budowy kulparkowskiej	2.873	30	2.873
	2	„ obligacyj indemnizacyjnych	165	37	189
	3	„ „ pożyczki krajowej z roku 1873.	96	—	60
	4	„ listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	355	—	362
	5	„ kapitałów lokowanych w banku	217	52	200
		Suma rubryki I. .	3.707	19	3.684
II.	6	**Sprzedaż Encyklopedyi**	21	—	140
III.		**Rozmaite.**			
	7	Ze sprzedaży dzieła: „Poczet szlachty galicyjskiej i bukowińskiej“	9	45	—

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—					
24	—	*Do poz. 2. i 4. Dochód mniejszy*, ponieważ za wylosowane efekta zakupiono obligacye pożyczki krajowej *patrz poz. 3.*				
—	36	*Dochód większy*, z powodu dokupna obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873.				
7	—					
—	18	*Dochód większy*, z powodu zwiększenia się kapitału przez skapitalizowanie odsetków z lat poprzednich.	—	—	—	—
31	54					
	23					
119	—	*Dochód mniejszy*, według rzeczywistej wynikłości.	—	—	—	—
—	9	Dochód ten nie był w budżecie przewidziany.	—	—	—	—

XIII.

FUNDUSZ KULTURY KRAJOWEJ.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

L. W. 9.079/1879.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1	Zwroty kar	389	50	—	—	389	50
II.	2	Wydatki rozmaite	5.845	82	—	—	5.845	82
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	6.235	32	—	—	6.235	32
		Gotówka wydana do majątku zarodowego .	—	—	—	—	6.416	45
		Zapas kasowy z końcem roku 1877. w gotówce	—	—	—	—	3.085	76½
		Razem .	—	—	—	—	15.737	53½
		DOCHODY.						
I.	3	Odsetki	1.612	89	—	—	1.612	89
II.	4	Kary za przestępstwa polowe i lasowe . .	5.678	78	—	—	5.678	78
III.	5	Rozmaite	100	—	—	—	100	—
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	7.391	67	—	—	7.391	67
		Zapas kasowy z początkiem roku 1877. w gotówce	—	—	—	—	8.345	86½
		Razem .	—	—	—	—	15.737	53½

Stan majątku z końcem roku 1877.

Stan czynny:

		Szczegół:	Ogół:
Zapas kasowy w gotówce		3.085 zł. 76½ ct	
Należytości czynne:	a) z roku bieżącego	2.764 „ 87½ „	
	b) z lat ubiegłych (kary) . . .	6.576 „ 99 „	12.427 zł. 63 ct.
	Stan bierny		— —
	Czysty stan czynny		12.427 zł. 63 ct.

kultury krajowej.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
25	—	25	—	—	364	—	—	364	—	—	—	—
5.500	—	5.500	—	—	346	—	—	346	—	—	—	—
5.525	—	5.525	—	—	710	—	—	710	—	—	—	—
1.068	—	1.068	—	—	545	—	—	545	—	—	—	—
8.610	—	8.610	2.931	—	—	—	2.931	—	2.764	87½	—	—
—	—	—	—	—	100	—	—	100	—	—	—	—
9.678	—	9.678	2.931	—	645	—	2.931	645	2.764	87½	—	—
							2.286					

Wydatki większe od budżetu o . . . . . 710 zł.
Dochody mniejsze od budżetu o . . . . . 2.286 „
Wynik w ogóle *niekorzystniejszy* o . . 2.996 „

Wydatki. **Fundusz**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
		Zwroty kar.			
I.	1	Zwroty uiszczone w roku 1877.	389	50	25
		Rozmaite.			
II.	2	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach	5.000	—	5.000
	3	Wydatki nieprzewidziane:			
		a) Pachwalskiemu technikowi, wsparcie jednorazowe na ukończenie studyów	200	—	
		b) Wydatki na regulacyę Dniestru	500	28	
		c) Mapy, kartogramy i koszta z powodu wystawy krajowej .	100	20	500
		d) Wydatki kancelaryjne, oprawa ksiąg, porta, stemple, eskont i rozmaite inne	45	34	
		Suma rubryki II. .	5.845	82	5.500

kultury krajowej. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	364	*Wydatek większy* z powodu, iż przez wzgląd na naturę tej rubryki niepodobna z góry przewidzieć przypuszczalnej jej wynikłości. W skutek rekursów zasądzonych szkodników następują zwroty złożonych przez nich grzywien; częstokroć przez omyłkę c. k. urzędów podatkowych pobierane bywają do tego funduszu grzywny polowe, które w myśl poniżej przytoczonej ustawy należą już na rzecz kas gminnych; nastąpić muszą przeto zwroty, które w roku 1877. dlatego tak znacznej dosięgły wysokości, ponieważ właścicielom dóbr Medenic zwrócono w myśl rozporządzenia ministeryalnego kwotę 377 zł.	—	—	—	—
—	346	*Wydatek większy*, z powodu dodatkowych robót przy regulacyi Dniestru, tudzież z powodu kosztów poniesionych przy sposobności Wystawy krajowej.				
—	346	Przekroczona kwota 346 zł. znachodzi znaczne pokrycie w rubryce III. dochodów, przez zwrot części płacy inżyniera Jankowskiego, zatrudnionego przy regulacyi Dniestru.	—	—	—	—

Dochody. **Fundusz**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1877. zł.	Dochody w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Odsetki.**			
	1	5% od obligacyi indemnizacyjnej na 100 zł. po strąceniu podatku dochodowego	4	72	4
	2	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. na 17.600 zł.	1.056	—	1.056
	3	5% od kapitału ulokowanego w książeczkach galicyjskiej Kasy oszczędności	—	—	8
		5½ i 6% od chwilowych lokacyj	552	17	—
		Suma rubryki I. .	1.612	89	1.068
II.		**Kary.**			
	4	Za przestępstwa polowe, lasowe i przeciw ustawie wodnej .	5.678	78	8.610
III.		**Rozmaite.**			
	5	Zwrot części płacy inżyniera Jankowskiego z roku ubiegłego, poniesionej przez fundusz krajowy	100	—	—

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	1	Różnica z powodu zaokrąglenia centów.				
—	—					
8	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż nie spieniężano książeczek Kasy oszczędności, przy której to sposobności pobiera się dopiero narosłe odsetki.				
—	552	*Dochód większy*, ponieważ nie preliminowano na ten rok odsetek z chwilowych lokacyj. Gdy zaś część majątku zarodowego tej fundacyi, wynosząca z początkiem roku 17.071 zł. 53 ct., z końcem zaś roku 9.420 zł. 45 ct. ulokowaną była na rachunek bieżący w Banku kredytowym, przeto narosłe od tej lokacyj odsetki spowodowały dochód większy.				
8	553		—	—	—	—
	545					
2.931	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż zaległości z tego tytułu w znacznej części zostały ~~spłacone~~, lub przez c. k. Starostwa na karę aresztu zamienione, tak, że np. w ciągu r. 1877. *odpisano* grzywien na 6.261 zł. 13 ct.; przeważnie zaś z przyczyny, iż grzywny polowe w myśl ustawy z dnia 17. lipca 1876. §. 57. przeszły na rzecz kas gminnych. W ogóle dochód tej rubryki *obniża się* corocznie; i tak:	2.764	87½	—	—
		w roku 1874. wynosił on . . . 10.722 zł.				
		„ „ 1875. „ „ . . . 11.468 „				
		„ „ 1876. „ „ . . . 9.444 „				
		„ „ 1877. „ „ . . . 5.678 „				
—	100	*Dochód większy* z powodu, iż w skutek obrachunku z funduszem krajowym za rok ubiegły, nastąpił w r. 1877. niepreliminowany zwrot od tegoż funduszu z obok wyrażonego tytułu.	—	—	—	—

XIV.

FUNDUSZ STANOWY SIEROCIŃSKI.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

LW. 2766/1879.

Fundusz stanowy

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1-4	Utrzymanie sierot	1.384	95	—	—	1.384	95
II.	5	Rozmaite	37	72	—	—	37	72
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	1.422	67	—	—	1.422	67
		Przeniesiono do majątku zarodowego . .	—	—	—	—	370	93
		Razem . .	—	—	—	—	1.793	60
		DOCHODY.						
I.	1-6	Odsetki	1.789	15	—	—	1.789	15
II.	7	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	1.789	15	—	—	1.789	15
		Zapas kasowy z początkiem roku 1877 . .	—	—	—	—	4	45
		Razem . .	—	—	—	—	1.793	60

Stan majątku z końcem roku 1877.

Stan czynny . . . . . — zł. — ct.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . — „ — „

sierociński.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
1.527	—	1.527	142	—	—	—	142	—	—	—	—	—
3	—	3	—	—	35	—	—	35	—	—	—	—
1.530	—	1 530	142	—	35	—	142	35	—	—	—	—
							107					
1.593	—	1.593	—	—	196	—	—	196	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.593	—	1.593	—	—	196	—	—	196	—	—	—	—

Wydatki mniejsze od budżetu o . . . . . 107 zł.
Dochody większe od budżetu o . . . . . 196 „
Wynik w ogóle *korzystniejszy* o . . 303 zł.

Wydatki. **Fundusz stancwy**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Utrzymanie sierót.**			
	1	Siedm miejsc w Zakładzie św. Antoniego we Lwowie po 120 zł.	840	—	840
	2	Cztery miejsca w ogrodzie botanicznym we Lwowie po 63 „	220	50	252
	3	Cztery miejsca w Zakładzie św. Józefa w Krakowie po 80 „	324	45	320
	4	Jedno miejsce w Zakładzie św. Wincentego w Krakowie na 115 „	—	—	115
		Suma rubryki I. .	1.384	95	1.527
II.		**Rozmaite.**			
	5	Stemple, porta, koszta insercyjne i inne nieprzewidziane .	37	72	3

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		—	—	—	—
31	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ jedno miejsce przez pół roku było nieobsadzone.	—	—	—	—
—	4	*Wydatek większy*, z powodu uiszczenia w roku bieżącym zaległości biernej.	—	—	—	—
115	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ w roku 1877. stypendyum nikomu nie nadano.	—	—	—	—
146	4		—	—	—	—
142						
—	35	*Wydatek większy*, z powodu ostemplowania kwitu na 10.500 zł. które hr. Gołuchowski zapłacił, jako kapitał zahipotekowany na dobrach Łosiacz.	—	—	—	—

Dochody. Fundusz stanowy

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1877. zł.	Dochody w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Odsetki.**			
	1	5% od obligacyj indemnizacyjnych	163	—	163
	2	4% i 5% od listów gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	618	—	278
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. . . .	636	—	636
	4	6% od listów gal. Banku hipotecznego	365	—	12
	5	5% od kapitału zahipotekowanego na dobrach Łosiacz na 10.500 zł.	—	—	499
	6	6% od chwilowo lokowanej gotówki	6	15	5
		Suma rubryki I. .	1.789	15	1.593
II.	7	**Rozmaite**	—	—	—

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	—
—	340	*Dochód większy,* ponieważ w roku 1877. dokupiono listów zastawnych kredytowych ziemskich, imiennej wartości 6.100 zł.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	354	*Dochód większy,* ponieważ w roku bieżącym dokupiono listów hipotecznych, imiennej wartości 5.900 zł.	—	—	—	—
499	—	*Dochód mniejszy,* ponieważ kapitał zahipotekowany na dobrach Łosiacz, w kwocie 10.500 zł. został przez hr. Gołuchowskiego spłacony w Styczniu 1877. a natomiast zakupiono listy kredytowe ziemskie i listy hipoteczne.	—	—	—	—
—	1	*Dochód większy,* z powodu zmienności tej pozycyi.	—	—	—	—
499	695		—	—	—	—
	196					
—	—		—	—	—	—

XV.

FUNDUSZ ALEKSANDRA hr. STADNICKIEGO.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

L. W. 1525/1879.

Fundusz Aleksandra

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ budżetu	Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
		A) **Rzeczywiste.**						
I.	1	Płace	800	—	—	—	800	—
II.	2	Rabat	—	—	—	—	—	—
III.	3	Koszta druku	—	—	—	—	—	—
IV.	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	800	—	—	—	800	—
		B) **Przenośne.**						
		Gotówka wydana na zakupno książeczki oszczędności galic. Banku kredytowego	—	—	—	—	107	41
		C) **Zapas z końcem roku budżetowego 1877.**						
		a) Gotówka w kasie krajowej 1.505 zł. 40 ct.						
		b) Asygnaty kasowe gal. banku kredyt. 2.800 „ — „						
		c) Obligacye pożyczki kraj. z roku 1873. 200 „ — „						
		d) Książeczka oszczęd. galic. banku kred. 195 „ 41 „	—	—	—	—	4.700	81
		Razem	—	—	—	—	5.608	22
		DOCHODY.						
		A) **Rzeczywiste.**						
I.	1	Dotacya	1.200	—	—	—	1.200	—
II.	2	Sprzedaż aktów	6	75	—	—	6	75
III.	3	Odsetki	209	23	—	—	209	23
IV.	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Razem	1.415	98	—	—	1.415	98
		B) **Zapas z początkiem roku budżetowego 1877.**						
		a) Gotówka w kasie krajowej 996 zł. 83 ct.						
		b) Efekta 3.088 „ — „	—	—	—	—	4.084	83
		Suma dochodów rzeczywistych	1.415	98	—	—	5.500	81
		C) **Przenośne.**						
		Książeczka oszczędności galic. Banku kredytowego, zakupiona	—	—	—	—	107	41
		Razem	—	—	—	—	5.608	22

Stan majątku z końcem roku 1877.

Stan czynny.

Zapas kasowy: a) w gotówce 1.505 zł. 40 ct.
b) w efektach 3.195 „ 41 „ . . . . 4.700 zł. 81 ct.

Stan bierny. . . . — „ — „

Czysty stan czynny. . . . . . 4.700 „ 81 „

hr. Stadnickiego.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26 Kwietnia 1876			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
800	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
75	—	75	75	—	—	—	75	—	—	—	—	—
750	—	750	750	—	—	—	750	—	—	—	—	—
25	—	25	25	—	—	—	25	—	—	—	—	—
1.650	—	1.650	850	—	—	—	850	—	—	—	—	—
1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
250	—	250	243	—	—	—	243	—	—	—	—	—
199	—	199	—	—	10	—	—	10	—	—	—	—
10	—	10	10	—	—	—	10	—	—	—	—	—
1.659	—	1.659	253	—	10	—	253	10	—	—	—	—
							243	—				

Wydatki mniejsze od budżetu o . . . . . 850 zł.
Dochody „ „ „ o . . . . . 243 „
Wynik w ogóle *korzystniejszy* o . . . . . 607 „

Wydatki i dochody. **Fundusz Aleksandra**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wynikłości w roku 1877 zł.	Wynikłości w roku 1877 ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Płace.**			
	1	Dr. Ksaweremu Liskemu, za czynności około wydawnictwa aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego	800	—	800
II.		**Rabat.**			
	2	Księgarni 30% rabatu za sprzedaż aktów grodzkich . .	—	—	75
III.		**Koszta druku.**			
	3	Druk aktów i oprawa takowych	—	—	750
IV.	4	**Rozmaite** pomniejsze	—	—	25
		DOCHODY.			
I.		**Dotacya.**			
	1	Od funduszu domestykalnego, na wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego . . .	1.200	—	1.200
II.		**Sprzedaż aktów.**			
	2	Ze sprzedaży aktów grodzkich i ziemskich	6	75	250
III.		**Odsetki.**			
	3	a) Od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. . . .	12	—	12
		b) „ asygnat kasowych galic. Banku kredytowego . .	180	78	182
		c) „ książeczek oszczędności galic. Banku kredytowego .	16	45	5
		Suma rubryki III. .	209	23	199
IV.	4	**Rozmaite**	—	—	10

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	—
75	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ księgarnia nie przedłożyła w r. 1877. obrachunku z rozprzedaży.	—	—	—	—
750	—	*Wydatki mniejsze*, ponieważ w roku bieżącym nic nie drukowano i żadne pomniejsze potrzeby się nie zdarzyły.	—	—	—	—
25	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
243	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ księgarnia nie przedłożyła obrachunku z rozprzedaży wydawnictwa w r. 1877.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
1	—	*Dochód większy*, z powodu zwiększenia się książeczki przez dolokowanie częściowe odsetków od asygnat Banku kredytowego.	—	—	—	—
—	11		—	—	—	—
1	11		—	—	—	—
—	10					
10	—	*Dochód mniejszy*, z powodu niestałości tej rubryki.	—	—	—	—

XVI.

FUNDUSZ SZKOŁY WETERYNARYI.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

LW. 6050/1879.

Fundusz szkoły

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct
		WYDATKI.						
I.	1-2	Płace i zasługi	483	44	—	—	483	44
II.	3-5	Utrzymanie budynków	305	97	—	—	305	97
III.	6-8	Utrzymanie ogrodu	80	—	—	—	80	—
IV.	9-10	Podatki	844	95	—	—	844	95
V.	11-12	Spłata pożyczki	1.190	—	—	—	1.190	—
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	2.904	36	—	—	2.904	36
		Zapas z końcem roku 1877. w gotówce	—	—	—	—	1.731	93½
		Razem	—	—	—	—	4.636	29½
		DOCHODY.						
		A. Rzeczywiste.						
I.	1-2	Czynsze z realności	2.725	87	—	—	2.725	87
II.	3-4	Dochody z ogrodu	105	—	—	—	105	—
III.	5-7	Rozmaite dochody	270	50	—	—	270	50
		Suma dochodów, budżetem objętych	3.101	37	—	—	3.101	37
		B. Zapas z początkiem roku 1877. w gotówce	—	—	—	—	1.534	92½
		Suma wszystkich dochodów rzeczywistych	—	—	—	—	4.636	29½

Stan majątku z końcem roku 1877.

Stan czynny.

		Szczegół:	Ogół:
Zapas kasowy w gotówce		1.731 zł. 93½ ct.	
Należytości czynne	a) z lat ubiegłych (patrz str. 266.) 150 zł. — ct.		
	b) z roku 1877. 481 „ 09 „	631 „ 09 „	2.363 zł. 02½ ct.

Stan bierny.

Należytości bierne	a) z lat ubiegłych (patrz str. 266.) 15.503 „ 32 „		
	b) z roku 1877. — „ — „	— „ — „	15.503 „ 32 „
	Czysty stan bierny	— „ — „	13.140 „ 29½ „

weterynaryi.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
410	—	410	—	—	73	—	—	73	—	—	—	—
593	—	593	287	—	—	—	287	—	—	—	—	—
150	—	150	70	—	—	—	70	—	—	—	—	—
606	—	606	—	—	239	—	—	239	—	—	—	—
1.190	—	1.190	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.949	—	2.949	357	—	312	—	357	312	—	—	—	—
							45					
1.634	—	1.634	—	—	1.092	—	—	1.092	381	09	—	—
200	—	200	95	—	—	—	95	—	100	—	—	—
105	—	105	—	—	165	—	—	165	—	—	—	—
1.939	—	1.939	95	—	1.257	—	95	1.257	481	09	—	—
								1.162				

Wydatki. Fundusz szkoły

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Płace i zasługi.**			
	1	Zarządca realności pod l. 466⁴/₄, mieszkanie w naturze . .	150	—	150
	2	Zasługa stróża tejże realności	260	—	260
	—	Drzewo na opał dla zarządcy i stróża	73	44	—
		Suma rubryki I. .	483	44	410
II.		**Utrzymanie budynków.**			
	3	Asekuracya budynków	102	62	63
	4	Czyszczenie kominów i kloak	17	—	30
	5	Konserwacya budynków	125	55	
	—	Rozmaite wydatki administracyjne:			
		a) zwrot za fiakry nowo mianowanemu zarządcy . .	40	—	500
		b) zapomoga dla byłego zarządcy	20	—	
		c) koszta kancelaryjne	—	80	
		Suma rubryki II. .	305	97	593
III.		**Utrzymanie ogrodu.**			
	6	Czyszczenie drzew	30	—	50
	7	Utrzymanie stawu	50	—	50
	8	Rozmaite inne	—	—	50
		Suma rubryki III. .	80	—	150
IV.		**Podatki.**			
	9	Podatek gruntowy	21	46	40
	10	„ czynszowy	823	49	566
		Suma rubryki IV. .	844	95	606
V.		**Spłata pożyczki zaciągniętej w Kasie oszczędności.**			
	11	W kapitale V. i VI. rata . . . . . 255 zł. 90 ct.			
	12	W odsetkach . . . . . 934 „ 10 „	1.190	—	1.190

weterynaryi. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—					
—	—					
—	73	*Wydatek większy* z powodu dodatkowego przyznania na rok 1877. zarządcy i stróżowi opału w naturze. Wydatek ten znachodzi zupełne pokrycie w znacznem zaoszczędzeniu rubryki II. i III.				
—	73		—	—	—	—
—	40	*Wydatek większy*, ponieważ z końcem roku 1877. uiszczono już z góry należytość asekuracyjną za rok 1878.; przeto w roku 1878. pozycya ta nie poniesie żadnego wydatku.				
13	—	*Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistej potrzeby, która z powodu zmienności tego rodzaju wydatków, naprzód ściśle ozuaczoną być nie może.				
314	—					
327	40		—	—	—	—
287						
20	—	*Wydatek mniejszy* z powodów, jak wyżej.				
—	—					
50	—					
70	—		—	—	—	—
19	—	*Wydatek mniejszy* według ścisłego obliczenia c. k. władz rządowych.				
—	258	*Wydatek większy* z powodu znacznie większych dochodów w rubryce I. (czynsze).				
19	258		—	—	—	—
	239					
—	--		—	—	—	—

Dochody. Fundusz szkoły

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1877. zł.	Dochody w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Czynsze z realności.**			
	1-2	Z najmu mieszkań w realności l. 466 3/4	2.725	87	1.604
II.		**Dochody z ogrodu.**			
	3	Za siano	100	—	150
	4	Za sad	5	—	50
		Suma rubryki II. .	105	—	200
III.		**Rozmaite dochody.**			
	5	Za staw wydzierżawiony na ślizgawkę	250	—	100
	6	Za sprzedaną trzebież ogrodową	10	50	5
	7	Za wydzierżawiony kawałek gruntu	10	—	—
		Suma rubryki III. .	270	50	105

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	1.092	*Dochód większy* z powodu wynajęcia znacznie większej ilości pomieszkań.	381	09	—	—
50	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ dzierżawca nie uiścił jeszcze reszty należytości.	100	—	—	—
45	—	*Dochód mniejszy* z powodu ogólnego nieurodzaju owoców.	—	—	—	—
95	—		100	—	—	—
—	150	*Dochód większy* z powodu, iż zamiast sprzedawać lód, jak to w preliminarzu przewidywano, wydzierżawiono staw na ślizgawkę.				
—	5					
—	10					
—	165		—	—	—	—

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka budżetu	Wyszczególnienie.	Czynne zł.	Czynne ct.	Bierne zł.	Bierne ct.
V.	a) Od Kasy oszczędności, zwrot kaucyi wydanej na zabezpieczenie premii asekuracyjnej	150	—	—	—
	b) Reszta niespłaconej pożyczki zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności	—	—	15.503	32
	Razem . .	150	—	15.503	32

XVII.

FUNDUSZ BUDOWY KRAJOWEGO ZAKŁADU

DLA OBŁĄKANYCH

NA KULPARKOWIE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

LW. 6545/1879.

Fundusz budowy krajowego zakładu

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1877. zwyczajne zł.	zwyczajne ct.	nadzwyczajne zł.	nadzwyczajne ct	razem zł.	razem ct.
		WYDATKI.						
I-XII.		A. Uskutecznione z reszty kasowej kredytów i zwrotów lat ubiegłych	34.983	60½	—	—	34.983	60½
		B. Uskutecznione z kredytu nowego, przyznanego uchwałą W. Sejmu z dnia 28. Sierpnia 1877. L. 480. w kwocie 78.396 zł. 98 ct.	10.423	47½	—	—	10.423	47½
		Suma wydatków rzeczywistych .	45 407	08	—	—	45.407	08
		Zapas z końcem roku 1877. w gotówce . .	—	—	—	—	8.649	73
		Razem .	—	—	—	—	54.056	81
		DOCHODY.						
I.		Czynsz z gruntów i realności	—	—	—	—	—	—
II.		Czynsz z propinacyi	1.054	18	—	—	1.054	18
III.		Dotacye z funduszu krajowego . . .	22.500	—	—	—	22.500	—
IV.		Rozmaite	2.780	63	—	—	2.780	63
		Suma dochodów rzeczywistych .	26.334	81	—		26.334	81
		Zapas z początkiem roku 1877. w gotówce .	—	—	—	—	27.722	—
		Razem .	—	—	—	—	54.056	81

Do powyższej sumy dochodów . . 54.056 zł. 81 ct.
dolicza się zaliczkę pozostałą z początkiem r. 1877. w rękach architekty Kuhna 1.000 „ — „
Razem . 55.056 „ 81 „
po odtrąceniu wydatków . . . 45.407 „ 08 „
okazuje się pozostałość z rachunku z końcem r. 1877. . . . . 9.649 „ 73 „
a mianowicie:
gotówka w kasie . . 8.649 zł. 73 ct
zaliczka w rękach architekty Kuhna . . . 1.000 „ — „
razem jak wyżej . 9.649 „ 73 „

Stan majątku z końcem roku 1877.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce . . . . . 8.649 zł. 73 ct.
Należytości czynne w rubr. dochodów z lat ubiegłych (patrz str. 276) . . 1.375 „ — „ 10.024 zł. 73 ct.

Stan bierny.

Należytości bierne w rubr. wydatków a) z roku bieżącego . 04 ct.
b) z lat ubiegłych (patrz str. 276) 33 „ — „ 37 „
Czysty stan czynny . . 10.024 zł. 36 ct.

dla obłąkanych na Kulparkowie.

Kwota preliminowana			Wynikłości są zatem:						Należytości			
			mniejsze:		wieksze:		w ogóle:		czynne		bierne	
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Wydatki. Fundusz budowy krajowego zakładu

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana zł.
		A. Uskutecznione z reszty kasowej, kredytów i zwrotów lat ubiegłych.			
1		**Koszta zarządu.**			
		a) Płace.			
		Architekta . . . . . 2.400 zł. Stróż . . . . . 240 „	2.640	—	—
		b) **Dyurna.**			
		Rysownik dziennie po 2 zł. . . . 499 zł. — ct. „ „ „ 2 „ . . . 641 „ 25 „ „ „ „ 2 „ . . . 180 „ — „ „ „ „ 5 „ . . . 1.825 „ — „	3.145	25	—
		c) **Remuneracye**	400	—	—
		d) **Koszta podróży**	547	46	—
		e) **Potrzeby kancelaryjne**	90	77	—
		Suma .	6.823	48	—
2		**Koszta kolaudacyi**	2.121	—	—
3		**Roboty budowlane dawniejszych części zakładu w przedsiębiorstwie i we własnym zarządzie**	26.039	12½	—
		Ogólna suma wydatków **A.** .	34.983	60½	—

dla obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	04
—	—		—	—	—	04
—	—		—	—	—	04

Fundusz budowy krajowego zakładu

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	Wydatki w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana zł.
		B. Uskutecznione z kredytu nowego, przyznanego uchwałą W. Sejmu z dnia 28. Sierpnia 1877. L. 480. w kwocie 78.396 zł. 98 ct.			
I.		Roboty około wykończenia zakładu w przedsiębiorstwie Rawskiego i Sadłowskiego	—	—	—
II.		Roboty około wykończenia zakładu w przedsiębiorstwie Gamskiego i Pfeifera	6.056	68½	—
III.		Roboty dla wykończenia zakładu we własnym zarządzie .	1.464	58½	—
IV.		Wewnętrzne mechaniczne urządzenia w zakładzie . . .	—	—	—
V.		Budowa prosektoryum	—	—	—
VI.		Urządzenie kaplicy	—	—	—
VII.		Urządzenie dwóch dźwigni mechanicznych	—	—	—
VIII.		Urządzenie latryn w dawnej części zakładu	400	72	—
IX.		Droga dojazdowa w tylnej części zakładu	—	—	—
X.		Parkany w tylnej części zakładu	4	—	—
XI.		Wydatki nadzwyczajne	2.029	80½	—
XII.		Wydatki tymczasowe, do późniejszego rozrachowania na rubryki	467	68	—
		Suma wydatków **B.**	10.423	47½	—

dla obłąkanych na Kulparkowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.

Dochody. Fundusz budowy krajowego zakładu

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.		Dochody w roku 1877. zł.	Dochody w roku 1877. ct.	Kwota preliminowana zł.
I.	1	**Czynsz z gruntów i realności**		—	—	—
II.	2	**Czynsz z propinacyi**		1.054	18	—
III.	3	**Dotacye z funduszu krajowego**		22.500	—	—
IV.	4	**Dochody rozmaite.**				
		a) zwrot od przedsiębiorców za zużyty inwentarz, opał i asekuracyę budynków przy wyrobie cegły	652 zł. 18 ct.			
		b) zwrot niespotrzebowanej zaliczki na drenowanie	185 „ 92½ „			
		c) zwrot za dodane do budowy materyały z dawniejszych zapasów . . .	1.802 „ 24½ „			
		d) zwrot od funduszu obłąkanych za postawienie kuchni	116 „ 82 „			
		e) zwrot od przedsiębiorców za roboty uskutecznione na ich rachunek . .	21 „ 96 „			
		f) rozmaite drobne	1 „ 50 „	2.780	63	—

dla obłąkanych na Kulparkowie. **Dochody.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Liczba rubryki	Liczba pozyczi	Poszczególnienie.	Należytości Czynne zł.	Czynne ct.	Bierne zł.	Bierne ct.
		WYDATKI.				
		A. Uskutecznione z reszty kredytów lat ubiegłych.				
	1	Płace:				
		Kuhn Adolf, architekta	—	—	—	33
		DOCHODY.				
I.	2	Czynsz z gruntów i realności	375	—	—	—
IV.		Rozmaite dochody:				
	3	Zaliczka stała w rękach architekty Kuhna na drobne wydatki budowy	1.000	—	—	—
		Suma .	1.375	—	—	33

XVIII.

FUNDUSZ POŻYCZKI KRAJOWEJ

z roku 1873.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

LW. 2735/1879.

Fundusz pożyczki

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
		A. Rzeczywiste.						
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie	10.700	—	—	—	10.700	—
II.	2	Wypłata kuponów	84.243	—	—	—	84.243	—
III.	3-4	Koszta administracyjne	8.734	09	—	—	8.734	09
IV.	5-6	Wydatki rozmaite	1.355	39	—	—	1.355	39
		Suma wydatków rzeczywistych	105.032	48			105.032	48
		B. Przenośne.						
		1. Spieniężone asygnaty	—	—	—	—	60.000	—
		2. Lokacye w bankach	—	—	—	—	112.787	71
		3. Obligacye własne wylosowane	—	—	—	—	1.800	—
		C. Zapas *z końcem roku 1877:*						
		a) w gotówce 57.340 zł. 35 ct.						
		b) w efektach 160.700 „ — „	—	—	—		218.040	35
		Razem	—	—	—	—	497.660	54
		DOCHODY.						
		A. Rzeczywiste.						
I.	1	Zwrot kapitału wypożyczonego	127.148	48½	—	—	127.148	48½
II.	2-4	Odsetki	41.089	69	—	—	41.089	69
III.	5	Losowanie obligacyj własnych	1.800	—	—	—	1.800	—
IV.	6-8	Dochody rozmaite	12.178	03	—	—	12.178	03
V.	9	Zwrot zasiłku danego funduszowi budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie (należytość wykazana na str. 284.)	—	—	—	—	—	—
		Razem	182.216	20½	—	—	182.216	20½
	10	**B. Zapas** *z początkiem roku 1877:*						
		a) w gotówce 32.944 zł. 33½ ct.						
		b) w efektach 222.500 „ — „	—	—	—	—	255.444	33½
		Suma dochodów rzeczywistych	—	—	—	—	437.660	54
		C. Przenośne.						
		1. Gotówka za spieniężone asygnaty	—	—	—	—	60.000	—
		2. Lokacye w bankach	—	—	—	—	—	—
		Razem	—	—	—	—	497.660	54

Suma dochodów rzeczywistych wynosi . . . . . 182.216 zł. 20½ ct.
do tego pozostałość z rachunku roku 1876. . . . . 93.753 „ 55½ „
Razem . 275 969 „ 76 „
Suma wydatków rzeczywistych 105.032 „ 48 „
Nadwyżka dochodów . . 170.937 „ 28 „

a mianowicie:

w kasie . . . 57.340 zł. 35 ct.
w bankach . . . 113.596 „ 93 „

krajowej z roku 1873.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	1.300	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.832	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	338	51	—	—
—	—	—	—	—	—	—		—	338	51	4.132	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	24.266	87½	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11.499	73	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	172	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	35.766	60½	172	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	113.596	93	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	149.363	53½	172	—

Stan majątku z końcem roku 1877.

Stan czynny.

Zapas kasowy: a) w gotówce		57.340 zł. 35 ct.	
b) w obligacyach pożyczki z r. 1873.		160.700 „ — „	218.040 zł. 35 ct.
Należytości czynne: w rubrykach wydatków z r. 1877.	338 zł. 51 ct.		
w rubrykach dochodów z lat ubiegłych	829.546 „ 32 „		
z r. 1877.	149.363 „ 53½ „		979.248 „ 36½ „
Suma stanu czynnego			1.197.288 „ 71½ „

Stan bierny:

Należytości bierne: w rubrykach wydatków z lat ubiegłych	1,561.500 zł.		
z r. 1877.	4.132 „		
w rubrykach dochodów z r. 1877.	172 „		1,565.804 zł. — ct.
Czysty stan bierny			368.515 „ 28½ „

W wykonaniu uchwały W. Sejmu z d. 25. Kwietnia 1876. wcielono ten fundusz do działu funduszów budżetem objętych, gdy zaś na rok 1877. budżet uchwalonym dlań nie został, przeto nie wykazuje się żadnych różnic.

Wydatki. Fundusz pożyczki

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Umorzenie pożyczki przez losowanie.**			
	1	Spłata obligacyj wylosowanych	10.700	—	—
II.		**Wypłata kuponów.**			
	2	Od obligacyj w obiegu będących	84.243	—	—
III.		**Koszta administracyjne.**			
	3	Podatek dochodowy (10%) i należytości stemplowe od kuponów	8.634	69	—
	4	Potrzeby kancelaryjne i inne pomniejsze	99	40	—
		Suma rubryki III. .	8.734	09	—
IV.		**Wydatki rozmaite.**			
	5	Zwroty nadpłat	1.016	88	—
	6	Niewyrachowana reszta zaliczek, danych bankom na wypłatę kuponów od obligacyj	338	51	—
		Suma rubryki IV. .	1.355	39	—

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	ct.
—	—	Z emitowanych obligacyj na . . . . . 1,600.000 zł. wylosowano zgodnie z planem umorzenia: w r. 1874., 1875. i 1876. 32.200 zł. w r. 1877. . . . . 12.000 „ 44.200 zł. spłacono zaś i ściągnięto z obiegu: w roku 1874., 1875. i 1876. . . 26.500 zł. „ 1877. . . . . 10.700 „ 37.200 „ *pozostaje zatem z końcem r. 1877. do spłacenia* 1,562.800 zł.	—	—	1.300	—
—	—	Należytość kuponowa od obligacyj w obiegu będących w roku 1877. wynosiła: w zaległości z roku 1876. . . . 2.859 zł. za r. 1877. na dniu 1. Maja 1877. . . 42.159 „ „ „ „ „ „ 1. Listopada 1877. 41.991 „ do tego nadpłacone kupony od obligacyj wylosowanych . . . . 66 „ 87.075 zł. wypłacono rzeczywiście . . . . . 84.243 „ *pozostało do zapłacenia* . . . . . 2.832 zł. **Uwaga**. Zwrot za nadpłacone kupony następuje przy prezentowaniu wylosowanych obligacyj do wypłaty, przy czem potrąca się od wylosowanego kapitału przypadającą za brakujący kupon kwotę.	—	—	2.832	—
—	—	W myśl odnośnych przepisów rządowych.				
—	—		—	—	—	—
—	—	Przedpłaty anuitet na poczet roku następnego pobiera się we właściwym terminie na odnośne rubryki kapitału i odsetek, wydając je z rubryki „wydatki rozmaite“.	338	51	—	—
—	—		338	51	—	—

Dochody. Fundusz pożyczki

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 26. Kwietnia 1876. zł.
I.		**Zwrot kapitału wypożyczonego.**			
	1	Od Wydziałów powiatowych	127.148	48½	—
II.		**Odsetki.**			
	2	Od kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym (6%) .	37.817	19½	—
	3	Od Wydziałów powiatowych za niedotrzymanie terminów (10%)	271	56½	—
	4	Od kapitałów chwilowo lokowanych	3.000	93	—
		Suma rubryki II. .	41.089	69	—
III.	5	**Losowanie obligacyj własnych**	1.800	—	—
IV.		**Dochody rozmaite.**			
	6	Wpływy od Wydziałów powiatowych na poczet roku następnego	172	—	—
	7	Zwrot od ck. Rządu nadpłat należytości stemplowych od kuponów	10.973	53	—
	8	Zwrot od banków zaliczek z lat ubiegłych danych na wypłatę kuponów	1.032	50	—
		Suma rubryki IV. .	12.178	03	—
V.	9	**Zwrot zasiłku danego funduszowi budowy Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie** . . .	—	—	—

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—	Suma pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym wynosiła w ogóle . . . . . 1,166.300 zł.	24.266	87½	—	—
		na to spłaciły Wydziały powiatowe w latach od 1874. do 1876. . 430.158 zł. 24 ct.				
		w roku 1877. . . . 127·148 „ 48½ „ 557.306 „ 72½ ct.				
		pozostaje w ogóle po koniec roku 1883. do ściągnięcia . . . . . 608.993 „ 27½ „				
		Zaległe raty z roku 1876. wynosiły . . . . 9 042 zł. 69 ct.				
		należytość bieżąca z r. 1877. 142.372 „ 67 „ 151.415 zł. 36 ct.				
		na to uiściły Wydziały powiatowe . . 127.148 „ 48½ „				
		przeto właściwa zaległość anuitetowa wynosiła z końcem roku 1877. . . . . 24.266 „ 87½ „				
—	—	Należytość odsetków od Wydziałów powiatowych wynosiła:	11.468	71½	—	—
—	—	a) zaległość z r. 1876. . . 7.728 zł. 71 ct.	31	01½	—	—
—	—	b) w odsetkach bieżących za rok 1877. . . . . 41.557 „ 20 „ 49.285 zł. 91 ct.	—	—	—	—
—	—	na to uiściły Wydziały powiatowe . . 37.817 „ 19½ „	11.499	73	—	—
		pozostało przeto w zaległości . . 11.468 „ 71½ „				
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	172	—
—	—	W. Sejm uchwałą z dnia 30. Sierpnia 1877. wstawił do budżetu na rok *1878.* z tego tytułu kwotę 9.900 zł. Zwrot jednak nastąpił już w roku 1877., i to w sprawdzonej ostatecznym obrachunkiem kwocie 10.973 zł. 53 ct.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
			—	—	172	—
—	—	Co do zasiłku danego na budowę kulparkowską, uchwalił W. Sejm dnia 14. Października 1878. co następuje:	—	—	—	—
		Po 1sze. Sumę 221.294 zł. wziętą w r. 1875. i 1876. na mocy uchwały sejmowej z 15 Października 1874. z aktywów funduszu pożyczki krajowej z r. 1873. dla pokrycia wydatków na budowę Zakładu kraj. dla obłąkanych w Kulparkowie, zwiększoną skapitalizowanym procentem od niej, licząc po 6% od dnia podniesienia tej sumy, aż do 1. Stycznia 1879 r., wynoszącym 36.803 zł. 56 ct., przeto razem 258.097 zł. 56 ct. polecam zapisać jako należytość przypadającą funduszowi pożyczkowemu z funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu.				
		Po 2gie. W budżetach następnych od budżetu na rok 1879. począwszy, należy wstawiać w dział wydatków funduszu krajowego procent od powyżej wymienionej sumy należnej funduszowi pożyczkowemu z funduszu krajowego i procent ten corocznie do funduszu pożyczkowego przelewać, aż do spłacenia należytości.				
		W obecnem zamknięcin rach. uwidocznia się należytość w kapitale jak wyżej w kwocie . . . . . 221.294 zł. — ct.				
		zaś jako przyrost ze skapitalizowania 6% odsetków, tylko obliczoną po koniec 1877 r. kwotę 23.525 „ 92 „				
		razem . 244.819 „ 92 „				
		przypadające bowiem za r. 1878. odsetki . . 13.277 „ 64 „				
		wykazane będą dopiero w zamknięciu rachunkowem za r. 1878.				
		Należytość powyższą 244.819 zł. 92 ct., jako pochodzącą z wydatku lat ubiegłych, zamieszczono w myśl żądań Komisyi budżetowej, wyrażonych w sprawozdaniu o rachunkach z r. 1876. — w osobnym wykazie należytości z lat ubiegłych *na stronie 284.*				

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka budżetu	Wyszczególnienie	Czynne zł.	Czynne ct.	Bierne zł.	Bierne ct.
I.	Zwrot kapitału wypożyczonego powiatom	584.726	40	—	—
V.	Zwrot zasiłku na budowę kulparkowską	244.819	92	—	—
I.	Umorzenie pożyczki przez losowanie	—	—	1,561.500	—
	Razem . .	829.546	32	1,561.500	—

XIX.

FUNDUSZ BUDOWY GMACHU SEJMOWEGO.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1877.

LW. 11376/1879.

Fundusz budowy

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1877. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
		A. Rzeczywiste.						
		Koszta administracyi realności . . .	1.872	92	—	—	1.872	92
		Budowa:						
I.		Koszta administracyi	445	87	—	—	445	87
III.		Roboty murarskie	29.625	—	—	—	29.625	—
XIII.		Rozmaite	746	17	—	—	746	17
		Funduszowi krajowemu zasiłek na pokrycie niedoboru za rok 1877.	58.323	—	140.999	74	199.322	74
		Suma wydatków rzeczywistych . .	91.012	96	140.999	74	232.012	70
		B. Przenośne.						
		Kapitały lokowane	—	—	—	—	938.478	07
		C. Zapas ostateczny:						
		a) gotówka w kasie . . 573.941 zł. 21½ ct.						
		b) „ w bankach . 79.431 „ 03 „						
		c) książeczka gal. Kasy oszczęd. 67 „ 42 „	—	—	—	—	653.439	66½
		Razem .	—	—	—	—	1.823.930	43½
		DOCHODY.						
		A. Rzeczywiste.						
I.		Dochody z realności l. 717¾	2.431	58	—		2.431	58
II.		Odsetki z lokacyi	48.025	34½	—	—	48.025	34½
III.		Dochody z częściowej sprzedaży gruntów .	428	61	—	—	428	61
III.		Dochody przypadkowe	47	33	—	—	47	33
		Suma dochodów rzeczywistych . .	50.932	86½	—	—	50.932	86½
		B. Przenośne.						
		Kapitały z lokacyi odebrane	—	—	—	—	938.478	07
		C. Zapas z początkiem roku:						
		a) gotówka w kasie . 827.052 zł. 08 ct.						
		b) 5½% asygnaty bankowe 7.400 „ — „						
		c) książeczka gal. Kasy oszczęd. 67 „ 42 „	—	—	—	—	834.519	50
		Razem .	—	—	—	—	1,823.930	43½

Stan majątku z końcem r. 1877.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy:
   a) gotówka w kasie . . . . 573.941 zł. 21½ ct.
   b) gotówka w bankach . . . 79.431 „ 03 „
   c) książeczka gal. Kasy oszczędności . 67 „ 42 „ — 653.439 zł. 66½ ct.
2. Należytości czynne:
   a) w rubrykach wydatków bieżących . 140.999 zł. 74 ct.
   b) z lat ubiegłych od p. St. Brykczyńskiego 7.143 „ 50 „ — 148.143 „ 24 „ — 801.582 zł. 90½ ct.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . 801.582 zł. 90½ ct.

gmachu sejmowego.

Kwota preliminowana			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	140.999	74	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	140.999	74	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Wydatki. Fundusz budowy

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki wroku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana zł.
		Koszta administracyi realności.			
	1	Płaca stróża	133	—	—
	2	Konserwacya budynku, utrzymanie porządku i czystości, oświetlenie i rozmaite drobne wydatki	146	74	—
	3	Asekuracya realności	17	77	—
	4	Podatek gruntowy i domowy	1.136	79	—
	5	Przewóz planów konkursowych z Wydziału krajowego do ubikacyj sejmowych	1	60	—
	6	Wysyłka planów konkursowych	6	09	—
	7	Należytość prawna od intabulacyi resztującej ceny kupna, należącej się od p. St. Brykczyńskiego, w kwocie 7.143 zł. 50 ct.	62	50	—
	8	Koszta uprzątnienia rumowiska z rozebranej części budynku łazienkowego	368	43	—
		Suma kosztów administracyi realności	1.872	92	—
		Budowa.			
I.		**Koszta administracyi:**			
		a) Remuneracya członków komitetu estetyczno-technicznego . . . 200 zł. — ct.			
		b) Inseraty, druki i inne . . . 245 „ 87 „	445	87	—
		Koszta budowy:			
II.		Roboty ziemne	—	—	—
III.		Roboty murarskie			
	3	Dostawa cegły	29.625	—	—
IV.		Roboty kamieniarskie	—	—	—
V.		Roboty rzeźbiarskie	—	—	—
VI.		Roboty ciesielskie	—	—	—
VII.		Roboty stolarskie	—	—	—
VIII.		Roboty ślusarskie	—	—	—
IX.		Konstrukcye żelazne	—	—	—
X.		Roboty blacharskie	—	—	—
XI.		Roboty lakiernicze	—	—	—
XII.		Roboty szklarskie	—	—	—
XIII.		Roboty rozmaite			
	4	Roboty nieprzewidziane	746	17	—
—	—	**Funduszowi krajowemu:**			
		a) Zasiłek bezzwrotny . . . 58.323 zł. — ct.			
		b) Zaliczka zwrotna . . . 140.999 „ 74 „	199.322	74	—

gmachu sejmowego.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		—	—	—	—
—	—	*Do rubr. I.* Uchwałą W. Sejmu z dnia 23. Sierpnia 1877. przeznaczono na koszta administracyjne z powodu budowy . . . . . 50.000 zł. — ct. w roku 1877. wynoszą wydatki . 445 „ 87 „ pozostaje do rozporządzalności 49.554 „ 13 „				
—	—	*Do rubr. II. — XIII.* Uchwałą W. Sejmu z dnia 23. Sierpnia 1877. przeznaczono na koszta budowy gmachu sejmowego . . . 964.000 zł. — ct. w roku 1877. wynoszą wydatki 30.371 „ 17 „ pozostaje do rozporządzalności 933.628 „ 83 „				
—	—		140.999	74	—	—

Dochody. Fundusz budowy

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1877. zł.	ct.	Kwota preliminowana zł.
I.		**Dochody z realności pod l. 717²/₄**			
	1	Czynsze z realności	2.431	58	—
II.		**Odsetki z lokacyi.**			
	2	5½% odsetki z lokacyi za rok 1877.	48.025	34½	—
III.		**Dochody z częściowej sprzedaży gruntu.**			
	3	6% odsetki od p. St. Brykczyńskiego od kapitału 7.143 zł. 50 ct. jako należącej się różnicy wartości szacunkowej, z powodu zamiany gruntów	428	61	—
IV.		**Dochody przypadkowe.**			
	4	Eskont od wcześniejszej wypłaty trzeciej i ostatniej raty ceny kupna realności l. 717²/₄ p. Anieli Hubickiej, za dwa dni	8	82	—
	5	Za sprzedany stary materyał drzewny	5	—	—
	6	Odsetki zwłoki od p. St. Brykczyńskiego	4	39	—
	7	Zwrot kosztów procesu i egzekucyi, ściągnięty od p. Leona Zucker	29	12	—
		Suma rubryki IV. .	47	33	—

gmachu sejmowego. **Dochody.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—

L. W. 2.914/1879.
Alegat lit. **B.** do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1877.

Lit. B.

Zamknięcie rachunku

funduszów samoistnych

(niedotowanych)

budżetem nieobjętych

za rok

1877.

INDEKS.

I. Fundusz pomnika Kościuszki 1
II. Fundusze stypendyjne 5
III. Administracya Winnik 39
IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych 45
V. „ niżankowicki „ „ 49
VI. „ posagowy Komarnickich 53
VII. „ Zakładu Ossolińskich 57
VIII. „ zapomogi b. obwodu tarnowskiego 61
IX. „ zapomogi z roku 1868. 65
X. „ pozostały zapomogi z roku 1866. 69
XI. „ budowy domu podrzutków we Lwowie 73
XII. „ depozytów gminnych serwitutowych 77
XIII. „ Russanowskiej 81
XIV. „ szkół ludowych z roku 1872. 85
XV. „ Ponińskiego 91
XVI. „ Franciszka Kochmana, dla literatów polskich 95
XVII. „ Franciszka Kochmana, dla dziewcząt służących 99
XVIII. „ Jędrzejowiczowej, dla wiekowych kobiet 103
XIX. „ pomnika hr. Agenora Gołuchowskiego 107
XX. „ budowy szpitalu krakowskiego 111
XXI. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“ 115
XXII. Depozyta 119

I.

Fundusz pomnika Kościuszki.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

Majątkiem tym zarządza samodzielnie Komitet istniejący w Krakowie i przedkłada Wydziałowi krajowemu corocznie sprawozdanie ze swych czynności.
(Patrz L. W. 5.745 i 12.150 z r. 1867.)

L. W. 891/1879.

Dochody. # Fundusz pomnika

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	ct.
							A) Majątek	
	1	Gotowizna za wylosowany list zastawny kred. ziemski	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Zwrot efektów z winkulacyi:						
		a) obligacye indemnizacyjne	4.800	—	—	—	4.800	—
		b) listy zastawne Towarzystwa kredyt. ziemskiego	7.000	—	—	—	7.000	—
		Suma wszystkich dochodów .	12.800	—	1.000	—	11.800	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1877: w gotówce — zł. 00½ ct. w efektach 13.473 „ 46 „	—	—	13.473	46½	—	—
					14.473	46½		

Stan majątku zarodowego

Rubryka	Pozycya	Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy w gotówce	999	80½		
		w efektach: *a)* listy zastawne Towarzystwa kredyt. ziemskiego	600	—		
		b) książeczki gal. Kasy oszczędności . . .	73	46	1.673	26½
	2	Należytości czynne: *a)* obligacye indemnizacyjne . . .	4.800	—		
		b) listy zastawne Tow. kredyt. ziemskiego	7.000	—	11.800	—
		Suma stanu czynnego . . .	—	—	13.473	26½

							B) Majątek	
	1	Odsetki *a)* od obligacyj indemnizacyjnych . .	226	80	226	80	—	—
		b) „ listów zastawnych Tow. kredyt. ziemsk.	356	—	356	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	582	80	582	80	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1877.	—	—	—	—	—	—
					582	80		

Stan majątku obrotowego

Stan czynny.

Kościuszki.

Wydatki.

zarodowy.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
	1	Efekta wydane:						
		a) wylosowane:						
		4% list zastawny gal. Towarzystwa kred. ziemsk.	1.000	—	1.000	—	—	—
		b) do winkulacyi:						
		1) 5% obligacye indemnizacyjne . . .	4.800	—	4.800	—	—	—
		2) 4% listy zastawne gal. Tow. kred. ziemskiego	5.800	—	5.800	—	—	—
		3) 5% „ „ „ „ „ „ .	1.200	—	1.200	—	—	—
	2	Taksa za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych przy winkulacyi	—	20	—	20	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	12.800	20	12.800	20	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1877:						
		w gotówce 399 zł. 80½ ct.						
		w efektach 673 „ 46 „	—	—	1.673	26½	—	—
					14.473	46½		

z końcem roku 1877.

Stan bierny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
Czysty stan czynny	—	—	13.473	26½
Zgodnie ze sumą stanu czynnego . . .	—	—	13.473	26½

Z porównania stanu z końcem roku 1877. — 13.473 zł. 26½ ct.
ze stanem wykazanym „ „ 1876. — 13.473 „ 46½ „
okazuje się ubytek majątku w ciągu roku 1877. o — zł. 20 ct.
powstały z zapłacenia taksy winkulacyjnej od obligacyj indemnizacyjnych.

obrotowy.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
	1	Odesłane odsetki Komitetowi zarządzającemu . .	582	80	582	80	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	582	80	582	80	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1877.	—	—	—	—	—	—
					582	80		

z końcem roku 1877.

Stan bierny.

II.

Fundusze stypendyjne.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

W załączeniu:

1. Wykaz wynikłości wedle poszczególnych funduszów.
2. Wykaz imienny nadanych stypendyów.

L. W. 4.806/1879.

Dochody. **Fundusze**

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		A) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.		Fundacye nowoprzybyłe:						
	1	Englowej z Bilińskich Teofili:						
		a) w 6% listach zast. Banku hipot. 200 zł. — ct.						
		b) w książeczce Kasy oszczędności . 42 „ 38 „						
		c) w gotówce . . . . . 4.231 „ 95 „						
	2	Ożańska ś. p. Terleckiego Marcelego:						
		a) w 5% listach zastawnych kredyt. 1.600 „ — „						
		b) w książeczce Kasy oszczędności . 24 „ 62 „						
		c) w gotówce . . . . . 303 „ 10 „						
	3	Pitonia ks. Jana:						
		w książeczce Kasy oszczędności . 1.958 „ 33 „	8.360	38	8.360	38	—	—
II.	4	Wpływy na rzecz istniejących już fundacyj:						
		a) w akcyach kolei Karola Ludwika 600 zł. — ct.						
		b) w obligacyach pożyczki krajowej z roku 1873. . . . . 1.000 „ — „						
		c) w obligacyi indemnizacyjnej . 50 „ — „						
		d) w losach miasta Krakowa . . 60 „ — „						
		e) w książeczkach Kasy oszczędności 709 „ 89 „						
		f) w gotówce . . . . . 6.147 „ — „	8.566	89	8.566	89	—	—
III.	5	Kapitały hipotekowane, spłacone	106.990	89½	2.060	24	104.930	65½
IV.	6	Gotówka otrzymana za sprzedane realności . .	48.091	49½	1.088	—	47.003	49½
V.	7	Gotówka otrzymana z majątku obrotowego . .	20.357	19½	20.357	19½	—	—
	8	Efekta zakupione	70.070	14	70.070	14	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	262.436	99½	110.502	84½	151.934	15
		b) Przenośne.						
	9	Efekta odebrane z winkulacyi	60.100	—	60.100	—	—	—
	10	Gotówka otrzymana ze sprzedaży efektów . .	28.048	84	28.048	84	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	350.585	83½	198.651	68½	151.934	15
		Stan z początkiem roku 1877:						
		a) w efektach . . . . 1,620.872 zł. 24 ct.						
		b) w dobrach i realnościach . 346.734 „ 18 „			1,967.606	42		
					2,166.258	10½		

stypendyjne. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.		Fundacye wydane:						
	1	Bema, z powodu przejścia tejże pod zarząd kapituły obrz. łać.	2.286	46	2.286	46	—	—
II.	2	Efekta wylosowane i spieniężone	27.589	03	27.589	03	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	29.875	49	29.875	49	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Efekta wydane do winkulacyi	60.100	—	60.100	—	—	—
	4	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	62.236	32½	62.236	32½	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	152.211	81½	152.211	81½	—	—
		Stan z końcem roku 1877:						
		a) w efektach . . . . 1,667.312 zł. 11 ct.						
		b) w dobrach i realnościach . 346.734 „ 18 „			2,014.046	29		
					2,166.258	10½		

Pozycya	Stan czynny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
				Stan majątku zarodowego	
	Stan czynny.				
1	Efekta:				
	a) Obligacye indemnizacyjne	422.850	—		
	b) 5% listy zastawne kredytowe	283.000	—		
	c) 4% „ „ „	196.000	—		
	d) 6% „ „ krakowskiego Zakładu kredytowego	144.700	—		
	e) 6% obligacye pożyczki krajowej z roku 1873.	152.400	—		
	f) 6% listy zastawne Banku hipotecznego	324.000	—		
	g) Renty państwowe w papierach oprocentowane	6 000	—		
	h) Akcye kolei Karola Ludwika	124.000	—		
	i) „ „ węgierskiej północno-wschodniej	1.200	—		
	k) Losy państwowe z roku 1860.	2 100	—		
	l) Los miasta Krakowa	60	—		
	m) Obligacye domestykalne Księstwa styryjskiego	2.000	—		
	n) Książeczki galicyjskiej Kasy oszczędności	9.002	11	1,667.312	11
2	Należytości czynne	—	—	151.934	10
3	Wartość dóbr i realności:				
	a) Dobra „Godowa“ z przyległościami, własność funduszu ś. p. Dydyńskiego	39.972	—		
	b) Realność w Strzyżowie Nr. 97. własność funduszu ś. p. Dydyńskiego	3.527	—		
	c) Dobra „Winniki“ z przyległościami, własność funduszu ś. p. Głowińskiego	67.875	03		
	d) Budynek u św. Mikołaja, własność funduszów konwiktowych	197.213	—		
	e) Realność w Rzeszowie, własność funduszu ś. p. Dra. Towarnickiego	38.147	15	346.734	18
	Suma stanu czynnego	—	—	2,165.980	44

stypendyjne.

Pozycya	Stan bierny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
z końcem roku 1877.					
	Stan bierny	—	—	—	—
1	**Czysty stan czynny**	—	—	2,165.980	44
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego .	—	—	2,165.980	44

Uwaga.

Oprócz wykazanego stanu majątkowego posiadają jeszcze fundusze Konieckiego i Dra. Towarnickiego 5 sztuk akcyj użytkowania kolei Karola Ludwika, które z powodu wylosowania tychże akcyj nie przynoszą rocznych odsetków, lecz tylko przypadającą na nie dywidendę.

Z porównania wyżej wykazanego stanu . . . . . 2,165.980 zł. 44 ct.
ze stanem tego majątku z końcem roku 1876, wykazanego we wartości . 2,127.938 „ 81 „
okazuje się *przyrost majątku* o . . . . . 38.041 zł. 63 ct.
a to mimo ubytku fundacyi Bema.

Powodem przyrostu jest: przybycie trzech nowych fundacyj, wykazanych pod poz. 1., 2. i 3. dochodów, tudzież przykupno efektów z nadwyżek majątku obrotowego.

Wyjaśnienia

do zamknięcia majątku zarodowego.

1. Należytości czynne z tytułu dłużnych funduszom stypendyjnym kapitałów hipotekowanych wynosiły z początkiem roku 1877. . . . . 112.240 zł. 89½ ct.
atoli z powodu przejścia fundacyi Bema pod zarząd miejscowej kapituły obrz łać., odpisano kapitał hipotekowany, własność tej fundacyi, w kwocie . . 5.250 „ — „
tak, że z początkiem roku 1877. wynosiły te należytości . . . . 106.990 zł. 89½ ct.

Z końcem roku 1877. wynoszą takowe:

a) we fundacyi Korzelińskiej	760 zł.	—	ct.
b) „ „ Krakowskiej zakordonowej . . .	1.575 „	—	„
c) „ „ Łosia	6.363 „	64½	„
d) „ „ Olszewskiego	4.500 „	—	„
e) „ „ Dra. Towarnickiego	49.732 „	01	„
f) „ „ Żalchockiego	21.000 „	—	„
g) „ „ Żebrowskiego	21.000 „	—	„

razem, jak wykazano . . 104.930 zł. 65½ ct.
spłacono przeto w ciągu r. 1877. z tego tytułu na rzecz fuudacyj . . . 2.060 „ 24 „

2. Wierzytelności z tytułu sprzedanych realności składają się z końcem roku 1877:
a) z długu funduszu Obłąkanych i Położnic za nabytą w dawniejszych czasach od funduszu Głowińskiego realność Popijarską . . . . . 35.201 zł. 49½ ct.
b) z reszty należytości zaległych na rzecz tegoż funduszu u nabywców pojedyńczych realności w Winnikach, a wynoszącej . . . . . 11.802 „ — „
razem, jak wykazano . . 47.003 zł. 49½ ct.

3. Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego, wykazana w kwocie 20.357 zł. 19½ ct, stanowiła nadwyżkę tegoż majątku po wypłacie stypendyów i wszelkich innych wydatków, która to nadwyżka w myśl istniejących statutów fundacyjnych użytą została na pomnożenie majątków zarodowych fundacyj, a to przez zakupno oprocentowanych papierów publicznych. Wydatek na to zakupno mieści się w ogólnej kwocie, wykazanej pod poz. 4. „wydatków przenośnych“.

Fundusze stypendyjne.

B) Majątek obrotowy.

Dochody. **Fundusze**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
							B) Majątek	
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1-3	Odsetki	94.296	86	91.074	93	3.221	93
II.	4-10	Dochody z dóbr i realności	42.571	53	40.095	93	2.475	60
III.	11-12	Dodatki z innych funduszów	1.453	55½	1.453	55½	—	—
IV.	13-15	Dochody i zwroty rozmaite	3.114	17	385	77½	2.728	39½
		Suma dochodów rzeczywistych	141.436	11½	133.010	19	8.425	92½
		b) Przenośne.						
	16	Zaliczki rozmaite:						
		a) z lat dawniejszych . . 26 zł. 99 ct.						
		b) z roku bieżącego . . . 181 „ 47½ „	208	46½	183	47½	24	99
		Suma wszystkich dochodów	141.644	58	133.193	66½	8.450	91½
	17	**Zapas** z początkiem roku 1877. w gotówce	—	—	19.067	81½	—	—
					152.261	48		

Stan majątku obrotowego

		Stan czynny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	1	Zapas kasowy w gotówce	—	—	19.472	66½
	2	Należytości czynne	—	—	8.450	91½
		Suma stanu czynnego	—	—	27.923	58

stypendyjne. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
obrotowy.								
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Stypendya	83.378	85	82.311	18	1.067	67
II.	2-8	Cele naukowe i dobroczynne	2.935	—	2.935	—	—	—
III.	9	Wsparcia jednorazowe	400	—	400	—	—	—
IV.	10-14	Subwencye fundacyom	624	54	546	—	78	54
V.	15-16	Legata i pensye	723	80½	723	80½	—	—
VI.	17	Alimentacye	450	—	450	—	—	—
VII.	18	Dodatki do funduszów	1.453	55½	1.453	55½	—	—
VIII.	19-20	Podatki i należytości rządowe	7.593	86½	7.203	95	389	91½
IX.	21-25	Wydatki administracyjne	13.398	60	12.838	92	559	68
X.	26	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego	20.357	19½	20.357	19½	—	—
XI.	27-33	Wydatki i zwroty rozmaite	1.357	54½	1.353	08½	4	46
		Suma wydatków rzeczywistych	132.672	95½	130.572	69	2.100	26½
		b) Przenośne.						
	32	Zwroty zaliczek:						
		a) z lat dawniejszych . . 2.405 zł. 65½ ct.						
		b) z roku bieżącego . . 181 „ 47½ „	2.587	13	2.216	12½	371	½
		Suma wszystkich wydatków	135.260	08½	132.788	81½	2.471	27
	33	**Zapas** z końcem roku 1877. w gotówce	—	—	19.472	66½	—	—
					152.261	48		

z końcem roku 1877.

		Stan bierny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	1	Należytości bierne	—	—	2.471	27
	2	**Czysty stan czynny**	—	—	25.452	31
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego	—	—	27.923	58

Z porównania wyżej wykazanego czystego stanu czynnego . . . . 25.452 zł. 31 ct.
z czystym stanem, wykazanym z końcem roku 1876. . . . . 29.435 „ 07½ „
okazuje się stan tego majątku mniejszy o . . 3.982 zł. 76½ ct.
z powodu wydania gotówki do majątku zarodowego na powiększenie tegoż.

Dochody. **Fundusze**

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
							Poszczególnienie	
I.		**Odsetki.**						
	1	Od papierów publicznych	86.994	76	86.994	76	—	—
	2	„ książeczek gal. Kasy oszczędności . . .	738	53	738	53	—	—
	3	„ kapitałów hipotekowanych	6.563	57	3.341	64	3.221	93
		Suma rubryki I. .	94.296	86	91.074	93	3.221	93
II.		**Dochody z dóbr i realności.**						
	4	Nadwyżka dochodów z dóbr „Winniki“ . . .	5.947	82	5.947	82	—	—
	5	„ „ z realności w Rzeszowie . .	899	16	899	16	—	—
	6	Czynsz z gmachu u św. Mikołaja	30.000	—	30.000	—	—	—
	7	„ z parochii „ „	1.542	68	59	33	1.483	35
	8	„ z dzierżawy dóbr „Godowa“ . . .	3.934	77	2.942	52	992	25
	9	„ z „ przewozu na Wisłoku . .	247	10	247	10	—	—
	10	Rozmaite drobne	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	42.571	53	40.095	93	2.475	60
III.		**Dodatki z innych funduszów.**						
	11	Od funduszów konwiktowych dla fundacyi Głowińskiego	1.453	55½	1.453	55½	—	—

stypendyjne.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
rubryk rzeczywistych.								
I.	1	**Stypendya**	83.378	85	82.311	18	1.067	67
		Cele naukowe i dobroczynne.						
II.	2	Datki na budowę szkół	400	—	400	—	—	—
	3	Subwencye szkołom wydziałowym	200	—	200	—	—	—
	4	„ „ więźni	150	—	150	—	—	—
	5	„ bursom	1.035	—	1.035	—	—	—
	6	Zasiłek fundacyi ś. p. Szajnochy	300	—	300	—	—	—
	7	Zapomogi uczniom	450	—	450	—	—	—
	8	Na wycieczki naukowe	400	—	400	—	—	—
		Suma rubryki II. .	2.935	—	2.935	—	—	—
III.		**Wsparcia jednorazowe.**						
	9	Dwudziestu ubogim uczniom po 20 zł. . . .	400	—	400	—	—	—
IV.		**Subwencye stałe fundacyom.**						
	10	Kapitule lwowskiej obrz. rzym. kat. . . .	446	46	446	46	—	—
	11	Zakładowi ubogich	25	20	25	20	—	—
	12	Domowi kalek	16	80	16	80	—	—
	13	Funduszowi religijnemu	115	08	57	54	57	54
	14	Kościołowi OO. Jezuitów	21	—	—	—	21	—
		Suma rubryki IV. .	624	54	546	—	78	54
V.		**Legata i pensye.**						
	15	Legata jednorazowe	251	30½	251	30½	—	—
	16	Dożywocia na mocy legatów	472	50	472	50	—	—
		Suma rubryki V. .	723	80½	723	80½	—	—
VI.	17	**Alimentacye**	450	—	450	—	—	—
VII.		**Dodatki do funduszów.**						
	18	Fundusze konwiktowe do funduszu Głowińskiego .	1.453	55½	1.453	55½	—	—
VIII.		**Podatki i należytości rządowe.**						
	19	Podatki czynszowe, gruntowe i t. d. . . .	6.734	33	6.733	95	—	38
	20	Należytości rządowe od odebranych w zarząd fundacyj	859	53½	470	—	389	53½
		Suma rubryki VIII .	7.593	86½	7.203	95	389	91½
IX.		**Wydatki administracyjne.**						
		Sumaryczne zestawienie rubryki IX.						
	21	Płace	5.257	13	5.001	12	256	01
	22	Remuneracye	220	—	220	—	—	—
	23	Konserwacye i budowy	7.396	30	7.396	30	—	—
	24	Meszne	505	17	201	50	303	67
	25	Koszta kancelaryjne	20	—	20	—	—	—
		Suma rubryki IX. .	13.398	60	12.838	92	559	68

Dochody. **Fundusze**

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
							Poszczególnienie	
IV.		**Dochody i zwroty rozmaite.**						
	12	Odsetki zwłoki i prowizye	296	32½	295	53	—	79½
		Zwroty:						
	13	*a)* nadpłat stypendyjnych z roku ubiegłego . .	78	75	78	75	—	—
		b) wydatków konserwacyjnych z lat dawniejszych .	2.500	—	—	—	2.500	—
		c) rozmaite	239	09½	11	49½	227	60
		Suma rubryki IV. .	3.114	17	385	77½	2.728	39½

stypendyjne. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
rubryk rzeczywistych.								
IX.		**Wydatki administracyjne.**						
		Poszczególnienie.						
	21	**Płace:**						
		a) Nadkuratorowi fundacyi Dra. Towarnickiego. .	3.000	—	3.000	—	—	—
		b) Kuratorom „ „ „ . .	888	89	800	—	88	89
		c) Administratorowi fundacyi ś. p. Dydyńskiego .	866	74	799	92	66	82
		d) Leśniczemu w dobrach „Godowa“ . . .	312	50	250	—	62	50
		e) Służbie leśnej „ „	189	—	151	20	37	80
		razem . .	5.257	13	5.001	12	256	01
	22	**Remuneracye:**						
		a) Stałe	120	—	120	—	—	—
		b) Niestałe	100	—	100	—	—	—
		razem . .	220	—	220	—	—	—
	23	**Konserwacye i budowy:**						
		a) Konserwacya gmachu św. Mikołaja . . .	6.996	30	6.996	30	—	—
		b) „ i budowy w dobrach „Godowa“ .	400	—	400	—	—	—
		razem . .	7.396	30	7.396	30	—	—
	24	**Meszne w dobrach „Godowa“**	505	17	201	50	303	67
	25	**Koszta kancelaryjne**	20	—	20	—	—	—
X.	26	**Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego**	20.357	19½	20.357	19½	—	—
XI.		**Wydatki i zwroty rozmaite.**						
	27	Koszta asekuracyjne	146	23	146	23	—	—
	28	„ insercyjne	206	67	204	11	2	56
	29	„ podróży	40	—	40	—	—	—
	30	Porta, stemple, taksy winkulacyjne i inne drobne .	248	69	246	79	1	90
	31	Zwrot odsetków biernych i innych należytości fundatorom	228	56	228	56	—	—
	32	Gotówka funduszu **Bema** . . 439 zł. 89½ ct. i reszta gotówki funduszu **Königsberga** . . . 47 „ 50 „ wydana z powodu przejścia tych dwu fundacyj pod inny zarząd.	487	39½	487	39½	—	—
		Suma rubryki XI. .	1.357	54½	1.353	08½	4	46

Uwaga do Rubryki XI. poz. 32. wydatków:

Fundacya stypendyjna **Königsberga**, jako taka, wydaną została w roku 1876. (patrz zamknięcie za rok 1876.) z kompleksu funduszów stypendyjnych. W roku 1877. wydano tylko pozostałą resztę gotówki tej fundacyi.

Alegat 1.

do zamknięcia rachunkowego funduszów stypendyjnych za rok 1877.

Wykaz wynikłości

wedle poszczególnych

Funduszów stypendyjnych

za rok

1877.

A) Majątek zarodowy.

B) Majątek obrotowy.

Wykaz wynikłości wedle

A) Majątek

Nr. porządk.	Nazwisko fundacyi.	Stan z początkiem roku 1877. zł.	ct.	Dochody w ciągu roku 1877. zł.	ct.	Razem. zł.	ct.	Wydatki. zł.	ct.	Stan z końcem roku 1877. zł.	ct.
1	Artymowicz	2.014	99	—	—	2.014	99	—	—	2.014	99
2	Bem	1.769	71	1.617	75	3.387	46	3.387	46	—	—
3	Bier	7.137	21	2.764	57	9.901	78	2.241	91	7.659	87
4	Brześciańska	3.382	94	722	67½	4.105	61½	533	24½	3.572	37
5	Brzeski	3.447	92	2.353	77	5.801	69	2.241	88	3.559	81
6	Brzeżany	1.509	11	3	30	1.512	41	1	65	1.510	76
7	Chełmecki	1.309	55	14	70	1.324	25	7	35	1.316	90
8	Cesarz Franciszek Józef I.	51.912	24	723	77	52.636	01	597	31	52.038	70
9	Cieszewski i Zawadzki	7.275	64	—	—	7.275	64	—	—	7.275	64
10	Czajkowski	13.920	43	639	83½	14.560	26½	425	36½	14 134	90
11	Czuczawa	3.690	11	321	80½	4.011	91½	295	49½	3.716	42
12	Dydyński	59.477	85	—	—	59.477	85	—	—	59.477	85
13	Egierski dla Egierskich I.	6.062	09	2	94	6.065	03	1	47	6 063	56
14	„ „ Egierskich II.	4.148	42	—		4.148	42	—	—	4.148	42
15	„ „ Siedleckich I.	5.279	68	1.316	69	6.596	37	915	96	5.680	41
16	„ „ Siedleckich II.	4.341	94	222	83½	4.564	77½	203	99½	4.360	78
17	Englowa	—	—	13.312	45	13.312	45	8.731	95	4 580	50
18	Falkenfels-Stanetti	100	—	—	—	100	—	—	—	100	—
19	Gizella	3.166	58	12	—	3.178	58	6	—	3.172	58
20	Głowiński	222.450	—	10.729	52	233.179	52	7.117	80	226.061	72
21	Gołuchowski	21.063	92	17.567	17½	38.631	09½	11.765	40½	26.865	69
22	Harbut	1.710	68	328	09½	2.038	77½	309	21½	1.729	56
23	Hauer	1.860	67	551	96	2.412	63	474	70	1.937	93
24	Horecki	4.847	55	26	50	4.874	05	13	25	4.860	80
25	Janowski	2.007	35	—	—	2.007	35	—	—	2.007	35
26	Jarosław (AnnyOstrogskiej)	10.366	09	—	—	10.366	09	—	—	10.366	09
27	Kallir	6.545	90	894	30	7.440	20	826	50	6.613	70
28	Karol Ludwik	7.271	90	742	15½	8.014	05½	531	94½	7.482	11
29	Kiślicki	5.358	43	910	94	6.269	37	647	35	5.622	02
30	Koniecki	53.651	64	4.309	61	57.961	25	2.919	08	55.042	17
31	Kopiński	2.242	17	—	—	2.242	17	—	—	2.242	17
32	Koenigsberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Korzelińska	2.451	86	7.105	93	9.557	79	4.794	88	4.762	91
34	Kraków	57.624	41	5.047	89½	62.672	30½	4.533	28½	58 139	02
35	Krakowiec	2.581	79	2	—	2.583	79	1	—	2 582	79
36	Krausneker	21.736	43	117	16	21.853	59	58	58	21.795	01
37	Krościenko	1.387	53	—	—	1.387	53	—	—	1.387	53
38	Krzeczunowicz Ignacy	11.577	36	426	50½	12.003	86½	335	09½	11.668	77
39	„ Waleryan	6.214	84	27	—	6.241	84	13	50	6.228	34
40	Kulczycki	9.037	72	335	78½	9.373	50½	309	58½	9.063	92
41	Laskowska	77.845	21	12.185	82	90.031	03	7.827	76	82.203	27
42	Lewicki	21.572	63	2.184	58	23.757	21	1.907	52	21.849	69
43	Loewenstein	2.267	62	634	65½	2 902	27½	473	91½	2 428	36
44	Żaduński	208	64	2.841	39	3.050	03	2.264	28	785	75
45	Łoś	19.729	30	1.948	63½	21.677	93½	1.363	09½	20.314	84
46	Małecki	1.024	20	—	—	1.024	20	—	—	1.024	20
47	Matczyński	14.705	41	—	—	14.705	41	—	—	14.705	41
48	Mieroszewski	16.336	59	3.043	31½	19.379	90½	2.633	86½	16.746	04
49	Mikiewicz	1.326	38	13	96	1.340	34	6	98	1.333	36
50	Mikołajów	6.919	83	49	58	6.969	41	24	79	6.944	62
	Do przeniesienia	793.870	46	96.053	55½	889.924	01½	70.744	41½	819.179	60

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

zarodowy.

Nr. porząd.	Nazwisko fundacyi.	Stan z początkiem roku 1877. zł.	ct.	Dochody w ciągu roku 1877. zł.	ct.	Razem. zł.	ct.	Wydatki. zł.	ct.	Stan z końcem roku 1877. zł.	ct.
	Z przeniesienia .	793.870	46	96.053	55½	889.924	01½	70.744	41½	819.179	60
51	Monasterzyska	2.374	52	434	40½	2.808	92½	336	20½	2.472	72
52	Morawski I.	665	09	323	94½	989	03½	271	54½	717	49
53	„ II.	4.584	14	6.582	30	11.166	44	6.237	84	4.928	60
54	Moszczeńska	800	—	2.477	33	3 277	33	2.400	—	877	33
55	Nahaczów	675	42	354	—½	1.029	42½	296	90½	732	52
56	Nielepiec	975	13	370	38½	1.345	51½	304	80½	1.040	71
57	Niezabitowska	23.800	—	741	97½	24.541	97½	459	95½	24.082	02
58	Obniski	7.967	72	2.062	81	10.030	53	1.410	51	8.620	02
59	Olszewski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60	Otowski	580	93	3	96	584	89	1	98	582	91
61	Ożańska	—	—	2.080	82	2.080	82	303	10	1.777	72
62	Paprocki	5.727	56	3.827	67½	9.555	23½	3.487	62½	6.067	61
63	Parzelski	3.043	36	7.369	58½	10.412	94½	6.585	60½	3.827	34
64	Petryczyn	98.879	62	22.027	30	120.906	92	19.826	06	101.080	86
65	Pitoń	—	—	1.958	33	1.958	33	—	—	1.958	33
66	Pniewski	2.172	72	—	—	2.172	72		—	2.172	72
67	Popkiewicz	5.264	87	8.899	94	14.164	81	5.711	81	8.453	—
68	Potocki	18.210	38	—	—	18.210	38	—	—	18.210	38
69	Przemyśl	2.215	45	8	92	2.224	37	,4	46	2.219	91
70	Radymno I.	1.237	42	306	10½	1.543	52½	234	95½	1.308	57
71	„ II.	3.174	37	639	03½	3.813	40½	482	85½	3.330	55
72	Rappaport	1.072	05	98	—	1.170	05	49	—	1.121	05
73	Rostocki	6.126	12	329	26	6.455	38	164	63	6.290	75
74	Rudolf	2.497	40	16	08	2.513	48	8	04	2.505	44
75	Russyan	13.903	11	1.548	33	15.451	44	1.500	—	13.951	44
76	Rzeszów	2.770	89	454	88½	3.225	77½	292	81½	2.932	96
77	Sapieha a) zarodowy	18.807	15	3	86	18.811	01	1	93	18.809	08
78	Sapieha b) rezerwowy	1.406	86	1.442	16	2.849	02	1.288	35	1.560	67
79	Sącz	4.568	77	577	33	5.146	10	396	10	4.750	—
80	Seidler	2.005	02	1.575	62	3,580	64	1.500	—	2.080	64
81	Seeling-Saulenfels . .	607	86	451	94	1.059	80	459	80	600	—
82	Sielecka	9.443	15	2.261	55	11.704	70	2.265	10	9.439	60
83	Skibiński	10.000	—	2.050	—	12.050	—	2.050	—	10.000	—
84	Stanisławów	556	86	52	—	608	86	26	—	582	86
85	Stawek	2.841	58	940	60	3.782	18	830	68	2.951	50
86	Szmoniewski	1.534	36	—	—	1.534	36	—	—	1.534	36
87	Tarnów	1.566	60	15	—	1.581	60	7	50	1.574	10
88	Tchórznicka	2.044	40	—	—	2.044	40	—	—	2.044	40
89	Towarnicki Bazylewicz .	20.460	48	1.319	73	21.780	21	898	28	20.881	93
90	Towarnicki Dr. Jan . .	286.074	17	18.917	40½	304.991	57½	13.516	24½	291.475	33
91	Unia lubelska	587	35	360	52½	947	87½	312	09½	635	78
92	Wierzbicki	29.514	76	38	16	29.552	92	19	08	29.533	84
93	Zawadzki Korwin . . .	41.406	80	3.227	80	44.634	60	3.110	83	41.523	77
94	Zawadzki Rogala . . .	6.480	94	958	28½	7.439	22½	694	51½	6.744	71
95	Zalchocki	46.211	05	2.827	78	49.038	83	2.025	29	47.013	54
96	Zebrowski	14.738	14	1.822	34	16.560	48	1.196	21	15.364	27
	Żurakowski	117.427	21	1.137	44	118.564	65	795	47	117.769	18
	Suma . . .	1,620.872	24	198.948	46	1,819.820	70	152 508	59	1,667.312	11

Wykaz wynikłości wedle

B) Majątek

Nr. porządk.	Nazwisko fundacyi.	Stan z początkiem roku 1877. zł.	ct.	Dochody w ciągu roku 1877. zł.	ct.	Razem. zł.	ct.	Wydatki. zł.	ct.	Stan z końcem roku 1877. zł.	ct.
1	Artymowicz	—	01	120	—	120	01	120	—	—	01
2	Bem	457	39½	444	08	901	47½	901	47½	—	—
3	Bier	387	—½	467	49	854	49½	660	91	193	58½
4	Brześciańska	158	56	167	37	325	93	317	36½	8	56½
5	Brzeski	7	23	192	99	200	22	192	98	7	24
6	Brzeżany	1	65	75	15	76	80	75	15	1	65
7	Chełmecki	7	35	70	50	77	85	67	35	10	50
8	Cesarz Franciszek Józef I.	97	31	3.117	—	3.214	31	3.112	65	101	66
9	Cieszewski i Zawadzki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Czajkowski	189	11	739	30	928	41	822	40½	106	—½
11	Czuczawa	7	75½	183	28	191	03½	180	27½	10	76
12	Dydyński	—	—	6.136	27½	6.136	27½	5.003	07	1.133	20½
13	Egierski dla Egierskich I.	1	47	266	47	267	94	266	47	1	47
14	„ „ „ II.	—	—	180	50	180	50	180	50	—	—
15	„ „ Siedleckich I.	345	12½	241	60	586	72½	356	60	230	12½
16	„ „ „ II.	4	—½	197	—	201	—½	193	99½	7	70
17	Englowa	—	—	594	99½	594	99½	407	57	187	42½
18	Falkenfels	—	—	6	—	6	—	6	—	—	—
19	Gizella	6	—	156	—	162	—	156	—	6	—
20	Głowiński	186	43	45.779	19	45.965	62	43.523	13	2.442	49
21	Gołuchowski	75	01	986	61	1.061	62	992	21½	69	40½
22	Harbut	9	22½	79	22	88	44½	9	21½	79	23
23	Hauer	43	88	110	21	154	09	98	36	55	73
24	Horecki	13	25	200	—	213	25	193	25	20	—
25	Janowski	—	—	116	36	116	36	116	36	—	—
26	Jarosław (Anny Ostrogskiej)	—	—	588	32	588	32	527	85½	60	46½
27	Kallir	14	30	290	40	304	70	286	20	18	50
28	Karol Ludwik	182	10	354	17	536	27	424	39½	111	87½
29	Kiślicki	225	41½	289	70	515	11½	420	01	95	10½
30	Koniecki	436	37½	3.657	29	4.093	66½	4.078	62	15	04½
31	Kopiński	—	03	120	—	120	03	—	—	120	03
32	Koenigsberg	47	50	—	—	47	50	47	50	—	—
33	Korzelińska	115	01	239	27½	354	28½	157	28	197	—½
34	Kraków	216	90	5.911	67½	6.128	57½	4.852	60½	1.275	97
35	Krakowiec	1	—	125	—	126	—	125	—	1	—
36	Krausnecker	58	58½	1.218	58	1.277	16½	1.218	58	58	58½
37	Krościenko	5	—	68	34	73	34	—	—	73	34
38	Krzeczunowicz Ignacy	71	—	480	38	551	38	480	37½	71	—½
39	„ Waleryan	13	50	293	50	307	—	293	50	13	50
40	Kulczycki	4	59	427	52	432	11	406	58½	25	52½
41	Laskowska	3.926	76	4.668	—	8.594	76	7.349	54	1.245	22
42	Lewicki	232	35	967	76	1.200	11	854	12	345	99
43	Loewenstein	133	—	143	29½	276	29½	276	29½	—	—
44	Ładuński	575	69	675	31	1.251	—	1.028	32	222	68
45	Łoś	497	41½	1.057	08	1.554	49½	1.554	49½	—	—
46	Małecki	—	—½	47	25	47	25½	47	25	—	—½
47	Matczyński	—	—	1.140	46½	1.140	46½	1.098	08	42	38½
48	Mieroszewski	164	87	780	80½	945	67½	772	22½	173	45
49	Mikiewicz	6	98/½	73	17	80	15½	79	98	—	17½
50	Mikołajów	24	79½	400	61	425	40½	324	79	100	61½
	Do przeniesienia	8.950	94½	84.645	48½	93.596	43	84.656	89½	8.939	53½

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Nr. porządk.	Nazwisko fundacyi.	Stan z początkiem roku 1877. zł.	ct.	Dochody w ciągu roku 1877. zł.	ct.	Razem. zł.	ct.	Wydatki. zł.	ct.	Stan z końcem roku 1877. zł.	ct.
	Z przeniesienia .	8.950	94½	84.645	48½	93.596	43	84.656	89½	8.939	53½
51	Monasterzyska	79	68	142	49	222	17	137	16½	85	—½
52	Morawski I.	34	72½	41	36	76	08½	41	36½	34	72
53	„ II.	12	44	242	72	255	16	216	88	38	28
54	Moszczeńska	—	—	48	—½	48	—½	48	—½	—	—
55	Nahaczów	36	—½	46	06	82	06½	46	06½	36	—
56	Nielepiec	47	20	57	07	104	27	56	76½	47	50½
57	Niezabitowska	259	96½	1.343	68½	1.603	65	1.320	01½	283	63½
58	Obniski	570	—	400	07	970	07	777	29	192	78
59	Olszewski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60	Otowski	1	98½	25	98	27	96½	25	98	1	98½
61	Ożańska	—	—	270	—	270	—	84	52	185	48
62	Paprocki	126	70	297	89	424	59	323	34½	101	24½
63	Parzelski	143	25	147	39	290	64	148	88½	141	75½
64	Petryczyn	1.127	18½	5.216	66	6.343	84½	6.208	76½	135	08
65	Pitoń	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
66	Pniewski	—	—	100	50	100	50	90	—	10	50
67	Popkiewicz	—	—	733	04	733	04	710	04	23	—
68	Potocki	—	—	2.343	21½	2.343	21½	2.194	99	148	22½
69	Przemyśl	4	46	119	07	123	53	114	46	9	07
70	Radymno I.	56	25½	63	11	119	36½	115	11½	4	25
71	„ II.	123	87½	177	11	300	98½	189	11½	111	87
72	Rappaport	49	—	49	—	98	—	49	—	49	—
73	Rostocki	164	63	295	—	459	63	164	63	295	—
74	Rudolf	8	04½	120	95	128	99½	108	04	20	95½
75	Russyan	—	—	1.339	38½	1.339	38½	1.339	38½	—	—
76	Rzeszów	148	70	162	15	310	85	156	11½	154	73½
77	Sapieha	1	93	1.205	81	1.207	74	1.107	08	100	66
78	Sącz	42	64	264	07	306	71	265	25	41	46
79	Seidler	—	—	101	17	101	17	97	75½	3	41½
80	Seeling - Saulenfels . .	26	52½	41	65	68	17½	29	95	38	22½
81	Sielecka	—	—	513	42	513	42	442	19½	71	22½
82	Skibiński	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
83	Stanisławów	26	—	26	—	52	—	26	—	26	—
84	Stawek	36	27	149	17	185	44	177	54	7	90
85	Szmoniewski	—	—	90	—	90	—	90	—	—	—
86	Tarnów	7	50½	90	—	97	50½	93	50	4	—½
87	Tchórznicka	—	—	102	77	102	77	102	77	—	—
88	Towarnicki Bazylewicz .	372	10	1.109	76	1.481	86	1.481	86	—	—
89	Towarnicki Dr. Jan . .	4.583	58½	17.410	56	21.994	14½	16.197	27½	5.796	87
90	Unia lubelska	27	62½	37	49	65	11½	37	39½	27	72
91	Wierzbicki	19	08	1.391	51	1.410	59	1.379	08	31	51
92	Zawadzki Korwin . . .	—	—	3.975	54½	3.975	54½	3.238	06½	737	48
93	Zawadzki Rogala . . .	133	57	274	14	407	71	382	63½	25	07½
94	Żalchocki	869	38½	3.087	63	3.957	01½	3.332	91	624	10½
95	Żebrowski	555	62	766	83	1.322	45	1.189	93	132	52
96	Żurakowski	420	93½	5.641	52	6.062	45½	5.307	57	754	88½
	Suma . . .	19.067	81½	134.706	44	153.774	25½	134.301	59	19.472	66½

Alegat 2.

do zamknięcia rachunku funduszów stypendyjnych za rok 1877.

Wykaz imienny

nadanych na rok 1877. stypendyów

bez względu na rzeczywistą tychże wypłatę.

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów	Liczba porządkowa stypendystów	Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
I		**Artymowicz.**				
	1	Artymowicz Oktaw	30	—		
	2	Sierociński Eugeniusz	90	—	120	—
II.		**Bem**	—	—	—	—
III.		**Bier.**				
	1	Bier Izak	93	—		
	2	Gelber Jan	93	—	186	—
IV.		**Brzeski.**				
		Strusiewicz Antoni	180	—	180	—
V.		**Brześciańska.**				
		Neustein Feliks	150	—	150	—
VI.		**Brzeżany.**				
		Breiter Antoni	73	50	73	50
VII.		**Chełmecki.**				
		Terlikiewicz Piotr	60	—	60	—
VIII.		**Cesarz Franciszek Józef I.**				
	1	Brückner Aleksander	1.000	—		
	2	Dubanowicz Paweł	500	—		
	3	Halicki Władysław	500	—		
	4	Lukas Stanisław	500	—		
	5	Warmski Mieczysław	500	—	3.000	—
IX.		**Cieszewski i Zawadzki.**	—	—	—	—
X.		**Czajkowski.**				
		Czajkowski Tymkowicz, Kornel	180	—	180	—
XI.		**Czuczawa.**				
		Amirowicz Kajetan	165	—	165	—
XII.		**Dydyński.**				
	1	Bojarski Piotr	300	—		
	2	Dydyński Jan	300	—		
	3	Dydyński Józef	300	—		
	4	Dydyński Stanisław	300	—		
	5	Gumowski August	300	—		
	6	Nowosielecki Zdzisław	300	—		
	7	Urbański Juliusz	300	—	2.100	—
XIII.		**Egierski dla Egierskich I.**				
		Sękowski Antoni, Zygmunt	265	—	255	—
XIV.		**Egierski dla Egierskich II.**				
		Rzepiński Stanisław, Mikołaj	180	—	180	—
XV.		**Egierski dla Siedleckich I.**	—	—	—	—
XVI.		**Egierski dla Siedleckich II.**				
		Ołtarzewski Edward	190	—	190	—

na rok 1877. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów	Liczba porządkowa stypendystów	Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
XVII.		**Englowa.**				
		Niesiołowski Józef	200	—	200	—
XVIII.		**Falkenfels-Stanetti.**				
		Daniło Jan	4	50	4	50
XIX.		**Głowiński.**				
	1	Adamski Roman	210	—		
	2	Antosiewicz Władysław	157	50		
	3	Balzer Oswald Maryan, ...	157	50		
	4	Bandrowski Maryan	157	50		
	5	Bełej Jan	210	—		
	6	Białas Piotr	157	50		
	7	Biela Jan	210	—		
	8	Binder Wilhelm, Józef	157	50		
	9	Birkenmaier Ludwik	210	—		
	10	Biegański Karol	157	50		
	11	Bidziński Jan	157	50		
	12	Bieńkowski Antoni	157	50		
	13	Bielecki Bazyli	157	50		
	14	Blauth Jan, Emilian	210	—		
	15	Boczarski Wiktor, Józef	210	—		
	16	Braun Stanisław Antoni	157	50		
	17	Bryl Jan	157	50		
	18	Budzyński Wiktor	157	50		
	19	Bresiewicz Tadeusz	157	50		
	20	Buzdygan Mikołaj	210	—		
	21	Buczyński Franciszek	210	—		
	22	Capiński Piotr	210	—		
	23	Cegliński Grzegorz	157	50		
	24	Chrzanowski Wiktor	157	50		
	25	Chlebowski Mieczysław	210	—		
	26	Chołowiecki Leonard	157	50		
	27	Cięglewicz Filip, Władysław	210	—		
	28	Cielecki Józef	157	50		
	29	Czechowski Dymitr	157	50		
	30	Czermieński Feliks	157	50		
	31	Czermiński Kazimierz	157	50		
	32	Cygnarowicz Bartłomiej	157	50		
	33	Dadlez Julian, August	157	50		
	34	Dubler Franciszek	210	—		
	35	Dąbrowiecki, Wojciech	157	50		
	36	Doboszyński Marceli	157	50		
	37	Doruadiak Michał	157	50		
	38	Dolnicki Julian	210	—		
	39	Drozd Józef	157	50		
	40	Dutkowski v. Dudek Franciszek . . .	157	50		
	41	Dybka Antoni	210	—		
	42	Ekielski Władysław	210	—		

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów	Liczba porządkowa stypendystów	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
XIX.	43	Feichtinger Józef, Piotr	210	—		
	44	Franko Jan	210	—		
	45	Fontana Maryan	157	50		
	46	Gadowski Stanisław	157	50		
	47	Gałkiewicz Tadeusz	210	—		
	48	Goliński Jan	210	—		
	49	Gołąb Franciszek	157	50		
	50	Gramatyka Karol	157	50		
	51	Guckler Jan	210	—		
	52	Heck Eugeniusz	210	—		
	53	Hejnar Jan	210	—		
	54	Hodoly Ludwik	210	—		
	55	Holzer Gustaw, Adam	210	—		
	56	Horążak Maciej	157	50		
	57	Hładisz Henryk	157	50		
	58	Jabłoński Jacek	210	—		
	59	Jabłoński Wincenty	157	50		
	60	Jakubowski Józef	157	50		
	61	Janicki Alfons	210	—		
	62	Jarema Aleksy	210	—		
	63	Jarosz Eugeniusz	210	—		
	64	Jaworski Bolesław	210	—		
	65	Kicz Jan	210	—		
	66	Kieszkowski Leonard	210	—		
	67	Kluczyński Zbigniew	157	50		
	68	Kołczykiewicz Maciej	210	—		
	69	Kotowski Ferdynand	157	50		
	70	Kopertyński Jan	210	—		
	71	Korol Michał	210	—		
	72	Koss Jan	157	50		
	73	Kostecki Julian	210	—		
	74	Koziński Julian	157	50		
	75	Krantz Ignacy	210	—		
	76	Krasuski Kazimierz	157	50		
	77	Krówczyński Wincenty	157	50		
	78	Krupa Józef	210	—		
	79	Kułakowski Maksymilian	157	50		
	80	Kwieciński Maciej	210	—		
	81	Latoszyński Filemon	210	—		
	82	Łahota Bazyli	157	50		
	83	Lewiecki Feliks	157	50		
	84	Łoszniów Jan	157	50		
	85	Łukawiecki Włodzimierz	157	50		
	86	Małec Jan	157	50		
	87	Maryniak Grzegorz	210	—		
	88	Matusiak Michał	210	—		
	89	Matusiński Teofil	210	—		
	90	Michalski Włodzimierz	210	—		
	91	Mikrot Walenty	210	—		
	92	Mańkowski Jan	157	50		
	93	Moskal Bartłomiej	157	50		

na rok 1877. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
XIX.	94	Morański Jan, Stanisław	210	—		
	95	Müller Artur	157	50		
	96	Myjak Piotr	157	50		
	97	Niemczyk Jan	157	50		
	98	Nogaj Józef	157	50		
	99	Nowak Antoni	157	50		
	100	Obmiński Stanisław	210	—		
	101	Obmiński Mieczysław	157	50		
	102	Ogonowski Piotr	210	—		
	103	Ośmitowski Mikołaj	157	50		
	104	Ostrożyński Władysław	210	—		
	105	Papée Frydryk	157	50		
	106	Pawłowski Józef	157	50		
	107	Piękoś Julian	210	—		
	108	Piątkowski Józef	157	50		
	109	Poluszyński Ferdynand	157	50		
	110	Rajewski Jan	210	—		
	111	Raschke Władysław	210	—		
	112	Rękowicz Jan	157	50		
	113	Rozłucki Michał	157	50		
	114	Rozner Jan	210	—		
	115	Rybak Leon, Walenty	210	—		
	116	Ruciński Tadeusz	157	50		
	117	Rzehak Jan Antoni	157	50		
	118	Rużycki Rudolf.	157	50		
	119	Sawicki Wiktor	157	50		
	120	Sass Marcin	157	50		
	121	Szameit Jan, Mieczysław	157	50		
	122	Szameit Bolesław, Karol	157	50		
	123	Sondermayer Roman	157	50		
	124	Schneder Leopold	210	—		
	125	Schneider Edward	210	—		
	126	Sierosławski Jan	157	50		
	127	Semler Seweryn, Ludwik	157	50		
	128	Skowroń Franciszek	157	50		
	129	Sokołowski Jakób	210	—		
	130	Stolarczyk Józef	157	50		
	131	Stoklasa Emilian	210	—		
	132	Syssak Gabryel, Józef	210	—		
	133	Świejkowski Aleksander	157	50		
	134	Świerz Szczęsny	157	50		
	135	Szczerba Michał, Wacław	210	—		
	136	Szydłowski Henryk	210	—		
	137	Szymusik Franciszek	210	—		
	138	Tenczyn Feliks Antoni	210	—		
	139	Tralka Jan	157	50		
	140	Tuzinkiewicz Antoni	157	50		
	141	Twerdochleb Antoni	210	—		
	142	Urbański Romuald	157	50		
	143	Ujejski Tadeusz	157	50		
	144	Walczyński Antoni	210	—		

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
XIX.	145	Warmski Mieczysław	210	—		
	146	Wałęga Leon	157	50		
	147	Wiczkowski Józef	157	50		
	148	Wierzbicki Jan	157	50		
	149	Wieluch Jan	210	—		
	150	Wiśniowski Leszek	157	50		
	151	Witkowski Edward	210	—		
	152	Wojcicki Stanisław	157	50		
	153	Wolter Władysław, Nikodem	157	50		
	154	Wolter Jan, Maryan	210	—		
	155	Wróbel Walenty	210	—		
	156	Zakrzewski Aleksander	210	—		
	157	Zakrzewski Edward	157	50		
	158	Załużny Otto Jan	157	50		
	159	Zieliński Jacenty	157	50		
	160	Zeńczuk Władysław	210	—		
	161	Zych Franciszek	157	50	29.085	—
XX.		**Gizella.**				
		Witkowski August, Wiktor	150	—	150	—
XXI.		**Gołuchowski.**				
	1	Czondera Karol	200	—		
	2	Dąbrowski Włodzimierz	200	—		
	3	Jagoszewski Józef	200	—		
	4	Olesieński Ferdynand	300		900	—
XXII.		**Harbut.**	—	—	—	—
XXIII.		**Hauer.**				
		Dadlez Wilhelm	100	—	100	—
XXIV.		**Horeccy.**				
	1	Gromnicki Eugeniusz	90	—		
	2	Marcinków Tomasz	90	—	180	—
XXV.		**Janowski.**				
	1	Gąsior Jędrzej	56	—		
	2	Dutkiewicz Stanisław	56	—	112	—
XXVI.		**Jarosławska księżny Anny Ostrogskiej.**				
	1	Fränkel Hieronim	105	—		
	2	Grzybczyk Jan	105	—		
	3	Janocha Michał	105	—		
	4	Kowalski Karol	105	—		
	5	Kozłowski Aleksander	105	—	525	—
XXVII.		**Kallir.**				
		Ambes Marek, Maurycy	250	—	250	—
XXVIII.		**Karol Ludwik.**				
		Abgarowicz Józef	157	50	157	50
XXIX.		**Kiślicki.**				
		Danielski Tadeusz	180	—	180	—

na rok 1877. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
XXX.		**Koenigsberg.**	—	—	—	—
XXXI.		**Korzelińska.**	—	—	—	—
XXXII.		**Koniecki.**				
	1	Ciechański Ludwik	150	—		
	2	Cwiklicer Ludwik	200	—		
	3	Dańczak Gustaw	200	—		
	4	Dobij Antoni	200	—		
	5	Golik Bartłomiej	200	—		
	6	Janiszewski Antoni	200	—		
	7	Klakark Mikołaj	150	—		
	8	Kossak Leon	150	—		
	9	Kruk Kazimierz	200	—		
	10	Mildner Józef	150	—		
	11	Musiał Hyacynt	150	—		
	12	Parwi Ludwik	150	—		
	13	Szydłowski Jan	200	—		
	14	Szpilman Józef	200	—		
	15	Wyszatycki Frańciszek	150	—		
	16	Żaczek Frańciszek	200	—		
	17	Żarnowski Jan	150	—	3.000	—
XXXIII.		**Kopiński.**	—	—	—	—
XXXIV.		**Krakowski zakordonowy.**				
	1	Bieroński Jan	157	50		
	2	Baczyński Roman	157	50		
	3	Eustachiewicz August	157	50		
	4	Gońka Józef	210	—		
	5	Jurkiewicz Władysław	157	50		
	6	Kaleczyński Jan	210	—		
	7	Kostkiewicz Frańciszek	157	50		
	8	Koprowski Michał	157	50		
	9	Kostyszyn Tomasz	157	50		
	10	Kiszakiewicz Antoni	157	50		
	11	Lepszy Leonard, Jan	157	50		
	12	Malsburg Karol	210	—		
	13	Mockfort Jan, Henryk	210	—		
	14	Przybylski Józef	157	50		
	15	Radomyski Józef	210	—		
	16	Sandecki Wilhelm	210	—		
	17	Schneider Frydryk	157	50		
	18	Szczyrbała Jakób	210	—		
	19	Tarchalski Ferdynand	157	50		
	20	Uryniak Jan	157	50		
	21	Wilczek Stanisław	157	50		
	22	Zawiliński Antoni	157	50	3.832	50
XXXV.		**Krakowiec.**				
		Lisiewicz Tomasz	124	—	124	—
XXXVI.		**Krausnecker.**				
	1	Majewski Bronisław	580	—		

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów	Liczba porządkowa stypendystów	Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
	2	Schmidt Jan, Edmund	580	—	1.160	—
XXXVII.		**Krościenko.**	—	—	—	—
XXXVIII.		**Krzeczunowicz Ignacy.**				
	1	Filipowicz Karol	200	—		
	2	Szepietowski Józef	200	—	400	—
XXXIX.		**Krzeczunowicz Waleryan.**				
	1	Mikułowicz Bronisław	140	—		
	2	Otocki Antoni	140	—	280	—
XL.		**Kulczycki.**				
	1	Kulczycki Roman	167	50		
	2	Kulczycki Zygmunt	167	50		
	3	Kulczycka Bronisława	67	—	402	—
XLI.		**Laskowska.**				
	1	Bystrzonowski Kazimierz	150	—		
	2	Delaveaux Adam, Jan	200	—		
	3	Delaveaux Kazimierz, Szczęsny	150	—		
	4	Delaveaux Jan, Ździsław	150	—		
	5	Gostemski Władysław	150	—		
	6	Ipohorski Lenkiewicz Józef, Maryan	200	—		
	7	Ipohorski Lenkiewicz Paweł, Maryan	150	—		
	8	Korytowski Maryan	150	—		
	9	Laskowski Mieczysław	200	—		
	10	Laskowski Wiktor	200	—		
	11	Nanowski Stefan	200	—		
	12	Nanowski Zdzisław	150	—		
	13	Niwicki Maryan	150	—		
	14	Olszewski Adam, Franciszek	200	—		
	15	Olszewski Stanisław, Kazimierz	150	—		
	16	Plutyński Teofil	200	—		
	17	Piotrowski Józef	150	—		
	18	Remer Stefan	150	—		
	19	Truszkowski Włodzimierz	200	—		
	20	Wisłocki Stanisław	150	—	3.400	—
XLII.		**Lewicki.**				
	1	Kochanowski Stanisław	300	—		
	2	Krawczyk Edmund	200	—		
	3	Kuhl Konrad	200	—	700	—
XLIII.		**Löwenstein.**				
		Długoszewski Józef	132	—	132	—
XLIV.		**Ładuński.**				
	1	Droba Ludwik	229	—		
	2	Gutkowski Roman	229	—		
	3	Kalitowski Emil	229	—		
	4	Scheybal Ksawery	229	—	916	—
XLV.		**Łoś.**				
	1	Dzieduszycki hr. Leon	236	25		

na rok 1877. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów	Liczba porządkowa stypendystów	Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
	2	Łoś hr. Marjan	183	75		
	3	Łoś hr. Leon, Marcin	210	—		
	4	Łoś hr. Adolf, Ignacy	210	—		
	5	Łoś hr. Wincenty, Antoni	210	—	1.050	—
XLVI.		**Małecki.**				
		Ziobrowski Stanisław	47	25	47	25
XLVII.		**Matczyński.**				
	1	Babiński Adam	210	—		
	2	Czarnek Józef	157	50		
	3	Kuczyński Franciszek	157	50		
	4	Strażyński Aleksander	157	50	682	50
XLVIII.		**Mikiewicz.**				
		Wnęk Stanisław	73	—	73	—
XLIX.		**Mikołajów.**				
	1	Hałan Jan	60	—		
	2	Juryk Stefan	60	—		
	3	Piotrowski Antoni	60	—		
	4	Wieliczko Grzegorz	60	—		
	5	Zaremba Stanisław	60	—	300	—
L.		**Mieroszewski.**				
	1	Iłłakowicz Kazimierz	200	—		
	2	Szołajski Marjan, Karol	200	—		
	3	Warzycki Bronisław	200	—	600	—
LI.		**Monasterzyska.**				
		Ossoliński Jan	50	—	50	—
LII.		**Morawski familijny.**	—	—	—	—
LIII.		**Morawski niefamilijny.**				
	1	Boroń Ignacy, Józef	50	—		
	2	Latocha Jan	50	—		
	3	Minasowicz Antoni	50	—		
	4	Niemiłowicz Władysław	50	—	200	—
LIV.		**Moszczeńska.**				
		Habowska Helena	45	—	45	—
LV.		**Nahaczów.**	—	—	—	
LVI.		**Nielepiec.**	—	—	—	—
LVII.		**Niezabitowska.**				
	1	Bylina Frańciszek	210	—		
	2	Czerwiński Dawid	210	—		
	3	Korytko Stanisław	210	—		
	4	Orłowski Stanisław	210	—		
	5	Rodakowski Kazimierz	210	—	1.050	—
LVIII.		**Obniski.**				
		Lissowski Emil	395	—	395	—
LIX.		**Olszewski.**	—	—	—	—

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów	Liczba porządkowa stypendystów	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne: Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
LX		**Otowski.**				
		Syrek Jan, Piotr	24	—	24	—
LXI.		**Ożańska.**				
		Terlecki Stanisław	150	—	150	—
LXII.		**Parzelski.**	—	—	—	—
LXIII.		**Petryczyn.**				
	1	Balicki Stanisław	200	—		
	2	Cyps Roman	200	—		
	3	Ebers Jan	200	—		
	4	Gebhart Kamil	200	—		
	5	Gach Józef	200	—		
	6	Gąsiorko Frańciszek	150	—		
	7	Gąsiorowski Stanisław	200	—		
	8	Gęślak Jan	150	—		
	9	Jetel Antoni	125	—		
	10	Iwański Władysław	200	—		
	11	Kaczkowski Michał	125	—		
	12	Komar Wacław	125	—		
	13	Król Stanisław	125	—		
	14	Kisielewski Stanisław	125	—		
	15	Krupicki Antoni	125	—		
	16	Lambert Stanisław	200	—		
	17	Lipski Jacenty	125	—		
	18	Łobos Wincenty	200	—		
	19	Mroziński Stanisław	150	—		
	20	Makólski Stefan	125	—		
	21	Ogrodziński August	200	—		
	22	Olkiszewski Włodzimierz	200	—		
	23	Rutka Antoni	200	—		
	24	Schram Paulin	200	—		
	25	Śmietana Stanisław	150	—		
	26	Truszkowski Mieczysław	125	—		
	27	Tarnawski Apolinary	200	—		
	28	Tumidajowicz Józef	200	—		
	29	Udziela Edward, Antoni	150	—		
	30	Zakliński Kazimierz	125	—	5.000	—
LXIV.		**Paprocki.**				
		Zimmerman Józef	150	—	150	—
LXV.		**Pniewski.**				
		Szufa Jan, Jacenty	90	—	90	—
LXVI.		**Popkiewicz.**				
	1	Dubiel Wojciech	100	—		
	2	Dutkiewicz Tomasz	100	—		
	3	Wojtasiewicz Michał	100	—		
	4	Zając Walenty	100	—	400	—
LXVII.		**Potocki.**				
	1	Juchnowicz Ignacy	157	50		

na rok 1877. stypendyów.

Liczba porządkowa fundu-szów.	Liczba porządkowa stypen-dystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
	2	Laskowski Ryszard	210	—		
	3	Łodziński Jan, Mieczysław	157	50		
	4	Maciejewski Andrzej	157	50		
	5	Maciejewski Zygmunt	157	50		
	6	Madejski Konstanty	157	50	997	50
LXVIII.		**Przemyśl.**				
		Gościński Paweł	110	—	110	—
LXIX.		**Radymno I.**				
		Koziak Mateusz	55	—	55	—
LXX.		**Radymno II.**				
		Siara Stanisław	55	—	55	—
LXXI.		**Rappaport.**	—	—	—	—
LXXII.		**Rostocki.**				
		Balicki Mateusz	200	—	200	—
LXXIII.		**Rudolf.**				
		Polakiewicz Włodzimierz	100	—	100	—
LXXIV.		**Russyan.**				
	1	Jaworski Bazyli	210	—		
	2	Lisowski Hipolit	157	50		
	3	Ortyński Włodzimierz	157	50		
	4	Seńkowski Wacław	157	50		
	5	Przysiecki Ludwik	157	50	840	—
LXXV.		**Rzeszów.**	—	—	—	—
LXXVI.		**Sapieha.**				
	1	Mańkowski Bolesław	500	—		
	2	Olszewski Dr. Stanisław	500	—		
	3	Prohaska Antoni	500	—	1.500	—
LXXVII.		**Sącz.**				
	1	Cycoń Walenty	100	—		
	2	Kwoczyński Wojciech	100	—	200	—
LXXVIII.		**Seeling-Saulenfels.**				
		Żyła Ignacy	28	35	28	35
LXXIX.		**Seidler.**				
		Körber Ludwik, Rudolf	95	—	95	—
LXXX.		**Sielecka.**				
	1	Sielecki Dżurdż Piotr	210	—		
	2	Sielecki Dżurdż Mikołaj	210	—	420	—
LXXXI.		**Skibiński.**	—	—	—	—
LXXXII.		**Stanisławów.**	—	—	—	—
LXXXIII.		**Stawek.**				
	1	Sochański Józef, Michał	52	50		
	2	Żarnowiecki Ludwik	52	50	105	—

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów	Liczba porządkowa stypendystów	Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
LXXIV.		**Szmoniewski.**				
		Pawłowski Tytus	90	—	90	—
LXXXV.		**Tarnów.**	—	—	—	—
LXXVI.		**Tchórznicka.**				
		Rybicka Marya, Michalina	100	—	100	—
LXXXVII.		**Dr. Towarnicki Jan.**				
	1	Biliński Mieczysław	120	—		
	2	Dobrowolski Wincenty	150	—		
	3	Dreziński Jan	200	—		
	4	Fleszar Józef, Jan	200	—		
	5	Hirschberg Kazimierz	200	—		
	6	Hirschberg Marceli, Władysław . . .	150	—		
	7	Kornicki Wojciech	120	—		
	8	Kronstein Hipolit	200	—		
	9	Malinowski Józef	200	—		
	10	Martynowicz Zygmunt	120	—		
	11	Marynowski Józef	150	—		
	12	Mysak Paweł	200	—		
	13	Praschil Mieczysław	120	—		
	14	Smolecki Hipolit	150	—		
	15	Stefanowski Stanisław	200	—		
	16	Szczepański Kazimierz	150	—		
	17	Towarnicki Edward	150	—		
	18	Towarnicki Wojciech	200	—		
	19	Towarnicki Jan	150	—		
	20	Towarnicki Marcin	150	—		
	21	Wojdałowicz Stanisław	150	—		
	22	Wyspiański Gwido, Lambert	200	—		
		Wsparcia po 15 zł. miesięcznie:				
	1	Cercha Bronisław	105	—		
	2	Dziewoński Karol	105	—		
	3	Dominik Stanisław	30	—		
	4	Głębiński Władysław	15	—		
	5	Lisowski Ludwik	90	—		
	6	Morawiecki Ignacy	105	—		
	7	Sosnowski Józef	45	—		
	8	Sporro Leopold	105	—		
	9	Orzechowski Henryk	105	—		
	10	Zajączkowski Władysław	105	—	4.440	—
LXXXVIII.		**Towarnicki Bazylewicz Jan.**				
	1	Deryng Władysław	200	—		
	2	Gorczyca Józef	200	—		
	3	Schram Julian	200	—		
	4	Szul Ludwik	200	—		
	5	Skwarczyński Władysław	200	—		
	6	Zarzycki Leon	200	—	1.200	—
LXXXIX.		**Unia lubelska.**	—	—	—	—

na rok 1877. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
XC.		**Wierzbicki.**				
	1	Grodzicki Władysław	340	—		
	2	Olszewski Leon, Henryk	340	—		
	3	Olszewski Adam, Józef	340	—		
	4	Wierzbicki Eustachy	340	—	1.360	—
XCI.		**Zawadzki Korwin.**				
	1	Czajkowski Kazimierz	210	—		
	2	Czyżowski Jan, Adam	157	50		
	3	Cząstecki Adam	210	—		
	4	Gromnicki Feliks	157	50		
	5	Krobicki Maciej	157	50		
	6	Niewiadomski Gabryel	157	50		
	7	Niwicki Władysław	210	—		
	8	Paszczyński Adam	210	—		
	9	Steblecki Jeroteusz	157	50		
	10	Stanisławski Artur	157	50		
	11	Słotwiński Józef	210	—		
	12	Sobolewski Frańciszek	157	50		
	13	Tychowski Aleksander	210	—	2.362	50
XCII.		**Zawadzki Rogala.**				
	1	Klemensiewicz Andrzej	60	—		
	2	Krzeczkowski Józef	60	—		
	3	Sokołowski Henryk	60	—	180	—
XCIII.		**Żalchocki.**				
	1	Bielowski Jan, Tadeusz	105	—		
	2	Biliński Józef	105	—		
	3	Giziński Kazimierz	157	50		
	4	Gromnicki Stanisław	105	—		
	5	Kamiński Ździsław	105	—		
	6	Kluczyński Kazimierz, Jan	157	50		
	7	Kluczyński Kornel, Stanisław	105	—		
	8	Lewicki Włodzimierz	105	—		
	9	Łobocki Frańciszek	105	—		
	10	Nehrebecki Józef	105	—		
	11	Podhorodecki Włodzimierz	105	—		
	12	Przybylski Józef, Michał	105	—		
	13	Rutkowski Kazimierz	105	—		
	14	Starowiejski Leon	105	—		
	15	Szydłowski Ździsław	105	—		
	16	Wąsowicz Maksymilian	105	—		
	17	Wolański Eustachy	105	—		
	18	Wolański Mikołaj	105	—		
	19	Zarzycki Witold	105	—		
	20	Zawadzki Zygmunt	105	—		
	21	Zawistowski Maryan	105	—		
	22	Zassowski Adam	105	—		
	23	Żurowski Julian	105	—	2.520	—
XCIV.		**Żebrowski.**				
	1	Gołkowski Józef	210	—	—	—

Wykaz imienny nadanych na rok 1877. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
	2	Jasieński Apolinary	210	—		
	3	Pajączkowski Józef	210	—	630	—
XCV.		**Żurakowski.**				
	1	Antoniewicz Wacław	157	50		
	2	Chołodecki Tomasz	262	50		
	3	Dykas Tomasz	210	—		
	4	Fitkało Gabryel	157	50		
	5	Garlicki Tomasz	210	—		
	6	Gaszyński Antoni	262	50		
	7	Gawiński Władysław	210	—		
	8	Hibl Aleksander	157	50		
	9	Hordyński Ździsław	210	—		
	10	Knapczyk Andrzej	105	—		
	11	Lassota Władysław	210	—		
	12	Małaczyński Kazimierz	210	—		
	13	Mrozowski Frańciszek	157	50		
	14	Nowosielecki Michał	210	—		
	15	Nowosielecki Jan, Stanisław	262	50		
	16	Pawlikowski Kazimierz	262	50		
	17	Pilecki Marceli	262	50		
	18	Prokopowicz Władysław	210	—		
	19	Rutkowski Wojciech	157	50		
	20	Sędzimir Mieczysław	210	—		
	21	Stupnicki Tymon	262	50		
	22	Ujejski Gustaw	262	50		
	23	Żurakowski Konstanty	262	50	4.882	50

III.

(Fundusz stypendyjny imienia ś. p. Głowińskiego.)

Administracya dóbr funduszowych

WINNIKI.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 40.219/1878.

Dochody. Administracya dóbr

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		Sumaryusz.						
I.	1—2	Czynsze dzierżawne	516	24½	394	26½	121	98
II.	3—4	Dochody z propinacyi	10.847	86	10.000	—	847	86
III.	5	„ „ młynów	111	20	—	—	111	20
IV.	6—7	Zwroty kosztów zarządu	154	09	72	—	82	09
V.	8—9	Dochody rozmaite	1.193	13	371	28	821	85
VI.	10-14	Gospodarstwo lasowe	5.655	56	5.287	87	367	69
		Suma dochodów .	18.478	08½	16.125	41½	2.352	67

Stan funduszu

Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
Należytości czynne	—	—	2.352	67
Suma stanu czynnego . .	—	—	2.352	67

Uwaga.

Wartość tych dóbr zarachowano w ogólnem zamknięciu rachunkowem kompleksu funduszów stypendyjnych. Należytość zaś za sprzedane w Winnikach realności uwidoczniono pod odnośną rubryką dochodów majątku zarodowego tychże funduszów.

funduszowych Winniki.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		Sumaryusz.						
I.	1—2	Gospodarstwo gruntowe	995	57	995	57	—	—
II.	3—6	„ lasowe	1.469	05	1.469	05	—	—
III.	7—10	Koszta zarządu	2.232	51	2.211	20½	21	30½
IV.	11	Podatki i daniny	3.788	65½	3.788	65½	—	—
V.	12-14	Wydatki z prawa patronatu	1.765	61½	1.713	11½	52	50
VI.	15	**Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu Głowińskiego**	5.947	82	5.947	82	—	—
		Suma wydatków .	16.199	22	16.125	41½	73	80½

z końcem roku 1877.

		Stan bierny.	Szczegół		Ogół	
	1	Należytości bierne	—	—	73	80½
	2	**Czysty stan czynny**	—	—	2.278	86½
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego .	—	—	2.352	67

Dochody. Administracya dóbr

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		Poszczególnienie.						
I.		**Czynsze dzierżawne.**						
	1	Z dzierżawy gruntów, łąk i ogrodów	473	68	377	—	96	68
	2	„ pomieszkań i budek	42	56½	17	26½	25	30
		Suma rubryki I.	516	24½	394	26½	121	98
II.		**Dochody z propinacyi.**						
	3	Od spadkobierców byłego propinatora	847	86	—	—	847	86
	4	Czynsz propinacyjny bieżący	10.000	—	10.000	—	—	—
		Suma rubryki II.	10.847	86	10.000	—	847	86
III.		**Dochody z młynów.**						
	5	Należytość z lat ubiegłych	111	20	—	—	111	20
IV.		**Zwroty kosztów zarządu.**						
	6	Zwrot zaliczki leśniczego	108	—	72	—	36	—
	7	Zwroty wydatków kancelaryjnych	46	09	—	—	46	09
		Suma rubryki IV.	154	09	72	—	82	09
V.		**Dochody rozmaite.**						
	8	Odsetki zwłoki	360	28	360	28	—	—
	9	Zwroty rozmaite	832	85	11	—	821	85
		Suma rubryki V.	1.193	13	371	28	821	85
VI.		**Gospodarstwo lasowe.**						
	10	Zysk ze sprzedaży drzewa opałowego	4.916	02	4.916	02	—	—
	11	„ „ „ „ materyałowego	262	98	192	75	70	23
	12	Dochody z grzywien leśnych	290	62	—	—	290	62
	13	Zwroty kosztów rąbania sągów	56	94	56	10	—	84
	14	Rozmaite dochody leśne	129	—	123	—	6	—
		Suma rubryki VI.	5.655	56	5.287	87	367	69

funduszowych Winniki.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		Poszczególnienie.						
I.		**Gospodarstwo gruntowe.**						
	1	Utrzymanie budynków gospodarskich . . .	956	05	956	05	—	—
	2	Asekuracya tychże i inne drobne . . .	39	52	39	52	—	—
		Suma rubryki I. . .	995	57	995	57	—	—
II.		**Gospodarstwo lasowe.**						
	3	Utrzymanie budynków leśnych	—	—	—	—	—	—
	4	Koszta wyrębu drzewa opałowego	1.301	45	1.301	45	—	—
	5	„ „ „ materyałowego . . .	—	—	—	—	—	—
	6	Asekuracya budynków leśnych, tantyema leśniczego i inne drobne	167	60	167	60	—	—
		Suma rubryki II. . .	1.469	05	1.469	05	—	—
III.		**Koszta zarządu.**						
	7	Płace leśniczego, leśnych, kominiarza i t. d. .	1.109	80	1.109	76	—	04
	8	Pensye i dary z łaski	302	27	301	75	—	52
	9	Emolumenta i dodatki, drzewem i gotówką . .	710	26	710	23½	—	02½
	10	Koszta kancelaryjne i podróży	110	18	89	46	20	72
		Suma rubryki III. . .	2.232	51	2.211	20½	21	30½
IV.	11	**Podatki rządowe i daniny**	3.788	65½	3.788	65½	—	—
V.		**Wydatki z prawem patronatu połączone.**						
	12	Płace nauczycieli i księży	685	13½	632	63½	52	50
	13	Dodatki tymże, drzewem i gotówką . . .	494	75	494	75	—	—
	14	Inne wydatki z tego tytułu, jak:						
		a) Koszta restauracyi budynków parafialnych .	501	39	501	39	—	—
		b) Datek coroczny na szkołę, premie dla uczniów itp.	84	34	84	34	—	—
		Suma rubryki V. . .	1.765	61½	1.713	11½	52	50
VI.		**Nadwyżka dochodów,**						
	15	przeniesiona z końcem roku 1877. do funduszu stypendyjnego im. ś. p. Głowińskiego . . .	5.947	82	5.947	82	—	—

IV.

Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 32.177/1878.

Dochody. # Fundusz galicyjski

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		A) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Efekta zakupione	807	—	807	—	—	—
II.	2	Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego . .	711	90	711	90	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	1.518	90	1.518	90	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka za spieniężone książeczki Kasy oszczędności	3	50	3	50	—	—
		Suma dochodów . .	1.522	40	1.522	40	—	—
	4	**Zapas** z początkiem roku 1877. w efektach . .	—	—	33.900	—	—	—
					35.422	40		

Stan majątku zarodowego

Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
Zapas kasowy w efektach:				
a) 6% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytow. ziemskiego	33.900	—		
b) „ „ „ „ Banku hipotecznego . . .	800	—		
c) książeczka Kasy oszczędności	3	50	34.703	50
Suma stanu czynnego . .	—	—	34.703	50

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		B) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki od efektów:						
		a) od 4% listów zast. Tow. kred. . 1.356 zł. — ct.						
		b) od 6% listów hipotecznych . . 24 „ — „						
		c) od książeczek Kasy oszczędności . 33 „ 35 „	1.413	35	1.413	35	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Zakupione książeczki Kasy oszczędności . . .	678	—	678	—	—	—
	3	Gotówka za spieniężone książeczki Kasy oszczędności	678	—	678	—	—	—
		Suma dochodów . .	2.769	35	2.769	35	—	—
	4	**Zapas** z początkiem roku 1877. w gotówce . .	—	—	736	90½	—	—
					3.506	25½		

Stan majątku obrotowego

Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
Zapas kasowy w gotówce	—	—	68	35½
Suma stanu czynnego . .	—	—	68	35½

inwalidów wojskowych.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Efekta spieniężone	3	50	3	50	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	715	40	715	40	—	—
		Suma wydatków . .	718	90	718	90	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1877. w efektach . . .	—	—	34.703	50	—	—
					35.422	40		

z końcem roku 1877.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	34.703	50
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego .	—	—	34.703	50

obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Dożywocia 56. inwalidom	1.395	—	1.370	—	25	—
II.	2	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego .	711	90	711	90	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	2.106	90	2.081	90	25	—
		b) Przenośne.						
	3	Efekta spieniężone	678	—	678	—	—	—
	4	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	678	—	678	—	—	—
		Suma wydatków . .	3.462	90	3.437	90	25	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1877. w gotówce . . .	—	—	68	35½	—	—
					3.506	25½		

z końcem roku 1877.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny.				
		Należytości bierne	—	—	25	—
		Czysty stan czynny	—	—	43	35½
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	68	35½

Wyjaśnienia.

Z zapasu w kwocie 68 zł. 35½ ct. z końcem roku 1877. pozostałego, ulokowano w r. 1878. 25 zł. w kasie oszczędności dla możliwej reklamacyi ze strony c. k. Komendy jeneralnej z powodu, że inwalida Mudrak Wasyl zmarł jeszcze przed 18. Sierpnia 1877. jako dniem wypłaty wsparcia; kwotę tę przeto jako zaległość bierną wykazano. Resztę w kwocie 43 zł. 35 ct. ulokowano w galic. Kasie oszczędności na rzecz majątku zarodowego.

V.

Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 32.599/1878.

Dochody. # Fundusz niżankowicki

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
							A) Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego . .	24	86	24	86	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Lokacya na książeczkę Kasy oszczędności . .	24	86	24	86	—	—
		Suma dochodów . .	49	72	49	72		
	3	**Zapas** z początkiem roku 1877. w efektach . .	—	—	2.176	99		
					2.226	71		

Stan majątku zarodowego

	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
Stan czynny.				
Zapas kasowy:				
Efekta *a)* obligacye indemnizacyjne	2.050	—	—	—
b) książeczka galic. Kasy oszczędności	151	85	2.201	85
Suma stanu czynnego . .	—	—	2.201	85

							B) Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych . . .	96	86	96	86	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1877. w gotówce . .	—	—	24	86	—	—
					121	72		

Stan majątku obrotowego

	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
Stan czynny.				
Zapas kasowy w gotówce	—	—	24	86

inwalidów wojskowych.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	**Wydatki.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—	—	—
		b) Przenośne.						
	1	Gotówka wydana na lokacyę w kasie oszczędności .	24	86	24	86	—	—
		Suma wydatków . .	24	86	24	86	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1877. w efektach . .	—	—	2.201	85		
					2.226	71		

z końcem roku 1877.

		Szczegół		Ogół	
Stan bierny		—	—	—	—
Czysty stan czynny		—	—	2.201	85
Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .		—	—	2.201	85

obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Dożywocia dwu inwalidów po 36 zł. . . .	72	—	72	—	—	—
	2	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego . .	24	86	24	86	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	3	**Zapas** z końcem r. 1877. w gotówce . . .	—	—	24	86	—	—
					121	72		

z końcem roku 1877.

	Szczegół		Ogół	
Stan bierny	—	—	—	—
Czysty stan czynny	—	—	24	86

VI.

Fundusz posagowy

Jana i Filipiny Komarnickich.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 32.617/1878.

Dochody. # Fundusz posagowy Jana i

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
							A) Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Efekta zakupione	1.178	89	1.178	89	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka za spieniężone efekta	1.050	—	1.050	—	—	—
	3	Efekta odebrane z winkulacyi	1.100	—	1.100	—	—	—
		Suma dochodów . .	3.328	89	3.328	89	—	—
	4	**Zapas** z początkiem roku 1877. w efektach . .	—	—	1.000	—	—	—
					4.328	89		

Stan majątku zarodowego

	Szczegół		Ogół	
Stan czynny.				
Zapas kasowy w efektach:				
a) 6% listy hipoteczne	1.100	—	—	—
b) książeczka galic. Kasy oszczędności	78	89	1.178	89
Suma stanu czynnego . .	—	—	1.178	89

							B) Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki *a)* od obligacyj indemnizacyjnych . 23 zł. 62½ ct. *b)* od listów zastawnych Banku hipot. 33 „ — „	56	62½	56	62½	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	56	62½	56	62½	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1877. w gotówce . .	—	—	23	62½	—	—
					80	25		

Stan majątku obrotowego

	Szczegół		Ogół	
Stan czynny.				
Zapas kasowy w gotówce	—	—	30	25

Filipiny Komarnickich. **Wydatki.**

zarodowy.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Efekta spieniężone	1.000	—	1.000	—	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	1.050	—	1.050	—	—	—
	3	Efekta wydane do winkulacyi	1.100	—	1.100	—	—	—
		Suma wydatków . .	3.150	—	3.150	—	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1877. w efektach . .	—	—	1.178	89	—	—
					4.328	89		

z końcem roku 1877.

	Szczegół		Ogół	
Stan bierny	—	—	—	—
Czysty stan czynny	—	—	1.178	89
Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	1.178	89

obrotowy.

		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Posag wypłacony Karolinie Sitowskiej . .	50	—	50	—	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	50	—	50	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1877. w gotówce . . .	—	—	30	25	—	—
					80	25		

z końcem roku 1877.

	Szczegół		Ogół	
Stan bierny	—	—	—	—
Czysty stan czynny	—	—	30	25

Wyjaśnienia.

Z porównania stanu majątku zarodowego z końcem roku 1877. w kwocie . . 1.178 zł. 89 ct.
z takimże zapasem z końcem roku 1876. w kwocie . . . . . 1.000 „ — „
okazuje się pomnożenie o kwotę . . . . . 178 zł. 89 ct.
które powstało w skutek wylosowania obligacyi indemnizacyjnej na 1.000 zł.
i zakupienia za otrzymaną gotówkę 6% listów hipotecznych „ 1.100 „
i książeczki Kasy oszczędności na 78 zł. 89 ct.

Zapas gotówki przeniesiono w roku 1878. do majątku zarodowego i zużyto przy zakupnie 6% listu hipotecznego na 100 zł.

VII.

Zakład narodowy im. Ossolińskich.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

Funduszem tym zarządza Kuratorya ustanowiona przez założyciela i składa corocznie rachunek Wydziałowi krajowemu do sprawdzenia, zaś kasa krajowa w moc §. 41 listu fundacyjnego, pobiera sumarycznie dochody i uskutecznia wydatki za asygnacyami Kuratora i przechowuje zapasy funduszu zarodowego i nadwyżki majątku obrotowego.

L. W. 889/1879.

Dochody. Zakład narodowy

Liczba porządk.	Poszczególnienie.	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	Dochody w ciągu roku 1877.				
1	W Styczniu	1.695	03	—	—
2	„ Lutym	600	—	—	—
3	„ Marcu	1.200	—	—	—
4	„ Kwietniu	226	83	—	—
5	„ Maju	3.213	96½	100	—
6	„ Czerwcu	4.583	38	100	—
7	„ Lipcu	1.565	83	—	—
8	„ Sierpniu	113	83	—	—
9	„ Wrześniu	2.511	92	—	—
10	„ Października	—	—	—	—
11	„ Listopadzie	2.533	06	—	—
12	„ Grudniu	7.351	71	3.210	—
	Suma dochodów	25.595	55½	3.410	—
13	**Zapas** z początkiem roku 1877.	26	25½	161.775	26
		25.621	81	165.185	26

imienia Ossolińskich.

Wydatki.

Liczba porządk.	Poszczególnienie.	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	Wydatki w ciągu roku 1877.				
1	W Styczniu	1.721	28½	—	—
2	„ Lutym	600	—	—	—
3	„ Marcu	1.200	—	—	—
4	„ Kwietniu	—	—	—	—
5	„ Maju	3.420	53	100	—
6	„ Czerwcu	4.603	64	100	—
7	„ Lipcu	1.565	83	—	—
8	„ Sierpniu	113	83½	10.400	—
9	„ Wrześniu	2.511	92	—	—
10	„ Październiku	—	—	—	—
11	„ Listopadzie	2.533	06	2.350	—
12	„ Grudniu	7.351	70½	500	—
	Suma wydatków	25.621	80½	13.450	—
13	**Zapas** z końcem roku 1877:				
	a) Listy gal. Towarzystwa kredyt. ziemskiego 40.500 zł. —				
	b) Obligacye indemnizacyjne 106.460 „ —				
	c) Renty państwowe 2.500 „ —				
	d) Obligacye pożyczki papiezkiej (franków) 300 „ —				
	e) Książeczki galicyjskiej Kasy oszczędności 75 „ 26 ct.				
	Razem 149.835 zł. 26 ct.				
	Do tego kaucye:				
	f) Trzeciaka, dzierżawcy dóbr, w listach zast. kred. 1.000 zł. —				
	g) Vogla, dzierżawcy drukarni, w oblig. indemniz. 900 „ —	—	—	151.735	26
	h) w gotówce	—	00½	—	—
		25.621	81	165.185	26

W sumie wydatków 25.621 zł. 80½ ct. mieści się ulokowana w Banku hipotecznym kwota 9.122 zł. 15 ct.

VIII.

Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 39.720/1878.

Dochody. Fundusz zapomogi byłego

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Zwrot od zapomożonych:						
		a) w kapitale	90	26½	5	—	85	26½
		b) w odsetkach	66	93	7	65½	59	27½
II.	2	Odsetki od efektów	170	—	170	—	—	—
III.	3	Rozmaite	—	00½	—	00½	—	—
	4	Efekta zakupione	484	82	484	82	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	812	02	667	48	144	54
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	812	02	667	48	144	54
	5	*c)* **Zapas** z początkiem roku 1877:						
		a) w gotówce . . 329 zł. 07 ct.						
		b) w efektach . . 2.732 „ 56 „	—	—	3.061	63	—	—
					3.729	11		

Stan majątku

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy w gotówce	—	—	90	—
	2	Efekta: *a)* 5 % listy Towarzystwa kredytowego ziemskiego	600	—	—	—
		b) 6 % obligacye pożyczki z roku 1873. . . .	2.500	—	—	—
		c) książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności . .	117	38	3.217	38
	3	Należytości czynne	—	—	144	54
		Suma stanu czynnego .	—	—	3.451	92

obwodu tarnowskiego.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	—	—	—	—	—	—
		b) Przenośne.						
	1	Gotówka na zakupno efektów	421	73	421	73	—	—
		Suma wydatków .	421	73	421	73	—	—
	2	*c)* **Zapas** z końcem roku 1877:						
		a) w gotówce . . 90 zł. — ct.						
		b) w efektach . . 3.217 „ 38 „	—	—	3.307	38	—	—
					3.729	11		

z końcem roku 1877.

	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
Stan bierny	—	—	—	—
Czysty stan czynny	—	—	3.451	92
Zgodnie ze sumą stanu czynnego .	—	—	3.451	92

Uwaga.

Z porównania stanu czynnego z końcem roku 1877. . . . . 3.451 zł. 92 ct.
ze stanem czynnym z końcem roku 1876. . . . . 3.218 „ 82½ „
okazuje się *pomnożenie* o . . . . . 233 zł. 09½ ct.

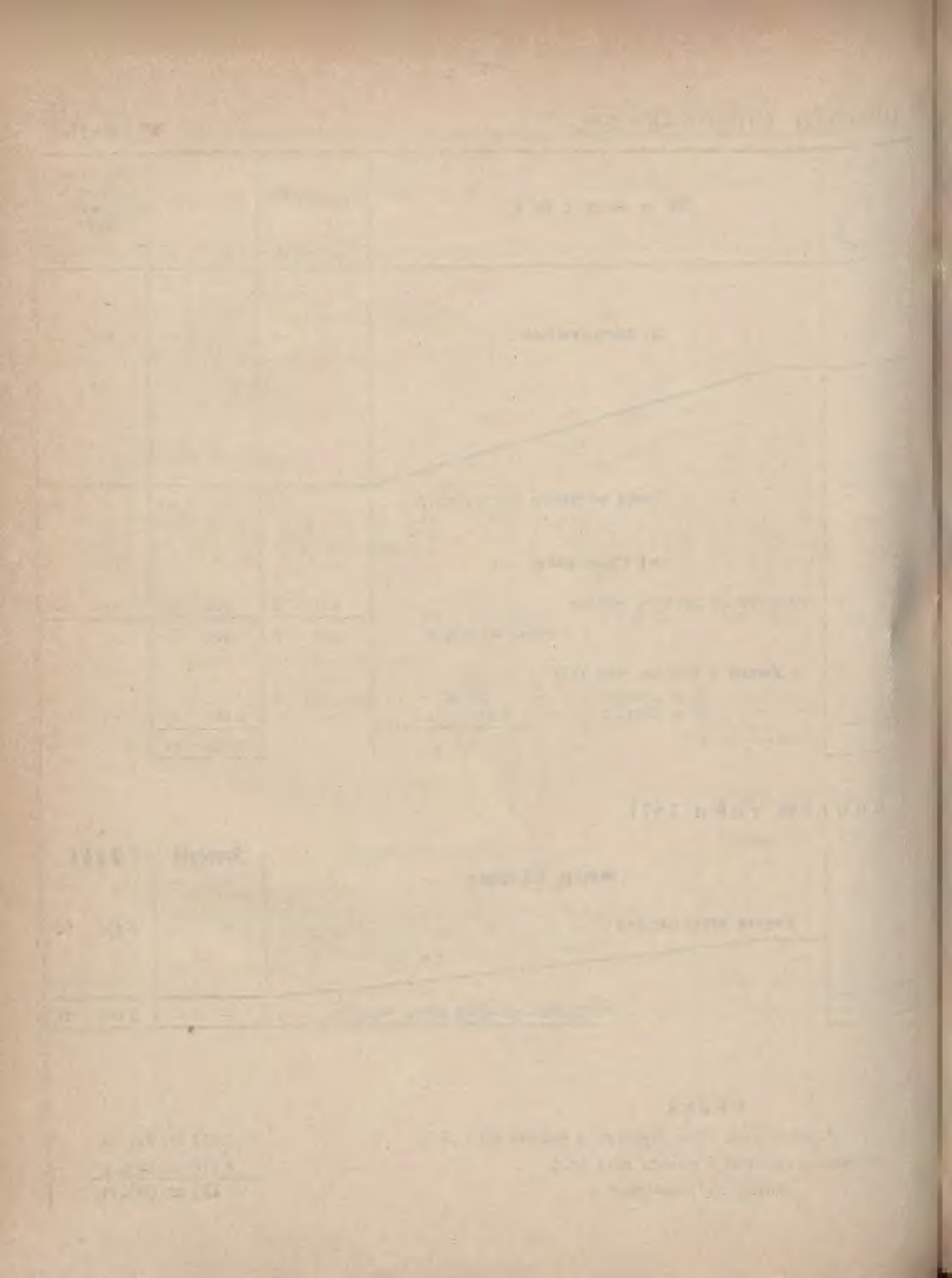

IX.

Fundusz zapomogi z roku 1868.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 30.559/1878.

Dochody. Fundusz zapomogi

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste.						
		Zwroty od zapomożonych:						
I.	1	*a)* w kapitale	3.025	29½	138	11	2.887	18½
II.	2	*b)* w odsetkach	228	37	9	20	219	17
		Suma dochodów rzeczywistych .	3.253	66½	147	31	3.106	35½
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	3.253	66½	147	31	3.106	35½
	3	*c)* **Zapas** z początkiem roku 1877. . . .	—	—	—	—	—	—
					147	31		

Stan majątku

		Stan czynny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	1	Należytości czynne	—	—	3.106	35½
	2	**Czysty stan bierny**	—	—	5.595	62
		Zgodnie ze sumą stanu biernego .	—	—	8.701	97½

Poszczególnienie należytości czynnych:	W kapitale zł.	W kapitale ct.	W odsetkach zł.	W odsetkach ct.	Razem zł.	Razem ct.
Powiat Dobromil	1.242	35½	79	42½	1.321	78
„ Grybów	1.133	31	85	—	1.218	31
„ Lisko	18	04	2	57½	20	61½
„ Przemyśl	261	53	35	01	296	54
„ Tarnobrzeg	66	51	—	—	66	51
„ Rzeszów	165	44	17	16	182	60
Suma . .	2.887	18½	219	17	3.106	35½

z roku 1868.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Zwrot nadpłat zapomożonym	24	73	24	73	—	—
II.	2	Zwrot częściowy bezprocentowej zaliczki funduszowi krajowemu	8.824	55½	122	58	8.701	97½
		Suma wydatków rzeczywistych .	8.849	28½	147	31	8.701	97½
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	8.849	28½	147	31	8.701	97½
	3	*c)* **Zapas** z końcem roku 1877.	—	—	—	—	—	—
					147	31		

z końcem roku 1877.

	Stan bierny.	Szczegół		Ogół	
1	Należytość bierna	—	—	8.701	97½
	Suma stanu biernego .	—	—	8.701	97½

X.

Pozostały fundusz zapomogi z roku 1866.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 40.613/1878

Dochody. Pozostały fundusz

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Zwroty od zapomożonych w roku 1866:						
		a) w kapitale	4.318	84½	208	56	4.110	28½
		b) w odsetkach	41	69	41	69	—	—
		c) w kosztach administracyjnych . . .	555	89½	58	35	497	54½
		d) w „ zbożowych	1.697	36½	35	94	1.661	42½
II.	2	Zwrot pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym:						
		a) w kapitale	184.301	97	15.603	54	168.698	43
		b) w odsetkach	10.394	01	8.902	98½	1.491	02½
III.	3	Odsetki zwłoki od gmin i Wydziałów powiatowych za niedotrzymanie terminów płacenia . . .	9	62	9	62	—	—
IV.		Rozmaite:						
	4	Zwrot kosztów sądowych	10	—	—	—	10	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	201.329	39½	24.860	68½	176.468	71
		b) Przenośne.						
	5	Zaliczki otrzymane	9.000	—	9.000	—	—	—
		Suma dochodów .	210.329	39½	33.860	68½	176.468	71
	6	*c)* **Zapas** z początkiem roku 1877:						
		a) w gotówce . . . 2.340 zł. 34½ ct.						
		b) w efektach . . . 118 „ 13 „	—	—	2.458	47½	—	—
					36.319	16		

Stan majątku

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy w gotówce	—	—	—	—
	2	Efekta: *a)* książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności . .	68	13	—	—
		b) „ Banku kredytowego	50	—	118	13
—	3	Należytości czynne	—	—	176.468	71
		Suma stanu czynnego . .	—	—	176.586	84

zapomogi z roku 1866.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Pożyczki udzielone Wydziałom powiatowym . .	34.000	—	34.000	—	—	—
II.	2	Umorzenie pożyczki przez losowanie . . .	100	—	—	—	100	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	34.100	—	34.000	—	100	—
		b) Przenośne.						
	3	Zaliczki zwrócone	9.000	—	2.201	03	6.798	97
		Suma wydatków .	43.100	—	36.201	03	6.898	97
	4	*c)* **Zapas** z końcem roku 1877: w efektach	—	—	118	13	—	—
					36.319	16		

z końcem roku 1877.

		Stan bierny.	Szczegół		Ogół	
	1	Należytości bierne	—	—	6.898	97
	2	**Czysty stan czynny**	—	—	169.687	87
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	176.586	84

XI.

Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 61.722/1878.

Dochody. **Fundusz budowy domu**

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.		Odsetki:						
	1	Od obligacyj indemnizacyjnych	223	24½	223	24½	—	—
	2	„ pożyczki krajowej z roku 1873. . . .	12	—	12	—	—	—
	3	„ listów zastawnych gal. Banku hipotecznego .	18	—	18	—	—	—
	4	„ książeczki gal. Kasy oszczędności . . .	1	21	1	21	—	—
II.	5	Efekta zakupione	347	99	347	99	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	602	44½	602	44½	—	—
		b) Przenośne.						
	6	Gotówka ze sprzedaży efektów	57	15	57	15	—	—
		Suma dochodów .	659	59½	659	59½	—	—
	7	**c) Zapas** z początkiem roku 1877:						
		a) w gotówce . . . — zł. 02 ct.						
		b) w efektach . . . 5.170 „ 46 „	—	—	5.170	48	—	—
					5.830	07½		

Majątek

Stan majątku

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy w gotówce	—	—	—	02½
	2	Efekta: *a)* obligacye indemnizacyjne	4.800	—	—	—
		b) „ pożyczki krajowej z roku 1873. . .	200	—	—	—
		c) listy zastawne galicyjskiego Banku hipotecznego .	400	—	—	80
		d) książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności . .	63	80	5.463	
		Suma stanu czynnego . .	—	—	5.463	82½

podrzutków we Lwowie.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta spieniężone	54	65	54	65	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	54	65	54	65	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	311	60	311	60	—	—
		Suma wydatków .	366	25	366	25	—	—
	3	**c) Zapas** z końcem roku 1877:						
		a) w gotówce . . . — zł 02½ ct.						
		b) w efektach . . . 5.463 „ 80 „	—	—	5.463	82½	—	—
					5.830	07½		

z końcem roku 1877.

		Szczegół		Ogół	
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	5.463	82½
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	5.463	82½

Z porównania wyżej wykazanego stanu . . . . . 5.463 zł. 82½ ct.
ze stanem wykazanym z końcem roku 1876. . . . . 5.170 „ 48 „
okazuje się przyrost . . . . . 293 zł. 34½ ct.
który wynikł w skutek użycia dochodów rzeczywistych na powiększenie majątku przez zakupno papierów wartościowych.

XII.

Depozyta gminne serwitutowe.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 3.990/1879.

Dochody. Depozyta gminne

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
	1	Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych . . .	26.534	85	26.534	85	—	—
	2	Kapitały otrzymane:						
		a) w gotówce	1.370	29½	1.370	29½	—	—
		b) w obligacyach indemnizacyjnych . . .	2.250	—	2.250	—	—	—
		c) w książeczkach Kasy oszczędności . . .	32	74	32	74	—	—
	3	Efekta zakupione (obligacye indemnizacyjne) . .	56.250	—	56.250	—	—	—
	4	„ „ książeczki Kasy oszczędności .	1.960	83	1.960	83	—	—
	5	Gotówka za obligacye indemnizacyjne sprzedane .	37.934	88	37.934	88	—	—
	6	„ „ „ „ wylosowane .	16.968	—	16.968	—	—	—
	7	„ „ książeczki Kasy oszczędności sprzedane	69	98	69	98	—	—
	8	Zamiana obligacyj indemnizacyjnych . . .	53.400	—	53.400	—	—	—
	9	Zwrot obligacyj indemnizacyjnych żyrem opatrzonych	1.500	—	700	—	800	—
	10	„ „ „ zawinkulowanych .	3.400	—	2.750	—	650	—
	11	Zaliczki od gmin	28	58½	28	58½	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	201.700	16	200.250	16	1.450	—
	12	**Zapas** z początkiem roku 1877:						
		a) w gotówce . . . . 29.371 zł. 37½ ct.						
		b) w obligacyach indemniz. 582.890 „ — „						
		c) w książeczkach Kasy oszczęd. 6.694 „ 45 „	—	—	618.955	82½	—	—
					819.205	98½		

Stan majątku

Stan czynny.	Szczegół zł.	Szczegół ct	Ogół zł.	Ogół ct.
1 Zapas kasowy w gotówce	—	—	20.737	37½
2 Efekta: *a)* obligacye indemnizacyjne	559.280	—	—	—
b) książeczki Kasy oszszędności	8.628	61	567.908	61
3 Należytość czynna	—	—	1.450	—
Suma stanu czynnego . .	—	—	590.095	98½

serwitutowe.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
	1	Kapitały wydane gminom:						
		a) w gotówce	40.787	27	40.787	27	—	—
		b) w obligacyach indemnizacyjnych . . .	20.150	—	20.150	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno obligacyj indemn. .	48.763	30½	48.763	30½	—	—
	3	„ „ „ „ książeczek Kasy oszczęd.	1.960	83	1.960	83	—	—
	4	Efekta (obligacye indemnizacyjne sprzedane) . .	44.350	—	44.350	—	—	—
	5	„ „ „ wylosowane . .	16.160	—	16.160	—	—	—
	6	„ książeczki Kasy oszczędności sprzedane .	59	41	59	41	—	—
	7	Zamiana obligacyj indemnizacyjnych . . .	53.400	—	53.400	—	—	—
	8	Obligacye indemnizacyjne wydane dla braku żyra .	1.500	—	1.500	—	—	—
	9	„ „ „ do zawinkulowania	3.400	—	3.400	—	—	—
	10	Taksa za przepisanie	—	60	—	60	—	—
	11	Zaliczki gminom	28	58½	28	58½	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	230.560	—	230.560	—	—	—
	12	**Zapas** z końcem roku 1877:						
		a) w gotówce . . . . 20.737 zł. 37½ ct.						
		b) w obligacyach indemniz. 559 280 „ — „						
		c) w książeczkach Kasy oszczęd. 8.628 „ 61 „	—	—	588.645	98½	—	—
					819.205	98½		

z końcem roku 1877.

		Szczegół		Ogół	
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	590.095	98½
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	590.095	98½

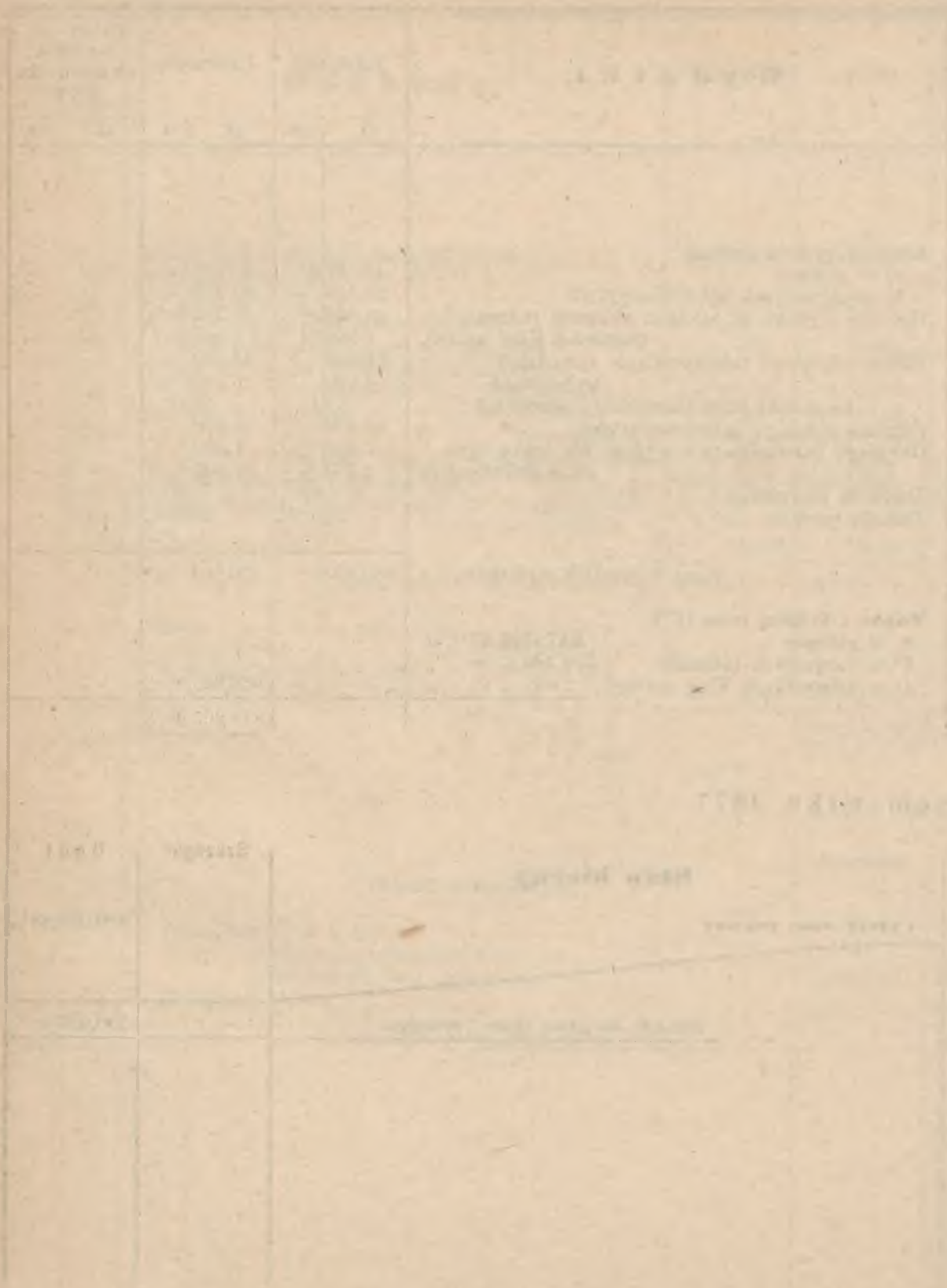

XIII.

Fundusz Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 32.597/1878.

Dochody. # Fundusz ś. p. Pelagii

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		A) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Efekta zakupione	2.533	94	2.533	94	—	—
II.	2	Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego . .	263	40	263	40	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	2.797	34	2.797	34	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Efekta odebrane z winkulacyi	2.200	—	2.200	—	—	—
	4	Gotówka za spieniężone efekta	2.001	70	2.001	70	—	—
		Suma dochodów . .	6.999	04	6.999	04	—	—
	5	**Zapas** z początkiem roku 1877. w efektach . .	—	—	59.700	—	—	—
					66.699	04		

Stan majątku zarodowego

	Szczegół		Ogół	
Stan czynny.				
Zapas kasowy w efektach:				
a) 6% listy zastawne banku hipotecznego	30.000	—		
b) 6% listy zastawne Zakładu kredyt. krak. . . .	30.200	—		
c) książeczka kasy oszczędności	32	24	60.232	24
Suma stanu czynnego . . .	—	—	60.232	24

		B) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki:						
		a) od listów zast Banku hipot. 1.791 zł. — ct.						
		b) od listów zast. Zakładu kredyt. krak. 1.833 „ 67 „						
		c) od książeczek Kasy oszczędności 82 „ 94 „	3.707	61	3.707	61	—	—
		b) Przenośne						
	2	Zakupione książeczki Kasy oszczędności . .	3.603	—	3.603	—	—	—
	3	Gotówka za spieniężone książeczki Kasy oszczędności	3.603	—	3.603	—	—	—
		Suma dochodów . .	10.913	61	10.913	61	—	—
	4	**Zapas** z początkiem roku 1877. w gotówce . .	—	—	263	40	—	—
					11.177	01		

Stan majątku obrotowego

	Szczegół		Ogół	
Stan czynny.				
Zapas kasowy w gotówce	—	—	357	61

Russanowskiej.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Efekta spieniężone	2.001	70	2.001	70	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Efekta wydane do winkulacyi	2.200	—	2.200	—	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . .	2.265	10	2.265	10	—	—
		Suma wydatków . .	6.466	80	6.466	80	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1877. w efektach . .	—	—	60.232	24	—	—
					66.699	04		

z końcem roku 1877.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny.	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	60.232	24
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . . .	—	—	60.232	24

obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Dożywocia inwalidów polskich	3.350	—	3.350	—	—	—
II.	2	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego .	263	40	263	40	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka wydana na lokacyę w gal. Kasie oszczędn.	3.603	—	3.603	—	—	—
	4	Spieniężone książeczki	3.603	—	3.603	—	—	—
		Suma wydatków . .	10.819	40	10.819	40	—	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1877. w gotówce . .	—	—	357	61	—	—
					11.177	01		

z końcem roku 1877.

		Szczegół		Ogół	
	Stan bierny.	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	357	61

Wyjaśnienie.

W porównaniu z rokiem ubiegłym majątek zarodowy pomnożył się o 532 zł. 24 ct. w efektach przez zakupno listów hipotecznych na 300 zł., listów zastawnych krakowskich na 200 zł. i książeczki Kasy oszczędności na 32 zł. 24 ct., częścią za gotówkę z końcem roku 1876. w majątku obrotowym pozostałą, częścią zaś za gotówkę uzyskaną ze spieniężenia wylosowanego listu hipotecznego na 2000 zł.

Zapas kasowy 357 zł. 61 ct. w majątku obrotowym z końcem roku 1877. pozostały, a w roku 1878. sfruktyfikowany, powstał z powodu śmierci dożywotnika Jana Szelechowskiego, tudzież z nadwyżki dochodów.

XIV.

Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 32.811/1878.

Dochody. # Fundusz szkół ludowych

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
							A) Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Efekta zakupione	751	37	751	37	—	—
II.	2	Z rozprzedaży dramatu „Renegat“	2	70	2	70	—	—
III.	3	Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego . .	125	84	125	84	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	879	91	879	91	—	—
		b) Przenośne.						
	4	Gotówka otrzymana za spieniężone efekta . .	557	39	557	39	—	—
	5	Efekta odebrane z winkulacyi	100	—	100	—	—	—
		Suma dochodów .	1.537	30	1.537	30	—	—
	6	**c) Zapas** z początkiem roku 1877. w efektach .	—	—	94.668	43	—	—
					96.205	73		

Stan majątku zarodowego

Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
Zapas kasowy w efektach:				
a) 6% obligacye pożyczki krajowej z roku 1873. . . .	84.100	—	—	—
b) 6% listy zastawne Banku hipotecznego	10.700	—	—	—
c) książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności	62	41	94.862	41
Suma stanu czynnego . .	—	—	94.862	41

z roku 1872. Wydatki.

zarodowy.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta spieniężone	557	39	557	39	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	557	39	557	39	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	685	93	685	93	—	—
	3	Efekta wydane do winkulacyi	100	—	100	—	—	—
		Suma wydatków .	1.343	32	1.343	32	—	—
	4	**c) Zapas** z końcem roku 1877. w efektach . .	—	—	94.862	41	—	—
					96.205	73		

z końcem roku 1877.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	94.862	41
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	94.862	41

Dochody. # Fundusz szkół ludowych

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
							B) Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki od efektów:						
		a) od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. . . . 5.043 zł. — ct.						
		b) od listów hipotecznych . 639 „ — „						
		c) od książeczek Kasy oszczędności 6 „ 54 „	5.688	54	5.688	54	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	5.688	54	5.688	54	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	2	**c) Zapas** z początkiem roku 1877. w gotówce .	—	—	2.722	—	—	—
					8.410	54		

Stan majątku obrotowego

Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
Zapas kasowy w gotówce	—	—	5.430	20
Suma stanu czynnego . .	—	—	5.430	20

z roku 1872. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
III. I.	1	Zasiłki dla gmin na cele szkolne	6.330	—	2.500	—	3.830	—
	2	Należytość rządowa, 2. rata	354	50	354	50	—	—
	3	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego .	125	84	125	84	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	6.810	34	2.980	34	3.830	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	4	**c) Zapas** z końcem roku 1877. w gotówce . .	—	—	5.430	20	—	—
					8.410	54		

z końcem roku 1877.

		Stan bierny.	Szczegół		Ogół	
	1	Należytości bierne	—	—	3.830	—
	2	**Czysty stan czynny**	—	—	1.600	20
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	5.430	20

Wyjaśnienia.

1. Należytość rządowa od tej fundacyi wymierzoną została w kwocie . . . 7.330 zł. — ct.
spłacalnej w 20 rocznych ratach; gdy atoli Wydział krajowy rekurował przeciw temu orzeczeniu, obliczając należytość rządową na kwotę . . . . . 7.090 „ — „
przeto uiszczono jako raty przypadające w roku 1876. i 1877. po . . . 354 „ 50 „
i w tej kwocie należytość bieżącą na rok 1877. zamieszczono, aż do rozstrzygnięcia c. k. Ministerstwa, które dotychczas nie nastąpiło.

2. Zapas ostateczny w gotówce, wykazany w kwocie . . . . . 5.430 zł. 20 ct.
okazał się dla tego tak znacznym, ponieważ wielka część gmin nie podniosła do końca Grudnia 1877. przyznanych im zasiłków na cele szkolne. Zaległość ta bierna wynosząca . . . . . 3.830 „ — „
została w roku 1878. w przeważnej części zrealizowaną. Z pozostającej reszty 1.600 „ 20 „
przyznano w roku 1878 na cele szkolne . . . . . 1.400 „ — „

XV.

Fundusz Wincentego Łodzia Ponińskiego

dla czeladników rzemieślniczych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 32.598/1878.

Dochody. # Fundusz Wincentego

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		A) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego . .	1	37	1	37	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Zakupiona książeczka Kasy oszczędności . . .	32	45	32	45	—	—
	3	Gotówka za spieniężoną książeczkę Kasy oszczędności	31	08	31	08	—	—
		Suma dochodów . .	64	90	64	90	—	—
	4	**c) Zapas** z początkiem roku 1877. w efektach .	—	—	51.581	08	—	—
					51.645	98		

Stan majątku zarodowego

	Stan czynny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	Zapas kasowy:				
	Efekta:				
	a) obligacye indemnizacyjne	51.550	—	—	—
	b) książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności	32	45	51.582	45
	Suma stanu czynnego . .	—	—	51.582	45

		B) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) od obligacyj indemnizacyjnych 2435 zł. 72 ct.						
		b) „ książeczek Kasy oszczędności 58 „ 46 „	2.494	18	2.494	18	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Zakupione książeczki Kasy oszczędności . . .	2.462	60	2.462	60	—	—
	3	Gotówka otrzymana za spieniężone książeczki Kasy oszczędności	2.468	16	2.468	16	—	—
		Suma dochodów . .	7.424	94	7.424	94	—	—
	4	**c) Zapas** z początk. r. 1877 *a)* w gotówce — zł. ½ ct.						
		b) w efektach 1.250 „ 30 „	—	—	1.250	30½	—	—
					8.675	24½		

Stan majątku obrotowego

	Stan czynny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	Zapas kasowy *a)* w gotówce	—	—	—	00½
	b) w książeczkach gal. Kasy oszczędności . .	—	—	1.244	74
	Suma stanu czynnego . .	—	—	1.244	74½

Łodzia Ponińskiego.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—	—	—
		b) Przenośne.						
	1	Ulokowano na książeczkę Kasy oszczędności . .	32	45	32	45	—	—
	2	Spieniężona książeczka Kasy oszczędności . .	31	08	31	08	—	—
		Suma wydatków . .	63	53	63	53	—	—
	3	**c) Zapas** z końcem roku 1877. w efektach . .	—	—	51.582	45	—	—
					51.645	98		

z końcem roku 1877.

		Szczegół		Ogół	
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	51.582	45
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	51.582	45

obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
	1	Premie dla czeladzi	2.466	—	2.466	—	—	—
	2	Koszta losowania	8	—	8	—	—	—
	3	„ insercyjne	24	37	24	37	—	—
	4	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego . .	1	37	1	37	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	2.499	74	2.499	74	—	—
		b) Przenośne.						
	5	Gotówka wydana na lokacyę w Kasie oszczędności .	2.462	60	2.462	60	—	—
	6	Spieniężone książeczki Kasy oszczędności . . .	2.468	16	2.468	16	—	—
		Suma wydatków . .	7.430	50	7.430	50	—	—
	7	**c) Zapas** z końcem r. 1877 *a)* w gotówce — zł. ½ ct. *b)* w efektach 1.244 „ 74 „	—	—	1.244	74½	—	—
					8.675	24½		

z końcem roku 1877.

		Szczegół		Ogół	
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	1.244	74½
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	1.244	74½

XVI.

Fundusz ś. p. Franciszka Kochmana

rozdawnictwa premiów dla literatów polskich.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 32.620/1878.

Dochody.

Fundusz Franciszka Kochmana

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta zakupione	1.503	39	1.503	39	—	—
	2	Spłacony kapitał hipotekowany	1.500	—	500	—	1.000	—
	3	Odsetki:						
		a) od kapitału hipotekowanego . 60 zł. — ct.						
		b) od listów zastawnych kredyt. . 660 „ 50 „						
		c) od książeczki Kasy oszczędn. . 4 „ 50 „	725	—	725	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	3.728	39	2.728	39	1.000	—
		b) Przenośne.						
	4	Efekta odebrane z winkulacyi	2.200	—	2.200	—	—	—
	5	Gotówka otrzymana za spieniężoną książeczkę Kasy oszczędności	39	40	39	40	—	—
		Suma dochodów .	5.967	79	4.967	79	1.000	—
	6	*c)* **Zapas** z początkiem roku 1877:						
		a) w gotowce . . . — zł. 00½ ct.						
		b) w efektach . . . 14.972 „ 12 „	—	—	14.972	12½	—	—
					19.939	91½		

Stan majątku zarodowego

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
		Zapas kasowy:				
	1	*a)* w gotówce	—	—	—	00½
		b) w efektach:				
	2	4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	11.200	—	—	—
	3	5% „ „ „ „ „ .	5.200	—	—	—
	4	książeczka gal. Kasy oszczędności	36	11	16.436	11
	5	Kapitał hipotekowany, jako należytość czynna	—	—	1.000	—
		Suma stanu czynnego . .	—	—	17.436	11½

dla literatów polskich.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—	—	—
		b) Przenośne.						
	1	Efekta wydane do winkulacyi	2.200	—	2.200	—	—	—
	2	Spieniężona książeczka Kasy oszczędności . .	39	40	39	40	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	1.264	40	1.264	40	—	—
		Suma wydatków .	3.503	80	3.503	80	—	—
	4	*c)* **Zapas** z końcem roku 1877:						
		a) w gotówce . . . — zł. ½ ct.						
		b) w efektach . . . 16.436 „ 11 „	—	—	16.436	11½	—	—
					19.939	91½		

z końcem roku 1877.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	17.436	11½
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	17.436	11½

Wyjaśnienie:

Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie.

Kapitał hipotekowany na realności 426¾ spłacają ratami właściciele realności Menasze i Leja Juer. Ostatnia rata w kwocie 500 zł. przypada do spłacenia w roku 1879.

XVII.

Fundusz ś. p. Frańciszka Kochmana

dla dziewcząt służących.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 32.637/1878.

Dochody. # Fundusz Franciszka Kochmana

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta zakupione	400	—	400	—	—	—
	2	Odsetki:						
		a) od listów zastawnych kredytowych 305 zł. 80 ct.						
		b) od książeczki Kasy oszczędności 5 „ 87 „	311	67	311	67	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	711	67	711	67	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka za spieniężoną książeczkę Kasy oszczędności	25	99	25	99	—	—
	4	Efekta odebrane z winkulacyi	500	—	500	—	—	—
		Suma dochodów .	1.237	66	1.237	66	—	—
	5	*c)* **Zapas** z początkiem roku 1877:						
		a) w gotówce . . . — zł. 00½ ct.						
		b) w efektach . . . 6.757 „ 17 „	—	—	6.757	17½	—	—
					7.994	83½		

Stan majątku zarodowego

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy:				
		a) w gotówce	—	—	—	01
		b) efektach:				
	2	4% listy zastawne Towarzystwa kred. ziem. w mon. konw. .	2.400	—	—	—
	3	4% „ „ „ „ „ w wal. austr. .	1.500	—	—	—
	4	5% „ „ „ „ „ „ „ „ .	3.200	—	—	—
	5	książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności	31	18	7.131	18
		Suma stanu czynnego . .	—	—	7.131	19

dla dziewcząt służących.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	**Wydatki.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—	—	—
		b) Przenośne.						
	1	Spieniężona książeczka Kasy oszczędności . .	25	99	25	99	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi	500	—	500	—	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	337	65½	337	65½	—	—
		Suma wydatków .	863	64½	863	64½	—	—
	4	*c)* **Zapas** z końcem roku 1877:						
		a) w gotówce . . . — zł. 01 ct						
		b) w efektach . . . 7131 „ 18 „	—	—	7.131	19	—	—
					7.994	83½		

z końcem roku 1877.

	Szczegół		Ogół	
Stan bierny	—	—	—	—
Czysty stan czynny	—	—	7.131	19
Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	7.131	19

Wyjaśnienie. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie.

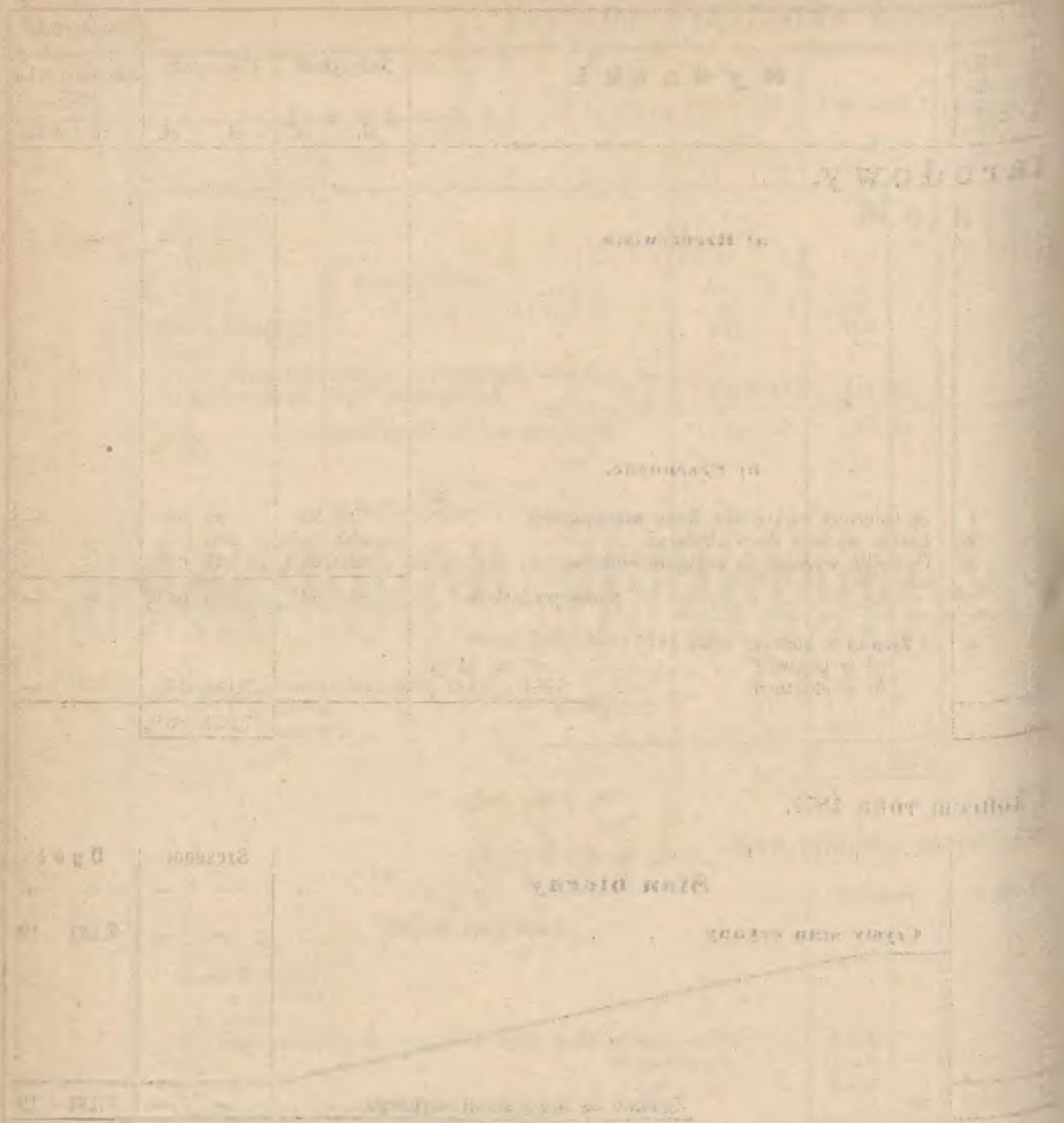

XVIII.

Fundusz ś. p. Maryi de Prez Jędrzejowiczowej

na wsparcie czteru wiekowych kobiet ubogich.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 32.618/1878.

Dochody. Fundusz ś. p. Maryi

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		A) Majątek						
	1	**Zapas** z początkiem roku 1877:						
		a) w gotówce — zł. ½ ct.						
		b) w efektach 6.698 „ 03 „	—	—	6.698	03½	—	—
		Stan majątku zarodowego						
		Stan czynny.			Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy *a)* w gotówce			—	—	—	½
		b) w efektach:						
	2	6% listy hipoteczne			6.600	—	—	—
	3	Książeczka Kasy oszczędności			98	03	6.698	03
		Suma stanu czynnego . .			—	—	6.698	03½
		B) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki od 6% listów hipotecznych	396	—	396	—	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	396	—	396	—	—	—

de Prez Jędrzejowiczowej. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
zarodowy.								
	1	**Zapas** z końcem roku 1877:						
		a) w gotówce — zł. ½ ct.						
		b) w efektach 6.698 „ 03 „	—	—	6.698	03½	—	—

z końcem roku 1877.

			Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	6.698	03½
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	6.698	03½

obrotowy.

		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Dożywocia czteru wiekowych kobiet	396	—	396	—	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	396	—	396	—	—	—

XIX.

Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 302/1879.

Dochody. # Fundusz pomnika

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste.						
	1	Zebrane datki na rzecz pomnika	308	55	308	55	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Lokacya na książeczki gal. Kasy oszczędności .	309	55	309	55	—	—
		Suma dochodów .	618	10	618	10	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1877. *a)* w gotówce 1 zł. — ct. *b)* w efektach 16.317 „ 70 „	—	—	16.318	70		
					16.936	80		

Stan majątku

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy w 5% książeczkach gal. Kasy oszczędności .	—	—	16.627	25
		Suma stanu czynnego .	—	—	16.627	25

Agenora hr. Gołuchowskiego.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste.	—	—	—	—	—	—
		b) Przenośne.						
	1	Ulokowano w gal. Kasie oszczędności . . .	309	55	309	55	—	—
		Suma wydatków .	309	55	309	55	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1877. w efektach . .	—	—	16.627	25		
					16.936	80		

z końcem roku 1877.

	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
Stan bierny	—	—	—	—
Czysty stan czynny	—	—	16.627	25
Zgodnie ze sumą stanu czynnego .	—	—	16.627	25

Z porównania stanu z końcem roku 1877. . . 16.627 zł. 25 ct.
ze stanem wykazanym „ „ 1876. . . 16.318 „ 70 „
okazuje się przyrost majątku w ciągu roku 1877.
powstały ze składek o . . . . . 308 zł. 55 ct.

XX.

Fundusz budowy nowego szpitalu w Krakowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 6.544/1879.

Dochody. # Fundusz budowy nowego

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
I.	1	**Dotacya z majątku zarodowego.**						
		a) z funduszu szpitalu św. Łazarza 69.362 zł. 65 ct.						
		b) „ „ św. Ducha 458 „ 15 „	69.820	80	69.820	80	—	—
II.	2	**Taksy od muzyk szynkowych** . .	375	26	375	26	—	—
		Suma . .	70.196	06	70.196	06	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1877. w gotówce . .	—	—	14.961	31½	—	—
		Razem . .	—	—	85.157	37½	—	—

szpitalu w Krakowie. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		A. Wydatki wspólne.						
I.		**Płace.**						
	1	Kierownik budowy z rocznych 2.000 zł. 1.519 zł. 98 ct.						
	2	Konduktor „ „ 1.200 „ 1.200 „ — „						
	3	Inspicyent „ „ 1.000 „ 833 „ 33 „						
	4	Pracownik techn. miesięcznie 100 „ 1.200 „ — „						
	5	„ „ „ 75 „ 900 „ — „						
		Suma rubryki I. .	5.653	31	5.653	31	—	—
II.	6	**Koszta podróży** . . .	369	48	369	48	—	—
III.	7	**Koszta kancelaryjne** . . .	194	33	194	33	—	—
IV.		**Rozmaite.**						
	8	Asekuracya budynków	62	42	62	42	—	—
		Razem . .	6.279	54	6.279	54	—	—
V.		**B. Koszta budowy oddziału chorych.**						
	9	Komitetowi budowy kredyta na koszta budowy . . . . . 47.171 zł. 39 ct.						
	10	Koszta urządzenia oświetlenia gazowego 3.600 „ 84 „	50.772	23	50.772	23	—	—
VI.		**C. Koszta budowy oddziału obłąkanych.**						
	11	Komitetowi budowy kredyta na koszta budowy . . . . . 21.173 zł. 90 ct.						
	12	Koszta urządzenia oświetlenia gazowego 1.000 „ — „	22.173	90	22.173	90	—	—
		Suma wydatków . .	79.225	67	79.225	67	—	—
	13	**Zapas** z końcem roku 1877. w gotówce . . .	—	—	5.931	70½	—	—
		Razem . .	—	—	85.157	37½	—	—

XXI.

Fundacya Sandecka „Dom roboczy.“

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 32.619/1878.

Dochody. Fundacya Sandecka

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Efekta zakupione	654	77	654	77	—	—
II.	2	Odsetki od efektów:						
		a) od obligacyj indemniz. . . 397 zł. 36½ ct.						
		b) od listów zast. kredyt. . . 35 „ — „						
		c) od listów hipotecznych . . 111 „ — „						
		d) od książeczki Kasy oszczędn. . 1 „ 42 „	544	78½	544	78½	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	1.199	55½	1.199	55½	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka uzyskana ze spieniężenia książeczki Kasy oszczędności	31	50	31	50	—	—
	4	Efekta odebrane z winkulacyi	400	—	400	—	—	—
		Suma dochodów . .	1.631	05½	1.631	05½	—	—
	5	**Zapas** z początkiem roku 1877:						
		a) w efektach . . . . 10.952 zł. 30 ct.						
		b) w gotówce . . . . 17 „ 50 „	—	—	10.969	80		
					12.600	85½		

Majątek

Stan majątku zarodowego

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
		Zapas kasowy:				
	1	*a)* w gotówce	—	—	17	50½
		b) w efektach:				
	2	4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	500	—		
	3	5% „ „ „ „ „ .	300	—		
	4	5% obligacye indemnizacyjne	8.710	—		
	5	6% listy zastawne Banku hipotecznego	2.000	—		
	6	książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności	65	57	11.575	57
		Suma stanu czynnego . .	—	—	11.593	07½

„Dom roboczy.“

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1877. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Wydatki rozmaite	—	10	—	10	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Spieniężona książeczka Kasy oszczędności .	31	50	31	50	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . .	576	18	576	18	—	—
	4	Efekta wydane do winkulacyi	400	—	400	—	—	—
		Suma wydatków . .	1.007	78	1.007	78	—	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1877:						
		a) w efektach . . . . 11.575 zł. 57 ct.						
		b) w gotówce . . . . 17 „ 50½ „	—	—	11.593	07½		
					12.600	85½		

z końcem roku 1877.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	11.593	07½
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	11.593	07½

Wyjaśnienie:

Dopóki fundacya na założenie domu roboczego w Sączu nie będzie mogła wejść w życie, powiększać się będzie majątek zarodowy kapitalizowaniem wszelkiej rozporządzalnej gotówki.

XXII.

DEPOZYTA.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1877.

L. W. 1988. 1879.

Dochody. Depo-

Rubryka	Poszczególnienie.	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	A. W kasie krajowej i w c. k. kasach rządowych.				
I.	Kaucye służbowe urzędników i sług, tudzież kaucye i wadya przedsiębiorców	24.169	—	63.132	26
II.	Kaucye, wadya i inne depozyta ze spraw drogowych wynikłe	14.057	05½	80.960	45
III.	Podatek dochodowy od płac urzędników	3.850	45	—	—
IV.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	158	88	—	—
V.	Depozyta rozmaite	75.074	23	114.826	64
VI.	Depozyta funduszów stypendyjnych	19	—	250	—
VII.	Depozyta administracyi dóbr Winniki	88	08½	—	—
VIII.	Depozyta funduszu kultury krajowej	—	—	—	—
IX.	Depozyta funduszu szpitalu św. Łazarza	—	—	—	—
X.	Depozyta funduszu szpitalu św. Ducha	—	—	—	—
XI.	Zwrot zasiłków chwilowych od dzienników funduszowych	39.927	31½	12.000	—
	B. W kasie szpitalu powszechnego „Oddział chorych"	41.416	31	38.356	48
	C. W kasie zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	5.617	72½	8.072	95
	D. W kasie szpitali krakowskich:				
	a) św. Łazarza	10.362	15	2.802	38
	b) św. Ducha	195	80	—	—
	Suma dochodów	214.936	—	320.401	16
	Zapas z początkiem roku 1877:				
	a) w kasie krajowej	13.261	46	178.829	80
	b) w c. k. kasach rządowych	100	83	28.500	—
	c) w kasie szpitalu powszech. „Oddział chorych"	1.277	88½	7.938	76
	d) w kasie szpitali krakowskich:				
	1) św. Łazarza	26	55	47.138	26
	2) św. Ducha	17	67½	—	—
	e) w kasie zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	1.641	87	4.806	36
	Razem	231.262	27	587.614	34

zyta.

Wydatki.

Rubryka	Poszczególnienie.	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	A. **W kasie krajowej i w c. k. kasach rządowych.**				
I.	Kaucye służbowe urzędników i sług, tudzież kaucye i wadya przedsiębiorców	22.069	49	57.505	58
II.	Kaucye, wadya i inne depozyta ze spraw drogowych wynikłe	11.239	32½	77.048	32
III.	Podatek dochodowy od płac urzędników	4.358	20½	—	—
IV.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	736	24½	—	—
V.	Depozyta rozmaite	72.065	69½	106.231	06
VI.	Depozyta funduszów stypendyjnych	19	—	—	—
VII.	Depozyta administracyi dóbr Winniki	32	25	—	—
VIII.	Depozyta funduszu kultury krajowej	—	—	—	—
IX.	Depozyta funduszu szpitalu św. Łazarza	20	50	1.266	86
X.	Depozyta funduszu szpitalu św. Ducha	—	—	—	—
XI.	Zasiłki chwilowe dziennikom funduszowym	39.927	31½	12.000	—
	B. **W kasie szpitalu powszechnego „Oddział chorych“**	37.923	54½	8.553	83
	C. **W kasie zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie**	4.476	87½	5.061	84
	D. **W kasie szpitali krakowskich:**				
	a) św. Łazarza	10.372	64½	5.063	72
	b) św. Ducha	213	47½	—	—
	Suma wydatków	203.454	56½	272.731	21
	Zapas z końcem roku 1877:				
	a) w kasie krajowej	20.188	88	201.442	33
	b) w c. k. kasach rządowych	49	40	23.005	—
	c) w kasie szpitalu powszech. „Oddział chorych“	4.770	65	37.741	41
	d) w kasie szpitali krakowskich:				
	1) św. Łazarza	16	05½	44.876	92
	2) św. Ducha	—	—	—	—
	e) w kasie zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	2.782	72	7.817	47
	Razem	231.262	27	587.614	34

L. W. 2.914/1879.
Alegat C. do sprawozdania
Wydziału krajowego
o zamknięciu rachunkowem
funduszów krajowych
za rok 1877.

Lit. C.

Sumaryczne zestawienie

obrotu brutto

wszystkich funduszów krajowych

w majątku obrotowym i zarodowym

za rok

1877.

---

	stronica
a) Rachunek majątku obrotowego	2—5
b) Rachunek majątku zarodowego	6—9
c) Rekapitulacya i rachunek depozytów	10—11
d) Zestawienie ogólnego stanu majątku z końcem roku 1877 . . .	12
e) Wykaz zapasów kasowych	13—14
f) Wykaz kapitałów lokowanych	15
g) Poszczególnienie papierów wartościowych, według ich rodzaju . . .	16—17
h) Wykaz dóbr i realności	18

Rachunek ma

Liczba porządk.	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1877						Dochody w ciągu roku 1877				Razem			
		w kasie				w bankach									
		gotówka		efekta				gotówka		efekta		gotówka		efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Fundusze dotowane ze środków kraju.														
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	—	—	—	—	—	—	5,031.289	93½	—	—	5,031.289	93½	—	—
II.	Kraj. szpital powsz. we Lwowie Oddział chorych .	—	—	—	—	—	—	434.518	19	—	—	434.518	19	—	—
III.	„ położnic .	—	—	—	—	—	—	20.874	14	—	—	20.874	14	—	—
IV.	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	—	—	—	—	—	—	296.987	53½	—	—	296.987	53½	—	—
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	16.738	81	—	—	16 738	81	—	—
VI.	Szpital św. Łazarza w Krakowie, Oddział chorych	—	—	—	—	—	—	149.526	65½	—	—	149.526	65½	—	—
VII.	Szpital św. Łazarza w Krakowie, Oddział położnic i podrzutków	—	—	—	—	—	—	41.706	86	—	—	41.706	86	—	—
VIII.	Szpital św. Ducha w Krakowie, Oddział syfilitycznych . . .	—	—	—	—	—	—	63.617	50½	—	—	63.617	50½	—	—
IX.	Szpital św. Ducha w Krakowie, Oddział obłąkanych	—	—	—	—	—	—	21.002	59½	—	—	21.002	59½	—	—
X.	Fundusz policyi krajowej . . .	—	—	—	—	—	—	7.093	83	—	—	7.093	83	—	—
XI.	„ szkolny krajowy . . .	—	—	—	—	—	—	407.395	72½	—	—	407.395	72½	—	—
	Suma funduszów dotowanych	—	—	—	—	—	—	6,490.751	78	—	—	6.490.751	78	—	—
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem objęte.														
XII	Fundusz domestykalny	—	—	—	—	—	—	3.737	64	—	—	3.737	64	—	—
XIII.	„ kultury krajowej . . .	8.345	86½	—	—	—	—	7.441	67	—	—	15.787	53½	—	—
XIV.	„ stanowy sierociński . .	4	45	—	—	—	—	1.875	19½	—	—	1.879	64½	—	—
XV.	„ Aleks. hr. Stadnickiego	996	83	3.088	—	—	—	1.415	98	107	41	2.412	81	3.195	41
XVI.	„ szkoły weterynaryi . .	1.534	92½	—	—	—	—	3.564	74	—	—	5.099	66½	—	—
XVII.	„ budowy zakł. dla obłąkanych na Kulparkowie	27.722	—	—	—	—	—	27.260	76	—	—	54.982	76	—	—
XVIII.	„ pożyczki kraj. z r. 1873.	32.944	33½	222.500	—	809	22	268.001	63½	—	—	300.945	97	222.500	—
XIX.	„ budowy gmachu sejmowego	431.592	72	7.467	42	395.459	36	1,042.436	64	—	—	1,474.029	36	7.467	42
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych . .	503.141	12½	233.055	42	396.268	58	1,355.734	26	107	41	1,858.875	38½	233.162	83

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1877				Stan z końcem roku 1877											
				w kasie				należytości						czysty stan	
								czynne				bierne			
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne				czynny	bierny
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł. ct.	zł. ct.
5,031.289	93½	—	—	—	—	—	—	—	—	658.483	36	277.261	77½	381.221	58½ — —
434.518	19	—	—	—	—	—	—	—	—	296.271	34½	13.426	81	282.844	53½ — —
20.874	14	—	—	—	—	—	—	—	—	6.117	82½	26	12	6.091	70½ — —
296.987	53½	—	—	—	—	—	—	—	—	129.642	23	250	19	129.392	04 — —
16.738	81	—	—	—	—	—	—	—	—	463	46	3.280	07	—	— 2.816	61
149.526	65½	—	—	—	—	—	—	—	—	11.878	61	82	15	11.796	46 — —
41.706	86	—	—	—	—	—	—	—	—	1.890	65½	—	—	1.890	65½ — —
63.617	50½	—	—	—	—	—	—	—	—	1.311	61	3.000	—	—	— 1.688	39
21.002	59½	—	—	—	—	—	—	—	—	714	11½	—	—	714	11½ — —
7.093	83	—	—	—	—	—	—	—	—	5	48	—	—	5	48 — —
407.395	72½	—	—	—	—	—	—	—	—	191.794	26½	10.190	27½	181.603	99 — —
6,490.751	78	—	—	—	—	—	—	—	—	1,298.572	95½	307.517	39	995.560	56½ 4.505 —
														991.055	56½
3.737	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— — —
12.701	77	—	—	3.085	76½	—	—	—	—	9.341	86½	—	—	12.427	63 — —
1.879	64½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— — —
907	41	—	—	1.505	40	3.195	41	—	—	—	—	—	—	4.700	81 — —
3.367	73	—	—	1.731	93½	—	—	—	—	631	09	15.503	32	—	— 13.140	29½
46.333	03	—	—	8.649	73	—	—	—	—	1.375	—	—	37	10.024	36 — —
243.605	62	61.800	—	57.340	35	160.700	—	113.596	93	865.651	43½	1,565.804	—	—	— 368.515	28½
900.088	14½	7.400	—	573.941	21½	67	42	79.431	03	148.143	24	—	—	801.582	90½ — —
1,212.620	99	69.200	—	646.254	39½	163.962	83	193.027	96	1,025.142	63	1,581.307	69	828.735	70½ 381.655	58
														447.080	12½

Rachunek ma

Liczba porządk.	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1877						Dochody w ciągu roku 1877				Razem			
		w kasie				w bankach									
		gotówka		efekta				gotówka		efekta		gotówka		efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem nieobjęte.														
I.	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki	—	—	—	—	—	—	582	80	—	—	582	80	—	—
II.	Fundusze stypendyjne	19.067	81½	—	—	—	—	133.193	66½	—	—	152.261	48	—	—
III.	Administracya dóbr Winniki . .	—	—	—	—	—	—	16.175	25	—	—	16.175	25	—	—
IV.	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	736	90½	—	—	—	—	2.091	35	678	—	2.828	25½	678	—
V.	„ nižankowicki inwalidów wojskowych	24	86	—	—	—	—	96	86	—	—	121	72	—	—
VI.	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	23	62½	—	—	—	—	56	62½	—	—	80	25	—	—
VII.	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	26	25½	—	—	5.955	09	25.595	55½	—	—	25.621	81	—	—
VIII.	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	329	07	2.732	56	—	—	182	66	484	82	511	73	3.217	38
IX.	„ zapomogi z r. 1868 . .	—	—	—	—	—	—	147	31	—	—	147	31	—	—
X.	„ pozostały z r. 1866 . .	2.340	34½	118	13	—	—	33.860	68½	—	—	36.201	03	118	13
XI.	„ budowy domu podrzutków we Lwowie . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII.	Depozyta gminne serwitutowe .	29.371	37½	589.584	45	—	—	82.906	89	117.343	57	112.278	26½	706.928	02
XIII.	Fundusz Pelagii Russanowskiej .	263	40	—	—	—	—	7.310	61	3.603	—	7.574	01	3.603	—
XIV.	„ szkół ludowych z r. 1872	2.722	—	—	—	—	—	5.688	54	—	—	8.410	54	—	—
XV.	„ Wincentego Łodzia Poninskiego	—	00½	1.250	30	—	—	4.962	34	2.462	60	4.962	34½	3.712	90
XVI.	„ Franciszka Kochmana, dla literatów polskich . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII.	„ Franciszka Kochmana, dla dziewcząt służących .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVIII.	„ Maryi de Prez Jędrzejewiczowej	—	—	—	—	—	—	396	—	—	—	396	—	—	—
XIX.	„ pomnika ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego .	1	—	16.317	70	—	—	308	55	309	55	309	55	16.627	25
XX.	„ budowy nowego szpitalu w Krakowie	14.961	31½	—	—	—	—	92.849	96	—	—	107.811	27½	—	—
XXI.	Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma funduszów samoistnych, budżetem nieobjętych . .	69.867	97	610.003	14	5.955	09	406.405	65	124.881	54	476.273	62	734.884	68
	Rekapitulacya.														
	Suma funduszów dotowanych .	—	—	—	—	—	—	6,490.751	78	—	—	6,490.751	78	—	—
	„ „ samoistnych, budżetem objętych . .	503.141	12½	233.055	42	396.268	58	1,355.734	26	107	41	1,858.875	38½	233.162	83
	„ „ samoistnych, budżetem nieobjętych .	69.867	97	610.003	14	5.955	09	406.405	65	124.881	54	476.273	62	734.884	68
	Ogólna suma majątku obrotowego	573.009	09½	843.058	56	402.223	67	8,252.891	69	124.988	95	8,825.900	78½	968.047	51

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1877				Stan z końcem roku 1877													
				w kasie				należytości						czysty stan			
								czynne									
								w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
gotówka		efekta		gotówka		efekta											
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
582	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
132.788	81½	—	—	19.472	66½	—	—	—	—	8.450	91½	2.471	27	25.452	31	—	—
16.175	25	—	—	—	—	—	—	—	—	2.352	67	73	80½	2.278	86½	—	—
2.759	90	678	—	68	35½	—	—	—	—	—	—	25	—	43	35½	—	—
96	86	—	—	24	86	—	—	—	—	—	—	—	—	24	86	—	—
50	—	—	—	30	25	—	—	—	—	—	—	—	—	30	25	—	—
25.621	80½	—	—	—	00½	—	—	9.122	15	—	—	—	—	9.122	15½	—	—
421	73	—	—	90	—	3.217	38	—	—	144	54	—	—	3.451	92	—	—
147	31	—	—	—	—	—	—	—	—	3.106	35½	8.701	97½	—	—	5.595	62
36.201	03	—	—	—	—	118	13	—	—	176.468	71	6.898	97	169.687	87	—	—
—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
91.540	89	139.019	41	20.737	37½	567.908	61	—	—	1.450	—	—	—	590.095	98½	—	—
7.216	40	3.603	—	357	61	—	—	—	—	—	—	—	—	357	61	—	—
2.980	34	—	—	5.430	20	—	—	—	—	—	—	3.830	—	1.600	20	—	—
4.962	34	2.468	16	—	00½	1.244	74	—	—	—	—	—	—	1.244	74½	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
396	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
309	55	—	—	—	—	16.627	25	—	—	—	—	—	—	16.627	25	—	—
101 879	57	—	—	5.931	70½	—	—	—	—	—	—	—	—	5.931	70½	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
424.130	59	145.768	57	52.143	03	589.116	11	9.122	15	191.973	19	22.001	02	825.949	08	5.595	62
														820.353	46		
6,490.751	78	—	—	—	—	—	—	—	—	1,298.572	95½	307.517	39	991.055	56½	—	—
1,212.620	99	69.200	—	646.254	39½	163.962	83	193.027	96	1,025.142	63	1,581.307	69	447.080	12½	—	—
424.130	59	145.768	57	52.143	03	589.116	11	9.122	15	191.973	19	22.001	02	820.353	46	—	—
8,127.503	36	214.968	57	698.397	42½	753.078	94	202 150	11	2,515.688	77½	1,910.826	10	2,258.489	15	—	—

Rachunek ma

Liczba porządk.	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1877										Dochody w ciągu roku 1877								Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka	
		gotówka		efekta																	
		zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
	Fundusze dotowane ze środków kraju.																				
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu . .	—	—	—	—	170.228	49	—	—	—	—	—	—	—	—	31.247	97	—	—	—	—
II.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie: Oddział chorych . .	—	—	7.611	25	210.937	81	—	—	—	—	19.614	02	207	45	480	84	—	—	19.614	02
III.	„ położnic . .	—	—	526	87	15.707	50	—	—	—	—	180	98	12	15	—	—	—	—	180	98
IV.	Krajowy zakład dla obłąkanych	—	—	7.893	69	39.271	—	—	—	—	—	6.387	74	245	61	—	—	—	—	6.387	74
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI.	Szpital św. Łazarza w Krakowie: Oddział chorych . .	18.563	59	132.415	01	443.209	29	41.850	44	5.345	58	81.242	38	7.630	56	69.362	65	37.306	—	99.805	97
VII.	„ położnic i podrzutków . . .	—	—	—	—	82.324	15	4.860	08	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII.	Szpital św. Ducha w Krakowie: Oddział syfilitycznych	—	—	7.881	28	400	—	2.796	97	—	—	424	48	2.552	01	192	80	—	—	424	48
IX.	„ obłąkanych .	—	—	3.221	48	1.700	—	2.764	—	—	—	266	08	—	73	265	35	—	—	266	08
X.	Fundusz policyi krajowej	—	—	47.722	37	—	—	27	25	61	39	53.451	68	8.109	02	—	—	—	—	53.451	68
XI.	„ szkolny krajowy	—	15	293.275	78	62.411	94	23.862	31	—	—	8.630	03	20.483	54	—	-	17	22	8.630	18
	Suma funduszów dotowanych	18.563	74	500.547	73	1,026.190	19	76.161	05	5.406	97	170.197	40	39.241	07	101.549	61	37.323	22	188.761	14
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem objęte.																				
XII.	Fundusz domestykalny .	—	—	11.347	80	—	—	—	—	3.571	65	3.480	70	2.915	16	—	—	—	—	3.480	70
XIII.	„ kultury krajowej	—	—	17.849	52	—	—	—	—	17.071	53	14.443	12	15.748	33	—	—	—	—	14.443	12
XIV.	„ stanowy sierociński	—	00	21.212	10	—	—	10.500	—	101	04	10.870	93	24.018	71	—	—	—	—	10.870	93
XV.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVI.	„ szkoły weterynaryi	—	—	—	—	100.979	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII.	„ budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	—	—	—	—	904.165	14	—	—	—	—	—	—	—	—	42.626	45	—	—	—	—
XVIII.	„ pożyczki krajowej z r. 1873 . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych	—	00	50.409	42	1,005.144	65	10.500	—	20.744	22	28.794	75	42.682	20	42.626	45	—	—	28.794	75

ątku zarodowego

Stan z końcem roku 1876				Wydatki w ciągu roku 1877								Stan z końcem roku 1877															
												w kasie						należytości						czysty stan			
																		czynne				bierne					
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		inne				czynny		bierny	
zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
201.476	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	201.476	46	—	—	—	—	—	—	—	—	201.476	46	—	—
211.418	65	—	—	19.602	61	6 673	76	—	—	—	—	11	41	1.144	94	211.418	65	—	—	6.620	52	12.293	91	12.293	91	219.195	52	—	—
15.707	½ 50	—	—	173	93	156	76	—	—	—	—	7	05	382	26	15.707	½ 50	—	—	161	78	—	—	7.040	30	9.218	½ 29	—	
39.271	—	—	—	6.363	17	5.927	92	—	—	—	—	24	57	2.211	38	39.271	—	—	—	6.117	54	—	—	28.161	19	19.463	30	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
512.571	½ 94	79.156	44	99.249	½ 97	55.095	92	9.950	—	14 484	½ 17	556	—	84.949	65	502.621	½ 94	64.672	½ 26	10.093	—	—	—	998	94	661.893	92		—
82.324	15	4.860	08	—	—	—	—	—	—	1.641	33	—	—	—	—	82.324	15	3.218	75	—	—	—	—	—	—	85.542	90	—	—
592	80	2.796	97	424	48	2.522	—	—	—	70	80	—	—	7.911	29	592	80	2.726	17	—	-	—	—	—	—	11.230	26	—	—
1.965	35	2.764	—	266	08	265	35	—	—	—	—	—	—	2.956	86	1.965	35	2.764	-	—	—	—	—	—	—	7.686	21	—	
—	—	27	25	53.451	68	45.100	—	—	—	—	—	—	—	10.731	39	—	—	27	25	45.412	70	72.000	—	—	—	128.171	34	—	—
62.411	½ 94	23.879	53	8.630	½ 17	16.648	88	—	-	413	22	—	01	297.110	44	62.411	½ 94	23.466	31	—	—	6.479	32	18.242	92	371.225	½ 10	—	—
1.127.739	½ 80	113.484	27	188.162	10	132.390	59	9.950	—	16.609	½ 52	599	04	407.398	21	1,117.789	½ 80	96.874	½ 74	68.405	54	90.773	23	66.737	26	1.715.103	31	—	—
—	—	—	—	2.696	78	12.567	53	—	-	—	—	783	92	1.695	43	—	—	—	—	3.788	91	67.559	25	—	-	73.827	51		
—	—	—	—	14 443	12	100	-	—	—	—	—	—	—	33.497	85	—	—	—	—	9.420	45	—	—	—	—	42.918	30	—	—
—	—	10.500	—	10.506	½ 04	12.000	—	—	—	10.500	—	364	89	33.230	81	—		—	—	107	09	—	—	—	-	33.702	79	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100.979	½ 51	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	—	—	100.979	½ 51	—	—	—	—	—	—	—	—	100.979	½ 51	—	
946.791	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	946.791	59	—	—	—	—	—	—	—	—	946 791	59	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.047.771	½ 10	10.500	—	27.645	½ 94	24.667	53	—	—	10.500	—	1.148	81	68.424	09	1,047.771	½ 10	—	—	13.316	45	67.559	25	—	—	1,198.219	½ 70	—	—

Rachunek ma

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1877.										Dochody w ciągu r. 1877.								R a z e m							
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipot.		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane	
		gotówka		efekta																							
		zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem nieobjęte.																										
1	Fundusz pomnika Kościuszki . .	—	00	13.473	46	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	00	13.473	46	—	—	—	—
2	Fund. stypendyjne	—	—	1620872	24	346.734	18	112240	89	—	—	62.236	32	136415	36	—	—	—	—	62.236	32	1757287	60	346.734	18	112240	89
3	Administracya dóbr Winniki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Fundusz galicyjski inwalidów wojsk.	—	—	33.900	—	—	—	—	—	—	—	715	40	807	—	—	—	—	—	715	40	34.707	—	—	—	—	—
5	Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych . .	—	—	2.176	99	—	—	—	—	—	—	24	86	24	86	—	—	—	—	24	86	2.201	85	—	—	—	—
6	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich .	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.050	—	2.278	89	—	—	—	—	1.050	—	3.278	89	—	—	—	—
7	Zakład narod. im. Ossolińskich . .	—	—	161.775	26	—	—	—	—	—	—	—	—	3.410	—	—	—	—	—	—	—	165.185	26	—	—	—	—
8	Fundusz zapomogi byłego obw. tarnowskiego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Fundusz zapomogi z r. 1863	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Fundusz zapomogi pozostały z r. 1866	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Fund. budowy domu podrzut.we Lwowie	—	02	5.170	46	—	—	—	—	—	—	311	60	347	99	—	—	—	—	311	62	5.518	45	—	—	—	—
12	Depozyta gminne serwitutowe . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Fund. Pelagii Russanowskiej . . .	—	—	59.700	—	—	—	—	—	—	—	2 265	10	4.733	94	—	—	—	—	2.265	10	64.433	94	—	—	—	—
14	Fundusz szkół ludowych z r. 1872 .	—	—	94.668	43	—	—	—	—	—	—	685	93	851	37	—	—	—	—	685	93	95.519	80	—	—	—	—
15	Fund. Wincentego Łodzia Ponińskiego	—	—	51.581	08	—	—	—	—	—	—	32	45	32	45	—	—	—	—	32	45	51.613	53	—	—	—	—
16	Fundusz Franciszka Kochmana dla literatów polskich	—	00	14.972	12	—	—	1500	—	—	—	1.264	40	3.703	39	—	—	—	—	1.264	40	18.675	51	—	—	1.500	—
17	Fund. Franc. Kochmana dla dziewcząt służących .	—	00	6.757	17	—	—	—	—	—	—	337	66	900	—	—	—	—	—	337	66	7.657	17	—	—	—	—
18	Fund. Maryi de Prez Jędrzejewiczowej	—	00	6.698	03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	00	6.698	03	—	—	—	—
19	Fund. budowy pomnika hr. Agenora Gołuchowskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Fund. budowy szpitalu w Krakowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	17	50	10.952	30	—	—	—	—	—	—	576	28	1.054	77	—	—	—	—	593	78	12 007	07	—	—	—	—
	Suma fund. samoistnych, budżetem nieobjętych . . .	17	52	2083697	51	346.734	18	113740	89	—	—	70.500	01	154560	02	—	—	—	—	70.517	53	2238257	56	346.734	18	113740	89

jątku zarodowego.

Wydatki w ciągu roku 1877						Stan z końcem roku 1877													
gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
								gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																w bankach		inne							
zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
—	20	12.800	—	—	—	—	—		99	80½	673	46	—	—	—	—	—	—	11.800	—	—	—	13.473	26½	—	—
62.236	32½	89.975	49	—	—	7.310	24	—	—	1,667.312	11	346.734	18	104.930	65½	—	—	47.003	49½	—	—	2,165.980	44	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
715	40	3	50	—	—	—	—	—	—	34.703	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34.703	50	—	—
24	86	—	—	—	—	—	—	—	—	2.201	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.201	85	—	—
1.050	—	2.100	—	—	—	—	—	—	—	1.178	89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.178	89	—	—
—	—	13.450	—	—	—	—	—	—	—	151.735	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	151.735	26	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
311	60	54	65	—	—	—	—	—	02½	5.463	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.463	82½	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.265	10	4.201	70	—	—	—	—	—	—	60.232	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60.232	24	—	—
685	93	657	39	—	—	—	—	—	—	94.862	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94.862	41	—	—
32	45	31	08	—	—	—	—	—	—	51.582	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51.582	45	—	—
1.264	40	2.239	40	—	—	500	—	—	00½	16.436	11	—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	17.436	11½	—	—
337	65½	525	99	—	—	—	—	—	01	7.131	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.131	19	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	00½	6.698	03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.698	03½	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
576	28	431	50	—	—	—	—	17	50½	11.575	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11.593	07½	—	—
89.500	20	126.470	70	—	—	7.810	24	1.017	35½	2,111.786	86	346.734	18	105.930	65½	—	—	58.803	49½	—	—	2,624.272	54½	—	—

Rekapitulacya

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1877										Dochody w ciągu r. 1877								Razem							
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotek.		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane	
		gotówka		efekta																							
		zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
	Rekapitulacya.																										
	Suma funduszów dotowanych . . .	18.563	74	500.547	73	1026190	19½	76.161	05	5.406	97	170.197	40	39.241	07	101549	61	37323	22	188.761	14	539.788	80	1127739	80½	113484	27
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych . .	—	½ 00	50.409	42	1005144	65½	10.500	—	20.744	22	28.794	75	42.682	20	42.626	45	—	—	28.794	75½	93.091	62	1047771	10½	10.500	—
	Suma funduszów samoistnych, budżetem nieobjętych .	17	54	2083697	54	346.734	18	113740	89½	—	—	70.500	01½	154560	02	—	—	—	—	70.517	55½	2238257	56	346.734	18	113740	89½
	Suma majątku zarodowego	18.581	28½	2634654	69	2378069	03	200401	94½	26.151	19	269.492	16½	236483	29	144176	06	37323	22	288.073	45	2871137	98	2522245	09	237725	16½
	Suma majątku obrotowego	573009	09½	843.058	56	—	—	—	—	402223	67	8,252.891	69½	124988	95	—	—	—	—	8825900	78½	968.047	51	—	—	—	—
	Razem . .	591590	38	3477713	25	2378069	03	200401	94½	428374	86	8,522.383	85½	361472	24	144176	06	37323	22	9113974	23½	3839185	49	2522245	09	237725	16½
	Depozyta.																										
I	Depozyta w ogólności	13 362	29	207.329	80	—	—	—	—	—	—	157.344	01½	271169	35	—	—	—	—	170.706	30½	478.499	15	—	—	—	—
II	Depozyta szpitalu powszechnego we Lwowie, Oddział chorych	1.277	88½	7.938	76	—	—	—	—	—	—	41.416	31	38.356	48	—	—	—	—	42.694	19½	46 295	24	—	—	—	—
III	Depozyta zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie . .	1.641	87	4.806	36	—	—	—	—	—	—	5.617	72½	8.072	95	—	—	—	—	7.259	59½	12.879	31	—	—	—	—
IV	Depozyta szpitalu św. Łazarza. Oddział chorych .	26	55	47.138	26	—	—	—	—	—	—	10.362	15	2.802	38	—	—	—	—	10.388	70	49.940	64	—	—	—	—
V	Depozyta szpitalu św. Ducha, Oddział syfilitycznych . .	17	½ 67	—	—	—	—	—	—	—	—	195	80	—	—	—	—	—	—	213	½ 47	—	—	—	—	—	—
	Suma depozytów	16.326	27	267.213	18	—	—	—	—	—	—	214.936	—	320401	16	—	—	—	—	231.262	27	587.614	31	—	—	—	—
	do tego suma funduszów krajowych	591590	38	3477713	25	2378069	03	200401	94½	428374	86	8,522.383	85½	361472	24	144176	06	37323	22	9113974	23½	3839185	49	2522245	09	237725	16½
	Ogółem	607916	65	3744926	43	2378069	03	200401	94½	428374	86	8,737.319	85½	681873	40	144176	06	37323	22	9345236	50½	4426799	83	2522245	09	237725	16½

depozyta.

Wydatki w ciągu r. 1877				Stan z końcem roku 1877									
				w kasie				należytości				czysty stan	
								czynne					
gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	inne	bierne		czynny	bierny
zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct	zł. ct		zł. ct	zł. ct
188.162 10	132.39 59	9.950 —	16.609 52½	599 04	407.398 21	1,117.789 80½	96.874 74½	68.405 54	90.773 23	66.737 26		1,715.103 31	— —
27.645 94½	24.667 53	— —	10.500 —	1.148 81	68.424 09	1,047.771 10½	— —	13.316 45	67.559 25	— —		1,198.219 70½	— —
69.500 20	126.470 70	— —	7.810 24	1.017 35½	2,111.786 86	346.734 18	105.930 65½	— —	58.803 49½	— —		2,624.272 54½	— —
365.308 24½	283.528 82	9.950 -	34.919 76½	2.765 20½	2,587.609 16	2,512.295 09	202.805 40	81.721 99	217.135 97½	66.737 26		5,537.595 56	— —
27.503 36	214.968 57	— —	— —	698.397 42½	753.078 94	— —	— —	202.150 11	2,515.688 77½	1.910,826 10		2,258.489 15	— —
412.811 60½	498.497 39	9.950 —	34.919 76½	701.162 63½	3,340.688 10	2,512.295 09	202.805 40	283.872 10	2,732.824 75	1,977.563 36		7,796.084 71	— —
150.468 02½	254.051 82	— —	— —	20.238 28	224.447 33	— —	— —	— —	— —	— —		244.685 61	— —
37.923 54½	8.553 83	— —	— —	4.770 65	37.741 41	— —	— —	— —	— —	— —		42.512 06	— —
4.476 87½	5.061 84	— —	— —	2.782 72	7.817 47	— —	— —	— —	— —	— —		10.600 19	— —
10.372 64½	5.063 72	— —	— —	16 05½	44.876 92	— —	— —	— —	— —	— —		44.892 97½	— —
213 47½	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —
203.454 56½	272.731 21	— —	— —	27.807 70½	314.883 13	— —	— —	— —	— —	— —		342.690 83½	— —
412.811 60½	498.497 39	9.950 —	34.919 76½	701.162 63½	3,340.688 10	2,512.295 09	202.805 40	283.872 10	2,732.824 75	1,977.563 36		7,796.084 71	— —
616.266 17	771.228 60	9.950 —	34.919 76½	728.970 33½	3,655.571 23	2,512.295 09	202.805 40	283.872 10	2,732.824 75	1,977.563 36		8,138.775 54½	— —

Zestawienie

ogólnego stanu majątku obrotowego wraz z majątkiem zarodowym, z końcem roku 1877

(po wyłączeniu skryptów, kart dłużnych i t. p. efektów bez wartości).

Liczba porządk.	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	381.221	58½	201.476	46	582.698	04½	—	—
2	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, Oddział chorych	282.844	53½	219.195	52	502.040	05½	—	—
3	„ „ „ „ „ „ położnic	6.091	70½	9.218	29½	15.310	—	—	—
4	„ zakład dla obłąkanych	129.392	04	19.463	30	148.855	34	—	—
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	2.816	61
6	Szpital św. Łazarza w Krakowie, Oddział chorych	11.796	46	661.893	92	673.690	38	—	—
7	„ „ „ „ „ położnic i podrzutków	1.890	65½	85.542	90	87.433	55½	—	
8	„ „ Ducha w Krakowie, Oddział syfilitycznych w majątku obrotowym stan bierny 1.688 zł. 39 ct. w majątku zarodowym stan czynny 11.230 „ 26 „	—	—	9.541	87	9.541	87	—	—
9	„ „ „ „ „ obłąkanych	714	11½	7.686	21	8.400	32½	—	—
10	Fundusz policyi krajowej	5	48	128.171	34	128.176	82	—	—
11	„ szkolny krajowy	181.603	99	371.225	10½	552.829	09½	—	—
12	„ domestykalny	—	—	73.827	51	73.827	51	—	—
13	„ kultury krajowej	12.427	63	42.918	30	55.345	93	—	—
14	„ stanowy sierociński	—	—	33.702	79	33.702	79	—	—
15	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	4.700	81	—	—	4.700	81	—	—
16	„ szkoły weterynaryi { w majątku obrot. stan bierny 13.140 zł. 29½ ct. „ zarod. stan czynny 100.979 „ 51½ „	—	—	87.839	22	87.839	22	—	—
17	„ budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	10.024	36	946.791	59	956.815	95	—	—
18	„ pożyczki krajowej z r. 1873	—	—	—	—	—	—	368.515	28½
19	„ budowy gmachu sejmowego	801.582	90½	—	—	801.582	90½	—	—
20	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	—	—	13.473	26½	13.473	26½	—	—
21	Fundusze stypendyjne	25.452	31	2,165.980	44	2,191.432	75	—	—
22	Administracya dóbr Winniki	2.278	86½	—	—	2.278	86½	—	—
23	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	43	35½	34.703	50	34.746	85½	—	—
24	„ nizankowicki „ „	24	86	2.201	85	2.226	71	—	—
25	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	30	25	1.178	89	1.209	14	—	—
26	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	9.122	15½	151.735	26	160.857	41½	—	—
27	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	3.451	92	—	—	3.451	92	—	—
28	„ „ z r. 1868	—	—	—	—	—	—	5.595	62
29	„ „ pozostały z r. 1866	169.687	87	—	—	169.687	87	—	—
30	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	5.463	82½	5.463	82½	—	—
31	Depozyta gminne serwitutowe	590.095	98½	—	—	590.095	98½	—	—
32	Fundusz Pelagii Russanowskiej	357	61	60.232	24	60.589	85	—	—
33	„ szkół ludowych z r. 1872	1.600	20	94.862	41	96.462	61	—	—
34	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	1.244	74½	51.582	45	52.827	19½	—	—
35	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	—	—	17.436	11½	17.436	11½	—	—
36	„ „ „ „ dziewcząt służących	—	—	7.131	19	7.131	19	—	—
37	„ Maryi de Prez Jędrzejewiczowej	—	—	6.698	03½	6.698	03½	—	—
38	„ pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego	16.627	25	—	—	16.627	25	—	—
39	„ budowy nowego szpitalu w Krakowie	5.931	70½	—	—	5.931	70½	—	—
40	Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	—	—	11.593	07½	11.593	07½	—	—
	Suma	2,650.245	35	5,522.766	87½	8,173.012	22½	376.927	51½
						7,796.084	71		
41	Depozyta	342.690	83½	—	—	342.690	83½	—	—

Uwaga. Oprócz wyżej wykazanego majątku utrzymuje się w ewidencyi pretensye niepewne (illiquid), to jest takie, co do których zachodzi wątpliwość, czy kiedykolwiek odebrane zostaną.

a) Przy funduszu szpitalu św. Łazarza, Oddział chorych . . . . . 138.965 złp. 25½ gr. czyli 34.741 zł. 46 ct. w. a.
dalej kapitał, który niesie wprawdzie procent, lecz nie jest ściągalny . . . . . 7.882 „ 50 „ „
b) Przy funduszu szpitalu św. Łazarza, Oddział położnic i podrzutków 1.487 „ 03 „ „ 371 „ 77 „ „
c) „ „ „ szkolnym krajowym . . . . . 232.265 „ 22 „ „ 58.066 „ 43 „ „
d) Kapitał zapisany na rzecz funduszu Al. hr. Stadnickiego testamentem z dnia 13. Sierpnia 1855 wynosi . . . . . 20.733 „ 91 „ „
i pozostaje w dożywotniem używaniu Kazimierza, Zygmunta i Władysława hr. Stadnickich.

Wykaz zapasów kasowych z końcem roku budżetowego 1877.

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	A.) W kasie krajowej.				
1	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	—	—	81.850 —	—
2	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, Oddział chorych	11	41	1.144	94
3	„ „ „ „ „ „ położnic	7	05	382	26
4	„ zakład dla obłąkanych	24	57	2.211	38
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—
6	Szpital św. Łazarza w Krakowie, Oddział chorych	556	—	84.949	65
7	„ „ „ „ „ położnic i podrzutków	—	—	—	—
8	„ „ Ducha „ „ syfilitycznych	—	—	7.911	29
9	„ „ „ „ „ obłąkanych	—	—	2.956	86
10	Fundusz policyi krajowej	—	—	10.731	39
11	„ szkolny krajowy	—	01	297.110	44
12	„ domestykalny	783	92	1.695	43
13	„ kultury krajowej	3.085	76½	33.497	85
14	„ stanowy sierociński	364	89	33.230	81
15	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	1.505	40	3.195	41
16	„ szkoły weterynaryi	1.731	93½	—	—
17	„ budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	8.649	73	—	—
18	„ pożyczki krajowej z r. 1873	57.340	35	1,205.775 160.700	—
19	„ budowy gmachu sejmowego	573.941	21½	67	42
20	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	999	80½	673	46
21	Fundusze stypendyjne	19.472	66½	78.908 1,667.312	74½ 11
22	Administracya dóbr Winniki	—	—	—	—
23	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	68	35½	34.703	50
24	„ niżankowicki „ „	24	86	2.201	85
25	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	30	25	1.178	89
26	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	—	00½	151.735	26
27	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	90	—	515 3.217	38
28	„ „ z r. 1868	—	—	—	—
29	„ „ pozostały z r. 1866	—	—	208.600 118	13
30	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	02½	5.463	80
31	Depozyta gminne serwitutowe	20.737	37½	567.908	61
32	Fundusz Pelagii Russanowskiej	357	61	60.232	24
33	„ szkół ludowych z r. 1872	5.430	20	94.862	41
34	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	—	00½	52.827	19
35	„ Franciszka Kochmana, dla literatów polskich	—	00½	16.436	11
36	„ „ „ „ dziewcząt służących	—	01	7.131	18
37	„ Maryi de Prez Jędrzejewiczowej	—	00½	6.698	03
38	„ pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego	—	—	16.627	25
39	„ budowy nowego szpitalu w Krakowie	5.931	70½	—	—
40	Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	17	50½	11.575	57
41	Depozyta	20.188	88	201.442	33
	Razem	721.351	51	1,575.648 3,542.130	74½ 43

Uwaga. Efekta drobno drukowane przedstawiają dokumenta bezwartościowe.

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	B.) W innych kasach.				
42	W c. k. Kasach rządowych, depozyta	49	40	23.005	—
43	W kasie krajowego szpitalu powszechnego we Lwowie, depozyta	4.770	65	37.741	41
44	„ zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie „	2.782	72	7.817	47
45	„ szpitalu św. Łazarza w Krakowie „	16	05½	44.876	92
46	„ „ „ Ducha „ „	—	—	—	—
	Razem . .	7.618	82½	113.440	80
	Zestawienie sumaryczne.				
	A. W kasie krajowej	721.351	51	3,542.130	43
	B. W innych kasach	7.618	82½	113.440	80
	Razem . .	728.970	33½	3,655.571	23

Wykaz kapitałów

pozostałych w bankach na rachunku bieżącym z końcem roku 1877.

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Kwota zł.	Kwota ct.
1	Fundusz budowy gmachu sejmowego	79.431	03
2	„ pożyczki krajowej z r. 1873	113.596	93
3	„ domestykalny	3.788	91
4	„ policyi krajowej	45.412	70
5	„ stanowy sierociński	107	09
6	„ kultury krajowej	9.420	45
7	„ szpitalu powszechnego we Lwowie	12.899	84
8	„ „ św. Łazarza w Krakowie	10.093	—
9	„ zakładu narodowego imienia Ossolińskich	9.122	15
	Suma	283.872	10
	Powyższe kapitały lokowane są w następujących bankach:		
1	Galicyjski Bank kredytowy	94.123	—
2	„ „ hipoteczny	84.519	05
3	Galicyjska Kasa oszczędności we Lwowie	71	71
4	Kasa oszczędności w Krakowie	16.575	90
5	Galicyjskie Towarzystwo kredytowe ziemskie	17.669	65
6	Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie	70.912	79
	Razem jak wyżej	283.872	10

Poszczegól

papierów wartościowych według ich

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne: galic. towarzystwa kred. ziemskiego	Listy zastawne: zakładu kred. ziemskiego w Krakowie	Listy hipoteczne gal. banku hipotecznego
			W a r	
1	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	—	—	—
2	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, Oddział chorych	—	—	—
3	„ „ „ „ „ „ położnic	—	—	—
4	„ zakład dla obłąkanych	—	—	—
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—
6	Szpital św. Łazarza w Krakowie, Oddział chorych	4.900	—	5.000
7	„ „ „ „ „ „ położnic i podrzutków	—	—	—
8	„ „ Ducha „ „ „ syfilitycznych	2.300	—	—
9	„ „ „ „ „ „ obłąkanych	—	—	800
10	Fundusz policyi krajowej	—	—	—
11	„ szkolny krajowy	—	11.500	21.300
12	„ domestykalny	—	—	—
13	„ kultury krajowej	—	—	15.600
14	„ stanowy sierociński	13.000	—	6.100
15	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	—	—	—
16	„ szkoły weterynaryi	—	—	—
17	„ budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	—	—	—
18	„ pożyczki krajowej z roku 1873	—	—	—
19	„ budowy gmachu sejmowego	—	—	—
20	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	600	—	—
21	Fundusze stypendyjne	479.000	144.700	324.000
22	Administracya dóbr Winniki	—	—	—
23	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	33.900	—	800
24	„ niżankowicki „ „	—	—	—
25	„ Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	—	—	1.100
26	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	41.500	—	—
27	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	600	—	—
28	„ „ z roku 1868	—	—	—
29	„ „ pozostały z roku 1866	—	—	—
30	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	400
31	Depozyta gminne serwitutowe	—	—	—
32	Fundusz Pelagii Russanowskiej	—	30.200	30.000
33	„ szkół ludowych z roku 1872	—	—	10.700
34	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	—	—	—
35	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	16.400	—	—
36	„ „ „ „ dziewcząt służących	7.100	—	—
37	„ Maryi de Prez Jędrzejewiczowej	—	—	6.600
38	„ pomnika ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego	—	—	—
39	„ budowy nowego szpitalu w Krakowie	—	—	—
40	Fundacya Sandecka: „Dom roboczy“	800	—	2.000
	Suma papierów funduszowych	600.100	186.400	424.400
	Do tego:			
41	Depozyta	—	—	—
	Razem	600.100	186.400	424.400
	Potrąciwszy od wykazanej sumy papierów funduszowych sumę skryptów i innych (służących tylko do zabezpieczenia majątku) dokumentów bez wartości	—	—	—
	pozostaje suma papierów wartościowych	—	—	—

nienie

rodzaju, z końcem roku 1877.

Obligacye				Renty państwowe	Losy państwowe	Akcye kolei		Asygnaty bankowe	Książeczki Kasy oszczędności i Banku kredytowego	Zapisy dłużne, weksle i inne dokumenta	Razem
indemnizacyjne	pożyczki krajowej z r. 1873	Księstwa styryjskiego	pożyczki papiezk.			Karola Ludwika	węgiersk. północno-wschodn.				
t o ś ć				i m i e n n a							
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	81.850 —	81.850 —
—	—	—	—	—	—	—	—	809 50	335 44	— —	1.144 94
—	—	—	—	—	—	—	—	234 91	147 35	— —	382 26
—	—	—	—	—	—	—	—	1.255 59	955 79	— —	2.211 38
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —
—	74.800	—	—	—	—	—	—	— —	249 65	— —	84.949 65
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —
—	4.800	—	—	—	—	—	—	— —	811 29	— —	7.911 29
—	2.100	—	—	—	—	—	—	— —	56 86	— —	2.956 86
—	7.700	—	—	—	—	—	—	3.000 —	31 39	— —	10.731 39
9.080	98.600	—	—	156.620	—	—	—	— —	10 44	— —	297.110 44
—	1.600	—	—	—	—	—	—	— —	95 43	— —	1.695 43
100	17.600	—	—	—	—	—	—	— —	197 85	— —	33.497 85
3.450	10.600	—	—	—	—	—	—	— —	80 81	— —	33.230 81
—	200	—	—	—	—	—	—	2.800 —	195 41	— —	3.195 41
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —
—	160.700	—	—	—	—	—	—	— —	— —	1,205.775 —	1,366.475 —
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	67 42	— —	67 42
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	73 46	— —	673 46
422.850	152.400	2.000	—	6.000	2.160	124.000	1.200	— —	9.002 11	78.908 74½	1,746.220 85½
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	3 50	— —	34.703 50
2.050	—	—	—	—	—	—	—	— —	151 85	— —	2.201 85
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	78 89	— —	1.178 89
107.360	—	—	300	2.500	—	—	—	— —	75 26	— —	151.735 26
—	2.500	—	—	—	—	—	—	— —	117 38	515 —	3.732 38
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	118 13	208.600 —	208.718 13
4.800	200	—	—	—	—	—	—	— —	63 80	— —	5.463 80
559.280	—	—	—	—	—	—	—	— —	8.628 61	— —	567.908 61
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	32 24	— —	60.232 24
—	84.100	—	—	—	—	—	—	— —	62 41	— —	94.862 41
51.550	—	—	—	—	—	—	—	— —	1.277 19	— —	52.827 19
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	36 11	— —	16.436 11
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	31 18	— —	7.131 18
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	98 03	— —	6.698 03
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	16.627 25	— —	16.627 25
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —	— —
8.710	—	—	—	—	—	—	—	— —	65 57	— —	11.575 57
1,169.230	617.900	2.000	300	165.120	2.160	124.000	1.200	8.100 —	39.778 10	1,575.648 74½	4,916.336 84½
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —	314.883 13
1,169.230	617.900	2.000	300	165.120	1.160	124.000	1.200	8.100 —	39.778 10	1,575.648 74½	4,231.219 97½
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —	1,575.648 74½
—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —	3,655.571 23

Wykaz dóbr i realności

stanowiących własność funduszów krajowych z końcem roku 1877.

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Wartość Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
I.	**Fundusz krajowy** w ściślejszem znaczeniu:				
	1. realność szkoły gospodarstwa lasowego pod Nr. 937 1/4	21.862	24		
	2. realność gmachu sejmowego pod Nr. 717 2/4	179.614	22	201.476	46
II.	**Krajowy szpital powszechny** we Lwowie:				
	1. gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 4/4 t. j. zabudowanie stare, którego wartość dzieli się na 3 oddziały: *a)* Oddział chorych . 211.418 zł. 65 ct. *b)* Oddział położnic . 10.063 „ 24 „ *c)* Oddział obłąkanych 39.271 „ — „	260.752	89		
	2. grunt zakupiony pod dom położnic pod nazwą „Wulka szpitalna“ należący do oddziału położnic	5.644	26 1/2	266.397	15 1/2
III.	**Krajowy zakład dla obłąkanych** na Kulparkowie: gmach nowowybudowany Nr. 38 i 39 wraz ze staremi zabudowaniami folwarcznemi, gruntami, cegielniami i propinacyą	946.791	59	946.791	59
IV.	**Szpital św. Łazarza** w Krakowie: Gmach szpitalny w Krakowie Nr. 50. dzielnica VIII. na Wesołej z wszystkiemi przynależnościami i zabudowaniami, wartości 159.785 zł. 20 ct. stanowi własność dwóch oddziałów:				
	1. Oddział chorych: *a)* Część wartości wspólnego gmachu Nr. 50 132.032 zł. 70 ct. *b)* Dobra Tropiszów (w Królestwie Polskiem) 110.250 „ — „ *c)* „ Prądnik Czerwony (w Galicyi) . 27.100 „ — „ *d)* Folwark Blich (w Krakowie) . . 23.000 „ — „ *e)* Część wartości nowego gmachu szpital. Nr. 49. 210.239 „ 24 1/2 „	502.621	94 1/2		
	2. Oddział położnic i podrzutków: *a)* Część wartości wspólnego gmachu Nr. 50. 27.752 zł. 50 ct. *b)* Propinacya w Krowodrzy . . . 20.240 „ — „ *c)* Część wartości nowego gmachu szpital. Nr. 49. 34.331 „ 65 „	82.324	15	584.946	09 1/2
V.	**Szpital św. Ducha** w Krakowie:				
	1. Oddział syfilitycznych, wartość części nowego szpitalu Nr. 49. . .	592	80		
	2. Oddział obłąkanych, „ „ „ „ „ „ . .	1.965	35	2.558	15
VI.	**Fundusz szkolny krajowy:**				
	1. Grunt z pod spalonego budynku szkolnego we Lwowie (część placu Castrum)	49.294	—		
	2. Budynek szkolny w Tarnowie	6.117	94 1/2		
	3. Realność z ogrodem ad St. Mariam w Krakowie	7.000	—	62.411	94 1/2
VII.	**Fundusz szkoły weterynaryi:**				
	Realność we Lwowie Nr. 466 4/4	100.979	51 1/2	100.979	51 1/2
VIII.	**Fundusze stypendyjne:**				
	1. Fundusz Dydyńskiego: *a)* Dobra Godowa z przyległościami . . 39.972 zł. *b)* Realność w Strzyżowie Nr. 97. . . . 3.527 „	43.499	—		
	2. Fundusz Głowińskiego: *a)* Dobra Winniki . . . . . 67.875 zł. 03 ct. *b)* Gmach we Lwowie ad St. Nicolaum . . 197.213 „ — „	265.088	03		
	3. Fundusz Dr. Jana Towarnickiego, realność w Rzeszowie . . .	38.147	15	346.734	18
	Razem .	—	—	2,512.295	09

L. W. 2914/1879 Alegat **D** do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1877.

Lit. D.

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

za rok 1877.

Indeks:

Sprawozdanie Rady administracyjnej . . . . str. 3.
Zamknięcie rachunku majątku obrotowego . . „ 7.
Bilans majątku . . . . . „ 11.

L. W. 9879/1879.

Wysoki Wydziale krajowy!

W ślad postanowienia §. 58. instrukcyi dla Kuratora i Rady administracyjnej fundacyi Stan. hr. Skarbka, Rada administracyjna ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Wydziałowi krajowemi następujące sprawozdanie ze swoich czynności za rok 1877.

Stosownie do powyższej instrukcyi odbyła Rada administracyjna 18 posiedzeń w tym roku, a prócz pomniejszych, w zakres jej działania wchodzących czynności, załatwiono następujące ważniejsze przedmioty:

1. Uchwalono preliminarz dochodów i wydatków na rok 1878. dla fundacyi i zakładu drohowyzkiego.

2. Sprawdzono rachunki fundacyi za rok 1875. i przedłożono je Wysokiemu Wydziałowi krajowemu wraz ze sprawozdaniem z czynności Rady w tym roku.

3. Zatwierdzono kontrakty dzierżawne:
   a) pasz i gruntów w Żydaczowie,
   b) zamku w Rożniatowie,
   c) pasz i łąk w Drohowyżu,
   d) tartaków w Smorzu,
   e) cegielni w Rożniatowie,
   f) tartaku w Żabiu.

4. Zatwierdzono sprzedaż drzewa w lasach połonnych w Żabiu

5. Uchwalono zmianę kontraktu dzierżawnego dóbr Rożniatowa, opuszczając z czynszu rocznie po 2000 zł.

6. Postanowiono wziąć udział w wystawie krajowej, tak co do płodów leśnych fundacyi, jak wyrobów zakładu w Drohowyżu.

7. Wydano list fundacyjny na zapis J. W. Władysława hr. Skarbka dla zakładu drohowyzkiego.

8. Zatwierdzono kontrakt o kupno realności pod Nr. 162. w Rożniatowie, na pomieszczenie tamtejszego zarządu dóbr

9. Przeprowadzono skontro kasy centralnej i ksiąg rachunkowych Administracyi centralnej i znaleziono takowe w porządku.

10. Przyjęto do zakładu w Drohowyżu dalszych 63 sierót.

11. Zatwierdzono wynik licytacyi na dostawę żywności dla zakładu w Drohowyżu na rok 1878.

12. Zatwierdzono plany i kosztorysy na budowę domków dla majstrów i rozmaitych adaptacyj w zakładzie drohowyzkim.

13. Celem szczegółowego zbadania wszelkich stosunków tegoż zakładu, wprowadzenia oszczędności w administracyi tegoż i urządzenia warstatów, sprosiła Rada administracyjna ankietę z fachowych mężów, celem udzielenia zdania w powyższych kierunkach, a wyniki tejże spisane protokolarnie, zostaną w b. r. przez Radę administracyjną zbadane.

14. Uchwalono w uzupełnieniu preliminarza wydatków na r. 1877. kredyta dodatkowe w wysokości 39.397 zł. 54 ct. w czem na:

a) budowę dalszą Instytutu i urządzenia	24.718	zł. 17	ct.
b) zakupno realności w Rożniatowie	6.262	„ 50	„
c) zakupno i wymianę enklaw lasowych w Smorzu, Rożniatowie i Brzozdowcach .	1.686	„ —	„
d) na rozmaite wydatki administracyjne, jako to: budowle w dobrach, defalki z czynszów i t. d.	6.730	„ 87	„

Przedkładając szczegółowy raport Dyrekcyi zakładu drohowyzkiego o stanie i rozwoju tegoż w roku 1877, nadmienia się tu, że roczny egzamin tegoż odbył się w Lipcu 1877, a obecny temuż podpisany Kurator przekonał się o chlubnych postępach sierót w naukach i starannem tegoż zawiadowaniu przez Dyrekcyę.

Wedle dołączonego tu $^1/_1$ bilansu majątku fundacyi, przedstawia tenże z końcem r. 1877. wartość dóbr ziemskich, realności lwowskich, gmachu instytutowego, ruchomości, wierzytelności, zapasów kasowych i kapitałów, obliczoną na gotówkę w kwocie . . . . . 2,893.016 zł. 41½ ct.
i efektami . . . . . 349.111 „ 45 ct.
a gdy wartość tegoż z końcem roku 1876. wynosiła na gotówkę . . . . 2,871.304 „ 23½ ct.
effektami . . . . . 341.200 „ — ct.
przeto z gospodarki r 1877 rezultuje przyrost do majątku fundacyi na gotówkę . . 21.712 „ 18 „
efektami . . . . . 7.911 „ 45 „
z czego przypada:

a) przyrost do majątku zarodowego na gotówkę . . . . . 25.067 „ 2½ ct.
efektami. . . . . 7.911 „ 45 ct.

b) ubytek w majątku obrotowym w gotówce, wierzytelnościach i ruchomościach 3.354 „ 84½ ct.

a do tego zauważa się, że ubytek ten czysto rachunkowy, powstał przez wyeliminowanie z bilansu przyjmowanego dawniej jako „activum“ stanu zaliczek z końcem roku niewyrachowanych, tak iż doliczając stan tychże z końcem roku 1877. w ilości . . . . . 18.706 zł. 40 ct.
możnaby postępując śladem dawniejszych bilansów wykazać nie ubytek, lecz przyrost
do majątku obrotowego w kwocie . . . . . 15.351 „ 55½ ct.
co jednak rachunkowo nie byłoby usprawiedliwionem, gdyż zaliczki do wyrachowania wydane i na cel przeznaczony już zwydatkowane, lecz tylko niewyrachowane, jako activum uważane być nie mogą.

Wynikłości kasowe wykazują sumarycznie ruch pieniężny majątku obrotowego w roku 1877. a tenże rezultuje czystym dochodem w kwocie . . . . . 52.974 zł. 60 ct.
który porównany z takimże dochodem za r. 1876. w kwocie . . . . . 66.630 „ 12½ ct.
okazuje się umniejszenie o . . . . . 13.655 „ 52½ ct.
a zestawienie porównawcze dochodów i wydatków netto z lat 1876 i 1877 uwidocznia rezultaty poszczególnych rubryk gospodarstwa.

Wedle powyższego, rubryki I. II. III. VIII. XI. i XIII dały korzystniejsze wynikłości, bądź przez umniejszenie się wydatków, jak w rubrykach I. II. XI. i XIII, bądź podniesieniem się dochodów przy równoczesnem obniżeniu się wydatków, jak w rubrykach III i VIII.

Jednocześnie rubryki IV. V. VI. VII i X wykazują ujemne rezultaty a to:

a) rubr. IV w skutek przeprowadzonej odnowy sali widowisk kosztem 12.150 zł. na rachunek którego to wydatku częściowe pokrycie wpłynęło dopiero w roku 1878. t. j. subwencya od Wysokiego Sejmu i gminy miasta Lwowa w łącznej kwocie 4.000 zł.

b) rubr. V w skutek defalki z czynszów, zwiększenia się zaległości i zakupna realności w Rożniatowie kosztem 6.000 zł.

c) rubr. VI w skutek podniesienia się wydatków o przeszło 6.000 zł. a zmniejszenia dochodów o kwotę prawie 14.000 zł., co uzasadnia się tem, że z powodu sprzedaży drzewa nie na sekcye, lecz stosami, musiano wyłożyć znaczne fundusze na wyrób stosów, a przytem wydano 2294 zł. na wyrób kloców na Ilci, które dopiero w r. 1878. zostały sprzedane. Zarazem zaś przy niemożebności wyrąbania całego na ten cel przeznaczonego drzewostanu i przy spadnięciu cen drzewa i niespłaceniu całej należytości za sprzedane w r. 1877. drzewo, dochód z lasów fundacyjnych musiał być znacznie mniejszym. Pomimo tego jednak, gdyby w r. 1877. spłaconą została zaległość za sprzedane w tym roku drzewo, a wynosząca . . . . . 5.325 zł.
i wpłynął dochód za urąbane kloce w Żabiu na dziale Ilcia, który uczynił w r. 1878 3.400 „
czysty dochód z lasów fundacyjnych w r. 1877 wynosiłby 24.050 zł. a w porównaniu z takimże dochodem za r. 1876 mniej o 11.000 zł.

d) w rubr. VII z powodu, że przy nowem wydzierżawieniu cegielni w Rożniatowie, ustanowiono opłatę czynszu zamiast całorocznie z góry, na raty półroczne.

e) a wreszcie w rubr. X w skutek znacznie mniejszego dochodu z prowizyi od gotówki chwilowo w bankach lokowanej.

Pomimo jednak tego nikorzystnego wyniku kasowego, bilans majątku wykazuje, jak to wyżej zauważano, zwiększenie się majątku fundacyi, a jest wszelka uzasadniona nadzieja, że dochód czysty obrotowego majątku fundacyi już w roku 1878. powróci do normalnej swej wysokości, gdyż już nawet w roku 1877. gdyby nie nad-

zwyczajny wydatek na odnowę sali teatralnej kosztem	12.150 zł.
gdyby nie kupno realności w Rożniatowie kosztem	6.262 „
gdyby nie defalka z czynszów w kwocie	2.384 „
gdyby nie wymiana gruntów leśnych i zakupno w obrębie lasów fundacyjnych kosztem . .	1.686 „
i gdyby nie zaległość w dochodach z lasów, wykazana wyżej w kwocie	8.725 „
to faktyczny czysty dochód w r. 1877	52.975 „
wynosiłby około	83.182 „

czyli wysokość zupełnie normalną czystego dochodu.

Kończąc obecne sprawozdanie zauważa się, że własny fundusz asekuracyjny wzmógł się w r. 1877. o kwotę 4.962 zł. 52 ct. i że z końcem tegoż roku stan tegoż czysty czynny wynosił 32.570 zł. 94½ ct. z kapitałem zakładowym 31.300 zł. w listach banku hipotecznego imiennej wartości.

Powyższe sprawozdanie raczy Wysoki Wydział krajowy przyjąć do swej wiadomości i udzielić takowe w myśl instrukcyi, do wiadomości Wysokiego Rządu.

Lwów dnia 9. Marca 1879.

Za Kuratora:

Badeni w. r.

Członek Rady administracyjnej:

Wereszczyński w. r.

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

majątku obrotowego

za rok 1877.

Dochody. Fundacya Stanisława

Rubryka budżetu	Dochody	Należytość zaległa zł.	ct.	Należytość bieżąca zł.	ct.	Należytość razem zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877 zł.	ct.	Uchwalona budżetem kwota wynosi zł.	ct.	Z porównania sumy uiszczenia z kwotą budżetową okazują się dochody mniejsze zł.	ct.	większe zł.	ct.
	A. Rzeczywiste.																
I.	Zarząd centralny	123	—	368	55	491	55	410	35	81	20	410	—	—	—	—	35
II.	Legata i gracye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III.	Gmach teatru	2726	83½	46011	32½	48738	16	46281	50	2456	66	45445	—	—	—	836	50
IV.	Teatr	323	82	29165	19	29489	01	25327	10	4161	91	17180	—	—	—	8147	10
V.	Dobra	19030	52	120584	23	139614	75	118023	19½	21591	55½	118409	60	386	40½	—	—
VI.	Lasy	1596	81½	51802	10½	53398	92	46773	26½	6625	65½	56707	—	9933	73½	—	—
VII.	Przedsiębiorstwa	—	—	61	39	61	39	61	39	—	—	70	—	8	61	—	—
VIII.	Realności lwowskie	333	42	4472	17	4805	59	4805	59	—	—	4907	50	101	91	—	—
X.	Prowizye czynne	—	—	18649	68½	18649	68½	18649	68½	—	—	16681	07	—	—	1968	61½
XI.	„ dłużne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII.	Zakład drohowyzki	—	—	19584	16½	19584	16½	19584	16½	—	—	—	—	—	—	19584	16½
XIII.	Przygodne	4	53	35875	98½	35880	51½	35869	55½	10	96	750	—	—	—	35119	55½
														10430	66	65656	28½
	Razem	24138	94	326574	79½	350713	73½	315785	79½	34927	94	260560	17	—	—	55225	62½
	B. Przenośne.																
1	Zaliczki	2378	29	1548	05	3926	34	1441	05	2485	29						
2	Dotacye	1500	—	35975	—	37475	—	35975	—	1500	—						
3	Kaucye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
4	Lokacya gotówki	—	—	79000	—	79000	—	79000	—	—	—						
	Razem	3878	29	116523	05	120401	34	116416	05	3985	29						
	Zestawienie.																
	A. Dochody rzeczywiste	24138	94	326574	79½	350713	73½	315785	79½	34927	94						
	B. „ przenośne	3878	29	116523	05	120401	34	116416	05	3985	29						
	Ogółem	28017	23	443097	84½	471115	07½	432201	84½	38913	23						
	Zapasy kasowe z 1. Stycznia b. r.																
1	gotówką 22612 zł. 58½ ct.																
2	asygnatami bankowemi 51000 „ — „																
3	efektami 20040 „ — „	—	—	—	—	—	—	93652	58½								
								525854	43								

hr. Skarbka.

Wydatki.

Rubryka budżetu	Wydatki	Należytość zaległa zł.	ct.	Należytość bieżąca zł.	ct.	Należytość razem zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1877 zł.	ct.	Uchwalona budżetem kwota wynosi zł.	ct.	Z porównania sumy uiszczenia z kwotą budżetową okazują się wydatki mniejsze zł.	ct.	większe zł.	ct.
	A. Rzeczywiste.																
I.	Zarząd centralny	—	—	15696	06	15696	06	15696	06	—	—	15575	60	—	—	120	46
II.	Legata i gracye	230	20½	11247	75	11477	95½	11195	25	282	70½	11370	25	175	—	—	—
III.	Gmach teatru	—	—	24874	90	24874	90	24874	90	—	—	25226	—	351	10	—	—
IV.	Teatr	—	—	35612	79	35612	79	35612	79	—	—	23565	20	—	—	12047	59
V.	Dobra	266	01	73606	52½	73872	53½	73801	73	70	80½	69261	95	—	—	4539	78
VI.	Lasy	—	—	31458	84	31458	84	31448	84	10	—	22956	70	—	—	8492	14
VII.	Przedsiębiorstwa	—	—	60	—	60	—	60	—	—	—	70	—	10	—	—	—
VIII.	Realności lwowskie	—	—	1150	31	1150	31	1150	31	—	—	1047	50	—	—	102	81
X.	Prowizye czynne	—	—	1323	02	1323	02	1323	02	—	—	1321	—	—	—	2	02
XI.	„ dłużne	—	—	6811	75	6811	75	6811	75	—	—	6812	—	—	25	—	—
XII.	Zakład drohowyzki	—	—	81472	20½	81472	20½	81472	20½	—	—	76272	57	—	—	5199	63½
XIII.	Przygodne	—	—	40919	38	40919	38	40919	38	—	—	5350	65	—	—	35568	73
														536	35	66073	16½
	Razem	496	21½	324233	53	324729	74½	324366	23½	363	51	258829	42	—	—	65536	81½
	B. Przenośne.																
1	Zaliczki zwrotne	—	—	1748	05	1748	05	1748	05	—	—						
2	Dotacye	—	—	35975	—	35975	—	35975	—	—	—						
3	Kaucye	119	78	—	—	119	78	26	—	93	78						
4	Lokacya gotówki	—	—	79000	—	79000	—	79000	—		—						
	Razem	119	78	116723	05	116842	83	116749	05	93	78						
	Zestawienie.																
	A. Wydatki rzeczywiste	496	21½	324233	53	324729	74½	324366	23½	363	51						
	B. „ przenośne	119	78	116723	05	116842	83	116749	05	93	78						
	Ogółem	615	99½	440956	58	441572	57½	441115	28½	457	29						
	Zapasy kasowe z 31. Grudnia b. r.																
1	gotówką 29699 zł. 14½ ct.																
2	asygnatami bankowemi 35000 „ — „																
3	efektami 20040 „ — „	—	—	—	—	—	—	84739	14½								
								525854	43								

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

BILANS MAJĄTKU

z końcem roku

1877.

Stan czynny. Bilans majątku

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	A. Majątek				
1	**Czysty stan czynny z początkiem roku 1877.**				
	a) w gotówce	2,662.702	94		
	b) w efektach	321.160	—	2,983.862	94
2	**Wkłady w dalszą budowę zakładu drohowyzkiego**	14.259	15½		
3	**Przykupno realności w Rożniatowie**	6.000	—		
4	**Przykupno papierów wartościowych nominalnej wartości** . .	41.251	45		
5	**Spłata długów hipotecznych**	4.807	87	66.318	47½
				3,050.181	41½
	B. Majątek				
1	**Czysty stan czynny z początkiem roku 1877.**				
	a) w gotówce	157.601	29½		
	b) w papierach wartościowych . . .	71.040	—	228.641	29½
2	**Należytości czynne na rok 1877.**				
	a) w gotówce . 443.097 zł. 84½ ct.				
	b) w efektach — „ — „	443.097	84½		
3	**Odpisane zaległości bierne z roku 1876.**	12	—		
4	**Przykupno ruchomości dla:**				
	a) fundacyi w ogóle . 9.074 zł. 04 ct.				
	b) zakładu w Drohowyżu 9.444 „ 34 „	18.518	38	461.628	22½
		—	—	690.269	52

z końcem roku 1877. Stan bierny.

Liczba porząd.	Poszczególnienie		Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	zarodowy.					
1	**Sprzedaż papierów wartościowych** przez wylosowanie		—	—	33.340	—
2	**Czysty stan czynny z końcem roku 1877.**					
	a) zakładu w Drohowyżu		511.565	93½		
	b) dóbr ziemskich	1.620.175 zł. — ct.				
	po strąceniu długów . .	60.153 „ 76 „	1,560.021	24		
	c) realności lwowskich		616.182	79		
	d) papierów wartościowych		329.071	45		
					3.016.841	41½
					3,050.181	41½
	obrotowy.					
1	**Odpisy zaległości czynnych z roku 1876.**					
	a) jako nieściągalne.	464 zł. 10 ct.				
	b) zaliczki wyrachowane . .	6.455 „ 64½ „	6.919	74½		
2	**Należytości bierne na rok 1877.**					
	a) w gotówce	440.956 zł. 58 ct.				
	b) w efektach	— „ — „	440.956	58		
3	**Ubytek ruchomości fundacyjnych:**					
	a) przez zużycie	580 zł. 75 ct.				
	b) „ wydanie do budowli .	10.129 „ 18 „				
	c) „ odprzedaż zakładowi .	3003 „ 02 „	13.712	95		
4	**Wypis zużytych ruchomości zakładu w Drohowyżu**		3.393	79½	464.983	07
5	**Czysty stan czynny z końcem roku 1877:**					
	I. zapasy kasowe *a)* gotówką	29.699 zł. 14½ ct.				
	b) asygnatami kasowemi .	35.000 „ — „				
	c) efektami	20.040 „ — „	84.739	14½		
	II. należytości zaległe: *a)* czynne . . .	38.913 „ 23 ct.				
	b) bierne	457 „ 29 „	38.455	94		
	III. ruchomości: *a)* fundacyi	66.225 zł. 58 ct.				
	b) zakładu	35.865 „ 78½ „	102.091	36½	225.286	45
			—	—	690.269	52

Zestawienie stanu majątkowego.

A) Majątek zarodowy	—	—	3,016.841	41½
B) „ obrotowy	—	—	225.286	45
do tego własny fundusz asekuracyjny	—	—	32.570	94½
Razem	—	—	3,274.698	81

L. W. 20081/1879.

Alegat. 5.

Sprawozdanie Wydziału krajowego

o zamknięciu rachunkowem

funduszów krajowych

za rok 1878.

L. dz. 2007/ 1974.

Sprawozdanie Wydziału Krajowego

o zarządzeniu realizacyi

funduszów Krajowych

Biblioteka Jagiellońska

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu postanowień §. 18. Statutu krajowego i §. 7. Instrukcyi dla Wydziału krajowego przedkładamy pod ·/. zamknięcie rachunku wszystkich pod zarządem Reprezentacyi kraju zostających funduszów, a mianowicie:

pod *A.* Zamknięcie funduszów budżetem objętych.
„ *B.* „ „ „ nieobjętych.
„ *C.* „ funduszu propinacyjnego.
„ *D.* Sumaryczne zestawienie ogólnego obrotu (brutto) i stanu wszystkich funduszów w majątku obrotowym i zarodowym, zapasów kasowych, kapitałów lokowanych i hipotekowanych, dóbr i realności, tudzież należytości czynnych i biernych.
„ *E.* Zamknięcie rachunku fundacyi Stanisława hr. Skarbka wraz ze sprawozdaniem Rady administracyjnej.

Dział **A** zawiera

fundusze budżetem objęte.

1. Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu
2—3. „ szpitalu lwowskiego
4. „ zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie
5. „ podrzutków
6—9. „ szpitalu Św. Łazarza w Krakowie
10. „ policyi krajowej
11. „ szkolny krajowy
12. „ domestykalny
13. „ kultury krajowej
14. „ stanowy sierociński
15. „ Aleksandra hr. Stadnickiego

16. Fundusz szkoły weterynaryi
17. „ budowy zakładu kulparkowskiego
18. „ pożyczki krajowej z roku 1873.
19. „ budowy gmachu sejmowego.

Dział **B** zawiera

fundusze budżetem nieobjęte.

1. Fundusz pomnika Kościuszki
2—102. Fundusze stypendyjne *(101)*
103. Fundusz administracyi dóbr Winniki
104. „ galicyjski inwalidów wojskowych
105. „ niżankowicki „ „
106. „ posagowy Komarnickich
107. „ zakładu Ossolińskich
108. „ zapomogi byłego obwodu tarnowskiego
109. „ „ z roku 1868.
110. „ „ „ „ 1866. *(pozostały)*
111. „ budowy domu podrzutków
112. „ depozytów gminnych serwitutowych
113. „ Pelagii Russanowskiej
114. „ szkół ludowych z roku 1872.
115. „ Wincentego Łodzia Ponińskiego
116. „ Kochmana dla literatów
117. „ „ „ dziewcząt służących
118. „ Jędrzejewiczowej
119. „ pomnika hr. Gołuchowskiego
120. „ budowy szpitalu krakowskiego
121. „ sandecki „Dom roboczy“
122. „ budowy kaplicy w Dublanach
123. Depozyta.

a zatem:

w dziale A. funduszów . . .	19
„ B. „ . . .	123
„ C. fundusz propinacyjny .	1
razem .	143
w roku 1877. było funduszów .	136
przybyło . .	7

a mianowicie:

1. Fundusz propinacyjny
2. „ budowy kaplicy w Dublanach
3. „ stypendyjny Chlebowskiego
4. „ „ Kopernika
5. „ „ Kucharskiego
6. „ „ Siemiradzkiego
7. „ „ Spadwińskiego

8. Fundusz stypendyjny Stankiewicza
9. „ „ wystawy krajowej

natomiast ubyły fundusze stypendyjne:

1. Bema
2. Koenigsberga.

Formę zamknięcia zatrzymano taką samą, w jakiej przedłożono rachunki za rok 1877.

Wszystkie dochody i wydatki wykazano w pełnych cyfrach, a dla porównania takowych z budżetem dodano w funduszu krajowym przy pozycyi wydatków na szkoły rolnicze w Dublanach— do preliminowanej nadwyżki wydatków kwotę . . . . . 14.715 zł.
i powiększono o takąż samą kwotę preliminowane dochody, a to z powodu, że w budżecie dochody tych szkół były od wydatków potrącone.

Załączony sumaryczny wykaz wydatków i dochodów funduszów budżetem objętych, przedstawia w porównaniu z budżetem rezultaty następujące:

1. Fundusz krajowy i fundusze ze skarbu krajowego uposażone:
   wydatki większe od budżetu o . . . . 385.224 zł.
   dochody większe „ „ o . . . . 542.766 „
   wynik w ogóle korzystniejszy o . 157.542 zł.
2. Fundusze samoistne, ze skarbu krajowego nieuposażone:
   wydatki większe od budżetu o . . . . 1.924 zł.
   dochody mniejsze „ „ o . . . . 29.930 „
   wynik w ogóle niekorzystniejszy o . 31.854 zł.
3. Fundusz budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie:
   wydatki wynoszą . . . . . 78.650 zł. 52 ct.
   dochody „ . . . . . 71.023 „ 46 „
4. Fundusz budowy gmachu sejmowego:
   wydatki wynoszą . . . . . 659.082 zł. 96 ct.
   dochody „ . . . . . 684.652 „ 99 „

W funduszu krajowym w ściślejszem znaczeniu okazują się następujące różnice:

wydatki większe od budżetu o . . . . 242.829 zł.
dochody większe „ „ o . . . . 399.457 „
wynik pozornie *korzystniejszy* o . 156.628 zł.
lecz gdy w cyfrze dochodów mieści się dług zaciągnięty
od funduszu budowy gmachu sejmowego . . . 338.606 „
przeto właściwy wynik jest *niekorzystnym* o . 181.978 zł.

Różnice między kwotami budżetowemi a rzeczywistymi wydatkami i dochodami, wyjaśnione są przy każdej pozycyi szczegółowego zamknięcia rachunku — tutaj więc przedstawiamy te różnice tylko sumarycznie według rubryk.

A. Wydatki.

		W porównaniu z budżetem mniejsze	większe
Rubr. I.	Koszta reprezentacyi kraju . . . . . z powodu krótszego trwania sesyi sejmowej, aniżeli preliminowano.	15.323 zł.	—
Rubr. II.	Koszta zarządu . . . . . głównie z powodu wypłacenia zaliczek urzędnikom i właścicielowi domu na rachunek czynszu za ubikacye zajęte na kancelarye Wydziału krajowego i z powodu znacznych wydatków na koszta podróży urzędników w sprawach gminnych.	—	18.061 zł.
Rubr. III.	Koszta leczenia . . . . . z powodu większej ilości dni leczenia.	—	148.585 „
Rubr. IV.	Koszta szczepienia . . . . . z powodu zaprowadzenia corocznego szczepienia.	—	22.890 „
Rubr. V.	Wydatki sanitarne . . . . . z powodu zmienności potrzeb tej rubryki.	—	19.574 „
Rubr. VII.	Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego . z powodu, iż nie wszystkie zasiłki w kwotach preliminowanych wypłacone zostały.	8.806 „	—
Rubr. VIII.	Utrzymanie pomników historycznych . . . . . z powodu odebrania w zarząd kraju archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie.	—	2.083 „
Rubr. IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi . . . . . z powodu podwyższenia czynszów i zaprowadzenia nowych posterunków i ekspozytur.	—	3.377 „
Rubr. X.	Drogi krajowe	4.562 „	—
Rubr. XI.	Dotacye dla zakładów krajowych . . . . . według szczegółowych zamknięć rachunkowych zakładów dotowanych.	8.748 „	—
Rubr. XII.	Wydatki na szupaśnictwo . . . . . z powodu większej ilości zlikwidowanych rachunków.	—	6.530 „
Rubr. XIII.	Budowy wodne . . . . . z powodu, iż regulacya Sanu nie została rozpoczętą.	7.143 „	—
Rubr. XIV.	Rozmaite wydatki . . . . . z powodu znacznych wydatków na potrzeby, które w budżecie przewidziane nie były, jakoto: odsetki od pożyczek chwilowych 47.812 zł., pożyczka na budowę szpitalika św. Zofii 10.000 zł., zwrot dawnej zaliczki c. k. Skarbowi Państwa 5.241 zł., i t. p.	—	66.311 „
	Suma	44.582 zł.	287.411 zł.
			242.829 zł.

B. Dochody.

		W porównaniu z budżetem mniejsze	większe
Rubr. II.	Z odnajmu ubikacyj sejmowych . . . . . z powodu niestałości tej rubryki.	397 zł.	—
Rubr. III.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych, z powodu jak wyżej .	394 „	—
Rubr. IV.	Z myt na drogach krajowych . . . . . z powodu przybytku stacyj mytniczych i korzystniejszego wydzierżawienia.	—	12.997 zł.
Rubr. V.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych . . . . . według szczegółowych zamknięć rachunkowych tych zakładów.	—	914 „
Rubr. VI.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . . . . . : z powodu, iż dochody te nie mogą w budżecie ściśle być obliczone.	—	18.851 „
Rubr. VII.	Zwroty pożyczek . . . . . z powodu, iż raty pożyczkowe od niektórych dłużników nie wpłynęły w oznaczonym terminie.	687 „	—
Rubr. VIII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie . . . . z powodu ściągnięcia należytości z roku ubiegłego.	—	121 „
Rubr. IX.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich . . . . z powodu, jak przy rubr. VIII.	—	112 „
Rubr. X.	Rozmaite dochody . . . . . z powodu, iż wpłynęły znaczne dochody w budżecie nieprzewidziane a między innemi kwota 7.664 zł. datków na budowę dróg.	—	14.483 „
Rubr. XI.	Dodatki do podatków . . . . . stosunkowo do wielkiego obrotu w tym dziale i ciągłych zmian w stanie należytości podatkowej, różnica nieznaczna.	—	14.851 „
	suma .	1.478 zł.	62.329 „
			60.851 „
do tego zasiłek z funduszu budowy gmachu sejmowego			338.606 „
	razem dochody większe od budżetu .		399.457 „
w porównaniu z wydatkami większymi od budżetu			242.829 „
	ostateczna różnica .		156.628 „

zgodna z niedoborem wynikającym z porównania sum uchwalonych w budżecie wydatków z dochodami.

Fundusz propinacyjny.

Szczegółowe sprawozdanie o zarządzie funduszu propinacyjnego za rok 1878. t. j. od 1. Kwietnia jako od dnia wejścia w życie ustawy krajowej z dnia 30. Grudnia 1875. (dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 55 z roku 1877) do końca Grudnia 1878. przedkładamy osobno pod L. W. 16449/79. Rezultat szczegółowego zamknięcia rachunku, załączonego tutaj pod C. jest następujący:

Dochody rzeczywiste wynoszą		172.306 zł. 76½ ct.
Wydatki „ „		3.583 „ 11 „
zatem czysty dochód .		168.723 zł. 65½ ct.
Z powyższej sumy czystego dochodu użyto kwoty .	150.634 zł. 35 ct.	
na zakupno 5% listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego imiennej wartości 175.200 zł. po przeciętnym kursie 85 zł. 97½ ct. za 100 zł.		
reszta zaś	18.089 „ 30½ „	
pozostała w kasie do ulokowania z początkiem roku 1879.		

Stan funduszów z końcem Grudnia 1878. (zestawiony według zasad przyjętych dla innych funduszów, t. j. licząc listy zastawne według wartości imiennej) jest następujący:

1. Gotówka w kasie	18.089 zł. 30½ ct.	
2. 5% listy zastawne imiennej wartości . .	175.200 zł. — „	
3. Nadwyżka należytości czynnych . . .	117.070 „ 25 „	
razem . .	310.359 „ 55½ „	

licząc zaś listy zastawne po kursie z dnia 31. Grudnia 1878. t. j. przeciętnie między *„płacą“* 85 zł. 55 ct. a *„żądają“* 86 zł. 30 ct. czyli 85 zł. 92½ ct. za 100 zł. okaże się stan następujący:

1. Gotówka w kasie	18.089 zł. 30½ ct.	
2. Listy zastawne na 175.200 zł. po 85 zł. 92½ ct. za 100 zł.	150.540 „ 60 „	
3. Nadwyżka należytości czynnych . . .	117.070 „ 25 „	
razem . .	285.700 „ 15½ „	

Według sumarycznego zestawienia **Lit. D.** stan wszystkich funduszów z końcem roku 1878. jest następujący:

a) W majątku zarodowym:			
1. Gotówka	92.757 zł. 94½ ct.		
2. Efekta	2,636.651 „ 66 „		
3. Dobra i realności	3,236.550 „ 74 „		
4. Kapitały lokowane w bankach . . .	— —		
5. Kapitały hipotekowane	168.015 „ 86 „		
6. Nadwyżka należytości czynnych . .	116.376 „ 87½ „		6,250.353 zł. 08 ct.
b) W majątku obrotowym:			
1. Gotówka	370.662 zł. 27½ ct.		
2. Efekta	899.858 „ 30 „		
Do przeniesienia	1,270.520 zł. 57½ ct.		6,250.353 zł. 08 ct.

	Z przeniesienia	1,270.520 zł. 57½ ct.		6,250.353 zł. 08 ct.	
3.	Kapitały lokowane w bankach . . .	108.261 „ 09 „			
4.	Nadwyżka należytości czynnych . .	615.829 „ 93½ „		1,994.611 „ 60 „	
c)	Depozyta:				
1.	Gotówka	41.373 „ 66 „			
2.	Efekta	284.751 „ 41 „		326.125 „ 07 „	
	razem .			8,571.089 „ 75 „	

Z końcem roku 1877. był stan następujący:

a)	W majątku zarodowym	5,537.595 zł. 56 ct.	
b)	„ „ obrotowym	2,258.489 „ 15 „	
c)	„ depozytów	342.690 „ 83½ „	8,138.775 zł. 54½ ct.

Z porównania okazuje się:

W majątku zarodowym	*przyrost*	712.757 zł. 52 ct.		
„ „	obrotowym *ubytek*	— —	263.877 zł. 55 ct.	
„ „	depozytach „	— —	16.565 „ 76½ „	
		712.757 zł. 52 ct.	280.443 „ 31½ „	
	ostatecznie *przyrost*			432.314 zł. 20½ ct.

Należytości czynne z końcem roku 1878. wynoszą:

a)	W majątku zarodowym	170.321 zł. 28½ ct.	
b)	„ „ obrotowym	2,920.632 „ 21½ „	3.090.953 zł. 50 ct.

Z końcem roku 1877. wynosiły:

a)	W majątku zarodowym	217.135 zł. 97½ ct.	
b)	„ „ obrotowym	2,515.688 „ 77½ „	2,732.824 „ 75 „
	zwiększyły się zatem o . .		358.128 zł. 75 ct.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki sejm raczy uchwalić:

1. Z rachunków funduszów budżetem objętych za rok 1878. wydaje Sejm Wydziałowi krajowemu absolutoryum.
2. Rachunki funduszów samoistnych, budżetem nieobjętych, tudzież funduszu propinacyjnego i Zakładu Stanisława hr. Skarbka za rok 1878. przyjmuje Sejm do wiadomości.

Lwów, dnia 27. Stycznia 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. **Wodzicki** w. r.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sumaryczny wykaz

wydatków i dochodów krajowych

za rok 1878.

i porównanie takowych z uchwalonemi przez Wysoki Sejm krajowy kwotami potrzeb i pokrycia.

Sumaryczny wykaz

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna wydatków na rok 1878. wynosiła		4,107.136 zł. 08 ct.
Na potrzeby krajowe preliminowano uchwałą z dnia 30. Sierpnia 1877	3,337.305 zł.	
do tego kredyta dodatkowe uchwalone w roku 1878 . .	369.892 „	
dalej doliczone dochody, potrącone w budżecie od rubryk wydatków w funduszu krajowym	14.715 „	
razem		3,721.912 „ — „
zatem w porownaniu z budżetem suma wydatków jest *większą* o .		385.224 zł. 08 ct.

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna wydatków wynosiła	121.718 zł. 24 ct.
na to preliminowano uchwałą z dnia 30. Sierpnia 1877 . .	119.794 „ — „
zatem w porównaniu z budżetem suma wydatków jest *większą* o .	1.924 zł. 24 ct.

A. Fundusze dotowane.

Z porównania rzeczywistych wydatków za rok 1878. w kwocie . . .		4,107.136 zł. 08 ct.
z takimiż dochodami „ „ „ „ . . .		4,114.546 „ 09 „
okazuje się *nadwyżka dochodów*		7.410 zł. 01 ct.
Wedle budżetu na rok powyższy było preliminowano wydatków	3,721.912 zł.	
„ „ „ „ „ „ „ dochodów	3,571.780 „	
nadwyżka wydatków . . .		150.132 „ — „
W porównaniu z wynikłością rzeczywistą okazuje się wynik *pozornie korzystniejszy* o		157.542 zł. 01 ct.
uwzględniwszy zaś, że na pokrycie niedoboru zaczerpnął fundusz krajowy od funduszu budowy gmachu sejmowego tytułem zaliczki zwrotnej .		338.605 „ 87 „
okazuje się wynik *niekorzystniejszy* o		181.063 zł. 86 ct.

C. Fundusze, dla których budżetu nie uchwalono.

Suma wydatków funduszu budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie .	78.650 zł. 52 ct.

D. Fundusz budowy gmachu sejmowego, wydatki . . 659.082 „ 96 „

wydatków i dochodów.

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna dochodów za rok 1878. wynosiła		4,114.546 zł. 09 ct.
Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 30. Sierpnia 1877 preliminowano dochody	3,413.194 zł.	
do tego kredyta dodatkowe uchwalone w roku 1878 . .	143.871 „	
dalej dochody potrącone w budżecie od rubryk wydatków w funduszu krajowym	14.715 „	
razem		3,571.780 „ — „
zatem w porównaniu z budżetem suma dochodów jest *większą* o .		542.766 zł. 09 ct.

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna dochodów wynosiła	201.088 „ 24 „
na to preliminowano uchwałą z dnia 30. Sierpnia 1877 . .	231.018 „ — „
zatem w porównaniu z budżetem suma dochodów jest *mniejszą* o .	29.929 zł. 76 ct.

B. Fundusze niedotowane.

Z porównania rzeczywistych wydatków za rok 1878. w kwocie . . .		121.718 zł. 24 ct.
z takimiż dochodami „ „ „ . . .		201.088 „ 24 „
okazuje się *nadwyżka dochodów*		79.370 zł. — ct.
Wedle budżetu preliminowano na rok powyższy wydatków .	119.794 zł.	
„ „ „ „ „ „ dochodów .	231.018 „	
nadwyżka dochodów . . .		111.224 „ — „
W porównaniu z wynikłością rzeczywistą okazuje się *wynik niekorzystniejszy* o		31.854 zł. — ct.

C. Fundusze dla których budżetu nie uchwalono.

Suma dochodów funduszu budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie . 71.023 zł. 46 ct.

D. Fundusz budowy gmachu sejmowego, dochody . . 684.652 „ 99 „

Z drukarni Anny Waydowicz (pt. Poremby), Lwów, Rynek l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego

L. W. **20081**/1879.
Alegat **A.** do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1878.

Lit. **A.**

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

FUNDUSZÓW

DOTOWANYCH I SAMOISTNYCH

BUDŻETEM OBJĘTYCH

za rok

1878.

INDEKS.

		Stronica.
	Sumaryusz	*3*
I.	*Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu*	*9*
II.—III.	*Krajowy szpital powszechny we Lwowie*	*83*
IV.	*Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie*	*111*
V.	*Fundusz podrzutków we Lwowie*	*133*
VI.—IX.	*Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie*	*143*
X.	*Fundusz policyi krajowej*	*171*
XI.	„ *szkolny krajowy*	*179*
XII.	„ *domestykalny*	*197*
XIII.	„ *kultury krajowej*	*205*
XIV.	„ *stanowy sierociński*	*213*
XV.	„ *Al. hr. Stadnickiego*	*221*
XVI.	„ *szkoły weterynaryi*	*227*
XVII.	„ *budowy zakładu kulparkowskiego*	*235*
XVIII.	„ *pożyczki krajowej z roku 1873.*	*245*
XIX.	„ *budowy gmachu sejmoweyo*	*253*

SUMARYUSZ

ZAMKNIĘĆ RACHUNKOWYCH

FUNDUSZÓW

BUDŻETEM OBJĘTYCH.

za rok 1878.

Wydatki. **SUMA-**

Liczba porządkowa	Poszczególnienie funduszów	Wydatki w roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
	Dział I.						
	Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.						
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	2,576.737	55½	437.069	80	3,013.807	35½
II.-III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	184.495	42½	9.281	40	193.776	82½
IV.	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie . . .	142.691	08½	46.322	13	189.013	21½
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	11.421	34	—	—	11.421	34
VI.-IX.	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	174.946	26½	7.982	56½	182.928	83
X	Fundusz policyi krajowej	—	19	—	—	—	19
XI.	Fundusz szkolny krajowy	420.439	78	95.748	54½	516.188	32½
	Suma wydatków funduszów dotowanych .	3,510.731	64	596.404	44	4,107.136	08
	Dział II.						
	Fundusze samoistne, niedotowane.						
XII.	Fundusz domestykalny	2.300	—	—	—	2.300	—
XIII.	Fundusz kultury krajowej	6.804	92	—	—	6.804	92
XIV.	Fundusz stanowy sierociński	1.382	86	—	—	1.382	86
XV.	Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego	2.302	14	—	—	2.302	14
XVI.	Fundusz szkoły weterynaryi	3.196	29	—	—	3.196	29
XVIII.	Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873	105.732	03	—	—	105.732	03
	Suma wydatków funduszów samoistnych .	121.718	24	—	—	121.718	24
	Dział III.						
	Fundusze, dla których budżet nie został uchwalony.						
XVII.	Fundusz budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie .	78.650	52	—	—	78.650	52
	Dział IV.						
XIX.	Fundusz budowy gmachu sejmowego	320.477	09	338.605	87	659.082	96

RYUSZ.

Wydatki.

Kwota preliminowana				Wydatki są zatem						Należytości			
				mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.		kredyta dodatkowe	Razem							z roku bieżącego			
Zwyczajne	Nadzwyczajne			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe				
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł	ct.
2,110.193	434.765	226 021	2,770.979	—	—	240 524	2.305	—	242.829	32.821	22	100.221	20
165.863	10.375	4.200	180.438	—	1.094	14.433	—	—	13.339	6.192	52	52	—
120.576	32.410	—	152.986	—	—	22.115	13.912	—	36.027	1.097	69	915	84½
15.666	—	—	15.666	4.245	—	—	—	4.245	—	—	—	2.145	89
135.311	7.350	—	142.661	—	—	39.635	633	—	40.268	2.915	99	129	50
1.275	—	—	1.275	1.275	—	—	—	1.275	—	—	—	—	—
280.736	37.500	139.671	457.907	—	62.175	120.456	—	—	58.281	—	—	8.658	93
2,829.620	522.400	369.892	3,721.912	5.520	63.269	437.163	16.850	5.520	390.744	43.027	42	112.123	36½
									385.224				
2.310	—	—	2.310	10	—	—	—	10	—	—	—	—	—
5.525	—	—	5.525	—	—	1.280	—	—	1.280	—	—	—	—
1.530	—	—	1.530	148	—	—	—	148	—	—	—	—	—
1.785	—	—	1.785	—	—	517	—	—	517	—	—	—	—
4.183	—	—	4.183	987	—	—	—	987	—	—	—	—	—
104.461	—	—	104.461	—	—	1.271	—	—	1.271	608	20	9.107	—
119.794	—	—	119.794	1.145	—	3.068	—	1.145	3.068	608	20	9.107	—
									1.923				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	340.105	87	5.495	69

UWAGA: Porównanie budżetowe funduszu budowy gmachu sejmowego nastąpić może dopiero po ukończeniu budowy; szczegóły zaś obrotu zawarte są w zamknięciu rachunkowem.

Dochody. **SUMA**

Liczba porządkowa	Poszczególnienie funduszów	Dochody w roku 1878.					
		Zwyczajne		Nadzwyczajne		Razem	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Dział I.						
	Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.						
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	3,013.807	35½	—	—	3,013.807	35½
II.-III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	193.776	82½	—	—	193.776	82½
IV.	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	189.013	21½	—	—	189.013	21½
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	11.421	34	—	—	11.421	34
VI.-IX.	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	182.928	83	—	—	182.928	83
X.	Fundusz policyi krajowej	7.410	20	—	—	7.410	20
XI.	Fundusz szkolny krajowy	503.503	58	12 684	74½	516.188	32½
	Suma dochodów funduszów dotowanych	4,101.861	34½	12.684	74½	4,114.546	09
	Dział II.						
	Fundusze samoistne, niedotowane.						
XII	Fundusz domestykalny	3.809	73	—	—	3 809	73
XIII.	Fundusz kultury krajowej	7.116	94½	—	—	7.116	94½
XIV.	Fundusz stanowy sierociński	1.801	60	—	—	1.801	60
XV.	Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego	3.152	68	—	—	3.152	68
XVI.	Fundusz szkoły weterynaryi	2.916	30	—	—	2.916	30
XVIII.	Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.	182.290	98½	—	—	182.290	98½
	Suma dochodów funduszów samoistnych	201.088	24	—	—	201.088	24
	Dział III.						
	Fundusze, dla których budżet nie został uchwalony.						
XVII.	Fundusz budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	71.023	46	—	—	71.023	46
	Dział IV.						
XIX.	Fundusz budowy gmachu sejmowego	684.652	99	—	—	684.652	99

RYUSZ.

Dochody.

Kwota preliminowana				Dochody są zatem						Należytości			
wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.		kredyta dodatkowe	Razem	mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
zwyczajne	nadzwyczajne			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
2,614.351	—	—	2,614.351	—	—	399.457	—	—	399.457	249.928	61½	338.605	87
176.238	—	4.200	180.438	—	—	13.339	—	—	13.339	164.468	35½	100	—
152.986	—	—	152.986	—	—	36.027	—	—	36.027	25.590	86½	—	—
15.666	—	—	15.666	4.245	—	—	—	4.245	—	—	—	—	—
142.661	—	—	142.661	—	—	40.268	—	—	40.268	3.020	01½	—	—
7.771	—	—	7.771	361	—	—	—	361	—	1	37	—	—
310.236	8.000	139.671	457.907	—	—	53.596	4.685	—	58.281	144.419	83½	—	—
3,419.909	8.000	143.871	3,571.780	4.606	—	542.687	4.685	4.606	547.372	587.429	05½	338.705	87
									542.766				
3.723	—	—	3.723	—	—	87	—	—	87	—	—	—	—
12.041	—	—	12.041	4.924	—	—	—	4.924	—	2.078	38	—	—
1.628	—	—	1.628	—	—	174	—	—	174	—	—	—	—
2.259	—	—	2.259	—	—	894	—	—	894	—	—	—	—
4.185	—	—	4.185	1.269	—	—	—	1.269	—	443	32	—	—
207.182	—	—	207.182	24.891	—	—	—	24.891	—	62.930	58½	—	—
231.018	—	—	231.018	31.084	—	1.155	—	31.084	1.155	65.452	23½	—	—
								29.929					
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—

UWAGA: Porównanie budżetowe funduszu budowy gmachu sejmowego nastąpić może dopiero po ukończeniu budowy, szczegóły zaś obrotu zawarte są w zamknięciu rachunkowem.

I.

FUNDUSZ KRAJOWY

W ŚCIŚLEJSZEM ZNACZENIU.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

Do tego rachunku dołącza się:

1) *Zamknięcie rachunku krajowych szkół rolniczych w Dublanach . . . . . Str. 82/I.*
2) *Zamknięcie rachunku podatków . . . . . „ 82/XXI.*
3) *Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych . . . . . „ 82/XXV.*

LW. 46302 /1879.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
		***A)* Rzeczywiste.**						
I.	1-13	Koszta reprezentacyi kraju	86.277	18½	—	—	86.277	18½
II.	14-29	Koszta zarządu	218.999	97	—	—	218.999	97
III.	30	Koszta leczenia	498.585	11	—	—	498.585	11
IV.	31-33	Koszta szczepienia	57.219	68½	—	—	57 219	68½
V.	34-35	Wydatki sanitarne	57.473	55½	—	—	57.473	55½
VI.	36-40	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	12.302	—	1.500	—	13.802	—
VII.	41-85	Zasiłki dla zakładów naukowych i wychow. publicznego	539.799	99	800	—	540.599	99
VIII.	86-87	Utrzymanie pomników historycznych	4.082	57	7.000	—	11.082	57
IX.	88-104	Kwaterunkowe żandarmeryi	65.883	94	—	—	65.883	94
X.	105-150	Drogi krajowe	592.306	56	421.769	80	1,014.076	36
XI.	151-155	Dotacye dla zakładów krajowych	230.906	15½	—	—	230.906	15½
XII.	156	Wydatki na szupaśnictwo	31.529	52	—	—	31.529	52
XIII.	157-158	Budowy wodne	—	—	6.000	—	6.000	—
XIV.	159-172	Rozmaite wydatki	181.371	31½	—	—	181.371	31½
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	2,576.737	55½	437.069	80	3,013.807	35½
		***B)* Przenośne.**						
		Lokacya funduszu budowy gmachu sejmowego	—	—	—	—	692.340	51
		Lokacya w bankach	—	—	—	—	182.632	08
		Zaliczki zwrócone bankom	—	—	—	—	248.137	15
		Zaliczki zwrócone depozytom	—	—	—	—	61.633	07
		Ogółem	—	—	—	—	4,198.550	16½
		DOCHODY.						
		***A)* Rzeczywiste.**						
I.	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—	—	—	—
II.	2	Z odnajmu ubikacyj sejmowych	802	75	—	—	802	75
III.	3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	1.605	90	—	—	1.605	90
IV.	4-6	Z myt na drogach krajowych	195.506	81½	—	—	195.506	81½
V.	7	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	7.410	01	—	—	7.410	01
VI.	8	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	68.851	35	—	—	68.851	35
VII.	9-14	Zwroty pożyczek	4.442	95	—	—	4.442	95
VIII.	15-17	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego	5.421	—	—	—	5.421	—
IX.	18	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	712	06	—	—	712	06
X.	19	Rozmaite dochody	29.598	15½	—	—	29.598	15½
XI.	20	Dodatki do podatków (po 34 centy)	2,360.850	49½	—	—	2,360.850	49½
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	2,675.201	48½	—	—	2,675.201	48½
—	—	Zasiłek zwrotny od funduszu budowy gmachu sejmowego	338.605	87	—	—	338.605	87
		Razem	3,013.807	35½	—	—	3,013.807	35½
		***B)* Przenośne.**						
		Lokacya funduszu budowy gmachu sejmowego	—	—	—	—	692.340	51
		Lokacya w bankach	—	—	—	—	94.340	58
		Zaliczki od banków	—	—	—	—	336.428	65
		Zaliczki od depozytów	—	—	—	—	61 633	07
		Ogółem	—	—	—	—	4,198.550	16½

w ściślejszem znaczeniu.

Kwota preliminowana					Wynikłości są zatem						Należytości			
					mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.		kredyta dodatkowe	kwoty w budżecie od wydatków potrącone	razem	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zwyczajne	nadzwyczajne													
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
101.600	—	—	—	101.600	15.323	—	—	—	15.323	—	—	—	—	—
198.186	—	2.753	—	200.939	—	—	18.061	—	—	18.061	12.141	35	—	—
350.000	—	—	—	350.000	—	—	148.585	—	—	148.585	4.906	79½	—	—
34.330	—	—	—	34.330	—	—	22.890	—	—	22.890	64	24	—	—
37.900	—	—	—	37.900	—	—	19.574	—	—	19.574	—	—	—	—
12.302	1.500	—	—	13.802	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
381.420	800	152.471	14.715	549.406	8.806	—	—	—	8.806	—	300	—	50	—
2.000	7.000	—	—	9.000	—	—	2.083	—	—	2.083	—	—	—	—
62.507	—	—	—	62.507	—	—	3.377	—	—	3.377	—	—	—	—
605.316	412.322	1.000	—	1,018 638	14.010	—	—	9.448	4.562	—	1.899	64	7.900	73
235.454	—	4.200	—	239.654	8.748	—	—	—	8.748	—	—	—	—	—
25.000	—	—	—	25.000	—	—	6.530	—	—	6.530	25	74	150	61
—	13.143	—	—	13.143	—	7.143	—	—	7.143	—	—	—	—	—
49.463	—	65.597	—	115.060	—	—	66.311	—	—	66.311	13.483	45½	3.828	36
2,095.478	434.765	226.021	14.715	2,770.979	46.887	7.143	287.411	9.448	44.582	287.411	32.821	22	11.929	70
										242.829				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.291	50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32.821	22	100.221	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.200	—	—	—	1.200	397	—	—	—	397	—	—	—	—	—
2.000	—	—	—	2.000	394	—	—	—	394	—	—	—	—	—
182.510	—	—	—	182.510	—	—	12.997	—	—	12.997	3	20	—	—
6.496	—	—	—	6.496	—	—	914	—	—	914	—	—	—	—
50.000	—	—	—	50.000	—	—	18.851	—	—	18.851	—	—	—	—
5.130	—	—	—	5.130	687	—	—	—	687	—	137	50	—	—
5.300	—	—	—	5.300	—	—	121	—	—	121	—	—	—	—
600	—	—	—	600	—	—	112	—	—	112	17	66	—	—
400	—	—	14.715	15.115	—	—	14.483	—	—	14.483	7.939	43½	—	—
2,346.000	—	—	—	2,346.000	—	—	14.851	—	—	14.851	153.539	32	—	—
2,599.636	—	—	14.715	2,614.351	1.478	—	62.329	—	1.478	62.329				
—	—	—	—	—	—	—	338.606	—	—	338.606	—	—	338.605	87
2,599.636	—	—	14.715	2,614.351	1.478	—	400.935	—	1.478	400.935	161.637	11½	338.605	87
										399.457				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.291	50	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	249.928	61½	338.605	87

Stan majątku z końcem roku 1878.

Stan czynny.

	Szczegół.	Ogół.
Zapas kasowy z końcem roku 1878.	—	
Należytości czynne z roku bieżącego: a) w rubrykach wydatków	32.821 zł. 22 ct.	
b) w rubrykach dochodów	249.928 „ 61½ „	
Należytości czynne z lat ubiegłych (patrz wykaz *aligat 3.* str. 82/XXV.)	461.548 „ 60½ „	744.298 zł. 44 ct.

Stan bierny.

Należytości bierne z roku bieżącego: a) w rubrykach wydatków	100.221 „ 20 „	
b) w rubrykach dochodów	338.605 „ 87 „	
Należytości bierne z lat ubiegłych (patrz wykaz *aligat 3.* str. 82/XXV.)	256.827 „ 95 „	695.655 „ 02 „
Czysty stan czynny		48.643 „ 42 „

Wyjaśnienia.

Według ustawy finansowej z dnia 30. Sierpnia 1877.

wynosiły budżetem uchwalone **wydatki**			2,530.243 zł.
do tego: a) kredyta dodatkowe przy rubryce	II.	2.753 zł.	
„ „	VII.	152.471 „	
„ „	X.	1.000 „	
„ „	XI.	4.200 „	
„ „	XIV.	65.597 „	226.021 „
b) Kwota, którą w budżecie od wydatków potrącono, a którą tutaj dla porównania z budżetem pełnych wydatków i dochodów, do preliminowanych wydatków i równocześnie do preliminowanych dochodów dodano, a mianowicie w rubr. VII. (dla szkół rolniczych w Dublanach)			14.715 „
Ogólna suma budżetowa, z którą wydatki rzeczywiste porównane być winny, wynosi			2,770.979 „
Suma wydatków rzeczywistych wynosi			3,013.808 „
wydatki są zatem *większe od budżetu o*			**242.829** „
Według ustawy finansowej wyżej powołanej, wynosiły budżetem uchwalone **dochody**			2,599.636 „
do tego kwota dodana, jak przy wydatkach pod b)			14.715 „
Ogólna suma budżetowa dochodów			2,614.351 „
Suma dochodów rzeczywistych wynosi		2,675.201 zł. 48½ ct.	
do tego zasiłek zwrotny od funduszu budowy gmachu sejmowego		338.605 „ 87 „	3,013.808 „
dochody są zatem *większe od budżetu o*			**399.457** „
a przeto: wydatki większe od budżetu o		242.829 zł.	
dochody „ „ „ o		399.457 „	
W ogóle wynik pozornie korzystniejszy od budżetu o		**156.628 zł.**	
Nie wcielając jednak do porównania budżetowego dochodu od funduszu budowy gmachu sejmowego który stanowi właściwie niedobór i zestawiwszy dochody preliminowane			2,614.351 „
z dochodami rzeczywistymi			2,675.202 „
okazują się dochody *większe od budżetu o*			60.851 „
a z porównania takowych z wydatkami większymi od budżetu			242.829 „
wypływa wynik *niekorzystny o*			**181.978** „
w budżecie uchwalono wydatki w kwocie		2,770.979 zł.	
dochody w kwocie		2,614.351 „	
przeto **przewidziany już był niedobór**			**156.628** „
który dodawszy do powyższego wyniku niekorzystnego, okazuje się **ostateczny niedobór**			**338.606** „

pokryty zasiłkiem z funduszu budowy gmachu sejmowego.

Chociaż powody przekroczeń wykazane są przy każdej pozycyi rachunku szczegółowego, to jednak notuje się tutaj, że najznaczniejsze przekroczenia znajdują się w tych rubrykach, w których powstrzymanie asygnowania nie jest możliwe, tj. w rubrykach III., IV., V. i XII.; w przekroczeniu zaś rubr. XIV. mieści się w cyfrze 66.311 zł. wydatek 47.812 zł. na odsetki od chwilowych pożyczek, których potrzeba uwidocznioną jest w osobnem sprawozdaniu.

Część I.

Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu					
I.		**Koszta reprezentacyi kraju.**			
		Sumaryczne zestawienie rubryki I.			
		A. Sejm krajowy	63.077	18½	76.400
		B. Wydział krajowy	23.200	—	25.200
		Suma ogólna rubryki I. . .	86.277	18½	101.600
		Poszczególnienie.			
		A. Sejm krajowy.			
	1	a) Czynsz najmu sali i ubikacyj sejmowych . . 5.150 zł.			
		b) Dodatek gminny 5% . . . . . 250 „	5.400	—	5.400
	2	Koszta podróży pp. Posłów	6.392	50	6.700
	3	Dyety pp. Posłów	25.880	—	42.000
	4	Koszta druków	17.848	66	14.000
	5	Spisywanie sprawozdań	3.808	37½	4.000
	6	Remuneracye dla urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zajęcie podczas Sejmu	1.200	—	1.200
	7	Urządzenie sali, opał, oświetlenie i inne drobne wydatki .	1.743	20	2.150
	8	Pisarze dzienni	504	45	650
	9	Uzupełnienie biblioteki sejmowej	300	—	300
		Suma .	63.077	18½	76.400
		B. Wydział krajowy.			
	10	Marszałek krajowy	4.200	—	4.200
	11	Sześciu Członków Wydziału po 3.000 zł.	18.000	—	18.000
	12	Zastępcy	—	—	2.000
	13	Dodatek dla Członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym . .	1.000	—	1.000
		Suma .	23.200	—	25.200

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
13.323	—					
2.000	—					
15.323	—		—	—	—	—
—	—					
307	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zmian w miejscach pobytu pp. Posłów.				
16.120	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ preliminowano dyety na dni 60, a sesya sejmowa trwała tylko dni 38, (od 12. Września do 19 Października 1878.)				
—	3.849	*Wydatek większy*, albowiem koszta druku zależą od ilości sprawozdań Wydziału krajowego i Komisyj W. Sejmu i naprzód dokładnie obliczone być nie mogą.				
192	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że ilość posiedzeń przy układaniu preliminarza przewidzianą być nie może.				
—	—					
407	—	*Wydatki mniejsze* z powodu, iż sesya sejmowa trwała krócej, aniżeli w budżecie przewidywano.				
146	—					
—	—					
17.172	3.849		—	—	—	—
13.323						
—	—					
—	—					
2.000	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nie zdarzyła się potrzeba powoływania zastępców.				
—	—					
2.000	—		—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
II.		**Koszta zarządu.** *Sumaryczne zestawienie rubryki II.*			
	14-20	Płace urzędników i woźnych	113.421	68	110.680
	21	Dyurniści	40.407	45	37.593
	22	Zasługi	3.846	03	3.141
	23	Emolumenta	6.524	45	6.737
	24	Najem pomieszkania	22.349	96	16.485
	25	Remuneracye	3.384	22	2.930
	26	Potrzeby kancelaryjne	13.622	93	12.900
	27	Koszta podróży i dyety	6.299	74½	3.000
	28	Pensye i zaopatrzenia	7.928	50½	6.158
	29	Dary z łaski	1.215	—	1.315
		Ogólna suma rubryki II.	218.999	97	200.939
		Płace urzędników i woźnych. *Sumaryczne zestawienie płac wraz z dodatkami aktywalnymi i wydanemi zaliczkami, po potrąceniu zwróconych rat bieżących.*			
	14	Oddział konceptowy	30 464	25	29.240
	15	„ rachunkowy	35.854	38	36.770
	16	„ kasowy	11.152	—	10.670
	17	„ techniczny	11.460	—	10.960
	18	„ sanitarny	2.300	—	2.300
	19	„ statystyczny	5.153	90	5.000
	20	„ manipulacyjny	17.037	15	15.740
		Suma płac	113.421	68	110.680

Wydatki. Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		Kwota w budżecie na tę rubrykę przeznaczona, wynosiła . . . . . 198.186 zł.				
—	2.741	do tego kredyta dodatkowe, uchwalone przez W. Sejm:	5.831	31	—	—
—	2.815	a) dnia 23. Września 1878. na zaliczkę dla adjunkta rachunkowego, Teofila Tarnawskiego . 2.700 „	142	50	—	—
—	705		—	—	—	—
213	—		—	—	—	—
—	5.865	b) dnia 23. Września, na emeryturę dla Sylwerego Stroińskiego . 53 „	5.000	—	—	—
—	454		—	—	—	—
—	723		58	37	—	—
—	3.300	Suma ogólna kredytów tej rubryki 200.939 „	1.109	17	—	—
—	1.771	z porównania takowej z ogólną sumą wydatków . . . 218.999 „ 97 ct.	—	—	—	—
100	—		—	—	—	—
313	18.374	wynika *przekroczenie* . . . 18.061 „	12.141	35	—	—
	18.061	które przy szczegółowych pozycyach wydatków jest uzasadnione.				
		Wydatki na płace, nie licząc zaliczek, wynoszą:				
		poz.				
		14) Oddział konceptowy 29.678 zł.				
		15) „ rachunkowy 32.126 „ 32 ct.				
		16) „ kasowy 10.670 „ — „				
		17) „ techniczny 11.460 „ — „				
—	1.224	18) „ sanitarny 2.300 „ — „	786	25	—	—
916	—	19) „ statystyczny 5.153 „ 90 „	3.728	06	—	—
—	482	20) „ manipulacyjny 16.202 „ 15 „ 107.590 zł. 37 ct.	482	—	—	—
—	500	z porównania z kwotą preliminowaną	—	—	—	—
—	—	na płace . . . . . 107.980 „ — „	—	—	—	—
—	154		—	—	—	—
—	1.297	okazuje się *zaoszczędzenie* . 390 „ — „	835	—	—	—
916	3.657	Wydatek na zaliczki wynosi:	5.831	31	—	—
	2.741	*poz.* 14) przy Oddziale konceptowym . 786 zł. 25 ct.				
		„ 15) „ „ rachunkowym . 3.728 „ 06 „				
		„ 16) „ „ kasowym . . 482 „ — „				
		„ 20) „ „ manipulacyjnym . 835 „ — „				
		razem . 5.831 „ 31 „				
		Uchwałą z d. 23. Września 1878. udzielił W. Sejm kredytu dodatkowego na zaliczkę dla adjunkta rachunkowego, Teofila Tarnawskiego w kwocie . . 2.700 „ — „				
		z porównania wynika *przekroczenie* spowodowane niewstawieniem w budżet corocznie powtarzających się wydatków na zaliczki . . . . 3.131 „ — „				
		a po odtrąceniu wyżej wykazanego zaoszczędzenia . . . . . 390 „ — „				
		ostateczne przekroczenie, jak obok wykazano 2.741 „ — „				

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
II.		**Poszczególnienie.**			
	14	*Oddział konceptowy.*			
		a) 2 radców, płaca po 2.800 zł. dodatek aktywalny po 480 zł.	6.560	—	6.560
		b) 6 sekretarzy „ „ 2.000 „ „ „ „ 360 „	10.541	22	9.440
		c) Koncepiści „ „ 1.300 „ „ „ „ 240 „	8.576	80	9.240
		d) 2 adjunktów „ „ 1.000 „ „ „ „ 200 „	2.400	—	2.400
		e) Asystenci „ „ 700 „ „ „ „ 100 „	1.599	98	1.600
		Suma . .	29.678	—	29.240
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . 1.275 zł. po potrąceniu ściągniętych rat bieżących 488 „ 75 ct.	786	25	—
		Razem . .	30.464	25	29.240
	15	*Oddział rachunkowy*			
		a) Dyrektor, płaca 2.600 zł. dodatek aktywalny 400 zł.	3.000	—	3.000
		b) Zastępca „ 2.000 „ „ „ 360 „	2.360	—	2.360
		c) 15 adjunktów „ po 1.200 „ „ „ po 240 „	18.892	—	20 160
		d) Asystenci „ „ 700 „ „ „ „ 100 „	7.324	32	8.000
		e) Woźny „ 500 „ „ „ 50 „	550	—	550
		Suma . .	32.126	32	34.070
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . 4.487 zł. 44 ct. po potrąceniu ściągniętych rat bieżących 759 „ 38 „	3.728	06	2.700
		Razem . .	35.854	38	36.770
	16	*Oddział kasowy.*			
		a) Kasyer, płaca 2.000 zł. dodatek aktywalny 360 zł.	2.360	—	2.360
		b) Kontrolor „ 1.600 „ „ „ 300 „	1.900	—	1.900
		c) 4 adjunktów „ po 1.200 „ „ „ po 240 „	5.760	—	5.760
		d) Woźny „ 600 „ „ „ 50 „	650	—	650
		Suma . .	10.670	—	10.670
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . 635 zł. po potrąceniu ściągniętych rat bieżących 153 „	482	—	—
		Razem . .	11.152	—	10.670

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
—	1.101	Różnice wynikły z powodu, iż na podstawie uchwały				
663	—	W. Sejmu z d. 4. Października 1878. o pomnożeniu etatu urzędników — posunięto dwóch koncepistów na posady sekretarzy od dnia 7. Października 1878. jedną posadę koncepisty nadano od 18. Grudnia 1878. asystentowi, a w jego miejsce zamianowano nowego asystenta. W skutek tego stan Oddziału konceptowego z końcem Grudnia 1878. był następujący: 2 radców, 6 sekretarzy, 5 koncepistów 2 adjunktów i 2 asystentów; wakowały zatem dwie posady koncepistów.				
—	—					
—	—					
663	1.101					
—	786	*Wydatek większy*, ponieważ na zaliczki nic nie preliminowano.	786	25	—	-
663	1.887		786	25	—	—
	1.224					
—	—					
—	—					
1.268	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ adjunkt Tranda pobrał za 11 miesięcy płacę z funduszu zakładu kulparkowskiego, gdzie pełnił obowiązki rządcy.				
676	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ: a) płacę jednego asystenta od 1. Marca przeniesiono na fundusz propinacyjny, b) w Listopadzie 1878. zmarł asystent śp. Ciołkowski, c) jednego asystenta zamianowano 18. Grudnia adjunktem. Stan urzędników Oddziału rachunkowego z końcem roku 1878. był następujący: dyrektor, zastępca dyrektora, 15 adjunktów, 10 asystentów i woźny; wakowały zatem dwie posady adjunktów.				
—	—					
1.944	—					
—	1.028	*Wydatek większy*, ponieważ na zaliczki nic nie preliminowano.	3.728	06	—	—
916			3.728	06	—	—
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	482	*Wydatek większy*, ponieważ na zaliczki nic nie preliminowano.	482	—	—	—
—	482	W tym oddziale żadna posada z końcem roku 1878. nie wakowała.	482	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
II.	17	*Oddział techniczny.*			
		a) Nadinżynier, płaca 3.000 zł. dotatek aktywalny 1.000 zł.	4.000	—	4.000
		b) 2 inżynierów „ po 2.000 „ „ „ po 360 „	4.720	—	4.720
		— Zastępca inżyniera	500	—	—
		c) 2 asystentów, płaca po 1.000 zł. dodatek aktywalny po 120 „	2.240	—	2.240
		Suma .	11.460	—	10.960
	18	*Oddział sanitarny.*			
		Inspektor szpitali, płaca . . . . . 2.000 zł.			
		dodatek na mieszkanie . . . . 300 „	2.300	—	2.300
	19	*Oddział statystyczny.*			
		a) Naczelnik Oddziału	2.000	—	2.000
		b) Koncepista	1.540	—	1.540
		c) Pisarze dzienni	1.613	90	1.460
		Suma .	5.153	90	5.000
	20	*Oddział manipulacyjny.*			
		a) Dyrektor kancelaryi, płaca	2.000	—	2.000
		b) Archiwista, płaca 1.500 zł. dodatek aktywalny 300 zł.	1.800	—	1.800
		— Ekspedytor	370	69	—
		c) Protokolista, płaca 1.200 zł. dodatek aktywalny 240 „	1.440	—	1.440
		d) Kanceliści „ 1.000 „ „ „ 200 „	7.199	81	7.200
		e) Odźwierny, płaca	600	—	600
		f) Portyer, „	500	—	500
		g) 5 woźnych, płaca po 500 zł. dodatek aktywalny po 50 „	2.291	65	2.200
		Suma .	16.202	15	15.740
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . . 1.425 zł.			
		po odtrąceniu ściągniętych rat bieżących . 590 „	835	—	—
		Razem .	17.037	15	15.740
	21	**Dyurniści.**			
		a) Dla oddziału konceptowego	8.875	30	6.936
		b) „ rachunkowego	13.675	90	13.578
		c) „ kasowego	1.314	—	657
		d) „ technicznego	4.380	—	4.380
		Do przeniesienia .	28.245	20	25.551

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czyne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
—	—					
—	—					
—	500	*Wydatek większy*, gdyż z powodu słabości inżyniera Czaderskiego zastępował go inżynier Jankowski od 1 Stycznia do końca Maja 1878.				
—	—					
—	500	W tym oddziale żadna posada z końcem roku 1878. nie wakowała.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—					
—	—					
—	154	*Wydatek większy* z powodu prac nadzwyczajnych około statystyki drogowej i opracowania rezultatów zarządzonej przez Wysoki Sejm ankiety ekonomicznej.				
—	154	W tym oddziale żadna stała posada z końcem roku 1878. nie wakowała.	—	—	—	—
—	—					
—	—					
—	371	*Wydatek większy*, ponieważ na podstawie uchwały W. Sejmu z d. 4 Października 1878. obsadzono nowo utworzoną posadę ekspedytora, dnia 6. Października 1878.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	91	*Wydatek większy*, gdyż na podstawie powyższej uchwały zamianowano ogo woźnego dnia 1. Listopada 1878.				
—	462	W tym oddziale żadna posada z końcem roku 1878. nie wakowała.				
—	835	*Wydatek większy* z powodu, iż na zaliczki nic nie preliminowano.	835	—	—	—
—	1.297		835	—	—	—
—	1 939	Wydatki w ogóle większe z powodu, iż czynności urzędowe znacznie się zwiększyły, co też W. Sejm uznał zezwalając uchwałą z d. 4. Października 1878. na powiększenie etatu urzędników o: dwóch sekretarzy,				
—	98					
—	657					
—	—					
—	2.694					

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.		Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
II.	21		Z przeniesienia .	28.245	20	25.551
		e) Dla Oddziału manipulacyjnego		11.019	75	11.042
		f) Na zastępstwa urzędników		1.000	—	1.000
			Suma .	40.264	95	37.593
		Do tego zaliczka udzielona na płacę . .	150 zł.			
		po potrąceniu ściągniętej raty bieżącej .	7 „ 50 ct.	142	50	—
			Razem .	40.407	45	37.593
	22	**Zasługi.**				
		a) 8 stróżów dla Oddziału manipulacyjnego po 300 zł.	2.410 zł. 83 ct.			
		b) 2 stróżów dla Oddziału rachunkowego po 300 zł.	600 „ — „	3.010	83	2.340
		c) Froter		835	20	801
			Suma zasług .	3.846	03	3.141
	23	**Emolumenta.**				
		a) Dyrektor kancelaryi, na flakra		50	—	50
		b) „ 21·6 metrów sześciennych drzewa . . .		73	44	86
		c) Ubranie dla odźwiernego i 7 woźnych		400	—	350
		d) Ubranie dla portyera		199	50	200
		e) Opał dla odźwiernego i portyera, po 7·2 metr. sześć. drzewa		48	96	58
		f) Dodatki pięcioletnie dla urzędników		5.752	55	5.993
			Suma emolumentów.	6.524	45	6.737

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
—	2.694					
22	—	jednego koncepistę, czterech adjunktów rachunkowych i ekspedytora. Porównawszy to pomnożenie z wykazanem przekroczeniem, okaże się, iż w przyjmowaniu dyurnistów postępowano nader oględnie.				
—	—					
22	2.694					
—	143		142	50	—	—
22	2.837		142	50	—	—
	2.815					
—	671	*Wydatek większy*, albowiem w załatwieniu petycyi stróżów odstąpionej uchwałą W. Sejmu z dnia 29. Sierpnia 1877. Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia w miarę uznanej potrzeby, podwyższono wynagrodzenie stróżów z 260 zł. na 300 zł.; dalej z powodu, że przy rozszerzeniu ubikacyj kancelaryjnych okazała się potrzeba przyjęcia o jednego stróża więcej, a w końcu dlatego, iż podczas słabości jednego stróża wypłacono jego zastępcy 11 zł.				
—	34	*Wydatek większy* z powodu, iż przy rozszerzeniu ubikacyj kancelaryjnych, okazała się konieczność podwyższenia wynagrodzenia frotera, z miesięcznych 66 zł. 70 ct. na 69 zł. 60 ct.	—	—	—	—
—	705					
—	—					
13	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż w preliminarzu obliczono drzewo po 4 zł. za metr, a kosztowało rzeczywiście tylko po 3 zł. 40 ct.				
—	50	*Wydatek większy* na podstawie uchwały W. Sejmu z d. 4. Października 1878., którą utworzono nową posadę woźnego.				
—	—					
9	—	*Wydatek mniejszy* z powodów przytoczonych przy poz. 23. b.				
241	—	*Wydatek mniejszy* z powodów następujących:				
263	50	a) Dwaj koncepiści, Dr. Ekielski i Dr. Niedzielski, stracili część dodatku przez posunięcie ich na sekretarzy, co czyni . . . . . 93 zł.	—	—	—	—
213		b) Adjunkt rach. Tranda pobierał płacę i dodatki z funduszu zakładu kulparkowskiego, gdzie pełnił obowiązki zarządcy przez 11 miesięcy, wydano tu mniej o . . . 138 „				
		c) Inżynierowi Reuttowi nie asygnowano preliminowanego dodatku . . . . . 150 „				
		d) Były protokolista Bieńkowski, z powodu nominacyi na ekspedytora, pobrał mniej o 36 „				
		Do przeniesienia . 417 „				

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyj budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
II.					
	24	**Najem pomieszkania.**			
		a) Na kancelarye Wydziału krajowego, po potrąceniu zwrotu od funduszu podrzutków za umieszczenie kasy, w kwocie 142 zł. 50 ct.	21.524	13	15.700
		b) Dodatek gminny 5%	825	83	785
		Suma najmu pomieszkań .	22.349	96	16.485
	25	**Remuneracye.**			
		I. Stałe:			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo	1.916	66	1 500
		b) Tłumacz języka ruskiego	300	—	300
		c) Tłumaczenia z języków obcych	62	84	10
		d) Odźwierny Prokopowicz, dodatek osobisty do płacy .	120	—	120
		e) Ekspedytor Bieńkowski „ „ „ „ .	4	72	—
		II. Niestałe:			
		Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego .	980	—	1.000
		Suma remuneracyj .	3.384	22	2.930
	26	**Potrzeby kancelaryjne.**			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych	3.283	65	5.900
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów	1.151	01	800
		c) Potrzeby do pisania i rysowania	2.206	82	1.300
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	2.313	64	1.500
		e) Oprawa ksiąg i druków	308	88	700
		f) Oświetlenie	314	80	300
		g) Opał	1.875	12	1.300
		Do przeniesienia .	11.453	92	11.800

Wydatki. Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	Należytości czynne z roku bieżącego ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	Należytości bierne z roku bieżącego ct.
		Z przeniesienia . 417 zł.				
		e) Były kancelista Olewiński, z powodu nominacyi na protokolistę, otrzymał mniej o 24 „				
		razem wydano *mniej* o . . . . . 441 „				
		Natomiast wypłacono nieprelimninowany dodatek dyrektorowi kancelaryi Dr. Grottowi 200 „				
		Z porównania wynika wykazane *zaoszczędzenie* 241 „				
		Czynsze opłacone w roku 1878. wynosiły:				
—	5.824	a) za dom Glixellego . . . 10.000 zł. — ct.				
—	41	b) „ „ ś. p. Dra Nagla, po potrąceniu zwrotu od funduszu podrzutków za umieszczenie kacy 142 zł. 50 ct. 5.357 „ 50 „	5.000	—	—	—
—	5.865		—	—	—	—
			5.000	—	—	—
		c) „ ubikacye w gmachu Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . . 1.166 „ 63 „				
		razem 16.524 „ 13 „				
		w budżecie przeznaczono na czynsze 15.700 „				
		wydano przeto *więcej* 824 „				
		nadto wypłacono p. Glixellemu drugą połowę zaliczki 10.000 zł. przyrzeczonej w roku 1877. na rachunek czynszów za lata przyszłe . . 5.000 „				
		a nakoniec z powodu podwyższenia się czynszów, wzrósł i dodatek gminny o 41 „				
		Suma *przekroczeń*, jak obok 5.865 „				
—	416	*Wydatek większy*, z powodu, że dla uregulowania wypłaty rat półrocznych, zmieniono dawniej ustanowione termina 1. Lutego i 1. Sierpnia na 1. Stycznia i 1. Lipca, w skutek czego wypłacono dnia 1. Stycznia 1878. należytość za czas od 1. Sierpnia do końca Grudnia 1877.				
—	—					
—	53	*Wydatek większy*, albowiem potrzeby tego rodzaju nie mogą naprzód ściśle być obliczone.				
—	—					
—	5	Wydatek nieprelimninowany wynikł z powodu, iż nowo mianowanemu ekspedytorowi zaasygnowano dodatek do płacy o rocznych 20 zł. dla uzupełnienia poborów jego do tej wysokości, w jakiej mu się należały jako protokoliście, ze względu na uzyskany już dodatek pięcioletni.				
20	—					
20	474		—	—	—	—
	454					
2.616	—	Wydatki te zależą od ilości wydrukowanych rozporządzeń, nie mogą przeto naprzód ściśle być obliczone.				
—	351					
—	907	*Wydatki większe* z powodu pomnożenia ilości urzędników, i wzrastania z każdym rokiem czynności urzędowych.				
—	818					
391	—	*Wydatek mniejszy*, zastosowany do ścisłej potrzeby.				
—	15	*Wydatek większy*, z powodu pomnożenia ilości urzędników i rozszerzenia ubikacyj kancelaryjnych.				
—	575					
3.007	2.661					

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
II.	26	Z przeniesienia .	11.453	92	11.800
		h) Uzupełnienie biblioteki Wydziału krajowego . . .	1.062	96	600
		i) Rozmaite pomniejsze	1.106	05	500
		Suma potrzeb kancelaryjnych .	13.622	93	12.900
	27	**Koszta podróży i dyety.**			
		a) Dla urzędników w ogóle	5.899	74½	2.600
		b) Dla inspektora szpitali	400	—	400
		Suma kosztów podróży i dyet.	6.299	74½	3 000
	28	**Pensye i zaopatrzenia.**			
		a) Mochnacka Eleonora	280	—	280
		b) Jankowska Karolina	399	96	400
		c) Pawulska Paulina	350	—	350
		d) Wagilewiczowa Amelia	200	—	200
		e) Madeyski Wojciech	1.200	—	1.200
		f) Tarczyńska Marcyanna	350	—	350
		g) Skarzyński January	1.400	—	2.400
		h) Łopuszańska Walerya	350	08	350
		i) Łopuszańskiego sieroty	100	—	100
		k) Iwanickiego sieroty	175	—	175
		l) Karatnicka Zofia	300	—	300
		m) Dr. Bulikowski Franciszek	1.121	69	—
		n) Placer Marya	314	04	—
		o) Jędrzejewski Napoleon	1.333	30	—
		p) Stroiński Sylwery	54	43½	53
		Suma pensyj i zaopatrzeń .	7.928	50½	6.158
	29	**Dary z łaski.**			
		a) Bojarskie: Walerya, Józefa, Adolfina	300	—	400
		b) Rzepińska Ludwika, Franciszka	120	—	120
		c) Szczęsnowicza 2 sieroty	400	—	400
		d) Pawulska Paulina	250	—	250
		e) Iwanickiego sieroty	145	—	145
		Suma darów z łaski .	1.215	—	1.315

Wydatki. Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct
3.007	2.661					
—	463	*Wydatek większy* z powodu, iż wypłacono znaczne kwoty księgarniom za książki dostarczone w roku 1876. i 1877.				
—	606	Ta pozycya mieści w sobie wydatki na inseraty, stemple,	58	37	—	—
3.007	3.730	portorya, frachty, telegramy, pranie ręczników i ścierek, mycie podłóg, rozmaite reparacye wykonywane	58	37	—	—
	723	przez murarzy, ślusarzy i t. p., a potrzeby te wzrastają w miarę wzmagania się czynności, powiększenia etatu i rozszerzenia ubikacyj, — w skutek czego uchwalił już W. Sejm na ten cel w budżecie na r. 1879 kwotę 900 zł.				
—	3.300	*Wydatek większy* z powodu, iż wobec coraz większej potrzeby wysyłania komisyj dla wykonania kontroli	1.109	17	—	—
—	—	nad majątkami gminnymi — wydatki te ciągle się	—	—	—	—
—	3.300	wzmagają — a w skutek tego kwota preliminowana okazała się niedostateczną; wprawdzie część tych	1.109	17	—	—
—	—	kosztów bywa zwracaną, jednakże ściągnięcie takowych napotyka często na trudności, tak że z końcem budżetowego roku 1878. pozostała zaległość				
—	—	czynna 1.109 zł.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
1.000	—	*Wydatek mniejszy*. z powodu śmierci emeryta w Lipcu 1878.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	1.122	Pensye te nie były w budżecie przewidziane, przyjęcie				
—	314	ich jednak na fundusz krajowy aprobował już				
—	1 333	W. Sejm, uchwalając dla tychże emerytów odpowie-				
—	2	dnie kwoty w budżecie na rok 1879.				
1.000	2.771	Kredyt dodatkowy dla Stroińskiego uchwalił W. Sejm	—	—	—	—
	1.771	dnia 23. Września 1878.				
100	—	*Wydatek mniejszy* z powodu śmierci Gabryeli Bojarskiej,				
—	—	zaszłej jeszcze w Kwietniu 1877.				
—	—					
—	—					
—	—					
100	—		—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30 Sierpnia 1877. zł.
III.		**Koszta leczenia ubogich chorych.**			

A. w szpitalach powszechnych w Galicyi.	Stałe z rubryki III. zł.	Stałe z rubryki III. ct.	Zaliczkowo za zwrotem od gmin zł.	Zaliczkowo za zwrotem od gmin ct.	Razem zł.	Razem ct.
1 Biała	6884	25	7	25	6891	50
2. Bochnia	9859	11	16	33	9875	44
3. Brody	5247	06½	157	62½	5404	69
4. Brzeżany	6887	76½	19	56	6907	32½
5. Drohobycz	5325	95	48	07½	5374	02½
6. Jasło	18197	60	—	—	18197	60
7. Kołomyja	8916	22	25	70	8941	92
8. Kraków (Łazarz)	70102	94	752	43½	70855	37½
9 „ (Duch)	43639	29	50	44	43689	73
10. „ (Klinika)	13365	97½	165	62½	13531	60
11. Lwów	110089	01½	5164	71½	115253	73
12. Podhajce (Stare miasto)	8429	75	11	75	8441	50
13. Przemyśl	19236	88	252	55	19489	43
14. Rzeszów	8941	24	256	96½	9198	20½
15 Sambor.	7503	15	35	—	7538	15
16. Sanok	7578	33½	108	68½	7687	02
17 Sącz	6542	31½	170	46	6712	77½
18. Śniatyn	1748	30	9	—	1757	30
19. Stanisławów	15281	11½	194	41	15475	52½
20. Stryj	8637	45	93	55	8731	—
21. Tarnopol	18174	77½	43	22½	18218	—
22. Tarnów	25198	85	115	35	25314	20
23. Wadowice	2919	30	12	70	2932	—
24. Zaleszczyki	3596	90	—	—	3596	90
25. Złoczów	9073	19	37	—	9110	19
26. Żółkiew	4423	92½	16	31½	4440	24
Suma w szpitalach krajow.	445800	65½	7764	71½	453565	37

B. W szpitalach zagranicznych.						
Austrya Niższa	25736	79	969	44	26706	23
Bukowina	5252	24	496	11½	5748	35½
Czechy	1822	19	10	15	1832	34
Karyntya	20	12	1	40	21	52
Kraina	3	50	—	—	3	50
Kroacya i Slawonia	196	61	—	—	196	61
Morawa	1817	67	28	69½	1846	36½
Pobrzeże	34	92½	34	92½	69	85
Do przeniesienia	34884	04½	1540	72½	36424	77

453.565	37	
453.565	37	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.

Rachunek zaliczek zwrotnych od gmin za koszta leczenia, wedle powiatów:

Nazwa powiatu	Należytość		Uiszczenie		Zaległość	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Biała	302	44	185	09	117	35
Bóbrka	3120	70½	962	17	2158	53½
Bochnia	3781	19	1251	43½	2529	75½
Bohorodczany	95	22	92	62	2	60
Borszczów	10	21	7	51	2	70
Brody	332	15	269	30	62	85
Brzesko	541	62½	52	53	489	09½
Brzeżany	292	75	292	75	—	—
Brzozów	405	64½	177	01½	228	63
Buczacz	462	30½	462	30½	—	—
Chrzanów	1165	84½	387	99	777	85½
Cieszanów	917	19	243	82	673	37
Czortków	52	08	38	97	13	11
Dąbrowa	64	89½	43	15½	21	74
Dobromil	2450	89½	966	32	1484	57½
Dolina	361	55	320	30	41	25
Drohobycz	146	65½	146	65½	—	—
Gorlice	222	23½	175	86½	46	37
Gródek	2179	64	1231	55	948	09
Grybów	281	60½	223	48	58	12½
Horodenka	579	61½	231	79	347	82½
Husiatyn	95	05½	77	67	17	38½
Jarosław	50	20	50	20	—	—
Jasło	317	40	293	67	23	73
Jaworów	474	16	138	48½	335	67½
Kałusz	118	43½	5	77½	112	66
Kamionka	282	77	161	27	121	50
Kolbuszowa	350	79½	61	37½	289	42
Kołomyja	896	01	564	07½	331	93½
Kossów	472	98	261	15	211	83
Kraków	62288	10	2922	07½	59366	02½
Krosno	2694	90½	132	90	2562	½
Limanowa	1521	55½	643	31½	878	24
Lisko	535	81	346	60½	189	20½
Lwów	13535	66½	881	09½	12654	57
Łańcut	43	74½	43	74½	—	—
Mielec	350	94½	171	46	179	48½
Mościska	501	55	173	25½	328	29½
Myślenice	1581	35½	1073	59	507	76½
Nadwórna	554	13½	554	13½	—	—
Nisko	113	02	51	22	61	80
Nowy Targ	1761	14½	332	60½	1428	54
Pilzno	25	02½	—	—	25	02½
Podhajce	1298	20	60	94	1237	26
Do przeniesienia	107629	40½	16763	23	90866	17½

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Stale z rubryki III. zł.	ct.	Zaliczkowo za zwrotem od gmin zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
III.		Z przeniesienia .	34884	04½	1540	72½	36424	77	453.565	37	
		Pogranicze wojskowe . .	164	84	—	—	164	84			
		Szląsk	172	80	—	—	172	80			
		Siedmiogród	180	95	—	—	180	95			
		Salzburg	424	51	—	—	424	51			
		Styrya	2666	56	3	60	2670	16			
		Turcya	68	78½	19	75½	88	54			
		Tryest	182	32	—	—	182	32			
		Tyrol	48	04	—	—	48	04			
		Węgry	7981	66	307	97	8289	63			
		Suma w szpitalach zagran.	46774	51	1872	05	48646	56	48 646	56	
		C. W szpitalach wojskowych	1830	92	35	72	1866	64	1.866	64	
		Suma we wszystkich szpitalach	494406	08½	9672	48½	504078	57	504.078	57	
		Do tego: a) Wynagrodzenie za sprawdzanie rachunków aptekarskich . . . . 600 zł.									
		b) Zwroty rozmaite . . . 336 „ 74½ ct.							936	74½	
		Suma wydatków .							505 015	31½	
		Po odtrąceniu zwrotów:									
		a) od gmin obowiązanych, zaliczki za rok 1878 . . . . 5.171 zł. 75½ ct.									
		b) od samopłacących i inne . . 1.258 „ 45 „							6.430	20½	
		Czysty wydatek rubryki III. .							498.585	11	350.000

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.

Nazwa powiatu	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Zaległość zł.	Zaległość ct.
Z przeniesienia	107629	40½	16763	23	90866	17½
Przemyśl	3077	64	2326	35½	751	28½
Przemyślany	857	70	688	19½	169	50½
Rawa	1766	75	1194	03	572	72
Rohatyn	86	26	51	31	34	95
Ropczyce	386	04½	169	30	216	74½
Rudki	1474	53	490	75½	983	77½
Rzeszów	940	14	598	97	341	17
Sambor	887	15	497	79½	389	35½
Sanok	2743	73½	1065	03	1678	70½
Sącz	1876	72	1272	98½	603	73½
Skałat	64	79	60	06½	4	72½
Śniatyn	62	83	62	83	—	—
Sokal	142	30½	142	30½	—	—
Stanisławów	1336	70½	964	63½	372	07
Stare miasto	948	44	446	47½	501	96½
Stryj	368	46	232	06	136	40
Tarnobrzeg	433	15½	268	20½	164	95
Tarnopol	664	44½	458	77	205	67½
Tarnów	3393	58½	2646	59	746	99½
Tłumacz	351	18	332	07	19	11
Trembowla	649	93½	12	60½	637	33
Turka	930	98½	303	30	627	68½
Wadowice	377	90	265	67½	112	22½
Wieliczka	1894	83	634	92½	1259	90½
Zaleszczyki	202	97	31	50½	171	46½
Zbaraż	190	06	71	60	118	46
Złoczów	5275	79	698	06	4577	73
Żółkiew	1303	58	709	23	594	35
Żydaczów	434	55½	285	15½	149	40
Żywiec	594	24½	141	95	452	29½
Suma	141346	82	33885	96½	107460	85½

—	—						—	—
—	—						—	—
—	148.585						—	—
						4.500	73	—	—
						406	06½	—	—
						4.906	79½	—	—

Z powyższej sumy uiszczenia . . 33.885 zł. 96 ½ ct. przeniesiono do rubryki VI. dochodów, jako zwrot zaliczek z lat ubiegłych . . . 28.714 „ 21 „ resztę zaś . 5.171 „ 75 ½ „ potrącono od wydatków, jako zwrot zaliczek z roku bieżącego.

Powodem tak znacznego przekroczenia jest wzrastająca z każdym rokiem ilość dni leczenia. Przy obliczaniu cyfry do budżetu na koszta leczenia, nie brano dotąd nigdy ilości dni leczenia za podstawę, gdyż takie obliczanie odpowiadałoby celowi tylko wtedy, gdyby we wszystkich szpitalach krajowych zagranicznych i wojskowych taksa dzienna była jednakową. Lecz mimo to porównanie przeciętnej ilości dni lecze-

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
III.					
IV.		**Koszta szczepienia.**			
	31	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.478	40	1.200
	32	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia . .	55.111	28½	32.500
	33	Premia dla lekarzy odszczególniających się przy szczepieniu .	630	—	630
		Suma rubryki IV. .	57.219	68½	34.330
V.		**Wydatki sanitarne.**			
	34	Koszta podróży lekarzy z powodu komisyj w sprawach sanitarnych i ⅓ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	46.396	43½	33.000
	35	Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcie miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi	11.077	12	4.900
		Suma rubryki V. .	57 473	55½	37.900

Wydatki. Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		nia w kilku latach z przeciętnym kosztem udowadnia, iż wzmaganie się wydatków zostaje w przybliżonym stosunku do wzrostu ilości dni leczenia:				
		Ilość dni leczenia **rzeczywiście z funduszu krajowego zapłaconych,** wynosiła:				
		w roku 1874. . . . 435.802 dni				
		„ „ 1875. . . . 475.245 „				
		„ „ 1876. . . . 526.608 „				
		„ „ 1877. . . . 711.741 „				
		razem . 2,149.396 „				
		przeciętnie . . 537.349				
		Pełne koszta leczenia wynosiły:				
		w roku 1874. . . . 305.547 zł.				
		„ „ 1875. . . . 334.827 „				
		„ „ 1876. . . . 367.932 „				
		„ „ 1877. . . . 440.970 „				
		razem . 1,449.276 „				
		przeciętnie . . 362.319				
		Podzieliwszy przeciętne koszta przez przeciętną ilość dni leczenia, okazuje się przeciętny koszt jednego dnia 67 centów.				
		W roku 1878. było dni leczenia 776.997, które pomnożywszy przez dzienny koszt, t. j. 67 centów, otrzymamy sumę . . . . . 520.588 zł.				
		którą koszta leczenia wynosićby powinny, a ponieważ wydano rzeczywiście tylko . 504.079 „				
		przeto wydano mniej o . . . 16.509				
		Różnicę tę, wobec rozmaitej wysokości taks i rozmaitej ilości dni leczenia po pewnej taksie, uważać można za mało znaczącą				
—	279	*Wydatek większy* z powodu zarządzonego reskryptem c. k.	—	—	—	—
—	22.611	Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 14. Września 1874. L. 11724 i c. k. Namiestnictwa z dnia 11.	64	24	—	—
—	—		—	—	—	—
—	22.890	Kwietnia 1876. l. 16727. corocznego szczepienia ospy w każdej miejscowości, w którym to celu c. k.	64	24	—	—
		Namiestnictwo dostawy potrzebnej ilości 1848 fiolek krowianki kosztem 1.478 zł. 40 ct. zażądało. W skutek powyższej zmiany wydano również więcej na dyety i koszta podróży lekarzy; a wydatek ten zaczyna się widocznie ustalać, gdyż w roku 1877. wydano na ten cel 55.340 zł. 88 ½ ct.				
—	13.397	*Wydatki wieksze* z powodu, iż do obliczenia tych potrzeb				
—	6.177	w budżecie niema żadnych stałych podstaw; oblicza				
—	19.574	się więc według przecięcia z lat ostatnich, a ponieważ wydatki te są nadzwyczaj zmienne, zależą bowiem od przypadków epidemii, przeto tylko przypadkowo kwota wydatków równą być może kwocie budżetem przeznaczonej.	—	—	—	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
VI.		**Zasiłki dla zakładów dobroczynności.**			
	36	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198	—	1.198
	37	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach . . .	400	—	400
	38	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424	—	5 424
	39	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej na budowę zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	5.280	—	5.280
	40	Szpital dziecięcy Św. Zofii we Lwowie *(wydatek nadzwyczajny)*	1.500	—	1.500
		Suma rubryki VI. .	13.802	—	13.802
VII.		**Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.**			
		Sumaryczne zestawienie rubryki VII.			
		A. Zasiłki dla zakładów	73.500	—	76.100
		B. Na cele gospodarstwa krajowego	67.164	13	71.185
		C. Na cele wykształcenia i oświaty	399.935	86	402.121
		Razem	540.599	99	549.406
		Poszczególnienie.			
		A. Zasiłki dla zakładów.			
	41	Zakład głuchoniemych we Lwowie	6.000	—	6.000
	42	Zakład ciemnych we Lwowie	2.000	—	2.000
	43	Szkoła gimnastyczna „Sokół“ we Lwowie	750	—	750
	44	Teatr polski w Krakowie	8.000	—	8.000
	45	Teatr polski we Lwowie, zasiłek stały	4.200	—	4.200
	46	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	15.800	—	15.800
	47	Teatr ruski pod zarządem towarzystwa „Besida“ . .	3.000	—	3.000
	48	Towarzystwo muzyczne we Lwowie	1.800	—	1.800
	49	a) Towarzystwo muzyczne w Krakowie, zasiłek roczny . .	800	—	800
		b) „ na sprawienie organów *(wydatek nadzwyczajny)*	800	—	800
	50	Akademia umiejętności w Krakowie	15.000	—	15.000
	51	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, rata umorzenia pożyczki na budowę własnego gmachu, zaciągniętej w kwocie 100.000 zł.	5.000	—	7.000
	52	Czasopismo „Szkoła“	500	—	500
	53	Na wydawnictwo ruskiej gazety szkolnej	500	—	500
	54	Na wydawnictwo ruskich książek szkolnych	2 000	—	2.000
		Do przeniesienia .	66.150	—	68.150

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	—
		W budżecie na rok 1878. preliminowano				
2.600	—	w tej rubryce . . . . . 382.220 zł.	—	—	—	—
4.021	—		300	—	50	—
2.185	—	do tego:	—	—	—	—
		kredyta dodatkowe . . . . . 152.471 „				
8.806	—		300	—	50	—
		kredyt dodany przy wydatku na szkoły dublańskie, i wstawiony równocześnie w rubr. X. dochodów . 14.715 „				
		razem jak obok . 549.406 „				
2.000	—	*Wydatek mniejszy* ponieważ budynek na umieszczenie szkoły nie jest jeszcze wzniesiony.				
2.000	—					

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu					
		Z przeniesienia .	66.150	—	68.150
VII		*Szkoły żeńskie:*			
	55	W Jarosławiu	—	—	400
	56	„ Jaworowie	100	—	300
	57	„ Kołomyi	400	—	400
	58	„ Krakowie	2.500	—	2.500
	59	„ Krakowie, Św. Tomasza	500	—	500
	60	„ Krakowie, pp. Augustyanek	500	—	500
	61	„ Lwowie u Dominikanów, dla nauczyciela języka ruskiego .	200	—	200
	62	„ Rzeszowie	400	—	400
	63	„ Starym Sączu, pp. Klarysek	750	—	750
	64	„ Stanisławowie	400	—	400
	65	„ Tarnowie	800	—	800
	66	„ Wadowicach	400	—	400
	67	„ Stryju	400	—	400
		Suma zasiłków . .	73.500	—	76.100
		B. Na cele gospodarstwa krajowego.			
	68	Wydatki szkół rolniczych w Dublanach	27.212	54	21.715
	69	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Czernichowie . . .	7.000	—	7 000
	70	a) Towarzystwo tatrzańskie	400	—	400
	70	b) Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie:			
		I. Płace nauczycieli.			
		a) Profesor fachowy, zarazem dyrektor, Strzelecki . 2.560 zł.			
		b) Drugi profesor fachowy, Tyniecki . . . 1.540 „			
		c) Adjunkt Dr. Romer . . . . . 800 „			
		8iu docentów:			
		d) Matematyki i fizyki, Dr. Stanecki . . . 800 „			
		e) Łowiectwa . . . . . — „			
		f) Miernictwa, Jaegermann . . . . 500 „			
		g) Rysunków, Tschirschnitz . . . . 400 „			
		h) Chemii, Dr. Radziszewski . . . . 300 „			
		i) Inżynieryi, Jaegermann . . . . 300 „			
		k) Stylistyki, Dr. Zgórski . . . . 300 „			
		l) Ekonomii politycznej i administracyi, Dr. Till . 200 „			
		Zaliczki na płace . . . . 500 zł.			
		po odtrąceniu zwrotu . . . 200 „ 300 „	8.000	—	7.800
		II. Zasługi.			
		a) Stróż . . . . . 300 zł.			
		b) Pomocnik stróża . . . . 180 „	480	—	480
		III. Koszta administracyjne.			
		a) Asekuracya . . . . . 32 zł. 27 ct.			
		b) Opał i oświetlenie . . . . 176 „ 05 „			
		c) Potrzeby kancelaryjne . . . . 94 „ 25 „			
		d) Inne pomniejsze . . . . . 219 „ 06 „	521	63	740
		Do przeniesienia .	34.612	54	29.115

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	ct.
2.000	—					
400	—	*Wydatki mniejsze*, ponieważ szkoła w Jarosławiu nie istniała, szkole zaś w Jaworowie udzielono zasiłek 200 zł. w roku 1877. na rachunek roku 1878. z rubryki XIII.				
200	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
2 600	—	*Do poz. 68.* Na pokrycie niedoborów szkół dublańskich przeznaczono w budżecie 7.000 zł, stosownie jednak do przyjętej formy wstawiono tutaj pełną sumę wydatków wykazanych w załączonem szczegółowem zamknięciu rachunku i porównano takową z preliminowaną kwotą, według budżetu normalnego; — pełną zaś sumę dochodów zamieszczono w rubr. X. dochodów.	—	—	—	—
—	5.498	Wszystkie wydatki wynoszą . . . 28.212 zł. 54 ct. (1000 zł znajduje się pod poz. 80) wszystkie dochody . . . . . 20.901 „ 01 „ zatem niedobór . 7 311 „ 53 „ w budżecie przeznaczono na ten cel pod poz. 68 . . . 7.000 zł. pod poz. 80 . . . 1.000 „ 8.000 „ — „ wydano przeto mniej o . 688 „ — „	—	—	50	—
		Zamknięcie szkół dublańskich wykazuje w porównaniu z budżetem wynik niekorzystny o 4.313 zł. pokryty większymi zasiłkami z c. k. Skarbu państwa i z funduszu krajowego.				
		Porównanie szczegółowych wydatków z budżetem umieszczono drobnym, ogólne zaś sumy zwykłym drukiem dla umożliwienia przeglądu tak co do kosztu utrzymania całej szkoły, jakoteż i poszczególnych pozycyj.				
—	200	*Wydatek większy* o 300 zł. z powodu udzielenia zaliczki na płacę, mniejszy zaś o 100 zł. z powodu, iż posada docenta łowiectwa wakowała.	300	—	—	—
—	—					
218	—	*Wydatek mniejszy* z powodu niestałości tych potrzeb.				
—	5.498		300	—	50	—

Liczba rubryki budżetu	pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
VII	70 *b)*	Z przeniesienia .	34.612	54	29.115
		IV. Potrzeby naukowe.			
		a) Środki naukowe . . . . . 576 zł. 45 ct.			
		b) Wycieczki naukowe . . . . . 576 „ 61 „			
		c) Utrzymanie ogrodu doświadczalnego na Szumanówce . . . . . 27 „ 30 „	1.180	36	1.520
		V. Spłata pożyczki.			
		Kasie oszczędności VII i VIII rata:			
		w kapitale . . . . . 162 zł. 88 ct.			
		w odsetkach . . . . . 506 „ 72 „	669	60	670
		Suma pozycyi 70. b.) .	10.851	59	11.210
	71	Muzeum przemysłowe we Lwowie	2.000	—	2.000
	72	Muzeum przemysłowe w Krakowie	2.000	—	2.000
	73	Komisya fizyograficzna w Krakowie	3.000	—	5.000
	74	Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze we Lwowie .	700	—	700
	75	Towarzystwo gospodarskie galic. na inżyniera kultury . .	1.200	—	1.200
	76	Szkoła koszykarstwa w Krakowie	500	—	500
		Stypendya:			
	77	Dla jednego ucznia weterynaryi	200	—	260
	78	„ uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, rolnictwa i i leśnictwa	1.800	—	2.000
	79	„ uczniów szkoły rolniczej w Dublanach	900	—	1.000
	80	„ „ „ parobków „	1.000	—	1.000
	81	„ szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie . .	2.400	—	2.400
	a)	Na zalesienie wydm piaszczystych w powiatach Nisko i Tarnobrzeg	—	—	1.800
	b)	Na fundacyę stypendyjną rolniczo-przemysłową . . .	6.000	—	11.000
		Suma na cele gospodarstwa krajowego .	67.164	13	71.185
		C. Na cele wykształcenia i oświaty.			
	82	Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego	362.202	06	224.450
	—	Rada szkolna krajowa na rachunek kredytu dodatkowego, uchwalonego d. 28. Sierpnia 1877.			120.424
	—	Rada szkolna krajowa na rachunek kredytu dodatkowego, uchwalonego d. 11. Października 1878.			19.247
		Do przeniesienia .	362 202	06	364.121

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czyne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	5.498		300	—	50	—
310	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ potrzeby te nie mogą być ściśle naprzód obliczone.				
—	—					
359	—	Doliczywszy do mniejszego wydatku . . 359 zł większy dochód w rubr. VIII. dochodów . 121 „ okazuje się, iż szkoła kosztowała w ogóle o 480 „ mniej, aniżeli w budżecie przewidziano.				
2.000	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ stypendyów nie rozdano.				
60	—	*Wydatek mniejszy* ponieważ w tym roku stypendysta nie wracał do kraju.				
200	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów.				
100	—	*Wydatek mniejszy* z powodu niepodniesienia i odpisania asygnowanej należytości.				
—	—					
—	—					
1.800	—	Wydatek ten poniesiony został z funduszu kultury krajowej.				
5.000	—	*Wydatek mniejszy*, albowiem 5.000 zł. wypłacono jeszcze w roku 1876. — Kredyt dodatkowy 11.000 zł. uchwalony 23. Września 1878.				
9.519	5.498		300	—	50	—
4.021						
1.919	—	Różnice wykazane są w szczegółowem zamknięciu rachunku funduszu szkolnego.				
1.919	—					

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
VII.		Z przeniesienia .	362.202	06	364.121
	83	Sześciu Członków Rady szkolnej krajowej	7.200	—	7.200
	84	Schmitt Henryk, Członek Rady szkolnej, remuneracya . .	800	—	800
	85	Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich i kursów przygotowawczych	29.733	80	30.000
		Suma na cele wykształcenia .	399.935	86	402.121
VIII.		**Utrzymanie pomników historycznych.**			
	86	Restauracya pomników w ogóle	576	—	1.500
	87 *a)*	Badanie i ocalenie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych, dla Zakładu nar. Im. Ossolińskich . .	500	—	500
	87 *b)*	Restauracya kaplicy Batorego, Zygmuntowskiej i pomnika Długosza na Skałce *(wydatek nadzwyczajny)*	7.000	—	7.000
	—	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:			
		a) Dyrektor we Lwowie, z rocznych 1.200 zł. od 13. Października 1878. . . . 259 zł. 99 ct.			
		b) Dyrektor w Krakowie, z rocznych 1.000 zł. od 1 Września 1878 . . . . . 333 „ 32 „			
		c) Adjunkt we Lwowie, z rocznych 1.200 zł. od 13. Października 1878. . . . . 259 „ 93 „			
		d) Adjunkt w Krakowie z rocznych 1.000 zł. od 1. Września 1878. . . . . 333 „ 32 „			
		e) 4 aplikantów we Lwowie po . 300 zł. od 13. Października 1878. . . . 259 „ 96 „			
		f) 2 aplikantów w Krakowie po . 300 zł. od 1. Września 1878. . . . . 200 „ — „			
		g) 2 stróżów, z rocznych 300 zł.: we Lwowie od 20. Października 1878. . . . 59 zł. 17 ct. w Krakowie od 1. Września 1878. . . . 100 „ — „ 159 „ 17 „			
		h) Czynsz za lokal we Lwowie, z rocz. 600 zł. od 15. Października, półroczna rata z góry 300 „ — „			
		i) Opał, potrzeby kancelaryjne i restauracya lokalów: we Lwowie 350 zł. w Krakowie 550 „ 88 ct. 900 „ 88 „	3.006	57	—
		Suma rubryki VIII.	11.082	57	9.000
IX.		**Kwaterunkowe żandarmeryi.**			
	88—104	Ryczałt na potrzeby kwaterunkowe	64.528	01	62.507
	—	Urządzenie nowych stacyj	1.355	93	—
		Suma rubryki IX. .	65.883	94	62.507

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
1 919	—					
266	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów.				
2.185			—	—	—	—
924	—	*Wydatek mniejszy* zastosowany do wykonanych restauracyj.				
—	3.007	Uchwałą z dnia 21. Sierpnia 1877. polecił W. Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby archiwa aktów grodzkich i ziemskich odebrał w zarząd reprezentacyi kraju; — wydatki zatem obok wykazane, chociaż w budżecie przewidziane nie były, znajdują uzasadnienie w uchwale wyżej powołanej.				
924	3 007		—	—	—	—
	2.083					
—	2.021	*Wydatek większy* z powodu najmu mieszkań dla nowo ustanowionych posterunków i ekspozytur, tudzież z powodu podwyższenia czynszów przy nowo zawartych kontraktach (patrz LW. 59316/1878.)				
—	1.356	*Wydatek* w budżecie *nieprzewidziany* z powodu zaprowadzenia w roku 1878. 3-ch nowych posterunków i 19tu ekspozytur żandarmeryjnych.				
—	3.377		—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
X		**Drogi krajowe.**			
		Sumaryczne zestawienie rubryki X.			
	A.	Koszta zarządu *(zwyczajne)*	100.030	50	100.616
	B.	Nowe budowy *(nadzwyczajne)*	407.782	01½	400.000
	C.	Utrzymanie *(zwyczajne)*	403.337	14½	411.800
	D.	Zasiłki „	87.930	78	89.000
	E.	Wydatki na myta *(zwyczajne)*	1.008	13½	4.900
		„ „ „ *(nadzwyczajne)*	4.965	81	3.000
	F.	Na spłatę mostu na Dunajcu pod Niedzicą *(nadzwyczajne)* .	9.021	97½	9.322
		Ogólna suma rubryki X. .	1,014.076	36	1.018.638
		A. Koszta zarządu.			
		Sumaryczne zestawienie kosztów zarządu.			
		Płace urzędników i sług	74.927	73	75.290
		Ryczałty	10.083	19½	10.226
		Remuneracye i zapomogi	6.997	68½	7.000
		Sprawienie, uzupełnienie i naprawa instrumentów . . .	3.537	19	3.600
		Koszta podróży	4.484	70	4.500
		Razem .	100.030	50	100.616
		Poszczególnienie.			
		A. Koszta zarządu.			
	105	*Płace urzędników i sług.*			
		a) 3 inżynierów na prowincyi po 1.500 zł.	4.500	—	6.000
		b) 4 „ „ „ „ 1.200 „	4.800	—	3.600
		c) konduktorowie I. klasy „ 500 „	9.499	88	10.000
		d) „ II. „ „ 400 „	8.080	92	8.000
		e) Pełniący obowiązki inżyniera na drodze Gorlickiej .	840	—	840
		f) „ „ „ „ „ Słotwina-Brzesko-Sącz	900	—	900
		g) „ „ „ „ „ Dębica-Nadbrzezie .	1.500	—	1.500
		h) „ „ „ „ „ w Buczaczu . .	1.400	—	1.400
		i) 308 drożników po 150 zł.	38.786	93	38.400
		k) 5 pomocników (dyurnistów) dziennie po 2 zł. . . .	3.640	—	3.650
		Suma płac .	73.947	73	74.290
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . . . 1.000 zł.			
		po potrąceniu ściągniętych rat bieżących . . 20 „	980	—	1.000
		Razem .	74.927	73	75.290

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		Suma budżetem na tę rubrykę przeznaczona, wynosiła . . . . . 1,017.638 zł.				
586	—	do tego kredyt dodatkowy, uchwalony d. 16. Października 1878. na zaliczki	986	—	—	—
—	7.782	dla inżynierów: Bieńkowskiego i Grzegorzewskiego . . . . . 1.000 „	605	—	—	—
8.463	—		301	50	6.831	51
1.069	—		—	—	1.069	22
3.892	—	razem, jak obok . 1,018.638 „	7	14	—	—
—	1 966		—	—	—	—
300	—		—	—	—	—
14.310	9.748		1.899	64	7.900	73
4.562						
362	—		980	—	—	—
143	—		—	—	—	—
3	—		—	—	—	—
63	—		6	—	—	—
15	—		—	—	—	—
586	—		986	—	—	—
1.500	—	*Różnice te* powstały z powodu, że inżynier okręgowy, Bieńkowski, przydzielony czasowo dla załatwienia czynności zwiększonych do Oddziału technicznego Wydziału krajowego, pobierał płacę roczną 1.500 zł. z rubr. II., zaś jego zastępcy, Kurniewiczowi, zaasygnowano rocznie tylko 1.200 zł.				
—	1.200					
500	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów i nieobsadzenia jednej posady konduktora Iszej klasy.				
—	81					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	387	*Wydatek większy* z powodu konieczności obsadzenia w ciągu roku posad dróżniczych na nowo wykończonych drogach				
10	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów.				
—	—					
20	—	Kredyt dodatkowy na zaliczkę w kwocie 1.000 zł. dla inżyniera Wydz. kraj. Feliksa Bieńkowskiego i inżyniera okręgowego, Stanisława Grzegorzewskiego (po 500 zł.) uchwalonym został przez W. Sejm dnia 16. Października 1878.	980	—	—	—
2.030	1.668		980	—	—	—
362						

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
X.	106	*Ryczałty.*			
		a) kosztów podróży na obowiązkowe zwiedzania dróg . .	8.624	33	8.750
		b) kosztów kancelaryjnych	958	86½	976
		c) na umieszczenie biór	500	—	500
		Suma ryczałtów .	10.083	19½	10.226
	107	*Remuneracye i zapomogi.*			
		a) dla 39 konduktorów po 100 zł. . . 3.830 zł. 79½ ct.			
		b) dla reszty służby drogowej . . . 3.166 „ 89 „	6.997	68½	7.000
	108	*Sprawienie, uzupełnienie i naprawa instrumentów, wzorów i naczyń dla Oddziału technicznego, inżynierów okręgowych, konduktorów i drożników*	3.537	19	3.600
	109	*Koszta podróży dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych*	4.484	70	4.500
		B. Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.			
		Wydatki nadzwyczajne.			
	110	*Na budowę nowych i rekonstrukcyę istniejących dróg, oraz na budowę większych mostów.*			
		Drogi:			
		1. Brzeżany — Rohatyńska	14.499	22	
		2. Dynów — Przeworsk	24.207	50	
		3. Grzymałów — Kopeczyniecka	46 364	50	
		4. Krzywcze — Borszczowska	20.217	95	
		5. Krasne — Busk	5	—	
		6. Mosty Wielkie — Krystynopolska	44.384	35	
		7. Most pod Gołkowicami.	13.258	02½	
		8. Most w Kasperowcach	6.409	04	
		9. Rzeszów Nadbrzeziańska	89.993	87	
		10. Tarnopol — Zbaraż	10.985	25½	
		11. Tarnów — Szczucin	50.027	02	
		12. Zborów — Załoźce	46.791	10	
		13. Zator — Sucha — Wadowice	35.046	01	
		14. Rozmaite wydatki, jakoto: Płaca inżyniera i pomocników w Oddziale technicznym Wydziału krajowego, koszta sporządzania kopij, planów dróg i mostów, telegramy i inne	5.593	17½	
		Suma na nowe budowy .	407.782	01½	400.000
		C. Utrzymanie dróg.			
	111	Barańska	18.434	43½	16.000
	112	Bełzec — Jarosławska	46.868	80	30.000
	113	Borszczów — Okopy — Mielnicka	4.176	17	7.000
	114	Brzeżany — Rohatyn — Tarnopol	23.217	84	22.800
	115	Brzeżany — Złoczów	13.476	77	18.300
	116	Tarnopol — Podwołoczyska	11.406	12	15.000
		Do przeniesienia .	117.580	13½	109.100

Wydatki. Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
126	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów i nieobsadzenia jednej posady konduktora.				
17	—					
—	—					
143	—		—	—	—	—
3	—		—	—	—	—
63	—	*Wydatki mniejsze* wedle uznanej, rzeczywistej potrzeby.	6	—	—	—
15	—		—	—	—	—
		Wydatek większy o kwotę 7.782 zł. — Gdy zaś w ciągu roku wpłynęły na rzecz budujących się właśnie dróg datki dobrowolne w sumie 7.664 zł., które aczkolwiek przewidziane, nie zostały przez W. Sejm w rubrykę dochodów budżetu na rok 1878. wstawione, przeto po odliczeniu sumy tej z datków dobrowolnych pochodzącej, przekroczenie funduszu wyznaczonego, wynosi właściwie 118 zł. Przekroczenie to znaleźć może dostateczne usprawiedliwienie w oszczędnościach innych pozycyj rubryki X.	605	—	—	—
		Datków dobrowolnych wpłynęło na budowę dróg:				
		a) Dynów—Przeworsk . . . 1.507 zł. 50 ct.				
		b) Krasno—Busk . . . . 700 „ — „				
		c) Krzywcze Borszczów . . . 261 „ — „				
		d) Rzeszów—Nadbrzezie . . . 1.157 „ 78½ „				
		e) Sucha—Zator . . . . 100 „ — „				
		f) Tarnów—Szczucin . . . . 738 „ — „				
		g) Tarnopol—Zbaraż . . . . 2 000 „ — „				
—	7.782	h) Most pod Gołkowicami . . . 1.200 „ — „	605	—	—	—
		Razem . 7.664 „ 28½ „				
—	2.434					
—	16.869					
2.824	—		—	—	102	85
—	417					
4.823	—					
3.594	—					
11.241	19.720		—	—	102	85

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
X.		Z przeniesienia .	117.580	13½	109.100
	117	Czorsztyn — Nowy Targ — Zabornia	10.179	84½	7.000
	118	Czortków — Monasterzyska	7.791	12	14.000
	119	Dębica — Nadbrzezie	23.402	46	23.000
	120	Gorlice — Konieczna	4.592	20	7.000
	121	Husiatyn — Kopeczyńcze	7.000	—	7.000
	122	Iwanie — Mossorówka	1.989	26	1.700
	123	Krasne — Busk	5.142	42	4.000
	124	Krościenko — Szczawnica	1.023	84	1.500
	125	Lubelska	7.626	15½	6.000
	126	Lwów — Rohatyn	19.785	23	22.000
	127	Prusko — Szląska	22.319	67	18.000
	128	Sanok — Przemyśl	7.421	61½	12.000
	129	Sanok — Rzeszów	7.175	12	12.000
	130	Sędziszowska	120	—	200
	131	Sielec — Zaleszczyki	23.008	07½	24.000
	132	Skała — Czortków	5.308	12	7.000
	133	Skała — Zaleszczyki	8.086	82½	15.000
	134	Słotwina — Brzesko — Sącz	16.665	69½	16.000
	135	Śniatyn — Horodenka — Załucze	5.005	35	6.000
	136	Stanisławów — Bursztyn	4.239	57½	6.000
	137	Strussów — Buczacz	5.970	88	6.000
	138	Tarnów — Sącz — Niedzica	36.292	72	24.000
	139	Tarnów — Szczucin	7.882	93	15.000
	140	Tarnopol — Zbaraż	7.965	65	8.000
	141	Tłuste — Buczacz	5.523	55	7.300
	142	Tyśmienica — Kołomyja	7.686	57	5.000
	143	Zator — Wadowice — Sucha	6.196	24	6.000
	144	Zimnawoda — Hoszany	7.795	02	8.000
	145	Żółkiew — Mosty — Krystynopol	12.560	87½	14.000
		Suma utrzymania dróg . .	403.337	14½	411.800
	146	**D. Zasiłki.**			
		a) Dla dróg powiatowych.			
		W powiatach:			
		1. Brzesko, na rekonstrukcyę drogi z Bogumiłowic do Zakliczyna . . . . . 2.000 zł.			
		2. Bochnia, na drogę Bochnia-Łapanów . . 1.500 „			
		3. Chrzanów na drogę Wrocławską między Jaworznem a Wysokim Brzegiem . . 777 „ 50 ct.			
		4. Dolina, na drogę do stacyi kolei w Krechowicach i na budowę mostu na Siwce . 1.200 „ — „			
		5. Grybów, na drogę Grybów-Tylicz koło Florynki . . . . . 1.500 „ — „			
		Do przeniesienia . 6.977 „ 50 „			

Wydatki. Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
11.241	19.720		—	—	102	85
—	3.180		—	—	—	—
6.209	—		215	—	32	40
—	402		—	—	—	—
2.408	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	289		—	—	301	37
—	1.142		—	—	—	—
476	—		—	—	—	—
—	1.626		—	—	—	—
2.215	—		—	—	—	—
—	4 320		—	—	546	11
4.578	—		—	—	7	84
4.825	—		—	—	40	—
80	—		—	—	—	—
992	—		6	75	—	—
1.692	—		—	50	1	75
6.913	—		—	—	3.323	87
—	666		8	—	—	—
995	—		—	—	2.414	85
1.760	—		—	—	—	—
29	—		1	25	—	—
—	12.293		15	—	60	47
7.117	—		—	—	—	—
34	—	Usprawiedliwienia technicznego powodów tak przekroczeń	—	—	—	—
1.776	—	jak i oszczędności w wydatkach na poszczególne	—	—	—	—
—	2.687	drogi, nie zamieszcza się w obec cyfry ostatecznej,	—	—	—	—
—	196	wykazującej 8 463 zł. oszczędności, a głównie z u-	—	—	—	—
205	—	wagi na objawione życzenie Komisyi lustracyjnej	—	—	—	—
1.439	—	w roku 1878. L. 708/S. str. 16, (alegat Nr. 149.)	55	—	—	—
54.984	46.521		301	50	6.831	51
8.463						

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu					
X.	146	Z przeniesienia . 6.977 zł.50 „			
		6. Gródek, na drogę Stradecko Mszańską . 2.000 „ — „			
		7. Kossów. na drogę Kossów-Żabie i Kutty-Hryniawa, oraz na dokończeuie drogi pod Bukowcem . . . . . 4.068 „ 91 „			
		8 Krosno, na drogę Komborską . . . 1.500 „ — „			
		9. Lisko, na dokończenie drogi Lutowiskiej . — „ — „			
		10. Lwów, na drogę dojazdową do stacyi kolei w Szczercu . . . . . 300 „ — „			
		11. Mielec, na drogę Mielec-Radomyśl . . 3.055 „ 91 „			
		12. Myślenice, na drogę Głogoczowską . . 3.000 „ — „			
		13. Mościska, na drogę od stacyi kolei do śródmieścia w Sądowej Wiszni i na drogę z Krysowic do Pakości . . . . 2.500 „ — „			
		14. Nowy Targ, na budowę mostu na rzece Rogożnik . . . . . 1.000 „ — „			
		15. Pilzno, na drogę Pilzneńsko-Radomyską . 1 500 „ — „			
		16. Przemyślany, na drogę Zadworzecko-Gliniańską . . . . . 2.000 „ — „			
		17. Rawa, na drogę Uhnów-Zasławie . . 4.000 „ — „			
		18 Rudki, „ „ z Komarna do Gródka . 500 „ — „			
		19. Skałat, na rekonstrukcyę drogi Smykowce-Grzymałów . . . . . 5.000 „ — „			
		20. Stare Miasto, na budowę mostu na Dniestrze 813 „ 65 „			
		21. Śniatyn, na drogę od stacyi kolei w Załuczu do Rożnowa . . . . . 1.019 „ 16 „			
		22. Wieliczka, na drogę Wieliczka-Dobczyce . 2.000 „ — „			
		23. Komitet budowy drogi Baligrodzkiej . . 1.440 „ 65 „			
		24. „ „ „ Zagórz-Radoszyce . 1.200 „ — „	43.875	78	
		b) Dla dróg gminnych.			
		W powiatach:			
		1. Bóbrka, na drogę Bóbrka-Chlebowice . . 1.100 zł.			
		2. Brzozów, na drogę Brzozów-Nozdrzec . . 1 000 „			
		3. Dąbrowa, na drogę Ujście-Czyżów . . 4.000 „			
		4. Dolina, na odbndowanie dwóch mostów na rzece Mizunce . . . . . 680 „			
		5. Gorlice, na drogę z Biecza do Golanki . 2.000 „			
		6. Jarosław, na drogę Przemyśl-Pruchnik i na drogę łączącą drogę krajową Bełzec-Jarosław z drogą Kraków-Radymno, na drogę Kańczuga-Jarosław i Chłopice-Rokietnica 3.000 „			
		7. Jasło, na drogę z Siepietnicy przez Szerzyny ku Joninom, z Szerzyn do Jodłówki i z Harklowej do Pustowoli . . . . 4.100 „			
		Do przeniesienia . 15.880 zł.	43.875	78	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
			—	—	49	22
			—	—	120	—
			—	—	169	22

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
X.	146	Z przeniesienie . . 15.880 zł.	43 875	78	
		8. Lwów, na drogę do stacyi kolei żelaznej w Szczercu . . . . . 300 „			
		9. Nisko, na drogę z Jeżowego do Rudnika . 2.000 „			
		10. Nadwórna, na naprawę mostu nad Prutem . 100 „			
		11. Przemyśl, na drogę z Żurawicy do Rokietnicy . 3.000 „			
		12. Sokal, na drogę Sokal-Krystynopol . . . 1.000 „			
		13. Nowy Sącz na drogę Gródek-Tropie i Wytrzyska-Jakóbkowice . . . . . 2 500 „			
		14. Staremiasto, na drogę Chyrowsko-Czapelską i na budowę mostu w Turzem . . . . 850 „			
		15. Sanok, na przebudowanie drogi między Odrzechową a Sieniawą . . . . . 500 „	26.130	—	
		Suma .	70.005	78	
		Po odtrąceniu zwrotu zasiłku od Wydziału powiatowego w Nisku	175	—	—
		Pozostaje czysty wydatek .	69.830	78	70.000
	146 *a)*	*c) Na dokończenie drogi powiatowej Kolbuszowsko-Głogowskiej*	3.100	—	4.000
	146 *b)*	*d) Na dokończenie drogi od Podhajec ku kolei żelaznej do Dryszczowa*	15.000	—	15.000
		Suma zasiłków	87.930	78	89.000
		E. Wydatki na myta.			
	147	Budowa i utrzymanie domków mytniczych *(nadzwyczajne)* .	4.965	81	3.000
	148	Koszta komisyjne	667	95½	2.400
	149	Przerwy z powodu szkód elementarnych	190	68	2.500
	—	Rozmaite (płaca drożnika mostowego w Śniatynie) . . .	149	50	—
		Suma wydatków na myta .	5.973	94½	7.900
		F. Most na Dunajcu.			
	150	Na spłatę kosztu budowy mostu na Dunajcu pod Niedzicą .	9.021	97½	9.322

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	169	22
169	—					
900	—		—	—	900	—
—	—					
1.069	—	Kwota 1.069 zł. nie została zrealizowaną po koniec Czerwca 1879.	—	—	1.069	22
—	1.966					
1.732	—		7	14	—	—
2.309	—	Według rzeczywistej potrzeby.				
—	149					
4.041	2.115		7	14	—	—
1.926						
300	—	*Wydatek mniejszy* w skutek przeprowadzonego ponownego obliczenia z Rządem węgierskim.	—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XI.		**Dotacye dla zakładów krajowych.**			
	151	Krajowy szpital powszechny we Lwowie:			
		a) Oddział chorych			23.140
		i dodatkowy kredyt na zaliczkę dla Dra Edwarda Sawickiego (uchwalony 19. Października 1878.) . .	17.902	01½	4.200
		b) Oddział położnic	13.702	65½	14.044
	152	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie . . .	151.243	26	136.602
	153	Fundusz podrzutków	11.400	34	15.666
	154	Szpital św. Łazarza w Krakowie:			
		a) Oddział chorych	14.642	51½	13.147
		b) „ położnic i podrzutków	13.639	92½	27.941
	155	Szpital św. Ducha w Krakowie:			
		a) Oddział syfilitycznych	3.858	66	1.423
		b) „ obłąkanych	4.516	78½	3.491
		Suma rubryki XI. .	230.906	15½	239.654
XII.		**Wydatki na szupaśnictwo.**			
	156	a) Koszta szupasowe w kraju	27.367	43½	
		b) „ „ w Austryi Niższej . 2 zł. 26 ct.			
		c) „ „ w Morawie . . 2.388 „ 40½ „	2.390	66½	
		d) Zwroty rozmaite	82	79	
		e) Koszta administracyjne	1.742	—	
		Suma wydatków .	31.582	89	
		Po odtrąceniu dochodów:			
		a) Od gmin . . . . . — zł. 50 ct.			
		b) „ samopłacących . . . . 19 „ 02 „			
		c) „ rozmaitych władz, dla obcych krajów . 33 „ 85 „	53	37	
		Czysty wydatek rubryki XII. .	31.529	52	25.000
XIII.		**Budowy wodne.**			
		(Wydatki nadzwyczajne.)			
	157	Na regulacyę rzeki Sanu, rata z przeznaczonej kwoty 50.000 zł.	—	—	7.143
	158	Na regulacyę rzeki Brnia	6.000	—	6.000
		Suma rubryki XIII.	6.000	—	13.143

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
9.438	—	*Różnice* uzasadnione są szczegółowemi zamknięciami rachunkowemi zakładów dotowanych.				
341	—					
—	14.641					
4.266	—					
—	1.495					
14.301	—					
—	2 436					
—	1.026					
28.346	19.598		—	—	—	—
8.748						
			—	—	116	76
			24	17	—	—
			1	57	—	—
			—	—	33	85
—	6.530	*Wydatek większy* z powodu, iż znaczniejsza ilość rachunków do likwidacyi przedłożoną i rzeczywiście zlikwidowaną została, aniżeli w budżecie przewidziano.	25	74	150	61
7.143	—	*Wydatku nie było* z powodu nierozpoczęcia regulacyi w roku 1878.				
—	—					
7.143	—		—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XIV.		**Rozmaite wydatki.**			
		Sumaryczne zestawienie rubryki XIV.			
		Wydatki w budżecie wyszczególnione	117.806	80	115.060
		„ „ niewyszczególnione	63.564	51½	—
		Razem .	181.371	31½	115.060
		Poszczególnienie.			
	159	**Do rozporządzalności Wydziału krajowego.**			
		1. Zapomogi i wsparcia jednorazowe.			
		Balzer, dyurnista konceptowy	160 zł.		
		Baranowski, asystent techniczny	60 „		
		Ks. Birecki Jan, gr. kat. proboszcz w Uhnowie . .	100 „		
		Borejko, dyurnista manipulacyjny	25 „		
		Brzyski „ rachunkowy	25 „		
		Chlebowski „ manipulacyjny	40 „		
		Chodorowski, pomocnik inżyniera okr. lwowskiego .	50 „		
		Ciepielowski, dyurnista konceptowy	60 „		
		Ciołkowski, asystent rachunkowy	90 „		
		Dziubiński, dyurnista kasowy	25 „		
		Engl, dyurnista rachunkowy	25 „		
		Grabowski, stróż	10 „		
		Hermiński, woźny	20 „		
		Hlebowicki, b. nauczyciel ludowy	100 „		
		Hłasko, b. zastępca kontrolora przy szpitalu św. Ducha w Krakowie	300 „		
		Holuka, dyurnista rachunkowy	25 „		
		Hupczyc, asystent „	55 „		
		Jaremowicz, dyurnista statystyczny	40 „		
		Jelonek, „ rachunkowy	25 „		
		Jeziorański, „ techniczny	40 „		
		Kadlewicz „ manipulacyjny	25 „		
		Kalita, woźny	25 „		
		Kamiński, dyurnista manipulacyjny	40 „		
		Kiszelka, kancelista	40 „		
		Kostecki, tłumacz języka ruskiego	300 „		
		Kraczyło, dyurnista manipulacyjny	40 „		
		Krobicki, asystent rachunkowy	50 „		
		Krzeczkowski, kancelista	100 „		
		Kulczycki, dyurnista manipulacyjny	25 „		
		Lewicki, „ „	25 „		
		Majewski, „ „	55 „		
		Malewicz Adela	50 „		
		Małuja, dyurnista rachunkowy	55 „		
		Marcinkiewicz, dyurnista rachunkowy . . .	25 „		
		Do przeniesienia	2.180 „		

Wydatki. Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	2.747	Wydatki uchwalone pierwotnie w budżecie na tę rubrykę wynosiły . . . . . 49.463 zł.	2.972	58	3.828	36
—	63.564		10 510	87½	—	—
—	66 311	do tego:	13.483	45½	3.828	36
		a) kredyta dodatkowe dla:				
		ks. Krynickiego Emila . . 100 zł.				
		Wisłockiego Emila . . . 50 „				
		Stęczyńskiego Zygmunta . . 200 „				
		Przytuliska, zakładu dla opuszczonych dzieci we Lwowie 250 „				
		Uścia zielonego, miasteczka . 1.000 „				
		Towarzystwa św. Wincentego a Paulo . . . . . 500 „				
		Czajkowskiej Anieli . . . 100 „ 2.200 „				
		b) reszta z kredytu 78.397 zł., uchwalonego 28. Sierpnia 1877. z przedłużeniem na rok 1878. na pokrycie kosztów budowy kulparkowskiej . . . . . 63.397 „				
		razem jak obok . 115.060 zł.				

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XIV.	159	Z przeniesienia 2.130 zł.			
		Niedzielski, koncepista . . . . . 150 „			
		Nikorowicz, emeryt. nauczyciel szkół ludowych w Medenicach . . . . . 100 „			
		Nowakowski, dyurnista manipulacyjny . . . 25 „			
		Olewiński, protokolista . . . . . 100 „			
		Olpiński, asystent rachunkowy . . . . . 30 „			
		Orzechowski, adjunkt rachunkowy . . . . 80 „			
		Osińska, wdowa po b. kanceliście szpitalu św. Łazarza w Krakowie . . . . . 100 „			
		Paklerski, dyurnista rachunkowy . . . . . 25 „			
		Piotrowski, „ „ . . . . . 50 „			
		Prokopowicz, odźwierny . . . . . 60 „			
		Rewakowicz, dyurnista konceptowy . . . . 50 „			
		Rostkowski, „ „ . . . . 30 „			
		Rożanowski „ manipulacyjny . . . . 30 „			
		Salowa, b. artystka sceny polskiej . . . . 50 „			
		Skwirczyński, dyurnista rachunkowy . . . . 30 „			
		Slezanowski, „ techniczny . . . . 40 „			
		Stadnicki, adjunkt konceptowy . . . . . 50 „			
		Sternal, „ kasowy . . . . . 90 „			
		Stroiński, b. prowizor apteki szpitalu św. Łazarza w Krakowie . . . . . 200 „			
		Szczęsnowicz, dyurnista manipulacyjny . . . 30 „			
		Strzelecki (oraz na zjazd leśników niemieck. w Dreznie) 150 „			
		Tarnawski, adjunkt rachunkowy . . . . . 50 „			
		Urbański „ „ . . . . . 100 „			
		Waschitza, dyurnista manipulacyjny . . . . 60 „			
		Wąsowicz, „ rachunkowy . . . . 25 „			
		Wojtyna, stróż . . . . . 15 „			
		Zakrzewska, wdowa po b. sekretarzu Wydziału kraj. . 40 „			
		Zienkowicz, adjunkt konceptowy . . . . . 50 „			
		Zmigrodzki, dyurnista manipulacyjny . . . . 25 „			
		Zórawski, asystent rachunkowy . . . . . 50 „	4.015	—	
		2. Zapomogi dla gmin.			
		Krośnieńskiego powiatu gminy, z powodu głodu , . 200 zł.			
		Tarnobrzeskiego powiatu gminy, z powodu wylewu . 300 „			
		Uście zielone, z powodu pożaru . . . . . 150 „	650	—	
		3. Zasiłki dla rozmaitych stowarzyszeń, zakładów, czasopism, tudzież dla osób kształcących się, na prace naukowe, podróże i t. p.			
		Czasopisma:			
		Przegląd sądowy i administracyjny . . . 200 zł.			
		Towarzysz pilnych dzieci . . . . . 200 „			
		Do przeniesienia 400 „	4.665	—	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI		Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XIV.	159	Z przeniesienia	400 zł.	4.665	—	
		Wieniec i pszczółka	300 „			
		Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie	300 „			
		Dziełek ludowych wydawnictwo	300 „			
		Dr. Günsberg Rudolf, profesor szkoły politechnicznej we Lwowie, na podróż dla asystenta chemicznej technologii Manasterskiego Piotra i dla słuchaczów szkoły politechnicznej	150 „			
		Grochowalski Jan, na podróż do Nachodu, celem odbycia kursu melioracyi łąk	100 „			
		Harmonia, towarzystwo muzyczne	500 „			
		Kahane, słuchacz kursu agronomicznego w Lipsku, zasiłek	100 „			
		Kędzior Andrzej, słuchacz akademii rolniczej w Wiedniu, zasiłek	100 „			
		Klaryski w Starym Sączu, na utrzymanie szkoły żeńskiej	500 „			
		Leiter Salamon, słuchacz akademii roln. w Wiedniu	75 „	—	—	
		Lipiner Sigfried, na wydawnictwo tłumaczeń utworów celniejszych poetów polskich na język niemiecki	200 „			
		Majewski Adolf, na kształcenie córki Maryi w muzyce	200 „			
		Moszyński Leon, słuchacz akademii roln. w Wiedniu	30 „			
		Muzeum przemysłowe miejskie we Lwowie, na zakupno przedmiotów na wystawie paryzkiej	100 „			
		Muzeum techniczno przemysłowe w Krakowie, jak wyżej	200 „			
		Okazy i modele dla muzeów i szkół fachowych z wystawy paryskiej	3.000 „			
		Pedagogiczne towarzystwo, na koszta XII. walnego zgromadzenia	200 „			
		Przytulisko małych dzieci we Lwowie	200 „			
		Rogawski Jan, na podróż do Nachodu, celem odbycia kursu melioracyi łąk	100 „			
		Sawicki Wiktor, słuchacz akademii rolniczej w Wiedniu, zasiłek	30 „			
		Scheuring Herman, jak wyżej	75 „	—	—	
		Towarzystwo bratniej pomocy uczniów szkoły rolniczej w Dublanach	100 „			
		Uczniowie ubodzy szkoły ludowej w Wiśniczu	25 „	7.285	—	
		4. Rozmaite inne.				
		Adres do Najjaśniejszych Państwa z powodu uczczenia 25 letniej rocznicy zaślubin	385 zł. — ct.			
		Ankieta górnicza	421 „ 06 „			
		„ dla przemysłu naftowego	57 „ 50 „			
		„ w sprawie kredytowej	534 „ 50 „			
		Do przeniesienia	1.398 „ 06 „	11.950	—	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—	Połowa asygnowanego zasiłku została w zaległości.	—	—	75	—
—	—	Połowa asygnowanego zasiłku została w zaległości.	—	—	75	—
—	—		—	—	150	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XIV.	159	Z przeniesienia	1.398 zł. 06 ct.	11.950	—
		Antoniewicza Mikołaja, b. dyurnisty manipulacyjnego, koszta pogrzebu	30 „ — „		
		Dr. Bulikowski Franciszek, pens. prymaryusz szpitalu św. Łazarza w Krakowie, podwyższona emerytura z 750 zł. na 1.155 zł. od 1. Maja 1874 do 31. Stycznia 1878. .	1.518 „ 75 „		
		Ciołkowskiego Teofila, asystenta rachunkowego, koszta pogrzebu	100 „ — „		
		Dniestru górnego regulacya, I. rata wynagrodzenia inżynierowi Hobohmowi Henrykowi za wypracowanie projektu	1.000 „ — „		
		Garncarstwa szkoła w Kołomyi, na koszta urządzenia	1.000 „ — „		
		Dr. Jamiński Dyonizy, adwokat we Lwowie, honoraryum i wydatki z powodu ściągnienia pożyczek od pogorzelców gminy miasta Brody	972 „ 58 „		
		Kościół św. Norberta w Krakowie, restauracya	1.500 „ — „		
		Kościół N. P. Maryi w Jarosławiu, restauracya	200 „ — „		
		Kaplica w Czernichowie, budowa . . .	50 „ — „		
		Mapa produkcyi mineralnej kraju . . .	21 „ — „		
		Portret b. Marszałka krajowego JE. Potockiego hr. Alfreda	3.150 „ — „		
		Podróży koszta:			
		Dra Baranieckiego Adryana i Dra Weigla Ferdynanda z Krakowa, z powodu posiedzenia komitetu doradczego dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego . . .	99 „ 32 „		
		Dra Pilata Tadeusza, w celu informacyi w sprawie urządzeń melioracyjnych i organizacyi kredytu rolniczego	200 „ — „		
		Waltera Henryka do Borysławia i Swidnicy z powodu zwidzenia kopalń nafty . .	51 „ 01 „		
		Dr. Raczyński Klemens, adwokat w Wiedniu za obronę przed trybunałem administracyjnym w sporze:			
		z gminą miasta Buska . . .	67 „ — „		
		z Lewakowskim Tytusem . . .	52 „ — „		
		z gminą miasta Strusów . . .	50 „ — „		
		z Nathanem Reitzes	50 „ — „		
		z Jaworskim Janem	75 „ — „		
		Siostry miłosierdzia u św. Wincentego we Lwowie, na restauracyę szpitalu . . .	1.000 „ — „		
		Skarb Państwa, zwrot wypłaconej pensyi Drowi Józefowi Placer, emerytowanemu prymaryuszowi szpitalu św. Łazarza w Krakowie i wdowie po tymże Maryi Placer . .	1.827 „ 62 „		
		Do przeniesienia	14.412 „ 34 „	11.950	—

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		—	—	150	—
—	—		972	58	—	—
—	—		972	58	150	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XIV.	159	Z przeniesienia 14.412 zł. 34 ct.	11.950	—	
		Skarzyńskiego Januarego, emerytowanego dyrektora kancelaryi Wydziału krajowego koszta ostatniej słabości i pogrzebu . . 100 „ — „			
		Szajnok Teodor, dodatkowe wynagrodzenie z powodu czynności komisyjnych w Ustrzykach 46 „ — „			
		Szkoła gospodarstwa lasowego, koszta przekrojów drzewa na okazy . . . . 140 „ 39 „			
		Szpital powszechny w Sanoku, budowa . . 1.000 „ — „			
		Syroczyński Leon, inżynier cywilny górnictwa, sztuk i rzemiosł, płaca za rok cały . . 1.200 „ — „			
		Thiemego Roberta, dyurnisty technicznego, koszta pogrzebu . . . . . 80 „ — „			
		Wystawa paryska, pracownikowi do pomocy JE. hr. Dzieduszyckiemu . . . . 300 „ — „			
		Żałobna uroczystość ku uczczeniu pamięci J. S. zmarłego Papieża Piusa IX. . . . 760 „ — „	18.038	73	
		Razem .	29.988	73	30.000
	160	Na pokrycie skradzionych pieniędzy pożyczkowych w Jaśle .	1.863	48	1.863
	161	Księża Unici chełmscy	3.000	—	3.000
	162	Siostry miłosierdzia w Przeworsku, na budowę szkoły . .	1.000	—	1.000
	163	Pożyczka bezprocentowa na odnowienie kościoła w Budzanowie	2.000	—	2.000
	164	Błotnicki Tadeusz, rzeźbiarz	250	—	250
	165	Rosenthal Maurycy, muzyk	300	—	300
	166	Zakład św. Józefa w Krakowie	500	—	500
	167	Bursa ubogiej chrześciańskiej młodzieży w Brodach . .	300	—	300
	168	Stowarzyszenie „Gwiazda“	300	—	300
	169	Stowarzyszenie „Pracy kobiet“	300	—	300
	170	Na utworzenie i uposażenie szkół rękodzielniczych i na koszt opisu wystawy krajowej:			
		a) Rymanów, szkoła snycerska . . 500 zł.			
		b) Rudnik, „ koszykarska . . 1.100 „			
		c) Jarosław, „ „ . . 1.200 „			
		d) Komitet doradczy dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego, na popieranie przemysłu koszykarskiego w powiecie krakowskim . . . 500 „			
		e) Gardziel Władysław, garbarz w Pruchniku, stypendyum . . . . 300 „			
		f) Prowadzenie biura komitetu pod d) wymienionego, płaca dzienna po 2 zł. 730 „ 4.330 zł.			
		Koszta opisu wystawy, t. j. redakcya, druk, litografia, papier, korekta i t. p. . . . 991 „ 64 ct.	5.321	64	9.000
	171	Komitet ochronek w Krakowie	550	—	550
	172	Wisłocki Emil, datek	100	—	100
		Do przeniesienia .	45.773	85	49.463

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		972	58	150	—
11	—					
—	—		2.000	—	—	—
3.678	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż asygnowane stypendyum dla garncarza w powiecie jarosławskim 150 zł. tudzież zaliczki . . . . . 3.528 „ 36 ct. nie zostały do końca Czerwca 1879. zrealizowane.	—	—	3.678	36
3.689	—		2.972	58	3.828	36

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XIV.		Z przeniesienia .	45.773	85	49.463
		Wydatki z kredytów dodatkowych.			
		Ks. Krynicki Emil	100	—	100
		Wisłocki Emil	50	—	50
		Stęczyński Zygmnnt	200	—	200
		Przytulisko dla opuszczonych dzieci we Lwowie . . .	250	—	250
		Uście zielone, miasteczko, datek	1 000	—	1.000
		Towarzystwo św. Wincentego a Paulo w Przemyślu . .	500	—	500
		Czajkowska Aniela, datek	100	—	100
		Na budowę zakładu kulparkowskiego	69.832	95	63.397
		Suma wydatków w budżecie wyszczególnionych .	117.806	80	115.060
		Wydatki w budżecie niewyszczególnione.			
		Zwrotne.			
		Pożyczka na budowę szpitalika św. Zofii dla dzieci we Lwowie	10.000	—	—
		Zaliczki funduszom stypendyjnym, na pokrycie chwilowych niedoborów przy zamknięciu rachunków	510	87½	—
		Bezzwrotne.			
		C. k. Skarbowi Państwa, częściowy zwrot na rachunek zaliczki otrzymanej w roku 1866	5 241	43½	—
		Odsetki od gotówki chwilowo w ciągu roku wypożyczanej .	47.812	20½	—
		Suma wydatków w budżecie niewyszczególnionych .	63.564	51½	—

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czyne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
3.689	—		2.972	58	3.828	36
		Kredyt dodatkowy uchwalony dnia 23. Września 1878.				
		„ „ „ „ 23. „ „				
		„ „ „ „ 23. „ „				
		„ „ „ „ 30. „ „				
		„ „ „ „ 11. Października „				
		„ „ „ „ 11. „ „				
		„ „ „ „ 15. „ „				
—	6 436	Według zamknięcia rachunków za rok 1877. pozostał na ten cel kredyt 63.397 zł. przedłużony z roku 1877.				
3.689	6.436		2.972	58	3.828	36
	2.747	*Wydatek większy* znajduje uzasadnienie w szczegółowem zamknięciu rachunku funduszu budowy zakładu kulparkowskiego.				
—	10.000	Dnia 8. Kwietnia 1876. uchwalił W. Sejm kredyt na tę pożyczkę, lecz wypłata takowej mogła nastąpić dopiero w roku 1878. t. j. po dopełnieniu warunków pod którymi udzieloną być miała.	10.000	—	—	—
—	511	Wydatki podobne powtarzają się corocznie i zwracane bywają w następnym roku.	510	87½	—	—
—	5.241	W miarę jak wpływają zwroty zaliczek wydanych z funduszu krajowego podczas administracyi c. k. Rządu, zwraca się c. k. Skarbowi Państwa częściowe kwoty na rachunek zaliczek otrzymanych w roku 1866. Dług ten wynosi obecnie, t. j. z końcem roku budżetowego 1878. 9.770 zł. 84 ct.	—	—	—	—
—	47.812	Dochody przeznaczone na pokrycie wydatków funduszu krajowego, t. j. głównie dodatki do podatków, wpływają z dołu, a nadto jeszcze przez 6 miesięcy roku następnego, wydatki zaś wypłacane bywają przeważnie z góry, zaraz z początkiem każdego roku; — a ponieważ fundusz krajowy nie posiadał żadnych pozostałości kasowych z roku ubiegłego, przeto w ciągu roku 1878. narażonym był często na znaczny brak gotowizny w kasie. — Potrzeba zaciągania chwilowych pożyczek w celu zapobieżenia temu brakowi usprawiedliwioną jest szczegółowo w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego. Odsetki uzyskane z lokacyi chwilowych nadwyżek funduszu krajowego, wykazano w Rubr. III. dochodów.	—	—	—	—
—	63.564		10.510	87½	—	—

Część II.

Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.	1	**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych** . .	—	—	—
II.		**Z odnajmu ubikacyj sejmowych.**			
	2	Czynsz z chwilowego odnajmu pomieszkań w gmachu teatralnym hr. Skarbka	802	75	1 200
III.		**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych.**			
	3	Od banków	1.605	90	2.000
IV.		**Dochody z myt na drogach krajowych, z odsetków zwłoki, kar konwencyonalnych i grzywien.**			
	4	*Dochody z myt na stacyach:*			
		1. Annopol, 2. Bagiennica, 3. Bełzec, 4. Białokiernica, 5. Borszczów, 6. Cieszanów, 7. Czortków, 8. Dawidkowce 9. Dynów, 10. Dżuryn, 11. Gładyszów, 12. Gródek, 13. Iwanie, 14. Jarosław, 15. Kasperowce, 16. Konieczna, 17. Miechocin, 18. Mosty (mostowe) 19. Mosty (drogowe) 20. Niewistka, 21. Oleszyce, 22. Płazów, 23. Ropica ruska, 24. Siary, 25. Sielce, 26. Stary Sącz, 27. Tłumacz, 28. Tuszów, 29. Uście biskupie, 30. Wielowieś, 31. Wulka zapałowska, 32. Zabełcze, 33. Żółkiew	60.267 zł. 56½ ct.		
		34. Babice, 35. Branice	1.340 „ — „		
		36. Babińce, 37. Kozaczówka . . .	800 „ — „		
		38. Bedrykowce, 39. Korolówka 40. Tłuste	2.308 „ 25 „		
		41. Biała karczma, 42. Podwołoczyska .	11.651 „ 67 „		
		43. Bieńczyce, 44. Chełmek, 45. Mogiła, 46. Podzagórnia, 47. Przegorzały . .	6.749 „ — „		
		48. Bieśnik	1.155 „ — „		
		Do przeniesienia .	84.271 „ 48½ „		

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	—
397	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż przy układaniu preliminarza niepodobna przewidzieć, na jak długi przeciąg czasu lokalności sejmowe będą mogły być odnajętemi — a nadto z powodu, iż dochody te są przypadkowe, zależą bowiem od mniejszego lub większego popytu na mieszkania. — W ostatnich latach, w skutek zbudowania znacznej ilości nowych domów, mieszkania w teatrze stały się mniej poszukiwanemi. — Dochody z odnajmu wynosiły: w roku 1875. . 1.293 zł „ 1876. . 381 „ „ 1877. . 557 „ „ 1878. . 803 „	—	—	—	—
394	—	Zupełny brak zasobów gotowizny z lat ubiegłych, dalej brak pokrycia na znaczne wydatki w niniejszym rachunku wykazane, a nakoniec okoliczność, iż zwykle wydatki muszą być wypłacane z góry, dochody zaś z głównego źródła t. j. dodatki do podatków wpływają z dołu — stanowią powody dla których z chwilowej lokacyi nie uzyskano dochodu preliminowanego, a nadto wypłacono znaczną kwotę 47.812 zł. na odsetki od pożyczek chwilowych (patrz rubr. XIV. wydatków).	—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
IV.	4	Z przeniesienia .	84 271 zł.	48½ ct.	
		49. Bircza	1.805 „	— „	
		50. Bohutyn, 51. Rozhadów . . .	2.001 „	60 „	
		52. Brzeżany, 53. Horodyszcze, 54. Kozowa	9.611 „	54 „	
		55. Brzeźnica, 56. Dąbie . . .	2.413 „	20½ „	
		57. Buczacz, 58. Monasterzyska 59. Zaleszczyki	12.534 „	— „	
		60. Busk	1.059 „	99 „	
		61. Dawidów	1.440 „	— „	
		62. Dębno, 63. Nowy Targ (Biały Dunajec) 64. Nowy Targ (Czarny Dunajec) 65. Obydowa	4.936 „	— „	
		66. Demianów, 67. Podkamień, 68. Zalipie	3.095 „	— „	
		69. Darachów, 70. Dobropol, 71. Strussów	3.070 „	— „	
		72. Graboszyce	883 „	43½ „	
		73. Gnojnik	622 „	50 „	
		74. Grabownica	821 „	23½ „	
		75. Goryczkowce, 76. Skawce . .	2.856 „	90 „	
		77. Gołkowice (mostowe)	2.262 „	70 „	
		78. Halicz, 79. Jamnica, 80. Pobereże .	4.360 „	02 „	
		81. Husiatyn	1.230 „	— „	
		82. Jas onka	54 „	73 „	
		83. Jasieniów, 84. Śniatyn, 85. Stecowa .	8.277 „	— „	
		86. Jezupol	1.570 „	— „	
		87. Iwanków	531 „	75 „	
		88. Iwkowa	392 „	— „	
		89. Piorunka, 90. Jeżowe . . .	2.672 „	25 „	
		91. Koszyłowce	645 „	— „	
		92. Krogulec	360 „	39 „	
		93. Kurów	326 „	— „	
		94. Krzywcze	188 „	02 „	
		95. Kulce	803 „	22 „	
		96. Łękica 97. Szczawnica, 98. Maszkowice	2.046 „	51 „	
		99. Milowanie	672 „	— „	
		100. Niedzica (most graniczny) . .	337 „	51½ „	
		101. Nieźwiska	1.075 „	— „	
		102 Nowy dwór	1.744 „	83 „	
		103. Odaje, 104. Ottynia	3 521 „	17 „	
		105. Olchowce, 106. Tyrawa wołoska .	605 „	— „	
		107. Olszany, 108. Przemyśl . . .	3 784 „	16 „	
		109. Pomianowa, 110. Just . . .	2 930 „	— „	
		111. Porzecze, 112. Stawczany . . .	2.982 „	— „	
		113. Przeginia duchowna	798 „	23 „	
		114. Puhary	630 „	75 „	
		115. Raszków, 116. Serafińce . . .	2.583 „	55 „	
		117. Repechów, 118. Szpilczyn . . .	1.155 „	— „	
		Do przeniesienia .	179.960 „	68½ „	

Dochody.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł					

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY	Dochody w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
IV.	4	Z przeniesienia . 179.960 zł. 68½ ct.			
		119. Rzyszki . . . . . 1.505 „ 50 „			
		120. Radwan . . . . . 501 „ 30 „			
		121. Smykowce, 122. Zagrobela . . 7 960 „ — „			
		123. Szlachcińce . . . . . 1.369 „ 18 „			
		124. Sokołów . . . . . 128 „ 56 „			
		125. Krzyże . . . . . 1.412 „ 22 „			
		126. Perejmy . . . . . 385 „ 68 „			
		127. Zbaraż . . . . . 1.453 „ 72 „			
		128. Wujskie . . . . . 164 „ 66 .	194.841	50½	182.000
	5	*Odsetki zwłoki z powodu nieuiszczania czynszów mytniczych w terminach*	497	67	360
	6	*Grzywny za przestępstwa drogowe*	167	64	150
		Suma rubryki IV. .	195.506	81½	182.510
V.		**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.**			
	7	Od funduszu policyi krajowej	7.410	01	6.496
VI.		**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.**			
	8	a) Od urzędników, potrącone raty	7.546	98	
		b) „ szpitali, z rachunków kwartalnych	9.406	25	
		c) „ gmin, za koszta leczenia	28.714	21	
		d) „ rozmaitych stron, na rachunek dróg krajowych . .	2.495	97	
		e) „ rozmaitych stron, z rozmaitych powodów . . .	20.687	94	
		Suma rubryki VI. .	68.851	35	50.000
VII.		**Zwroty pożyczek.**			
	9	Od gminy Uwsie	265	—	265
	10	„ klasztoru pp. Benedyktynek w Przemyślu	1.400	—	950
	11	„ Wilda Karola	—	—	1.137
	12	„ zgromadzenia pp. Kanoniczek w Krakowie . . .	668	75	669
	13	„ gminy Piwniczna	1.145	20	1.145
	14	„ „ miasta Sanoka	964	—	964
		Suma rubryki VII. .	4.442	95	5.130

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł	ct.	zł.	ct.
—	12.841					
—	138					
—	18		3	20	—	—
—	12 997	*Dochód większy* w skutek pomyślnych rezultatów wydzierżawienia myt, i zaprowadzenia myt nowych na nowo wybudowanych przestrzeniach dróg krajowych.	3	20	—	—
—	914	*Dochód większy* znajduje uzasadnienie w szczegółowem zamknięciu rachunku funduszu policyi krajowej.	—	—	—	—
—	18 851	*Dochód większy* z powodu odebrania od szpitalu lwowskiego kwoty 12 293 zł. 91 ct. na rachunek zaliczki udzielonej na budowę II. piętra, — tudzież odebrania dawnej zaliczki 5.480 zł. 16½ ct. od szpitalu tarnopolskiego, — za podstawę zaś do preliminarza brano nie poszczególne pozycye spodziewanego dochodu, lecz tylko w ogóle prawdopodobną sumę.	—	—	—	—
—	—					
—	450	*Dochód większy* z powodu uiszczenia o jedną ratę więcej, aniżeli w budżecie przewidziano.				
1.137	—	P. Wild nie uiścił rat przypadłych w roku 1878. lecz wniósł do W. Sejmu prośbę o ulgę w sposobie spłaty, w skutek tego zezwolił W. Sejm uchwałą z dnia 18. Października 1878. na zniżenie rat.	137	50	—	—
—	—					
—	—			—		
—	—					
687			137	50	—	—

Liczba rubryki budżetu	pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
VIII.		**Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.**			
	15	Subwencya od c. k. Skarbu Państwa	5.000	—	5.000
	16	Od uczniów, wpisowe	56	—	60
	17	„ „ czesne	355	—	240
	—	Za sprzedaną trawę z ogrodu doświadczalnego na Szumanówce	10	—	—
		Suma rubryki VIII.	5.421	—	5.300
IX.		**Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.**			
	18	Od szpitali powszechnych	712	06	600
X.		**Rozmaite dochody.**			
		Sumaryczne zestawienie rubryki X.			
		Dochody w budżecie poszczególnione	965	30	400
		Datki dobrowolne na budowę dróg	7.664	28½	—
		Dochody szkół rolniczych w Dublanach	20.901	01	14.715
		Dochody uzyskane z taks w krajowych archiwach aktów grodzkich i ziemskich	67	56	—
		Suma rubryki X. .	29 598	15½	15.115
		Poszczególnienie.			
	19	**Dochody przypadkowe, w budżecie poszczególnione**			
		a) Sprzedaż książek	420	28	
		b) „ papierów wyszkartowanych	118	20	
		c) „ wzorów dla stacyj szupasowych	63	77	
		d) „ sprzętów żandarmeryjnych	142	50	
		e) Odsetki zwłoki za niespłacone w terminach rozmaite należytości	113	94	
		f) Reszta nieużyta z kwoty przeznaczonej na przeniesienie pawilonu z placu wystawy krajowej do szkoły gospodarstwa lasowego	97	74	
		g) Rozmaite drobne	8	87	
		Razem .	965	30	400

Dochody.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—					
4	—					
—	115	*Dochód większy* z powodu wpłacenia należytości z roku ubiegłego.				
—	10	Dochód ten nie był w budżecie przewidziany.				
4	125		—	—	—	—
	121					
—	112	*Dochód większy* z powodu ściągnięcia zaległości z roku ubiegłego.	17	66	—	—
—	565		1.095	43½	—	—
—	7.664		6.844	—	—	—
—	6.186		—	—	—	—
—	68		—	—	—	—
—	14.483		7.939	43½	—	—
—	565	*Dochód większy* z powodu, iż dochody tego rodzaju nie mogą naprzód ściśle być obliczone.	1.095	43½	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
X.	19	**Dochody w budżecie nieposzczególnione.**			
		h) *Datki dobrowolne na budowę dróg.*			
		1) Na drogę Dynów-Przeworsk:			
		Wydział powiatowy w Łańcucie . 900 zł.			
		Właściciele większych posiadłości . 600 „			
		Gminy . . . . . 7 „ 50 ct.	1.507	50	
		2) Na drogę Krasne-Busk:			
		Busk miasto	700	—	
		3) Na drogę Krzywcze-Borszczów:			
		Schutzman Salamon	261	—	
		4) Na drogę Rzeszów-Nadbrzezie:			
		Rada powiatowa w Nisku . 300 zł.			
		Hr. Kiński Eugeniusz . . 8 „ 60 ct.			
		Hr. Zamojski Jan . . . 287 „ 68 „			
		Gmina Sokołów . . . 314 „ ½ „			
		Jędrzejowicz Stanisław . . 247 „ 50 „	1.157	78½	
		5) Na drogę Sucha-Zator:			
		Gmina Graboszyce	100	—	
		6) Na drogę Tarnów-Szczucin:			
		Gmina Łęka Szczucińska . . . . 10 zł.			
		Rogaliński Mieczysław . . . . 200 „			
		Kisielewski Seweryn . . . . 200 „			
		Sroczyński Maryan . . . . . 300 „			
		Rydel Kamil . . . . . 28 „	738	—	
		7) Na drogę Tarnopol-Zbaraż:			
		Rada powiatowa w Zbarażu	2.000	—	
		8) Na budowę mostu w Kadczy pod Gołkowicami:			
		Rada powiatowa w Limanowej . . 800 zł.			
		Gmina Stary Sącz . . . . . 400 „	1.200	—	
		Suma datków na drogi .	7.664	28½	—
		i) Dochody szkół rolniczych w Dublanach, według zamknięcia szczegółowego	20 901	01	14.715
		k) Dochody z taks, uzyskane w krajowych archiwach aktów grodzkich i ziemskich:			
		1) we Lwowie . . . . . 12 zł.			
		2) w Krakowie . . . . . 55 „ 56 ct.	67	56	—

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		6.844	—	—	—
—	7 664	Dochody te nie były w budżecie przewidziane.	6.844	—	—	—
—	6.186	Pełne wydatki na te szkoły wykazano w rubryce VII. poz. 68 i 80 wydatków, a tutaj wykazuje się pełne dochody. — stosownie też do tej formy uwidoczniono tutaj jako kwotę preliminowaną, sumę dochodów z normalnego budżetu szkół — przy wydatkach zaś dodano takąż samą kwotę do budżetowej sumy niedoboru.	—	—	—	—
—	68	Dochód ten nie był w budżecie zamieszczony, i służy na częściowe pokrycie przekroczenia wykazanego w rubryce VIII. wydatków.	—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XI.		**Dodatki do podatków.**			
	20	Po 34 centy od jednego złotego waluty austryackiej podatków stałych z dodatkiem $^1/_2$ części.			
		W powiatach:			
		Biała	34.959	11	
		Bóbrka	28.850	38	
		Bochnia	33.751	42 $^1/_2$	
		Bohorodczany	12.196	37	
		Borszczów	28.931	45 $^1/_2$	
		Brody	47.189	62 $^1/_2$	
		Brzesko	34 077	70 $^1/_2$	
		Brzeżany	34.754	29	
		Brzożów	19.119	79	
		Buczacz	32.610	74	
		Chrzanów	28.177	69 $^1/_2$	
		Cieszanów	22.537	31 $^1/_2$	
		Czortków	19.280	64	
		Dąbrowa	21.051	82	
		Dobromil	19.911	49	
		Dolina	17.197	14	
		Drohobycz	43.305	08	
		Gorlice	23.417	12	
		Gródek	26.316	25 $^1/_2$	
		Grybów	12.675	12	
		Horodenka	27.617	18 $^1/_2$	
		Husiatyn	24.555	69 $^1/_2$	
		Jarosław	48.909	19	
		Jasło	27.780	74 $^1/_2$	
		Jaworów	29.589	54	
		Kałusz	14.503	61	
		Kamionka	30.206	57	
		Kolbuszowa	17.939	47	
		Kołomyja	28.863	85	
		Kossów	13.546	74 $^1/_2$	
		Kraków	110.788	96	
		Krosno	21.545	33	
		Limanowa	15.568	54	
		Lisko	18.619	55 $^1/_2$	
		Lwów	367.488	78	
		Łańcut	34.902	93	
		Mielec	21.164	42 $^1/_2$	
		Mościska	24.220	27	
		Myślenice	20.164	70 $^1/_2$	
		Nadwórna	11.310	08	
		Nisko	15.427	47 $^1/_2$	
		Nowy Targ	13.998	28 $^1/_2$	
		Pilzno	18.170	21 $^1/_2$	
		Do przeniesienia	1,497.192	71 $^1/_2$	

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czyne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XI.	20	Z przeniesienia .	1,497.192	71½	
		Podhajce	29.774	34½	
		Przemyśl	44.442	54	
		Przemyślany	26.248	26½	
		Rawa	27 552	88½	
		Rohatyn	28.595	44	
		Ropczyce	21.664	79	
		Rudki	22.318	11	
		Rzeszów	45.727	98½	
		Sambor	35.271	70½	
		Sanok	27.010	78½	
		Sącz	29.499	68½	
		Skałat	24.991	72½	
		Sniatyn	20.480	29½	
		Sokal	31.667	23½	
		Stanisławów	29.195	50½	
		Staremiasto	13.302	32	
		Stryj	25.028	60	
		Tarnobrzeg	16 565	53½	
		Tarnopol	49.613	71	
		Tarnów	40.869	84	
		Tłumacz	22.550	24	
		Trembowla	18.041	18½	
		Turka	13.306	62½	
		Wadowice	30.527	08	
		Wieliczka	30.924	04	
		Zaleszczyki	20.886	16	
		Zbaraż	23.011	37	
		Złoczów	44.133	07	
		Żółkiew	27.222	26½	
		Żydaczów	22.315	24	
		Żywiec	20.919	20½	
		Suma rubryki XI. .	2,360.850	49½	2,346.000
—		**Zasiłek zwrotny od funduszu budowy gmachu sejmowego na pokrycie niedoboru . . .**	338.605	87	—

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		Zamknięcie rachunku podatków państwowych za r. 1878. udzielone Wydziałowi krajowemu przez c. k. krajową Dyrekcyę Skarbu do LW. 32763/79 przedkłada się w osobnym alegacie.				
		Rachunek dodatków krajowych za tenże rok jest następujący (LW. 37.782/79):				
		Należytość zaległa wynosiła według zamknięcia rachunku za r. 1877. 320.596 zł. 07½ ct.				
		na rachunek tej zaległości wpłynęło rzeczywiście . . 136.091 „ 92½ „				
		pozostało w zaległości . 184.504 „ 15 „				
		Należytość bieżąca za rok 1878. wynosiła . . . . . 2,388.463 „ 42½ „				
		na to wpłynęło . . . . . 2,234.924 „ 10½ „				
		pozostało w zaległości . 153.539 „ 32 „				
		W ogóle zatem po koniec roku budżetowego 1878. należało się . 2,709.059 „ 50 „				
		wpłynęło . . . . . 2,371.016 „ 03 „				
		zalega . 338.043 „ 47 „				
		Potrąciwszy od sumy dochodów pobranych . . . . . 2,371.016 „ 03 „				
		zwroty wypłacone opodatkowanym 10.165 „ 53½ „				
		pozostaje czysty dochód . 2,360.850 „ 49½ „				
—	14.851	Zaległości z roku 1878. zamieszczono tutaj w kwocie 153.539 zł. 32 ct. — zaległości zaś z lat ubiegłych 184.504 zł. 15 ct. w osobnym wykazie zaległości.	153.539	32	—	—
—	338.606	Suma wszystkich wydatków rzeczywistych funduszu krajowego wynosi . . . 3,013.807 zł. 35½ ct.	—	—	338.605	87
		suma dochodów wynosi . . 2,675.201 „ 48½ „				
		wynikający z porównania *niedobór* . . . . 338.605 „ 87 „				
		pokryto zaliczką zwrotną z funduszu budowy gmachu sejmowego.				

I. alegat do zamknięcia rachunku funduszu krajowego

za rok 1878.

(Rubr. VII. poz. 68 i 80 wydatków; — Rubr. X. dochodów).

Krajowe szkoły rolnicze w Dublanach.

Zamknięcie rachunku

za rok 1878.

A) Wyższa szkoła rolnicza . . . str. 82/VI.
B) Szkoła parobków i dozorców gospodarskich „ 82/XVI.

L. W. 37.335/1879.

Fundusze krajowych szkół

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		A). Wyższa szkoła rolnicza.						
		Wydatki.						
I.	1-8	Płace nauczycieli	12.974	77	—	—	12.974	77
II.	9-10	Inne płace	600	—	—	—	600	—
III.	11-14	Zasługi	1.521	—	—	—	1.521	—
IV.	15-25	Koszta administracyjne	4.360	65	1.450	—	5.810	65
V.	26-32	Potrzeby naukowe	3.094	14	—	—	3.094	14
		Suma wydatków	22.550	56	1.450	—	24.000	56
		Dochody.						
I.	1-3	Opłaty od uczniów	3.835	50	—	—	3.835	50
II.	4	Dochód z pasieki	—	—	—	—	—	—
III.	5	Zwrot myta z kasy miejskiej	—	—	—	—	—	—
IV.	6	Rozmaite przypadkowe	171	93	—	—	171	93
	7	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	5.500	—	4.000	—	9.500	—
	8	„ z funduszu kultury krajowej	5.000	—	—	—	5.000	—
	9	„ „ krajowego	5.493	13	—	—	5.493	13
		Suma dochodów	20.000	56	4.000	—	24.000	56
		B). Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.						
		Wydatki.						
I.	1-4	Płace nauczycieli	1.786	43	—	—	1.786	43
II.	5-7	Koszta administracyjne	390	96	—	—	390	96
III.	8—11	Potrzeby naukowe	341	79	—	—	341	79
IV.	12	Utrzymanie uczniów	1.692	80	—	—	1.692	80
		Suma wydatków	4.211	98	—	—	4.211	98
		Dochody.						
I.	1	Datki na utrzymanie uczniów	575	—	—	—	575	—
II.	2	Robocizna uczniów	207	78	—	—	207	78
III.	3	Sprzedaż ziemiopłodów	110	80	—	—	110	80
	4	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.500	—	—	—	1.500	—
	5	„ z funduszu krajowego	1.818	40	—	—	1.818	40
		Suma dochodów	4.211	98	—	—	4.211	98

Stan majątku z końcem roku 1878.

A). Wyższa szkoła rolnicza, **stan bierny**, t. j. należytości bierne . . . 50 zł.

B). Szkoła parobków . . . . . — „

rolniczych w Dublanach.

Kwota preliminowana wedle budżetu normalnego z roku 1876.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
12.560	—	12.560	—	—	415	—	—	415	—	—	50	—
600	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.110	—	1.110	—	—	411	—	—	411	—	—	—	—
2.785	—	2.785	—	—	1.576	1.450	—	3.026	—	—	—	—
2.860	—	2.860	—	—	234	—	—	234	—	—	—	—
19.915	—	19.915	—	—	2.636	1.450	—	4.086	—	—	50	—
3.375	—	3.375	—	—	460	—	—	460	—	—	—	—
200	—	200	200	—	—	—	200	—	—	—	—	—
140	—	140	140	—	—	—	140	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	172	—	—	172	—	—	—	—
5.500	—	5.500	—	—	—	4.000	—	4.000	—	—	—	—
5.000	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.700	—	5.700	206	—	—	—	206	—	—	—	—	—
19.915	—	19.915	546	—	632	4.000	546	4.632	—	—	—	—
								4.086				
1.910	—	1.910	124	—	—	—	124	—	—	—	—	—
480	—	480	89	—	—	—	89	—	—	—	—	—
410	—	410	68	—	—	—	68	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1.693	—	—	1.693	—	—	—	—
2.800	—	2.800	281	—	1.693	—	281	1.693	—	—	—	—
								1.412				
—	—	—	—	—	575	—	—	575	—	—	—	—
—	—	—	—	—	208	—	—	208	—	—	—	—
—	—	—	—	—	111	—	—	111	—	—	—	—
1.500	—	1.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.300	—	1.300	—	—	518	—	—	518	—	—	—	—
2.800	—	2.800	—	—	1.412	—	—	1.412	—	—	—	—

Wyjaśnienia.

Na rok 1878. budżet dla szkół rolniczych w Dublanach nie był uchwalony; do porównania zatem wynikłości przyjęto za podstawę budżet normalny, podany do wiadomości W. Sejmu dnia 22. Kwietnia 1876. (Aleg. LXVI/6 do sprawozd. stenogr. z r. 1876) który wykazuje niedobór obudwu szkół w ogólnej kwocie . . . . . 19.000 zł.

Na pokrycie tego niedoboru przeznaczono:

a) Subwencyę z c. k. Skarbu Państwa . . .	7.000 zł.		
b) „ z funduszu kultury krajowej . .	5.000 „		
c) „ „ krajowego . . .	7.000 „		19.000 „

Według niniejszego zamknięcia rachunku wynoszą **dochody własne** (bez żadnych subwencyj):

a) w wyższej szkole		4.007 zł. 43 ct.
b) w szkole parobków		893 „ 58 „
	razem	4.901 „ 01 „

Wydatki wynoszą:

a) w wyższej szkole	24.000 „ 56 ct.		
b) w szkole parobków	4.211 „ 98 „		28.212 „ 54 „
		niedobór	23.311 „ 53 „

który pokryto:

a) Subwencyą od c. k. Skarbu Państwa . .	11.000 „ — „	
b) „ z funduszu kultury krajowej .	5.000 „ — „	
c) „ „ krajowego . . .	7.311 „ 53 „	23.311 „ 53 „

W porównaniu z ogólną preliminowaną sumą subwencyi (jak wyżej) . . . . . 19.000 „ — „

okazuje się, iż spotrzebowano subwencyj *więcej aniżeli budżet przewidywał o* . . 4.311 „ 53 „

Porównanie sumaryczne wydatków rzeczywistych i dochodów własnych z kwotami budżetem normalnym wyznaczonemi, wykazuje wyniki następujące:

W y d a t k i:

w szkole wyższej:		
preliminowano	19.915 zł.	
wydano	24.001 „	
wydano *więcej*		4.086 zł.
w szkole parobków:		
preliminowano	2.800 „	
wydano	4.212 „	
wydano *więcej*		1.412 „
razem wydano więcej		5.498 „

Dochody:

w szkole wyższej	4.007 zł.	
preliminowano	3.715 „	
dochód *większy*		292 zł.
w szkole parobków:		
nie preliminowano nic		
dochód		893 „
suma dochodów większych		1.185 „
w porównaniu z wydatkami większymi		5.498 „
okazuje się **wogóle wynik niekorzystny** . . .		**4.313 zł.**

zgodny z większem zużyciem dotacyj.

Głównym powodem przekroczenia w wydatkach jest nadzwyczajny wydatek na budowle (1.450 zł.) i nieprzewidziany w budżecie normalnym wydatek na utrzymanie uczniów szkoły parobków (1692 zł. 80 ct.)

Pełne wydatki na te szkoły zamieszczone są w Rubryce VII. poz. 68. i 80. wydatków, a pełne dochody w rubryce X. dochodów funduszu krajowego.

A) Wyższa szkoła

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Wydatki w roku 1878 zł.	Wydatki w roku 1878 ct.	Kwota preliminowana wedle budżetu normalnego z r. 1876. zł.
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor	2.877	85	2.360
	2	Pięciu profeserów fachowych	7.815	90	7.200
	3	Dwóch adjunktów	891	02	1.600
	4	Docent zoologii	50	—	200
	5	„ weterynaryi	420	—	400
	6	„ leśnictwa	200	—	200
	7	„ języka polskiego i niemieckiego	—	—	300
	8	„ historyi i geografii	360	—	300
		„ ustaw rolnych	360	—	—
		Suma rubryki I.	12.974	77	12.560

rolnicza.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	518	*Wydatek większy*, ponieważ wedle zawartej umowy, ustępujący z dniem 13. Października 1878. dyrektor Z. Strusiewicz pobrał płacę aż po koniec roku, następcy zaś jego zaasygnowano takową od 13. Października 1878. (patrz LW. 48103/78 i 50.908/78.)				
—	616	*Wydatek większy* z powodu, iż mimo obsadzenia posad profesorów w Październiku 1878. musiano tym profesorom, którzy zamianowani nie zostali, wypłacić ich należytość po koniec roku, a to ze względu na zawartą z nimi umowę przy objęciu szkoły na kraj, tudzież ze względu na długoletnią ich służbę przy tym zakładzie.				
709	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ jedną posadę adjunkta obsadzono dopiero w dniu 20. Września, a drugą 1. Grudnia 1878. tymczasowo zaś pobierał płacę adjunkta, asystent od 1. Stycznia do końca Września 1878.				
150	—	*Wydatek mniejszy* ponieważ w skutek rezygnacyi docenta Dra Zygmunta Romera, posada ta wakowała od 1. Maja; a nadto płaca za Marzec i Kwiecień nie została uiszczoną.			50	—
—	20	*Wydatek większy*, stosownie do preliminarza Kuratoryi szkół, przyjętego przez Wydział kraj. do L. 43.091/1877.				
—	—					
300	—	*Wydatku nie było* z powodu, że według dawniejszego planu nauk, docentura ta ustanowioną nie była.				
—	60	*Wydatek większy* z powodu, że docent ten miał przyznaną wyższą płacę przez Komitet Towarz. gospodarskiego.				
—	360	Wydatek ten nie był w budżecie zamieszczony.				
1.159	1.574		—	—	50	—
	415	Ostateczne to przekroczenie spowodowane zostało głównie zatrzymaniem wykładów o ustawach rolnych, wprowadzonych przez Komitet Towarzystwa gospodarskiego.				

A) Wyższa szkoła

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle budżetu normalnego z r. 1876. zł.
II.		**Inne płace.**			
	9.	Lekarz zakładowy	300	—	300
	10.	Kapelan „	300	—	300
		Suma rubryki II.	600	—	600
III.		**Zasługi.**			
	11.	Pisarz dyrekcyi	460	—	480
	12.	Sługa szkolny	240	—	240
	13.	Stróż nocny (domowy)	204	—	210
	14.	Pasiecznik i dozorca pola	180	—	180
	—	Służba uczniów	437	—	—
		Suma rubryki III.	1.521	—	1.110
IV.		**Koszta administracyjne.**			
	15.	Zarząd *a)* potrzeby kancelaryjne . . . 68 zł. 99 ct. *b)* druki i inseraty . . . . 179 „ 02 „ *c)* portorya i posyłki . . . . 30 „ 92 „ *d)* koszta podróży dyrekcyi . . . 257 „ 60 „	536	53	180
	16.	Opał	678	45	600
	17.	Oświetlenie	82	17	130
	18.	Utrzymanie budynków *a) zwyczajne*	675	98	400
		„ „ *b) nadzwyczajne*: Naprawa dachu na budynku szkolnym. . 350 zł. Budowa wychodków . . . . . 300 „ Osuszenie budynków mieszkalnych dla profesorów 800 „	1.450	—	—
	19.	Utrzymanie dziedzińca	61	95	25
		Do przeniesienia	3.485	08	1.335

rolnicza.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
—	—					
—	—		—	—	—	—
20	—	*Wydatek mniejszy* na podstawie umowy z dyrekcyą.				
—	—					
6	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów.				
—	—					
—	437	*Wydatek w budżecie niezamieszczony*, znajduje zupełne pokrycie w opłatach od uczniów na służbę uiszczonych w kwocie 737 zł. (patrz rubr. I. dochodów).	—	—	—	—
26	437					
	411					
—	357	*Wydatki większe*, z powodu sprawienia niezbędnych potrzeb kancelaryjnych i kilkakrotnego ogłoszenia konkursu na posady profesorów i dyrektora w dziennikach krajowych i zagranicznych, tudzież zaliczenia na tę rubrykę kosztów podróży członków i urzędników Wydziału krajowego przy odbiorze szkół i inwentarza pod zarząd Wydziału krajowego, jak niemniej kosztów podróży inżyniera dla dozorowania restauracyi budynków i budowy wychodków.				
—	78	Różnice powstały z powodu, iż wydatki te nie mogą naprzód ściśle być obliczone.				
48	—					
—	276	*Wydatek większy*, z powodu koniecznej potrzeby podźwignięcia zabudowań szkolnych ze zniszczonego stanu.				
—	1.450	Wydatki te spowodowane zostały potrzebami nie cierpiącemi zwłoki, tak iż oczekiwanie na upoważnienie Wys. Sejmu nie było możliwem. Pokrycie znajduje się w nadzwyczajnej subwencyi otrzymanej od c. k. Skarbu Państwa (patrz dochody poz. 7) w kwocie 4000 zł., z której została niezużyta kwota 2.550 zł.				
—	37	*Wydatek większy* spowodowany znacznymi kosztami wywożenia śniegu.				
48	2.198					

A) Wyższa szkoła

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI		Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle budżetu normalnego z r. 1876. zł.
			Z przeniesienia	3.485	08	1.335
IV.	20	Asekuracya budynków		242	21	300
	21	Płaca kominiarza		60	—	60
	22	Sprzęty i ruchomości		149	47	120
	23	Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana		1.733	97	850
	24	Koszta lustracyi zakładu		120	43	100
	25	„ nabożeństwa		19	49	20
			Suma rubryki IV.	5.810	65	2.785
V.		**Potrzeby naukowe:**				
	26	Eksperymenta przy wykładach.				
		a) dla profesora rolnictwa	28 zł. 78 ct.			
		b) „ „ anatomii i fizyologii	25 „ — „			
		c) „ „ miernictwa i niwelacyi	10 „ — „			
		d) „ „ mechaniki i budownictwa	„ — „			
		e) „ „ botaniki i fizyologii	„ — „			
		f) „ „ technologii	„ — „	63	78	155
	27	Zbiory i muzea.				
		a) Utrzymanie i uzupełnienie zbioru anatomicznego	65 zł. — ct.			
		b) Utrzymanie i uzupełnienie zbioru botanicznego	50 „ — „			
		c) Utrzymanie i uzupełnienie zbioru entomologicznego	25 „ — „			
		d) Zbiór modeli do mechaniki	250 „ — „			
		e) Sprawienie najpotrzebniejszych instrumentów fizykalnych	149 „ 99 „	539	99	525
	28	Laboratorya:				
		a) Utrzymanie i usługa laboratoryum chemicznego	500 „ — „			
		b) Urzymanie i usługa laboratoryum roślinno-fizyologicznego	99 „ 98 „	599	98	600
			Do przeniesienia	1.203	75	1.280

rolnicza.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
48	2.198					
58	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu potrącenia 22% zwrotu z premii asekuracyjnej.				
—	—					
—	30	*Wydatek większy*, z powodu konieczności sprawienia niektórych niezbędnie potrzebnych przedmiotów.				
—	884	*Wydatek większy* z powodu, iż koszta utrzymania koni przewyższyły kwotę budżetem normalnym preliminowaną, a nadto okazała się w tym roku potrzeba zakupienia koni, wózka, uprzęży, burki dla furmana itp.				
—	20	*Wydatek większy*, z powodu kosztów połączonych z odebraniem zakładu w zarząd Wydziału krajowego, tudzież z odbyciem egzaminów.				
—	—					
106	3.132		—	—	—	—
	3.026					
91	—					
		Wydatki zastosowane do ścisłej potrzeby.				
—	15					
91	15					

A) Wyższa szkoła

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI		Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle budżetu normalnego z r. 1876. zł.
V.			Z przeniesienia	1.203	75	1.280
	29	Ogród botaniczny:				
		a) Płaca ogrodnika	496 zł. — ct.			
		b) Utrzymanie ogrodu	184 „ 63 „			
		c) „ i uzupełnienie ogrodu owocowego i szkółek	65 „ 37 „	746	—	710
	30	Biblioteka i czytelnia:				
		a) przykupno dzieł	320 „ 48 „			
		b) czasopisma	69 „ 40 „	389	88	270
	31	Utrzymanie pola doświadczalnego i przykupno nawozów		535	08	250
	32	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami		200	—	350
	—	Utrzymanie pasieki		19	43	—
			Suma rubryki V.	3.094	14	2.860

rolnicza.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	ct.					
91	15					
—	36	Wydatki zastosowane do ścisłej potrzeby.				
—	120					
—	285	*Wydatek większy* z powodu, iż okazała się potrzeba zakupna nasion w większej ilości, a nadto tytułem zwrotu kosztów uprawy zasiewu i sprzętu owsa, wypłacono Komitetowi c. k. Towarzystwa gospodarskiego kwotę 203 zł. 15 ct. (LW. 55.093).				
150	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż tylko jedną wycieczkę odbyto.				
—	19	Wydatek ten nie był w budżecie zamieszczony.				
241	475		—	—	—	—
	234					

A) Wyższa szkoła

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle budżetu normalnego z r 1876. zł.
I.		**Opłaty od uczniów:**			
	1	Wpisowe po 5 zł.	280	—	250
	2	Czesne po 25 zł. i 50 zł.	2.262	50	2.125
	3	Za pomieszkanie od uczniów po 50 zł.	500	—	1.000
	—	Na czytelnię	56	—	—
	—	„ służbę	737	—	—
		Suma rubryki I.	3.835	50	3.375
II.	4	**Dochód z pasieki**	—		200
III.	5	**Zwrot myta z kasy miejskiej**	—	—	140
IV.	6	**Rozmaite przypadkowe:**			
		a) ze sprzedaży starego konia	25	—	—
		b) „ „ „ wózka	6	—	—
		c) „ „ „ źrebca	40	—	—
		d) z ogrodu botanicznego	13	85	—
		e) „ „ owocowego	14	08	—
		f) z pola doświadczalnego	73	—	—
		Suma rubryki IV.	171	93	—
—	7	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa.**			
		a) zwyczajna	5.500	—	5.500
		b) nadzwyczajna	4.000	—	—
			9.500	—	5.500
—	8	**Subwencya z funduszu kultury krajowej**	5.000	—	5.000
—	9	„ „ **krajowego**	5.493	13	5.700

rolnicza.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	30	*Dochody większe*, z powodu znaczniejszej ilości uczniów.				
—	137					
500	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż mniejsza ilość uczniów mieszkała w zakładzie.				
—	56	Dochód ten nie był w budżecie zamieszczony.				
—	737	Dochód ten nie był w budżecie zamieszczony i używanym bywa na utrzymanie służby (patrz rubr. III. wydatków).				
500	960		—	—	—	—
	460					
200	—	Dochodu nie było żadnego, albowiem uzyskany w małej ilości miód na karmę dla pszczół użytym być musiał.	—	—	—	—
140	—	Magistrat lwowski odezwą z dnia 29. Marca 1879. do L. 4.646. (LW. 13506) odmówił zwrotu myta, który przyznawał Towarzystwu gospodarskiemu, jedynie przez wzgląd na szczupłe fundusze tegoż.	—	—	—	—
—	25					
—	6					
—	40					
—	14					
—	14					
—	73					
—	172	Dochody te nie były preliminowane.	—	—	—	—
—	—					
—	4.000	Zasiłek ten przyznany warunkowo reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 24. Sierpnia 1874. L. 10.351/1.255 nie był w budżecie zamieszczonym. Z tej kwoty użyto części 1450 zł. na pokrycie nadzwyczajnych wydatków (Rub. IV. poz. 18 b) a reszta 2.550 zł. została niezużytą.				
—	4.000		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
206	—	*Dochód mniejszy*, albowiem zużyto tyle tylko zasiłku, ile niedobór rzeczywiście wynosił.	—	—	—	—

B) Szkoła parobków i

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle budżetu normalnego z r. 1876. zł.
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1.	Nauczyciel fachowy	—	—	920
	2.	„ pomocniczy	599	93	600
	3.	Docent weterynaryi	95	—	150
	4.	Nauczyciel dozorca robót ręcznych	169	—	240
—	—	Katecheta	200	—	—
	—	Docenci	722	50	—
		Suma rubryki I.	1.786	43	1.910
II.		**Koszta administracyjne.**			
	5.	Zarząd:			
		a) Remuneracya dyrektora	200	—	200
		b) Potrzeby kancelaryjne, druki, inseraty, portorya . .	9	70	60
	6.	Opał i światło	48	82	120
	7.	Utrzymanie budynku szkolnego i mobiliów, asekuracya i kominiarz .	123	84	100
	—	Wydatki rozmaite	8	60	—
		Suma rubryki II.	390	96	480
III.		**Potrzeby naukowe.**			
	8.	Zaprzęgi do demonstracyi	57	15	140
	9.	Utrzymanie narzędzi szkolnych	—	—	40
	10.	Przykupno zwierząt do sekcyi	25	50	30
	11.	„ maszyn drobniejszych, narzędzi i modeli . . .	196	39	200
	—	Przybory do pisania i nauki uczniów	62	75	—
		Suma rubryki III.	341	79	410
IV.	12.	**Utrzymanie uczniów**	1.692	80	—

dozorców gospodarskich.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
920	—	Wydatku nie było z powodu, iż posada ta wakowała, a zastępowaną była docentami (patrz poniżej).				
—	—					
55	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż prelekcye według ilości godzin opłacano.				
71	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż nauczyciel ten tylko przez ośm miesięcy służbę pełnił.				
	200	Wydatek ten w budżecie nieprzewidziany, okazał się koniecznym z powodu wprowadzenia wykładów religii do planu naukowego.				
—	722	Wydatek ten w budżecie nieprzewidziany znajduje pokrycie w pozycyi 1.				
1.046	922		—	—	—	—
124	—					
—	—					
50	—					
71	—					
—	24	Różnice powstały z powodu, iż potrzeby tego rodzaju nie mogą naprzód ściśle być obliczone.				
—	8					
121	32		—	—	—	—
89						
83	—					
40	—					
4	—	Wydatki zastosowane do ścisłej potrzeby, nie dającej się naprzód obliczyć.				
4	—					
—	63					
131	63		—	—	—	—
68	—					
—	1.693	Wydatek ten nie był preliminowany.	—	—	—	—

B) Szkoła parobków i

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle budżetu normalnego z r. 1876 zł.
I.	1	Datki na utrzymanie uczniów, od rad powiatowych i osób prywatnych	575	—	—
II.	2	Za robociznę uczniów na folwarku	207	78	—
III.	3	Ze sprzedaży płodów z ogrodu i łąki	110	80	—
	4	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.500	—	1.500
	5	„ z funduszu krajowego: *a*) Na stypendya dla uczniów (na ich utrzymanie) 1000 zł. *b*) „ pokrycie niedoboru ogólnego . . 818 „ 40 ct.	1.818	40	1.300

dozorców gospodarskich.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct
zł.	ct.					
—	575		—	—	—	—
—	208	Dochody te nie były w budżecie zamieszczone.	—	—	—	—
—	111		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	518	Subwencyę tę pobrano w takiej wysokości, jaka wynika z porównania dochodów rubr. I—IV ze wszystkimi wydatkami.	—	—	—	—

2. alegat do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1878.

Odpis zamknięcia rachunku podatków państwowych

za rok 1878.

udzielony przez

c. k. kraj. Dyrekcyę Skarbu do L. 39891 879 (LW. 32763/879.)

LW. 37782/1879.

Post Nr.	Kapitel	Titel	Bezeichnung der Rubriken und Objekte nach der Reihenfolge der Theilvoranschläge	Erfolg vom 1. Jänner bis Ende Juni 1879. Laufender Dienst fl.	kr.	Dienst der Vorjahre fl.	kr.	Laufender Dienst des Jahres 1878. fl.	kr.
			I. Einnahmen.						
			A) Ordentliche.						
1	12	—	Grund-Steuer: a) des vormaligen Krakauer Gebietes nach dem stabilen Kataster	27.472	45½	16.436	71½	105.255	05½
			b) der übrige Theil des Landes nach dem Provisorium	919.734	—	749.934	76	3,679.395	66½
			Zusammen	947.206	45½	766.371	47½	3,784.650	72
2	13	—	Gebäude-Steuer: a) Hauszinssteuer	250.287	15	306.069	33½	874.948	92½
			b) Hausklassensteuer	370.430	29½	234.308	61½	1,409.804	62½
3	14	—	Erwerbsteuer	249.817	86½	109.504	—	637.371	81
4	15	—	Einkommen Steuer: a) nach Bekenntnissen und Anzeigen	346.267	35½	572.080	79½	1,219.132	18
			b) von fixen Bezügen der Staatsbediensteten	25.264	25	*170*	*83½*	50.360	30½
			c) von Zinsen der öffentlichen Fonds-und ständischen Obligationen à 10 %	213.671	56	3.914	10	307.495	72
			d) von Hauszinssteuer freien Gebäuden à 5 % des reinen Einkommens	6.452	73	19.423	34½	53 200	20
			Zusammen	2,409.397	66	2,011.536	83	8,336.964	48½
			B) Ausserordentliche.						
5	16	—	Steuerexekutions-Gebühren	15.587	78½	21.515	66	64.106	09½
6	17	—	Verzugszinsen	9.946	69	20.549	87½	42.306	86
			Zusammen	25.534	47½	42.065	53½	106.412	95½
			Summe der Einnahmen	2,434.932	13½	2,053.602	36½	8,443 377	44
			II. Ausgaben.						
			A) Ordentliche						
1	12	1	Vergütungen und Belohnungen an Parteien und öffentliche Organe aus Anlass der Steuereinhebung	—	—	4.677	—	40.218	—
2	„	2	Entschädigungen für früher steuerfreie Parteien in Dalmatien	—	—	—	—	—	—
			B) Ausserordentliche.						
3	„	3	Steuerexekutionskosten	2.096	86	1.842	20	22.681	34½
			Summe der Ausgaben	2.096	86	6.519	20	62.899	34½

Gesammterfolg für das Jahr 1878.		Voranschlag für das 1878.	Der Erfolg ist demnach günstiger (ungünstiger)		Aktiv-Rückstände mit Ende Juni 1879. aus der Zeitperiode bis inclus. des Jahres 1878.		Von dem nebenausgewiesenen Rückstande betreffen				Anmerkung
							das Jahr 1878.		die früheren Jahre		
fl.	kr.	fl.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
121.691	77										
4,429.330	42½	4,493.000	58.022	19½							
4,551.022	19½										
1,181.018	26	1,117.000	64.018	26							
1,644.113	24	1.567.000	77.113	24							
746.911	81	655.000	91.911	81							
1.791.212	97½	1,737.867	53.345	97½							
50.189	47	107.827	*57.637*	*53*							
311.409	82	373.198	*61.788*	*18*							
72.623	54½	49.108	23.515	54½							
10,348.501	31½	10,100.000	248.501	31½							
85.621	75½	60.000	25.621	75½							
62.856	73½	50.000	12.856	73½							
148.478	49	110 000	38.478	49							
10,496.979	80½	10,210.000	286.979	80½							
44.895	—	50.000	5.105	—							
—	—	—	—	—							
24.523	54½	45.000	20.476	45½							
69.418	54½	95 000	25.581	45½							

ad 4. b.

Die nach den Bestimmungen des hohen k. k. Finanzministerial — Erlasses vom 6. Juni 1868. Z. 17.611 hier nicht einbezogene Einkommensteuer von stehenden Bezügen beträgt: und zwar aus der Gebahrung des
Jahres 1879 . . . 19.080 fl. 06½ kr.
und aus jener des Jahres 1878. 73.089 „ 95½ „
Die letzten drei Colonen der gegenwärtigen Nachweisung wurden ebenso wie in den Vorjahren nicht ausgestellt, weil wie dies mittelst h. o. Berichtes vom 21. Juni 1869. Zahl 37.605 angezeigt wurde, dem Rechnungsdepartemente hiezu auf Grund der für die directen Steuer vorgeschriebenen Rechnungslage die nothwendigen Daten abgehen.

Eine spezielle Nachweisung der fräglichen Endresultate zu den besagten 3 letzten Colonen wurde Seitens der Steuerämter aus dem Grunde nicht abverlangt, weil bei derlei ohne förmlichen Bücherabschluss und ohne Documente gelieferten Nachweisungen erfahrungsgemäs ohnehin auf Genauigkeit nicht gerechnet werden darf.

ad 1. bis 4.

In das Gebarungsergebniss wurden bloss die Netto-Einnahmen nach vorläufiger Compensirung der Brutto-Einnahmen mit den nicht preliminirten Steuerrückvergütungen sowol bei dem laufenden Dienste als auch jenen für die Vorjahre eingestellt.

Die Nachweisung über die mit den Einnahmen der I. Jahreshälfte 1879. compensirten Steuerrückvergütungen wird hier beigeschlossen, wogegen jene bezüglich desJahres 1878. mit dem Gebarungs-Ausweise für dasselbe Jahr, vorgelegt wurde.

3. alegat do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1878.

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie.	Zaległości czynne zł.	ct.	bierne zł.	ct.
		Wydatki.				
II.	14-20	Zaliczki na płace urzędników	10 234	37	—	—
	24	Najem pomieszkania na kancelarye Wydz. krajowego	3.500	—	—	—
	25	Remuneracya dla rzecznika prawnego	50	—	—	—
	26 i)	Rozmaite kancelaryjne potrzeby	67	88	—	—
	27	Koszta podróży urzędników	1.819	14	—	—
III.	30	Zaliczki od gmin	102.960	12½	—	—
	„	Od samopłacących	8.343	86½	—	—
	„	„ gmin za sprawdzanie rachunków aptekarskich	7	60	—	—
	„	Zwroty rozmaite	1.438	32	107	43
IV.	32	Koszta podróży i dyety lekarzy	182	12	—	—
V.	34	Koszta podróży i dyety lekarzy	98	80	—	—
VI.	39	Pożyczka kulparkowska	—	—	52.532	21
VII.	70 b)	Szkoła gospodarstwa lasowego	—	—	8.404	—
X.	105-109	Koszta zarządu	100	49	—	—
	110	Nowe budowy i rekonstrukcye dróg	3.246	07½	—	—
	111-145	Utrzymanie dróg	12.195	16	—	—
	146	Zasiłki	1.225	—	—	—
XII.	156	Zwroty rozmaite	278	27	13	73
XIV.	159	Zwroty od stron rozmaitych	245	85	—	—
	—	Zaliczka c. k. Skarbowi Państwa	—	—	9.770	84
	—	Zaliczka funduszowi ochotników	—	—	45.000	—
	—	Zaliczki do zamknięć rachunkowych				
		a) od funduszów stypendyjnych 167 zł. 23 ct.				
		b) „ funduszu Łodzia Ponińskiego 3 „ 75½ „	170	98½	—	—
		Dochody.				
IV.	4	Z myt na drogach krajowych	202	38	—	—
	6	Grzywny za przestępstwa drogowe	24	50	—	—
VI.	8	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	42.477	15½	—	—
VII.	10	Klasztor Benedyktynek w Przemyślu	11.000	—	—	—
	11	Wild Karol	3.587	50	—	—
	12	P. P. Kanoniczki w Krakowie	3.250	—	—	—
	13	Gmina Piwniczna	8.218	87	—	—
	14	Sanok, Wydział powiatowy	9.419	52½	—	—
	—	Gmina Chłopczyce	1.000	—	—	—
	—	„ Brzeszcze	1.000	—	—	—
	—	Bursa w Tarnowie	2.000	—	—	—
	—	Towarzystwo opieki szpitalu dla dzieci w Krakowie	10.000	—	—	—
IX.	18	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	10	31	—	—
X.	19	Przypadkowe	2.340	20½	—	—
	—	Datki dobrowolne na budowę dróg krajowych	36.349	96	—	—
XI.	20	Dodatki do podatków	184.504	15	—	—
		Zaliczka funduszowi budowy gmachu sejmowego	—	—	140.999	74
		Razem	461.548	60½	256.827	95

Wykaz należytości
czynszów i interesów z lat ubiegłych.

II. – III.

KRAJOWY SZPITAL POWSZECHNY

WE LWOWIE.

ODDZIAŁ CHORYCH i POŁOŻNIC.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

LW. 34458/1879.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Oddział chorych Wynikłości w roku 1878. zł.	ct.	Oddział położnic Wynikłości w roku 1878. zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877. zł.
		WYDATKI.							
I.		Płace i emolumenta etatowe	29 913	03	2.350	84	32.263	87	32.205
II.		Koszta utrzymania osób nieetatowych	29 705	89	2.227	94	31.933	83	32.414
III.		Pensye i emerytury	3.331	—	177	60	3.508	60	3.431
IV.		Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	231	20	63	95	295	15	387
V.		Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	—	—	—	—	330
VI.		Remuneracye i zapomogi	802	33	108	55	910	88	1.043
VII.		Koszta gospodarcze	86.746	53½	5.647	03	92.393	56½	82.316
VIII.		Koszta sanitarne	14.426	83	613	40	15.040	23	12.090
IX.		Potrzeby kancelaryjne	876	64½	115	90	992	54½	1.000
X.		Potrzeby kapliczne	364	75	—	—	364	75	300
XI.		Utrzymanie budynków	3.085	59½	349	—	3.434	59½	3.470
XII.		Najem pomieszkań	8.039	62	846	—	8.885	62	8.400
XIII.		Odsetki od kapitałów dłużnych	—	—	352	02	352	02	352
XIV.		Zapomogi dla położnic	—	—	2 046	—	2.046	—	2.000
XV.		Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	8	40	8	40	100
XIII. XIV.		Rozmaite	1.215	67	131	10	1.346	77	600
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	178.739	09½	15.037	73	193.776	82½	180.438
		DOCHODY.							
I.		Zapisy i legaty	6 151	09½	—	—	6.151	09½	7.600
II. I.		Dodatki	22.623	14	6	03	22.629	17	25.650
III. II.		Zwroty kosztów leczenia	130 730	77½	238	40	130.969	17½	105.600
IV. III.		Rozmaite	1.332	07	1.090	64½	2.422	71½	204
V. IV.		Dotacye	17.902	01½	13.702	65½	31.604	67	41.384
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	178.739	09½	15.037	73	193.776	82½	180.438

we Lwowie.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	Należytości czynne z roku bieżącego ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	Należytości bierne z roku bieżącego ct.
		Budżet na rok 1878. uchwalonym był osobno dla Oddziału chorych a osobno dla Oddziału położnic; na rok zaś 1879. połączono obadwa te oddziały w jednym budżecie, a to dla uzyskania łatwiejszego przeglądu, ile każda rubryka w całym szpitalu wynosi. Ponieważ W. Sejm tę formę budżetu, jako praktyczną aprobował, przeto zastosowano do niej zamknięcie niniejsze.				
—	59		5.946	39	—	—
480	—		62	50	—	—
—	78		—	—	—	—
92	—		—	—	—	—
330	—		—	—	—	—
132	—		—	—	—	—
—	10.078	Sumy wydatków uchwalone w budżecie wynosiły:	56	50	—	—
—	2.950	a) w Oddziale chorych . . 161.424 zł.	—	—	—	—
7	—	b) „ położnic . . 14.814 „	—	—	—	52
—	65	do tego kredyt dodatkowy na zaliczkę	—	—	—	—
35	—	dla Dr. Edwarda Sawickiego, uchwalony d. 19. Października 1878. . . 4.200 „	—	—	—	—
—	485	razem jak obok . 180.438 „	—	—	—	—
—	—		127	13	—	—
—	46	Wydatki w Oddziale chorych	—	—	—	—
		wynoszą . . . . 178.739 zł.				
92	—	preliminowano . 165.624 „	—	—	—	—
—	746	wydano *więcej o* . 13.115 zł.	—	—	—	—
		Wydatki w Oddziale położnic				
1.168	14.507	wynoszą . . . . 15.038 zł.	6.192	52	52	—
	13.339	preliminowano . 14.814 „				
		wydano *więcej o* . 224 „				
		razem wydatki *większe* od budżetu, jak obok wykazano . . . . 13.339 „				
		Nie licząc dotacyi z funduszu krajowego, wynosiły dochody:				
1.449	—	w Oddziale chorych . 160.837 zł.	5.870	99	—	—
3.021	—	preliminowano . 138.284 „	1.413	68½	—	—
		zatem dochód *większy* o 22.553 zł.				
—	25.370	w Oddziale położnic . 1.335 zł.	157.180	68	—	—
—	2.218	preliminowano . 770 „	—	—	100	—
		dochód *większy* o 565 „				
9.779	—	razem dochody własne *większe* od budżetu o 23.118 „	—	—	—	—
		w porównaniu z *większymi* wydatkami 13.339 „				
14.249	27.588	okazuje się wynik w ogóle *korzystniejszy*	164.468	35½	100	—
	13.339	od budżetu, a zgodny z *mniejszą* dotacyą . . . . . 9.779 zł.				

Stan majątku
z końcem roku 1878.

Stan czynny.

		Szczegół.	Ogół.
Należytości czynne:			
a) w rubrykach wydatków:			
bieżące	6.192 zł. 52 ct.		
z lat ubiegłych (patrz str. 108) .	890 „ 39½ „	7.082 zł. 91½ ct.	
b) w rubrykach dochodów:			
bieżące	164.468 „ 35½ „		
z lat ubiegłych (patrz str. 108) .	138.265 „ 02½ „	302.733 „ 38 „	309.816 zł. 29½ ct.

Stan bierny.

Należytości bierne:			
a) w rubrykach wydatków:			
bieżące	52 zł. — ct.		
z lat ubiegłych (patr str. 108) .	103 „ 92 „	155 zł. 92 ct.	
b) w rubrykach dochodów:			
bieżące	100 „ — „		
z lat ubiegłych (patrz str. 108) .	— „ — „	100 „ — „	255 „ 92 „
	Czysty stan czynny . . .		309.560 „ 37½ „

Wydatki.

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Oddział chorych Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Oddział położnic Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**							
	1	Dyrektor, płaca	1.493	—	107	—	1.600	—	1.600
		„ dodatek pięcioletni	172	16	12	—	184	16	185
		„ dodatek na mieszkanie	373	—	27	—	400	—	400
		„ dodatek na opał	83	36	11	—	94	36	—
	2	6 prymaryuszów, płaca	7.200	—	—	—	7.200	—	7.200
		dodatki pięcioletnie dla 5.	867	77	—	—	867	77	868
	2	Profesor akuszeryi, płaca	—	—	650	—	650	—	650
	3	Prosektor, płaca	1.120	—	80	—	1.200	—	1.200
		„ dodatek pięcioletni	160	10	11	—	171	10	171
	4	Chemik patologii, płaca	933	—	67	—	1.000	—	1.000
		„ „ dodatek pięcioletni	140	—	10	—	150	—	150
	5	7 sekundaryuszów, płaca	3.600	—	—	—	3.600	—	4.200
	5	Sekundaryusz dla oddziału położnic	—	—	489	84	489	84	600
	6	4 asystentów, płaca	2.000	—	—	—	2.000	—	2.000
	6	Akuszerka pierwsza, płaca	—	—	400	—	400	—	400
		„ „ dodatek pięcioletni	—	—	80	—	80	—	40
	7	2 kapelanów, płaca	847	25	54	—	901	25	1.200
		dodatek na mieszkanie	188	—	12	—	200	—	400
	8	Rządca, płaca	1.120	—	80	—	1.200	—	1.200
		„ dodatek pięcioletni	187	—	13	—	200	—	200
	9	2 oficyałów, płaca	1.867	—	133	—	2.000	—	2.000
		dodatek 5letni dla jednego oficyała	140	—	10	—	150	—	150
	10	2 pisarzy, płaca	560	—	40	—	600	—	1.200
		dodatek osobisty dla pisarza Jezierskiego (*nadzwyczajne*)	25	—	—	—	25	—	25
		dodatek pięcioletni	76	66	5	—	81	66	82
	11	Woźny, płaca	373	—	27	—	400	—	400
		„ dodatek pięcioletni	15	17	1	—	16	17	17
		„ dodatek na ubiór	47	—	3	—	50	—	50
	12	Odźwierny, płaca	326	—	24	—	350	—	350
		„ dodatek pięcioletni	5	17	1	—	6	17	17
		„ dodatek na ubiór	47	—	3	—	50	—	50
		Suma	23.966	64	2.350	84	26.317	48	28.005
		Do tego zaliczki udzielone na płace 6.405 zł. — ct. po strąceniu ściągniętych rat bieżących 458 „ 61 „	5.946	39	—	—	5.946	39	4.200
		Suma rubryki I.	29.913	03	2.350	84	32.263	87	32.205

we Lwowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
—	—					
—	—					
—	94	Uchwałą W. Sejmu z dnia 30. Sierpnia 1877. przyznano dyrektorowi szpitalu 12 sągów drzewa bukowego, na które wydatek *nie był preliminowany*.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
600	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ jedna posada wakowała przez rok cały, druga zaś chwilowo.				
110	—					
—	—					
—	—					
—	40	*Wydatek większy*, ponieważ wypłacono zaległy dodatek pięcioletni za rok 1877 (LW. 20002/78).				
299	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ jednemu kapelanowi nienadano płacy systemizowanej.				
200	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż kapelan rit. graec. nie pobierał dodatku na mieszkanie.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
600	—	*Wydatek* w tej pozycyi zaoszczędzono, ponieważ jeden pisarz delegowany do pełnienia obowiązków w zakładzie kulparkowskim, pobierał tam płacę przez rok cały, natomiast pomnożono stan dyetaryuszów. (Patrz przekroczenie przy poz. 16. i 17. i LW. 22241/877).				
—	—					
—	—					
—	—					
1	—					
—	—					
—	—					
11	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ odźwiernemu przyznano dodatek wedle terminu zrektyfikowanego. (od dnia 17. Października 1878. patrz LW. 20002/78).				
—	—					
1.821	134					
—	1.746	*Wydatek nieprelimiowany*, który znajdzie pokrycie w zwrotach, ściąganych z płac ratami miesięcznemi.	5 946	39	—	—
1.821	1.880		5.946	39	—	—
	59					

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Oddział chorych Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Oddział położnic Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877. zł.
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**							
	13	Przełożona Sióstr Miłosierdzia, płaca	75	—	5	—	80	—	80
		„ wikt w raz z pieczywem, winem i inne potrzeby	206	30	14	74	221	04	225
	14	17 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych, płaca,	1.280	—	80	—	1.360	—	1.360
		Wikt dla tychże wraz z pieczywem	3.198	51	199	90	3.398	41	3.553
		Inne potrzeby, wino, piwo, desery, krochmal, farbka i t. p.	338	30	21	14	359	44	272
	15, 16	9 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych wspólnie przy czynnościach dwóch oddziałów, płaca	672	—	48	—	720	—	720
		Wikt dla tychże wraz z pieczywem	1.679	13	119	97	1.799	10	1.872
		Inne potrzeby, wino, piwo, desery, krochmal, farbka i t. p.	177	57	12	69	190	26	153
	16, 17	Dyetaryusze	3.587	80	234	—	3.821	80	3.016
	18	Maszynista z pomocnikiem, płaca	467	—	33	—	500	—	1.000
	19	Opał dla tychże, 3 sągi drzewa	37	44	3	—	40	44	51
	20	Akuszerka druga, płaca	—	—	250	—	250	—	250
	20, 21	Służba z wiktem i ubiorem	16.287	51	1.085	—	17.322	51	18.662
	21	Naczelnik oddziału chirurgicznego *(nadzwyczajne)*	1.200	—	—	—	1.200	—	1.200
		Chrzanowski Ignacy, inżynier	549	33	59	—	608	33	—
		Suma	29 705	89	2.165	44	31.871	33	32.414
		Do tego zaliczka udzielona na płacę akuszerce	—	—	62	50	62	50	—
		Suma rubryki II.	29.705	89	2 227	94	31.933	83	32 414
III.		**Pensye i emerytury.**							
	22, 23	Grund Ludwika, wdowa po rządcy	204	—	15	—	219	—	219
	22	Pfau Henryka, wdowa po profesorze akuszeryi	—	—	63	60	63	60	64
	23, 24	Burkart Franciszka, wdowa po kontrolorze	146	—	10	—	156	—	156
	24, 25	Bodaszewska Agnieszka, wdowa po nadzorcy domu	88	—	6	—	94	—	94
		Do przeniesienia	438	—	94	60	532	60	533

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
4	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ niektóre artykuły żywności				
—	—					
155	—	były nieco tańsze.				
—	87	*Wydatek większy* z powodu, iż oprócz poszczególnionych potrzeb, obejmuje ta pozycya koszta leczenia chorych Sióstr Miłosierdzia.				
—	—					
73	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, jak przy poz. 13.				
—	37	*Wydatek większy* z powodu, jak przy poz. 14.				
—	806	*Wydatek większy*. W miejsce delegowanego na substytucyę do zakładu w Kulparkowie i na zastępstwa urlopowanych urzędników, przyjęto więszą ilość dyetaryuszów. (Patrz LW. 32441/78, 6649/78 i wyjaśnienie do poz. 10).				
500	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nieobsadzono tej posady stale, a zastępcy przeznaczono płacę mniejszą (LW. 31917/76).				
10	—	*Wydatek mniejszy* z powodu niższej ceny drzewa.				
—	—					
1.339	—	*Wydatek mniejszy* z powodu niższych cen artykułów				
—	—	żywienia tudzież z powodu, iż niektórym ze służby płacono niższe wynagrodzenie, aniżeli na ten cel preliminowano.				
—	608	*Wydatek nieprelimnowany*, spowodowany licznemi a nieuniknionemi pracami technicznemi i kolaudacyami. Patrz LW. 11696/79).				
2.081	1.538					
—	63	*Wydatek ten nieprelimnowany* znajduje pokrycie w zwrotach ściąganych z płacy.	62	50	—	—
2.081	1.601		62	50	—	—
480						

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI	Oddział chorych		Oddział położnic		Razem		Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.
budżetu			Wydatki w roku 1878.						
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.
III.		Z przeniesienia .	438	—	94	60	532	60	533
	25	Dr. Neuhauser Franciszek, były prymaryusz	1.200	—	—	—	1.200	—	1.200
	26	Dr. Berthleff, były dyrektor . . .	1.168	—	83	—	1.251	—	1.251
	27	Nagel Józefa, wdowa po prymaryuszu .	210	—	—	—	210	—	210
	28	Dr. Finger Józef, były profesor kliniki .	315	—	—		315	—	237
		Suma rubryki III. .	3.331	—	177	60	3.508	60	3 431
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z laski.**							
	29, 27	Christl Laura	52	—	4	—	56	—	57
	30, 28	Hammer Joanna	52	—	4	—	56	—	57
	31, 29	Tomaszewska Marya	17	70	1	20	18	90	46
	32	Drabikowska Elżbieta	109	50	—	—	109	50	110
	33, 31	Graas Maciej	—	—	—	—	—	—	62
	30	Swoboda Marya	—	—	54	75	54	75	55
		Suma rubryki IV. .	231	20	63	95	295	15	381
V.	34, 32	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	—	—	—	—	—	—	330
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**							
	35, 33	Za sprawdzanie recept	140	33	8	55	148	88	281
	36, 34	Remuneracye i zapomogi	662	—	100	—	762	—	762
		Suma rubryki VI. .	802	33	108	55	910	88	1.043
VII.		**Koszta gospodarcze.**							
	37, 35	Wyżywienie:							
		a) zwykła strawa i dodatki . . .	39.791	18	2.521	63	42 312	81	40.500
		b) pieczywo	6.275	98	357	64	6.633	62	4.850
		Do przeniesienia .	46.067	16	2.879	27	48.946	43	45.350

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	ct.
—	78	*Wydatek większy*, albowiem pensyoniście przyznano emeryturę ściślej obliczoną o rocznych 315 zł. (Patrz LW. 11238/77).				
—	78		—	—	—	—
1	—					
1	—					
27	—	*Wydatek mniejszy* z powodu śmierci pensyonistki. (Patrz LW. 735/79.				
1	—					
62	—	*Wydatek mniejszy* z powodu śmierci pensyonisty.				
—	—					
92	—		—	—	—	—
330	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ niezaszły wypadki śmierci w stanie urzędników etatowych.	—	—	—	—
132	—	*Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistej wynikłości i dokonanego obrachunku z funduszem krajowym za r. 1877. w którym koszta z tego tytułu okazały się niższe.	—	—	—	—
—	1.813	*Wydatki większe* z powodu znaczniejszego przyrostu ilości chorych, a mianowicie:	55	79	—	—
—	1.784	ilość dni żywienia w całym zakładzie wynosiła:	—	—	—	—
		w roku 1877 . . . . 181.775 dni				
		w roku 1878 . . . . 195.521 „				
		przeto było rzeczywiście więcej o . 13.746 dni				
		w skutek czego żywienie spowodowało koszt większy mimo nieco nizkich cen artykułów żywności, tudzież zaprowadzonych oszczędności (patrz LW. 41014/77—40077/78).				
—	3.597		55	79	—	—

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Oddział chorych zł.	Oddział chorych ct.	Oddział położnic zł.	Oddział położnic ct.	Razem zł.	Razem ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877. zł.
			Wydatki w roku 1878.						
VII.	37,35	Z przeniesienia .	46.067	16	2 879	27	48.946	43	45.350
		c) wino	2.103	24	62	16	2.165	40	2.320
		d) koszta służby kuchennej . . .	3.720	41	324	—	4.044	41	4.840
		e) drzewo na kuchnię	2.329	50	193	—	2.522	50	2.137
		f) naczynia kuchenne	641	23	90	—	731	23	990
	38,36	Wikt dla lekarza dyżurnego, wraz z pieczywem, winem, piwem i t. p. .	308	07	23	—	331	07	348
	39,37	Wikt dla pisarza pełniącego obowiązki nadzorcy domu	198	65	14	—	212	65	208
	40,38	Sprzęty *(zwyczajne)*	100	--	10	—	110	—	110
		„ *(nadzwyczajne)*	1.862	34½	204	60	2.066	94½	2.300
	41,39	Bielizna, odzież i pościel *(zwyczajne)* .	1.200	—	150	—	1.350	—	1.350
		„ „ „ *(nadzwyczajne)* .	5.439	45½	550	—	5.989	45½	6 850
	42,40	Pralnia	7.293	96	192	—	7.485	96	5.500
		Do przeniesienia .	71.264	02	4.692	03	75.956	05	72.303

we Lwowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	3.597		55	79	—	—
155	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zaprowadzonych oszczędności i niższych cen wina. (Patrz LW. 40077/78).				
796	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ niektórym ze służby płacono niższe wynagrodzenie, aniżeli na ten cel preliminowano i z powodu tańszych cen.				
—	386	*Wydatek większy*, ponieważ dla znaczniejszego pomnożenia się ilości chorych, potrzeba drzewa na kuchnię okazała się większą.				
259	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż nie zachodziła potrzeba sprawienia większej ilości naczynia.				
		Koszt żywienia chorych, poszczególniony pod pozycyami 37 a. — f. wynosił razem . . 58.409 zł. 97 ct. a po doliczeniu kosztu utrzymania 6 Sióstr kuchennych, zaliczonych w R. II. poz 15. w kwocie . . 1.806 „ 24 „ okazuje się łączna kwota . 60 216 „ 21 „				
17	—	*Wydatek mniejszy* z powodu nieco niższych cen artykułów żywności.				
—	5	*Wydatek* nieznacznie *większy*, wedle rzeczywistej potrzeby, której naprzód ściśle obliczyć niepodobna.				
—	—					
233	—	*Wydatek mniejszy*. Różnica pochodzi z przyczyny, iż wydatków tego rodzaju niepodobna naprzód obliczyć dokładnie. Sprzęty dla obu oddziałów kosztowały . . . . 2.176 zł. 94½ ct. a po doliczeniu zarachowanego na R. II. poz. 15. kosztu utrzymania 1 Siostry Miłosierdzia, zatrudnionej w magazynie podręcznym sprzętów, w kwocie . . . 301 „ 04 „ rzeczywisty wydatek sprzętów wynosi 2.477 „ 98½ „	—	71	—	—
—	—					
861	—	*Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistej potrzeby, z powodu jak wyżej. Wydatki na bieliznę odzież i pościel wynosiły . . . . 7.339 zł. 45½ ct. a po doliczeniu zarachowanego na R. II. poz. 15. kosztu utrzymania 1 Siostry miłosierdzia, zatrudnionej w magazynie bielizny, odzieży i pościeli w kwocie . 301 „ 04 „ rzeczywisty wydatek tej pozycyi wynosił . . . 7.640 „ 49½ „				
—	1.986	*Wydatek większy* z powodu, iż dla niemożności pomieszczenia pralni w gmachu szpitalnym, pranie bielizny oddano w przedsiębiorstwo (LW. 20 800/76), które drożej kosztuje; tudzież z powodu większej ilości chorych, przez co całą bieliznę częściej do prania dawano.				
2.321	5.974		56	50	—	—

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Oddział chorych Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Oddział położnic Wydatki w roku 1878. zł.	ct	Razem zł	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877. zł.
VII.		Z przeniesienia .	71.264	02	4 692	03	75.956	05	72.303
	43,41	Słoma do sienników	540	60	100	—	640	60	900
	44,42	Drzewo opałowe	5.167	07	621	—	5.788	07	6 863
	45,43	Oświetlenie	3.306	10½	234	—	3.540	10½	2.250
	—	Utrzymanie dzieci w szpitaliku św. Zofii	6.468	74	—	—	6.468	74	—
		Suma rubryki VII. .	86.746	53½	5.647	03	92.393	56½	82.316
VIII.		**Koszta sanitarne.**							
	46,44	Sanitarne w ścisłem znaczeniu . .	4.663	38	142	55	4.805	93	4.800
	47,45	Lekarstwa	8.486	17	395	40	8.881	57	5.700
	48,46	Instrumenta chirurgiczne	705	98	75	45	781	43	1.050
	49	Koszta pogrzebowe	571	30	—	—	571	30	540
		Suma rubryki VIII.	14.426	83	613	40	15.040	23	12.090

we Lwowie.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
2.321	5.974		56	50	—	—
259	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ ograniczono zakupno słomy do koniecznej potrzeby i nie wyczerpano całej preliminowanej kwoty.				
1.075	—	*Wydatek mniejszy* z powodu niższych cen drzewa opałowego, i zarachowania na poz. $\frac{45}{43}$ „Oświetlenie“ kosztów drzewa użytego do gazowni w kwocie 444 zł. 84 ct. — a głównie z przyczyny iż zima była łagodniejszą.				
—	1.290	*Wydatek większy*, ponieważ przy układaniu budżetu na r. 1878 (dla braku potrzebnych wyników) nie było jeszcze podstawy cyfrowej do preliminowania kosztów oświetlenia gazem, które jest znacznie droższe od oświetlenia naftą; niemniej z powodu, iż na tę rubrykę zaliczono koszt drzewa użytego do gazowni w kwocie 444 zł. 84 ct.				
—	6.469	*Wydatek większy* z powodu, iż na ten cel nic nie preliminowano. Dla braku stosownego pomieszczenia dzieci w gmachu szpitalnym, aktem do Lw. 27.501/77 zawarto kontrakt z komitetem szpitalika św. Zofii, mocą którego tamże przyjmowane, leczone i pielęgnowane być mają dzieci do lat 10 za wynagrodzeniem dziennem po 58 ct. Rzeczona ugoda weszła w życie z dniem 1. Września 1877.				
3.655	13.733		56	50	—	—
	10.078					
—	6	*Wydatek* nieznacznie *większy* wedle rzeczywistej a koniecznej potrzeby.				
—	3.182	*Wydatek większy* z powodu znacznego podwyższenia się stanu chorych i zapłacenia w roku bieżącym 928 zł. tytułem należytości za leki z IV. kwartału 1877. (Lw. 1913/78)				
269	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ ograniczono zakupno instrumentów tylko do najściślejszych wymogów.				
—	31	*Wydatek większy* spowodowany koniecznością, a niedający się naprzód ściśle obliczyć.				
269	3.219		—	—	—	—
	2.950					

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Oddział chorych Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Oddział położnic Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877. zł.
IX.		**Potrzeby kancelaryjne.**							
	50, 47	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu i dyrekcyi	876	64½	115	90	992	54½	1.000
X.	51	**Potrzeby kapliczne**	364	75	—	—	364	75	300
XI.		**Utrzymanie budynków.**							
	52, 48	Konserwacye i reparacye, a mianowicie:							
		1. Roboty murarskie .	854 zł.	81 ct.					
		2. „ stolarskie .	116 „	76 „					
		3. „ szklarskie .	95 „	33½ „					
		4. „ blacharskie .	69 „	84 „					
		5. „ ślusarskie .	277 „	48 „					
		6. „ ciesielskie .	25 „	87 „					
		7. Materyał i narzędzia żelazne . . .	92 „	55 „					
		8. Materyał drzewny .	57 „	82 „					
		9. Roboty drenarskie .	100 „	— „					
		10. Pokostowanie i lakierowanie podłóg .	48 „	02 „					
		11. Zakupno lin . .	26 „	— „					
		12. Rury wodociągowe .	123 „	39 „					
		13. Chorym, używanym do robót: chleb, masło, tytoń . . .	34 „	02 „					
		14. Pokrycie dzwonu nad rezerwoarem gazowym . . .	302 „	92 „					
		15. Czyszczenie kanałów .	180 „	— „					
		16. Zakupno piasku . . .	24 „	92 „					
		17. Wywóz śmieci i śniegu	27 „	60 „					
		18. Asekuracya . .	117 „	98 „					
		Do przeniesienia	2.575 „	31½ „					

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
7	—	*Wydatek* nieznacznie *mniejszy*.	—	—	—	—
—	65	*Wydatek większy* z powodu zakupna niezbędnie koniecznych sprzętów kościelnych i kapy (Lw. 56.649/78)	—	—	—	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Oddział chorych zł.	Oddział chorych ct.	Oddział położnic zł.	Oddział położnic ct.	Razem zł.	Razem ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu			Wydatki w roku 1878.						
XI.	52,48	Z przeniesienia 2.575 zł. 31½ ct.							
		19. Remuneracya Janowskiego, architekty, za nadzór robót i za plany . . . 350 „ — „							
		20. Rozmaite drobne . 109 „ 28 „	2.720	59½	314	—	3.034	59½	3.120
	53,49	Kominiarze i straż ogniowa . . .	365	—	35	—	400	—	350
		Suma rubryki XI .	3.085	59½	349	—	3.434	59½	3.470
XII.		**Najem pomieszkań.**							
	54,50	Czynsz za najem filii Hofmana . .	7.171	—	805	—	7.976	—	8.400
		Podatek gminny	639	13	41	—	680	13	
		Koszta intabulacyjne	229	49	—	—	229	49	
		Suma rubryki XII. .	8.039	62	846	—	8.885	62	8.400
XIII.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**							
	51	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego za część budynku użytego dla oddziału położnic	—	—	352	02	352	02	352
XIV.		**Zapomogi dla położnic.**							
	52	Dla położnic, opuszczających wraz z dzieckiem zakład położnic . . .	—	—	2.046	—	2.046	—	2.000
XV.		**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**							
	53	Wynagrodzenie dla mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały . .	—	—	8	40	8	40	100

we Lwowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
85	—	*Wydatek* nieznacznie *mniejszy* nie dający się naprzód ściśle obliczyć.	—	—	52	—
—	50	*Wydatek większy* z powodu, iż przy zmianie przedsiębiorcy, Wydział krajowy był zmuszony zatwierdzić kontrakt nowy, pod warunkami mniej korzystnymi, niż w latach poprzednich (LW. 8.186/77).				
85	50		—	—	52	—
35						
—	485					
—	485	*Wydatek większy* z powodu, iż w roku bieżącym uiszczono należytość intabulacyjną od kontraktu najmu filii Hoffmanna za lata ubiegłe, a mianowicie, do LW. 36.044/77 kwotę 50 zł. 96 ct. do LW. 61.158/78 kwotę 178 zł. 53 ct. tudzież podatek gminny za czas od 1. Maja do 31. Grudnia 1877. w kwocie 186 zł. 53 ct.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	46	*Wydatek większy*, ponieważ w tym roku opuściło zakład więcej położnic z dziećmi, niż w budżecie przewidziano.	—	—	—	—
92	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż w tym roku nie zachodziła potrzeba przyjmowania większej ilości mamek dla karmienia dzieci.	—	—	—	—

Wydatki. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI	Oddział chorych zł.	Oddział chorych ct.	Oddział położnic zł.	Oddział położnic ct.	Razem zł.	Razem ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877. zł.
			Wydatki w roku 1878.						
XIII. XVI.		**Rozmaite.**							
	55, 54	Na utrzymanie biblioteki	87	45	10	—	97	45	100
	56, 55	Przypadkowe:							
		a) najem osobnego pokoju do operacyj . . . 20 zł.							
		b) asekuracya ruchomości 84 „ 86 ct.							
		c) zwrot dawnych kosztów utrzymania trupiarni . 30 „ 15½ „							
		d) koszt podróży 2 Sióstr miłosierdzia . . 30 „ — „							
		e) rozmaite drobne . . 10 „ 96 „	154	87½	21	10	175	97½	500
		Zaliczki dane i zwrócone z jednego funduszu do drugiego	973	34½	100	—	1.073	34½	—
		Suma rubryki XIII. i XVI. .	1 215	67	131	10	1.346	77	600

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
3	—	*Wydatek* niezuacznie *mniejszy* z powodu zakupna nieco mniejszej ilości książek.	—	—	—	—
324	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ potrzeby tego rodzaju niedadzą się ustalić. Z tej rubryki wydawano także koszta zastępczo ponoszone i zaliczki chwilowe, które następnie zwrócone zostały. Tym sposobem cała suma wydatku wynosiła 896 zł. 33 1/2 ct. zwroty zaś wynosiły 720 zł. 36 ct. przeto czysty wydatek jak obok 175 zł. 97 ct.	27	13	—	—
—	1.073	Wydatek ten chwilowy, zarachowany został na stałą rubrykę w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 14. Października 1874. (Patrz R. IV. i III. „Rozmaite dochody“).	100	—	—	—
327	1.073		127	13	—	—
	746					

Dochody.

Dochody. Krajowy szpital powszechny

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Oddział chorych Dochody w roku 1878. zł.	ct.	Oddział położnic Dochody w roku 1878. zł.	ct.	Razem zł.	ct.	Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877. zł.
I.	1	**Zapisy i legaty**	6.151	09½	—	—	6.151	09½	7.600
II. I.		**Dodatki**							
	2-1	Od c. k. Skarbu za 200 sągów drzewa, przypadająca część na oddział chorych i położnic	—	—	—	—	—	—	1.590
	3-2	Z kasy miejskiej:							
		a) ⅕ dochodu z rogatek . . .	22.623	14	6	03	22.629	17	24.000
		b) na utrzymanie trupiarni . .	—	—	—	—	—	—	60
		Suma rubryki II. i I.	22.623	14	6	03	22.629	17	25.650
III. II.		**Zwroty kosztów leczenia.**							
	4	Od płacących za siebie	9.031	94½	—	—	9.031	94½	12 000
	5	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	6.445	10	—	—	6.445	10	6.000
	6	Od funduszu krajowego galicyjskiego .	115.253	73	—	—	115.253	73	87.000
	3	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych (dla Oddziału położnic) .	—	—	238	40	238	40	600
		Suma rubryki III. i II. .	130.730	77½	238	40	130 969	17½	105.600
IV. III.		**Rozmaite.**							
	7-4	Ze sprzedaży zużytych sprzętów i inne mniejsze dochody	291	14	—	—	291	14	204
		Zwrot zaliczek, udzielonych na płace w latach dawniejszych . . .	940	93	117	30	1.058	23	—
		Zaliczki dane i zwrócone z jednego funduszu do drugiego	100	—	973	34½	1.073	34½	—
		Suma rubryki IV. i III. .	1.332	07	1.090	64½	2.422	71½	204
V. IV.		**Dotacya.**							
		Z funduszu krajowego *(nadzwyczajne)* .	—	—	—	—	—	—	4 200
		(zwyczajne) . .	17.902	01½	13.702	65½	31.604	67	37.184

we Lwowie. **Dochody.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
1.449	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ wypadków śmierci i pozostałości majątkowych niepodobna przewidzieć.	5.870	99	—	—
1.590	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż w roku bieżącym nie wpłynęła od c. k. Skarbu należytość za drzewo i pozostaje jak obok w zaległości.	1.356	81	—	—
1.371	—	*Dochód mniejszy* z powodu niestałości tej rubryki	—	—	—	—
60	—	*Dochód mniejszy* z powodu nieuiszczenia przez kasę miejską należytości, która pozostaje jak obok w zaległości.	59	87½	—	—
3.021	—		1.416	68½	—	—
2.968	—	*Dochód mniejszy*				
—	445	„ *większy* z powodu niestałości dochodów tego rodzaju	156.377	95	—	—
—	28.254	„ *większy*				
361	—	„ *mniejszy*	802	73	—	—
3.329	28.699		157.180	68	—	—
	25.370					
—	87	*Dochód większy* z powodu zmienności tej rubryki.				
—	1.058	Dochody te są zwrotami kwot zaliczkowo wydanych, a zarachowanych na rubrykę stałą w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 14. Października 1874. (Patrz rubr. XIII. i XVI. „Rozmaite wydatki“).				
—	1.073		—	—	100	—
—	2.218		—	—	100	—
9.779	—	*Dochód mniejszy* z powodu korzystniejszego wyniku dochodów R. II. i III. (Koszta leczenia). Dodatkowy kredyt na zaliczkę dla Dra. Sawickiego w kwocie 4.200 zł. uchwalił W. Sejm dnia 19. Października 1878.	—	—	—	—

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka budżetu	Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Należytości Czynne zł.	Czynne ct.	Bierne zł.	Bierne ct.
		A. Wydatki.				
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**				
	1	Nieprzeprowadzone między funduszami dodatki pięcioletnie .	11	68	11	68
	2	Zwrot zaliczek udzielonych na płace	322	58	—	—
III.		**Pensye i emerytury.**				
	3	Dr. Berthleff Karol, nieprzeprowadzony zwrot między funduszami na podstawie dzielnika	6	90	6	90
VII.		**Koszta gospodarcze.**				
		Wyżywienie:				
	4	Mańkowski, zwrot nadpłaty za towary kolonialne . .	2	—	—	—
		Wikt nadzorcy domu:				
	5	Od funduszu położnic nieprzeprowadzony zwrot na podstawie dzielnika	14	44	14	44
		Słoma do leży:				
	6	Rozner, zwrot nadpłaty należytości	5	—	—	—
		Drzewo opałowe:				
	7	Rosenberg, zwrot za przywóz drzewa	4	72½	—	—
		Oświetlenie:				
	8	Szafrański, zwrot na jego rachunek wypłaconego wynagrodzenia cieślom	6	90	—	—
XI.		**Utrzymanie budynków.**				
		Konserwacye i reparacye:				
	9	Buyno, mechanik, zwrot nadpłaty należytości . . .	1	—	—	—
	10	Rawski, zwrot za oszklenie	13	65	—	—
XII.		**Najem pomieszkań.**				
	11	Alder, zwrot kosztów legalizacyi kontraktu	2	80	—	—
XIII.		**Rozmaite.**				
		Przypadkowe:				
	12	Od rozmaitych stron za aparata chirurgiczne . . .	443	17	—	—
	13	Malinowski Erazm, rządca, zaliczka na fiakry . . .	55	—	—	—
	14	Od rodziny p. Gross za telegram	—	55	—	—
	15	Zwrot kosztów utrzymania chorych, funduszowi chorych i położnic za II. kwartał 1872.	—	—	70	90
		Suma .	890	39½	103	92

Rubryka budżetu	Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Należytości Czynne zł.	ct.	Bierne zł.	ct.
		***B.* Dochody.**				
I.		**Zapisy i legaty.**				
	16	Od stron obowiązanych	2.380	84	—	—
II.		**Dodatki.**				
	17	Z kasy miejskiej, na utrzymanie trupiarni	59	87½	—	—
III. II.)		**Zwroty kosztów leczenia.**				
	18	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych (dla oddziału chorych)	132.094	09	—	—
	19	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych (dla oddziału położnic)	3.730	22	—	—
		Suma .	138.265	02½	—	—
		Zestawienie.				
		W rubrykach wydatków	890	39½	103	92
		„ dochodów	138.265	02½	—	—
		Razem .	139.155	42	103	92

IV.

KRAJOWY ZAKŁAD DLA OBŁĄKANYCH NA KULPARKOWIE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

W załączeniu wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1—9	Płace i emolumenta etatowe	14.586	72	—	—	14.586	72
II.	10—18	Koszta utrzymania osób nieetatowych	28.588	24	—	—	28.588	24
III.	19—22	Pensye i emerytury	205	—	—	—	205	—
IV.	23—26	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	16	24	—	—	16	24
V.	27	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	—	—	—	—
VI.	28—29	Remuneracye i zapomogi	701	89	—	—	701	89
VII.	30—38	Koszta gospodarcze	84.365	56½	7.912	23	92.277	79½
VIII.	40—43	Koszta sanitarne	2.062	87½	—	—	2.062	87½
IX.	44	Koszta kancelaryjne	990	86	—	—	990	86
X.	45	Koszta kapliczne	1.189	95	—	—	1.189	95
XI.	46—49	Koszta utrzymania budynków	6.771	41	—	—	6.771	41
XII.	50—54	Koszta utrzymania chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu	—	—	38.409	90	38.409	90
XIII.	55	Odsetki od kapitałów dłużnych	1.408	06	—	—	1.408	06
XIV.	56	Podatki i daniny	214	60½	—	—	214	60½
XV.	57—61	Rozmaite	1.589	67	—	—	1.589	67
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	142.691	08½	46.322	13	189.013	21½
		DOCHODY.						
I.	1—2	Dodatki	24	12½	—	—	24	12½
II.	3	Zwroty kosztów leczenia	34.554	09½	—	—	34.554	09½
III.	4	Dochody z dóbr	1.754	43	—	—	1.754	43
IV.	5—7	Rozmaite	1.437	30½	—	—	1.437	30½
—	8	Dotacya	151.243	26	—	—	151.243	26
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	189.013	21½	—	—	189.013	21½

Stan majątku z końcem roku 1878.

Stan czynny.

			Szczegół.	Ogół.
Należyt. czynne	a) w rubr. wydatków	(bieżące . . . . 1.097 zł. 69 ct. (z lat ubiegłych (patrz str. 132) 413 „ 89 „	1.511 zł. 58 ct.	
„ „	b) „ dochodów	(bieżące . . . . 25.590 zł. 86½ ct. (z lat ubiegłych (patrz str. 132) 50.459 „ 05 „	76.049 „ 91½ „	77.561 zł. 49½ ct

Stan bierny.

Należytości bierne w rubrykach wydatków z roku bieżącego	915 „ 84½ „
Czysty stan czynny . . .	76.645 zł. 65 ct.

obłąkanych na Kulparkowie.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
11.915	—	11.915	717	—	3.389	—	—	2.672	440	01	—	—
23.285	—	23.285	150	—	5.453	—	—	5.303	—	—	—	—
205	—	205	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	—	27	11	—	—	—	11	—	—	—	—	—
40	—	40	40	—	—	—	40	—	—	—	—	—
560	—	560	—	—	142	—	—	142	—	—	—	—
73.566	6.000	79.566	3.806	—	14.605	1.912	—	12.711	482	68	—	—
2.870	—	2.870	1.123	—	316	—	807	—	—	—	879	98
500	—	500	—	—	491	—	—	491	10	95	—	—
200	—	200	—	—	990	—	—	990	—	—	—	—
3.950	—	3.950	1.063	—	3.884	—	—	2.821	—	—	—	—
—	26.410	26.410	—	446	—	12.446	—	12.000	—	—	—	—
1.408	—	1.408	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
200	—	200	—	—	15	—	—	15	—	—	—	—
1.850	—	1.850	303	—	43	—	260	—	164	05	35	86½
120.576	32.410	152.986	7.213	446	29.328	14.358	1.118	37.145	1.097	69	915	84½
								36.027				
664	—	664	640	—	—	—	640	—	570	81½	—	—
15.000	—	15.000	—	—	19.554	—	—	19.554	25.020	05	—	—
700	—	700	95	—	1.149	—	—	1.054	—	—	—	—
20	—	20	—	—	1.418	—	—	1.418	—	—	—	—
136.602	—	136.602	—	—	14.641	—	—	14.641	—	—	—	—
152.986	—	152.986	735	—	36.762	—	640	36.667	25.590	86½	—	—
								36.027				

Uwaga:

Rachunek niniejszy przedstawia preliminowane potrzeby i pokrycie w ogólnej kwocie . 152.986 zł.
Wedle uchwalonego budżetu dla zakładu wynoszą jednak takowe „ „ . 152.786 „
Różnica . . . . 200 zł.
powstała z powodów wyjaśnionych przy poz. 61 wydatków i przy poz. 8 dochodów.

Wydatki. **Krajowy zakład dla**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu					
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**			
	1	Dyrektor, płaca	2.200	—	2.200
		dodatek osobisty	800	—	800
	2	3 lekarzy, płaca	2.488	83	3.000
		„ wikt	813	23	978
	3	Rządca, płaca	2.880	83	1.200
	4	Oficyał, płaca	700	—	700
		„ wikt	318	01	246
	5	Pisarz, płaca	617	21	600
		„ wikt	318	01	246
	6	Nadzorca służby, płaca	360	—	400
		„ „ wikt	239	—	210
	7	Nadzorczyni służby, płaca	300	—	300
		„ „ wikt	239	—	210
	8	Woźny, płaca	150	—	150
		„ wikt	283	61	210
		„ dodatek na ubiór	50	—	50
	9	Odźwierny, płaca	150	—	150
		„ dodatek pięcioletni	4	27	5
		„ wikt	246	20	210
		„ dodatek na ubiór	50	—	50
—		Pisarz nadetatowy, płaca . . . . 600 zł. — ct.			
		„ „ wikt . . . . . 338 „ 51 „	938	51	—
		Razem .	14.146	71	11.915
—		Zaliczki udzielone na płace . . . . 1.312 zł. 50 ct.			
		po odtrąceniu ściągniętych rat bieżących 872 „ 49 „	440	01	—
		Suma rubryki I. .	14.586	72	11.915

obłąkanych na Kulparkowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
—	—					
511	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ wakowała posada trzeciego lekarza przez czas dłuższy, nadto z powodu, iż na dniu 1. Paźdz. 1878. ustąpił z posady lekarz zakładowy Dr. Litwinowicz, a w miejsce jego mianowano tymczasowo Dra Hankiewicza za niższem wynagrodzeniem. (Patrz LW. 30766/878.) Z zaoszczędzeń tej pozycyi wydano na remuneracye dla urzędników i sług zakładu kwotę 350 zł. (LW. 60355/78 i 62502/78).				
165	—	*Wydatek mniejszy* z powodu jak wyżej.				
—	1.681	*Wydatek większy*, ponieważ wedle Ustanowy służby kraj. suspendowanemu rządcy Dyszkiewiczowi wydano płacę za czas od 1. Kwietnia 1876. do 16. Kwiet. 1878. w kwocie 1.250 zł., a nadto wypłacono jego zastępcy adjunktowi Oddz. rachunk. przypadającą płacę. (Patrz LW. 7084/877 i 29527/878.)				
—	—					
—	72	*Wydatek większy*, ponieważ w myśl uchwały do LW. 42421/78 dla żonatych funkcyonaryuszów zakładu zwiększone zostały porcye wiktów w mięsie, jarzynach i legominach.				
—	17	*Wydatek większy* z powodu zamianowania tegoż pisarza drugim oficyałem od dnia 30. Października 1878. z płacą wyższą o 8 zł. 33 ct. miesięcznie (LW. 51000/78.)				
—	72	*Wydatek większy* z powodu, jak przy pozycyi 4.				
40	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż posada nadzorcy służby nie była stale obsadzoną, lecz zajmował takową prowizorycznie zastępca z niższem wynagrodzeniem, t. j. 30 zł. miesięcznie (LW. 18738/77).				
—	29	*Wydatek większy*, ponieważ rzeczywisty koszt wiktu, wydawanego wedle normy, okazał się wyższym, aniżeli w budżecie obliczono.				
—	—					
—	29					
—	—					
—	74	*Wydatek większy* z powodu, przy pozycyi 4. podanego, i ponieważ podczas słabości woźnego, od 1. Listop. do 31. Grud. 1878. wydawano wikt II. klasy jego zastępcy (LW. 56423/78).				
—	—					
—	—					
1	—	Różnica pochodząca z zaokrąglenia centów.				
—	36	*Wydatek większy* z powodu, jak przy pozycyi 4.				
—	—					
—	939	*Wydatek większy*, ponieważ dla uzupełnienia niedostatecznych sił roboczych przydzielonym był i w roku 1878. do pomocy kancelaryjnej pisarz ze szpitalu lwowskiego, któremu wydawano wikt I. klasy, i zwrócono kasie szpitalu lwowskiego jego płacę w kwocie 600 zł. do LW. 6652/79.				
717	2.949					
—	440	Wydatek ten, zarachowany na stałą rubrykę w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 14. Października 1874 r. w budżecie przewidziany nie był.	440	01	—	—
717	3.389		440	01	—	—
	2.672					

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu					
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**			
	10	2 kapelanów, płaca	289	66	240
		„ wikt	571	28	492
	11	9 Sióstr Miłosierdzia, płaca	720	—	640
		„ „ wikt	1.950	91	1.736
		Do przeniesienia .	**3.531**	**85**	**3.108**

obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	50	*Wydatek większy* z powodu podwyższenia płacy gr. kat. kapelanowi od dnia 29. Października 1878. z rocznych 120 na 400 zł. (LW. 49274/1878).				
—	79	*Wydatek większy* z powodu, iż uchwalona budżetem kwota okazała się niewystarczającą na pokrycie kosztów wiktu I. klasy, wydawanego wedle obowiązującej normy żywienia.				
—	80	Wedle budżetu przyzwolono na ten rok w tej rubryce ośm, zaś w rub. VII. poz. 30 a) cztery, — przeto razem 12 Sióstr Miłosierdzia; — jednakże z powodu ciągle zwiększającego się stanu chorych musiano jeszcze w roku 1877. do LW. 4946/1877 i 49669/1877 stan Sióstr Miłosier. pomnożyć do ilości siedmnastu, która też i na rok 1878. okazała się potrzebną.				
		Całkowity przeto wydatek na płacę 17 Sióstr Miłosierdzia wynosi . . . . 1.360 zł. —				
		Z tego zarachowano:				
		a) w rubr. II. poz. 11 . . 720 zł. —				
		b) płacę dla 6 Sióstr kuchennych na rubr. VII. poz. 30 a) . . . . . 480 „ —				
		c) płacę dla 2 Sióstr. użytych przy pralni na rubr. VII. poz. 33 . . . . . 160 „ —				
—	215	Wydatek całkowity na wikt z pieczywem dla powyższych Sióstr wynosi . . . . . 3.684 zł. 88 ct.				
		po strąceniu zaś kosztów wiktu:				
		a) dla 6 Sióstr kuchennych, zarachowanych na rubr. VII. poz. 30 a) . . . 1.300 zł. 50 ct.				
		b) dla 2 Sióstr przy pralni, zarachowanych na rubr. VII. poz. 33 . . . . . 433 „ 47 „ 1.733 „ 97 „				
		pozostaje jak obok . . . . . 1.950 zł. 91 ct.				
—	424					

Wydatki. **Krajowy zakład dla**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu					
II.		Z przeniesienia .	3.531	85	3.108
	11	9 Sióstr Miłosierdzia, inne potrzeby tychże	158	99	138
	12	1 pisarz dzienny, płaca	365	—	360
		„ „ wikt	318	01	246
	13	Ogrodnik	—	—	—
	14	Nauczyciel rzemiosła stolarskiego, płaca	208	—	208
		„ „ „ wikt	237	70	210
	15	Nauczyciel krawiectwa, płaca	260	—	208
		„ „ wikt	237	70	210
	16	Nauczyciel rzemiosła ślusarskiego, płaca	104	80	208
		„ „ „ wikt	163	46	210
	17-18	Służba z wiktem i ubiorem	21.375	94	18.179
	—	Chrzanowski Ignacy, inżynier, płaca	608	33	—
	—	Dyetaryusze, płaca . . . . . 457 zł. 35 ct.			
		„ wikt . . . . . 561 „ 11 „	1.018	46	—
		Suma rubryki II. .	28.588	24	23.285
III.		**Pensye i emerytury.**			
	19	Grund Ludwika	26	—	26
		Do przeniesienia .	26	—	26

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	424					
—	21	*Wydatek całkowity* na potrzeby dla tychże Sióstr wynosi kwotę . . . . . 300 zł. 32 ct. po strąceniu zaś wydatku: a) dla 6 Sióstr kuchennych (rubr. VII. poz. 30 a). . 106 zł. — ct. b) dla 2 Sióstr przy pralni (rubr. VII. poz. 33) . . 35 „ 33 „ 141 „ 33 „ pozostaje jak obok . . . . 158 zł. 99 ct.				
—	5	*Wydatek większy*, ponieważ do LW. 22241/77 zaokrąglono płacę po 1 zł. dziennie, co wynosi rocznie wykazaną obok kwotę 365 zł.				
—	72	*Wydatek większy* z powodu, jak przy pozycyi 4.				
—	—					
—	—					
—	28	*Wydatek większy*, ponieważ rzeczywisty koszt wiktu okazał się wyższym, aniżeli w budżecie obliczono.				
—	52	*Wydatek większy*, ponieważ za preliminowaną cenę po 4 zł. tygodniowo nie można było dostać nauczyciela, musiano przeto podwyższyć płacę z 4 zł. na 5 zł. tygodniowo (LW. 17490/77).				
—	28	*Wydatek większy* z powodu, jak przy pozycyi 14.				
103	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ ślusarza nie używano przez rok cały do nauki i płacono mu mniej, aniżeli preliminowano.				
47	—					
—	3.197	*Wydatek większy*, ponieważ dla powiększenia się ilości chorych i koniecznej potrzeby lepszego dozorowania onych, pomnożono stan służby znacznie, a mianowicie: ustanowiono na oddziale mężczyzn jednego dozorcę na sześć chorych, zaś na oddziale kobiet jedną dozorczynię na siedm chorych. (Patrz LW. 49818/78). W roku 1877. wynosiła ilość dni leczenia . . . . 159.105 żywienia . . . . . 158.651 zaś w roku 1878. (po strąceniu 53.357 dni leczenia obłąkanych w Żółkwi i Przemyślu) 163.973 163.664 a zatem powiększyła się w r. 1878. ilość dni leczenia o . 4.868 żywienia o 5.013				
—	608	*Wydatek w budżecie nieprzewidziany*, spowodowany wypłatą przypadającej na ten fundusz części płacy inżyniera Chrzanowskiego za czynności techniczne w zakładzie (LW. 11696/79).				
—	1.018	*Wydatek w budżecie nieprzewidziany*, ponieważ dla nawału prac kancelaryjnych musiano i w roku 1878. zatrzymać 2 dyetaryuszów, przyjętych w r. 1877., z wynagrodzeniem po 75 ct. i po 60 ct. dziennie i z wiktem I. klasy.				
150	5.453					
	5.303					

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu					
III.		Z przeniesienia . .	26	—	26
	20	Burkart Franciszka	19	—	19
	21	Bodaszewska Agnieszka	11	—	11
	22	Dr. Berthleff Karol	149	—	149
		Suma rubryki III. .	205	—	205
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**			
	23	Christl Laura	7	—	7
	24	Hammer Joanna	7	—	7
	25	Tomaszewska Marya	2	24	5
	26	Graas Maciej	—	—	8
		Suma rubryki IV. .	16	24	27
V.	27	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.** .	—	—	40
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	28	Za sprawdzanie recept	151	89	60
	29	Remuneracye i zapomogi	550	—	500
		Suma rubryki VI. .	701	89	560
VII.		**Koszta gospodarcze.**			
	30	Wyżywienie:			
		a) zwykła strawa i dodatki	52.272	43	46.697
		Do przeniesienia .	52.272	43	46.697

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	Należytości czynne z roku bieżącego ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	Należytości bierne z roku bieżącego ct.
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
3	—	*Wydatek mniejszy* z powodu śmierci pensyonistów.				
8	—					
11	—					
40	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nie było żadnego wypadku śmierci w stanie służby etatowej.				
—	92	*Wydatek większy* na podstawie obrachunku z funduszem krajowym wedle rzeczywistej wynikłości, która stosunkowo odpowiada powiększonej ilości chorych.				
—	50	*Wydatek większy*, ponieważ oprócz udzielonych zapomóg i remuneracyj dla funkcyonaryuszów zakładu, asygnowano także dyetaryuszowi remuneracyę za nadzwyczajne czynności przy urgowaniu zaległych kosztów leczenia (LW. 12638/79).				
—	142					
—	5.575	*Wydatek większy* z powodu pomnożenia się ilości dni leczenia, jak wyjaśnienie przy rubr. II. poz. 17 i 18. a przez to samo i dni żywienia, które wynosiły w r. 1877. . . . . 158.651 dni w r. 1878. . . . . 163.664 „ a zatem pomnożyły się o . . . 5.013 dni i ponieważ w tej pozycyi mieszczą się także: a) koszta utrzymania 6 Sióstr Miłosierdzia kuchennych w kwocie . . . 1.886 zł. 50 ct. b) koszta utrzymania służby kuchennej w kwocie . . . . . 2.899 „ 53 „ c) koszta naczynia kuchennego w kwocie . 746 „ 19 „ Do przeniesienia . 5.532 zł. 22 ct.			
—	5.575					

*

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
VII.	30	Z przeniesienia .	52.272	43	46.697
	—	Wikt Edwarda Trandy, byłego zastępcy rządcy, po odtrąceniu spłat uiszczonych	386	12	—
	—	Wikt technicznych pracowników budowy kulparkowskiej . .	96	56	—
		b) pieczywo	8.464	98	7.000
		c) wino	1.158	29	600
	31	Sprzęty . . . . . a) zwyczajne . .	1.099	39	500
		b) nadzwyczajne .	1.322	24	1.000
		a) zwyczajne . .	1.069	79	1.000
	32	Bielizna i pościel . . . . b) nadzwyczajne .	6.589	99	5.000
	33	Pralnia	5.862	35	4.000
	34	Słoma do leży	651	01	600
	35	Drzewo opałowe	3.573	44	7.379
		Do przeniesienia .	82.546	59	73.776

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	5.575	Z przeniesienia 5.532 zł. 22 ct. d) koszt spotrzebowanego drzewa wkwocie 2.177 „ 48 „ razem . 7.709 zł. 70 ct. Jednakże uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 30. Sierpnia 1877. przeznaczono: a) dla 4 Sióstr Miłosierdzia kuchennych . . . 1.188 zł. b) dla 14 sług kuchennych 3.388 „ c) na sprzęty do kuchni . 500 „ d) na drzewo do kuchni . 1.621 „ razem . . . . 6.697 „ — „ przeto za mało o . . 1.012 zł. 70 ct.				
—	386	*Wydatek w budżecie nieprzewidziany*, który zostanie ściągniętym z płacy zastępcy rządcy.	386	12	—	—
—	97	*Wydatek w budżecie nieprzewidziany*, który w r. 1879. z funduszu budowy Kulparkowskiej został zwiócony.	96	56	—	—
—	1.465					
—	558	*Wydatek większy* wynikł mimo wprowadzonych oszczędności w skutek zwiększenia się ilości dni żywienia chorych.				
—	600	*Wydatek większy* z powodu, iż oprócz przewidzianych budżetem wydatków okazało się wiele nieprzewidzianych, a koniecznych potrzeb, jako to:				
—	322	a) sprawienie 45 łóżek żelaznych (LW. 8862/78 i 34098/78) za kwotę . . 498 zł. 15 ct. b) kupno powozu, którego połowę ceny zamieszczono w tej pozycyi, drugą zaś połowę w poz. 38. (LW. 20690/78) . . . 195 „ 80 „ c) wewnętrzne urządzenie prosektoryum zakładu (LW. 12590/79) . . . . 90 „ 48 „ d) naprawa sikawek pożar. (LW. 61165/78) 79 „ 90 „ e) zakupno stołu, biórka i szafy do magazynu dla użytku Sióstr Mił. (LW. 3101/78) 30 „ — „ f) zakupno wymaganych narzędzi do robót introligatorskich . . . . . 38 „ 29 „ razem . 932 zł. 62 ct.				
—	70	*Wydatek większy*, spowodowany większą ilością chorych (poz. 17, 18), tudzież z powodu, iż w pozycyi 32 mieści się nieobjęty budżetem koszt utrzymania nauczyciela rzemiosła szewskiego w kwocie 497 zł. 70 ct., a w pozycyi 33 zarachowano utrzymanie 2 Sióstr Miłosierdzia w kwocie 628 zł. 80 ct. i koszt spotrzebowanego drzewa, wynoszący 1.388 zł. 80 ct. (jak wyjaśnienie przy poz. 11. i 35).				
—	1.590					
—	1.862					
—	51					
3.806	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zakontraktowania drzewa do LW. 39454/77 po znacznie tańszych cenach, jak w latach ubieg. Całkowity koszt opału wynosił w roku 1878. 7.139 zł. 72 ct. z tego zarachowano: a) na kuchnię (poz. 30. a) . 2.177 zł. 48 ct. b) na pralnię (poz. 33). . 1.388 „ 80 „ 3.566 „ 28 „				
3.806	12.576	pozostaje jak obok . . 3.573 zł. 44 ct.	482	68	—	—

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu					
VII.		Z przeniesienia . .	82.546	59	73.776
	36	Oświetlenie	5.710	46	3.000
	37	Utrzymanie ogrodu wraz z ogrodnikiem	2.101	81	1.390
	38	Utrzymanie 2 par koni wraz z reparacyą wozów, uprzęży, tudzież innemi potrzebami	1.918	93½	1.400
		Suma rubryki VII. .	92.277	79½	79.566
VIII.		**Koszta sanitarne.**			
	40	Sanitarne w ścisłem znaczeniu	1.816	21½	1.500
	41	Lekarstwa	—	—	1.000
	42	Instrumenta chirurgiczne	101	50	170
	43	Koszta pogrzebowe	145	16	200
		Suma rubryki VIII. .	2.062	87½	2.870
IX.		**Koszta kancelaryjne.**			
	44	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu: a) papier, druki i inne potrzeby do pisania . 621 zł. 02 ct. b) koszta insercyjne . . . . . 346 „ 69 „ c) portorya i stemple . . . . . 23 „ 15 „	990	86	500
	45	**Koszta kapliczne**	1.189	95	200

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
3.806	12.576		482	68	—	—
—	2.710	*Wydatek większy*, ponieważ przy układaniu preliminarza dla braku pewnych dat wzięto za podstawę koszta oświetlenia z roku 1876., które wobec powiększonego stanu chorych i rozszerzenia gmachu okazały się niewystarczającymi, i ponieważ w wydatku tym mieści się także koszt postawienia szopy na skład nafty, wynoszący 182 zł. 45 ct. (LW. 58645/78).				
—	712	*Wydatek większy* znajduje pokrycie w dochodach z ogrodów i pól w kwocie 1.149 zł. 10 ct., które wykazano w Rubr. III. dochodów.				
—	519	*Wydatek większy* wedle rzeczywistej wynikłości, tudzież z powodu, iż w pozycyi tej mieszczą się nieprzewidziane budżetem, a konieczne wydatki, mianowicie:				
3.806	16.517		482	68	—	—
	12.711	połowa kosztów zakupna nowego powozu, po strąceniu 30 zł., uzyskanych ze sprzedaży starego, w kwocie 165 zł. 80 ct., a którego druga połowa zarachowaną jest przy poz. 31 (LW. 20690/78), koszt zakupna jednego wozu, sani i bundy dla furmana za 86 zł. (LW. 337/78), i różnica ceny między kupnem nowo nabytych koni i sprzedażą starych w kwocie 39 zł. (LW. 10377/78).				
—	316	*Wydatek większy*, spowodowany większą ilością chorych.				
1.000	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż należytość przedsiębiorcy w kwocie 879 zł. 98 ct. została wypłaconą dopiero w roku 1879.	—	—	879	98
68	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nie zachodziła potrzeba wyczerpania całej preliminowanej kwoty.				
55	—	*Wydatek mniejszy* z powodu mniejszej śmiertelności.				
1.123	316		—	—	879	98
807						
—	491	*Wydatek większy* uzasadniony kosztami ogłoszeń konkursu na posady lekarzy w różnych czasopismach (LW. 45178/78 i 51104/78), jakoteż z powodu koniecznej potrzeby nakładu większej ilości druków (LW. 50912/78 i 52333/78).	10	95	—	—
—	990	*Wydatek większy* z powodu zarządzonego do LW. 38706/78 wewnętrznego urządzenia kaplicy zakładowej i zakupna aparatów kościelnych.	—	—	—	—

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu					
XI.		**Koszta utrzymania budynków.**			
	46	Konserwacye i raparacye, jako to:			
		a) urządzenie przewiewników obok mieszkania Sióstr Miłosierdzia (LW. 14180/78) . . 9 zł. 90 ct.			
		b) naprawa dźwigni (LW. 24913/78) . . 121 „ 67 „			
		c) szopa w ogrodzie na schronienie dla chorych (LW. 34812/78 i 42045/78) . . . . 94 „ 43 „			
		d) wydatki na wodę z powodu urządzeń mechanicznych i budowy wodociągów, a to: wożenie wody, pompowanie, naprawy studzien i t. p. (LW. 27709/78) . . . . . 622 „ 79 „			
		e) oszklenie i kitowanie okien . . . . 528 „ 83 „			
		f) przerobienie piwnic na warstaty dla rzemieślników (LW. 43768/78) . . . . . 567 „ 44 „			
		g) układanie podłóg i sufitów, zniszczonych grzybem (LW. 47136/78) . . . . . 234 „ 80 „			
		h) budowa drogi dojazdowej od frontu . . 325 „ 55 „			
		i) urządzenie pomieszkań dla lekarzy zakładu (LW. 60013/78) . . . . . 60 „ 01 „			
		j) czyszczenie kloak w skutek przeistoczenia wadliwego systemu wychodków (LW. 29367/78) 262 „ 15 „			
		k) zwykłe roboty konserwacyjne, jakoteż bielenie całego zakładu (LW. 29367/78) . . . 2.667 „ 41 „	5.494	98	1.800
	47	Asekuracya budynków i ruchomości	439	60	250
	48	Pokostowanie podłóg	444	83	1.500
	49	Kominiarze i straż ogniowa	392	—	400
		Suma rubryki XI. .	6.771	41	3.950
XII.		**Koszta utrzymania chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu.**			
	50	Utrzymanie obłąkanych w Żółkwi	17.439	10	17.885
	51	Dr. Muszkiet Karol, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże	500	—	500
	52	Utrzymanie obłąkanych w Przemyślu	19.910	80	7.665
		Do przeniesienia .	37.849	90	26.050

obłąkanych na Kulparkowie.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	3.695	*Wydatek większy*, spowodowany nieuniknionemi, większemi potrzebami, jak obok wykazano.				
—	189	*Wydatek większy* w skutek ubezpieczenia nowych części zakładu. Z obocznej kwoty przypada: a) na ubezpieczenie budynków . . . 418 zł. 68 ct. b) „ „ ruchomości . . . 20 „ 92 „ razem . . 439 zł. 60 ct.				
1.055	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ koszta pokostowania ograniczono do najkonieczniejszych potrzeb, w skutek czego preliminowana kwota nie została wyczerpaną.				
8	—	*Wydatek nieznacznie mniejszy* z powodu tańszego nieco zakontraktowania robót kominiarskich (LW. 42635|77).				
1.063	3.884					
	2.821					
446	—	*Wydatek mniejszy.* Ilość dni leczenia wynosiła 24.913, licząc każdy dzień po 70 ct., czyni oboczną sumę wydatku.				
—	—					
—	12.246	*Wydatek większy.* W budżecie obliczono koszta utrzymania dla 30. chorych, czyli na 10.950 dni; jednakże dla zbyt wielkiego napływu chorych i braku pomieszczenia ich w zakładzie, okazała się konieczna potrzeba przeniesienia do Przemyśla większej ilości spokojnych a nieuleczalnych kobiet obłąkanych, przezco ilość dni leczenia urosła do 28.444 dni, czyli przeciętnie $79^1/_2$ głów.				
446	12.246					

Wydatki. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XII.		Z przeniesienia .	37.849	90	26.050
	53	Dr. Orłowski Stanisław, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże	500	—	300
	54	Dr. Biber Maurycy, za pełnienie obowiązków sekundaryusza tamże	60	—	60
		Suma rubryki XII.	38.409	90	26.410
XIII.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**			
	55	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego	1.408	06	1.408
XIV.	56	**Podatki i daniny**	214	$60^1/_2$	200
XV.		**Rozmaite.**			
	57	Na utrzymanie biblioteki lekarskiej	46	88	50
	58	Na książki i czasopisma dla chorych	200	10	300
	59	Myto drogowe	311	04	300
	60	Przypadkowe	1.031	65	1.000
	61	Nadwyżka budżetowa, uchwalona w rubr. XI. wydatków funduszu krajowego nad preliminowany niedobór . . .	—	—	200
		Suma rubryki XV.	1.589	67	1.850

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
446	12.246					
—	200	*Wydatek większy*, ponieważ udzielono Drowi Orłowskiemu remuneracyę w kwocie 200 zł., która w budżecie uchwaloną nie była.				
—	—					
446	12.446					
	12.000					
—	—					
—	15	*Wydatek większy* wedle obliczenia, podanego przez c. k. Administracyę podatkową.				
3	—					
100	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ zakupno książek i czasopism ograniczono do koniecznej potrzeby.				
—	11	*Wydatek większy* wedle rzeczywistej potrzeby, która nie da się naprzód ściśle obliczyć.				
—	32	*Wydatek nieznacznie większy*, spowodowany niestałością potrzeb tego rodzaju.	164	05	35	86½
200	—	Na pokrycie niedoboru zakładu uchwaloną została w rubr. XI. wydatków funduszu krajowego dotacya w kwocie . . . . . 136.602 zł. przy szczegółowej zaś rozprawie nad budżetem zakładu uchwalono . . . . . 136.402 „ różnicę . . . . . 200 zł. wykazuje się tutaj dla wyrównania.	—	—	—	—
303	43		164	05	35	86½
260						

Dochody. Krajowy zakład dla

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu					
I.		**Dodatki.**			
	1	Od c. k. Skarbu za 200 sągów drzewa opałowego . . .	—	—	640
	2	Od kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni	24	12½	24
		Suma rubryki I. .	24	12½	664
II.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	3	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych . . .	34.554	09½	15.000
III.		**Dochody z dóbr.**			
	4	Czynsz z propinacyi na Kulparkowie	605	33	700
	—	Dochód z ogrodów i pól	1.149	10	—
		Suma rubryki III. .	1.754	43	700
IV.		**Rozmaite.**			
	5	Ze sprzedaży zużytych sprzętów i inne mniejsze dochody . .	668	57½	20
	6	Zwrot zaliczek na płace od urzędników z lat ubiegłych . .	206	19	—
	7	„ od różnych stron za pobierany wikt z lat ubiegłych .	562	54	—
		Suma rubryki IV. .	1.437	30½	20
—		**Dotacya.**			
	8	Od funduszu krajowego	151.243	26	136.602

obłąkanych na Kulparkowie. **Dochody.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
640	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ należytość za drzewo, wynosząca wedle cen targowych 546 zł. 69 ct., odebraną została dopiero w r. 1879.	546	69	—	—
—	—	Wykazany dochód dotyczy roku 1877., zaś należytość za	24	12½	—	—
640	—	r. 1878. pozostaje w zaległości.	570	81½	—	—
—	19.554	*Dochód większy*. W budżecie na rok 1878. uchwalono wedle wynikłości z ostatnich 3 lat przeciętną sumę 15.000 zł.; — jednakże z powodu większego napływu chorych otrzymano znacznie większy dochód.	25.020	05	—	—
95	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ na mocy kontraktu z dnia 10. Maja r. 1878. do LW. 27752 prawo propinacyjne wydzierżawione zostało za czynsz roczny w kwocie . . . 660 zł. — ct. a po strąceniu kosztów zarządzonej do LW. 5272/78 reparacyi baraku propinacyjnego w kwocie . . . . . 54 „ 67 „ pozostaje jak obok 605 zł. 33 ct.				
—	1.149	*Dochód w budżecie nieprzewidziany*, a wpływający na				
95	1.149	umniejszenie kosztów utrzymania ogrodu (patrz Rubr.				
	1.054	VII. poz. 37).				
—	649	*Dochód większy* z powodu, iż w takowym mieści się część zarobku chorych, przypadająca w moc §. 22. statutu na fundusz zakładu, tudzież wpływy, uzyskane ze sprzedaży pozostałych rzeczy po zmarłych.				
—	206					
—	563	Dochody te w budżecie nieprzewidziane, zamieszczono w rubryce stałej w myśl uchwały sejmowej z dnia 14. Października 1874 r.				
—	1.418					
—	14.641	*Dochód większy* z powodu, iż na pokrycie niniejszym rachunkiem objętych rzeczywiście poniesionych wydatków, dotacya budżetem określona, okazała się niewystarczającą, a którą wstawiono tutaj w kwocie wyższej o 200 zł. nad uchwalony budżet zakładu z powodów, wyjaśnionych przy poz. 61. wydatków.				

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych za rok 1878.

Rubryka budżetu	Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Należytości Czynne zł.	Czynne ct.	Bierne zł.	Bierne ct.
		A) Wydatki.				
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**				
	1	Zwrot zaliczek, udzielonych na płace	19	50		
VII.		**Koszta gospodarcze.**				
	2	Zakład karny lwowski, zwrot nadpłaty	—	86		
	3	Tranda Edward, były zastępca rządcy, zwrot za wikt . . .	193	93		
	4	Jaroszyńska, żona oficyała, „ „ „ . . .	30	30		
	5	Kalita, żona pisarza, „ „ „ . . .	30	30		
	6	Kuhn, architekta i Chołoniewski, inżynier, zwrot za wikt . .	47	20		
XV.		**Rozmaite.**				
	7	Piotrowska Marya, zwrot za sznurówkę ortopedyczną . . .	16	—		
	8	Gmina Żuraki, zwrot kosztów podróży rekonwalescenta Mielniczuka	1	80		
	9	Od c. k. Sądu w Przemyślu, zwrot należytości rządowej od zapisu po ś. p. hr. Weissenwolf	74	—		
		Suma .	413	89		
		B) Dochody.				
I.		**Dodatki.**				
	10	Z kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni za rok 1877 . .	24	12½		
II.		**Zwroty kosztów leczenia.**				
	11	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych, zaległe i do ściągnięcia wykazane	50.434	92½		
		Suma .	50.459	05		
		Razem . . .	50.872	94		

V.

FUNDUSZ PODRZUTKÓW

WE LWOWIE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

LW. 26072/1879.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1-2	Płace	945	66	—	—	945	66
II.	—	Zasługi	—	—	—	—	—	—
III.	3	Czynsze	150	—	—	—	150	—
IV.	4	Potrzeby kancelaryjne	13	55	—	—	13	55
V.	5-8	Remuneracye i zapomogi	102	10	—	—	102	10
VI.	9	Koszta utrzymania dzieci	10.074	03	—	—	10.074	03
VII.	10	Koszta leczenia dzieci	—	—	—	—	—	—
VIII.	11-12	Rozmaite	136	—	—	—	136	—
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	11.421	34	—	—	11.421	34
		DOCHODY.						
—	1	Dotacya z funduszu krajowego	11.400	34	—	—	11.400	34
—	2	Rozmaite dochody	21	—	—	—	21	—
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	11.421	34	—	—	11 421	34

Stan majątku z końcem roku 1878.

Stan czynny.

Należytości czynne z lat ubiegłych, poszczególnione na stronicy 141 . . 442 zł. 46 ct.

Stan bierny.

Należytości bierne z roku bieżącego . . . . . 2.145 „ 89 „

Czysty stan bierny . . 1.703 „ 43 „

we Lwowie.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877.			Wynikłości są zatem:						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
946	—	946	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
150	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60	—	60	47	—	—	—	47	—	—	—	—	—
130	—	130	28	—	—	—	28	—	—	—	—	—
14.000	—	14.000	3.926	—	—	—	3.926	—	—	—	2.145	89
20	—	20	20	—	—	—	20	—	—	—	—	—
360	—	360	224	—	—	—	224	—	—	—	—	—
15 666	—	15.666	4.245	—	—	—	4.245	—	—	—	2.145	89
15.666	—	15.666	4.266	—	—	—	4.266	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	21	—	—	21	—	—	—	—
15.666	—	15.666	4.266	—	21	—	4.266	21	—	—	—	—
							4.245					

Wydatki. Fundusz podrzutków

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Płace urzędników.**			
	1-2	Zastępca kasyera	945	66	946
II.	—	**Zasługi**	—	—	—
III.		**Czynsze.**			
	3	Najem lokalu na kancelaryę	150	—	150
IV.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	4	Potrzeby do pisania i opał	13	55	60
V.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	5-6	Akuszerka zakładu położnic, stręczne i pieluszkowe . .	—	—	20
	7	Żywicielkom za gorliwe pielęgnowanie dzieci w 1szym roku życia	2	10	10
	8	„ „ „ dozorowanie dorosłych dzieci . .	100	—	100
		Suma rubryki V. .	102	10	130
VI.	9	**Koszta utrzymania dzieci**	10.074	03	14.000
VII.	10	**Koszta leczenia dzieci**	—	—	20

we Lwowie. Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
47	—	*Wydatek mniejszy*, według rzeczywistej potrzeby, która naprzód ściśle obliczoną być nie może.	—	—	—	—
20	—	*Wydatek mniejszy* z powodu niestałości tej rubryki.				
8	—					
—	—					
28	—		—	—	—	—
3.926	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nie wszystkie żywicielki należytość za rok 1878. pobrały.	—	—	2.145	89
20	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ w ciągu roku nie doniesiono o żadnej potrzebie leczenia dzieci kosztem funduszu.	—	—	—	—

Wydatki. Fundusz podrzutków

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
VIII.		**Rozmaite.**			
	11	Żywicielkom na koszta pogrzebowe, ryczałt	24	—	60
	12	Zwrot kosztów utrzymania dzieci do gminy miasta Lwowa przydzielonych	112	—	300
		Suma rubryki VIII.	136	—	360

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
36	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ podobne potrzeby nie dadzą się dokładnie naprzód oznaczyć.				
188	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż w roku tym nie było wypadku utrzymywania dzieci do gminy miasta Lwowa przydzielonych; wykazana tu zaś kwota wydatku użytą została na remuneracye dla urzędników i sług.				
224	—		—	—	—	—

Dochody. Fundusz podrzutków

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
	1	**Dotacya** z funduszu krajowego	11.400	34	15.666
	2	**Rozmaite:** zwrot zaliczki na płacę	21	—	—

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
4.266	—	*Dochód mniejszy*, w skutek ogólnego zaoszczędzenia w rubrykach wydatków.	—	—	—	—
—	21	Dochód ten nie był w budżecie przewidziany.	—	—	—	—
		Oprócz wyżej wykazanych należytości biernych, wynikłych z roku 1878., pozostały następujące zaległości czynne z lat ubiegłych:				
		1) Taksy od przyjęcia dzieci tutejszo-krajowych	369	50	—	—
		2) Zwrot kosztów utrzymania dzieci . .	72	96	—	—
		Razem . .	442	46	—	—

VI. — IX.

KRAJOWY SZPITAL św. ŁAZARZA

W KRAKOWIE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

LW. 35.449/1879.

Krajowy szpital św. Łazarza

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Wynikłość ogólna zł.	ct.
			Wynikłości z roku 1878.									
		WYDATKI.										
I.	1-14	Płace i emolumenta etatowe	7.957	18	3.022	96	3.747	96	3.144	99	17.873	09
II.	15-28	Koszta utrzymania osób nieetatowych	18.314	18½	6.479	54	5.946	71	7.063	13	37.803	56½
III.	—	Substytucye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV.	29-32	Pensye i emerytury	427	74	88	88	98	25	49	13	664	—
V.	33-34	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	99	96	—	—	73	—	—	—	172	96
VI.	—	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.	35-36	Remuneracye i zapomogi	607	—	165	—	455	01	396	49	1.623	50
VIII.	37-46	Koszta gospodarcze	47.207	70½	18.054	05½	14.843	34	9.417	68½	89.522	78½
IX.	47-50	Koszta sanitarne	5.034	55	517	78½	1.894	94	797	98	8.245	25½
X.	51	Koszta kancelaryjne	435	15	219	27	137	38	74	16	865	96
XI.	52	Koszta kapliczne	166	—	84	—	100	—	50	—	400	—
XII.	53-54	Utrzymanie budynków	3.924	35½	1.927	21½	474	17	397	52	6.723	26
XIII.	55	Odsetki od kapitałów dłużnych	60	—	—	—	—	—	—	—	60	—
XIV.	56-58	Zapisy	111	50	—	—	—	—	—	—	111	50
XV. / XIV.	59-69	Podatki i daniny	887	46½	236	02½	—	—	—	—	1.123	49
XVI.	70	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	31	71½	—	—	—	—	—	—	31	71½
XVII.	71	Dyety i koszta podróży	32	90	—	—	—	—	—	—	32	90
XV.	72-73	Koszta utrzymania podrzutków	—	—	6.109	52	—	—	—	—	6.109	52
XVI.	74	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	174	40	—	—	—	—	174	40
XVII.	75	Zapomogi dla położnic	—	—	860	—	—	—	—	—	860	—
XIII.	76	Czynsz za najem lokalności szpitalnych	—	—	—	—	6.000	—	3.000	—	9.000	—
XVIII. / XV.	77	Wydatki rozmaite	1.430	36½	19	39½	52	62	28	55	1.530	93
		Suma wydatków	86.727	77	37.958	04½	33.823	38	24.419	63½	182.928	83
		DOCHODY.										
I.	1-2	Odsetki od kapitałów	7.319	74½	702	46	479	26	454	61	8.956	07½
II.	3-10	Dochody z realności i dóbr	8.252	31½	1.645	52	—	—	—	—	9.897	83½
III. / II. / IV. / III.	11-12 / 13	Zwroty kosztów leczenia / Dochody rozmaite	55.879	81½	21.342	31	29.482	46	19.383	07	126.587	65½
—	14	Dotacye od funduszu krajowego	14.642	51½	13.639	92½	3.858	66	4.516	78½	36.657	88½
		Suma dochodów	86.727	77	37.958	04½	33.823	38	24.419	63½	182.928	83

w Krakowie.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z d. 30. Sierpnia 187.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic.			Należytości			
	mniejsze	większe				czynne		bierne	
						z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.				zł.	ct.	zł.	ct.
18.540	667	—	W szpitalu św. Łazarza, oddział chorych:			225	—	—	—
34.438	—	3.366	preliminowano wydatki . .	63.818 zł.		30	21	33	32
—	—	—	wydano	86.728 „		—	—	—	—
1.850	1 186	—	wydano *więcej* . .		22.910 zł.	—	—	—	—
173	—	—	oddział położnic i podrzutków:			—	—	—	—
—	—	—	preliminowano . . .	33.156 „		—	—	—	—
1.200	—	424	wydano	37.958 „		—	—	—	—
60.134	—	29.389	wydano *więcej* . .		4.802 „	1.070	96	77	43
6.125	—	2.120				—	—	—	—
850	—	16	W szpitalu św. Ducha, oddział syfilitycznych:			—	—	—	—
400	—	—	preliminowano	27.093 „		—	—	—	—
3.480	—	3.243	wydano	33.823 „		—	—	—	—
20	—	40	wydano *więcej* . .		6.730 „	—	—	—	—
76	—	36	oddział obłąkanych:			—	—	18	75
1.725	602	—	preliminowano . . .	18.594 „		350	17	—	—
—	—	—	wydano	24.420 „		—	—	—	—
150	118	—	wydano *więcej* . .		5.826 „	—	—	—	—
300	267	—	razem wydano *więcej* od budżetu			—	—	—	—
11.000	4.891	—	jak obok		40.268 „	67	65	—	—
200	26	—	W szpitalu św. Łazarza, oddział chorych:			—	—	—	—
600	—	260	preliminowano dochody (bez dotacyi)	50.671 „		—	—	—	—
—	—	9.000	wpłynęło	72.086 „		—	—	—	—
			dochód *większy* . .		21.415 „				
1.400	—	131	oddział położnic i podrzutków:			1.172	—	—	—
142.661	7.757	48.025	preliminowano . . .	5.215 „		2.915	99	129	50
		40.268	wpłynęło	24.318 „					
			dochód *większy* . .		19.103 „				
2.667	—	6.289	Szpital św. Ducha, oddział syfilitycznych:			589	17½	—	—
10.527	629	—	preliminowano . . .	25.670 „		1.233	75	—	—
			wpłynęło . . .	29.964 „					
83.400	—	43.188	dochód *większy* . . .		4.294 „	1.195	96	—	—
			oddział obłąkanych:						
65	—	764	preliminowano . . .	15.103 „		1	13	—	—
46.002	9.344	—	wpłynęło	19.903 „		—	—	—	—
142.661	9.973	50.241	dochód *większy* . .		4.800 „	3.020	01½	—	—
		40.268	razem dochody *większe* od budżetu o		49.612 „				
			Z porównania z wydatkami *większymi* od budżetu		40.268 „				
			okazuje się wynik *korzystniejszy* od budżetu, zgodny z *mniejszą* dotacyą . . .		9.344 zł.				

Stan majątku
z końcem roku 1878.

Stan czynny.

Należytości czynne:		Szczegół.	Ogół.
1) z roku bieżącego a) w rubrykach wydatków . .	2.915 zł. 99 ct.		
b) w rubrykach dochodów . .	3.020 „ 01½ „	5.936 zł. 00½ ct.	
2) z lat ubiegłych (patrz str. 170).		11.537 „ 07 „	17.473 zł. 07½ ct.

Stan bierny.

Należytości bierne w rubrykach wydatków z roku bieżącego	129 „ 50 „
Czysty stan czynny .	17.343 zł. 57½ ct.

Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Wydatek ogólny zł.	ct.
			Wydatki w roku 1878.									
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**										
	1	Dyrektor szpitalu a) płaca	711	—	356	—	355	—	178	—	1.600	—
		b) dodatek pięciolecia	45	—	22	—	21	98	11	—	99	98
	2	4 prymaryuszów a) płaca	2.400	—	—	—	1.200	—	1.200	—	4.800	—
		b) dodatek pięciolecia	99	96	—	—	—	—	99	99	199	95
	3	Profesor położnictwa	—	—	200	—	—	—	—	—	200	—
	4	4 sekundaryuszów	1.075	—	—	—	500	—	600	—	2.175	—
	5	Asystent	—	—	600	—	—	—	—	—	600	—
	6	2 praktykantów	733	30	—	—	—	—	—	—	733	30
	7	2 zarządców a) płaca	667	—	333	—	267	—	133	—	1.400	—
		b) dodatek drożyźniany	133	—	67	—	66	98	33	—	299	98
		c) na opał i światło	66	96	33	—	67	—	33	—	199	96
	8	Kontrolor a) płaca	533	96	266	—	—	—	—	—	799	96
		b) dodatek drożyźniany	133	—	67	—	—	—	—	—	200	—
		c) dodatek na mieszkanie	133	—	67	—	—	—	—	—	200	—
	9	Kancelista a) płaca	400	—	200	—	—	—	—	—	600	—
		b) dodatek drożyźniany	100	—	50	—	—	—	—	—	150	—
		c) dodatek na mieszkanie	80	—	40	—	—	—	—	—	120	—
	10	Pisarz dyrekcyi a) płaca	—	—	—	—	534	—	266	—	800	—
		b) dodatek drożyźniany	—	—	—	—	134	—	66	—	200	—
		c) dodatek osobisty	—	—	—	—	134	—	66	—	200	—
	11	Akuszerka	—	—	399	96	—	—	—	—	399	96
	12	Kapelan a) płaca	267	—	133	—	133	—	67	—	600	—
		b) dodatek na mieszkanie	89	—	44	—	45	—	22	—	200	—
	13	2 woźnych a) płaca	200	—	100	—	200	—	100	—	600	—
		b) dodatek drożyźniany	50	—	25	—	50	—	25	—	150	—
		c) dodatek na ubiór	40	—	20	—	40	—	20	—	120	—
		Razem	7.957	18	3.022	96	3.747	96	2.919	99	17.648	09
	14	Do tego zaliczki udzielone na płace 300 zł. po potrąceniu ściągniętych rat bieżących 75 „	—	—	—	—	—	—	225	—	225	—
		Suma rubryki I.	7.957	18	3.022	96	3.747	96	3.144	99	17.873	09
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**										
	15	Prosektor	300	—	—	—	300	—	—	—	600	—
	16	Chemik patologii	250	02½	—	—	250	—	—	—	500	02½
	17	Zastępca prosektora	83	30	—	—	83	30	—	—	166	60
	18	Zastępca chemika patologii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19	Prowizor apteki a) płaca	534	—	266	—	—	—	—	—	800	—
		b) dodatek na mieszkanie	132	96	67	—	—	—	—	—	199	96
		Do przeniesienia	1.300	28½	333	—	633	30	—	—	2.266	58½

w Krakowie. **Wydatki.**

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
	mniejsze	większe		czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
1.600	—	—					
100	—	—					
4.800	—	—					
200	—	—					
200	—	—					
2.400	225	—	*Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów.				
600	—	—					
800	67	—					
1.800	400	—	*Wydatek mniejszy* z powodu śmierci byłego zarządcy szpitalu św. Ducha na dniu 12. Czerwca 1878.				
400	100	—					
300	100	—					
800	—	—					
200	—	—					
200	—	—					
600	—	—					
150	—	—					
120	—	—					
800	—	—					
200	—	—					
200	—	—					
400	—	—					
600	—	—					
200	—	—					
600	—	—					
150	—	—					
120	—	—					
18.540	892	—					
—	—	225	*Wydatek niepreliminowany* a wstawiony w rubrykę płac w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 14. Października 1874, znajduje pokrycie w zwrotach ściąganych ratami miesięcznemi.	225	—	—	—
18.540	892	225		225	—	—	—
	667						
600	—	—					
500	—	—					
200	33	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ płaca zastępcy prosektora za Listopad i Grudzień r. b. pozostała w zaległości.	—	—	33	32
200	200	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż posada zastępcy chemika patologii była opróżnioną.				
800	—	—					
200	—	—					
2.500	233	—	Do przeniesienia . .	—	—	33	32

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Wydatek ogólny zł.	ct.
			Wydatki w roku 1878.									
II.		Z przeniesienia .	1.300	28½	333	—	633	30	—	—	2.266	58½
	20	17 Sióstr miłosier. oddziałowych a) płaca	480	—	160	—	—	—	720	—	1.360	—
		b) żywienie tychże	1.502	96	399	31	—	—	2.093	16	3.995	43
	21	11 Sióstr miłosierdzia wspólnych a) płaca	587	—	293	—	—	—	—	—	880	—
		b) żywienie tychże	1.218	29	609	13	—	—	—	—	1.827	42
	22	Żywienie 3 emerytek i 4 postulantek .	775	17	387	58	—	—	—	—	1.162	75
	23	Żywienie lekarza dyżurnego . . .	204	—	102	—	—	—	—	—	306	—
	24	*Służba oddziałowa.*										
		a) posługacze	636	57½	—	—	192	—	360	—	1.188	57½
		b) posługaczki	466	01	203	—	192	—	360	—	1.221	01
		c) żywienie tychże	3.795	67	762	58	1.355	73	1.743	13	7.657	11
	25	*Służba wspólna.*										
		a) 2 odźwiernych 1) płaca . . .	80	—	40	—	80	—	40	—	240	—
		2) dodatek na ubiór .	30	—	15	—	40	—	20	—	105	—
		b) 1 parobek do pomocy . . .	32	—	16	—	—	—	—	—	48	—
		c) 1 parobek w łazienkach . . .	—	—	—	—	40	—	20	—	60	—
		d) posługaczki do kuchni po 48 zł. rocznie	182	31	80	—	96	—	48	—	406	31
		e) 1 parobek do kuchni	40	—	20	—	—	—	—	—	60	—
		f) 1 piekarz	80	—	40	—	—	—	—	—	120	—
		g) 1 parobek do piekarni . . .	56	75	20	—	—	—	—	—	76	75
		h) praczki po 48 zł. rocznie . . .	303	64	128	—	128	—	64	—	623	64
		i) praczki po 30 ct. dziennie . . .	—	—	—	—	240	—	120	—	360	—
		k) 1 parobek w pralni	40	—	20	—	—	—	—	—	60	—
		l) 1 stolarz	80	—	40	—	—	—	—	—	120	—
		m) 1 murarz	53	—	27	—	—	—	—	—	80	—
		n) 1 ogrodnik	53	—	27	—	—	—	—	—	80	—
		o) 1 lampiarz	43	—	21	—	—	—	—	—	64	—
		p) 2 grabarzy	85	—	43	—	—	—	—	—	128	—
		q) stróże po 64 zł. rocznie . . .	313	90	64	—	85	—	43	—	505	90
		r) 1 fornal	43	—	21	—	—	—	—	—	64	—
		s) 1 parobek w aptece	43	—	21	—	—	—	—	—	64	—
		t) 1 szwaczka po 48 zł. rocznie . .	32	—	16	—	—	—	—	—	48	—
		u) 1 szwaczka po 30 ct. dziennie . .	—	—	—	—	60	—	30	—	90	—
		v) 1 posługacz do gazu	147	—	73	—	—	—	—	—	220	—
		w) 1 parobek do kurytarzy . . .	32	—	16	—	—	—	—	—	48	—
		x) 1 maszynista	83	33	41	67	—	—	—	—	125	—
	26	Żywienie służby wspólnej . . .	3.976	12½	1.680	69	1.952	68	976	34	8.585	83½
	27	Żywienie posługacza do gazu . . .	120	—	60	—	—	—	—	—	180	—
		Do przeniesienia .	16.915	01½	5.779	96	5.094	71	6.637	63	34.427	31½

w Krakowie.

Wydatki.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
				czynne		bierne	
	mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
2.500	233	—		—	—	33	32
1.360	—	—					
3.120	—	875	*Wydatek większy*, z powodu droższych cen żywności, a przeważnie dlatego iż dla oddziału IV. zakupowano jarzyny po wyższych cenach targowych jak w innych oddziałach, dla których jarzyn własny ogród dostarczał — wreszcie z powodu droższego pieczywa na tymże oddziale którego dostarczał przedsiębiorca, gdy dla innych oddziałów pieczywa własna piekarnia dostarczała.				
880	—	—					
2.019	191	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu obniżenia cen targowych niektórych artykułów.				
1.285	122	—					
304	—	2	*Nieznaczna różnica* spowodowana niestałością cen wiktuałów.				
1.064	—	124	*Wydatek większy*, ponieważ okazała się konieczna potrzeba przyjęcia nad etat większej ilości służby szpitalnej, z powodu ciągle wzrastającej ilości chorych na oddziale I. (LW. 46513/1878).	30	21	—	—
1.080	—	141					
5.833	—	1.824					
240	—	—					
120	15	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ zakupiono ubiór we własnym zarządzie nieco taniej.				
48	—	—					
60	—	—					
384	—	22	*Wydatek większy* spowodowany przyjęciem większej ilości posługaczek na oddziale I. w skutek pomnożenia ilości chorych.				
60	—	—					
120	—	—					
60	—	17	*Wydatki większe*, z powodu jak wyżej.				
576	—	47					
360	—	—					
60	—	—					
120	—	—					
80	—	—					
80	—	—					
64	—	—					
128	—	—					
320	—	186					
64	—	—					
64	—	—					
48	—	—					
90	—	—					
240	20	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu przyjęcia nowego posługacza od dnia 1. Listopada rb. pobierającego płacę tylko po 10 zł. miesięcznie, preliminarz zaś opiewał na wyższą kwotę.				
—	—	48	*Wydatek większy*, z powodu przyjęcia nad etat jednego parobka do kurytarzy.				
—	—	125	*Wydatek większy*, ponieważ okazała się konieczna potrzeba przyjęcia maszynisty od 1. Listop. rb. dla nowo urządzonej machiny parowej w domu gospodarczym. (LW. 52633/1878).				
7.831	—	755	*Wydatek większy*, z powodu zwiększonej ilości służby wspólnej. (patrz poz. 25. d, g, h, q, w.)				
216	36	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu wydalenia posługacza do gazu z dn. 1. Listop. rb. pobierającego relutum, za wikt po 20 zł. miesięcz.				
30.878	617	4.166		30	21	33	32

Liczba porządkowa rubryki budżetu		WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Wydatek ogólny zł.	ct.
			Wydatki w r. 1878.									
II.		Z przeniesienia .	16.915	01½	5.779	96	5.094	71	6.637	63	34.427	31½
	28	*Płace dzienne dyurnistów.*										
		a) 2 po 2 zł. — ct. dziennie . .	365	—	182	50	487	—	243	—	1.277	50
		b) 3 „ 1 „ 50 „ „ . .	730	—	365	—	365	—	182	50	1.642	50
		c) 1 „ 1 „ 25 „ „ . .	304	17	152	08	—	—	—	—	456	25
		Suma rubryki II. .	18.314	18½	6.479	54	5.946	71	7.063	13	37.803	56½
III.		**Substytucye**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV.		**Pensye i emerytury.**										
	29	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu oddziału chorych	249	96	—	—	—	—	—	—	249	96
	30	Świerzbińska Józefa, wdowa po zarządcy szpitalu św. Ducha	—	—	—	—	98	25	49	13	147	38
	31	Jędrzejewski Napoleon, były rządca szpitalu	66	67	33	33	—	—	—	—	100	—
		Wydatki nadzwyczajne.										
	32	Pensya powyższego, przypadająca na c. k. Rząd	111	11	55	55	—	—	—	—	166	66
		Suma rubryki IV. .	427	74	88	88	98	25	49	13	664	—
V.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**										
	33	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu, na wychowanie nieletniej córki Zofii	99	96	—	—	—	—	—	—	99	96
	34	Okońska Anastazya, była nadzorczyni chorych, po 20 ct. dziennie . .	—	—	—	—	73	—	—	—	73	—
		Suma rubryki V. .	99	96	—	—	73	—	—	—	172	96
VI.		**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

w Krakowie. Wydatki.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
	mniejsze	większe		czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
30.878	617	4.166		30	21	33	32
1.460	183	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zniżenia jednego dyurnum od 1. Sierpnia 1877. z kwoty 2 zł. na 1 zł. 50 ct. dziennie. (LW. 25785|1877).				
1.643	—	—					
457	—	—					
34.438	800	4.166		30	21	33	32
		3.366					
—	—	—		—	—	—	—
250	—	—					
—	—	147	*Wydatek większy* z powodu śmierci rządcy szpitalu św. Ducha i zaasygnowania pensyi jego wdowie od dnia 12. Czerwca 1878. (LW. 34051|1878).				
600	500	—					
1.000	833	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, iż pensya byłego rządcy szpitalu św. Łazarza, po bezskutecznem traktowaniu z c. k. Rządem o zwrot tejże, została stale na rubr. II. funduszu krajowego przeniesioną. (LW. 21834|1877).				
1.850	1.333	147		—	—	—	—
	1.186	—					
100	—	—					
73	—	—					
173	—	—		—	—	—	—
—	—	—		—	—	—	—

*

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Wydatek ogólny zł.	ct.
			Wydatki w roku 1878.									
VII.		**Remuneracye i zapomogi.**										
		A. Stałe.										
	35	Urzędnicy c. k. kasy krakowskiej, za sprawowanie czynności kasowych . .	67	—	33	—	—	—	—	—	100	—
		B. Niestałe.										
	36	Wsparcia przypadkowe i zastępstwa .	540	—	132	—	455	01	396	49	1.523	50
		Suma rubryki VII. .	607	—	165	—	455	01	396	49	1.623	50
VIII.		**Koszta gospodarcze.**										
	37	Żywienie chorych	—	—	—	—	—	—	—	—		
		a) zwykła strawa i dodatki . . .	26.793	53½	3.196	75½	9.132	99½	5.172	24½		
		b) pieczywo	3.078	37	353	19	2.525	43	1.158	55		
		c) wino	4.742	20	163	17	431	03	178	01	67.643	98
		d) koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie, po 50 ct. dziennie	—	—	10.718	50	—	—	—	—		
		Do przeniesienia .	34.614	10½	14.431	61½	12.089	45½	6.508	80½	67.643	98

w Krakowie. **Wydatki.**

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z d. 30. Sierpnia 1877. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	Należytości bierne z roku bieżącego zł.	ct.
100	—	—					
1.100	—	424	*Wydatek większy*, ponieważ z tej rubryki zaasygnowano płacę dzienną po 1 zł. 50 ct. dyurniście przyjętemu na zastępstwo nieobecnego rządcy szpitalu św. Ducha (LW. 12337 i 19405|1877—22652|1878).				
1.200	—	424		—	—	—	—
			Do Rubr. VIII.				
39.100	—	28.544	*Wydatek większy* z powodu wybuchu epidemii (tyfus plamisty), przez co przyrosło 16233 dni leczenia, a nadto i na innych oddziałach pomnożył się stan chorych. I tak, ilość dni leczenia ogółem na wszystkich oddziałach wynosiła w r. 1877. . . . . 158.142 dni w roku 1878. . . . . 178.279 „ a zatem pomnożyła się w roku 1878. o 20.137 „ Części zwrotu kosztów spowodowanych wzmiankowaną epidemią zażądano od gminy miasta Krakowa. (LW. 41339|1878) reszta zaś przekroczenia znajduje pokrycie w nadwyżce dochodów Rubr. III. „Zwroty kosztów leczenia“ w kwocie 43188 zł. Porządek w układaniu zamknięcia rachunkowego zastosowano do budżetu tak w treści, jakoteż w pozycyach; a dla wykazania właściwego kosztu, uzupełnia się każdą pozycyę wydatkami zamieszczonymi w innych rubrykach, jak np. *poz. 37. żywienie chorych* kosztowało wraz z pieczywem i winem, razem . . . . 67.643 zł. 98 ct. odtrąciwszy od tego koszt utrzymania dzieci u św. Ludwika . . . . . 10.718 „ 50 „ pozostanie na zakupno surowych artykułów żywności . . . . . 56.925 zł. 48 ct. Doliczywszy do tego: 1) Utrzymanie 5 Sióstr Miłosierdzia kuchennych, zarachowane w Rubr. II. poz. 21. a. i b. (licząc wikt przeciętnie po 17 zł. 87 ct. miesięcznie) . . . 1.472 „ 20 „ 2) Utrzymanie posługaczek i parobka zarachowane w Rubr. II. poz. 25. d. e. 2.167 „ 75 „	—	—	—	—
39.100	—	28.544	Do przeniesienia 60.565 zł. 43 zł.	—	—	—	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Wydatek ogólny zł.	ct.
			Wydatki w roku 1878.									
VIII.		Z przeniesienia .	34.614	10 1/2	14.431	61 1/2	12.089	45 1/2	6.508	80 1/2	67.643	98
	38	Opał a) w kuchni	1.047	98	523	98	411	27	205	63	7.591	64
		b) w reszcie ubikacyj	2.613	72	1.306	87	988	13	494	06		
	39	Oświetlenie	998	03	507	40	244	96	124	69	1.875	08
	40	Sprzęty gospodarcze i naprawa tychże a) zwyczajne	100	—	100	—	100	—	50	-	350	—
		b) nadzwyczajne	2.729	71 1/2	297	81 1/2	192	34	159	43	3.379	30
	41	Utrzymanie koni	208	29	103	10	—	—	—	—	311	39
	42	Utrzymanie ogrodu	255	86 1/2	125	66 1/2	—	—	—	—	381	53
	43	Utrzymanie pralni	571	29 1/2	285	38	210	68	105	99	1.173	34 1/2
	44	Słoma do sienników	379	39	189	70	164	48 1/2	82	24	815	81 1/2
	45	Bielizna, odzież i pościel a) zwyczajne	800	—	182	53	200	—	100	—	1.282	53
		b) nadzwyczajne	2.613	49 1/2	—	—	236	27	1.586	84	4.436	60 1/2
	46	Rozmaite	275	82	—	—	5	75	—	—	281	57
		Suma rubryki VIII. .	47.207	70 1/2	18.054	05 1/2	14.843	34	9.417	68 1/2	89.522	78 1/2
IX.		**Koszta sanitarne.**										
	47	Lekarstwa	3.372	84 1/2	406	26 1/2	1.361	90	624	66	5.765	67
		Do przeniesienia .	3.372	84 1/2	406	26 1/2	1.361	90	624	66	5.765	67

w Krakowie.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
				czynne		bierne	
	mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
39.100	—	28.544	Z przeniesienia 60.565 zł. 43 ct.	—	—	—	—
			3) Utrzymanie piekarza z parobkiem, zarachowane w R. II. poz. 25. f. g. i poz. 26. 555 „ 07 „				
			4) Opał dla kuchni i piekarni, zarachowany w Rubr. VIII. poz. 38. . . 2.609 „ 71 „				
			5) Naczynia kuchenne zarachowane w Rubr. VIII. poz. 40. . . . . 187 „ — „				
			okazuje się łączna suma kosztu żywienia w kwocie . . . . . 63.917 „ 21 „				
			Do poz. 38. opał, wydatek mniejszy z powodu łagodniejszej zimy.				
			Do poz. 39. oświetlenie . . . . . 1.875 „ 08 „				
			dodać z Rubr. II. poz. 25 v. i 27. i z poz. 25. o. i 26. płace i wikt gazownika i lampiarza w kwocie . . 643 „ 16 „				
			okaże się koszt oświetlenia, razem . 2.518 „ 24 „				
			Do poz. 41. utrzymanie koni . . . . 311 „ 39 „				
			dodawszy z Rubr. II. poz. 25. r. i 26. płacę i wikt fornala . . . . . 243 „ 16 „				
			okaże się koszt właściwy . . . . 554 „ 55 „				
			Do poz. 42. utrzymanie ogrodu . . . 381 „ 53 „				
			dodać z Rubr. II. poz. 25. n. i 26. płacę i wikt ogrodnika . . . . . 259 „ 16 „				
			otrzymamy cały koszt na ogród w kwocie . . . . . 640 „ 69 „				
			który znajduje w zupełności pokrycie w Rubr. II. poz. 10. dochodów.				
			Do poz. 43. utrzymanie pralni . . . 1.173 „ 34 1/2 „				
			dodać z Rubr. II. poz. 25. h. i. k. i 26. utrzymanie praczek i parobka . . . 4.268 „ 52 „				
8.700	1.108	—	dodać z Rubr. II. poz. 21. a. b. utrzymanie 2 Sióstr Miłosierdzia . . . 588 „ 88 „	874	66	—	—
1.700	—	175	dodać z Rubr. VIII. poz. 38. b. koszt opału w kwocie . . . . . 763 „ 13 „	—	—	77	43
350	—	—	przeto koszt ogólny wynosi . . . . 6.793 zł. 87 1/2 ct.				
1.050	—	2.329		196	30	—	—
300	—	12					
450	69	—					
784	—	389					
800	—	16					
1.300	18	—	*Wydatek mniejszy* ponieważ w r. 1877. sprawiono znaczniejszy zapas bielizny, pościeli i odzieży (za kwotę 6.277 zł. 89 1/2 ct.) przeto niebyło potrzeby wyczerpania kwot preliminowanych.				
5.300	863	—					
300	18	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zmienności tej rubryki.				
60.134	2.076	31.465		1.070	96	77	43
		29.389					
4.250	—	1.515	*Wydatek większy* spowodowany większą ilością chorych na oddziale I., w skutek epidemii duru powrotnego. Ilość dni leczenia była w ogóle o 20.137 większą jak w roku 1877.				
4.250	—	1.515					

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic i podrzutków		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Wydatek ogólny	
budżetu			Wydatki w roku 1878.									
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
IX.		Z przeniesienia .	3.372	84½	406	26½	1.361	90	624	66	5.765	67
	48	Na odczynniki chemikowi patologii .	50	—	—	—	50	—	—	—	100	—
	49	a) Instrumenta chirurgiczne . . .	102	37	2	20	29	66	61	05	2.161	74½
		b) Potrzeby sanitarne	1.340	77½	80	54	444	88	100	27		
	50	Koszta pogrzebowe Sióstr Miłosierdzia i ubogich chorych	168	56	28	78	8	50	12	—	217	84
		Suma rubryki IX. .	5.034	55	517	78½	1.894	94	797	98	8.245	25½
X.		**Koszta kancelaryjne.**										
	51	Druki, litografie, potrzeby do pisania .	435	15	219	27	137	38	74	16	865	96
XI.		**Koszta kapliczne.**										
	52	Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia, za utrzymanie kościoła	166	—	84	—	100	—	50	—	400	—
XII.		**Utrzymanie budynków.**										
	53	Czyszczenie kominów, kanałów, asekuracya i inne reparacye budynków szpitalnych	3.684	35½	1.807	21½	394	17	357	52	6.243	26
	54	Wynagrodzenie za czynności techniczne w sprawach szpitalnych . . .	240	—	120	—	80	—	40	—	480	—
		Suma rubryki XII. .	3.924	35½	1.927	21½	474	17	397	52	6.723	26
XIII.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**										
	55	4% od kapitału 2000 złp. ubezpieczonego na dobrach Prądnik Czerwony, na rzecz kościoła Panny Maryi w Krakowie .	60	—	—	—	—	—	—	—	60	—
XIV.		**Zapisy.**										
	56	Zapis śp. Biskupa Szembeka, na odprawienie mszy św. przez Kapitułę krakowską	37	50	—	—	—	—	—	—	37	50
	57	Zapis śp. Wencla, na obdzielenie rekonwalescentów	38	—	—	—	—	—	—	—	38	—
	58	Zapis śp. ks. Gałeckiego i Klozowej, na odprawienie mszy św. . . .	36	—	—	—	—	—	—	—	36	—
		Suma rubryki XIV. .	111	50	—	—	—	—	—	—	111	50

w Krakowie.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z d. 30. Sierpnia 1877. zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze zł.	większe zł.	Uzasadnienie różnic.	Należytości czynne z roku bieżącego zł.	ct.	bierne z roku bieżącego zł.	ct.
4.250	—	1.515	Do wykazanego obok wyniku w kwocie 5.765 zł. 67 ct. doliczyć jednak należy, utrzymanie 2 Sióstr Miłosierdzia, prowizora apteki, parobka z Rubr. II. poz. 25. s. 26. tudzież spotrzebowany opał z Rubr. VIII. poz. 38. b. w łącznej kwocie . . . . . 1.936 „ — „				
100	—	—	a rzeczywisty koszt lekarstw okaże się w kwocie . . . . . 7.701 zł. 67 ct.				
1.500	—	662	*Wydatek większy* z powodu jak wyżej.				
275	57	—	*Wydatek mniejszy* z powodu mniejszej śmiertelności na				
6.125	57	2.177	oddziałach III. i IV.	—	—	—	—
		2.120					
850	—	16	*Wydatek większy* z powodu iż dla znaczniejszego napływu chorych w oddziale I. potrzeb druków i materyałów kancelaryjnych była większą.	—	—	—	—
400	—	—		—	—	—	—
3.000	—	3.243	*Wydatek większy* ponieważ okazała się konieczna potrzeba wykonania robót adaptacyjnych w szpitala św. Łazarza — preliminarzem nieprzewidzianych na któren to cel zaasygnowano komitetowi administracyjnemu kwotę 4000 zł. (LW. 46.288/1878). — Z obocznych wydatków przypada:				
480	—	—					
3.480	—	3.243		—	—	—	—
20	—	40	*Wydatek większy* z powodu zapłacenia należytości zaległej z lat 1876 i 1877.	—	—	—	—
38	—	—		—	—	18	75
38	—	—					
—	—	36	*Wydatek większy* z powodu wprowadzenia w życie obok				
76	—	36	nazwanej fundacyi (LW. 631/1877) na który to cel nic preliminowanem niebyło. Wydatek ten znajduje pokrycie w Rubr. I. dochodów „Odsetki od kapitałów.“	—	—	18	75

w oddziale	I. zł. ct.	II. zł. ct.	III. zł. ct.	IV. zł. ct.
a) na konserwacye i reparacye budynków	3.212·68½	1.571·39½	123·90	170·34
b) na asekuracyę	129·10	64·54	—·—	52·05
c) na czyszczenie kominów . .	70·50	35·25	30·27	15·13
d) na czyszczenie kanałów . .	272·07	136·03	240·—	120·—
Razem jak obok	3.684·35½	1.807·21½	394·17	357·52

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Wydatek ogólny zł.	ct.
			Wydatki w roku 1878.									
XV. XIV.		**Podatki i daniny.**										
		A. Z realności i dóbr.										
	59	Od realności szpitalnych . . .	62	77	—	—	—	—	—	—	62	77
	60	Z dóbr Rączna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	61	Z dóbr Prądnik Czerwony . . .	628	32	—	—	—	—	—	—	628	32
	62	Z dóbr Krowodrza	—	—	158	12½	—	—	—	—	158	12½
		B. Ekwiwalenta.										
	63	Od nieruchomego majątku szpitalnego .	11	82	—	—	—	—	—	—	11	82
	64	Z dóbr Rączna	77	07½	—	—	—	—	—	—	77	07½
	65	Z dóbr Prądnik Czerwony . . .	107	48	—	—	—	—	—	—	107	48
	66	Z propinacyi w Krowodrzy . . .	—	—	77	90	—	—	—	—	77	90
		C. Podatek dochodowy.										
		Z dóbr w Królestwie polskiem położonych.										
	67	Z dóbr Tropiszów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	68	Podatek gminny od pomieszkania kapelana szpitalnego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		D. Podatek dochodowy od prowizyi.										
	69	7% od prowizyi pobieranych od kapitałów hipotekowanych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki XV. XIV.	887	46½	236	02½	—	—	—	—	1.123	49
XVI.	70	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** . .	31	71½	—	—	—	—	—	—	31	71½
XVII.		**Dyety i koszta podróży.**										
	71	Na podróże komisyjne w sprawach funduszu, jako właściciela dóbr . .	32	90	—	—	—	—	—	—	32	90

W Krakowie. Wydatki.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
				czynne		bierne	
	mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
59	—	4	*Wydatek większy*, wedle obliczenia podanego przez c. k. Urząd podatkowy.				
360	360	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu sprzedaży dóbr Rączna, (LW. 29.735 — 29.987/877).	350	17	—	—
625	—	3	*Wydatek większy*, z powodu jak przy poz. 59.				
164	6	—					
20	8	—					
95	18	—	*Wydatki mniejsze*, z powodu jak wyżej.				
165	58	—					
78	—	—					
115	115	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu iż dzierżawca dóbr Tropiszowa, zwrotu tej należytości nie zażądał.				
4	4	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ w skutek nowo zawartej umowy z Wizytatorem XX. Misyonarzy w Krakowie o pełnienie odowiązków kapelana, podatek ten odpada (LW. 10666/75).				
40	40	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ strony nie korzystały z przysługującego im prawa strącania podatku dochodowego.				
1.725	609	7		350	17	—	—
	602						
150	118	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu zmienności tej rubryki.	—	—	—	—
300	267	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu sprzedaży dóbr Rączna, nadto dla braku potrzeby zarządzania częstszych komisyj.	—	—	—	—

*

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Wydatek ogólny zł.	ct.
			Wydatki w roku 1878.									
XV.		**Koszta utrzymania podrzutków.**										
	72	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś przed 29/8 1873.	—	—	5.950	13	—	—	—	—	5.950	13
	73	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś po 29/8 1873.	—	—	159	39	—	—	—	—	159	39
		Suma rubryki XV. .	—	—	6.109	52	—	—	—	—	6.109	52
XVI.		**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**										
	74	Wynagrodzenie dla mamek po 15 centów dziennie za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	—	174	40	—	—	—	—	174	40
XVII.		**Zapomogi dla położnic.**										
	75	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic .	—	—	860	—	—	—	—	—	860	—
XIII.		**Czynsz za najem lokalności szpitalnych.**										
	76	Za wynajęcie od gminy krakowskiej budynku szpitalnego za czas od 1. Października 1877. do 31. Marca 1879. .	—	—	—	—	6.000	—	3.000	—	9.000	—
XVIII. XV.		**Rozmaite.**										
	77	Koszta sądowe, insercyjne, portorya i inne nieprzewidziane wydatki a) Dr. Mączka, wynagrodzenie za obsługę chorych na dur powrotny	510	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		b) X. Czulik, wynagrodzenie za obsługę chorych na dur powrotny . . .	220	95	—	—	—	—	—	—	—	—
		c) Dr. Jodłowski, wynagrodzenie za obsługę chorych na dur powrotny . .	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		d) Dr. Szczudło, wynagrodzenie za obsługę chorych na dur powrotny . . .	237	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		e) Rozmaite drobne	62	41½	19	39½	52	62	28	55	—	—
		Suma rubryki XVIII. XV.	1.430	36½	19	39½	52	62	28	55	1.530	93

w Krakowie.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
	mniejsze	większe		czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
11.000	5.050	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ na skutek zwinięcia zakładu podrzutków, przyjmowanie tychże zostało ograniczone i znaczna część dzieci wiek normalny ukończyła.	67	65	—	—
—	—	159	*Wydatek większy*, znajdujący w zupełności pokrycie w zaoszczędzonej kwocie przy poz. 72.	—	—	—	—
11.000	5.050	159		67	65	—	—
	4.891						
200	26	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu niestałości tej rubryki.	—	—	—	—
600	—	260	*Wydatek większy*, z powodu większej ilości chorych położnic, które się praktyce klinicznej poddały i z dzieckiem zakład opuściły.	—	—	—	—
—	—	9.000	*Wydatek większy*, ponieważ w roku tym zapłacono zaległą należytość z r. 1877. za czas od 1. Października 1877. do 31. Marca 1878. w kwocie 3.000 zł., jak niemniej bieżący czynsz za czas od 1. Kwietnia 1878. do 31. Marca 1879. w kwocie 6.000 zł., który preliminarzem nie był objęty a okazał się koniecznym z powodu iż budowa nowego szpitalu, do którego szpital św. Ducha miał być przeniesiony — (i dla której to przyczyny w budżecie na rok 1878. nic nie preliminowano) — nie została na czas spodziewany ukończoną, na skutek czego musiano kontrakt najmu na rok cały prolongować. (LW. 31.259/877 — 29.020/878).	—	—	—	—
—	—	—		—	—	—	—
—	—	—		—	—	—	—
—	—	—		—	—	—	—
—	—	—		—	—	—	—
—	—	—		—	—	—	—
1.400	—	131	*Wydatek większy*, z powodu wybuchłej epidemii duru powrotnego, której koszta gmina krakowska zwrócić ma. Patrz (LW. 30.853. — 42.414. — 59.140/878).	1.172	—	—	—

Dochody.

Dochody. Krajowy szpital św. Łazarza

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Dochód ogólny zł.	ct.
			Dochody w roku 1878.									
I.		**Odsetki od kapitałów.**										
	1	*Od papierów publicznych i kapitałów lokowanych.*										
		a) 6% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873. 2.652 zł. 84 ct.										
		b) 6% od listów galicyjskiego Banku hipotecznego . . . 240 „ 53 „										
		c) 6% od książeczki galicyjskiego Banku kredytowego . . . 6 „ 25 „										
		d) 5% od rachunku bieżącego galicyjsk. Banku kredytowego . . 676 „ 61 „	3.576	23	—	—	—	—	—	—	3.576	23
		e) 5% od rachunku bieżącego galicyjsk. Banku kredytowego . . — „ — „	—	—	1	35	—	—	—	—	1	35
		f) 6% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873.. 215 „ 20 „										
		g) 6% od książeczki galicyjskiego Banku kredytowego . . . 29 „ 76 „	—	—	—	—	244	96	—	—	244	96
		h) 6% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873.. 94 „ 15 „										
		i) 6% od listów galicyjskiego Banku hipotecznego . . . . 43 „ 73 „										
		k) 6% od książeczki galicyjskiego Banku kredytowego . . . . 2 „ 02 „	—	—	—	—	—	—	139	90	139	90
	2	*Od kapitałów hipotekowanych.*										
		a) Na dobrach	2.994	66½	380	30	31	30	314	71	4.072	09½
		b) Na realnościach	194	45	156	67	—	—	—	—		
		c) Fundacye szpitalne	554	40	164	14	203	—	—	—	921	54
		Suma rubryki I. .	7.319	74½	702	46	479	26	454	61	8.956	07½

w Krakowie.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
	mniejsze	większe		czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—	3.576		—	—	—	—
—	—	1		—	—	—	—
—	—	245	*Dochody większe nieprelimino wane* pobrano od kapitałów zarodowych przeznaczonych na budowę nowego gmachu szpitalnego, a w roku 1878. jeszcze nie wydanych.	—	—	—	—
—	—	140		—	—	—	—
2.304	—	1.768	*Dochód większy* z powodu, iż w tym roku ściągnięto kilka znaczniejszych kapitałów wraz z zaległemi odsetkami w drodze przymusowej.	434 125	10½ —	— —	— —
363	—	559	*Dochód większy* z powodu nowo przybyłych fundacyj Dąbkowskiego, Klozowej i Mszalnej. (LW. 18532/1877 — 631/1877 — 273/1877).	30	07	—	—
2.667	—	6.289		589	17½	—	—

Dochody. Krajowy szpital św. Łazarza

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Oddział I. chorych zł.	ct.	Oddział II. położnic i podrzutków zł.	ct.	Oddział III. syfilitycznych zł.	ct.	Oddział IV. obłąkanych zł.	ct.	Dochód ogólny zł.	ct.
			Dochody w r. 1878.									
II.		**Dochody z realności i dóbr.**										
	3	Czynsz dzierżawny z dóbr „Tropiszów“ w Królestwie polskiem 2.700 rubli sr.	4.320	—	—	—	—	—	—	—	4.320	—
	4	Czynsz dzierżawny z dóbr „Rączna“ .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5	Czynsz dzierżawny z gruntów dworskich „Pustki“ zwanych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6	Czynsz dzierżawny z dóbr „Prądnik Czerwony“	2.652	50	—	—	—	—	—	—	2.652	50
	7	Czynsz z folwarku „Przeginia Duchowna“	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8	Czynsz z realności w Krakowie pod L. 242—3 zwanej „Akademią“ . .	43	75	—	—	—	—	—	—	43	75
	9	Czynsz z propinacyi w „Krowodrzy“ .	—	—	1.027	50	—	—	—	—	1.027	50
	10	Dochód z ogrodu szpitalnego . . .	1.236	06½	618	02	—	—	—	—	1.854	08½
		Suma rubryki II. .	8.252	31½	1.645	52	—	—	—	—	9.897	83½
III. II.		**Zwroty kosztów leczenia.**										
	11	Z funduszu krajowego galicyjskiego .	49.765	62½	21.089	75	26.543	65	17.146	08	114.545	10½
	12	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	6.114	19	752	56	2.938	81	2.236	99	12.042	55
		Suma rubryki III. i II.	55.879	81½	21.842	31	29.482	46	19.383	07	126.587	65½
IV. III.	13	**Dochody rozmaite.**										
		a) Kapituła krakowska za używanie odsetków od kapitałów lokowanych na dobrach Bieganow c. a.	300	15	—	—	—	—	—	—	—	—
		b) Ażyo od odsetków w monecie polskiej spłacać się mających	47	90	7	83	—	—	—	—	—	—
		c) Prowizye zwłoki od rat dzierżawnych i cen kupna dóbr	134	86	—	—	—	—	—	—	—	—
		d) Zwroty z lat dawnych: podatków, należytości prawnych, portoryów, zaliczek, kaucyj	150	47	120	—	—	—	—	—	—	—
		f) Rozmaite	—	—	—	—	3	—	65	17	—	—
		Suma rubryki IV. i III.	633	38	127	83	3	—	65	17	829	38
		Dotacya.										
	14	Od funduszu krajowego	14.642	51½	13.639	92½	3.858	66	4.516	78½	36.657	88½

w Krakowie.

Dochody.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
				czynne		bierne	
	mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
4.500	180	—	*Dochód mniejszy* z powodu zniżenia kursu rubli srebnych, którymi dzierżawca czynsz płaci.	—	—	—	—
791	791	—	*Dochód mniejszy* z powodu sprzedaży dóbr „Rączna“ (LW. 29735/1877).	—	—	—	—
29	29	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ grunt został na mocy kontraktu do LW. 29987/1877. zawartego — sprzedany.	—	—	—	—
3.805	1.152	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ czynsz dzierżawny w takiej samej kwocie pozostał w zaległości. Zarządzono ściągnięcie tej zaległości do LW. 31775/1879.	1.152	50	—	—
50	50	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż konwent kanoników przy kościele Bożego Ciała w Krakowie przypadającej należytości za rok bieżący jeszcze nie zapłacił, — i takowa pozostaje w zaległości. Zarządzono ściągnięcie zaległości do LW. 31775/1879.	50	—	—	—
75	31	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż pertraktacya z c. k. Namiestnictwem o wykupno tej renty nie jest jeszcze ukończoną. Zaległość niniejsza zostanie w roku 1879. w zupełności wyrównaną. (LW. 34479—49322/1878).	31	25	—	—
1.027	—	—		—	—	—	—
250	—	1.604	*Dochód większy*, ponieważ przy układaniu preliminarza brakowało potrzebnych dat do obliczenia dochodu z ogrodu — który do końca roku 1874. Siostry Miłosierdzia administrowały — i nie potrącono wydatku na utrzymanie ogrodu, wykazanego w Rubr. VIII. poz. 42. wydatków.	—	—	—	—
10.527	2.233	1.604		1.233	75	—	—
	629	—					
72.500	—	42.045	*Dochód większy* z powodu znaczniejszej ilości chorych na oddziałach I. III. i IV. i zlikwidowano zaległe rachunki kosztów leczenia.	—	—	—	—
10.900	—	1.143	*Dochód większy* z powodu większej ilości leczonych obcokrajowców i samopłacących na oddziale I.	1.195	96	—	—
83.400	—	43.188		1.195	96	—	—
65	—	764	*Dochód większy*, ponieważ w tym roku wpłynęły znaczniejsze kwoty tytułem odsetków zwłoki od różnych stron i zwrot długu w oddziale II. od majątku zarodowego, spłaconego zastępczo w roku 1875. przez majątek obrotowy z folwarku Krowodrza — nadto pobrano na tę rubrykę w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 14. Października 1874. spłacone zaliczki przez urzędników (70 zł.) udzielone tymże na płacę w latach dawniejszych.	1	13	—	—
46.002	9.344	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż w skutek korzystniejszego w ogóle wyniku administracyi, nieokazała się potrzeba wyczerpania całej preliminowanej dotacyi.	—	—	—	—

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Należytości Czynne zł.	ct.	Bierne zł.	ct.
	WYDATKI.				
	Rubr. XV. **Koszta utrzymania podrzutków.**				
1	Od stron samopłacących i od funduszów obcokrajowych . .	53	87	—	—
	Rubr. XVIII. **Rozmaite wydatki.**				
2	Z wrot niesłusznie opłaconych portoryów	8	92	—	—
	DOCHODY.				
	Rubr. I. **Odsetki od kapitałów.**				
3	Od kapitałów hipotekowanych a) na dobrach	7.826	58	—	—
4	„ „ b) na realnościach	925	—	—	—
5	Od fundacyj szpitalnych	97	17½	—	—
	Rubr. II. **Dochody z realności i dóbr.**				
6	Z dóbr „Rączna“	1.187	22	—	—
7	Czynsz z młyna w „Prądniku Białym“	1.306	71½	—	—
	Rubr. III. **Zwroty kosztów leczenia.**				
8	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących . .	131	59	—	—
	Razem .	11.537	07	—	—

X.

FUNDUSZ POLICYI KRAJOWEJ.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

LW. 24800/1879.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ budżetu	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1-10	Koszta gospodarcze	—	—	—	—	—	—
II.	11	Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek	—	—	—	—	—	—
III.	12	Zwroty grzywien policyjnych	—	—	—	—	—	—
IV.	13	Zwroty należytości posłańców karnych . .	—	—	—	—	—	—
V.	14	Remuneracye	—	—	—	—	—	—
VI.	15	Rozmaite	—	19	—	—	—	19
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych .	—	19	—	—	—	19
		Nadwyżka dochodów, przeniesiona do funduszu krajowego	—	—	—	—	7.410	01
		Razem . .	—	—	—	—	7.410	20
		DOCHODY.						
I.	1-7	Odsetki	7.410	20	—	—	7.410	20
II.	8	Policyjne grzywny	—	—	—	—	—	—
III.	9	Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów	—	—	—	—	—	—
IV.	10	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych .	7.410	20	—	—	7.410	20

Stan majątku z końcem roku 1878.

Stan czynny.

Należytości czynne:

a) z lat dawniejszych (odsetki od kapitałów hipotekowanych) . 5 zł. 48 ct.
b) z roku bieżącego . . . . . 1 „ 37 „ . . 6 zł. 85 ct.

Stan bierny. . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 6 zł. 85 ct.

policyi krajowej.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
1.213	—	1.213	1.213	—	—	—	1.213	—	—	—	—	—
20	—	20	20	—	—	—	20	—	—	—	—	—
20	—	20	20	—	—	—	20	—	—	—	—	—
2	—	2	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—
10	—	10	10	—	—	—	10	—	—	—	—	—
10	—	10	10	—	—	—	10	—	—	—	—	—
1.275	—	1.275	1.275	—	—	—	1.275	—	—	—	—	—
7.729	—	7.729	319	—	—	—	319	—		1 37	—	—
20	—	20	20	—	—	—	20	—	—	—	—	—
20	—	20	20	—	—	—	20	—	—	—	—	—
2	—	2	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—
7.771	—	7.771	361	—	—	—	361	—		1 37	—	—

Wydatki mniejsze od budżetu o . . . . . 1.275 zł.
Dochody mniejsze od budżetu o . . . . . 361 „
Wynik w ogóle *korzystniejszy* o . . . 914 zł.

*

Wydatki. Fundusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878 zł.	Wydatki w roku 1878 ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
budżetu					
I.		**Koszta gospodarcze.**			
	1.	Utrzymanie korekcyonistów	—	—	150
	2.	Koszta leczenia	—	—	30
	3.	Ubiór	—	—	100
	4.	Pościel	—	—	10
	5.	Bielizna	—	—	50
	6.	Utrzymanie korekcyonistek	—	—	800
	7.	Potrzeby domowe	—	—	30
	8.	Opał	—	—	15
	9.	Pranie bielizny	—	—	8
	10.	Rozmaite potrzeby	—	—	20
		Suma rubryki I.	—	—	1.213
II.	11.	**Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek**	—	—	20
III.	12.	**Zwroty grzywien policyjnych**	—	—	20
IV.	13.	**Zwroty należytości posłańców karnych**	—	—	2
V.	14.	**Remuneracye**	—	—	10
VI.		**Rozmaite.**			
	15.	Portorya i stemple	—	19	10

policyi krajowej. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
150	—		—	—	—	—
30	—		—	—	—	—
100	—		—	—	—	—
10	—		—	—	—	—
50	—		—	—	—	—
800	—		—	—	—	—
30	—		—	—	—	—
15	—		—	—	—	—
8	—		—	—	—	—
20	—	*Wydatki mniejsze*, ponieważ w tych rubrykach nie zdarzyły się w roku 1878. żadne potrzeby.	—	—	—	—
1.213	—		—	—	—	—
20	—		—	—	—	—
20	—		—	—	—	—
2	—		—	—	—	—
10	—		—	—	—	—
10	—		—	—	—	—

Dochody. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Odsetki.**			
	1	Od kapitału zahipotekowanego na domu Nr. 86. i 87. w Krakowie, w kwocie 109 złp. 1 gr.	—	—	1
	2	Od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873.	462	—	462
	3-5	Od asygnat kasowych galic. Banku kredytowego . . .	479	98	3.423
	6	Od resztującej sumy za sprzedaną realność t. zw. św. Maryi Magdaleny L. $20^2/_4$	3.840	—	3.840
	7	Od chwilowo lokowanych kapitałów:			
		a) od kapitału ulokowanego na rachunku bieżącym w gal. Banku kredytowym . 1.219 zł. 57 ct.			
		b) od kapitału ulokowanego na rachunku bieżącym w gal. banku hipotecznym . 1.397 „ 75 „			
		c) od kapitału ulokowanego na rachunku bieżącym w krakowskiej kasie oszczędności . . . . . 5 „ 26 „			
		d) od książeczek gal. kasy oszczędności . 5 „ 64 „	2.628	22	3
		Suma rubryki I. .	7.410	20	7.729
II.	8	**Policyjne grzywny**	—	—	20
III.	9	**Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów**	—	—	20
IV.	10	**Rozmaite**	—	—	2

policyi krajowej. **Dochody.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
1	—	*do poz. 3—5.*	1	37	—	—
—	—		—	—	—	—
2.943	—	*Dochód mniejszy,* do poz. z powodu sprzedania asygnat kasowych, celem zasilenia kasy krajowej gotówką, której po zwrocie nie użyto już na zakupno asygnat, lecz ulokowano na rachunku bieżącym w bankach. Kwota preliminowana w każdym razie nie byłaby w roku bieżącym osiągniętą, z powodu zniżenia procentów od asygnat kasowych począwszy od 1. Grudnia 1877, co w preliminarzu nie mogło być przewidzianem. Jednakże brak ten pokrywa w znacznej części dochód poniżej wykazany pod poz. 7.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	2.625	*Dochód większy,* z przyczyn wyłuszczonych przy poz. 3—5.	—	—	—	—
2.944	2.625		—	—	—	—
319						
20	—		—	—	—	—
20	—	*Dochody mniejsze,* z powodu zmienności tych rubryk.	—	—	—	—
2	—		—	—	—	—

XI.

FUNDUSZ SZKOLNY KRAJOWY.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

W załączeniu wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych z końcem roku 1878. pozostałych.

LW. 36074/1879.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.		Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych	339.487	77	—	—	339.487	77
II.		Substytucye	30.099	73	—	—	30.099	73
III.		Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	—	1.763	69	1.763	69
IV.		Adjuta	4.585	32	—	—	4.585	32
V.		Remuneracye i zapomogi	9.888	50	—	—	9.888	50
VI.		Podatki i daniny	17	64	—	—	17	64
VII.		Koszta podróży i dyet dla nauczycieli	480	—	—	—	480	—
VIII.		Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	11.770	—	—	—	11.770	—
IX.		Dodatek do funduszu emerytalnego	12.799	92	—	—	12.799	92
X.		Na emeryturę dla nauczycieli, którzy utracą posady w skutek organizacyi	—	—	4.134	85½	4.134	85½
XI.		Dary z łaski	3.876	76	—	—	3.876	76
XII.		Potrzeby szkolne ogólnej natury	3.500	51	—	—	3.500	51
XIII.		Rozmaite wydatki	3.933	63	—	—	3 933	63
XIV.		Zasiłki na budynki szkolne, tudzież zaliczki zwrotne	—	—	89.850	—	89.850	—
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	420.439	78	95.748	54½	516.188	32½
		DOCHODY.						
I.	1-7	Odsetki od kapitałów	16.552	54	—	—	16 552	54
II.	8	Dochody z dóbr, realności i innych praw	7	28½	—	—	7	28½
III.	9-14	Dodatki	622	36½	—	—	622	36½
IV.	15	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	7.202	—	—	—	7.202	—
V.	16	Zapisy i darowizny	—	—	—	—	—	—
VI.	17	Taksy od spadków	7.985	05	—	—	7.985	05
VII.	18	Rozmaite dochody	53.989	32	—	—	53.989	32
VIII.	19	Dodatek z c. k. Skarbu państwa	54.942	96	—	—	54.942	96
IX.	20	Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych	—	—	12.684	74½	12.684	74½
—	21	Dodatek od funduszu krajowego	362.202	06	—	—	362.202	06
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	503.503	58	12.684	74½	516.188	32½

Stan majątku obrotowego z końcem r. 1878.

Stan czynny.

Należytości czynne	a) z lat ubiegłych (patrz wykaz str. 196)	159.133 zł. 31½ ct.		
	b) z roku 1878.	144.419 „ 83½ „	303 553 zł. 15	ct.

Stan bierny.

Należytości bierne	a) z lat ubiegłych (patrz wykaz str. 196)	4.200 „ 43 „		
	b) z roku 1878.	8.658 „ 93 „	12.859 „ 36	„
	Czysty stan czynny		290.693 „ 79	„

krajowy.

Kwota preliminowana				Wynikłości są zatem						Należytości			
wedle ustawy z d. 30. Sierpnia 1877.		Kredyta dodatkowe	Razem	mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
209.000	—	19.247	228.247	—	—	111.241	—	—	111.241	—	—	36	51
20.000	—	—	20.000	—	—	10.100	—	—	10.100	—	—	5.375	70
—	2.500	—	2.500	—	736	—	—	736	—	—	—	—	—
5.000	—	—	5.000	415	—	—	—	415	—	—	—	79	18
10.000	—	—	10.000	112	—	—	—	112	—	—	—	100	—
161	—	—	161	143	—	—	—	143	—	—	—	—	—
2.000	—	—	2.000	1.520	—	—	—	1.520	—	—	—	—	—
10.000	—	—	10.000	—	—	1.770	—	—	1.770	—	—	118	36
12.800	—	—	12.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	08
—	5.000	—	5.000	—	865	—	—	865	—	—	—	437	50
3.775	—	—	3.775	—	—	101	—	—	101	—	—	73	10
5.000	—	—	5.000	1.500	—	—	—	1.500	—	—	—	7	45
3.000	—	—	3.000	—	—	934	—	—	934	—	—	1	05
—	30.000	120.424	150.424	—	60 574	—	—	60.574	—	—	—	2.430	—
280.736	37.500	139.671	457.907	3.690	62.175	124.146	—	65.865	124.146	—	—	8.658	93
									58.281				
15.757	—	—	15.757	—	—	796	—	—	796	146	12	—	—
68	—	—	68	61	—	—	—	61	—	6	09	—	—
3.218	—	—	3.218	2.596	—	—	—	2.596	—	1.117	26	—	—
3.800	—	—	3.800	—	—	3.402	—	—	3.402	4.801	98	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.500	—	—	7.500	—	—	485	—	—	485	—	—	—	—
500	—	—	500	—	—	53.489	—	—	53.489	78.275	99	—	—
54.943	—	—	54.943	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	8.000	—	8.000	—	—	—	4.685	—	4.685	60.072	39½	—	—
224.450	—	139.671	364.121	1.919	—	—	—	1.919	—	—	—	—	—
310.236	8.000	139.671	457.907	4.576	—	58.172	4.685	4.576	62.857	144.419	83½	—	—
									58.281				

UWAGA. Wydatki *większe* od budżetu o . . . . . 58.281 zł.
Dochody, nie uwzględniając dotacyi z funduszu krajowego, *większe* o . . 60.200 „
w ogóle zatem wynik *korzystniejszy* od budżetu o . . . . . 1.919 „

Wydatki. **Fundusz**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych.**			
		a) wedle uchwały z d. 28. Sierpnia 1877.			209.000
		b) wedle uchwały z d. 12. Paźdz. 1878. *(kredyt dodatkowy)* .	339.487	77	19.247
		Suma rubryki I. .	339.487	77	228.247
II.		**Substytucye.**			
		Na czasowe uzupełnienie sił nauczycielskich	30.099	73	20.000
III.		**Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye.** *(nadzwyczajne)*			
	1	Dla konwentu pp. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie . .	1.523	69	2.000
	2	Dla konwentu pp. Benedyktynek w Przemyślu	240	—	500
		Suma rubryki III. .	1.763	69	2 500
IV.		**Adjuta.**			
		Dla kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego . .	4.585	32	5.000
V.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	5	Remuneracye zmienne i zapomogi	9.888	50	10.000
VI.		**Podatki i daniny**	17	64	161

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic **przez c. k. Radę szkolną krajową.**	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	111.241	*Wydatek większy* o . . . . 111.240 zł. 77 ct. w tej kwocie zawierają się . . 103.305 „ 69 „ wydane funduszom okręgowym tytułem zaliczek, *zwrotnych* dopiero po ściągnięciu zaległych prestacyj. Rzeczywisty większy wydatek wynosi zatem właściwie . . . 7.935 „ 08 „ Przekroczenie to powstało przeważnie w skutek reorganizacyi pewnej liczby szkół już po przedłożeniu budżetu — na ten zaś wypadek nic więcej nie przyzwolono; po części zaś przez to, że preliminując wydatek tej rubryki, potrąca się dochód z 4%towego dodatku powiatowego, gdy tymczasem niektóre Rady powiatowe uchwalają dodatek mniejszy; — np. Rada powiatowa gródecka, która tylko 1%towy dodatek była przyzwoliła.	—	—	36	51
—	10.100	*Wydatek większy* z powodu przyjęcia większej liczby zastępców nauczycieli przeważnie dla klas równorzędnych, w części zaś także na zastępstwo chorych nauczycieli.	—	—	5.375	70
476 260	— —	*Wydatek mniejszy* z powodu, że zasiłek zmienia się według liczby członków zakładu, tudzież wedle własnych tegoż dochodów.	—	—	—	—
736	—					
415	—	*Wydatek mniejszy* z powodu mniejszej liczby kandydatów, pobierających adjuta.	—	—	79	18
112	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zmienności potrzeb tej rubryki.	—	—	100	—
143	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że odsetki od obligacyj indemnizacyjnych pobierane bywają *netto*, po potrąceniu podatku dochodowego, dłużnicy zaś prywatni opłacają sami pełną należytość odsetków.	—	—	—	—

Wydatki. **Fundusz**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
VII.		**Koszta podróży i dyet dla nauczycieli.**			
		(Art. 8)	480	—	2.000
VIII.		**Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli etatowych.**			
		(Art. 35. I. art. 12. II.)	11.770	—	10.000
IX.		**Dodatek do funduszu emerytalnego.**			
		Na emerytury dla nauczycieli, wdów i sierót po nauczycielach	12.799	92	12.800
X.		**Na emerytury dla nauczycieli,**			
		którzy utracą posady w skutek organizacyi *(nadzwyczajne)* .	4.134	85½	5.000
XI.		**Dary z łaski.**			
		A. Stałe.			
	1	Klos Franciszka	35	—	35
	3	Hołubowicz Petronela	63	—	63
	4	Klesiewicz Julia	36	—	36
	5	Dubil Amalia	63	—	63
	6	Theil Anna	52	50	53
	7	Prokopowicz Emilia	32	50	30
	8	Mikiewicz Eleonora	20	—	20
	9	Konopnicka Katarzyna	105	—	105
	10	Potocka Walerya	31	50	31
	11	Proszałowicz Marya	40	—	40
	12	Runie Leokadya	—	—	12
	13	Filipowska Joanna	52	50	52
	14	Kołdrasińska Zofia	80	—½	80
	15	Rogozińska Józefa	40	—	40
		Do przeniesienia .	651	00½	660

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic przez c. k. Radę szkolną krajową.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
1.520	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że w bieżącym roku nie zdarzały się częstsze przesiedlenia nauczycieli.	—	—	—	—
—	1.770	*Wydatek większy* z powodu, iż w roku bieżącym znaczna liczba szkół została zorganizowaną.	—	—	118	36
—	—		—	—	—	08
865	—	*Wydatek mniejszy* z powodu wykazanej obok zaległości, tudzież w skutek tego, iż część szkół dotychczas jeszcze nie została zreorganizowaną.	—	—	437	50
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	3	*Wydatek większy* z powodu mylnej nadpłaty, którą w Marcu 1879. pod art. 71. ściągnięto.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
12	—	*Wydatek mniejszy* z powodu mylnego zarachowania tej kwoty w dzienniku funduszu emerytalnego; zrektyfikowanie tej usterki zarządzono rozporządzeniem z dnia 5. Kwietnia 1878. do L. 2481. i z dnia 30. Września 1878. do L. 8641.				
—	—					
—	—					
—	—					
12	3					

Wydatki. **Fundusz**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XI.		Z przeniesienia .	651	00½	660
	16	Elzner Karolina	79	92	80
	17	Hurakowska Marya	63	87½	64
	18	Januszewska Wiktorya	166	68½	167
	—	„ „ na wychowanie dzieci	83	34	—
	—	Gdowska Elżbieta	38	22	—
	—	„ „ na wychowanie dzieci	9	55½	—
	—	Seniów Agata	38	32½	—
	—	Zaczkiewicz Helena	122	50	—
	—	Witkowska Julia	63	87½	—
	—	Łepka Eulampia	51	10	—
		Razem .	1.368	40	971
		B. Jednorazowe.			
	19	Jednorazowe dary z łaski dla nauczycieli, jakoteż wdów i sierót po nauczycielach	2.508	36	2.804
		Suma rubryki XI. .	3.876	76	3.775
XII.		**Potrzeby szkolne ogólnej natury.**			
		Na potrzeby szkół ogólnej natury	3.500	51	5.000
XIII.		**Rozmaite wydatki.**			
		a) Na pokrycie zobowiązań stron co do płac nauczycieli, którym to zobowiązaniom strony z powodu klęsk elementarnych uczynić nie mogły zadość	—	—	2.000
		b) Na koszta komisyj z powodu lustracyi budynków szkolnych i rozmaite nieprzewidziane wydatki, które sprowadza administracya tak licznych szkół	1.832	09	1.000
		c) Mylnie zarachowane wydatki i zwroty mylnych dochodów .	2.101	54	—
		Suma rubryki XIII.	3.933	63	3.000

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic przez c. k. Radę szkolną krajową.	Należytości			
			czyne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
12	3					
—	—					
—	—					
—	—					
—	83	*Wydatek większy* z powodu, iż przez omyłkę nie preliminowano tej potrzeby.				
—	38	*Wydatki większe* z powodu, że dary te asygnowano w zastępstwie stron, które później będą oznaczone.				
—	10	Patrz Rozp. Rady szkolnej kraj. z d. 27. Marca 1877. do L. 2181.				
—	38	„ „ „ „ „ „ 23. „ „ „ 2174.				
—	122	„ „ „ „ „ „ 31. „ „ „ 2525.				
—	64	„ „ „ „ „ „ 28. Grudnia „ „ 7706.				
—	51	„ „ „ „ „ „ 28. „ „ „ 6960.				
12	409					
296	—	*Wydatek mniejszy* z powodu zmienności tej rubryki.	—	—	73	10
308	409		—	—	73	10
	101					
1.500	—	*Wydatek mniejszy* z powodu, że wynikłość tej rubryki nie da się naprzód ściśle oznaczyć.	—	—	7	45
2.000	—	*Do rubryki XIII.* Wydatki rzeczywiste wynosiły tylko . . . . 1.832 zł. 09 ct. reszta zaś wydatków w kwocie . 2.101 „ 54 „ powstała tak przez mylne zarachowanie przez c. k. Urzęda podatkowe wydatków innych funduszów, jakoteż w skutek zarządzenia zwrotu mylnych poborów.				
—	832					
—	2.102		—	—	1	05
2.000	2.934		—	—	1	05
	934					

Wydatki. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
XIV.		**Na budynki szkolne gminom.**			
		a) Zasiłki bezzwrotne	28.530	—	30.000
		b) Zaliczki zwrotne z kredytu dodatkowego, przyzwolonego z zaoszczędzenia Rubr. I. w r. 1876. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 28. Sierpnia 1877., a mianowicie z pozostałości z roku 1877., przeniesionej na rok budżetowy 1878.	61 320	—	120.424
		Suma rubryki XIV.	89.850	—	150.424

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic przez c. k. Radę szkolną krajową.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
1.470	—	*Do rubryki XIV. poz. a). Wydatek mniejszy* z powodu, iż nie wszystkie asygnowane zaliczki w bieżącym roku budżetowym wypłacone zostały.	—	—	2.030	—
59.104	—	*Do rubryki XIV. poz. b). Wydatek mniejszy*, ponieważ więcej zaliczek zwrotnych na budowy szkół nie żądano.	—	—	400	—
60.574	—		—	—	2.430	—

Dochody. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Odsetki od kapitałów.**			
	1	5% od obligacyj indemnizacyjnych na 9.080 złr. mk. . .	429	—	477
	2	5% od obligacyj jednolitego długu państwa na 156.620 zł. .	6.577	20	6.578
	3	6% od listów zastawnych Banku hipotecznego na 22.100 zł. .	1.278	—	930
	4	6% od listów zastawnych Zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie na 11.500 zł.	690	—	660
	5	6% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873. na 98.300 zł. .	5.916	—	5.940
	6-7	Od kapitałów hipotekowanych 1.948 zł. 15 kr. w. w. i 90.512 złp. 29 gr.	1.662	34	1.172
		Suma rubryki I. .	16.552	54	15.757
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw.**			
	8	1) Czynsz z ogrodu własności bractwa rożańcowego w Dunajowie	—	71	1
		2) „ „ „ „ Bożego Ciała we Lwowie	—	—	1
		3) „ „ „ „ Serca Jezusowego, wydzierżawionego probostwu w Krukienicach	—	—	2
		4) Czynsz z ogrodu własności bractwa różańcowego w Bieczu	1	57½	2
		5) Czynsz za grunta, należące do uposażenia szkół trywialnych:			
		a) w Dąbiu	—	—	57
		b) w Zagórzu	5	—	5
		Suma rubryki II. .	7	28½	68
III.		**Dodatki.**			
	9	Od lwowskiej kasy miejskiej, dodatek do płac nauczycielskich szkoły wzorowej obrz. łać., tudzież do jednego stypendyum dla kandydata nauczycielskiego przy tymże zakładzie .	—	—	1.774
		Do przeniesienia .	—	—	1.774

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
48	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż odsetki od obligacyj indemnizacyjnych po potrąceniu 10% podatku dochodowego pobierane bywają *netto*, różnicę zaś 48 zł. stanowi właśnie ten podatek. (Patrz wyjaśnienie do rubryki VI. wydatków: „Podatki i daniny“).				
—	—					
—	348	*Dochód większy* z powodu przykupna w majątku zarodowym 6% listów zastawnych tak, iż od czasu układania preliminarza na ten rok stan rzeczonych efektów powiększył się o 6.600 zł.				
—	30	*Dochód większy* z powodu przykupna w majątku zarodowym 6% listów zastawnych na 500 zł. od których odsetki roczne wynoszą wykazanych 30 zł.				
24	—	*Dochód mniejszy* z powodu zmniejszenia stanu tych papierów, w skutek wylosowania, o 700 zł. Co do zakupionych natomiast innych efektów 6%towych, patrz wyjaśnienia do poz. 3. i 4.				
—	490	*Dochód większy* z powodu uiszczenia zaległości z lat	146	12	—	—
72	868	dawniejszych.	146	12	—	—
	796					
—	—		—	—	—	—
1	—		4	20	—	—
2	—	*Dochody mniejsze* z powodu, iż nie wszystkie należytości wpłynęły.	1	89	—	—
1	—		—	—	—	—
		do poz. 5. a)				
57	—	*Dochód mniejszy* z powodu, że czynsze z gruntów należących do uposażenia szkoły miejscowej, na mocy	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
61	—	ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873. pobiera obecnie Rada szkolna miejscowa; należytość ta zatem została na podstawie wyjaśnienia c. k. Rady szkolnej kraj. do LW. 18632/1877. z ewidencyi wykreśloną.	6	09	—	—
1.774	—	*Do rubryki III. poz. 9. 11. 12.* Dochody te nie wpływają od lat kilku, mimo zarządzenia przymusowego ich ściągnięcia i prawdopodobnie ustały z przejściem szkół na etat miejski; z tego powodu zażądano odpowiednich wyjaśnień od c. k. Rady szkolnej krajowej, których jednak dotychczas jeszcze nie otrzymano.	1.077	01	—	—
1.774	—		1.077	01	—	—

Dochody. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
III.		Z przeniesienia .	—	—	1.774
	10	Od c. k. Skarbu salin, zwrot $^1/_3$ części pensyj dla nauczycieli i nauczycielek szkoły głównej, tudzież szkoły panieńskiej w Wieliczce	490	—	682
	11	Od gminy chrześciańskiej miasta Chrzanowa, na utrzymanie tamtejszej szkoły głównej	—	—	302
	12	Od gminy starozakonnej miasta Chrzanowa, na ntrzymanie tamtejszej szkoły żeńskiej	—	—	420
	13	Od b. dominium Zaleszczyki, dodatek na wydatki kancelaryjne dla tamtejszej szkoły głównej	1	$11^1/_2$	14
	14	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IV. klasy przy tamtejszej szkole głównej	131	25	26
		Suma rubryki III. .	622	$36^1/_2$	3.218
IV.		**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych.**			
	15	Część zysku przypadająca z nakładu książek szkolnych we Wiedniu, sprzedanych w Galicyi z W. Ks. krakowskiem .	7.202	—	3.800
V.	16	**Zapisy i darowizny**	—	—	—
VI.	17	**Taksy od spadków**	7.985	05	7.500
VII.	18	**Rozmaite dochody.**			
		a) Rzeczywiste dochody drobne	103	55	
		b) Zwroty zaliczek funduszom szkolnym okręgowym udzielonych	48.210	—	
		c) Zwroty pensyj, emerytur i darów z łaski . . .	650	53	
		d) Zwroty korelatywne wydatków innych rubryk budżetowych	955	89	
		Do przeniesienia .	49.919	97	—

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
1.774	—		1.077	01	—	—
192	—	*Dochód mniejszy* z powodu corocznej zmienności tej po zycyi. Obliczenie z c. k. Skarbem salin następuje zawsze dopiero po upływie roku przedmiotowego.	—	—	—	—
302	—		—	—	—	—
420	—		—	—	—	—
13	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż nie od wszystkich stron konkurujących wpływają regularnie należytości z tego tytułu.	14	—	—	—
—	105	*Dochód większy* z powodu, iż w bieżącym roku uiszczono znaczną część należytości zaległej z lat ubiegłych.	26	25	—	—
2.701	105		1.117	26	—	—
2.596						
—	3.402	*Dochód większy* z powodu wpływu należytości za r. 1877. od c. k. Rządu, tudzież za rok 1878. od Zakładu narodowego im. Ossolińskich, na który od tegoż roku przeszedł obowiązek opłacania niniejszemu funduszowi ryczałtowej należytości z tego tytułu. Obok wykazaną zaległość czynną stanowią wierzytelności funduszu zaległe u mas konkursowych niektórych upadłych firm księgarskich, tudzież dłużna należytość od c. k. Dyrekcyi nakładu książek szkolnych we Wiedniu.	4.801	98	—	—
—	—	W tej rubryce od dłuższego czasu żadnych nie było wynikłości.	—	—	—	—
—	485	*Dochód większy* z powodu znaczniejszej ilości sądowych przyznań dziedzictwa.	—	—	—	—
		Do rubryki VII. Ponieważ rubryka ta mieści w sobie wynikłości, należące do rozmaitych kategoryj, przeto dla dokładniejszej ewidencyi tychże podzielono takową na działy obok poszczególnione.	—	—	—	—
			77.495	69	—	—
			703	31	—	—
		Wykazana obok suma zaległych należytości czynnych dlatego jest tak znaczną, ponieważ zwroty zaliczek Radom szkolnym okręgowym udzielanych, dla braku odpowiedr ch funduszów, rokrocznie wpływają nader leniwie.	27	—	—	—
			78.226	—	—	—

Dochody. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
VII.	18	Z przeniesienia .	49.919	97	
		e) Mylne pobory i zwroty mylnych wydatków w c. k. Urzędach podatkowych	4 035	93	
		f) Zwroty zaliczek z lat dawniejszych	33	42	
		Suma rubryki VII. .	53 989	32	500
VIII.	19	**Dodatek z c. k. Skarbu państwa**	54.942	96	54.943
IX.	20	**Zwroty zaliczek, gminom na budynki szkolne udzielonych**	12.684	74½	8.000
—	21	**Dodatek z funduszu krajowego:**			
		a) Według budżetu, uchwalonego d. 28. Sierpnia 1877. . .			224.450
		b) Na pokrycie kredytu dodatkowego, udzielonego uchwałą z d. 28. Sierpnia 1877. a przedłużonego na r. 1878. . .	362.202	06	120.424
		c) Na pokrycie kredytu dodatkowego, przyzwolonego uchwałą z d. 12. Października 1878. w rubr. I. wydatków . .			19 247
			362.202	06	364.121

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		Do poz. 18. a). Są to rozmaite nieznaczne dochody rzeczywiste, których wysokość nie da się naprzód dokładnie obliczyć.	78.226	—	—	—
		Do poz. 18. b). Od r. 1876. bywają udzielane funduszom szkolnym okręgowym zasiłki zwrotne, które z odnośnych funduszów funduszowi szkolnemu w swoim czasie zwrócone zostaną; co do zaległości z tego tytułu patrz uwagę przy wyjaśnieniu ogólnem do rubryki VII.	49	99	—	—
—	53.489		78.275	99	—	—
		Do poz. 18. c). Dochody te, wynikłe z wydatków ponoszonych zastępczo przez fundusz szkolny krajowy, bywają w swoim czasie od obowiązanych do płacenia stron na rzecz funduszu szkolnego ściągane.				
		Do poz. 18. d). Są to zwroty korelatywne rozmaitych rubryk budżetowych, których wysokość dokładnie naprzód obliczyć się nie da.				
		Do poz. 18. e). Rektyfikacya częstych i nieraz znacznych usterek c. k. Urzędów podatkowych, wymaga corocznie przeprowadzeń w tej pozycyi rubryki VII. Wynikłość jej, zawsze tylko przypadkowa, nigdy z góry obliczyć się nie da.				
—	—		—	—	—	—
—	4.685	*Dochód większy* z powodu, że kwotę 8.000 zł. w swoim czasie dla braku ściślejszych danych tylko w przybliżeniu preliminowano. Wykazana obok suma należytości zaległych z roku bieżącego jest tak znaczną z powodu, że zaliczki te na dłuższy okres lat przez c. k. Radę szkolną krajową udzielane, drobnemi tylko ratami wpływają.	60.072	39½	—	—
1.919	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ z funduszu krajowego pobrano tylko taką ilość, jaka okazała się potrzebną do pokrycia niedoboru; różnica zaś ta jest rezultatem różnic poszczególnych, wykazanych i wyjaśnionych przy pojedyńczych rubrykach.	—	—	—	—

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka budżetu	Poszczególnienie.	Czynne zł.	Czynne ct.	Bierne zł.	Bierne ct.
	WYDATKI.				
I.	Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych	—	—	87	91
II.	Substytucye	—	—	128	—
V.	Remuneracye i zapomogi	—	—	130	—
VIII.	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	—	—	92	83
XI.	Dary z łaski	—	—	57	58
XIII.	Rozmaite wydatki	—	—	4	11
XIV.	Zasiłki i zaliczki na budynki szkolne	—	—	3.700	—
	DOCHODY.				
I.	Odsetki	76	91½	—	—
II.	Dochody z dóbr, realności i innych praw	5	25	—	—
III.	Dodatki	7.367	55½	—	—
IV.	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	624	20	—	—
VI.	Taksy od spadków	2	72	—	—
VII.	Rozmaite dochody	58.698	54½	—	—
IX.	Zwroty zaliczek, gminom na budynki szkolne udzielonych	92.358	13	—	—
	Suma	159.133	31½	4.200	43

XII.

FUNDUSZ DOMESTYKALNY.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

LW. 26504/1879.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ budżetn	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1	Płace	600	—	—	—	600	—
II.	3	Najem lokalności	300	—	—	—	300	—
III.	4	Wydawnictwo aktów grodzkich	1.200	—	—	—	1.200	—
V.	6	Rozmaite	200	—	—	—	200	—
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	2.300	—	—	—	2.300	—
		Przeniesiono do majątku zarodowego	—	—	—	—	1.509	73
		Razem	—	—	—	—	3.809	73
		DOCHODY.						
I.	1-5	Odsetki	3.804	97	—	—	3.804	97
II.	7	Sprzedaż dzieł	4	73	—	—	4	73
III.	8	Rozmaite	—	03	—	—	—	03
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	3.809	73	—	—	3.809	73

Stan majątku z końcem roku 1878.

Stan czynny	—	—
Stan bierny	—	—

domestykalny.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł	ct.
600	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
500	—	500	200	—	—	—	200	—	—	—	—	—
1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	—	10	—	—	190	—	—	190	—	—	—	—
2.310	—	2.310	200	—	190	—	200	190	—	—	—	—
							10					
3.714	—	3 714	—	—	91	—	—	91	—	—	—	—
9	—	9	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.723	—	3.723	4	—	91	—	4	91	—	—	—	—
								87				

Wydatki mniejsze od budżetu o . . . . . 10 zł.
Dochody większe od budżetu o . . . . . 87 „
Wynik w ogóle *korzystniejszy* o . . 97 zł.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Płace.**			
	1	Schneider Antoni, pensya dożywotnia za odstąpienie zbiorów swoich na własność kraju, darowanych Akademii umiejętności w Krakowie	600	—	600
II.		**Najem lokalności.**			
	3	Akademia umiejętności w Krakowie, na pomieszczenie zbiorów, nabytych od Antoniego Schneidera	300	—	500
III.		**Wydawnictwo starożytnych aktów grodzkich.**			
	4	Dotacya dla funduszu Al. hr. Stadnickiego, na wydawnictwo starożytnych aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego	1.200	—	1.200
V.		**Rozmaite.**			
	6	Koszta przesłania zbiorów odstąpionych przez Ant. Schneidera, do Krakowa i sprawienie szaf dla tychże . .	200	—	10

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	—
200	—	*Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistej, przez Akademię umiejętności na najem ubikacyj dla pomieszczenia zbiorów Ant Schneidera wykazanej potrzeby. Zaoszczędzenia tego użyto na koszta przewozu zbiorów Ant. Schneidera i na zakupno szaf. (Patrz Rub. V.)	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	190	*Wydatek większy*, z powodu jednorazowych kosztów przesłania zbiorów, nabytych od Ant. Schneidera, do Krakowa i sprawienia szaf dla tychże; — wydatek ten znajduje pokrycie w zaoszczędzeniu Rub. II.	—	—	—	—

Dochody. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Odsetki.**			
	1	Od kapitału wypożyczonego funduszowi budowy kulparkowskiej	2.752	96	2.753
	2	„ obligacyj indemnizacyjnych	165	37	165
	3	„ „ pożyczki krajowej z roku 1873. . . .	96	—	96
	4	„ listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	555	—	500
	5	„ chwilowo lokowanej gotowizny:			
		a) od książeczek gal. Kasy oszczędności 8 zł. 70 ct,			
		b) od kapitału ulokowanego na rachunku bieżącym w gal. Banku kredytowym . 84 „ 96 „			
		c) od kapitału ulokowanego na rachunku bieżącym w krakowskiej Kasie oszczędności . . . . . 141 „ 98 „	235	64	200
		Suma rubryki I. .	3.804	97	3.714
II.		**Sprzedaż dzieł.**			
	7	Ze sprzedaży dzieła: „Poczet szlachty galicyjskiej i bukowińskiej“	4	73	9
III.		**Rozmaite.**			
	8	Od komitetu wydawnictwa „Eucyklopedyi do krajoznawstwa Galicyi“ — zwrot reszty dochodów z rachunku za r. 1877.	—	03	–

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
—	—					
—	—					
—	55	*Dochód większy*, z powodu przykupna listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.				
—	36	*Dochód większy* z powodu zwiększenia się kapitału przez skapitalizowanie odsetków z lat ubiegłych.				
—	91		—	—	—	—
4	—	*Dochód mniejszy*, według rzeczywistej wynikłości. Dochody tego rodzaju nie dadzą się naprzód dokładnie przewidzieć.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—

XIII.

FUNDUSZ KULTURY KRAJOWEJ.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

LW. 41396/1879.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1	Zwroty kar	1	92	—	—	1	92
II.	2-3	Wydatki rozmaite	6.803	—	—	—	6.803	—
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	6.804	92	—	—	6.804	92
		Zapas kasowy z końcem roku 1878. w gotówce	—	—	—	—	3 397	79
		Razem . .	—	—	—	—	10.202	71
		DOCHODY.						
I.	1-4	Odsetki	2.188	03	—	—	2.188	03
II.	5	Kary za przestępstwa lasowe . . .	4.928	91½	—	—	4.928	91½
III.	6	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	7.116	94½	—	—	7.116	94½
		Zapas kasowy z początkiem r. 1878. w gotówce	—	—	—	—	3.085	76½
		Razem .	—	—	—	—	10.202	71

Stan majątku z końcem roku 1878.

Stan czynny

	Szczegół.	Ogół.
Zapas kasowy w gotówce	3.397 zł. 79 ct.	
Należytości czynne: a) z roku bieżącego	2.078 „ 33 „	
b) z lat ubiegłych (kary) . . .	6.605 „ 59½ „	12 081 zł. 71½ ct.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		12.081 zł. 71½ ct

kultury krajowej.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł	ct.
25	—	25	23	—	—	—	23	—	—	—	—	—
5.500	—	5.500	—	—	1.303	—	—	1.303	—	—	—	—
5.525	—	5.525	23	—	1.303	—	23	1.303	—	—	—	—
								1.280				
2.041	—	2.041	—	—	147	—	—	147	—	—	—	—
10.000	—	10.000	5.071	—	—	—	5.071	—	2.078	33	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12.041	—	12.041	5.071	—	147	—	5.071	147	2.078	33	—	—
							4.924					

Wydatki większe od budżetu o . . . . . 1.280 zł.
Dochody mniejsze „ „ . . . . . 4.924 „
Wynik w ogóle *niekorzystniejszy* o . . 6.204 zł.

Wydatki. **Fundusz**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Zwroty kar.**			
	1	Zwroty uiszczone w r. 1878	1	92	25
II.		**Rozmaite.**			
	2	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach	5.000	—	5.000
	3	Wydatki nieprzewidziane:			
		a) Oprawa ksiąg likwidacyjnych . . . . 3 zł.			
		b) Na zalesienie wydm piasczystych w powiecie niskim i tarnobrzeskim . . . . . 1.800 „	1.803	—	500
		Suma rubryki II.	6.803	—	5.500

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
23	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ te zwroty są przypadkowe i naprzód dokładnie obliczone być nie mogą.	—	—	—	—
—	—					
—	1.303	Uchwałą z d. 24. Września 1878. postanowił W. Sejm, iż wydatki przeznaczone na zalesienie wydm piaszczystych w powiatach niskim i tarnobrzeskim *„pokrywane będą z funduszu kultury krajowej, a gdyby okazały się niedostateczne, z funduszu krajowego.“* W przypuszczeniu, iż fundusz kultury nie będzie miał dostatecznej gotowizny, uchwalił W. Sejm kredyt dodatkowy w funduszu krajowym w kwocie 1.800 zł. (patrz zamknięcie rach. funduszu krajowego Rubr. VII. poz. 81. a) wydatków). Ponieważ jednak fundusz kultury miał dostateczne dochody na pokrycie tego wydatku, przeto wydano tutaj 1.800 zł. a natomiast kredyt dodatkowy w funduszu krajowym został niezużytym.	—	—	—	—
—	1.303					

Dochody. Fundusz

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Odsetki.**			
	1	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. . . .	1.056	—	1.056
	2	5% „ „ indemnizacyjnych	4	72	477
	3	5% „ książeczek galic. Kasy oszczędności	31	41	8
	4	6% „ kapitału ulokowanego na rachunku bieżącym w galic. Banku kredytowym	611	88	500
	—	6% „ listów galic. Banku hipotecznego	468	—	—
	—	6% „ kapitału ulokowanego na rachunku bieżącym w krakowskiej Kasie oszczędności	16	02	—
		Suma rubryki I. .	2.188	03	2.041
II.		**Kary.**			
	5	Za przestępstwa ustawy lasowej i wodnej	4.928	91½	10.000
III.	6	**Rozmaite**	—	—	—

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
472	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ niezakupiono, jak było preliminowano, obligacyj indemnizacyjnych, lecz listy galic. Banku hipotecznego. — Patrz poz. 4.				
—	23	*Dochód większy* z powodu, iż odsetki nie były pobierane peryodycznie, lecz razem przy spieniężeniu książeczki.				
—	112	*Dochód większy*, z powodu zwiększenia się w roku 1878. lokacyi na rachunku bieżącym.				
—	468	*Dochód większy*, ponieważ preliminarzem nie było przewidzianem, iż w roku 1878. zakupione zostaną listy hipoteczne. — Patrz poz. 2.				
—	16	*Dochód większy*, ponieważ w roku bieżącym ulokowano chwilowo w krakowskiej Kasie oszczędności na rachunku bieżącym kapitał 1.350 zł.				
472	619		—	—	—	—
	147					
5.071	—	*Dochód mniejszy* z powodu, iż grzywny polowe w myśl ustawy z dnia 17. Lipca 1876. przeszły na rzecz kas pożyczkowych gminnych.	2.078	33	—	—
—	—		—	—	—	—

XIV.

FUNDUSZ STANOWY SIEROCIŃSKI.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

LW. 27573/1879.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1-4	Utrzymanie sierót	1.380	50	—	—	1.380	50
II.	5	Rozmaite	2	36	—	—	2	36
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	1.382	86	—	—	1.382	86
		Przeniesiono do majątku zarodowego . .	—	—	—	—	418	74
		Razem . .	—	—	—	—	1.801	60
		DOCHODY.						
I.	1-6	Odsetki	1.801	60	—	—	1.801	60
II.	7	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	1.801	60	—	—	1.801	60

Stan majątku z końcem roku 1878.

Stan czynny . . . . . — —

Stan bierny . . . . . — —

sierociński.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł	ct.
1.527	—	1.527	147	—	—	—	147	—	—	—	—	—
3	—	3	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
1.530	—	1.530	148	—	—	—	148	—	—	—	—	—
1.628	—	1.628	—	—	174	—	—	174	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.628	—	1.628	—	—	174		—	174	—	—	—	—

Wydatki mniejsze od budżetu o . . . . . 148 zł.
Dochody większe od budżetu o . . . . . 174 „
Wynik w ogóle *korzystniejszy* o . . 322 zł.

Wydatki. Fundusz stanowy

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Utrzymanie sierót.**			
	1	Siedm miejsc w Zakładzie św. Antoniego we Lwowie po 120 zł.	840	—	840
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej w ogrodzie botanicznym we Lwowie po 63 zł.	220	50	252
	3	Cztery miejsca w Zakładzie św. Józefa w Krakowie po 80 zł.	320	—	320
	4	Jedno miejsce w Zakładzie św. W incentego we Lwowie na 115 zł.	—	—	115
		Suma rubryki I. .	1.380	50	1.527
II.		**Rozmaite.**			
	5	Koszta insercyjne	2	36	3

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—					
32	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ Horodyski Karol, któremu nadano stypendyum, zrzekł się takowego i nie zgłosił do Dyrekcyi szkoły ogrodniczej, przezco jedna półroczna rata nie została wypłaconą.				
—	—					
115	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ w roku 1878. stypendyum to nie było nikomu nadane.				
147	—		—	—	—	—
1	—	*Wydatek mniejszy*, według rzeczywistej potrzeby.	—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Odsetki.**			
	1	Od obligacyj indemnizacyjnych	163	—	163
	2	„ listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	618	—	313
	3	„ obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. . . .	636	—	636
	4	„ listów galic. Banku hipotecznego	366	—	12
	5	„ długu prywatnego, zahipotekowanego na dobrach Łosiacz .	—	—	499
	6	„ chwilowo lokowanej gotówki:			
		a) od książeczek gal. Kasy oszczędności . 12 zł. 18 ct.			
		b) od kapitału ulokowanego na rachunku bieżącym w galic. Banku kredytowym 2 „ 65 „			
		c) od kapitału ulokowanego na rachunku bieżącym w krakowskiej Kasie oszczędności . . . . . 3 „ 77 „	18	60	5
		Suma rubryki I. .	1.801	60	1.628
II.	7	**Rozmaite**	—	—	—

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
—	305	*Dochód większy*, ponieważ w roku 1877. dokupiono listów zastawnych kredytowych ziemskich, imiennej wartości 6.100 zł., co preliminarzem na rok 1878. nie było jeszcze przewidzianem.				
—	—					
—	354	*Dochód większy* z tego samego powodu, co pod poz. 2. dokupiono listów hipotecznych, imiennej wartości 5.900 zł.				
499	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ kapitał zahipotekowany na dobrach Łosiacz w kwocie 10.500 zł. spłacony został przez hr. Gołuchowskiego w Styczniu 1877. a natomiast zakupiono listy kredytowe ziemskie i listy hipoteczne.				
—	14	*Dochód większy* z powodu zmienności tej pozycyi.				
499	673		—	—	—	—
	174					
—	—		—	—	—	—

XV.

FUNDUSZ ALEKSANDRA hr. STADNICKIEGO.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

L. W. 27.572/1879.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
		A) **Rzeczywiste.**						
I.	1	Płace	800	—	—	—	800	—
II.	2	Rabat	75	75	—	—	75	75
III.	3	Koszta druku	1.426	39	—	—	1.426	39
IV.	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	2.302	14	—	—	2.302	14
		B) **Przenośne.**						
		1. Gotówka wydana na zakupno książeczki oszczęd. galic. Banku kredytowego 44 zł. 34 ct.						
		2. Sprzedane asygnaty kasowe gal. Banku kredytowego . . . . 2.800 „ — „						
		3. i książeczki oszczędności gal. Banku kredytowego . . . . 243 „ 85 „	—	—	—	—	3.088	19
		C) **Zapas z końcem roku budżetowego 1878.**						
		a) Gotówka w kasie krajowej . . 3.850 zł. 05 ct.						
		b) Obligacye pożyczki kraj. z roku 1873. 200 „ — „	—	—	—	—	4.050	05
		Razem . .	—	—	—	—	9.440	38
		DOCHODY.						
		A) **Rzeczywiste.**						
I.	1	Dotacya	1.200	—	—	—	1.200	—
II.	2	Sprzedaż aktów	252	50	—	—	252	50
III.	3-5	Odsetki	194	78	—	—	194	78
IV.	6	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
V.	7	Pozostałość kasowa z roku 1877. . . .	1.505	40	—	—	1.505	40
		Razem . .	3.152	68	—	—	3.152	68
		B) **Zapas z początkiem roku budżetowego 1878.**						
		a) Obligacye pożyczki kraj. z roku 1873. 200 zł. — ct.						
		b) Asygnaty kasowe galic. Banku kred. 2.800 „ — „						
		c) Książeczka oszczęd. galic. Banku kred. 195 „ 41 „	—	—	—	—	3.195	41
		Suma dochodów rzeczywistych	—	—	—	—	6.348	09
		C) **Przenośne.**						
		1. Zakupiona książeczka oszczędności gal. Banku kredytowego . . 48 zł. 44 ct.						
		2. Gotówka za sprzedane asygnaty kasowe gal. Banku kredytowego . . 2.800 „ — „						
		3. Gotówka za sprzedaną książeczkę oszczędności gal. Banku kredytow. 243 „ 85 „	—	—	—	—	3.092	29
		Razem . .	—	—	—	—	9.440	38

Stan majątku z końcem roku 1878.

Stan czynny.

Zapas kasowy:	a) w gotówce	3.850 zł. 05 ct.	
	b) w efektach	200 „ — „	4.050 zł. 05 ct.
	Stan bierny. . . .		— „ — „
	Czysty stan czynny.		4.050 zł. 05 ct.

hr. Stadnickiego.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
800	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
75	—	75	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
900	—	900	—	—	526	—	—	526	—	—	—	—
10	—	10	10	—	—	—	10	—	—	—	—	—
1.785	—	1.785	10	—	527	—	10	527	—	—	—	—
								517				
1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
250	—	250	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—
199	—	199	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—
10	—	10	10	—	—	—	10	—	—	—	—	—
600	—	600	—	—	905	—	—	905	—	—	—	—
2.259	—	2.259	14	—	908	—	14	908	—	—	—	—
								894				

Wydatki większe od budżetu o . . . . 517 zł.
Dochody większe od budżetu o . . . . 894 „
Wynik w ogóle *korzystniejszy* o . . . 377 zł.

Wydatki i dochody. Fundusz Aleksandra

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wynikłości w roku 1878 zł.	Wynikłości w roku 1878 ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Płace.**			
	1	Dr. Liske Ksawery, za czynności około wydawnictwa aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego . . .	800	—	800
II.		**Rabat księgarski.**			
	2	Księgarni 30% rabatu za sprzedaż aktów grodzkich . . .	75	75	75
III.		**Koszta druku.**			
	3	Druk aktów i oprawa takowych	1.426	39	900
IV.	4	**Rozmaite** pomniejsze	—	—	10
		DOCHODY.			
I.		**Dotacya.**			
	1	Od funduszu domestykalnego, na wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego	1.200	—	1.200
II.		**Sprzedaż aktów.**			
	2	Ze sprzedaży aktów grodzkich i ziemskich	252	50	250
III.		**Odsetki.**			
	3	Od obligacyi pożyczki krajowej z roku 1873.	12	—	12
	4	„ asygnat kasowych galic. Banku kredytowego	167	99	182
	5	„ książeczek oszczędności galic. Banku kredytowego . . .	14	79	5
		Suma rubryki III. .	194	78	199
IV.	6	**Rozmaite**	—	—	10
V.	7	**Pozostałość kasowa** z roku 1877.	1.505	40	600

hr. Stadnickiego.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		—	—	—	—
—	1	*Wydatek większy*, odpowiednio do Rubr. II. dochodów.	—	—	—	—
—	526	*Wydatek większy*, z powodu zakupna w tym roku 100 ryz papieru drukowego za kwotę 510 zł. i z powodu sporządzenia trzech podobizn dawnych dokumentów do VII. tomu „Aktów grodzkich.“	—	—	—	—
10	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ tego rodzaju wydatki nie dadzą się przewidzieć.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	3	*Dochód większy*, z powodu sprzedania większej liczby egzemplarzy „Aktów grodzkich.“	—	—	—	—
—	—					
14	—	*Dochód mniejszy*, z powodu zniżenia procent. od 1. Grud. 1877.				
—	10	*Dochód większy*, z powodu zwiększenia się książeczki.				
14	10		—	—	—	—
4						
10	—	*Dochód mniejszy*, z powodu niestałości tej rubryki.	—	—	—	—
—	905	*Zapas znaczniejszy*, bo w 1877 r. nie poniesiono żadnych wydatków na druk „Aktów grodzkich.“	—	—	—	—

XVI.

FUNDUSZ SZKOŁY WETERYNARYI.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

LW. 40906/1879.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
I.	1-2	Płace i zasługi	576	56	—	—	576	56
II.	3-5	Utrzymanie budynków	218	30	—	—	218	30
III.	6-8	Utrzymanie ogrodu	7	24	—	—	7	24
IV.	9-10	Podatki	1.204	19	—	—	1.204	19
V.	11-12	Spłata pożyczki	1.190	—	—	—	1.190	—
VI.	13	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych	3.196	29	—	—	3.196	29
		Zapas z końcem roku 1878. w gotówce	—	—	—	—	1.451	94½
		Razem	—	—	—	—	4.648	23½
		DOCHODY.						
I.	1-4	Czynsze z realności pod l. 466¼	2.516	30	—	—	2.516	30
II.	5-6	Dochody z ogrodu	150	—	—	—	150	—
III.	7-9	Dochody ze stawu	250	—	—	—	250	—
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych	2.916	30	—	—	2.916	30
		Zapas z początkiem roku 1878. w gotówce	—	—	—	—	1.731	93½
		Razem	—	—	—	—	4.648	23½

Stan majątku z końcem roku 1878.

	Stan czynny.	Szczegół.	Ogół.
Zapas kasowy w gotówce		1.451 zł. 94½ ct.	
Należytości czynne: a) z lat ubiegłych (patrz str. 234.)	553 zł. 76 ct.		
b) z roku 1878.	443 „ 32 „	997 „ 08 „	2.449 zł. 02½ ct.

	Stan bierny.	
Należytości bierne: z lat ubiegłych (patrz str. 234.)		15.231 „ 34 „
Czysty stan bierny		12.782 „ 31½ „

weterynaryi.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
510	—	510	—	—	67	—	—	67	—	—	—	—
607	—	607	389	—	—	—	389	—	—	—	—	—
150	—	150	143	—	—	—	143	—	—	—	—	—
1.436	—	1.436	232	—	—	—	232	—	—	—	—	—
1.190	—	1.190	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
290	—	290	290	—	—	—	290	—	—	—	—	—
4.183	—	4.183	1.054	—	67	—	1.054	67	—	—	—	—
							987					
3.603	—	3.603	1.087	—	—	—	1.087	—	443	32	—	—
309	—	309	159	—	—	—	159	—	—	—	—	—
273	—	273	23	—	—	—	23	—	—	—	—	—
4.185	—	4.185	1.269	—	—	—	1.269	—	443	32	—	—

Wydatki *mniejsze* od budżetu o 987 zł.
Dochody *mniejsze* „ o 1.269 „
w ogóle wynik *niekorzystny* 282 „

Wydatki. **Fundusz szkoły**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Płace i zasługi.**			
	1	Zarządca realności pod l. 466 4/4 mieszkanie w naturze . .	240	—	250
	2	Zasługa stróża tejże realności	260	—	260
	—	Drzewo za opał dla zarządcy i stróża	76	56	—
		Suma rubryki I. .	576	56	510
II.		**Utrzymanie budynków.**			
	3	Asekuracya	—	—	57
	4	Czyszczenie kominów i kloak	36	57	50
	5	Konserwacya budynków	97	73	
	—	Rozmaite wydatki administracyjne:			500
		a) zwrot za fiakry nowo mianowanemu zarządcy . .	80	—	
		b) zwrot za fiakry inżynierowi	4	—	
		Suma rubryki II. .	218	30	607
III.		**Utrzymanie ogrodu.**			
	6	Czyszczenie drzew	7	24	50
	7	Czyszczenie i utrzymanie stawu	—	—	50
	8	Rozmaite inne	—	—	50
		Suma rubryki III. .	7	24	150
IV.		**Podatki.**			
	9	Podatek gruntowy	21	46	40
	10	Podatek czynszowy z dodatkami	1.182	73	1.396
		Suma rubryki IV. .	1.204	19	1.436
V.		**Spłata pożyczki zaciągniętej w Kasie oszczędności.**			
	11	W kapitale V. i VI. rata . . . . . 271 zł. 98 ct.			
	12	W odsetkach . . . . . 918 „ 02 „	1.190	—	1.190
VI.	13	Rozmaite wydatki	—	—	290

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
10	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu iż rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 13. Listopada 1877. (LW. 36.346/77. wyznaczono zarządcy realności pod l. 466 4/4 mieszkanie w naturze w wartości 360 zł. rocznie, a ponieważ takowe dopiero z dniem 1. Maja 1878. zajętem zostało, obliczono wartość tegoż za czas powyższy na 240 zł.				
—	—					
—	77					
10	77	*Wydatek większy*, z powodu dodatkowego przyznania na rok 1878. zarządcy i stróżowi opału w naturze. Wydatek ten znachodzi zupełne pokrycie w znacznem zaoszczędzeniu rubryki II. i III.	—	—	—	—
	67					
57	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ z końcem roku 1877. uiszczono już z góry należytość asekuracyjną za rok 1878.				
13	—					
319	—					
389	—	*Wydatki mniejsze* wedle rzeczywistej potrzeby, która z powodu swej zmienności naprzód ściśle obliczoną być niemoże	—	—	—	—
43	—					
50	—					
50	—					
143	—		—	—	—	—
19	—	*Wydatek mniejszy*, według ścisłego obliczenia c. k. władz rządowych z uwzględnieniem tej okoliczności, iż nie wszystkie lokalności były wynajęte.				
213	—					
232	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
290	—	*Wydatek mniejszy*, z powodu iż w roku 1878. w c. k. wojskowej szkole kucia koni uczniów cywilnych nieumieszczano.	—	—	—	—

Dochody. **Fundusz szkoły**

Liczba rubryki budżetu	Liczba zpoyyci budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Czynsze z realności.**			
	1-4	Z najmu mieszkań w realności l. 466⁴/₄	2.516	30	3.603
II.		**Dochody z ogrodu.**			
	5	Za siano i grunt orny	150	—	259
	6	Za sad	—	—	50
		Suma rubryki II. .	150	—	309
III.		**Dochody ze stawu.**			
	7	Za staw wydzierżawiony na ślizgawkę	250	—	250
	8	Za ryby	—	—	20
	9	Za trzcinę	—	—	3
		Suma rubryki III. .	250	—	273

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
1.087	—	*Dochód mniejszy* z powodu, że niektóre mieszkania w realności l. 466¼ w ciągu roku 1878. wynajęte nie były, jak również że należytość zaległa czynszów niewpłynęła.	443	34	—	—
109	—	*Dochód mniejszy* z powodu, że z ogrodu który przedtem w całości wydzierżawiano, wydzielono 5 morgów dla użytku szkoły gospodarstwa lasowego, tudzież że należytość zaległa za siano niewpłynęła.	—	—	—	—
50	—					
159	—		—	—	—	—
—	—	*Dochodu nie było*, albowiem w tym roku ryb nie sprzedawano.				
20	—					
3	—	*Dochodu nie było*, gdyż z powodu wynajęcia stawu na ślizgawkę, wzrost trzciny dopuszczonym być nie może.				
23	—		—	—	—	—

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka budżetu	Wyszczególnienie	Czynne zł.	Czynne ct.	Bierne zł.	Bierne ct.
	WYDATKI.				
V.	a) Od kasy oszczędności, zwrot kaucyi wydanej na zabezpieczenie premii asekuracyjnej	150	—	—	—
	b) Reszta niespłaconej pożyczki zaciągniętej w galicyjskiej kasie oszczędności	—	—	15.231	34
	DOCHODY.				
I.	Piątkowski Władysław, były rządca realności pod l. 466¼ czynsze zaległe po koniec Października 1877.	303	76	—	—
II.	Tenże j. w. II. rata należytości za wydzierżawiony zbiór siana w r. 1877.	100	—	—	—
	Razem . .	553	76	15.231	34

XVII.

FUNDUSZ BUDOWY KRAJOWEGO ZAKŁADU

DLA OBŁĄKANYCH

NA KULPARKOWIE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

L. W. 27.581/1879.

Fundusz budowy krajowego zakładu

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
	1—3	A. Koszta zarządu	4.740	38	—	—	4.740	38
		B. Roboty budowlane dawniejszych części zakładu, we własnym zarządzie	1.593	59	—	—	1.593	59
I-XII		C. Roboty przyzwolone uchwałą Wys. Sejmu z dnia 28. Sierpnia 1877. L. S. 480. z kredytu w kwocie 78.396 zł. 98 ct.	72.316	55	—	—	72.316	55
		Suma wydatków rzeczywistych	78.650	52	—	—	78.650	52
		Zapas z końcem roku 1878. w gotówce	—	—	—	—	1.022	67
		Razem	—	—	—	—	79.673	19
		DOCHODY.						
I.		Czynsz z gruntów i realności	—	—	—	—	—	—
II.		Dotacye z funduszu krajowego	69.832	95	—	—	69.832	95
III.		Rozmaite	1.190	51	—	—	1.190	51
		Suma dochodów rzeczywistych	71.023	46	—	—	71.023	46
		Zapas z początkiem roku 1878. w gotówce	—	—	—	—	8.649	73
		Razem	—	—	—	—	79.673	19

Do powyższej sumy dochodów . . 79.673 zł. 19 ct.
dolicza się zaliczkę architekty Kuhna, pozostałą z końcem roku 1878. w rękach dyrektora zakładu kulparkowskiego na drobne wydatki budowy, w kwocie . . . . 2.000 „ — „
Razem . 81.673 zł. 19 ct.
Po odtrąceniu wydatków . . . 78.650 „ 52 „
okazuje się pozostałość z końcem r. 1878. . . . . 3.022 zł. 67 ct.
a mianowicie:
gotówka w kasie 1.022 zł. 67 ct.
zaliczka w rękach dyrektora zakładu kulparkowskiego w kwocie . . 2.000 „ — „
Razem jak wyżej 3.022 zł. 67 ct.

Stan majątku z końcem roku 1878.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce . . . . . 1.022 zł. 67 ct.
Należytości czynne w rubryce dochodów:
a) Czynsz z gruntów i realności (z lat ubiegłych) . . . . . 375 „ — „
b) Zaliczka na drobne wydatki (z roku bieżącego) . . . . . 2.000 „ — „ 3.397 zł. 67 ct.

dla obłąkanych na Kulparkowie.

Kwota preliminowana			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Mniejsze	Większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Uwaga.

Do działu C. wydatków.

Kredyt przyzwolony uchwałą Wys. Sejmu z dnia 28. Sierpnia 1877. LS. 480 wynosi . . . . 78.396 zł. 98 ct.

Wydano na właściwą budowę w r. 1877 . . 10.423 zł. 47½ ct.
„ 1878 . . 72.316 „ 55 „ 82.740 zł. 02½ ct.

Prócz tego wydano jak obok:
na koszta zarządu . . . . . 4.740 zł. 38 ct.
na roboty we własnym zarządzie . . . 1.593 „ 59 „ 6.333 „ 97 „
razem . . . . . 89.073 zł. 99½ ct.

Od tego odtrącić należy:
a) użytą na te cele pozostałość z rachunku r. 1877 z kredytu lat ubiegłych . . 4.073 zł. 20½ ct.
b) część zwrotów wykazanych w uwagach przy wydatkach pod poz. A. B. . . . . 167 „ 84 „ 4.241 zł. 04½ ct.
Pozostaje czysty wydatek . . . . . 84.832 zł. 95 ct.
a w porównaniu z przyzwolonym kredytem . . . . 78.396 „ 98 „
okazuje się ogólne *przekroczenie* . . . . . 6.435 zł. 97 ct.

Do zapasu początkowego.

W kwocie . . . . . 8.649 zł. 73 ct.
mieści się:
a) pozostałość z kredytów lat ubiegłych . 4.073 zł. 20½ ct.
b) uchwałą sejmową z dnia 28. Sierpnia 1877. przyzwolono dalszy kredyt w kwocie 78.396 zł. 98 ct. — na ten pobrano w ciągu roku 1877 . . 15.000 zł. — ct.
wydano w tymże roku . 10.423 „ 47½ „
pozostało . . . . . 4.576 zł. 52½ ct.
razem jak wyżej . . . . 8.649 zł. 73 ct.

Fundusz budowy krajowego zakładu

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana zł.
budżetu					
		A. Koszta zarządu.			
1		**a) Płace.**			
		Architekta . . . . . 2.300 zł. 33 ct.			
		Stróż . . . . . 240 „ — „	2.540	33	—
2		**b) Dyurna.**			
		Rysownik, rocznie	1.700	01	—
3		**c) Koszta podróży.**			
		Architekta na fiakry	500	04	—
		Suma wydatków **A.** .	4.740	38	—
		B. Roboty budowlane dawniejszych części zakładu we własnym zarządzie	1.593	59	—

dla obłąkanych na Kulparkowie.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		Wydatki oboczne wynoszą:				
		pod lit. A. . . 4.740 zł. 38 ct.				
		„ „ B. „ . 1.593 „ 59 „				
		razem . . . . . 6.333 zł. 97 ct.				
		Na pokrycie takowych użyto:				
		a) pozostałości z rachunku r. 1877. jak w uwadze przy sumaryuszu wykazano . . . 4.073 zł. 20½ ct.				
		b) dochodów ze zwrotów 1.190 zł. 51 ct. z których jednakże pozostało z końcem r. 1878. w kasie 1.022 „ 67 „ 167 „ 84 „				
		c) dotacyi z funduszu krajowego (mieszczącej się w wykazanej rubryce II. dochodów w sumie 69.832 zł. 95 ct.) 2.092 „ 92½ „				
		razem jak wyżej . . . 6.333 zł. 97 ct.				

Fundusz budowy krajowego zakładu

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana zł.
		C. Roboty przyzwolone uchwałą Wys. Sejmu z dnia 28. Sierpnia 1877. L. S. 480. z kredytu w kwocie 78.396 zł. 98 ct.			
I.		Roboty około wykończenia zakładu, w przedsiębiorstwie Rawskiego i Sadłowskiego	1.228	78	—
II.		Roboty około wykończenia zakładu, w przedsiębiorstwie Gamskiego i Pfeifra	2.015	21	—
III.		Roboty we własnym zarządzie	4.735	99	—
IV.		Wewnętrzne mechaniczne urządzenia w zakładzie . . .	31.758	32½	—
V.		Budowa prosektoryum	6.415	95	—
VI.		Urządzenie kaplicy	2.867	90	—
VII.		Urządzenie dwóch dźwigni mechanicznych	1.990	44½	—
VIII.		Urządzenie latryn w dawnej części zakładu	7.190	52½	—
IX.		Droga dojazdowa do zakładu	1.408	65	—
X.		Parkany w tylnej części zakładu	2.290	51½	—
XI.		Nadzwyczajne	3.186	75	—
XII.		Tymczasowe	7.227	51	—
		Suma wydatków **C.** .	72.316	55	—

dla obłąkanych na Kulparkowie.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		ad C. Wydatki na poczet tych robót uskutecznione, wynosiły w roku 1877. . . . . 10.423 zł. 47½ ct.				
		zaś w roku 1878 jak obok . 72.316 „ 55 „				
		razem . . 82.740 ct. 02½ ct.				
		kredyt przyzwolony wynosi . 78.396 „ 98 „				
		okazuje się zatem *przekroczenie*, spowodowane wykonaniem robót koniecznych, a kosztorysem nieprzewidzianych . . . 4.343 zł. 04½ ct.				
		doliczywszy do tego dotacyę z fund. kraj, daną na koszta zarządu, wykazaną pod lit. A. na stronicy poprzedniej . . 2.092 „ 92½ „				
		wyniesie *przekroczenie razem* . 6.435 zł. 97 ct.				
—	—		2.000	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		2.000	—	—	—

Fundusz budowy krajowego zakładu

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana zł.
I.		**Czynsz z gruntów i realności**	—	—	—
II.		**Dotacye z funduszu krajowego**	69.832	95	—
III.		**Dochody rozmaite.**			
		a) Architekta kierujący budową, zwrot zaliczki udzielonej w roku 1876. na drobne wydatki . . . . . 1000 zł. — ct.			
		b) Zwrot za materyał wydany z zapasów budowy, na reparacye wind . . . . . 1 „ 65 „			
		c) Zwrot od funduszu obłąkanych za materyał do trzech szop w cegielni . . . . 188 „ 86 „	1.190	51	—

dla obłąkanych na Kulparkowie.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—

XVIII.

FUNDUSZ POŻYCZKI KRAJOWEJ

z roku 1873.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

W załączeniu wykaz należytości z lat ubiegłych na str. 252.

L. W. 26385/1879.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
		A. Rzeczywiste.						
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	13.300	—	—	—	13.300	—
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	83.202	—	—	—	83.202	—
III.	3-5	Koszta administracyjne	8.409	83	—	—	8.409	83
IV.	6-8	Wydatki rozmaite	820	20	—	—	820	20
		Suma wydatków rzeczywistych	105.732	03	—	—	105.732	03
		B. Przenośne.						
		1. Lokacye w bankach	—	—	—	—	34.342	50
		2. Obligacye własne wylosowane	—	—	—	—	1.100	—
		3. Efekta wydane	—	—	—	—	159.900	—
		C. Zapas *z końcem roku 1878:*						
		a) w gotówce 247.496 zł. $23^1/_2$ ct.						
		b) w efektach 159.600 „ — „	—	—	—	—	407.096	$23^1/_2$
		Razem	—	—	—	—	708.170	$76^1/_2$
		DOCHODY.						
		A. Rzeczywiste.						
I.	1	Zwrot kapitału wypożyczonego Wydziałom powiatowym	137.895	51	—	—	137.895	51
II.	2 4	Odsetki	42.584	$96^1/_2$	—	—	42.584	$96^1/_2$
III.	5-9	Rozmaite dochody	1.810	51	—	—	1.810	51
IV.	10	Zwrot zasiłku danego funduszowi budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie (należytość wykazana na str. 252.)	—	—	—	—	—	—
		Razem	182.290	$98^1/_2$	—	—	182.290	$98^1/_2$
		B. Zapas *z początkiem roku 1878:*						
		a) w gotówce 57.340 zł. 35 ct.						
		b) w efektach 160.700 „ — „	—	—	—	—	218.040	35
		Suma dochodów rzeczywistych	—	—	—	—	400.331	$33^1/_2$
		C. Przenośne.						
		1. Lokacye w bankach	—	—	—	—	147.939	43
		2. Efekta zwrócone	—	—	—	—	159.900	—
		Razem	—	—	—	—	708.170	$76^1/_2$

Suma dochodów rzeczywistych wynosi	182.290 zł.	$98^1/_2$ ct.
do tego pozostałość z rachunku roku 1877.	170.937 „	28 „
Razem	353.228 zł.	$26^1/_2$ ct.
Suma wydatków rzeczywistych	105.732 „	03 „
Nadwyżka dochodów w kasie	247.496 zł.	$23^1/_2$ ct.

krajowej z roku 1873.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877.			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
12.800	—	12.800	—	—	500	—	—	500	—	—	6.500	—
83.000	—	83.000	—	—	202	—	—	202	—	—	2.607	—
8.391	—	8.391	—	—	19	—	—	19	—	—	—	—
270	—	270	—	—	550	—	—	550	608	20	—	—
104.461	—	104.461	—	—	1.271	—	—	1 271	608	20	9.107	—
148.916	—	148.916	11.020	—	—	—	11.020	—	37.287	04½	—	—
44.706	—	44.706	2.121	—	—	—	2.121	—	12.365	90	—	—
13.560	—	13.560	11.750	—	—	—	11.750	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13.277	64	—	—
207.182	—	207.182	24.891	—	—	—	24.891	—	62.930	58½	—	—

Uwaga:

Wydatki większe od budżetu o 1.271 zł.
Dochody mniejsze „ „ „ 24.891 „
W ogóle wynik *niekorzystniejszy o* 26.162 zł.

Stan majątku z końcem roku 1878.

Stan czynny:

Zapas kasowy: a) w gotówce . . . . . 247.496 zł. 23½ ct.
b) w obligacyach pożyczki z r. 1873. . . . . 159.600 „ — „ 407.096 zł. 23½ ct.

Należytości czynne: w rubrykach wydatków z r. 1878. . . 608 zł. 20 ct.
w rubrykach dochodów z lat ubiegłych (str. 252) . 681.951 „ 21 „
„ „ „ z r. 1878. . . . . 62.930 „ 58½ ct. 745.489 „ 99½ „

Suma stanu czynnego . . 1,152.586 zł. 23 ct.

Stan bierny:

Należytości bierne: w rubrykach wydatków z lat ubiegły h (str. 252) . 1.543.564 zł. — ct.
„ „ „ z r. 1878. . . . . 9.107 „ — „ . . 1,552.671 „ — „

Czysty stan bierny . 400.084 zł. 77 ct.

*

Wydatki. **Fundusz pożyczki**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Umorzenie pożyczki przez losowanie.**			
	1	Spłata obligacyj wylosowanych	13.300	—	12.800
II.		**Wypłata kuponów.**			
	2	Od obligacyj w ubiegu będących	83.202	—	83.000
III.		**Koszta administracyjne.**			
	3	C. k. Skarbowi Państwa (10%) podatek dochodowy od kuponów	8.073	90	8.300
	4	Temuż należytość stemplowa od kuponów	235	76	—
	5	Potrzeby kancelaryjne i inne pomniejsze	100	17	91
		Suma rubryki III. .	8.409	83	8.391
IV.		**Wydatki rozmaite.**			
	6	Zwroty nadpłat	172	—	270
	7	Niewyrachowana reszta zaliczek, danych bankom na wypłatę kuponów	608	20	
	8	Remuneracye	40	—	
		Suma rubryki IV. .	820	20	270

krajowej z roku 1873. **Wydatki.**

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	500	*Wydatek większy* z powodu, iż w preliminarzu na rok 1878. obliczono należytości ściśle wedle planu umorzenia do LW. 16.009/73, natomiast zaś w ciągu roku wypłacono także i część zaległych należytości z lat ubiegłych :	—	—	6.500	—
		Z emitowanych obligacyj na . . . . . 1,600.000 zł. wylosowano zgodnie z planem umorzenia : w r. 1874. 1875. 1876. i 1877. . 44.200 zł. w r. 1878. . . . . 12.800 „ 57.000 „ spłacono zaś i ściągnięto z obiegu : w r. 1874. 1875. 1876. i 1877. . 37.200 zł. w r. 1878. . . . . 13.300 „ 50.500 „ *pozostaje zatem z końcem roku 1878. do spłacenia* 1,549.500 zł.				
—	202	*Wydatek większy*, z powodu, iż w ciągu roku wypłacono także część zaległych kuponów z lat ubiegłych.	—	—	2.607	—
		Należytość kuponowa od obligacyj w obiegu będących w roku 1878. wynosiła: w zaległości z roku 1877. . . . 2.832 zł. za r. 1878. na dniu 1. Maja 1878. . . 41.853 „ „ „ „ „ „ 1. Listopada 1878. 41.688 „ 86.373 zł. wypłacono rzeczywiście . . . . . 83.202 „ *pozostało przeto do zapłacenia* . . . . . 3.171 zł.				
226	—	*Wydatek mniejszy*, ponieważ nie wszystkie zapadłe w r. 1878. kupony zrealizowane zostały.	—	—	—	—
—	236	*Wydatek większy*, ponieważ w roku 1878. nic na ten cel nie preliminowano z powodu, iż po uskutecznionym obrachunku z c. k. rządem i zwrocie przez tenże nadpłaconej nadwyżki, dopiero od roku 1883. przypadnie regularna wypłata z tego tytułu od wszystkich obligacyj. Tymczasowo zaś uiszcza się obecnie w myśl LW. 4691/77 należytość stemplową od kuponów obligacyj nie puszczonych w obieg Ser. A. od Nr. 6260 do 8000 z uwzględnieniem numerów wylosowanych. W roku 1878. wynosiła należytość ta 235 zł. 76 ct. w. a.	—	—	—	—
—	9	*Wydatek większy*, z powodu zmienności potrzeb tego rodzaju.	—	—	—	—
226	245					
	19					
	550	*Wydatek większy*, z powodu udzielenia znaczniejszych zaliczek bankom na wypłatę kuponów (patrz. poz. 7).	608	20	—	—
—	550		608	20	—	—

Dochody. Fundusz pożyczki

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	DOCHODY.	Dochody w roku 1878. zł.	Dochody w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 30. Sierpnia 1877. zł.
I.		**Zwrot kapitału wypożyczonego.**			
	1	Od Wydziałów powiatowych	137.895	51	148.916
II.		**Odsetki.**			
	2	Od kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym (6%) .	31.724	68½	32.406
	3	Od Wydziałów powiatowych, za niedotrzymanie terminów spłaty (10%)	563	20	300
	4	Od kapitałów chwilowo lokowanych	10.297	08	12.000
		Suma rubryki II. .	42.584	96½	44.706
III.		**Dochody rozmaite.**			
	5	Dochód z wylosowanych na korzyść funduszu obligacyj własnych	1.100	—	1.500
	6	Wpływy od Wydziałów powiatowych na poczet roku następnego	—	—	600
	7	Od banków, zwrot zaliczek na wypłatę kuponów, udzielonych w latach ubiegłych	338	51	1.560
	8	Zwrot od c. k. rządu nadpłat należytości stemplowych od kuponów	—	—	9.900
	9	Zwrot za brakujące kupony	372	—	—
		Suma rubryki III. .	1.810	—	13.560
IV.	10	**Zwrot zasiłku danego funduszowi budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie . .**	—	—	—

krajowej z roku 1873.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
11.020	—	*Dochód mniejszy*, ponieważ nie wszystkie Wydziały powiatowe uiściły raty anuitetowe w terminach, wedle planu umorzenia. Suma pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym wynosiła w ogóle . . . . . 1.166.300 zł. — ct. na to spłaciły Wydziały powiatowe w latach od 1874. do 1877. . 557.306 zł. 72½ ct. w roku 1878. . . 137.895 „ 51 „ 695.202 „ 23½ „ pozostaje w ogóle po koniec roku 1883. do ściągnięcia . . . . . 471.097 zł. 76½ ct. Zaległe raty z roku 1877. wynosiły . . . 24.266 zł. 87½ ct. należytość bieżąca z r. 1878 150.915 „ 68 „ 175.182 „ 55½ „ na to uiściły Wydziały powiatowe . . 137.895 „ 51 „ przeto właściwa zaległość annitetowa wynosiła z końcem roku 1878. . . . . 37.287 zł. 04½ ct.	37.287	04½	—	—
681	—	*Dochód mniejszy* ponieważ nie wszystkie Wydziały powiatowe uiściły raty anuitetowe w terminach, wedle planu umorzenia. Należytość odsetków od Wydziałów powiatowych wynosiła: a) w zaległości z r. 1877. . . . . 11.468 zł. 71½ ct. b) w odsetkach bieżących za rok 1878. . . . . 32.894 „ 26 „ razem . . . . . 44.362 zł. 97½ ct. na to uiściły Wydziały powiatowe . . 31.724 „ 68½ „ pozostało przeto w zaległości . . . 12.638 zł. 29 ct.	9.324	63	—	—
—	263	*Dochód większy*, z powodu zmienności tej pozycyi.	3.041	27	—	—
1.703	—	*Dochód mniejszy*, z powodu, iż dla nieregularnego wpływania rat anuitowych od Wydziałów powiatowych, mniejsze kapitały mogły być w ciągu roku lokowane. Atoli mniej korzystny wynik tej pozycyi wynagradza sowicie dochód z tytułu odsetków zwłoki od Wydziałów powiatowych, wynoszący wraz z zaległością czynną 3.304 zł. 47 ct. nad kwotę preliminowaną. (patrz. poz. 3).	—	—	—	—
—						
2.384	263		12.365	90	—	—
2.121		*Dochód mniejszy*, ponieważ niepodobna z góry ściśle oznaczyć, ile wylosowanych zostanie obligacyj, stanowiących własność funduszu.				
400	—	*Dochodu nie ma żadnego* z powodu czysto przypadkowej natury tej pozycyi.	—	—	—	—
600	—	*Dochód mniejszy* z powodu ustawicznej zmienności tej pozycyi.	—	—	—	—
1.222	—	*Dochodu nie ma żadnego*, ponieważ c. k. rząd już w roku 1877. jako nadpłatę z tego tytułu zwrócił w gotówce kwotę 10.973 zł. 53 ct.	—	—	—	—
9.900	—	*Dochód większy* nastąpił w skutek potrącenia wartości brakujących kuponów przy prezentowaniu przez strony prywatne wylosowanych obligacyj.	—	—	—	—
—	372		—	—	—	—
12.122	372		—		—	—
11.750		Wedle uchwały Wys. Sejmu z dnia 14. października 1878. polecono, aby z funduszu krajowego zwrócono funduszowi pożyczki zasiłek dany w latach ubiegłych na budowę zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.				
—	—	Kapitał ten wraz z narosłemi po koniec roku 1877. odsetkami wynosił 244.819 zł. 92 ct. i w tej wysokości zamieszczonym został w wykazie należytości czynnych z lat ubiegłych (patrz str. 252). Ponieważ zaś od wyż wymienionego kapitału odsetki narosłe za rok 1878. doliczone być mają również do całej wierzytelności, przeto należytość tę czynną wstawiono obok w kwocie 13.277 zł. 64 ct. jako należytość z roku 1878. wynikłą. Wierzytelność ta wynosi przeto wraz ze skapitalizowanymi odsetkami ogólną kwotę 258 097 zł. 56 ct. Z tytułu tego nic nie wypłynęło w ciągu roku 1878. w myśl osobnego sprawozdania Wydziału krajowego przedłożonego Wysokiemu Sejmowi.	13.277	64	—	—

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka budżetu	Wyszczególnienie		Czynne zł.	Czynne ct.	Bierne zł.	Bierne ct.
	DOCHODY.					
I.	Zwrot kapitału wypożyczonego powiatom		433.810	72	—	—
II.	Odsetki a) od wypożyczonego kapitału . . .	3.313 zł. 66 ct.				
	b) za zwłokę	6 „ 91 „	3.320	57	—	—
IV.	Zwrot zasiłku na budowę kulparkowską		244.819	92	—	—
	WYDATKI.					
I.	Umorzenie pożyczki przez losowanie		—	—	1,543.000	—
II.	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących		—	—	564	—
	Razem . . .		681.951	21	1,543.564	—

XIX.

FUNDUSZ BUDOWY GMACHU SEJMOWEGO.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1878.

LW. 47559/1879.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości z roku 1878. Zwyczajne zł.	ct.	Nadzwyczajne zł.	ct.	Razem zł.	ct.
		WYDATKI.						
		A. Rzeczywiste.						
		Koszta administracyi realności	159	32	—	—	159	32
		Budowa:						
I.		Koszta administracyi	13.445	40½	—	—	13.445	40½
II.		Roboty ziemne	4.993	96	—	—	4.993	96
III.		Roboty murarskie	211.740	16½	—	—	211.740	16½
IV.		Roboty kamieniarskie z materyałem . . .	46.000	—	—	—	46.000	—
VI.		Roboty ciesielskie z materyałem	8.111	54	—	—	8.111	54
VII.		Roboty stolarskie z materyałem	1.774	70	—	—	1.774	70
VIII.		Roboty ślusarskie	13.819	32	—	—	13.819	32
IX.		Konstrukcye żelazne	10.023	84	—	—	10.023	84
XIII.		Roboty rozmaite	10.408	84	—	—	10.408	84
		Funduszowi krajowemu, zaliczka zwrotna na pokrycie niedoboru za rok 1878. . . .	—	—	338.605	87	338.605	87
		Suma wydatków rzeczywistych . .	320.477	09	338.605	87	659.082	96
		B. Przenośne.						
		Kapitały lokowane	—	—	—	—	692.340	51
		C. Zapas ostateczny:						
		a) gotówką w kasie krajowej 10.728 zł. 28 ct.						
		b) „ w bankach . 14.841 „ 75 „	—	—	—	—	25.570	03
		Razem .	—	—	—	—	1,376.993	50
		DOCHODY.						
		A. Rzeczywiste.						
I.		Dochody z realności l. 717²/₄	156	—	—	—	156	—
II.		Odsetki z lokacyi	29.716	86½	—	—	29.716	86½
III.		Dochody z częściowej sprzedaży gruntów i realności	914	30½	—	—	914	30½
IV.		Dochody przypadkowe	426	15½	—	—	426	15½
		Suma dochodów rzeczywistych . .	31.213	32½	—	—	31.213	32½
		B. Przenośne.						
		Kapitały z lokacyi odebrane	—	—	—	—	692.340	51
		C. Zapas z początkiem roku:						
		a) gotówka w kasie . 573.941 zł. 21½ ct.						
		b) „ w bankach . 79.431 „ 03 „						
		c) książ. gal. kasy oszczęd. 67 „ 42 „	—	—	—	—	653.439	66½
		Razem .	—	—	—	—	1,376.993	50

Stan majątku z końcem roku 1878.

	Stan czynny.	Szczegół.	Ogół.
1. Zapas kasowy z końcem roku 1878:			
a) gotówka w kasie krajowej	10.728 zł. 28 ct.		
b) „ w bankach	14.841 „ 75 „	25.570 zł. 03 ct.	
2. Należytości czynne:			
a) w rubrykach wydatków bieżących		340.105 „ 87 „	
b) w rubrykach dochodów bieżących		1.000 „ — „	
c) z lat ubiegłych:			
od p. Stanisława Brykczyńskiego . .	7.143 zł. 50 ct.		
od funduszu krajowego	140.999 „ 74 „	148.143 „ 24 „	514.819 zł. 14 ct.
	Stan bierny.		
Należytości bierne w rubrykach wydatków bieżących			5.495 „ 69 „

gmachu sejmowego.

Kwota preliminowana			Wynikłości są zatem						Należytości			
			mniejsze:		większe:		w ogóle:		czynne		bierne	
Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.500	—	1.495	69
—	—	—	—	—	—	—	—	—	338.605	87	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	340.105	87	5.495	69
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—

Wydatki. **Fundusz budowy**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	WYDATKI.	Wydatki w roku 1878. zł.	Wydatki w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana zł.
		Koszta administracyi realności.			
	1	Płaca stróża	10	—	—
	2	Utrzymanie porządku i czystości, oświetlenie i rozmaite drobne wydatki	7	58	—
	3	Taksa Magistratowi m. Lwowa za udzielenie koncesyi na otwarcie kantyny na placu budowy gmachu sejmowego	100	—	—
	4	Odprawa stróżowi	20	—	—
	5	Koszta stemplowe	21	74	—
		Suma kosztów administracyi realności	159	32	—
		Budowa.			
I.		**Koszta administracyi:**			
		a) Hochberger Juljusz, artystyczny kierownik budowy: Ryczałt na utrzymanie personalu pomocniczego 6.910 zł. Remuneracya za kierownictwo budowy 2.820 „	9.730	—	—
		b) Janowski Józef, inspicyent budowy: płaca za rok 1877. 87 zł. 50 ct. „ „ 1878. 1.500 „ — „	1.587	50	—
		c) Kułakowski Kazimierz, pomocnik inspicyenta budowy, płaca	600	—	—
		d) Remuneracya członków komitetu estetyczno-technicznego	320	—	—
		e) Najem lokalu na kancelaryę budowy	638	34	—
		f) Inseraty, druki i inne pomniejsze	569	56½	—
		Suma rubryki I.	13.445	40½	—
		Koszta budowy:			
II.		Roboty ziemne	4.993	96	—
III.		Roboty murarskie: Krzesiński Emeryk, dozorca budowy: płaca za rok 1877. 28 zł. 33 ct. „ „ 1878. 600 „ — „	628	33	—
	1	Właściwe roboty murarskie	68.932	89	—
	2	Dostawa cegły	83.651	35	—
	3	Dostawa kamienia	25.968	50	—
	4	Dostawa wapna	12.618	27	—
	5	Dostawa piasku do murowania	3.675	93	—
	7	Dostawa cementu	12.694	74	—
	11	Warstwa izolacyjna	3.570	15	—
		Suma rubryki III.	211.740	16	—
IV.		Roboty kamieniarskie z materyałem	46.000	—	—
V.		Roboty rzeźbiarskie	—	—	—
VI.		Roboty ciesielskie z materyałem	8.111	54	—
VII.		Roboty stolarskie z materyałem	1.774	70	—
VIII.		Roboty ślusarskie:			
	2	Kotwy, klamry, śruby i gwoździe	3.991	59	—
	4	Słupy lane	2.607	33	—
	5	Tregery	7.220	40	—
		Suma rubryki VIII.	13.819	32	—

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	—
		Uchwałą W. Sejmu z dnia 23. Sierpnia 1877 r. przeznaczono na koszta administracyi z powodu budowy . . . . . 50.000 zł. — ct. w r. 1877. wynosiły wydatki 445 zł. 87 ct. w roku 1878. 13.445 „ 40½ „ 13.891 „ 27½ „ *pozostaje do rozporządzalności* 36.108 zł. 72½ ct.				
—	—		—	—	—	—
—	—	Do rubr. II.—XIII. Uchwałą W. Sejmu z dnia 23. Sierpnia 1877 r. przeznaczono na koszta budowy gmachu sejmowego . . . . . 964.000 zł. — ct. w r. 1877. wynosiły wydatki 30.371 zł. 17 ct. w roku 1878. 306.872 „ 36½ „ 337.243 „ 53½ „ *pozostaje do rozporządzalności* 626.756 zł. 46½ „	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	4.000	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—

Liczba rubryki budżetu	Liczba zpoyci budżetu	WYDATKI.	Wynikłości w roku 1878. zł.	Wynikłości w roku 1878. ct.	Kwota preliminowana zł.
IX.		Konstrukcye żelazne	10.023	84	—
X.		Roboty blacharskie z materyałem	—	—	—
XI.		Roboty lakiernicze	—	—	—
XII.		Roboty szklarskie	—	—	—
XIII.		Roboty rozmaite:			
	1	Pompowanie wody	1.132	55	
	4	Ogrzewanie i wentylacya	36	44	
	13	Roboty nieprzewidziane	9.239	85	
		Suma rubryki XIII.	10.408	84	—
—	—	Funduszowi krajowemu, zaliczka zwrotna na pokrycie niedoboru za rok 1878.	338.605	87	—

DOCHODY.

I.		**Dochody z realności pod l. 717 2/4**			
	1	Czynsze z realności	156	—	—
II.		**Odsetki z lokacyi.**			
	2	5 1/2 % odsetki z lokacyi za rok 1878.	29.597	69 1/2	
	3	5 1/4 % „ od zaliczek udzielanych przedsiębiorcom . .	119	17	
		Suma rubryki II. .	29.716	86 1/2	—
III.		**Dochody z częściowej sprzedaży gruntów i realności.**			
	4	Sturm Guttmann i Reitzes Chaim. za kupiony budynek pod l. 717 2/4 t. z. stary pałac, z obowiązkiem całkowitego rozebrania tegoż	700	—	
	5	Brykczyński Stanisław, 6% odsetki od kapitału 7.143 zł. 50 ct. jako należącej się różnicy wartości szacunkowej z powodu zamiany gruntów	214	30 1/2	
		Suma rubryki III. .	914	30 1/2	—
IV.		**Dochody przypadkowe**			
	6	Rawski Wincenty Waleryan, czynsz za dzierżawę kantyny na placu budowy, za czas od 1. Kwietnia 1878. do 31. Marca 1879.	300	—	
	7	Brykczyński Stanisław, odsetki zwłoki	2	28	
—	8	Zwrot nadpłaconego podatku domowo-czynszowego za rok 1877. i 1878. od realności pod l. 717 2/4	123	87 1/2	
		Suma rubryki IV. .	426	15 1/2	—

gmachu sejmowego.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze	większe					
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		1.500	—	1.495	65
—	—		1 500	—	1.495	65
—	—		338.605	87	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		1.500	—	—	—
—	—		1.500	—	—	—

L. W. 20.081/1879.
Alegat lit. **B.** do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1878.

Lit. B.

Zamknięcie rachunku

funduszów samoistnych

(niedotowanych)

budżetem nieobjętych

za rok

1878.

INDEKS.

I. Fundusz pomnika Kościuszki . . . . . .
II. Fundusze stypendyjne . . . . . .
III. Administracya Winnik . . . . . .
IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych . . . . . .
V. „ niżankowicki „ „ . . . . . .
VI. „ posagowy Komarnickich . . . . . .
VII. „ Zakładu Ossolińskich . . . . . .
VIII. „ zapomogi b. obwodu tarnowskiego . . . . . .
IX. „ zapomogi z roku 1868. . . . . .
X. „ pozostały zapomogi z roku 1866. . . . . .
XI. „ budowy domu podrzutków we Lwowie . . . . . .
XII. „ depozytów gminnych serwitutowych . . . . . .
XIII. „ Russanowskiej . . . . . .
XIV. „ szkół ludowych z roku 1872. . . . . .
XV. „ Ponińskiego . . . . . .
XVI. „ Franciszka Kochmana, dla literatów polskich . . . . . .
XVII. „ Franciszka Kochmana, dla dziewcząt służących . . . . . .
XVIII. „ Jędrzejowiczowej, dla wiekowych kobiet . . . . . .
XIX. „ pomnika hr. Agenora Gołuchowskiego . . . . . .
XX. „ budowy szpitalu krakowskiego . . . . . .
XXI. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“ . . . . . .
XXII. Fundusz budowy kaplicy w Dublanach . . . . . .
XXIII. Depozyta . . . . . .

I.

Fundusz pomnika Kościuszki.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

Majątkiem tym zarządza samodzielnie Komitet istniejący w Krakowie i przedkłada Wydziałowi krajowemu corocznie sprawozdanie ze swych czynności.
(Patrz L. W. 5.745 i 12.159 z r. 1867.)

L. W. 20.605/1879.

Dochody. # Fundusz pomnika

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
							A) Majątek	
	1	Gotowizna za wylosowaną obligacyę indemnizacyjną	3.990	—	3.990	—	—	—
	2	Efekta zakupione:						
		a) listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemsk.	1.100	—	1.100	—	—	—
		b) obligacye indemnizacyjne	4.700	—	4.700	—	—	—
		c) książeczki Kasy oszczędności	131	97	131	97	—	—
	3	Zwrot efektów z winkulacyi:						
		a) listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemsk.	8.100	—	8.100	—	—	—
		b) obligacye indemnizacyjne	9.500	—	4.800	—	4.700	—
		Suma wszystkich dochodów .	27.521	97	22.821	97	4.700	—
	4	**Zapas** z początkiem roku 1878:						
		w gotówce . 999 zł. 80½ ct.						
		w efektach . 673 „ 46 „	—	—	1.673	26½	—	—
					24.495	23½		

Stan majątku zarodowego

	Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
1	Zapas kasowy w gotówce	—	00½		
	w efektach: *a)* obligacye indemnizacyjne	1.000	—		
	b) listy zastawne Towarzystwa kredyt. ziemskiego	8.700	—		
	c) książeczki gal. Kasy oszczędności . . .	205	43	9.905	43½
2	Należytość czynna w obligacyach indemnizacyjnych . . .	—	—	4.700	—
	Suma stanu czynnego . .	—	—	14.605	43½

							B) Majątek	
	1	Odsetki *a)* od obligacyj indemnizacyjnych . .	226	80	226	80	—	—
		b) „ listów zastawnych Tow. kredyt. ziem.	371	—	371	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	597	80	597	80	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1878.	—	—	—	—	—	—
					597	80		

Stan majątku obrotowego

Stan czynny.

Kościuszki. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	**Wydatki.**	Należytość zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	ct.
zarodowy.								
	1	Gotówka wydana na zakupno:						
		a) 5% listów zastawnych Tow. kredyt. ziemsk. .	936	68	936	68	—	—
		b) 5% obligacyj indemnizacyjnych . . .	3.921	15	3.921	15	—	—
		c) 5% książeczek Kasy oszczędności . . .	131	97	131	97	—	—
	2	Efekta wydane:						
		a) wylosowane:						
		5% obligacya indemnizacyjna	3.800	—	3.800	—	—	—
		b) do winkulacyi:						
		1) 5% listy zastawne Towarzystwa kred. ziemsk.	1.100	—	1.100	—	—	—
		2) 5% obligacye indemnizacyjne . . .	4.700	—	4.700	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	14.589	80	14.589	80	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1878:						
		w gotówce . — zł. 00½ ct.						
		w efektach . 9.905 „ 43 „	—	—	9.905	43½	—	—
					24.495	23½		

z końcem roku 1878.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	14.605	43½
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	14.605	43½

Z porównania stanu z końcem roku 1878. — 14.605 zł. 43½ ct.
ze stanem wykazanym „ „ 1877. — 13.473 „ 26½ „
okazuje się przyrost majątku w ciągu roku 1878. o 1.132 zł. 17 ct.
powstały w skutek wylosowania obligacyi indemnizacyjnej i zakupna natomiast nowych o wyższej imiennej wartości.

obrotowy.								
	1	Odesłane odsetki Komitetowi zarządzającemu . .	597	80	597	80	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	597	80	597	80	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1878.	—	—	—	—	—	—
					597	80		

z końcem roku 1878.

Stan bierny.

II.

Fundusze stypendyjne.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

W załączeniu:

1. Wykaz wynikłości wedle poszczególnych funduszów.
2. Wykaz imienny nadanych stypendyów.

L. W. 24.226/1879.

Dochody. **Fundusze**

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		A) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.		Fundacye nowoprzybyłe:						
	1	Chlebowskiego Stanisława:						
		a) w 6% listach zast. Banku hipot. 1.000 zł. — ct.						
		b) w książeczce Kasy oszczędności . 193 „ 91 „						
	2	Kopernika Mikołaja:						
		a) w 6% listach zast. Banku hipot. 1.100 „ — „						
		b) w książeczce Kasy oszczędności . 10 „ 78 „						
	3	Kucharskiego Jana:						
		a) w 6% listach zast. Banku hipot. 5.400 „ — „						
		b) w książeczce Kasy oszczędności . 57 „ 51 „						
	4	Siemiradzkiego Henryka:						
		w książeczce gal. Banku kredyt. . 2.007 „ 65 „						
	5	Spadwińskiego Antoniego Józefa:						
		w gotówce . . . . . 9.634 „ 75½ „						
	6	Stankiewicza Szczepana:						
		a) w 5% listach zast. kredyt. 20.000 „ — „						
		b) w gotówce . . . . . 1.690 „ — „						
	7	Wystawy kraj. rolniczo-przemysłowej:						
		a) w 5% listach zast. kredyt. . 9.300 „ — „						
		b) w książeczce Kasy oszczędności . 40 „ 75 „						
		c) w gotówce . . . . . 6.000 „ — „	56.435	35½	56.435	35½	—	—
II.	8	Wpływy na rzecz istniejących już fundacyj:						
		a) w książeczkach Kasy oszczędn.. 900 zł. — ct.						
		b) w gotówce . . . . . 1.777 „ 63½ „	2.677	63½	2.527	63½	150	—
III.	9	Kapitały hipotekowane, spłacone	104.930	65½	21.760	—	83.170	65½
IV.	10	Gotówka otrzymana za sprzedane realności . .	47.003	49½	4.098	—	42.905	49½
V.	11	Gotówka pobrana z majątku obrotowego . . .	16.001	51½	16.001	51½	—	—
	12	Efekta zakupione	123.943	49	123.943	49	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	350.992	14½	224.765	99½	126.226	15
		b) Przenośne.						
	13	Efekta odebrane z winkulacyi	254.020	—	254.020	—	—	—
	14	Gotówka otrzymana ze sprzedaży efektów . .	53.598	40	53.598	40	—	—
		Suma wszystkich dochodów . .	658.610	54½	532.384	39½	126.226	15
		c) Stan z początkiem roku 1878:						
		a) w efektach . . . 1,667.312 zł. 11 ct.						
		b) w dobrach i realnościach 346.734 „ 18 „	—	—	2,014.046	29	—	—
					2,546.430	68½		

stypendyjne.

Wydatki.

zarodowy.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Efekta wylosowane i spieniężone	57.284	83	57.284	83	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	57.284	83	57.284	83	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Efekta wydane do winkulacyi	254.020	—	254.020	—	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	112.263	05½	112.263	05½	—	—
		Suma wszystkich wydatków . .	423.567	88½	423.567	88½	—	—
		c) Stan z końcem roku 1878:						
		a) w gotówce . . . 2.147 zł. 25 ct.						
		b) w efektach . . . 1,773.981 „ 37 „						
		c) w dobrach i realnościach 346.734 „ 18 „	—	—	2,122.862	80	—	—
					2,546.430	68½		

Fundusze

Stan majątku zarodowego

Pozycya	Stan czynny.	Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
	Stan czynny.				
1	Zapas w gotówce	—	—	2.147	25
2	„ w efektach:				
	a) Obligacye indemnizacyjne	425.170	—		
	b) 5% listy zastawne kredytowe	404.900	—		
	c) 4% „ „ „	139.900	—		
	d) 6% „ „ krakowskiego Zakładu kredytowego .	144.900	—		
	e) 6% obligacye pożyczki krajowej z roku 1873. . . .	156.400	—		
	f) 6% listy zastawne Banku hipotecznego	359.300	—		
	g) Renty państwowe w papierach oprocentowane . . .	6.000	—		
	h) Akcye kolei Karola Ludwika	124.000	—		
	i) „ „ węgierskiej północno-wschodniej . . .	1.200	—		
	k) Losy państwowe z roku 1860.	2.100	—		
	l) Los miasta Krakowa	60	—		
	m) Obligacye domestykalne księstwa styryjskiego . . .	2.000	—		
	n) Książeczki galicyjskiej Kasy oszczędności	8.051	37	1,773.981	37
3	Należytości czynne	—	—	126.226	15
4	Wartość dóbr i realności:				
	a) Dobra „Godowa“ z przyległościami, własność funduszu ś. p. Dydyńskiego	39.972	—		
	b) Realność w Strzyżowie Nr. 97., własność funduszu ś. p. Dydyńskiego	3.527	—		
	c) Dobra „Winniki“ z przyległościami, własność funduszu ś. p. Głowińskiego	67.875	03		
	d) Budynek u św. Mikołaja, własność funduszów konwiktowych	197.213	—		
	e) Realność w Rzeszowie, własność funduszu ś. p. Dra Towarnickiego	38.147	15	346.734	18
	Suma stanu czynnego . .	—	—	2,249.088	95

stypendyjne.

Pozycya	Stan bierny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	z końcem roku 1878.				
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	2,249.088	95
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	2,249.088	95

U w a g a.

1. Oprócz wykazanego stanu majątkowego posiadają jeszcze fundusze Konieckiego i Dra Towarnickiego 5 sztuk akcyj użytkowania kolei Karola Ludwika, które z powodu wylosowania tychże akcyj nie przynoszą rocznych odsetków, lecz tylko przypadającą na nie dywidendę.
2. Z porównania wyż wykazanego stanu . . . . . 2,249.088 zł. 95 ct.
   ze stanem tego majątku z końcem r. 1877., wykazanego w imiennej wartości 2,165.980 „ 44 „
   okazuje się *przyrost majątku* o . . . . . 83.108 zł. 51 ct.
   w skutek przybycia siedmiu nowych fundacyj, wykazanych pod poz. 1—7. dochodów, tudzież w skutek przykupna efektów z nadwyżek majątku obrotowego.

Wyjaśnienia

do zamknięcia majątu zarodowego.

1. Należytość czynną z końcem roku 1878., uwidocznioną pod poz. 8. dochodów w kwocie 150 zł. stanowi nie spłacona na rzecz fundacyi Ożańskiej rata roczna, przypadła w myśl odnośnego listu fundacyjnego dnia 28. Czerwca 1878.

2. Wykazane pod poz. 9. dochodów należytości czynne z końcem roku 1878. z tytułu dłużnych kapitałów hipotekowanych dzielą się, jak następuje:

a) we fundacyi krakowskiej zakordonowej		1.575 zł.	— ct.
b) „ „ Łosia		6.363 „	64½ „
c) „ „ Olszewskiego		4.500 „	— „
d) „ „ Dra Towarnickiego		49.732 „	01 „
e) „ „ Żebrowskiego		21.000 „	— „
razem, jak wykazano . .		83.170 zł.	65½ ct.
gdy zaś należytości te z początkiem roku 1878. wynosiły		104.930 „	65½ „
przeto okazuje się, iż w ciągu tego roku ubyło z nich		21.760 zł.	— ct.
a to z powodu spłaty kapitałów należących:			
a) do fundacyi Korzelińskiej	760 zł.		
b) „ „ Żalchockiego	21.000 „	21.760 „	— „

3. Wierzytelności z tytułu sprzedanych realności wykazanych pod poz. 10. dochodów składają się z końcem roku 1878:

a) z długu funduszu obłąkanych i położnic za nabytą w dawniejszych czasach od funduszu Głowińskiego realność Popijarską	35.201 zł.	49½ ct.
b) z reszty należytości zaległych na rzecz tegoż funduszu u nabywców pojedyńczych realności w Winnikach	7.704 „	— „
razem, jak wykazano . .	42.905 zł.	49½ ct.

4. Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego, wykazana pod poz. 11. dochodów w kwocie 16.001 zł. 51½ ct. stanowiła nadwyżkę tego majątku po wypłacie stypendyów i wszelkich innych wydatków, która to nadwyżka w myśl odnośnych statutów fundacyjnych użytą została na pomnożenie majątków zarodowych pojedyńczych fundacyj przez zakupno oprocentowanych papierów publicznych. Wydatek na to zakupno mieści się w ogólnej kwocie, wykazanej pod poz. 3. wydatków „przenośnych.“

5. Wykazany w stanie ostatecznym zapas gotówki w kwocie . . . . . 2.147 zł. 25 ct.
składa się z pozostałości w gotówce we funduszu Popkiewicza w kwocie 240 zł. — ct.
i „ „ Wystawy kraj. „ 1.907 „ 25 „
razem, j. w. 2.147 „ 25 „
powstałej w pierwszej fundacyi w skutek nadesłania dnia 30. Grudnia 1878. przez fundatora gotówki w kwocie wykazanej 240 zł. na pomnożenie majątku fundacyi, która to gotówka jednak zaraz z początkiem roku 1879. na zakupno papierów publicznych obróconą została; — w drugiej natomiast w skutek tego, iż z przeznaczonych przez fundusz krajowy na cele fundacyi gotówki 6.000 zł. zużyto na zakupno efektów przed upływem Grudnia 1878. . . . . 4.092 zł. 75 ct.
a z początkiem roku 1879. sfruktyfikowano resztę w kwocie . . . . . 1.907 „ 25 „

Fundusze stypendyjne.

B) Majątek obrotowy.

Dochody. **Fundusze**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
							B) Majątek	
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1—3	Odsetki	102.335	29½	99.802	79½	2.532	50
II.	4—9	Dochody z dóbr i realności	37.767	05	35.447	75½	2.319	29½
III.	10	Dodatki z innych funduszów	549	45	549	45	—	—
IV.	11-12	Dochody i zwroty rozmaite	2.861	56½	205	10½	2.656	46
		Suma dochodów rzeczywistych . .	143.513	36	136.005	10½	7.508	25½
		b) Przenośne.						
	13	Zaliczki rozmaite: *a)* z lat dawniejszych . . . 24 zł. 99 ct. *b)* z roku bieżącego . . . 507 „ 12 „	532	11	509	11	23	—
		Suma wszystkich dochodów . .	144.045	47	136.514	21½	7.531	25½
	14	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. w gotówce .	—	—	19.472	66½	—	—
					155.986	88		

Stan majątku obrotowego

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy w gotówce	—	—	25.818	79
	2	Należytości czynne	—	—	7.531	25½
		Suma stanu czynnego . .	—	—	33.350	04½

stypendyjne. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
obrotowy.								
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Stypendya	87.723	02	85.926	77	1.796	25
II.	2—8	Cele naukowe i dobroczynne	6.846	—	6.846	—	—	—
III.	9	Wsparcia jednorazowe	400	—	400	—	—	—
IV.	10-14	Subwencye stałe fundacyom	624	54	624	54	—	—
V.	15	Legata i pensye	350	—	350	—	—	—
VI.	16	Alimentacye	450	—	450	—	—	—
VII.	17	Dodatki do funduszów	549	45	549	45	—	—
VIII.	18-19	Podatki i należytości rządowe	11.237	59	10.831	00½	406	58½
IX.	20-24	Wydatki administracyjne	8.667	20½	7.661	10½	1.006	10
X.	25	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego	16.001	51½	16.001	51½	—	—
XI.	26	Wydatki i zwroty rozmaite	430	51	392	81	37	70
		Suma wydatków rzeczywistych	133.279	83	130.033	19½	3.246	63½
		b) Przenośne.						
	27	Zwroty zaliczek: *a)* z lat dawniejszych 371 zł. 00½ ct. *b)* z roku bieżącego 507 „ 12 „	878	12½	134	89½	743	23
		Suma wszystkich wydatków	134.157	95½	130.168	09	3.989	86½
	28	**c) Zapas** z końcem roku 1878. w gotówce	—	—	25.818	79	—	—
					155.986	88		

z końcem roku 1878.

		Stan bierny.	Szczegół		Ogół	
	1	Należytości bierne	—	—	3.989	86½
	2	**Czysty stan czynny**	—	—	29.360	18
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego	—	—	33.350	04½

Z porównania wyżej wykazanego stanu czynnego . . . . . 29.360 zł. 18 ct.
z czystym stanem, wykazanym z końcem roku 1877. . . . . 25.452 „ 31 „
okazuje się powiększenie tego majątku o . . 3.907 zł. 87 zł.

Zapas ostatateczny w gotówce zużytym został z początkiem roku 1879. na pomnożenie majątków zarodowych pojedyńczych fundacyj przez zakupno oprocentowanych papierów publicznych.

Dochody. **Fundusze**

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
							Poszczególnienie	
I.		**Odsetki.**						
	1	Od papierów publicznych wraz z dywidendą . .	94.313	32½	94.313	32½	—	—
	2	„ książeczek gal. Kasy oszczędności . . .	486	45	486	45	—	—
	3	„ kapitałów hipotekowanych	7.535	52	5.003	02	2.532	50
		Suma rubryki I. .	102.335	29½	99.802	79½	2.532	50
II.		**Dochody z dóbr i realności.**						
	4	Nadwyżka dochodów z dóbr „Winniki“ . . .	10.594	68½	10.594	68½	—	—
	5	„ „ z realności w Rzeszowie . .	1.138	66½	1.138	66½	—	—
	6	Czynsz z gmachu u św. Mikołaja	20.000	—	20.000	—	—	—
	7	„ z parochii „ „	1.839	35	59	33	1.780	02
	8	„ z dzierżawy dóbr „Godowa“ . . .	3.947	25	3.469	75	477	50
	9	„ „ przewozu na Wisłoku . .	247	10	185	32½	61	77½
		Suma rubryki II. .	37.767	05	35.447	75½	2.319	29½
III.		**Dodatki z innych funduszów.**						
	10	Od funduszów konwiktowych dla fundacyi Głowińskiego	549	45	549	45	—	—

stypendyjne. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
rubryk rzeczywistych.								
I.	1	**Stypendya**	87.723	02	85.926	77	1.796	25
II.		**Cele naukowe i dobroczynne.**						
	2	Datki na budowę szkół	1.600	—	1.600	—	—	—
	3	Subwencye szkołom wydziałowym	340	—	340	—	—	—
	4	„ „ więźni	150	—	150	—	—	—
	5	„ bursom, zakładom wychowawczym, nauczycielom i towarzystwom bratniej pomocy .	756	—	756	—	—	—
	6	„ muzeom	500	—	500	—	—	—
	7	Na wycieczki naukowe	1.400	—	1.400	—	—	—
	8	Zasiłki dobroczynne	2.100	—	2.100	—	—	—
		Suma rubryki II. .	6.846	—	6.846	—	—	—
III.		**Wsparcia jednorazowe.**						
	9	Dwudziestu ubogim uczniom po 20 zł. . . .	400	—	400	—	—	—
IV.		**Subwencye stałe fundacyom.**						
	10	Kapitule lwowskiej obrz. rzym. kat. . . .	446	46	446	46	—	—
	11	Zakładowi ubogich	12	60	12	60	—	—
	12	Domowi kalek	8	40	8	40	—	—
	13	Funduszowi religijnemu	115	08	115	08	—	—
	14	Kościołowi OO. Jezuitów	42	—	42	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	624	54	624	54	—	—
V.		**Legata i pensye.**						
	15	Dożywocia na mocy legatów	350	—	350	—	—	—
VI.	16	**Alimentacye**	450	—	450	—	—	—
VII.		**Dodatki do funduszów.**						
	17	Fundusze konwiktowe do funduszu Głowińskiego .	549	45	549	45	—	—
VIII.		**Podatki i należytości rządowe.**						
	18	Podatki czynszowe, gruntowe i t. p. . . .	10.143	52	10.126	47	17	05
	19	Należytości rządowe od odebranych w zarząd fundacyj	1.094	07	704	53½	389	53½
		Suma rubryki VIII. .	11.237	59	10.831	00½	406	58½
IX.		**Wydatki administracyjne.**						
		Sumaryczne zestawienie rubryki IX.						
	20	Płace	5.257	21	4.251	12	1.006	09
	21	Remuneracye	280	—	280	—	—	—
	22	Konserwacye i budowy	2.510	60	2.510	60	—	—
	23	Meszne	599	39½	599	38½	—	01
	24	Koszta kancelaryjne	20	—	20	—	—	—
		Suma rubryki IX. .	8.667	20½	7.661	10½	1.006	10

Dochody. **Fundusze**

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
							Poszczególnienie	
IV.		**Dochody i zwroty rozmaite.**						
	11	Odsetki zwłoki i prowizye	257	58	197	58	60	—
	12	Zwroty:						
		a) wydatków konserwacyjnych z lat dawniejszych .	2.500	—	—	—	2.500	—
		b) rozmaite inne	103	98½	7	52½	96	46
		Suma rubryki IV. .	2.861	56½	205	10½	2.656	46

stypendyjne. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
rubryk rzeczywistych.								
IX.		**Wydatki administracyjne.**						
		Poszczególnienie.						
	20	**Płace.**						
		a) Nadkurator fundacyi Dra Towarnickiego . .	3.000	—	2.250	—	750	—
		b) Kuratorowie „ „ „ . .	888	89	800	—	88	89
		c) Administrator „ ś. p. Dydyńskiego . .	866	82	799	92	66	90
		d) Leśniczy w dobrach „Godowa“	312	50	250	—	62	50
		e) Służba leśna „ „	189	—	151	20	37	80
		razem . .	5.257	21	4 251	12	1.006	09
	21	**Remuneracye.**						
		a) Stałe	120	—	120	—	—	—
		b) Niestałe	160	—	160	—	—	—
		razem . .	280	—	280	—	—	—
	22	**Konserwacye i budowy.**						
		Konserwacya gmachu św. Mikołaja	2.510	60	2.510	60	—	—
	23	**Mesznе w dobrach „Godowa“**	599	39½	599	38½	—	01
	24	**Koszta kancelaryjne**	20	—	20	—	—	—
X.	25	**Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego**	16.001	51½	16.001	51½	—	—
XI.		**Wydatki i zwroty rozmaite.**						
	26	Koszta insercyjne	229	31	229	31	—	—
	27	„ winkulacyjne	6	20	6	20	—	—
	28	„ odnowienia i utrzymania grobowca ś. p. fundatorów Laskowskich	23	—	23	—	—	—
	29	„ stemplowe, portorya, eskonta i inne drobne	172	—	134	30	37	70
		Suma rubryki XI. .	430	51	392	81	37	70

Alegat 1.

do zamknięcia rachunkowego funduszów stypendyjnych za rok 1878.

Wykaz wynikłości

wedle poszczególnych

Funduszów stypendyjnych

za rok

1878.

A) Majątek zarodowy.

B) Majątek obrotowy.

Wykaz wynikłości wedle

A) Majątek

Nr. porz.	Nazwisko fundacyi.	Stan z początkiem roku 1878. zł.	ct.	Dochody w ciągu roku 1878. zł.	ct.	Razem. zł.	ct.	Wydatki. zł.	ct.	Stan z końcem roku 1878. zł.	ct.
1	Artymowicz	2.014	99	—	—	2.014	99	—	—	2.014	99
2	Bier	7.659	87	945	27	8.605	14	1.290	54	7.314	60
3	Brześciańska	3.572	37	17	12	3.589	49	8	56	3.580	93
4	Brzeski	3.559	81	164	48	3.724	29	157	24	3.567	05
5	Brzeżany	1.510	76	3	30	1.514	06	1	65	1.512	41
6	Chełmecki	1.316	90	21	—	1.337	90	10	50	1.327	40
7	Chlebowski	—	—	2.193	91	2.193	91	1.000	—	1.193	91
8	Cesarz Franciszek Józef I.	52.038	70	1.837	92	53.876	62	1.649	30	52.227	32
9	Cieszewski i Zawadzki	7.275	64	—	—	7.275	64	—	—	7.275	64
10	Czajkowski	14.134	90	220	40	14.355	30	106	—	14.249	30
11	Czuczawa	3.716	42	21	52	3.737	94	10	76	3.727	18
12	Dydyński	59.477	85	958	—	60.435	85	520	21	59.915	64
13	Egierski dla Egierskich I.	6.063	56	2	94	6.066	50	1	47	6.065	03
14	„ „ „ II.	4.148	42	2.181	49	6.329	91	2.014	57	4.315	34
15	„ „ Siedleckich I.	5.680	41	574	80	6.255	21	313	91	5.941	30
16	„ „ „ II.	4.360	78	114	02	4.474	80	107	01	4.367	79
17	Englowa	4.580	50	574	80	5.155	30	352	71	4.802	59
18	Falkenfels	100	—	—	—	100	—	—	—	100	—
19	Gizella	3.172	58	12	—	3.184	58	6	—	3.178	58
20	Głowiński	226.061	72	81.515	86	307.577	58	78.305	26	229.272	32
21	Gołuchowski	26.865	69	12.412	27	39.277	96	11.515	56	27.762	40
22	Harbut	1.729	56	383	20	2.112	76	200	48	1.912	28
23	Hauer	1.937	93	291	60	2.229	53	225	16	2.004	37
24	Horecki	4.860	80	40	—	4.900	80	20	—	4.880	80
25	Janowski	2.007	35	—	—	2.007	35	—	—	2.007	35
26	Jarosław (Anny Ostrogskiej)	10.366	09	191	60	10.557	69	114	03	10.443	66
27	Kallir	6.613	70	37	—	6.650	70	18	50	6.632	20
28	Karol Ludwik	7.482	11	766	40	8.248	51	548	51	7.700	—
29	Kiślicki	5.622	02	198	60	5.820	62	95	10	5.725	52
30	Koniecki	55.042	17	5.823	96	60.866	13	3.948	92	56.917	21
31	Kopernik	—	—	1.242	78	1.242	78	66	—	1.176	78
32	Kopiński	2.242	17	—	—	2.242	17	—	—	2.242	17
33	Korzelińska	4.762	91	4.731	43	9.494	34	3.577	14	5.917	20
34	Kraków	58.139	02	4.654	80	62.793	82	3.211	85	59.581	97
35	Krakowiec	2.582	79	2	—	2.584	79	1	—	2.583	79
36	Krausnecker	21.795	01	426	58½	22.221	59½	358	57½	21.863	02
37	Krościenko	1.387	53	1.938	41	3.325	94	1.722	04	1.603	90
38	Krzeczunowicz Ignacy	11.668	77	414	99	12.083	76	316	97	11.766	79
39	„ Waleryan	6.228	34	27	—	6.255	34	13	50	6.241	84
40	Kucharski	—	—	5.457	51	5.457	51	—	—	5.457	51
41	Kulczycki	9.063	92	51	04	9.114	96	25	52	9.089	44
42	Laskowska	82.203	27	4.433	69	86.636	96	2.895	22	83.741	74
43	Lewicki	21.849	69	3.234	35	25.084	04	2.690	36	22.393	68
44	Loewenstein	2.428	36	—	—	2.428	36	—	—	2.428	36
45	Ładuński	785	75	1.428	18	2.213	93	1.174	36	1.039	57
46	Łoś	20.314	84	100	—	20.414	84	100	—	20.314	84
47	Małecki	1.024	20	—	—	1.024	20	—	—	1.024	20
48	Matczyński	14.705	41	191	60	14.897	01	108	32	14.788	69
49	Mieroszewski	16.746	04	1.712	60½	18.458	64½	1.488	64½	16.970	—
50	Mikiewicz	1.333	36	—	34	1.333	70	—	17	1.333	53
51	Mikołajów	6.944	62	383	20	7.327	82	200	33	7.127	49
	Do przeniesienia	819.179	60	141.933	97	961.113	57	120.491	95	840.621	62

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

zarodowy.

Nr. porz.	Nazwisko fundacyi.	Stan z początkiem roku 1878. zł.	ct.	Dochody w ciągu roku 1878. zł.	ct.	Razem. zł.	ct.	Wydatki. zł.	ct.	Stan z końcem roku 1878. zł.	ct.
	Z przeniesienia .	819.179	60	141.933	97	961.113	57	120.491	95	840.621	62
52	Monasterzyska	2.472	72	191	60	2.664	32	93	17	2.571	15
53	Morawski I.	717	49	69	44	786	93	34	72	752	21
54	„ II.	4.928	60	76	56	5.005	16	38	28	4.966	88
55	Moszczeńska	877	33	—	—	877	33	—	—	877	33
56	Nahaczów	732	52	72	—	804	52	36	—	768	52
57	Nielepiec	1.040	71	95	—	1.135	71	47	50	1.088	21
58	Niezabitowska	24.082	02	766	40	24.848	42	443	50	24.404	92
59	Obniski	8.620	02	604	56	9.224	58	392	78	8.831	80
60	Olszewski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61	Otowski	582	91	3	96	586	87	1	98	584	89
62	Ożańska	1.777	72	387	76	2.165	48	185	48	1.980	—
63	Paprocki	6.067	61	526	41	6.594	02	399	17	6.194	85
64	Parzelski	3.827	34	3.891	90	7.719	24	3.741	75	3.977	49
65	Petryczyn	101.080	86	65.828	40½	166.909	26½	63.595	78½	103.313	48
66	Pitoń	1.958	33	7.175	02	9.133	35	6.644	74	2.488	61
67	Pniewski	2.172	72	21	—	2.193	72	10	50	2.183	22
68	Popkiewicz	8.453	—	1.488	—	9.941	—	401	27	9.539	73
69	Potocki	18.210	38	304	84	18.515	22	148	22	18.367	—
70	Przemyśl	2.219	91	230	14	2.450	05	209	07	2.240	98
71	Radymno I.	1.308	57	8	50	1.317	07	4	25	1.312	82
72	„ II.	3.330	55	113	74	3.444	29	56	87	3.387	42
73	Rappaport	1.121	05	1.311	50	2.432	55	1.183	31	1.249	24
74	Rostocki	6.290	75	983	20	7.273	95	514	03	6.759	92
75	Rudolf	2.505	44	41	90	2.547	34	20	95	2.526	39
76	Russyan	13.951	44	1.743	40	15.694	84	1.685	32	14.009	52
77	Rzeszów	2.932	96	383	20	3.316	16	205	93	3.110	23
78	Sapieha { *a)* zarodowy	18.809	08	—	—	18.809	08	—	—	18.809	08
	{ *b)* rezerwowy	1.560	67	377	70	1.938	37	237	47	1.700	90
79	Sącz	4.750	—	406	99	5.156	99	346	46	4.810	53
80	Seidler	2.080	64	6	82	2.087	46	3	41	2.084	05
81	Seeling-Saulenfels . . .	600	—	2	78	602	78	1	39	601	39
82	Sielecka	9.439	60	191	60	9.631	20	108	92	9.522	28
83	Siemiradzki	—	—	6.379	48	6.379	48	4.107	99	2.271	49
84	Skibiński	10.000	—	2.050	—	12.050	—	2.050	—	10.000	—
85	Spadwiński	—	—	31.860	07½	31.860	07½	20.734	75½	11.125	32
86	Stanisławów	582	86	191	60	774	46	145	04	629	42
87	Stankiewicz	—	—	41.690	—	41.690	—	21.690	—	20.000	—
88	Stawek	2.951	50	115	80	3.067	30	107	90	2.959	40
89	Szmoniewski	1.534	36	—	—	1.534	36	—	—	1.534	36
90	Tarnów	1.574	10	8	—	1.582	10	4	—	1.578	10
91	Tchórznicka	2.044	40	—	—	2.044	40	—	—	2.044	40
92	Towarnicki Bazylewicz .	20.881	93	—	—	20.881	93	—	—	20.881	93
93	Towarnicki Dr. Jan . .	291.475	33	26.082	44	317.557	77	16.939	95	300.617	82
94	Unia lubelska	635	78	55	44	691	22	27	72	663	50
95	Wierzbicki	29.533	84	191	60	29.725	44	140	05	29.585	39
96	Wystawa kraj. rolnicza .	—	—	19.840	75	19.840	75	4.092	75	15.748	—
97	Zawadzki Korwin . . .	41.523	77	4.750	36	46.274	13	3.837	48	42.436	65
98	Zawadzki Rogala . . .	6.744	71	50	14	6.794	85	25	07	6.769	78
99	Zalchocki	47.013	54	80.189	24	127.202	78	59.666	01	67.536	77
100	Żebrowski	15.364	27	273	44	15.637	71	132	52	15.505	19
101	Żurakowski	117.769	18	94.024	40	211.793	58	93.189	14	118.604	44
	Suma . . .	1,667.312	11	536.991	06	2,204.303	17	428.174	55	1,776.128	62

Stan z końcem r. 1878. gotówką 2.147 zł. 25 ct., w efektach 1,773.981 zł. 37 ct. Razem, jak wyżej wykazano 1,776.128 zł. 62 ct.

Wykaz wynikłości wedle

B) majątek

Nr. porz.	Nazwisko fundacyi.	Stan z początkiem roku 1878. zł.	ct.	Dochody w ciągu roku 1878. zł.	ct.	Razem. zł.	ct.	Wydatki. zł.	ct.	Stan z końcem roku 1878. zł.	ct.
1	Artymowicz	—	01	120	—	120	01	120	—	—	01
2	Bier	193	58½	823	89	1.017	47½	992	07	25	40½
3	Brześciańska	8	56½	170	56	179	12½	158	56	20	56½
4	Brzeski	7	24	195	59	202	83	7	34	195	49
5	Brzeżany	1	65	75	15	76	80	75	15	1	65
6	Chełmecki	10	50	66	35	76	85	40	50	36	35
7	Chlebowski	—	—	30	—	30	—	1	50	28	50
8	Cesarz Franciszek Józef I.	101	66	3.129	48	3.231	14	3.118	76	112	38
9	Cieszewski i Zawadzki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Czajkowski	106	—½	748	—	854	—½	736	—	118	—½
11	Czuczawa	10	76	181	75	192	51	175	76	16	75
12	Dydyński	1.133	20½	6.664	30½	7.797	51	4.900	67	2.896	84
13	Egierski dla Egierskich I.	1	47	266	47	267	94	266	47	1	47
14	„ „ „ II.	—	—	195	07	195	07	195	07	—	—
15	„ „ Siedleckich I.	230	12½	270	58½	500	71	500	71	—	—
16	„ „ „ II.	7	01	197	—	204	01	203	01	1	—
17	Englowa	187	42½	285	47	472	89½	407	15	65	74½
18	Falkenfels	—	—	6	—	6	—	5	89	—	11
19	Gizella	6	—	156	—	162	—	156	—	6	—
20	Głowiński	2.442	49	42.907	26½	45.349	75½	39.795	42½	5.554	33
21	Gołuchowski	69	40½	1.338	76	1.408	16½	1.091	14	317	02½
22	Harbut	79	23	86	91½	166	14½	165	92	—	22½
23	Hauer	55	73	114	03	169	76	160	36	9	40
24	Horecki	20	—	200	—	220	—	200	—	20	—
25	Janowski	—	—	116	36	116	36	116	36	—	—
26	Jarosław (Anny Ostrogskiej)	60	46½	597	03	657	49½	594	17	63	32½
27	Kallir	18	50	288	—	306	50	268	50	38	—
28	Karol Ludwik	111	87½	412	27½	524	15	524	15	—	—
29	Kiślicki	95	10½	302	62	397	72½	275	10	122	62½
30	Koniecki	15	04½	4.694	88	4.709	92½	4.277	16	432	76½
31	Kopernik	—	—	132	—	132	—	132	—	—	—
32	Kopiński	120	03	120	—	240	03	240	—	—	03
33	Korzelińska	197	—½	318	12	515	12½	198	12	317	—½
34	Kraków	1.275	97	4.999	06	6.275	03	5.919	88½	355	14½
35	Krakowiec	1	—	125	—	126	—	63	—	63	—
36	Krausnecker	58	58½	1.218	58	1.277	16½	1.218	57½	58	59
37	Krościenko	73	34	94	40½	167	74½	165	14	2	60½
38	Krzeczunowicz Ignacy	71	—½	481	77	552	77½	475	77	77	—½
39	„ Waleryan	13	50	293	50	307	—	293	50	13	50
40	Kucharski	—	—	324	—	324	—	—	—	324	—
41	Kulczycki	25	52½	427	92	453	44½	427	52	25	92½
42	Laskowska	1.245	22	5.314	12	6.559	34	6.559	34	—	—
43	Lewicki	345	99	975	80	1.321	79	1.049	54	272	25
44	Loewenstein	—	—	144	—	144	—	137	61½	6	38½
45	Ładuński	222	68	902	92	1.125	60	1.125	60	—	—
46	Łoś	—	—	1.662	22	1.662	22	1.323	05	339	17
47	Małecki	—	—½	47	25	47	25½	47	25	—	—½
48	Matczyński	42	38½	1.136	64	1.179	02½	1.046	53	132	49½
49	Mieroszewski	173	45	792	26	965	71	786	66½	179	04½
50	Mikiewicz	—	17½	75	55½	75	73	75	73	—	—
51	Mikołajów	100	61½	406	07	506	68½	316	07	190	61½
	Do przeniesienia	8.939	53½	84.630	99½	93.570	53	81.129	79½	12.440	73½

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Nr. porz.	Nazwisko fundacyi.	Stan z początkiem roku 1878.		Dochody w ciągu roku 1878.		Razem.		Wydatki.		Stan z końcem roku 1878.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia .	8.939	53½	84.630	99½	93.570	53	81.129	79½	12.440	73½
52	Monasterzyska	85	—½	146	03	231	03½	190	03	41	—½
53	Morawski I.	34	72	40	72	75	44	34	72	40	72
54	„ II.	38	28	261	12	299	40	248	28	51	12
55	Moszczeńska	—	—	48	—	48	—	46	63½	1	36½
56	Nahaczów	36	—	42	—	78	—	36	—	42	—
57	Nielepiec	47	50½	55	72	103	22½	53	12	50	10½
58	Niezabitowska	283	63½	1.368	88½	1.652	52	1.556	54	95	98
59	Obniski	192	78	443	—	635	78	417	50	218	28
60	Olszewski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61	Otowski	1	98½	25	98	27	96½	25	98	1	98½
62	Ożańska	185	48	150	—	335	48	335	48	—	—
63	Paprocki	101	24½	359	75	460	99½	459	53	1	46½
64	Parzelski	141	75½	182	10	323	85½	295	67	28	18½
65	Petryczyn	135	08	5.323	57½	5.458	65½	4.769	27	689	38½
66	Pitoń	—	—	157	45	157	45	22	44½	135	—½
67	Pniewski	10	50	100	50	111	—	100	50	10	50
68	Popkiewicz	23	—	416	—	439	—	373	—	66	—
69	Potocki	148	22½	1.924	51	2.072	73½	1.957	79½	114	94
70	Przemyśl	9	07	119	07	128	14	119	07	9	07
71	Radymno I.	4	25	65	25	69	50	59	25	10	25
72	„ II.	111	87	178	87	290	74	166	87	123	87
73	Rappaport	49	—	83	13	132	13	83	13	49	—
74	Rostocki	295	—	357	37	652	37	468	82	183	55
75	Rudolf	20	95½	120	95	141	90½	120	95	20	95½
76	Russyan	—	—	1.159	40	1.159	40	1.089	56½	69	83½
77	Rzeszów	154	73½	171	55	326	28½	324	83	1	45½
78	Sapieha	100	66	1.224	47	1.325	13	1.124	81	200	32
79	Sącz	41	46	261	98	303	44	253	13	50	31
80	Seidler	3	41½	101	17	104	58½	98	41	6	17½
81	Seeling-Saulenfels . . .	38	22½	31	51½	69	74	69	74	—	—
82	Sielecka	71	22½	480	67	551	89½	494	28	57	61½
83	Siemiradzki	—	—	92	69½	92	69½	92	69	—	—½
84	Skibiński	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
85	Spadwiński	—	—	594	38½	594	38½	68	70½	525	68
86	Stanisławów	26	—	38	16	64	16	38	16	26	—
87	Stankiewicz	—	—	2.690	—	2.690	—	2	—	2.688	—
88	Stawek	7	90	155	17	163	07	88	31	74	76
89	Szmouiewski	—	—	96	52	96	52	96	52	—	—
90	Tarnów	4	—½	90	—	94	—½	94	—	—	—½
91	Tchórznicka	—	—	102	67	102	67	102	67	—	—
92	Towarnicki Bazylewicz .	—	—	1.018	50	1.018	50	1.018	50	—	—
93	Towarnicki Dr. Jan . .	5.796	87	19.950	85½	25.747	72½	21.995	86	3.751	86½
94	Unia lubelska	27	72	33	72	61	44	27	72	33	72
95	Wierzbicki	31	51	1.403	15	1.434	66	1.403	15	31	51
96	Wystawa kraj. rolnicza .	—	—	232	50	232	50	—	—	232	50
97	Zawadzki Korwin . . .	737	48	3.439	22½	4.176	70½	3.944	72½	231	98
98	Zawadzki Rogala . . .	25	07½	284	—	309	07½	230	51	78	56½
99	Zalchocki	624	10½	3.291	65	3.915	75½	3.050	67	865	08½
100	Żebrowski	132	52	2.298	52	2.431	04	569	13	1.861	91
101	Żurakowski	754	88½	5.556	20	6.311	08½	5.705	06	606	02½
	Suma . . .	19.472	66½	141.399	65	160.872	31½	135.053	52½	25.818	79

Alegat 2.

do zamknięcia rachunku funduszów stypendyjnych za rok 1878.

Wykaz imienny

nadanych na rok 1878. stypendyów

bez względu na rzeczywistą tychże wypłatę.

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
I.		**Artymowicz.**				
	1	Artymowicz Oktaw	30	—		
	2	Sierociński Eugeniusz	90	—	120	—
II.		**Bier.**				
	1	Bier Izak	186	—		
	2	Gelber Jan	198	—	384	—
III.		**Brześciańska.**				
	1	Neustein Feliks	150	—	150	—
IV.		**Brzeski.**				
	1	Strusiewicz Antoni	180	—	180	—
V.		**Brzeżany.**				
	1	Heck Kornel	73	50	73	50
VI.		**Chełmecki.**				
	1	Terlikiewicz Jan	30	—	30	—
VII.		**Chlebowski**	—	—	—	—
VIII.		**Cesarz Franciszek Józef I.**				
	1	Brückner Aleksander	500	—		
	2	Lukas Stanisław	1.000	—		
	3	Warmski Mieczysław	1.000	—		
	4	Witkiewicz Jan	500	—	3.000	—
IX.		**Cieszewski i Zawadzki**	—	—	—	—
X.		**Czajkowski.**				
	1	Czajkowski Tymkowicz Kornel	180	—	180	—
XI.		**Czuczawa.**				
	1	Amirowicz Kajetan	165	—	165	—
XII.		**Dydyński.**				
	1	Bojarski Piotr	150	—		
	2	Dydyński Jan	300	—		
	3	Dydyński Józef	300	—		
	4	Dydyński Stanisław	360	—		
	5	Gumowski August	300	—		
	6	Urbański Juljusz	300	—	1.710	—
XIII.		**Egierski dla Egierskich I.**				
	1	Sękowski Antoni	265	—	265	—
XIV.		**Egierski dla Egierskich II.**				
	1	Rzepiński Stanisław	180	—	180	—
XV.		**Egierski dla Siedleckich I.**				
	1	Telke l Zygmunt	254	—	254	—
XVI.		**Egierski dla Siedleckich II.**				
	1	Tarnowski Stanisław	196	—	196	—

na rok 1878. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
XVII.		**Englowa.**				
	1	Gołkowski Aureli	200	—	200	—
XVIII.		**Falkenfels-Stanetti**	—	—	—	—
XIX.		**Gizella.**				
	1	Sim Joachim	150	—	150	—
XX.		**Głowiński.**				
	1	Adamski Roman	210	—		
	2	Antosiewicz Władysław	157	50		
	3	Balzer Oswald	157	50		
	4	Bandrowski Maryan	210	—		
	5	Bełej Jan	210	—		
	6	Bidziński Jan	210	—		
	7	Biborski Aleksander	157	50		
	8	Białas Piotr	210	—		
	9	Biegański Karol	157	50		
	10	Bielecki Bazyli	157	50		
	11	Bieńkowski Antoni	157	50		
	12	Biela Jan	210	—		
	13	Blauth Jan	210	—		
	14	Braun Stanisław	157	50		
	15	Bryl Jan	157	50		
	16	Bresiewicz Tadeusz	157	50		
	17	Buczyński Frańciszek	210	—		
	18	Budzyński Wiktor	157	50		
	19	Burzyński Bolesław	157	50		
	20	Buzdygan Mikołaj	210	—		
	21	Cegliński Grzegorz	157	50		
	22	Chlebowski Mieczysław	210	—		
	23	Chołowiecki Leonard	157	50		
	24	Chowaniec Frańciszek	157	50		
	25	Cięglewicz Filip	210	—		
	26	Cielecki Józef	157	50		
	27	Cygnarowicz Bartłomiej	157	50		
	28	Czarnek Władysław	157	50		
	29	Czechowski Dymitr	157	50		
	30	Czermiński Kaźmierz	157	50		
	31	Czermiński Feliks	157	50		
	32	Dadletz Juljan	210	—		
	33	Dąbrowiecki Wojciech	210	—		
	34	Dorundiak Michał	157	50		
	35	Doboszyński Marceli	157	50		
	36	Drozd Józef	157	50		
	37	Dubler Frańciszek	210	—		
	38	Dybka Antoni	210	—		
	39	Ekielski Władysław	210	—		
	40	Fontana Maryan	157	50		
	41	Fränkel Hieronim	157	50		
	42	Gadowski Stanisław	157	50		

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
XX.	43	Gałkiewicz Tadeusz	210	—		
	44	Gawlik Tomasz	157	50		
	45	Geciów Onufry	157	50		
	46	Gołąb Franciszek	210	—		
	47	Gliński Jan	210	—		
	48	Grabowski Roman	157	50		
	49	Gramatyka Karol	157	50		
	50	Guckler Jan	210	—		
	51	Hejnar Jan	210	—		
	52	Heck Eugeniusz	210	—		
	53	Hibl Józef	210	—		
	54	Hładisz Henryk	210	—		
	55	Hodoly Ludwik	210	—		
	56	Holzer Gustaw	210	—		
	57	Horążak Maciej	210	—		
	58	Jakubowski Józef	157	50		
	59	Janocha Michał	157	50		
	60	Jarosz Eugeniusz	210	—		
	61	Jarmund Kaźmierz	157	50		
	62	Jaworski Bolesław	210	—		
	63	Jugendfein Karol	157	50		
	64	Koblański Teofil	157	50		
	65	Kopertyński Jan	210	—		
	66	Korol Michał	210	—		
	67	Koss Jan	210	—		
	68	Koss Jędrzej	157	50		
	69	Koziński Juljan	157	50		
	70	Kostrzewski Feliks	157	50		
	71	Kotowski Ferdynand	210	—		
	72	Kowalski Edmund	157	50		
	73	Kluczyński Zbigniew	157	50		
	74	Kranz Ignacy	210	—		
	75	Krasucki Kaźmierz	210	—		
	76	Krówczyński Wincenty	157	50		
	77	Kwieciński Maciej	210	—		
	78	Kułakowski Dobiesław	157	50		
	79	Kułakowski Maksymilian	157	50		
	80	Lewicki Feliks	157	50		
	81	Lisiewicz Tomasz	157	50		
	82	Łoszniów	157	50		
	83	Łahota Bazyli	157	50		
	84	Łukawiecki Włodzimierz	210	—		
	85	Latoszyński Filemon	210	—		
	86	Majeranowski Feliks	157	50		
	87	Malec Jan	157	50		
	88	Mańkowski Jan	157	50		
	89	Maryniak Grzegorz	210	—		
	90	Matusiak Michał	210	—		
	91	Menda Władysław	157	50		
	92	Michalski Włodzimierz	210	—		

na rok 1878. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
XX.	93	Mikrot Walenty	210	—		
	94	Mikrot Jan	157	50		
	95	Misiołek Wincenty	157	50		
	96	Morański Jan	210	—		
	97	Moskal Bartłomiej	157	50		
	98	Müller Artur	210	—		
	99	Myjak Piotr	157	50		
	100	Myszkowski Tytus	157	50		
	101	Niemczyk Jan	210	—		
	102	Nogaj Józef	210	—		
	103	Nowak Antoni	210	—		
	104	Obmiński Mieczysław	157	50		
	105	Opydo Franciszek	157	50		
	106	Ośmitowski Mikołaj	157	50		
	107	Ostrożyński Władysław	210	—		
	108	Pawłowski Józef	210	—		
	109	Piątkowski Józef	157	50		
	110	Piękoś Julian	210	—		
	111	Pochroń Józef	157	50		
	112	Rajewski Jan	210	—		
	113	Raschke Władysław	210	—		
	114	Rękowicz Jan	157	50		
	115	Rozłucki Michał	157	50		
	116	Ruciński Tadeusz	157	50		
	117	Rużycki Rudolf	210	—		
	118	Rybak Leon	210	—		
	119	Sass Marcin	157	50		
	120	Sawicki Wiktor	157	50		
	121	Schneder Leopold	210	—		
	122	Semler Seweryn	157	50		
	123	Sierosławski Jan	157	50		
	124	Skowron Franciszek	157	50		
	125	Stoklasa Emiljan	210	—		
	126	Sokołowski Jakób	210	—		
	127	Sondermayer Roman	157	50		
	128	Śliwiński Jakób	157	50		
	129	Świejkowski Aleksander	210	—		
	130	Świerteń Oskar	157	50		
	131	Świerz Szczęsny	210	—		
	132	Sysak Gabryel	210	—		
	133	Szameit Jan	157	50		
	134	Szameit Bolesław	157	50		
	135	Scheffner Edmund	157	50		
	136	Szczerba Michał	210	—		
	137	Szydłowski Henryk	210	—		
	138	Szymusik Franciszek	210	—		
	139	Tenczyn Feliks	210	—		
	140	Tomaszewski Jan	157	50		
	141	Tralka Jan	157	50		
	142	Tuzinkiewicz Antoni	157	50		

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
XX.	143	Twerdochleb Antoni	210	—		
	144	Ujejski Tadeusz	157	50		
	145	Walczyński Antoni	210	—		
	146	Wałęga Leon	157	50		
	147	Wieluch Jan	210	—		
	148	Wierzbicki Jan	210	—		
	149	Wiczkowski Józef	210	—		
	150	Wisłocki Eugeniusz	157	50		
	151	Wiśniowski Leszek	157	50		
	152	Witkiewicz Jan	157	50		
	153	Wojcicki Stanisław	157	50		
	154	Wolter Władysław	157	50		
	155	Wolter Jan	210	—		
	156	Wolański Mikołaj	157	50		
	157	Zalewski Michał	157	50		
	158	Załużny Otto	157	50		
	159	Zeńczak Władysław	210	—		
	160	Zieliński Jacenty	157	50		
	161	Zarzycki Seweryn	157	50	29.085	—
XXI.		**Gołuchowski.**				
	1	Czanderna Karol	200	—		
	2	Jagoszewski Józef	200	—		
	3	Olesieński Ferdynand	300	—		
	4	Zakrzewski Aleksander	300	—	1.000	—
XXII.		**Harbut**	—	—	—	—
XXIII.		**Hauer.**				
	1	Szołginia Emil	100	—	100	—
XXIV.		**Horecki.**				
	1	Gromnicki Eugeniusz	90	—		
	2	Marcinków Tomasz	90	—	180	—
XXV.		**Janowski.**				
	1	Dutkiewicz Stanisław	56	—		
	2	Pośka Tomasz	56	—	112	—
XXVI.		**Jarosławska, księżny Anny Ostrogskiej.**				
	1	Grzybczak Jan	105	—		
	2	Kowalski Karol	105	—		
	3	Kozłowski Aleksander	105	—		
	4	Kube Ludwik	105	—		
	5	Skoczyński Szczepan	105	—	525	—
XXVII.		**Kallir.**				
	1	Ambes Marek	250	—	250	—
XXVIII.		**Karol Ludwik.**				
	1	Abgarowicz Józef	157	50		
	2	Bohosiewicz Jan	180	—	337	50
XXIX.		**Kiślicki.**				
	1	Danielski Tadeusz	180	—	180	—

na rok 1878. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
XXX.		**Koniecki.**				
	1	Bizoń Franciszek	150	—		
	2	Dobij Antoni	200	—		
	3	Golik Bartłomiej	200	—		
	4	Jaglarz Jan	150	—		
	5	Janiszewski Antoni	200	—		
	6	Józefczyk Tadeusz	150	—		
	7	Klakark Mikołaj	150	—		
	8	Mildner Józef	200	—		
	9	Obrzut Andrzej	150	—		
	10	Parwi Ludwik	150	—		
	11	Sochański Józef	150	—		
	12	Szpilman Józef	200	—		
	13	Szydłowski Jan	200	—		
	14	Zaczek Franciszek	200	—		
	15	Żarnowski Jan	150	—	2.600	—
XXXI.		**Kopernik**	—	—	—	—
XXXII.		**Kopiński**	—	—	—	—
XXXIII.		**Korzelińska**	—	—	—	—
XXXIV.		**Kraków.**				
	1	Baczyński Roman	210	—		
	2	Bieroński Jan	157	50		
	3	Eberle Jan	157	50		
	4	Eustachiewicz August	157	50		
	5	Gońka Józef	210	—		
	6	Kaleczyński Jan	210	—		
	7	Kiszakiewicz Antoni	157	50		
	8	Koprowski Michał	157	50		
	9	Kostkiewicz Franciszek	157	50		
	10	Kostrakiewicz Włodzimierz	157	50		
	11	Kostyszyn Tomasz	157	50		
	12	Lepszy Leonard	157	50		
	13	Malsburg Karol	210	—		
	14	Marcinkiewicz Roman	157	50		
	15	Przybylski Józef	157	50		
	16	Rożański Bronisław	157	50		
	17	Słowik Marcin	157	50		
	18	Szczyrbuła Jakób	210	—		
	19	Tarchalski Ferdynand	210	—		
	20	Uryniak Jan	157	50		
	21	Wilczek Stanisław	157	50		
	22	Zach Jakób	157	50		
	23	Zawiliński Antoni	157	50	3.937	50
XXXV.		**Krakowiec.**				
	1	Elster Józef	62	—	62	—
XXXVI.		**Krausnecker.**				
	1	Majewski Bronisław	580	—		
	2	Schmidt Jan	580	—	1.160	—

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
XXXVII.		**Krościenko.**				
	1	Jarzyna Stanisław	68	—	68	—
XXXVIII.		**Krzeczunowicz Ignacy.**				
	1	Starkiewicz Leon	200	—		
	2	Wierciński Edward	200	—	400	—
XXXIX.		**Krzeczunowicz Waleryan.**				
	1	Kruszyński Stanisław	140	—		
	2	Rayss Kazimierz	140	—	280	—
XL.		**Kucharski**	—	—	—	—
XLI.		**Kulczycki.**				
		Kulczycki Roman	167	50		
	2	Kulczycki Zygmunt	167	50		
	3	Kulczycka Bronisława	67	—	402	—
XLII.		**Laskowska.**				
	1	Brzeziński Władysław	150	—		
	2	Bystrzanowski Kaźmierz	150	—		
	3	De Laveaux Adam	200	—		
	4	De Laveaux Kaźmierz	150	—		
	5	De Laveaux Jan, Ździsław	200	—		
	6	Gostomski Władysław	150	—		
	7	Ipohorski Lenkiewicz Józef	200	—		
	8	Ipohorski Lenkiewicz Paweł	200	—		
	9	Korytowski Maryan	150	—		
	10	Kruszyński Kaźmierz	150	—		
	11	Laskowski Wiktor	200	—		
	12	Laskowski Mieczysław	200	—		
	13	Nanowski Stefan	200	—		
	14	Nanowski Ździsław	150	—		
	15	Niwicki Maryan	150	—		
	16	Nowotny Stanisław	200	—		
	17	Olszewski Adam, Frańciszek	200	—		
	18	Olszewski Stanisław	200	—		
	19	Olszewski Jan	150	—		
	20	Piotrowski Józef	150	—		
	21	Przesmycki Jan	150	—		
	22	Remer Stefan	150	—		
	23	Słotwiński Ździsław	150	—		
	24	Trepka Józef	150	—		
	25	Truszkowski Włodzimierz	200	—		
	26	Warmski Mieczysław	150	—		
	27	Wisłocki Stanisław	150	—	4.600	—
XLIII.		**Lewicki.**				
	1	Granowski Frańciszek	200	—		
	2	Kochanowski Stanisław	200	—		
	3	Krawczyk Edmund	200	—		
	4	Kuhl Konrad	200	—	800	—

na rok 1878. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
XLIV.		**Loewenstein.**				
	1	Długoszewski Józef	132	—	132	—
XLV.		**Ładuński.**				
	1	Droba Ludwik	223	60		
	2	Dültz Eugeniusz	223	60		
	3	Gutkowski Roman	223	60		
	4	Szeybal Ksawery	223	60		
	5	Zych Franciszek	223	60	1.118	—
XLVI.		**Łoś.**				
	1	Dzieduszycki hr. Leon	210	—		
	2	Łoś hr. Maryan	210	—		
	3	Łoś hr. Adolf	210	—		
	4	Łoś hr. Wincenty	210	—		
	5	Łoś hr. Maryan Alojzy	210	—		
	6	Urbański Tomasz	210	—	1.260	—
XLVII.		**Małecki.**				
	1	Ziobrowski Stanisław	47	25	47	25
XLVIII.		**Matczyński.**				
	1	Babiński Adam	210	—		
	2	Czarnek Józef	157	50		
	3	Kuczyński Franciszek	210	—		
	4	Strażyński Aleksander	157	50		
	5	Wąsowicz Tadeusz	210	—	945	—
XLIX.		**Mieroszewski.**				
	1	Iłłakowicz Kaźmierz	200	—		
	2	Szołajski Maryan	200	—		
	3	Warzycki Bronisław	200	—	600	—
L.		**Mikiewicz.**				
	1	Nowak Józef	73	—	73	—
LI.		**Mikołajów.**				
	1	Hałan Jan	60	—		
	2	Juryk Stefan	60	—		
	3	Wieliczko Grzegorz	60	—	180	—
LII.		**Monasterzyska.**				
	1	Ossoliński Jan	100	—	100	—
LIII.		**Morawski I.**	—	—	—	—
LIV.		**Morawski II.**				
	1	Boroń Ignacy	60	—		
	2	Latocha Jan	60	—		
	3	Minasowicz Antoni	60	—		
	4	Niemiłowicz Władysław	60	—	240	—
LV.		**Moszczeńska.**				
	1	Habowska Helena	45	—	45	—
LVI.		**Nahaczów**	—	—	—	—

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
LVII.		**Nielepice.**				
	1	Sołtys Karol	50	—	50	—
LVIII.		**Niezabitowska.**				
	1	Bylina Franciszek	210	—		
	2	Czerwiński Dawid	210	—		
	3	Korytko Stanisław	210	—		
	4	Orłowski Stanisław	210	—		
	5	Rodakowski Kaźmierz	210	—		
	6	Święcicki Zygmunt	210	—	1.260	—
LIX.		**Obniski.**				
	1	Nowosielecki Stanisław	220	—	220	—
LX.		**Olszewski**	—	—	—	—
LXI.		**Otowski.**				
	1	Syrek Jan	24	—	24	—
LXII.		**Ożańska.**				
	1	Terlecki Stanisław	150	—	150	—
LXIII.		**Paprocki.**				
	1	Bartkowski	150	—		
	2	Szeiff Józef	150	—	300	—
LXIV.		**Parzelski.**				
	1	Pawłowski Robert	150	—	150	—
LXV.		**Petryczyn.**				
	1	Balicki Stanisław	200	—		
	2	Bukała Stanisław	125	—		
	3	Cyps Roman	200	—		
	4	Czechowski Michał	125	—		
	5	Ebers Jan	200	—		
	6	Gąsiorko Franciszek	150	—		
	7	Gęślak Jan	150	—		
	8	Górski Kaźmierz	200	—		
	9	Jetel Antoni	125	—		
	10	Kisielewski Stanisław	125	—		
	11	Lambert Stanisław	200	—		
	12	Lipski Jacenty	125	—		
	13	Łobos Wincenty	200	—		
	14	Makólski Stefan	125	—		
	15	Mazgaj Piotr	200	—		
	16	Olkiszewski Włodzimierz	200	—		
	17	Schram Paulin	200	—		
	18	Seńko Stanisław	150	—		
	19	Skotnicki Władysław	200	—		
	20	Śmietana Stanisław	150	—		
	21	Szpitzberg Stanisław	200	—		
	22	Stefan Michał	150	—		
	23	Truszkowski Mieczysław	125	—		
	24	Tumidajowicz Józef	200	—		

na rok 1878. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
	25	Trzciński Józef	200	—		
	26	Wolf Pisek	200	—		
	27	Wysocki Edward	125	—		
	28	Zakliński Kaźmierz	125	—	4.675	—
LXVI.		**Piton**	—	—	—	—
LXVII.		**Pniewski.**				
	1	Szufa Jan	90	—	90	—
LXVIII.		**Popkiewicz.**				
	1	Dubiel Wojciech	100	—		
	2	Dutkiewicz Tomasz	100	—		
	3	Wojtasiewicz Michał	100	—		
	4	Zając Walenty	100	—	400	—
LXIX.		**Potocki.**				
	1	Burzyński Mieczysław	157	50		
	2	Kamiński Maryan	157	50		
	3	Łodziński Jan	210	—		
	4	Maciejowski Andrzej	157	50		
	5	Maciejowski Zygmunt	157	50		
	6	Madejski Konstanty	157	50		
	7	Świeżawski Stanisław	157	50		
	8	Zubrzycki Jan	157	50	1.312	50
LXX.		**Przemyśl.**				
	1	Gościński Paweł	110	—	110	—
LXXI.		**Radymno I.**				
	1	Koziak Mateusz	55	—	55	—
LXXII.		**Radymno II.**				
	1	Kostecki Antoni	55	—		
	2	Siara Stanisław	55	—	110	—
LXXIII.		**Rappaport**	—	—	—	—
LXXIV.		**Rostocki.**				
	1	Balicki Mateusz	200	—	200	—
LXXV.		**Rudolf.**				
	1	Polakiewicz Kaźmierz	100	—	100	—
LXXVI.		**Russyan.**				
	1	Jaworski Bazyli	210	—		
	2	Ortyński Włodzimierz	210	—		
	3	Przysiecki Ludwik	157	50		
	4	Seńkowski Wacław	210	—	787	50
LXXVII.		**Rzeszów.**				
	1	Benoit Bronisław	160	—	160	—
LXXVIII.		**Sapieha.**				
	1	Ekielski Władysław	500	—		
	2	Mańkowski Bolesław	500	—		
	3	Prohaska Antoni	500	—	1.500	—

Wykaz imienny nadanych

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
LXXIX.		**Sącz.**				
	1	Cycoń Walenty	100	—		
	2	Schmidt Filip	100	—	200	—
LXXX.		**Seidler.**				
	1	Körber Ludwik	95	—	95	—
LXXXI.		**Seeling-Saulenfels.**				
	1	Żyła Ignacy	28	35	28	35
LXXXII.		**Sielecka.**				
	1	Sielecki Dżurdż Piotr	210	—		
	2	Sielecki Dżurdż Mikołaj	210	—	420	—
LXXXIII.		**Siemiradzki**	—	—	—	—
LXXXIV.		**Skibiński**	—	—	—	—
LXXXV.		**Spadwiński**	—	—	—	—
LXXXVI.		**Stanisławów**	—	—	—	—
LXXXVII.		**Stankiewicz**	—	—	—	—
LXXXVIII.		**Stawek.**				
	1	Białkowski Władysław	52	50		
	2	Żarnowiecki Ludwik	52	50	105	—
LXXXIX.		**Szmoniewski.**				
	1	Szmoniewski Zygmunt	90	—	90	—
XC.		**Tarnów**	—	—	—	—
XCI.		**Tchórznicka.**				
	1	Rybicka Marya	100	—	100	—
XCII.		**Dr. Towarnicki Jan.**				
	1	Biliński Mieczysław	120	—		
	2	Dobrowolski Wincenty	150	—		
	3	Dreziński Jan	200	—		
	4	Fleszar Józef	200	—		
	5	Hirschberg Kaźmierz	300	—		
	6	Hirschberg Marceli	200	—		
	7	Kopaczyński Edmund	200	—		
	8	Kornicki Wojciech	150	—		
	9	Krzywiecki-Massalski Mikołaj	150	—		
	10	Malinowski Józef	200	—		
	11	Martynowicz Zygmunt	150	—		
	12	Marynowski Józef	150	—		
	13	Mysak Paweł	200	—		
	14	Praschill Mieczysław	120	—		
	15	Smolecki Hipolit	150	—		
	16	Szczepański Kaźmierz	150	—		
	17	Towarnicki Wojciech	200	—		
	18	Towarnicki Edward	150	—		
	19	Towarnicki Jan	150	—		

na rok 1878. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
XCII.	20	Towarnicki Marcin	150	—		
	21	Towarnicki Stanisław	150	—		
	22	Wojdałowicz Stanisław	150	—		
		Wsparcia po 15 zł. miesięcznie:				
	23	Cercha Bronisław	150	—		
	24	Flasiński Rmuald	150	—		
	25	Wąsowski Władysław	150	—	4.190	—
XCIII.		**Towarnicki Bazylewicz Jan.**				
	1	Deryng Władysław	200	—		
	2	Gorczyca Józef	200	—		
	3	Hessler Jan	200	—		
	4	Krupiakiewicz Józef	200	—		
	5	Szul Ludwik	200	—	1.000	—
XCIV.		**Unia lubelska**	—	—	—	—
XCV.		**Wierzbicki.**				
	1	Grodzicki Władysław	340	—		
	2	Olszewski Leon	340	—		
	3	Olszewski Adam Józef	340	—		
	4	Wierzbicki Eustachy	340	—	1.360	—
XCVI.		**Wystawa rolnicza**	—	—	—	—
XCVII.		**Zawadzki Korwin.**				
	1	Czajkowski Kaźmierz	210	—		
	2	Czeżowski Jan	210	—		
	3	Gromnicki Feliks	157	50		
	4	Ilnicki Wojciech	157	50		
	5	Jordan Eugeniusz	210	—		
	6	Kamiński Ździsław	157	50		
	7	Krobicki Maciej	157	50		
	8	Niewiadomski Gabryel	210	—		
	9	Niwicki Aleksander	210	—		
	10	Romanowski Aleksander	157	50		
	11	Sobolewski Frańciszek	157	50		
	12	Słotwiński Józef	210	—		
	13	Stanisławski Artur	210	—		
	14	Steblecki Jeroteusz	157	50		
	15	Tychowski Aleksander	210	—	2.782	50
XCVIII.		**Zawadzki Rogala.**				
	1	Krzeczkowski Józef	70	—		
	2	Mossoczy Frańciszek	70	—		
	3	Sokołowski Henryk	60	—	200	—
XCIX.		**Żalchocki.**				
	1	Biliński Józef	105	—		
	2	Bielowski Jan	105	—		
	3	Giziński Kaźmierz	157	50		

Wykaz imienny nadanych na rok 1878. stypendyów.

Liczba porządkowa funduszów.	Liczba porządkowa stypendystów.	Nazwa fundacyj i stypendystów.	Nadane stypendyum roczne Szczegół zł.	ct.	Ogół zł	ct.
XCIX.	4	Gromnicki Stanisław	105	—		
	5	Kluczyński Kaźmierz	157	50		
	6	Kluczyński Kornel	105	—		
	7	Lewicki Włodzimierz	105	—		
	8	Lewicki Emiljan	105	—		
	9	Nehrebecki Józef	105	—		
	10	Podhorodecki Włodzimierz	105	—		
	11	Przybylski Józef	105	—		
	12	Rudkowski Kaźmierz	105	—		
	13	Schlichting Alfred	105	—		
	14	Starowiejski Leon	105	—		
	15	Szydłowski Ździsław	105	—		
	16	Wolański Eustachy	105	—		
	17	Wojciechowski Julian	105	—		
	18	Zarzycki Witołd	105	—		
	19	Zassowski Adam	105	—		
	20	Zawadzki Zygmunt	105	—		
	21	Zawistowski Maryan	105	—		
	22	Żurowski Julian	105	—	2.415	—
C.		**Żebrowski.**				
	1	Gołkowski Józef	210	—		
	2	Pajączkowski Józef	210	—	420	—
CI.		**Żurakowski.**				
	1	Antoniewicz Wacław	157	50		
	2	Chołodecki Tomasz	262	50		
	3	Czeżowski Jan	262	50		
	4	Dykas Tomasz	210	—		
	5	Fitkało Gabryel	157	50		
	6	Gaszyński Antoni	262	50		
	7	Gawiński Władysław	210	—		
	8	Hordyński Ździsław	210	—		
	9	Jasiński Adam	262	50		
	10	Lassota Władysław	210	—		
	11	Limbach Józef	210	—		
	12	Małaczyński Kaźmierz	210	—		
	13	Mrozowski Frańciszek	157	50		
	14	Nowosielski Michał	210	—		
	15	Nowosielecki Jan	262	50		
	16	Pawlikowski Kaźmierz	262	50		
	17	Pilecki Marceli	262	50		
	18	Poluszyński Teobald	157	50		
	19	Sendzimir Mieczysław	210	—		
	20	Smarzewski Tadeusz	262	50		
	21	Stupnicki Tymon	262	50		
	22	Ujejski Gustaw	262	50		
	23	Żurakowski Konstanty	262	50	5.197	50

III.

(Fundusz stypendyjny imienia ś. p. Głowińskiego.)

Administracya dóbr funduszowych

WINNIKI.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 21.479/1879.

Dochody. Administracya dóbr

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		Sumaryusz.						
I.	1—2	Czynsze dzierżawne	488	98	367	—	121	98
II.	3—4	Dochody z propinacyi	10.847	86	10.000	—	847	86
III.	5	„ z młynów	111	20	—	—	111	20
IV.	6	Zwroty kosztów zarządu	46	09	—	—	46	09
V.	7—8	Dochody rozmaite	1.063	42	13	—	1.050	42
VI.	9—13	Gospodarstwo lasowe	8.876	34	8.508	65	367	69
		Suma dochodów . .	21.433	89	18.888	65	2.545	24

Stan funduszu

	Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	Należytości czynne	—	—	2.545	24
	Suma stanu czynnego . .	—	—	2.545	24

Uwaga.

Wartość tych dóbr zarachowano w ogólnem zamknięciu rachunkowem kompleksu funduszów stypendyjnych. Należytość za sprzedane w Winnikach realności uwidoczniono pod odnośną rubryką dochodów majątku zarodowego tychże funduszów.

funduszowych Winniki.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		Sumaryusz.						
I.	1—2	Gospodarstwo gruntowe	68	54	68	54	—	—
II.	3—6	„ lasowe	1.154	85½	1.154	85½	—	—
III.	7—10	Koszta zarządu	2.034	54½	2.013	30½	21	24
IV.	11	Podatki i daniny	3.859	96½	3.859	96½	—	—
V.	12-14	Wydatki z prawa patronatu	1.197	30	1.197	30	—	—
VI.	15	**Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu stypendyjnego Głowińskiego . .**	10.594	68½	10.594	68½	—	—
		Suma wydatków . .	18.909	89	18.888	65	21	24

z końcem roku 1878.

		Stan bierny.	Szczegół		Ogół	
	1	Należytości bierne	—	—	21	24
	2	**Czysty stan czynny**	—	—	2.524	—
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	2.545	24

Dochody. Administracya dóbr

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		Poszczególnienie.						
I.		**Czynsze dzierżawne.**						
	1	Z dzierżawy gruntów, łąk i ogrodów	463	68	367	—	96	68
	2	„ pomieszkań i budek	25	30	—	—	25	30
		Suma rubryki I.	488	98	367	—	121	98
II.		**Dochody z propinacyi.**						
	3	Od spadkobierców byłego propinatora	847	86	—	—	847	86
	4	Czynsz propinacyjny bieżący	10.000	—	10.000	—	—	—
		Suma rubryki II.	10.847	86	10.000	—	847	86
III.		**Dochody z młynów.**						
	5	Należytość z lat ubiegłych	111	20	—	—	111	20
IV.		**Zwroty kosztów zarządu.**						
	6	Zwroty wydatków kancelaryjnych	46	09	—	—	46	09
V.		**Dochody rozmaite.**						
	7	Odsetki zwłoki	241	57	13	—	228	57
	8	Zwroty rozmaite	821	85	—	—	821	85
		Suma rubryki V.	1.063	42	13	—	1.050	42
VI.		**Gospodarstwo lasowe.**						
	9	Zysk ze sprzedaży drzewa opałowego	7.680	08	7.680	08	—	—
	10	„ „ „ „ materyałowego	365	01	294	78	70	23
	11	Dochody z grzywien leśnych	325	29	34	67	290	62
	12	Zwroty kosztów rąbania stosów	17	44	16	60	—	84
	13	Rozmaite dochody leśne	488	52	482	52	6	—
		Suma rubryki VI.	8.876	34	8.508	65	367	69

funduszowych Winniki.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		Poszczególnienie.						
I.		**Gospodarstwo gruntowe.**						
	1	Utrzymanie budynków gospodarskich . . .	35	—	35	—	—	—
	2	Asekuracya tychże i inne drobne	33	54	33	54	—	—
		Suma rubryki I. . .	68	54	68	54	—	—
II.		**Gospodarstwo lasowe.**						
	3	Utrzymanie budynków leśnych	297	96	297	96	—	—
	4	Koszta wyrębu drzewa opałowego . . .	546	80	546	80	—	—
	5	„ „ „ materyałowego . . .	—	—	—	—	—	—
	6	Asekuracya budynków leśnych, tantyema leśniczego i inne drobne	310	09½	310	98½	—	—
		Suma rubryki II. . .	1.154	85½	1.154	85½	—	—
III.		**Koszta zarządu.**						
	7	Płace leśniczego, leśnych, kominiarza i t. d. .	1.073	84	1.073	84	—	—
	8	Pensye i dary z łaski	293	52	293	—	—	52
	9	Emolumenta i dodatki drzewem i gotówką . .	618	38½	618	38½	—	—
	10	Koszta kancelaryjne i podróży	48	80	28	08	20	72
		Suma rubryki III. . .	2.034	54½	2.013	30½	21	24
IV.	11	**Podatki rządowe i daniny**	3.859	96½	3.859	96½	—	—
V.		**Wydatki z prawem patronatu połączone.**						
	12	Płace nauczycieli i księży	651	—	651	—	—	—
	13	Dodatki tymże, drzewem i gotówką . . .	479	39	479	39	—	—
	14	Inne wydatki z tego tytułu, jak:						
		a) Koszta restauracyi budynków parafialnych .	—	—	—	—	—	—
		b) Datek coroczny na szkołę, premie dla uczniów itp.	66	91	66	91	—	—
		Suma rubryki V. . .	1.197	30	1.197	30	—	—
VI.		**Nadwyżka dochodów,**						
	15	przeniesiona z końcem roku 1878. do funduszu sty-						
	16	pendyjnego im. ś. p. Głowińskiego	10.594	68½	10.594	68½	—	—

IV.

Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 23.249/1879.

Dochody. # Fundusz galicyjski

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		A) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta zakupione	43	35	43	35	—	—
	2	Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego . .	43	35	43	35	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	86	70	86	70	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	3	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. w efektach .	—	—	34.703	50	—	—
					34.790	20		

Stan majątku zarodowego

Stan czynny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
Zapas kasowy w efektach:				
a) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	33.900	—		
b) 6% „ „ „ Banku hipotecznego . . .	800	—		
c) książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności	46	85	34.746	85
Suma stanu czynnego . .	—	—	34.746	85

		B) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki od efektów:						
		a) od 4% listów zast. Tow. kred. . . 1.356 zł.						
		b) od 6% listów hipotecznych . . . 48 „	1.404	—	1.404	—	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Tymczasowa lokacya na książeczkę Kasy oszczędności	25	—	25	—	—	—
		Suma dochodów . .	1.429	—	1.429	—	—	—
	3	**c) Zapas** z początkiem roku 1878:						
		a) w gotówce . . 68 zł. 35½ ct.						
		b) w efektach . . — „ — „	—	—	68	35½	—	—
					1.497	35½		

Stan majątku obrotowego

Stan czynny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
Zapas kasowy *a)* w gotówce	—	—	109	00½
b) w książeczkach galicyjskiej Kasy oszczędności	—	—	25	—
Suma stanu czynnego . .	—	—	134	00½

inwalidów wojskowych.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	**Wydatki.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—	—	—
		b) Przenośne.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	43	35	43	35	—	—
		Suma wydatków . .	43	35	43	35	—	—
	2	**c) Zapas** z końcem roku 1878. w efektach . .	—	—	34.746	85	—	—
					34.790	20		

z końcem roku 1878.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	34.746	85
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	34.746	85

obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Dożywocia 55. inwalidom	1.395	—	1.295	—	100	—
II.	2	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego . .	43	35	43	35	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	1.438	35	1.338	35	100	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka wydana na tymczasową lokacyę w Kasie oszczędności	25	—	25	—	—	—
		Suma wydatków . .	1.463	35	1.363	35	100	—
	4	**c) Zapas** z końcem roku 1878:						
		a) w gotówce . . 109 zł. ½ ct.						
		b) w efektach . . 25 „ — „	—	—	134	00½	—	—
					1.497	35½		

z końcem roku 1878.

		Szczegół		Ogół	
	Stan bierny.				
	Należytość bierna	—	—	100	—
	Czysty stan czynny	—	—	34	00½
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	134	00½

Wyjaśnienia.

Z porównania zapasu ostatecznego w gotówce . . . . . 109 zł. 00½ ct.
z należytością bierną wykazaną w kwocie . . . . . 100 „ — „
okazuje się czysta nadwyżka w gotówce . . . . . 9 zł. 00½ ct.
która z początkiem roku 1879. ulokowaną została na książeczkę Kasy oszczędności.

Należytość bierna w kwocie 100 zł. powstała w skutek niepobrania przez czteru inwalidów należytości po 25 zł. Natomiast tymczasowa lokacya w Kasie oszczędności kwoty 25 zł. (patrz poz. 2. doch. i 3. wyd. maj. obrot.) nastąpiła w skutek śmierci jednego z tych dożywotników i zatrzymania należytości jego na przypadek możliwej reklamacyi ze strony c. k. Jeneralnej Komendy.

V.

Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 23.453/1879.

Dochody. # Fundusz niżankowicki

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		A) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta zakupione	200	—	200	—	—	—
	2	Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego . .	41	59	41	59	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	241	59	241	59	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka za spieniężone książeczki Kasy oszczędności	133	30	133	30	—	—
		Suma dochodów . .	374	89	374	89	—	—
	4	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. w efektach .	—	—	2.201	85	—	—
					2.576	74		

Stan majątku zarodowego

	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
Stan czynny.				
Zapas kasowy:				
Efekta *a)* obligacye indemnizacyjne	2.250	—		
b) książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności . . .	18	55	2.268	55
Suma stanu czynnego . .	—	—	2.268	55

		B) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki:						
		a) od obligacyj indemnizacyjnych 101 zł. 58 1/2 ct.						
		b) od książeczek Kasy oszczędności 16 „ 76 „	118	34 1/2	118	34 1/2	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	2	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. w gotówce .	—	—	24	86	—	—
					143	20 1/2		

Stan majątku obrotowego

	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
Stan czynny.				
Zapas kasowy w gotówce	—	—	29	56 1/2
Suma stanu czynnego . .	—	—	29	56 1/2

inwalidów wojskowych.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta spieniężone	133	30	133	30	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	174	89	174	89	—	—
		Suma wydatków . .	308	19	308	19	—	—
	3	**c) Zapas** z końcem roku 1878. w efektach . .	—	—	2.268	55	—	—
					2.576	74		

z końcem roku 1878.

		Szczegół		Ogół	
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	2.268	55
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	2.268	55

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Dożywocia dwu inwalidów po 36 zł. . . .	72	—	72	—	—	—
	2	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego .	41	59	41	59	—	—
	3	Eskont od spieniężonej książeczki Kasy oszczędności	—	05	—	05	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	113	64	113	64	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	4	**c) Zapas** z końcem roku 1878. w gotówce . .	—	—	29	56½	—	—
					143	20½		

z końcem roku 1878.

		Szczegół		Ogół	
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	29	56½
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	29	56½

VI.

Fundusz posagowy

Jana i Filipiny Komarnickich.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 22.215/1879.

Dochody. # Fundusz posagowy Jana i

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	ct.
							A) Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta zakupione	100	—	100	—	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego . .	32	71	32	71	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka otrzymana za spieniężone efekta . .	59	22	59	22	—	—
	4	Efekta odebrane z winkulacyi	100	—	100	—	—	—
		Suma dochodów . .	291	93	291	93	—	—
	5	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. w efektach .	—	—	1.178	89	—	—
					1.470	82		
							Stan majątku zarodowego	
		Stan czynny.					Szczegół	Ogół
		Zapas kasowy w efektach:						
		a) 6% listy hipoteczne					1.200 —	— —
		b) książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności					19 67	1.219 67
		Suma stanu czynnego . .					— —	1.219 67
							B) Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki:						
		a) od listów zast. Banku hipotecznego 69 zł. — ct.						
		b) od książeczki gal. Kasy oszczędności 2 „ 46 „	71	46	71	46	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Zakupiona książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności z przeznaczeniem dla wyposażonej Anny Myr .	50	—	50	—	—	—
		Suma dochodów . .	121	46	121	46	—	—
	3	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. w gotówce .	—	—	30	25	—	—
					151	71		
							Stan majątku obrotowego	
		Stan czynny.					Szczegół	Ogół
		Zapas kasowy w gotówce					— —	19 —

Filipiny Komarnickich.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta spieniężone	59	22	59	22	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	91	93	91	93	—	—
	3	Efekta wydane do winkulacyi	100	—	100	—	—	—
		Suma wydatków .	251	15	251	15	—	—
	4	**c) Zapas** z końcem roku 1878. w efektach . .	—	—	1.219	67	—	—
					1.470	82		

z końcem roku 1878.

		Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	1.219	67
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	1.219	67

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Wyposażenie Anny Myr z Magierowa . . .	50	—	50	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego . .	32	71	32	71	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności wydana do depozytów dla wyposażonej Anny Myr . .	50	—	50	—	—	—
		Suma wydatków .	132	71	132	71	—	—
	4	**c) Zapas** z końcem roku 1878. w gotówce . .	—	—	19	—	—	—
					151	71		

z końcem roku 1878.

		Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	19	—

VII.

Zakład narodowy im. Ossolińskich.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

Funduszem tym zarządza Kuratorya ustanowiona przez założyciela i składa corocznie rachunek Wydziałowi krajowemu do sprawdzenia, zaś kasa krajowa w moc §. 41 listu fundacyjnego, pobiera sumarycznie dochody i uskutecznia wydatki za asygnacyami Kuratora i przechowuje zapasy funduszu zarodowego i nadwyżki majątku obrotowego.

L. W. 20.609/1879.

Dochody. Zakład narodowy

Liczba porządk.	Poszczególnienie.	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	Dochody w ciągu roku 1878.				
1	W Styczniu	4.766	64	4.615	38
2	„ Lutym	800	—	—	—
3	„ Marcu	2.000	—	—	—
4	„ Kwietniu	2.176	58	—	—
5	„ Maju	7.782	11½	6.100	—
6	„ Czerwcu	6.408	00½	1.100	—
7	„ Lipcu	2.436	90	—	—
8	„ Sierpniu	—	—	—	—
9	„ Wrześniu	86	56	—	—
10	„ Październiku	—	—	—	—
11	„ Listopadzie	16.036	73½	12.709	55
12	„ Grudniu	8.543	44	1.100	—
	Suma dochodów	51.036	97½	25.624	93
13	**Zapas** z początkiem roku 1878.	—	00½	151.735	26
		51.036	98	177.360	19

imienia Ossolińskich.

Wydatki.

Liczba porządk.	Poszczególnienie.	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	Wydatki w ciągu roku 1878.				
1	W Styczniu	4.766	64	—	—
2	„ Lutym	800	—	—	—
3	„ Marcu	2.000	—	—	—
4	„ Kwietniu	2.700	—	—	—
5	„ Maju	7.258	70	5.005	06
6	„ Czerwcu	3.908	—	1.000	—
7	„ Lipcu	2.979	76	—	—
8	„ Sierpniu	1.957	14	—	—
9	„ Wrześniu	86	56	—	—
10	„ Październiku	—	—	10.000	—
11	„ Listopadzie	16.036	74	100	—
12	„ Grudniu	5.682	19	1.000	—
	Suma wydatków	48.175	73	17.105	06
13	**Zapas** z końcem roku 1878:				
	a) Listy galic. Towarzystwa kredyt. ziemskiego 51.400 zł. —				
	b) Obligacye indemnizacyjne 104.060 „ —				
	c) Renty państwowe 2.500 „ —				
	d) Obligacye pożyczki papiezkiej (franków) 300 „ —				
	e) Książeczki galic. Kasy oszczędności 95 „ 13 ct.				
	Razem 158.355 zł. 13 ct.				
	Do tego kaucye:				
	f) Trzeciaka, dzierżawcy dóbr, w listach zast. kred. 1.000 zł. —				
	g) ś. p. Vogla, dzierżawcy drukarni, w oblig. ind. 900 „ —	—	—	160.255	13
	h) w gotówce	2.861	25	—	—
		51.036	98	177.360	19

W sumie wydatków 48.175 zł. 73 ct. mieści się ulokowana w Banku hipotecznym kwota 4.697 zł. 84 ct.

VIII.

Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 20.697/1879.

Dochody. # Fundusz zapomogi byłego

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Zwrot od zapomożonych:						
		a) w kapitale	85	26½	50	76½	34	50
		b) w odsetkach	59	27½	8	08	51	19½
		c) w odsetkach zwłoki	3	75½	3	75½	—	—
II.	2	Odsetki od efektów	193	13	193	13	—	—
III.	3	Efekta zakupione	506	31	506	31	—	—
		Suma dochodów **rzeczywistych** .	847	73½	762	04	85	69½
		b) Przenośne.						
	4	Za sprzedaną książeczkę Kasy oszczędności . .	118	18	118	18	—	—
		Suma dochodów . .	965	91½	880	22	85	69½
	5	**c) Zapas** z początkiem roku 1878:						
		a) w gotówce . . 90 zł. — ct.						
		b) w efektach . . 3.217 „ 38 „	—	—	3.307	38	—	—
					4.187	60		

Stan majątku

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy w gotówce	—	—	—	—
	2	Efekta: *a)* 5% listy Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	600	—	—	—
		b) 6% obligacye pożyczki krajowej z roku 1873. . .	3.000	—	—	—
		c) książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności . . .	5	51	3.605	51
	3	Należytości czynne	—	—	85	69½
		Suma stanu czynnego . .	—	—	3.691	20½

obwodu tarnowskiego.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	**Wydatki.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Spieniężona książeczka Kasy oszczędności . .	118	18	118	18	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	118	18	118	18	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	463	91	463	91	—	—
		Suma wydatków .	582	09	582	09	—	—
	3	**c) Zapas** z końcem roku 1878:						
		a) w gotówce . . — zł. — ct.						
		b) w efektach . . 3.605 „ 51 „	—	—	3.605	51	—	—
					4.187	60		

z końcem roku 1878.

	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
Stan bierny	—	—	—	—
Czysty stan czynny	—	—	3.691	20½
Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	3.691	20½

Uwaga.

Z porównania stanu czynnego z końcem roku 1878. . . . . 3.691 zł. 20½ ct.

ze stanem czynnym z końcem roku 1877. . . . . 3.451 „ 92 „

okazuje się *pomnożenie* o . . . . . 239 zł. 28½ ct.

IX.

Fundusz zapomogi z roku 1868.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 9882/1879.

Dochody. Fundusz zapomogi

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		a) Rzeczywiste.						
		Zwroty od zapomożonych:						
	1	*a)* w kapitale	2.887	18½	180	59	2 706	59½
	2	*b)* w odsetkach	219	17	13	83	205	34
		Suma dochodów rzeczywistych	3.106	35½	194	42	2.911	93½
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	3.106	35½	194	42	2.911	93½
	3	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. . . .	—	—	—	—	—	—
					194	42		

Stan majątku

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Należytości czynne	—	—	2.911	93½
	2	**Czysty stan bierny**	—	—	5.595	62
		Zgodnie ze sumą stanu biernego .	—	—	8.507	55½

Poszczególnienie należytości czynnych:

	W kapitale zł.	W kapitale ct.	W odsetkach zł.	W odsetkach ct.	Razem zł.	Razem ct.
Powiat Dobromil	1.192	99½	79	42½	1.272	42
„ Grybów	1.133	31	85	—	1.218	31
„ Lisko	9	52	2	57½	12	09½
„ Przemyśl	259	53	35	01	294	54
„ Rzeszów	64	73	3	33	68	06
„ Tarnobrzeg	46	51	—	—	46	51
Suma . .	2.706	59½	205	34	2.911	93½

z roku 1868. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	**Wydatki.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		a) Rzeczywiste.						
	1	Zwrot częściowy bezprocentowej zaliczki funduszowi krajowemu	8.701	97½	194	42	8.507	55½
		Suma wydatków rzeczywistych .	8.701	97½	194	42	8.507	55½
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	8.701	97½	194	42	8.507	55½
	2	**c) Zapas** z końcem roku 1878. . . .	—	—	—	—	—	
					194	42		

z końcem roku 1878.

	Stan bierny.	Szczegół		Ogół	
	Należytość bierna	—	—	8.507	55½
	Suma stanu biernego . .	—	—	8.507	55½

X.

Pozostały fundusz zapomogi z roku 1866.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 20.840/1879.

Dochody. Pozostały fundusz

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Zwroty od zapomożonych w roku 1866:						
		a) w kapitale	4.110	28½	196	84½	3.913	44
		b) w odsetkach	113	72½	113	72½	—	—
		c) w kosztach administracyjnych . .	497	54½	34	52	463	02½
		d) w kosztach zbożowych	1.661	42½	74	64½	1.586	78
II.	2	Zwrot pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym:						
		a) w kapitale	192.698	43	22.562	41	170.136	02
		b) w odsetkach	12.142	38	9.859	48	2.282	90
III.	3	Odsetki zwłoki od gmin i Wydziałów powiatowych za niedotrzymanie terminów płacenia . .	63	80	63	80	—	—
IV.	4	Odsetki od spieniężonych książeczek Kasy oszczędności	30	93	30	93	—	—
V.		Rozmaite:						
	5	Zwrot kosztów sądowych	10	—	—	—	10	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	211.328	52	32.936	35½	178.392	16½
		b) Przenośne.						
	6	Gotówka uzyskana ze sprzedaży książeczek Kasy oszczędności	118	13	118	13	—	—
		Suma dochodów .	211.446	65	33.054	48½	178.392	16½
	7	**c) Zapas** z początkiem roku 1878:						
		a) w gotówce . . . — zł. — ct.						
		b) w efektach . . . 118 „ 13 „	—	—	118	13	—	—
					33.172	61½		

Stan majątku

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy w gotówce	—	—	2.175	51½
	2	Efekta	—	—	—	—
	3	Należytości czynne	—	—	178.392	16½
		Suma stanu czynnego . .	—	—	180.567	68

zapomogi z roku 1866.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Pożyczki udzielone Wydziałom powiatowym . .	24.000	—	24.000	—	—	—
II.	2	Umorzenie pożyczki przez losowanie . . .	100	—	—	—	100	—
III.		Rozmaite:						
	3	Remuneracye	80	—	80	—	—	—
	4	Spieniężone książeczki Kasy oszczędności . .	118	13	118	13	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	24.298	13	24.198	13	100	—
		b) Przenośne.						
	5	Zaliczki zwrócone	6.798	97	6.798	97	—	—
		Suma wydatków .	31.097	10	30.997	10	100	—
	6	**c) Zapas** z końcem roku 1878:						
		a) w gotówce . . 2.175 zł. 51½ ct.						
		b) w efektach . . — „ — „	—	—	2.175	51½	—	—
					33.172	61½		

z końcem roku 1878.

	Szczegół		Ogół	
Stan bierny	—	—	100	—
Czysty stan czynny	—	—	180.467	68
Zgodnie ze sumą stanu czynnego .	—	—	180.567	68

XI.

Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 26.071/1879.

Dochody. **Fundusz budowy domu**

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
							Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
I.		Odsetki:						
	1	Od obligacyj indemnizacyjnych	226	79	226	79	—	—
	2	„ pożyczki krajowej z roku 1873. . . .	12	—	12	—	—	—
	3	„ listów zastawnych gal. Banku hipotecznego .	30	—	30	—	—	—
	4	„ książeczki gal. Kasy oszczędności . . .	1	32	1	32	—	—
II.	5	Efekta zakupione	357	39	357	39	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	627	50	627	50	—	—
		b) Przenośne.						
	6	Gotówka ze sprzedaży efektów	60	49	60	49	—	—
		Suma dochodów . .	687	99	687	99	—	—
	7	**c) Zapas** z początkiem roku 1878:						
		a) w gotówce . . — zł. 02½ ct.						
		b) w efektach . . 5.463 „ 80 „	—	—	5.463	82½	—	—
					6.151	81½		

Stan majątku

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy w gotówce	—	—	—	03½
	2	Efekta:				
		a) obligacye indemnizacyjne	4.800	—	—	—
		b) „ pożyczki krajowej z roku 1873. . . .	200	—	—	—
		c) listy zastawne galicyjskiego Banku hipotecznego . .	700	—	—	—
		d) książeczka gal. Kasy oszczędności	60	70	5.760	70
		Suma stanu czynnego . .	—	—	5.760	73½

podrzutków we Lwowie.

Wydatki.

zarodowy.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta spieniężone	60	49	60	49	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	60	49	60	49	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	330	59	330	59	—	—
		Suma wydatków . .	391	08	391	08	—	—
	3	**c) Zapas** z końcem roku 1878: *a)* w gotówce . . — zł. 03½ ct. *b)* w efektach . . 5.760 „ 70 „	—	—	5.760	73½	—	—
					6.151	81½		

z końcem roku 1878.

		Szczegół		Ogół	
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	5.760	73½
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	5.760	73½

Z porównania wyżej wykazanego stanu . . . . . 5.760 zł. 73½ ct.
ze stanem wykazanym z początkiem roku 1878. . . . . 5.463 „ 82½ „
okazuje się przyrost . . . . . 296 zł. 91 ct.
który wynikł w skutek użycia dochodów rzeczywistych na powiększenie majątku przez zakupno papierów wartościowych.

XII.

Depozyta gminne serwitutowe.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 28.384/1879.

Dochody. Depozyta gminne

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
	1	Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych i inne	27.967	92½	27.967	92½	—	—
	2	Kapitały otrzymane:						
		a) w gotówce	4.833	73	4.833	73	—	—
		b) w obligacyach indemnizacyjnych	2.850	—	2.850	—	—	—
	3	Efekta zakupione (obligacye indemnizacyjne)	44.000	—	44.000	—	—	—
	4	„ „ książeczki Kasy oszczędności	2.638	01	2.638	01	—	—
	5	Gotówka za obligacye indemnizacyjne, sprzedane	34.128	58	34.128	58	—	—
	6	„ „ „ „ wylosowane	13.282	50	13.282	50	—	—
	7	„ „ książeczki Kasy oszczędności sprzedane	11.194	17	11.194	17	—	—
	8	Zamiana obligacyj indemnizacyjnych	27.400	—	27.400	—	—	—
	9	Zwrot obligacyj indemnizacyjnych, żyrem opatrzonych	800	—	800	—	—	—
	10	„ „ „ zawinkulowanych	10.800	—	10.450	—	350	—
	11	Zaliczki zwrócone	2.722	09	2.722	09	—	—
		Suma wszystkich dochodów	182.617	00½	182.267	00½	350	—
	12	**Zapas** z początkiem roku 1878:						
		a) w gotówce 20.737 zł. 37½ ct.						
		b) w obligacyach indemniz. 559.280 „ — „						
		c) w książeczkach Kasy oszczęd. 8.628 „ 61 „	—	—	588.645	98½	—	—
					770.912	99		

Stan majątku

Rubryka	Pozycya	Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy w gotówce	—	—	30.324	03½
	2	Efekta: obligacye indemnizacyjne	—	—	539.980	—
	3	Należytość czynna	—	—	350	—
		Suma stanu czynnego	—	—	570.654	03½

serwitutowe. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	**Wydatki.**	Należytość zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	ct.
	1	Kapitały wydane gminom:						
		a) w gotówce	41.738	69½	41.738	69½	—	—
		b) w obligacyach indemnizacyjnych . . .	14.250	—	14.250	—	—	—
		c) w książeczkach Kasy oszczędności . . .	72	45	72	45	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno obligacyj indemniz. .	37.439	94	37.439	94	—	—
	3	„ „ „ „ książeczek Kasy oszczęd.	2.638	01	2.638	01	—	—
	4	Efekta (obligacye indemnizacyjne) sprzedane . .	40.350	—	40.350	—	—	—
	5	„ „ „ wylosowane . .	12.650	—	12.650	—	—	—
	6	„ książeczki Kasy oszczędności, sprzedane .	11.194	17	11.194	17	—	—
	7	Zamiana obligacyj indemnizacyjnych	27.400	—	27.400	—	—	—
	8	Obligacye indemnizacyjne, wydane do zawinkulowania	10.150	—	10.150	—	—	—
	9	Taksa za przepisanie	3	60	3	60	—	—
	10	Zaliczki	2.722	09	2.722	09	—	—
		Suma wszystkich wydatków . .	200.608	95½	200.608	95½	—	—
	11	**Zapas** z końcem roku 1878:						
		a) w gotówce . . . 30.324 zł. 03½ ct.						
		b) w obligacyach indemniz. . 539.980 „ — „	—	—	570.304	03½	—	—
					770.912	99		

z końcem roku 1878.

	Szczegół		Ogół	
Stan bierny	—	—	—	—
Czysty stan czynny	—	—	570.654	03½
Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	570.654	03½

XIII.

Fundusz ś. p. Pelagii Russanowskiej

dla inwalidów polskich.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 23.786/1879.

Dochody. # Fundusz ś. p. Pelagii

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		A) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta zakupione	457	80	457	80	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego . . .	361	29½	361	29½	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	819	09½	819	09½	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka za spieniężone efekta	66	90	66	90	—	—
		Suma dochodów . .	885	99½	885	99½	—	—
	4	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. w efektach .	—	—	60.232	24	—	—
					61.118	23½		

Stan majątku zarodowego

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
		Zapas kasowy w efektach:				
		a) 6% listy zastawne Banku hipotecznego	30.400	—		
		b) 6% „ „ Zakładu kredytowego krakowskiego .	30.200	—		
		c) książeczka gal. Kasy oszczędności	23	14	60.623	14
		Suma stanu czynnego . .	—	—	60.623	14

		B) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki:						
		a) od listów zast. Banku hipot. . 1.815 zł. — ct.						
		b) „ „ „ Zakładu kred. krak. 1.812 „ — „						
		c) „ książeczek Kasy oszczędn. . 73 „ 98 „	3.700	98	3.700	98	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Tymczasowa lokacya na książeczki Kasy oszczędn.	3.627	—	3.627	—	—	—
	3	Gotówka za spieniężone książeczki Kasy oszczędn.	3.627	—	3.627	—	—	—
		Suma dochodów . .	10.954	98	10.954	98	—	—
	4	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. w gotówce .	—	—	357	61	—	—
					11.312	59		

Stan majątku zarodowego

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
		Zapas kasowy w gotówce	—	—	197	29½

Russanowskiej. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta spieniężone	66	90	66	90	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	428	19½	428	19½	—	—
		Suma wydatków . .	495	09½	495	09½	—	—
	3	**c) Zapas** z końcem roku 1878. w efektach . .	—	—	60.623	14	—	—
					61.118	23½		

z końcem roku 1878.

		Szczegół		Ogół	
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	60.623	14
	Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	60.623	14

obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Dożywocia inwalidów polskich (patrz wykaz na str. 84.)	3.500	—	3.500	—	—	—
II.	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego . .	361	29½	361	29½	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	3.861	29½	3.861	29½	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka wydana na tymczasową lokacyę w gal. Kasie oszczędności	3.627	—	3.627	—	—	—
	4	Spieniężone książeczki gal. Kasy oszczędności . .	3.627	—	3.627	—	—	—
		Suma wydatków . .	11.115	29½	11.115	29½	—	—
	5	**c) Zapas** z końcem roku 1878. w gotówce . .	—	—	197	29½	—	—
					11.312	59		

z końcem roku 1878.

		Szczegół		Ogół	
	Stan bierny	—	—	—	—
	Czysty stan czynny	—	—	197	29½

Wykaz szczegółowy wsparć dożywotnich.

		Należytość		Uiszczenie		Zaległość	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Breański Feliks	350	—	350	—	—	—
2	Konarski Tomasz za I. półrocze . . . 250 zł.						
	Orzelski Aleksander „ II. „ . . . 150 „	400	—	400	—	—	—
3	Masłowski Dyonizy	300	—	300	—	—	—
4	Bułharyn Jerzy	350	—	350	—	—	—
5	Rybiński Wojciech	300	—	300	—	—	—
6	Strzemieczny Stanisław za II. półr. 1877. . 150 zł.						
	Dąbrowski Kajetan „ I. „ 1878. . 150 „	300	—	300	—	—	—
7	Herubowicz Konstanty	300	—	300	—	—	—
8	Nabielak Ludwik	300	—	300	—	—	—
9	Poniński Henryk	300	—	300	—	—	—
10	Zieliński Michał	300	—	300	—	—	—
11	Kotarasiński Antoni	300	—	300	—	—	—
	Razem . .	3.500	—	3.500	—	—	—

XIV.

Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 21.269/1879.

Dochody. # Fundusz szkół ludowych

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		A) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta zakupione	931	67	931	67	—	—
	2	Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego . .	208	85	208	85	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	1.140	52	1.140	52	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka otrzymana za spieniężone efekta . .	645	32	645	32		
	4	Efekta odebrane z winkulacyi	200	—	200	—		
		Suma dochodów . .	1.985	84	1.985	84	—	—
	5	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. w efektach .	—	—	94.862	41	—	—
					96.848	25		

Stan majątku zarodowego

	Szczegół		Ogół	
Stan czynny.				
Zapas kasowy w efektach:				
a) 6% obligacye pożyczki krajowej z roku 1873. . . .	83.900	—	—	—
b) 6% listy zastawne Banku hipotecznego	11.200	—	—	—
c) książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności	48	76	95.148	76
Suma stanu czynnego . .	—	—	95.148	76

z roku 1872. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta wylosowane i spieniężone	645	32	645	32	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	645	32	645	32	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	854	17	854	17	—	—
	3	Efekta wydane do winkulacyi	200	—	200	—	—	—
		Suma wydatków . .	1.699	49	1.699	49	—	—
	4	**c) Zapas** z końcem roku 1878. w gotówce . .	—	—	95.148	76	—	—
					96.848	25		

z końcem roku 1878.

			Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	95.148	76
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	95.148	76

Dochody. # Fundusz szkół ludowych

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		B) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki od efektów:						
		a) od 6% obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. . . . 5.046 zł. — ct.						
		b) od 6% listów zastawn. Banku hipotecznego . . . . 642 „ 01½ „						
		c) od książeczek Kasy oszczędności 8 „ 64 „	5.696	65½	5.696	65½	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	5.696	65½	5.696	65½	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	2	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. w gotówce .	—	—	5.430	20	—	—
					11.126	85½		

Stan majątku obrotowego

Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
Zapas kasowy w gotówce	—	—	6.763	50½
Suma stanu czynnego . .	—	—	6.763	50½

z roku 1872. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Zasiłki dla gmin na cele szkolne	10.560	—	3.800	—	6.760	—
II.	2	Należytość rządowa, 3. rata	354	50	354	50	—	—
III.	3	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego .	208	85	208	85	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	11.123	35	4.363	35	6.760	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	4	**c) Zapas** z końcem roku 1878. w gotówce . .	—	—	6.763	50½	—	—
					11.126	85½		

z końcem roku 1878.

		Stan bierny.	Szczegół		Ogół	
	1	Należytości bierne	—	—	6.760	—
	2	**Czysty stan czynny**	—	—	3	50½
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	6.763	50½

Wyjaśnienia.

1. Należytość rządowa od tej fundacyi wymierzoną została w kwocie . . . . 7.330 zł. — ct. spłacalnej w 20 rocznych ratach; gdy atoli Wydział krajowy rekurował przeciw temu orzeczeniu, obliczając należytość rządową na kwotę . . . . . 7.090 „ — „ przeto uiszczono jako raty przypadające w roku 1876., 1877. i 1878. po . . 354 „ 50 „ i w tej kwocie należytość bieżącą na rok 1878. zamieszczono, aż do rozstrzygnięcia c. k. Ministerstwa, które dotychczas nie nastąpiło.
2. Zapas ostateczny w gotówce, wykazany w kwocie . . . . . 6763 zł. 50½ ct. okazał się dlatego tak wysokim, ponieważ przeważna część gmin nie podniosła do końca Grudnia 1878. przyznanych im zasiłków na cele szkolne z zapasu jeszcze z roku 1878. pozostałego; nadto z powodu spóźnionej propozycyi c. k. Rady szkolnej krajowej, rozdawnictwo zasiłków za rok 1878. nastąpić mogło dopiero w Kwietniu roku 1879. aktem do L. W. 7.191/1879.

Nr.	Wydatek	Kwota	Uwagi
		zł.	

XV.

Fundusz Wincentego Łodzia Ponińskiego

dla czeladników rzemieślniczych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 22.192/1879.

Dochody. # Fundusz Wincentego

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
							A) Majątek	
	1	**Zapas** z początkiem roku 1878. w efektach . .	—	—	51.582	45	—	—
							Stan majątku zarodowego	
		Stan czynny.			Szczegół		Ogół	
		Zapas kasowy w efektach:						
		a) obligacye indemnizacyjne			51.550	—	—	—
		b) książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności			32	45	51.582	45
		Suma stanu czynnego . .			—	—	51.582	45
							B) Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki od efektów:						
		a) od obligacyj indemnizacyjnych . 2.435 zł. 72 ct.						
		b) od książeczek Kasy oszczędności . 54 „ 49 „	2.490	21	2.490	21	—	—
II.	2	Rozmaite	3	75½	3	75½	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	2.493	96½	2.493	96½	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Tymczasowa lokacya w książ. Kasy oszczędn. (efekta)	2.528	73	2.528	73	—	—
	4	„ „ „ „ „ (gotówka)	2.494	82	2.494	82	—	—
		Suma dochodów . .	7.517	51½	7.517	51½	—	—
	5	**c) Zapas** z początkiem roku 1878:						
		a) w gotówce — zł. ½ ct.						
		b) w efektach 1.244 „ 74 „	—	—	1.244	74½	—	—
					8.762	26		
							Stan majątku obrotowego	
		Stan czynny.			Szczegół		Ogół	
		Zapas kasowy *a)* w gotówce			—	—	—	—
		b) w książeczkach galicyjskiej Kasy oszczędności			—	—	1.278	65
		Suma stanu czynnego . .			—	—	1.278	65

Łodzia Ponińskiego.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
zarodowy.								
	1	**Zapas** z końcem roku 1878. w efektach . .	—	—	51.582	45	—	—

z końcem roku 1878.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	51.582	45
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	51.582	45

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Premie dla czeladzi	2.448	—	2.448	—	—	—
II.	2	Koszta losowania	8	30	8	30	—	—
III.	3	„ insercyjne i inne drobne wydatki . .	7	51½	3	76	3	75½
		Suma wydatków rzeczywistych . .	2.463	81½	2.460	06	3	75½
		b) Przenośne.						
	4	Lokacya tymczasowa w książ. Kasy oszczędn. (gotówka)	2.528	73	2.528	73	—	—
	5	„ „ „ „ „ (efekta)	2.492	82	2.494	82	—	—
		Suma wydatków . .	7.487	36½	7.483	61	3	75½
	6	**c) Zapas** z końcem roku 1878:						
		a) w gotówce — zł. — ct.						
		b) w efektach 1.278 „ 65 „	—	—	1.278	65	—	—
					8.762	26		

z końcem roku 1878.

		Stan bierny.	Szczegół		Ogół	
	1	Należytość bierna	—	—	3	75½
	2	**Czysty stan czynny**	—	—	1.274	89½
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	1.278	65

XVI.

Fundusz ś. p. Frańciszka Kochmana

rozdawnictwa premiów dla literatów polskich.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 22.554/1879.

Dochody. # Fundusz Franciszka Kochmana

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	ct.
							Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta zakupione	1.562	43	1.562	43	—	—
	2	Spłacony kapitał hipotekowany	1.000	—	500	—	500	—
	3	Odsetki:						
		a) od kapitału hipotekowanego . 30 zł. — ct.						
		b) od listów zastawnych kredyt. . 748 „ — „						
		c) od książeczki Kasy oszczędności 3 „ 43 „	781	43	781	43	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	3.343	86	2.843	86	500	—
		b) Przenośne.						
	4	Gotówka otrzymana za spieniężone efekta . .	100	—	100	—	—	—
	5	Efekta odebrane z winkulacyi	1.400	—	1.400	—	—	—
		Suma dochodów . .	4.843	86	4.343	86	500	—
		c) Zapas z początkiem roku 1878:						
		a) w gotówce . — zł. ½ ct.						
		b) w efektach . 16.436 „ 11 „	—	—	16.436	11½	—	—
					20.779	97½		

Stan majątku zarodowego

	Stan czynny.	Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
	Zapas kasowy:				
1	*a)* w gotówce	—	—		
	b) w efektach:				
2	4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego . .	11.100	—		
3	5% „ „ „ „ „ . . .	6.700	—		
4	książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności	98	54	17.898	54
5	Reszta kapitału hipotekowanego, jako należytość czynna . .	—	—	500	—
	Suma stanu czynnego . .	—	—	18.398	54

dla literatów polskich.

Wydatki.

zarodowy.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta spieniężone	100	—	100	—	—	—
	2	Koszta stemplowe	15	40	15	40	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	115	40	115	40	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	1.366	03½	1.366	03½	—	—
	4	Efekta wydane do winkulacyi	1.400	—	1.400	—	—	—
		Suma wydatków . .	2.881	43½	2.881	43½	—	—
		c) Zapas z końcem roku 1878:						
		a) w gotówce . — zł. — ct.						
		b) w efektach . 17.898 „ 54 „	—	—	17.898	54	—	—
					20.779	97½		

z końcem roku 1878.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	18.398	54
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	18.398	54

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie.

XVII.

Fundusz ś. p. Franciszka Kochmana

dla dziewcząt służących.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 22.553/1879.

Dochody.

Fundacya ś. p. Franciszka Kochmana

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
								Majątek
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta zakupione	400	—	400	—	—	—
	2	Odsetki:						
		a) od listów zastawnych kredytowych 325 zł. 80 ct.						
		b) od książeczki Kasy oszczędności 1 „ 37 „	327	17	327	17	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	727	17	727	17	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka za spieniężoną książeczkę Kasy oszczędności	19	10	19	10	—	—
	4	Efekta odebrane z winkulacyi	400	—	400	—	—	—
		Suma dochodów . .	1.146	27	1.146	27	—	—
	5	**c) Zapas** z początkiem roku 1878:						
		a) w gotówce . — zł. 01 ct.						
		b) w efektach . 7.131 „ 18 „	—	—	7.131	19	—	—
					8.277	46		

Stan majątku zarodowego

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy:				
		a) w gotówce	—	—	—	01
		b) w efektach:				
	2	4% listy zastawne Towarzystwa kredyt. ziemsk. w mon. konw.	2.400	—	—	—
	3	4% „ „ „ „ „ w wal. austr.	1.500	—	—	—
	4	5% „ „ „ „ „ „ „ „	3.600	—	—	—
	5	książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności	12	08	7.512	08
		Suma stanu czynnego . .	—	—	7.512	09

dla dziewcząt służących. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	**Wydatki.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste.						
	1	Spieniężona książeczka Kasy oszczędności . .	19	10	19	10	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	19	10	19	10	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	346	27	346	27	—	—
	3	Efekta wydane do winkulacyi	400	—	400	—	—	—
		Suma wydatków . .	765	37	765	37	—	—
	4	**c) Zapas** z końcem roku 1878: *a)* w gotówce . — zł. 01 ct. *b)* w efektach . 7.512 „ 08 „	—	—	7.512	09	—	—
					8.277	46	—	—

z końcem roku 1878.

	Szczegół		Ogół	
Stan bierny	—	—	—	—
Czysty stan czynny	—	—	7.512	09
Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	7.512	09

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie.

XVIII.

Fundusz ś. p. Maryi de Prez Jędrzejowiczowej

na wsparcie czteru wiekowych kobiet ubogich.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 22.214/1879.

Dochody. # Fundusz ś. p. Maryi

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		A) Majątek						
		Zapas z początkiem roku 1878:						
		a) w gotówce . . — zł. ½ ct.						
		b) w efektach . . 6.698 „ 03 „	—	—	6.698	03½	—	—
		Stan majątku zarodowego						
		Stan czynny.			**Szczegół**		**Ogół**	
	1	Zapas kasowy *a)* w gotówce			—	—	—	00½
		b) w efektach:						
	2	6% listy hipoteczne			6.600	—	—	—
	3	książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności			98	03	6.698	03
		Suma stanu czynnego . .			—	—	6.698	03½
		B) Majątek						
		a) Rzeczywiste.						
I.		Odsetki od 6% listów hipotecznych	396	—	396	—	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	396	—	396	—	—	—

de Prez Jędrzejowiczowej.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
zarodowy.								
		Zapas z końcem roku 1878:						
		a) w gotówce . . — zł. ½ ct.						
		b) w efektach . . 6.698 „ 03 „	—	—	6.698	03½	—	—
z końcem roku 1878.								
					Szczegół		**Ogół**	
		Stan bierny			—	—	—	—
		Czysty stan czynny			—	—	6.698	03½
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .			—	—	6.698	03½
obrotowy.								
		a) Rzeczywiste.						
I.		Dożywocia czteru wiekowych kobiet	396	—	396	—	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	396	—	396	—	—	—

XIX.

Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 20.608/1879.

Dochody. # Fundusz pomnika

Rubryka	Pozycya	**D o c h o d y.**	Należytość zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	ct.
		a) Rzeczywiste.						
	1	Zebrane datki na rzecz pomnika	35	—	35	—	—	—
	2	Odsetki od książeczek galicyjskiej Kasy oszczędności	2.559	03	2.559	03	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	2.594	03	2.594	03	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka za spieniężone książeczki Kasy oszczędności	16.645	25	16.645	25	—	—
	4	Zakupione książeczki gal. Kasy oszczędności . .	19.239	28	19.239	28	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	38.478	56	38.478	56	—	—
	5	**c) Zapas** z początkiem roku 1878. w efektach .	—	—	16.627	25		
					55.105	81		

Stan majątku

Rubryka	Pozycya	**Stan czynny.**	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy w 5% książeczkach gal. Kasy oszczędności .	—	—	19.221	28
		Suma stanu czynnego . .	—	—	19.221	28

Agenora hr. Gołuchowskiego.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	**Wydatki.**	Należytość zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	ct.
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—	—	—
		b) Przenośne.						
	1	Spieniężone książeczki gal. Kasy oszczędności . .	16.645	25	16.645	25	—	—
	2	Gotówka na zakupno książeczek Kasy oszczędności .	19.239	28	19.239	28	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	35.884	53	35.884	53	—	—
	3	**c) Zapas** z końcem roku 1878. w efektach . .	—	—	19.221	28		
					55.105	81		

z końcem roku 1878.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	19.221	28
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	19.221	28

Z porównania stanu z końcem roku 1878. . . 19.221 zł. 28 ct.
ze stanem wykazanym „ „ 1877. . . 16.627 „ 25 „
okazuje się przyrost majątku w ciągu roku 1878. o 2.594 zł. 03 ct.
powstały ze składek a głównie przez dolokowanie narosłych odsetków od książeczek Kasy oszczędności.

XX.

Fundusz budowy nowego szpitalu w Krakowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 29.212/1879.

Dochody. # Fundusz budowy nowego

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
I.	1	**Dotacya z majątku zarodowego.**						
		a) Z funduszu szpitalu św. Łazarza 92.595 zł. 22 ct.						
		b) „ „ św. Ducha 7.744 „ 05 „	100.339	27	100.339	27	—	—
II.	2	**Taksy od muzyk szynkowych** . .	245	79½	245	79½	—	—
		Suma dochodów . .	100.585	06½	100.585	06½	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1878. w gotówce . .	—	—	5.931	70½	—	—
		Razem . .	—	—	106.516	77	—	—

szpitalu w Krakowie.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		A. Wydatki wspólne.						
I.		**Płace.**						
	1	Kierownik budowy z rocznych 2.000 zł.	1.519 zł. 98 ct.					
	2	Konduktor „ „ 1.200 „	1.200 „ — „	2.719	98	2.719	98	—	—
II.	3	**Koszta podróży**		50	04	50	04	—	—
III.	4	**Koszta kancelaryjne**		41	91	41	91	—	—
IV.		**Rozmaite.**						
	5	Opalanie pawilonów nowych . .	346 zł. 50 ct.					
	6	Koszta stemplowe	1 „ 20 „	347	70	347	70	—	—
		Suma wydatków wspólnych . .		3.159	63	3.159	63	—	—
V.		**B. Koszta budowy oddziału chorych.**						
	7	Komitet budowy, kredyt na koszta budowy	27.830 zł. 82 ct.					
	8	Koszta urządzenia oświetlenia gazowego	50 „ — „	27.880	82	27.880	82	—	—
VI.		**C. Koszta budowy oddziału obłąkanych.**						
	9	Komitet budowy, kredyt na koszta budowy . .		8.903	30	8.903	30	—	—
VII.		**D. Koszta budowy domu gospodarczego (ekonomicznego).**						
	10	Kierownik, za plany i prowadzenie budowy	2.628 zł. — ct.					
	11	Komitet administracyjny, kredyt na cele budowy	47.631 „ 86 „	50.259	86	50.259	86	—	—
		Suma ogólna wydatków . .		90.203	61	90.203	61	—	—
	12	**Zapas** z końcem roku 1878. w gotówce . . .		—	—	16.313	16	—	—
		Razem . .		—	—	106.516	77	—	—

XXI.

Fundacya Sandecka „Dom roboczy.“

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 22.884/1879.

Dochody. # Fundacya Sandecka

Rubryka	Pozycya	**Dochody.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
							Majątek	
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta zakupione	876	58	876	58	—	—
	2	Odsetki od efektów:						
		a) od obligacyj indemnizacyjnych . 418 zł. 63 ct.						
		b) od 4% i 5% listów zast. kredyt. 35 „ — „						
		c) od 6% „ „ hipot. . 123 „ — „						
		d) od książeczki Kasy oszczędności . 2 „ 37 „	579	—	579	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	1.455	58	1.455	58	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka uzyskana za spieniężone efekta . . .	204	93	204	93	—	—
	4	Efekta odebrane z winkulacyi	700	—	700	—	—	—
		Suma dochodów . .	2.360	51	2.360	51	—	—
	5	**c) Zapas** z początkiem roku 1878:						
		a) w gotówce . . 17 zł. 50½ ct.						
		b) w efektach . . 11.575 „ 57 „	—	—	11.593	07½	—	—
					13.953	58½		

Stan majątku zarodowego

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
		Zapas kasowy:				
	1	*a)* w gotówce	—	—	34	80
		b) w efektach:				
	2	4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	500	—		
	3	5% „ „ „ „ „ „ .	300	—		
	4	5% obligacye indemnizacyjne	9.310	—		
	5	6% listy zastawne Banku hipotecznego	2.100	—		
	6	książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności	37	22	12.247	22
		Suma stanu czynnego . .	—	—	12.282	02

„Dom roboczy.“ **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	**Wydatki.**	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
zarodowy.								
		a) Rzeczywiste.						
	1	Efekta wylosowane i spieniężone	204	93	204	93	—	—
	2	Wydatki rozmaite	—	20	—	20	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	205	13	205	13	—	—
		b) Przenośne.						
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	766	43½	766	43½	—	—
	4	Efekta wydane do winkulacyi	700	—	700	—	—	—
		Suma wydatków . .	1.671	56½	1.671	56½	—	—
	5	**c) Zapas** z końcem roku 1878:						
		a) w gotówce . . 34 zł. 80 ct.						
		b) w efektach . . 12.247 „ 22 „	—	—	12.282	02	—	—
					13.953	58½		

z końcem roku 1878.

			Szczegół		Ogół	
		Stan bierny	—	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	12.282	02
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	12.282	02

Wyjaśnienie:

Dopóki fundacya na założenie „domu roboczego“ w Sączu nie będzie mogła wejść w życie, powiększa się majątek zarodowy kapitalizowaniem wszelkiej rozporządzalnej gotówki.

XXII.

Fundusz budowy kaplicy w Dublanach.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 32.894/1879.

Dochody. Fundusz budowy

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		a) Rzeczywiste.						
	1	Odebrano od komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego:						
		a) w gotówce . . . . 3.687 zł. 34 ct.						
		b) w efektach . . . . 747 „ 86 „	4.435	20	4.435	20	—	—
	2	Odsetki:						
		a) od kapitału ulokowanego . . 127 zł. 20 ct.						
		b) od efektów . . . . 4 „ 72 „	131	92	131	92	—	—
	3	Ze sprzedaży drzewa materyałowego . . .	80	—	—	—	80	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	4.647	12	4.567	12	80	—
		b) Przenośne.						
	4	Gotówka odebrana z lokacyi	3.808	30	3.378	30	430	—
		Suma dochodów . .	8.455	42	7.945	42	510	—
		c) **Zapas** z początkiem roku 1878	—	—	—	—		
					7.945	42		

Stan majątku

Rubryka	Pozycya	Stan czynny.	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	1	Zapas kasowy:				
		a) w gotówce	—	—	14	88
		b) w efektach:				
		1) Obligacya indemnizacyjna na	100	—		
		2) książeczka gal. Banku kredytowego	647	86	747	86
	2	Należytości czynne	—	—	510	—
		Suma stanu czynnego . .	—	—	1.272	74

kaplicy w Dublanach.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		a) Rzeczywiste.						
	1	Koszta budowy:						
		a) położenie kamienia węgielnego 123 zł. 88 ct.						
		b) plany i kosztorysy . . . 213 „ — „						
		c) zaliczki przedsiębiorcy na pokrycie kosztów budowy . 3.000 „ — „						
		d) zwózka materyału . . . 27 „ 50 „						
		e) Bractwu przy poświęceniu kaplicy . . . . . 10 „ — „	3.374	38	3.374	38	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	3.374	38	3.374	38	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Gotówka ulokowana w Towarzystwie kred. ziem. .	3.808	30	3.808	30	—	—
		Suma wydatków . .	7.182	68	7.182	68	—	—
		c) Zapas z końcem roku 1878:						
		a) w gotówce . . . . 14 zł. 88 ct.						
		b) w efektach . . . . 747 „ 86 „			762	74		
					7.945	42		

z końcem roku 1878.

	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
Stan bierny	—	—	—	—
Czysty stan czynny	—	—	1.272	74
Zgodnie ze sumą stanu czynnego . .	—	—	1.272	74

| | | |

XXIII.

DEPOZYTA.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

L. W. 24,441/1879.

Dochody. Depo-

Rubryka	Poszczególnienie.	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	A. W kasie krajowej i w c. k. kasach rządowych.				
I.	Kaucye służbowe urzędników i sług, tudzież kaucye i wadya przedsiębiorców	32.077	32	51.448	19
II.	Kaucye, wadya i inne depozyta ze spraw drogowych wynikłe	14.992	97½	48.675	89
III.	Podatek dochodowy od płac urzędników	4.249	59½	—	—
IV.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	679	71	—	—
V.	Depozyta rozmaite	69.654	50½	98.266	78⅝
VI.	Depozyta funduszów stypendyjnych	68	21½	13.100	—
VII.	Depozyta administracyi dóbr Winniki	—	—	—	—
VIII.	Depozyta funduszu kultury krajowej	—	—	—	—
IX.	Depozyta funduszu szpitalu św. Łazarza	—	—	—	—
X.	Depozyta funduszu szpitalu św. Ducha	—	—	—	—
XI.	Zwrot zasiłków chwilowych od dzienników funduszowych	85.000	—	22.000	—
	B. W kasie szpitalu powszechnego we Lwowie:				
	„Oddział chorych“	34.233	76½	18.603	45
	C. W kasie zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	4.945	89½	8.571	70
	D. W kasie szpitali krakowskich:				
	a) św. Łazarza	12:968	16½	1.072	49
	b) św. Ducha	96	17	—	—
	E. W kasie szkoły rolniczej w Dublanach	210	—	—	—
	Suma dochodów	259.176	31½	261.738	50⅝
	Zapas z początkiem roku 1878:				
	a) w kasie krajowej	20.188	88	201.442	33
	b) w c. k. kasach rządowych	49	40	23.005	—
	c) w kasie szpitalu powszech. „Oddział chorych“	4.770	65	37.741	41
	d) w kasie szpitali krakowskich:				
	1) św. Łazarza	16	05½	44.876	92
	2) św. Ducha	—	—	—	—
	e) w kasie zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	2.782	72	7.817	47
	f) w kasie szkoły rolniczej w Dublanach	—	—	—	—
	Razem	286.984	02	576.621	63⅝

zyta.

Wydatki.

Rubryka	Poszczególnienie.	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	A. W kasie krajowej i w c. k. kasach rządowych.				
I.	Kaucye służbowe urzędników i sług, tudzież kaucye i wadya przedsiębiorców	29.354	95½	52.152	29
II.	Kaucye, wadya i inne depozyta ze spraw drogowych wynikłe	18.213	94½	43.045	45
III.	Podatek dochodowy od płac urzędników	4.201	41½	—	—
IV.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	257	32	—	—
V.	Depozyta rozmaite	52.115	89	114.015	42⅝
VI.	Depozyta funduszów stypendyjnych	68	21½	10.350	—
VII.	Depozyta administracyi dóbr Winniki	—	—	—	—
VIII.	Depozyta funduszu kultury krajowej	—	—	—	—
IX.	Depozyta funduszu szpitalu św. Łazarza	—	—	—	—
X.	Depozyta funduszu szpitalu św. Ducha	—	—	—	—
XI.	Zasiłki chwilowe dziennikom funduszowym	85.000	—	22.000	—
	B. W kasie szpitalu powszechnego we Lwowie:				
	„Oddział chorych“	37.641	05½	42.533	22
	C. W kasie zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	5.692	92	6.874	09
	D. W kasie szpitali krakowskich:				
	a) św. Łazarza	12.968	46½	899	75
	b) św. Ducha	96	17	—	—
	E. W kasie szkoły rolniczej w Dublanach	—	—	—	—
	Suma wydatków	245.610	36	291.870	22⅝
	Zapas z końcem roku 1878:				
	a) w kasie krajowej	37.699	45	195.174	49
	b) w c. k. kasach rządowych	49	40	21.200	54
	c) w kasie szpitalu powszech. „Oddział chorych“	1.363	36	13.811	64
	d) w kasie szpitali krakowskich:				
	1) św. Łazarza	15	75½	45.049	66
	2) św. Ducha	—	—	—	—
	e) w kasie zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	2.035	69½	9.515	08
	f) w kasie szkoły rolniczej w Dublanach	210	—	—	—
	Razem	286.984	02	576.621	63⅝

L. W. 20.081/1879.
Alegat C. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1878.

Lit. C.

Fundusz propinacyjny.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1878.

to jest za czas od 15. Lutego do 31. Grudnia 1878.

Uwaga. Ustawa krajowa z dnia 30. Grudnia 1875. o zniesieniu prawa propinacyi (Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych Nr. 55. z roku 1877.) weszła w życie z dniem 1. Kwietnia 1878., lecz niektóre opłaty uiszczone zostały już w Lutym 1878.

L. W. 16.499/1879.

Dochody. Fundusz

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878 zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878 ct.
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Opłaty od szynkarzy	267.208	21½	167.548	51½	99.659	70
II.	2	Jednorazowe opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni	300	—	200	—	100	—
III.	3	Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych	18.240	81	929	60	17.311	21
IV.	4	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	137	66	128	02	9	64
V.	5	Odsetki zwłoki	2.466	86	2.466	86	—	—
VI.	6	Odsetki od kapitałów lokowanych	1.033	77	1.033	77	—	—
VII.	7	Dochody rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	289.387	31½	172.306	76½	117.080	55
		b) Kupno efektów.						
	8	Zakupione 5% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	175.200	—	175.200	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów . .	464.587	31½	347.506	76½	117.080	55
		c) Zapas z początkiem roku 1878 . . .	—	—	—	—		
					347.506	76½		

Stan majątku

		Stan czynny.	Szczegół		Ogół	
	1	Zapas kasowy: *a*) w gotówce	18.089	30½		
		b) „ efektach	175.200	—	193.289	30½
	2	Należytości czynne	—	—	117.080	55
		Suma stanu czynnego	—	—	310.369	85½

propinacyjny. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1—2	Płace urzędników i dyurnistów rachunkowych Wydziału krajowego	2.542	60	2.542	60	—	—
II.	3	Druki, księgi, oprawa tychże i inne . . .	840	81	830	51	10	30
III.	4	Remuneracye urzędników i dyurnistów Wydziału krajowego	210	—	210	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	3.593	41	3.583	11	10	30
		b) Kupno efektów.						
	5	Gotówka wydana na zakupno listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego	150.634	35	150.634	35	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	154.227	76	154.217	46	10	30
		c) Zapas z końcem roku 1878:						
		a) w gotówce 18.089 zł. $30^1/_2$ ct.						
		b) „ efektach 175.200 „ — „			193.289	$30^1/_2$	—	—
					347.506	$76^1/_2$	—	—

z końcem roku 1878.

		Stan bierny.	Szczegół		Ogół	
1		Należytości bierne	—	—	10	30
2		**Czysty stan czynny**	—	—	310.359	$55^1/_2$
		Zgodnie ze sumą stanu czynnego .	—	—	310.369	$85^1/_2$

Dochody. Fundusz

Rubryka	Pozycya	Dochody	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
I.	1	**Opłaty od szynkarzy.**						
		Powiaty.					**Poszczególnienie rubryk**	
		1. Biała	5.334	67	4.099	17	1.235	50
		2. Bóbrka	2.303	75½	884	90	1.418	85½
		3. Bochnia	3.705	55	2.967	87½	737	67½
		4. Bohorodczany	3.467	50	2.196	62	1.270	88
		5. Borszczów	4.790	10	2.741	53	2.048	57
		6. Brody	7.217	86	6.449	03½	768	82½
		7. Brzesko	2.509	09	1.707	13	801	96
		8. Brzeżany	3.075	64	2.125	82½	949	81½
		9. Brzozów	2.433	05	1.271	76	1.161	29
		10. Buczacz	7.062	48½	557	50	6.504	98½
		11. Chrzanów	10.168	75	4.224	—	5.944	75
		12. Cieszanów	2.716	87½	1.861	71½	855	16
		13. Czortków	2.317	69½	2.076	—	241	69½
		14. Dąbrowa	2.696	81½	1.273	33½	1.423	48
		15. Dobromil	2.553	34	854	82	1.698	52
		16. Dolina	4.249	13½	1.921	80	2.327	33½
		17. Drohobycz	5.354	41	3.584	34	1.770	07
		18. Gorlice	2.164	84	1.747	50	417	34
		19. Gródek	2.443	62	1.846	12	597	50
		20. Grybów	1.737	87	1.369	45	368	42
		21. Horodenka	4.095	61	3.178	97	916	64
		22. Husiatyn	4.591	79	2.797	95	1.793	84
		23. Jarosław	5.123	35½	3.729	98	1.393	37½
		24. Jasło	3.137	83½	2.302	19	835	64½
		25. Jaworów	2.947	70	2.408	73	538	97
		26. Kałusz	2.597	92½	593	75	2.004	17
		27. Kamionka	3.876	46½	2.687	14	1.189	32½
		28. Kolbuszowa	2.284	42	1.242	50	1.041	92
		29. Kołomyja	6.305	51	2.264	34	4.041	17
		30. Kossów	2.833	57	1.530	18½	1.303	38½
		31. Kraków	2.991	53½	1.380	72½	1.610	81
		32. Krosno	2.327	50	1.047	17	1.280	33
		33. Limanowa	1.917	50	1.532	50	385	—
		34. Lisko	3.672	64	2.771	62	901	02
		35. Lwów	3.299	56	481	25	2.818	31
		36. Łańcut	4.128	75	3.449	11½	679	63½
		37. Mielec	2.792	70	2.031	45	761	25
		38. Mościska	2.468	46½	1.561	25	907	21½
		39. Myślenice	2.172	67½	729	95	1.442	72½
		40. Nadwórna	3.757	01	3.007	88	749	13
		41. Nisko	2.082	50	1.535	36	547	14
		42. Nowytarg	1.947	67½	1.549	58½	398	09
		43. Pilzno	2.423	75	1.967	50	456	25
		Do przeniesienia	152.079	48½	91.541	51½	60.537	97

propinacyjny. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		rzeczywistych.						
		Koszta administracyjne.						
I.		**Płace urzędników i dyurnistów rachunkowych Wydziału krajowego.**						
	1	1 adjunkt, płaca . . . . . 1200 zł. dodatek aktywalny . . . . . 240 „ za czas od 1. Marca do 31. Grudnia 1878 . .	1.200	—	1.200	—	—	—
	2	Dyurniści: *a*) 1 po 2 zł. 20 ct. dziennie . 642 zł. 40 ct. *b*) 1 „ 1 „ 20 „ „ . 73 „ 20 „ *c*) 3 „ 1 „ — „ „ . 627 „ — „	1.342	60	1.342	60	—	—
		Suma rubryki I. .	2.542	60	2.542	60	—	—
		Druki, księgi, oprawa tychże i inne						
II.	3	*a*) Papier na druki	337	26	337	26	—	—
		b) Druk ksiąg i wzorów	314	90	314	90	—	—
		c) Oprawa ksiąg	163	95	153	65	10	30
		d) Stampilie	24	70	24	70	—	—
		Suma rubryki II. .	840	81	830	51	10	30
		Remuneracye.						
III.	4	Urzędnicy i dyurniści Wydziału krajowego . .	210	—	210	—	—	—

Dochody. Fundusz

Rubryka	Pozycya	Dochody	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
							Poszczególnienie rubryk	
I.		Z przeniesienia	152.079	48½	91.541	51½	60.537	97
		44. Podhajce	2.470	—	953	75	1.516	25
		45. Przemyśl	4.179	61	3.467	50	712	11
		46. Przemyślany	2.455	11	1.715	60	739	51
		47. Rawa	5.177	78	4.609	53½	568	24½
		48. Rohatyn	3.421	61	2.362	24	1.059	37
		49. Ropczyce	2.716	25	1.765	95	950	30
		50. Rudki	1.847	—½	834	08½	1.012	92
		51. Rzeszów	4.628	75	4.428	75	200	—
		52. Sambor	3.863	56½	2.414	46	1.449	10½
		53. Sanok	3.100	32	2.688	33	411	99
		54. Sącz-nowy	4.197	50	1.412	15	2.785	35
		55. Skałat	4.241	47	525	—	3.716	47
		56. Sniatyn	2.396	84	1.528	94½	867	89½
		57. Sokal	3.222	20	2.571	70	650	50
		58. Stanisławów	7.412	69½	6.333	36½	1.079	33
		59. Staremiasto	1.948	31	1.093	71	854	60
		60. Stryj	3.982	50	1.088	93	2.893	57
		61. Tarnobrzeg	2.405	30½	1.741	93½	663	37
		62. Tarnopol	6.367	42½	4.518	75	1.848	67½
		63. Tarnów	6.125	58	4.591	34	1.534	24
		64. Tłumacz	4.588	75	3.785	14	803	61
		65. Trembowla	2.891	17	1.111	32	1.779	85
		66. Turka	2.870	—	1.937	59	932	41
		67. Wadowice	4.478	70	3.793	25½	685	44½
		68. Wieliczka	3.333	75½	2.742	08½	591	67
		69. Zaleszczyki	3.047	09	1.680	—	1.367	09
		70. Zbaraż	2.494	17	1.199	50	1.294	67
		71. Złoczów	5.592	38	3.618	74	1.973	64
		72. Żółkiew	3.490	98½	2.263	65	1.227	33½
		73. Żydaczów	2.217	92	1.287	74	930	18
		74. Żywiec	3.963	98½	1.941	95½	2.022	03
		Suma rubryki I.	267.208	21½	167.548	51½	99.659	70
II.	2	**Jednorazowe opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni.**						
		Powiaty.						
		1. Gródek	100	—	—	—	100	—
		2. Łańcut	100	—	100	—	—	—
		3. Stanisławów	100	—	100	—	—	—
		Suma rubryki II.	300	—	200	—	100	—

propinacyjny. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		rzeczywistych.						

Dochody. Fundusz

Rubryka	Pozycya	Dochody	Należytość zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	ct.
III.	3	**Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych.**						
		Powiaty					**Poszczególnienie rubryk**	
		1. Biała	90	—	30	—	60	—
		2. Bochnia	30	—	5	—	25	—
		3. Borszczów	1.490	—	—	—	1.490	—
		4. Brzeżany	1.105	—	50	—	1.055	—
		5. Brzozów	300	—	—	—	300	—
		6. Buczacz	1.755	—	25	—	1.730	—
		7. Chrzanów	70	—	—	—	70	—
		8. Cieszanów	610	—	—	—	610	—
		9. Czortków	1.180	—	20	—	1.160	—
		10. Dąbrowa	180	—	—	—	180	—
		11. Dolina	289	20	39	20	250	—
		12. Drohobycz	390	—	75	—	315	—
		13. Gorlice	40	—	40	—	—	—
		14. Horodenka	130	—	—	—	130	—
		15. Husiatyn	475	—	—	—	475	—
		16. Jasło	35	—	—	—	35	—
		17. Jaworów	60	—	50	—	10	—
		18. Kamionka	1.605	—	80	—	1.525	—
		19. Kolbuszowa	425	—	15	—	410	—
		20. Kołomyja	365	—	—	—	365	—
		21. Kossów	480	—	—	—	480	—
		22. Limanowa	61	34	10	—	51	34
		23. Łańcut	50	—	50	—	—	—
		24. Nadwórna	260	—	—	—	260	—
		25. Nisko	565	—	—	—	565	—
		26. Pilzno	50	—	—	—	50	—
		27. Podhajce	220	—	19	70	200	30
		28. Przemyślany	300	—	—	—	300	—
		29. Rawa	165	—	45	—	120	—
		30. Rohatyn	1.760	—	36	26	1.723	74
		31. Rzeszów	275	—	30	—	245	—
		32. Sanok	90	—	—	—	90	—
		33. Skałat	20	—	20	—	—	—
		34. Sniatyn	265	—	39	48	225	52
		35. Sokal	230	—	—	—	230	—
		36. Staremiasto	20	—	—	—	20	—
		37. Tarnobrzeg	570	—	10	—	560	—
		38. Tarnopol	670	—	80	—	590	—
		39. Tarnów	15	—	—	—	15	—
		40. Trembowla	200	—	50	—	150	—
		41. Wadowice	95	23	32	73	62	50
		42. Zaleszczyki	220	—	—	—	220	—
		43. Zbaraż	35	04	27	23	7	81
		44. Żółkiew	150	—	—	—	150	—
		Do przeniesienia	17.390	81	879	60	16.511	21

propinacyjny. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878 zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878 ct.
		rzeczywistych.						

Dochody. **Fundusz**

Rubryka	Pozycya	Dochody	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
							Poszczególnienie rubryk	
III.		Z przeniesienia .	17.390	81	879	60	16.511	21
		45. Żydaczów	205	—	—	—	205	—
		46. Żywiec	645	—	50	—	595	—
		Suma rubryki III. .	18.240	81	929	60	17.311	21
IV.	4	**Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych.**						
		Powiaty.						
		1. Borszczów	—	66	—	66	—	—
		2. Brzeżany	16	45	16	45	—	—
		3. Brzozów	2	—	2	—	—	—
		4. Czortków	4	81	4	81	—	—
		5. Kamionka	9	—	9	—	—	—
		6. Kołomyja	9	35	—	—	9	35
		7. Łańcut	17	95	17	95	—	—
		8. Nisko	—	29	—	—	—	29
		9. Rawa	37	26	37	26	—	—
		10. Trembowla	33	93	33	93	—	—
		11. Wadowice	—	75	—	75	—	—
		12. Zbaraż	5	21	5	21	—	—
		Suma rubryki IV. .	137	66	128	02	9	64
V.	5	**Odsetki zwłoki.**						
		Powiaty.						
		1. Biała	75	70½	75	70½	—	—
		2. Bóbrka	29	99	29	99	—	—
		3. Bochnia	51	89	51	89	—	—
		4. Bohorodczany	23	36	23	36	—	—
		5. Borszczów	50	78½	50	78½	—	—
		6. Brody	78	26	78	26	—	—
		7. Brzesko	15	41½	15	41½	—	—
		8. Brzeżany	22	50½	22	50½	—	—
		9. Brzozów	14	97	14	97	—	—
		10. Buczacz	7	43	7	43	—	—
		11. Chrzanów	114	42	114	42	—	—
		12. Cieszanów	41	91	41	91	—	—
		13. Czortków	29	93½	29	93½	—	—
		14. Dąbrowa	31	79	31	79	—	—
		15. Dobromil	7	97½	7	97½	—	—
		16. Dolina	34	14	34	14	—	—
		17. Drohobycz	51	26½	51	26½	—	—
		Do przeniesienia	681	74½	681	74½	—	—

propinacyjny. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		rzeczywistych.						

Dochody. Fundusz

Rubryka	Pozycya	Dochody	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
							Poszczególnienie rubryk	
	V.	Z przeniesienia	681	74½	681	74½	—	—
		18. Gorlice	23	96	23	96	—	—
		19. Gródek	23	56	23	56	—	—
		20. Grybów	14	99	14	99	—	—
		21. Horodenka	37	77½	37	77½	—	—
		22. Husiatyn	57	94	57	94	—	—
		23. Jarosław	75	66	75	66	—	—
		24. Jasło	30	64	30	64	—	—
		25. Jaworów	35	21	35	21	—	—
		26. Kałusz	11	04½	11	04½	—	—
		27. Kamionka	50	89½	50	89½	—	—
		28. Kolbuszowa	24	44	24	44	—	—
		29. Kołomyja	21	44½	21	44½	—	—
		30. Kossów	29	19½	29	19½	—	—
		31. Kraków	23	55	23	55	—	—
		32. Krosno	17	81	17	81	—	—
		33. Limanowa	14	01	14	01	—	—
		34. Lisko	45	36½	45	36½	—	—
		35. Lwów	7	12	7	12	—	—
		36. Łańcut	47	41½	47	41½	—	—
		37. Mielec	16	89	16	89	—	—
		38. Mościska	24	10	24	10	—	—
		39. Myślenice	3	63	3	63	—	—
		40. Nadwórna	55	36	55	36	—	—
		41. Nisko	26	82	26	82	—	—
		42. Nowytarg	15	11	15	11	—	—
		43. Pilzno	30	66	30	66	—	—
		44. Podhajce	4	78	4	78	—	—
		45. Przemyśl	71	38	71	38	—	—
		46. Przemyślany	19	42	19	42	—	—
		47. Rawa	34	18	34	18	—	—
		48. Rohatyn	33	32	33	32	—	—
		49. Ropczyce	28	06½	28	06½	—	—
		50. Rudki	10	06	10	06	—	—
		51. Rzeszów	46	50	46	50	—	—
		52. Sambor	42	87	42	87	—	—
		53. Sanok	53	20	53	20	—	—
		54. Sącz nowy	32	72½	32	72½	—	—
		55. Skałat	8	50½	8	50½	—	—
		56. Śniatyn	—	73	—	73	—	—
		57. Sokal	11	35	11	35	—	—
		58. Stanisławów	97	90	97	90	—	—
		59. Staremiasto	21	45½	21	45½	—	—
		Do przeniesienia	1.962	78	1.962	78	—	—

propinacyjny. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
		rzeczywistych.						

Dochody. Fundusz

Rubryka	Pozycya	Dochody	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
							Poszczególnienie rubryk	
V.		Z przeniesienia	1.962	78	1.962	78	—	—
		60. Stryj	36	87½	36	87½	—	—
		61. Tarnobrzeg	21	59	21	59	—	—
		62. Tarnopol	61	29½	61	29½	—	—
		63. Tarnów	56	42	56	42	—	—
		64. Tłumacz	28	41	28	41	—	—
		65. Trembowla	19	90½	19	90½	—	—
		66. Turka	34	33	34	33	—	—
		67. Wadowice	29	05	29	05	—	—
		68. Wieliczka	45	13	45	13	—	—
		69. Zaleszczyki	26	53	26	53	—	—
		70. Zbaraż	31	31	31	31	—	—
		71. Złoczów	45	13½	45	13½	—	—
		72. Żółkiew	24	40	24	40	—	—
		73. Żydaczów	20	41	20	41	—	—
		74. Żywiec	23	29	23	29	—	—
		Suma rubryki V.	2.466	86	2.466	86	—	—
		Odsetki od kapitałów lokowanych.						
VI.	6	Odsetki od 5% listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego	1.033	77	1.033	77	—	—
VII.	7	**Rozmaite dochody**	—	—	—	—	—	—
							Zakupno	
	8	**Zakupione 5% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego.**						
		1. Nieokresowe imiennej wartości 500 zł.	8.600	—	8.600	—	—	—
		2. Okresowe „ „ „ 13.000 „	13.500	—	13.500	—	—	—
		3. „ „ „ „	11.200	—	11.200	—	—	—
		4. „ „ „ „	27.700	—	27.700	—	—	—
		5. Nieokresowe „ „ „	39.000	—	39.000	—	—	—
		6. „ „ „ „	33.300	—	33.300	—	—	—
		7. Okresowe „ „ „	21.800	—	21.800	—	—	—
		8. „ „ „ „	20.100	—	20.100	—	—	—
		Suma	175.200	—	175.200	—	—	—

propinacyjny. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Należytość zł.	Należytość ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878. ct.
rzeczywistych.								
efektów.								
5		**Gotówka wydana na zakupno 5% listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego.**						
	1.	W imiennej wartości 8.600 po kursie 85 zł. 50 ct.	7.353	—	7.353	—	—	—
	2.	„ „ 13.500 „ „ 86 „ 60 „	11.691	—	11.691	—	—	—
	3.	„ „ 11.200 „ „ 86 „ 35 „	9.671	20	9.671	20	—	—
	4.	„ „ 27.700 „ „ 85 „ 75 „	23.752	75	23.752	75	—	—
	5.	„ „ 39.000 „ „ 85 „ 85 „	33.481	50	33.481	50	—	—
	6.	„ „ 33.300 „ „ 85 „ 85 „	28.588	05	28.588	05	—	—
	6.	„ „ 21.800 „ „ 86 „ 15 „	18.780	70	18.780	70	—	—
	8.	„ „ 20.100 „ „ 86 „ 15 „	17.316	15	17.316	15	—	—
		Suma . . .	150.634	35	150.634	35	—	—

Uwaga. Przeciętny kurs za . 100 zł.
wynosi . . . . . 85 „ 97½ ct.

L. W. 20081/1879.

Alegat D. do sprawozdania
Wydziału krajowego
o zamknięciu rachunkowem
funduszów krajowych
za rok 1878.

Lit. D.

Sumaryczne zestawienie

obrotu brutto

wszystkich funduszów krajowych

w majątku obrotowym i zarodowym

za rok

1878.

a) Rachunek majątku obrotowego . . . . . 2—5
b) Rachunek majątku zarodowego . . . . . 6—9
c) Rachunek depozytów . . . . . 10—11
d) Zestawienie ogólnego stanu majątku z końcem roku 1878. . . . 12
e) Wykaz zapasów kasowych . . . . . 13—14
f) Wykaz kapitałów lokowanych 15
g) Poszczególnienie papierów wartościowych, według ich rodzaju . . 16—17
h) Wykaz dóbr i realności 18

Rachunek ma

Liczba porządk.	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1878						Dochody w ciągu roku 1878				Razem			
		w kasie				w bankach									
		gotówka		efekta				gotówka		efekta		gotówka		efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Fundusze dotowane ze środków kraju.														
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	.	.	.	.	.	.	4,507.223	76½	.	.	4,507.223	76½	.	
II.	Krajowy szpital powsz. we Lwowie Oddział chorych . . .	.	.	.	.	.	.	531.764	17	.	.	531.764	17	.	
III.	„ położnic . .	.	.	.	.	.	.	16.075	97½	.	.	16.075	97½	.	
IV.	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	.	.	.	.	.	.	317.860	00½	.	.	317.860	00½	.	
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie .	.	.	.	.	.	.	11.583	.	.	.	11.583	.	.	
VI	Szpital św. Łazarza w Krakowie, Oddział chorych	.	.	.	.	.	.	185.264	06	.	.	185.264	06	.	
VII.	Szpital św. Łazarza w Krakowie, Oddział położnic i podrzutków .	.	.	.	.	.	.	38.568	07½	.	.	38.568	07½	.	
VIII.	Szpital św. Ducha w Krakowie, Oddział syfilitycznych	.	.	.	.	.	.	76.677	36½	.	.	76.677	36½	.	
IX.	Szpital św. Ducha w Krakowie, Oddział obłąkanych	.	.	.	.	.	.	24.494	63½	.	.	24.494	63½	.	
X.	Fundusz policyi krajowej	.	.	.	.	.	.	7.410	20	.	.	7.410	20	.	
XI.	„ szkolny krajowy	.	.	.	.	.	.	516.188	32½	.	.	516.188	32½	.	
	Suma funduszów dotowanych	.		.		.	.	6,233.109	57½	.	.	6,233.109	57½	.	
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem objęte.														
XII.	Fundusz domestykalny	.	.	.	.	.	.	3.809	73	.	.	3.809	73	.	
XIII	„ kultury krajowej	3.085	76½	.	.	.	.	7.116	94½	.	.	10.202	71	.	
XIV.	„ stanowy sierociński . . .	.	.	.	.	.	.	1.801	60	.	.	1.801	60	.	
XV	„ Aleks. hr. Stadnickiego .	1.505	40	3.195	41	.	.	4.691	13	48	44	6.196	53	3.243	
XV	„ szkoły weterynaryi . . .	1.731	93½	.	.	.	.	2.916	30	.	.	4.648	23½	.	
XVI	„ budowy zakł. dla obłąkanych na Kulparkowie .	8.649	73	.	.	.	.	78.965	73	.	.	87.615	46		
XVIII	„ pożyczki kraj. z r. 1873. .	57.340	35	160 700	.	113.596	93	355.624	32½	159 900	.	412.964	67½	320.600	
XIX	„ budowy gmachu sejmowego	573.941	21½	67	42	79.431	03	771 946	35½	.	.	1,345.887	57	67	
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych	646.254	39½	163.962	83	193.027	96	1,226.872	11½	159.948	44	1,873.126	51	323.911	
XX.	Fundusz propinacyjny	.	.	.	.	.	.	174.955	98	175.200	.	174.955	98	175.200	

...tku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1878		Stan z końcem roku 1878													
		w kasie				należytości						czysty stan			
						czynne				bierne		czynny		bierny	
						w bankach		inne							
gotówka		efekta		gotówka		efekta									
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
4,507.223	76½	.	.	.	.	.	.	88.291	50	656.006	94	695.605	02	48.693	42	.	.
531.764	17	.	.	.	.	.	.	.	.	304.950	21½	229	80	304.720	41½	.	.
16.075	97½	.	.	.	.	.	.	.	.	4.866	08	26	12	4.839	96	.	.
317.860	00½	.	.	.	.	.	.	.	.	77.561	49½	915	84½	76.645	65	.	.
11.583	.	.	.	.	.	.	.	.	.	442	46	2.145	89	.	.	1.703	43
185.264	06	.	.	.	.	.	.	.	.	14.124	37½	35	41	14.088	96½	.	.
38.568	07½	.	.	.	.	.	.	.	.	1.445	73½	.	.	1.445	73½	.	.
76.677	36½	.	.	.	.	.	.	.	.	1.451	49	94	09	1.357	40	.	.
24.494	63½	.	.	.	.	.	.	.	.	451	47½	.	.	451	47½	.	.
7.410	20	.	.	.	.	.	.	.	.	6	85	.	.	6	85	.	.
516 188	32½	.	.	.	.	.	.	.	.	303.553	15	12.859	36	290.693	79	.	.
6.233.109	87½	.	.	.	.	.	.	88.291	50	1,364.860	26½	711.911	53½	742.943	66	1.703	43
														741.240	23		
3.809	73	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6.804	92	.	.	3.397	79	.	.	.	.	8.683	92½	.	.	12.081	71½	.	.
1 80	60	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2.346	48	3.043	85	3 850	05	200	.	.	.	.	.	.	.	4.050	05	.	.
3.196	29	.	.	1.451	94½	.	.	.	.	997	08	15.231	34	.	.	12.782	31½
86.592	79	.	.	1.022	67	.	.	.	.	2 375	.	.	.	3.397	67	.	.
165 68	44	161.000	.	247.496	23½	159.600	.	.	.	745.489	99½	1,552.671	.	.	.	400.084	77
1,335 59	29	67	42	10.728	28	.	.	14.841	75	489.249	11	5.495	69	509.323	45	.	.
1,605.179	54	164 111	27	267.946	07	159.800	.	14.841	75	1,246.795	11	1,573.398	03	528.852	88½	412 867	08½
														115.985	80		
156.866	67½	.	.	18.089	30½	175.200	.	.	.	117.080	55	10	30	310.359	55½	.	.

Rachunek ma

Liczba porządk.	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1878						Dochody w ciągu roku 1878				Razem			
		w kasie				w bankach									
		gotówka		efekta				gotówka		efekta		gotówka		efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem nieobjęte.														
I.	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki	.	.	.	.	.	.	597	80	.	.	597	80	.	.
II.	Fundusze stypendyjne	19.472	66½	.	.	.	.	141.399	65	.	.	160 872	31½	.	.
III.	Administracya dóbr Winniki	.	.	.	.	.	.	18.932	92	.	.	18.932	92	.	.
IV.	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	68	35½	.	.	.	.	1.404	.	25	.	1.472	35½	25	.
V.	„ niżankowicki inwalidów wojskowych	24	86	.		.	.	118	34½	.	.	143	20½	.	.
VI.	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	30	25	.	.	.		71	46	50	.	101	71	50	.
VII.	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	.	00½	.	.	9.122	15	51.036	97½	.	.	51.036	98	.	.
VIII.	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	90	.	3.217	38	.	.	373	91	506	31	463	91	3.723	69
IX.	„ zapomogi z r. 1868	.	.	.	.	.	.	194	42	.	.	194	42	.	.
X.	„ „ pozostały z r. 1866		.	118	13	.	.	33.054	48½	.	.	33.054	48½	118	13
XI.	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
XII.	Depozyta gminne serwitutowe	20.737	37½	567.908	61	.	.	94.444	47	88.138	01	115.181	84½	656.046	62
XIII.	Fundusz Pelagii Russanowskiej	357	61	.	.	.	.	7.327	98	3.627	.	7.685	59	3.627	.
XIV.	„ szkół ludowych z r. 1872	5.430	20	.	.	.	.	5.696	65½	.	.	11.126	85½	.	.
XV.	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	.	00½	1.244	74	.	.	5.049	57½	2.528	73	5.049	58	3.773	47
XVI.	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
XVII.	„ Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
XVIII.	„ Maryi de Prez Jędrzejewiczowej	.	.	.	.	.	.	396	.	.	.	396	.	.	.
XIX.	„ pomnika ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego	.	.	16.627	25	.	.	19.239	28	19.239	28	19.239	28	35.866	53
XX.	„ budowy nowego szpitalu w Krakowie	5.931	70½	.	.	.	.	113.968	36½	.	.	119.900	07	.	.
XXI.	Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
XXII.	Fundusz budowy kaplicy w Dublanach		.	.		.	.	7.197	56	747	86	7.197	56	747	86
	Suma funduszów samoistnych, budżetem nieobjętych	52.143	03	589 116	11	9.122	15	500 503	85	114.862	19	552.646	88	703.978	30
	Rekapitulacya.														
	Suma funduszów dotowanych	.	.	.	.	.	.	6,233.109	57½	.	.	6,233.109	57½	.	.
	„ „ samoistnych budżetem objętych	646.254	39½	163.962	83	193.027	96	1,226.872	11½	159.948	44	1,873.126	51	323.911	27
	„ „ samoistnych budżetem nieobjętych	52.143	03	589.116	11	9.122	15	500.503	85	114.862	19	552.646	88	703.978	30
	„ funduszu propinacyjnego							174.955	98	175.200		174.955	98	175.200	.
	Ogólna suma majątku obrotowego	698.397	42½	753.078	94	202.150	11	8,135.441	52	450.010	63	8,833.838	94½	1,203.089	57

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1878		Stan z końcem roku 1878													
		w kasie				należytości						czysty stan			
						czynne				bierne		czynny		bierny	
						w bankach		inne							
gotówka		efekta		gotówka		efekta									
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.
597	80	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
135.053	52½	.	.	25.818	79	.	.	.	.	7.531	25½	3.989	86½	29.360	18
18.932	92	.	.	.	.	.	.	.	.	2.545	24	21	24	2.524	.
1.363	35	.	.	109	00½	25	.	.	.	.	.	100	.	34	00½
113	64	.	.	29	56½	.	.	.	.	.	.	.	.	29	56½
82	71	50	.	19	.	.	.	.	.	.	.	.	.	19	.
48.175	73	.	.	2.861	25	.	.	4.697	84	.	.	.	.	7.559	09
463	91	118	18	.	.	3.605	51	.	.	85	69½	.	.	3.691	20½
194	42	.	.	.	.	.	.	.	.	2.911	93½	3.507	55½	.	.
30.878	97	118	13	2.175	51½	.	.	.	.	178.392	16½	100	.	180.767	68
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
84.857	81	116.066	62	30.324	03½	539.980	.	.	.	350	.	.	.	570.654	03½
7.488	29½	3.627	.	197	29½	.	.	.	.	.	.	.	.	197	29½
4.363	35	.	.	6.763	50½	.	.	.	.	.	.	6.760	.	3	50½
5.049	58	2.494	82	.	.	1.278	65	.	.	.	.	3	75½	1.274	89½
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
396	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19.239	28	16 645	25	.	.	19.221	28	.	.	.	.	.	.	19.221	28
103.586	91	.	.	16.313	16	.	.	.	.	.	.	.	.	16.313	16
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7.182	68	.	.	14	88	747	86	430	.	80	.	.	.	1 272	74
468.020	88	139.120	.	84.626	.	564.858	30	5.127	84	191 896	29	19.382	41½	832.621	63½
														827.026	01½
6,233.109	57½	.	.	.	.	.	.	88.291	50	1,364.860	26½	711.911	53½	741.240	23
1,605.179	54	164.111	27	267.946	97	179.800	.	14.841	75	1,246 795	11	1,573.398	03	115.985	80
468.020	88	139.120	.	84.626	.	564 858	30	5.127	84	191.896	29	19.382	41½	827.026	01½
156.866	67½	.	.	18.089	30½	175.200	.	.	.	117.080	55	10	30	310.359	55½
8,463.176	67	303.231	27	370.662	27½	899.858	30	108 261	09	2,920.632	21½	2,304.802	28	1.994.611	60

Rachunek ma

Liczba porządk.	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1878										Dochody w ciągu roku 1878								R a	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka	
		gotówka		efekta																	
		zł	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
	Fundusze dotowane ze środków kraju.																				
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu . .	.	.	.	.	201.476	46	.	.	.	.	.	.	.	.	553.056	37	.	.	.	.
II.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie: Oddział chorych . .	11	41	1.144	94	211.418	65	.	.	6.620	52	27.902	01	738	72	359	72	.	.	27.913	42
III.	„ położnic . .	7	05	382	26	15.707	½ 50	.	.	161	78	983	43	244	06	46	28	.	.	990	48
IV.	Krajowy zakład dla obłąkanych	24	57	2.211	38	39.271	.	.	.	6.117	54	15.353	27	38 3	35	.	.	.	.	15.377	84
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
VI.	Szpital św. Łazarza w Krakowie: Oddział chorych . .	556	.	84.949	65	502.621	½ 94	64.672	½ 26	10.093	.	96.156	23	140	75	91.953	03	.	.	96 712	23
VII.	„ położnic i podrzutków . .	.	.	.	.	82.324	15	3.218	75	.	.	993	54	.	.	642	19	.	.	993	54
VIII.	Szpital św. Ducha w Krakowie: Oddział syfilitycznych	.	.	7.911	29	592	80	2.726	17	.	.	5.224	90	118	51	5.106	39	.	.	5.224	90
IX.	„ obłąkanych .	.	.	2.956	86	1.965	35	2.764	.	.	.	2.640	46	2	80	2.637	66	.	.	2.640	46
X.	Fundusz policyi krajowej	.		10.731	39	.	.	27	25	45.412	70	64.585	16	8.009	04	.	.	.	.	64.585	16
XI.	„ szkolny krajowy	.	01	297.110	44	62.411	½ 94	23.466	31	.	.	1.485	86	1.961	20	.	.	.	.	1.485	87
	Suma funduszów dotowanych	599	04	407.398	21	1,117.789	½ 80	96.874	½ 74	68.405	54	215.324	86	11.598	43	653.795	64	.	.	215.923	90
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem objęte.																				
XII.	Fundusz domestykalny. .	783	92	1.695	43	.	.	.	.	3.788	91	11 872	59	15.492	90	.	.	.	.	12.656	51
XIII.	„ kultury krajowej	.	.	33.497	85	.	.	.	.	9.420	45	10.978	65	.	.	.	.	.	.	10.978	65
XIV.	„ stanowy sierociński	364	89	33.230	81	.	.	.	.	107	09	707	41	.	.	.	.	.	.	1.072	30
XV.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
XVI.	„ szkoły weterynaryi	.	.	.	.	100.979	½ 51	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
XVII.	„ budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie . .	.	.	.	.	946.791	59	.	.	.	.	.	.	.	.	77.460	01	.	.	.	.
XVIII.	„ pożyczki krajowej z roku 1873 . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
XIX.	„ budowy gmachu sejmowego . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych	1.148	81	68.424	09	1,047.771	½ 10	.		13.316	45	23.558	65	15.492	90	77.460	01	.	.	24.707	46
XX.	Fundusz propinacyjny . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

jątku zarodowego

z e m				Wydatki w ciągu roku 1878						Stan z końcem roku 1878													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości				czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
754.532	83	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	754.532	83	.	.	.	.	.	.	.	.	754.532	83	.	.
211.778	37	.	.	20.013	03	1.883	66	.	.	.	.	7.900	39	.	.	211.778	37	.	.	.	.	15	.	.	.	219.693	76	.	.
15.747	½ 78	.	.	446	12	626	32	.	.	.	.	544	36	.	.	15.747	½ 78	.	.	.	.	.	.	7.040	30	9.251	½ 84	.	.
39.271	.	.	.	6 500	89	2.594	73	.	.	.	.	8.876	95	.	.	39.271	.	.	.	.	.	.	.	28.161	19	19.986	76	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
594.574	½ 97	64.672	½ 26	96.712	23	79.353	41	.	.	11.694	82	.	.	5.736	99	594.574	½ 97	52.977	½ 44	.	.	.	.	500	.	652.789	41	.	.
82.966	34	3.218	75	993	54	.	.	.	.	718	75	.	.	.	.	82.966	34	2.500	.	.	.	.	.	.	.	85.466	34	.	.
5.699	19	2.726	17	5.224	90	5.682	39	.	.	96	17	.	.	2.347	41	5.699	19	2.630	.	.	.	.	.	.	.	10.676	60	.	.
4.603	01	2.764	.	2.640	46	2.959	66	.	.	.	.	.	.	.	.	4.603	01	2.764	.	.	.	.	.	.	.	7.367	01	.	.
.	.	27	25	8.141	07	11.040	43	.	.	.	.	56.444	09	7.700	.	.	.	27	2	.	.	64.000	.	.	.	128.171	34	.	.
62.411	½ 94	23.466	31	1.485	86	1.452	70	7.000	.	19	80	.	01	297.618	94	55.411	½ 94	23 446	51	.	.	6.018	58	18.242	92	364.253	½ 06	.	.
1,771.585	½ 44	96.874	½ 74	142.158	0	105 593	30	7.000	.	12.529	54	73.765	80	313.403	34	1,764.585	½ 44	84.345	½ 20	.	.	70.033	58	53.944	41	2,252.188	96	.	.
.	.	.	.	6.436	3	237	93	.	.	.	.	6.220	21	16.950	40	.	.	.	.	.	.	52 532	21	.	.	75.702	82	.	.
.	.	.	.	1.360	35	197	85	.	.	.	.	9.618	30	33.300	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	42.918	30	.	.
.	.	.	.	100	77	80	81	.	.	.	.	971	53	33.150	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	34.121	53	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
100.979	½ 51	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	100.979	½ 51	.	.	.	.	.	.	.	.	100.979	½ 51	.	.
1,024.251	60	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,024.251	60	.	.	.	.	.	.	.	.	1,024.251	60	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1,125.231	½ 11	.	.	7.897	42	516	59	.	.	.	.	16 810	04	83.400	40	1,125.231	½ 11	.	.	.	.	52.532	21	.	.	1,277 973	½ 76	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1878										Dochody w ciągu r. 1878								Razem							
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane	
		gotówka		efekta																							
		zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem nieobjęte.																										
1	Fundusz pomnika Kościuszki	999	80	673	46	.	.	.	.	.	.	3.990	.	18.831	97	.	.	.	.	4.989	80	19.505	43	.	.	.	
2	Fund. stypendyjne	.	.	1,667.312	11	346.734	18	104.930	65	.	.	119.016	97	417.974	09	.	.	.	.	119.016	97	2,085.286	20	346.734	18	104.930	65
3	Administracya dóbr Winniki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
4	Fundusz galicyjski inwalidów wojsk.	.	.	34.703	50	.	.	.	.	.		43	35	43	35	.	.	.	.	43	35	34.746	85	.	.	.	
5	Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych	.	.	2.201	85	.	.	.	.	.	.	174	89	200	.	.	.	.	.	174	89	2.401	85	.	.	.	
6	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	.	.	1.178	89	.	.	.	.	.	.	91	93	200	.	.	.	.	.	91	93	1.378	89	.	.	.	
7	Zakład narod. im Ossolińskich	.	.	151.735	26	.	.	.	.	.	.	.	.	25.624	93	.	.	.	.	.	.	177.360	19	.	.	.	
8	Fundusz zapomogi byłego obw. tarnowskiego	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
9	Fundusz zapomogi z r. 1868.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
10	Fundusz zapomogi pozostały z r. 1866.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
11	Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie	.	02	5.463	80	.	.	.	.	.	.	330	60	357	39	.	.	.	.	330	62	5.821	19	.	.	.	
12	Depozyta gminne serwitutowe	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
13	Fund. Pelagii Russanowskiej	.	.	60.232	24	.	.	.	.	.	.	428	19	457	80	.	.	.	.	428	19	60.690	04	.	.	.	
14	Fundusz szkół ludowych z r. 1872	.	.	94.862	41	.	.	.	.	.	.	854	17	1.131	67	.	.	.	.	854	17	95.994	08	.	.	.	
15	Fund. Wincentego Łodzia Ponińskiego	.	.	51.582	45	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	51.582	45	.	.	.	
16	Fundusz Frań. Kochmana dla literatów polskich	.	00	16.436	11	.	.	1.000	.	.	.	1.381	43	2.962	43	.	.	.	.	1.381	43	19.398	54	.	.	1.000	
17	Fundusz Frań. Kochmana dla dziewcząt służących	.	01	7.131	18	.	.	.	.	.	.	346	27	800	.	.	.	.	.	346	28	7.931	18	.	.	.	
18	Fundusz Maryi Jędrzejewiczowej	.	00	6 698	03	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	00	6.698	03	.	.	.	
19	Fundusz budowy pomnika hr. Agenora Gołuchowskiego	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
20	Fund. budowy szpitalu w Krakowie	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
21	Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	17	50	11.575	57	.	.	.	.	.	.	783	93	1.576	58	.	.	.	.	801	43	13.152	15	.	.	.	
22	Fundusz budowy kaplicy w Dublanach	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
	Suma funduszów samoistnych, budżetem nieobjętych	1.017	35	2,111.786	86	346.734	18	105.930	65		.	127.441	75	470.160	21		.	.	.	128.459	09	2,581.947	07	346.734	18	105.930	65

ątku zarodowego

Wydatki w ciągu roku 1878								Stan z końcem roku 1878															
gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
								gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																w bankach		inne							
zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
4.989	80	9.600	.	.	.	.	.	.	½ 00	9.905	43	.	.	.	.	.	.	4.700	.	.	.	14.605	½ 43	.	.
116.869	72	311.304	83	.	.	21.760	.	2.147	25	1,773.981	37	346.734	18	83.170	½ 65	.	.	43.055	½ 49	.	.	2,249.088	95	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
43	35	.	.	.	.	.	.	.		34.746	85	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	34.746	85	.	.
174	89	1[illegible]3	30	.	.	.	.	.	.	2 268	55	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2.268	55	.	.
91	93	159	22	.	.	.	.	.	.	1 219	67	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1.219	67	.	.
.		17.105	06	.	.	.	.	.	.	160.255	13	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	160.255	13	.	.
.		.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
330	59	60	49	.	.	.	.	.	½ 03	5.760	70	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5.760	½ 73	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
428	½ 19	66	90	.	.	.	.	.	.	60.623	14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	60.623	14	.	.
854	17	845	32	.	.	.	.	.	.	95.148	76	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	95.148	76	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	51.582	45	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	51.582	45	.	.
1.381	½ 43	1.500	.	.	.	500	.	.	.	17 898	54	.	.	500	.	.	.	.	.	.	.	18.398	54	.	.
346	27	419	10	.	.	.	.	.	01	7.512	08	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7.512	09	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	½ 00	6.698	03	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6.698	½ 03	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
766	½ 63	904	93	.	.	.	.	34	80	12.247	22	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	12.282	02	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
126 276	½ 98	342.099	15	.	.	22.260	.	2.182	½ 10	2,239.847	92	346.734	18	83.670	½ 65	.	.	47.755	½ 49	.	.	2,720.190	½ 35	.	.

Rekapitulacya

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1878										Dochody w ciągu r. 1878						Razem					
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane	
		gotówka		efekta																							
		zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
	Rekapitulacya																										
	Suma funduszów dotowanych . . .	599	04	407.398	21	1117789	80	96.874	74	68.405	54	215.324	86	11.598	43	655795	64	.	.	215.923	90	418.996	64	1771585	44	96 874	74
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych . .	1.148	81	68 424	09	1047771	10	.	.	13 316	45	23.558	65	15.492	90	77.460	01	.	.	24.707	46	83.916	99	1125231	11	.	
	Suma funduszów samoistnych, budżetem nieobjętych .	1.017	35	2111786	86	346 734	18	105930	65	.	.	127.441	73	470.160	21	.	.	.	.	128.459	09	2581947	07	346.734	18	105930	65
	Suma majątku zarodowego	2 765	20	2587609	16	2512295	09	202805	40	81.721	99	366.325	24	497.251	54	731255	65	.	.	369.090	45	3084860	70	3243550	74	202805	40
	Suma majątku obrotowego	698397	42	753.078	94	.	.	.	.	202150	11	8,135.441	52	450.010	63	.	.	.	.	8833838	94	1203089	57	.	.	.	.
	Razem . .	701162	63	3340688	10	2512295	09	202805	40	283872	10	8,501.766	76	947.262	17	731255	65	.	.	9202929	39	4287950	27	3243550	74	202805	40
	Depozyta.																										
I	Depozyta w ogólności	20.238	28	224.447	33	.	.	.	.	.	.	206.722	32	233.490	86	.	.	.	.	226.960	60	457.938	19	.	.	.	.
II	Depozyta szpitalu powszechnego we Lwowie. Oddział chorych	4.770	65	37.741	41	.	.	.	.	.	.	34 233	76	18.603	45	.	.	.	.	39.004	41	56.344	86	.	.	.	.
III	Depozyta zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie . .	2.782	72	7.817	47	.	.	.	.	.	.	4.945	89	8.571	70	.	.	.	.	7.728	61	16.389	17	.	.	.	.
IV	Depozyta szpitalu św. Łazarza. Oddział chorych . .	16	05	44.876	92	.	.	.	.	.	.	12.968	16	1.072	49	.	.	.	.	12.984	22	45.949	41	.	.	.	.
V	Depozyta szpitalu św. Ducha, Oddział syfilitycznych . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	96	17	.	.	.	.	.	.	96	17	.	.	.	.	.	.
VI	Depozyta szkoły rolniczej w Dublanach	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	210	.	.	.	.	.	.	.	210		.	.	.	.	.	.
	Suma depozytów	27.807	70	314.883	13	.	.	.	.	.	.	259.176	31	261.738	50	.	.	.	.	286.984	02	576.621	63	.	.	.	.
	do tego suma funduszów krajowych	701162	63	3340688	10	2512295	09	202805	40	283872	10	8,501.766	76	947.262	17	731255	65	.	.	9202929	39	4287950	27	3243550	74	202805	40
	Ogółem . .	728970	33	3655571	23	2512295	09	202805	40	283872	10	8,760.943	08	1209000	67	731255	65	.	.	9489913	41	4864571	90	3243550	74	202805	40

i depozyta.

Wydatki w ciągu roku 1878				Stan z końcem roku 1878													
				w kasie				należytości						czysty stan			
								czynne									
gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.		zł. ct.		zł. ct.		zł. ct.		zł. ct.	
142.158 10	105.393 30	7.000	12.529 54	73.765 80	313.403 34	1,764.585 44	84.345 20	. .		70.033 58		53.944 41		2,252.188 96		. .	
7.897 42	516 59	. .	. .	16.810 04	83.400 40	1,125.231 11	. .	. .		52.532 21		. .		1,277.973 76		. .	
126.276 98	342.099 15	.	22 260 .	2 182 10	2.239.847 92	346.734 18	83.670 65	. .		47 755 49		. .		2.720 190 35		. .	
276.332 50	448.209 64	7.000 .	34.789 54	92.757 94	2,636.651 66	3,236.550 74	168.015 86	. .		170.321 28		53.944 41		6,250.353 08		. .	
8,463.176 67	303.231 27	.	.	370 662 27	899.858 30	.	.	108.261 09		2,920 632 21		2,304 802 28		1,994 711 60		. .	
8,739.509 17	751.440 31	7.000	34.789 54	463.420 22	3,536.509 96	3,236.550 74	168.015 86	108.261 09		3,090.953 50		2,358 346 69		8,245 064 68		. .	
189.211 75	241.563 16	. .	. .	37.748 85	216.375 03	. .	. .	. .		. .		. .		254.123 88		. .	
37.641 03	42.533 22	.	.	1.363 36	13.811 64	. .	. .	. .		. .		. .		15.175 .		. .	
5.692 92	6 874 09	. .	. .	2.035 69	9.515 08	. .	. .	. .		. .		. .		11.550 77		. .	
12.968 46	899 75	.	.	15 75	45.049 66	. .	. .	. .		. .		. .		45.065 41		. .	
96 17	.	. .	. .	.	. .	. .	. .	. .		. .		. .		. .		. .	
. .	. .	. .	. .	210	. .	. .	. .	. .		. .		. .		210 .		. .	
245.610 36	291.870 22	. .	.	41.373 66	284.751 41	. .	. .	. .		. .		. .		326.125 07		. .	
8,739.509 17	751.440 31	7.000	34.789 54	463.420 22	3,536.509 96	3,236.550 74	168.015 86	108.261 09		3,090.953 50		2,358 346 69		8,245 064 68		. .	
8,985 119 53	1.043.310 53	7.000	34.789 54	504 793 88	3,821.261 37	3,236.550 74	168.015 86	108 261 09		3,090.953 50		2,358 346 69		8,571 089 75		. .	

Zestawienie

ogólnego stanu majątku obrotowego wraz z majątkiem zarodowym, z końcem roku 1878

(po wyłączeniu skryptów, kart dłużnych i t. p. efektów bez wartości).

Liczba porządk.	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		zł	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	48.693	42	754.532	83	803.226	25	.	.
2	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, Oddział chorych	304.720	41½	219.693	76	524.414	17½	.	.
3	„ „ „ „ „ „ położnic	4.839	96	9.251	84½	14.091	80½	.	.
4	„ zakład dla obłąkanych	76.645	65	19.986	76	96.632	41	.	.
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	.	.	.	.	.	.	1.703	43
6	Szpital św. Łazarza w Krakowie, Oddział chorych	14.088	96½	652.789	41	666.878	37½	.	.
7	„ „ „ „ „ położnic i podrzutków	1.445	73½	85.466	34	86.912	07½	.	.
8	„ „ Ducha „ „ syfilitycznych	1.357	40	10.676	60	12.034	.	.	.
9	„ „ „ „ „ obłąkanych	451	47½	7.367	01	7.818	48½	.	.
10	Fundusz policyi krajowej	6	85	128.171	34	128.178	19	.	.
11	„ szkolny krajowy	290.693	79	364.253	06½	654.946	85½	.	.
12	„ domestykalny	.	.	75.702	82	75.702	82	.	.
13	„ kultury krajowej	12.081	71½	42.918	30	55.000	01½	.	.
14	„ stanowy sierociński	.	.	34.121	53	34.121	53	.	.
15	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	4.050	05	.	.	4.050	05	.	.
16	„ szkoły weterynaryi { w majątku obrot. stan bierny 12.782 zł. 31½ ct. / w majątku zarod. stan czynny 100.979 „ 51½ „	.	.	88.197	20	88 197	20	.	.
17	„ budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	3.397	67	1,024.251	60	1,027.649	27	.	.
18	„ pożyczki krajowej z roku 1873	.	.	.	.	.	.	400.084	77
19	„ budowy gmachu sejmowego	509.323	45	.	.	509.323	45	.	.
20	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	.	.	14.605	43½	14.605	43½	.	.
21	Fundusze stypendyjne	29.360	18	2,249.088	95	2,278.449	13	.	.
22	Administracya dóbr Winniki	2.524	.	.	.	2.524	.	.	.
23	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	34	00½	34.746	85	34.780	85½	.	.
24	„ niżankowicki „ „	29	56½	2.268	55	2.298	11½	.	.
25	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	19	.	1.219	67	1.238	67	.	.
26	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	7.559	09	160.255	13	167.814	22	.	.
27	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	3.691	20½	.	.	3.691	20½	.	.
28	„ „ z roku 1868	.	.	.	.	.	.	5.595	69
29	„ „ pozostały z roku 1866	180.767	68	.	.	180.767	68	.	.
30	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	.	.	5.760	73½	5.760	73½	.	.
31	Depozyta gminne serwitutowe	570.654	03½	.	.	570.654	03½	.	.
32	Fundusz Pelagii Russanowskiej	197	29½	60.623	14	60.820	43½	.	.
33	„ szkół ludowych z roku 1872	3	50½	95.148	76	95.152	26½	.	.
34	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	1.274	89½	51.582	45	52.857	34½	.	.
35	„ Franciszka Kochmana, dla literatów polskich	.	.	18.398	54	18 398	54	.	.
36	„ „ „ „ dziewcząt służących	.	.	7.512	09	7.512	09	.	.
37	„ Maryi de Prez Jędrzejewiczowej	.	.	6.698	03½	6.698	03½	.	.
38	„ pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego	19.221	28	.	.	19.221	28	.	.
39	„ budowy nowego szpitalu w Krakowie	16.313	16	.	.	16.313	16	.	.
40	Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	.	.	12.282	02	12.282	02	.	.
41	Fundusz budowy kaplicy w Dublanach	1.272	74	.	.	1.272	74	.	.
42	„ propinacyjny	310.359	55½	.	.	310.359	55½	.	.
	Suma	2,414.377	73½	6,237.570	76½	8,652.448	50	407.383	87
						8,245.964	68	.	
43	Depozyta	326.125	07	.	.	326.125	07		

Uwaga. Oprócz wyżej wykazanego majątku utrzymuje się w ewidencyi pretensye niepewne (illiquid), to jest takie, co do których zachodzi wątpliwość, czy kiedykolwiek odebrane zostaną.

a) Przy funduszu szpitalu św. Łazarza, Oddział chorych . . . . . 138.965 złp. 25½ gr. czyli 34.741 zł. 46 ct. w. a. dalej kapitał, który niesie wprawdzie procent, lecz nie jest ściągalny . . . . . 7.882 „ 50 „ „

b) Przy funduszu szpitalu św. Łazarza, Oddział położnic i podrzutków . . . 1.487 „ 03 „ „ „ 371 „ 77 „ „

c) „ „ szkolnym krajowym . . . . . 232.265 „ 22 „ „ „ 58.066 „ 43 „ „

d) „ „ Al. hr. Stadnickiego kapitał zapisany testamentem z dnia 13 Sierpnia 1855. . . . . 20.733 „ 91 „ „ pozostaje w dożywotniem używaniu Kazimierza, Zygmunta i Władysława hr. Stadnickich.

Wykaz zapasów kasowych z końcem roku budżetowego 1878.

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Gotówka zł.	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	A.) W kasie krajowej.				
1	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	.	.	.	.
2	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, Oddział chorych	7.900	39	.	.
3	„ „ „ „ „ „ położnic	544	36	.	.
4	„ zakład dla obłąkanych	8.876	95	.	.
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	.	.	.	.
6	Szpital św. Łazarza w Krakowie, Oddział chorych	.	.	5.736	99
7	„ „ „ „ „ „ położnic i podrzutków	.	.	.	.
8	„ „ Ducha „ „ „ syfilitycznych	.	.	2.347	41
9	„ „ „ „ „ „ obłąkanych	.	.	.	.
10	Fundusz policyi krajowej	56.444	09	7.700	.
11	„ szkolny krajowy	.	01	297.618	94
12	„ domestykalny	6.220	21	16.950	40
13	„ kultury krajowej	13.016	09	33.300	.
14	„ stanowy sierociński	971	53	33.150	.
15	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	3.850	05	200	.
16	„ szkoły weterynaryi	1.451	94½	.	.
17	„ budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	1.022	67	.	.
18	„ pożyczki krajowej z roku 1873	247.496	23½	159.600	.
19	„ budowy gmachu sejmowego	10.728	28	.	.
20	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	.	00½	9.905	43
21	Fundusze stypendyjne	27.966	04	1,773.981	37
22	Administracya dóbr Winniki	.	.	.	.
23	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	109	00½	34.771	85
24	„ niżankowicki „ „	29	56½	2.268	55
25	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	19	.	1.219	67
26	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	2.861	25	160.255	13
27	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	.	.	3.605	51
28	„ „ z roku 1868	.	.	.	.
29	„ „ pozostały z roku 1866	2.175	51½	.	.
30	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	.	03½	5.760	70
31	Depozyta gminne serwitutowe	30.324	03½	539.980	.
32	Fundusz Pelagii Russanowskiej	197	29½	60.623	14
33	„ szkół ludowych z roku 1872	6.763	50½	95.148	76
34	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	.	.	52.861	10
35	„ Franciszka Kochmana, dla literatów polskich	.	.	17.898	54
36	„ „ „ dziewcząt służących	.	01	7.512	08
37	„ Maryi de Prez Jędrzejewiczowej	.	00½	6.698	05
38	„ pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego	.	.	19.221	28
39	„ budowy nowego szpitalu w Krakowie	16.313	16	.	.
40	Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	34	80	12.247	22
41	Fundusz budowy kaplicy w Dublanach	14	88	747	86
42	„ propinacyjny	18.089	30½	175.200	.
43	Depozyta	37.699	45	195.174	49
	Razem	501.119	67	3,731.684	45
	Uwaga. Zapisy dłużne i inne dokumenta bezwartościowe	.	.	1,528.798	74½

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Gotówka zł	Gotówka ct.	Efekta zł.	Efekta ct.
	B.) W innych kasach.				
44	W c. k. kasach rządowych, depozyta	49	40	21.200	54
45	W kasie krajowego szpitalu powszechnego we Lwowie, depozyta	1.363	36	13 811	64
46	„ zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie „	2.035	69½	9.515	08
47	„ szpitalu św. Łazarza w Krakowie „	15	75½	45.049	66
48	„ . „ Ducha „ „ „	.	.	.	.
49	„ szkół rolniczych w Dublanach	210	.	.	.
	Razem	3.674	21	89.576	92
	Zestawienie sumaryczne.				
	A. W kasie krajowej	501.119	67	3,731.684	45
	B. W innych kasach	3.674	21	89.576	92
	Razem	504.793	88	3,821.261	37

Wykaz kapitałów

pozostałych w bankach na rachunku bieżącym z końcem roku 1878.

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Kwota zł.	Kwota ct.
1	Fundusz krajowy	88.291	50
2	„ budowy gmachu sejmowego	14.841	75
3	„ zakładu narodowego imienia Ossolińskich	4.697	84
4	„ budowy kaplicy w Dublanach	430	.
	Suma	108.261	09

Powyższe kapitały lokowane są w następujących bankach:

1	Galicyjski Bank kredytowy	103.133	25
2	„ „ hipoteczny	4.697	84
3	Galicyjskie Towarzystwo kredytowe ziemskie	430	.
	Razem jak wyżej	108.261	09

Poszczegól-

papierów wartościowych według ich

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne: galic towarzystwa kred ziemskiego	Listy zastawne: zakładu kred. ziemskiego w Krakowie	Listy hipoteczne gal. banku hipotecznego
			W a r	
1	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	.	.	.
2	Krajowy szpital powszechny we Lwowie, Oddział chorych	.	.	.
3	„ „ „ „ „ „ położnic	.	.	.
4	„ zakład dla obłąkanych	.	.	.
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	.	.	.
6	Szpital św. Łazarza w Krakowie, Oddział chorych	4.900	.	600
7	„ „ „ „ „ „ położnic i podrzutków	.	.	.
8	„ „ Ducha „ „ „ syfilitycznych	2.300	.	.
9	„ „ „ „ „ „ obłąkanych	.	.	.
10	Fundusz policyi krajowej	.	.	.
11	„ szkolny krajowy	.	11.500	22.100
12	„ domestykalny	11.800	.	.
13	„ kultury krajowej	.	.	15.600
14	„ stanowy sierociński	13.000	.	6.100
15	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	.	.	.
16	„ szkoły weterynaryi	.	.	.
17	„ budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	.	.	.
18	„ pożyczki krajowej z roku 1873	.	.	.
19	„ budowy gmachu sejmowego	.	.	.
20	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	8.700	.	.
21	Fundusze stypendyjne	544.800	144.900	359.300
22	Administracya dóbr Winniki	.	.	.
23	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	33.900	.	800
24	„ nižankowicki „ „	.	.	.
25	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	.	.	1.200
26	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	52.400	.	.
27	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	600	.	.
28	„ „ z roku 1868	.	.	.
29	„ „ pozostały z roku 1866	.	.	.
30	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	.	.	700
31	Depozyta gminne serwitutowe	.	.	.
32	Fundusz Pelagii Russanowskiej	.	30.200	30.400
33	„ szkół ludowych z roku 1872	.	.	11.200
34	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	.	.	.
35	„ Franciszka Kochmana, dla literatów polskich	17.800	.	.
36	„ „ „ „ dziewcząt służących	7.500	.	.
37	„ Maryi de Prez Jędrzejewiczowej	.	.	6.600
38	„ pomnika ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego	.	.	.
39	„ budowy nowego szpitalu w Krakowie	.	.	.
40	Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	800	.	2.100
41	Fundusz budowy kaplicy w Dublanach	.	.	.
42	„ propinacyjny	175.200	.	.
	Suma papierów funduszowych	873.700	186.600	456.700
	Do tego:			
43	Depozyta	.	.	.
	Razem	873.700	186.600	456.700

nienie

rodzaju, z końcem roku 1878.

Obligacye				Renty państwowe	Losy państwowe	Akcye kolei		Asygnaty bankowe	Książeczki kasy oszczędności i banku kredytowego	Razem	Zapisy dłużne, weksle i inne dokumenta
indemnizacyjne	pożyczki krajowej z r. 1873	Księstwa styryjskiego	pożyczki papierzkiej			Karola Ludwika	węgiersk. północno-wschodn.				
tość imienna											
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	69.200 .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	236 99	5.736 99	800 .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	47 41	2.347 41	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
.	7.700	.	.	.	.	.	.	.	.	7.700 .	. .
9.080	98.300	.	.	156 620	.	.	.	.	18 94	297.618 94	. .
3.500	1.600	.	.	.	.	.	.	.	50 40	16.950 40	. .
100	17.600	.	.	.	.	.	.	.	.	33.300 .	. .
3 450	10.600	.	.	.	.	.	.	.	.	33.150 .	. .
.	200	.	.	.	.	.	.	.	.	200 .	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
.	159.600	.	.	.	.	.	.	.	.	159.600 .	1,155.775 .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
1.000	.	.	.	.	.	.	.	.	205 43	9.905 43	. .
425.170	156.400	2.000	.	6.000	2.160	124.000	1.200	.	8.051 37	1,773.981 37	78.908 74½
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	71 85	34.771 85	. .
2.250	.	.	.	.	.	.	.	.	18 55	2.268 55	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	19 67	1.219 67	. .
104.960	.	.	300	2.500	.	.	.	.	95 13	160.255 13	. .
.	3.000	.	.	.	.	.	.	.	5 51	3.605 51	515 .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	223.600 .
4.800	200	.	.	.	.	.	.	.	60 70	5.760 70	. .
539.980	.	.	.	.	.	.	.	.	.	539.980 .	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	23 14	60.623 14	. .
.	83.900	.	.	.	.	.	.	.	48 76	95.148 76	. .
51.550	.	.	.	.	.	.	.	.	1.311 10	52.861 10	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	98 54	17.898 54	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	12 08	7.512 08	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	98 03	6.698 03	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	19.221 28	19.221 28	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	. .
9.310	.	.	.	.	.	.	.	.	37 22	12.247 22	. .
100	.	.	.	.	.	.	.	.	647 86	747 86	. .
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	175.200 .	. .
1,155.250	539.100	2.000	300	165.120	2.160	124.000	1.200	.	30.379 96	3,536.509 96	1,528.798 74½
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	284.751 41	. .
1,155.250	539 100	2.000	300	165 120	2.160	124.000	1.200	.	30.379 96	3,821.261 37	1.528.798 74½

Wykaz dóbr i realności

stanowiących własność funduszów krajowych z końcem roku 1878.

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Wartość Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
I.	**Fundusz krajowy** w ściślejszem znaczeniu:				
	1. realność pod Nr. 937¼ na umieszczenie szkoły gospodarstwa lasowego . .	21.862	24		
	2. realność pod Nr. 717²/₄ (gmach sejmowy)	683.546	21		
	3. krajowe szkoły rolnicze w Dublanach	49.124	38	754.532	83
II.	**Krajowy szpital powszechny** we Lwowie:				
	1. gmach popijarski we Lwowie Nr. 349¼ t. j. zabudowanie stare, którego wartość dzieli się na 3 oddziały: *a*) Oddział chorych . 211.778 zł. 37 ct.				
	b) „ położnic . 10.103 „ 52 „				
	c) „ obłąkanych . 39.271 „ — „	261.152	89		
	2. grunt zakupiony pod dom położnic pod nazwą: „Wulka szpitalna" należący do oddziału położnic	5.644	26½	266.797	15½
III.	**Krajowy zakład dla obłąkanych** na Kulparkowie:				
	gmach nowowybudowany Nr. 38. i 39. wraz ze staremi zabudowaniami folwarcznemi, gruntami, cegielniami i propinacyą	.	.	1,024.251	60
IV.	**Szpital św. Łazarza** w Krakowie:				
	Gmach szpitalny w Krakowie Nr. 50. dzielnica VIII. na Wesołej z wszystkiemi przynależnościami i zabudowaniami wartości . 159.785 zł. 20 ct. stanowi własność dwóch oddziałów:				
	1. Oddział chorych:				
	a) Część wartości wspólnego gmachu Nr. 50. . 132.032 zł. 70 ct.				
	b) Dobra Tropiszów (w Królestwie polskiem) . 110.250 „ — „				
	c) „ Prądnik Czerwony (w Galicyi) . . 27.100 „ — „				
	d) Folwark Blich (w Krakowie) . . . 23 000 „ — „				
	e) Część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 49. 302.192 „ 27½ „	594.574	97½		
	2. Oddział położnic i podrzutków:				
	a) Część wartości wspólnego gmachu Nr. 50. . 27.752 zł. 50 ct.				
	b) Propinacya w Krowodrzy . . . . . 20.240 „ — „				
	c) Część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 49. 34 973 „ 84 „	82 966	34	677.541	31½
V.	**Szpital św. Ducha** w Krakowie:				
	1. Oddział syfilitycznych, wartość części nowego szpitalu Nr. 49. . . .	5.699	19		
	2. „ obłąkanych „ „ „ „ „ „ . . .	4.603	01	10.302	20
VI.	**Fundusz szkolny krajowy:**				
	1. Grunt z pod spalonego budynku szkolnego we Lwowie (część placu Castrum)	49.294	.		
	2. Budynek szkolny w Tarnowie	6.117	94½	55.411	94½
VII.	**Fundusz szkoły weterynaryi:**				
	Realność we Lwowie Nr. 466¼ z ogrodem	.	.	100.979	51½
VIII.	**Fundusze stypendyjne:**				
	1. Fundusz Dydyńskiego:				
	a) Dobra Godowa z przyległościami . . . 39.972 zł. — ct.				
	b) Realność w Strzyżowie Nr. 97. . . . 3.527 „ — „	43.499	.		
	2. Fundusz Głowińskiego:				
	a) Dobra Winniki . . . . . 67 875 „ 03 „				
	b) Gmach we Lwowie ad St. Nicolaum . . . 197.213 „ — „	265.088	03		
	3. Fundusz Dr. Towarnickiego Jana, realność w Rzeszowie	38.147	15	346.734	18
	Razem .	.	.	3,236.550	74

L. W. 20081/1879. Alegat E.
do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1878.

Lit. E.

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

za rok 1878.

Indeks:

Sprawozdanie Rady administracyjnej . . . . . str. 3.
Zamknięcie rachunku majątku obrotowego . . . „ 7.
Bilans majątku . . . . . „ 11.

L. W. 39679/1879.

Administracya centralna zakładu hr. Skarbka.

L. 1467.

Wysoki Wydziale krajowy!

W skutek postanowienia §. 58. instrukcyi dla kuratora i Rady administracyjnej fundacyi Stan. hr. Skarbka, Rada administracyjna ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Wydziałowi krajowemu następujące sprawozdanie z czynności swoich za r. 1878.

Stosownie do powyższej instrukcyi odbyła Rada administracyjna fundacyi 16 posiedzeń w tymże roku, i oprócz pomniejszych, w zakres jej działania wchodzących czynności, załatwiła następujące ważniejsze przedmioty:

1. Syndykiem fundacyi zamianowano Dra Teobalda Semilskiego w miejsce zmarłego Dra Konrada Gregorowicza.

2. Zmodyfikowano kontrakt dzierżawny o dobra Ostałowice, obniżając roczny czynsz z 6.577 zł. na 6.250 zł.

3. Postanowiono rozwiązać z dniem 31. Grudnia t. r. kontrakt na dzierżawę propinacyi w Smorzu i takową we właściwej drodze nadal komu innemu wydzierżawić.

4. Zamianowano lekarzem zakładu drohowyzkiego, w miejsce ustępującego dobrowolnie Dra F. Orzakiewicza, prowizorycznie na lat trzy Dra F. Krätschmara.

5. Zatwierdzono ofertę na dzierżawę gruntów w Klimcu, podaną przez Jrę Fränkla.

6. Celem ułatwienia komunikacyi między koleją stryjską a dobrami fundacyi Rożniatowem, uchwalono dać subwencyę 560 zł. na rekonstrukcyę drogi z Rożniatowa do dworca kolei w Krechowicach prowadzącej, a to na ręce tamtejszego Wydziału powiatowego.

7. Zatwierdzono wnioski Kuratoryi co do urządzenia warstatów zakładu i dalszych budowli i urządzeń zakładu.

8. Zatwierdzono umowę co do wydzierżawienia propinacyi w Żabiu i sprzedaży drzewostanu w lasach na Ilci p. Z. Stein.

9. Sprawdzono i przedłożono Wysokiemu Wydziałowi krajowemu rachunki fundacyi za r. 1877.

10. Przyjęto wniosek Kuratoryi co do urządzenia wodociągów w głównym gmachu zakładu drohowyzkiego i poruczono tę robotę p. W. Iskierskiemu.

11. Zamianowano naczelnikiem warstatów zakładu p. Antoniego Łazowskiego, a to prowizorycznie na lat trzy.

12. Przyjęto do zakładu dalszych 67 sierót od 15go Września 1878. t. j. 46 chłopców a 21 dziewcząt.

13. Zamianowano p. W. Ławrowskiego nauczycielem rysunków w zakładzie, a to prowizorycznie na lat 3.

14. Zamianowano prowizoryczną ochmistrzynią zakładu pannę Pelagię Gostyńską, tudzież mistrzami w warstatach dla działu szewstwa p. Franciszka Cengla, dla działu krawiectwa p. Franciszka Wiszniewskiego i dla działu stolarskiego p. Władysława Uziębłę.

15. Zatwierdzono kontrakt na dzierżawę propinacyi w Smorzu z p. J. Fischenkel i na kamieniołom w Kortumówce z p. A. Bernfeld.

16. Zaproszono na mężów zaufania:

a) dla zakładu i dóbr drohowyzkich pp. Emila Torosiewicza i Dawida Abrahamowicza.

b) „ dóbr Żydaczowa i Brzozdowiec p. Kazimierza Winnickiego.

c) dla dóbr Rożniatowa p. Apolinarego Hoppena.
d) „ „ Ostałowice p. Waleryana Czajkowskiego.
e) „ „ Opar i Słońska p. Juliusza hr. Bielskiego.

17. Zatwierdzono wynik licytacyi zabezpieczającej dostawę artykułów żywności dla zakładu na r. 1879.

18. Uchwalono budżety fundacyi i zakładu na r. 1879.

19. Zamianowano prowizorycznie nauczycielem młodszym w zakładzie p. J. Westwalewicza, a nauczycielką młodszą pannę Maryę Druziewicz.

20. Przyjęto 15 starców i staruszek do zakładu drohowyzkiego.

21. W uzupełnieniu preliminarza wydatków na r. 1878. uchwalono kredyta dodatkowe w wysokości 44.461 zł. 20 ct. w czem mieści się kwota 38.232 zł. 62 ct. na urządzenie warstatów zakładu i na rozmaite adaptacye i urządzenia dla zakładu.

Przedkładając pod $^1/_1$ raport Dyrekcyi zakładu drohowyzkiego o stanie i rozwoju tegoż w r. 1878. (alegat niedrukowany), Rada administracyjna poczytuje za miły dla siebie obowiązek skonstatować rozwój zakładu, którego stwierdzeniem był popis doroczny, odbyty pierwszych dni Sierpnia 1878. r. w obecności Kuratoryi, delegatów Rady administracyjnej i wielu dostojnych gości.

Dołączony tu $^1/_2$ bilans majątku fundacyi z końcem r. 1878. wykazuje wartość dóbr ziemskich, realności lwowskich, gmachu instytutowego, ruchomości, wierzytelności, kapitałów i zapasów kasowych na kwotę 3,322.097 zł. 24 ct. w czem mieści się kwota 385.960 zł. w papierach wartościowych wedle ich nominalnej wartości.

Stan ten majątku, porównany ze stanem tegoż z końcem r. 1877. wykazuje przyrost do majątku w ilości 47.398 zł. 43 ct., z którego przypada na:

a) majątek zarodowy . . . 23.180 zł. 89 ct.
b) „ obrotowy . . . 21.042 „ 36 „
c) fundusz własnej asekuracyi 3.175 „ 18 „

Wynikłości kasowe majątku obrotowego fundacyi, zestawione w wykazie pod $^1/_3$, jak również zestawione pod $^1/_4$, porównanie tychże wynikłości za lata 1877 i 1878. (alegata niedrukowane), wykazują czysty dochód majątku obrotowego fundacyi w r. 1878 na 99.546 zł. 13 ct., większy zatem o kwotę 46.571 zł. 53 ct. niźli podobny dochód w r. 1877. — Na rezultat ten oddziałały głównie znaczniejsze dochody z dóbr ziemskich fundacyi, jak niemniej uszczuplenie wydatków na przedsiębiorstwo teatru i inne koszta administracyjne, oraz wpływ z zaległości czynnych z r. 1877. w r. b. ściągniętych.

Wprawdzie czysty dochód wykazany powyżej na 99.546 zł. 13 ct. w stosunku do wartości majątku przedstawiałby zaledwie 3% rentę, lecz jeśliby się uwzględniło te części majątku, które, jak gmach zakładu, ruchomości, wierzytelności — nie niosą żadnej renty, to rentowność reszty majątku wartości 2,635.545 zł. przedstawiałaby się w stosunku przeszło 4%. — Rok bieżący jest z kolei dwunastym po odbiorze fundacyi z administracyi rządowej, a pobieżny nawet pogląd na gospodarkę tych lat dwunastu wykazuje, że pomimo wyłożonych w tym peryodzie 413.633 zł. $17^1/_2$ ct. na budowę gmachu i pobocznych budynków zakładu drohowyzkiego, umniejszył się stan długów fundacyi o 63.569 zł. a powiększyły zapasy:

a) gotówki o 49.533 zł.
b) efektów o 54.257 „

i utworzył się własny fundusz asekuracyi, posiadający kapitał zakładowy 34.100 zł. w efektach wedle nominalnej ich wartości.

Krom powyższych, wydano na urządzenie dla zakładu 56.952 zł. 15 ct., a utrzymanie normalne zakładu w czasie od 1go Września 1875. t. j. od dnia otwarcia do końca r. 1878. kosztowało kwotę 156.006 zł. 63 ct.

Już powyższe liczby, bez brania w rachubę ogromnych wkładów, poczynionych w gospodarcze budynki fundacyi i w regulacyę lasów, lekko na kwotę 200.000 zł. dających się przyjąć, dają miarę o znacznem podniesieniu się intrat fundacyi, a statystycznie zestawione dochody czyste fundacyi, wykazują stopniowe podnoszenie się tychże.

Licząc bowiem na triennia dochód czysty za lata:

1867—1869 wykazuje 39.772 zł.
1869—1871 „ 37.635 „
1871—1873 „ 51.143 „

1873—1875 wykazuje 80.915 zł.
1875—1877 „ 83.665 „
1876—1878 „ 86.496 „

a obecnie po uregulowaniu lasów, uporządkowaniu budynków gospodarczych i wykupieniu serwitutów, znacznie może być większym, a jak wykazują rachunki za r. 1878, wynoszące 99.546 zł. 13 ct., wzrósł prawie w trójnasób od dochodów, jakie dawała fundacya przed r. 1866.

Powyższe sprawozdanie raczy Wysoki Wydział krajowy przyjąć do swej wiadomości i udzielić je, stosownie do instrukcyi, do wiadomości Wysokiego Rządu.

Z Rady administracyjnej Fundacyi St. hr. Skarbka.

We Lwowie dnia 1. Października 1879.

Kurator:
Karol książę Jabłonowski w. r.
jako przewodniczący.

Członek Rady administracyjnej:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

majątku obrotowego

za rok 1878.

Dochody — Fundacya Stanisława

Rubryka budżetu	Dochody	Należytość zaległa zł.	ct.	Należytość bieżąca zł.	ct.	Należytość razem zł.	ct.	Uiszczenie zł.	ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878 zł.	ct.	Uchwalona budżetem kwota wynosi zł.	ct.	Z porównania sumy uiszczenia z kwotą budżetową okazują się dochody mniejsze zł.	ct.	większe zł.	ct.
	A. Rzeczywiste.																
I.	Zarząd centralny	81	20	212	68	293	88	252	68	41	20	506	—	253	32	—	—
II.	Legata i gracye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III.	Gmach teatru	2456	66	44008	74	46465	40	43786	69	2678	71	46485	91	2699	22	—	—
IV.	Teatr	416	91	28871	80	33033	71	32643	71	390	—	13233	31	—	—	19410	40
V.	Dobra	27751	90	170082	50½	197834	40½	175696	98½	22137	42	178878	15	3181	16½	—	—
VI.	Przedsiębiorstwa	—	—	70	20	70	20	70	20	—	—	70	—	—	—	—	20
VII.	Realności lwowskie	—	—	4563	50	4563	50	4563	50	—	—	4605	—	41	50	—	—
VIII.	Papiery wartościowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX.	Prowizye czynne	—	—	17563	19½	17563	19½	17563	19½	—	—	16490	70	—	—	1072	49½
X.	„ dłużne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI.	Zakład drohowyzki	—	—	10407	93½	10407	93½	10407	93½	—	—	—	—	—	—	10407	93½
XII.	Przygodne	10	96	13618	29	13629	25	13626	17	3	08	750	—	—	—	12876	17
														6175	20½	43767	20
	Razem	34462	63	289398	84½	323861	47½	298611	06½	25250	41	261019	07	—	—	37591	99½
	B. Przenośne.																
1	Dotacye	—	—	25975	—	25975	—	25975	—	—	—						
2	Importacye do kas filialnych	—	—	400	—	400	—	400	—	—	—						
3	Kaucye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
4	Lokacya zapasów kasowych	—	—	142500	—	142500	—	142500	—	—	—						
5	Zaliczki zwrotne	3985	29	2506	11½	6491	40½	1791	11½	4700	29						
	Razem	3985	29	171381	11½	175366	40½	170666	11½	4700	29						
	Zestawienie.																
	A. Dochody rzeczywiste	34462	63	289398	84½	323861	47½	298611	06½	25250	41						
	B. „ przenośne	3985	29	171381	11½	175366	40½	170666	11½	4700	29						
	Ogółem	38447	92	460779	96	499227	88	469277	18	29950	70						
	Zapasy kasowe z 1. Stycznia 1878.																
1	gotówką . 29699 zł. 14½ ct.																
2	asygnatami bankowemi 35000 „ — „																
3	efektami . 20040 „ — „	—	—	—	—	—	—	84739	14½								
								554016	32½								

hr. Skarbka. Wydatki.

Rubryka budżetu	Wydatki	Należytość zaległa zł.	Należytość zaległa ct.	Należytość bieżąca zł.	Należytość bieżąca ct.	Należytość razem zł.	Należytość razem ct.	Uiszczenie zł.	Uiszczenie ct.	Należytość pozostała z końcem roku 1878 zł.	Należytość pozostała z końcem roku 1878 ct.	Uchwalona budżetem kwota wynosi zł.	Uchwalona budżetem kwota wynosi ct.	Z porównania sumy uiszczenia z kwotą budżetową okazują się wydatki mniejsze zł.	mniejsze ct.	większe zł.	większe ct.
	A. Rzeczywiste.																
I.	Zarząd centralny	—	—	15144	21½	15144	21½	15144	21½	—	—	14882	—	—	—	262	21½
II.	Legata i gracye	282	70½	11358	25	11640	95½	11441	40	199	55½	11346	75	—	—	94	65
III.	Gmach teatru	—	—	24836	13½	24836	13½	24836	13½	—	—	28304	—	3467	86½	—	—
IV.	Teatr	—	—	27454	10	27454	10	27454	10	—	—	11560	—	—	—	15894	10
V.	Dobra	30	80½	85432	86½	85463	67	85093	69	369	98	80404	15	—	—	4689	54
VI.	Przedsiębiorstwa	—	—	65	—	65	—	65	—	—	—	—	—	—	—	65	—
VII.	Realności lwowskie	—	—	1007	31½	1007	31½	1007	31½	—	—	988	50	—	—	18	81½
VIII.	Papiery wartościowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX.	Prowizye czynne	—	—	1458	68½	1458	68½	1458	68½	—	—	1265	60	—	—	193	08½
X.	„ dłużne	—	—	6711	75	6711	75	6711	75	—	—	6712	—	—	25	—	—
XI.	Zakład drohowyzki	—	—	107573	73	107573	73	107473	73	100	—	100900	72	—	—	6573	01
XII.	Przygodne	—	—	14711	71	14711	71	14711	71	—	—	2298	41	—	—	12413	30
														3468	11½	40203	71½
	Razem	313	51	295753	75½	296067	26½	295397	73	669	53½	258662	13	—	—	36735	60
	B. Przenośne.																
1	Dotacye	—	—	25975	—	25975	—	25975		—	—						
2	Importacye do kasy centralnej	—	—	400	—	400	—	400	—	—	—						
3	Kaucye	93	78	—	—	93	78	—	—	93	78						
4	Lokacya zapasów kasowych	—	—	142500	—	142500	—	142500	—	—	—						
5	Zaliczki zwrotne	—	—	2524	11½	2524	11½	2524	11½	—	—						
	Razem	93	78	171399	11½	171492	89½	171399	11½	93	78						
	Zestawienie.																
	A. Wydatki rzeczywiste	313	51	295753	75½	296067	26½	295397	73	669	53½						
	B. „ przenośne	93	78	171399	11½	171492	89½	171399	11½	93	78						
	Ogółem	407	29	467152	87	467560	16	466796	84½	763	31½						
	Zapasy kasowe z 31 grudnia 1878.																
1	gotówką 40.679 zł. 48 ct.																
2	asygnatami bankowemi 26.500 „ — „																
3	efektami 20.040 „ — „	—	—	—	—	—	—	87219	48								
								554016	32½								

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

BILANS MAJĄTKU

z końcem roku

1878.

Stan czynny — Bilans majątku

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Szczegół zł.	ct.	Ogół zł.	ct.
	A. Majątek				
1	**Czysty stan czynny z początkiem roku 1878:**				
	a) w gotówce	2,687.769	96½		
	b) w efektach	329.071	45	3,016.841	41½
2	**Wkłady w dalszą budowę zakładu drohowyzkiego**	15.455	09		
3	**Przykupno papierów wartościowych imiennej wartości** . . .	13.500	—		
4	**Spłata długów hipotecznych.**	4.977	25	33.932	34
				3,050.773	75½
	B. Majątek				
1	**Czysty stan czynny z początkiem roku 1878:**				
	a) w gotówce	170.246	45		
	b) w papierach wartościowych . . .	55.040	—	225.286	45
2	**Należytości czynne na rok 1878:**				
	a) w gotówce . . 460.779 zł. 96 ct.				
	b) w efektach . . — „ — „	460.779	96		
3	**Odpisane zaległości bierne z roku 1877**	50	—		
4	**Przykupno ruchomości dla:**				
	a) fundacyi w ogóle . 137 zł. 35 ct.				
	b) zakładu w Drohowyżu 27.693 „ 23 „	27.830	58	488.660	54
		—	—	713.946	99

Stan bierny z końcem roku 1878.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Szczegół zł.	Szczegół ct.	Ogół zł.	Ogół ct.
	zarodowy.				
1	**Sprzedaż papierów wartościowych** przez wylosowanie	—	—	10.751	45
2	**Czysty stan czynny z końcem roku 1878:**				
	a) zakładu w Drohowyżu	527.021	02½		
	b) dóbr ziemskich . . . . . 1,620.175 zł. — ct.				
	po strąceniu długów. . . . 55.176 „ 51 „	1,564.998	49		
	c) realności lwowskich	616.182	79		
	d) papierów wartościowych	331.820		3,040.022	30½
				3,050.773	75½
	obrotowy.				
1	**Odpisane zaległości czynne z roku 1877**	465	31		
2	**Należytości bierne na rok 1878:**				
	a) w gotówce . . . . . 467.152 zł. 87 ct.				
	b) w efektach . . . . . — „ — „	467.152	87	467.618	18
3	**Czysty stan czynny z końcem roku 1878:**				
	I. zapasy kasowe: *a*) gotówką . . . . . 40.679 zł. 48 ct.				
	b) asygnatami kasowemi . 26.500 „ — „				
	c) efektami . . . . . 20.040 „ — „	87.219	48		
	II. należytości zaległe: *a*) czynne . . . . 29.950 zł. 70 ct.				
	b) bierne . . . . 763 „ 31½ „	29.187	38½		
	III. ruchomości: *a*) fundacyi . . . . 66.362 zł. 93 ct.				
	b) zakładu . . . . 63.559 „ 01½ „	129,921	94½	246.328	81
		—	—	713.946	99

Zestawienie stanu majątkowego.

A) Majątek zarodowy	—	—	3,040.022	30½
B) „ obrotowy	—	—	246.328	81
do tego własny fundusz asekuracyjny	—	—	35.746	12½
Razem	—	—	3,322.097	24

L. W. **16.499**/1879.

Allegat. 6.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zarządzie funduszu propinacyjnego.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego, przedłożonem w roku zeszłym za czas od 1. Maja 1877. do 31. Maja 1878. podaliśmy do wiadomości Wysokiej Izby iż N. Pan raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 8. Grudnia 1877. udzielić sankcyi projektowi ustawy uchwalonej przez W. Sejm względem uchylenia §. 44. ustawy z d. 30. Grudnia 1875. o zniesieniu prawa propinacyi; — że na tej podstawie Wydział krajowy zamianował swych delegatów do Komisyi krajowej dla oznaczenia czystego dochodu z prawa propinacyi — i zaproponował członka Komisyi, jako zastępcę uprawnionych, na którą to propozycyę zgodziło się c. k. Prezydyum Namiestnictwa; — a nareszcie iż ułożył instrukcyę dla zarządu funduszu propinacyjnego.

Ustawa o zniesieniu prawa propinacyi weszła w życie 1. Kwietnia 1878; czynności jednak połączone z tą sprawą rozpoczęły się jeszcze przed terminem powyższym — a obecnie zdajemy z nich sprawę szczegółowo:

Wymiary należytości opłat od szynkarzy zaczęły nadchodzić ze wszystkich prawie c. k. Starostw z początkiem Marca 1878., do założenia więc ksiąg likwidacyjnych (t. j. rachunków osobowych) dla szynkarzy, przeznaczyliśmy z początkiem Marca jednego asystenta rachunkowego (przyznawszy mu prowizorycznie pobory adjunkta) i jednego dyurnistę z płacą równającą się poborom asystenta. Gdy jednak wymiary należytości dla szynkarzy w nadzwyczaj mnogiej ilości równocześnie ze wszystkich powiatów nadchodzić zaczęły, a obowiązek opłaty tychże już z dniem 1. Kwietnia 1878. się rozpoczynał, przeto dla szybszego założenia tych ksiąg i umożliwienia, aby w Kwietniu 1878. wpływające opłaty zaraz kontowane być mogły — dodaliśmy do tej czynności w drugiej połowie Marca 1878. dwóch dyurnistów z dzienną płacą po 1 zł. w. a., a nadto musieliśmy użyć do tego chwilowo kilkunastu pracowników Oddziału rachunkowego, tudzież przydzielić do pomocy na czas dłuższy jednego adjunkta tegoż oddziału.

W dalszym ciągu okazał się nadzwyczajny nawał pracy w dziale propinacyjnym, a to z powodu, że zanim zdołano pootwierać rachunki dla wszystkich do opłaty obowiązanych szynkarzy — już zaczęły nadchodzić bardzo liczne sprostowania nazwisk, zmiany w osobach, zrzeczenia się wyszynku i t. p., dalej założono księgi główne dla tego funduszu, księgi obligacyj, księgi grzywien i konfiskat wedle powiatów, księgi osobowe dla funduszów miejskich, szkontra, pamiętniki i inne podręczniki.

Cenzura dzienników c. k. Kas rządowych nastręczyła wiele trudności z powodu licznych omyłek — w skutek czego wynikły mnogie korespondencye.

Dalszym powodem przysporzenia czynności były przeniesienia szynkarzy z jednego powiatu do drugiego w skutek zmian terytoryalnych zarządzonych z dniem 1. Sierpnia 1878. w 58 powiatach, i liczne korespondencye wynikłe z powodu niejednostajnej interpretacyi ustawy propinacyjnej przez c. k. Starostwa,— w skutek czego po koniec Grudnia 1878. otrzymał Oddział rachunkowy (według prowadzonego tamże protokołu) 14.940 aktów do załatwienia, nie licząc w to wideatów udzielonych do zapisania do ksiąg.

Dla zapobieżenia więc z jednej strony licznym wyniknąć mogącym zaległościom, z drugiej zaś, chcąc doprowadzić referat i książki funduszu propinacyjnego do należytego a koniecznego porządku — przydzielano po kilkakrotnie urzędników rachunkowych zatrudnionych przy innych działach do pomocy bióra propinacyjnego, a w końcu przyjęto na dniu 1. Listopada 1878. dalszych dwóch dyurnistów, a to jednego z płacą dzienną 1 zł. 20 ct. drugiego zaś z płacą dzienną 1 zł.

W skutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. Października 1878. L. 425/S., którą utworzono jedną posadę adjunkta Oddziału rachunkowego dla bióra propinacyjnego, nadano z dniem 18. Grudnia 1878. tę posadę dotychczas tamże zatrudnionemu asystentowi Oddziału rachunkowego; dyurnistę zaś pobierającego wynagrodzenie równające się poborom asystenta, mianowano asystentem rachunkowym, lecz przeniesiono tegoż pobory na fundusz krajowy, pozostawiając go przy dotychczasowej czynności w biórze propinacyjnym.

Do pomocniczych czynności przy zamknięciu rachunków za rok 1878. i przenoszeniu należytości od szynkarzy i grzywien na rok 1879, tudzież przypisywaniu takowych, która to czynność jest większą aniżeli pierwotne założenie ksiąg likwidacyjnych, (oprócz bowiem należytości bieżących przenoszone być muszą zaległości) dalej dla dokonania zamknięcia z wszelkim pospiechem i umożliwienia, aby tak akta nadchodzące w Styczniu 1879. i w dalszych miesiącach bez przeszkody załatwiane, jakoteż dzienniki styczniowe bez zwłoki wykontowane być mogły — a ostatecznie dla sporządzenia imiennych wykazów zaległości, przyjęto z początkiem Stycznia 1879., na czas dwumiesięczny 6 dyurnistów z płacą dzienną po 1 zł., co rokrocznie powtarzać się będzie, gdyż czynności te nie tylko zmniejszać się nie mogą, lecz przeciwnie, corocznie ze wzrostem funduszu, i z powiększeniem się ilości posiadanych obligacyj wzrastać będą.

Na mocy §. 42. ustawy propinacyjnej wydaną instrukcyę dla zarządu funduszu propinacyjnego przesłano pod dniem 26. Lutego 1878. do LW. 416 Prezydyum c. k. Namiestnictwa z prośbą o pouczenie c. k. Urzędów podatkowych, by się ścisle do niej zastosowały. Instrukcyę powyższą zakomunikowano także c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu i Komisyi krajowej dla oznaczenia czystego dochodu z prawa propinacyi przy c. k. Namiestnictwie we Lwowie, a w końcu udzielono takową wszystkim 74 c. k. Starostwom powiatowym i 74 c. k. Urzędom podatkowym.

Pod dniem 7. Marca 1878. do L. 8722. wydała c. k. krajowa Dyrekcya Skarbu we Lwowie pouczenie do wszystkich c. k. Urzędów podatkowych o sposobie zarachowywania obrotu pieniężnego funduszu propinacyjnego.

W zaszłym wypadku mylnego wymiaru od czasowego szynku, wezwaliśmy pod dniem 19. Listopada 1878. do LW. 51278. odnośne c. k. Starostwo, by wymiar dotyczący w ten sposób sprostowało, iż należytość od dnia otwarcia po koniec tego półrocza, w którym wyszynk rozpoczęto, wymierzoną być ma.

W celu ochronienia funduszu od strat z powodu niewypłacalności wielu szynkarzy, udaliśmy się pod dniem 28. Stycznia 1879. do LW. 3576. do c. k. Namiestnictwa z przedstawieniem o potrzebie zarządzenia, by c. k. Starostwa przypomniały właścicielom, względnie dzierżawcom propinacyi polecenie c. k. Namiestnictwa z dnia 6. Lutego 1877. L. 4345 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 20. z r. 1877., którem ponowiono rozporządzenie obowiązujące tychże do donoszenia c. k. Starostwom o zmianach w osobach ustanowionych szynkarzy; tudzież o polecenie c. k. Starostwom, by w myśl okólnika Prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 10. Stycznia 1877. L. 250/pr. zarządziły ścisłą kontrolę, czy wszyscy obowiązani do opłaty według §. 20 ustawy z dnia 30. Grudnia 1875, Dz. ust. i rozp. kraj Nr. 55. z roku 1877. są już opodatkowani.

Paragraf 39. i 40. ustawy propinacyjnej wskazuje, iż dla miast posiadających wyłączne lub wspólne prawo propinacyi, fundusze osobno administrowane być winny.

Gdy jednak nie wszystkie wykazy nadsyłane przez c. k. Starostwa, dawały dostateczny pogląd, które miasta w Galicyi posiadają to prawo specyalnie lub wspólnie z trzeciemi osobami, przeto udaliśmy się pod dniem 22. Maja 1878. do LW. 29902. do wszystkich c. k. Starostw powiatowych z wezwaniem, o podanie miast posiadających to prawo i nadesłanie oddzielnych wykazów szynkarzy, którzy opłaty na rachunek tych miast wnosić mają.

Dla usunięcia wszelkich wątpliwości, które z wykazanych miast są miastami, a które tylko miasteczkami, które z nich dalej posiadają rzeczywiście prawo propinacyi, udaliśmy się pod dniem 21. Września 1878. do LW. 30.659 do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą, aby takowe w porozumieniu z Komisyą krajową dla oznaczenia czystego dochodu z prawa propinacyi, sprawdziło autentyczność co do kwestyi wyłącznego lub wspólnego posiadania prawa propinacyi, tudzież udzieliło nam wykaz tych miejsowości, które są miastami.

Wprawdzie otrzymaliśmy już odpowiedź od c. k. Prezydyum Namiestnictwa, lecz sprawa wyłączenia funduszów miejskich, złączonych w niektórych powiatach z funduszem ogólnym, nie jest jeszcze ostatecznie załatwioną.

Tymczasowe zamknięcie rachunku funduszu propinacyjnego za rok 1878, sporządzone po koniec Grudnia 1878. (które w swoim czasie przedłożymy W. Sejmowi wraz z zamknięciem rachunku wszystkich innych funduszów za r. 1878) wykazuje następujące wynikłości:

A. Dochody.

1)	Opłaty od szynkarzy (na fundusz ogólny i fundusze miejskie wspólnie)	167.548 zł.	51½	ct.
2)	Jednorazowe opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni	200 „	—	„
3)	Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych	929 „	60	„
4)	Gotówka ze sprzedaży skonfiskowanych przedmiotów	128 „	02	„
5)	Odsetki zwłoki	2.466 „	86	„
6)	Odsetki od zakupionych listów zastawnych . .	1.033 „	77	„
	Suma dochodów .	172.306 zł.	76½	ct.

B. Wydatki.

1) Płace urzędników i dyurnistów Oddziału rachunkowego Wydziału krajowego	2.542 zł. 60 ct.
2) Druki, księgi, oprawa tychże i inne administracyjne wydatki	1.040 „ 51 „
Suma wydatków .	3.583 zł. 11 ct.

Nadwyżki dochodów okazujące się co miesiąca, użyte zostały na zakupno 5% listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie, w imiennej wartości . . . 175.200 zł.

a gdy wydano na takowe gotówką . . . . . 150.634 „ 35 ct.

okazuje się przeto przeciętny kurs po 85 zł. 97½ ct. w. a. za sto.

Pozostały z końcem Grudnia 1878. zapas w gotówce . 18.089 zł. 30½ ct. powstał ztąd, iż obrachunek z c. k. Kasami rządowemi za miesiąc Grudzień 1878. odebraliśmy wraz z nadwyżką dochodów dopiero w roku 1879.

Zaległości czynne wynosiły z końcem Grudnia 1878.	117.080 „ 55 ct.
„ bierne	10 „ 30 „
zatem nadwyżka należytości czynnych	117.070 zł. 25 ct.

W sprawie zaległych opłat od szynkarzy wynoszących kwotę 99.659 zł. 70 ct. udaliśmy się pod dniem 7. Lutego 1879. do LW. 5.489. do Prezydyum c. k. Namiestnictwa z prośbą, o zalecenie c. k. Starostwom, by na przyszłość wzmaganiu się podobnych zaległości stanowczo zapobiegły, a narosłe zaległości, których wykaz według powiatów zestawiony dołączyliśmy, energicznie egzekwowały; — równocześnie przesłaliśmy wszystkim c. k. Starostwom imienne wykazy zaległych opłat od szynkarzy po koniec Grudnia 1878. z wezwaniem o spieszne ściągnięcie takowych w drodze przymusowej. Nadto przesłaliśmy pod dniem 4. Lutego 1879. do LW. 51.551/78. c. k. Namiestnictwu zestawienie rachunku grzywien za czas od 1. Kwietnia 1878. do końca Grudnia 1878. wykazujące, iż z nałożonych grzywien odpisano w ciągu roku 1878. 5.806 zł. 42 ct. a zaległość takowych wynosi z końcem roku 1878. . . . 17.311 „ 21 „ zwracając przytem uwagę, że jedno ze źródeł dochodów funduszu propinacyjnego staje się niemal illuzorycznem, a odpisywanie grzywien i zmienianie takowych na karę aresztu, tudzież łatwe uznawanie nieściągalności grzywien, przynosi znaczną szkodę funduszowi propinacyjnemu. Prosiliśmy przeto c. k. Namiestnictwo o wydanie poleceń do c. k. Starostw, by na przyszłość energiczniej ściągały nałożone grzywny, a zarazem z większą ścisłością postępowały w wypadkach zamiany grzywny na karę aresztu.

Nakoniec podajemy do wiadomości Wysokiej Izby, iż preliminarza funduszu propinacyjnego na rok 1880. nie przedkładamy, gdyż nie mamy jeszcze pewnych podstaw do obliczenia nawet w przybliżeniu spodziewanego dochodu rocznego.

I tak niema podstawy do obliczenia dochodu z opłat od szynkarzy, gdyż pobór tychże trwa dopiero przez 3 kwartały, a stan szynkarzy ciągle się zmienia, — znaczna bowiem ilość zaprzestaje szynkować, a częściowo rozpoczynają inni; — dłuższy więc okres może dopiero stanowić podstawę (zawsze tylko przybliżoną) do obliczenia dochodu.

Nadto, jak już wyżej wyłuszczono, fundusze miejskie nie są jeszcze wyłączone.

Z dniem 1. Stycznia 1879. (na podstawie zawiadomień c. k. Starostw, wniesionych do Wydziału krajowego po dzień 31. Grudnia 1878, stan szynkarzy był następujący :

8.743	szynkarzy	zwyczajnych	po	10	zł.	rocznie	.	.	.	87.430 zł.
10.705	„	„	„	15	„	„	.	.	.	160.575 „
3.410	„	„	„	20	„	„	.	.	.	68.200 „
46	„	koncesyonowanych	„	60	„	„	.	.	.	2.760 „
242	„	„	„	80	„	„	.	.	.	19.360 „
140	„	„	„	100	„	„	.	.	.	14.000 „
razem 23.286	szynkarzy		z opłatą	roczną				razem	.	352.325 zł.

Podobnież nie mamy jeszcze podstawy do obliczenia dochodu od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni, tudzież dochodu z grzywien i konfiskat za przestępstwa w sprawach propinacyjnych — z odsetków zwłoki od opłat na terminie nie uiszczonych i dochodu z odsetków od zakupionych efektów.

Co do wydatków — możnaby takowe obliczyć tylko co do potrzeb w Wydziale krajowym, lecz nie wiadomo dotąd, jakie koszta się okażą w Komisyi krajowej, jakoteż i w Komisyach lokalnych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 2. Maja 1879.

Marszałek krajowy:
Ludwik hr. Wodzicki, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. 3252|79

Alegat. 7.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o utworzenie drugiej posady adjunkta w krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

W przedmiocie już od dawna za niezbędne uznanego powiększenia etatu osób i płac grona nauczycielskiego krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, o posadę drugiego adjunkta, przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi na sesyi zeszłorocznej następujące sprawozdanie z dnia 6. października 1878 l. 49454:

Według uchwalonego przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 7. października 1874 etatu osób i płac grona nauczycielskiego krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, grono to stanowią: dwaj stali fachowi profesorowie, z których jeden jest równocześnie dyrektorem szkoły, dalej 8 docentów i jeden adjunkt. W wydanym przez Wydział krajowy 24. lipca 1874 statucie organizacyjnym tejże szkoły, §. 11. stanowi, że oprócz dwóch stałych profesorów fachowych i odpowiedniej liczby docentów dla nauk przygotowawczych, w skład ciała nauczycielskiego wchodzi jeden a ewentualnie dwaj adjunkci, przydani do pomocy profesorom fachowym.

Różnica co do liczby adjunktów między statutem organizacyjnym a późniejszą uchwałą Wysokiego Sejmu o etacie, powstała z następującego powodu. Gdy Wydział krajowy na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10. stycznia 1874 przystąpił do wprowadzenia w życie krajowej szkoły gospodarstwa lasowego i w tym celu zasięgał opinii osób fachowych, podniesiona została potrzeba ustanowienia dwóch adjunktów a Ministerstwo rolnictwa podzieliło to zdanie. Wydział krajowy dał wyraz tej opinii w statucie organizacyjnym, ale w projekcie etatu ustanowił tylko jednego adjunkta, aby nie przeciążać funduszu krajowego, który i tak już znaczne poniósł ofiary dla nowo otworzonej szkoły.

Wydział krajowy mniemał wtedy, że dopiero dowiedziona w praktyce konieczność ustanowienia drugiego adjunkta, może go upoważnić do zaprojektowania zmiany w etacie, wkładającej na fundusz krajowy nowy ciężar stały. Zasadą, że unikać należy takich ciężarów, dopóki jest możność osiągnięcia mniejszymi środkami, powodował Wydział krajowy w tej sprawie aż dotąd, chociaż zaraz po wejściu w życie krajowej szkoły gospodarstwa lasowego, jej kuratorya nieustannie upominała się o mianowanie drugiego adjunkta w myśl §. 11. statutu organizacyjnego. Naleganiom kuratoryi niemógł Wydział krajowy odmówić słuszności zwłaszcza od czasu, gdy się okazało, że rozwój szkoły lasowej odpowiada oczekiwaniom a wskutek tego ciągle wzrastają czynności administracyjne jednego profesora fachowego, który równocześnie jest dyrektorem zakładu. Musiała zatem nadejść i istotnie nadeszła obecnie chwila, w której odstąpić wypada od wskazanej powyżej i dotąd prze-

strzeganej zasady unikania nowych ciężarów stałych, aby dla przesadnej oszczędności nie został wstrzymany lub może nawet zachwiany dalszy rozwój pożytecznego zakładu naukowego,

W memoryale do Wydziału krajowego wystosowanym, przedstawiła kuratorya szkoły lasowej ustanowienie drugiego adjunkta wprost jako niezbędny warunek dalszej pomyślnej egzystencyi szkoły.

Pominąwszy bowiem, — tak uzasadnia kuratorya twierdzenie swoje, — tę okoliczność, że dyrektor, który oprócz prowadzenia szkoły, korepetycyi, demonstracyi i wycieczek, wykłada regularnie 12 godzin tygodniowo, jest przeciążony pracą, zachodzi jeszcze fakt, że jedyny adjunkt jako specyalista w jednym przedmiocie (zoologii), nauk fachowych nawet chwilowo wykładać nie może. Na wypadek choroby lub innej przeszkody w wykładach dyrektora lub drugiego profesora fachowego, musi z tego powodu nastąpić przerwa w wykładach nauk fachowych. Że takie przerwy oddziaływać muszą bardzo zgubnie na naukę, tego bliżej wskazywać nie potrzeba. Powyższe opinie kuratoryi podziela Wydział krajowy w zupełności a nadto uznał, że także dla dobrego zarządu szkoły, ustanowienie drugiego adjunkta stało się niezbędnem, a nie podobna wymagać, aby dyrektor podołał wzrastającej nieustannie czynności bez najmniejszej ujmy dla nauki.

W obec powyższego wywodu, Wydział krajowy mając przed sobą tę alternatywę, że należy obciążyć budżet szkoły lasowej stałym wydatkiem w rocznej w kwocie 800 złr. albo odmówić tej szkole niezbędnego warunku rozwoju i dobrej administracyi — wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A. Ustęp wstępny uchwalonego 7. października 1874 etatu osób i płac grona nauczycielskiego w krajowej średniej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie, uchyla się w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać, jak następuje:

„Grono nauczycielskie krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie składa się:

I. z dwóch stałych profesorów fachowych, z których jeden jest równocześnie dyrektorem zakładu,

II. z ośmiu docentów i dwóch adjunktów".

B. W budżet krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na r. 1879. wstawia się kwotę 800 złr. jako płacę drugiego adjunkta.

Sprawozdanie to przekazane zostało komisyi budżetowej, która dla braku czasu nie mogła go załatwić merytorycznie. Uznając jednak motywa Wydziału krajowego, wstawiła komisya w projekt budżetu kwotę 800 złr. jako prowizoryczny wydatek na pomoc naukową w szkole lasowej w r. 1879. Wysoki Sejm uchwalił tę pozycyę zgodnie z wnioskiem komisyi budżetowej a Wydział krajowy uwiadomił o tem dnia 15. listopada 1878 l. 53069 kuratoryę krajowej szkoły gospodarstwa lasowego wzywając ją zarazem, aby w myśl §§. 11 i 14 lit. c. statutu organizacyjnego tej szkoły, przedstawiła swoje wnioski w sprawie obsadzenia prowizorycznie utworzonej posady drugiego adjunkta.

Czyniąc zadość temu wezwaniu, kuratorya krajowej szkoły gospodarstwa lasowego powołała na drugiego adjunkta p. Zygmunta Demianowskiego i przedstawiła swoją uchwałę Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia. Reskryptem z dnia 11. lutego 1879 l. 3255 Wydział krajowy zatwierdził tę uchwałę kuratoryi na mocy §. 15 statutu organizacyjnego szkoły lasowej.

Posada drugiego adjunkta istnieje już zatem faktycznie i została obsadzona a obecnie chodzi tylko o to, aby z prowizorycznej została na stałą zamieniona.

Ponieważ w obec ciągłego rozwoju szkoły lasowej, potrzeba utworzenia posady drugiego adjunkta nie przestała być ani niezbędną ani pilną z powodów w zeszłorocznem sprawozdaniu przedstawionych, ponieważ motywa przedstawione Wysokiemu Sejmowi w zeszłorocznem sprawozdaniu zostały pośrednio za słuszne uznane przez prowizoryczne wstawienie dotacyi dla tej posady w budżet na r. 1879., przeto Wydział krajowy wstawiając w preliminarz krajowej szkoły gospodarstwa lasowego na r. 1880. płacę drugiego adjunkta w kwocie 800 złr. wnosi równocześnie:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustęp wstępny uchwalonego 7. października 1874 etatu osób i płac grona nauczycielskiego w krajowej średniej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie, uchyla się w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać jak następuje:

„Grono nauczycielskie krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie składa się:

I. z dwóch stałych profesorów fachowych, z których jeden jest równocześnie dyrektorem zakładu,
II. z ośmiu docentów i dwóch adjunktów".

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i W. ks. Krakowskiego.

We Lwowie dnia 18. lutego 1879.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Sprawozdawca.

Alegat. 8.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przyczynienia się funduszu krajowego do zamierzonego przez Rząd utworzenia szkoły weterynaryi i kucia koni we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 20. maja 1875 Wysoki Sejm powziął następującą uchwałę:

„1. Sejm cofa uchwałę z dnia 14. października 1874 postanawiającą założyć stałą publiczną szkołę weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i ze szpitalem dla zwierząt we Lwowie i uznającą ją za zakład krajowy.

2. Sejm wzywa Rząd, ażeby założył we Lwowie szkołę weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i z szpitalem dla zwierząt, ofiarując Rządowi na ten cel zabudowania w realności pod l. 466 $^{4}/_{4}$ we Lwowie położonej i odpowiedni obszar gruntu, niemniej roczną subwencyę w sumie 2000 złr. z funduszu krajowego, obowiązując się nadto do ratalnego spłacania pożyczki hipotecznej na tę realność zaciągniętej.

3. Wydział krajowy przeprowadzi rozpoczęte już w realności pod l. 466 $^{4}/_{4}$ we Lwowie położonej na umieszczenie w niej szkoły weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i ze szpitalem dla zwierząt przeznaczonej — roboty budowlane o tyle, aby przez ich zaniechanie fundusz krajowy i realność nie poniosły szkody.

4. Wydział krajowy przeprowadzi w tej mierze rokowania z Rządem zastrzegając, aby własność realności przez kraj na urządzenie szkoły weterynaryi ofiarowanej, w razie zwinięcia tej szkoły wróciła do kraju, jako też ażeby postanowienia statutu organizacyjnego dla tej szkoły przez Sejm uchwałą z dnia 14. października 1874 do wiadomości przyjęte — o ile to możliwem będzie, utrzymanemi zostały, szczególnie aby język polski jako wykładowy zatrzymany został.

5. Wydział krajowy starać się będzie o należyte tymczasowe zużytkowanie tej realności.

6. Na opłatę podatków i spłatę rat od pożyczki hipotecznej na tę realność zaciągniętej i pokrycie innych kosztów administracyjnych tej realności, umieszcza się w budżecie krajowym na rok 1876. suma 2000 złr.“

W skutek tej uchwały Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy zawiązał rokowania z c. k. Rządem, a zarazem zaniechał dalszych adaptacyj w realności zakupionej na szkołę weterynaryi i wynajmywać zaczął wszystkie jej części mieszkalne. — Tak o przebiegu rokowań z c. k. Rządem jak i o rezultacie finansowym zarządu realności, zdawał Wydział krajowy corocznie sprawę w ogólnem sprawozdaniu o swoich czynnościach.

Mimo licznych przedstawień Wydziału krajowego, c. k. Rząd dopiero po upływie 2 $^{1}/_{2}$ roku od daty powyżej przytoczonej uchwały, objawił wyraźnie zamiar przychylenia się do życzenia Wysokiego Sejmu w sprawie założenia szkoły weterynaryi kosztem skarbu państwa. Zamiar ten przebijał z odezwy Prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 25. grudnia 1877. roku l. 10235/pr., w której z polecenia Jego Ekscelencyi p. Ministra spraw wewnętrznych zażądano od Wydziału krajowego tak planów i kosztorysów budowy szkoły jak i wykazu funduszów, z których wydatki mają

być pokryte. — Wydział krajowy uczynił zadość temu wezwaniu odezwą z dnia 19. lutego 1878
Aleg. A. l. 43.212, którą się dołącza. (Aleg. A).

Stanowcza odpowiedź Prezydyum c. k. Namiestnictwa na tę odezwę nadeszła dopiero
Aleg. B. 5. lipca b. r. L. 5335/pr. (Aleg. B). W odezwie tej Prezydyum c. k. Namiestnictwa uwiadomiło Wydział krajowy o ułożonym przez Rząd planie zorganizowania szkoły weterynaryi i o opinii delegata c. k. Ministerstwa, radcy dworu i dyrektora wiedeńskiej szkoły weterynaryi dr. Rölla, który wspólnie z delegatem Wydziału krajowego i referentem spraw sanitarnych z c. k. Namiestnictwa zbadał stan realności i adaptacyj wykonanych w niej kosztem funduszu krajowego.

W końcu zapytuje Prezydyum c. k. Namiestnictwa, czy odnośnie do odezwy z dnia 19. lutego 1878 l. 43.212, Wydział krajowy oddałby do dyspozycyi Rządowi 10870 złr. 48½ ct. t. j. kwotę, która z uchwalonych przez Wysoki Sejm funduszów na zakupno i adaptacyę realności dla szkoły weterynaryi pozostała jeszcze nie wyczerpaną, jeżeliby z udzielonych później kosztorysów okazało się, że taka lub też wyższa kwota jest potrzebna na wymagane a konieczne adaptacye w budynku szkoły weterynaryi.

Wydział krajowy nie uznał się upoważnionym do dania Prezydyum c. k. Namiestnictwa stanowczej i zobowiązującej fundusz krajowy odpowiedzi, gdyż w obec uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 20. maja 1875 działalność jego ograniczać się musiała tylko do zarządu realności i prowadzenia rokowań z c. k. Rządem, któreby służyć miały za podstawę dla decyzyi Wysokiego Sejmu. Uchwała powyżej przytoczona cofa zresztą całkiem wyraźnie poprzednią uchwałę Wysokiego Sejmu, którą postanowiono założyć krajową szkołę weterynaryi i oddano w tym celu Wydziałowi krajowemu do dyspozycyi fundusze potrzebne na przekształcenie realności w sposób odpowiadający celom szkoły.

Z drugiej strony jednak Wydział krajowy uwiadamiając Prezydyum c. k. Namiestnictwa, że w sprawie oddania c. k. Rządowi kwoty 10870 złr. 48½ ct. odnosi się do Wysokiego Sejmu celem uzyskania formalnego upoważnienia, nie wahał się wyrazić oczekiwania, że wykonanie tego warunku nie spotka się z trudnościami.

Jakkolwiek bowiem uchwała z dnia 20. maja 1875 cofa uchwałę z 14. października 1874, mimo to przebija z niej wyraźnie ta dążność, że Wysoki Sejm chciał tylko ściśle oznaczyć granice przyszłych wydatków funduszu krajowego na szkołę weterynaryi, nie cofając bynajmniej ani nawet nie uszczuplając tych ofiar pieniężnych, które już poniósł dla założenia instytucyi tak ważnej i dobroczynnej dla interesów ekonomicznych kraju.

W obec uwag powyższych Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. krakowskiem upoważnia Wydział krajowy do oddania c. k. Rządowi do dyspozycyi niewyczerpanej dotąd reszty funduszów przeznaczonych na zakupno i przekształcenie realności dla szkoły weterynaryi t. j. 10.870 złr. 48½ ct. jeżeliby z udzielonych Wydziałowi krajowemu w swoim czasie kosztorysów okazało się, że taka lub też wyższa kwota jest potrzebną na wymagane a konieczne adaptacye w budynku przeznaczonym na umieszczenie szkoły weterynaryi i kucia koni.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem krakowskiem.

We Lwowie dnia 25. lipca 1879.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

I. Związkowa Drukarnia we Lwowie, Hotel Zorza.

Aleg. A. do L. W. 26.459/79.

O d p i s

odezwy Wydziału krajowego z dnia 19. lutego 1878 l. 43.212/77 do Świetnego Prezydyum c. k. Namiestnictwa w miejscu.

W odpowiedzi na szacowną odezwę z dnia 25. grudnia 1877 l. 10.235/pr. Wydział krajowy ma zaszczyt przedstawić Świetnemu Prezydyum c. k. Namiestnictwa następujące wyjaśnienia w sprawie projektowanej szkoły weterynaryi. — Przekształcenie nabytej we Lwowie na Rurach l. $466^4/_4$ realności na pomieszczenie szkoły weterynaryi, szkoły kucia koni i szpitalu dla zwierząt, stosownie do szkiców i przybliżonych kosztorysów przez architektę p. Janowskiego ułożonych, a przez Wys. Sejm w głównych zarysach zatwierdzonych, miało być kosztem nieprzekraczającym sumy 42.200 złr. przeprowadzone we własnym zarządzie. Wszystkie kosztorysowe czynności miały być w ten sposób uskutecznione, ażeby ta realność już w drugiej połowie września 1875 do właściwego użytku zupełnie wykonaną i oddaną być mogła. Roboty wymienione rozpoczęto w kwietniu a ukończono 1. listopada 1875. — Wprawdzie wyznaczył Wysoki Sejm sumę adaptacyjną na podstawie szkiców i obliczeń przez architektę Janowskiego uskutecznionych w kwocie . . . 42.200 złr.
jednak skutkiem zmian zaprojektowanych przez oddział techniczny, a uchwałą Wydziału krajowego przyjętych i zatwierdzonych do wykonania robót, powiększono sumę adaptacyjną przez Wys. Sejm przyznaną o kwotę . . . . . 3.000 złr.

Zatem wynosi kwota na adaptacye Szumanówki przeznaczona . 45.200 złr.

Z tej kwoty wydano za wykonane roboty, jak również za dostawione materyały:

1) w roku 1875:

a) koszta budowy i przekształcenia realności . .	32.152	złr. $65^1/_2$	ct.
b) wydatki rozmaite z powodu budowy . . .	5.085	„ 82	„
razem . .	37.238	złr. $47^1/_2$	ct.
od tego zwrot zaliczek wyrachowanych przez różne strony .	3.244	„ —	„
wydano zatem w roku 1875 . .	33.994	złr. $47^1/_2$	ct.
2) zaś w roku 1876	335	„ 4	„
czyli razem	34.329	złr. $51^1/_2$	ct.

a ponieważ koszta przekształcenia miały wynosić kwotę . . . . 45.200 złr.
zatem pozostaje jeszcze kwota dyspozycyjna . . . . . **10.870 złr. $48^1/_2$ ct.**

Za kwotę powyżej wykazaną wykonane zostały następujące adaptacye:

1) wystawiono nowy budynek na kuźnię wraz z mieszkaniem dla mistrza kucia koni;

2) wystawiono nowy budynek na pomieszkanie dla odźwiernego;

3) wystawiono nowy budynek na prosektoryum i szpital chorób zaraźliwych;

4) przekształcono główny budynek realności na sale wykładowe, tudzież pomieszczenie niższej służby;

5) przebudowano dawną stajnię na szpital chorób wewnętrznych i zewnętrznych niezaraźliwych;

6) wystawiono nowe sztachety oddzielające główny dziedziniec realności od ulicy „Rury“.

Roboty, które jeszcze pozostały do wykonania, wykazuje ./· kosztorys Nr. 13. załączony wraz z wszystkimi kosztorysami i planami budowy.

Koszta robót jeszcze niewykonanych wynoszą:

I.	przy kuźni	931	zlr. 34	ct.
II.	„ prosektoryum	655	„ 94	„
III.	„ domku odźwiernego	402	„ —	„
IV.	„ budynku głównym	4.590	„ 98	„
V.	„ szpitalu zwierzęcym	69	„ 36	„
	Razem . .	6.649	zlr. 62	ct.

Do tego dodać jeszcze należy: roboty przy plantowaniu i uregulowaniu podwórza, wybudowanie szluzy od stawu, wybudowanie kanału odpływowego od tegoż stawu, uregulowanie wychodków i różne inne drobne i nieprzewidziane, które mogą w przybliżeniu wynosić . . . . . 3.351 zlr.

potrzeba więc jeszcze . . . . . 10.000 zlr.

Nie wchodzą w to jeszcze koszta wewnętrznego urządzenia zakładu. W końcu i to nadmienić potrzeba, że dach na budynku głównym i szpitalu zwierzęcym jest obecnie gątem kryty. — Jeżeli przyjdzie więc z czasem i to nawet nie długim, użyć materyału oguiotrwałego, to powstanie ztąd wydatek od 12 do 14.000 zlr.

Z powyższych dat okazuje się, że na urządzenie szkoły weterynaryi wydano dotąd:

a)	jako cenę kupna	66.650	zlr. —	ct.
b)	jako koszta budowy i przekształcenia realności	34.329	„ 51½	„
	Razem . .	100.979	zlr. 51½	ct.

Na pokrycie tak ceny kupna jako też kosztów budowy i przekształcenia realności użyto następujących kapitałów:

1)	pobrano z funduszu kultury krajowej jako subwencyę na zapłacenie 2giej raty ceny kupna realności	17.517	zlr. 61	ct.
2)	pobrano z funduszu kultury krajowej jako dalszą subwencyę na pokrycie niedoboru z powodu przekształcenia realności kwotę . . .	18.567	„ 41½	„
3)	pobrano z funduszu krajowego na wydatki restauracyi i postawienia sztachet	3.300	„ —	„
4)	pobrano z funduszu krajowego subwencyę na różne wydatki w myśl uchwały sejmowej z 20. maja 1875. r.	2.000	„ —	„
5)	pobrano z funduszu kultury krajowej	200	„ —	„
6)	fundusz weterynaryi użył własnych funduszów	59.394	„ 49	„
	Razem . .	100.979	zlr. 51½	ct.

W użytéj przez fundusz weterynaryi kwocie mieści się kwota 16.000 zlr. z kasy oszczędności wypożyczona. Ponieważ na koszta nabycia i przekształcenia realności dla szkoły weterynaryi złożyły się fundusz weterynaryi i kultury krajowej, przeto podajemy żądane daty o obecnym stanie tych funduszów:

A. Fundusz kultury krajowej.

Stan funduszu z końcem roku 1876.

a) w gotówce	8.500	zł. —	ct.
b) w efektach	17.849	„ 52	„
c) w gotówce	8.345	„ 86½	ct.
Suma gotówką	16.845	„ 86½	„
Suma efektami	17.849	„ 52	„
Razem	34.695	„ 38½	„

Zaś ruch majątku obrotowego w roku 1877 po koniec listopada 1877 wynosi:

a) dochody gotówką	11.163	zł. 06	ct.
b) wydatki	6.133	„ 13	„
Przewyżka dochodów po koniec listopada 1877	5.029	„ 93	ct.

Zestawienie:

Gotówka z końcem roku 1876	16.845	„ 86½	ct.
Efekta	17.849	„ 52	„
Gotówka z końcem listopada 1877	5.029	„ 93	„
Razem z końcem listopada 1877 gotówka	21.875	„ 79½	„
Razem z końcem listopada 1877 efekta	27.849	„ 52	„
Ogółem	39.725	„ 31½	„

B. Fundusz Weterynaryi.

Stan funduszu z końcem roku 1876 w gotówce	5.557	zł. 10	ct.
Dochody po koniec listopada 1877 „	2.965	„ 25½	„
Razem	8.522	„ 35½	„
Od tego wydatki po koniec listopada 1877	2 606	„ 50	„
Stan funduszu po koniec listopada 1877 gotowizną	5.915	„ 85½	„
Do tego wartość budynku	100.979	„ 51½	„
Suma	106.895	„ 37	„

Wydział krajowy zwraca uwagę Św. Prezydyum c. k. Namiestnictwa, że powyższe daty o dochodach funduszu kultury krajowej nie mogą służyć za podstawę obliczenia prawdopodobnych dochodów w przyszłości, gdyż w skutek §. 57. ustawy polowej, kary pieniężne za popełniane przestępstwa polowe wpływać mają odtąd nie do funduszu kultury krajowej, lecz do funduszu pożyczkowego tej gminy, w której obrębie przestępstwo popełnione zostało. Ponieważ kary te stanowiły główne źródło dochodów funduszu kultury krajowej, przeto zamiast nadwyżki w dochodach okaże się teraz niedobór. Zresztą gdyby nawet nie była zaszła tak ważna zmiana w stanie dochodów, fundusz kultury nie mógłby przyczyniać się do kosztów założenia i utrzymywania szkoły weterynaryi, gdyż ma odrębne przeznaczenie a nadto w ostatnich czasach włożono nań tak znaczne ciężary (subwencyonowanie szkół dublańskich i subwencyonowanie robót około zalesienia wydm piasczystych w powiecie niskim i tarnobrzeskim), że wypadnie pomyśleć prędzej o ulżeniu niż o powiększeniu ciężarów.

W końcu Wydział krajowy powołując się na swoje dawniejsze memoryały i przedstawienia w sprawie założenia szkoły weterynaryi oraz na ostatnią odezwę z dnia 30. października 1877 l. 30.421 uprasza uprzejmie Świetne c. k. Prezydyum Namiestnictwa, ażeby w obec wszechstronnego zbadania i wyjaśnienia całej sprawy — zechciało wyjednać w Wysokiem c. k. Ministerstwie spieszną a pomyślną decyzyę.

D. j. w.

Aleg. B. do L. W. 26.459/79.

O d p i s

odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 5. lipca 1879. r. l. 5335/pr. do Wydziału krajowego we Lwowie.

Reskryptem z 21. czerwca b. r. l. 9.840 oznajmiło Wysokie Ministerstwo, iż przy komisyonalnej naradzie w sprawie założenia szkoły weterynaryjnej i kucia koni we Lwowie, zwrócono uwagę na konieczność utworzenia trzech katedr z głównych przedmiotów weterynaryi t. j. 1) anatomii opisowej i patologicznej; 2) fizyologii i chowu zwierząt; 3) szczegółowej lekarskiej i chirurgicznej patologii i terapii. Jednemu z trzech profesorów, od których musi być wymagany najwyższy stopień uniwersytecki, mają być poruczone obowiązki dyrektora zakładu. Oprócz trzech profesorów z płacą roczną po 1800 złr. i dodatkiem aktywalnym po 480 złr. mają być jeszcze zatrudnieni: adjunkt z płacą 1000 złr. i dodatkiem aktywalnym 300 złr.; 2 asystentów z adjutum po 500 złr.; nauczyciel kucia koni (1000 złr. i dodatku 300 złr.); rządca domu (600 złr. i 180); 3 służących (po 250 złr. i 62½ złr.); 3 posługaczy po 200 złr. i 3 czeladników kowalskich (razem 1404 złr.). Po dodaniu potrzebnych kwot na utrzymanie uczniów (1500 złr.) na wydatki kancelaryjne i t. d. ma stały wydatek roczny na szkołę weterynaryi wynosić co najmniej 16.961½ złr. W celu przekonania się, czy budynki przeznaczone na szkołę weterynaryi odpowiadają celowi, wydelegowało Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych c. k. radcę dworu profesora Rölla, dyrektora szkoły weterynaryi we Wiedniu do Lwowa, który wspólnie z delegatem Świetnego Wydziału krajowego i z tutejszym referentem spraw sanitarnych takowe zbadał i jako celowi odpowiednie oznaczył, jednakowoż dopiero po przeprowadzeniu licznych i koniecznych zmian, które znacznego nakładu wymagają. Jakkolwiek wysokość potrzebnych na ten cel kwot obecnie dokładnie nie da się oznaczyć, to nie podlega najmniejszej wątpliwości, że koszta te o wiele a może i w dwójnasób przewyższą sumę 10.000 złr. w. a. Część adaptacyi w tym budynku, na którą Wysoki Sejm krajowy według odezwy Świetnego Wydziału krajowego z dnia 19. lutego 1878 l. 43.212 kwotę 42.200 złr. przeznaczył, uskutecznił Świetny Wydział krajowy jednakowoż nie w zupełności, tak iż z dozwolonej sumy pozostała jeszcze do dyspozycyi kwota 10.870 złr. 48½ ct. Zadanie, jakie władze autonomiczne i rządowe z powodu zaprowadzenia rzeczonej szkoły przed sobą mają, znacznie byłoby uproszczone, a sprawa a raczej jej szybkie załatwienie tylko by na tem zyskało, gdyby już dzisiaj kwoty jakiemi państwo i kraj na adaptacyę budynku przyczyniać się mają, w miarę możności oznaczone zostały. Wychodząc z tego zapatrywania, mam zaszczyt prosić Świetny Wydział krajowy o oświadczenie, czyli powyżej wymienioną kwotę 10.870 złr. 48½ ct. dałby Świetny Wydział krajowy do dyspozycyi Rządu, jeżeli z udzielonych Świetnemu Wydziałowi krajowemu w swoim czasie kosztorysów okaże się, że taka lub też wyższa kwota jest potrzebną na wymagane a konieczne adaptacye w budynku przeznaczonym na umieszczenie szkoły weterynaryi i kucia koni.

D. j. w.

I. Związkowa Drukarnia we Lwowie, Hotel Żorża.

LW. kr. 17.08 80.

Alegat. 9.

SPRAWOZDANIE

z czynności

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas

od 1. czerwca 1878 do 31. grudnia 1879

z alegatami I. do XXX. i z indeksem.

(Alegat XI.*a*) osobno na końcu).

Indeks.

Strona

Administracyjny trybunał. Sprawy gminne i drogowe traktowane wobec trybunału administracyjnego 7, 99
Adres z powodu srebrnego wesela Najjaśn. Państwa 35
Akta grodzkie i ziemskie. Archiwa i wydawnictwo 48, 49
Anderle Wincenty, petycya o emeryturę 108
Asekuracya. Sprawa zabezpieczenia majątków sierocińskich od ognia . . 6
Asenterunek (ob. Wojska).
Auskultanci. Sprawa mianowania auskultantów i pomnożenia adjutów . . 69

Baligrodzka droga powiatowa 82
Banku narodowego filia w Stanisławowie 157
Bełz. Szkoła Felicyanek tamże 43
Biblioteka Ossolińskich 53
Bieńkowski, inżynier, zaliczka z funduszu krajowego 78
Bierzecki Jan, petycya o zapomogę 40
Binder Jakób, dzierżawa myt na drogach krajowych 76
Biuro melioracyjne i czynności tegoż . . . . . 13—19
Błonica. Środki sanitarne przeciw tej chorobie 152
Bochnia. Petycya gminy w sprawie asekuracyi majątków sierocińskich . . 6
Bohdanowiczowa Teodozya, petycya o wyjednanie powrotu dla syna uwięzionego w Rosyi 171
Breń, sprawa regulacyi tej rzeki 81
Brzesko, petycya Wydziału powiatowego o budowę drogi Bogumiłowice-Zakluczyn . 76
Budownicza ustawa dla m. Krakowa, dla gmin wiejskich i miejskich . . 34

Chrzanów, sprawa uwolnienia nowych budynków tamże od dodatków do podatków . 3
Czernichów, szkoła rolnicza tamże 26

*

	Strona
Dębica, sprawa odprowadzenia wód po obu stronach drogi Dębicko-Tarnobrzeskiej	79
Deputacya Wydziału kraj. z powodu srebrnego wesela Najjaśn. Państwa	35
Dniestr, sprawa regulacyi tej rzeki	80
Dodatki do podatków (obacz: Podatek).	
Dolina, sprawa subwencyi na rekonstrukcyę drogi Dolińsko-węgierskiej	78
Domowy przemysł (obacz: Przemysł).	
Drogi. Stan dróg krajowych, rekonstrukcye tychże i preliminarze ich utrzymania w latach 1880, 1881	85—87
— Myta na drogach krajowych, rezultaty licytacyi na dzierżawę, dalej administracyi dawniejszych tudzież zaprowadzenie nowych myt	88—90
— Zatwierdzenie uchwał sejmowych nadających prawo poboru myt	69—71
— Sprawy dróg powiatowych i gminnych	90
— Zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	93—99
— Sprawa oddania funduszów państwowych przeznaczonych na drogi i roboty wodne w zarząd Wydziału krajowego	84
— Sprawy drogowe przed trybunałem administracyjnym	99
— Sprawa zaprowadzenia języka polskiego w administracyi kolei żelaznych	3
— Petycye sejmowe w sprawach drogowych przekazane Wydziałowi krajowemu	71—75
— (obacz: Baligród. — Bienkowski. — Binder. — Brzesko. — Dębica. — Dolina. — Groble. — Grzegorzewski. — Konkurencya. — Kolbuszowa. — Kulparków. — Mosty. — Podhajce. — Podwołoczyska. — Przemyśl. — Stojanów. — Wojskowe drogi).	
Drohowyskiego zakładu (hr. Skarbka) sprawy	51
Dublany. Sprawy tamtejszych szkół rolniczych	31
Dyscyplinarna władza, ustawa o władzy dyscyplinarnej nad zwierzchnościami gminnemi	3
Dyszkiewicz (obacz: Wydział krajowy).	
Felicyanki. Subwencya na szkołę w Bełzie	43
Fundacya wystawy krajowej z r. 1878	13
Fundacye stypendyjne (obacz: Stypendya).	
Fundusz szkół ludowych w r. 1872	50
Fundusze gminne. Sprawa powierzania tychże zakładom pieniężnym	7
Gąsiorowski, słuchacz akademii górniczej, subwencya dlań.	31
Gimnazyum (obacz: Jasło).	
Gmach sejmowy, budowa tegoż	36
Gmina. Ustawy o odpowiedzialności gmin w obec osób trzecich, członków zwierzchności gminnych w obec gmin i o władzy dyscyplinarnej nad zwierzchnościami gminnemi niesankcyonowane	3
— Sprawy nadzoru nad czynnościami zwierzchności gminnych i nad zakładowym majątkiem gmin	8
— Sprawa powierzania funduszów gminnych zakładom pieniężnym	7
— Sprawy gminne przed trybunałem administracyjnym	7
— Sprawy o kompetencyę przed trybunałem państwowym	8
— (Obacz: Budownicza ustawa).	

Strona

Górnictwo. Sprawa uzupełnienia instytutu technicznego w Krakowie przez utworzenie oddziału górnictwa i hutnictwa 22
— Sprawa podniesienia w kraju górnictwa i badania geologiczne . . 23
— Stypendya dla ukończonych górników 32
Gorzelnictwo. Sprawa zaprowadzenia kursów gorzelnictwa i piwowarstwa . . 31
Gradobicie (obacz Lisko).
Groble. Petycya gminy w sprawie drogi z Rudnika do Jeżowego . . 78
Grzegorzewski, inżynier. Sprawa zaliczki dlań 78

Handlowe izby. Uchwała w sprawie reformy ordynacyi wyborczej dla izb handlowych . 12
Hipoteczne księgi. Sprawa przyspieszenia zaprowadzenia nowych ksiąg hipotecznych . 168
Hlebowicki Grzegorz, petycya o zapomogę 40
Hutnictwo (obacz: Górnictwo).
Hygieny nauka. Załatwienie petycyi w tej sprawie 108

Iławcze. Sprawa ustanowienia ekspozytury żandarmeryi w Iławczu . . 170
Indemnizacyja. Sprawy funduszów indemnizacyjnych . . . . 153—154
Instytut techniczny w Krakowie (obacz: Górnictwo).
Inwalidzi. Sprawy fundacyj dla inwalidów . . . . 172—173
Izby handlowe. Zmiana ordynacyi wyborczej 12

Jasło. Sprawa pomieszczenia gimnazyum tamże 3
Język polski. Najwyższe postanowienie o zaprowadzeniu języka polskiego w urzędowaniu Uniwersytetu lwowskiego 35
— Sprawa zaprowadzenia tegoż w urzędowaniu kolei żelaznych . . 3

Kliniki Krakowskie (obacz: Szpital).
Kolbuszowa. Petycya Wydziału powiatowego o uwolnienie korespondencyi urzędowej od opłat pocztowych 5
— Sprawa budowy drogi Kolbuszowa - Głogów . . . 81
Koleje żelazne (obacz: Język polski.)
Komasacya gruntów, ustawa o komasacyi 25
Kominy. Sprawa uwolnienia gmin powiatu Myślenickiego od obowiązku stawiania kominów 4
Kompetencyjne spory w trybunale administracyjnym . . . 8, 46
— Ustawa o kompetencyi władz do rozstrzygania rekursów . . 3
Konie. Sprawy chowu koni 26
Konkurencya. Wniosek p. Buchwalda o zmianę postanowień ustawy o konkurencyi kościelnej 37
— Uregulowanie konkurencyi kościelnej we Lwowie . . . 41
— Rachunki konkurencyjne z budowy dróg krajowych . . . 83
Korespondencya urzędowa (obacz: Kolbuszowa).
Koszta leczenia (obacz: Szpital).
Kraków, ustawa budownicza (niezatwierdzona) 3

Strona

Kraków. Uzupełnienie Instytutu technicznego 22
— (obacz: szpital).
Kredytowe stosunki w kraju, ich poprawienie 13
Kulczyce, sprawa podziału tamtejszego pastwiska gminnego . . . 3
Kultura krajowa, subwencya na cele kultury krajowej . . . 33
Kulparków, sprawa rekonstrukcyi drogi ze Lwowa do Kulparkowa . . 77
— (obacz: Szpital).
Kursa rolnicze dla abituryentów seminaryów nauczycielskich . . . 30
Kursa gorzelnicze i piwowarskie 31
Kwaterunki. Nowa ustawa kwaterunkowa wkładająca na fundusz krajowy nowe ciężary 159
Kwinkwenia dla nauczycieli szkół ludowych (wniosek p. Waygarta) . . 41

Lasy. Sprawy krajowej szkoły gospodarstwa lasowego . . . 28
— Sprawa zalesienia wydm piaszczystych 19
— Stypendya dla uczniów pozakrajowych szkół weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa 32
Leopolski Wilhelm, udzielenie subwencyi 43
Leszczyński Hyacynt, załatwienie petycyi o zapomogę . . . 40
Lisko. Sprawa zapomogi dla gmin tamtejszego powiatu dotkniętych gradobiciem . 156

Majątki sierocińskie, sprawa asekuracyi tychże 6
Matejko Jan. Wysłanie obrazu jego „Unia lubelska“ na wystawę paryzką . . 49
Melioracyjne biuro, czynności tegoż i sprawa stypendyów dla techników poświęcających się nauce o melioracyi . . . . . 13—19
Mosty. Graniczny na Dunajcu pod Niedzicą i na Popradzie w Starym Sączu . 83
Myta (obacz: Drogi — Binder).

Nadzór nad czynnościami zwierzchności gminnych i nad zakładowym majątkiem gmin 8
Nafta. Odmowa sankcyi dla ustawy regulującej produkcyę nafty . . 11
Należytości spadkowe i stemplowe. Sprawa reformy ustawy . . . 168
Nauczyciele. Sprawa zaliczania czasu służby zastępcom nauczycieli w szkołach średnich 36
— Zatwierdzenie zmiany ustawy z 2. maja 1873 . . . 35
— Pobór dodatków na płace nauczycieli szkół ludowych przez urzędy podatkowe 37
— Sprawa pięcioletnich dodatków dla nauczycieli szkół ludowych . 41
— (obacz: Szkoła).
Niedzica. Most graniczny na Dunajcu pod Niedzicą . . . 83

Olej skalny (obacz: Nafta).
Opera (obacz: Teatr).
Ordynacya wyborcza dla izb handlowych. Zmiana tejże . . . 12
Osińska Antonina. Załatwienie petycyi o pensyę wdowią . . . 107
Ospy szczepienia, sprawy i koszta . . . . . 101—106
Ossolińskich zakład narodowy. Sprawozdanie o tymże . . . 53

Strona

Pastwisko gminne (obacz: Kulczyce).
Piaski. Sprawa zalesienia wydm piaszczystych 19
Piwowarstwo (obacz: Gorzelnictwo).
Pocztowe opłaty (obacz: Kolbuszowa).
Podatek. Zezwolenie na pobór dodatków do podatków na rok 1880. według wymiaru z roku 1879. 154
— Projekt do ustawy regulującej termina opłaty podatku gruntowego i domowego 157
— Sprawa reformy ustawy o należytościach prawnych od spadków i t. d. . 168
— Sankcya ustawy o dodatku do podatków na rzecz funduszu krajowego i indemnizacyjnego na rok 1879. 153
— Ustawy zezwalające na pobór dodatków do podatków i innych opłat na rzecz różnych gmin . . . . . 1—3
Podhajce. Odmowa zezwolenia na pobór dodatku do podatku konsumcyjnego . 3
— Sprawa budowy drogi z Podhajec do kolei żelaznej . . . 81
Podwołoczyska. Sprawa uznania tej gminy za miasto . . . 6
— Załatwienie petycyi tamtejszych dzierżawców myta . . 77
Podwody. Sprawa podwyższenia cen podwodowych dla wojska . . . 174
Podział terytoryalny kraju. Co do okręgów sądowych i powiatowych . 153, 160, 161
— — — (obacz: Sądy — Starostwa).
Pogorzelcy (obacz: Uście).
Polowa ustawa. Sankcya noweli do tejże 11
Pożyczka krajowa. Sankcya ustawy o pożyczce krajowej . . . 11
Proboszczowie lwowscy. Petycya o uregulowanie konkurencyi kościelnej we Lwowie . 41
Propinacya. Sprawy funduszu propinacyjnego . . . . 23—25
Przemyśl. Sprawa kopytkowego w Przemyślu 80
Przemysł domowy. Sprawy przemysłu domowego i utworzenia kuratoryi dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego 31

Rada szkolna krajowa (obacz: Wydział krajowy).
Regulacya rzek. Sprawa oddania funduszów państwowych na regulacyę rzek w zarząd Wydziału krajowego 84
— sprawy regulacyi rzek w ogóle 84
— (obacz: Breń.-Dniestr. — San.-Swica).
Rekursy. Ustawa o kompetencye władz do rozstrzygania rekursów nie sankcyonowana . 3
Reprezentacye powiatowe. Ustawa o wykonywaniu rozporządzeń reprezentacyj powiatowych niesankcyonowana 3
— sprawa rozszerzenia atrybucyi delegatów Rad powiatowych przy komisyach poboru do wojska 169
Rolnictwo. Kursa rolnicze dla abituryentów seminaryów nauczycielskich . . 30
— stypendya dla uczniów pozakrajowych szkół rolnictwa, weterynaryi i leśnictwa 32
— szkoły rolnicze (obacz: Czernichów-Dublany).
Russanowskiej fundacya dla inwalidów 172
Rybołowstwo i zarybienie rzek krajowych . . . . 20—21

Strona

San. Sprawa regulacyi Sanu między Przemyślem a Składem solnym . . 80
Sanitarne koszta 101
Sawicki Edward, prymaryusz szpitala lwowskiego. Zaliczka dla niego . . 108
Sądy. Sprawy podziału kraju na okręgi sądowe i powiatowe . 153, 160, 161
— sprawy przydzielenia gmin do innych sądów, utworzenia nowych lub przeniesienia siedziby istniejących sądów . . . . 162—166
— (obacz: Auskultanci.)
Sejm. Najj. Pan przyjął do wiadomości sprawozdanie z obrad Sejmu . . 36
Seminarya nauczycielskie. Kursa rolnicze dla abituryentów . . . 30
Sierocińskie majątki. Sprawa asekuracyi tychże 6
Siostry miłosierdzia. Załatwienie petycyi o subwencyę . . . 107
Skarbka Stanisława fundacya. Sprawozdanie o zakładzie w Drohowyżu . . 51
Służbowa wzajemność co do urzędników rządowych a autonomicznych . . 36
Sól. Sprawa reaktywowania warzelni w Starej soli 21
Spadki. Sprawa reformy ustawy o należytościach od spadków . . . 168
Spory o kompetencyę w obec trybunału państwowego . . . 8
Stadnickiego fundacya. Wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich . . 49
Stanisławów. Sprawa założenia tamże filii banku narodowego . . . 157
Starostwa. Sprawy utworzenia nowych starostw lub przeniesienia siedziby już istniejących 166, 168
Stary Sącz. Sprawa mostu na Popradzie 83
Stemple. Sprawa reformy ustawy stemplowej 168
Stojanów. Sprawa budowy drogi Lwów-Stojanów 76
Stypendya. Sprawozdanie ogólne o zarządzie i stanie fundacyj stypendyjnych . 55
— nowe fundacye stypendyjne . . . . . 56—67
— stypendya dla techników poświęcających się nauce melioracyi . . 14
— stypendya dla górników, dla uczniów pozakrajowych szkół weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa 32
— stypendya na cele kultury krajowej 33
Świca. Sprawa regulacyi rzeki Świcy pod Sokołowem i Baliczami . . 78
Szczepienie ospy. Sprawy i koszta . . . . . 101—106
Szkoła, sprawozdanie delegata Wydziału krajowego do Rady szkolnej krajowej o stanie szkół ludowych średnich 33
— zatwierdzenie zmiany ustawy z 2. maja 1873 . . . 35
— rolnicze szkoły (obacz: Czernichów-Dublany).
— lasowa szkoła (obacz: Lasy).
— (obacz: Felicyanki. Jasło. Tarnów — Wadowice.)
Szkół ludowych fundusz z r. 1872., sprawozdanie z zarządu . . . 50
Szpitale. Sprawy szpitala głównego we Lwowie . . . . 125—131
— Kulparkowski zakład obłąkanych . . . 108, 111, 117, 125
— filie zakładu dla obłąkanych w Przemyślu i Żółkwi . . . 111—117
— sprawy szpitala św. Łazarza w Krakowie . . . . 131—133
— budowa nowego szpitala m Krakowie 107
— sprawa urządzenia klinik Krakowskich . . . . 133—146
— fundusze szpitalne Krakowskie 106
— sprawy szpitali prowincyonalnych . . . . 146—150
— okólnik o nieuleczalnych chorych 151

Szpitale. Załatwienie petycyi w sprawach szpitalnych . . . 107—108
— Zaległości z tytułu kosztów leczenia 151
— (obacz: Wenzl.)
Szupaśnictwo. Sprawa uregulowania szupaśnictwa i pokrywania kosztów ztąd wynikających 171—172
Szynkarstwo pokątne. Środki zaradcze przeciw temuż . . . 25

Targ zbożowy. Sprawa urządzenia tegoż we Lwowie . . . 26
Tarnów. Subwencya dla tamtejszej szkoły żeńskiej 45
Tatrzańskie towarzystwo. Subwencya 31
Teatr polski we Lwowie. Sprawa subwencyi dla teatru i opery . . . 43
Trybunał państwowy i administracyjny 7, 8, 99

Uchwały i ustawy sankcyonowane . . . 1, 2, 3, 11, 35, 69, 153
— którym odmówiono sankcyi 3, 11
Uniwersytet lwowski (obacz: Język polski).
Unia lubelska, obraz Jana Matejki 49
Urzędnicy (obacz: Wydział krajowy).
Uście zielone. Zapomoga dla pogorzelców tamtejszych . . 156

Wadowice. Sprawa uwolnienia gminy od dodatku na cele szkolne . . 6
Wenzl Konrad. Zapis na korzyść rekonwalescentów szpitala Krakowskiego . . 133
Weterynarya. Sprawa szkoły weterynaryi we Lwowie . . . 29
— stypendya dla uczniów poza krajowych szkół weterynaryi we Lwowie . 32
Wieliczka. Sprawa poręczenia przez kraj pożyczki dla tego miasta . . 155
Wojsko. Sprawa rozszerzenia atrybucyj delegatów Rad powiatowych przy komisyach asenterunkowych 169
— (obacz: Kwaterunki—Podwody.)
Wojskowe drogi. Sprawa przyjęcia czterech dróg wojskowych na etat państwowy . 82
Wydmy piasczyste, ich zalesienie 19
Wydział krajowy. Zmiany w składzie urzędników 45
— Spory sądowe z urzędnikami Dyszkiewiczem i Zabierzowskim . . 46
— Delegat do Rady szkolnej krajowej 48
— Zastosowanie wzajemności służbowej co do urzędników rządowych i autonomicznych 36
— (obacz: Gmach sejmowy.)
Wystawy krajowej fundacya. Uregulowanie spraw tejże . . . 13

Zabierzowski (obacz Wydział krajowy).
Zboże. Urządzenie targu zbożowego we Lwowie 26

Żandarmerya. Dotacya na kwaterunek żandarmeryi, nowe posterunki i ekspozytury . 174
— Sprawa ustanowienia ekspozytury żandarmeryi w Iławczu . . 170

L. W. kr. 17084 z r. 1880.

Sprawozdanie

z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. Czerwca 1878 do końca Grudnia 1879.

Wysoki Sejmie!

W myśl postanowień §. 26. statutu krajowego przedkłada Wydział krajowy sprawozdanie z czynności swoich za czas od 1. Czerwca 1878 do końca Grudnia 1879.

Departament I.

Referent: Członek Wydziału krajowego Dr. Franciszek Smolka.

Ustawy i uchwały sankcyonowane.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 21. Grudnia 1878 najmiłościwiej zatwierdzić uchwałę Wys. Sejmu zezwalającą gminie Manastyrsko, pow. Kosowskiego na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa w latach od 1878. do 1883. włącznie.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 17. Grudnia 1878 najłaskawiej użyczyć Najwyższej Sankcyi uchwalonym przez Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 27. Września 1878. r. projektom do ustaw zezwalających gminom Radymno, Czudec i Tyczyn na pobór opłat od napojów słodzonych w latach 1879, 1880, 1881, 1882, 1883 i 1884.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 24. Marca 1879 najłaskawiej użyczyć Najwyższej Sankcyi uchwalonemu przez Wys. Sejm projektowi do ustawy zezwalającej gminie m. Podgórza na pobór wyższych opłat od napojów gorących w miejscu wyrabianych, lub w obręb miasta wprowadzanych i tam zużytych, tudzież od piwa.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 6. Stycznia 1879 najłaskawiej użyczyć Najwyższej Sankcyi uchwalonemu przez Wys. Sejm projektowi do ustawy zezwalającej gminie Załośce pow. Brodzkiego na pobór opłat od napojów spirytusowych i od piwa w latach 1879, 1880 i 1881.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 13. Stycznia 1879 najmiłościwiej zatwierdzić uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. Października 1878 zezwalające gminom Majdan i Mauaster dorożycki pow. Drohobyckiego na pobór: pierwszej 60, drugiej 70% dodatków do podatków bezpośrednich w roku 1879.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 26. Grudnia 1878 najmiłościwiej zatwierdzić uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. Października 1878 zezwalające gminom Majnicz i Koniów pow. Samborskiego na pobór: pierwszej 55, drugiej 74% dodatków do podatków bezpośrednich w roku 1879.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 13. Stycznia 1879 najmiłościwiej zatwierdzić uchwałę Wys. Sejmu z dnia 16. Października 1878 zezwalającą gminie Zastawie pow. Rawskiego na pobór w roku 1879 . . . . . 91%
„ 1880 . . . . . 88%
„ 1881 . . . . . 84%
„ 1882 . . . . . 80%
„ 1883 . . . . . 76%
„ 1884 . . . . . 73%
„ 1885 . . . . . 69%
„ 1886 . . . . . 66%
„ 1887 . . . . . 62%
„ 1888 . . . . . 59%
dodatków do podatków bezpośrednich.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 13. Lutego 1879 najłaskawiej użyczyć Najwyższej Sankcyi uchwalonemu przez Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 16. Października 1878 projektowi do ustawy zezwalającej gminie m. Podhajce na pobór opłaty po 1 zł. w. a. od 100 kilogramów nafty w obręb tej gminy wprowadzanej i w niej zużywanej w latach 1879, 1880, 1881, 1882 i 1883.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 9. Kwietnia b. r. najmiłościwiej zatwierdzić uchwałę Wys. Sejmu z dnia 27. Września 1878 zezwalającą gminom: Bór wilkowski, Hucisko, Kruki, Międzybrodzie kobiernickie, Manastyrek, Romanówka, Dobrowódka, Dołhopole, Krasnoiła, Polanka, Stebne, Lubycza, Cześniki, Worochta, Fulsztyn i Szumina na pobór wyższych dodatków do podatków bezpośrednich.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 18. Lutego b. r. najłaskawiej użyczyć Najwyższej Sankcyi uchwalonemu przez Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 12. Października 1878 projektowi do ustawy zezwalającej gminie m. Chrzanowa na pobór opłat od napojów spirytusowych.

Niesankcyonowana uchwała.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 13. Lutego 1879 odmówić Najwyższego zatwierdzenia uchwale Wys. Sejmu z dnia 16. Października 1878 zezwalającej gminie m. Podhajce na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina, a to z powodu, że pobieranie tak znacznego dodatku pociągnęłoby za sobą ograniczenie konsumcyi w obrębie gminy i tem samem mogłoby narazić skarb Państwa na znaczne straty.

Ustawy i uchwały, których sankcya jeszcze nie nadeszła.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia o Najwyższem postanowieniu co do:

Ustawy o kompetencyi władz do rozstrzygania rekursów w sprawach gminnych i powiatowych;

Ustawy o odpowiedzialności gminy w obec trzecich osób;

Ustawy o odpowiedzialności członków zwierzchności gminnej i delegatów w obec gminy i Rządu;

Ustawy o ustanowieniu służby gminnej, o władzy dyscyplinarnej nad zwierzchnością gminną i o nadzorze władz wyższych nad urzędnikami gmin wiejskich;

Ustawy o wykonaniu orzeczeń i rozporządzeń Reprezentacyi powiatowych i

Ustawy budowniczej dla miasta Krakowa.

Uchwały niepodlegające Najwyższej Sankcyi.

a) Uchwała Wys. Sejmu zezwalająca na podział pastwiska gminnego w Kulczycach szlacheckich, i

b) Uchwała uwalniająca nowe budowle w Chrzanowie od dodatków krajowych do podatków — została za pośrednictwem właściwego Wydziału powiatowego gminie Kulczyce szlacheckie i gminie Chrzanów zaintymowaną.

Wezwania do c. k. Rządu w sprawie zaprowadzenia języka polskiego jako urzędowego w zarządach galicyjskich kolei żelaznych.

Wedle odezwy Prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 17. Marca b. r. do l. 2140/pr. spowodowanej odezwą Wydziału krajowego z dnia 11. Marca b. r. do l. 3373 została uchwała Wys. Sejmu z dnia 4. Października 1878 zawierająca rezolucyę do c. k. Rządu o zaprowadzenie języka polskiego jako urzędowego w zarządach galicyjskich dróg żelaznych, przedłożoną c. k. Ministerstwu handlu sprawozdaniem z dnia 26. Listopada 1878 l. 7516/pr., jaki zaś skutek przedłożenie to odniosło, nie wiadomo.

W sprawie petycyi gminy m. Jasło o ulgę w pomieszczeniu gimnazyum.

Na posiedzeniu dnia 14. Października 1878 powziął Wys. Sejm w załatwieniu petycyi Reprezentacyi gminy w Jaśle do l. 90/S. wniesionej następującej treści uchwałę:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby gminie miasta Jasło ułatwił wypełnienie przyjętego obowiązku umieszczenia gimnazyum tamtejszego, a to z jednej strony przez zniżenie nałożonych na gminę, a zbyt dla niej uciążliwych wymagań z zatwierdzonego planu wynikających, z drugiej strony przez wyjednanie dla miasta subwencyi na wybudowanie gmachu gimnazyalnego“.

Ta uchwała Wysokiego Sejmu została bezpośrednio z bióra sejmowego przesłana do Prezydyum c. k. Namiestnictwa pismem z 14. Października

*

1878 do l. 90/S Tymczasem przyszła gminie w pomoc Reprezentacya powiatowa, sprzedając budynek na Radę pow. przeznaczony pod bardzo korzystnymi warunkami miastu Jasło na pomieszczenie gimnazyum.

Tym sposobem gmina przyszła w posiadanie budynku, który obowiązaną była wystawić, budynku celowi odpowiedniego; można więc sprawę tę uważać za załatwioną.

Sprawy Wydziałowi krajowemu przekazane.

Petycya 27 gmin powiatu Myślenickiego o uwolnienie od obowiązku murowania kominów po nad dach.

Sprawę tę załatwił Wydział krajowy reskryptem z dnia 15. Listopada 1878 do l. 47782/78 w ten sposób, że pouczył petentów za pośrednictwem Myślenickiego Wydziału powiatowego o obowiązujących w tym względzie przepisach, a mianowicie: że ustawa ogniowa dla gmin wiejskich z 28. Lipca 1786 wymaga stanowczo, aby przy budynkach mieszkalnych po wsiach, kominy były wyprowadzane dostatecznie po nad dach i że od tego obowiązku petenci żadną miarą uwolnieni być nie mogą. Co się zaś tyczy uwolnienia petentów od obowiązku murowania kominów, przytoczył Wydział krajowy dosłowne brzmienie §fu 5. wzmiankowanej ustawy ogniowej, który postanawia, że wprawdzie z reguły powinny kominy być murowane z wypalonej cegły, gdzie jednak tego materyału zupełnie nie ma, kominy mogą być stawiane z cegieł robionych z błota, lub z plecionek wewnątrz i zewnątrz dobrze gliną oblepionych.

Wniosek posła Jasińskiego Franciszka o wydanie ustawy budowniczej dla gmin wiejskich.

Na posiedzeniu dnia 27. Września 1878 postawił poseł Franciszek Jasiński wniosek o wydanie ustawy budowniczej dla gmin wiejskich.

Wnioskodawca domagał się, żeby wniosek jego przekazano do komisyi administracyjnej do łącznego traktowania z projektem do ustawy budowniczej dla miast i miasteczek, który Wydział krajowy wypracował i Wysokiemu Sejmowi przedłożył; gdy jednak podniosły się głosy, że dla krótkości czasu prawdopodobnie komisya sejmowa nie będzie w możności załatwić tego przedmiotu, zgodził się wnioskodawca, żeby jego wniosek przekazano Wydziałowi krajowemu jako komisyi, co też Wysoka Izba uchwaliła.

Wydział krajowy rozpatrzył dokładnie tę sprawę i przyszedł do przekonania, że nie jest na czasie już w tegorocznej sesyi sejmowej przedłożyć Wysokiej Izbie projekt ustawy budowniczej dla gmin wiejskich, z następujących powodów:

Wydział krajowy przedłożył w roku 1878. Wysokiemu Sejmowi projekt do ustawy budowniczej dla wszystkich miast i miasteczek z wyjątkiem Lwowa i Krakowa. Przedłożenie to zostało przekazane komisyi administracyjnej. Odmiennie od wniosku Wydziału krajowego przedłożyła komisya administracyjna projekt do ustawy budowniczej tylko dla 24 imiennie poszczególnionych miast i miasteczek.

Wedle najnowszego ogłoszenia naszego bióra statystycznego mamy w kraju naszym (nie licząc Lwowa i Krakowa) 295 miast i miasteczek. Otóż według projektu komisyi administracyjnej zostałoby na razie 271 miast i miasteczek wykluczonych z pod postanowień nowej ustawy budowniczej.

Projekt komisyi administracyjnej nie przyszedł z powodu zamknięcia sesyi sejmowej pod obradę Wysokiej Izby. Wydział krajowy ponawia wprawdzie przedłożenie ustawy budowniczej dla miast i miasteczek, lecz przychyla się do zdania komisyi administracyjnej i przedkłada Wysokiej Izbie osobnem sprawozdaniem projekt ustawy budowniczej tylko dla tych 24 gmin miejskich, które wybrała komisya sejmowa. Nieda się przewidzieć, jak też na tę sprawę będzie się zapatrywać Wysoki Sejm, a mianowicie: czy ograniczy ustawę budowniczą tylko do powyższych 24 lub więcéj gmin miejskich, lub czy zastosuje ją do wszystkich miast i miasteczek z wyjątkiem Lwowa i Krakowa.

Wynik uchwały Wysokiej Izby w tym względzie musi stanowczo wpłynąć na traktowanie wniosku posła Jasińskiego.

Jeżeli bowiem Wysoki Sejm uchwali ustawę budowniczą tylko dla 24 gmin miejskich, będzie przedewszystkiem zadaniem Wydziału krajowego na najbliższej sesyi sejmowej przedłożyć projekt do ustawy budowniczej dla pozostałej reszty tych gmin miejskich w liczbie 271, a wtenczas będzie też na czasie przedłożyć projekt do ustawy budowniczej dla gmin wiejskich, gdyż zdaniem naszem ustawa budownicza dla gmin miejskich powinna poprzedzać taką ustawę dla gmin wiejskich, zwłaszcza, że część postanowień dla gmin miejskich wejdzie w treść ustawy dla gmin wiejskich, a dyskusya w Wysokiej Izbie nad ustawą budowniczą dla 24 miast i miasteczek przedłożoną w tym roku Wysokiej Izbie, będzie dla Wydziału krajowego cennym materyałem przy układaniu projektu ustawy budowniczej dla reszty mniejszych gmin miejskich, a oraz dla wsi. Tymczasem nie spuszcza Wydział krajowy tej sprawy z oka, zbiera potrzebne materyały i nie omieszka w stosownym czasie spełnić otrzymane od Wysokiej Izby polecenie.

Petycya Wydziału powiatowego w Kolbuszowie o uwolnienie korespondencyi urzędowych od opłat pocztowych.

Spełniając otrzymane w tej sprawie polecenie od Wysokiej Izby, wystosował Wydział krajowy obszerne pismo do Prezydyum c. k. Namiestnictwa, wykazując cały przebieg rokowań prowadzonych przez Wydział krajowy z Ministerstwem handlu o uwolnienie korespondencyi władz autonomicznych od opłat pocztowych od roku 1870. aż po najnowsze czasy. Upraszał oraz Wydział krajowy o zawiadomienie go, o skutku kilkakrotnych żądań o zmianę ustawy państwowej z 2. Października 1865 N. 108. d. u. p. ścieśniającej znacznie uwolnienie od opłat pocztowych korespondencyi Wydziałów powiatowych i Zwierzchności gminnych.

W odpowiedzi na nasze pismo zawiadomiło nas Prezydyum c. k. Namiestnictwa odezwą z 3. Kwietnia 1879 l. 2641/pr., że jednocześnie przedkłada nasze pismo Wysokiemu Ministerstwu spraw wewnętrznych do dalszego zarządzenia, i że nieomieszka uwiadomić nas o postanowieniu w tej sprawie przez Wysokie Ministerstwo powziętem.

Reskryptem z 6. Sierpnia 1879 l. 6549/pr. zawiadomiło nas Prezydyum c. k. Namiestnictwa, że Jego Excelencya pan Minister spraw wewnętrznych oznajmił pismem z 24. Lipca 1879 do l. 8899, że jakkolwiek uznaje słuszność dążeń naszych ku rozszerzeniu uwolnień od porta, to jednak ze względu na obowiązującą ustawę nie może w tym kierunku nic zarządzić w drodze administracyjnej.

Gdy jednak okólnik c. k. kraj. Dyrekcyi poczt z d. 17. Listopada 1879 l. 18590, wydany do urzędów pocztowych sprowadził nowe zawikłania w tej sprawie, podjął Wydział krajowy tę rzecz na nowo, a przedewszystkiem dla jej uporządkowania tymczasowego wygotował od siebie do Wydziałów pow. projekt okólnika z odmienną niż okólnik pocztowy powołanej ustawy interpretacyą i prowadzi w tym względzie rokowania z c. k. Dyrekcyą poczt, która odnośnie do niektórych punktów odwołała się do c. k. Ministeryum handlu, i oczekuje decyzyi tegoż. Decyzya ta i koniec rokowań będą miarą, w jakiej rozciągłości i co do których punktów wypadnie się zgłosić do c. k. Rządu w rzeczonej sprawie, jak również czy i o ile wypadnie zmienić powyż wspomniany okólnik przed jego rozesłaniem.

Petycya gminy miasta Wadowic o uwolnienie od dodatku na cele szkolne w kwocie 3000 zł. rocznie.

Na posiedzeniu dnia 14. Października 1878 uchwalił Wysoki Sejm co następuje:

„Petycyę gminy Wadowic o uwolnienie jej od dodatku na płacę „nauczycieli szkół pospolitych, udziela się Wydziałowi krajowemu do uzyskania „w Radzie szkolnej krajowej możliwego uwzględnienia żądania petentów."

Spełniając to wysokie polecenie a chcąc oprzeć na pewnych podstawach wniosek swój, zażądał Wydział krajowy pismem z d. 10. Grudnia 1878 do l. 54895 od Wydziału powiatowego w Wadowicach sprawozdania i przedłożenia inwentarza majątku, niemniej budżetów gminy miasta Wadowic za lata 1876, 1877, 1878 i 1879. oraz skonstatowania, jak długo trwać ma budowa gmachu na pomieszczenie sądu kolegialnego. — Wydział powiatowy wywiązał się z tego polecenia sprawozdaniem z 13. Marca 1879 do l. 124.

Wskutek tego wystosował Wydział krajowy odezwę do c. k. krajowej Rady szkolnej z wnioskiem, żeby w pierwszym roku budowy gmachu na pomieszczenie sądu kolegialnego t. j. w roku 1879., w którym to czasie gmina Wadowic na znaczne wydatki narażoną będzie, uwolnić ją od prestacyi na utrzymanie nauczycieli tamtejszych szkół ludowych, o ile ta prestacya przewyższa 12% dodatków do podatków bezpośrednich i przyznać gminie Wadowic w tym roku zasiłek na pokrycie płac nauczycieli, który wedle obliczenia zawartego w orzeczeniu krajowej Rady szkolnej z 11. Stycznia 1876 l. 11534. wynosi rocznie 3051 złr. 25 ct.

Petycya Reprezentacyi powiatowej w Bochni w przedmiocie zabezpieczenia majątków sierocińskich.

Spełniając polecenie Wysokiej Izby z 11. Października 1878 l. 204. nad petycyą Reprezentacyi powiatowej w Bochni w przedmiocie zabezpieczenia majątków sierocińskich od ognia, odniósł się Wydział krajowy odezwą z 15. Listopada 1878 do l. 31039. do c. k. sądu krajowego wyższego we Lwowie i Krakowie i spowodował, że oba powyższe sądy wydały okólnik do podwładnych c. k. sądów I. instancyi, zalecający czuwanie nad zabezpieczaniem majątków sierocińskich od ognia. Lwowski c. k. sąd krajowy wyższy domieścił w swym okólniku dodatek „o ile możności".

Petycya mieszkańców Podwołoczysk o uznanie tej miejscowości za miasto.

Petycyę mieszkańców Podwołoczysk o uznanie tej miejscowości za miasto, odstąpił Wydział krajowy pismem swem z 2. Listopada 1878 do l. 51116. c. k. Namiestnictwu do urzędowego użytku.

Wezwanie w przedmiocie nakłaniania gmin do powierzenia ich funduszów zakładom pieniężnym na zaufanie zasługującym.

Na posiedzeniu z dnia 9. Października 1878. r. uchwalił Wysoki Sejm rezolucyę następującej treści:

„*C)* Wzywa się Wydział krajowy, aby nakłaniał gminy do powie„rzenia ich funduszów instytucyom pieniężnym, na zaufanie zasługującym".

Zważywszy:

1. że fundusze gmin stanowią albo majątek gmin i jej zakładów, albo też są nadwyżkami dochodów rocznych, wedle postanowienia §. 67. nst. gm. przyłączyć się mającemi do majątku zakładowego gminy;

2. że §. 67. ust. gm. postanawia, że majątek gminy i jej zakładów, a zatem i nadwyżki dochodów w ten sposób mają być administrowane, „aby przyniosły o ile być może największy trwały dochód";

3. że §. 98. ust. gm. względnie nowela z 18. Lutego 1875. roku l. 14. Dz. ust. kraj. wkłada na Wydział krajowy i na Reprezentacye powiatowe obowiązek czuwania nad tem, ażeby majątek zakładowy gmin i zakładów gminnych nie został uszczuplony;

4. że obowiązek ten i wypływająca ztąd odpowiedzialność za całość funduszów gminnych i za stałą i trwałą jak najkorzystniejszą fruktyfikacyę tychże uprawnia a raczej obowiązuje Wydział krajowy do przestrzegania, ażeby fundusze gminne i zakładów gminnych lokowane były li tylko za prawnem nbezpieczeniem *(gegen gesetzmässige Sicherheit)* takiem, jakie dla fruktyfikacyi funduszów pupilarnych wymaga §. 230. pow. nst. cyw., jakoteż w instytucyach (n. p. Kasach oszczędności), w których wedle specyalnych rozporządzeń rządowych, fundusze pupilarne i gminne umieszczone być mogą, — nareszcie w efektach wartościowych, które również specyalnemi rozporządzeniami jako takie uznane zostały, iż w tychże fundusze pupilarne i gminne lokowane być mogą;

5. że więc nie może być pozostawionem swobodnemu ocenieniu ani Reprezentacyi powiatowych, ani nawet Wydziału krajowego, które instytuty pieniężne (prócz wymienionych pod 4) zasługują na zaufanie. Wydział krajowy nie widzi się w możności spełnienia wyż pomienionej rezolucyi sejmowej.

Sprawy gminne przed trybunałem administracyjnym.

W zeszłorocznem sprawozdaniu przytoczyliśmy dwie sprawy, pertraktowane przed c. k. Trybunałem administracyjnym, których wynikn nie można było wówczas jeszcze podać do wiadomości Wys. Sejmu, t. j.:

1. Spór z gminą m. Lwowa w sprawie obowiązku ponoszenia kosztów utrzymywania kanałów w ulicy Wałowej, i

2. Spór z Nathanem i Majerem Reitzesami, właść. realn. pod l. 75 m., w sprawie obowiązku ponoszenia gminnej opłaty od podatku czynszowego.

Co do pierwszej sprawy zostało orzeczenie Wydziału kraj. wyrokiem c. k. Trybunału adm. w zupełności utrzymane w mocy prawnej; co do drugiej, zreformował wprawdzie c. k. Trybunał adm. orzeczenie nasze, jednak nie zasadniczo. Jakkolwiek dział admininistracyjny, w którym wydajemy orzeczenia, znacznie się rozszerzył, a rekursa w sprawach gminnych coraz liczniej wpływają, mieliśmy w czasie, sprawozdaniem niniejszem objętym, tylko dwa

spory przed Trybunałem administracyjnym, a to z gminą Nowy Kałusz o używanie pastwiska gm. i Aronem Philippem, wł. realn. pod l. 575 3/4 we Lwowie, w sprawie budowniczo policyjnej.

W obu tych sprawach oddalił c. k. Trybunał adm. powodów z ich zażaleniami, opierając się na motywach obrony Wydziału krajowego.

W toku zaś nie mamy obecnie żadnej sprawy.

Spór o kompetencyę.

Spór tego rodzaju mieliśmy przed c. k. Trybunałem państwowym jeden: a to w sprawie Jana Jaworskiego, byłego burmistrza gminy m. Żydaczowa o alimentacyę z funduszów tej gminy, którą to sprawę orzeczeniem z dnia 6. Sierpnia 1872 do l. 9792 odesłaliśmy na drogę sądowo-cywilną.

C. k. Trybunał państw. przychylił się do zapatrywania Wydziału krajowego, orzekając wyrokiem z dnia 23. Października 1878 l. 212. kompetencyę c. k. Sądu do rozstrzygania tej sprawy.

Wykonanie nadzoru nad działalnością zwierzchności gminnych, nad zakładowym majątkiem gmin i zakładów gminnych, tudzież powiatów w myśl ustaw krajowych z dnia 18. Lutego 1875, z dnia 17. Czerwca 1874 i w myśl §. 48. ustawy o Reprez. powiatowej.

W sprawozdaniach przedkładanych rokrocznie Wys. Sejmowi podnosił Wydział krajowy kilkakrotnie, że brak odpowiednich sił w dziale konceptowym i rachunkowym zmusza go do ograniczenia nadzoru nad zakładowym majątkiem powiatów i gmin i zakładów powiatowych i gminnych, tylko do takich wypadków, w których bądź c. k. Rząd krajowy, bądź Reprezentacye powiatowe, bądź członkowie gminy domagały się bezpośredniej ingerencyi Wydziału krajowego

Wykonując nadzór w ten sposób, Wydział krajowy nie mógł tego milczeniem pominąć, że jest on niedostateczny; albowiem w przeważnej części wypadków, w których Wydział krajowy w skutek zawezwania interweniował, okazało się, że majątek gminy został już naruszony, lub, że administracya gminna utknęła w szkodliwym dla spraw gminnych nieładzie.

Z takiego stanu częstokroć wydobywać było potrzeba gminę mozolnie, zarządzając długotrwałe i z kosztami połączone likwidacye, tudzież usuwając w drodze dyscyplinarnej osobistości, które przyczyniły się do uszczuplenia majątku gminnego lub dopuściły nieładu w administracyi, lub też domagając się od politycznej władzy krajowej rozwiązania Reprezentacyi gminnych.

Zarazem podnosiliśmy w sprawozdaniach, że w obec braku organów fachowych w Reprezentacyach powiatowych, nadzór wykonywany przez Wydział krajowy w szczególności w gminach miejskich, tylko wówczas przyniesie pożądane owoce, jeżeli stanie się systematycznym, z cechą prewencyjną, zapobiegającym uszczupleniu majątków i rozwielmożnieniu się nieporządków przez częstsze lustracye i usuwanie w drodze pouczenia zarodków nieładu, gdziekolwiekby się takowy wkradł.

Zapatrywanie to Wydziału krajowego zatwierdził Wysoki Sejm zezwalając uchwałą z dnia 4. Października 1878, przeważnie ze względów na majątki gminne i powiatowe, na powiększenie sił Wydziału krajowego w dziale administracyjnym i rachunkowym.

Jakkolwiek obsadzenie nowo utworzonych posad z końcem r. 1878 a częściowo nawet w 1879. r. nastąpiło, mimo to Wydział kraj. mógł już rozwinąć działalność swą według powyżej naszkicowanego systemu prewencyjnego.

Nie czekając przeto jak dotychczas zawezwań ze strony c. k. Rządu lub Reprezentacyi powiatowych, zarządzał niespodziewane lustracye gospodarstw gminnych, kas pożyczkowych powiatowych i gminnych, celem przekonania się, w jakim stanie ta administracya się znajduje, a następnie celem usunięcia za pośrednictwem Wydziałów powiatowych wadliwości, gdziekolwiek takowe się okazały. Wydział krajowy postępował przy zarządzeniu zwyż pomienionych czynności według wytkniętego programu, upatrując z góry, to specyalne miejscowości, to pewne okolice, w których owe czynności przedewszystkiem przeprowadzone być mają, — bacząc na uchylenie wszelkiego w tej mierze rozgłosu, gdyż owe likwidacye i rewizye winne być niespodziewane. W ten sposób uskuteczniono niespodziewane lustracye gospodarstw gminnych:

w Borszczowie, Glinianach, Gródku, Horodence, Kołomyi, Kosowie, Rożnowie, Tłustem, Wieliczce, Zabłotowie, Zaleszczykach, Czarnym Dunajcu, Chochołowie, Ciechem, Podczerwonem, Dzianiszu, Witowie, Wróblówce, Starej soli, Mrzygłodzie, Ustrzykach, Zbarażu, Tarnopolu, Trembowli, tudzież kas pożyczkowych gminnych: w Horodence, Podwysokiej, Trójcy, Zabłotowie, Zaleszczykach, Czarnym Dunajcu, Kamionce wołoskiej i kasy pożyczkowej powiatowej w Kosowie.

Nadto zarządzono lub znajduje się w toku zbadanie gospodarstw gminnych: w Żmigrodzie, Skałacie, Sądowej Wiszni, Myślenicach, Nowym Targu, Krościenku i Muszynie.

Dokonane lustracye miały, jak to odnośne akty udowodniają, — dodatnie skutki dla wielu lustrowanych gmin, albowiem w ten sposób wydobyto wiele kapitałów, które byłyby niewątpliwie przepadły, gdyby lustracya nie była nastąpiła i gdyby z inicyatywy Wydziału krajowego nie zostały zarządzone energiczne środki pod względem administracyjnym lub sądowym.

Suma w ten sposób wydobytych kapitałów wynosi co najmniej kilkadziesiąt tysięcy zł. (by tylko wspomnąć o kasach pożyczkowych w Kamionce wołoskiéj i w siedmiu gminach Czarnodunajeckich) nie licząc w to zabezpieczenia nieruchomych majątków gminnych.

W ogólności wykonując naczelny nadzór nad majątkami gminnymi, postępywaliśmy pouczająco i porządkująco, wydając liczne polecenia, nad których wykonaniem, specyalnie poruczono baczność odnośnym Wydziałom powiatowym.

Wyjątkowo okazywała się potrzeba zastosowania surowych postanowień ustawy gminnej, które nie bez korzyści dla dotyczących gmin pozostać winny, wprowadzając za pomocą odwołania się do wyborców świeże siły do zarządu gminy już poprzednio uporządkowanego.

I tak: nieład w administracyi gminnej Wieliczki, który pomimo delegowania komisyi na miejsce, pouczeń i napomnień z naszej strony i tamtejszego Wydziału powiatowego usunięty nie został, zmusił nas do poczynienia stosownych kroków celem rozwiązania tamtejszej Reprezentacyi gminnej, co już nastąpiło.

Z tych samych powodów rozwiązane zostały w skutek inicyatywy Wydziału krajowego Rady gminne: w Jaryczowie, Busku, Rożnowie i Trembowli. Nielegalności sprawdzone likwidacyą w zarządzie gminy Glinian spowo-

dowały usunięcie tamtejszego naczelnika gminy. — W skutek komisyjnego dochodzenia różnych nadużyć w gminach do byłego państwa Czarnodunajeckiego należących, przeprowadzonego z ramienia Wydziału krajowego — przychyliło się c. k. Namiestnictwo do wniosku Wydziału krajowego i złożyło z urzędu wójtów Macieja Szymusiaka z Cichego, Macieja Wielińskiego z Czarnego Dunajca, Jakóba Ogórka z Dzianisza, Jędrzeja Karcza z Podczerwonego, Macieja Króżla z Wroblówki i zastępcę wójta w Czarnym Dunajcu Macieja Klimowskiego Tryniaka i uznało tych, a oraz byłych wójtów Józefa Błaszyńskiego z Chochołowa, Jana Kowalczyka z Podczerwonego i Jana Garczka z Witowa na przeciąg lat trzech za niezdolnych do piastowania posady członka zwierzchności gminnej.

Dalej postanowił Wydział krajowy zastosować nowelę do §fu 98. ustawy gminnej z dnia 18. Lutego 1875 Nr. 14. D. u. k. i odebrał gminom Czarny Dunajec, Chochołów, Ciche, Dzianisz, Podczerwone, Witów i Wróblówka, które są właścicielami tychże dóbr tabularnych — zarząd tego majątku gminnego oraz zawiadywanie kasami pożyczkowemi w tych 7miu wsiach na tak długo, dopokąd prawidłowa administracya przez gminy nie będzie możebną i mianował ze swego ramienia administratora w osobie Romana Niwickiego, któremu też poruczył pełnienie obowiązków Przełożonego obszaru dworskiego.

Dalsze wypadki złożenia z urzędu członków zwierzchności gminnych, dokonanego na podstawie dochodzeń przeprowadzonych przez Wydziały powiatowe pomijamy, dodając jedynie, że dotyczą one pomniejszych miasteczek i gmin wiejskich. Zresztą zasługuje i to na nadmienienie, że Wydział krajowy użył swego wpływu na bezzwłoczne oddalania ze służby kilku urzędników gminnych i powiatowych, którzy nadużyć się dopuszczali.

Kończąc krótki zarys naszych czynności w tym dziale gospodarstwa krajowego, nie możemy pominąć, że Wydział krajowy liczył na doniosłe skutki nowel do ustawy gminnej i o Reprezentacyi powiatowej, które Wysoki Sejm w roku zeszłym uchwalił, a które niewątpliwie przyczyniłyby się do ustalenia porządku w gospodarstwie autonomicznem.

Lecz — jak to w innem miejscu już nadmieniliśmy — nie otrzymał Wydział krajowy aż do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania zawiadomienia o najwyższej Sankcyi pomienionych nowel.

Departament II.

Referent, Członek Wydziału krajowego, Dr. Józef Wereszczyński.

Sankcya ustawy o pożyczce krajowej.

Według odezwy Prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 18. Czerwca 1879 L. 4630/pr. Jego Cesarska i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z 22. Maja b. r. najłaskawiej użyczyć Najwyższej sankcyi uchwalonej przez Sejm krajowy ustawie o zaciągnięciu pożyczki krajowej do wysokości 500.000 złr. w celu ulepszenia stosunków drobnego kredytu w kraju.

Według dalszego ustępu tej odezwy Prezydyum c. k. Namiestnictwa, p. Minister spraw wewnętrznych uwiadamiając je o sankcyi ustawy, nadmienił, iż sankcya ta udzieloną została w tej myśli, że wykonanie przyznanej Wydziałowi krajowemu w §. 2. lit. *a)* kontroli nad Towarzystwami zaliczkowemi nie wejdzie w kolizyę z postanowieniami ustawy z 9. kwietnia 1873 (Nr. 70 Dz. u. p.) o spółkach zarobkowych i gospodarczych.

W końcu oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, w sprawie uchwalonej przez Wysoki Sejm rezolucyi o przyznanie pupilarnego bezpieczeństwa dla obligacyi zaciągnąć się mającej pożyczki, iż c. k. Rząd tak długo żadnego oświadczenia dać nie może, dopóki nie będą mu znane stanowcze postanowienia Wydziału krajowego co do zaciągnięcia, zabezpieczenia, oprocentowania i umorzenia pożyczki krajowej.

Co do wykonania tej ustawy, przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi szczegółowe sprawozdanie łącznie ze sprawą podniesienia drobnego kredytu w kraju.

Sankcya noweli do ustawy polowej.

Odezwą z dnia 10. Stycznia 1879 L. 82/pr. uwiadomiło Prezydyum c. k. Namiestnictwa Wydział krajowy, że Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 17. Grudnia 1878 użyczyć najłaskawiej Najwyższej sankcyi uchwalonemu przez Wysoki Sejm projektowi ustawy, zmieniającej postanowienie pierwszego ustępu §. 58 ustawy o ochronie własności polnej z dnia 17. Lipca 1876.

Ustawa regulująca produkcyę oleju skalnego i wosku ziemnego.

Odezwą z dnia 2. Września 1879 L. 6165/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że uchwalona na dniu 18. Października 1878 ustawa regulująca produkcyę oleju skalnego (nafty) i wosku ziemnego (ozokeritu) w Galicyi, nie otrzymała Najwyższej sankcyi, a to z powodu braku kompetencyi Wysokiego Sejmu krajowego do jej uchwalenia. C. k. Rząd zastrzegł sobie jednocześnie uregulowanie tej sprawy w drodze ustawodawstwa państwowego.

Ze względu jednak na to, że Wysoki Sejm oświadczał się dotychczas zawsze przeciw proponowanemu przez c. k. Rząd sposobowi załatwienia tej sprawy, t. j. przeciw podciągnięciu tych minerałów pod ogólną ustawę górniczą — a *status quo* w tym przemyśle daje się boleśnie odczuwać tak producentom nafty, którzy się obawiają stworzyć większe przedsiębiorstwa, jak i producentom wosku ziemnego, których byt w Borysławiu jest niewątpliwie zagrożony, postanowił Wydział krajowy nie zrażać się oświadczeniem c. k. Rządu odmawiającem Wysokiemu Sejmowi kompetencyi do uchwalenia odrębnej dla tego przemysłu ustawy, i zasięgnąć zdania Rady górniczej przy Wydziale kraj. ustanowionej, jaka ustawa dla przemysłu naftowego by była najodpowiedniejszą.

Krajowa Rada górnicza, jak to wykazuje szczegółowo oddzielne w przedmiocie spraw górniczych Wysokiemu Sejmowi przedłożyć się mające sprawozdanie, wybrała specyalną komisyę do ułożenia projektu takiej ustawy, złożoną z pp. Edwarda Dzwonkowskiego posła do Rady państwa, Dr. M. Fedorowicza, Dr. K. Orleckiego c. k. radcy Namiestnictwa, H. Wachtla c. k. nadradcy górniczego i H. Waltera c. k. nadkomisarza.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie przedłożyła jednak komisya Rady górniczej swego projektu, a skoro to uczyni, sprawa ta zostanie przedłożoną Wysokiemu Sejmowi.

Uchwała w sprawie reformy ordynacyi wyborczych Izb handlowo-przemysłowych.

Na posiedzeniu z dnia 17. października 1878 Wysoki Sejm powziął następującą uchwałę:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby na zasadzie ustawy z dnia 29. Marca 1868 (Dz. u. p. Nr. 85) spowodował zmianę ordynacyi wyborczych Izb handlowych i przemysłowych we Lwowie i w Brodach w tym duchu:

1. Aby liczba członków sekcyi przemysłowej w lwowskiej Izbie handlowo-przemysłowej powiększoną została o ośmiu, a w ten sposób powiększona liczba reprezentantów rozdzielona była na okręgi wyborcze w stosunku opłacanej w każdym z nich przez kupców i przemysłowców sumy podatku zarobkowego.

2. Aby uchylono z ordynacyi wyborczej tejże Izby handlowo-przemysłowej postanowienie, że przy wyborach z rękodzielnikami i przemysłowcami w jednej grupie mają głosować także inne osoby z kategoryi pomniejszej zarobkowości, trudniące się właściwie handlem, jakoteż pomniejsi kupcy, kramarze, szynkarze i t. p.

3. Aby w ordynacyi Izby handlowo-przemysłowej brodzkiej uskuteczniono sprawiedliwszy Wydział reprezentantów handlu i przemysłu na poszczególne okręgi wyborcze, a to na zasadzie opłacanej w każdym z nich przez kupców i przemysłowców sumy podatku zarobkowego.“

Uchwała ta przesłana została Prezydyum c. k. Namiestnictwa odezwą JE. hr. Marszałka z dnia 17. Października 1878 L. 563/s., a Wydział krajowy odezwą z dnia 6. Marca 1879 L. 3249 zapytał Prezydyum c. k. Namiestnictwa, jakie postanowienie powziął c. k. Rząd w tej sprawie.

Odezwą z dnia 26. Marca 1879. L. 2036/pr. Prezydyum c. k. Namiestnictwa oznajmiło Wydziałowi krajowemu, że rezolucya powyżej przytoczona została przedłożoną Ministerstwu handlu sprawozdaniem z dnia 23.

Listopada 1878, że jednak dotąd niewiadomo czy i jakie postanowienie zapadło w tej mierze.

Uchwały w sprawie poprawienia stosunków kredytowych w kraju.

W sprawie tej przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

Fundacya Wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej we Lwowie z r. 1877.

Na posiedzeniu z dnia 23. Września 1878 Wysoki Sejm powziął uchwałę następującą:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem:

I. przeznacza kwotę 11.000 zł. przyznaną jako subwencyę zwrotną uchwałami z dnia 26. Kwietnia 1876 i z dnia 24. Stycznia 1877 komitetowi Wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej z r. 1877. na utworzenie fundacyi stypendyjnej dla rzemieślników i przemysłowców, którzy zawodowo już w kraju wykształceni, wiedzę swą i naukę za granicą uzupełnić pragną;

II. przyjmuje ofiarowany na ten cel przez komitet wystawy dodatek w kwocie 3.000 zł. w. a.;

III. poleca Wydziałowi krajowemu ułożenie aktu fundacyi i wprowadzenie w życie fundacyi tej pod nazwą: „Fundacya wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej we Lwowie z r. 1877.“

Wywiązując się z tego polecenia, Wydział krajowy zarządził ulokowanie kapitału żelaznego w efektach a następnie wydał załączony list fundacyjny *Alegat I.* który przedłożony został c. k. Namiestnictwu jako najwyższej w kraju władzy fundacyjnej i uzyskał jego zatwierdzenie dnia 31. Lipca 1879 l. 36592.

Fundacya ta wejdzie w życie po spłaceniu przypadającej należytości rządowej i w tym celu Wydział krajowy zarządził, aby wpływające odsetki od kapitału żelaznego lokowane były w kasie oszczędności, dopóki uzbierana w ten sposób kwota nie dorówna należytości rządowej (10% kapitału).

Biuro melioracyjne, kurs robót melioracyjnych i stypendya dla techników, chcących się wykształcić zagranicą w zawodzie melioracyjnym.

Na posiedzeniu z dnia 14. Października 1878 uchwalił Wys. Sejm co następuje:

„1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu utworzenia Bióra melio„racyjnego przy Wydziale krajowym i otwiera w tym celu Wydziałowi kra„jowemu kredyt do wysokości 3.500 zł. w. a. rocznie.

„Wydział krajowy wyda instrukcyę, w której określi wynagro„dzenie kierującego Biórem melioracyjnem inżyniera i jego pomocników, tu„dzież wysokość dyet i kosztów podróży — następnie zaś zakres ich działania „i ciążące na nich obowiązki.

„2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu urządzenie kursu robót „melioracyjnych dla wykształcenia niższego personalu technicznego do tych „robót (podmajstrzy, Vorarbeiter) i otwiera w tym celu Wydziałowi krajowemu „kredyt do wysokości 2.500 zł. w. a. rocznie.

„3. Sejm otwiera na stypendya dla techników, mających już za„wodową praktykę a chcących wykształcić się w zawodzie meljoracyjnym „za granicą i przyjmujących zobowiązanie pracowania w tym zawodzie w kraju „przez pewną liczbę lat, jednorazowy kredyt do wysokości 2.000 zł. w. a.

„4. Otworzone pod 1., 2. i 3. kredyta będą pokryte z funduszu „krajowego.

„5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby u c. k. Rządu wy„jednał urządzenie w c. k. lwowskiej szkole politechnicznej wykładów techniki „rolniczo-melioracyjnej."

W skutek uchwały ad 1. ustanowił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 20. Grudnia 1878 L. 57.740 Biuro melioracyjne na podstawie załączonej ./· Instrukcyi i powołał jednocześnie do biura tego na inżynierów pp. Seweryna Karpuszkę inżyniera kultury c. k. galic. Towarzystwa gosp. i Józefa Jankowskiego inżyniera cywilnego. Dalej zawiadomił Wydział krajowy wszystkie Wydziały Rad powiatowych o utworzeniu biura melioracyjnego. Nakoniec zaś wystósował do Komitetu c. k. gal. Towarzystwa gosp. zapytanie, czy Komitet zamierza utrzymać nadal biuro melioracyjne istniejące przy Towarzystwie, przyczem prosił zarazem, ażeby Komitet na wypadek zwinięcia tegoż biura przekazał mu materyał przez biuro przygotowany i odstąpił na rzecz nowo utworzonego biura melioracyjnego narzędzia, jakie nabył dla własnego biura melioracyjnego.

Alegat II.

Biuro melioracyjne rozpoczęło czynności swe dnia 1. Stycznia 1879, odtąd zaś powołał Wydział krajowy na inżynierów pomocników w biurze tem pp. Ferdynanda Hillbrichta (rozp. z dnia 27. Marca 1879 l. 12.178) z płacą roczną w kwocie 720 zł. w. a., Tadeusza Sikorskiego (rozp. z dnia 11. Kwietnia 1879. l. 13.681) z płacą dzienną w kwocie 2 zł. w. a. i Andrzeja Kędziora z płacą dzienną w kwocie 2 zł. w. a. (rozp. z dnia 19. Września 1879 l. 24.092). Wreszcie nadmienić jeszcze wypada, że Komitet c. k. gal. Towarzystwa gosp., zwinąwszy swoje biuro melioracyjne, odstąpił Wydziałowi krajowemu narzędzia tegoż biura.

W celu wykonania polecenia Wys. Sejmu ad 3. rozpisał Wydział krajowy dnia 26. Listopada 1878 l. 53.398 konkurs na stypendyum dla technika, któryby pragnął się wykształcić na inżyniera kultury.

W ogłoszeniu konkursu umieszczono pomiędzy innemi warunek, aby stypendysta przez ciąg jednego roku słuchał w krajowej wyższej Szkole rolniczej w Dublanach wykładów, które mu wskazane zostaną przy nadaniu stypendyum, a z końcem roku zdał egzamin z powyższych studyów, w drugim roku zaś odbył według planu nakreślonego przez Wydział krajowy, podróż za granicę celem nabycia praktyki w zawodzie inżyniera kultury. Do zamieszczenia warunku tego dały pochop wskazówki ludzi fachowych, których zdania Wydział krajowy w téj sprawie zasięgał. Wysokość zaś stypendyum oznaczył Wydział krajowy odpowiednio do warunku powyższego w pierwszym roku studyów na 600 zł. w. a. a w drugim roku na 1000 zł. w. a.

W skutek rozpisanego konkursu zgłosiło się 15 kandydatów. Ponieważ zaś nietylko prawie wszyscy kandydaci wykazali wymagane kwalifikacye, ale nadto kilku z nich zdawało się zasługiwać na szczególne uwzględnienia, przeto Wydział krajowy postanowił, utworzyć trzy stypendya i nadał takowe rozporządzeniem z dnia 20. Grudnia 1878 l. 53.998 pp. Janowi Blauthowi, Janowi Cieślikowskiemu i Sydonowi Loretowi. Tym sposobem z funduszu w kwocie 2000 zł. w. a. wyznaczonego na ten cel za r. 1879 pozostało

200 zł. w. a. niezużytych. Na rok 1880. natomiast wypadło na tenże sam cel wstawić w preliminarz budżetu krajowego kwotę 3000 zł. w. a.

W myśl uchwały Wys. Sejmu ad 2. polecił Wydział krajowy Dyrekcyi szkół Dublańskich rozporządzeniem z dnia 21. Lutego 1879 l. 3247 ażeby w porozumieniu z inżynierem biura melioracyjnego p. Sewerynem Karpuszką wypracowała plan kursu melioracyjnego dla niższego personalu technicznego. Obok tego okazała się potrzeba zaprowadzenia wykładów melioracyi przy wyższej Szkole rolniczej w Dublanach już z tego powodu, że na wymienionych wyżej stypendystów nałożono obowiązek słuchania takich wykładów w ciągu pobytu w Dublanach. Polecono przeto Dyrekcyi szkół Dublańskich, ażeby również w porozumieniu z p. Karpuszką wypracowała plan kursu melioracyi przy szkole wyższej. Otrzymawszy obydwa te plany Wydział krajowy odstąpił takowe Kuratoryi krajowych Szkół rolniczych w Dublanach do zaopiniowania.

Alegat III.

Na podstawie zaś relacyi tejże kuratoryi ustanowił dnia 13. Maja r. b. do l. 16.903 załączony ·/. „Program kursu melioracyjnego dla wykształcenia niższego personalu technicznego“, rozporządzając zarazem, że kurs ma się rozpocząć dnia 1. Września b. r. i oznaczając wysokość rocznej opłaty za mieszkanie i utrzymanie ucznia na 180 zł. w. a., a rozporządzeniem z dnia 29. Sierpnia 1879 L. 14.209 zatwierdził wypracowany przez Dyrekcyę plan

Alegat IV.

nauk kursu melioracyi przy szkole wyższej, jak w załączniku ·/. oraz szczegółowy plan dla niższego kursu melioracyjnego, wyznaczył docenta dla obydwóch kursów w osobie p. Seweryna Karpuszki i ustanowił wysokość wydatków rocznych na kursa powyższe. — Dekretem wreszcie z dnia 21. Grudnia 1879 L. 49.734 powołał Wydział krajowy na przedstawienie Dyrekcyi krj. szkół rol. w Dublanach p. Pawła Zarzyckiego na nauczyciela niższego kursu melioracyjnego z płacą roczną w kwocie 400 zł. w. a.

Nadmienić jeszcze wypada, że na niższy kurs melioracyjny przyjęto 5 uczniów, zaś na wykłady o melioracyi przy szkole wyższej uczęszczała znaczna liczba uczniów tejże szkoły, pomimo że przedmiot powyższy nie należał do obowiązkowych.

Nakoniec wykonał Wydział krajowy polecenie Wysokiego Sejmu ad 5) w ten sposób, że wystosował dnia 11. Sierpnia 1879 do l. 15.287 prośbę do c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie, ażeby wyjednało urządzenie wykładów techniki rolniczo-melioracyjnej w c. k. lwowskiej szkole politechnicznej. —

Czynności biura melioracyjnego.

Biuro melioracyjne przy Wydziale krajowym rozpoczęło z początkiem roku 1879. swoją czynność w myśl instrukcyi wydanej przez Wydział krajowy dnia 20. grudnia 1878 L. 57740. Czynność tego biura od 1. stycznia 1879 do 31. grudnia 1879 była następująca.

A. Do wiosny to jest do czasu, w którym przyjęto dwóch inżynierów pomocników dla rozpoczęcia zdjęć niwelacyjnych na prowincyi, wykończył inżynier Seweryn Karpuszko następujące plany, ropoczęte przez niego jeszcze w biurze melioracyjnem komitetu c. k. galic. Tow. gosp. a mianowicie:

1. Plan drenowania 190 morgów roli i łąk dla p. K. Krzeczunowicza w Bouszowie.

2. Plan osuszania 60 m. łąk dla ks. A. Sapiehy w kluczu zapałowskim.

3. Plan nawodniania 80 m. łąk dla dtto.

4. „ „ 24 m. łąk dla p. A. Ebenberga w Żurawicy górnej.

5. „ „ 30 m. łąk dla p. B. Skibniewskiego w Balicach.

6. Drenowanie 50 m. roli dtto dtto.

Zaprojektowano więc:

Drenowania	240	morgów
Nawodniena	134	„
Osuszenia	60	„
Razem	434	„ łąk.

B. W ciągu roku 1879. zgłosiły się następujące strony do biura melioracyjnego:

1. Komitet c. k. Towarzystwa rol. w Krakowie.
2. P. A. Gniewosz z Bezka.
3. P. L. Grotowski z Jaćmierza.
4. P. T. Kielanowski ze Strutyna.
5. P. K. Hubicki z Nakwaszy.
6. P. A. Rayski z Michalewic.
7. P. P. Krieger z Czerlan (dwór).
8. P. H. i Z. Kolischer z Czerlan (fabryka papieru).
9. P. K. Zbyszewski z Zarzecza.
10. Administracya fund. hr. Skarbka Demnia.
11. Pani B. Breuer z Malczyc.
12. P. S. Polanowski z Ostrowa.
13. P. W. Fedorowicz z Okna.
14. P. J. Krajewski z Czech.
15. P. M. Serwatowski z Raytarowic.
16. Pani hr. Potocka z Podbora.
17. P. A. Czajkowski z Dusanowa.
18. P. Dr. J. Wereszczyński z Korzelic.
19. P. J. Komarnicki z Uroża.
20. P. Hr. M. Karnicki z Rogóźna.
21. Rada powiatowa w Dąbrowej.
22. Administracya dóbr ks. de Ligne Toporów.
23. P. A. Kozłowski z Ochrymowiec.
24. P. K. Jędrzejowicz z Czapli.
25. P. br. K. Brunicki z Lubienia.

Stosownie do zgłoszeń zbadano na miejscu życzenia stron interesowanych lub też załatwiono sprawy wchodzące w zakres ustawy wodnej z dnia 14. Marca 1875 — we wszystkich powyżej wymienionych miejscowościach z wyjątkiem ad 1. i ad 15. gdzie z powodów niezależnych od biura nie nastąpiło bliższe porozumienie co do dnia wyjazdu inżyniera.

C. W roku 1879 uskuteczniono następujące zdjęcia niwelacyjne:

1. W Bezku u p. A. Gniewosza:

a) 42 m. roli dla drenowania;

b) 232 m. łąk dla osuszenia i częściowego nawodnienia;

c) 8135 metrów bieżących głównych kanałów dla uregulowania odpływów wód.

2. W Jaćmierzu u P. L. Grotowskiego:

a) 16 m. roli dla drenowania;

b) 27 m. łąk dla osuszenia i częściowego nawodnienia;

c) 4200 metrów bieżących rowów i potoku dla uregulowania odpływu wód.

3. W Michalewicach u p. Rayskiego 44 m. łąk dla osuszenia i częściowego nawodnienia.

4. W Czerlanach (fabryka) pp. Kolischerów:

a) 530 m. stawu i łąk dla osuszenia 180 m. łąk i zaprowadzenia exploatacyi torfu;

b) 4000 metrów bieżących rzeki Wereszycy dla uregulowania jej biegu.

5. W Czerlanach (dwór) u p. P. Kriegera:

a) 150 m. roli dla drenowania;

b) 2 m. ogrodu dla drenowania;

c) 3000 metrów bieżących głównego rowu dla uregulowania odpływu wód.

6. W Czechach u p. J. Krajewskiego:

a) 70 m. łąk dla osuszenia;

b) 15 m. korczunku dla osuszenia;

c) 11.000 metrów bieżących głównego rowu odpływowego.

7. W Nakwaszy u p. K. Hubickiego:

a) 72 m. łąk dla osuszenia;

b) 1000 metrów bieżących rzeki Ikwy dla uregulowania odpływu wód.

8. W Strutyniu u p. T. Kielanowskiego:

a) 148 m. łąk dla osuszenia i nawodnienia;

b) 2800 metrów bieżących rzeki Złoczówki dla uregulowania odpływu wód.

9. Dla Administracyi fund. Hr. Skarbka:

a) 3120 metr. bieżących kanału Rabczanki,

b) Istniejących budowli i znaków wodnych dla młyna w Demni,

c) Istniejących budowli i znaków wodnych dla młyna w Hrebli.

10. W Oknie u p. W. Fedorowicza:

a) 16 m. łąk dla nawodnienia;

b) 57 m. łąk i stawu dla osuszenia;

11. W Dublanach dla Wydziału krajowego:

a) 46 m. roli dla drenowania.

Zniwelowano więc w r. 1879:

271 morgów roli dla drenowania,
809 morgów łąk dla osuszenia i częściowego nawodnienia,
387 morgów stawu dla osuszenia,

razem 1467 morgów i 37 kilometrów rzeczek, potoków i kanałów dla uregulowania odpływu wód.

D. Szczegółowe plany wraz z opisem i kosztorysami wypracowano w biurze melioracyjnem po koniec r. 1879:

1. Dla p. A. Gniewosza z Bezka:
   a) Plan drenowania 19 morgów roli,
   b) „ „ 23 „ „
2. Dla p. L. Grotowskiego z Jaćmierza:
   a) Plan drenowania 16 morgów roli,
   b) „ nawodnienia 20 „ łąk,
   c) „ osuszenia 7 „ „ .
3. Dla p. A. Rayskiego z Michalewic:
   a) Plan osuszenia 44 morgów łąk.
4. Dla Administracyi funduszu Hr. Skarbka:
   a) Plan regulacyi Rabczanki,
   b) „ „ potoku Demnia,
   c) „ „ stawu i znaków wodnych w Demni,
   d) „ „ „ „ „ w Hrebli.
5. Dla pp. Kolischerów z Czerlan (fabryka):
   a) Plan osuszenia 180 m. łąk,
   b) „ regulacyi rzeki Wereszycy,
   c) „ przystani i kanału celem uregulowania exploatacyi torfu.
6. Dla p. J. Krajewskiego z Czech:
   a) Plan osuszenia 15 morgów korczunku,
   b) „ regulacyi potoku celem zasilenia dwóch stawów.
7. Dla p. W. Fedorowicza z Okna:
   a) Plan dla młynówki w Toustem,
   b) „ osuszenia 57 morgów stawu i łąk.

Razem więc z powyżej pod *A)* wykazanymi planami wypracowano w r. 1879. plany:

Dla drenowania	313	morgów roli
„ nawodnienia	154	„ łąk
„ osuszenia	348	„ „
Ogółem	815	morgów.

E. Z zaprojektowanych w r. 1879. robót melioracyjnych przeprowadzono w całości lub w części:

1. Nawodnienie 24 m. łąk w Żurawicy (w całości).
2. Drenowanie 42 m. roli w Bezku (w całości).
3. „ 16 m. „ w Jaćmierzu (w części).
4. Osuszenie 180 m. łąk w Czerlanach (w części).
5. Exploatacyę torfu maszynowego w Czerlanach.
6. Osuszenie i nawodnienie łąk w Balicach (w części).
7. Osuszenie 15 m. korczunku w Czechach (w części).

Oprócz powyżej wykazanych, załatwione zostały przez biuro melioracyjne następujące czynności:

a) Wypracowano statut dla spółki wodnej dla regulacyi rzeki Świcy pod Sokołowem i dla osuszenia 800 m. łąk nad rzeczką Tudynką w Podhajeckiem.

b) Obrachowano siłę wody dla zakładów wodnych w Lubieniu.

c) Interweniowano na żądanie stron interesowanych w sprawie regulacyi rzeki Sołokii w Bełzkiem.

d) Przyczyniono się do załatwienia w drodze polubownej sporu w sprawie wodnej pomiędzy dominium Głęboka a dominium Czaple w Samborskiem.

Nakoniec nadmienić należy, że inżynier J. Jankowski był przez dłuższy czas zatrudniony w departamencie IV. sprawą regulacyi górnego Dniestru i innemi sprawami regulacyjnemi.

Sprawa zalesienia wydm piasczystych w powiatach Niskim i Tarnobrzeskim.

Na posiedzeniu z dnia 24. Września 1878. uchwalił Wysoki Sejm co następuje:

„I. Sejm wyznacza na pokrycie kosztów zadrzewienia wydmisk i „pastwik zapiaszczonych w powiatach Niskim i Tarnobrzeskim:

„1. Na pierwszy rok dla każdego z wymienionych powiatów po „900 zł. w. a.

„2. Na następne cztery lata dla każdego z wymienionych powia- „tów po 750 zł. w. a.

„3. Na dalsze dwa lata dla każdego z wymienionych powiatów „po 150 zł. w. a.

„4. Na ósmy, dziewiąty i dziesiąty rok dla powiatu Niskiego po „150 zł. w. a.

„II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacenia kwot powyż- „szych pod warunkiem, że właściciele gruntów zadrzewić się mających zobo- „wiążą się dostarczyć bezpłatnie robociznę potrzebną do przeprowadzenia pro- „jektowanej melioracyi, niemniej grunt pod szkółki i materyał do ogradzania „szkółek, c. k. Rząd zaś przyjmie na siebie obowiązek utrzymywania dla po- „wiatów Niskiego i Tarnobrzeskiego po jednym nadzorcy leśnym jako kiero- „wniku wykonać się mających robót, z płacą roczną w kwocie 900 zł. w. a., „a nadto przyzna Wydziałowi krajowemu prawo do ingerencyi co do zużycia „dotacyi wyznaczonych z funduszu krajowego na zadrzewienie gruntów nie- „użytecznych w tychże powiatach.

„III. Wydatki spowodowane wyznaczeniem powyższych dotacyi, po- „krywane będą z funduszu kultury krajowej, a gdyby się okazał niedostate- „czny, z funduszu krajowego.

„IV. Na pokrycie wydatków tych otwiera się Wydziałowi krajo- „wemu dodatkowy kredyt na rok 1878. do wysokości 1800 zł. w. a., a na „rok 1879. do wysokości 1500 zł. w. a.“

Uchwałę powyższą podał Wydział krajowy odezwą z dnia 22. Października 1878. L. 48.566 do wiadomości c. k. Namiestnictwa. Otrzymawszy zaś od c. k. Namiestnictwa zawiadomienie, że c. k. Ministerstwo rolnictwa pozwoliło na utrzymywanie z funduszów państwa dwóch techników lasowych dla zaprowadzenia i doglądania robót około zadrzewienia wydm w powiatach Niskim i Tarnobrzeskim i wyznaczyło na ten cel na rok 1879. 1800 zł. w. a., zaasygnował rozporządzeniem z dnia 18. Lutego 1879. L. 56.017. Wydziałom Rad powiatowych w Nisku i Tarnobrzegu kwoty potrzebne na przeprowadzenie

*

robót w ciągu wiosny roku 1879. Jednocześnie zastrzegł Wydział krajowy w odezwie do c. k. Namiestnictwa, ażeby dotacya krajowa użytą była tylko na melioracyę takich gruntów, których właściciele dopełnili warunku przez Wysoki Sejm postawionego. Nadto zaś określił bliżej zastrzeżone przez Wysoki Sejm dla Wydziału krajowego prawo ingerencyi w ten sposób, że zażądał, ażeby c. k. Rząd

1. udzielał mu corocznie sprawozdania z robót wykonanych w roku poprzednim i rachunek kosztów zadrzewienia za tenże sam peryod, niemniej plan robót wykonać się mających w roku następnym;

2. dostarczał delegatom przez Wydział krajowy *ad hoc* zamianowanym wszelkich potrzebnych wyjaśnień;

3. mianował nadzorców leśnych, ustanowić się mających na koszt skarbu Państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Na powyższe określenie prawa ingerencyi Wydziału krajowego c. k. Namiestnictwo zgodziło się odezwą z dnia 29. Marca 1879. L. 13.350, a w myśl ustępu ad 2. wykonywa od tej pory nadzór nad robotami jako delegat Wydziału krajowego p. Franciszek Greger.

Po otrzymaniu relacyi p. Gregera o postępie robót w roku 1879. oraz szczegółowego sprawozdania c. k. komisarza lasowego p. Emila Hołowkiewicza, które c. k. Namiestnictwo we Lwowie udzieliło Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 27. Listopada 1879. L. 59.392, zaasygnował Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 16. Grudnia 1879. L. 49.026 Wydziałom Rad powiatowych w Nisku i Tarnobrzegu po 750 zł. w. a. jako zasiłki na zadrzewienie wydm piasczystych, przyznane przytoczoną na wstępie uchwałą Wysokiego Sejmu na rok 1880.

Sprawa ustawy o rybołowstwie.

Uchwałą z dnia 15. Października 1878. przekazał Wysoki Sejm następujący wniosek posła Feliksa Pławickiego i towarzyszy Wydziałowi krajowemu jako komisyi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu wypracowanie projektu do „ustawy o rybołostwie w kraju. W tym celu Wydział krajowy powoła an„kietę złożoną z ludzi z gospodarstwem rybnem obeznanych, i na podstawie „orzeczenia tej ankiety wypracowaną ustawę o rybołostwie wniesie na naj„bliższej sesyi sejmowej pod obradę Wysokiego Sejmu.“

W skutek uchwały powyższej postanowił Wydział krajowy zwołać ankietę, któraby wzięła pod rozwagę, czy wydanie ustawy o rybołostwie jest pożądanem, ewentualnie wypracowała projekt takiej ustawy. Do ankiety tej zaprosił Wydział krajowy pismem z dnia 6. Grudnia 1878. L. 52.677 na przewodniczącego J. E. Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego, a na członków pp. Kornela Chwaliboga, Edmunda Mochnackiego, Dra. Kajetana Orleckiego, Feliksa Pławickiego, Dra. Szymona Syrskiego i Dra. Józefa Wereszczyńskiego.

Ankieta odbyła dotąd dwa posiedzenia (dnia 20. Lutego i dnia 15. Marca 1879).

Na podstawie zaś uchwały, jaka zapadła na jednem z tychże posiedzień, udał się Wydział krajowy odezwą z dnia 22. Lutego 1879. L. 7586

do c. k. Namiestnictwa z prośbą, ażeby mu udzieliło z akt swych materyał dotyczący ustawy o rybołowstwie, a po uzyskaniu tegoż materyału odstąpił takowy ankiecie.

Nadto zaprosił Wydział krajowy również w myśl uchwały ankiety pismem z dnia 15. Kwietnia r. b. L. 15.000 na członka ankiety jeszcze p. Józefa Wawel Louis i zawezwał komisyę fizyograficzną c. k. Akademii Umiejętności w Krakowie, ażeby przez delegata z łona swego wybranego wzięła udział w obradach ankiety.

Wezwaniu temu uczyniła komisya fizyograficzna zadość, mianując delegatem swym p. Dra. Maksymiliana Nowickiego, prof. uniwersytetu w Krakowie, poczem Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 26. Maja 1879. L. 16.251. oznaczył najbliższe posiedzenie ankiety na dzień 4. Czerwca 1879. Posiedzenie to jednakże musiał Wydział krajowy odroczyć, otrzymawszy wiadomość, że niektórzy członkowie ankiety udziału w niem wziąć nie mogą.

Niezależnie od ankiety zwołanej przez Wydział krajowy zajęło się sprawą ustawy o rybołowstwie także c. k. Namiestnictwo we Lwowie, a to z następujących powodów:

Na podstawie Najwyższego postanowienia z dnia 26. Listopada 1874 przedłożony został Radzie Państwa zarys ustawy o rybołowstwie, w którym ograniczono się do uregulowania kwestyi ochrony i wykonywania prawa rybołowstwa, nie uwzględniono zaś zupełnie pytania, komu w tych lub owych wodach służy prawo rybołowstwa. Projekt ten zwróciła Izba niższa Rady Państwa Wydziałowi do przerobienia, wyrażając zarazem życzenie, aby przed wniesieniem projektu ustawy o wykonywaniu rybołowstwa lub przynajmniej równocześnie z takowem przedłożono projekt uporządkowania praw rybołowstwa.

Chcąc życzeniu temu uczynić zadość, wystosował J. E. P. Minister rolnictwa okólnik do naczelników krajów, w którym zażądał wyjaśnień o stosunkach faktycznych rybołowstwa w poszczególnych krajach. C. k. Namiestnictwo zaś postanowiło w skutek powyższego okólnika zasięgnąć w tej sprawie zdania ankiety, do której zaprosiło odezwą z dnia 23. Września 1879. l. 38.040 także Wydział krajowy, udzielając mu zarazem nadesłane przez c. k. Ministerstwo rolnictwa pytania, mające stanowić przedmiot obrad ankiety. — W ankiecie tej, która odbyła dwa posiedzenia (dnia 24. i 25. Listopada 1879), wzięli udział jako delegaci Wydziału krajowego pp. Józef Wawel Louis i Dr. Tadeusz Pilat.

Zarybienie rzek krajowych.

W skutek podania krajowego Towarzystwa rybackiego w Krakowie z dnia 10. Października 1879 rozesłał Wydział krajowy okólnikiem z dnia 24. Listopada 1879. l. 40.418 wszystkim Wydziałom Rad powiatowych statut Towarzystwa oraz ułożony przez Zarząd Towarzystwa kwestyonarz, wzywając zarazem Wydziały powiatowe, ażeby zajęły się zebraniem wiadomości potrzebnych do wypełnienia kwestyonarza.

Sprawa reaktywowania warzelni soli w Starejsoli.

Na posiedzeniu z dnia 11. Października 1878 uchwalił Wysoki Sejm co następuje:

„Prośba Wydziału powiatowego w Kolbuszowie z dnia 18. Sierpnia „1878 l. 1166. popierająca prośbę Rady miejskiej w Starejsoli o zaprowadze-

„nie warzelni solnej w Starejsoli, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do „odpowiedniego załatwienia.“

Wskutek uchwały powyższej przedstawił Wydział krajowy odezwą z dnia 21. Stycznia 1879 l. 45813 c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu potrzebę reaktywowania warzelni soli w Starej soli i udał się jednocześnie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą o poparcie powyższego przedstawienia.

W odpowiedzi na odezwę powyższą oznajmiła c. k. krajowa Dyrekcya skarbu najpierw odezwą z dnia 11. Czerwca 1879 l. 4433 że zarządziła ponowne badania co do wydatności starosolskiej surowicy i że rezultat tychże badań udzieli w swoim czasie Wydziałowi krajowemu, następnie zaś odezwą z dnia 31. Grudnia 1879 l. 65416 że przedłożyła c. k. Ministerstwu Skarbu wniosek o reaktywowanie warzelni w Starejsoli.

Uzupełnienie instytutu techniczno - przemysłowego w Krakowie przez utworzenie oddziału górniczo-hutniczego w Krakowie.

Na posiedzeniu z dnia 27. Września 1878 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„I. *a)* Sejm wzywa c. k. Rząd do utworzenia oddziału dla górnictwa i hutnictwa z charakterem wyższej szkoły górniczej przy c. k. instytucie techniczno-przemysłowym w Krakowie.

b) Sejm zobowiązuje się do pokrywania dwóch trzecich części kosztów utrzymania tegoż oddziału z funduszu krajowego do wysokości 4000 zł. w. a. rocznie pod warunkiem, że c. k. Rząd poniesie koszt urządzenia oddziału i pokrywać będzie resztę wydatków rocznych na jego utrzymanie, a nadto przyzna Wydziałowi krajowemu prawo do udziału tak w ustanowieniu planu organizacyi pomienionego oddziału, jak w oznaczeniu sposobu zużycia każdorazowej subwencyi krajowej przeznaczonej na jego utrzymanie.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przeprowadzenia z c. k. Rządem rokowań o założenie oddziału dla górnictwa i hutnictwa przy c. k. instytucie techniczno-przemysłowym w Krakowie na zasadach powyższych i poleca mu zarazem, aby z wyniku rokowań zdał sprawę Sejmowi krajowemu na najbliższej sesyi.“

W wykonaniu tej uchwały udawano się dwukrotnie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie, ale na dniu 22. Sierpnia 1879 l. 6547/pr. otrzymano odpowiedź, że Wysokie Ministerstwo uważa za właściwe wstrzymać się na razie z wydaniem ostatecznej decyzyi w sprawach dotyczących uzupełnienia tego instytutu.

Wydział krajowy po zasięgnięciu zdania Rady górniczej, dopominał się ponownie o wykonanie tej uchwały zgodnej z oświadczeniem Wysokiego Rządu zawartem w odezwie c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 11. Czerwca 1877 — ale na ostatnią swą odezwę l. 9222 b. r. nieotrzymał dotychczas odpowiedzi.

Tąż samą odezwą z dnia 22. Sierpnia 1879 zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że Ministerstwo zawiesiło także decyzyę w sprawie dodania adjunkta chemicznego profesorowi technologicznej chemii w Krakowskim instytucie, jako stojącej w ścisłym związku z kwestyą utworzenia oddziału górniczego — a Wydział krajowy w wyż powołanej swej odezwie l. 9222 b. r. upraszał o przyspieszenie przychylnej rezolucyi.

Sprawy górnicze objęte uchwałą Sejmu krajowego z dnia 18. Października 1878.

Uchwałą swą z dnia 18. Października 1878 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu cały szereg czynności, mających na celu podniesienie przemysłu górniczego w kraju i ułatwienie prawidłowego jego rozwoju.

Wykonanie tej uchwały co do czynności inżyniera-górnika przy Wydziale krajowym, ustanowionej krajowej Rady górniczej i użycia funduszu 10.000 zł. w. a. na zbadanie głębszych pokładów ziemi osobliwie w okolicach naftowych, — będzie przedmiotem oddzielnego sprawozdania.

Geologiczno-górnicze badania właściwości naszego kraju.

Co zaś do punktu 6. uchwały Wysokiego Sejmu, który brzmi: wzywa się c. k. Rząd, aby na koszt Państwa zarządził zbadanie geologiczne powierzchni i głębszych pokładów ziemi w kraju naszym, a w szczególności aby na koszt Państwa zarządził tak zwane głębokie wiercenia", to c. k. Prezydyum Namiestnictwa w swej odezwie l. 1909/pr. z dnia 27. Lutego b. r. wyjaśniło, że zarządzone przez c. k. Ministerstwo skarbu w r. 1874 i 1875. bliższe geologiczne zbadanie wschodnio galicyjskich pokładów soli nie nastręczyło żadnej podstawy do uzasadnionego przypuszczenia, że za pomocą kosztownych wierceń lub innych robót górniczych, możnaby odkryć bogate pokłady soli lub znaczniejsze warstwy węgla.

Zważywszy zaś, że państwowy zakład geologiczny odradza także przedsiębrania głębokich wierceń za petroleum i węglem brunatnym, odkłada c. k. Rząd merytoryczne ocenienie praktyczności nowo zaprojektowanych głębokich wierceń do czasu, aż będzie ukończone obecnie w toku będące bliższe zbadanie geologiczne kraju. Podobne zdanie wyraziła też Rada górnicza na posiedzeniu z dnia 6. Marca 1879 i Wydział krajowy tymczasowo uważa tę kwestyę za załatwioną.

Zarząd funduszu propinacyjnego.

O zarządzie funduszu propinacyjnego przedkłada się Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie z wykazami rachunkowymi. — Po wydrukowaniu tego sprawozdania zaszły okoliczności, które dodatkowo tutaj podnieść należy. Mimo kilkakrotnych przedstawień wystosowanych do c. k. Prezydyum Namiestnictwa, mianowicie z dnia 5. Maja 1879 l. 17.311 i z dnia 19. Września 1879 l. 36.241, z których ostatnie jako najlepiej stan rzeczy objaśniające załącza się *Alegat V.* % opłaty propinacyjne wpływały w pierwszym roku powoli i nieregularnie, a zaległości wynosiły wysoką kwotę. Widząc niedostateczny skutek swoich zabiegów, aby w drodze administracyjnej zaradzić złemu, Wydział krajowy zastanawiał się nad kwestyą, czy i w jaki sposób należy w razie dalszego mnożenia się zaległości, zaprowadzić w drodze ustawodawczej środki zaradcze, któreby zabezpieczały fundusz propinacyjny w obec znacznych zaległości. — Zwołana dla tej kwestyi ankieta doprowadziła do wskazania kilku dróg do tego celu wiodących. Wydział krajowy jednak nie powziął

jeszcze stanowczej decyzyi najpierw dlatego, że rezultat ściągania opłat propinacyjnych w pierwszym roku po zaprowadzeniu ustawy nie daje jeszcze dostatecznej podstawy do obmyślenia reformy, a powtóre wypadało oczekiwać orzeczenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych w spornej sprawie tłumaczenia §§. 19. i 20. ustawy o zniesieniu prawa propinacyi. C. k. Starostwa i c. k. Namiestnictwo wychodzą z założenia, że opłata propinacyjna cięży na szynku, że zatem, jeżeli w ciągu półrocza zaszła w pewnym szynku zmiana szynkarzy, opłata propinacyjna raz tylko powinna być uiszczana przez tego szynkarza, któremu z początkiem półrocza przypisaną została. Na następcy tego szynkarza nie cięży już zdaniem c. k. Starostw i c. k. Namiestnictwa obowiązek uiszczenia opłaty propinacyjnej *pro rata parte* według §. 22. ustawy propinacyjnej, lecz tylko odpowiedzialność za opłatę nieuiszczoną przez poprzedniego szynkarza. Wydział krajowy wystąpił w rekursie do c. k. Ministerstwa z odmiennym zapatrywaniem broniąc zasady, że opłata propinacyjna cięży na osobie szynkarza, że zatem w razie zmiany szynkarzy w ciągu półrocza, ten, który szynkował na pierwszem półroczu, obowiązany jest całkowicie uiścić opłatę bez względu na czas szynkowania, jego następca zaś część przypadającą według §. 22. ustawy propinacyjnej. Zapatrywanie to uzasadnił Wydział krajowy z ustawy o zniesieniu prawa propinacyi w sposób następujący: §. 19. wskazując źródła, z jakich powstać ma fundusz propinacyjny, wymienia na pierwszem miejscu roczne opłaty od szynkarzy, a nie od szynków. Jeszcze dobitniej określa §. 20. obowiązki płacenia należytości propinacyjnej, gdyż stanowi, że „każdy szynkarz, wykonywujący wyszynk propinacyjny“, przyczyniać się ma według oznaczonej skali do utworzenia funduszu propinacyjnego. — §§. 19. i 20. ustawy o zniesieniu prawa propinacyi miałyby rozstrzygające znaczenie nawet w takim razie, gdyby ustawa w innym ustępie pozostawiała w wątpliwości kwestyę, czy obowiązek opłacania należytości propinacyjnej odnosi się do osoby szynkarza, lub ma za podstawę sam szynk bez względu na zmianę osób wyszynk wykonujących. Oba te paragrafy bowiem określają zasadniczo źródła i sposób utworzenia funduszu propinacyjnego oraz obowiązek opłacania należytości. Wątpliwość taka jest jednakże stanowczo wykluczona, gdyż w całym czwartym dziale ustawy, który traktuje o funduszu propinacyjnym, nie znajduje się postanowienie któreby przestawało w jakiejkolwiek, choćby pozornej tylko sprzeczności z wyraźnem brzmieniem §§. 19. i 20. Natomiast zasada przyjęta przez c. k. Namiestnictwo w orzeczeniu zarekurowanem wiedzie do sprzeczności z drugim ustępem §. 22. ustawy propinacyjnej. Jeżeli bowiem opłata propinacyjna miałaby cięży nie na szynkarzu lecz na szynku, to wynikałoby ztąd, że szynkarz obejmujący nie 1. Stycznia lub 1. Lipca, lecz wśród półrocza szynk po poprzedniku, który nie uiścił się z opłaty, winien ją uiścić w całości a nie w stosunku, o jakim stanowi drugi ustęp §. 22.

Alegat VI.

C. k. Ministerstwo orzeczeniem z dnia 23. Lutego 1880. l. 74.433 przyłączyło się do zasady przestrzeganej przez organa rządowe, jak świadczy załączony reskrypt c. k. Namiestnictwa, wydany w specyalnym zarekurowanym wypadku dnia 6. Marca 1880 l. 10.630.

W skutek tego orzeczenia Wydział krajowy zarządził ścisłe czuwanie nad tem, aby w wypadku, jeżeli w ciągu półrocza nastąpi zmiana

osób w szynku, a szynkarz, któremu na początku półrocza przypisaną została należytość propinacyjna, usunął się nie uiściwszy takowej, następca jego był wszelkimi środkami znaglony do zapłacenia zaległości.

Jeżeliby w roku bieżącym nie nastąpiła korzystna zmiana w ściąganiu opłat propinacyjnych, Wydział krajowy weźmie pod rozwagę kwestyę, który ze środków przez ankietę zalecanych najlepiej odpowiada celowi.

Środki zaradcze przeciw pokątnemu szynkarstwu.

Wydział powiatowy w Przemyślanach wniósł do Wydziału krajowego popartą przez trzydzieści kilka innych Wydziałów powiatowych petycyę o wydanie noweli do ustawy propinacyjnej tej treści, że zeznania świadków przy dochodzeniach nieuprawnionego pokątnego wyszynku napojów propinacyjnych mają być przysięgą stwierdzone. Uzasadniając tę petycyę, Wydział powiatowy w Przemyślanach nazwał główną przyczyną mnożenia się szynków pokątnych, ograniczoną procedurę przy śledztwie przeciw obwinionym o wyszynk pokątny. Wyklucza ona bowiem najważniejszy czynnik, jakim jest zaprzysięganie powołanych do rozprawy świadków i tym sposobem często uniemożliwia sprawdzenie faktów, a tem samem ukaranie przestępcy. Nieodzowną potrzebę zaprzysięgania świadków uzasadnił Wydział powiatowy w Przemyślanach tem, że świadkowie w zaprzeczaniu faktu widzą osobistą korzyść, wynikającą ze ścisłej łączności z przestępcą, który nie opłacając żadnych czynszów, taks i podatków może taniej sprzedawać napoje. Tym sposobem zwabia pokątny szynkarz licznych konsumentów i poucza ich, że w razie wezwania na świadków nie będą i nie mogą być pociągani do przysięgi. Świadkowie ci zatem zaprzeczają w rozprawie fakt, a tem samem uniemożliwiają postawienie dowodu i wydanie skazującego wyroku.

Dla zbadania tej sprawy Wydział krajowy ustanowił osobną ankietę i powołał do niej oprócz referenta spraw propinacyjnych Dra Józefa Wereszczyńskiego i radcy Edmunda Mochnackiego, także c. k. radcę dworu Dra Gustawa Hailiga, c. k. radcę Namiestnictwa Dra Kajetana Orleckiego i c. k. radcę wyższego sądu krajowego J. Garbowskiego. W skutek uchwał tej ankiety, Wydział krajowy wystosował do Prezydyum c. k. Namiestnictwa załączoną odezwę z dnia 3. października 1879 l. 33.308, na którą nie nadeszła odpowiedź do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania.

Alegat VII.

Sprawa ustawy o komasacyi gruntów.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie udzieliło było Wydziałowi krajowemu w r. 1876. projekt ustawy o komasacyi gruntów, wypracowany w c. k. Ministerstwie rolnictwa i przez Ministerstwo to naczelnym władzom politycznym wszystkich krajów koronnych do zaopiniowania przesłany. Zarazem wyraziło c. k. Prezydyum Namiestnictwa wówczas zamiar zwołania ankiety dla zbadania projektu i objawiło życzenie, ażeby Wydział krajowy przez delegatów wziął udział w tej ankiecie. Później jednakże c. k. Prezydyum Namiestnictwa odstąpiło, jak się zdaje, od zamiaru zwołania ankiety, natomiast zaś przeprowadziło za pośrednictwem c. k. Starostów zbadanie stosunków, dotyczących nieodpowiedniego rozkładu gruntów i potrzeby zaradzania wynikającym ztąd stratom ekonomicznym za pomocą ustawy komasacyjnej.

Wynik badań c. k. Starostów podało c. k. Prezydyum Namiestnictwa do wiadomości Wydziału krajowego odezwą z dnia 11. Października 1879.

l. 7389/pr., przyczem wyraziło życzenie, ażeby Wydział krajowy opinię swą w przedmiocie projektowanej ustawy o komasacyi przedłożył c. k. Ministerstwu rolnictwa.

Chcąc życzeniu temu uczynić zadość, a pragnąc przy ocenianiu projektu korzystać ze zdania Wydziałów Rad powiatowych, udzielił Wydział krajowy okólnikiem z dnia 28. Października 1879 l. 41.632 wspomnioną wyżej odezwę c. k. Prezydyum Namiestnictwa wszystkim Wydziałom Rad powiatowych z wezwaniem, ażeby mu doniosły, czy się zgadzają z wnioskami, które c. k. Prezydyum wysnuło z relacyi c. k. Starostów, ewentualnie w czem i z jakich powodów nie podzielają zdania tegoż Prezydyum.

Ankieta w sprawie chowu koni.

Po rozwiązaniu dawnej komisyi chowu koni, wdrożyło było c. k. Ministerstwo rolnictwa rokowania z Towarzystwami rolniczemi we Lwowie i w Krakowie w zamiarze przeniesienia urzędowych czynności tej komisyi i udziału, jaki brała w sprawach chowu koni w Ministerstwie i przez jego organa załatwianych, na Towarzystwa rolnicze. Rokowania te jednakże nie odniosły pożądanego skutku. W skutek tego zaś c. k. Ministerstwo rolnictwa zażądało od c. k. Prezydyum Namiestnictwa przedłożenia wniosków, dążących do zapewnienia interesowanym udziału w sprawach chowu koni, a w szczególności przy zakupywaniu i brakowaniu stadników rządowych, tworzeniu i zwijaniu stacyi ogierów, premiowaniu koni i t. p. Chcąc wnioski swe w tej sprawie oprzeć na zdaniu ludzi fachowych, postanowiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa zwołać ankietę, do której zaprosiło także Wydział krajowy odezwą z dnia 12. Listopada 1879 L. 2589, a Wydział krajowy czyniąc zadość zaproszeniu powyższemu, zamianował delegatami swymi do projektowanej ankiety pp. Kazimierza Tuczyńskiego, Edwarda Jędrzejowicza i Dyonizego Trzeciaka.

Targ zbożowy we Lwowie.

Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego donosząc Wydziałowi krajowemu, że zamierza urządzić we Lwowie w r. 1879. targ zbożowy oraz wystawę targową zwierząt rozpłodowych, dołączył prośbę, ażeby Wydział krajowy pozwolił umieścić wystawę targową na Szumanówce, a na urządzenie targu zbożowego udzielił zasiłek z funduszu krajowego w kwocie 550 zł. w. a. Obiedwie te prośby uwzględnił Wydział krajowy; asygnując jednakże przyznany zasiłek rozporządzeniem z dnia 16. Sierpnia 1879 L. 31934 zastrzegł, aby Komitet zwrócił zasiłek ten funduszowi krajowemu o tyle, o ile przewyżka dochodów przedsiębiorstwa na ten cel wystarczy.

Szkoła rolnicza w Czernichowie.

Na posiedzeniu z dnia 24. Września 1878 uchwalił Wysoki Sejm co następuje:

„Sejm zgadza się na uznanie szkoły rolniczej w Czernichowie za „zakład krajowy pod warunkami niżej określonymi i upoważnia Wydział „krajowy do zawarcia w myśl tych warunków umowy z Komitetem c. k. „Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Krakowie, jeżeli c. k. Ministerstwo „rolnictwa udzieli szkole roczną dotacyę w kwocie 5.000 zł. w. a. niemniej „nadzwyczajną zapomogę jednorazową w kwocie 12.000 zł. w. a.

„Warunki wyżej wzmiankowane są następujące:

„1. C. k. Towarzystwo gospodarczo-rolnicze w Krakowie oddaje „krajowi na własność folwark swój w Czernichowie wraz z całym inwentarzem „żywym i martwym, niemniej inwentarzem tamtejszej szkoły rolniczej, jej „księgozbiorem, muzeami i innymi zbiorami.

„2. Kraj przejmuje na siebie wszelkie długi hipoteczne, ciążące „obecnie na majętności Czernichowskiej, a nadto dług Towarzystwa w kwocie „5000 zł. powstały wskutek zaciągnięcia bezprocentowej pożyczki z funduszu „na postawienie korpusu ochotników galicyjskich. Również przejmuje kraj na „siebie wszelkie obowiązki, jakieby spadły kiedykolwiek na Towarzystwo „z tytułu dotychczasowego posiadania folwarku Czernichowskiego i szkoły „rolniczej w Czernichowie.

„3. Kraj obowiązuje się utrzymywać w Czernichowie średnią szkołę „rolniczą jako zakład krajowy z językiem wykładowym polskim pod bezpo- „średnim nadzorem Kuratoryi złożonej z trzech członków, mianowicie z dele- „gata c. k. Rządu, delegata Wydziału krajowego i delegata c. k. Towarzystwa „gospodarczo rolniczego w Krakowie a pod nadzorem zwierzchniczym Wydziału „krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

„4. Kraj obowiązuje się wszystkie dochody z majętności, którą „otrzymuje na własność od c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Kra- „kowie, obracać na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

„5. Kraj obowiązuje się tym z teraźniejszych nauczycieli szkoły „rolniczej w Czernichowie, którzy przejdą na etat krajowy, policzyć dotych- „czasowe lata służby przy szkole powyższej do emerytury; tym zaś, którzyby „po objęciu szkoły w zarząd kraju posady swe utracili, udzielić jednorazowe „wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Wydział krajowy w porozumieniu „z Komitetem c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Krakowie.

„6. Jeżeliby zakład naukowy w Czernichowie przestał być zakładem „krajowym, lub przestał być szkołą rolniczą, albo jeżeliby język polski prze- „stał być jedynym językiem wykładowym w tejże szkole, wreszcie, jeżeliby „Wydział krajowy z jakichbądź powodów przestał sprawować nadzór zwierz- „chniczy nad tą szkołą, natenczas wraca szkoła napowrót do Towarzystwa „gospodarczo-rolniczego a Towarzystwo odzyskuje własność wszystkich przed- „miotów wyliczonych w ustępie pierwszym, bez obowiązku zwrotu wkładów „przez kraj poczynionych.

„7. C. k. Towarzystwo gospodarczo-rolnicze w Krakowie może, „w razie rozwiązania się, wszystkie prawa przyznane mu niniejszą uchwałą „przelać na trzecią osobę.“

Nadto uchwalił Wysoki Sejm na temże samem posiedzeniu następującą rezolucyę:

„Wydział krajowy obejmie szkołę rolniczą w Czernichowie na rzecz „kraju i utrzymywać ją będzie aż do 1. Stycznia 1880. roku tymi samymi „fuuduszami, jakimi dotąd utrzymywaną była.“

Uchwałę powyższą podał Wydział krajowy odezwą z dnia 22. Października 1878 L. 48568 do wiadomości c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą, ażeby wyjednało u c. k. Ministerstwa rolnictwa przyznanie zastrzeżonych w uchwale dotacyi. Jednocześnie uchwała wraz z rezolucyą udzieloną została Komitetowi c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Krakowie.

*

Prośbę do c. k. Prezydyum Namiestnictwa ponowił Wydział krajowy odezwami z dnia 27. Stycznia 1879 L. 3245 i z dnia 20. Maja 1879 L. 18751 poczem dopiero c. k. Prezydyum Namiestnictwa udzieliło mu odezwą z dnia 6. Czerwca 1879 L. 4602 treść reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 13. Marca 1879 L. 1688, którym J. E. p. Minister rolnictwa oznajmił, że sprawę zapewnienia z funduszów państwowych subwencyi na założenie i utrzymanie szkoły rolniczej w Czernichowie, mógłby — choćby tylko w zasadzie, jedynie wtenczas wziąć pod rozwagę, gdyby mu znane były zamiary Wydziału krajowego co do istniejącej w Czernichowie oddzielnej szkoły ogrodniczej, tudzież gdyby Wydział krajowy przedłożył c. k. Ministerstwu rolnictwa stanowczą i szczegółową deklaracyę, że akceptuje postanowienia rozporządzenia tegoż Ministerstwa z dnia 14. Marca 1877 L. 3159.

W odpowiedzi na pismo powyższe oświadczył Wydział krajowy odezwą z dnia 17. Czerwca 1879 l. 22.062, że gotów jest istniejącą w Czernichowie szkołę ogrodniczą utrzymać i nadal, jeżeli c. k. Rząd przyzna na ten cel oddzielną dotacyę roczną ze skarbu państwa w takiej samej wysokości, w jakiej na tenże sam cel udzielał dotąd zasiłki c. k. Towarzystwu gospodarczo-rolniczemu w Krakowie; że dalej w razie przyznania dla szkoły Czernichowskiej tej dotacyi państwowej, od jakiej według uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 24. Września 1878 zawisło uznanie szkoły za zakład krajowy, zastosuje się do wszelkich postanowień rozporządzenia c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 14. Marca 1877 l. 3159.

Oświadczenie to odniosło skutek pożądany, gdyż c. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy odezwą z d. 12. Stycznia 1880 l. 9687 że c. k. Ministerstwo rolnictwa gotowe jest udzielać szkole rolniczej w Czernichowie subwencyę ze skarbu państwa o rocznych 5000 zł. w. a. przez lat pięć, oraz wstawić w preliminarze budżetu państwowego w latach 1881, 1882 i 1883 po 4000 zł. w. a. tytułem zasiłku na dokończenie budowy gmachu szkolnego w Czernichowie. Objęciu przeto szkoły Czernichowskiej w zarząd kraju nie stoi już nic na przeszkodzie, a termin odebrania oznaczonym będzie w porozumieniu z Komitetem c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Krakowie.

Nadzór nad szkołą wykonywał Wydział krajowy przez przeciąg czasu objęty niniejszem sprawozdaniem w ten sam sposób, jak w latach poprzednich.

Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego.

Na posiedzeniu z dnia 19. Października 1878 w rozprawie nad Rub. VII. preliminarza funduszów krajowych na r. 1879. a mianowicie przy uchwaleniu wydatków dla szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, przedstawiła komisya budżetowa Wysokiemu Sejmowi co następuje:

„Komisyi budżetowej został przekazany do zbadania wniosek Wydziału krajowego o powiększenie etatu nauczycieli tej szkoły o jednego adjunkta z roczną płacą 800 zł. Komisya jednak nie była już dla braku czasu w stanie wniosek ten merytorycznie zbadać i załatwić, mniema jednak, iż należy prowizorycznie dać Wydziałowi krajowemu kredyt 800 zł. na remuneracyę za pomoc naukową na rok 1879. przy szkole gospodarstwa lasowego

i dlatego wnosi, aby Wysoki Sejm przyjąć zechciał w budżecie jako pozycyę nadzwyczajną na remuneracyę za pomoc naukową 800 zł.“

Wysoki Sejm uchwalił tę pozycyę zgodnie z wnioskiem komisyi a Wydział krajowy odezwą z dnia 15. Listopada 1878 l. 53.069 uwiadomił o tem Kuratoryę szkoły lasowej, wzywając ją aby w myśl §. 11. statutu organizacyjnego przystąpiła do powołania prowizorycznego adjunkta. Sprawozdaniem z dnia 20. stycznia r. b. l. 84 doniosła Kuratorya Wydziałowi krajowemu, że na prowizorycznie utworzoną posadę drugiego adjunkta powołała p. Zygmunta Demianowskiego. Na mocy §. 15. statutu organizacyjnego szkoły lasowej, Wydział krajowy zatwierdził to powołanie, uznając kwalifikacye kandydata za odpowiednie. Celem ustalenia posady drugiego adjunkta, za czem Wysoki Sejm już w powyżej przytoczonej uchwale oświadczył się w zasadzie, Wydział krajowy wnosi równocześnie osobne sprawozdanie.

Sprawa przeniesienia szkoły lasowej do odpowiedniejszego jej potrzebom budynku, jest w toku. Wydział krajowy badał za pośrednictwem Kuratoryi, która z ofiarowanych na sprzedaż realności najlepiej odpowiada celowi. Przeniesienie szkoły lasowej do realności zakupionej dla szkoły weterynaryi nie wchodzi już w kombinacyę, gdyż c. k. Rząd objawił zamiar rychłego założenia tej szkoły.

W r. 1878. uczęszczało do szkoły 36 zwyczajnych i 4 nadzwyczajnych uczniów.

Z uchwalonego przez Wysoki Sejm funduszu na stypendya dla uczniów szkoły lasowej nadał Wydział krajowy uchwałą z 18. Czerwca 1878 jednemu uczniowi stypendyum w kwocie 120 zł., jedenastu uczniom stypendya po 100 zł., jednemu uczniowi zapomogę w kwocie 44 zł.

Dla egzaminów z pierwszego półrocza 1879 ustanowił Wydział krajowy fachowymi delegatami: prof. uniwersytetu dra O. Fabiana dla fizyki i matematyki, prof. krajowej szkoły rolniczej w Dublanach Godlewskiego (dla botaniki ogólnej i botaniki leśnej), dra F. Hoszarda Członka Wydziału krajowego (dla zoologii), c. k. komisarza lasowego Emila Hołowkiewicza (dla nauki o ochronie lasu), c. k. starszego komisarza górniczego Henryka Waltera (dla geognozyi), p. Kopeckiego (dla nauki o cięciu lasu i pozyskaniu płodów leśnych), nadinżyniera Wydziału krajowego Ludwika Raciborskiego (dla miernictwa), c. k. komisarza lasowego Ottona Loebla (dla inżynieryi lasowej) i c. k. inspektora lasów Gustawa Lettnera (dla nauki o glebie leśnej).

Delegaci zdali Wydziałowi krajowemu sprawę z swoich spostrzeżeń, w skutek których Wydział Krajowy wystosował do Kuratoryi szkoły załączoną
Alegat VIII. odezwę z dnia 16. Maja 1879 l. 18.758, a następnie uchwałą z dnia 12. Grudnia 1879 zaasygnował Kuratoryi na ręce Przewodniczącego J. Eks. Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego 200 zł. na zakupienie dwóch mikroskopów dla szkoły lasowej.

Szkoła weterynaryi.

Na posiedzeniu z dnia 19. Października 1878 w rozprawie nad preliminarzem funduszów samoistnych na r. 1879. Wysoki Sejm powziął następującą uchwałę:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby w dalszych rokowaniach z rządem, celem założenia szkoły weterynaryi z szkołą kucia koni i kliniką dla

chorych zwierząt, starał się jak najspieszniej do pożądanego doprowadzić skutku.“

Alegat IX. W wykonaniu tej uchwały Wydział krajowy wystosował dnia 15. Listopada 1878 l. 53070 odezwę do Prezydyum c. k. Namiestnictwa ·/. z prośbą o wyjednanie u rządu jak najrychlejszej decyzyi. Gdy nadeszła wiadomość, że w r. 1879. Sejm krajowy zwołany zostanie na wiosnę, Wydział krajowy ponowił swoje przedstawienie odezwą z dnia 27. Stycznia 1879. Nadto JE. hr. Marszałek będąc w Marcu 1879 we Wiedniu, przedłożył Ministerstwu obszerny memoryał, w którym przedstawioną została tak cała historya sprawy założenia szkoły weterynaryi, jak i niezbędna potrzeba ustanowienia takiego zakładu z funduszów państwa. W lipcu 1879 nadeszła pomyślna odpowiedź c. k. rządu w tej sprawie. Stanowi ona przedmiot osobnego sprawozdania. Już po napisaniu tego sprawozdania Prezydyum c. k. Namiestnictwa oznajmiło Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 7. Grudnia 1879 l. 8377/pr., że Ministerstwo zgadza się w zasadzie z wnioskami przyspieszenia na podstawie oględzin dokonanych przez c k. radcę dworu Dr. Rölla i zarządziło celem uzyskania pewnych dat co do wysokości kosztów założenia szkoły, sporządzenia nowych planów i kosztorysów na projektowane adaptacye i dobudowy. W myśl życzenia wyrażonego w tej odezwie, Wydział krajowy polecił zarządcy realności, aby umożliwił i ułatwił delegowanemu inżynierowi c. k. Namiestnictwa potrzebne czynności techniczne. Rezultaty zarządu realności zakupionej dla szkoły weterynaryi przedstawiają zamknięcie rachunków i preliminarzy funduszu szkoły weterynaryi na r. 1880. Ponieważ realność ta została przekształcona na szkołę i utrzymywaną być musi w takim stanie, aby w każdej chwili użyć się dała na cel właściwy, przeto tylko część jej mogła być wydzierzawiona, a z tego powodu dochód nie może dorównać procentowi od kapitału wydanego na zakupno i adaptacye.

Kursa rolnicze dla abituryentów seminaryów nauczycielskich. Komitet c. k. galicyjsk. Towarzystwa gospodarskiego doniósł Wydziałowi krajowemu pismem z dnia 12. Lipca 1879 l. 458, że Rada ogólna Towarzystwa poleciła mu: „odnieść się z przedstawieniem potrzeby, urządzenia „specyalnych kursów rolniczych w Dublanach dla abituryentów seminaryów „nauczycielskich, a to do c. k. Ministerstwa rolnictwa, Wysokiego Sejmu, „a względnie i c. k. Ministerstwa oświaty z żądaniem bezwarunkowego po„parcia tychże odpowiednimi funduszami państwowymi i krajowymi“, przyczem dołączył zapytanie, czy Wydział krajowy zgodziłby się na otwarcie kursu w szkole Dublańskiej.

Odpowiadając na pismo powyższe, oznajmił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 25. Lipca 1879 l. 28206, że myśl urządzenia specyalnych kursów rolniczych dla abituryentów seminaryów nauczycielskich uważa za trafną, a projekt otworzenia takiego kursu w Dublanach gotów jest poprzeć, jeżeli się okaże po bliższem zbadaniu sprawy, że kwestya pomieszczenia uczniów kursu da się rozwiązać bez uszczerbku dla tamtejszych szkół rolniczych i bez zbyt wielkich ofiar ze strony funduszu krajowego. Zarazem wyraził Wydział krajowy zdanie, że przedewszystkiem wypadałoby sprawę przez komitet poruszoną oddać do zbadania ankiecie, złożonej z delegatów wszy-

stkich władz, od których w tym wypadku zawisła decyzya, tudzież korporacyi, które z powołania swego sprawą tą się zajmują, a nakoniec oświadczył, że chętnie weźmie udział w naradach ankiety, jeżeli takowa za staraniem komitetu przyjdzie do skutku.

Ankieta w sprawie utworzenia kursu gorzelnictwa i piwowarstwa.

W skutek zgonu ś. p. Dr. Rudolfa Günsberga jedyna w kraju szkoła gorzelnictwa utrzymywana przez tegoż Dr. Günsberga, jako zakład prywatny, przestała istnieć w roku 1879. Okoliczność zaś ta dała powód Prezydyum c. k. Namiestnictwa we Lwowie do poruszenia sprawy urządzenia kursu gorzelnictwa i piwowarstwa w odezwie do Wydziału krajowego z d. 9. Grudnia 1879 l. 9653, w której c. k. Prezydyum Namiestnictwa zapytując, czy Wydział krajowy nie uznałby za właściwe urządzić kurs taki w Dublanach, nadmieniło zarazem, że c. k. Ministerstwo rolnictwa gotowe jest na cel powyższy przyznać subwencyę ze skarbu Państwa o rocznych 1000 zł. w. a. na lat trzy. Podzielając najzupełniej zdanie Prezydyum c. k. Namiestnictwa co do potrzeby jak najrychlejszego zastąpienia ubytku powstałego przez zwinięcie szkoły gorzelnictwa ś. p. Dr. Günsberga, czuł się przecież Wydział krajowy zniewolonym w odezwie do tegoż c. k. Prezydyum z dnia 16. Grudnia 1879 l. 50681 wyrazić przedewszystkiem wątpliwość, czy projektowany kurs da się pomieścić w Dublanach. Prócz tego zaś zawiadomił c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że uważa za pożądane przed powzięciem ostatecznej decyzyi w tej sprawie, zasięgnąć zdania znawców przez oddanie sprawy pod obrady ankiety, a zapraszając c. k. Prezydyum Namiestnictwa do udziału w naradach tej ankiety, powołał jednocześnie ze swej strony na Członków jej oprócz Członka Wydziału krajowego Dr. Józefa Wereszczyńskiego, pp. Józefa Barona Bauma, Hipolita Bochdana, Dr. Piotra Grossa i Dr. Romana Wawnikiewicza.

Szkoły rolnicze w Dublanach.

Z czynności dotyczących krajowych szkół rolniczych w Dublanach i folwarku Dublańskiego zdaje Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawę w osobnem sprzwozdaniu.

Sprawa podniesienia przemysłu domowego i utworzenia kuratoryi stałej dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego.

Podobnież przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie w przedmiocie wykonania poleceń Wysokiego Sejmu z dnia 16. Października 1878 dotyczących sprawy przemysłu domowego.

Zasiłek dla Towarzystwa tatrzańskiego.

Na posiedzeniu z dnia 19. Października 1878 uchwalił Wys. Sejm w załatwieniu petycyi Towarzystwa tatrzańskiego co następuje:

„Towarzystwo tatrzańskie w skutek petycyi l. 457 na dalsze trzy „lata rocznie po 400 zł. w. a.“

Treść uchwały powyższej udzielił Wydział krajowy zarządowi Towarzystwa tatrzańskiego rozporządzeniem z dnia 5. Listopada 1878 L. 53.394.

Subwencya dla K. Gąsiorowskiego słuchacza akademii górniczej w Leoben.

Na posiedzeniu z dnia 19. Października 1878 Wysoki Sejm powziął uchwałę, przyznającą Kazimierzowi Gąsiorowskiemu słuchaczowi akademii górniczej w Leoben jednorazowe stypendyum w kwocie 400 zł.

W wykonaniu tej uchwały Wydział krajowy reskryptem z dnia 3. Stycznia 1879 l. 52.678 zaasygnował kwotę powyższą z budżetu na rok 1879.

i przesłał ją dyrekcyi akademii górniczej w Leoben celem wręczenia stypendyście, który równocześnie o tem zawiadomiony został.

Stypendya dla uczniów pozakrajowych szkół weterynaryi rolnictwa i leśnictwa.

W budżecie na rok 1879. Wys. Sejm przeznaczył jak w latach poprzednich kwotę 2000 zł. na stypendya dla uczniów pozakrajowych szkół weterynaryi rolnictwa i leśnictwa. Wydział krajowy rozdzielił tę kwotę w sposób przyjęty i rozpisał konkursy:

1. Na jedno stypendyum w kwocie 600 zł. na podróż naukową dla kandydata, który ukończył szkołę rolniczą;

2. na dwa stypendya po 400 zł. dla słuchaczów akademii rolniczej i

3. na trzy stypendya po 200 zł. dla uczniów szkoły weterynaryi w Wiedniu.

Pierwsze stypendyum w kwocie 600 zł. nadał Wydział krajowy ukończonemu uczniowi szkoły rolniczej w Dublanach, Stanisławowi Kruszyńskiemu, który uczęszcza obecnie do zakładu agronomicznego w Lipsku. Co do dwóch stypendyów po 400 zł. Wydział krajowy, z powodu zgłoszenia się wielu kandydatów w równym stopniu na uwzględnienie zasługujących, widział się spowodowanym postąpić w sposób następujący: Żadnemu kandydatowi nie przyznano całkowitego stypendyum, a natomiast kwotę 800 zł. na ten cel przeznaczoną, powiększono z funduszu dyspozycyjnego i funduszu uchwalonego przez Wysoki Sejm na stypendya dla techników kształcących się w zawodzie melioracyjnym do wysokości 1300 zł. i z tego udzielono tytułem jednorazowej subwencyi słuchaczom akademii rolniczej w Wiedniu: Franciszkowi Sanderskiemu, Karolowi Malcburgowi, Mieczysławowi Winiarskiemu i Józefowi Kuhnowi po 200 zł. Hermanowi Scheuringowi i Salamonowi Leiterowi po 150 zł., a Adamowi Madejskiemu i Stanisławowi Stefczykowi po 100 zł. Z tych stypendyów po 200 zł. dla uczniów weterynaryi, nadał Wydział krajowy dwa: Dawidowi Rohrowi i Ferdynandowi Zörnerowi, z trzeciego zaś udzielił tytułem jednorazowej subwencyi Michałowi Rossowi 150 zł., a Janowi Smoluchowskiemu na taksę egzaminu 50 zł.

Słuchacz c. k. Akademii rolniczej w Wiedniu Jan Jasienicki otrzymał 100 zł. w. a. z funduszu przeznaczonego w r. 1878. na stypendya dla uczniów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

W sposób na wstępie wskazany, rozpisał Wydział krajowy konkursy na stypendya także na rok szkolny 1880/1 w przypuszczeniu, że Wysoki Sejm jak w latach poprzednich tak i nadal nie odmówi swej pomocy uczniom pozakrajowych szkół rolnictwa, leśnictwa i weterynaryi.

Stypendya dla ukończonych górników.

Z ustanowionych jeszcze w roku 1875. dwu stypendyów po 1000 zł. w. a. rocznie dla ukończonych słuchaczów Akademii górniczej celem dozwolenia im dalszego kształcenia się za granicą, nadano jedno p. Zenonowi Suszyckiemu, który zeń korzystał w roku 1876 i 1877. — i udzielono 500 zł. w. a. jako zasiłek P. Baranowi. W roku 1878. nikomu stypendyum nie było nadane pomimo ogłoszenia konkursu, a w roku 1879. wcale konkursu nie ogłaszano. Petycye ukończonych górników, którzy się celem uzyskania pomocy do Wydziału krajowego zgłaszali, odstępował Wydział krajowy do zaopiniowania krajowej Radzie górniczej i przedmiot ten znajdzie Wysoki Sejm omówionym w odrębnem ze spraw górniczych sprawozdaniu.

Subwencye na cele kultury krajowej.

Wydział krajowy udzielił z funduszu dyspozycyjnego w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniu, na cele kultury krajowej następujące subwencye:

1. Na zakupno okazów dla muzeów przemysłowych we Lwowie i w Krakowie na wystawie paryskiej, oraz na wysłanie do Paryża Dr. Adryana Baranieckiego i Dr. Izydora Kopernickiego 3000 zł. w. a.

2. Na stypendya dla uczniów szkoły uprawy i wyprawy lnu w Gródku 360 zł.

3. Na szkołę wyrobu sztucznych kwiatów p. Teofili Zielińskiej we Lwowie 100 zł.

4. Na podróż do Wiednia delegata komitetu c. k. gal. Towarzystwa gosp. w celu udziału w kongresie leśnym 150 zł. w. a.

5. Słuchaczom c. k. akademii rolniczej w Wiedniu, a mianowicie: Andrzejowi Kędziorowi 200 zł. i Bronisławowi Ajdukiewiczowi 100 zł.

6. Słuchaczowi uniwersytetu w Lipsku Adamowi Prażmowskiemu 200 zł. w. a.

7. Komitetowi c. k. gal. Towarzystwa gosp. na zarybienie rzek krajowych (zakupno ikry i wylęgarń) 100 zł.

8. Związkowi stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie 300 zł. na potrzeby związku, i 300 zł. na poparcie czasopisma „Związek“.

9. Na koszta wydawnictwa czasopisma „Szewc Postępowy“ 100 zł. w. a

Szkoły ludowe i średnie.

Sprawozdanie Referenta Departamentu II. jako delegata Wydziału krajowego do Rady szkolnej krajowej, zawierające pogląd na czynności tejże Rady w zakresie szkół ludowych i średnich, załączamy jako alegat IX./a.

Alegat IX/a.

Departament III.

Referent: Członek Wydziału krajowego Oktaw Pietruski.

Deputacya z powodu srebrnego wesela Najjaś. Państwa.

Na uroczystość obchodu srebrnego wesela Najjaśniejszych Państwa udał się Wydział krajowy do Wiednia, aby w adresie złożyć w imieniu kraju życzenia u stóp Tronu, przyjęty został jak najłaskawiej i zaproszony do uczestniczenia we wszystkich uroczystościach.

W marcu 1880 wysłaliśmy również deputacyę do Tronu z powodu zaręczyn Najdostojniejszego Następcy Tronu Jego ces. i król. Wysokości Arcyksięcia Rudolfa z Królewną Belgijską Najdostojniejszą Księżniczką Stefanią. I ta deputacya jak wszystkie inne najłaskawiej przez Najjaśniejszego Pana przyjętą została.

Najwyższe postanowienia w sprawach szkolnych.

Jego Ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowiem z dnia 2. marca 1879 użyczyć Najłaskawiej Najwyższej Sankcyi uchwalonym przez Wys. Sejm projektom do ustaw:

a) w sprawie zmiany art. 29. ustawy z dnia 2. maja 1873 o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych Nr. 251. dz. ust. i rozp. kraj., (uchwała Wys. Sejmu z dnia 12. października 1878 L. 561.)

b) w sprawie zmiany ustępu *d*) z artykułu 50. wyż wspomnianej ustawy (uchwała Wys. Sejmu z dnia 19. października 1878 L. 705.)

Jego Ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 18. marca 1879 użyczyć Najłaskawiej Najwyższej Sankcyi uchwalonemu przez Wys. Sejm krajowy projektowi do ustawy o uregulowaniu stosunków osobistych i służbowych osób stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych, należących do siły zbrojnej pod względem ich obowiązku do czynnej służby wojskowej.

Najwyższe postanowienie w sprawie języka urzędowego władz akademickich uniwersytetu lwowskiego i języka egzaminowego przy egzaminach ścisłych.

Jego Ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 27. kwietnia 1879 Najłaskawiej zezwolić, by język polski w taki sam sposób i w takich rozmiarach, w jakich tenże rozp. z dnia 5. czerwca 1869 (Nr. 24. dz. ust. i rozp. kraj.) wprowadzony został do władz i urzędów w §§. 1 do 3 tego rozporządzenia wymienionych, był także językiem urzędowym władz akademickich Uniwersytetu lwowskiego.

Dalej raczył Jego Ces. i król. Apostolska Mość Najłaskawiej zarządzić, by na wydziałach świeckich uważano język polski jako język egzaminowy przy egzaminach ścisłych, z jedynym wyjątkiem egzaminu z prawa niemieckiego, który, jak długo przedmiot ten w języku niemieckim wykładany będzie, ma się odbywać również w języku niemieckim.

Wolno jest wreszcie składać egzamina ścisłe ze wszystkich przedmiotów w języku ruskim lub niemieckim, jeżeli profesorowie, którzy regulaminem dla rygorozów do udziału w rzeczonych egzaminach są powołani, językami tymi władają.

Najwyższe postanowienie co do obrad Wys. Sejmu z r. 1878.

Najwyższem postanowieniem z dnia 15. lutego 1879 przyjął Najjaśniejszy Pan najłaskawiej do Najwyższej wiadomości obrady Wys. Sejmu z ostatniej sesyi w 1878 roku odbytej.

Budowa gmachu sejmowego.

W tej sprawie przedkładamy osobne sprawozdanie.

W przedmiocie wzajemności służbowej.

Na posiedzeniu z dnia 30. września 1878 wydał Wys. Sejm uchwałę treści następującej:

1. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem przyjmuje oświadczenie c. k. Rządu, iż w przypuszczeniu zupełnej wzajemności i z zastrzeżeniem przyszłego uregulowania przepisów pensyjnych w drodze ustawodawstwa, c. k. Rząd zastosowywać będzie przy zdarzających się wypadkach do urzędników i sług krajowych Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wiel. Księstwem Krakowskiem owe przepisy, które byłym urzędnikom i sługom stanowym przyznały zrównanie z urzędnikami i sługami Państwa, poręcza zupełną ze strony swojej wzajemność, wszakże z ograniczeniem do tych urzędników i sług, którzy w przyszłości dopiero wstąpią do służby krajowej.

2. Wydział kraj. poda tę uchwałą do wiadomości c. k. Rządu i zastosowywać ją będzie w danych wypadkach.

Stosownie do tego polecenia podał Wydział kraj. powyższą uchwałę Wys. Sejmu do wiadomości c. k. Rządu pismem z dnia 6. października 1878 L. 49.272.

W przedmiocie zaliczenia czasu służby zastępcom nauczycieli w szkołach średnich.

Na posiedzeniu z dn. 23. września 1878 powziął Wysoki Sejm uchwałę następującej treści:

Wzywa się c. k. Rząd, aby wyjednał prawo, na mocy którego nauczycielom szkół średnich, gdy przechodzą w stan spoczynku, lata w zastępstwie nauczycielskiem spędzone, zaliczanoby wraz ze służbą etatową bez przerwy jako czas służby rządowej, spędzonej w zawodzie nauczycielskim, jeśli przerwa nie z ich własnej pochodziła winy.

Pismem z dnia 3. czerwca 1879 l. 4546 pr. oznajmiło nam c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że c. k. Ministerstwo wyznań i oświaty oświadczyło reskryptem z dnia 21. maja 1879. l. 7122, w odpowiedzi na powyższą rezolucyę co następuje:

„Sejm krajowy wyraża powyższą rezolucyą życzenie przeprowadzenia zmiany §. 5 ust. z 9. kwietnia 1870 st. 46. Dz. pr. p. w tym duchu, aby wliczanie lat w zastępstwie nauczycielskiem spędzonych, nie było jak dotąd pozostawione ocenieniu władzy szkolnej w każdym danym wypadku, lecz aby zaliczanie tych lat przyznanem było już z mocy ustawy nauczycielom szkół średnich we wszystkich wypadkach nie przerwanej działalności w zawodzie nauczycielskim.

C. k. Ministerstwo nie zapoznaje względów słuszności, które spowodowały Sejm krajowy do uchwalenia rzeczonej rezolucyi, ale zauważa, iż i władze szkolne we wszystkich danych wypadkach kierowały się w jak najszerszych rozmiarach względami słuszności.

Postanowienia §. 5. ust. z 9. kwietnia 1870 tłumaczono i zastosowywano dotąd zawsze w sposób jak najwięcej humanitarny i przychylny, to też z wyjątkiem szczególnie niezwykłych wypadków, nie odmówiono dotąd żadnemu nauczycielowi szkół średnich przy przejściu w stan spoczynku wliczenia lat służby w zastępswie nauczycielskiem spędzonych.

Jeżeli już w obec tego nie było dostatecznego powodu do zmiany §. 5. ust. z r. 1870. to z drugiej strony bacząc na towarzyszące okoliczności i przez wzgląd na finanse Państwa, nie było wskazanem, aby c. k. Rząd w ubiegłej sesyi Rady Państwa wystąpił z projektem ustawy zmieniającej wspomniane postanowienia — zwłaszcza, że nawet nadziei nie było, iżby takie przedłożenie rządowe pożądany odniosło skutek“.

W przedmiocie poboru od gmin i obszarów dworskich datków na płace nauczycieli szkół ludowych.

Uchwałą z dnia 11. października 1878 wezwał Wys. Sejm c. k. Rząd krajowy do wydania rozporządzenia, aby c. k. Urzędy podatkowe, przypadające na obszary dworskie i gminy datki na płace nauczycieli szkół ludowych, odbierały łącznie z uiszczanymi podatkami rządowymi.

Nie otrzymaliśmy dotychczas żadnej pod tym względem odpowiedzi.

Wniosek posła ks. Buchwalda o zmianę §. 4. ustawy o konkurencyi kościelnej.

Na posiedzeniu Wys. Sejmu z dnia 16. września 1878 przedłożył poseł ks. Szczęsny Buchwald i inni wniosek następującej osnowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustawy z dnia 15. sierpnia 1866 dotyczącej kosztów stawiania i utrzymywania budynków kościelnych i plebańskich w parafiach wyznania katolickiego, tudzież sprawiania przyrządów i sprzętów kościelnych, paragraf 4. w teraźniejszej osnowie znosi się, a ma opiewać:

„Do innych wydatków budowniczych przy plebańskich zabudowaniach mieszkalnych i gospodarskich, nie pokrytych środkami w §§. 1—7 wykazanymi, winien paroch, o ile to bez uszczuplenia

kongruy stać się może, przyczyniać się w myśl §. 8. zarówno z parafianami obrządku swego w stosunku do uiszczanych przez niego podatków bezpośrednich.“

Uchwałą z dnia 23. września 1878 przekazał Wys. Sejm wniosek powyższy Wydziałowi kraj. jako komisyi specyalnej. Ponieważ Wydział krajowy nie zdołał już w ciągu tej samej sesyi sejmowej zdać Wys. Sejmowi sprawy z tego wniosku, pozostał on, jak wiele innych przez różne komisye nie załatwionych wniosków, bez skutku, i biorąc rzecz formalnie, przestał istnieć w pojęciu parlamentarnem.

Wszelako Wydział krajowy nie chciał poprzestać na takiem czysto formalnem załatwieniu sprawy.

Wniosek ks. Buchwalda poruszył kwestyę zanadto ważną, aby przed jego załatwieniem godziło się zasłaniać formalnościami, chociażby praktyką parlamentarną uświęconemi; zmierza on do zasadniczej zmiany jednego z głównych postanowień obowiązującej ustawy o konkurencyi kościelnej, a postawiony przez wnioskodawcę, na drugiej już z kolei sesyi sejmowej, dopomina się niejako ostatecznego załatwienia.

Tymi względami powodowany, Wydział krajowy postanowił wniosek powyższy wziąć pod bliższą rozwagę, aby w danym razie bądź to podnieść go i przedłożyć Wys. Sejmowi w formie własnego wniosku, bądź też w inny sposób załatwić go merytorycznie.

Zważywszy, że wniosek ks. Buchwalda mając na celu zmianę dotychczasowej normy konkurencyi parochów do wydatków na budowle plebańskie, dotyka bezpośrednio i w pierwszym rzędzie interesów samego duchowieństwa, uważał Wydział kraj. za rzecz odpowiednią, udzielić ten wniosek przedewszystkiem do zaopiniowania konsystorzom, jako prawnym reprezentantom duchowieństwa krajowego.

Z pomiędzy konsystorzów jeden tylko konsystorz generalny dyecezyi Krakowskiej w odezwie podpisanej przez b. administratora tej dyecezyi ks. Gałeckiego, oświadczył się stanowczo i bezwarunkowo za reformą przez ks. Buchwalda proponowaną, motywując opinię swą tem, że teraźniejszy system rocznych opłat do funduszu konkurencyjnego uciążliwym jest dla duszpasterzy, którzy w kilku latach składali nieraz sami całą sumę, jaka na ewentualne potrzeby konkurencyjne okazała się potrzebną. Z tych samych powodów przemawia za wnioskiem ks. Buchwalda konsystorz biskupi obrz. łać. w Przemyślu, proponując jednak ze swej strony pewne zmiany w brzmieniu wniosku, które tylko zaznaczamy, nie mogąc na tem miejscu wdawać się w szczegółową ich ocenę.

P r z e c i w w n i o s k o w i ks. Buchwalda oświadczyły się stanowczo: oba grecko katolickie konsystorze, metropolitalny lwowski i biskupi przemyski, dalej konsystorz metropolitalny obrz. orm. kat. we Lwowie. Wszystkie te konsystorze w sprzeczności z opinią konsystorzów przychylnych wnioskowi, podnoszą, że proponowana reforma zamiast polepszyć, pogorszyłaby tylko byt duchowieństwa i to właśnie duchowieństwa najgorzej uposażonego, nakładając nań ciężary których dotychczas nie ponosiło.

Różnica ta w zapatrywaniach na skutki projektowanej zmiany

uderzająca na pozór, znajduje jednak całkiem naturalne wytłumaczenie skoro się zważy, że nie wszystkie parochie w kraju mają jednakową dotacyę, i że §. 4. w dzisiejszem swem brzmieniu, może mieć zastosowanie tylko do parochij, których czysty dochód co najmniej 400 złr. rocznie wynosi.

Według wniosku ks. Buchwalda zaś tylko kongrua sama miałaby być wolną od prestacyi konkurencyjnych, to znaczy, że w tych parafiach, w których kongrua tylko 315 złr. albo jak w kapelaniach, jeszcze mniej wynosi, gdzie przeto parochowie mając dochód niższy od 400 złr. wolni byli dotychczas od wydatków budowlanych, musieliby odtąd ponosić je razem z parafianami.

Jeżeli wymienione dotychczas konsystorze traktowały sprawę wniosku ks. Buchwalda przeważnie ze stanowiska materyalnych interesów duchowieństwa parafialnego, to konsystorz biskupi Tarnowski oświadczył się przeciw wnioskowi temu głównie ze względu na sam przedmiot ustawy, wyrażając obawę, że w takim razie niełatwo byłoby zapobiedz dezolacyi budynków plebańskich.

Wszechstronnie i wyczerpująco traktuje poruszoną sprawę konsystorz metropolitalny lwowski obz. łać. w memoryale swym z dn. 31. Lipca 1879 l. 1294. Oświadcza on się przeciw wnioskowi ks. Buchwalda tak ze względów zasadniczych, jak niemniej ze względów praktycznego zastosowania.

Zasada zawarta we wniosku ks. Buchwalda, że paroch winien zarówno z parafianami w stosunku do uiszczanych podatków przyczyniać się do wydatków budowlanych, nie da się, zdaniem tego konsystorza, pogodzić z postanowieniem dekretu Soboru Trydenckiego (ses. XXI C. 7. de reform.), według którego koszta restauracyi kościołów i budynków plebańskich w braku specyalnych dochodów kościelnych, pokrywać są obowiązani przedewszystkiem ci, którzy jakie korzyści z kościoła restaurować się mającego pobierają (qui fructus aliquos ex dictis ecclesiis percipiunt), a dopiero przy niedostatku rzeczonych źródeł, parafianie. Uwłacza ona nadto sprawiedliwości, gdyż z budynków plebańskich sam tylko beneficyat korzysta.

Skoro więc korzyść nierówna, to i ciężaru na parafian po równo z plebanem wkładać się nie godzi.

Prawom słuszności i sprawiedliwości o wiele lepiej odpowiada zasada zawarta w § 4. ustawy konkurencyjnej, zwłaszcza, że kongruę plebanów zostawia nietkniętą, a tylko nadwyżkę dochodów plebańskich za podstawę przy wymiarze prestacyi przyjmuje.

Także sposób uiszczania kwot na restauracyę przeznaczonych §. 4. określony, nie jest, zdaniem metropolitalnego konsystorza lwowskiego, dla plebanów sam przez się trudnym, zaś dla budynków parafialnych i stron konkurujących o wiele korzystniejszym, aniżeli sposób podany przez ks. Buchwalda.

Wnioskodawca proponuje, ażeby zamiast rokrocznie odkładanego pewnego procentu od nadwyżki dochodów, plebani konkurowali tylko w razie rzeczywistej potrzeby i aby wtedy składali na raz pewną większą kwotę. Gdyby, mówi konsystorz dosłownie, gdyby przyjęto tę podstawę, zdarzałoby się najczęściej, że inny paroch,

korzystałby z budynków, a inny ponosiłby koszta restauracyi. Większe restauracye bowiem okazują się potrzebne dopiero po upływie dłuższego czasu, w którym parochowie zmienić się mogą, często także zdarza się, że paroch na starość mniej dbałym jest o budynki, przeto następca jego na probostwie zastaje nieraz wielką ruinę i musi podejmywać zaraz na wstępie restauracye lub nowe budowy.

Wypadki tego rodzaju w razie uchwalenia wniosku ks. Buchwalda wywołałyby niezawodnie ten skutek, że parafianie zraziliby się do nowego plebana bez jego winy zaraz na wstępie, restauracye ze szkodą plebana i stron konkurencyjnych poszłyby w odwłokę, pleban wreszcie, oprócz dotkliwych strat, na jakie w gospodarstwie w skutek braku odpowiednich budynków byłby narażony, musiałby ponieść wydatek, któremu nawet może nie byłby w stanie podołać.

Nadto z obawy przed większym wydatkiem, zwlekałby proboszcz restauracyę i narażałby budynki na coraz większą ruinę, gdy przeciwnie zmuszony ustawą rok rocznie płacić pewien procent na cel restauracyi, tem śmielej żądać może od konkurencyi, aby uczyniła z swej strony co potrzeba; zaś od konkurencyi spodziewać się można tem spieszniejszego i chętniejszego dopełnienia obowiązku, gdy już pewien zapas gotówki w kasie komitetu parafialnego się znajdzie.

Tak więc przeważna większość konsystorzów krajowych (pięć na siedm) oświadczyła się przeciw wnioskowi ks. Buchwalda, z czego wynika, że przeważna większość duchowieństwa nie uważa projektowanej zmiany za pożądaną dla siebie. Że zaś reforma ustawy konkurencyjnej w duchu wniosku ks. Buchwalda nie byłaby pożądaną także dla sprawy samej, to okazuje się jasno z zacytowanego właśnie wyczerpującego wywodu łacińskiego konsystorza metropolitalnego we Lwowie, do którego Wydział krajowy w zupełności się przyłącza.

Nie wdając się w rozbiór kwestyi, czyli ze względu na stosunki w niektórych lepiej udotowanych parafiach odpowiednie zniżenie ustanowionej w §. 4. stopy procentowej nie byłoby wskazanem, ogranicza się Wydział krajowy na tem sprawozdaniu, zawierającem oraz motywa, dla których nie uważał za stosowne podnieść ze swej strony wniosku ks. Buchwalda.

Petycya Grzegorza Hlebowickiego b. nauczyciela szkół ludowych o zapomogę.

Przekazaną nam uchwałą W. Sejmu z dnia 23. września 1878 l. 72. petycyę Grzegorza Hlebowickiego b. nauczyciela szkół ludowych o zapomogę załatwiliśmy w ten sposób, iż wypłaciliśmy petentowi zapomogę w kwocie 100 złr. w. a.

Petycya Hyacynta Leszczyńskiego, członka orkiestry teatralnej o emeryturę lub odprawę.

Przekazaną nam uchwałą W. Sejmu z dnia 23. września 1878 l. 115 do załatwienia petycyę Hyacynta Leszczyńskiego członka orkiestry teatralnej o emeryturę lub odprawę, załatwiliśmy w ten sposób, iż asygnowaliśmy mu wsparcie w kwocie 50 zł. w. a.

Petycya proboszczów lwowskich obrządku łacińskiego o zmianę ustawy konkurencyjnej.

W tym przedmiocie przedkładamy osobne sprawozdanie.

Petycya ks. Jana Bierzeckiego w Uhnowie o zapomogę.

Przekazaną nam uchwałą W. Sejmu z dnia 14. października 1878 petycyę ks. Jana Bierzeckiego w Uhnowie o zapomogę, załatwiliśmy w ten sposób, iż asygnowaliśmy petentowi tytułem zapomogi kwotę 100 zł. w. a.

Wniosek posła Waygarta w przedmiocie pięcioletnich dodatków dla nauczycieli szkół ludowych.

Sprawa pięcioletnich dodatków dla nauczycieli szkół ludowych była w ciągu ostatnich lat czterech kilkakrotnie w Wys. Sejmie poruszaną. Pierwszy do tego powód dała nie dość jasna stylizacya ostatniej alinei §-fu 12. ustawy z dnia 2. maja 1873 l. 251 Dz. u. kr. traktującej o wymiarze dodatków pięcioletnich dla tych osób stanu nauczycielskiego, które już przed wejściem w życie nowej ustawy były stale zamianowane przy publicznych szkołach ludowych. W celu uchylenia wątpliwości, jakie stylizacya tej alinei nastręczać mogła, przedstawił Wydział krajowy Wys. Sejmowi sprawozdaniem z dnia 8. kwietnia 1875 l. 8267 swoje w tym względzie zapatrywania i prosił o autentyczną interpretacyę postanowień tą alineą objętych. Wys. Sejm na wniosek komisyi edukacyjnej przychylił się (na posiedzeniu z dnia 29. maja 1875) do zapatrywań Wydziału krajowego, sankcyonując interpretacyę ostatniej alinei §-fu 12. wspomnianej ustawy krajowej w tym duchu, że :

a) nauczycielowi szkół ludowych przeniesionemu na nowy etat, powinien być za całą poprzednią przynajmniej 15-letnią służbę przyznany jeden tylko pięcioletni dodatek, drugi zaś i następne, za każde już przy etatowej szkole przepędzone 5 lat służby;

b) że od stale mianowanych a do służby etatowej przeniesionych nauczycieli, którzy nie wysłużyli lat 15, tylko wtenczas można żądać dosłużenia tych lat 15, jeżeli nie wysłużą przedtem lat 5 w służbie etatowej.

Sprawa w ten sposób załatwiona dała jednak pochop do wniosków dalej idących. W r. 1876 postawił poseł Spławiński wniosek, aby ostatnią alineę §-fu 12. ustawy z dnia 2. maja 1873 w teraźniejszem brzmieniu znieść, a natomiast uchwalić brzmienie następujące :

„Osobom stanu nauczycielskiego już przed wprowadzeniem tej ustawy w wykonanie stale zamianowanym, przyznaje się pierwszy pięcioletni dodatek w pięć lat od czasu ich zamianowania stałymi nauczycielami, ale jedynie tym, którzy na nowy etat przeniesieni zostają.“

Wniosek ten przekazany komisyi edukacyjnej, uzyskał jej aprobatę, niedoczekał się jednak merytorycznego załatwienia w Wys. Sejmie. Kiedy bowiem sprawozdanie komisyi przyszło pod obrady W. Sejmu, zażądał poseł Grocholski wykazania kosztów, jakie uchwalenie tej projektowanej noweli pociągnęłoby za sobą dla funduszu krajowego. Ponieważ zaś sprawozdawca komisyi poseł ks. Chełmecki

nie był w stanie uczynić doraźnie zadość temu życzeniu, odesłał Wys. Sejm wniosek napowrót do komisyi celem zbadania kwestyi kosztów i zdania o tem sprawy. Na tem się też skończyło, albowiem komisya w ciągu sessyi 1876 ponownego sprawozdania w tym przedmiocie już nie wniosła.

Podobnego losu doznała ta sprawa także na następnej sessyi r. 1877. Na posiedzeniu z 9. sierpnia 1877 ponowił poseł Waygart wniosek p. Spławińskiego, który znowu odesłany został do komisyi edukacyjnej, ale pod obrady Wys. Sejmu znowu nie przyszedł.

Dopiero na zeszłorocznej sesyi, gdy poseł Waygart zeszłoroczny swój wniosek w formie niezmienionej Wys. Sejmowi ponownie przedłożył, powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 14. października 1878 na wniosek komisyi edukacyjnej następującej treści uchwałę:

„Wniosek posła Waygarta w przedmiocie wymiaru pięcioletnich „dodatków dla nauczycieli szkół ludowych odstępuje się Wydziałowi „krajowemu z poleceniem, ażeby porozumiawszy się z c. k. Radą „szkolną krajową, sprawę tę w swoim czasie zbadał, cyfrę wydatku „na ten cel potrzebnego wskazał i Wys. Sejmowi w swoim czasie „sprawozdanie przedłożył.“

Stosownie do tego polecenia odniósł się Wydział krajowy przedewszystkiem do Rady szkolnej krajowej z prośbą o objawienie opinii w przedmiocie wniosku posła Waygarta, a oraz o wskazanie cyfry wydatku, jaki uchwalenie projektowanej noweli pociągnęłoby za sobą dla funduszu szkolnego krajowego. Odezwą z dnia 12. maja 1879 l. 3131 Rada szkolna krajowa oświadczyła się p r z e c i w wnioskowi posła Waygarta, a to mianowicie ze względu na znaczne obciążenie, jakieby w następstwie projektowanej przez p. Waygarta noweli dla funduszu szkolnego krajowego urosło. Według dokonanego obliczenia należałoby bowiem j u ż t e r a z p r z y z n a ć 878 n a u c z y c i e l o m d o d a t k i p i ę c i o l e t n i e w k w o c i e 71.975 z ł o t y c h a. w. nie uwzględniając tej okoliczności, iż dotąd nie zorganizowano jeszcze wszystkich istniejących szkół w kraju i że nauczycielom tych szkół po ich zreorganizowaniu należałoby także przyznać dodatki pięcioletnie według przedstawionego wniosku, co jeszcze większy sprowadziłoby wydatek.

Kwestya kosztów w ten sposób przez Radę szkolną krajową ostatecznie rozwiązana, przedstawia się tu istotnie jako szkopuł, o który rozbićby się musiały wszelkie, nawet najbardziej uprawnione dążenia do polepszenia bytu nauczycieli szkół ludowych w naszym kraju. W obec tego Wydział krajowy musiał sobie zadać pytanie, czyli potrzeba w wniosku p. Waygarta poruszona jest istotnie tak naglącą, że w obec niej umilknąć muszą wszelkie inne względy i że godzi się ją zaspokoić choćby nawet ofiarą przewyższającą siły finansowe kraju.

Odpowiedź na to pytanie znalazł Wydział krajowy po dokładnem rozważeniu wszystkich zachodzących okoliczności a streszcza się ona w następującym wywodzie:

Zważywszy, że uregulowanie płac nauczycieli ludowych, ustawą z dnia 2. maja 1873 l. 251 Dz. u. kr, przeprowadzone, zapewniło tym nauczycielom byt w porównaniu z dawniejszemi dota-

cyami daleko znośniejszy, który zwłaszcza po ponownem podwyższeniu płac w skutek noweli z dnia 6. marca 1875 Nr. 32 Dz. u. kr. przynajmniej na teraz za odpowiedni stosunkom krajowym uważać można;

zważywszy, że gorsze w porównaniu z urzędnikami państwowymi traktowanie dawniej zamianowanych nauczycieli pod względem wymiaru dodatków pięcioletnich, zrównoważone jest aż nadto postanowieniem, według którego przyznawanie tych dodatków nauczycielom powtarzać się ma co pięć lat aż do 30 lat służby, w skutek czego nauczyciele ci pomimo ograniczenia w §. 12. alinea 3. ustawy z r. 1873 zawartego, mają zapewnione co najmniej cztery kwinkwenia, podczas gdy urzędnicy państwowi mają ich tylko dwa;

zważywszy wreszcie, że fundusz krajowy w skutek podwyższenia płac nauczycieli ludowych już i tak mocno jest przeciążonym a obciążenie go nowym i bardzo znacznym, bo 70000 złr. rocznie przewyższającym wydatkiem, włożyło by na kraj nowy trudny do ponoszenia ciężar,

Wydział krajowy oświadcza, iż wniosku posła Waygarta uchwałą Wys. Sejmu z dnia 14. października 1878 do zbadania i zdania sprawy sobie przekazanego, popierać nie może.

Petycya P. P. Felicyanek w Bełzie o subwencyę na szkołę.

W skutek przekazanej nam do załatwienia uchwałą Wys. Sejmu z dnia 14. października 1878 l. 251 petycyi P. P. Felicyanek w Bełzie o subwencyę na szkołę, asygnowaliśmy petentkom na ten cel kwotę 1000 zł. w. a.

Subwencya dla artysty-malarza Wilhelma Leopolskiego.

Uchwałą z dnia 16. października 1878 odstąpił nam Wys. Sejm do możliwego uwzględnienia prośbę artysty-malarza P. Wilhelma Leopolskiego o stypendyum 500 zł. a. w. Wydział krajowy oświadczył petentowi pismem z dnia 29. października 1878 l. 52651, iż udzieli mu zasiłku w kwocie 500 zł. jeżeli złoży pisemne oświadczenie, iż po powrocie do kraju z przychodu, jakie mu dalsze prace przyniosą, powyższą kwotę funduszowi kr. zwróci, a gdy p. Leopolski złożył to oświadczenie, wysłaliśmy mu kwotę 500 zł. w. a.

Teatr polski we Lwowie.

Przy uchwaleniu subwencyi w łącznej sumie 20.000 złr. dla teatru polskiego we Lwowie na rok 1879. wydał Wys. Sejm uchwałę treści następującej:

„Poleca się Wydziałowi kraj. aby zbadał warunki dalszego „istnienia opery polskiej we Lwowie i przedłożył Wys. Sejmowi odpo- „wiednie wnioski.“

Dotychczas skierowaną była akcya Wydziału kr. do nadzorowania sceny i opery polskiej we Lwowie. W tym celu ustanowił Wydział kr. komitet, który ze swoich spostrzeżeń daje poryodyczne sprawozdania, które przedkładamy Wys. Sejmowi i na których podstawie asygnowaliśmy dozwolone przez Wysoki Sejm sumy subwen-

cyjne. Mieliśmy do tego wszelką podstawę, bo sprawozdania komitetu o usiłowaniach dyrekcyi były dlań korzystne.

Alegat X. Ostatnie sprawozdanie przedłożył nam komitet dnia 21. marca 1880 za L. 12463 którego odpis załączamy. ./· Na podstawie tych sprawozdań wyasygnowaliśmy Dyrekcyi subwencyę.

Jeżeli sprawozdania komitetu dawały dostateczną podstawę do wydania subwencyi przez Wys. Sejm udzielonej, to nie mogły one być wystarczające do rozwiązania kwestyi w powyższej uchwale Wys. Sejmu poruszonej. W tej bowiem uchwale zawarta jest kwestya, ażali w obec istniejących warunków, zatem nietylko w obec artystycznej strony przedsiębiorstwa, ale także w obec finansowych trudności, z jakiemi przedsiębiorstwo sceny polskiej we Lwowie ma do walczenia, dalsze wspieranie jej przez fundusz krajowy jest wskazanem.

Chociaż więc i pod tym względem akta nasze zawierają pewne dane, są one wszelako zanadto ogólnikowe, iżby mogły posłużyć do wyczerpującego ocenienia powyższej kwestyi.

Dlatego. aby mieć dokładne wyobrażenie o stronie finansowej przedsiębiorstwa opery polskiej, poleciliśmy przedsiębiorcy, aby od 1. września 1878 prowadził rachunki osobne dla opery polskiej, aby każdego kwartału przedkładał Wydziałowi krajowemu szczegółowe, według odpowiednich rubryk zestawione zamknięcie rachunkowe, wykazujące osobno dochody i wydatki dramatu i komedyi, a osobno dochody i wydatki opery, z obliczeniem zysków lub strat z obudwu działów przedsiębiorstwa osobno. Niemniej zażądaliśmy, aby przedsiębiorca w rachunkach wykazał artystów angażowanych, czas, przez który byli czynnymi i wysokość ich gaży, ażeby najdalej do końca stycznia 1879 przedłożył dokładny wykaz wszystkich artystów teatru i opery od dnia, w którym objął przedsiębiorstwo, czas ich pobytu przy scenie i wysokość ich gaży, nakoniec aby nam wykazał, jakie w każdym roku swojego przedsiębiorstwa miał zyski lub straty, a to odrębnie co do teatru i odrębnie co do opery polskiej. Tym sposobem zamierzaliśmy przyjść do wiadomości, czy si które z tych przedsiębiorstw ma siły żywotne, a mianowicie czyli pod względem finansowym opera polska we Lwowie z większą subwencyą z funduszu krajowego ma racyę bytu.

Przedsiębiorca przedkładał nam kwartalne rachunki z dramatu i komedyi i z opery polskiej. Rachunki te wykazują:

I. za czas od 1. września 1878 do 31. sierpnia 1879:

Z przedstawień teatralnych we Lwowie i na prowincyi, z prób muzycznych i balów maskowych zysku	4113	zł.	64 ct.
Z opery polskiej straty . . .	12179	„	99 „
tak, że przedsiębiorca w ogóle miał straty	8066	zł.	35 ct.
Do tego dolicza przedsiębiorca wydatki, które poniósł w powyższym czasie od 1. września 1878 do 31. sierpnia 1879 za czas poprzedni w kwocie	3463	„	03 „
tak, że jego niedobór w czasie od 1.			

września 1878 do końca sierpnia 1879 wynosiłby 11529 złr. 38 ct.
II. za czas od 1. września 1879 do 30. listopada 1879:

Z przedstawień teatralnych zysku .	7168 „	28 „
Z opery straty	5390 „	33 „
Zatem zysku .	1777 złr.	95 ct.
który to zysk wszelako ze względu na uiszczone w tym czasie spłaty z poprzedniego periodu w kwocie	3574 „	79 „
redukuje się do straty	1796 złr.	84 ct.

Z tego wynika, że teatr polski przy subwencyach 4.200 złr. i 7.000 złr. jest zyskownem przedsiębiorstwem, że opera polska zaś mimo subwencyi 13.000 złr. przynosi stratę. Ze względu wszelako, że kraj nie jest w stanie ponosić większych ofiar na utrzymanie opery polskiej, z drugiej zaś strony nie jest do życzenia, aby przez odmówienie subwencyi uniemożliwić istnienie opery polskiej, Wydział krajowy w nadziei, iż, — jeżeliby się dobrobyt podniósł a może i pod względem zamiłowania do opery korzystne zaszły zmiany, korzystniejszy rezultat mógłby być osiągnięty, jest tego zdania, iż na razie nie należy wprowadzać żadnej zmiany pod względem subwencyi.

Subwencya dla szkoły żeńskiej w Tarnowie.

W tym przedmiocie przekładamy osobne sprawozdanie.

Zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego.

W składzie urzędników i sług Wydziału krajowego zaszły od czasu ostatniej sesyi sejmowej następujące zmiany:

W wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z dnia 4. października 1878, którą zwiększony został etat osobowy Wydziału krajowego o dwóch sekretarzy, jednego koncepistę, czterech adjunktów rachunkowych, expedytora i woźnego, zamianował Wydział krajowy bez konkursu, koncepistów swoich Dr. Józefa Ekielskiego i Dr. Wacława Niedzielskiego sekretarzami, protokolistę p. Ludwika Bieńkowskiego expedytorem, kancelistę p. Lubina Olewińskiego protokolistą, a dyetaryusza p. Antoniego Kraczyłę kancelistą, zaś Antoniego Niewiadomskiego woźnym. Na resztę posad powyższą uchwałą nowo utworzonych, jak również na posady opróżnione w następstwie wspomnianych dopiero nominacyj, rozpisany został konkurs, który opiewał przeto na trzech koncepistów ewentualnie adjunktów i assystentów konceptowych, tudzież na 4 adjunktów, ewentualnie assystentów rachunkowych. Na podstawie kwalifikacyj wykazanych przy konkursie, zamianowano koncepistami: dotychczasowego koncypienta c. k. Prokuratoryi Skarbu p. Jana Antoniewicza, adjunkta konceptowego przy Wydziale krajowym p. Wilhelma Stadnickiego i asystenta konceptowego Dr. Artura Wiktora. Na posadę adjunkta, opróżnioną po p. Stadnickim posunięto dotychczasowego asystenta konceptowego p. Eugeniusza Pierożyńskiego a opróżnione po pp. Wiktorze i Pierożyńskim posady asystentów konceptowych, nadano p. Feliksowi Wildowi, który służył dotąd przy Wy-

dziale krajowym w charakterze bezpłatnego aplikanta,' tudzież p. Kazimierzowi Hemplowi.

Cztery posady adjunktów rachunkowych nadano pp. Wiktorowi Krobickiemu, Filipowi Olpińskiemu i Teodorowi Szajnokowi, dotychczasowym asystentom rachunkowym, tudzież prowizorycznie p. Tadeuszowi Łopuszańskiemu, buchalterowi administracyi centralnej fundacyi hr. Skarbka. Ten jednakowoż zrezygnował z posady jeszcze przed jej objęciem, w skutek czego mianowano adjunktem dotychczasowego asystenta rachunkowego p. Bolesława Ziembickiego. Tak opróżniły się cztery posady asystentów rachunkowych, a piąta wskutek śmierci ś. p. Teofila Ciołkowskiego, który zmarł dnia 13. listopada 1878. Posady te nadano dotychczasowym dyetaryuszom oddziału rachunkowego pp. Felixowi Au, Sewerynowi Krogulskiemu, Mieczysławowi Schmittowi i Alojzemu Paklerskiemu — tudzież pełniącemu obowiązki kasyera podrzutków Erazmowi Swierczewskiemu, przy równoczesnem przeniesieniu kasy podrzutków do kasy krajowej.

W czerwcu r. 1879. zrezygnował ze służby kancelista Stanisław Zabierzowski, a dnia 5. września togoż roku zmarł protokolista ś. p. Lubin Olewiński. Opróżnioną po śmierci tego ostatniego posadę nadano dotychczasowemu oficyałowi szpitala głównego we Lwowie p. Piotrowi Grabowiczowi; opróżniona posada kancelisty nie została jeszcze obsadzoną.

Z dniem 31. grudnia 1878 dotychczasowy odźwierny Wydziału krajowego Jan Prokopowicz przeszedł w stan spoczynku; opróżnioną po nim posadę nadano woźnemu Antoniemu Niewiadomskiemu, a woźnym mianowano Bolesława Stockiego, na razie tylko prowizorycznie.

Zamianowano wreszcie bezpłatnymi aplikantami konceptowymi pp. Emila Obertyńskiego, Józefa Abgarowicza i Władysława Żeńczaka.

Ponieważ instrukcya dla naszego oddziału rachunkowego wydana, wymaga instytucyi rewidentów rachunkowych, których w etacie urzędników tego oddziału nie ma, zaś coraz więcej wzmagające się prace tego oddziału nie dozwalały już załatwiać rewizyi dorywczo przez pojedynczych urzędników do tego wyznaczanych, przeto uchwałą z dnia 21. stycznia 1879 L. 62117 zatwierdziliśmy zarządzenie dyrektora Oddziału rachunkowego, który poruczył pełnienie obowiązków rewidentów adjunktom Oddziału rachunkowego pp. Karolowi Żółkiewskiemu, Robertowi Sapałaczyńskiemu, Teofilowi Tarnawskiemu, Franciszkowi Janikowskiemu, Aurelemu Urbańskiemu i Stanisławowi Semetkowskiemu.

Spory sądowe z urzędnikami:

a) z Władysławem Dyszkiewiczem, byłym rządcą w zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie.

Dekretem z dnia 20. grudnia 1875 L. 29464 mianowaliśmy prowizorycznie Władysława Dyszkiewicza rządcą w zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie.

W skutek śledztwa dyscyplinarnego został Dyszkiewicz wydalony ze służby na podstawie §. 44. Ustanowy służby krajowej.

Dymisyonowany rządca wystąpił przeciw Wydziałowi kraj.

z procesem o dotrzymanie kontraktu służbowego (którego nigdy nie było) lub o zapłacenie sumy 24.000 złr., 340 złr., 142 złr. 80 ct., 530 złr. i 212 złr. z p. n.

Nie mogąc dopuścić, aby urzędnicy którzy na mocy Ustanowy służby krajowej weszli do służby krajowej, a następnie prawnie ze służby wydaleni zostali, mogli Reprezentacyę kr. przed Sądy zapozywać,— oparci na charakterze Wydziału kr., jako urzędu publicznego, oparci na Ustanowie służby krajowej, która w §. 64. wyklucza drogę prawa co do wszelkich pretensyj urzędników krajowych do Wydziału kr., oparci na §. 8. Statutu kr. wedle którego Sejm kr. wydaje Ustanowę służby krajowej, a więc takowa tak samo jest obowiązującą jak Statut kr., oparci na okoliczności, iż Wydział kr. wydaje wyroki swoje ostatecznie, a wyrok sądowy musiałby być opartym na śledzeniu, ażali Wydział kr. zastósował się do Ustanowy służby krajowej, do czego nikt prawa nie ma; z uwagi nakoniec, że jeżelibyśmy dopuścili możliwość procesów cywilno-sądowych, dyscyplina zostałaby w groźny sposób zachwianą, zwróciliśmy ten pozew sądowi, zarzucając niekompetencyę sądową do sądzenia podobnych spraw.

Po przeprowadzonym nad tą kwestyą sporze incydentalnym odrzuciły sądy niższe, a to c. k. Sąd krajowy lwowski uchwałą z dnia 20. września 1879 l. 31837 i c. k. wyższy Sąd kraj. lwowski uchwałą z dnia 4. Listopada 1879 L. 25818 nasz zarzut niewłaściwości sądu i skazały nas na zapłacenie kosztów tego sporu incydentalnego. Przekonani o prawidłowości naszego zapatrywania się i w poczuciu obowiązku bronienia praw Reprezentacyi krajowej wszelkimi środkami legalnymi, postanowiliśmy założyć nadzwyczajny rekurs przeciw tym dwom nam niekorzystnym uchwałom sądów 1ej i 2ej instancyi, przygotowani przedłożyć naszą sprawę c. k. Trybunałowi państwowemu, jeżelibyśmy w najwyższym c. k. Sądzie nie znaleźli ochrony naszych praw. Podaliśmy więc ten nadzwyczajny rekurs, a Jego Excelencyi P. Prezydentowi najwyższego Trybunału Antoniemu Schmerlingowi wręczyliśmy osobny memoryał.

I nie omyliliśmy się w naszem przypuszczeniu, iż w najwyższym Trybunale znajdziemy ochronę praw krajowych wypływających ze Statutu kr. Trybunał ten bowiem orzeczeniem z dn. 16. marca 1880 L. 630 przychylił się do naszego nadzwyczajnego rekursu, uznał niekompetencyę sądową do orzekania w tej sprawie, kazał wytoczony nam pozew Władysława Dyszkiewicza temuż zwrócić i skazał go na zapłacenie kosztów tego procesu wszystkich trzech instancyi.

Alegat XI. Składamy w odpisie to drogocenne orzeczenie, które staje po stronie praw Reprezentacyi krajowej i Wydziału krajowego jako jej organu wykonawczego, waruje charakter publiczny Wydziału krajowego, odsuwa możliwość wszelkich nagabywań przez urzędników niesumiennych a przyczynia się w wysokim stopniu do utrzymania dyscypliny służbowej, tak koniecznej, jeżeli służba publiczna ma być skuteczna.

b) ze Stanisławem Zabierzowskim byłym kancelistą Wydziału kraj.

Kancelista Wydziału krajowego, Stanisław Zabierzowski, popadł w podejrzenie niecnego postępowania w służbie przez odlepienie marki stemplowej.

Na podstawie orzeczenia znawców, wytoczyliśmy mu śledztwo dyscyplinarne. Nim wszelako przyszło do wydania wyroku, Zabierzowski przytaczając, iż nadwątlone zdrowie nie pozwala mu dalej pełnić obowiązków kancelisty, podał swoją dymisyę, prosząc o udzielenie odprawy.

Przyjęliśmy pierwszą i zezwoliliśmy na drugą, którą Zabierzowski podniósł. Nauczony wszelako przykładem Dyszkiewicza, wytoczył Wydziałowi kraj. proces o zapłacenie sumy 20.000 złr. przytaczając, jakoby do podania swej dymisyi był przymuszony. C. k. Sąd krajowy przyjął ten pozew. Gdy później ze sprawozdania naszego obrońcy dowiedzieliśmy się, że zaniechał zwrócić pozew i wdał się w odpowiedź in merito, Wydział krajowy nie mogąc dopuścić, aby Sądy w tej do ich kompetencyi nie należącej sprawie orzekały, wytoczył proces o przywrócenie terminu do zwrócenia pozwu dla niewłaściwości Sądu.

Proces ten toczy się obecnie i mamy wszelką nadzieję, iż sprawa ta skończy się ostatecznie tak jak sprawa Dyszkiewicza.

Delegat Wydziału kraj. do c. k. krajowej Rady szkolnej.

Gdy Członek Wydziału krajowego hr. Władysław Badeni zażądał uwolnienia go od urzędu delegata do krajowej Rady szkolnej, delegował Wydział krajowy w jego miejsce w dniu 17. grudnia 1878 do pełnienia tej funkcyi dr. Józefa Wereszczyńskiego.

Archiwa aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie.

Dnia 14. października 1878 odebraliśmy w zarząd Lwowskie Archiwum akt grodzkich i ziemskich i wprowadzili naszą organizacyę.

C. k. Rząd stosownie do zawartej umowy wypłacił nam wyznaczoną na restauracyę lokalności archiwalnych lecz niezużytą sumę 2.263 złr. 85 ct. a. w. Zaraz po objęciu Archiwum w posiadanie, kazaliśmy sporządzić kosztorys potrzebnych restauracyj i adaptacyj i wykonaliśmy je w ciągu lata 1879 kosztem 1474 złr. 33 ct. w. a.

Wychodząc z przekonania, że zbiory nagromadzone w Archiwum powinny stać otworem dla ludzi, którzy pragną korzystać z nich w interesie nauki, udzielaliśmy chętnie pozwolenia na bezpłatne korzystanie z Archiwum pracownikom na polu historyi i literatury polskiej. Takie pozwolenie otrzymali w tym czasie pp. Dr. Kazimierz Chłędowski, członkowie Towarzystwa archeologicznego: Adolf Pressen c. k. radca sądu krajowego wyższego, Ludwik Rojek c. k. dyrektor tabuli krajowej, Antoni Schneider archeolog, Karol Widmann literat i sekretarz magistratu miasta Lwowa, celem zebrania mataryałów do kroniki miasta Lwowa, p. Teodor Kulczycki celem zebrania dowodów pochodzenia słynnego w dziejach obrony Wiednia 1683 kawiarza Kulczyckiego, wreszcie student filozofii Kornel Heck, który pracuje nad monografią Józefa Bartłomieja Zimorowicza.

Archiwum Krakowskie odebraliśmy w zarząd dnia 2. września 1878 i od tego dnia funkcyonują tam nasze organa. Ponieważ c. k. Rząd nie oddał nam, jak to był przyrzekł, wszystkich lokalności, których sam na cele tego Archiwum używał, przeto udaliśmy się do Prezydyum c. k. wyższego sądu krajowego w Krakowie z żądaniem, aby reszta ubikacyj archiwalnych została nam oddaną w posiadanie. Gdy krok ten nie odniósł zamierzonego skutku, zwróciliśmy się z żądaniem naszem wprost do c. k. Ministerstwa sprawiedliwości, które po dłuższej korespondencyi przyrzekło uczynić zadość naszemu żądaniu, skoro utworzenie sądu obwodowego w Wadowicach umożliwi opróżnienie tych lokalności, obecnie przez akta sądu krajowego krakowskiego zajętych.

Na restauracyę oddanych nam lokalności i zakupno najniezbędniejszych sprzętów dla kancelaryi archiwalnej, wydaliśmy 409 złr. 59 ct. w. a.

W skutek reklamacyi naszej zarządziło c. k. Ministerstwo sprawiedliwości, aby wydzielono z Krakowskiego urzędu hipotecznego i oddano naszemu Archiwum resztę ksiąg i aktów, które doń dawniej należały.

W składzie urzędników archiwalnych zaszły następujące zmiany: W Archiwum Lwowskiem mianowaliśmy aplikantem ucznia 2. roku praw w Uniwersytecie Lwowskiem p. Oswalda Maryana Balzera na miejsce aplikanta p. Bohdana Mardyrosiewicza, który z dniem 1. marca 1880 objął suplenturę w gimnazyum. W Archiwum Krakowskiem nadaliśmy opróżnioną przez śmierć ś. p. Ludwika Droby posadę aplikanta p. Bolesławowi Ulanowskiemu, uczniowi 3. roku praw w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Nadmieniamy wreszcie, że adjunkt Archiwum Lwowskiego p. Dr. Antoni Prochaska, został po upływie roku prowizorycznej służby stabilizowany na swej posadzie.

Wydawnictwo aktów z archiwum t. z. Bernardyńskiego wskutek fundacyi ś. p. Alexandra Stadnickiego.

Wydawnictwo to odbywa się ciągle jeszcze kosztem dotacyi przyzwolonej przez Wys. Sejm z funduszu domestykalnego, albowiem dożywocie zastrzeżone na spuściźnie ś. p. Alexandra Stadnickiego dla jego rodziny dotąd jeszcze nie wygasło.

Kwota 1.200 złr. w. a. rocznie, którą otrzymuje wydawnictwo z wyżej wspomnianego funduszu, wystarcza na pokrycie kosztów jednego tomu w odstępach czasu ośmnastomiesięcznych, że zaś ostatni (VII.) tom wydawnictwa ukończony i do handlu księgarskiego oddany został w drugiej połowie 1878. roku, przeto najbliższy tom wyjdzie w pierwszej połowie roku 1880.

Obraz „Unia Matejki“.

Stosownie do życzenia mistrza, wysłaliśmy obraz „Unia Lubelska“ pędzla Jana Matejki na wystawę paryską, za co specyalny komitet grupy I. wystawy powszechnej paryskiej z roku 1878. przesłał nam gorące podziękowanie. Obraz ten znajduje się już obecnie napowrót w naszem posiadaniu.

Fundusz szkół ludowych z r. 1872.

Z funduszu szkół ludowych z r. 1872. otrzymały zasiłki na budowę nowych lub przeistoczenie istniejących już budynków szkolnych za r. 1878. następujące gminy:

a) po 250 złr. w. a.: Krościenko w okręgu szkolnym Jasielskim i Zakliczyn w okręgu Tarnowskim;

b) po 200 złr. w. a.: Uherce w okręgu szkolnym Samborskim, Dobrowlany w Drohobyckim, Stanimierz w Rohatyńskim, Toporów w Złoczowskim, tudzież należące do jednego związku szkolnego gminy: Krasnosielce, Roznoczyńce i Hłuboczek w Tarnopolskim okręgu szkolnym,

c) 180 złr. w. a. otrzymała gmina Toporowce w okręgu szkolnym Sniatyńskim;

d) po 150 złr. w. a.: Brzezinka w okręgu Wadowickim, Rajtarowice i Roguźna w Samborskim, Komarniki w Drohobyckim, Lacka wola w Mosciskim, Strzelce wielkie i Biadoliny radłowieckie w Tarnowskim, Padew narodowa w Mieleckim, Korzelice w Rohatyńskim, Połomyja i Stany w Rzeszowskim, Łącko w Sądeckim, Jawornik w Myślenickim, wreszcie Łozowo i Isypowce w Tarnopolskim; nakoniec

e) po 100 złr. w. a.: Brześciany w okręgu szkolnym Samborskim, Opary i Opaka w Drohobyckim, Wrocanka i Iskrzynia w Jasielskim, Klikowa, Szczepanów, Kowalowa i Bogumiłowice w Tarnowskim, Dobrzanica w Rohatyńskim, Kamień, Grodzisko rzeszowskie i Sarzyna w Rzeszowskim, nareszcie Turze w okręgu szkolnym Gorlickim.

Razem wynoszą powyższe zasiłki 5.330 złr. w. a. t. j. kwotę, jaką fundusz szkół ludowych z r. 1872 na teraz jako jednorocznym stałym dochodem rozporządza.

Z takiejże samej kwoty otrzymały za r. 1879:

a) gmina Kołaczyce w okręgu szkolnym Jasielskim 400 złr. w. a.;

b) gmina Wołcniów w okręgu szkolnym Stryjskim 380 złr.;

c) gmina Zdziarzec w okręgu szkolnym Mieleckim 300 złr.;

d) po 200 złr. w. a. otrzymały gminy: Bogusza w okręgu szkolnym Gorlickim, Okulice z Bratucicami w Bocheńskim, Kawęczym w Mieleckim, Malnowska Wola i Dydiatycze w Mościskim, Borszczów w Zaleszczyckim i Potok złoty w Czortkowskim okręgu szkolnym;

e) po 150 złr. w. a. gminy: Lanckorona w Wadowickim, Spytkowice w Myślinickim, Tyczyn i Swilcza w Rzeszowskim, Nielipkowice w Jarosławskim, Kornalowice w Samborskim, Sopoczyn w Żołkiewskim, Serafińce w Sniatyńskim, wreszcie Petryłów w Stanisławowskim okręgu szkolnym;

f) nakoniec po 100 złr. otrzymały gminy: Wyciąże z Przylaskiem w Krakowskim, Grodzisko w Rzeszow-

skim, Bzianka w Sanockim, Laszki w Jarosławskim, Kranzberg w Samborskim, Łomna w Drohobyckim, Wyżłów i Uhełna w Stryjskim, Podhorce, Nowosielce i Zagorzeczko w Lwowskim, Kulawa w Żółkiewskim, Puków i Wiśniowczyk w Rohatyńskim wreszcie Nowe Sioło w Tarnopolskim okręgu szkolnym.

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

Sprawozdania rachunkowe z zarządu majątkiem fundacyi ś. p. Stanisława hr. Skarbka za r. 1877 i 1878 znajdują się pomiędzy zamknięciami rachunków funduszów samoistnych.

Na tem miejscu zaś podajemy niektóre szczegóły o rozwoju zakładu w Drohowyżu.

Jak to przytoczyliśmy w poprzedniem sprawozdaniu naszem (str. 30) mieścił zakład ten z końcem r. 1877 razem 238 dzieci a mianowicie 154 chłopców i 82 dziewcząt. Stosownie do wytkniętego statutami planu, przyjęto od tego czasu do zakładu znowu większą liczbę dzieci i rozszerzono odpowiednio zakres nauki i rodzaje pracy, i tak: W ciągu r. 1878 przyjęto 69 dzieci, zaś w ciągu 1879 roku 55, razem więc 124 dzieci t. j. 81 chłopców i 43 dziewcząt, ubyło zaś w ciągu obu tych lat dziewięcioro, a mianowicie przez wydalenie 4 chłopców i 2 dziewcząt, przez śmierć 1 chłopiec i 2 dziewcząt, pozostało zatem z końcem ubiegłego roku 353 dzieci, t. j. 232 chłopców i 121 dziewcząt.

O istniejących w zakładzie stosunkach zdrowotnych świadczy bardzo korzystnie powyższy nader niski procent wypadków śmierci, do czego dodać należy, że nie było w zakładzie wypadków chorób nagminnych, lub w ogóle cięższych i długotrwałych.

Liczba uczniów wynosiła z końcem r. 1879 szczegółowo w klasie I. (wspólnej) 22 chłopców i 29 dziewcząt; w klasie II. (wspólnej) 48 chłopców i 39 dziewcząt; w klasie III. chłopców, 61 uczniów; w klasie IV. chłopców, 43 uczniów, w III. i IV. klasie dziewcząt (wspólnej) 40, nakoniec w klasie V. dziewcząt, 13 uczennic.

Zakres zajęć popołudniowych dla dzieci uczęszczających do szkoły początkowej obejmował, jak w latach poprzednich, zajęcia według systemu Froebla, dalej wyrób mat i koszyków, tudzież pudełek kartonowych na zapałki. Sprzedaż tych wyrobów przyniosła w 1878. roku 641 złr. 30 ct. w. a.

Dziewczęta brały nadto tak jak lat poprzednich stopniowany udział w robotach żeńskiej pracowni krawieckiej, przy sporządzaniu bielizny dla całego zakładu i odzieży dla dziewcząt.

Z końcem r. szkolnego 1878 ukończyła najstarsza młodzież zakładu czwartą klasę szkoły początkowej i przeszła w jesieni tegoż roku do pracy zawodowej i do zajęć gospodarskich przygotowywujących ją do zawodu, w którym pozostać ma i po opuszczeniu zakładu.

Oddział ten liczy obecnie 58 chłopców podzielonych na 2 klasy, i 13 dziewcząt. Dla chłopców urządzone zostały warstaty ślusarski, kowalski, stolarski, krawiecki, szewski i stelmaski. Po wysłuchaniu życzeń wychowańców i uwzględniając rozwój ich fizyczny i

umysłowy, przydzielono w pierwszym i drugim roku od utworzenia kursów praktycznych do warstatu ślusarsko-kowalskiego 27, do stolarskiego 8, do krawieckiego 8, do szewskiego 8, wreszcie do stelmaskiego, który dopiero w r. 1879. został otwarty 7 chłopców, gdzie pracują na razie po $7^1/_2$ godzin dziennie. Dziewczęta rozdzielono pomiędzy szwalnię i kuchnię, tak, iż wszystkie zajęte są w obu tych oddziałach na przemiany po 6 godzin dziennie. Najstarsze dziewczęta zajęte są prócz tego przy gospodarstwie na folwarku i w pralni.

Tak chłopcy jak i dziewczęta uczęszczają prócz tego obowiązkowo na wykłady kursu technicznego, którego pierwszy rok z jesienią r. 1878. został otwarty. Obejmuje on stosownie do wymagań statutu 18 godzin tygodniowo, podzielonych na wczesne godziny poranne i wczesne poobiednie, od 7. do 8. zrana i od 2. do 4. godziny po południu t. j. przed pracą w warstatach i przed zajęciami przy gospodarstwie. Kurs ten obejmuje w ogóle te same przedmioty nauki, jakie przepisane są dla szkoły wydziałowej z większem atoli uwzględnieniem nauki rysunków.

Osobny regulamin wydany dla oddziału warstatowego, określa szczegółowo tok pracy w warstatach, porządek nauki praktycznej, zarząd i rachunkowość.

Rozszerzenie się zakładu i zorganizowanie oddziału warstatowego pociągnęło za sobą konieczność pomnożenia urzędników i nauczycieli, co zresztą w statucie zakładu było przewidziane. Zamianowano więc z tego powodu naczelnika warstatów, specyalnego nauczyciela rysunków, rozdzielając inne z nowych czynności pomocniczych przy administracyi warstatów pomiędzy funkcyonaryuszów dawniejszych zakładu. Prócz tego obsadzono posady majstrów. Nauczycieli i nauczycielek, oprócz Dyrektora zakładu i Naczelnika technicznego, którzy biorą udział w wykładach jest obecnie razem 8, majstrów 5.

Na oddziale ubogich znajdowało się w roku zeszłym 16 starców i 2 staruszki, których w miarę możności do lżejszych robót pomocniczych i do nadzoru używano. Znaczniejsze rozszerzenie tego oddziału jest na razie dla braku miejsca niemożliwe. Koszta utrzymania zakładu w r. 1879. wynosiły:

1. Na administracyę t. j. płacę urzędników, nauczycieli, majstrów, sług, wydatki kancelaryjne i koszta podróży 18.650 złr. 10 ct. w. a.

2. Żywność t. j. wiktuały, naprawa i przykupno naczyń, restauracya kuchni, piekarni i t. p. 28.185 złr. $10^1/_2$ ct. w. a., zaś jako wydatek nadzwyczajny jeszcze 570 złr. 80 ct. w. a.

3. Odzież dla dzieci, starców i służby, słoma na pościel i t. d. 10.449 złr. $85^1/_2$ ct. w. a. wydatku zwyczajnego, tudzież 3.658 złr. 65 ct. w. a. wydatku nadzwyczajnego.

4. Opał i oświetlenie zakładu, deputaty dla urzędników, przykupno i naprawa lamp itp. 6.573 złr. 59 ct. w. a.

5. Pranie i przyrządy do prania 1.139 złr. 12 ct. w. a.

6. Łazienki, t. j. naprawa urządzeń, mydło do kąpieli itd. 140 złr. 52 ct. w. a.

7. Apteka i szpital, t. j. wydatki na leki i przybory szpitalne 552 zlr. 39 ct. w. a.

8. Kaplica i cmentarz, t. j. wydatki na nabożeństwa, ozdobę kaplicy i t. p. 194 zlr. w, a.

9. Szkoła, t. j. środki i przybory naukowe, biblioteka, materyały do cichych zajęć itd. 1.728 zlr. 58 ct. w. a. w ordinarium i 350 zlr. w. a. extra ordinarium.

10. Utrzymanie budynków, t. j. czyszczenie i zaprawianie podłóg, bielenie, naprawki malarskie, stolarskie i ślusarskie, czyszczenie kominów, kanałów, desinfekcya, zabezpieczenie od ognia itd. 2.618 zlr. 56 ct., tudzież wydatku nadzwyczajnego 750 zlr. 23 ct. w. a.

11. Ogród spacerowy i warzywno-owocowy, utrzymanie, dokupno i naprawa narzędzi i t. d. 145 zlr. 14 ct. w. a.

12. Folwark, t. j. utrzymanie krów, nierogacizny, uprawa pól itd., nadzwyczajny wydatek 149 zlr. 36 ct. w. a.

13. Warstaty, t. j. dokupno przyborów, materyały i robocizna itd. (z uwzględnieniem zaległości i składu) 1.222 zlr. 50 ct. w. a.

14. Wydatki przygodne 150 zlr. 80 ct. w. a.

Ogółem wynosiły powyższe koszta utrzymania zakładu razem w ordinarium 71.750 zlr. 26 ct. w. a., zaś w extraordinarium 5.479 zlr. 4 ct. w. a., czyli łącznie 77.229 zlr. 30 ct. w. a. netto.

Z tego utrzymywano 299 sierót i 18 starców przez cały rok 1879, t. j. przez 365 dni, co czyni 115.705 dni, zaś 54 sierót przez 120 dni, co czyni 6.450 dni; razem więc 122.185 dni. W przecięciu wypada więc na jeden dzień utrzymania 63 ct. od osoby.

Wydatki zakładu wynosiły w r. 1879. brutto 109.200 zlr. $39^1/_2$ ct. w. a., z czego pokrył zakład własnymi dochodami 25.973 zlr. $49^1/_2$ ct. w. a., zaś resztę 83.226 zlr. 90 ct. w. a. pokryła fundacya, dając jako stanowczą dotacyę 77.229 zlr. 30 ct. w. a. i zaliczkę zwrotną na poczet zaległości za wyroby warstatowe 5.997 zlr. 60 ct. w. a.

W ostatnich czasach okazały się w zakładzie pewne zboczenia od prawidłowego porządku, takowe jednak zostały w zarodku usunięte, a Wydział krajowy ze swej strony zarządził potrzebne kroki, ażeby takowe nie mogły się powtórzyć w przyszłości.

Zakład narodowy im. Ossolińskich.

Podając osobno na właściwem miejscu zamknięcia rachunków zakładu narodowego im. Ossolińskich, przytaczamy na tem miejscu tylko niektóre szczegóły tyczące się rozwoju tej instytucyi w ostatnim okresie czasu. W ogóle powtórzyć się dadzą o rozwoju zakładu uwagi przytoczone w poprzedniem sprawozdaniu Wydziału krajowego.

Prace wewnętrzne dążące do coraz lepszego uporządkowania zbiorów zakładu, postępowały dalej obranym torem i oddziaływały skutecznie na zewnątrz, albowiem przyczyniły się znacznie do zwiększenia ruchu naukowego i napływu młodzieży do czytelni zakładu. Ta ostatnia okoliczność wywołała potrzebę zreorganizowania czytelni a podjęta w tym kierunku praca dokonaną została w r. 1878 i 1879.

Czytelnia stała się w skutek tego przystępną dla młodzieży każdego wieku i ułatwia tejże tak pomoc naukową, jakoteż obznajomienie się z literaturą zastosowaną do młodociannego wieku.

Oddział biblioteczny zakładu zajął się urządzeniem tek obejmujących drobniejsze publikacye, odezwy, wiersze ulotne i t. p. które najczęściej w krótkim czasie po ukazaniu się giną lub stają się prawdziwą rzadkością, a mają wartość nietylko bibliograficzną, lecz często stają się z czasem ważnym nieraz przyczynkiem do historyi współczesnej. Praca nad ułożeniem katalogu rękopisów postąpiła o tyle, że druk tego katalogu został już rozpoczęty. Bardzo cenną publikacyą zakładu jest dokonany przez dyrektora zakładu „Spis nazw miejscowości polskich w Prusiech zachodnich, wschodnich i na Pomorzu z dodaniem przezwisk niemieckich.“ Nie można też pominąć milczeniem czynności skierowanych do uporządkowania znakomitego zbioru rycin, jaki posiada zakład Ossolińskich. — Ażeby zbiór ten uczynić dostępniejszym dla oglądania i studyów, urządzony został osobny gabinet rycin, w którym najcelniejsze ryciny, rozwieszone są pod szkłem stale, inne zaś zmieniają się w odpowiednich ustępach czasu.

Wzrastające czynności sprowadziły potrzebę powiększenia sił zakładu, której to potrzebie Kuratorya w ten sposób zadość uczyniła, iż korzystając z pomnożenia się dochodów z dóbr Rakowca, utworzyła dwa nowe stypendya, tak, że obecnie istnieje stypendyów ośm, a młodzież z nich korzystająca obowiązaną jest w myśl woli fundatora dopomagać do załatwienia czynności w bibliotece i czytelni.

Okazała się również potrzeba poczynienia niektórych zmian pod względem przeznaczenia i użytku poszczególnych ubikacyj gmachu zakładowego. Zmiany ważniejsze poczyniono mianowicie w ubikacyach przeznaczonych dla czytelni, jakoteż w ubikacyach służących do pomieszczenia drukarni. Ta ostatnia urządzoną została na szerszą skalę, a to szczególniej ze względu na objęcie wydawnictwa książek szkolnych dla szkół ludowych, o czem w poprzedniem sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego obszerniejszą podaliśmy wzmiankę. W dwuletnim okresie czasu, za który niniejszem zdajemy sprawę, powiększyły się i wzrosły zbiory zakładu w ten sposób, iż przybyło dzieł drukowanych 3173, pomiędzy temi 418 dubletów, dalej rękopisów 379, autografów 23, dyplomów 21, podobizna 1, rycin 817, obrazów 48, rzeczy muzealnych 126 wreszcie map i atlasów 71.

Napływ gości do pracowni naukowej i do czytelni wzmógł się w ostatnim roku bardzo znacznie. I tak odwiedziło pracownię naukową w przeciągu 240 dni, w których taż pracownia dla publiczności była otwarta razem 1994 czytelników, dla których użytku wydano 1265 rękopisów, 5979 dzieł a 13204 tomów; cyfry te są znaczniejsze niż były kiedykolwiek, a w porównaniu z rokiem poprzednim wykazują o 474 osób, 555 rękopisów, 1197 dzieł i 3144 tomów więcej. Liczby przeciętne wykazują dziennie 8 czytelników, 5 rękopisów, 25 dzieł a 55 tomów.

W czytelni t. z. górnej, było czytających 10857, (w roku poprzednim 8710) ponieważ zaś czytelnia ta otwartą była przez

185 dni, przeto wypada średnio na jeden dzień 60 osób, podczas gdy w roku poprzednim cyfra ta wyniosła 51.

Pozwolenie wypożyczania książek do domu miało osób 223, a wydano do ich użytku w ciągu całego roku 5484 dzieł w 8137 tomach, t. j. o 1080 dzieł i 1384 tomów więcej niż w roku poprzednim. Prócz tego wypożyczono do domu w tymże czasie ze źródeł rękopiśmiennych 26 autografów, 10 dokumentów i 79 manuskryptów.

Muzeum zwiedziło osób 2465 t. j. o 79 więcej niż w poprzednim roku; studyowało w nim 330 osób, t. j. o 92 więcej niż w roku poprzednim. Koszta poniesione w r. 1877. w celach naukowych t. j. na zakupno i wydawnictwo dzieł, nabycie rękopisów, dyplomów, autografów i innych zabytków starożytnych, na przedpłatę czasopism, zakupno obrazów i rycin wynosiły w roku 1878. 3740 zł. 90 ct. zaś 1879. roku 3769 zł. 18 ct. Ogólna suma dochodów zakładu wynosiła w ostatnim roku 34674 złr. 21 ct. wydatki 31576 złr. 34 ct., zaoszczędzono zatem 3097 złr. 87 ct.

Sprawy fundacyj stypendyjnych.

Umieszczone osobno zamknięcie rachunków fundacyj stypendyjnych, przedstawia stan majątku tychże po koniec roku 1878. Dla uzupełnienia przytoczonych tam danych stosownie do bieżącej chwili przytaczamy tu co następuje.

Znajdujący się w zarządzie Wydziału krajowego majątek zarodowy fundacyj stypendyjnych wynosi obecnie w efektach okrągło 1,836.000 złr., w dobrach i realnościach według wartości szacunkowej 346.734 złr. 18 ct. w należytościach czynnych 130.576 złr. 15 ct. czyli razem w zaokrągleniu 2.313.000 złr.

Nadto pobiera jedna z fundacyj roczną rentę 200 dukatów holenderskich w złocie, zaś jedna rentę 150 złr. w. a.

Systemizowanyeh stypendyów jest obecnie 569 a suma na nie przeznaczona 102.294 złr. 10 ct.; wypada zatem na każde stypendyum w przecięciu w przybliżeniu 179 złr. 78 ct.

Od czasu ostatniego sprawozdania naszego urosła więc liczba stypendyów o 60, a suma ogólna na wypłatę tychże o 10898 złr. 50 ct. zaś kwota wypadająca w przecięciu na każde stypendyum o 8 ct.

Z liczby stypendyów które przybyły, wypada 17 na fundacye nowe, dopiero w ostatnich dwóch latach w życie wprowadzone, reszta zaś 43 na fundacye dawniejsze, w których pomnożone dochody pozwoliły na zwiększenie liczby stypendyów.

W podanej powyżej ogólnej sumie majątku fundacyj stypendyjnych mieści się kwota 65.676 złr. 22 ct. reprezentująca majątek 11 fundacyi, z których jeszcze dotąd nie wypłaca się stypendyów, nadto znaczna część dochodów z reszty majątku fundacyi służy w myśl specyalnych postanowień na pokrycie wydatków administracyjnych, legatów, alimentacyj, i t. p. Wydatki tego rodzaju wynosiły w r. 1877. jak świadczy zamknięcie rachunkowe kwotę 20.300 złr.

$26^1/_2$ ct. na podatki wydano w tymże roku 7.203 złr. 95 ct. a wreszcie użyto sumy 20.357 złr. $19^1/_2$ ct. na pomnożenie majątku zarodowego fundacyj stypendyjnych. Ta ostatnia suma powstała przeważnie z jednorocznych nadwyżek dochodów, które w poszczególnych fundacyach niewystarczały na wypłatę stypendyów.

Do ogólnych spraw stypendyjnych dodajemy jeszcze, że w okresie czasu, za który niniejszem zdajemy sprawę, z należących do majątku zarodowego kapitałów hipotekowanych na dobrach na 5% ściągnięto sumę 21.000 złr. w listach zastawnych towarzystwa kredytowego ziemskiego, z innych zaś należytości czynnych wpłynęło 760 złr.

Z fundacyj, o których utworzeniu wspominały poprzednie sprawozdania Wydziału krajowego, weszły w wykonanie w ciągu ubiegłego okresu:

1. Fundacya imienia Szczepana Mogiły Stankiewicza, z której nadano 5 stypendyów po 200 złr. w. a. rocznie.

2. Fundacya W. Emila Torosiewicza, w której istnieją 2 stypendya po 125 złr.

3. Fundacya ś. p. Józefa Spadwińskiego, z trzema stypendyami po 160 złr.

4. Fundacya imienia Stanisława Chlebowskiego, o jednem stypendyum wynoszącem 60 złr. rocznie.

5. Fundacya ks. Jana Pitonia, z której rozdano dwa stypendya po 72 złr.

6. Fundacya Henryka Siemiradzkiego, z której nadano jedno stypendyum o 120 złr.

7. Fundacya ks. Franciszka Pawłowskiego, z której kapituła rz. kat. w Przemyślu nadała jedno stypendyum o 236 złr., wreszcie

8. Fundacya ks. Jana Kucharskiego z jednem stypendyum o 300 złr.

Do fundacyi W. ks. Antoniego Popkiewicza, o której była mowa w poprzedniem sprawozdaniu, wpłynęły nowe fundusze ofiarowane przez fundatora, które dostarczyły środków na zakupno 1400 złr. w 6% listach hipotecznych, a tem samem na utworzenie piątego stypendyum o rocznych 100 złr.

Inne fundacye o których podaliśmy wiadomość w dawniejszych sprawozdaniach, znajdują się w zrealizowaniu, a sprawy ich postępują zwykłym torem.

Nowe fundacye. Fundacya Rady powiatowej w Brzesku.

Rada powiatowa w Brzesku uchwaliła dnia 28. lipca 1879 utworzyć prywatną fundacyę, w celu zapewnienia emerytury dla urzędników autonomicznych powiatu tamtejszego i przeznaczyła na ten cel sumę 6.000 złr. z której połowa z oszczędności z lat poprzednich oddaną została zaraz na cele fundacyi, druga zaś połowa ma być wypłacona w ciągu następnych lat trzech. Statut tej fundacyi,

(której majątek wzrastać ma również przez wkładki urzędników Rady powiatowej w Brzesku) stanowi zarazem, że na wypadek, jeżeliby Rada powiatowa w Brzesku jako samodzielna instytucya autonomiczna została zwiniętą, przeistoczyć się ma fundacya emerytalna w fundacyę stypendyjną, na którą przejśćby miały przedewszystkiem obowiązki względem urzędników, jacy w owym czasie posiadaliby prawo do emerytury z tej fundacyi.

W miarę jak majątek fundacyi zostałby uwolniony od powyższego obowiązku, miałyby dochody fundacyi służyć na wypłatę stypendyów po 300 złr. dla uczniów szkół średnich i wyższych pochodzących z powiatu Brzeskiego, z pierwszeństwem dla synów lub dalszych krewnych byłych urzędników autonomicznych powiatu Brzeskiego.

Zarząd tej ewentualnej fundacyi stypendyjnej, oddaje statut Wydziałowi krajowemu, a względnie Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu.

Utworzenie tej fundacyi Wydział krajowy przyjął do wiadomości.

Zapis Klementyny Broniewskiej.

Ostatniej woli rozporządzeniem z dnia 26. listopada 1876 zapisała ś. p. Klementyna z Rudnickich Broniewska, właścicielka dóbr Balicze z przyległościami, oprócz sumy 5.000 złr. dla zakładu ciemnych we Lwowie i sumy 1.000 złr. dla szpitala w Stryju, również sumę 3.000 złr. na stypendya dla uczniów szkół gimnazyalnych lub realnych, urodzonych w gminie Balicze podróżne, Balicze zarzeczne i Dzieduszyce małe, a to w ten sposób, iż dla każdej z tych gmin służyć ma z sumy zapisowej kwota 1.000 złr., zaś gdyby w jednej z tych gmin nie było odpowiedniego kandydata, naówczas stypendyum nadane być może uczniowi z drugiej gminy. Ułożenie statutu dla fundacyi i rozdawnictwo stypendyów przekazała ś. p. fundatorka Wydziałowi krajowemu.

Na pokrycie wyżej wspomnianych, jakoteż innych legatów, które o ile wypływa z testamentu, wynoszą ogółem sumę 25.000 złr., służyć ma czwarta część ceny dóbr Balicze podróżne i Balicze zarzeczne, gdy te dobra sprzedane zostaną. Jeżeliby ta czwarta część ceny kupna na zupełne zaspokojenie legatów nie wystarczyła, naówczas wszystkie legata i zapisy stosunkowo do obniżonego funduszu mają być umniejszone. Do podniesienia i pokwitowania przeznaczonej na legata czwartej części ceny dóbr Balicze, upoważniła ś. p. fundatorka Wgo Kazimierza Rudnickiego, właściciela dóbr Strzałki, który rozdzielić ma uzyskaną sumę pomiędzy legataryuszów. Aż do czasu sprzedaży Balicz, pozostawać mają dobra te pod zarządem ustanowionych ku temu administratorów, którzy uzyskane dochody obracać mają przedewszystkiem na spłacenie długów bankowych, hipotecznych i innych, następnie zaś na korzyść legataryuszów w stosunku do wysokości legatów. Wiadomość o zapisie powyższym otrzymał Wydział krajowy w lutym 1879, odtąd zaś pertraktacya spadkowa nie postąpiła jeszcze tak daleko, ażeby o zrealizowaniu zapisu dziś już coś stanowczego można było powiedzieć.

Zapis śp. Maryi ze Stojowskich Kurdwanowskiej.

Dnia 28. września 1878 zmarła w Krakowie Marya ze Stojowskich 1. ślubu Boguszowa 2. ślubu Kurdwanowska, właścicielka dóbr Rzędzianowice. Testamentem zeznanym dnia 14. sierpnia 1878 zapisała ona sumę 5.000 złr. w. a. na utworzenie fundacyi stypendyjnej dla ucznia szkół średnich, pochodzącego z rodziny samejże fundatorki nazwiska Jordanów-Stojowskich. Kapitał powyższy ma być ulokowany w listach zastawnych galic. towarzystwa kredytowego ziemskiego a odsetki mają być co pół roku tytułem stypendyum wypłacane. Jeżeliby nie było kandydata z rodziny Jordanów-Stojowskich, naówczas może otrzymać stypendyum uczeń szkół średnich szlacheckiego pochodzenia. Zarząd fundacyi i prawo przyznawania stypendyum przekazała śp. fundatorka Wydziałowi krajowemu. Zabezpieczenie praw fundacyi jest w toku, a ponieważ śp. fundatorka włożyła na spadkobierców swoich obowiązek jak najszybszego uiszczenia legatów, przeto jest nadzieja, że fundacya powyższa rychło wejdzie w wykonanie.

Fundacya Antoniego Monsona.

Testamentem z dnia 2. stycznia 1879 postanowił zmarły w Baryczy dnia 8. stycznia 1879 Antoni Monson, ażeby po śmierci żony jego, której przyznał dożywocie na całej spuściźnie swojej, utworzoną była fundacya, z której dochodów ma być wypłacone stypendyum o rocznych 200 złr. dla krewnych śp. fundatora noszących nazwisko Monson, a w braku takich dla innych krewnych tegoż.

Zarząd fundacyi i prawo nadawania stypendyum poruczył śp. fundator Wydziałowi krajowemu.

Spadkobierczyni śp. fundatora złożyła na zabezpieczenie praw fundacyi stypendyjnej, jakoteż innych zapisów śp. fundatora do depozytu c. k. Sądu powiatowego w Tyczynie sumę 9.000 złr. w obligacyach indemnizacyjnych. Tym sposobem fundacya znalazła zupełne ubezpieczenie praw swoich i będzie mogła być wykonaną skoro wygaśnie prawo dożywocia ciężące na teraz na jej majątku.

Fundacya Adama Neronowicza.

Zmarły w Uściu dnia 4. czerwca 1877 Adam Jelita Neronowicz, postanowił ostatnej woli rozporządzeniem z dnia 2. czerwca 1877, iż trzy czwarte części jego majątku nieruchomego, na których zastrzegł dożywocie dla żony swojej, mają być po zgaśnieniu dożywocia, przez licytacyę sprzedane, a uzyskane ztąd pieniądze w papierach publicznych ulokowane i na uposażenie fundacyi wieczystej użyte. Dochody tej fundacyi służyć mają na utrzymanie według możności, trzech uczniów szkoły realnej w Stanisławowie. Zarząd fundacyi przejść ma na Wydział krajowy, który też rozdawnictwo stypendyów będzie wykonywać.

W skutek wezwania Sądu powiatowego w Śniatynie z 16. listopada 1878 oświadczył Wydział krajowy, iż wypływające dlań z zapisu śp. Neronowicza prawa i obowiązki względem fundacyi przyjmuje i podał zarazem sprawę tej fundacyi do wiadomości c. k. Namiestnictwa z prośbą o zarządzenie potrzebnych kroków celem zabezpieczenia a następnie zrealizowania majątku fundacyjnogo.

Fundacya imienia śp. Franciszka Schnell.

Wny. Oskar i Artur Schnellowie tudzież Wna. Ida z Schnellów Wurmbrandowa, chcąc uczcić pamięć ojca swego śp. Franciszka Schnella, obywatela m. Brodów, ofiarowali 1.500 złr. w 6% listach hipotecznych imiennej wartości na założenie fundacyi stypendyjnej dla ubogiego, w Galicyi urodzonego ucznia, bez różnicy wyznania, uczęszczającego do gimnazyum w Brodach z dobrym postępem w naukach. Stypendysta tej fundacyi zatrzymuje nadane stypendyum pod zwykłymi warunkami aż do ukończenia uniwersytetu.

Prawo nadawania stypendyum zachowane jest na czas życia dla Wgo. Oskara Schnella i przejść ma po jego najdłuższem życiu na Wydział krajowy, któremu fundatorowie powierzyli również zarząd majątku fundacyi.

Suma przeznaczona na uposażenie fundacyi znajduje się już w ręku Wydziału krajowego a fundacya sama z początkiem roku szkolnego 1880 weszła w wykonanie.

Fundacye Ludwika Gajewskiego.

Ostatniej woli rozporządzeniem z dnia 15. października 1857 wyznaczył zmarły w Jaworowie dnia 28. kwietnia 1859 śp. Ludwik Gajewski pomiędzy innemi również następujące legaty:

a) 2.500 złr. dla ubogich studentów z Jaworowa a to w ten sposób, iżby procenta od rzeczonego kapitału służyły przedewszystkiem. ku wspieraniu takich młodzieńców, którzy ukończywszy studya prawnicze, przygotowują się do zwyczajnych egzaminów państwowych. Jeżeliby w którym roku nie było młodzieńca posiadającego powyższą kwalifikacyę, natenczas roczny dochód służyć ma ku wsparciu jednego lub dwóch ubogich uczniów szkół średnich lub wyższych, szczególniej zaś sierót, pochodzących z Jaworowa.

Stypendya z tej fundacyi przyznawane być mają tylko na rok jeden; uczniowie jednak szkół średnich i wyższych, którzy już raz korzystali z fundacyi, mogą ubiegać się o te stypendya również w latach następnych i mogą je mieć przyznawane, o ileby nie było ukończonych prawników, dla których fundator zastrzegł pierwszeństwo. Na przypadek jeżeliby było tylko dwóch kandydatów, otrzymuje każdy z nich połowę dochodu rocznego fundacyi, jeżeliby zaś było kandydatów więcej naówczas rozstrzyga los.

Dalej wyznaczył śp. Gajewski:

b) 2.500 złr. na utworzenie fundacyi posagowej dla dwóch ubogich dziewcząt, sierót wyznania chrześciańskiego z Jaworowa;

c) 2.500 złr. na fundacyę dla dwóch ubogich wdów z Jaworowa, bez różnicy wyznania, mających wychowywać co najmniej po dwoje drobnych dzieci; wreszcie

d) 2.500 złr. na fundacyę dla ubogich Jaworowskich, bez względu na wyznanie religijne, z tem jednak zastrzeżeniem, że $^3/_4$ dochodów fundacyi mają być rozdawane pomiędzy ubogich chrześciańskich, zaś $^1/_4$ ma być rozdaną ubogim izraelitom.

Zarząd majątkiem wszystkich powyższych fundacyj służy gminie miasta Jaworowa, która także wykonywać ma wszystkie czynności, jakich wymagać będzie rozdawnictwo wsparć i datków.

Majątek przeznaczony na fundacye, został już zrealizowany i urósł już znacznie, tak, że w porządku wyżej podanym, posiadały fundacye w chwili zatwierdzenia listów fundacyjnych, t. j. 15. listopada 1878 r.: *a*) 5615 złr. 79 ct., *b*) 5408 złr. 62 ct., *c*) 4140 złr. 7 ct., *d*) 5408 złr. 63 ct. w efektach imiennej wartości.

Względem wszystkich czterech fundacyj służy prawo nadzoru również Wydziałowi krajowemu, któremu gmina m. Jaworowa obowiązaną jest składać corocznie rachunki wraz z wykazem stanu i obrotu majątkiem fundacyj.

Zapis p. Karola Biliny Brzozowskiego.

P. Karol Bilina Brzozowski złożył do Wydziału krajowego dnia 6. Maja 1879 do L. 17661 opieczętowane pismo z napisem: „Ostatniej woli rozporządzenie Karola Biliny Brzozowskiego, złożone w Wysokim Wydziale krajowym galicyjskim we Lwowie".

Złożenie to do naszych rąk, motywuje p. Karol Bilina Brzozowski tem, że rozporządził swoim majątkiem w ten sposób, iż poczynił na cele dobroczynne rozmaite zapisy i fundacye, któremi Wydział krajowy jako władza takowemi zarządzająca, w przyszłości kiedyś się zajmie i rozporządzać będzie. Przyjęliśmy więc ten testament i przechowujemy go w naszej kasie.

Fundacya imienia Konrada Wilczyńskiego.

Na pamiątkę syna swego ś. p. Konrada Wilczyńskiego, poległego w powstaniu dnia 22. października 1863, postanowiła Wna Józefa z Gregorowiczów Wilczyńska, utworzyć fundacyę dla ubogiej uczącej się młodzieży.

W tym celu złożyła fundatorka do rąk Wydziału krajowego 3000 złr. w 6% listach hipotecznych i postanowiła, że z dochodów tego majątku ma być wypłacane stypendyum o rocznych 180 złr. dla młodzieńców ubogich, w Galicyi urodzonych, Polaków, uczęszczających do szkoły politechnicznej we Lwowie, lub też do szkoły sztuk pięknych w Krakowie.

Zarząd fundacyi i wykonywanie wszystkich z zarządem połączonych czynności powierzyła fundatorka Wydziałowi krajowemu, który sporządzony projekt listu fundacyjnego przesłał już c. k. Namiestnictwu do zbadania.

Ponieważ fundatorka zastrzegła sobie dożywotne prawo pobierania dochodów fundacyi, przeto rozdawnictwo stypendyum nastąpi dopiero po wygaśnięciu dożywocia.

Fundacya imienia Maryi Kruszewskiej z Chorobrowa.

Pp. Henryk i Elżbieta małżonkowie Kruszewscy, chcąc przekazać potomności pamięć zmarłej córki swojej Maryi, postanowili aktem zeznanym 11. lipca 1879, utworzyć wieczystą fundacyę dla ubogich uczniów.

Na ten cel złożyli fundatorowie 6000 złr. w 6% listach hipotecznych do rąk Wydziału krajowego i przeznaczyli z dochodów

tej sumy kwotę roczną 160 złr. na stypendyum dla szkoły rolniczej w Dublanach, zaś 200 złr. dla ucznia wydziału prawniczego, który zobowiąże się po ukończeniu studyów, wstąpić do służby sądowej w Galicyi i w tejże pozostać.

Do obu stypendyów mają pierwszeństwo uczniowie urodzeni w powiecie sokalskim; zresztą korzystać mogą ze stypendyum pierwszego, uczniowie obrządku rzymsko lub grecko-katolickiego, jako też synowie księży, którzy przed prześladowaniem za wiarę schronili się z Chełmskiej dyecezyi do Galicyi, zaś drugie stypendyum ma być nadawane uczniom obrządku rzymsko-katolickiego, synom podupadłych rodzin polskich szlacheckich.

Rozdawnictwo stypendyów powierzyli fundatorowie Wydziałowi krajowemu na przedstawienie Rady powiatowej w Sokalu.

List fundacyjny dla zapisu powyższego, został już sporządzony, a skoro nastąpi zatwierdzenie tego dokumentu i skoro należytość rządowa będzie uiszczona, przystąpimy do wykonania fundacyi.

Fundacya ś. p. Franciszka Tarnawskiego.

Testamentem z dnia 9. października 1877, zapisał zmarły w Zalesiu dnia 6. lipca 1879 ś. p. Franciszek Tarnawski sumę 7000 złr. w 5% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego, na utworzenie trzech stypendyów każde po 116 złr. dla ubogiej uczącej się młodzieży polskiej, obrządku łacińskiego.

Kapitał powyższy ma być w ciagu lat 5ciu licząc od śmierci fundatora, ze spadku jego do rąk Wydziału kraj. złożony.

Pierwszeństwo do stypendyów tej fundacyi będą mieć potomkowie córek ś. p. fundatora, jeżeliby wsparcia takowego rzeczywiście potrzebowali. Zresztą przystępne będą stypendya tej fundacyi dla celujących uczniów szkół publicznych początkowych, średnich i wyższych i trwać mają aż do ukończenia nauk.

Wzrastające dochody fundacyi mają być obracane na pomnożenie liczby stypendyów o takiej samej wysokości jak trzy pierwsze.

Uchwałą z dnia 15. marca 1880 l. 3128 polecił c. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu, uniwersalnej spadkobierczyni ś. p. Franciszka Tarnawskiego, ażeby w ciągu dni 30. legat 7000 złr. w 5% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemsk. na rzecz fundacyi na należących do spadku dobrach Zalesie i Młynki zabezpieczyła, poczem dopiero przyznanie spadku nastąpić będzie mogło.

Legat powyższy wpłynie dopiero 6. lipca 1884, wówczas więc dopiero będzie można poczynić dalsze kroki celem wykonania fundacyi.

Fundacya Wincentego Szachłackiego.

S. p. Wincenty Barachka Szachłacki były adjunkt powiatowy, zapisał ostatniej woli rozporządzeniem z dnia 26. sierpnia 1878 sumę 27000 złr. w listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego, oprocentowanych po 4% i 5% i czyniących razem 1201 złr. 40 ct. rocznego dochodu, na utworzenie fundacyi stypendyjnej dla uczniów gimnazyum Stanisławowskiego.

Stypendya wynosić mają po 200 złr. i przeznaczone są dla uczniów osieroconych od obojga rodziców lub też tylko od ojca, a pochodzących z rodziny polskiej, wyznania rzymsko-katolickiego.

Prawo nadawania stypendyów przekazał ś. p. fundator Radzie gminnej m. Stanisławowa, za porozumieniem się z Dyrekcyą gimnazyum Stanisławowskiego i za zatwierdzeniem Wydziału krajowego.

Zabezpieczenie praw fundacyi jest w toku.

Fundacya ś. p. Leona Boznańskiego.

Zmarły dnia 26. sierpnia 1879 śp. Leon Boznański, właściciel dóbr Dzwonowa, zapisał ostatniej woli rozporządzeniami z 20. stycznia i 18. sierpnia 1879. cały swój majątek, składający się z różnych wierzytelności i z posiadłości Dzwonowa, razem w wartości około 30.000 złr. na stypendya dla dobrze uczącej się a ubogiej młodzieży, z rodziców Polaków zrodzonej.

Stypendya wynosić mają po 150 złr. rocznie i trwać będą aż do ukończenia nauk. Pierwszeństwo zastrzegł śp. fundator dla młodzieży imienia Boznańskich i Bobrownickich, wreszcie dla uczniów urodzonych w Dzwonowej. Posiadłość Dzwonowę przeznaczył jednak śp. Boznański na dożywocie dla siostry swojej Józefy Boznańskiej, tak, że posiadłość ta przejść ma na własność fundacyi dopiero po wygaśnięciu dożywocia. Resztę majątku zapisał śp. fundator na rzecz fundacyi bez żadnych ograniczeń, a skoro wierzytelności zostaną ściągnięte, przejść mają zebrane sumy w zarząd Wydziału krajowego na cele fundacyi.

Rozdawnictwo stypendyów wykonywać ma Wydział kraj.

Zabezpieczenie praw fundacyi śp. Boznańskiego zostało wdrożone i postępuje zwykłym trybem. Postępowanie spadkowe toczy się w c. k. Sądzie obwodowym w Tarnowie.

Fundacya Franciszka Urbańskiego.

Śp. Dr. Franciszek Urbański, adwokat krajowy w Czerniowcach, zapisał ostatniej woli rozporządzeniem z dnia 30. kwietnia 1876 cały swój majątek na fundacyę stypendyów, dla artystów polskiego pochodzenia, kształcących się w Krakowskiej szkole sztuk pięknych, stanowiąc, że każde stypendyum nie może być niższe jak 600 złr. rocznie.

Rozdawnictwo stypendyów przyznał ś. p. fundator Wydziałowi krajowemu z tem jednak zastrzeżeniem, że tylko ci kandydaci powinni być uwzględnieni, których przedstawi akademia Krakowska.

Dożywocie na majątku przeznaczonym dla fundacyi zastrzegł ś. p. fundator dla siostry swej Wej Emilii z Urbańskich Kralowej a nadto wyznaczył z majątku tego legaty w sumie 2100 złr., z których 400 złr. osobom prywatnym, reszta zaś różnym instytucyom, tudzież ubogim w Czerniowcach przypadnie.

Zabezpieczenie praw fundacyi zarządzone zostało na podstawie ogólnych w tej mierze przepisów.

Zapis ś. p. Grzegorza Aywasa.

Zmarły w Jasienowie dnia 6. lutego 1879 ś. p. Grzegorz Aywas, właściciel dóbr Wyżnicy i innych, postanowił ostatniej woli rozporządzeniem z dnia 10. grudnia 1878, iż położone w powiecie Tłumackim dobra jego Krzywotuły z przyległościami, obejmujące około 2300 morgów obszaru, po śmierci żony jego stać się mają własnością fundacyi wieczystej pod nazwą: „Grzegorza Aywasa zapis stypendyjny.“ Dochody dóbr rzeczonych służyć mają po wieczne czasy na wypłatę stypendyów dla niezamożnych uczniów uniwersytetów Lwowskiego i Czerniowieckiego, wyznania chrześciańskiego, wszakże z wykluczeniem uczniów wydziału teologicznego.

Stypendya wynosić mają po 300 złr. w. a. rocznie, a liczba ich stosować się ma do dochodów, jakie przynosić będą dobra na fundacyę przeznaczone. Połowa stypendyów przypaść ma w udziale uniwersytetowi Lwowskiemu, druga zaś połowa uniwersytetowi Czerniowieckiemu, z jednej zaś równie jak i z drugiej połowy po dwa stypendya służyć mają po wieczne czasy uczniom obrządku ormiańsko-katolickiego. Zarząd majątku fundacyi przekazał ś. p. fundator galic. Wydziałowi krajowemu, który corocznie połowę czystych dochodów oddawać ma Wydziałowi krajowemu Bukowińskiemu. Prawo nadawania stypendyów, przeznaczonych dla uniwersytetu Czerniowieckiego wykonywać ma tamtejszy Wydział krajowy, zaś takież prawo względem stypendyów dla uniwersytetu Lwowskiego służyć będzie galicyjskiemu Wydziałowi krajowemu. Oznaczeniem warunków, tyczących się nadawania i utraty stypendyów, zająć się mają oba Wydziały krajowe za porozumieniem się z właściwemi władzami uniwersyteckiemi. Na przypadek, jeżeli by uniwersytet Czerniowiecki miał być zwinięty, służyć mają stypendya dlań przeznaczone uczniom gimnazyum Czerniowieckiego, z zachowaniem zresztą innych warunków dla fundacyi ustanowionych. Jak już wyżej wspomniano, przejść mają dobra Krzywotuły na własność fundacyi dopiero po najdłuższem życiu wdowy ś. p. fundatora. Zabezpieczenie praw fundacyi jest w toku.

Fundacya ś. p. Marcelego Stupnickiego.

Ostatniej woli rozporządzeniem z dnia 25. sierpnia 1879, uzupełnionej kilkunastoma dodatkami zapisał zmarły w Szypowcach dnia 3. wrzesnia 1879 ś. p. Marceli Stupnicki dobra swoje Szypowce w pow. Zaleszczyckim wraz z inwentarzem na fundacyę stypendyjną swego imienia.

Dobra pomienione pozostać mają po wieczne czasy własnością fundacyi i niewolno ich obciążać żadnymi długami.

Z czystych dochodów jakie fundacya przez wydzierżawienie dóbr uzyska, ma być odkładaną pewna część na utworzenie funduszu rezerwowego dla pokrycia nadzwyczajnych i nieprzewidzianych wydatków, pozostająca zaś reszta ma być podzieloną na dwie równe części, z których jedna służyć ma na wypłatę stypendyów po 200 złr. dla uczniów gimnazyalnych, druga zaś na wypłatę stypendyów po 300 złr. dla uczniów wydziału prawniczego lub lekarskiego w Uniwersytecie Lwowskim, Krakowskim lub Wiedeńskim.

Pierwszeństwo do korzystania z fundacyi zastrzegł ś. p. fundator dla swoich krewnych, a dopiero gdyby tych nie było, otrzymywać będą stypendya z tej fundacyi niezamożni uczniowie celujących postępów, obrządku rzymsko lub grecko-katolickiego, uczęszczający do wyżej wykazanych zakładów naukowych.

Ś. p. fundator wyznaczył dla fundacyi osobnego kuratora, któremu przyznał rozległy wpływ na fundacyę, prócz tego wskazał jeszcze kilka osób, które współdziałać mają przy urządzeniu fundacyi.

Nadzór nad fundacyą i zarząd najwyższy jej majątkiem, wreszcie rozdawnictwo stypendyów przekazał ś. p. fundator Wydziałowi krajowemu. Fundacya obciążoną jest wielką ilością legatów tudzież postanowień, które pociągną za sobą bądź ubytek dochodów, bądź też znaczne nawet wydatki i nakłady, wskutek czego dochód na stypendya będzie o wiele mniejszy, niżby ze względu na dość znaczną wartość dóbr a szczególniej wzorowe ich zagospodarowanie spodziewać się wypadało.

Wzdrożone postępowanie spadkowe nie postąpiło jeszcze tak daleko, iżby już teraz można mieć jasny pogląd na wartość całej spuścizny i korzyści, jakie z tąd wypłyną dla uczącej się młodzieży.

Wydział krajowy jednak porozumiał się już z ustanowionym kuratorem fundacyi, tak co do poprowadzenia sprawy uporządkowania majątku fundacyjnego, jako też co do przyspieszenia rozdawnictwa stypendyów, które według woli ś. p. fundatora rozpocząć się winno jak najrychlej, nawet jescze przed ostatecznem urządzeniem fundacyi.

Fundacya ś. p. Stanisława Strzałkowskiego.

Zmarły w Korszyłówce dnia 14. Grudnia 1879 ś. p. Stanisław Strzałkowski przeznaczył ostatniej woli rozporządzeniem z dnia 18. Stycznia 1871 cały swój ruchomy i nieruchomy majątek na utworzenie fundacyi dla uczącej się młodzieży szkolnej pod nazwą: „Fundacya Stanisława Strzałkowskiego.“

Stypendya wynosić będą po 250 złr. w. a. rocznie i nadawane być mają po równych częściach uczniom akademii technicznej we Lwowie lub Krakowie, dalej uczniom wydziału filozoficznego, prawniczego i chirurgicznego, nareszcie uczniom wyższych szkół rolniczych w kraju istniejących. Wolno zaś będzie nadawać wszystkie stypendya tej fundacyi wyłącznie uczniom jednego z wyżej wymienionych działów naukowych, jeżeliby się okazała przeważna dla kraju potrzeba ludzi z pewnem fachowem wykształceniem. Stypendya otrzymać mogą tylko niezamożni uczniowie narodowości polskiej, obrządku rzymsko-katolickiego, pochodzący z rodziców Polaków rzymsko-katolickiego obrządku, urodzeni w Tarnopolu, Zbarażu, Jacowcach lub Korszyłówce, i czyniący dobre postępy w naukach i obyczajach. Pierwszeństwo mają uczniowie będący w pokrewieństwie z fundatorem lub żoną jego, aż do trzeciego stopnia, chociażby nawet nie byli zrodzeni w wyżej wymienionych miejscowościach. Również korzystać oni mogą z fundacyi już od najniższych szkół, aż do ukończenia nauk.

Prawo rozdawnictwa stypendyów poruczył ś. p. fundator żonie swojej Wnej Waleryi Medardzie 2ga im. z Dobrzyńskich Strzałkowskiej, po jej najdłuższem życiu siostrzeńcowi swemu Kazimierzowi Jełowickiemu a po śmierci tego ostatniego Wydziałowi krajowemu.

Egzekutorem testamentu naznaczył ś. p. fundator Wydział krajowy, który zarządzać ma majątkiem fundacyi, mając prawo użyć ku temu pomocy delegata z grona obywateli tutejszo-krajowych.

Do spadku po ś. p. Strzałkowskim należą dobra Jacowce położone w Starostwie Zbarazkiem, obejmujące około 500 morgów obszaru. Dobra te przejdą jednak na własność fundacyi dopiero po najdłuższem życiu żony ś. p. fundatora.

Dalej należy do spadku realność w Tarnopolu przynosząca brutto przeszło 8.000 złr. w. a. rocznego dochodu, na której jednak ciąży dług w wysokości 21.000 złr. w. a., wreszcie należą do spadku wierzytelności hipotekowane w sumie około 13.000 złr. w. a. jako też wierzytelności wekslowe, których stan dotąd jeszcze nie jest sprawdzony.

Prócz dożywocia na Jacowcach, ciążą jeszcze na spuściznie niektóre legata, a to: na realności w Tarnopolu posiada żona ś. p. fundatora prawo do pomieszkania z 3 pokoi z przynależytościami; dalej dla dwóch sióstr ś. p. fundatora legat roczny po 400 złr. w. a. dla każdej, wreszcie legat w kwocie nieoznaczonej dla p. Ignacego Stebnickiego.

Z dochodów fundacyi ma być corocznie odkładaną suma 300 złr. w. a. na pomnożenie majątku zarodowego a dopiero reszta służyć ma na wypłatę stypendyów.

Pertraktacya spadkowa toczy się w c. k. Sądzie obwodowym w Tarnopolu a Wydział krajowy mianował do zastępowania spraw fundacyi pełnomocnika z ramienia swego w osobie Wgo Dr. Klemensa Żywickiego, adwokata krajowego w Tarnopolu, który we wszystkich ważniejszych sprawach zasięga decyzyi Wydziału krajowego.

Fundacya ś. p. Konstantego Zahorskiego.

Zmarły we Wiedniu dnia 19. marca 1878 ś. p. Konstanty Zahorski, były inżynier i oficer sztabowy korpusu dla komunikacyj wodnych i lądowych, jakoteż dla budowli publicznych w służbie rosyjskiej, zapisał ostatniej woli rozporządzeniem z dnia 8. lutego i 5. marca 1878 wszystkie swoje kapitały, a to 576.000 złr. w papierach wartościowych a 8200 złr. w asygnatach kasowych, wszakże po strąceniu długów w sumie 49.898 złr. i legatu 12050 rubli, w jednej połowie na zakłady dobroczynne, w jednej czwartej części na utrzymanie kościołów a w jednej czwartej na stypendya dla uczącej się młodzieży — wszystko zaś dla ludności polskiej, wyznania rzymsko-katolickiego, mieszkającej w Austryi.

Zaraz po śmierci ś. p. Zahorskiego powstały spory tak co do kompetencyi c. k. Sądów austryackich do prowadzenia postępowania spadkowego, — poselstwo bowiem rosyjskie we Wiedniu zażą-

dało było, ażeby pertraktacya spadkowa prowadzoną była przez sądy rosyjskie, — jak niemniej co do ważności ostatniej woli rozporządzeń ś. p. Zahorskiego. W tym ostatnim kierunku wystąpili prawni spadkobiercy.

Sprawa toczyła się wobec sądów wiedeńskich przy interwencyi c. k. niższo austr. Prokuratoryi Skarbu, tudzież mianowanych przez ś. p. fundatora egzekutorów testamentu i zakończoną została ugodą sądową, z mocy której wyznaczono na wyżej wskazane cele sumę 95000 złr. w gotówce wolną od wszelkich opłat rządowych, które prawni spadkobiercy wzięli na siebie.

Za gotówkę powyższą zakupiono galicyjskie obligacye indemnizacyjne w imiennej wartości 70800 złr. tudzież obligacyi austryjackiej renty państwowej w imiennej wartości 32500 złr., które to efekta czynią razem przeszło 4700 złr. rocznego dochodu.

Dla porozumienia się z mianowanymi przez ś. p. fundatora pięciu egzekutorami testamentu względem urządzenia fundacyi, delegował Wydział krajowy Członka swego Wgo Oktawa Pietruskiego.

Z czynności podjętej w tym przedmiocie spisany został protokół, który zawiera główne zarysy przyszłego urządzenia fundacyi i posłuży za podstawę do wygotowania listu fundacyjnego.

Postanowieniami głównemi byłyby następujące:

1) Fundacya nosić będzie po wieczne czasy nazwę: „Zapis Konstantego Zahorskiego.“

2) Kapitał fundacyjny jest nienaruszalny, a tylko odsetki tegoż mogą być obracane na cele fundacyi.

3) Z fundacyi korzystać może wyłącznie tylko mieszkająca w Państwie austryackiem ludność polska rzymsko-katolickiego obrz.

4) Kapitał żelazny ma być podzielony na cztery równe części z przeznaczeniem dwóch czwartych na korzyść zakładów dobroczynnych, jednej czwartej na utrzymanie kościołów katolickich, wreszcie jednej czwartej na stypendya.

Zarząd fundacyi spoczywać będzie w ręku Wydziału kraj. galicyjskiego.

Egzekutorowie testamentu wymienili w protokole 10 zakładów dobroczynnych, które otrzymać mają wsparcie z pierwszych dochodów fundacyi w kwotach ściśle określonych, na pewien dłuższy lub krótszy przeciąg czasu.

Resztę dochodów teraźniejszych, jakoteż dochody które będą do dyspozycyi po upływie czasu, na który otrzymają wsparcie pierwsze 10 zakładów dobroczynnych, rozdzielać będzie Wydział krajowy w ten sposób, iż co roku poda do wiadomości powszechnej kwotę, jaka będzie do dyspozycyi a następnie rozdzieli takową pomiędzy te ze zgłaszających się zakładów, które wsparcia takiego będą najgodniejszemi.

Obdarzony zakład pobierać może wsparcie z fundacyi prawidłowo bez przerwy tylko przez lat dwa; po przerwie co najmniej jednego roku może zakład taki otrzymać znowu wsparcie.

Część majątku fundacyjnego przeznaczona na utrzymanie kościołów, służyć ma na restauracye domów bożych, lub znajdujących

się w tychże dzieł sztuki, zabytków starożytnych lub pomników historycznych. Rozdawnictwo dochodów tej części majątku fundacyjnego odbywać się ma każdego roku, a to w ten sposób, iż w pierwszym roku otrzymają zasiłki kościoły lwowskiej rzymsko-kat. dyecezyi; w drugim roku przyjdzie kolej na kościoły krakowskiej dyecezyi; w trzecim roku otrzymają zasiłek kościoły dyecezyi przemyskiej, zaś w czwartym dyecezyi tarnowskiej. Rozdawnictwo wykonuje Wydział krajowy na propozycyę właściwego ordynaryatu, który następnie z użycia zasiłków składa liczbę Wydziałowi krajowemu.

Wyżej wyrażona kolej, w której cztery dyecezye obrz. łać. po sobie następują, powraca co lat cztery, przedtem jednak otrzymają zasiłki 9 kościołów wskazanych ku temu przez egzekutorów testamentu ś. p. Zahorskiego.

Stypendyów wypłacać będzie fundacya ś. p. Zahorskiego cztery, a to: jedno na 350 złr. dla ucznia szkoły sztuk pięknych w Krakowie; dwa po 300 złr., z których jedno dla ucznia oddającego się nauce gospodarstwa wiejskiego, zaś drugie dla ucznia poświęcającemu się technologii chemicznej lub mechanicznej; wreszcie jedno stypendym na 200 złr. dla ucznia szkoły przemysłowej. Wolno jednak będzie Wydziałowi krajowemu, jeżeliby tego potrzeby kraju wymagały, obracać wszystkie dochody przeznaczone na stypendya ku wspieraniu młodzieży pracującej na polu sztuki lub umiejętności, w pewnym szczególnym kierunku, jakiby okazał się najwięcej być na czasie.

Liczba stypendyów wzrastać ma w miarę wzrostu dochodów fundacyi.

Te są główne zarysy przyszłego urządzenia fundacyi ś. p. Konstantego Zahorskiego, która po załatwieniu zwykłych formalności, prawdopodobnie już w niedługim czasie wejdzie w wykonanie.

Departament IV.

Referent: Członek Wydziału krajowego Władysław hr. Badeni.

A. Najwyższe Sankcye w sprawach drogowych i mytniczych.

Najwyższem postanowieniem z dnia 14. Grudnia 1878. r. otrzymały Najwyższą Sankcyę następujące uchwały Wys. Sejmu, przyznające prawo poboru myt:

Radzie powiatowej Pilzneńskiej, przy drodze powiatowej z Pilzna do Czarny i Radomyśla;

Radzie pow. Jasielskiej, przy drogach pow. Warzycko-Lubelskiej i Frysztacko-Brzosteckiej.

Radzie powiatowej Brzeskiej, przy drodze powiatowej Bogumiłowicko-Zakluczyńskiej w powiecie Jarosławskim.

Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Radawie od mostu na rzece Lubaczówce i obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Surochowie od mostu na rzece Szkle.

Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Topolnicy powiatu Staromiejskiego od mostów na rzekach: Turzance, Niedzielniance i Topolniczance.

Obszarowi dworskiemu w Szczurowicach powiatu Brodzkiego od przewozu przez rzekę Styr;

Obszarom dworskim: w Podleszanach, Rzochowie, Rzędzianowicach od przewozów przez rzekę Wisłokę; — dalej:

Najwyższem postanowieniem z dnia 24. Grudnia 1878. r. otrzymały Najwyższą Sankcyę uchwały wys. Sejmu przyznające prawo poboru myt:

Radzie powiatowej Chrzanowskiej przy drogach pow. Chrzanowskiej i Trzebińsko-Lgockiej.

Radzie powiatowej Brzeskiej od mostu na rzece Uszwicy pod Dołęgą.

Radzie powiatowej Stryjskiej od mostu na rzece Opór w Hrebenowie.

Obszarowi dworskiemu w Rogach pow. Krośnieńskiego od mostu na rzece Lubatówce;

Obszarowi dworskiemu w Surmaczówce pow. Jarosławskiego od mostu na rzece Lubaczówce;

Gminie miasta Przemyślan od mostu na rzece Gniłej Lipie;

Obszarowi dworskiemu w Glinnej, powiatu Brzeżańskiego, od mostu na rzece Strypie;

Obszarowi dworskiemu w Husakowie z Krysawicami, pow. Mościskiego, od dwóch mostów na rzece Słotwinie;

Obszarowi dworskiemu w Spasie, pow. Staromiejskiego, od mostu na Dniestrze;

Obszarowi dworskiemu w Czudcu, pow. Rzeszowskiego, od przewozu na rzece Wisłoku;

Obszarowi dworskiemu w Medenicach, pow. Drohobyckiego, od mostu w Sasce kameralnej na Dniestrze;

Obszarowi dworskiemu w Dobrotworze, pow. Kamionki Strumiłowej, od mostu na rzece Bugu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 16. Stycznia 1879. r. otrzymały Najwyższą Sankcyę uchwały wys. Sejmu, przyznające również prawo poboru myt:

Radzie powiatowej Chrzanowskiej, przy drogach pow. z Chrzanowa do Alwernii i z Jaworznia do Wysokiego Brzegu;

Radzie powiatowej w Wieliczce, przy drodze pow. Wielicko-Dobczyckiej i od mostu na rzece Wildze przy drodze gminnej Podgórsko-Kobierzyńskiej;

Radzie powiatowej w Dolinie, od trzech mostów przy drodze Wełdzirsko-węgierskiej;

Radzie pow. Mieleckiej, od od mostu we wsi Zgórsku przy drodze z Mielca do Radomyśla;

Radzie powiatowej Dąbrowskiej, przy drodze pow. z Otfinowa do Ujścia Jezuickiego;

Radzie powiatowej Grybowskiej, przy drogach pow. Zborowicko-Grybowskiej i z Grybowa ku Krynicy, powiatu Drohobyckiego;

Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Lipicy, pow. Drohobyckiego od sześciu mostów na drodze gminnej z Drohobycza na Szczerzec do Lwowa;

Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Podburzu, od siedmiu mostów gminnych;

Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Krościenku wyżnem, pow. Krośnieńskiego, od mostu na rzece Wisłoku;

Gminie Dobrowlany, pow. Kałuskiego, od przewozu przez rzekę Łomnicę w Dobrowlanach;

Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą miasta Sokołowa, pow. Stryjskiego, od 3 mostów na drodze gminnej z Bolechowa do kolei Lwowsko-Czerniowieckiej;

obszarowi dworskiemu w Bobrownikach, pow. Tarnowskiego od przewozu na Dunajcu przy drodze z Tarnowa do Radłowa.

Najwyższem postanowieniem z dnia 7. Lutego 1879. r. otrzymały Najwyższą Sankcyę uchwały wys. Sejmu przyznające prawo poboru myt:

Radzie powiatowej w Nisku od mostów:

a) na rzece Tanwi pod Ulanowem,

b) na rzece Rudzie w gminie Rudzie.

Radzie powiatowej w Dolinie od mostu przy drodze dojazdowej do dworca kolei w Krechowicach;

Radzie powiatowej Podhajeckiej, przy drodze pow. z Podhajec ku Haliczowi około Panowic;

Obszarowi dworskiemu w Ulwówku, pow. Sokalskiego, od przewozu przez rzekę Bug;

Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Głuchowie, pow. Sokalskiego, od mostów na dwóch ramionach rzeki Sołokii przy drodze z Zabcza do Mostów Wielkich;

Obszarowi dworskiemu z gminą w Nadolanach, pow. Sanockiego, od dwóch mostów przy drodze gminnej z gościńca Rymanowskiego wiodącej.

Obszarowi dworskiemu w Sufczynie, powiatu Dobromilskiego, od dwóch mostów na rzece Stubnicy;

Obszarowi dworskiemu z gminą w Boryniczach, powiatu Bobreckiego, od mostu na rzece Suchodołce;

Obszarowi dworskiemu w Wysocku, powiatu Jarosławskiego, od przewozu przez rzekę San;

Obszarowi dworskiemu w Stanisławczyku, powiatu Brodzkiego, od mostu na rzece Styrze;

Gminie miasta Kańczugi, powiatu Łańcuckiego, od dwóch mostów na rzece Mleczce.

Najwyższem postanowieniem z dnia 7. Lutego 1879. r. otrzymały Najwyższą Sankcyę ustawy, przyznające gminom miast: Rzeszowa, Brzeżan i Stanisławowa prawo do pobierania myta kopytkowego.

Najwyższem postanowieniem z dnia 1. Września 1879. r. otrzymała Najwyższą Sankcyę uchwała Wysokiego Sejmu, przyznająca gminie w Kamionce Strumiłowej prawo do pobierania myta od mostu na rzece Bugu i i od trzech mostów na rzece Kamionce.

Nakoniec Najwyższem postanowieniem z dnia 15. Marca 1879. r. otrzymała Najwyższą Sankcyę uchwalona przez Wysoki Sejm ustawa, uznająca drogę od jednego punktu drogi rządowej Lwowsko-Tomaszowskiej przez Kamionkę do granicy państwa w Stojanowie, za drogę krajową.

B. Przekazane Wydziałowi krajowemu petycye sejmowe.

Niezałatwione petycye sejmowe, przekazane Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 19. Października 1878. r. załatwił Wydział krajowy jak następuje:

Na petycye Zwierzchności gmin Niska, Rozwadowa i Radomyśla o rozpoczęcie budowy drogi krajowej z Niska do Nadbrzezia oznajmiono, że dopóki przestrzeń drogi krajowej z Rzeszowa do Niska nie zostanie zupełnie wykończoną, dopóty Wydział krajowy nie będzie w położeniu przedstawienia Wysokiemu Sejmowi wniosków w przedmiocie rozpoczęcia dalszej budowy, a ewentualnie wyznaczenia na ten cel kredytu potrzebnego.

Na dwie petycye Wydziału powiatowego Borszczowskiego, w sprawie budowy i kierunku drogi krajowej z Borszczowa do Jezierzan, oznajmiono, że Wydział krajowy nieomieszka przedstawić Wysokiemu Sejmowi w tej sprawie wniosku odpowiedniego, skoro ustaną powody, dla których nie przystąpiono dotąd do budowy drogi rzeczonej, a które wyłuszczył Referent departamentu

*

komunikacyi w Wydziale krajowym, na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 2. Października 1878. r., w odpowiedzi na interpelacyę posła Wernickiego i towarzyszy.

Na petycye Wydziałów powiatowych Brzeżańskiego, Złoczowskiego i Podhajeckiego, o uznanie drogi wiodącej od gościńca rządowego w Podhajcach przez Krzywe, Kozowę, Glinnę do Zborowa za drogę krajową, oświadczył Wydział krajowy, że byłby gotów poprzeć usiłowania miejscowe, dążące do zbudowania tej linii komunikacyjnej, udzieleniem subwencyi stosownej, jeżeliby strony interesowane zdecydowały się na pokrycie odpowiedniej części kosztów budowy, również na pokrywanie kosztów konserwacyjnych, o ileby dochody z myta na ten cel nie wystarczały w przyszłości.

Na petycye Wydziału powiatowego Mieleckiego i gminy Mielca o uznanie drogi z Mielca do Lisiej Góry za krajową, oznajmił Wydział krajowy, zgodnie z opinią sejmowej komisyi drogowej, że obecnie nie ma widoku, ażeby droga ta mogła być uznaną za krajową, że zatem powiaty interesowane powinny dołożyć wszelkich starań, ażeby zbudować ją środkami miejscowymi.

Na petycyę Wydziału powiatowego Limanowskiego o uznanie drogi powiatowej Kamienicko - Stopnickiej za krajową i udzielenie subwencyi na budowę czterech dróg w tymże powiecie, tudzież petycyę zbiorową właścicieli obszarów dworskich, naczelników gmin i innych mieszkańców powiatu Limanowskiego, o udzielenie subwencyi na budowę drogi gminnej z Mszany do Lubnia, oznajmiono Wydziałowi powiatowemu Limanowskiemu, że Wydział krajowy byłby gotów wziąć pod rozwagę prośbę o udzielenie zasiłku na cele drogowe tegoż powiatu, lecz tylko w takim razie, gdyby szło o subwencyonowanie budowy jednej i to najważniejszej drogi, i gdyby odnośna prośba popartą była w sposób przepisany.

Na petycyę Wydziału powiatowego Nowosądeckiego o uznanie drogi powiatowej wiodącej z Huty przez Krynicę, Muszynę do dworca kolei Lelu-chowskiej w Muszynie za drogę krajową, oraz o polecenie Wydziałowi krajowemu, ażeby udzielał Reprezentacyi prowiatu Nowosądeckiego subwencyę na utrzymanie reszty dróg powiatowych, tudzież petycyę Rady gminnej miasta Muszyny o uznanie za krajową drogi wiodącej z rynku miasta do dworca kolei żelaznej w Muszynie, oświadczył Wydział krajowy gotowość udzielenia subwencyi na rekonstrukcyę drogi powiatowej wiodącej z Muszyny do zakładu zdrojowego w Krynicy, a ująwszy sprawę w swe ręce, uzyskał od J. E. pana Ministra rolnictwa przyrzeczenie udzielenia na ten sam cel zasiłku aż do wysokości kwoty 12.000 zł. z dochodów zakładu Krynickiego i delegował inżyniera do przeprowadzenia rzeczonej rekonstrukcyi w porozumieniu z Wydziałem powiatowym Nowosądeckim, jako właściwym zarządcą drogi powiatowej i c. k. Dyrekcyą domen i lasów zastępującą fundusz kameralny.

Na petycyę Reprezentacyi gminy miasta Lubaczowa tudzież innych okolicznych gmin i obszarów dworskich, o uznanie za krajową drogę z Rawy na Lubaczów do Oleszyc, oznajmiono gotowość udzielenia subwencyi na budowę drogi łączącej Lubaczów z drogą krajową Bełzecko-Jarosławską w Oleszycach, jeżeli strony interesowane zechcą ponieść odpowiednią część kosztów rzeczonej budowy, i polecono Wydziałowi powiatowemu Cieszanowskiemu,

ażeby przeprowadził odnośne rokowania i przedłożył Wydziałowi krajowemu rezultat tychże wraz z projektem budowy.

Na petycyę Towarzystwa Tatrzańskiego, o uznanie drogi wiodącej z Nowego Targu do Zakopanego za krajową, lub udzielenie subwencyi na jej naprawę, tudzież petycyę Wydziału powiatowego Nowotargskiego o uznanie za krajową drogi z Nowego Targu na Poronin do Zakopanego, oraz polecenie Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał potrzebę budowy drogi z Poronina do Węgier, oznajmiono, że Wydział krajowy byłby gotów udzielić stosowną subwencyę na budowę drogi Zakopańsko-Nowotarskiej, i wysłać inżyniera swego w celu wypracowania projektu budowy drogi rzeczonej, jeżeliby powiat Nowotarski jako też strony bezpośrednio interesowane okazały skłonność do pokrycia odpowiedniej części kosztów budowy i utrzymania tej drogi.

Petycyę gminy miasta Kozłowa o uznanie za krajową drogi wiodącej od jednego punktu drogi krajowej Brzeżańsko-Tarnopolskiej, mianowicie z Płotyczy lub Horodyszcza przez Kozłów do stacyi kolei żelaznej w Jeziernie, załatwiono oznajmieniem, że Wydział krajowy nie mógłby popierać tej prośby wobec Wysokiego Sejmu.

Na petycyę „Towarzystwa do budowania kolei drugorzędnych“ o wstrzymanie decyzyi co do budowy drogi bitej ze Lwowa do Stojanowa i polecenie Wydziałowi krajowemu, ażeby względem budowy kolei drugorzędnej w tym kierunku, porozumiał się z rzeczonem Towarzystwem, oznajmiono, że petycya ta przesądzoną została uchwałą z dnia 11. Października 1878, którą Wys. Sejm uznał drogę ze Lwowa do Stojanowa za krajową, i polecił równocześnie Wydziałowi krajowemu, ażeby po otrzymaniu sankcyi uchwalonego projektu ustawy odnośnej, przystąpił do budowy drogi na przestrzeni od Kamionki do Stojanowa.

Na petycyę Wydziału pow. Dobromilskiego o udzielenie subwencyi na potrzeby drogowe, oznajmiono, że Wydział krajowy byłby skłonnym do udzielenia na ten cel zasiłku odpowiedniego, jeżeliby Wydział powiatowy dopełnił warunków przepisanych okólnikami Wydziału krajowego, normującemi rozdzielanie subwencyi drogowych.

Petycyę gmin Bylic, Lutowisk i Czyżek, w przedmiocie orzeczenia Wydziału powiatowego Samborskiego, którem nałożono na nie obowiązek dowozu szutru z obcej miejscowości na drogę gminną, wiodącą z Sambora do Przemyśla, załatwił Wydział krajowy, przy sposobności rozstrzygnięcia rekursu w tym samym przedmiocie, zniesieniem orzeczenia powyższego.

Petycyę zwierzchności gminnej wsi Sidziny, w sprawie drogi z Sidziny do Podwilka, tudzież petycyę obszaru dworskiego w Toporzyskach, w sprawie postawienia dwóch mostków w Spytkowicach, udzielono Wydziałowi powiatowemu Myślenickiemu do urzędowania.

Petycyę właściciela obszaru dworskiego w Błudnikach, tudzież okolicznych mieszkańców o udzielenie subwencyi na budowę mostu w Pukasowcach na Łomnicy, udzielono Wydziałowi pow. Stanisławowskiemu z poleceniem, ażeby przeprowadził rokowania ze stronami interesowanemi, co do ofiar dobrowolnych na rzecz pomienionego mostu i przedstawił następnie sprawę Radzie powiatowej do powzięcia decyzyi w myśl §. 5. ust. drog., wedle którego most ten mógłby być uznany za przedmiot powiatowy.

Następnie zaś biorąc do wiadomości ujemny rezultat pertraktacyi przeprowadzonej, oznajmił Wydział krajowy Wydziałowi powiatowemu w Stanisławowie, że kiedy tamtejsza Rada powiatowa nie poczytuje mostu rzeczonego za tyle ważny dla powiatu, iżby zasługiwał na uznanie go za powiatowy: tem mniej uzasadnionem jest żądanie, ażeby most ten uznanym został za przedmiot krajowy.

Na petycyę pp. Wiktora Wyszyńskiego i Marcelego Smoleńskiego o uwzględnienie strat poniesionych na dostawie szutru dla drogi krajowej Zakluczyn-Sącz-Niedzica — przyznano petentom, zgodnie z opinią wyrażoną przez dwie komisye sejmowe, dodatkowe wynagrodzenie z powodu zwiększonych kosztów exploatacyi w kwocie 1500 złr. w. a.

Petycyę p. Moniki Thieme, wdowy po dyetaryuszu oddziału technicznego Wydziału krajowego śp. Robercie Thieme, o jednorazową zapomogę załatwiono udzieleniem odprawy w kwocie 62 złr. w. a.

Petycyę gminy miasta Nowego Sącza o wezwanie c. k. Rządu do zajęcia się regulacyą rzeki Dunajca w obrębie gminy rzeczonej, celem odwrócenia niebezpieczeństwa grożącego miastu, odstąpiono c. k. Namiestnictwu z prośbą, ażeby zarządziło jak najrychlejsze zbadanie okoliczności w petycyi przytoczonych, i stosownie do wyniku badań technicznych przedsięwzięło odpowiednie środki zaradcze; a gdy w odpowiedzi na to żądanie oświadczyło c. k. Namiestnictwo, że budowle wodne wykonane powyżej mostu rządowego pod Nowym Sączem nie są powodem szkód, jakie rzeka Dunajec powyżej tychże wyrządza, lecz że przyczynę zniszczeń upatrywać należy w anormalnem rozramienieniu się rzeki powyżej tamtejszej strzelnicy i w obojętności tak nadbrzeżnych posiadaczy, jakoteż gminy miasta Nowego Sącza, którzy uchylają się stanowczo od ponoszenia wydatków na wykonanie potrzebnych robót wodnych, — polecono Wydziałowi powiatowemu Nowosądeckiemu, ażeby przedewszystkiem zawezwał strony bezpośrednio interesowane i zastępców gminy miasta do protokolarnego oświadczenia się, bądź co do zawiązania spółki wodnej, w myśl obowiązującej ustawy, bądź też do złożenia prawnie obowiązujących deklaracyi, jakimi datkami przyczynićby się chcieli do projektowanych budowli — i przeprowadzoną w tym względzie pertraktacyę przedłożył jak najrychlej Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowania.

Petycyę gminy Hnizdyczowa, w powiecie Żydaczowskim, o zapomogę na zabezpieczenie brzegów rzeki Stryja, odstąpiono c. k. Namiestnictwu z prośbą o użyczenie pomocy rządowej.

Petycyę Reprezentacyi gminy m. Jasła o przeniesienie rządowych rogatek mytniczych z Ulaszowic do Krajowic i Warzyc, przy stosownym rozdziale obowiązującej taryfy, odstąpiono c. k. Namiestnictwu, które uwiadomiło nas następnie, że projektowana zmiana miejsca mieć nie może.

Następujące petycye załatwił Wydział krajowy odmownie:

Petycyę gminy i obszaru dworskiego we Wzdowie, w pow. Brzozowskim, o udzielenie subwencyi na budowę drogi gminnej Wzdowskiej wiodącej z Beska do Turzego.

Petycyę Wydziału powiatowego Bocheńskiego o uznanie drogi powiatowej Bocheńsko-Limanowskiej za krajową, lub udzielenie stosownej subwencyi na jej utrzymanie.

Petycyę gminy Turzanowic, w powiecie Bobreckim, o zmianę orzeczenia Wydziału krajowego w sprawie utrzymania drogi przez las „Grabów“ wiodącej.

Petycyę gminy m. Podgórza o uwolnienie jej mieszkańców od obowiązku uiszczania prestacyi przepisanych §. 12. ustawy drogowej — i petycyę mieszkańców pow. Gorlickiego o udzielenie ponownej subwencyi na budowę drogi z Biecza do Golanki.

Następujące petycye załatwiono uwiadomieniem petentów, że przedmioty ich prośb nie były w Wys. Izbie traktowane:

Petycyę gmin i obszarów dworskich w Rozdole, Krupsku, Rozwadowie, Malechowie, Weryniu, Laszkach dolnych i Brzezinie o uznanie za krajową drogi wiodącej z Rohatyna na Chodorów, Brzozdowce, Rozdół do Rozwadowa, a względnie do stacyi kolejowej Mikołajów-Drohowyże.

Petycyę Rady pow. Rawskiej o uznanie drogi wiodącej z Rawy przez Uhnów do Sokala za krajową, odebranie na etat krajowy części tej drogi, zbudowanej kosztem powiatowym i umorzenie użytej na ten cel, a nie spłaconej dotąd pożyczki z funduszu krajowego;

Petycyę Wydziału powiatowego Sokalskiego o uznanie drogi Rawa-Uhnów-Bełz-Sokal za krajową.

Petycyę p. Zenona Krzeczunowicza, w sprawie projektowanej kolei żelaznej Sziget — Korszów — Buczacz — i

Petycyę Izaaka Mehla o wynagrodzenie straty na dostawie porfiru w 1875. roku dla drogi kraj. Prusko-Szlązkiej. —

Petycye Rady pow. Liskiej, Wydziału pow. Chrzanowskiego, Reprezentacyi gminy miasta Sambora i Rady gminnej miasta Tarnopola, w sprawie reformy ustawy drogowej, wzięto do wiadomości, jako będące w związku z projektem ustawy drogowej, który Wydział krajowy przedkłada osobnem sprawozdaniem.

Nakoniec petycyę gminy miasta Buska o uwolnienie jej mieszkańców od opłaty myta mostowego w Busku, w razie ponownego nadania prawa poboru myta rzeczonego tamtejszemu obszarowi dworskiemu, złożono do akt, jako bezprzedmiotową, z powodu, że Wydział krajowy nie przedstawił wcale w 1878. r. Wys. Sejmowi wniosku o odnowieniu koncesyi odnośnej; a wniesioną w 1879. r. dotyczącą prośbę obszaru dworskiego w Busku o wyjednanie mu wyłącznego prawa do poboru myta mostowego, załatwiono osobnym Wys. Sejmowi przedłożyć się mającym wnioskiem, o udzielenie rzeczonemu obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą miasta Buska prawa do pobierania myta mostowego, a to odmiennie od wniosku Rady pow. Kamioneckiej, która zapytana o zdanie w myśl §. 28. ustawy o Reprezentacyi powiatowej, oświadczyła się za udzieleniem koncesyi mytniczej na wyłączną korzyść obszaru dworskiego.

C. Sprawy przekazane Wydziałowi krajowemu specyalnemi uchwałami.

Petycya Wydziału powiatowego Brzeskiego o subwencyę na budowę drogi powiatowej z Bogumiłowic do Zakliczyna.

Uchwałą z dnia 23. Września 1878 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyę Wydziału powiatowego Brzeskiego o zasiłek na budowę drogi powiatowej Bogumiłowicko-Zakliczyńskiej do zbadania dotyczących kosztorysów, a ewentualnie do udzielenia subwencyi w wysokości, jaką za odpowiednią uzna.

W wykonaniu tej uchwały, Wydział krajowy, po zbadaniu projektu zamierzonej budowy i przekonaniu się, że powiat Brzeski z swej strony nie szczędzi wydatków na cele drogowe, udzielił tamtejszemu Wydziałowi powiatowemu z dotacyi 1879. r. zasiłek w sumie 2000 złr. na wykończenie budowy drogi wyżej oznaczonej.

Petycya Jakóba Bindera, dzierzawcy 33. stacyi mytniczych na drogach krajowych o wynagrodzenie strat poniesionych na dzierzawie i rozwiązanie kontraktu.

Odstąpioną nam uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 23. Września 1878 petycyę Jakóba Bindera, dzierzawcy 33 stacyi mytniczych na drogach krajowych, o wynagrodzenie strat poniesionych na dzierzawie z kontraktu zawartego na trzy lata i obowiązującego przedsiębiorcę po koniec Grudnia 1880 roku, załatwiliśmy odmownie z powodu, że żądania dzierzawcy nie mają podstawy w kontrakcie uzasadnionej; natomiast wobec wysokości czynszu dzierzawnego, wynoszącego około 59.000 zł. i co raz to większego opóźniania się rat dzierzawnych wskazującego na mogącą nastąpić katastrofę, postanowiliśmy z końcem drugiego już roku dzierzawy rozwiązać kontrakt zawarty z Binderem i rozpisać ponowną publiczną licytacyę celem wydzierzawienia odebrać się mających stacyi mytniczych na rok ostatni, począwszy od 1. Stycznia 1880. r.

W sprawie budowy drogi krajowej Lwowsko-Stojanowskiej.

W wykonaniu uchwały z dnia 11. Października 1878. roku, którą Wysoki Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, „by po otrzymaniu Najwyższej sankcyi do ustawy, uznającej drogę ze Lwowa do Stojanowa za krajową, przystąpił do budowy tej drogi na przestrzeni od Kamionki do Stojanowa“, Wydział krajowy przedsięwziął, po nadejściu sankcyi rzeczonej, następujące czynności:

a) Ustanowił komitet budowy, złożony: z Wgo Tadeusza Wasilewskiego jako przewodniczącego i z członków: Wgo Alfreda Steckiego i JWgo Stanisława hr. Badeniego;

b) w celu bliższego oznaczenia trasy oraz zbadania najkorzystniejszych warunków, pod jakimi droga od Kamionki do Stojanowa mogłaby być zbudowaną, zwołał konferencyę, która odbyła się w Kamionce Strumiłowej, przy udziale Szefa Departamentu komunikacyi w Wydziale krajowym, Prezesa Rady powiatowej, członków komitetu budowy i dwóch inżynierów Wydziału krajowego;

c) zawarł ugodę z dzierzawcą dóbr Kamionka w celu uzyskania możności swobodnej eksploatacyi kamienia na gruntach ornych do obszarów dworskich w Kamionce Strumiłowej i Batiatyczach należących;

d) zatwierdził trasę na długości 18 kilometrów od Łapajówki pod Kamionką Strumiłową przez Gaik, Rudę, Habliniec i Zalesie do Chołojowa;

e) zarządził budowę drogi według powyższej trasy i w tym celu zabezpieczył produkcyę przeszło $2^3/_4$ miliona cegieł zendrówek i wiśniówek, na dolny pokład drogi, w cegielniach, założonych na Łapajówce, w Łanach-Rudzie i Sielcu; zakupił do cegielni 2000 sągów 4o metrowych drzewa opałowego; zabezpieczył dostawę dalszych 2800 stosów; rozpoczął produkcyę kamienia i wykonanie robót ziemnych; nakoniec zatwierdził kosztorysy i plany na budowę 10 mostów, w tej liczbie wielkiego mostu na Bugu 150 metrów światła; zabezpieczył dostawę materyału drewnianego na też mosty i zarządził ich budowę.

Przekazaną nam przez Wysoki Sejm sprawę zbadania kierunku drogi krajowej Lwowsko-Stojanowskiej, na przestrzeni pomiędzy Lwowem a Kamionką Strumiłową, przedkładamy osobnem sprawozdaniem.

Petycya dzierżawców myta w Podwołoczyskach i Białej Karczmie, o opuszczenie czynszu dzierżawnego.

Uchwałą z dnia 11. Października 1878. r. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia petycyę Izraela Zimmermana i Jakóba Mendla, dzierżawców stacyi mytniczych w Podwołoczyskach i Białej Karczmie, o opuszczenie z czynszu dzierżawnego.

Wedle kontraktu zawartego na czas od 1. Stycznia 1877. r. po koniec Grudnia 1879. r., dzierżawcy obowiązani byli płacić czynsz roczny po 12.200 zł.

Wydział krajowy, po rozpatrzeniu stosunków, które wpłynęły na znaczną zmianę wartości dochodów mytniczych przy stacyi Podwołoczyskiej i polegając na opinii Wydziału powiatowego Skałackiego, zezwolił na zniżenie czynszu o kwotę łączną 4258 zł. za cały trzechletni peryod dzierżawy, pod warunkiem regularnego płacenia dalszych rat miesięcznych.

Rekonstrukcya drogi gminnej, wiodącej od rogatki gródeckiej we Lwowie do krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

W wykonaniu uchwały z dnia 11. Października 1878, którą Wys. Sejm otworzył Wydziałowi krajowemu tytułem subwencyi na rekonstrukcyę drogi gminnej, wiodącej od rogatki gródeckiej we Lwowie do krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, kredyt do wysokości 9825 zł. 17 ct. w. a., Wydział krajowy przedsięwziął następujące czynności:

a) Wezwał gminę miasta Lwowa do składania datków ofiarowanych na budowę i utrzymanie wspomnionej drogi; w skutek czego datek ofiarowany jednorazowo na rzecz budowy w kwocie 3000 zł. w. a. został uiszczony i na rachunek funduszu budowy pobrany;

b) zalecił Wydziałowi powiatowemu Lwowskiemu wydanie orzeczenia w sprawie prestacyi przez gminę i obszar dworski w Sygniówce, na rzecz drogi Kulparkowskiej, w myśl §. 12. ustawy drogowej uiszczać się mających;

c) odniósł się z pomyślnym skutkiem do dyrekcyi c. k. uprzyw. kolei Lwowsko-Czerniowieckiej o dopełnienie zobowiązania, przyjętego przy założeniu kolei względem utrzymywania 180.4 m. b. drogi rzeczonej;

d) zarządził sprawdzenie projektu rekonstrukcyi dawniej już wypracowanego i wykonał budowę całej drogi, która dnia 30. Sierpnia 1879 oddaną została do użytku publicznego, — w zarząd dyrekcyi zakładu Kulparkowskiego.

Ponieważ rachunek kosztów budowy nie jest jeszcze zamknięty, przeto nie podajemy cyfry tych kosztów; nadmieniając tylko, że kredyt przez Wysoki Sejm przyzwolony, nie został przekroczony.

Petycya gminy Groble w sprawie budowy drogi gminnej z Rudnika do Jeżowego.

Odstąpioną nam uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 14. Października 1878 petycyę gminy Grobla o odwołanie egzekucyi wojskowej, nałożonej z powodu nieuiszczenia prestacyi drogowych do budowy drogi gminnej z Rudnika do Jeżowego, tudzież petycyę tejże samej gminy o uwolnienie jej mieszkańców od prestacyi na rzecz tej drogi, przekazaną Wydziałowi krajowemu jako niezałatwioną w Izbie, nchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 19. Października 1878 — przesłaliśmy do urzędowania Wydziałowi powiatowemu w Nisku, który załatwił je odmownie i uwiadomił o tem strony interesowane.

Zaliczki na płacę udzielone inżynierom dróg krajowych Feliksowi Bieńkowskiemu i Stanisławowi Grzegorzewskiemu.

W skutek poleceń Wysokiego Sejmu z dnia 16. Października 1878 udzielił Wydział krajowy inżynierom Feliksowi Bieńkowskiemu i Stanisławowi Grzegorzewskiemu zaliczki na ich płace po 500 zł. w. a., zwrotne w 25 ratach miesięcznych i zabezpieczone w odpowiedni sposób policami asekuracyjnemi Krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń.

Petycya Wydziału pow. Dolińskiego o subwencyę na rekonstrukcyę drogi gminnej Dolińsko-Węgierskiej.

W wykonaniu uchwały z dnia 16. Października 1878, którą Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do wyjątkowego uwzględnienia petycyę Wydziału powiatowego Dolińskiego o zasiłek na rekonstrukcyę drogi gminnej Dolińsko-Węgierskiej, udzielił Wydział krajowy na ten cel z dotacyi 1879. r., subwencyę w sumie 2000 zł. w. a.

Sprawa regulacyi rzeki Świcy pod Sokołowem i Baliczami podróżnemi.

Przystępując do wykonania uchwały z dnia 16. Października 1878 r., którą Wysoki Sejm udzielił z funduszów krajowych subwencyę w kwocie 5000 zł. w. a. na regulacyę rzeki Świcy pod Sokołowem i Baliczami podróżnemi, Wydział krajowy przesłał interesowanym przybliżony projekt zamierzonej regulacyi, wypracowany przez inżyniera Wydziału krajowego, w porozumieniu z miejscowym inżynierem rządowym i udzielił odpowiednich wskazówek, co do wzięcia inicyatywy w zawiązaniu spółki wodnej i ułożenia statutów odnośnych, przyczem zwrócił uwagę, iż w razie, gdyby przy pertraktacyi, mającej na celu doprowadzenie do skutku rzeczonej spółki nie przyszło do porozumienia pomiędzy interesowanymi, natenczas postąpić należy w myśl §. 89 ustawy wodnej, t. j. wnieść do c. k. właściwej władzy politycznej podanie o wydanie orzeczenia, co do obowiązku przystąpienia do spółki tych, którzy na nią zgodzić się nie chcieli.

Stanowcze załatwienie sprawy natrafiło atoli na przeszkody i trudności, głównie w skutek zaszłej w maju 1879 r. śmierci byłego właściciela obszaru dworskiego w Sokołowie, który jako najbardziej interesowany w wykonaniu regulacyi, był inicyatorem i duszą całego przedsięwzięcia. Gdy zawiązanie spółki wodnej dotąd do skutku nie przyszło, a Wysoki Sejm udzielenie subwencyi uczynił zależnem od wykonania potrzebnych robót regulacyjnych do końca 1879 r., przeto na podanie gmin i obszarów dworskich w Baliczach podróżnych, Sokołowie i Łanach Sokołowskich o przeniesienie przyzwolonej subwencyi na 1880. r., oświadczył Wydział krajowy, iż po zrobionem doświadczeniu co do niechęci zawiązania spółki wodnej przez strony interesowane, nie mógłby zalecać bezwzględnie Wysokiemu Sejmowi przychylenia się do tej prośby i poparłby tylko w takim razie petycyę w tej sprawie do Wysokiego Sejmu wniesioną, gdyby strony interesowane zastosowały się przedtem do reszty warunków uchwały Wysokiego Sejmu z d. 16. Października 1878 r., tyczących się zawiązania spółki wodnej i jej obowiązków w statucie określić się mających.

Sprawa odprowadzenia wód po obu stronach drogi krajowej Dębicko-Tarnobrzeskiej.

Przystępując do wykonania uchwały z dnia 17. Października 1878, którą Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do udzielenia z funduszu krajowego na odprowadzenie wód po lewej stronie drogi Dębicko-Tarnobrzeskiej subwencyi w kwocie 2000 zł. w. a., na odprowadzenie zaś wód po prawej stronie tejże drogi subwencyi w kwocie 8000 zł. w. a., wezwaliśmy Wydział powiatowy Mielecki, ażeby po porozumieniu się z stronami interesowanemi zbadał dokładnie stan rzeczy i zdał nam wyczerpującą sprawę, przedkładając zarazem do sprawdzenia plany i kosztorysy robót odwodniających. Nadto udzielił Wydział krajowy odpowiednich wskazówek, co do ułożenia statutu zawiązać się mającej spółki wodnej i zastosowania się do warunków, z jakimi subwencya wyznaczoną została, a równocześnie odniósł się do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie na ten sam cel zasiłku państwowego.

W odpowiedzi na odezwę Wydziału krajowego, oświadczyło c. k. Namiestnictwo, że nie omieszka poprzeć jak najusilniej tej sprawy, skoro przedłożone zostaną odnośne plany i kosztorysy, niemniej też statut dotyczącej spółki wodnej.

Wedle doniesienia Wydziału powiatowego Mieleckiego, c. k. Starostwo tamtejsze wydało już orzeczenie względem zawiązania spółki wodnej, mającej na celu odprowadzenie wód po lewej stronie gościńca Dubicko-Tarnobrzeskiego, co się zaś tyczy kanalizacyi wód po prawej stronie gościńca rzeczonego, nie przeprowadzono jeszcze odnośnej rozprawy konkurencyjnej.

Donosząc o tem Wydział powiatowy Mielecki zapowiedział, iż zaraz po zawiązaniu spółki przedłoży Wydziałowi krajowemu odnośne akta i plany.

Gdy jednak pomimo kilkakrotnych wezwań ze strony Wydziału krajowego, sprawa zawiązania spółki wodnej do uregulowania wód po obu stronach drogi krajowej Dębicko-Tarnobrzeskiej nie została dotąd załatwioną i nie można oczekiwać, ażeby przeprowadzenie tej czynności, zbadanie planów i kosztorysów, oraz wyjednanie subwencyi państwowej tak rychło nastąpiło, przeto uchwaloną przez Wysoki Sejm i niewydaną w 1879. r. kwotę subwencyjną 10.000 zł., zamieścił Wydział krajowy w preliminarzu na 1881. r.

Petycya Rady powiatowej Przemyskiej o zawieszenie prawa poboru myta kopytkowego, nadanego gminie miasta Przemyśla.

Uchwałą z dnia 17. Października 1878 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyę Rady powiatowej Przemyskiej o zasystowanie poboru myta kopytkowego w mieście Przemyślu.

Celem przekonania się, o ile gmina rzeczona stosuje się do warunków, z jakimi nadanem jej zostało prawo poboru myta kopytkowego, poleciliśmy Wydziałowi powiatowemu Przemyskiemu, ażeby zbadał ściśle zarzuty podniesione w petycyi i wynik tego badania przedłożył Wydziałowi krajowemu

Po otrzymaniu odnośnej relacyi Wydziału powiatowego, opartej na sprawozdaniu komisyi, ustanowionej do zbadania rzeczy, Wydział krajowy rozpatrzywszy sprawę, wezwał Wydział powiatowy, ażeby z tytułu przysługującego mu nadzoru na mocy §. 27 — 2) ustawy drogowej, polecił gminie usunięcie wszystkich w sprawozdaniu komisyi wytkniętych i szczegółowo opisanych nieporządków, tamujących swobodną komunikacyę na drogach, ulicach i placach miejskich. Wydział powiatowy Przemyski, który otrzymał zarazem szczegółową instrukcyę co do przeprowadzenia sprawy, nie przedłożył dotąd relacyi o skutku powyższego wezwania.

D. Inne ważniejsze sprawy Departamentu IV.

W sprawie projektu regulacyi górnego Dniestru i rzek doń wpadających, celem osuszenia bagien i moczarów przyległych.

W sprawie projektu regulacyi górnego Dniestru i rzek doń wpadających przedkładamy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

W sprawie regulacyi Sanu między Przemyślem a Składem solnym.

W skutek zmiany pierwotnie projektowanej linii regulacyjnej Sanu pomiędzy Przemyślem a Składem solnym, zarządziło c. k. Namiestnictwo w roku zeszłym nowe badania techniczne, oraz sporządzenie i uzupełnienie projektu rzeczonej regulacyi, przedłożyło c. k. Ministerstwu odnośne plany sytuacyjne, celem uzyskania decyzyi co do projektowanych budowli pomocniczych, a po otrzymaniu takowych udzieliło nam je na żądanie nasze. — Wydział krajowy po przejrzeniu tych planów oświadczył c. k. Namiestnictwu, że przeciw szczegółom projektowanych robót niema nic do zarzucenia, że jednak mając na uwadze interes nietylko okolic bezpośrednio przylegających do projektowanej linii regulacyjnej, ale także znacznych i urodzajnych przestrzeni kraju poniżej położonych, w obec smutnego doświadczenia, którego dostarczył tegoroczny wylew Cisy, poczytuje sobie za obowiązek zwrócić uwagę c. k Namiestnictwa, że zdaniem Wydziału krajowego wypadałoby poprzednio jeszcze zapewnić się za pomocą specyalnych studyów na miejscu:

1) Czy obecne koryto rzeki Sanu poniżej punktu, gdzie się kończy projektowana regulacya, na przestrzeni do Jarosławia i poniżej, zdolnem będzie pomieścić tak znacznie zwiększony przepływ, w szczególności w czasie wielkiej wody, w skutek tego, że sprostowane koryto będzie miało prawie dwa razy większy spadek i prawdopodobnie będzie mogło ująć i szybko w okolice niższe odprowadzić całą masę wody, która dawniej rozlewała się na znacznie dłuższej, bo wężykowatej przestrzeni, między Przemyślem a Składem solnym?

2) Czy istniejące i przyszłe stosunki hydrotechniczne rzeki mogą dać zaspokojenie, że masy materyału ziemnego, które rzeka będzie unosiła przy rozszerzaniu się i pogłębianiu projektowanych przekopów, nie osiędą w okolicach położonych niżej samego Sanu, a tem samem nie przyczynią się do podniesienia dna rzeki tak, iż złe w skutek kosztownych robót jedynie z jednego miejsca w drugie przeniesionemby zostało, zwłaszcza, że projektowane sprostowanie rzeki wywoła także pogłębienie koryta powyżej Przemyśla, może aż w górach, a prawdopodobnie wprowadzi w ruch rumowiska, które powiększą ilość unoszonego materyału i mogą się przyczynić również do podniesienia dna koryta dolnego Sanu?

3) W razie, jeżeliby obawy i wątpliwości powyższe okazały się uzasadnionemi, czyli i co należy przedsięwziąć dla zaradzenia złemu?

Zarazem oświadczył Wydział krajowy gotowość wysłania swego inżyniera do zbadania poruszonych kwestyi spólnie z inżynierami rządowymi, gdyby c. k. Namiestnictwo uznało to za odpowiednie.

Polegając na zaspakającej odpowiedzi c. k. Namiestnictwa na powyższe uwagi i w przypuszczeniu, że roboty regulacyjne będą mogły być rozpoczęte w ciągu 1880. roku, również jak z uwagi, że zawarty w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 29. Sierpnia 1877. r. warunek co do cofnięcia subwencyi 50.000 zł. w. a. na wypadek, gdyby konkurencya nie zgodziła się na regulacyę do końca 1878. r., tylko w takim razie mógłby być zastosowany, gdyby zwłoka nastąpiła była z winy konkurencyi: Wydział krajowy preliminuje w budżecie na rok 1880 kwotę 7143 zł. jako pierwszą ratę, w budżecie zaś na rok 1881 taką samą kwotę jako drugą ratę przeznaczonej przez Wysoki Sejm subwencyi 50.000 zł. w. a.

W sprawie regulacyi Brnia Starego i jego dopływów.

Na rachunek subwencyi 6000 zł. w. a, przeznaczonej uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 29. Sierpnia 1877 na regulacyę Brnia Starego i jego dopływów, asygnowaliśmy Wydziałowi spółki wodnej najpierw kwotę 4000 zł. w. a., a po przedłożeniu przez tenże Wydział wykazów robót wykonanych i udokumentowanego rachunku kosztów, asygnowaliśmy resztę z oznajmieniem, iż do kolaudacyi robót wykonanych wydelegujemy, w swoim czasie, naszego inżyniera.

W sprawie subwencyi przeznaczonej na dokończenie budowy drogi powiatowej Kolbuszowsko Głogowskiej.

Subwencyę 4000 zł. w. a. przeznaczoną uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 24. Sierpnia 1877, na dokończenie budowy drogi powiatowej Kolbuszowsko-Głogowskiej, asygnowaliśmy Wydziałowi powiatowemu Kolbuszowskiemu, w miarę postępu budowy i po przekonaniu się, że przy pomocy tego zasiłku zostanie osiągnięty cel przez Wysoki Sejm zamierzony.

W sprawie budowy dalszego ciągu drogi powiatowej z Podhajec ku kolei żelaznej.

Subwencyę 15.000 zł. w. a. przeznaczoną uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 24. Sierpnia 1877 „w celu wykończenia drogi powiatowej od Podhajec ku kolei budującej się aż do Dryszczowa“, asygnował Wydział krajowy w zupełności, komitetowi prowadzącemu budowę tej drogi pod ścisłym nadzorem Wydziału krajowego. — W ciągu 1878 i 1879 roku zbudował tenże komitet 8 kilm. 900 m. drogi, tak, że z całej przestrzeni w obrębie powiatu Podha-

jeckiego, wynoszącej 29 kilom. 518 m. pozostała jeszcze do budowy przestrzeń 1 kilom 18 m. na której roboty ziemne już uskuteczniono. — W zeszłorocznem sprawozdaniu z swych czynności (str. 57) nadmienił był Wydział krajowy, że w obec trudności stawianych przez powiat Rohatyński co do zbudowania dalszego ciągu drogi Podhajeckiej, również z uwagi, że powiaty Podhajecki i Stanisławowski oświadczyły się za budową drogi w kierunku na Meduchę: — połączenie Podhajec z koleją żelazną za pomocą drogi bitej, dałoby się najłatwiej w ten sposób przeprowadzić, gdyby gmina Meducha, w powiecie Rohatyńskim, przez którą ta droga wiedzie, w swym prostym kierunku do Halicza, została od tego powiatu odłączoną, a do powiatu Stanisławowskiego przyłączoną.

Obecnie kombinacya ta zdaje się być bliską urzeczywistnienia, albowiem gmina Meducha, na podstawie uchwały swej Rady, wniosła za pośrednictwem Reprezentacyi powiatowej podanie o przydzielenie jej do Starostwa Stanisławowskiego, a Wydział krajowy wniosek odnośny przedkłada Wysokiemu Sejmowi osobnem sprawozdaniem.

Wydział krajowy nie spuści i nadal tej sprawy z oka, a skoro przyłączenie powyższe nastąpi w sposób przepisany ustawami, przeprowadzi rokowania z Reprezentacyą powiatu Stanisławowskiego o uznanie za powiatową i zbudowanie dalszego ciągu drogi wiodącej z Dryszczowa przez Meduchę, Tustań do dworca kolei żelaznej w Haliczu.

W sprawie drogi Baligrodzkiej.

W dalszym ciągu naszego zeszłorocznego sprawozdania z czynności (str. 54—55) w przedmiocie petycyi Wydziału powiatowego Liskiego o uznanie drogi powiatowej Baligrodzkiej za drogę państwową lub krajową, podajemy do wiadomości Wys. Sejmu, że droga ta przebudowaną została na przestrzeni 47·048 kilom. kosztem 85.238 zł. 89 ct. nie licząc wydatków na administracyę, że koszta tego przebudowania pokryte zostały przeważnie subwencyą państwową, przy pomocy zasiłku z funduszu krajowego w sumie 13.529 zł. 24 ct., obejmującej wydatek Wydziału krajowego na częściowe pokrycie kosztów administracyi w kwocie 3.529 zł. 24 ct. tudzież przy pomocy ofiar dobrowolnych w prestacyach w naturze, ocenionych na kwotę 5.194 złr. 80 ct. i datkach pieniężnych w kwocie 526 zł. 51 ct., i że w skutek rozporządzenia c. k. Prezydyum Namietnictwa z dnia 12. Listopada 1878 l. 8446/Pr. komitet budowy drogi Baligrodzkiej, który z poruczonego sobie zadania wywiązał się znakomicie, wykonawszy znaczne roboty budowlane w czasie stosunkowo krótkim i nakładem względnie nie wielkim, oddał drogę tę dnia 19. Listopada 1879 w zarząd c. k. Starostwa Liskiego.

Sprawa wyjednania u c. k. Rządu przyjęcia na etat państwowy 4 dróg wojskowych w zachodniej Galicyi.

Na ponowne przedstawienie nasze do c. k. Rządu o wyjednanie przyjęcia do budżetu państwa kosztu całkowitego utrzymania dróg wojskowych Podgórsko-Bialskiej, Proszowsko-Niepołomickiej, Gdowsko-Gorlickiej i Gorlicko-Żmigrodzkiej, oznajmiło nam c. k. Namiestnictwo, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, przyjmując do wiadomości wykaz pokrywanych dotych-

czas z funduszu budowli państwowych wydatków na utrzymanie dróg wyżej wymienionych, zastrzegło sobie dalsze postanowienie co do kosztów utrzymamania tych dróg, które jednak dotąd nie nadeszło.

Rachunki konkurencyjne z budowy dróg krajowych.

Prócz rachunków:

a) Drogi krajowej Bełzecko-Jarosławskiej z dawnego obwodu Przemyskiego;

b) drogi krajowej Brzeżańsko-Złoczowskiej z całej przestrzeni dawnego obwodu Brzeżańskiego;

c) Tyśmienicko-Kołomyjskiej (od 1878. r.) na przestrzeni w powiecie Kołomyjskim;

d) Sielecko-Zaleszczyckiej, w powiatach Horodeńskim i Stanisławowskim, wszystkie inne rachunki konkurencyjne z budowy dróg krajowych zostały już ostatecznie załatwione.

Most graniczny na Dunajcu pod Niedzicą.

Na mocy ugody zawartej pomiędzy Wydziałem krajowym a władzami węgierskiemi dnia 23. Czerwca 1876 r., a zatwierdzonej uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 20. Sierpnia 1877 objęliśmy dnia 1. Lipca 1878 zarząd granicznego mostu na Dunajcu w Niedzicy i należącego doń myta, na przeciąg lat trzech, t. j. do dnia 30. Czerwca 1881. r. Dochód z myta mostowego, który w ostatnim czasie administracyi władz węgierskich czynił rocznie 466 zł. 60 ct., wydzierzawił Wydział krajowy na trzy lata za czynsz roczny w kwocie 953 zł.

W sprawie nabycia mostu na Popradzie, w Starym Sączu, na drodze krajowej Zakliczyńsko-Niedzickiej.

Na drodze krajowej Zakliczyńsko-Niedzickiej prowadzi przez rzekę Poprad w Starym Sączu most 140·80 metr. długości, który stanowiąc własność funduszu religijnego, pozostawał w naczelnej administracyi c. k. Ministeryum rolnictwa. Wydział krajowy starał się już dawniej o usunięcie tego anormalnego stosunku, lecz rokowania prowadzone wówczas o wywłaszczenie tego mostu na rzecz drogi krajowej, w myśl §. 8. ustawy drogowej, nie doprowadziły do skutku, głównie z powodu wygórowanej ceny szacunkowej oraz przypuszczenia, że korzyści z rzeczonego mostu znacznie się zmniejszą po wybudowaniu kolei Tarnowsko-Leluchowskiej. Gdy jednak pozostawienie obcego przedmiotu na drodze krajowej krępowało Wydział krajowy w swobodnej administracyi drogi rzeczonej, zwłaszcza, że most na Popradzie nie przedstawiał należytej trwałości i siły oporu przeciw potędze żywiołów i przewidywać należało, że w razie większych uszkodzeń nie tylko przerwaną zostanie komunikacya na moście, dopókiby projekt rekonstrukcyi nie został przez zarząd kameralny wypracowany, przez c. k. Ministeryum rolnictwa zatwierdzony i następnie, po przeprowadzeniu licytacyi w drodze przedsiębiorstwa, wykonany — lecz nadto trzeba było obawiać się, że w razie gdyby ta przerwa dłuższy czas potrwała, nie tylko publiczność używająca drogi krajowej narażonąby była na niedogodności wielkie, lecz także fundusz krajowy poniósłby znaczne straty z powodu ubytku z dochodów myta na najbliższych stacyach sąsiednich.

Z tych powodów, również jak i z uwagi, że dochód z myta mostowego pobieranego przez kamerę w ostatniem trzechleciu był stosunkowo znaczny — Wydział krajowy wznowił rokowania o zaknpienie mostu kame-

ralnego na Popradzie i nabył go następnie, w drodze dobrowolnej ugody, na własność funduszu krajowego, za sumę 4000 zł. w. a., od c. k. Ministeryum rolnictwa, działającego w zastępstwie funduszu religijnego.

Objąwszy zarząd rzeczonego mostu, wydzierzawił Wydział krajowy dochód z myta mostowego, począwszy od 1. Stycznia 1880. r. za czynsz wynoszący rocznie 2113 zł. w. a.

Nadmieniamy przytem, że ustanowioną dawniej stosunkowo niską taryfę poboru myta kameralnego pozostawiamy i nadal, że jednak w razie gdyby zaszła potrzeba zupełnego przebudowania mostu, wedle zasad przyjętych dla dróg krajowych, zastosowalibyśmy wówczas wymiar poboru myta wedle taryfy klasy najwyższej, przepisanej ustawą krajową z dnia 25. Grudnia 1871 r.

Wniosek posła Jana hr. Stadnickiego o oddanie do dyspozycyi Wydziału krajowego funduszów państwowych, przeznaczanych na roboty wodne i drogi państwowe i poruczenie temuż zarządu technicznego i administracyjnego nad regulacyą rzek i utrzymaniem dróg państwowych w Galicyi.

Niezałatwiony przez Wysoką Izbę, dla krótkości czasu, wniosek posła Jana hr. Stadnickiego i towarzyszy z dnia 25. Września 1878 r. o oddanie do rozporządzalności Wydziału krajowego funduszów państwowych, przeznaczanych na roboty wodne i drogi państwowe i poruczenie temuż zarządu technicznego i administracyjnego nad regulacyą rzek i utrzymaniem dróg państwowych w Galicyi, udzieliliśmy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą, ażeby w tym przedmiocie zasięgnęło informacyi u c. k. Ministerstwa i uwiadomiło Wydział krajowy o zapatrywaniu w ogóle c. k. Rządu na sprawę poruszoną wnioskiem na wstępie powołanym. Na odnośną odezwę naszą oświadczyło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, w skutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 18. Września 1879 l. 12.448, że c. k. Rząd nie ma zamiaru odstąpienia od systemu administrowania państwowych budowli drogowych i wodnych we własnym zarządzie.

W sprawie regulacyi rzek w ogólności.

Sprawę regulacyi rzek galicyjskich, wedle pewnego planu i systemu, podnoszoną przez Wydział krajowy tylekrotnie, poruszyliśmy ponownie w roku 1879.

W załatwieniu odezwy, którą c. k. Namiestnictwo na polecenie c. k. Ministerstwa wezwało Wydział krajowy do przedstawienia Wysokiemu Sejmowi wniosku względem stałego udziału funduszu krajowego, przy wykonywaniu robót regulacyjnych, oznajmił Wydział krajowy, że uważa sprawę regulacyi rzek za bardzo ważną i w interesie spotęgowania siły podatkowej nader pożądaną, nie sądzi jednak, ażeby sprawa ta mogła być traktowaną bez planów i kosztorysów odnośnych, i dla tego nie przesądzając decyzyi, jakąby w tej mierze mógł powziąć Wysoki Sejm na przedstawieuie c. k. Rządu — Wydział krajowy mógłby wystąpić z wnioskami tylko na podstawie należycie opracowanych projektów oraz programu, jakiby ułożyło c. k. Ministeryum co do przeprowadzenia regulacyi rzek galicyjskich.

Przytem nadmienił Wydział krajowy, że jeżeli c. k. Ministeryum stawia nam na przykład reprezentacye innych krajów koronnych, które przyczyniają się dobrowolnie do wykonania robót regulacyjnych, Wydział krajowy natomiast powołać się może na ofiarność Reprezentacyi krajowej galicyjskiej

w kierunku podniesienia komunikacyi, które służą również interesom państwowym, ofiarność tak wielką i w stosunku takim, w jakim żadna inna Reprezentacya krajów koronnych austryackich do tego celu się nie przykłada, jak to Wydział krajowy udowodnił już dawniej w przedstawieniu swem, wystosowanem do c. k. Ministerstwa handlu.

Również zwrócił Wydział krajowy uwagę c. k. Namiestnictwa na okoliczność, że jeżeli c. k. administracya państwowa dotąd regulacyę rzek galicyjskich, w stosunku do funduszów wydawanych na podobne cele w innych krajach koronnych, bardzo upośledzała: to względy sprawiedliwości i równego traktowauia wszystkich krajów koronnych nakazują, ażeby c. k. Rząd podjął nareszcie sprawę regulacyi rzek galicyjskich z równą pieczołowitością, z jaką to czyni w innych krajach koronnych.

E. Drogi krajowe.

Zarząd i stan dróg krajowych.

Zarząd dróg krajowych wykonujemy na podstawie zasad znanych Wysokiemu Sejmowi z poprzednich sprawozdań naszych i w granicach określonych budżetem przez Wysoki Sejm uchwalonym.

Alegat XII.

Z powodu specyalnego wypadku wydaliśmy załączony okólnik, normujący kontrolę inżynierów nad podwładną im służbą drogową.

Od czasu ostatniego sprawozdania naszego nie zaszła ważniejsza zmiana w stanie dróg krajowych, który zdaniem naszem, jest w ogóle zadawalający.

Oprócz zwykłej konserwacyi dróg krajowych, wykonano w ciągu 1878. i 1879. r. następujące roboty rekonstrukcyjne na drogach dawnych:

A. Rekonstrukcya dróg krajowych z okresu przedautonomicznego.

Na drodze Bełzec-Jarosław doprowadzono pokład kamienny, na przestrzeni 34 kilometrów, do znaczniejszej grubości, uregulowano przytem w wielu miejscach spad wody i nadano drodze szerokość normalną.

Jakkolwiek droga Bełzec-Jarosław znajduje się obecnie w znacznie lepszym stanie, jednak tak w roku bieżącym, jakoteż w latach następnych, będzie jeszcze wymagała znaczniejszych nakładów, dla doprowadzenia pokładu kamiennego do normalnej a koniecznej grubości i w ogóle do stanu odpowiadającego niezwykłemu ruchowi komunikacyjnemu, odbywającemu się na tej drodze.

Na drodze Żółkiew-Mosty wielkie zrekonstruowano 8 kilometrów zwiększeniem grubości, a poniekąd zupełnem odnowieniem pokładu kamiennego i należytem tegoż wywalcowaniem.

Pozostaje jednakże jeszcze na tej drodze kilka kilometrów wymagających takiejże rekonstrukcyi, którą w ciągu lat najbliższych przeprowadzić zamierzamy.

W skutek ukończenia budowy nowej drogi pomiędzy Mostami wielkimi a Krystynopolem i ustania ogromnych transportów kamienia, które, jak już nadmieniliśmy w poprzedniem sprawozdaniu, zużywały w wy-

sokim stopniu i niszczyły pokład kamienny drogi, utrzymanie jej, w porównaniu z latami poprzedniemi będzie łatwiejsze, jakkolwiek zawsze kosztowne z powodu, że na całą drogę sprowadzany być musi materyał konserwacyjny z jednego miejsca, znajdującego się przy jej początku.

Na drodze Zakliczyn-Sącz-Niedzica przeprowadzono rekonstrukcyę na przestrzeni 2 kilometrów, polegającą na sprostowaniu i rozszerzeniu drogi, złagodzeniu spadków i zabezpieczeniu skarp.

Nadto na drodze Zakliczyn-Sącz-Niedzica:

a) Wykonano wszystkie roboty potrzebne, celem ominięcia góry w Kłodnie, ku czemu zbudowano w zupełności 1 kilometr nowej drogi.

b) Wykonano większą część robót, celem obejścia góry w Jazowsku, a mianowicie:

α) Roboty ziemne na długości 2 kilometrów.

β) Roboty wodne, celem uregulowania rzeki Dunajca wzdłuż powyższej przestrzeni drogi.

γ) Przygotowano materyał kamienny na pokład drogowy.

δ) Wyszutrowano 1 kilometr drogi.

Pomniejsze rekonstrukcye przeprowadzono na drogach:

Krościenko-Szczawnica.
Brzeżany-Złoczów.
Rohatyn-Tarnopol.
Dynów-Sanok.

B. Budowa i rekonstrukcya dróg uznanych za krajowe w okresie autonomicznym.

W roku 1878 i 1879 zamierzaliśmy wykonać następujące roboty w tym dziale:

Wykończyć budowę nowych dróg:

1) Grzymałów-Kopyczyńce w długości 17·00 kilometrów.

2) Rzeszów-Nadbrzezie (od Nienadówki do Rzeszowa) w długości 14·00 kilometrów.

3) Szklary-Przeworsk w długości 11·068 kilometrów.

4) Zborów-Załośce w długości 13·00 klm.

5) Tarnów-Szczucin w długości 4·570 klm.

6) Przeprowadzić rekonstrukcyę drogi Wadowice-Sucha w długości 21·500 klm.

7) Przeprowadzić rekonstrukcyę części drogi Smykowce-Grzymałów, w obrębie powiatu Skałackiego, która wymaga prawie zupełnego przebudowania, jak to wykazaliśmy już w sprawozdaniu poprzedniem.

8) Rozpocząć roboty przygotowawcze na drodze Lwów-Stojanów.

9) Konserwować nowo wybudowane drogi krajowe, które nie otrzymały w roku 1878. stosownej na ten cel dotacyi, a mianowicie drogi: Krzywcze-Borszczów i Nisko-Nienadówka, w łącznej długości 54 kilometrów.

W ciągu r. 1878. i 1879. wykonano w rzeczywistości następujące roboty:

1. Na drodze Grzymałów-Kopyczyńce (Suchostaw).

a) Wykończono w zupełności 13·00 kilometrów drogi.

b) Wykonano roboty ziemne na dalszych 4 kilometrach drogi.

c) Przygotowano kamienia w łomach 3400 m. sz.

d) z których dowieziono na drogę i potłuczono 950 metrów sz.

2. Na drodze Rzeszów-Nadbrzezie-Nisko wykończono 15 kilometrów tak, że budowa drogi tej od Rzeszowa do Niska jest już w zupełności ukończoną.

3. Na drodze Szklary-Przeworsk:

a) Wybudowano nowych 6 kilometrów.

b) Wykonano roboty ziemne na dalszych 5·068 kilometrach.

c) Wybudowano wszystkie mosty i przepusty.

4. Na drodze Zborów-Załośce:

a) Wybudowano nowych 11·800 kilometrów.

b) Wykonano roboty ziemne na dalszych 5 kilometrach.

c) Dowieziono na drogę kamienia i potłuczono 2327 m. sz.

5. Na drodze Tarnów-Szczucin wybudowano 4·570 kilm. tak, że cała ta droga jest już w zupełności wykończoną.

6. Przeprowadzono rekonstrukcyę drogi Wadowice-Sucha w długości 21·500 kilometrów.

7. Na drodze Smykowce-Grzymałów:

a) Zrekonstruowano w zupełności 12 kilometrów.

b) Uskuteczniono przygotowawcze roboty na 8 dalszych kilm.

8. Zarządzono budowę drogi Lwów-Stojanów i rozpoczęto w tym celu roboty przygotowawcze, a mianowicie: zbudowano cegielnie, zakupiono materyał do wypalania cegieł, rozpoczęto produkcyę cegły i kamienia, rozpoczęto roboty ziemne i przystąpiono do budowy mostu na Bugu itp.

Bliższe szczegóły o robotach wykonanych na tej drodze, zamieściliśmy pomiędzy sprawami przekazanemi Wydziałowi krajowemu specyalnemi uchwałami Wysokiego Sejmu.

9. Konserwowano nowo wybudowane drogi krajowe w długości 54 kilometrów, które na rok 1878. nie miały stosownej dotacyi na konserwę.

Wydatki na wszystkie roboty wykonane, poszczególnione w dziale *A.* i *B.* mieszczą się w granicach dotacyj, przyzwolonych budżetami z r. 1878 i 1879, a wynoszących razem sumę 700.000 zł.

C. Preliminarz robót drogowych w dziale A. i B. w r. 1880 i 1881 wykonać się mających.

Rozmiary ogólnych potrzeb krajowych, zamieszczonych w projektach budżetów krajowych na rok 1880 i 1881, zniewalają Wydział krajowy do preliminowania na: „nowe budowe i rekonstrukcye dróg“ w tych latach tylko po 200.000 zł., tj. znacznie niższych dotacyj ryczałtowych, aniżeli Wysoki Sejm w ostatnich latach na ten cel przeznaczał. Wobec tego stanu rzeczy ograniczone być muszą także rozmiary robót drogowych w tym dziale, w roku 1880 i 1881 wykonać się mających.

Oprócz drogi Borszczów-Jezierzany, której budowa winna być odroczoną z powodów wyłuszczonych przez Referenta Departamentu IV. Wydziału krajowego na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 2. Października 1878. r. w odpowiedzi danej na odnośną interpelacyę, są jeszcze dwie drogi, a mia

nowicie: Rzeszów-Nadbrzezie i Szklary-Przeworsk, których dalsza budowa już mniej jest naglą, albowiem najważniejsze z powodu znaczniej ożywionego ruchu komunikacyjnego, a przeto i najnaglejsze części tych dróg są ukończone lub na ukończeniu; i tak na drodze Rzeszów-Nadbrzezie najważniejsza przestrzeń z Rzeszowa do Niska została już wybudowaną; na drodze zaś Szklary-Przeworsk najbardziej potrzebna przestrzeń z Przeworska do Kańczugi zostanie w roku bieżącym wykończoną i do użytku publicznego oddaną.

Z tego powodu zamierza Wydział krajowy, jeżeli Wysoki Sejm inaczej nie postanowi, odroczyć na teraz kwestyę dalszego prowadzenia budowy wyżej wymienionych dróg krajowych i roboty, których koszta mają być pokrywane z dotacyi ryczałtowej na: „nowe budowy i rekonstrukcye dróg“ ograniczyć w r. 1880 i 1881 do linij względnie naglejszych oraz przebudowań niezbędnie potrzebnych, w którym to celu zamierza w ciągu lat 1880 i 1881 prowadzić następujące roboty.

A. Wykończyć budowę nowych dróg:
1. Zborów-Załośce.
2. Kańczuga-Przeworsk.
3. Grzymałów-Kopyczyńce (Suchostaw).

B. Prowadzić dalszą budowę drogi Lwów-Stojanów..

C. Wykończyć większe rekonstrukcye dróg:
Smykowce-Grzymałów.
Zakliczyn-Sącz-Niedzica.

D. Wykonać pomniejsze rekonstrukcye na drogach:
Bełzec-Jarosław.
Tarnopol-Smykowce.
Kraków-Chełmek

i innych, jeżeliby wystarczały fundusze na ten cel przyzwolone.

F. Myta na drogach krajowych.

Rezultat licytacyj mytniczych.

Z dniem 31. Grudnia 1878. r. upływał termin dzierżawny na 30stu stacyach mytniczych przy drogach krajowych.

Prócz tego zarządzono od dnia 1. Stycznia 1879. r. rozdział myta pobieranego we własnym zarządzie na stacyi w Przegini duchownej, a nadto objął Wydział krajowy w swoją administracyę myto mostowe w Niedzicy, stanowiące dzisiaj wspólną własność z Rządem węgierskim. Tym więc sposobem ogólna licytacya roczna odbyła się co do 33ch stacyj mytniczych.

Łączna cena wywołania na podstawie dotychczasowego dochodu wynosiła kwotę . . . . . 44.865 zł. — ct.
rezultat licytacyj częściowych uczynił . . . . 45.985 „ 33 „
przewyższał zatem cenę wywołania o kwotę . . . 1.120 zł. 33 ct.

Oprócz ogólnej tej licytacyi, w rozmaitych terminach, drogą licytacyj oddzielnych, oddano w dzierżawę myta, będące czasowo we własnym zarządzie, jakie zaprowadzono przy drogach nowo zbudowanych, a mianowicie: przy drodze Tarnowsko-Szczucińskiej, w Krzyżu pod Tarnowem, przy drodze Krzywcze-Borszczów, w Krzywczu dolnym i w lesie Porejmy pod Wołkowicami; przy drodze Sanocko-Przemyskiej, w Wujskiem (Załuże); przy drodze

Tarnowsko-Szczucińskiej, w Radwanie, z podwyższoną taryfą; przy drodze Rzeszów-Nadbrzezie, dwie nowo zaprowadzone stacye: w Jasionce i pod Sokołowem.

Wreszcie z powodu zaprowadzonej regulacyi myt przy drodze z Mostów do Krystynopola z omyceniem mostu na Sołokii, przyjął Wydział krajowy wypowiedzenie kontraktu od dawnego dzierżawcy i przy nowej licytacyi otrzymał czynsz wyższy o 671 zł. rocznie.

Z końcem roku 1879. upływał termin dzierżawny na 84ch stacyach mytniczych.

Łączna cena wywołania na podstawie praktykowanych w ostatnim roku dochodów, wynosiła kwotę . . . . . 138.577 zł.;
rezultat licytacyjny, z uwzględnieniem ofert zbiorowych, wnoszonych wprost do Wydziału krajowego, wynosił kwotę . . . . . 150.514 zł.
Nadwyżka przeto z tych stacyj na rok 1880. dochodzi do kwoty . . . . . 12.000 zł.,
z której przypada na myta wystawione na licytacyę, z powodu zwolnienia Bindera z ostatniego roku kontraktu, nadwyżka częściowa 1356 zł.

Prócz tego w roku 1879. wydzierżawiono myta, które pozostawały dawniej we własnym zarządzie, a to: w Nowym dworze pod Krystynopolem, oraz w Kutcach i Kurzanach, przy drodze z Rohatyna do Brzeżan.

Niemniej wydzierżawiono myto na Popradzie w Starym Sączu, jako odstąpione w skutek nabycia mostu od funduszu religijnego, na rzecz drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica.

Rezultat administracyi myt krajowych.

W poprzedniem sprawozdaniu wykazano Wysokiemu Sejmowi, że dochód z myt krajowych w roku 1878. spodziewanym był w kwocie . . . . . 192.062 zł.
po zamknięciu z tego roku ksiąg rachunkowych okazało się, że ogólny dochód mytniczy w roku 1878. uczynił kwotę . . . . . 195.506 zł.
że zaś tenże w roku 1877. uczynił był . . . . 176.416 „
wzrósł zatem o kwotę . . . . . 19.090 zł.
a od sumy preliminowanej był wyższym o kwotę . . 12.997 „
co nastąpiło nietylko skutkiem zaprowadzenia niektórych nowych stacyj mytniczych, lecz i skutkiem pomyślnego wydzierżawienia.

Za rok 1879., gdy zamknięcie ksiąg rachunkowych jeszcze nie nastąpiło, w przybliżeniu tylko dochód ogólny obliczyć możemy na kwotę 197.943 zł.

Podobnież w roku 1880. dochód mytniczy spodziewanym jest mniej więcej w kwocie 221.000 zł.

Zaprowadzenie nowych myt i zarządzenia w tej mierze.

Zarządzono omycenie drogi Dynów-Przeworsk pod Przeworskiem;

Była droga powiatowa Smykowce-Grzymałów przeszła na fundusz krajowy ze stacyą mytniczą Krzywe-Panasówka o dwóch zaporach;

Na drodze z Rzeszowa do Nadbrzezia omycono most w Staromieściu pod Rzeszowem;

Do stacyi myta drogowego w Starym Sączu przyłączono myto od mostu na Popradzie, świeżo nabytego na własność funduszu krajowego.

Budowa i zakupno domków mytniczych, oraz przyrządów przewozowych.

Wybudowano nowe domki na stacyach mytniczych:

pod Sokołowem i w Pomianowy;

Od prywatnych zakupiono domki:

w Kaszowie, w Jasionce i w Jazowsku pod Maszkowicami;

Dawniej zarządzone budowy domków odebrano:

w Demianówce, w Kasperowcach, pod Tarnowem (Krzyże), w Gołkowicach, w Załużu (Wujskie) i w Radwanie;

Zarządzono budowę domków dla stacyi w Ottynii, dla projektowanego myta przy drodze Smykowce-Grzymałów i na nowej stacyi w Staromieściu pod Rzeszowem.

Sporządzono nowy przewóz na Dunajcu pod Kurowem.

Własny zarząd dochodów mytniczych.

We własnym zarządzie pozostawały nowo zaprowadzone myta:

1. drogowo-mostowe w Nowym dworze pod Krystynopolem do dnia 1. Października 1879. r.;

2. w Kutcach i Kurzanach przy drodze z Brzeżan do Rohatyna do dnia 1. Września 1879. r.;

3. w Staromieściu pod Rzeszowem, którego wartość dotąd nie mogła zostać wypróbowaną;

4. w Podzagórniu i Chełmku powiatu Chrzanowskiego, gdzie po mimo czterokrotnej licytacyi, oferty odpowiedniej nie uzyskano.

Zaległości w dochodach mytniczych.

Zamknięcie rachunkowe za r. 1877. wykazało zaległość w dochodach mytniczych na kwotę 725 zł. 21 ct.

Z zaległości tej jednak ściągnięto już kwotę 522 zł. 83 ct. i zamieszczono takową w dochodach za rok 1878.

Pozostało zatem do ściągnięcia 202 zł. 38 ct., z której to kwoty na myto w Rzyskach, powiatu Mieleckiego, przypadła zaległość 200 zł. 50 ct., powstała skutkiem zerwania kontraktu przez byłego dzierżawcę.

Zarządzono odpowiedne środki celem możliwego pokrycia wykazanej zaległości. Sprawa ta dotąd nie jest ukończoną, zamknięcie zaś rachunków z r. 1878. nowych zaległości w dochodach mytniczych nie wykazuje.

Rozporządzenia ogólne.

Wydano okólnik do Wydziałów powiatowych, ażeby na przyszłość we wszystkich protokołach licytacyjnych i kontraktach o dzierżawę myt przy drogach krajowych, zamieszczano dodatkowy paragraf, uwalniający: Inspektorów dróg krajowych, ich zastępców i Delegatów Wydziału powiatowego od opłaty myta, o ile się wykażą certyfikatami Wydziału powiatowego, że odbywają podróże w sprawach drogowych.

G. Drogi powiatowe i gminne.

Wydział krajowy miał niejednokrotnie sposobność wykazania Wysokiemu Sejmowi w sprawozdaniach z czynności swoich, jak baczną zwraca

uwagę na stan dróg powiatowych i gminnych w kraju, jak starannie śledzi każdy postęp w ich rozwoju a zapobiega ile możności ich zaniedbaniu.

Jakkolwiek środki, któ.ymi Wydział krajowy na mocy obowiązującej ustawy drogowej może rozporządzać, są niedostateczne, ażeby nadzorowi swemu mógł zapewnić, w każdym razie, skutek pożądany — nie zraża się jednak temi trudnościami i postępuje ciągle w kierunku wytkniętym, gromadząc przytem materyał do dokładnego poznania miejscowych stosunków drogowych, które niemal w każdej okolicy są odmienne i których wszechstronna znajomość jest dla Wydziału krajowego niezbędną, jeżeli rozporządzenia i instrukcye, które wydaje, mają mieć wartość praktyczną.

Z tego też powodu zażądał Wydział krajowy od wszystkich Wydziałów powiatowych szczegółowych odpowiedzi na postawione pytania, odnoszące się do prowadzenia gospodarstwa drogowego i bezpośredniego nadzoru Wydziałów powiatowych nad budową i utrzymaniem dróg gminnych.

Odpowiedzi, które niemal ze wszystkich powiatów wpłynęły, przedstawiają dość dokładnie dodatnie i ujemne strony gospodarstwa drogowego w gminie i powiecie.

Co do dróg powiatowych zauważyć musimy przedewszystkiem, że jakkolwiek budowa linii dawniej rozpoczętych postępuje niemal wszędzie, jednak w ogóle postęp ten, będąc zależnym od funduszów skąpo przez Rady powiatowe na ten cel wymierzanych, nie może być znaczny.

Również dotacye wyznaczane na utrzymanie dróg powiatowych są nader szczupłe a częstokroć nawet niedostateczne.

Tendencya do budowania nowych dróg powiatowych objawiła się tylko w sześciu powiatach (Tarnowskim, Kolbuszowskim, Staromiejskim, Dolińskim, Tłumackim i Trembowelskim) natomiast zaś znaczna część Reprezentacyi powiatowych zwróciła baczniejszą uwagę na uporządkowanie dróg gminnych.

Pod tym względem, od czasu ostatnich zarządzeń naszych, zaznaczyć musimy w niektórych powiatach postęp, objawiający się mianowicie w tym kierunku, że Wydziały tychże, w wykonaniu prawa nadzorczego, przysługującego im na mocy postanowienia §. 27—2. ustawy drogowej, przystąpiły do zorganizowania tego nadzoru w sposób odpowiedni miejscowym stosunkom, a dający możność stopniowego i systematycznego polepszenia komunikacyj gminnych. Odnosi się to mianowicie do Reprezentacyi powiatów: Wadowickiego, Krakowskiego, Pilzneńskiego, Brzeskiego, Gorlickiego i Dąbrowskiego a poniekąd także: Bocheńskiego, Kolbuszowskiego, Jarosławskiego, Przemyskiego, Samborskiego, Sokalskiego, Jasielskiego, Krośnieńskiego, Brzozowskiego, Mościskiego i Stanisławowskiego. Jakkolwiek stan dróg gminnych i w tych powiatach pozostawia w ogóle jeszcze bardzo wiele do życzenia, a rozwój sieci komunikacyi gminnych dalekim jest od postępu odpowiadającego potrzebom rzeczywistym rzeczonych powiatów: to jednak w wielu szczegółach osiągnięto pomyślne rezultaty, działalność zaś nadzorcza Wydziałów powiatowych przedstawia się wcale obiecująco, mianowicie w tych powiatach, w których jak np. Wadowickim, sprężystość Wydziału powiatowego i gorliwość delegatów powiatowych idzie w parze z życzliwem poparciem c. k. Starostwa, lub w Brzeskim, gdzie starannie wypracowany kataster dróg gminnych daje pod-

stawę do wykonywania skutecznej kontroli; albo w Dąbrowskim, którego Reprezentacya z gorliwością godną uznania pracuje w tym kierunku, ażeby prestacyami przepisanemi ustawą drogową doprowadzić ważniejsze drogi gminne do dobrego stanu; — lub nareszcie w tych powiatach, w których jak w Pilzneńskim a poniekąd także w Krakowskim i Gorlickim, niektóre gminy — dzięki niezmordowanym usiłowaniom Wydziałów powiatowych, i rozumnej, obywatelskiej pracy delegatów powiatowych — przychodzą już w części do przekonania o potrzebie dobrych dróg, i według sił i możności, bez oporu, wykonują obowiązki ustawą drogową przepisane, tak — że środki przymusowe tylko w wyjątkowych razach zastosowywane bywają a mimo tego stan dróg widocznie się polepsza.

Szczerą dążność do podniesienia stanu komunikacyi gminnych spostrzegamy także u wielu innych Reprezentacyj powiatowych, lecz brak umiejętnej, w odpowiedni system ujętej pracy nadzorczej i fachowego kierownictwa, a przedewszystkiem brak dokładnej ewidencyi stanu i potrzeb wszystkich dróg gminnych w powiecie sprawia, że Reprezentacye te, jakkolwiek w niektórych razach wykazują pewien postęp, nie mogły jednak stanąć na wysokości swego równie trudnego jak wdzięcznego zadania. Jeżeli zaś w przeważnej części Reprezentacyi powiatowych widzimy w ogóle chęć spełnienia ciążącego na nich obowiązku i większy lub mniejszy stopień gorliwości, sprężystości i znajomości rzeczy: to niestety dość znaczną jest także liczba takich Reprezentacyj powiatowych, których nominalny nadzór nad drogami gminnemi nie przynosi prawie żadnej korzyści, pomijając wszelką organiczną i systematyczną pracę w tym kierunku, lub też zgoła traktując tę żywotną sprawę z apatyą i obojętnością.

Przechodząc do specyalnej, w poprzednich sprawozdaniach naszych poruszonej kwestyi odbywania prestacyi drogowych przez mieszkańców gmin miejskich, podnieść nam wypada przedewszystkiem ściślejszą w tym względzie kontrolę niektórych Wydziałów powiatowych a mianowicie: Lwowskiego, Kolbuszowskiego, Krośnieńskiego, Tarnowskiego, Niżańskiego, Mieleckiego, Żydaczowskiego, Tarnobrzeskiego, Zaleszczyckiego, Bobreckiego, Rzeszowskiego, Żywieckiego i Zbaraskiego.

W ogóle zaś zaznaczyć musimy pewien postęp w uiszczaniu przepisanych prestacyi drogowych przez mieszkańców gmin miejskich, osobliwie też miasteczek mniejszych.

Tylko gminy zamożniejsze jak n. p. Drohobycz, Biała, Oświęcim, Kęty, Wilamowice, Żywiec, tudzież miasta posiadające prawo poboru myta kopytkowego — bez wyraźnego zastrzeżenia co do używania prestacyi drogowych — uchylają się od uiszczenia tychże, pokrywając wydatki drogowe bądź z majątku gminnego, bądź też z dochodu kopytkowego. W szczególności przynaglane być musiały do odbywania obowiązkowych prestacyj specyalnemi rozporządzeniami Wydziału krajowego następujące gminy miejskie: Zaleszczyki, Pruchnik, Tuchów, Rawa, Buczacz, Sucha, Bóbrka, Podhajce, Żabno i Złoczów.

Usiłowania dążące ku polepszeniu komunikacyj powiatowych i gminnych, wspierał Wydział krajowy zachętą, radą, użyczaniem pomocy technicznej i udzielaniem subwencyi pieniężnej, na podstawie okólnika swego

z dnia 12. Października 1877 l. 30354, podanego do wiadomości Wysokiego Sejmu w zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności (str. 55.)

Z dotacyi przeznaczonej przez Wysoki Sejm na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych w 1878. r., asygnował Wydział krajowy w ciągu 1878. r. i w pierwszym kwartale 1879. r. następujące subwencye:

a) Dla dróg powiatowych.

1.	Wydziałowi powiatowemu Brzeskiemu, na rekonstrukcyę drogi z Bogumiłowic do Zakliczyna .	2.000 zł. — ct.
2.	Wydziałowi powiatowemu Bocheńskiemu, na budowę drogi Bocheńsko-Łapanowskiej . . .	1.500 zł. — ct.
3.	Wydziałowi powiatowemu Chrzanowskiemu, na wykończenie drogi Wrocławskiej między Jaworznem a Wysokim Brzegiem	777 zł. 50 ct.
4.	Wydziałowi powiatowemu Grybowskiemu, na budowę drogi Grybów-Tylicz koło Florynki . .	1.500 zł. — ct.
5.	Wydziałowi powiatowemu Gródeckiemu, na budowę drogi Stradecko-Mszańskiej . . .	2.000 zł. — ct.
6.	Wydziałowi powiatowemu Krośnieńskiemu, na dokończenie budowy drogi Komborskiej . .	1.500 zł. — ct.
7.	Wydziałowi powiatowemu Kosowskiemu na rekonstrukcyę: dróg Kosów-Żabie i Kuty Hryniawa, oraz na dokończenie budowy nowej drogi pod Bukowcem	4.000 zł. — ct.
8.	Wydziałowi powiatowemu Liskiemu, na dokończenie drogi Lutowiskiej pomiędzy Czarną a Lutowiskami (jako część subwencyi 2.000 zł. której reszta wypłaconą została z dotacyi 1879. r.)	49 zł. 22 ct.
9.	Wydziałowi powiatowemu Mieleckiemu na dalszą budowę drogi Mielecko-Radomyskiej . .	3.000 zł. — ct.
10.	Wydziałowi powiatowemu Myślenickiemu na przebudowanie drogi Głogoczowskiej . . .	3.000 zł. — ct.
11.	Wydziałowi powiatowemu Mościskiemu na budowę drogi od stacyi kolejowej do śródmieścia w Sądowej Wiszni 2.000 i na dokończenie budowy drogi Hodyńsko-Krukienickiej 500 zł. razem .	2.500 zł. — ct.
12.	Wydziałowi powiatowemu Nowotarskiemu na budowę mostu na rzece Rogóźnik, na drodze pow. wiodącej z Nowego Targu do Czarnego Dunajca .	1.000 zł. — ct.
13.	Wydziałowi powiatowemu Pilzneńskiemu, na budowę drogi Pilzneńsko-Radomyskiej między Borową a Zasowem	1.500 zł. — ct.
14.	Wydziałowi powiatowemu Przemyślańskiemu na dalszą budowę drogi Zadwórzecko-Gliniańskiej	2.000 zł. — ct.
15.	Wydziałowi powiatowemu Rawskiemu na budowę drogi Uhnów-Zastawie	4.000 zł. — ct.

16. Wydziałowi powiatowemu Rudeckiemu na dokończenie budowy drogi z Komarna do Gródka . 500 zł. — ct.
17. Wydziałowi powiatowemu Skałackiemu, na rekonstrukcyę drogi Smykowce-Grzymałów . . 5.000 zł. — ct.
18. Wydziałowi powiatowemu Śniatyńskiemu, na budowę drogi od stacyi kolei w Załuczu do Rożnowa 1.000 zł. — ct.
19. Wydziałowi powiatowemu Wielickiemu, na budowę drogi Wielicko-Dobczyckiej . . . 2.000 zł. — ct.
20. Komitetowi budowy drogi Baligrodzkiej, na służbę techniczną i koszta podróży . . . 1.400 zł. 65 ct.

Razem 40.267 zł. 37 ct.

b) Dla dróg gminnych.

1. Wydziałowi powiatowemu Bobreckiemu, na uregulowanie drogi w Romanowie i na budowę drogi Bobrecko-Chlebowickiej . . . . . 1.100 zł. — ct.
2. Wydziałowi powiatowemu Brzozowskiemu, na budowę drogi Brzozowsko-Nozdrzeckiej . . 1.000 zł. — ct.
3. Wydziałowi powiatowemu Dąbrowskiemu, na dokończenie budowy drogi Ujście-Czyżów . . 4.000 zł. — ct.
4. Wydziałowi powiatowemu Dolińskiemu, na budowę dojazdu do stacyi kolejowej w Krechowicach i mostu na Siwce 1.200 zł. oraz na odbudowanie dwóch mostków na rzece Mizuńce dla gminy Mizuń 800 zł. razem . . . . . 2.000 zł. — ct.
5. Wydziałowi powiatowemu Gorlickiemu na budowę drogi z Biecza do Golanki . . . 2.000 zł. — ct.
6. Wydziałowi powiatowemu Jarosławskiemu:
   a) na uporządkowanie drogi Przemysko-Pruchnickiej . . 1.500 zł. — ct.
   b) na uporządkowanie drogi łączącej drogę krajową Bełzecko-Jarosławską z drogą eraryalną Krakowiecko-Radymiecką . 500 zł. — ct.
   c) na uporządkowanie drogi Kańczudzko-Jarosławskiej . 800 zł. — ct.
   d) na uporządkowanie drogi Chłopicko-Rokietnickiej . . 200 zł. — ct.

   Razem . . 3.000 zł. — ct.
7. Wydziałowi powiatowemu Jasielskiemu na budowę drogi z Siepietnicy przez Szerzyny ku Joninom — i z Szerzyn do Jodłówki 4.000 zł. a na urządzenie drogi z Harklowej do Postowoli 100 zł. razem . . . . . 4.100 zł. — ct.
8. Wydziałowi powiatowemu Lwowskiemu na budowę drogi dojazdowej do stacyi kolejowej w Szczercu 600 zł. — ct.

9.	Wydziałowi powiatowemu Niżańskiemu na budowę drogi z Jeżowego do Rudnika . . .		2.000 zł. — ct.
10.	Wydziałowi powiatowemu Nadwórniańskiemu dla gminy Zarzecze, na odbudowanie mostu nad Prutem		100 zł. — ct.
11.	Wydziałowi powiatowemu Przemyskiemu, na budowę drogi z Żurawicy do Rokietnicy . .		3.000 zł. — ct.
12.	Wydziałowi powiatowemu Sokalskiemu na budowę drogi Sokalsko-Krystynopolskiej . . .		1.000 zł. — ct.
13.	Wydziałowi powiatowemu Nowo-Sądeckiemu na budowę drogi Gródek-Tropie 500 zł. i drogi Wytrzyska-Jakóbkowice 2.000 zł. razem . . .		2.500 zł. — ct.
14.	Wydziałowi powiatowemu Staromiejskiemu:		
	a) na rekonstrukcyę drogi Chyrowsko-Czapelskiej . .	750 zł. — ct.	
	b) na budowę mostu na Dniestrze pod Starem miastem .	750 zł. — ct.	
	c) na dokończenie budowy mostu gminnego w Turzem .	100 zł. — ct.	
	Razem . .		1.600 zł. — ct.
15.	Wydziałowi powiatowemu Sanockiemu na przebudowanie drogi między Odrzechową a Sieniawą .		500 zł. — ct.
16.	Na utrzymanie służby technicznej dla komitetu budowy drogi Zagórze-Radoszyce . . .		1.200 zł. — ct.
	Razem . .		29.700 zł.

c) **Wydatki:** na kontrolę techniczną . . . 207 zł. 63 ct.

Zestawienie.

a)	Zasiłki dla dróg powiatowych	40.267 zł. 37 ct.
b)	Zasiłki dla dróg gminnych	29.700 zł. — ct.
c)	Wydatki na kontrolę techniczną . . .	207 zł. 63 ct.
	Ogółem .	70.175 zł. — ct.

Na pokrycie tego wydatku służyła dotacya przeznaczona przez Wysoki Sejm w sumie 70.000 zł., tudzież kwota 175 zł., która wpłynęła tytułem częściowego zwrotu subwencyi, udzielonej Wydziałowi powiatowemu Niżańskiemu.

Sprawozdanie z użycia subwencyi 15.000 zł. przeznaczonej przez Wysoki Sejm w budżecie 1878. r. dla drogi powiatowej, wiodącej z Podhajec ku kolei żelaznej, tudzież subwencyi 4.000 zł. przeznaczonej na dokończenie budowy drogi powiatowej Kolbuszowsko-Głogowskiej, zamieściliśmy powyżej, między sprawami przekazanemi specyalnie Wydziałowi krajowemu.

*

Z dotacyi 70.000 przeznaczonej przez Wysoki Sejm na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych w 1879. r. asygnował Wydział krajowy w ciągu 1879. r. następujące subwencye:

a) Dla dróg powiatowych.

1.	Wydziałowi powiatowemu Brzeskiemu:		
	a) na wykończenie budowy drogi z Bogumiłowic do Zakliczyna .	2.000 zł. — ct.	
	b) na budowę drogi Jurków-Wytrzyska	2.000 zł. — ct.	
	Razem . .		4.000 zł. — ct.
2.	Wydziałowi powiatowemu Borszczowskiemu na budowę drogi z Germakówki do Iwankowa . .		2.000 zł. — ct.
3.	Wydziałowi powiatowemu Dolińskiemu na rekonstrukcyę drogi Dolińsko Węgierskiej . .		2.000 zł. — ct.
4.	Wydziałowi powiatowemu Kosowskiemu na rekonstrukcyę dróg Kosów-Żabie i Kuty Hryniawa .		2.000 zł. — ct.
5.	Wydziałowi powiatowemu Krośnieńskiemu na dokończenie budowy drogi Komborsko-Żmigrodzkiej		1.500 zł. — ct.
6.	Wydziałowi powiatowemu Liskiemu na dokończenie drogi Lutowiskiej pomiędzy Czarną a Lutowiskami		1.950 zł. 78 ct.
7.	Wydziałowi powiatowemu Mościskiemu na dokończenie budowy drogi Hodyńsko-Krukienickiej .		500 zł. — ct.
8.	Wydziałowi powiatowemu Mieleckiemu na budowę drogi Mielecko-Radomyskiej . . .		2.000 zł. — ct.
9.	Wydziałowi powiatowemu Pilzneńskiemu na budowę drogi Pilzneńsko-Radomyskiej. . . .		1500 zł. — ct.
10.	Wydziałowi powiatowemu Przemyślańskiemu na budowę drogi Zadwórzecko-Gliniańskiej . .		1.500 zł. — ct.
11.	Wydziałowi powiatowemu Rudeckiemu na budowę drogi Komarno-Gródek		1.000 zł. — ct.
12.	Wydziałowi powiatowemu Ropczyckiemu na rekonstrukcyę drogi Czekaj-Wielopole . . .		3.500 zł. — ct.
13.	Wydziałowi powiatowemu Śniatyńskiemu na budowę drogi z Załucza do Rożnowa . .		2.000 zł. — ct.
14.	Dla powiatu Nowosądeckiego, na rekonstrukcyę drogi Muszyna-Krynica		3.150 zł. — ct.
	Razem		28.600 zł. 78 ct.

b) Dla dróg gminnych.

1.	Komitetowi budowy drogi krajowej Tarnów-Szczucin na rekonstrukcyę drogi Pogwizdowskiej, wykonanej w latach 1877 i 1878, w zastępstwie gminy Tarnów	1.257 zł. 80 ct

2. Wydziałowi powiatowemu Bobreckiemu na budowę drogi dojazdowej do dworca kolejowego w Chodorowie . . . . . 2.000 zł. — ct.
3. Wydziałowi powiatowemu Brzozowskiemu na budowę drogi Brzozowsko-Nozdrzeckiej . . 1.000 zł. — ct.
4. Wydziałowi powiatowemu Buczackiemu na budowę drogi od Wierzbiatyna do drogi krajowej w Jezierzanach . . . . . 1.500 zł. — ct.
5. Wydziałowi powiatowemu Dąbrowskiemu na budowę dróg z Dąbrowy do Radomyśla i z Dąbrowy ku Mędrzychowu . . . . . 4.500 zł. — ct.
6. Wydziałowi powiatowemu Gorlickiemu:
   a) na budowę drogi Ropa-Wysowa 2.500 zł. — ct.
   b) na pokrycie kosztów przywrócenia komunikacyi na drodze Biecz-Gielanka, przerwanej w skutek oberwania chmur i wylewu rzek 1.500 zł. — ct.
   Razem . . 4.000 zł. — ct.
7. Wydziałowi powiatowemu Husiatyńskiemu na rekonstrukcyę drogi z Suchodołu do Husiatyna . 300 zł. — ct.
8. Wydziałowi powiatowemu Jasielskiemu:
   a) na budowę drogi Siepietnicko-Swoszowskiej . . . 2.000 zł. — ct.
   b) na urządzenie drogi w Harklowej 500 zł. — ct.
   Razem . . 2.500 zł. — ct.
9. Wydziałowi powiatowemu Jarosławskiemu:
   a) na przebudowanie drogi Przemysko-Pruchnickiej . . 1.500 zł. — ct.
   b) na przebudowanie drogi Kańczudzko-Jarosławskiej . 500 zł. — ct.
   c) na przebudowanie drogi Wysocko-Ryszkowa Wola . . 500 zł. — ct.
   d) na uporządkowanie drogi Jarosławsko-Sieniawskiej . 400 zł. — ct.
   e) na uporządkowanie drogi łączącej drogę krajową Bełzecko-Jarosławską z drogą eraryalną Krakowiecko-Radymiecką . 400 zł. — ct.
   f) na uporządkowanie drogi Chłopicko-Rokietnickiej . . 200 zł. — ct.
   Razem . . 3.500 zł. — ct.
10. Wydziałowi powiatowemu Myślenickiemu na budowę drogi w Krzczonowie . . . . 500 zł. — ct.
11. Wydziałowi powiatowemu Niżańskiemu na budowę drogi z Jeżowego do Rudnika . . . 3.000 zł. — ct.

12. Wydziałowi powiatowemu Lwowskiemu:
    a) na dalsze prowadzenie budowy drogi dojazdowej ze Szczerca do stacyi kolejowej w Szczercu 1.000 zł. — ct.
    b) na budowę drogi dojazdowej od wsi Siemianówka do stacyi kolejowej w Szczercu . . 1.000 zł. — ct.
    Razem . . 2.000 zł. — ct.
13. Komitetowi budowy drogi Zagórz-Radoszyce na dalszą budowę i pomoc techniczną . . . 1.200 zł. — ct.
14. Wydziałowi powiatowemu Przemyskiemu na budowę drogi Żurawicko-Rokietnickiej . . . 3.000 zł. — ct.
15. Wydziałowi powiatowemu Pilzneńskiemu:
    a) na uporządkowanie drogi od granicy Januszkowic do gościńca rządowego pod Brzostkiem 250 zł. — ct.
    b) na rzecz budowy drogi wiodącej od gościńca rządowego przez Latoszyn-Gumniska ku Brzostkowi 250 zł. — ct.
    Razem . . 500 zł. — ct.
16. Wydziałowi powiatowemu Rohatyńskiemu na rzecz budowy dojazdu do drogi krajowej Brzeżańsko-Rohatyńskiej w Łopusznie . . . . 100 zł. — ct.
17. Wydziałowi powiatowemu Sanockiemu na uporządkowanie drogi z Jaćmierza do Wzdowa i Bazanówki . . . . . 400 zł. — ct.
18. Wydziałowi powiatowemu Sokalskiemu na rekonstrukcyę drogi Sokal-Krystynopol . . . 1.000 zł. — ct.
19. Wydziałowi powiatowemu Staromiejskiemu na dokończenie budowy mostu na Dniestrze pod Starem miastem . . . . . 750 zł. — ct.
20. Wydziałowi powiatowemu Nowosądeckiemu:
    a) na budowę drogi Sienna-Wojnarowa . . . . 1.500 zł. — ct.
    b) na budowę drogi Gródek-Tropie 1.000 zł. — ct.
    c) na budowę drogi Wytrzyska-Jakóbkowice . . . 1.000 zł. — ct.
    Razem . . 3.500 zł. — ct.
21. Wydziałowi powiatowemu Samborskiemu na budowę mostu na drodze Samborsko-Przemyskiej w Czyszkach . . . . . 300 zł. — ct.
22. Wydziałowi powiatowemu Tłumackiemu na wykończenie drogi Uściańsko-Zadarowskiej . . 1.000 zł. — ct.

Razem 37.807 zł. 80 ct.

c) Wydatki na kontrolę techniczną . . . 226 zł. 65 ct.

Zestawienie.

a) Zasiłki dla dróg powiatowych . . .	28.600 zł.	78	ct.
b) Zasiłki dla dróg gminnych	37.807 „	80	„
c) Wydatki na kontrolę techniczną . . .	226 „	65	„
Ogółem	66.635 zł.	23	ct.

Reszta z wyznaczonej na rok 1879. dotacyi, wynosząca .	3.364 zł.	77	ct.
wraz z pierwszą ratą subwencyi, udzielonej przez c. k. Ministerstwo rolnictwa na rekonstrukcyę drogi powiatowej Muszyna-Krynica w kwocie . . .	3.000 zł.	—	ct.
tudzież zwrotem części zasiłku udzielonego Wydziałowi powiatowemu Niżańskiemu, wynoszącym .	175 zł.	—	ct.
Ogółem kwota	6.539 zł.	77	ct.

przeznaczoną została na dalsze zasiłki z funduszu 1879 r., w pierwszym kwartale 1880 r. asygnować się mające, które będą wykazane szczegółowo w następnem sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego.

Sprawozdanie z użycia subwencyi 9825 zł. 17 ct. przeznaczonej przez Wysoki Sejm, w budżecie 1879. r. na rekonstrukcyę drogi gminnej, wiodącej od rogatki Gródeckiej weLwowie do krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, zamieściliśmy powyżej, pomiędzy sprawami przekazanemi specyalnie Wydziałowi krajowemu.

Sprawy drogowe wytoczone przed c. k. Trybunał administracyjny.

W sprawach drogowych wytoczonych przed c. k. Trybunał administracyjny doszło do rozprawy ustnej w czterech sporach.

Z tych odrzucił c. k. Trybunał administracyjny, wyrokiem z 23. kwietnia 1879 L. 744: zażalenie obszaru dworskiego w Milatyczach przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 8. Listopada 1878 L. 38674, którem wydany przez zwierzchność gminną zakaz kopania gliny na parceli obszaru dworskiego przy drodze gminnej publicznej, w mocy utrzymano.

Również odrzucił c. k. Trybunał administracyjny wyrokiem z 3. Września 1879 L. 1679, jako nieuzasadnioną skargę gminy Kaszowa, przeciw zarządzeniu Wydziału krajowego z 21. Października 1878 L. 51662, w sprawie podziału stacyi mytniczej, na drodze krajowej prusko-szląskiej w Przegini duchownej i ustanowienia rogatki w Kaszowie.

Wyrokiem z 22. Listopada 1879 L. 1912 odrzucił także c. k. Trybunał administracyjny zażalenie Michała Krzyżanowskiego z Nagorzanki przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 20. Maja 1879 L. 17405, którem powodowi cofnięcie płotu o 1 metr od drogi krajowej polecono.

W sporze nareszcie, dotyczącym zażalenia gminy Raby wyżniej powiatu Myślenickiego, przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 24. Maja

1878 L. 26683 co do obowiązku gminy do utrzymywania drogi gminnej, położonej w tak zwanej zagrodzie Kramarczykowej, orzeczeniem z 16. Grudnia 1878 L. 2021 c. k. Trybunał administracyjny zarządził uzupełnienie rozprawy z powodu, że operaty katastralne jako dotąd w Galicyi nie obowiązujące, nie mogą obecnie już być uznane za dokumenta dowód stanowiące.

Z tego samego powodu, zarządził c. k. Trybunał administracyjny uzupełnienie rozpraw w sprawach spornych gmin miasta Tarnopola i Białej, o obowiązek utrzymywania drogi z Tarnopola po nad staw do Hłuboczka wielkiego i obszaru dworskiego w Nahaczowie, o obowiązek tegoż obszaru do wspólnego utrzymywania i naprawy mostu granicznego z gminami: Huki, Czerniława i Kochanówka.

Bez rozprawy ustnej odrzucił c. k. Trybunał administracyjny orzeczeniem z 1. Lipca 1878 L. 979 zażalenie gminy miasta Tarnopola przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 1. Lutego 1878 L. 274, co do obowiązku gminy do pobudowania mostków wjazdowych i wyszutrowania bocznych dojazdów gminnych do drogi krajowej Tarnopolsko-Zbarazkiej, w obrębie gminy.

Departament V.

Referent Członek Wydziału krajowego, Dr. Franciszek Hoszard.

Koszta sanitarne.

Odezwą z dnia 14. Października 1879 l. 48.837 (LW. 42.000) zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 24. Września 1879 l. 10.493 zarządziło ażeby: „od 1. Pa„ździernika 1879. r. koszta podróży i dyet lekarzy przez administracyę pań„stwową stale ustanowionych, lub też przez nią z powodu epidemii lub epi„zootyi, ze względów powszechnych publicznych, czasowo użytych, na skarb „państwa przyjęte były".

Do dnia 1. Października r. 1879 ponosił, tytułem wydatków sanitarnych przy chorobach nagminnych ludzi i zwierząt domowych, skarb państwa $^2/_3$ kosztów za lekarstwa i całe dyety lekarzy, resztę zaś kosztów, to jest $^1/_3$ za lekarstwa i całe koszta podróży za lekarzy (milowe i pocztowe) płacił fundusz krajowy.

Z polecenia Wysokiego Sejmu domagał się Wydział krajowy od r. 1872. kilkakrotnie, ażeby skarb państwa ponosił wydatki sanitarne w Galicyi w całości lub przynajmniej w znaczniejszej części, tak jak je ponosi w innych krajach koronnych.

Wyżej przytoczone rozporządzenie c. k. Ministerstwa jest owocem tych starań i będzie miało ten skutek, że rubryka piąta w budżecie krajowym „koszta sanitarne" zmniejszy się rocznie w przecięciu o przeszło 33.000 zł.

Alegat XIII.

Wedle wykazu załączonego ·/. wynosiły koszta podróży lekarzy przy epidemiach i epizootyach w ostatnich pięciu latach kwotę 168.470 zł. t. j. rocznie w przecięciu 33.694 zł. Te ponosi od 1. Października 1879. r. już skarb państwa.

Koszta szczepienia ospy.

Na posiedzeniu w dniu 18. Października 1878 przy rozprawie nad Rubr. IV. budżetu krajowego powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby w granicach przyznanego mu wpływu na sprawę szczepienia ospy starał się o ograniczenie wydatków, o ile to stać się może bez nadwerężenia zamierzonego celu, tudzież aby wziął na uwagę, czy nie dałoby się to osiągnąć, przez wyjednanie stosownych zmian w instrukcyi, a mianowicie przez szczepienie w jednej miejscowości dzieci z kilku gmin przyległych i przez przyznanie wpływu na tę sprawę Wydziałowi powiatowemu".

Okólnikiem c. k. Namiestnictwa z dnia 29. Grudnia 1874 l. 61.085 zarządzone zostało w Galicyi i w Wielkiem Księstwie Krakowskiem coroczne szczepienie ospy ochronnej. Stało się to za wolą Wysokiego Sejmu w porozumieniu z Wydziałem krajowym i zgodnie ze zdaniem c. k. krajowej Rady zdrowia. Od roku tedy 1875. odbywa się w kraju naszym szczepienie rok rocznie, przez co koszta znacznie się wzmogły, a kwestya zmniejszenia ich stała się przedmiotem obrad na każdorazowej sesyi sejmowej.

Rokowania jakie Wydział krajowy z polecenia Wysokiego Sejmu z c. k. Namiestnictwem w tej sprawie przeprowadzał, a któreśmy w sprawozdaniu z dnia 10. Marca 1877 l. 742. Wysokiemu Sejmowi obszernie przedstawili — miały na celu osiągnąć w wydatkach możliwą oszczędność, a spowodowały ten skutek, że pierwotny okólnik z 29. Grudnia 1874. r. został zastąpiony instrukcyą z dnia 11 Kwietnia 1876. r. l. 16.727, która do dnia dzisiejszego obowiązuje i wedle zdania naszego, odpowiada celowi i stosunkom kraju naszego.

W wykonaniu powyżej przytoczonej uchwały Wysokiego Sejmu, niemniej w dalszym ciągu dążenia do oszczędności, odniósł się Wydział krajowy odezwą z dnia 12. Listopada 1878 l. 53.075 (którą w odpisie załączamy) do c. k. Namiestnictwa z prośbą:

Alegat XIV.

1. ażeby nam zechciało wyjaśnić, z jakich powodów w §. 14. instrukcyi, a właściwie w okólniku c. k. Namiestnictwa do Panów Starostów z dnia 11. Kwietnia 1876 l. 16.727 wypuszczony został ustęp, upoważniający do obecności podczas szczepienia ospy w miarę możności także delegata Wydziału powiatowego, który to ustęp znajdował się w §. 14. pierwotnej instrukcyi z dnia 29. Grudnia 1874 l. 61085;

2. ażeby zarządziło, by okręgi szczepienia ospy, według możności zmniejszone zostały i ażeby nas o każdem utworzeniu nowego jako też o zmianie dawnego okręgu zawiadomiono, podając nazwiska, tudzież miejsce zamieszkania lekarzy, przeznaczonych do szczepienia dla każdego okręgu, gdyż w roku 1878 nieotrzymaliśmy takiego zawiadomienia;

3. ażeby rewizye szczepionych dzieci tylko raz do roku się odbywały i ażeby lekarze powiatowi przedsiębrali superrewizyę, tylko przy sposobności, ile możności bez zarachowania kosztów podróży; w końcu

4. ażeby poleciło c. k. Starostom, by nie delegowali do szczepienia ospy lekarzy z odległych powiatów.

Odezwą tą udzieliliśmy c. k. Namiestnictwu także całą uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 18. Października 1878, nie poruszyliśmy jednak osobno sprawy szczepienia w jednej miejscowości dzieci z kilku gmin przyległych, a to dla tego, że sprawę tę uważaliśmy za stanowczo załatwioną uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 25. Maja 1875, wzywającą Wydział krajowy do rokowań z c. k. Rządem „ażeby zatrzymano dotychczasowy objazd lekarzy „po wsiach przy szczepieniu ospy i nie wprowadzano okręgów szczepienia „z obowiązkiem zwożenia dzieci w miejsca zborne konkurencyjne“ — zwłaszcza że w myśl tej uchwały przeprowadziliśmy już rokowania z c. k. Namiestnictwem, które zgodnie z opinią c. k. Rady zdrowia, jak w pierwszej instrukcyi z roku 1874, tak w drugiej z roku 1876., poleciło lekarzom „aby celem dokonania szczepienia do każdej miejscowości dojeżdżali“.

W dniu 29. Listopada 1878 l. 57.416 przesłaliśmy c. k. Namiestnictwu do ocenienia projekt chirurga z Brzozowa F. Ackerbauera, mający na celu ograniczenie kosztów szczepienia przez ustanowienie w całym kraju dwudziestu czterech stałych lekarzy do szczepienia, płatnych ryczałtowo po 1600 zł. rocznie za szczepienie w trzech powiatach. W odpowiedzi na obydwie te odezwy nasze otrzymaliśmy załączone pismo ./· z d. 18. Grudnia 1878 l. 62.331 w którym c. k. Namiestnictwo wszelkie pytania, życzenia i projekty w sprawie szczepienia ospy ochronnej przez nas poruszone, z wyczerpującą dokładnością omawia i wyjaśnia. Mianowicie c. k. Namiestnictwo w tej odezwie twierdzi, że przestrzega z wszelką ścisłością, by koszta szczepienia były jak najmniejsze i na dowód przytacza okólnik do Panów Starostów w r. 1877. l. 14.377 wydany; tłumaczy wzmożenie się kosztów okolicznością, że lud przezwyciężywszy niechęć, liczniej się do szczepienia garnie; oświadcza że §. 14. pierwotnej instrukcyi przyznający prawo kontroli delegatom Wydziałów powiatowych nie przestał obowiązywać; dowodzi, że zmniejszenie okręgów szczepienia czyli pomnożenie ich liczby pomnożyłoby koszta; konstatuje, że superrewizya przez lekarzy powiatowych odbywa się tylko w wyjątkowych wypadkach, i że w r. 1878. tylko w jednym przypadku poruczono szczepienie lekarzowi, który w czasie między poleceniem a wykonaniem, przeniesiony został do innego, odleglejszego powiatu; wyświeca, że znoszenie dzieci z kilku gmin przyległych do jednej miejscowości środkowej, nietylko kosztów nie zmniejszy, lecz mogłoby dopięcie celu zaszczepienia jak największej ilości dzieci nietylko utrudnić, lecz nawet uniemożliwić; przypisuje zmniejszenie się epidemii ospy w ostatnich latach i usunięcie tylu nieszczęśliwych następstw tej choroby, jak n. p oślepnięcia i t. d. przeważnie dokładniej wykonywanemu szczepieniu, do czego się obowiązująca instrukcya znacznie przyczyniła; nie widzi przeto potrzeby jakichkolwiek zmian w tej instrukcyi i sądzi, że należy ją jeszcze przez lat kilka niezmienioną pozostawić.

Alegat XV.

Alegat XVI.

Projekt chirurga Ackerbauera, uznaje c. k. Namiestnictwo za niewykonalny i udowadnia to zdanie cyframi dowodzącemi, że brak czasu stoi na przeszkodzie, iżby jeden lekarz w czasie pięciu miesięcy na przestrzeni trzech powiatów mógł pracy szczepienia podołać; niewątpliwie wyżej stawia sposób szczepienia od trzech lat używany, godzi się jednak na każdą kontrolę, pomimo iż szczepienie ospy porucza się znanym lekarzom, o których trudno przypuścić, iżby ze świadomością popełniali oczywiste oszustwo.

W zaprowadzeniu lekarzy miejskich i gminnych widzi c. k. Namiestnictwo środek oszczędności dla funduszu krajowego. Ponieważ zaś zaprowadzenie lekarzy w gminach wiejskich natrafiłoby na trudności, radzi dążyć do ustanowienia tylko lekarzy miejskich. Nareszcie udziela nam c. k. Namiestnictwo w odpisie okólnik, który w dniu 31. Stycznia 1879 l. 62.331 do wszystkich panów c. k. Starostów wydało, w celu nowego podziału powiatów na okręgi szczepienia, wskazania lekarzom porządku, w jakim dojeżdżać mają do pojedynczych miejscowości i oznaczenia miejscowości, w której krowiankę założyć powinni. Aby ułatwić kontrolę nad czynnościami lekarzy, załącza formularz, według którego mają być przy partykularzu przedkładane potwierdzenia z odbytego szczepienia. Między potwierdzającymi znajduje się w rubryce trzeciej delegat Rady powiatowej obok duszpasterza i wójta.

Alegat XVII.

Ponieważ Wydział krajowy zapatrywania c. k. Namiestnictwa na sprawę szczepienia ospy ochronnej, wyrażone w powyżej w streszczeniu przytoczonej odezwie prawie w zupełności podziela i nie uznaje na teraz potrzeby zmiany instrukcyi, zwłaszcza że ingerencya Wydziałów powiatowych przy kontroli szczepienia, jak to rezolucya Wysokiego Sejmu żądała, jest §fem 14. instrukcyi zapewnioną, a formularzem (subalegat) poleconą, że do tego c. k. Namiestnictwo ściśle przestrzega, iżby koszta szczepienia wypadły jak najmniejsze, przeto nie wnosimy na stół Wysokiej Izby żadnego przedłożenia

Alegat XVIII. w sprawie szczepienia ospy, lecz ograniczyliśmy się do wydania okólnika do wszystkich Wydziałów powiatowych wzywając je, ażeby z prawa kontroli, nadanego §fem 14. okólnika c. k. Namiestnictwa z 29. Grudnia 1874 l. 61.088, delegatom Wydziałów powiatowych, użytek robiły, nie tamując jednak czynności lekarzy szczepiących.

Alegat XIX. W skutek tego okólnika, przedłożył Wydział Rady powiatowej w Pilznie sprawozdanie w odpisie załączone z dnia 1. Maja 1879 l. 513 w którem doniósł nam, że wysłanie delegatów do kontroli szczepienia okazało się niemożebnem, gdyż żaden z członków Rady powiatowej, nie chciał podjąć się tej długotrwałej mozolnej i ze znacznemi kosztami połączonej delegacyi, bez wynagrodzenia przynajmniej kosztów podróży. Wydział krajowy odpowiedział Wydziałowi powiatowemu pismem z dnia 23. maja 1879 l. 18.981 że §. 14. okólnika c. k. Namiestnictwa z dnia 29. Grudnia 1874 l. 61.085 przyznaje prawo kontroli podczas szczepienia ospy także delegatowi Wydziału powiatowego; dla tego też wezwaliśmy wszystkie Wydziały powiatowe okólnikiem naszym z dnia 4. Marca 1879 l. 3345, ażeby z prawa tego użytek robiły, nie tamując jednak czynności lekarzy przez nieprzybycie delegata Wydziału powiatowego na miejsce szczepienia.

Już w tym okólniku wskazano najwyraźniej, że delegat powinien być albo w miejscu szczepienia, albo w najbliższej okolicy zamieszkały, ażeby kontrola mogła być wykonywaną bez utraty czasu i uciążliwego trudu, gdyż za czynność tę żadne wynagrodzenie z jakiegobądź publicznego funduszu przyznanem być nie może.

Mylne jest zatem zdanie Wydziału powiatowego, jakoby delegatem musiał koniecznie być członek Rady powiatowej, który naturalnie mając sobie przydzielone wszystkie albo kilka miejscowości do kontroli, potrzebowałby dłuższego czasu i byłby wystawiony na znaczne wydatki.

Przeciwnie Wydział powiatowy może delegatami takimi w zastosowaniu postanowienia §. 37. ustawy o Reprezentacyi powiatowej mianować jakiekolwiek osoby, posiadające zaufanie Wydziału powiatowego, a przedewszystkiem zalecićby wypadało przełożonych obszarów dworskich dotyczącej miejscowości, którzy, tuszymy sobie, podejmą się w interesie dobra publicznego tego, nie połączonego z kosztami nieznacznego trudu.

O tem postanowieniu zawiadomiliśmy równoczesnym okólnikiem wszystkie Wydziały powiatowe.

Co do wniosku c. k. Namiestnictwa ażeby w drodze ustawodawstwa krajowego włożyć na każde miasto i miasteczko obowiązek utrzymywania lekarza miejskiego, któryby czynności szczepienia w mieście bezpłatnie wykonywał, przedstawia się nam sprawa jak następuje:

Z porównania wykazu urzędowego lekarzy miejskich (L. W. 742 z r. 1877.) z wykazem miast i miasteczek, sporządzonym przez biuro statystyczne (Wiadomości statystyczne rocznik 4ty 1878) okazuje się, że mamy w kraju pomiędzy 90 miastami i 208 miasteczkami, tylko 64 miast i 45 miasteczek, które utrzymują dobrowolnie swoich własnych lekarzy miejskich *); reszta 26 miast i 163 miasteczek nie utrzymuje lekarzy **).

---

*) Utrzymują własnym kosztem lekarzy miejskich miasta: Biała, Kęty, Oświęcim, Bochnia, Brody. Jazłowiec, Lubaczów, Czortków, Dobromil, Drohobycz, Biecz, Gródek, Cięszkowice, Jarosław, Jaworów, Busk, Kamionka strumiłowa, Kołomyja, Krosno, Lisko, Kraków, Lwów, Jaryczów, Mościska, Sądowa Wisznia, Jordanów, Myślenice, Nowy Sącz, Stary Sącz, Nowytarg, Brzostek, Pilzno, Przemyśl, Rohatyn, Ropczyce, Komarno, Rzeszów, Sambor, Rymanów, Sanok, Śniatyn, Bełz, Sokal, Halicz, Stanisławów, Starasól, Staremiasto, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Tyśmienica, Trembowla, Wadowice, Zator, Dobczyce, Podgórze, Skawina, Wieliczka, Zaleszczyki, Zbaraż, Złoczów, Żółkiew, Mikołajów i Żywiec.

Miasteczka: Chodorów, Załoźce, Brzesko, Wojnicz, Brzeżany, Buczacz, Chrzanów, Szczecin, Bolechów, Dolina, Gorlice, Grybów, Horodenka, Radymno, Sieniawa, Frysztak, Jasło, Radziechów, Dukla, Żmigród, Baligród, Lutowiska, Ustrzyki dolne, Leżajsk, Łańcut, Nadwórna, Muszyna, Podhajce, Niżankowice, Bołszowce, Bursztyn, Sędziszów, Rudki, Zabłotów, Baranów, Rozwadów, Tarnobrzeg, Tuchów, Żabno, Turka, Andrychów, Kulików, Mosty wielkie, Rozdół i Żurawno.

**) Nie utrzymują własnych lekarzy miasta: Bóbrka, Sołotwina, Jezierzany, Mielnica, Brzozów, Dynów, Bircza, Nowe Miasto, Rybotycze, Husiatyn, Osiek, Kuty, Szczerzec, Dubiecko, Bukowsko, Jacmierz, Jasliska, Mrzygłód, Nowotaniec, Zarszyn, Maryampol, Mikulińce, Lanckorona, Olesko, Pomorzany i Żydaczów.

Miasteczka: Wilamowice, Brzozdowce, Strzeliska nowe, Lipnica, Niepołomice, Ujście solne, Wiśnicz, Bohorodczany, Łysiec, Borszczów, Dźwinogród, Krzywcze, Kudzyna, Skała, Ujście biskupie, Leśniów, Łopatyn, Markopol, Podkamień, Sokołówka, Stanisławczyk, Szczurowice, Toporów, Czchów, Zakliczyn, Kozowa, Narajów, Jasienica, Barysz, Manasterzyska, Potok złoty, Nowa Góra, Trzebinia, Cieszanów, Lipsko, Narol, Oleszyce, Płazów, Budzanów, Jagielnica, Ułaszkowce, Dąbrowa, Rożniatów, Rzepiennik biskupi, Ujście ruskie, Janów, Bobowa, Czeruchia, Obertyn, Chorostków, Kopeczyńce, Probużna, Pruchnik, Dębowica, Kołaczyce, Krakowiec, Wielkie oczy, Kałusz, Wojniłów, Chołojów, Dobrotwór, Stojanów, Witków, Kolbuszowa, Majdan, Sokołów, Gwoździec, Jabłonów, Kamionka wielka, Kułaczkowce, Peczeniżyn, Kosów, Pistyn, Jedlicze, Limanowa, Tymbark, Kukizów, Nawarya, Kańczuga, Przeworsk, Zołynia, Mielec, Przecław, Radomyśl, Rzochów, Krukienice, Husaków, Maków, Dolatyn, Rudnik, Ulanów, Piwniczna, Tylicz, Zbyszyce, Krościenko, Dębica, Jodłowa, Babice, Fredropol, Krasiczyn, Krzywcze, Dunajów, Filejów, Gliniany, Przemyślany, Świerz, Lubczyca, Magierów, Mosty małe, Niemirów, Potylicz, Rawa ruska, Uhnów, Bukaczowce, Knihynicze, Kąkolniki, Podgrodzie, Podkamień, Stratyn, Wielopole, Błażowa, Czudec, Głogów, Jawornik, Niebylec, Strzyżów, Tyczyn, Rajtarowice, Tyrawa wołoska, Grzymałów, Skałat, Tarnoruda, Touste, Krystynopol, Tartaków, Waręż, Jezupol, Chyrów, Felsztyn, Laszki murowane, Skole, Radomyśl, Ryglice, Chocimierz, Niżniów, Otynia, Tłumacz, Ujście zielone, Janów, Strusów, Kalwarya, Gródek, Korolówka, Tłuste, Uścieczko, Biały Kamień, Gołogóry, Jezierna, Sasów, Zarudzie, Zborów, Miłówka i Sucha.

Z uwagi, że te 189 miast i miasteczek, które nie utrzymują własnym kosztem lekarzy miejskich, po największej części tylko dla tego tego nie czynią, bo fundusze miejskie na to nie pozwalają, z uwagi że mieszkańcy tych gmin małomiejskich, co do zamożności na równi stoją z mieszkańcami gmin wiejskich, z uwagi że przy równouprawnieniu stanów i obywateli nie ma podstawy do tego, aby pewne ciężary — w obecnym wypadku utrzymywanie lekarza gminnego — tylko na pewną część mieszkańców kraju — w tym wypadku na małomieszczan, choćby dla ich własnego dobra, nakładano, a od lekarzy trudno żądać, iżby obowiązki lekarzy gminnych bezpłatnie wykonywali, Wydział krajowy nie podnosi tej myśli przez c. k. Namiestnictwo poruszonej, lecz poprzestaje na obowiązującem zarządzeniu, mocą którego należy do obowiązków lekarzy miejskich szczepić bezpłatnie dzieci miasta swojego, rozumie się w tych miastach które uznały za stosowne mianować lekarza miejskiego.

Fundusze szpitali krakowskich.

Na posiedzeniu z dnia 30. Września 1878 Wysoki Sejm uznając za usprawiedliwione rozpoczęcie budowy domu gospodarskiego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie i przyjmując do wiadomości użycie tymczasowe na koszta tej budowy reszty kapitałów szpitalnych, powziął zarazem uchwałę następującą:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby czy to przez umyślną komisyę, czy w innej drodze zbadał gruntownie cel i przeznaczenie wszystkich fundacyj i legatów, należących do szpitali św. Łazarza i św. Ducha w Krakowie i przedstawił wynik tego badania na najbliższej sesyi sejmowej wraz z umotywowanym projektem podziału tego majątku między oddziały szpitalne, dalej ażeby wyświecił stosunek funduszu krajowego do majątku tychże szpitali; ażeby przedstawił dokładny rachunek kosztów budowy i to oddzielnie dwóch pawilonów szpitalnych i pawilonu dla obłąkanych, budynku administracyjnego i gospodarskiego; ażeby wyjaśnił, na jakich funduszach ciąży obowiązek opędzenia kosztów budowy każdego z tych budynków; ażeby na koniec podał projekt refundowania naruszonych kapitałów szpitalnych, o ile to wynika z pierwiastkowych fundacyj".

Pierwszy ustęp tej uchwały został w części już wykonany. Sprawozdanie bowiem o funduszach szpitali krakowskich, przedłożone w r. 1876., uzupełnione zostało dosłownemi przytoczeniami z aktów fundacyjnych ustępów o właściwym celu i przeznaczeniu fundacyi.

Praca ta jest już gotową. Nie zarządziliśmy jednak dotąd jej drukowania i nie przedkładamy jej tego roku Wysokiemu Sejmowi dla tego, że pozostaje ona w tak ścisłym związku z kosztami budowy pawilonów i restauracyi starego gmachu, że osobno traktowaną być nie powinna. Do wykonania reszty ustępów powyższej uchwały Wysokiego Sejmu potrzebnym jest przedewszystkiem dokładny rachunek kosztów całej budowy, który dotąd nie mógł być ułożonym, bo budowa domu gospodarskiego wprawdzie już ukończona, a kolaudacya przeprowadzoną została, jednak rachunki tej budowy nie są jeszcze zamknięte, a rekolaudacya dopiero w pierwszych miesiącach r. 1881 wedle brzmienia kontraktu nastąpić może.

Wydział krajowy sądzi, że częściowe przedkładanie spraw, które w tak ścisłym ze sobą zostają związku, nie odpowiedziałoby ani myśli i zamiarowi Wysokiego Sejmu, ani praktycznemu celowi. Dla tego postanowił Wydział krajowy do roku przyszłego wstrzymać wniesienie sprawozdania o funduszach szpitali krakowskich, o podziale ich pomiędzy oddziały, o stosunku funduszu krajowego do majątku szpitali, o kosztach budowy nowych pawilonów i domu gospodarskiego, o kosztach adaptacyi starego gmachu i kanalizacyi, nareszcie o użyciu 45.000 zł. w. a. przeznaczonych w roku 1868. na budowę nowego, a użytych na adaptacyę dawnego szpitala. Do przyszłego roku odkładamy także przedłożenie wyjaśnień, na jakich funduszach cięży obowiązek pokrycia kosztów budowy? i czy kapitały użyte wedle uchwały Wysokiego Sejmu tymczasowo z majątków szpitalnych na tę budowę mają być refundowane, czy to w całości czy częściowo z funduszu krajowego czy nie?

Budowa nowego szpitala w Krakowie.

Budowa dwóch pawilonów chorych, pawilonu dla obłąkanych i pawilonu administracyjnego wykończoną została jeszcze w roku 1878. Kolaudacya tych budowli przeprowadzoną została w Marcu i Kwietniu r. 1879., a komisya kolaudacyjna uznała, że „w ogóle wszystkie roboty są wykonane dobrze i z dobrych materyałów, na podstawie zatwierdzonych planów".

Oba pawilony chorych zajęte już były w ciągu zimy 1878 i okazały się celowi swemu odpowiedne. Pawilon dla obłąkanych służył w r. 1878. na pomieszczenie dotkniętych nagminną gorączką powrotną; po wygaśnięciu epidemii musiał być przeto odwietrzony i odpowiednio przyrządzony na przyjęcie chorych obłąkanych.

Ostateczne opróżnienie lokalności szpitala św. Ducha i przeniesienie chorych do szpitala św. Łazarza nastąpiło z końcem Marca 1879.

W tymże czasie została oddaną na użytek część domu gospodarskiego, mianowicie kuchnia i machina parowa z wodociągami. W jesieni roku 1879. wykończono pralnię i łazienki i oddano do użytku cały dom gospodarski.

W Marcu 1880. r. przeprowadzono najpierw rekolaudacyę pawilonów szpitalnych, później kolaudacyę budynku gospodarskiego.

Wynik jednej i drugiej był całkiem zadowalniający.

Obecnie przeprowadza się sprawdzenie wszystkich rachunków, które zamierzamy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi razem z przerobionem sprawozdaniem o funduszach szpitala.

Petycye przez Wys. Sejm uchwałą z 19. Października 1878. r. Wydziałowi krajowemu przekazane.

Na petycyę wniesioną do Wysokiego Sejmu przez przełożoną Sióstr Miłosierdzia u św. Wincentego we Lwowie, o udzielenie zasiłku na restauracyę budynku szpitalnego przez Zgromadzenie Sióstr we Lwowie utrzymywanego, Wydział krajowy udzielił Zgromadzeniu kwotę 1000 zł. na najpilniejsze roboty restauracyjne, zawiadamiając, że udzielenie większego zasiłku tylko przez Wysoki Sejm nastąpićby mogło.

Na petycyę p. Antoniny Osińskiej wdowy po ś. p. Ludwiku Osińskim, byłym kanceliście przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie, Wydział krajowy zaasygnował petentce na ręce Dyrektora szpitali krakowskich zapomogę w kwocie 100 zł. w. a. z funduszu dyspozycyjnego.

Załatwiając petycę p. Władysława Świeżowskiego, Wydział krajowy w myśl opinii komisyi budżetowej polecił zwrócić petentowi zapłacone koszta leczenia w kwocie 15 zł. 30. ct. w. a.

Petycyę Wydziału powiatowego Chrzanowskiego, o zaprowadzenie nauki hygieny jako przedmiotu obowiązującego do szkół pospolitych wiejskich i małomiejskich, odstąpił Wydział krajowy Świetnej c. k. krajowej Radzie szkolnej do właściwego załatwienia.

Petycyę Wincentego Anderlego magistra chirurgii, o wyznaczenie mu emerytury za służbę w szpitalu św. Łazarza w czasie od 14. Lutego 1845. roku do 20. Maja 1855., z uwagi, że p. Anderle już przed objęciem szpitali krakowskich w zarząd Wydziału krajowego tę służbę opuścił, że przeto stosować się do niego żadną miarą nie może ustęp 5. działu II. ugody zawartej z c. k. Rządem w. r. 1866., Wydział krajowy odstąpił c. k. Namiestnictwu do załatwienia.

Petycye: Komitetu szpitalnego w Buczaczu o udzielenie jednorazowej subwencyi na szpital, który tam urządzić zamierzono; pisarzy szpitala lwowskiego o podwyższenie pensyi; — 7 ciemnych muzykantów o udzielenie wsparcia i p. Władysława Dyszkiewicza byłego rządcy na Kulparkowie o restytuowanie go w urzędowaniu; równie jak petycye Albiny Śliwińskiej, wdowy po byłym rządcy szpitala we Lwowie o remuneracyę; Józefa Jaremy, byłego rządcy w szpitalu Drohobyckim o jednorazowe wynagrodzenie; tudzież gminy miasta Krakowa o zwrot z funduszu krajowego kwoty 9064 zł. 19 ct., wydanej w latach 1849, 1854 i 1855 na szpitale choleryczne; — Wydział krajowy załatwił zawiadamiając proszących, iż Wysoki Sejm na te petycye nic nie postanowił.

Zaliczka dla Dra Edwarda Sawickiego.

Stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu udzieliliśmy Dr. Edwardowi Sawickiemu, prymaryuszowi szpitala lwowskiego zaliczkę na płacę w kwocie 4.200 zł. po poprzednim zabezpieczeniu funduszu krajowego.

Doktor Sawicki złożył policę asekuracyjną, opiewającą na 5.000 zł. wystawioną na Wydział krajowy i akt notarjalny, w którym zobowiązał się w każdym wypadku nawet w razie wystąpienia ze służby szpitalnej opłacać premie asekuracyjne.

Sprawa opału.

Na posiedzeniu w dniu 19. Października 1878. r. przy rozprawie nad preliminarzem budżetu krajowego zakładu dla umysłowo chorych na Kulparkowie, powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Wzywa się Wydział krajowy ażeby polecił obrachować przestrzeń lokalności ogrzewanych i na tej podstawie zrobił obliczenie potrzebnego drzewa, tudzież ażeby obliczył, czy przy ryczałtowem sprowadzeniu węgla kamiennego dla zakładu Kulparkowskiego i dla szpitala powszechnego, opał taki nie wypadłby taniej od drzewa.“

W wykonaniu tej uchwały zarządziliśmy polecone obliczenia i okazało się, że w szpitalu powszechnym we Lwowie ilość ubikacyi opalanych, t. j. sal dla chorych, kancelaryi, kurytarzy i łazienek oddziałowych wynosi 143 z ogólną pojemnością 911.774 stóp kubiczuych. — W tych ubikacyach jest pieców 124 i mniejszych palowisk 16, które razem rocznie t. j. w 210 dniach

zużywają 1092 metrów kubicznych drzewa bukowego za cenę 3.494 zł. 40 ct. rachując metr kubiczny po 3 zł. 20 ct. Zatem jeden metr kubiczny drzewa bukowego ogrzewa przestrzeni 834 stóp kubicznych.

Kuchnia główna z umywalnią i spiżarnią ma pojemności 19.138 s. k. i wymaga w 9 ogniskach rocznie 697 m. k. drzewa brzozowego (po 2 zł. 45 ct.) za cenę 1707 zł. 60 ct.

Łazienki główne z mieszkaniem łaziebnego, mają pojemności 11956 stóp kw. potrzebują rocznie 480 m. k. drzewa sosnowego (po 1 złr. 90 ct.) kosztem 912 zł. a. w. Baszty wychodkowe w sześciu piecach żelaznych zużywają 6.300 kilogr. węgla kamiennego za kwotę 105 zł. 84 ct. Koszt ogólny opału w głównym gmachu wynosi zatem 6.219 zł. 89 ct. W filii Hofmana mają lokalności ogrzewane w liczbie 47 pojemności 191.559 stóp kub. i potrzebują rocznie dla 31 pieców i 9 mniejszych kuchenek 392 m. k. drzewa bukowego za cenę 1254 zł. 40 ct. Jeden metr kubiczny drzewa bukowego ogrzewa zatem tylko 488 stóp k. widocznie w skutek źle domykających się drzwi i okien.

Kuchnia wraz z ogniskiem pod kotłem do grzania wody na kąpiele ma pojemności 12128 stóp kub. i potrzebuje drzewa brzozowego 312 metrów k. za cenę 764 zł. 40 ct. — A cały opał w filii Hofmana kosztuje rocznie 2018 zł. 80 ct.

Ogólna więc potrzeba materyału opałowego dla całego szpitala powszechnego, tak w głównym gmachu jak w filii, wynosiłaby 1484 metrów k. drzewa bukowego, 1009 m. k. drzewa brzozowego, 480 m. k. drzewa sosnowego i 6300 kilogramów węgla kamiennego, co reprezentuje wedle cen z r. 1879 wartość 8238 zł. 69 ct.

W zakładzie na Kulparkowie znajduje się w gmachu głównym, ekonomicznym, na folwarku, w prosektoryum, w warstatach i w oficynach 276 lokalności opalanych, pojemność ich wynosi 39.953·18 metrów, czyli 1,265.197 stóp kubicznych. Wszystkie te ubikacye potrzebują w ciągu roku (210 dni) 1420 metr. kub. drzewa bukowego (po 3 zł. 30 ct.) i 100.800 kilogramów węgla kamiennego (równa się 501 metr. kub. drzewa) co kosztuje 6341 zł. 21 ct. Jeden metr kubiczny drzewa bukowego opala 658 stóp kub. przestrzeni.

Kuchnia główna, mająca wraz z umywalnią, magazynem i spiżarnią pojemności 777·03 m. k. zużywa w 9 większych palowiskach 878 m. k. drzewa brzozowego (po 2 zł. 48 ct.) za kwotę 2177 zł. 44 ct.

Pralnia i łazienki potrzebowały dotychczas z powodu prowizorycznego ich urządzenia tylko 750 m. k. drzewa sosnowego za cenę 1387 zł. 50 ct. licząc po 1 zł. 85 ct. jeden metr. kub.

Roczna więc potrzeba dotychczasowa dla całego zakładu Kulparkowskiego wynosi 1420 m. k. drzewa bukowego, 878 m. k. drzewa brzozowego, 750 m. k. drzewa sosnowego i 100.800 kilogr. węgla kamiennego, czyli materyału opałowego za 9907 zł. 49 ct.

Koszt ten niewątpliwie się powiększy od czasu, kiedy mechaniczne urządzenia i dom administracyjny są ukończone, i kiedy parowa machina obsługuje wodociągi, pralnię, łazienki i kuchnię.

Wedle obrachunku zrobionego w przybliżeniu przez architektę pana Kuhna, zużyje się rocznie do nich więcej około 68 sągów drzewa miękiego po 12 zł., wartości 816 zł. i 5273 cetnarów cłowych węgla kamiennego po 84 ct., wartości 4429 zł. razem za kwotę 5245 zł. Koszt ogólny opału w całym zakładzie wynosić będzie około 15.152 zł.

Co do pytania: „czy przy ryczałtowem sprowadzeniu węgla kamiennego dla obu zakładów krajowych, opał węglem kamiennym nie wypadłby taniej niż drzewem?“ zauważać musimy, że próby porównawcze w tym względzie były już robione w szpitalu powszechnym dwukrotnie, mianowicie w latach 1873 i 1876. Obiedwie próby wypadły stanowczo na niekorzyść węgla.

Obecnie wskutek powołanego polecenia zrobiono próbę po raz trzeci z węglem i drzewem bukowem, paląc w jednej sali, mającej pojemności 7443 metr. k. przez 6 dni węglem i przez sześć dni drzewem bukowem. W każdym dniu na raz jeden spalono węgla kamiennego 10 kilogramów i te podnosiły temperaturę w pierwszych trzech dniach z 10ciu na 12 stopni R°, w drugich trzech dniach z 13 na 15 stopni R°. Taką samą temperaturę otrzymywano, spalając w tej samej sali 8 polan drzewa bukowego, ważących 16 kilogramów, z tego okazuje się, że 16 kilogramów drzewa bukowego odpowiada 10 kilogramom węgla kamiennego. Z jednego metra sześciennego otrzymuje się takich polan 250 ważących 500 kilogramów, jeden więc metr sześcienny drzewa bukowego odpowiada 312 kilogramom węgla kamiennego. Na rok 1879 metr sześcienny drzewa bukowego kosztuje 3 zł. 20 ct. Węgla kamiennego 312 kilogramów kosztuje 5 zł. 11 ct. licząc 10 kilogramów po 1 zł. 64 ct. Różnica na niekorzyść węgla wynosi 1 zł. 91 ct. na jednym metrze drzewa bukowego. W 1878. r. jeden metr sześcienny drzewa bukowego kosztował 3 zł. 37 ct., węgiel więc był droższym o 1 zł. 74 ct. na jednym metrze sześciennym drzewa. W 1877. r. jeden metr sześcienny drzewa bukowego kosztował 3 zł. 80 ct. Wtedy więc węgiel był droższym o 1 zł. 31 ct. na jednym metrze sześciennym drzewa bukowego. W 1876. r. jeden metr sześcienny drzewa bukowego kosztował 4 zł. 20 ct., wtedy więc węgiel był droższym o 91 ct. na jednym metrze drzewa bukowego. Wszystkie więc trzy próby, robione w 1873, 1876 i 1879 r. i względnie do różnych cen drzewa w 1876, 1877, 1878 i 1879 r. wykazują, że opał węglem we Lwowie jest droższy od opału drzewem.

Próby nasze stwierdzają i wyniki naukowe. Na drodze bowiem prób chemicznych wykryto, że jeden kilogram drzewa bukowego suchego ogrzewa z 0 na 1 stopień Celziusza wody 3.300 kilogramów, zaś jeden kilogram węgla odpowiednio suchego ogrzewa z 0 na 1 stop. Celz. 6.000 kilogr. wody.

Czyli że stosunek drzewa do węgla ma się jak 11 : 20 czyli że na 500 kilogramów węgla potrzeba drzewa 909 kilogramów. Choćby więc przyjąć cenę węgla po 1 zł. 60 ct. za 100 kilogramów, cenę zaś drzewa najwyższą w ostatnich czterech latach po 4 zł. 20 ct. za metr sześcienny, to jeszcze

węgiel od drzewa droższym jest o $20^1/_3$ centa na metrze drzewa. To jest wynik absolutny, w przypuszczeniu, że nic nie uroni się ciepła. W praktyce jednak stosunek węgla do drzewa jest niekorzystniejszym, gdyż w stosunku większego ciepła otrzymywanego z węgla, ucieka kominem więcej ciepła z węgla jak z drzewa z powodu większego ogrzewania powietrza i dla braku zasuwek między piecem a kominem. Nadto węgla znaczna ilość ubywa przy sprowadzaniu przez kruszenie się i t. p., gdy tymczasem 500 kilogramów drzewa, otrzymujemy z metra drzewa już porąbanego, a więc nic go się już nie traci. Sprowadzanie węgla w znacznych ilościach stosunku tego nie zmienia, gdyż w roku 1873. sprowadziliśmy wprost z kopalni w dwóch wagonach węgla 400 cetnarów za 112 zł., a sam fracht wynosił 181 zł. $91^1/_2$ ct., sprowadzenie zaś z dworca kolejowego do szpitala kosztowało 32 zł.

W zakładzie na Kulparkowie odbyła się także próba porównawcza w salach Nr. 78 i 80. Sale te mają prawie jednakową pojemność, Nr. 80 ma jej bowiem 331.056 m. k., Nr. 78 zaś 337.744. W sali Nr. 80 palono drzewem bukowem, a dla doprowadzenia do 20% Celziusza w ciągu trzech dni spalono drzewa 204 K°. W sali Nr. 78 palono węglem, a dla doprowadzenia temperatury do 20% Celziusza w ciągu 3 dni spalono węgla 116 K°. Stos drzewa 4° metrowego twardego waży 200 K°. Cena zaś tegoroczna jest 11 zł. 98 ct., — 204 k° przeto spalonego w ciągu 3 dni drzewa ma wartość 1 zł. $22^1/_2$ ct. Opał zatem tej sali drzewem licząc od $^1/_{10}$ do $^3/_4$ czyli przez 7 miesięcy, doprowadzając temperaturę do 20% Celziusza (16 Reaumour), kosztowałby 85 zł. 75 ct. Wedle tegorocznego kontraktu ze spółką importu węgla kamiennego, 100 K° płaci się 1 zł. 64 ct. Ponieważ dla doprowadzenia temperatury do 20% Celziusza użyto węgla 116 K° za kwotę 1 zł. 90 ct., przeto koszt ogrzania tej sali przez czas zimowy liczony jak wyżej, wyniesie kwotę 133 zł. 21 ct. Różnica wynosiłaby do roku 47 zł. 46 ct. w jednej sali, co stosując do całego zakładu, powiększyłoby koszt ogólny opału o bardzo znaczną kwotę.

Próby te w szpitalu powszechnym po raz trzeci przeprowadzone, w zakładzie zaś Kulparkowskim teraz wykonane, tak niekorzystny dla węgla kamiennego wydały rezultat, że nas utwierdziły w przekonaniu, iż opał węglem kamiennym w naszych zakładach leczniczych we Lwowie i w Kulparkowie nie wypadnie taniej od opału drzewem, chociażby przy ryczałtowem sprowadzaniu węgla kamiennego.

Dlatego nie ponawialiśmy żadnych korespondencyi z dyrekcyami kolei północnej i Karola Ludwika o zniżenie taryfy przewozowej od węgla, zwłaszcza że rokowania w tym przedmiocie w r. 1873. prowadzone, nazaziły już Wydział krajowy na odmowną odpowiedź. Jesteśmy zdania, że używanie jak dotychczas różnych gatunków drzewa na opał i ograniczenie węgla kamiennego tylko do machiny parowej i do pieców żelaznych, będzie i nadal najodpowiedniejsze i najtańsze.

Umieszczanie obłąkanych w Żółkwi i w Przemyślu.

Przy uchwalaniu budżetu krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie w dniu 19. Października 1878. r., polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu: ażeby bez upoważnienia sejmowego nowych filii zakładu dla

obłąkanych nie zakładał, ani istniejących w Przemyślu i Żółkwi nie rozszerzał, przeciwnie, ażeby z nich polecił wydalić obłąkanych nieuleczalnych, niezagrażających bezpieczeństwu publicznemu i obyczajności i starał się o stopniowe o ile być może jak najrychlejsze zwinięcie tych filii".

Wypełniając pierwszą część tego polecenia, Wydział krajowy nietylko nie założył żadnej nowej filii i istniejących nie rozszerzył, nietylko nie pozwolił na umieszczenie większej nad dotychczasową liczby obłąkanych w Żółkwi i w Przemyślu, lecz zarządził wydalenie z zakładów naszych wszystkich spokojnych chorych na umyśle, którzy nie zagrażają ani publicznemu bezpieczeństwu, ani obyczajności. Ilość takich chorych, przeznaczonych do wydalenia, wynosiła w Kulparkowie 35, w Żółkwi 4, a w Przemyślu 3. Miejsca po nich opróżnione zajęli niebawem inni chorzy, kwalifikujący się zupełnie do pobytu w zakładzie, w którym takim sposobem pozostają tylko niebezpieczni społeczeństwu.

Przymusowe to wydalenie wywołało mnóstwo próśb i reklamacyi tak ze strony rodzin nie mogących dać sobie na razie rady z chorymi, jak ze strony gmin, wzbraniających się odebrać obłąkanych z powodu braku środków do urządzenia dla nich odpowiedniej opieki i stosownego przytułku; zakład zaś nie uwolniło od razu od przeznaczonych do wydalenia. Dawniej bowiem, kiedy obłąkani byli umieszczeni w szpitalu powszechnym we Lwowie, jeżeli gmina przynależności nie odbierała ozdrowieńca lub nieuleczalnego ze szpitala w oznaczonym przez dyrektora terminie, oddawano chorego gminie miasta Lwowa, a ta postępowała z nim wedle obowiązujących przepisów. Po przeniesieniu obłąkanych do Kulparkowa, obowiązek odstawiania chorych do właściwej gminy przeszedł na zakład, który w wypełnianiu obowiązków obszaru dworskiego sam musi się troszczyć o sposób wydalania obłąkanych, albowiem gmina Kulparkowska, niepołączona z obszarem dworskim, wolną jest od tej powinności. Ztąd pochodzi, że zakład zmuszony jest trzymać przeznaczonych do wydalenia częstokroć po kilka tygodni nad wyznaczony termin, dopóty, dopóki ich właściwa gmina wezwana nie odbierze.

Co do drugiej części rezolucyi Wysokiego Sejmu, polecającej nam staranie się o stopniowe, o ile być może jak najrychlejsze zwinięcie filii w Żółkwi i w Przemyślu, rzecz się ma jak następuje:

W roku 1879. znajdowało się we wszystkich zakładach dla obłąkanych kraju naszego 700 łóżek dla chorych tego rodzaju.

Mianowicie w Kulparkowie 500, w Żółkwi 70, w Przemyślu 80 i w Krakowie 50.

W ciągu roku 1880. przybędzie przez przeniesienie obłąkanych ze szpitala Św. Ducha do nowego pawilonu u Św. Łazarza w Krakowie około 20 miejsc; skutkiem zaś przeniesienia kancelaryi i pomieszkań dyrektora, kapelanów i urzędników do nowego budynku administracyjnego na Kulparkowie, około 60 miejsc. Będzie zatem do rozporządzenia we wszystkich naszych zakładach razem około 780 łóżek dla obłąkanych.

W roku 1876. przebywało w naszych zakładach 988 obłąkanych, w roku 1877. było ich 1162, a w 1878. roku 1147. Razem w powyższych

trzech latach 3297, czyli średnio w roku po 1099. Oprócz tych znajdowało się — wedle dat dostarczonych nam przez c. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 13. Grudnia 1878 l. 62.468. — w roku 1877. w kraju naszym 2149 takich obłąkanych, którzy jeszcze w żadnym zakładzie pomieszczeni nie zostali. Pomiędzy nimi znajduje się: *a)* szałowych 416, *b)* melancholików 969, *c)* z pomięszaniem umysłu 114, *d)* niedołężnych na umyśle 299, *e)* z chorobą umysłową porażenną 259, i *f)* z chorobą umysłową połączoną z padaczką 92. Choćbyśmy chorych na pięć ostatnich form obłąkania nie brali w rachubę i pominęli procent niebezpiecznych społeczeństwu, jaki się między nimi bez wątpienia znajduje, toć sami szałowi — a jest ich 416 — powinniby, już dla samego bezpieczeństwa mieszkańców kraju, znaleść umieszczenie w zakładach. Należałoby zatem mieć do dyspozycyi miejsc przynajmniej na 1099 + 416, t. j. na 1515 obłąkanych.

Ruch chorych na umyśle wykazuje, że w r. 1878. w naszych zakładach krajowych, posiadających 700 łóżek, było pielęgnowanych 1147 obłąkanych w 234.983 dniach. Średni czas pobytu jednego chorego wynosił 205 dni. Jeżeli tę ostatnią liczbę pomnożymy przez wyżej wykazaną ilość kandydatów do zakładu (205 × 1515), to wypadałoby spodziewać się 310.575 dni leczenia. A ponieważ w ciągu całego roku 1878 każde łóżko zajęte było przez (234.983 : 700 =) 335 dni, więc należałoby mieć (310.575 : 335 =) 927 łóżek do dyspozycyi — rozumie się, gdyby ruch chorych na umyśle został taki sam jak w roku 1878. Zachodzi jednak obawa, że ruch ten się wzmoże. Doświadczenie bowiem ostatnich lat, stwierdzone datami statystycznemi (Zur Statistik der Geisteskrankheiten Dr. J. L. A. Koch. Stuttgart 1878) wykazuje, że we wszystkich krajach liczba obłąkanych rośnie nieproporcyonalnie do wzrostu ludności. I tak w Prusiech powiększyła się w ciągu czterech lat o jedną trzecią część, we Francyi pomnożyła się w siedemnastu latach pięć razy, a w Szwecyi podwoiła się w piętnastu latach. Obliczenia urzędowe — aczkolwiek nie dosyć ścisłe — wykazują, że się i u nas w kraju liczba obłąkanych z roku na rok wzmaga. W roku 1875. miało ich być 2581, w 1876. roku 3288, a w 1877. roku 3311. Napływ jednak chorych do zakładów coraz więcej rosnący pozwala przypuszczać, że liczby te, aczkolwiek pomnożenie się chorób umysłowych konstatują, są za nisko wzięte. Napływ ten niepomierny spowodował przepełnienie zakładu Kulparkowskiego, zostającego w stadyum rozwoju, i stał się tem samem jedną z przyczyn smutnych wypadków, które się tam w owym czasie wydarzyły, a które słusznie opinię publiczną zaniepokoiły i oburzyły.

Z wiosną r. 1879. tak wielu obłąkanych do Kulparkowa zwożono, że dyrekcya zapełniwszy już wszystkie miejsca, czuła się zniewoloną upraszać Wydział krajowy o pozwolenie przesełania do Przemyśla o 20 obłąkanych kobiet więcej, niżeli się ich tam dotąd znajduje. Wobec wyraźnego zakazu, mieszczącego się w rezolucyi Wysokiego Sejmu, o której niniejszem sprawę zdajemy, nie uwzględniliśmy tej prośby, aczkolwiek za nią względy ludzkości, gospodarności i oszczędności przemawiały.

Dawniej jeszcze, bo dnia 28. Lipca 1878. r. wydało c. k. Namiestnictwo pod L.N. 39.395 w skutek naszej odezwy z dnia 9. Lipca L.W. 34.098

okólnik do wszystkich panów Starostów i do Prezydentów miast Lwowa i Krakowa, wzywający ich: „ażeby z powodu przepełnienia chorymi zakładu w Kulparkowie, zechcieli polecić lekarzom powiatowym i miejskim, aby tylko w tych przypadkach, w których umysłowo chory zagraża publicznemu bezpieczeństwu lub obyczajności publicznej, wydawali świadectwo kwalifikujące go do przyjęcia do zakładu, i aby pouczyli gminy w ich własnym jako też w interesie chorych i ich rodzin, aby, zanim chorego do zakładu Kulparkowskiego wyślą, zapytywały wprzódy dyrekcyę, czy na mocy przedłożonych dokumentów, jest dla niego miejsce w zakładzie lub nie?“ Skutek był taki, że się wprawdzie napływ chorych do zakładu chwilowo zmniejszył, lecz za to przybyło obłąkanych w szpitalach krajowych i prowincyonalnych. Podczas kiedy w r. 1876. przebywało we wszystkich naszych szpitalach powszechnych na obserwacyi tylko 63 chorych na umyśle, było ich w 1877. roku 109, a w 1878. roku nawet 176.

Wszystko to udowadnia, że dotychczas nie posiadamy w zakładach krajowych tyle miejsc dla obłąkanych, ileby rzeczywista potrzeba wymagała. Tego samego zdania było c. k. Namiestnictwo, przedkładając nam rokrocznie (odezwami z dnia 19. Września 1877 l. 2706, z dnia 14. Kwietnia 1878 l. 15.662, z dnia 23. Lipca 1878 l. 49.629 i z dnia 17. Listopada 1879 l. 32.306) wnioski c. k. krajowej Rady zdrowia, pomiędzy którymi znajduje się stale wniosek o pomnożenie lub rozszerzenie zakładów dla obłąkanych.

Przepisy odnoszące się do obowiązku przyjmowania i umieszczania ubogich chorych na umyśle w publicznych zakładach, znajdują się:

a) w rozporządzeniu gubernialnem z dnia 24. Września 1824. r. l. 54.783 w ustępie brzmiącym: „Celem przyjmowania obłąkanych do szpitala powszechnego we Lwowie jest, albo wyleczyć przyjętych, albo, jeżeli nie mogą być wyleczeni, uczynić ich społeczeństwu nieszkodliwymi. Mają być tedy z towarzystwa ludzkiego usunięci, ponieważ choroba ich jest tego rodzaju, że w szaleństwie mogliby sobie i innym szkodę wyrządzić. Tych chorych należy zatem, chociażby nawet za nieuleczalnych uznanymi zostali, umieszczać w tutejszym szpitalu, bo dotąd nie ma dla nich w kraju innego zakładu.“

b) W statucie zakładu Kulparkowskiego z dnia 25. maja 1875. r. (Dz. u. kr. Nr. 6.) §. 12., który brzmi: „O ile lokalności zakładu dozwalają, winien być przyjętym do zakładu każdy chory na umyśle i t. d.“

Chociaż ten paragraf statutu uwalnia zakład Kulparkowski od obowiązku przyjmowania obłąkanych, skoro w nim miejsca braknie, to nie uwalnia on od tego obowiązku szpitala krajowego we Lwowie, ani inne powszechne szpitale prowincyonalne, które (na mocy ministeryalnego rozporządzenia z dnia 4. Grudnia 1856) właśnie dla tego są szpitalami powszechnymi, że mają obowiązek przyjmować wszystkich zgłaszających się chorych, a więc także chorych na umyśle. — Gdybyśmy zatem nie umieszczali obłąkanych w Żółkwi i Przemyślu, a w zakładzie Kulparkowskim nie starczyło miejsca, to by się niebawem we wszystkich naszych szpitalach więcej obłąkanych znalazło, niżby tego dobro innych chorych i porządek szpitalów wymagały, a fundusz krajowy nie ponosiłby bynajmniej mniejszych niż dotychczas wydatków.

Na gminach, wedle teraźniejszych ustaw, nie cięży obowiązek pielęgnowania obłąkanych. Stosunek w tym względzie normują: ustawa sanitarna z dnia 30. Kwietnia 1870. r. (Dz. u. p. Nr. 68.), ustawa o swojszczyźnie z dnia 3. Grudnia 1863. r. (Dz. u. p. Nr. 105.) i rozporządzenie ministeryalne z dnia 14. Maja 1874. r. (Dz. u. p. Nr. 71.).

Ustawa sanitarna zalicza do zakresu działania gmin w §. 3. w ustępie *b)* „staranie się o to, ażeby ubodzy w chorobie pomoc znaleść mogli“, i w ustępie *c)* „utrzymanie w ewidencyi podrzutków, głuchoniemych, obłąkanych i kretinów, nieumieszczonych w zakładach, tudzież czuwanie nad pielęgnowaniem tychże osób“. Brzmienie tego ustępu wkłada na gminę obowiązek tylko czuwania nad tem, aby umysłowo chorzy bywali pielęgnowani, rozumie się przez do tego obowiązanych; nie obowiązuje jednak gminę bynajmniej do pielęgnowania ich przez gminę samą.

Ustawa o swojszczyznie orzeka w §. 24. o obowiązku gminy do zaopatrywania ubogich w chorobie. A ponieważ choroba umysłowa jest także chorobą, więc ztąd obowiązek gminy względem ubogich obłąkanych. Obowiązek ten jest jednak warunkowy i wyjątkowy. Warunkowy, bo wedle §. 23. tejże samej ustawy, tylko o tyle ma miejsce, o ile nie cięży na innych zakładach lub osobach, czy to na mocy prawa cywilnego, czy też na mocy innych ustaw. Wyjątkowy, bo skuteczne leczenie obłąkanego, zwłaszcza ubogiego, jest możliwe tylko w zakładzie *ad hoc* urządzonym. To też rozporządzenie ministeryalne z dnia 14. Maja 1874 postanawia: że gminy mają obowiązek starania się o umieszczanie ubogich obłąkanych w publicznych zakładach, a urzędom politycznym i lekarzom powiatowym poleca, ażeby gminom w tym kierunku użyczały wszelkiej pomocy.

Tem zapatrywaniem się na obowiązki gminy wiedziony, c. k. Trybunał administracyjny w dniu 9. Listopada 1878. r. l. 1777, znosząc — na rekurs miasta Wiednia — rozporządzenie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 12. Lutego 1878. r. l. 18.172 (nakazujące gminie miasta Wiednia urządzenie domu dla tych obłąkanych, którzy w publicznym zakładzie miejsca nie znaleźli), w motywach swego orzeczenia, wypowiedział: że gmina wobec obłąkanych, wedle ustawy sanitarnej i ustawy o swojszczyznie, nie jest do niczego więcej obowiązaną, jak tylko: *a)* do postarania się o to, aby pomoc lekarska wszystkim chorym w gminie była dostępną; *b)* do zapobieżenia, iżby chorzy na umyśle, zostający w prywatnej opiece, nie bywali nieludzko traktowani, lub bez potrzeby w swej wolności ograniczani, nareszcie *c)* do starania się o to, ażeby ubogich obłąkanych jak najprędzej w zakładach publicznych umieszczano; dopóki to nie nastąpi ma czuwać nad tem, aby obłąkani byli pielęgnowani w taki sposób, iżby ani szwanku na zdrowiu, ani nieludzkiego obejścia się, ani niesprawiedliwionego ograniczenia nie doświadczali. Innych obowiązków gmina względem obłąkanych nie ma.

Jeżeli więc rodzina, z powodu ubóstwa, nie jest w stanie pielęgnować chorego na umyśle we własnym domu, jeżeli gmina przynależności nie ma obowiązku urządzać dla niego zakładu, a ten chory, nietylko dla wyleczenia, lecz głównie dla bezpieczeństwa całego społeczeństwa koniecznie

w zakładzie umieszczonym być musi — to któż, jeżeli nie kraj, ma urządzać zakłady publiczne dla tych nieszczęśliwych, w takich rozmiarach jakie istotna potrzeba wymaga.

Przeznaczenie tych zakładów musi być z natury rzeczy dwojakie. Pierwsze wyleczyć tych, którzy wyleczeni być mogą. A powtóre uczynić wszystkich nieszkodliwymi społeczeństwu. Na sto obłąkanych bywa zwykle wyleczonych w zakładach 15, umiera zaś 11. Pozostaje więc 74 nieuleczonych, którzy dla bezpieczeństwa publicznego, jeżeli nie będą przez rodzinę za rewersem odebrani, czasem przez długie lata w zakładzie przebywać muszą. Gdyby więc zakład Kulparkowski pozbawionym został możności odsełania nieuleczalnych do Żółkwi i do Przemyśla, toby w krótkim przeciągu czasu nie mógł odpowiedzieć pierwszemu zadaniu swemu, musiałby przestać być zakładem leczniczym, a stałby się tylko domem detencyjnym; bo cały zakład zajęliby nieuleczalni, a dla takich, którzy mogliby być wyleczeni, zabrakłoby miejsca. To też, aby tej fatalnej ewentualności uniknąć, wszystkie większe zakłady, mają takie domy detencyjne. Z Wiednia odsełają nieuleczalnych do Ybbs i do Klosterneuburga, z Pragi do Kosmanos.

Utrzymanie chorego w Kulparkowie kosztuje 90 ct. dziennie, w Żółkwi 60 ct., a w Przemyślu 50 ct. Przykład więc zakładów w innych krajach, niemniej względy oszczędności przemawiają także za odsełaniem nieuleczalnych do Żółkwi i do Przemyśla.

Alegat XX. Alegat XX. przedstawia wykaz porównawczy łóżek, obłąkanych i kosztów ich utrzymania w publicznych zakładach wszystkich krajów koronnych Przedlitawii w stosunku do liczby ludności w roku 1876. Okazuje się z niego, że podczas kiedy w całej Przedlitawii było łóżek dla obłąkanych 5295, a umieszczonych w publicznych zakładach 8201 chorych na umyśle, było w Galicyi wraz z Bukowiną tylko 515 łózek, a leczonych 988. To jest, że jedno łóżko przypadło w Galicyi na 12898, a jeden leczony na 6723 mieszkańców, podczas kiedy w całem państwie wypadło średnio łóżko na 4108, a leczony na 2652 ludności.

Koszta utrzymania obłąkanych wynosiły w całej Przedlitawii 1.530.091 zł Z tych zapłaciła Niższa Austrya 502.637 zł., Czechy 321.177 zł., Styrya 122.794 zł., Morawa 110.216 zł., a Galicya z Bukowiną 184.020 zł., Na jednego mieszkańca przypadało kosztów za obłąkanych w Niższej Austryi 23.1 centa w Styryi 10.3, w Czechach 5.9, w Morawie 5.2, w całej Przedlitawii średnio 7 centów, a w Galicyi tylko 2.7 centa.

Tak było w roku 1876. Od tego czasu prawie wszędzie zakłady rozszerzono, a obłąkanych przybyło. Wykazy z innych prowincyj za późniejsze lata nie przedkładamy, bośmy je pomimo wezwania z centralnego biura statystycznego nie dostali, bo jeszcze nie są zestawione. W naszych zakładach krajowych mieliśmy w 1878. roku 700 łóżek i leczyliśmy 1147 obłąkanych, t. j. jedno łóżko wypadło na 9746, a jeden leczony na 5939 mieszkańców. Utrzymanie obłąkanych kosztowało kraj w tymże roku 213.433 zł. t. j. na jednego mieszkańca wypadło 3.1 centa, czyli o 0·4 centa więcej niżeli w roku 1876.

Jeżeli w r. 1880 będziemy mieć 780 łózek, to wypadnie łóżko na 8516 mieszkańczów i jeżeli rnch chorych będzie taki sam jak w roku 1878., będziemy mogli pomieścić 1278 obłąkanych, co istotnej potrzebie jeszcze nie uczyni zadosyć.

Opieka publiczna nad umysłowo chorymi przedstawia się w różnych krajach w r. 1876 w następującym stosunku (Koch's Irrenstastitik). W Szkocyi było pielęgnowanych w zakładach specyalnie dla tego rodzaju chorób przeznaczonych 1.95 (setnych) na 1000 mieszkańców, w Anglii 1.75, w Irlandyi 1.56, w Würtembergii 1.10, w Saksonii 0.90, we Włoszech 0.43, w Węgrzech 0.12, (Statist. Jahrbuch) w Przedlitawii 0.37, w Niższej Austryi 0.98, w Czechach 0.40, w Morawie 0.37, w Galicyi 0.14. W roku zaś 1878 wypadło w Galicyi na 1000 mieszkańców 0.16 setnych leczonego.

Otóż z tych powodów, mając wzgląd na istotną potrzebę, na wzrost liczby obłąkanych, na brak miejsca dla nich, na cel leczniczy i przepełnienie zakładu kulparkowskiego, na oszczędność, na istniejące ustawy, na obowiązki gmin i krajn, tudzież na okoliczność, że Galicya mniej posiada miejsc dla obłąkanych w zakładach i mniej stosunkowo wydaje z funduszu krajowego na ich utrzymanie, niżeli inne kraje koronne, nareszcie ze względów ludzkości, bezpieczeństwa mieszkańców i interesu społeczeństwa, Wydział krajowy nie mógł dotychczas zarządzić zwinięcia filii w Żółkwi i w Przemyślu i nie przewiduje, iżby to w najbliższym czasie nastąpić mogło.

Budowle na Kulparkowie.

W osobnem sprawozdaniu z 14. Lutego 1879 l. 6165 przedładamy Wysokiemu Sejmowi akt kolaudacyjny budowy w dawnej i nowej części krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, zawierający w sobie rachunki od rozpoczęcia budowy, aż do 31. Maja 1877. Tu zdajemy sprawę z robót przyzwolonych uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 28. Sierpnia 1877 i z dnia 11. Października 1878. Roboty te, prócz niektórych pozostałych do ukończenia w dziale mechanicznych urządzeń, zostały wykonane jak następuje:

I. Roboty pozostałe z r. 1877. do wykończenia:

A. w budynku głównym:

Dano misy kamienne pod rury dachowe; naprawiono uszkodzone cokoły kamienne i zewnętrzne tynki i gzymsy; okryto gzymsy podokienne blachą cynkową; wykończono testowanie kominów po nad dachem; ukończono roboty budowlane w kaplicy zakładowej i z tych robót przeprowadzono kolaudacyą.

B. W budynku ekonomicznym:

Otynkowano ściany w ubikacyach kotłów parowych; w kotlarni wmurowano drzwi oszklone; zasklepiono belkowania żelazne wieży zbiornikowej; ukończono otynkowanie wewnątrz tej wieży; naprawiono tynki i gzymsy na zewnątrz budynku; wykonano brukowanie w tylnych częściach budynku; pod rury dachowe dano misy kamienne; ocementowano ściany i sklepienia w ubikacyach studni machiny parowej i w przeciwległych ubikacyach; zamknięto ganki przed dziedzińczykami zagłębionymi; wykończono testowanie

kominów po nad dachem; przeprowadzono rury odpływowe z pralni do kanału; wymurowano kanały odpływowe z pralni; pokryto cynkiem gzymsy kordonowe i okienne.

C. W łazienkach:

Położono podłogi drewniane kratowe nad asfaltowymi lub cementowanymi pokładami; ustawiono ośm pieców kamyczkowych; pokryto blachą cynkową gzymsy i parapety okien; wykończono testowanie kominów po nad dachem; w rozbieralniach łaźni zimnych zacementowano posadzki i ściany, naprawiono i oczyszczono baseny, dano dwa pomosty nad basenami, postawiono dwa piece, urządzono dwa hermetyczne zamknięcia odpływowe; naprawiono tynki w łaźniach parowych i natryskowych; postawiono schody przy łazienkach w budynku ekonomicznym.

D. W korytarzach.

Gzymsy podokienne pokryto blachą cynkową.

E. Między budynkami:

Ujście kanału głównego zamknięto kratą; ukończono plantowanie i makademizowanie w tylnych obejściach zakładu; przewieziono kamień z kamieniołomu na Wulce panieńskiej do Kulparkowa i oddano tenże kamieniołom gminie ewangelickiej lwowskiej; ukończono dalsze drenowanie gruntów zakładowych pod kierownictwem inżyniera kultury krajowej.

Roboty wyżwyszczególnione i inne pomniejsze, wykonane zostały we własnym zarządzie pod nadzorem architekty Adolfa Kuhna.

II. Wewnętrzne mechaniczne urządzenia.

Programem szczegółowych robót w tym dziale objęto:

1. Pompowanie wody siłą pary z istniejącej studni i rozprowadzenie jej po zakładzie.
2. Urządzenie łazienek wannowych.
3. Urządzenie łaźni parowych i natrysków zimnych.
4. Urządzenie kuchni parowej oraz zwykłej ogniowej i piekarni.
5. Urządzenie pralni wraz ze susznią i maglem.
6. Urządzenie piły cyrkularnej do rznięcia drzewa opałowego.

O wykonanie tych robót przyzwolonych uchwałą Wysokiego Sejmu z 28. Sierpnia 1877 wnieśli oferty następujący przedsiębiorcy:

H. Wolf we Wrocławiu za kwotę . . .	34.937 zł.	25 ct.
L. Zieleniewski w Krakowie za kwotę . .	34.526 „	74 „
A. Schumann we Lwowie za kwotę . . .	30.372 „	32 „
P. Suckow we Wrocławiu za kwotę . . .	29.616 „	62 „
W. Iskierski we Lwowie za kwotę . . .	26.389 „	55 „

Ankieta w sztuce biegłych oświadczyła się jednomyślnie za ofertą W. Iskierskiego, jako za najkorzystniejszą co do kosztów i innych warunków i najwięcej zastosowaną do programu zaleconego przez ankietę.

Opierając się na opinii znawców i ważąc z jednej strony wzgląd ten, że naówczas ceny materyałów znacznie spadły i z tego powodu oferenci tak nadspodziewanie korzystne dla zakładu podali warunki, jakie w innym czasie trudno byłoby uzyskać, z drugiej strony mając na uwadze interes zakładu, który nie mały uszczerbek ponosił przez brak mechanicznych urządzeń, Wydział krajowy czuł się zniewolonym przystąpić zaraz do załatwienia sprawy na podstawie najkorzystniejszej z wniesionych ofert, mimo że między kosztami przyzwolonymi na ten cel w kwocie 25.000 złr. w. a., a kosztami rzeczywistymi zachodziła różnica 1389 złr. 55 ct.

W ten sposób przyszła do skutku umowa, zawarta 29. Kwietnia 1878 z p. Wilhelmem Iskierskim.

Do oddania robót p. W. Iskierskiemu a nie innemu przedsiębiorcy, skłoniły Wydział krajowy następujące względy:

Po pierwsze, podjął się wykonać roboty za najniższą cenę; po wtóre, był przez w sztuce biegłych jednomyślnie polecony; nareszcie jest tutejszokrajowcem. Mieliśmy tedy nadzieję, że się wywiąże z zadania z korzyścią dla zakładu a z chlubą dla siebie i dla przemysłu krajowego.

Zawiodły nas jednak te nadzieje, bo przedsiębiorca opóźnił się z wykonaniem robót, stał się powodem różnych trudności i nie dotrzymywał terminu kontraktowego, pomimo nacisku z naszej strony. Nareszcie byliśmy zniewoleni do użycia środków zaradczych, aby fundusz budowy nie był narażony na straty.

W tym celu ustanowiona przez nas komisya, podjęła poruczone jej czynności 31. Lipca 1879, a zakończyła 9. Stycznia 1880. Wedle jej orzeczenia już wykonane mechaniczne urządzenia przedstawiają niezaprzeczenie dogodności i korzyści, jakich bez nich zakład nie doznawał, tak pod względem ułatwienia pracy i zadośćuczynienia potrzebie, jak pod względem porządku i czystości. Maszyna parowa, pompowanie i rozprowadzenie wody, łazienki ogólne i dla furyatów, kuchnia, pralnia, piła okrągła, magiel i centryfuga odpowiadają w zupełności swemu przeznaczeniu. Jedna susznia pozostawia wiele do życzenia i poprawioną być musi. Okazało się także, że woda tamtejsza, używana do maszyny parowej, zawiera w sobie bardzo wiele części stałych wapiennych, tworzy w kotłach — pomimo czyszczenia — znaczny osad kamienny i staje się powodem szybkiego zużycia kotłów. Ażeby temu — o ile się da — tamę położyć, nieodzowną będzie rzeczą urządzić rezerwoar na wodę deszczową i z pary skroploną. Oprócz tych dwóch ważniejszych i innych pomniejszych uzupełniających robót pozostała do wykonania piekarnia.

Równocześnie z odbiorem mechanicznych urządzeń i z puszczeniem w ruch machiny parowej, ustanowił Wydział krajowy, na przedstawienie swej komisyi, tymczasowy etat służby do machiny, którato służba równocześnie wykonywać będzie pobielanie naczyń i wszelkie roboty ślusarskie i blacharskie dla całego zakładu. Mianowicie ustanowiliśmy: maszynistę z płacą roczną 600 zł. i wiktem I. klasy; dwóch pomocników ślusarzy z wiktem II. klasy, z których pierwszy pobierać będzie 264, a drugi 224 zł. rocznie. Funkcyonaryusze ci będą mieszkać w zakładzie i dla zachęty mają z końcem roku

pobierać remuneracyą za wzorową służbę. Czynności ich uregulowane będą szczegółową instrukcyą.

Kolaudacya techniczno-rachunkowa z urządzeń mechanicznych jest właśnie w toku.

III. Budowa prosektoryum.

Na podstawie przyjętych planów i kosztorysu, został budynek na prosektoryum przez częściowych przedsiębiorców pod nadzorem architekty Kuhna wykonany i do użytku zakładu w roku zeszłym oddany. Kolaudacya rachunkowa jest na ukończeniu.

IV. Urządzenie kaplicy.

Z przyzwolonych przez Wysoki Sejm funduszów postawiono w kaplicy kompletny ołtarz, przyozdobiony olejnym obrazem, wykonano kazalanicę i konfesyonał, ustawiono ławki, dano na chór fisharmonię, urządzono kaloryfer. Nareszcie zaopatrzono kaplicę w potrzebne sprzęty i przybory, jako to: w modlitewniki w zakrystyi, w lichtarze mosiężne, w puszkę na sanctissimum, w kielich, patynę, krzyż, kadzielnicę, puszkę na olej święty, kociołek na wodę święconą itd. Przed frontem kaplicy, nad główną bramą, ustawiono statuę Matki Boskiej.

V. Łącznie z mechanicznemi urządzeniami poruczono wykonanie dwóch dźwigni w pawilonach szałowych p. Wilhelmowi Iskierskiemu. Dźwignie te zostały oddane do użytku zakładu.

VI. Rekonstrukcya latryn w dawnych częściach zakładu przyzwolona przez Wys. Sejm, została już przeprowadzona w własnym zarządzie pod nadzorem architekty Kuhna. Rekonstrukcya ta z systemu d'Arceta na system beczkowy w szczególności dokonauą została:

1. w budynku głównym w oddziałach bocznych po stronie męzkiej z jednym dołem kloacznym a z dwoma po stronie kobiet przez wprowadzenie muru działowego pomiędzy ścianami a wychodkami, przez wprowadzenie przewiewnika ponad dach i przez wprowadzenie beczek systemu Lessage'a;

2. w części środkowej budynku głównego i w budynku ekonomicznym, przez zmianę fosy kloacznej na system beczkowy z ulepszeniami jak w oddziałach bocznych.

Prócz tego uskuteczniono:

a) rekonstrukcyę pisoarów w oddziałach bocznych budynku głó wnego przez zamianę rur szteingutowych na żelazne lane, z zastosowaniem do nich 12tu hermetycznych zlewów żelaznych lanych;

b) wprowadzenie 12tu lejów z żelaza lanego w wychodkach na oddziałach bocznych budynku głównego.

W ten sposób przeprowadzona rekonstrukcya latryn nader pomyślnie dla zakładu rozwiązaną została. W tym względzie zgodne jest zapatrywanie komisyi z 8. Lutego i 28. Listopada 1879 wyrażone w następnej opinii: „Ściany w wychodkach i piwnicach dawniej zawilgocane, zostały należycie osuszone i zabezpieczone od zawilgocania w przyszłości. Przez wprowadzenie stosownej wentylacyi rurami prowadzonemi z dołu ponad dach, uzyskało się potrzebny przewiew powietrza i usunęło się nie tylko w piwnicach i w wychodkach, ale także w samym zakładzie nieprzyjemne i szkodliwe zdrowiu wyziewy. Do zadawalniającego stanu wychodków przyczyniło się także rozprowadzenie wody rurami w zakładzie.

VII. Budowa drogi dojazdowej w tylnej części zakładu została także dokonaną w własnym zarządzie pod kierownictwem i nadzorem oddziału technicznego.

VIII. Oparkanienie, wykonane w własnym zarządzie pod nadzorem architekty Kuhna, obejmuje, częścią przestawienie dawnych, częścią postawienie nowych parkanów. Nowe postawiono około budynku ekonomicznego, w ogrodach dla chorych, koło drogi dojazdowej i przy prosektoryum.

Budowa domu administracyjnego.

Na mocy uchwały Wys. Sejmu z 11. Października 1878 podjęliśmy budowę domu administracyjnego w Kulparkowie Stosując się ściśle do uchwały sejmowej przyzwalającej na ten cel kwotę 45.000 zł., poruczyliśmy architekcie Kuhnowi przerobienie pierwotnego planu i kosztorysu z zaniechaniem pogrubienia murów i obrukowania, z zastąpieniem balustrady kamiennej zwykłym murem i z użyciem schodów drewnianych zamiast stopni trembowelskich, a zamiast parkiet zwykłej podłogi itp.

Na podstawie tych wskazówek zmniejszony został kosztorys na sumę 39.858 złr. 86 ct. Po przeprowadzonej rozprawie licytacyjnej zawarł Wydział krajowy umowę z Alfredem Kamienobrodzkim i Albinem Zagórskim, podejmującymi się wybudowania domu administracyjnego po cenach jednostkowych kosztorysu z nadwyżką dwóch procentów, do końca października 1879. Koszta budowy przedstawiałyby się zatem.

suma kosztorysowa	39.858 zł.	86 ct.
2% nadwyżka	797 „	17 „
koszta administracyi	3.500 „	— „
razem . . .	44.156 zł.	3 ct.

Pożyczka na budowę domu administracyjnego.

Celem zrealizowania funduszu potrzebnego na powyższą budowę, w myśl uchwały Wys. Sejmu z 19. Października 1878 w drodze pożyczki amortyzacyjnej, podjęliśmy 40.000 złr. w. a. z galic. kasy oszczędności. Pożyczka ta ma być spłaconą, wedle aktu notaryalnego (L.W. 17.432—z r. 1879.) w ciągu lat 32., w półrocznych ratach, przypadających dnia 5. Maja i 5. Listopada każdego roku, a wynoszą ych wraz z procentami po 1.413 złr. 20 ct.

z wyjątkiem ostatniej 64ej raty, która wyniesie 1.409 złr. 67 ct. — umorzoną będzie zupełnie w r. 1911.

Kierownictwo budową.

Prowadzenie i nadzór techniczny wszelkiej budowy na Kulparkowie w r. 1879. poruczył Wydział krajowy za umową odnowioną, architekcie Adolfowi Kuhnowi, za ryczałtowem wynagrodzeniem w kwocie 3.500 złr., z której wypada tytułem płacy architekcie . . . . . 1.920 złr.
na pomoc techniczną . . . . . 1.080 „
na dojazdy . . . . . 500 „
Kwota ta jest od kwoty zeszłorocznego wynagrodzenia niższą o 1.000 złr.

Budynek administracyjny już stanął. Ostateczne wykończenie i przeprowadzenie się do niego nastąpi w maju r. b. Kolaudacya rachunkowa jest w toku.

Szczegółowe rachunki z wydatków na budowle w zakładzie, niemniej z użycia reszty kasowej, pozostałej z końcem maja 1877 w kwocie 8.051 złr. 11½ ct,, a narosłej w r. 1878. do 11.455 złr. 85 ct., nareszcie z kredytów dodatkowych uchwałami Wys. Sejmu z 28. Sierpnia 1877 i 11. Października 1878 w kwotach 78.396 złr. 98 ct. i 48.972 złr. przyzwolonych, Wydział krajowy przedłoży Wysokiemu Sejmowi po zupełnem ukończeniu wszystkich robót i po przeprowadzeniu rekolaudacyi.

Rozszerzenie łazienek w zakładzie Kulparkowskim.

Uchwałą z dnia 11. Października 1878 przyzwolił Wysoki Sejm na rozszerzenie łazienek i przeznaczył na ten cel 3 972 złr. — Po ukończeniu pierwotnie projektowanych łazienek a osobliwie po oddaniu ich do użytku, przyszedł Wydział krajowy do przeświadczenia, że na teraźniejszą potrzebę zakładu zupełnie wystarczą i dla tego nie przedsięwzięliśmy rozszerzenia łazienek. Część kwoty preliminowanej na łazienki użyliśmy na aparata cyrkulacyjne do ogrzewania wody dla łazienek u szałowych, które się niezbędnemi okazały.

Sprawy osobowe w zakła- Kulparkowskim.

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z d. 11. Października 1878, ustanawiającej etat służby w zakładzie Kulparkowskim, mianowaliśmy prowizorycznie: prymaryuszami: pp. Dra. Włodzimierza Dobińskiego i Dra. Alfreda Laśkiewicza, sekundaryuszami Dra. Józefa Hankiewicza i Dra. Pawła Dubanowicza, a po tego ostatniego dobrowolnej rezygnacyi, Dra. Michała Plucińskiego; kapelanami księdza Krescentego Haszczyca dla obrządku łacińskiego, a księdza Józefa Panasińskiego dla obrządku grecko-katolickiego; oficyałami p. Karola Kalitę, i na miejsce p. Leona Jaroszyńskiego, przeniesionego na własną prośbę na oficyała do szpitala Lwowskiego, p. Arkadiusza Bieńkowskiego; nareszcie nadzorcą służby Tomasza Krogulskiego. Pełnienie obowiązków rządcy powierzyliśmy najprzód tymczasowo p. Stanisławowi Fantiemu, a po czternastomiesięcznej nienagannej służbie mianowaliśmy go w dniu 3. Stycznia 1880. r. stale rządcą zakładu. Pisarzem etatowym został p. Aleksander Czajkowski.

Instrukcye służbowe.

Po przeprowadzeniu organizacyi służby lekarskiej, administracyjnej i duchownej, wydaliśmy w miejsce dotychczas obowiązującej prowizorycznej dyrektywy, szczegółowe instrukcye służbowe, określające zakres działania,

obowiązki i wzajemne stosunki dyrektora, lekarzy ordynujących, pomocniczych i dyżurnych, kapelanów, rządcy, oficyałów i pisarzy, tudzież nadzorcy służby i służby niższej. Oprócz tych wydaliśmy także szczegółową instrukcyę dla dozorców i dozorczyń chorych, pouczającą ich o obowiązkach służby oddziałowej, o sposobie zachowania i obchodzenia się z chorymi i przełożonymi. Każdy wstępujący do służby zakładu dozorca dostaje egzemplarz tej instrukcyi, nadto bywa im często dla przypomnienia przez nadzorcę służby głośno czytaną.

W kt funkcyonaryuszów.

Wypełniając uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 19. Października 1878. r. co do urządzenia mniejszej ilości klas wiktu dla funkcyonaryuszów zakładu, ustanowiliśmy trzy klasy wiktu.

Wikt pierwszej klasy pobierać mają: prymaryusze, sekundaryusze, kapelani, oficyałowie, pisarze i maszynista; wikt drugiej klasy: nadzorca służby, woźny, odźwierny, felczer, trzech starszych dozorców i nauczyciele rzemiosł; wikt trzeciej klasy: służba oddziałowa, domowa, kuchenna, magazynowa i stajenna.

Co do polecenia danego nam przez Wysoki Sejm w dniu 19. Października 1878, abyśmy się zastanowili nad pytaniami: czy właściwem jest pozostawienie wiktu z kuchni zakładowej wszystkim funkcyonaryuszom zakładu? to jest, czy nie byłoby korzystniej dla zakładu, dawać funkcyonaryuszom relutum zamiast wiktu z kuchni zakładowej? — to Wydział krajowy oświadcza się stanowczo przeciwko tej zmianie. W razie wprowadzenia jej w życie, musieliby bowiem funkcyonaryusze prowadzić albo wspólne albo osobne kuchnie, odrębne od kuchni zakładowej; bo traktyerni nie ma ani w zakładzie, ani na wsi w Kulparkowie.

Jak w jednym tak w drugim wypadku należałoby urządzić dla nich osobne ubikacye na kuchnie, spiżarnie i piwnice, a służba prywatna, nie podlegająca zarządowi, musiałaby być zwiększoną, coby na porządek domu niekorzystnie wpłynąć mogło.

Najważniejszym zaś argumentem jest okoliczność, że funkcyonaryusze nominacyą swoją nabyli prawo pobierania wiktu z kuchni zakładowej, przyznane im etatem, które — bez ich przyzwolenia — odebrane być nie powinno, a zapytani, oświadczyli się jednogłośnie przeciwko zamianie.

Zmiana kart i normy żywienia.

Wprowadziliśmy w zakładzie Kulparkowskim ten sam sposób zapisywania kart żywienia, który, wedle doświadczenia, okazał się korzystnym w szpitalu Lwowskim. Oprócz tego zmieniliśmy normę żywienia, t. j. zrobiliśmy znaczne redukcye porcyi chleba, mięsa, legomin, jarzyn, cukru i wina, tak w wikcie chorych trzeciej klasy, jak w wikcie całej służby. Nareszcie poleciliśmy, ażeby się zarząd kuchenny przy wydawaniu surowych materyałów do kuchni ściśle stosował do przepisanej przez lekarzy dyety i nigdy bez wiedzy dyrektora od niej nie odstępował.

Te nasze rozporządzenia wydały o tyle korzystne rezultata, że od Września 1878. r., kiedy polecenia nasze zostały wprowadzone w życie, do 31. Grudnia tegoż samego roku, zaoszczędzono, według doniesień dyrektora, na żywieniu chorych i służby 2793 zł. 54 ct.

W roku 1879. wynosił zaś, według ksiąg zakładowych, ogólny koszt żywienia, pomimo powiększenia się ilości dni leczenia o przeszło 5000 dni, kwotę o 3500 zł. mniejszą niż w roku 1878., tak — że żywienie na dzień kosztowało w 1879. roku 35·07 centów, kiedy w roku 1878. kosztowało 37·75, a w roku 1877. nawet 42·67 centa.

Oświetlenie.

Zawarliśmy z Panem Ignacem Łukasiewiczem, właścicielem rafineryi nafty, umowę o dostarczanie zakładowi kamfiny przez lat trzy, począwszy od 1. Stycznia 1879. r., po cenach fabrycznych, które są znacznie niższe od cen dotychczas płaconych, a zarządowi poleciliśmy zmniejszyć ilość lamp w zakładzie, o ile na to możność dozwoli.

Wynikiem tych zarządzeń naszych była znaczna oszczędność w tej rubryce. I tak kiedy oświetlenie zakładu w ciągu 1878. r. kosztowało 5710 zł., wynosiła taż sama rubryka w roku 1879. tylko 3833 zł.

Zmniejszenie służby.

Przepatrzyliśmy cały personal służby zakładowej i wszystkich tych, bez których można się obyć przy gospodarstwie, poleciliśmy wydalić. Przez to osiągnęliśmy w tej rubryce zwyż 325 zł. oszczędności, gdyż posługa, która w ciągu pierwszych pięciu miesięcy 1879. roku kosztowała przeciętnie po 266 zł., w następnych miesiącach kosztowała średnio tylko po 220 zł.

Pomieszczenie służby i warsztatów.

Zaradzając niedostatkowi pod względem pomieszczenia służby gospodarskiej i warstatów ślusarskiego i stolarskiego, poleciliśmy przyrządzić na ten cel kilka ubikacyj w suterenach zakładu i tym sposobem umieściliśmy osobno parobków i dwa warsztaty, a osobno służbę żeńską.

Dostawa artykułów gospodarskich.

Zabezpieczając dostawy artykułów potrzebnych dla zakładu w drodze licytacyi, uzyskaliśmy na rok 1879. i na rok 1880. nieco korzystniejsze warunki niż w roku 1878., a stosownie do uwag komisyi lustracyjnej, poleciliśmy nabywać wszelkie artykuły u dostawców rocznie ugodzonych, ograniczając zakupno doraźne do tych przedmiotów, których zakontraktować z góry niepodobna, lub których zakupywanie z wolnej ręki nakazane jest względami oszczędności.

Bielizna.

Przy uzupełniającem zaopatrywaniu zakładu w bieliznę, pościel i odzież dla chorych, w granicach oznaczonych budżetem, poleciliśmy Dyrekcyi zakupywać zamiast płótna, szyrtiug, który jest tańszym, a wedle doświadczeń zrobionych w szpitalu lwowskim, co do trwałości nie ustępuje płótnu.

Pranie.

Od Sierpnia roku 1879 odbywa się pranie w nowej pralni parowej. Dwa kotły parowe do naparzania bielizny, centryfuga do odwilgocania i nowy magiel, ułatwiają robotę. Brak wprawy i niewłożenia się do nowego sposobu prania, tak Sióstr Miłosierdzia jak praczek, nie dozwoliły nam dotąd zmniejszyć ilości praczek więcej niż z ośmnastu na dwanaście. Rezultatu zaś co do korzyści tego nowego urządzenia jeszcze teraz liczebnie przedstawić nie możemy, raz dla tego, że jeszcze zanadto krótko jest w użyciu, a powtóre dla tego, że susznia naprawy potrzebuje. Poleciliśmy jednak zarządowi zebrać potrzebne dane i przedstawić nam dokładny obrachunek.

Część lecznicza zakładu Kulparkowskiego.

Z wykazów ruchu chorych w Kulparkowie widać, że leczono w zakładzie w 1878. r. 798 obłąkanych, a w 1879. r. 807. Liczba dni leczenia w 1878. r. była 163.902, a w 1879. r. 169.085. Wyleczonych wypuszczono w 1878. r. 116, t. j. 14·5%, a w 1879. r. 105, t. j. 13%. Średni pobyt jednego chorego w zakładzie był w 1878. r. 205 dni, a w 1879. r. 204 dni.

Co do form zboczeń umysłowych przyjęto

	w 1878. r.	w 1879. r.
Z szałem ostrym	94	163
Z szałem przewłocznym	43	
Z obłędem	42	52
Z pomięszaniem	33	
Z zadumą	64	33
Z ogłupieniem	52	50
Z porażeniem postępowem	23	43
Z padaczką	9	12
	360	353

W zakładzie zwracano najusilniejszą uwagę na dostarczenie chorym świeżego powietrza, spokoju, dobrego pożywienia i zabawy; leczenie zaś przeważnie było symptomatyczne.

Wprowadzenie w życie reorganizacyi służby oddziałowej, uchwalonej w dniu 5. Października 1878. r., tudzież ściślejszy dozór nad posługą, ład i porządek przestrzegane w zakładzie, wydały pod względem pielęgnowania chorych i ochodzenia się z nimi dobre owoce.

Zabezpieczenie dostawy mniejszych artykułów żywności.

Komisya lustracyjna w swem sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego za rok 1878. zwróciła uwagę na niewłaściwe postępowanie przy zabezpieczaniu dostawy mniejszych artykułów żywności na Kulparkowie, w szczególności, że dostawa tych artykułów, wynosząca 1500 zł. rocznie, nie jest zabezpieczoną przez oferty, lecz odbywa się w krótkiej drodze przez zakupywanie tych artykułów na targach przez rządcę szpitala.

Mając na względzie te uwagi komisyi lustracyjnej, zastanawialiśmy się, o ile one zastosowane być mogą do szpitala Lwowskiego.

W szpitalu Lwowskim zakupywane bywają z wolnej ręki następujące artykuły: 1. odpadki z nafty do wyrabiania gazu; 2. wszelkie sanitarne potrzeby i instrumenta chirurgiczne; 3. niektóre potrzeby kancelaryjne; 4. z kuchennych: *a)* ocet i piwo, *b)* masło, *c)* jaja, *d)* kury, *e)* śliwki suszone, *f)* powidła ze śliwek, *g)* grzyby, *h)* owoce świeże na kompoty, *i)* kartofle, kapusta i wszelkiego rodzaju jarzyny.

Po dokładnem zbadaniu przyszliśmy do przekonania, że zakupno tych artykułów na targach z wolnej ręki, jest na razie dla szpitala najkorzystniejszem.

Podczas kiedy przedsiębiorca w cenie oferowanej musi rachować kaucyę, koszta stempli do kontraktów i kwitów, podatek dochodowy, swoją pracę i ryzyko, a przytem musi odkładać pewien procent na zysk; przez zakupywanie tych artykułów w krótkiej drodze, omija się tego wszystkiego,

gdyż artykuły te kupują się w czasie, kiedy są najtańsze, w znacznych ilościach, a niektóre z nich bezpośrednio od producentów po cenach wyrobu.

Wprawdzie podobny sposób zabezpieczenia tych artykułów jest dla administracyi szpitalnej uciążliwy, jednak wedle nabytego ośmioletniego doświadczenia najpraktyczniejszy i dla szpitala najkorzystniejszy.

Z tego powodu ten sposób nabywania zostawiamy i na rok bieżący, pozostawiając sobie wolność zmienienia go, gdyby dostawa któregokolwiek artykułu w drodze ofert okazała się korzystniejszą.

Budynek gospodarski.

Uchwałą z dnia 19. Października 1878. r., Wysoki Sejm przeznaczył na budowę budynku gospodarczego przy szpitalu Lwowskim kapitały zarodowe w kwocie 8217 zł.

Budynek ten jest już w zupełności wykończony, a niektóre jego części oddane zostały na użytek szpitala jeszcze przed zimą.

Z rachunków, które złożono dla przeprowadzenia kolaudacyi, okazuje się ogólny koszt budynku w kwocie 7515 zł. 41 ct. Koszt ten obejmuje już wszystkie roboty, tak kosztorysowe, jako też nadkosztorysowe, które wynoszą 633 zł. 30 ct. Ponieważ kosztorys budynku, sporządzony przez architekta Janowskiego obliczony był na 8217 zł. 54 ct., przeto wykonano cały budynek taniej o 702 zł. 13 ct.

Tak korzystny rezultat przypisujemy tej okoliczności, że budowę wykonano we własnym zarządzie, t. j. materyały, jak: wapno, piasek, kamień, cegły, gips, drzewo i t. d., zakupywano z pierwszej ręki wprost od dostawców, a do roboty najmywano ludzi i rzemieślników.

Kolaudacya odbędzie się w maju i równocześnie będzie cały budynek oddany do użytku.

Rekonstrukcya wychodków w szpitalu Lwowskim.

Uchwałą z 25. Sierpnia 1877. r. Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do przeprowadzenia rekonstrukcyi latryn i wychodków w krajowym szpitalu Lwowskim i przeznaczył na ten cel sumę 27.240 zł., mianowicie budżetem na r. 1877. Rubr. XIII. poz. 156 kwotę . . . . . 5.600 zł. i kredytem dodatkowym do budżetu na rok 1878. kwotę . . . 21.640 zł.

Przystępując do wykonania powyższej uchwały Wysokiego Sejmu, mieliśmy przedewszystkiem na baczności uwagi komisyi budżetowej, podniesione w jej sprawozdaniu z 22. Sierpnia 1877 nad przedłożeniem naszem z 27. Lutego 1877, w którem komisya budżetowa uznając przedłożony przez Wydział krajowy projekt za odpowiedni, wyraziła wątpliwość, czyli przeciw sposobowi i metodzie zastosowania projektowanego systemu beczkowego, nie dałyby się podnieść jakie zarzuty i czyli nie możnaby roboty oszczędniej przeprowadzić?

W tym celu zwoływaliśmy po dwakroć ankiety znawców, którzy po zbadaniu projektu i stanu rzeczy na miejscu, zalecili system beczkowy Le Sagé jako najodpowiedniejszy i najtańszy.

Na tej podstawie poleciliśmy wypracowanie szczegółowych planów i kosztorysu architekcie Janowskiemu, a sprawdziwszy przedłożony przez niego kosztorys na sumę 25.112 zł. 70 ct., powierzyliśmy mu kierownictwo robót.

Za co jak również za wypracowanie planów i kosztorysu przyznaliśmy mu żądane przez niego wynagrodzenie 4½% od sumy kosztorysowej.

Roboty najważniejsze jak: konstrukcye żelazne, roboty murarskie, asfaltowe, ślusarskie i blacharskie, oddaliśmy po przeprowadzonej koncertacyi znanych firm przedsiębiorcom. W szczególności oddaliśmy:

a) roboty konstrukcyi żelaznej mechanikowi Iskierskiemu za wynagrodzeniem ryczałtowem w kwocie 8.640 zł. Oferta ta była najkorzystniejszą ze wszystkich tem więcej, że obejmowała prócz robót w kosztorysie oznaczonych, także ścianki działowe;

b) roboty murarskie przedsiębiorcom Karasińskiemu i Miecznikowskiemu za opustem 10½% od cen kosztorysowych;

c) roboty asfaltowe Towarzystwu przemysłowemu we Lwowie po cenie za 1 metr kw. po 5 zł. 20 ct. z pokładem betonowym, a po 4 zł. 70 ct. z pokładem ceglanym. Ceny te były niższe od cen kosztorysowych;

d) roboty ślusarskie mechanikowi Bujnie;

e) roboty blacharskie blacharzowi Hilgartnerowi za umową.

Wszystkie inne roboty, jak: stolarskie, lakiernicze, ciesielskie, szklarskie etc. etc. zostały wykonane we własnym zarządzie bądź przez rzemieślników pracujących w szpitalu, bądź przez bezpośrednie zamówienie.

Budowa, którą rozpoczęto z wiosną roku 1878 została w tymże samym roku wykończoną, tak, że już w Grudniu 1878 oddano wychodki szpitalowi do użytku.

We właściwym czasie przeprowadzono kolaudacyę oraz rekolaudacyę. Wszystkie roboty uznane zostały przez komisyę kolaudacyjną za dobre, odpowiednie i z należytego materyału wykonane.

Drobne usterki, które komisya kolaudacyjna wytknęła, zostały przez przedsiębiorców usunięte i naprawione, poczem dopiero wypłacono przedsiębiorcom przypadające należytości.

Ostateczne obliczenie wszystkich wydatków na rekonstrukcye wychodków, wykazuje ogólny koszt w kwocie 27.173 zł. 91 ct.

Z tego przypada na

a) roboty murarskie	6.887	zł. 62	ct.
b) na roboty konstrukcyi żelaznej	8.647	„ 67	„
(w której się już mieści i 286 zł. 19 ct. za roboty nadkosztorysowe.)			
c) na roboty ślusarskie	3.215	„ 77	„
d) „ roboty blacharskie	582	„ 61	„
e) „ roboty asfaltowe	2.256	„ 38	„
f) wynagrodzenie dla architekty Janowskiego w kwocie	1.089	„ 37	„
g) na roboty we własnym zarządzie wykonane .	4.494	„ 49	„
razem jak wyżej	27.173	„ 91	„

W sumie tej mieszczą się wszystkie roboty tak kosztorysowe, tudzież te nadkosztorysowe, które z powodu rekonstrukcyi wychodków okazały się niezbędnemi, jak: reparacya kanałów i postawienie nowego filaru, tymczasowe stolce, oraz wychodki boczne w prawym pawilonie.

Wysoki Sejm przeznaczył na rekonstrukcyę wychodków 27.240 zł. — ct. według powyższego zestawienia koszt ogólny wynosił . . . . 27.173 „ 91 „

Zostaje przeto reszta z pierwotnego kapitału w kwocie 66 „ 09 „

Jednakże oprócz tej reszty w kwocie 66 zł. 09 ct. fundusz wychodkowy ma jeszcze więcej w zapasie.

Całą bowiem sumę przez Wysoki Sejm przeznaczoną ulokowaliśmy w galicyjskiej kasie oszczędności, zkąd dopiero w miarę potrzeby kredyta były podnoszone. Fundusz więc wychodkowy wzmógł się przez narost procentów.

Po dzień 31. Stycznia b. r. pozostawało w kasie oszczędności po zaspokojeniu całego powyżej wykazanego wydatku w kwocie 27.173 zł. 91 ct. jeszcze ostateczny zapas w kwocie 1.312 zł. 55 ct.

Z zapasu tego będą zaspokojone wydatki na niektóre uzupełniające drobne roboty jak: lakierowanie przepierzeń drewnianych murów i t. d., które komisya rekolaudacyjna za potrzebne uznała i na sprawienie nowych 6 beczek Le Sage'a.

Alegata XXI. XXII. Bliższe zestawienie dochodów i wydatków uwidoczniamy w załączających się 2 rachunkach.

Instrukcye służbowe.

Zadość czyniąc potrzebie, wydaliśmy instrukcye służbowe dla funkcyonaryuszów w szpitalach Lwowskim i Krakowskim; dla każdego szpitala osobno.

Instrukcye te obejmują przepisy dla dyrektora, dla prymaryuszów, dla sekundaryuszów, dla dyżurnych lekarzy, dla prosektora, dla chemika i dla zarządu.

Ostatni ten dział zawiera przepisy odnoszące się do prowadzenia kancelaryi, do postępowania zarządu w stosunku do chorych, policyę domową, sposób prowadzenia gospodarstwa, kasy i rachunkowości, nareszcie szczegółowe przepisy porządku domowego.

Filia Hofmana.

Z dniem 1. Maja 1879. r. skończył się kontrakt zawarty z p. Alderem, o najem filii Hofmana na cele szpitalne.

Ponieważ czynsz dotychczasowy, wynoszący wraz z dodatkiem czynszowym 8.400 zł. rocznie zdawał się nam na teraźniejsze stosunki Lwowskie zbyt wygórowanym, do tego liczne reparacye nieodzownie potrzebne, które wedle kontraktu, ponosićby powinien fundusz szpitala, pochłonęłyby znaczne koszta — uznaliśmy za stosowne polecić dyrekcyi, ażeby starała się wynająć dwa sąsiednie budynki na pomieszczenie zakładu położnic i oddziału chirurgicznego, każdego w osobnym domu. Starania te nie osiągnęły zamierzonego rezultatu, pomimo użycia agentów i ogłoszeń w dziennikach miejscowych. Domów stosownych nie znaleziono. Natomiast miały ten skutek, że skłoniły właściciela filii Hofmana do zawarcia z nami kontraktu na trzy lata pod korzystniejszymi dla nas warunkami. Albowiem p. Alder opuścił z dotychczasowego czynszu dwa tysiące rocznie i zobowiązał się odnowić własnym kosztem cały budynek, co rzeczywiście w roku ubiegłym dokonał. Mianowicie dał nowe drzwi i okna wraz z futrynami, położył nowe podłogi, przestawił piece, przerobił ganki i latryny, nareszcie naprawił kanał odchodowy. Roboty te wykonane zostały pod nadzorem urzędnika technicznego Wydziału krajowego.

Takim sposobem czynsz wynosi od 1. Maja 1879. r. wraz z dodatkiem gminnym tylko 6300 zł.; a naprawy, które dotychczas wykonane bywały kosztem funduszu szpitalnego, wykonał właściciel własnym nakładem. Naprawy te przyczyniły się nie mało do polepszenia stosunków hygienicznych i warunków umieszczenia chorych, niemniej do znacznej oszczędności w opale.

Pokrycie rezerwoaru gazowego dachem i sprawienie nowego kotła w łazienkach.

Rezerwoar gazowy nie był pokryty dachem, w skutek czego powierzchnia dzwonu podlegała wszelkim zmianom temperatury i gaz się ulatniał przez szczeliny w takiej ilości, że strata jego, według obliczenia, rocznie wynosiła około tysiąca zł. W skutek tego zmuszeni byliśmy nakazać pokrycie rezerwoaru dachem, którego urządzenie kosztowało 281 zł.

Tak samo zezwoliliśmy na sprawienie nowego kotła w łazienkach na miejsce zupełnie przepalonego starego i na zamianę zniszczonych rur odprowadzających gorącą wodę. Wydatek wynosił 438 zł. W łazienkach szpitalnych, gdzie jest 7 wanien, dano w 1879. roku 19.300 kąpieli, a na salach chorych 10.763, razem więc 30.563.

Gospodarstwo.

Gospodarstwo szpitala Lwowskiego pod względem oszczędności zrobiło bardzo wielkie postępy, tak w porównaniu z innymi szpitalami Austryi, jako też w porównaniu z poprzedniemi latami w tymże samym szpitalu. Dla przykładu weźmiemy rubrykę żywienia chorych, gdyż jest to najważniejszy wydatek.

W r. 1877. żywienie jednego chorego dziennie wraz z pieczywem, winem i wszelkimi wydatkami na utrzymanie kuchni kosztowało 33·56 ct.

W r. 1878. rubryka ta wynosiła już tylko 28·76 ct. na chorego dziennie t. j. o 4·79 ct. taniej, a ponieważ w tym ostatnim roku było 209.355 dni leczenia, zrobiono więc oszczędności w tej jednej rubryce około 10.020 zł.

W r. 1879. koszt żywienia jednego chorego dziennie wynosił 27·43, tak, że pomimo większej o 2303 ilości dni leczenia w tym roku, ogólny wydatek na żywienie chorych był o 2090 mniejszy niż w roku poprzednim.

Oszczędność tę zawdzięczamy zmianie kart żywienia wprowadzonej z dniem 1. Stycznia 1878; zmianie normy żywienia z dniem 1. Sierpnia 1878; potanieniu wiktuałów i nieustannej kontroli pod względem przepisywania potraw chorym, odbywającej się w naszem biurze sanitarnem jak najskrupulatniej.

Musimy przytem nadmienić o szczerem współdziałaniu dyrektora i rządcy szpitalnego w usiłowaniach naszych do zmniejszenia wydatków w tym zakładzie.

Pranie.

Pranie oddane w przedsiębiorstwo, obok niekorzystnych rezultatów pod względem trwałości bielizny, która teraz zużywa się o trzecią część prędzej, ma jeszcze tę niedogodność, że bielizna nigdy nie jest czysto wyprana i dobrze wymaglowana, a najważniejsza, że pranie odbywa się tak powoli, iż szpital jeden z najbogatszych w bieliznę, czuje nieustannie brak jéj, co stanowi wielką niedogodność, szczególnie w chwilach napływu chorych do zakładu, bo nieraz ci ostatni przez dłuższy czas muszą pozostawać w niezmienianej bieliźnie.

Nie możemy zarzucić teraźniejszym przedsiębiorcom prania bielizny szpitalnej, braku należytych starań, lecz są to ludzie mało obeznani z tą

sprawą i nie posiadają ani odpowiednich urządzeń, ani należytej rutyny. Trzechletnie próby prania po za szpitalem pokazały, że nie znajdziemy lepszych przedsiębiorców a ci proszą o zwolnienie ich z kontraktu.

Spodziewaliśmy się, że gdy nowa pralnia w zakładzie kulparkowskim zostanie ukończoną, można będzie prać tam całą lub część bielizny lwowskiego szpitala, lecz okazało się, że zakład kulparkowski zaledwo może podołać praniu własnej bielizny.

Wielkiemu brakowi czystej bielizny zarząd lwowskiego szpitala zapobiegł w ten sposób, że część jej pierze się w gmachu szpitalnym przez najęte na koszt przedsiębiorcy praczki.

Stan taki jednak trwać długo nie może i wcześniej czy później potrzeba będzie zbudować pralnię własną, chociażby ta nie miała zawierać nic prócz suszni i izby do prania z kilku kotłami do gotowania wody i bielizny.

Wyniki lecznicze.

Wyniki leczenia w lwowskim szpitalu są w całem znaczeniu świetne. — Krótszy jak gdzieindziej średni czas pobytu chorego w szpitalu (w r. 1878 — 24·05 dni a w 1879 — 23·11 dni) świadczy, że tu nie przetrzymują rekonwalescentów za długo. — Procent śmiertelności jest tak mały (w 1878. roku — 7·81, a w 1879. r. — 7·72), że prawie wyrównywa procentowi śmiertelności niektórych powiatów naszych n. p. brzeżańskiego i podhajeckiego, śmiertelność na oddziale położniczym w 1878. roku nie wynosiła nawet jednego całego procentu, chociaż na tym oddziale w ciągu 1878 r. dokonano 91 rękoczynów, świadczących o nienormalnym przebiegu wielu porodów.

Jeden z najlepiej urządzonych zakładów leczniczych w Austryi, posiadający 30 lekarzy, jest szpital Rudolfa w Wiedniu.

Dla porównania weźmiemy wyniki lecznicze w tym szpitalu w r. 1878, bo pod względem ilości łóżek i chorych zakład ten jest prawie jednakowy ze szpitalem lwowskim. Otóż był w nim przeciętny czas pobytu jednego chorego 32·16 dni, a procent śmiertelności wynosił 12·60%.

W lwowskim szpitalu na oddziale chirurgicznym dokonano w 1878. r. 148 większych operacyj (resekcyi, amputacyi, owariotomii, tracheotomii, thyreotomii, laparotomii i t. d.), 291 mniejszych i 95 opraw gipsowych. — W 1879. r. większych operacyi, między któremi były takie, jakich podejmują się tylko najsławniejsi operatorowie (otwarcie jamy brzusznej, wyjęcie torbieli, wyjęcie macicy i t. d.)—223, mniejszych 255, a opasek gipsowych nałożono 77.

Śmiertelność na tym oddziale w 1878. roku wynosiła 8·21, w szpitalu Rudolfa zwyż 12%. Na oddziale ocznym dokonano w 1878. roku 199, a w 1879. r. — 216 większych i mniejszych operacyi.

Ilość leczonych na syfilis z każdym rokiem się wzmaga. Na oddziale syfilitycznym męzkim w 1870. r. leczyło się 698 chorych w ciągu 27.692 dni leczenia, a w 1879. r. to jest w dziesięć lat później na tymże oddziale leczyło się 1354 w ciągu 38.001 dni leczenia.

Chociaż chorych jak widać z tych liczb wypuszczają prędzej jak dawniej, szpital nie może się pozbyć przepełnienia, tak, że w braku miejsca na obu oddziałach syfilitycznych i na oddziałach chorób wewnętrznych potrzeba

nieraz chorych umieszczać na sienikach już nie tylko w salach ale i w kurytarzach.

Napływ żydów do szpitala zwiększa się ciągle, tak — że w trzech latach (1875, 6 i 7) przypada na nich 66.210 dni leczenia; w 1878 leczono ich 1311 w ciągu 27.716 dni, co przenosi 15% wszystkich chorych. Na obserwacyi przed odesłaniem do zakładu obłąkanych w Kulparkowie było w 1878 roku 192, w 1879 zaś — 248 (137 mężczyzn i 111 kobiet.)

Takie piękne wyniki lecznicze są tem więcej zdumiewające, że oddział chirurgiczny i położniczy są najnieodpowiedniej połączone w jednym budynku, tak, że zły stan zdrowia na jednym z tych oddziałów wywoływa niekorzystny stan zdrowia na drugim, a powtóre, że szpital nieustannie cierpi na wielkie przepełnienie. Ilość łóżek w szpitalu całym wynosi 715 wtedy, gdy samych chorych w ciągu zimy przeciętnie było 720 dziennie — oprócz 80 posługi, tak, że na jednego chorego wypało mniej jak 700 stóp kub. powietrza, a nie 1.200 jak tego wymagają przepisy hygieniczne.

Na oddziale syfilitycznym męzkim, gdzie jest miejsca nie więcej jak na 66 chorych znajdowało się po 140 i więcej!

Znakomite wyniki leczenia w lwowskim szpitalu przypisujemy najprzód umiejętnej i sumiennej pracy lekarzy, a potem bardzo wielkiej czystości, nieustannemu przewietrzaniu sal i desynfekcyi miejsc, mogących wywrzeć złe skutki na zdrowie chorych.

Do szpitala św. Zofii odesłano chorych dzieci w 1878. roku 282, a w 1879. roku 298.

Szkontro inwentarza.

Z powodu zachodzącej potrzeby sprostowania inwentarza sprzętów szpitalnych, zarządziliśmy w roku bieżącym szkontro ogólne całego inwentarza szpitalnego.

Pogrzeby zmarłych w szpitalu lwowskim.

Od roku 1878. wyznacza Wysoki Sejm w budżecie szpitala na grzebanie zmarłych tam ubogich rokrocznie kwotę 570 zł.

W tymże roku zawarliśmy z towarzystwem św. Józefa z Arymatei umowę mocą której podjęło się za 500 zł. rocznej subwencyi grzebać wszystkich ubogich chrześcian zmarłych w szpitalu. — Umowę tę przedłużyliśmy na lata 1879 i 1880. — W roku 1878. pogrzebało towarzystwo 285 zmarłych w szpitalu. W roku 1879 zaś 365. — Wedle wykazu czynności towarzystwa za r. 1879 kosztował jeden pogrzeb 3 zł. 20 ct. podczas kiedy szpital płaci towarzystwu tylko po 1 zł. 37 ct. — W ogóle wydało towarzystwo na pogrzeby szpitalne 1.168 zł., a dostało wedle umowy 500 zł.

Niedobór 668 zł. pokryło z własnych funduszów powstałych przeważnie z dobrowolnych datków swych członków.

Etat i statut szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu w dniu 10. Października 1878 etat posad i płac dla szpitala św. Łazarza w Krakowie, został ogłoszony w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych w dniu 9. Grudnia 1878. Część XXII. Nr. 57 i wszedł w wykonanie z dniem 1ym Stycznia 1879. r.

Na podstawie uchwały sejmowej z dnia 10. Października 1878 wydany przez Wydział krajowy Statut dla tegoż szpitala, został po porozu-

mieniu się z nami, przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zatwierdzony, w dzienniku ustaw krajowych część XV. N. 80. w dniu 8-ym Sierpnia 1879 r. ogłoszony i rozesłany. Obowiązuje od dnia ogłoszenia.

Skład komitetu administracyjnego szpitala św. Łazarza w Krakowie.

W komitecie administracyjnym zaszły zmiany następujące:

W początkach roku 1878. zakończył życie zastępca przewodniczącego Stanisław Oksza Strzelecki. W jego miejsce wybrał komitet zastępcą prezesa Wgo Szymona Samelsona. — W Grudniu 1878. roku z powodów nadwątlonego zdrowia zażądał uwolnienia Członek komitetu W. Napoleon Jędrzejewski. W Maju 1879. r. usunęli się z komitetu przewodniczący J. Exc. Wiktor Kopf i zastępca W. Szymon Samelson. Zamianowany członkiem komitetu JW. Bronisław hr. Lassocki wybrany został zastępcą przewodniczącego; drugim członkiem komitetu zamianowano Wgo Jana Kantego Kirchmajera. W pierwszych miesiącach r. 1880. zamianował Wydział krajowy przewodniczącym Komitetu W. Marcelego Łępkowskiego. Z powodu podania się do dymisyi członków JW. Lasockiego, Rosnera i Kirchmajera, według statutu zażądaliśmy przedstawienia nowych kandydatów od Rady miejskiej i Rady powiatowej Krakowskiej, tudzież od Wydziału medycznego c. k. uniwersytetu Jagiellońskiego.

Zmiany w składzie urzędników szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Wprowadzając w życie etat uchwalony przez wys. Sejm na posiedzeniu z 10. Października 1878. r. dla szpitala św. Łazarza w Krakowie, zamianował Wydział krajowy prymaryuszem Dra Stanisława Paszkowskiego, zaś na przeciąg lat dwóch sekundaryuszami I. klasy Drów: Aleksandra Wilkosza, Tomasza Mączka, Franciszka Murdzyńskiego, Jana Rosnera, Tytusa Wasylewskiego i Maksymiliana Kohna; — a sekundaryuszami II. klasy Drów: Karola Kramarzyńskiego, Leona Kossaka i Wiktora Żelazowskiego. Na posadzie rządcy szpitala zatwierdził Wydział krajowy p. Karola Nycza. Stale zostali zamianowani: p. Wiktor Wojciechowski pierwszym oficjałem, p. Feliks Lesiecki drugim oficjałem, p. Aleksander Jakliński aptekarzem, Jan Huczko odźwiernym, a Dominik Gurgiel został zatwierdzony na posadzie woźnego. Prowizorycznie został zamianowany Aleksander Szafrański dozorcą domu, wreszcie powierzono tymczasowo pełnienie obowiązków pisarzy szpitalnych pp. Franciszkowi Flasińskiemu i Mikołajowi Gromadzińskiemu.

Rachunek opału i sprzętów w kuchni.

Polecenie Wysokiego Sejmu z dnia 19. Października 1878, względem prowadzenia i wykazywania osobno rachunków opału kuchennego i sprzętów kuchennych, wykonane zostało.

Pranie.

Rezultat prania maszynowego w Krakowie w r. 1879 jest bardzo korzystny. — W tym czasie wyprano 105.158 kilogr. brudnej bielizny kosztem 5.392 zł. 5 ct. a że jedna sztuka bielizny waży przeciętnie 406 gr. przeto koszt wyprania jednej sztuki wynosi 2·08 ct. Dla porównania powiemy, że

w r. 1878 kosztowało pranie w szpitalach krakowskich 6.794 zł. — Manipulacya prania maszynowego jest jeszcze nową; z biegiem czasu należy się spodziewać w tym dziale znaczniejszych oszczędności.

Wyniki leczenia w Krakowie.

Wyniki leczenia w szpitalach krakowskich w r. 1878. nie były tak świetne jak w szpitalu lwowskim, gdyż śmiertelność tu wynosiła 11.2%, a średni pobyt chorego w zakładzie był 26.7 dni. Ze względu, iż co do czystości, utrzymania chorych, ich pielęgnowania, zdolności i sumienności lekarzy kierujących oddziałami chorych, szpital krakowski w niczem nie ustępuje szpitalowi lwowskiemu, większą śmiertelność przypisujemy po części nieodpowiedniemu pomieszczeniu chorych, jakie istniało aż do zbudowania nowych pawilonów. I rzeczywiście, jak skoro chorzy zostali przeniesieni do tych pawilonów odpowiadających wszelkim wymogom sanitarnym, śmiertelność zmalała znacznie: w roku 1879. umarło na oddziałach chorych 8.66%, to jest tyle, ile w szpitalu lwowskim, a średni czas pobytu chorych w szpitalu wynosił tylko 22.4 dni. Oto jest pierwszy rezultat lepszego pomieszczenia chorych.

Na oddziale położnic śmiertelność w 1879. r. roku wynosiła tylko 5.9%, a na oddziale obłąkanych 14%.

Na syfilis w r. 1878. leczono 790, a w 1879. r. 804. W ciągu roku 1878 do zakładu św. Ludwika ze szpitala św. Łazarza odesłano 566 dzieci, a w roku 1879. odesłano 527.

Zapis na rzecz wyzdrowieńców.

Pan Konrad Wentzel, obywatel miasta Krakowa, przeznaczył na rzecz i korzyść rekonwalescentów wychodzących ze szpitala św. Łazarza na rok 1879. kwotę 300 zł. w czterech kwartalnych ratach w sposób taki, że zarząd szpitala św. Łazarza asygnował wychodzącym ze szpitala ubogim rekonwalescentom religii chrześciańskiej od 1 zł. do 8 zł., stosując wysokość zapomogi do położenia, odzyskania sił, a tem samem do możności lub niemożności zarobkowania rekonwalescenta, i że każdą taką przez zarząd szpitala św. Łazarza asygnowaną kwotę, pan Konrad Wentzl bezwłocznie wypłacał.

Na rok 1880 ofiarował p. Wentzel takąż samą kwotę na ten sam cel, jednak z dodatkiem, aby nałogowi nie otrzymywali wsparcia i aby z tego funduszu nie sprawiano pasków rupturowych i innych przyrządów chirurgicznych, wreszcie aby także i położnicom klinicznym była udzielana zapomoga z tego funduszu.

Za te dary wspaniałomyślne złożył Wydział krajowy szlachetnemu dawcy należne podziękowania.

Sprawa klinik Krakowskich.

Na wezwanie c. k. Ministerstwa oświaty, wysadziło c. k. Namiestnictwo osobną komisyę w celu ułożenia projektu reformy dotychczasowych urządzeń klinik Krakowskich. Zaproszony do udziału w tej komisyi Wydział krajowy, wydelegował Członka swojego Dra. Hoszarda. Komisya załatwiła swoją czynność w miesiącu lipcu 1878 poczem nastąpiło porozumienie między Wydziałem krajowym i c. k. Namiestnictwem, w przedmiocie umieszczenia klinik uniwersytetu Jagiellońskiego w szpitalu ś. Łazarza. Mianowicie oświadczył Wydział krajowy w odezwie z 30. Sierpnia 1878. r.: 1. Że kliniki ani

w części ani w całości nie mogą być umieszczone teraz nie tylko stale, lecz nawet na krótki czas w pawilonach szpitala ś. Łazarza z powodu, że lokalności tych pawilonów wystarczają zaledwie na zwykłe i niezbędne potrzeby samego szpitala. 2. Że dla dobra nauki Wydział krajowy byłby gotów pod budowę kliniki odstąpić część gruntu szpitalnego, zakupionego przed kilku laty. W przypuszczeniu, że jeden morg gruntu na ten cel wystarczy, przypadłby szpitalowi zwrot z ceny kupna około 5600 zł. w kapitale, czyli około 300 zł. czynszu rocznego. Do bezpłatnego bowiem ustąpienia gruntu Wydział krajowy nie jest umocowanym. 3. W razie wybudowania i urządzenia klinik, oświadczył Wydział krajowy gotowość powierzenia gospodarskiego tych klinik zarządu dyrekcyi szpitala ś. Łazarza, w którym to celu osobna umowa musiałaby określić szczegółowo wzajemne prawa i obowiązki. 4. Za umieszczenie kliniki chorób skórnych i syfilitycznych w świeżo na ten cel adaptowanej części starego gmachu, zażądał Wydział krajowy tytułem czynszu rocznego 300 zł. z funduszu edukacyjnego. Przy tej sposobności dotknął Wydział krajowy sprawy kliniki położniczej, umieszczonej w domu niegdyś Brodowicza, oświadczając, że umowa zawarta w r. 1868. o której Wysokiemu Sejmowi zdaną była sprawa, jak praktyczne doświadczenia przekonały, w życie stanowczo nie może być wprowadzoną. Przeto zaproponował Wydział krajowy, ażeby tymczasowa umowa z roku 1869. zatwierdzona przez c. k. Ministerstwo oświaty dekretem z 12. Listopada 1869 do L. 9413, obowiązywała aż do ewentualnego przeniesienia kliniki powyższej w bezpośrednie pobliże szpitala ś. Łazarza, co umożliwiłoby objęcie jej zarządu przez Dyrekcyę tego szpitala. Odezwą z 13. marca 1879 do L. 10.737 zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że c. k. Ministerstwo oświaty postanowiło zgodnie z życzeniem Wydziału krajowego utrzymać prowizoryum kliniki położniczej nadal tak długo, dopóki nie nastąpi odmienna decyzya co do ustalenia stosunków tego zakładu. Ponieważ jednak w odpowiedzi swej pominęło c. k. Namiestnictwo w zupełności inne punkta warunków Wydziału krajowego, mianowicie żądanie czynszu rocznego 300 zł. za umieszczenie kliniki chorób skórnych i syfilitycznych, Wydział krajowy odezwą z 1. Kwietnia 1879 wezwał ponownie c. k. Namiestnictwo do poczynienia stosownych kroków gdzie należy, oświadczając, że od żądania czynszu odstąpić nie może, w razie zaś, gdyby go odmówiono, Wydział krajowy będzie zmuszonym lokalności te zająć napowrót na rzecz szpitala, któremu mimo wybudowanych nowych pawilonów brak miejsca uczuwać się daje. Odezwą z 26. Października 1879 do l. 29.749 zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, iż uczyniło Ministerstwu oświecenia wniosek względem nabycia od szpitala ś. Łazarza gruntu pod budowę klinik akademickich, że jednak c. k. Ministerstwo oświecenia reskryptem z 6. Kwietnia 1879 l. 18.190 żądanie Wydziału krajowego uznało za nieuzasadnione. „Wysokie Ministerstwo podniosło najpierw tę okoliczność — opiewa dosłownie odezwa c. k. Namiestnictwa — że jak powszechnie wiadomo, pierwsze założenie i uposażenie szpitala zwanego obecnie szpitalem ś. Łazarza, nastąpiło z końcem zeszłego stulecia wyłącznie w celu nauki, zatem jako zakładu klinicznego. Chociaż ten szpital, który otrzymał też pierwotnie nazwę szpitala akademickiego, przybierał z czasem coraz więcej charakter szpitala powszechnego i chociaż z biegiem czasu wytworzył się śród nadzwyczajnych wypadków, które dotknęły Kraków a

w szczególności Uniwersytet Krakowski, taki stan rzeczy, że kliniki akademickie wyłączyły się ostatecznie z dawniejszego związku z szpitalem św. Łazarza, to jednak uwagi godnem jest, że nie zrzeczono się nigdy formalnie praw wynikających dla uniwersytetu Krakowskiego z pierwotnej erekcyi powyżej wymienionego zakładu szpitalnego. „Nadto zawiera powołany reskrypt tę uwagę, że połączenie klinik z szpitalem głównym przyniesie znaczne korzyści także temu ostatniemu, albowiem w skład grona lekarskiego szpitala wejdą poniekąd także profesorowie, zawiadowcy klinik, wybierani z grona najzdolniejszych lekarzy fachowych i będzie mógł szpital korzystać z mnogich, wymogom nauki zupełnie odpowiednich zbiorów naukowych, które posiadają kliniki w licznych swych gabinetach z instrumentami, preparatami i innymi przyborami naukowymi. Wysokie Ministerstwo oświecenia oznajmiło więc, że według jego zdania należy uważać jako dobrze uzasadnionem żądanie, ażeby część kosztów połączenia klinik ze szpitalem św. Łazarza pokryły fundusze tego szpitala i że Rząd widzi się spowodowanym upraszać Świetny Wydział krajowy, ażeby zechciał zgodzić się nietylko na bezpłatne odstąpienie gruntu pod budowę pawilonów dla klinik, ale także na przyczynienie się funduszu szpitalnego choćby tylko miernym datkiem do kosztów budowy owych nowych pawilonów. Także względem urządzenia kliniki syfilitycznej w szpitalu św. Łazarza powołało się „Wysokie Ministerstwo oświecenia na owe przeznaczenie jego dla celów naukowych, spodziewając się, że Świetny Wydział krajowy zgodzi się na to, ażeby ta klinika została także nadal bezpłatnie umieszczoną w szpitalu św. Łazarza, podobnie jak to było dotychczas w szpitalu św. Ducha zgodnie z wolą Świetnego Wydziału krajowego“. Do tych żądań Ministerstwa dołączyło c. k. Namiestnictwo ze swej strony uwagi następujące: „Chcąc wyjaśnić ile możności dokładnie kwestyę dawniejszych wzajemnych stosunków klinik ze szpitalem św. Łazarza, czyli niegdyś „szpitalem akademickim“ zażądało Namiestnictwo od władz uniwersyteckich w Krakowie akt i dokumentów, odnoszących się do erekcyi szpitala akademickiego o ile takowe znajdują się w przechowaniu w archiwach uniwersyteckich. Z przedłożonych w skutek tego polecenia akt i dokumentów, które Świetnemu Wydziałowi krajowemu w załączeniu do przejrzenia udzielam — wynika, że tylko z powodu szczególnego zbiegu okoliczności, które dziś z trudnością ocenić można, pozbawiony został Uniwersytet Krakowski tych korzyści, jakie zabezpieczyły mu względem szpitala (niegdyś akademickiego, a obecnie św. Łazarza) i jego funduszów tak pierwotna erekcya księcia Prymasa Poniatowskiego, jakoteż starania i zabiegi profesora Badurskiego i że zatem, jeżeli nie zobowiązania prawne, to niewątpliwie względy słuszności mogłyby najzupełniej usprawiedliwić stosowną konkurencyę funduszów szpitala św. Łazarza do kosztów projektowanej budowy dwóch nowych pawilonów dla klinik akademickich. Przedstawiając niniejszem Świetnemu Wydziałowi krajowemu powyżej wyszczególnione żądania Wysokiego Ministerstwa, upraszam usilnie, ażeby wzięto je przychylnie pod rozwagę, tudzież ażeby Świetny Wydział krajowy zechciał przy tem uwzględnić, że Rząd starając się uczynić zadość mnogim i znacznym teraźniejszym wymogom wydziału lekarskiego w Krakowie, natrafia w tej mierze na wielkie trudności z powodu teraźniejszego położenia finansów państwowych, i że nie uzyskawszy w niniejszej sprawie poparcia ze strony Świetnego Wydziału kra-

jowego, musiałby wstrzymać dalszą pertraktacyę w przedmiocie budowy klinik, pomimo że takowa jest istotnie bardzo potrzebną. Mam nadzieję, że Świetny Wydział krajowy nie uchyli się od ile możności wydatnego spółudziału w sprawie, która z bliska dotyczy żywotnych kwestyj uniwersytetu krakowskiego, a pośrednio dobra całego kraju i zechce przychylić się tem chętniej do niniejszego przedstawienia mego, o ile ofiara funduszu szpitalnego na rzecz budowy klinik odpowie intencyi dawnych fundatorów szpitala św. Łazarza, a odnowienie poniekąd dawnej łączności klinik ze szpitalem zapewni temu zakładowi owe powyżej wskazane korzyści".

Wydział krajowy rozpatrzywszy szczegółowo raz jeszcze tak udzielone sobie przez c. k. Namiestnictwo, jak znajdujące się w własnem archiwum akta i dokumenta, ujrzał się zmuszonym w obszernej odezwie z 12. Grudnia 1879 l. 44.031 sprostować mylne zapatrywania c. k. władz rządowych i udowodnić, że właśnie stanowisko przez Wydział krajowy w sprawie klinik akademickich zajęte, odpowiada ściśle tak orzeczeniom aktów fundacyjnych, jak intencyom fundatorów, wreszcie tak interesom kraju, jak potrzebom i wymaganiom nauki. Główne ustępy tej odezwy przytaczamy w dosłownem brzmieniu: Dekretem z dnia 5. Czerwca 1714 roku Michał Szembek biskup Pafeński i sufragan Krakowski założył w Krakowie pierwszy szpital Sióstr Miłosierdzia, zawarł w tym celu umowę z przełożonym zgromadzenia X. X. Misionarzy i p. Maryą de Bay wizytatorką Sióstr Miłosierdzia w Warszawie, a na pomieszczenie szpitala ofiarował kamienicę własną na ulicy św. Jana zwaną „Szembekowską". Przybyły na rzecz tychże Sióstr Miłosierdzia i ich szpitala wnet i inne fundacye, mianowicie zapis tegoż X. Michała Szembeka sumy 50.000 zł. polskich na dobrach Mieroszów z roku 1715 „Sabbatho post Cinerum proximo", zapis 1000 zł. polskich Ottylyi Czarnieckiej z 18. Sierpnia 1719. roku i t. p. Tak wszystkie zapisy jak pierwotne ustanowienie szpitala opiewały niezmiennie w celu „curandae valetudinis pauperum infirmorum ac fovendis iisdem pauperibus infirmis". Wyłącznie jako instytucya dobroczynna dla ubogich chorych istniał szpital Sióstr Miłosierdzia w kamienicy Szembekowskiej przy ulicy św. Jana do roku 1780. W tymże roku 1780. szpital Sióstr Miłosierdzia przeniesiony został z kamienicy Szembekowskiej do nowo urządzonego szpitala u św. Barbary, a to na podstawie dekretu Kajetana Ignacego Sołtyka, biskupa Krakowskiego z 23. Października 1780. r. Przeniesienie to nastąpiło pod warunkami następującymi: 1. Iż kamienica Szembekowska w myśl aktu darowizny z 5. Czerwca 1714 po przeniesieniu Sióstr Miłosierdzia oddaną zostanie księżom Misyonarzom. 2. Iż w nowym szpitalu u św. Barbary będzie sześć Sióstr Miłoś., które oprócz całego utrzymania, na odzież i bieliznę otrzymywać będą rocznie każda po 300 zł. polskich; 3. że wewnętrzny zarząd należeć będzie do przełożonych zgromadzenia; 4. że w razie zwinięcia szkoły anatomicznej i chirurgicznej „quae schola in praefata Domo S. Barbarae instituenda in proposito est", szpital ze wszystkiemi ruchomościami i nieruchomościami pozostanie tamże na wieczne czasy; 5. że spisany zostanie inwentarz ruchomości. Oprócz tego zastrzega dekret Siostrom Miłosierdzia wieczyste posiadanie tak szpitala, jak funduszów uzyskanych i uzyskać się mogących, kładąc kilkakrotnie nacisk, iż niezależnie od istnienia lub zwinięcia szkoły chirurgicznej i anatomicznej, „Vener. Sorores Charitatis

hanc domum S. Barbarae in perpetuum possidebunt ac hospitale in ea super dote sua adhuc usque habita et superaugenda ex dono altissimae Providentiae semper conservabunt". Wypływa z tego najpierw, że instytucya u ś. Barbary była przedewszystkiem szpitalem, powtóre że dopiero po ustanowieniu tamże szpitala, miała być otworzona szkoła anatomiczno-chirurgiczna, jako instytucya dodatkowa, lecz nie główna, której istnienie lub zwinięcie na losy głównej instytucyi, t. j. szpitala, w niczem wpłynąć nie mogło. W tem nowem pomieszczeniu pozostawał szpital Sióstr Miłosierdzia do r. 1788. Z powodu niedogodnego położenia szpitala ś. Barbary w środku miasta i szczupłości, Michał Jerzy Ciołek Poniatowski, Arcybiskup gnieznieński, Prymas Królestwa Polskiego i administrator dyecezyi krakowskiej, postanowił przenieść tenże szpital na inne miejsce. W tym celu uzyskawszy pozwolenie Stolicy Apostolskiej, zakupił od Karmelitów bosych na Wesołej klasztor z kościołem za 20.000 zł. pol., kazał go przerobić i urządzić i oddał Siostrom Miłosierdzia na szpital. Aktu tego dopełnił dokument, który w niniejszym przedmiocie ma powagę decydującą, mianowicie: Dekret Arcybiskupa z d. 8. Kwietnia 1788 o przeniesieniu szpitala SS. Miłosierdzia do klasztoru Pokarmelickiego na Wesołą i ustanowieniu tamże szpitala pod nazwą Ś. Łazarza. W tym akcie oznajmia fundator, że „hospitale infirmorum Cracoviae ante annos aliquot in Domo S. Barbarae institutum, ob loci angustiam etc." przenosi do klasztoru na Wesołą a z nim razem „deodicatas Sorores Charitatis cum toto earum fundu", prócz tego „pueros orphanos sexus utriusque seu infantes expositos ex hospitale S. Spiritus sub curam praenominatorum Sororum Charitatis", i że tamże na Wesołej postanawia „in dicto Conventu Hospitale seu Xenodochium infirmorum nec non infantum expositarum sexus utriusque tum mulierum praeguantium constitui, illud titulo Hospitalis S. Lazari insigniri". Z powodu przeniesienia tamże ze szpitala ś. Ducha podrzutków i położnic, postanawia prymas część funduszów szpitala ś. Ducha „memorato Hospitali S. Lazari in perpetuum applicari, appropriari, pariterque fundos caeterorum Hospitalium uti SS. Sebastiani et Rochi, et aliorum quorumvis pro fovendis aegris a piis fundatoribus institutorum illi incorporari". Według tych słów i według brzmienia całego obszernego aktu fundacyjnego wypływa, że fundacya na Wesołej była ustanowieniem jednego wielkiego szpitala, z którą złączono wszystkie inne w Krakowie podówczas istniejące szpitale, z jedynym wyjątkiem chorób wenerycznych, które do szpitala ś. Łazarza przyjmowane być nie miały. Określając szczegółowo stosunek Sióstr Miłosierdzia do szpitala, postanawia fundator w punkcie czwartym: „Ut venerabiles Sorores Charitatis e domo S. Barbarae ad Conventum antehac patrum Carmelitarum Discalceatorum in Wesoła transferendae huncce Conventum cum omnibus ad praesens annexis mobilibus et immobilibus in perpetuum possideant, ac Hospitale in eo super dote sua adusque habita et habenda semper conservent". Według obyczaju ówczesnego, powtarzając w akcie fundacyjnym kilkakrotnie swe postanowienia, dodaje prymas ku końcowi dokumentu ustęp następujący: „Antedictas venerabiles Sorores, infirmos, infantes expositos, eorumque nutrices ad dictum Conventum introduximus, eumque illis contulimus et in eodem Conventu Hospitale seu Xenodochium infirmorum sexus utriusque, infantum expositorum, orphanornm pariter sexus utriusque, nec non mulierum praeguantium

constituimus, fundavimus, ereximus ac illud titulo Hospitalis S. Lazari insignivimus, sicque vocari statuimus". Zauważyć natomiast trzeba, iż w tym całym akcie fundacyjnym niema ani jednego słowa o klinikach, o stosunku szpitala do uniwersytetu, że w całym dokumencie ani jedno słowo nie usprawiedliwia twierdzenia Świetnego c. k. Namiestnictwa, iż „pierwotna erekcya księcia Prymasa Poniatowskiego" zabezpieczyła uniwersytetowi krakowskiemu „korzyści względem szpitala i jego funduszów." Nie mniejsze zasługi jak ksiądz prymas Poniatowski położył około urządzenia szpitala krakowskiego Jędrzej Badurski, dr. filozofii i medycyny, profesor patologii. Jego niezmordowanym staraniom zawdzięczały urządzenie swe w domu ś. Barbary tak szpital, jak kliniki akademickie, jego inicyatywie jak widać ze wszystkiego, zawdzięczać należy przeniesienie tegoż szpitala na Wesołą. Jego wreszcie staraniom i zabiegom zawdzięcza szpital ś. Łazarza znaczną część swoich fundacyi dobroczynnych. Profesor Badurski nie tylko część własnego majątku na tenże szpital zapisał, lecz do takich zapisów spowodowywał inne osoby, które najczęściej oddawały mu do rąk fundusze z upoważnieniem oznaczenia, na jaki cel fundacya służyć powinna. Otóż te zapisy fundacyjne profesora akademii Badurskiego, sporządzone bądź przez niego, bądź przez egzekutorów jego woli ostatniej są stanowczem świadectwem, na czyją rzecz i korzyść Badurski przeznaczył fundacye. Z dokumentów tych przytaczamy najważniejsze ustępy: Wypis z aktów ksiąg grodzkich krakowskich (Ex prothocollo 410, pag. 71 Nr. 31) z dnia 27. Czerwca r. 1789 poświadcza, iż w r. 1785 ksiądz Jan Alojzy Lipowiecki sumę 8000 zł. pol. „in rem olim excellentis Andreae Badurski Sac. Reg. Majestatis consiliari et Archiatri seu eius, cui dictus olim excellens Badurski cederet aut testamento suo ordinaret cesserat". Badurski umierając przed ofiarodawcą Lipowieckim zastrzegł „scripto suo manuali Cracoviae die 6. Januarii anno 1787 quod summa hacce rev. Lipowiecki sit propria et in favorem Hospitalis pauperum infirmorum modo infrascripto oblata". Skutkiem tego suma ta „per praefatum admodum Reverendum Lipowiecki rehabitam, nunc autem favore Hospitalis Sancti Lazari in Wesoła suburbio Cracoviensi contributam et oblatam, tutellae ac ordinationi Rev. Capituli (Cracoviensis) per offerentem eundem subjectam et commissam, quod si vero idem Hospitale extinctum sive pauperibus infirmis evacuatum aut quocunque modo in sui ordinatione immutatum extiterit, dispositioni eiusdem Rev. Capituli relictam". Otóż jest rzeczą niewątpliwą, że tak prof. Badurski jak ofiarodawca Lipowiecki fundacyę tę przeznaczyli wyłącznie na rzecz ubogich chorych w szpitalu ś. Łazarza, że fundacyą poddali pod opiekę kapituły krakowskiej, i że ani jej oddawali pod zarząd i opiekę akademii, ani przeznaczali na rzecz kliniki. Wypis z aktów ziemskich krakowskich (Prothoc. 10 pag. 93 Nr. 18) z daty 21. Kwietnia 1787 zaświadcza, iż temuż Andrzejowi Badurskiemu, Dr. Medycyny „et ipsius successoribus summam 24 millium flor. polon. a quodam benefactore conscientiae et dispositioni praefati excellentis Budurski tanquam necessitatibus Hospitalis Sanctae Barbarae Cracoviae siti prospicientis, pro juvandis et alendis aegrotis pauperibus, ad idem hospitale advenientibus concreditam (esse)", i że suma ta „in usum fructum ejusdem Hospitalis per eundem Excell. Badurski salva ipsi relicta libera semper eiusdem summae dispositione, aut alteri cuipiam loco pro infirmis pauperibus

cessione et applicatione... concessam.“ Przed tymiż aktami ziemskimi krakowskimi (Proth. 13. pag. 907 Nr. 981) dnia 6. Grudnia 1790. r. egzekutorowie testamentu Andrzeja Badurskiego, i opiekunowie jedynego syna jego Kajetana zeznają, iż sumę tę 24.000 zł. pol. przeznaczoną „pro juvandis et alendis aegrotis pauperibus“ ustępują „Rev. Andreae Czucki Nosocomio S. Lazari in Wesoła et S. Barbarae Cracoviae siti moderno generali Procuratori, totique eidem Nosocomio S. Lazari in Wesoła ad Cracoviam sito nunc et pro tempore existentis“.

I ten zapis jest zrobiony wyłącznie na rzecz szpitala, a bynajmniej na rzecz akademii lub kliniki. Wypis z aktów grodzkich krakowskich (Proth. 400 pag. 531 Nr. 112) z daty 9. Grudnia 1785. r. świadczy, iż temuż Andrzejowi Badurskiemu suma 24.000 zł. pol. „a quodam benefactore conscientiae ejus et dispositioni pro juvandis aegrotis pauperibus concreditam, et interim in usumfructum Hospitalis ad Ecclesiam S. Barbarae Cracoviae pauperum infirmorum, per praefatum excellentem Andream Badurski commissam, salva relicta libera semper ejusdem summae dispositione et ordinatione, aut alteri cuipiam loco pro infirmis pauperibus cessione et applicatione“. Tak jak sumę poprzednio opisaną, tak samo i tę egzekutorowie testamentu prof. Badurskiego i opiekunowie syna jego aktem z dnia 6. Grudnia 1790 (Acta Terest. Cracov. Proth. 13, pag. 906 Nr. 980) przeznaczyli i oddali „Rev. Andreae Czucki Nosocomii S. Lazari in Wesoła ad Cracoviam siti moderno generali procuratori, totique eidem Nosocomio Sancti Lazari nunc et pro tempore existentibus“. Z wypisu aktów ziemskich krakowskich (Lib. Inscrp. 13, pag. 908 Nr. 982) dtto 6. Grudnia 1790 okazuje się, że Fryderyk Piotr na Skrzynnie Dunin, Starosta Zatorski złożył do rąk Andrzeja Badurskiego sumę 14.000 zł. pol., którą egzekutorowie jego testamentu i opiekunowie jedynego syna cedowali „in rem Nosocomii Sancti Lazari“; a więc znowuż nie na rzecz akademii lub kliniki. Wreszcie z swego własnego majątku przeznaczył profesor Badurski kwotę 5000 zł. pol. nie klinice lub akademii krakowskiej, lecz wyraźnie „Hospitali Sancti Lazari“. Ulokowana pierwotnie na posiadłości Baltazara Hallera, suma ta w r. 1800 przeniesioną została na hipotekę posiadłości H. Kluczewskiego a to aktem z 10. Stycznia 1800 roku (Ex lib. 4 actorum novorum Transact. perpet. pag. 5. Nr. 5.).

Tak świadczą dokumenta przekonując, iż mylnem jest zdanie świetnego c. k. Namiestnictwa jakoby „starania i zabiegi profesora Badurskiego zabezpieczyły jakiekolwiek korzyści Uniwersytetowi krakowskiemu względem szpitala i jego funduszów“. Odmienne zapatrywanie wyrażają inne akta, mianowicie niektóre z udzielonych Wydziałowi krajowemu przez Świetne c. k. Namiestnictwo. Zauważać jednak należy, iż akta te, to nie dokumenta, lecz sprawozdania, referaty, itp. wyrażające indywidualne zapatrywania piszących, bez względu na to, o ile takowe zgadzają się z dosłownem orzeczeniem dokumentów. Akta tego rodzaju mogą wprawdzie stanowić cenny materyał do poznania spółczesnych stosunków i zapatrywań, jednakowoż żadną miarą nie są w stanie uchylać orzeczenie rzeczywistych dokumentów i aktów fundacyjnych. Rzecz to wiadoma, w świecie naukowym żadnej wątpliwości nie podpadająca. Jeżeli mimo to widzimy się zmuszeni sprawę tę poruszyć, dzieje się to z powodu, iż szczególniejszym zbiegiem okoliczności zapatrywania indywidualne, w takich dawnych raportach

i referatach wyrażone, zostające w sprzeczności z orzeczeniami rzeczywistych dokumentów, podane są w odezwie Świetnego c. k. Namiestnictwa jako orzeczenia dokumentów. I tak n. p. w sprawie nabycia klasztoru pokarmelickiego na Wesołej świadczy podany wyżej w najważniejszych ustępach dokument z 8. Kwietnia 1788. r. iż tenże oddany został na własność szpitalowi pod opieką Sióstr Miłosierdzia zostającemu. Drugi dokument z 15. Września 1787 stanowiący kontrakt kupna i sprzedaży rzeczonego klasztoru między arcybiskupem Poniatowskim i konwentem Karmelitów Bosych wyraźnie powiada: że zakonnicy sprzedają swój klasztor ze wszystkiem co do niego należy „dla publicznej wygody na generalny szpital". Wreszcie na podstawie tych dokumentów został tenże szpital Sióstr Miłosierdzia zapisany jako właściciel posesyi w księdze wieczystej hypotecznej miasta Krakowa. Wbrew tym świadectwom dokumentów twierdzi referat Dr. Franciszka Kosteckiego z 5. Czerwca 1816, że książę prymas klasztor Karmelitów na Wesołej „szkole głównej oddał"; drugie sprawozdanie obszerne o „szpitalu szkolnym" twierdzi, że „oddanie domu Św. Łazarza szkole głównej przez księcia IMCi Prymasa ustnie i listownie uczynione zostało; toż samo zdanie powtarza referat Stanisława Kaweckiego z 24. marca 1835. r. i dołączona do niego informacya, mianowicie replika byłego Prezesa kolegium fizycznego Jana Śniadeckiego z 28. Lutego 1793. r. w której tenże twierdzi gołosłownie, że klasztor pokarmelicki na Wesołej jest własnością szkoły głównej, i że przywilej prymasa z 8. Kwietnia 1788 „szkoła główna ma za żaden, i wiązać nikogo nie mogący." Zdanie to świadczy wymownie, że nawet ludzie tak poważni, znakomici i na innem polu wielce zasłużeni jak Jan Śniadecki, w spornych sprawach prawniczych szczególniej nieuzasadnione mogą mieć wyobrażenia, że mogą łudzić się, iż gołosłowna negacya osłabi w czemkolwiek dokument tak prawnie i dokładnie sporządzony, jak akt donacyjny z 8. Kwietnia 1788. r. Jakoż wszystkie zaprzeczenia i protesta nie osłabiły go ani na włos, bo ile razy sprawa przyszła pod rozpoznanie władzy właściwej, szpital zostawał uznany bezwarunkowo za właściciela posiadłości, czy to przez komisyę organizacyjną, przez trzy najjaśniejsze dwory ustanowioną dekretem z 11. Grudnia 1816 Nr. Dz. 610, czy przez senat wolnego miasta Krakowa w statucie z r. 1839. czy wreszcie przez tymczasowe rządy pruskie, i przez c. k. rząd austryacki po wcieleniu Krakowa do monarchii austryackiej.

Zupełnie tak samo ma się sprawa względem funduszów szpitalnych. Wyszczególnione referaty i raporta kładą szczególniejszy nacisk na to, co także w odezwie Świetnego c. k. Namiestnictwa znajdujemy powtórzone, iż pierwotne fundusze szpitalne, mianowicie zebrane staraniem profesora Badurskiego, przeznaczone były na rzecz klinik i akademii Krakowskiej. Przytoczyliśmy powyżej ustępy z dokumentów fundacyjnych, które dowodzą, że Dr. Badurski, członek akademii, profesor kliniki, nietylko zebrane przez się, ale nawet własną fundacyę zapisał nie na klinikę, lecz na ubogich w szpitalu, więc na cele wyłącznie dobroczynne. Sprawozdanie o funduszach szpitala św. Łazarza dowodzi, że wszystkie, jakie są fundacye, uczynione zostały wyraźnie i stanowczo, albo na rzecz ubogich w szpitalu św. Łazarza, albo na tenże szpital w ogólności, i że niema ani jednej fundacyi, któraby opiewała na klinikę, na szkołę główną lub nawet w jakiejkolwiek mierze przypuszczała ingerencyę akademii krakowskiej. Prawdą jest, że mimo to szkoła główna od dawna rościła sobie

pewne prawa do szpitala i że w tym przedmiocie długoletnie toczyły się spory. Właśnie wówczas kiedy szpital przeniesiony został na Wesołą, komisya edukacyjna dokonywała reorganizacyi szkoły głównej czyli akademii krakowskiej. Organizacya Wydziału medycznego była rzeczą dość nową; instytucye i stosunki wypadało dopiero wytwarzać. Prezesem komisyi edukacyjnej był książę prymas Poniatowski; fundusze, którymi w imieniu komisyi rozporządzał, pochodziły z majątków po duchownych i miały przeznaczenie na cele naukowe i humanitarne. Sprawą organizacyi uniwersytetu zajmowali się tak znakomici i gorliwi mężowie, jak ksiądz Hugo Kołłątaj i Jan Śniadecki, którym oczywiście szło o to, aby jak najrychlej rzecz zrobić i jak najwięcej dla szkoły korzyści uzyskać. Pod naciskiem takich wpływów zapadła najpierw w Sejmie grodzieńskim 1793. r. konstytucya treści następującej: „przeznaczamy dla akademiów narodowych dwa szpitale na expryencye Medycyny i Chirurgii, jeden w Krakowie na Wesołej pod tytułem św. Łazarza z jego funduszami, drugi w Wilnie, które to szpitale pod dozorem akademiów i zwierzchnim rządem komisyi edukacyjnej zostawać będą i od komisyi policyi wyjęte zostaną. Rachunek ścisły przed komisyą edukacyjną akademii z wszystkich dochodów i wydatków na szpitale zdawać będą obowiązane a szkoły Medycyny i Chirurgii potrzebne i użyteczne z tych nauk dla kraju doświadczenia, do komisyi policyi przesyłać będą, którym to lekarzom, chirurgom i aptekarzom, zniósłszy się komisya edukacyjna z komisyą policyi, przepiszą pewne urządzenia, ściągające się do ich założenia, dozoru i doświadczeń, i to wszystko co z tego dla kraju użytecznego i potrzebnego być sądzi". W tym samym roku pod wpływem tych samych okoliczności i zabiegów wydaną została przez księcia prymasa Poniatowskiego ordynacya dla szpitała św. Łazarza na Wesołej. Wydanie takiej ordynacyi zapowiedział książę Prymas w akcie donacyjnym z 8. Kwietnia 1788. r. w słowach następujących: „Quod vero attinet regimen hujus modi Hospitalis seu Xenodochii S. Lazari, illius Provisores, modum suscipiendi infirmos, mulieres praegnantes, infantes projectos, illorumque dimissionem, calculi ac rationum receptionem et alia ad bonum ordinem dicti Hospitalis servandum ac commodum suscipiendorum spectantia — super eo seorsivam ordinationem ab authoritate nostra ordinaria Cracoviensi extradendam declaravimus". Kilkoletnie opóźnienie tłumaczy Prymas tem, „iż wypadki publiczne od zaczęcia Sejmu r. 1788. przez lat kilka zdarzone, bawienie nasze dwuletnie dla poratowania zdrowia w cudzych krajach, były nam dotąd przeszkodą do napisania ordynacyi, której codzień wynika większa potrzeba." Dalej wyjaśnia, że względem rządu szpitala zaszły różne „powikłania i wątpliwości", że spory powstałe między Siostrami Miłosierdzia i szkołą główną poszły pod decyzyę „Prześ. Konfederacyi Województwa Krakowskiego jako miejscowej i czasowej Magistratury" która pismem z 13. Kwietnia 1793 zaniosła do Prymasa żądanie, aby stałą ordynacyę rządu tegoż szpitala opisał — czemu zadość czyniąc, wydaje ją Prymas dnia 10. Maja 1793. r. Otóż ordynacya ta, czyli jak dziś zwykliśmy podobne akta nazywać „Instrukcya", staje niewątpliwie, tak samo, jak wyżej podana konstytucya sejmowa z r. 1793. w stanowczej sprzeczności z aktem fundacyjnym szpitala św. Łazarza. Wbrew wyraźnemu brzmieniu aktu fundacyjnego z r. 1788. tłómaczy Prymas we wstępie do Ordynacyi, iż nabyliśmy od OO. Karmelitów bosych klasztoru obszernego na We-

sołej przy Krakowie z wielkim ogrodem, na wielce zdrowem powietrzu położonego i ten szkole głównej koronnej, czyli akademii krakowskiej oddaliśmy, i w nim szpital dla chorych ubogich oraz i dom dla dzieci podrzuconych założyliśmy". Czyniąc zaś to wszystko „te dwa zamiary przed oczyma mieliśmy: aby w nim chorzy ubodzy ratunek w swoich chorobach odbierali, a dzieci podrzucone litościwego w nim politowania od WW. Sióstr Miłosierdzia doświadczały, oraz aby aplikujący się w szkole głównej koronnej do Medycyny i Chirurgii, posługując chorym, ćwiczenia praktyczne mieli, a przez doświadczenia codzienne w tych się doskonalić mogli". — Zgodnie z tym wstępem a zawsze wbrew aktowi fundacyjnemu, w zarządzie szpitala przyznaje Prymas „najpierwszy wpływ Medykowi szpitalnemu od Akademii wyznaczonemu, któremu władza z całą obszernością w tem wszystkiem, cokolwiek do leczenia, pokarmów, usług i wygód chorych — ściągać się może, służyć będzie". „Szczególniej zaś kandydatami Medycyny i Chirurgii do usług szpitala przyjętymi władać będzie i tych w karności i ścisłej subordynacyi utrzymywać." W dalszym ustępie „o przyjmowaniu chorych" prawo w tej mierze przyznano wyłącznie Medykowi szpitalnemu. W ostatnim wreszcie „o kandydatach Medycyny w szpitalu praktykujących i Chirurgach jego", znajdujemy właściwe ustanowienie kliniki, która bardzo nie wiele ma wspólnego z instytucyami, jakie dziś nazwę kliniki noszą. „Wielkim to będzie pożytkiem dla kraju — zaczyna ten ustęp — gdy aplikujący się do Medycyny i Chirurgii, po odbytej w tym szpitalu pod okiem Medyka praktyce, wyćwiczeni dobrze w swych naukach rozchodzić się będą po województwach do służenia ich mieszkańcom". W tym celu ma być przy szpitalu zawsze 9 kandydatów t. j. 3 medycyny i 6 chirurgii. Oprócz tych 9 wszyscy inni uczniowie medycyny i chirurgii do szpitala dla praktyki przychodzić i mieszkającym podług zdatności pomagać mają, a okazywana pilność ma zalecać do wyboru na kandydata do szpitala. Nie ulega jednak wątpliwości, że tak konstytucya grodzieńska z r. 1793. jak cała ordynacya księcia Prymasa Poniatowskiego z tegoż r. 1793. nie miały prawnej podstawy, że naruszały prawa, które szpital św. Łazarza nabył przez akt fundacyjny z 8. Kwietnia 1788, że przeto szpital miał wszelką podstawę do upomnienia się o swe prawa. Nastąpiło to pomimo, że nastały bezpośrednio czasy do rozwiązania jurydycznych wątpliwości nadzwyczaj niepomyślne. Wojna z r. 1794. trzeci podział Polski, zmieniająca się co lat kilka, czasem co kilka miesięcy okupacya Krakowa przez obce mocarstwa, następujące po sobie rządy pruskie, austryackie, księstwa warszawskiego, długi szereg lat pełnych wrzawy wojennej — to aż nadto wystarczające dowody, że w takim składzie okoliczności rozwiązanie pogmatwanych stosunków prawnych między pretensyami akademii i szpitala, było rzeczą wprost niemożliwą. Na postanowienia konstytucyi grodzieńskiej i ordynacyi Prymasowskiej Siostry Miłosierdzia, jako opiekunki szpitala, odpowiedziały wyrugowaniem z niego klinik akademickich. Komisya rządowa wprawdzie wprowadziła kliniki napowrót do szpitala, ale zarząd szpitala, jak widać ze wszystkiego pozostał odtąd stale przy Siostrach Miłosierdzia. One bowiem przyjmowały i oddalały chorych, podrzutki i mamki, przyrządzały lekarstwa, prowadziły całe gospodarstwo i administracyę majątków szpitalnych. Profesorowie klinik byli tylko lekarzami ordynującymi w szpitalu, często wcale osobnych sal klinicznych nie mieli, a kiedy w roku

1813. Komisya oświecenia w Warszawie nakazała wyznaczenie w szpitalu dwóch sal na kliniki, zaasygnowano równocześnie z funduszu edukacyjnego na ich utrzymanie 5400 zł. pol. rocznie. Poprzednio, bo jeszcze w r. 1806. za czasów rządu austryackiego, wyszedł dekret stanowiący, że kliniki w szpitalu mają zostawać pod świeckim dozorem i otrzymywać dotacyę z innego a nie szpitalnego funduszu. Spory jednak nie ustały, a stan niepewny, przejściowy, czyli raczej tymczasowy trwał aż do r. 1816. Komisya organizacyjna przez trzy dwory opiekuńcze do urządzenia wolnego miasta Krakowa zesłana, zajęwszy się urządzeniem instytutów dobroczynnych, wezwała akademię krakowską do przedłożenia praw, jakie ma do szpitala św. Łazarza. Tym sposobem po raz pierwszy przyszła sprawa przed trybunał, który na podstawie legalnej, bo według dokumentów rozstrzygnąć miał spór długoletni. Dnia 11. Grudnia 1816. r. wydano uchwałę następującą: „Komisya organizacyjna przez trzy najjaśniejsze dwory ustanowiona, wyznaczywszy poprzednio Komitet do przekonania się o prawach, jakie mają szkoła główna i panny Miłosierdzia do funduszów szpitala św. Łazarza, niemniej do rozpoznania dowodów od obydwóch stron na poparcie swych praw pokładanych, po wysłuchaniu raportu rzeczonego Komitetu i jego zdania, stanowi co następuje: 1. Własność i zarządzenie funduszami szpitala św. Łazarza zostaje przy pannach Miłosierdzia, zachowując Rządowi najwyższy dozór nad całością funduszów Instytutu. 2. Suma 18.000 zł. pols. zapisana w r. 1793. na dobrach Mydlniki i Czużów, stanowiąca fundusz kliniki niemniej suma 3000 zł pols., którą szkoła główna opłaca wspomnianemu szpitalowi na utrzymanie szkoły klinicznej, są własnością szkoły głównej. 3. Pytanie, czyli szkoła kliniczna ma być nadal utrzymywana w szpitalu św. Łazarza, podanem będzie do rozstrzygnięcia przy urządzeniu przyszłem szkoły głównej“. Dekret ten rozstrzygnął stanowczo kwestyę, która w skutek orzeczenia konstytucyi grodzieńskiej i ordynacyi prymasowskiej z roku 1793. stała się sporną i rozstrzygnął ją w ten sposób, że akademia krakowska odsądzoną została od wszelkich pretensyj do własności szpitala i jego funduszów, że to co do akademii należało, mianowicie fundusze kliniczne, wydzielono z funduszów szpitalnych i oddano akademii. Przeto też nie „szczególniejszy zbieg okoliczności“ jak Świetne c. k. Namiestnictwo w odezwie swej utrzymuje, ale wyrok na prawnych podstawach oparty, pozbawił uniwersytet krakowski do szpitala i funduszów jego niesłusznie roszczonych pretensyj. Zasadę przez komisyę organizacyjną postawioną, rozwinął następnie senat rządzący wolnego miasta Krakowa. Przystąpiwszy do uporządkowania szpitalów i instytutów dobroczynnych Krakowskich, wydał senat pod dniem 17. Listopada 1818. r. Nr. 3671 statut dla szpitala św. Łazarza, w którym (art. 67—69) postanowiono, że kliniki tak długo pozostawać mają w szpitalu, dopóki do oddzielnego gmachu przeniesione nie zostaną i że przez ten czas fundusze, na utrzymanie klinik przeznaczone, do kasy szpitalnej wpływać mają. W ten sposób rozstrzygnięto kwestyę pomieszczenia klinik, pozostawioną w zawieszeniu przez komisyę organizacyjną. Wreszcie w dniu 1. Października 1827. r. przeniesione zostały kliniki wraz z funduszem swym 18.000 zł. pols. do domu własnego, i od tego czasu zostają zupełnie oddzielnemi instytucyami tak samo jak szpital św. Łazarza oddzielną i samodzielną stanowi instytucyę, mianowicie pierwsze to jest kliniki, jako instytu-

cye naukowe z akademią związane i od niej zależne — drugi t. j. szpital, jako instytucya wyłącznie humanitarna i dobroczynna, w niczem od akademii niezależna. Wywód ten oparty wyłącznie na dokumentach usprawiedliwia, jak sądzimy, stanowisko zajęte przez Wydział krajowy wobec klinik krakowskich dowodząc, że ani zobowiązania prawne, ani względy słuszności nie mogłyby usprawiedliwić konkurencyi funduszów szpitalnych do kosztów utrzymania lub projektowanej budowy nowych pawilonów dla klinik akademickich. Przypominamy raz jeszcze, że wszystkie fundusze, stanowiące majątek szpitala św. Łazarza, mają w aktach fundacyjnych całkiem wyraźnie wskazany cel i przeznaczenie, mianowicie, że są legowane albo w ogóle na szpital św. Łazarza, albo szczegółowo na rzecz ubogich chorych w tymże szpitalu, że przeto wykluczoną jest stanowczo możność użycia ich na cel inny, mianowicie na cel naukowy, jakiemu służą kliniki. Wydział krajowy nie zapoznaje ani naglących potrzeb Wydziału lekarskiego w Krakowie, ani konieczności należytego urządzenia klinik, ani wreszcie łączącego się ściśle z jednem i drugiem żywotnego interesu kraju i nauki. Wydział krajowy powita z radością i serdecznem uznaniem wszelkie usiłowania ku temu zmierzające celowi. Wydział krajowy jest jednak przekonany, że użycie choćby jednego grosza funduszów szpitalnych na rzecz klinik, byłoby nietylko postępkiem nieprawnym, nietylko sprzeciwiałoby się względom słuszności, lecz byłoby nadwerężeniem zasad, których utrzymanie jest najżywotniejszym interesem kraju i społeczeństwa. Właśnie interesu kraju i nauki broniąc, musi Wydział krajowy nietylko odmówić stanowczo żądanej konkurencyi funduszu szpitalnego, lecz zarazem zwrócić uwagę, że do zadośćuczynienia potrzebom klinik i w ogólności nauki, tak ze względów słuszności, jak skutkiem zobowiązań prawnych, powołane są całkiem inne fundusze. Obowiązek utrzymywania klinik jako zakładów naukowych, włożyło prawodawstwo na fundusz edukacyjny, w monarchii austryackiej ponosi przeto te wydatki skarb państwa, zasilany przez kraje koronne. Żądanie, aby skarb państwa w tym obowiązku zastępowały czy to fundusze krajowe, czy fundusze osobnych instytucyj, jest i nie uzasadnione i nie prawne. Wydział krajowy nie zapoznaje, że teraźniejsze położenie finansów państwowych jest dość trudne, jednak przyznać nie może, ażeby te trudności zwalniały skarb państwa od obowiązku zadośćuczynienia potrzebom uniwersytetu krakowskiego, względem którego ma tak skarb państwa jak c. k. rząd austryacki nietylko zwyczajne, lecz także nadzwyczajne prawne zobowiązania. Uniwersytet krakowski w ciągu kilku wieków istnienia uzyskał skutkiem niezwykłej hojności dawnych królów polskich i obywateli kraju znaczny majątek własny. Likwidacya sporządzona na podstawie zasad, według których artykuł XV. traktatu dodatkowego z r. 1815 zatwierdził uniwersytet w posiadaniu majątku, obliczyła go na ogólną sumę zł. pol. 14,763.529 gr. $12^{9}/_{18}$ oprócz budowli i realności przez uniwersytet używanych, i oprócz tych funduszów, których wartość dla braku wiadomości o dochodach wykazaną być nie mogła. Jeżeli w czasie, kiedy uniwersytet krakowski przeszedł pod władzę i opiekę c. k. rządu austryackiego, niełatwą było rzeczą majątek ten w całości rewindykować, to ubezpieczenie znacznej jego części było nietylko rzeczą możliwą, ale było prawnym c. k. rządu austryackiego obowiązkiem tem bardziej, że z wyszczególnionej kwoty ogólnej znajdowało się:

a) w b. Rzeczposp. krakowskiej	2,165.219 złp.	13 gr.
b) w Królestwie Galicyi i Lodomeryi zostającem pod rządem austryackim od pierwszego rozbioru Polski	5,253.224 złp.	15 gr.
c) w austryackich państwach weneckich .	194.876 złp.	26 gr.
razem . .	7,613.320 złp.	24 gr.

Otóż nietylko interes kraju, ale po dwakroć uzasadnione prawo jego domaga się słusznie, ażeby c. k. rząd i skarb austryacki czynił dokładniej zadość swoim zobowiązaniom względem uniwersytetu krakowskiego. Tymczasem dzieje się inaczej. Budżet państwowy na r. b. 1879 dla 5 uniwersytetów posiadających wydziały medyczne, wykazuje następujące dotacye:

	Na cały Uniwersytet. —	Na Wydział medyczny. —	Na kliniki bez płac profesorów.
Wiedeń	1,004.162	293.383	128.059
Praga	625.354	190.607	73.250.50
Kraków	213.679	70.589	24.185
Grac	263.005	86.962	11.150
Insbruck	197.973	66.992	16.066

Jeżeli porównamy jeszcze liczbę uczniów Wydziału medycznego, która według sprawozdania c. k. Ministerstwa oświecenia za r. 1876 wynosiła:

w Wiedniu	974
w Pradze	287
w Krakowie	150
w Gracu	139
w Insbrucku	58

to przyznać trzeba, że Uniwersytet krakowski przy rozdziale dotacyi ze skarbu państwa jest rzeczywiście upośledzonym. Wszystkie względy, zarówno interes kraju i nauki, słuszność i sprawiedliwość, wreszcie stanowcze zobowiązania prawne domagają się usilnie, ażeby potrzeby Uniwersytetu krakowskiego dostatniej były zaopatrzone, a to nie z funduszów szpitalnych, które na mocy aktów fundacyjnych przeznaczone są na wsparcie największej jaką wymyśleć można nędzy, bo na wsparcie ubogich i chorych zarazem, ale z funduszów obowiązanego ku temu skarbu państwowego.

Nareszcie zwrócił Wydział krajowy uwagę c. k. Namiestnictwa, że uchwała wysokiego Sejmu z 17. Października 1871. r. przeznaczająca na budowę szpitala w Krakowie kapitały stanowiące własność szpitala św. Łazarza, jest warunkową, mianowicie w tem, iż przypuszcza potrzebę refundowania tych kapitałów fundacyom, skoroby się okazało, iż takowe nawet na budowę własnego szpitala nie mogą być użyte. W tym celu otrzymał Wydział krajowy polecenie zbadania charakteru poszczególnych fundacyj, i przedstawienia odpowiednich wniosków. Czyż podobna przypuścić, żeby Wysoki Sejm zezwolił na użycie tych kapitałów na takie cele, jak np. na budowę klinik akademickich! Co do znacznych korzyści, jakie zdaniem Świetnego c. k. Namiestnictwa połączenie klinik ze szpitalem przynieśćby temu ostatniemu mogło, przez to mianowicie, iż do grona lekarzy szpitalnych weszliby profesorowie zawiadowcy

klinik, wybierani z grona najzdolniejszych lekarzy fachowych — temu nie przecząc bynajmniej, zwraca Wydział krajowy uwagę na inną jeszcze okoliczność. Jak zawiadowcy klinik, tak samo i prymaryusze szpitala krajowego wybierani są z pomiędzy najzdolniejszych lekarzy fachowych. Oprócz tego ze względu na dobro szpitala, a szczególniej na naukę, Wydział krajowy powitałby z radością pomyślny rezultat starań prymaryuszów szpitalnych o uzyskanie docentur uniwersyteckich i nie zaniedbałby niczego, aby takim docentom umożliwić w szpitalu jak najobszerniejszy naukowy zakres działania. Na tem zyskałaby niezawodnie więcej nauka i ucząca się młodzież, niżeli na połączeniu całej naukowej działalności profesora i prymaryusza w rękach jednych i tych samych. Że Wydział krajowy względy naukowe ma zawsze na bacznej uwadze, świadczy cały szereg faktów. Przypomnimy tylko zezwolenie na otwarcie kliniki chorób skórnych i syfilitycznych, kliniki chorób dziecięcych, pozwolenia dawane docentom chorób piersiowych, elektroterapii i laryngoskopii na wykłady demonstracyjne; jeżeli jednak każden krok podobnej względności ze strony Wydziału krajowego w tym celu był wyzyskiwany, aby obowiązki na skarbie państwa ciążące spychać na fundusz szpitalny lub krajowy, co mianowicie zaszło przy klinice chorób dziecięcych i o czem świadczy odezwa tutejsza z dnia 2. Maja r. b. do l. 14046 Wydział krajowy uważa za swój obowiązek bronić tem usilniej praw szpitala i jego funduszów, a tem samem zasad słuszności i sprawiedliwości. Z tych powodów Wydział krajowy ma honor oświadczyć, że Wysokiemu Sejmowi żadnej konkurencyi funduszów szpitalnych do budowy klinik akademickich doradzać nie będzie i że od żądania czynszu za salę wykładową dla kliniki syfilitycznej odstąpić nie może.

Szpitale prowincyonalne.

W wykonaniu uchwały sejmowej z dnia 16. Października 1878, upoważniającej Wydział krajowy do przyzwolenia na uznanie szpitala powiatowego w Sokalu za powszechny i publiczny, został tenże szpital po wypełnieniu przez Radę powiatową Sokalską wymaganych warunków od dnia 1. Grudnia 1878. r. uznany za szpital powszechny i publiczny, a taksa leczenia w nim została ustanowioną na 55 ct. od dorosłych, a 30 ct. od dzieci.

Dążąc nieustannie do zmniejszenia wydatków, wszędzie gdzie tylko możność na to pozwala, zwracaliśmy przy zatwierdzeniu budżetów na rok 1879 i 1880 ścisłą uwagę na ujednostajnienie administracyi, gospodarstwa i uregulowanie wszystkich rubryk rozchodu. Przekonawszy się, że w niektórych szpitalach są dość znaczne nadwyżki dochodów nad rozchodami, zmniejszyliśmy taksę dzienną za pielęgnowanie obłąkanych od 1. Stycznia 1879. r. w Przemyślu z 70 na 50 ct., a w Żółkwi z 70 na 60 ct.; oprócz tego zmniejszyliśmy taksę za pielęgnowanie zwykłych chorych w Przemyślu i Białéj z 60 ct. na 50 ct. W r. 1880: w Brzeżanach z 60 na 55 ct., w Jaśle z 60 na 50 ct., w Wadowicach z 60 na 55 ct., w Tarnopolu zaś musieliśmy podwyższyć taksę z 50 na 54 ct. dziennie.

Zniżenie taks przyniosło w r. 1879 zwyż 11.000 zł,, a w r. 1880 przyniesie około 15.000 zł. oszczędności. Mamy nadzieję, że po spłaceniu długów szpitala w Tarnowie i po uregulowaniu gospodarstwa w Podhajcach, będziemy mogli i tam zmniejszyć taksę.

Zmiany osobowe zaszłe w roku ubiegłym były następujące:

W skutek powołania trzech lekarzy ordynujących w szpitalach prowincyonalnych, a mianowicie: w Brzeżanach, Podhajcach i Sanoku na posady lekarzy powiatowych w skutek śmierci dr. Jana Drozdowskiego w Brodach, dymisyi dr. Kozla w Tarnowie i otworzenia nowego szpitala w Sokalu, na przedstawienie władz właściwych, mianowaliśmy lekarzami ordynującymi: w Brodach dr. Stanisława Sołtysika, w Brzeżanach dr. Alberta Zauderera, w Podhajcach dr. Ludwika Cwiklicera, w Sanoku dr. Mieczysława Skalskiego, w Tarnowie dr. Henryka Kowalskiego, w Sokalu dr. Leona Zarzyckiego sekundaryuszem, w Samborze dr. Alfreda Bigielmayera.

Rządcami: na miejsce zmarłego w Tarnopolu—W. Szczęsnowicza, na miejsce usuniętego z posady w Kołomyi — Jana Podłuskiego, na miejsce uwolnionego w Sanoku — Wincentego Konieczko. Nareszcie zezwoliliśmy na zamianę obopólną rządców w Rzeszowie i Tarnowie, ze względu na miejscowe stosunki wymagające tego.

W dalszym toku rozwoju naszych prowincyonalnych szpitali notujemy następujące zmiany i rozporządzenia:

W Białej Pomimo zmniejszenia taksy, sprawiono dość znaczną ilość bielizny, naprawiono piece i wentylatory i zakupiono potrzebne chirurgiczne narzędzia. Napływ chorych ze Szląska i Morawy pozwolił temu szpitalowi uzbierać około 8.300 zł. rezerwowego kapitału.

W Brodach. Spór między gminą chrześciańską i żydowską względem rozporządzenia funduszem szpitalnym, został już ukończony tak, że prawdopodobnie w roku bieżącym przyjdzie do kupna innego budynku na szpital lub do budowy nowego.

W Drohobyczy. Rada gminna postanowiła z funduszów gminnych wybudować nowy i zupełnie odpowiedni szpital. Kupiono za 650 zł. plac mający 12275 kw. sążni. Koszt mającego wybudować się szpitala na 80 łóżek został obrachowany na 34.000 zł. Budowa ma być rozpoczęta w bieżącym roku.

W Jaśle. Dokonano w szpitalu przybudowania dwóch skrzydeł zawierających po dwie sale, każda na 12—15 łóżek, tak, że teraz zakład może pomieścić do 100 łóżek i opuścił zajmowaną dotychczas w prywatnym domu zupełnie nieodpowiednią filię. Zbudowano nowe latryny, a dawne przekształcono na skład rzeczy chorych; zrobiono drogę objazdową do zakładu, oparkaniono i uporządkowano ogród; w tym zaś roku będzie rozpoczęta budowa kanału.

W Podhajcach. Zbudowano trupiarnię i skład na drzewo i słomę, otoczono zakład parkanem, sprawiono 40 żelaznych łóżek i tyleż żelaznych stoliczków; nareszcie zakupiono dość obszerny grunt na froncie i z tyłu szpitala na ogród dla przechadzki chorych, a także na gospodarskie gotrzeby zakładu.

W Przemyślu. Wymurowano dość obszerną drewutnię i skład na słomę i siano, zbudowano piękną lodownię i przekształcono latryny. Roboty te zostały dokonane z funduszu rezerwowego.

W Rzeszowie. Postawiono szopę na drzewo i słomę, dach na nowo pokryto gontami, naprawiono latryny i parkan otaczający podwórze.

W Samborze. Zrobiono różne reparacye w budynku i ogrodzie, kupiono dość znaczną ilość bielizny i sprzętów a także maszynę do prania.

W Sanoku. Nowy szpital Sanocki jest już ukończony i oddany do użytku chorych. Budynek ten może pomieścić 80 chorych. Oprócz sal dla chorych, kuchni i łazienek, budynek zawiera pomieszkanie dla zarządcy, dobrą piwnicę i strych. Za szpitalem są dwa budynki przeznaczone na drewutnię i pralnię — jeden, a na trupiarnię i salę sekcyjną — drugi. Ze względu, iż miejscowość, gdzie stanął nowy szpital, była wilgotną, cały plac drenowano. Dla nowego szpitala kupiono bieliznę, 40 żelaznych łóżek i nieco nowych sprzętów. Na budowę tego szpitala udzieliliśmy 1000 zł. tytułem subwencyi i 2000 zł. tytułem zaliczki zwrotnej z kosztów leczenia.

W Śniatynie. Szpital tutejszy nie posiada odpowiednich warunków szpitala powszechnego, jest źle obsłużony i ubogi, przeważnie przez miejscową ludność uczęszczany, a oprócz tego opór gminy przeciw rozporządzeniom naszym, które dążyły do podniesienia zakładu, robi niemożliwym dalszy postęp. Z tych więc względów zaproponowaliśmy c. k. Namiestnictwu odjęcie szpitalowi temu praw przysługujących szpitalowi powszechnemu i obrócenia go na szpital miejski, czem był dawniej. Namiestnictwo odezwę naszą zakomunikowało miejscowemu lekarzowi powiatowemu dla zdania sprawy, a ten złożył raport bardzo przychylny szpitalowi i z tego powodu zakład ten pozostaje w tymże stanie upadku, w którym się znajdował.

W Sokalu. Najlepszym dowodem, jak był potrzebnym w tem miejscu szpital, świadczy to, że obecnie znajdujące się tam 40 łóżek, są prawie nieustannie zajęte. Budynek jest piękny, obszerny i światły, dobrze przewietrzający się i posiada dość pomieszczenia na wszelkie gospodarskie potrzeby.

W Stanisławowie. Szpital znajduje się w kwitnącym stanie; w roku ubiegłym poprawiono dach i gzemsy, urządzono ogrody i pompę do podnoszenia wody na piątra do łazienek, kupiono także stół operacyjny.

W Stryju. Na prośbę Zwierzchności gminnej delegowaliśmy inżyniera Chrzanowskiego dla kolaudacyi budynku, postawionego przez gminę na szpital według planu przez nas zatwierdzonego. Szpital wybudowany został z pożyczki zaciągniętej za pośrednictwem Rady powiatowej.

Zmarła w r. 1878 w Krakowie ś. p. Klementyna z Rudnickich Broniewska, zapisała na rzecz szpitala powszechnego w Stryju kwotę 1000 zł.

Bar. Bruniccy darowali szpitalowi 11 pięknych żelaznych łóżek i story na dwadzieścia okien, a rządca Czech, staraniem własnem, założył ogród szpitalny.

W Tarnopolu niedokończony a coraz więcej niszczejący budynek szpitalny, stanowiący własność funduszu szpitalnego, został w r. 1878 przez Zwierzchność gminną w zarząd gminy miasta Tarnopola odebrany.

Rada gminna w dniu 9. Maja 1878. r. uchwaliła, ażeby ten budynek w drodze publicznej licytacyi sprzedać i w tym celu przedstawiła warunki licytacyjne, ułożone przez adwokata dr. Żywickiego, oraz akt oszacowania, sporządzony przez specyalistów.

Z uwagi, że budynek ten powstały z prywatnych składek, kosztujący 71.543 zł., a oszacowany w r. 1872 przez inżyniera c. k. Namiestnictwa na 58.768 zł., wtenczas jeszcze wymagał do ukończenia 90.000 zł.; z uwagi, że szpital tarnopolski, którego własnością jest niedokończony budynek, nie posiada żadnych funduszów, którymiby mógł dokończyć budowy, a gmina na ten cel funduszów dostarczyć nie myśli; z uwagi, że budynek, gdyby nawet był dokończonym, byłby za wielki na potrzeby szpitala tarnopolskiego; z uwagi, że z roku na rok budynek niszczeje i wartość jego coraz się staje mniejszą; z obawy nareszcie, żeby nie dokończony, nie naprawiony i całkiem opuszczony nie rozpadł się w gruzy, zgodziliśmy się na sprzedaż przez publiczną licytacyę, zastrzegając sobie ostateczne zatwierdzenie aktu licytacyjnego.

Na pierwszych dwóch licytacyach nikt się nie stawił, na trzeciej zaś w Październiku z. r. Tarnopolska Rada miejska postanowiła zakupić budynek ten na pomieszczenie szkół ludowych dla chłopców i dziewcząt za 24.750 zł. w. a.

Z wyż przytoczonych względów zgodziliśmy się na sprzedaż budynku za powyższą cenę pod warunkiem jednak, że kwota uwówiona będzie zaraz zapłaconą, lub na majątku gminnym tak zabezpieczoną, żeby w krótkim czasie, kiedy teraźniejszy szpital będzie przeniesiony do innego zabudowania, mogła być na rzecz szpitala użytą. Procenta zaś mają wpływać do rocznych dochodów szpitala.

W Tarnowie. Po kilkuletnich rokowaniach naszych uwiadomiło nas c. k. Namiestnictwo dnia 16. Lipca 1878 l. 8936: 1) że się zgadza na odłączenie funduszu ubogich od funduszu szpitalnego; 2) że poleca Komisyi instytutu ubogich i chorych, aby na wezwanie Wydziału krajowego przystąpiła do aktu oddania odłączonego majątku szpitalnego do rąk naszych, a majątku miejscowych ubogich do rąk gminy miasta Tarnowa; 3) z dniem uskutecznienia oddania, należy uważać Komisyę instytutu ubogich chorych za rozwiązaną, i nakoniec 4) że wzajemne pretensye funduszu szpitalnego do funduszu ubogich należy załatwić w drodze rokowań z gminą, po oddaniu szpitala w jej zarząd.

Na podstawie uwiadomienia tego posłaliśmy delegata dla odebrania szpitala powszechnego od Komisyi i oddania go pod zarząd gminy Tarnowskiej. Delegat nasz ukończył 19. Listopada 1878 r. swoją czynność i doniósł, że szpital został odebrany, oddany gminie miasta Tarnowa, i że Komisya instytutu ubogich i chorych została rozwiązaną. Uregulowanie stosunków finansowych i przeprowadzenie zupełnego oddzielenia ubogich od chorych na podstawie uchwał Komisyi delegacyjnej, wyznaczonej do przeprowadzenia rozdziału funduszu szpitalnego od funduszu ubogich, poleciliśmy Zwierzchności gminnej, która uchwały powzięte w tym przedmiocie ma przedstawić nam do zatwierdzenia.

W szpitalu w roku 1878 i 1879 spłacono wszystkie długi zaciągnięto u osób prywatnych w kwocie 5505 zł., pozostało jeszcze spłacić 17,612 zł. Z kilku podrzędnych ubikacyj w lewej oficynie, urządzono piękną salę na 24 łóżek dla syfilitycznych kobiet; jeden z pokoi został przerobiony na dogodne łazienki; naprawiono pralnię i spiżarnię; odrenowano budynek w miejscach gdzie panowała wilgoć; zniszczono grzyb, który pokazał się w dwóch salach; kupiono dość znaczną ilość narzędzi chirurgicznych i bielizny; nareszcie wypokostowano podłogi i pomalowano łóżka.

W Wadowicach. Zaprowadzono ulepszoną normę żywienia i sprawiono narzędzia chirurgiczne, których szpital dotychczas nie posiadał.

W Zaleszczykach. Kupiono znaczną ilość bielizny; oskrobano i wybielono ściany sal; postawiono nowe sztachety naokoło ogrodu i kupiono brakujące narzędzia chirurgiczne. W tymże szpitalu dla umniejszenia ilości chorych wstępujących do szpitala, lekarz ordynujący urządził ambulatoryum bardzo uczęszczane i bardzo pożądane dla miejscowej ludności. Takie ambulatorya wprowadzają się powoli we wszystkich szpitalach prowincyonalnych.

W Złoczowie. W szpitalu Złoczowskim, jednym z najlepszych naszych szpitali na prowincyi, kupiono w roku ubiegłym 16 żelaznych łóżek i bardzo znaczną ilość bielizny.

W Żółkwi. W szpitalu wstawiono wszystkie zupełnie nowe okna, dano nowe podłogi w korytarzach; tamże zrobiono ławy dla chorych i piece dla ogrzewania korytarzy w porze zimowej; osuszono piwnice; przerobiono dawną trupiarnię na łazienki; w ogrodzie zasadzono wiele drzew; naprawiono latryny i rozszerzono pralnię; nareszcie kupiono story, a dla zwykłych chorych wprowadzono posługę jedynie żeńską. W tym roku jeszcze stary dach gontowy będzie zmieniony na blaszany, będzie zbudowana lodownia, będą pomalowane ławy, schody i poręcze, a nareszcie będzie naprawiony dom, gdzie się mieści zarząd i magazyny.

Szpitale w Bochni, Kołomyi i Nowym Sączu w roku ubiegłym nie zrobiły żadnego postępu: w Bochni dla braku znaczniejszego kapitału na reparacyę budynku; w Kołomyi w skutek pojawienia się grzyba w dwóch salach w oficynie i potrzeby użycia wszystkich zapasów pieniężnych na wytępienie tego szkodnika, a w Nowym Sączu, w skutek najnieodpowiedniejszego pod wszelkimi względami pomieszczenia chorych. Poleciliśmy przeto zwierzchnościom gminnym w Bochni i w Nowym Sączu, żeby przedstawiły nam projekty jak podnieść te upadające zakłady.

Rezultata leczenia w naszych szpitalach prowincyonalnych są zadowalniające. Śmiertelność w nich zmniejszyła się w ostatnich dwóch latach, a chorych konających co raz mniej do szpitali przywożono.

Alegaty XXIII. do XXVI. W Alegatach 23, 24, 25 i 26 przedstawiamy wykaz ruchu chorych w szpitalach tak krajowych jak prowincyonalnych w ostatnich dwóch latach.

Alegat XXVII. W Alegacie zaś 27. dajemy zestawienie obrotu funduszami szpitali prowincyonalnych wedle zamknięć rachunkowych z roku 1878.

Okólnik.

Rozporządzenie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4. Grudnia 1856. r. l. 26641 postanawia: że zarządy szpitalne obowiązane są każdego chorego dotkniętego przewłoczną chorobą nieuleczalną, najdalej do trzech miesięcy wykazywać właściwym Wydziałom krajowym, a to w celu oddania ich gminom, do których należą. Zarządy szpitalne czekały we wszystkich wypadkach do tego najdalszego trzechmiesięcznego terminu i zawiadamiały Wydziały krajowe dopiero z końcem trzeciego miesiąca, a często nawet po upływie tego terminu. Aby z tąd wynikłe obciążenie funduszów krajowych zmniejszyć, postanowiło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych rozporządzeniem z dnia 17. Czerwca 1869 l. 1713, że wypadki chorób przewłocznych mają być bez wyjątku wykazywane zaraz, skoro się okaże, że choroba jest nieuleczalną, najpóźniej jednak do trzech miesięcy. I to rozporządzenie nie odniosło zamierzonego skutku. Zarządy szpitali trzymały się jak dawniej trzechmiesięcznych terminów, chociażby nawet nieuleczalność choroby wcześniej skonstatowaną została, a koszta leczenia rosły z tego powodu na niekorzyść funduszów krajowych. Chcąc tedy ztąd wynikłemu złemu zaradzić, wydał Wydział krajowy Krainy okólnik z dnia 5. Grudnia 1879 l. 5967 do zarządów swoich szpitali, polecający ażeby:

1. W myśl rozporządzenia ministeryalnego z 17. Czerwca 1869 l. 1713 osób z przewłoczną a nieuleczalną chorobą, tylko w razie pogorszenia się choroby przyjmowały i w każdym wypadku bezwłocznie zawiadamiały o tem właściwe Wydziały krajowe.

2. Ażeby każdego chorego, skoro się okaże, że choroba jego dłużej nad sześć tygodni trwać będzie, z końcem szóstego tygodnia wykazywały Wydziałom kraju tego, do którego chory przynależy.

To swoje rozporządzenie udzielił nam Wydział krajowy Lublański z prośbą o wzajemność.

Podzielając zapatrywania w niem wyrażone, niemniej mając na uwadze, że nieuleczalni chorzy raczej w domach dla kalek kosztem gmin, aniżeli w szpitalach kosztem funduszu krajowego utrzymywani być powinni, a chcąc uchronić fundusz krajowy od wydatków, które ponosić nie ma obowiązku, uznaliśmy za stosowne wydać okólnik w tym samym duchu do zarządów naszych szpitali. — O czem zawiadomiliśmy (LW. 51.231 — 1879) JE. Pana Ministra spraw wewnętrznych w Węgrzech, Rząd krajowy w Zagrzebiu i wszystkie Wydziały krajowe w Austryi.

Zaległe koszta leczenia.

Ogólna suma zaległych kosztów leczenia, które gminy na mocy obowiązujących ustaw powinny były zwrócić funduszowi krajowemu, wynosiła z końcem roku 1878. kwotę . . . . . 141.346 zł. 82 ct.
Z tych uiściły gminy po koniec Czerwca 1879. r. kwotę 33.887 zł. 22 ct.;
pozostało w zaległości . . . . . 107.459 zł. 60 ct.

Ponieważ liczne nasze wezwania Panów c. k. Starostów do ściągania zaległych kosztów leczenia ubogich, nie odnosiły takich skutków, jakichby sobie życzyć wypadało, przeto czuliśmy się zniewoleni upraszać Świetne Prezydyum c. k. Namiestnictwa ⁄. odezwą z dnia 24. Lipca 1879 LW. 28.228 o wydanie polecenia c. k. Starostwom, ażeby wykazane zaległości

Alegat XXVIII.

z całą energią ściągały. Skutek był taki, że do dnia 20. Lutego 1880 wpłynęła do kasy krajowej za zaległe koszta leczenia kwota 15.338 zł. 75 ct. Zaległości wynoszą jeszcze 92.120 zł. 85 ct.

Środki sanitarno-policyjne przeciwko błonicy.

Wydział powiatowy w Rohatynie wniósł (LW. 8824 — 1879) do Wydziału krajowego petycyę o uzyskanie od c. k. władz rządowych środków przeciwko szerzącej się w niektórych okolicach kraju błonicy *(dyphteritis)*. Kilkanaście innych Wydziałów powiatowych przystąpiło do tej petycyi.

Wszystkie te petycye przesłaliśmy z gorącem poparciem c. k. Namiestnictwu. W odpowiedzi zawiadomiło nas Namiestnictwo, że już okólnikiem z dnia 24. Grudnia 1877. r. l. 63.477, wystosowanym do wszystkich PP. Starostów, zarządziło środki sanitarno-policyjne przeciwko tej coraz więcej szerzącej się epidemii i że takowe dotąd wykonywane bywają.

Alegat XXIX. z subalegatem.

Okólnik ten wraz z instrukcyą (Alegat XXIX.) przesłaliśmy do wiadomości wszystkim Wydziałom powiatowym, jako też Magistratowi we Lwowie i w Krakowie.

Departament VI.

Referent: Członek Wydziału krajowego Waleryan Podlewski i Zastępca Członka Wydziału krajowego Dr. Walery Waygart.

Ustawy i uchwały sankcyonowane przez Najjaśniejszego Pana.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 13. Lutego 1879 użyczyć najłaskawiej Najwyższej sankcyi uchwalonemu przez Wys. Sejm projektowi do ustawy w przedmiocie przeprowadzenia zmian w dotychczasowem odgraniczeniu okręgów Reprezentacyi powiatowych.

Do praktycznego wykonania tej ustawy, potrzebnem jest jak najrychlejsze przyspieszenie sprawy podziału całego kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych i c. k. Starostw, a w tej mierze wnosimy do Wys. Sejmu osobne sprawozdanie, które wyłuszcza całe nasze postępywanie zmierzające do przeprowadzenia jednolitej organizacyi politycznej i autonomicznej kraju naszego.

Najwyższa sankcya dodatków do podatków dla funduszu krajowego.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 29. stycznia 1879 najmiłościwiej zatwierdzić powziętą przez Sejm krajowy na dniu 19. października 1878 uchwałę, zezwalającą na pobór dodatku do podatków stałych z dodatkiem $^1/_3$ części po 34 ct. od każdego złotego austr. a to na pokrycie niedoboru funduszu krajowego na rok administracyjny 1879.

Najwyższa sankcya dodatków do podatków dla funduszuindemnizacyjnego.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 5 Stycznia 1879 zatwierdzić najłaskawiej uchwalony przez Sejm krajowy rozkład dodatków na rok 1879 a mianowicie: dla funduszów indemnizacyjnych Galicyi wschodniej i zachodniej po 48 ct. a dla funduszu indemnizacyjnego Wielkiego Księstwa Krakowskiego po 37 ct. od jednego złotego w. a. podatków bezpośrednich z dodatkiem jednej trzeciej części.

Sprawa funduszów indemnizacyjnych.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy pismem z dnia 11. Lutego 1879 L. 972/pr. w skutek reskryptu Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 5. Lutego 1879 do l. 337, że c. k. Rząd nie może zgodzić się z uchwałą Wys. Sejmu z dnia

18. października 1878 tyczącej się lokowania pozostałości pieniężnych funduszu indemnizacyjnego Wielkiego Księstwa Krakowskiego w krakowskiej kasie oszczędności na procent po 6 od sta, ponieważ stosownie do Najwyższego postanowienia z dnia 13. października 1857 nadwyżki funduszów indemnizacyjnych w gotówce nie mogą być inaczej użyte jak na zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Dalszem pismem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 13. lutego 1879 L 84/pr. zawiadomiono Wydział krajowy, iż J. E. Pan Minister spraw wewnętrznych oznajmił reskryptem z dnia 30. Grudnia 1878 do L. 14.421, a to w porozumieniu z J. E. Panem Ministrem finansów, że c. k. Rząd nie może przychylić się do życzenia uchwały z dnia 18 października 1878, ażeby za reszty kasowe zakupione na rzecz funduszu indemnizacyjnego na przyszłość zakupywane obligacye były niszczone, a to tem mniej, że Najwyższe postanowienie z dnia 13. października 1857 nie obejmuje przyzwolenia, ażeby w ten sposób zakupywane obligacye zaraz były niszczone.

Sprawa odebrania funduszów indemnizacyjnych w zarząd Reprezentacyi krajowej.

Celem ostatecznego załatwienia tak długo już w zawieszeniu zostającej sprawy odebrania funduszów indemnizacyjnych w zarząd Reprezentacyi krajowej, postanowił Wydział krajowy ponowić odnośne rokowania z c. k. Rządem i upoważnił Wgo Dra Mikołaja Zyblikiewicza, Prezydenta miasta Krakowa i posła na Sejm krajowy z tą sprawą dokładnie obeznanego, aby udał się do Wiednia i imieniem Wydziału krajowego poczynił kroki potrzebne dla załatwienia tej dla kraju nader ważnej sprawy.

Prócz tego udał się Wydział krajowy pismem z dnia 5. lutego 1880. r. L. 5.161 do Wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z prośbą, aby raczyło przedsięwziąć stosowne kroki do ostatecznego załatwienia tej sprawy, podnosząc, że odnośne rokowania rozpoczęte dnia 28. listopada 1870, ukończone zostały dnia 25. lutego 1871 i że wynik ich Sejmowi galicyjskiemu przez komisyę budżetową w roku 1871. przedstawiony i przez tenże Sejm na posiedzeniu dnia 12. października 1871. przyjęty, przedłożony został c. k. Ministerstwu do zatwierdzenia ze strony Wysokiego c. k. Rządu.

Pismem z dnia 5. lutego 1880. r L. 5.161 upraszał Wydział krajowy także c. k. Namiestnictwo o poparcie powyższej prośby u c. k. Ministerstwa.

Najwyższe zezwolenie do pobierania dodatków na potrzeby krajowe w roku 1880 według wymiaru z z roku 1879.

Jego Ces. i król. Apost. Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 19 grudnia 1879 przyzwolić, ażeby dodatki na pokrycie potrzeb krajowych w roku 1880. w Królestwach i krajach w Radzie Państwa reprezentowanych, z zastrzeżeniem konstytucyjnego ustanowienia budżetów krajowych na rok wspomniony, tymczasowo rozpisane i pobierane były według wymiaru z r. 1879.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy o tem Najwyższem postanowieniu odezwą z dnia 25. grudnia 1879. L. 10.481/pr. odnośnie do pisma Wydziału krajowego wysto-

sowanego do Wys. c. k. Rady Ministrów dnia 28. listopada 1879 L. 48.541, którą Wydział krajowy podniósł potrzebę zwołania Sejmu krajowego tak dla uchwalenia ustawy finansowej za rok 1880. jak i innych naglących spraw krajowych.

Sprawa poręczenia przez kraj pożyczki 80.000 złr. dla miasta Wieliczki.

Sprawozdaniem z czynności Wydziału krajowego, przedłożonem Wysokiemu Sejmowi zeszłego roku do L. W. 42295/878, doniósł Wydział krajowy Wysokiej Izbie, że po nadejściu sankcyi ustawy z dnia 29. września 1877 (Nr. 44. Dz. ust. kraj.), zezwalającej gminie miasta Wieliczki porękę kraju na pożyczkę 80.000 złr., zaciągnąć sią mającą, celem odbudowania pogorzałych części tego miasta, Zwierzchność tej gminy wezwaną została, ażeby zgodnie z postanowieniem powołanej ustawy przedłożyła Wydziałowi krajowemu uchwały Rady gminnej, dotyczące warunków pożyczki i zamianowania komitetu pożyczkowego, — jakoteż iż delegatem Wydziału krajowego przy oznaczonym komitecie zamianowanym został Wny. Maryan Dydyński z Raciborska, poseł na Sejm krajowy.

Sprawozdaniem z dnia 30. sierpnia 1878 l. 1524 przedłożyła Zwierzchność gm. uchwałę Rady z dnia 17. sierpnia 1878, — w myśl której Reprezentacya gm. nie korzystając na razie z poręki kraju, postanowiła zaciągnąć pożyczkę w wysokości 34.200 złr. w galic. Towarzystwie kredytowem ziemskiem na hypotekę dóbr stanowiących własność gminy. Na to oznajmił Wydział krajowy gminie, że w razie zrealizowania rzeczonej pożyczki na hypotekę, zajdzie potrzeba zrzeczenia się poręki kraju za pożyczkę 80.000 złr., albowiem poręka ta zezwoloną została na podstawie inwentarza majątku gminnego, nieobciążonego pożyczką hypoteczną 34.200 złr. i pod warunkiem zapewnienia względem kraju spłaty pożyczki 80.000 złr. przez gminę m. Wieliczki całym jej majątkiem.

W skutek tego przedłożyła Zwierzchność gm. dnia 24. października 1878 l. 1.744 wypis uchwały Rady gm. z dnia 19. października 1878, mocą której gmina zrzekła się bezwarunkowo korzyści wypływającej z ustawy wyżej powołanej.

Sprawozdaniem z dnia 30. listopada 1878 l. 1.262 przedłożył Wydział powiatowy w Wieliczce prośbę Zwierzchności gminnej o spieszne załatwienie sprawy pożyczkowej, podnosząc ze swojej strony iż nie ma zaufania ani do Zwierchności ani do Rady gminnej m. Wieliczki i nie przemawia za rychłem zrealizowaniem pożyczki hypotecznej w kwocie 34.200 złr. albowiem ma to przekonanie, że ta pożyczka zostałaby jak najgorzej użytą.

Gdy już przedtem postępowanie Reprezentacyi m. Wieliczki — przy zarządzie majątkiem gminy — doprowadziło do zesłania do Wieliczki komisyi Wydziału krajowego, celem zbadania stanu majątkowego gminy, a delegat Wydziału krajowego Wny Dydyński doniósł, iż wynik dochodzenia rzeczonej komisyi okaże, że majątek gminy dąży do upadku, że zatem zachodzi potrzeba osądzenia, czy względy ostrożności nie wymagałyby wstrzymania tej sprawy, aby pożyczka nie została oddaną ówczesnemu zarządowi, któryby ją zmar-

nował, — gdy nareszcie po ukończeniu czynności komisyi wyżej oznaczonej, Wydział krajowy udzielił odnośne akta c. k. Prezydyum Namiestnictwa z wnioskiem na rozwiązanie Rady gminnej miasta Wieliczki, — ostateczne załatwienie sprawy zostało wstrzymane aż do czasu nadejścia odpowiedzi na wniosek rozwiązania Rady gminnej.

Po nadejściu reskryptu c. k. Namiestnictwa z dnia 31. Stycznia 1879 l. 5075, którym Wydział krajowy otrzymał zawiadomienie, że Rada gminna została rozwiązaną i że równocześnie został delegowany komisarz rządowy celem tymczasowego sprawowania funkcyj naczelnika gminnego, postanowił Wydział krajowy uchwałą z dnia 18. lutego 1879 l. 50778/78:

1. przyjąć do wiadomości uchwałę Rady gminnej miasta Wieliczki z dnia 17. sierpnia 1878, dotyczącą zrzeczenia się korzyści zezwolonej tej gminie ustawą z dnia 29. września 1877;

2. odstąpić sprawę zaciągnięcia pożyczki w kwocie 34.200 złr. na hypotekę dóbr, stanowiących własność gminy miasta Wieliczki, celem odbudowania pogorzałych części miasta, a względnie sprawę dotyczącą zatwierdzenia odnośnej uchwały Rady gm., — Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce, do załatwienia na mocy §. 99. lit. b. ust. gm.

3. uwolnić Wgo. Maryana Dydyńskiego od obowiązków delegata Wydziału krajowego przy komitecie pożyczkowym miasta Wieliczki i

4. donieść Wys. Sejmowi o wyniku taj sprawy, sprawozdaniem ogólnem o czynnościach Wydziału krajowego.

Sprawa zapomogi dla pogorzelców miasteczka Uścia zielonego.

Na posiedzeniu dnia 11. października 1878 powziął Wysoki Sejm nad petycyą komitetu dla niesienia pomocy pogorzelcom miasteczka Uścia zielonego — o zapomogę — uchwałę treści następującej:

Pogorzelcom miasteczka Uścia zielonego zniszczonego z powodu pożaru w roku 1878. udziela się zapomogę w kwocie 1.000 złr. wydać się mającą z funduszu krajowego na ręce tamtejszej Zwierzchności gminnej.

W wykonaniu tej uchwały, wypłacił Wydział krajowy Zwierzchności gm. Uścia zielonego, za pośrednictwem Wydziału pow. w Tłumaczu kwotę 1.000 złr. z kredytu dodatkowego na rok 1878. — zarządzenie wypłaty nastąpiło dnia 29. października 1878 do l. 51.114.

Sprawa zapomogi dla gmin powiatu Liskiego, dotkniętych gradobiciem.

Na posiedzeniu dnia 19. października 1878 — przy rozprawie nad rubryką XIV. preliminarza funduszów krajowych za rok 1879 — uchwalił Wysoki Sejm odstąpić petycyę Rady powiatowej w Lisku o zapomogę dla gmin dnia 31. sierpnia 1878 gradobiciem dotkniętych, Wydziałowi krajowemu do załatwienia. Celem osądzenia potrzeby przyjścia z pomocą rzeczonym gminom, wezwał Wydział krajowy c. k. Starostwo w Lisku o udzielenie wyników likwidacyi odnośnych szkód, zrządzonych gradobiciem. Gdy jednak c. k. Starostwo oświadczyło, że wynik tej likwidacyi dopiero w czerwcu 1879. r. będzie wiadomym, zaś Wydział pow. utworzył komitet dla niesienia

pomocy ludności gradobiciem dotkniętej i doniósł, że ze strony c. k. Rządu zezwoloną została zapomoga na rzeczony cel, a dalej że ludność rzeczoną klęską dotknięta, zagrożoną jest brakiem zboża potrzebnego na zasiew wiosenny i już teraz znajduje się w nędzy, a zatem potrzebuje koniecznie wsparcia, — postanowił Wydział krajowy udzielić Wydziałowi powiatowemu w Lisku kwotę 300 złr. — na wspomożenie ludności gmin gradobiciem dotkniętych i odesłał mu tę kwotę dnia 8. kwietnia 1879 do L. 12.069.

Nowo ustanowiona filia c. k. austr.-węg. Banku w Stanisławowie.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy pismem z d. 19. czerwca 1879. L. 5.035/pr., że z dniem 23. czerwca 1879 rozpocznie swą czynność założona w Stanisławowie filia austryacko-węgierskiego Banku, z dotacyą ustanowioną na razie w sumie 300.000 złr. w. a., z czego przeznaczono 200.000 złr. w. a. na eskompt, zaś 100.000 złr. w. a. dla działu pożyczkowego. Wydział krajowy zawiadomił o tem Zwierzchność gm. i Wydział pow. w Stanisławowie.

Projekt do ustawy regulującej termina spłaty podatku gruntowego i domowego.

Alegat XXX.

C. k. Ministerstwo skarbu postanowiło przedłożyć Radzie państwa załączony ·/. projekt do ustawy, regulującej termina spłaty podatku gruntowego i domowego, ze względu, że w myśl ustaw z dnia 24. maja 1869, z dnia 6. kwietnia 1879 i z d. 28. maja 1880 (Dz. ust. P. Nr. 88 z r. 1869, 54 z r. 1879 i 34 z r. 1880), podatek gruntowy ma być pobieranym według nowego wymiaru, począwszy od 1. stycznia 1881, zaś co do podatku domowo-klasowego, ponieważ tenże stoi w związku z podatkiem gruntowym, a co do podatku domowo-czynszowego, ponieważ tenże po największej części pobieranym bywa razem z podatkiem domowo-klasowym — i ze względu że w ogóle jednostajność terminów do opłacania w całem Państwie podatków, jest pożądaną dla zabezpieczenia zapasów kasowych, przeznaczonych na pokrycie wydatków Państwa, a prócz tego także dogodną dla ludności podatkującej.

Projekt ten udzieliło c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z d. 23. kwietnia 1880 L. 4.044/pr. Wydziałowi krajowemu do oświadczenia się, albowiem c. k. Ministerstwo zamierza zasięgnąć przed wniesieniem takowego, zdań władz krajowych tak rządowych jak i autonomicznych, zwłaszcza, że obecnie istnieją co do spłaty podatków prawie w każdym kraju koronnym inne termina na mocy szczegółowych przepisów obowiązujących.

Na mocy tych szczegółowych przepisów, oznaczone podatki ściągane bywają w niektórych krajach kwartalnie, w innych miesięcznie z góry, lub z dołu, lub też w innym szczegółowo oznaczonym dniu, w niektórych prowincyach każdy rodzaj podatku bywa ściąganym w innym terminie. W naszym kraju tak podatek gruntowy jak i podatek domowy, czy to klasowy czy czynszowy (i inne podatki bezpośrednie) bywają ściągane w 4 ratach kwartalnych z dołu to jest: z końcem marca, czerwca, września i grudnia każdego roku. W odpowiedzi swojej z dnia 27. kwietnia 1880 L. 17.921 oświad-

czył Wydział krajowy, że zdaniem jego byłoby wskazanem, uskutecznić zamierzoną regulacyę, zatrzymując te ostatnie termina istniejące obecnie w kilku krajach koronnych.

W tej odpowiedzi przytoczył Wydział krajowy na poparcie swego zdania, że c. k. Ministerstwo przemawia za ustanowieniem terminów kwartalnych na 15. lutego, 15. marca, 15. sierpnia i 15. listopada każdego roku — ze względów administracyjnych podnosząc, że w razie ustanowienia takich terminów, ostatnia rata kwartalna zapadająca dnia 15. listopada, mogłaby być ściągniętą od kontrybuentów zalegających z swoją należytością, w drodze przymusowej do do końca grudnia odnośnego roku, a zatem w odnośnym roku budżetowym. Zdaniem Wydziału krajowego, zamiar ściągnięcia zaległości podatkowych do końca odnośnego roku budżetowego, nie da się osiągnąć całkowicie, choćby rzeczone termina ustanowiono nie tylko na dzień 15ty drugiego miesiąca każdego kwartału, lecz i na sam początek kwartału, gdyż doświadczenie uczy, że nie tylko w latach nieurodzajnych, ale z końcem każdego roku budżetowego, pewna suma należytości podatkowych pozostaje w zaległości, nie tylko w krajach gdzie podatki spłacane bywają z końcem kwartału, ale także w krajach, w których takowe spłacane być mają z początkiem kwartału, lub też z dniem 1. każdego miesiąca.

Co do istotnie uzasadnionego twierdzenia c. k. Ministerstwa, że interes skarbu wymaga nieodzownie ustalenia terminów jednostajnych, a mianowicie kwartalnych — celem zabespieczenia pokrycia dla wydatków Państwa, w przeciągu roku zaspokoić się mających, podniósł Wydział krajowy, że dla skarbu Państwa powinnoby być rzeczą obojętną, którego dnia w roku przypadają termina wpłaty podatków, byleby te termina były jednostajne w całym Państwie, — i że przeto przy szczegółowem oznaczeniu tych terminów, przeważać powinny względy wynikające ze stosunków kontrybuentów podatkowych.

Każda, choćby na pozór nieznaczna zmiana ustaw podatkowych, zwłaszcza jeżeli w czemkolwiek obciąża ludność podatkującą nad miarę dotychczasową, może w swoich następstwach być szkodliwą, mianowicie w czasie przejściowym, dopóki kontrybuenci nie przyzwyczają się do zaprowadzonej zmiany, a jest to polityką finansową wskazane, ażeby takich zmian — bez nieodzownej potrzeby — niedopuszczano.

Wszystko przemawia za ustaleniem jednostajnych terminów podatkowych w całem Państwie, zaś za ustaleniem tych terminów na dnie 15. marca, czerwca, sierpnia i listopada każdego roku, przemawia tylko wyżej powołany wzgląd czysto administracyjnej — a powiedzieć by można — nawet fiskalnej natury.

Względy tego rodzaju powinny ustąpić względom wyższego rzędu — do których należą niewątpliwie względy na stosunki upodatkowanych, dla których posunięcie terminów wpłaty o półtora miesiąca wprzód byłoby uciążliwem, a to tem uciążliwszem, że w czasie przejściowym z r. 1880 na r. 1881. kontrybuenci byli by obowią-

zani spłacić ostatnią ratę 1880. r. i pierwszą ratę 1881. r. w przeciągu niespełna dwóch miesięcy, a w razie przeciwnym ponosić uciążliwą prowizyę zwłoki, która zostałaby obliczoną od rat 1881 r. toż samo od terminu posuniętego o półtora miesiąca wprzód.

Nadto dla ludności naszego kraju, zmiana ta będzie w czasie przejściowym niezawodnie szkodliwą, albowiem skutki nieurodzajów i klęsk lat dawniejszych, którym Wysoki Rząd nawet zasiłkiem i pożyczką bezprocentową zapobiedz uznał za potrzebne, nie tak prędko usunięte zostaną.

Z tych tedy powodów, Wydział krajowy upraszał w końcu swej odpowiedzi c. k. Prezydyum Namiestnictwa o przyłączenie się do jego zdania i poparcia go u c. k. Ministerstwa, dodając, — że ustalenie rzeczonych terminów w całem Państwie według terminów istniejących dotąd w naszym kraju, żadnemu innemu krajowi koronnemu szkodzić nie może, albowiem tam gdzie nie istnieją termina obowiązujące w Galicyi — termina te przypadają obecnie przed końcem kwartału.

Nowa ustawa kwaterunku wojskowego wkładająca na fundusz krajowy nowe ciężary.

Z dniem 1. lipca 1879 weszła w życie nowa ustawa kwaterunku wojskowego w czasie pokoju, z dnia 11. czerwca 1879 Nr. 93. dz. u. p. §. 23. tejże ustawy stanowi: „iż stały kwaterunek, — o ile potrzeba względem pomieszczenia wojska nie jest pokrytą przez rządowe koszary, — jest ciężarem publicznym, który ponosić ma całe odnośne Królestwo lub kraj, i za który to ciężar administracya wojskowa płaci wynagrodzenie w tej ustawie wyłuszczone.

Dołożenie starania w tym celu, ażeby ten ciężar rozdzielony został jak tylko może być najrówniej wewnątrz całego Królestwa lub kraju, należy do zakresu Reprezentacyi krajowej.

Ta nowa ustawa kwaterunkowa włożyła od 1. lipca 1879, na każdy z krajów w Radzie państwa reprezentowanych, czyli względnie na każdy fundusz krajowy współudział w ponoszeniu ciężarów ze stałego kwaterunku wynikających, gdyż tylko w ten sposób zupełnie równe, czyli jak opiewa ustawa ile możności jak najrówniejsze rozdzielenie tego ciężaru wewnątrz całego kraju nastąpić może; jeżeli ciężar ten jako nowy ciężar na fundusz krajowy przyjętym zostanie.

To ostatnie zarządzenie należy według §. 18 statutu krajowego do wyłącznej kompetencyi Wysokiego Sejmu; dla tego też niesposób pominąć tej uwagi, iż ustawa państwowa wkroczyła faktycznie w sprawę czysto krajową, to jest w sprawę nakładania nowych ciężarów na fundusz krajowy.

Wydział kraj. jako władza administracyjna uprasza niniejszem, ażeby Wys. Sejm raczył powziąść swe postanowienie w tej mierze, pozwalając sobie nadmienić, iż chociaż zasada, ażeby stały kwaterunek wojska ponosił cały kraj zarówno, a nie tak jak dotąd tylko gminy pojedyncze, wydaje się być słuszną, toć jednak nie przedsięwziął Wydział kraj. żadnego kroku, któryby przesądzał właściwej uchwale Wys. Sejmu.

Cała nasza dotychczasowa czynność w tej sprawie, ograniczała się tylko na tem, iż udawaliśmy się najprzód do c. k. generalnej Komendy, a następnie do c. k. Namiestnictwa zapytując o informacye, jaka liczba oficerów, żołnierzy i koni przeznaczoną

jest w kraju naszym przez Najjaśniejszego Pana do stałej dyslokacyi wojska w czasie pokoju; tudzież zawezwaliśmy wszystkie w taryfie nowej ustawy wyszczególnione gminy, w których mieszczą się stałe garnizony, ażeby przedstawiły nam wykazy jak wielkie należytości pobierają rocznie od administracyi wojskowej z powodu stałego zakwaterowania wojska i jakie dopłaty ponoszą w tej mierze rocznie z własnych lub w ogóle gminnych funduszów, czyli tak zwanych gminnych dodatków kwaterunkowych.

Wreszcie udaliśmy się do Wydziałów krajowych wszystkich innych w Radzie Państwa reprezentowanych krajów z zapytaniem, jakie uchwały lub przedłożenia do Sejmu krajowego zapadły tamże ze względu na §§. 23. i 28. Ustawy kwaterunkowej z 11. czerwca 1979 L. 93. Dz. u. p. C. k. Namiestnictwo nie dostarczyło nam dotąd odnośnych dat co do stałej dyslokacyi wojska w kraju naszym.

Równie też i odpowiedzi wszystkich innych Wydziałów krajowych nie wyświecają nam stanu tej sprawy w innych krajach Austryi, gdyż dochodzenia ich nie dojrzały jeszcze do stanowczej uchwały.

Wreszcie nie wpłynęły jeszcze do nas wszystkie sprawozdania odnośnych gmin galicyjskich, w których znajdują się stałe garnizony, a niektóre z tych nam już nadesłanych sprawozdań gmin naszych, są dość niedokładne.

Nie jesteśmy przeto w stanie obliczyć z wszelką dokładnością jaką roczną cyfrę wynosić będzie ciężar stałego kwaterunku wojskowego w kraju naszym, wszakże obliczenia nasze wykazują w przybliżeniu, iż rzeczone wydatki czyli pretensye gmin naszych do całego kraju, wynosić będą mniej więcej ośmdziesiąt tysięcy złotych w. a., a to począwszy od dnia 1. Lipca 1879, jako od dnia, w którym weszła w życie nowa ustawa kwaterunkowa.

W sprawie zmian przy okręgach już istniejących w kraju Sądów kolegialnych, tudzież w sprawie utworzenia nowych Trybunałów I. instancyi.

W powyższych względach powziął Wysoki Sejm na posiedzeniach z 30. września i 5. października 1878 uchwałę następującą:

1) Wysoki Sejm oświadczył c. k. Rządowi opinię swoją, że okrąg Sądu powiatowego Kolbuszowskiego do obrębu c. k. Sądu obwodowego Rzeszowskiego przydzielić należy;

2) równie też oświadczył Wysoki Sejm c. k. Rządowi opinię swoją, iż okręgi Sądów powiatowych w Żmigrodzie, Dukli, Krośnie należy wcielić jak na teraz do obrębu Sądu obwodowego w Tarnowie, a z dniem utworzenia nowego Trybunału I. instancyi w Jaśle do obrębu tegoż ostatniego Trybunału.

Równocześnie wezwał Wys. Sejm c. k. Rząd, ażeby ustanowił i zaprowadził jak najrychlej te Trybunały pierwszej instancyi, których naglącą potrzebę uznał Sejm uchwałami z 15. grudnia 1873 i z 4. maja 1875.

Biuro marszałkowskie udzieliło powyższe uchwały Wysokiego Sejmu do rąk c. k. Prezydyum Namiestnictwa, a to dnia 30. września i 5. października 1878, pomimo tego wszakże czuł się Wydział krajowy spowodowanym podnieść i ze swej strony tę sprawę i wniósł dnia 3. grudnia 1878 L. 57.603 do pana Ministra sprawiedliwości przedstawienie, zawiadamiające go szczegółowo o treści powyższych uchwał i domagające się szybkiego wykonania takowych,

a w szczególności przedsięwzięcia skutecznych kroków stosownych względem rychłego utworzenia i zaprowadzenia nowych Trybunałów pierwszej instancyi w Jaśle, w Brzeżanach, w Sanoku, Stryju i w Czortkowie.

Na powyższe przedstawienie nasze nie otrzymaliśmy dotąd żadnej odpowiedzi ze strony pana Ministra sprawiedliwości, który wszakże zawiadomił nas dnia 27. maja 1879 o swem rozporządzeniu względem zaprowadzenia nowego Sądu obwodowego w Wadowicach, którego funkcyonowanie później oznaczonem zostanie.

W sprawie terytorialnego podziału kraju na okręgi sądów powiatowych i odnośnej uchwały W. Sejmu z 29. maja 1875 tudzież uchwał późniejszych.

W tej sprawie powziął Wys. Sejm na posiedzeniach z 5. 16. i 19. Października 1878 uchwały następujące:

1. Wys. Sejm oświadczył c. k. Rządowi opinię swoją, ażeby gmina Grębów z przyległościami Wydrze i Zabrnie do okręgu Sądu powiatowego w Tarnobrzegu przydzieloną została;

2. Petycyę miasta Głogowa o pozostawienie tamże i nadal Sądu powiatowego odstąpił Wysoki Sejm c. k. Rządowi do uwzględnienia; petycyę zaś gminy Czarnego Dunajca o utworzenie tamże Sądu powiatowego odstąpił Wys. Sejm c. k. Rządowi z wezwaniem, ażeby zaproponowane w uchwale Sejmowej z 29. Maja 1875 r. utworzenie nowych Sądów powiatowych a między tymi i w Czarnym Dunajcu jak najspieszniej spowodował;

3. Wys. Sejm oświadczył c. k. Rządowi z odwołaniem się do uchwały sejmowej z 29. Maja 1875 ponowną opinią:

a) w sprawie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podwołoczyskach i złączonych z tem zmian okręgów sąsiednich Sądów powiatowych;

b) w sprawie przeniesienia siedziby Sądu powiatowego z Wiśniowczyka do Złotnik i rozgraniczenia pobliskich Sądów powiatowych;

c) w sprawie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Żydaczowie i zmian z tém w związku będących;

d) w sprawie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Dynowie i rozgraniczenia Sądów sąsiednich, wreszcie;

e) oświadczył Wys. Sejm c. k. Rządowi opinię swoją względem zmian niektórych ustępów uchwały sejmowej z 29. maja 1875, odnoszącej się do terytoryalnego podziału całego kraju na okręgi Sądów powiatowych.

Jakkolwiek więc biuro marszałkowskie udzieliło wszystkie powyż wyliczone uchwały Wys. Sejmu a to dnia 5. 16. i 19. Października 1878 do rąk c. k. Prezydyum Namiestnictwa, czuł się jednakże Wydział krajowy spowodowanym, podnieść ze swej strony tę sprawę i wniósł dnia 3. grudnia 1878 l. 57602 do P. Ministra sprawiedliwości przedstawienie, zawiadamiające go szczegółowo o treści wszystkich powyżej wspomnianych uchwał sejmowych i domagające się, ażeby wszystkie tak tu powyżej wyliczone, jak też w uchwale sejmowej z 29. maja 1875 zawarte zmiany terytoryalne co do podziału całego kraju na okręgi Sądów powiatowych, jak najrychlej prze-

prowadzone zostały, a w szczególności, ażeby uskuteczniono ile możności jak najspieszniej utworzenie i zaprowadzenie nowych Sądów powiatowych w Czarnym-Dunajcu, w Mszanie-dolnej, w Bieczu, w Żabnie, w Zakliczynie tudzież przeniesienie siedziby Sądu powiatowego z Uścieczka do Tłustego, z Jazłowca do Złotego Potoku a z Krynicy do Muszyny.

W skutek powyższego przedstawienia naszego, otrzymaliśmy od P. Ministra zawiadomienia o następujących rozporządzeniach c. k. Ministerstwa sprawiedliwości, a mianowicie:

a) z dnia 11. stycznia 1879. r. l. 16372 mocą którego gmina Grębów z przyległościami Wydrze i Zabrnie do okręgu Sądu powiatowego w Tarnobrzegu przydzieloną została; dalej

b) z 27. marca 1879 l. 4410, mocą którego orzeczono, iż obok zwinięcia Sądu powiatowego w Jazłowcu, nowy Sąd powiatowy w Złotym Potoku utworzonym będzie, tudzież iż siedziba Sądu powiatowego w Uścieczku do Tłustego przeniesioną zostanie, następnie iż Sądy powiatowe w Złotym Potoku, i Tłustem rozpoczną swoją czynność od dnia 1. listopada 1880. r. — wreszcie

c) z dnia 15. Kwietnia 1880. r. l. 4154, mocą którego odroczono wprawdzie na teraz sprawę przeniesienia siedziby Sądu powiatowego z Wiśniowczyka do Złotnik, ale w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 19. października 1878. r. przeprowadzono rozgraniczenia okręgów c. k. Sądów powiatowych w Wiśniowczyku, Budzanowie, Buczaczu, Trembowli, w Kozowie, Podhajcach i Czortkowie; odnośne rozporządzenie ministeryalne wchodzi w życie z dniem 1. lipca 1880. r.

Niezałatwiona petycya sejmowa Rady powiatowej Brodzkiej o cofnięcie uchwały sejmowej z 29. maja 1875, o ile postanowiono tamże przydzielić Sąd powiatowy Załoziecki do Starostwa tarnopolskiego a natomiast utworzyć nowy Sąd powiatowy w Podkamieniu.

Ze sprawą tą stoi w związku nie załatwiony w Wys. Izbie wniosek Wydziału krajowego z dnia 10. września 1878. r. l. 42599 w przedmiocie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu i rozgraniczeń obok położonych Sądów powiatowych.

Wydział krajowy wnosi w obydwóch tych sprawach osobne sprawozdanie do Wysokiego Sejmu.

Niezałatwiony wniosek Wydziału kraj. z 26. września 1878 l. 47680 względem wniesionych do tronu prośb gmin Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice o przydzielenie ich do Sądu powiatowego delcg. miejskiego w Przemyślu.

W tej sprawie wnosi Wydział krajowy oddzielne sprawozdanie do Wysokiego Sejmu.

Niezałatwione petycye Sejmowe: *a*) niektórych gmin i obszarów dworskich powiatu Limanowskiego o jak najrychlejsze zaprowadzenie nowego Sądu powiatowego w Mszanie-Dolnej, tudzież.: b) Wydziału powiat. w Limanowie o zasystowanie zaprowadzenia nowego Sądu powiatow. w Mszanie-Dolnej i poprzednie zbadanie stosunków niektórych gmin.

W tej sprawie wnosimy do Wysokiego Sejmu osobne sprawozdanie z wnioskami naszymi.

Niezałatwione petycye sejmowe gminy Machliniec, tudzież gmin Uroż, Łopuszna, Manasterzec wielki, Podmanasterek, Winniki, Łukawica i innych gmin o zmiany terytorjalne przy Sądach powiatowych.

Wspomiane tutaj petycye sejmowe nie są zgodne z opinią Wys. Sejmu, zawartą w uchwale sejmowej z 29. maja 1875. r.

Podobne reklamacye wniosły też i niektóre inne gminy wprost do Wydziału krajowego, który też zbadawszy takowe dokładnie, przedstawia Wys. Sejmowi w tym względzie swe wnioski w dwóch oddzielnych sprawozdaniach, z których jedno obejmuje w sobie projekt przeniesienia siedziby Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia.

Uchwała W. Sejmu z 17. października 1878 względem petycyi gmin i obszarów dworskich: *a*) w Olszynach, *b*) w Domarzyrze, Zielowie i Żorniskach; c) w Widełkach i *d*) w Chocimierzu proszących bądź o zmianę okręgu autonomicznego Rady powiatowej, bądź też o zmianę Sądu powiatowego i Starostwa.

Wys. Sejm na swem posiedzeniu z 17. października 1878 uchwalił ustawę, sankcyonowaną 13. lutego 1879 w przedmiocie przeprowadzenia zmian w dotychczasowem odgraniczeniu okręgów Reprezentacyi powiatowych. Na tem samem posiedzeniu a osobną uchwałą i odnośnie do powyż wzmiankowanej ustawy, przekazał Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu petycye do liczb. sejm. 66, 91, 529 i 670, w celu bliższego zbadania i odpowiedniego postąpienia.

Wydział krajowy przekonał się:

a) iż obszar dworski i Zwierzchność gminy w Olszynach upraszają w petycyi l. 670/S. o wyłączenie z okręgu autonomicznego Rady powiatowej w Jaśle, a przyłączenie do okręgu Rady powiatowej w Gorlicach; do tej przeto petycyi stosuje się istotnie na wstępie wspomniana ustawa i Wydział krajowy zarządzi stosownie co do uwzględnienia tej petycyi; petycye zaś

b) obszarów dworskich w Domażyrze, Zielowie i Żorniskach l. 529/S., tudzież

c) gminy Widełki l. 66/S. i

d) gminy i obszaru dworskiego w Chocimierzu l. 91/S. domagają się najprzód zmiany Sądu powiatowego i Starostwa, a dopiero po uzyskaniu tej zmiany mogłaby nastąpić zmiana okręgu Rady powiatowej.

Gdy zaś petycye pod *b)* i *d)* wymienione domagają się właśnie takiej zmiany Sądu i Starostwa, jak orzekł to Wys. Sejm w swej uchwale z 29. maja 1875, udaliśmy się dnia 3. grudnia 1878 l. 36.947 do P. Ministra sprawiedliwości z przedstawieniem, ażeby petycye te w myśl odnośnych ustępów uchwały sejmowej z 29. maja 1875 uwzględnione zostały, a w tem przedstawieniu domagaliśmy się

również uwzględnienia także i innych, a do nas wprost wniesionych podobnych próśb, a mianowicie: gminy Tarnawy dolnej i górnej w Starostwie Żywieckiem, gminy Dołhomościska w Starostwie Mościska, i gmin Kalników, Małnów, Wola Małnowska w Starostwie Jaworowskim, a to w myśl odnośnych i dotąd nie załatwionych ustępów uchwały sejmowej z 29. maja 1875.

Wreszcie co do petycyi sejmowej gminy Widełka, która nie zgodnie z treścią uchwały sejmowej z 29. maja 1875 uprasza, ażeby wyłączono ją z okręgu Sądu powiatowego Kolbuszowskiego i przydzielono do Sądu powiat. Głogowskiego tudzież do Starostwa Rzeszowskiego, zasięgnęliśmy zdania Rady powiatowej Kolbuszowskiej i zgodnie z opinią jej uchwaliliśmy dnia 15. kwietnia 1879 l. 14.476 iż petycyę gminy Widełka pozostawić trzeba bez skutku, gdyż gmina ta wniosła swoją prośbę tylko z tego powodu, że rozporządzenie c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z 29. stycznia 1878, mocą którego ta gmina do okręgu Sądu powiat. Kolbuszowskiego przydzieloną została, wcieliło tę gminę równocześnie do obrębu Sądu obwodowego w Tarnowie o 12 mil odległego; wszakże ten powód odpada obecnie zupełnie, gdyż na propozycyę wszystkich odnośnych władz sądowych uchwalił Wys. Sejm dnia 30. września 1878, iż cały okręg Sądu powiatowego Kolbuszowskiego przydzielony być ma do obrębu Sądu obwodowego w Rzeszowie, czego też w najbliższym czasie spodziewać się należy.

Gdy zaś gmina Widełka odległą jest od Rzeszowa o $2^1/_2$ mili, a od Kolbuszowej tylko $1^1/_2$ — t. j. półtorej mili, przeto też jest oczywiście korzystniej dla tej gminy należeć do Sądu powiatowego w Kolbuszowej, gdzie ma oraz siedzibę c. k. Starostwa, Urzędu podatkowego i Rady powiatowej i czego też wymaga także arondacya politycznego powiatu Kolbuszowskiego, a do czego wreszcie przyłącza się i ta okoliczność, iż kwestya dalszego istnienia Sądu powiatowego w Głogowie nie jest jeszcze stanowczo zdecydowaną, a zatem jest jeszcze niepewną.

Niezałatwiona petycya sejmowa gminy Chyrowa i innych gmin o przeniesienie siedziby Sądu powiatowego ze Starejsoli do Chyrowa, lub ewentualnie o przydzielenie gmin petycyonujących do okręgu Sądu powiatowego w Dobromilu.

Petycyę powyższą z d. 30. września 1878 l. 435/S. wniosły do Wys. Sejmu gminy: Chyrów, Błożew górna, Wołcza dolna, Bąkowice, Suszyca mała, Suszyca wielka, Polana-Sliwnica, Słochynie, Posada-Chyrowska, Grodowice, Felsztyn, Koniów i Towarnia, razem przeto 13 gmin.

Wydział krajowy zarządził zatem bliższe zbadanie tej petycyi, z czego okazało się:

iż tylko sześć pierwszych gmin pozostało bezwzględnie przy tej petycyi, a mianowicie: Chyrów, Błożew górna, Wolcza dolna, Bąkowice, tudzież Suszyca mała i wielka z ludnością łączną 4.415 dusz; trzy gminy jako to: Polana z Śliwnicą, Słochynie, tudzież Posada Chyrowska z ludnością łączną 1066 dusz odstąpiły zupełnie od tego ewentualnego żądania, ażeby przydzielono je do Sądu powiatowego w Dobromilu, a przeciwnie oświadczyły wyraźnie życzenie, iż chcą pozostać przy Starostwie Staromiejskiem; wreszcie dwie gmin jako to:

Felsztyn i Grodowice z łączną ludnością 1.763 dusz odstąpiły zupełnie od powyższej petycyi sejmowej i zdeklarowały się nawet wyraźnie za zatrzymaniem siedziby Sądu powiatowego w Starej soli.

Pełna Rada powiatowa Staromiejska, a to na swem posiedzeniu z 31. grudnia 1878 uchwaliła swoje zapatrywanie się w tej mierze i na mocy tej uchwały objawiła nam swoją opinię za zupełnem odrzuceniem wspomnianej na wstępie petycyi sejmowej, tudzież za pozostawieniem gmin petycyonujących przy okręgu Sądu powiatowego w Starejsoli, prócz tego zaś Wydział powiatowy Staromiejski traktował tę sprawę jeszcze dwukrotnie, a to na swych posiedzeniach z 28. stycznia i 7. lutego 1879, a powziął również tę uchwałę, iż rzeczony Sąd należy pozostawić nadal w Starejsoli, gdyż przez Strwiąż wiodą dwa mosty, które znajdują się na przestrzeni jednomilowej, a to pod Chyrowem i w Czaplach, a do czego jeszcze przyłączyć się ma ława przez gminą Starasól w okolicy Felsztyna postawić się mająca, zatem też komunikacya jest zupełnie zapewnioną, wreszcie gminy przemawiające za dalszem pozostawieniem Sądu w Starejsoli są o wiele ludniejszemi niż gminy petycyonujące.

Wydział krajowy przeto na swem posiedzeniu z dnia 4. kwietnia 1879 L. 7648 uchwalił, że wspomniana na wstępie petycya sejmowa, która wbrew woli petentów kwestyonuje poniekąd nietylko siedzibę c. k. Starostwa w Staremmieście, ale oraz i dalsze istnienie tegoż powiatu politycznego, uwzględnioną być nie może, a to z powodów, które przytoczył Wydział krajowy w swem poprzedniem sprawozdaniu ze swoich czynności za czas od 1. maja 1877 do 31. maja 1878 (aleg. 13. pag. 138), do czego dodaje tu prócz tego, że ewentualnego żądania gmin petycyonujących już z tego powodu uwzględnić nie można, iż odstąpiły od niego gminy Felsztyn, Grodowice, a nawet i gminy tuż obok Chyrowa położone jako to: Polana-Sliwnica, Słochynice i Posada Chyrowska, w skutek czego okazuje się dowodnie, iż to ewentualne żądanie nie było i nie jest wcale istotnem życzeniem petentów, lecz tylko jako presya postawionem zostało. Wreszcie za translokacyą Sądu do Chyrowa przemawia tylko łączna ludność 6.564 dusz, podczas gdy za dalszem zatrzymaniem Sądu powiatowego w Starejsoli oświadczyła się łączna ludność w ilości 7 490 mieszkańców.

Niezałatwiona petycya sejmowa kilku gmin i obszarów dworskich o przeniesienie siedziby Sądu powiatowego z Bukowska do Kulasznego

W tej sprawie zasięgnęliśmy opinii Rady powiatowej Sanockiej i zgodnie z nią uznaliśmy dnia 24. stycznia 1879 L. 2058, iż wniesiona do Wys. Sejmu dnia 3. października 1878 L. 502/S. petycya gmin: Szczawne, Kulaszno, Radoszyce, Wysoczany, Pretuki, Jawornik, Rzepedź o przeniesienie siedziby Sądu powiatowego z Bukowska do Kulasznego, nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż przeważna większość okręgu sądowego w Bukowsku, składająca się z 23. gmin, a to z łączną ludnością 12576 mieszkańców, oświadczyła się za dalszem zatrzymaniem siedziby Sądu w Bukowsku, podczas gdy tylko 15 gmin z ludnością 8849 dusz domagają się przeniesienia siedziby Sądu do Kulasznego.

O tej uchwale naszej zawiadomiliśmy tak Wydział powiatowy Sanocki dla poinformowania petentów, jako też c. k. wyższy Sąd krajowy we Lwowie.

Wniosek c. k. wyższego Sądu krajowego w Krakowie, ażeby siedziba Sądu powiatowego w Milówce do Rajczy przeniesioną została.

W tej sprawie, która z powodu braku w Milówce odpowiednich lokalności na pomieszczenie Sądu powiatowego poruszoną została — oświadczyliśmy c. k. wyższemu Sądowi krajowemu w Krakowie dnia 7. marca 1879 L. 7148 nasze zdanie, iż zgodnie z opinią Rady powiatowej Żywieckiej, nie widzimy żadnej potrzeby rzeczonego przeniesienia siedziby Sądu, gdyż znalazł się odpowiedni przedsiębiorca Bernhard Staier w Milówce, który złożył ofertę na wybudowanie tamże stosownych lokalności, dla tego też wspomnianej translokacyi Sądu, która byłaby znacznym uszczerbkiem dla całej niemal ludności Sądu powiatowego w Milówce, jak najusilniej unikaćby należało.

Pomimo tego wniósł do nas p. Minister sprawiedliwości dn. 22. maja 1879 wezwanie, ażebyśmy zasięgnęli w tej mierze opinii Wysokiego Sejmu.

Zarządziliśmy przeto bliższe dochodzenia w tej sprawie i przygotowaliśmy w niej osobne sprawozdanie do Wys. Sejmu z dnia 8. sierpnia 1879 L. 28147, które wszakże złożyliśmy do aktów z tego powodu, iż p. Minister oznajmił nam później, a to dnia 14. października 1879 L. 15822, że nie ma już potrzeby zatrudniania Wys. Sejmu tą kwestyą, ponieważ Dyrekcya dóbr arcyksiążęcych w Żywcu wniosła do p. Ministra prośbę, w której popiera dalsze pozostawienie Sądu w Milówce, dołączając zapewnienie, iż przyrzekła przedsiębiorcy Bernhardowi Staier pożyczkę 3000 złr. na wybudowanie w Milówce odpowiednich dla pomieszczenia Sądu lokalności.

Prośba gmin Straszewice i Kobło-Stare o przydzielenie ich do Sądu powiatowego w Staremmieście.

Powyższe do nas wystosowane i na podstawie uchwały Rady gminnej oparte prośby gmin Straszewice i Kobło-Stare, przedstawiliśmy z poparciem p. Ministrowi sprawiedliwości, dnia 11. marca 1879 L. 9980, upraszając o przychylne załatwienie odnośnego ustępu uchwały sejmowej z dn. 29. maja 1875, w skutek czego też zawiadomił nas p. Minister dnia 26. lutego 1880 L. 1971, iż przydzielił te dwie gminy do Sądu powiatowego w Staremmieście, a to z dniem 1. maja 1880.

Uchwały Wys. Sejmu z 15. października 1878 przekazujące Wydziałowi krajowemu do urzędowania petycyę gminy Leżajska, tudzież drugą zbiorową petycyę dziewięciu gmin o utworzenie nowego Starostwa w Leżajsku.

Petycya gminy Leżajska uprasza, ażeby wyłączono ze Starostwa Łańcuckiego 29 gmin, dalej ze Starostwa w Nisku 18 gmin, niemniej ze Starostwa Jarosławskiego 8 gmin, wreszcie ze Starostwa Kolbuszowskiego 6 gmin i utworzono dla tych 61 gmin nowe Starostwo w Leżajsku, w skutek czego też to zaprojektowane Starostwo obejmowałoby w sobie ludność 82.775 dusz, powiat zaś Łańcucki obejmowałby w sobie na przyszłość ludność 64.154 mieszkańców, powiat zaś Niski ludność tylko 36.357 dusz, powiat Jarosławski ludność 78.636 dusz, a powiat Kolbuszowski 54.663 mieszkańców.

Wydział krajowy zarządził w tej sprawie bliższe dochodzenia, które też wykazały rezultat następujący:

Wszyskie odnośne Rady powiatowe a: to w Łańcucie, Nisku, Jarosławiu i Kolbuszowej oświadczyły się jednozgodnie przeciwko utworzeniu zaprojektowanego Starostwa w Leżajsku.

Z obrębu Starostwa Łańcuckiego oświadczyły się na mocy uchwały Rady gminnej tylko 13 gmin z ludnością 16.940 dusz, za utworzeniem Starostwa w Leżajsku;

Z obrębu Starosta Niskiego, oświadczyły się na mocy uchwały Rady gminnej tylko dwie gminy, a to Baranówka i Königsberg z łączną ludnością 394 mieszkańców za utworzeniem Starostwa w Leżajsku;

Natomiast z powiatu Jarosławskiego i Kolbuszowskiego nie poparła ani jedna gmina odnośna wspomnionej petycyi sejmowej.

W obec tego położenia rzeczy, uchwalił Wydział krajowy dnia 28. marca 1879 L. 5145, iż na wstępie wspomnianych petycyi sejmowych popierać nie może, jednakże przedstawił zarazem rezultat swych badań c. k. Prezydyum Namiestnictwa i zapytał oraz o zdanie tamtejsze w tej sprawie, na co otrzymał dnia 13. maja 1876 (L. 19.022 z r. 1879) tę odpowiedź, iż Rząd krajowy nie widzi również potrzeby utworzenia nowego Starostwa w Leżajsku.

Niezałatwiona petycya sejmowa gminy Halicz i kilkudziesięciu innych gmin o utworzenie Starostwa w Haliczu.

Bliższe dochodzenia nasze w tej sprawie wykazały stan rzeczy następujący:

29 gmin z obrębu Starostwa Stanisławowskiego a to z łączną ludnością 21.367 mieszkańców poparło na mocy uchwały Rady gminnej powyższą petycyę;

natomiast siedem do tego samego Starostwa należących gmin z łączną ludnością 10.226 mieszkańców, odstąpiło zupełnie od powyższej petycyi, a to na mocy uchwały Rady gminnej.

Wreszcie gminy: Bołszowiec, Meducha, Słobudka Bołszowiecka, Siemikowce i Międzychorce, które przynależą do obrębu Rady powiatowej Rohatyńskiej, pomimo zawezwania ich przez Wydział powiatowy Rohatyński, nie złożyły wcale żadnej deklaracyi, z czego wnioskować trzeba, iż przyłączenie się naczelników tych gmin do petycyi sejmowej nastąpiło nielegalnie, a to bez podstawy uchwały Rady gminnej.

Rohatyńska Rada powiatowa oświadczyła się stanowczo przeciwko powyższej petycyi sejmowej, która spowodowałaby zwiększenie kosztów admistracyjnych w kraju.

Również opinia Rady powiatowej Stanisławowskiej jest nieprzychylną powyższej petycyi sejmowej, gdyż jakkolwiek uznaje ona iż utworzenie Starostwa w Haliczu byłoby bardzo dogodnem dla wspomnianych 29 gmin, które leżą bądź na lewem brzegu Dniestru, bądź tez na zachód Halicza, to jednakże przez odłączenie tych 29 gmin od powiatu Stanisławowskiego, zeszczuplałby ten powiat za nadto, gdyż obejmowałby w sobie tylko 40 gmin z ludnością 50.847 dusz; fundusze jego nie wystarczałyby na wydatki powiatowe i Rada powiatowa Stanisławowska tylko wówczas nie miałaby nic do zarzucenia

przeciwko utworzeniu Starostwa w Haliczu, gdyby przyłączono do Starostwa Stanisławowskiego część powiatu Tłumackiego z miastem Tyśmienicą i część powiatu Bohorodczańskiego.

Wydział krajowy z uwagi, iż rzeczone powiększenie Starostwa Stanisławowskiego zakwestyonowałoby dalsze istnienie tak Starostwa Tłumackiego, jak też i Bohorodczańskiego, uchwalił 28. marca 1879 l. 4.288, iż dla braku dostatecznej podstawy powyższej petycyi sejmowej popierać nie może, — jednakże przedstawił zarazem rezultat swych dochodzeń c. k. Prezydyum Namiestnictwa, zapytując o zdanie tamtejsze, w skutek czego naczelna władza krajowa oświadczyła mu dnia 23. maja 1879. r. (20.292) — iż nie znajduje potrzeby utworzenia nowego starostwa w Haliczu.

Niezałatwiona petycya sejmowa gminy Lubaczowa o przeniesienie siedziby Starostwa z Cieszanowa do Lubaczowa.

W tej sprawie przeprowadził Wydział krajowy bliższe dochodzenia i zgodnie z opinią Rady powiatowej Cieszanowskiej oświadczył c. k. Rządowi krajowemu, a to dnia 11. marca 1879 l. 9.786 swe zdanie: iż rzeczona petycya sejmowa nie zasługuje na żadnej uwzględnienie, gdyż Cieszanów leży więcej w środkowym punkcie powiatu politycznego, a do tego przy gościncu krajowym i w okolicy zdrowszej; wszystkie gminy tego powiatu mają do Cieszanowa łatwy i dogodny przystęp, a to z powodu dobrych środków komunikacyjnych, a wreszcie znacznie przeważająca większość powiatu udowodniona uchwałami rad gminnych, powziętych w 55 miejscowościach oświadczyła się za tem, ażeby siedziba Starostwa i nadal w Cieszanowie zatrzymaną została, — podczas gdy za Lubaczowem przemawiają tylko uchwały Rad gminnych powzięte w jedynastu miejscowościach, a trzy gminy tegoż powiatu nie złożyły w cale żadnej deklaracyi.

Rezolucya Wys. Sejm z 12. paździer. 1878 wzywająca c. k. Rząd
a) o reformę ustawodawstwa o stemplach i należytościach prawnych.
b) o uwolnienie spadków 500 zł. nie przenoszących od opłaty podatku spadkowego, wreszcie:
c) o przyznanie zażaleniom i rekursom wniesionym przeciwko wymiarowi należytości skutku odraczającego.

Jaki skutek odniosła powyższa rezolucya Wys. Sejmu, zapytaliśmy dnia 18 lutego 1879 l. 5149 c. k. Prezydyum Namiestnictwa, które też odpowiedziało nam 24. lipca 1879 (l. 29218) iż według reskryptu P. Ministra skarbu z 7. lipca 1877 l. 5871 przedstawia się obecna chwila do zaprowadzenia całkiem nowej ustawy nieodpowiednią, a stosunki finansowe państwa nie dopuszczają uwzględnienia punktów pod b) i c) wspomnianych.

Rezolucya Wys. Sejmu z 2. paźdz. 1878 o przyspieszenie zaprowadzenia nowych ksiąg hypotecznych i wyjednanie ze skarbu państwa potrzebnych funduszów w tym celu.

W tej sprawie udawał się Wydział krajowy dwukrotnie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa, a to dnia 17. grudnia 1878 l. 45844 i 18. lutego 1879 l. 5152, na co też otrzymał dnia 14. czerwa 1879 (l. 22907) tę odpowiedź, iż P. Minister sprawiedliwości nie może zadość uczynić życzeniu Wys. Sejmu, ażeby podwyższyć fandusze przeznaczone na założenie ksiąg gruntowych w Galicyi,

gdyż Rada Państwa nie podwyższyła na rok 1879. dawniejszej dotacyi na ten cel przyzwolonej.

Rezolucya Wys Sejmu z 8. paźdz. 1878 w przedmiocie mianowania auskultantów i pomnożenia adjutów.

Na zapytanie nasze w tej mierze otrzymaliśmy d. 1. maja 1879 (l. 16946) zawiadomienie ze strony c. k. Rządu krajowego, iż P. Minister sprawiedliwości oznajmił reskryptem z 23. kwietnia 1879 żc w r. 1878 powiększono już liczbę auskultantów w Galicyi, a wnioski względem zniesienia istniejącego ograniczenia liczby auskultantów i wliczenia im czasu praktyki do lat służby, wymagają zmiany przepisów, co mogłoby nastąpić w drodze ustawodawczej, i to nie wyłącznie dla Galicyi, lecz dla wszystkich w Radzie Państwa reprezentowanych krajów, zmiany te są zresztą w związku z uregulowaniem postanowień co do wymaganego wykształcenia dla służby sądowej, którą to sprawę ustawodawstwo w najbliższej przyszłości zająć się będzie musiało, a P. Minister przy tej sposobności nie omieszka rozważyć życzenia Sejmu galicyjskiego.

Wydział krajowy czuł się spowodowanym zawiadomić o stanie tej sprawy wszystkie inne Wydziały krajowe, a w skutek tego oznajmił mu szlązki Wydział krajowy, iż wniesie tę sprawę do Sejmu krajowego w Szlązku w celu możliwego poparcia wniosków Sejmu galicyjskiego.

Rezolucya Wys. Sejmu z 15. paźdz. 1878 w przedmiocie rozszerzenia atrybucyi delegatów Rad powiatowych przy komisyach poboru wojskowego.

W tej sprawie udawał się Wydział krajowy dwukrotnie a to dnia 17. grudnia 1878 l. 49262 i dnia 18. lutego 1879 l. 5148 do c. k. Prezydyum Namiestnictwa i przedstawił tamże trefciwie, że pierwotne wnioski Wydziału kraj. z dnia 30. lipca 1870 l. 4299 i z lat następnych, które zamierzają do stosownej zmiany instrukcyi ministeryalnej do ustawy wojskowej, obejmują w sobie wspólnie dwa przedmioty, a mianowicie wyjednanie dla delegatów Rad powiatowych stanowczego udziału i czynnego wpływu przy komisyach asenterunkowych, tudzież przedsięwzięcie skutecznych środków zaradczych, ażeby żydzi nie uchylali się od obowiązków służby wojskowej; że dalej powyższe wnioski Wydziału krajowego uznała c. k. jeneralna komenda we Lwowie jeszcze dnia 30. stycznia 1871 l. 1111 jako słuszne a Wys. Sejm w swych rezolucyach z 22. grudnia 1873 i z 16 paźdz. 1878 wezwał już dwukrotnie c. k. Rząd o przychylenie się do wspomnianych wniosków Wydziału kraj. które też przyczyniłyby się nie tylko do dobra kraju i całego Państwa, ale też przyniosłyby samemu c. k. Rządowi istotny pożytek, gdyż dążą do wzmocnienia potęgi państwowej.

Upraszaliśmy zatem c. k. Prezydyum Namiestnictwa o rychłe wyjednanie przychylnego załatwienia tej nader ważnej sprawy, a zarazem podnieśliśmy, iż nowo uregulowany sposób prowadzenia metryk żydowskich okaże swój pierwszy rezultat dopiero po upływie lat dwudziestu t. j. w r. 1896 a zatem uregulowanie metryk żydowskich nie zwalnia bynajmniej od obowiązków czuwania nad tem i obmyślenia

skutecznych środków zaradczych, ażeby żydzi na podstawie dawniejszych ksiąg metrykalnych — które przez wszystkie władze tak rządowe jak i autonomiczne za niedokładne uznane zostały, nie mieli ułatwionej sposobności do usuwania się od służby wojskowej — a to w ciągu tych powyż wspomnianych lat dwudziestu.

Dodaliśmy wreszcie, iż jakkolwiek ten ostatni przedmiot obchodzi nader żywo całą ludność krajową, to jednak z uwagi, iż uszczupla on rozporządzalną siłę potęgi państwowej, przynależy on w najpierwszej linii do skutecznej i zapobiegliwej działalności c. k. Rządu, a nie wątpiąc bynajmniej, iż c. k. Rząd krajowy w ciągu lat 1876. 1877 i 1878 zajmywał się usilnie obmyśleniem i zarządzeniem powyżwspomnianych środków zaradczych, i pragnąc zarazem przyłączyć do tego i nasze a najusilniejsze starania, upraszaliśmy o oznajmienie, nam: jaki jest rezultat odnośnych badań rządowych i jakie kroki zarządziło w tej mierze c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

W końcu zamieszczamy uwagę, iż na powyższe dwa przedstawienia nasze otrzymaliśmy ze strony c. k. Prezydyum Namiestnictwa, a to dnia 14. Listopada 1779 l. 45.692 odpowiedź następującą:

iż uchwałę Wys. Sejmu z 16. paźdz. 1878, która ponawia uchwałę sejmową z 22. Grudnia 1873. i żąda rozszerzenia atrybucyi delegatów Rad pow. przy komisyach poboru do wojska, przedłożyło 5. Stycznia 1879 Panu Ministrowi obrony krajowej, lecz nie otrzymało dotąd żadnej odpowiedzi; co do dalszego zapytania Wydziału krajowego, jakie środki ustanowił c. k. Rząd, ażeby usunąć niedogodności wynikające dla spraw rekrutacyjnych z niedokładności dawniejszych metryk żydowskich, oznajmiło Wydziałowi kraj. c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że sporządzenie list gminnych popisowych i wzywanie obowiązanych do stawiania się do wojska na miejsce poboru, nie polega li tylko na konsygnacyach metrykalnych, lecz stosownie do §§. 12. do 22 i §. 108 instrukcyi do ustawy wojskowej, polega także na wszechstronnych śledztwach, czy, i gdzie się znajdują osoby obowiązane do stawienia się do wojska.

Również nie mogą rzeczone wadliwości żydowskich ksiąg metrykalnych wywierać szkodliwego wpływu na uwolnienia od zaciągu wojskowego lub wyłączenia ze służby wojskowej, gdyż tylko wykazy stanu familijnego sporządzone z ksiąg metrykalnych należycie prowadzonych mają przy orzeczeniach odnośnych moc dowodową.

Petycya obszaru dworskiego, w Iławcu o ustanowienie tamże expozyturę żandarmeryjnej.

Petycyę powyższą odstąpił Wys. Sejm na mocy swej uchwały z 23. września 1878, do rąk c. k. Prezydyum Namiestnictwa w celu dalszego odpowiedniego zarządzenia.

Rzeczona zaś władza oznajmiła nam dnia 21. marca 1879, iż stosunki bezpieczeństwa w okolicy Iławcza w powiecie trembowelskim, nie wymagają jak na teraz bezzwłocznego ustanowienia expozytury, dla tego też poleciła ta władza p. Staroście w Trembowli, ażeby stosunki bezpieczeństwa w Iławczu bacznie miał na oku i wysyłał tamże często patrolujących żandarmów, a gdyby się z czasem okazało, że bezpieczeństwo publiczne wymaga ustanowienia tamże ex-

pozytury, ażeby przedłożył bezzwłocznie swe wnioski c. k. władzy krajowej.

Petycya Teodozyi Bohdanowiczowej o wyjednanie powrotu dla jej syna Floryana uwięzionego w Rosyi.

Wysoki Sejm uchwałą swoją z d. 16. października 1878, odstąpił tę petycyę c. k. Rządowi do możliwego uwzględnienia. W tym względzie zawiadomiło Prezydyum c. k. Namiestnictwa, iż pan Minister spraw zagran. udzielił mu pismo c. k. ambasady w Petersburgu z 20. lutego 1879, według którego Ambasador austr. udawał się dwukrotnie do rosyjskiego Ministerstwa sprawiedliwości, które oznajmiło d. 20. lutego 1879. r. c. k. ambasadzie, że śledztwo wstępne przeciw Floryanowi Bohdanowiczowi zostało już przeprowadzone, i że prokuratorowi Kijowskiemu wydano polecenie wniesienia aktu oskarzenia i przeprowadzenia rozprawy ostatecznej.

W obec tego stanu rzeczy i z uwagi że c. k. Ambasador w Petersburgu udawał się już poprzednio, lecz bezskutecznie do szefa oddziału IIIgo o wyjednanie u Cesarza rosyjskiego ułaskawienia dla Floryana Bohdanowicza, oznajmiła c. k. ambasada swe zdanie, iż należałoby zaniechać wszelkich dalszych kroków w tej sprawie, a to na tak długo, aż zapadnie wyrok Sądu rosyjskiego w tej mierze.

Wreszcie zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa dnia 2. września 1879. l. 7420, iż według odezwy Generał-Gubernatora w Kijowie z 11. sierpnia 1879, Floryan Bohdanowicz przez sąd wojenny Kijowski za winnego uznanym został, iż brał udział w tajnym związku do przewrotu porządku i ustroju państwowego w Rossyi i skazanym został na pozbawienie wszelkich praw stanu i na zesłanie w Sybir do robót katorżnych, w skutek czego też wysłano go już na miejsce jego przeznaczenia.

W sprawie uregulowania szupaśnictwa.

Odnosząc się do sprawozdania Wydziału krajowego z jego czynności za czas od 1. maja 1877 do 31. maja 1878, (strona 144) donosimy Wysokiemu Sejmowi dalszy przebieg w tej sprawie jak następuje:

A. Dnia 20. grudnia 1878 r. L. 60.971, udaliśmy się na nowo do pana Ministra spraw wewnętrznych z przedstawieniem potrzeby, ażeby szupaśnictwo we wszystkich w Radzie państwa reprezentowanych krajach w taki jednolity sposób uregulowane zostało, aby położono tamę stanowczą i zapobieżono skutecznie wszelkiemu nieprawnemu szupasowaniu.

Odpis tego przedstawienia udzieliliśmy wszystkim innym Wydziałom krajowym z wezwaniem, ażeby poparły ze swej strony nasze przedstawienie u pana Ministra spraw wewnętrz.

B) Dnia 20. grudnia 1878. L. 60.970 przypomnieliśmy c. k. Namiestnictwu wypracowany przez nas i udzielony mu w dniu 16. kwietnia 1878. L. 5.097 projekt stosownej reformy szupasowania na kolei żelaznej, który zmierza do tego celu, ażeby ochronić fundusz krajowy nietylko od wszystkich niepotrzebnych i zbytecznych

wydatków, lecz osiągnąć zarazem wszelką tylko możliwą oszczędność funduszu krajowego.

Wskutek dalszych przedstawień naszych z 15. marca i 11. kwietnia 1879 L. 8.199 i L. 12.557, wydało c. k. Namiestnictwo dnia 2. Listopada 1879, L. 27.860 rozporządzenie swe zawierające stosowne zreformowanie szupasowania na kolejach żelaznych i zamieściło je dnia 27. listopada 1879 pod Nr. 84 w Dz. u. i rozp. kraj.

W sprawie pokrywania kosztów szupasowych.

Wysoki Sejm przeznaczył na pokrycie kosztów szupasowych w roku 1878. kwotę 25.000 złr. w. a. a to w rubryce XII. fund. krajowego. W ciągu roku 1878. asygnowaliśmy galicyjskim stacyom szupasowym bądź tytułem zaliczki, bądź tytułem przyznanej należytości łączną sumę . . . . . 27.488 złr. $22^1/_2$ ct.
a dla obcych funduszów krajowych tytułem zwrotów szupasowych wypłaciliśmy łączną sumę 2.390 „ $66^1/_2$ „
przeto też razem . . . . . 29.878 złr. 89 ct.

Gdy więc wypłata kosztów szupasowych zwlekaną być nie może, byliśmy zmuszeni przekroczyć ustanowiony budżet szupasowy.

Ustanowienie ryczałtów szupasowych na lata 1879, 1880 i 1881.

W myśl ustawy krajowej z 15. listopada 1874 Nr. 65 Dz. u. i rozp. kraj. wydaliśmy dnia 13. grudnia 1878 L. 60.042 nasze rozporządzenie, według którego ustanowione przez nas dnia 26. listopada 1875 L. 25.744, kwoty ryczałtów szupasowych trwać mają bez żadnej zmiany także i na czas za lata 1879, 1880 i 1881.

Niezałatwiona petycya sejmowa gminy Pilzna o polecenie Wydziałowi kraj., ażeby wypracował wniosek do ustawy, regulującej obowiązek zwrotu z funduszu kraj. kosztów żywienia aresztantów policyjnych przez czas dochodzenia ich przynależności.

Powyższą petycyę sejmową uchwalił Wydział krajowy dnia 13. grudnia 1878 L. 53.198 złożyć do aktów, a to z tych powodów:

iż żądanie tej petycyi nie jest ogólnem życzeniem wszystkich gmin, lecz tylko wyjątkowem żądaniem, a przychylenie się do niego nałożyłoby nader znaczne i nowe ciężary na fundusz krajowy, który i tak innym a daleko ważniejszym wydatkom na szkoły i oświatę, na szpitale i wydatki sanitarne, na drogi, na zakłady dobroczynne, na żandarmeryę i t. d. zaledwie zadosyć uczynić może.

Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej.

We funduszach tej fundacyi nie zaszła od czasu sprawozdania naszego z r. 1878 żadna zmiana, jednakże z obdarzonych dożywotników zmarli w r. 1878 Tomasz Konarski, Stanisław Strzemieczny i Michał Zieliński, a opróżnione po nich miejsca nadał kurator fundacyi Alexandrowi Orzelskiemu, Kajetanowi Dąbrowskiemu i Stanisławowi Jazmińskiemu, we Francyi zamieszkałym.

Wreszcie zmarł także kurator Piotr hr. Moszyński, wskutek czego JW. Jerzy hr. Moszyński objął godność kuratora tej fundacyi, a na czas swej nieobecności w kraju naszym uprosił na zastępcę swego w godności kuratora JE. JW. hr. Ludwika Wodzickiego.

Galicyjski fundusz inwalidów z lat 1813, 1814 i 1815, pozostający dotąd w rękach c. k. Rządu.

Poruszaliśmy tę sprawę ponownie, a to dnia 20. grudnia 1878 L. 40.813 i dnia 13. stycznia 1879 L. 1.121, wskutek czego otrzymaliśmy od c. k. Namiestnictwa następujące wyjaśnienia w tej sprawie:

Pan minister obrony krajowej oznajmił c. k. Namiestnictwu jeszcze dnia 27. kwietnia 1877, iż władze centralne zgodziły się na to, że zarząd tych funduszów nie może być oddany wyłącznie galicyjskiemu Wydziałowi krajowemu, lecz wprzód należy rozdzielić te fundusze na Galicyę i Bukowinę i oddać pod zarząd Wydziałów krajowych we Lwowie i Czerniowcach; a gdyby podział funduszów nie dał się uskutecznić, należałoby odstąpić od zamiaru oddania tych funduszów pod zarząd tych dwóch Reprezentacyi krajowych, wskutek tego też zaproponowało c. k. Namiestnictwo galic. c. k. generalnej komendzie, a to d. 10. grudnia 1877, ażeby rozdzielić te fundusze na podstawie stosunku zaludnienia Galicyi i Bukowiny, a to w jednej dwunastej części na Bukowinę a w $^{11}/_{12}$ częściach na Galicyę.

C. k. generalna komenda we Lwowie uznała wprawdzie dnia 11. lutego 1878, że taki podział funduszów odpowiadałby słusznej zasadzie, jednakże przeciwko przeprowadzeniu tego podziału wniosła powtórnie zasadnicze zarzuty, które są właściwie tylko formalnemi względami na korzyść maksymalnych stypendyów dla bukowińskich inwalidów z lat 1813, 1814, i 1815, a to ze względu na dotąd praktykowany sposób nadawania i powiększania udzielanych stypendyów.

O tej opozycyi c. k. generalne komendy zarelacyonowało c. k. Namiestnictwo dnia 30. marca 1878. p. Ministrowi obrony krajowej, a zbijając powody rzeczonej opozycyi zapytało oraz, czyli i jakie zmiany orzeczonego przez władze centralne postępowania przy nadawaniu i stopniowem zwiększania stypendyów z rzeczonych funduszów mogłyby nastąpić z tą chwilą, w której oddanie rozdzielonych funduszów do rąk Reprezentacyi krajowych w Galicyi i Bukowinie uskutecznionem zostanie.

Otóż p. Minister obrony krajowej oświadczył c. k. Namiestnictwu, a to dnia 12. maja 1878, iż na pierwszym planie stoi podział rzeczonych funduszów, a odnośnie do tego należy już teraz rozważyć te przyszłe zmiany obecnie istniejących dyrektyw przy nadawaniu i obdzielaniu stypendyów.

W skutek tego też c. k. Namiestnictwo zawiadomiło dnia 27. Lipca 1878 c. k. generalną komendę o powyższem reskrypcie ministeryalnym z wezwaniem, ażeby zaproponowało, w jaki sposób dotychczasowe dyrektywy względem rozdzielania rzeczonych stypendyów na przyszłość zmienione być mają?

W rzeczy tej toczą się zatem jeszcze rokowania między władzami rządowemi, a gdy c. k. Namiestnictwo działa właśnie zupełnie stosownie w myśl dążeń naszych, mamy wszelką nadzieję, iż porozumienie się władz rządowych dojdzie do pożądanego skutku, i dla tego też postanowiliśmy dnia 7. marca 1879 L. 3.712 wstrzymywać się narazie od wmieszania się w rzeczone rokowania, gdyż władze rządowe łacniej porozumią się same między sobą. — Wszakże w sto-

sownym czasie zapytamy c. k. Namiestnictwo o dalszy przebieg tej sprawy, a według okoliczności zarządzimy dalsze kroki odpowiednie.

Sprawa podwyższenia cen podwodowych dla wojska.

Odnosząc się do ostatniego sprawozdania naszego z r. 1878 (strona 147) donosimy Wysokiemu Sejmowi, iż c. k. Namiestnictwo zwróciło nam dnia 6. września 1878 l. 45.577 poparte przez nas prośby kilku Wydziałów powiatowych, domagających się zwiększenia wynagrodzeń za podwody dla wojska i udzieliło nam odpis reskryptu P. Ministra obrony krajowej z dnia 5. sierpnia 1878 l. 7.510, według którego c. k. Rząd dąży sam do jak najrychlejszego uregulowania tej sprawy.

Dodatkowa dotacya dla kwaterunku c. k. żandarmeryi na rok 1878.

Z powodu utworzenia w r. 1877 i 1878 licznych nowych posterunków lub expozytur żandarmeryjnych, tudzież ze względu, iż w r. 1877 i 1878 skończyły się liczne kontrakta o najem koszar żandarmeryjnych, a zawarto nowe kontrakta z podwyższeniem rocznego czynszu, który wzmaga się corocznie, powstały takie wydatki kwaterunkowe, które w budżecie żandarmeryjnym, na rok 1878 uchwalonym przewidziane być nie mogły.

W skutek tego też uchwalił Wydział krajowy dnia 24. stycznia 1879 l. 59.316 przyznać c. k. komendzie żandarmeryi krajowej dodatkową dotacyę na rok 1878 i wypłacił takową w sprawdzonej kwocie 2.022 złr. i 1 ct. a.w., o którą też kwotę budżet żandarmeryjny na rok 1878 przekroczonym został.

W sprawie utworzenia nowych posterunków i expozytur żandarmeryjnych.

W roku 1878 utworzono:

a) cztery nowe posterunki żandarmeryjne, jako to:

w Perelińsku w powiecie Dolińskim,
w Brobużnej „ Husiatyńskim,
w Niebylcu „ Rzeszowskim,
i w Sinkowie „ Zaleszczyckim,

tudzież

b) osiemnaście nowych expozytur o jednym żandarmie, a to:

w Hruszowicach w powiecie Jarosławskim,
w Sokołowie „ Stryjskim,
w Laszkach związanych „ Rudczańskim,
w Osiecie „ Ropczyckim,
w Janowie „ Trembowelskim,
w Dobrosinie „ Żółkiewskim,
w Ryglicach „ Tarnowskim,
w Łyścu „ Bohorodczańskim,
w Będzimyślu w powiecie Ropczyckim,
w Złotym Potoku „ Buczackim,
w Iwanczanach „ Zbarazkim,
w Żółtańcach „ Żółkiewskim,
w Krasiczynie „ Przemyskim,

w Zakopanem w powiecie Nowotarskim,
w Niegowicach „ Wielickim,
w Czernichowie „ Krakowskim,
w Wiszeńce wielkiej „ Gródeckim,
i w Horożanie wielkiej „ Rudczańskim

W roku 1879 wydało c. k. Prezydyum Namiestnictwa rozporządzenia na utworzenie

a) trzech nowych posterunków a mianowicie:
w Chołojowie w powiecie Kamioneckim,
w Mikuliczynie „ Nadwórniańskim,
i w Olszanicy „ Złoczowskim,

tudzież na utworzenie

b) 23 nowych expozytur żandarmeryjnych a to:
w Niewistce i w Widełkach w powiecie Kolbuszowskim,
w Łomnie „ Turczańskim,
w Chodaczkowie Wielkim „ Tarnopolskim,
w Szczurowej „ Brzeskim,
w Rozdole „ Żydaczowskim,
w Dydni w powiecie Brzozowskim,
w Mszanie „ Grodeckim,
w Korczynie „ Krośnieńskim,
w Swiątnikach „ Wielickim,
w Tarnawie niżnej w powiecie Turczańskim,
w Kopyczyńcach „ Tarnopolskim,
w Brzeźnicy „ Pilźnieńskim,
w Horyńcu „ Cieszanowskim,
w Wdzurynie „ Czortkowskim,
w Trzcianie, Jaworniku,
i w Czudcu w powiecie Rzeszowskim,
w Czchowie „ Brzeskim,
w Krościenku „ Dobromilskim,
w Jodłowej i Czarnej w powiecie Pilźnieńskim,
w Stanach w „ Niskim.

Z Rady Wydziału krajowego
Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 20. kwietnia 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego i Sprawozdawca
Oktaw z Siemuszowy Pietruski w. r.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Ludwik hr. Wodzicki

Oktaw z Słomczowy Pietrzak

List fundacyjny.

Na posiedzeniu z dnia 23. września 1878 Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem powziął następującą uchwałę:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem:

I. przeznacza kwotę 11.000 złr., przyznaną jako subwencyę zwrotną uchwałami z dnia 26. kwietnia 1876 i z dnia 24. sierpnia 1877 komitetowi wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej z r. 1877, na utworzenie fundacyi stypendyjnej dla rzemieślników i przemysłowców, którzy zawodowo już w kraju wykształceni wiedzę swą i naukę za granicą uzupełnić pragną;

II. przyjmuje ofiarowany na ten cel przez komitet wystawy dodatek w kwocie 3000 złr.;

III. poleca Wydziałowi krajowemu ułożenie aktu fundacyjnego i wprowadzenie w życie fundacyi tej pod nazwą: „Fundacya wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej we Lwowie z r. 1877.“

Na mocy powyższej uchwały Wydział krajowy wydaje następujący list fundacyjny:

Art. I. Fundacya niniejsza istnieć będzie pod nazwą: „Fundacya wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej we Lwowie z r. 1877.“

Art. II. Majątek zakładowy fundacyi stanowią następujące na jej imię zastrzeżone efekta:

I. 5% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego:

a) okresowe: Serya III. Nr. 5640, 7618, 7620, 7668, 7746, 7853, 7882, 7883 i 8074 po tysiąc (1000) złr.; Serya V. Nr. 777 i 3416 po sto (100) złr.;

b) nieokresowe: Serya V. Nr. 3317 na sto (100) złr.; łącznie w listach zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego dziewięć tysięcy trzysta (9300) złr. w. a.

II. 6% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1873 Serya A. Nr. 1511, 1562, 2220 do 2239, 3395, 3579, 3583, 3675, 3678, 3697, 3713, 3769 do 3773, 3784, 3785, 3825, 3838, 3841, 3907, 3963, 3966, 3971, 3988 i 5272 po sto (100) zł; łącznie w obligacyach galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1873 cztery tysiące pięćset (4500) zł. w. a.

III. 6% listy hypoteczne: Serya A. Nr. 13.879 i 14.199 po sto (100) złr., Serya B. Nr. 10336, 10337 i 10341 po trzysta (300) złr.; Serya D. Nr. 17 315 na tysiąc (1000) złr.; łącznie w 6% listach hypotecznych dwa tysiące sto (2100) złr. w. a.;

IV. książeczka galicyjskiej kasy oszczędności Nr. 29083 z r. 1878 na dwadzieścia siedm (27) złr. 81 ct. w. a.

Art. III. Czyste stałe dochody fundacyi służyć będą na wypłatę stypendyów po trzysta (300) złr. w. a. rocznie dla takich rzemieślników i przemysłowców, którzy zawodowo już w kraju wykształceni wiedzę swą i naukę za granicą uzupełnić pragną.

Art. IV. Zarząd fundacyi i rozdawnictwo stypendyów należy do Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Fundacya wchodzi w życie po spłaceniu przepisanej należytości rządowej.

Art. V. Stypendya udzielane będą prawidłowo na rok jeden, mogą być jednak pozostawione na czas dłuższy, najdłużej na trzy lata, jeżeliby wydoskonalenie się w zawodzie przez stypendystę wybranym wymagało dłuższego pobytu za granicą.

Art. VI. Nadawanie stypendyów odbywać się będzie w drodze konkursu.

Wydziałowi krajowemu wolno będzie wskazać te gałęzie rzemiosła lub przemysłu, dla których w danej chwili zamierza stypendya przeznaczyć. W tej mierze kierować się będzie Wydział krajowy względami na potrzeby kraju.

Kandydaci ubiegający się o stypendya winni w podaniach swoich wskazać szczegółowo program i cel podróży, a Wydział krajowy może nadto wytknąć stypendyście kierunek, w jakim, i miejscowość, w której uzupełnić ma swoje wykształcenie.

Do podań winni kandydaci dołączyć pisemne zobowiązanie się, że w razie uzyskania stypendyum po wykształceniu się za granicą, wykonywać będą swoje rzemiosła lub przemysł w kraju przez lat dziesięć. Stypendysta niedopełniający tego warunku obowiązany będzie zwrócić fundacyi kwotę otrzymaną tytułem stypendyum z 6%.

Art. VII. Wypłata stypendyum odbywać się będzie w dwóch równych ratach półrocznych z góry. Pierwsza rata wypłacona zostanie stypendyście w chwili wyjazdu za granicę, druga zaś po upływie sześciu miesięcy, jeżeli stypendysta wykaże się, że w pierwszem półroczu pobytu swojego za granicą zastosował się do przedłożonego w konkursie programu podróży, a ewentualnie i do dyrektywy przez Wydział krajowy wytkniętej. W razie gdyby stypendysta nie uczynił zadość temu warunkowi, Wydział krajowy może mu odmówić wypłaty drugiej połowy półrocznej raty stypendyum.

Art. VIII. Nadwyżki dochodów stałych, nie wynoszące trzystu (300) złr. w. a., oraz wszelkie nadzwyczajne dochody, jakie fundacya mieć może z wylosowania efektów i t. d., winny być w efektach z pupilarnem bezpieczeństwem ulokowane, i do majątku zakładowego fundacyi wcielone.

Wzrastające w ten sposób dochody fundacyi służyć będą na pomnożenie liczby stypendyów.

Jeżeliby z czasem wskutek zmiany stosunków stypendya po trzysta (300) złr. w. a. okazały się niewystarczającemi na podróż za granicę w celach niniejszą fundacyą wskazanych, wówczas wolno będzie Wydziałowi krajowemu zaniechać tworzenia nowych stypendyów, i podnieść już istniejące do odpowiedniej wysokości, a nawet zmniejszyć w tym celu liczbę już utworzonych stypendyów.

Decyzya w tej mierze służyć będzie Wydziałowi krajowemu.

Art. IX. C. k. Namiestnictwu jako najwyższej władzy fundacyjnej służy nadzór nad tą fundacyą.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielk. Księstw. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 15. lipca 1879.

Instrukcya

dla Biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

§. 1. Zakres działania Biura melioracyjnego obejmuje wszelkiego rodzaju roboty, mające na celu ulepszenie gruntu za pomocą osuszenia lub nawodnienia.

§. 2. Roboty powyższe wykonywa Biuro bądź dla Wydziału krajowego, bądź dla stron na koszt takowych.

§. 3. Prace wykonać się mające przez Biuro, oznacza Szef Departamentu, do którego Biuro jest przydzielone. — Tenże Szef przydziela prace osobom wchodzącym w skład Biura z oznaczeniem porządku następstwa w wykonaniu.

§. 4. Wydział krajowy nie bierze na siebie w obec stron żadnej odpowiedzialności za roboty wykonane przez Biuro na żądanie stron.

§. 5. Chcący użyć pomocy Biura, winni się zgłaszać do Wydziału krajowego

§. 6. Strony korzystające z pomocy Biura, opłacają:

1) Za sporządzenie planu wraz z kosztorysem:

za przestrzeń do 5 morgów włącznie po 2 złr. w. a.
„ morg od 6go do 10go włącznie po 60 ct. w. a.
„ „ „ 11go „ 20go „ „ 50 „ „ „
„ „ „ 21go „ 50go „ „ 40 „ „ „
„ każdy dalszy morg po . . . . 30 „ „ „

2) Tytułem kosztów podróży urzędników Biura wysłanych w celu wykonania zażądanej roboty:

a) za podróż koleją żelazną inżyniera i inżyniera-pomocnika opłatę II. klasy;

b) za podróż drogą pocztową należytość ekstrapocztową za dwa konie, poczesne dla pocztyliona, kryty powóz, smarowidło i zaprzężenie.

3) Dyety powyższych urzędników, ustanowione:

a) dla inżyniera na 3 złr. w. a. dziennie;

b) dla inżyniera-pomocnika na 1 złr. 50 ct. w. a. dziennie.

Prócz tego winny strony dostarczyć urzędnikom Biura w czasie pobytu ich na miejscu robót odpowiednie stanowi ich utrzymanie i pomieszczenie wraz z obsługą, lub w miejsce tego, zapłacić tytułem kosztów utrzymania za każdy dzień pobytu na miejscu:

a) inżynierowi 2 złr. w. a.;

b) inżynierowi-pomocnikowi 1 złr. 50 ct. w a.

§. 7. Biuro składa się z dwóch inżynierów i odpowiedniej potrzebie liczby inżynierów-pomocników.

§. 8. Urzędników Biura mianuje Wydział krajowy.

§. 9. Żadnemu urzędnikowi Biura nie wolno przedsiębrać robót na własną rękę.

§ 10. Inżynier jest odpowiedzialnym za wszelkie roboty, których wykonanie mu poruczono, równie w obec Wydziału krajowego, jak w obec stron.

§. 11. Płaca inżyniera wynosi rocznie 1500 złr. w. a., płaca inżyniera-pomocnika 400 do 800 złr. w. a. rocznie.

Nadto mają urzędnicy Biura udział w dochodzie z opłat wyszczególnionych w §. 6, ustęp. 1, określony bliżej w §. 12.

Koszta podróży i dyety urzędników Biura, niemniej koszta utrzymania tychże urzędników w czasie pobytu na miejscu robót, obliczają się według taryfy podanej w §. 6, ustępie 2 i następnych.

§. 12. Opłaty wyszczególnione w §. 6, ustęp 1 wpływają do Kasy krajowej. Dochód z opłat tych rozdziela Wydział krajowy z końcem roku pomiędzy urzędników Biura w miarę zasługi według własnego uznania.

Wszelkie inne opłaty, do których strony są obowiązane, pobierają urzędnicy Biura wprost od stron.

§. 13. Urzędnicy Biura podlegają pod względem obowiązków służby i praw ze stosunku służby wynikających, przepisom zawartym w niniejszej instrukcyi, oraz w §§. 19. do 30. i §. 44. Ustanowy służby krajowej, przez wys. Sejm dnia 23. marca 1866 r. uchwalonej.

We Lwowie dnia 20 grudnia 1878.

PROGRAM

kursu melioracyjnego dla wykształcenia niższego personalu technicznego.

Cel kursu.

§. 1. Celem wykształcenia niższego personalu technicznego, potrzebnego przy robotach melioracyjnych oraz do obsługi melioracyj już wykończonych, urządza się kurs melioracyjny w Dublanach.

Sposób nauczania.

§. 2. Cel powyższy ma być osiągnięty:

a) przez praktyczne ćwiczenia w wykonywaniu robót melioracyjnych;

b) przez wykład nauk ogólnie kształcących, tudzież przez objaśnianie teoretycznie wykonywanych prac melioracyjnych.

Trwanie nauk.

§. 3. Kurs trwa 1 do 2 lat w miarę tego, czy uczeń ma się wykształcić tylko na robotnika melioracyjnego, czy też na dozorcę (podmajstrzego).

Język wykładowy.

§. 4. Nauka odbywa się w języku polskim.

Plan nauki.

§. 5. Nauka teoretyczna udziela się w systematycznym szeregu wykładów głównie w zimie i obejmuje w pierwszym roku następujące przedmioty:

1. Religię;
2. Naukę języka polskiego;
3. Zarys najpotrzebniejszych wiadomości z geografii i topografii;
4. Rachunki;
5. Rysunki;
6. Najpotrzebniejsze wiadomości z nauk przyrodniczych i z ogólnej nauki rolnictwa;
7. Zarys teoryi nawodniania i osuszania.

§. 6. W drugim roku, przeznaczonym na wykształcenie dozorców (podmajstrzych), rozszerza się wykład przedmiotów wyszczególnionych w §. 5., a obok tego nauka teoretyczna obejmuje jeszcze:

1. Planimetryę;
2. Rysowanie planów;
3. Najpotrzebniejsze wiadomości z budownictwa wodnego.

§. 7. Latem uczniowie przedewszystkiem zatrudnieni będą przy robotach melioracyjnych.

Środki naukowe i nauczyciele.

§. 8. Kurs melioracyjny korzysta ze środków naukowych krajowej niższej szkoły rolniczej w Dublanach.

Do wykładów powołani będą instruktorowie fachowi w liczbie zastosowanej do potrzeby, oraz nauczyciel pomocniczy dla nauk ogólnie kształcących. Instruktorowie kierują zarazem ćwiczeniami praktycznemi.

Warunki przyjęcia.

§. 9. Każdy chcący się zapisać na kurs melioracyjny wykazać winien:

a) że 16. rok życia ukończył (metryka);

b) że ukończył 4°-klasową szkołę ludową; nadto zaś przedłożyć:

c) świadectwo moralności;

d) świadectwo zdrowia, potwierdzone przez lekarza krajowych szkół rolniczych w Dublanach;

e) po odebraniu zapewnienia przyjęcia pisemne zobowiązanie, wystawione przez rodziców, opiekunów lub protektorów, zaręczające regularną wypłatę należytości, przypadających od ucznia funduszowi kursu melioracyjnego.

O przyjęciu kandydata, który nie dopełnił warunku ad *b)*, rozstrzyga Dyrektor krajowych szkół rolniczych w Dublanach, na podstawie egzaminu wstępnego.

Opłata.

§. 10. Nauka jest bezpłatna.

Uczniowie mieszkają i są utrzymywani na wzór uczniów krajowej niższej szkoły rolniczej w Dublanach.

Wysokość opłaty za mieszkanie i utrzymanie oznacza Wydział krajowy. Wpływy z opłaty tej, która powinna być składana do kasy Dyrekcyi krajowych szkół rolniczych w Dublanach półrocznie z góry, należą do funduszu kursu melioracyjnego.

Egzamina i świadectwa.

§. 11. Przy końcu każdego roku kursu składają uczniowie egzamin, i to przedewszystkiem z praktyki.

Po ukończeniu każdego roku otrzymuje uczeń świadectwo, w którem obok zachowania się i pilności oznaczają się postępy ucznia w naukach i wykonywaniu prac ręcznych, oraz stopień kwalifikacyi.

Zarząd i nadzór.

§. 12. Zarząd i nadzór pełnią też same władze i w takim samym stosunku, co w krajowej niższej szkole rolniczej w Dublanach. Wydane zaś regulamina dla uczniów pomienionej szkoły obowiązują zarazem uczniów kursu melioracyjnego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 13. maja 1879. r.

Marszałek krajowy:

Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Plan

wykładu melioracyi przy krajowej wyższej szkole rolniczej w Dublanach.

1. Ogólny pogląd na melioracye, czyli ulepszenia gospodarskie. — Wstęp historyczny.
2. Przedwstępne roboty potrzebne dla melioracyi.
3. Osuszenia.

Utrzymanie naturalnych odpływów wody i odwodnienie pojedynczych gruntów otwartymi rowami.

a) Odwodnienie gruntów drenami;
b) Odwodnienie większych obszarów;
c) Sztuczne odwodnienie nizin.

4. Kolmotacya — zamulania.
5. Nawodniania.

Środki używane celem otrzymania wody do nawodniania.
Kanały doprowadzające i budowle wodne.
Systemy nawodniania i roboty.
Odwodnienie — potrzebna ilość wody — jej rozdział.
Utrzymanie łąk nawodnionych.

6. Zużytkowanie wody ze ścieków miejskich.
7. Uprawa torfowisk.
8. Koszta i rentowność robót melioracyjnych.
9. Ustawa wodna.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 19. września 1879. l. 36241. wystosowanej do c. k. Prezydyum Namiestnictwa w miejscu.

Wydział krajowy jako Dyrekcya funduszu propinacyjnego, widział się już kilkakrotnie spowodowanym zwrócić uwagę Swietnego c. k. Prezydyum Namiestnictwa na powolne ściąganie opłat propinacyjnych, które złożyć się mają na wspomniany fundusz, oraz na znaczne straty, jakie on ponosi w skutek nie dość energicznego ściągania zaległych opłat. Ponieważ w wielu wypadkach nawet energiczne postępowanie c. k. Starostw nie może doprowadzić do pożądanego rezultatu, przeto w odezwie z dn. 9. maja r. b. l. 17639 wystąpił Wydział krajowy z propozycyą, która bez ustawodawczego zaprowadzenia nowych przepisów, mogłaby w samym sposobie postępowania dostarczyć funduszowi propinacyjnemu pożądanej rękojmji. W odezwie tej Wydział krajowy wyraził zdanie, że w sprawie ściągania zalegających opłat propinacyjnych skutecznym środkiem byłoby, oddawanie dochodów z szynku w sekwestr właścicielowi propinacyi, jeżeli szynkarz nie uiści opłaty propinacyjnej w oznaczonym terminie i zachodzi obawa, że się później niemożnością uiszczenia zasłonić zechce.

Ponieważ Swietne c. k. Prezydyum Namiestnictwa dotąd nie uwiadomiło Wydziału krajowego o swojej decyzyi w tej mierze, przeto mamy zaszczyt zwrócić ponownie uwagę Swietnego c. k. Prezydyum Namiestnictwa na tę sprawę z prośbą o wzięcie jej pod rozwagę i przychylne załatwienie.

Do wznowienia tej sprawy skłania Wydział krajowy fakt, że uiszczanie opłat propinacyjnych przedstawia się ciągle w świetle niekorzystnem i zachodzi uzasadniona obawa, że w razie, gdyby stan taki trwał ciągle, fundusz propinacyjny nie dorówna oczekiwaniom, jakie w chwili uchwalenia ustawy propinacyjnej można było przyjąć za usprawiedliwione.

Sub */. alegat. Z załączonego wykazu szczegółowego */. wynika, że do końca lipca r. b. u 21199 szynkarzy zalegała opłata propinacyjna. W ciągu sierpnia r. b. tylko 4301 szynkarzy uiściło opłatę, w skutek czego z dniem 1. b. m. jeszcze u 16.898 szynkarzy zalegała opłata propinacyjna.

Zaniedbanie to przynosi znaczne straty funduszowi propinacyjnemu, bo chociaż pobieran e bywają odsetki zwłoki, to jednak rygor ten nie zabezpiecza funduszu, albowiem:

1. Przy obliczaniu odsetków zwłoki od drobnych kwot za krótki okres czasu, traci się często ułamki centów, które przy tysiącach pozycyj utworzyć mogą dość znaczną kwotę; — gdy przeciwnie odbierając opłaty w terminach oznaczonych ustawą i lokując wszystkie dochody niezwłocznie, uzyskać można odsetki należne w całości.

Na pozór wydaje się ta różnica nader drobną, lecz w obec tego, że fundusz propinacyjny niema na celu żadnych wydatków, lecz tylko ciągłe pomnażanie kapitału i że najmniejsza nawet kwota stracona dziś, musi być uważaną za przeszło trzykroć znaczniejszą — gdyż w 25. latach pomnożyłaby się przez oprocentowanie i skapitalizowanie odsetków, — niepodobna lekceważyć strat nawet centowych.

2. Przez nieuiszczanie opłat w terminach wyznaczonych, traci fundusz odsetki od odsetków, które półrocznie kapitalizowane być powinny i wpływają ogromnie na rozrost kapitału.

3. Zaniedbanie ściągania należytości w terminach właściwych grozi funduszowi stratą nie tylko w procentach ale i w kapitale — albowiem coraz częściej zdarzają się wypadki, iż opłaty odpisywane być muszą z powodu niemożności ściągnięcia, a z doświadczenia dotychczasowego twierdzić można stanowczo, że jeżeli Starostwa energiczniej egzekwować nie będą, lub jeźli nie znajdzie się inny środek zabezpieczenia — to wypadki takie, t. j. odpisywanie należytości z powodu niemożności ściągnięcia — będą coraz liczniejsze, a w końcu staną się regułą ogólną. Dzieje się bowiem tak:

Szynkarz otwiera szynk, szynkuje pół roku, rok lub półtora, lecz nie płaci nic, — potem donosi, że szynkować przestaje i prosi o odpisanie mu należytości propinacyjnej na przyszłość. Starostwo zarządza odpisanie i wzywa szynkarza do zapłacenia ewentualnej zaległości pod zagrożeniem egzekucyą. Szynkarz naturalnie znów nie płaci, — zjeżdza sekwestrator i nie znajduje zwykle żadnych ruchomości wartościowych do zafantowania. — Niedostatek ten jednak jest tylko pozorny, gdyż najczęściej szynkarz posiada liczne grunta wynajęte od włościan na długie lata, gotówkę w kieszeni, a często znaczne wierzytelności.

Że niemożność opłacenia nieznacznej stosunkowo należytości propinacyjnej jest najczęściej tylko pozorną, udowadnia okoliczność, iż zdarzały się już wypadki, że szynkarz, któremu odpisano należytość z powodu ubóstwa, opłacił takową i szynkuje dalej i płaci.

Ponieważ ustawa o zniesieniu prawa propinacyi w obecnem brzmieniu swojem nie podaje innego środka zaradczego oprócz egzekucyi, przeto należy środek ten zastosować z wszelkim możliwym rygorem, mianowicie przystąpić do jego zastosowania bezzwłocznie po terminie, w którym zapadła rata opłaty propinacyjnej, a w razie gdyby u szynkarza nie znaleziono przedmiotów wystarczających na jej pokrycie, oddać dochody z szynku w sekwestr właścicielowi propinacyi.

Świetne c. k. Prezydyum Namiestnictwa zechce w obec powyższego stanu rzeczy powziąć decyzyę i wydać stosowne zarządzenia, zawiadamiając o tem równocześnie Wydział krajowy.

Przy tej sposobności Wydział krajowy zwraca uwagę Świetnego c. k. Prezydyum Namiestnictwa:

1) że c. k. Starostwa nadsyłają teraz wymiary należytości dla szynkarzy, którzy jeszcze w roku 1878. szynkowali, co znowu przynosi funduszowi stratę w odsetkach;

2) że c. k. Starostwa nie zawsze zawiadamiają Wydział krajowy o zmianach w osobach szynkarzy, o czem dowiadujemy się dopiero z dzienników kasowych (inne zaś donoszą o jednym szynkarzu po dwakroć);

3) że przy odpisywaniu należytości nie zawsze otrzymujemy potrzebne szczegóły, n. p. dzień zaprzestania szynku, lub akta w sprawie ubóstwa.

4) że w ogóle, w postępowaniu c. k. Starostw panuje rozmaitość, niedokładne stosowanie się do postanowień ustawy, w skutek czego wynikają zbyteczne korespondencye.

D. j. w.

Subalegat do Alegatu V. do sprawozdania z czynności Wydz. kr. po koniec r. 1879.

Fundusz propinacyjny.

Sumaryczny Wykaz

zalegających opłat od szynkarzy po koniec lipca 1879.

Liczba porząd.	Powiat	Ilość szynkarzy obowiązanych do opłaty	Ilość szynkarzy którym należytość odpisana została	Pozostaje	Ilość szynkarzy którzy opłatę uiścili	Ilość szynkarzy zalegających z opłatą	Ilość szynkarzy, którzy zalegają z opłatą za rok 1878
1	Biała	348	16	332	48	284	66
2	Bóbrka	262	12	250	29	221	88
3	Bochnia	414	44	370	184	186	4
4	Bohorodczany	311	29	282	40	242	62
5	Borszczów	478	14	464	21	443	118
6	Brody	647	61	586	58	528	25
7	Brzesko	286	3	283	28	255	61
8	Brzeżany	319	47	272	87	185	11
9	Brzozów	261	48	213	28	185	34
10	Buczacz	751	89	662	66	596	167
11	Chrzanów	437	51	386	16	370	120
12	Cieszanów	322	23	299	44	255	40
13	Czortków	224	23	201	18	183	11
14	Dąbrowa	267	16	251	18	233	56
15	Dobromil	307	7	300	25	275	58
16	Dolina	404	21	383	43	340	77
17	Drohobycz	491	20	471	119	352	47
18	Gorlice	217	8	209	25	184	19
19	Gródek	238	11	227	35	192	30
20	Grybów	205	6	199	40	159	19
21	Horodenka	359	28	331	57	274	33
22	Husiatyn	434	14	420	52	368	125
23	Jarosław	513	24	489	67	422	50
24	Jasło	361	14	347	32	315	79
25	Jaworów	301	18	283	39	244	9
26	Kałusz	254	1	253	18	235	47
27	Kamionka	427	14	413	24	389	124
28	Kolbuszowa	210	—	210	8	202	67
29	Kołomyja	594	13	581	56	525	170
30	Kosów	309	13	296	41	255	52
31	Kraków	247	2	245	32	213	51
32	Krosno	198	1	197	10	187	43
33	Limanowa	230	5	225	17	208	26
34	Lisko	432	11	421	56	365	37
35	Lwów	383	7	376	40	336	152
36	Łańcut	428	20	408	80	328	26
37	Mielec	270	3	267	27	240	19
38	Mościska	261	12	249	70	179	12
39	Myślenice	209	5	204	19	185	74
40	Nadwórna	359	20	339	36	303	45
41	Nisko	216	12	204	7	197	39
42	Nowy Targ	186	4	182	35	147	19
43	Pilzno	215	22	193	25	168	15
44	Podhajce	244	6	238	22	216	90
45	Przemyśl	468	16	452	38	414	33
46	Przemyślany	281	27	254	20	234	51
47	Rawa	477	23	454	170	284	34
48	Rohatyn	396	7	389	36	353	128
49	Ropczyce	269	5	264	26	238	54
50	Rudki	192	—	192	23	169	33
51	Rzeszów	452	24	428	53	375	6
52	Sambor	391	8	383	84	299	51
53	Sanok	489	13	476	104	372	29
54	Sącz Nowy	447	18	429	25	404	88
55	Skałat	384	45	339	13	326	86
56	Śniatyn	247	10	237	12	225	57
57	Sokal	334	19	315	37	278	35
58	Stanisławów	490	21	469	44	425	31
59	Staremiasto	215	4	211	18	193	38
60	Stryj	373	51	332	28	294	53
61	Tarnobrzeg	238	8	230	13	217	12
62	Tarnopol	615	38	577	152	425	79
63	Tarnów	484	20	464	78	386	76
64	Tłumacz	385	26	359	76	283	43
65	Trembowla	281	12	269	13	256	89
66	Turka	320	4	316	28	288	27
67	Wadowice	473	27	446	184	262	31
68	Wieliczka	389	33	356	37	319	36
69	Zaleszczyki	298	13	285	27	258	67
70	Zbaraż	234	20	214	9	205	45
71	Złoczów	575	24	551	32	519	174
72	Żółkiew	334	13	321	41	280	53
73	Żydaczów	255	6	249	42	207	26
74	Żywiec	316	9	307	65	242	47
	Razem	25951	1362	24569	3370	21199	4132

Zalegało z końcem lipca 21.199 szynkarzy
opłaciło w sierpniu 4.301 „
zalega z końcem sierpnia 16.898 „

Odpis

rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z d. 6. marca 1880 l. 10630 do p. c. k. Starosty w Starem mieście.

Reskryptem tutejszym z 14. maja 1879 l. 23.635 wypowiedziano z powodu zaszłej w ciągu drugiego półrocza 1878 zmiany w osobie szynkarza w lokalu szynkownym pod l. 123 w Grodowicach, polecając Panu sprostowanie orzeczenia z dnia 11. grudnia 1878 l. 181/8415, że w myśl §. 20. ustawy z dnia 30. grudnia 1875 Dz. u. k. Nr. 55/77 należytość od jednego i tego samego wyszynku nie może być za ten sam czas dwukrotnie pobierana. Przeciw temu postanowieniu wniósł Wydział krajowy jako Dyrekcya funduszu propinacyjnego rekurs, w którym prosi o zmianę tut. reskryptu w tym kierunku, bo orzeczono: że nowo wstępujący szynkarz jest obowiązany, bez względu na wymierzoną poprzednikowi i do zapłaty przypadającą należytość za drugie półrocze 1878 tę samą należytość uiścić za czas od 1. listopada 1878 jako dnia objęcia wyszynku.

Reskryptem z dnia 23. lutego 1880 l. 74.433 nie uwzględniło Wysokie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych tego rekursu z następujących powodów:

W myśl 1. ustępu §. 22. powołanej ustawy należy należytości w mowie będące opłacać na rzecz funduszu propinacyjnego w półrocznych ratach z góry 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

Z tego powodu obowiązek płacenia powstaje zaraz z początkiem, t. j. pierwszego dnia każdego półrocza, a władzom politycznym ustawa nie nadała uprawnienia odpisywania należytości, które już zapadły. Zapatrywanie Namiestnictwa, które zresztą i Wydział krajowy podziela, że prawomocnie przypisana należytość półroczna nie może być w całości lub w części zwróconą lub odpisaną, jest zatem uzasadnione w ustawie.

Przeciwnie nie zgadza się Wysokie c. k. Ministerstwo z mniemaniem Wydziału krajowego, jakoby w razie, gdy w ciągu półrocza nastąpi zmiana w osobie szynkarza, nowo wstępującemu szynkarzowi należało wymierzać opłatę od czasu, w którym wyszynk rozpoczął, aż do końca dotyczącego półrocza.

Albowiem w myśl §. 20. ustawy z dnia 30. grudnia 1875 D. u. k. Nr. 55 ex 1877 nietylko szynkarz wykonujący wyszynk propinacyjny, lecz także zarówno właściciel lub dzierżawca propinacyi, skoro osobiście wyszynk prowadzi, obowiązany jest „od tego wyszynku“ opłacać należytość liczebnie oznaczoną. Ztąd wypływa, że obowiązek opłacania nie tyle ciąży na osobie, ile raczej na pewnym wyszynku, że zatem ocenienie powstania i ustania tego obowiązku nie zależy od osób szynkujących, lecz od samego wyszynku. Od jednego i tego samego wyszynku należy jednak w myśl ustawy opłacać pewną liczebnie oznaczoną należytość, a ustawa nie daje żadnej podstawy, by od jednego i tego samego wyszynku wyższej żądać należytości. Pod tym względem żadnej nie czyni różnicy okoliczność, czy pewien wyszynk w ciągu półrocza wykonywała jedna tylko osoba, czy też w osobie szynkarza zaszła zmiana, a to z powodu, że skoro należytość półroczna jest raz zapłaconą, lub przypisaną i jako zaległość wykazaną, to obok niej co do dotyczącego wyszynku inny obowiązek płacenia nie istnieje, i dla tego nie może być mowy o powtórnym wymiarze obok pierwszego.

Drugi ustęp §. 22. ustawy z d. 30. grudnia 1875 D. u. k. Nr. 55 ex 1877, na który się powołuje Wydział krajowy, w niniejszym wypadku nie ma żadnego zastosowania, ponieważ dotyczy tych wypadków, w których obowiązek płacenia nie rozpoczyna się z 1. stycznia lub z 1. lipca, t. j. gdzie w ciągu półrocza nowy wyszynk otwarto, od którego nie istniał jeszcze obowiązek płacenia.

Co do kwestyi poruszonej w reskrypcie na wstępie powołanym o odpowiedzialności nowo wstępującego szynkarza za należytości poprzednika, nie wydało Wysokie c. k. Ministerstwo żadnego orzeczenia z powodu, że ustęp ten nie był zarekurowany.

D. u. s.

Alegat VII. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego po koniec r. 1879.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 3. października 1879 l. 33308 wystosowanej do Świetnego Prezydyum c. k. Namiestnictwa w miejscu.

Odezwa. W sprawie zaprzysiężenia świadków przy dochodzeniu i karaniu przestępstw propinacyjnych, do której to sprawy odnosi się nasze pismo z 9. maja 1879 do l 16.220 i odezwa Świetnego Prezydyum c. k. Namiestnictwa z 26. maja 1879 do l. 3.968/pr., zwołał Wydział krajowy ankietę z doświadczonych prawników i poddał jej tę sprawę pod rozpoznanie.

Po gruntownem zbadaniu przedłożonej kwestyi i rozpatrzeniu się w obowiązujących w tej mierze przepisach uznała ankieta za rzecz potrzebną: wyjednanie u c. k. Namiestnictwa objaśniającego okólnika do wszystkich c. k. powiatowych władz politycznych z pouczeniem, jak mają postępować przy dochodzeniu i karaniu przestępstw propinacyjnych. Okólnik miałby zawierać co następuje:

Ponieważ przy wszelkich policyjno-karnych dochodzeniach władze polityczne mają się stosować do przepisów procedury karnej z 29. lipca 1853, przeto postanowienia tej procedury powinny być także przy dochodzeniu i karaniu przestępstw propinacyjnych jak najściślej zastosowane. Rozdział XX (§. 416—436) tej procedury zawiera prawidła, których przy postępowaniu co do przestępstw przestrzegać należy, lecz §. 416 postanawia wyraźnie, że wszystkie przepisy procedury co do zbrodni i wykroczeń obowiązują także co do przestępstw, jeżeli rozdział XX nie zawiera szczegółowych w tej mierze postanowień. Z tego wypływa, że przepisy procedury karnej, zawarte w poprzednich rozdziałach I do XX, a tyczące się zbrodni i wykroczeń, mają względnie swe zastosowanie także przy dochodzeniu i karaniu przestępstw.

Co do świadków postanawia rozdział XX w §. 422, że z reguły świadkowie nie mają być zaprzysięgani i że sędzia może się zadowolić podaniem ręki. Tylko w dwóch wypadkach muszą świadkowie składać przysięgę (jeżeli nie zachodzą prawne przeszkody), a mianowicie: gdyby obwiniony domagał się odebrania przysięgi od świadka, lub gdyby przedmiotem dochodzenia było przestępstwo, które jest zagrożone karą co najmniej jednego miesiąca aresztu, lub karą pieniężną co najmniej 100 zł. Z tego postanowienia (§. 422) wypływa przeto, że oprócz tych dwóch wypadków są jeszcze inne,

w których można świadka pociągać do przysięgi przy dochodzeniu i karaniu przestępstw, albowiem sędzia nie musi tylko może zadowolnić się podaniem ręki.

Śledząc za temi wypadkami, w których sędzia przy dochodzeniu i karaniu przestępstw jest uprawniony odebrać od świadka przysięgę, należy odnieść się do przepisów procedury co do zbrodni i wykroczeń, albowiem jak wyżej wykazano, obowiązują one także przy postępowaniu co do przestępstw. W tej mierze postanawia §. 131 procedury karnej, że sędzia ma przystąpić do odebrania przysięgi od świadka, jeżeli uzna to za potrzebne, aby nabyć pewności, że świadkowi nic bliższego nie jest wiadomem.

Tej zasady mają się też ściśle trzymać władze polityczne przy dochodzeniach policyjno-karnych w ogóle, a więc i przy dochodzeniach o przestępstwa propinacyjne, mają więc prawo i obowiązek przystępywać do odebrania przysięgi w wypadkach w §. 131 wskazanych bez względu na to, czy zeznania świadka mają posłużyć do zasądzenia, czy też do uniewinnienia obwinionego.

Co do zachowania się władz politycznych przy przesłuchaniu świadków w ogóle, należałoby podnieść w okólniku, że ponieważ rozdział XX procedury karnej nie zawiera w tej mierze żadnych szczegółowych postanowień, należy ściśle przestrzegać przepisy co do zbrodni i wykroczeń, które są zawarte w §. 122 i 131 procedury.

W myśl tych postanowień, każdy świadek przed przesłuchaniem powinien być upomniony, żeby na wszystko, o co pytanym będzie, wedle swej najlepszej wiedzy i przekonania szczerą prawdę zeznał, niczego nie zataił, i swoje zeznanie tak złożył, żeby je mógł w razie potrzeby przysięgą stwierdzić.

Oraz należy ostrzedz świadka przed krzywoprzysięstwem i zwrócić jego uwagę na skutki takiego czynu, gdyż krzywoprzysięstwo, chociażby przed władzą polityczną, a nie przed sędzią wykonanem zostało, może stanowić zbrodnię, a względnie przestępstwo oszustwa w myśl §§. 197 i 461 kodeksu karnego.

Łącząc się w zupełności ze zdaniem przez ankietę wypowiedzianem, upraszamy Świetne Prezydyum c. k. Namiestnictwa uprzejmie, ażeby zechciało — jeżeli podziela zdanie nasze, a względnie ankiety złożonej z ludzi doświadczonych — wydać okólnik do c. k. politycznych władz powiatowych z pouczeniem w duchu przez ankietę wskazanym.

W każdym razie upraszamy o zawiadomienie nas o postanowieniu w tym przedmiocie powziętem.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z d. 16. maja 1879 l. 18.758 do szanownej Kuratoryi krajowej szkoły gospodarstwa lasowego w miejscu.

Celem ścisłego zbadania sposobu udzielania nauki i postępu uczniów w krajowej szkole gospodarstwa lasowego, Wydział krajowy reskryptem z dnia 21. marca 1879 l. 11.108 przeznaczył fachowych delegatów do egzaminu półrocznego w marcu i kwietniu b. r. Dwaj delegaci, pp. c. k. radca lasowy G. Lettner i c. k. komisarz górniczy H. Walter zdali sprawę pisemnie, inni zaś ustnie na zwołanej w tym celu konferencyi. Ze sprawozdań tych Wydział krajowy z zadowoleniem powziął przekonanie, że dzięki gorliwości dyrekcyi i grona nauczycieli, oraz umiejętnemu dozorowi szanownej Kuratoryi stan nauki i sposób jej udzielania w szkole leśnej odpowiada wymaganiom, a rozwój zakładu rokuje na przyszłość zbawienne dla kraju owoce. Uznawszy ten rozwój delegaci, zwrócili zarazem uwagę na niektóre strony ujemne, którym w interesie zakładu zaradzić należy.

Przedewszystkiem zwrócili delegaci uwagę na niedostateczne wykształcenie ogólne i słabe rozwinięcie intelektualne uczniów. Niektórzy delegaci zalecali jako środek zaradczy w tej mierze utworzenie kursu przygotowawczego, lub utrudnienie przyjęcia kandydatom przy egzaminie wstępnym. Większość jednak była tego zdania, że ze względu na ogólną w kraju potrzebę wykształconych leśników nie należy w ten sposób utrudniać przyjmowania kandydatów, a natomiast zwracać większą niż dotąd uwagę na uzdolnienie uczniów i zaraz po upływie pierwszego półrocza dążyć do usunięcia z zakładu tych, którzy nawet mimo usilnej pracy nauczycieli nie rokują dostatecznego zrozumienia udzielanej nauki.

Po tej ogólnej uwadze, delegaci podali szczegółowe wskazówki co do potrzebnych ich zdaniem zmian w wykładzie pojedyńczych przedmiotów.

Delegat dla egzaminu z nauki o cięciu lasu i pozyskaniu płodów leśnych, p. Kopecki, zauważał, że tak miara jak i sposób udzielania nauki odpowiada potrzebie i słusznym wymaganiom. Należy jednak dążyć do więcej praktycznego kształcenia uczniów, i w tym celu wypadałoby urządzić wzorową gospodarkę w lasach funduszowych w Winnikach, które służyłyby w takim razie za objekt demonstracyjny na większą skalę, uwydatniający ile możności kilka systemów kultury leśnej ze strony praktycznej.

Egzamin z botaniki ogólnej i leśnej sprawił w całości korzystne wrażenie na delegacie Wydziału krajowego, profesorze krajowej szkoły rolniczej w Dublanach, p. Godlewskim. Delegat ten zauważał jednak, że nawet najlepsi uczniowie nie rozumieją należycie części autonomicznej przedmiotu. Gdyby uczniowie dobrze rozumieli to, czego się uczą i czego się wyuczyli, nauka przedmiotu nie pozostawiałaby nic do życzenia. Jako okoliczność wyjaśniającą powyższą uwagę przytoczył p. Godlewski fakt, że nawet celniejsi uczniowie nie rozumieją dobrze, na czem polega wzrost i grubienie drzewa Zdaniem p. Godlewskiego użycie mikroskopów przy wykładach zaradziłoby tej stronie ujemnej.

Co do egzaminu z miernictwa, nadinżynier Wydziału krajowego p. Raciborski uznał sposób udzielania nauk odpowiednim. Przy pytaniach zbaczających na pole geometryi lub matematyki

okazało się jednak z odpowiedzi uczniów, że nie posiadają dostatecznego wykształcenia wstępnego. P. Raciborski podniósł brak dobrego podręcznika, który ułatwiłby zrozumienie wykładów.

Członek Wydziału krajowego p. Dr. F. Hoszard, delegowany do egzaminu z zoologii, uznał miarę i sposób udzielania nauki odpowiedniemi. Wykładający ten przedmiot adjunkt dowiódł znakomitej znajomości rzeczy. Uczniowie jednak zdradzali w odpowiedziach swoich zupełne zaniedbanie. Pan Dr. Hoszard uznał, że w wykładach zoologii pamięć uczniów niepotrzebnie przeciążaną bywa nazwami łacińskiemi i greckiemi. Ponieważ nie chodzi tu o przygotowywanie młodzieży do fachowego kształcenia się w tym przedmiocie, lecz o zaznajomienie jej z potrzebnymi do zawodu leśnego szczegółami, przeto nazwy łacińskie i greckie powinny być zastąpione polskiemi, chociażby one nie były dotąd utarte.

Sprawozdanie pp. Lettnera i Waltera załącza się w odpisie. Co do reszty przedmiotów, delegaci przez Wydział krajowy ustanowieni nie mogli wziąć udziału w egzaminach, i z tego powodu Wydział krajowy nie czyni żadnych uwag.

Szanowna Kuratorya zechce powyższe wskazówki i spostrzeżenia delegatów wziąć pod światłą rozwagę i przedstawić Wydziałowi krajowemu swoją opinię z ewentualnymi wnioskami.

Odpis sprawozdania p. Waltera

z dnia 13. maja 1879.

L. 303.

Wysoki Wydziale krajowy!

Odnośnie do szanownego wezwania z dnia 5. maja b. r. l. 15.186, tłómaczę moją nieobecność dnia 10. maja b. r. przy konferencyi delegatów tem, iż wyjechawszy dnia 5. b. m., dopiero 10go wieczór do Lwowa powróciłem. Dlatego udzielam moją opinię ze spostrzeżeń przy egzaminach szkoły leśnej pisemnie, następująco:

Bez wątpienia nauka mineralogii i geologii w szkole leśnej jest za obszerną, teoretyczną i nie w stosunku do czasu, w jakim uczeń kurs leśny odbywa. Dwa lata do wykształcenia fachowego leśnika, udzielając mu oraz studya przygotowawcze, jest za mało.

Nie mogę powiedzieć, aby uczniowie stosunkowo mało wiedzieli lub się uczyli, i owszem, to czego się uczyli jest za dużo, albowiem doświadczenie i teorya pedagogiczna uczy, że w umyśle uczniów nauka jednego przedmiotu, przy traktowaniu go zwięzłem i naukowem, tylko na koszt drugiego się odbywa, że w takim razie nauka nie strawiona kilka dni już po odbytych egzaminach zapomnianą bywa, i że fachowi przy tem na wykształceniu właściwego zawodu najwięcej cierpią. Nauka mineralogii ma dla leśnika zupełnie podrzędną rolę, albowiem przedmiot ten li tylko wielką wprawą przez dłuższy czas w umyśle przechowanym być może.

I tak n. p. krystalografia powinna być w tak ogólnych zarysach traktowaną, aby uczeń tylko wiedział, że takowa istnieje i o ile do oznaczenia minerałów w zwyczajnem życiu zastosowanie mających służyć może, jako to: wapna, kwarcu, gipsu, pirytu i t. p. minerałów.

Co do oznaczenia minerałów, powinien uczeń więcej ogólne własności znać, któremi na oko oznaczyć będzie mógł, czy i jaką wartość przedmiot, któren znajdzie, mieć może. Powinien n. p.

wiedzieć, że każden kamień, któren w stosunku do swej bryłowatości jest ciężki, mniej więcej zawiera jakiś metal i wart jest uwzględnienia, jak się różnią rudy żelazne od ołowiaków, jakie są najgłówniejsze minerały, w kraju naszym znaleść się mogące.

Więcej wagi ma nauka geologii dla leśnika, albowiem zawód nastręcza mu sposobność w najnieprzystępniejsze miejsca dotrzeć, a przeto bywa często w położeniu odkryć minerał, a stosowne uwzględnienie wpływu pokładu na glebę poucza go, gdzie i jaką kulturę zaprowadzić jest najodpowiedniej.

Nauka geologii powinna być zastosowaną do kraju, i w ogólnych zarysach powinien leśnik wiedzieć, jakie formacye się w jego okolicy znajdują i co w nich znaleść może. Także powinien leśnik potrafić rozpoznać się w karcie geologicznej. Osobliwie ze względu na stosunki kraju, powinni uczniowie co do nafty być zupełnie obznajomieni o sposobie, jak ona się znachodzi, w których pokładach dotychczas ją znaleziono, tak aby daremnie jej tam nie szukał, gdzie jej nie ma.

W ogóle winna nauka więcej mieć cechę empiryczną, zastosowaną wyłącznie do stosunków kraju.

Co do sposobu pytania przy egzaminach, byłbym za systemem używanym w akademii górniczej w Anglii, t. j. że uczniowie przed egzaminem otrzymują pytania wszystkie, jakie do uczni stawiane bywają. Nadawszy pytaniom tym kierunek praktyczny, uwalnia się uczniów od niepotrzebnego memorowania zbytecznych wiadomości, a ułożywszy pytania systematycznie, można wyczerpać w zupełności przedmiot tak, że uczeń nauczywszy się tychże, zupełnie będzie przygotowanym i to praktycznie.

Oraz dają takie pytania władzom dozorującym przegląd, o ile sposób nauczania odpowiada wymogom instytucyi, i li tylko tym sposobem mogą ludzie fachowi wpływ wywierać na sposób nauczania.

Szczęść Boże!

Odpis raportu c. k. Radcy lasowego G. Lettnera
z dnia 16. kwietnia 1879.

L. 65.

Wysoki Wydziale krajowy!

W skutek odezwy Wysokiego Wydziału krajowego z dnia 21. marca 1879 l. 11.108 wziąłem udział w egzaminach z nauki o glebie leśnej, odbytych dnia 9. kwietnia b. r. na drugim kursie krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie; nie wiedząc zaś, czy w mającym się uchwalić dniu poufnego zebrania będę we Lwowie, mam zaszczyć przedłożyć Wysokiemu Wydziałowi następujące moje uwagi i spostrzeżenia, dotyczące tych egzaminów:

Za podstawę służył dla rzeczonych egzaminów przyłączony tu program wykładów.

Do egzaminów przystąpili następujący uczniowie tej szkoły:

Lewel Kazimierz, — Poluszyński Ferdynand, — Bernatowicz Kazimierz, — Eustachiewicz Alexander, — Pietrusiewicz Julian, — Sokalski Kazimierz, — Hawle August, — Borzęcki Emilian Tadeusz, — Janowski Jan, — Skowroński Karol Ludwik, — Leski Adolf, — Posemkiewicz Władysław, — Rotter Edward Robert.

Z odpowiedzi uczniów powziąłem to przekonanie, że z ważnym tym przedmiotem obznajamiali się nie tylko przez uczenie się na pamięć, ale głównie za pomocą praktycznego namacalnego badania w chemicznem laboratoryum natury składników i połączeń chemicznych, wchodzących w skład naszej ziemi, i przez oglądanie oraz i badanie okazów zbioru mineralogicznego; jest to zdaniem mojem jedyna metoda, która jest w stanie obudzić prawdziwe zamiłowanie w owym przedmiocie, stanowiącym podstawę nauki leśnictwa i w ogóle całego gospodarstwa.

Uczniowie okazywali w swych odpowiedziach pewien spokój i zastanawianie się, jeśli zaś odpowiedzi tyczące się szczegółowych więcej formuł chemicznych nie mogły zadowolnić specyalistów co do biegłości w używaniu tych formuł przy badaniu gleby, to jednak dowiodły, że przeświadczeni są o absolutnej praktycznej wartości badań chemicznych pod względem poznawania ścisłego związku zachodzącego między składnikami ziemi i atmosfery, a prosperowaniem roślin, tudzież że wzbudzoną w nich została ciekawość do dalszego badania zachodzących tu tajemniczych jeszcze wpływów.

Ważny dział traktujący o pokarmie, czerpanym z ziemi przez korzenie drzewa, a z atmosfery przez liście, tudzież o ponownem zasilaniu i użyznianiu ziemi przez odpadłe liście dla dalszego dostarczania potrzebnego drzewom pokarmu, a więc o ważności próchnicy leśnej jako głównego motoru tego obiegu i przemiany sił, niezbędnych do utrzymania przyrody leśnej, — okazał mi się z odpowiedzi uczniów należycie i gruntownie przeprowadzonym i dosyć jasno wytłumaczonym.

W ogóle wyniosłem z tych egzaminów wrażenie, że pan profesor Tyniecki z właściwą mu cierpliwością potrafi uprzyjemniać wykłady i wzbudzać prawdziwe zamiłowanie do tego przedmiotu.

Byłoby tylko do życzenia, żeby zbiory krajowej szkoły leśnictwa, dla uniknięcia o ile tylko można scholastycznego uczenia się na pamięć, zostały zbogacone szczegółowemi mapami i okazami przekrojów pokładów ziemi naszego kraju, charakteryzujących główne gatunki gleby, tudzież analizę chemiczną tychże pokładów, jako też analizę drzew na nich rosnących; sądzę bowiem, że tylko w ten sposób o ile możności unaoczniający i ułatwiający naukę wzbudzić można prawdziwe zamiłowanie do dokładniejszego badania gleby, jakoteż w ogóle przyrody, z której całą naszą egzystencyę czerpiemy.

Alegat IX. do sprawozdania z czynności Wydziału kraj. po koniec r. 1879.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 15. listopada 1878 do Prezydyum c. k. Namiestnictwa w miejscu.

Na posiedzeniu z dnia 19. października b. r. przy załatwieniu preliminarzy funduszów samoistnych na r. 1879 Wysoki Sejm powziął następującą uchwałę: „Wzywa się Wydział krajowy, aby w dalszych rokowaniach z c. k. Rządem celem założenia szkoły weterynaryi ze szkołą kucia koni i kliniką dla chorych zwierząt starał się jak najspieszniej do pożądanego doprowadzić skutku.“

Ponieważ rokowania w tej sprawie toczą się już od trzech lat, a Wydział krajowy kilkakrotnie przedstawił Świetnemu Prezydyum szczegółowo stan rzeczy i przytem wykazał, jak szkodliwą jest tak długa zwłoka w ukończeniu rokowań, przeto obecnie ograniczamy się do uwiadomienia Prezydyum o powyższej uchwale Wysokiego Sejmu i usilnie ponawiamy prośbę, aby Świetne Prezydyum wpływem swoim wyjednać zechciało w Wysokiem c. k. Ministerstwie jak najrychlejsze powzięcie stanowczej decyzyi, któraby odpowiadała kilkakrotnie wyrażonym życzeniom Wysokiego Sejmu i przedstawieniom Wydziału krajowego.

Odpis

Sprawozdania Komisyi powołanej do czuwania nad artystycznem kierownictwem tutejszej sceny polskiej o stanie tejże sceny w r. 1879.

Wysoki Wydziale! Komisya powołana przez Wysoki Wydział do czuwania nad artystycznem kierownictwem sceny polskiej we Lwowie, składa na podstawie poprzednich sprawozdań częściowych niniejszem sprawozdanie ogólne za czas od grudnia 1878 po koniec roku 1879. We Lwowie dnia 12. marca r. 1880. Sawczyński w. r. Hoszard w. r. Badeni w. r.

Sprawozdanie o stanie teatru polskiego we Lwowie w r. 1879.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje miesiąc grudzień 1878 i cały rok 1879.

W przeciągu tego czasu wystawiono na tutejszej scenie:

I. A) Oper:

a) nowych, t. j. nie wystawionych na tutejszej scenie polskiej — 4. (Mozart: Don Juan, — Adam: Pocztylion z Lonjumeau, — Marchetti: Ruy Blas, — Herold: Zampa);

b) dawniejszych — 20. (Moniuszko: Halka, Straszny dwór; Mayerbeer: Hugenoci, Prorok, Afrykanka; Halewy: Żydówka; Flotow: Marta;—Gounod: Faust;—Bellini: Norma;—Donizetti: Faworyta, Lucya z Lamermooru, Lukrecya Borgia; — Verdi: Aida, Bal maskowy, Ernani, Rigoleto, Traviata, Trubadur; — ks. Poniatowski: Don Desiderio).

B) Dzieł muzycznych:

a) nowych — 2. (Jarecki: Hugo z tekstem Jul. Słowackiego; — Rubenstein: Wieża Babel);

b) dawniejsze — 1. (Moniuszko: Dziady.)

C) Operet:

a) nowych — 3. (Souppe: Szatan na ziemi, Fatinica; — Strauss: Nietoperz);

b) dawnych — 6. (Offenbach 3. — Lecoque 2. — Strauss 1).

Przedstawień opery razem	85
dzieł muzycznych	6
operet	48
	139

II. Tragedyi i dramatów:

a) polskich nowych tragedyi żadnej; — dramatów 2. (Narzymski: „Bez tytułu“, Wdowiszewski: „Henryk Bodmer“);

b) polskich dawnych tragedyi 3. (Słowacki: M. Stuart; Małecki: List żelazny; Feliński: Barbara Radziwiłłówna).

Polskich dawnych dramatów 5 (Korzeniowski: Umarli Żywi, Dziewczyna i Dama, Karpaccy Górale; hr Starzeński: Gwiazda Syberyi; Kraszewski: Trzeci Maja.)

c) nowych obcych 6. (francuskich 4, rossyjski 1, szwedzki 1);
d) dawnych obcych 25. (Szekspir 6, Szyller 3, Gutzkow 1, Mozenthal 1, francuskich 14).
Przedstawień tragedyi i dramatów nowych 20
dawnych 65
85 (Z tych po włosku 5. Tragik Rossi z towarzystwem.)

III. Komedyi, sztuk ludowych, wodwilów i t. p:

a) polskich nowych 16. (jednoaktowych 7, dwuaktowych 3, trzechaktowych 1, czteroaktowych 4, pięcioaktowa 1. — Autorowie: Fredro, Łączyński, Zaleski, Litwos, Koziebrodzki, Fischer, M. A. Deyski, Dobrzański — kilka bezimiennych, między temi 3 konkursowe);
b) nowych obcych 19 (francuskich 16, niemieckich 2, rosyjska 1.)
c) polskich dawnych 16.
d) obcych dawnych 33. (franc. 27, niem. 5, ros. 1);
e) sztuk ludowych: polskich dawnych 4.
obcych „ 1.
f) wodwilów: nowych obcych 1.
dawnych „ 6.
dzieło sceniczne obce 1. (Verne: „Dzieci kapitana Granta").

Przedstawień komedyi, sztuk ludowych i t. p.	209
opery	85
dzieł muzycznych	6
operet	48
tragedyi, dramatów	85
przedstawień w ogóle	433

Wchodzą w to prócz wieczornych przedstawienia popołudniowe w niedziele i święta w przeciągu 13; miesięcy. Dodać wreszcie należy, iż w czasie feryi opera dawała przedstawienia w Krakowie, a część towarzystwa dramatycznego na prowincyi.

Dobór sztuk czyli tak zwany repertoarz.

Co do doboru sztuk Komisya czyni następujące uwagi:

A. Opera.

Repertoarz składał się z 25 oper, między temi 12 włoskich, do których mimo nazwiska polskiego, zaliczyć wypada operę komiczną ks. Poniatowskiego: „Don Desiderio". Kompozytorów szkół muzycznych nowych było 13, między temi polskich dwie. Była więc rozmaitość, w porównaniu z innemi scenami nawet znaczna; gdzieindziej bowiem publiczność poprzestaje na kilku operach przez sezon, i tych często słucha. Dowodzi to prawdziwego zamiłowania w muzyce; dzieło piękne nie powszednieje, owszem przez częste słuchanie zyskuje, gdyż za każdym razem słuchacz spostrzega nowe piękności, a dawniejsze lepiej pojmuje, a nareszcie i całość należycie zrozumie. Zresztą w doborze oper przyszło dyrekcyi stosować się do sił i środków, jakiemi mogła rozporządzać.

Nie koniecznie szczęśliwym wydał się nam wybór Herolda „Zampy", opery, ile nam wiadomo, rzadko już pojawiającej się na scenach poważniejszych. Był to wybór i dla tego nie całkiem stosowny, że rola główna napisana na baryton wysoki, do tenora się prawie zbliżający, a takiego barytona opera tutejsza nie posiada, lubo usiłowania wytrawnego artysty, któremu rolę tę powierzono, zasługiwały na uznanie. Również i Don Desiderio ks. Poniatowskiego, jak już zauważaliśmy w jednem z poprzednich sprawozdań, nie utrzymał się na repertoarzu scen innych. Nazwisko samo kompozytora polskie nie powinnoby stanowić tytułu do wyboru utworu, skoro gdzieindziej na scenach dbających

o dobór sztuk, skazano go na zapomnienie, zwłaszcza że ani rzecz ani muzyka nie jest polską. Natomiast żałować wypada, że nie postarano się o powtórzenie Wilhelma Tella, którego w roku przeszłym dawano co do wykonania z pomyślnym skutkiem. Wykonanie dzieła Rubinsteina „Wieża Babel", nie sprawiło wrażenia. Dzieło to wymaga sił znacznych, mianowicie chórów silnie obsadzonych; siły tutejsze były na to za słabe. Jakoż skończyło się na jednorazowem wykonaniu; szkoda więc było czasu zużytego na wyuczenie się dzieła.

B. Opereta.

Obok dawniejszych Offenbachowskich (Piękna Helena, Życie paryskie, Pericola), Lecoqua (Angot, Girofle - Girofla), Straussa (Indigo), wystawiono jako nowe: Straussa: „Nietoperza", Souppego: „Szatana na ziemi" i „Fatinicę". Nowe te operety nie grzeszą może taką bezmyślnością tekstu, jak wiele utworów ojca nowoczesnej operety, Offenbacha. Widocznie odpowiadają dzisiejszemu prądowi smaku, skoro nowe operety wystawiano po jedynaście razy. To też wystawianie utworów tego rodzaju uważać przychodzi za spłacenie długu panującemu prądowi, z którym dyrekcye liczyć się muszą, jeśli nie chcą narazić się na pustki w kasie. I w naszym teatrze można było spostrzedz, że opereta więcej ma zwolenników, niż właściwa opera, lubo jak na teatr prowincyonalny po największej części dobrze była wykonaną.

C. Tragedya, dramat, komedya.

Tragedyi polskich nowych nie wystawiano. Literatura bieżąca ich nie dostarcza, a to nietylko nasza, lecz i zagraniczne nie wiele mają do wykazania: bo i tam, co się z utworów nowych na scenach ukaże, rzadko kiedy dłuższy ma żywot i zazwyczaj szybko idzie w zapomnienie, jako próba nieudana.

Nowych dramatów polskich dano dwa; Narzymskiego: „Bez tytułu"; i Wdowiszewskiego: „Henryk Bodmer", utwór, którym autor rozpoczął zawód dramatyczny.

Wybór dramatu Narzymskiego: „Bez tytułu", którego autor za życia sam, o ile nam wiadomo, na scenę nie dawał, był niestosowny. Należy on zapewne do wczesnych, początkowych prac zawcześnie dla sztuki zmarłego, utalentowanego autora. Utwór to tendecyjny, niby alegoryczny, grzeszący przeciw wszelkiemu prawdopodobieństwu. Po dwukrotnem przedstawieniu nie pojawił się więcej. Była to zatem daremna praca artystów, praca zmarnowana na wyuczenie się sztuki, która nie miała uwarnków utrzymania się na scenie, co po przeczytaniu jej łatwo można było przewidzieć.

Podobnie nie obliczono naprzód, jakie powodzenie będzie miała tragedya Ibsena (Szweda): „Pretendenci do korony". Przedstawienie trwało prawie do godziny 1., tak, że tylko mniejsza część publiczności wytrwała do końca. W sztuce występywało 39 osób, tak, że nawet członek opery p. Köhler musiał w niej mieć udział. A cały rezultat z tego wszystkiego: jedno przedstawienie!

Nie możemy także pochwalić wyboru dramatu, przełożonego z francuskiego pod tytułem: „Cesarzewicz Ludwik Napoleon". Mógł tam jakiś francuz lekkoduch spekulować na powodzenie materyalne, czyniąc cesarzewicza tuż po jego śmierci przedmiotem widowiska scenicznego, ale samo uczucie przyzwoitości wzdryga się na takie literackie zuchwalstwo, zwłaszcza, że i żyjącą jeszcze nieszczęśliwą matkę wprowadzono na scenę, Dyrekcye szanujące sztukę i scenę, nie powinny popierać wybryków autorów lekkomyślnych, lub znieważających poważną sztukę podłych spekulantów.

Kilka tych wydatniejszych usterków pominąwszy, dobór sztuk zadowolić mógł wymagania publiczności. W repertoarzu przeważała komedya; samych polskich nowych wystawiono 16, — obcych nowych 19; komedya bowiem, jak już nadmieniliśmy w jednem z poprzednich sprawozdań, przeważa dziś w produkcyi dramatycznej.

Między komedyami wystawiono 3, a mianowicie: „Na dwóch stołkach“ — „Kochać i kochać“ — „Zabiegi“, jako polecone przez komisyę konkursową imienia Fredry, — do przedstawienia na scenie celem ubiegania się o nagrodę. W myśl ogłoszenia konkursu komisya literatów wybiera ze sztuk nadesłanych kwalifikujące się do przedstawienia, o przyznaniu nagrody rozstrzyga ostatecznie komisya powołana przez W. Wydział do czuwania nad sceną polską, z hr. Janem Aleksandrem Fredrą. Inicyatywę do ostatecznego rozstrzygnięcia daje dyrekcya teatru. W tym roku dyrekcya dotychczas nie przedłożyła naszej komisyi sprawy do załatwienia. A lubo W. Wydział na sprawę konkursową nie ma żadnej ingerencyi, a i komisya przezeń do czuwania nad sceną polską powołana, pełni w tym względzie tylko poniekąd „officium boni viri“, wspominamy na tem miejscu o tem dla zaznaczenia naszego stosunku do sprawy konkursowej.

A. Wykonanie utworów na scenie.

A. Opera i operetka.

Skład opery był i w tym roku, co do sił wykonujących mieszany. Spiewacy tutejsi: Borkowski, Köhler, Koncewicz, Zakrzewski — spiewaczka Skalska; — Włoch: Graziosi; Włoszki: Bossi i Caraciolo — stanowili siły główne, w ogóle dobrze wywiązujące się z zadania. Na scenach prowincyonalnych trudno o lepszy skład osób. Wykonanie było też zwykle staranne; lepszego n. p. przedstawienia „Don Juana“ nie łatwo usłyszy się na scenie prowincyonalnej. — Wykonanie opery nowej Marchettego: „Ruy Blas“ nie pozostawiało nic do życzenia. Chóry i orkiestra zwykle dobrze wyćwiczone — kierownictwo pod względem muzykalnym nieznużonego kapelmistrza Jareckiego sumienne. W ogóle opera zadowolić mogła i miłośników i znawców muzyki, liczących się z naszemi stosunkami, a nie wymagających od sceny prowincyonalnej wystawy, jaśniejącej przepychem i sił rozgłośnej sławy europejskiej, bajońskiemi sumami opłacanych. Skład ten opery trwał do feryi letnich. Od jesieni znacznie się zmienił. Opuścili scenę tutejszą Zakrzewski i Borkowski. Włoscy spiewacy i spiewaczki także ustąpili. To też dopiero w drugiej połowie listopada rozpoczął się na nowo właściwy sezon opery. Kilka przedstawień danych o tutejszych siłach nie wyrównało przedstawieniom dawniejszym; brakło głównie tenora, a użycie początkującego spiewaka do ról głównych, lubo świadczyło o tegoż chwalebnych usiłowaniach, nie mogło zaspokoić odpowiednio wymagań sztuki. Podobnie miała się rzecz z partyami basowemi, powierzanemi spiewakowi podrzędnemu; n. p. roli Mefista w Fauście. Następnie uzupełniono skład opery siłami włoskiemi. Powróciła znowu spiewaczka Bossi (sopran); zaangażowano nowego tenora (Manfrini), mezzosopranistkę (Donati). basistę Marchettego. Nowy tenor o głosie dźwięcznym niedługo prawdopodobnie spiewał przedtem na scenach i nie wiele ról umiał, kiedy scenie tutejszej przychodzi zbyt często zmieniać opery, jeśli się ma liczyć na jaki taki współudział publiczności. Często znać było w partyach tenorowych niepewność, chociaż w całości wykonanie ich można było uważać jeszcze za dostateczne. Spiewaczka Donati i spiewak Marchetti należą do nabytków wcale dobrych; basisty o głosie tak pełnym i dźwięcznym, jaki posiada Marchetti, stale zaangażowanego nie miała jeszcze tutejsza opera. P. Bossi, znana z poprzedniego sezonu; głos silny, dźwięczny i znacznej objętości; spiew poprawny, gra ożywiona, obfity repertoarz ról — stanowią zalety tej artystki. W tym składzie nowym przedstawiano opery od 4. grudnia. Tymczasem udział publiczności był tylko mały, czasem nawet bardzo mały. Frekwencya i na pierwszych przedstawieniach bywała zwykle mierna; teatru na przedstawieniach opery całkiem zapełnionego nie przypominamy sobie. Czy przypisać to obojętności czy złym czasom? Prawdopodobnie jedno i drugie na to się składa. Dzisiejsza łatwość komunikacyi nastręcza bogatszym możność słyszenia oper w stolicach, oper wystawionych tam z wielkim przepychem i przez siły pierwszorzędne. Tacy zazwyczaj nie spieszą na przedstawienia opery prowincyonalnej, nie mogącej dorównać scenom pierwszorzędnym. A gdy oper polskich mało mamy, niepodobna więc częsta w tym kierunku zmiana

repertoarza — na znane zaś mało kto chodzi — tudzież, gdy przedstawienia oper obcych wykonywane bywają na tutejszej scenie językiem mieszanym: polskim i włoskim, przeto być może, że braknie publiczności i tej podniety, jaką jest wzgląd na sztukę narodową, chociaż i to prawda, że tutejsze Towarzystwo sztuk pięknych, urządzające wystawy z dzieł artystów polskich, nie może także wykazać licznego udziału w zwiedzaniu wystaw. Do tego ceny operowe są na tutejsze stosunki niezaprzeczenie wysokie. Wobec tego bardzo słabego uczęszczania na operę nasuwa się pytanie, ażali opera trwająca przez rok cały, da się utrzymać na tutejszej scenie?

Jako opera s t a ł a, wedle zdania naszego, bardzo trudno. W każdym jednak razie byłoby do życzenia, aby przynajmniej na jakiś czas ściśle oznaczony zamawiano operę (n. p. warszawską), a gdy opereta dziś tak zapanowała w repertoarzach teatralnych, że i na naszej scenie po zaniechaniu przez jakiś czas znów ją wznowiono, przeto mogłaby na ten czas dostarczać chórów, których także potrzebuje. Opera tutejsza w czasie niedługiego stosunkowo istnienia dała sposobność kilku talentom do wykształcenia się; Zakrzewski i Skalska w niej rozpoczęli zawód artystyczny i tu rozwinęli swe talenta; Koncewicz także tylko w tutejszej występował operze; obok nich wykształciły się i siły, używane dziś w operecie. Również z operą złożono i w krótkim czasie wykształcono chóry, męski i żeński, które śmiało o lepsze iść mogą z chórami oper prowincyonalnych. Ma więc opera tutejsza pewną zasługę; szkodaby było, aby te zawiązki całkiem zmarniały, tem bardziej, że istnienie opery zawsze działa w kierunku muzyki poważnej i zapobiega zbytniemu wygórowaniu operety, używającej; a często nadużywającej muzyki do celów nieartystycznych. A gdy nadto poza teatrem rozpowszechniają się i w naszem mieście po kawiarniach reprezentacye — tak zwane tingeltangle, te najpodlejsze pasożyty sztuki jako jej najniecniejsze poniżenie, przeto utrzymanie opery, chociażby tylko przez jakiś czas w roku, i z tego względu zasługiwałoby na uwagę; działanie poważnej sztuki na wykształcenie smaku zapobiegałoby odwiedzaniu tych garkuchni pseudoartystycznych.

Przedstawienie operet, o których wspomnieliśmy już powyżej, mówiąc o repertoarzu, zaliczyć można do zadowalniających tak co do wystawy jak i wykonania.

B. Przedstawienia dramatyczne.

Skład grona dramatycznego jest stosunkowo bardzo liczny. Tłumaczy się to w części i tem, że niektóre siły używane bywają i w operecie. Brak jeszcze, o czem w poprzednich sprawozdaniach była mowa, artystki do ról wielkich w tragedyi. Zasłużona a znakomita od lat wielu artystka sceny tutejszej, wywiązująca się i teraz znakomicie z zadania w rolach osób starszych, dla wieku swego nie posiada już niezbędnych w rolach bohaterek młodszych w tragedyi i dramacie warunków. Dowodem tego rola Elżbiety w Maryi Stuart Szylera podczas gościnnych występów p. Modrzejewskiej. Ale o ile nam wiadomo, prócz Panny Deryng w Warszawie, o której tej jesieni zaszczytnie pisały dzienniki praskie, kiedy występowała na scenie czeskiej, brak i innym scenom polskim artystki do ról wspomnionych w młodszej generacyi. Mimo to szukaćby jej należało w trupach wędrujących po prowincyi, zwłaszcza w Królestwie Polskiem, wprawdzie nie gotowej już artystki, ale przynajmniej osoby posiadającej chociażby prawdopodobne do tego warunki, a następnie kształcić na własnej scenie. W tem spryt Dyrekcyi. Znakomitych dziś weteranów sceny polskiej, Królikowskiego, Richtera odkrył na scenie prowincyonalnej podobno dyrektor Chełkowski; Laube poznał się na Lewińskim, Sonnenthalu i p. Wolter. Niedawno doniosły dzienniki warszawskie o młodej artystce polskiej, pannie Marczelo, rokując jej przyszłość w rolach tragicznych. Przypominamy sobie, że ta artystka podobno przed dwoma laty wystąpiła i na tutejszej scenie, ale tylko raz i to w roli salonowej, w roli księżniczki w Daniszewach. W wystąpieniu znać było artystkę początkującą, brakło jej potrzebnej do takiej roli dystynkcyi, której nawet przy talencie dopiero pracą i wprawą przy intencyi nabyć można; w rolach tragicznych, w których chodzi o uwydatnienie namiętności, namiętność wyrywająca się z duszy z pewną siłą,

chociażby jeszcze w sposób niekoniecznie udały, może być zapowiedzią i wskazówką przyrodzonego talentu, który przy wskazówkach dyrekcyi, rozumnej krytyki i zachęcie publiczności rozwinąć się może. Z prowincyonalnej sceny i p. Modrzejewska przeszła na scenę krakowską, gdzie w krótkim czasie rozwinął się jej talent do stopnia niezwykłego, i uczynił z niej dziś artystkę pierwszego rzędu. Szukać więc koniecznie potrzeba, aby choć z czasem zaradzić brakowi tutejszej sceny. Prawda, że artystyczny dyrektor tutejszej sceny już od dłuższego czasu ciężko chory; więc i w tem może być przyczyna, że w tym względzie nic nie uczyniono. Że talenta szybko się rozwijają i scena tutejsza ma świeży dowód na pannie Wisnowskiej, która niedawno rozpoczęła we Lwowie swój zawód, a w tym krótkim czasie i w komedyi i w rolach dramatycznych piękne poczyniła postępy.

Znaczniejsza ilość sił pozwala dyrekcyi wystawiać coraz nowe sztuki, jak to widać z repertoarza powyżej podanego, i dawać w niedziele i święta po dwa przedstawienia. Ale też może z tej znacznej liczby sił wynika, że niektóre, nawet wybitniejsze, przez czas dłuższy nie jawią się na scenie. Za to niektóre mają nader szeroki i różnorodny zakres pracy; p. Zboiński występuje w tragedyi, dramacie, komedyi, operecie i operze; p. Zimajerowa w komedyi, operecie a także i w operze zasem. Przedstawienia bywają zazwyczaj staranne; tak zwane „mise en scene“ zwykle należyte, — komedye grywane bywają najczęściej z werwą (celuje w tem osobliwie p. Lubicz, którego talent w krótkim czasie stosunkowo znacznie się rozwinął), tak, że przedstawienia komedyi zaliczyć trzeba do najlepszych reprezentacyi na scenie naszej, a często wyrównują one przedstawieniom na scenach znakomitych, pomimo, że dla naszej publiczności nie można tak często raz po raz powtarzać tej samej sztuki, jak na owych scenach. Tu nieraz bez mała, że nie co tydzień jawi się na scenie sztuka, skoro repertoarz w dziale dramatycznym wykazuje sztuk nowych 45.

Wszelako mimo tak obfitego repertoarza — obok 45 sztuk nowych, 93 dawniejszych — tudzież mimo szczerych, a w takich warunkach tem bardziej zasługujących na uznanie pomyślnych usiłowań artystów, uczęszczanie na ten dział przedstawień słabe, tak, że często artyści grają w obec ławek, zwłaszcza w obec lóż pustych niemal w dosłownem znaczeniu tego wyrazu. Tylko goście znakomitsi i tragik włoski Rossi i p. Modrzejewska przyciągali widzów, tak, że teatr bywał pełny, ale po ich wyjeździe jeszcze większemi niż dawniej świecił pustkami. Więcej publiczności bywa na przedstawieniach niedzielnych i świątecznych, osobliwie na sztukach poważnych. W takich razach widzieć można w lożach, a zwłaszcza na krzesłach tę publiczność, którą dawniej widywano na przedstawieniach wieczornych. Sprawiają to niezawodnie zniżone na owe popołudniowe przedstawienia ceny, z czego możnaby wnosić, że w tym samym stosunku zniżyły się i warunki materyalne w mieście.

W obec tego tak w ogóle miernego uczęszczania do teatru, tak na operę jak na przedstawienia dramatyczne trudno powiedzieć, żeby dyrekcya robiła interes na tutejszym teatrze. To też zasługują na uznanie jej starania o dobór sztuk, o przyzwoite umeblowanie sceny, o uzupełnienie dekoracyi, odnawianie garderoby a wreszcie o należyte sztuk wykonanie. Nadto za zasługę dyrekcyi poczytać należy, że nastręczyła tutejszej publiczności sposobność poznania jednego z najznakomitszych dzisiejszych europejskich tragików, artystę włoskiego Rossiego, zwłaszcza genialnego przedstawiciela ról głównych szekspirowskich, tudzież, że zaprosiła na role gościnne p. Modrzejewską.

Nim skończymy niniejsze sprawozdanie, zwrócić winniśmy jeszcze uwagę na niektóre w teatrze tutejszym niedogodności, które usunąć należy. Jedna tyczy się zbyt długich często międzyaktów, przez co znacznie przedłuża się trwanie przedstawień, nużące widzów, co wcale nie przyczynia się do podniesienia wrażenia, jakie ma wywrzeć sztuka. Zachodzi wprawdzie często zmiana toalet w różnych aktach; wszelako to samo się dzieje i na innych scenach, ale tam mniej czasu na to potrzebują. W teatrach wiedeńskich, zwłaszcza w Burgu, rzadko kiedy sztuka przeciągnie się po za godzinę dziesiątą. Druga niedogodność łączy się z umieszczeniem bufetu, a raczej z przejściem do niego z kurytarzy otaczających loże parkietowe i pierwszego piętra po prawej stronie teatru. Przez

drzwi bufetu ciśnie się na owe kurytarze i do lóż dym tytoniowy z bufetu, osobliwie w razie pełnych przedstawień, kiedy w międzyaktach kilkadziesiąt osób pali sygareta. Być może, że zapobiedz tej niedogodności jest rzeczą administracyi gmachu teatralnego; w takim razie dyrekcya teatru powinna by się postarać u administracyi o usunięcie owej niedogodności już w samym interesie sztuki.

Wyłożywszy w niniejszem sprawozdaniu rzecz o stanie tutejszego teatru polskiego, komisya powołana przez W. Wydział do czuwania nad sceną polską sądzi, że sprawozdanie to posłużyć może za uzasadnienie wniosku jej, aby W. Wydział raczył wypłacić dyrekcyi teatru przypadającą jej subwencyę.

Zygmunt Sawczyński w. r. **Hoszard** w. r.

Badeni w. r.

Odpis

orzeczenia c. k. Trybunału sprawiedliwości we Wiedniu, intymowanego przez c. k. Sąd krajowy we Lwowie dnia 10. kwietnia 1880 l. 15.182 Wydziałowi krajowemu.

Załatwiając sprawozdanie z 31. grudnia 1879 l. 31.230 w sporze pisemnie przeprowadzonym Władysława Dyszkiewicza powoda przeciw Wydziałowi krajowemu Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego, pozwanemu o dotrzymanie umowy służbowej i pozostawienie powoda w służbie krajowej z płacą rocznych 1200 złr. w. a., mieszkaniem i opałem, ewentualnie o zapłacenie odszkodowania w kwocie 24.000 złr., 340 złr., 142 złr. 80 ct., 530 złr. i 212 złr. w. a. z p. n. w skutek nadzwyczajnego rekursu rewizyjnego pozwanego Wydziału krajowego od wydanych w sporze ubocznym o niewłaściwość Sądu orzeczeń c. k. Sądu krajowego we Lwowie z 20. września 1879 l. 31.837 i tamtejszego c. k. wyższego Sądu krajowego z 4. listopada 1879 l. 25.818, któremi zarzutowi niewłaściwości Sądu miejsca nie dano i Wydział krajowy na zapłacenie kosztów sądowych w ilości 15 złr. 72 ct skazano, postanowił c. k. Sąd najwyższy uwzględnić nadzwyczajny rekurs rewizyjny galicyjskiego Wydziału krajowego i zmieniając rozstrzygnienia niższych Sądów orzeka: podniesionemu przez galicyjski Wydział krajowy zarzutowi niewłaściwości Sądu daje się miejsce, wniesiony do c. k. Sądu krajowego we Lwowie pod dniem 12. sierpnia 1878 do l. 41.052 pozew niedotyczący wcale przedmiotu należącego do postępowania prawnego, ma być powodowi bez skutku zwróconym i skazuje się powoda na zapłacenie galicyjskiemu funduszowi krajowemu w 14. dniach kosztów sądowych wszystkich trzech instancyi w umiarkowanej łącznej ilości 50 złr. w. a.

Powoda Władysława Dyszkiewicza przyjęto prowizorycznie do służby galicyjskiej Reprezentacyi, mianowicie w ostatnim czasie na mocy dekretu galicyjskiego Wydziału krajowego z 20. grudnia 1875 l. 25.262 (załączka pozwu S) jako zarządcę zakładu krajowego dla obłąkanych w Kulparkowie, rozporządzeniem galic. Wydziału krajowego z 6. marca 1877 l. 7.204 (załączka pozwu T.) na podstawie śledztwa w drodze administracyjnej przeprowadzonego zasuspendowania z urzędu i płacy z powodu różnych zarzuconych mu występków służbowych, i następnie dekretem tegoż Wydziału z dnia 16. kwietnia 1878. l. 4303 (załączka pozwu U.) oddalono go ze służby w drodze dyscyplinarnej, a dekretem Wydziału krajowego z 4. czerwca 1878 l. 29.133 (załączka pozwu W.) nieorzeczono dopuszczalności dalszego używania go w służbie Reprezentacyi krajowej.

W dotyczącym pozwie, wniesionym przeciw galicyjskiemu Wydziałowi krajowemu, podaje Władysław Dyszkiewicz, że w skutek niedotrzymania a względnie nieprawidłowego uchylenia zawartej przez Wydział krajowy umowy służbowej wyrządzono mu szkodę w myśl §§. 863, 869, 1155, 1293 i 1295 u. c. i domaga się następnie orzeczenia: że Wydział krajowy obowiązanym jest zawartą z powodem umowę służbową dotrzymać i jego w służbie krajowej z prawem pobierania całej płacy rocznych 1200 złr. w. a. z dodatkami zatrzymać, ewentualnie policzone równocześnie kwoty z tytułu żądanego odszkodowania zapłacić. Jest niewątpliwem, że przedmiot sporu wcale nie nadaje się do postępowania sądowego, a tem samem do zakresu działania Sądów, ponieważ żądanie powoda nie opiera się na tytule prawa prywatnego, lecz na przepisach prawa publicznego. Ponieważ powód był

urzędnikiem galicyjskiej Reprezentacyi krajowej, względnie Wydziału krajowego, której korporacyi na mocy patentu cesarskiego z 26. lutego 1861 Nr. 20 z p. n. wydanego co do ustroju państwowego, poruczono administracyjny zakres działania bliżej w ustawie krajowej określony.

Paragraf 25. galicyjskiego statutu krajowego przepisuje:

Sejm uchwalić ma etat stanu osobowego i płacy urzędników i sług Wydziałowi krajowemu przydzielić lub dla pojedyńczych gałęzi administracyi ustanowić się mających; tenże oznaczy sposób ich zamianowania i dyscyplinarnego traktowania, ich pobory emerytalne i zaopatrzenia, jakoteż główne zarysy wydać się mającej instrukcyi służbowej. Powzięte skutkiem tych prawnych przepisów przez Sejm uchwały i postanowienia przedstawiają się zatem jako poruczona Sejmowi sprawa wewnętrznej administracyi i te uchwały, jakoteż instrukcye, nie zaś umowa prywatna normują prawa i obowiązki urzędników Reprezentacyi krajowej i tychże obowiązują, a moc prawa takowych według treści powołanej ustawy dla urzędników na podstawie owych uchwał i instrukcyi zamianowanych i zaprzysiężonych nie jest zawisłą od powszechnego obwieszczenia przez dziennik krajowy lub od jakiegokolwiek innego warunku.

Dokumentem publicznym, przedłożonym przez galicyjski Wydział krajowy w wierzytelnym urzędowym wypisie (Nr. 2.) zarzutów udowodniono prawnie, że Sejm galicyjski na podstawie §. 25. statutu krajowego na swojem 59. posiedzeniu z 23. marca 1866 uchwalił dla urzędników i sług Reprezentacyi krajowej Ustanowę służbową, którą każdy zostający w służbie krajowej jako prawnie obowiązującą ma uznawać, i wedle której rozstrzygnienie w sprawach dyscyplinarnych zostających w służbie krajowej, a mianowicie kara wydalenia ze służby (§. 50.), jakoteż wszystkie wzajemne pretensye tych sług i Reprezentacyi krajowej ze służbowego stosunku wynikające z wykluczeniem drogi prawa Wydziałowi krajowemu zastrzeżono (§§. 64 i 65). Mianowicie w §. 8. statutu dla zakładu krajowego umysłowo chorych w Kulparkowie z 25. maja 1875 (Nr. 6 Dziennika ustaw krajowych) wyraźnie postanowiono, że wzmiankowana Ustanowa dla służby krajowej także urzędników zakładu tego obowiązuje. Zważywszy dalej, że według tego Sądom nie służy prawo orzeczenia w kwestyi, czyli wyrzeczone w drodze dyscyplinarnej przez Wydział krajowy wydalenie powoda jako urzędnika krajowego ze służby krajowej było uzasadnionem lub nie; zważywszy w końcu, że ewentualne odszkodowanie w obliczonych przez powoda kwotach jest zawisłem od wstępnego nieprzynależnego do Sądów pytania, czyli wydalenie powoda ze służby w drodze dyscyplinarnej prawnie lub nieprawnie zarządzono, dla tego podniesiony przez Wydział krajowy zarzut niewłaściwości sądu przedstawia się jako uzasadniony. Należało zatem zarzut ten uwzględnić i powoda w myśl §§. 24 i 26 ustawy z 16. maja 1874 Nr. 69. dz. p. p. na zapłacenie stosownie umiarkowanych kosztów sądowych wszystkich trzech instancyi skazać.

O tem rozstrzygnieniu c. k. najwyższego Trybunału sprawiedliwości z 16. marca 1880 l. 630, intymowanem reskryptem c k. wyższego Sądu krajowego z 1. kwietnia 1880 l. 8.565 zawiadamiamy strony i zwracamy powodowi p. Władysławowi Dyszkiewiczowi doręczony mu już pod dniem 26. sierpnia 1878 pozew de praes. 12. sierpnia 1878 l. 41.052 bez skutku.

Theodorowicz w. r.

Z c. k. Sądu krajowego.

Lwów dnia 10. kwietnia 1880 r.

Stanisławski w. r.

Odpis

rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 14. października 1879 l. 40.886, wystosowanego do pp. inżynierów okręgowych:

1) Stanisława Grzegorzewskiego w Kasperowcach, 2) Aleksandra Brochockiego w Przemyślu, 3) Wincentego Zienkowicza w Brzeżanach, 4) Adama Rymaszewskiego w Nowym Sączu, 5) Henryka Niewiadomskiego w Krakowie, 6) Antoniego Barancewicza w Stanisławowie, 7) do p. o. inżyniera okręgowego p. Ignacego Kurniewicza w miejscu, do p. o. inżynierów dróg krajowych pp. 8) Aleksandra Zielińskiego w Buczaczu, 9) Stanisława Pohowskiego w Mielcu i 10) Stanisława Chrząszczewskiego w Słotwinie.

Własne nasze spostrzeżenia dawniej już czynione w ogólności, a w szczególności rezultaty, które świeżo w specyalnym wypadku wyszły na jaw przez dochodzenie dyscyplinarne nadużyć, popełnionych przez jednego z konduktorów, który w skutek przeprowadzonego śledztwa został ze służby oddalony — przekonały Wydział krajowy, że kontrola taka, jaka obenie wykonywaną bywa przez pp. inżynierów okręgowych lub tychże zastępców, nad podwładną służbą dróg krajowych, nie jest i nie może być uznana za dostateczną.

Mianowicie okazało się, że niektórzy pp. inżynierowie, nie będąc przejęci myślą o ciążącej na nich odpowiedzialności za uszczuplenie funduszu krajowego, ograniczają swą czynność weryfikacyjną do prostej formalności, której dopełnieniem zwykle się zadowalają z obojętnem pominięciem bliższego wejścia w rzecz samą.

Skutkiem tego przedkładane bywały rzekomo „sprawdzone“ przez nich wykazy, rachunki, listy płacy robotników i t. p., które opatrzone są ich podpisami i noszą na sobie wszystkie zewnętrzne znamiona rzetelności, a w gruncie rzeczy często były niedokładne, niepotrzebnych robót dotyczące, a nawet niekiedy fałszywe. Okazało się w ogólności, że niektórzy pp. inżynierowie, powołani do kontrolowania czynności podwładnych sobie organów drogowych, ograniczali się na tem, ażeby mogli przedstawić do rachunków dokumenta, których forma byłaby dostateczną, ażeby oddział rachunkowy Wydziału krajowego co do cyfry nie miał powodu do ich zakwestyonowania, że jednak nie wchodzili w rdzeń i istotę rzeczy, nie interesując się tem, czy to, co zarachowano musiało być wydanem, czy zresztą istotnie zostało wydanem, słowem czy fundusz krajowy został uszczuplony lub nie: a to bądź przez nieudolność, niedbalstwo, bądź też — jak w najświeższym wypadku — przez malwersacyę.

Nie potrzebujemy wymieniać szczegółowo wszystkich nadużyć, jakich dopuścić się mogą organa służby dróg krajowych, przytoczymy tylko te, które jak to bądź wykazały, bądź wskazywały dochodzenia, zdarzają się najczęściej, a mianowicie:

1) porozumienie się z przedsiębiorcą w celu osiągnięcia spólnego zysku przez pokrzywdzenie funduszu krajowego bądź na ilości bądź na jakości dostaw i robót drogowych, lub przeciwnie:

2) stawianie przedsiębiorcom rozmaitych, niepotrzebnych przeszkód i trudności w celu zniewolenia ich do okupu;

3) zawieranie z przedsiębiorcami tajemnych układów o wykonanie robót lub dostaw w ich zastępstwie;

4) uszczuplenie funduszu krajowego dla własnej korzyści, na robotach wykonywanych w zarządzie własnym, za pomocą fałszywych list płac;

5) niewykazywanie, lub zużytkowanie jakoby nowych, wybrakowanych już materyałów w celach przeniewierczych;

6) zezwalanie na exploatacyę kamieniołomów krajowych przez obcych, lub wydawanie kamienia, będącego własnością krajową, na cele prywatne;

7) nieprzestrzeganie przepisów policyi drogowej w ogólności, a w szczególności wypasanie własnem bydłem trawy po rowach dróg krajowych, zezwalanie na wypasanie tychże przez obce bydło, niewykazywanie szkód zrządzonych na drogach krajowych i uwalnianie podanych przestępców za pewnem umówionem wynagrodzeniem;

8) zatrzymywanie należytości przypadającej robotnikom zajętym przy drogach krajowych;

9) nieregularna wypłata drożnikom ich zasług miesięcznych;

10) używanie drożników do robót w domu i do posług prywatnych lub do wykonywania robót drogowych, które wykazywane bywają potem jakoby uskutecznione przez robotników najętych;

11) ujmowanie sobie drożników bądź darami, bądź folgowaniem w służbie, celem zniewolenia ich do zamilczenia nadużyć i malwersacyi popełnionych;

12) przyjmowanie ubocznych zajęć bez pozwolenia Wydziału krajowego.

Że te, lub tym podobne nadużycia i malserwacye działy się, jest faktem skonstatowanym. Ze zaś dziać się mogą, przez czas dłuższy, pod okiem pp. inżynierów, przypisać należy niedostatecznej z ich strony kontroli, której głównym powodem: pobieżne i dorywcze zwiedzanie dróg powierzonych ich nadzorowi.

Bywa, że pp. inżynierowie udają się na swe drogi jakby „po ogień“, byle przejechać, byle się pokazać, co prędzej znaleźć się w wygodnem pomieszczeniu, przytem zaś oszczędzić jak najwięcej z ryczałtu wyznaczonego im na objazdy — lecz obojętnem jest dla nich: czy co niewłaściwego dostrzegli, czego doszli, co sprawdzili.

Przypominamy, że ryczałt wyznaczony na objazdy nie jest częścią płacy, lecz służy na to, ażeby pp. inżynierowie byli w możności wykonywania kontroli, zdolnej zapobiedz wszelkiemu uszczerbkowi funduszu krajowego przy wykonywaniu robót drogowych.

Zaznaczamy również, że wysokość ryczałtu jest dostatecznie wymierzoną, ażeby inżynier dróg krajowych znaczną część roku mógł spędzać na samychże drogach powierzonych jego pieczy, zostając w ciągłem, bezpośredniem zetknięciu z drogą, z osobą konduktora, drożników, lub najętych robotników — których niespodzianie i wyrywkowo o rozmaite szczegóły rozpytując łatwo o istotnym stanie rzeczy poinformować się można — przekonywując się naocznie o postępie robót, śledząc bacznie, w jakich warunkach i jakim kosztem te roboty się odbywają. W takim razie będzie inżynier dokładnie wiedział, co się dzieje na drogach jego nadzorowi powierzonych, wtedy będzie istotnym gospodarzem na drodze — jakim być powinien — potrafi zawczasu zapobiedz każdemu uszczerbkowi funduszu krajowego, podróż zaś jego przestanie być gościną, a stanie się mniej kosztowną, już samym dłuższym na jednem lub mniej odległem miejscu pobytem, którego wydatki znajdą zawsze jeszcze dostateczne pokrycie w ryczałcie, przeznaczonym na wykonywanie kontroli skutecznej.

Zbytecznem byłoby wskazywanie, jak mają pp. inżynierowie postępować w każdym wypadku, ażeby kontrola ich była dostateczną, ażeby żadne niedbalstwo, żadne nadużycie na drodze nie uszło ich uwagi. Pozostawić to musimy ich własnemu zrozumieniu rzeczy, które przy ciągłej baczności

i czujności okaże się tem bystrzejsze i przenikliwsze, im większe będzie z ich strony poczucie obowiązku i ciążącej na nich odpowiedzialności, im skrupulatniej będą w takim razie oceniali wszystkie zachodzące okoliczności, wątpliwości, podejrzenia, i chociażby ogólnikowe ostrzeżenia, skargi i doniesienia, mianowicie też nieproporcyonalny stosunek pomiędzy wydatkami, a ilością robót za nie wykonanych, tudzież sposób życia podwładnych im organów drogowych.

Jeżeli jednak obmyślenie specyalnych środków kontroli i sposób postępowania, stosownie do zachodzących okoliczności, pozostawiamy pp. inżynierom, wkładając przy tem na nich obowiązek bezzwłocznego spisania protokołu w każdym zdarzonym wypadku niedbalstwa lub nadużycia i doniesienia o tem Wydziałowi krajowemu: to nie możemy pozostawić pp. inżynierów bez szczegółowej informacyi co do wykonywania kontroli nad tym działem robót i dostaw drogowych, który nastręcza najwięcej sposobności do popełnienia nadużyć, t. j. robót i dostaw wykonywanych w zarządzie własnym.

W tym względzie postanawiamy, co następuje:

a) Wszystkie wykazy robót wykonanych i materyałów dostawionych w zarządzie własnym sprawdzone być mają przez inżyniera na miejscu co do ilości i jakości robót i dostaw uskutecznionych, przyczem baczyć należy, czy liczba robotników podanych odpowiada rozmiarom robót lub dostaw wykonanych.

b) Inżynier obowiązany jest sprawdzać niespodzianie, od czasu do czasu, tudzież w razach najmniejszego podejrzenia lub wątpliwości — przedłożone sobie przez konduktora kwity, listy płacy robotników i wszelkie inne dokumenta rachunkowe przed ich zatwierdzeniem przez inspektora drogowego, a to co do tożsamości osób w dokumencie wymienionych, co do cen podanych i co do rzetelności wypłat uskutecznionych.

c) Rodzaj sprawdzenia należy uwidocznić na każdym dokumencie rachunkowym, a mianowicie w razie sprawdzenia w sposób przepisany *ad a)* słowami: „w ogólności“, w razie zaś sprawdzenia w sposób *ad b)* słowami: „we wszystkich szczegółach“.

d) Gdyby przy sprawdzeniu okazała się jakakolwiek sprzeczność niewyjaśniona, natenczas ma inżynier przesłuchać protokolarnie osoby zeznające, i przedłożyć sprawę Wydziałowi krajowemu.

Wskazówki powyższe służyć mają pp. inżynierom za instrukcyę obowiązującą oraz za ostrzeżenie ostateczne, że Wydział krajowy nie ścierpi zboczenia od zasad tą instrukcyą wytkniętych i od jej ducha, a na wypadek powtórzenia się, gdziekolwiek na drogach krajowych, faktu podobnie jaskrawego, jak ten, który niestety świeżo skonstatowanym został, nie wchodząc w tłumaczenie się inżyniera kontrolującego, który niedbalstwa lub nadużycia dłuższy czas trwającego nie umiał dostrzedz, lub nie doniósł o niem Wydziałowi krajowemu — uznać będzie musiał inżyniera takiego za niezdolnego do pełnienia powierzonej mu funkcyi.

We Lwowie dnia 14. października 1879.

Wykaz

wydatków sanitarnych (Rub. V. budż. kraj.).

W roku	1/3 za lekarstwa		koszta podróży lekarzy		koszta strzeżenia granic		r a z e m	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1875	3.039	62	24.004	54	2.685	61	29.729	77
1876	2.487	86	20.840	49	—	—	23.328	35
1877	1 989	61	30.918	91	1.732	37	34.640	89
1878	3.144	81	43.251	62	11.077	12	57.473	55
1879	5.608	—	49·454	66	4.449	—	59.511	66
Razem	16.269	90	168.470	22	19.944	10	204.684	22
rzecznie	3253	98	33.694	4	3.988	82	40.936	88

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 12. listopada 1878 l. 53075/78 wystosowanej do Świetnego c. k. Namiestnictwa w miejscu.

Wydział krajowy został uchwałą sejmową z dnia 18. października 1878 wezwany, ażeby w granicach przyznanego mu wpływu na sprawę szczepienia ospy, starał się o ograniczenie wydatków ile to stać się może, bez nadwerężenia zamierzonego celu, tudzież ażeby wziął na uwagę, czy nie dałoby się to osiągnąć, przez wyjednanie stosownych zmian w instrukcyi, a mianowicie przez szczepienie ospy dzieciom z kilku gmin przyległych w jednej miejscowości i przez przyznanie wpływu na tę sprawę Wydziałom powiatowym.

W wykonaniu tej uchwały Wysokiego Sejmu, upraszamy świetne c. k. Namiestnictwo:

1) O uprzejme wyjaśnienie, z jakich powodów w §. 14. instrukcyi, a właściwie okólnika świetnego c. k. Namiestnictwa z dnia 11. kwietnia 1876 l. 16727 wypuszczono ustęp, że podczas szczepienia ospy, winien być obecnym, w miarę możności delegat Wydziału powiatowego, który to ustęp §. 14. pierwotnej instrukcyi, a mianowicie okólnika świetnego c. k. Namiestnictwa z dnia 29. grudnia 1874 l. 61085 zawierał.

2) O uprzejme zarządzenie, ażeby okręgi szczepienia ospy, według możności zmniejszone zostały i ażeby nas o każdem utworzeniu nowego, jakoteż o zmianie dawnego okręgu zawiadamiano, podając nazwiska tudzież miejsce zamieszkania lekarzy, przeznaczonych do szczepienia, dla każdego okręgu. W roku 1878 nie otrzymaliśmy żadnego takiego zawiadomienia.

3) O uprzejme postanowienie, ażeby rewizye szczepionych dzieci tylko raz do roku się odbywały, i ażeby lekarze powiatowi przedsiębrali superrewizyę tylko przy sposobności, ile możności bez zarachowania kosztów podróży; w końcu:

4) O uprzejme polecenie c. k. pp. Starostom powiatowym, ażeby nie delegowali do szczepienia ospy lekarzy z odległych powiatów.

O postanowieniu swem w tym względzie, zechce nas świetne c. k. Namiestnictwo uprzejmie zawiadomić.

D. j. w.

Odpis

odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 18. grudnia 1878 L. 62331 wystosowanej do Wydziału krajowego

Na szacowną odezwę z dnia 12. listopada b. r. L. 53075 mam zaszczyt odpowiedzieć, iż c. k. Namiestnictwo przestrzega z wszelką ścisłością, by koszta szczepienia ospy były jak najmniejsze i by rachunki za takowe odpowiadały w zupełności wymogom rozporządzeń z 29. grudnia 1874 i z 11. kwietnia 1876 L. 61085 i 16727. Z tego powodu wytoczono nawet śledztwo dyscyplinarne dwom prowizorycznym lekarzom powiatowym, przeciw którym powstało podejrzenie, iż przedłożyli fałszywe rachunki szczepienia; zwracano zawsze partykularze nieodpowiadające powyższym wymogom, a w końcu wydano załączonym okólnikiem z 18. marca 1877 L. 14377 postanowienie co do sposobu przedkładania tych rachunków, które poddano kontroli tak lekarzy powiatowych jak i Starostów. Że koszta szczepienia się wzmogły, da się tą okolicznością wytłómaczyć, iż lud nasz przezwyciężywszy po wielkiej części niechęć do szczepienia, liczniej do tegoż się garnie. Przechodząc do pojedynczych punktów powołanej odezwy, winienem podnieść: ad 1) iż jakkolwiek w okólniku z 11. kwietnia 1876 L. 16727 wydanym w porozumieniu ze Świetnym Wydziałem krajowym, nie umieszczono ustępu §. 14. pierwotnej instrukcyi (okólnik z 29. grudnia 1879 L 61085) to takowy nie przestał obowiązywać, gdyż w okólniku najpierw przytoczonym zastrzeżono wyraźnie „iż wszelkie przepisy, o ile z powyższymi nie zostają w sprzeczności, mają i nadal moc obowiązującą. Odpowiednio do tego ustępu wykonują lekarze szczepienie w obecności wójta lub tegoż zastępcy, oraz po większej części i duszpasterza". ad 2). Ponieważ szczepienie ospy porucza się niemal bez wyjątku tylko lekarzom w powiecie zamieszkałym, przeto dzieli się też powiat zazwyczaj na tyle okręgów, ilu lekarzy do szczepienia ospy się zgłosiło. Zmniejszenie jednak okręgów szczepienia przez Świetny Wydział wymagane, nieprzyczyniłoby się bynajmniej do zmniejszenia kosztów, przeciwnie tylko takowe powiększyć jest w stanie, gdyż w ostatnim razie każdy lekarz musi przed rozpoczęciem szczepienia założyć krowiankę w pewnej przydzielonej mu miejscowości, musi też dla większej pewności przyjmowania się krowianki i dla rozmnożenia limfy częściej do tejże zjeżdżać i ma prawo wedle instrukcyi trzykrotną podróż do miejsca założenia krowianki zarachowywać.

W miarę pomnożenia więc okręgów, pomnoży się wydatek założenia krowianki, gdy wszystkie inne wydatki pozostaną te same. W porozumieniu ze Świetnym Wydziałem krajowym w roku 1877 utworzone okręgi szczepienia pozostały w r. 1878 niemal te same i z tej przyczyny nie uwiadomiono Świetnego Wydziału krajowego o wydanem zarządzeniu. ad 3) Rewizya odbywa się tylko raz w roku przez lekarzy szczepiących, lekarze zaś powiatowi rewidują tylko w wyjątkowych przypadkach szczepionych w skutek nakazu Starosty przez innych lekarzy, jeżeli zachodzi podejrzenie lub jest doniesienie, iż lekarz, któremu powierzono szczepienie, takowe odpowiednio nie wykonuje. W takim też tylko wyjątkowym przypadku zarachowują lekarze powiatowi koszta podróży. ad 4) W bieżącym roku tylko w jednym przypadku (dotyczące akta znajdują się u Świetnego Wydziału, i z tej przyczyny dat bliższych udzielić nie mogę) poruczono szczepienie lekarzowi, który w czasie

między udzieleniem mu polecenia szczepienia a wykonaniem tegoż do innego sąsiedniego powiatu się przeniósł, i któremu jednorazową podróż z nowego miejsca osiedlenia się do miejsca założenia krowianki przyznano. Co się tyczy uchwały Wysokiego Sejmu krajowego z dnia 18. października b. r. przytoczonej na wstępie powołanej odezwy, to muszę podnieść, iż pominąwszy, że koszta szczepienia bynajmniej się nie pomniejszają, jeżeli dzieci z kilku gmin przyległych do jednej środkowej miejscowości będą znoszone i tamże szczepione, zarządzenie podobne byłoby tylko w stanie utrudnić a nawet uniemożliwić zamierzony cel t. j. szczepienie jak największej ilości ludzi. Ktokolwiek się tylko nieco zapoznał ze stosunkami naszej ludności wiejskiej, ten łatwo pojmie, iż lekarze szczepiący najwięcej czasu tracą na tem, iż matki zawezwane przez wójta do zgromadzenia się z dziećmi do pewnego miejsca, o pewnej godzinie, w celu szczepienia, — temu poleceniu albo wcale zadosyć nie czynią, albo dopiero za kilkakrotnem zawezwaniem; że lekarz częstokroć nie chcąc czasu tracić musi sam chodzić od chałupy do chałupy, lub kilkakrotnie do wsi wracać, pomimo iż mu tylko wolno dwukrotny dojazd zarachowywać. Jest już samo szczepienie z tej przyczyny połączone z wielkiemi rudnościami i z utratą czasu, to rewizya szczepionych, przy której musi lekarz ze zaszczepionych dzieci zebrać limfę humanizowaną, by mieć takową do szczepienia w innych gminach, odbywa się jeszcze z większym uporem ze strony ludności, gdyż najniechętniej zezwalają matki na zbieranie limfy połączone z przykrością dla dziecka. Jeżeli więc lekarz nie będzie sam w miejscowości, w której szczepienie ma się odbywać, natenczas i zgromadzenie ludzi do szczepienia będzie o wiele niedokładniejsze i pozostanie każdego roku o wiele więcej dzieci nieszczepionych. A przecież zmniejszenie się epidemii ospy w kraju naszym w latach ostatnich i usunięcie tylu nieszczęsnych następstw tej choroby, jak oślepnięcia i t. d., należy przeważnie przypisać tej okoliczności, że szczepienie o wiele dokładniej bywa w ostatnich latach jak przedtem wykonywane, i że instrukcya szczepienia wydana w porozumieniu ze Świetnym Wydziałem krajowym, jakoteż i jej wykonanie przynajmniej w większej części kraju — jest odpowiedną.

Jak na teraz nie widzę, jakie zmiany mogłyby w tej instrukcyi być przeprowadzone bez nadwerężenia zamierzonego celu, li tylko w celu osiągnięcia oszczędności, i sądzę, iż należy ją jeszcze przynajmniej na lat kilka niezmienioną pozostawić, aby się dokładniej przekonać o jej praktyczności. Również uważam wniosek chir. Ackerbauera przesłany odezwą Świetnego Wydziału z 29. listopada b. r. L. 57410, który niniejszem zwracam za niewykonalny, a to z następujących przyczyn:

a) Według załączonego wykazu, w którym wymienione są wszystkie powiaty z ilością miejscowości i ich obszarem, wypada przeciętnie na każdy powiat 93·7 miejscowości a 18·2□ mil. Poruczając więc jednemu lekarzowi szczepienie ospy w 3 powiatach, poruczonoby mu wykonanie szczepienia najmniej w 281 miejscowościach na przestrzeni 54□ mil. A ponieważ lekarz do każdej miejscowości przynajmniej dwa razy dojeżdżać musi, raz w celu szczepienia, drugi raz dla rewizyi, przeto musi tenże przynajmniej 560 podróży wykonać i objechać 108 mil kwadratowych, według rachunków przedkładanych przez lekarzy szczepiących, wypada więcej jak $1^1/_2$ dnia na czynność szczepienia i rewizyi w każdej miejscowości. Przypuściwszy jednak, że do tej czynności wystarczy jeden dzień, to natenczas potrzebuje lekarz 281 dni na szczepienie i rewizye w 3 okręgach czyli 9 miesięcy i 11 dni. Dodawszy jeszcze tę uwagę, iż między 74 powiatami jest 17 tak wielkich, iż przeciętnie na każdy wypada 160 miejscowości w obrębie 30□ mil, i że właśnie te powiaty, w których mniejsza ilość jest miejscowości, są po największej części największe i górzyste, a tem samem odległość pojedynczych miejscowości jest wielka to, ztąd wypływa, że czynności tej jeden lekarz nie podoła i że jej wykonać nie może w 5 miesiącach, t. j. maju, czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu, w którym w naszym kraju szczepienie jest możebne.

b) Z odbytej czynności szczepienia musi każdy lekarz najdalej do końca listopada przedłożyć wykazy szczepienia; do ich sporządzenia potrzebowałby zaś przy tak wielkiej ilości miejscowości i szczepionych, przynajmniej kilka miesięcy czasu.

c) Kontrola należycie odbytej czynności, która przy przeprowadzeniu szczepienia w sposób w ostatnich 3 latach praktykowany jest już trudną, stała się niemal niemożebną. Wobec tego, że dzisiaj w każdym powiecie 3—6 lekarzy w miesiącach letnich, w których w czasie żniwa znowu dla zajęcia ludności szczepić nie mogą, zaledwie przeprowadzić potrafią szczepienia w jednej części powiatu, czy mógłby takową wykonać jeden lekarz i to w 3 powiatach? Według mego zdania jest to rzeczą niemożebną, a zarządzeniem podobnem, niedopięłoby wcale zamierzonego celu. Sposób przeprowadzenia szczepienia od lat 3 używany, jest niewątpliwie lepszy i rozchodziłoby się tylko o to, czy była wykonywana jak najściślejsza kontrola co do tej okoliczności, czy w rzeczywistości zaszczepiono osoby, w wykazach po nazwisku jako szczepione wymienione. Pominąwszy, iż szczepienie poruczа się znanym lekarzom, o których trudno przypuścić, by ze świadomością popełniali oczywiste oszustwo, to kontrole wykonuje wójt lub jego zastępca, a po największej części duszpasterz. Jeżeli jednak Świetny Wydział krajowy uważa tę kontrolę za niedostateczną, to z mej strony chętnie zgodzę się na każdą inną kontrolę, którą Świetny Wydział zaproponować zechce, byleby ta tylko nie utrudniała znacznie czynności lekarzy, którym szczepienie na przyszłość ma być powierzone. Według mego zapatrywania możnaby osiągnąć większą oszczędność tylko przez zaprowadzenie lekarzy miejskich i lekarzy gminnych, którzyby czynność tę bezpłatnie wykonywać musieli. Ponieważ zaś zaprowadzenie lekarzy w gminach wiejskich napotyka na trudności, które nie tak łatwo usunąć się dadzą, to możnaby na teraz tylko dążyć do ustanowienia lekarzy miejskich. Przez mianowanie tychże osiągniętoby w dwojakim kierunku oszczędność, gdyż lekarze miejscy mają obowiązek bezpłatnie szczepić mieszkańców miejskich, na co obecnie fundusz krajowy wydatki ponosi, a z drugiej strony możnaby tym lekarzom osiadłym w małych miasteczkach, w których dzisiaj lekarzy wcale niema, poruczać szczepienie w miejscowościach w pobliżu położonych i oszczędzonoby przez to znacznie na kosztach podróży lekarzy szczepiących. Gminy miast i miasteczek, w których ostatniemi czasami pojawiły się choroby zakaźne, i które lekarzy miejskich nie miały, zawezwałem do mianowania lekarzy, którym poruczono leczenie chorych epidemicznych. Zarządzenie ogólne, by każde miasteczko mianowało lekarza miejskiego wchodzi w zakres ustawodawstwa krajowego. Świetny Wydział zechce może przedtem wpłynąć na gminy miejskie, by przystąpiły do mianowania lekarzy miejskich, a to tem więcej, iż w większej ilości miast lekarze tacy nie pobierają żadnej płacy, a tem samem gminy nie ponoszą żadnych ciężarów. W celu osiągnięcia zaś w obrębie istniejącej instrukcyi możebnej oszczędności i kontroli nad czynnością lekarzy szczepiących, wydaję równocześnie w odpisie załączony okólnik do wszystkich Starostw, a po nadesłaniu wykazów nowo utworzonych okręgów, nieomieszkam udzielić takowe Świetnemu Wydziałowi krajowemu dla porozumienia.

D. j. w.

Potocki m. p.

Odpis

okólnika c. k. Namiestnictwa z dnia 18. marca 1877 l. 14377 wystosowanego do wszystkich PP. c. k. Starostów w sprawie przedkładania partykularzy i wykazów szczepienia ospy ochronnej.

Ponieważ partykularze i wykazy przedkładane z powodu szczepienia ospy ochronnej, musiano po wielkiej części zwracać z powodu niedopełnienia koniecznych wymogów, przeto zechciej Pan zastosować się przy przedkładaniu takowych na przyszłość do następujących przepisów:

A) co do partykularzy.

1. Rachunkozdawca ma w partykularzu:

a) podać miejscowość, w której miał sobie poruczone szczepienie w porządku topograficznym;

b) odległość takowych w kilometrach;

c) zarachowywać co najwięcej 3 krotny powrót do miejsca założenia krowianki, 2 krotny do każdej miejscowości szczepienia, a tem samem 5 krotny do miejsca zamieszkania.

2. Partykularze, które tych wymogów nie posiadają, ma Pan Starosta zwrócić rachunkozdawcy do przerobienia, lub do podania powodów, dla których tymże zadość nie uczyniono.

U w a g a.

(Po większej części tłumaczą się rachunkozdawcy tem):

1) iż faktycznie częściej dojeżdżali do miejsca szczepienia lub powracali do miejsca swego zamieszkania, 2) iż zostali powołani przez c. k. Sądy, Starostwa i t. d. do innych czynności, 3) iż potrzebowali odpocząć i t. p. Te powody nie mogą być uwzględniane, gdyż podróży z tąd wynikających nie opłaca fundusz krajowy, który opędza koszta szczepienia, lecz dotyczące fundusze, te winne być przeto zarachowywane przez rachunkozdawców w odpowiednich partykularzach, gdyż dalej nstępem 18. rozporządzenia z 15. kwietnia 1876 l. 16727 jest zostawioną szczepiącym zupełna wolność co do porządku, w którym do pojedynczych miejscowości szczepienia dojeżdżają; szczepiącym wolno jest, jak często chcą, powracać do miejsca zamieszkania, lecz nie wolno podróży tych po nad wyżej wymienioną ilość zarachowywać. Jeżeli rodzice z dziećmi do szczepienia przeznaczonemi nie stawią się na wezwanie lekarza i okazują niechęć do szczepienia, natenczas winien szczepiący zrobić o tem doniesienie do Starostwa, które zarządzi na koszt winnych lub gminy dalsze szczepienie.

Lekarze przeto, którzy szczepienia się podejmują, muszą oświadczyć Panu Staroście, iż do tej normy się zastosują.

3. Jeżeli powody przez rachunkozdawcę podane, nie zasługują na uwzględnienie, natenczas poruczy Pan Starosta c. k. lekarzowi powiatowemu przerobienie partykularza z podaniem miejscowości według topograficznego porządku, w przeciwnym razie zechce pan Starosta potwierdzić prawdziwość podanych przez rachunkozdawcę powodów.

4. C. k. lekarz powiatowy

a) zaopatruje partykularze klauzulą, w której ma potwierdzić, czy liczba szczepionych, rewidowanych i t. d. podana w partykularzu, zgadza się z liczbą wymienioną w wykazach, w wypadku przeciwnym ma tenże w odpowiednich miejscach partykularza cyfry według wykazów poprawić lub rachunkozdawcy do poprawienia zwrócić;

b) wymienia w klauzuli, czy rachunkozdawca jest lekarzem miejskim w jednej z miejcowości do szczepienia mu poruczonej lub nie; a

c) czy założył krowiankę w miejscowości do tegoż mu poruczonej w myśl ustępu 8. powołanego rozporządzenia.

5. C. k. urzędnik techniczny lub p. Starosta ma sprawdzić odległości zarachowane i zaklauzulowane.

6. C. k. Starosta potwierdza w końcu okoliczność, iż rachunkozdawca odbywał podróże w porządku odpowiadającym wzajemnemu położeniu topograficznemu miejscowości do okręgu wcielonych.

Wzór odpowiedni załącza się

B) Co do wykazów.

1) Wykazy szczepienia ze wszystkich okręgów należy wraz z operatem szczepienia ospy c. k. Namiestnictwu przedkładać, wyłączywszy z takowych dla użytku przy zarządzeniu szczepienia w przyszłym roku:

a) wykazy Nr. 4 pozostałych niezaszczepionych,

b) wykazy urzędów parafialnych, dzieci szczepić się mających, których często niepotrzebnie przedkładano i

c) dzienniki szczepienia lekarzy szczepiących, które obecnie są zbyteczne.

2) Brulion głównego operatu szczepienia, zawierającego sumaryczne wykazy wszystkich okręgów szczepienia, powinien się znajdywać w c. k. Starostwie dla użytku przy sprawozdaniach rocznych.

3) Główny operat szczepienia ma być najdalej z końcem listopada Namiestnictwu przedkładany.

Odpis

okólnika c. k. Namiestnictwa z dnia 31. stycznia 1879. l. 6233l wystosowanego do wszystkich Panów c. k. Starostów.

W myśl obowiązujących instrukcyj co do szczepienia ospy zechce Pan c. k. Starosta:

a) zarządzić nowy podział powiatu na okręgi szczepienia odpowiednio do ilości lekarzy, którzy w bieżącym roku do objęcia tej czynności się zgłosili. Podział ten ma nastąpić w ten sposób, by miejscowości, które tacy lekarze zamieszkują, tworzyły punkt środkowy okręgu szczepienia; jeżeli to niemożebne z powodu, że lekarze mieszkają po największej części w siedzibie Starostwa, to należy okręgi szczepienia tak ustanowić, aby powiat podzielono liniami promienistemi, wychodzącemi z siedziby Starostwa ku granicom powiatu, w odcinki mniej więcej trójkątne, tak żeby każdy okrąg spiczastym kątem zaczynał się przy siedzibie Starostwa, i rozciągnął się aż do granicy powiatu, która stanowić będzie szerszą podstawę trójkąta;

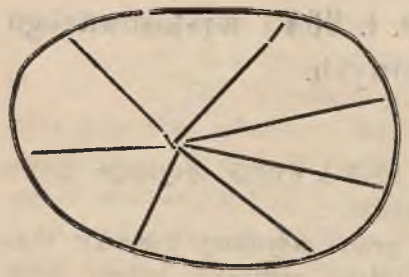

b) Miejscowości każdego okręgu mają być podane w topograficznem swem położeniu tak, by lekarzowi wyjeżdżającemu w celu szczepienia wskazać, w jakim porządku dojeżdżać do pojedynczych miejscowości, i by według tego porządku ułożony partykularz szczepienia przedkładał;

c) Miejscowość, w której lekarz powinien krowiankę założyć, ma być dla każdego okręgu naprzód oznaczona i jak najbliżej położona miejsca siedziby lekarza, wyjąwszy tych przypadków, w których względy sanitarne wyraźnie wymienić się mające, temu się sprzeciwiają, jak n. p. znane charłactwo zołzowe (skrofuliczne) dzieci, lub kiła między ludnością tamże panująca;

d) Pan Starosta poda w końcu nazwiska tych lekarzy, którym w bieżącym roku szczepienie ma być poruczone.

W celu przeprowadzenia ścisłej kontroli nad czynnościami lekarzy, którym poruczone będzie szczepienie, zarządzisz Pan, by każdy z nich, z wyjątkiem lekarzy rządowych, według załączonego formularza, przy partykularzu kosztów szczepienia, przedkładał potwierdzenie z odbytego szcze pienia Zażądanego sprawozdania oczekuję najpóźniej do 20. lutego bieżącego roku.

D. j. w.

Subalegat do **Alegatu XVII.**

Nazwisko miejscowości do szczepienia przydzielonych lekarzowi X. X.	Miesiąc i dzień szczepienia	Ilość szczepionych potwierdzona przez delegata rady powiat. dusz pasterza lub wójta.	Miejs. i dzień rewizyi szczepienia powtórnego i t. d.	1) Ilość rewidowanych 2) Ilość powtórnie szczepionych 3) Ilość szczepionych potwierdzona przez delegata duszpaster. lub wójta.	U w a g a
X.	2/5	58 podpis pieczęć gminna	10/5	38 rewidowanych 12 powt. szczepionych—20 szczepionych podpis pieczęć gminna	

Odpis

okólnika Wydziału krajowego z dnia 4. marca 1879. l. 3345 wystosowanego do wszystkich Wydziałów powiatowych.

Paragraf 14. okólnika c. k. Namiestnictwa z 29. grudnia 1874 l. 61085 przyznaje prawo kontroli podczas szczepienia ospy także delegatowi Wydziału powiatowego.

Ponieważ postanowienie to dotychczas pozostaje w mocy, przeto wzywamy wszystkie Wydziały powiatowe, ażeby z tego prawa użytek robiły, nie tamując jednak czynności lekarzy przez nieprzybycie delegata Wydziału powiatowego na miejsce szczepienia.

We Lwowie 4. marca 1879.

Odpis do L. 18981.

Do Wysokiego Wydziału krajowego Król. Gal. i Lod. z W. Ks. Krakowskiem we Lwowie.

Wydział Rady powiatowej Pilzneńskiej przedkłada sprawozdanie na polecenie do l. 3345/879 względem wysełania delegatów dla kontroli szczepienia ospy.

Wydział Rady powiatowej w Pilznie.

L. 513. Wysoki Wydziale krajowy! Na wysokie polecenie z dnia 4. marca 1879. do L. 3345 względem wysełania delegatów z grona Rady powiatowej do kontrolowania szczepienia ospy oświadczamy, iż c. k. Starostwa Pilzno i Ropczyce zawiadomiły nas, którzy lekarze i w których miejscowościach w roku bieżącym szczepić będą.

Jednakże wysłanie delegatów do kontrolowania tej czynności okazało się niemożebnem, gdyż żaden z członków Rady powiatowej nie chciał podjąć się tej długotrwałej, mozolnej i ze znacznemi kosztami połączonej delegacyi, bez wynagrodzenia przynajmniej kosztów podróży, a takowych Wydział powiatowy przyznać delegatom nie może, gdyż na ten cel Rada powiatowa w budżecie powiatowym żadnych funduszów nie przeznaczyła.

Wydział powiatowy Pilzno dnia 1. maja 1879.

Prezes
W. Brzozowski w. r.

Wykaz

porównawczy łóżek, obłąkanych i kosztów ich utrzymania w publicznych zakładach Przedlitawii w stosunku do ludności w roku 1876.

	Zakład	Łóżka	Leczeni	Koszta	Ludność	na jednego mieszkańca wypada centów	jedno łóżko wypada na mieszkańców	jeden leczony wypada na mieszkańców	Kosztowało utrzymanie jednego łóżka zł.	ct.	chorego zł.	ct.
Niższa Austrya	3	1275	2116	502.637	2,172.488	23·1	1704	1026	394	23	237	54
Górna Austrya	1	350	425	103.639	746.097	13·8	2131	1755	296	11	243	85
Salzburg	1	50	88	11 827	154 584	7·6	3091	1781	236	54	134	40
Styrya	1	350	632	122.794	1.184.904	10·3	3385	1875	350	84	194	29
Karyntya	1	100	139	18.245	339.035	5·4	3390	2439	182	45	130	54
Kraina	1	125	224	26.894	470.965	5·7	3768	2147	215	15	120	6
Tryest z Pobrzeżem	1	130	170	28.501	622.899	4·5	4791	3664	219	24	167	65
Tyrol z Vorarlbergiem	1	250	351	76.986	895.653	8·6	3582	2552	307	62	219	10
Czechy	2	1758	2192	321.177	5,399.028	5·9	3071	2463	182	69	146	40
Morawa	1	312	783	110.216	2,091 802	5·2	6704	2671	353	26	140	76
Szlązk	1	55	60	18.222	565.195	3·2	10276	9419	331	31	303	66
Dalmacya	3	25	33	5.013	467.534	1·1	18701	14168	200	52	151	91
Galicya z Bukowiną	4	515	988	184.020	6.642.458	2·7	12898	6723	357	32	186	25
Razem	21	5295	8201	1,530.091	21,752.642	7·0	4108	2652	289	48	186	58

Rachunek funduszu rekonstrukcyi latryn w szpitalu powszechnym we Lwowie po koniec Stycznia 1880.

Wykaz I.

		Gotówka		Efekta		Uwaga
	Wydatki.					
1	W r. 1877. wynosił ogólny wydatek	26.940	.	.	.	
2	„ „ 1878. wydatek w got. 26.807·37 w efek. 27.315·55 po potrąc. remanentu „ 864·97 „ 5.500·—	25.942	40	21.815	55	
3	W r. 1879.	5.071	75	3.000	.	
	Suma	57.954	15	24.815	55	
	Dochody.					
1	W roku 1877. wynosiły	27.240	.	26.940	.	
2	„ „ 1878. „	26.507	37	375	55	Efekta uboczne stanowią skapitalizowane odsetki na książ. kasy oszczędności.
3	„ „ 1879. „ w got. 4.313·— w efek. 5.668·11 a po potrąceniu zapasu „ 864·97 „ 5.500·—	3.448	03	168	11	
	Suma dochodów	57.195	40	27.483	66	
	Z porównania wydatk. w got. 57.954·15 w ef. 24.815·55 z dochodami „ 57.195·40 „ 27.483·66					
	okazuje się niedobór „ 758·75 —					
	zaś zapas w efektach — 2.668·11					
	Wydatki dzielą się, a mianowicie wypłacono:					
1	Iskierskiemu, przedsiębiorcy konstrukcyi żelaznej (LW. 8378/78, 23.468/79, 33.161/79)	8 647	67	.	.	
2	Buynie, przedsięb. robót ślusarskich (LW. 35.570/79)	2.809	33	.	.	
3	Spółce Miecznikowski i Karasiński, przedsiębiorcom robót murarskich (LW. 23.468/79)	6.887	62	.	.	
4	Hilgartnerowi, przedsiębiorcy robót blacharskich . .	582	61	.	.	
5	Grzeszlowskiemu za roboty stolarskie	505	53	.	.	
6	Towarzystwu przemysł. za asfaltowanie wychodków .	2.256	38	.	.	
7	We własnym zarządzie	3.987	96	.	.	
8	Janowskiemu architekcie za kierownictwo	900	.	26.577	10	
9	Ulokowano w kasie oszczędn. z kredytu 27.240 zł. przez Wysoki Sejm przyzwolonego	.	.	26.940	.	
10	Mylne wydatki zwrotne	.	.	337	05	
11	Zaliczki międzyfunduszowe	.	.	4.100	.	
	Suma j. w.	.	.	57.954	15	

		Zł.	ct.	Zł.	ct.
Uwaga. Niewypłaconą pozostała Buynemu do LW. 51.238/79.					
1.	kwota	399	59		
2.	należytość Janowskiego	189	37		
3.	„ inż. Bieńkowskiego za dorożki	1	—		
4.	funduszowi chorych za potłuczone szyby przez p. Buyno potrącone temuż z należytości do LW. 51.238/79	6	85		
	Razem	596	81		
Dochody					
wedle szczegółowych tytułów:					
1.	Kredyt przez Wysoki Sejm pozwolony	27.240	—		
2.	Gotówka podniesiona z kasy oszczędności w kapitale i odsetkach	25.095	09		
3.	Ze sprzedaży 10 sążni kub. kamienia	180	—		
4.	„ „ starych rur żelaznych	243	26		
5.	Zwroty mylnych wydatków (patrz poz. 10. wydatków) . .	337	05		
6.	Zaliczki zwrócone („ „ 11. „) . .	4 160	—		
	Suma j. w.			57 195	40

Wykaz II.

Nr. bieżący	Wyszczególnienie robót	Koszta w szczególe zł.	ct.	Koszta w ogóle zł.	ct.	Uwagi
	Zestawienie ogólne kosztów rekonstrukcyi wychodków w gmachu szpitala powszechnego we Lwowie.					
	I. Wychodki główne.					
	A. Roboty wykonane w przedsiębiorstwach.					
1	Rachunek główny robót murarskich, kamieniarskich i części ciesielskich, wykonanych przez pp Karasińskiego i Miecznikowskiego			6887	62	W tej sumie zawiera się kwota . . . . . zł. 179·08 przez Iskierskiego odstąpiona. Należytość Karasińskiego wynosiła „ 6.708·54 razem zł. 6.887·62
2	Rachunek główny konstrukcyi żelaznych, urządzenia zlewów, pisoarów, wychodków wykonanych przez p. Wilhelma Iskierskiego w sumie ryczałtowej przez Wydział krajowy przyznanej	8361	48			ad 2) Kontraktowa należytość wynosiła . . . . zł. 8.640·— nadkosztorysowa „ 286·19 razem zł. 8.926·19
	Roboty nadkontyrosowe tegoż przedsiębiorstwa przez Wydział krajowy przyznane	286	19			Z tego strącono: *a)* Ustąpiono Karasińskiemu . . zł. 179·08 *b)* stratę przez niedotrzymanie terminu . . . „ 99.44 razem zł. 278·52
				8647	67	Wypłacono . zł. 8.647·67
3	Rachunek główny robót ślusarskich, okucia okien i drzwi, zaprowadzenia wodociągów, urządzenia łazienek, urządzenia wind, zaprowadzenia gazu i t. p. wykonanych przez p. Antoniego Bujno			2809	33	ad 3) Oprócz wypłaconej kwoty . zł. 2.809·33 asygnowano do L. W. 51238/79 . . „ 399·59 dotychczas nie podniesioną, strącono zaś . . . . . „ 6·85 Ogólna należytość wynosiła . . . zł. 3.215·77

*

Nr. bieżący	Wyszczególnienie robót	Koszta				Uwagi
		w szczególe		w ogóle		
		zł.	ct.	zł.	ct.	
4	Rachunek robót blacharskich, pokrycie gzemsów blachą, oraz rur dymowych i wentylacyjnych wykonanych przez p. Hilgartnera			582	61	
5	Rachunek robót asfaltowych posadzek w wychodkach i łazienkach — przez Towarzystwo przemysłowe we Lwowie			2256	38	
	B. Roboty wykonane w własnym zarządzie.					
6	Rachunek 1szy robót stolarskich, okien, drzwi i różnych drobnych i tymczasowych, oraz części lakierniczych i ciesielskich	505	53			
7	Rachunek 2gi robót stolarskich drobnych, oraz lakierniczych, o ile dotyczy wychodków głównych	102	77			
8	Materyały drzewne do robót powyższych . .	585	16			
9	Materyały lakiernicze do robót powyższych .	179	70			
	Koszt robót powyższych i materyałów . . .			1373	16	
10	Oszklenie okien i drzwi zewnętrznych i wewnętrzych			150	68	
11	Zakupienie i sprowadzenie 18 beczek wychodkowych filtrujących z Paryża			617	50	
12	Różne drobne roboty murarskie, czyszczenie części konstrukcyi żelaznych, skrobanie i zacieranie wypełnień wmurowanych ścian żelaznych do lakierowania, reparacya kanałów, osadzenie zamknięć hermetycznych otworów kanałowych . . .	27	55			
	Rachunek murarza Haskiego o ile dotyczy wychodków głównych	12	14			
	Rachunek budow. Fechtera o ile dotyczy wychodków głównych	59	62			
	Koszt robót powyższych . . .			99	31	
13	Sprawienie prowizorycznych stolców przenośnych w robocie stolarskiej	50	—			
	„ blacharskiej	205	50			
	„ ślusarskiej	25	45			
	Rury kauczukowe	7	35			
	Koszt stolców tymczasowych . .			288	30	

Nr. bieżący	Wyszczególnienie robót	Koszta				Uwagi
		w szczególe		w ogóle		
		zł.	ct	zł.	ct	
14	Rozmaite drobne roboty i materyały ślusarskie oraz gwoździe do podłóg, śruby, szyny itp. .			79	01	
15	Sprawienie zamków do drzwi zamykających korytarze wychodkowe			37	42	
16	Sprawianie rur parcianych z musztukami do spłukiwania wychodków			95	20	
17	Progi kamienne do pisoarów			74	17	
18	24 sztuk siedzeń dębowych do wychodków dostarczył stolarz Smutny			36	—	
19	6 sztuk pieców żelaznych z płaszczami dostarczył p. Rychnowski			280	—	
20	Wybrukowanie chodników w około baszt wychodkowych			18	40	
21	3 sztuk zamknięć żelaznych hermetycznych do otworów kanałowych dostarczył p. Bujno			140	—	
	Koszt ogólny robót w wychodkach głównych			24472	76	
	II. Wychodki boczne w prawem skrzydle					
22	Robota murarska, rozebranie starych wychodków, rachunek murarza Haskiego	9	80			
	Rachunek budowniczego Fechtera	87	90			
	6600 sztuk cegieł	118	80			
	14 beczek cementu i 45 stóp □ wapna . . .	127	25			
	Piasek	11	10			
	Robota i materyał murarski . . .			354	85	
23	2gi rachunek robót stolarskich i lakierniczych z przybiciem okuć	30	02			
24	Materyał do tych robót	19	21			
	Robota i materyał stolarski . . .			49	23	
25	Rury spadowe częścią stare, własnością funduszu szpitalnego z rozebrania starych wychodków głównych pochodzące, w części nowe dostawione z ustawieniem 3ch klozetów, urządzeniem					

Nr. bieżący	Ilość robót	Wyszczególnienie robót	Koszta w szczególe zł.	Koszta w szczególe ct.	Koszta w ogóle zł.	Koszta w ogóle ct.	Uwagi
		zlewu doprowadzeniem wody, wykonane przez p. Augusta Schumana			260	—	
26		3 sztuk klozetów sprowadzonych od Suckowa z Wrocławia			68	40	
27		Oszklenie			2	52	
		Koszt ogólny robót w wychodkach bocznych .			735	—	
		III. Koszta administracyjne.					
28		Czyszczenie tymczasowych wychodków, wynoszenie kibli i wywóz kału przez czas trwania robót w wychodkach głównych			448	06	
29		Dorożki dla urzędników administracyjnych i inżynierów Wydziału kraj., portorya od listów . .			21	28	
		Razem koszta administracyjne . . .			469	34	
		Zebranie.					
		I. Roboty rekonstrukcyi wychodków głównych . .	24472	75			
		II. „ „ „ bocznych . .	735	—			
		Summa robót . . .			25207	76	
		III. Koszta administracyjne			469	34	
		Honorarjum kierującego budową liczone od sumy robót w wysokości $4^1/_2$ od sta			900	—	
		Koszt ogólny rekonstrukcyi wychodków . .			26577	10	
		Doliczywszy do tego:					
	1	niepodniesioną należytość Buynego do L. W. 51238/79 assygnowaną			399	59	
		tudzież potrącona temuż a funduszowi chorych do wypłaty przypadająca należytość za potłuczone szyby			6	85	
	2	należytość architekty Janowskiego niewypłaconą			189	37	
	3	„ inżyniera Bieńkowskiego za dorożkę			1	—	
		Koszt ogólny wyniesie: Janowski { 252.33 . 181.40 .			27173	91	Poprawiono na podstawie uchwały do L. W. 1135/80.

Lwów dnia 19. Marca 1880.

Alegat XXIII. do sprawozdania z czynności Wydz. kraj. po koniec 1879. r.

Ruch chorych w szpitalach krajowych w r. 1878.

	Ilość łóżek	Pozostało w końcu 1877	Przyjęto w roku 1878	Leczono w ogóle	Ubyło			Pozostało z końcem 1878	Ilość dni leczenia	% śmiertelności	Średni pobyt chorego	Ilość leczonych na syfilis
					wyszło	umarło	razem					
Oddziały chorych w szpitalu lwowskim	669	496	7.735	8.231	7.101	602	7.703	528	197.957	7.81	24·05	1812
Odesłano chorych dzieci do szpitala św. Zofii . . .	.	27	282	309	199	80	279	30	12.161	25.8	40.84	7
Oddziały chorych w szpitalu krakowskim	360	353	5.406	5.759	4.829	627	5.456	303	127.746	10.8	22·1	.
Odesłano chorych dzieci do szpitala św. Ludwika . .	.	53	566	619	455	115	570	49	21.437	20.1	34.5	1
Razem . .	1.029	929	13.989	14.918	12.584	1.424	14.008	910	359.301	9.5	24.0	1820
w roku 1877 było	960	710	12.613	.	.	.	12.466	.	305.504	.	.	.
Różnica . . .	69	219	1.376	.	.	.	1.542	.	53.797	.	.	.

Ruch chorych na obłąkanie w zakładach w r. 1878.

Nr.	Zakłady	Ilość łóżek	Chorych			Ubyło				Z końcem roku 1878 pozostało	Ilość dni leczenia	Taksa
			Pozostało w końcu r. 1877	Przyjęto w r. 1878	Leczono w ogóle	Wyleczono	Przeniesiono lub wypuszczono za rewersem	Umarło	Razem			
1	Kraków	50	46	124	170	53	56	16	125	45	17.702	0.98
2	Kulparków	500	438	360	798	116	126	102	344	454	163.902	3 / 1—50 / — 90
3	Przemyśl	80	68	20	88	.	.	8	8	80	28.466	0.70
4	Żółkiew	70	69	22	91	.	5	16	21	70	24.913	0.70
	Ogółem . . .	700	621	526	11.47	169	187	142	498	649	234.983	

Ruch pielęgnowanych w r. 1878 podrzutków.

	Pozostało w końcu r. 1877	Przybyło w roku 1878	Razem	Ubyło			Pozostało w końcu r. 1878
				Wyszło	Umarło	Razem	
Kraków	586	39	625	177	18	195	430
Lwów	544	1	545	154	13	165	380
Ogółem	1.130	40	1.170	331	31	360	810

Alegat XXIII. do sprawozdania z czynności Wydz. kraj. po koniec 1879. r.

Ruch pielęgnowanych w krajowych zakładach dla położnic w r. 1878.

Nr.	Zakłady	Ilość łóżek	Pozostało w końcu r. 1877	Przyjęto w roku 1878	Pielęgnowano w ogóle	Ubyło			Pozostało w końcu r. 1878	Ilość dni pielęgnowania	Średni czas pobytu	Taksa
						Wypuszczono	Umarło	Razem				
1	Kraków	20	13	273	286	251	14	265	21	11.394	39.83	0.75
2	Lwów	45	45	461	506	469	7	476	30	11.398	22.29	3 1—50 — 90
	Ogółem	65	58	734	792	720	21	741	51	22.792	28.7	

Alegat XXIV. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego po koniec 1879. r.

Ruch chorych w szpitalach krajowych w 1879. r.

Lwów i Kraków	Ilość łóżek	Pozostało w końcu 1878	Przyjęto w roku 1879	Leczono w ogóle	Ubyło			Pozostało z końcem 1879	Ilość dni leczenia	% śmiertelności	Średni pobyt	Ilość chorych na kilę
					wyszło	umarło	razem					
Oddziały chorych w szpitalu lwowskim	607	528	8 245	8.773	7.468	698	8.166	607	202.782	7·95	23·11	1.858
Odesłano dzieci do szpitala św. Zofii	.	30	298	328	206	86	292	36	10.903	26·22	33.23	7
Oddziały chorych w szpitalu w Krakowie	360	303	5.042	5.345	4.464	463	4.927	418	126 335	8·66	23·63	417
Odesłano chorych dzieci do szpitala św. Ludwika . .	.	49	527	576	371	141	512	64	20.684	24·47	35·91	—
Razem . .	1030	910	14.112	15.022	12.509	1.388	13.897	1.125	360.704	9·2	24·0	2·282
w 1878 r. było	1029	929	13.989	14 918	12.584	1.424	14.008	910	359.301	9·5	24·0	1.820
Różnica . . .	+ 1	—19	+ 123	+ 104	— 75	— 36	— 111	+ 215	+1.403	—0·3	—	+462

Ruch chorych na obłąkanie w zakładach krajowych w r. 1879.

Nr.	Zakłady	Ilość łóżek	Chorych			Ubyło				Z końcem roku 1879 pozostało	Ilość dni leczenia	Taksa
			Pozostało w końcu r. 1878	Przyjęto w r. 1879.	Leczono w ogóle	Wyleczono	Przeniesiono	Umarło	Razem			
1	Kraków	60	45	126	171	44	41	24	109	62	18.842	0·98
2	Kulparków	500	454	353	807	105	144	111	360	447	169.085	I kl. 3 II „ 1.50 III „ 0.90
3	Przemyśl	80	80	18	98	.	4	14	18	80	28.680	0.50
4	Żółkiew	70	70	29	99	.	8	23	31	68	24.608	0.60
	Ogółem . .	710	649	526	1.175	149	197	172	518	657	241.215	.
	w 1878 r. było	700	621	526	1.147	169	187	142	498	649	234.983	.
	Różnica . . .	+10	+ 28	—	+ 28	— 20	+ 10	+30	+20	+ 8	+ 6.232	.

Alegat XXIV. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego po koniec 1879. r.

Ruch pielęgnowanych w krajowych zakładach dla położnic.

Nr.	Zakłady	Ilość łóżek	Pozostało z końcem r. 1878	Przyjęto w r. 1879	Pielęgnowano w ogóle	Ubyło			Pozostało z końcem r. 1879	Ilość dni leczenia	Średni czas pobytu	Taksa
						Wyszło	Umarło	Razem				
1	Kraków	20	21	328	349	310	14	324	25	8.219	23.55	.
2	Lwów	45	30	485	515	457	20	477	38	9.706	18.84	.
	Ogółem . .	65	51	813	864	767	34	801	63	17.925	20.7	.
	w 1878. r. było	65	58	734	792	720	21	741	51	22.792	28.7	.
	Różnica . . .	—	— 7	+79	+ 72	+ 47	+ 13	+ 60	+12	—4.867	— 8.00	.

Ruch pielęgnowanych w roku 1879. podrzutków.

Nr.		Pozostało z końcem r 1878	Przybyło w r. 1879	Razem	Ubyło			Pozostało w końcu 1879 r.
					Wyszło	Umarło	Razem	
1	Lwów	380	2	382	128	9	137	245
2	Kraków	430	3	433	108	11	119	314
	Ogółem . .	810	5	815	236	20	256	559
	w 1878 r. było	1.130	40	1.170	331	31	360	810
	Różnica . . .	— 320	— 35	— 355	— 95	— 11	— 104	—251

Alegat XXV. do sprawozdania z czynności Wydz. kraj. po koniec 1879. r.

Ruch chorych w szpitalach prowincyonalnych w r. 1878.

Nr.	Nazwa szpitala	Ilość łóżek	Pozostało z końcem r. 1877	Przyjęto w roku 1878	Leczono w ogóle	Ubyło			Pozostało z końcem r. 1878	Ilość dni leczenia	% śmiertelności	Średni pobyt chorego	Ilość leczonych na kilę
						Wyszło	Umarło	Razem					
1	Biała	83	71	632	703	534	105	639	64	22.813	14.9	32.4	150
2	Bochnia	55	58	647	705	534	116	650	55	18.888	13.6	26.8	64
3	Brody	52	43	565	608	507	66	573	35	13.082	10.6	21.5	95
4	Brzeżany	55	41	366	407	337	33	370	37	11.812	8.1	29.0	91
5	Drohobycz	46	33	441	474	358	84	442	32	11.008	17.7	23.2	103
6	Jasło	100	76	597	673	553	74	627	45	21.233	10.9	31.5	84
7	Kołomyja	82	56	446	502	406	44	450	52	16.603	8.6	33.0	155
8	Podhajce	60	41	494	535	448	39	487	48	15.188	7.3	28.3	117
9	Przemyśl	160	109	1,201	1.310	1.093	101	1.194	116	38.379	6.8	29.2	281
10	Rzeszów	66	55	569	624	532	51	583	41	16.598	6 4	26.6	130
11	Sambor	54	34	430	464	382	46	428	36	11.871	9.9	25.6	51
12	Sanok	60	36	391	427	357	25	382	45	12.824	5.8	30.2	48
13	Sącz Nowy	55	34	492	526	432	47	479	48	11.869	9.3	22.4	99
14	Śniatyn	24	10	145	155	141	8	149	6	2.605	5.1	17.0	37
15	Stanisławów . . .	131	97	826	923	743	79	822	101	27.566	6.9	29.8	296
16	Stryj	77	42	441	483	386	63	449	34	15.275	13.0	31.6	109
17	Sokal	40	.	.	.	.	.	.	19	.	.	.	.
18	Tarnopol	85	56	926	982	818	82	900	82	22.062	8.3	22.4	195
19	Tarnów	140	149	1.241	1.390	1.102	161	1.263	127	41.307	11.6	29.7	92
20	Wadowice	34	13	199	212	178	23	201	11	5.515	9.9	26.0	54
21	Zaleszczyki . . .	40	16	315	331	284	30	314	17	9.399	9.0	28.4	129
22	Złoczów	60	69	528	597	470	62	532	65	18 097	8.7	30.3	97
23	Żółkiew	48	37	350	387	309	43	352	35	10.907	11.1	28.2	49
	Razem . .	1.607	1.176	12.242	13.418	10.904	1.382	12.286	1.151	374.901	9.8	27.9	25.26
	W r. 1877 było	1.573	1.099	11.874	12.973	10.399	1.402	11.801	1.172	367.190	10.7	28.1	23.32
	Różnica .	34	77	368	445	305	20	485	21	7.711	0.9	0.2	1.94

Alegat XXVI. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego po koniec 1879 r.

Ruch chorych w szpitalach prowincyonalnych w r. 1879.

Nr.	Nazwa szpitali	Ilość łóżek	Pozostało z końcem r. 1878	Przyjęto w r. 1879	Leczono w ogóle	Ubyło			Pozostało w końcu r. 1879	Ilość dni leczenia	% śmiertelności	Średni pobyt chorego	Ilość leczonych na kilę
						Wyszło	Umarło	Razem					
1	Biała . . .	83	64	527	591	457	65	522	69	20.986	11.00	35.51	155
2	Bochnia . .	55	55	527	582	442	77	519	63	18.554	13.23	31.88	53
3	Brody . . .	52	35	520	555	452	68	520	35	11.604	12.25	20 90	77
4	Brzeżany . .	55	37	376	413	343	31	374	39	12.803	7.50	31.00	102
5	Drohobycz .	46	32	593	625	455	103	558	67	14.949	16.48	23.91	127
6	Jasło . . .	100	45	617	662	528	71	599	63	18.233	10.72	27.54	103
7	Kołomyja . .	82	52	439	491	379	60	439	52	15.631	12.22	31.83	148
8	Podhajce .	60	48	558	606	506	47	553	53	17.873	7.75	29.49	84
9	Przemyśl . .	240	116	1.275	1.391	1.151	98	1.249	142	34.981	7.04	25.14	247
10	Rzeszów . .	80	41	651	692	556	58	614	78	19.710	8.38	28 48	142
11	Sambor . .	54	36	468	504	400	63	463	41	14 072	12.50	27.92	56
12	Sanok . . .	60	45	450	495	406	34	440	55	15.032	6.87	30.36	50
13	Sącz Nowy .	76	48	466	514	436	41	477	37	11.213	7.97	21.81	143
14	Śniatyn . .	24	6	142	148	130	8	138	10	2.715	5.40	18.34	36
15	Stanisławów .	131	101	852	953	751	98	849	104	33.369	10.28	35 01	215
16	Stryj . . .	77	34	478	512	383	71	454	58	17.451	13.86	34.08	97
17	Sokal . . .	44	19	349	368	297	27	324	44	11 804	7.33	32.07	.
18	Tarnopol . .	85	82	979	1.061	878	104	982	79	25.195	9.80	23.75	170
19	Tarnów . .	150	127	1.355	1.482	1.187	166	1 353	129	42.790	11.20	28.87	216
20	Wadowice .	34	11	198	209	174	16	190	19	5.478	7.65	26 21	52
21	Zaleszczyki .	40	17	356	373	318	32	350	23	10.368	8.58	27.79	171
22	Złoczów . .	60	65	538	603	469	51	520	83	18.417	8.45	30.54	79
23	Żółkiew . .	40	35	351	386	317	32	349	37	10.446	8 29	27.06	46
	Razem .	1.728	1.151	13.065	14.216	11.415	1.421	12.836	1.380	403.674	9.9	28.3	2.569
	w 1878 r. było	1.607	1.176	12,242	13.418	10.904	1.382	12.286	1.151	374.901	9.8	27.9	2.526
	Różnica .	+121	— 26	+823	+ 798	+ 511	+ 39	+ 550	+229	+ 28.773	+ 0.1	+ 0.4	+ 43

Zestawienie
zamknięć rachunkowych
z obrotu funduszów szpitali prowincyonalnych
zatwierdzone przez Wydział krajowy
za rok 1878.

	Rubryki	Biała		Bochnia		Brody		Brzeżany		Drohobycz		Jasło		Kołomyja		Podhajce		Przemyśl	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Utrzymanie budynków	Czynsz najmu	.	.	.	.	.	.	550	.	650	.	80	.	.	.	.	.	.	.
	Konserwacye zwykłe	100	.	350	.	108	29	20	90	102	20	316	27	174	83	55	86	533	68
	Budowy i roboty nadzwyczajne	3041	93	491	57	.	.	.	.	.	.	10961	07	30	75	510	82	6114	95
	Podatek domowy	.	.	3	96½	3	33⅓	.	.	.	.	.	.	.	.	23	93	393	24
	Asekuracya ogniowa	42	72	36	88	33	97	.	.	.	.	25	90	51	95	77	66	64	99
	Czyszczenie kominów	18	.	8	64	20	56	10	.	12	78	10	16	8	.	19	50	67	05
	Czyszczenie kanałów i klozetów	.	.	40	.	38	.	25	.	7	08	69	20	94	11	51	58	.	.
Wikt	Żywność i wino	5100	39½	4267	75	3128	65	2567	29	2486	85	5184	49	3816	43	2230	06	6892	46½
	Dzień żywienia kosztował	.	22		22·6	.	23·9	.	21·7	.	22·6	.	24·4	.	22·4	.	15·6	.	18
Leczenie	Płaca lekarza ordynującego	500		500	.	416	60	600	.	500	.	600	.	499	92	500	.	500	.
	dto sekundaryusza	.	.	300		166	64	250	.	.	.	300	.	.	.	250	.	240	.
	Opust % na leki	15		10		10		20		10		10		12		20		10	
	Lekarstwa	1206	61	1198	96	963	13⅓	642	16	424	09	844	50	654	14	987	28	1589	85
	Sanitarne wydatki	42	20	140	95½	86	63	15	99	14	86	56	31	10	51	74	.	73	31
	Narzędzia chirurgiczne	.	.	.	.	18	01	.	.	.	.	34	26	11	61	51	51	25	87
Koszta gospodarcze	Bielizna i pościel	650	02½	451	66	48	61	.	.	406	56	196	91	236	18	380	95	997	96
	Pranie	81	60	125	.	11	10	34	11	52	65	38	80	23	41	21	24	202	70
	Sprzęty	122	68	28	20	116	20	184	99	35	54	77	07	57	41	57	95	663	89
	Słoma i siano	66	55	80	.	6	.	21	94	26	65	80	50	4	07	33	80	55	93
	Opał	326	75	.	.	428	65	102	90	272	.	346	55	1152	83	47	0	1227	45
	Oświetlenie	232	10	56	21	38	14	39	69	24	27	69	17	66	95	47	15	83	48
Zarząd	Płaca rządcy	400	.	474	84	300	.	600	.	500	.	500	.	709	92	500	.	800	.
	Dyurniści	.	.	.	.	260	.	120		.	.	.	.	304		120	.	432	.
	Koszta kancelaryjne	129	29	110	87	84	89	64	.	59	88	45	41	455	28	42	22	47	34
Wydatki rozmaite	Pogrzeby	209	25	145	50	15	.	22	60	67	45	5	20	85	04	65	60	182	47
	Duchowna obsługa	56	66	.	.	.	.	50		.	.	.	.	.	.	50	.	120	.
	Płaca sług	312	.	782	40	450	.	214	75	390	60	363	50	416	.	371	76	777	14
	Wikt sług	488	40	60	.	.	.	299	63½	.	.	.	.	22	32	650	.	903	10
	Akuszerka	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	21	30	.	.	3	.	26	
	Cyrulik	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	40	.	.	.	.
	Wydatki administracyjne	44	71	.	.	160	.	11	19	.	.	386	59	.	.	171	79	67	04
	Remuneracye	.	.	.	.	84	.	50	.	.	.	230	.	101	97	5	.	.	.
	Emerytury	.	.	.	.	.		.		.	.	183	.	.	.	.	.	.	.
	Rozmaite	3054	35	963	51½	819	73	594	42	887	31½	2727	50	10881	40	885	29	10058	37
Pogląd ogólny	Rozchód ogólny	16676	22	10616	91	7806	17	7091	56⅔	6920	77⅓	23801	66⅔	19869	43	8690	95	33140	27½
	Dochód ogólny	19166	49	11407	82	7944	78⅔	7449	07½	7078	89½	24115	83⅓	19871	91½	8690	95	34742	11½
	Różnica	2490	27	790	91	138	61½	357	51	158	10	314	17	2	48½	.	.	1602	14
	Kapitał żelazny	5500	.	1650	.	24203	.	.	.	541	43	200	.	420	.	.	.	.	.
	Zaległość w kosztach leczenia	2499	20	675	84	6335	38	.	.	4020	04	2201	45	20182	74	4084	20	14747	81
	Należytości niespłacone	.	.	2571	42	3722	35	503	32	8126	88	6591	11	24193	39	814		7800	.
	Taksa szpitalna	60/30		54/30		52/30		60/30		57/30		60/35		57/30		60/35		60/30	
	Ilość dni leczenia w roku 1878	22.813		18.888		13.082		11.812		11.008		21.233		17.021		14.303		38.379	

Rzeszów		Sambor		Sanok		Sącz nowy		Śniatyn		Stanisławów		Stryj		Tarnopol		Tarnów		Wadowice		Zaleszczyki		Złoczów		Żółkiew	
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
												24	.					312	.						
500	.	.	.	330	.	.	.	.		.				.		.				.		.		.	
114	90	27	30	.	.	26	89	52	27	459	33	173	65	415	17	429	56	.	.	90	50	368	91	166	67
.	.	852	27	8	31	.	.	.	.	1066	57	4197	71	.	.	2104	68	.	.	31	02	.	.	2746	97
1	58	1	67½	1	67½	.	.	32	43½	5	17½	.		.	70	.	86	.	.	19	18	.	.	2	31½
9	47	18	45	.	.	15	07	.	.	24	68	22	13	23	86	50	.	.	.	17	60	25	78	95	30
10	.	15	.	.		16	92	5	.	58	34	.	.	.	.	30	.	.	.	5	.	15	.	35	22
33	.	79	.	.	.	.	.	3	.	20	.	23	33	108	33	60	46	.	.	23	85	24	.	37	.
3811	10	2940	31½	2689	02	3621	66	714	42	4398	37	3389	30½	5945	04½	11870	46	1302	04	1711	42	3217	87½	8094	65
.	23	.	24·7	.	20·9	.	30·5	.	27·4	.	16	.	22·2	.	26·9	.	28·7	.	25·6	.	18·2	.	17·7	.	22·6
400	.	500	.	488	20	400	.	.	.	600	.	200	05½	500	.	499	98	240	.	350	.	499	92	300	
199	92	166	66½	195	76	.	.	.	.	300	.	266	66	200	.	399	96	.	.	75	.	199	92	200	
10		8		10		10		10		20		16		10		30		5		8		10		6	
1024	55	617	87	713	23	572	77	206	70½	1292	52	1256	06	875	33	1671	58	265	28	704	99	606	70	1145	51
110	73	76	77	31	50	65	48	4	.	166	12	349	02		.	365	64	.	.	66	82	7	71	469	63
1	.	106	54	69	56	.	.	7	73	.	.	7	90	68	32	45	15	65	.	50	.	.	.	65	52
.	.	759	73	466	17	68	57	4	.	799	43	498	32	67	50	563	81	175	76	100	.	313	62½	1097	35
101	54	162	98	139	78	107	39	.	.	108	54	436	48	50	14	94	71	40	.	21	20	28	14	238	73
100	43	187	53	226	23	112	95	15	.	526	83	384	95	285	91	219	34	.		41	14	198	73	466	64
60	65	110	68	165	22	36	37	15	.	253	07	163	50	22	56	133	50	21	50	30	.	19	32	72	70
432	40	267	26	219	67	241	20	57	.	906	30	.	.	837	76	808	71	97	95	298	.	456	09	689	25
97	36	93	54	65	33	49	82	15	.	326	81	277	54	138	27	329	86	12	23	36	.	63	88	189	85
530	.	400	.	300		525	.	.	.	500	.	599	95	416	60	499	98	120	.	400	.	828	50	600	.
54	24	.	.	30	.	.	.	.	.	80	77	275	.	321	.	660	.	.	.	60	.	.	.	.	.
100	23	92	78	56	79	92	07	12	.	284	93	50	58	67	02	177	97	42	71	44	98	45	99	37	75
50	.	10	07	65	54	24	85	6	.	99	75	45	56	277	80	60	.	60	.	12	.	86	10	112	65
.	.	.	.	32	.	.	.	.	.	100	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
628	66	204	.	297	50	412	11	242	60	1026	.	443	.	624	.	869	40	185	19	308	.	530	35	918	.
.	.	257	30½	.	.	.	.	.	.	752	33	557	30	24	.	.	.	11	76	187	32	554	10	963	97
15	.	.	.	11	15	14	84	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	9	.	.	.	8	.	13	.
.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	20	.	.	.	.	.	.	.	5	.	.	.	60	.
134	06	.	.	.	.	100	.	180	.	500	.	.	.	40	.	.	.	.	.	.	.	.	.	150	.
.	.	.	.	30	.	.	.	.	.	100	.	.	.	200	.	571	67	150	.	.	.	150	.	100	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	150	.	.	.	.	.	64	68	.	.	.	.	.	.	.	.
1889	99	5942	07	1765	74	2992	54	1083	21½	6247	24	4393	90	8385	60½	5654	36	38	78	.	.	2483	55	3397	37½
10410	81	13889	80	8401	37½	6496	50	2649	37½	21099	10½	18305	92	19894	92	28236	32	3244	20	4689	02	10732	19	22466	05
11043	29½	13897	69	8411	81	9787	15	2669	17½	22273	57½	18724	49½	20063	39	28353	52	3624	39	4932	44	10732	19	22642	37½
632	48½	7	89	10	44	290	65	19	80	1174	47	418	57½	168	47	117	20	380	19	243	42	.	.	476	32½
2412	90	.	.	557	.	.	.	.	.	1375	74	.		3224	33	.	.	.	.	310	97	.	.	.	
16619	49	9725	08	4369	11	1183	40	797	22	10392	14	1969	50½	5136	89	.	.	339	20	3801	81½	5823	05	5097	51
17783	47	16003	40	1772	39	6	81	3200	76	17483	87	8321	44½	5600		16875	97	276	.	697	27	3622	75	1748	78
60/30		65/30		60/30		60/30		58/30		55/30		60/35		50/30		60/35		60/30		50/30		57/30		40/30	
16.598		11.871		12 824		11.869		2.605		27.566		15.275		22.062		41.307		5.428		9.399		18.097		10.913 zwkł. 24.913 obląk.	

Alegat XXVIII. do sprawozdania z czynności Wydz. kraj. z r. 1879.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 24. Lipca 1879. r. L. 28228, wystosowanej do Swietnego c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

Odezwą naszą z dnia 1. Marca 1879 L. 8236, rozesłaliśmy wszystkim c. k. Starostwom szczegółowe wykazy zaległych kosztów leczenia po koniec roku 1878, które gminy winny zwrócić fnnduszowi krajowemu, z wezwaniem o energiczne ściągnięcie takowych, gdyż ogólna suma tych zaległości wynosiła znaczną kwotę 141.346 zł. 82 ct. w. a. Równocześnie mieliśmy zaszczyt zawiadomić o tem także Świetne c. k. Prezydyum

Obecnie udzielamy Świetnemu c. k. Prezydyum w załączeniu ogólny wykaz pozostałych z końcem Czerwca 1879, a do końca roku 1878. wykazanych zaległości, z którego Świetne c. k. Prezydyum przekonać się zechce, że zaległość ta jeszcze zawsza 107.459 zł. 60½ ct. wynosi.

Wykaz ten obejmuje poszczególne zaległości każdego powiatu.

Ponieważ urgensa nasze do Starostw, o ściągnienie wykazanych i od lat dawniejszych istniejących zaległości, z małymi wyjątkami, bezskuteczne się okazały, a Wydział krajowy o tak znacznych zaległościach kosztów leczenia, przed Wysokim Sejmem sprawę zdać musi, przeto mamy zaszczyt upraszać Świetne c. k. Prezydyum, by zechciało wydać w tym względzie do c. k. Starostw stosowne polecenie, aby wykazane koszta leczenia z całą energią ściągnęły i do urzędów podatkowych odesłały, a to tem bardziej, ileże pora czasu, obecnie po żniwach nadchodząca, najlepszą ku temu sposobność nadarza. Tak z resztą jak z zupełnem uznaniem zaznacza my energię pp. Starostów w Brzeżanach, Buczaczu, Drohobyczy, Jarosławiu, Łańcucie, Nadwórnie, Śniatynie i Sokalu, którzy wszystkie należytości po koniec roku 1878. ściągnęli i do urzędów podatkowych spłacili, nie możemy ominąć nwagi, że najbardziej zadłużone powiaty są:

1.	Bóbrka	2.157 zł.	
2.	Bochnia	2.529 „	
3.	Dobromil	1.484 „	
4.	Kraków	1.286 „	(bez miasta)
5.	Krosno	2.562 „	
6.	Lwów	12.388 „	
7.	Nowy Targ	1.428 „	
8.	Podhajce	1.237 „	
9.	Sanok	1.678 „	
10.	Wieliczka	1.259 „	
11.	Złoczów	4.577 „	

Mimo wyżej powołanego urgensu ściągnięto w ogóle w całym kraju od Kwietnia do końca Czerwca r. b. stosunkowo bardzo mało:

w Kwietniu	2.710 zł.	
„ Maju	1.638 „	
„ Czerwcu	2.143 „	6.491 zł.

a najmniej stosunkowo w powiatach, które od dłuższych lat prawie nic nie płacą i tak n. p. powiat Lwowski zapłacił

w Kwietniu	52 zł. 75 ct.	
„ Maju	34 „ 80 „	
„ Czerwcu	46 „ 50½ „	134 zł. 05½ ct.
	na przeszło	12.500 zł.
powiat Krośniański zapłacił: w Kwietniu	— zł. — ct.	
„ Maju	— „ — „	
„ Czerwcu	10 „ 97½ „	10 zł. 97½ ct.
	na przeszło	2.500 zł
powiat Złoczowski zapłacił: w Kwietniu	54 zł. 90 ct.	
„ Maju	159 „ 30 „	
„ Czerwcu	73 „ 75 „	287 zł. 95 ct.
	na przeszło	4.500 zł.

Upraszamy w końcu Świetne c. k. Prezydyum o łaskawe zawiadomienie nas o swem postanowieniu w tym względzie. D. j. w.

Odpis okólnika

c. k. Namiestnictwa z dnia 24. grudnia 1877 L. 63477 wydanego do wszystkich p.p. c. k. Starostów.

W załączeniu udziela się Panu rozporządzenie zarządzające środki sanitarno-policyjne przeciw szerzeniu się błonicy z tem poleceniem, by w razie pojawienia się tej co raz więcej w kraju szerzącej się epidemii z wszelką ścisłością przeprowadzono niniejsze przepisy, jakoteż przepisy wydane pod dniem 20. Lipca 1877. r. L. 36·141 i by w gminach, w których jeszcze nie ma trupiarni, takowe w czasie jak najkrótszym urządzone zostały. — C. k. lekarz powiatowy ma co dwa tygodnie przekonywać się w miejscowościach błonicą dotkniętych, a innym lekarzom do leczenia poruczonych o wykonywaniu niniejszego przepisu.

D. j. w.

na odpisie:

L. 8824.

Wydziałom powiatowym,

udzielamy do wiadomości.

Z Wydziału krajowego.

We Lwowie dnia 9. marca 1880.

Subalegat do Aleg. XXIX. do sprawozdania z czyn. Wydz kr. z r. 1879.

Załącznik do okólnika c. k. Namiestnictwa l. 63477/77.

Rozporządzenie

zarządzające przeprowadzenie środków sanitarno-policyjnych przeciw szerzeniu się błonicy.

W celu zapobieżenia szerzeniu się błonicy, ustanawia się co następuje:

1. O pojawieniu się błonicy ma wójt dotyczącej miejscowości natychmiast uwiadomić c. k. Starostwo, które wyszle c. k. lekarza powiatowego, a względnie innego lekarza celem skonstatowania choroby, zbadania zkąd takowa została zawleczoną i celem zarządzenia środków sanitarno-policyjnych (zobacz rozporządzenie c. k. Namiestnictwa z 20. lipca 1877. l. 36141.)

2. W celu leczenia chorych zapadłych na błonicę i zarządzenia środków sanitarno-policyjnych ma c. k. Starosta eksponować jednego z lekarzy o ile możności doktorów medycyny do miejscowości chorobą więcej dotkniętej, lub w przypadku zarażenia kilku miejscowości sąsiednich, do miejscowości w pośrodku położonej. Do zarażonej miejscowości położonej w pobliżu siedziby lekarza któremu leczenie może być powierzone, lub takiej w której choroba niema złośliwego charakteru lub nieznaczna znajduje się ilość chorych, może być lekarz co 3ci lub 4ty dzień wydelegowany.

3. Lekarz zarządzi, by *a)* każda zagroda w której znajduje się chory na błonicę była oznaczoną znakiem w miejscu dla przechodnich widocznem w celu powstrzymania ludności od nawiedzenia tejże; *b)* by przewietrzanie i desinfekcyę zarażonych zagród, jak najściślej wykonywano. W tym celu wyznaczy przełożony gminy jednego lub dwóch zaufania godnych mężów, a lekarz pouczy tychże, w jaki sposób i jak często odrażenie zagród ma być wykonywane. Suknie, bielizna i pościel tak chorych jak i zmarłych mają być najdokładniej desinfekcyonowane, słoma lub siano służące chorym za legowisko spalone, gnojówki w oddali od chałup urządzone i odrażane; *c)* by ciała zmarłych na błonicę w dwie godziny po śmierci wraz ze słomą na której chorzy leżeli, wywieziono, pierwsze do trupiarni gminnej, drugie celem spalenia na miejsce przeznaczone przez wójta; *d)* by zaniechano odbywania styp, a w konduktach pogrzebowych brało udział jak najmniej ludzi i by zwłok do kościoła nie wnoszono.

4. Pan c. k. Starosta ma: O wybuchu błonicy w pewnej miejscowości zawiadomić: *a)* przełożonych gmin sąsiednich, którzy mają to w swej miejscowości należycie ogłosić i mieszkańców ostrzedz przed stykaniem się z mieszkańcami zarażonej miejscowości; niemniej *b)* c. k. Starostwo sąsiednie jeżeli graniczy z tymże zarażona miejscowość; *c)* w końcu duszpasterza dotyczącej parafii z wezwaniem, by tenże z ambony ogłosił istnienie błonicy w miejscowości, zwrócił uwagę ludności na zaraźliwość choroby szerzącej się przeważnie przez styczność z chorymi lub na nią zmarłymi, i przez pobyt w izbach, w których chorzy lub zwłoki się znajdują, dalej na konieczność zachowania największej czystości i przeprowadzenia oczyszczania izb w sposób przez lekarza wskazany, a w końcu na szkodliwość pobytu rekonwalescentów w miejscach publicznych tak dla nich samych jak i dla reszty uczestników.

5. Pan c. k. Starosta ma zakazać odbywanie odpustów i publicznych procesyi w powiecie na czas trwania zarazy, na ten czas, jeżeli takowa grozi przybraniem większych rozmiarów.

6. Eksponować żandarma w razie nie wypełniania poleconych przepisów sanitarno-policyjnych, celem dopilnowania należytego tychże wykonania.

7. Eksponowany lekarz ma co 4 dni, delegowany zaś najpóźniej na drugi dzień po odwiedzinach złożyć raport z wymienieniem wszystkich dat przy każdej epidemii oznaczyć się mających i z wyraźnem oznaczeniem, czy niniejszem rozporządzeniem zarządzone środki sanitarno-policyjne zostały w życie wprowadzone i czy i jak bywają wykonywane, oraz z wnioskami co do innych środków zarządzić się mających celem szybkiego przytłumienia zarazy.

8. Pan c. k. Starosta ma przedkładając jak najspieszniej wywody i raporty lekarskie w tychże nadmienić, czy w ustępach 3, 4, 5, 6 i 7, niniejszego rozporządzenia wymienione środki ostrożności zostały zarządzone.

D. j. w.

Abschrift.

Entwurf

eines Gesetzes, betreffend die Regelung der Einzahlungstermine für die Grund-Hausklassen- und Hauszinssteuer.

Mit Zustimmung beider Häuser meines Reichs-Rathes finde Ich anzuordnen, wie folgt:

§. 1. Die Grund-Hausklassen und Hauszinssteuer ist in vier gleichen Raten der Jahresschuldigkeit am 15. Februar, 15. Mai, 15. August und 15. November jedes Jahres zu entrichten.

Werden die in diesem Gesetze festgesetzten Zahlungstermine nicht eingehalten, so sind die Schuldigkeiten von dem auf den festgesetzten Termin folgenden Tage angefangen, als Rückstand zu behandeln und sammt den nach dem Gesetze vom 9. März 1870 (R. G. B. Nr. 23.) entfallenden Verzugs-Zinsen, auf dem für die zwangsweise Einbringung der direkten Steuern überhaupt vorgezeichneten Wege einzubringen.

§. 2. Mit Rücksicht auf die bisher in Steiermark, Ober-Oesterreich, Salzburg, Dalmatien, Galizien und der Bukowina bezüglich der Grund-Hausklassen-und Hauszinssteuer, dann in Krain bezüglich der Grund-und Hausklassensteuer bestandenen postizipativen Einzahlungstermine, werden für diese Länder und Steuergattungen, jedoch nur für das erste Jahr, mit welchem das gegenwärtige Gesetz in Wirksamkeit tritt, der 28. Februar, 31. Mai, 31. August und 15. November, ferner in Betreff der bisher mit Ende Juni fälligen 2. Grundsteuerrate im Gebietsumfange der ehemaligen Kreise Trient und Roveredo gleichfalls nur für dieses erste Jahr der 31. Mai, als Einzahlungtermine festgesetzt.

§. 3. Dieses Gesetz tritt mit 1. Jänner 1881 in Wirksamkeit.

§. 4. Mein Finanzminister ist mit dem Vollzuge dieses Gesetzes beauftragt.

Begründung

des Gesetzentwurfes betreffend die Regulirung der Termine zur Einzahlung der Grund-Hausklassen- und Hauszinssteuer.

Gegenwärtig bestehen in den im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern die verschiedenartigsten Termine zur Einzahlung der Grund-Hausklassen- und Hauszinssteuer.

Der Ursprung dieser Termine reicht namentlich insoweit es die Grundsteuer betrifft, in die älteste Zeit zurück, dieselben haben sich grösstentheils aus alten Gewohnheiten herausgebildet und werden durch Landesordnungen, Landesbeschlüsse, Einführungs-Patente, Exekutions-Ordnungen und durch Erlässe der competenten Behörden normirt.

Die dermal bestehenden Termine zur Einzahlung der genannten Steuern, wie selbe zuletzt im Jahre 1870 in den Landes- und Regierungsblättern der einzelnen Kronländer kundgemacht wurden, sind folgende:

Monatlich vorhinein eingezahlt wird die Grund, Hausklassen- und Hauszinssteuer, im Küstenlande, in Mähren und Schlesien, dann lediglich die Grundsteuer in Böhmen.

Monatlich nachhinein: die Grund-Hausklasen- und Hauszinssteuer in Steiermark, dann lediglich die Grund- und Hausklassensteuer in Krain.

Vierteljährig wird die Grund- Hausklassen- und Hauszinssteuer eingezahlt, und zwar:

in Kärnthen am 15. Jänner, 15. April, 15. Juli und 15. Oktober,

in Niederoesterreich am 1. Februar, 1. Mai, 1. August und 1. November,

in Oberoesterreich und Salzburg am 15. März, 15. Juni, 15. September und 15. Dezember,

in Galizien und der Bukowina am Ende der Monate: März, Juni, September und Dezember,

in Böhmen die Hausklassen- und Hauszinssteuer am Tage jedes Quartals, speziell in Prag und der Vorstadt Karolinenthal auf Grund der Finanzministerial-Erlässe vom 5. Mai 1877. Zl. 9216 und 14. Jänner 1879 Zl. 1434., am 1. Februar, 1. Mai, 1. August und 1. November,

in Krain die Hauszinssteuer ebenfalls am 1. Tage jedes Quartals, speziell in Laibach, am 1. Februar 1. Mai, 1. Juli und 1. Oktober, — ferner wird eingezahlt:

in Dalmatien die Grund- Hausklassen- und Hauszinssteuer am Ende der Monate März, Juni, September und Oktober, — endlich

in Tirol und Vorarlberg die Grundsteuer, durch welche dermal auch die Erträgnisse der Häuser getroffen werden, am 2. Februar, 24. April, 25. Juli und 30. November, wobei bemerkt wird, dass für den Umfang des ehemaligen Trienter und Roveredaner Kreises, die zweite Grundsteuerrate auf Ende Juni festgesetzt ist.

Das Prinzip, dass der Zahlungstermin mit dem bezüglichen Ergträgnisse, möglichst zusammenfallen oder diesem möglichst nahe gerückt sein soll, erscheint nach der vorstehenden Darstellung im keinen Kronlande konsequent durchgeführt.

Es ist aber auch dieser theoretische Grundsatz in der Praxis überhaupt nicht wohl durchführbar, weil der Moment des Eintrittes der Zahlungsfähigkeit, bei den einzelnen steuerpflichtigen so unendlich verschieden ist, dass es unbedingt unmöglich ist dieselben bei der Einhebung der Steuer festzuhalten.

Uiberhaupt ist das staatliche Bedürfniss ein dauerndes und mehr oder weniger gleichmässiges und bedarf daher auch insbesondere einer gleichmässig fliessenden Einnahmsquelle.

Dem gegenüber sind selbst nie Miethzinse von Häusern in einem und demselben Kronlande zu verschiedenen Zeitpunkten, die Haupterträgnisse des Grund und Bodens aber, welche hier vorzugsweise ins Auge gefasst werden, nur einmal im Jahre fällig.

Allein selbst der Moment der Fälligkeit der Grunderträgnisse ist keineswegs mit einem bestimmten Zeitpunkte fixirt, sondern tritt je nach der natürlichen Lage des Steuerobjektes dem Einflusse der Witterung und der Verschiedenheit seines Anbaues, bald früher, bald später ein.

Es liese sich aber auch vom volkswirthschaftlichen Standpunkte nicht rechtfertigen, den Termin zur Einzahlung der Grundsteuer strikte mit dem Zeitpunkte des Eintrittes der Ernte festzustellen, da der Zeitpunkt der Zahlungsfähigkeit nicht mit jenem der Ernte zusammenfällt, sondern

erst mit der Veräusserung der gefechsten Frucht eintritt, ein Moment, der sich in Vorhinein überhaupt nicht bestimmen lässt, sondern dessen Wahl dem Ermessen des Grundbesitzers überlassen ist, und überlassen bleiben muss.

Es lassen daher auch die angegebenen dermal bestehenden Einzahlungstermine entnehmen, dass bei ihrer Feststellung nicht lediglich der Monat der Fälligkeit des steuerpflichtigen Erträgnisses massgebend war, sondern denselben vor Allem die Absicht zu Grunde lag, der Staatsvervaltung die zur Bestreitung ihrer Bedürfnisse erforderlichen Mittel rechtzeitig und nach Massgabe ihres andauernden Bedarfes von Zeit zu Zeit in längeren oder kürzeren gleichmässigen Terminen zur Verfügung zu stellen.

In Beziehung auf die Gleichmässigkeit der Zahlungstermine, machen nur Dalmatien, Tirol und Vorarlberg, dann die Stadt Laibach eine Ausnahme, und zwar Dalmatien, wo zwischen der dritten und vierten Einzahlungsrate nur ein Zeitraum von einem Monate, zwischen der vierten und ersten Rate des folgenden Jahres ein Zeitraum von fünf Monaten liegt, während die beiden anderen Raten von drei zu drei Monaten fällig werden, in Tirol und Vorarlberg, wo der Zeitraum von dem dritten zum vierten Zahlungstermine vier Monate, jener vom vierten zum ersten Zahlungstermine zwei Monate, jener vom ersten zum zweiten und vom zweiten zum dritten Termine je ungefähr drei Monate beträgt, und wo ausserdem rücksichtlich des ehemaligen Trienter und Roveredaner Kreises die Ausnahme besteht, dass dort die zweite Grundsteuerrate nicht Ende April, sondern erst Ende Juni fällig wird, so dass in diesem Landtheile zwischen der ersten und zweiten Grundsteuerrate ein Zeitraum von fünf Monaten liegt, in der Stadt Laibach, wo die zweite und dritte Hauszinsrate nach je drei Monaten, die vierte nach zwei und die erste nach vier Monaten fällig wird.

Im Grossen und Ganzen erscheint aber in den bestehenden Terminen anerkannt, dass die Steuer in gleichen Raten und Terminen und nicht etwa lediglich mit dem Zeitpunkte der Fälligkeit der respectiven Erträgnisse zu entrichten sei und ist so der Thatsache Rechnung getragen, dass wie erwähnt, der Moment der Zahlungsfähigkeit der Steuerträger selbst in einem und demselben Kronlande nicht der gleiche ist und es überhaupt eine absolute Zahlungsfähigkeit nicht giebt, dass insbesondere bezüglich der Grund- und Hausklassensteuer nicht lediglich das Erträgniss der Haupternte, sondern auf jenes der landwirthschaftlichen Nebenprodukte, dann der allfällige Nebenverdienst des Besitzers demselben die Mittel zur Steuerzahlung liefert, dessen Sache es ist, durch eine entsprechende wirthschaftliche Gebahrung die Zahlungsmittel rechtzeitig zu sammeln, allfällige Uiberschüsse zu Vorauszahlungen zu verwenden, überhaupt Vorsorge zu treffen, dass er in der Lage sei, die einzelnen Raten der Jahressteuerschuldigkeit in den gesetzlich festgesetzten Terminen im Laufe des Jahres einzuzahlen.

Dass von den dermal bestehenden Einzahlungsraten einzelne in eine speziell für den Grundbesitzer günstigere, andere in eine ungünstigere Jahresperiode fallen, liegt in der Natur der Sache und muss selbstverständlich auch bei wie immer geänderten gleichmässig vertheilten Zahlungsterminen der Fall sein. Fasst man nun die gegenwärtig in den einzelnen Kronländern bestehenden Einzahlungstermine ins Auge, so muss man zweifellos zur Uiberzeugung gelangen, dass diese Verschiedenartigkeit für den administrativen Finanzdienst nichts weniger als förderlich ist, vielmehr viele Unzukömlichkeiten zur Folge hat und insbesondere den Steuer-Verwaltungs- und Rechnungsdienst wesentlich erschwert.

Es lag daher für die Regierung nahe, besonders jetzt, wo die Umlegung der Grundsteuer nach dem Ergebnisse der Grundsteuer-Regulirung bevorsteht, die Frage in Erwägung zu ziehen, ob nicht die Termine zur Einzahlung derselben in allen im Reichsrathe vertretenen Ländern in gleicher Weise festzustellen wären.

Dass hierbei auch die Hausklassen- und Hauszinssteuer ins Auge gefasst wurde, findet seine Erklärung theils in dem innigen Zusammenhange, in welchem die Grundsteuer mit der Haus-

klassensteuer, und diese wieder mit der Hauszinssteuer steht, theils darin, dass eine wirksame Erleichterung und Vereinfachung des administrativen Steuer- und Rechnungsdienstes nur durch die gleichartige Regelung aller dieser Zahlungstermine erzielt werden kann.

Da es sich hierbei nicht um eine Mehrbelastung, sondern lediglich um die Aenderung beziehungsweise Vorschreibung der einzelnen bestehenden Termine zur Einzahlung der Steuerjahresschuldigkeit handelt, so kann die Zweckmässigkeit dieser Regelung, wobei selbstverständlich das Interesse des Aerars und jenes der Steuerträger gleichmässig zu berücksichtigen kommen, durchaus nicht zweifelhaft sein.

Wird nun die Frage der Regelung der Einzahlungstermine der Grund-Hausklassen- und Hauszinssteuer näher ins Auge gefasst, so erscheint vor Allem die Erhebung dieser Steuern in einer einzigen Rate unbedingt nicht zweckmässig, weil überhaupt an dem Grundsatze festgehalten werden muss, dass jener Theil des Privateinkommens, welchen der Staat für sich als Steuer in Anspruch nimmt, nicht früher als nöthig dem Privatverkehre entzogen werde, vielmehr so lange als möglich im wirthschaftlichen Verkehre befruchtend fortwirke und weil ferner dem Steuerträger die Entrichtung namentlich einer verhältnissmässig hohen Steuer auf einmal jedenfalls schwer fallen würde.

Auch die Einhebung der in Frage stehenden Steuern in halbjährigen Raten dürfte sich aus ähnlichen Gründen nicht empfehlen.

Ebensowenig kann über die in einzelnen Kronländern bestehenden Monatsraten das Wort gesprochen werden, weil dieser Zahlungsmodus jedenfalls eine Belästigung der Steuerträger anlässlich eines dadurch herbeigeführten häufigeren Erscheinens beim Einhebungsamte einer ununterbrochenen Evidenzhaltung der Steuereinzahlungstermine und unter Umständen wiederholter Einbringung von Zufristungsgesuchen zur Folge hat, während er andererseits die Arbeit der Einhebungsämter durch eine häufigere Verbuchung der Einzahlungen, Uiberwachung der vielen Zahlungstermine, Verfassung von Rückstandsausweisen und Berechnung der Verzugszinsen unnützerweise namhaft vermehrt. Zu dem bleibt es ja auch bei dem Bestande ausgedehnterer Zahlungstermine dem Steuerpflichtigen unbenommen, Theilzahlungen auf die nächstfolgenden Raten zu leisten, welche die Einhebungsämter jederzeit und in jedem Betrage in Empfang zu nehmen verpflichtet sind.

Uiberhaupt erscheinen monatliche Einzahlungstermine schon deshalb nicht zweckmässig, weil der Zeitraum von einem Monate denn doch zu kurz ist, um innerhalb desselben regelmässig aus den wirthschaftlichen Uiberschüssen die Mittel zur Zahlung aufzubringen, da innerhalb eines so kurzen Zeitraumes nicht auch immer ein Erträgniss fällig wird.

Aus dem Vorausgeschickten ergiebt sich nun, dass die Einzahlung der Grund- Hausklassen- und Hauszinssteuer in vierteljährigen Raten, wie sie in mehreren Kronländern bereits besteht, die zweckentsprechendste sein dürfte, da selbe dem Steuerträger einen ausreichenden Zeitraum zur Ansammlung der Zahlungsmittel gewährt, die Geldmittel nicht vorzeitig dem Privatverkehre entzieht, die Arbeiten der Einhebungsämter nicht ohne Noth vervielfältigt und den Steuerbehörden die Möglichkeit bietet, in der Zwischenzeit die Zwangsmassregeln zur Einbringung der im Rückstand verbliebenen Steuerraten durchzuführen.

Wird die Zweckmässigkeit der Einführung von Quartalsraten anerkannt, so handelt es sich weiter darum, mit welchem Tage des Quartals die Fälligkeit der einzelnen Raten zu normiren wäre.

Gegenwärtig werden die Realsteuern in den einzelnen Kronländern theils vorhinein, theils nachhinein, theils zugleich vor — und nachhinein entrichtet.

Die Entrichtung der Steuer nachhinein hat insbesondere den Uibelstand zur Folge, dass die Ende November oder gar erst im Laufe des Monates Dezember fälligen Raten unbedingt nicht mehr in jenem Jahre, für welchen sie etwa aushaften exequirt, beziehungsweise im Zwangswege hereingebracht werden können und schliesst daher die Anomalie in sich, dass die Finanz-Verwaltung

mit der Deckung ihres Jahreserfordernisses auf eine Einnahme gewiesen ist, deren Erzielung in diesem Jahre vom Belieben des Steuerträgers abhängig ist und zu deren Realisirung die Zwangsmassregelu erst im Laufe des nächstfolgenden Verwaltungsjahres in Anwendung gebracht werden können.

Die Beseitigung dieser Unzukömlichkeit liegt offenbar im besonderen Interesse einer geordneten Finanz-Verwaltung.

Zu diesem Behufe und um zugleich auch dem Grundsatze Rechnung zu tragen, dass jener Theil der Erträgnisse, welche als Steuer an den Staat zu entrichten ist, nicht vorzeitig ohne zwingende Nothwendigkeit dem Privatverkehre entzogen werde, empfiehlt sich die Feststellung der Einzahlungsraten für die Realsteuern auf die Mitte des Quartals, wodurch eben der Finanz-Verwaltung die Möglichkeit gegeben ist, auch zur Hereinbringung der im vierten Quartale des Jahres fälligen Steuer noch im Laufe dieses Steuer-Jahres die nothwendigen Zwangsmassregeln einzuleiten.

Es ergeben sich also der 15. Februar, 15. Mai, 15. August und 15. November als Einzahlungstermine der Grund- Hausclassen und Hauszinssteuer.

Hiernach tritt die nachstehende Aenderung, in den dermal bestehenden Einzahlungsterminen ein:

a) im Küstenlande, dann in Mähren und Schlesien wurde von der Grund- Hausklassen und Hauszinssteuer, in Böhmen von der Grundsteuer die erste, vierte, siebente und zehnte Monatsrate um je sechs Wochen, die zweite, fünfte, achte und 11. Monatsrate um zwei Wochen später, dagegen die dritte, sechste, neunte und zwölfte Rate um zwei Wochen früher; ferner in Böhmen die vierteljährigen Hausclassen und Hauszinssteuerraten um sechs Wochen und speziell in Prag und der Vorstadt Karolinenthal um zwei Wochen später;

b) in Steiermark wurde von der Grund- Hausclassen und Hauszinssteuer und in Krain von der Grund- und Hausclassensteuer die erste, vierte, siebente und zehnte Monatsrate um zwei Wochen später, dagegen die zweite, fünfte, achte und eilfte Monatsrate je um zwei, die dritte, sechste, neunte und zwölfte Monatsrate um je sechs Wochen früher, ferner in Krain die Hauszinssteuer-Quartalsrate um sechs Wochen und speziell in Laibach die erste und zweite Quartalsrate um zwei Wochen, die dritte und vierte um sechs Wochen später;

c) in Kärnthen wurde jede Quartalsrate der Grund- Hausklassen und Hauszinssteuer um vier Wochen später;

d) in Niederösterreich um zwei Wochen später;

e) in Oberösterreich und Salzburg um 4 Wochen früher;

f) in Galizien und Bukowina um sechs Wochen früher und endlich wurde:

g) in Dalmatien die erste, zweite und dritte Quartalsrate um 6 Wochen früher, die vierte Quartalsrate um zwei Wochen später und

h) in Tirol und Vorarlberg die erste Quartalsrate um etwa zwei Wochen, die zweite und dritte um etwa drei Wochen später, dagegen die vierte Quartalsrate um zwei Wochen früher; speziell aber im ehemaligen Trienter und Roveredanerkreise die zweite Quartalsrate um 6 Wochen früher fällig werden.

Es wird sich daher bei Festsetzung der fraglichen Einzahlungstermine auf die Mitte der einzelnen Quartale in einzelnen Kronländern eine spätere, in einzelnen aber auch eine frühere Fälligkeit einzelner der gegenwärtig bestehenden Termine ergeben, es überschreitet jedoch der Unterschied in lezterer Hinsicht nirgends den Zeitraum von 6 Wochen, ein Interwalle welches in Hinblik auf das Vorausgeschikte, und in Anbetracht der durch die in Aussicht genommene Regelung der Steueradministration und Manipulation erwachsenden Vortheile um so leichter ins Gewicht fällt, als nach Punkt 4 das Gesetzes vom 9. März 1870 (R. G. B. N. 23) der

Zeitpunkt der Fälligkeit einer Steuerrate nicht mit jenem der Exequirbarkeit derselben zusammenfällt, sondern die fällige Steuerschuldigkeit erst nach Ablauf von 4 Wochen nach dem Einzahlungstermine im vorgeschriebenen Zwangswege hereingebracht werden darf, und die Verpflichtung zur Entrichtung der Verzugszinsen seitens jener Contribuenten, deren ordentliche Steuergebühr sammt Staatszuschlägen für das Jahr 50 Gulden überschreitet, erst nach vierzehn Tagen nach Ablauf des für die einzelne Steuergattung anberaumten Einzahlungstermines eintritt. Hierbei kommt noch der Umstand in Betracht, dass der vierte, erste und zweite der neuen vierteljährigen Zahlungstermine, in jene Zeit fallen, in welcher in der Regel die allmälige Veräusserung der Haupterträgnisse des Grund und Bodens Statt zu finden pflegt und während welcher es daher speziell für den Grundbesitzer nicht von Wesentheit ist, ob er in diesem Zeitraume fälligen Steuern etwas früher oder später an die Steuercassa abführt, und dass die neuen Zahlungstermine sämtlich kürzere oder längere Zeit nach den dermal allgemein bestehenden Zinsterminen fällig werden.

Die das dritte Quartal betreffende Steuerrate wird nach wie vor aus den sonstigen kurrenten Erträgnissen oder aus den erzielten Uiberschüssen bestritten werden müssen.

Bei Einführung der neuen vierteljährigen Einzahlungsterminen wird es sich, da einzelne derselben bedeutend früher als die jetzigen fällig werden, noch darum handeln, den Uibergang von zu diesen neuen Zahlungsterminen in entsprechender Weise zu vermitteln.

Die Vermittlung eines solchen Uiberganges erscheint jedoch lediglich in Steiermark, Krain, Oberösterreich, Salzburg, Dalmatien, Galizien und Bukowina, mit Rücksicht auf die in diesen Ländern bisher bestandenen postizipativen Einzahlungsterminen nothwendig, während in den übrigen Ländern, wo die bisherigen Termine entweder, oder nur kurze Zeit nach den neuen vierteljährigen Einzahlungsterminen festgesezt waren, eine derartige Ausnahmsbestimmung nicht erforderlich ist.

Diese Uibergangsvermittlung, welche eine vorübergehende Abkürzung der zwischen den einzelnen Terminen liegenden Zeitabschnitte in sich schliesst, muss sachgemäss in jeder Periode durchgeführt werden, während welcher im Allgemeinen die grössere Zahlungsfähigkeit der Steuerträger als Regel vorausgesezt werden kann, somit in die der Haupternte nächstfolgende Zeit.

Die diesfällige transitorische Bestimmung enthällt der §. 2 des vorliegenden Gesetzentwurfes in der Art, dass die im §. 1 des Entwurfes bestimmten Zahlungsraten ausnahmslos erst im Jahre 1882 in Wirksamkeit zu tretten hätten.

Z drukarni Anny Wajdowicz (pt. Poremby), Lwów, Rynek l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

Sprawozdanie

delegata Wydziału krajowego do Rady szkolnej krajowej, zawierające pogląd na czynności tejże Rady w zakresie szkół ludowych i średnich.

a) Szkoły ludowe.

W roku 1877. zorganizowano na podstawie ustaw szkolnych z r. 1873. nowych szkół etatowych 31, nadto przeistoczono 77 szkół filialnych na etatowe. Ogólna cyfra szkół ludowych wynosiła z końcem roku 1877/8 2999 t. j. tyle, ile w poprzednim roku szkolnym a stan tych szkół przedstawia się jak następuje:

Szkół	wydziałowych	17
„	pospolitych etatowych	1.672
„	„ filialnych	734
„	nie zreorganizowanych	362
„	przeznaczonych do ćwiczeń praktycznych w seminaryach nauczycielskich	10
„	wyznaniowych mających charakter szkół publicznych .	89
„	ludowych klasztornych prywatnych mających charakter szkół publicznych	15
„	ludowych klasztornych i prywatnych nie mających tego charakteru	100

Prócz tego zorganizowano w r. 1879 dwie szkoły wydziałowe i 28 szkół ludowych pospolitych. Przyczyną, że liczba szkół zorganizowanych w latach 1878 i 1879 nie dosięgła pożądanej wysokości w stosunku do lat poprzednich i do ilości szkół dotąd nie zreorganizowanych, jest okoliczność, że szczupłe fundusze na ten cel przeznaczone już w ciągu roku 1879 zupełnie zostały wyczerpane.

Frekwencya szkolna wzmaga się w szkołach zreorganizowanych zwłaszcza w okręgach zachodnich tak, że w znacznej liczbie tych szkół tworzyć musiano posady tymczasowe i klasy równorzędne. W r. 1877/8 zapisało się do szkoły 311.837 dzieci czyli 40·22 na 100 dzieci obowiązanych w całym kraju. Z porównania z rokiem ubiegłym wynika, że liczba dzieci zapisanych do szkoły wzrosła w r. 1877/8 o 11·442.

Natomiast umieszczenie znacznej części szkół ludowych pozostawia bardzo wiele do życzenia. Wszelkie usiłowania Władz szkolnych w tym kierunku rozbijają się o niekorzystny stan majątkowy stron konkurencyjnych, które w wielu wypadkach mimo że uznają potrzebę odpowiedniejszego umieszczenia szkoły, z braku funduszów wzbraniają się przystąpić do budowy nowych budynków szkolnych. Z kredytu przyzwolonego w latach 1878 i 1879 na zapomogi i bezprocentowe pożyczki na budowę szkół przyznała krajowa Rada szkolna w tych latach:

a) Zapomogi bezzwrotne w r. 1878 gminom: Haczów, Rawa, Maryampol, Łoszniów, Kosina, Winniki, Dukla, Grojec, Bronowice wielkie, Zaborów, Piwniczna po 500 zł. aw.; gminom: Pistyń i Nowy Targ po 400 zł. aw.; gminom: Bistuszowa, Chocim, Lisowice, Kamionka wielka, Załucze nad Prutem, Rakowczyk, Piadyki, Lacka Wola, Malawa, Bircza, Darachów, Tuligłowy, Jaryczów stary, Lubocza, Justkowice, Miejsce, Blizna, Domaradz i Filipowice po 300 zł. aw.; gminom: Firlejów, Pohorylce, Łachodów, Lipowce, Sokołów, Korczyn, Wojnicz, Oburzyn, Olszenik, Biskowice, Stupnica, Sielec, Gołogóry, Liszki, Ispas, Myszyn, Werchrata, Wiązowa, Ostrzynia, Krzywcza, Lubliniec stary, Młodów, Krowica lasowa, Nowe sioło, Majdan, Lachowice, Psary, Zeniów, Kłyżów, Biała, Czarny potok, Krynica, Męcin, Wołków, Sokolniki, Jasionka, Brzyszczki, Zarzyce, Siepraw, Jeleń, Poręba, Żegota, Pleszów, Siedliska, Wadowice dolne, Kozłów, Jamelnica, Urycz, Rozhurcze, Podhorodce, Szczutków, Golcowa, Połutory, Krakowiec, Dulcza wielka po 200 zł. aw.; gminom: Koszyce wielkie i małe, Korczmin i Jawornik ruski po 150 zł.; gminom: Dzików stary, Łańcut, Nowosielica, Harasymów, Strachocina, Olchowce, Wesoła, Lutowiska, Mała, Czarna, Bełzec, Żulice, Lackie, Zalesie, Scianka, Rożniów, Huta pieniacka, Jazłowczyk, Przewłoczna, Bielawy, Dżurków, Dziewięcierz, Turynka, Ladzkie szlacheckie, Zrotowice, Radymno, Bryńce, Chlebowice wielkie, Równe, Osobnica, Lipnica dolna, Bar, Łozina, Płoki, Zuzel, Sieńków, Ilkowice, Ostrów, Fitków i Kośnia po 100 zł. aw.; gminom: Kontradów, Horodyłów, Zaszków, Bohutyn, Zahorce, Mitulin, Koropiec, Grzymałówka i Czystopad po 80 zł. aw.; gminom: Rnda brodzka, Zawidze, Firlejówka, Rosiłów i Kamienica po 60 zł. aw.; gminom: Kamionka, Pulce, Bruchnal, Rzepechów, Lubiana i Cucyłów po 50 zł. i gminie Krzywcze 40 zł. aw.

W r. 1879 gminie Grzymałów 1000 zł., gminie Małnowska Wola 600 zł., gminie Czyżyny 553 zł., gminom Niepołomice i Łoszniów po 500 zł., gminom Lubiana i Balińce po 400 zł., gminom Korzelice, Derzów, Sarny, Kozowa, Ostrowsko, Studzianka, Utoropy, Prohurowa i Zazdroń po 300 zł. aw., gminie Wołczków 250 zł. aw., gminom Sobniów i Łaski, Przybówka, Odrzykoń, Korczyna, Cetula, Hrebenne, Płaszów, Torczynowice, Puków, Bachorzec, Gaje, Skawce, Hyżne, Porszna, Dobryniów, Wołków, Peczeniżyn, Mirocin i Przewrotne po 200 zł. aw., gminom Maryampol, Kutkorz i Boryszówka po 150 zł., gminie Skała 140 zł., gminom Bratkówka, Markowa i Woźniki po 100 zł. aw., i gminie Librantowa 50 zł. aw.

b) Pożyczki bezprocentowe w r. 1878 gminom: Dąbrowa i Przemyśl po 6.000 zł., gminie Rohatyn 5.000 zł., gminie Radłowice 4.000 zł., gminom Kuty, Dobromil i Rzeszów po 3.000 zł. gminom Czerniechowce, Wielkie oczy, Skała i Winniki po 2.000 zł., gminom Żółkiew i Weryń po 1.500 zł., gminom Bolestraszyce, Krynica, Sokolniki, Kobyłowłoki, Stulsko, Nowy Targ, Duńkowice i Derżów po 1.000 zł., gminie Folwarki Żydaczowskie 820 zł., gminom Dukla, Gołogóry i Siepraw po 800 zł., gminom Poberezie, Darachów, Balińce, Biała, Markowa, Cetula, Lacka Wola, Siemakowce, Lachowice, Lanckorona, Tyczyn, Nowosielce, Swilcza i Kornalowice po 600 zł. aw., gminom Dżurków, Bachorzec, Czudec i przedmieście Czudeckie po 500 zł., gminom Nowy Sącz, Czarny potok, Olszanik, Żulice, Nahorce, Werechrata, Strachocina, Pistyń, Lipnica dolna, Markowce, Nawsie, Równe, Sielec, Ulazów, Osiek, Stupnica, Wolica ługowa i piaskowa, Krakowiec po 400 zł. a. w., gminom Bohutyn, Przewłoczna, Mitulin, Ispas, Koropiec, Wiązowa i Ryków po 300 zł., gminie Brzyszczki 270 zł., gminom: Rożniów, Wilów, Czystopad, Zawidze i Bar po 200 zł. i gminie Gorajowice 130 zł. a. w.

W r. 1879 gminom Dukla i Sokołów po 2000 zł., gminie Sieniawa 1582 zł. 96 ct. gminom Niepołomice i Sarny po 1000 zł., gminom Wysoka Łańcucka i Dulcza wielka po 800 zł., gminom Młyniska, Zdziarzec, Środopolce i Gaje po 600 zł., gminom Szönauger i Iławcze po 500 zł., gminom Uhełna, Przybówka, Żabce i Zuzel po 400 zł, gminie Kosmacz 350 zł. i gminie Pohorce 200 zł. w. a.

Co się tyczy kwalifikacyi nauczycieli szkół ludowych, zaznaczyć tu musimy stanowczo korzystny zwrot w porównaniu z poprzedniemi latami. Podczas gdy bowiem w latach ubiegłych wraz z liczbą szkół i nauczycieli posiadających prawem przepisaną kwalifikacyę wzmagała się także i liczba nauczycieli nieukwalifikowanych, to w r. 1878. przybyło 340 nauczycieli i nauczycielek kwalifikowanych (z tych 42 z kwalifikacyą do szkół wydziałowych) natomiast ubyło 154 nauczycieli niekwalifikowanych.

W roku szkolnym 1877/8. uczęszczało do wszystkich sześciu seminaryów nauczycielskich męskich 803 kandydatów, a do trzech seminaryów nauczycielskich żeńskich 544 kandydatek. Liczba kandydatów wzrosła przeto w roku 1878. o 179 a liczba kandydatek w seminaryach nauczycielskich żeńskich o 101. Egzamin dojrzałości złożyło w tym roku 98 kandydatów w seminaryach nauczycielskich męskich i 73 kandydatek w seminaryach nauczycielskich żeńskich

Oprócz luźnych posiedzeń sekcyjnych odbyła krajowa Rada szkolna w roku 1873. 43 a w roku 1879. 44 posiedzeń Rady pełnéj. Protokół podawczy obejmował w roku 1878. 13.154, a w roku 1879. 13.775 spraw.

Z ważniejszych spraw szkolnictwa ludowego wspomnieć należy, że z dniem 1. Września 1879. otworzono szkołę wydziałową żeńską we Lwowie, nadto przedłożono — z powodu że krajowa Rada szkolna nie rozporządza żadnymi funduszami na remuneracye dla katechetów za udzielanie nauki religii — Ministrowi wyznań i oświecenia sprawozdanie z wnioskiem, ażeby w drodze przedłożenia rządowego postarał się w Radzie państwa o zmianę państwowéj ustawy szkolnéj w tym kierunku, że krajowy fundusz religijny ponosić ma tymczasowo koszta utrzymania katechetów.

Ponieważ z końcem sierpnia b. r. upływa trzyletni okres, na który zatrzymane zostało dawne prowizoryum co do nadzoru szkolnego, zaproponowała Rada Ministrowi wyznań i oświecenia ponownie stałe zamianowanie inspektorów okręgowych i przedstawiła wnioski co do ich etatu i poborów.

b) Szkoły średnie.

Od czasu ostatniego naszego sprawozdania nastąpiła co do liczby szkół średnich zmiana, oczekiwana z upragnieniem już od lat kilku, szczególnie przez mieszkańców miasta Lwowa: we wrześniu 1879. r. weszło we Lwowie w życie jako gimnazyum IVte drugie z kolei gimnazyum z językiem wykładowym polskim w tem mieście. Druga zmiana odnosi się do ustroju gimnazyów realnych. Gimnazya realne w Drohobyczu, Kołomyi i Wadowicach zostały w skutek zarządzenia Ministerstwa oświecenia i za zgodą Reprezentacyi miejskich, przyczyniających się do utrzymania tych zakładów, zrównane ze zwyczajnemi gimnazyami klasycznemi, zatrzymując tylko obowiązkową naukę rysunków w 4 klasach niższych.

Mamy zatem obecnie w kraju 18 gimnazyów zupełnych, jedno gimnazyum wyższe realne (w Brodach; w roku 1879. odbył się już w tem gimnazyum po raz pierwszy egzamin dojrzałości), 3 gimnazya niższe (w Bochni, Buczaczu i Złoczowie; ostatnie z tych gimnazyów ma jednak w roku 1880. prócz 4 klas niższych, także urządzone prowizorycznie dwie klasy wyższe (V. i VI.) utrzymywane wyłącznie kosztem gminy), 5 szkół realnych wyższych i jedną szkołę realną niższą; razem więc 22 gimnazya i 6 szkół realnych.

Frekwencya w szkołach średnich uwydatnia co raz bardziej kierunek, zaznaczony już w ostatniem naszem sprawozdaniu, ciągły wzrost ogólnej liczby uczniów, uczęszczających do szkół średnich — przy ubytku uczniów w szkołach realnych.

Na początku roku szkolnego 1878. było we wszystkich szkołach średnich razem 10.773 uczniów publicznych; w r. 1879. 11.353, a w r. 1880. 11.646 uczniów. Przybyło zatem w r. 1879. uczniów 480, a w r. 1880. nadto 393. Na ogólną cyfrę przybytku wpływa jednak tylko zwiększająca się frekwencya w gimnazyach. W r. 1878. było w gimnazyach uczniów 8.845, w r. 1879. 9.561, a w r. 1880. 10.125; — uczniów gimnazyalnych przybyło zatem w roku 1879. 716, a w roku 1880. nadto 564. Natomiast w szkołach realnych już od r. 1876. okazuje się stopniowy ubytek uczniów. W r. 1875. było we wszystkich 6 szkołach realnych (chociaż szkoła realna Stryjska miała naówczas tylko 5 klas głównych, a Stanisławowska 4) uczniów 2.545, w r. 1876. 2.403, w r. 1877. 2.235, w r. 1878. 1.928, w r. 1879. 1.692 a w r. 1880. 1.521. W r. 1880. jest zatem o 1.024 uczniów czyli 40·23% mniej, niż w r. 1875.

Miarą frekwencyi w latach następnych może być teraźniejsza liczba uczniów w klasach najniższych. We wszystkich szkołach realnych jest obecnie w klasie I. uczniów 267, a w klasie II. 215; natomiast w klasie najwyższéj która według dotychczasowych doświadczeń w gimnazyach stanowi zwykle tylko piątą część liczby, przypadającej na klasę Iszą, znajduje się uczniów 210. Dla porównania zaznaczamy, że w r. 1875. było w klasie najwyższéj t. j. VII. uczniów 146 (klasę tę miały naówczas tylko szkoły realne we Lwowie, w Krakowie i w Jarosławiu), a w klasie I. było 549, w klasie II. zaś 587 uczniów.

Ten objaw stopniowego obniżenia frekwencyi w szkołach realnych w kraju uzupełniają przedstawione u władz szkolnych prośby niektórych gmin miejskich (Stryja i Jarosławia), mających szkoły realne i przyczyniających się do utrzymania tych szkół, o przyistoczenie szkół realnych na gimnazya klasyczne. — W szkole realnej stryjskiej liczba uczniów nie dochodziła nigdy cyfry 200; najwięcej uczniów (177) było w r. 1878, a w następnym roku 170, a w tym roku 154. Szkoła realna jarosławska górowała zawsze nad szkołami tej kategoryi prócz Lwowa i Krakowa. W roku 1876 było w tej szkole uczniów 344, w roku następnym 360, odtąd zmniejsza się frekwencya na 327, w r. 1878 270, w r. 1879 i 256 w r. 1880. Trzecia szkoła realna zupełna w Stanisławowie ma teraz uczniów 211; najwięcej było tu uczniów w r. 1875 t. j. 236, w latach następnych: 201, 215. 194 i 197, frekwencya zatem nie bardzo zmienna i niestale upadająca. — W szkole realnej lwowskiej i krakowskiej jest wprawdzie ogólna liczba uczniów większą niż w innych szkołach realnych; we Lwowie wynosi 375, w Krakowie 427, atoli także obniżenie się w stosunku do lat poprzednich znacznie większe. W krakowskiej szkole realnej było w roku 1875 uczniów 782 (zatem o 355 więcej niż teraz), we Lwowie zaś 901 (więc o 526 więcej). W niższej szkole realnej tarnopolskiej obniżała się frekwencya od roku 1875 z 137 na 84 (w r. 1879); obecnie wynosi 98.

W miarę ubytku uczniów zmniejsza się także w szkołach realnych liczba oddziałów równorzędnych (paralelek). W r. szkolnym 1879/80 jest tych oddziałów tylko 9, w r. 1879 było 14, w r. 1878 16, a w r. 1877 25.

W gimnazyach zwiększyła się liczba klas głównych przez utworzenie nowego (IVgo) gimnazyum we Lwowie, przez uzupełnienie gimnazyum realnego w Brodach do 8 klas (w r. 1879) wreszcie przez to, że przybyły w gimnazyum złoczowskiem klasy V i VI.

Mimo to nie mniejszą jest liczba oddziałów równorzędnych w r. 1880, niż w latach poprzednich. W ogóle zwiększyła się liczba takich oddziałów od r. 1875 więcej niż w dwójnasób; w roku 1875 było ich bowiem 38, a w r. 1880 jest 90. Tylko w gimnazyum buczackiem nie ma teraz żadnego oddziału równorzędnego; gimnazyum św. Anny w Krakowie liczy tych oddziałów 11, gimnazyum II. we Lwowie 10, gimnazyum św. Jacka w Krakowie 8; po 6 oddziałów mają cztery gimnazya (Stanisławów, Tarnów, gimnazyum Franciszka Józefa i gimnazyum IV we Lwowie), po

5 oddziałów dwa gimnazya (Przemyśl, Rzeszów), po 4 oddziały dwa gimnazya (Nowy Sącz, Tarnopol), po 3 oddziały dwa gimnazya (Jasło, Kołomyja); reszta w pięciu gimnazyach jest po 2 oddziały, a w 3 gimnazyach po jednym.

Największem gimnazyum co do liczby uczniów jest obecnie gimnazyum św. Anny w Krakowie o 812 uczniach; nad 700 uczniów liczby gimnazyum IIgie we Lwowie, nad 650 gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie, św. Jacka w Krakowie i gimnazyum przemyskie, nad 600 gimnazyum rzeszowskie; — w dwóch gimnazyach (Tarnów i gimnazyum IVte we Lwowie) jest nad 550 uczniów, w 2 gimnazyach (Stanisławów, Tarnopol) nad 500, w jednem (Nowy Sącz) nad 400, w 3 gimnazyach (Brzeżany, Jasło, Kołomyja) nad 350, w 4 gimnazyach (Drohobycz, Brody, Sambor i gimnazyum akademickie we Lwowie) nad 300, w jednem gimnazyum (Wadowice) nad 250. Najmniej uczniów mają gimnazya: w Złoczowie (247) w Bochni (192) i w Buczaczu (180).

Przepełnienie znacznej części gimnazyów, a ubytek uczniów w szkołach realnych nie pozostały bez wpływu na warunki umieszczenia zakładów, kierownictwa ich i nauki szkolnej. Zmniejszona liczba oddziałów w szkołach realnych ułatwia dyrektorom zadanie kierownictwa naukowego i pedagogicznego, uchyla potrzebę umieszczenia niektórych oddziałów po za obrębem właściwego budynku szkolnego; a gdzie zakład nie mieści się w gmachu własnym ale w wynajętym domie prywatnym, zmniejszają się niedogodności przynajmniej o tyle, że dotykają mniejszej liczby klas.

W gimnazyach zachodzi przeważnie stosunek odwrotny: bądźto mniejsza lub większa liczba oddziałów musi się mieścić po za zakładem w budynku nie zawsze blisko położonym (n. p. z gimnazyum św. Anny w Krakowie klas 9, z gimnazyum IIgo i IVgo we Lwowie po 5 klas), bądźto musi w niektórych klasach dla braku odpowiedniej liczby lokalności szkolnych liczba uczniów przechodzić znacznie przepisaną cyfrę (szczególnie w gimnazyum przemyskiem).

Przez wzrost gimnazyów, a upadek szkół realnych zachwiała się zresztą także równowaga w zakresie kwalifikacyi nauczycieli. Liczba kandydatów dla filologii klasycznej i języków żyjących nie zupełnie odpowiada potrzebie gimnazyów z powodu nowych oddziałów równorzędnych; — wynikająca stąd konieczność częściowego używania także kandydatów innych zawodów, mianowicie zawodu historycznego, do nauki języka polskiego i niemieckiego, już z natury rzeczy nastręcza pewne trudności; z drugiej zaś strony coraz trudniejszem staje się umieszczenie nawet egzaminowanych zastępców nauczycieli zawodu matematycznego, zatrudnionych poprzednio albo jeszcze dotychczas w szkołach realnych.

L. W. kr. 26381/79.

Alegat. 10.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie budowy gmachu na pomieszczenie Wysokiego Sejmu i biur Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 23. sierpnia 1877 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby aż do zupełnego ukończenia budowy gmachu sejmowego, zdawał na każdej sesyi sprawę z postępu robót i o stanie funduszu budowy.

Czyniąc zadość temu poleceniu, mieliśmy zaszczyt złożyć Wysokiemu Sejmowi na sesyi roku 1878 pierwsze w tym przedmiocie sprawozdanie, które sięgając po dzień 1. czerwca 1878, obejmowało prawie tylko prace przedwstępne i roboty przygotowawcze, albowiem w czasie, gdy sprawozdanie to układano, właściwe roboty około budowy gmachu zaledwie się były rozpoczęły.

W następnym roku 1879 Wysoki Sejm wcale się nie zebrał na sesyę, to też dopiero obecnie możemy złożyć drugie z kolei sprawozdanie o budowie, które obejmuje okres blisko dwuletni: od 1. czerwca 1878 do 15. maja 1880.

Stosownie do brzmienia wspomnianej na wstępie uchwały, tudzież wskazówki danej nam przez komisyę administracyjną na poprzedniej sesyi W. Sejmu, dzielimy to sprawozdanie na dwie części. W pierwszej zdajemy sprawę z postępu robót około budowy gmachu, w drugiej przedstawiamy stan funduszów tejże budowy.

A. Część techniczna.

Z czterolecia, na które budowa gmachu sejmowego rozłożoną została, mamy za sobą już dwa lata i cztery miesiące roku trzeciego. Mniemamy, że damy Wys. Sejmowi najlepszy pogląd na postęp budowy, jeżeli wykażemy: co w tym okresie zrobiono i co jeszcze do zrobienia pozostaje.

Roboty około budowy gmachu rozpoczęły się z dniem 1. kwietnia 1878 kopaniem fundamentów, które 29. kwietnia tegoż roku murować zaczęto. W ciągu kampanii budowlanej roku 1878 wyprowadzono mury i zaciągnięto belki wszystkich piątr w traktach od ulicy Słowackiego i w trakcie środkowym, mieszczącym w sobie główną klatkę schodową i nakryto te trakty dachami. Pawilony od ulicy Słowackiego, część środkową budynku poza występem środkowym od ulicy Słowackiego i salę

sejmową wyprowadzono do wysokości gzymsu głównego. Pod częścią traktu od ulicy Majerowskiej założono fundamenta; wykonano kanał wzdłuż traktu od ulicy Majerowskiej i połączono go z kanałem miejskim.

W zimie roku 1878/79 wykonano powały w traktach dachem przykrytych i przysposobiono okna dla tychże traktów. W ciągu roku 1879 wyprowadzono resztę murów budynku pod dach, nakryto pawilony, występ środkowy przy ulicy Słowackiego i salę sejmową; wykonano sklepienia w traktach, które w kampanii poprzedniego roku pod dach wyprowadzone były i pod salą sejmową, wyprawiono zewnątrz i wewnątrz część budynku w poprzednim roku pokrytą; osadzono i oszklono okna we wszystkich wyprawionych ubikacyach i kurytarzach; osadzono stopnie kamienne schodów w pawilonach i przejazdach od ulicy Słowackiego; wykonano nasypy powałowe w ubikacyach wytynkowanych i przeprowadzono drenowanie w budynku.

W zimie roku 1879/80 wykonano kanały dla ogrzewania i wentylacyi, wykonano sufity ozdobne w głównej klatce schodowej i sali sejmowej, wyprawiono główną klatkę schodową, ułożono resztę pował i wykonano drzwi dla ubikacyj wytynkowanych.

W kampanii bieżącej wykonano już osadzenie okien w całym budynku i osadzenie gzymsu głównego kamiennego od ulicy Kościuszki. Na ukończeniu są roboty murarskie w sali sejmowej i głównej klatce schodowej.

Pozostaje jeszcze do wykonania:

Od ulicy Słowackiego wyprawa zewnętrzna i wewnętrzna w pawilonach i występie środkowym, osadzenie drzwi, ułożenie posadzek, dokończenie robót lakierniczych i urządzenie posadzek w kurytarzach. W trakcie środkowym przy głównej klatce schodowej pozostaje do wykonania: osadzenie drzwi, ułożenie posadzek, dokończenie roboty lakierniczej i urządzenie posadzek w kurytarzach.

W części budynku, którą w r. 1879 wymurowano, pozostają do wykonania: sklepienia, wyprawy zewnętrzne i wewnętrzne, oszklenie okien i drzwi, nasypy powałowe, posadzki w ubikacyach i kurytarzach i osadzenie schodów.

W całym budynku pozostaje do wykonania urządzenie wodociągów i oświetlenia, tudzież wykonanie reszty kanałów i brukowania podwórz.

W roku bieżącym mają być do końca sierpnia ukończone i do użytku oddane wszystkie ubikacye dla Wys. Sejmu przeznaczone, tudzież ubikacye w trakcie od ulicy Słowackiego na 1. piątrze. W całym gmachu mają w roku bieżącym być ukończone roboty murarskie, zaś wyposażenie wewnętrzne ma być ukończone w tych częściach, które w roku 1879 były wyprawione na zewnątrz. Również uskutecznione być mają całkowicie roboty około ogrzewania, oświetlenia i wodociągów.

Na rok 1881 pozostanie do wykończenia wyposażenie wewnętrzne tej części gmachu, która w roku bieżącym otrzyma wyprawę zewnętrzną tak, że ukończenie całej budowy stosownie do programu do końca sierpnia 1881. żadnej nie ulega wątpliwości.

Rozdawnictwo przedsiębiorstw przy budowie gmachu sejmowego, zostało w okresie niniejszem sprawozdaniem objętym, prawie zupełnie ukończone. Pozostały jeszcze tylko do rozdania takie przedsiębiorstwa, które z natury rzeczy dopiero w późniejszem stadyum robót rozdane i wykonane być mogą. Przy rozdaniu wszystkich przedsiębiorstw, szedł Wydział krajowy dotychczas za zdaniem komitetu estetyczno-technicznego, którego skład w poprzedniem sprawozdaniu podany, zmienił się o tyle, że w miejsce przeniesionego ze Lwowa c. k. nadinżyniera p. Henryka Slapy wszedł architekt p. Józef Janowski.

Niniejszem mamy zaszczyt podać do wiadomości Wys. Sejmu w sumarycznem zestawieniu rozdane dotychczas przedsiębiorstwa wraz z cenami kosztorysowemi. I tak:

Przedsiębiorstwo robót ziemnych (cena kosztorysowa 13.702 złr. 66 ct.) i robót murarskich 142.573 złr. 38 ct.), p. Wincenty Waleryan Rawski.

Dostawa cegły (164.993 złr. 40 ct.) pierwsza spółka wyrobu cegieł maszynowych i towarów glinianych, Towarzystwo galic. wyrobu cegieł maszynowych i przedsiębiorstwa budowli i p. Jan Karłowicz.

Dostawa kamienia do murów (22.629 złr.). Towarzystwo galic. wyrobu cegieł maszynowych i przedsiębiorstwa budowli p. Jan Karłowicz i p. Jan Hofmann.

Dostawa wapna (26.410 złr. 70 ct.) pp. Samuel Chajes, Marek Tennenbaum i Abraham Byk.

Dostawa cementu (10.846 złr. 21 ct.) fabryka Wełdzirska i p. Maurycy Diamand we Lwowie.

Dostawa piasku do murowania (8.911 zł. 95 ct.) pp. Manes Chajes i Chaim Carniol.

Roboty kamieniarskie (91.807 złr. 65 ct.) p. Emil Torosiewicz.

Roboty z asfaltu (7056 złr. 75 ct.) Towarzystwo przemysłowe we Lwowie.

Roboty ciesielskie (27.725 złr. 15 ct.) p. Karol Hroboni we Lwowie.

Roboty stolarskie (54.276 złr. 59 ct.). Bracia Wczelaki we Lwowie i fabryka stanisławowska Seinfeld et Fraenkel.

Roboty blacharskie (28.144 złr. 24 ct.) p. Leon Bratkowski.

Roboty ślusarskie (36.915 złr. 90 ct.) a mianowicie ankrowanie (6.884 złr.) p. Kasper Widacki, reszta robót Albert Milde w Wiedniu.

Roboty lakiernicze (4.760 złr. 87 ct.). Gedalie Schapira we Lwowie.

Konstrukcye żelazne (52.674 złr.) Albert Milde w Wiedniu.

Urządzenie wodociągów (12.000 złr.) Holldorf i Brückner w Wiedniu.

Ogrzewanie sali sejmowej (15.000 złr.) F. Richnowski we Lwowie.

Roboty szklarskie (13.937 złr. 50 ct.) firma Józefa Rankla w Wiedniu.

Roboty rzeźbiarskie (ornamentacyjne) z wyłączeniem jednak figur i grup tudzież ornamentacyi w sali radnej Wydziału krajowego (cena kosztorysowa wszystkich robót rzeźbiarskich 118.868 zł. 63 ct.) pp. Leonard Marconi, profesor szkoły politechnicznej we Lwowie, Felix Mikulski i Julian Gorgolewski rzeźbiarze we Lwowie i pierwsze wiedeńskie stowarzyszenie rzeźbiarzy (I. Wiener Bildhauer Association).

Oświetlenie gazowe (7.871 złr.) firma Scheler Wolf et Comp. w Wiedniu.

Gmach sejmowy ma być według planu przyozdobiony pewną ilością rzeźb. Mianowicie umieszczoną być ma na szczycie attyki grupa, nieco poniżej po nad gzymsem głównym stanąć mają u attyki cztery posągi, na dole u głównego wchodu mają być umieszczone dwie grupy, w klatce schodowej po obu stronach wejścia do sali sejmowej mają być ustawione dwa posągi, wreszcie sama sala sejmowa ma być przyozdobioną posągami, które stanąć mają w niszach umyślnie na ten cel przysposobionych.

Ze względu na wielką ważność artystycznej ornamentacyi, która gmachowi sejmowemu ma nadać jego charakterystykę i podnieść wrażenie monumentalności budowy, poświęcił Wydział krajowy temu działowi szczególną uwagę. Przed rozpisaniem konkursu należało zastanowić się nad tematami, jakieby rzeźbiarzom do opracowania podane być miały. Sproszony w tym celu przez Wydział krajowy komitet, do którego weszli pp. Juliusz Hochberger, artystyczny kierownik budowy gmachu, Dr. Wojciech Kętrzyński, dyrektor zakładu Ossolińskich, Dr. Xawery Liske, członek akademii umiejętności i profesor uniwersytetu, Dr. Antoni Małecki, członek akademii umiejętności, Dr. Roman Pilat, profesor uniwersytetu, Henryk Rodakowski, artysta malarz, Dr. Izydor Szaraniewicz, profesor uniwersytetu i Julian Zacharjewicz, profesor szkoły politechnicznej, — odbył pod przewodnictwem podpisanego sprawozdawcy w dniach 6. i 16. listopada 1878 dwa posiedzenia, na których zgodzono się przedewszystkiem na zasady następujące:

Ze względu, że rzeźby, które mają być umieszczone zewnątrz gmachu, będą miały znaczenie wyłącznie dekoracyjne, uchwalono, że w miejscach tych nie należy umieszczać figur historycznych, lecz rzeźby allegoryczne, któreby służyły do uwydatnienia charakteru i przeznaczenia gmachu.

I tak grupa na szczycie attyki miałaby symbolizować zadanie Sejmu; figury umieszczone poniżej tej grupy miałyby przedstawiać w allegoryi te cnoty, które pracom Sejmu przedewszystkiem przewodniczyć powinny. Dwie grupy u głównego wchodu do gmachu, miałyby wyrażać środki prowadzące do pomyślności kraju a zarazem skutki dobrego ustawodawstwa; wreszcie dwie figury, które stanąć mają w klatce schodowej, miałyby symbolizować idee, które winny być głównym celem prac sejmowych a zarazem środkiem ku osiągnięciu tego celu.

Trzymając się tych myśli przewodnich zaproponował komitet umieścić:

1. Na szczycie attyki grupę przedstawiającą: „Ustawodawstwo biorące w opiekę Polskę i Ruś“.

2. Poniżej tej grupy, cztery figury wyobrażające: „Mądrość, Wiarę, Miłość Ojczyzny i Poświęcenie (ewentualnie Sprawiedliwość)“.

3. U wchodu na zewnątrz grupy przedstawiające, jedna „Oświatę“ druga „Pracę“.

4. W klatce schodowej, po obu stronach wejścia do sali sejmowej dwie figury, wyobrażające „Wolność“ i „Jedność“.

Wydział krajowy zakomunikował ten projekt akademii umiejętności w Krakowie z prośbą o udzielenie swej opinii, a ewentualnie przedłożenie swoich wniosków. Z gotowością, za którą niech nam będzie wolno i na tem miejscu wyrazić prawdziwą wdzięczność, użyczyła nam akademia umiejętności swojej pomocy a cenne jej rady i wskazówki przyczyniły się w znacznej mierze do pomyślnego rozwiązania trudnego problematu. Zgadzając się w ogólności na zasady uchwalone przez komitet lwowski, zaproponowała akademia niektóre zmiany w szczegółach przedłożonego jej projektu a mianowicie:

1. Grupa na szczycie attyki miałaby według projektu akademii przedstawiać geniusza Ojczyzny, rozpościerającego swą opiekę nad Galicyą z W. Ks. Krakowskiem, symbolizowana przez dwie boczne siedzące figury: żeńską wyobrażającą Wisłę i męską wyobrażającą Dniestr, które miałyby być wsparte plecami o tarczę herbową.

2. Cztery figury na attyce poniżej tej grupy szczytowej miałyby przedstawiać „Prawdę“, „Miłość“, „Wiarę“ i „Sprawiedliwość“.

3. U wchodu do gmachu zaproponowała akademia po dwie grupy do wyboru, a to: albo „Kazimierza W.“ i „Jarosława W.“ w odpowiedniem otoczeniu, albo też grupy wyobrażające „Obronę Praw“ i „Zdobycie Praw“.

4. W klatce schodowej po obu stronach wejścia do sali sejmowej, dwa kolosalne posągi „Mieczysława“ i „Włodzimierza W.“ albo w razie przyjęcia drugiej alternatywy pod 3. wymienionej, takież posągi „Kazimierza W.“ i „Jarosława W.“

Komitet lwowski wziąwszy projekt akademii umiejętności pod rozwagę, akceptował zmiany pod 1. i 2. zaproponowane, natomiast co do rzeźb pod 3. i 4. postanowił trwać przy swych pierwotnych wnioskach. Ponieważ różnice zachodzące jeszcze pomiędzy obu projektami w drodze pisemnej korespondencyi nie łatwo usunąćby się dały, a Wydział krajowy wielką przykładał wagę do tego, aby w sprawie tyle ważnej i ogół obchodzącej, sprzeczne poniekąd opinie doprowadzić ile możności do harmonii, przeto zaprosił członków obu komitetów na wspólną naradę, która też dnia 28. maja 1879 pod przewodnictwem Marszałka krajowego rzeczywiście się odbyła.

Ze strony komitetu krakowskiego wzięli udział w tem posiedzeniu: J. W. Dr. Józef Majer, prezes akademii umiejętności, Dr. Józef Szujski, członek akademii umiejętności, i profesor uniwersytetu Jagiellońskiego, Dr. Józef Łepkowski, członek akademii umiejętności i Dr. Franciszek Piekosiński.

Ze strony komitetu lwowskiego: pp. Juliusz Hochberger, Dr. Xawery Liske, Dr. Antoni Małecki, Dr. Roman Pilat, Dr. Józef Wereszczyński i podpisany sprawozdawca.

Zgromadzenie uchwaliwszy zasadę, że rzeźby zewnętrzne mają być allegoryczne, wewnętrzne zaś historyczne, uchyliło zachodzące co do punktów 3. i 4. różnice w ten sposób, iż przyjęło ad 3. proponowane przez komitet lwowski grupy „Oświatę“ i „Pracę“, zaś w klatce schodowej po obu stronach wejścia do sali sejmowej, zaproponowało umieścić cztery figury historyczne po dwie na jednym piedestalu a to: z jednej strony „Mieszka“ i „Kazimierza W.“ z drugiej strony książąt ruskich „Włodzimierza W.“ i „Jarosława W.“ Co do figur stanąć mających w sali sejmowej, uchwalono powstrzymać się z decyzyą aż do czasu, gdy sala sejmowa zupełnie będzie ukończoną, a na razie wykluczyć je z konkursu. Wnioski te zjednoczonych komitetów, powzięte jednomyślnością głosów po wyczerpującej dyskusyi, Wydział krajowy akceptował w zupełności, a mając w ten sposób daną podstawę, rozpisał konkurs na modele do rzeźb figuralnych. W konkursie tym, od którego artyści cudzoziemscy z powodów nietrudnych do zrozumienia, bezwarunkowo zostali wykluczeni, zapewnił Wydział krajowy artystów, że nadesłane przez nich prace ocenione zostaną ze stanowiska bezwzględnej artystycznej wartości, przez umyślnie w tym celu złożoną komisyę znawców, której zadaniem będzie nadto zalecić Wydziałowi krajowemu z każdej pozycyi po trzy modele, jako kwalifikujące się do wykonania. Równocześnie zastrzegł sobie jednak Wydział krajowy zupełną swobodę decyzyi: czyli i które z pomiędzy nadesłanych modeli mają być użyte do wykonania.

Stosownie do warunków konkursu, ogłosił następnie Wydział krajowy przez pisma publiczne skład komisyi, powołanej do ocenienia nadesłanych modeli. Weszli do niej: pp. Gadomski Walery, artysta-rzeźbiarz, profesor szkoły sztuk pięknych w Krakowie, Hochberger Juliusz, architekt, artystyczny dyrektor budowy gmachu sejmowego, hr. Lanckoroński Karol, właściel dóbr ziemskich, Lipiński Stanisław, artysta rzeźbiarz w Krakowie, Łuszczkiewicz Władysław, profesor szkoły sztuk pięknych w Krakowie, Pietruski Oktaw członek Wydziału krajowego, Popiel Paweł, poseł na Sejm krajowy i właściciel dóbr ziemskich, Sokołowski Maryan, docent historyi sztuki na uniwersytecie Jagiellońskim, Rodakowski Henryk artysta-malarz, Wierzbicki Ludwik, inspektor kolei lwowsko-czerniowieckiej i Zacharjewicz Julian profesor szkoły politechnicznej we Lwowie. Po upływie terminu konkursowego, nadesłane modele były przez ośm dni wystawione na widok publiczny, poczem, dnia 17. października 1879 komisya jurorów, zebrawszy się w pełnym komplecie pod przeowdnictwem Marszałka krajowego, powzięła i przedstawiła Wydziałowi krajowemu następującą uchwałę:

A) Z pomiędzy modeli dla grupy, która stanąć ma na attyce nad głównem wejściem do gmachu sejmowego, do przyjęcia bez zmian, warunkowo, nie kwalifikuje się żaden. Ze stanowiska bezwzględnej artystycznej wartości, postawiła komisya na pierwszem miejcu grupę p. Teodora Rygiera z Warszawy, opatrzoną dewizą „z Florencyi 6 i 6“ — na drugiem miejscu grupę p. Leonarda Marconiego ze Lwowa z dewizą „Progrediamur“ — na trzeciem miejscu grupę p. Felixa Mikulskiego ze Lwowa z dewizą „Przez pracę do wolności.“

Artyście, któremu poruczone będzie wykonanie tej grupy, zalecić należy zmiany, jakich wymaga wzgląd na materyał, z którego grupa ma być wykonaną, jakoteż wzgląd na warunki miejsca i architektury.

B) Na grupę, która wyobrażać ma „Oświatę“ przedstawiła komisya na pierwszem miejscu model p. Teodora Rygiera z dewizą „z Florencyi 6 i 6“ — na drugiem model p. Zygmunta Trembeckiego z Paryża z dewizą „Próbka“ wreszcie na trzeciem miejscu model p. Felixa Mikulskiego z dewizą „Przez pracę do wolności“.

C) Na grupę przedstawiającą „Pracę„ znalazła komisya tylko dwa modele odpowiednie i przedstawiła na pierwszem miejscu model p. Zygmunta Trembeckiego z dewizą „Spokój“ zaś na drugiem miejscu model p. Felixa Mikulskiego z dewizą „Przez pracę do wolności“.

D) Na grupy królów i książąt mające stanąć w klatce schodowej po obu stronach wejścia do sali sejmowej, jak również

E) na figury, mające stanąć przed attyką a wyobrażające „Prawdę, Miłość, Wiarę i Sprawiedliwość“ nie znalazła komisya pomiędzy nadesłanymi odpowiednich modeli.

Na podstawie tych uchwał poruczył Wydział krajowy przedewszystkiem wykonanie grupy szczytowej p. Teodorowi Rygierowi. Co do grup „Oświata“ i „Praca“ to ze względu, że obie te grupy stanowić muszą względem siebie t. z. *pendant* a zatem muszą koniecznie być równo traktowane, okazała się konieczność poruczenia ich wykonania jednemu i temu samemu artyście. Pomimo więc, że p. Rygier nie przedstawił modelu „Pracy“ uznał Wydział krajowy za rzecz konieczną poruczyć mu obok grupy „Oświaty“ także wykonanie i tej grupy, zwłaszcza gdy autor zaleconego przez komisyę modelu „Pracy“ p. Zygmunt Trembecki oświadczył, iż w obec różności artystycznego kierunku, trudnoby mu było zastosować się stylem do grupy wykonanej przez p. Rygiera. Natomiast ze względu na talent przy konkursie objawiony i przez komisyę znawców jednogłośnie uznany, poruczył Wydział krajowy autorowi zaleconej na pierwszem miejcu grupy „Pracy“ wykonanie dwóch podwójnych figur królów i książąt, przeznaczonych do klatki schodowej, tudzież dwóch figur allegorycznych, mających stanąć na attyce, a przedstawiających „Miłość“ i „Sprawiedliwość“. Dwie pozostałe figury allegoryczne „Prawda“ i „Wiara“ oddane zostały również bez konkursu p. Felixowi Mikulskiemu, artyście, który przy konkursie również dał chlubne dowody talentu.

W kontraktach z artystami pozawieranych zastrzegł sobie Wydział krajowy, że rzeźby na szczycie gmachu i attyce wykonane i osadzone być muszą najpóźniej do końca listopada 1880, zaś rzeźby u głównego wchodu do gmachu i w klatce schodowej, mają stanąć zupełnie gotowe najpóźniej do końca lipca 1881. roku.

B. Część finansowa.

Uchwałą z dnia 23. sierpnia 1877 ustanowił Wysoki Sejm fundusz budowy gmachu sejmowego w sumie . . . . . 964.000 zł.
i wyznaczył na koszta administracyi . . . . . 50.000 „
Razem . 1,014.000 zł.

Na uposażenie tego funduszu przeznaczył Wysoki Sejm pozostałość z roku budżetowego 1875 . . . . . 867.762 zł. 10½ ct.
wraz z odsetkami i dochodami realności przez fundusz krajowy nabytej.

Fundusz budowy gmachu obciążył jednak Wys. Sejm obowiązkiem pokrycia z niego niedoborów i kredytów dodatkowych roku budżetowego 1876, tudzież niedoborów roku budżetowego 1877.

Alegat I. Według wykazu (alegat I.) suma, którą fundusz budowy został wyposażony, urosła od roku 1876 do 15. maja 1880 a to: z dochodów czynszowych z realności, z odsetków po koniec r. 1879, z dochodów częściowej zamiany gruntów i sprzedaży realności pod l. 717²/₄ tudzież z dochodów przypadkowych, do wysokości sumy . . . . . 1,005.301 „ 51 „

Od tej sumy potrącić należy wydatki a mianowicie:

Koszta administracyi realności, podatki, koszta wypracowania planów i kosztorysów, należytości rządowe od przeniesienia własności, wydatki przypadkowe, razem . . . . . 13.316 zł. 76½ ct.
dalej zasiłek na pokrycie niedoboru funduszu krajowego:
w r. 1876. . . . . 51.461 „ 97 „
„ „ 1877. . . . . 58.323 „ — „
Razem . . . 123.101 zł. 73½ ct.

Potrąciwszy od dochodów wydatki, okazuje się stan funduszu z 15. maja 1880 w sumie . . . . . 882.199 zł. 77½ ct.

Do tej sumy należy jeszcze doliczyć u p. Stanisława Brykczyńskiego z powodu zamiany gruntu . . . . . 7.143 „ 50 „

tak, że właściwy stan funduszu z dniem 15. maja 1880 okazuje się w sumie . 889.343 zł. 27½ ct.

Ta suma wraz z odsetkami nadal narastającemi służy jako fundusz, z którego wydatki na budowę gmachu pokrywane być mają.

Z tego funduszu przeznaczył Wys. Sejm kredyt:

a) na koszta budowy . . . . 964.000 zł.
b) „ „ administracyi . . . 50.000 „
Razem . . 1,014.000 zł.

ad a) Według wykazu (alegat II.) wydano z kredytu przeznaczonego na koszta budowy w kwocie . . . . . 964.000 zł. — ct. Alegat II.
po dzień 15. maja 1880 . . . . . 727.801 „ 83½ „
tak, że stan tego kredytu z dniem 15. maja 1880 przedstawia się w sumie . 236.198 zł. 16½ ct.

Gdy jednak w wydatku 727.801 zł. 83½ ct. mieszczą się zaliczki za nie użyty dotąd materyał i nie wykonane jeszcze roboty, w kwocie 63.404 zł. 86 ct. w. a. przeto rzeczywiste koszta budowy o tyleż są mniejsze.

ad b) Z kredytu . . . . . 50.000 „ —
na koszta administracyi budowy przeznaczonego, wydano według wykazu (alegat III.) po dzień 15. maja 1880 . . . . . 32.509 „ 07½ ct.
Okazuje się przeto w tym dniu stan tego kredytu w kwocie . 17.490 „ 92½ „ Alegat III.

Reasumując ten wywód rachunkowy, okazuje się, że stan sumy, którą Wys. Sejm uchwałą z dnia 5. kwietnia 1876 fundusz budowy gmachu udotował 867.762 „ 10½ „
przedstawia się z dniem 15. maja 1880 w kwocie . . . . . 882.199 „ 77½ „
a po doliczeniu należytości czynnej . . . . . 7.143 „ 50 „
w sumie 889.343 zł. 27½ ct.

Gdy zaś z tego funduszu wydano do 15. maja 1880:

a) na koszta budowy . . . . . 727.801 zł. 83½ ct.
b) „ „ administracyi . . . . . 32.509 „ 07½ „
Razem . . . . 760.310 zł. 91 ct.

przeto po potrąceniu tej kwoty od ogólnego funduszu budowy, przedstawia się stan tego funduszu z dniem 15. maja 1880 właściwie w sumie . . 129.032 zł. 36½ ct.

Zaś z kredytu na koszta budowy i administracyi w kwocie . 1,014.000 zł. — przyzwolonego, po potrąceniu wydatków:

a) na budowę . . . . . 727.801 zł. 83½ ct.
b) na administracyę . . . . 32.509 „ 07½ „
Razem . . . . 760.310 zł. 91 ct.

pozostaje z dniem 15. maja 1880 niewydana suma w gotówce . . . 253.689 zł. 09 ct.

W końcu dołączamy (alegat IV.) wykaz kosztów: Alegat IV.

1. tych robót, które zarządzone zostały wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 23. sierpnia 1877 i z 14. października 1878.

2. tych robót, które zarządzone zostały przez komitet estetyczno-techniczny, upoważniony uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 23. sierpnia 1877 do poczynienia zmian w budowie.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie to przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego
Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 18. maja 1879. r.

Marszałek krajowy:
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego:
Oktaw Pietruski w. r.
Sprawozdawca.

Z drukarni Anny Wajdowicz (pt. Poremby), Lwów, Rynek l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

Do L. 26.381/79.

Alegat I.

Fundusz budowy gmachu sejmowego. **Fundusz ogólny.**

Obrót

od utworzenia funduszu (30. Czerwca 1876.) do 15. Maja 1880.

Str. ks.	L. p.	Rubryka	Poszczególnienie	Dochody	Wydatki
73	1.	I.	**Pozostałość** z rachunku funduszu krajowego wydzielona na rzecz funduszu budowy gmachu sejmowego	867.762 10½	
75	2.	II.	Czysty dochód z **czynszów** za mieszkania w realności l. 717 2/4		
			a) w roku 1876 . . . . . 4.255 zł. 26 ct.		
			b) „ „ 1877 . . . . . 2.431 „ 58 „		
			c) „ „ 1878 . . . . . 156 „ — „		
			d) „ „ 1879 . . . . . — „ — „		
			e) do 15. Maja 1880 . . . . . — „ — „	6.840 84	
81	3.	III.	**Odsetki z lokacyi**		
			a) w roku 1876 . . . . . 23.923 zł. 60 ct.		
			b) „ „ 1877 . . . . . 48.025 „ 34½ „		
			c) „ „ 1878 . . . . . 29.716 „ 86½ „		
			d) „ „ 1879 . . . . . 24.265 „ 61 „		
			e) do 1880 . . . . . — „ — „	125.931 42	
84	4.	IV.	**Dochody z częściowej zamiany gruntów i sprzedaży realności**		
			a) w roku 1876 . . . . . 428 zł. 61 ct.		
			b) „ „ 1877 . . . . . 428 „ 61 „		
			c) „ „ 1878 . . . . . 914 „ 30½ „		
			d) „ „ 1879 . . . . . — „ — „		
			e) do 15. Maja 1880 . . . . . — „ — „	1.771 52½	
87	5.	V.	**Dochody przypadkowe**		
			a) w roku 1876 . . . . . 861 zł. 33 ct.		
			b) „ „ 1877 . . . . . 47 „ 33 „		
			c) „ „ 1878 . . . . . 302 „ 28 „		
			d) „ „ 1879 . . . . . 1.484 „ 68 „		
			e) do 15. Maja 1880 . . . . . 300 „ — „	2.995 62	
130	6.	I.	**Koszta administracyi realności**		
			a) w roku 1876 . . . . . 620 zł. 01 ct.		
			b) „ „ 1877 . . . . . 297 „ 51 „		
			c) „ „ 1878 . . . . . 17 „ 58 „		
			d) „ „ 1879 . . . . . — „ — „		
			e) do 1880 . . . . . — „ — „		935 10
151	7.	II.	**Podatki**		
			a) w roku 1876 . . . . . 1.369 zł. 14 ct.		
			b) „ „ 1877 . . . . . 1.136 „ 79 „		
			c) „ „ 1878 . . . . . 578 „ 76½ „		
			d) „ „ 1879 . . . . . 53 „ 04 „		
			e) do 15. Maja 1880 . . . . . 107 „ 92½ „		
			Od tego: Zwrot podatków za r. 1877 i 1878 — 762 zł. 64 ct.		2.543 02
			Do przeniesienia	1,005.301 51	3.478 12

Str. ks.	L. p.	Rubryka	Poszczególnienie		Dochody		Wydatki	
			Z przeniesienia . . .		1,005.301	51	3.478	12
154	8.	III.	**Koszta wypracowania planów i kosztorysów**					
			a) w roku 1876	8.328 zł. 86½ ct				
			b) „ „ 1877	7 „ 69 „				
			c) „ „ 1878	— „ — „				
			d) „ „ 1879	— „ — „				
			e) do 15. Maja 1880	— „ — „			8.336	55½
164	9.	IV.	**Wydatki przypadkowe**					
			a) w roku 1876	67 zł. 42 ct.				
			b) „ „ 1877	368 „ 43 „				
			c) „ „ 1878	141 „ 74 „				
			d) „ „ 1879	— „ — „				
			e) do 15. Maja 1880	— „ — „			577	59
174	10.	V.	**Należytość rządowa od przeniesienia własności**					
			a) w roku 1876	862 zł. — ct.				
			b) „ „ 1877	62 „ 50 „				
			c) „ „ 1878	— „ — „				
			d) „ „ 1879	— „ — „				
			e) do 15. Maja 1880	— „ — „			924	50
184	11.	VI.	**Zasiłek na pokrycie niedoboru funduszu krajowego**					
			a) w roku 1876	51.461 zł. 97 ct.				
			b) „ „ 1877	58.323 „ — „				
			c) „ „ 1878	— „ — „				
			d) „ „ 1879	— „ — „				
			e) do 15. Maja 1880	— „ — „			109.784	97
194	12.	VII.	**Zaliczka zwrotna oprocentowana funduszowi krajowemu**					
			a) w roku 1876	— zł. — ct.				
			b) „ „ 1877	140.999 „ 74 „				
			c) „ „ 1878	338.605 „ 87 „				
			d) „ „ 1879	— „ — „				
			e) do 15. Maja 1880	— „ — „				
			Razem . .	479.605 zł. 61 ct.				
			Od tego: w roku 1879. zwrot . . .	479.605 — 61 „				
			Razem . . .		1,005.301	51	123.101	73½
			Potrąciwszy od dochodów — wydatki		123.101	73½		
			okazuje się **stan** funduszu ogólnego z dniem 15. Maja 1880.		882.199	77½		
			Oprócz powyższego stanu z dn. 15. Maja 1880. wynosi **należytość czynna** od p. Stanisława Brykczyńskiego z powodu zamiany gruntów	882.199 zł. 77½ ct. 7.143 „ 50 „				
			Razem . . .	889.343 zł. 27½ „				

Lwów dnia 16. Maja 1880.

Do L. 26381/79.

Alegat II.

Fundusz budowy gmachu sejmowego. **Kredyt na budowę 964.000 zł. a. w.**

Stan

kredytu 964.000 zł. a. w. przeznaczonego przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 23. Sierpnia 1877 na koszta budowy gmachu sejmowego z dniem 15. Maja 1880.

Str. ks.	Rubryka	Subrubryka	Poszczególnienie	Kredyt	Wydatki
			Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 23. Sierpnia 1877 przeznaczono		
			na koszta budowy gmachu sejmowego kredyt . . .	964.000 .	
91	II.		**Roboty ziemne**		
			a) w roku 1878 . . . . . 4.993 zł. 96 ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 1.719 „ 41 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . — „ — „		6.713 37
	III.		**Roboty murarskie**		
100		1	Właściwe roboty murarskie:		
			a) w roku 1878 . . . . . 68.932 zł. 89 ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 68.483 „ 93 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 6.665 „ 92 „		144.082 74
138			**Płaca nadzorcy robót p. Emeryka Krzesińskiego**		
			a) w roku 1878 . . . . . 628 zł. 33 ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 600 „ — „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 200 „ — „		1.428 33
118		2	**Dostawa cegły**		
			a) w roku 1877 . . . . . 29.625 zł. — ct.		
			b) „ „ 1878 . . . . . 83.651 „ 35 „		
			c) „ „ 1879 . . . . . 41.410 „ 13 „		
			d) do 15. Maja 1880 . . . . . 8.461 „ 14 „		163.147 62
131		3	**Dostawa kamienia**		
			a) w roku 1878 . . . . . 25.968 zł. 50½ ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 5.966 „ 33 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . — „ — „		31.934 83½
141		4	**Dostawa wapna**		
			a) w roku 1878 . . . . . 12.618 zł. 27 ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 9.555 „ 64 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 1.163 „ 28 „		23.337 19
145		5	**Dostawa piasku do murowania**		
			a) w roku 1878 . . . . . 3.675 zł. 93 ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 2.922 „ 39 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 697 „ 81 „		7.296 13

*

Str. ks.	Rubryka	Subrubryka	Poszczególnienie		Kredyt		Wydatki	
152		7	**Dostawa cementu**					
			a) w roku 1878	12.694 zł. 74 ct.				
			b) „ „ 1879	9.919 „ 83 „				
			c) do 15. Maja 1880	1.007 „ 33 „			23.621	90
158		9	**Dostawa gipsu**					
			a) w roku 1878	— zł. — ct.				
			b) „ „ 1879	238 „ 92 „				
			c) do 15. Maja 1880	998 „ 86 „			1.237	78
161		10	**Bruk kostkowy**					
			a) w roku 1878	— zł. — ct.				
			b) „ „ 1879	— „ — „				
			c) do 15. Maja 1880	1.039 „ 90 „			1.039	90
164	III.	11	**Warstwa izolacyjna**					
			a) w roku 1878	3.570 zł. 15 ct.				
			b) „ „ 1879	1.968 „ 60 „				
			c) do 15. Maja 1880	— „ — „			5.538	75
171	IV.		**Roboty kamieniarskie z materyałem**					
			a) w roku 1878	46.000 zł. — ct.				
			b) „ „ 1879	34.501 „ 32 „				
			c) do 1880	6.531 „ 44 „			87.032	76
	V.		**Roboty rzeźbiarskie**					
179		1	**Roboty z kamienia:**					
			a) w roku 1878	— zł. — ct.				
			b) „ „ 1879	19.924 „ 17 „				
			c) do 15. Maja 1880	4.957 „ 03 „			24.881	20
183		2	**Odlewy z wapna hydraulicznego**					
			a) w roku 1878	— zł. — ct.				
			b) „ „ 1879	5.812 „ 03 „				
			c) do 1880	— „ — „			5.812	03
187		3	**Odlewy z gipsu**					
			a) w roku 1878	— zł. — „				
			b) „ „ 1879	765 „ 11 „				
			c) do 15. Maja 1880	12.250 „ 60 „			13.015	71
191		5	**Osadzenie odlewów**					
			a) w roku 1878	— zł. — „				
			b) „ „ 1879	1.125 „ 20 „				
			c) do 1880	2.293 „ 41 „			3.418	61

Str. ks.	Rubryka	Subrubryka	Poszczególnienie	Kredyt	Wydatki
193	VI.		**Roboty ciesielskie z materyałem**		
			a) w roku 1878 . . . . . 8.111 zł. 54 ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 18.454 „ 46 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 841 „ 88 „		27.407 88
197	VII.		**Roboty stolarskie z materyałem**		
			a) w roku 1878 . . . . . 1.774 zł. 70 ct,		
			b) „ „ 1879 . . . . . 15.566 „ 69 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 2.812 „ 11 „		20.153 50
	VIII.		**Roboty ślusarskie**		
206		1	Okucia, poręcze, schody żelazne		
			a) w roku 1878 . . . . . — zł. — ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 3.000 „ — „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 1.500 „ — „		4.500 .
20		2	**Kotwy, klamry, śruby, gwoździe**		
			a) w roku 1878 . . . . . 3.991 zł. 59 ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 2.484 „ 18 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 61 „ 10 „		6.536 87
219	VIII.	4	**Słupy lane**		
			a) w roku 1878 . . . . . 2.607 zł. 33 ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 3.556 „ 80 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 336 „ 60 „		6.500 73
222		5	**Tregery**		
			a) w roku 1878 . . . . . 7.220 zł. 40 ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 9.648 „ 58 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 170 „ 94 „		17.039 92
228	IX.		**Konstrukcye żelazne**		
			a) w roku 1878 . . . . . 10.023 zł. 84 ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 21.011 „ 92 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 190 „ 24 „		31.226 .
234	X.		**Roboty blacharskie z materyałem**		
			a) w roku 1878 . . . . . — zł. — ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 17.620 „ 38 „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . 2.976 „ 77 „		20.597 15
241	XI.		**Roboty lakiernicze**		
			a) w roku 1878 . . . . . — zł. — ct.		
			b) „ „ 1879 . . . . . 500 „ — „		
			c) do 15. Maja 1880 . . . . . — „ — „		500 .

Str. ks.	Rubryka	Subrubryka	Poszczególnienie		Kredyt		Wydatki	
247	XII.		**Roboty szklarskie z materyałem**					
			a) w roku 1878	— zł. — ct.				
			b) „ „ 1879	3.050 „ 84 „				
			c) do 15. Maja 1880	2.978 „ 39 „			6.029	23
	XIII.		**Roboty rozmaite**					
255		1	**Pompowanie wody**					
			a) w roku 1878	1.132 zł. 55 ct.				
			b) „ „ 1879	2.395 „ 41 „				
			c) do 15. Maja 1880	— „ — „			3.527	96
257		2	**Wodociągi**					
			a) w roku 1878	— zł. — ct.				
			b) „ „ 1879	2.399 „ 67 „				
			c) do 15. Maja 1880	184 „ 27 „			2.583	94
263		4	**Ogrzewanie i wentylacya**					
			a) w roku 1878	36 zł. 44 „				
			b) „ „ 1879	7.306 „ 02 „				
			c) do 15. Maja 1880	2.483 „ 04 „			9.825	50
266		5	**Waterklozety**					
			a) w roku 1878	— zł. — ct.				
			b) „ „ 1879	651 „ 60 „				
			c) do 15. Maja 1880	1.925 „ — „			2.576	60
290	XIII.	13	**Roboty nieprzewidziane**					
			a) w roku 1877	746 zł. 17 ct.				
			b) „ „ 1878	9.239 „ 85 „				
			c) „ „ 1879	9.607 „ 85 „				
			d) do 15. Maja 1880	5.663 „ 83 „			25.257	70
				Razem . .	964.000	.	727.801	83½
			potrąciwszy od kredytu wydatki		727.801	83½		
			Okazuje się **stan** kredytu budowy z dniem 15. Maja 1880		236.198	16½		
			Zauważa się, że w wykazanych wydatkach w kwocie 727.801 zł. 83½ ct. mieszczą **się zaliczki udzielone, niewyrachowane,** mianowicie:					
100	III.	1	**Właściwe roboty murarskie**					
			Rawski Wincenty Waleryan, ⅔ zaliczka na poczet należytości za roboty murarskie z XIII. i XIV. rachunku 7.487 zł. 60 ct. 4.991 zł. 73 ct.					
158	III.	9	**Dostawa gipsu**					
			Rawski Wincenty Waleryan ⅔ zaliczka na poczet należytości za dostawiony gips z V *a)* rachunku 901 zł. 47 ct. . . .	600 „ 98 „				

Str. ks.	Rubryka	Subrubryka	Poszczególnienie	Kredyt	Wydatki
179	V.	1	**Roboty z kamienia**		
			Firma: Erste Wiener Bildhauer Association w Wiedniu, zaliczka na poczet należytości za roboty rzeźbiarskie	7.296 „ 48 „	
			Rygier Teodor, zaliczka jako I. rata na poczet należytości za rzeźby figuralne 15.000 zł.	5.000 „ — „	
			Trembecki Zygmunt, zaliczka jako I. rata na poczet należytości za rzeźby figuralne 7·500 zł.	2.500 „ — „	
			Mikulski Feliks, zaliczka jako I. rata na poczet należytości za rzeźby figuralne 1.500 zł.	500 „ — „	
183	V.	2	**Odlewy z wapna hydraulicznego**		
			Marconi Leonard, zaliczka na poczet należytości za roboty rzeźbiarsko-ornamentacyjne	3.138 „ 73 ct.	
			Mikulski Feliks i Gorgolewski Julian, zaliczka 75% na poczet należytości za roboty rzeźbiarsko-ornamentacyjne 3.564 zł. 40 ct.	2.673 „ 30 „	
187	V.	3	**Odlewy z gipsu**		
			Firma: Erste Wiener Bildhauer-Association w Wiedniu 75% zaliczka na poczet należytości za odlewy z gipsu 2.012 zł. 07 ct.	1.509 „ 06 „	
198	VII.	.	**Roboty stolarskie**		
			Wczelak bracia, miauowicie: 75% zaliczka na poczet wartości surowego materyału (deski na podłogi) 2.366 zł. 27 ct. .	1.774 „ 70 „	
			dalsza 25% zaliczka na poczet wartości surowego materyału j. w. 2.366 zł. 27 ct. 591 zł. 57 ct.	2.366 „ 27 „	
			Seinfeld i Fraenkel, 75% zaliczka na poczet wartości surowego materyału parkietów 6.729 zł. 77 ct. okrągło . . .	5.000 „ — „	
206	VIII.	1	**Okucia, poręcze, schody żelazne**		
			Milde Albert, zaliczka na poczet należytości za roboty ślusarskie	4.500 „ — „	
234	X.	.	**Roboty blacharskie z materyałem**		
			Bratkowski Leon, 75% zaliczka na poczet wartości dostawionej blachy żelaznej cynkowanej 10.361 zł. 43 ct.	7.771 „ 07 „	
			Malsch Alfred, zaliczka na poczet należytości za dostawione rury asfaltowe 1.330 zł. 08 ct.	875 „ 75 „	

Str. ks.	Rubryka	Subrubryka	Poszczególnienie		Kredyt	Wydatki
241	IX.	.	**Roboty lakiernicze**			
			Schapira Gedalie, zaliczka na poczet należytości za roboty lakiernicze . . .	500 „ — „		
257	XII.	2	**Wodociągi**			
			Holldorff i Brückner w Wiedniu, zaliczka na poczet wartości dostawionych części składowych wodociągu 3.445 zł. 26 ct.	2.583 „ 94 „		
263	XIII	4	**Ogrzewanie i wentylacya**			
			Rychnowski Franciszek, mianowicie:			
			10% zaliczka na poczet należytości ogólnej za aparat ogrzewalny i przewietrzalny 11.868 zł.	1.186 „ 80 „		
			dalsza 70% zaliczka na poczet wartości dostawionych części składowych aparatu ogrzewalnego i przewietrzalnego 10.134 zł. 90 ct.	7.094 „ 43 „		
266	XIII.	5	**Waterklozety**			
			Holldorff i Brückner w Wiedniu, zaliczka na poczet należytości dostawionych części składowych waterklozetów	2.576 „ 60 „		
290	XIII.	13	**Nieprzewidziane**			
			Rawski Wincenty Waleryan, $^2/_3$ zaliczka na poczet należytości za rozmaite roboty z XI. *a*) rachunku 1.109 zł. 58 ct.	739 „ 72 „		
			Razem . .	63.404 zł. 86 ct.		

Lwów dnia 16 Maja 1880.

Do L. 26.381/79.

Alegat III.

Fundusz budowy gmachu sejmowego. **Fundusz ogólny.**

Stan

kredytu 50.000 zł. a. w. przeznaczonego przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 23. Sierpnia 1877. na koszta administracyjne z powodu budowy gmachu sejmowego z dniem 15. Maja 1880.

Str. ks.	L. p.	Poszczególnienie	Kredyt		Asygnowano		Wypłacono	
1.	1.	Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 23. Sierpnia 1877. przeznaczono na **koszta administracyi**.	50.000	.				
25.	2.	**Hochberger** Juliusz, artystyczny kierownik budowy, mianowicie						
		a) Wynagrodzenie za kierownictwo budowy . 12.000 zł. — ct.						
		b) Ryczałt na utrzymanie personalu pomocniczego . . . . . 24.000 „ — „			36.000	.		
		W roku 1877. . . . . — „ — „						
		W roku 1878:						
		a) Wynagrodzenie za kierownictwo budowy . . . . . 2.820 zł.						
		b) Ryczałt na utrzymanie personalu pomocniczego . . . . . 6.910 „ 9.730 „ — „						
		W roku 1879:						
		a) Wynagrodzenie za kierownictwo budowy . . . . . 2.820 „						
		b) Ryczałt na utrzymanie personalu pomocniczego . . . . . 6.550 „ 9.370 „ — „						
		do 15. Maja 1880:						
		a) Wynagrodzenie za kierownictwo budowy . . . . . 705 „						
		b) Ryczałt na utrzymanie personalu pomocniczego . . . . . 3.000 „ 3.705 „ — „					22.805	.
30.	3.	**Remuneracya członków komitetu estetyczno technicznego**						
		a) w roku 1877 . . . . . 200 zł. — ct.						
		b) „ „ 1878 . . . . . 320 „ — „						
		c) „ „ 1879 . . . . . 460 „ — „						
		d) do 15. Maja 1880 . . . . . 20 „ — „			1.000	.	1.000	.
35.	4.	**Janowski** Józef, inspicient budowy, wynagrodzenie roczne w kwocie 1.500 zł. a. w. zatem do końca budowy do 31. Sierpnia 1881.			5.587	50		
		a) w roku 1877 . . . . . — zł. — ct.						
		b) „ „ 1878 za rok 1877 . . . . 87 „ 50 „						
		c) „ „ 1879 . . . . . 1.500 „ — „						
		d) do 15. Maja 1880 . . . . . 1.500 „ — „					3.587	50
40.	5.	**Kułakowski** Kazimierz, pomocnik inspicienta budowy, wynagrodzenie roczne w kwocie 600 zł. a. w. zatem do końca budowy do 31. Sierpnia 1881.			2.200	.		
		a) w roku 1877 . . . . . — zł. — ct.						
		b) „ „ 1878 . . . . . 600 „ — „						
		c) „ „ 1879 . . . . . 600 „ — „						
		d) do 15. Maja 1880 . . . . . 250 „ — „					1.450	.
		Do przeniesienia	50.000	.	44.787	50	28.842	50

Str. ks.	L. p.	Poszczególnienie	Kredyt		Asygnowano		Wypłacono	
		Z przeniesienia	50.000	.	44.787	50	28.842	50
45.	6.	**Najem lokalu na kancelaryę budowy** rocznie 660 zł. a. w. począwszy od 20. Stycznia 1878. do 10. Stycznia 1881.			1.958	34		
		a) w roku 1877 . . . . . — zł. — ct.						
		b) „ „ 1878 . . . . . 638 „ 34 „						
		c) „ „ 1879 . . . . . 660 „ — „						
		d) do 15. Maja 1880 . . . . . 201 „ 66 „					1.500	.
52.	7.	**Inseraty, druki i inne**						
		a) w roku 1877 . . . . . 245 zł. 87 ct.						
		b) „ „ 1878 . . . . . 569 „ 56½ „						
		c) „ „ 1879 . . . . . 1.134 „ 25 „						
		d) do 15. Maja 1880 . . . . . 216 „ 89 „			2.221	33½	2.166	57½
		Razem	50.000	.	48.967	17½	32.509	07½
		Potrąciwszy od kredytu — wydatki	32.509	07½				
		okazuje się **stan** kredytu na administracyę z dn. 15. Maja 1880	17.490	92½				

Lwów dnia 16. Maja 1880.

Do L. 26.381/79.

Alegat IV.

Wykaz robót nie objętych kosztorysem.

Nr. bieżący	Wyszczególnienie	W szczególe		W ogóle	
		Złote i centy w. a.			
	I. Roboty z polecenia Wysokiego Sejmu.				
1	W skutek użycia blachy żelaznej pocynkowanej	3.074	.		
2	Podwyższenie I. i II. piątra o 25 cm.	5.526	37		
3	Podwyższenie budynku w cokole	14.582	40		
4	Zmiana gzymsu blaszanego na kamienny	16.447	45		
5	Schody kamienne strychowe	3.107	58		
6	Przyspieszenie robót	1.423	13		
	Razem . . .			44.160	93
	II. Roboty uchwalone przez komitet budowy.				
1	Na konstrukcyę żelazną (tragarze)	4.000	.		
2	„ ruszta leżące	1.769	.		
3	„ balustradę kamienną w klatce schodowej	1.328	20		
4	„ „ „ attyki	610	72		
5	„ rynwy skrzynkowe	2.401	10		
6	„ drenowanie w budynku	1.015	.		
7	„ drobne pozycye	3.252	.		
8	„ zmianę gzymsu głównego od ulicy Kościuszki	535	77		
	Razem . . .			14.911	79
	Suma . . .			59.072	72

Zauważa się, że ze sprzedaży około 300.000 sztuk cegieł uzyskamy 4.800 zł. w. a.

Lwów dnia 15. Maja 1880.

Hochberger m. p. *J. K. Janowski* m. p.

L. 22558. z r. 1880.

Alegat. 11.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie umeblowania sali sejmowej i przyległych ubikacyj w nowym gmachu sejmowym.

Wysoki Sejmie!

Wydatki na umeblowanie sali sejmowej i ubikacyj przeznaczonych na użytek Wys. Sejmu w nowym gmachu sejmowym, nie są objęte preliminarzem kosztów budowy, uchwałą Wys. Sejmu z dnia 23. sierpnia 1877 zatwierdzonym. Odnośny projekt wraz z kosztorysem zamierzaliśmy przedłożyć Wys. Sejmowi na sesyi roku 1879 i w tym celu poruszyliśmy tę rzecz w techniczno-artystycznym komitecie budowy, pragnąc i w tej sprawie wysłuchać opinii komitetu, zanimbyśmy przystąpili do sformułowania odpowiedniego projektu.

Komitet budowy na posiedzeniu z dnia 23. lipca 1879 wybrał z łona swego komisyę, złożoną z pp. Juliusza Hochbergera, kierownika budowy gmachu sejmowego, Henryka Rodakowskiego, artysty-malarza i podpisanego sprawozdawcy, poruczając tej komisyi wypracowanie projektu i kosztorysu umeblowania sali sejmowej z przyległemi ubikacyami, który to projekt miałby Wydziałowi krajowemu posłużyć za podstawę do wniosku, Wys. Sejmowi w tym przedmiocie przedłożyć się mającego. Jakoż komisya zebrawszy się dnia 31. lipca 1879, wypracowała odpowiedni projekt.

Tymczasem rok 1879. minął bez sesyi sejmowej; Wydział krajowy pragnąc zastosować się do życzenia Wys. Sejmu, objawionego w sprawozdaniu komisyi administracyjnej z r. 1878. ażeby sala sejmowa wraz z przyległymi apartamentami już dnia 1. września 1880 do użytku oddaną została, nie mógł dłużej zwlekać z zamówieniem tych robót około umeblowania, które wymagają koniecznie dłuższego czasu.

Na podstawie uchwały komitetu budowy z dnia 21. stycznia b. r., rozpisał tedy Wydział krajowy licytację celem oddania w przedsiębiorstwo robót około wykonania podium i trybun, a następnie także siedzeń w sali sejmowej, a wynik tej licytacyi przedłożył komitetowi budowy. Zgodnie z uchwałą tego komitetu postanowił następnie Wydział krajowy:

1) na wykonanie trybuny w sali sejmowej przyjąć ofertę firmy stolarskiej braci Wczelaków we Lwowie, według której trybuna ma być wykonaną z dębiny slawońskiej za cenę ryczałtową . . . . . 3.840 zł.

2) na wykonanie siedzeń w sali sejmowej, lożach i galeryach przyjąć również ofertę braci Wczelaków, a to z następującemi cenami:

a) za jedno krzesło poselskie wraz z pulpitem bez roboty tapicerskiej po . . . . . 44 zł. — ct.

b) za jedno siedzenie na kanapkach po . . 8 „ 20 „

c) za jeden fotel po . . . . . 29 „ — „

Wszystkie powyższe przedmioty mają być wykonane z drzewa dębowego bajcowanego i woskowanego.

Zważywszy, że liczba zamówionych krzeseł poselskich wynosi 152, liczba siedzeń na kanapkach (w lożach i galeryach) 157, zaś liczba luźnych foteli (do sali i lóż) 34, przedstawiają się koszta jak następuje:

ad a)	152 krzeseł poselskich po 44 złr. od sztuki	6.688 zł. — ct.
ad b)	157 siedzeń na kanapkach po 8 zł. 20 ct. od siedzenia . .	1.287 „ 40 „
ad c)	34 foteli po 29 zł. od sztuki	986 „ — „
	Razem	8.961 „ 40 „

Nadto przyjął Wydział krajowy ofertę snycerza Tadeusza Sokulskiego, na wykonanie krzesła prezydyalnego dla Marszałka krajowego za . . 240 zł. — ct.
i zamówił także fotele dla Wicemarszałka i Komisarza rządowego po 110 zł. . 220 „ — ct.
zaczem koszta siedzeń w sali sejmowej, lożach i galeryach, przez Wydział krajowy już zamówionych, wynoszą razem . . . . . 9.421 zł. 40 ct.

Doliczając do tej sumy wyrażone pod 1) koszta urządzenia podium i trybuny w kwocie . . . . . 3840 zł. — ct.
okazuje się wydatek . . . . . 13261 zł. 40 ct.

Wydatek przedstawiający koszta zamówień już poczynionych, jest niezmienny i pozostaje nam tylko prosić Wys. Sejmu o przyjęcie go do wiadomości.

Resztę wydatków na wewnętrzne urządzenie sali sejmowej tudzież koszta umeblowania innych ubikacyi sejmowych, zredukowane do rozmiarów jak najskromniejszych, zamierzamy pokryć z funduszu dyspozycyjnego.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy:

1) przyjąć niniejsze sprawozdanie do wiadomości;

2) uchwalić na pokrycie kosztów urządzenia trybuny i siedzeń w sali sejmowej, przez Wydział krajowy już zamówionych, kredyt dodatkowy w sumie 13.261 zł. 40 ct. w. a.

Z Rady Wydziału krajowego
Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 25. maja 1880. r.

Marszałek krajowy:
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego:
Oktaw Pietruski w. r.
Sprawozdawca.

Z drukarni Anny Wajdowicz (pt. Poremby), Lwów, Rynek l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

Do L. 3427/79.

Alegat. 12.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany Instrukcyi wydanej dla Wydziału krajowego przez Wysoki Sejm dnia 1. marca 1866.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 25. sierpnia 1877 uchwalił Wysoki Sejm przekazać wniosek posła hr. Władysława Koziebrodzkiego o zmianę Instrukcyi dla Wydziału krajowego, uchwalonej dnia 1. marca 1866, Wydziałowi krajowemu, jako komisyi specyalnej z poleceniem, aby Wydział krajowy na najbliższej sesyi sejmowej zdał sprawę z rzeczonego przedmiotu.

Wydział krajowy wywiązał się z tego polecenia i przedłożył swoje wnioski na ostatniej sesyi sejmowej sprawozdaniem z dnia 10. maja 1878, L. 36622/877, które komisyi lustracyjnej przekazanem zostało. Gdy wszelako komisya ta nie przedłożyła swego sprawozdania, a temsamem sprawa nie przyszła pod obrady Wysokiego Sejmu, przeto Wydział krajowy uważa za stosowne ponowić swój wniosek.

Ponieważ we wniosku posła hr. Władysława Koziebrodzkiego nie był wskazany kierunek, w jakim Instrukcya ta ma być zmienioną, a samo wniesienie powyższego wniosku dowodzi, iż wnioskodawca zmierzał do pewnych zmian w Instrukcyi, przeto Wydział krajowy nie mając sobie wskazanej wytycznej myśli do zmiany, starał się przedewszystkiem dociec powodów, które mogły skłonić p. wnioskodawcę do postawienia powyższego wniosku i tym sposobem dotrzeć do właściwego zamiaru p. wnioskodawcy a tem samem może i do kierunku, w jakim p. wnioskodawca życzyłby sobie widzieć Instrukcyę zmienioną.

Lecz i tą drogą nie mogliśmy dójść do znacznych rezultatów, a mianowicie takich, abyśmy mogli na ich podstawie zaproponować zmiany czy to zasadnicze, czyli też natury więcej formalnej, lecz niemniej ważne. Mamy tylko bowiem jedno źródło, a niem jest przemówienie p. hr. Władysława Koziebrodzkiego z dnia 23. sierpnia 1877 przy uzasadnieniu powyższego swojego wniosku.

I w tem przemówieniu nie znajdujemy kierunku, w jakim ma być Instrukcya zmieniona, ale znajdujemy powody, które skłoniły pana wnioskodawcę do postawienia powyższego wniosku, a temi są:

1. Znaczne rozszerzenie się czynności Wydziału krajowego.
2. Niedokładność tak co do stanowiska Marszałka, jak co do wzajemnego stosunku Członków Wydziału krajowego między sobą i co do kontroli.

Wydział krajowy zastanowił się wcześnie nad tymi powodami i nie mógł im przypisać takiej własności, któraby usprawiedliwiła zmianę Instrukcyi.

Pokonanie bowiem tak bardzo rozszerzonych czynności Wydziału krajowego nie może nigdy nastąpić przez zmianę Instrukcyi dla Wydziału krajowego, ale tylko przez natężoną pracę, a gdzie ta nie wystarcza, przez pomnożenie sił pracujących. Zaś co do stanowiska Marszałka, co do wzajemnego stosunku Członków Wydziału krajowego między

sobą i co do kontroli, Statut krajowy zawiera tak jasne i wyczerpujące na zasadach samorządu oparte postanowienia, że Wydział krajowy nie mógłby doradzać zmiany w tych postanowieniach.

Tak więc wniosek posła hr. Władysława Koziebrodzkiego nie dał Wydziałowi krajowemu dostatecznej podstawy do proponowania Wys. Izbie zmian w Instrukcyi dla Wydziału krajowego.

Lecz uchwała W. Sejmu z dnia 25. sierpnia 1877 nie ograniczyła się tylko do wniosku p. hr. Władysława Koziebrodzkiego, ale poleciła Wydziałowi krajowemu, aby zdał sprawę z rzeczonego przedmiotu, to jest wziął pod rozwagę w ogóle sprawę zmiany Instrukcyi dla Wydziału krajowego wydanej. Idąc za tem poleceniem, Wydział krajowy poddał pod dokładne zbadanie całą Instrukcyę i przyszedł do następujących rezultatów:

1. Że Instrukcya ta składa się z dwóch rodzajów postanowień t. j. z takich, które są zawarte w Statucie krajowym, które zatem tylko w sposób dla zmian Statutu krajowego przepisany, zmienione lub zniesione być mogą, i z takich, które zawdzięczają swoje istnienie uchwale Wys. Sejmu, zatem także przez uchwałę Wys. Sejmu zmienione być mogą.

2. Że postanowienia Statutu krajowego tyczące się Instrukcyi warują w zupełności samorząd najwyższej magistratury autonomicznej w kraju, że zatem nie jest w interesie tegoż samorządu do życzenia, aby cokolwiek z tych postanowień zmienionem lub zniesionem zostało. Już samo przedsięwzięcie zmiany Statutu krajowego dodałoby otuchę przeciwnikom samorządu do dalszych ataków na naszą autonomię, czego tak liczne mamy już przykłady.

3. Że w samym Statucie krajowym najdokładniej określone są atrybucye Marszałka i Członków Wydziału krajowego, jak niemniej kontrola czynności Wydziału krajowego i że cały obszar czynności najwyższej władzy autonomicznej leży w gronie Wydziału krajowego.

I tak orzeka §. 11., że **Wydział krajowy** jest zawiadowczym i wykonawczym organem Reprezentacyi krajowej. — §. 26. Statutu kr. orzeka, że **Wydział krajowy** sprawuje zwyczajne czynności administracyjne, odnoszące się do majątku krajowych funduszów i zakładów krajowych, że **Wydział krajowy** kieruje i kontroluje służbę urzędników i sług podwładnych, że **Wydział krajowy** zdaje Sejmowi sprawę z czynności powyższych jak z przeprowadzenia uchwał sejmowych, i że **Wydział krajowy** winien brać pod obradę wnioski w sprawach krajowych. — §. 27. Statutu kr. postanawia, że **Wydział krajowy** wykonywa przysługujące krajowi lub byłym Stanom ziemskim prawo patronatu i prezentacyi, prawo proponowania lub mianowania kandydatów na miejsca funduszowe i stypendyjne, tudzież przyjmowanie ich do zakładów i instytutów krajowych. — §. 28. Statutu kr. stanowi, iż **Wydział krajowy** zastępuje Reprezentacyę krajową we wszystkich interesach prawnych a §. 29. Statutu kr., że **Wydział krajowy** sprawować ma także wszelkie czynności dotychczasowe Wydziału stanowego. — §. 30. Statutu kr. orzeka, że **Wydział krajowy** robi przygotowania do posiedzeń sejmowych, a §. 31. Statutu kr., że **Wydział krajowy** rozpoznaje wybory nowo wstępujących Członków Sejmu. Nakoniec orzeka §. 42. Statutu kraj., iż **Wydział krajowy** załatwia swe czynności w gronie, i że do kompletu wymaga się obecności przynajmniej czterech Członków Wydziału krajowego.

Z tego zestawienia wynika, że wszystkie czynności najwyższej władzy autonomicznej spoczywają w gronie Wydziału krajowego, zacząwszy od Reprezentacyi Sejmu we wszystkich interesach prawnych, a skończywszy na przygotowaniach do odbyć się mających posiedzeń Sejmu.

Natomiast przyznaje Statut kr. Marszałkowi tylko przewodnictwo, mianowanie Zastępcy Marszałka (§. 11. St. kr.) i prawo suspenzyi uchwały Wydziału krajowego i przedłożenia jej Najj. Panu do decyzyi, jeżeliby uchwała nie zgadzała się z dobrem powszechnem lub jeżeliby sprzeczną była z ustawami obowiązującemi.

I słusznie! Bo jeżeli najwyższa władza autonomiczna ma być istotnie niezawisłą i być rzeczywistym wyrazem Reprezentacyi kraju, musi cały ciężar atrybucyi jej leżeć w gronie wybranem przez Reprezentacyę krajową i nie może w niczem ograniczoną być przez Przewodniczącego, mianowanego przez władzę egzekucyjną.

Tak pojął atrybucye tej władzy Najj. Pan wydając nasz Statut kr., tak je pojął nasz Wydział krajowy z Marszałkiem na czele, kiedy przedłożył Wys. Izbie projekt do swojej Instrukcyi, tak je pojął W. Sejm, kiedy uchwalił obecnie obowiązującą Instrukcyę, nie naruszając w niczem zasad przez Statut krajowy wyrzeczonych, tak je pojęły wszystkie inne Sejmy prowincyonalne, które wszystkie powyższe postanowienia przyjęły do swoich Instrukcyj, i tak daleko posunęły pieczę nad swoją władzą najwyższą autonomiczną, że nawet niektóre z nich, jak Sejmy: niższo-austryacki, bukowiński i wyższo-austryacki, podział referatów pozostawiają uchwale Wydziału krajowego, nie zaś Marszałkowi, jak nasza Instrukcya przepisuje; że wedle Instrukcyi dla niższo-austr. Wydziału krajowego Marszałek tylko wtenczas wyznacza porządek, w którym pojedynczy Członkowie Wydziału krajowego zdają sprawę, jeżeli Wydział krajowy inaczej nie uchwali; że Instrukcye dla Wydziałów krajowych w Wiedniu, Pradze, Czerniowcach, Lincu i Bernie nie dają Marszałkom żadnej władzy udzielania urlopow, że nakoniec Instrukcya dla Wydziału krajowego w Celowcu nie zawiera innych postanowień nad te, które są w Statucie, a Instrukcya Wydziału krajowego w Opawie nie zawiera dla Marszałka żadnych specyalnych postanowień.

Jeżeli Wydział krajowy i dziś po 17 latach trwa przy tem zapatrywaniu, czyni to z zasady, bo mogą się okoliczności zmienić i mianowanym zostać Marszałkiem mąż, który mniej przyjazny, jak dotychczasowi wszyscy Marszałkowie autonomii krajowej, mógłby w razie rozszerzenia atrybucyi Marszałka, przyczynić się znacznie do podkopania samorządu najwyższej władzy autonomicznej w kraju.

4. Że jeżeli z jednej strony Wydział krajowy nie może doradzać Wys. Izbie zmiany Instrukcyi w jej zasadniczych podstawach, nie idzie zatem, iżby ta Instrukcya absolutnie nie mogła podpaść żadnej zmianie. Lecz i tutaj ogranicza się Wydział krajowy do czterech tylko zmian, wychodząc z zapatrywania się, że podstawa prawidłowego i sprężystego funkcyonowania organizmu Wydziału krajowego nie leży w Instrukcyi mniej lub więcej obszernej, a która nigdy wszystkich możliwych wypadków wyczerpać nie jest w stanie, ale w poczuciu obowiązku, zdolności i pilności Członków Wydziału krajowego i organów Wydziałowi krajowemu podległych. Jeżeli Instrukcya dla urzędu nie jest i nie może być tem, czem jest regulamin wojskowy, to tem mniej może ona nim być dla organu Reprezentacyi kraju, wybranego z grona posłów do czasu nie podlegającego z natury rzeczy surowościom, jakich się używa w Instrukcyach służbowych dla urzędników, jako to: naganom ostrym lub pisemnym, suspenzyom, odjęciom płacy na czas pewny, degradacyom, kasacyom i całemu aparatowi procesu dyscyplinarnego.

Z tego stanowiska wychodząc, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy załączone pod ·/. wnioski uchwalić, a to z następujących powodów: ·/.

ad. 1. Doświadczenie pouczyło, że tylko w najrzadszych wypadkach zachodzi potrzeba, aby uchwała powzięta przez Wys. Sejm, przedłożoną została przez Wydział krajowy do Najwyższej decyzyi. Zdarza się to tylko wtenczas, jeżeli wykład sprawy wymaga objaśnienia z aktów i zaopatrzenia w alegata w aktach sprawy znajdujące się. Zwykle wystarcza, jak praktyka poucza, przedłożenie sprawy wprost z bióra sejmowego.

ad. 2. Ponieważ etat urzędników i sług jest osobno systemizowany, i może być, że oprócz obecnie już systemizowanych urzędników i sług przybędą inne kategorye, przeto nie jest odpowiedniem wymienianie w Instrukcyi istniejących kategeryi i poprzestać należy na wyrzeczeniu ogólnej zasady.

ad. 3. §. 24. jest w sprzeczności z zawartą w §. 28. zasadą urlopów. Bo jeżeli §. 28. wymaga urlopu dla oddalenia się z miejsca urzędowania, to §. 24. daje Członkowi pozwolenie opuszczenia urzędu bez urlopu. Aby tę sprzeczność usunąć, stawiamy zasadę, że Członkowi Wydziału krajowego wolno tylko za urlopem, w razie choroby lub delegacyi przez Wydział krajowy zawiesić swoją czynność.

ad. 4. §. 57. Instr. określa bliżej stosunek służbowy wszystkich organów podwładnych do Wydziału krajowego jako jedynej władzy za swoje i swoich podwładnych organów czynności odpowiedzialnej.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i W. Ks. Krakowskiego.

We Lwowie dnia 4. lutego 1879. r.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego
Oktaw Pietruski w. r.

·/·

1. §. 16. Instrukcyi dla Wydziału kraj. z dnia 1. marca 1866 zostaje w dotychczasowem brzmieniu uchylonym i ma brzmieć jak następuje:

Uchwały Sejmu, wymagające Najwyższej Sankcyi, przekłada Wydział kraj. Najj. Panu przez Namiestnika, jeżeli Marszałek tego od Wydziału krajowego zażąda. We wszystkich innych wypadkach będą uchwały Sejmu wprost z bióra sejmowego ekspedyowane, i tym samym sposobem rozprawy Sejmu wraz z protokołami posiedzeń do Najwyższej wiadomości podane.

2. §. 21. Instrukcyi dla Wydziału kraj. z dnia 1. marca 1866 zostaje w dotychczasowem brzmieniu uchylonym i ma brzmieć jak następuje:

Do załatwiania powierzonych sobie czynności ma Wydział krajowy przydzielonych sobie urzędników i służbę, według systemizowanego etatu osób i płac, tudzież pracowników i oddziały specyalne, jakie Sejm uchwalił.

3. §. 24. Instrukcyi dla Wydziału kraj. z dnia 1. marca 1866 zostaje w dotychczasowem brzmieniu uchylonym i ma brzmieć jak następuje:

Członkom Wydziału krajowego i ich Zastępcom w czasie, w którym zastępstwo wykonują, nie wolno opuszczać urzędowania pod utratą płacy za czas, w którym urzędowania nie pełnili. Wyjątek stanowią: urlop (§. 28.), choroba, lub delegacya przez Wydział krajowy.

4. §. 57. Instrukcyi dla Wydziału kraj. z dnia 1. marca 1866 zostaje w dotychczasowem brzmieniu uchylonym i ma brzmieć jak następuje:

Żaden urząd pomocniczy ani oddział specyalny nie koresponduje ani ze stronami ani z władzami i nie może wydawać żadnych publikacyj.

Wszelkie podania bezpośrednio do nich nadchodzące, należy odesłać do protokołu podawczego Wydziału krajowego.

L. 4666/79.

Allegat. 13.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie pokrycia przekroczeń budżetu krajowego funduszu szkolnego na rok 1877.

Wysoki Sejmie!

C. k. Rada szkolna krajowa przekroczyła preliminowane na r. 1877. kwoty
w Rubr. I. wydatków:
„Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych“,
w Rubr. II. wydatków:
„Substytucye“,
w Rubr. XIII. wydatków:
„Wydatki rozmaite“.
Mianowicie:

a) **w Rubryce I. wydatków:**

Preliminarzem na rok 1877. dozwoloną została na „Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych“ kwota . . . . 160.000 złr.

Prócz tego uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 29. sierpnia 1877 wstawiono w tę rubrykę kredyt dodatkowy w kwocie . . 25.000 „

razem miała c. k. Rada szkolna okręgowa do rozporządzalności w tej rubryce 185.000 „

wydała zaś . . . . . 221.124 „ 13½ ct.

przekroczyła przeto tę rubrykę o kwotę . . . 36.124 „ 13½ „

Przekroczenie to uzasadnia c. k. Rada szkolna krajowa większą potrzebą udzielenia zasiłków z powodu, iż prestacye konkurencyjne nie wpłynęły w wymaganej liczbie.

Po ściągnięciu zaległych prestacyj, zasiłki te zwrócone zostaną funduszowi szkolnemu.

b) **w Rubryce II. wydatków:**

Na „Substytucye“ uchwalone w budżecie kwoty . . . 15.000 złr.

c. k. Rada szkolna krajowa wydała na ten cel . . . 31.410 „ 03½ ct.

czyli przekroczyła tę rubrykę o . . . 16.410 „ 03½ „

Przekroczenie to uzasadnia c. k. krajowa Rada szkolna potrzebą przyjęcia większej liczby zastępców nauczycieli, przeważnie dla klas równorzędnych.

c) **w Rubryce XIII. wydatków:**

Uchwalono w budżecie na r. 1877. kwotę . . .	2.500 złr.	
na „wydatki rozmaite“		
c. k. Rada szkolna krajowa wydała zaś . . .	5.431 „	21 ct.
przekroczyła zatem tę rubrykę o . . .	2.931 „	21 „

Jako źródło, z którego przekroczenia te pokryć się dadzą, przedstawia się Rubryka XIV. funduszu szkolnego krajowego.

W rubryce tej preliminowano:

„Na budynki szkolne“ gminom:

a) zaliczki zwrotne, wydatek nadzwyczajny . . .	70.000 złr.	
b) zasiłki bezzwrotne „ „ . . .	30.000 „	
razem .	100.000 złr.	

Atoli uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 8. kwietnia 1876 przeznaczono zaoszczędzenie rubryki I. wydatków z r. 1876. na zaliczki zwrotne dla gmin na budowę szkół; uchwałą zaś z dnia 28. sierpnia 1877 przedłużył Wysoki Sejm prawo wydatkowania tego zaoszczędzenia na przeciąg lat budżetowych 1877 i 1878.

Zaoszczędzenie to z roku 1876. wynosiło sumę	126.810 złr.	
zużytkowano z niej jeszcze w ciągu r. 1876 .	6.386 „	
pozostało przeto do rozporządzenia na rok 1877 i 1878 . . .	120.424 złr.	

W r. 1877. nietylko nie zużyto tej sumy, lecz nawet nie nadczerpano jej wcale, zwłaszcza, że z preliminowanych na r. 1877. . . . . 100 000 złr.

zużyto jedynie . . .	98.809 „	
a zatem zaoszczędzono jeszcze . . .	1.191 złr.	

Z czego wynika, iż w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 28. sierpnia 1877 pozostała z wymienionego powyżej zaoszczędzenia do rozporządzalności na rok 1878. cała suma . 120.424 złr.

W obec przytoczonych okoliczności, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przekroczenia rubryk wydatku krajowego funduszu szkolnego I. II. i XIII. za rok 1877. w łącznej sumie 55.465 złr. 38 ct. w. a. mają być pokryte z wykazanego zaoszczędzenia rubryki XIV. w sumie 120.424 złr. w. a., w skutek czego rozporządzalna na rok 1878. suma wynosiłaby tylko 64.958 złr. 62 ct. w. a.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 7. marca 1879.

Przewodniczący i Sprawozdawca
Oktaw Pietruski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. 13 810/1879.

Alegat. 14.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o potrzebie udzielenia kredytu dodatkowego na rok 1879. zażądanego przez krajową Radę szkolną dla funduszu szkolnego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą sejmową z dnia 17. października 1878 budżet szkolny krajowy na rok 1879. został uchwalonym w dochodach na . . . . 130.139 złr. — ct.
w wydatkach „ . . . . . 354.228 „ — „
w niedoborze „ . . . . . 224.089 „ — „
do pokrycia z funduszu krajowego.

Główną i największą rubryką wydatków są zasiłki dla okręgowych funduszów szkolnych, które wedle wykazu do preliminarza za rok 1879. dołączonego, a na początku 1878. r. sporządzonego wynosiły . . . . . 228.246 „ 61½ „
Do tego doliczono kwotę . . . . . 10.000 „ — „
na zreorganizowanie 100 szkół, które w latach 1878 i 1879 miały wejść w życie. — Razem przeto uchwalono na ten cel w rubryce I. kwotę . . 238.247 „ — „
w zaokrągleniu.

*/. Krajowa Rada szkolna odezwą z dnia 31. marca 1879 l. 3436, którą w odpisie dołączamy, żąda na rok 1879. jeszcze dodatkowego kredytu w kwocie 30.797 „ — „
ponieważ wedle wykazu dołączonego do preliminarza na rok 1880. wydatek ogólny zreorganizowanych na rok 1879. szkół, wynosi . . . . . 1,239.367 „ 11 „
zaś dochód . . . . . 981.062 „ 91 „
brak . . . . . 258.304 „ 20 „
do tego nadwyżki miejscowych i okręgowych szkół . . . . . 10.739 „ 71 „
przeto niedobór z funduszu krajowego pokryć się mający razem . . . 269.043 „ 91 „
co w porównaniu z uchwaloną na tenże rok dotacyą . . . . . 238.247 „ — „
przedstawia sumę żądanego kredytu dodatkowego w kwocie . . . . 30.796 „ 91 „
czyli w zaokrągleniu 30.797 złr.

Jakkolwiek zachodzi tu nieprawidłowość, iż pomimo że Wysoki Sejm uchwalił na wydatki z reorganizacyi wyniknąć mające tylko kwotę 10.000 złr., a Rada szkolna krajowa tę cyfrę tak znacznie przekroczyła, — dalej chociaż kwota dodatkowo żądana przeciąża wielce fundusz krajowy, którego wydatki wszechstronnie się mnożą, — wreszcie, chociaż dochodów funduszu krajowego z dodatków krajowych od r. 1875. pomimo ciągłego wzrostu wydatków — nie podniesiono, zaś dochody innych rubryk ciągle się zmniejszają, — Wydział krajowy w obec nieuniknionej konieczności, a mianowicie, w obec dokonanej, aczkolwiek program budżetowy przekraczającej reorganizacyi szkół, zniewolonym jest przedstawić żądanie kr. Rady szkolnej do uwzględnienia, musi jednakże zastrzedz się przeciw dalszym przekroczeniom, a to ze względów:

a) na brak funduszów i niemożność przeciążania podatkujących,

b) że od r. 1873. jako od czasu objęcia funduszu szkolnego, dotacya onego podniesioną została z kwoty . . . . . 150.000 złr. — ct.
na . . . . . 241.197 „ — „

c) że oprócz tego na zasiłki dla zakładów i na cele oświaty fundusz krajowy daje corocznie przeszło . . . . . 160.000 „ — „

d) że Radzie szkolnej krajowej w ostatnich latach przyzwolono kredytów dodatkowych uchwałą sejmową z dnia 8. kwietnia 1876 120.424 „ 16 „
„ „ „ 29. sierpnia 1877 25.000 „ — „
„ „ „ 12. października 1878 19.247 „ — „
i projektowany obecnie kredyt dodatkowy . . . . . 30.797 „ —
razem . . 295.468 złr. 16 ct.

Z tych powodów Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I.

Udziela się krajowej Radzie szkolnej kredyt dodatkowy na rok 1879. w kwocie 30.797 złr. na zasiłki dla okręgowych Rad szkolnych Rub. I.

II.

Uchwalane przez Sejm krajowy zasiłki dla funduszu szkolnego krajowego, nie mogą być przekraczane.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 18. kwietnia 1879. r.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego i Sprawozdawca
Oktaw Pietruski w. r.

Załegat do l. 13.810/1879.

O d p i s

odezwy Rady szkolnej krajowej z dnia 31. marca 1879 l. 3436 wystosowanej do Wydziału krajowego we Lwowie.

Według wykazu załączonego do tutejszej odezwy z dnia dzisiejszego l. 331, którą przesłano Świetnemu Wydziałowi krajowemu preliminarz wydatków krajowego funduszu szkolnego na rok 1880, wynosi na rok 1879. niedobór okręgowych funduszów szkolnych na pokrycie wydatków z utrzymaniem zreorganizowanych szkół ludowych połączonych 269.043 złr. 91 ct., czyli w okrągłej sumie 269.044 złr. Ponieważ Wys. Sejm krajowy uchwalając budżet krajowego funduszu szkolnego na rok 1879. na rubrykę I. „zasiłki dla okręgowych funduszów szkolnych“ przyzwolił tylko kwotę 238.247 złr., a kwota ta nie wystarcza na pokrycie wykazanego na rok 1879. niedoboru okręgowych funduszów szkolnych, gdyż brakuje do zupełnego pokrycia tego niedoboru kwoty 30.796 złr. 91 ct. przeto uprasza c. k. krajowa Rada szkolna Świetny Wydział krajowy o wyjednanie u Wysokiego Sejmu krajowego przyzwolenia na rok 1879. na rubrykę I. „zasiłki dla okręgowych funduszów szkolnych“ dodatkowego kredytu w okrągłej sumie 30.797 złr. Tak znaczny niedobór okręgowych funduszów szkolnych na rok 1879. pochodzi ztąd, że w roku 1878. przekształcono bardzo znaczną ilość filialnych szkół na etatowe, wiele posad młodszych nauczycieli w szkołach kilkuklasowych przetoczono na posady starszych nauczycieli, nareszcie powiększono w wielu szkołach liczbę nauczycieli, przez co wynikły znaczne wydatki, które nie brano w rachubę przy układaniu preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1879. D. u. s.

Potocki w. r.

L. W. 10.030|79.

Alegat. 15.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zasiłku z funduszu krajowego udzielanego wyższej szkole żeńskiej w Tarnowie, staraniem Towarzystwa pedagogicznego utrzymywanej.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 18. października przyznał W. Sejm wyższej szkole żeńskiej w Tarnowie, staraniem Towarzystwa pedagogicznego utrzymywanej, na rok szkolny 1878/79 zasiłek z funduszu krajowego i polecił oraz Wydziałowi krajowemu, aby zbadał stan szkół żeńskich w Tarnowie celem przedłożenia W. Sejmowi wniosku, czyli szkoła ta ma być i nadal z funduszu krajowego zasilaną.

W skutek tego Wydział krajowy odniósł się do Rady szkolnej okręgowej i Wydziału powiatowego w Tarnowie, tudzież do Rady szkolnej krajowej, a zbadawszy za ich pośrednictwem stosunki szkół żeńskich w Tarnowie, ma zaszczyt przedłożyć W. Sejmowi następujące sprawozdanie:

W roku szkolnym 1878/79 istniały w Tarnowie trzy szkoły żeńskie, a mianowicie:

a) siedmioklasowa etatowa szkoła żeńska, utrzymywana z funduszów miejscowych okręgowych i krajowych; liczba uczennic 1164.

b) pięcioklasowa wyższa szkoła żeńska, utrzymywana staraniem Towarzystwa pedagogicznego; liczba uczennic 76.

c) sześcioklasowa szkoła żeńska, utrzymywana przez Zgromadzenie pp. Urszulanek; liczba uczennic 74.

Z tych tylko szkoła pod *a* udziela nauki bezpłatnie; szkoła pod *b* pobiera oprócz taksy wpisowej po 1 złr. także opłaty szkolne a mianowicie: od uczennic pierwszych trzech klas po 3 złr., od uczennic zaś klasy 4. i 5. po 4 złr. miesięcznie.

Szkoła pp. Urszulanek połączona z konwiktem pobiera wyższe opłaty przez to Zgromadzenie zakonne wyznaczone. Szkoła pod *b* założoną została przez Towarzystwo pedagogiczne w r. 1869. w czasie, gdy oprócz 4 klasowej szkoły pospolitej, żaden inny publiczny zakład naukowy dla dziewcząt w Tarnowie nie istniał. Była ona więc istotnie nader potrzebną dla tego miasta, przyjmując bowiem panienki, które czwartą klasę elementarną ukończyły, uzupełniała w sposób korzystny dla ogółu ich wykształcenie. W szkole tej, zwanej powszechnie gimnazyum żeńskiem, wykładano oprócz zwyczajnych przedmiotów także hygienę, pedagogią, psychologię, estetykę, literaturę polską, niemiecką

i francuską, uczono języka francuskiego jako przedmiotu obowiązkowego, a nadto kształcono dziewczęta w krawiecczyźnie i rysunkach. Nauczali w tej szkole profesorowie i nauczyciele gimnazyalni.

Był to więc rzeczywiście jedyny wyższy zakład naukowy żeński w Tarnowie, a najlepszym dowodem jego użyteczności i potrzeby była liczba uczennic, która w pierwszych latach istnienia dochodziła do 150.

Później zmieniły się stosunki. Pierwotnie 4-klasowa pospolita szkoła żeńska zmieniła się z czasem w 7-klasową, a nadto w roku szkolnym 1877/78 powstała 6-klasowa szkoła żeńska pp. Urszulanek, która zjednała sobie wielkie wzięcie właśnie w tych sferach, które dotychczas szkole Towarzystwa pedagogicznego głównego dostarczały kontyngensu.

Mimo tego i mimo, że liczba uczennic w tej szkole spadła w ostatnim roku na 76, nie można jej i w tym roku jeszcze nazwać zbyteczną, albowiem w obec istniejących dwóch innych szkół, zawsze jest ona dotychczas jednym wyższym zakładem naukowym dla dziewcząt w Tarnowie.

Ale już w najbliższym roku szkolnym 1879/80 szkoła ta straci swą racyę bytu.

Rada szkolna krajowa pismem z d. 9. marca 1879 l. 1983 zawiadomiła nas bowiem, że uznała potrzebę zaprowadzenia w Tarnowie z początkiem roku szkolnego 1879/80 szkoły wydziałowej dla dziewcząt. Gdy zaś plan naukowy wyższych klas szkoły wydziałowej mało się różni od planu naukowego szkoły Towarzystwa pedagogicznego, szkoła ta stanie się już w przyszłym roku szkolnym jeżeli nie zupełnie niepotrzebną, to co najmniej zbytkowną, a tem samem odpadnie wszelki powód zasilania tej szkoły z funduszu krajowego.

Z tych powodów, Wydział krajowy asygnował jeszcze na rok bieżący szkole żeńskiej Towarzystwa pedagogicznego w Tarnowie, całą przez Wys. Sejm uchwaloną subwencyę w kwocie 800 złr., ale zarazem widzi się spowodowanym do postawienia wniosku:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Subwencya dla wyższej szkoły żeńskiej w Tarnowie staraniem Towarzystwa pedagogicznego utrzymywanej, z funduszu krajowego dotychczas wyznaczona, ustać ma z początkiem roku szkolnego 1879/80.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielk. Ks. Krakowskiego.

We Lwowie dnia 28. marca 1879.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. **Wodzicki** wr.

Członek Wydziału krajowego
Oktaw Pietruski wr.

Z druk. kraj. A. Waydowicz (pt. Poremba), Lwów Rynek l. 9.

LW. 6856/79.

Alegat. 16.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem ustawy o stawianiu kościołów i budynków parafialnych, sprawianiu przyrządów i sprzętów kościelnych w parafiach katolickich we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Proboszczowie lwowscy obrządku łacińskiego wnieśli na zeszłorocznej sesyi sejmowej za-
Aleg. I. łączoną tu petycyę (alegat I) do Wysokiego Sejmu w której przytaczając, że od czasu ogłoszenia ustawy z dnia 15. sierpnia 1866 Nr. 28 Dz. u. kr. o konkurencyi kościelnej, kościoły i budynki plebańskie we Lwowie dla braku środków do ich restauracyi chylą się do upadku i że nie posiadają dostatecznych funduszów na pokrycie kosztów połączonych z odprawianiem liturgii, domagają się zmiany powyższej ustawy.

Uchwałą z dnia 7. października 1878 przekazał Wys. Sejm powyższą petycyę Wydziałowi krajowemu.

W celu wyświecenia rzeczy a ewentualnie obmyślenia środków ku zaradzeniu brakom w ustawie z 15. sierpnia 1866. sprosił Wydział krajowy ankietę, w której skład weszli: podpisany Członek Wydziału krajowego jako referent spraw kościelnych; JW. Prezydent miasta Lwowa P. Alexander Jasiński, tudzież delegowani wszystkich trzech Ordynaryatów lwowskich a mianowicie: Przewielebni księża kanonicy: Felix Zabłocki ze strony Ordynaryatu obrz. łać.; Julian Sembratowicz ze strony Ordynaryatu gr. katol. i Kajetan Kajetanowicz jako reprezentant Ordynaryatu ormiańsko katol.

Aleg. II. Ankieta, której protokół obrad załączamy (alegat II) stwierdziła przedewszystkiem, że ustawa z 15. sierpnia 1866 od chwili ogłoszenia aż do ostatnich czasów t. j. w przeciągu lat blisko 13. w najważniejszych swych postanowieniach co do repartycyi i ściągania datków konkurencyjnych od parafian we Lwowie ani razu nie została wykonaną.

Przyczyna tego nie leży bynajmniej zewnątrz ustawy ale w ustawie samej.

Ustawa z dnia 15. sierpnia 1866 przewiduje wprawdzie (w § 8) przypadek, że do jednej parafii należeć może kilka gmin i normuje na ten przypadek sposób postępowania. Nie przewiduje

jednak ustawa i nic nie stanowi na ewentualność odwrotną, jeżeli w jednej gminie znajduje się więcej parafij i to parafij różnego obrządku, jakto właśnie we Lwowie ma miejsce. Jest to oczywista luka, która, jak się to często zdarza, wyszła dopiero na jaw przy próbach zastosowania ustawy, luka, którą w powszechnym interesie jak najprędzej zapełnić należy.

Ustawa z dnia 15. sierpnia 1866 stanowiąc w §. 8. zasadę, że wydatki każdej parafii ponosić mają subsydyarnie tylko właśni parafianie odpowiedniego obrządku, nie uwzględnia stosunków w mieście Lwowie, gdzie przy ciągłej fluktuacyi ludności i przenoszeniu się parafian z jednej parafii do drugiej, niepodobieństwem jest choćby na rok jeden sporządzić stałe wykazy parafian, obowiązanych do konkurencyi na rzecz pewnej parafii.

Jak doświadczenia zebrane przez Magistrat lwowski pouczają, wykazy takie zaledwo sporządzone, już są nieprawdziwe i nie mogą służyć za podstawę do repartycyi datków, albowiem kontrybuenci, którzy w ciągu roku zmienili mieszkanie i przenieśli się do innej parafii, nie mogą według obowiązującej ustawy być pociągani do wydatków na cele parafii do której już nie należą, nowi zaś parafianie którzy zajęli ich miejsce, nie są jeszcze do wykazu wciągnięci. Ta ciągła fluktuacya ludności i wynikająca z niej trudność ułożenia stałych wykazów mieszkańców należących do poszczególnych parafij, pozbawia komitety parafialne najważniejszej podstawy do działania, gdyż nie są one w stanie nawet w przybliżeniu obliczyć, ilu jest parafian obowiązanych do konkurencyi. Chcąc uzyskać taką podstawę, trzebaby chyba w każdym zachodzącym przypadku odwołania się do konkurencyi, sporządzać ad hoc osobne wykazy—czynność nadzwyczaj mozolna i połączona z kosztami, które nieraz nie stałyby w żadnym stosunku z kwotą od konkurentów ściągnąć się mającą.

Tak więc we Lwowie komitety parafialne istnieją wprawdzie ale nie funkcyonują, ustawa o konkurencyi kościelnej istnieje wprawdzie także dla Lwowa ale — tylko na papierze.

Ten stan rzeczy, trwający niestety już od lat 13 sprowadził następstwa, które skreślone są dosadnie w petycyi proboszczów lwowskich na wstępie tego sprawozdania wspomnianej.

Budynki kościelne i parafialne z braku środków do restauracyi podupadają i niszczeją, a kościół N. P. Maryi Śnieżnej, jako grożący upadkiem już od lat kilku ku wielkiej szkodzie parafian stoi zamknięty. Nie dość jednak na tem. Ponieważ ustawa z 15. sierpnia 1866 w §. 12. wkłada na parafian także obowiązek dostarczania środków na pokrycie potrzeb kościelnych z odprawianiem liturgii połączonych, przeto c. k. Rząd od chwili wejścia w życie tej ustawy, zaprzestał wypłacać proboszczom lwowskim zasiłek, który do tego czasu z funduszu religijnego w rocznej kwocie 532 złr. m. k. pobierali.

Tak więc ustawa z 15. sierpnia 1866, która zresztą w kraju wydała w ogólności dobre owoce, we Lwowie sprowadziła ruinę kościołów i budynków parafialnych a proboszczów pozbawiła niezbędnych funduszów na odprawianie liturgii.

W obec tego stanu rzeczy, sproszona przez Wydział krajowy ankieta oświadczyła się jednomyślnie za jak najrychlejszą zmianą obowiązującej ustawy konkurencyjnej w taki sposób, iżby także w obec lokalnych stosunków lwowskich była wykonalną. Ponieważ zastosowanie zasady przyjętej w §. 8. ustawy, że wydatki każdej parafii przez parafian odnośnego obrządku ponoszone być mają, natrafia w parafiach lwowskich na nieprzezwyciężone trudności, zgodzono się przedewszystkiem na konieczną potrzebę uchylenia tej zasady i zastąpienia jej inną, według której wydatki wszystkich katolickich parafij lwowskich bez różnicy obrządku, mają być pokrywane w miarę potrzeby przez ogół lwowskich parafian katolickich, bez względu do której parafii i do którego obrządku należą. Przyjęcie tej zasady, wskazanej nietylko względami utylitarnymi ale poniekąd także względami słuszności, wszyscy bowiem parafianie lwowscy mają sposobność korzystania a w znacznej części korzystają też rzeczywiście nietylko z własnych kościołów parafialnych, — pociągnęło za sobą w logicznej konsekwencyi konieczność ustanowienia dla wszystkich parafij lwowskich bez różnicy obrządku, jednego wspólnego

komitetu parafialnego. Ankieta była jednomyślnie zdania, że takim wspólnym komitetem parafialnym powinna być Rada miejska, oczywiście z wyłączeniem członków nie należących do wyznania chrześciańsko-katolickiego. Skoro w ten sposób zgodzono się, aby Radzie miejskiej poruczyć funkcye komitetu parafialnego, a tem samem sprawy konkurencyi kościelnej zrównano niejako z innemi sprawami miejskiemi, nasunęła się sama przez się myśl, aby datki konkurencyjne na wzór wszelkich datków na potrzeby miejskie, były rozkładane i ściągane w formie dodatków do podatków bezpośrednich.

Wydział krajowy uznając te zasady za słuszne i praktyczne, akceptował je i na ich pod-
Aleg. III. stawie osnuł załączony projekt ustawy (alegat III) o konkurencyi kościelnej w katolickich parafiach wowskich, który niniejszem ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi do parlamentarnego traktowania.

Przystępując do szczegółowego umotywowania przedłożonego projektu nadmieniamy przedewszystkiem, że mając wybór między formą noweli do obowiązującej ustawy, a formą osobnej ustawy dla parafij lwowskich, zdecydowaliśmy się obrać drugą z tych form. Przyjęcie zasad zupełnie różnych od zasad ustawy z dnia 15. sierpnia 1866 pociągnęło za sobą radykalną zmianę bardzo znacznej liczby paragrafów tej ustawy, inne zaś paragrafy, które nie znajdują zastosowania w parafiach lwowskich, zupełnie należało wypuścić.

Przy tak znacznych zmianach forma noweli nie wydała się nam odpowiednią a nadto zachodziła trudność jasnej kodyfikacyi. Paragrafy obowiązującej ustawy, które z przyjętemi w projekcie naszym zasadami pogodzić się dały, pozostawiliśmy nietknięte nawet co do stylizacyi, jak o tem przekonywa porównanie projektu z ustawą które w tym celu tuż obok siebie zestawiamy.

Tyle co do formy.

Przechodząc do merytorycznej strony projektu, trzymać się będziemy paragrafowego porządku zaznaczając przy każdym paragrafie, o ile od ustawy z dnia 15. sierpnia 1866 odstąpiliśmy i uzasadniając poczynione zmiany.

§-fy 1., 2., 3. ustawy przyjęliśmy do naszego projektu w dosłownem brzmieniu z tą jedynie zmianą, że zaznaczyliśmy w §. 1., iż ustawa projektowana obowiązywać ma tylko w parafiach lwowskich.

W §. 4, wypuściliśmy słowa: „jeżeli dochód nie jest mniejszy jak 400 złr.“ — ponieważ przypadek taki w żadnej parafii lwowskiej nie zachodzi.

§. 5. przyjęliśmy bez zmiany.

W §. 6. wypuściliśmy alineę 2gą jako niemającą zastosowania we Lwowie.

§. 7. przyjęliśmy bez zmiany.

§. 8. uległ radykalnej zmianie w skutek przyjęcia zasady, że w parafiach lwowskich ponosić mają wydatki konkurencyjne wszyscy katoliccy parafian[illegible]wspólnie, bez różnicy do której parafii i do którego obrządku należą, tudzież dalszej zasady, że da[illegible] konkurencyjne mają być rozkładane i ściągane na wzór innych datków miejskich w formie dodat[illegible] do podatków bezpośrednich.

W §. 9. zmieniliśmy alineę 2gą stosownie do zas[illegible] przyjętej w §. 8.

Także w §. 10. alinea 2ga musiała z tego samego powodu uledz odpowiedniej zmianie.

§. 11. pozostawiliśmy bez zmiany.

W §. 12. ustanowiliśmy jedną dla wszystkich parafij bez różnicy obrządku maksymalną kwotę na wydatki liturgiczne, które ponoszone być mają w miarę potrzeby z wspólnego funduszu konkurencyjnego. Tę maksymalną kwotę przyjęliśmy w sumie 600 złr., która zbliża się do kwoty jaką rząd przed wejściem w życie ustawy z 15. sierpnia 1866 proboszczom lwowskim z funduszu religijnego wypłacał (532 złr. m. k.) i która według szczegółowego obliczenia zawartego w petycyi proboszczów lwowskich (alegat I.) odpowiada mniej więcej potrzebie.

§§-fy 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 i 20 ustawy musiały uledz radykalnej zmianie i zastąpione zostały innemi postanowieniami w skutek całkiem różnych zasad, na których projekt nasz jest osnuty.

W §. 13., 14. i 15. naszego projektu, określamy atrybucye wspólnego komitetu parafialnego i jego przewodniczącego.

Do §. 16. traktującego o podkomitetach uważamy za potrzebne dodać kilka słów wyjaśnienia: Według §. 13. ustawy z 15. sierpnia 1866., wchodzą w skład komitetów parafialnych jako stali członkowie: paroch odpowiedniego kościoła i patron wykonywający prawo prezentacyi parocha albo jego zastępca, tudzież trzech reprezentantów parafian pochodzących z wyboru. Tym sposobem zastąpione są w komitecie wszystkie czynniki do konkurencyi powołane i każdy z nich ma sobie przyznany przynależny wpływ na załatwienie spraw konkurencyjnych. W obec postanowienia przyjętego w naszym projekcie, że wspólnym komitetem dla wszystkich parafij lwowskich jest Rada miejska, słuszna ta i odpowiednia duchowi ustawy konkurencyjnej zasada byłaby naruszoną, gdyż w Radzie miejskiej ani paroch ani patron jako stali członkowie nie zasiadają. Aby tym dwom czynnikom zapewnić udział przy załatwieniu spraw konkurencyjnych, a przytem nie odstąpić od zasady, że wspólnym komitetem parafialnym ma być Rada miejska, nie widzieliśmy innego sposobu, jak ustanowić w każdej parafii osobny podkomitet, w którymby na wzór komitetów parafialnych w myśl §. 13. ustawy z 15. sierpnia 1866 zasiadali jako stali członkowie patron lub jego zastępca i paroch odpowiedniego kościoła, tudzież trzech członków przez Radę miejską jako komitet parafialny wybranych. Przyznając tym podkomitetom bezpośredni nadzór nad budynkami kościelnymi i plebańskimi i prawo czynienia wniosków, zastrzegając dalej dla parocha i patrona prawo wnoszenia przedstawień do komitetu przeciw uchwałom podkomitetu wbrew ich zdaniu zapadłym, zawarowaliśmy o ile było można przysługujący im wpływ na sprawy konkurencyjne. Zresztą w drodze rekursu do c. k. Namiestnictwa od niekorzystnych dla siebie uchwał komitetu, mogą oni prawom swoim nadać zupełny walor.

Radzie miejskiej, jako komitetowi parafialnemu pozostawiliśmy wybranie reszty członków podkomitetu także z poza swego grona, przyczem kierowała nami myśl, że byłoby pożądanem, aby w podkomitecie zasiadali ludzie jak najlepiej obznajomieni z potrzebami i stosunkami każdej parafii. Dla utrzymania jednak koniecznej łączności między podkomitetami a komitetem głównym zastrzegliśmy, że w każdym podkomitecie zasiadać winien przynajmniej jeden członek Rady miejskiej jako komitetu parafialnego.

Ponieważ do niektórych parafij lwowskich inkorporowane są miejscowości położone po za obrębem gminy miasta Lwowa, posiadające własne rady gminne, trzeba było w ustawie naznaczyć, że obowiązuje ona także mieszkańców tych gmin, jako należących do parafian lwowskich. Uczyniliśmy to w §§. 14, 18 i 19 projektu.

W §. 20. oznaczyliśmy maksymalną stopę procentową aż do której dodatki do podatków bezpośrednich na cele konkurencyi kościelnej przez komitet parafialny nakładane być mogą. Dodatek 5% nałożony na katolicką ludność Lwowa, przyniósłby, o ile w przybliżeniu bez pewnych dat obliczyć można, około 40.000 złr., sumę, którą na cele konkurencyi kościelnej w jednym roku uważaliśmy za dostateczną.

Do ostatnich dwóch paragrafów nie mamy żadnych uwag.

W końcu pozwalamy sobie przytoczyć niektóre daty statystyczne o stosunkach parafij lwowskich.

We Lwowie istnieją parafie trzech obrządków katolickich: rzymsko katolickiego, grecko katolickiego i ormiańsko katolickiego.

Parafij rzymsko kat. jest dziewięć, a mianowicie: Archikatedralna, św. Andrzeja, Bożego Ciała, Najśw. Panny Maryi Śnieżnej, św. Anny, św. Maryi Magdaleny, św. Mikołaja, św. Marcina i św. Antoniego. Z tych parafie św. Andrzeja i Bożego Ciała utrzymywane są przez klasztory, a to: pierwsza przez klasztor OO. Bernardynów, druga przez klasztor OO. Dominikanów.

Parafij obrz. gr. kat. jest we Lwowie cztery, a mianowicie: Metropolitalna u św. Jerzego, Wniebowzięcia (Uspienia) N. P. Maryi (cerkiew t. z. Wołoska), św. Parascewii (cerkiew t. z. Pietnice na Żółkiewskiem) z filią u św. Mikołaja, i św. Piotra i Pawła.

Parafia obrz. orm. kat. jest jedna, archikatedralna.

Wszystkie trzy parafie archikatedralne, tudzież parafia gr. kat. Wniebowzięcia N. P. Maryi mają swe osobne dotacye, z których pokrywają wydatki parafialne, zaś parafie św. Andrzeja i Bożego Ciała, utrzymywane są przez klasztory OO. Bernardynów i OO. Dominikanów.

Pozostają więc do utrzymywania w drodze konkurencyi sześć parafij rz. kat. a mianowicie: N. P. Maryi Śnieżnej, św. Anny, św. Maryi Magdaleny, św. Mikołaja, św. Marcina i św. Antoniego, tudzież dwie parafie gr. kat. a to: św. Parascewii i św. Piotra i Pawła — razem parafij ośm.

Prawo patronatu we wszystkich parafiach lwowskich obrządku rz. kat. przysłuża c. k. Rządowi z jedynym wyjątkiem parafii N. P. Maryi Śnieżnej, w której to prawo przysłuża gminie miasta Lwowa.

W parafiach gr. kat. przysłuża prawo patronatu: w parafii metropolitalnej c. k. Rządowi, w parafii Wniebowzięcia N. P. Maryi prowizorom cerkwi Wołoskiej, w parafii św. Parascewii gminie m. Lwowa, w parafii św. Piotra i Pawła przysłuża to prawo osobie prywatnej.

Według konskrypcyi z r. 1869. wynosi we Lwowie liczba mieszkańców rzym. kat. 46.252, grecko katolickich 12.406, ormiańsko katolickich 138 — razem katolików 58.796.

Nadto zaliczyć trzeba do parafian lwowskich mieszkańców wsi inkorporowanych. Takiemi są: Bednarówka, liczba parafian 52, Bielowsko 83, Glaczówka 41, Persenkówka 72, Snopków 133, wcielone do parafii rz. kat. św. Mikołaja; Kulparków 1240, Wulka 352 należące do parafii św. Maryi Magdaleny; Krzywczyce 592 do parafii św. Antoniego; Hołosko małe 298, Hołosko wielkie 251, Zamarstynów 895, Zniesienie 118 wcielone do parafii św. Marcina; wreszcie Kleparów z 803 parafianami należący do parafii św. Anny.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 28. marca 1879.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. **Wodzicki** w. r.

Sprawozdawca
Oktaw z Siemuszowy Pietruski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat I. *do L. W. 6856/79.*

Do

Wysokiego Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem we Lwowie.

Proboszczowie lwowscy obrz. łać. upraszają o zmianę ustawy o konkurencyi kościelnej z dnia 15. sierpnia 1866 w zastosowaniu do miasta Lwowa.

Wysoki Sejmie!

Ustawa z dnia 15. sierpnia 1866. r. (Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych część XIV.) obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi i W. Księstwie Krakowskiem, dotycząca pokrycia kosztów stawiania i utrzymywania budynków kościelnych i plebańskich w parafiach wyznania katolickiego, tudzież sprawiania przyrządów i sprzętów kościelnych i dostarczania funduszów na bieżące wydatki z odprawianiem liturgii połączone, jeżeli na prowincyi wydała błogie owoce, to za to kościołom parafialnym lwowskim wyrządziła największą szkodę i krzywdę, raz dla tego, że z przyczyny tej właśnie ustawy, która od dwunastu lat w życie weszła, proboszczowie tutejsi w ciągu tego długiego czasu nie byli w stanie choćby jednej dziury w dachu kościelnym załatać lub jakąkolwiek naprawę chylących się do upadku budynków plebańskich wykonać, a powtóre, że bez potrzeby i bez najmniejszego pożytku dla kraju pozbawiła tutejsze parafialne kościoły ryczałtu, który rząd z funduszu religijnego na pokrycie bieżących wydatków i utrzymanie sług wypłacał. Że to nie jest lekkomyślny zarzut ani czcza skarga niczem nie uzasadniona, najlepiej i najwymowniej udowodnią fakta. Od roku, z powodu grożącego niebezpieczeństwa, zamknięty jest dla ludu tutejszy kościół parafialny imienia Panny Maryi Śnieżnej; czy i kiedy będzie on zrestaurowany, Bogu tylko wiadomo.

Budynek plebański wymaga także rychłej naprawy, bo jest do tego stopnia zrujnowany, że woda deszczowa już nie kroplami, ale strumieniem przez dziurawy dach spływa do mieszkania proboszcza, napawa mury wilgocią i nietylko podłogę i belki, ale nawet sprzęty na zupełne zniszczenie naraża. — U św. Marcina rudery otaczają kościół, mury domu plebańskiego pękły w kilku miejscach od wierzchu aż do fundamentów, sklepienia porysowały się, rysy z każdym rokiem się powiększają a dach stał się zupełnie podobny do rzeszota. U św. Antoniego jest dom plebański tak dalece niezdrowy, że niedawno temu dwaj młodzi księża, nabawiwszy się w nim ciężkich chorób, razem z proboszczem swoim przedwczesną śmiercią zeszli z tego świata.

Dosyć powiedzieć, że mury tego domu plebańskiego mają przeszło półtora metra grubości, i że ś. p. proboszcz Kuczkowski, aby wytrzymać w pomieszkaniu swojem, musiał je przez jedenaście miesięcy w roku opalać. — I nie ma prawie nadziei, aby tak wielkie złe, przy obowiązującej ustawie dało się kiedykolwiek naprawić, bo krupiarze i piaskarze, którzy tę ubogą parafię zamieszkują, żadną miarą nie są w stanie dostarczyć tyle pieniędzy, ile na wybudowanie skromnego domu plebańskiego koniecznie potrzeba. Dla łotrów, złodziejów i zbójców budują się wygodne, zdrowe a nawet ozdobne więzienia, które miliony kosztują, a kapłani katoliccy w stolicy kraju muszą przystawać na pomieszkaniu, które ich zdrowie niszczy i przed czasem życia pozbawia.

Może kto powie, że temu są winni księża proboszczowie, bo w ospałości swej nie robią nic, i nie trzymają się ustawy z dnia 15. sierpnia 1866. r. która przecież orzeka, co i jak ma się dziać, ażeby kościoły i budynki plebańskie mogły być w dobrym stanie utrzymane. Otóż takiego zarzutu nie można uczynić proboszczom lwowskim, albowiem skoro tylko weszła w życie powołana ustawa, czynią co tylko mogą dla swoich kościołów i pomieszkań, zwołują na posiedzenia komitety parafialne, starają się o sporządzenie kosztorysów koniecznych robót przez egzaminowanych budowniczych i o przeprowadzenie nad kosztorysem rozprawy konkurencyjnej. Dotąd wszystko się jakoś klei, ale skoro sprawa dostanie się do Magistratu, osiada zaraz na mieliznie, z której się już żadną miarą wydobyć nie może. Nie winien temu Magistrat, ale winna wadliwa ustawa, która wszystko pod jeden strychulec pociągnęła bez względu na szczególne stosunki miasta Lwowa, bez względu na wielki ruch ludności w tem mieście i na ustawiczne przelewanie się nieruchomej własności z jednej ręki do drugiej, z rąk katolików do rąk innowierców. Dla tego też pan Prezydent miasta Lwowa, który jest oraz Członkiem Wysokiego Sejmu, interpelowany tego roku na posiedzeniu rady miejskiej: dla czego nie czuwa nad tem, ażeby ustawa dotycząca pokrycia kosztów stawiania i utrzymywania budynków kościelnych i plebańskich ściśle była przestrzeganą, nie wahał się oświadczyć, że ustawą, jaka obecnie obowiązuje w naszem mieście, nie przeprowadzić się nie da.

Jeszcze jeden przykład na dowód, że księży proboszczów lwowskich o niedbalstwo w utrzymywaniu w dobrym stanie kościołów i budynków plebańskich obwiniać nie można. Roku zeszłego ksiądz proboszcz kościoła św. Anny po przeprowadzeniu rozprawy konkurencyjnej, polegając na ustawie, za zgodą komitetu parafialnego oddał wykonanie robót kosztorysem objętych przedsiębiorcy za kwotę jaka na ten cel przyzwoloną została. Przedsiębiorca uwinął się z robotą do końca lipca 1877. r. ale do dzisiejszego dnia ani jednego centa za nią nie otrzymał i pewną jest rzeczą, że księdzu proboszczowi prędzej wytoczy proces przedsiębiorca o zapłacenie należytości, niżeli parafianie złożą mu potrzebne na ten cel pieniądze. Ten przykład jest przestrogą dla kolegów księdza proboszcza św. Anny, ażeby w tej mierze w ślady jego nie wstępowali.

Wadliwość powołanej ustawy musi ostatecznie sprowadzić najgorsze skutki dla naszych kościołów i domów plebańskich. Wszakże i prosty chłop to pozna, że kosztorys tego roku sporządzony na nic się nie przyda, jeżeli dopiero po kilku latach ma być wykonany, ponieważ budynek potrzebujący naprawy z każdym rokiem bardziej niszczeje, dla tego kwota, którąby dziś zupełnie

wystarczyła na wykonanie potrzebnych robót w kościele lub w domu plebańskim, po dwóch lub trzech latach już wystarczyć nie może. Trzeba więc będzie sporządzić nowy kosztorys, przeprowadzić nad nim rozprawę konkurencyjną, czekać całe lata na ściągnienie przyznanych pieniędzy a potem jeszcze raz lub dwa obrócić się w tym zaklętym kole, aż nareszcie kościół i plebania w gruzy się rozsypią. Wtedy rozciągnie nad niemi konserwator pomników swoją opiekuńczą rękę, aby potomność wiedziała, gdzie stały kościoły, które pobożność i szczodrobliwość ojców naszych zbudowała. „Videant consules, ne quid respublica detrimenti capiat“....

Zobaczymy jeszcze, jak się ma rzecz z pokryciem wydatków na potrzeby kościelne i z utrzymaniem sług kościelnych.

Pobożni fundatorowie lwowskich kościołów uposażyli je hojnie, bo nigdy nie szczędzili grosza, gdy szło o chwałę Bożą i o zbawienny pożytek dusz ludzkich. Dlatego posiadały one dostateczny majątek zakładowy, który i na utrzymanie kapłanów do ich obsługi powołanych, i na pokrycie kosztów z odprawianiem liturgii połączonych, zupełnie wystarczał.

C. k. rząd austryacki zabrał te majątki zakładowe na rzecz funduszu religijnego; proboszczom lwowskim wyznaczył z tego funduszu kongrue rocznych 600 złr. w. a., na pokrycie zaś bieżących wydatków i utrzymanie sług kościelnych ryczałt w kwocie 532 złr. m. k. który w miesięcznych ratach z dołu za pokwitowaniem był wypłacany. Że kościołom tutejszym słusznie należał się ryczałt w kwocie 532 złr. m. k. na pokrycie bieżących wydatków po utracie majątku zakładowego każdy nieuprzedzony przyznać musi. Lecz skoro tylko ogłoszona została ustawa z 15. sierpnia 1866 r. która w pierwszym i drugim paragrafie orzeka, że na potrzeby kościelne należy najprzód użyć bieżącego dochodu kościelnego, jakoto: dochodu z obnoszenia podczas nabożeństwa tacy lub woreczka, dochodu za użycie światła, sprzętów i aparatów kościelnych, dochodu z użycia dzwonów, a jeżeli te źródła nie wystarczają, to według §. 12. otrzyma paroch na pokrycie tych wydatków od parafian kwotę ryczałtową, która łącznie z pokryciem w §. 1. i 2. wskazanem, nie może przenosić rocznie przy parafiach ob. łacińskiego kwotę 100 złr., rząd skwapliwie z niej skorzystał i natychmiast zamknął wypłacanie ryczałtu proboszczom lwowskim na bieżące potrzeby kościelne. Tak tedy utonął najprzód majątek zakładowy tutejszych kościołów w funduszu religijnym, znowu wskutek ustawy z 15. sierpnia 1866. r. utraciły one ryczałt, który na pokrycie bieżących potrzeb z tego funduszu pobierały, natomiast uzyskali księża proboszczowie zupełną wolność obnoszenia tacy lub woreczka po kościele, dla zbierania centów od ubogich przedmieszczan i pokrywania tą zbieraniną bieżących wydatków. Na ten cel mają także użyć dochodu z dzwonów, który jest bardzo mały, bo rzadko kto żąda podzwonnego; jedynie kościół Św. Andrzeja ma z dzwonów znaczny dochód, ponieważ z całego miasta pogrzebowe kondukty koło tego kościoła przechodzić muszą. O dochodach za użycie światła, sprzętów i aparatów kościelnych nie ma co nawet mówić, bo jak wiadomo, są we Lwowie przedsiębiorcy, którzy się trudnią grzebaniem umarłych. Posiadają one własne lichtarze, katafalki, całuny i kiry i nie potrzebują ich wypożyczać od kościoła. Ustał także zwyczaj sprowadzania ciał umarłych do kościoła i odprawiania uroczystych pogrzebów i czasem lat kilka upłynie nim w parafialnym kościele taki pogrzeb się trafi; zwykle ksiądz w powozie odprowadza ciało zmarłego z domu na cmentarz, a i ten mizerny dochód z praw stuły pochodzący, został proboszczom do kongruy wliczony. O dodatku zaś, który parafianie księdzu proboszczowi składać są obowiązani, jeżeli dochody z wymienionych źródeł pochodzące 100 złr. w. a. nie wynoszą, po tem co się rzekło o ściąganiu od nich pieniędzy na utrzymanie budynków kościelnych lepiej zamilczeć.

A nawet gdyby księża proboszczowie lwowscy rzeczywiście mogli rozporządzać 100 złotymi na pokrycie bieżących wydatków i utrzymanie sług kościelnych przyznanymi, gdyby posiadali taką mądrość jak ongi król Salomon, to jeszcze nie byliby w stanie podołać temu iście dzikiemu za-

daniu, jakie im powołana ustawa do rozwiązania przedkłada. Najlepiej udowodni to choć pobieżny rachunek niezbędnych wydatków kościelnych. Każdy parafialny kościół we Lwowie obsługiwany jest przez proboszcza i dwóch kooperatorów, którzy mszę św. codziennie odprawiać są obowiązani. Gdy zatem rocznie w każdym kościele parafialnym prawi się 1095 mszy św. z których każda licząc jak najoszczędniej 10 ct. kosztuje, to wydatek na same msze św. przez jeden rok 109 złr. 5. ct. uczyni. Służba kościelna składa się z organisty, kościelnego i dziada. Nie można kogobądź powołać do tej służby, ale tylko porządnych i uczciwych ludzi,w których ręce oddają się nieraz drogie i kosztowne rzeczy. Kościelny musi cały dzień być w domu, aby na każde zawołanie mógł stanąć, nie może on niczem innem się trudnić, bo ma dość zajęcia w kościele, który obsłużyć i w czystości i w porządku utrzymać jest obowiązany. Aby mógł wyżyć i odzież sobie sprawić mniej niż 50 ct. dziennie płacić mu nie można. Także i organisty za mniejszą zapłatę dostać nie podobna. Dziadowi, bez którego jako kalikanta organisty obyć się nie można, trzeba dać najmniej 5 zł. miesięcznie. A zatem samo utrzymanie sług kościelnych kosztuje rocznie 420 zł. w. a. W kościele musi być także utrzymywana wieczna lampa, która się pali we dnie i w nocy przed Najświętszym Sakramentem. Koszta takiej lampy gdyby liczyć tylko 1 cnt. wydatku na godzinę, obliczają się rocznie na 84 zł. 60 ct. Pranie bielizny kosztuje miesięcznie 1 zł. 50 ct. rocznie 18 zł.— Pozłocenie co roku jednego kielicha 10 zł. — Drobne wydatki 10 zł. W niedzielę i święta podczas summy i nieszporów nie można się opędzić dwiema świecami, ale trzeba koniecznie sześć świec na ołtarzu zapalić. W czasie adwentowym, podczas wielkiego tygodnia, przez całą oktawę Bożego Ciała, w dzień zaduszny i przez następne tygodnie dużo światła się zużywa, a na które przynajmniej 30 zł. wydać potrzeba. Tak tedy pokrycie wydatków bieżących i opłacenie sług kościelnych potrzeba rok rocznie 684 zł. 65 ct., chociaż nie było wzmianki jeszcze o sprawianiu nowych rzeczy dla uzupełnienia braków, które przez zużycie powstają. Dla tego też położenie proboszczów lwowskich po zamknięciu ryczałtu, który z funduszu religijnego pobierali, stało się bardzo kłopotliwe. Ze skromnej kongruy swojej, która na 630 zł. w. a. jest obliczona, nic nie mogli poświęcić na bieżące wydatki kościelne, bo panująca drożyzna na to nie pozwalała. Wzywali przeto parafian do składek dobrowolnych, które jednak były i tak szczupłe, że niedoboru wcale nie pokrywały i tak prędko się sprzykrzyły, że zaniechane być musiały. Przynagleni ostateczną potrzebą proboszczowie lwowscy udali się z prośbą do Wysokiego c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u Wysokiego Ministerstwa wyznań i oświaty datku z funduszu religijnego na pokrycie bieżących wydatków kościelnych, które uwzględniając rzeczywistą potrzebę, wyznaczyło na ten cel zasiłek na trzy lata po 200 zł. w. a. rocznie, który po upływie tego czasu na dalsze dwa lata przedłużony został. Z końcem roku 1876. wypłata tego zasiłku została wstrzymana, ale na usilną prośbę przyzwoliło jeszcze Wysokie c. k. Ministerstwo wyznań i oświaty na udzielenie zasiłku, ale już tylko po 100 zł. w. a. rocznie do końca bieżącego roku. Owóż my podpisani znajdujemy się dzisiaj znowu tam, gdzieśmy byli w chwili ogłoszenia ustawy z dnia 15go sierpnia 1866. roku. Widząc niepodobieństwo za pomocą tej ustawy utrzymania w dobrym stanie naszych kościołów i budynków plebańskich, tudzież pokrycia bieżących wydatków ze wskazanych nam źródeł, podnosimy głos nasz i prosimy: *Wysoki Sejm raczy jeszcze w tej kadencyi wziąć sprawę w niniejszej prośbie poruszoną pod swoją światłą rozwagę i uchwalić do ustawy z dnia 15go sierpnia 1866 roku taki dodatek, któryby uwzględnił szczególne stosunki kościołów parafialnych lwowskich, uczynił ich utrzymanie możebnem i zabezpieczył potrzebne środki na pokrycie bieżących wydatków. Gdyby jednak niniejsza prośba dla krótkości czasu załatwić się nie dała, to w takim wypadku raczy Wysoki Sejm przekazać ją Wysokiemu Wydziałowi krajowemu z poleceniem, ażeby ją wspólnie z Magistratem król. i stoł. miasta Lwowa i z delegatem Najwielebniejszego Konsystorza Metropolitalnego gruntownie i wszechstronnie zbadał i odpowiednie wnioski zaraz w następnej kadencyi Wysokiemu Sejmowi do uchwały przedłożył, tudzież żeby z c. k. rządem, który majątek naszych kościołów do funduszu religijnego wcielił, rozpoczął rokowanie i powołał się na*

§. 1. ustawy obowiązującej, który orzeka, że między innemi, wydatki bieżące połączone z odprawieniem liturgii pokrywane być mają przedewszystkiem z funduszu przeznaczonego specyalnie na te cele, tudzież przez te osoby, które są do tego zobowiązane mocą fundacyi, umowy, albo też innego tytułu prawnego.

We Lwowie dnia 1go października 1878 r.

Ks. **Michał Formaniosz**
proboszcz od St. Marcina m. p.

Ks. **Antoni Manasterski**
proboszcz u Św. Anny, Dziekan m. p.

Ks. **Antoni Skibiński**
proboszcz paraf. Św. Maryi Magdaleny m. p.

Ks. **Zyg. Kajetan Odelgiewicz**
proboszcz k. St. Mikołaja m. p.

Ks. **Franciszek Wondrzejc**
proboszcz St. Antoniego m. p.

Ks. **Stanisław Korzeniowski**
proboszcz P. Maryi Śnieżnej m. p.

Ks. **Felix Lux**
zawiadowca parafii St. Andrzeja m. p.

Alegat II. *Do L. W. 6856/79.*

Protokół

obrad ankiety zwołanej celem zaprojektowania zmian w ustawie z 15. sierpnia 1866 o konkurencyi kościelnej w zastosowaniu do miasta Lwowa.

Obecni:

Przewodniczący: JWny Oktaw Pietruski Zastępca Marszałka w Wydziale krajowym.
JWny Aleksander Jasiński Prezydent m. Lwowa,
Przewielebny IMC. Ksiądz Kajetan Kajetanowicz Kanonik grem. kapituły lwowskiej obrz. orm.
Przewielebny IMC. Ksiądz Julian Sembratowicz Kanonik honor. kapituły lwow. obrz. gr. kat.
Przewielebny IMC. Ksiądz Feliks Zabłocki Kanonik gremialny kapituły lwows. obrz. łać.
Trzymający pióro: Apolinary Kopertyński Sekretarz Wydziału krajowego.

Z powodu iż wykonanie ustawy z dnia 15. sierpnia 1866 o konkurencyi kościelnej dla istniejących we Lwowie szczególniejszych stosunków napotkało na nieprzezwyciężone trudności, w skutek czego od czasu istnienia powyższej ustawy, wszelkie restauracye budynków kościelnych i parafialnych z braku potrzebnych środków ustały, wnieśli księża Proboszczowie lwowscy obrz. rzym. kat. dnia 4. października 1878 do Wysokiego Sejmu petycyę o zmianę wyżej wspomnianej ustawy w zastosowaniu do miasta Lwowa.

Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 7. października 1878 Wydziałowi krajowemu, który pragnąc uzyskać podstawę do dalszych kroków, postanowił sprosić konferencyę, która oprócz wyświecenia rzeczy, wskazałaby również środki ku zaradzeniu brakom w ustawie z 15. sierpnia 1866.

Do udziału w konferencyi zaprosił Wydział krajowy JWgo Prezydenta m. Lwowa, tudzież wszystkie trzy katolickie Ordynaryaty lwowskie, które też przyjęły udział w konferencyi przez wyżej wymienionych P. T. Delegatów.

Konferencyę zagaił JWny Przewodniczący wskazując cel zebrania i zapraszając Członków konferencyi do zabrania głosu, poczem JWny Prezydent m. Lwowa podał historyę konkurencyi kościelnej w m. Lwowie, która w streszczeniu przedstawia się jak następuje:

Od r. 1837. pokrywała wydatki konkurencyjne gmina m. Lwowa z własnych zasobów, jednak tylko w zastępstwie parafian, a sumy z tego tytułu wydane, figurują po dziś w majątku gmi-

ny jako należytości czynne. Z takowych raz tylko jeden zwrócono część do majątku gminy a mianowicie: spłaciła w r. 1849. gr. kat. parafia św. Jerzego przypadającą należytość, ściągnąwszy takową od należących do parafii właścicieli domów.

W czasie, kiedy ustawa z r. 1866. zaczęła obowiązywać, m. Lwów nieposiadało jeszcze własnego statutu, pierwsze zaś komitety parafialne wybrała w r. 1868. Rada miejska, co jednak było niezgodne z postanowieniami ustawy i ze strony Namiestnictwa wytknięte zostało.

W r. 1870. zatwierdzony został statut dla m. Lwowa, a Reprezentacya miejska, mając sobie oddany zarząd majątku gminnego, uchyliła się stanowczo (od r. 1871) od pokrywania wydatków konkurencyjnych, z których pomniejsze aż dotąd w zastępstwie konkurencyi i na jej rachunek pokrywała.

Zażalenia jakie z tego powodu wpływały do c. k. Namiestnictwa, nie zmieniły rzeczy, gdyż c. k. Namiestnictwo w rzecz tę niewchodziło.

Usiłowania ku utworzeniu komitetów parafialnych w myśl postanowienia §. 13. ustawy z r. 1866. rozpoczęły się w r. 1873. natrafiły jednak wszechstronnie na nieprzezwyciężone trudności.

Już do wyboru pełnomocników strony uprawnione nie zgłaszały się, a jeżeli po ogłoszeniu wyborów przez plakaty, wybębnianie, zawezwanie z ambony i t. p. zjawiła się w lokalu przeznaczonym choćby minimalna liczba wyborców i ci dokonali wyboru, to wybrani zwracali pełnomocnictwa, odmawiając stanowczo przystąpienia do wyboru komitetu. Jeżeli wreszcie po kilkakrotnych usiłowaniach udało się dokonać wyboru komitetu, to znowu członkowie jego bądź zwracali mandaty, bądź też zachowywali się zupełnie bezczynnie.

Jakkolwiek komitety parafialne są ciałami zupełnie autonomicznemi, to jednakowoż z własnej inicyatywy i o własnych siłach nie podejmowali oni żadnej czynności, tak że pomoc Magistratu okazała się konieczną. Magistrat więc dodawał im pomocy fachowej do sporządzania kosztorysów i t. p.

Uchwały o potrzebie i pokryciu restauracyi zapadały w komitetach z łatwością: Komitety ustanawiały wysokość sumy konkurencyjnej i miały takową repartować, zaś Magistrat miał datki ściągnąć.

Przeprowadzana pertraktacya konkurencyjna dawała na razie przynajmniej możność uzyskania z obliczonego wydatku $^1/_6$ część jaką według §. 5. ponosić ma patron kościoła. Jakoż rzeczywiście wypłacano w zachodzących wypadkach na ręce Magistratu przypadającą $^1/_6$ wydatków z funduszu religijnego.

Dla wydobycia reszty potrzeba było sporządzić spis obowiązanych do konkurencyi, a zatem w każdej parafii spis mieszkańców dotyczącego wyznania, a właściwie obrządku.

Sporządzenia takich spisów próbowano w rozmaite sposoby. Na podstawie opłacanych podatków nie dało się to uskutecznić, albowiem podatkujący według kategoryi podatków różnie są wpisywani do właściwych wykazów, parochowie również nie byli w stanie sporządzić żądanych spisów, bo w każdej parafii są mieszkańcy kilku różnych wyznań i obrządków. Próbowano wreszcie za pośrednictwem komisaryatów miejskich, które otrzymały do rozdania między właścicieli domów stosowne formularze drukowane. Nie było jednak sposobu do zmuszenia mieszkańców, iżby druki rzeczone w sposób właściwy i zgodnie z prawdą wypełniali, gdyż trafiali się nawet tacy, którzy wypierali się swego obrządku, podawali się za bezwyznaniowych i t. p.

Jeżeli więc nawet udało się zestawić wspomniane spisy, to takowe okazywały się być najfałszywszemi, a w krótkim czasie zmieniali się mieszkańcy poszczególnych parafii do tego stopnia, że po roku spisy przez połowę były już nieprawdziwe.

Tym sposobem brak komitetom najważniejszej podstawy do działania, gdyż nie są one w stanie obliczyć nawet w przybliżeniu, ilu jest parafian obowiązanych do konkurencyi, ilo podatkujących i t. p.

Komitety więc parafialne istnieją ale nie funkcyonują, spisy parafian jeżeliby zostały sporządzane, to byłyby przydatne tylko na jeden raz, zaś przeznaczenie do tej czynności większej liczby sił urzędniczych byłyby za kosztowne, a wydatki z tąd wypływające, przewyższałyby nieraz kwotę, jaka miałaby być ściągniętą, zwłaszcza, że w niektórych parafiach ściągnięcie znaczniejszych sum jest już i dla samego ubóstwa parafian wręcz niemożliwe.

Z tego wypływa, że w obec lokalnych stosunków tutejszych wykonanie ustawy z 15. sierpnia 1866 we Lwowie jest niemożliwe.

Przewielebny ksiądz kanonik Zabłocki zauważa, iż gdy komitety parafialne nie są w stanie funkcyonować, przeto należałoby dążyć do tego, ażeby komitety stały się zbędnemi. Wydatki, które znaleść mają pokrycie na podstawie przepisów ustawy z r. 1866. są dwojakie, tj. wydatki połączone z odprawianiem liturgii i koszta stawiania i utrzymywania budynków kościelnych i parafialnych.

We Lwowie istniała do r. 1763. tylko jedna parafia obrz. rzym. kat., w owym zaś roku utworzono ich sześć. Po zajęciu Galicyi, Rząd zniósł klasztory, a we Lwowie utworzył 9 parafii, wyznaczając dla każdego proboszcza po 630 zł. rocznie, tudzież po 532 zł. na potrzeby kościelne. Dotacyę tę wypłacano z funduszu religijnego, do którego wcielono uposażenie, jakie kościoły i klasztory tutejsze dotąd posiadały.

Nowe probostwa fundował więc Rząd (bo dawniejsze skasował) a patronat również przeszedł na Rząd a względnie na koronę, dotacya wreszcie wyznaczona na potrzeby kościelne, uznana została jako należytość normalna (Normalmässige Gebühr). Obowiązek płacenia tej należytości wypływa niewątpliwie z faktu, iż majątki kościołów tutejszych wcielone zostały do funduszu religijnego.

Zdaniem mowcy należałoby więc wystąpić w obec Rządu z żądaniem, ażeby należytość tę i nadal uiszczał, zwłaszcza że są ślady, iż Rząd i w nowszych czasach sam obowiązek ten uznawał i pod pewnemi zastrzeżeniami gotów był spełniać takowy.

Przewielebny ks. kanonik Sembratowicz uzupełnia niektóre szczegóły przedstawione przez JWgo Prezydenta Jasińskiego, mianowicie co do parafii obrządku gr. kat. z których dwie mają własną dotacyę, dwie zaś opierać się muszą na konkurencyi. Spisy ludności w parafiach tych mają za podstawę ostatnią kokurencyę, której cyfry starają się parochowie według wypadków urodzin i śmierci rektyfikować, co jednak z natury rzeczy nigdy do prawdziwego wyniku doprowadzić nie może. Pauszalia na potrzeby kościelne miały być unormowane odrębnymi przepisami administracyjnymi, które jednak nie wyszły, a tymczasem wydatków połączonych z odprawianiem liturgii niema skąd pokrywać, gdyż trudno wymagać, ażeby czynił to paroch ze swej i bez tego szczupłej dotacyi.

Mowca sądzi, że o środki na pokrycie potrzeb liturgii, jakoteż na stawianie i utrzymywanie budynków, starać się należy nie osobno lecz razem i byłby za tem, ażeby takowe pokrywano przez nałożenie dodatków do podatków.

JWny Jasiński robi uwagę, że na podstawie §. 1. ustawy z r. 1866. możnaby tylko w takim razie żądać od Rządu dotacyi na stawianie i utrzymywanie budynków kościelnych, jeżeliby dowodnie wykazać się dało, iż do funduszu religijnego wcielono majątek specyalnie na takie cele przeznaczony. To zresztą należałoby pozostawić na czas późniejszy. Dla zaradzenia zaś teraźniejszej potrzebie, zdaniem mowcy, zalecałoby się może zaciągnięcie pożyczki za zwrotem od konkurencyi.

Pożyczkę taką miałby dać fundusz religijny, a repartycyę z takowej ściągaćby miały rządowe urzęda podatkowe razem z podatkami.

Przewielebny ks. kanonik Zabłocki sądzi, że środek ten chyba tylko w takim razie dałby się zastosować, jeżeliby dodano, że we Lwowie wszyscy należący do pewnego obrządku, mają płacić bez względu na to do której należą parafii.

JWny Pietruski robi uwagę, że wystąpienie przeciw Rządowi z tytułu wcielenia majątków tutejszych kościołów do funduszu religijnego, i windykowanie takowych w celu pokrycia potrzeb kościel-

nych w myśl §. 1. ustawy z r. 1866., mogłoby wyjść tylko od władz duchownych, gdyż Reprezentacya krajowa chociażby może krok taki poparła, do wystąpienia samoistnego nie miałaby kompetencyi.

Co do pożyczki z funduszu religijnego proponowanej przez JWgo Jasińskiego. to środek ten byłby skutecznym tylko na razie, podczas gdy chodziłoby o trwałe urządzenie stosunków na podstawie stałej zasady.

Od siebie sądzi mowca, iż w obec specyalnych stosunków jakie we Lwowie istnieją, byłoby może właściwym sposobem wyjścia, ażeby zamiast komitetów dla każdej parafii jak je ustanawia ustawa z r. 1866. utworzyć dla wszystkich parafij na podstawie specyalnej ustawy jeden komitet wspólny, któryby datki konkurencyjne ściągał w formie dodatków do podatków na potrzeby wszystkich trzech obrządków katolickich i zajmował się stawianiem i utrzymywaniem budynków kościelnych i plebańskich dla wszystkich trzech obrządków w miarę zachodzącej potrzeby.

Nawiązując do tej myśli, sądzi Wny ks. kanonik Zabłocki, że takim komitetem wspólnym mogłaby być sama Rada gminna m. Lwowa, która i bez tego na podstawie statutu jest w pewnych razach Reprezentacyą dla spraw ściśle chrześciańskich.

W ówczas uniknęłoby się potrzeby tworzenia nowego ciała, gdyż Rada miejska mogłaby wstąpić wprost w miejsce komitetów parafialnych.

W dalszej dyskusyi, uznano trafność tej myśli, gdyż Rada miejska mogłaby spełniać obowiązki komitetu parafialnego dla wszystkich kościołów i wszystkich obrządków.

Z myślą tą zgodził się Wbny ksiądz Kajetanowicz jako reprezentant obrządku ormiańskiego, a po krótkiej dyskusyi, mającej na celu wyświecenie stosunków, jakieby się z takiego urządzenia wywinęły dla obrządku gr. kat. również i Wbny ks. Sembratowicz, jako delegat Ordynaryatu lwowskiego obrz. gr. kat.

Gdy tym sposobem doszło do jednomyślności, a nadto uznano, że w obec dawnych stosunków niełatwo byłoby o prościejszy a zarazem skuteczniejszy środek, przeto uchwalono wynik ten narad konferencyi zalecić Wydziałowi krajowemu jako podstawę do zmiany ustawy z 15. sierpnia 1866. Na tem zakończono narady. We Lwowie dnia 5. lutego 1879.

Pietruski w. r.

Jasiński *w. r.*

Julian Sembratowicz,
kanonik h. delegat Ordynaryatu lwowskiego obr. gr. k. w. r.

Ks. **Kajetan Kajetanowicz,**
kanonik grem. delegat Ordynaryatu lwowskiego ob. orm. w. r.

Ks. **Feliks Zabłocki,**
kanonik grem. delegat Ordynaryatu lwowskiego w. r.

Apolinary Kopertyński *w. r.*

Alegat III. *Do l. W. 6856/79.*

USTAWA

z dnia.....

o stawianiu kościołów i budynków parafialnych, sprawianiu przyrządów i sprzętów kościelnych w parafiach wyznania katolickiego we Lwowie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

§. 1.

Koszta stawiania utrzymywania i najmowania budynków kościelnych i plebańskich w parafiach lwowskich wyznania katolickiego, koszta nabycia gruntu pod te budowy, oprócz tego wydatki na sprawianie i utrzymywanie przyrządów i sprzętów kościelnych, nareszcie wydatki bieżące połączone z odprawianiem liturgii, pokrywane być mają przedewszystkiem z funduszu przeznaczonego specyalnie na te cele, tudzież przez te osoby, które są do tego obowiązane mocą fundacyi, umowy, albo też innego tytułu prawnego.

Tytuł zobowiązania stanowi o rodzaju i rozmiarze prestacyi.

§. 2.

Jeżeli niema źródeł w §. 1. wymienionych, lub jeżeli z takowych tylko pewna część kosztów da się pokryć, natenczas na pokrycie w pierwszym wypadku wszystkich, w drugim zaś wypadku reszty potrzeb ściśle kościelnych, należy najprzód użyć bieżącego dochodu kościelnego, jako to: dochodu z obnoszonej podczas nabożeństwa tacy lub woreczka, dochodu za użycie światła, sprzętów i aparatów kościelnych, dochodu za użycie dzwonów i t. p. dalej rozporządzalnego majątku lub dochodu ściśle kościelnego, a gdyby i te źródła na pokrycie kosztów rzeczonych nie wystarczały, pozwala się na cel wspomniany użyć majątku zakładowego, ściśle kościelnego o ile takowy niema wskazanego sobie innego przeznaczenia i nie jest potrzebnym do pokrycia innych wydatków, które z dochodów majątku kościelnego opędzać się mają, z zachowaniem wszakże istniejących przepisów o sprzedaży i obciążeniu mienia kościelnego.

§. 3.

Paroch jednak ma ponosić sam następujące koszta:

a) stawiania i utrzymywania budynków gospodarskich, znajdujących się w należących do jego dotacyi dobrach tabularnych lub częściach takichże dóbr. lub odrębnych od probostwa folwarkach, jeżeli dochód z probostwa pokrywa kongruę jego i jeżeli niema źródeł przeznaczonych na ten cel, które w §. 1. wymieniono;

b) naprawy budynków mieszkalnych i gospodarskich, spowodowanej winą, niedbalstwem lub opieszałością parocha, jego sług lub domowników;

c) wydatki mniejsze na naprawę i utrzymanie budynków plebańskich, mieszkalnych i gospodarskich w dobrym stanie, jako to: na opłatę kominiarza, na wstawianie szyb, bielenie, naprawę pieców, drzwi, zamków i ram u okien, naprawę zwykłą dachu, wprawienie uszkodzonych części podłogi, utrzymanie ogrodzenia i t. p. jeżeli wydatki te w jednym roku kwoty 15 złr. nie przewyższają.

Wydatki pod lit. c. wskazane 15 złr. rocznie przenoszące, ponosi paroch sam wtedy, jeżeli jego dochód czysty przynajmniej o 100 złr. jest wyższym od należącej mu się kongruy, w przeciwnym zaś razie podnosi on z tych wydatków tylko takie, które jednorazowo nie przenoszą 10 złr.

§. 4.

Do innych wydatków budowniczych przy plebańskich zabudowaniach mieszkalnych i gospodarskich przyczyniać się winien paroch wtedy, jeżeli czysty dochód z parafii nie jest mniejszy od kongruy jemu się należącej.

Od nadwyżki przenoszącej ten dochód opłacać winien paroch co rok do funduszu konkurencyjnego a mianowicie od nadwyżki nie przenoszącej 100 złr. 3%, od nadwyżki nie przenoszącej 200, 5%, od nadwyżki zaś większej 8%.

§. 5.

Patron kościoła, o ile specyalne tytuły prawne inaczej nie stanowią, ponosi jedną szóstą część wydatku, jaki po strąceniu środków w §§. 1—4 wymienionych i po strąceniu kosztów roboty ciągłej i pieszej pozostanie niepokryty.

§. 6.

Posiadacz majątku, do którego przywiązane jest prawo patronatu, winien bez względu na wyznanie swoje religijne wypełniać obowiązki nałożone na patrona niniejszą ustawą.

§. 7.

Duchowne korporacye winny przy parafiach, do nich wcielonych, ponosić wszystkie koszta w §. 1 wymienione, jeżeli nie udowodnią, że od pokrycia tych kosztów w całości lub tylko w części są uwolnione.

§. 8.

Wydatki nie pokryte środkami w §§. 1—6 wykazanymi ponoszą wspólnie wszyscy parafianie katoliccy bez różnicy obrządku.

Rozkład tych wydatków na wszystkich parafian katolickich nastąpi w formie dodatków do podatków bezpośrednich według postanowień pierwszej alinei §. 87. statutu miasta Lwowa. Fundusz tym sposobem uzyskany stanowi wspólne źródło dla wszystkich parafij, o ile wydatki każdej parafii dochodami w §§. 1—6 wymienionemi nie będą pokryte.

§. 9.

Kościoły filialne i zabudowania mieszkalne dla duchownych, którzy przy nich są eksponowani, mają przy pomocy rozporządzalnego majątku kościelnego stawiać i utrzymywać ci, w których interesie kościoły te i zabudowania istnieć mają lub istnieją, jeżeli inne prawne zobowiązania w tej mierze nie zachodzą.

Okoliczność ta wszakże nie uwalnia ich, wyjąwszy osobną umowę od obowiązku konkurowania do wydatków na potrzeby wszystkich parafij według postanowień §. 8.

§. 10.

Skarb państwa, fundusz publiczny, stowarzyszenie lub gmina mające własność nieruchomą w obrębie jednej lub kilku parafij lwowskich, obowiązane są do konkurencyi (§. 8.) w miarę podatków stałych, z tej własności opłacanych.

§. 11.

Jeżeli wedle dotychczasowego zwyczaju połączone jest wolne pomieszkanie ze służbą organisty lub diaka, natenczas obowiązują co do stawiania i utrzymywania tegoż przepisy niniejszej ustawy.

§. 12.

Wydatki na pokrycie potrzeb kościelnych z odprawianiem liturgii połączonych, a przy kościołach obrz. łacińskiego także wydatki na utrzymanie sług kościelnych, pokryte będą przedewszystkiem ze źródeł w §§. 1. i 2 wymienionych.

O ile zaś te wydatki nie dadzą się pokryć z tych źródeł, otrzyma paroch na ich pokrycie z funduszu konkurencyjnego (§. 8.) kwotę ryczałtową, która łącznie z dochodami w §§. 1 i 2 wymienionemi nie może przenosić rocznie 600 Złr.

§. 13.

Sprawami, które są przedmiotem niniejszej ustawy, zawiaduje wspólny dla wszystkich parafij katolickich we Lwowie komitet parafialny. Komitetem tym jest Rada miejska, wszakże z wyłączeniem członków, którzy nie są wyznania katolickiego.

Gdyby w Radzie miejskiej nie zasiadało przynajmniej 60 członków wyznania katolickiego, w takim razie czynności komitetu parafialnego pełnić będzie Rada administracyjna katolicka utworzona według przepisów §. 97. statutu miasta Lwowa.

§. 14.

Rada miejska, jako komitet parafialny jest organem nadzorującym i uchwalającym w sprawach konkurencyi kościelnej.

Uchwały jej, prawomocnie zapadłe, obowiązują wszystkich parafian wyznania katolickiego a to tak zamieszkałych w obrębie miasta Lwowa, jak i w gminach wiejskich i obszarach dworskich do parafij lwowskich wcielonych.

Rada miejska jako komitet parafialny, uchwala budowę nowych i reperacyę starych budynków kościelnych i plebańskich, zarządza w porozumieniu z właściwym ordynaryatem użycie środków w §§. 1 i 2. wskazanych a w razie uznanej potrzeby zebrania funduszów w drodze konkurencyjnej, oznacza w granicach niniejszą ustawą zakreślonych stopę procentową, według której dodatki do po-

datków bezpośrednich na cele konkurencyjne mają być nałożone, poleca swemu organowi wykonawczemu (§. 17.) wykonanie robót za potrzebne uznanych, bada i zatwierdza plany i kosztorysy robót tudzież preliminarze wydatków, po ukończonej robocie sprawdza rachunki i wydaje absolutorya.

Do prawomocności uchwał Rady miejskiej jako komitetu parafialnego, potrzebną jest obecność przynajmniej 30 członków i absolutna większość głosujących. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Obrady komitetu parafialnego odbywają się publicznie w zwykłym lokalu Rady miejskiej.

§. 15.

Przewodniczącym komitetu parafialnego jest prezydent miasta Lwowa, a gdyby ten nie był wyznania katolickiego, pierwszy wiceprezydent. W przypadku, gdyby obaj byli katolikami, komitet parafialny bezwzględną większością głosów, sam sobie przewodniczącego wybierze. Przewodniczący zwołuje komitet parafialny i kieruje jego rozprawami. Przedkłada komitetowi wnioski podkomitetów (§. 16), czuwa nad wykonaniem poleconych Magistratowi przez komitet czynności i zdaje z nich sprawę. Jest on reprezentantem komitetu na zewnątrz.

§. 16.

Dla każdej parafii lwowskiej z wyjątkiem jednak tych, których wydatki ani w całości ani w części nie bywają pokrywane w drodze konkurencyi, ustanowiony będzie osobny podkomitet parafialny, złożony z 5ciu członków. W skład podkomitetu wchodzą jako członkowie stali patron lub jego zastępca i paroch odpowiedniego kościoła lub cerkwi.

Trzech innych członków podkomitetu wybiera komitet parafialny bądź z grona swych członków bądź z poza tego grona, jednakże z pomiędzy parafian odnośnego kościoła lub cerkwi. Atoli w każdym podkomitecie zasiadać powinien przynajmniej jeden członek Rady miejskiej, jako komitetu parafialnego.

Podkomitet wybiera sobie przewodniczącego i uchwala bezwzględną większością głosów.

§. 17.

Podkomitet parafialny jest organem doradczym i pomocniczym komitetu parafialnego w sprawach swojej parafii. Ma on sobie poruczony bezpośredni nadzór nad budynkami kościelnymi i plebańskimi swojej parafii, czuwa nad ich budową i utrzymaniem w dobrym stanie, przedkłada komitetowi parafialnemu wnioski budowy nowych i restauracyi istniejących budynków kościelnych i plebańskich, tudzież co roku ułożony preliminarz wydatków na potrzeby liturgiczne po dokładnem zbadaniu źródeł i funduszów w myśl §§. 1 i 2 tej ustawy, na zaspokojenie tych wydatków przedewszystkiem służyć mających.

Patronowi lub jego zastępcy i parochowi wolno przeciw uchwale podkomitetu wbrew zdaniu ich zapadłej, wnieść w przeciągu 14 dni umotywowane przedstawienie na pismie do komitetu parafialnego, który o tem rozstrzygnie.

§. 18.

Organem wykonawczym komitetu parafialnego jest Magistrat miasta Lwowa.

On zajmuje się ściąganiem uchwalonych przez komitet parafialny dodatków do podatków, sporządza plany i kosztorysy, zawiera kontrakty dostawy i wykonania robót, przedkładając je komitetowi parafialnemu do zatwierdzenia, przedsiębierze wspólnie z komisyą przez komitet parafialny wyznaczoną, kolaudacyę robót, assygnuje wypłaty i składa komitetowi rachunki.

Kasą komitetu parafialnego jest kasa miejska. Ona pobiera i przechowuje fundusze komitetu w drodze konkurencyi zebrane i prowadzi dla nich osobne księgi według przepisów miejskiej manipulacyi kasowej. Członkom komitetu parafialnego i podkomitetów wolno każdego czasu przeglądać te księgi.

W gminach wiejskich i obszarach dworskich do-parafii lwowskich wcielonych, zajmuje się ściąganiem dodatków do podatków na cele konkurencyjne c. k. powiatowa władza polityczna.

§. 19.

Uchwała komitetu parafialnego, nakładająca dodatek do podatków bezpośrednich na cele konkurencyjne, winna być w obrębie miasta Lwowa przez Magistrat, zaś w gminach i obszarach dworskich do parafii lwowskich wcielonych, przez c. k. powiatową władzę polityczną w sposób zwykły ogłoszoną.

§. 20.

Komitet parafialny niemoże w jednym roku nałożyć na cele konkurencyjne do podatków bezpośrednich dodatku wyższego nad pięcioprocentowy (5%).

Jeżeliby z sumy ztąd uzyskanej nie dały się w jednym roku wykonać wszystkie roboty za potrzebne uznane, wtedy komitet parafialny część tych robót niepokrytą zebranym funduszem przeniesie na rok następny.

§. 21.

Zażalenia lub odwołania się od uchwał komitetu powziętych w myśl przepisów niniejszej ustawy, roztrzyga c. k. Namiestnictwo.

Co do terminu odwołania się, tudzież co do prawa rządu nadzorowania komitetu i rozwiązania onegoż, obowiązują przepisy statutu miasta Lwowa.

§. 22.

Dotychczasowe przepisy w przedmiocie niniejszą ustawą objętym a w szczególności przepisy ustawy z dnia 15. sierpnia 1866 Nr. 28. Dz. u. kr. znoszą się, o ile nie dadzą się pogodzić z niniejszą ustawą.

Z drukarni Anny Waydowicz (przedt. Poremby), Rynek l. 9,
pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego

L. W. 24.923/1879.

Alegat. 17.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem utworzenia przy Wydziale krajowym jednej etatowej posady sekretarza w miejsce jednej etatowej posady koncepisty.

Wysoki Sejmie!

W roku ubiegłym mieliśmy zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek pomnożenia etatu urzędników konceptowych przy Wydziale krajowym o trzech sekretarzy.

Wniosek ten był wynikiem niezbędnej potrzeby powiększenia sił pracujących w koncepcie, aby Wydział krajowy w obec wzmagającego się z każdym rokiem nawału pracy był w stanie sprostać włożonemu na się zadaniu.

Wniosek ten znalazł uwzględnienie w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia października 1878, którą etat urzędników konceptowych powiększono o dwóch sekrerzy i jednego koncepistę.

Jeżeli jednak w ten sposób uczyniono zadość niezbędnej potrzebie i przez dodanie trzech urzędników umożliwiono nam choć w części sprowadzenie równowagi między siłami a pracą, to z drugiej strony modyfikacya wniosku naszego, acz na pozór nieznaczna, nie pozwoliła nam osiągnąć w zupełności celu, jaki, przedkładając ów wniosek — mieliśmy na oku.

Wniosek nasz o dodanie nam trzech sekretarzy wypłynął bowiem nietylko z uznania konieczności powiększenia sił konceptowych w ogóle, lecz także z specyalnej potrzeby powiększenia etatu wyższych urzędników konceptowych.

W następstwie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. października 1878 etat wyższych urzędników konceptowych przy Wydziale krajowym składa się obecnie: z dwóch radców i sześciu sekretarzy.

Z tych pierwszy radca używany jest przeważnie do prac ustawodawczych i ściśle sejmowych, a podczas sesyi Wysokiego Sejmu, jak niemniej kilka tygodni przed otwarciem sesyi sejmowej i kilka tygodni po jej zamknięciu, absorbowany jest zupełnie prowadzeniem kancelaryi sejmowej. Z pomiędzy sekretarzy jeden, jak to już w sprawozdaniu naszem zeszłorocznem uzasadniliśmy, a co komisya administracyjna Wysokiego Sejmu w zupełności aprobowała, przeznaczony być musiał wyłącznie do prowadzenia protokołów posiedzeń Wydziału krajowego i do pomocy Marszałkowi przy załatwianiu czyn-

ności biura prezydyalnego, drugi wysyłany jest nieustannie na komisye, która to czynność cały czas jego pochłania.

Pozostaje więc do pracy ściśle biurowej jeden radca i czterech sekretarzy, a zatem pięciu wyższych urzędników — na sześć departamentów, z których Wydział krajowy się składa.

W obec tego jeden departament pozbawiony jest pomocy wyższego urzędnika konceptowego i obchodzić się musi urzędnikami niższej kategoryi, którzy największą gorliwością nie zawsze są w stanie zastąpić tego, co dać może tylko wytrawność i rutyna.

Ta nierówność w obsadzie departamentów przy dzisiejszym stanie etatu urzędników wyższych nieunikniona, jest anomalią tem bardziej rażącą, gdy obecnie w skutek zbiegu okoliczności pozbawiony jest pomocy wyższego urzędnika konceptowego departament szpitalny, który co do liczby traktowanych w nim spraw przewyższa wszystkie inne, a co do ważności nie ustępuje żadnemu.

Już ta sama anomalia mogłaby być dla nas dostateczną pobudką do postawienia wniosku, któryby zaradził dzisiejszemu stanowi rzeczy. Zachodzi jednak nadto inny jeszcze wzgląd cechy czysto osobistej, z którym jednak słuszność liczyć się nakazuje.

Przy obsadzeniu dwóch nowych posad sekretarzy, uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 4. października 1878 otworzonych, mieliśmy przed sobą w gronie urzędników naszych trzech kandydatów, którzy posiadali wszelkie kwalifikacye do posunięcia się na utworzone właśnie wyższe posady. Jeden z nich koncepista Ekielski miał pierwszeństwo przed innymi z tytułu większej ilości lat w służbie konceptowej bez przerwy spędzonych, i z powodu jego niewątpliwego uzdolnienia, jego awans niemógł przeto ulegać żadnej watpliwości. Ale obsadzenie drugiej posady sekretarza nastręczyło nam nie małe trudności.

Mieliśmy do wyboru między dwoma urzędnikami, którzy co do znakomitych zdolności, wzorowej pilności i wszelkich innych zalet uprawniających do awansu, godnymi siebie byli współzawodnikami i którzy zjednali sobie powszechnie w gronie naszem uznanie i szacunek.

Różnili się między sobą tylko liczbą lat w służbie Wydziału krajowego spędzonych, ale i ta różnica była tylko względną, i nie przechylała szali na korzyść żadnego z kandydatów w sposób, któryby sumieniu naszemu dawał zupełne zaspokojenie.

Gdy bowiem jeden z kandydatów koncepista Niedzielski liczył blizko dziesięć lat służby wyłącznie konceptowej, drugi koncepista Kalicki spędził w służbie Wydziału krajowego lat spełna trzynaście, z czego jednakże tylko półsiodma roku przypada na służbę w dziale konceptowym. Urzędnik ten bowiem mianowany pierwotnie kancelistą, dopiero w skutek uzyskanej następnie v e n i a e s t u d i o r u m mógł się przenieść do działu konceptowego i w r. 1872. otrzymał nominacyę na koncepistę. Miał więc jeden z nich więcej lat służby konceptowej, drugi zaś miał więcej lat służby krajowej, a jeżeli nadto zważymy, że koncepista Kalicki dzięki znakomitym zdolnościom i niezmordowanej pilności potrafił w bardzo krótkim czasie przyswoić sobie potrzebne przepisy prawne i administracyjne w takim stopniu, że brak teoretycznych studyów prawniczych już od dawna wcale czuć się nie daje, że już jako urzędnik manipulacyjny prowadził protokół obrad Wydziału krajowego i był dodany do pomocy przy biurze prezydyalnem, że nadto był używany z najlepszym skutkiem jako szef biura marszałkowskiego przy Wysokim Sejmie, — przyszliśmy do przekonania, że któregokolwiek z rzeczonych dwóch koncepistów zamianujemy sekretarzem, drugi pominięty zostanie bez żadnej ugruntowanej przyczyny.

W takim stanie rzeczy mianowaliśmy wprawdzie koncepistę Niedzielskiego sekretarzem wszakże z tem postanowieniem, ażeby pominięcie koncepisty Kalickiego, do którego li tylko z braku posady byliśmy przymuszeni, lecz które ani ze względu na jego

zdolności, ani ze względu na jego gorliwą i wytrwałą pracę, ani nareszcie ze względu na jego długoletnią służbę nie miało podstawy, jak najrychlej wyrównać.

Nie tylko więc wzgląd na przedmiotowe interesa służby, które mieliśmy zaszczyt wyłożyć obszerniej w pierwszej części naszego wywodu, ale także przywiedzione co dopiero osobiste pobudki, z któremi w charakterze naszym kierowników publicznego urzędu także liczyć się mamy obowiązek, skłaniają nas do do podniesienia wykazanej w zeszłorocznym naszym wniosku potrzeby, dodania nam do pomocy nie dwóch ale trzech wyższych urzędników konceptowych.

Do kroku takiego, pominąwszy wszelkie inne względy, czujemy się ośmieleni samem sprawozdaniem zeszłorocznej komisyi administracyjnej, która wyraźnie stwierdziła potrzebę powiększenia etatu o czterech urzędników konceptowych, chociaż ostatecznie doszła do konkluzyi, wskutek której skromniejsze, bo tylko na dodanie nam trzech urzędników wymierzone żądanie nasze, jeszcze uległo modyfikacyi i n m i n u s.

Rozumiemy dobrze motywa, któremi tak komisya administracyjna jak i Wysoki Sejm uchwalając jej wniosek — kierować się uznał za potrzebne. Był to wzgląd na obciążenie budżetu krajowego, wzgląd z pewnością uprawniony, którego i my także nigdy nie tracimy z oka.

I w niniejszym przypadku dążeniem naszem jest pogodzić ile możności wzgląd ten z rzeczywistą potrzebą, a mniemamy, że dałoby się to osiągnąć w ten sposób, iżby otworzono jedną posadę sekretarza, a natomiast zwinięto jedną posadę koncepisty.

Wydział krajowy wnosi przeto — Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Przy Wydziale krajowym otwiera się jedna posada etatowa sekretarza, a natomiast zwija się jedna etatowa posada koncepisty.

Lwów dnia 2. lipca 1879.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Oktaw Pietruski
Członek Wydziału krajowego w. r.

BIBLIOTH: UNIV:
JAGELLONICAE

[redacted] 18.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem Ustawy drogowej

Wysoki Sejmie!

Po wyczerpaniu w Wysokim Sejmie rozpoczętej dnia 15. października 1878. r. rozprawy jeneralnej nad projektem Ustawy drogowej, przedłożonym przez komisyę drogową, która w projekcie Wydziału krajowego, wniesionym dnia 12. września 1878, poczyniła nieznaczne zmiany — Wysoki Sejm uchwałą z dnia 16. października 1878. r. odrzucił większością 101 głosów przeciw 19, wniosek przejścia do porządku dziennego nad rzeczonym projektem, a uchyliwszy następnie wnioski żądające zmian zasadniczych w przedłożeniu komisyi drogowej — tem samem przyjął ów projekt za podstawę dyskusyi szczegółowej, do której tylko dla braku czasu nie można było przystąpić.

W obec tego stanu rzeczy, Wydział krajowy ponawia niezałatwiony w Wysokiej Izbie wniosek komisyi drogowej i uprasza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt Ustawy drogowej. ·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i W. Ks. Krakowskiego.

We Lwowie dnia 14. lutego 1879. r.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego
Władysław hr. Badeni w. r.

4A8423 III

1880 , 18-171

Ustawa

z dnia _____ 187 dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o drogach publicznych nieeraryalnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

I. Ogólne postanowienia.

§. 1.

Ustawa niniejsza obejmuje postanowienia o drogach krajowych, powiatowych i gminnych.

§. 2.

Drogami krajowemi są drogi obecnie pod tą nazwą istniejące i te, które ustawą krajową za drogi krajowe uznane zostaną.

§. 3.

Drogami powiatowemi są drogi obecnie pod tą nazwą istniejące i te, które uchwałą Rady powiatowej lub Sejmu krajowego (§. 5 ustęp 2) za powiatowe uznane zostaną.

§. 4.

Wszystkie drogi do publicznego użytku przeznaczone a nie objęte §§. 2 i 3 są drogami gminnemi.

§. 5.

Za drogi powiatowe uznane być mają drogi ważniejsze dla handlowego i przemysłowego ruchu w powiecie, w szczególności zaś te, które miasta i miasteczka znaczniejsze targowe łączą tak pomiędzy sobą, jak i z drogami bitemi, lub stacyami kolei żelaznych.

Jeżeliby Rada powiatowa ociągała się z powzięciem takiej uchwały, lub jeżeliby Rady sąsiednich powiatów nie mogły porozumieć się co do założenia drogi

przecinającej dwa lub więcej powiatów, a mającej żność komunikacyjną: natenczas Sejm krajowy na stawie zbadania sprawy przez Wydział krajowy rozpoznaniu opinii właściwych Rad powiatowych, uznać taką drogę za powiatową.

§. 6.

Każdy powiat podzielony zostanie dla zarządu dróg gminnych na okręgi drogowe, złożone z jednej gminy i obszaru dworskiego, a w razie potrzeby kilku gmin i obszarów dworskich.

Obszary dworskie łączyć można w okręgi drogowe tylko z temi gminami katastralnemi, do których należą.

Miasta tworzyć będą osobne okręgi.

Każdy okręg reprezentowany będzie przez komitet drogowy.

Do zakładania dróg gminnych potrzeba uchwały komitetu okręgu drogowego, tudzież przyzwolenia politycznej władzy powiatowej i Wydziału powiatowego.

§. 7.

Pertraktacya ze stronami interesowanemi dla zbadania i oznaczenia konkurencyi dobrowolnej, czy to na rzecz budowy, czy też przyszłej konserwacyi; niemniej przyzwolenie władz ze względów politycznych i wojskowych, a przy drogach powiatowych także przyzwolenie Wydziału krajowego, mają poprzedzać zakładanie dróg krajowych i powiatowych. Pierwszeństwo budowy przy równych zresztą warunkach przysłuża tym drogom, dla których ofiarność stron interesowanych okaże się największą.

§. 8.

Wszystkie urządzenia przeznaczone do uzupełnienia, ochrony lub bezpieczeństwa dróg, mianowicie: mosty, przewozy, budowy sztuczne i t. d., uważane będą za część tej drogi, na której się znajdują; ze względu jednak na szczególną ważność lub kosztowność budowy, może zrobić wyjątek od tego prawidła Sejm krajowy, przyjmując koszta budowy lub utrzymania tych przedmiotów na fundusz krajowy, a co do dróg gminnych także Rada powiatowa, przyjmując je na fundusz powiatowy.

§. 9.

Własność nieruchoma na rzecz drogi publicznej potrzebna, winna być nabytą w drodze wywłaszczenia podług istniejących ustaw i przepisów.

§. 10.

Zaniechanie drogi krajowej wymaga: ustawy krajowej — drogi powiatowej: uchwały Rady powiatowej i przyzwolenia c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego — drogi gminnej: uchwały komitetu okręgu drogowego, tudzież przyzwolenia Rady powiatowej i politycznej władzy powiatowej.

Zaniechana droga krajowa nie uznana za powiatową, równie jak zaniechana droga powiatowa, stają się drogami gminnemi, jeżeli służą do użytku publicznego (§. 4).

Zaniechana droga do użytku publicznego nie służąca, sprzedaną zostanie na rzecz funduszu tej kategoryi dróg, do której należała. Wydział krajowy dla dróg krajowych, Wydział powiatowy dla dróg powiatowych i gminnych zarządzi bezzwłocznie oszacowanie gruntów przez znawców nieinteresowanych i zawezwie do zapłacenia ceny szacunkowej tych właścicieli, których grunta z drogą się stykają. Jeżeli przez nich cena ta w przeciągu dni 60 od zawezwania złożoną nie zostanie, nastąpi sprzedaż przez licytacyę.

§. 11.

Niniejsza ustawa nie narusza praw i obowiązków opartych na dobrowolnych ugodach, lub innych specyalnych tytułach prawnych co do dróg wszelkich kategoryi.

II. Pokrycie kosztów.

§. 12.

Koszta budowy i utrzymania dróg krajowych ponosi fundusz krajowy.

Czy i o ile powiaty, przez które te drogi przechodzą, przyczyniać się mają do kosztów budowy i utrzymania dróg krajowych, oznaczy w każdym poszczególnym wypadku ustawa krajowa.

§. 13.

Koszta budowy i utrzymania dróg powiatowych ciężą przedewszystkiem na funduszach właściwego powiatu.

Na cele drogowe obowiązaną jest Rada powiatowa nakładać corocznie powiatowe dodatki do podatków bezpośrednich w wysokości 5% a w miarę potrzeby do 10% tychże podatków.

Jeżeliby Rada powiatowa ociągała się z dopełnieniem tego obowiązku, a ztąd sprawa komunikacyi do-

znawała uszczerbku: natenczas Wydział krajo[illegible] słuchaniu zdania Rady powiatowej, wstawi w [illegible] wiatowy potrzebną kwotę i nałoży na jej pokry[illegible] datki do podatków bezpośrednich, w granicach usta[illegible] niniejszą dozwolonych.

Wyższe dodatki do podatków bezpośrednich na potrzeby drogowe uchwalić może Rada powiatowa tylko w granicach zakreślonych ustawą o Reprezentacyi powiatowej.

Na rzecz dróg powiatowych, położonych w okręgu drogowym, użyte być mogą prestacye (§. 15), wszakże z zastrzeżeniem §. 31 l. 5.

§. 14.

Koszta budowy i utrzymania dróg gminnych ponoszą gminy i obszary dworskie należące do okręgu drogowego.

A to: a) prestacyami;
b) składką pieniężną.

§. 15.

Prestacye.

Źródłem funduszu dróg gminnych w okręgu drogowym są przedewszystkiem prestacye.

Każda rodzina, a względnie partya prowadzące samoistne gospodarstwo domowe, zamieszkała w gminia lub na obszarze dworskim, odrabia rocznie trzy dni piesze.

Kto opłaca podatek bezpośredni, uiszcza rocznie oprócz prestacyi osobistej: od sumy podatkowej nieprzenoszącej trzech złotych reńskich podatków bezpośrednich — pół dnia pieszego, lub tegoż wartość pieniężną.

Przy wyższych kwotach podatkowych będzie zachowana ta sama skala wymiaru.

Zarządowi drogowemu wolno będzie w razie uznanej przez niego potrzeby, zmienić robotę pieszą na ciągłą: w stosunku trzech dni pieszych do jednego dnia parokonnego, a dwóch dni pieszych do jednego dnia parobydlanego zaprzęgu.

Zamiany takiej żądać można tylko od kontrybuenta posiadającego potrzebny inwentarz roboczy i uiszczającego prestacyę w naturze.

Gdyby ilość prestacyi w pewnym okręgu drogowym przewyższała potrzebę, natenczas: może Rada powiatowa za przyzwoleniem Wydziału krajowego, zniżyć na rok jeden wymiar prestacyi, z zachowaniem wszakże stosunku prestacyi od rodziny do prestacyi od podatków.

§. 16.

Za podstawę do obliczenia prestacyi rocznej służyć będą spisy rodzin, względnie partyi, oraz spisy opłacających podatki bezpośrednie.

Spisy takie będą układane co lat 3 według stanu, jaki się znajdował w gminie i na obszarze dworskim dnia 31go grudnia.

§. 17.

Prestacye winien zarząd drogowy w zasadzie zużyć rokrocznie w całości, oraz nieuiszczone w terminie prestacye wykonać bez zwłoki na koszt obowiązanych. Nieużyte w ciągu roku prestacye mają obowiązani do dni trzydziestu po ukończonym roku spłacić według cen wykupna, a kwota pieniężna ztąd jakoteż z nieużytych opłat pieniężnych powstała, przechodzi do funduszu drogowego właściwego okręgu.

§. 18.

Wolni od prestacyi są:

1) Osoby ustawą gminną uwolnione od ciężarów gminnych, o ile nie posiadają własności odpowiednio opodatkowanej, osoby zostające w zupełnem ubóstwie a z powodu wieku, słabości lub wątłego zdrowia, niezdolne do roboty i niemające w rodzinie członków do niej zdolnych.

2) Od uiszczania prestacyi od podatku wolne są fundusze zakładów gminnych i powiatowych, tudzież towarzystwa zaliczkowe.

3) Mieszkańcy miast posiadających odrębne statuty gminne.

§. 19.

Robociznę prestacyjną można wykonać w naturze, wolno też wykupić się od niej w całości lub częściowo, przez złożenie jej wartości pieniężnej, z potrąceniem piątego procentu, a to w przeciągu sześciu tygodni od dnia ogłoszenia repartycyi.

W razie potrzeby gotowizny uznanej za niezbędną przez zarząd drogowy, uiszczoną być musi w pieniądzach prestacya przypadająca od podatku.

Kortrybuentom odrabiającym prestacyę w naturze wyznaczoną będzie w zasadzie robota wymiarowa.

Kontrybuenci odrabiający prestacye w naturze, nie mogą być pociągani do uiszczania takowej na dalsze,

przestrzeni jak cztery kilometry po za obrębem gminy katastralnej, w której zamieszkują.

§ 20.

Składka pieniężna.

O ile prestacye (osobiste i od podatków) i inne źródła funduszu dróg gminnych nie wystarczają na budowę i utrzymanie dróg gminnych w okręgu drogowym, może komitet tegoż okręgu uchwalić składkę pieniężną, do której każdy przyczyniać się ma w miarę opłacanych podatków bezpośrednich.

Składka pieniężna na potrzeby drogowe nie może w ciągu jednego roku, z wyjątkiem wypadków nadzwyczajnych i niecierpiących zwłoki, wynosić więcej niż 5 centów od jednego złotego podatków bezpośrednich.

Wyjątkowe nałożenie wyższej składki pieniężnej należy następnie usprawiedliwić przed Wydziałem powiatowym.

Składka pieniężna nie wchodzi do budżetu gminnego.

Jeżeliby komitet okręgu drogowego nie uchwalił potrzebnej składki pieniężnej a ztąd sprawa komunikacyi doznawała uszczerbku: natenczas Wydział powiatowy, a w drodze odwołania się Wydział krajowy wstawi w budżet okręgu drogowego potrzebną kwotę i nałoży na jej pokrycie, w granicach powyższych, składkę pieniężną, w miarę opłacanych podatków bezpośrednich.

Składka pieniężna na potrzeby dróg gminnych ma być pobieraną przez te same organa i ściągana za pomocą tych samych środków, co podatki.

§. 21.

Do funduszu krajowego również jak do funduszu dróg powiatowych i funduszu dróg gminnych w okręgu wpływają jeszcze:

1) Datki fabryk i przedsiębiorstw zużywających niezwykłym sposobom drogę nieomyconą, tudzież datki kolei żelaznych.

2) Dochody z myta.

3) Kary pieniężne za przekroczenia policyi drogowej, kary dyscyplinarne (§§. 35 i 39) i wynagrodzenia za szkody zrządzone na drogach.

4) Własne dochody zarządu dróg, jak n. p. ze sprzedaży starych materyałów, niepotrzebnych gruntów i budynków, z wydzierżawienia trawy i t. p.

5) Ofiary dobrowolne lub datki uiszczane na mocy specyalnych tytułów (§. 11).

A do funduszów dróg powiatowych i gminnych także:

6) Odsetki od własnych kapitałów — i

7) Subwencye.

Datki fabryk, przedsiębiorstw i kolei żelaznych, tudzież subwencye, służą tylko dla tych dróg i przedmiotów, dla których są przeznaczone.

§ 22.

Datki fabryk, przedsiębiorstw i kolei żelaznych.

Jeżeli użytkowanie kopalń lub kamieniołomów, albo inne przedsiębiorstwo wyłącznie fabryczne drogę nieomyconą niezwykłym sposobem zużywa lub psuje, obowiązany będzie przedsiębiorca do osobnych datków na rzecz tej drogi.

Wysokość tych datków i sposób ich uiszczania należy oznaczyć dobrowolną ugodą między Wydziałem powiatowym a stroną. Jeśli nie przyjdzie ugoda do skutku, orzeka Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem. Wysokość tych datków ma być zastosowaną do tej miary, w jakiej zużycie drogi przez przedsiębiorstwo powiększa koszta jej utrzymania.

Niemniej też przyczyniać się będą przedsiębiorstwa kolei żelaznych osobnymi datkami do budowy i utrzymania publicznych dróg dojazdowych, łączących stacye kolei żelaznych z najbliższemi drogami bitemi, miastami i miasteczkami.

Po zbadaniu sprawy na miejscu przez Wydział powiatowy w porozumieniu z polityczną władzą powiatową, i przeprowadzeniu rokowań z przedsiębiorstwem dotyczącej kolei żelaznej co do wysokości datków i sposobu ich uiszczania: zatwierdzi Wydział krajowy dobrowolną ugodę, zawartą w tej mierze między Wydziałem powiatowym a stroną, w braku zaś onej, lub gdy się na nią Wydział krajowy nie zgadza, wyda orzeczenie w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

Jeżeli to porozumienie nie nastąpi, rozstrzyga Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem handlu.

§. 23.

M y t a.

Myta: drogowe, mostowe, przewozowe na drogach powiatowych i gminnych, oraz myto kopytkowe, stanowią przedmiot osobnych uchwał sejmowych.

Strona prywatna, pobierająca myto na podstawie koncesyi mytniczej, obowiązaną jest aż do wygaśnienia nadanego jej prawa, utrzymywać przedmiot omycony własnym kosztem i w należytym stanie.

Miejsce dla stacyj mytniczych na drogach powiatowych i gminnych, oznacza polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym.

Spory co do uwolnienia od myta rozstrzygają władze rządowe.

§. 24.

Subwencye.

Do budowy albo rekonstrukcyi drogi powiatowej lub gminnej, ważnej pod względem komunikacyi, a zbyt kosztownej dla powiatu lub dla okręgu drogowego, może być udzielony zasiłek lub bezprocentowa pożyczka z funduszu krajowego.

Takaż subwencya może być udzielona z funduszu dróg powiatowych dla dróg gminnych.

W razie niezbędnej potrzeby i po wyczerpaniu środków ustawą wskazanych, udzieloną być może wyjątkowo subwencya z funduszu krajowego także do konserwacyi drogi powiatowej lub gminnej, ważnej pod względem komunikacyi (§. 29. ustęp 2).

§. 25.

Jeżeli droga krajowa lub powiatowa przechodzi przez miejską lub wiejską osadę i jedynie z powodu szczególnych potrzeb tych osad wymaga większych kosztów na budowanie ścieków, kanałów, bruków i t. p., całą ztąd wynikającą nadwyżkę kosztów budowy i utrzymania ponosi miejscowa osada.

§. 26.

Jeżeli z powodu uwzględnionych życzeń mieszkańców, zatem w interesie pewnej osady, drodze krajowej lub powiatowej miałby być nadany kierunek przecinający tę osadę, która inaczej bez uszczerbku powszechnego ruchu mogłaby być pominiętą, natenczas osada ta ponosi sama nadwyżkę wydatków kosztowniejszej budowy, spowodowaną przez zmianę zamierzonego kierunku drogi.

§. 27.

Dopóki droga uznana za krajową lub powiatową nie będzie oddaną w całości lub w części do użytku publicznego, komunikacya w kierunku tejże drogi, winna być utrzymywaną kosztem tych, którzy do jej utrzymania byli przedtem obowiązani.

§. 28.

Jeżeli komunikacya przez wypadki elementarne jak n. p. zaspy śniegowe, powodzie i t. p. została zagrożoną, lub całkowicie przerwaną, natenczas obowiązani są do robót niecierpiących zwłoki, za wynagrodzeniem, mieszkańcy osady najbliższej miejsca, w którem robota ma

być wykonaną. Rada powiatowa oznaczy okrąg osad, które — i kolejny porządek, jakim osady te mają być powoływane do wykonywania takich robót.

Wynagrodzenie oznacza Wydział krajowy co do dróg krajowych, Wydział powiatowy co do dróg powiatowych, a komitet okręgu drogowego co do dróg gminnych.

III. O zakresie działania

Reprezentacyi i władz autonomicznych w sprawach drogowych, o ile nie jest oznaczony w paragrafach poprzedzających.

§. 29.

Sejm krajowy.

Sejm krajowy stanowi:

1) o funduszach potrzebnych na budowę i utrzymanie dróg krajowych;

2) o zasiłku z funduszu krajowego na rzecz dróg powiatowych i gminnych (§. 24).

§. 30.

Wydział krajowy.

Wydział krajowy:

1) prowadzi cały techniczny i administracyjny zarząd dróg krajowych, a naczelny nadzór nad kierunkiem, budową i utrzymaniem dróg powiatowych i gminnych, tudzież nad ich funduszami, i wydaje w granicach niniejszej ustawy, i w celu jej przeprowadzenia potrzebne rozporządzenia i instrukcye tak administracyjne i rachunkowe, jakoteż techniczne;

2) oznacza w wypadku przewidzianym w § 13. jakiemi środkami Rada powiatowa ma się przyczyniać do kosztów budowy i utrzymania dróg powiatowych, oraz w jakim porządku i czasie drogi te mają być budowane, a jeżeli się przekona, że roboty należycie nie są wykonywane, natenczas winien objąć zarząd bezpośredni;

3) mianuje — jeżeli tego uzna potrzebę — delegatów lub komitety dla spraw drogowych, oznaczając ich zakres działania;

4) wyznacza w granicach dotacyi sejmowej zasiłki lub bezprocentowe pożyczki z funduszu krajowego na rzecz dróg powiatowych i gminnych (§. 24);

5) stanowi cenę wykupna prestacyi w powiecie, jeżeli Rada powiatowa tego obowiązku w należytym czasie nie dopełni (§. 31);

6) rozstrzyga spory pomiędzy Radami powiatowemi co do kierunku dróg powiatowych — również jak między komitetami okręgów drogowych, nie należących

do tego samego powiatu: co do kierunku dróg gminnych i w ogólności rozstrzyga sprawy drogowe w drodze odwołania się doń wniesione.

§. 31.

Rada powiatowa.

Rada powiatowa:

1) nadzoruje zarząd funduszu dróg powiatowych;

2) oznacza ceny wykupna robocizny pieszej (§. 13) przynajmniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego;

3) stanowi o zasiłku z funduszu dróg powiatowych na rzecz dróg gminnych (§. 24);

4) dzieli powiat na okręgi drogowe (§. 5) na podstawie stosunków miejscowych i z uwzględnieniem ogólnej instrukcyi, przez Wydział krajowy wydać się mającej;

5) oznacza, jaka część prestacyi (§. 15) ma być użyta w okręgu drogowym, na rzecz dróg powiatowych (§. 13 ustęp 5), pozostawiając wszakże na rzecz dróg gminnych tego okręgu potrzebną ilość prestacyi.

§. 32.

Wydział powiatowy.

Wydział powiatowy:

1) prowadzi cały techniczny i administracyjny zarząd dróg powiatowych, utrzymuje ich inwentarz, przedstawia Wydziałowi krajowemu corocznie projekty i budżety drogowe i zdaje z końcem każdego roku sprawę o stanie dróg powiatowych i gminnych, tudzież o ich funduszach Wydziałowi krajowemu i Radzie powiatowej;

2) nadzoruje komitety drogowe co do budowania i utrzymywania dróg gminnych, a mianowicie: czuwa nad całością funduszu tych dróg, sprawdza corocznie a w razie potrzeby prostuje ich preliminarze i projekty, zatwierdza budżety i przekonuje się, czy prestacye drogowe zostały zużyte;

3) przeznacza w granicach dotacyi (§. 31 3) zasiłek lub pożyczkę z funduszu dróg powiatowych na rzecz dróg gminnych (§. 24);

4) rozstrzyga spory i rekursy w sprawach dróg gminnych;

5) dostarcza Wydziałowi krajowemu na żądanie dat statystycznych, tyczących się dróg powiatowych i gminnych;

6) kieruje budową i utrzymaniem dróg krajowych, o ile ta czynność została mu przez Wydział krajowy poruczoną;

7) mianuje dla każdego okręgu drogowego w powiecie jednego członka i tegoż zastępcę, a do załatwienia specyalnych spraw drogowych delegatów, których zakres działania oznacza.

§. 33.

Komitet okręgu dróg gminnych.

Komitet okręgu dróg gminnych jest organem zarządzającym i uchwalającym w sprawach dróg gminnych, i uchwały jego w tym zakresie powzięte, mają moc obowiązującą dla wszystkich gmin i obszarów dworskich, należących do okręgu drogowego.

Od uchwały lub orzeczenia komitetu odwołać się można do Wydziału powiatowego.

Siedzibę komitetu oznacza sam komitet.

Urząd członka komitetu jest bezpłatny.

Skład komitetu:

§. 34.

Komitet okręgu drogowego składa się z trzech członków, z których jednego mianuje Wydział powiatowy, jednego wybierają obszary dworskie, jednego wreszcie naczelnicy gmin do tegoż okręgu należących.

W gminie stanowiącej z obszarem dworskim jeden okręg drogowy, naczelnik gminy i posiadacz obszaru dworskiego lub mianowany przez niego zastępca wchodzą bez wyboru w skład komitetu drogowego.

Współposiadacze obszaru dworskiego wykonują swe prawa przez pełnomocnika.

Jeżeli w okręgu drogowym nie ma obszarów dworskich, natenczas wybierają naczelnicy gmin dwóch członków do komitetu. W miastach stanowiących osobne okręgi drogowe, wybiera Rada gminna dwóch członków komitetu drogowego.

Wybór i rozwiązanie komitetu.

§. 35.

Peryod urzędowania komitetów drogowych jest ten sam, co i Wydziału Rady powiatowej.

Wydział powiatowy może unieważnić wybór w porozumieniu z c. k. polityczną władzą powiatową.

Aż do ukonstytuowania się nowego komitetu drogowego, urzędują dawni członkowie.

W razie opróżnienia w ciągu peryodu wyborczego posady członka komitetu lub jego zastępcy, ma być dokonany nowy wybór najpóźniej do dni 14.

W miejsce członka komitetu niemogącego brać udziału w czynnościach, powoła przewodniczący jego zastępcę.

Przewodniczącego wybiera komitet z grona swego.

Gdyby komitet nie mógł się ukonstytuować dla braku kompletu lub z jakichkolwiekbądź przyczyn, Wydział powiatowy zamianuje w porozumieniu z c. k. Starostwem komitet prowizoryczny na czas potrzeby.

Co do przyjęcia wyboru na członka komitetu i dopełnienia obowiązków urzędowych, również jak co do rozwiązania komitetu okręgu drogowego, zastosowane będą analogiczne postanowienia §§. 20, 25, 42 i 109 ustawy gminnej.

Grzywny wymierza Wydział powiatowy.

Od takiego orzeczenia Wydziału powiatowego odwołać się można do Wydziału krajowego.

Kara pieniężna wpływa na rzecz dróg gminnych w okręgu.

Zakres działania.

§. 36.

Komitet okręgu drogowego:

1) prowadzi cały techniczny i administracyjny zarząd dróg gminnych w okręgu, orzeka o uwolnieniu osób w §. 18. ust. 1. wskazanych, od prestacyi drogowych, stanowi o sposobie użycia funduszu dróg gminnych i załatwia rachunki roczne;

2) utrzymuje wykaz i inwentarz dróg gminnych, uchwala corocznie na podstawie tego wykazu preliminarz robót i budżet drogowy i utrzymuje ich inwentarz;

3) mianuje do wykonywania poleceń komitetu organa wykonawcze i oznacza zakres ich działania;

4) czuwa nad należytym stanem dróg gminnych w okręgu, oraz nad tem, ażeby wszelkie prestacye i składki pieniężne (§§. 15 i 20) na rzecz dróg gminnych w okręgu uiszczane były w sposób właściwy i w oznaczonym terminie;

5) dostarcza na żądanie Wydziału powiatowego wszelkich wyjaśnień i dat, tyczących się dróg publicznych;

6) kieruje budową i utrzymaniem dróg powiatowych w okręgu drogowym, o ile ta czynność została mu przez Wydział powiatowy poruczoną.

§. 37.

Zwierzchność gminna.

Zwierzchność gminna:

1) sporządza spis kontrybuentów w gminie;

2) ogłasza rozkład prestacyi, ceny wykupna robocizny i składkę pieniężną;

3) użycza komitetowi okręgu drogowego wszelkiej pomocy w zarządzie dróg gminnych i ma według jego poleceń wykonywać czynności, które jej tenże poruczy;

4) sprowadza na miejsce roboty kontrybuentów uiszczających prestacye w naturze (§. 19) również dostarcza robotników do wykonywania robót, spowodowanych wypadkami elementarnymi (§. 28).

§. 38.

Przełożony obszaru dworskiego.

Przełożony obszaru dworskiego sprawuje analogicznie te same czynności na obszarze dworskim, które zwierzchność gminna obowiązaną jest wykonywać na obszarze gminnym.

IV. Środki zaradcze.

§. 39.

Jeżeliby Rada powiatowa lub Wydział powiatowy zaniedbywały swoje obowiązki, natenczas Wydział krajowy na koszt powiatu zaradzi temu w granicach obowiązujących ustaw, w sposób jaki za odpowiedni uzna.

Taka sama władza przysługuje Wydziałowi powiatowemu nad komitetem okręgu drogowego, radą gminną, zwierzchnością gminną, i przełożonym obszaru dworskiego; nadto może Wydział powiatowy członka komitetu zwierzchności gminnej i przełożonego obszaru dworskiego, zaniedbujących swoje obowiązki, skazać na grzywny aż do 20 złr. w. a.

Koszta komisyi wywołane przez żałącego się ponosi tenże, jeżeli zażalenie za niesłuszne uznanem zostało, w przeciwnym razie ponosi je właściwy fundusz drogowy.

V. Nadzór rządowy.

§. 40.

Władza polityczna winna czuwać, aby dróg publicznych każdy bez przeszkody mógł używać, tudzież, ażeby przez zaniedbanie drogi bezpieczeństwo osób i własności nie było zagrożone. W razie więc takiego zaniedbania zażąda zaradzenia od sprawującego bezpośrednią administracyę, a gdy krok ten zostanie bezskutecznym, jako też w razach niebezpieczeństwa lub elementarnych wypadków, zarządzi bez zwłoki stosowne środki na koszt obowiązanych i zawiadomi o tem właściwy zarząd drogowy.

Ustawa niniejsza nie narusza przyznanego w ustawie gminnej i w ustawie o reprezentacyi powiatowej władzom rządowym prawa nadzoru nad reprezentacyą gminną i powiatową, i systowania uchwał tych reprezentacyi. Toż samo prawo przysługuje władzom rządowym względem komitetu okręgu drogowego.

VI. Odwołanie się do wyższej władzy i przedstawienia.

§. 41.

Wszelkie odwołanie się lub przedstawienie do wyższej władzy autonomicznej, ma być wniesione w przeciągu dni 14 od dnia doręczenia lub ogłoszenia uchwały.

Od orzeczeń władzy politycznej, wydanych z mocy §. 40. niniejszej ustawy, można odwołać się do c. k. Namiestnictwa, które rozstrzyga sprawę w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

VII. Egzekucya.

§. 42.

Wszelkie należytości oznaczone tą ustawą, jeżeli nie polegają na tytułach prawa prywatnego, gdy nie są uiszczone w terminie, ściągane będą w drodze egzekucyi politycznej, mianowicie: prestacye, wykupna od prestacyi, dodatki do podatków, składka pieniężna na rzecz dróg gminnych, wydatki poniesione w skutek przedsięwzięcia środków zaradczych na koszt powiatu, okręgu dróg gminnych, gminy, przełożonego obszaru dworskiego, członka zwierzchności gminnej, równie jak i kontrybuentów; kary dyscyplinarne, wynagrodzenia za szkody zrządzone na drogach, kary policyjne za przekroczenia przepisów drogowych, datki z powodu niezwykłego zużycia drogi, tudzież koszta postępowania wykonawczego.

Egzekucyę przeprowadza: polityczna władza powiatowa względem gmin i obszarów dworskich, zwierzchność gminna względem kontrybuentów w gminie, a przełożony obszaru dworskiego względem kontrybuentów na tymże obszarze.

Na wezwanie władz zarządzających lub nadzorujących, winna polityczna władza powiatowa z ominięciem gminy, a względnie obszaru dworskiego, jako całości, przystąpić do egzekucyi wprost przeciw pojedynczym kontrybuentom.

VIII. Postanowienia końcowe.

§. 43.

Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem wyda w granicach niniejszą ustawą określonych, potrzebny regulamin.

§. 44.

Ustawa niniejsza obowiązywać będzie w rok od dnia ogłoszenia jej w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych. Z dniem wejścia jej w wykonanie, traci moc obowiązującą ustawa z 18. sierpnia 1866. r. o prestacyach i kompetencyi co do dróg publicznych.

§. 45.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. W. 24931/79.

Alegat. 19.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie uregulowania koncesyi na pobór myta kopytkowego w gminach miast Tarnowa i Nowego Sącza.

Wysoki Sejmie!

Komisya administracyjna, której Wysoki Sejm przekazał uchwałą z dnia 12. września 1878 r. sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 28. czerwca 1878 L. 29668 w przedmiocie uregulowania koncesyi na pobór myta kopytkowego, wyraziła w przedłożonem Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniu z dnia 3. października 1878 L. 519/S zapatrywanie: że w miarę, jak terminy trwania tego poboru w pojedynczych miastach ustawać a miasta o przedłużenie takowego prosić będą, należy udzielać im tego prawa tylko pod następującymi warunkami:

„1. Dochód z poboru myta kopytkowego powinien być obracany całkowicie na utrzymanie w dobrym stanie ulic, dróg i placów miejskich.

2. Dochód ten powinien ułatwić miastu wypełnienie ciążącego na niem tak z mocy ustawy gminnej, jak i z mocy ustawy drogowej, obowiązku utrzymywania w dobrym stanie dróg, ulic i placów miejskich, — ale miasto pobierające kopytkowe, nie może ograniczać się li tylko do użycia na ten cel dochodu z poboru kopytkowego, przeciwnie winno ono zarówno z innemi gminami miejskiemi nieposiadającemi tego poboru używać na utrzymywanie w dobrym stanie dróg, ulic i placów miejskich także prestacyi drogowych.

3. Kontrola nad wypełnianiem przez miasto powyższych obowiązków, służyć musi wyższym władzom autonomicznym.

4. W razie uporczywego niedopełniania tych obowiązków, zastrzeżone być muszą władzom nadzorującym skuteczne środki przymusowe.“

Wysoki Sejm przychylając się do tego zapatrywania, uchwalił dnia 7. października 1878. r. przedłożone przez komisyę administracyjną i oparte na powyższej podstawie projekty ustaw, nadających gminom miast Rzeszowa, Brzeżan i Stanisławowa prawo do dalszego poboru myta kopytkowego.

Wydział krajowy upatrując w tej uchwale wskazówkę, że jest życzeniem Wysokiego Sejmu, ażeby uregulowanie koncesyi kopytkowych odbywało się w sposób przez komisyę administracyjną wskazany — zwrócić musi uwagę Wysokiego Sejmu, że z miast, mających prawo poboru myta kopytkowego a nie posiadających odrębnych statutów gminnych, są dwa miasta a mianowicie: Tarnów i Nowy Sącz, którym nadane zostało rzeczone prawo bez oznaczenia terminu ustawami krajowemi z dnia 6. stycznia 1872. r. (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 32) i 7. marca 1873. r. (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 238); że przeto miasta te, nie potrzebując prosić o przedłużenie tego prawa, same nie nastręczyły by Wysokiemu Sejmowi sposobności do uregulowania nadanych im koncesyi na podstawie warunków przez komisyę administracyjną proponowanych i do peryodycznego ocenienia, czy warunkom tym w taki sposób zadość czynią, iż zasługują na przedłużenie nadanego im prawa.

W obec tego stanu rzeczy, również jak w obec okoliczności, że większa część dróg, ulic i placów w rzeczonych miastach, szczególnie zaś w Tarnowie, znajduje się w opłakanym stanie, że dzisiejszemu anormalnemu stanowi i powstałym z tąd usprawiedliwionym skargom ludności okolicznej należałoby w interesie publicznym jak najrychlej zapobiedz — Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy, regulującej nadane gminom miast Tarnowa i Nowego Sącza koncesye kopytkowe w duchu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. października 1878. r.

Ponieważ obie wspomniane gminy pobierają myto kopytkowe przez dłuższy przeciąg czasu, a mianowicie pierwsza od 1872. r. druga zaś od 1874. r. i ponieważ spodziewać się można, że gminy te przy ścisłem wypełnianiu warunków wymaganych i przy uzasadnionej obawie, że w razie niedopełniania tych warunków mogłyby nadane im prawo utracić,—potrafią w przeciągu krótszego czasu uporządkować swe gospodarstwo drogowe o tyle, iż na przyszłość bez pomocy nadzwyczajnej, jedynie środkami dostarczonymi ustawą drogową zdołają ulice, drogi i place miejskie w dobrym stanie utrzymywać, — przeto Wydział krajowy w przedłożonym projekcie ustawy ogranicza czas trwania dotychczasowych koncesyi do lat trzech od dnia ogłoszenia ustawy regulującej prawo poboru kopytkowego — i czyni zarazem dalsze wykonywanie tego prawa zawisłem od wypełniania warunków wyżej przytoczonych, do których przedstawiony projekt wprowadza tylko jedną ważniejszą zmianę, stanowiąc w artykule II. iż dochód z myta kopytkowego nie może być obrócony na żaden inny cel jak tylko na rzecz znajdujących się w obrębie gminy ulic, placów i dróg nieeraryalnych t. j. takich, które nie są utrzymywane kosztem Państwa.

Wyjęcie dróg eraryalnych z kategoryi tych dróg, na które obracany być może dochód z myta kopytkowego, uzasadnione jest w istniejącym stanie rzeczy, wedle którego części dróg eraryalnych znajdujące się w obrębie zamkniętym rogatkami poboru myta kopytkowego, utrzymywane są wyłącznie kosztem c. k. skarbu.

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

We Lwowie dnia 2. lipca 1879. r.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. **Wodzicki** w. r.

Członek Wydziału krajowego i Sprawozdawca
Władysław hr. **Badeni** w. r.

Alegat do L. 24931/79.

Ustawa

regulująca prawo poboru myta kopytkowego w gminach miast Tarnowa i Nowego Sącza.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Prawo poboru myta kopytkowego nadane gminom miast Tarnowa i Nowego Sącza, a mianowicie: pierwszej ustawą krajową z dnia 6. stycznia 1872. (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 32.) drugiej zaś ustawą krajową z dnia 7. marca 1873 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 238.) ma ustać po upływie lat trzech od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, a wykonywane być może w ciągu tego czasu pod warunkami określonymi w dotychczasowej koncesyi i artykułach następnych.

Art. II.

Dochód z myta kopytkowego nie może być obrócony na żaden inny cel — jak tylko na brukowanie lub szutrowanie znajdujących się w obrębie gminy ulic, placów i dróg publicznych nieeraryalnych i na zakładanie lub utrzymywanie na nich ścieków kanałów i mostów.

Art. III.

Zużycie dochodu z myta kopytkowego na opędzenie kosztów utrzymania ulic, placów i dróg, nie uwalnia miasta od obowiązku utrzymywania takowych w ogóle w dobrym stanie i używania na miejskie cele drogowe prestacyi mieszkańców miasta, według postanowień ustawy drogowej.

Art. IV.

Każdego roku przedłoży gmina pobierająca myto kopytkowe, przed rozpoczęciem roku budżetowego Wydziałowi powiatowemu preliminarz wraz z dokładnym kosztorysem tych robót, które zamierza w tym roku wykonać i pokryć prawdopodobnie spodziewanym dochodem z myta kopytkowego i podług postanowień powyższego art. III.

Art. V.

Najpóźniej w cztery tygodnie po upływie każdego roku budżetowego, wykaże gmina pobierająca myto kopytkowe Wydziałowi powiatowemu, czyli i o ile preliminowane na ten rok z funduszu poboru myta kopytkowego roboty uskutecznione zostały, i czy cały dochód, który z poboru myta kopytkowego wpłynął, był na ten cel obrócony i wyczerpany.

Art. VI.

Kontrola nad robotami około utrzymania w dobrym stanie ulic, placów i dróg, pokrywanemi z funduszu poboru myta kopytkowego, oraz z zasobu prestacyjnego, służy Wydziałowi powiatowemu a względnie Wydziałowi krajowemu.

Art. VII.

Gdyby gmina pobierająca myto kopytkowe wymienionych w tej ustawie warunków nie dopełniła, zarządzi polityczna władza powiatowa wskazane w ustawie drogowej środki przymusowe. Gdyby takowe nie skutkowały, może polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym wstrzymać pobór myta kopytkowego.

Art. VIII.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Z druk. kraj. A. Waydowicz (pt. Poremba). Lwów. Rynek l. 9.,
pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

Alegat. 20.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie kierunku drogi krajowej Lwowsko-Stojanowskiej na przestrzeni pomiędzy Lwowem a Kamionką strumiłową.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm, polecając Wydziałowi krajowemu uchwałą z dnia 11. października 1878. r. „by po otrzymaniu Najwyższej sankcyi do ustawy uznającej drogę ze Lwowa do Stojanowa za krajową, „przystąpił do budowy tej drogi na przestrzeni od Kamionki do Stojanowa“ polecił mu równocześnie „by zbadał wszelkie warunki, odnoszące się do dwóch możliwych duktów drogi Lwowsko-Stojanow- „skiej, to jest na Kulików i Kukizów, tak pod względem ekonomicznym jako też finansowym, „a wynik tych badań oraz wniosek co do przyszłego kierunku tej drogi, Sejmowi na przyszłą sesyę „przedłożył.“

W wykonaniu tego polecenia Wydział krajowy przedkłada następujące sprawozdanie:

I.

Techniczne zbadanie tras, tak pomiędzy Lwowem a Kamionką strumiłową, jakoteż pomiędzy Kulikowem a Kamionką — w kierunkach oznaczonych na załączonym 1/. planie sytuacyjnym. 1/.

A. Trasa pomiędzy Lwowem a Kamionką strumiłową.

Wysoki Sejm w uchwale swej wskazał miejscowość Kukizów, po pod który prowadzi obecnie komunikacya przez błota w tym kierunku, jako punkt przez który przechodzić ma jeden z dwóch możliwych duktów drogi Lwowsko-Stojanowskiej.

Wydział krajowy zwrócił zatem przedewszystkiem uwagę na linię Kukizowską.

Linia ta wychodząc od drogi rządowej w Zboiskach prowadzi przez Malechów, Żydatycze, Podliski małe, Zapytów, koło Jaryczowa starego, Kukizów, Rudańce, Kłodno wielkie, Pieczychwosty, Czystynie, Nowy staw, przez kolonię Sapieżankę i przysiołek Krzywulankę do Kamionki.

Długość téj linii wynosząca 41 klm. 100 m. skróciłaby się o 2 klm. 400 m., gdyby trasa nie koło Jaryczowa starego, lecz w możliwie prostym kierunku, od Zapytowa do Kukizowa

prowadzoną była, jak to uwidocznia na planie sytuacyjnym linia poprowadzona od 13. kilometru i wpadająca do trasy pomiędzy 19-tym a 20-tym kilometrem trasy całej.

Skrócenie dalsze linii Kukizowskiej przez kierowanie trasy ze Zboisk nie na Podliski małe, lecz bezpośrednio na Kukizów, nie byłoby odpowiednie: przedstawiając znaczne trudności techniczne tak przy budowie jak i utrzymaniu drogi, w skutek bardzo ukośnego i w nieodpowiedniem miejscu położonego kierunku przejścia błot Zapytowskich.

Trasa Kukizowska, która wskazuje ogólny kierunek jednego z dwóch duktów pomiędzy Lwowem a Kamionką strumiłową, oznaczonych w uchwale Wysokiego Sejmu, przedstawia jeszcze dwie możliwe odmiany, których zbadaniem technicznem zajął się również Wydział krajowy, chcąc z jednej strony uczynić zadość potrzebie prowadzenia trasy w możliwie prostym kierunku a to ze względu na znaczne koszta budowy i późniejszego utrzymania drogi, z drugiej zaś strony uzyskać podstawę do ścisłego ocenienia prośby interesowanych, którzy zapowiedzieli znaczne ofiary na rzecz kierunku dla nich najdogodniejszego.

Odmiany te są następujące:

a) ze Zboisk przez Malechów, Żydatycze, Podliski małe, koło miejscowości Obydra, koło Wisłobok, przez Remenów koło folwarku Bołszów przez Żółtańce, koło Kłodzienka, Nowego Stawu, przez kolonię Sapieżankę i przysiołek Krzywulankę do Kamionki;

b) ze Zboisk przez Laszki, Sroki, Prusy, Jaryczów nowy, Ceperów, Kłodno wielkie, Pieczychwosty, Czystynie, Nowy Staw przez kolonię Sapieżankę i przysiołek Krzywulankę do Kamionki.

Długość pierwszej odmiany czyli trasy Remenowskiej wynosi 36 klm. 183 m. — długość zaś odmiany drugiej czyli trasy Jaryczowskiej 45 klm. 340 m.

Z porównania tych dwóch tras z trasą Kukizowską okazuje się, że trasa Remenowska jest krótszą od trasy Kukizowskiej o 4 klm. 917 m., od trasy zaś Jaryczowskiej krótszą o 9 klm. 157 metrów.

Gdy nadto wedle obliczeń naszych koszt budowy drogi wynosi:

w kierunku trasy Jaryczowskiej	488.000 zł.
„ „ „ Kukizowskiej	439.000 „
a względnie, przy skróceniu jej wyżej wzmiankowanem,	414.000 „
w kierunku trasy Remenowskiej	392 000 „

przeto ze wszystkich tras powyższych, przedstawia się trasa Remenowska, jako najodpowiedniejsza trasa dla połączenia Lwowa z Kamionką strumiłową, przez błota w kierunku możliwie prostym.

B. Trasa pomiędzy Kulikowem a Kamionką strumiłową.

Po wykonaniu zarządzonych studyów technicznych okazało się, że trasa powyższa prowadzi z Kulikowa koło Mohylan, przez Artasów, Dzibułki, Dalnicz, osadę Tołmacz, przysiołek Krzywulankę do Kamionki w długości 25 klm. 414 m. i że koszt budowy tej linii wynosiłby wedle obliczeń naszych 292.000 zł. w. a.

C. Porównanie długości trasy Remenowskiej z linią jazdy ze Zboisk na Kulików do Kamionki strumiłowej.

Długość drogi rządowej ze Zboisk do Kulikowa wynosi 11 klm. 750 m. przeto długość linii jazdy ze Zboisk na Kulików do Kamionki wynosi 37 klm. 164 m. z czego wynika, że linia jazdy na Kulików dłuższą jest od trasy Remenowskiej tylko o 981 metrów.

Pomimo, że długość poziomego kierunku na Kulików tak mało przewyższa długość poziomą kierunku Remenowskiego, jednak bardzo znaczne spadki gościńca rządowego, pomiędzy Zboiskami a Kulikowem, utrudniłyby w odpowiedniej mierze komunikacyę na Kulików tak samo, jak gdyby droga w tym kierunku miała większą długość.

II.

Datki dobrowolne, ofiarowane na rzecz budowy drogi krajowej Lwowsko-Stojanowskiej.

W skutek przeprowadzonych pertraktacyj wniesione zostały następujące deklaracye na datki dobrowolne:

a) Na rzecz kierunku możliwie prostego pomiędzy Zboiskami a Kamionką strumiłową a względnie na rzecz trasy Remenowskiej:

1. Karol hr. Mier, właściciel dóbr Kamionka Strumiłowa złożył deklaracyą na 30.000 zł. w. a. w gotowiźnie oraz na kamień do budowy drogi, znajdujący się na gruntach do dóbr Kamionki strumiłowej należących, z zastrzeżeniem poprzedniego porozumienia się z dzierzawcą tychże dóbr, co do sposobu eksploatacyi tego kamienia.

2. Karol hr. Mier tudzież L. Tenner i syn jako współwłaściciele młyna parowego w Kamionce strumiłowej ofiarowali . . . . . 10.000 „

3. Joanna i Walery Waygartowie jako właściciele dóbr Podlisek małych i Stroniatyna złożyli deklaracyę na ofiarę 1000 zł. w. a. w gotowiźnie i 100 zł. w materyale — razem 1.100 „

Ciż sami obowiązali się wystawić własnym kosztem domek mytniczy w Podliskach małych, gdyby w tychże dobrach przy drodze krajowéj budować się mającej, myto pobierane być miało. Ta ofiara przedstawia wartość około 350 zł., lecz nie stosuje się do kosztów budowy drogi i jest tylko względną, gdyż nie wiadomo jak byłyby rozłożone stacye mytnicze w razie zbudowania drogi.

4. Konwent OO. Dominikanów lwowskich, jako właściciel dóbr Żółtańce, ofiarował materyał drzewny i kamień w wartości . . . . . 4.100 „

5. Kapituła metropolitalna obrządku łacińskiego we Lwowie ofiarowała w gotowiźnie . . . . . 600 „

6. Magistrat miasta Lwowa z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Radę miejską, w gotowiźnie . . . . . 1.000 „

7. Gmina Zboiska ofiarowała robociznę w wartości . . . . 327 „

8. Gmina Malechów „ „ „ . . . . 485 „

9. Gmina Żydatycze „ „ „ . . . . 470 „

10. Gmina Podliski małe „ „ . . . . 253 „

11. Gmina Wisłoboki „ „ . . . . 80 „

Razem . . . 48.215 zł.

b) Na rzecz trasy Jaryczowskiej:

1. Kornel Krzeczunowicz, jako właściciel Jaryczowa nowego, ofiarował w gotowiźnie . . . . . 5.000 zł. — ct.

2. Zygmunt i August baronowie Romaszkanowie, jako właściciele Laszek murowanych i Srok przy Laszkach . . . . . 2.000 „ — „

3. Seweryn hr. Uruski właściciel dóbr Kłodno wielkie i Czystynie . 2.000 „ — „

4. Kapituła metropolitalna obrz. łać. jako właścicielka Pikułowic . 1.500 „ — „

5. Reprezentacya gminy Jaryczowa nowego . . . . 6.000 „ — „

6. Mieszkańcy Jaryczowa nowego . . . . . 2.724 „ 50 „

7. Gmina Zboiska w robociźnie . . . . . 327 „ — „

8. Gmina Laszki murowane w robociźnie . . . . 850 „ — „

Do przeniesienia . . 20.401 „ 50 „

Z przeniesienia . .	20.401 zł. 50 ct.
9. Gmina Sroki przy Laszkach w robociźnie	900 „ — „
10. Gmina Prusy „ „	1.100 „ — „
11. Gmina Kamienopol „ „	90 „ — „
12. Gmina Ceperów „ „	500 „ — „
13. Edward i Wincenta Ubyszowie z Kamienopola ofiarowali materyał kamienny w wartości	204 „ — „
Razem . . .	23.195 zł. 50 ct.

Oprócz wyżej wyszczególnionych datków na rzecz budowy drogi krajowej ze Zboisk przez Jaryczów nowy do Kamionki ofiarowała Rada powiatowa Lwowska, która kierunek ten usilnie popiera, na rzecz tegoż sumę 10.000 zł. z warunkiem udzielenia powiatowi na ten cel pożyczki krajowej i opędzenia z tego datku, w miarę potrzeby, kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi w tym kierunku. Zdaniem Rady powiatowéj Lwowskiej, droga na Jaryczów przechodziłaby odwiecznym traktem, okopanym szerokimi po obu stronach rowami, tak że nie wiele gruntów wypadałoby wywłaszczyć i dla tego mniema rzeczona Rada powiatowa, iż koszt wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi w kierunku na Jaryczów nowy będzie niewielki a przeto ofiara powiatu na rzecz trasy Jaryczowskiej istotnie wydatną.

Na podstawie badań poczynionych na gruncie, rzeczywiście kierunek drogi do Jaryczowa nowego prowadzi przeważnie drogą istniejącą, wszakże pomimo to: ze względu na uzupełnienia drogi do niezbędnej szerokości, oraz na jej nieodzowne sprostowanie, tudzież ze względu, że przed i za Ceperowem trasa musi iść gruntami będącymi własnością prywatną — potrzebna będzie kwota około 10.000 złr. na opędzenie kosztów wywłaszczenia, zatem powyższa ofiara powiatu Lwowskiego, który na mocy ustawy krajowej obowiązany jest koszta te ponieść, nie ma żadnego praktycznego znaczenia dla funduszu krajowego.

c) Na rzecz kierunku Kukizowskiego:

1. Joanna i Walery Waygartowie (jak wyżej *ad a—3*) . . .	1.100 zł.
2. Seweryn hr. Uruski (jak wyżej (*ad b—3*)	2.000 „
3. Magistrat miasta Lwowa (jak wyżej *ad a—6*)	1.000 „
4. Kapituła metropolitalna obrz. łać. we Lwowie	600 „
5. Gmina Zboiska (jak wyżej *ad a—7* i *b—7*)	327 „
6. Gmina Malechów (jak wyżej *ad a—8*)	485 „
7. Gmina Żydatycze (jak wyżej *ad a—9*)	470 „
8. Gmina Podliski małe (jak wyżej *ad a—10*)	253 „
Razem . .	6.235 zł.

d) Ofiary, które w obec projektowanych tras ze względu na podane warunki, nie kwalifikują się do przyjęcia:

1. Gmina Kamionka Strumiłowa ofiarowała . . . . 10.000 zł.
z warunkiem prowadzenia budowy drogi środkiem miasta, trasą przez gminę dokładnie oznaczoną, oraz opędzenia z funduszu krajowego ciężących na gminie w myśl §. 19. ustawy drogowej kosztów budowy i utrzymania ścieków potrzebnych. Przyjęcie tego warunku obciążyłoby ewentualnie fundusz krajowy wydatkiem przenoszącym znacznie datek ofiarowany.

2. Gmina izraelicka w Chołojowie . . . . . 2.000 „
z warunkiem prowadzenia budowy środkiem tego miasteczka. Kierunek ten byłby jednak dłuższy i kosztowniejszy od kierunku proponowanego przez komitet budowy.

Do przeniesienia . . 12.000 „

Z przeniesienia . . 12.000 zł.

3. Gmina Dublany ofiarowała robociznę w wartości . . . 455 „ z warunkiem prowadzenia budowy przez jej terytoryum. Najbliższa jednak tej miejscowości trasa Remenowska nie dotyka Dublan, jakkolwiek na przestrzeni 2 klm. stanowi część drogi dojazdowej, wiodącej ze Lwowa a względnie ze Zboisk na Malechów do krajowych szkół rolniczych w Dublanach, w długości około 4 kilometrów.

4. Gmina Kłodzienko w gotowiźnie . . . . . 100 „ w razie budowy drogi przez wieś samą. Atoli trasa Remenowska nie prowadzi przez Kłodzienko, lecz dotyka tej wsi przy jednym końcu w odległości około 40 m. od ostatniej chaty.

Razem . . 12.555 zł.

e) Na rzecz kierunku Kulikowskiego:

1. Rada powiatowa Żółkiewska . . . . . 1.000 zł.
2. Rada gminna Kulikowska . . . . . 500 „
3. Rada gminna w Dzibułkach . . . . . 200 „

Razem . . 1.700 zł.

f) Bez względu na kierunek pomiędzy Lwowem a Kamionką ofiarowali na rzecz budowy drogi krajowej, wiodącej od jednego punktu drogi rządowej Lwowsko-Tomaszowskiej przez Kamionkę do Stojanowa:

1. Rada powiatowa Kamionecka 10% dodatku powiatowego do podatków bezpośrednich przez trzy lata opłacać się mającego, w łącznej okrągłej sumie . 27.400 zł.
2. Stanisław hr. Badeni, właściciel Radziechowa materyał drewniany, jaki tylko potrzebny będzie w obrębie gmin Chołojów-Radziechów — w razie zaś gdyby w lasach Chołojowskich i Radziechowskich nie było odpowiedniego materyału ofiarował w gotowiźnie . . . . . 1.000 „
3. Gmina Stojanów robociznę w wartości . . . . . 824 „

Razem . . 29.224 zł.

Oprócz powyższych ofiar, mających na celu ewentualną ulgę dla funduszu krajowego, wniesione zostały jeszcze deklaracye na odstąpienie gruntów potrzebnych pod budowę drogi, a mianowicie na rzecz:

kierunku Remenowskiego w wartości . . . . . 3.850 zł.
„ Kukizowskiego „ „ . . . . . 2.000 „

Razem . . 5.850 zł.

Ofiary te przypadłyby jednak na korzyść powiatów, obowiązanych do poniesienia kosztów wywłaszczenia.

Datki dobrowolne, prócz finansowej strony, wskazują oraz, zdaniem naszem, znaczenie ekonomiczne każdej trasy nietylko dla bezpośrednio interesowanych, których większe lub mniejsze ofiary stanowią miarę ich interesu w budowie drogi, lecz także dla ogólnego obrotu, wyobrażającego interes kraju w tej budowie.

Stosunek wartości ofiar w pieniądzach, materyale i robociźnie do kosztów budowy tras wyżej wyszczególnionych jest następujący:

przy trasie Remenowskiej . . . . 12,30 %
„ „ Jaryczowskiej . . . . 4,75 %
„ „ Kukizowskiej . . . . 1,42 %
„ „ Kulikowskiej . . . . 0,58 %

Trasa Remenowska zasługuje zatem i pod względem ofiarności stron bezpośrednio interesowanych na pierwszeństwo przed trasami Jaryczowską i Kukizowską, a współzawodniczyć z nią w ogóle może tylko trasa Kulikowska, która jakkolwiek wykazuje w powyższym szeregu najniższy stopień ofiarności stron bezpośrednio interesowanych, zaleca się jednak względną taniością kosztów budowy.

III.

Warunki ekonomiczne, odnoszące się do dwóch duktów drogi Lwowsko-Stojanowskiej, wiodących na Remenów i Kulików.

Podstawą do oznaczenia tych warunków jest z jednej strony ocenienie ogólnego ruchu komunikacyjnego linii Lwowsko-Stojanowskiej, odnośnie do dwóch tras powyższych, z drugiej zaś strony ocenienie siły produkcyjnej okolicy mającéj korzystać bespośrednio z jednego lub drugiego duktu pomiędzy Lwowem a Kamionką strumiłową.

Wielki ruch handlowy, który linii Lwowsko-Stojanowskiej nadaje znaczenie pierwszorzędnej komunikacyi, odbywa się obecnie pomiędzy Lwowem a Kamionką nie na Kulików, lecz w kierunku na Podliski po pod Kukizów, a główną przeszkodą tej komunikacyi są błota Zapytowskie, których w porze mokrej przebyć nie można. W razie więc zbudowania drogi bitej przecinającej te błota, przeszkoda dotychczasowa ustałaby zupełnie i ogólny ruch komunikacyjny odbywałby się w tym kierunku swobodnie przez rok cały.

Inne zupełnie znaczenie dla tego ruchu miałby dukt Kulikowski, który składając się z drogi krajowej Kamionecko-Kulikowskiej i drogi rządowej pomiędzy Kulikowem a Zboiskami, względnie Lwowem, — zapewniałby wprawdzie nieprzerwaną komunikacyę pomiędzy Kamionką a Lwowem, lecz komunikacyę tak uciążliwą z powodu znacznych spadków na drodze rządowej, iż z góry przewidzieć można, że droga ta dla ogólnego ruchu komunikacyjnego, na linii Lwowsko-Stojanowskiej, miałaby znaczenie tylko w razie niemożności przejazdu przez błota Zapytowskie t. j. przez, mniej więcej, sześć miesięcy w roku, — w porze zaś suchej odbywałby się wszelki transport produktów z Kamionki do Lwowa i odwrotnie — dotychczasową drogą gminną na Podliski, albowiem dukt ten byłby bez porównania dogodniejszy od duktu wprawdzie bitego, lecz wymagającego z powodu spadków znacznych na przestrzeni pomiędzy Zboiskami a Kulikowem większego zużycia siły pociągowej aniżeli na suchej i równej drodze gminnej.

Z tego się okazuje, że droga krajowa z Kamionki do Kulikowa miałaby tylko pomocnicze znaczenie dla ogólnego ruchu komunikacyjnego linii Lwowsko-Stojanowskiej, a nie przedstawiając tych korzyści dla produkcyi i handlu, co droga wiodąca na Podliski i Remenów, pozbawiałaby zarazem skarb krajowy odpowiedniego dochodu z myta na tej drodze.

Co się tyczy siły produkcyjnej okolicy mającej korzystać bądź z duktu Kulikowskiego, bądź też z duktu Remenowskiego, pozwalamy sobie przytoczyć następujące daty statystyczne:

Z trasy Kulikowskiej korzystałyby — w obec gościńca rządowego, który zabezpiecza komunikacyę ze Lwowem — tylko w jednym kierunku t. j. ku Stojanowu, następujące miejscowości: Kulików, Mohylany, Artasów, Dzibułki, Tołmacz, Dalnicz, Krzywulanka, jako przecięte samą trasą, a nadto: Nahorce, Wola żółtaniecka, Żełdec i Batiatycze: jako należące do tego samego okręgu komunikacyjnego a to w skutek swego geograficznego położenia, oraz ze względu na rozkład miejscowych i okolicznych komunikacyi istniejących.

Miejscowości rzeczone mają 10.373 mieszkańców, posiadających 10.932 morgów gruntów ornych, 10.512 morgów łąk, 1.086 morgów pastwisk i 8.703 morgów lasów — ogółem 31.233 morgów gruntu.

Z trasy zaś Remenowskiej korzystałyby, lub mogły korzystać, w obu kierunkach t. j. ku Lwowu i Stojanowu, oprócz miejscowości przeciętych tą trasą, lub tuż obok niej położonych a mianowicie: Zboisk, Malechowa, Żydatycz, Podlisek małych, Obydry, Wisłobok, Remenowa, Bołszowa, Żółtaniec, Kłodzienka, Nowego stawu, Sapieżanki i Krzywulanki — następujące miejscowości i osady, znajdujące się w określonym powyższymi warunkami okręgu komunikacyjnym: Dublany, Zapytów, Kukizów, Jaryczów stary, Jaryczów nowy, Stroniatyn, Sulimów, Zwertów, Rudańce, Kłodno wielkie, Pieczychwosty, Czystynie, Derniów, Dalnicz i Batiatycze.

Liczba mieszkańców tych wszystkich miejscowości wynosi 21.317 osób, posiadających 28.949 morgów gruntów ornych, 18.199 morgów łąk, 3.070 morgów pastwisk, 11.051 morgów lasów — ogółem 61.269 morgów gruntu.

Daty powyższe wskazują, że pod względem siły produkcyjnej okolica mająca korzystać z trasy wiodącej na Remenów zasługuje na pierwszeństwo przed okolicą należącą do trasy Kulikowskiej.

Mimo ekonomicznej przewagi okolicy przeciętej trasą Remenowską, Izba handlowa i przemysłowa brodzka, która w piśmie swem z 6. stycznia r. b. oświadczyła się była za linią Kukizowską, cofnęła następnie swe zdanie, oświadczając się w piśmie z 16. marca r. b. za prowadzeniem budowy drogi z Kulikowa na Artasów do Kamionki z powodu, że droga ta jest krótszą.

Z innego stanowiska zapatruje się na tę kwestyę Izba handlowa i przemysłowa Lwowska, która w piśmie z 14. lutego b. r. oświadczyła się za budową drogi krajowej od drogi rządowej w Zboiskach z największem „o ile być może“ uwzględnieniem miasteczka Jaryczowa, a zdanie swe umotywowała tem, że okolica ta nie ma dotąd drogi bitej i pomimo bliskiego swego położenia od stolicy kraju, mianowicie na wiosnę i w jesieni, z powodu gruntu bagnistego, zupełnie jest odciętą od Lwowa, który znaczną część swych artykułów konsumcyjnych ztamtąd sprowadza.

Trasa Remenowska uwzględnia też istotnie o tyle „o ile to być może“ bez uszczerbku dla ogólnego ruchu komunikacyjnego — Jaryczów nowy i jego okolicę, — od miasteczka tego bowiem prowadzi do rzeczonej trasy, w Podliskach małych, droga gminna wynosząca 10 kilometrów 422 m., mogąca być przeistoczoną na dogodny dojazd bity, którego koszta ze względu na mniejsze wymagania komunikacyi drugorzędnej, nie byłyby tak znaczne a mogłyby znaleźć pokrycie w ofiarach dobrowolnych stron bezpośrednio interesowanych, które zapowiedziały datki na rzecz kierunku Jaryczowskiego, tudzież w funduszach powiatowych, przy pomocy subwencyi krajowej, która w myśl §. 18. ustawy drogowéj, mogłaby być ewentualnie udzieloną do budowy rzeczonej drogi dojazdowej, mającej niezaprzeczoną ważność dla Jaryczowa i tegoż okolicy, posiadających liczne źródła produkcyi i dostateczne warunki rozwoju ekonomicznego.

IV.

Porównanie trasy Remenowskiej z trasą Kulikowską pod względem finansowym.

A. Koszta budowy drogi ze Zboisk do Kamionki Strumiłowej w kierunku na Remenów:

1.	Roboty ziemne	51.259 zł.	07 ct.
2.	Dostawa kamienia	217.187 „	86 „
3.	Roboty pokładowe	35.459 „	57 „
4.	Roboty budowlane	40.304 „	59 „
5.	Wywłaszczenia	23.400 „	— „
6.	Administracya i wydatki nieprzewidziane (około 7% ogólnej kwoty)	24.388 „	91 „
	Ogółem	392.000 zł.	— ct.

Po odtrąceniu:

a)	kosztów wywłaszczeń 23.400 zł.		
b)	datków dobrowolnych 48.215 „	71.615 zł.	
	przypada na fundusz krajowy	320.385 zł.	

B. Koszta budowy drogi z Kulikowa do Kamionki strumiłowej:

1.	Roboty ziemne	38.571 zł.	77 ct.
2.	Dostawa kamienia	170.555 „	11 „
3.	Roboty pokładowe	25.968 „	69 „
4.	Roboty budowlane	20.864 „	57 „
5.	Wywłaszczenia	16.700 „	— „
6.	Administracya i wydatki nieprzewidziane (około 7% ogólnej kwoty)	19.339 „	86 „
	Ogółem . .	292.000 zł.	— ct.

Po odtrąceniu:

a)	kosztów wywłaszczeń 16.700 zł.		
b)	datków dobrowolnych 1.700 „	18.400 zł.	— ct.
	przypada na fundusz krajowy .	273.600 zł.	— ct.

Z zestawienia wydatków przypadających na fundusz krajowy:

ad *A.* w sumie	320.385 zł.	— ct.
ad *B.* „ „	273.600 „	— „

okazuje się, że budowa drogi w kierunku Remenowskim byłaby kosztowniejszą o 46.785 zł. — ct.

Zważywszy, że trasa Remenowska — będąca rektyfikacyą linii Kukizowskiej, spowodowaną ogólnymi względami komunikacyjnymi oraz finansowymi—prowadzi przez okolicę zamożniejszą i ludniejszą niż trasa Kulikowska a pozbawioną nie tylko komunikacyi stałej, lecz w czasie błot wiosennych i jesiennych, odciętą zupełnie od stolicy kraju, podczas gdy okolica przecięta trasą Kulikowską ma zabezpieczoną komunikacyę ze Lwowem, istniejącym gościńcem rządowym, —

zważywszy, że wielka ofiarność żądających budowy drogi ze Zboisk w kierunku możliwie prostym do Kamionki, również jak nieznaczny prawie udział w ofiarności ze strony tych, którzy domagają się budowy drogi z Kulikowa do Kamionki: jest nie tylko kwestyą finansową, t. j. zwiększenia lub zmniejszenia kosztów budowy drogi z funduszu krajowego ponieść się mających, lecz oraz ważną wskazówką, który z tych kierunków odpowiada bardziej potrzebom ekonomicznym, —

zważywszy, że tak dla ogólnego ruchu komunikacyjnego na linii Lwowsko-Stojanowskiej, jakoteż dla potrzeb miejscowej produkcyi i handlu budowa drogi krajowej w kierunku Remenowskim ma większe znaczenie ekonomiczne, aniżeli linia Kulikowska, która służyłaby tylko przez kilka miesięcy w roku, jako droga objazdowa, w razie niemożności przebycia błot Zapytowskich, —

zważywszy, że droga wiodąca w kierunku Remenowskim mogłaby zapewnić skarbowi krajowemu dochód z myta znacznie większy, —

zważywszy, że linia jazdy ze Lwowa na Kulików do Kamionki, jakkolwiek w porównaniu z trasą Remenowską w kierunku poziomym tylko o 981 metrów dłuższa, jednak po uwzględnieniu jej spadków, pomiędzy Zboiskami a Kulikowem, przedstawiałaby długość znacznie większą, —

zważywszy, że przy transporcie produktów ładunek wozów na trasie Remenowskiej mógłby być większy, a przy bardzo znacznym ruchu na tej linii dochodzącym niekiedy do 1000 fnr dziennie, skrócenie jazdy i zwiększenie ładunku reprezentują znaczną oszczędność na kosztach przewozu, stanowiącą właśnie przeważną część tego zysku, który kraj cały oduosi z dróg kosztem swym utrzymywanych, —

zważywszy, że korzyści ekonomiczne, jakie okolica i kraj cały odniosłyby z budowy drogi w kierunku na Remenów, większe są od oszczędności w wydatkach na budowie drogi z Kulikowa do Kamionki, wynoszącéj 46.785 zł., —

zważywszy dalej, że druga odmiana kierunku Kukizowskiego, idąca na Jaryczów nowy, przedstawia się o 9 klm. 157 metrów dłuższą od trasy Remenowskiej, a co do budowy kosztо-

wniejszą o 128.520 zł. w. a. i że jakiekolwiek byłoby znaczenie drogi bitej dla rzeczonej miejscowości, miasteczko to liczące 2738 mieszkańców nie może przedstawiać tej ważności ekonomicznej dla ogólnego ruchu komunikacyjnego na linii Lwów-Stojanów, ażeby tak znaczną nadwyżkę kosztów budowy i przyszłej konserwacyi można przyjąć na fundusz krajowy — udających się zaś drogą Lwowsko - Stojanowską w okolice powiatu Kamioneckiego i na Wołyń, tudzież jadących w odwrotnym kierunku, zmuszać po wieczne czasy do jazdy na Jaryczów i przedłużania swej drogi o tak znaczną przestrzeń — 9 klm. przeszło — a tem samem do marnowania czasu i nieprodukcyjnego zużywania siły roboczej, —

zważywszy, że jak linia jazdy na Kulików z powodu uciążliwych spadków, tak samo też trasa Jaryczowska z powodu swej długości służyłaby dla ogólnego ruchu komunikacyjnego tylko przez kilka miesięcy w roku, jako droga objazdowa, w czasie, kiedy przebycie błot Zapytowskich staje się niemożliwem — w porze zaś suchej odbywałby się transport produktów z Kamionki do Lwowa i odwrotnie drogą gminną w dotychczasowym, bez porównania krótszym kierunku, po pod Kukizów, w skutek czego dochód z myta na drodze wiodącej na Jaryczów nowy okazałby się znacznie mniejszy, —

zważywszy, że Jaryczów nowy łączy się z trasą Remenowską w Podliskach małych drogą boczną, wynoszącą około $10^1/_2$ kilometrów, że zatem miasteczko rzeczone będzie mogło korzystać z drogi krajowej w tym kierunku zbudowanej i to, co do odległości ode Lwowa, w warunkach równie dogodnych jak w kierunku trasy Jaryczowskiej, —

zważywszy nakoniec, że — jak sama natura rzeczy wskazuje — interes lokalny jednej a nawet kilku miejscowości powinien być podporządkowany ogólnemu interesowi całego kraju —

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Budowa drogi krajowej Lwowsko-Stojanowskiej ma być prowadzoną od drogi rządowej Lwowsko-Tomaszowskiej w Zboiskach przez Malechów, Podliski małe, Remenów, Żółtańce, Sapieżankę, Krzywulankę do Kamionki Strumiłowej.“

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 11. listopada 1879.

Marszałek krajowy:

Ludwik hr. Wodzicki *w. r.*

Członek Wydziału krajowego

Władysław hr. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca.

Plan sytuacyjny

drogi krajowej od c.k. gościńca Lwowsko Winiarsko-Skiego do Jaworowa Strumiłowej

- z Kulikowa (dług. trasy 25 Klm. 414 m.)
- ze Zboisk p. Podliski małe i Żółkiew (dług. trasy 36 Klm. 183 m.)
- ze Zboisk koło Jaryczowa stary (dług. trasy 41 Klm. 800 m.)
- ze Zboisk p. Jaryczów nowy (dług. trasy 45 Klm. 340 m.)

Kilometrowy

Kukizow

aut. tow. przem.

L. W. kr. 1331/80.

Alegat. 21.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie regulacyi górnego Dniestru i rzek doń wpadających.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 7. kwietnia 1876. r. polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, „ażeby zarządził wypracowanie projektu regulacyi górnego Dniestru i doń wpadających rzek, celem osuszenia zbagien i moczarów tamtejszych, wziął inicyatywę w utworzeniu spółki w myśl ustawy wodnej i przedłożył wynik swych czynności najbliższemu Sejmowi krajowemu“.

Wydział krajowy, który w sprawozdaniach z czynności swoich, w r. 1877. i 1878., przedstawił był Wysokiemu Sejmowi podjęte przez się usiłowania oraz trudności, na jakie natrafiło ustalenie projektu rzeczonego, obecnie dla dania poglądu na całość sprawy, reasumuje niektóre szczegóły już pierwej poruszone i przedkłada następujące sprawozdanie:

Myśl o regulacyi Dniestru, tak w celu żeglugi, jakoteż osuszenia bagien, powstała przy schyłku *ośmnastego* wieku. W 1796. r. zajmował się tą sprawą Abbé Caspari, dyrektor robót wodnych w Galicyi.

Plany, które wtedy sporządzono dla Dniestru wraz z planami Wisły, zabrane zostały w czasie wojny 1809. r. W skutek tego dyrektor robót wodnych Rauchmüller zarządził w 1818. roku nowe pomiary a równocześnie wykonano przekop czyli kanał Hordyńsko-Dołobowski.

Plany hydrotechniczne i profile na całej przestrzeni od Hordyni do Niżniowa zostały zdjęte w tym czasie pod kierownictwem inżyniera Przyhysławskiego. Na podstawie tych planów inżynier Malicki wypracował w 1826. roku projekt regulacyi rzeki za pomocą przekopów i osuszenia bagien za pomocą rowów, rozkładając roboty na lat 15. Projekt został w c. k. Ministeryum bardzo przychylnie przyjęty, pomimo tego zażądano nowych dat statystyczno-topograficznych z przyległych do Dniestru okręgów i sprawa poszła w odwłokę.

W roku 1861. podniesiono znowu sprawę regulacyi Dniestru w celach żeglugi parowej, która jak wiadomo nie przyszła do skutku. Natomiast c. k. Ministeryum stanu reskryptem z dnia 22. kwietnia 1861 oddzieliło od kwestyi regulacyi Dniestru, mającej na celu spławność rzeki, *sprawę regulacyi górnego Dniestru od Hordyni do Czartoryi* „jako dotyczącą przeważnie interesów kultury krajowej.“

Wydział krajowy, powołany do działalności ustawą z dnia 20. września 1866. r., rozpatrzywszy się w ważniejszych sprawach ekonomicznych kraju, zwrócił też baczną uwagę na sprawę regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów, mającą na celu osuszenie bagien i moczarów na ogromnych przestrzeniach i przemienienie okolic niezdrowych i nieurodzajnych na grunta żyzne i do uprawy przydatne.

W tym przedmiocie wystosował Wydział krajowy już w 1872. r. kilka odezw do c. k. Namiestnictwa, które w odpowiedzi swej z 13. września 1872. r. oznajmiło, iż zamierzone osuszenie moczarów *zwiększyćby mogło kapitał podatkowy* i że z tego powodu przychyliłoby się *może* c. k. Ministeryum do przyjęcia na fundusz budowli wodnych $^1/_4$ części kosztów, jeżeli właściciele gruntów okażą tę samą gotowość do poniesienia potrzebnych wydatków i jeżeli udzieloną zostanie pomoc z funduszu krajowego.

W obec tak określonego stanowiska c. k. Rządu wypadało przedewszystkiem zbadać ponownie rzecz całą pod względem *technicznym*.

Wydział krajowy starał się też usilnie skłonić c. k. Rząd do wypracowania projektu robót regulacyjnych, lecz po długich w tym przedmiocie rokowaniach otrzymał w 1875. r. odpowiedź, że nie nastąpiło jeszcze powiększenie etatu urzędników technicznych i że z tego powodu *nie może c. k. Namiestnictwo przeznaczyć urzędników do wypracowania projektu zamierzonego*.

W dalszym zaś toku rokowań o wyjednanie *stanowczej* decyzyi co do przyczynienia się funduszu państwowego do kosztów regulacyi Dniestru, na przestrzeni od Czartoryi do Hordyni, oświadczyło c. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 19. marca 1876. r. że brakuje podstawy do udawania się w tym względzie do c. k. Ministeryum, *albowiem nie ma wygotowanego projektu i obliczenia kosztów regulacyi*, że jednak wątpić nie można, iż rząd poparłby tę ważną sprawę i *nie przesądzając ostatecznej decyzyi*, można w każdym razie przyjąć przy rozkładzie kosztów, że $^1/_4$ część pokryje *fundusz państwowy*.

W tem stadyum znajdowała się sprawa, kiedy Wysoki Sejm w załatwieniu petycyi gminy Czaykowic — jednej z kilkudziesięciu osad położonych wśród bagien dniestrzańskich — wydał przytoczoną na wstępie uchwałę z 7. kwietnia 1876. r. polecającą wypracowanie projektu regulacyi i — na pokrycie kosztów przedwstępnych czynności — otworzył Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 4.000 złr. w. a.

W wykonaniu tej uchwały Wydział krajowy poczynił dotąd następujące kroki:

Odezwą z dnia 8. kwietnia 1876. r. odniósł się do c. k. Namiestnictwa z prośbą o udzielenie wszystkich akt i planów, tyczących się regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów a równocześnie do c. k. Ministra rolnictwa o zezwolenie, ażeby p. Emil Skowroński, inżynier c. k. galicyjskiej Dyrekcyi domen i lasów, jako znawca *robót melioracyjnych*, mógł wspólnie z inżynierem p. Józefem Jankowskim, przeznaczonym przez Wydział krajowy do wypracowania projektu udać się na miejsce dla wytknięcia ogólnych zarysów tego projektu. Pan Minister rolnictwa przychylił się do prośby Wydziału krajowego a c. k. Namiestnictwo udzieliło akta i plany żądane.

Po zgłoszeniu się p. Skowrońskiego odbyła się dnia 15. maja 1876. r. w Wydziale krajowym *pierwsza* w tym przedmiocie *konferencya*, złożona przeważnie z ludzi fachowych, *celem oznaczenia rozmiarów przedsięwziąć się mających studyów technicznych*.

Zebranie to zgodziło się jednomyślnie na to, iż dopiero po powrocie inżynierów Skowrońskiego i Jankowskiego z rekonesansu odbyć się mającego i wysłuchaniu ich sprawozdania, będzie można wydać pewne orzeczenie w tej kwestyi.

Po ukończeniu rekonesansu odbyła się dnia 29. maja 1876. r. w Wydziale krajowym, pod przewodnictwem Referenta Departamentu IV., powtórna konferencya, w której ze strony fachowej, oprócz inżynierów pp. Skowrońskiego i Jankowskiego, tudzież nadinżyniera Wydziału krajowego p. Ludwika Raciborskiego, wzięli udział dwaj delegaci c. k. Namiestnictwa: p. Franciszek Tomek c. k. nadradca budownictwa i p. Wilhelm Schayer c. k. inżynier.

Głównym celem narady było *ułożenie programu przedsięwziąć się mających studyów technicznych*. Po odczytaniu sprawozdania inżynierów pp. Skowrońskiego i Jankowskiego, przeprowadzoną została bardzo szczegółowa dyskusya, której rezultatem było zakreślenie planu dalszego postępowania, w szczególności zaś załatwienie kwestyi, *czy i jaki użytek można zrobić z udzielonych przez c. k. Namiestnictwo planów*, które zdejmowane były jeszcze w latach 1818 — 1819 przez sześciu inżynierów przy pomocy geometrów, następnie wypracowywane w biórze przez lat kilka t. j. mniej więcej do 1826. roku w którym inżynier Malicki zrobił z nich użytek.

Jakkolwiek od wykonania tych planów upłynęło lat pięćdziesiąt i kilka, jakkolwiek nie rozporządzano wówczas tak dokładnymi instrumentami niwelacyjnymi jak dzisiaj — jakkolwiek nareszcie stosunki hydrotechniczne górnego Dniestru i jego dopływów uległy od owego czasu znacznym zmianom: konferencya przystąpiła jednak do zdania objawionego przez p. nadradcę Tomka, *że plany udzielone równie jak odnośne mapy katastralne, rektyfikowane w 1862.* r., *mogą być użyte za podstawę do wypracowania jeneralnego projektu i kosztorysu*, lecz że w każdym razie należy przekonać się na miejscu o obecnym stanie biegu rzeki i terenu inundacyjnego, oraz sprawdzić niwelacyę przynajmniej w niektórych miejscach.

Zgodzono się również na to, że zdjęcie i wypracowanie zupełnie nowych planów dla zrobienia zamierzonego projektu, wymagałoby nietylko bardzo wiele czasu, lecz byłoby zarazem tak kosztowne, iż suma 4000 złr. na wydatki przez Wysoki Sejm przeznaczona, nie pokryłaby nawet w przybliżeniu kosztów niezbędnych.

Po dokładnem zbadaniu akt i planów udzielonych przez c. k. Namiestnictwo, wykonał inżynier Jankowski przy dodanej mu pomocy, w 1876. r. wskazane studya techniczne, na przestrzeni od Sambora do Czartoryi i wypracował jeneralny projekt i kosztorys robót, mających na celu regulacyę górnego Dniestru i rzek doń wpadających oraz osuszenie i użyźnienie gruntów przyległych.

Wedle projektu tego, regulacya górnego Dniestru od ujścia Strwiąża do Czartoryi, Strwiąża od Babiny do ujścia, częściowa regulacya rzek Bystrzycy i Tyśmienicy, tudzież regulacya rzeki Błożewki, projektowana już dawniej przez inżyniera Skowrońskiego, również osuszenie, melioracya i częściowe namulenie gruntów *na przestrzeni około 70.000 morgów*, mogłyby być wykonane kosztem 2,000.000 złr. przy rozłożeniu robót na lat 14.

Idąc za przykładem, obcych krajów, w których o tego rodzaju trudnych i doniosłych projektach, zasięgają opinii najznakomitszych powag krajowych lub zagranicznych — Wydział krajowy, nie chcąc narazić ani kraju ani stron bezpośrednio interesowanych na jakiekolwiek zawody, postanowił zasięgnąć zdania celniejszych znawców robót wodnych tak co do wykonalności i trafności projektu wypracowanego, jak i co do prawdopodobieństwa kosztów obliczonych.

W tym celu zwołaną została na dzień 26. kwietnia 1877. r. ankieta, w której oprócz Referenta Dep. IV. jako przewodniczącego, wzięli udział pp. Franciszek Tomek c. k. nadradca budownictwa, Antoni Möser c. k. radca budownictwa i Karol Pregmacz c. k. nadinżynier, jako delegaci c. k. Namiestnictwa; p. Józef Rychter, profesor robót wodnych w c. k. Akademii technicznej we Lwowie, p. Gwalbert Ziembicki, dyrektor Towarzystwa przemysłowego we Lwowie, p. Seweryn Karpuszko, inżynier kultury krajowej i p. Ludwik Raciborski, nadinżynier Wydziału krajowego.

W łonie ankiety zdania się podzieliły, podczas bowiem gdy jedne przemawiały za projektem inżyniera Jankowskiego: inne żądały znacznych jego modyfikacyi — i po dłuższych obradach zgodzono się w końcu na to, iż chcąc wydać sumienną i uzasadnioną opinię o projekcie przedstawionym, należałoby go pierwej dokładnie i szczegółowo zbadać na miejscu.

W tym celu wybrano subkomisyę złożoną z pp. Mösera, Rychtera i Ziembickiego.

Członkowie subkomisyi, w której p. Mösera zastąpił p. Tomek, zwiedzili wspólnie w czasie od 15—23 sierpnia 1877. r. okolice projektem objęte a nie mogąc zgodzić się na *jedno* zdanie,

przedłożyli Wydziałowi krajowemu z początkiem 1878 r. trzy odrębne opinie, z których jedna a mianowicie opinia p. Rychtera przychyla się do projektu inżyniera Jankowskiego, podczas gdy zapatrywanie p. Tomka znalazło nieco odmienny wyraz w opinii p. Ziembickiego.

Wobec tej różnicy zdań, wypowiedzianych przez celniejszych znawców robót wodnych w kraju, Wydział krajowy pragnąc wywiązać się z polecenia Wysokiego Sejmu, postanowił zasięgnąć jeszcze zdania innych powag fachowych.

W tym czasie właśnie zwrócił był na siebie szczególniejszą uwagę, w zakresie robót wodnych i techniki kultury, Henryk Hobohm, cywilny inżynier z Wiednia, obszernem dziełem: „*Grundzüge für die Beseitigung der Ueberschwemmungen mit gleichzeitiger Durchführung der künstlichen Bewässerungen nach einem neuen Systeme*“, które wydane zostało w 1877. r. *kosztem c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego morawskiego.* Nadto było wiadomem ze sprawozdań morawskiego Sejmu krajowego z 1877. r., że p. Hobohm jako delegat c. k. Ministerstwa rolnictwa uczestniczył tak w ankiecie zwołanej w sprawie regulacyi rzeki Morawy, jakoteż w ściślejszym komitecie tejże ankiety, złożonym z pierwszorzędnych powag fachowych i że komitet ten zalecił Ministerstwu rolnictwa nabycie wyżej przytoczonej pracy p. Hobohma dla użytku przy przedwstępnych studyach regulacyjnych.

Na podstawie powyższych okoliczności oraz bliższej informacyi zasięgniętej, w krótkiej drodze u ówczesnego c. k. Ministra rolnictwa, o inżynierze Hobohmie, postanowił Wydział krajowy poruczyć temuż ustalenie projektu zamierzonej regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów, celem melioracyi gruntów przyległych.

Po przeprowadzeniu odnośnych rokowań zawarł Wydział krajowy z inżynierem Hobohmem ugodę, wedle której tenże obowiązał się przy pomocy technicznej przez Wydział krajowy udzielić się mającej, ustalić ostatecznie projekt zamierzonego dzieła melioracyjnego, za wynagrodzeniem w sumie 3.000 zł. w. a., z której 1000 zł. otrzymać miał na wstępie, 1000 zł. po ustaleniu projektu a ostatnią ratę w takim tylko razie, jeżeli wypracowany pod jego kierunkiem projekt uznany zostanie przez c. k. rząd za odpowiedni pod względem technicznym.

W pierwszej połowie marca 1878. r. przybył inżynier Hobohm do Lwowa, a rozpatrzywszy przedłożone mu operaty techniczne oświadczył, że jakkolwiek zgadza się w zasadzie na projektowane przez inżyniera Jankowskiego osuszenie i namulenie bagien, przeciwnym jest jednak tak jego projektowi, jakoteż innym przedstawionym mu projektom zasadzającym się na *regulacyi* samego koryta Dniestru a proponuje natomiast „*nowy*“ sposób *usunięcia wylewów*, polegający:

1. na wykonaniu pewnych robót w górach, w celu wstrzymania tamże i rozprowadzenia spływającej wody po stokach;

2. na budowie kanału ulgi (Entlastungskanal) mogącego pomieścić w sobie znaczną ilość wody i mającego służyć zarazem do namulania.

Objawiwszy takie zdanie zażądał pan Hobohm zwołania ankiety znawców, w nadziei, że potrafi ich przekonać o trafności swego systemu w zastosowaniu do projektu zamierzonej melioracyi.

W skutek tego zaprosił Wydział krajowy do ankiety, oprócz członków wyżej wymienionych, dra. Piotra Grossa, posła na Sejm krajowy, jako interesującego się od dawna tą sprawą.

Rezultat ankiety odbytej dnia 21. marca 1878. r. nie odpowiedział oczekiwaniom p. Hobohma, albowiem większość zebrania, złożona z pp. Tomka, Pregmacza, Ziembickiego, i Karpuszki, nie aprobowała systemu przedstawionego.

Dnia 24. marca 1878. udał się p. Hobohm z profesorem Rychterem, podzielającym jego zdanie, w okolice górnego Dniestru dla obejrzenia terenu inundacyjnego a powróciwszy nakreślił *cząstkowy* program dalszych dodatkowych studyów oraz prac technicznych pod jego kierunkiem wykonać się mających, wyrażając przytem życzenie, ażeby wykonanie takowych poruczone zostało inżynierowi Jankowskiemu.

Część studyów i prac przedwstępnych wymaganych przez inżyniera Hobohma została wykonaną, reszta zaś zdjęć niwelacyjnych i prac biurowych wykonywaną być miała w miarę dalszych żądań i wskazówek specyalnych tegoż inżyniera.

Atoli zamiast specyalnej instrukcyi do uzupełnienia projektu nowego, przedstawił inżynier Hobohm Wydziałowi krajowemu w październiku 1878. r. obszerny memoryał, zawierający krytyczny pogląd na poprzednie projekty oraz *myśli zasadnicze* co do wypracowania projektu melioracyi wedle „nowego systemu“ ; przedsięwziął następnie w lecie 1879. r , w towarzystwie inżyniera Jankowskiego, drugą podróż w okolice górnego Dniestru, lecz nie poczuwał się do obowiązku udzielenia nam szczegółowych wskazówek, potrzebnych do wypracowania *całego* projektu, tak iż Wydział krajowy, po przeprowadzeniu z nim w tym przedmiocie dłuższej bezskutecznej korespondencyi, doszedł do przekonania, że inżynier Hobohm, poprzestając na ogólnym zarysie swego projektu, nie ma zamiaru rozwinięcia go i ustalenia we wszystkich szczegółach.

Czerpiąc naukę z ostanich smutnych doświadczeń zrobionych w Węgrzech na regulacyi Cisy, która zamiast pożytku przyniosła klęski i szkody nieobliczone, Wydział krajowy postanowił z tem większą oględnością i ostrożnością traktować sprawę projektu regulacyi górnego Dniestru i — przewidując bezskuteczność dalszego nalegania, ażeby p. Hobohm stosownie do zawartej umowy, uzupełnił i ustalił swój projekt, — zdecydował się, zanim sprawie tej stanowczy kierunek będzie mógł być nadany, wyczekiwać opinii *Towarzystwa politechnicznego we Lwowie*, które w uznaniu wielkiej ważności tej sprawy dla gospodarstwa krajowego, podjęło ją z własnej inicyatywy, postanowiwszy zbadać i ocenić wszystkie dotychczasowe znane projekty regulacyi górnego Dniestru, w których, oprócz melioracyi przez namulanie, chcą *jedni* dla zmniejszenia wylewów *regulować* teraźniejsze koryto rzeki, *drudzy* zalecają w tym celu *przekopanie* zupełnie nowego koryta, *inni* wreszcie chcieliby usunąć radykalnie wylewy bądź za pomocą *obwałowań*, albo też za pomocą tak zwanego *kanału ulgi i robót górskich*.

Rozwiązanie tego trudnego zadania poruczyło Towarzystwo politechniczne osobnej komisyi fachowej złożonej z 18 członków, a mianowicie pp. *Bartelmusa*, inżyniera kolei czerniowieckiej, *Jägermanna*, profesora szkoły politechnicznej, *Iszkowskiego* c. k. adjunkta budownictwa, *Jankowskiego*, inżyniera kultury krajowej, *Karpuszki*, inżyniera kultury krajowej, *Kędzierskiego*, inżyniera cywilnego *Kłosowskiego*, nadinspektora kolei arcyks. Albrechta, *Kovatsa*, inżyniera kolei czerniowieckiej, *Mösera*, c. k. radcy budownictwa, *Poźniaka*, inżyniera kolei arcyks. Albrechta, *Przetockiego*, c. k. inżyniera, *Raciborskiego*, nadinżyniera Wydziału krajowego, *Radwańskiego*, inżyniera cywilnego, *Reutta*, inżyniera Wydziału krajowego, *Rychtera*, profesora c. k. szkoły politechnicznej, *Stahla*, c. k. inżyniera, *Wisłockiego*, c. k. nadinżyniera, i *Ziembickiego* dyrektora Towarzystwa przemysłowego.

Komisya ta, na 20 posiedzeniach w ciągu całego niemal roku odbytych, przedyskutowała wszelkie w tym przedmiocie dotychczas podnoszone zapatrywania i uwagi, a po dokładnem rozpatrzeniu pomysłów i projektów jej przedstawionych a mianowicie:

a) projektu inżyniera Jankowskiego,
b) projektu inżyniera Hobohma i profesora Rychtera,
c) pomysłu c. k. nadradcy budownictwa p. Tomka,
d) projektu inżynierów Ziembickiego i Karpuszki,
e) projektu profesora Jägermanna,
f) sprawozdania subkomisyi, wybranej do szczegółowego ocenienia powyższych projektów, a złożonej z pp. Iszkowskiego, Kovatsa i Poźniaka; —

streściła swe zdanie w sposób następujący:

1. *Komisya podnosi konieczność uzupełnienia dotychczasowych studyów technicznych w celu wypracowania ostatecznego projektu.*

Do studyów tych należą:

a) *Pomiar ilości przepływu wody oraz oznaczenie zawartości namułu* przy różnych stanach wody a szczególnie w czasie wylewów górnego Dniestru i jego dopływów.

b) *Urządzenie większej ilości wodoskazów* przedewszystkiem w tych punktach, w których będą wykonane pomiary pod *a)* wymienione.

c) *Dokładna niwelacya wzdłuż górnego Dniestru i głównych dopływów jego*, w celu połączenia wszystkich punktów, w których będą urządzone wodoskazy i w których wykonane zostaną profile rzeki jakoteż i pomiar wody.

d) *Zdjęcie większej ilości profilów poprzecznych* w dolinie górnego Dniestru i jego dopływów i *wykonanie potrzebnych sondowań* dla dokładnego zbadania pokładów gruntu.

e) *Urządzenie stacyi meteorologicznych* w całem dorzeczu górnego Dniestru dla zbadania ilości opadań atmosferycznych.

2. *Komisya uznaje w zasadzie potrzebę zupełnego uchylenia wylewów dla przeprowadzenia radykalnej melioracyi w dolinie górnego Dniestru*; jednak dla braku powyżej wyszczególnionych dat hydrotechnicznych nie może ocenić, który *z projektów jej przedstawionych* byłby odpowiedniejszym dla osiągnięcia pożądanego celu.

3. Komisya sądzi, że niektóre roboty mające na celu *częściowe zmniejszenie wylewów* należy zaprojektować i wprowadzić w wykonanie jeszcze przed ukończeniem studyów w 1. punkcie wyszczególnionych.

Do tych robót należą:

A. *Zalesienie* stromych i nagich stoków oraz nieużytków w górach i *mniej kosztowne roboty górskie.*

B. *Regulacya koryta Dniestru poniżej Nadiatycz.*

4. Komisya uważa przytem, że i *częściowe sztuczne namulanie* połączone z odpowiedniem osuszeniem obszarów nieurodzajnych, pomiędzy Hordynią i Terszakowem, *mogłoby być z korzyścią rozpoczęte* jeszcze przed wypracowaniem ostatecznego projektu ogólnej regulacyi Dniestru i zaleca przeprowadzenie dotyczących szczegółowych studyów.

5. Komisya wyraża w końcu swoje zapatrywanie, że tak podczas studyów jak i przy wypracowaniu ostatecznego projektu regulacyi górnego Dniestru i melioracyi zabagnionego dorzecza, należy baczyć na ewentualną spławność rzeki.

Opinię tę wraz z stenograficznem sprawozdaniem z obrad komisyi hydrotechnicznej i sprawozdaniem subkomisyi, udzieliło Towarzystwo politechniczne Wydziałowi krajowemu w styczniu r. b. do odpowiedniego użytku.

Z wdzięcznością i uznaniem dla Towarzystwa rzeczonego, które mając jedynie interes kraju na oku, zajęło się bezinteresownie, z taką gorliwością i gruntownością, sprawą regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów, wziął Wydział krajowy do wiadomości przedstawione sobie wnioski a polegając na powadze zdania wyrażonego przez grono mężów, skupiające w sobie najdzielniejsze siły fachowe stolicy kraju — z drugiej zaś strony mając to przekonanie, że dokładne, umiejętne i wyczerpujące studya przedwstępne są rękojmią powodzenia każdego projektu technicznego i że czem ściślejsze będą te studya, czem wszechstronniej przedmiot zbadany i przedyskutowany: tem pomyślniejszych można oczekiwać rezultatów, a to nietylko pod względem wykonalności i skuteczności projektu, lecz także pod względem *obniżenia kosztów* robót projektowanych — Wydział krajowy, nie zarządzając na razie wykonania wniosków Towarzystwa politechnicznego, postanowił przedewszystkiem zbadać kwestyę kosztów, jakichby wymagały nowe studya przez Towarzystwo politechniczne zalecone, zanim projekt regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów mógłby być ostatecznie ustalony.

Koszta te, wedle przybliżonych obliczeń naszego oddziału technicznego, są następujące:

1. Wydatki na studya uzupełniające . . . . . 10.500 złr.
2. Koszta studyów wymienionych w punktach 3 i 4 wniosków komisyi hydrotechnicznej . . . . . 1.500 złr.

Razem 12.000 złr.

Wydatek ten nie obejmuje jednak kosztów *wodoskazów* i *stacyi meteorologicznych*, których urządzeniem mogłaby zająć się komisya fizyograficzna w Krakowie, powołana do utrzymywania stacyi meteorologicznych w kraju i pobierająca z funduszu krajowego roczną subwencyę w sumie 3.000 złr. w. a. Urządzenie tych stacyi możnaby, zdaniem Wydziału krajowego, poruczyć komisyi fizyograficznej tem bardziej, że jak wynika z jej sprawozdania z 1877. r., na 30 stacyi meteorologicznych przez nią utrzymywanych: tylko 8 stacyi przypada na wschodnią część kraju i że utworzenie stacyi zaleconych przez Towarzystwo politechniczne połączyłoby cel naukowy z celem rokującym bezpośrednią praktyczną korzyść dla kraju.

W przypuszczeniu więc, że urządzenie wodoskazów i stacyi meteorologicznych nie będzie wymagało *osobnego* wydatku z funduszu krajowego, pozostaje obmyślenie sposobu pokrycia wyżej obliczonej kwoty 12.000 zł. potrzebnej na wykonanie studyów.

W obec okoliczności, że dotąd *wydano* już z funduszu krajowego na studya przedwstępne do wypracowania projektu regulacyi górnego Dniestru:

a) z kredytu 4.000 złr. wyznaczonego uchwałą Wys. Sejmu z 7. kwietnia 1876 r. 3691 zł. 52 ct.
b) z funduszu dyspozycyjnego w 1878. r. (pierwsza rata dla Hobohma) . 1000 zł. — ct.
c) z kredytu 5.000 złr. przeznaczonego w budżecie 1879. r. Rubr. XIII. poz. 162. . . . . około 1300 zł.

5991 zł. 52 ct.

czyli razem w okrągłej cyfrze . . . . . 6000 zł. — „

Wydział krajowy uznając potrzebę poniesienia tego wydatku nowego, jeżeli uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 7. kwietnia 1876. r. ma być wykonaną — zastanowić się jednak musiał, czy i o ile może zalecać Wysokiemu Sejmowi uchwalenie na ten cel dalszego kredytu a względnie *zwiększenie* niewyczerpanej dotacyi z 1879. r., z której pozostaje jeszcze około 3.700 złr.

Dalszy tak znaczny wydatek na uzupełnienie studyów technicznych do wypracowania ostatecznego projektu regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów, zdaniem Wydziału krajowego, dałby się tylko w takim razie usprawiedliwić, gdyby była uzasadniona nadzieja, że po ukończeniu rzeczonych studyów i ustaleniu na ich podstawie projektu, przyjdzie istotnie do wykonania robót regulacyjnych i melioracyjnych, zapewniających osiągnięcie korzyści spodziewanych.

Zapewnienie się w tym kierunku jest konieczne, albowiem jakikolwiek przyjęty będzie projekt, dziś już, na podstawie dotychczasowych studyów, twierdzić można kategorycznie, że wykonanie robót mających na celu regulacyę górnego Dniestru i jego dopływów, oraz melioracyę dolin rzekami temi przeciętych, będzie wymagało wydatku przechodzącego znacznie siły stron bezpośrednio interesowanych i że zatem zrealizowanie projektu w takim tylko razie będzie możliwem, jeżeli w kosztach, oprócz stron bezpośrednio interesowanych i kraju, weźmie także państwo udział znaczniejszy, a to tak ze względu na ewentualną *spławność* Dniestru, jakoteż z uwagi na osiągnąć się mające *zwiększenie kapitału podatkowego*.

W obec tego stanu rzeczy, należy zdaniem Wydziału krajowego, już teraz wybadać w tym względzie *stanowcze* zamiary c. k. rządu i przekonać się, czy rząd zechce z pola teoryi i obietnic zstąpić na grunt praktyczny i czy w skutek tego będzie można liczyć na takie *finansowe* poparcie tej sprawy ze strony c. k. rządu, na jakie ona w obec interesów państwa zasługuje.

Najlepszym zaś probierzem odnośnych intencyi c. k. rządu byłoby, zdaniem Wydziału krajowego żądanie, ażeby c. k. rząd już teraz przyczynił się przynajmniej w połowie do kosztów dalszych

studyów, potrzebnych do ustalenia projektu robót wykonać się mających, udzieleniem na ten cel z funduszu państwowego odpowiedniej subwencyi Wydziałowi krajowemu.

Zapatrując się z tego stanowiska na kwestyę wyznaczenia dalszego kredytu z funduszu krajowego w celu przedsięwzięcia uzupełniających studyów przez Towarzystwo politechniczne zaleconych i

zważywszy, że studya powyższe, nie licząc urządzenia wodoskazów i stacyi meteorologicznych, wymagają wydatku w sumie około 12.000 złr.;

zważywszy, że przyjęcie połowy wydatku tego na skarb państwa byłoby nietylko ulżeniem ciężaru dla funduszu krajowego, lecz także zapowiedzią i zadatkiem pomocy państwowej do wykonania robót projektować się mających;

zważywszy, że połowa wydatku przypadającego w takim razie na fundusz krajowy, nie mogłaby znaleść nawet częściowego pokrycia w kwocie około 3.700 złr. pozostałej z kredytu przeznaczonego na ten sam cel w budżecie 1879. r., albowiem Wydziałowi krajowemu wolno czerpać z tej dotacyi tylko po koniec marca r. b.;

zważywszy nakoniec, że komisya fizyograficzna w Krakowie złożyłaby znakomity dowód swej żywotności, odwdzięczając pobieranie subwencyi krajowych dostarczeniem dat meteorologicznych potrzebnych do rozwiązania jednego z żywotnych zagadnień przez kraj postawionych; —

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem upoważnia Wydział krajowy do użycia z funduszu krajowego kwoty 6.000 zł. w. a. na uzupełnienie studyów technicznych, potrzebnych do wypracowania ostatecznego projektu regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów, jeżeli c. k. rząd udzieli na ten cel taką samą kwotę, tytułem subwencyi państwowej.

2. Sejm wyraża życzenie, ażeby komisya fizyograficzna w Krakowie, otrzymująca subwencye z funduszu krajowego, zajęła się urządzeniem przedewszystkiem tych stacyi meteorologicznych i wodoskazów, które potrzebne są do zbadania stosunków hydrotechnicznych w całem dorzeczu górnego Dniestru.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 2. marca 1880.

Marszałek krajowy

Ludwik hr. **Wodzicki** w. r.

Sprawozdawca,

Władysław hr. **Badeni** w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Z drukarni Anny Waydowicz (pt. Poremby), Lwów, Rynek l. 9.

Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

Do L. W. 3341/79.

Alegat. 22.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie statutu dla zdrojowiska Krynica-Słotwiny.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu w dniu 24. sierpnia 1877. r. przekazał Wysoki Sejm wniosek posła Męcińskiego, żądający uregulowania stosunków administracyi gminnej w Krynicy i w Słotwinach, tudzież statutu dla zdrojowisk w Galicyi, Wydziałowi krajowemu do zdania sprawy.

W wykonaniu tego polecenia, przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z dnia 13. sierpnia 1878. r. L. 20.704 projekt do ustawy, nadającej statut zdrojowisku Krynica-Słotwiny.

Uchwałą z dnia 12. września 1878 przydzielił Wysoki Sejm to nasze przedłożenie komisyi administracyjnej, która przy nawale rozlicznych spraw przedmiotu tego, pomimo obrad nad nim, dla braku dostatecznego czasu załatwić nie mogła, przeto na stół Wysokiej Izby nie wniosła.

Ponieważ jednak sprawa urządzenia stosunków administracyjnych w zdrojowiskach kraju naszego jeszcze w r. 1868. poruszona, dotychczas załatwienia nie znalazła; ponieważ Wydział krajowy w. r. 1877. dostał od Wysokiej Izby wyraźne polecenie przedłożenia jej Wysokiemu Sejmowi; ponieważ nareszcie sprawa ta jest zbyt ważna dla gospodarstwa krajowego, dla skarbu państwa, dla stosunków zdrowotnych i dla cierpiącej ludzkości, aby zaczęta nie była dokonaną, dlatego ponawiamy nasze przedłożenie zeszłoroczne i przedkładamy projekt do statutu dla zdrojowiska Krynica-Słotwiny w brzmieniu prawio takiem samem jak w roku zeszłym, odwołując się — co do powodów, które nami kierowały i kierują, na zeszłoroczne nasze sprawozdanie z dnia 13. sierpnia L. 20.704.

Drobne zmiany, jakie w §§. 3, 4, 5 i 10 wprowadzić uznaliśmy za stosowne, uzasadniają się same przez się.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ustawę, nadającą statut zdrojowisku Krynica-Słotwiny.

Z Rady Wydziału krajowego
Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

We Lwowie dnia 25. lutego 1879.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. **Wodzicki** w. r.

Członek Wydziału krajowego
Dr. **Franciszek Hoszard** w. r.

Alegat do L. W. kr. 3341/79.

Ustawa

z dnia . . . . . .
dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadająca statut zdrojowisku Krynica-Słotwiny.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

§. 1. Gminy Krynica i Słotwiny wraz z obszarami dworskimi Krynicy i Słotwin w powiecie nowosądeckim, łączy się do wspólnego zawiadywania sprawami poszczególnionemi w §. 2. niniejszej ustawy.

§. 2. Do spraw, które na połączonych obszarach gminnych i dworskich Krynicy i Słotwin wspólnie zawiadywane będą, należą:

a) sprawy poszczególnione w §. 27. pod literą *b) c) e) f) g) h) i)* i *k)* ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866 l. 19 d. u. k.

b) sprawy policyi i zdrowia poruczonego zakresu działania, poszczególnione w §. 4. ustawy państwowej z 30. kwietnia 1870 l. 68 d. u. p.

c) sprawy zdrojowe.

Sprawy te zostają wyjęte z pod zakresu działania dotychczasowych gmin i obszarów dworskich Krynicy i Słotwin. Wszelkie inne sprawy własnego i poruczonego zakresu działania należeć będą i nadal do gmin i obszarów dworskich Krynica i Słotwiny, które co do tych spraw zostają i nadal odrębnemi ciałami administracyjnemi w myśl ustawy gminnej i ustawy o obszarach dworskich z 12. sierpnia 1866 l. 19 i 21 d. u. k.

Wolno jednak tym gminom i obszarom dworskim łączyć się do wspólnego zawiadywania i tej reszty spraw.

§. 3. Za sprawy zdrojowe (§. 2. ustęp *c*) uznaje się:

a) Czuwanie nad całością i bezpieczeństwem zdrojów, niemniej nad utrzymaniem w dobrym stanie istniejących urządzeń zdrojowych.

b) Opieka nad ubogimi przebywającymi w zdrojowisku w celu leczenia się.

c) Czuwanie nad tem, aby mieszkania dla gości były zdrowe i dogodne.

d) Staranie o upiększenie zdrojowiska i o zakładanie nowych urządzeń zdrojowych, mających na celu rozwój zakładu, wygodę gości i uprzyjemnienie im pobytu w zdrojowisku.

e) Zarząd funduszem zdrojowym.

Niniejsze postanowienia nienaruszają w niczem prywatnych stosunków prawnych w ogóle, ani też praw i obowiązków właścicieli zdrojowisk.

§. 4. Sprawy poszczególnione w §. 2. i 3. załatwia komitet zdrojowy.

W skład tego komitetu wchodzą: *a)* Przełożeni obszarów dworskich Krynicy i Słotwin; *b)* Naczelnicy gmin Krynica i Słotwiny; *c)* Lekarz zdrojowy; *d)* Jeden z lekarzy praktykujących stale w zdrojowisku podczas pory kąpielowej, a wybrany przez tychże lekarzy na lat trzy; *e)* Delegat przez Wydział powiatowy mianowany.

§. 5. Właściciel zakładu zdrojowego jest obowiązany mianować i opłacać lekarza zdrojowego, wymienionego w §. 4. lit. c.

§. 6. Komitet wybiera z grona swego bezwzględną większością głosów wedle przepisów ordynacyi wyborczej dla gmin z 16. sierpnia 1866 l. 20. d. u. k. na lat trzy: Przewodniczącego (prezesa) i dwóch assesorów, z których jeden jest oraz zastępcą przewodniczącego.

Wybór przewodniczącego i jego zastępcy wymaga zatwierdzenia cesarskiego.

§. 7. Co do spraw w §. 2. i 3. poszczególnionych, wstępuje komitet zdrojowy w prawa i obowiązki Rady gminnej, a prezes komitetu w prawa i obowiązki naczelnika gminy w myśl ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866 l. 19 d. u. k.

§. 8. Koszta połączone z załatwieniem czynności, poszczególnionych w §. 2. lit. *a)* i *b)*, ponoszą gminy i obszary dworskie Krynica i Słotwiny w stosunku do opłacanych przez nich podatków bezpośrednich, koszta zaś połączone z załatwianiem spraw poszczególnionych w §. 2. lit. *c)* — pokrywa fundusz zdrojowy.

§. 9. Fundusz zdrojowy powstaje:

a) z opłat zdrojowych i taks na muzykę pobieranych od gości w zdrojowisku przebywających;

b) z dochodów pobieranych z widowisk, zabaw, koncertów i t. p.;

c) z zapisów i ofiar na rzecz tego funduszu;

d) z dochodów pobieranych za używanie urządzeń wykonanych kosztem funduszu zdrojowego;

e) z funduszu powstającego ze składek i innych ofiar na rzecz ubogich przebywających w zakładzie.

§. 10. Wysokość opłat i taks w §. 9 lit. *a)* wyszczególnionych, oznacza na wniosek komitetu, polityczna władza krajowa.

§. 11. Prezes komitetu winien corocznie ułożyć, a komitet uchwalić budżet na następny rok administracyjny, najpóźniej na dwa miesiące przed rozpoczęciem roku, a rachunki z przychodów i wydatków, najpóźniej we trzy miesiące po upływie roku administracyjnego, przedłożyć komitetowi do rozpoznania i załatwienia.

Wreszcie z budżetem i rachunkami rocznemi należy postąpić w myśl postanowień §. 70. ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866. l. 19. d. u. k.

Budżet winien jednak tak w dochodach jak w wydatkach zawierać dwa odrębne działy, stosownie do podziału wspomnionego w §. 8. i mieścić w sobie rozkład prestacyj, przypadających na połączone gminy i obszary dworskie, w stosunku do opłacanych przez nich podatków bezpośrednich.

Na podstawie prawomocnie uchwalonego budżetu, wezwie prezes komitetu naczelników gmin Krynica i Słotwiny, żeby przypadające na te gminy kwoty wstawili w swój budżet pod rygorem ostatniego ustępu powołanego §. 70., właściciela obszarów dworskich zaś do zapłacenia kwot, przypadających na połączone obszary dworskie do rąk prezesa komitetu, w kwartalnych ratach z góry pod rygorem egzekucyi.

§. 12. We wszystkich wypadkach, dla których niniejsza ustawa nie zawiera szczegółowych postanowień, obowiązują przepisy ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866. r. l. 19. d. u. k.

§. 13. C. k. Rządowi służy prawo zwierzchniczego nadzoru nad zakładem zdrojowym Krynica-Słotwiny, w myśl ustawy państwowej z 30. kwietnia 1870 l. 68 d. u. p.

§. 14. W wypadkach wywłaszczenia na rzecz publicznego zakładu zdrojowego Krynica-Słotwiny, mają być zastosowane postanowienia §. 365 powszechnej ustawy cywilnej.

§. 15. Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Z drukarni krajowej Anny Waydowicz (pt. Poremba), Lwów.

Alegat. 23.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o kosztach leczenia ubogich.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu w dniu 18. października 1878 przy rozprawie nad rubryką III. budżetu krajowego: „koszta leczenia“, uchwalił Wysoki Sejm następującą rezolucyę:

„Wzywa się Wydział krajowy:

„I. Ażeby obmyślił środki zapobieżenia wydawania świadectw ubóstwa osobom mogącym płacić za siebie.

II. Ażeby świadectwa ubóstwa dołączone do rachunków szpitalnych, jak najściślej badał i w razie dostrzeżonej ich niezgodności z prawdą, winnych do surowej pociągał odpowiedzialności.

III. Ażeby ściśle przestrzegał pociągania do płacenia kosztów leczenia osób do tego obowiązanych, jako też korporacyi za swoich członków, chlebodawców za służących itp.

IV. Ażeby nie dopuszczał podniesienia taks szpitalnych nad istotną potrzebę, a nawet starał się obniżyć takowe, gdzie się tego możność okaże.

V. Ażeby starał się dalej o zmniejszenie wydatków w szpitalach krajowych.

VI. Poleca się Wydziałowi krajowemu aby zbadał: w jakiej mierze ustawa z roku 1875. uwalniająca gminy od kosztów leczenia swych ubogich, wpłynęła na coroczne powiększenie się dodatków krajowych szpitalnych;

w jakiej mierze korzystali od roku 1875. ze szpitali publicznych ubodzy pod względem ich przynależności do gmin miejskich, do gmin wiejskich i do obszarów dworskich;

czyli nie zachodzi obawa, że świadectwa ubóstwa są lekkomyślnie wydawane przez Zwierzchności gminne, w celu przyjęcia kosztów leczenia chorych na fundusz krajowy w szpitalach powszechnych — i aby o wyniku tych badań zdał Wysokiemu Sejmowi sprawę na najbliższej sesyi i stosowne do wyniku przedstawił wnioski.“

Rezolucya ta, aczkolwiek odnosi się we wszystkich swych częściach do jednego i tego samego przedmiotu t. j. do kosztów leczenia ubogich, zawiera jednak w sobie kilka ustępów, przeto i sprawozdanie ustęp za ustępem do niej stosować się będzie. I tak:

Ustęp I. wzywa Wydział krajowy do obmyślenia środków przeciw wydawaniu świadectw ubóstwa osobom mogącym płacić za siebie.

Główną przyczynę lekkomyślnego wydawania świadectw ubóstwa upatrujemy w tem, że niektóre z naszych Zwierzchności gminnych nie pojmują — czy to z dobroduszności, czy z braku właściwego wykształcenia — doniosłości takich świadectw. Chwilowym środkiem zaradczym jest stosowne pouczenie, stanowczo jednak temu zaradzić by mogła tylko zmiana ustawy gminnej, dopuszczająca do składu Zwierzchności gminnych żywioły więcej wykształcone.

Drugiego środka możnaby użyć tylko w drodze ustawodawczej. Pierwszego użyliśmy już,
Aleg. I. odnosząc się odezwą z dnia 27. grudnia 1878 l. 53.074 (Alegat I.) do Prezydyum c. k. Namiestnictwa z prośbą o polecenie c. k. Starostwom, ażeby:

a) pouczyli Zwierzchności gminne, jakim osobom mogą wydawać świadectwa ubóstwa w celu uwolnienia ich od ponoszenia kosztów leczenia, tudzież którzy krewni należą według ustawy cywilnej do krewnych w linii wstępnej i zstępnej, obowiązanych do ponoszenia kosztów leczenia;

b) ażeby przypomnieli Zwierzchnościom gminnym, że za wydane świadectwo niezgodne z prawdą, będzie im wytoczone śledztwo i wedle wyniku będzie wymierzoną kara;

c) ażeby zarządzali bezzwłocznie ściąganie kosztów leczenia, skoro do tego przez zarządy szpitali i Wydział krajowy zawezwani zostaną. Przekonaliśmy się bowiem, że spóźnienia w tym względzie powodują najczęściej stratę funduszu krajowego. Albowiem majątki leczonych lub ich krewnych obowiązanych do zapłaty, częstokroć przechodzą w posiadanie osób trzecich, w skutek czego koszta nie mogą już być później ściągnięte.

W myśl tej naszej odezwy, Prezydyum c. k. Namiestnictwa wydało w dniu 5. stycznia
Aleg. II. 1879 l. 9809 okólnik do wszystkich c. k. Starostw, który jako Alegat II. załączamy.

Co do II. wezwania: „ażeby Wydział krajowy świadectwa ubóstwa ściśle badał i w razie ich niezgodności z prawdą, winnych pociągał do odpowiedzialności“, zauważamy, że każde świadectwo ubóstwa, wydane przez zwierzchność gminną, podpisane przez naczelnika gminy i duszpasterza i zaopatrzone pieczęciami urzędu gminnego i parafii, bywa — tak co do formy jak co do treści i wiarygodności — jak najściślej badane, najprzód przez zarządy szpitalne, potem w oddziale rachunkowym, nareszcie w departamencie szpitalnym Wydziału krajowego. Najdrobniejsza usterka staje się powodem korespondencyi Wydziału krajowego z właściwem Starostwem, a koszta leczenia z tego powodu zakwestyonowane dopóty nie bywają na fundusz krajowy przyjęte, dopóki wszelka wątpliwość usuniętą nie zostanie.

Zdarza się także, iż niektóre gminy nie są łatwe do wydawania świadectw ubóstwa, przeciwnie posuwają bezwzględność tak daleko, że nie wydają świadectwa ubóstwa nawet takiemu choremu, który, gdyby mu przyszło zapłacić za siebie koszta leczenia, musiałby sprzedać cały swój dobytek i stać się żebrakiem. W takich wypadkach rozstrzyga dopiero Rada Wydziału krajowego: ażali chory wezwany do zapłacenia kosztów kuracyi, ma być uważanym za ubogiego lub nie. W sprawie lekkomyślnie wydawanych świadectw, a które jak wspomnieliśmy wyżej, najczęściej spowodowane są nieświadomością a nie złą wolą, pomimo najtroskliwszej uwagi — zaledwie kilka wypadków odkryć byliśmy w możności, i w tych śledztwo za pośrednictwem władz politycznych
Aleg. III. zarządziliśmy bezzwłocznie. Od roku 1877. było takich wypadków zaledwie ośm. (Alegat III.) W jednym został wójt z Jagielnicy za fałszywe świadectwo i przeniewierzenie kosztów leczenia w kwocie 31 złr. 38 ct. na cztery miesiące więzienia zasądzony. W drugim odzyskaliśmy koszta leczenia za obłąkanego z Jasła leczonego w Kulparkowie. W trzecim sprawdziło śledztwo ubóstwo leczonego. W reszcie (5) wypadków, nie otrzymaliśmy pomimo kilkakrotnego urgowania, żadnej odpowiedzi. Utrzymujemy je jednak w ewidencyi, ażeby kiedyś uzyskać zwrot wydanych kosztów leczenia.

Aleg. IV. Na razie wypełniając polecenie Wysokiego Sejmu, udzieliliśmy rozporządzeniem z dnia 27. grudnia 1878 l. 53.074 (Alegat IV.) odpis uchwały sejmowej zarządom wszystkich szpitali po-

wszechnych z wezwaniem: „ażeby świadectwa ubóstwa otrzymane od Zwierzchności gminnych, jak najściślej badały, zanim je do rachunku dołączą, a w razie spostrzeżenia, iż nie są zgodne z prawdą, Wydziałowi krajowemu przedstawiały do dalszego zarządzenia“.

Ustęp III. wzywa Wydział krajowy: „ażeby ściśle przestrzegał pociągania do płacenia kosztów leczenia osób do tego obowiązanych, jako też korporacyi za swoich członków, chlebodawców za służących itp.“

Pod tym względem bywają wszelkie obowiązujące przepisy ściśle przestrzegane. Za dowód niechaj służą liczne korespondencye, które Wydział krajowy z zarządami szpitali i z c. k. Starostwami przy badaniu kwartalnych rachunków szpitalnych przeprowadza, w szczególności zaś okólnik nasz z dnia 25. czerwca 1878 l. 33.838 (Alegat V.), w którym pouczamy kogo należy, **Aleg. V.** że za robotników przy fabrykach i przedsiębiorstwach, jeżeli do prowadzenia właściwego przemysłu są potrzebnymi, właściciele fabryk i przedsiębiorcy winni opłacać koszta leczenia. W myśl tego pouczenia poleciliśmy dokładniejsze spisywanie wywodów szpitalnych z robotnikami, sprężystsze ściąganie kosztów leczenia za nich od służbodawców, oraz zagroziliśmy nieprzyjęciem kosztów na fundusz krajowy w razie zaniedbania przepisów.

W ustępie IV. poleca Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu: „ażeby nie dopuszczał podniesienia taks szpitalnych nad istotną potrzebę, a nawet starał się obniżyć takowe, gdzie się tego możność okaże“.

Potrzeba dokonania w niektórych szpitalach prowincyonalnych znacznych restauracyi budynków, brak wszelkich zapasów do zadosyćuczynienia wymogom gdzieniegdzie bardzo nagłym a tak ważnym, że od ich zaspokojenia dalszy byt szpitala głównie zależał, zmusiły Wydział krajowy jeszcze w latach 1874, 1875, 1876 i 1877 do uregulowania taks wedle potrzeb rzeczywistych, na podstawie zamknięć rachunkowych z trzech lat poprzednich, jak tego rozporządzenie ministeryalne z dnia 10. kwietnia 1857 l. 10.946 wymaga.

Przytem miał Wydział krajowy na celu także wprowadzenie w gospodarstwo szpitalne równowagi między dochodami a wydatkami, uregulowanie ekonomicznych stosunków, przywrócenie zachwianego zaufania dostawców uskarżających się na nieakuratność wypłat, pochodzącą z nieustannego braku gotówki. Rady gminne bowiem, opiekujące się szpitalami i wedle dawniejszych przepisów obowiązane do dawania zaliczek, stanowczo odmawiały pomocy, gdyż same zaledwie posiadały fundusze na opędzenie najpilniejszych potrzeb gminy. Nareszcie potrzeba poprawienia gospodarstwa, zakupienia brakujących sprzętów, pościeli, bielizny i narzędzi, w końcu potrzeba utworzenia funduszów rezerwowych na nadzwyczajne wydatki nie mające pokrycia w budżetach — skłoniły Wydział krajowy do podniesienia taks szpitalnych wspólnie z c. k. Namiestnictwem.

Z konieczności więc (Alegat VI.) podniesioną została taksa w r. 1874. w trzech szpi- **Aleg. VI.** talach: w Przemyślu, Podhajcach i Stryju, w każdym o 10 centów; w roku 1875. w pięciu szpitalach: w Białe, Brzeżanach, Jaśle, Śniatynie i Tarnowie, także o 10 centów; w roku 1876. w trzech szpitalach: w Sączu o 5, w Stanisławowie i Wadowicach o 10 centów; w roku 1877. w sześciu szpitalach, t. j.: w Brodach o 2 centy, w Bochni o 4, w Drohobyczy i Złoczowie o 7, w Rzeszowie o 10, a w Samborze o 15 centów.

Podwyższenie to taks w latach od 1874 do 1877 spowodowało wzrost kosztów leczenia w kraju rocznie o 26.839 zł. 66 ct.

W roku bieżącym zniżyliśmy taksę — jak to w naszem sprawozdaniu zeszłorocznem zapowiedzieliśmy — w trzech szpitalach, mianowicie: w Białe i Przemyślu z 60 na 50 za zwykłych chorych, a za obłąkanych z 70 na 50 centów, w Żółkwi zaś z 70 na 60 centów.

Zniżenie to przyniesie funduszowi krajowemu zwyż 10.000 zł. oszczędności rocznie.

*

Obecnie wynosi taksa w naszych szpitalach prowincyonalnych: w czterech po 50 centów, w jednym 52 ct., w dwóch po 54 ct., w trzech po 55 ct. w trzech po 57 ct., w dziewięciu po 60 ct., w jednym 65 ct., w Krakowie 75 i 98 ct., we Lwowie i Kulparkowie po 90 ct.

Jeżeli porównamy taksy leczenia w naszych szpitalach z taksami obowiązującemi w in-
Aleg. VII. nych krajach koronnych Austro-Węgier (Alegat VII.), to się okaże, że Austrya wyższa i niższa, Dalmacya, Morawa, Salcburg, Styrya, Szlązk, Tryest, Tyrol i Węgry mają w większej części szpitali taksę wyższą nad 60 ct., jedne Czechy mają na 56 szpitali w 46 taksę dochodzącą 60 ct.

W całej Monarchii jest na 258 szpitali, 123 z taksą do 60 ct., zaś 135 nad 60 centów. W Galicyi mają na 26 szpitali 22 taksę do 60 ct., a tylko 4 nad 60 centów. Porównanie to przemawia za tem, że taksy w naszych szpitalach są umiarkowane.

Pomimo tego, Wydział krajowy posłuszny woli Wysokiego Sejmu, będzie przeprowadzał redukcyę taksy w każdym szpitalu, skoro tylko możność się okaże.

V. ustęp brzmi: „ażeby Wydział krajowy starał się dalej o zmniejszenie wydatków w szpitalach krajowych".

Rozporządzeniem z dnia 14. grudnia 1877 l. 41.014, wprowadził Wydział krajowy w szpitalu lwowskim od 1. stycznia 1878. r. nowe karty do zapisywania chorym żywności potrawami, a nie porcyami.

Rozporządzeniem z dnia 4. czerwca 1878 l. 10.007, wprowadził Wydział krajowy w tym samym szpitalu zmianę normy żywienia od 15. sierpnia, zmniejszając miarę i wagę potraw.

Rozporządzeniem z dnia 6. sierpnia 1878 l. 40.077, wprowadził Wydział krajowy te same zmiany dążące do oszczędności w szpitalu Św. Łazarza w Krakowie, a rozporządzeniem z dnia 13. sierpnia 1878 l. 42.421, w zakładzie na Kulparkowie.

Rozporządzeniem z dnia 2. sierpnia 1878 l. 40.231, wprowadził Wydział krajowy wspólny stół dla służby kulparkowskiej.

W dniu 27. grudnia 1878 l. 53.074 wydał Wydział krajowy okólnik do zarządów wszystkich szpitali w kraju z wezwaniem: ażeby starały się zmniejszyć wydatki szpitalne o ile się możność okaże.

Rozporządzeniem z dnia 14. marca 1879 l. 5494 uregulował Wydział krajowy w Kulparkowie klasy wiktu dla chorych, lekarzy, urzędników i dla służby, ustanawiając trzy klasy i zmniejszając normę.

Rozporządzeniem z dnia 26. lutego 1879 l. 788 wezwał Wydział krajowy zarząd szpitala Św. Łazarza w Krakowie do oszczędności w wydatkach na żywność i na leki.

Rozporządzeniem z dnia 16. marca 1879 l. 10.347 zarządził Wydział krajowy w Kulparkowie środki, aby zmniejszyć wydatek na opał.

Rozporządzeniem z dnia 23. marca 1879 l. 11.529 przeprowadził Wydział krajowy w Kulparkowie zmniejszenie ilości lamp i polecił, ażeby w miarę zużycia dawnych, nabywano lampy o węższym knocie.

W dniu 8. maja 1879 l. 8400 zawarł Wydział krajowy bezpośrednio z producentem kontrakt na dostawę nafty z pierwszej ręki po cenach fabrycznych na lat trzy.

Rozporządzeniem z dnia 23. marca 1879 l. 11.526 i z 16. maja l. 18.295 polecił Wydział krajowy zmniejszyć służbę domową w Kulparkowie a używać — ile się da — chorych spokojnych do posług w gospodarstwie.

Oto dowody, że Wydział krajowy polecenia Wysokiego Sejmu, co do starania się o zmniejszenie wydatków szpitalnych nie tylko wykonywał, lecz nawet poniekąd uprzedził.

Rezultaty tych naszych zarządzeń okażą się liczebnie dopiero przy zamknięciu rachunków z roku 1879. Teraz już z porównania wydatków na potrzeby samego gospodarstwa w trzech zakła-

dach krajowych, między rokiem 1877 a 1878 wedle zamknięć rachunkowych (Alegat VIII.) widzimy: że w porównanych rubrykach — w których jedynie oszczędności przeprowadzić można — wypadło na dzień leczenia chorego w r. 1878. mniej niżeli w r. 1877. we Lwowie o 12·45 centa, w Krakowie o 2·46 centa, a w Kulparkowie o 4·93 centa. **Aleg. VIII.**

Samo żywienie chorego wynosiło w szpitalu we Lwowie: na oddziałach chorych w roku 1877. dziennie po 33·56 centów, w r. 1878. zaś tylko po 28·76 centów, zatem mniej niż w roku poprzednim o 4·8 centa, które pomnożone przez 209·358 dni leczenia, dają w r. 1878. oszczędności 10.049 zł. Z tych 2049 zł. liczyć należy na karb niższych cen wiktuałów, a 8000 zł. na karb zmiany kart i normy przez nas wprowadzonej.

Wszystkie wydatki tego szpitala wynosiły według zamknięć rachunkowych 193.776 zł. 82 ct. — a że było dni leczenia:

w oddziałach chorych	197.972
w oddziale położnic	11.386
w szpitaliku św. Zofii	11.153
Razem	220.511

zatem kosztowało utrzymanie chorego dziennie 87·87 centów, podczas kiedy kosztuje w Wiedniu: w szpitalu na Wiedeniu 96 ct., w szpitalu Rudolfa 1 zł. 1 ct. a w Pradze 1 zł. 16 ct., — chociaż tam nie opłacają ani kapelanów, ani czynszu najmu, które my płacimy.

W zakładzie kulparkowskim zaoszczędzono w skutek naszych zarządzeń — wedle doniesienia dyrektora — od 1. września do końca grudnia na samem żywieniu chorych i służby 2793 zł. 54 ct. Na nafcie spodziewamy się w r. 1879. około 2000 zł. oszczędzić, a ile na drzewie, koniec roku okaże.

W szpitalu Św. Łazarza w Krakowie — mimo naszych poleceń — dotąd korzystniejszych rezultatów wykazać nie możemy. Przyczyną tego jest przejściowy stan szpitala, budowa pawilonów, adaptacya starego gmachu, budowa kuchni, piekarni, pralni i łazienek, przeprowadzanie chorych i obłąkanych ze szpitala Św. Ducha do Św. Łazarza, nieoznaczona ostatecznie liczba sióstr miłosierdzia i posługi, nareszcie kontrakt z dostarczycielem wszelkich potrzeb szpitala obowiązujący do końca r. 1879. Mamy jednak nadzieję, że i tu dadzą się — pomimo oddalenia Lwowa od Krakowa, przy gorliwem współdziałaniu komitetu administracyjnego i dyrektora, niejakie oszczędności przeprowadzić. — Zadaniem zaś Wydziału krajowego będzie i nadal nie dopuszczać żadnego zbytku, a ograniczać się tylko do niezbędnych wydatków we wszystkich szpitalach tak krajowych jak prowincyonalnych.

Ustęp VI. poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał: „w jakiej mierze ustawa uwalniająca gminy od kosztów leczenia swych ubogich, wpłynęła na coroczne powiększenie się krajowych wydatków szpitalnych; w jakiej mierze korzystali od roku 1875. ze szpitali publicznych ubodzy pod względem ich przynależności do gmin miejskich, do gmin wiejskich i do obszarów dworskich? — Czyli obawa nie zachodzi, że świadectwa ubóstwa są lekkomyślnie wydawane przez Zwierzchności gminne, w celu przyjęcia kosztów leczenia chorych na fundusz krajowy w szpitalach powszechnych, i aby o wyniku tych badań zdał sprawę Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi i stosownie do wyniku przedstawił wnioski".

Alegat IX. przedstawia wykaz wydatków z funduszu krajowego na koszta leczenia ubogich w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych (Rub. III. budżetu krajowego) od roku 1866. t. j. od chwili, kiedy szpitale przeszły pod zarząd Wydziału krajowego, aż do roku 1878. t. j. za lat trzynaście. Wydatki są tu wykazane *netto*, po potrąceniu wszelkich zwrotów od gmin, od samopłacących, za sprawdzanie rachunków aptekarskich, zaliczek zwróconych przez szpitale i t. p., słowem wykazane są koszta leczenia tylko fundusz krajowy obowiązujące; — przedstawia dalej, ile **Aleg. IX.**

w każdym roku jeden cent dodatku do państwowych podatków bezpośrednich dawał podatku krajowego; nareszcie, ile centów z podatku krajowego wydanych było rokrocznie na koszta leczenia ubogich.

Aleg. X. Alegat X. wykazuje wydatki z funduszu krajowego na dotacye dla zakładów krajowych, mianowicie: dla szpitala powszechnego we Lwowie, dla zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie i dla szpitala Św. Ducha i Św. Łazarza w Krakowie (Rub. XI. budżetu krajowego). Odtrąciliśmy tu wydatek na fundusz podrzutków we Lwowie, jako nie należący do naszego przedstawienia. Wykazuje także, ile centów z dodatku krajowego użytych zostało co roku na dotacyę dla szpitali.

Aleg. XI. Alegat XI. zawiera sumaryczne zestawienie wydatków na koszta leczenia i na dotacye szpitali, wykazanych w dwóch poprzednich alegatach, wraz z centami spotrzebowanymi na oba te cele z dodatku krajowego.

Aleg. XII. Alegat XII. daje obliczenie przeciętne, ile w różnych peryodach wynosiły wydatki na koszta leczenia, na dotacye szpitali i na obie rubryki razem, tudzież ile na nie osobno i łącznie wydano centów. Czas bowiem od roku 1866. do dziś dnia podzielić należy na trzy okresy. Pierwszy od roku 1866. do roku 1868., w którym fundusz krajowy na mocy rozporządzenia ministeryalnego z dnia 6. marca 1855 l. 6382 ponosił całe koszta leczenia ubogich, tak jak je teraz ponosi. Obejmuje on trzy lata. W każdym z nich wynosiły koszta leczenia przeciętnie po 258.859 zł. i zużywały z dodatków krajowych po 4·37 centa. Dotacye dla szpitali zaś wynosiły po 76.826 zł. i zużywały po 1·30 ct. Razem wynosiły te wydatki rocznie po 335.685 zł. i zużywały po 5·67 ct. z dodatków.

Drugi okres obejmuje czas od roku 1869. do roku 1874. W tym okresie płacił fundusz krajowy całe koszta leczenia za obłąkanych i za położnice, tudzież połowę kosztów za innych chorych, gminy zaś płaciły drugą połowę, a to na mocy ustawy krajowej z dnia 19. listopada 1868. (Dz. u. k. z r. 1868. Cz. XV. Nr. 29.) trwał on sześć lat. Koszta leczenia wynosiły przeciętnie po 180.302 zł. rocznie, a dotacye po 146.956 zł., razem po 327.258 zł.; pierwsze spotrzebowały z dodatków po 2·97, drugie po 2·43, razem po 5·40 centa.

Nareszcie trzeci okres od roku 1875. do dnia dzisiejszego, w którym fundusz krajowy znowu płaci wszystkie koszta leczenia ubogich na mocy ustawy krajowej z dnia 6. stycznia 1875 (Dz. u. k. z r. 1875. Cz. II. Nr. 7.). Obejmuje on cztery lata, w których wynosiły koszta leczenia w przecięciu rocznie po 341.834 zł.; a dotacye po 215.570 zł.; razem po 557.404 zł. Dodatki do podatków wynosiły na koszta leczenia po 5·15, na dotacye po 3·30, razem po 8·45 centa.

Z porównania liczb przeciętnych okresu trzeciego z liczbami okresu drugiego (Alegat XII.) okazuje się, że w okresie trzecim ani koszta leczenia, ani dotacye nie urosły do podwójnej wysokości przeciętnych okresu drugiego, a dodatek na nie także się nie podwoił, jak się tego po ustawie z roku 1875. spodziewać należało i na co Wysoki Sejm zdawał się być przygotowanym, uchwalając ustawę przyjmującą na fundusz krajowy do jednej już ponoszonej połowy i drugą połowę, opłacaną podówczas przez gminy.

Jeżeli porównamy rok 1874. jako ostatni, w którym gminy połowę kosztów leczenia ubogich płaciły, z rokiem 1878. jako czwartym z kolei, w którym całe koszta leczenia ponosił fundusz krajowy, a który ze wszystkich lat największą pochłonął kwotę na ten cel — to różnica kosztów najjaskrawiej wystąpi. W roku bowiem 1874. wynosiły wydatki Rubryki III. 210.970 zł. i zużyły 3·5 centa dodatków; — w roku zaś 1878. wynosiły 459.774 zł.; t j. więcej niż dwa razy tyle co w roku 1874, zużywały 6·7 centa dodatku, t. j. mniej niż dwa razy tyle co w roku 1874. Różnica ta pochodzi ztąd, że w roku 1874. jeden cent dodatku dał 60.000 zł. podczas kiedy w roku 1878. dał 69.000 zł. dochodu.

Dotacye dla szpitali wynosiły w roku 1874. kwotę 129.539 zł. czyli 2·2 centa; w roku 1878. wzrosły do 220.183 zł. i wymagały 3·2 centa dodatku.

Faktem tedy jest, że koszta leczenia i dotacye dla szpitali od roku 1875. prawie w dwójnasób się powiększyły. Niesłusznem by jednak było przypisywać to zjawisko wyłącznie ustawie w owym roku wydanej. Oprócz niej działały tu i inne przyczyny. I tak:

a) W roku 1875. w maju otwarto zakład dla obłąkanych w Kulparkowie; w roku 1878. przybył szpital w Sokalu; od roku 1875. rozszerzono szpitale: w Biale, Jaśle, Kołomyi, Podhajcach, Przemyślu i Sanoku. Przez to, jak Alegat VI. wykazuje, przybyło w szpitalach łóżek, t. j. miejsc dla chorych, 796.

Od r. 1876. bywają na mocy uchwał sejmowych leczone kosztem funduszu krajowego dzieci ubogie w szpitalikach św. Zofii we Lwowie i św. Ludwika w Krakowie.

Podczas kiedy w r. 1875. leczono w szpitalu lwowskim 54 dzieci w 2174 dniach po 45 ct. kosztem 978 zł. 30 ct., a w szpitalach krakowskich 130 dzieci w 6741 dniach po 75 ct. kosztem 5.055 zł. 75 ct. leczono w r. 1878 w szpitalu św. Zofii we Lwowie 306 dzieci, w 12.529 dniach; z tych zapłaciliśmy za 11.153 dni po 58 ct. kwotę 6.469 zł. zaś szpitalowi św. Ludwika w Krakowie za 619 dzieci w 21.437 dniach leczenia po 50 ct. kwotę 10.718 zł. 50 ct. Zatem leczenie dzieci w r. 1878. o blisko 11.160 zł. więcej kosztowało niż w r. 1875.

b) Większa część naszych szpitali została odpowiednio celom humanitarnym i leczniczym urządzoną; posady lekarzy zostały poobsadzane zdolnymi doktorami medycyny i chirurgii, a posady rządców ludźmi gorliwymi; racyonalne leczenie, troskliwe pielęgnowanie i ludzkie obchodzenie się z chorymi bywa ściślej przestrzegane, jak niemniej czystość i porządek. To też dziwić się nie można, że z jednej strony lepsze urządzenia większych wymagają kosztów, a z drugiej strony, że w szpitalach dobrze urządzonych chorzy chętniej szukają opieki i zdrowia.

c) Na powiększenie liczby chorych, szukających opieki w szpitalu lwowskim, wpłynęła znacznie ustawa z dnia 23. kwietnia 1874 (Dz. u. k. Nr. 37.), zezwalająca na przyjmowanie żydów do tego szpitala. Ustawa pomieniona weszła w życie w połowie roku 1874, a zaraz w następnych latach okazał się znaczny napływ starozakonnych. W roku 1875. było ich 464, w roku 1876 — 816, w roku 1877 aż 927, razem 2207. Dni ich leczenia wynosiły w tych trzech latach 66.210, a koszta 59.589 zł., czyli rocznie około 20.000 zł.

d) Podniesienie taks szpitalnych także nie mało się przyczyniło do powiększenia kosztów leczenia, jak to już wyżej — pod IV — przytoczyliśmy.

e) Przyrost ludności nie pozostaje także bez wpływu na liczbę chorych szukających opieki w szpitalach, a przez to i na kwotę kosztów leczenia. — W roku 1874. leczyło się w naszych szpitalach na 5,827.798 ludności 20.327 chorych, czyli na 1000 mieszkańców 3·4 chorego. A ponieważ roczny przyrost ludności liczyć można przeciętnie w przybliżeniu na 85.000 głów, więc powinnoby przybyć, z tytułu przyrostu, rocznie około 290 chorych. Licząc średni pobyt chorego razem z obłąkanymi na 32 dni, otrzymamy 9280 dni leczenia; a że dzień leczenia kosztuje przeciętnie 67 centów, otrzymamy rocznego wydatku o 6218 zł. więcej, co czyni w czwartym roku około 25.000 zł.

f) Najważniejszą zaś przyczyną napływu chorych do szpitali jest coraz większe zubożenie ludności i ztąd rezultująca nędza w kraju.

Zubożenia tego dowodzą z roku na rok wzrastające zaległości podatków tak państwowych jak dodatków krajowych; dowodzi dalej wzmagająca się w progresyi przerażającej liczba sądowych licytacyi. I tak odbyło się, wedle dat naszego bióra statystycznego, w roku 1867. w 130 miejscowościach 164 licytacyi sądowych;

w r. 1868.	w	187	miejscowościach	271 licytacyj
„ 1873.	w	409	„	614 „
„ 1874.	w	633	„	1026 „
„ 1875.	w	740	„	1326 „
„ 1876.	w	885	„	1433 „
„ 1877.	w	1209	„	2139 „
„ 1878.	w	1347	„	2450 „

Zubożenia dowodzi nareszcie oprócz innych objawów, natłok szukających zatrudnienia, zarobku i wsparcia.

Nie dziw więc, że w społeczeństwie naszem, przeciążonem podatkami, zubożonem lichwą, pijaństwem, ryczałtowemi dymisyami urzędników i sług kolejowych, zarazą na bydło, loteryą i innemi plagami, przy braku wszelkiej organizacyi służby zdrowia w gminach wiejskich i przy braku dostatecznej liczby lekarzy, akuszerek i szpitalików gminnych po wsiach i miasteczkach, przybywa rokrocznie coraz więcej kandydatów do opieki publicznej w szpitalach.

Zaprzeczyć się nie da, że ustawa z roku 1875. znacznie ułatwiła ubogim wstęp do szpitali już tem samem, że gminy nie robią teraz trudności w wydawaniu świadectw ubóstwa i przynależności prawdziwie ubogim, co dawniej, kiedy połowę kosztów ponosiły, częstokroć z oburzającą srogością i nieludzkością czyniły. Tem ułatwieniem głównie przyczyniła się ustawa z r. 1875. częściowo do powiększenia wydatków z funduszu krajowego na koszta leczenia. Resztę zdziałały powyżej przytoczone przyczyny.

Stosunek, w jakim się do wspólnego rezultatu — mniej więcej — przyczyniły, wykazuje następujące zestawienie:

W roku 1874. zapłacił fundusz krajowy: *a*) całe koszta za obłąkanych i za położnice w kwocie 143.158 zł.; *b*) połowę kosztów leczenia innych chorych ubogich 187.654 złr. Gminy zaś zapłaciły na rachunek drugiej połowy 79.391 zł. — razem 267.045 zł.

W roku 1878. zapłacił fundusz krajowy: *a*) całe koszta za obłąkanych i za położnice 228.328 zł. i *b*) całe koszta za innych chorych ubogich 414.549 zł.

Na podniesienie kosztów za obłąkanych i za położnice wymienionych pod *a*) ustawa z roku 1875. wpływu wywrzeć nie mogła, ponieważ tak przed ustawą jak po ustawie, koszta te z funduszu krajowego w całości pokrywane bywały, mimo to podniosły się one z 143.157 zł. do 228.328 zł. t. j. o 62·2 na sto.

Koszta leczenia innych chorych ubogich wymienione pod *b*) wzrosły z 267.045 zł. do kwoty 414.549 zł. t. j. o 147.504 zł., czyli o 64·4 od sta.

Na to wpłynęły:

Podniesienie taks kwotą	26.840 zł.
Umowy z szpitalikami dla dzieci w Krakowie i we Lwowie kwotą . .	11.160 „
Ustawą zezwalająca przyjmować żydów do szpitala we Lwowie kwotą około	20.000 „
Przyrost ludności kwotą	25.000 „
Razem . . .	83.000 zł.

Reszta 64.500 zł. przypada na karb pomnożenia łóżek, na karb zubożenia kraju i w części na karb ustawy z r. 1875.

Ma jednak ta ustawa także dodatnie skutki. Ona bowiem

a) umożliwiła ulepszenie stosunków zdrowotnych i ekonomicznych, wszystkich, a gdzie niegdzie dalsze istnienie niektórych szpitali;

b) ona dała przytułek w chorobie rocznie o półosma tysiąca ubogim więcej i o tyle więcej rąk wraca rocznie pracy produkcyjnej. Podług Alegatu VI. leczyło się w szpitalach naszych w roku 1874. osób 20.327, w roku zaś 1877. osób 28.075, zatem o 7.748 więcej. Dni ich leczenia w roku 1874. wynosiły 652.536, podczas kiedy w roku 1877. wynosiły 897.645, t. j. o 245.109 więcej; w roku 1878. było chorych 30·275, leczonych w 991.977 dniach;

c) ona przyczyniła się w części do pomnożenia ludności, albowiem zmniejszyła śmiertelność w szpitalach o 0·7 od sta, t. j. teraz umiera w szpitalach pomimo powiększenia się liczby chorych, rocznie o 667 ludzi mniej niż przed ustawą. W roku 1874. umarło na 20.327 chorych

2249, t. j. na sto chorych umarło jedenastu, czyli co dziewiąty chory. W roku zaś 1877. na 28.075 chorych umarło 2.916, t. j. na stu 10·3, czyli tylko co dziesiąty chory;

d) ona wpłynęła także poniekąd na zmniejszenie śmiertelności w kraju. Wedle wyciągu ze „Statistische Jahrbücher“ (Alegat XIII.) w roku 1874. umarło w Galicyi 207.619 osób, t. j. 3·56 na sto, czyli co 28my człowiek. W roku zaś 1877. umarło tylko 192.226 ludzi, t. j. 3·15 na sto, czyli blizko co 32gi człowiek, pomimo, że rok 1874. należał pod względem zdrowia do bardzo korzystnych, nie panowała w nim bowiem żadna znaczniejsza epidemia, podczas kiedy w roku 1877. panowała nagminnie w niektórych okolicach naszego kraju błonica (dyfteritis) i pochłonęła przeszło 22.000 ofiar. Z tego porównania okazuje się, że w przeciągu trzech lat po ustawie naszej, umarło w Galicyi pomimo niekorzystniejszych warunków o 48.781 osób mniej niż przez trzy lata przed ustawą. Część zasługi tak pomyślnego rezultatu przypada bezsprzecznie na ową ustawę. **Aleg. XIII.**

W Alegacie XIV. przedstawiamy obraz porównawczy, w jakim stosunku korzystali z dobrodziejstwa szpitali publicznych w Galicyi, przynależni do gmin miejskich, do gmin wiejskich i do obszarów dworskich, tak w trzechleciu przed ustawą z roku 1875, jak w trzechleciu po ustawie. Okazuje się z tego porównania, że w latach 1872, 1873 i 1874 było rocznie leczonych w przecięciu po 6872 z miast i miasteczek, po 8.706 ze wsi i po 33 z obszarów dworskich. **Aleg. XIV.**

Po ustawie w latach 1875, 1876 i 1877 leczono przeciętnie po 8.457 z gmin miejskich, po 11.408 z gmin wiejskich i po 41 z obszarów dworskich, t. j. w pierwszym okresie dostarczały miasta i miasteczka 44.3%, wsie 55.5%, a obszary dworskie 0.2%; w drugim okresie dostarczały miasta i miasteczka 42.4%, wsie 57.4%, a obszary dworskie 0.2%; — czyli że teraz korzystają ze szpitali włościanie częściej niż dawniej i stosunkowo więcej niż mieszczanie. Obszary dworskie zaś jak dawniej tak teraz mało kiedy szpitali używają. Zjawisko to tłumaczą niektóre zarządy szpitali okolicznością, że wielu sług dworskich podaje się do protokółu szpitalnego za wyrobników dziennych, przynależnych do gminy swego urodzenia, bo obszar dworski wedle ustawy przynależności udzielać nie może, i tym sposobem bywają policzeni między przynależnych do gmin wiejskich, a koszta ich leczenia przechodzą na fundusz krajowy.

W Alegacie XV. przedstawiamy wykaz ubogich leczonych w roku 1877. wedle ich przynależności do powiatów, do miast Lwowa i Krakowa, do innych krajów koronnych Austryi i do obcych Państw. Wypływa z niego, że najwięcej chorych w owym roku dostarczyło miasto Kraków, bo aż 1555, po tem następują powiaty: Bocheński z liczbą 883, Wielicki z liczbą 762, Tarnowski z liczbą 677, Krakowski z liczbą 662, Jasielski z liczbą 563, Lwowski z liczbą 559, Przemyski z liczbą 526 i Tarnopolski z liczbą 519. Najmniej chorych było z powiatów: Nisko 58, Tarnobrzeg 46 i Husiatyn 38. Reszta powiatów dostarczyła chorych od 66 do 492, miasto Lwów zaś tylko 113. **Aleg. XV.**

Porównawcze obliczenie kosztów szpitalnych z roku 1876. w stosunku do podatków państwowych bezpośrednich i do dodatków krajowych w Galicyi i w dziesięciu innych krajach koronnych, daje nam Alegat XVI. Przekonać się z niego można, że największe koszta na leczenie i na zakłady lecznicze ponosi Dolna Austrya, bo 1,667.992 zł., po tej następują Czechy z kwotą 994.946 zł., trzecie miejsce zajmuje Galicya z kwotą 539.773 zł. **Aleg. XVI.**

W stosunku do ludności wypada na jednego mieszkańca najwięcej w Dolnej Austryi, bo 76·7 centa, najmniej —bo 5·3 ct. — w Bukowinie; w Galicyi wypada na głowę 8·8 centa i kraj nasz zajmuje dopiero dziewiąte miejsce z kolei.

W stosunku do bezpośrednich podatków państwowych opłaca najwięcej Styrya, bo 8·8 ct. od złotego austryackiego; najmniej Szlązk, bo 2.3 ct.; Galicya znajduje się w pośrodku na piątem miejscu z 5·2 centa od złotego.

Z dodatków krajowych płacą na cele szpitalne Górna i Dolna Austrya blisko połowę, Bukowina jedną trzecią, Salcburg, Styrya, Kraina i Galicya blisko czwartą część, Karyntya, Czechy i Szlązk piątą, a Morawa więcej niż szóstą część. Galicya zajmuje zatem pod tym względem pośrednie miejsce.

Według relacyj przedlitawskich Wydziałów krajowych, opłacają fundusze krajowe we wszystkich krajach koronnych Austryi całkowicie koszta leczenia ubogich na mocy rozporządzenia ministeryalnego z dnia 6. marca 1855 l. 6382, z wyjątkiem Górnej Austryi i Tyrolu, gdzie na mocy ustaw krajowych obowiązane są gminy do zwrotu funduszowi krajowemu piątej części kosztów leczenia za swoich przynależnych. Pomimo to płaci Górna Austrya z 47 ct. dodatku krajowego 20·9 centa na koszta leczenia, a mały Tyrol wydaje wedle wykazu c. k. statystycznej centralnej komisyi w Wiedniu z dnia 9. kwietnia 1879 l. 1648 na ten sam cel 329.995 zł. rocznie. Zwrócić tu należy uwagę i na tę okoliczność, że w tych krajach nie istnieją tak jak u nas obszary dworskie, jako odrębne od gmin ciała polityczne. Większa posiadłość należy tam do związku gminy i zarówno z innymi członkami gminy ponosi wszelkie ciężary gminne, a więc i do owej piątej części kosztów leczenia ubogich się przyczynia.

W myśl tego przedstawienia i z uwagi, że ustawa z r. 1875. o ponoszeniu kosztów leczenia odpowiada celom humanitarnym, że ulepszyła szpitale i przyczyniła się do zmniejszenia śmiertelności tak w szpitalach jak w kraju; z uwagi, że oprócz tej ustawy są głównemi przyczynami wzrostu wydatków na koszta leczenia, ulepszenie i pomnożenie szpitali, inne uchwały sejmowe tudzież przyrost i zubożenie ludności; z uwagi, że Galicya nie opłaca jeszcze stosunkowo większych kosztów leczenia, niż inne kraje koronne, i że, z wyjątkiem Tyrolu i Górnej Austryi, wszystkie kraje koronne Przedlitawii ponoszą koszta leczenia w całości z funduszu krajowego; z uwagi, że dopóki w kraju naszym nie ma lekarzy, akuszerek i szpitalików w gminach wiejskich, byłoby niewłaściwem utrudniać ubogim wstęp do szpitali w chorobie; z uwagi nareszcie, że przełożenie z funduszu krajowego na gminy, choćby tylko części tego ciężaru który niedawno z nich zdjęto, nie jest wskazane, a mogłoby nawet okazać się szkodliwem;

Wydział krajowy uznaje za stosowne, nie przedkładać żadnych wniosków dążących do zmiany obowiązującej ustawy i wnosi:

Wysoki Sejm raczy niniejsze sprawozdanie przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 9. września 1879.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki *w. r.*

Sprawozdawca
Dr. Franciszek Hoszard *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Alegat I. do L. W. 3348/79.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 27. grudnia 1878 l. 53074, wystosowanej do Prezydyum c. k. Namiestnictwa w miejscu.

Wydział krajowy ma zaszczyt przesłać Świetnemu Prezydyum c. k. Namiestnictwa w załączeniu odpis uchwał powziętych przez Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 18. października 1878 przy rozprawie nad rubr. III. wydatków preliminarza funduszów krajowych na rok 1879. „koszta leczenia ubogich chorych“ z prośbą o polecenie c. k. Starostwom:

a) ażeby pouczyły Zwierzchności gminne, jakim osobom mogą wydawać świadectwa ubóstwa w celu uwolnienia ich od ponoszenia kosztów leczenia, tudzież którzy krewni należą według ustawy cywilnej do krewnych w linii wstępnej i zstępnej, obowiązanych do ponoszenia kosztów leczenia;

b) ażeby przypomnieli Zwierzchnościom gminnym, że w razie spostrzeżenia, że wydane świadectwo jest niezgodne z prawdą, śledztwo przeciw nim zarządzone i według wyniku kara wymierzoną zostanie;

c) ażeby na odezwę Zarządów szpitali i Wydziału krajowego ściąganie kosztów leczenia bezzwłocznie zarządzali. Przekonaliśmy się bowiem, że spóźnienia w tym względzie najczęściej ze stratą dla funduszu krajowego są połączone, albowiem majątki leczonych lub obowiązanych do zapłaty krewnych przechodzą w posiadanie osób trzecich, w skutek czego koszta później ściągnięte być nie mogą.

Jest rzeczą sprawdzoną, że na wezwanie nasze o ściągnienie kosztów leczenia za obłąkanych po lat kilka od c. k. Starostw nie otrzymaliśmy odpowiedzi, a dopiero na liczne urgensa otrzymujemy nawet za takich leczonych świadectwa ubóstwa, którzy podczas pobytu w zakładzie albo sami, albo ich krewni w linii wstępnej i zstępnej majątek posiadali. Wskutek tego musimy koszta znaczne przyjmować na fundusz obłąkanych, które choć w części byłyby do kasy zakładu wpłynęły, gdyby ściągnienie ich zaraz było nastąpiło.

O postanowieniu swem zechce nas Świetne Prezydyum c. k. Namiestnictwa zawiadomić a zarazem udzielić nam wyciąg z załatwienia o ruchu ludności w Galicyi co do śmiertelności w kraju z lat 1875, 1876, 1877 w stosunku do lat 1872, 1873, 1874.

D. j. w.

Alegat II. do L. W. 3348/79.

Odpis

okólnika c. k. Prezydyum Namiestnictwa do l. 9809/pr. do wszystkich c. k. Starostw, nadesłanego Wydziałowi krajowemu do L. 1199/79.

Wydział krajowy uskarza się, że na wezwanie swe o ściągnięcie kosztów leczenia po kilka lat nie otrzymuje od Władz administracyjnych żadnej odpowiedzi, a dopiero na liczne przypomnienia przesyłane bywają Wydziałowi krajowemu świadectwa ubóstwa nawet za takich leczonych, którzy podczas pobytu w zakładzie albo sami, albo ich krewni w linii wstępnej lub zstępnej posiadali majątek.

Gdy zwłoka w ściąganiu kosztów leczenia połączona jest ze stratą dla funduszu krajowego, albowiem najczęściej majątki leczonych lub obowiązanych do zapłaty krewnych przechodzą na osoby trzecie, w skutek czego te koszta ściągnięte być nie mogą, przeto stanowczo wzywam Pana, abyś na odezwy Wydziału krajowego i zarządów szpitali bezzwłocznie zarządzał, co z prawa wypada, w celu ściągnięcia wykazanych kosztów leczenia.

Za wszelką w tym względzie nieuzasadnioną zwłokę czynię Pana osobiście odpowiedzialnym. Do końca lutego b. r. chciej mi Pan przedłożyć wykaz zalegających w tamtejszym powiecie kosztów leczenia, podając szczegółowo przyczynę każdej zaległości i środki, których użyto w celu ich ściągnięcia.

Nadto polecam Panu, abyś pouczył Zwierzchności gminne, jakim osobom mogą wydawać świadectwa ubóstwa w celu uwolnienia ich od ponoszenia kosztów leczenia, tudzież którzy krewni należą wedle ustawy cywilnej do krewnych linii wstępnej i zstępnej i są obowiązani do ponoszenia kosztów leczenia. Wreszcie należy przypomnieć Zwierzchnościom gminnym, że w razie, gdyby wydane świadectwo nie było zgodnem z prawdą, śledztwo przeciw nim zarządzone i według wyniku kara wymierzoną zostanie.

We Lwowie dnia 5. stycznia 1879.

W y k a z

spraw, w których dochodzono fałszywości wystawionych świadectw ubóstwa dla leczonych.

1. Protokolarne do L. W. 29.883/876 zestawione zeznanie włościan ze wsi Sołomki, że Michał Szych były naczelnik gminy różnych karygodnych dopuścił się nieprawości, a między temi fałszywe wydawał świadectwa ubóstwa dla leczonych z krzywdą gminy i funduszu krajowego, pobrawszy część kosztów leczenia za to dla siebie; udzielono według aktu L. W. 31.977/876 c. k. Starostwu we Lwowie celem sprawdzenia stanu majątkowego, urgowano tę sprawę do L. W. 4053 i 8.168/877, również wezwano do L. W. 9.670/877 Wydział powiatowy, czego wynikiem było, że według aktu L. W. 15.714/77 Wydział powiatowy odstąpił sprawę sprzeniewierzenia kwoty 70 złr. przez Michała Szycha na niekorzyść skarbu państwowego Władzy sądowej, a według aktów L. W. 19.011/877 i 12.005/878 wezwano c. k. Starostwo o ściągnienie kosztów leczenia: 15 złr. 75 ct., 11 złr. 25 ct. i 16 złr. 65 ct. dotąd nie ściągniętych — z tego powodu urgowano 21/3 1879 do L. W. 11.523.

2. Wydział powiatowy w Podhajcach do L. W. 31.702/76 i 2.586/77 wezwany w sprawie świadectw leczonej familii Cajkowskich z Podhajec dotąd nie odpowiedział — przeto urgowano L. 11.521/79.

3. Prośbę ustną włościan z Głuchowic o udzielenie gminie imiennego wykazu osób leczonych celem sprawdzenia, czy jaki leczony płacić mogący nie zasłonił się świadectwem ubóstwa u poprzedniego wójta wyłudzonem, udzielono c. k. Starostwu we Lwowie według aktu L. W. 4.156/77 wraz z wykazem, na co nie otrzymaliśmy dalszego doniesienia, ani reklamacyi, urgowano. —

4. Podanie Reprezentacyi gminy Czajkowic o nadużyciach byłego wójta, osobliwie za wydawanie fałszywych świadectw ubóstwa dla leczonych, udzielono Wydziałowi powiatowemu w Rudkach według aktu L. W. 28.982/77 z wezwaniem dochodzenia; przeto urgowano do L. 11.524/79 i do L.W. 3.048/78.

5. Odezwę c. k. Starostwa w Żydaczowie L. W. 34.280/77, czy osoby ze Stulska leczone i które z osób miały świadectwa ubóstwa, udzielono temuż według aktu L. W. 36.577/77 przy dołączeniu wykazu, czego wynik wykazuje akt L. W. 9.632/78 sprawdzone leczonych ubóstwo.

6. Doniesienie z Lubienia L. W. 37.905/78, że naczelnik gminy Stefanowi Hornostaj fałszywe wydał świadectwo ubóstwa, udzielono według aktu L. W. 39.478/78 c. k. Starostwu w Gródku celem sprawdzenia — do L. 11.522/79, urgowano.

7. Doniesienie dyrektora zakładu obłąkanych w Kulparkowie L. W. 10.578/77, że ojciec leczonego tamże Arnolda Steinhausa w Jaśle, mimo wydanego dla niego świadectwa ubóstwa może koszta tegoż leczenia od 11. sierpnia 1876 począwszy zapłacić, udzielono po sprawdzeniu stanu majątkowego ojca Józefa Steinhausa wraz z wykazem kosztów leczenia według aktu L. W. 13.738/77 c. k. Namiestnictwu celem zapobieżenia dalszym nadużyciom, ściągnienia kosztów zaległych i zabezpieczenia dalszych, w skutek czego koszta leczenia Arnolda Steinhausa za czas od 11. sierpnia 1876 do 20. stycznia 1878 według aktu L. W. 59.483/78 ściągnięto, gdyż tylko jedna rata kwartalna pozostaje w zaległości.

8. Według aktów L. W. 5.052 i 8.114/79 skazano wójta w Jagielnicy Wojciecha Rudyka za fałszywe świadectwo dla popisowego Jędrzeja Majdry kosztem 31 złr. 38 ct. leczonego i za sprzeniewierzenie tej kwoty na 4 miesięczne więzienie, na której to podstawie zażądano 21/3 zwrotu tej kwoty.

O d p i s

rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 27. grudnia 1878. l. 53.074 wystosowanego do p. Dyrektorów szpitali i władz zarządzających szpitalami w kraju.

W załączeniu udzielamy WPanu (Zwierzchności gminnej) odpis uchwał powziętych przez Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 18. października 1878 przy rozprawie nad rubryką III wydatków preliminarza funduszów krajowych na rok 1879. „koszta leczenia ubogich chorych“ z wezwaniem o polecenie Zarządowi szpitala:

a) ażeby świadectwa ubóstwa otrzymane od Zwierzchności gminnych jak najściślej badał, zanim je do rachunków załącza i w razie niekorzystnych spostrzeżeń, takowe nam do dalszego zarządzenia przedkładał;

b) ażeby koszta leczenia od korporacyj, służbodawców, właścicieli fabryk, zawsze przez WPana (Zwierzchność gminną) żądał lub takowe nam wykazywał;

c) ażeby w osobnem sprawozdaniu nam wykazał, czyli obecnie istniejąca taksa szpitalna nie dała by się w jaki sposób obniżyć;

d) ażeby nam zdał sprawę, czyli i w jaki sposób wydatki szpitalne dały by się zmniejszyć;

e) ażeby w końcu wykazał nam, w jakiej mierze ustawa z r. 1874. uwalniająca gminy od kosztów leczenia za swych ubogich, wpłynęła na coroczne powiększenie się wydatków szpitalnych,— w jakiej mierze korzystali od roku 1874. z szpitala tamtejszego ubodzy pod względem ich przynależności do gmin miejskich, wiejskich i obszarów dworskich. — Rozumie się samo przez się, że wyjaśnienia te ma Zarząd szpitala przedłożyć nam za pośrednictwem WPana Dyrektora (Zwierzchności gminnej), gdyż WPan Dyrektor (Zwierzchność gm.) dołączy także swoje możliwe wnioski.

Wyjaśnienia te zresztą mają być sporządzone na podstawie ruchu chorych w latach 1875, 1876 i 1877 w stosunku do lat 1872, 1873 i 1874 i przedłożone najdalej do końca stycznia 1879.

D. j. w.

O d p i s

reskryptu Wydziału krajowego z dnia 25. czerwca 1878. l. 33838 wystosowanego do Zwierzchności gminnej w Drohobyczu.

Doszło do naszej wiadomości, że w Drohobyczu i Borysławiu, gdzie znajdują się znaczne kopalnie i fabryki nafty i wosku ziemnego, właściciele tych fabryk nieopłacają kosztów leczenia za swoich robotników leczonych w tamtejszym szpitalu powszechnym, utrzymując, że robotnicy zatrudnieni przy fabrykach są zwykłymi dziennymi zarobnikami.

W interesie funduszu krajowego oświadczamy Zwierzchności gminnej, że według dekretu kancelaryi nadwornej z 30. kwietnia 1840 l. 11757 wszystkich robotników choćby pracujących za dziennem wynagrodzeniem, skoro do prowadzenia fabryki są potrzebni, należy uważać za zostających w stosunku służbowym, a wtedy winni są właściciele fabryk opłacać za nich koszta leczenia za przeciąg czterech tygodni w myśl rozporządzenia ministeryalnego z d. 15. lipca 1871 l. 9787.

Rozporządzeniem ministeryalnem z 4. sierpnia 1872 l. 10.659 rozstrzygnięto ponownie, że robotnicy używani za dziennem wynagrodzeniem do robót przy przedsiębiorstwach, nie mogą być uważani jako zarobnicy, a specyalnem rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 16. kwietnia 1872 l. 1490 postanowiono wyraźnie, że robotnicy przy przedsiębiorstwach od kosztów leczenia uwolnionymi być nie mogą.

Z tych jasnych przepisów okazuje się najwyraźniej, że właściciele fabryk i wszelkich przedsiębiorstw, tudzież przedsiębiorcy kolei żelaznych obowiązani są za robotników swych używanych w fabrykach lub przy przedsiębiorstwach koszta leczenia za 4 tygodni opłacać.

Polecamy więc Zwierzchności gminnej, ażeby bezzwłocznie o tem zarząd szpitala zawiadomiła i poleciła, iżby w wywodzie szpitalnym zatrudnienie przyjętego robotnika wyraźnie określał n. p. robotnik dzienny, przy fabryce . . . . p. . . . . lub przy przedsiębiorstwie . . . . p. . . . .

Na podstawie wywodu takiego należy zażądać ściągnienia kosztów leczenia za czas do czterech tygodni od właściciela fabryki lub przedsiębiorcy. W razie jakichkolwiekbądź przeszkód winna Zwierzchność gminna przedłożyć wykaz kosztów leczenia c. k. Starostwu do ściągnienia przymusowego ewentualnie do orzeczenia, co należy do kompetencyi władz politycznych.

Koszta leczenia za takich robotników nie będą na przyszłość za czas 4 tygodniowy przyjmowane na fundusz krajowy i zostaną z rachunku wykreślone, skoro nie będzie dołączone prawomocne orzeczenie władzy politycznej, że służbodawca został od uiszczenia tych kosztów uwolnionym.

Niepotrzebujemy zresztą zwracać uwagi Zwierzchności gminnej na okoliczność, że korespondencye w podobnych sprawach winne być raźno przeprowadzane, w ewidencyi utrzymywane i w krótkich przerwach, a w razie potrzeby — nawet za naszem pośrednictwem urgowane, doświadczenie bowiem uczy, że przedsiębiorcy często się zmieniają lub w razie ukończenia robót z miejsca się wydalają. Wtedy byłoby ściągnienie należytości albo trudne albo niemożliwe, a cierpiałyby na tem fundusze publiczne.

Dla ochrony tedy skarbu krajowego od strat byłby Wydział krajowy przymuszony, w razie nieprzestrzegania powyżej przytoczonych przepisów i zaniedbania w tym względzie obowiązku ze strony Zwierzchności gminnych lub zarządów szpitali, odmówić przyjęcia na fundusz krajowy zarachowanych kosztów.

D. j. w.

Wykaz porównawczy

ilości łóżek, ilości leczonych i dni leczenia, śmiertelności liczbowej i procentowej a nareszcie taksy leczenia w szpitalach krajowych i prowincyonalnych w latach 1874 i 1877.

Liczba porz.	Nazwa szpitali	Ilość łóżek		Ilość leczonych		Ilość dni leczenia **)		Śmiertelność				Taksa				Zwiększenie kosztów leczenia w skutek podwyższenia taksy
								Liczbowa		Procentowa		1874	Kiedy została podwyższona	O ile	1877	
		1874	1877	1874	1877	1874	1877	1874	1877	1874	1877					
1	Biała	63	81	463	633	15.487	20.687	65	77	14·0	9·9	50/30	1/VII 1875	10	60/30	2.068·70
2	Bochnia	55	55	535	754	14.421	19 112	109	110	20·3	12·8	50/30	1/V 1877	4	54/30	764·48
3	Brody	63	55	405	518	8.802	11.517	66	72	13·8	19·1	50/30	16/VI 1877	2	52/30	230·34
4	Brzeżany	60	60	324	422	10.508	12.157	32	44	9·8	9·0	50/25	15/VI 1875	10	60/25	1.215·70
5	Drohobycz	52	46	465	530	11.567	12.529	61	83	13·1	14·1	50/30	16/VI 1877	7	57/30	877·03
6	Jasło	80	107	373	704	12.982	22.912	42	67	11·2	8·1	50/30	15/VIII 1875	10	60/30	2.291·20
7	Kołomyja	69	82	368	481	9.823	13.811	38	37	10·3	7·7	50/30	—	—	50/30	—
8	Podhajce	50	60	281	53[illegible]	8.418	15.655	23	52	8·1	8 6	50/30	1/X 1874	10	60/30	1.565·50
9	Przemyśl	71	160	1000	1142	22.261	30.202	94	112	9·4	8·5	50/30	1/XII 1874	10	60/30	3·020·20
10	Rzeszów	80	66	418	552	14.876	16.700	60	44	14·3	6·8	50/25	1/IV 1877	10	60/30	1·670 —
11	Sambor	45	45	407	501	10.042	9.524	33	68	8·1	11·1	50/25	1/VIII 1877	15	65/30	1·841·10
12	Sanok	35	60	306	465	7.848	12.887	28	30	9 1	5·6	60/30	—	—	60/30	—
13	Sącz nowy	70	76	489	472	9.837	13.437	59	57	12·0	11·4	55/30	1/III 1876	5	60/30	671·85
14	Śniatyn	24	24	180	187	3.733	3.686	12	9	6·7	4·7	45/25	1/X 1875	10	55/30	368·60
15	Stanisławów	125	131	1172	954	31 016	28.512	110	106	9 3	11·1	45/23	1/III 1876	10	55/30	2.851·20
16	Stryj	60	66	607	479	15.065	15.029	95	55	15·6	11·5	50/35	1/VIII 1874	10	60/35	1.502 90
17	Tarnopol	70	75	569	875	13.104	20.130	44	80	7·7	11·4	50/30	—	—	50/30	—
18	Tarnów	140	140	920	1281	28.325	42.323	153	163	16·6	12·7	50/30	1/I 1875	10	60/30	4.232·30
19	Wadowice	44	44	140	206	3.876	4.745	10	24	7·1	9·2	50/25	10/V 1876	10	60/30	474·50
20	Zaleszczyki	35	40	206	374	5.159	10.944	10	30	4·8	8·0	50/30	—	—	50/30	—
21	Złoczów	60	60	459	548	14.219	17.058	51	45	11·1	6·5	50/25	1/VII 1877	7	57/30	1.194·06
22	Żółkiew	22	40	222	363	6.291	10.883	20	37	9·0	7·4	50/30	—	—	50/30	—
	Razem	1373	1573	10.309	12.973	277.660	364.440	1215	1402	11·2	10·7	—	—	—	—	26.839·66
23	Kraków	422	465	3.620	5.821	109.723	140.708	399	769	11·0	13·2	75/98	—	—	—	—
24	Lwów	851	720	6.398	8.284	265.153	*)195.888	635	645	9·9	7·7	90	—	—	—	—
25	Kulparków	—	684	—	997	—	196.609	—	100	—	10·0	90	—	—	—	—
	Ogółem	2646	3442	20.327	28.075	652.536	897.645	2249	2916	11·0	10·3	—	—	—	—	26.839·66

Uwaga. W r. 1877. wzięto w rachunek dzieci chore, leczone kosztem kraju w szpitalu św. Zofii i św. Ludwika.

*) Zmniejszona ilość dni leczenia w skutek przeniesienia obłąkanych do Kulparkowa.

**) Ilość dni leczenia obrachowana bez względu czy koszta były zapłacone lub nie, lecz nie wchodzą tu leczeni w szpitalach wojskowych i zagranicznych.

Alegat VI. do L. W. 3348/79.

Porównanie taks

za leczenie chorych w szpitalach publicznych we wszystkich krajach monarchii austryackiej i w królestwie węgierskiem.

Liczba porz.	Prowincye	Ilość szpitali	Wysokość taksy w szpitalach						
			od 42 do 50 ct.	od 50 do 60 ct.	od 60 do 70 ct.	od 70 do 80 ct.	od 80 do 90 ct.	od 90 ct. do 1 zł.	od 1 zł. wyżej
1	Austrya niższa	24	—	2	6	8	5	2	1
2	Austrya wyższa	4	—	1	—	2	1	—	—
3	Bukowina	3	—	2	1	—	—	—	—
4	Czechy	56	22	24	6	1	2	—	1
5	Dalmacya	4	—	—	1	1	1	1	—
6	Karyntya	4	—	—	4	—	—	—	—
7	Kraina	2	—	—	—	—	1	—	1
8	Kroacya i Sławonia	14	—	3	9	2	—	—	—
9	Morawia	9	1	1	2	1	2	—	2
10	Pobrzeże	1	—	—	1	—	—	—	—
11	Pogranicze wojskowe	17	1	4	12	—	—	—	—
12	Salcburg	1	—	—	—	—	1	—	—
13	Siedmiogród	14	7	5	2	—	—	—	—
14	Styrya	13	—	1	2	4	4	2	—
15	Szlązk	1	—	—	—	1	—	—	—
16	Tryest	5	—	—	2	—	3	—	—
17	Tyrol i Vorarlberg	28	2	6	17	1	1	—	1
18	Węgry	32	8	11	10	3	—	—	—
19	Galicya	26	4	18	1	1	2	—	—
		258	45	78	76	25	23	5	6

Wykaz porównawczy

wydatków w trzech zakładach krajowych w r. 1877 i 1878 według zamknięć rachunkowych.

	Nazwa zakładu	Lwów		Kraków		Kulparków		Lwów		Kraków		Kulparków	
	Ilość dni leczenia	193.453	209.358	133.821	156.842	159.105	163.973	Na dzień leczenia wypada					
	Rok	1877	1878	1877	1878	1877	1878	1877	1878	1877	1878	1877	1878
1	Żywienie chorych	64.919	60.216	53.415	63.917	67.886	61.895	33·56	28·76	39·91	40·75	42·67	37·75
2	Bielizna	7.990	7.640	6.790	5.719	7.750	7.660	4·13	3·65	5·00	3·65	4·87	4·67
3	Pranie	7.345	7.486	6.536	6.794	7.239	5.862	3·80	3·58	4·88	4·33	4·55	3.57
4	Opał	6.120	5.788	4.893	4.115	5.036	3.573	3·16	2·76	3·65	2·62	3·17	2·18
5	Oświetlenie	6.397	3.540	2.051	2.518	5.396	5.710	3·31	1·69	1·53	1·60	3·39	3·48
6	Leki i apteka	4.668	8.882	5.968	7.702	927	—	2·41	4·24	4·46	4·91	0·58	—
7	Koszta sanitarne i narzędzia	4.814	5.587	2.365	2.262	1.992	1·918	2.49	2·67	1·77	1·44	1·25	1.17
8	Sprzęty	3.583	2.478	966	3.542	3.980	2.422	1·85	1·18	0·72	2·26	2·50	1·48
9	Słoma i siano do sienników	388	641	730	816	441	651	0·20	0·31	0·55	0·52	0·28	0·40
10	Utrzymanie kapelanów i kaplicy	1.683	1.465	1·200	1 200	950	2.051	0·87	0·70	0·90	0·76	0·60	1·25
11	Utrzymanie koni	—	—	607	555	1.785	1.919	—	—	0·45	0·35	1·12	1·17
12	Utrzymanie ogrodów	—	—	819	641	1.096	2.102	—	—	0·61	0·41	0 69	1·28
13	Koszta pogrzebów	107	571	172	704	139	146	0·05	0·27	0·13	0·45	0·09	0·09
14	Utrzymanie budynków	11.527	3·435	2.894	2.565	7.131	6.771	5·96	1·64	2·17	1·63	4·48	4·13
15	Utrzymanie dyrektora, lekarzy i akuszerek	22.523	21.868	12.812	12.381	6.459	6.841	11·64	10·45	9·57	7·89	4·06	4·17
16	Koszta zarządu	8.874	10.312	10.362	10.458	5.944	9·615	4·59	4·93	7·74	6·66	3·74	5·86
17	Utrzymanie sióstr oddziałowych	6.003	5.720	7.980	6.575	2.003	2.830	3·10	2·73	5·96	4·19	1 26	1·73
18	Służba niższa przy chorych	17.350	17.323	9.143	10.067	22.145	22.588	8·97	8·27	6·83	6·42	13·92	13·78
19	Czynsz	8.026	8.886	3.000	9.000	—	—	4·15	4·24	2·24	5·74	—	—
20	Koszta kancelaryjne	1.456	993	709	866	754	991	0·75	0·47	0·53	0·56	0·47	0·60
	Razem	183.773	172.831	133.412	152.397	149.053	145.545	94·99	82·54	99·60	97·14	93·69	88·76
21	Do tego koszt utrzymania dzieci w szpitalikach	1.395	6.469	11.049	10.719	—	—						
22	„ „ koszt utrzymania obłąkanych w Żółkwi i Przemyślu	—	—	—	—	27.431	38.410						
23	„ „ nadwyżka dochodów zwrócona funduszowi krajowemu	—	—	5.692	—	—	—						
24	„ „ rozmaite wydatki	14.514	14.477	17.952	19.813	14.261	5.058						
	Ogólny wydatek	199.682	193.777	168.105	182.929	190.745	189.013						

Alegat VIII. *do L. W. 3348/79.*

Alegat IX. do L. W. 3348/79.

Wykaz

wydatków z funduszu krajowego na koszta leczenia ubogich chorych.

Rok	Wydatki na koszta leczenia			Spotrzebowany dodatek do podatków		Uwaga
	zł.	ct.	½	Licząc dochód z 1 centa	centów	
1866	288.541	68	—	59.010	4·9	
1867	233.719	40	—	59.389	3·9	Wydatki na koszta leczenia są tu wykazane **netto**, t. j. po potrąceniu wszelkich zwrotów od gmin, od samopłacących, za sprawdzanie rachunków aptékarskich, zaliczek zwracanych przez szpitale itp. itp.
1868	254.315	82	1	58.000	4·3	
1869	243.902	83	—	58.000	4·2	
1870	191.797	71	1	61.128	3·1	
1871	137.433	04	—	61.000	2·2	Lwów dnia 14. Lipca 1879.
1872	159.449	81	—	61.000	2·6	
1873	138.258	82	1	61.000	2·2	
1874	210.970	19	—	60.000	3·5	
1875	218.777	02	—	60.000	3·6	
1876	314.982	76	—	66.000	4·7	
1877	373.801	81	1	66.000	5·6	
1878	459.774	71	—	69.000	6·7	
Suma .	3,225.725	62	—	—	51·5	

Wykaz wydatków

z funduszu krajowego na dotacye dla zakładów krajowych (szpital powszechny we Lwowie; zakład dla obłąkanych na Kulparkowie; szpitale św. Łazarza i św. Ducha w Krakowie; — Fundusz podrzutków we Lwowie).

Rok	Dotacya dla wszystkich zakładów			Po odtrąceniu: dotacyi dla funduszu podrzutków			Po odtrąceniu: nadwyżek od zakładów dotowanych			Pozostaje czysta dotacya dla szpitali			Spotrzebowany dodatek do podatków: licząc dochód z 1 centa	Spotrzebowany dodatek do podatków: Centów
1866	159.886	28	1	77.942	05	—	—	—	—	81.944	23	1	59.010	1.4
1867	148.581	57	1	80.980	13	1	—	—	—	67.601	44	—	59.389	1.1
1868	157.849	96	1	76.917	46	1	—	—	—	80.932	50	—	58.000	1.4
1869	164.189	85	1	66.963	89	1	—	—	—	97.225	96	—	88.000	1.7
1870	145.068	63	—	62.993	92	—	—	—	—	82.074	71	—	61.128	1.3
1871	222.735	55	—	53.271	13	—	12.450	55	1	157.013	86	1	61.000	2.6
1872	246.375	40	—	50.313	51	—	—	—	—	196.061	89	—	61.000	3.2
1873	260.119	40	—	40.299	80	—	—	—	—	219.819	60	—	61.000	3.6
1874	169.740	62	1	40.201	48	1	—	—	—	129.539	14	—	60.000	2.2
1875	210.516	47	1	28.447	62	—	—	—	—	182.068	85	1	60.000	3.—
1876	273.094	02	—	21.813	27	—	26.490	34	1	224.790	40	1	66.000	3.4
1877	257.265	95	—	16.537	16	—	5.691	89	1	235.236	89	1	66.000	3.6
1878	231.584	11	1	11.400	34	—	—	—	—	220.183	77	1	69.000	3.2
Suma .	2,647.007	84	1	627.881	78	—	44.632	79	1	1,974.493	27	—	—	31.7

Lwów dnia 14. Lipca 1879.

Sumaryczne zestawienie

wydatków na koszta leczenia i na dotacye, tudzież spotrzebowanych dodatków do podatków.

Rok	Wydatki									Spotrzebowane dodatki na:			Uwaga
	Koszta leczenia			Dotacye			Razem			koszta leczenia	dotacye	Razem	
	zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	zł.	ct.	½				
1866	288.541	68	—	81.944	23	1	370.485	91	1	4·9	1·4	6·3	Cyfry wydatków z r. 1878 mogą jeszcze uledz zmianie (chociaż nieznacznej), albowiem rachunki nie są jeszcze formalnie zamknięte.
1867	233.719	40	—	67.601	44	—	301.320	84	—	3·9	1·1	5	
1868	254.315	82	1	80.932	50	—	335.248	32	1	4·3	1·4	5·7	
1869	243.902	83	—	97.225	96	—	341.128	79	—	4·2	1·7	5·9	
1870	191.797	71	1	82.074	71	—	273.872	42	1	3·1	1·3	4·4	
1871	137.433	04	—	157.013	86	1	294.446	90	1	2·2	2·6	4·8	
1872	159.449	81	—	196.061	89	—	355.511	70	—	2·6	3·2	5·8	
1873	138.258	82	1	219.819	60	—	358.078	42	1	2·2	3·6	5·8	
1874	210.970	19	—	129.539	14	–	340.509	33	—	3·5	2·2	5·7	
1875	218.777	02	—	182.068	85	1	400.845	87	1	3·6	3·	6·6	
1876	314.982	76	—	224.790	40	1	539.773	16	1	4·7	3·4	8·1	
1877	373.801	81	1	235.236	89	1	609.038	71	—	5·6	3·6	9·2	
1878	459.774	71	—	220.183	77	1	679.958	48	1	6·7	3·2	9·9	
Suma .	3,225.725	62	—	1,974.493	27	—	5,200.218	89	—				

Lwów dnia 14. Lipca 1879.

Obliczenia przeciętne.

Rok	Wydatki na									Dodatki na			Przeciętnie					
	koszta leczenia			dotacye			razem			koszta leczenia	dotacye	razem	Wydatki			Dodatki na		
													koszta leczenia	dotacye	razem	koszta leczenia	dotacye	razem
	zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	zł.	ct.	½	centy			złotych			centy		
1866—1868	776.576	90	1	230.478	17	1	1,007.055	8	—	13.1	3.9	17.—	258.859	76.826	335.685	4.37	1.30	5.67
1869—1874	1,081.812	41	—	881.735	16	1	1,963.547	57	1	17.8	14.6	32.4	180.302	146.956	327.258	2.97	2.43	5.40
1875—1878	1,367.336	30	1	862.279	93	—	2,229.616	23	1	20.6	13.2	33.8	341.834	215.570	557.404	5.15	3.30	8.45
Suma .	3,225.725	62	—	1,974.493	27	—	5,200.218	89	—	51.5	31.7	83.2	—	—	—	—	—	—
przeciętnie od r. 1866 do 1878 t. j. z 13tu lat													248.133	151.884	400.017	3.96	2.44	6.40

Przeciętny dochód z 1 centa dodatku wynosi:

w trzech latach: 1866 — 1868 . 58.800 zł.
w sześciu „ 1869 — 1874 . 60.355 „
w czterech „ 1875 — 1878 . 65.250 „
w trzynastu latach 61.502 zł.

Lwów dnia 14. Lipca 1879.

Alegat XII. do L. W. 3348/79.

Ludność Galicyi i śmiertelność

w dwóch trzechleciach: przed wydaniem ustawy o ponoszeniu kosztów leczenia ubogich przez kraj i po wydaniu tej ustawy, według „Statistische Jahrbücher“.

Lata	Ludność Galicyi			umarło			Procent śmiertelności	Uwagi
	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Mężczyźni	Kobiety	Razem		
1872	2,772.172	2,857.189	5,629.361	110.244	101.506	211.750	3·76	
1873	2,834.408	2,909.009	5,743.417	160.037	148.982	309.019	5·38*)	*) Cholera.
1874	2,879.628	2,948.170	5,827.798	107.307	100.312	207.619	3·56	
Razem	8,486.208	8,714.368	17,200.576	377.588	350.800	728.388	12.70	
Przeciętnie	2,828.736	2,904.789	5,733.525	125.863	116.933	242.796	4.23	
1875	2,925.570	2,987.858	5,913.428	102.275	95.194	197.469	3·33	
1876	2,972.245	3,028.081	6,000.326	99.767	92.583	192.350	3·20	
1877	3,019.664	3,068.845	6,088.509	100.178	92.048	192.226	3·15	
Razem	8,917.479	9,084.784	18,002.263	302.220	279.825	582.045	9·68	
Przeciętnie	2,972.493	3,028.261	6,000.754	100.740	93.275	194.015	3·23	

Różnica śmiertelności.

242.796	4·23
— 194.015	3·23
48.781	1·00

Wykaz po

leczonych ubogich w szpitalach

Liczba porz.	Nazwa szpitali	W roku 1872.				W roku 1873.				W roku 1874.			
		Z gmin		Z obszarów dworskich	Razem	Z gmin		Z obszarów dworskich	Razem	Z gmin		Z obszarów dworskich	Razem
		miejskich	wiejskich			miejskich	wiejskich			miejskich	wiejskich		
1	Biała	98	107	—	205	82	102	—	184	116	114	—	230
2	Bochnia	101	229	—	330	121	270	—	391	112	246	—	358
3	Brody	192	191	—	383	173	244	—	417	179	193	—	372
4	Brzeżany	95	233	—	328	95	250	—	345	89	235	—	324
5	Drohobycz	104	181	—	285	96	220	—	316	163	202	—	365
6	Jasło	75	323	11	409	68	258	7	333	60	308	5	373
7	Kołomyja	137	163	—	300	66	142	—	208	68	113	—	181
8	Kraków św. Łazarza	1012	963	—	1.975	1080	998	—	2.078	1127	975	—	2.102
9	„ św. Ducha	206	211	—	417	313	272	—	585	302	263	—	565
10	Lwów	2175	693	4	2.872	2749	2131	—	4.880	2707	2100	1	4.808
11	Nowy Sącz	69	218	—	287	97	245	—	342	102	236	—	338
12	Podhajce	—	—	—	—	31	101	—	132	58	199	—	257
13	Przemyśl	236	644	—	880	284	766	—	1.050	288	627	—	915
14	Rzeszów	161	376	7	544	181	376	6	563	112	302	4	418
15	Sambor	345	288	—	633	308	236	—	544	239	142	—	381
16	Sanok	35	327	5	367	22	330	4	356	20	257	6	283
17	Śniatyn	51	70	—	121	86	53	—	139	82	34	—	116
18	Stanisławów	321	613	—	934	395	589	—	984	420	646	—	1.066
19	Stryj	159	391	10	560	241	538	14	793	160	405	10	575
20	Tarnów	255	682	—	937	264	704	—	968	341	473	—	814
21	Tarnopol	151	271	—	422	199	220	—	419	139	240	—	379
22	Wadowice	36	111	—	147	45	142	—	187	34	106	—	140
23	Zaleszczyki	22	115	—	137	20	95	4	119	23	103	1	127
24	Złoczów	94	196	—	290	87	198	—	285	104	195	—	299
25	Żółkiew	101	107	—	208	119	116	—	235	118	104	—	222
	Razem	6231	7703	37	13.971	7222	9596	35	16.853	7163	8818	27	16.008

Zesta

W roku	Z gmin		Z obszarów dworskich	Razem
	miejskich	wiejskich		
1872	6.231	7.703	37	13.971
1873	7.222	9.596	35	16.853
1874	7.163	8.818	27	16.008
Razem	20.616	26.117	99	46.832
Przeciętnie	6.872	8.706	33	15.611

równawczy

powszechnych w Galicyi.

W roku 1875.				W roku 1876.				W roku 1877.				Uwaga
Z gmin		Z obszarów dworskich	Razem	Z gmin		Z obszarów dworskich	Razem	Z gmin		Z obszarów dworskich	Razem	Według L. W.
miejskich	wiejskich			miejskich	wiejskich			miejskich	wiejskich			
81	137	—	218	71	147	—	218	126	161	—	287	16.668 — 1879.
116	301	—	417	102	472	—	574	126	496	—	622	15.930 — „
169	212	—	381	196	200	—	396	226	263	—	489	15.937 — „
119	216	—	335	152	259	—	411	178	244	—	422	16.605 — „
123	221	—	344	121	181	—	302	150	304	—	454	16.806 — „
89	371	14	474	122	521	9	652	146	545	13	704	15.495 — „
100	115	—	215	112	135	—	247	135	165	—	300	20.370 — „
1272	1039	—	2.311	1408	1.441	—	2.849	1786	2.018	—	3.804	(z oddz. chor. wewn. i zewn. „ „ „ ginekol. „ dzieci chorych.
263	311	—	574	263	373	—	636	365	430	—	795	
2843	2530	—	5.373	3464	2.464	—	5.928	3922	3.159	4	7.085	8.723 — 1879.
79	227	—	306	76	277	—	353	83	324	—	407	16.837 — „
95	259	—	354	139	309	—	448	139	352	—	491	3.680 — „
206	673	—	879	216	765	—	981	263	858	—	1.121	20.075 — „
150	304	8	462	181	329	12	522	182	361	9	552	10.814 — „
246	123	—	369	288	106	—	394	314	158	—	472	16.325 — „
12	286	3	301	35	345	7	387	68	298	9	375	16.187 — „
65	60	—	125	59	86	—	145	77	83	—	160	9.638 — „
409	566	—	975	313	462	—	775	340	519	—	859	3.680 — „
99	361	8	468	96	338	17	451	109	319	10	438	10.814 — „
287	593	—	880	262	641	—	903	364	802	—	1.166	20.167 — „
205	229	—	434	238	450	—	688	250	534	—	784	16.167 — „
42	129	—	171	47	140	—	187	44	164	—	208	3.680 — „
52	149	—	201	51	203	—	254	61	245	—	306	16.664 — „
99	214	—	313	127	223	—	350	169	337	—	506	19.195 — „
137	179	—	316	106	193	—	299	144	219	—	363	2.669 — „
7358	9805	33	17.196	8245	11.060	45	19.350	9767	13.358	45	23.170	

w i e n i e.

W roku	Z gmin		Z obszarów dworskich	Razem
	miejskich	wiejskich		
1875	7.358	9.805	33	17.196
1876	8.245	11.060	45	19.350
1877	9.767	13.358	45	23.170
Razem	25.370	34.223	123	59.716
Przeciętnie	8.457	11.408	41	19.906

Wykaz

leczonych ubogich w roku 1877. w szpitalach powszechnych w Galicyi

zestawiony według powiatów, z miast Lwowa i Krakowa, z innych krajów korony Austro-Węgier, tudzież obcych Państw.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatów, krajów koronnych Austro-Węgier, tudzież obcych Państw	Nazwa szpitali																								Razem
									Kraków																	
		Biała	Bochnia	Brody	Brzeżany	Drohobycz	Jasło	Kołomyja	św. Łazarza	św. Ducha	Lwów	Nowy Sącz	Podhajce czyli Staremiasto	Przemyśl	Rzeszów	Sambor	Sanok	Śniatyn	Stanisławów	Stryj	Tarnów	Tarnopol	Wadowice	Zaleszczyki	Złoczów	Żółkiew	
1	Biała	218	5	—	1	—	1	—	57	21	11	—	—	2	—	1	2	—	—	—	5	—	15	—	1	—	340
2	Bóbrka	—	—	1	2	1	—	—	—	1	97	—	1	2	—	—	—	—	3	2	—	2	—	—	2	—	114
3	Bochnia	3	563	1	—	—	2	—	201	52	26	6	—	4	3	—	2	—	3	2	10	1	1	—	3	—	883
4	Bohorodczany	—	—	—	—	—	—	5	—	—	16	—	6	—	—	—	—	3	85	—	—	—	—	3	—	—	118
5	Borszczów	—	—	—	2	—	—	1	1	—	7	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	31	2	—	53
6	Brody	—	—	354	1	—	—	—	—	1	73	—	3	—	—	1	1	—	2	—	1	15	—	2	38	—	492
7	Brzesko	1	80	—	1	3	3	—	98	23	22	9	—	4	—	3	—	—	4	3	105	4	1	—	5	—	369
8	Brzeżany	—	—	9	228	—	—	—	—	1	35	—	20	1	—	—	—	—	3	—	—	7	—	1	14	—	319
9	Brzozów	—	—	—	5	6	3	—	25	1	25	—	2	42	8	4	61	1	2	1	6	4	—	—	5	2	203
10	Buczacz	—	—	1	22	—	—	1	1	2	30	—	103	1	—	—	—	—	34	1	—	7	—	6	—	—	209
11	Chrzanów	1	1	—	—	—	—	—	226	47	10	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	291
12	Czortków	—	—	—	7	—	—	1	—	—	17	—	5	—	—	—	—	—	1	—	—	13	—	50	1	—	95
13	Cieszanów	—	—	2	—	—	—	—	—	1	49	4	—	12	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	9	86
14	Dobromil	—	—	3	1	6	—	1	4	1	37	1	—	176	—	6	12	—	1	2	1	1	—	1	1	2	257
15	Dąbrowa	—	2	—	—	1	2	—	19	8	7	—	—	1	1	—	—	—	—	—	102	—	—	—	—	—	143
16	Dolina	—	—	—	—	9	—	—	2	—	35	—	—	—	—	—	—	—	13	69	—	1	—	1	1	—	131
17	Drohobycz	—	—	—	1	237	—	3	—	—	66	—	—	4	—	8	—	—	4	19	—	1	—	1	—	—	344
18	Gródek	1	—	—	—	1	—	—	2	—	253	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	1	266
19	Gorlice	1	—	—	—	1	62	—	20	2	10	7	—	6	—	—	—	—	—	—	36	—	—	—	1	—	146
20	Grybów	2	—	—	—	1	2	—	10	3	7	48	—	—	2	—	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	98
21	Horodenka	—	—	—	1	—	—	53	—	—	12	—	4	—	—	—	—	2	8	—	—	—	—	6	—	—	86
22	Husiatyn	—	—	1	3	—	—	—	—	—	10	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	17	—	3	1	1	38
23	Jarosław	—	—	1	2	1	—	—	8	3	38	—	—	78	1	—	2	—	2	1	1	1	—	—	2	—	141
24	Jaworów	—	—	1	—	—	—	—	1	1	152	—	—	7	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	4	2	171
25	Jasło	1	2	1	1	3	425	—	19	9	17	3	2	12	8	2	1	—	3	1	49	3	—	—	—	1	563
26	Kałusz	—	—	—	3	5	—	1	—	—	15	—	1	—	—	—	—	—	65	19	—	—	—	—	1	1	111
27	Kamionka strum.	—	—	26	1	—	—	—	—	—	86	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	17	6	142
28	Kołomyja	—	—	2	—	1	—	257	3	—	27	—	—	—	—	1	—	3	5	1	—	—	—	2	1	—	303
29	Kosów	—	—	2	1	—	—	57	—	—	6	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	1	—	1	—	—	74
30	Krosno	—	—	1	4	—	112	—	12	3	15	6	2	22	8	3	7	1	—	3	11	5	—	2	7	—	224
31	Kolbuszowa	—	1	—	1	1	—	—	7	2	32	—	5	5	59	—	2	—	3	3	3	2	—	—	2	1	129
32	Kraków	—	—	—	—	—	—	—	562	80	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	—	—	—	662
33	Lwów	—	—	—	1	1	—	—	2	—	542	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	5	—	—	5	—	559
34	Lisko	—	—	—	—	16	—	—	4	—	23	—	—	61	2	8	102	—	3	2	—	1	—	—	2	—	224
35	Limanowa	—	15	—	—	—	2	—	128	10	10	43	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	213

36	*Łańcut* . . .	—	—	5	1	—	—	—	17	2	52	—
37	Mościska . . .	1	—	1	2	5	—	—	1	5	83	—
38	Mielec	—	2	—	—	—	—	—	22	5	18	—
39	Myślenice . .	—	—	—	—	—	—	1	223	39	13	—
40	Nadwórna . .	—	—	—	1	—	—	21	—	1	14	—
41	Nisko	—	—	—	—	—	—	—	6	1	13	—
42	Nowy Sącz . .	3	6	1	2	—	1	—	43	11	15	251
43	Nowy Targ . .	—	3	—	—	—	1	—	15	12	10	22
44	Pilzno	—	2	2	1	—	8	—	7	5	10	—
45	Podhajce . . .	—	—	1	16	1	—	—	—	—	17	—
46	Przemyśl . . .	1	1	3	—	5	—	—	9	1	46	—
47	Przemyślany .	—	—	2	29	—	—	1	—	—	45	—
48	Rohatyn . . .	—	—	2	51	—	—	3	—	—	48	—
49	Rawa	—	—	—	1	—	—	—	1	—	83	—
50	Rudki	—	—	1	—	4	—	—	—	—	110	—
51	Ropczyce . . .	—	—	—	—	—	9	—	17	6	7	—
52	Rzeszów . . .	1	1	5	4	5	7	—	16	14	49	1
53	Sambor . . .	—	—	—	1	52	—	1	4	1	74	—
54	Sanok	—	—	1	2	8	4	—	11	—	52	—
55	Skałat	—	—	—	1	—	—	2	—	—	19	—
56	Staremiasto . .	—	—	—	—	18	—	2	—	—	34	—
57	Śniatyn . .	—	—	—	—	—	—	9	—	—	20	—
58	Sokal	—	—	5	—	2	—	—	1	—	32	—
59	Stanisławów .	—	3	1	—	—	1	1	3	5	27	—
60	Stryj	—	—	1	1	15	—	—	2	—	27	—
61	Tarnów . . .	2	4	—	—	1	4	1	71	16	33	4
62	Tarnopol . . .	—	—	2	2	—	—	—	3	1	57	—
63	Tarnobrzeg . .	—	—	—	—	—	—	—	4	1	16	—
64	Trembowla . .	—	—	1	1	—	—	—	—	—	16	—
65	Turka	—	—	—	1	22	—	—	3	—	15	—
66	Tłumacz . . .	—	—	—	—	1	—	4	1	—	26	—
67	Wieliczka . .	1	46	1	—	1	2	1	546	121	23	2
68	Wadowice . .	16	1	1	1	—	—	—	172	49	6	1
69	Zaleszczyki . .	—	—	—	1	—	—	2	—	—	15	1
70	Zbaraż	—	—	7	—	—	—	—	1	—	16	—
71	Złoczów . . .	—	—	31	7	—	1	—	5	—	96	—
72	Żółkiew . . .	—	—	2	2	—	—	1	2	—	98	—
73	Żydaczów . .	—	—	1	2	7	—	2	3	—	57	—
74	Żywiec . . .	85	—	—	—	—	1	—	32	4	7	1
75	Miasto Lwów .	2	2	8	1	3	—	1	16	3	29	—
76	„ Kraków	4	2	3	—	—	1	—	1274	209	39	2
	I. Razem	344	742	494	420	444	654	433	3943	795	3299	413

1	26	57	1	2	—	3	1	2	10	2	—	2	1	185
1	59	—	8	1	—	—	2	—	1	—	—	1	—	171
—	2	8	1	—	—	1	—	50	—	—	—	2	—	111
—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	5	—	—	—	285
1	3	—	—	—	1	101	—	—	—	—	—	—	—	143
—	6	27	—	—	—	—	—	1	1	—	—	3	—	58
—	1	1	—	1	—	—	1	15	—	2	—	—	—	354
—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	66
4	7	10	—	1	1	—	—	118	1	—	—	—	—	177
257	—	—	—	—	—	1	—	—	10	—	—	3	—	306
—	439	2	2	2	2	3	1	5	3	—	—	1	—	526
4	1	—	—	—	—	1	—	—	4	—	—	13	1	101
7	—	—	—	—	—	3	4	—	3	—	—	3	—	124
—	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	59	149
—	2	—	35	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	155
5	—	48	3	3	—	—	3	19	4	—	—	—	—	124
2	21	248	—	1	1	5	7	9	8	—	—	6	4	415
1	9	—	298	—	—	13	5	—	—	—	—	7	2	468
5	41	7	7	204	—	3	2	4	2	—	1	2	—	356
1	1	—	1	—	—	—	—	—	53	—	2	1	—	81
6	21	—	39	2	—	2	3	—	—	—	—	—	—	127
—	1	—	—	—	141	1	—	—	—	—	1	—	—	173
—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	69
5	3	—	—	1	—	260	1	—	2	—	1	2	—	316
1	4	—	1	1	1	4	169	—	3	—	1	—	—	231
1	6	5	3	—	—	2	—	514	5	—	—	3	2	677
3	—	—	—	1	1	1	1	2	441	—	1	3	—	519
—	4	12	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	46
10	—	—	—	—	—	1	—	—	41	—	1	2	—	73
—	2	—	17	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	68
3	1	—	—	—	—	143	1	—	4	—	1	7	—	192
—	—	3	1	—	—	2	—	5	1	6	—	—	—	762
—	4	—	—	—	—	1	—	1	—	138	—	—	—	391
4	—	—	—	—	4	5	1	—	6	—	179	—	—	218
—	—	—	—	1	—	—	—	—	47	—	—	2	—	74
4	2	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	335	2	494
—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	4	230	343
3	1	—	3	—	—	5	40	—	4	—	—	1	—	129
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	152
—	3	4	5	2	—	9	2	3	8	—	2	5	5	113
—	2	4	—	—	—	1	1	12	1	—	—	—	—	1555
489	1122	534	469	416	166	828	381	1135	778	185	301	531	358	19674

	Liczba porządkowa	Nazwa powiatów, krajów koronnych Austro-Węgier, tudzież obcych Państw	Nazwa szpitali							Kraków																		Razem
			Biała	Bochnia	Brody	Brzeżany	Drohobycz	Jasło	Kołomyja	św. Łazarza	św. Ducha	Lwów	Nowy Sącz	Podhajce czyli Staremiasto	Przemyśl	Rzeszów	Sambor	Sanok	Śniatyn	Stanisławów	Stryj	Tarnów	Tarnopol	Wadowice	Zaleszczyki	Złoczów	Żółkiew	
Kraje koronne Austro-Węgier	1	Austrya niższa	—	—	—	—	—	—	—	3	2	2	—	—	1	2	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	14
	2	dtto wyższa	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3
	3	Bukowina . .	—	—	5	—	—	2	3	2	1	19	—	—	—	—	—	—	20	12	1	—	1	—	28	—	—	94
	4	Czechy . . .	—	2	14	1	6	—	2	21	5	36	2	—	6	4	1	—	—	4	1	4	2	1	—	9	2	123
	5	Ilirya	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	6	Kroacya . . .	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	7	Karyntya . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
	8	Morawa . . .	—	1	1	—	1	—	—	18	3	8	3	—	3	—	1	—	—	1	1	4	1	1	—	—	2	49
	9	Siedmiogród .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3
	10	Styrya	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
	11	Szląsk austr. .	—	3	1	—	—	1	—	23	5	14	3	—	4	—	—	—	—	3	—	11	—	5	—	—	—	73
	12	Tyrol	—	—	—	—	—	—	—	3	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
	13	Węgry . . .	—	2	—	1	2	3	1	—	—	5	4	—	3	1	—	1	—	1	1	4	3	2	—	1	—	35
		II. Razem . ,	—	8	22	2	9	6	8	73	18	86	15	—	20	7	2	1	21	27	5	24	7	9	28	11	4	413
Obce Państwa	1	Belgia	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	2	Bawarya . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	4
	3	Francya . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	4	Mołdawa . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
	5	Prusy	7	4	—	—	—	1	—	24	6	28	1	—	—	3	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	78
	6	Rosya	1	—	2	—	1	3	—	54	30	46	7	2	—	8	—	2	—	2	—	8	2	—	—	5	1	172
	7	Rumunia . . .	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
	8	Saksonia . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	9	Szwajcarya . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	10	Włochy . . .	27	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	34
		III. Razem . .	35	4	2	—	1	4	—	85	41	74	9	2	—	11	—	3	1	4	—	9	5	—	1	6	1	298
		IV. Z niewiadomych prowincyj . .	237	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	248
		Suma ogólna	616	754	518	422	454	664	441	4101	854	3459	439	491	1142	552	471	420	188	859	386	1168	790	194	339	548	363	20.633

Lwów dnia 31. marca 1879.

Obliczenie kosztów szpitalnych

w stosunku do podatków i dodatków krajowych w Galicyi i dziesięciu innych prowincyach Państwa austryackiego za rok 1876.

Nazwa kraju	Ilość mieszkańców	Opłacone		Ogólny koszt leczenia chorych i obłąkanych	Z ogólnego wydatku na chorych wypada na jednego mieszkańca	Procent z podatków państwowych przypadający na cele szpitalne	Jeden cent dodatku krajowego przynosi	Z dodatku opłacanego w ilości centów	Tyle wypada na pokrycie kosztów leczenia i dotacyi szpitalnych z dodatku krajowego	Uwaga
		podatki państwowe bezpośrednie	dodatki krajowe							
		zł.		zł.	centów		zł.		centów	
Austrya niższa	2,172.488	24,106.314	3,741.925	1,667.922	76.7	6.9	187.096	20	8.9	
„ wyższa	748.196	4,047.487	320.293	142.798	19.1	3.5	6.815	47	20.9	
Salzburg . .	154.584	772.896	261,030	63.331	40.9	8.2	5.438	48	11.6	
Styrya . . .	1.184.904	4,340.622	1,707.405	383.337	32.3	8.8	44.932	38	8.5	
Karyntya . .	339.035	1,197.419	403.804	70.928	20.9	5.9	8.412	48	8.4	
Kraina . . .	470.965	1,497.519	306.718	86.463	18.3	5.7	15.336	20	5.6	
Czechy . . .	5,399.028	26,121.690	4,834 637	994.946	18.4	3.8	185.948	26	5.3	
Morawa . . .	2,091.802	9,623.835	1,862.286	297.164	14.3	3.—	68.973	27	4.4	
Szląsk . . .	565.195	2,020.543	228.880	46.385	8.2	2.3	19.073	12	2.4	
Bukowina . .	553.949	958.568	91.835	29.372	5.3	3.—	6.122	15	4.8	
Suma	13,680.146	74,686.893	13,758.813	3,782.646	—	—	—	—	—	
Galicya . . .	6,088.509	10,201.143	2,244.000	539.773	8.8	5.2	66.000	34	8.1	w roku 1876.

Lwów dnia 16. lipca 1879.

Alegat XVI. do L. W. 3348/79.

Alegat. 24.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przeniesienia siedziby Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia.

Wysoki Sejmie!

Na zeszłorocznem Zgromadzeniu Wysokiego Sejmu wpłynęła a to dnia 2. października 1878 do l. 499/S. petycya sejmowa gmin: Urosz, Łopuszna, Podmanasterek, Manasterzec wielki, Winniki, Łukawica i Stopnica wniesiona wspólnie z odnośnymi obszarami dworskimi i upraszająca o wyłączenie ich z okręgu Sądu powiatowego w Podbużu, tudzież o przydzielenie ich do Sądu powiatowego deleg. miejskiego w Samborze.

Powyższą petycyę przekazał Wysoki Sejm na posiedzeniu z 4. października 1878 komisyi prawniczej, która powzięła w tej mierze uchwałę z 15. października 1878 l. 499/S i zaproponowała w niej zupełne przychylenie się do powyższej petycyi.

Wszakże sprawa ta z powodu wczesnego zamknięcia rozpraw sejmowych nie przyszła już pod obrady Wys. Izby, lecz w moc ogólnej uchwały Wysokiego Sejmu z 19. października 1878 tak samo jak i wszystkie inne w Izbie niezałatwione petycye Wydziałowi krajowemu do załatwienia przekazaną została.

Wydział krajowy zarządził w tej sprawie bliższe dochodzenia, które rozciągnął zarazem także i do gminy Zdzianny vel Zdianny, upraszającej również o wyłączenie jej z okręgu Sądu powiatowego w Podbużu, tudzież o przydzielenie jej do Sądu powiatowego w Starem mieście.

Następnie zgłosiła się do Wydziału krajowego gmina Świdnik żądająca również wyłączenia jej z okręgu Sądu powiatowego w Podbużu i przyłączenia jej do Sądu powiatowego w Turce, a w którym to względzie zarządziliśmy także bliższe dochodzenia.

Otóż powyż wspomniane dochodzenia doprowadziły nas do rezultatów następujących:

A) Rada powiatowa samborska przedłożyła nam uchwały rad gminnych powziętych w tych miejcowościach, do których odnosi się petycya sejmowa z 2. października 1878 l. 499/S. i oświadczyła nam swoją opinię za tem, ażeby przychylić się zupełnie do petycyi sejmowej gmin: Urosz, Łopuszna, Podmanasterek, Manasterzec wielki, Winniki, Łukawica i Stopnica, a uczyniła to pomimo naszej na wstępie jej udzielonej uwagi, iż przez całkowite zadosyć uczynienie tej petycyi, dalsze istnienie Sądu podbuskiego z powodu zbyt wielkiego uszczuplenia go. zagrożonem by być mogło; rzeczona repre-

zentacya odwołała się do tego, iż gminy te należały do 1. sierpnia 1878 do Starostwa samborskiego i że tego wymaga i nadal dobrobyt tych gmin, a gdyby w ten sposób Sąd podbuski zbytecznie uszczuplonym został i z tego powodu dalej istnieć nie mógł, na ten wypadek poruszyła rada powiatowa samborska ten wniosek, ażeby siedzibę podbuskiego Sądu powiatowego przenieść z Podbuża do Borysławia, liczącego obecnie około 20.000 mieszkańców, przez co dałby się osiągnąć cel życzeń powszechnych, gdyż ludność Borysławia wzrasta ciągle i z uszczerbkiem innych gmin zużywa wszystkie siły Sądu powiatowego w Drohobyczy.

B) Na powyższej przeto podstawie traktowaliśmy dalej z reprezentacyą powiatową drohobycką, która oświadczyła nam wreszcie zdanie swoje w sposób następujący:

a) iż gminę Zdziannę należy przydzielić do Sądu powiatowego w Starem mieście i do tamtejszego Starostwa, dalej

b) że gminy Świdnik i Łastówkę trzeba przyłączyć do Sądu powiatowego w Turce i do tamtejszego Starostwa, gdyż mają do Turki dobrą drogę i znacznie bliżej niż do Drohobyczy, dokąd też przebywać muszą bardzo uciążliwą przeprawę przez rzekę Stryj; — następnie

c) iż gminy Łopuszna, Manasterzec wielki i Łukawica należy przydzielić tak do Starostwa jak do Sądu powiatowego deleg. miejskiego w Samborze;

d) że wszakże gminy Urosz, Podmanasterek i Winniki należy pozostawić koniecznie przy Starostwie drohobyckiem, które w ten sposób zostanie odpowiednio zaokrąglonem, gdyż cała droga z Drohobyczy na Nahujowice do Podbuża wiodąca, nie będzie już prowadzić przez terytoryum Starostwa samborskiego lecz przynależeć będzie w całości do powiatu politycznego w Drohobyczy; wreszcie

e) przychyliła się rada powiatowa drohobycka do poruszonej tak przez radę powiatową samborską, jak też i przez Wydział krajowy sprawy przeniesienia siedziby Sądu z Podbuża do Borysławia, a w szczególności wyjaśniła, że Sąd w Borysławiu jest niezbędnie potrzebnym, gdyż Borysław zużywa przeważnie siły Sądu drohobyckiego; ustawiczne komisye do Borysławia kosztują bardzo wiele, a mimo najusilniejszych starań tak władz rządowych jak i autonomicznych, nie można obecnie utrzymać porządku w Borysławiu. Dla tego też Sąd tamże na miejscu jest nieodbicie wskazanym, gdyż wprowadziłby pożądany porządek i zapobiegłby bardzo wielu wypadkom, przez co też podniosłyby się tamże i to bardzo znacznie stosunki handlowe, zwłaszcza, iż Borysław nie tylko z różnemi miastami w Monarchii austr. węgierskiej, lecz też i z miastami zagranicznemi liczne ma stosunki.

Dalsze nasze dochodzenia wykazały ten rezultat, że

C) Wydział powiatowy w Starem mieście przedłożył nam uchwałę rady gminnej w Zdiannej i poparł usilnie prośbę tej gminy o przydzielenie jej do Sądu powiatowego w Starem mieście.

D) Równie też Wydział powiatowy w Turce przedłożył nam uchwałę rady gminnej w Świedniku, która to gmina wnosiła w czasie najnowszym do Prezydyum Namiestnictwa, do lwowskiego Sądu wyższego i do Rady Państwa w Wiedniu prośbę swą o przydzielenie jej tak do Sądu powiatowego w Turce, jak też i do Starostwa turczańskiego.

Otóż na podstawie powyż wspomnianych dochodzeń uznał Wydział krajowy, iż trzeba w tej sprawie zarządzić w sposób następujący:

1) Gminę Zdianna, która aż do dnia 1. sierpnia 1878 należała do Starostwa staromiejskiego i ma przy daleko lepszej komunikacyi znacznie bliżej do Starego miasta niż do Drohobyczy, trzeba wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Podbużu i przyłączyć do Sądu powiatowego jak też i do Starostwa w Starem mieście.

2) Gminę Świdnik która aż do dnia 1. sierpnia 1878 należała do Starostwa turczańskiego i oddaloną jest od Turki o 20 kilometrów dobrej drogi, a od Podbuża przy bardzo lichej komu-

nikacyi o 18 kilometrów, i w ten sam sposób od Drohobyczy o 42 kilometrów nader uciążliwej drogi, trzeba wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Podbużu i przydzielić do Sądu powiatowego w Turce.

W ten sam sposób trzeba postąpić także z gminą Łastówką, która leży tuż obok Świdnika, ma te same trudności komunikacyjne do Drohobyczy, a to połączone jeszcze z uciążliwą przeprawą przez rzekę Stryj, do czego przyłącza się jeszcze i ta okoliczność, iż Wysoki Sejm w uchwale swej z 29. maja 1875 oświadczył się za tem, ażeby gminę Łastówkę wyłączyć ze Sądu podbuskiego i przydzielić ją do Sądu turczańskiego, a który to ustęp uchwały sejmowej dotąd jeszcze załatwionym nie został.

3) Przychylając się w części do petycyi sejmowej z 2. października 1878 l. 499/S. trzeba wyłączyć z okręgu Sądu podbuskiego gminy: Łopuszna, Łukawica, Manasterzec wielki i Winniki i przyłączyć je do Sądu powiatowego deleg. miejskiego w Samborze, gdyż gminy te należały aż do 1. sierpnia 1878 do Starostwa w Samborze, dokąd też mają znacznie bliżej i daleko lepszą drogę niż do Drohobyczy; stosunki handlowe i przemysłowe wiążą te cztery gminy ze Samborem, i te powody uznało już po części c. k. Ministerstwo sprawiedliwości, albowiem rozporządzeniem z dnia 8. lutego 1879 l. 17630 przydzieliło gminę Stupnicę do Sądu samborskiego, a p. Minister spraw wewnętrz. dnia 10. lutego 1879 przyłączył Stupnicę do Starostwa samborskiego. Dodać tu wreszcie musimy, iż gmina Winniki leży tuż przy samej Stupnicy, wreszcie iż Winniki nie leżą wcale przy drodze z Drohobyczy na Nahujowice do Podbuża wiodącej i dla tego też zdania rady powiatowej drohobyckiej co do gminy Winniki uwzględnić nie mogliśmy.

4) Natomiast powyższej petycyi sejmowej z 2. października 1878 l. 499/S. co do gmin Uroża i Podmanasterka zadosyć uczynić niemożemy, gdyż dochodzenia nasze wykazały istotnie słuszność zdania rady powiatowej drohobyckiej a mianowicie: iż z Drohobyczy wiedzie jedyna droga na Nahujowice, dalej na Uroż i Podmanasterek do Podbuża i do innych, na południe i na zachód Podbuża położonych, a do Starostwa drohobyckiego należących gmin, jako to: do Stronnej, do Załokcia, Smolnej i Bystrzycy.

Wydaje się zatem zupełnie niestosownem, ażeby komunikacya tych gmin ze siedzibą Starostwa w Drohobyczy, odbywała się przez terytoryum Starostwa samborskiego.

5) Wydział krajowy wyłuszcza tu dalej, iż według odnośnego ustępu uchwały sejmowej z 29. maja 1875 zastrzegł to Wysoki Sejm wyraźnie, że gminy Nahujowice nie trzeba przyłączać do Sądu powiatowego podbuskiego, lecz gmina ta pozostać ma tak jak dotąd przy Sądzie powiatowym w Drohobyczy.

Ze względu więc na to, tudzież z dalszej uwagi, iż w obrębie sąsiednich Sądów powiatowych niema żadnej gminy, którąby żądała przyłączenia jej do Sądu podbuskiego i że według geograficznego położenia niema nawet żadnej możności rozszerzenia tegoż ostatniego Sądu, pozostałyby przy okręgu Sądu powiatowego w Podbużu tylko gminy następujące:

1. Podbuż	z ludnością	1428	dusz
2. Podmanasterek	„	235	„
3. Uroż	„	959	„
4. Załokieć	„	908	„
5. Stronna	„	1243	„
6. Smolna	„	717	„
7. Bystrzyca	„	549	„
8. Opaka	„	1322	„
9. Dołche i Łokieć	„	1377	„
10. Rybnik	„	590	„

11. Maydan	z ludnością	422 dusz
12. Kropiwnik nowy	„	1103 „
13. Kropiwnik stary	„	905 „
	Czyli razem	11,758 „

Wydział krajowy nadmienia tu dalej, iż tak szczupłego Sądu powiatowego niema u nas nigdzie, a to nie tylko we wschodniej części kraju, która przynależy do obrębu lwowskiego Sądu wyższego, ale też nawet i w zachodniej części kraju, która przynależy do obrębu krakowskiego Sądu wyższego, gdzie też ludność jest gęstszą, zamożniejszą i gdzie stosunki handlowe i przemysłowe są daleko żywsze, a zatem i obszar Sądu powiatowego może być mniejszym.

Powstaje tu przeto nzasadniona obawa, iż c. k. Rząd nie zechce przyzwolić na dalsze zatrzymanie tak szczupłego Sądu powiatowego w Podbużu, zwłaszcza iż dla gminy Nahujowice jest istotnie daleko dogodniejszem pozostać i nadal przy okręgu Sądu powiatowego w Drohobyczy, niż być przydzieloną do Sądu w Podbużu.

Gdy zaś miasteczko Podbuż liczy w sobie tylko 1428 mieszkańców i dalsze zatrzymanie tamże Sądu powiatowego byłoby tylko dla kilku najbliższych gmin, jako to: dla Podmanasterka, Uroża, Stronnej, Smolnej i Załokcia dogodniejszem, a dla innych gmin nie miałoby wcale szczególniejszego znaczenia; — gdy zaś dalej Borysław, który według repertoryum c. k. statystycznej komisyi z r. 1874. obejmuje w sobie ludność 5.300 mieszkańców, jest ważnym punktem dla produkcyi nafty i wosku ziemnego, a tem samem jest miejscem, gdzie stosunki handlowe i przemysłowe znacznie się rozwijają i gdzie ludność z każdym niemal dniem wzmaga się tak szybko, iż twierdzenie rady powiatowej samborskiej, jakoby to zaludnienie wynosiło obecnie około 20.000 mieszkańców, nie wydaje się przesadnem:

wnosi Wydział krajowy: ażeby siedziba Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia przeniesioną została, a to z powodów przez obydwie rady powiatowe w Samborze i w Drohobyczy przytoczonych, a nadto tu ze względu, iż wszystkie wyż wyliczone 13 gmin Sądu podbuskiego nabyłyby korzyść, że podążając do siedziby swego Starostwa w Drohobyczy, załatwiałyby za jednym zachodem wszystkie swoje interesa sądowe w Borysławiu.

W szczególności zaś gminy: Dołche, Rybnik, Maydan, Kropiwnik nowy i stary mogą udawać się wprost na Schodnicę do Borysławia, dokąd też gmina Opaka na Popiele lub Mraźnica z łatwością dostać się może.

Arondacya zaprojektowanego Sądu w Borysławiu nie podlega żadnej trudności, gdyż przyłączając do niego oprócz gmin podbuskich, także i gminy okoliczne jako to: Hubicze, Banię-kotowską, Popiele, Mraźnicę, Schodnicę, Nahujowice, Jasienicę solną i Tustanowice a przyjmując ludność Borysławia tylko na 5.300 dusz, liczyłby okręg tegoż Sądu na 26.361 mieszkańców, podczas gdy przy Sądzie powiatowym drohobyckim pozostałyby jeszcze 33 gmin z ludnością przeszło 30.000 dusz wynoszącą.

Podnosząc przeto tę ważną okoliczność, iż zaprojektowany Sąd powiatowy borysławski jest już sam w sobie niezbędną koniecznością, stawia Wydział krajowy wnioski następujące:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2. ustawy państw. z 11. czerwca 1868 Nr. 59 Dz. u. p. swe zdanie:

1) iż gminę Zdziannę vel Zdiannę należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Podbużu, tudzież ze Starostwa w Drohobyczy, a przydzielić do Sądu powiatowego w Starem mieście, i do tamtejszego Starostwa;

2. iż gminę Świdnik tudzież i miejscowość Łastówkę, należy wydzielić z okręgu Sądu powiatowego w Podbużu tudzież i ze Starostwa drohobyckiego, a przyłączyć do okręgu Sądu powiatowego w Turce i do Starostwa turczańskiego;

3) iż miejscowości: Łopuszna, Manasterzec wielki, Łukawica tudzież Winniki, należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Podbużu, tudzież ze Starostwa drohobyckiego, a przydzielić je do Sądu powiatowego deleg. miejskiego w Samborze i do tamtejszego Starostwa; miejscowości zaś: Uroż, Podmanasterek mają pozostać i nadal przy Starostwie drohobyckiem;

4) iż siedzibę Sądu powiatowego podbuskiego należy przenieść z Podbuża do Borysławia i przyłączyć do Sądu borysławskiego następujące miejscowości:

A) Z okręgu Sądu podbuskiego miejscowości:

Podbuż, Podmanasterek, Uroż, Stronna, Smolna, Załokieć, Opaka, Bystrzyca, Dołche, Łokieć, Rybnik, Majdan, Kropiwnik nowy, Kropiwnik stary; tudzież

B) Z okręgu Sądu powiatowego drohobyckiego następujące z niego wyłączyć się mające miejscowości, jako to: Borysław, Hubicze, Bania-kotowska, Popiele, Mraźnica, Schodnica, Nahujowice, Jasienica solna, tudzież Tustanowice.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 2. maja 1879.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. **Wodzicki** w. r.

Sprawozdawca
Walery an Podlewski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Z drukarni Anny Waydowicz (przdt. Poremby), Rynek l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

L. W. 5141/79.

Alegat. 25.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie złożenia opinii Wysokiego Sejmu względem wniesionych do Najjaśniejszego Pana próśb gmin: Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice, o przyłączenie ich do Sądu powiatowego w Przemyślu.

Wysoki Sejmie!

W piśmie z dnia 20. września 1878 l. 13211 odniósł się P. Minister sprawiedliwości do Wydziału krajowego, udzielając mu wraz z aktami wniesioną do Tronu i Najwyższą sygnaturą zaopatrzoną prośbę gmin: Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice, o przyłączenie ich do Sądu powiatowego deleg.-miejskiego w Przemyślu i zawezwał Wydział krajowy o zasięgnięcie opinii Wysokiego Sejmu.

W skutek tego też wniósł Wydział krajowy do zeszłorocznego zgromadzenia Wysokiego Sejmu obok pod **a** załączone sprawozdanie z dnia 26. września 1878 l. 47680, w którem przychylając się do rzeczonej prośby zaproponował, ażeby miejscowości: Chodnowice, Tyszkowice, Chraplice, Popowice i Pleszowice do Sądu powiatowego w Przemyślu przedzielone zostały. Powyższe sprawozdanie Wydziału krajowego przydzielił Wysoki Sejm mocą uchwały z 4. października 1878 komisyi prawniczej, która powzięła w tej sprawie uchwałę i wygotowała do Wysokiego Sejmu obok pod **b** załączone sprawozdanie z dnia 15. października 1878 l. 510|s, w którem jednakże nie zgodziła się z wnioskami Wydziału krajowego, a to z tych powodów: **a/.** **b/.**

Że trudności komunikacyjne i to chwilowe, które skłoniły gminy Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice do wniesienia prośby wzmiankowanej, usunięte zostaną niewątpliwie przez wybudowanie w swoim czasie mostu na Wiarze, pomiędzy tymi gminami a Niżankowicami, dalej, że ani gminy, ani obszary dworskie Popowic i Pleszowic nie domagały się przydzielenia ich do Sądu przemyskiego, wreszcie iż obszar dworski Tyszkowice sprzeciwia się wyraźnie rzeczonej zmianie sądowej.

Otóż sprawa powyższa, z powodu wczesnego zamknięcia sesyi sejmowej, nie przyszła już wcale pod obrady Wysokiej Izby.

Wydział krajowy z uwagi, iż spodziewane wybudowanie mostu na bystrej rzece Wiar przeciągnąć się może na długie lata, a tymczasowo nie ma żadnego słusznego powodu do odmawiania prośbie gmin Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice, tudzież z dalszej uwagi, iż gminy Popowice i Pleszowice jako położone na północ gmin petycyonujących, mają te same trudności komunikacyjne, a znacznie bliżej do Przemyśla niż do Niżankowic, przeto też żadnej wątpliwości podlegać nie może, iż dla wszystkich wspomnianych pięciu miejscowości, przyłączenie ich do Sądu w Przemyślu, gdzie mają oraz siedzibę Starostwa Rady powiatowej i Urzędu podatkowego, jest oczywiście najkorzystniejszem, a przeciwko czemu nie ma żadnej zgoła przeszkody;

wreszcie z uwagi, iż sygnatura Najjaśniejszego Pana już sama w sobie zaleca poniekąd prośbę petentów do wszelkiego tylko możliwego uwzględnienia, odwołuje się w całości do swego zeszłorocznego przedstawienia i wnosi ponownie:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2. ustawy z 11. czerwca 1868 Nr. 59 dz. u. p. swe zdanie:

iż z okręgu Sądu powiatowego w Niżankowicach należy wyłączyć miejscowości: Chodnowice, Tyszkowice, Chraplice, Popowice i Pleszowice, a przydzielić je do okręgu c. k. Sądu powiatowego deleg.-miejskiego w Przemyślu.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 14. lutego 1879. r.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego
Walerjan Podlewski w. r.

Alegat A do L. 5141/79.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie złożenia opinii Wysokiego Sejmu względem wniesionych do Najjaśniejszego Pana próśb gmin: Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice, o przydzielenie ich do Sądu powiatowego w Przemyślu.

Wysoki Sejmie!

P. Minister sprawiedliwości w swem piśmie z 20. września 1878 l. 13 211 udzielił nam wniesioną do Tronu i Najwyższą sygnaturą Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości zaopatrzoną prośbę gmin: Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice, domagającą się tego, ażeby rzeczone gminy z okręgu Sądu powiatowego w Niżankowicach wyłączone i do Sądu powiatowego delegow.-miejskiego w Przemyślu przydzielone zostały; zarazem udzielił nam P. Minister akta, według których lwowski Sąd krajowy wyższy oświadczył się dnia 31. lipca 1878 odmownie względem tej prośby, a c. k. Prezydyum Namiestnictwa dnia 7. września 1878 poparło gorąco rzeczoną prośbę i uznało opozycyę Sądu wyższego przeciwko tej prośbie skierowaną, jako rzecz wagi pomniejszej; P. Minister wezwał nas zatem, ażebyśmy zasięgnęli w tej mierze opinii Wysokiego Sejmu i zawiadomili o niej c. k. Ministerstwo obok zwrotu aktów udzielonych.

Opozycya Sądu wyższego zasadza się na tem, iż rzeczone gminy mają bliższą odległość do Niżankowic niż do Przemyśla, a oddzielone są tak od Niżankowic, jak też od Przemyśla rzeką Wiar, przeto też mają zupełnie te same i jednakowe przeszkody komunikacyjne tak do Przemyśla jak do Niżankowic, a zatem nie ma żadnych powodów ważniejszych, za tą zmianą sądową przemawiających, zwłaszcza, iż według zdania Prezydenta Sądu obwodowego w Przemyślu, okręg Sądu powiatowego delegowanego miejskiego w Przemyślu, jest już i tak bardzo znacznym, a gminy Popowice i Pleszowice, należące do Sądu niżankowickiego, oddzielają petentów od Przemyśla, prócz tego zaś obszar dworski w Tyszkowicach sprzeciwia się także wyłączeniu rzeczonych gmin z okręgu Sądu niżankowickiego.

Natomiast podnosi c. k. Prezydyum Namiestnictwa, iż odległość gmin petycyonujących tak od Niżankowic, jak też od Przemyśla, jest prawie jednakową, dalej, iż z rzeczonych gmin prowadzi dobrze utrzymana i w każdej porze roku łatwa do przebycia droga, a to w kierunku do Prze-

myśla, w razie zaś wezbrania Wiaru, zabezpieczoną jest komunikacya do Przemyśla gościncem rządowym i mostem tamże znajdującym się, podczas gdy droga do Niżankowic znajduje się w daleko gorszym stanie, a rzeczone gminy przy wezbraniu Wiaru, na Przemyśl do Niżankowic udawaćby się musiały, wreszcie ruch handlowy zwrócony jest do Przemyśla, gdzie też istnieje siedziba Starostwa, Rady powiatowej i Urzędu podatkowego.

Wydział krajowy uznając ważność tych dopiero co wspomnianych powodów — oświadcza się również za uwzględnieniem rzeczonej prośby i wnosi zarazem, ażeby gminy Popowice i Pleszowice przyłączyć również do Sądu delegowanego miejskiego w Przemyślu, gdyż to i dla tych dwóch ostatnich gmin jest złączonem z oczywistą korzyścią, wreszcie gminy Chodnowice, Tyszkowice, Chraplice, Popowice i Pleszowice obejmują w sobie łączną ludność w ilości 1741 dusz, przeto też nie zwiększy się tak bardzo obszar Sądu powiatowego w Przemyślu, okręg zaś Sądu powiatowego w Niżankowicach będzie zawsze jeszcze dość znacznym, gdyż pozostanie przy nim jeszcze 36 miejscowości z łączną ludnością 16.000 mieszkańców.

Wydział krajowy stawia zatem wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2. ustawy z 11. czerwca 1868 Nr. 59 dz. u. p. swe zdanie: iż z okręgu Sądu powiatowego w Niżankowicach należy wyłączyć miejscowości: Chodnowice, Tyszkowice, Chraplice, Popowice i Pleszowice, a przydzielić takowe do okręgu c. k. Sądu powiatowego delegowanego miejskiego w Przemyślu.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 26. września 1878. r.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego
Walerjan Podlewski w. r.

Alegat B. do L. W. 5141/79.

L. 510/s.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej nad wnioskiem Wydziału krajowego, względem odłączenia gmin: Chodnowic, Tyszkowic, Chraplic, Popowic i Pleszowic, od okręgu c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach, a przyłączenia takowych do okręgu c. k. Sądu miejsko-delegowanego w Przemyślu.

Wysoki Sejmie!

Gminy Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice wniosły do Tronu Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości prośbę, ażeby z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach wyłączonemi, a do okręgu c. k. Sądu powiatowego miejsko-delegowanego w Przemyślu przyłączonemi zostały, opierając

się na tem, że od Niżankowic oddziela te gminy rzeka górska Wiar, na której nie istnieje most żaden przy drodze do Niżankowic prowadzącej, i że w razie wezbrania tej rzeki, bywają przymuszonemi jeździć przez Przemyśl do Niżankowic.

Przeciw takiemu przyłączeniu tych gmin do okręgu c. k. Sądu powiatowego miejsko-delegowanego w Przemyślu, oświadczyły się c. k. Władze sądowe, a to głównie dla tego, że c. k. Sąd powiatowy miejsko-delegowany w Przemyślu jest już bardzo znacznym i że gminy Popowice i Pleszowice, które do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach należą, oddzielają proszące gminy Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice od Przemyśla, a nadto, bo obszar dworski Tyszkowic z tem żądaniem gminy Tyszkowic się nie zgadza.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa zaś popiera żądanie wspomnionych gmin Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice, a uznając słuszność uwag c. k. Władz rządowych mniema, że przez przyłączenie gmin Popowic i Pleszowic do okręgu c. k. Sądu powiatowego miejsko-delegowanego w Przemyślu, usuniętą być może przeszkoda przez c. k. Władze sądowe podniesiona, z czem się także Wydział krajowy zgadza, stawiając wniosek, ażeby gminy Chodnowice, Tyszkowice, Chraplice, Popowice i Pleszowice z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach wyłączone, a do okręgu c. k. Sądu powiatowego miejsko-delegowanego w Przemyślu przyłączone zostały.

Komisja prawnicza mając sobie ten wniosek Wydziału krajowego uchwałą Wys. Sejmu z 4. października 1878 przydzielony — zważywszy, że trudności komunikacyjne i to chwilowe, które gminy Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice do wniesienia prośby, ażeby przyłączone były do okręgu sądowego w Przemyślu spowodowały, niewątpliwie przez wybudowanie w swoim czasie mostu na Wiarze między temi gminami a miasteczkiem Niżankowicami usunięte zostaną — zważywszy, że ani gminy ani obszary dworskie Popowic i Pleszowic nie domagają się tego, ażeby z okręgu sądowego w Niżankowicach do okręgu c. k. Sądu powiatowego miejsko-delegowanego w Przemyślu przeniesionemi zostały, a obszar dworski Tyszkowic nawet takiemu przeniesieniu się sprzeciwia, wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2. ustawy z 11. czerwca 1868 l. 59 dz. u. p. swoje zdanie: iż się nie zgadza z tem, ażeby miejscowości: Chodnowice, Tyszkowice, Chraplice, Popowice i Pleszowice z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach wydzielone i do okręgu c. k. Sądu powiatowego miejsko-delegowanego w Przemyślu przyłączone były.

We Lwowie dnia 15. października 1878.

B. Kowalski m. p.
Przewodniczący.

Walery Waygart m. p.
Sprawozdawca.

Do l. W. kr. 5142|1879.

Alegat. 26.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu i rozgraniczeń sąsiednich Sądów powiatowych.

Wysoki Sejmie!

W uchwale z 29. maja 1875, w której Wysoki Sejm oświadczył c. k. Rządowi opinię swoją względem podziału całego kraju na okręgi Sądów powiatowych, zaprojektował oraz Wysoki Sejm utworzenie nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu w Starostwie brodzkiem, tudzież pewne z tem w związku będące zmiany przy okręgach Sądów powiatowych w Brodach, w Załościach, w Tarnopolu i w Olesku.

Wszakże co do tego ostatniego projektu, nie powziął c. k. Rząd dotąd stanowczej decyzyi i Pan Minister sprawiedliwości, a to jeszcze w piśmie swem z 21. stycznia 1878 l. 17.308 udzielił nam akta, zawierające w sobie propozycye odmienne c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie, a zażądał od nas zasięgnięcia ponownej opinii Wysokiego Sejmu, względem sprawy utworzenia Sądu w Podkamieniu i zmian sądowych z tem w związku będących.

W skutek tego też wniósł Wydział krajowy do zeszłorocznego zgromadzenia Wysokiego Sejmu swe wnioski, wyłuszczone w jego pod ·/. załączonem sprawozdaniu z 10. września 1878 ·/. l. 42.599, które to wnioski z powodu wczesnego zamknięcia sesyi sejmowej, nie przyszły już wcale pod obrady Wysokiej Izby. Należy nam przytem wspomnieć, iż w tejże samej sprawie wpłynęła do zeszłorocznego zebrania Wysokiego Sejmu także i petycya Rady powiatowej w Brodach z dnia 13. września 1878 l. 243/S, która zawierała w sobie prośbę następnjącą:

ażeby Wysoki Sejm raczył:

I. cofnąć swoją uchwałę z 29. maja 1875, a to w tych ustępach, według których Sąd powiatowy w Załościach mieścić się ma wśród granic Starostwa tarnopolskiego, a natomiast w Starostwie brodzkiem, utworzony być ma nowy Sąd powiatowy w Podkamieniu;

ażeby dalej Wysoki Sejm raczył uchwalić

II. że Sąd powiatowy załoziecki miałby się mieścić i nadal w obszarze Starostwa brodzkiego, wreszcie

III. że Sąd powiatowy w Olesku miałby się mieścić na przyszłość wśród granic Starostwa brodzkiego.

Powyższa petycya sejmowa nie przyszła już także pod obrady Wysokiej Izby, a to z powodu zamkuięcia sesyi sejmowej.

Następnie przytoczyć musimy, iż Pan Minister sprawiedliwości w swem piśmie z 18. grudnia 1878 l. 15.449 odwołał się do dawniejszego pisma swego z 21. stycznia 1878 l. 17.308 i udzielił nam akta, według których Rada powiatowa brodzka w podaniu swem z 7. lipca 1878 l. 474 zaproponowała c. k Rządowi przydzielenie okręgu Sądu powiatowego w Olesku do Starostwa brodzkiego, a wyższy Sąd krajowy lwowski, odwołując się do dawniejszych swych wniosków (o których wspominaliśmy na wstępie), oświadczył: iż rzeczonej propozycyi Rady powiatowej brodzkiej w żaden sposób popierać nie może.

Wreszcie wspominamy, iż Pan Minister sprawiedliwości w dodatku do pisma swego z 18. grudnia 1878 l. 15.449 udzielił nam dnia 6. stycznia 1879 l. 186 akta, według których Rada powiatowa brodzka, a to dnia 18. grudnia 1878 wniosła do c. k. Rządu swą niezałatwioną petycyę sejmową z 13. września 1878 l. 243|S (o której wzmiankowaliśmy powyżej), a c. k. wyższy Sąd krajowy we Lwowie, odwołując się do poprzednich wniosków swoich ponownie oświadczył, iż jej propozycyi popierać nie może.

Chodzi więc w tej sprawie w myśl powyż zacytowanych trzech pism Pana Ministra sprawiedliwości, o złożenie pouownej opinii Wysokiego Sejmu, w przedmiocie zaprojektowanego utworzenia nowego Sądu w Podkamieniu i zmian sądowych z tem w związku będących. Wydział krajowy zbadał tę sprawę ponownie i ponawia niniejszem w całości wnioski swoje, które przedstawił Wysokiemu Sejmowi zeszłorocznie, a to w sprawozdaniu z 10. września 1878 l. 42.599.

Gdyż tamże wykazaliśmy przedmiotowo, iż zarzuty c. k. wyższego Sądu krajowego lwowskiego, przeciwko utworzeniu nowego Sądu w Podkamieniu, polegają właściwie tylko na kwestyi finansowej, czyli na chęci zaoszczędzenia wydatków ze skarbu państwowego, — w skutek czego też Sąd wyższy nie ufając sam w skuteczność swoich zarzutów, postawił ewentualnie swe wnioski, a to na ten wypadek, gdyby Pan Minister wykonał przecież uchwałę sejmową co do utworzenia nowego Sądu w Podkamieniu; — dalej oceniliśmy tamże te ewentualne wnioski Sądu wyższego, a o ile okazały się one a to w pewnej drobnej części uzasadnionemi, przyjęliśmy takowe jako nasze własne wnioski; wreszcie wykazaliśmy tamże bezzasadność zarzutów Rady powiatowej brodzkiej.

Powołując się zatem w całości do zeszłorocznego przedstawienia naszego, poczytujemy się raczej zobowiązani do tego oświadczenia, iż na poparcie zdania naszego służy jeszcze zestawienie następujące:

C. k. Starostwo brodzkie zajmuje w kraju naszym, a to w porównaniu do innych powiatów politycznych, prawie największy obszar ziemi, gdyż obejmuje w sobie przestrzeń $32._{38}$ mil kwadratowych, a co do obfitości zaludnienia jest istotnie w kraju naszym największym czyli najludniejszym powiatem politycznym, gdyż obejmuje w sobie ludność 116.762 mieszkańców.

Powiaty polityczne: Dolina, Kamionka Strumiłowa, Kossów, Lisko i Nadwórna obejmują wprawdzie w sobie przestrzeń obszerniejszą, jednakże liczą w sobie tylko 71, 75, 63, 69 i 54 tysięcy mieszkańców.

Po Starostwie brodzkiem jest najludniejszym w kraju naszym powiat polityczny Rzeszów, który na przestrzeni $21._{61}$ mil kwadr. mieści w sobie ludność 109.908 dusz.

Następuje dalej jako trzecie z rzędu Starostwo w Złoczowie, które na przestrzeni $30._{19}$ mil kwadr. obejmuje w sobie ludność 105.713 mieszkańców.

Wreszcie czwarte z rzędu Starostwo jest powiat polityczny Łańcut, który na przestrzeni $19._{91}$ mil kwadr. mieści w sobie ludność 104 364 dusz.

Wszystkie inne Starostwa, a to w liczbie siedemdziesięciu, wykazują w sobie daleko mniejsze zaludnienie, gdyż niema pomiędzy niemi ani jednego, któreby dosięgało do ludności stutysięcy dusz, a według dat urzędowych, zawartych w repertoryum c. k. centralnej komisyi statystycznej z r. 1874. możemy je ugrupować w sposób następujący:

A mianowicie: mamy dziewięć powiatów politycznych, z których każdy obejmuje w sobie ludność po przeszło 90.000 dusz; dalej ośm powiatów po przeszło 80.000 dusz; dalej dwanaście powiatów po przeszło 70.000 dusz, następnie dwadzieścia powiatów po przeszło 60.000, a ośmnaście powiatów po przeszło 50.000 dusz; wreszcie trzy powiaty polityczne wykazują tylko ludność przeszło 40.000 dusz wynoszącą; prócz tego dodać tu należy, iż pośród tych siedemdziesięciu Starostw, znajdują się sześćdziesiąt i pięć powiatów politycznych, z których każdy obejmuje w sobie w porównaniu do Starostwa brodzkiego daleko a daleko mniejszy obszar przestrzeni.

Wykazaliśmy przeto na podstawie dat autentycznych, iż Starostwo brodzkie jest istotnie dotąd największym, czyli najludniejszym powiatem politycznym.

Otoż Rada powiatowa brodzka nie bacząc nic na ogólne interesa krajowe, lecz traktując całą sprawę ze swego czysto partykularnego stanowiska, nie chce nietylko dopuścić do żadnego uszczuplenia Starostwa brodzkiego, lecz dąży jak najusilniej do tego, ażeby cały okrąg Sądu oleskiego mieścił się wśród granic Starostwa brodzkiego, w skutek czego też musianoby przydzielić do niego gminy: Olesko z Cykowem, Wolenką i Sewerynką, Juskowice, Podlesie, Zakomarze, Rozważ z Sobolówką, Podhorce i Zatrudy, Zahorce, Chwałów, Hucisko-Oleskie, Opaki, Białykamień i Gawraszczyzna, Czeremosznia, Bużek, Usznia i Pobocz; powyż wyliczone gminy zawierają w sobie ludność 14.749 mieszkańców i obejmują w sobie przestrzeń 34.911 niż. austr. morgów czyli $3._{49}$ mil kwadratowych.

W ten sposób wzrosłoby Starostwo brodzkie do obszaru $35._{87}$ mil □ i obejmowałoby w sobie ludność w ilości 131.511 mieszkańców.

Wszakże wszystkie powyższe dopiero co wyliczone gminy, mają znacznie bliżej do Złoczowa niż do Brodów i należały dotąd do Starostwa złoczowskiego, a zatem przyłączeniem do Starostwa brodzkiego, zastałyby oczywiście pokrzywdzone, wreszcie nie ma żadnego powodu do tego, ażeby rozszerzać w ten sposób Starostwo brodzkie i stwarzać w kraju naszym wyjątkowo jedno i tak ogromne Starostwo, a to na niekorzyść i stratę Starostwa złoczowskiego, zwłaszcza, iż w Złoczowie istnieje Trybunał I. instancyi, którego niema w Brodach, a obszar Starostwa złoczowskiego zeszczuplałby w sposób zupełnie nieuzasadniony do ludności tylko 90.964 mieszkańców.

Według wniosków Wydziału krajowego z 10. września 1878 l. 42.599 utracić ma Starostwo brodzkie. A.) Sąd powiatowy załoziecki, czyli raczej dziewięć gmin do tegoż Sądu należących, tudzież B.) gminę Ożydów z Angelówką, a mianowicie:

ad A.) są to gminy następujące:

1. Załośce stare i nowe z ludnością	5561	dusz i z przestrzenią	7842	niż. austr.	morgów
2. Blich	„ „	456	„ „ „	2355	„ „ „
3. Czystopady	„ „	716	„ „ „	1700	„ „ „
4. Ratyszcze	„ „	584	„ „ „	1833	„ „ „
5. Reniów	„ „	751	„ „ „	2809	„ „ „
6. Wertełka	„ „	496	„ „ „	1444	„ „ „
7. Milno	„ „	2097	„ „ „	5680	„ „ „
8. Gontowa	„ „	267	„ „ „	346	„ „ „
9. Trościaniec wielki	„ „	1356	„ „ „	3560	„ „ „
czyli razem		12.284	„ „ „	27.569	„ „ „
ad B.) gmina Ożydów z Angelówką z ludnością		1.592	„ „ „	4.194	„ „ „
czyli wcałości		13.876	„ „ „	31.763	„ „ „

to jest z przestrzenią $3._{17}$ mil kwadratowych.

Z tych dwóch punktów ad A. i ad B. nie ma żadnej możności poczynić jakiekolwiek ustępstwa na korzyść Rady powiatowej brodzkiej, gdyż Ożydów leży na południe Oleska i niespełna pół mili od niego, Załośce zaś mają bliżej do Tarnopola niż do Brodów i Złoczowa a zatem przyłączenie Załoziec do Trybunału I. instancyi w Tarnopolu, okazuje się z każdego względu odpowiedniem i bardzo pożądanem, zwłaszcza iż tworząc nowy Sąd powiatowy w Podkamieniu, Sąd załozieeki zastąpić ma skasowany Sąd powiatowy w Ihrowicach, którego przywrócenie jest istotnie koniecznem, podczas gdy wieś Ihrowice nie nadaje się wcale na siedzibę Sądu i nie masz tam żadnych odpowiednich lokalności dla pomieszczenia Sądu.

W ten sposób wzrosłoby według naszych wniosków Starostwo tarnopolskie mieszczące w sobie Trybunał I. instancyi do stosownego obszaru $21._{4}$ mil □ z ludnością 103.701 mieszkańców, przy Starostwie zaś w Brodach pozostałby zawsze jeszcze obszar większy, a to w ilości $29._{17}$ mil □ z ludnością 102.886 mieszkańców, a w skutek czego też pozostałoby Starostwo brodzkie zawsze jeszcze w rzędzie największych i najludniejszych powiatów politycznych, a to w całym kraju naszym.

Wynika z tąd zatem, iż wszelkie utyskiwania Rady powiatowej brodzkiej, że zabrakłoby jej funduszów na utrzymanie Reprezentacyi powiatowej, a to w skutek zmniejszenia dodatków do podatków, okazują się jako zupełnie bezzasadne.

Wydział krajowy stosując się przeto do zasady zawartej w §. 10. Ustawy państwowej z 19. maja 1868 Nr. 44 dz. n. p. powtarza swe następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem odwołuje się do swej uchwały z 29 maja 1875 i oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2. Ustawy z 11. czerwca 1868 Nr. 59 dz. u. p., tudzież w myśl Ustawy z 26. kwietnia 1873 Nr. 62 dz. u. p. swe zdanie:

1. iż należy utworzyć jak najrychlej nowy Sąd powiatowy w Podkamieniu w Starostwie brodzkiem i przydzielić do niego wszystkie miejscowości, wyszczególnione w uchwale z 29. maja 1875, a zatem także i gminy Hnidawa, Batków, Łukawiec; (rektyfikuje się przytem mylne nnzwy „Zagórze i Uiszkowce“ recte: Zagórze i Niszkowce, dalej „Pańkrowce recte: Pańkowce, „Popowice“ recte: Popowce);

2. iż Starostwo brodzkie ma w sobie obejmować trzy Sądy powiatowe, a to: w Brodach, Łopatynie i nowy Sąd w Podkamieniu; natomiast należy wyłączyć ze Starostwa brodzkiego Sąd powiatowy w Załościach, który mieścić się ma w Starostwie tarnopolskiem;

3. iż Starostwo tarnopolskie ma w sobie obejmować trzy Sądy powiatowe, a to: w Tarnopolu, w Mikulińcach, i w Załościach;

4. iż Starostwo złoczowskie ma w sobie obejmować trzy Sądy powiatowe, a to: w Złoczowie, w Zborowie i w Olesku;

5. z okręgu Sądu powiatowego deleg.-miejskiego w Tarnopolu, należy wyłączyć miejscowości: Czerniechów, Jankowce, Grobla, Horodyszcze, Pleszkowce, Nosowce, Obarzańce, Zarudzie, Mszaniec, Ditkowce i przyłączyć je w myśl uchwały sejmowej z 29. maja 1875 do Sądu powiatowego w Załościach; natomiast należy pozostawić gminy: Ihrowice, Dubowce, Małaszowce i Hladki przy okręgu Sądu powiatowego deleg. miejskiego w Tarnopolu;

6. z okręgu Sądu powiatowego w Olesku należy wyłączyć miejscowości: Czyżki, Konty z Brachówką, Łabacz, Bołożynów, Przewłoczna z Bajmakami czyli Kobylem, Sokołówka, Jasionów, Kadłubiska, Rażniów, Dubie, Czechy i przydzielić je do Sądu powiatowego w Brodach;

7. cały przyszły okręg Sądu powiatowego w Załościach w myśl niniejszej uchwały ukonstytuowany, należy wyłączyć z obrębu c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie, a przyłączyć do obrębu c. k. Sądu obwodowego w Tarnopolu, podczas gdy nowy Sąd powiatowy w Podkamieniu należeć ma do obrębu c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 14. lutego 1879.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego
Walerjan Podlewski w. r.

Alegat do L. W. 5142|1879.

L. W. 42599|1878.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu w Starostwie brodzkiem i rozgraniczeń obok położonych Sądów powiatowych.

Wysoki Sejmie!

W uchwale z 29. maja 1875 oświadczył Wysoki Sejm c. k. Rządowi opinię swą, co do podziału całego kraju na okręgi Sądów powiatowych.

W szczególności zaś zaprojektował Wysoki Sejm w powyższej uchwale utworzenie nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu w Starostwie brodzkiem i przyłączenie do niego pewnych miejscowości z okręgów Sądów powiatowych w Brodach i w Załościach, tudzież pewne z tem w związku będące przydzielenie niektórych miejscowości z okręgu Sądu powiatowego tarnopolskiego do okręgu Sądu załozieckiego, i z okręgu Sądu oleskiego do okręgu Sądu powiatowego w Brodach.

Wszakże c. k. Rząd nie załatwił dotąd stanowczo tej ostatniej sprawy, gdyż otrzymaliśmy pismo p. Ministra sprawiedliwości z 21. stycznia 1878 l. 17.308, udzielające nam akta, według których lwowski c. k. Sąd wyższy sprzeciwia się utworzeniu nowego Sądu w Podkamieniu i wskazuje na trudności pozyskania stosownych lokalności dla tegoż nowego Sądu; — na wypadek zaś, gdyby ten zaprojektowany nowy Sąd przecież utworzonym został, oświadcza się Sąd wyższy za tem, ażeby pozostawić gminy Hnidowa, Łukawiec, Batków przy Sądzie powiatowym w Załościach, — gminy zaś Ihrowice, Dubowce, Małaszowce i Hladki pozostawić i nadal przy Sądzie powiatowym tarnopolskim; wreszcie niezawiśle od kwestyi ustanowienia nowego Sądu w Podkamieniu, przemawia Sąd wyższy za tem, ażeby wyłączyć gminy Jasionów, Kadłubiska, Rażniów, Dubie i Czechy z okręgu Sądu w Olesku i przydzielić takowe do Sądu powiatowego w Brodach.

P. Minister sprawiedliwości wezwał nas zatem, ażebyśmy zasięgnęli ponownej opinii Wysokiego Sejmu nad wnioskami c. k. Sądu wyższego we Lwowie i zawiadomili o niej p. Ministra obok zwrotu aktów udzielonych.

I. Motywa, które przytoczył Sąd wyższy na uzasadnienie swych wniosków, a nawet i same wnioski tegoż Sądu wyższego, które są obszerniejsze, niż to przytoczyło pismo p. Ministra, — są według aktów powyższych następujące:

a) Według zdania c. k. Sędziego w Załościach, nie należy Podkamień do rzędu takich miasteczek, do których byłby skierowany ruch handlowy wszystkich prawie gmin okolicznych, gdyż tylko bardzo nieliczne gminy, położone w obrębie zaledwie jednej mili na około Podkamienia, mają stosunki handlowe z tem miasteczkiem, natomiast właściwy ruch handlowy tych gmin, które z okręgu Sądu załozieckiego wyłączone i do zaprojektowanego nowego Sądu w Podkamieniu przydzielone być mają, skierowany jest do Załoziec i do Brodów, przeto też już z tego względu nie można zalecać Podkamienia na siedzibę Sądu; —

b) prócz tego wysuwa się tu na pierwsze tło ta ważna okoliczność, iż niema obecnie w Podkamieniu żadnych stosownych lokalności dla pomieszczenia nowego Sądu; — wprawdzie Prezydyum Sądu obwodowego w Złoczowie popiera projekt sejmowy i wskazuje, iż nowy Sąd możnaby tymczasowo umieścić w obszernym budynku klasztornym w Podkamieniu, a to na tak długo, dopokąd hr. Cettner, jako właściciel Podkamienia nie przedłoży takiej oferty, która byłaby godną uwzględnienia, lub też dopokąd c. k. Rząd nie wybuduje we własnym zarządzie stosownych lokalności dla nowego Sądu; — jednakże Sąd wyższy nie popiera i tej ostatniej propozycyi, gdyż według relacyi c. k. Sędziego w Załościach, leży rzeczony klasztor po za miasteczkiem Podkamienia i na wysokim pagórku; —

c) dalej podnosi Sąd wyższy, iż Podkamień leżałby na ostatecznej północy całego swego okręgu i zajmowałby względem gmin odnośnych skrajne czyli zupełnie niecentralne położenie; —

d) według zdania c. k. Sędziego w Załościach, którego Sąd wyższy poczytuje jako dokładnie obznajomionego z miejscowymi stosunkami, ruch handlowy tych gmin, które Sejm wyłączył ze Sądu tarnopolskiego i przyłączył do Sądu załozieckiego, skierowany jest przeważnie do Tarnopola; a gdy prócz tego rzeczone gminy mają oraz tamże siedzibę c. k. Starostwa, Rady powiatowej i Urzędu podatkowego, sprzeciwia się Sąd wyższy wyłączeniu tych gmin z okręgu Sądu tarnopolskiego podnosząc zarazem, iż rzeczone gminy musiałyby dążyć w przeciwległym kierunku do Sądu załozieckiego, a prócz tego musiałyby przejść pod jurysdykcyę Sądu obwodowego w Złoczowie, podczas gdy przynależą obecnie do jurysdykcyi znacznie bliżej położonego Sądu obwodowego w Tarnopolu, a zatem te gminy odniosłyby szkodę z wykonania projektu sejmowego, do czego wreszcie przyłącza się ta ważna okoliczność, iż zmienionoby w ten sposób pierwotne granice dawniejszych obwodów w Złoczowie i Tarnopolu, a zatem i opartego na nich rozgraniczenia okręgów Sądów obwodowych; — gdyby zaś nie wyłączono rzeczonych gmin z okręgu sądu tarnopolskiego, pozostałby przy Załościach nader nieznaczny okręg sądowy, składający się tylko z 13 gmin; —

e) zresztą podnosi Sąd wyższy i kwestyę kosztów co do utworzenia i pomieszczenia nowego Sądu i systemizowania potrzebnych do tego urzędników i oświadcza się, że nie jest w położeniu zalecania odnośnej uchwały Sejmowej do wykonania.

II. Wszakże na wypadek, gdyby pan Minister stosownie do propozycyi c. k. Prezydyum Sądu obwodowego w Złoczowie wykonał uchwałę sejmową, co do utworzenia nowego Sądu w Podkamieniu, stawia Sąd wyższy z motywów przez Prezydenta Sądu obwodowego złoczowskiego przytoczonych, następujące wnioski:

1. Ażeby gminy: Hnidawa, Łukawiec, Batków pozostawić przy okręgu Sądu załozieckiego, ponieważ Hnidawa ma bardzo blisko do Załoziec, pozostawienie zaś gmin: Batków i Łukawiec przy

Sądzie załozieckim, potrzebnem jest dla stosownej konfiguracyi okręgów sądowych, gdyż w szczególności przydzielenie gminy Łukawiec do nowego Sądu w Podkamieniu, rozdarłoby całość okręgu sądowego załozieckiego a z przynależącej do tegoż okręgu miejscowości Kruhów, stworzyłoby wyspę pomiędzy trzema obcymi okręgami sądowymi w Olesku, Zborowie i Podkamieniu;

2. ażeby pozostawić gminy: Ihrowice, Dubowce, Małaszowce i Hladki przy Sądzie powiatowym tarnopolskim, gdyż mają bliżej do Tarnopola niż do Załoziec, i stosunki ich handlowe grawitują do Tarnopola, gdzie mają oraz siedzibę Starostwa.

III. Niezawiśle od kwestyi utworzenia nowego Sądu w Podkamieniu, popiera Sąd wyższy propozycyę Sejmu, ażeby wyłączono z okręgu Sądu oleskiego gminy: Jasienów, Kadłubiska, Rażniów, Dubie, Czechy i przydzizlono takowe do Sądu powiatowego w Brodach, a sprzeciwia się tej propozycyi Sejmu: ażeby przydzielono gminy: Czyżki, Konty, Brachówka, Łabacz, Bołożynów, Przewłoczna, Kobyle, Sokołówka do Sądu brodzkiego, wyłączając takowe ze sądu oleskiego, a to z powodów: iż te na ostatku wspomniane gminy mają bliżej, a niektóre znacznie bliżej do Oleska niż do Brodów, a zatem poniosłyby oczywistą uiekorzyść czyli uszczerbek z wykonania projektu sejmowego.

C. k. Prezydyum Sądu obwodowego w Złoczowie objawiło wprawdzie zdanie pod II i III wyszczególnione, na które zgodził się lwowski Sąd wyższy, jednakże rzeczone Prezydyum patrząc z bliska na miejscowe stosunki, papiera utworzenie nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu i zbija wszelkie przeciwko temu podniesione zarzuty c. k. Sędziego w Załościach. W szczególności zaś przytacza rzeczone Prezydyum, iż kraj nasz bardzo szczupło w Sądy uposażonym jest, z czego też w rezultacie wynika powszechnie znane przeciążenie Sądów, dla tego też rzeczone Prezydyum wychodzi przy składaniu swojej opinii z tego przypuszczenia, iż utworzenie nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu jest już rzeczą uchwaloną.

Zaiste, — każdego uderzać musi ta okoliczność, iż rzeczone Prezydyum nie spodziewało się bynajmniej, ażeby przeciwko tej, w skutek przedłożenia rządowego i zgodnie z temże przedłożeniem już uchwalonej rzeczy, podniosły się jakiekolwiek zarzuty i taka opozycya c. k. Sądu wyższego we Lwowie.

Wydział krajowy zarządził w tej sprawie jeszcze dnia 22. lutego 1878 l. 3512 bliższe dochodzeuia, jednakże natrafił na tę trudność, iż Wydział powiatowy brodzki, dążąc do jak największego rozszerzenia Starostwa brodzkiego i zmierzając do tego celu, ażeby powiat polityczny brodzki obejmował w sobie także i Sądy powiatowe w Olesku i Załościach, oświadczył w swem sprawozdaniu z 23. lipca 1878 l. 516 wyraźnie, iż nie może działać w myśl wskazówek Wydziału krajowego, ani też pouczyć odnośnych gmin o istotnem położeniu rzeczy, a mianowicie w tej mierze, iż gminy pragnąc przynależeć do pewnego powiatu politycznego, domagać się mogą przydzielenia tylko do takiego Sądu powiatowego, który mieścić się będzie w obrębie tegoż powiatu politycznego. Dopiero w skutek ponownego czyli raczej trzeciego pisma naszego 30. lipca 1878 l. 39.964 doniósł nam Wydział powiatowy brodzki, a to dnia 5. sierpnia 1878 l. 559, iż pouczy gminy odnośne w myśl naszych wskazówek i przedłożył nam oraz opinię tamtejszej Rady powiatowej, a to w tej treści:

I. Iż Rada powiatowa nie zgadza się z projektem Wys. Sejmu, co do utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu i oświadcza się za pozostawieniem nadal Sądu powiatowego w Załościach ze wszystkiemi gminami, należącemi obecnie do politycznego powiatu brodzkiego przy temże Starostwie brodzkiem, a to z powodów przez c. k. Sędziego w Załościach przytoczonych, które Rada powiatowa rozwija jeszcze obszerniej;

II. Myśl utworzenia Sądu powiatowego w Podkamieniu, wywołała i dalsze proponowane „zmiany terytoryalne w Starostwie brodzkiem, t. j. przyłączenie gmin: Czyżki, Konty z Brachówką,

„Łabacz, Bołożynów, Przewłoczna z Kobylem i Sokołówką, do Sądu w Brodach, jeżeli pragną po-„zostać przy Starostwie brodzkiem, albo też przyłączenie tych gmin do Starostwa w Złoczowie, je-„żeli chcą pozostać przy sądzie Oleskim".

„Tak jedną jak i drugą alternatywę uznaje Rada powiatowa za niedogodną dla tychże gmin nadmienionych", — gdyż należałoby je pozostawić przy Starostwie brodzkiem i przy Sądzie powiatowym oleskim, przeto też Rada powiatowa oświadcza się przeciw zamierzonemu wcieleniu tych gmin do Sądu w Brodach, a przemawia za przyłączeniem Sądu oleskiego do Starostwa w Brodach;

w razie zaś, gdyby przyłączenie Sądu oleskiego do Starostwa brodzkiego było niemożliwem, a to z tego powodu, iż gminy Juśkowice, Olesko, Podlesie, Zakomarze, które należą obecnie do Starostwa złoczowskiego, trzeba wcielić koniecznie do Sądu oleskiego, Rada powiatowa brodzka oświadcza się za utworzeniem nowego Sądu powiatowego w Sokołówce, a to dla gmin:

Czyżki, Konty z Brachówką, Łabacz, Bołożynów, Przewłoczna z Bajmakami czyli Kobylem, Sokołówka, Jasionów, Kadłubiska, Rażniów, Dubie, Czechy, — Ożydów z Angelówką, Stołpin, Toporów, Trójca i Turze, które to miejscowości nie są oddalone nad dwie mile od Sokołówki, mają tamże w każdej porze roku dobrą komunikacyę i grawitują pod względem handlowym do Sokołówki, gdzie też co dwa tygodnie odbywają się licznie uczęszczane targi; okręg tego nowego Sądu obejmowałby w sobie przestrzeń przeszło sześciu mil kwadratowych z ludnością 20,352 mieszkańców i w ten sposób nie uszczuplonoby ani Starostwa brodzkiego, ani też Starostwa złoczowskiego; prócz tego wyłączając gminy: Stołpin, Toporów, Trójca i Turze z okręgu Sądu łopatyńskiego, przeznaczonoby im Sąd daleko dogodniejszy, a nie ma żadnej obawy o brak lokalności w Sokołówce, gdyż właściciel Sokołówki ma tam murowany dworek na pomieszczenie Sądu i gotów dobudować areszta; — wreszcie przedstawia Rada powiatowa brodzka, iż gdyby wykonano projekt Wys. Sejmu, ażeby przyłączyć Sąd załoziecki do Starostwa tarnopolskiego, a natomiast utworzyć nowy Sąd w Podkamieniu i gdyby zarazem pozostawiono według projektu lwowskiego Sądu wyższego gminy Hniadawa, Batków i Łukawiec przy Sądzie załozieckim, a gminy Czyżki, Konty z Brachówką, Łabacz, Bołożynów, Przewłoczna z Kobylem, tudzież Sokołówkę przy Sądzie oleskim, w takim wypadku odpadłaby od brodzkiego powiatu politycznego niemal jedna trzecia część dotychczasowego jego obszaru, a to z glebą najproduktywniejszą, pozostała zaś reszta tego powiatu, obejmywałaby w sobie przestrzenie przeważnie lesiste, które jako mniej zaludnione i nisko opodatkowane, musiałyby dwa razy tyle płacić dodatku powiatowego na utrzymanie Reprezentacyi powiatowej, podczas gdy gminy odnośce już dziś nie są prawie w stanie opłacać przypadających na nie dodatków powiatowych. Rada powiatowa twierdzi zatem, iż przez uszczuplenie Starostwa brodzkiego wedle projektu Wys. Sejmu stałaby się administracya powiatowa niemożebną.

Następnie dnia 6. września 1878 l. 634 przedłożył nam brodzki Wydział powiatowy uchwały rad gminnych, powzięte w sierpniu i wrześniu 1878. roku w miejscowościach: Hniadawa Batków, Łukawiec, Konty z Brachówką, Łabacz, Bołożynów, Przewłoczna z Kobylem i Sokołówka.

O bliższej treści tych uchwał, które są owiane tymże samym duchem, jak opinia Rady powiatowej w Brodach, zdamy sprawę w stosownym miejscu poniżej, teraz zaś przystępujemy najprzód do właściwego i najgłówniejszego punktu niniejszego przedmiotu t. j. do krytyki i ocenienia opozycyi tak lwowskiego Sądu wyższego jak też brodzkiej Rady powiatowej, przeciwko utworzeniu nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu.

Nim wszakże przejdziemy do zbijania zarzutów, które przez Sąd wyższy i Radę powiatową w Brodach podniesione zostały, pozwolimy sobie przytoczyć najprzód okoliczności następujące:

Wys. Sejm w uchwale swej z 29, maja 1875 orzekł:

1. iż Starostwo złoczowskie ma w sobie obejmować trzy Sądy powiatowe, a to: w Złoczowie, w Zborowie i w Olesku;

2. iż Starostwo Brody obejmuje w sobie trzy Sądy powiatowe: w Brodach, Łopatynie i Podkamieniu (nowy Sąd powiatowy);

3. iż Starostwo w Tarnopolu obejmuje w sobie trzy Sądy powiatowe: w Tarnopolu, w Mikulińcach, i w Załościach, i że ten ostatni Sąd załoziecki wyłączyć trzeba ze Starostwa brodzkiego, a przydzielić do Starostwa tarnopolskiego, zamiast dawniejszego Sądu powiatowego w Ihrowiach.

Dodać tu trzeba, iż Starostwo brodzkie w skutek przyłączenia Sądu załozieckiego do Starostwa tarnopolskiego, utraciłoby tylko dziewięć gmin.

Prócz tego zaś należy tu wspomnieć, iż dawniejszy Sąd w Ihrowicach mieścił się na przestrzeni $6\frac{79}{100}$ mil □ i obejmował w sobie ludność, która w r. 1866: wynosiła 21.014 mieszkańców, gdy zaś pomieszczenie tego Sądu w Ihrowicach dla braku tamże odpowiednich lokalności wydało się niedogodnem, zarządzono najprzód w krótkiej drodze administracyjnej, iż Sąd ihrowicki urzędować będzie w Tarnopolu, wreszcie c. k. Ministerstwo sprawiedliwości w rozporządzeniu swem z d. 15. lutego 1867 Nr. 37 dz. u. p. orzekło: iż c. k. Sąd powiatowy deleg. miejski w Tarnopolu rozszerzyć ma swoje czynności na obszar ówczesnego okręgu sądowego w Ihrowicach i tym sposobem Sąd powiatowy ihrowicki znikł zupełnie z widnokręgu.

Teraźniejszy okręg Sądu powiatowego deleg. miejskiego w Tarnopolu mieści się zatem obecnie na przestrzeni $14\frac{69}{100}$ mil □ a według najświeższego sprawozdania c. k. Prezydyum Sądu obwodowego w Tarnopolu z dnia 12. kwietnia 1877 l. 792/pr. (videatur sprawozdanie Wydziału krajowego względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podwołoczyskach) liczy w sobie obecnie 69.078 mieszkańców.

Wynika z tąd niezaprzeczenie, iż tak wielki obszar Sądu powiatowego, nie odpowiada bynajmniej należytemu sprawowaniu sprawiedliwości, i przekracza nawet zupełnie możności sprzężystego wymiaru tej sprawiedliwości, a stanowi zarazem bardzo wielką i dotkliwą ujmę dla ludności, która tak daleko do swego Sądu udawać się musi; — ztąd też powstaje nieodzowna potrzeba przywrócenia dawniejszego Sądu w Ihrowicach; gdy zaś wieś Ihrowice nie jest tak dalece odpowiednią na siedzibę Sądu i nie ma tamże stosownych lokalności, gdy zaś dalej Załośce leżą znacznie bliżej do Tarnopola niż do Brodów, a miasteczko Podkamień jest wcale odpowiedniem miejscem dla siedziby Sądu powiatowego, nastąpił ztąd w uchwale Wys. Sejmu z 29. maja 1875 ten nader korzystny projekt: ażeby Sąd załoziecki zastąpił dawniejszy Sąd ihrowicki, gminy tegoż dawniejszego okręgu sądowego zyskałyby na tem, gdyż miałyby bliżej do Sądu w Załościach, niż do Sądu w Tarnopolu i zamiast do wsi Ihrowic, udawałoby się do handlowego miasta Załoziec, a pozostałyby tak jak dotąd przy Starostwie tarnopolskiem, dokąd mają bliski przystęp, gminy zaś położone na północ Załoziec i które to gminy grawitują i tak do Brodów, przydzielił Wys. Sejm do nowego Sądu w Podkamieniu, gdyż na Podkamień dążą do siedziby Starostwa w Brodach, i tamże istnieje dla nich najbliższa siedziba c. k. Starostwa; wreszcie Podkamień liczy w sobie 3.000 mieszkańców, ma oprócz zwykłych targów tygodniowych także i uprzywilejowane jarmarki, a to czternaście razy do roku, prócz tego z powodu istniejącego tamże klasztoru Dominikanów i wydarzających się często odpustów, dalej z powodu handlu granicznego, jest to miasteczko według zdania Prezydenta Sądu obwodowego w Złoczowie, daleko więcej ożywionem, niż bardzo wiele innych miasteczek, w których istnieje siedziba Sądu powiatowego; nakoniec gminy z okręgu Sądu załozieckiego, który przydzielił

Wys. Sejm do Sądu w Podkamieniu, osiągnęłyby tę bardzo ważną korzyść, iż dążąc w swych codziennych stosunkach do Starostwa i Urzędu podatkowego w Brodach, załatwiałby za jednym zachodem i tak właśnie, jakby po drodze, swe sądowe interesa w Podkamieniu, podczas gdy dotąd dążyć musiały w dwóch wprost sobie przeciwnych kierunkach, a to do Brodów i do odległego Sądu w Załościach.

Wydział krajowy sądzi, iż powyż przytoczone okoliczności uzasadniają jak najdobitniej odnośne propozycye Wys. Sejmu względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu, a w dodatku zbija zarzuty Sądu wyższego i Rady powiatowej w Brodach w tym względzie podniesione w sposób następujący:

A. (ad I. a.) Sam Sędzia powiatowy w Załościach przyznaje, iż właściwy ruch handlowy tych gmin, które z okręgu Sądu załozieckiego wyłączone i do Sądu powiatowego w Podkamieniu przydzielone być mają, skierowany jest do Brodów; — a jużci ten ruch przeważa w każdym razie ruch handlowy do Załoziec, a to w ten sposób, iż w obec handlowego znaczenia Brodów, ruch handlowy do Załoziec zaledwie na wzmiankę zasługiwać może.

B. (ad I. b.) Według relacyi p. Prezydenta Sądu obwodowego w Złoczowie, klasztor Dominikanów dostarczyć może bardzo dogodnego pomieszczenia dla nowego Sądu w Podkamieniu, wreszcie Sąd wyższy według udzielonych nam aktów, stoi w pertraktacyi ze Stefanem Freudenbergerem właścicielem domu w Podkamieniu, który ofiarował się sprzedać swój murowany i obszerny dom za 9000 zł. lub też wynająć takowy na pomieszczenie nowego Sądu, za opłatą rocznego czynszu w kwocie 900 zł. w. a. Nie ma przeto żadnej obawy o brak stosownych lokalności w Podkamieniu.

C. (ad I. c.) Arondacya przyszłego nowego Sądu w Podkamieniu wydaje się wcale dobrą, a nie może być nawet porównaną z najniekorzystniejszemi i zupełnie skrajnemi siedzibami Sądów powiatowych: w Nowem Siole i Wiśniowczyku, w których już od 23 lat istnieją dotąd Sądy powiatowe, przyczem c. k. Rząd pomimo tak długiego czasu, nietylko nie poczynił dotąd żadnych kroków, ażeby umieścić siedzibę tych Sądów w miejscu stosowniejszem, lecz przeciwko skierowanym do tego celu usiłowaniom Wys. Sejmu podnosi trudności i przeszkody, które tylko na kwestyi finansowej polegać się zdają.

D. (ad I. d) Wysoki Sejm w uchwale swej z 29. maja 1875 wyłączył z okręgu Sądu tarnopolskiego:

α) gminy Czerniechów (z Plutyńcami), Jankowce i Grobla, Horodyszcze, Nosowce, Pleskowce, Obarzańce, Zarudzie, Mszaniec, Ditkowce, dalej —

β) gminy Ihrowice, Dubowce, Małaszowce, Hladki, —

a przyłączył wszystkie powyższe gminy ad α) i ad β) do Sądu powiatowego w Załościach.

ad α) Według zdania p. Prezydenta Sądu obwodowego w Tarnopolu z 12. kwietnia 1877 l. 791|pr. mają gminy pod α) wyszczególnione, znacznie bliżej do Załoziec niż do Tarnopola, a to o 7, 7, 13, 19, 10, 16, 15, 16 i 15 kilometrów bliżej do Załoziec, a ruch handlowy wszystkich tych gmin skierowany jest przeważnie do Załoziec, a to w ten sposób, iż lubo te gminy przynależą dotąd do Sądu powiatowego tarnopolskiego, rozstrzyga ich spory już obecnie Sąd powiatowy załoziecki jako forum contractus, przeto też rzeczone gminy skorzystają niezaprzeczenie z przydzielenia ich do Sądu załozieckiego.

W ten sposób twierdzenie Sędziego powiatowego w Załościach i zdanie Sądu wyższego we Lwowie, który opierał się bezwzględnie na twierdzeniach Sędziego w Załościach, a oprócz tego i zdanie brodzkiej Rady powiatowej, wykazane są jako zupełnie mylne.

ad β) Dalej przedstawia p. Prezydent Sądu obwodowego w Tarnopolu, iż gminy pod β) wyszczególnione, a mianowicie: Ihrowice, Dubowce, Małaszowce mają o 2, 8 i 2 kilometrów bliżej do Tarnopola, niż do Załoziec, a gmina Hladki ma równą odległość tak do Załoziec jak do Tarnopola; że wreszcie ruch handlowy tych czterech gmin podąża do Tarnopola, a orzeto należy pozostawić te cztery gminy przy Sądzie powiatowym tarnopolskim, na co też zgadza się niniejszem zupełnie Wydział krajowy.

Na dalszy zarzut Sądu wyższego, iż gminy pod α) wyszczególnione musiałyby przejść pod jurysdykcyę Sądu obwodowego w Złoczowie, podczas gdy przynależą obecnie do jurysdykcyi bliżej położonego Sądu obwodowego w Tarnopolu, odpowiadamy, iż cały okręg przyszłego Sądu załozieckiego wyłączyć należy z obrębu Sądu obwodowego w Złoczowie, a przydzielić do obrębu Sądu obwodowego w Tarnopolu, dokąd należy i teraz dawniejszy Sąd ihrowicki, a co będzie z każdego względu odpowiedniem, gdyż Załośce mają znacznie bliżej do Tarnopola niż do Złoczowa, a zatem ta mała zmiana granic dawniejszych władz obwodowych w Złoczowie i Tarnopolu, nie może stanowić tu żadnej a żadnej przeszkody.

Motywa przeto Sądu wyższego od I wyszczególnione są tego rodzaju, iż Sąd wyższy sam nie wierzył w skuteczność tych powodów i dla tego postawił ad II swe wnioski na ten wypadek, gdyby p. Minister wykonał przecież uchwałę Wys. Sejmu co do utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu.

ad II. Co do tych wniosków Sądu wyższego, a mianowicie co do gmin: Hnidawa, Łukawiec, Batków musimy przytoczyć, iż zdania c. k. Prezydyum Sądu obwodowego w Złoczowie i Sądu wyższego we Lwowie, nie są ugruntowane; te trzy gminy mają wprowadzić niedaleko do Załoziec, jednakże należą one do Starostwa w Brodach, mają codzienne stosunki z Brodami i na Podkamień dążą także w ruchu handlowym do Brodów, dokąd mają znacznie bliżej, niż do siedziby Starostwa w Tarnopolu i w ogóle nie miały dotąd żadnych stosunków z Tarnopolem; — prócz tego mają te gminy znacznie bliżej do Złoczowa niż do Tarnopola, a należą dotąd do jurysdykcyi Sądu obwodowego w Złoczowie i przy niej pozostawić ich trzeba, gdyż nie ma żadnego powodu słusznego, któryby usprawiedliwił przyłączenie ich do odleglejszego trybunału w Tarnopolu; argumentacya Prezydenta Sądu obwodowego w Złoczowie: „iż Kruhów stanowiłby wyspę pomiędzy trzema obcymi okręgami sądowymi w Olesku, w Zborowie i Podkamieniu“, jest zupełnie myluą, gdyż opiera się na tem, iż Kruhów przynależy jeszcze do okręgu Sądu powiatowego w Załościach, z którego jednakże wyłączyła go opinia Wys. Sejmu z 29. maja 1875, a p. Minister sprawiedliwości w rozporządzeniu swem z dnia 29. stycznia 1878. r. Nr. 15. dz. u. p. przydzielił Kruhów do Sądu powiatowego w Złoczowie.

Gdy zaś prócz tego z uchwał rad gminnych w Hnidawie, Batkowie, w Łukawcu wynika, iż pragną pozostać przy Starostwie brodzkiem, przeto też oświadcza się Wydział krajowy w myśl uchwały Wys. Sejmu z 29. maja 1875 stanowczo za tem, ażeby Hnidawę, Batków, Łukawiec przydzielić do nowego Sądu w Podkamieniu.

Co do gmin Ihrowice, Dubowce, Małaszowce i Hładki oświadczyliśmy już powyżej, iż zgadzamy się na to, ażeby zmienić w tym względzie uchwałę Wysokiego Sejmu z 29. maja 1875 i pozostawić te cztery gminy przy Sądzie pow. deleg. miejskim w Tarnopolu.

ad III. Zanim przystąpimy do odpowiedzi na wnioski Sądu wyższego w ustępie III wyszczególnione, musimy wprzód odpowiedzieć na obrębne i dalej sięgające wnioski Rady powiatowej brodzkiej, zwłaszcza, iż takowe odnoszą się najszczególniej do Sądu powiatowego w Olesku, o którym opiewa właśnie III. ustęp wniosków lwowskiego Sądu wyższego.

Najprzód zaznaczyć musimy, iż Rada powiatowa brodzka uwydatniła w swej opinii jak najjawniej swoją dążność do tego skierowaną, ażeby zapobiedz wszelkiemu uszczupleniu Starostwa brodzkiego; przyzuała to ona otwarcie i nawet twierdzi, a to w sposób, ile oceniamy przesadzony, że przez uszczuplenie Starostwa brodzkiego, administracya powiatowa stałaby się nawet niemożebną, co też z tego względu, jako przesadzone poczytywać musimy, iż Starostwo brodzkie według powyż wyszczególnionego projektu Wys. Sejmu, byłoby zawsze jeszcze jednem z największych w kraju Starostw, a w każdym razie równałoby się co do obszaru ze Starostwami w Złoczowie i Tarnopolu, w których przecież istnieją trybunały kolegialne.

Nie możemy zatem pominąć tej uwagi, iż Rada powiatowa, dążąc przedewszystkiem do zapewnienia sobie jak największych dodatków powiatowych, nie baczyła wcale na ogólne interesa krajowe, lecz postawiła na czele swoje własne interesa powiatowe, i w tej dążności partykularnej sprzeciwiła się projektowi utworzenia nowego Sądu w Podkamieniu, a postawiła natomiast żądanie, ażeby Sądy powiatowe w Załościach i Olesku mieściły się i nadal, a to w całej swej objętości, w Starostwie brodzkiem, a gdyby to ostatnie z tego względu stać się nie mogło, iż gminy Olesko, Juśkowice, Podlesie, Zakomarze, jako należące dotąd do Starostwa złoczowskiego koniecznie przydzielić trzeba do Sądu oleskiego, postawiła Rada powiatowa swój ewentualny wniosek, utworzenia nowego Sądu powiatowego w Sokołówce.

Wydział krajowy nadmienia tu najprzód, iż c. k. Rząd zgodził się już faktycznie na projekt Wys. Sejmu z 29. maja 1875. opiewający w ten sposób, iż Starostwo złoczowskie obejmować ma w sobie trzy Sądy powiatowe, a to: w Złoczowie, Zborowie i O l e s k u; gdyż c. k. Ministerstwa sprawiedliwości i spraw wewnętrznych działały we wspólnem porozumieniu się, a rozporządzenie P. Ministra spraw wewn. z 12. lutego 1878 l. 509 przydzieliło gminę Ożydów z Angelówką do Starostwa złoczowskiego, wyłączając tę gminę ze Starostwa brodzkiego, co też nastąpiło oczywiście z tego powodu, iż Sąd powiatowy oleski, któregc znaczniejsza część mieści się w Starostwie złoczowskiem, należeć będzie do tegoż ostatniego Starostwa, a powtóre z tego powodu, iż Ożydów z Angelówką leży tuż obok Oleska, a nawet na południe od Juśkowic i od Oleska, a zatem niema żadnej wątpliwości w tej mierze, iż Ożydów z Angelówką w każdym razie tak jak dotąd do okręgu Sądu oleskiego przynależeć musi.

Co do projektowanego przez Radę powiatową nowego Sądu w Sokołówce, musimy tu dalej przytoczyć, iż Jasionów, Kadłubiska, Dubie nie mogłyby w żaden sposób należeć do tego zaprojektowanego Sądu, gdyż mają daleko bliżej do Brodów niż do Sokołówki; także i dla gmin Czechy, Raźniów, byłoby pożądańszem należeć do Sądu w Brodach, a nie do Sokołówki.

Nie wspominając już nic o tem, iż nie ma teraz w Sokołówce stosownych lokalności dla pomieszczenia Sądu, trzeba jednakże przytoczyć, iż miasteczko Sokołówka liczy w sobie tylko 2105 mieszkańców i leży bardzo niedaleko Oleska, gdyż cała odległość wynosi tylko półtora mili.

Jakkolwiek więc Wydział krajowy dąży w ogóle do jak najgęstszego rozsiania Sądów powiatowych w kraju, to jednakże rachując się z istotnem położeniem rzeczy, a mianowicie z tem, iż c. k. Rząd przy każdym przez Wys. Sejm zaprojektowanym nowym Sądzie, stawia tak usilne i na lata obrachowane trudności, które tylko na kwestyi finansowej polegać się zdają, nie widać żadnej szansy powodzenia dla tego, przez brodzką Radę powiatową zaprojektowanego nowego Sądu w Sokołówce, a ze względu, iż trzeba się przedewszystkiem starać o utworzenie inuych i daleko potrzebniejszych Sądów, nie jest w możności popierania rzeczonego projektu Rady powiatowej w Brodach.

ad III. Przechodząc następnie do wniosków lwowskiego Sądu wyższego w ustępie III. wyszczególnionych, donosimy Wysokiemu Sejmowi, że uchwały Rad gminnych, powzięte ostatecznie w miejscowościach:

Konty z Brachówką, Łabacz, Bołożynów, Przewłoczna z Kobylem, Sokołówka oświadczają wprawdzie, iż gminy te radeby należeć do Sądu oleskiego, lub też do nowego Sądu w Sokołówce, jednakże treść tych uchwał wykazuje najdobitniej, iż rzeczone gminy pragną przedewszystkiem pozostać przy Starostwie brodzkiem, a Konty z Brachówką, Łabacz, Sokołówka oświadczają z najusilniejszym naciskiem, iż w żaden sposób do Starostwa złoczowskiego przynależeć nie mogę i przynależeć nie chcą. Gminy Konty z Brachówką, Bołożynów i Przewłoczna twierdzą prócz tego, iż mają grunta w terytoryach gmin Rażniowa, Czyżek, Stołpin i Turze, a Wydział powiatowy brodzki twierdzi dalej, iż i gminy Sokołówka, Łabacz posiadają grunta w terytoryach gmin Turze, Rażniów i Czechy. Gmina Czyżki nie przedłożyła dotąd uchwały swej Rady gminnej, — jednakże ta gmina leży tuż obok gminy Konty i obok gmin Kadłobiska i Czechy, a Sąd wyższy oświadczył się właśnie za tem, ażeby Kadłubiska, Czechy przyłączone zostały do Sądu powiatowego w Brodach.

Z powyższych przeto względów oświadcza się Wydział krajowy stanowczo za tem, ażeby wszystkie wyżej nadmienione gminy w myśl uchwały Wys. Sejmu z 29. maja 1875 do okręgu Sądu powiatowego w Brodach przydzielone zostały, zwłaszcza, że gminy te mają i tak ze siedzibą c. k. Starostwa, Urzędu podatkowego i Rady powiatowej w Brodach jak najczęstsze i niemal codzienne stosunki.

Wydział krajowy stawia zatem wnioski następujące:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem odwołuje się do swej uchwały z 29. maja 1875 i oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2. ustawy z dnia 11. czerwca 1868 Nr. 59 dz. u. p. tudzież w myśl ustawy z 26 kwietnia 1873 Nr. 62 dz. u. p. swe zdanie:

1. iż należy utworzyć jak najrychlej nowy Sąd powiatowy w Podkamieniu w Starostwie brodzkiem i przydzielić do niego wszystkie miejscowości, wyszczególnione w uchwale Sejmu krajowego z 29. maja 1875, a zatem także i gminy: Hnidawa, Batków, Łukawiec, (rektyfikuje się przytem mylne nazwy: „Zagórze i Uiszkowce“ rect: Zagórze i Niszkowce, — dalej „Pańkrowce“ recte: Pańkowce, „Popowice“ recte: Popowce);
2. iż Starostwo brodzkie ma w sobie obejmować trzy Sądy powiatowe, a to: w Brodach, Łopatynie, i nowy Sąd w Podkamieniu; natomiast należy wyłączyć ze Starostwa brodzkiego Sąd powiatowy w Załościach, który mieścić się ma w Starostwie tarnopolskiem;
3. iż Starostwo tarnopolskie ma w sobie obejmować trzy Sądy powiatowe, a to: w Tarnopolu, w Mikulińcach i w Załościach;
4. iż Starostwo Złoczowskie ma w sobie obejmować trzy Sądy powiatowe, a to: w Złoczowie, Zborowie i Olesku;
5. z okręgu Sądu powiatowego deleg. miejskiego w Tarnopolu należy wyłączyć miejscowości: Czerniechów, Jankowce, Grobla, Horodyszcze, Nosowce, Pleszkowce, Obarzańce, Zarudzie, Mszaniec, Ditkowce i przyłączyć takowe w myśl uchwały sejmowej z 29. maja 1875 do Sądu powiatowego w Załościach;

   natomiast należy pozostawić gminy: Ihrowice, Dubowce, Małaszowce i Hladki przy okręgu c. k. Sądu powiat. deleg. miejskiego w Tarnopolu;
6. z okręgu Sądu powiatowego w Olesku należy wyłączyć: Czyżki, Konty z Brachówką, Łabacz, Bołożynów, Przewłoczna z Bajmakami czyli z Kobylem, Sokołówka, — Jasionów,

Kadłubiska, Raźniów, Dubie, Czechy, i przydzielić te miejscowości do Sądu powiatowego w Brodach;

7. cały przyszły okręg Sądu powiatowego w Załościach w myśl niniejszej uchwały ukonstytuowauy, należy wyłączyć z obrębu Sądu obwodowego w Złoczowie, a przyłączyć do obrębu c. k. Sądu obwodowego w Tarnopolu, podczas gdy nowy Sąd powiatowy w Podkamieniu należeć ma do obrębu c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 10. września 1878.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego
Walerjan Podlewski w. r.

L. 8200.

Alegat. 27.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Mszanie-Dolnej w powiecie limanowskim.

Wysoki Sejmie!

W uchwale z 29. maja 1875, w której Wysoki Sejm oświadczył c. k. Rządowi opinię swoją co do podziału całego kraju na okręgi Sądów powiatowych, zaprojektował oraz Wysoki Sejm utworzenie nowego Sądu powiatowego w Mszanie-Dolnej w powiecie limanowskim.

Ten ostatni projekt nie doczekał się dotąd żadnego załatwienia ze strony c. k. Rządu.

Tymczasem jednakże wpłynęły już do zeszłorocznego Zgromadzenia Wysokiego Sejmu, a to dnia 5. października 1878 dwie petycye, a mianowicie:

1. prośba niektórych obszarów dworskich i gmin z zachodniej części powiatu limanowskiego l. 558/s. upraszająca o jak najrychlejsze zaprowadzenie nowego Sądu w Mszanie-Dolnej, tudzież

2. petycya Wydziału powiatowego w Limanowie l. 565/s. upraszająca o powstrzymanie zaprowadzenia tegoż Sądu w Mszanie-Dolnej i o poprzednie bliższe zbadanie stosunków tych gmin, które do zaprojektowanego Sądu w Mszanie przydzielone być mają.

Obydwie petycye powyższe przydzieliła Wysoka Izba Komisyi prawniczej, która w dwóch osobnych uchwałach z dnia 15. października 1878 do l. 558/s. i z tejże samej daty do l. 565/s. zaproponowała: odstąpić tak jedną jak i drugą petycyę Wydziałowi krajowemu do załatwienia i do uwzględnienia przy tem żądania gminy Przyszowej.

Wszakże obydwie te petycye z powodu wczesnego zamknięcia rozpraw sejmowych nie przyszły już pod obrady Wysokiej Izby.

Wydział krajowy przekonał się najprzód, iż gmina Przyszowa tylko przez pomyłkę pomiędzy temi miejscowościami, które do zaprojektowanego Sądu w Mszanie przydzielone być mają, zamieszczoną została, gdyż wykazy Wydziału krajowego udowadniają, że gmina Przyszowa i nadal do okręgu Sądu powiatowego w Limanowie przynależeć ma, co też istotnie już według położenia geograficznego żadnej wątpliwości podlegać nie może.

Prócz tego zaś zarządził Wydział krajowy bliższe dochodzenie względem okoliczności w tej ostatniej petycyi przytoczonych, a mianowicie co do przeszkód komunikacyjnych przez górę

„Dzielec“ spowodowanych, jak również co do wszelkich innych stosunków miejscowych, wreszcie zasięgnął uchwał odnośnych Rad gminnych i opinii pełnej Rady powiatowej limanowskiej.

Otóż z tych dochodzeń okazało się, iż powyż wspomniana petycya Wydziału powiatowego w Limanowie jest istotnie uzasadnioną, gdyż góra tak zwana „Dzielec“ stanowi zaporę nieprzebytą, w skutek której ośmnaście gmin, nie mając żadnej komunikacyi w prostym kierunku do Mszany, byłyby zmuszone udawać się najprzód do gminy Dobra, zkąd dopiero gościńcem rządowym zdążać mogą do Mszany-Dolnej. Wynika więc ztąd, iż rzeczonym gminom daleko dogodniej należeć i nadal do okręgu Sądu powiatowego w Limanowie, dokąd mają bliżej, a o co też upraszają odnośne Reprezentacye gminne tudzież i obszary dworskie i za czem też przemawia także i opinia Rady powiatowej w Limanowie.

Wydział krajowy przychyla się zatem do uwzględnienia obydwóch powyż wspomnianych petycyj sejmowych a to z uwagi, iż pozostawiając rzeczone gminy przy okręgu Sądu limanowskiego, projekt Wysokiego Sejmu względem utworzenia Sądu w Mszanie Dolnej nie może podlegać z powodu powyższego pozostawienia rzeczonych gmin żadnemu wcale zakwestyonowaniu, gdyż ten przyszły Sąd według ścisłych obliczeń obejmowałby w sobie zawsze jeszcze obszar zupełnie dostateczny z ludnością 20.413 mieszkańców.

Dla tego też stawia Wydział krajowy wniosek następujący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem odwołuje się do swej uchwały z 29. maja 1875 i oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2 ustawy z 11. czerwca 1868 Nr. 59 dz. u. p. swe zdanie:

1. iż należy utworzyć jak najrychlej nowy Sąd powiatowy w Mszanie-Dolnej w powiecie limanowskim i przydzielić do niego następujące miejscowości: Chyżówka, Dobra i Zadziele, Glisne, Gruszowiec, Jurków, Kasina wielka, Kasinka, Konina, Łętowa, Lostówka i Łopuszna, Lubomierz, Mszana-Dolna, Mszana-górna, Niedźwiedź z Witowem, Olszówka, Podobin, Półrzeczki, Poręba-wielka, Raba niżnia, Słomka, Wilczyce z Włostówką, a które to miejscowości obejmują w sobie ludność w łącznej ilości 20.413 mieszkańców;

2. Miejscowości zaś: Przyszowa, Skrzydlna, Wola Skrzydlniańska, Porąmbka, Przenosza, Zawadka, Wilkowisko, Stróża-Strużkiewicz, Jodłownik z Dąbrówką, Janowice z Dobroniowem, Markuszową i Raciborzanami, Gruszów z Goduszą, Szczyrzyce i Abrahamowice, Kostrza i Ryje, Lipie z przyległościami Rzeki i Sadek, Góra św. Jana i Pobręczyn, Krasne i Zasocice, Mstów, Pagorzany i Smykań, Słupie, Szyk — należy pozostawić tak jak dotąd, przy okręgu c. k. Sądu powiatowego w Limanowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 28. lutego 1879.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. **Wodzicki** w. r.

Członek Wydziału krajowego
Walerjan Podlewski w. r.

Z drukarni krajowej Anny Waydowicz (pt. Poramba), Lwów.

Alegat. 28.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie ulepszenia stosunków drobnego kredytu w kraju.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 9. października 1878 Wysoki Sejm uchwalił ustawę o zaciągnięciu pożyczki krajowej do wysokości 500.000 zł. w celu ulepszenia stosunków drobnego kredytu w kraju, a zarazem wydał następujące polecenia Wydziałowi krajowemu:

„I. Wzywa się Wydział krajowy, aby wziął pod rozwagę, czy wobec zaprowadzonych ksiąg hipotecznych włościańskich, byłoby pożądanem i już teraz na czasie utworzenie instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich.

II. Wzywa się Wydział krajowy, aby zbadał środki założenia instytucyi centralnej finansowej przeważnie dla towarzystw zaliczkowych i kas oszczędności powiatowych, i aby z rezultatu swych badań zdał sprawę na najbliższej sesyi sejmowej.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wszedł w rokowania z austro-węgierskiem towarzystwem bankowem (dawniej „bank narodowy“) celem otwarcia przez tenże kredytu dla krajowych towarzystw zaliczkowych i kas oszczędności powiatowych.

IV. Wzywa się Wydział krajowy, aby nakłaniał gminy do powierzania ich funduszów instytucyom pieniężnym na zaufanie zasługującym.“

Przedmiotem niniejszego sprawozdania są, oprócz sprawy zrealizowania półmilionowej pożyczki krajowej, polecenia ad I, II i III. Czwarte zaś polecenie jako zostające w związku ze sprawą nadzoru nad majątkami gminnemi, zostało załatwione w departamencie gminnym, który zdaje sprawę w tej mierze w sprawozdaniu ogólnem z czynności Wydziału krajowego.

W tem ogólnem sprawozdaniu znajduje się także wiadomość o zastrzeżeniach, pod jakiemi udzielona została sankcya ustawie o zaciągnięciu pożyczki krajowej i o warunkach, od których c. k. Rząd zawisłem uczynił załatwienie dodanej do ustawy rezolucyi w sprawie lokowania kapitałów fundacyjnych, sierocińskich, powierniczych i depozytowych, oraz kaucyj służbowych i przemysłowych w obligacyach pożyczki krajowej przeznaczonej na ulepszenie stosunków drobnego kredytu.

Ze względu na przedmiotowy związek spraw i chronologiczny porządek ich załatwienia, przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi w sprawozdaniu niniejszem najpierw rezultat swoich czynności w sprawie uchwał (II i III) o centralnej instytucyi finansowej dla towarzystw zaliczkowych i powiatowych kas oszczędności, oraz o kredycie tych zakładów w banku austryacko-

węgierskim, następnie projekt, stanowiący odpowiedź na zawarte w uchwale I. pytanie, co do stworzenia instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich, a dopiero w końcu postanowienia powzięte w sprawie zrealizowania półmilionowej pożyczki krajowej.

Chcąc nzyskać dokładne, na znajomości rzeczywistych stosunków i praktycznych potrzeb kraju oparte informacye o stosowności i środkach założenia centralnej instytucyi finansowej dla towarzystw zaliczkowych i powiatowych kas oszczędności, Wydział krajowy postanowił zasięgnąć opinii mężów, którzy swojem stanowiskiem i stosunkami dawali pewną rękojmię znajomości rzeczy, a chlubną gorliwością w sprawach publicznych równie pewną rękojmię ścisłego zbadania przedłożonej sprawy. W skutek tego reskryptem z dnia 15. listopada 1878 l. 54.390 ustanowiona została specyalna ankieta, do której zaproszono: posła br. Józefa Bauma, posła dr. Piotra Grossa, posła i profesora uniwersytetu a zarazem kierownika krajowego bióra statystycznego dr. Tadeusza Pilata, rektora uniwersytetu lwowskiego dra Leona Bilińskiego, posła dra Tadeusza Skałkowskiego, dyrektora towarzystwa kredytowego ziemskiego Józefa Pajączkowskiego, dyrektora lwowskiej kasy oszczędności Franciszka Zimę i dyrektora lwowskiego towarzystwa zaliczkowego dra Alfreda Zgórskiego. Z wymienionych powyżej członków dwaj t. j. br. Baum i dr. Biliński nie wzięli udziału w posiedzeniach ankiety.

Pierwsze posiedzenie ankiety odbyło się dnia 3. i 4. grudnia 1878. Według załączonego
Aleg. A. protokołu *A*) jednomyślnie przyjęła ankieta wniosek oświadczający się przeciw założeniu centralnej instytucyi finansowej dla towarzystw zaliczkowych z powodu, że towarzystwa zaliczkowe w obecnej organizacyi swojej nie przedstawiają jeszcze dobrego w tej mierze materyału. Wszyscy członkowie ankiety zgodzili się na to, że nawet w razie zorganizowania zbiorowego kredytu dla towarzystw zaliczkowych w jakiejkolwiek innej firmie n. p. kół kredytowych, musiałaby przedtem być przeprowadzoną zmiana w organicznym ustroju towarzystw zaliczkowych, celem uzyskania większych rękojmii dobrego zarządu i umożliwienia należytej kontroli organów do tego powołanych. Ankieta postanowiła zatem zalecić Wydziałowi krajowemu tylko zawiązanie rokowań z bankiem austryacko-węgierskim o rozszerzenie kredytu dla tych towarzystw.

W obradach i uchwałach swoich ankieta najpierw odroczyła a następnie zupełnie pominęła sprawę powiatowych kas oszczędności, chociaż obecny na posiedzeniu Członek Wydziału krajowego zwracał wyraźnie uwagę na to, że w myśl uchwały sejmowej starać się należy także o wyjednanie kredytu dla tej kategoryi instytucyj kredytowych. Jednomyślnie wyraziła ankieta zdanie, że kredyt bankowy jest zbyteczny dla powiatowych kas oszczędności a nawet nie daje się pogodzić z ich naturą i zadaniem. Kasy oszczędności nie potrzebują i nie powinny szukać innych źródeł kredytu po za tem, które posiadają w wkładkach do nich wpływających. Na bezpiecznem i korzystnem lokowaniu kapitałów wkładkowych polega głównie zadanie kas oszczędności i w obrębie tego zadania mogą oddać a nawet już oddały cenne usługi stosunkom kredytowym.

Wydział krajowy uznał opinię ankiety w sprawie założenia centralnej instytucyi finansowej dla towarzystw zaliczkowych za zupełnie uzasadnioną i zaniechawszy wszelkich dalszych w tej mierze kroków, rozwinął akcyę w myśl dalszej opinii ankiety t. j. zawiązał rokowania z generalną dyrekcyą banku austryacko-węgierskiego. Pierwszym krokiem w tych rokowaniach była
Aleg. B. odezwa z dnia 20. grudnia 1878 l. 58908 Aleg. *B*), w której przedstawione zostały dyrekcyi banku wyrażone przez Wysoki Sejm a poparte opinią fachowej ankiety życzenia w sprawie rozszerzenia kredytu dla towarzystw zaliczkowych i powiatowych kas oszczędności. Chociaż w chwili zawiązania rokowań z bankiem jeszcze nie nadeszła była sankcya ustawy o zaciągnięciu pożyczki półmilionowej, mimo to Wydział krajowy już wtedy dotknął sprawy zrealizowania tej pożyczki, aby sprawa w danym razie mogła być rychło i korzystnie dla kraju do skutku doprowadzoną.

Aleg. C. Odezwą z dnia 17. stycznia 1879 l. 8160 Aleg. *C)* dyrekcya banku austryacko-węgierskiego odpowiedziała Wydziałowi krajowemu, że jakkolwiek nie chce przesądzać o ewentualnej uchwale rady generalnej, jednakże ze względu na wyraźne brzmienie statutów już teraz zauważać musi, że zrealizowanie półmilionowej pożyczki krajowej przez bank austryacko-węgierski spotka się z zasadniczemi trudnościami. Celem przedłożenia wniosków radzie generalnej i załatwienia życzeń Wydziału krajowego w sprawie rozszerzenia kredytu towarzystw zaliczkowych, dyrekcya banku zażądała bliższych wyjaśnień tak o pożyczce, jak i o stosunkach tych towarzystw. W skutek tej odezwy Wydział krajowy zaprosił ankietę na drugie posiedzenie, które odbyło się dnia 6. lutego 1879.

Aleg. D. Ankieta uznała, jak świadczy protokół Aleg *D)* za właściwe, żeby Wydział krajowy nie wdawał się w dalsze szczegółowe rokowania co do zrealizowania półmilionowej pożyczki krajowej, która jeszcze wówczas sankcyi nie była otrzymała, a natomiast w wyczerpującym memoryale przedstawił bankowi austryacko-węgierskiemu stosunki i potrzeby kredytowe galicyjskich towarzystw zaliczkowych, albo porozumiał się w tej mierze z bankiem za pośrednictwem delegata.

Wydział krajowy postanowił wziąć ten ostatni wniosek pod rozwagę dopiero wtedy, gdyby rokowania w drodze korespondencyi nie mogły doprowadzić do pożądanego rezultatu i wy-

Aleg. E. stosował do dyrekcyi banku zalecony przez ankietę memoryał Aleg. *E)*.

Odpowiedź dyrekcyi na ten memoryał nadeszła 1. lipca r. b. l. 8160, którą załącza się w do-

Aleg. F. słownym przekładzie Aleg. *F)*. Odpowiada ona życzeniom, wyrażonym przez Wysoki Sejm w uchwale z dnia 9. października 1878. Od 1 lipca 1879 otwarte zostało zatem dla galicyjskich towarzystw zaliczkowych obfite źródło taniego kredytu, który znakomicie ułatwi tym towarzystwom osiągnięcie zbawiennych dla drobnego kredytu celów. Odtąd już tylko od dobrego zarządu towarzystw zaliczkowych zawisł ich dalszy rozwój i wzrost ich wpływu na stosunki kredytowe kraju. Dobry zarząd bowiem stanowi, według powyższej odpowiedzi dyrekcyi banku austryacko-węgierskiego, główny warunek zdolności do uzyskania taniego kredytu.

Odpowiedź dyrekcyi z dnia 1. lipca br. l. 8160 podał Wydział krajowy w dosłownym przekładzie do wiadomości publicznej za pośrednictwem dzienników krajowych, a nadto uwiadomił o niej osobno wszystkie Wydziały powiatowe, dyrekcye wszystkich towarzystw zaliczkowych w kraju i patronat związku towarzystw zaliczkowych. Wydziały powiatowe wezwane zostały do zrobienia właściwego użytku z uwiadomienia w obrębie powiatu, a patronatowi zalecono wydanie dalszych zarządzeń, aby koncesye wyjednane z inicyatywy Wysokiego Sejmu przez Wydział krajowy u dyrekcyi banku austryacko-węgierskiego, zużytkowane zostały przez towarzystwa zaliczkowe w sposób odpowiadający potrzebom dobra publicznego.

Do wykonania uchwały Wysokiego Sejmu w sprawie utworzenia instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich, przystąpił Wydział krajowy w ten sam sposób, jak do wykonania uchwały o kredycie towarzystw zaliczkowych t. j. powołał ankietę złożoną z mężów, których światła i na długiem doświadczeniu oparta rada dawała najsilniejszy punkt oparcia przy wypracowaniu i przedstawieniu dodatnich wniosków. W skład ankiety weszli: poseł hr. Henryk Wodzicki jako przewodniczący, a jako członkowie: poseł dr. Piotr Gross; dyrektor towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie J. Pajączkowski; dyrektor tegoż towarzystwa i poseł hr. W. Russocki; poseł dr. Arnold Rapaport; poseł i profesor dr. Tadeusz Pilat; poseł i dyrektor towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie H. Kieszkowski; adwokat krajowy we Lwowie dr. M. Gnoiński i poseł A. Gorajski.

Al. G. H. J. Ankieta odbyła trzy posiedzenia: dnia 16. grudnia 1878, 7. kwietnia i 16. czerwca 1879, z których protokoły załącza się Aleg. G. H. J. Rezultatem obrad i uchwał ankiety oraz uchwał Wydziału krajowego powziętych w tej mierze, jest załączony projekt statutu dla „Galicyjskiego krajowego zakładu hipotecznego“, którego genezę i zasadnicze postanowienia objaśnia się Wysokiemu Sejmowi poniżej.

*

Zaraz na pierwszem posiedzeniu swojem, dała ankieta jednomyślnie twierdzącą odpowiedź na przedłożone jej pytanie uchwały sejmowej z dnia 9. października 1878. r. „czy wobec zaprowadzonych ksiąg hipotecznych włościańskich byłoby pożądanem i już teraz na czasie stworzenie instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich?“ Odpowiedź tę ankiety, złożonej z mężów, którym dobrze są znane stosunki kredytowe kraju i opłakane położenie ludności wiejskiej, podziela Wydział krajowy całkowicie, gdyż jest ona zgodna zupełnie z duchem i dążnością sprawozdań i wniosków, które przedłożył Wysokiemu Sejmowi na ostatnich sesyach w skutek zarządzonego z inicyatywy samej Izby badania przyczyn zubożenia ludności.

Tani kredyt stanowi ciągle jedną z najpilniejszych potrzeb kraju. Odkąd bowiem, dzięki inicyatywie Wysokiego Sejmu, lichwa na mocy ustawy państwowej stała się czynem karygodnym, wielu drobnych kapitalistów, którzy wyzyskiwali ludność wiejską, zaniechało interesów lichwiarskich i ogranicza się już tylko do ściągania wierzytelności zalegających.

Z tego powodu okazuje się na razie wszędzie większa niż kiedykolwiek potrzeba kapitałów obrotowych. Stwierdzają to sprawozdania c. k. sądów i prokuratoryi, przedłożone c. k. ministerstwu sprawiedliwości o skuteczności ustawy o lichwie. Sprawozdania te przesłane zostały Wydziałowi krajowemu w odpisie i posłużą krajowemu bióru statystycznemu za materyał do pracy, która rzuci wiele światła na obecne stosunki kredytowe kraju. Ze sprawozdań tych wypływa, że ustawa o lichwie okazała się tak samo skuteczną, jak ustawa o pijaństwie. Ażeby jednak pierwsza z tych ustaw cel swój całkowicie osiągnęła, nie można poprzestać na samych rezultatach objawiających się w kierunku ujemnym t. j. na zapobieganiu nowym interesom lichwiarskim i niegodziwemu wyzyskiwaniu ekonomicznie niedojrzałej ludności wiejskiej. Należy mianowicie dążyć do tego, aby w chwili rozwiązywania dawnych interesów lichwiarskich powstało obfite źródło zdrowego kredytu, któreby zastąpiło kapitały wycofane z obrotu pożyczkowego z obawy przed ustawą. Lichwiarze są skłonni do wszelkich ulg i zgadzają się na powolną spłatę dawnych wierzytelności, aby przez bezwzględne użycie środków egzekucyjnych dłużnik nie został spowodowany do użycia pomocy nowej ustawy. Ta z pobudek utylitarnych pochodząca powolność lichwiarzy rozciąga się także na wierzytelności, które jako oparte na akcie prawnym, zawartym przed wejściem w życie ustawy o lichwie, niestety nie podpadają pod jej postanowienia karne.

Lichwiarz wycofujący swe kapitały z niebezpiecznych dziś dla niego interesów tego rodzaju, skłoniłby się i co do tych ostatnich wierzytelności do znacznych ustępstw, jeżeliby widział w ręku dłużnika środki, potrzebne do bezzwłocznego zaspokojenia. Działając w tym kierunku, nowa krajowa instytucja kredytowa mogłaby ułatwić ofiarom lichwy spłatę długów, których suma ogólna może nawet w połowie nie reprezentuje pożyczonego kapitału, lecz skapitalizowane procenta lichwiarskie.

Wydział krajowy nie może wdawać się w krytykę zarzutów podnoszonych przeciw prywatnym instytucyom kredytowym, które dotąd rozciągały swą działalność częściowo lub wyłącznie na ludność wiejską. Faktem jest jednak niezaprzeczonym, że każda z tych instytucyj walczyć musi z wielkiemi trudnościami przy ściąganiu wierzytelności, a nadto nie ma i mieć nie może na celu wyłącznie podniesienia ludności wiejskiéj z upadku ekonomicznego, gdyż jako zakłady prywatne wszystkie są w mniejszym lub większym stopniu na zysk obliczone i w razie zrzeczenia się tego zysku traciłyby rację bytu. Do poprawienia losu ludności ekonomicznie zniszczonej mogły te zakłady prywatne przyczynić się tylko o tyle, o ile łagodniejszemi warunkami oprocentowania i spłaty pożyczonego kapitału, pozwoliły jej wydobywać się stopniowo z rąk lichwiarzy, bezwzględnych w postępowaniu i nienasyconych w chciwości. Już i to jednak pożądanem było dla ludności wiejskiej, o czem świadczy szeroki zakres interesów włościańskiego banku lwowskiego, a z czego wnosić można, że w całym kraju powitanoby dziś jako środek zbawienia ekonomicznego zakład,

który mając charakter instytucyi krajowej i zrzekając się zysków, mógłby o wiele łagodniejsze warunki stawiać ludności, szukającéj taniego kredytu,

Potrzeba założenia krajowej instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich jest zatem tak pilną, że ani ankieta ani Wydział krajowy nie uważał za rzecz właściwą, aby termin utworzenia tej instytucyi miał być zawisłym od zaprowadzenia ksiąg hipotecznych w całym kraju. Podniesiono wprawdzie w ankiecie tę uwagę, że poniekąd pokrzywdzone zostaną gminy, które długo jeszcze nie będą mogły korzystać z krajowego zakładu hipotecznego dlatego, iż nie z ich winy, lecz w skutek powolnej pertraktacyi organów rządowych opóźnia się założenie ksiąg gruntowych, ale uwaga ta nie przemawia bynajmniej za odroczeniem sprawy. Wszakże w razie takiego odroczenia nierównie większą krzywdę wyrządzonoby gminom posiadającym już obecnie księgi hipoteczne, gdyż kazanoby im czekać na tani kredyt dotąd, dopóki księgi te nie zostaną zaprowadzone w całym kraju. Wydział krajowy mniema, że założenie zakładu hipotecznego dla posiadłości włościańskich nie byłoby bynajmniej przedwczesnem, gdyby nawet mniejsza liczba gmin posiadała księgi hipoteczne, aniżeli dziś rzecz się ma w rzeczywistości. Zaprowadzenie tych ksiąg bowiem mogłoby tylko ułatwić wywłaszczenie ludności wiejskiej, jeżeliby równocześnie nie otworzyło się źródło taniego kredytu, umożliwiające umorzenie długów z warunkami uciążliwemi. W chwili, kiedy Wydział krajowy przystępował do rozbioru kwestyi założenia instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich, księgi gruntowe istniały już w $^{1}/_{4}$ gmin kraju, a od tego czasu czynność zapewne zrobiła znaczne postępy i z każdym dniem wzrasta liczba gminnych ksiąg hipotecznych. Wysoki Sejm już przed trzema laty zwrócił swoją uwagę na tę sprawę i wezwał rząd do przyspieszenia pertraktacyi tabularnej, a nie można wątpić, że rząd uzna słuszność tego żądania i w miarę możności uczyni mu zadość.

Wreszcie i o tem pamiętać należy, że wprowadzenie w życie takiego zakładu, jak proponowana obecnie krajowa instytucya hipoteczna, nie może być kwestyą kilku tygodni lub miesięcy. Liczne, ważne i trudne czynności przygotowawcze wymagać będą wiele czasu tak, że gdy już nadejdzie pora otwarcia zakładu, sprawa zakładania gminnych ksiąg hipotecznych zrobi znaczny postęp nawet w razie, gdyby pertraktacye nie zostały przyspieszone stosownie do życzenia przez Wysoki Sejm wyrażonego. Nie ma tedy obawy, żeby krajowy zakład hipoteczny nie posiadał w chwili powstania dostatecznej klienteli i odpowiedniego swemu celowi zakresu działania zwłaszcza w obec faktu, że według przedłożonego projektu statutów nie ograniczy on swojej działalności do jednej tylko kategoryi hipotek, a nawet nie poprzestanie na samych hipotecznych interesach, lecz wciągnie w zakres swój operacye bankowe.

Przy oznaczeniu zakresu działalności projektowanego zakładu hipotecznego krajowego, Wydział krajowy przychylił się na stronę większości ankiety, która zakreśliła zakładowi szerszą działalność opierając się nietylko na rzeczywistych potrzebach kraju, lecz zarazem na pomyślnych doświadczeniach, jakie zrobiono w innych krajach monarchii z podobnie zorganizowanymi zakładami, mianowicie na Szlązku, dokąd dla zbadania stosunków wysłany został przez Wydział krajowy członek ankiety i kierownik krajowego bióra statystycznego dr. Tadeusz Pilat.

Rozszerzenie zakresu krajowego zakładu hipotecznego na miasta i miasteczka było stosunkami tak wskazanem, że pod tym względem nie objawiła się w ankiecie żadna różnica zdań. W kraju naszym obie kategorye posiadłości, miejskie i włościańskie, bardzo są zbliżone do siebie we wszystkich miasteczkach i nie wiele takich miast dałoby się przytoczyć, w których różnica w tej mierze dobitnie na jaw występuje. Obie kategorje posiadłości walczyć muszą zarówno z trudnościami kredytowemi. Dla realności miejskich stosunki kredytowe są dotąd niemal tak niekorzystne jak dla posiadłości włościańskich. Tylko kasa oszczędności we Lwowie otwiera na miejskie hipoteki kredyt pod łagodnemi warunkami. W innych zakładach pożyczka na realność miejską udzielona jest tak trudną do umorzenia, że właściciel nie posiadający innych dochodów, lecz ograniczony tylko do

tego, co mu realność przynosi, wystawiony jest zazwyczaj na niebezpieczeństwo wywłaszczenia. Czyniąc zadość potrzebie taniego kredytu dla realności w miastach i miasteczkach, Wydział krajowy miał zarazem w pamięci niepomyślne doświadczenia, które co do tej kategoryi hipotek zrobiły już dotąd inne zakłady kredytowe. Z tego powodu zawiera projekt statutu pewne, za niezbędne uznane ograniczenia co do miejscowości, wysokości pożyczek i sposobu szacowania domów.

Rozszerzenie agend projektowanego zakładu hipotecznego na posiadłości większe czyli tabularne, na pożyczki dla gmin i powiatów, na eskontowanie weksli, a w dalszej konsekwencyi i na inne funkcye bankowe (lombard, wydawanie książeczek oszczędności i asygnat kasowych, przyjmowanie gotówki na rachunek bieżący i wydawanie zaliczek na płody rolnicze na podstawie warrantów) opiera się na uchwale powziętej przez większość ankiety. Do tej uchwały przychylił się Wydział krajowy z powodów poniżej przedstawionych.

Za rozciągnięciem działalności krajowego zakładu hipotecznego na posiadłości większe czyli tabularne przemawia najpierw ten wzgląd, że skoro z inicyatywy kraju i pod jego gwarancyą powstać ma nowy zakład kredytowy, wykluczenie jednej kategoryi hipotek nie dałoby się uzasadnić, zwłaszcza dziś, gdy w skutek zaprowadzenia ksiąg hipotecznych w całym kraju, dawna różnica między tabularnemi a włościańskiemi posiadłościami ze stanowiska hipotecznego straciła podstawę i już w bliskiej przyszłości zatrzyma tylko charakter społeczny, co w sprawie rozstrzyganej wyłącznie ze stanowiska finansowego nie może wchodzić w rachubę.

Przeciwnicy rozszerzenia zakresu krajowego zakładu hipotecznego na posiadłości tabularne, opierali się w ankiecie głównie na tem, że zakład krajowy nie powinien występywać z konkurencyą przeciw Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu, które po ostatniej reorganizacyi swojej odpowiada wszelkim potrzebom kredytu posiadłości tabularnych i udziela pożyczki pod warunkami tak korzystnemi, że pod tym względem osiągniętą już została granica możliwości.

Uwaga co do konkurencyi nie ma podstawy, bo nie leży ona ani w zamiarach Wysokiego Sejmu lub Wydziału krajowego, ani w charakterze i celach projektowanej instytucyi krajowej. Konkurencyę, w znaczeniu powszechnie przyjętym, zrobi nowy zakład tylko tym instytucyom kredytowym, które z jednej strony w skutek ponoszenia znacznych ofiar przy ściąganiu wierzytelności w drodze sądowej, z drugiej strony zaś dla osiągnięcia zysku, muszą stawiać stosunkowo wygórowane warunki i w przyszłości zagrożone utratą klienteli, zniewolone będą zadowolić się mniejszym zyskiem. Taką konkurencyę wywołać zamierzał niezawodnie tak Wysoki Sejm jak i Wydział krajowy, zaznaczając w statucie wyraźnie, że krajowy zakład hipoteczny nie jest na zysk obliczony i upominając się dlań o pewne przywileje, mianowicie o polityczną egzekucyę, która ułatwiając ściąganie wierzytelności, tem samem zniża koszta i stopę procentową. Taka konkurencya stanowić będzie jedno z najpomyślniejszych dla kraju następstw założenia krajowego zakładu hipotecznego. Towarzystwo kredytowe ziemskie nie należy jednak do rzędu zakładów na zysk obliczonych i dążących do powiększenia tego zysku. Towarzystwo to, którego dobroczynna dla kraju działalność nigdy i nigdzie nie była kwestyonowana, która także ściąga swoje wierzytelności nie w drodze kosztownej i uciążliwej egzekucyi sądowej, lecz za pomocą egzekucyi politycznej, tworzyć będzie z krajowym zakładem hipotecznym jednę kategoryę instytucyi, będzie z nim wspólnie pracować dla dobra kraju, będzie nawet współzawodniczyć z nim w chęci przyniesienia jak największej ulgi potrzebującym kredytu, ale nigdy nie będzie i nie może prowadzić konkurencyi w pospolitem tego słowa znaczeniu, konkurencyi, która jako cel wytyka sobie podkopanie bytu niewygodnemu przeciwnikowi i zmonopolizowanie interesów celem podniesienia zysku.

Twierdzenie, że Towarzystwo kredytowe ziemskie we Lwowie zaspokaja tak zupełnie potrzeby kredytu właścicieli tabularnych, iż otworzenie nowego, taniego źródła kredytu byłoby zby-

tecznem, może na razie mieć pewną podstawę, alenie powinno przesądzać o przyszłości. W innych mniejszych i nierównie zamożniejszych od Galicyi krajach, nie ograniczono się do jednego źródła kredytu, chociażby nawet tak obfitego i tak zorganizowanego, jak galicyjskie Towarzystwo kredytowe ziemskie.

Gdyby chodziło o założenie krajowej instytucyi wyłącznie lub przynajmniej głównie dla posiadłości tabularnych, zarzut zbyteczności byłby może uzasadniony. W takim razie bowiem nowy zakład nieposiadający tak znacznego funduszu rezerwowego, jak Towarzystwo kredytowe, musiałby koszta administracyi rozłożyć na stosunkowo nieliczną klientelę i z tego powodu podnieść stopę procentową, albo aż do powstania funduszu rezerwowęgo pokrywać niedobór zagwarantowanemi subwencyami krajowemi. Projektowany zakład jednak nie ogranicza się do posiadłości tabularnych, nie przenosi nawet do nich punktu ciężkości swojej działalności, a nadto w postanowieniach o funduszu rezerwowym i zniżaniu stopy procentowej po doprowadzeniu tego funduszu do oznaczonej wysokości, otwiera sobie na przyszłość możność złagodzenia warunków pożyczki nawet po za te granice, która prywatnemu zakładowi wydawać się muszą kresem ostatecznym.

Krajowy zakład hipoteczny rozciągając swoją działalność na posiadłości tabularne, będzie mógł już w samym początku udzielać pożyczki na posiadłości włościańskie pod warunkami lżejszemi, aniżeli w razie, gdyby ograniczył się do tych ostatnich posiadłości. Najpierw bowiem koszta administracyi rozłożone na szeroki zakres interesów, osiągną daleko korzystniejszy dla pożyczających stosunek do stopy procentowej, a powtóre wpłynie to niezawodnie korzystnie na kurs listów zastawnych, jeżeli w zakres nowego zakładu hipotecznego wchodzić będą obok posiadłości włościańskich także i tabularne.

Wzgląd na koszta administracyi był także jednym z głównych powodów dalszego rozszerzania ram, w jakie ma być ujęta organizacya krajowego zakładu hipotecznego. W tem dalszem rozszerzaniu zakresu projektowanego zakładu, interes eskontowy wymagał największego zastanowienia i z tego powodu wywołał w ankiecie żywą wymianę zdań. Wydział krajowy i w tej sprawie poszedł za zdaniem większości ankiety, przyjmując w projekcie statutu postanowienie, że krajowy zakład hipoteczny ma „eskontować weksle, w szczególności reeskontować weksle przedłożone przez Towarzystwa zaliczkowe lub koła kredytowe z zachowaniem ostrożności przepisanych instrukcyą".

Przeciw reeskontowaniu weksli towarzystw zaliczkowych, nie podniosły się w ankiecie takie zarzuty, jak przeciw eskontowi weksli prywatnych w ogóle. Ankieta powodowała się co do weksli towarzystw zaliczkowych życzeniem, wyrażonem przez Wysoki Sejm w uchwale, o której mowa na początku niniejszego sprawozdania. Wiedząc, że w sprawie utworzenia centralnej instytucyi finansowej dla towarzystw zaliczkowych, osobna fachowa ankieta wydała opinię przeczącą, że mianowicie uznała towarzystwa zaliczkowe, w obecnej ich organizacyi, za materyał do tego nieodpowiedni, ankieta bankowa uznała za rzecz wskazaną, aby krajowy zakład hipoteczny poniekąd zastąpił taką instytucyę centralną. Zresztą w chwili, gdy ankieta bankowa sprawę tę rozbierała, nie miał jeszcze Wydział krajowy żadnej wiadomości, ani nawet przewidywać nie mógł, jaki skutek odniesie w Dyrekcyi banku austryacko-węgierskiego memoryał, wykazujący potrzebę rozszerzenia kredytu towarzystw zaliczkowych w tym zakładzie finansowym. Pomyślna odpowiedź Dyrekcyi banku austryacko-węgierskiego zastała już wypracowany projekt statutu dla krajowego zakładu hipotecznego. Fakt ten nie mógł wpłynąć na zmianę powziętej decyzyi, gdyż wobec ciągłego rozwoju instytucyi towarzystw zaliczkowych, źródło taniego kredytu otwarte w banku austryacko-węgierskim może się z czasem okazać niedostatecznem. Już obecnie obok tego banku także kasa oszczędności we Lwowie zasila towarzystwa zaliczkowe taniemi pożyczkami i coraz większy fundusz na ten cel poświęca.

Szczególne uwzględnienie towarzystw zaliczkowych przy ułożeniu projektu statutu bankowego, pomimo wyjednania znacznego kredytu w banku austryacko-węgierskim, odpowiada dążno-

ści uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 9. Października 1878. Wysoki Sejm bowiem nie ograniczył się do uchwalenia pożyczki na zasilanie towarzystw zaliczkowych i powiatowych kas oszczędności, lecz nadto polecił Wydziałowi krajowemu stworzenie dalszych źródeł kredytu w banku austryacko-węgierskim i centralnej instytucyi finansowej.

Skoro w zakres projektowanego banku krajowego weszło reeskontowanie weksli towarzystw zaliczkowych, nie można było wykluczyć eskontu wekslowego w ogóle. Przemawiały zatem nietylko konkurencya, lecz także inne ważne powody, z któremi liczyć się należało. Powszechnie i słusznie użalają się właściciele ziemskich posiadłości, że walczyć muszą z nadzwyczajnemi trudnościami przy ubieganiu się o krótki tj. wekslowy kredyt w instytucyach finansowych. Słuszność tej skargi nie da się zaprzeczyć, a zaradzić jéj nie można w inny sposób, jak przez uwzględnienie tej okoliczności przy założeniu krajowego zakładu hipotecznego. W banku austryacko-węgierskim jak dotąd tak i nadal wszelkie usiłowania w tej mierze nie osiągną skutku, gdyż interes wekslowy tego zakładu rozciąga się tylko na firmy protokołowane.

Potrzebę rozszerzenia kredytu dla właścicieli ziemskich uważa Wydział krajowy za bardzo ważną i pilną kwestyę szczególnie teraz, gdy dzięki inicyatywie Wysokiego Sejmu tyle dobrego na przyszłość rokująca sprawa melioracyi gruntowych zaczyna w coraz szerszych kołach budzić zajęcie i gotowość podjęcia dzieła. Wydział krajowy żywi nadzieję, że projektowany zakład hipoteczny stanie się podporą finansową dla tej ważnej sprawy krajowej.

Przeciwnicy wciągania eskontu wekslowego w zakres czynności krajowego zakładu hipotecznego, przytaczali w ankiecie głównie ten argument, że będzie to przedsięwzięcie ryzykowne, że mogą stąd wyniknąć niebezpieczeństwa dla zakładu, a szczególuie dla kursu jego listów zastawnych.

Wobec ustawy z roku 1874, zabezpieczającej listom zastawnym zupełne pokrycie wierzytelnościami hipotecznemi, obawa ta nie jest uzasadnioną.

Największe instytucye finansowe, na których opiera się kredyt państwa, nietylko nie wykluczają eskontu wekslowego z swojego zakresu, lecz owszem zakreślają mu rozległe granice.

W banku austryacko-węgierskim interes eskontowy przedstawia znaczną sumę, a jeśli bank ten nie obawia stę interesu eskontowego, lecz owszem prowadzi go na wielkie rozmiary i z niezawodną korzyścią, to dlaczegoż nie miałby krajowy zakład hipoteczny pójść za jego przykładem. Żadnej tajemnicy nie stanowi przecież środek, za pomocą którego bank austryacko-węgierski nie naraża się na żadne niebezpieczeństwo. Środkiem tym jest oględna, ścisła i wiele wymagająca instrukcya, która podaje dostateczne rękojmie na wszelkie ewentualności. Będzie to zatem rzeczą specyalnej instrukcyi, wytknąć interesowi eskontowemu takie granice, żeby miara właściwa nie została przekroczoną, oznaczyć takie warunki i zastrzeżenia, żeby kredyt wekslowy dostawał się tylko dającym wszelkie rękojmie.

Instrukcya stanowi zatem jedyne kryteryum, czy interes eskontowy jest w danym razie niebezpieczny lub daje takie same rękojmie, jak inne rodzaje kredytu. Kredyt hipoteczny może stać się tak samo niepewnym i niebezpiecznym, jeżeliby nie został ścieśniony niezbędnemi wymaganiami, jeżeliby np. instrukcya dla szacowania hipotek pozostawiała względom ubocznym swobodę działania.

Wobec uwag powyższych Wydział krajowy przyszedł do przekonania, że ze wszelkim spokojem o los projektowanego zakładu i jego listów, można przyjąć interes eskontowy w zakres jego działania, oczywiście z tem zastrzeżeniem, że wydana zostanie odpowiednia instrukcya na wzór tej, która zasłania od straty bank austryacko-węgierski.

Udzielanie pożyczek na posiadłości tabularne i eskont weksli stanowiły dwie główne kwestye przy zakreślaniu granic agendom projektowanego zakładu hipotecznego. Po załatwieniu obu tych kwestyj w sposób powyżej wskazany, dalsze agendy bankowe wyliczone w §. 3. statutu przed-

stawiały się tak ankiecie jak i Wydziałowi krajowemu jako konieczne nietylko ze względu na umniejszenie kosztów zarządu, lecz także ze względu na ogólny charakter zakładu. Agendy wskazane pod *a) b) c) d)* i *e)* stanowią tylko dalsze kategorye interesu hipotecznego. Udzielanie zaliczek na walory ograniczono do listów zastawnych, krajowych obligacyj i papierów państwowych, w skutek czego interes lombardowy prowadzony będzie z wszelkiem bezpieczeństwem. Przyjmowanie gotówki na książeczki oszczędności lub rachunek bieżący i wydawanie asygnat kasowych, stanowi czynność finansową, która bankowi każdemu zapewnia korzyści bez ponoszenia ryzyka. Udzielanie zaliczek na płody rolnicze na podstawie listów składowych (warrantów) wystawionych przez zarządy składów publicznych, stanowi czynność finansową równie korzystną dla zakładu jak poprzednia, a nadto oddać może przysługę ważnej sprawie krajowej, która w ostatnich czasach nietylko zajmuje uwagę kół i zakładów interesowanych oraz kraju, lecz nadto skłoniła nawet rząd do bliższych badań za pomocą ankiety z rzeczoznawców złożonej. Sprawą tą jest handel zbożowy, który w ostatnich czasach w skutek zbiegu wielu niepomyślnych okoliczności upadać zaczął. Ankieta zwołana dla tej sprawy przed rokiem przez J. Ex. p. Namiestnika, uznała za jeden z najważniejszych środków podniesienia handlu zbożowego założenie publicznych składów, któreby pośredniczyły między producentem a kupcem i ułatwiały znaczniejsze transakcye. W razie założenia takich publicznych składów, kredyt bankowy na podstawie rewersów (warrantów) będzie dla nich ważnym czynnikiem rozwoju, a rozwój ten znowu jest jednym z głównych warunków trwałego podniesienia handlu zbożowego.

Już po załatwieniu statutu w ankiecie dodał Wydział krajowy postanowienie, że krajowy zakład hipoteczny udzielać będzie pożyczki gminom i powiatom. Jestto wynik potrzeby, o której Wydział krajowy przekonał się z swojej praktyki administracyjnej. Dotąd gminy tylko miały otwarty kredyt w Kasie oszczędności we Lwowie. Na ostatniem zgromadzeniu Towarzystwa tej kasy uchwalono zmianę statutów, która otwiera kredyt także powiatom. Zmiana ta jednak nie otrzymała jeszcze dotąd zatwierdzenia rządowego. Pożyczki tego rodzaju dają zupełną rękojmię, bo ustawa gminna i ustawa o reprezentacyi powiatowej pozwalają wstawiać niespłaconą należytość w budżet bez rozwlekłej procedury egzekucyjnej.

W wywodzie powyższym przedstawione zostały Wysokiemu Sejmowi zasadnicze postanowienia statutu i cały charakter krajowego zakładu hipotecznego. Dalsze postanowienia statutu określają bliżej każdą kategoryę agend z osobna, sposób ich prowadzenia oraz formę zarządu. Postanowienia te nie mają zasadniczego znaczenia i nie wymagają szczegółowego objaśnienia. Za wzór w tej mierze służyły Wydziałowi krajowemu statuta znakomitszych zakładów finansowych w kraju oraz statuta instytucyj hipotecznych, które powstały już w innych prowincyach państwa z inicyatywy sejmów, szczególnie zaś statut Banku austryacko-węgierskiego. Ankieta tylko pobieżnie zajmowała się temi postanowieniami, a uwagi jej zostały przez Wydział krajowy zużytkowane w sposób, który mu się odpowiednim wydawał.

Sprawa utworzenia krajowego zakładu hipotecznego była już rozstrzygnięta w Wydziale krajowym, sprawa kredytu towarzystw zaliczkowych w Banku austryacko-węgierskim wzięła już obrót wzbudzający nadzieję, że nastąpi rychłe przyznanie żądanych następstw, gdy reskryptem z dnia 18. Czerwca b. r. l. 4630/pr. c. kr. Prezydyum Namiestnictwa uwiadomiło Wydział krajowy, że Jego ces. i król. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 22. Maja b. r. najłaskawiej użyczyć najwyższej sankcyi uchwalonemu przez Wysoki Sejm projektowi ustawy, upoważniającej Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krajowej do wysokości 500.000 zł. na cele ulepszenia stosunków drobnego kredytu w kraju. Ustawa ta upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki półmilionowej nie wskazując ani sposobu ani formy wykonania lecz tylko zastrzegając, aby ta operacya kredytowa odbyła się „pod warunkami najmniej uciążliwemi“. Mając taką swobodę działania, Wydział krajowy uważał za swój obowiązek zbadać przedewszystkiem kwestyę, czy zrealizowanie pożyczki w tej chwili leży w interesie kraju i zapewnia osiągnięcie celów wytkniętych w §. 2. ustawy,

który stanowi, że fundusz z pożyczki uzyskany ma wyłącznie być użytym na udzielanie pożyczek: *a*) towarzystwom zaliczkowym za zabezpieczeniem przez Wydział krajowy za dostateczne uznanem, o ile towarzystwa te poddadzą się kontroli Wydziału krajowego; *b*) kasom oszczędności powiatowym; *c*) powiatom pod ich gwarancyą na udzielanie pożyczek towarzystwom zaliczkowym, kasom oszczędności powiatowym i kasom powiatowym pożyczkowym lub na zakładanie takich instytutów.

Z dokładnych obliczeń rachunkowych powziął Wydział krajowy przekonanie, że fundusze uzyskane z pożyczki krajowej nie mogłyby być udzielane towarzystwom zaliczkowym, powiatowym kasom oszczędności i powiatowym kasom pożyczkowym pod takiemi warunkami, żeby potem dalej rozpożyczone, przynieść mogły wielką korzyść drobnemu kredytowi. Wydział krajowy nie mógłby udzielać pożyczek na taki procent, na jaki sam pożyczkę zaciągnął, gdyż towarzystwa zaliczkowe i powiatowe kasy oszczędności potrzebują kredytu z terminem krótkim, a ponieważ nie ma pewności, czy fundusze zwrócone przez jeden zakład zaraz potem pożyczone zostaną innemu, przeto obawiać się należało, że często w okresie amortyzacyjnym część funduszów pożyczkowych musiałaby być ulokowana na procent niższy od tego, jaki kraj opłaca. Dla zapobieżenia takiej stracie z powodu stagnacyi funduszów pożyczkowych, wypadałoby koniecznie podwyższyć stopę procentową dla towarzystw zaliczkowych i powiatowych kas oszczędności. Byłaby to niejako premia zabezpieczająca fundusz krajowy od strat.

Klientela tych zakładów kredytowych musiałaby płacić tytułem procentu więcej, aniżeli od nich Wydział krajowy żąda, gdyż przybywają nadto jeszcze koszta zarządu, które zakłady te rzeczywiście ponosićby musiały w tem pośrednictwie. Dwa razy zatem zostałaby podwyższona stopa procentowa, którą fundusz krajowy przyjął, — raz przez Wydział krajowy dla zabezpieczenia funduszu krajowego od strat, a drugi raz przez pośredniczące zakłady kredytowe dla pokrycia kosztów zarządu. Tylko to ostatnie podwyższenie dałoby się z góry dokładnie określić, gdyż można obliczyć prawdopodobne koszta zarządu i już przy udzielaniu pożyczek towarzystwom zaliczkowym i kasom oszczędności powiatowym zastrzedz wyraźnie, o ile wolno im podwyższyć stopę procentową. Wydział krajowy dążąc do przysporzenia drobnemu kredytowi jaknajtańszych kapitałów, musiałby oczywiście stawiać pod tym ostatnim względem warunki ścisłe, a w takim razie liczyćby mógł na popyt za kapitałem tylko ze strony tych zakładów, któreby pośrednictwo w tej sprawie uważać zechciały wyłącznie za przysługę oddaną sprawie publicznej bezinteresownie. Nie wszystkie towarzystwa zaliczkowe pojmują swoje zadanie w ten sposób, więc nie można było liczyć na ciągły obrót kapitałów pożyczkowych.

Właśnie wtedy, gdy Wydział krajowy rozbierał trudne warunki, pod którymi w razie zrealizowania pożyczki krajowej mógłby przyjść w pomoc towarzystwom zaliczkowym, nadeszła od dyrekcyi Banku austryacko-węgierskiego odpowiedź, zapewniająca tym towarzystwom tak tani kredyt, jakiego krajowa pożyczka daćby nie mogła. W obec tej odpowiedzi i w obec równoczesnego polepszenia się stosunków kredytowych w ogóle, sprawa zrealizowania pożyczki straciła dawne znaczenie i przestała nawet być tak pilną jak w chwili uchwalenia nstawy. Wydział krajowy nie mógł jednak pominąć zupełnie tej sprawy, gdyż z uchwał Wysokiego Sejmu wypływa, że jego życzeniem było, aby oprócz Banku austryacko-węgierskiego powstały jeszcze inne źródła kredytu dla towarzystw zaliczkowych i kas oszczędności powiatowych. Wydział krajowy starał się zatem o uzyskanie ekwiwalentu za zaniechaną pożyczkę. W tym celu porozumiał się Wydział krajowy z galicyjską Kasą oszczędności we Lwowie, która już dotąd zasilała towarzystwa zaliczkowe takiemi pożyczkami, a w ostatnim roku podniosła znacznie fundusz na ten cel przeznaczony i odmawia pożyczek chyba tym towarzystwom, które na kredyt nie zasługiwały lub nie dopełniły niezbędnych warnnków. Takim towarzystwom także i Wydział krajowy nie mógłby otworzyć kredytu z funduszów publicznych.

W sprawie zrealizowania pożyczki zaważyć musiała na szali także uchwała przedłożenia Wysokiemu Sejmowi wniosku o krajowym zakładzie hipotecznym. Pożyczka półmilionowa mogła być

tylko dorywczą pomocą, która dała się zapewnić w innej drodze w sposób korzystniejszy. Jeżeli instytucya projektowana wejdzie rychło w życie, można będzie za jej pośrednictwem poprawić stosunki kredytowe we wszystkich kierunkach, trwale i w terminie krótszym od tego, któryby wytknąć wypadło amortyzacyi nowej pożyczki.

W obec tego wywodu mógłby spaść na Wydział krajowy zarzut, że wnosząc przed dwoma laty projekt zaciągnięcia pięciomilionowej pożyczki krajowej na polepszenie drobnego kredytu, nie rozważył wszelkich trudności, które się później pokazały. Aby zapobiedz temu zarzntowi Wydział krajowy zaznacza najpierw, że w projekcie swoim podniósł potrzebę zakładania pożyczkowych kas powiatowych i przedłożył dla nich projekt statutu. Kasy te pozakładane w powiatach w sposób przez Wydział krajowy wówczas proponowany, dawałyby większą od towarzystw zaliczkowych rękojmię, że bez żadnych widoków na zysk pośredniczyć będą między krajem a ludnością. W razie powstania takich kas w całym kraju, Wydział krajowy miałby większą nadzieję, że kapitały pożyczone nie będą leżały bezużytecznie, a tem samem nie będzie potrzeba podwyższać stopy procentowej dla zabezpieczenia funduszu od strat możliwych. Powtóre i to zważyć należy, że niektóre koszta połączone z zrealizowaniem pożyczki krajowej, nie wzrastają w miarę jej wysokości, lecz tylko nieznacznie lub nawet pozostają jednakowe i z tego powodu wyłożone na znaczniejszą sumę, mniej podnoszą stopę procentową.

Najważniejszą jednak w tej mierze okolicznością jest fakt, że proponowana przez Wydział krajowy pożyczka pięciomilionowa przeznaczona była głównie dla ludu wiejskiego, dla którego w obec wygórowanych procentów lichwiarskich, kapitał uzyskany nawet na 12% przedstawiał się jako pomoc wielce dobroczynna. Mając na oku akcyę tak rozległą, Wydział krajowy liczył głównie na pośrednictwo powiatów i w tym celu żądał prawa ściągania wierzytelności za pomocą egzekucyi politycznej. Wysoki Sejm zmienił nietylko kwotę lecz oraz cel i charakter pożyczki, w skutek czego główny nacisk położony został na te klasy ludności, których potrzeby kredytowe zaspakajane są przez towarzystwa zaliczkowe. Zapatrując się na sprawę pożyczki z tego stanowiska można utrzymywać, że cel jej został już osiągnięty pomyślnym rezultatem rokowań z Bankiem austryacko-węgierskim.

W myśl powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. „Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uchwala, że ma być założony zakład kredytowy na zysk nieobliczony pod nazwą: „Galicyjski krajowy zakład hipoteczny“ z poręką funduszu krajowego za wszelkie zobowiązania. Do zakresu działalności „Galicyjskiego krajowego zakładu hipotecznego“ należeć ma: *a*) udzielanie pożyczek hipotecznych ratami umarzanych i wydawanie na tej podstawie listów zastawnych; *b*) nabywanie wierzytelności hipotecznych i umawianie się z dłużnikami o ich spłatę w ratach; *c*) nabywanie i sprzedawanie własnych listów zastawnych oraz obligacyj krajowych; *d*) eskontowanie wylosowanych własnych listów zastawnych oraz kuponów od tych listów: *e*) udzielanie zaliczek na notowane urzędownie na giełdzie listy zastawne i listy zastawne istniejących w kraju zakładów hipotecznych, na krajowe obligacye i papiery państwowe; *f*) eskontowanie weksli, w szczególności reeskontowanie weksli przedłożonych przez towarzystwa zaliczkowe lub koła kredytowe z zachowaniem ostrożności przepisanych instrukcyą; *g*) przyjmowanie gotówki na książeczki oszczędności, asygnaty kasowe i na rachunek bieżący; *h*) udzielanie zaliczek na płody rolnicze na podstawie listów składowych (warrants) wystawionych przez zarządy składów publicznych; *i*) udzielanie pożyczek gminom i powiatom.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydania statutu dla „Galicyjskiego krajowego zakładu hipotecznego“ na podstawie załączonego *Aleg. K.* projektu i do przeprowadzenia rokowań

Aleg. K.

z c. k. Rządem celem wyjednania zatwierdzenia, przyczem w razie, gdyby się to w toku rokowań niezbędnem okazało, Wydział krajowy upoważnionym jest poczynić w projekcie statutu zmiany, nie naruszające jego zasad.

III. Na pierwsze potrzeby połączone z założeniem i wprowadzeniem w życie „Galicyjskiego krajowego zakładu hipotecznego“ wstawia się w budżet kwotę 50.000 złr. jako pożyczkę trzyprocentową, którą zakład ten z pierwszych dochodów swoich zwrócić ma funduszowi krajowemu.“

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 31. Maja 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Protokół

obrad ankiety, zwołanej reskryptem Wydziału krajowego z dnia 15. Listopada 1878 l. 54.390, dla zbadania sprawy założenia centralnej instytucyi finansowej dla Towarzystw zaliczkowych i ułożenia podstaw do rokowań z austryacko-węgierskiem Towarzystwem bankowem, celem otwarcia kredytu Towarzystwom zaliczkowym.

Lwów dnia 3. Grudnia 1878.

Obecni: Dr. Piotr Gross, J. Pajączkowski, H. Kieszkowski, F. Zima, Dr. T. Skałkowski i Dr. A. Zgórski.

Ze strony Wydziału krajowego: Dr. J. Wereszczyński, Członek Wydziału krajowego; koncepista Dr. Bronisław Łoziński jako protokolant.

Początek posiedzenia o godzinie 5. po południu.

Z powodu nieobecności przewodniczącego Br. J. Bauma, który nie mógł przybyć dla pilnych zajęć, zgromadzeni Członkowie poruczają przewodnictwo Członkowi Wydziału krajowego Dr. J. Wereszczyńskiemu.

Dr. Wereszczyński objąwszy przewodnictwo, odczytuje następujące uchwały sejmowe, stanowiące przedmiot obrad ankiety:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby zbadał środki założenia instytucyi centralnej finansowej przeważnie dla Towarzystw zaliczkowych i kas oszczędności powiatowych, i aby z rezultatu swych badań zdał Sejmowi sprawę na najbliższej sesyi sejmowej. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wszedł w rokowania z austro-węgierskiem Towarzystwem bankowem (dawniej Bank narodowy) celem otwarcia przez tenże kredytu dla krajowych Towarzystw zaliczkowych i kas oszczędności powiatowych.“

W rozprawie ogólnej Dr. Gross interpeluje Członka Wydziału krajowego Dra. Wereszczyńskiego: czy Wydział krajowy nawiązał jakie rokowania z Bankiem narodowym i może udzielić wyjaśnień co do warunków kredytu?

Po odpowiedzi Dra. Wereszczyńskiego, który podaje do wiadomości ankiety rezultat konferencyi J. E. hr. Marszałka z sekretarzem Banku narodowego p. Lucamem w tej sprawie, Dr. Zgórski wnosi, aby ankieta przyjęła na porządek dzienny następujące trzy kwestye:

1. Czy stowarzyszenia zaliczkowe są sposobnym materyałem do utworzenia dla nich samodzielnej, centralnej instytucyi finansowej?
2. Jaką ma być organizacya kredytu dla stowarzyszeń zaliczkowych?
3. Jaki ma być stosunek tych stowarzyszeń do Banku narodowego?

Po przemówieniu pp. Pajączkowskiego i Zimy co do formalnego traktowania, ankieta przyjmuje powyższy porządek dzienny.

Dr. Zgórski zabiera głos dla postawienia wniosku co do pierwszego pytania. Mowca podnosi niezbędną potrzebę pewnych zmian w organizacyi Towarzystw zaliczkowych. Przedewszystkiem należałoby zaprowadzić tę zmianę, aby prawa czynnego i biernego udziału w zarządzie służyły tylko członkom, którzy spłacili pewien minimalnie oznaczony udział. Dalej potrzebnem jest ustalenie kontroli nad Towarzystwami. Poddanie się takiej kontroli powinno być warunkiem korzystania z kredytu dla Towarzystw zorganizowanego. Zapowiadając wnioski w myśl powyższych uwag ułożone przy rozbiorze 2go pytania porządku dziennego, Dr. Zgórski stawia co do 1go pytania następujący wniosek:

„Na razie nie doradza ankieta założenia centralnej samodzielnej instytucyi finansowej dla Towarzystw zaliczkowych.“

W rozprawie nad tym wnioskiem pp. H. Kieszkowski i Dr. Gross podzielają zdanie Dra. Zgórskiego co do potrzeby zmian w organizacyi Towarzystw zaliczkowych. P. H. Kieszkowski porusza przytem myśl, czy na podstawie ustawy o pożyczce półmilionowej nie dałyby się zawiązać stosunki kredytowe z Bankiem narodowym za pośrednictwem krakowskiego Towarzystwa wzajemnego kredytu. Dr. Wereszczyński zwraca uwagę, że na razie kwestya ta nie może być merytorycznie traktowaną, gdyż ustawa o pożyczce półmilionowej nie otrzymała jeszcze sankcyi cesarskiej. Zarazem zwraca uwagę Dr. Wereszczyński, że w uchwale sejmowej jest także mowa o powiatowych kasach oszczędności, o których nie wspomina wniosek Dra. Zgórskiego.

W skutek przemówienia Dra. Grossa, p. Zimy i Dra. Skałkowskiego, ankieta postanawia przystąpić później do kwestyi kas oszczędności powiatowych i uchwala powyższy wniosek Dra. Zgórskiego.

Następuje rozprawa nad 2giem pytaniem porządku dziennego, t. j. nad kwestyą organizacyi kredytu dla Towarzystw zaliczkowych. Dr. Zgórski rozwija projekt założenia kół kredytowych wolnych, a nie terytoryalnych. Koła takie tworzyłyby się z Towarzystw, potrzebujących taniego kredytu i solidarnie odpowiedzialnych wobec wierzycieli. Organem rozstrzygającym o kredycie i nadzorującym Towarzystwa byłby Wydział centralny, złożony z pięciu członków, t. j. reprezentanta Wydziału krajowego, reprezentanta wierzycieli, patrona związku Towarzystw, reprezentanta dłużników t. j. Towarzystw zaliczkowych i urzędnika (inspektora lub lustratora). W razie zorganizowania kredytu, centralny Wydział mógłby liczyć na milionowy fundusz pożyczkowy. Dotąd bowiem kasa oszczędności we Lwowie i Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie udzielają Towarzystwom zaliczkowym razem do 500.000 zł., a Bank narodowy zapewne otworzyłby kredyt na drugą połowę miliona.

W rozprawie nad tym projektem, Dr. Wereszczyński podnosi przedewszystkiem nie dość jasno określone stanowisko centralnego Wydziału, który miałby rozległą kontrolę, choć właściwie sam nie rozporządzałby żadnymi fuduszami na pożyczki.

Dr. Gross wykazuje, że projekt Dra. Zgórskiego, mimo uznania godnych zalet, ma ujemne strony. Podaje bowiem organizacyę skomplikowaną, a nadto popada w pewną sprzeczność z powziętą już uchwałą, według której ankieta nie doradza założenia centralnej instytucyi finansowej dla Towarzystw zaliczkowych. Mowca uważa za odpowiedniejsze ustanowienie komitetu cenzuralnego.

P. Kieszkowski uważa utworzenie takich kół kredytowych za rzecz trudną do wykonania z powodu solidarnej odpowiedzialności wobec wierzycieli. W tej myśli przemawia także Dr. Skałkowski, poczem przewodniczący odracza dalszą dyskusyę do dnia następnego.

Koniec posiedzenia o godzinie $8^1/_4$ wieczór.

Drugie posiedzenie ankiety odbyło się dnia 4. Grudnia.

Początek o godzinie 3. po południu. Obecni: oprócz członków ankiety w pierwszym protokole wymienionych, także profesor Dr. Tadeusz Pilat i Dr. Emanuel Roiński.

Dr. Zgórski przedkłada pisemnie postawiony na poprzedniem posiedzeniu a obecnie zmodyfikowany wniosek w sprawie utworzenia kół kredytowych. Wniosek ten załącza się. ·/. Dr. Zgórski objaśnia i uzasadnia swój wniosek. P. Kieszkowski podnosi, że kontrola według wniosku Dra. Zgórskiego jest nadto skomplikowana. Wniosek wprowadza koła wolne (nie terytoryalne), z czego wyniknąć może zamęt.

W dalszej dyskusyi przemawiają pp. Dr. Wereszczyński, Dr. Gross i Dr. Skałkowski.

Dr. Gross wnosi, aby ankieta nie wchodziła w rozbiór wniosku Dra. Zgórskiego, lecz natomiast zaleciła Wydziałowi krajowemu porozumienie się z Bankiem narodowym, aby otworzono kredyt Towarzystwom zaliczkowym za pośrednictwem dwóch instytucyj tego rodzaju, np. Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie i Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie.

Przy głosowaniu ankieta uchwala przystąpić do specyalnej rozprawy nad wnioskiem Dra. Zgórskiego, jednakże po załatwieniu pierwszych czterech ustępów uznaje, że sprawę tę należy odroczyć aż do nadejścia odpowiedzi Banku narodowego na propozycyę otworzenia kredytu dla Towarzystw zaliczkowych.

Na wniosek pp. Zimy i Zgórskiego uchwala ankieta, że od Banku narodowego Wydział krajowy żądać powinien pół miliona. Pożyczka ta miałaby być spłaconą w 10 latach, począwszy od trzeciego roku po jej udzieleniu.

Przewodniczący Dr. Wereszczyński dziękuje członkom ankiety za wzięcie udziału w obradach i zamyka posiedzenie o godzinie 7. wieczór.

Lwów dnia 4. Grudnia 1878.

Przewodniczący:
Wereszczyński mp.

Protokolant:
B. Łoziński mp.

*

Alegat B. do L. 6740.

Odpis odezwy Wydziału krajowego z dnia 20. Grudnia 1878, L. 58.908. do Dyrekcyi austro-węgierskiego Banku we Wiedniu.

Schon vor zwei Jahren hat der galizische Landtag die k. k. Regierung aufgefordert dahin zu wirken, damit die Nationalbank den galizischen Vorschuss-Vereinen grösseren Kredit gewähre. Diese Aufforderung blieb bis nun unbeantwortet, wiewol die ungünstigen Kreditverhältnisse Galiziens, namentlich das Umsichgreifen der Wucherplage und die dadurch veranlasste auffallende Verarmung der niederen Volksschichten das Bedürfniss einer ausgiebigen, gesunden Kreditsquelle immer dringender machten. Die Vorschuss-Vereine, deren wolthätige Wirkung in ökonomischer Hinsicht keiner weiteren Erörterung bedarf, können in Galizien mit den ihnen zur Verfügung stehenden kargen Mitteln nur theilweise ihre Aufgabe lösen. Dennoch sind die Folgen ihrer Wirksamkeit im Verhältnisse zu den verfügbaren Geldmitteln sehr wohlthätig, und es hat sich dadurch allgemein die Ansicht Geltung verschafft, dass die Unterstützung der galizischen Vorschuss-Vereine durch Gewährung eines entsprechenden Kredits in der Nationalbank, eine den Wohlstand des Landes lebhaft betreffende Frage ist.

Dieser Ansicht hat der galizische Landtag auch in der diesjährigen Session, namentlich in der Sitzung vom 9. Oktober, Ausdruck gegeben, indem er den Landesausschuss aufgefordert hat, mit der Nationalbank Verhandlungen anzuknüpfen behufs Erwirkung eines entsprechenden Kredits für die Vorschuss-Vereine und Bezirkssparkassen.

Bevor der Landesausschuss dieser Aufforderung entsprochen hat, legte er die ganze Angelegenheit einer aus Fachmännern gebildeten Enquette vor und es wurde einhellig der Beschluss gefasst, dass eine Intervention des Landesausschusses in doppelter Richtung erwünscht sei. Es handelt sich erstens um die Gleichstellung der an den Filialplätzen der österreichisch-ungarischen Bank bestehenden Vorschuss-Vereine, was die Kreditgewährung anbelangt, mit anderen Kreditanstalten, und zweitens um die Garantie des Landes für ein grösseres, zu Gunsten der übrigen Vorschuss-Voreine zu kontrahirendes Anlehen. Indem der gefertigte Landesausschuss das erste, durchaus begründete Begehren wärmstens befürwortet und zur gefälligen Berücksichtigung vorlegt, beehrt er sich auf Grund des Landtagsbeschlusses vom 9. Oktober l. J. die Anfrage zu stellen, ob und unter welchen Bedingungen die löbliche Direktion der österreichisch-ungarischen Bank geneigt wäre, ein Anlehen im Betrage von 500.000 fl. ö. W. für die galizischen Vorschuss-Vereine im Allgemeinen, unter Garantie des Landes zu gewähren. Dieses Anlehen würde in zehn Jahren, vom dritten Jahre nach Contrahirung angefangen, rückgezahlt werden. Die löbliche Direktion wolle diesen Vorschlag einer gefälligen Einsicht unterziehen und möglichst bald beantworten.

Lemberg am 20. Dezember 1878.

Alegat C. do LW. 6740.

Mit der hochgeschätzten Note vom 20. v. Mts. Zl. 58908 hat der hohe Landesausschuss dem Beschlusse des hohen galizischen Landtages entsprechend, nach Anhören einer Enquete das Begehren derselben befürwortend zur Kentnisss gebracht, dass die oesterreichisch-ungarische Bank bei Creditgewährungen, die an Bankplätzen bestehenden Vorschussvereine mit anderen Credit-Anstalten gleichstellen möge, und sodann die Anfrage gestellt, ob und unter welchen Bedinguugen die oesterreichisch-ungarische Bank geneigt wäre, ein Anlehen im Betrage von fl. 500.000 — für die galizische Vorschuss-Vereine im Allgemeinen, unter Garantie des Landes zu gewähren.

Ohne der diessfälligen Entscheidung des Generalrathes der oesterreichisch-ungarischen Bank vorzugreifen, können wir vorläufig nur die Meinung ausdrücken, dass derselbe schon mit Rücksicht auf die Bestimmungen der Bankstatuten, kaum in der Lage sein dürfte, die in Betreff der beabsichtigten Anleihe gestellte Anfrage im bejahenden Sinne zu erledigen, da die Bank statutenmässig nur ermächtigt ist, Darlehen gegen materielle Sicherheiten (zur Belehnung geeignete Werthpapiere oder Hypotheken) zu gewähren.

Bevor wir jedoch diese wichtige Angelegenheit dem Generalrathe zur Beschlussfassung vorlegen, erachten wir uns für unsere Aufgabe, zu dem, von dem hohen Landesausschusse nur prinzipiell dargestellten Begehren auch das die concreten Verhältnisse der galizischen Vorschuss-Vereine betreffende Material zu sammeln, die Umstände kennen zu lernen, auf welchen die Voraussetzung, als ob diese Vereine prinzipiell von der Bank mit anderen Credit-Anstalten nicht gleichgehalten würde, beruht, und nähere Aufschlüsse über die Art und Weise, wie das geplante Anlehen verwendet und verwaltet, in wie ferne es sicher gestellt werden soll, einzuholen.

Nachdem wir der Ansicht sind, dass der Wortlaut des Beschlusses des hohen galizischen Landtages vom 9. Oktober 1878. und die demselben zu Grunde liegenden Motive sowie die Protocolle und der Bericht der von dem hohen Landesausschusse einberufenen Enquete, in der bezeichneten Richtung, die nöthigen Aufklärungen bieten würden, so erlauben wir uns das Ersuchen zu stellen, der hohe Landesausschuss wolle uns diese Schriftstücke, wo möglich in deutscher Sprache zugehen lassen, damit wir hierdurch in die Lage kommen, die von dem hohen Landesausschusse befürwortete Angelegenheit in entsprechend vorbereiteter Weise dem Generalrathe der oesterreichisch-ungarischen Bank zur Entscheidung vorlegen zu können.

Wien 17. Jänner 1879.

Geschäftsleitung der oesterr.-ungar. Bank.

Protokół

posiedzenia ankiety, zwołanej reskryptem Wydziału krajowego z dnia 28. stycznia 1879 L. 3.143 na dniu 6. lutego b. r. w sprawie wyjednania większego kredytu dla towarzystw zaliczkowych w banku austryacko-węgierskim.

Lwów dnia 6. lutego 1879.

Przewodniczący: Członek Wydziału krajowego, Dr. Józef Wereszczyński.

Obecni członkowie: Dr. Piotr Gross, prof. Dr. Tadeusz Pilat, Dr. Tadeusz Skałkowski i Dr. Alfred Zgórski.

Protokolant: Dr. Bronisław Łoziński, koncepista Wydziału krajowego.

Początek posiedzenia o godzinie 5tej po południu.

Przewodniczący Dr. Wereszczyński podaje do wiadomości ankiety odezwę dyrekcyi banku austryjacko-węgierskiego z dnia 17. stycznia 1879 l. 8160 i otwiera dyskusyę.

Dr. Gross zaleca jasne sformułowanie żądań. Ankieta powinna żądać, aby bank austryacko-węgierski przyznał jak największy kredyt towarzystwom zaliczkowym, które mają siedzibę tam, gdzie istnieją filie bankowe. Innym towarzystwom z prowincyi udzielony być powinien kredyt na weksle z dwoma podpisami, żyrowane przez towarzystwo istniejące w siedzibie filii bankowej.

Prof. Dr. Pilat uważa kwestyę zrealizowania półmilionowej pożyczki krajowej za niedojrzałą jeszcze do merytorycznego traktowania, z powodu, że ustawa krajowa zezwalająca na zaciągnięcie tej pożyczki nie uzyskała jeszcze dotąd najwyższej sankcyi. Co do kredytu towarzystw zaliczkowych na prowincyi, Dr. Pilat podnosi potrzebę wyjednania w banku kredytu korespondencyjnego za pomocą weksli domicyliowanych, jak się to w Czechach dzieje.

Dr. Zgórski zwraca uwagę, że żądane przez dyrekcyę Banku szczegóły o stanie galicyjskich towarzystw zaliczkowych zaczerpnięte być mogą z publikacyi krajowego bióra statystycznego i z roczników związku towarzystw zaliczkowych. Co do kredytu lwowskiego Towarzystwa zaliczkowego w filii bankowej Dr. Zgórski oświadcza, że został on odjęty nie zasadniczo lecz pośrednio przez nowy regulamin dla cenzorów, który stanowi, że podpisy osób spokrewnionych ze sobą lub zostających w jakiejkolwiek spółce mają być uważane za jeden podpis.

Tę zasadę rozciągnięto niewłaściwie także na towarzystwa zaliczkowe, chociaż z obowiązujących ustaw wykazać można, że udział w Towarzystwie zaliczkowem a spółka są odmiennemi stosunkami prawnemi.

Dr. Zgórski wyraża w końcu życzenie, aby dalsze rokowania z dyrekcyą Banku austryacko węgierskiego prowadzone były nie w drodze korespondencyjnej, lecz bezpośrednio przez delegata.

Dr. Skałkowski wyraża zdanie, że w sprawie zniżenia kredytu lwowskiego Towarzystwa zaliczkowego odgrywa rolę także nieżyczliwość zarządu filii miejscowej.

Bank austryacko-węgierski rzeczywiście nie może zrealizować pożyczki półmilionowej z powodu, że jak to Dyrekcya podniosła w swojej odezwie do Wydziału krajowego, statut na to nie pozwala. Tylko przez lokacyę funduszu rezerwowego mógłby to bank uczynić bez naruszenia statutu.

Dr. Wereszczyński reasumuje objawione zdania, poczem ankieta przyłącza się do życzenia Dr. Zgórskiego, aby dalsze rokowania z Bankiem prowadzone były przez delegata. Zarazem poruczа ankieta Dr. Zgórskiemu wypracowanie memoryału w sprawie kredytu towarzystw zaliczkowych, który stanowić będzie materyał do odpowiedzi Wydziału krajowego na odezwę dyrekcyi. W memoryale tym żądać należy: I. Jak najwyższego kredytu dla towarzystw zaliczkowych istniejących tam, gdzie filie bankowe mają siedziby; II. Wyjaśnienia regulaminu dla cenzorów w ten sposób, aby normy co do spółek wydanej nie zastosowywano do towarzystw zaliczkowych; III. Kredytu dla towarzystw zamiejscowych za pomocą weksli domicyliowanych, przyczem Dyrekcyi pozostawionem będzie wyznaczenie domicylu.

Dr. Wereszczyński dziękuje członkom ankiety za udział w posiedzeniu i zamyka je o godzinie 7mej wieczór.

Przewodniczący
Wereszczyński w. r.

Protokolant:
B. Łoziński w. r.

Alegat E. do LW. 6740.

An die löbliche General Direction der k. k. priv. österreichisch-ungarischen Bank in Wien.

Mit der geehrten Zuschrift vom 17. Jänner l. J. Zl. 8160 hat die löbliche General-Direction mit Bezug auf unsere Note vom 20. Dezember 1878 Zl. 58.908 das Begehren gestellt, sowohl die Modalitäten des im Betrage von 500.000 fl. ö. W. zu contrahirenden galiz. Landesanlehens als auch die concreten Credit-Verhältnisse der galizischen Vorschussvereine kennen zu lernen, um dadurch eine Basis für weitere Unterhandlungen zu gewinnen.

Indem der gefertigte Landesausschuss sich vorbehält, dem oberwähnten Begehren in erster Hinsicht erst nach Sanctionirung des den galiz. Landesausschuss zur Contrahirung eines Landesanlehens ermächtigenden Landesgesetzes zu entsprechen, beehren wir uns hiemit die in Betreff der Vorschussvereine gestellte Anfrage zu beantworten und zu dem Zwecke das vom Landesausschusse herausgegebene statistische Werk „Mittheilungen über die Verhältnisse Galiziens" Jahrgang III Heft 3 und Jahrgang V Heft 1 zu übermitteln.

Diese Publicationen werden wol das nöthige Materiale zur Beurtheilung der Concreten Verhältnissen der galizischen Vorschussvereine enthalten und als Beweis dienen, wie warm sich der galiz. Landesausschuss der hiesigen Genossenschaften annimmt, was leicht zu erklären ist, wenn man berücksichtigt, dass dem prohibitivem Entgegentreten dem Wucher in den bekannten Wuchergesetzen ein positives Eingreifen in die ökonomischen Verhältnisse des bewucherten Volkes folgen musste. Die gal. Landesvertretung, welche sich mit der obigen Angelegenheit so erfolgreich seit längerer Zeit beschäftigt, sieht daher in den galiz. Genossenschaften ein wichtiges Mittel zur Bekämpfung des Wuchers, die Zahl der Vorschussvereine nimmt auch mit jedem Jahre zu, es wächst die Zahl ihrer Mitglieder, ihrer eigenen Fonde, wie auch der ihnen anvertrauten öffentlichen und Privatfonds. Nebstbei ist das Verhältniss ihrer eigenen Mittel (Genossenschaftsantheile und Reservefonds) zum fremden Capital (Sparreinlagen und Bankkredit) ein vollkommen beruhigendes, es stellt sich nämlich wie 1 : 1·99 dar. Der Landesausschuss ist in der Lage über das ganze Gebahren der hiesigen Vorschussvereine genaue Nachrichten zu sammeln und hat sich die Ueberzeugung verschaft, dass dasselbe volkommen solid ist. Die Vorschussgeschäfte, welche hiesige Vereine machen, (im letzten Jahre in Summa von 13 Milionen Gulden), sind im grossen Theile productiver Natur und bei nöthiger Vorsicht der Vereine, wie auch reeller Solidität der Vereinskunden, laufen die Creditoren der Vereine keiner Gefahr hin, dass ihre Forderungen nicht immer prompt einlaufen sollten. Darum geniessen auch die Genossenschaften bei hiesigen Creditanstalten vollkommenes Vertrauen. Der Lan-

desausschuss war bemüssigt auch über dieses Verhältniss autentische Daten zu sammeln und es ist zu seiner Kenntniss k e i n einziger Fall gebracht worden, dass irgend eine Genossenschaft einem der galiz. Filialen der gewesenen Nationalbank, der Krakauer wechselseitigen Versicherungsanstallt, der galiz. Spaarkasse oder sonst welcher Creditanstalt gegenüber ihren Anforderungen nicht mit grössten Pünktlichkeit nachgekommen wäre. Die hiesigen Genossenschaften nützen auch den Bankkredit nicht zu sehr aus, was ihnen nur zum Lobe nachgesagt sei. Dieser Credit machte nach den letzten Jahresabschlüssen kaum 1/7 ihres ganzen Betriebskapitals aus.

Und doch beklagen sich die hiesiegen Genossenschaften, dass ihnen der eigentliche Bankkredit nur sehr spärlich gewährt wird. Nach Anfragen der betreffenden Enquette kam der Landesausschuss zur Ueberzeugung, dass es sich hier nicht so sehr um Gewinnung neuer, wie eigentlich billigerer Fonds handelt, denn die Genossenschaften sind bei jetzigem nur zu theueren Credite in ihrem Streben, den Zinsfuss für die bis nun bewucherten niederen Volksklassen herabzusetzen, gehemmt. Dass dieses Streben der hiesigen Vorschussvereine thatsächlich ist, wolle die löbliche General-Direction aus der statistischen Tafel Seite 16. J. V Hft. 1 der „Mittheilungen" entnehmen. Dieses Streben zu unterstützen sieht nur der galiz. Landesausschuss als seine Pflicht an, und darum wendet er sich in dieser Angelegenheit an die löbliche Bank, welche hier den Genossenschaften am ehesten und erspriesslichsten zu Hilfe kommen könnte, ohne ihre eigene Interessen im Mindesten zu gefährdern.

Der galiz. Landesausschus sieht wol ein, dass bei so wenigen und wenig dotirten Filialen wie sie in Galizien bestehen, und bei einem so geographisch ausgebreiteten Territorium, auf welches sich ihre Operationen erstrecken, es sehr schwierig ist allen wenn auch billigen Anforderungen zu entsprechen.

Dennoch aber behaupten die Mitglieder der vom Landesausschuss berufenen Enquétte, dass die löbliche Bank den Credit der Genossenschaften seit einiger Zeit bedeutend schmälert.

Im Jahre 1876 genossen 9 Vereine in der löblichen Bank einen Credit von 215.711 fl. 52 kr.; im Jahre 1877 nur 5 Vereine einen Credit von 142.702 fl. Mit Anfang des Jahres 1877 wurde die krakauer wechselseitige Creditgesellschaft (eine Genossenschaft mit 382.670 fl. Antheile und 2.675 fl. Reservefond) aus der Creditliste des lemberger Filiale gestrichen und nur in folge von Reklamationen auf diese wieder gebracht. Dem lemberger Vorschussvereine (98.450 fl. Geschäftsantheile, 8.536 fl. Reservefond) wurde in derselben Creditsliste der Credit um 2/3 reducirt. Anderen Genossenschaften wurde der Zutritt zur Bank seit dem J. 1877 factisch unmöglich gemacht. Es sind dem Landesausschusse die Motive dieser Anordnungen nicht bekannt, auch ist er weit entfernt hierüber der löblichen Bankdirection gegenüber Beschwerde zu führen, doch glaubt der Landesausschuss auf Grund dieser Thatsache zu vermuthen, dass die löbliche Bank die hiesigen Vorschuss-Vereine entweder prinzipiel anderen Creditanstalten nicht gleichstellt, oder doch wenn dies nicht der Fall ist, factisch den Genossenschaften gegenüber die Bankstatuten und vornemlich die Bankinstructionen weniger liberal durch die Filialleitungen zu interpretiren gestattet. Vor allem sollen seit einiger Zeit besonders zu Ungunsten der Vorschussvereine diese Bestimmungen der Bankinstruktionen gedeutet werden, welche als bankfähig nur jene Wechsel erachten, die aus dem Waarengeschäfte hervorgegangen und derart adjustirt sind, dass zwischen den Wechselbezogenen und Trassanten kein Grad der Verwandschaft, Schwägerschaft oder welch' immer Handelsgemeinschaft obwalte. Die Beurtheilung, ob ein Wechsel aus dem Waarengeschäfte hervorgeht, ist in meisten Fällen sehr erschwert und hängt nur zu oft von willkührlicher Deutung ab. Auch liegt die Vermuthung sehr nahe, dass die Mehrzahl der von Vorschussvereinen eingereichten Wechseln nicht aus dem eigentlichen Waarengeschäfte stammen, da die Vorschussvereine ihrer Natur nach, aus der

Beschäftigungsart ihrer Mitglieder wegen, weniger den Escompte betreiben als Darlehen und Vorschüsse ertheilen.

In einer dem Landesausschusse vorgelegten Zuschrift der Direction der gewesenen Nationalbank vom 19. September 1877. Z. 5435 wurde diese Bestimmung zu Gunsten der Genossenschaften derart modificirt, dass an die von den Genossenschaften eingereichten Wechsel nur die Anforderung gestellt wurde, damit sie bei Fälligkeit jedenfalls ohne Prolongation Eingang finden. Dieser billigen Anforderung entsprechen aber immer, unseres Wissens nach, die galiz. Vorschussvereine und doch werden ihnen oft bei Reescompte seitens hiesiger Filialen unüberwindliche Schwierigkeiten in den Weg gelegt.

Die weitere Bestimmung der Bankdirection vom J. 1877 spricht von Unterschriften aller Handelscompanisten, die naturgemäss mit Bezug auf Art. 112 des Handelsgesetzes nicht gegenseitig auf sich als selbstständig Wechselfähige trassiren können. Diese Bestimmung soll jedoch ungeachtet der geänderten Fassung des §. 53. des Genossenschaftsgesetzes von 9. April 1873 auch auf die Genossenschaftsmitglieder Anwendung gefunden haben. Der Landesausschuss will dies als ein selbstständiges Vorgehen der hiesigen Filialen ansehen, da diese Deutuug der betreffenden Bankinstruction selbst bei prinzipieller Gleichstellung der Genossenschaften mit anderen Creditanstalten ihnen factisch den Zutritt zur Bank unmöglich machen müsste. Die Genossenschaften nehmen nämlich ihren Statuten gemäss nur Wechsel ihrer Mitglieder in Escompte und können andere gar nicht in ihrem Portefeuille besitzen. Uebrigens weisen nicht nur die obzitirten §§fe aber auch §. 30 des Einführungsgesetzes vom 17. Dezember 1862, §. 60. des Gesetzes vom 9. April 1873 und das ganze Concursverfahren bei Handelsgesellschaften & Genossenschaften darauf hin, dass zwischen beiden Arten der Gesellschaften ein bedeutender Unterschied besteht und dass sie nicht gleichgestellt werden können.

Aber auch diese Deutung der Bankinstruction scheint nicht überall mit gleicher Strenge und Gleichmässigkeit durchgeführt worden sein, so dass auch hier die Zumuthung nahe liegt, diese ungünstige Deutung hänge von der subjectiven Auffassung der Localleitung des betreffenden Filiales ab. Diesem ungleichmässigen Vorgehen kann aber nur eine genaue Belehrung seitens der löblichen Bankdirection an die Filialen abhelfen.

Der Landesausschuss zweifellt nicht im Mindesten, dass die löbliche Bankdirektion bei vollkommener Währung eigener Interessen und mit Aufrechthaltung der bestehenden Bankstatuten & Bankinstructionen die oekonomischen Verhältnisse Galiziens berücksichtigend, den hiesigen Genossenschaften möglichst hilfreich entgegenkommen werde und ihnen den schon von der gewesenen Nationalbank ertheilten Credit so reichlich, als möglich erweitern wird. Hat ja doch die löbliche Bank seit jeher ein grosses Vertrauen an die Genossenschaft an den Tag gelegt. Wir erwähnen nur beispielsweise die Egerer-Escompte-Gesellschaft, die einen um Vieles ihre Stammantheile übersteigenden Bankkredit geniesst. Der Landesausschuss hofft, dass auch die galiz. Vorschuss-Vereine eine gleichmässige Behandlung seitens der löblichen Bank verdienen und dass auch ihnen bei ihrer bewährten Solidität und Creditfähigkeit ein ausgebreiteter Credit zugestanden werden wird.

Die geographischen Verhältnisse und die unzureichende Anzahl der Filialen in Galizien erschweren jedoch, selbst bei der grössten Liberalität seitens der löblichen Bank den meisten Genossenschaften, vom Credite bei der löblichen Bank Gebrauch zu machen und desswegen glaubt der Landesausschuss die gefällige Anfrage machen zu können, ob die löbliche Bankdirection nicht geneigt wäre, auch die nicht an Filialplätzen befindlichen Genossenschaften auf ihre Creditliste zu bringen, in wie ferne selbe von der löblichen Bankdirection als creditfähig erachtet werden. Als Vermittler zwischen diesen Genossenschaften und den Bankfilialen könnten durch ihr Giroobligo die

an Bankplätzen befindlichen Vorschuss-Vereine auftreten, in wiefern dadurch ihr eigener Credit nicht geschmälert wäre — oder es könnte die löbliche Bank den Provinzional-Genossenschaften einen Credit im Correspondenzwege, wie es in anderen Ländern Oesterreichs der Fall ist, eröffnen, wobei die löbliche Bankdirection selbst die Zahlstelle resp. die domizilirten Genossenschaften bezeichnen könnte.

Der Landesausschuss beehrt sich hiemit sein Begehren folgendermassen zu präzisiren.

I. Die löbliche Bankdirection möge den galiz. Vorschuss-Vereinen einen möglichst ausgebreiteten Credit gewähren.

II. Die löbliche Bankdirection möge eine entsprechende Instruction an die galiz. Filialen erlassen, damit diese den berechtigten Wünschen der Genossenschaften bei Beurtheilung ihrer Rechtsverhältnisse & Censur der von ihnen bei der löblichen Bank eingereichten Wechseln Rechnung tragen.

III. Die löbliche Bankdirection möge auf entsprechende Weise auch den an Filialplätzen nicht befindlichen Vorschuss-Vereinen den Credit ermöglichen.

Von Landes Ausschusse des Königreiches Galizien und Lodomerien sammt dem Grossherzogthume Krakau.

Lemberg am 25. Februar 1879.

*

Odpis odezwy Wydziału kraj. z dnia 15. lipca 1879 l. 27295 wystosowanej do Redakcyi: 1) Gazety Lwowskiej, 2) Gazety Narodowej, 3) Dziennika Polskiego, 4) Czasu, 5) Związku.

W odpowiedzi na przedstawienie w sprawie rozszerzenia kredytu towarzystw zaliczkowych w banku austryacko-węgierskim, otrzymał Wydział krajowy następującą odpowiedź od Dyrekcyi tego banku:

„W wielce szanownej odezwie z dnia 25. lutego b. r. l. 6054, do której dołączone było wydane przez Wysoki Wydział krajowy statystyczne dzieło: „Wiadomości statystyczne o stosunkach Galicyi“ rocznik III zeszyt 3 i rocznik V 1) jako materyał do ocenienia faktycznych stosunków galicyjskich towarzystw zaliczkowych, objaśnił Wysoki Wydział krajowy położenie i potrzebę kredytu tych towarzystw, a zarazem sformułował życzenia, które w tej sprawie wydały mu się godnemi uwzględnienia.

Bank austryacko-węgierski dziękując najuprzejmiej za udzielony materyał, ma zaszczyt oświadczyć w odpowiedzi na wyrażone życzenia Wys. Wydziału krajowego, co następuje:

Od 1. lipca b. r. nastąpiło wskutek nowych organicznych postanowień, zatwierdzonych w ostatnich czasach przez radę generalną austryacko-węgierskiego banku, znaczne terytoryalne rozszerzenie wszystkich a więc i galicyjskich zakładów bankowych. Od tego czasu przydzielono, jak wskazuje załączony wykaz, każdemu zakładowi bankowemu, także po za miejscem jego siedziby znaczniejsze terytoryum jako „okręg bankowy“, każdej więc firmie mającej siedzibę w obrębie tego okręgu bankowego, a zatem i każdemu towarzystwu zaliczkowemu wolno w zasadzie korzystać bezpośrednio z kredytu bankowego w właściwym zakładzie bankowym, przez podawanie weksli i zaciąganie pożyczek na papiery wartościowe.

W wypadkach zaś, gdy chodzi o to, aby znaczniejszej miejscowości handlowej lub głównej miejscowości okolicy przemysłowej ułatwione zostały stosunki z zakładem bankowym właściwego okręgu, zezwoli bank według powziętych w tej mierze przez radę generalną postanowień wyjątkowo takim miejscowościom korzystać z kredytu bankowego, w drodze korespondencyjnej pod osobnymi w tym celu ułożonymi warunkami.

Obok tego ułatwienia w używaniu kredytu bankowego, co w znacznym stopniu czyni zadość praktycznym potrzebom świata handlowego, weszły także w życie inne ważne zarządzenia, mianowicie zastosowanie do wszystkich wekslów zasady, że zdolne do eskontu są weksle z podpisami dwóch firm, oraz postawienie wekslów domicyliowanych na równi z wekslami miejscowemi (Platzwechsel).

Dla wszystkich jednak zakładów bankowych zarówno obowiązujące są postanowienia, które wypływają z niewzruszonej zasady, że obok bezpieczeństwa wspólnego kredytu przedewszystkiem zależy bankowi na popieraniu żywotnych i zdrowych interesów.

Ponieważ galicyjskie towarzystwa zaliczkowe nawet wtedy, gdy nie mają siedziby tam gdzie istnieje zakład bankowy, zasadniczo stoją na równi z innemi zakładami kredytowemi, przeto tak samo, jak inni klienci banku mogą w każdym czasie korzystać z kredytu bankowego w sto-

sunku do rozporządzalnych w danym razie funduszów i o tyle, o ile ofiarować mogą wymagany przez bank materyał wekslowy lub zastawniczy.

Z zasadniczego zrównania galicyjskich towarzystw zaliczkowych z innymi zakładami kredytowymi nie można jednak wysnuwać wniosku, że wszystkie towarzystwa są także w równym stopniu zdolne do uzyskania kredytu. Pewne objawy spostrzeżone w krajach z rozwiniętą wysoko instytucją towarzystw zaliczkowych oraz pewne objawy w Galicji spostrzeżone wskazują, że firma towarzystw sama dla siebie nie daje jeszcze żadnej rękojmii dobrego i umiejętnego kierownictwa. Należy owszem badać stosunki każdego towarzystwa z osobna i na tej podstawie oznaczyć indywidualnie jego kredyt.

Bank austryacko-węgierski podzielając żywe zainteresowanie się Wysokiego Wydziału krajowego dla rozwoju galicyjskich towarzystw zaliczkowych, uważa to za zadanie szukających kredytu towarzystw galicyjskich, ażeby z prośbami swemi o kredyt udawały się bezpośrednio do tych filii bankowych, do których okręgu należą. Do tych podań dołączyć należy: statuta, bilanse, sprawozdania z czynności, spisy członków i inne wykazy umożliwiające filiom bankowym dokładny pogląd na stosunki i zdolność do uzyskania kredytu każdego towarzystwa, a tem samem umożliwiające przedstawienie przełożonej dyrekcyi wniosku co do wymiaru kredytu indywidualnego.“

Według przedłożonego przez Dyrekcyę banku austryacko-węgierskiego wykazu filii prowincyonalnych, powiaty Borszczów, Zaleszczyki i Śniatyn należą do okręgu filii czerniowieckiej, a powiaty Biała, Żywiec i Wadowice do okręgu filii bankowej w Bielsku.

Galicyjskie filie obejmują następujące terytorya:

I. Filia we Lwowie:

a) z okręgu lwowskiej izby handlowo-przemysłowej następujące miejscowości: miasto Lwów i starostwa powiatowe: Brzozów, Cieszanów, Dobromil, Drohobycz, Gródek, Jarosław, Jaworów, Lwów, Lisko, Mościska, Przemyśl, Rawa, Rudki, Sambor, Sanok, Sokal, Staremiasto, Stryj, Turka, Żołkiew i Żydaczów;

b) z okręgu brodzkiej izby handlowo-przemysłowej starostwa powiatowe: Bóbrka, Brody, Czortków, Husiatyn, Kamionka Strumiłowa, Przemyślany, Skałat, Tarnopol, Trembowla, Zbaraż i Złoczów.

II. Filia w Krakowie:

a) z okręgu krakowskiej izby handlowo-przemysłowej miasto Kraków i starostwa powiatowe: Bochnia, Brzesko, Chrzanów, Dąbrowa, Gorlice, Grybów, Jasło, Kolbuszowa, Kraków, Łańcut, Limanowa, Mielec, Myślenice, Nowy Targ, Nowy Sącz, Nisko, Pilzno, Ropczyce, Rzeszów, Tarnobrzeg, Tarnów i Wieliczka;

b) z okręgu lwowskiej izby handlowo-przemysłowej: starostwo powiatowe Krosno.

III. Filia w Stanisławowie:

a) z okręgu lwowskiej izby handlowo-przemysłowej starostwa powiatowe: Bohorodczany, Buczacz, Dolina, Horodenka, Kałusz, Kołomyja, Kossów, Nadwórna, Sianisławów i Tłumacz;

b) z okręgu brodzkiej izby handlowo-przemysłowej, starostwa powiatowe: Brzeżany, Podhajce i Rohatyn.

We Lwowie dnia 15. lipca 1879.

Protokół

z posiedzeń ankiety zwołanej reskryptem Wydziału krajowego z d. 15. Listopada 1878 l. 54.390, celem zbadania przekazanej przez Sejm krajowy sprawy utworzenia instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich.

Lwów dnia 16. Grudnia 1878.

Ze strony Wydziału krajowego: Marszałek J. E. hr. Ludwik Wodzicki.

Przewodniczący: JW. Henryk hr. Wodzicki.

Obecni członkowie ankiety: PP. W. hr. Russocki, H. Kieszkowski, J. Pajączkowski, Dr. M. Gnoiński, A. Gorajski, Dr. A. Rapoport i prof. Dr. T. Pilat.

Protokolant: Dr. Bronisław Łoziński, koncepista Wydziału krajowego.

Początek o godzinie 11½ rano.

Przewodniczący zagaja posiedzenie i odczytuje uchwałę sajmową z dnia 9. Października b. r., która stanowi przedmiot obrad ankiety. Uchwała ta tak opiewa:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby wziął pod rozwagę, czy wobec zaprowadzonych „ksiąg hipotecznych włościańskich byłoby pożądanem i już teraz na czasie utworzenie instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich".

Marszałek krajowy wyjaśnia cel i zadanie ankiety. Sejm załatwiając przedłożone w tym roku projekty Wydziału krajowego o zaciągnięciu dwóch pięciomilionowych pożyczek na melioracye i niesienie pomocy ludności przez lichwę wyzyskiwanej, poruszył tylko w uchwale powyższej myśl, która wymaga dopiero bliższego zbadania i określenia. Wywiązując się z otrzymanego od Sejmu polecenia, Wydział krajowy zaprosił mężów fachowo zaznajomionych z stosunkami finansowemi, aby zastanowili się nad możnością stworzenia nowej instytucyi hipotecznej, a w danym razie podali Wydziałowi krajowemu bliższe wskazówki o charakterze i organizacyi takiej instytucyi. Dla Wydziału krajowego będzie to rzeczą pożądaną, jeżeli ankieta krępując się jak najmniej brzmieniem postawionego pytania, rozwinie w rozprawie ogólnej wszystkie myśli i poglądy w tej mierze.

Wywiązuje się rozprawa co do formalnego traktowania, mianowicie co do ułożenia porządku dziennego. W rozprawie tej zabierają głos oprócz przewodniczącego pp. Gorajski, Pajączkowski i Gnoiński.

P. Pajączkowski formułuje następującą odpowiedź na postawione przez Sejm pytanie: „Ankieta oświadcza, że już obecnie pomimo, iż księgi hipoteczne dla posiadłości włościańskich nie w całym kraju zaprowadzone zostały, utworzenie instytucyi hipotecznej dla tych posiadłości byłoby

na czasie. Instytucya ta byłaby oraz zakładem hipotecznym dla realności miejskich i małomiejskich a nadto mogłaby się stać instytucyą centralną dla Towarzystw zaliczkowych".

Przewodniczący zwróciwszy uwagę, że ankieta nie może poprzestać na daniu ogólnikowej odpowiedzi, że wniosek postawiony może służyć tylko za tło do rozprawy ogólnej nad całą kwestyą, udziela głos p. Pajączkowskiemu dla bliższego uzasadnienia powyższej odpowiedzi.

P. Pajączkowski wykazuje potrzebę utworzenia instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich, mianowicie takich, które stanowią gospodarstwo, utrzymujące całą rodzinę. Posiadłości kilkumorgowe, które właścicielom nie wystarczają do utrzymania, a tem samem zmuszają ich do innych zajęć, ograniczyć się mogą do kredytu Towarzystw zaliczkowych. Instytucye hipoteczne obecnie istniejące, nie odpowiadają potrzebom w zupełności, gdyż najpierw jako zakłady na zysk obliczone, nie zadowalają się małym procentem, a powtóre nie wszystkie biorą w zakres swoich operacyj miasta i miasteczka. Dla tej kategoryi realności jedna tylko Kasa oszczędności we Lwowie otwiera kredyt pod łagodnemi warunkami. W innych zakładach pożyczka na realność miejską udzielona, jest tak trudna do umorzenia, że właściciel, nieposiadający innych dochodów, lecz tylko ograniczony do tego, co mu realność przynosi, jest wystawiony na wywłaszczenie. W innych krajach już dawno uznano potrzebę instytucyi dla tej kategoryi hipotek i skutecznie zaradzono tej potrzebie, jak np. w Czechach, na Szląsku, Wielkiem Księstwie Poznańskiem itd. Ponieważ księgi gruntowe zaprowadzone zostały dopiero w jednej czwartej części gmin, więc należałoby operacye nowego zakładu ograniczyć z początku tylko do miejscowości, w których istnieją już te księgi. Okoliczność ta nie powinna wpływać na odroczenie sprawy, gdyż powstanie nowego zakładu hipotecznego wymaga wiele i długo trwających przygotowań, a zanim się to skończy, zaprowadzenie ksiąg hipotecznych zrobi znaczny postęp. Nadanie nowej instytucyi charakteru zakładu centralnego dla towarzystw zaliczkowych, przyniesie tę korzyść, że instytucya posiadać będzie na prowincyi dobre organa. Co do pomocy kraju przy założeniu instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich, mowca wyraża opinię, że bez przyczynienia się funduszu krajowego kwotą 300—500.000 zł. nie można myśleć o założeniu.

Hr. Russocki uważa założenie instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich za potrzebne. Potrzebę tę wykazuje sam fakt, że Bank włościański udzielił już pożyczek na 50.000 realności. Inne zakłady kredytowe także wydały i wydają ciągle znaczne kwoty na pożyczki tego rodzaju. Że dotąd tylko pewna część gmin posiada kięgi hipoteczne, to nie może wstrzymywać założenia instytucyi hipotecznej.

Wprowadzenie ksiąg ułatwi tylko wywłaszczenie, jeżeliby równocześnie nie powstał zakład, umożliwiający włościanom umorzenie długów pod uciążliwymi warunkami zaciągniętych. Zakład taki wywoła nadto zdrową konkurencyę i zniewoli inne do zniżenia stopy procentowej. Potrzeba jednak dążyć do tego, aby zakład ten uzyskał przynajmniej takie przywileje, jakie posiada Towarzystwo kredytowe ziemskie.

P. Gorajski podnosi potrzebę instytutyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich głównie ze względu na lichwę, która cięży na ludzie wiejskim i wiedzie do coraz liczniejszych wywłaszczeń.

Suma długów lichwiarskich nie jest tak znaczna, żeby ratunek nie był możliwy. Lud wiejski rozporządza znacznym kapitałem pracy, więc jeżeli uzyska pożyczkę na małe raty i na niski procent, wydobędzie się z długów lichwiarskich. Instytucya hipoteczna nie może jednak ograniczyć się do udzielania pożyczek ludności włościańskiej. Tak szczupły zakres operacyi, zwłaszcza w początku istnienia, byłby niewystarczającym.

Dr. Rapoport stawia przedewszystkiem pytanie, czy nowa instytucya hipoteczna znajdzie się w położeniu lepszem, niż dotychczasowe?

Położenie jej będzie niezawodnie lepsze, gdyż liczyć będzie mogła na ogólne poparcie i szybszą pomoc sądów i władz przy egzekucyach. Nowa instytucya nie powinna jednak ograniczać się do posiadłości włościańskich. Po wprowadzeniu ksiąg hipotecznych dla posiadłości włościańskich hipoteka będzie dla wszystkich nieruchomości jednolitą. Nowa instytucya powinna oprócz czynności hipotecznych, wciągnąć w swój zakres także inne operacye, czyniąc zadość rzeczywistym potrzebom kraju, mianowicie eskontowanie weksli nietylko Towarzystw zaliczkowych, lecz także prywatnych. W takim razie potrzebną byłaby ścisła instrukcya dla usunięcia możliwości strat.

Hr. Russocki podziela zdanie, że nowa instytucya hipoteczna nie może ograniczać się do hipotek włościańskich, lecz powinna także objąć miasta i miasteczka. Natomiast nie należy dążyć do tego, aby ta instytucya rozciągała swój zakres na pole, na którem działa Towarzystwo kredytowe ziemskie. Zakład ten bowiem posiadając znaczny fundusz rezerwowy, udziela pożyczek pod tak przystępnemi warunkami, że nowa instytucya nie zdoła wytrzymać konkurenryi. Nowa instytucya nie może wdawać się w eskontowanie weksli prywatnych, gdyż to mogłoby zachwiać jej znaczenie kredytowe.

P. Kieszkowski podnosi trudności, jakie zachodzą w sprawie założenia instytucyi hipotecznej dla włościańskich posiadłości. Dyskusya dotychczasowa wykazała potrzebę tej instytucyi i potrzeba ta nie ulega wątpliwości, chodzi teraz o to, jak myśl wykonać. Przy założeniu instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich, trzeba się wystrzegać wytworzenia konkurencyi domowej z innymi zakładami pożytecznymi. Dla tego nie powinna nowa instytucya ani obejmować wszystkich kategoryi hipoteki, ani wdawać się w interesa eskontowe.

Dr. Gnoiński podnosi potrzebę ustanowienia niskiego procentu i niskich rat amotyzacyjnych, gdyż rolnictwo daje zaledwie 5%. Nowa instytucya hipoteczna nie powinna eskontować weksli prywatnych. Podczas ostatniej wielkiej katastrofy giełdowej galicyjskie listy zastawne nie zostały dotknięte klęską ogólną, owszem kupowano je chętniej, niż dawniej, głównie dlatego, że Towarzystwo kredytowe ziemskie nie może eskontować weksli.

Dr. Rapoport mniema, że nowa instytucya hipoteczna mogłaby bez żadnego niebezpieczeństwa przyjąć eskontowanie weksli w zakres swoich operacyj, jeżeli instrukcya zawierać będzie ścisłe zastrzeżenia, jak w Banku narodowym. W ten sposób nowa instytucya hipoteczna znakomicie przyczyniłaby się do rozwoju handlu i przemysłu, a ztąd znowu spłynęłyby znaczne korzyści dla ludu wiejskiego, któryby dostawał pieniędzy nie tytułem pożyczki, lecz w formie zarobku.

P. Kieszkowski nie podziela zdania poprzedniego mowcy. Obcy kapitaliści stracili u nas krocie na zakładaniu fabryk, które się utrzymać nie mogły, więc nie można myśleć o wytworzeniu przemysłu siłami szczupłemi jednej instytucyi.

Przewodniczący hr. H. Wodzicki podnosi niektóre w toku dyskusyi niedotknięte kwestye, mianowicie tę, czy nowa instytucya hipoteczna ma być zakładem krajowym, funduszami krajowemi założonym, czy tylko zakładem zostającym pod opieką i kontrolą Wydziału krajowego. Po objaśnieniu praktycznemi przykładami i cyframi trudności, z jakiemi walczą dziś wszystkie instytucye hipoteczne przy egzekucyach, przewodniczący wskazuje na potrzebę zapewnienia nowej instytucyi przywileju, aby jej wierzytelności ściągane były w drodze egzekucyi politycznej. W sprawie tej zabierają głos pp. Pajączkowski i dr. Pilat, poczem Marszałek zwraca uwagę, że uzyskanie politycznej egzekucyi byłoby możliwem dla zakładu, który stawia sobie za zadanie, nieść pomoc publiczną ludności narażonej na zupełny upadek ekonomiczny. Ankieta może zatem w dalszych obradach wyjść z tego przypuszczenia, że nowa instytucya hipoteczna uzyska egzekucyę polityczną.

Na wniosek przewodniczącego ankieta porucza trzem członkom (dr. Rapoportowi, Gorajskiemu i Pajączkowskiemu) sformułowanie pytań, obejmujących kwestye w rozprawie ogólnej podniesione, a zarazem dające wskazówki co do charakteru i zakresu nowej instytucyi hipotecznej.

Koniec posiedzenia o godzinie 3ciej.

Drugie posiedzenie z dnia 17. Grudnia 1878.

Początek o godzinie 10tej rano.

Oprócz członków obecnych na pierwszem posiedzeniu biorą udział: Dr. Piotr Gross i Dr. Józef Wereszczyński, Członek Wydziału krajowego.

P. Pajączkowski czyta kwestyonaryusz, sformułowany przez wybraną do tego na pierwszem posiedzeniu komisyę.

P. Gross podnosi kwestyę, jak usprawiedliwić można tę okoliczność, że nowy zakład hipoteczny ustanowiony będzie tylko dla gmin posiadających księgi gruntowe, w skutek czego wykluczone zostają na długi szereg lat gminy nieposiadające tych ksiąg nie z własnej winy, lecz z powodu powolnego toku postępowania sądowego.

Dr. Wereszczyński tłómaczy, że większą niesłusznością byłoby, gdyby gminom posiadającym już obecnie księgi hipoteczne, kazano czekać na tani kredyt dotąd, dopóki księgi te nie zostaną zaprowadzone w całym kraju. Należy zatem przystąpić już teraz do założenia instytucyi hipotecznej i nalegać na przyspieszenie sprawy zaprowadzenia ksiąg hipotecznych, co Sejm uczynił w uchwalonej do Rządu rezolucyi. Nadto podnosi Dr. Wereszczyński kwestyę, czy nowy zakład hipoteczny ominąć zdoła przy udzielaniu i ściąganiu pożyczek te trudności, których inne zakłady tego rodzaju ominąć nie zdołały, i które z tego powodu głównie przyczyniły się do podrożenia kredytu.

Marszałek podnosi, że jestto kwestya ważna, która w razie niedostatecznego rozwiązania zachwiać może cały projekt.

Dr. Rapoport tłómaczy, że w odpowiedzi na kwestye szczegółowo już sformułowane, okaże się pewnie możliwość ominięcia trudności, którą Dr. Wereszczyński podniósł. Nowy zakład hipoteczny, przez kraj założony i zagwarantowany, posiadać będzie egzekucyę polityczną, w skutek czego odpadną trudności przy ściąganiu pożyczek. W udzielaniu pożyczek nowy zakład hipoteczny będzie także szczęśliwszym od innych prywatnych, gdyż Wydział krajowy ma możność ustanowienia organów pomocniczych, które nie będą wymagać wielkiego wydatku.

Po przemówieniu p. Pajączkowskiego, Dr. Wereszczyński uznaje się zadowolonym wyjaśnieniami Dr. Rapoporta.

Przewodniczący hr. H. Wodzicki proponuje, aby w skutek powyższych uwag dodano do kwestyonarza jeszcze jedno, jako 11ste z porządku pytanie: Jakie ma mieć organa swoje instytucya równie dla oznaczenia wartości przedmiotu, wysokości pożyczki jak i środków ściągania należytości?

Ankieta zgadza się na umieszczenie tego pytania w kwestyonaryuszu, który w ostatecznej redakcyi tak opiewa:

1. Czy zachodzi potrzeba założenia Instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich ze względu na zaprowadzające się księgi hipoteczne dla gruntów włościańskich?

2. Czy należałoby rozciągnąć działalność tej Instytucyi na realności miejskie?

3. Czy należałoby rozciągnąć działalność tej Instytucyi także na posiadłości większe czyli tabularne?

4. Czy celem fruktyfikowania gotówki należałoby także nadać Instytucyi prawo udzielania zaliczek na listy zastawne i obligacye krajowe, oraz na papiery państwowe na giełdzie notowane?

5. Czy Instytucya ta nie miałaby także wejść w stosunek z Towarzystwami zaliczkowemi i w jaki?

6. Czy instytucya ta ma mieć także prawo eskontowania weksli i jakich?

7. Czy Instytucya ta ma być założoną i poręczoną przez kraj, czy też kraj ma tylko zainicyować utworzenie takiej Instytucyi ze subwencyą krajową.

8. Jeżeli Instytucya ma być krajową, jakie mają być jej fundusze i jaka ma być na początek jej dotacya z funduszów krajowych?

9. Czy Instytucya ta ma mieć tylko prawo wydawania listów zastawnych, czy też ma oraz mieć prawo przyjmowania kapitałów na książeczki i na rachunek bieżący?

10. Czy Instytucya ta ma mieć tylko zakład centralny, czy też ma także mieć prawo ustanawiania w miarę potrzeby filij w kraju?

11. Jakie ma mieć organa swoje Instytucya równie dla oznaczenia wartości przedmiotu, wysokości pożyczki jak i środków ściągania należytości?

12. Jakich przywilejów ma się kraj domagać dla takiej Instytucyi od Rządu? czy

a) egzekucyi politycznej,

b) uwolnienia kuponów od listów od podatku dochodowego,

c) uwolnienia wszelkich pism i dokumentów od stemplów,

d) pod względem postępowania sądowego,

e) co do możności lokowania kapitałów pupilarnych i kaucyjnych w listach zastawnych i książeczkach zakładu.

Na pierwsze pytanie wnosi Dr. Rapoport odpowiedź następującą:

„Ankieta uznaje założenie Instytucyi hipotecznej dla posiadłości włościańskich księgami gruntowemi objętych za potrzebne i już obecnie pożądane".

Wniosek ten uchwala ankieta jednomyślnie.

P. Pajączkowski uważa za potrzebne, aby możność uzyskania kredytu w nowej instytucyi zawisłą była od posiadania pewnego minimum gruntu. Minimum to należałoby np. w ten sposób oznaczyć, że pożyczki będą udzielane tylko na grunta, które wytrzymać mogą kredyt 500 zł.

Zgodnie z uwagą Dra. Grossa uznaje ankieta, że kwestya przez p. Pajączkowskiego dotknięta zasługuje na bliższy rozbiór i uwzględnienie, ale jako nadto specyalna należy już do instrukcyi, która nie wchodzi w zakres obrad ankiety.

W rozprawie szczegółowej nad drugiem pytaniem przewodniczący Hr. Henryk Wodzicki zwraca uwagę na ogólnikową stylizacyę.

Należałoby wskazać, czy działalność nowego zakładu hipotecznego ma się rozciągać na miasta i miasteczka, czy tylko na miasta. Uwaga p. Pajączkowskiego o potrzebie ustanowienia

pewnego minimum posiadłości, jest co do realności miejskich tak samo skuteczną, jak co do posiadłości wiejskich.

P. Kieszkowski mniema, że myśl p. Pajączkowskiego znajdzie wyraz w statucie, a w takim razie zastosowaną będzie do obu kategoryi posiadłości.

Dr. Wereszczyński uważa wyraz „realność miejska“ za ogólnikowy. Zwykle oznacza ten wyraz dom, a w miasteczkach domy dają gorszą hipotekę, niż posiadłości gruntowe w ich obrębie położone.

Dr. Pilat wnosi następującą odpowiedź: „Ankieta uważa, że należałoby rozciągnąć działalność instytucyi hipotecznej na objęte księgami hipotecznemi gospodarstwa gruntowe i domy czynszowe w miastach i miasteczkach.“

P. Pajączkowski wnosi, aby odpowiedź nie wymieniała szczegółowo kategoryi realności. Należy powiedzieć w ogóle na realności po miastach i miasteczkach.

P. Kieszkowski i Dr. Wereszczyński zalecają opuszczenie słów „domy czynszowe“ w odpowiedzi przez Dra. Pilata proponowanej, gdyż domy drewniane choć się nazywają czynszowymi i są nimi w rzeczywistości, nie przedstawiają dobrej hipoteki.

Hr. Russocki mniema, że pożyczki możnaby udzielać tylko na domy murowane i gontem kryte.

Dr. Gnoiński wnosi, aby ankieta dała odpowiedź następującą: „Instytucya powinna rozciągnąć działanie swoje na realności w miastach i miasteczkach, z ograniczeniami w statucie wskazać się mającemi.“

Dr. Rappoport uzupełnia odpowiedź Dra. Gnoińskiego w sposób następujący: „Instytucya powinna rozciągnąć działalność swoją na realności w miastach i miasteczkach z ograniczeniami w statucie wskazać się mającemi, w szczególności co do kategoryi miast, w których, i realności, na które pożyczki mają być udzielane.“

Ankieta uchwala tę odpowiedź jednomyślnie.

W rozprawie szczegółowej nad trzeciem pytaniem, pp. Pajączkowski i hr. Russocki w myśl uwag w rozprawie ogólnej przedstawionych, zalecali opuszczenie większych posiadłości z zakresu nowej instytucyi. Konkurencya z Towarzystwem kredytowem ziemskiem byłaby dla nowego zakładu niemożliwą, a nadto nie zachodzi potrzeba wytwarzania takiej konkurencyi, gdyż Towarzystwo po ostatniej reformie statutów rozszerzyło swoją działalność do rozmiarów odpowiadających potrzebom kredytu dla tej kategoryi hipotek. Inne zakłady, mianowicie wiedeńska Bodencreditanstalt i lwowski bank hipoteczny, udzieliły wprawdzie wiele pożyczek na większe posiadłości, ale stało się to przed reformą statutów, gdy Towarzystwo kredytowe miało niejako ręce skrępowane. Zresztą w Bodencreditanstalt pożyczki udzielane bywają na podstawie zbyt wysokiego oszacowania wartości, z tego powodu są stosunkowo za wysokie i tem jednają klientelę zakładowi. Nowy zakład krajowy nie mógłby poprzestać na takiej gwarancyi, więc tak samo jak Towarzystwo kredytowe ziemskie nie przyciągnąłby do siebie klienteli obcego zakładu.

Pp. Gross i Dr. Rappaport przemawiają za objęciem posiadłości tabularnych, gdyż takie rozszerzenie zakresu operacyi zniży koszta zarządu, umożliwi tem nowemu zakładowi ustanowienie niskiej stopy procentowej i wyjdzie na korzyść listów zastawnych.

Dr. Wereszczyński mniema, że w razie przyznania gwarancyi kraju dla nowego zakładu hipotecznego, wykluczenie jednej kategoryi hipotek nie dałoby się uzasadnić.

Dr. Pilat wnosi następującą odpowiedź: „Jakkolwiek celem utworzenia nowej instytucyi i głównem jej zadaniem jest udzielanie kredytu hipotecznego posiadłościom wiejskim i małomiejskim, to jednak już ze względu na kredyt listów, nie należy wykluczać w statutach posiadłości tabularnych z zakresu klienteli.“

*

Na wniosek Dra. Gnoińskiego ankieta większością głosów uchwala opuścić trzecie pytanie z kwestyonarza. Za tym wnioskiem głosowali pp. Dr. Gnoiński, Kieszkowski, hr. Russocki, Pajączkowski i Dr. Wereszczyński, a przeciw głosowali pp. Dr. Gross, Dr. Pilat, Gorajski i Dr. Rapoport.

W rozprawie nad czwartem pytaniem Dr. Gnoiński żąda umieszczenia w statucie postanowień, że 1) instytucya nowa nie jest na zysk obliczoną, 2) że procent będzie jak najmniejszy, nie przenoszący 4%, 3) że czas amortyzacyjny będzie jak najdłuższy, a nie krótszy jak lat 40.

Ankieta uznaje, że wniosek ten nie zostaje w związku z czwartem pytaniem i powinien być na końcu traktowany. Dr. Gnoiński zgadza się na to.

Dr. Gross wnosi, aby prawo udzielania zaliczek ograniczone zostało tylko do listów zastawnych i obligacyi krajowych.

P. Pajączkowski wnosi, aby nowa instytucya hipoteczna miała prawo nabywania własnych listów zastawnych i obligacyi kraju, oraz udzielania zaliczek na inne listy zastawne.

Dr. Rapoport wnosi następującą odpowiedź na czwarte pytanie: „Instytucyi należy nadać prawo udzielania zaliczek na listy zastawne i obligacye krajowe, tudzież ich nabywania, a oraz prawo udzielania zaliczek na papiery państwowe urzędowo notowane według instrukcyi wydać się mającej.“

Ankieta uchwala wniosek Dra. Rapoporta.

Piąte i szóste pytanie rozbiera ankieta równocześnie z tego stanowiska, czy instytucya hipoteczna ma eskontować tylko weksle Towarzystw zaliczkowych, czy także i weksle prywatne. Przeciw eskontowaniu weksli prywatnych przemawiali z powodów w ogólnej rozprawie wskazanych pp. Pajączkowski, hr. Russocki i Kieszkowski. Za eskontowaniem zaś przemawiali pp. Dr. Gross, Dr. Rapoport, Gorajski, Dr. Wereszczyński i hr. Henryk Wodzicki, kładąc nacisk na to, że wszelkie obawy w tej mierze dadzą się usunąć w ścisłej instrukcyi, jak to Bank narodowy uczynił. Ograniczenie eskontu do weksli Towarzystw zaliczkowych nie dałoby się uzasadnić, a za eskontem w ogóle przemawiają trudności, z jakiemi właściciele posiadłości ziemskich dziś walczyć muszą przy ubieganiu się o kredyt wekslowy.

Ankieta większością głosów oświadcza się za przyznaniem instytucyi prawa eskontowania weksli w ogóle. Przeciw takiej odpowiedzi na piąte i szóste pytanie głosowali pp. hr. Russocki, Kieszkowski, Pajączkowski i Dr. Gnoiński.

Koniec posiedzenia o godzinie 3½ popołudniu.

Trzecie posiedzenie odbyło się 17. Grudnia o godzinie 7. wieczór.

Obecni: Przewodniczący hr. Henryk Wodzicki i członkowie ankiety: hr. Russocki, H. Kieszkowski, Dr. Gross, J. Pajączkowski, A. Gorajski, Dr. Rapoport i Dr. Wereszczyński.

W rozprawie szczegółowej nad siódmem pytaniem, Dr. Gross interpeluje Dra. Wereszczyńskiego, jakie stanowisko zajmuje Wydział krajowy w tej kwestyi. Dr. Wereszczyński odpowiada, że nie jest upoważniony do dania oświadczenia w imieniu Wydziału krajowego, sądzi jednak, iż nowa instytucya powinna być zakładem krajowym, skoro fundusze krajowe mają być w niej angażowane. Hr. Henryk Wodzicki podziela zdanie, że nowa instytucya powinna być zakładem krajowym, jednakże nie wynika ztąd, żeby Wydział krajowy był dyrekcyą. Nie dałoby się to pogodzić ze stanowiskiem i charakterem najwyższej autonomicznej władzy administracyjnej. Dr. Rapoport przemawia w tym samym duchu, wskazując jako przykład instytucyę hipoteczną w Czechach, która jest zakładem krajowym i posiada osobną dyrekcyę. P. J. Pajączkowski zwraca uwagę na organizacyę podobnej instytucyi w Węgrzech. Ztąd dadzą się także wskazówki zaczerpnąć.

Ankieta oświadcza się jednomyślnie za tem, aby nowa instytucya hipoteczna była zakładem krajowym.

W rozprawie nad ósmem pytaniem Dr. Rapoport mniema, że jak w Czechach tak i tutaj należy zapewnić nowej instytucyi 5% zaliczki z funduszów krajowych na początku istnienia.

P. Pajączkowski sprzeciwia się oprocentowaniu zaliczek, a w każdym razie nie uważa za właściwe, aby już teraz oznaczano wysokość procentu.

Dr. Rapoport wnosi następującą odpowiedź: „Na pokrycie pierwszych potrzeb nowej instytucyi udzielane będą z funduszu krajowego oprocentowane zaliczki, które zwrócone zostaną temu funduszowi z pierwszych dochodów instytucyi.

Ankieta uchwala tę odpowiedź.

W rozprawie nad pytaniem dziewiątem p. Pajączkowski wyraził zdanie, że należy zezwolić tylko na przyjmowanie kapitałów na książeczki. Dr. Gross mniema, że przyjmowanie kapitałów na rachunek bieżący przedstawia większe korzyści i dogodności, niż przyjmowanie na książeczki, gdyż zakład może stawiać warunki kapitalistom.

Hr. Russocki wnosi odpowiedź twierdzącą na całe pytanie.

Ankieta uchwala, że nowej instytucyi służyć ma prawo przyjmowania kapitałów na książeczki i na rachunek bieżący.

Co do dziesiątego pytania p. Kieszkowski mniema, że należy je opuścić, gdyż dopiero w praktyce okaże się, czy potrzeba ustanawiać filie. Na wniosek Dra. Rapoporta ankieta uchwala dać odpowiedź twierdzącą na dziesiąte pytanie, t. j. uznać, że nowa instytucya w miarę potrzeby może ustanawiać filie w kraju.

W rozprawie nad pytaniem jedenastem p. Pajączkowski mniema, że Rady powiatowe jako organa reprezentacyjne niezawisłe do pewnego stopnia od Wydziału krajowego, nie mogłyby być organami instytucyi. Lepszym środkiem byłoby ustanowienie komitetów z obywateli złożonych, jak to ma miejsce w Towarzystwie kredytowem ziemskiem. Najlepszymi jednak organami nowej instytucyi byłyby Towarzystwa zaliczkowe, które posiadają szeroką klientelę i znają dobrze stosunki miejscowe.

Dr. Wereszczyński mniema, że organizacya nie da się oprzeć na towarzystwach zaliczkowych, które nie wszędzie istnieją a nadto powstawać i znikać będą niezależnie od woli instytucyi. Sposób oznaczenia wartości przedmiotu i jej stosunek do wysokości pożyczki określić powinien statut. Organa będą potrzebne: 1) do zbierania podań, co poruczyć można Wydziałom powiatowym, 2) do postarania się o potrzebne dokumenta dla podań, co byłoby rzeczą samej instytucyi, 3) do ewentualnego dawania poufnej opinii, co spełniać mogą tylko ustanowieni w tym celu delegaci, wreszcie 4) do wręczania pieniędzy, co mogłoby odbywać się bezpośrednio pocztą lub za pośrednictwem Wydziałów powiatowych. Dr. Wereszczyński oświadcza, że nie stawia tych propozycyj imieniem Wydziału krajowego. Jestto tylko ogólny zarys organizacyi, który w danym razie wszedłby w kombinacyę przy układaniu statutu.

Dr. Rapoport mniema, że kwestya ta może być w ankiecie szczegółowo traktowana, gdyż wymaga osobnego zbadania stosunków. W niektórych miejscowościach mogą być odpowiednimi organami Towarzystwa zaliczkowe, gdzieindziej znowu możnaby użyć reprezentacyi powiatowych. Z tego powodu proponuje dr. Rapoport, aby daną była odpowiedź nie przesądzająca o tej kwestyi w żadnym kierunku.

Ankieta uchwala następującą przez Dr. Rapoporta ułożoną odpowiedź:

Celem uproszczenia postępowania przy udzielaniu pożyczek włościanom, ustanowi zarząd instytucyi za zatwierdzeniem Wydziału krajowego odpowiednie organa pomocnicze.

Hr. Henryk Wodzicki porusza kwestyę organizacyi centralnego organu. P. Kieszkowski proponuje, żeby Wydział krajowy mianował dyrekcyę i wykonywał kontrolę. Mianowanie

dyrekcyi przez Sejm byłoby niestosowne. Ankieta przychylając się do zdań hr. H. Wodzickiego i dr. Rapoporta wyraża opinię, że dyrekcya instytucyi powinna być mianowana przez Wydział krajowy, który jest władzą nadzorczą i kontrolującą oraz zdawać ma corocznie sprawy Sejmowi krajowemu.

Co do dwunastego pytania, ankieta zgodziła się na wniosek już w pytaniu wskazany z dodatkami Dr. Grossa i Rapoporta, że egzekucya polityczna ogranicza się do ściągania hipotecznych zaległości i że w sprawie uproszczenia postępowania sądowego, domagać się należy od rządu jak najdalej idących koncesyj.

Przewodniczący hr. Henryk Wodzicki przypomina wnioski Dr. Gnoińskiego, postawione w rozprawie nad czwartem pytaniem. Wnioski co do stopy procentowej i czasu amortyzacyi pomija ankieta, gdyż dopiero po założeniu instytucyi można będzie w tej mierze ustanowić pewne normy. Co do zysku ankieta zgodnie z przedstawieniem J. Ex. p. Marszałka Ludwika hr. Wodzickiego objawia opinię, że instytucya nie ma być obliczoną na żaden zysk, że zatem przewyżki dochodów mają służyć na utworzenie funduszu rezerwowego, a jeżeli fundusz ten dojdzie do oznaczonej w statucie wysokości, nadwyżka dalsza dochodów użyta będzie na zniżenie stopy procentowej, albo na cele odpowiednie założeniu instytucyi.

J. Ex. p. Marszałek hr. Ludwik Wodzicki dziękuje członkom ankiety za gorliwe zajęcie się sprawą, poczem przewodniczący hr. Henryk Wodzicki zamyka posiedzenie.

Koniec o godzinie 10. wieczór.

Przewodniczący:
Henryk hr. Wodzicki w. r.

Protokolant:
Dr. Bronisław Łoziński w. r.

Protokół

posiedzeń ankiety, zwołanej reskryptem Wydziału krajowego z dnia 29. marca l. 12633 dla sprawy założenia zakładu hipotecznego.

Pierwsze posiedzenie z dnia 7. kwietnia 1879.

Początek posiedzenia o godzinie $12^1/_2$ w południe.

Obecni: JEx. Marszałek krajowy hr. Ludwik Wodzicki, Przewodniczący ankiety hr. Henryk Wodzicki, Członek Wydziału krajowego Dr. Józef Wereszczyński, Członkowie ankiety: hr. W. Russocki, H. Kieszkowski, Dr. Piotr Gross, J. Pajączkowski, A. Gorajski, Dr. Arnold Rapoport i Dr. Tadeusz Pilat. Protokolant: koncepista Wydziału krajowego Dr. Bronisław Łoziński.

Projekt statutu.

Przewodniczący otwiera rozprawę ogólną nad przedłożonym projektem statutu i udziela głos Dr. Pilatowi jako referentowi celem wyjaśnienia motywów przedłożonego projektu ·/. Po wywodzie Dr. Pilata, Dr. Wereszczyński wyjaśnia powody, dla których Wydział krajowy nie uważał się krępowanym rozprawą ankiety z poprzedniego posiedzenia, w sprawie rozszerzenia działalności zakładu hipotecznego na większe posiadłości. Po przemówieniu p. Pajączkowskiego Dr. Rapoport wnosi, aby ankieta wybrała podkomitet i poruczyła mu zbadanie, czy przedłożony projekt statutu jest zgodny z zasadami przez ankietę uchwalonemi. Na skonstatowaniu tej zgodności polega zadanie ankiety jako organu doradczego.

JEks. hr. Marszałek i Członek Wydziału krajowego Dr. Wereszczyński zastrzegają się, że Wydział krajowy nie pojmuje w ten sposób zadania ankiety, lecz pragnął podzielić się z nią odpowiedzialnością, jaką Sejm nań włożył, polecając zbadanie i załatwienie tej sprawy. — Po przemówieniu p. H. Kieszkowskiego i przewodniczącego p. H. hr. Wodzickiego przeciw wnioskowi Dra Rapoporta, ankieta uchyla ten wniosek i przystępuje do szczegółowej rozprawy nad projektem statutu.

W rozprawie nad §. 1. Dr. Gross wnosi opuszczenie słów: „Celem poprawy stosunków kredytowych w kraju“. — Ankieta uchwala ten wniosek. Na wniosek p. Pajączkowskiego uchwala ankieta, że nazwa banku ma opiewać: „Galicyjski krajowy zakład hipoteczny“ i że końcowy wyraz „w obwodzie“ ma być zmienionym na: „w obwódce“. Natomiast uchyliła ankieta poprawkę Dra Rapoporta, aby po słowach: „siedzibę we Lwowie“ dodano „i ma prawo ustanowienia filii w Krakowie.“ W sprawie tej zabierali głos pp. Dr. Rapoport, hr. Russocki i p. Kieszkowski. W rozprawie nad §. 2. Dr. Rapoport wnosi, aby przy końcu dodane zostały słowa: „w myśl postanowień niniejszego statutu“. — Po przemówieniu Dr. Grossa, A. Gorajskiego, Dra Pilata i Dra Wereszczyńskiego ankieta uchwala tę poprawkę.

W rozprawie nad §. 3. Dr. Gross wnosi w ustępie dodano: „W myśl postanowień niniejszego statutu.“ Po przemówieniu Dra Rapoporta i Dra Wereszczyńskiego ankieta uchyla tę poprawkę.

W ustępie *a*) ankieta uchwala na wniosek hr. Henryka Wodzickiego zamiast „w myśl szczegółowych postanowień“ umieścić „stosownie do szczegółowych postanowień“. P. Pajączkowski wnosi opuszczenie całego ustępu *b*) dla braku praktycznego znaczenia. Po przemówieniu hr. Russockiego za tą poprawką, a pp. Kieszkowskiego, Dra Grossa, Dra Wereszczyńskiego i Dra Rapoperta przeciw poprawce — ankieta uchwala zatrzymać ustęp *b*).

W rozprawie nad ustępem *c*) Dr. Rapoport wnosi, żeby krajowy zakład hipoteczny mógł nabywać i sprzedawać nietylko własne listy zastawne, lecz w ogóle krajowe listy zastawne. Po przemówieniu pp. Pajączkowskiego, Kieszkowskiego, Dra Grossa i Dra Pilata, Dr. Rapoport cofa swoją poprawkę, a ankieta uchwala ustęp *c*) w brzmieniu projektu.

Ustęp *d*) uchwala ankieta bez rozprawy. Do ustępu *e*) Dr. Rapoport wnosi, aby krajowy zakład hipoteczny udzielał zaliczki także na listy zastawne innych krajowych instytucyj hipotecznych. Po przemówieniu pp. Pajączkowskiego i Dra Wereszczyńskiego ankieta uchwala tę poprawkę.

Do ustępu *f*) wnosi hr. Wodzicki poprawkę, aby ustęp ten tak opiewał: „eskontować weksle i reeskontować“ i t. d. jak w projekcie. Za eskontem weksli w ogóle przemawiają: Dr. Wereszczyński, Dr. Rapoport, A. Gorajski i Dr. Gross, a przeciw pp. hr. Russocki, H. Kieszkowski, J. Pajączkowski i Dr. Pilat.

Po zamknięciu rozprawy przewodniczący zarządza głosowanie: Za powyższą poprawką hr. H. Wodzickiego głosują: Dr. Rapoport, A. Gorajski, Dr. Gross, Dr. Wereszczyński, a przeciw poprawce pp. hr. Russocki, H. Kieszkowski, dr. Pilat i J. Pajączkowski.

W obec równości głosów przewodniczący rozstrzyga na korzyść swojej poprawki, w skutek czego ustęp *f* opiewać ma: „eskontować weksle i reeskontować“ i t. d. jak w projekcie.

Ustęp *g* przyjmuje ankieta bez rozprawy. P. J. Pajączkowski wnosi, aby do §. 3. dodano że krajowy zakład hipoteczny ma udzielać zaliczki także na rewersy czyli warranty wystawione przez zarząd publicznych składów zboża.

Z powodu spóźnionej pory przewodniczący odracza załatwienie tej poprawki do następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia o godzinie 4.

Drugie posiedzenie dnia 8. kwietnia 1879.

Początek o godzinie 11. rano. — Obecni jak na powyższem posiedzeniu z wyjątkiem JEks. Marszałka krajowego hr. Ludwika Wodzickiego.

Ankieta przystępuje do załatwienia wniosku p. Pajączkowskiego, aby krajowy zakład hipoteczny udzielał zaliczek także na rewersy czyli warranty wydawane przez zarząd publicznych składów zboża. Dr. Pilat wnosi, aby zaliczki były udzielane na warranty w ogóle, a więc nie tylko na zboże, lecz i inne towary. Hr. Henryk Wodzicki wnosi, aby zaliczki udzielane były tylko na produkta rolnictwa. P. H. Kieszkowski i dr. Rapoport popierają wniosek hr. H. Wodzickiego. Ankieta uchwala wniosek hr. H. Wodzickiego.

W rozprawie szczegółowej nad §. 4. p. Pajączkowski wnosi następującą poprawkę:

„Do ustępu 1. dodać: z wyjątkiem posiadłości tak zwanych tabularnych; w ustępie 2. zmienić słowo: „miejscowościach“, na „miastach i miasteczkach“; przy końcu §. dodać: „pożyczki udzielą się tylko na takie posiadłości, które bezpieczeństwo przynajmniej dla kwoty 500 zł. przedstawiają“. W uzupełnieniu tej poprawki wnosi p. Pajączkowski opuszczenie we wstępie słów, które oznaczają minimum pożyczek.

Hr. Russocki wnosi poprawkę, aby ustęp 1. tak opiewał:

Na majętności ziemskie, tak zwane grunta rustykalne, albo grunta wolne i miejskie w Galicyi i W. Ks. Krakowskiem położone, a zapisane w księgach gruntowych.

W rozprawie szczegółowej nad poprawkami pp. Pajączkowskiego i hr. Russockiego do ustępu 1. §. 4. przemawiają za temi poprawkami: pp. hr. Russocki, Pajączkowski i Kieszkowski, przeciw poprawkom pp. Dr. Wereszczyński, Dr. Rapoport i Dr. Pilat. W głosowaniu ankieta uchwala pierwszy ustęp §. 4. według projektu, uchylając wniesione poprawki, za któremi głosowali pp. hr. Russocki, Pajączkowski i Kieszkowski. W rozprawie szczegółowej nad drugim ustępem §. 4. przemawia Dr. Pilat za stylizacyą projektu a przeciw poprawce p. Pajączkowskiego.

Ankieta uchyla tę poprawkę i przyjmuje drugi ustęp w brzmieniu projektu.

Nastąpiła rozprawa szczegółowa nad wstępem §. 4. oraz poprawką p. Pajączkowskiego mającą stanowić dodatek do §. 4. Dr. Wereszczyński wnosi, aby minimum pożyczek zniżono na 200 zł., a p. Gorajski wnosi, aby je zniżono na 300 zł.

Po przemówieniu Dra Rapoporta, Dra Grossa i p. Pajączkowskiego ankieta uchyla poprawki pp. Dra Wereszczyńskiego i A. Gorajskiego i uchwala opuścić słowa oznaczające minimum pożyczek, a przy końcu paragrafu umieścić dodatek przez p. Pajączkowskiego wniesiony.

Co do formalnego traktowania uchwala ankieta w myśl wniosku Dra Rapoporta, że dalsza rozprawa toczyć się ma tylko nad tymi paragrafami projektu, do których poprawki naprzód zostaną zapowiedziane.

W rozprawie szczegółowej nad §. 7. ankieta po przemówieniu Dra Wereszczyńskiego przyjęła poprawkę Dra Grossa tej treści, że jeżeliby podatek opłacany od domu przewyższał trzecią część przeciętnego dochodu czystego, to w takim razie przy oszacowaniu wartości potrącić należy z dochodu nie trzecią część, lecz całą kwotę opłacanego podatku.

§. 6. przyjęła ankieta po przemówieniu p. Kieszkowskiego z poprawką hr. H. Wodzickiego tej treści, że domy, na które krajowy zakład hipoteczny pożyczek udziela, mają być asekurowane w tym zakładzie ubezpieczeń, który Wydział krajowy wskaże.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 2. i zaprasza ankietę na 5. godzinę po południu.

Trzecie posiedzenie ankiety odbyło się 8. Kwietnia o godzinie 5tej po południu.

Przewodniczący: z początku hr. W. Russocki, później hr. Henryk Wodzicki. Obecni członkowie ankiety jak na poprzednich posiedzeniach.

Ankieta wzięła pod obrady najpierw §. 21. jako zostający w związku z §. 6. Ponieważ specyalny przepis kancelaryi nadwornej stanowi, że kwota ubezpieczona ma być przedewszystkiem użytą na odbudowanie zniszczonej pożarem realności, przeto ankieta na wniosek p. Kieszkowskiego zmieniła §. 21. w sposób następujący: Ustęp pierwszy projektu stanowić ma ustęp końcowy, ustęp trzeci projektu zajmie miejsce drugie, ustęp drugi zaś projektu stanowić będzie początek paragrafu w następującej zmienionej formie:

W przypadku klęski pożaru dłużnik obowiązany jest realność uszkodzoną w terminie przez zakład oznaczonym przywrócić do stanu, w jakim znajdowała się w chwili udzielenia pożyczki.

W razie zachodzącej wątpliwości, czy dłużnik przywróci uszkodzoną realność do pierwotnego stanu, krajowy zakład hipoteczny ma prawo żądać od zakładu asekuracyjnego, aby wynagrodzenie wypłacane było poszkodowanemu częściowo w miarę postępującej restauracyi.

W §. 15. na wniosek p. Pajączkowskiego i po przemówieniu pp. dra Rapoporta i hr. Russockiego zniżyła ankieta co do pożyczek wysokość dodatku na koszta zarządu z 30/100% na 25/100%.

W rozprawie nad całym rozdziałem C. o postępowaniu egzekucyjnem w sprawach hipotecznych, zabierali głos pp. Pajączkowski, Kieszkowski i Pilat. na którego wniosek uchwala aukieta zalecić Wydziałowi krajowemu, aby przekazał ten rozdział do zbadania osobnemu komitetowi złożonemu z prawników.

W §. 31. uchwaliła ankieta na wniosek dr. Rapoporta opuścić drugi ustęp jako zbyteczny. Dr. Gross wniósł opuszczenie §. 35 jako zbytecznego. Po przemówieniu dra Rapoporta ankieta uchwala zatrzymać ten paragraf, jako uwydatniający zasadę, że krajowy zakład hipoteczny nie ma charakteru spekulacyjnego i nie jest na zysk obliczony.

Do §. 45 wnosi p. Pajączkowski poprawkę, aby nie wydawano listów zastawnych na 50 złr. i przyjęto 100 złr. jako najniższą kwotę.

Po przemówieniu dra Rapoporta i dra Pilata ankieta uchyla tę poprawkę.

W rozprawie nad §. 36, w której głos zabierali pp. dr. Gross, hr. H. Wodzicki, dr. Rapoport i p. Pajączkowski, zapadła uchwała, że stylizacja tego paragrafu ma być zmieniona w myśl postanowień, jakie co do terminu spłaty listów zastawnych zawiera statut bankn austryacko-węgierskiego.

Do §. 37 wniósł dr. Gros poprawkę, aby za kupony nie dołączone do ściągniętych z obiegu listów zastawnych, składany był tylko depozyt zabezpieczający kwotę, na którą to kupony opiewają. Po przemówieniu pp. Pajączkowskiego, hr. Russockiego i hr. H. Wodzickiego, ankieta uchwaliła zatrzymać §. 37 w brzmieniu projektu.

Nastąpiła rozprawa szczegółowa nad rozdziałem „VII. Zarząd i nadzór“.

Do paragrafu powyższego wnosi dr. Rapoport poprawkę, aby zgodnie z uchwałą ankiety w grudniu powziętą, dyrekcyę mianował nie Sejm, lecz Wydział krajowy. Ankieta uchwaliła tę poprawkę. Dalej wnosi dr. Rapoport, aby obaj dyrektorowie posiadali egzamin sędziowski lub doktorat prawa. Pp. Kieszkowski i hr. Wodzicki przemawiają przeciw tej poprawce i w ogóle przeciw wymaganiom studyów prawniczych przy obsadzeniu posad dyrektorów. Hr. Russocki przemawia za brzmieniem projektu, a p. Pajączkowski wnosi, aby od dyrektorów wymagano oprócz studyów prawniczych także znajomości rachunkowości. Po przemówieniu dra Pilata ankieta odrzuca wniesione poprawki co do kwalifikacyi dyrektorów i zatrzymuje postanowienie projektu.

Do paragrafu piątego uchwala ankieta poprawkę dra Rapoporta, że obsadzenie posad urzędników należy do Dyrekcyi, a Wydziałowi krajowemu zastrzedz należy prawo zatwierdzenia nominacyi.

Do paragrafu siódmego wniósł dr. Rapoport poprawkę, aby do kompletu przy powzięciu uchwał potrzebną była obecność nie dwóch, lecz czterech radców. Po przemówieniu hr. Wodzickiego, dra Grossa i dra Pilata ankieta ze względu na to, że radcy nie będą płacy pobierać, uchyla tę poprawkę. Natomiast przyjmuje ankieta poprawkę dra Grossa tej treści, że dokumenta obowiązujące zakład mają być podpisywane nie przez jednego dyrektora i dwóch radców jak projekt stanowi, lecz przez obu dyrektorów, albo jednego dyrektora i jednego radeę.

W ustępie ósmym uchwaliła ankieta na wniosek p. H. hr. Wodzickiego opuścić słowa: „nie wchodzących w zakres interesu hipotecznego“ jednakże z zastrzeżeniem, że poprawka ta nie ma ostatecznie przesądzać o zakresie działania krakowskiej reprezentacyi zakładu.

W rozprawie nad paragrafem dziewiątym ankieta nie uchwaliła żadnej zmiany, ograniczając się tylko do wyrażenia opinii i dania wskazówek. Pp. Pajączkowski, dr. Gross i dr. Wereszczyński podnosili trudność uorganizowania komitetów pośredniczących we wszystkich okolicach kraju. Prędzej już możnaby znaleźć potrzebną pomoc w mężach zaufania, ustanowionych delegatami,

jak się to dzieje w towarzystwie kredytowem ziemskiem. Hr. Russocki podniósł potrzebę, aby delegaci rozwinęli także czynność opiekuńczą nad włościanami, zaciągającymi pożyczki, gdyż chodzi o to, aby nie zaciągano lekkomyślnie pożyczek, i nie obracano ich na cele nieprodukcyjne. Wydziały powiatowe byłyby w pierwszym rzędzie stosownemi organami pomocniczemi. Zakład mógłby w tym celu wyznaczyć pewne wynagrodzenie dla osobnego referenta spraw swoich w Radzie powiatowej. Hr. H. Wodzicki i dr. Pilat uznają potrzebę opiekuńczej czynności, ale nie można wkładać na Wydziały powiatowe czynności, które nie należą do ich zakresu, bo sprzeciwiałoby się to obowiązującej ustawie o reprezentacyi powiatowej.

Do paragrafu jedenastego uchwala ankieta na wniosek Dra. Wereszczyńskiego, że wypłata kapitału i pobór rat pożyczkowych odbywać się będzie za pośrednictwem rządowych kas, kas Wydziałów powiatowych, kas oszczędności i Towarzystw zaliczkowych, tylko przy pożyczkach nie przenoszących 1000 zł., a nie jak projekt stanowi 2000 zł.

Koniec posiedzenia o godzinie 9. wieczór.

Lwów dnia 8. Kwietnia 1879.

Przewodniczący:
H. Wodzicki mp.

Protokolant:
Dr. Bronisław Łoziński mp.

Protokół

posiedzenia ankiety ustanowionej przez Wydział krajowy dla sprawy założenia krajowego zakładu hipotecznego.

Lwów dnia 16. Czerwca 1879.

Początek posiedzenia o godzinie 4½ po południu.

Obecni: Przewodniczący JW. Henryk hr. Wodzicki, Członek Wydziału kraj. Dr. Józef Wereszczyński, prof. Dr. Tadeusz Pilat, Dr. Piotr Gross i Józef Pajączkowski. W toku posiedzenia chwilowo obecny: JE. Ludwik hr. Wodzicki, Marszałek krajowy.

Protokolant: Koncepista Wydziału krajowego Dr. Bronisław Łoziński.

Przewodniczący hr. Henryk Wodzicki oznajmia, że wnosić będzie poprawki do projektu statutu, imieniem nieobecnych członków krakowskich (pp. H. Kieszkowskiego, Dr. Arnolda Rapoporta i A. Gorajskiego), którzy porozumieli się z nim w tej mierze i upoważnili go do wniesienia poprawek.

Do §. 14. wnosi hr. Henryk Wodzicki poprawkę, aby drugi ustęp tak opiewał:

„Stopę procentową pożyczek, tudzież wysokość dodatku na koszta zarządu ustanowi Wydział krajowy na przedstawienie dyrekcyi“.

Po przemówieniu pp. Pajączkowskiego, Dra. Grossa, prof. Dra. Pilata i Dra. Wereszczyńskiego, ankieta uchwala tę poprawkę.

Do §. 18. wnosi hr. H. Wodzicki poprawkę, aby ustęp *c*) tego paragrafu tak opiewał:

„*c*) aby wykazał się uiszczeniem prowizyi od innych kapitałów ciężących na tej samej hipotece, a poprzedzających w zakładzie zaciągniętą pożyczkę“.

Po przemówieniu pp. prof. Dra. Pilata i Dra. Wereszczyńskiego, ankieta uchwala tę poprawkę.

W końcowem zdaniu §. 46. uchwalono stylistyczną zmianę. Zamiast „żądać zapłaty reszty od dłużnika“, ma być: „poszukiwać zapłaty reszty na dłużniku“.

Do rozdziału VII. „Zarząd i nadzór“, wnosi hr. Wodzicki, aby §. 59. tak opiewał:

„Dyrekcya ma siedzibę we Lwowie i składa się:

1. z płatnego dyrektora pierwszego,
2. z płatnego dyrektora drugiego,
3. z sześciu radców dyrekcyi.

Wydział krajowy mianuje stałych dyrektorów i wyznacza ich płace.

Z razu posady dyrektorów mogą być na pewien przeciąg czasu prowizoryczne lub tylko za remuneracyą obsadzone.

Drugi dyrektor zastępuje dyrektora naczelnego w razie przeszkody w urzędowaniu. Dla zastępowania dyrektora drugiego, wyznacza Wydział krajowy jednego z radców dyrekcyi.

„Wydział krajowy mianuje radców dyrekcyi na lat 6. Po pierwszych dwóch latach występują dwaj radcy których los wskaże, po drugich dwóch latach występują w ten sam sposób dwaj inni radcy aż do utworzenia porządkowej sześcioletniej kadencyi urzędowania".

„Występujący radcy mogą być na nowo mianowani, skoro stan funduszów na to pozwoli, Wydział krajowy wyznaczy wynagrodzenie za czynności radców".

W rozprawie nad tą poprawką, p. Pajączkowski żąda, aby jak w pierwotnym projekcie obaj dyrektorowie wykazywali się studyami prawniczemi. Prof. Dr. Pilat przyłącza się do tego żądania.

Dr. Gross wnosi, aby od jednego tylko dyrektora wymagano ukończonych studyów prawniczych.

Dr. Wereszczyński dodaje do poprawki Dra. Grossa, że jeden z dyrektorów wykazać się ma nietylko ukończonemi studyami prawniczemi, lecz nadto praktyką adwokacką lub sądową.

Ankieta uchwala §. 59. według wniosku hr. Wodzickiego z poprawką Dra. Grossa i dodatkiem Dra. Wereszczyńskiego.

W §. 60. uchwala ankieta na wniosek hr. H. Wodzickiego opuścić słowa: „na następnej sesyi", a dodać natomiast: „który wchodzi w kadencyę ustępującego". W §. 61. uchwala ankieta na wniosek hr. H. Wodzickiego opuścić zupełnie ustęp drugi i trzeci, czego wymaga konsekwencya poprzednio uchwalonych poprawek.

W skutek przyjętej poprawki hr. H. Wodzickiego, pierwszy ustęp ma opiewać: „Do ważności uchwały potrzeba obecności dwóch dyrektorów lub ich zastępców i jednego radcy dyrekcyi".

W §. 65. uchwalono na wniosek hr. H. Wodzickiego co do filii zakładu w Krakowie, że filię tę Wydział krajowy „ustanowi", a nie jak pierwotny projekt mówi „ustanowić może".

W §. 66. dodano przy końcu na wniosek hr. H. Wodzickiego: „członkom komitetu mogą być jednak przyznane koszta podróży".

W §. 67. uchwala ankieta na wniosek hr. H. Wodzickiego następujące zmiany:

W pierwszym ustępie opuszczono dodatek od „lub tylko" do „udzielanych".

W ustępie *e*) zamiast słów: „i o użyciu udzielonej pożyczki", ma być: „niemniej badanie powodów zaciągania pożyczki".

W §. 68. lit. *e*) dodano przy końcu na wniosek hr. H. Wodzickiego słowa: „i na zaufanie zasłużą".

W ostatnim wierszu §. 69. zamiast słów: „w komplecie wzmocnionym (§. 64)" uchwalono na wniosek hr. H. Wodzickiego dodać: „i jeden radca".

§. 70. zamieniła ankieta na wniosek hr. H. Wodzickiego w sposób następujący:

„Wydział krajowy winien corocznie składać Sejmowi szczegółowe sprawozdanie o stanie zakładu".

Dalsze ustępy tego paragrafu odpadają.

Koniec posiedzenia o godzinie $7^1/_2$ wieczór.

W zastępstwie przewodniczącego:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Protokolant:
Dr. Bronisław Łoziński w. r.

Treść statutu.

I. Utworzenie zakładu i jego zakres działania §§. 1–3.
II. Pożyczki hipoteczne.
A. Udzielanie pożyczek §§. 4—14.
B. Stosunek dłużnika hipotecznego do zakładu §§. 15–25.
III. Listy zastawne §§. 26–40.
IV. Interes eskontowy i zastawniczy §§. 41—48.
V. Przyjmowanie pieniędzy na wkładki, asygnaty kasowe i rachunek bieżący §§. 49–52.
VI. Fundusz rezerwowy i umorzenia §§. 53–57.
VII. Zarząd i nadzór §§. 58–71.
VIII. Zmiana statutów i zwinięcie zakładu §. 72.

Statut

krajowego zakładu hipotecznego.

I. Utworzenie zakładu i jego zakres działania.

§. 1.

Reprezentacya Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uchwaliła założyć zakład kredytowy nieobliczony na zysk, pod nazwą „Galicyjski krajowy zakład hipoteczny“.

Zakład ten ma główną siedzibę we Lwowie.

W pieczęci swej używać ma herbu krajowego z nazwą powyższą w obwódce.

§. 2.

Fundusz krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem odpowiada za wszelkie zobowiązania zakładu.

§. 3.

Zakład rozciąga swoją działalność na Królestwo Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i ma prawo zajmować się następującemi czynnościami:

a) udzielać pożyczek hipotecznych ratami umarzanych stosownie do szczegółowych postanowień tego statutu i wydawać na tej podstawie listy zastawne;

b) nabywać wierzytelności hipoteczne odpowiadające postanowieniom tego statutu i umawiać się z dłużnikiem o spłatę ich w ratach;

c) nabywać i sprzedawać własne listy zastawne, tudzież obligacye krajowe;

d) eskontować wylosowane własne listy zastawne, jakoteż kupony od tych listów;

e) udzielać zaliczek na notowane urzędownie na giełdzie listy zastawne i listy zastawne istniejących w kraju zakładów hipotecznych, na krajowe obligacye, tudzież na papiery państwowe;

f) eskontować weksle, w szczególności reeskontować weksle przedłożone przez Towarzystwa zaliczkowe lub koła kredytowe z zachowaniem ostrożności przepisanych instrukcyą;

g) przyjmować gotówkę na książeczki oszczędności, asygnaty kasowe i na rachunek bieżący;

h) udzielać zaliczek na płody rolnicze na podstawie listów składowych (warrants) wystawionych przez zarządy składów publicznych;

i) udzielać pożyczki gminom i powiatom.

II. Pożyczki hipoteczne.

A. Udzielanie pożyczek.

§. 4.

Krajowy zakład hipoteczny ndziela pożyczek:

1. Na majętnosci ziemskie w Galicyi i w Wielkiem Księstwie Krakowskiem położone, zapisane w księgach hipotecznych;

2. na zapisane w księgach hipotecznych domy murowane mieszkalne w miejscowościach podlegających podatkowi domowo-czynszowemu, które oznaczy Wydział krajowy.

Pożyczki mogą być udzielane tylko na hipoteki, których wartość według §. 7. obliczona przynajmniej 1000 zł. w. a. wynosi.

§. 5.

Zakład wtenczas tylko może udzielać pożyczki, jeśli takowa ubezpieczona jest hipotecznie w ten sposób, żeby pożyczka z wliczeniem poprzedzających ją na hipotece ciężarów mieściła się w pierwszej połowie wartości hipoteki, lub też jeżeli wierzyciele hipoteczni złożą oświadczenie wciągnięte następnie do ksiąg hipotecznych, że zakładowi odstępują pierwszeństwo hipoteczne dla pożyczki zamierzonej i dla praw połączonych z nią podług statutów, ażeby pożyczka wraz z temi prawami ubezpieczoną została w pierwszej połowie wartości hipoteki.

§. 6.

Domy, na które zakład udziela pożyczki, tudzież budynki gospodarcze, których wartość uwzględniono przy udzieleniu pożyczki na majątek ziemski — muszą być ubezpieczone od ognia w zakładzie przez Wydział krajowy wskazanym.

§. 7.

Zakład ocenia wartość hipoteki, która ma służyć za podstawę pożyczki z uwzględnieniem stokrotnego podatku gruntowego, katastralnych oszacowań przychodu, kontraktów kupna i dzierżawy, miejscowych cen ziemi i czynszów dzierżawnych, detaksacyi sądowych, a w końcu z uwzględnieniem umyślnego oszacowania, jakie zakład na żądanie proszącego o pożyczkę może zarządzić na koszt jego.

Jako wartość domów czynszowych, znajdujących się w dobrym stanie, można przyjąć kwotę wynikłą z obliczenia w ten sposób uskutecznionego, że z przeciętnego dochodu ostatnich sześciu lat, a przy domach w późniejszym czasie zbudowanych, z przeciętnego dochodu rocznego od czasu jak są zamieszkane, strąconą zostanie jedna trzecia część, a w miarę stosunków miejscowych więcej aż do połowy, zaś reszta skapitalizowaną najmniej po 5% od sta. W żadnym jednak razie kwota strącona z dochodu rocznego nie może być mniejszą, niż suma podatkowa wraz z dodatkami, opłacanemi przeciętnie z domu, o który chodzi, w latach wziętych za podstawę przy obliczeniu dochodu.

Bliższe szczegóły co do postępowania przy ocenianiu wartości hipotek zawarte są w regulaminie, uchwalonym przez Wydział krajowy.

§. 8.

Do podania o pożyczkę hipoteczną lub o przyjęcie istniejącej wierzytelności hipotecznej winien być przyłączony:

a) dowód, że proszący o pożyczkę lub przyjęcie wierzytelności jest właścicielem hipoteki, a w razie jakiegokolwiek ograniczenia w rozrządzaniu własnością, dowód udzielonego mu z właściwej strony upoważnienia;

b) wyciąg z ksiąg hipotecznych, wyjaśniający stan bierny realności, o którą chodzi, oraz jej części składowe;

c) wyciąg z aktów katastru gruntowego, o ileby parcele w skład realności wchodzące nie były wymienione w wyciągu pod *b)*.

§. 9.

Pomimo, że dostarczone zostały powyższe dowody, i pomimo odpowiadającej postanowieniom poprzednich §§. wartości hipoteki, zakład może odmówić pożyczki bez podania powodów.

§. 10.

Jeżeli zakład przychyli się do udzielenia pożyczki, natenczas będzie rzeczą proszącego o pożyczkę:

a) wystawić skrypt dłużny według wzoru udzielonego przez dyrekcyę, ewentualnie cesye wierzytelności i inne potrzebne dokumenta:

b) uzyskać ich wpis do księgi hipotecznej;

c) w terminie przez zakład poprzednio oznaczonym przedłożyć zakładowi te dokumenta wraz z wyciągiem tabularnym, poświadczającym wpis wierzytelności z żądanem przez zakład pierwszeństwem.

§. 11.

Przy nabyciu istniejącej już wierzytelności hipotecznej muszą być zapewnione zakładowi takie same prawa, jakich przyznania zakład obowiązany jest wymagać przy każdej pożyczce. W razie gdyby pierwotny skrypt dłużny temu postanowieniu nie odpowiadał albo nie był legalizowanym, natenczas musi być uzupełnionym w tej mierze przez dodatkowe oświadczenie właściciela obciążonej ową wierzytelnością nieruchomości, w razie potrzeby także przez odpowiednie oświadczenie ze strony innych wierzycieli hipotecznych.

§. 12.

Skoro proszący o pożyczkę dopełnił wszystkich postawionych mu przez zakład warunków w §§. 10. i 12. statutu zawartych, nastąpi wypłata pożyczki.

Jednakże mimo wypełnienia wszystkich powyższych warunków zakład może odmówić wypłaty pożyczki:

a) jeżeli od czasu przyznania pożyczki wartość hipoteki choćby skutkiem przypadku tak się zmniejszyła, że zdaniem zakładu nieprzedstawia już dostatecznego bezpieczeństwa w myśl statutu (§. 5.).

b) jeżeli proszący o pożyczkę w przeciągu dni 30tu po uwiadomieniu, że pożyczka przygotowaną jest do wydania, takowej nie podniósł;

c) jeżeli zmarł proszący o pożyczkę;

d) jeżeli otworzono konkurs do jego majątku;

e) jeżeli sądowa licytacya realności ofiarowanej na hipotekę jest w toku.

§. 13.

Od umowy między dłużnikiem a zakładem zależy, czyli pożyczka wypłaconą będzie dłużnikowi w gotówce, czy też w listach zastawnych, następnie czy w tym ostatnim wypadku wypłacaną będzie wprost w listach zastawnych na podstawie udzielonej pożyczki w myśl niniejszego statutu wystawionych, czy też zakład weźmie na siebie spieniężenie listów zastawnych na rzecz dłużnika.

Zakład winien w każdym razie zająć się spieniężeniem listów przy wypłacie pożyczki jeżeli dłużnik tego żąda.

B. Stosunek dłużnika hipotecznego do zakładu.

§. 14.

Dłużnik obowiązany jest opłacać oznaczone w skrypcie dłużnym raty (obejmujące spłatę prowizyi i kapitału) w ustanowionych półrocznych terminach z góry, tudzież uiszczać równocześnie dodatek na koszta zarządu.

Stopę procentową pożyczek tudzież wysokość dodatku na koszta zarządu, ustanowi Wydział krajowy na przedstawienie dyrekcyi.

§. 15.

Dłużnik może spłacić kapitał pożyczony także przed upływem ustanowionego terminu w całości lub w części, jeżeli kwota kapitału, której spłatę ofiaruje, wynosi jedną lub więcej stałych umówionych rat kapitałowych, i jeżeli dłużnik rzeczoną kwotę sześć miesięcy pierwej wypowie albo uiści od niej umówioną prowizyę za czas od upływu terminu wypowiedzenia niedostający. Wszelkie spłaty kapitału po nad plan umorzenia mogą być uskutecznione jedynie w jednym z terminów dla spłaty rat ustanowionych.

§. 16.

Prowizya i umówione raty umorzenia mają być zawsze uiszczane w gotówce, w wylosowanych i płatnych już listach zastawnych lub zapadłych kuponach, wszelkie zaś spłaty kapitału, któreby dłużnik chciał uskutecznić nad plan umarzający, wolno mu uiścić w listach zastawnych wartości nominalnej lub w gotówce.

§. 17.

Dla ulżenia dłużnikom każdy termin spłaty rat pożyczkowych obejmować będzie dni piętnaście, tak że piętnastego dnia w południe termin upływa, poczem dopiero od nieuiszczonych rat obliczaną będzie prowizya zwłoki, której stopę procentową oznaczy Wydział krajowy, a która jedynie w gotówce może być uiszczoną.

§. 18.

Zakład upoważnionym jest żądać od dłużnika:

a) ażeby wykazał się uiszczeniem opłaty asekuracyjnej od budynków, których wartość została wziętą w rachubę przy wymiarze pożyczki;

b) aby wykazał się uiszczeniem podatków opłacanych z nieruchomości za hipotekę służącej;

c) aby wykazał się uiszczeniem prowizyi od innych kapitałów, ciężących na tej samej hipotece, a poprzedzających pożyczkę zaciągniętą w zakładzie.

§. 19.

Zakład ma prawo nawet bez porozumienia się z dłużnikiem hipotecznym dopełniać na jego rachunek wypłat należnych z dóbr obciążonych pożyczką hipoteczną, podatków i innych ciężarów, jak niemniej renty i procentów od kapitału oraz premii asekuracyjnej.

Zakład może umówić się z jednym z zakładów asekuracyjnych krajowych o spłatę premii asekuracyjnej z kasy swojej i żądać od dłużnika hipotocznego zwrotu takowej przy spłacie rat amortyzacyjnych pożyczki.

§. 20.

W razie klęski pożaru dłużnik obowiązany jest przywrócić realność uszkodzoną do stanu w jakim znajdowała się w chwili udzielenia pożyczki a to w terminie oznaczonym przez zakład.

Jeżeli zachodzi obawa, że dłużnik nie przywróci uszkodzonej realności do pierwotnego stanu, zakład hipoteczny ma prawo zażądać od zakładu ubezpieczeń, aby wynagrodzenie szkody wypłacanem było poszkodowanemu częściowo w miarę odbudowania.

Zakład hipoteczny może nawet umówić się z zakładem ubezpieczeń o ewentualną wypłatę zabezpieczonej sumy wprost do swej kasy na rachunek ubezpieczonego.

§. 21.

Zakład może wypowiedzieć pożyczkę na sześć miesięcy w całości lub w części jedynie w następujących wypadkach:

a) jeżeli właściciel tak dalece pogorsza nieruchomość służącą za hipotekę i zaniedbuje gospodarstwo na niej prowadzone, że regularne pobieranie prowizyi i kwoty umarzającej podpada widocznemu niebezpieczeństwu;

b) jeżeli budynek służący za hipotekę przestał być mieszkalnym domem, czynszowemu podatkowi podlegającym;

c) jeżeli dłużnik dopuścił do zarządzenia egzekucyjnej sprzedaży nieruchomości za hipotekę służącej;

d) jeżeli w dwóch latach dopuści trzykrotnie egzekucyi za wypłaty należące się towarzystwu;

e) jeżeli dłużnik w terminie przez zakład oznaczonym nie uczyni zadość jednemu z żądań wymienionych w §. 19.

§. 22.

Dłużnik może żądać w każdym czasie, za uiszczeniem kosztów stemplowych, pokwitowania na spłaconą dotąd część pożyczki z przyzwoleniem na wykreślenie tej spłaconej sumy ze stanu biernego nieruchomości za hipotekę służącej.

§. 23.

Jeźli przynajmniej czwarta część pożyczonego kapitału spłaconą została, może dłużnik żądać ustanowienia nowego planu amortyzacyjnego dla reszty pożyczki.

§. 24.

Celem ściągnięcia zaległych prowizyi i rat umarzających od pożyczek hipotecznych tudzież innych należytości, które dłużnik hipoteczny zobowiązał się uiścić, może krajowy zakład hipoteczny żądać egzekucyi politycznej lub sądowej.

W razie egzekucyi sądowej służą zakładowi przywileje wymienione w art. II. do IV. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 28. Października 1865. Nr. 110 dz. p. p.

§. 25.

Krajowemu zakładowi hipotecznemu służy wolność od opłat przy dokumentach tudzież wolność od opłaty stempla od wydawanych listów zastawnych i kuponów w myśl ustawy z dnia 10. Lipca 1865 Nr. 55 Dz. p. p. i rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 16. Stycznia 1866. Nr. 9. Dz. p. p.

Wszelkie inne opłaty stemplowe lub w innej formie pobierane, jakieby należały skarbowi publicznemu od pożyczki hipotecznej lub połączonych z nią czynności, winien dłużnik ponosić.

III. Listy zastawne.

§. 26.

Na podstawie udzielonych w myśl niniejszego statutu pożyczek hipotecznych, krajowy zakład hipoteczny wydawać będzie listy zastawne t. j. dokumenta zapewniające właścicielom tychże wypłaty procentów i kapitału pod warunkami, w samych listach zastawnych wyszczególnionemi.

§. 27.

Ogólna suma listów zastawnych znajdujących się w obiegu nie może przekraczać w żadnym razie ogólnej sumy równoczesnych wierzytelności hipotecznych zakładu.

W razie spłaty pożyczek hipotecznych przed upływem ustanowionego terminu w gotówce winien zakład wykupić ilość listów zastawnych odpowiadającą spłaconemu kapitałowi.

§. 28.

Za opłatę procentów i kapitału ręczy zakład swoim funduszem rezerwowym i wierzytelnościami hipotecznemi, tudzież innemi aktywami swojemi, a w dalszym rzędzie fundusz krajowy (§. 2.).

§. 29.

Każdy list zastawny ma zawierać:

a) sumę kapitałową, na którą list opiewa;

b) stopę procentową i terminy opłaty procentów;

c) walutę, w której kapitał i procenty będą płacone;

d) termin umorzenia kapitału;

e) przyrzeczenie opłaty procentów i kapitału ze strony zakładu;

f) podpis i pieczęć dyrekcyi;

g) potwierdzenie Wydziału krajowego, że list zastawny wydał na podstawie nabytej przez zakład odpowiadającej statutowi wierzytelności hipotecznej;

h) na odwrotnej stronie listu zastawnego mają być umieszczone paragrafy statutu, odnoszące się do listów zastawnych.

§. 30.

Stopa procentowa listów zastawnych ma równać się zawsze stopie procentowej pożyczek na których podstawie listy zostały wydane.

§. 31.

Listy zastawne opiewają na okaziciela, i mają przydane półroczne kupony procentowe z talonem na dalsze kupony.

*

§. 32.

Listy zastawne mogą opiewać na 50 zł., 100 zł. lub wyższe przez 100 podzielne kwoty krajowej waluty.

§. 33.

Czas obiegu listów zastawnych może być oznaczonym z góry lub też zależnym od wylosowania. Okres losowania równie jak czas obiegu z góry oznaczony nie powinny wynosić niże dziesięciu lat.

§. 34.

Jeżeli list zastawny ściągniętym zostaje z obiegu, należące doń a nie zapadłe kupony muszą być zwrócone, albo też wypłaconą w gotówce kwota nominalna, na którą opiewają.

§. 35.

Kupony od listów zastawnych, kwity procentowe i wylosowane listy zastawne będą wypłacane w kasach zakładu i w innych miejscach, które Dyrekcya oznaczy z uwzględnieniem dogodności interesowanych i poda do publicznej wiadomości.

Procenta nie pobrane w przeciągu lat trzech, równie jak kapitały w listach zastawnych niepobrane w przeciągu lat 30 od dnia zapadłości, są zadawnione i nie mogą być więcej żądane.

§. 36.

Zakład uważa posiadacza listu zastawnego i posiadacza kuponu za właścicieli tychże.

Jeźli kto chce zapewnić sobie pobór procentów od listów zastawnych do niego należących, lub jeźli list zastawny i przychód z niego płynący ma być stale poświęcony na pewien cel, natenczas należy wnieść do zakładu pisemną prośbę o winkulowanie, przedkładając list zastawny wraz z arkuszem kuponowym. W prośbie tej ma być dokładnie określoną klauzula winkulacyjna, która umieszczoną zostanie na liście zastawnym, tudzież osoba upoważniona do odbioru procentów i kapitału, przypadającego na winkulowany list zastawny.

Procenta od winkulowanych listów zastawnych wypłacane będą za pokwitowaniem, które ma zawierać numer listu zastawnego, kwotę na którą opiewa, stopę procentową i datę wystawienia listu, następnie dzień w którym procenta zapadły i kwotę jaką wynoszą, a w końcu podpis osoby uprawnionej do odbioru. Zakład nie jest obowiązany rozpoznawać prawdziwości podpisu i nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w tym względzie.

Wolno jednak właścicielowi listu zastawnego żądać, aby zapłata kapitału przypadającego na winkulowany list zastawny, wypłata procentów a w końcu dewinkulacya listu zastawnego nastąpić mogła jedynie za przedłożeniem podpisu jego notaryalnie lub sądownie legalizowanego.

§. 37.

W celu dewinkulowania listów zastawnych, winkulowanych na rzecz gmin lub innych pod opieką władz zostających korporacyi i zakładów, potrzebnem jest nadto przyzwolenie władzy nadzorczej.

Jeżeli ma nastąpić dewinkulacya listu zastawnego na żądanie innej osoby, niż ta, którą wymienia zastrzeżenie na liście zastawnym umieszczone, natenczas żądający musi się wykazać dokumentami publicznemi albo notaryalnie lub sądownie legalizowanemi, że nabył własność listu zastawnego.

§. 38.

Listy zastawne krajowego zakładu hipotecznego mogą być użyte na umieszczenie kapitałów fundacyjnych, kapitałów należących do zakładów zostających pod dozorem publicznym, tudzież pieniędzy pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych, i nareszcie służyć mogą według kursu giełdowego jako kaucye w stosunkach służbowych lub kontraktowych.

§. 39.

Listy zastawne krajowego zakładu hipotecznego mogą być sprzedawane na giełdzie i notowane w urzędowym cenniku giełdowym.

§. 40.

Listy zastawne opiewające na kwoty wyższe, mogą być wymieniane w kasie zakładu na odpowiednią ilość listów opiewających na kwoty niższe i odwrotnie, za opłatą miernej należytości za przepisanie listów, którą ustanowi Wydział krajowy.

IV. Interes eskontowy i zastawniczy.

§. 41.

Krajowy zakład hipoteczny upoważniony jest do eskontowania weksli własnych i przekazowych, płatnych w kraju najdalej za trzy miesiące od dnia podania wekslu.

Weksle te muszą mieć z reguły trzy a przynajmniej dwa podpisy osób lub instytucyi finansowych wekslowo obowiązanych, znanych z wypłacalności.

Zakład nie potrzebuje podawać powodów nieprzyjęcia wekslu do eskontu, nie może jednak odmawiać eskontu jedynie z tego powodu, że podany weksel na zbyt małą kwotę opiewa.

§. 42.

Dla ocenienia weksli podanych do eskontu a względnie reeskontu złożony będzie komitet cenzorów, przybranych przez dyrekcyę a zatwierdzonych przez Wydział krajowy na trzy lata, po zasięgnięciu opinii izb handlowych i towarzystw rolniczych.

Po upływie trzechlecia ci sami cenzorowie mogą być znowu powołani. Synowie, spólnicy i prokurzyści dyrektorów i cenzorów nie mogą być cenzorami.

§. 43.

Cenzorowie mają złożyć przy objęciu swego urzędowania pisemne przyrzeczenie, że przy ocenieniu weksli postępować będą z największą bezstronnością.

Żaden z nich nie może brać udziału w ocenianiu weksli przedsiębiorstwa, w którem uczestniczy w jakikolwiek sposób.

O przyjęciu lub odrzuceniu weksli podanych do eskontu, rozstrzyga komitet cenzorów większością głosów. Przewodniczący komitetu cenzorów, którym ma być jeden z dyrektorów lub jego zastępca, a w filiach wyznaczony przez dyrekcyę urzędnik, głosuje jedynie w razie równości głosów i rozstrzyga na korzyść zdania, za którem się oświadczył.

Przewodniczący może odmówić eskontowania wekslu mimo przychylnej opinii komitetu cenzorów, winien jednak na żądanie większości komitetu przedłożyć rzecz dyrekcyi do ostatecznej decyzyi.

§. 44.

Zaliczki na zastaw papierów publicznych (§. 3. lit. *e*) udzielane będą aż po część wartości kursowej, oznaczoną przez dyrekcyę na czas nie dłuższy niż trzymiesięczny.

Uchwały dyrekcyi ustanawiające lub zmieniające stopę procentową zaliczek, zaliczające pewne papiery do kategoryi wymienionych w §. 3. lit. *e*), w końcu rozszerzające granicę zaliczek w stosunku do wartości kursowej, wymagają zatwierdzenia Wydziału krajowego.

§. 45.

Dłużnikowi wolno spłacić przed terminem zaliczkę na zastaw papierów otrzymaną. Nie upoważnia go to jednak do żądania zwrotu procentów uiszczonych z góry zakładowi.

§. 46.

Jeżeli przyjęty przy udzieleniu zaliczki kurs giełdowy zastawu obniży się, natenczas winien dłużnik złożyć odpowiedni dalszy zastaw lub spłacić stosowną część zaliczki. W przeciwnym razie zakład upoważnionym jest sprzedać zastaw w całości lub w części na giełdzie przed terminem spłaty zaliczki, a nadwyżkę po zaspokojeniu własnej należytości pozostałą, przechować jako depozyt bezprocentowy do dyspozycyi dłużnika lub na rzecz jego złożyć do sądu. Jeżeliby kwota ze sprzedaży zastawu uzyskana nie wystarczała na zaspokojenie pretensyi zakładu, może tenże poszukiwać zapłaty reszty na dłużniku.

§. 47.

Jeżeli zaliczka nie została spłaconą w terminie, upoważniony jest zakład bez odnoszenia się do dłużnika i bez sądowej interwencyi sprzedać zastaw w całości lub w części w celu pokrycia swoich pretensyi, do których należą także koszta sprzedaży.

§. 48.

Zakład uważa posiadacza kwitu zastawniczego za uprawnionego do wykupna zastawów i w ogóle do wszelkich czynności, jakie właściciel zastawu przedsiębrać może. Zakład nie bada rzetelności potrzebnych w interesie zastawniczym podpisów stron i nie przyjmuje żadnej za nie odpowiedzialności.

V. Przyjmowanie pieniędzy na wkładki, asygnaty kasowe i rachunki bieżące.

§. 49.

Zakład będzie przyjmował wkładki w gotówce na procent i wystawiał na nie książeczki oszczędności opiewające na pewne imię.

Wzory książeczek muszą być przez rząd zatwierdzone.

Oprocentowanie wkładek poczyna się, gdy one przekroczą kwotę 1 złr. w. a.

Bliższe postanowienia co do wkładek oszczędności zawarte są w regulaminie.

§. 50.

Zakład będzie także wydawał na złożoną u siebie gotówkę w kwocie najmniej 50 złr. w. a. oprocentowane asygnacye kasowe, opiewające na pewne imie.

Formularze tych asygnacyj podlegają rządowemu zatwierdzeniu.

§. 51.

Zakład będzie przyjmował gotówkę na rachunek bieżący i uskuteczniał do wysokości złożonej kwoty wypłaty zlecone przez wkładającego, bądź wypłacając w gotówce przekazy (cheques) przezeń wystawione, bądź przepisując na żądanie wkładającego kwotę przezeń złożoną w całości lub części na rachunek innej osoby.

§. 52.

Zakład uważa posiadacza książeczki oszczędności lub asygnacyi kasowej za uprawnionego do odbioru pieniędzy, o ile wkładający nie zastrzeże, iż pieniądze tylko jemu lub wylegitymowanemu legalizowanym dokumentem pełnomocnikowi albo prawonabywcy mogą być wydane.

VI. Fundusz umorzenia, fundusz rezerwowy, bilans.

§. 53.

Wszelkie spłaty pożyczonych kapitałów, czy to w przepisanych półrocznych ratach umarzających się, czy też w skutek wypowiedzenia pożyczki uiszczane, mają wpływać do funduszu umorzenia, który przeznaczony jest wyłącznie na wykupno listów zastawnych, a to listów wylosowanych podług wartości nominalnej, innych zaś podług kursu.

§. 54.

Na pokrycie możebnych strat, tudzież wydatków, które nie mogą być spędzone z bieżących przychodów, winien zakład utworzyć fundusz rezerwowy, który ma być doprowadzony do wysokości jednego miliona złr. w. a. i w tej wysokości utrzymywany.

§. 55.

Dopóki fundusz rezerwowy nie dójdzie do powyższej kwoty, wpływać będzie do niego cała nadwyżka przychodu obliczona w myśl postanowień prawa handlowego. Dalsze nadwyżki obracane będą na stopniowe zniżenie lub całkowite uchylenie dodatku na koszta administracyi (§. 15), na zniżenie stopy procentowej pożyczek i eskontu weksli, a wreszcie na cele powszechnego pożytku odpowiadające myśli, która przewodniczyła założeniu krajowego zakładu hipotecznego.

§. 56.

W razie, gdyby fundusz rezerwowy nie wystarczał na opędzenie wydatków, które z niego mają być pokryte, tudzież na potrzeby pierwszego urządzenia zakładu, fundusz krajowy udzieli zaliczek, które z najbliższych przychodów zwrócone będą z procentem po 6%.

§. 57.

Rok słoneczny jest rokiem administracyjnym zakładu. Corocznie dnia 31. Grudnia zamykają się rachunki, układa się bilans i inwentarz majątkowy zakładu, które Wydział krajowy wraz z wystosowanem do niego sprawozdaniem dyrekcyi przedłoży najbliższemu Sejmowi do wiadomości.

Jeśliby zakład wszedł w życie w ciągu roku słonecznego, natenczas pierwsze zamknięcie rachunków i bilans, tudzież inwentarz majątkowy ułożone będą dopiero z końcem najbliższego następnego roku słonecznego.

VII. Zarząd i nadzór.

§. 58.

Bezpośredni zarząd krajowego zakładu hipotecznego i zastępywanie tegoż wobec trzecich osób, należy do Dyrekcyi.

§. 59.

Dyrekcya ma siedzibę we Lwowie i składa się:

1. z płatnego dyrektora pierwszego,
2. z płatnego dyrektora drugiego,

z których jeden musi posiadać ukończone studya prawnicze z praktyką sądową lub adwokacką,

3. z sześciu radców dyrekcyi.

Wydział krajowy mianuje stałych dyrektorów i wyznacza ich płace. Z razu posady dyrektorów mogą być na pewien przeciąg czasu prowizorycznie lub tylko za remuneracyą obsadzone.

Drugi dyrektor zastępuje dyrektora naczelnego w razie przeszkody w urzędowaniu. Dla zastępowania dyrektora drugiego wyznaczy Wydział krajowy jednego z radców dyrekcyi.

Wydział krajowy mianuje radców dyrekcyi na lat sześć. Po pierwszych dwóch latach występują dwaj radcy, których los wskaże, po drugich dwóch latach występują w ten sam sposób dwaj inni radcy aż do utworzenia porządkowej sześcioletniej kadencyi urzędowania.

Występujący radcy mogą być na nowo mianowani. Skoro stan funduszów na to pozwoli, Wydział krajowy wyznaczy wynagrodzenie za czynności radców.

§. 60.

W razie opróżnienia posady dyrektora lub radcy dyrekcyi przed upływem czasu ich urzędowania, Wydział krajowy mianuje nowego dyrektora lub radcę, który wchodzi w kadencyę ustępującego.

§. 61.

Posady dyrektorów, radców dyrekcyi i innych funkcyonaryuszów zakładu nie mogą być piastowane przez członków Wydziału krajowego.

Wydział krajowy określi stosunki służbowe dyrektorów osobnemi umowami, które poda Sejmowi do wiadomości.

§. 62.

Dyrekcyi podlegają wszyscy urzędnicy i słudzy zakładu.

Ustanowienie i zmiana etatu należy do Wydziału krajowego, zaś obsadzenie posad do dyrekcyi, z zastrzeżeniem zatwierdzenia nominacyi urzędników przez Wydział krajowy.

Dyrekcya upoważnioną jest przybrać sobie obrońcę prawnego, który może być przyzywanym na posiedzenia dyrekcyi z głosem doradczym.

Jego wynagrodzenie ustanowi Wydział krajowy po wysłuchaniu dyrekcyi.

§. 63.

Dyrektor naczelny przewodniczy w dyrekcyi i kieruje czynnościami zakładu. Bliższe szczegóły co do jego atrybucyi w wewnętrznym toku czynności co do spraw, które obaj dyrektorowie wspólnie z wyznaczonym do udziału w dyrekcyi urzędnikiem sami załatwiać mogą, a które przy udziale przepisanej do kompletu liczby radców dyrekcyi muszą być załatwiane, co do obo-

wiązków radców dyrekcyi i obrońcy prawnego, a wreszcie innych funkcyonaryuszów zakładu, określa regulamin, który wyda Wydział krajowy i poda Sejmowi do wiadomości.

§. 64.

Do ważności uchwały dyrekcyi potrzeba obecności dwóch dyrektorów lub ich zastępców i jednego radcy dyrekcyi.

Wszelkie uchwały zapadają większością głosów; w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Protokoły posiedzeń muszą być podpisane przez wszystkich uczestników.

Dokumenta zobowizujące zakład, muszą być podpisane przez obu dyrektorów, albo przez jednego z nich i jednego radcę dyrekcyi.

§. 65.

Ze względu na geograficzne położenie kraju, Wydział krajowy ustanowi w Krakowie reprezentacyę zakładu z prawem samodzielnego załatwiania czynności w obrębie granic, jakie zakreślone jej zostaną regulaminem.

Ustanowienie podobnych reprezentacyi lub filii zakładu w innych miejscowościach kraju wymaga osobnej uchwały sejmowej.

§. 66.

Dla ułatwienia czynności hipotecznych może zakład ustanawiać w rozmaitych okolicach kraju „Komitety pośredniczące“, złożone z trzech członków i dwóch zastępców.

Członków komitetu pośredniczącego oraz zastępców mianuje Wydział krajowy na propozycyę dyrekcyi z pomiędzy osób w miejscu zamieszkałych, a prawością charakteru, wykształceniem swojem i znajomością miejscowych stosunków dających rękojmię odpowiedniego sprawowania poruczonych im funkcyi.

Funkcye te są honorowe. Członkom komitetu mogą być jednak przyznane koszta podróży.

§. 67.

Komitetom pośredniczącym mogą być przekazane przez dyrekcyę następujące czynności w całości lub w części:

a) przyjmowanie zgłoszeń o pożyczki hipoteczne i ułatwienie zgłaszającym się wygotowania podania o pożyczkę, oraz zebrania potrzebnych dowodów i wykazów (§. 8.);

b) ocenienie wartości hipoteki ofiarowanej oraz osobistych stosunków proszącego o pożyczkę, w którym to celu komitet pośredniczący może używać do pomocy przybranych przez siebie mężów zaufania.

Ocena hipoteki przez komitet pośredniczący dokonana, nie przesądza wszakże ostatecznej decyzyi dyrekcyi w tym przedmiocie.

c) stawianie wniosku co do udzielenia lub odmówienia pożyczki, tudzież co do wysokości tejże, równie jak co do czasu, na jaki pożyczka ma być udzieloną, niemniej badanie powodów zaciągania pożyczki;

d) po przyznaniu pożyczki — ułatwienie proszącemu o nią czynności przepisanych w §§. 10. i 12. statutu;

e) rozpoznanie przy pomocy mężów zaufania stanu gospodarstwa na nieruchomości za hipotekę służącej i użycia udzielonej pożyczki, a ewentualnie stawianie wniosków o wypowiedzenie pożyczki w myśl §. 22. lit. *a)*;

f) ułatwianie dłużnikowi wykazania okoliczności wymienionych w §. 19. statutu.

O ile i jakie wynagrodzenie należeć się będzie komitetom pośredniczącym za niektóre z powyższych czynności, przedsiębrane w interesie pożyczających od tych ostatnich, określi regulamin, któremu pozostawionem jest również oznaczenie, jakie siły pomocnicze i z jakiem wynagrodzeniem ze strony zakładu mogą sobie przybierać komitety pośredniczące w razie znaczniejszych czynności kancelaryjnych.

§. 68.

Przy pożyczkach nie przenoszących 1000 zł. w. a. wypłata kapitału pożyczkowego i pobór rat pożyczkowych mogą się odbywać:

a) za pośrednictwem rządowych kas poborowych o tyle i na tak długi czas, jak rząd na to przyzwoli;

b) za pośrednictwem kas Wydziałów powiatowych;

c) w razie, gdyby pośrednictwo jednych lub drugich wymienionych powyżej organów nie dało się wprowadzić w życie za pośrednictwem najbliższych kas oszczędności, towarzystw zaliczkowych lub kas pożyczkowych powiatowych, o ile te instytucye podejmą się tych czynności i na zaufanie zasłużą.

Bliższe szczegóły w tej mierze ustanowi regulamin.

§. 69.

Wydział krajowy kontroluje zarząd zakładu sprawowany przez dyrekcyę, a w określonych tym statutem wypadkach bierze udział w czynnościach administracyjnych.

W szczególności ma Wydział krajowy:

a) wydać regulamin dla zakładu centralnego (§§. 7 i 63), tudzież regulaminy dla reprezentacyi lub filii zakładu i dla komitetów pośredniczących (§. 65 i 67);

b) przekonywać się o stanie funduszów zakładu i prowadzeniu interesów, żądając przedkładania sobie peryodycznych wykazów i przeprowadzając przynajmniej dwa razy do roku skontro kasy i rewizyę ksiąg;

c) potwierdzać na każdym liście zastawnym na podstawie nabytego przez zbadanie rzeczy przekonania, iż wydany został na podstawie nabytej hipoteki (§. 29 lit. *g)*;

d) oznaczać miejscowości podlegające podatkowi domowo-czynszowemu, w których zakład może udzielać pożyczek na domy (§. 4);

e) oznaczać stopę procentową odsetek zwłoki (§. 17);

f) mianować dyrektorów i radców dyrekcyi, oraz wydać prowizoryczne zarządzenia celem ich zastępstwa (§. 59 i 60);

g) ustanawiać i zmieniać etat, zatwierdzać nominacye urzędników i ustanawiać wynagrodzenie syndyka (§. 62);

h) uchwalać, czy ma być naruszony kapitał zakładowy funduszu rezerwowego;

i) uchwalać, czy ma być przedłożonym Sejmowi wniosek zmiany statutów lub zwinięcia zakładu. —

Do obrad Wydziału krajowego nad przedmiotami wymienionymi pod *a) d) e) g) h) i)* ma być przyzwaną z głosem doradczym dyrekcya i jeden radca.

§. 70.

Wydział krajowy winien corocznie składać Sejmowi szczegółowe sprawozdanie o stanie zakładu (§. 57).

§. 71.

Rząd sprawuje nadzór nad zakładem przez komisarza rządowego.

VIII. Zmiana statutów i zwinięcie zakładu.

§. 72.

Zmiany statutów wymagają uchwały sejmowej przez Monarchę zatwierdzonej.

Jeśliby okoliczności wymagały zwinięcia zakładu, winien Wydział krajowy po wysłuchaniu dyrekcyi przedłożyć odpowiednie wnioski Sejmowi, który uchwali zarazem sposób przeprowadzenia postanowionego zwinięcia zakładu.

Uchwały te wymagają również Monarszego zatwierdzenia.

LW. 23.984/80.

Alegat. 29.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy o popieraniu melioracyj gruntowych.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy miał zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z dnia 5. Sierpnia 1878 l. 26.864 projekt ustawy o popieraniu melioracyj gruntowych. Projekt ten zbadała z polecenia Wysokiego Sejmu sejmowa komisya kultury krajowej, a poczyniwszy w nim zmiany, na które Wydział krajowy już w ciągu obrad komisyi się zgodził, przedłożyła takowy Wysokiemu Sejmowi przy sprawozdaniu l. 659/s. Wysoki Sejm jednakże, załatwiając sprawozdanie komisyi, postanowił na posiedzeniu z dnia 14. Października 1878 ze względu na bliski termin zamknięcia sesyi sejmowej, usunąć z porządku dziennego rozprawy i głosowanie nad projektem komisyi, w skutek czego sprawa ustawy o popieraniu melioracyj gruntowych pozostała niezałatwioną.

Z tego powodu Wydział krajowy przedkłada niniejszem ponownie projekt ustawy o popieraniu melioracyi w brzmieniu, jakie mu nadała komisya kultury krajowej i uprasza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

We Lwowie dnia 28. Maja 1880.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki, w. r.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Do L. 23.984.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o popieranie melioracyj gruntowych.

Za zgodą Sejmu krajowego Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia imieniem kraju pożyczki do wysokości 1,000.000 złr. w celu dostarczenia funduszów w pierwszym rzędzie spółkom wodnym, zawiązanym na podstawie ustawy krajowej z 14. Marca 1875 Nr. 38. Dz. u. kr. niemniej pojedyńczym właścicielom gruntów na uregulowanie biegu wody niespławnej, wykonanie robót chroniących od zalewu, osuszanie przez rowy lub dreny, a wreszcie nawodnienie gruntów.

§. 2.

Spółki wodne lub właściciele gruntów, chcący korzystać z tej pomocy, mają:

a) wykazać parcele stałego katastru, lub części tychże, do których będą się odnosić zamierzone roboty;

b) określić rodzaj zamierzonych robót i korzyści, które mają być osiągnięte przez ich wykonanie;

c) oznaczyć w przybliżeniu czas, w którym te roboty mogłyby być rozpoczęte i ukończone;

d) przedłożyć należycie sporządzony plan i kosztorys zamierzonych robót, albo wnieść żądanie, aby Wydział krajowy polecił sporządzić plan i kosztorys tych robót na koszt proszącego, który winien złożyć lub zabezpieczyć odpowiednią kwotę;

e) oznajmić, w ilu latach życzą sobie spłacić kapitał, który będzie im udzielony na pokrycie kosztów zamierzonych robót (§§. 3. i 10.);

f) oświadczyć, iż poddają się warunkom wyszczególnionym w regulaminie, wydanym na podstawie tej ustawy przez Wydział krajowy.

Nadto winna spółka wodna przedłożyć dokument uznania przez władzę polityczną powiatową w myśl §. 56. ust. kr. wodnej z 14. Marca 1875 Nr. 38. Dz. u. kr. wystawiony, zaś pojedyńczy właściciel gruntu winien przedłożyć orzeczenie tejże władzy, że zamierzona melioracya przyczyni się niewątpliwie do podniesienia przychodu gruntowego.

Celem wydania takiego orzeczenia, winna władza polityczna przeprowadzić przy pomocy znawców dochodzenie, którego koszta ponosi strona, w sposób wskazany w ustępie d) tego paragrafu.

§. 3.

Wydział krajowy rozpoznaje rozmiar i pożytek zamierzonych robót, a skoro zatwierdzi plan i kosztorys i przychyli się do żądania proszącego, natenczas wyda pisemne przyrzeczenie, iż wypłaci mu sumę odpowiadającą kosztom robót objętych planem a wykazanym w kosztorysie, która w końcu obliczoną i dopełnioną zostanie w myśl §. 10., a następnie zwróconą funduszowi pożyczkowemu według postanowień §. 11. tej ustawy, i że na rachunek tej sumy dawać będzie zaliczki na pokrycie kosztów wykonanej części robót.

Koszta rozpoznania zamierzonych robót, a w szczególności sprawdzenia planu i kosztorysu przez organa Wydziału krajowego, lub powołanych znawców, ponosi proszący w sposób w §. 2. lit. d) oznaczony.

§. 4.

Przyrzeczenie dane na podstawie §. 3. traci moc swoją, jeżeli roboty, do których się ono odnosi, nie zostały rozpoczęte najdalej w 3 miesiące po terminie, który Wydział krajowy oznaczy, lub jeżeli przerwano rozpoczęte roboty przed wypłatą pierwszej zaliczki przez więcej niż miesiąc, a w obu tych wypadkach Wydział krajowy nie uznał zwłoki lub przerwy za usprawiedliwioną.

Jeżeli po przeprowadzeniu robót planem objętych, potrzebne jest przyzwolenie władz rządowych lub trzecich osób, w myśl przepisów ustawy wodnej z 14. Marca 1875. Nr. 38. Dz. u. kr. natenczas Wydział krajowy wezwie zarząd spółki wodnej, a względnie właściciela gruntu, aby przed rozpoczęciem robót wykazał się rzeczonem przyzwoleniem i uczyni od tego zawisłą wypłatę zaliczek.

§. 5.

Wydział krajowy czuwa nad tem, aby wykonanie robót następowało według zatwierdzanych planów bez odwłoki. W tym celu może Wydział krajowy wysyłać na miejsce inżyniera lub powołanych znawców.

Wydział krajowy będzie miał prawo żądać, ażeby interesowany przyjął do kierowania robotami na miejcu dozorcę praktycznie wykształconego, którego mu wskaże Wydział krajowy.

§. 6.

Zmiany w zatwierdzonym planie i kosztorysie wymagają poprzedniego przyzwolenia Wydziału krajowego.

§. 7.

Jeżeli po udzieleniu zaliczki Wydział krajowy uzna, że prowadzenie robót przez zarząd spółki wodnej, a względnie przez właściciela gruntu połączone jest z niesprawiedliwą zwłoką lub w ogóle naraża osiągnięcie celu melioracyi, w takim razie może objąć w własny zarząd wykończenie robót objętych zatwierdzonym planem.

Wydział krajowy może w tym wypadku ograniczyć rozmiar robót pierwotnie zamierzonych do pewnej części, a nawet poprzestać na dokonanych. jeżeli korzyść z nich wypływająca nie dozna przez to uszczerbku.

W miarę ograniczenia zamierzonych robót następnje redukcya przyrzeczonej kwoty, którą obliczy i ściągnie Wydział krajowy w myśl §. 10. tej ustawy.

§. 8.

Spółki wodne, a względnie właściciele gruntów obowiązani są utrzymywać roboty melioracyjne w należytym stanie aż do zupełnego umorzenia z funduszu pożyczkowego dostarczonej sumy i w tym celu winni utrzymywać stale służbę melioracyjną w ilości, jaką Wydział krajowy uzna za potrzebną.

Osoby, mające być użyte do takiej służby, muszą uzyskać od politycznej władzy powiatowej certyfikat na strażnika polowego, w myśl ustawy krajowej z dnia 17. Lipca 1876 Nr. 28. Dz. ust. kr.

§. 9.

Wydział krajowy czuwać będzie nad wypełnieniem obowiązków nałożonych na interesowanych w myśl §. 8. i może na koszt opieszałych zarządzić potrzebne naprawy.

Właściciel a względnie zarząd spółki wodnej, zaniedbujący utrzymania robót melioracyjnych przy pomocy krajowej dokonanych, podpadnie karze od 25 do 500 złr. w. a., którą nałoży polityczna władza powiatowa.

Celem przynaglenia właścicieli gruntów a względnie spółek wodnych do utrzymywania służby melioracyjnej, obowiązaną jest polityczna władza powiatowa zastosować w sposób analogiczny §. 28. ust. z 17. Lipca 1876 Nr. 28. Dz. u. kr.

§. 10.

Obliczenie sumy przyrzeczonej w myśl §. 3. na pokrycie kosztów wykonanych robót, następuje po sprawdzeniu przez Wydział krajowy, iż te roboty zostały w myśl zatwierdzonego planu uskutecznione.

W sumę tę wchodzą:

Wypłacone zaliczki, ewentualnie kwoty wyłożone przez Wydział krajowy na dokonanie robót w własnym zarządzie wraz z procentami od dnia wypłaty aż do dnia obliczenia; następnie kwota dodatkowa na pokrycie kosztów poniesionych w celu dostarczenia kapitału; w końcu sprawdzone dyety i koszta podróży inżyniera lub znawców, obliczone za każde półrocze z osobna wraz z procentami od każdej półrocznej kwoty od końca półrocza aż do dnia obliczenia.

O ileby suma odpowiadająca kosztom robót objętych planem a wykazanym w kosztorysie (§. 3) nie była pokrytą pobranemi zaliczkami, zostanie wypłaconą stronie przy obliczeniu.

§. 11.

Suma w myśl §. 10. ostatecznie ustalona, rozłożoną zostanie na liczbę lat nieprzekraczającą 25 i spłaconą będzie funduszowi pożyczkowemu przez właściciela gruntu a względnie spółkę wodną w półrocznych ratach amortyzacyjnych z procentem, w wysokości procentu ustanowionego w myśl §. 15. tej ustawy i z $^1/_4$ % dodatkiem na koszt administracyi.

§. 12.

Wydział krajowy uwiadomi dłużnika o obliczeniu dokonanem w myśl §. 10. i wezwie go do spłaty rat amortyzacyjnych, oznaczając równocześnie początkowy jej termin.

Przeciw temu nie służy dłużnikowi prawo wystąpienia w drodze sądowej lub innej z zarzutami, czy to ze względu na obliczenie, czy też ze względu na wykończenie robót.

§. 13.

Spłata rat amortyzacyjnych przez spółkę wodną, będzie pokrywana podobnie jak inne koszta robót spółkowych według §. 65. ust. kr. wodnej z 14. Marca 1875 Nr. 38. Dz. ust. kr. z zastosowaniem §§. 61 i 68 tej ustawy. Jeżeli spółka wodna nie zażądała ściągnięcia zaległych rat amortyzacyjnych w przeciągu dni 30 po terminie płatności, natenczas przechodzi określone w §. 68. ustawy wodnej z 14. Marca 1875 Nr. 38. Dz. ust. kraj. prawo żądania egzekucyi na Wydział krajowy.

Spłata rat amortyzacyjnych przez właściciela gruntu, na którym wykonane zostały przy pomocy kraju roboty melioracyjne, jest ciężarem gruntowym, ma równie jak prestacye do spółki wodnej aż do wysokości 3-letnich zaległości pierwszeństwo przed innymi ciężarami rzeczowymi, bezpośrednio po państwowych podatkach i publicznych należytościach, a raty zaległe będą ściągane w drodze politycznej egzekucyi.

To samo prawo pierwszeństwa i egzekucyi politycznej, służy wszelkim innym wydatkom poniesionym z funduszu pożyczkowego, w interesie stron, mianowicie w razie zastosowania §. 9. tej ustawy, a to w każdym razie wraz z procentem od dnia wyłożenia tych sum, aż do dnia spłaty.

§. 14.

Z pożyczki w §. 1. tej ustawy określonej, kwota nieprzekraczająca 5.000 złr. w. a. może być wydaną przed rozpoczęciem robót melioracyjnych, reszta zaś ma być wydana w miarę rozwoju tych robót tak, aby z końcem każdego roku ogólna suma zrealizowanej pożyczki, nie przekraczała o więcej jak 50.000 złr. ogólnej sumy kwot należących się od spółek wodnych i właścicieli gruntów, w myśl §. 10. tej ustawy.

§. 15.

Wydział krajowy ustanowi stopę procentową i plan amortyzacyjny pożyczki w myśl §. 1. tej ustawy zaciągnąć się mającej z zastrzeżeniem zatwierdzenia Rządu i wyda instrukcye potrzebne do przeprowadzenia tej ustawy.

§. 16.

Wykonanie tej ustawy, polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, rolnictwa i skarbu.

L. 22661. z r. 1880.

Alegat. 30.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem uchwalenia rezolucyi do c. k. Rządu o jak najrychlejsze przyspieszenie sprawy podziału całego kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych, od czego zależy właściwe przeprowadzenie jednolitej organizacyi politycznej i autonomicznej całego kraju.

Wysoki Sejmie!

W przedmiocie podziału całego kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych i złączonej z tem sprawie rozgraniczeń c. k. Starostw, oświadczył Wys. Sejm c. k. Rządowi opinię swoją, a to w swej uchwale z dnia 29. maja 1875.

C. k. Rząd załatwił dotąd tę sprawę tylko częściowo, a to w sposób wielce niekorzystny dla tego przedmiotu.

Albowiem c. k. Ministerstwo Sprawiedliwości w rozporządzeniu swem z 29. stycznia 1878 Nr. 15. dz. u. p. zarządziło wprawdzie zmiany terytoryalne w okręgach 107 Sądów powiatowych, — jednakże zmiany te, które tak w powyżej powołanem, jak też i w kilku późniejszych rozporządzeniach wspomnianego c. k. Ministerstwa zawarte są, nie mieszczą w sobie żadnych postanowień co do utworzenia nowych Sądów powiatowych, lecz odnoszą się tylko do przydzielenia pojedynczych gmin do okręgów już istniejących Sądów powiatowych, a i w tym ostatnim względzie pozostały jeszcze do tej chwili nader liczne ustępy uchwały sejmowej z 29. maja 1875 zupełnie nietknięte i niezałatwione.

Z drugiej strony zaś c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w reskrypcie swym z 12. lutego 1878 l. 509. (Nr. 37 dzien. ust. i rozp. kraj. z r. 1878.) i w kilku dodatkowych rozporządzeniach poczyniło wprawdzie na tle zmian sądowych odpowiednie zmiany w rozgraniczeniu c. k. Starostw, jednakże w tym kierunku posunęło się zbyt daleko, gdyż nie bacząc na to, iż Minister Sprawiedliwości nietylko co do utworzenia nowych Sądów powiatowych, lecz nawet co do przydzielenia gmin pojedynczych do okręgów już istniejących Sądów powiatowych, nie załatwił dotąd nader licznych ustępów uchwały sejmowej z 29. maja 1875, zastosowało się pomimo tego do zasady zawartej w §. 10. ust. z 19. maja 1868 Nr. 44. dz. u. p. skąd też wynikło, iż p. Minister spraw wewnętrznych opierając się na stanie faktycznym, poczynił także i takie, a to dość liczne zmiany w rozgraniczeniu c. k. Starostw, które są wprost przeciwne opinii sejmowej z 29. maja 1875.

Otóż takie z uchwałą Wys. Sejmu niezgodne zmiany terytoryalne odnoszą się do rozgraniczeń 19 powiatów politycznych i obejmują w sobie 55 gmin, a zmiany te poczytywać musimy obecnie tylko jako chwilowe i przemijające, gdyż zniesione być powinny i to właśnie na podstawie powołanego §. 10 ust. z 19. maja 1868 Nr. 44. dz u. p. co wszakże dopiero wówczas nastąpi, gdy p. Minister Sprawiedliwości przystąpi do załatwienia nietkniętych dotąd ustępów uchwały sejmowej z 29. maja 1875 i w myśl tej uchwały poczyni odnośne zmiany w okręgach sądowych.

Nie możemy tu wyłuszczać wszystkich wypadków co do wzmiankowanych rozgraniczeń 19 powiatów politycznych i co do rzeczonych 55 gmin, gdyż przedstawienie nasze stałoby się zbyt obszernem, — wszakże dla bliższej ilustracyi przedmiotu, przytaczamy tu z pomiędzy dziewiętnastu tylko ten jeden wypadek, odno-

szący się do następujących 10 gmin jako to: Dubiecko, Przedmieście Dubieckie, Drohobyczka z Hutą, Sliwnica, Ruska wieś, Bachorzec, Polchowa, Podbukowina, Słonne i Sietnica. — Gminy te, które należą do Sądu powiatowego w Dubiecku, wnosiły już dawniej do c. k. Rządu usilne prośby o przyłączenie ich do politycznego powiatu w Przemyślu, w skutek czego też rozporządzenie c. k. Ministerstwa spraw wewnętz. z 19. czerwca 1867 Nr. 86 dz. u. p. wyłączyło je z powiatu Brzozowskiego i przydzieliło je do Przemyskiego powiatu politycznego. Równie też Wys. Sejm w uchwałach swych z 29. maja 1875 i z 19. października 1878 objawił swoją opinję c. k. Rządowi w ten sposób: iż Sąd powiatowy Dubiecki mieścić się ma w Starostwie Przemyskiem i że wyliczone powyżej 10 gmin pozostać mają przy Sądzie powiatowym w Dubiecku.

Jednakże p. Minister Sprawiedliwości nie załatwił dotąd sprawy utworzenia nowego Sądu powiatowego w Dynowie w myśl uchwał sejmowych z 29. maja 1875 i z 19. października 1878, a z drugiej strony p. Minister spraw wewnętrznych trzymając się faktycznego stanu, wyłączył w swem rozporządzeniu z 12. lutego 1879 l. 509 wspomniane dziesięć gmin od dnia 1. sierpnia 1878 z obrębu Starostwa Przemyskiego i przyłączył je do Starostwa Brzozowskiego, a to z oczywistą krzywdą dla tychże gmin, które wniosły w tej mierze jak najusilniejsze reklamacye.

W podobny sposób postąpił c. k. Rząd i z innemi 45 gminami w ośmnastu innych rozgraniczeniach powiatów politycznych, a mianowicie wyłączył rzeczone gminy z tego właśnie Starostwa, do którego Wys. Sejm w skutek zaprojektowanej a niezałatwionej dotąd zmiany sądowej przydzielić je zaproponował, a przyłączył je do innego powiatu politycznego.

Wydział krajowy wspomnieć tu musi, iż przewidywał już z góry wszelkie niedogodności i dotkliwe następstwa podobnego traktowania rzeczy, a obawiając się tego, wniósł jeszcze dnia 22. września 1876 l. 15718 przedstawienie, wystosowane tak do p. Ministra Sprawiedliwości, jak też i do p. Ministra spraw wewnętrznych, w którem wyłuszczył główne zasady, na których opierają się wniesione do Sejmu w r. 1875. przedłożenie rządowe i zapadła wskutek tego a zgodna z przedłożeniem rządowem uchwała sejmowa z 29. maja 1875 niemniej przedstawił najdobitniej, iż ta ostatnia uchwała sejmowa tak co do podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych, jako też co do rozgraniczenia c. k. Starostw, tworzy w sobie jedną całość, której wszystkie punkta łączy między sobą najściślejszy i nierozerwany związek i upraszał w końcu, ażeby uchwała Wys. Sejmu z 29. maja 1875 w swej całości wykonaną została.

Toż samo żądanie wnosił Wydział krajowy do władz centralnych w swych przedstawieniach z dnia 26. października 1877 l. 29.349 a to przy tej sposobności, gdy zawiadamiał PP. Ministrów Sprawiedliwości i spraw wewnętrz. o uchwałach Wys. Sejmu powziętych dnia 24. i 28. sierpnia 1877 w przedmiocie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Zakluczynie w Starostwie Brzeskiem, tudzież w sprawie przeniesienia siedziby Sądu powiatowego z Krynicy do Muszyny, a które to obydwie sprawy poruszył również sam c. k. Rząd z własnej swej inicyatywy.

Wreszcie ponowił Wydział krajowy po raz trzeci toż samo żądanie w swem przedstawieniu z dnia 22. lutego 1878 l. 37.772 w którem upraszał oraz P. Ministra Sprawiedliwości o jak najrychlejsze przyspieszenie tej sprawy.

W skutek tego ostatniego przedstawienia naszego, otrzymaliśmy obszerną odpowiedź P. Ministra Sprawiedliwości z daty 23. marca 1878 l. 3.072 (l. Wydz. kraj. 21.105/1878), w której obok uznania sprężystej działalności Wydziału kraj. około przyspieszenia tej sprawy, wskazał oraz P. Minister na rozmaite trudności niedopuszczające szybkiego pokonania tak obszernego zadania i powzięcia ostatecznej decyzyi co do zaprojektowanych przez Sejm kraj. nowych Sądów powiatowych, których liczba pomimo zwinięcia niektórych Sądów, wzrosłaby przecież o pięć nowych Sądów powiatowych; wreszcie powołał się P. Minister także i na trudność finansową, wskazującą również na powolne i sukcesywne postępywanie w tej sprawie, którą też P. Minister według pisma swego, starać się będzie załatwić jak najrychlej, o ile tego dozwolą mu tak właściwe położenie rzeczy, jak też i środki do dyspozycyi stojące.

Pomimo tej odraczającej i nas w pewien sposób do cierpliwości wzywającej odpowiedzi ministeryalnej, nie ustawaliśmy bynajmniej w dalszej sprężystości, a biorąc pochop z dalszych uchwał, które powziął Wys. Sejm dnia 5. 16. i 19. października 1878 a to w sprawie utworzenia nowych Sądów powiatowych w Podwołoczyskach, w Żydaczowie, w Dynowie i w Czarnym Dunajcu, tudzież w sprawie przeniesienia siedziby Sądu powiat. z Wiśniowczyka do Złotnik, niemniej w sprawie zmiany niektórych ustępów uchwały sejmowej z 29. maja 1875, wreszcie w przedmiocie dalszego zatrzymania Sądu powiatowego w Głogowie, nie oglądaliśmy się bynajmniej na to, iż rzeczone uchwały sejmowe udzieliło biuro marszałkowskie c. k. Rządowi do rąk c. k. Prezydyum Namiestnictwa pod datą 5. 16. i 19. października 1878, lecz zawiadomiliśmy o ich treści P. Ministra Sprawiedliwości a to dnia 3. grudnia 1878 l. 57.602 upraszając (a było to już po raz czwarty), ażeby nietylko te tu właśnie wyliczone, lecz oraz i w uchwale sejmowej z dnia 29. maja 1875 zawarte zmiany terytoryalne co do podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych jak najrychlej przeprowadzone zostały, a w szczególności ażeby uskuteczniono jak najspieszniej także i utworzenie nowych Sądów powiatowych w Mszanie-Dolnej, w Bieczu, Żabnie, Zakluczynie, tudzież przeniesienie siedziby Sądu powiatowego z Krynicy do Muszyny.

Prócz tego przypominaliśmy ponownie P. Ministrowi Sprawiedliwości tę sprawę przy l. 36.947/1878 i dnia 11. marca 1879 przy l. 9.980.

Następnie zaś, gdy w ciągu roku 1879 nastąpiło świeże obsadzenie tek c. k. Ministerstwa Sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, a nowo mianowany P. Minister Sprawiedliwości zawiadomił nas, iż nie uwzględnił propozycyi Sejmu galic. względem przyłączenia gmin Tarnawy dolnej i górnej do Sądu powiatowego w Wadowicach, tudzież względem przyłączenia gminy Chocimierza do Sądu powiatowego w Tłumaczu, a to bez oznajmienia nam jakichkolwiek powodów tej odmowy, —

wnieśliśmy dnia 24. lutego 1880 l. 6.879 przedstawienie do P. Ministra Sprawiedliwości, w którem przytoczyliśmy szczegółowo, iż wspomniane powyżej gminy przedkładały kilkakrotnie tak do Wys. Sejmu jak też do Wydziału krajowego właśnie takie prośby swych Rad gminnych o przydzielenie ich do okręgów tych wyżej nadmienionych Sądów powiatowych i że za uwzględnieniem tych próśb przemawiają wszelkie i to nader ważne względy, a w szczególności i ten najważniejszy powód, iż w ten sposób rzeczone gminy bardzo znacznie zbliżone zostaną do siedziby odnośnego c. k. Starostwa; nadmieniliśmy dalej, iż stosunki ludności do przełożonej jej władzy politycznej są w każdym razie daleko ważniejsze, liczniejsze i żywotniejsze, niż stosunki tej ludności do przynależnego Sądu powiatowego, gdyż w siedzibie c. k. Starostwa koncentruje się cała polityczna i autonomiczna administracya, a cała ludność i to bez wyjątku ustawicznie podążać musi do niej, jako do miejsca, gdzie rozstrzygane bywają wszystkie jej sprawy: kościelne, szkolne, drogowe, gminne i t. d., gdzie ludność stawia się do wojska, gdzie opłaca podatki i ma ciągłe a codzienne stosunki z urzędem podatkowym, w skutek czego też przydzielenie pewnej gminy do okręgu pewnego Sądu powiat. nie stosuje się wyłącznie do blizkości siedziby tegoż Sądu, lecz najczęściej ocenić i zarządzić je trzeba tylko z uwzględnieniem i zastosowaniem się do siedziby odnośnego c. k. Starostwa; — prócz tego zaś podnieśliśmy: iż uchwała Wys. Sejmu z dnia 29. maja 1875 jest zgodną z przedłożeniem rządowem, a odwołując się do wszystkich naszych powyż wyliczonych pism, streściliśmy jędrnie główne zasady, na których opierają się tak wspomniane przedłożenie rządowe, jak też i rzeczona uchwała sejmowa, upraszając oraz (a było to już po raz piąty), ażeby ta uchwała sejmowa z dnia 29. maja 1875 o ile dotąd w znacznej części nie jest jeszcze załatwioną, jak najrychlej i w całej swej treści w życie wprowadzoną została.

Odpis zaś tegoż przedstawienia udzieliliśmy równocześnie P. Ministrowi spraw wewnętrznych, będącemu oraz i Prezydentem w Radzie PP. Ministrów z tą prośbą:

ażeby przy załatwieniu zaopiniowanych przez Sejm galicyjski zmian terytoryalnych w podziale kraju na okręgi Sądów powiatowych i c. k. Starostw, — którego to załatwienia oczekuje nasz kraj z prawdziwem upragnieniem, —

wziął w skuteczną obronę nader ważne interesa politycznej i autonomicznej administracyi powiatowej,

na które Sejm krajowy przy składaniu swej opinii zwracał z troskliwością całą swoją i najstaranniejszą uwagę.

Na to ostatnie przedstawienie nasze nie otrzymaliśmy wprawdzie żadnego pisma P. Ministra spraw wewnętrznych,—jednakże odebraliśmy od P. Ministra Sprawiedliwości dnia 8. maja 1880 l. 20.216 odpowiedź następującą:

„iż już poprzednik jego (Dr. Glaser) oznajmił Wydziałowi krajowemu, a to dnia 9. listopada 1876 l. 12.720 i dnia 23. marca 1878 l. 3.072 program c. k. Ministerstwa Sprawiedliwości co do sposobu postępywania w tej sprawie i wskazywał oraz na znaczne trudności w tej mierze; — otóż obecny P. Minister trzyma się tego programu i wykonał już liczne (mehrfache) propozycye Sejmu galicyjskiego, o ile im nie sprzeciwiały się właściwe interesa służby i sprawowania sprawiedliwości; wszakże wzgląd na właśnie co wspomniane interesa spowodował decyzyę P. Ministra co do Tarnawy dolnej i górnej, tudzież co do Chocimierza, gdyż wskazywał stanowczo na dalsze zatrzymanie stosunku dotąd istniejącego. — P. Minister zwraca dalej uwagę Wydziału krajowego na tę okoliczność, iż operat, który służył za podstawę uchwale sejmowej z dnia 29. maja 1875 był wprawdzie rezultatem obrad komisyjnych, jednakże nie miał w sobie wcale cechy (Natur) przedłożenia rządowego czyli też propozycyi c. k. Rządu, lecz był tylko podstawą (Substrat) dla dalszego traktowania tej sprawy w myśl ustawy z 11. czerwca 1868 Nr. 59 D. u. p. zatem też okoliczność: iż uchwała sejmowa z 29. maja 1875 zgodną jest z operatem komisyjnym, nie może przesądzać stanowczej decyzyi c. k. Ministerstwa; wreszcie wzywa p. Minister, ażeby Wydział krajowy zechciał przyjąć to zapewnienie, iż wskutek jego poruszenia tej sprawy, p. Minister tak co do Tarnawy, jak też co do Chocimierza zażądał ponownej opinii c. k. władz i na tej podstawie wydał swoją decyzyę, tudzież iż nie zapoznawano nigdy tej całej doniosłości, jaką ma polityczny podział kraju dla odnośnej ludności.“

Skreśliwszy powyżej cały stan rzeczy co do podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i c. k. Starostw, nie możemy tu jeszcze pominąć tej uwagi, iż p. Minister Sprawiedliwości względem wydatków na utworzenie nowych Sądów powiatowych nie włożył dotąd do preliminarza budżetu państwowego na r. 1880. żadnych funduszów, z czego wynika, iż sprawa ta także i w r. 1880 nie posunie się ani na krok dalej, a to mimo tego, iż Wysoki Sejm w uchwałach swych z 19. października 1878 już po raz wtóry objawił potrzebę konieczną utworzenia nowych Sądów powiatowych w Podwołoczyskach, w Żydaczowie, w Dynowie i w Czarnym Dunajcu.

Powstaje tu dalej i ta obawa, iż c. k. Rząd do budżetu państwowego na r. 1881 nie zapreliminuje również żadnych wydatków na utworzenie nowych Sądów powiatowych.

W ogóle też i to całkiem słusznie obawiać się trzeba, iż p. Minister Sprawiedliwości rozłożył sobie sprawę utworzenia nowych Sądów powiatowych na długi szereg lat, a to głównie w chęci zaoszczędzenia funduszów państwowych, do czego też c. k. Ministerstwo Sprawiedliwości w swej powyż wspomnianej odezwie z 23. marca 1878 l. 3072 przyznało się poniekąd wyraźnie, a na co również wskazuje i ta okoliczność, iż rzeczone c. k. Ministerstwo pomimo stanowczej prośby naszej z d. 22 lutego 1878 l. 37.772 nie objawiło nam dotąd, czyli są jeszcze jakiekolwiek trudności przeciwko wykonaniu niezałatwionej części uchwały sejmowej z 29. maja 1875 a w szczególności przeciwko utworzeniu nowych Sądów powiatowych w Mszanie-dolnej, w Bieczu, w Żabnie i t. d.

Że zaś obawy nasze nie są płonne, lecz jak najściślej uzasadnione, to wykazuje dowodnie cały przebieg tej sprawy, który poruszamy tu w krótkości w sposób następujący:

Przeprowadzenie zmian w podziale kraju na okręgi Sądów powiatowych jest już od dawna nietylko nader pożądanem, lecz nawet nieodzownie potrzebnem, co też uznał sam c. k. Rząd, a to w swych rozporządzeniach z d. 15. lutego 1867 Nr. 36 i Nr. 37 d. u. p. w których Sądy powiatowe w kraju naszym tylko prowizorycznie ustanowione zostały.

Okręgi tych Sądów leżały wszędzie a po części leżą i dotąd w trzech, czterech, a częstokroć nawet i w pięciu lub sześciu powiatach politycznych, jak wykazuje to dowodnie rozporządzenie c. k. Ministerstwa Stanu z 23. stycznia 1867 Nr. 17 dz. u. p. Do tego dołączyła się i ta okoliczność,

że ustawa z 19. maja 1868 Nr 44 dz. u. p. ustanowiła w §. 10 tę ważną zasadę, iż granice powiatów politycznych nie mają przecinać granic gmin i obszarów dworskich, ani też granic okręgów sądowych.

Z powyższych przeto powodów utworzył c. k. Rząd w r. 1869 mieszaną komisyę, złożoną z delegatów c. k. Namiestnictwa, Wydziału kraj. i c. k. wyższych Sądów we Lwowie i w Krakowie, która w r. 1870 ułożyła projekt podziału całego kraju na okręgi Sądów powiatowych i c. k. Starostw.

Ten projekt udzieliło c. k. Ministerstwo wyższym Sądom we Lwowie i w Krakowie, tudzież c. k. Starostwom do zaopiniowania, a Wydział krajowy udzielił go ze swej strony wszystkim Reprezentacyom powiatowym do zbadania i poczynienia swych wniosków w tej mierze.

Następnie w. r. 1873 utworzył c. k. Rząd powtórnie mieszaną komisyę, złożoną z delegatów Namiestnictwa i Wydziału krajowego, która w. r. 1874 ułożyła ostatecznie swe wnioski, a to na podstawie wszystkich powyż nadmienionych materyałów.

Cały ten operat, w którym uczestniczyły wszystkie czynniki władz rządowych tak sądowych jak i administracyjnych, niemniej też wszystkie Reprezentacye powiatowe i Wydział krajowy, przedłożyło c. k. Prezydyum Namiestnictwa c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych, które w porozumieniu z c. k. Ministerstwem Sprawiedliwości wyraziło życzenie, w jaki sposób sprawa ta w Sejmie galicyjskim rozbieraną być ma, a w skutek czego też c. k. Namiestnictwo wniesło do Wys. Sejmu w r. 1875 przedłożenie rządowe, na które też zgodziła się Wys. Izba w swej uchwale z 29. maja 1875.

Gdy zaś od czasu tej uchwały Wys. Sejmu upływa już cały piąty rok, a preliminarz rządowy do budżetu państwowego na r. 1880 t. j. na szósty rok, nie zawiera w sobie żadnych wydatków na utworzenie nowych Sądów powiatowych, przeto też tak długie zwlekanie tej sprawy każdego uderzać musi.

Nie masz w tem wreszcie żadnej wątpliwości, iż podobne odraczanie tej sprawy przynosi dla kraju nader szkodliwe a nawet zgubne następstwa. Gdyż niezbędną potrzebę przeprowadzenia zmian przy Sądach powiatowych uznał sam c. k. Rząd już od lat trzynastu, a od lat dwunastu nie stało się dotąd zadosyć zasadzie ustanowionej w §. 10. ustawy państwowej z 19. maja 1868 Nr. 44 dz. u. p. Cierpi też na tem cały ogół kraju, a to pod względem tak należytego sprawowania sprawiedliwości, jak też i całej administracyi politycznej.

Do tego zaś dołącza się i ta okoliczność, iż cierpi na tem i to bardzo dotkliwie także i autonomiczna administracya powiatowa.

Albowiem w skutek przeprowadzonych już licznych zmian w okręgach Sądów powiatowych zaprowadził p. Minister spraw wewnętrznych od 1. sierpnia 1878 zmiany terytoryalne w 61 Starostwach, z czego też wywiązał się obecnie ten anormalny stosunek, iż okręgi 61 Rad powiatowych nie są obecnie zgodne z powiatami politycznymi, gdyż zmiana terytoryalna obszaru c. k. Starostwa nie pociąga za sobą zmiany terytoryalnej tego obszaru, na który rozciąga się zakres działania Reprezentacyi powiatowej, albowiem do tego wymaganą jest ustawa krajowa w myśl §. 3. ustawy o reprezentacyi powiatowej.

Powyż wspomniany stosunek anormalny nie jest zgodnym z duchem ustaw wydanych przez nasze krajowe ustawodawstwo, gdyż takowe w §. 2. i 4. ustawy o reprezentacyi powiatowej postawiło jako główną podwalinę administracyi autonomicznej tę zasadę, iż Rada powiatowa i c. k. Starostwo istnieją w dualizmie obok siebie, a to w jednym i tym samym powiecie.

Prócz tego dodać tu należy, iż nie nietylko nikt w kraju, ani Wys. Sejm, ani też c. k. Rząd nie pragną n i g d y jakiejkolwiek zmiany tej głównej i zasadniczej podwaliny, lecz przeciwnie sam c. k. Rząd wniósł do Wysokiego Sejmu we wrześniu 1878. r. przedłożenie rządowe t e j t r e ś c i, ażeby okręgi Rad powiatowych z okręgami c. k. Starostw zrównane zostały.

W skutek tego też uchwalił Wys. Sejm ustawę sankcyonowaną dnia 13. lutego 1879 (Nr. 78 dz. u. i roporz. kraj:) tej treści, iż przez trzy lata od dnia ogłoszenia tej ustawy (t. j. od 17. lipca 1879.) obszary, na które rozciąga się zakres działania reprezentacyi powiatowych, zmieniane być mogą rozporządzeniami c. k. Rządu w porozumieniu z Wydziałem krajowym, po upływie zaś trzech lat, zmiany takie tylko w drodze ustawy krajowej nastąpić mogą.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą swoją z 2. lipca 1879 L. 1444 zawiadomiło nas o sankcyi powyższej ustawy, a zarazem zaproponowało nam przeprowadzenie odnośnych zmian w okręgach 61 Rad powiatowych, w skutek czego też Wydział krajowy zawiadomił o tem swym okólnikiem

z 15. grudnia 1879 L. 26915 wszystkie Wydziały powiatowe z wezwaniem, ażeby przedstawiły mu stosunki powiatowe i uchwałę pełnej Rady powiatowej powziętą w tej mierze.

Pertraktacya ta jest jeszcze w toku i dokładne rozpoznanie wszystkich stosunków powiatowych wymaga dłuższego czasu, a co najmniej jeszcze choć z kilka miesięcy czasu.

A jakkolwiek uznajemy, iż zrównanie okręgów Rad powiatowych z okręgami c. k. Starostw jest nietylko nader pożądanem, lecz nawet ze względu na jednolitą organizacyę i odpowiednią administracyę koniecznie potrzebnem, gdyż obecnie anormalny stan, iż granice Rad powiatowych nie zgadzają się z granicami c. k. Starostw, utrudnia zarówno administracyę powiatową tak rządową jak i autonomiczną, tamuje spieszne i doraźne wykonanie uchwał i zarządzeń Wydziałów powiatowych, o ile przeprowadzenie tychże wymaga współdziałania władz politycznych, wreszcie prowadzi do tysiącznych zawikłań, kolizyi i do prawdziwego zamętu.

Toć jednak podnieść tu musimy:

1. trudność przytoczoną już na wstępie co do 55 gmin i rozgraniczenia 19 Starostw, które to rozgraniczenia tylko jako chwilowe i przemijające poczytywać musimy, prócz tego zaś wbrew wyraźnej treści uchwały Wys. Sejmu z 29. maja 1875 do zrównania okręgów odnośnych 19 Rad powiat. przystąpić nie możemy.

Równie też i to z całym naciskiem podnieść musimy:

2. iż P. Minister Sprawiedliwości nie otworzył dotąd ani jednego nowego Sądu powiatowego, w myśl uchwały Wys. Sejmu z 29. maja 1875 i późniejszych z 24. sierpnia 1877 i 19. października 1878 a od tego zawisły następujące zmiany powiatów politycznych.

Utworzenie nowego Sądu powiatowego w Dynowie, wywrze wpływ na zmianę granic trzech powiatów politycznych, mianowicie: Brzozowskiego, Przemyskiego i Rzeszowskiego.

W skutek utworzenia nowego Sądu powiatowego w Żydaczowie, zajdzie zmiana granic dwóch powiatów politycznych, jako to: Bobreckiego i Żydaczowskiego.

W skutek utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu, nastąpi zmiana granic rzech powiatów politycznych, a mianowicie Brodzkiego, Tarnopolskiego i Złoczowskiego.

Utworzenie nowego Sądu powiatowego w Podwołoczyskach, wywrze wpływ na zmianę, granic trzech powiatów politycznych jako to: Zbarazkiego, Tarnopolskiego i Skałackiego.

Utworzenie nowego Sądu powiatowego w Czarnym Dunajcu, spowoduje zmianę granic dwóch powiatów politycznych a to: Myślenickiego i Nowotarskiego.

Utworzenie nowego Sądu powiatowego w Bieczu, wywrze wpływ na zmianę dwóch Starostw t. j. Gorlickiego i Jasielskiego.

Utworzenie nowego Sądu powiatowego w Żabnie, wywoła zmianę granic dwóch powiatów politycznych a mianowicie: Dąbrowskiego i Tarnowskiego.

Zwinięcie Sądu powiat. w Slemieniu, wywrze wpływ na zmianę granic dwóch powiatów politycznych jako to: Żywieckiego i Wadowickiego.

A zatem całkowite wykonanie uchwały Wys. Sejmu z 29. maja 1875 i późniejszych uchwał sejmowych, zmieni obszary wyż wyliczonych ośmnastu Starostw, co pociągnie za sobą odpowiednią zmianę odnośnych ośmnastu Rad powiatowych.

Dodajmy tu oraz tę ważną uwagę, iż sprawa zmiany okręgu pewnej Rady powiatowej nie jest tak łatwą, jak zmiana okręgu samego Starostwa, albowiem do zmiany obszaru Starostwa wystarcza zupełnie i bezwzględnie pojedyncze rozporządzenie rządowe, w którem obszar ten każdego czasu i dowolnie rozszerzonym lub zmniejszonym być może, a takie rozporządzenia rządowe tyczą się częstokroć tylko jednej gminy, następnie później znowu innej miejscowości i w ten sposób powtarzają się i uzupełniają się te rozporządzenia rządowe po kilkakroć razy o różnych czasach. a to co do granic jednego i tego samego Starostwa, a czasem nawet ze zmianą co do jednej i tej samej miejscowości, która najprzód do jednego a później do innego Starostwa przydzieloną zostaje.

Zupełnie zaś inną jest rzeczą zmiana okręgu Rady powiatowej, gdyż życie autonomiczne wiąże wszystkie do tego samego powiatu należące gminy nie tylko budżetem powiatowym, ale nawet i pewnym węzłem moralnym, a wytwarza pomiędzy nimi najściślejszą łączność ekonomiczną, która polega na wspólności majątku i różnych zakładów, urządzeń i instytucyi powiatowych.

Nie ulega więc żadnej wątpliwości, iż zmiana okręgu Rady powiatowej, sięga do najżywotniejszych interesów powiatu, narusza cały związek i ustrój autonomiczny, kwestyonuje prawa własności wspólnych zakładów i instytucyi utworzonych, uposażonych i utrzymywanych funduszem powiatowym, do czego w końcu przyłącza się i ta trudność, iż liczne powiaty autonomiczne w swych dawniejszych granicach, pozaciągały imieniem całego powiatu i na jego wspólny cel znaczne pożyczki bądź z funduszu krajowego, bądź też w prywatnych instytucyach finansowych.

Otoż zmiana okręgu pewnej Rady powiatowej, nie da się każdego czasu dowolnie i tak łatwo przeprowadzić i czynności tej nie można tak snadnie powtarzać czyli w sposób dodatkowy uzupełniać, jak można to czynić przy zmianach granic każdego Starostwa, gdyż wszystkie powyż wyliczone trudności należy uregulować i usunąć, a to przy każdej zmianie okręgu tej pewnej Rady powiatowej, zwłaszcza iż życie autonomiczne bieży ciągle naprzód w ruchu bezustannym, w skutek czego też powiaty autonomiczne zawierają ciągle, nawet i teraz w epoce przejściowej nowe interesa i nowe układy co do wspólnych zakładów i instytucyi, a tem samem powstają lub powstać mogą z każdą chwilą nowe trudności pod względem stanowczego uregulowania i usunięcia przeszkód, do zrównania okręgów Rad powiatowych z okręgami c. k. Starostw.

Wreszcie każda zmiana okręgu pewnej Rady powiatowej, tylko z końcem każdego roku administracyjnego w życie wejść może, gdyż tego wymaga niezbędnie należyte zestawienie i ustanawianie rocznego a w pojedyńczych powiatach różniącego się budżetu powiatowego.

Z powyższych zatem okoliczności wypływa niezbicie, iż dążąc do jednolitej organizacyi politycznej i autonomicznej całego kraju, potrzeba przedewszystkiem przyspieszyć sprawę zmian terytoryalnych przy podziale całego kraju na okręgi Sądów powiatowych, gdyż od tego zależy nie tylko należyte sprawowanie sprawiedliwości, lecz zawisło oraz w moc §. 10. ust. z 19. maja 1868 Nr. 44 dz. u. p. rozgraniczenie c. k. Starostw, po czem dopiero przystąpić by można stanowczo i wszechstronnie do upragnionego zrównania wszystkich okręgów Rad powiatowych z okręgami Starostw, jak tego żąda i koniecznie wymaga ustanowiona przez nasze krajowe ustawodawstwo główna podwalina autonomicznej administracyi powiatowej.

Wydział krajowy wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucyę do c. k. Rządu:

Z uwagi, iż konieczną potrzebę przeprowadzenia zmian terytoryalnych przy okręgach Sądów powiatowych uznał c. k. Rząd już od lat trzynastu, gdyż w rozporządzeniach swych z 15. lutego 1867 Nr. 36 i 37. dz. u. p. ustanowił tylko prowizorycznie Sądy powiatowe w Królestwie Galicyi i Lodom. i W. Ks. Krakowskiem, a w celu przeprowadzenia tych zmian i organizacyi Sądów powiatowych, wydał w drodze konstytucyjnej ustawę z 11. czerwca 1868 Nr. 59. dz. u. p.,

tudzież z uwagi, iż c. k. Rząd względem urządzenia politycznych władz administracyjnych wydał w drodze konstytucyjnej ustawę z 19. maja 1868 Nr. 44 dz. u. p. i w §. 10. tejże ustawy ustanowił tę zasadę: że granice powiatów politycznych czyli Starostw nie mogą przecinać granic gmin, obszarów dworskich, ani też granic okręgów sądowych, w skutek czego też sprawa terytoryalnych zmian przy Sądach powiatowych weszła w najściślejszy związek z ograniczeniem c. k. Starostw, równie też z dalszej uwagi, iż c. k. Rząd dla przeprowadzenia zmian terytoryalnych przy okręgach Sądów powiatowych i c. k. Starostw, złożył tak w r. 1869 jak i w roku 1873 mieszaną komisyę złożoną z delegatów rządowych i Reprezentacyi krajowej, czyli z członków Wydziału krajowego, a wypracowany przez nią operat wniósł w r. 1875 jako przedłożenie rządowe do Sejmu galicyjskiego, który też w myśl §. 2. ustawy z 11. czerwca 1868 Nr. 59 dz. u. p. objawił c. k. Rządowi swoją opinię, zgodną z tem przedłożeniem rządowem, a to w uchwale swej z 29. maja 1875,

następnie z uwagi, iż od tego czasu upłynęło już pięć lat, a nader liczne ustępy dopiero co wspomnianej uchwały sejmowej, w szczególności zaś co do utworzenia nowych Sądów powiatowych które sprowadzą za sobą zmiany ośmnastu Starostw, nie są dotąd w życie wprowadzone, jak też w za-

sadzie zawartej w §. 10. ust. z 19. maja 1868 Nr. 44 dz. u. p. już od lat dwunastu nie stało się dotąd zadosyć, w skutek czego też cierpi na tem cały kraj tak pod względem należytego sprawowania sprawiedliwości, jak też pod względem powiatowej administracyi politycznej i autonomicznej, gdyż od stanowczego uregulowania okręgów Sądów powiatowych zawisło rozgraniczenie c. k. Starostw, a od stanowczego uregulowania i rozgraniczenia powiatów politycznych zależy uregulowanie i zrównanie okręgów Rad powiatowych z okręgami c. k. Starostw, które obecnie nie zgadzają się ze sobą, a to z wielką ujmą dla administracyi powiatowej;

wreszcie z uwagi, iż jak najrychlejsze przeprowadzenie jednolitej organizacyi politycznej i autonomicznej w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielk. Ks. Krakowskiem należy do najżywotniejszych interesów tegoż kraju i jest niezbędnie a nagląco potrzebnem:

Wzywa Sejm krajowy c. k. Rząd: ażeby wprowadził jak najspieszniej w życie zgodną z przedłożeniem rządowem, a dotąd w znacznej części nie załatwioną uchwałę sejmową z 29. maja 1875 względem podziału całego kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych i c. k. Starostw, a w szczególności względem utworzenia nowych Sądów powiatowych w Czarnym Dunajcu, w Mszanie dolnej, w Bieczu, w Żabnie, w Dynowie, w Żydaczowie, w Podkamieniu i w Podwołoczyskach, tudzież i wszystkie późniejsze uchwały sejmowe w tej sprawie powzięte a mianowicie:

a) z 24. sierpnia 1877 względem przeniesienia siedziby Sądu powiatowego z Krynicy do Muszyny;

b) z 28. sierpnia 1877 względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w Zakluczynie w Starostwie Brzeskiem;

c) z 16. października 1878 względem petycyi o dalsze zatrzymanie Sądu powiatowego w Głogowie i drugiej petycyi o utworzenie nowego Sądu powiatowego w Czarnym Dunajcu;

d) z 19. października 1878 względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w Dynowie;

e) z 19. października 1878 względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w Żydaczowie;

f) z 19. października 1878 względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podwołoczyskach, wreszcie:

g) uchwały Sejmu galicyjskiego z 19. października 1878 względem zmiany niektórych ustępów uchwały sejmowej z 29. maja 1875.

Z Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 25. maja 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Walerjan Podlewski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Z drukarni Anny Wajdowiczowej (pt. Poremby), Lwów, Rynek l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

L. 23180/80.

Alegat. 31.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskami względem zmiany niektórych ustępów uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. maja 1875, odnoszącej się do terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i na okręgi Starostw.

Wysoki Sejmie!

W sprawie podziału całego kraju na okręgi Sądów powiatowych i okręgi c. k. Starostw, oświadczył Wys. Sejm c. k. Rządowi opinię swoją w swej uchwale z dnia 29. maja 1875, która doczekała się dotąd tylko częściowego załatwienia ze strony c. k. Rządu, jak to wyłuszczyliśmy obszernie w naszem sprawozdaniu z 25. maja 1880 l. 22661, w którem wykazaliśmy oraz konieczną potrzebę przyspieszenia tej sprawy, stawiając wniosek o uchwalenie stosownej rezolucyi do c. k. Rządu.

Powodem zaś do niniejszego sprawozdania jest stan rzeczy następujący:

Na ostatniem zgromadzeniu Wys. Sejmu w r. 1878 wpłynęły do Wys. Izby niektóre petycye pojedynczych gmin, zawierające w sobie reklamacye przeciwko przyłączeniu ich do tych Sądów powiatowych, do których uchwała sejmowa z dnia 29. maja 1875 przydzielić je zaproponowała.

Rzeczone petycye jako niezałatwione w Izbie, przekazał Wys. Sejm mocą swej ogólnej uchwały z dnia 19. października 1878 Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Prócz tego zaś wniosły i niektóre inne gminy wprost do Wydziału krajowego podobne prośby, które również nie są zgodne z powyż wspomnianą opinią Wys. Sejmu i zapadłem w skutek niej rozporządzeniem c. k. Rządu, gdyż gminy te upraszają o przydzielenie ich do innego Sądu powiatowego. Otóż te dodatkowe bądź do Wys. Sejmu, bądź też do Wydziału krajowego wniesione reklamacye pojedynczych gmin są następujące:

a). Niezałatwiona w Wys. Izbie petycya sejmowa gminy Machliniec z dnia 27. września 1878 l. 391/s uprasza: ażeby przydzielono ją napowrót do okręgu Sądu powiatowego w Stryju i do Starostwa Stryjskiego, gdyż wszystkie stosunki tak handlowe jak i przemysłowe łączą tę gminę ze Stryjem, a przydzielenie jej do Sądu powiatowego w Żurawnie i do Starostwa Żydaczowskiego, naraża ją na straty i na upadek materyalny.

Powyższa petycya zasługuje na uwzględnienie, jak uznała to uchwała sejmowej komisyi prawniczej z dnia 3. października 1878 l. 391/s, do czego przyłącza się prócz tego i ten wzgląd, iż tak uchwała Rady gminnej w Machlińcu z dnia 8. grudnia 1878, jak też i opinia Rady powiatowej Stryjskiej z dnia 30. grudnia 1878 poparły jak najsilniej rzeczoną petycyę.

b) Gmina Meducha uprasza na mocy uchwały swej Rady gminnej z dnia 11. marca 1879 o to zarządzenie: ażeby z okręgu Sądu powiatowego w Bursztynie i z obrębu Starostwa Rohatyńskiego wyłączoną i do Sądu powiatowego w Haliczu, tudzież do Starostwa Stanisławowskiego przydzieloną została.

Za uwzględnieniem tej prośby przemawiają te ważne powody, iż Meducha leży tuż przy samym Haliczu, ma zatem cztery razy bliżej do Halicza niż do Bursztyna, prócz tego zaś odległość jej do siedziby Starostwa, jest blisko o połowę krótszą do Stanisławowa niż do Rohatyna.

Wreszcie Wydziały powiatowe w Podhajcach i Stanisławowie zgodziły się już dawniej w rokowaniach swych z Wydziałem krajowym na poprowadzenie dalszej budowy drogi powiatowej z Podhajec na Meduchę i Tustań do kolei żelaznej w Haliczu; droga ta jest koniecznie potrzebną, a wykonaniu tego projektu przeszkadza ta trudność, iż Meducha leży dotąd w obcym powiecie a mianowicie w Starostwie Rohatyńskiem, i to przy ostatecznym krańcu tegoż powiatu, w skutek czego też rzeczona droga niema dla Wydziału powiatowego Rohatyńskiego żadnego prawie znaczenia i bliższego zainteresowania się tą sprawą obudzić nawet nie może.

Gdy zaś Tustań należy już oddawna do Starostwa Stanisławowskiego, a gminy sąsiednie Chorostków, Międzyhorce i Siemikowce przydzielono w r. 1878 do Starostwa Stanisławowskiego, przeto też przydzielenie Meduchy do tego ostatniego Starostwa usunęłoby nawet i tę szkodliwą niedogodność, według której Starostwo Rohatyńskie wciska się niestosownym klinem w powiat Stanisławowski, a przyczyniłoby się nader odpowiednio do stosownej arondacyi tak tego ostatniego powiatu, jak też i okręgu Sądu powiatowego w Haliczu.

c) Gmina Uścia-Zielonego na mocy uchwały swej Rady gminnej z dnia 21. stycznia 1879, a gminy Łuka, Międzygórze i Trościańce na mocy uchwał Rad gminnych z dnia 13. lutego 1879, upraszają ponownie o przydzielenie ich do Sądu powiatowego w Tłumaczu i do Starostwa Tłumackiego, oświadczając zarazem, iż przyłączenie się tych gmin do petycyi sejmowej z dnia 22. września 1878 l. 286/s., w której rzeczone gminy prosiły o pozostawienie ich przy okręgu Sądu powiatowego w Manasterzyskach i przy obszarze Starostwa Buczackiego, nastąpiło nielegalnie, a to bez podstawy uchwały Rady gminnej i skutkiem nadużycia zaufania ich naczelników gminnych, którzy nie umiejąc czytać i pisać, dozwolili na wyciśnięcie pieczęci gminnej na wspomnianej petycyi sejmowej.

Wydział krajowy mniema, iż należy uwzględnić te prośby i przytacza ponownie powody zawarte już w dawniejszem swem sprawozdaniu z dnia 26. września 1878 l. 36.254, a mianowicie, iż wszystkie te cztery gminy leżą w ten sam sposób, jak Nowosiółka i Petryłów, na lewym brzegu Dniestru, komunikacya ich z Tłumaczem zabezpieczoną jest przez pewne linami zaopatrzone przewozy w Dołhem i Bukownej; prócz tego rzeka Dniestr nie stanowi tu z reguły żadnej przeszkody komunikacyjnej, gdyż nader rzadko wydarza się tak wielkie wezbranie wód, któreby wzbraniało używania przewozów; zresztą takie wyjątkowe i nadzwyczajne wezbranie wód trwa najwyżej trzy lub cztery dni, a i wtenczas komunikacya nie jest wcale przerwaną, gdyż istnieje w Niżniowie bezpieczny most na gościńcu rządowym i te powody uznał sam P. Minister Sprawiedliwości, przydzielając w r. 1878 Nowosiółkę tudzież Petryłów do Sądu powiatowego w Tłumaczu. Wreszcie przytaczamy tu, iż gminy Łuka, Uście Zielone, Międzygórze i Trościańce mają prawie tę samą odległość do Tłumacza jak do Manasterzysk, a prócz tego miałyby w Tłumaczu siedzibę Starostwa, Rady powiatowej i Urzędu podatkowego, niemniej należały te gminy aż do dnia 1. sierpnia 1878 zawsze do Starostwa Tłumackiego, podczas gdy do siedziby Starostwa w Buczaczu, dokąd przydzielono je od dnia 1. sierpnia 1878, mają daleko większą odległość. Niema więc przeto żadnego powodu do nieuwzględnienia tych próśb, zwłaszcza iż c. k. Ministerstwo Sprawiedliwości w rozporządzeniu swem z dnia 27. marca 1879 l. 4.410 zniosło Sąd powiatowy w Jazłowcu i zaprowadziło natomiast nowy Sąd powiatowy w Złotym Potoku, a to zupełnie zgodnie z opinią Wys. Sejmu z dnia 29. maja 1875, zatem też ta ostatnia sprawa nie wywarła i faktycznie żadnego wpływu wywierać już nie może na przyłączenie tych czteru

gmin do okręgu pewnego Sądu powiatowego, jak się tego obawiała komisya sejmowa w swem sprawozdaniu z dnia 16. października 1878 l. 729, na podstawie którego zapadła uchwała Wys. Sejmu z dnia 19. października 1878 pozostawiająca te cztery gminy, a to w sposób milczący i tak jak dotąd było przy okręgu Sądu powiatowego w Manasterzyskach.

d) Gmina Połonice z Bogdanówką wniosła do nas dnia 2. listopada 1878 l. 53.554 adresowaną do Wys. Sejmu petycyę tej treści, ażeby wyłączono ją z okręgu Sądu powiatowego w Glinianach i z okręgu Starostwa Przemyślańskiego, a przydzielono ją do Sądu powiatowego deleg.-miejskiego we Lwowie i do Starostwa Lwowskiego.

Wydział krajowy zarządził w tej mierze bliższe dochodzenia, które doprowadziły do tego rezultatu: iż gminy Połonice z Bogdanówką i Zadwórze upraszają o przydzielenie ich do Sądu powiatowego deleg.-miejskiego we Lwowie, a to na podstawie uchwał Rad gminnych w lutym 1879 powziętych; a gminy Barszczowice z Chałupkami, tudzież Pikułowice, na mocy uchwał Rad gminnych w marcu 1879 powziętych, domagają się również przyłączenia ich do Sądu deleg.-miejskiego we Lwowie, a to w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. maja 1875, której w odnośnym ustępie nie załatwił dotąd P. Minister Sprawiedliwości.

Wszystkie te prośby są uzasadnione, gdyż Połonice z Bogdanówką tudzież Zadwórze, dalej Barszczowice z Chałupkami i Pikułowice leżą przy kolei żelaznej i mają w ten sposób najbliższy i najdogodniejszy przystęp do Lwowa, podczas gdy dwie pierwsze gminy mają bardzo uciążliwe przeszkody komunikacyjne do Glinian i do Przemyślan.

e) Gmina Iskań na podstawie uchwały swej Rady gminnej z dnia 7. lipca 1879 uprasza, ażeby wyłączono ją tak z okręgu Sądu powiatowego w Birczy, jak też z okręgu Starostwa Dobromilskiego, tudzież ażeby przydzielono ją do okręgu Sądu powiatowego w Dubiecku i do Starostwa w Przemyślu. Prośba ta zasługuje z tego powodu na uwzględnienie, iż Iskań leży daleko bliżej do Dubiecka i do Przemyśla, niż do Birczy i do Dobromila, a Rada powiatowa Dobromilska poparła jednogłośnie tę prośbę.

Zachodzi tu wprawdzie ta okoliczność, iż P. Minister spraw wewnętrznych przyłączył Dubiecko od 1. sierpnia 1878 do Starostwa Brzozowskiego, jednakże to przyłączenie jest tylko chwilowem i usuniętem zostanie z tą chwilą, w której P. Minister Sprawiedliwości przystąpi do utworzenia nowego Sądu powiatowego w Dynowie, a to w myśl uchwał Wys. Sejmu z dnia 29. maja 1875 i z dnia 19. października 1878. Wreszcie na każdy sposób leży Iskań tuż pod samem Dubieckiem, dokąd ma co najmniej trzy razy bliżej niż do Birczy i w najgorszym wypadku miałby Iskań zawsze jeszcze bliżej do Brzozowa niż do Dobromila.

f) Rady gminne i obszary dworskie w miejscowościach: Łuka z Manasterkiem czyli Monasterem i Uniż upraszają, ażeby nie przyłączano tych miejscowości do okręgu Sądu powiatowego w Złotym-Potoku i do obszaru Starostwa Buczackiego, dokąd na mocy odnośnych rozporządzeń ministerjalnych z r. 1879 i z r. 1880 a to z dniem 1. listopada 1880 przydzielone być mają, lecz ażeby pozostawiono te miejscowości tak jak dotąd przy okręgu Sądu powiatowego w Obertynie i przy Starostwie w Horodence, gdyż wszystkie stosunki handlowe i przemysłowe łączą te miejscowości jak najściślej z Obertynem i Horodenką, dokąd mają bardzo dobrą komunikacyę, a to: pewny przewóz na Dniestrze za pomocą promu dogodnie na linwie urządzonego i bitą drogą krajową do Horodenki, podczas gdy ze Złotym Potokiem i Buczaczem nie mają żadnych wcale stosunków, a oprócz tego mają do Złotego Potoka i do Buczacza najgorszą drogę prywatną po moczarach i innych nieprzystępnych miejcach, wreszcie mają znacznie dalej do Buczacza niż do Horodenki.

Gdy oprócz tego rzeczone miejscowości wniosły tę samą reklamacyę także i do c. k. władz politycznych, a uchwała pełnej Rady powiatowej w Horodence z dnia 25. czerwca 1879 poparła tę prośbę, mniema Wydział krajowy, iż należy przychylić się do niej, a to pomimo tej okoliczności, iż odnośne rozporządzenia PP. Ministrów Sprawiedliwości i spraw wewnętrznych z 1879 i 1880 r. zgodne

są z uchwałą Wys. Sejmu z dnia 29. maja 1875, zwłaszcza iż te rozporządzenia ministeryalne dopiero dnia 1. listopada 1880 w życie wejdą.

g) Gmina Jastkowice z przysiołkami Palenie, Ruda-Jastkowska, Moskale, Kuziory, Szwedy i Wołoszyny uprasza na podstawie uchwały swej Rady gminnej z dnia 12. grudnia 1879, ażeby wyłączono ją z okręgu Sądu powiatowego w Rozwadowie i z obszaru Starostwa Tarnobrzeskiego, a przydzielono ją do okręgu Sądu powiatowego w Ulanowie i do Starostwa w Nisku. Rada powiatowa Tarnobrzeska sprzeciwia się wprawdzie tej prośbie, pomimo tego wszakże uchwalił Wydział krajowy dnia 17. lutego 1880 l. 5111 przychylić się do niej, a to z powodów następujących:

Gmina Jastkowice z przyległościami rozlega się na obszarze przeszło jednomilowym, leży tak jak Ulanów za Sanem tj. na prawym brzegu Sanu, wśród piasków i jest gminą ubogą; do Tarnobrzegu mają te miejscowości odległość $3^1/_2$ aż do pięciu mil, do Niska zaś tylko półtora mili; tak do Niska jak do Rozwadowa i Tarnobrzegu przeprawiać się trzeba przez San, a do Tarnobrzegu nawet i przez często wzbierający potok Jamnicę; do Ulanowa zaś mają rzeczone miejscowości zawsze bezpieczną i wolną drogę, a to bez przeprawy przez San i wolny przystęp do swej parafii w Pysznicy, która przynależy do okręgu Sądu powiatowego w Ulanowie. Dokładne zatem rozpatrzenie tej sprawy na mapie Kumersberga popiera dosadnie prośbę Rady gminnej w Jastkowicach, do czego się wreszcie przyłącza i ta okoliczność, iż Wysoki Sejm w swej uchwale z 29. maja 1875 oświadczył się za przyłączeniem tej gminy z przysiołkami do okręgu Sądu powiatowego w Nisku i do tamtejszego Starostwa, którego to ustępu opinii Wys. Sejmu nie załatwił dotąd P. Minister Sprawiedliwości.

h) Wreszcie uprasza gmina Kozielniki na podstawie uchwały swej Rady gminnej, ażeby wyłączono ją z okręgu Sądu powiatowego w Winnikach, a przyłączono do okręgu Sądu powiatowego deleg. miejskiego we Lwowie.

Prośba ta jest zupełnie uzasadnioną, gdyż Kozielniki graniczą ze Lwowem i są od samego miasta tylko o trzy kilometry oddalone, podczas gdy do Winnik mają niemal trzy razy większą odległość i to zwykłemi wiejskiemi, czyli tak zwanemi prywatnemi drogami, które przez znaczną część roku są trudne do przebycia i wówczas mieszkańcy Kozielnik tylko drogą na Lwów udają się do Winnik, a w ten sposób przebywać muszą ośm kilometrów drogi i opłacają myto we Lwowie przy jeździe tam i napowrót.

Domaganie się Rady gminnej w Kozielnikach jest zatem całkiem słuszne i tem bardziej uwzględnić je trzeba, iż nawet gminy Pasieka, Siechów i Wulka Siechowska, które leżą w tym samym kierunku jak Kozielniki, jednakże znacznie dalej od Lwowa oddalone są, należą istotnie do Sądu delegowanego miejskiego we Lwowie.

Odnośnie więc do przedstawienia rzeczy pod *a)* do *h)* wyłuszczonego, wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielk. Księstwem Krakowskiem zmienia niektóre ustępy swojej uchwały z 29. maja 1875 objawiającej c. k. Rządowi opinię względem terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i c. k. Starostw, a to w punktach następujących:

1. Miejscowość Machliniec ma być wyłączoną z okręgu Sądu powiatowego w Żurawnie i z okręgu Starostwa Żydaczowskiego, a przydzielić ją należy napowrót do okręgu Sądu powiatowego w Stryju i do Starostwa Stryjskiego;

2. Miejscowość Meducha ma być wyłączoną z okręgu Sądu powiatowego w Bursztynie i z obrębu Starostwa Rohatyńskiego, a należy przydzielić ją do okręgu Sądu powiatowego w Haliczu, tudzież do Starostwa Stanisławowskiego;

3. Miejscowość Łuka, Uście Zielone, Międzygórze i Trościańce należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Manasterzyskach i z obszaru Starostwa Buczackiego, a przydzielić je trzeba do okręgu Sądu powiatowego w Tłumaczu i do Starostwa Tłumackiego;

4. Miejscowości Połonice z Bogdanówką tudzież Zadwórze należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Glinianach i z obszaru Starostwa Przemyślańskiego, a trzeba je przydzielić do Sądu powiatowego deleg. miejskiego we Lwowie i do Starostwa Lwowskiego; równocześnie zaś odwołuje się Sejm do swej uchwały z dnia 29. maja 1875 i ponawia swoją opinię, iż miejscowości Barszczowice z Chałupkami tudzież Pikułowice trzeba wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Winnikach i przydzielić do okręgu Sądu powiat. deleg. miejskiego we Lwowie;

5. Miejscowość Iskań należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Birczy i z obrębu Starostwa Dobromilskiego, a trzeba ją przydzielić do Sądu powiatowego w Dubiecku i do okręgu Starostwa w Przemyślu; zarazem odwołuje się Sejm do swych uchwał z dnia 29. maja 1875 i z dnia 19. października 1878, tudzież ponawia jeszcze raz swoją opinię, iż w obrębie Starostwa Brzozowskiego należy utworzyć nowy Sąd powiatowy w Dynowie, a Sąd powiatowy w Dubiecku mieścić się ma wśród granic Starostwa w Przemyślu;

6. Miejscowości Łuka z Manasterkiem (czyli z Manasterem), tudzież Unisz, które na mocy rozporządzeń c. k. Ministerstwa Sprawiedliwości z 27. marca 1879 l. 4410 i z 27. stycznia 1880 a to z dniem 1. listopada 1880 do okręgu nowego Sądu powiatowego w Złotym Potoku przydzielone być mają, a na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 8. stycznia 1880 l. 160 również z dniem 1. listopada 1880 do obszaru Starostwa w Buczaczu przyłączone być mają, należy pozostawić tak jak dotąd przy okręgu Sądu powiatowego w Obertynie i przy Starostwie w Horodence;

7. Miejscowość Jastkowice z przysiołkami Palenie, Ruda Jastkowska, Moskale, Kuziory, Szwedy i Wołoszyny, należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Rozwadowie i również wyłączyć z obszaru Starostwa Tarnobrzeskiego, a przydzielić do okręgu Sądu powiatowego w Ulanowie i do Starostwa w Nisku; wreszcie

8. Miejscowość Kozielniki należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Winnikach, a przydzielić do okręgu Sądu powiatowego delegowanego miejskiego we Lwowie.

Z Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 28. Maja 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Waleryan Podlewski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Z drukarni Anny Wajdowiczowej (pt. Poremby), Lwów, Rynek l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

L. W. 24040.

Alegat. 32.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zaciągniętej ze Skarbu Państwa i pomiędzy ludność wiejską kraju rozdzielonej pożyczce na zasiewy w kwocie 500.000 złr. a. w.

Wysoki Sejmie!

Gdy w jesieni roku ubiegłego w skutek wezwania Wydziału krajowego wpływać zaczęły sprawozdania Wydziałów pow. o rezultacie zbiorów zeszłorocznych i w ogóle o stanie ludności wiejskiej, Wydział krajowy powziął zaraz to smutne przekonanie, że nieurodzaj, który sprawdzony został w znacznej części kraju, nawiedzanego już od dłuższego czasu niemal peryodycznie różnemi klęskami, wywoła w tym roku w podupadłej ludności wiejskiej nietylko chwilowy niedostatek, lecz nawet brak ziarna na zasiew a tem samem pozbawi ją możności uzyskania w następnym roku środków egzystencyi.

Kiedy ta groźna ewentualność w miarę zbliżania się zimy stawała się coraz pewniejszą, nie przypuszczano jeszcze, że w r. 1879. Sejm krajowy nie zostanie wcale zwołany. To też w nadziei, że sesya sejmowa otwartą zostanie bodaj na schyłku roku, Wydział krajowy ograniczyć się musiał do dokładnego badania potrzeb i obmyślenia środków zaradczych, które dopiero na mocy uchwały Wys. Sejmu mogłyby być urzeczywistnione.

Tak się rzecz miała w chwili, gdy Prezydyum c. k. Namiestnictwa opierając się na niepomyślnych sprawozdaniach c. k. Starostów o położeniu ludności wiejskiej, dotkniętej klęską nieurodzaju, a w dalszem następstwie zagrożonej nawet głodem, wystosowało do Wydziału krajowego odezwę z dnia 20 grudnia 1879. l. 10298/pr. *Aleg. 1.* w której streściwszy rezultat badań c. k. Starostów, przedstawiło Wydziałowi krajowemu potrzebę wczesnego obmyślenia stosownych środków zaradczych. W odpowiedzi swojej z dnia 23. grudnia 1879 l. 52167 *Aleg. 2.* Wydział krajowy przedstawił ze swojej strony c. k. Prezydyum Namiestnictwa szczegóły, zebrane w tej mierze za pośrednictwem Wydziałów powiatowych i przypuszczając ciągle, że sesya sejmowa otwartą zostanie, jeżeli już nie na schyłku ubiegłego to przynajmniej zaraz w początku bieżącego roku, oznajmił, że zamierza wystąpić z wnioskiem zaciągnięcia półmilionowej pożyczki krajowej, z której miałyby być udzielane ludności wiejskiej bezprocentowe pożyczki na zakupno ziarna na zasiew.

Alegat. I.

Alegat. II.

Tymczasem nadzieja, że Wys. Sejm zwołany zostanie w pierwszych dniach stycznia b. r. zawiodła tak samo, jak wszystkie zeszłoroczne terminy, a na domiar wpływające wówczas dalej spra-

wozdania Wydziałów pow. o stanie ludności wiejskiej, nie tylko niełagodziły obrazu skreślonego w odezwie do Prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 23. grudnia 1879 l. 52167, lecz owszem coraz więcej utwierdzały Wydział krajowy w przekonaniu, że jeżeli pomoc publiczna nie nadejdzie w porę, ludność wiejska nie będzie mogła przystąpić do zasiewu, a wtedy pominąwszy już niemożność uiszczenia podatków i upadek siły podatkowej na następne lata, rozmiar i kres niedostatku nie dałby się wcale przewidzieć.

W obec tak smutnego stanu rzeczy i niemożności zaradzenia niebezpiecznej sytuacyi środkami, któremi Wydział krajowy we własnym zakresie działania rozporządzać może, wypadało z wszelkim naciskiem nalegać, aby sesya sejmowa ile możności jak najprędzej zwołaną została.

W tym celu wystosował Wydział krajowy 16. stycznia b. r. l. 2260 drugą odezwę do Prezydyum c. k. Namiestnictwa z prośbą o poczynienie stosownych kroków w tej mierze. W odezwie tej przedstawił Wydział krajowy Prezydyum c. k. Namiestnictwa, że wskazany 23. grudnia 1879 l. 52167 projekt pomocy krajowej oparł na tem przypuszczeniu, iż Wys. Sejm będzie mógł najpóźniej w pierwszych dniach marca powziąć uchwałę w tej mierze, i że uchwała ta bezzwłocznie do najwyższej sankcyi przedłożona, najdalej do 10. marca zostanie wykonana.

Cała skuteczność pomocy krajowej zawisłą była od dotrzymania tego terminu, gdyż stanowi on w naszych stosunkach rolniczych kres ostateczny pory właściwej do rozpoczęcia zasiewów.

Aby mimo niezwołania Sejmów zapobiedz groźnym następstwom nieurodzaju, c. k. Rząd oświadczył gotowość przyjścia w pomoc krajowi półmilionową pożyczką bezprocentową zwrotną do 1. stycznia 1881. Widząc że wszelkie usiłowania podjęte celem przyspieszenia sesyi sejmowej pozostałyby bezowocnemi, Wydział krajowy postanowił korzystać z ofiarowanej przez c. k. Rząd pomocy, jako wśród danych stosunków jedynie możliwej drogi uzyskania potrzebnych funduszów, i wystosował
Alegat III. w tym duchu dnia 25. stycznia br. l. 3400 *Alegat 3.* przedstawienie do Jego Excelencyi Ministra Prezydenta hr. Taafego, które w krótkim czasie doprawadziło do pożądanego rezultatu. Już w końcu stycznia bowiem wpłynął do Rady Państwa projekt ustawy, na mocy której Wydział krajowy otrzymać miał do dyspozycyi tytułem bezprocentowej do 1. stycznia 1881 zwrotnej pożyczki kwotę 500.000 złr. celem dostarczenia ludności wiejskiej dotkniętej klęską nieurodzaju, środków potrzebnych do zakupna zboża na zasiew. Dnia 26. lutego 1880 projekt ten stał się już ustawą w obu izbach uchwaloną i przez Najjaśniejszego
Alegat IV. Pana sankcyonowaną. *Alegat 4.*

Zanim jeszcze ustawa ta została uchwalona, Wydział krajowy uważając jej przyjęcie i sankcyonowanie za zapewnione, wziął pod rozwagę, według jakich norm i w jaki sposób rozdzielać wypadnie bezprocentowe pożyczki na zasiewy. Przedewszystkiem postanowił Wydział krajowy ograniczyć pomoc publiczną tylko do tych powiatów, które tak w sprawozdaniach c. k. Starostów jak relacyach Wydziałów powiatowych przedstawione zostały jeszcze przed podniesieniem sprawy pożyczki, za dotknięte klęską nieurodzaju w wysokim stopniu, i potrzebujące niezbędnie pomocy publicznej. Liczba takich powiatów była znaczną (57) a jej stosunek do rozporządzalnych funduszów wcale niekorzystny. Do tych 57 Wydziałów powiatowych wystosował Wydział krajowy dnia 4. lutego b. r. l. 5381 okól-
Alegat V. nik, *Alegat 5.* w którym jako zasadę postawił, że pożyczki na zasiewy udzielane będą tylko za solidarną poręką gmin włościanom, co do których sprawdzono, że nie mają czem zasiać roli, pozbawieni są środków nabycia ziarna i w braku sposobności do zarobkowania sami zaradzić nie mogą tej potrzebie.

Forma udzielenia pożyczek t. j. solidarna poręka gmin nie wyszła z inicyatywy Wydziału krajowego, lecz wskazaną została w projekcie ustawy w sposób, który wykluczał inną drogę n. p. pośrednictwo powiatów jako dłużników, gdyż w razie niezastosowania się w tej mierze do ustawy, narażoną zostałaby na niebezpieczeństwo bardzo ważna koncesya, t. j. możność ściągania zaległych rat w krótkiej i niekosztownej drodze politycznej egzekucyi.

W powołanym powyżej okólniku instrukcyjnym, Wydział krajowy zarządził uzupełnienie badań rozmiaru klęski i potrzeb niezbędnych, a zarazem zwrócił uwagę Wydziałów powiatowych na

potrzebę pouczenia gmin o celach i warunkach pożyczki za pośrednictwem osobnych delegatów. W obec notorycznej lekkomyślności ludu wiejskiego w korzystaniu z wszelkich źródeł kredytu, zwłaszcza bezprocentowego, bez względu na to, czy tego wymaga nieodzowna potrzeba i czy to ma cel produkcyjny, uzupełnienie badań było niezbędnem, zwłaszcza z uwagi na fakt, że fundusz półmilionowy mógł wystarczyć na udzielenie skromnej pomocy tylko tym, którzy jej niezbędnie potrzebowali.

Także i na to zwrócił Wydział krajowy uwagę, aby wpływowi członkowie gmin zasiadający w Radach gminnych, nie nadużywali swojej przewagi z uszczerbkiem dla biednych i rzeczywiście na pomoc publiczną zasługujących.

W skutek wczesnego wydania zarządzeń przygotowawczych i gorliwości, jaką w tej sprawie okazały wszystkie wezwane Wydziały powiatowe, Wydział krajowy już w pierwszej połowie marca posiadał uchwały Rad gminnych i opinie Wydziałów powiatowych, a tem samem meteryał, który stanowić miał podstawę rozdzielenia funduszu pożyczkowego.

Obawa, że żądania gmin znacznie przewyższą kwotę 500.000 złr, ziściła się w zupełności.

Chociaż część Wydziałów powiatowych, przewidując tę ewentualność, już z własnej inicyatywy zniżyła kwoty wykazane w uchwałach Rad gminnych do miary najniezbędniejszej i chociaż dwa powiaty pierwotnie same usunęły się od udziału w pożyczkach na zasiewy, mimo to wszystkie żądania wynosiły razem 1,152.911 złr.

Wypadało zatem przystąpić do znacznej redukcyi pożyczek żądanych na podstawie wskazówek, których Wydziałowi krajowemu dostarczały relacye Wydziałów powiatowych.

Przedewszystkiem uznał Wydział krajowy nietylko za wskazane stosunkiem rozporządzalnych funduszów do pożyczek żądanych, lecz nawet za wskazane samym celem pożyczki, aby pojedyńczym włościanom nie dostawały się znaczniejsze kwoty. Chodziło tu bowiem nie o podźwignięcie gospodarzy częściowo i chwilowo podupadłych, którzy potrzebowali pieniędzy na skompletowanie zasiewów i jako właściciele znaczniejszych posiadłości gruntowych mogli zkądinąd uzyskać pomoc pod warunkami nieuciążliwymi, lecz o ocalenie od zupełnej ruiny i nędzy tych, którzy pozbawieni byli ziarna zupełnie i nie mieli czem zasiać swoich małych gruntów, wystarczających zaledwie na wyżywienie rodzin. Wychodząc z tego założenia. Wydział krajowy uznał, że kwota 15 złr. stanowić powinna normalną wysokość pożyczki dla jednego włościanina.

Po zastosowaniu tej normy do wykazów gminnych, kwota żądanych pożyczek zniżyła się z 1,152.911 złr. na 864.100 złr.

Do dalszej redukcyi przystąpił Wydział krajowy na podstawie wskazówek, jakie w tej mierze dawały sprawozdania Wydziałów powiatowych, mianowicie tych, które z własnej inicyatywy nie zniżyły pożyczek przez pojedyńcze gminy żądanych, lecz przedłożyły wszystkie uchwały gminne tak, jak je same od delegatów swoich otrzymały.

Ta druga redukcya doprowadziła do tego rezultatu, że ogólna suma żądań spadła na 657.910 złr. Kwota ta była już znacznie zbliżona do funduszu rozporządzalnego, ale zawsze jeszcze nie mogła służyć za podstawę rozdziału, zwłaszcza w obec faktu, że od razu nie mógł Wydział krajowy rozdać całego funduszu półmilionowego, aby po terminie pierwotnie do zgłoszeń oznaczonym można było uwzględniać podania na to zasługujące a spóźnione nie z winy tych, którzy pomocy potrzebowali.

Właśnie wtedy, gdy zastanawiano się nad sposobami redukcyi żądanych pożyczek, nadchodziły z różnych stron kraju wiadomości o znacznych powodziach, które niszcząc ozime zasiewy całych gmin, powiększały tem samem zastęp nędzarzy, uprawnionych do udziału w publicznej pomocy.

Wydawało się Wydziałowi krajowemu właściwem, a wśród danych stosunków nawet niezbędnem, przyjąć obok normy określającej wysokość maksymalną pożyczki dla jednego włościanina,

także maximum udziału jednego powiatu w funduszu pożyczkowym. Kwota 20.000 złr. okazała się ze stosunku liczby powiatów pomocy potrzebujących do funduszów rozporządzalnych tą granicą, po za którą sięgać nie powinny udziały powiatów pojedyńczych. Po przyjęciu i zastosowaniu tego maximum do wykazanych żądań, ogólna ich suma zniżyła się na 610.800 złr.

W dalszem zniżaniu żądanych pożyczek do miary funduszów rozporządzalnych, Wydział krajowy postanowił oprzeć się na spostrzeżeniach i datach, zebranych przez organa rządowe przy rozdzielaniu zapomogi państwowej, przyznanej ustawą z dnia 8. lutego b. r. na wsparcie niedostatkiem dotkniętej ludności wiejskiej w Galicyi. Rozdział pożyczek na zasiewy odbył się tedy 19. marca b. r., przy osobistym udziale zaproszonych na posiedzenie Wydziału krajowego: Jego Ekscelencyi p. Namiestnika hr. Alfreda Potockiego. JW. Wiceprezydenta c. k. Namiestnictwa Filipa Zaleskiego i JW. Radcy dworu, Hermana Loebla.

Dzięki temu udziałowi, Wydział krajowy uzyskał cenne wskazówki, na podstawie których dokonał rozdziału pożyczek z pełną świadomością, że uczyniono wszystko, co tylko było możliwem, dla pogodzenia wygórowanych żądań z środkami rozporządzalnemi, bez zwichnięcia celu pożyczki, i w sposób jak najskrupulatniej zastosowany do zbadanych potrzeb. Przy pierwszym rozdziale wyasygnowano razem 440.800 złr., a reszta t. j. 59.200 złr. pozostała w rezerwie, która jak się później okazało, była niezbędnie potrzebną do osiągnięcia celu wytkniętego pożyczce. Niektóre Wydziały powiatowe bowiem, które na pierwsze wezwanie odpowiedziały oświadczeniem, że ludność wiejska zasieje swe grunta bez pomocy publicznej, widziały się później spowodowanemi zmienić tę opinię i prosić o pomoc dla niektórych gmin, zupełnie ziarna pozbawionych. Nadto pokazały się w skutek późniejszych klęsk elementarnych, niedostatek i brak ziarna na zasiew w niektórych gminach powiatów niezaliczonych pierwotnie do tych, które potrzebowały pomocy publicznej. Kwotą w rezerwie pozostawioną, rozporządzał Wydział krajowy tak oględnie, aby uwzględnić mógł całkowicie lub częściowo dodatkowe prośby aż do upływu pory zasiewów. Dopiero w porze, gdy już dalszych próśb o pożyczki oczekiwać nie należało, reszta półmilionowego funduszu pożyczkowego została zupełnie wyczerpaną.

Alegat. VI. W jakim stosunku fundusz ten został rozdzielony, wykazuje Alegat VI.

Alegat VII. Rozdział pożyczek pomiędzy gminy i pojedyńczych włościan, dokonany został przez miejscowe organa autonomiczne według wskazówek szczegółowej instrukcyi, którą wydał Wydział krajowy, asygnując przyznane pożyczki i za skryptami ułożonemi podług formularza rozesłanego przez Wydział krajowy. Z nadesłanych skryptów i relacyj Wydziałów powiatowych pokazuje się, że w pewnych gminach przekroczone zostało maximum pożyczki, ustanowione przez Wydział krajowy w kwocie 15 zł. Ponieważ norma ta pominiętą została tylko w wyjątkowych wypadkach, a pominięcie jej nie było aktem dowolności, lecz następstwem wyjątkowych nadzwyczajnych stosunków, ponieważ jednem słowem Wydziały powiatowe pożyczały więcej niż 15 zł. tylko tym włościanom, których od zguby 15oma zł. ocalić nie można było, przeto Wydział krajowy nie kwestyonował żadnej pozycyi tego rodzaju.

Ze wszystkich sprawozdań Wydziałów powiatowych, jak w ogóle ze wszystkich wiadomości, które doszły nas z różnych okolic kraju, Wydział krajowy powziął przekonanie, że dobroczynny cel pożyczki został osiągnięty, że mianowicie zapewniono nią egzystencyę i możność podźwignięcia się z nędzy znacznej liczbie włościan, którzy wśród zimy pozbawieni byli wszelkiej nadziei zasiania gruntów. Może w niektórych okolicach włościanie niezbędnie pomocy potrzebujący zostali pominięci. Stać się tak mogło z powodu, że niektóre Rady gminne nie chciały przyjąć solidarnej poręki gmin za członków pomocy potrzebujących, a tem samem nie dopełniły esencyonalnego warunku, od którego Wydział krajowy wobec brzmienia ustawy odstąpić nie mógł. Liczba gmin, w których Rady gminne w ten sposób postąpiły, nie jest zapewne tak znaczną, jak się w pierwszej chwili obawiano.

Niektóre gminy, które w pierwszej chwili odmówiły solidarnej poręki, uległy później zdrowej refleksyi i uczyniły zadość niezbędnemu warunkowi, a Wydział krajowy pozostawiwszy z funduszu półmilionowego znaczniejszą rezerwę, mógł jeszcze do maja nieść pomoc w wypadkach tego rodzaju.

Według §. 1. ustawy z dnia 26. lutego 1880 (dz. u. p. Nr. 22), kraj obowiązany jest zwrócić Skarbowi Państwa do 1. stycznia 1881. cały fundusz półmilionowy, zaliczony Wydziałowi krajowemu na pożyczki na zasiewy dla ludności wiejskiej.

Interes funduszu krajowego wymagał oznaczenia takiego samego terminu pożyczającym włościanom, aby Wydział krajowy nie potrzebował po 31. grudnia 1880 zaciągać pożyczki celem spłacenia długu Skarbowi Państwa.

Zresztą Wydział krajowy nie uznawał się nawet uprawnionym do oznaczenia dłuższego terminu i spłaty ratalnej, gdyż jak powiedziano, należałoby w takim razie zaciągnąć pożyczkę, a tem samem przyjąć na fundusz krajowy ciężar, co tylko Wysoki Sejm uczynić może. Jednakże już w chwili rozdzielania pożyczek na zasiewy, Wydział krajowy uznał, że ważne powody przemawiają przeciw apodyktycznemu oznaczeniu takiego samego terminu zwrotu, jaki w ustawie z dnia 26. lutego 1880 wyznaczony został funduszowi krajowemu. Nieurodzaj zeszłoroczny i wywołany tem niedostatek, nawiedziły ludność wiejską już wycieńczoną i ogołoconą z wszelkich zapasów szeregiem klęsk, które ją w latach poprzednich dotknęły. Od kilku lat, jak wiadomo, w wielu okolicach kraju naszego zbiory nieodpowiedziały nawet skromnym oczekiwaniom, wydały zaledwie tyle, ile wieśniak potrzebował na wyżywienie rodziny i opłacenie podatku. Kto niemiał już przedtem żadnych długów i zaciągnął teraz małą pożyczkę, ten zapewne będzie mógł ze zbioru tegorocznego zwrócić ją w jesieni bez obawy, iżby na przednowku znalazł się w skutek tego pozbawionym środków egzystencyi.

Ale niektórzy tak są zadłużeni, że najpomyślniejszy rezultat zbioru nie wystarczy na zwrot najświeższej pożyczki obok spłaty innych długów zaległych, od których każda zwłoka drogo musi być opłacaną. Dla tej kategoryi włościan rozkład ostatniej bezprocentowej pożyczki na trzy raty, będzie nadzwyczajnem dobrodziejstwem, będzie prawdziwym ratunkiem, który jako cel przyświecał staraniom Wydziału krajowego w chwili rokowań z Rządem.

Tak rzecz się przedstawia w razie, jeżeliby rezultat zbioru tegorocznego odpowiedział oczekiwaniom. Na to jednak nie zanosi się wcale, gdyż z różnych stron kraju dochodzą niepomyślne wiadomości o stanie zasiewów, mianowicie żyta. Należy zatem przygotować się na to, że przynajmniej w niektórych okolicach i w tym roku rezultat zbiorów wypadnie tak niekorzystnie, iż wieśniak znajdzie się w zupełnej niemożności zwrócenia funduszowi krajowemu całej pożyczki przed 1. stycznia 1881.

Wydział krajowy nie zapoznaje bynajmniej złych następstw, jakie pociąga za sobą zasilanie bezprocentowemi pożyczkami ludności wiejskiej, która nie mając dobrego wyobrażenia o źródłach i celach funduszów publicznych, nadużywałaby zawsze ich pomocy bez skrupułów i uzyskawszy raz kredyt niepołączony z żadnym ciężarem, uczy się w skutek tego liczyć nie wyłącznie na własne siły, lecz na pomoc zewnętrzną w razie jakiejkolwiek klęski. Tym razem jednak położenie ludności wiejskiej jest tak smutne, niedostatek i brak ziarna na zasiew nawiedziły tak znaczną przestrzeń kraju, że wyjątkowa pomoc publiczna przedstawiała się jako jedyny środek zapobieżenia głodowi i zupełnemu upadkowi gospodarstw wiejskich. Uzyskawszy fundusz półmilionowy ze Skarbu Państwa bez procentu, kraj w roku bieżącym nie ponosi właściwie żadnej ofiary, a ponieważ można oczekiwać zwrotu części pożyczek już w terminie pierwotnie oznaczonym, przeto rozłożenie spłaty reszty pożyczek na lata 1881 i 1882 pociągnie za sobą tylko ofiarę kilkudziesięciu tysięcy złr. Ofiara ta nie da się z góry dokładnie oznaczyć, bo dziś nie można nawet w przybliżeniu obliczyć, jaka część funduszu półmilionowego nie zostanie zwróconą krajowi do 1. stycznia 1881, a nadto w obec zmieniających się tak często stosunków finansowych nie można przewidzieć, na jaki procent wypadnie pożyczyć sumę, którą kraj 1. stycznia 1881 zwróci Skarbowi Państwa w zastępstwie zalegających ze spłatą włościan.

W każdym razie jednak Wydział krajowy zastrzegłszy w skryptach dłużnych zwrot pożyczek w terminie wyznaczonym funduszowi krajowemu do spłaty pożyczki półmilionowej, nietylko zawarował tem Wysokiemu Sejmowi wszelką swobodę w powzięciu postanowień, lecz nadto na wypadek rozłożenia spłaty pożyczek na raty, umożliwił sobie ograniczenie prolongaty do wypadków, w których ona okaże się niezbędnie potrzebną.

W obec powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem:

I. Przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości kroki podjęte przez Wydział krajowy celem wyjednania ze Skarbu Państwa bezprocentowej zaliczki w kwocie 500.000 złr. na udzielanie bezprocentowych pożyczek na zasiewy ludności wiejskiej za solidarną poręką gmin.

II. Upoważnia Wydział krajowy do rozłożenia spłaty pożyczek na dwa lata bez procentu tym włościanom, którzy w terminie pierwotnie oznaczonym nie będą mogli naraz uiścić się z długu i w tym celu

III. upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pod warunkami niemniej uciążliwemi, pożyczki w wysokości, jaka potrzebną się okaże 1. stycznia 1881, celem zwrócenia Skarbowi Państwa otrzymanej zaliczki półmilionowej.

Z Rady Wydziału krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 28. Maja 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Z drukarni Anny Wajdowiczowej (pt. Poremby), Rynek l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

Odpis

odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 20. grudnia 1879 do L. 10.298/pr. wystosowanej do Wydziału krajowego.

W skutek tutejszego okólnika z dnia 5. listopada b. r. L. 8872/pr., którego odpis miałem zaszczyt udzielić Swietnemu Wydziałowi krajowemu pismem z tej samej daty, przedłożyli mi c. k. Starostowie relacye o wyniku przeprowadzonego w porozumieniu z Wydziałami powiatowymi dochodzenia o rozmiarach zagrażającego w pojedyńczych powiatach niedostatku w skutek tegorocznego nieurodzaju.

Z relacyi tych wypływa, że w 34 powiatach nie ma obawy klęski głodowej, jakkolwiek po większej części i ci Starostowie nadmieniają, że tegoroczny nieurodzaj i w tych także powiatach nader dotkliwie czuć się daje.

Nadto niektórzy z tych Panów Starostów, a to Łańcucki, Sokalski, Tarnopolski, Wielicki i Żółkiewski wyraźnie podnoszą, iż niektóre gminy tych powiatów będą potrzebywały z powodu klęsk elementarnych, któremi nawiedzone były, zasiłku na wyżywienie i zakupno ziarna do zasiewu, chociaż w całym powiecie nie ma obawy niedostatku

Reszta panów Starostów przedstawia skutki tegorocznego nieurodzaju w wielce niekorzystnem świetle, podnosząc w swych relacyach, iż nietylko ludności wiejskiej zupełnie zabraknie ziarna do zasiewów wiosennych, lecz nadto, że z powodu zupełnego nieurodzaju, brak jej będzie środków do życia, że więc zagraża tej ludności klęska głodowa, której co rychlej zaradzić trzeba. W niektórych miejscach ludność już dziś cierpi niedostatek, a w wielu innych zapasy środków do życia wystarczą zaledwie do końca bieżącego roku. Wynik przeprowadzonych w tej mierze badań w tych powiatach uwidocznia załączone zestawienie, które zawiera liczbę gmin każdego powiatu nawiedzonych ciężkim niedostatkiem, dalej ilość mieszkańców, którym brak środków do życia i ziarna na zasiew, wreszcie kwoty, których dla każdego powiatu potrzeba na uśmierzenie zagrażającej nędzy i na zakupno ziarna do zasiewów wiosennych. Cyfry te jakkolwiek nie oparte na ścisłem i nieomylnem obliczeniu świadczą jednak najwymowniej, jak opłakanym jest stan ludności w tych powiatach, że rychła a skuteczna pomoc jest nieodzowną.

Wszystkie w tej sprawie otrzymane relacye tudzież wspomniane zestawienie mam zaszczyt udzielić Swietnemu Wydziałowi krajowemu z uprzejmą prośbą, by Swietny Wydział krajowy ze względu na reskrypt J. E. pana Ministra spraw wewnętrznych z dnia 25. października b. r. L. 5190/M. J. którego treść miałem zaszczyt udzielić powołanem pismem tutejszem, zechciał mi wedle możności jak najspieszniej udzielić szacownego zdania, jakie należy przedsięwziąć środki celem usunięcia grożącej ludności wiejskiej nędzy.

Alegat II. do L. W. kr. 24040.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 24. grudnia 1879 L. 52167 wystosowanej do Świetnego c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie.

W odpowiedzi na szacowną odezwę z dnia 20 grudnia br. l. 10298/pr. Wydział krajowy ma zaszczyt oznajmić, że sprawozdania otrzymane od Wydziałów powiatowych o grążącym ludności wiejskiej niedostatku, przedstawiają obraz ponury a zupełnie zgodny ze sprawozdaniami c. k. Starostw, przedłożonemi wspomnianą na wstępie szacowną odezwą. Wiele Wydziałów powiatowych już dziś natarczywie domaga się zapomóg, a inne w najbliższej przyszłości każą oczekiwać podobnych żądań. Z otrzymanych przez nas sprawozdań Wydziałów powiatowych okazuje się, że urodzaj tegoroczny w większej części powiatów wydał plon prawie o połową niższy od zbioru zwykłego, szczególniej zaś ubytek najbardziej dotkliwy daje się uczuwać w płodach służących głównie dla wyżywienia ludności to jest w życie, ziemniakach, kapuście, a po części także w roślinach strączkowych grochu i bobie. Ubytek ten jest tak znaczny, że według obliczeń poczynionych w c. k. Towarzystwie rolniczem galicyjskiem w roku bieżącym zebrano o 2 miliony sto tysięcy hektolitrów mniej żyta, a o 5,363.000 hektolitr. mniej ziemniaków tylko we wschodniej części kraju, o której zbiorach daty zestawia c. k. galicyjskie Towarzystwo rolnicze. Niedobór ten w życie i ziemniakach wykazuje we wschodniej połowie kraju ubyłek przeszło 40% głównych artykułów pożywienia, a wyłączywszy te okolice, które jak Podole lub Pokucie miały lepsze zbiory, okaże się, że w okolicach Sanoka, Sambora, Drohobycza aż po Lwów ubytek w tych artykułach jest tak znaczny, iż zebrano zaledwie piątą część zwykłego zbioru, a w wielu gminach tak tych, jak dalej na zachód wysuniętych stron, często nawet nie powróciło się nasienie rolnikowi. Zwracamy przytem uwagę, że obliczenia c. k. Towarzystwa galicyjskiego odnoszą się do tej części kraju, która zawiera najwięcej powiatów nie potrzebujących żadnej pomocy. Właśnie w innych powiatach dalej wysuniętych ku zachodowi zachodzą znacznie gorsze stosunki pod względem urodzaju. Szczegółowych dat w tej mierze nie przedłożyło nam jednak dotąd Krakowskie towarzystwo rolnicze. To też włościanie skąpe zebrawszy żniwo, zmuszeni są teraz używać na pożywienie resztki szczupłych zapasów i z pewnością z wiosną niebędą mieli żywności a tem mniej nie starczy im zboża na opędzenie jarych zasiewów. Gdy zaś już i ozime zasiewy nie zostały z powodu słot i zimna dokonane w zwykłej mierze, a jeszcze śnieg spadły na niezamarzniętą ziemię zniszczy przynajmniej część oziminy, przeto koniecznie wypadałoby, aby przez obsianie większych obszarów jarem zbożem i ziemniakami powetować ten ubytek w zasiewach ozimych, w przeciwnym bowiem razie klęska tegoroczna mogłaby powtórzyć się w roku następnym i zagrażałaby przyszłości całego stanu wiejskiego.

Według wiadomości przez nas zebranych groźny ten stan nierówno dotyka wszystkie okolice kraju; w jednych powiatach obfitsze odrodzenie jednego gatunku ziarna jak n. p. fasoli w powiecie tłumackim lub kukurudzy na całem prawie południowem Podolu, łagodzi mniej dobre, ogólne

urodzaje i chociaż wszędzie będzie ciężki przednowek, to przecież najwięcej niedostatku obawiać się należy w powiatach położonych w kącie pomiędzy Wisłą i Sanem, szczególniej zaś w powiatach: Brzesko, Dąbrowa, Mielec, Tarnobrzeg, Nisko, oraz na Podgórzu karpackiem od Gorlic i Grybowa aż po Drohobycz z włączeniem tu jeszcze sąsiednich powiatów: Rudeńskiego i Mościskiego.

Tak w tych powiatach jak i w innych, jeżeli do nieurodzaju dołączyła się klęska elementarna, jak gradobicie lub wylewy, a w roku tak słotnym jak obecny przypadków tego rodzaju było nader wiele, wówczas ludność została pozbawioną i tych szczupłych zapasów, jakie jej mógł przynieść nędzny urodzaj tegoroczny. W wielu też gminach zapasy żywności już są wyczerpane i potrzeba natychmiast przyjść z pomocą ludności, w innych gminach widać już teraz używanie pokarmów niezdrowych lub w mniejszej ilości, a i te nędzne zapasy starczą zaledwie do nowego roku tub do połowy zimy, jak to zgodnie z relacyami nam komunikowanemi przez świetne c. k. Namiestnictwo i nasze wskazują sprawozdania.

Położenie to nieszczęśliwe ludności wiejskiej jest jeszcze o tyle bardziej rozpaczliwe, że i zarobek w tym roku jest daleko mniejszy jak zwykle. Nieurodzaj powszechny sprawia ten skutek, że u większych właścicieli jest daleko mniej roboty, nietylko bowiem omłot i wywóz zboża zmniejszony, ale szczególniej ruch gorzelni o wiele słabszy. Gorzelnie nasze są zakładami rolniczemi, przerabiają jedynie produkta wyprodukowane we własnem gospodarstwie, mając użyć mało ziemniaków pozostawać będą w ruchu zaledwie przez parę miesięcy. Tymczasem niedostatek powoduje właśnie zwiększone ofiarowanie pracy, wówczas kiedy jej potrzeba jest o wiele mniejszą jak zwykle. Według pewnych wiadomości ludność górska zwykle wychodząca za zarobkiem w dalsze okolice, przyniosła do domu daleko szczuplejszy zarobek jak zwyczajnie, a to samo da się powiedzieć o komornikach i chałupnikach żyjących z zarobku, lub o tych gospodarzach, którzy w skutek rozdrobnienia własności mają grunta dochodzące zaledwie kilku morgów, z których nie są w stanie wyżywić się bez zarobku nawet w dobre lata, a nie dopieroż w czasie nieurodzaju. Ludność nasza nie jest zwykle przenikająca i często dopiero doznany niedostatek wyprowadza ją z gnuśnego trwonienia czasu, ale jednak donoszą nam, że n. p. w powiecie Brzozowskim już teraz dziesiąta część ludności nie ma z czego żyć mimo, że ludność tamtejszego powiatu uchodzi w całym kraju za najbardziej pracowitą, oględną i moralną.

Z tego cośmy tu pobieżnie wypowiedzieli jasno wynika, że położenie włościan w wielu bardzo powiatach jest rozpaczliwe, że jeśli nawet nie należy obawiać się powszechnej klęski głodu. to przecież głód i nędza panują już teraz w wielu pojedynczych gminach, a w miarę wyczerpywania się zapasów liczba głodem dotkniętych gmin będzie do nowego roku coraz bardziej rosła. Obok zaś tych gmin, w których przeważnie klęski elementarne sprowadziły lub sprowadzą głód, niedostatek da się uczuć wszędzie komornikom i chałupnikom oraz znacznej liczbie drobnych posiadaczy gruntów nie posiadających ponad 4 morgi pola; jeszcze zaś powszechniejszą stanie się klęska braku ziarna na zasiew.

W takich okolicznościach niepodobna pozostawić ludności bez żadnego ratunku. Jednakże Wydział krajowy nie jest w stanie pospieszyć z pomocą bez upoważnienia Wysokiego Sejmu a ponieważ sesja sejmowa ma być dopiero w marcu 1880 r. otwartą, przeto Wydział krajowy w braku funduszów potrzebnych i upoważnienia do ich użycia, nie będzie mógł nic uczynić dla zagrożonej niedostatkiem ludności wiejskiej w miesiącach zimowych a więc w porze, w której według zgodnych ze sobą sprawozdan c. k. Starostów i Wydziałów powiatowych, w niektórych powiatach nędza dosięgnie szczytu i okaże się brak żywności.

W dzisiejszych stosunkach ekonomicznych kraju, Wydział krajowy nie mógłby nawet wobec Wysokiego Sejmu wystąpić z wnioskami, których urzeczywistnienie wymagałoby podwyższenia dodatku krajowego Że podwyższenie tego dodatku jest niemożliwe, uznał to już w latach poprzednich sam c. k. Rząd przedkładając budżet krajowy do najwyższej sankcyi.

Na razie nie pozostaje inny środek jak tylko udzielenie pomocy ze skarbu państwa celem zaradzenia najpilniejszym potrzebom ludności głodem zagrożonej. Wydział krajowy zaś wystąpi przed Wysokim Sejmem z wnioskiem zaciągnięcia półmilionowej pożyczki, z której udzielałby bezprocentowe zasiłki na zakupno ziarna na zasiew za pośrednictwem Wydziałów powiatowych. Nadto zamierza Wydział krajowy zażądać od Wysokiego Sejmu podniesienia corocznej dotacyi na subwencye dla dróg powiatowych w tym celu, aby w powiatach najwięcej klęską dotkniętych, ludność wiejska aż do zbiorów przyszłorocznych miała zapewniony zarobek a tem samem w najwłaściwszy sposób uzyskała pomoc z funduszów publicznych.

Alegat III. do L. 24040.

Odpis

pisma Wydziału kraj. z d. 25^{go} Stycznia 1880 do l. 3400 wystosowanego do Jego Excelencyi Hr. Edwarda Taaffego c. k. Ministra-Prezydenta, Jego Ces. i król. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego radcy, kawalera orderu złotego runa, kawalera wielkiego krzyża orderu Leopolda i t. d.

Excellenz!

Auf Grund des in der Sitzung vom 23. Jänner 1880 Zl. 3400 gefassten Beschlusses, ersucht der Landesausschuss des Königreichs Galizien und Lodomerien sammt dem Grossherzogthume Krakau die hohe k. k. Regierung um ein dem Lande für Beschaffung von Saatfrucht aus Staatsmitteln gegen Rückzahlung im Laufe des Jahres 1880 wo möglich bis Ende 1881 zu gewährendes, unverzinsliches Darlehen von 500.000 fl. ö. W. und verpflichtet sich, die nachträgliche Rechtfertigung dieses seines Vorganges im Landtage einzubringen und für denselben einzustehen.

In Anbetracht des Charakters dieses Anlehens und behufs Sicherstellung der Rückzahlung der dem Landvolke zu ertheilenden Vorschüsse, ersucht der galizische Landesausschuss:

Die hohe k. k. Regierung wolle geneigtest für dieses Anlehen politische Execution und Gebührenbefreiung erwirken.

Vom Landesausschusse des Königreichs Galizien und Lodomerien sammt dem Grossherzogthume Krakau.

D. u. s.

Alegat IV. do L. W. kr. 24040.

Ustawa

Z dnia 26. Lutego 1880 o udzieleniu Reprezentacyi krajowej Galicyi zaliczki bezprocentowej na uśmierzenie niedostatku.

Za zgodą obu Izb Rady Państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd, aby Reprezentacyi krajowej Galicyi wydał zaliczkę bezodsetkową w sumie 500.000 złr. dla gmin dotkniętych niedostatkiem na zaopatrzenie się w zboże na zasiew, a która zwróconą być ma w roku 1880.

§. 2.

Zaległe raty zaliczek, które Reprezentacya krajowa rozda pod odpowiedzialnością gmin, na zakupienie zboża na zasiew, ściągać mogą władze administracyjne drogą egzekucyi odtych którzy je otrzymali.

§. 3.

Dokumenty prawnicze, podania i protokóły, tyczące się udzielonych zaliczek, wolne są od od stempli i opłat.

§. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy, nabywającej mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia, porucza się Ministrom spraw wewnętrznych i Skarbu.

Wiedeń dnia 26. Lutego 1880.

Franciszek Józef w. r.

Taaffe w. r. Kriegs-Au. w. r.

Alegat V. do L. 24.040.

Wydział krajowy.

L. 5381.

Z zarządzonego okólnikiem z dnia 13. listopada 1879 L. 44.966. badania rozmiarów i skutków zeszłorocznego nieurodzaju, oraz z przedłożonych przez Prezydyum c. k. Namiestnictwa dnia 20. grudnia 1879 L. 10.298 pr. sprawozdań c. k. Starostów powiatowych w tej samej kwestyi, powziął Wydział krajowy przekonanie, że w 57 powiatach grozi ludności wiejskiej w mniejszym lub większym stopniu brak ziarna na zasiew, któremu ludność sama bez pomocy publicznej zaradzić nie zdoła. Ponieważ od rychłego przyniesienia pomocy zawisł cały jej skutek, przeto Wydział krajowy dokładał wszelkich starań, aby wysoki Sejm krajowy zwołany został jak najwcześniej i jeszcze przed nadejściem pory stosownej do zasiewu powziąć mógł potrzebną w tym celu uchwałę.

Gdy jednak wszystkie w tej mierze podjęte usiłowania pozostały bezowocnemi, Wydział krajowy starał się uzyskać środki do niesienia pomocy ludności wiejskiej na innej drodze, która wśród danych stosunków okazała się jedynie możliwą, mianowicie udał się z przedstawieniem do wysokiego c. k. Rządu, aby tenże ze skarbu państwa na cel powyżej wskazany udzielił pomocy, z którą kraj w skutek niezwołania jego reprezentacyi nadążyć nie zdołał. Rokowania podjęte z c. k. Rządem osiągły ten skutek, iż c. k. Rząd przychylając się do prośby Wydziału krajowego wniósł już w Radzie państwa projekt ustawy, na mocy której oddaną zostanie Wydziałowi krajowemu do dyspozycyi tytułem bezprocentowej do 1. stycznia 1881 zwrotnej pożyczki kwota 500.000 złr., celem dostarczenia ludności wiejskiej dotkniętej klęską nieurodzaju środków, potrzebnych do zakupienia zboża na zasiew.

Z uwagi na zbliżającą się porę zasiewów i w przypuszczeniu, że rychłe ustawodawcze załatwienie projektu o pożyczce półmilionowej pozwoli niebawem Wydziałowi krajowemu rozporządzać tymi funduszami, postanowiliśmy przeprowadzić bezzwłocznie czynności przygotowawcze, aby już z początkiem marca ludność pozbawiona ziarna na zasiew, otrzymać mogła pomoc, odpowiadającą potrzebie dokładnie skonstatowanej w miarę, jak na to wystarczą fundusze uzyskane.

Z funduszów tych udzielać będzie Wydział krajowy za solidarną poręką gmin, pożyczki tym włościanom, co do których sprawdzono, że nie mają czem zasiać roli, pozbawieni są środków nabycia ziarna i w braku sposobności do zarobkowania sami zaradzić nie mogą tej potrzebie.

Pożyczki udzielane będą do ostatniego grudnia 1880 bez procentu i bez ciężarów, z jakiemi z powodu stempli i opłat połączone są pożyczki w innej drodze zaciągane. Wysokiemu Sejmowi zaś przedstawiony zostanie projekt, na podstawie którego Wydział krajowy mógłby uzyskać fundusze potrzebne w tym celu, aby zwrócił c. k. Rządowi w oznaczonym terminie całą kwotę pożyczoną, a zwrot niespłaconych przez włościan pożyczek rozłożyć mógł tam, gdzie się to okaże potrzebnem, na dłuższy okres czasu pod warunkami, które wysoki Sejm za stosowne uzna.

Tak dla zbadania powyższych okoliczności, jak i ze względu na fakt, że wykazana w pierwotnych sprawozdaniach c. k. Starostw i Wydziałów powiatowych kwota potrzebna na zakupno zboża na zasiew o wiele przewyższa fundusze na ten cel rozporządzalne, a tem samem sprowadzana być musi do miary odpowiadającej najkonieczniejszej potrzebie, niezbędnem okazuje się wysłanie delegatów powiatowych do gmin, którzy stworzyliby podstawę potrzebną do rozdzielenia pożyczek pomiędzy ludność.

Wydział powiatowy ustanowi zatem bezzwłocznie takich delegatów i poruczy im czynność powyżej wskazaną, przyczem należy także pamiętać o tem, aby daną została rękojmia, że fundusze pożyczone na zasiew użyte zostaną na cel właściwy w sposób roztropny i że z uszczerbkiem dla potrzebujących, a tem samem jedynie uprawnionych do korzystania z pomocy publicznej, pożyczki nie będą rozdawane osobistościom, wyzyskującym tak często swoje wpływy w radach gminnych z ujmą dla dobra publicznego.

Zadaniem delegatów będzie także wywołać w Radach gminnych uchwały, poręczające pożyczki przez członków gminy z funduszu publicznego zaciągnąć się mające.

Uchwały te tak mają opiewać:

„Gmina N. N. przyjmuje na siebie solidarną porękę za pożyczki udzielone N. N. N. N. N. N...· (imienny wykaz pożyczających włościan) do wysokości..... (wyraźne oznaczenie kwoty dla każdego pożyczającego). Zarazem upoważnia Rada gminna zwierzchność gminną do podniesienia pożyczki, rozdzielenia takowej pomiędzy wskazanych w uchwale członków za wystawieniem odpowiednich skryptów, wreszcie do wystawienia na żądanie Wydziału krajowego skryptu według nadesłanego formularza.“

Należy przytem zwrócić uwagę gmin, że wobec ciężącej na nich poręki, interes własny nakazuje im czuwać nad tem, aby pożyczki przeznaczone na zakupno zboża na zasiew nie zostały zmarnowane, lecz użyte w sposób zapewniający zamierzony skutek a tem samem i możność spłacenia pożyczek.

Ze względu na zbliżającą się już porę zasiewów, Wydział powiatowy przystąpi bezzwłocznie do spełnienia poruczonego mu zadania i wpłynie na swoich delegatów tak, aby Wydział krajowy otrzymał najdalej do 25. b. r. wykazy pożyczek udzielić się mających wraz z uchwałami Rad gminnych zawierającemi potrzebne poręczenie. Pospiech jest tem bardziej wskazany, że dopiero po nadejściu wszystkich sprawozdań będzie mógł Wydział krajowy przedsięwziąć repartycyę funduszów uzyskanych stosownie do potrzeb i środków.

We Lwowie dnia 4. lutego 1880.

Marszałek krajowy
Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego
Wereszczyński w. r.

Wykaz

pożyczek rozdanych powiatom.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	Złote	Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	Złote
1	Biała	1.500	29	Myślenice	12.000
2	Bóbrka	1.531	30	Nadwórna	3.000
3	Bochnia	20.000	31	Nisko	13.000
4	Bohorodczany	800	32	Nowy-Targ	5.000
5	Brzesko	17.000	33	Pilzno	12.000
6	Brzozów	12.000	34	Przemyśl	20.000
7	Buczacz	4.000	35	Przemyślany	4.000
8	Chrzanów	10.000	36	Rawa	2.800
9	Cieszanów	3.340	37	Rohatyn	6.000
10	Dąbrowa	12.000	38	Ropczyce	8.000
11	Dobromil	750	39	Rudki	18.000
12	Dolina	2.400	40	Rzeszów	7.550
13	Drohobycz	4.000	41	Sambor	10.000
14	Gorlice	24.000	42	Sanok	16.895
15	Gródek	6.000	43	Sącz nowy	9.000
16	Grybów	18.000	44	Skałat	5.000
17	Jarosław	14.700	45	Sokal	4.000
18	Jasło	20.000	46	Staremiasto	4.000
19	Jaworów	18.000	47	Tarnobrzeg	4.550
20	Kolbuszowa	18.000	48	Tarnów	10.000
21	Kraków	8.000	49	Wadowice	6.000
22	Krosno	10.000	50	Wieliczka	4.000
23	Limanowa	9.000	51	Zbaraż	6.000
24	Lisko	3.000	52	Złoczów	2.204
25	Lwów	12.000	53	Żółkiew	3.200
26	Łańcut	8.000	54	Żydaczów	5.400
27	Mielec	12.380	55	Żywiec	12.000
28	Mościska	16.000		Suma	500.000

Alegat VII. do L. 24040.

Protokół

spisany dnia ..... 1880 w .....

z powodu rozdzielenia pożyczek z funduszu półmilionowego, pożyczonego Wydziałowi krajowemu jako zastępcy kraju ze Skarbu Państwa na mocy ustawy z dnia 26. lutego 1880 Nr. 22. Dz. u. p. a przeznaczonego na zakupienie zboża na zasiew dla ludności pomocy potrzebującej w Galicyi i w Wielkiem Księstwie Krakowskiem.

My niżej podpisani członkowie gminy ..... stwierdzamy niniejszem, że od Wydziału powiatowego w ..... działającego w zastępstwie Wydziału krajowego, otrzymaliśmy za solidarną poręką gminy, na mocy uchwały Rady gminnej z dnia ..... 1880 z funduszu półmilionowego, pożyczonego Wydziałowi krajowemu, jako zastępcy kraju ze Skarbu Państwa na mocy ustawy z dnia 26. lutego 1880 Nr. 22 Dz. u. p. a przeznaczonego na zakupienie zboża na zasiew dla ludności pomocy potrzebującej w Galicyi, pożyczki poniżej wykazane i obowiązujemy się zwrócić takowe bez procentu najpóźniej do 1. stycznia 1881, jeżeliby Wydział krajowy nie wyznaczył innego terminu i sposobu spłaty. W razie nieuiszczenia otrzymanej pożyczki w terminie oznaczonym, poddajemy się egzekucyi politycznej.

Otrzymałem .....

..... zł. w. a.

(N. N.) .....

.....

.....

.....

.....

.....

Zwierzchność gminna w..... stwierdza rozdzielenie pożyczki według powyższego wykazu i podpisuje na mocy uchwały rady gminnej z dnia ..... 1880 protokół niniejszy imieniem gminy jako poręczyciela i płatnika. Zarazem poddaje się gmina na wypadek niezwrócenia pożyczek politycznej egzekucyi w myśl ustawy z dnia 26. lutego 1880 Dz. u. p. Nr. 22.

..... 1880

Pieczęć gminy

(Podpisy)

Otrzymałem .....

..... zł. w. a.

(N. N.) .....

.....

.....

.....

.....

.....

Wydział powiatowy w ..... stwierdza rozdzielenie pożyczki według powyższego wykazu na mocy uchwały rady gminnej w ..... z dnia .....1880 zatwierdzonej przez Wydział powiatowy na podstawie §. 36 ustawy o Reprezentacyi powiatowej.

..... 1880

(Podpisy)

Z drukarni Anny Wajdowiczowej (pt. Poremby), Lwów, Rynek l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

Alegat. 33.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany postanowień tyczących się okresu wyborczego Reprezentacyj gminnych i powiatowych w Ustawie gminnej i w Ustawie o Reprezentacyi powiatowej z d. 12. sierpnia 1866, D. u. kr. Nr. 19. i 21.

Wysoki Sejmie!

Zgodnie z objawionemi życzeniami przeważnej większości Wydziałów powiatowych, Wydział krajowy widzi się w obowiązku przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt przedłużenia obecnego okresu wyborczego, a względnie okresu funkcyonowania Reprezentacyj gminnych i powiatowych. — W skutek tego wypadnie zmienić odnośne postanowienia w Ustawie gminnej i w Ustawie o Reprezentacyi powiatowej z d. 12. Sierpnia 1866 D. u. kr. Nr. 19. i 21. Zmiana ta, jak się okazuje, leży w ogólnej potrzebie, bo gdy jeden z Wydziałów pow. — Wydział Kosowski — z jej żądaniem wystąpił i powiadomił o tem inne Wydziały pow., wnet znaczna liczba tych ostatnich przedłożyła petycye w tymże samym kierunku. Gdy zaś potem Wydział krajowy rozesłał w tej sprawie zapytania do tych Wydziałów powiatowych, które na razie swej opinii nie objawiały, liczba podań w rzeczonym kierunku jeszcze więcej wzrosła. Nie licząc bowiem 8 Wydziałów powiatowych, które nie powzięły w tej kwestyi bliżej określonej decyzyi, mianowicie: Brzesko, Kałusz, Mielec, Nisko, Rohatyn, Rudki, Stanisławów i Zaleszczyki, — tudzież 4 innych, które na nasze wezwanie odpowiedzi nie dały, mianowicie: Nowy-Sącz, Tarnopol, Trembowla i Żółkiew,— stosunek liczebny tych Wydziałów, które wyraźnie objawiły swe zdania, jest następujący:

Przeciwko przedłużeniu w ogólności:

Chrzanów, Cieszanów, Drohobycz, Gródek, Grybów, Kolbuszowa, Kołomyja, Lesko, Limanowa, Rawa, Rzeszów, Stryj i Wadowice. — Razem . . . . . 13.

Za przedłużeniem:

a) okresu wyborczego Reprezentacyj powiatowych: Bóbrka;
b) okresu wyborczego Reprezentacyj gminnych: Kraków;

c) okresu wyborczego Reprezentacyj powiatowych, tudzież Reprezentacyj gminnych, lecz tylko w gminach miejskich: Śniatyn;

d) okresu wyborczego Reprezentacyj tak powiatowych jak gminnych, ale pod warunkiem pewnych zmian w organizacyi: Dolina, Żydaczów; wreszcie za przedłużeniem

e) okresu wyborczego Reprezentacyj tak powiatowych jak gminnych oświadczyło się bezwarunkowo 44 Wydziałów powiatowych mianowicie: Biała, Bochnia, Bohorodczany, Borszczów, Brody, Brzeżany, Brzozów, Buczacz, Czortków, Dąbrowa, Dobromil, Gorlice, Horodenka, Husiatyn, Jarosław, Jasło, Jaworów, Kamionka, Kosów, Krosno, Lwów, Łańcut, Mościska, Myślenice, Nadwórna, Nowytarg, Pilzno, Podhajce, Przemyśl, Przemyślany, Ropczyce, Sambor, Sanok, Staremiasto, Skałat, Sokal, Tarnobrzeg, Tarnów, Tłumacz, Turka, Wieliczka, Zbaraż, Złoczów i Żywiec.

Razem . . . . . 49.

W ogóle zatem stosunek ten jest jak 13 do 49.

Wydziały zaś powiatowe, które w tej poczwórnej większości domagają się przedłużenia, chcą, ażeby obecny okres trzechletni został przedłużony na lat sześć.

W uzasadnieniu swych opinij, mianowicie głównych, to jest za przedłużeniem lub przeciwko przedłużeniu, wiele Wydziałów powiatowych podało różne motywa. Motywa te jako głosy bezpośrednio wychodzące z praktyki rzeczy na miejscu, wypada tu przytoczyć.

Motywa przeciwko przedłużeniu.

1. Gorliwość członków — zdaniem niektórych Wydziałów powiatowych będących za utrzymaniem *status quo* — słabnie dosyć często już z końcem trzechlecia; tem gorzej zatem byłoby w czasie dłuższego okresu.

Owóż motyw ten wiele utraca wagi w obec motywów za przedłużeniem, wedle których, głównym powodem osłabiania się gorliwości członków z końcem trzechlecia jest bliskość terminu, w którym ich mandat się kończy. O ile przeto taki rezultat wypływa z konieczności rychłego ustąpienia, na to właśnie przedłużenie okresu może być środkiem skutecznym.

2. Krótki okres wyborczy, więc i okres funkcyonowania, przynosi w zysku coraz więcej świeżych żywiołów, daje możność odnawiania ciał autonomicznych; zresztą daje sposobność kształcenia się w życiu publicznem i obznajmiania ze sprawami.

Co do pierwszych punktów tego motywu, można zauważyć, że przedłużenie okresu funkcyonowania z lat trzech na lat sześć nie wiele zapewne stałoby tu na zawadzie. Co zaś do sposobności kształcenia się, obznajamiania się ze sprawami, to krótkość funkcyonowania wedle obecnego okresu stanowi raczej przeszkodę nie pomoc.

3. Przedłużenie okresu z powodu, że pierwsza część tegoż schodzi zwykle na przyspasabianiu się członków do pełnienia swych urzędów jest zbyteczne, albowiem członkowie już stawiając swe kandydatury, winni być dostatecznie przygotowani. Inaczej, w braku odpowiednich kwalifikacyj uprzednio nabytych, nigdy przez samo urzędowanie należycie wyrobić się niezdołają.

Motyw ten niezależnie od jego ostatecznej uwagi, stoi poniekąd w sprzeczności z poprzednio przytoczonym, wedle którego funkcyonowanie członków ciał autonomicznych ma być dla nich szkołą kształcenia się w życiu publicznem. O ile zaś się odnosi do prostych kwalifikacyj, choćby elementarnych, to również nie jest on przekonywającym. Przypuszczać bowiem należy że w ogóle tacy przedewszystkiem kandydaci wybierani bywają, którzy stosunkowo mają najwięcej kwalifikacyj do pełnienia danych funkcyj. Otóż ci nawet najlepiej ukwalifikowani jakimi wyborcy rozporządzać

mogą, nie mniej przeto potrzebują z początku pewnego i to dłuższego czasu na obznajomienie się ze sprawami i ze sposobami ich przeprowadzania. Im zaś krótszy okres urzędowania, im częstsze zmiany, tem więcej z owego właśnie powodu sprawy na tem cierpią.

4. Najskuteczniejszym środkiem do pozbywania się złych członków Reprezentacyj powiatowych i gminnych jest krótkość okresu ich funkcyonowania.

Argument ten nie zdaje nam się być trafnym:

Sądzimy bowiem, że co do Reprezentacyj powiatowych taki stan rzeczy jest tylko wyjątkowy. Co zaś do Reprezentacyj gminnych, to ustawy dostarczają dostatecznych środków do pozbycia się złych członków, szczególniej jeżeli ci wchodzą w skład Zwierzchności gminnej; niepotrzeba zatem czekać zgaśnięcia mandatu.

5. Obawę utraty członków zdolnych i gorliwych usuwa możność ponownego ich wyboru.

Jakkolwiek motyw ten może być słuszny, to niemniej jednak jest prawdą, iż zdolność i gorliwość członków nie zawsze cieszy się ogólnem uznaniem wyborców, a przeto, lepiej jest mniej często ich wystawiać na łaskę tychże, lub przynajmniej stawiać ich w potrzebie liczenia się z nimi.

6. Przedłużenie okresu funkcyonowania pociągałoby za sobą nadto wielkie ofiary ze strony członków, zważywszy że w ogóle sprawują oni swe urzęda bezpłatnie.

Ze wszystkich motywów przeciwko przedłużeniu, ten ostatni jest bez wątpienia najważniejszy. Atoli gdy się zważy, że z 13 Wydziałów, które są przeciwko przedłużeniu, tylko 6 go podnosi, zaś 7 innych przechodzi nad nim do porządku; gdy się zważy, że 49 Wydziałów, które są za przedłużeniem, *eo ipso* zupełnie go odrzucają; gdy w końcu cały ów motyw dotyczé li tylko kwestyi gotowości do pracy bezpłatnej, a na 70 Wydziałów powiatowych, które w tej sprawie głos zabrały, jedynie 6 z pomiędzy nich w rzeczonym kierunku się oświadcza, — ztąd kwestya ta już przez sam stosunek głosów zostaje stanowczo rozstrzygniętą.

Motywa za przedłużeniem:

1. Obecny krótki okres wyborczy — zdaniem Wydziałów, które się za jego przedłużeniem oświadczyły — oddziaływa szkodliwie na bieg spraw i urzędowanie ciał autonomicznych, gdyż zaledwie członkowie przyswoją sobie potrzebne wiadomości, zaledwie rozpatrzą się w sprawach, a już się kończy ich urzędowanie. Najgorzej ma się rzecz co do członków zwierzchności gminnych. Ci bowiem zaledwie jeden rok tylko właściwie urzędują, gdyż w pierwszym roku obecnego trzechletniego okresu muszą używać głównie swego czasu na obznajomienie się ze sprawami i nabranie jakiej takiej wprawy do urzędowania, w ostatnim zaś, trzecim roku, oglądanie się na nowe wybory, skarbienie sobie względów u wyborców, ubezwładnia w ogóle ich działalność.

2. Zbyt częste wybory po miastach, a z niemi połączone agitacye wyborcze sprowadzają rozdrażnienie i roznamiętnienie. Przy wyborach zaś do Rad powiatowych łączą się jeszcze do agitacyi wyborczej względy polityczne. Takie rezultaty odziaływają na ludność ujemnie, nieraz nawet demoralizująco. Należałoby zatem o ile można umniejszać przyczyn potemu.

3. Przedłużenie okresu wyborczego zaoszczędzi wyborcom wiele czasu, bo mniej często będzie okazya do odrywania rąk od pracy w polu i przy domowem gospodarstwie. Czas wreszcie absorbowany przez wybory jest w istocie nierównie dłuższy niż na pozór się zdaje. Nie licząc bowiem ile go zabierają agitacye wyborcze, to dość zwrócić uwagę na różne zachodzące przy wybo-

rach nieprawidłowości i protesta, które odraczają rezultat aktu wyborczego, tak że niekiedy wybory podjęte na wiosnę, kończą się zaledwie w jesieni.

4. Podobnież przedłużenie okresu wyborczego zaoszczędziłoby wyborcom sporo kosztów. Udawanie się bowiem przy wyborach Reprezentacyj powiatowych do miejsc wyborów i pobyt tamże, pociągają za sobą razem wziąwszy wydatek nie mały. Z drugiej strony, wiele także kosztują rozliczne delegatury rządowe do sprawdzania i porządkowania spraw protestowanych, a chociaż bezpośrednio koszta tego rząd płaci, to wszakże pośrednio płaci je z kieszeni wszystkich obowiązanych do płacenia podatków.

5. Z powodu krótkości obecnego okresu funkcyonowania, cierpią wielce po powiatach sprawy t. z. ekonomiczne. Często bowiem tak się dzieje, że zanim Reprezentacya powiatowa przygotuje której z tych spraw przeprowadzenie, kończy się okres, nowa Reprezentacya pojmuje to przeprowadzenie inaczej, zaczyna przygotowywania *ab ovo*, i również daremnie.

6. Przedłużenie okresu funkcyonowania potrzebne jest do zaprowadzenia pewnego systemu działania a tym sposobem do ułatwienia funkcyj.

7. Przy nizkim stopniu oświaty gmin naszych, szczególniej wiejskich, niepodobna nawet wymagać, ażeby w ciągu obecnych krótkich okresów, mogli się członkowie Reprezentacyj gminowych wyrobić jak należy do sprawowania ciążących na nich urzędów.

8. Dopiero z przedłużeniem rzeczonego okresu może nastąpić skuteczny rozwój instytucyj autonomicznych.

9. Dopiero przedłużenie tegoż okresu, czyniąc członków Reprezentacyj powiatowych i gminnych na dłuższy czas niezawisłymi od wyborców, umożliwi energiczniejsze ich urzędowanie.

Wydziały powiatowe, które te motywa za przedłużeniem stawiają, dodają w końcu, że

10. Ponieważ okres wyborczy, a przeto okres funkcyonowania władz autonomicznych krajowych jest sześcioletni, podobnież być winno i co do władz autonomicznych powiatowych i gminnnych.

Motywa te prawie wszystkie, zasługują na uwzględnienie. Wprawdzie niektóre z nich dotyczą takich faktów, które, jakkolwiek ujemne, to jednak będąc nieodłączne od wszelkich wyborów, nigdy w zupełności usunąć się nie dadzą, np. strata czasu i kosztów, a poniekąd także rozdrażnianie ludności przy agitacyach wyborczych.

Mimo to wszakże, dążność ogólna do zmniejszenia przyczyn, z których takie skutki wypływają, jest zawsze usprawiedliwiona, zwłaszcza w obec tylorakich koniecznych wyborów do różnych ciał obieralnych w kraju i do Rady Państwa. Gdy się zaś zważy te z pomiędzy wyż przytoczonych motywów, które stanowczo przemawiają za potrzebą zmniejszenia liczby wyborów do Reprezentacyj powiatowych i gminnych, to owe zarzuty dotyczące straty czasu, kosztów i drażniących agitacyj, w odniesieniu do takich właśnie zbytecznych wyborów, cale innej nabierają wagi i nie mogą nie iść pod rachunek.

Przechodząc teraz do innych motywów za przedłużeniem, trudno zapewne nie uznać ich słuszności. Faktem jest bowiem, że nawet najlepiej ukwalifiowani członkowie, potrzebują najprzód pewnego dłuższego czasu na obznajomienie się z urzędowaniem, na wejście w tok spraw, jak również, że pod koniec okresu, bądź dla tego, że chcą ze wszystkiem ustąpić, bądź dla tego, że chcą być nadal wybrani, muszą się liczyć z różnemi względami, z mniejszą zwykle energią i gor-

liwością urzędują niż należy. Twierdzenie więc, że niektóre organa autonomiczne tylko przez drugi rok trzechlecia, zatem przez jeden rok tylko obecnego okresu, urzędują w ogóle jak należy, jest w wielu razach zupełnie uzasadnione.

Podobnież trafną wydaje się uwaga, że przedłużenie okresu urzędowania dozwoliłoby na wyrobienie się lepszej rutyny i więcej systematycznego prowadzenia spraw niż obecnie, a tym sposobem ułatwiłoby nawet działalność; z drugiej zaś strony, że co się tycze Reprezentacyj gmin, to przy obecnym stanie oświaty, szczególniej ludności wiejskiej, niepodobna nawet wymagać, ażeby podczas tak krótkiego jak dzisiaj okresu, mogli się wyrobić po gminach wiejskich członkowie odpowiednio do sprawowania powierzonych im przez ustawę urzędów.

Zarówno dalej faktem zdaje się niewątpliwym, że tak częste, jak obecnie zmiany Reprezentacyj powiatowych i gminnych ujemnie wpływają na działalność tychże, a co się zresztą szczególniej pokazuje w przeprowadzaniu spraw szerszych po powiatach, które obecnie w różnych miejscowościach nawet rozwinąć się nie mogą. Słuszna też zapewne uwaga, że dopiero z przedłużeniem okresu funkcyonowania, może nastąpić lepszy niż dotąd rozwój władz autonomicznych po powiatach i gminach.

Nareszcie obok wszystkich powyższych względów za przedłużeniem rzeczonego okresu, uderza tu jeszcze jeden bardzo wielkiej wagi, mianowicie, że władze autonomiczne gmin i powiatów, które przy dzisiejszym okresie zaledwie wszedłszy w tok działania, już wnet znachodzą się w przededniu ekspiracyi swego mandatu, nie mogą nigdy na czas dłuższy zdobyć sobie swobody akcyi, zostają prawie w ciągłej zawisłości od losu wyborów, a przeto nie są w stanie nigdy rozwinąć szerszej i energicznej działalności.

Dopiero więc z wytworzeniem dla nich większych swobód, dopiero z uwolnieniem ich na czas dłuższy od tej zawisłości, będzie można oczekiwać po nich więcej energii w działaniu, a zatem i lepszych skutków tegoż.'

W obec tych tedy względów, które wykazując tyle ujemnych stron obecnego krótkiego okresu, dozwalają zarazem się spodziewać, że jego przedłużenie mogłoby zbawiennie wpłynąć na bieg spraw tak żywo kraj obchodzących i na stan rzeczy ogólny z tylu rozlicznych stron; w obec wreszcie tak przeważnej większości głosów prowincyj, wyraźnie i jednomyślnie przedłużenia tego się domagających, wynika niewątpliwie potrzeba zadosyć temu uczynić.

Chodzić więc tylko już może o ustanowienie granic tego przedłużenia

Owoż podwojenie obecnego okresu czyli przedłużenie go na lat sześć — jak o to proszą wyż pomienione 49 Wydziałów powiatowych — zdaje się zupełnie uzasadnionem. Jest to już obecnie okres wyborczy, a przeto okres funkcyonowania naczelnych organów autonomii, Sejmu i Wydziału krajowego, stanowiąc zaś takiż sam, to jest okres sześcioletni, dla organów autonomii powiatowych i gminnych, sprowadzi się nawet w ogólności tem większy związek w wewnętrznym ustroju zbiorowego ciała autonomicznego w kraju.

Co zaś do terminu zaprowadzenia tej zmiany, sądzimy, że najwłaściwszym byłby termin wszelkiej pierwszej ekspiracyi mandatu, jaka zajść może dla każdej z Reprezentacyj powiatowych i gminnych od czasu ogłoszenia ustawy zmianę powyższą postanawiającej.

W końcu nadmieniamy, że co do utraty mandatu na na lat trzy i władzy dyscyplinarnej trwającej również lat trzy, o czem postanawia §. 102. Ustawy gminnej, czas ten będący częścią

tylko w pośrednim i dowolnym związku z okresem wyborczym, częścią zaś będąc tylko w związku z okresami przedawnienia, według prawa cywilnego, może i nadal jak dotąd pozostać.

Załączając projekta odnośnych noweli

Wydział krajowy wnosi:

Al. A. i **B.** „Wysoki Sejm raczy uchwalić obok załączony projekt Ustawy *Aleg A* i *B* jako nowele do Ustawy gminnej i do Ustawy o Reprezentacyach powiatowych".

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księztwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 16. Czerwca 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Dr. Smolka w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księztwem Krakowskiem, dotycząca przedłużenia okresu wyborczego Reprezentacyj gminnych na lat sześć.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księztwem Krakowskiem, rozporządzam:

Art. I.

Paragrafy 21 i 22 Ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. Dz. u. k. Nr. 19, w dotychczasowem brzmieniu zostają uchylone i mają brzmieć jak następuje:

Peryod wyborczy.

§. 21.

Członkowie Rady i ich zastępcy, tudzież członkowie Zwierzchności gminnej, obierani będą na lat sześć.

Wszakże po upływie tego czasu pozostają oni w urzędzie aż do ukonstytuowania się nowej Reprezentacyi gminnej.

Ustępujący mogą być na nowo wybrani, jeżeli przeszkoda prawna nie zachodzi.

Wybory uzupełniające.

§. 22.

W razie opróżnienia w ciągu sześcioletniego peryodu posady Naczelnika gminy, jego zastępcy, asesora lub przysiężnego, winna Rada najpóźniej do dni 14 wybrać w jego miejsce innego na czas pozostały.

W miejsce radnego ubywającego przed końcem peryodu, lub nie mogącego czasowo brać udzia-

łu w czynnościach Rady, powoła Naczelnik gminy do Rady tego zastępcę, który największą ilość głosów otrzymał w tem samem kole wyborczem, w którem radny, mający być zastąpionym wybrany został. W razie równości głosów rozstryga los.

Gdyby jednak tyle radnych brakowało, iżby liczba przez jedno koło wyborcze wybranych nawet przez powołanie z tegoż koła zastępców uzupełnioną być nie mogła, natenczas, winno toż koło wyborcze przedsięwziąć niezwłocznie, na podstawie nowej listy wyborczej, wybór uzupełniający na dalszy ciąg peryodu wyborczego.

Art. II.

Powyższe zmiany otrzymują moc prawą z dniem zgaśnięcia mandatów Reprezentacyj gminnych po ogłoszeniu niniejszej ustawy, i odnoszą się jedynie do nowo obranych w tejże samej epoce Reprezentacyj, w miarę ich wyboru.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia
dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księztwem Krakowskiem dotycząca przedłużenia okresu wyborczego Reprezentacyj powiatowych na lat sześć.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księztwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

Paragraf 14 Ustawy o Reprezentacyach powiatowych z dnia 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 21, w dotychczasowem brzmieniu zostaje uchylony i ma brzmieć jak następuje.

Peryod wyborczy.

§. 14.

Rada powiatowa wybiera się na lat sześć. Wyjąwszy przypadek przewidziany w §. 53, rada sprawować winna swoje czynności aż do wstąpienia nowo obranej Rady.

Wydział powiatowy obierany będzie na cały peryod wyborczy Rady powiatowej i urzęduje aż do wstąpienia nowego Wydziału.

Art. II.

Powyższa zmiana otrzymuje moc prawa z dniem zgaśnięcia mandatów Reprezentacyj powiatowych po ogłoszeniu niniejszej ustawy, i odnosi się jedynie do nowo obranych w tejże samej epoce Reprezentacyj, w miarę ich wyboru.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Alegat. 34.

Sprawozdanie Wydziału krajowego
o stanie funduszów krajowych
za lata 1877, 1878, 1879 i 1880.

Wysoki Sejmie!

Wyniki zamknięć rachunkowych za lata 1877. i 1878, które obecnie przedkładamy Wysokiemu Sejmowi, niemniej obrót pieniężny z roku 1879. i wzrost potrzeb w ciągu bieżącego roku 1880. doprowadziły fundusz krajowy do tak niekorzystnego stanu, iż Wydział krajowy widzi się spowodowanym — oprócz zwykłych sprawozdań i wyjaśnień, dołączonych do rachunków za lata 1877. i 1878. — przedstawić Wysokiemu Sejmowi w następującem, osobnem sprawozdaniu stan finansów krajowych i przedłożyć wnioski dążące do ich uregulowania.

Według uchwalonego przez Wysoki Sejm budżetu na rok 1877. wynosiły pierwotnie preliminowane wydatki . . . . . 2,513.595 zł.

do tego przybyły kredyta dodatkowe:

a)	w rubryce VII.		
	dla funduszu szkolnego krajowego . . .	145.524 zł.	
	na koszta wystawy krajowej	6.000 „	
	„ budowę szkoły w Czernichowie . . .	5.000 „	
b)	w rubryce XIII.		
	na budowę kulparkowską	78.397 „	
	na rekonstrukcyę latryn w szpitalu lwowskim .	21.640 „	
	dla Małachowskiego Teodora	50 „	
	„ pogorzelców w Maryampolu	2.000 „	
	„ „ w Jazłowcu	2.000 „	
	„ „ w Wieliczce	1.000 „	
	„ ochronki w Krakowie	550 „	
	czyli razem . .		262.161 „
	Ogólna suma preliminowanych wydatków . . .		2,775.756 „
	Dochody preliminowano w kwocie		2,513.595 „
	zatem **niedobór budżetowy** wynosił		**262.161** „

W obec tego braku pokrycia budżetowego, uniknąć byłoby można znacznych niedoborów w zamknięciu rachunków tylko w tym wypadku, gdyby dochody wpłynęły w sumach o wiele większych, aniżeli preliminowane — a nadto, gdyby w wydatkach osiągnąć się dały wielkie zaoszczędzenia.

W rzeczywistości jednak rezultaty rachunkowe są wręcz przeciwne, — albowiem nie tylko, że z głównego źródła dochodów, t. j. z dodatków do podatków wpłynęły w stosunku do lat poprzednich nie tak znaczne kwoty po nad preliminarz, (w roku 1877. — 101939 zł. w roku 1878. — 14851 zł., a to z powodu, iż w budżecie na rok 1878. dochód z jednego centa dodatku obliczono w najwyższej możliwej wysokości) lecz nadto wydatki w niektórych rubrykach wzrosły nadzwyczajnie i spowodowały konieczne przekroczenia, którym Wydział krajowy zapobiedz nie był w możności.

Przekroczenia te uzasadnione są szczegółowo w przedłożonych Wysokiemu Sejmowi zamknięciach rachunków za lata 1877. i 1878. i wykazane co do roku 1879. w załączonym pod *A.* wykazie obrotu po koniec Marca 1880. *A.*
tutaj więc przytaczamy tylko rubryki wykazujące najznaczniejsze przekroczenia:

W rubryce III. (Koszta leczenia ubogich chorych) której wydatek

w r. 1876. wynosił		355.114 zł.
a wzrósł w roku 1877 do kwoty . . .		429.967 „
„ „ 1878 „ . . .		498.585 „
„ „ 1879 „ . . .		536.272 „

wynikły przekroczenia budżetu:

w roku 1877 .	129.967 zł.	
„ 1878 .	148.585 „	
„ 1879 .	116.272 „	
razem		394.824 zł.

W rubryce IV. (Koszta szczepienia)

wynoszą przekroczenia:

w roku 1877 .	30.929 zł.	
„ 1878 .	22.890 „	
razem		53.819 zł.

W rubryce XI. (Dotacye dla zakładów krajowych) przekroczono:

w roku 1877 o . . . . . 46.514 zł.

W skutek tak niekorzystnego obrotu w powyższych rubrykach, dalej w skutek wypłacenia budżetem nieprzewidzianych odsetków od gotowizny wypożyczanej chwilowo na potrzeby funduszu krajowego w roku 1877 . . . . . 48.721 zł.

„ 1878		47.812 „
„ 1879		58.199 „
czyli razem .		154.732 „

wyniknąć musiały bardzo znaczne niedobory, pomimo zaoszczędzeń osiągniętych w niektórych rubrykach wydatków i uzyskanych dochodów po nad kwoty preliminowane.

Według przedłożonych zamknięć rachunków za lata 1877. i 1878. i załączonego wykazu obrotów za rok 1879. sumaryczne wynikłości są następujące:

Rok 1877.

Preliminowane wydatki	2,790.056 zł.
„ dochody	2,527.895 „
budżetowy **niedobór**	262.161 „
Rzeczywiste wydatki *większe* od budżetu o .	78.674 zł.
Rzeczywiste dochody *większe* od budżetu o .	141.512 „
uzyskano zatem *umniejszenie* niedoboru o	62.838 zł.
a pozostał niedobór niepokryty	**199.323** zł.*)

Rok 1878.

Preliminowane wydatki wraz z przydłużonymi z roku 1877. kredytami dodatkowymi	2,770.979 zł.
„ dochody	2,614.351 „
budżetowy **niedobór**	156.628 „
Rzeczywiste wydatki *większe* od budżetu o .	242.829 zł.
Rzeczywiste dochody *większe* od budżetu o .	60.851 „
przeto *zwiększenie* niedoboru o	181.978 „
czyli razem niedobór niepokryty .	**338.606** zł.

Rok 1879.

Suma preliminowanych wydatków różni się od sumy preliminowanych dochodów o kwotę nieznaczną, którą pomijamy w tem przybliżonem tylko obliczeniu w obec tego, że ścisłe zamknięcie rachunku nastąpić może dopiero po upływie Czerwca 1880; z tego też powodu wszystkie cyfry w obliczeniu roku 1879. podajemy w zaokrągleniu:

*) Część niedoboru tego pokryto wprawdzie w zamknięciu rachunku kwotą 58323 zł. wziętą stale z funduszu budowy gmachu sejmowego, jako wstawioną w budżecie pod rubryką V. dochodów, — ponieważ jednak sprawozdanie o zamknięciu rachunkowem za r. 1877. nie zostało jeszcze przyjęte do wiadomości W. Sejmu, przeto dla uproszczenia sprawy, nie wykazujemy kwoty powyższej jako potrzebne uzupełnienie funduszu budowy, tylko jako niedobór funduszu krajowego.

Wydatki asygnowane po koniec Marca 1880. wynoszą . . 2,472.000 zł.
do tej sumy doliczyć jeszcze należy:

a)	Niedobór, który się okaże po zamknięciu rachunku budowy w szpitalu św. Łazarza w Krakowie	29.600 zł.	
b)	Wydatki szkół rolniczych w Dublanach, które się okażą po zamknięciu rachunku (według preliminarza)	16.700 „	
c)	Niedobór funduszu szkolnego krajowego, którym co do wydatków zarządza Rada szkolna krajowa (według preliminarza) .	224.100 „	
d)	Na pokrycie kredytu dodatkowego dla tegoż funduszu, co do którego przedkładamy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie .	30.800 „	
	czyli razem . . .		301.200 „
	Suma wydatków		2,773.200 „
	Dochody otrzymane rzeczywiście po koniec Marca 1880 .		2,504.100 „
	Dochody spodziewane jeszcze do końca Czerwca 1880:		
a)	Z myt drogowych	10.000 zł.	
b)	„ zaliczek z lat ubiegłych . .	1.000 „	
c)	Od szkół dublańskich	15.000 „	
d)	Z dodatków do podatków. . . .	92.100 „	118.100 „
	Prawdopodobna suma dochodów .		2,622.200 „
	Z porównania ze sumą wydatków		2,773.200 „
	okazuje się **przybliżony niedobór** . . .		**151.000** zł.

który jeszcze zwiększyć się może, jeżeli albo dochody nie wpłyną w cyfrach spodziewanych, albo też zamknięcie funduszu szkolnego krajowego wykaże przekroczenie w wydatkach. — Oprócz tego zdarza się corocznie, iż przy zamknięciu rachunków wszystkich funduszów krajowych okazują się w niektórych funduszach niedobory; zachodzi więc konieczna potrzeba pokrycia takowych chwilowemi zaliczkami z funduszu krajowego, których wysokość obecnie nawet w przybliżeniu obliczoną być nie może.

Ponieważ z powodu niezwołania sesyi w roku 1879. Wysoki Sejm nie był niestety w możności obmyślenia środków na pokrycie niedoborów z lat 1877. i 1878. i uchwalenia potrzebnych kredytów dodatkowych na rok 1879. — przeto Wydział krajowy zmuszonym był niedobory z lat 1877. i 1878. pokryć chwilowo zasiłkami z funduszu budowy gmachu sejmowego — a w miarę, jak je na potrzeby tegoż funduszu zwracał — pożyczkami z innych źródeł; — również i niedobory w roku 1879. pokrywane być musiały podobnemi pożyczkami.

Preliminarz na rok 1880, który przedkładamy obecnie Wysokiemu Sejmowi, sporządzony był jeszcze w Maju 1879.

i wykazuje nadwyżkę dochodów	44.520 zł.
lecz następnie okazały się jeszcze znaczne potrzeby w ogólnej kwocie 303.941 „	
które uzasadniamy w osobnych sprawozdaniach z wnioskiem, by Wysoki Sejm uchwalić je raczył jako dodatkowe pozycye do preliminarza na rok 1880. Jeżeli wnioski te przyjęte zostaną, to niedobór budżetowy na rok 1880. wynosić będzie	259.421 „

Oprócz tego potrzeba zwrócić funduszowi budowy gmachu sejmowego kwotę 51.462 zł., użytą na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z roku 1876. w skutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 14. Października 1878, i uzupełnić ten fundusz do wysokości dozwolonego przez Wysoki Sejm kredytu na budowę wraz z kosztami administracyjnymi, to jest do sumy . . . 1,014.000 zł.
a ponieważ fundusz ten z końcem Marca br. wynosił tylko 998.838 „
przeto pozostaje brak do pokrycia . . . . . 15.162 „

Wszystkie zatem niedobory, które po koniec roku 1880. pokryć wypadnie ze źródeł nadzwyczajnych, przedstawiają się według załączonego wykazu *B.* jak następuje: **B.**

1) Za rok 1877. niedobór w dokładnej, zamknięciem rachunku udowodnionej kwocie	199.323 zł.
2) „ „ 1878. dtto dtto dtto	338.606 „
3) „ „ 1879. niedobór obliczony w kwocie przybliżonej . .	151.000 „
4) „ „ 1880. niedobór według preliminarza wraz z kredytami dodatkowo żądanymi	259.421 „
5) Na potrzeby funduszu budowy gmachu sejmowego:	
a) jako zwrot kwoty użytej na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z roku 1876	51.462 „
b) jako uzupełnienie tegoż funduszu do wysokości pierwotnie uchwalonego kredytu	15.162 „
Razem .	**1,014.974** zł.

Niepodobna tu pominąć tej okoliczności, iż nietylko brak dostatecznego pokrycia na wydatki budżetem objęte, lecz także brak odpowiedniej dotacyi kasowej z początkiem każdego roku staje się powodem znacznych wydatków na opłacenie odsetków od chwilowych pożyczek, zaciąganych w ciągu roku, czy to od banków, czy też od innych funduszów na zaopatrzenie kasy krajowej w gotowiznę konieczną na pokrycie wydatków bieżących, a to w czasie w którym wydatki są o wiele znaczniejsze od wpływających dochodów — a opłata tych odsetków doprowadza do zwiększenia niedoborów, pokrywanych znowu oprocentowanemi pożyczkami.

Załączony pod *C.* wykaz miesięcznych dochodów i wydatków kasy krajowej za lata 1877, 1878 i 1879 udowadnia dostatecznie, jak często brak gotowizny w kasie, pożyczkami pokrywanym być musi; — jednakowoż wobec tak znacznych niedoborów za lata ubiegłe, które nadzwyczajnego pokrycia wymagają — wstrzymuje się Wydział **C.**

kajowy od wniosku co do utworzenia funduszów na udotowanie kasy krajowej, — a w celu zaprowadzenia koniecznej równowagi w Skarbie krajowym i umożliwienia dalszej gospodarki, Wydział krajowy wszedł z Wysokim Rządem w rokowania o pożyczkę 1,000.000 zł. Mon. Konw. w obligacyach indemnizacyjnych galic. z zapasów funduszów indemnizacyjnych i otrzymał takową z zastrzeżeniem zwrotu z końcem roku bieżącego.

Do stanowczego załatwienia tej sprawy uprasza Wydział krajowy o upoważnienie do zakończenia rokowań z c. k. Rządem w ten sposób, iżby pożyczka ta zmienioną była na stałą, — spłacalną w 10. rocznych ratach począwszy od roku 1881, a na wypadek gdyby rokowania te nie odniosły skutku pożądanego, o upoważnienie do zaciągnięcia potrzebnej pożyczki (1,000.000. zł.) z innych źródeł, jeżeli w tymże czasie odbioru funduszu indemnizacyjnego w zarząd Wydziału krajowego nie zostanie przeprowadzoną.

Na podstawie wyżej wyłuszczonego stanu rzeczy Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Upoważnia się Wydział krajowy do ukończenia rokowań z c. k. Rządem, celem zaciągnięcia pożyczki z funduszów indemnizacyjnych w sumie 1,000.000 złr. wyraźnie: Jednego Miliona złr. m. k. zwrotnej w dziesięciu równych ratach rocznych, następujących po sobie bez przerwy, począwszy od roku 1881.

2) Gdyby powyższa pożyczka nie przyszła do skutku — upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 1,000.000 zł. wyraźnie: Jednego Miliona zł. w. a. z innych źródeł, pod warunkami o ile możności dla skarbu krajowego najkorzystniejszymi.

3) Pożyczka powyższa użytą być ma na pokrycie niedoborów funduszu krajowego za lata 1876, 1877, 1878 i 1879, — to jest na spłacenie pożyczek chwilowo zaciągniętych w skutek tych niedoborów; dalej na pokrycie niedoborów budżetu z roku 1880, — a wreszcie na uzupełnienie funduszu budowy gmachu sejmowego do wysokości pierwotnie dozwolonego kredytu.

4) W preliminarzach funduszu krajowego, począwszy od roku 1881. zamieszczać będzie Wydział krajowy kwotę potrzebną na umorzenie pożyczki powyższej.

We Lwowie dnia 20. Maja 1880.

Ludwik hr. Wodzicki, w. r.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Do L. W. 22055/1880.

A. Wykaz

obrotu funduszu krajowego za rok 1879.

(po koniec Marca 1880.)

Rubryka budżetu	Wydatki	Kwota preliminowana	Wyasygnowano	Zaoszczędzenie	Przekroczenie
		Złote austryackie			
I.	Koszta reprezentacyi kraju	106.200	47.145	59.055	—
II.	„ zarządu	218.812	235.612	—	16.800
III.	„ leczenia	420.000	536.272	—	116.272
IV.	„ szczepienia	57.930	57.972	—	42
V.	Wydatki sanitarne	32.700	60.511	—	27.811
VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	13 852	13.852	—	—
VII.	„ „ „ naukowych i wychowania publicznego	434.294	190.988	243.306	—
VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	12.900	13.310	—	410
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	65.196	65.991	—	795
X.	Drogi krajowe	922.271	913.153	9.118	—
XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	238.554	201.116	37.438	—
XII.	Wydatki na szupaśnictwo	25.000	33.029	—	8.029
XIII.	Budowy wodne	27.143	3.526	23.617	—
XIV.	Rozmaite wydatki	56.849	99.542	—	42.693
	Suma wydatków	2,631.701	2,472.019	372.534	212.852
	Do tego wydatki, które się okażą po zamknięciu rachunków:				
	a) Na pokrycie niedoboru w funduszu przeznaczonym na budowę w szpitalu Św. Łazarza	—	29.600		
	b) Wydatki szkół dublańskich	—	16.700		
	c) Dla funduszu szkolnego krajowego, jako dotacya w budżecie zamieszczona	—	224.100		
	i na pokrycie kredytu dodatkowego	—	30.800		
	Razem w zaokrągleniu	2,631.987*)	2,773.200	—	141.218

*) Z powodu opuszczenia w budżecie nieznacznych wydatków na płacę i dodatki dla jednego woźnego, tudzież stypendyum dla kandydata na nauczyciela w zakładzie głuchoniemych, wstawia się sumę równą sumie preliminowanych dochodów.

Rubryka budżetu	Dochody	Kwota preliminowana	Wpłynęło	Pozostaje do poboru	Dochody nieprzewidziane
		Złote austryackie			
I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . .	—	—	—	—
II.	Z odnajmu ubikacyj sejmowych	1.000	799	201	—
III.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych . .	1.000	233	767	—
IV.	Dochody z dróg krajowych	210.500	198.285	12.215	—
V.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych . .	6.747	7.102	—	355
VI.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	40.000	31.937	8.063	—
VII.	„ pożyczek	5,525	4.029	1.496	—
VIII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego . . .	5.300	5.055	245	—
IX.	„ krajowych szkół rolniczych w Dublanach .	15.715	—	15.715	—
X.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich .	600	628	—	28
XI.	Rozmaite dochody	600	3.136	—	2.536
XII.	Dodatki do podatków po 34 centy	2,345.000	2,252.921	92.079	—
	Suma dochodów .	2,631.987	2,504.125	130.781	2 919
	Dochody spodziewane do końca Czerwca 1880. (w przybliżeniu:				
	w rub. IV. Z myt drogowych	—	10.000		
	„ VI. „ zaliczek z lat ubiegłych . .	—	1.000		
	„ IX. „ rachunku szkół dublańskich . .	—	15.000		
	„ XII. „ dodatków do podatków . .	—	92.100		
	Razem w zaokrągleniu .	2,631.987	2,622 200		
	zatem dochód mniejszy od budżetu .	—	—	9.787	

Zestawienie

Wydatki *większe* od budżetu o	**141.213**	**zł.**
Dochody *mniejsze* „ „ „	**9.787**	**„**
razem niedobór .	**151.000**	**„**

B. Wykaz

niedoborów funduszu krajowego.

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Zł.
1	Niedobór wykazany w zamknięciu rachunku za rok 1877.	199.323
2	„ „ „ „ „ „ 1878.	338.606
3	„ obliczony w przybliżeniu „ „ 1879. na podstawie wykazu obrotów po koniec Marca 1880. (patrz alegat A.) . . .	151.000
4	Niedobór wynikający z preliminarza na rok 1880. po uwzględnieniu potrzeb dodatkowych, wykazanych w sprawozdaniach osobnych (do LW. 22056 — 290.680 zł.; i do LW. 22176 — 13.261 zł.; czyli razem 303.941 zł.)	259.421
5	Niepokryte potrzeby funduszu budowy gmachu sejmowego:	
	a) Zwrot zasiłku użytego na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z roku 1876. — według załatwionego już przez Wysoki Sejm zamknięcia rachunku . . . . . 51.462 zł.	
	b) Uzupełnienie do wysokości pierwotnie uchwalonego kredytu 1,014.000 zł. . . . . 15.162 „	66.624
	Razem . .	1,014.974

C. Wykaz

miesięcznych wydatków i dochodów w rubrykach budżetowych funduszu krajowego wraz z niedoborami funduszu szkolnego.

W roku 1877:	Dochody		Wydatki: Funduszu krajowego		Wydatki: Funduszu szkolnego		Wydatki: Razem		Nadwyżka		Brak	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Styczeń	2.224	71½	95.916	37½	—	—	95.916	37½	—	—	93.691	66
Luty	8.098	63	61.693	33	—	—	61.693	33	—	—	53.594	70
Marzec	18.089	44	144.014	14	5.953	32½	149.967	46½	—	—	131.878	02½
Kwiecień	70.737	74	232.337	57½	11.528	83	243 866	40½	—	—	173.128	66½
Maj	135.969	91½	182.556	94½	11.503	52	194.060	46½	—	—	58.090	55
Czerwiec	186.130	73½	219.063	22	8.169	52½	227.232	74½	—	—	41.102	01
Lipiec	116.996	74½	241.677	22	35.922	46½	277.599	68½	—	—	160.602	94
Sierpień	135.773	63	303.428	24½	37.636	77	341.065	01½	—	—	205.291	38½
Wrzesień	234.459	99	315.350	65½	37.463	80½	352.814	46	—	—	118.354	47
Październik	13.588	12½	80.164	42	—	—	80.164	42	—	—	66.576	29½
Listopad	444.895	60	336.560	94	60.376	97	396.937	91	47.957	69	—	—
Grudzień	635 644	05	332.920	06	59.191	55	392 111	61	243.532	44	—	—
Styczeń 1878	13.871	41½	17.244	17	133	73	17.377	90	—	—	3.506	48½
Luty	290.240	29½	194.567	73	4.851	89½	199.419	62½	90.820	67	—	—
Marzec	29.069	70	60.658	36	—	—	60.658	36	—	—	31.588	66
Kwiecień	592.270	33	129.297	32½	27.760	88½	157.058	21	435.212	12	—	—
Maj	1.860	77	89	10	—	—	89	10	1.771	67	—	—
Czerwiec	45 831	93½	14.793	09	3.103	38	17.896	47	27.935	46½	—	—
Lipiec (z obrachunków c. k. kas rządowych po koniec Czerwca)	42.801	16	4.937	58½	5.910	24	10.847	82½	31.953	33½	—	—
Październ. (z obrachunków c. k. kas rządowych po koniec Czerwca)	39.765	22	2.145	15	2.384	44	4.529	59	35.235	63	—	—
W roku 1878:												
Styczeń	4.250	58	81.403	79	—	—	81.403	79	—	—	77.153	21
Luty	11.407	91	64.503	54	—	—	64.503	54	—	—	53.095	63
Marzec	7.644	76½	59.022	05½	—	—	59.022	05½	—	—	51.377	29
Kwiecień	160.972	58	491.666	44	148.305	92	639.972	36	—	—	478.999	78
Maj	45.307	08	176.315	98	—	—	176.315	98	—	—	131.008	90
Czerwiec	178·469	45½	192.280	76	13.508	59	205.789	35	—	—	27.319	89½
Lipiec	127.493	29½	246.247	39½	14.088	06	260.335	45½	—	—	132.842	16
Sierpień	11.609	70	103.810	94	—	—	103.810	94	—	—	92.201	24
Wrzesień	12.473	08½	57.698	43	—	—	57.698	43	—	—	45.225	34½
Październik	803.125	25	720.909	48	111.404	61½	832.314	09½	—	—	29.188	84½
Listopad	34.643	64	95.732	60½	—	—	95,732	60½	—	—	61.088	96½
Grudzień	604.186	20	273.420	42	47.702	09	321.122	51	283.063	69	—	—
Styczeń 1879	21.246	78	21.573	91	-	—	21.573	91	—	—	327	13
Luty	517.192	70½	221.813	65½	26.975	36	248.789	01½	268.403	69	—	—
Marzec	7.283	07½	25.406	87	—	—	25.406	87	—	—	18,123	79½
Kwiecień	117.191	72½	28.941	50½	4.536	84½	33.478	35	83.713	37½	—	—
Maj	123.834	62	39.649	80	3.642	65½	43.292	45½	80.542	16½	—	—
Czerwiec	54.051	10½	5.590	50	2.405	43	7.995	93	46.055	17½	—	—
Lipiec (z obrachunków c. k. kas rządowych po koniec Czerwca)	73.231	77	8.655	45	1.745	75½	10.401	20½	62.830	56½	—	—
Sierpień (z obrachunków c. k. kas rządowych po koniec Czerwca)	1.155	48	3.360	—	—	—	3,360	—	—	—	2.204	52
Listopad (z obrachunków c. k. kas rządowych po koniec Czerwca)	35.528	66	4.030	70	2.966	79	6.997	49	28.531	17	—	—

W roku 1879:	Dochody		Wydatki						Nadwyżka		Brak	
			Funduszu krajowego		Funduszu szkolnego		Razem					
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Styczeń	1.018	92	90.949	15	—	—	90.949	15	—	—	89.930	23
Luty	24.239	22½	126.539	76½	53.162	80	179.702	56½	—	—	155.463	34
Marzec	10.056	17	65.949	80	—	—	65.949	80	—	—	55.893	63
Kwiecień	32.297	30	194.905	22	—	—	194.905	22	—	—	162.607	92
Maj	120.575	88½	205.028	93	9.338	96	214.367	89	—	—	93.792	00½
Czerwiec	179.609	89	184.302	31	12.683	84	196.986	15	—	—	17.376	26
Lipiec	173.086	02½	254.035	42	21.243	42	275.278	84	—	—	102.192	81½
Sierpień	30.074	87	77.463	65	—	—	77.463	65	—	—	47.388	78
Wrzesień	9.170	96½	69.292	67½	—	—	69.292	67½	—	—	60.121	71
Październik	10.073	44	58.769	64½	—	—	58.769	64½	—	—	48.696	20½
Listopad	836.930	98	645.052	04½	189.008	92	834.060	96½	2.870	01½	—	—
Grudzień	390.508	30½	194.330	70	5.275	45	199.606	15	190.902	15½	—	—
Styczeń 1880	520.762	44½	256.711	19½	6.893	70	263.604	89½	257.157	55	—	—
Luty	2.472	69	5.347	06	—	—	5.347	06	—	—	2.874	37
Marzec	6.719	84½	22.627	72	460	75	23.088	47	—	—	16.368	62½

LW. 21.910/1880.

Alegat. 35.

Sprawozdanie Wydziału krajowego

o budżecie krajowym

na rok 1881.

Sprawozdanie Wydziału krajowego

o budżecie krajowym

na rok 1881.

Wysoki Sejmie!

Projekt budżetu krajowego na rok 1881. przedkłada Wydział krajowy pod *A.* **A.** wraz z preliminarzami szczegółowymi, a to:

I. Fundusze i zakłady dotowane ze skarbu krajowego.

Preliminarz funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu . . . . . pod lit. **B.**
„ szpitalu lwowskiego, oddział chorych i położnic . . . . . „ „ **C.**
„ zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie . . . . . „ „ **D.**
„ funduszu podrzutków we Lwowie . . . . . „ „ **E.**
„ szpitalu św. Łazarza w Krakowie dla wszystkich czterech oddziałów . „ „ **F.**
„ funduszu policyi krajowej . . . . . „ „ **G.**
„ funduszu szkoły rolniczej i folwarku w Dublanach, jako alegata do preliminarza funduszu krajowego. Preliminarza funduszu szkolnego nie otrzymano od krajowej Rady szkolnej.

II. Fundusze samoistne.

Preliminarz funduszu domestykalnego . . . . . „ „ **H.**
„ „ kultury krajowej . . . . . „ „ **I.**
„ „ stanowego sierocińskiego . . . . . „ „ **K.**
„ „ Aleksandra hr. Stadnickiego . . . . . „ „ **L.**
„ „ szkoły weterynaryi . . . . . „ „ **M.**
„ „ pożyczki krajowej z r. 1873. . . . . „ „ **N.**

W wyjaśnieniach szczegółowych do preliminarzy uzasadniono cyfry każdej pozycyi, lub powód różnic okazujących się z porównania z projektowanym na rok 1880. budżetem, przeto tylko sumarycznie przedstawiamy tutaj te różnice:

W funduszu krajowym w ściślejszem znaczeniu

Wydatki.

W rubryce I. mniej o . . . . . 5.400 zł.
opuszczono bowiem czynsz najmu sali i kancelaryj sejmowych, które w r. 1880. przeniesione zostaną do własnego gmachu.

do przeniesienia 5.400 zł.

	z przeniesienia		5.400 zł.
W rubryce II. mniej o			9.441 „
ponieważ preliminuje się czynsz najmu ubikacyj na biura Wydziału krajowego tylko za czas do końca Lipca 1881, w którym gmach krajowy ukończonym być ma, — przeto mniej o . . .	11.487 zł.		
tudzież na dyurnistów	105 „		
razem	11.592 „		
natomiast więcej: na zasługi 165 zł., na dodatki pięcioletnie 571 zł., na tłumaczenia z obcych języków 15 zł., na potrzeby kancelaryjne 300 zł. i na koszta podróży urzędników 1.100 zł.			
razem	2.151 „		
w ogóle mniej j. w.	9.441 zł.		
W rubryce III. więcej o		86.000 zł.	
na podstawie asygnowanych za r. 1879. wydatków, które wzrastają ciągle ze zwiększaniem się ilości chorych, rozszerzaniem i ulepszaniem zakładów leczniczych.			
W rubryce IV. mniej o			200 „
na podstawie wynikłości z lat ostatnich.			
W rubryce V. mniej o			30.300 „
ponieważ stosownie do uchwał sejmowych, Wydział krajowy uzyskał, iż koszta podróży i dyet lekarzy użytych w czasie epidemij lub epizocyj, zostały przyjęte na Skarb Państwa — przez co pozycya ta zmniejsza się o	30.500 zł.		
natomiast preliminuje się na koszt strzeżenia granic podczas zarazy na bydło więcej o	200 „		
przeto w ogóle mniej o .	30.300 zł.		
W rubryce VII. więcej o		32.241 „	
ponieważ zwiększono potrzeby szkół dublańskich na podstawie specyalnego preliminarza o	5.692 zł.		
przybyła nowa pozycya z powodu objęcia folwarku dublańskiego w zarząd krajowy, wedle osobnego W. Izbie do LW. 15.044/80. przedłożonego sprawozdania i preliminarza	10.460 „		
podwyższono koszta utrzymania biura melioracyjnego wedle rzeczywistej potrzeby (LW. 16.165/880 . .	1.800 „		
na podstawie sprawozdania przedłożonego do LW. 23.981/880.			
zamieszczono na geologiczne badania kraju . .	3.000 „		
i na studya chemiczne przeróbki naftowej . .	3.000 „		
wreszcie podwyższono kwotę niedoboru krajowego funduszu szkolnego o	13.689 „		
przyjmując za podstawę uchwaloną przez Wysoki Sejm na r. 1879 kwotę.	224.089 zł.		
i projektowany do LW. 13810/79 kredyt dodatkowy	30.797 „		
razem więcej o	37.641 zł.		
do przeniesienia	37.641 zł.	118.241 zł.	45.341 zł.

z przeniesienia	37.641 zł.	118.241 zł.	45.341 zł.
natomiast ubyło:			
zasiłek dla szkoły żeńskiej w Wadowicach .	400 zł.		
ponieważ szkoła ta istnieć przestała;			
„ na sporządzenie geologicznej mapy kraju 2.000 zł. i na stypendya dla techników zawodu melioracyjnego 3.000 zł. ponieważ kwoty te uchwałą sejmową z 19. Października 1879. tylko jednorazowo przyzwolono	5.000 „		
odtrąciwszy sumę ubytku .	5.400 zł.		
pozostaje zwiększenie jak wyżej .	32.241 zł.		
W rubryce IX. więcej o		3.034 „	
z powodu pomnożenia posterunków i podwyższenia czynszów koszarowych żandarmeryi.			
W rubryce X. więcej o		5.439 „	
z powodu spodziewanego na rok 1881. przyrostu 18 kilometrów nowozbudowanych dróg i ponieważ przyjęto o jednego konduktora i 3 drożników więcej z powodu objęcia w zarząd Wydziału krajowego drogi krajowej Husiatyn-Kopeczyńce.			
W rubryce XI. więcej o		2.182 „	
na podstawie specyalnych preliminarzy, w których pomimo znacznego ubytku podrzutków — ciągłe wzmaganie się ilości chorych uzasadnia zwiększenie wydatków.			
W rubryce XII. więcej o		1.500 „	
na podstawie wydatków, wynoszących w ostatnich trzech latach przeciętnie 28.186 zł. i z uwzględnieniem spodziewanych dochodów ze zwrotów od gmin i osób obowiązanych.			
W rubryce XIII. więcej o		10.000 „	
w przypuszczeniu, że ustanowione przez Wysoki Sejm warunki: zawiązania spółek wodnych i uzyskania subwencyi rządowej—spełnione zostaną w ciągu roku 1880.			
Rubryka XIV. „Kwaterunkowe dla c. k. wojska“ została nowo otworzoną w dopełnieniu postanowień §. 23. ustawy państwowej z 11. Czerwca 1879. a potrzeby tejże, wynoszące		80.000 „	
uzasadniono w osobnem, do LW. 22056/880. Wysokiej Izbie przedłożonem sprawozdaniu.			
W rubryce XV. więcej o		221.895 „	
ponieważ przyrosły pozycye nowe, a mianowicie:			
a) raty amortyzacyjne pożyczki zaciągniętej w skutek uchwały sejmowej z 19. Paźdz. 1878. w kasie oszczędności (40.400 zł.) na budowę domu administracyjnego na Kulparkowie	2.826 zł.		
b) raty amortyzacyjne pożyczki zaciągnąć się mającej na pokrycie niedoborów funduszu krajowego z lat 1876—1880. wedle osobnego sprawozdania do LW. 22055	150.000 „		
do przeniesienia	152.826 zł.	442.291 zł.	45.341 zł.

	z przeniesienia	152.826 zł.	442.291 zł.	45.341 zł.
c)	odsetki 6% od części pożyczki udzielonej z c. k. Skarbu państwa na zapomogi w roku 1880 wedle wniosku przedłożonego osobno Wysokiemu Sejmowi	20.000 „		
d)	na pierwsze potrzeby założenia galicyjskiego kr. zakładu hipotecznego, na podstawie osobnego sprawozdania do LW. 6.740/1879 W. Izbie przedłożonego	50.000 „		
	razem .	222.826 zł.		
natomiast ubyła z dotychczasowych wymogów na pokrycie kradzieży w Jaśle kwota		931 „		
ponieważ ostatnia rata w pierwszej połowie 1881 r. spłaconą zostanie.				
	Suma różnic . . .		442.291 zł.	45.341 zł.
	Z porównania . .		45.341 „	
	okazuje się zwiększenie wydatków o .		396.950 zł.	

Dochody.

Dawniejsza rubryka II. „Z odnajmu ubikacyj sejmowych“ w kwocie 550 zł. odpada, ponieważ ustaje najem lokalności w teatrze.

W rubryce obecnie **II.** „Odsetki od chwilowo lokowanych pieniędzy“ więcej o . . . . . 1.000 zł.
w przypuszczeniu, iż stosunki finansowe funduszu krajowego uporządkowane zostaną w r. 1880.

W rubryce IV. „Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych“ mniej o . . . . . 546 „
na podstawie preliminarza specyalnego funduszu policyi.

W rubryce V. „Zwroty zaliczek z lat ubiegłych“ mniej o . 5.000 „
ponieważ znaczna część zaliczek została spłaconą, a ściągnięcie reszty pozostałej jest utrudnione z powodu ubóstwa restancyonaryszów.

W rubryce VI. „Zwroty pożyczek mniej o . . . . 2.050 „
wedle ścisłego obliczenia rat przypadających z pożyczek corocznie zmniejszających się przez spłaty.

W rubryce VIII. „Dochody szkół rolniczych i folwarku w Dublanach“ więcej o . . . . . 9.563 „
ponieważ wstawiono tu dochody folwarku dublańskiego, których nie było w dawniejszych preliminarzach.

W rubryce X. więcej o . . . . . 340 „
ponieważ przybył dochód z taks krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie.

	do przeniesienia	10.903 zł.	8.146 zł.

Suma różnic z przeniesienia	10.903 zł.	8.146 zł.
z porównania	8.146 „	
okazuje się **dochód większy** o . . .	2.757 zł.	
odtrąciwszy takowy od wydatku większego . .	396.950 „	
pozostaje zwiększenie sumy wydatku . . .	394.193 zł.	
która to suma jednak w obec żądanych na r. 1880. kredytów dodatkowych	290.680 zł.	
zmniejsza się do kwoty	103.513 zł.	

Fundusze dotowane z funduszu krajowego.

	w dochodach	w wydatkach
Suma ogólna tego działu bez funduszu szkolnego wynosi . . .	312.603 zł.	574.741 zł.
na rok 1880. preliminowano	298.524 „	557.934 „
przeto na rok 1881. **więcej** .	14.079 zł.	16.807 zł.

Szczegółowe wyjaśnienia przedstawione są w specyalnych preliminarzach każdego zakładu i funduszu, zaś rezultaty wynikłości co do zakładów leczniczych i podrzutków, zawarte są w rubryce XI. wydatków funduszu krajowego — zaś co do funduszu szkolnego w rubryce VII. Nadwyżkę dochodów funduszu policyi, uwidoczniono w rubryce IV. dochodów funduszu krajowego.

Fundusze samoistne.

Nadwyżki dochodów w tym dziale wynoszą . . . . . 2.350 zł.
i zostaną skapitalizowane, jeśli Wysoki Sejm inaczej nie postanowi.

Sumaryusz preliminarza funduszu krajowego przedstawia:

dochodów własnych	272.454 zł
wydatków	2,968.127 „
niedobór	2,695.673 zł.

który dodatkami do podatków pokrytym być ma.

Wedle wykazów otrzymanych od c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu i od c. k. Urzędów podatkowych, sprawdzona należytość podatków za r. 1878. wynosi . 6,874.996 zł.
co w porównaniu z należytością za rok 1877. . . . . 7,113.250 „
okazuje ubytku . . . . 238.254 zł.
ponieważ z powodu wypadków elementarnych i ubóstwa, opuszczono w 1878. roku znacznie więcej podatków, aniżeli w r. 1877. (Patrz wykaz *C.* dochodów z podatków dołączony do preliminarza funduszu krajowego). Przypuszczając jednak, że w r. 1881.

nie ponowią się wypadki elementarne w takiej sile, przyjmuje się za podstawę kwotę podatków w wysokości . . . . . 6,900.000 zł.
przeto na pokrycie niedoboru wykazanego powyżej w kwocie . . . . 2,695.673 zł.
wypada po 39 centów dodatku od każdego złotego austryackiego, co uczyni . , 2,691.000 „
i przedstawia brak w kwocie . . 4.673 zł.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego na rok. 1881. pobieranym być ma dodatek do podatków stałych z dodatkiem 1/3 części po 39 centów od każdego złotego austryackiego.

II. W razie wprowadzenia w życie regulacyi i podwyższenia podatku gruntowego w r. 1881. pobierać wypadnie dodatek powyższy przy podatku gruntowym nie od całego złotego austr. lecz od części jego zostającej do całego złotego. austr. w tym samym stosunku, który zachodzić będzie między sumą przypisaną obecnie w całym kraju, a postulatem tegoż podatku na rok 1881.

III. Upoważnia się Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności w dziale potrzeb zwyczajnych — jednej rubryki na potrzeby rubryk innych, udzielając podobnego upoważnienia także Radzie szkolnej co do krajowego funduszu szkolnego.

We Lwowie dnia 4. Czerwca 1880.

Ludwik hr. Wodzicki w. r.
Marszałek krajowy

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Lit. A.

Projekt budżetu krajowego

na rok 1881.

Projekt budżetu funduszów

Liczba porządk.	Alegat pod lit.	Rubryka	Nazwa funduszów i zakładów	Dochody	Wydatki	Z porównania okazuje się	
						nadwyżka dochodów	niedobór
			A. Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu.				
1	B.	I.	Koszta reprezentacyi kraju	—	100.800	—	—
		II.	„ zarządu	—	214.738	—	—
		III.	„ leczenia ubogich chorych	—	556.000	—	—
		IV.	„ szczepienia	—	57.930	—	—
		V.	Wydatki sanitarne	—	8.700	—	—
		VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	—	13.852	—	—
		VII.	„ „ „ naukowych i wychowania publicznego	—	475.553	—	—
		VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	—	9.900	—	—
		IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	—	72.110	—	—
		X.	Drogi krajowe	—	832.382	—	—
		XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	—	268 461	—	—
		XII.	Wydatki na szupaśnictwo	—	26.500	—	—
		XIII.	Budowy wodne	—	17.143	—	—
		XIV.	Kwaterunkowe c. k. wojska	—	80.000	—	—
		XV.	Rozmaite wydatki	—	254.058	—	—
		I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—	—
		II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	1.000	—	—	—
		III.	Dochody z dróg krajowych	205.500	—	—	—
		IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych . . .	6.323	—	—	—
		V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	20.000	—	—	—
		IV.	„ pożyczek	4.933	—	—	—
		VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie .	5.390	—	—	—
		VIII.	„ szkół rolniczych i folwarku w Dublanach .	27.868	—	—	—
		IX.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich . .	600	—	—	—
		X.	Rozmaite dochody	840	—	—	—
		XI.	Dodatki do podatków	2,691.000	—	—	—
			Suma funduszu krajowego	2,963 454	2,968.127	—	4.673

krajowych na rok 1881.

Liczba porządk.	Alegat pod lit.	Rubryka	Nazwa funduszów i zakładów	Dochody	Wydatki	Z porównania okazuje się	
						nadwyżka dochodów	niedobór
			B. Fundusze krajowe w obszerniejszem znaczeniu.				
2	C.		Krajowy szpital powszechny we Lwowie	148.534	198.176	—	49.642
3	D.		„ zakład dla obłąkanych w Kulparkowie . .	32.519	205.712	—	173.193
4	E.		Fundusz podrzutków we Lwowie	—	5.150	—	5.150
5	F.		Szpital św. Łazarza na Krakowie	124.810	165.286	—	40.476
6	G.		Fundusz policyi w krajowej	6.740	417	6.323	—
			Suma ogólna funduszów i zakładów dotowanych z funduszu krajowego	312 603	574.741	6 323	268.461
							262.138
7	H.		Fundusz domestykalny	4.104	1.205	2.899	—
8	I.		„ kultury krajowej	5.479	5.015	464	—
9	K.		„ stanowy sierociński	1.867	1.692	175	—
10	L.		„ Aleksandra hr. Stadnickiego	2.268	2.077	191	—
11	M.		„ szkoły weterynaryi	3.849	3.780	69	—
12	N.		„ pożyczki krajowej z r. 1873	103.532	104.980	—	1.448
			Suma ogólna funduszów samoistnych . .	121.099	118.749	3.798	1.448
						2.350	

L. W. **21.910**/1880.
Alegat **B.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1881.

Lit. **B.**

FUNDUSZ KRAJOWY

w ściślejszem znaczeniu.

PRELIMINARZ

na rok 1881.

W załączeniu: *a)* preliminarz szkół rolniczych w Dublanach.
b) preliminarz folwarku w Dublanach.
c) rachunek podatków i dodatków.

L. W. 23.144/1880.

PRELIMINARZ

Fundusz krajowy.

Sumaryusz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
I.	1 — 12	Koszta reprezentacyi kraju	100.800	—	100.800
II.	13 — 28	Koszta zarządu	214.738	—	214.738
III.	29	Koszta leczenia	536.000	—	536.000
IV.	30 — 32	Koszta szczepienia	57.930	—	57.930
V.	33 — 34	Wydatki sanitarne	8.700	—	8.700
VI.	35 — 41	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	13.852	—	13.852
VII.	42 — 89	Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego	475.553	—	475.553
VIII.	90 — 92	Utrzymanie pomników historycznych	9.900	—	9.900
IX.	93 — 108	Kwaterunkowe żandarmeryi	72.110	—	72.110
X.	109—119	Drogi krajowe	629.382	203.000	832.382
XI.	120—123	Dotacye dla zakładów krajowych	268.461	—	268.461
XII.	124	Wydatki na szupaśnictwo	26.500	—	26.500
XIII.	125—126	Budowy wodne	—	17.143	17.143
XIV.	127	Kwaterunkowe c. k. wojska	80.000	—	80.000
XV.	127—138	Rozmaite wydatki	254.058	—	254.058
		Suma wydatków .	2,747.984	220.143	2,968.127
		Dochody.			
I.	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—
II.	2	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych . . .	1.000	—	1.000
III.	3 — 6	Dochody z dróg krajowych	205.500	—	205.500
IV.	7	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych . .	6.323	—	6.323
V.	8	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	20.000	—	20.000
VI.	9 — 15	Zwroty pożyczek	4.933	—	4.933
VII.	16 — 18	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie .	5.390	—	5.390
VIII.	19 — 21	„ krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach	27.868	—	27.868
IX.	22	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich . .	600	—	600
X.	23 — 24	Rozmaite dochody	840	—	840
		Suma dochodów własnych .	272.454	—	272.454
XI.	25	Dodatki do podatków (po 39 centów)	2.691.000	—	2,691.000
		Ogólna suma dochodów . .	—	—	2,963.454
		Z porównania ze sumą wydatków	—	—	2,968.127
		okazuje się **niedobór** . .	—	—	4.673

Fundusz krajowy.

Rubryka I. Koszta reprezentacyi kraju. — Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
I.		Koszta reprezentacyi kraju	100.800	—	100.800
		Poszczególnienie.			
I.		**A. Sejm krajowy.**			
	1	Koszta podróży pp. Posłów	6.700		
	2	Dyety pp. Posłów	36.000		
	3	Koszta druków	13.000		
	4	Spisywanie sprawozdań	4.000		
	5	Remuneracye dla urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zajęcie podczas Sejmu	1.200		
	6	Opał, oświetlenie i inne nieprzewidziane wydatki . .	2.150		
	7	Pisarze dzienni	650		
	8	Uzupełnienie biblioteki sejmowej	100	—	63.800
		B. Wydział krajowy.			
	9	Marszałek krajowy . . . . . 6.000 zł. „ „ dodatek na reprezentacyę 4.000 „	10.000		
	10	Sześciu Członków Wydziału po 4.000 zł.	24.000		
	11	Zastępcy	2.000		
	12	Dodatek dla Członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	1.000	—	37.000
		Suma rubryki I. . .	—	—	100.800
II.		Koszta zarządu	214.738	—	214.738
		Poszczególnienie.			
II.		**Płace urzędników, dyurnistów i sług.**			
	13	**Oddział konceptowy.**			
		a) 2ch radców, płaca po 2.800 zł. . 5.600 zł. dodatek aktywalny „ 480 „ . 960 „	6.560		
		b) 6ciu sekretarzy, płaca „ 2.000 „ . 12.000 „ dodatek aktywalny „ 360 „ . 2.160 „	14.160		
		c) 7miu koncepistów, płaca „ 1.300 „ . 9.100 „ dodatek aktywalny „ 240 „ . 1.680 „	10.780		
		d) 2ch adjunktów, płaca po 1.000 „ . 2.000 zł. dodatek aktywalny „ 200 „ . 400 „	2.400		
		e) 2ch asystentów, płaca „ 700 „ . 1.400 „ dodatek aktywalny „ 100 „ . 200 „	1.600		35.500
		Do przeniesienia . .	—	—	35.500

Fundusz krajowy.

Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
II.		Z przeniesienia . .	—	—	35.500
	14	**Oddział rachunkowy.**			
		a) Dyrektor, płaca . . . . . 2.600 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 400 „	3.000		
		b) Zastępca dyrektora, płaca . . . . . 2.000 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 360 „	2.360		
		c) 17tu adjunktów, płaca po 1.200 zł. . 20.400 „			
		dodatek aktywalny „ 240 „ . 4.080 „	24.480		
		d) 10ciu asystentów, płaca „ 700 „ . 7.000 „			
		dodatek aktywalny „ 100 „ . 1.000 „	8.000		
		e) Woźny, płaca . . . . . 500 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 50 „	550	—	38.390
	15	**Oddział kasowy.**			
		a) Kasyer, płaca . . . . . 2.000 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 360 „	2.360		
		b) Kontrolor, płaca . . . . . 1.600 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 300 „	1.900		
		c) 4ch adjunktów, płaca po 1.200 zł. . 4.800 zł.			
		dodatek aktywalny „ 240 „ . 960 „	5.760		
		d) Woźny, płaca . . . . . 600 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 50 „	650	—	10.670
	16	**Oddział techniczny.**			
		a) Nadinżynier, płaca . . . . . 3.000 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 1.000 „	4.000		
		b) 2ch inżynierów, płaca po 2.000 zł. . 4.000 „			
		dodatek aktywalny „ 360 „ . 720 „	4 720		
		c) 2ch asystentów, płaca „ 1.000 „ . 2.000 „			
		dodatek aktywalny „ 120 „ . 240 „	2.240	—	10.960
	17	**Oddział sanitarny.**			
		Inspektor szpitali, płaca . . . . . 2.000 zł.			
		dodatek na mieszkanie . . . . . 300 „	2.300	—	2.300
	18	**Oddział statystyczny.**			
		a) Naczelnik Oddziału	2.000		
		b) Koncepista, płaca . . . . . 1.300 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 240 „	1.540		
		c) Pisarze dzienni	1.460	—	5.000
		Do przeniesienia . .	—	—	102.820

Fundusz krajowy.

Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
II.		Z przeniesienia . .	—	—	102.820
	19	**Oddział manipulacyjny.**			
		a) Dyrektor kancelaryi, płaca	2.000		
		b) Archiwista, płaca . . . . . 1.500 zł.			
		dodatek aktywalny . . . . . 300 „	1.800		
		c) Ekspedytor, płaca . . . . . 1.300 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 270 „	1.570		
		d) Protokolista, płaca . . . . . 1.200 „			
		dodatek aktywalny . . . . . 240 „	1.440		
		e) 6ciu kancelistów, płaca po 1.000 zł. . 6.000 „			
		dodatek aktywalny „ 200 „ . 1.200 „	7.200		
		f) Odźwierny, płaca	600		
		g) Portyer, płaca	500		
		h) 5ciu woźnych, płaca po 500 zł. . . 2.500 „			
		dodatek aktywalny „ 50 „ . . 250 „	2.750	—	17.860
		Suma wszystkich płac stałych wraz z dodatkiem aktywalnym	—	—	120.680
	20	**Dyurniści.**			
		a) Dla Oddziału konceptowego.			
		1 po 5 zł. — dziennie . . . . . 1.825 zł.			
		1 „ 3 „ 60 ct. „ . . . . . 1.314 „			
		1 „ 3 „ — „ „ . . . . . 1.095 „			
		1 „ 2 „ 50 „ „ . . . . . 913 „			
		3ch „ 2 „ — „ „ . . . . . 2.190 „			
		3ch „ 1 „ — „ „ . . . . . 1.095 „	8.432		
		b) Dla Oddziału rachunkowego.			
		2ch po 2 zł. dziennie . . . . . 1.460 zł.			
		12tu „ 1 „ 80 ct. „ . . . . . 7.884 „			
		3ch „ 1 „ 40 „ „ . . . . . 1.533 „			
		4ch „ 1 „ 20 „ „ . . . . . 1.752 „			
		3ch „ 1 „ — „ „ . . . . . 1.095 „	13.724		
		c) Dla Oddziału kasowego.			
		1 po 2 zł. dziennie	730		
		d) Dla Oddziału technicznego.			
		2ch po 2 zł. 20 ct. dziennie . . . . . 1.606 zł.			
		2ch „ 2 „ — „ „ . . . . . 1.460 „			
		2ch „ 1 „ 80 „ „ . . . . . 1.314 „	4.380		
		Do przeniesienia . .	27.266	—	120.680

Fundusz krajowy.

Rubryka II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
II.		Z przeniesienia . .	27.266	—	120.680
	20	*e) Dla Oddziału manipulacyjnego.*			
		7miu po 1 zł. 65 ct. dziennie . . . 4.216 zł.			
		15tu „ 1 „ 10 „ „ . . . . 6.023 „	10.239		
		f) Na zastępstwa urzędników.	2.000	—	39.505
	21	**Zasługi.**			
		a) 8miu stróżów dla Oddziału manipulacyjnego po 300 zł. . . . . 2.400 zł.			
		b) 2ch stróżów dla Oddziału rachunkowego po 300 zł. . . . . 600 „	3.000		
		c) Froter	1.000	—	4.000
	22	**Emolumenta.**			
		a) Dyrektor kancelaryi na fiakra	50		
		b) „ „ 21·6 metrów sześciennych drzewa, po 3 zł. 40 ct. za metr.	73		
		c) Ubranie urzędowe dla odźwiernego i 7miu woźnych po 50 zł.	400		
		d) Ubranie dla portyera	100		
		e) Opał dla odźwiernego i portyera po 7.2 metrów sześciennych drzewa	49		
		f) Dodatki pięcioletnie dla urzędników, według imiennego wykazu (patrz wyjaśnienia)	10.319		
		g) Dodatek do płacy ekspedytora Bieńkowskiego . .	20	—	11.011
	23	**Najem pomieszkania.**			
		Na kancelarye Wydziału krajowego, wraz z dodatkiem gminnym 5%	5.863	—	5.863
	24	**Remuneracye.**			
		I. Stałe:			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo	1.500		
		b) Tłumacz języka ruskiego	300		
		c) Tłumaczenia z języków obcych	25		
		II. Niestałe:			
		Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego .	1.000	—	2.825
	25	**Potrzeby kancelaryjne.**			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych	5.000		
		Do przeniesienia . .	5.000	—	183.884

Fundusz krajowy.

Rubryka II. Koszta zarządu. — Rubryka III. Koszta leczenia ubogich.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
II.		Z przeniesienia . .	5.000	—	183.884
	25	b) Sprawienie i odnowienie sprzętów	800		
		c) Potrzeby do pisania i rysowania	2.000		
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	2.100		
		e) Oprawa ksiąg i druków	400		
		f) Oświetlenie	350		
		g) Opał	1.900		
		h) Uzupełnienie biblioteki Wydziału krajowego . .	600		
		i) Rozmaite pomniejsze	1.300	—	14.450
	26	**Koszta podróży i dyety.**			
		a) Dla urzędników w ogóle	7.000		
		b) Dla inspektora szpitali	400	—	7.400
	27	**Pensye i zaopatrzenia.**			
		a) Mochnacka Eleonora	280		
		b) Jankowska Karolina	400		
		c) Pawulska Paulina	350		
		d) Wagilewiczowa Amelia	200		
		e) Madeyski Wojciech	1.200		
		f) Tarczyńska Marcyanna	350		
		g) Łopuszańska Walerya	350		
		h) Łopuszańskiego sieroty	100		
		i) Iwanickiego sieroty	175		
		k) Karatnicka Zofia, sierota po sekretarzu Wydziału krajowego	300		
		l) Placer Marya, wdowa po lekarzu ordynującym w szpitalu św. Łazarza w Krakowie	314		
		m) Jędrzejewski Napoleon, rządca tegoż szpitalu . .	1.600		
		n) Dtor Bulikowski Franciszek Benedykt, prymaryusz szpitalu św. Ducha w Krakowie	1.155		
		o) Stroiński Sylwery, prowizor przy aptece szpitalu św. Łazarza w Krakowie	200		
		p) Prokopowicz Jan, odźwierny Wydziału krajowego	690	—	7.664
	28	**Dary z łaski.**			
		a) Bojarskie: Walerya, Józefa, i Adolfina	300		
		b) Rzepińska Ludwika Franciszka	120		
		c) Szczęsnowicza 2 sieroty po 200 zł.	400		
		d) Pawulska Paulina, dodatek	250		
		e) Prokopowicz Jan, „	270	—	1.340
		Suma rubryki II. . .	—	—	214.738
III.		**Koszta leczenia ubogich**	536.000	—	536.000
		Poszczególnienie.			
III.	29	Koszta leczenia ubogich w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych	536.000	—	—
		Suma rubryki III. . .	536.000	—	536.000

Fundusz krajowy.

Rubr. IV. Koszta szczepienia. Rubr. V. Wydatki sanitarne. — Rubr. VI. Zasiłki dla zakł. dobrocz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
IV.		**Koszta szczepienia**	57.930	—	57.930
		Poszczególnienie.			
IV.	30	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.300		
	31	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia	56.000		
	32	Premia dla lekarzy odszczególniających się przy szczepieniu	630		—
		Suma rubryki IV. . .	57.930	—	57.930
V.		**Wydatki sanitarne**	8.700	—	8.700
		Poszczególnienie.			
V.	33	$^1/_3$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych . .	4.500		
	34	Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi	4.200		
		Suma rubryki V. . .	8.700	—	8.700
VI.		**Zasiłki dla zakładów dobroczynności**	13.852	—	13.852
		Poszczególnienie.			
VI.	35	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198		
	36	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach	400		
	37	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424		
	38	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej na budowę domu dla obłąkanych na Kulparkowie	5.280		
	39	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	500		
	40	Komitet Ochronek w Krakowie	550		
	41	Towarzystwo Ochronek chrześcijańskich we Lwowie .	500		
		Suma rubryki VI. . .	13.852	—	13.852

Fundusz krajowy.

Rubryka VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
VII.		Zasiłki dla zakładów nauk. i wychow. publicz.	475.553	—	475.553
		Poszczególnienie.			
VII.		**A. Zasiłki dla zakładów.**			
	42	Zakład głuchoniemych we Lwowie, na stypendya roczne dla 50 wychowanków	6.000		
	43	Zakład ciemnych we Lwowie	2.000		
	44	Szkoła gimnastyczna „Sokół“ we Lwowie	750		
	45	Teatr polski w Krakowie	8.000		
	46	Teatr polski we Lwowie, zasiłek stały	4.200		
	47	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego:			
		a) Dramat i komedya . . . . 7.000 zł.			
		b) Opera polska . . . . . 13.000 „	20.000		
	48	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“ .	3.000		
	49	Towarzystwo muzyczne we Lwowie	1.800		
	50	Towarzystwo muzyczne w Krakowie	800		
	51	Akademja umiejętności w Krakowie	15.000		
	52	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, rata umorzenia pożyczki zaciągniętej na budowę własnego gmachu w kwocie . . . . . 100.000 zł.	7.000		
	53	Czasopismo „Szkoła“	500		
	54	Wydawnictwo ruskiej gazety szkolnej	500		
	55	Wydawnictwo ruskich książek szkolnych	2.000		
		Szkoły żeńskie:			
	56	W Jaworowie dla pp. Bazylianek	300		
	57	„ Kołomyi	600		
	58	„ Krakowie	2.500		
	59	„ Krakowie, św. Tomasza	500		
	60	„ Krakowie, pp. Augustyanek	500		
	61	We Lwowie u Dominikanów, dla nauczyciela języka ruskiego	200		
	62	W Starym Sączu, pp. Klarysek	750		
	63	„ Stryju	600		
	64	Pp. Benedyktynek ormiańskich we Lwowie . . .	1.000	—	78.500
		B. Na cele gospodarstwa krajowego.			
	65	Wydatki na utrzymanie szkół rolniczych w Dublanach; a mianowicie:			
		a) dla wyższej szkoły rolniczej . 29.417 zł.			
		b) dla szkoły parobków . . . . 8.720 „	38.137		
	66	Wydatki folwarku w Dublanach	10.460		
	67	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Czernichowie . . .	7.000		
		Do przeniesienia . .	55.597	—	78.500

Fundusz krajowy.

Rubryka VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
VII.		Z przeniesienia . .	55.597	—	78.500
	68	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.			
		I. Płace nauczycieli.			
		a) Profesor fachowy, zarazem dyrektor . . . . . 2.560 zł.			
		b) Drugi profesor fachowy . . 1.740 „			
		c) Dwóch adjunktów po 800 zł. 1.600 „			
		8miu docentów:			
		d) Matematyki i fizyki . . . 800 „			
		e) Łowiectwa . . . . . 100 „			
		f) Miernictwa . . . . . 500 „			
		g) Rysunków . . . . . 400 „			
		h) Chemii . . . . . 300 „			
		i) Inżynieryi leśnej . . . . 300 „			
		k) Stylistyki . . . . . 300 „			
		l) Ekonomii politycznej i administracyi . . . . . 200 „ 8.800 zł.			
		II. Zasługi.			
		a) Dozorca . . . . . 300 zł.			
		b) Pomocnik dozorcy . . . . 180 „ 480 „			
		III. Koszta administracyjne.			
		a) Asekuracya budynku szkolnego i składu okazów . . 45 zł.			
		b) Opał i oświetlenie . . . . 300 „			
		c) Potrzeby kancelaryjne . . 200 „			
		d) Pomniejsze administracyjne . 195 „ 740 „			
		IV. Potrzeby naukowe.			
		a) Środki naukowe . . . . . 720 zł.			
		b) Wycieczki naukowe . . . . 600 „			
		c) Utrzymanie ogrodu doświadczalnego na Szumanówce 200 „ 1.520 „			
		V. Spłata pożyczki.			
		Kasie oszczędności XIII. i XIV. rata w kapitale . . . . 183 zł. 98 ct.			
		w odsetkach . . . . 485 „ 62 „ 670 „	12.210		
	69	Muzeum przemysłowe we Lwowie	2.000		
	70	Muzeum przemysłowe w Krakowie	2.000		
	71	Komisya fizyograficzna w Krakowie	3.000		
	72	Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze we Lwowie	700		
	73	Na utrzymanie biura melioracyjnego	5.300		
	74	Na urządzenie kursu robót melioracyjnych . . .	2.500		
		Do przeniesienia . .	83.307	—	78.500

Fundusz krajowy.

Rubr. VII. Zasiłki dla zakł. naukowych. — Rubr. VIII. Utrzymanie pomników historycznych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
VII.		Z przeniesienia . .	83.307	—	78.500
	75	Na cele szkół rękodzielniczych, tudzież na popieranie przemysłu domowego	5.000		
	76	Towarzystwo Tatrzańskie	400		
	77	Na zalesienie wydm piasczystych w powiecie niskim i tarnobrzeskim	1.500		
	78	Na inżyniera górnika przy Wydziale krajowym . .	1.800		
	79	Na geologiczne badanie kraju, wykonać się mające pod kierunkiem Rady górniczej	3.000		
	80	Dla komisyi fizyograficznej w Krakowie, na badania geologiczno-górnicze	500		
	81	Na studya chemiczne przeróbki naftowej	3.000		
		Stypendya:			
	82	Dla jednego ucznia weterynaryi . . . 200 zł. i na koszta podróży . . . . . 60 „	260		
	83	Dla uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa	2.000		
	84	Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach . . .	1.000		
	85	Dla uczniów szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	2.400	—	104.167
		C. na cele wykształcenia i oświaty.			
	86	Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru krajowego funduszu szkolnego	254.886		
	87	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł.	7.200		
	88	Schmitt Henryk, Członek Rady szkolnej krajowej, remuneracya	800		
	89	Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich i kursów przygotowawczych . . .	30.000	—	292.886
		Suma rubryki VII . .	—	—	475.553
VIII.		Utrzymanie pomników historycznych . . .	9.900	—	9.900
		Poszczególnienie.			
VIII.	90	Restauracya pomników w ogóle	1.500		
	91	Badanie i ocalanie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych, dla zakładu narodowego imienia Ossolińskich we Lwowie	500	—	2.000
	92	**Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie.**			
		a) Dyrektor we Lwowie	1.200		
		b) Dyrektor w Krakowie	1.000		
		c) Adjunkt we Lwowie, płaca . . . . 1.100 zł. dodatek aktywalny 100 „	1.200		
		Do przeniesienia . .	3.400	—	2.000

Fundusz krajowy.

Rubr. VIII. Utrzymanie pomników historycznych. — Rubr. IX. Kwaterunkowe żandarmeryi.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
VIII.	92	Z przeniesienia . .	3.400	—	2.000
		d) Adjunkt w Krakowie, płaca . . . . . 900 zł. dodatek aktywalny 100 „	1.000		
		e) Czterech aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 „	1.200		
		f) Dwóch aplikantów w Krakowie „ „ 300 „	600		
		g) Stróże	600		
		h) Czynsz za najem lokalu we Lwowie	600		
		i) Opał i potrzeby kancelaryjne	500	—	7.900
		Suma rubryki VIII. .	—	—	9.900
IX.		Kwaterunkowe żandarmeryi	72.110	—	72.110
		Poszczególnienie.			
IX.	93	Czyszczenie koszar i innych pomieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	5.463		
	94	Oświetlenie koszar	2.016		
	95	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	450		
	96	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	20		
	97	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy . .	1.576		
	98	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych . .	652		
	99	Pranie bielizny pościelnej dla żołnierzy, furyerów i woźnych	1.770		
	100	Naprawa bielizny pościelnej	154		
	101	Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	412		
	102	Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	965		
	103	Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	3.807		
	104	Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych	550		
	105	Opał i oświetlenie pomieszkań oficerów, rachmistrzów, furyerów i woźnych	737		
	106	Rozmaite inne wydatki	500	—	19.072
	107	Najem pomieszkań i koszar	52.038	—	52.038
	108	Na urządzenie nowych koszar otworzyć się mających	1.000	—	1.000
		Suma rubryki IX. . .	—	—	72.110

Fundusz krajowy.

Rubryka X. Drogi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
X.		**Drogi krajowe**	629.382	203.000	832.382

Poszczególnienie.

X.		*A. Koszta zarządu.*			
	109	**Płace urzędników i sług.**			
		a) 4ch inżynierów na prowincyi po . . . 1.500 zł.	6.000		
		b) 3ch „ „ „ „ . . . 1.200 „	3.600		
		c) 21 konduktorów I. klasy . „ . . . 500 „	10.500		
		d) 20 „ II. „ „ . . . 400 „	8.000		
		e) Pełniący obowiązki inżyniera na drodze Gorlice-Konieczna . . .	840		
		f) „ „ „ „ „ Słotwina-Sącz .	900		
		g) „ „ „ „ „ Dębica-Nadbrzezie i Tarnów-Szczucin	1.500		
		h) „ „ „ „ „ w Buczaczu . .	1.400		
		i) 292 dróżników po . . . . . 150 zł.	43.800		
		k) 6ciu pomocników (dyurnistów) dziennie po 2 „	4.380		
	110	**Ryczałty.**			
		a) Koszta podróży na obowiązkowe zwiedzanie dróg.			
		1) dla 7miu inżynierów po . . . . . 500 zł.	3.500		
		2) „ 15tu konduktorów, „ . . . . . 150 „	2.250		
		3) „ 26ciu „ „ . . . . . 120 „	3.120		
		4) „ 1go konduktora, przejazd koleją z Przeworska do Rzeszowa	76		
		b) Koszta kancelaryjne.			
		1) dla 7miu inżynierów po . . . . . 48 zł.	336		
		2) „ 41 konduktorów „ . . . . . 16 „	656		
		c) Na umieszczenie biur.			
		1) dla 3ch inżynierów we Lwowie, w Krakowie i w Przemyślu po . . . . . 100 zł.	300		
		2) dla 4ch inżynierów na prowincyi . . . . 60 „	240		
	111	**Remuneracye i zapomogi.**			
		a) Remuneracye dla służby drogowej	3.000		
		b) Zapomoga stała, ryczałtowa, przyzwolona przez Wysoki Sejm dla 41 konduktorów po . . 100 zł.	4.100		
	112	**Sprawienie, uzupełnienie i naprawa wzorów** i naczyń dla Oddziału technicznego, inżynierów okręgowych, konduktorów i drożników	4.600		
	113	**Koszta podróży** dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych	4.500	—	107.598
		Do przeniesienia . .	107.598	—	107.598

Fundusz krajowy.

Rubr. X. Drogi krajowe. — Rubr. XI. Dotacye dla zakładów krajowych. — Rubr. XII. Wydatki na szupaśnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
X.		Z przeniesienia . .	107.598	—	107.598
		B. Budowy i rekonstrukcye dróg.			
	114	Na budowę nowych i rekonstrukcyę istniejących dróg, oraz na budowę większych mostów	—	200.000	200.000
		C. Utrzymanie dróg.			
	115	Na utrzymanie istniejących dróg, jakoteż nowo wybudowanych a w roku 1880. oddanych do użytku publicznego	447.884	—	447.884
		D. Zasiłki.			
	116	Dla dróg powiatowych i gminnych	70.000	—	70.000
		E. Wydatki na myta.			
	117	Budowa i utrzymanie domków mytniczych	—	3.000	3.000
	118	Koszta komisyjne, ogłoszenia licytacyi i inne drobne	1.400	—	1.400
	119	Przerwy z powodu wypadków elementarnych . . .	2.500	—	2.500
		Suma rubryki X. . . .	629.382	203.000	832.382
XI.		**Dotacye dla zakładów krajowych**	268.461	—	268.461
		Poszczególnienie.			
XI.	120	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	49.642		
	121	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie . .	173.193		
	122	Fundusz podrzutków	5.150		
	123	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	40.476		
		Suma rubryki XI. . . .	268.461	—	268.461
XII.		**Wydatki na szupaśnictwo**	26.500	—	26.500
		Poszczególnienie.			
XII.	124	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych . . .	26.500		
		Suma rubryki XII. . . .	26.500	—	26.500

Fundusz krajowy

Rubr. XIII. Budowy wodne. — Rubr. XIV. Kwaterunkowe c. k. wojska. — Rubr. XV. Rozmaite wydatki.

Liczba Rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
XIII.		**Budowy wodne**	—	17.143	17.143
		Poszczególnienie.			
XIII.	125	Na regulacyę rzeki Sanu, druga rata z przeznaczonej kwoty . . . . . 50.000 zł.	—	7.143	7.143
	126	Na subwencye dla spółek wodnych w powiacie mieleckim	—	10.000	10.000
		Suma rubryki XIII. . .	—	17.143	17.143
XIV.		**Kwaterunkowe c. k. wojska**	80.000	—	80.000
		Poszczególnienie.			
XIV.	127	Ryczałt na wydatki kwaterunkowe dla c. k. wojska .	80.000		
		Suma rubryki XIV. . .	80.000	—	80.000
XV.		**Rozmaite wydatki**	254.058	—	254.058
		Poszczególnienie.			
XV.	128	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000		
	129	Na pokrycie skradzionych pieniędzy pożyczkowych w Wydziale powiatowym w Jaśle	932		
	130	Majewski Adolf, stypendyum dla córki pianistki . .	300		
	131	Rata umorzenia pożyczki 40.400 zł. zaciągniętej w kasie oszczędności na budowę domu administracyjnego na Kulparkowie	2.826		
	132	Rata umorzenia pożyczki zaciągniętej w kw. 1,000.000 zł. na pokrycie niedoborów funduszu krajowego za lata 1876—1880.	150.000		
	133	Odsetki 6% od części pożyczki udzielonej na zapomogę dla ludności nieurodzajem dotkniętej	20.000		
	134	Na pierwsze potrzeby założenia galicyjskiego krajowego zakładu hipotecznego	50.000		
		Suma rubryki XV. . .	254.058	—	254.058

Fundusz krajowy.

Rub. I. Pozostałość z rach. z lat ubiegłych. — Rub. II. Odsetki od pieniędzy chwil. lokowanych. — Rub. III. Dochody z dróg krajowych. — Rub. IV. Nadwyżki dochodów od zakł. dotowanych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
I.	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych .	—	—	—
II.		Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	1.000	—	1.000
		Poszczególnienie.			
II.	2	Od banków	1.000		
		Suma rubryki II. .	1.000	—	1.000
III.		Dochody z dróg krajowych	205.500	—	205.500
		Poszczególnienie.			
III.	3	Myta	200.000		
	4	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne	340		
	5	Grzywny za przestępstwa drogowe	160		
	6	Datki dobrowolne na budowę dróg	5.000		
		Suma rubryki III. .	205.500	—	205.500
IV.		Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	6.323	—	6.323
		Poszczególnienie.			
IV.	7	Od funduszu policyi krajowej	6.323		
		Suma rubryki IV. .	6.323	—	6.323

Fundusz krajowy.

Rubr. V. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych. — Rubr. VI. Zwroty pożyczek. — Rubr. VII. Dochody szkoły gosp. lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie.		
V.		**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . . .**	20.000	—	20.000
		Poszczególnienie.			
V.	8	Od rozmaitych stron obowiązanych	20.000		
		Suma rubryki V. .	20.000	—	20.000
VI.		**Zwroty pożyczek . . . . . .**	4.933	—	4.933
		Poszczególnienie.			
VI.	9	Od klasztoru pp. Benedyktynek w Przemyślu . .	1.400		
	10	„ Wilda Karola	630		
	11	„ zgromadzenia pp. Kanoniczek w Krakowie .	594		
	12	„ gminy Piwnicznej	1.145		
	13	„ „ miasta Sanoka	964		
	14	„ „ Chłopczyce	100		
	15	„ „ Brzeszcze	100		
		Suma rubryki VI. .	4.933	—	4.933
VII.		**Dochody szkoły gosp. lasowego we Lwowie**	5.390	—	5.390
		Poszczególnienie.			
VII.	16	Subwencya od c. k. Skarku Państwa	5.000		
	17	Od uczniów wpisowe	50		
	18	„ czesne	340		
		Suma rubryki VII. .	5.390	—	5.390

Fundusz krajowy.

Rub. VIII. Dochody kraj. szkół rolniczych i folwarku w Dublanach. — Rub. IX. Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich. — Rub. X. Rozmaite dochody. — Rub. XI. Dodatki do podatków.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
VIII.		Dochody kraj. szkół rolniczych i folwarku w Dublanach	27.868	—	27.868
		Poszczególnienie.			
VIII.	19	Dochody wyższej szkoły rolniczej	14.950		
	20	„ szkoły parobków	3.308		
	21	„ folwarku	9.610		
		Suma rubryki VIII. .	27.868	—	27.868
IX.		Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600	—	600
		Poszczególnienie.			
IX.	22	Od szpitali powszechnych	600		
		Suma rubryki IX. .	600	—	600
X.		Rozmaite dochody	840	—	840
		Poszczególnienie.			
X.	23	Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich we Lwowie i w Krakowie	350		
	24	Rozmaite przypadkowe	490		
		Suma rubryki X. .	840	—	840
XI.		Dodatki do podatków	2,691.000		2,691.000
		Poszczególnienie.			
XI.	25	Po 39 centów od 1 zł. austr.	2,691.000		
		Suma rubryki XI. .	2,691.000	—	2,691.000

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu krajowego

na rok 1881.

Fundusz krajowy.

W y j a-

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Wydatki	Preliminowano na rok 1881.			Preliminowano na rok 1880.		
		Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
					Złote		
I.	Koszta reprezentacyi kraju	100.800	—	100.800	106.200	—	106.200
II.	„ zarządu	214.738	—	214.738	224.179	—	224.179
III.	„ leczenia	536.000	—	536.000	450.000	—	450.000
IV.	„ szczepienia	57.930	—	57.930	58.130	—	58.130
V.	Wydatki sanitarne	8.700	—	8.700	39.000	—	39.000
VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności .	13.852	—	13.852	13.852	—	13.852
VII.	Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego	475.553	—	475.553	443.312	—	443.312
VIII.	Utrzymanie pomników historycznych .	9.900	—	9.900	9.900	—	9.900
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	72.110	—	72.110	69.076	—	69.076
X.	Drogi krajowe	629.382	203.000	832.382	623.943	203.000	826.943
XI.	Dotacye dla zakładów krajowych . .	268.461	—	268.461	266.279	—	266.279
XII.	Wydatki na szupaśnictwo	26.500	—	26.500	25.000	—	25.000
XIII.	Budowy wodne	—	17.143	17.143	—	7.143	7.143
XIV.	Kwaterunkowe c. k. wojska	80.000	—	80.000	—	—	—
XV.	Rozmaite wydatki	254.058	—	254.058	32.163	—	32.163
	Suma wydatków . .	2,747.984	220.143	2,968.127	2,361.034	210,143	2,571.177
	Dochody.						
I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—	—	—	—
—	Z odnajmu ubikacyj sejmowych . .	—	—	—	550	—	550
II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	1.000	—	1.000	—	—	—
III.	Dochody z dróg krajowych	205.500	—	205.500	205.500	—	205.500
IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	6.323	—	6.323	6.869	—	6.869
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . .	20.000	—	20.000	25.000	—	25.000
VI.	Zwroty pożyczek	4.933	—	4.933	6.983	—	6.983
VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.390	—	5.390	5.390	—	5.390
VII.	Dochody krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach . . .	27.868	—	27.868	18.305	—	18.305
IX.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600	—	600	600	—	600
X.	Rozmaite dochody	840	—	840	500	—	500
	Suma dochodów własnych	272.454	—	272.454	269.697	—	269.697
XI.	Dodatki do podatków	2,691.000	—	2,691.000	2,346.000	—	2,346.000
	Ogólna suma dochodów . . .	2,963.454	—	2,963.454	2,615.697	—	2,615.697
	W porównaniu z wydatkami. . . .	—	—	2,968.127	—	—	2,571.177
	okazuje się { nadwyżka dochodów . .	—	—	—	—	—	44.520
	{ niedobór	—		4.673	—	—	—

Śnienia.

na rok 1881. z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881.				Ogółem na rok 1881.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Wieksze	Mniejsze			
austryackie						
—	5.400	—	—	—	5.400	
—	9.441	—	—	—	9.441	
86.000	—	—	—	86.000	—	
—	200	—	—	—	200	
—	30.300	—	—	—	30.300	
—	—	—	—	—	—	
32.241	—	—	—	32.241	—	
—	—	—	—	—	—	
3.034	—	—	—	3.034	—	
5.439	—	—	—	5.439	—	
2.182	—	—	—	2.182	—	
1.500	—	—	—	1.500	—	
—	—	10.000	—	10.000	—	
80.000	—	—	—	80.000	—	
221.895	—	—	—	221.895	—	
432.291	45.341	10.000	—	442.291	45.341	
				396.950	—	
—	—	—	—	—	—	
—	550	—	—	—	550	
1.000	—	—	—	1.000	—	
—	—	—	—	—	—	
—	546	—	—	—	546	
—	5.000	—	—	—	5.000	
—	2.050	—	—	—	2.050	
—	—	—	—	—	—	
9.563	—	—	—	9.563	—	
—	—	—	—	—	—	
340	—	—	—	340	—	
10.903	8.146	—	—	10.903	8.146	Dochody własne *większe* o 2.757 zł.
345.000	—	—	—	345.000	—	
355.903	8.146			355.903	8.146	
				347.757		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.			**Koszta reprezentacyi kraju.** Suma wydatków tej rubryki wynosi 100.800 zł. i mniejszą jest od kwoty preliminowanej na r. 1880. o 5.400 zł. z powodu, że na czynsz najmu sali i ubikacyj sejmowych w gmachu teatralnym nic się nie preliminuje w przypuszczeniu, iż ubikacye te w roku 1880. w nowo zbudowanym gmachu własnym będą już gotowe.		
	1	Koszta podróży pp. Posłów 6.700 zł.		6.392	6.700
	2	Dyety pp. Posłów 36.000 zł.		25.880	36.000
	3	Koszta druków 13.000 zł.		17.849	13.000
	4	Spisywanie sprawozdań 4.000 zł.		3.808	4.000
	5	Remuneracye 1.200 zł.	Preliminuje się takie same kwoty, jakie preliminowano na rok 1880. tylko z opuszczeniem kwoty 5.400 zł. na czynsz najmu lokalności w gmachu teatralnym.	1.200	1.200
	6	Opał, oświetlenie i inne drobne 2.150 zł.		1.743	2.150
	7	Pisarze dzienni 650 zł.		504	650
	8	Biblioteka sejmowa 100 zł.		300	100
	9	Marszałek krajowy 10.000 zł.		4.200	10.000
	10	Członkowie Wydziału 24.000 zł.		18.000	24.000
	11	Zastępcy 2.000 zł.		—	2.000
	12	Dodatek dla Zastępcy Marszałka w Wydziale krajowym 1.000 zł.		1.000	1.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
II.			**Koszta zarządu.**		
			Kwota preliminowana w tej rubryce na rok 1880. wynosi . . . . . 224.179 zł. Na rok 1881. preliminuje się . 214.738 „ zatem *mniej* o . . 9.441 „ a mianowicie *mniej* na najem pomieszkania . . . . . 11.487 zł. na dyurnistów . . . . . 105 „ razem 11.592 „ natomiast *więcej:* Na zasługi . . . . . 165 zł. „ dodat. pięciolet. dla urzędników . . . 571 „ „ tłumaczenia z języków obcych . . . . 15 „ „ rozmaite potrzeby kancelaryjne . . . 300 „ „ koszta podróży urzędników . . . . . 1.100 „ 2.151 „ ostatecznie *mniej* jak wyżej 9.441 „		
		Płace.			
	13	Oddział konceptowy 35.500 zł.		30.464	35.500
	14	Oddział rachunkowy 38.390 zł.		35.854	38.390
	15	Oddział kasowy 10.670 zł.		11.152	10.670
	16	Oddział techniczny 10.960 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	11.460	10.960
	17	Oddział sanitarny 2.300 zł.		2.300	2.300
	18	Oddział statystyczny 5.000 zł.		5.154	5.000
	19	Oddział manipulacyjny 17.860 zł.		17.037	17.860
	20	Dyurniści 39.505 zł.	Preliminuje się taką samą ilość i tak wysokie płace dzienne, jak na rok 1880, jednakowoż kwota na rok 1881. okazuje się mniejszą od preliminowanej na rok 1880. o 105 zł. z powodu, iż rok 1881. nie jest przestępnym, i ma tylko dni 365.	40.265	39.610

Fundusz krajowy.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
II.	21	Zasługi 4.000 zł.	Preliminuje się o kwotę 165 zł. więcej jak na rok 1880. ponieważ w roku 1881. z powodu większej ilości podłóg w nowym gmachu własnym, wynagrodzenie dla frotera zwiększonem być musi.	3.011	3.835
	22	Emolumenta.			
	a)	Dyrektor kancelaryi na fiakra 50 zł.		50	50
	b)	Tenże na opał 73 zł.		73	73
	c)	Ubranie dla odźwiernego i 7miu woźnych 400 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	400	400
	d)	Ubranie dla portyera 100 zł.		199	100
	e)	Opał dla odźwiernego i portyera 49 zł.		49	49
	f)	Dodatki pięcioletnie dla urzędników 10.319 zł.	Na podstawie uchwały W. Sejmu z d. 3. Stycznia 1874. przypadają dodatki pięcioletnie w roku 1881. następującym urzędnikom:	5.753	9.748
			2 radców Mochnacki Edmund, pierwszy dod. 400 zł. Niewiadomski Ignacy „ od 14/4 286 „ 4 *sekretarzy*: Wolański Julian 2 po 200 zł. . . 400 „ Marek Józef, pierwszy . . . . 200 „ Kopertyński Apolinary, pierwszy . 200 „ Michalczewski Józef „ . 200 „ 4 *koncepistów*: Ożwad Emil 2 po 200 zł. . . . 400 „ Kalicki Bernard, pierwszy . . . 200 „ Dr. Dulęba Bronisław, pierwszy . 200 „ Dr. Łoziński Bronisław, „ . 200 „ *Adjunkt konceptowy*: Zienkowicz Tytus, pierwszy . . 100 „ Do przeniesienia . . . 2.786 zł.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
II.	22 *f)*	Dodatki pięcioletnie (ciąg dalszy).	Z przeniesienia 2.786 zł.		
			Dyrektor Oddziału rachunkowego:		
			Pierożyński Ludwik, pierwszy . . 300 „		
			Zastępca dyrektora Oddziału rach.		
			Chrzanowski Mieczysław, pierwszy 200 „		
			14 *adjunktów rachunkowych*:		
			Żółkiewski Karol 2 po 150 zł. . 300 „		
			trzeci od 27/9 . . 39 „		
			Sapałaczyński Robert, 2 po 150 zł. 300 „		
			trzeci od 20/9 . . 42 „		
			Janikowski Tomasz, 2 po 150 zł. 300 „		
			trzeci od 27/9 . . 39 „		
			Mrozowicki Jan 2 po 150 zł. 300 „		
			Orzechowski Antoni „ 300 „		
			Tranda Edward „ 300 „		
			Sidorowicz Władysław „ 300 „		
			Urbański Aureli „ 300 „		
			Semetkowski Stanisław, pierwszy 150 „		
			Tarnawski Teofil „ 150 „		
			Gołębski Władysław „ 150 „		
			Bielski Maryan „ 150 „		
			Niedzielski Antoni „ 150 „		
			Niedziałkowski Karol „ 150 „		
			5 *asystentów rachunkowych:*		
			Zórawski Wiktor, pierwszy . . . 50 „		
			Topolnicki Jan „ . . . 50 „		
			Gordon Jakób „ . . . 50 „		
			Hupczyc Henryk od 23/6 . . . 26 „		
			Mystkowski Władysław od 3/10 . 12 „		
			Woźny Oddziału rachunkowego:		
			Kuźniar Jan, 3 po 30 zł. . . . . 90 „		
			Kasyer:		
			Horoszkiewicz Julian, 2 po 200 zł. 400 „		
			trzeci od 27/9 . . . . . 52 „		
			Kontrolor:		
			Silkiewicz Władysław, pierwszy. 175 „		
			4 *adjunktów kasowych*:		
			Olszewski Konstanty, pierwszy . 150 „		
			Sternal Ludwik „ . 150 „		
			Kotiers Franciszek „ . 150 „		
			Buynowski Włodzimierz od 3/10 37 „		
			Do przeniesienia 8.098 „		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
II.	22.		Z przeniesienia . . 8.098 zł		
	f.	Dodatki pięcioletnie (ciąg dalszy).	*Woźny kasowy:* Hermiński Walenty, 2 po 30 zł. 60 „ trzeci od 27/9 . . . . 8 „ *Nadinżynier*: Raciborski Ludwik, pierwszy . . 300 „ 2 *inżynierów:* Czaderski Ferdynand, pierwszy . 200 „ Reutt Gustaw „ . 200 „ 2 *asystentów technicznych*: Baranowski Teofil, 2 po 80 zł. . 160 „ Łuniewski Aleksander, pierwszy . 80 „ *Koncepista Oddziału statystycznego*: Dr. Kleczyński Józef, od 29/3 . 151 „ *Dyrektor kancelaryi:* Dr. Grott Antoni, pierwszy . . 200 „ *Archiwista:* Duszyński Hipolit „ . . . 175 „ 4 *kancelistów*: Kiszelka Albin, pierwszy . . . 100 „ drugi od 29/1[illegible] . . . . 1 „ Krzeczkowski Władysław, pierwszy 100 „ Kunisch Leon Władysław . . . 100 „ Słomkowski Władysław . . . . 100 „ *Portyer*: Karmalita Andrzej, 2 po 30 zł. . 60 „ trzeci od 27/9 . . . . 8 „ 4 *woźnych*: Gorczyca Marcin, 2 po 30 zł. . 60 „ trzeci od 27/9 . . . . 8 „ Kalita Józef, 2 po 30 zł. . . . 60 „ Kowalski Józef, 2 po 30 zł. . . 60 „ Hermiński Michał, pierwszy . . 30 „ razem . 10.319 „		
	g.	Dodatek do płacy ekspedytora Bieńkowskiego 20 zł.	Bieńkowski Ludwik, mianowany ekspedytorem, pobierał jako protokolista płacy 1.200 zł. dodatku aktywalnego . . . . . 240 „ i jeden dodatek pięcioletni . . . 150 „ czyli razem . . . . . 1.590 „ pobory wyznaczone dla ekspedytora wynoszą . . . . . 1.570 „ należy mu się zatem, aż do uzyskania pierwszego pięciolecia lub awansu, dodatek . . . . . 20 „	5	20

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
II.	23	Najem pomieszkania 5.863 zł.	Czynsze wyniosą: 1) za dom p. Glixellego . . 5.000 zł. — ct. 2) za lokalności w domu galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 583 „ 50 „ razem . 5.583 „ 50 „ do tego 5% dodatek gminny 279 „ 17 „ razem . 5.862 „ 67 „ Preliminuje się powyższą kwotę w przypuszczeniu, że z dniem 31. Lipca 1881. kancelarye Wydziału krajowego przeniesione zostaną do nowo budującego się gmachu. — Zauważa się przytem, że fundusz podrzutków przestał zwracać kwotę 150 zł. z powodu, iż osobna kasa tego funduszu zwiniętą została, a czynności jej przeszły do kasy krajowej.	22 350	17.350
	24	Remuneracye.			
		I. Stałe.			
	a.	Rzecznik prawny 1.500 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	1.917	1.500
	b.	Tłumacz języka ruskiego 300 zł.		300	300
	c.	Tłumaczenia z języków obcych 25 zł.	Wydatki w tej pozycyi wynosiły: w roku 1873 . . . . — zł. „ „ 1874 . . . . 5 „ „ „ 1875 . . . . 16 „ „ „ 1876 . . . . 18 „ „ „ 1877 . . . . 28 „ „ „ 1878 . . . . 63 „ razem . 130 „ przeciętnie . 22 „ preliminuje się w zaokrągleniu . . . . . 25 „	63	10

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
II.	24	*II. Niestałe:*			
		Urzędnicy, dyurniści i słudzy 1.000 zł.		980	1.000
	25	Potrzeby kancelaryjne			
	a)	Wydawnictwo rozporządzeń krajowych 5.000 zł.		3.284	5.000
	b)	Sprzęty 800 zł.		1.151	800
	c)	Potrzeby do pisania i rysowania 2.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	2.207	2.000
	d)	Druk ksiąg i wzorów 2.100 zł.		2.314	2.100
	e)	Oprawa ksiąg i druków 400 zł.		309	400
	f.	Oświetlenie 350 zł.		315	350
	g.	Opał 1.900 zł.		1.875	1.900
	h.	Biblioteka 600 zł.		1.063	600
	i.	Rozmaite pomniejsze 1.300 zł.	Wydatki tej pozycyi wynosiły: w roku 1876 . . . . . 795 zł. „ 1877 . . . . . 1.051 „ „ 1878 . . . . . 1.106 „ do końca Kwietnia 1880. za rok 1879 . . . . 1.198 „ Wydatki te muszą corocznie wzrastać w koniecznym stosunku do wzmagających się czynności urzędowych, tudzież do powiększenia etatu i lokalności kancelaryjnych. — Z tych powodów preliminuje się 300 zł. więcej, jak na rok 1880.	1.106	1.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
II.	26	Koszta podróży i dyety.			
	a)	Dla urzędników 7.000 zł.	Wydatki tej pozycyi wynosiły: w roku 1877 . . . . 5.339 zł. „ 1878 . . . . . 5.900 „ po koniec Kwietnia 1880 za rok 1879 . . . 9.334 „ razem . 20.573 „ przeciętnie . . . . . 6.858 „ preliminuje się w zaokrągleniu . . . . . 7.000 „	5.900	5.900
	b)	Dla inspektora szpitali 400 zł.	Preliminuje się jak w latach ubiegłych.	400	400
	27	Pensye i zaopatrzenia 7.664 zł.	Ponieważ w osobach, którym pensye, zaopatrzenia i dary z łaski przyznane zostały, żadna nie zaszła zmiana, przeto preliminuje się jak na rok 1880.	7.929	7.664
	28	Dary z łaski 1.340 zł.		1.215	1.340
III.			**Koszta leczenia.**		
	29	Koszta leczenia ubogich w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych 536.000 zł.	Wydatki na koszta leczenia (bez potrącenia zwrotów zaliczek od gmin) wynosiły: w roku 1876 . . . . 365.828 zł. „ 1877 . . . . 440.298 „ „ 1878 . . . . 503.757 „ razem . . 1,309.883 „ przeciętnie . . 436.628 „ przecięcie to jednak nie może służyć jedynie za podstawę do obliczenia wydatku na rok 1881, albowiem od roku 1876. wzrastają te wydatki bardzo znacznie. — Po koniec Marca 1880. wyasygnowano z tej rubryki na rachunek roku 1879. w zaokrągleniu 536.000 zł. Na zniżenie wydatku liczyć nie można, gdyż w obec powszechnego niedostatku ilość chorych okaże się w roku 1881. prawdopodobnie nie mniejszą, aniżeli była w roku 1878 i 1879. W taksach dziennych zaszły w roku 1878. i 1879. nieznaczne zmiany, gdyż w Białej i w Przemyślu zniżono taksę o . . 10 ct. w Brzeżanach o . . . . . 5 „ a w Tarnopolu podwyższono o . . 4 „ Z powodów wyżej przedstawionych, preliminuje się zaokrąglony wydatek z roku 1879. w kwocie . . . . . 536.000 zł.	498.585	450.000

Fundusz krajowy.

Wyjaśnienia.

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
IV.			**Koszta szczepienia.**		
	30	Utrzymanie i odświeżanie krowianki 1.300 zł.	Za krowiankę wypłacono: w roku 1876 . . . . . 1.290 zł. „ 1877 . . . . . 1.258 „ „ 1878 . . . . . 1.478 „ Ze względu na wynikłość z roku 1879, preliminuje się kwotę 1.300 zł.	1.478	1.500
	31	Koszta podróży i dyety lekarzy 56.000 zł.	Koszta te wynosiły: w roku 1876 . . . . . 55.891 zł. „ 1877 . . . . . 55.341 „ „ 1878 . . . . . 55.111 „ razem . . 166.343 „ przeciętnie . . 55.448 „ Cyfry powyższe wskazują, że wydatki te są już ustalone, preliminuje sie przeto jak na rok 1880. kwotę 56.000 zł.	55.111	56.000
	32	Premia dla lekarzy 630 zł.	Preliminuje sie jak na rok 1880. cztery premia t. j.: 200 zł. 180 zł. 150 zł. i 100 zł.	630	630
V.			**Wydatki sanitarne.**		
	33	1/3 część za lekarstwa dla epidemicznie chorych 4.500 zł.	W pozycyi tej mieściły się dotąd koszta podróży lekarzy w sprawach sanitarnych i 1/3 za lekarstwa dla epidemicznie chorych. Na rok 1881. preliminuje się tylko wydatek na lekarstwa, albowiem wedle oznajmienia c. k. Namiestnictwa z d. 14. Października 1879. l. 48.837 (patrz LW. 42000/1879) c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 24. Września 1879. l. 10.493, w skutek starań Wydziału krajowego, poleconych uchwałami sejmowemi upoważniło c. k. Namiestnictwo do zarządzenia, ażeby od 1. Października 1879. koszta podróży i dyet lekarzy przez administracyę państwową stale ustanowionych lub też przez nią z po-	46.396	35.000

Wyjaśnienia

do szczegołowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
V.	33	Za lekarstwa dla epidemicznie chorych (ciąg dalszy.)	wodu epidemii lub epizocyi ze względów powszechnych i publicznych czasowo użytych, na Skarb Państwa przyjęte były. Wydatki na lekarstwa wynosiły w roku 1876 . . . . . 2.488 zł. „ 1877 . . . . . 1.990 „ „ 1878 . . . . . 3.145 „ po koniec Grudnia 1879. wyasygnowano 5.608 zł. przeto ze względu na wynikłości z dwóch lat ostatnich, preliminuje się prawdopodobną kwotę 4.500 zł.		
	34	Koszta strzeżenia granic podczas zarazy na bydło 4.200 zł.	Wydatki te wynosiły: w roku 1874 . . . . . 5.328 zł. „ 1875 . . . . . 2.686 „ „ 1876 . . . . . — „ „ 1877 . . . . . 1.732 „ „ 1878 . . . . . 11.077 „ (do końca Grudnia 1879 . . 4.449 „ razem . . 25.272 „ przeciętnie . . 4.210 „ ze względu na nadzwyczaj zmienną potrzebę tej rubryki spowodowaną bardziej lub mniej częstym wybuchem zarazy, preliminuje się zaokrągloną kwotę przeciętną z lat sześciu t. j. 4.200 zł.	11.077	4.000
VI.			**Zasiłki dla zakładów dobroczynności.**		
	35—36	Szpitale Sióstr Miłosierdzia 1.598 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880. na podstawie uchwał W. Sejmu z dnia 18. Października 1878.	1.598	1.598
	37	Dom ubogich i sierót w Krakowie 5.424 zł.		5.424	5.424
	38	Amortyzacya pożyczki kulparkowskiej 5.280 zł.	Preliminuje się ratę przypadającą funduszowi domestykalnemu. Z końcem roku 1880. pozostanie do spłacenia reszta kapitału . . . . . 47.092 zł. 76 ct. w roku 1881. umorzy się 2.925 „ 36 „ pozostanie do spłacenia z końcem roku 1881 . 44.167 „ 40 „	5.280	5.280
	39	Zakład św. Józefa w Krakowie 500 zł.		—	500
	40	Komitet ochronek w Krakowie 500 zł.	Preliminuje się kwoty uchwalone na rok 1879. dnia 18. Października 1878.	—	550
	41	Towarzystwo ochronek chrześciańskich we Lwowie 500 zł.		—	500

Fundusz krajowy.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VII.			**Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.**		
			W rubryce tej preliminuje się 475.553 zł. na rok 1880. preliminowano 443.312 „ zatem obecnie *więcej o* . . 32.241 „ z powodów następujących: Na rok 1881. preliminuje się **mniej:** *a)* Zasiłek dla szkoły w Wadowicach . . . . . 400 zł. *b)* Na sporządzenie geologicznej mapy kraju . . . . . 2.000 „ *c)* Na stypendya dla techników zawodu melioracyjnego . . 3.000 „ razem *mniej* . 5.400 „ **więcej:** *a)* Na szkoły dublańskie . . 5.692 „ *b)* „ wydatki folwarku w Dublanach . . . . 10.460 „ *c)* „ utrzymanie biura melioracyjnego . . 1.800 „ *d)* „ geologiczne badania kraju . . . . . 3.000 „ *e)* „ studya chemiczne przeróbki naftowej . . 3.000 „ *f)* „ pokrycie niedoboru krajowego funduszu szkolnego 13.689 „ razem *więcej* . 37.641 „ W porównaniu z wyżej wykazanem umniejszeniem . . 5.400 „ *ostatecznie więcej* jak wyżej . 32.241 „		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VII.		*A. Zasiłki.*			
	42	Zakład głuchoniemych we Lwowie 6.000 zł.		6.000	6.000
	43	Zakład ciemnych we Lwowie 2.000 zł.		2.000	2.000
	44	Szkoła gimnastyczna „Sokół we Lwowie“ 750 zł.		750	750
	45	Teatr polski w Krakowie 8.000 zł.		8.000	8.000
	46	Teatr polski we Lwowie, zasiłek stały 4.200 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	4.200	4.200
	47	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego: *a)* Dramat i komedya . . 7.000 zł. *b)* Opera . 13.000 „ razem 20.000 zł.		15.800	20.000
	48	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida.“ 3.000 zł.		3.000	3.000
	49	Towarzystwo muzyczne we Lwowie 1800 zł.		1.800	1.800

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VII.	50	Towarzystwo muzyczne w Krakowie 800 zł.		800	800
	51	Akademia umiejętności w Krakowie 15.000 zł.		15.000	15.000
	52	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie 7.000 zł.		5.000	7.000
	53	Czasopismo „Szkoła“ 500 zł.		500	500
	54	Wydawnictwo ruskiej gazety szkolnej 500 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	500	500
	55	Wydawnictwo ruskich książek szkolnych 2.000 zł.		2.000	2.000
		Szkoły żeńskie:			
	56	Jaworów 300 zł.		100	300
	57	Kołomyja 600 zł.		400	600
	58	Kraków 2.500 zł.		2.500	2.500
	59	Kraków, św. Tomasza 500 zł.		500	500

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VII.	60	Kraków, pp. Augustyanek 500 zł.		500	500
	61	Lwów u Dominikanów 200 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880, z opuszczeniem 400 zł. dla szkoły w Wadowicach która istnieć przestała. (LW. 37.788/879.)	200	500
	62	Stary Sącz, pp. Klarysek 750 zł.		750	750
	63	Stryj 600 zł.		400	600
	64	Lwów, pp. Benedyktynek 1.000 zł.		-	1.000
		B. Gospodarstwo krajowe.			
	65	Szkoły rolnicze w Dublanach: *a)* dla wyższej szkoły rolniczej 29.417 zł. *b)* dla szkoły parobków 8.720 „ razem 38.137 „	Preliminuje się pełną cyfrę potrzeb wykazanych w załączonym pod *a)* preliminarzu szczegółowym, a dochody tych szkół, zawarte w tymże preliminarzu, zamieszczono w osobnej (VIII) rubryce dochodów.	27.213	32.445
	66	Folwark w Dublanach 10.460 zł.	Preliminuje się na podstawie osobnego sprawozdania do LW. 15.044/880 prawdopodobną potrzebę, według załączonego pod *b)* preliminarza szczegółowego.		
	67	Szkoła rolnicza w Czernichowie 7.000 zł.	Dochody z folwarku zamieszczono w rubr. VIII. dochodów.	7.000	7.000
	68	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie 12.210 zł.		10.852	12.210
	69	Muzeum przemysłowe we Lwowie 2.000 zł.		2.000	2.000
	70	Muzeum przemysłowe w Krakowie 2.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	2.000	2.000
	71	Komisya fizyograficzna w Krakowie 3.000 zł.		3.000	3.000
	72	Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze 700 zł.		700	700

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VII.	73	Na utrzymanie biura melioracyjnego 5.300 zł.	Płace urzędników tego biura wynoszą 5.184 zł. a to: 2ch inżynierów po 1.500 zł. 3.000 „ 2ch asystentów „ 732 „ 1.464 „ 1 „ „ . . . 720 „ zaś naprawa i uzupełnienie narzędzi 116 „ patrz LW. 16.165/80.	—	3.500
	74	Na urządzenie kursu robót melioracyjnych 2.500 zł.		—	2.500
	75	Na cele szkół rękodzielniczych i na popieranie przemysłu domowego 5.000 zł.		—	5.000
	76	Towarzystwo Tatrzańskie 400 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	—	400
	77	Na zalesienie wydm piasczystych w powiecie niskim i tarnobrzeskim 1.500 zł.			1.500
	78	Na inżyniera górnika przy Wydziale krajowym 1.800 zł.		—	1.800
	79	Na geologiczne badania kraju 3.000 zł.	Preliminuje się na podstawie osobnego sprawozdania do LW. 23.981/880.	—	—
	80	Komisya fizyograficzna w Krakowie na badania geologiczno-górnicze 500 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.		300
	81	Na studya chemiczne przeróbki naftowej 3.000 zł.	Preliminuje się na podstawie osobnego sprawozdania do LW. 23.981/880.	—	—

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na ro 1880.
VII.		Stypendya:			
	82	Dla ucznia weterynaryi 260 zł.		200	260
	83	Dla uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, leśnictwa i rolnictwa 2.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	1.800	2.000
	84	Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach 1.000 zł.		900	1.000
	85	Dla uczniów szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie 2.400 zł.		2.400	2.400
		C. Wykształcenie i oświata.			
	86	Niedobór krajowego funduszu szkolnego 254.886 zł.	Ponieważ nie otrzymano preliminarza specyalnego od krajowej Rady szkolnej, przeto preliminuje się uchwaloną na rok 1879 kwotę . . . . . 224.089 zł. i projektowany do LW. 13.810/79 kredyt dodatkowy w kwocie . . . . . 30.797 „ razem . . . . . 254.886 „	362.202	241.197
	87	Członkowie Rady szkolnej krajowej 7.200 zł.		7.200	7.200
	88	Schmitt, Radca szkolny 800 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	800	800
	89	Stypendya dla uczniów seminaryów nauczycielskich 30.000 zł.		29.734	30.000
VIII.			**Utrzymanie pomników historycznych.**		
	90	Restauracye pomników w ogóle 1.500 zł.		576	1.500
	91	Zakład im. Ossolińskich 500 zł.		500	500
	92	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie 7.900 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880, w myśl uchwał W. Sejmu z dnia 21. Sierpnia 1877, i 19. Października 1878.	3.007	7.900

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
IX.			**Kwaterunkowe żandarmeryi.**		
	93—108	Kwaterunkowe żandarmeryi 72.110 zł.	Za podstawę do obliczenia potrzeb korpusu całego, służy prawo organiczne c. k. żandarmeryi z dnia 18. Stycznia 1851. Przy wymiarach ilości materyałów, stosowano się ile możności do uchwał sejmowych z lat 1866, 1869 i 1872. Stan czynny korpusu żandarmeryi w Galicyi zawiera wedle tabeli dyslokacyjnej, począwszy od 1. Stycznia 1880: *Przy sztabie:* 1 komendant, major, 1 major, zastępca komendanta, 1 porucznik, adjutant, 1 rotmistrz, rachmistrz, 2 wachmistrzów rachmistrzów, 1 wachmistrz, jako pisarz, 1 komendant posterunkowy, jako pisarz 2 woźnych. *Przy oddziale naukowym:* 1 podporucznik, 1 wachmistrz, 1 komendant posterunkowy. *Przy komendach oddziałowych:* 4 rotmistrzów, 6 poruczników, 3 podporuczników, 5 wachmistrzów manipulacyjnych, 74 wachmistrzów posterunkowych, 192 komendantów posterunkowych, 983 żołnierzy, 266 stacyj posterunkowych 53 stacyj pojedyńczych (Expozytur), 13 komend oddziałowych, 1 szkoła wyższych stopni żołnierzy, 18 służących oficerskich, 3 żony żołnierzy.	65.884	69.076

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
IX.	93—10	Kwaterunkowe żandarmeryi (ciąg dalszy)	Szczegółowy preliminarz potrzeb na r. 1881, sporządziła c. k. Komenda żandarmeryi i przedłożyła Wydziałowi krajowemu do L. W. 3.322. z r. 1880. Oddział rachunkowy Wydziału krajowego sprawdził wykaz czynszów za wynajęte pomieszkania dla sztabu i na koszary oddziałowe c. k. komendy żandarmeryi na kwotę . . . . . 69.298 zł. 40 ct. odtrąciwszy od tej kwoty za kwaterunek sztabu i noclegowe niższych stopni żołnierzy, kwotę . . . 17.260 „ 62 „ pozostaje należytość . 52.037 „ 78 „ którą to kwotę zamieszcza się w zaokrąglenia pod poz. 107. Na rok 1880. preliminowano . . 69.076 zł. w porównaniu z preliminowaną na r. 1881. kwotą . . 72.110 „ okazuje się *więcej o* . . . 3.034 „ z powodu już pomnożonych i spodziewanego na r. 1881. dalszego pomnożenia posterunków i podwyższenia czynszów.		

Fundusz krajowy.

Wyjaśnienia.

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
X.			**Drogi krajowe.**		
			Uwagi ogólne.		
			Na rok 1880. preliminowano w tej rubryce . . . . . 826.943 zł. Na rok 1881. preliminuje się . 832.382 „ zatem *więcej* o . . 5.439 „ 1. *Zmniejszono* wydatki: *a)* płaca konduktora II. klasy . . . 400 zł. *b)* pomocnikom o . 12 „ 412 zł. 2. *Zwiększono* wydatki: *a)* płaca konduktora I. klasy . . . 500 zł. *b)* płaca 3 drożników po 150 zł. . . 450 „ *c)* utrzymanie dróg 4.901 „ 5.851 „ Okazuje się przeto *zwiększenie* preliminarza dla dróg krajowych w roku 1881. jak wyżej wykazano o . . . . . 5.439 „ Pojedyńcze pozycye uzasadnia się jak następuje:		
	109	Płace.	*A. Koszta zarządu.*		
	a)	6.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	4.500	6.000
	b)	3.600 „		4.800	3.600
	c)	10.500 „	Z powodu objęcia drogi krajowej Husiatyn-Kopeczyńce w bezpośredni zarząd Wydziału krajowego, wstawia się tu płacę konduktora opłacaną dotąd przez Wydział powiatowy husiatyński z asygnowanego corocznie ryczałtu na utrzymanie tej drogi.	9.500	10.000
	d)	8.000 „	Preliminuje się na rok 1881. mniej o 400 zł.; z powodu zaś przyjęcia jednego konduktora I. klasy od powiatu husiatyńskiego, wykazano pod *c)* o jedną płacę więcej — wydatek przeto rzeczywisty na płace konduktorów zwiększy się tylko o 100 zł.	8.081	8.400

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
X.	*e)*	840 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	840	840
	f)	900 „		900	900
	g)	1.500 „		1.500	1.500
	h)	1.400 „		1.400	1.400
	i)	43.800 „	Na rok 1881. przybędzie 18 kilometrów nowo wybudowanych dróg krajowych do utrzymania, z którego powodu zwiększa się ilość drożników o trzech, w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 30. Sierpnia 1877, licząc na jednego drożnika po 6 kilometrów drogi, a wydatek zwiększy się o 450 zł.	38.787	43.350
	k)	4.380 zł.	Wstawia się mniej o 12 zł. jak na rok 1880. z powodu, że rok 1881. jest zwyczajnym, a rok 1880. był przestępnym.	3.640	4.392
	110	Ryczałty.			
	a) 1)	3.500 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	3.500	3.500
	2)	2.250 „		2.535	2.250
	3)	3.120 „		2.589	3.120
	4)	76 „		—	76
	b) 1)	336 „		336	336
	2)	656 „		623	656
	c) 1)	300 „		200	300
	2)	240 „		300	240
	111	Remuneracye i zapomogi *a)* 3.000 zł. *b)* 4.100 „	Preliminuje się jak na rok 1880.	3.167 3.830	3.000 4.100
	112	Sprawienie narzędzi 4.600 zł.		3.537	4.600
	113	Koszta podróży 4.500 zł.		4.485	4.500
	114	*B. Budowa dróg* 200.000 zł.	Z powodu zwiększonych ogólnych potrzeb krajowych i w tym roku preliminuje się tylko zmniejszoną sumę, jak na rok 1880.	407.782	200.000
	115	*C. Utrzymanie dróg* 447.884 zł.	Zasada dla oznaczenia wysokości funduszu na utrzymanie dróg jest ta sama, jaką przyjęto w roku 1880, to jest po 272 zł. 27 ct. na każdy kilometr drogi. Gdy więc na rok 1881. przybędzie do utrzymania 18 kilometrów nowych dróg, przeto długość dróg wszystkich wynosić będzie		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
X.			1.645 kilometrów, a wydatek zwiększy się o 4.891 zł.		
	116	*D. Zasiłki* 70.000 zł.		69.831	70.000
		E. Wydatki na myta.			
	117	Budowa i utrzymanie domków 3.000 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880	4.966	3.000
	118	Koszta komisyjne 1.400 zł.		668	1.400
	119	Przerwy z powodu wypadków elementarnych 2.500 zł.		191	2.500
XI.			**Dotacye dla zakładów krajowych.**		
			Ogólna suma dotacyj preliminowanych na rok 1880. wynosi . . . . 266.279 zł. Na r. 1881. preliminuje się . . 268.461 „ zatem *więcej o* . . . . . 2.182 „		
	120	Krajowy szpital powszechny we Lwowie 49.642 zł.		31.605	49.408
	121	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie 173.193 zł.	Preliminuje się kwoty niedoborów wykazane w szczegółowych preliminarzach zakładów dotowanych z funduszu krajowego.	151.243	166.484
	122	Fundusz podrzutków 5.150 zł.		11.400	6.425
	123	Krajowy szpital św. Łazarza 40.476 zł.		36.658	43.962
XII.			**Wydatki na szupaśnictwo.**		
	124	Wydatki na szupaśnictwo 26.500 zł.	W roku 1876. wydano z tej rubryki 11.848 zł. cyfra ta jednak nie może być wziętą za podstawę do obliczenia potrzeb na r. 1881, albowiem w r. 1876. zlikwidowano bardzo małą ilość rachunków stacyj szupasowych. W roku 1877 wydano . . . . 19.999 zł. „ 1878 „ . . . . 31.529 „ „ 1879 (po koniec Marca 1880) 33.029 „ razem . . 84.557 „ przeciętnie . . . . . 28.186 „ Ponieważ należy spodziewać się dochodów w tej rubryce ze zwrotów od gmin i osób obowiązanych, przeto preliminuje się prawdopodobny wydatek . . . 26.500 zł.	31.529	25.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
XIII.	125	Regulacya Sanu 7.143 zł.	**Budowy wodne.**		
			W. Sejm uchwałą z dnia 29. Sierpnia 1877, przyzwolił na wykonanie regulacyi rzeki Sanu między Przemyślem a Składem solnym w terminie siedmioletnim; a gdy rata pierwsza w roku 1879. wstawiona do budżetu, nie została dotychczas zrealizowaną, przeto wstawia się obecnie drugą ratę w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878, w przypuszczeniu, że preliminowana na rok 1880. pierwsza rata w ciągu tego roku zużytą zostanie.	—	7.143
	126	Subwencye dla spółek wodnych 10.000 zł.	W roku 1879. warunki przez W. Sejm postawione, mianowicie: zawiązanie spółek wodnych i uzyskanie subwencyi od c. k. Rządu, nie zostały spełnione. W przypuszczeniu, że warunki powyższe w roku 1880. dopełnione zostaną, wstawia się w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 17. Października 1878. tę kwotę na rok 1881.	—	—
XIV.			**Kwaterunkowe c. k. wojska.**		
	127	Kwaterunkowe c. k. wojska 80.000 zł.	W skutek postanowień §. 23. ustawy państwowej z dnia 11. Czerwca 1879. (D. U. P. Nr. 93) preliminuje się taką samą kwotę, w jakiej obliczono potrzeby tej rubryki za jeden rok w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 20 Maja 1880. L. W. 22.056. przedłożonem W. Sejmowi o dodatkowych potrzebach w preliminarzu na rok 1880.	—	120.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
XV.			**Rozmaite wydatki.** Na rok 1880. preliminowano w tej rubryce . . . . . 32.163 zł. Na rok 1881. preliminuje się . 254.058 „ zatem *więcej o* . . . . . 221.895 „ z powodów następujących: *Przybyły* wydatki: *a)* Na ratę długu Kasie oszczędn. 2.826 zł. *b)* Umorzenie pożyczki zaciągnąć się mającej . . . . 150.000 „ *c)* Odsetki od pożyczki zapomogowej . . . . . 20.000 „ *d)* Na potrzeby założenia kraj. zakładu kredytowego . . 50.000 „ przybyło razem . . 222.826 „ *Ubyła* natomiast część raty kradzieży jasielskiej . . . . 931 „ różnica jak wyżej . 221.895 „		
	128	Do rozporządzalności Wydziału krajowego 30.000 zł.	Preliminuje się, jak w latach poprzednich na podstawie §. 9. Instrukcyi dla Wydziału krajowego.	29.989	30.000
	129	Na pokrycie kradzieży w Jaśle 932 zł.	Preliminuje się, stosownie do uchwał W. Sejmu z dnia 9. i 17. Października 1874. ostatnią na rok 1881. przypadającą ratę, a mianowicie w kapitale . 904 zł. 61 ct. w odsetkach . 27 „ 13 „ razem . . 931 „ 74 „	1.863	1.863
	130	Majewski Adolf, stypendyum dla córki pianistki 300 zł.	Uchwałą z dnia 19. Października 1878. przeznaczył W. Sejm to stypendyum na trzy lata, począwszy od roku 1879.	—	300

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
XV.		Rozmaite wydatki (ciąg dalszy)			
	131	Kasie oszczędności rata od pożyczki 40.400 zł. na budowę domu administracyjnego na Kulparkowie 2.826 zł.	Na podstawie uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878. zaciągnął Wydział krajowy w galic. Kasie oszczędności d. 5. Maja 1879. pożyczkę w kwocie 40.400 zł. na budowę domu administracyjnego na Kulparkowie. — Pożyczka ta ma być umorzoną w 32 latach, począwszy od 5. Listopada 1879. w ratach półrocznych, płatnych 5. Listopada i 5. Maja, a wynoszących 1.413 zł. zatem rocznie 2.826 zł. — a to na umorzenie kapitału, wraz z odsetkami po 6% aż do 9% — stosownie do żądania galic. Kasy oszczędności.		
	132	Umorzenie pożyczki 150.000 zł.	W osobnem sprawozdaniu do LW. 22.055, przedstawia Wydział krajowy W. Sejmowi potrzebę zaciągnięcia pożyczki w kwocie 1,000.000 zł. na pokrycie niedoborów funduszu krajowego za lata 1876—1880. W przypuszczeniu, iż W. Sejm na zaciągnięcie tej pożyczki zezwoli — preliminuje się na ratę umorzenia takowej wraz z odsetkami prawdopodobną sumę 150.000 zł.		
	133	Odsetki od części pożyczki udzielonej na zapomogę 1880. roku 20.000 zł.	W osobnem sprawozdaniu przedłożonem W. Sejmowi, wnosi Wydział krajowy projekt, aby pożyczka w kwocie 500.000 zł., udzielona ludności wiejskiej, dotkniętej nieurodzajem — zwróconą była w roku 1881. przez zapomożonych tylko w części — na opłacenie zaś 6% odsetków od niespłaconej reszty, preliminuje się 20.000 zł.		
	134	Pierwsze potrzeby założenia galicyjsk. krajowego zakładu hipotecznego 50.000 zł	Preliminuje się w myśl osobnego sprawozdania do LW. 6.740/879.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Dochody.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.			**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych.**		
	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych —	Zamknięcia rachunkowe po koniec roku 1878. wykazują tak znaczne niedobory, a kwoty preliminowane na rok 1879. i 1880. są tak ściśle obliczone, iż z końcem roku 1880. żadnej pozostałości spodziewać się nie można.	—	—
II.			**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych.**		
	2	Odsetki z lokacyi w w bankach 1.000 zł.	Dochody te wynosiły: w roku 1878 . . . . 1.606 zł. „ 1879 . . . . 298 „ Ponieważ w obec braku dotacyi kasy krajowej na wydatki bieżące, w czasach, w których wydatki przewyższają wpływające dochody, niepodobna spodziewać się znaczniejszych dochodów z lokacyi chwilowej, przeto preliminuje się prawdopodobną kwotę . . . . . 1.000 zł.	1.606	-
III.			**Dochody z dróg krajowych.**		
	3	Myta 200.000 zł.	Dochody tej rubryki wynosiły według zamknięć rachunkowych: w roku 1876 . . . 164.093 zł. „ 1877 . . . 174.645 „ „ 1878 . . . 194.842 „ razem . . . 533.580 „ czyli przeciętnie na jeden rok . . . . 177.860 „ Z powodu korzystnego wydzierżawienia stacyj mytniczych, a nadto zaprowadzenia przy nowo wybudowanych drogach krajowych nowych stacyj mytniczych, preliminuje się prawdopodobny dochód o 5.000 zł. wyższy od dochodu preliminowanego na rok 1880.	194.842	195.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Dochody.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
III.	4	Odsetki zwłoki 340 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880. z powodu, że dochód tej rubryki zależy od regularnej spłaty czynszów przez dzierżawców.	498	340
	5	Grzywny 160 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880. z powodu niestałości tej rubryki.	163	160
	6	Datki dobrowolne na budowę dróg 5.000 zł.	Preliminuje się prawdopodobny dochód, gdyż większa część datków dobrowolnych jest już spłacona, a te które pozostały, coraz trudniej i oporniej wpływają.	7.664	10.000
IV			**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.**		
	7	Od funduszu policyi krajowej 6.323 zł.	Preliminuje się na podstawie osobnego preliminarza funduszu policyi krajowej.	7.410	6.869
V.			**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.**		
	8	Od rozmaitych stron 20.000 zł.	Należytość zaliczek od gmin za koszta leczenia (które stanowią główne źródło dochodów tej rubryki) wynosi po zamknięciu rachunków za rok 1878 . . 107.461 zł. Na rok 1879. wpłynęło od gmin po koniec Kwietnia 1880 . . 23.230 „ Ze względu na okoliczność, że i w roku 1880. część tych należytości ściągniętą zostanie, że dalej z powodu niedostatku wielu gminom ratalna spłata dozwoloną być musi. preliminuje się o 5.000 zł. mniej, aniżeli na rok 1880.	68.851	25 000
VI.			**Zwroty pożyczek.**		
	9	Klasztor pp. Benedyktynek w Przemyślu 1.400 zł.	Preliminuje się dwie raty przypadające z po-		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Dochody.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VI.	9	Zwroty pożyczek. (ciąg dalszy.)	życzek bezprocentowych, a mianowicie: *a)* ósmą ratę pożyczki w kwocie 8.000 zł. udzielonej w roku 1873. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 7. Grudnia 1872 . . . . . 500 zł. *b)* dziesiątą i jedenastą ratę pożyczki w kwocie 8.000 zł. udzielonej w roku 1876. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 26. Maja roku 1875 . . . . . 900 „ razem . . 1.400 „	1.400	1.400
	10	Wild Karol 630 zł.	Preliminuje się dwie raty pożyczki w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 18. Października 1878, zezwalającej na zniżenie rat spłaty pożyczki w kwocie 6.000 zł. udzielonej w roku 1874. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 15. Stycznia 1874, a mianowicie: w kapitale . . . . . 500 zł. w 5% odsetkach . . . 130 „ razem . . 630 „	—	655
	11	Zgromadzenie pp. Kanoniczek w Krakowie 594 zł.	Preliminuje się dwunastą i trzynastą ratę pożyczki w kwocie 5.000 zł. udzielonej w roku 1875. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 17. Października 1874, a mianowicie: w kapitale . . . 500 zł. — ct. w 5% odsetkach . 93 „ 75 „ razem . 593 „ 75 „	669	619
	12	Gmina Piwniczna 1.145 zł.	Preliminuje się dziesiątą i jedenastą ratę pożyczki w kwocie 9.600 zł. udzielonej w r. 1876. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 26. Kwietnia 1876, a mianowicie: w kapitale . . . 820 zł. 63 ct. w 5% odsetkach . 324 „ 57 „ razem . 1.145 „ 20 „	1.145	1.145
	13	Gmina Sanok 964 zł.	Preliminuje się ósmą i dziewiątą ratę pożyczki w kwocie 10.000 zł. udzielonej w roku 1876. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 24. Kwietnia 1876, a mianowicie: w kapitale . . . 471 zł. 62 ct. w 6% odsetkach . 492 „ 38 „ razem . 964 „ — „	964	964

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł.	Dochody.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VI.		Zwroty pożyczek (ciąg dalszy)			
	14	Gmina Chłopczyce 100 zł.	Preliminuje się trzecią ratę bezprocentowej pożyczki w kwocie 1.000 zł. udzielonej w roku 1877. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 24. Kwietnia 1876. . 100 zł.	—	100
	15	Gmina Brzeszcze 100 zł.	Preliminuje się trzecią ratę bezprocentowej pożyczki w kwocie 1.000 zł. udzielonej w roku 1877. w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 24. Kwietnia 1876. . . . 100 zł.	—	100
VII.			**Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.**		
	16	Subwencya od c. k. Skarbu Państwa 5.000 zł.		5.000	5.000
	17	Od uczniów wpisowe 50 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	56	50
	18	Od uczniów czesne 340 zł.		355	340
VIII.			**Dochody krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach.**		
	19	Wyższa szkoła rolnicza 14.950 zł.		18.507	15.505
	20	Szkoła parobków 3.308 zł.	Na podstawie szczegółowych preliminarzy załączonych pod *a)* i *b)*.	2.394	2.800
	21	Folwark 9.610 zł.		—	—
IX.			**Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.**		
	22	Od szpitali powszechnych 600 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	712	600

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Dochody.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
X.			**Rozmaite dochody.**		
	23	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie 350 zł.	Dochody te wynosiły: w roku 1878 . . . . . 68 zł. „ „ 1879 . . . . . 350 „ Archiwum przeszło pod zarząd krajowy we Wrześniu 1878, preliminuje się zatem jako prawdopodobny dochód, zaokrąglony wynik z roku 1879 . . . . . 350 zł.	68	—
	24	Przypadkowe 490 zł.	Dochody te wynosiły: w roku 1876 . . . . . 260 zł. „ 1877 . . . . . 407 „ „ 1878 . . . . . 965 „ „ 1879 (po kon. Marca 1880. 348 „ razem . . 1.980 zł. przeciętnie . . 495 „ Preliminuje się zaokrągloną cyfrę przeciecia . . . . . 490 zł.	965	500
XI.			**Dodatki do podatków.**		
	25	Dodatki do podatków 2.691.000 zł	Za podstawę do obliczenia dochodów z dodatków do podatków przyjęto należytość podatków z roku 1878, w zaokrąglonej kwocie 6,900.000 zł. — zatem jeden cent dodatku przyniesie 69.000 zł. a 39 centów — 2,691.000 zł. *(Patrz alegat C.)*	2.360.850	2.346 000

Alegat C.)
do preliminarza funduszu krajowego na r. 1881.

WYKAZ

pozostałych zaległości z końcem roku budżetowego 1878. każdego gatunku podatku i dodatku krajowego w porównaniu z takiemiż zaległościami z końcem roku budżetowego 1877.

Przedmiot	Gruntowy	Domowo		Zarobkowy	Dochodowy	Razem	Uwagi
		czynszowy	klasowy				
1878.							
Zaległość podatku . . .	419.960	224.217	185.066	303.450	397.354	1,530.047	
Zaległość bez dodatku wojennego	314.970	168.163	138.800	227.588	298.015	1,147.536	
Zaległość dodatku krajowego	94.000	50.003	41.010	65.000	8[illegible].0 0	338.043	
1877.							
Zaległość podatku . . .	415.009	197.123	184.967	271.410	316.443	1,384.952	
Zaległość bez dodatku wojennego	305.000	157.100	130.617	210.000	236.000	1,03[illegible].717	
Zaległość dodatku krajowego	96.222	59.366	43.539	62.463	59.006	320.596	

WYKAZ

sprawdzonej należytości podatków za rok 1878. bez dodatków wojennych, sporządzony na podstawie przedłożonych przez c. k. Urzędy podatkowe wykazów specyalnych.

Rodzaj podatku	Od kontrybuentów	Od funduszu religijnego	Razem
Gruntowy	3,605.714	57.440	3,663.154
Domowo czynszowy	1,115.468	—	1,115.468
Domowo klasowy	926.169	72	926.241
Zarobkowy	443.551	—	443.551
Dochodowy	726.582	—	726.582
Razem . .	6,817.484	57.512	6,874.996

Uwaga: Sprawdzona należytość za rok 1879. obecnie podaną być nie może, albowiem potrzebne daty dopiero po upływie Czerwca 1880. uzyskane zostaną.

Wykaz

dochodów z podatków stałych i dodatków krajowych za rok budżetowy 1878.

Pozycya	Nazwiska rubryk	1 Dochód rzeczywisty za r. 1878. Od 1. Stycz 1878. do końca Grudnia 1878	1 Od 1. Stycz. 1879. do końca Czerwca 1879.	1 Razem	2 Preliminowana kwota na rok 1878.	3 Rzeczywisty dochód był przeto większym lub *mniejszym*	4 Zaległość pozostała z dniem 30. Czerwca 1879 za rok budżetowy 1878	5 Z obok wykazanych opłat potrącono: opusty czyli odpisania	5 zwroty nadpłat
								a) za lata dawniejsze *b)* za rok 1878.	
		Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.
I	**Gruntowy** z 1/3 dodatkiem i z dodatkiem wojennym .	3,784.651	766.371	4,551.022	4,493.000	58.022	419.960	*a)* 77.908 *b)* 251.607	*a)* 8.693 *b)* 27.898
	z tego wypada na zwyczajną należytość bez dodatku wojennego	2,838.488	574.778	3,413.266					
	przy tem dodatek krajowy	902.094	185.082	1,087.176				*a)* 63.139	*a)* 4.558
II	**Domowo czynszowy**	874.949	306.069	1,181.018	1,117.000	64.018	224.217	*b)* 380.775	*b)* 8.329
	bez dodatku wojennego	656.187	270.052	926.239					
	przy tem dodatek krajowy	210.000	73.700	283.700					
III	**Domowo klasowy**	1,409.804	234.309	1,644.113	1,567.000	77.113	185.066	*a)* 26.947 *b)* 118.441	*a)* 4.108 *b)* 3.433
	bez dodatku wojennego	704.902	117.154	822.056					
	przy tem dodatek krajowy	337.400	56.400	393.800					
IV	**Zarobkowy**	637.371	109.540	746.911	655.000	91.911	303.450	*a)* 80.333 *b)* 149.321	*a)* 2.633 *b)* 5.645
	bez dodatku wojennego	318.686	54.770	373.456					
	przy tem dodatek krajowy	151.880	26.400	178.280					
V	**Dochodowy**	1,219.132	572.081	1,791.213	1,737.867	53.346	372.087	*a)* 78.656 *b)* 173.902	*a)* 2.101 *b)* 10.381
	a) fasyonowany . . .	609.566	286.041	895.607					
	bez dodatku wojennego	290.560	137.500	428.060					
	przy tem dodatek krajowy								
	b) nie podpadające poborowi dodatków krajowych płace urzędników (poz. V)	50.360	*171*	50.189	107.827	*57.638*			*a)* 163
	procenta od obligacyj (poz. V)	307.496	3.914	311.410	373.198	*61.788*			*b)* 968
	domy wolne od podatku czynszowego (poz. II)	53.200	19.423	72.623	49.108	23.515	25.267	*a)* 1.432 *b)* 5.490	*a)* 221 *b)* 805
						367.925		*a)* 328.415	*a)* 22.477
	Podatki z dodatkami	8,336.963	2,011.536	10,348.499	10,100.000	*119.426* 248.499	1,530.047	*b)* 1,079.536	*b)* 57.459
Ogółem	z tych wypada na zwyczajną należytość podatków bez dodatku wojennego	5,127.829	1,302.795	6,430.624	—	—	1,072.535	*a)* 246.311 *b)* 809.652	*a)* 16.858 *b)* 43.094
Ogółem	**dodatki krajowe**	1,891.934	479.082	2,371.016	—	—	338.043	337.920	10.166

Uwaga. Powyższe cyfry dochodów, zaległości opustów i zwrotów nadpłat podatków państwowych z dodatkami wojennymi, wyjęto z zamknięcia rachunków rządowych, udzielonych Wydziałowi krajowemu z c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu do L.W. 32.763/879, tudzież z kwartalnych wykazów obrotów tejże c. k. Dyrekcyi, kwoty zaś dodatków krajowych wyjęto z obrachunków rządowych miesięcznych. Kwoty przypadające na podatki bez dodatku wojennego obliczono w przybliżeniu, bowiem c. k. władze nie odróżniają poborów tego rodzaju, lecz prowadzą rachunek tychże łącznie.

Drukiem
K. Pillera.

Alegat a)

do preliminarza funduszu krajowego

na rok 1881.

(Rubryka VII. wydatków
i „ VIII. dochodów).

PRELIMINARZ

krajowych szkół rolniczych w Dublanach

na rok 1881.

A) Wyższa szkoła rolnicza.
B) Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.

L. W. 21.527/1880.

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	A. Wyższa szkoła rolnicza	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
		Wydatki.			
I.	1—11	Płace profesorów i docentów	15.320	—	15.320
II.	12—13	Inne płace	600	—	600
III.	14—18	Zasługi	1.590	—	1.590
IV.	19—30	Koszta administracyjne	3.270	1.100	4.370
V.	31—39	Potrzeby naukowe	5.165	2.100	7.265
VI.	40—41	Podatki i opłaty	45	227	272
		Suma wydatków	25.990	3.427	29.417
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	5.500	—	5.500
II.	2	„ z funduszu kultury krajowej	5.000	—	5.000
III.	3—6	Opłaty od uczniów	3.970	—	3.970
IV.	7	Dochód z pasieki	230	—	230
V.	8	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	250	—	250
		Suma dochodów	14.950	—	14.950
		B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.			
		Wydatki.			
I.	1—5	Płace nauczycieli	2.350	—	2.350
II.	6—8	Koszta administracyjne	840	—	840
III.	9—10	Utrzymanie uczniów	5.040	—	5.040
IV.	11—14	Potrzeby naukowe	490	—	490
		Suma wydatków	8.720	—	8.720
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c k. Skarbu Państwa	1.500	—	1.500
II.	2—3	Opłaty za utrzymanie uczniów i datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych	800	—	800
III.	4	Zarobek uczniów	1.008	—	1.008
		Suma dochodów	3.308	—	3.308
		Zestawienie.			
		Wydatki.			
		A. Wyższej szkoły rolniczej	25.990	3.427	
		B. Szkoły parobków i dozorców gospodarskich	8.720	—	38137
		Dochody.			
		A. Wyższej szkoły rolniczej	14.950	—	
		B. Szkoły parobków	3.308	—	18258
		Z porównania okazuje się **niedobór**	—	—	19.879
		W preliminarzu funduszu krajowego zamieszczone są wydatki w rubryce VII., dochody zaś w rubryce VIII. w pełnych cyfrach.			

rolniczych w Dublanach.

Poszczególnienie					
Liczba		A. Wyższa szkoła rolnicza	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
		Wydatki.			
I.		**Płace profesorów i docentów.**			
	1	Profesor fachowy, zarazem Dyrektor	2.360	—	—
	2	Sześciu profesorów fachowych po 1440 zł.	8.640	—	—
	3	Dwu adjunktów po 800 „	1.600	—	—
	4	Docent zoologii	360	—	—
	5	„ weterynaryi	480	—	—
	6	„ leśnictwa	240	—	—
	7	„ języka polskiego i niemieckiego	480	—	—
	8	„ historyi i geografii	360	—	—
	9	„ ustaw rolnych	360	—	—
	10	„ ogrodnictwa	200	—	—
	11	„ melioracyi	240	—	—
		Suma rubryki I.	15.320	—	15.320
II.		**Inne płace.**			
	12	Lekarz zakładowy	300	—	—
	13	Kapelan	300	—	—
		Suma rubryki II.	600	—	600
III.		**Zasługi.**			
	14	Pisarz Dyrekcyi	480	—	—
	15	Sługa szkolny	240	—	—
	16	Stróż domowy	210	—	—
	17	Usługa dla uczniów (2 sług po 240 zł.)	480	—	—
	18	Pasiecznik i dozorca pola doświadczalnego	180	—	—
		Suma rubryki III.	1.590	—	1.590
IV.		**Koszta administracyjne.**			
	19	Zarząd:			
		a) potrzeby kancelaryjne 100 zł.			
		b) druki i inseraty 100 „			
		c) portorya i posyłki 40 „			
		d) koszta podróży Dyrekcyi 100 „	340	—	340
	20	Opał	600	—	600
	21	Oświetlenie	145	—	145
	22	Utrzymanie budynków	400	800	1.200
	23	„ dziedzińca	50	50	100
	24	Asekuracya budynków	300	—	300
	25	Płaca kominiarza	65	—	65
	26	Sprzęty i ruchomości	120	250	370
	27	Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana	1.000	—	1.000
	28	„ lustracyi zakładu	100	—	100
	29	„ nabożeństwa	50	—	50
	30	Apteka i różne inne	100	—	100
		Suma rubryki IV.	3.270	1.100	4.370

*

Poszczególnienie					
Liczba		A. Wyższa szkoła rolnicza	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
		Wydatki.			
V.		**Potrzeby naukowe.**			
	31	Eksperymenta przy wykładach:			
		a) dla profesora rolnictwa . . . . . 25 zł.			
		b) „ „ hodowli zwierząt . . . . 10 „			
		c) „ „ anatomii i fizyologii . . . 25 „			
		d) „ „ weterynaryi . . . . . 25 „			
		e) „ „ botaniki . . . . . 25 „			
		f) „ „ chemii rolniczej . . . . 25 „			
		g) „ „ „ zwierząt . . . . 20 „			
		h) „ „ fizyki . . . . . 20 „			
		i) „ „ miernictwa . . . . . 15 „	190	—	190
	32	Zbiory i muzea: Zwycz. Nadzwycz.			
		a) utrzymanie i uzupełnienie zbioru rolniczego w ogóle . . . . . 160 zł.			
		α) na zbiór ziem . . . . 20 zł.			
		β) „ „ nawozów . . . . 10 „			
		γ) „ „ nasion . . . . 10 „			
		δ) „ aparata, szkła i t. d. . . 10 „ 50 zł.			
		b) utrzymanie i uzupełnienie zbioru hodowlanego, w ogóle . . . . . 360 „			
		α) na modele . . . . . 50 zł.			
		β) „ ryciny . . . . . 15 „			
		γ) „ przybory mleczarskie . . 30 „			
		δ) „ zbiór wełn i instrumenta . 20 „			
		ε) „ wzory uprzęży i potrzeb stajennych 25 „			
		ζ) „ zbiór pszczelniczy . . . 10 „			
		η) „ okazy dotyczące chowu ryb . 10 „ 160 „			
		c) utrzymanie i uzupełnienie zbioru fizykalnego . . . . 150 „ 50 „			
		d) utrzymanie i uzupełnienie zbioru botanicznego w ogóle . . . . 50 „			
		α) na zielniki . . . . . 15 zł.			
		β) „ modele botaniczne . . . 25 „			
		γ) „ ryciny . . . . . 10 „			
		δ) „ nasiona . . . . . 10 „			
		ε) „ preparata spirytusowe, naczynia szklane i t. d. . . . 15 „ 75 „			
		e) utrzymanie i uzupełnienie zbioru zoologicznego, w ogóle . . . 140 „			
		α) na preparaty anatomiczne . . 25 zł.			
		β) „ modele paleontologiczne . . 12 „			
		γ) „ zbiór entomologiczny . . 8 „			
		Do przeniesienia 45 „ 435 „ 760 „	190	—	190

rolniczych w Dublanach.

Poszczególnienie								
Liczba		A. Wyższa szkoła rolnicza				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi					Złote austryackie		
		Wydatki.		Zwyczajne	Nadzwyczajne			
V.	31	Z przeniesienia .	45 zł.	435 zł.	760 zł.	190	—	190
		δ) „ modele embryologiczne . .	10 „					
		ε) „ preparaty zoologiczne . .	10 „					
		ζ) „ „ mikroskopijne i ryciny	10 „					
		η) „ naczynia szklane i t. d. . .	15 „	90 „				
		f) utrzymanie i uzupełnienie zbioru mechanicznego, w ogóle . .			500 „			
		α) na machiny i narzędzia . .	100 zł.					
		β) „ modele machin	75 „					
		γ) „ części składowe machin . .	75 „					
		δ) „ koszta transportu . . .	50 „	300 „				
		g) utrzymanie i uzupełnienie zbioru mineralogicznego		10 „				
		h) zbioru technologicznego		20 „				
		i) „ okazów leśnych		10 „				
		k) „ „ ogrodniczych . . .		10 „				
		l) „ „ weterynarskich . . .		10 „				
		m) „ „ narzędzi miernicznych i matematycznych		10 „				
		n) zbioru modeli do budownictwa . .		10 „				
		o) „ geografii fizykalnej		10 „				
		p) „ okazów melioracyjnych . . .		10 „		925	1.260	2.185
	33	Laboratorya.						
		a) laboratoryum chemiczne, w ogóle			390 zł.			
		α) na uzupełnienie preparatów szkła, aparata, spirytus i t. d. . .	300 zł.					
		β) „ eksperymenta przy wykładach .	100 „					
		γ) „ ćwiczenia uczniów w laboratoryum	200 „	600 zł.				
		b) laboratoryum roślinno-fizyologiczne w ogóle			150 „			
		α) na narzędzia	50 „					
		β) „ aparaty	100 „					
		γ) „ szkła	50 „					
		δ) „ odczynniki i t. d. . .	50 „	250 „				
		c) laboratoryum zoologiczne, w ogóle			150 „			
		α) na narzędzia	50 „					
		β) „ aparaty	100 „					
		γ) „ szkła	25 „					
		δ) „ odczynniki i t. d. . . .	25 „	200 „		1.050	690	1.740
		do przeniesienia				2.165	1.950	4.115

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	A. Wyższa szkoła rolnicza	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
V.		**Wydatki.**			
		Zwyczajne / Nadzwyczajne			
		Z przeniesienia	2.165	1.950	4.115
	34	Biblioteka i czytelnia			
		a) na przykupno dzieł . . . . . 200 zł.	150 zł.		
		b) „ oprawę książek . . . . . 50 „			
		c) „ czasopisma . . . . . 145 „	395	150	545
	35	Utrzymanie pola doświadczalnego	250	—	250
	36	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	500	—	500
	37	Utrzymanie i uzupełnienie pasieki	30	—	30
	38	Ogród w ogóle:			
		a) płaca ogrodnika . . . . 500 zł.			
		b) utrzymanie ogrodu botanicznego . 150 „			
		c) „ i uzupełnienie sadów i szkółek 100 „			
		d) ogród warzywny . . . . 50 „			
		e) druk katalogu i jego rozesłanie . 25 „	825	—	825
	39	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego, za straty ponoszone przez zastosowanie stanu inwentarza do potrzeb szkoły .	1.000	—	1.000
		Suma rubryki V. .	5.165	2.100	7.265
VI.		**Podatki i opłaty.**			
	40	Podatek gruntowy i domowy	45	—	45
	41	Opłata od przeniesienia szkół dublańskich na własność kraju; druga rata	—	227	227
		Suma rubryki VI. .	45	227	272
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu państwa**	5.500	—	5.500
II.	2	**„ z funduszu kultury krajowej** . .	5.000	—	5.000
III.		**Opłaty od uczniów.**			
	3	Wpisowe od 70 uczniów . . . . . po 5 zł.	350	—	
	4	Czesne:			
		a) od 50 uczniów po 50 zł. . . . . 2500 zł.		—	
		b) od 20 „ „ 25 „ . . . . . 500 „	3.000	—	
	5	Na bibliotekę od 70 uczniów . . . . . po 2 „	140	—	
	6	Na usługę od uczniów	480	—	
		Suma rubryki III. .	3.970	—	3.970
IV.	7	**Dochód z pasieki**	230	—	230
V.	8	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	250	—	250

rolniczych w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich	Zwyczajne	Nadzyczajne	Razem
			Złote austryackie		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel fachowy	920	—	—
	2	„ pomocniczy	600	—	—
	3	Docent weterynaryi	150	—	—
	4	Katecheta	200	—	—
	5	Dwaj dozorcy robót ręcznych . . . . po 240 zł.	480	—	—
		Suma rubryki I. .	2.350	—	2.350
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) remuneracya dyrektora . . . . . 200 zł.			
		b) potrzeby kancelaryjne, inseraty, druki, portorya i t. d. 100 „	300	—	—
	7	Opał i oświetlenie	240	—	—
	8	Utrzymanie budynku szkolnego i mobiliów, asekuracya i kominiarz	300	—	—
		Suma rubryki II. .	840	—	840
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	9	Stołowanie 28 uczniów . . . . . po 120 zł.	3.360	—	—
	10	Odzież i pranie dla 28 uczniów . . . . po 60 „	1.680	—	—
		Suma rubryki III. .	5.040	—	5.040
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	11	Zaprzęgi do demonstracyj	140	—	—
	12	Przybory do pisania i nauki uczniów	120	—	—
	13	Przykupno zwierząt do sekcyi	30	—	—
	14	„ modeli, machin i narzędzi	200	—	—
		Suma rubryki IV .	490	—	490
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**	1.500	—	1.500
II.	2	**Opłaty i datki:**			
		Opłaty na utrzymanie uczniów	540	—	—
	3	Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych	260	—	—
		Suma rubryki II. .	800	—	800
III.	4	**Zarobek 28 uczniów po 36 zł.**	1.008	—	1.008

WYJA-

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki A. Wyższa szkoła rolnicza	Preliminowano na rok 1881			Preliminowano na rok 1880		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote					
I.	1—11	Płace profesorów i docentów	15.320	—	15.320	14.840	—	14.840
II.	12—13	Inne płace	600	—	600	600	—	600
III.	14—18	Zasługi	1.590	—	1.590	1.590	—	1.590
IV.	19—30	Koszta administracyjne	3.270	1.100	4.370	3.205	50	3.255
V.	31—39	Potrzeby naukowe	5.165	2.100	7.265	3.890	2.450	6.340
VI.	40—41	Podatki i opłaty	45	227	272	—	—	—
		B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich						
I.	1—5	Płace nauczycieli	2.350	—	2.350	2.110	—	2.110
II.	6—8	Koszta administracyjne	840	—	840	580	—	580
III.	9—10	Utrzymanie uczniów	5.040	—	5.040	2.700	—	2.700
IV.	11—14	Potrzeby naukowe	490	—	490	430	—	430
		Suma wydatków	34.710	3.427	38.137	29.945	2.500	32.445
		Dochody. A. Wyższa szkoła rolnicza						
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	5.500	—	5.500	5.500	—	5.500
II.	2	„ z funduszu kultury krajowej	5.000	—	5.000	5.000	—	5.000
III.	3—6	Opłaty od uczniów	3.970	—	3.970	4.525	—	4.525
IV.	7	Dochód z pasieki	230	—	230	230	—	230
V.	8	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	250	—	250	250	—	250
		B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich						
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.500	—	1.500	1.500	—	1.500
II.	2—3	Opłaty za utrzymanie uczniów i datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych	800	—	800	500	—	500
III.	4	Zarobek uczniów	1.008	—	1.008	800	—	800
		Suma dochodów	18.258	—	18.258	18.305	—	18.305
		Z porównania ze sumą wydatków	—	—	38.137	—	—	32.445
		okazuje się niedobór	—	—	19.879	—	—	14.140

ŚNIENIA

na rok 1881. z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881.				Ogółem na rok 1881.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
480	—	—	—	480	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
65	—	1.050	—	1.115	—	
1.275	—	—	350	925	—	
45	—	227	—	272	—	
240	—	—	—	240	—	
260	—	—	—	260	—	
2.340	—	—	—	2.340	—	
60	—	—	—	60	—	
4.765	—	1.277	350	5.692	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	555	—	—	—	555	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
300	—	—	—	300	—	
208	—	—	—	208	—	
508	555	—	—	508	555	
					47	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	A. wyższa szkoła rolnicza	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
			Wydatki.		
I.	1—11	Płace profesorów i docentów 15.320 zł.	*Do poz. 1. do 3.* Jak w r. 1880.	12.975	14.840
			„ „ *4.* Preliminuje się o 120 zł. więcej z powodu, że za kwotę preliminowaną w latach poprzednich, nie było można uzyskać docenta zoologii.		
			„ „ *5. do 6.* Jak w roku 1880.		
			„ „ *7.* Preliminuje się o 120 zł. więcej, z powodu przytoczonego przy poz. 4.		
			„ „ *8. do 10.* Jak w roku 1880.		
			„ „ *11.* Płacę dla docenta melioracyi w kwocie 240 zł. preliminuje się na podstawie wniosku Kuratoryi.		
II.	12—13	Inne płace 600 zł.	Jak w roku 1880.	600	600
III.	14—18	Zasługi 1.590 zł.		1.521	1.590
IV.	19—30	Koszta administracyjne. zwycz. 3.270 zł. nadzw 1.100 „	*Do poz. 19a.* Na potrzeby kancelaryjne preliminuje się o 60 zł. więcej z powodu większej ilości uczniów.	4.361	3.205
			„ „ *19b.—d.* Jak w roku 1880.	1.450	50
			„ „ *20—24.* Zwyczajne jak w roku 1880.		
			„ „ *25.* Preliminuje się o 5 zł. więcej wedle wynikłości z roku 1879. i rzeczywistej potrzeby.		
			„ „ *26—30.* Zwyczajne jak w roku 1880. Uzasadnienie wszystkich **nadzwyczajnych wydatków** mieści się w osobnem sprawozdaniu do **LW. 15.044**/1879.		
V.	31—39	Potrzeby naukowe zwycz. 5.165 zł. nadzw. 2.100 „	„ „ *31a—i* „ „ *32a—p* „ „ *33a—β* Jak w roku 1880.	3.094	3.890
			„ „ *33a. γ.* Preliminuje się więcej o 100 zł. z powodu większej ilości uczniów.	—	2.450
			„ „ *33b—c.* Jak w roku 1880.		
			„ „ *34—35.* Zwyczajne jak w roku 1880.		
			„ „ *36.* Na wycieczki naukowe preliminuje się o 150 zł. więcej z powodu większej ilości uczniów.		
			„ „ *37.* „ „ *38a—d.* Jak w roku 1880.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	A. Wyższa szkoła rolnicza	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
V.			*Do poz. 38e.* Na druk katalogu i jego rozesłanie preliminuje się 25 zł. gdyż zachodzi konieczność wywzajemnienia się zakładom, które katalogów swych udzielają szkołom dublańskim. Uzasadnienie **nadzwyczajnych wydatków** tej rubryki mieści się w osobnem sprawozdaniu do **LW. 15.044**/1879.		
			„ „ *39.* Preliminuje się wydatek z powodu, iż folwark dublański utrzymuje inwentarz ponad własne potrzeby dla użytku szkół.		
VI.	40—41	Podatki i opłaty zwycz. 45 zł. nadzw. 227 zł.	„ „ *40.* Preliminuje się na podatek gruntowy i domowy 45 zł. wedle faktycznej potrzeby.	— —	— —
			„ „ *41.* Należytość rządową ratalną od przeniesienia majątku na rzecz kraju zamieszczono w preliminarzu jako wydatek nadzwyczajny, a uzasadnienie mieści się w osobnem sprawozdaniu do **LW. 15.044**/1879.		
			Dochody.		
I.	1.	Subwencya z c.k. Skarbu Państwa zwycz. 5.500 zł. nadzw. — „	Preliminuje się na podstawie reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 1. Sierpnia 1876. L. 8366. przyznającego szkołom dublańskim na lat pięć zasiłek w kwocie 7000 zł. rocznie, począwszy od czasu przejścia szkół rolniczych pod zarząd kraju. W myśl zaś reskryptu tegoż c. k. Ministerstwa z dnia 9. Marca 1876. L. 2187. przenosi się z tego kwotę 1500 zł. na rachunek szkoły parobków.	5.500 4.000	5.500 —
II.	2.	Subwencya z funduszu kultury krajowej 5.000 zł	Preliminuje się na podstawie uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 30. Sierpnia 1877. i 18. Października 1878. zwykły zasiłek coroczny.	5.000	5.000
III.	3—6	Opłaty od uczniów 3.970 zł.	*Do poz. 3.* Preliminuje się więcej o 50 zł. z powodu pomnożenia się liczby uczniów.	3.836	4.525
			„ „ *4—5.* Preliminuje się więcej o 375 zł. i 20 zł. z powodu przytoczonego przy poz. 3.		
			„ „ *6.* Jak w roku 1880.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	A. Wyższa szkoła rolnicza	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
			Dochodu za pomieszkanie uczniów nie preliminuje się w roku 1881, gdyż obecnie po zajęciu pewnych ubikacyj w budynku szkolnym szkoły wyższej przez szkołę parobków, żaden z uczniów szkoły wyższej, dla braku miejsca w budynku zakładowym nie mieszka.		
IV.	7	Dochód z pasieki 230 zł.		—	230
V.	8	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu 250 zł.	Jak w roku 1880.	—	250
			B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.		
			Wydatki.		
I.	1—5	Płace nauczycieli 2 350 zł.	*Do poz. 1—4.* Jak w roku 1880. „ „ *5.* Preliminuje się o 240 zł. więcej z powodu konieczności ustanowienia drugiego dozorcy dla zwiększonej liczby uczniów.	1.786	2 110
II.	6—8	Koszta administracyjne 840 zł.	„ „ *6a.* Jak w roku 1880. „ „ *6b.* Preliminuje się o 40 zł. więcej, z powodu pomnożenia się liczby uczniów. „ „ *7.* Preliminuje się o 120 zł. więcej, zaś „ „ *8.* o 100 zł. więcej z powodu, że dla uczniów szkoły parobków zajęto pewne ubikacye w budynku szkolnym szkoły wyższej, co pociąga za sobą większy wydatek na opał, oświetlenie, na utrzymanie mobiliów i t. p.	391	580
III.	9—10	Utrzymanie uczniów 5.040 zł.	„ „ *9—10.* Wydatek większy tej rubryki o 2340 zł. naturalnem jest następstwem powiększonej ilości uczniów, gdyż w roku 1880. preliminowano tylko na 15 zaś w roku 1881. na 28 uczniów.	1 693	2.700
IV.	11—14	Potrzeby naukowe 490 zł.	„ „ *11.* Jak w roku 1880. „ „ *12.* Preliminuje się więcej o 60 zł. z powodu większej ilości uczniów. „ „ *13—14.* Jak w roku 1880.	342	430

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
			Dochody.		
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa 1.500 zł.	Kwotę tę wstawia się tutaj z powodów przytoczonych w wyjaśnieniu do rubryki I. poz. 1. dochodów szkoły wyższej.	1.500	1.500
II.	2—3	Opłaty na utrzymanie uczniów, tudzież datki Rad powiatowych itd. 800 zł.	*Do poz. 2.* Preliminuje się 540 zł. od uczniów samopłacących, których w r. 1880. nie uwzględniono.		
			„ „ *3.* Preliminuje się mniej o 240 zł. jak na rok 1880. na podstawie zobowiązań przyjętych przez Rady powiatowe, Oddziały Towarzystw gospodarskich itp.	575	500
III.	4	Zarobek uczniów 1.008 zł.	„ „ *4.* Preliminuje się więcej o 208 zł. z powodu zwiększonej liczby uczniów.	208	800

Alegat b)

do preliminarza funduszu krajowego na rok 1881.

(Rubryka VII. wydatków
i „ VIII. dochodów).

Preliminarz

Folwarku w Dublanach

na rok

1881.

L. W. 2.524/1880.

Folwark

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—13	Wydatki na gospodarstwo	6.700	400	7.100
II.	14—16	Podatki	720	215	935
III.	17—18	Spłata kapitałów i odsetków dłużnych . . .	2.425	—	2.425
		Suma wydatków .	9.845	615	10.460
		Dochody.			
I.	1—4	Dochody z gospodarstwa	9.250	—	9.250
II.	5—6	„ z propinacyi i młyna	360	—	360
		Suma dochodów .	9.610	—	9.610
		W porównaniu z wydatkami . . .	—	—	10.460
		okazuje się **niedobór** . . .	—	—	850

w Dublanach.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**			
	1	Płace i zasługi	1.300	—	—
	2	Najem robotnika	2.500	—	—
	3	Dokupno nasienia	200	—	—
	4	„ nawozów dopełniających	200	—	—
	5	„ karmy (owsa, grysu i makuchów)	1.100	—	—
	6	Zastąpienie zużytych koni roboczych i uprzęży	300	—	—
	7	Utrzymanie budynków	200	—	—
	8	„ i naprawa maszyn i narzędzi	150	—	—
	9	„ rowów i drenowanie	40	400	—
	10	Zabezpieczenie od pożaru, gradobicia i zarazy	400	—	—
	11	Kuchnia folwarczna	150	—	—
	12	Koszta kancelaryjne i światło	60	—	—
	13	Różne nieprzewidziane	100	—	—
		Suma rubryki I.	6.700	400	7.100
II.		**Podatki.**			
	14	Gruntowy i domowy (po potrąceniu części przypadającej na szkoły rolnicze w Dublanach)	675	—	—
	15	Dochodowy z młyna i propinacyi	45	—	—
	16	Należytość od przeniesienia własności folwarku (10ta część)	—	215	—
		Suma rubryki II.	720	215	935
III.		**Spłata kapitałów i odsetków dłużnych.**			
	17	Kapitał i odsetki Towarzystwu kredyt. ziemskiemu	825	—	—
	18	Renta c. k. galic. Towarzystwu gospodarskiemu	1.600	—	—
		Suma rubryki III.	2.425	—	2.425

Folwark w Dublanach.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.		Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
				Złote austryackie		
I.		**Dochody z gospodarstwa.**				
	1	*a)* Ze sprzedaży ziemiopłodów . . .	3.500 zł.			
		b) Za owies i siano dostarczone szkołom	500 „	4.000	—	—
	2	Z wynajętych ról, łąk i pastwisk		700	—	—
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) krowiarnia	3.450 zł.			
		b) nierogacizna	50 „			
		c) ryczałt od szkół rolniczych za straty wynikające z zastosowania stanu inwentarza żywego do potrzeb szkół	1.000 „	4.500	—	—
	4	Z lasu		50	—	—
		Suma rubryki I. .		9.250	—	9.250
II.		**Dochody z propinacyi i młyna.**				
	5	Z propinacyi		340	—	—
	6	Z młyna		20	—	—
		Suma rubryki II. .		360	—	360

Wyjaśnienia do tego preliminarza znajdują się w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego, przedłożonem W. Sejmowi pod L. 15.044/1880.

L. W. 21910/1880.
Alegat C. do sprawozdania
Wydziału krajowego o budżecie
krajowym na rok 1881.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

Preliminarz

na rok

1881.

Krajowy szpital

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki		Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
				Złote austryackie		
I.	1—15	Płace i emolumenta etatowe . .	zwyczajne .	26.452	2.539	28.991
II.	16—23	Koszta utrzymania osób nieetatowych	„ .	28.317	2 301	30.618
			nadzwyczajne	1.400	—	1.400
III.	24—31	Pensye	zwyczajne .	3.331	178	3.509
IV.	32—35	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	„ .	216	63	279
V.	36	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	„ .	300	30	330
VI.	37—38	Remuneracye i zapomogi . .	„ .	813	109	922
VII.	39—47	Koszta gospodarcze . . .	„ ,	81.989	5.306	87.295
			nadzwyczajne	7.850	750	8.600
VIII.	48—51	Koszta sanitarne . . .	zwyczajne .	13.330	670	14.000
IX.	52	Potrzeby kancelaryjne . . .	„ .	1.157	83	1.240
X.	53	Potrzeby kapliczne . . .	„ .	—	490	490
XI.	54—56	Utrzymanie budynków . . .	„ .	4.065	455	4.520
XII.	57	Najem pomieszkań . . .	„ .	4.330	2.170	6.500
XIII.	58	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii	„ .	6.500	—	6.500
XIV.	59	Odsetki od kapitałów dłużnych .	„ .	—	352	352
XV.	60	Zapomogi dla położnic . .	„ .	—	2.000	2.000
XVI.	61	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic .	„ .	—	30	30
XVII.	62—63	Rozmaite	.	520	80	600
		Suma wydatków	zwyczajnych .	171.320	16.856	188.176
		„ „	nadzwyczajnych	9.250	750	10.000
			Razem .	180.570	17.606	198.176
		Dochody.				
I.	1	Zapisy i legaty	zwyczajne .	8.300	—	8.300
II.	2—3	Dodatki	„ .	23.984	166	24.150
III.	4—6	Zwroty kosztów leczenia . .	„ .	115.500	380	115.880
IV.	7	Rozmaite	„ .	200	4	204
		Suma dochodów	„ .	147.984	550	148.534
		w porównaniu z wydatkami		180.570	17.606	198.176
		okazuje się **niedobór**	.	32.586	17.056	49.642

powszechny we Lwowie.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
			Złote austryackie		
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**			
	1	Dyrektor, płaca	1.493	107	1.600
		„ dodatek pięcioletni	280	20	300
		„ dodatek na mieszkanie	373	27	400
		„ opał 47·736 metrów sześć. po 3 zł.	133	10	143
	2	6 prymaryuszów, płaca po 1.200 zł.	7.200	—	7.200
		„ dodatki pięcioletnie po 200 „	1.200	—	1.200
	3	Profesor akuszeryi, płaca	—	650	650
	4	Prosektor, płaca	1.120	80	1.200
		„ dodatek pięcioletni	187	13	200
	5	Chemik patologii, płaca	933	67	1.000
		„ dodatek pięcioletni	140	10	150
	6	7 sekundaryuszów, płaca po 600 zł.	4.200	—	4.200
	7	Sekundaryusz dla oddziału położnic, płaca	—	600	600
	8	4 asystentów, płaca po 500 „	2.000	—	2.000
	9	Akuszerka pierwsza, płaca	—	400	400
		„ dodatek pięcioletni	—	40	40
	10	2 kapelanów, płaca po 600 „	1.120	80	1.200
		„ dodatek na mieszkanie po 200 „	373	27	400
	11	Rządca, płaca	1.120	80	1.200
		„ dodatek pięcioletni	187	13	200
		„ opał 47·736 metrów sześć. po 3 zł.	133	10	143
		„ oświetlenie: 120 kil. nafty i 12 kil. świec Milly	51	4	55
	12	2 oficyałów, płaca po 1.000 zł.	1.867	133	2.000
		„ dodatki pięcioletnie	280	20	300
	13	2 pisarzy, płaca po 600 zł.	1.120	80	1.200
		„ dodatek pięcioletni	93	7	100
	14	Woźny, płaca	373	27	400
		„ dodatek pięcioletni	28	2	30
		„ dodatek na ubiór	47	3	50
	15	Odźwierny, płaca	326	24	350
		„ dodatek pięcioletni	28	2	30
		„ dodatek na ubiór	47	3	50
		Suma rubryki I.	26.452	2.539	28.991

Krajowy szpital

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
			Złote austryackie		
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**			
	16	Przełożona Sióstr Miłosierdzia, płaca . . .	75	5	80
		„ „ „ wikt wraz z pieczywem i innemi potrzebami	220	16	236
	17	18 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych, płaca po 80 zł.	1.440	—	1.440
		„ wikt dla tychże wraz z pieczywem, rocznie po . . . 197 „	3.546	—	3.546
		„ inne potrzeby rocznie po . 39 „	702	—	702
	18	1 Siostra Miłosierdzia dla oddziału położnic, płaca .	—	80	80
		„ wikt dla tejże wraz z pieczywem i innemi potrzebami	—	236	236
	19	Dyetaryusze:			
		1 po 1 zł. 50 ct. dziennie . . 547 zł. 50 ct.			
		2 „ 1 „ 30 „ „ . . 949 „ — „			
		3 „ 1 „ — „ „ . . 1.095 „ — „			
		Wikt dla pisarza w izbie przyjęcia, z pieczywem, miesięcznie po 17 zł. 50 ct. . . . . 210 „ — „			
		Dodatek drożyzny dla 6 pisarzy, rocznie po 36 zł. . . . . 216 „ — „	2.817	201	3.018
	20	Maszynista z pomocnikiem, płaca	933	67	1.000
		Opał dla tychże 11.934 metrów sześciennych drzewa po 3 zł.	34	2	36
	21	Akuszerka druga, płaca	—	250	250
	22	*A) Służba oddziałowa:*			
		I. kategorya: płaca dla 13 sług, rocznie po 144 zł.	1.440	432	1.872
		II. „ „ „ 10 „ „ „ 120 „	1.200	—	1.200
		III. „ „ „ 20 „ „ „ 96 „	1.920	—	1.920
		Wikt dla powyższej służby, rocznie po 119 „	4.776	341	5.117
		Pieczywo „ „ „ „ 33 „	1.324	95	1.419
		Ubiór dla powyższej służby, a mianowicie:			
		a) dla 23 kobiet, rocznie po 26 „ 53 „	531	80	611
		b) „ 20 mężczyzn „ „ 20 „ 75 „	415	—	415
		B) Służba wspólna:			
		30 sług domu, płaca po . . 96 „ — „	2.688	192	2.880
		Wikt dla tychże, rocznie po . . 119 „ — „	3.332	238	3.570
		Pieczywo „ „ „ . . 33 „ — „	924	66	990
		Suma pozycyi 22 „	18.550	1.444	19.994
	23	Naczelnik oddziału chirurgicznego, płaca (nadzwyczajne)	1.200	—	1.200
		„ „ dodatek pięcioletni „	200	—	200
		Suma rubryki II. zwyczajne .	28.317	2.301	30.618
		nadzwyczajne	1.400	—	1.400
		Razem .	29.717	2.301	32.018

powszechny we Lwowie.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
			Złote austryackie		
III.		**Pensye.**			
	24	Grund Ludwika, wdowa po rządcy, z rocznych 245 zł.	204	15	219
	25	Burkart Franciszka, wdowa po kontrolorze „ 175 „	146	10	156
	26	Bodaszewska Agnieszka, wdowa po nadzorcy domu, z rocznych . . . . . 105 „	88	6	94
	27	Dr. Neuhauser Franciszek, były prymaryusz . .	1.200	—	1.200
	28	Dr. Berthleff, były dyrektor, z rocznych, . 1400 „	1.168	83	1.251
	29	Nagel Józefa, wdowa po prymaryuszu . . .	210	—	210
	30	Dr. Finger Józef, były profesor kliniki . . .	315	—	315
	31	Pfau Henryka, wdowa po profesorze akuszeryi, z rocznych . . . . . 350 „	—	64	64
		Suma rubryki III. .	3.331	178	3.509
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**			
	32	Christl Laura, sierota po kontrolorze, z rocznych 63 zł.	53	4	57
	33	Hammer Joanna, sierota po pisarzu . 63 „	53	4	57
	34	Drabikowska Elżbieta, była nadzorczyni chorych, dziennie po 30 ct.	110	—	110
	35	Swoboda Marya, była akuszerka, dziennie po 15 ct.	—	55	55
		Suma rubryki IV. .	216	63	279
V.	36	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.**	300	30	330
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	37	Za sprawdzanie recept	151	9	160
	38	Remuneracye i zapomogi	662	100	762
		Suma rubryki VI. .	818	109	922

Krajowy szpital

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
			Złote austryackie		
VII.		**Koszta gospodarcze.**			
	39	Wyżywienie:			
		a) zwykła strawa i dodatki	44.300	2.700	47.000
		b) 6 Sióstr Mił. zatrudnionych w kuchni, płaca po 80 zł. — ct.	448	32	480
		c) wikt dla tychże wraz z pieczywem, rocznie po 197 „ — „	1.103	79	1.182
		d) inne potrzeby, rocznie 39 „ — „	218	16	234
		e) służba kuchenna:			
		1) 20 sług kuchennych, płaca rocznie po 96 „ — „	1.792	128	1.920
		2) wikt dla powyższych, rocznie po 119 „ — „	2.221	159	2.380
		3) pieczywo „ „ „ 33 „ — „	616	44	660
		f) drzewo na kuchnię	2.292	228	2.520
		g) naczynia i sprzęty kuchenne	646	19	665
		h) fiakier dla rządcy	187	13	200
		i) pieczywo dla chorych	6.750	450	7.200
		j) wino dla chorych	1.950	50	2.000
		Suma pozycyi 39	62.523	3.918	66.441
	40	Wikt dla lekarza dyżurnego, wraz z pieczywem i innemi potrzebami, jako to: winem, piwem i t. d. po 29 zł. miesięcznie	325	23	348
	41	Wikt z pieczywem dla pisarza, pełniącego obowiązki dozorcy domu	196	14	210
	42	Sprzęty zwyczajne	972	28	1.000
		„ nadzwyczajne	2.100	200	2.300
	43	Bielizna i pościel:			
		a) reparacya i sprawienie nowej bielizny i pościeli zwyczajne	1.030	150	1.180
		nadzwyczajne	5.750	550	6.300
		b) 1 Siostra Mił. zatrudniona w magazynie bielizny i pościeli, płaca	75	5	80
		c) wikt dla tejże wraz z pieczywem, winem i innemi potrzebami	220	16	236
		Suma pozycyi 43	7.075	721	7.796
	44	Pralnia	7.376	224	7.600
	45	Słoma do sienników	535	15	550
	46	Drzewo opałowe	5.276	524	5.800
	47	Oświetlenie:			
		a) oświetlenie gazem i naftą	2.778	322	3.100
		b) lampiarz, płaca	280	20	300
		c) drzewo i węgle użyte do gazowni	403	47	450
		Suma pozycyi 47	3.461	389	3.850
		Suma rubryki VII. zwyczajne	81.989	5.306	87.295
		nadzwyczajne	7.850	750	8.600
		Razem	89.839	6.056	95.895

powszechny we Lwowie.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
			Złote austryackie		
VIII.		**Koszta sanitarne.**			
	48	Sanitarne w ścisłem znaczeniu	3.850	140	3.990
	49	Lekarstwa	8.000	400	8.400
	50	Instrumenta chirurgiczne	960	80	1.040
	51	Koszta pogrzebowe	520	50	570
		Suma rubryki VIII. .	13.330	670	14.000
IX.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	52	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu . . .	1.157	83	1.240
X.	53	**Potrzeby kapliczne . . .**	—	490	490
XI.		**Utrzymanie budynków.**			
	54	Konserwacye i reparacye	2.806	314	3.120
	55	Utrzymanie całego gmachu i obejścia, jakoto: bielenie, mycie i czyszczenie podłóg i okien, utrzymanie ogrodów, dróg, chodników, szkarp i kanałów . . .	899	101	1.000
	56	Kominiarze i straż ogniowa	360	40	400
		Suma rubryki XI. .	4.065	455	4.520
XII.		**Najem pomieszkań.**			
	57	Czynsz za najem filii Hofmana, wraz z podatkami gminnymi	4.330	2.170	6.500
XIII.	58	**Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii .**	6.500	—	6.500
XIV.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**			
	59	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego, za część budynku, użytego dla oddziału położnic, oszacowaną na kwotę 6.705 złr. 3 kr. m. k. — 5% . . .	—	352	352

Krajowy szpital

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Fundusz całego szpitalu
			Złote austryackie		
XV.		**Zapomogi dla położnic.**			
	60	Dla położnic, opuszczających wraz z dzieckiem zakład, po 6 zł.	—	2.000	2.000
XVI.		**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**			
	61	Wynagrodzenie dla mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały . .	—	30	30
XVII		**Rozmaite.**			
	62	Na utrzymanie biblioteki	90	10	100
	63	Przypadkowe	430	70	500
		Suma rubryki XVII.	520	80	600

powszechny we Lwowie.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody	Dochody: funduszu chorych	Dochody: funduszu położnic	Dochody: całego szpitalu
			Złote austryackie		
I.	1	**Zapisy i legaty**	8.300	—	8.300
II.		**Dodatki.**			
	2	Od c. k. Skarbu za 681·58 metr. sześć. drzewa opałowego, część przypadająca na te oddziały, z kwoty 2.230 zł.	1.430	160	1.590
	3	Z kasy miejskiej:			
		a) $^1/_5$ część dochodu z rogatek	22.500	—	22.500
		b) na utrzymanie trupiarni, z rocznych . 84 zł.	54	6	60
		Suma rubryki II. .	23.984	166	24.150
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	4	Od płacących za siebie	9.200	190	9.390
	5	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych .	6.300	190	6.490
	6	Od funduszu krajowego galicyjskiego	100.000	—	100.000
		Suma rubryki III. .	115.500	380	115.880
IV.		**Rozmaite.**			
	7	Ze sprzedaży sprzętów i inne mniejsze dochody . .	200	4	204

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu chorych i położnic

na rok

1881.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1881			Preliminowano na rok 1880		
			na fundusz chorych	na fundusz położnic	razem	na fundusz chorych	na fundusz położnic	razem
								Złote
I.	1—15	Płace i emolumenta etatowe . . .	26.452	2.539	28.991	26.288	2.529	28.817
II.	16—23	Koszta utrzymania osób nieetatowych zwyczajne .	28.317	2.301	30.618	28.777	2.358	31.135
		nadzwyczajne	1.400	—	1.400	1.200	—	1.200
III.	24—31	Pensye . . . . . zwyczajne .	3.331	178	3.509	3.331	178	3.509
IV.	32—35	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski . . . „	216	63	279	216	63	279
V.	36	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . „	300	30	330	300	30	330
VI.	37—38	Remuneracye i zapomogi „	813	109	922	940	103	1.043
VII.	39—47	Koszta gospodarcze . . „	81.989	5.306	87.295	83.508	5.436	88.944
VIII.	48—51	„ „ . . nadzwyczajne	7.850	750	8.600	8.500	740	9.240
IX.	52	Koszta sanitarne . . zwyczajne .	13.330	670	14.000	9.890	488	10.378
X.	53	Potrzeby kancelaryjne . „	1.157	83	1.240	1.213	87	1.300
XI.	54—56	Potrzeby kapliczne . . „	—	490	490	480	—	480
XII.	57	Utrzymanie budynków . „	4.065	455	4.520	5.733	642	6.375
XIII.	58	Najem pomieszkań . . „	4.330	2.170	6.500	4.330	2.170	6.500
XIV.	59	Koszta utrzymania dzieci w szpitaln św. Zofii „	6.500	—	6.500	6.800	—	6.800
XV.	60	Odsetki od kapitałów dłużnych . . . . . „	—	352	352	—	352	352
XVI.	61	Zapomogi dla położnic . „	—	2.000	2.000	—	2.000	2.000
XVII.	62—63	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic „	—	30	30	—	50	50
		Rozmaite . . . . „	520	80	600	520	80	600
		Suma wydatków .	180.570	17.606	198.176	182.026	17.306	199.332
		Dochody.						
I.	1	Zapisy i legaty . . . . zwyczajne .	8.300	—	8.300	9.300	—	9.300
II.	2—3	Dodatki . . . . . „	23.984	166	24.150	23.484	166	23.650
III.	4—6	Zwroty kosztów leczenia „	115.500	380	115.880	116.300	470	116.770
IV.	7	Rozmaite . . . . . „	200	4	204	200	4	204
		Suma dochodów .	147.984	550	148.534	149.284	640	149.924

na rok 1881. z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881				Ogółem na rok 1881		Uwaga
w funduszu chorych		w funduszu położnic				
większe	mniejsze	większe	mniejsze	większe	mniejsze	
a u s t r y a c k i e						
164	—	10	—	174	—	
—	460	—	57	—	517	
200	—	—	—	200	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	127	6	—	—	121	
—	1.519	—	130	—	1.649	
—	650	10	—	—	640	
3.440	—	182	—	3.622	—	
—	56	—	4	—	60	
—	480	490	—	10	—	
—	—	—	—	—	—	
—	1.668	—	187	—	1.855	
—	300	—	—	—	300	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	20	—	20	
—	—	—	—	—	—	
3.804	5.260	698	398	4.006	5.162	
					1.156	
—	1.000	—	—	—	1.000	
500	—	—	—	500	—	
—	800	—	90	—	890	
—	—	—	—	—	—	
500	1.800	—	90	500	1.890	
					1.390	

Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.	1—15	28.991 zł.	**Płace i emolumenta etatowe.** Preliminuje się jak na rok 1880 wedle uchwalonego dnia 22. Maja 1875 etatu, z następującą zmianą:	26.317	28.817
	1	Dyrektor, opał 143 zł.	Wedle uchwały W. Sejmu z dnia 30. Sierpnia 1877. 47.736 metrów drzewa bukowego po 3 zł. t. j. po cenie o 20 centów taniej zakontraktowanej na rok 1880.	94	153
	2	6 prymaryuszów pięciolecia 1.200 zł.	Do przyjętych płac na rok 1881 dodaje się całe pięciolecie dla Dra Kilarskiego w kwocie 200 zł. przyznane od dnia 12. Marca 1880 do LW. 5791/880.		
	11	Rządca, opał 143 zł.	Wedle cen na rok 1880. zakontraktowanych.	—	153
	12	2 oficyałów pięciolecia 300 zł.	Jeden oficyał pobierający dawniej pięciolecie ustąpił na inną posadę a na miejsce tegoż zamianowano do LW. 37197/879. oficyała zakładu kulparkowskiego p. Leona Jaroszyńskiego, któremu ze względu, iż w powyższym zakładzie na takiej samej posadzie fungował poprzednio od dnia 1. Stycznia 1876. jak LW. 25262/875. preliminuje się pięciolecie od dnia 1. Stycznia 1881., — jak niemniej preliminuje się pięciolecie od tegoż samego czasu oficyałowi p. Ferdynandowi Koestlichowi, zostającemu na tej posadzie od 1. Stycznia 1876. jak LW. 30405/875.	150	150
II.	16—23	31.818 zł.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.** Preliminuje się płace jak na rok 1880., zaś wikt i pieczywo według wynikłości z roku 1879. w obniżonej kwocie z doliczeniem o tyleż przy drobnych potrzebach Sióstr Miłosierdzia — kosztów prania bielizny tychże Sióstr, preliminowanych poprzednio w kosztach gospodarczych przy pralni, tudzież z doliczeniem przy poz 23. pięciolecia dla naczelnika oddziału chirurgicznego, któremu w myśl dekretu do LW. 30405/875. z powodu pełnienia obowiązku na tej posadzie od 1. Stycznia 1876. przypada pięciolecie od 1. Stycznia 1881.	31.871	32.335
III.	24—31	3.509 zł.	**Pensye.** Jak na rok 1880.	3.509	3.509

Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
IV.	32—35	279 zł.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.** Jak na rok 1880.	295	279
V.	36	330 zł.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.** Jak na rok 1880.	—	330
VI.	37—38	922 zł.	**Remuneracye i zapomogi.**	911	1.043
	37	Remuneracye za sprawdzanie recept 160 zł.	Remuneracye za sprawdzanie recept preliminuje się według najwyższej dotychczasowej wynikłości z r. 1879.	149	281
	38	Remuneracye i zapomogi zwykłe 762 zł.	Jak na rok 1880.	762	762
VII.	39—47	96.045 zł.	**Koszta gospodarcze.**	85.925	98.184
	39 *a)*	Zwykła strawa i dodatki 47.000 zł.	Ilość dni żywienia wynosiła w funduszach: chorych / położnic w r. 1876. 162.443 dni / 8.916 dni „ 1877. 171.179 „ / 10.596 „ „ 1878. 184.657 „ / 10.864 „ „ 1879. 202.758 „ / 9.846 „ zaś koszt pieniężny wynosił w oddziałach: chorych / położnic w r. 1877. 42.214 zł. / 3.182 zł. „ 1878. 39.791 „ / 2.521 „ „ 1879. 45.074 „ / 1.895 „ cyfrę z roku 1879. wstawiono wedle zapisków po koniec Marca 1880. lecz kwoty te zwiększą się po zamknięciu rachunków z końcem Czerwca 1880. gdy wszystkie rachunki z przedsiębiorcami ostatecznie załatwione zostaną. Ze względu na wzrastającą ilość dni żywienia i podrożenie wiktuałów, preliminuje się koszt zwykłej strawy na podstawie ilości dni żywienia z r. 1879. w stosunku do kosztów z roku 1878. i 1879 w zaokrągleniu na fundusz chorych . . . 44.300 zł. „ położnic . . . 2.700 „ razem . 47.000 zł.	42.313	45.600

Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880.
VII.	39 *b)*	Siostry Mił. zatrudnione w kuchni:	Jak na rok 1880., z obniżeniem kosztów wiktu przy poz. 39 *c)*, a podwyższeniem o tyleż drobnych potrzeb w poz. *d)*, jak przy rubryce II.	480	480
	c)	płaca . . . 480 zł.		1.199	1.290
	d)	wikt i pieczywo 1.182 „		127	126
		inne potrzeby 234 „			
	39 *e)*	Służba kuchenna 4.960 zł.	Preliminuje się tę samą ilość z obliczeniem kosztów utrzymania wedle rzeczywistego stanu służby i z uwzględnieniem ciągle wzrastającej ilości chorych.	4.044	5.100
	39 *f)*	Drzewo na kuchnię 2.520 zł.	Według trzechletniego przecięcia. Wydatek w r. 1876. wynosił 2.963 zł. — ct. „ 1877, „ 2.653 „ 76 „ „ 1878. „ 2.522 „ 50 „ razem 8.139 „ 26 „ przeciętnie . 2.713 „ 09 „ ze względu jednak na wynikłość z roku 1878. i zakontraktowanych niższych o 20 centów na metrze cen drzewa na r. 1880. preliminuje się jak w r. 1880., — 2.520 zł., z których wedle dzielnika stałego przypada na fundusz chorych . . . 2.292 zł. „ „ położnic . . . 228 „	2.523	2.520
	39 *g)*	Naczynia i sprzęty kuchenne 665 zł.	Preliminuje się na podstawie przecięcia z 3 lat ubiegłych. Wydatek w r. 1876. wynosił 755 zł. 39½ ct. „ 1877. „ 507 „ 45 „ „ 1878. „ 731 „ 23 „ razem 1.994 „ 07½ „ przeciętnie i w zaokrągleniu 665 „ — „ z których wedle dzielnika stałego przypada na fundusz chorych . . . 646 zł. „ „ położnic . . . 19 „	731	564
	39 *h)*	Fiakry dla rządcy 200 zł.	Jak na rok 1880.	200	200
	39 *i)*	Pieczywo dla chorych 7.200 zł.	Wydatek wynosił: w funduszu chorych — położnic w r. 1876. 5.708 zł. 63½ ct. — 305 zł. 93 ct. „ 1877. 7.233 „ 06½ „ — 442 „ 27½ „ „ 1878. 6.275 „ 98 „ — 357 „ 64 „ razem 19.217 „ 68 „ — 1.105 „ 84½ „ przeciętnie 6.405 „ 89 „ — 368 „ 61 „ ze względu atoli na wzmagającą się ilość chorych i podrożenie ceny mąki, preliminuje się na podstawie ilości dni żywienia i kosztu z r. 1879 wynoszącego po Kwiecień 1880. 6.651 zł. w stosunku do kosztów z r. 1878. zaokrąglone kwoty dla funduszu chorych . 6.750 zł. „ „ położnic . 450 „ razem jak obok . 7.200 „	6.634	7.800

Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VII.	39 *j)*	Wino dla chorych 2.000 zł.	Wydatek wynosił: w funduszu chorych — położnic w r. 1876. 2.752 zł. 71½ ct. — 8 zł. 44 ct. „ 1877. 2.341 „ 63 „ — 36 „ 93 „ „ 1878. 2.103 „ 24 „ — 62 „ 16 „ razem 7.197 „ 58½ „ — 107 „ 53 „ przeciętnie 2.399 „ 19 „ — 35 „ 84 „ ze względu atoli na wydatek z r. 1879. (1.698 zł.) i zaprowadzone oszczędności, preliminuje się dla funduszu chorych 1.950 zł. „ „ położnic 50 „ razem 2.000 „	2.165	2.390
	40	Wikt dla lekarza dyżurnego 348 zł.	Jak na rok 1880.	331	348
	41	Wikt dla nadzorcy domu 210 zł.		213	210
	42	Sprzęty zwyczajne . 1.000 zł. nadzwyczajne 2.300 „	Wydatek wynosił: w r. 1876. . . 4.145 zł. 86 ct. „ 1877. . . 3.582 „ 78½ „ „ 1878. . . 2.176 „ 94½ „ razem . 9.905 „ 59 „ preliminuje się przeto przecięcie w zaokrągleniu 3.300 zł.	2.177	4.000
	43 *a)*	Bielizna i pościel 7.796 zł. zwyczajne . 1.180 zł. nadzwyczajne 6.300 „	Wydatek wynosił: w r. 1876. . . 7.096 zł. 38 ct. „ 1877. . . 7.989 „ 72 „ „ 1778. . . 7.339 „ 45½ „ razem . 22.425 „ 55½ „ preliminuje się zatem przeciętnie w zaokrągleniu, a mianowicie: na fundusz chorych zwyczajne 1.030 zł. nadzwyczajne 5.750 „ „ „ położnic zwyczajne 150 „ nadzwyczajne 550 „ razem 7.480 „	7.640 1.350 5.989	7.756 1.190 6.250
	43 *b)*	Koszt utrzymania 1 Siostry Mił. zatrudnionej w magazynie 816 zł.	Jak w roku 1880.	301	816

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VII.	44	Pralnia 7.600 zł.	Wydatek z r. 1876. . 7.698 zł. 88½ ct. „ 1877. . 7.042 „ 68½ „ „ 1878. . 7.485 „ 96 „ razem . 22.227 „ 53 „ przeciętnie . 7.409 „ — „ preliminuje się jednak ze względu na pomnażający się stan chorych, jak na r. 1880. zaokrągloną kwotę, a to: na fundusz chorych 7.376 zł. „ „ położnic 224 „ razem 7.600 „	7.486	7.600
	45	Słoma do sienników 550 zł.	Wydatek z r. 1876. wynosił 612 zł. 06 ct. „ 1877. „ 387 „ 59½ „ „ 1878. „ 640 „ 60 „ razem 1.640 „ 25½ „ przeciętnie i w zaokrągleniu 550 „ z których przypada według dzielnika stałego na fundusz chorych . . 535 zł. „ „ położnic . . 15 „	641	550
	46	Drzewo opałowe 5.800 zł.	Wydatek w r. 1876. . . 8.051 zł. 91 ct. „ 1877. . . 6.120 „ 43 „ „ 1878. . . 5.788 „ 07 „ razem . 19.960 „ 41 „ przeciętnie . 6.653 „ 47 „ ze względu jednak na wynikłość roku 1878. tudzież na niższe w latach 1879. i 1880. zakontraktowane ceny, preliminuje się według wynikłości z r. 1878. 5.800 zł, Z tej kwoty przypada wedle dzielnika stałego na fundusz chorych 5.276 zł. „ „ położnic 524 „ W roku 1879. wynosiły koszta te po koniec Marca 1880. 6.880 zł. 20 ct.	5.788	6.200
	47 *a)*	Oświetlenie 3.100 zł.	Preliminuje się według wynikłości z r. 1878. która wynosiła 3.540 zł. 10½ ct. wraz z kosztem drzewa w kwocie 444 zł. 84 ct. użytego do gazometru, które to drzewo osobno się preliminuje.	3.095	4.500
	47 *b)*	Lamplarz 800 zł.	Jak w roku 1880.	—	800
	47 *c)*	Drzewo i węgle do gazowni 450 zł.	Według wynikłości roku 1878.	445	650

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VIII.	48—51	13.100 zł.	**Koszta sanitarne.**	15.040	10.378
	48	Sanitarne w ścisłem znaczeniu 3.990 zł.	Rzeczywisty wydatek wynosił: w funduszu chorych — położnic w r. 1876. 3.322 zł. 94 ct. — 99 zł. 62½ ct. „ 1877. 3.542 „ 74½ „ — 166 „ 79 „ „ 1878. 4.663 „ 38 „ — 142 „ 55 „ razem 11.529 zł. 06½ „ — 408 zł. 96½ ct. przeciętnie i w zaokrągleniu 3.850 „ — „ — 140 „ — „	4.806	3.965
	49	Lekarstwa 8.400 zł.	Wydatek wynosił: w funduszu chorych — położnic w r. 1876. 6.155 zł. 04 ct. — 265 zł. 01 ct. „ 1877. 4.470 „ 07 „ — 198 „ 27 „ „ 1878. 8.486 „ 17 „ — 395 „ 40 „ razem 19.111 zł. 28 ct. — 858 zł. 68 „ przeciętnie 6.370 „ 42 „ — 286 „ 23 „ ze względu atoli na wynikłość z r. 1878 tudzież na wzmagającą się ilość chorych preliminuje się zaokrągloną potrzebę dla funduszu chorych . . . 8.000 zł. „ położnic . . . 400 „ W roku 1879. wynosiły te koszta po koniec Marca 1880 r. 7.937 zł. 80 ct.	8.882	4.750
	50	Instrumenta chirurgiczne 1.040 zł.	Wydatek wynosił: w funduszu chorych — położnic w r. 1876. 1.142 zł. 44 ct. — 92 zł. 25 ct. „ 1877. 1.031 „ 12 „ — 73 „ 82 „ „ 1878. 705 „ 98 „ — 75 „ 45 „ razem 2.879 zł. 54 ct. — 241 zł. 52 ct. przeciętnie i w zaokrągleniu 960 „ — „ — 80 „ — „	781	1.093
	51	Koszta pogrzebowe 570 zł.	Na podstawie wynikłości z roku 1878. jak w roku 1880.	571	570

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
IX.	52	1 240 zł.	**Potrzeby kancelaryjne.** Wydatek wynosił: w r. 1876. 1.271 zł. 75½ ct. „ 1877. 1.456 „ 42½ „ „ 1878. 992 „ 54½ „ razem 3.720 zł. 72½ ct. przeciętnie . . . 1.240 zł., z ktorych wedle dzielnika przypada na fundusz chorych 1.157 zł., na fundusz położnic 83 zł.	993	1.300
X.	53	490 zł.	**Potrzeby kapliczne.** Wydatek wynosił: w r. 1876. . . 536 zł. 79 ct. „ 1877. . . 581 „ 68 „ „ 1878. . . 364 „ 75 „ razem . . 1.483 zł. 22 ct. przeciętnie i w zaokrągleniu 490 zł., a to wedle istniejącego porządku, w tym roku w całości na fundusz położnic.	365	480
XI.	54—56	4.520 zł.	**Utrzymanie budynków.**	3.435	6.375
	54	Konserwacye i reparacye 3.120 zł.	Jak na rok 1880.		3.120
	55	Utrzymanie gmachu i całego obejścia w porządku 1.000 zł.		3.034	1.000
	56	Kominiarze i straż ogniowa 400 zł.		400	400
XII.	57	6.500 zł.	**Najem pomieszkań.** (filia Hofmana) Jak na r. 1880 na mocy kontraktu zawartego do L. W. 2767/79 po koniec Kwietnia 1882.	8.886	6.500
XIII.	58	6.500 zł.	**Koszta utrzymania dzieci w szpitalu Św. Zofii.** Ilość dni leczenia w r. 1878. wynosiła 10.801 licząc po 58 centów, wypada 6.293 zł. 59 lecz ze względu na podrożenie artykułów żywności preliminuje się prawdopodobną potrzebę w kwocie 6.500 zł.	6.469	6.800

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
XIV.	59	352 zł.	**Odsetki od kapitałów dłużnych.** Jak na rok 1880.	352	352
XV.	60	2.000 zł.	**Zapomogi dla położnic.** Jak na rok 1880.	2.046	2.000
XVI.	61	30 zł.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na oddziale położnic.** Ze względu na wynikłość r. 1878 preliminuje się zmniejszoną kwotę.	8	50
XVII.	62—63	600 zł.	**Rozmaite.**	273	600
	62	Na utrzymanie biblioteki 100 zł.	Jak na rok 1880.	97	100
	63	Przypadkowe 500 zł.		176	500

Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.	1	8.300 zł.	**Zapisy i legaty.** Dochód wynosił: w r. 1876. . . 10.894 zł. 43½ ct. „ 1877. . . 10.804 „ 38 „ „ 1878. . . 6.151 „ 09½ „ razem . 27.849 zł. 91 ct. przeciętnie . . . 9.283 „ 30 „ ze względu na wynikłość z roku 1879 7.902 zł. 30½ ct. preliminuje się mniejszą kwotę w zaokrągleniu 8.300 zł.	6.151	9.300
II.	2—3	24.150 zł.	**Dodatki.**	22.629	23.650
	2	Od c. k. Skarbu za drzewo opałowe 1.590 zł.	Jak na rok 1880.	—	1.590
	3 *a)*	⅛ dochodów z rogatek 22.500 zł.	Dochody te wynosiły: w r. 1876. . . 24.012 zł. 02 ct. „ 1877. . . 21.949 „ 55 „ „ 1878. . . 22.629 „ 17 „ razem . 68.590 zł. 74 ct. przeciętnie . . . 22.863 „ 58 „ ze względu jednak na mniejsze wyniki lat ostatnich preliminuje się 22,500 zł.	22.629	22.000
	3 *b)*	Na utrzymanie trupiarni 60 zł.	Jak na rok 1880.	—	60
III.	4—6	115.880 zł.	**Zwroty kosztów leczenia.**	130.969	116.770
	4	Od płacących za siebie 9.390 zł.	Dochód rzeczywisty wynosił: w funduszu chorych / położnic w r. 1876. 10.884 zł. 76½ ct. / 238 zł. — ct. „ 1877. 7.547 „ 52 „ / 174 „ 50 „ „ 1878. 9.031 „ 94½ „ / 177 „ 20 „ razem 27.464 zł. 23 ct. / 589 zł. 70 ct. przeciętnie i w zaokrągleniu 9.200 „ — „ / 190 „ — „	9.209	10.850
	5	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych 6.490 zł.	Dochód wynosił: w funduszu chorych / położnic w r. 1876. 5.789 zł. 02 ct. / 151 zł. 20 ct. „ 1877. 6.758 „ 30 „ / 338 „ 40 „ „ 1878. 6.445 „ 10 „ / 61 „ 20 „ razem 18.992 zł. 40 ct. / 550 zł. 80 ct. przeciętnie i w zaokrągleniu 6.300 „ — „ / 190 „ — „	6.506	5.920

Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880.
III.	6	Od funduszu krajowego gal. 100.000 zł.	Dochód wynosił: w r. 1876. . . 74.532 zł. 52 ct. „ 1877. . . 98.621 „ 83½ „ „ 1878. . . 115.253 „ 73 „ razem . 288.408 zł. 08½ ct. przeciętnie . . . 96.136 „ — „ ze względu jednak na tak zmienny a zwiększający się dochód przeliminuje się jak na rok 1880. 100.000 zł.	115.254	100.000
IV.	7	Ze sprzedaży sprzętów 204 zł.	**Rozmaite.** Jak na rok 1880.	291	204

L. W. 21910/1880
Alegat D. do sprawozdania
Wydziału krajowego o budżecie
krajowym na rok 1881.

Lit. D.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

PRELIMINARZ

na rok

1881.

L. W. 21628/1880.

Krajowy zakład dla

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—11	Płace i emolumenta etatowe	17.350	—	17.350
II.	12—23	Koszta utrzymania osób nieetatowych	32.011	—	32.011
III.	24	Substytucye	—	—	—
IV.	25—28	Pensye i emerytury	205	—	205
V.	29—30	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	14	—	14
VI.	31	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	—	40
VII.	32—33	Remuneracye i zapomogi	390	—	390
VIII.	34—44	Koszta gospodarcze	102.894	7.000	109.894
IX.	45—49	„ sanitarne	3.370	—	3.370
X.	50	„ kancelaryjne	800	—	800
XI.	51	„ kapliczne	200	—	200
XII.	52—57	„ utrzymania budynków, dróg i urządzeń	7.540	—	7.540
XIII.	58—62	„ „ chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu	—	30 990	30.990
XIV.	63	Odsetki od kapitałów dłużnych	1.408	—	1.408
XV.	64	Podatki i daniny	200	—	200
XVI	65—68	Rozmaite	1.300	—	1.300
		Suma wydatków	167.722	37.990	205.712
		Dochody			
I.	1—3	Dodatki	764	—	764
II.	4	Zwroty kosztów leczenia	30.000	—	30.000
III.	5—7	Dochody z dóbr	1.455	—	1.455
IV.	8	Rozmaite	300	—	300
		Suma dochodów	32.519	—	32.519
		W porównaniu z wydatkami	—	—	205.712
		okazuje się **niedobór**	—	—	**173.193**

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
		Poszczególnienie	Złote austryackie		
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**			
	1.	Dyrektor, płaca . . rocznie . . .	2.200		
		„ dodatek osobisty „ . . .	800		
		„ dodatek pięcioletni „ . . .	300		
	2.	2 prymaryuszów, płaca „ po 1.500 zł.	3.000		
		„ wikt „ „ 380 „	760		
	3.	2 sekundaryuszów, płaca „ „ 1.000 „	2.000		
		„ wikt „ „ 380 „	760		
	4.	Rządca, płaca . . „ . . .	1.200		
	5.	2 oficyałów, płaca . . „ „ 700 „	1.400		
		„ wikt . . „ „ 300 „	600		
	6	Pisarz, płaca . . „ . . .	600		
		„ wikt . . „ . . .	300		
		„ dodatek pięcioletni „ . . .	80		
	7.	2 kapelanów, płaca . „ „ 400 „	800		
		„ wikt . . „ „ 300 „	600		
	8.	Nadzorca służby, płaca . „ . . .	400		
		„ „ wikt . „ . . .	240		
	9.	Akuszerka, płaca . . „ . . .	400		
	10.	Woźny, płaca . . „ . . .	150		
		„ wikt . . „ . . .	240		
		„ dodatek na ubiór „ . . .	50		
	11.	Odźwierny, płaca . . „ . . .	150		
		„ wikt . . „ . . .	240		
		„ dodatek na ubiór „ . . .	50		
		„ „ pięcioletni „ . . .	30		
		Suma rubryki I. .	17.350	—	17.350
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**			
	12.	8 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych, płaca . rocznie po 80 zł.	640		
		Wikt z pieczywem . „ „ 217 „	1.736		
		Inne potrzeby tychże . „ „ 15 „	120		
	13.	Dyetaryusze:			
		1 po 1 zł. dziennie . „ 365 „			
		2 po 75 ct. „ . „ 547 „ 50 ct.			
		Wikt tychże z pieczywem, po 300 zł. . . „ 900 „ — „	1.813		
	14.	Nauczyciel rzemiosła stolarskiego, płaca rocznie .	208		
		„ „ „ wikt „ .	210		
	15.	„ krawiectwa, płaca rocznie . . .	260		
		„ „ wikt „ . . .	210		
	16.	„ rzemiosła szewskiego, płaca rocznie .	260		
		„ „ „ wikt „ .	210		
		Do przeniesienia .	5.667	—	—

Wydatki. Krajowy zakład dla

Poszczególnienie					
Liczba		**Wydatki**	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
II.		Z przeniesienia .	5.667	—	—
	17.	Nauczyciel introligatorstwa, płaca . rocznie .	260		
		„ „ wikt „ .	210		
	18.	Maszynista, płaca . . . . „ .	600		
		„ wikt . . . „ .	300		
	19.	2 palaczy do maszyny parowej, płaca rocznie po 156 zł.	312		
		„ „ „ wikt „ „ 210 „	420		
	20.	I. ślusarz, płaca . . rocznie .	264		
		„ wikt . . . „ .	210		
	21.	II. ślusarz, płaca . . „ .	224		
		„ wikt . . „ .	210		
	22.	Służba oddziałowa:			
		a) Płaca dla 41 dozorców:			
		3 po 15 zł. miesięcznie . rocznie 540 zł.			
		6 „ 12 „ „ . „ 864 „			
		10 „ 10 „ „ . „ 1.200 „			
		22 „ 8 „ „ . „ 2.112 „			
		b) Płaca dla 33 dozorczyń:			
		3 po 12 zł. miesięcznie . „ 432 „			
		6 „ 10 „ „ . „ 720 „			
		10 „ 8 „ „ . „ 960 „			
		14 „ 7 „ „ . „ 1.176 „			
		c) Wikt dla 3 starszych dozorców po 210 zł. . „ 630 „			
		d) Wikt dla 71 osób służby oddziałowej po 140 zł. . „ 9.940 „			
		e) Felczer, płaca . . „ 180 „			
		f) „ wikt . . „ 210 „			
		g) Gratyfikacye dla służby oddziałowej z końcem roku „ 200 „	19.164		
	23.	Służba domowa:			
		a) Dozorca domu, miesięcznie 15 zł. rocznie 180 zł.			
		b) „ prosektor. „ 12 „ „ 144 „			
		c) Stróż nocny „ 10 „ „ 120 „			
		d) 12 parobków, miesięcznie po 7 „ „ 1.008 „			
		e) 2 służących „ „ 7 „ „ 168 „			
		f) Wikt dla dozorcy domu . „ 210 „			
		g) Wikt dla 16 osób służby domu po 140 zł. . . . . „ 2.240 „			
		h) Gratyfikacye dla służby domu z końcem roku . . . . „ 100 „	4.170		
		Suma rubryki II .	32.011	—	32.011
III.	24.	**Substytucye**	—	—	—
IV.		**Pensye i emerytury.**			
	25.	Grund Ludwika, wdowa po rządcy, z rocznych 245 zł.	26		
	26.	Burkart Franciszka, wdowa po kontrolorze . . . . „ 175 „	19		
		Do przeniesienia .	45	—	—

obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
		Poszczególnienie	Złote austryackie		
IV.		Z przeniesienia .	45	—	—
	27.	Bodaszewska Agnieszka, wdowa po nadzorcy domu . z rocznych 105 zł.	11		
	28.	Dr. Berthleff, były dyrektor . „ 1400 „	149		
		Suma rubryki IV. .	205	—	205
V.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**			
	29.	Christl Laura, sierota po kontrolorze, z rocznych 63 zł.	7		
	30.	Hammer Joanna, sierota po pisarzu, „ 63 „	7		
		Suma rubryki V. .	14	—	14
VI.	31.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	40	—	40
VII.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	32.	Za sprawdzanie recept	140		
	33.	Remuneracye i zapomogi	250		
		Suma rubryki VII.	390	—	390
VIII.		**Koszta gospodarcze.**			
	34.	Wyżywienie:			
		a) zwykła strawa i dodatki . . .	56.000		
		b) pieczywo	9.000		
		c) wino	800		
	35.	Służba kuchenna i magazynowa:			
		a) Płaca:			
		10 sług, miesięcznie po 7 zł., rocznie 840 zł.			
		8 „ „ „ 6 „ „ 576 „			
		b) Wikt dla 18 osób po 140 „ „ 2.520 „			
		c) Gratyfikacye dla tejże służby z końcem roku . . . . 50 „	3.986		
	36.	*a)* Drzewo na kuchnię	2.000		
		b) Naczynia kuchenne	750		
		c) 5 Sióstr Miłosierdzia, zatrudnionych w kuchni i magazynie wiktuałów, płaca po 80 zł., rocznie 400 zł.			
		d) Wikt z pieczywem po 217 zł. „ 1.085 „			
		e) Inne potrzeby tychże, jako to: desery, farbka, krochmal, wino i t. p. po 15 zł. . . „ 75 „	1.560		
	37.	Sprzęty	1.200	800	
		Koszt utrzymania 1 Siostry Miłosierdzia, zatrudnionej w magazynie sprzętów:			
		a) Płaca . . . . rocznie 80 zł.			
		b) Wikt z pieczywem . . „ 217 „			
		c) Inne potrzeby tejże . . „ 15 „	312		
		Do przeniesienia .	75.608	800	—

Wydatki. Krajowy zakład dla

Poszczególnienie					
Liczba		**Wydatki**	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
VIII.		Z przeniesienia .	75.608	800	—
	38.	Bielizna i pościel	1.000	5.000	
		Koszt utrzymania 1 Siostry Miłosierdzia, zajętej w magazynie bielizny:			
		a) Płaca . . . . rocznie 80 zł.			
		b) Wikt z pieczywem . . „ 217 „			
		c) Inne potrzeby tejże . . „ 15 „	312		
	39.	Pralnia z drzewem	4.000		
		Koszt utrzymania 2 Sióstr Miłosierdzia, zatrudnionych w pralni:			
		a) Płaca po 80 zł. . . rocznie 160 zł.			
		b) Wikt z pieczywem po 217 zł „ 434 „			
		c) Inne potrzeby tychże po 15 zł. „ 30 „	624		
	40.	Słoma do sienników	650		
	41.	Drzewo opałowe i węgiel kamienny . . .	14.000		
	42.	Oświetlenie	4 000		
	43.	Utrzymanie ogrodu wraz z ogrodnikiem i urządzenie wewnętrzne ogrodów	800	1.200	
	44.	Utrzymanie 2 par koni wraz z reparacyą wozów, uprzęży, tudzież z innemi potrzebami . .	1.900		
		Suma rubryki VIII. .	102.894	7.000	109.894
IX.		**Koszta sanitarne.**			
	45.	Sanitarne w ścisłem znaczeniu	1.800		
	46.	Lekarstwa	1.000		
	47.	Instrumenta chirurgiczne	170		
	48.	Utrzymanie prosektoryum	200		
	49.	Koszta pogrzebowe	200		
		Suma rubryki IX .	3.370	—	3.370
X.		**Koszta kancelaryjne.**			
	50.	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu . .	800	—	800
XI.	51.	**Koszta kapliczne.**	200	—	200
XII.		**Koszta utrzymania budynków, dróg i urządzeń.**			
	52.	Konserwacye i reparacye budynków . . .	3.000		
	53.	Koszta utrzymania mechanicznych urządzeń .	1.530		
	54.	Asekuracya budynków i ruchomości . . .	650		
	55.	Pokostowanie podłóg	700		
	56.	Kominiarze i straż ogniowa	600		
	57.	Utrzymanie dróg dojazdowych	1.060		
		Suma rubryki XII. .	7 540	—	7.540

obłąkanych na Kulparkowie.

Poszczególnienie					
Liczba		**Wydatki**	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi		Złote austryackie		
XIII.		**Koszta utrzymania chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu.**			
	58	Utrzymanie 70 obłąkanych w Żółkwi, po 60 ct. dziennie		15.330	
	59.	Dr. Muszkiet Karol, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże		500	
	60.	Utrzymanie 80 obłąkanych kobiet w Przemyślu, po 50 ct dziennie		14.600	
	61.	Dr. Orłowski Stanisław, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże		500	
	62.	Dr. Biber Maurycy, za pełnienie obowiązków sekundaryusza tamże		60	
		Suma rubryki XIII .	—	30.990	30.990
XIV.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**			
	63.	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego 5% od dłużnej sumy 26 820 zł. m. k. . . .	1.408	—	1.408
XV.	64.	**Podatki i daniny**	200	—	200
XVI.		**Rozmaite.**			
	65	Na utrzymanie biblioteki lekarskiej . . .	50		
	66.	Na książki i czasopisma dla chorych . . .	250		
	67.	Myto drogowe	300		
	68.	Przypadkowe	700		
		Suma rubryki XVI .	1.300	—	1.300
		Dochody.			
I.		**Dodatki.**			
	1.	Od c. k. Skarbu, za 200 sągów drzewa opałowego, część przypadająca na ten fundusz z kwoty 2.230 zł.	640		
	2.	Od kasy miejskiej, na utrzymanie trupiarni, z rocznych 84 „	24		
	3.	Od kasy miejskiej, na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	100		
		Suma rubryki I. .	764	—	764
II.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	4.	Od płacących za siebie i z obcych funduszów publicznych	30.000	—	30.000
III.		**Dochody z dóbr.**			
	5.	Czynsz z propinacyi na Kulparkowie . . .	305		
	6.	Dochód z dzierżawy pól i pastwisk . . .	350		
	7.	Dochód z ogrodów	800		
		Suma rubryki III. .	1.455	—	1.455
IV.		**Rozmaite.**			
	8.	Ze sprzedaży zużytych sprzętów i inne mniejsze dochody	300	—	300

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1881			Preliminowano na rok 1880		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1—11	Płace i emolumenta etatowe	17.350	—	17.350	16.875	—	16 875
II	12—23	Koszta utrzymania osób nieetatowych	32.011	—	32 011	30.861	—	30 861
III.	24	Substytucye	—	—	—	—	—	—
IV	25—28	Pensye i emerytury	205	—	205	205	—	205
V.	29—30	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	14	—	14	14	—	14
VI	31	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	—	40	40	—	40
VII.	32—33	Remuneracye i zapomogi	390	—	390	390	—	390
VIII.	34—44	Koszta gospodarcze	102.894	7 000	109 894	98.370	7 000	105.370
IX.	45—49	Koszta sanitarne	3.370	—	3.370	3.370	—	3.370
X.	50	Koszta kancelaryjne	800	—	800	500	—	500
XI.	51	Koszta kapliczne	200	—	200	200	—	200
XII.	52—57	Koszta utrzymania budynków, dróg i urządzeń	7.540	—	7 540	4.750	—	4 750
XIII.	58—62	Koszta utrzymania chorych na umyśle, pomieszczonych w Żołkwi i Przemyślu	—	30 990	30.990	—	29.165	29.165
XIV.	63	Odsetki od kapitałów dłużnych	1.408	—	1.408	1.408	—	1.408
XV	64	Podatki i daniny	200	—	200	200	—	200
XVI.	65—68	Rozmaite	1.300	—	1 300	1.600	—	1.600
		Suma wydatków	167.722	37.990	205.712	158.783	36.165	194.948
		Dochody.						
I.	1—3	Dodatki	764	—	764	664	—	664
II.	4	Zwroty kosztów leczenia	30 000	—	30.000	26.000	—	26 000
III.	5—7	Dochody z dóbr	1.455	—	1 455	1.600	—	1.600
IV.	8	Rozmaite	300	—	300	200	—	200
		Suma dochodów	32.519	—	32.519	28 464	—	28.464

na rok 1881. z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881.				Ogółem na rok 1881.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie						
475	—	—	—	475	—	
1.150	—	—	—	1.150	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
4.524	—	—	—	4.524	—	
—	—	—	—	—	—	
300	—	—	—	300	—	
—	—	—	—	—	—	
2.790	—	—	—	2.790	—	
—	—	1.825	—	1 825	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	300	—	—	—	300	
9.239	300	1.825	—	11.064	300	
				10.764		
100	—	—	—	100	—	
4.000	—	—	—	4.000	—	
—	145	—	—	—	145	
100	—	—	—	100	—	
4.200	145	—	—	4.200	145	
				4.055		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
I.	1—11	17.350 zł.	**Płace i emolumenta etatowe.**	14.147	16.875
			Płace preliminuje się jak na rok 1880. z następującemi zmianami:		
	1	Dyrektor, dodatek pięcioletni 300 zł.	Do płacy dyrektora dodaje się pięciolecie, począwszy od 1. Stycznia 1881. w kwocie 300 zł. z pozostawieniem dodatku osobistego 800 zł. na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 25. Maja 1875. i rozporządzenia do LW. 7399/80.		
	6	Pisarz, dodatek pięcioletni 80 zł.	Preliminuje się przypadający dla pisarza dodatek pięcioletni od 1. stycznia 1881. r. w kwocie 80 zł. na podstawie dekretu nominacyjnego (LW. 30405/75 i LW. 7399/80.		
	9	Akuszerka, płaca 400 zł.	Rozporządzeniem do L. W. 12321/79 uwolniono od obowiązków z dniem 30. Kwietnia 1879. nadzorczynię służby, która pobierała płacy 300 zł. i wikt wartości 220 zł., nadając jej natomiast posadę akuszerki z płacą 400 zł. rocznie bez mieszkania i bez wiktu w zakładzie.		
			Wikty obliczono wedle rzeczywistych potrzeb w myśl wniosków Dyrekcyi do LW. 7399/80, a to:		
			wikt I. klasy (z winem) dla lekarzy o 30 zł. od osoby więcej jak w r. 1880., przeto po 380 zł.		
			wikt I klasy (bez wina) dla urzędników o 7 zł. od osoby więcej jak w r. 1880., przeto po 300 zł.,		
			wikt II. klasy dla służby wyższej o 20 zł. od osoby więcej jak w r. 1880, przeto po 240 zł.,		
			wikt II. klasy dla służby niższej o 10 zł. mniej od osoby jak w r. 1880., przeto po 210 zł.,		
			wikt III. klasy dla służby niższej bez zmiany, jak w r. 1880. po 140 zł.,		
			wikt dla Sióstr Miłosierdzia bez zmiany, jak w r. 1880. po 217 zł.		
			Przybyło przeto w tej rubryce:		
			a) na pięciolecia (1—6) 380 zł.		
			b) na wikt. . (2—11) 215 „		
			c) na płace . . . 100 „ 695 zł.		
			Ubyło:		
			wikt dozorczyni (9) . . . . . 220 zł.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
II.	12—23	32.011 zł.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.** Preliminuje się płace jak na rok 1880. ze zmianą kosztów wiktu, uwidocznioną przy rubr. I. i z dodaniem przy pozycyach 19, 20 i 21. kosztów utrzymania 2 palaczy 732 zł. i 2 ślusarzy 908 zł. do obsługi maszyny parowej i mechanicznych urządzeń w zakładzie, na zasadzie organizacyi, przeprowadzonej do L. W. 4001/80, tudzież z opuszczeniem zwiniętej posady nauczyciela rzemiosła ślusarskiego (428 zł.).	28.588	30.861
IV.	25—28	205 zł.	**Pensye i emerytury.** Jak na rok 1880.	205	205
V.	29—30	14 zł.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary złaski.** Jak na rok 1880.	16	14
VI.	31	40 zł.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.** Jak na rok 1880.	—	40
VII.	32—33	390 zł.	**Remuneracye i zapomogi.** Jak na rok 1880.	702	390
VIII.	34—44	109.894 zł. a mianowicie:	**Koszta gospodarcze.**	92.278	105.370
	34 *a*)	Zwykła strawa i dodatki 56.000 zł.		44.563	56.000
	34 *b*)	Pieczywo 9.000 zł.		8.465	9.000
	34 *c*)	Wino 800 zł.		1.158	800
			Preliminuje się jak na rok 1880. w przypuszczeniu, że liczba chorych nie powiększy się w r. 1881. Sprawdzona ilość dni żywienia wynosiła: w roku 1877. dni . . 158.651 „ 1878. „ . . 163.664 „ 1879. „ . . 169.085		
	35	Służba kuchenna i magazynowa 3.986 zł.	Z powodu, iż okazuje się trudność dostania sług do uciążliwych robót kuchennych i magazynowych po 6 zł. miesięcznie, preliminuje się dla 10 sług zwiększoną płacę po 7 zł., a dla reszty tej służby, t. j. dla 8 sług płacę po 6 zł. miesięcznie (projekt Dyrekcyi do L. W. 7399/80).	2.900	3.890

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
VIII.	36 a)	Drzewo na kuchnię 2.000 zł.		2.177	2.000
	36 b)	Naczynia kuchenne 750 zł.		746	750
	36 c) d) i e)	5 Sióstr Miłosierdzia 1.560 zł.		1.887	1.560
	37	Sprzęty 2.000 zł.		2.422	2.000
		1 Siostra Miłosierdzia 312 zł.		—	312
	38	Bielizna i pościel 6.000 zł.		7.660	6.000
		1 Siostra Miłosierdzia 312 zł.	Jak na rok 1880.	—	312
	39	Pralnia 4.000 zł. z uwzględnieniem kosztu drzewa w kwocie 1.500 zł., tudzież mydła, sody i wszelkich przyborów.		5.234	4.000
		2 Sióstr Miłosierdzia 624 zł.		629	624
	40	Słoma do sienników 650 zł.		651	650
	41	Drzewo opałowe i węgiel kamienny 14.000 zł.	Koszt drzewa i węgla, spotrzebowanego we wszystkich oddziałach zakładu wynosił: *A*) w roku 1878: a) pozostały z r. 1877. i zużytkowany remanent w wartości . . 4.379 zł. 32 ct. b) zakupiony w r. 1878. zapas zużytkowany . . 7.139 „ 72 „ razem 11.519 zł. 04 ct. Z tego użyto: na kuchnię . . 2.177 zł. 48 ct. na pralnię . . 1.388 „ 80 „ na inne ubikacye . 7.952 „ 76 „ *B*) w roku 1879: a) ogólny koszt drzewa . 9.113 zł. 26 ct. b) „ „ węgla . 5.652 „ 20 „ razem 14.765 zł. 46 ct. Z tego przypada: na kuchnię 2.625 zł. 96½ ct. na pralnię 2.302 „ 75½ „ 4.928 „ 72 „ przeto na opał innych ubikacyj przypada . 9.836 zł. 74 ct.	3.573	9.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
VIII.	41		Wyniki powyższe nie mogą w zupełności posłużyć obecnie za podstawę do preliminarza, ponieważ w połowie roku 1879. zaprowadzono parową maszynę, która pochłania wielką ilość węgla, stosunkowo drogo we Lwowie opłacanego; ustalonej ilości potrzeby tego materyału niemamy, a nadto przybywa nowo zbudowany dom administracyjny do opału; dla braku więc us alonych dat preliminuje się potrzeby tylko w części na podstawie wyników roku 1879., zaś w reszcie przyjmuje się wskazaną podstawę przez zarząd zakładu, a to: 1) Potrzeb węgla dla maszyny parowej 412000 kilo, po 1.54 zł. za 100 kilo. . . . . 6.345 zł. dla 18 pieców żelaznych na oddziale szałowych, dalej dla kaplicy i prosekt oryum, po 30 kilo dziennie, czyli po 540 kilo przez 182 dni zimowych, co czyni 98280 kilo, po 1.54 zł. za 100 kilo 1.514 zł. razem . . 7.859 zł. 2) Koszt drzewa jak wyżej wynosił w roku 1879. 9.113 zł. a gdy na węgiel w porównaniu z dotyczącymi wynikami rzeczonego roku zapreliminowano obecnie więcej o . 2.200 „ obniża się o tyleż koszt drzewa, tj. przyjmuje się resztę . . 6.913 zł. Do tego jednak dolicza się potrzeb dla nowo zbudowanego domu administracyjnego wedle otrzymanych dat od zarządu dla 46 pieców po ½ stosa dziennie, czyli rocznie 183 stosów po 11 zł. 50 cnt., . 2.104 „ razem przeto koszt drzewa przyjmuje się w kwocie . 9.017 „ zaś ogółem z węglem . 16.876 zł. Z tego przypada: na poz. 41 t. j. na opał ubikacyj (w zaokrągleniu 14.000 zł.). 13.376 zł. na poz 36 a) na kuchnię . 2.000 „ „ „ 39 „ pralnię . 1.500 „		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
VIII.	42	Oświetlenie 4.000 zł	Wynikłość z r. 1879. jeszcze niesprawdzona wynosi . . . . 3.841 zł. Preliminuje się mniej o 1.000 zł na podstawie wykazanej przez Dyrekcyę potrzeby do L. W. 7399/80.	5.710	5.000
	43	Utrzymanie ogrodu 2.000 zł.	Jak na rok 1880. na podstawie wynikłości z r. 1879. . . . . 2.100 zł.	2.102	2.000
	44	Utrzymanie koni 1 900 zł.	Preliminuje się na podstawie wynikłości, wynoszącej: w roku 1877. kwotę . . 1.785 zł. „ 1878. „ . . 1.918 „ „ 1879. „ . . 1.938 „ razem . 5.641 zł. przeciętny wydatek w zaokrągleniu . . . 1.900 zł. a mianowicie: a) utrzymanie koni, powozów i uprzęży . . . 1.428 zł. b) koszt utrzymania 2 furmanów 472 „ razem jak wyżej . 1.900 zł.	1.918	1.472
IX.	45—49	3.370 zł., a to: Sanitarne 1.800 zł. Lekarstwa 1.000 „ Instrumenta 170 „ Prosektoryum 200 „ Koszta pogrzebowe 200 „	**Koszta sanitarne.** Jak na rok 1880. Wynikłość z r. 1878. jest mniejszą, ponieważ należytość za lekarstwa 879 zł. 98 ct. zapłacono dopiero w r. 1879.	2 063	3.370
X.	50	800 zł.	**Koszta kancelaryjne.** Z powodu, iż na rubrykę tę zapisywać się będą koszta insercyjne, portorya i wydatki stemplowe, preliminowane dotąd w rubr. XVI poz 68 wydatków, preliminuje się tu jako prawdopodobną potrzebę o 300 zł. więcej na podstawie kosztu tych wydatków w r. 1878. i 1879, natomiast zniża się o tyleż pozycyę 68 w rubryce XVI.	991	500
XI.	51	200 zł.	**Koszta kapliczne.** Jak na rok 1880.	1.190	200

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
XII.	52—56	7.540 zł.	**Koszta utrzymania budynków, dróg i urządzeń.**	6.771	4.750
	52	Konserwacye i reparacye budynków 3.000 zł.	Jak na rok 1880.	5.495	3.000
	53	Koszta utrzymania mechanicznych urządzeń 1.530 zł.	Preliminuje się nowy wydatek na podstawie technicznego obliczenia do L. W. 7399/80.	—	—
	54	Asekuracya budynków i ruchomości 650 zł.	Jak na rok 1880.	439	650
	55	Pokostowanie podłóg 700 zł.		445	700
	56	Kominiarze i straż ogniowa 600 zł.	Ponieważ ze względu na nowo powstałe mechaniczne urządzenia w zakładzie wynagrodzenie robót kominiarskich podwyższyć wypadnie, preliminuje się o 200 zł. więcej (L. W. 7399/80)	392	400
	57	Utrzymanie dróg publicznych 1.060 zł	Wstawia się na koszta konserwacyi drogi głównej od rogatki Gródeckiej do Kulparkowa i drogi dojazdowej prawdopodobną potrzebę wedle technicznego obliczenia do L. W. 7399/80.	—	—
XIII.	58—62	30.990 zł.	**Koszta utrzymania obłąkanych, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu.**	38.410	29.165
	58	Chorzy w Żółkwi 15.330 zł.	Jak na rok 1880.	17.439	15.330
	59	Dr. Muszkiet Karol 500 zł.		500	500
	60	Chorzy w Przemyślu 14 600 zł.	Preliminuje się na podstawie rzeczywistego stanu ilości obłąkanych, utrzymywanych w tym szpitalu, zwiększoną kwotę zamiast dla 70, dla 80 osób.	19.911	12.775
	61—62	Dr. Orłowski i Dr. Biber 560 zł.	Jak na rok 1880	560	560

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
XIV.	63	1.408 zł.	**Odsetki od kapitałów dłużnych.** Jak na rok 1880.	1.408	1.408
XV.	64	200 zł.	**Podatki i daniny.** Jak na rok 1880.	215	200
XVI.	65—68	1.300 zł.	**Rozmaite.**	1.590	1.600
	65	Na utrzymanie biblioteki lekarskiej 50 zł.	Jak na rok 1880.	47	50
	66	Na książki i czasopisma dla chorych 250 zł.		200	250
	67	Myto drogowe 300 zł.		311	300
	68	Przypadkowe 700 zł.	Preliminuje się mniej o 300 zł., ponieważ wydatki na insercye, portorya i stemple wstawiono w rubr. X. poz. 50 „Koszta kancelaryjne“.	1.032	1.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.	1—3	764 zł.	**Dodatki.**	24	664
	1	Od c. k. Skarbu przypadająca część z 200 sągów drzewa opałowego 640 zł.	Jak na rok 1880.	—	640
	2	Od kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni 24 zł.		24	24
	3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi z Kulparkowa do Lwowa 100 zł.	Preliminuje się nowy dochód na mocy deklaracyi gminy miasta Lwowa, którą zobowiązała się przyczyniać się do utrzymania tej drogi corocznym datkiem w kwocie 100 zł.	—	—
II.	4	30.000 zł.	**Zwroty kosztów leczenia.** Wynikłość z r. 1879. jeszcze niesprawdzona wynosi . . . 33.810 zł. W kwocie tej mieści się część zaległości z lat dawniejszych, preliminuje się przeto prawdopodobny dochód w kwocie 30.000 zł. Ilość dni leczenia wraz z filiami: w roku 1876 . . 173.528 dni „ 1877 . . 197.063 „ „ 1878 . . 217.330 „ Za rok 1879. ilość dni nie jest jeszcze sprawdzoną.	34.554	26.000
III.	5—7	1.455 zł.	**Dochody z dóbr.**	1.754	1.600
	5	Czynsz z propinacyi 305 zł.	Kontraktem z dnia 29. Września 1879. r. do LW. 38172 wydzierżawiono propinacyę Kulparkowską Herszowi Kunke za roczny czynsz w kwocie . . . 305 zł.	605	600
	6	Dochód z dzierżawy pól i pastwisk 350 zł.	Jak na rok 1880.	355	350
	7	Dochód z ogrodów 800 zł.	Preliminuje się więcej na podstawie wynikłości, wynoszącej: w roku 1878 . . . 794 zł. „ 1879 . . . 888 „	794	650
IV.	8	300 zł.	**Rozmaite.** Preliminuje się większy dochód, ponieważ w stosunku do wzmagającej się corocznie liczby chorych, zwiększają się zapisywane na tę rubrykę wpływy z zarobków chorych, przypadające w myśl §. 22 statutu w $^1/_3$ części na fundusz.	669	200

L. W. 21910/1880.

Alegat E do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na r. 1881.

Lit. E.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

PRELIMINARZ

na rok

1881.

L. W. 21629/1880.

Fundusz podrzutków

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	—	Płace	—	—	—
II.	—	Zasługi	—	—	—
III.	—	Czynsze	—	—	—
IV.	1	Potrzeby kancelaryjne	10	—	10
V.	2—4	Remuneracye i zapomogi	450	—	450
VI.	5	Koszta utrzymania dzieci	4.500	—	4.500
VII.	6	Koszta leczenia dzieci	10	—	10
VIII.	7—8	Rozmaite	180	—	180
		Suma wydatków	5.150	—	5.150

We Lwowie.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace**	—	—	—
II.		**Zasługi**	—	—	—
III.		**Czynsze**	—	—	—
IV.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	1	Potrzeby do pisania i druki	10	—	10
V.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	2	Akuszerce zakładu położnic za stręczenia żywicielek dzieciom, którym matki pomarły i pieluszkowe .	30		
	3	Żywicielkom za gorliwe pielęgnowanie dzieci w 1. roku życia	20		
	4	Żywicielkom za gorliwe dozorowanie dorosłych dzieci i na potrzeby szkolne	400		
		Suma rubryki V. .	450	—	450
VI.	5	**Koszta utrzymania dzieci**	4.500	—	4.500
VII.	6	**Koszta leczenia dzieci**	10	—	10
VIII.		**Rozmaite.**			
	7	Żywicielkom na koszta pogrzebowe, ryczałt . .	30		
	8	Zwrot kosztów utrzymania dzieci do gminy miasta Lwowa przydzielonych	150		
		Suma rubryki VIII. .	180	—	180

*

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu podrzutków

na rok 1881.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1881			Preliminowano na rok 1880		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.		Płace	—	—	—	—	—	—
II.		Zasługi	—	—	—	—	—	—
III.		Czynsz	—	—	—	—	—	—
IV.	1	Potrzeby kancelaryjne	10	—	10	20	—	20
V.	2—4	Remuneracye i zapomogi . . .	450	—	450	215	—	215
VI.	5	Koszta utrzymania dzieci . . .	4.500	—	4.500	6.000	—	6.000
VII.	6	Koszta leczenia dzieci	10	—	10	10	—	10
VIII.	7—8	Rozmaite	180	—	180	180	—	180
		Suma wydatków .	5.150	—	5.150	6.425	—	6.425

Fundusz ten nie ma żadnych dochodów.

na rok 1881 z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881				Ogółem na r. 1881		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	10	—	—	—	10	
235	—	—	—	235	—	
—	1.500	—	—	—	1.500	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
235	1.500	—	—	235	1.510	
					1.275	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
I.		Płace	Nic się nie preliminuje, ponieważ likwidaturę należytości	946	
II.		Zasługi	żywicielek, poszukiwanie i wydawanie metryk oraz		
III.		Czynsz za najem pomieszkania	dokumentów dawniejszych załatwia Oddział rachunkowy, zaś wszelkie wypłaty uskutecznia kasa krajowa.	150	
IV.	1	Potrzeby kancelaryjne 10 zł.	Z powodów przytoczonych do rubryki I, preliminuje się prawdopodobną potrzebę na druki do kwitów itp. 10 zł.	13	20
V.		Remuneracye i zapomogi 450 zł.	Wedle uchwały Wydziału krajowego z dnia 22. Sierpnia 1873, L. W. 13.280, przeznaczono dla akuszerki		
	2	Akuszerce zakładu położnic 30 zł.	Zakładu położnic, za stręczenie żywicielek dla dzieci tych matek, które na tym oddziale pomarły po 1 zł. tudzież za pieluszkowe . . . . . 2 „		9
			Ze względu, że na potrzeby te, na rok 1879 preliminowano łącznie 12 zł. a wydano 18 zł., i ponieważ z powodu wzmagania się ubóstwa w kraju większa ilość kobiet pomocy w szpitalach szukać będzie, preliminuje się z uwzględnieniem potrzeb nadzwyczajnych . . . . . 30 zł.		
	3	Żywicielkom za pielęgnowanie dzieci w 1 roku życia 20 zł.	Na mocy rozp. gubern. z d. 14. Maja 1855 l. 21.697, udziela się mamkom za pielęgnowanie dziecka do ukończenia 1. roku życia:	2	6
			w pierwszem półroczu . . . 2 zł. 10 ct.		
			„ drugiem „ . . . . 1 „ 5 „		
			Wskutek nowej ustawy, normującej przyjmowanie dzieci, ilość tychże tak dalece się zmniejszyła, iż w r. 1879 tylko dwoje dzieci przybyło, przypuszczając jednak, że w r. 1881 z wyż przewidywanych powodów większą ilość dzieci na utrzymanie przyjąć wypadnie, preliminuje się potrzebę dla 10 dzieci . . . . . 20 zł.		
	4	Żywicielkom za gorliwe dozorowanie dorosłych dzieci 400 zł.	Wydatek wynosił:	100	200
			w roku 1877 . . . . . 208 „		
			„ „ 1878 . . . . . 100 „		
			„ „ 1879 . . . . . 200 „		
			Ze względu, że żywicielki coraz więcej posyłają dorastające dzieci do szkoły, i że prawie każda z nich o zapomogę na odzież i potrzeby szkolne dla tychże dzieci uprasza, a Wydział krajowy po 5 zł. na ten cel udziela; i że z końcem 1880 roku jeszcze 192 dzieci ma pozostawać w zakładzie, preliminuje się prawdopodobną potrzebę dla mniejszej połowy dzieci 400 zł.		
VI.	5	Koszta utrzymania dzieci 4.500 zł.	Z końcem Grudnia 1879. wynosiła ilość utrzymywanych dzieci:	10074	6000
			a) Jedno dziecko w 1 roku życia, licząc miesięcznie po 4 zł. 50 ct., roczny koszt utrzymania . . . . . 54 zł. —ct.		
			do przeniesienia 54 zł. —ct.		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
			Z przeniesienia 54 zł. —ct.		
VI.	5	(Ciąg dalszy).	*b)* Ośm dzieci od 5 do 8 lat życia, licząc miesięcznie po 2 zł. 30 ct. . . 220 „ 80 „ *c)* Jedno dziecko do 10 lat życia po 2 zł. 30 ct. miesięcznie . . . . *d)* 235 dzieci w 3 roku życia i dalej do 10 lat po 1 zł. 70 ct. . . . 4794 „ — „ razem 5095 zł. 20 ct Stan ten w 1880 r. zmniejszy się o 53 dzieci (klasy 3) bo tyle ich wiek normalny ukończy. Z uwagi jednak, że na 1881 rok ma pozostawać dzieci 192 głów, a na które potrzebna jest kwota a mianowicie dla 183 dzieci po 1 zł. 7 ct. mies. 3733 zł. 20 ct. do tego jak wyżej ad *b)* . . 220 „ 80 „ „ *c)* . . 26 „ 40 „ więc razem 3980 zł. 40 ct. a nadto, że z Oddziału położnic prawdopodobnie 10 dzieci na fundusz podrzutków wypadnie przyjąć, a utrzymanie tychże wedle uchwały Wydziału krajowego z d. 11. Maja r. b. do l. 18715 licząc po 4 zł. miesięcznie stanowi wydatek . . . 480 zł. — ct. czyli ogółem 4460 zł. 40 ct. przeto preliminuje się okrągłą sumę . . . . . 4500 zł. — ct.		
VII.	6	Koszta leczenia dzieci 10 zł.	Wydatku w tej rubryce od roku 1876 nie było.	—	10
VIII.		Rozmaite 180 zł.	Ze względu na możebną potrzebę preliminuje się 10 zł. Uchwałą Wydziału krajowego z dnia 9. Sierpnia 1872 L. W. 9757 przeznaczono żywicielkom na pokrycie kosztów pogrzebowych po 2 zł. od dziecka zmarłego.	24	30
	7	Koszta pogrzebowe 30 zł.	W ciągu roku 1877 umarło . . . 12 dzieci „ „ 1878 „ . . . 12 „ „ „ 1979 „ . . . 9 „ razem . 33 dzieci zważywszy, że wyjątkowo stan dzieci i śmiertelność tychże nieco powiększyć się może, preliminuje się z uwzględnieniem potrzeb nadzwyczajnych 30 zł.		
	8	Różne nieprzewidziane. Zwrot kosztów utrzymania dzieci do miasta Lwowa przydzielonych (§. 19. 3. U. o przynależności) 150 zł.	Wedle uchwały Wydziału krajowego z dnia 23. Sierpnia 1873 L. W. 13.270. odnośnie do §. 27. Ustawy z d. 3. Grudnia 1863 (Nr. 105. dz. P. P.) winien fundusz krajowy tej gminie, w której zakład położnic się znajduje, zwracać koszta utrzymania dziecka urodzonego w tymże zakładzie, i z tego powodu na mocy §. 19. 1. 3. powołanej ustawy, do związku tejże gminy przydzielonego. Wprawdzie w ciągu 1878 i 1879 roku, tego rodzaju zwrotów nie było, ze względu jednak na nieprzewidzianą potrzebę preliminuje się jak na rok 1880 150 zł.	112	150

**

L. W. 21.910/1880.
Alegat **F.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1881.

Lit. F.

KRAJOWY SZPITAL św. ŁAZARZA

W KRAKOWIE.

PRELIMINARZ

na rok 1881.

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem
			Złote austryackie				
I.	1—16	Płace i emolumenta etatowe	12.114	4.124	4.408	3.805	24.451
II.	17—22	Koszta utrzymania osób nieetatowych	10.560	3 819	4.709	3.848	22.936
III.	—	Substytucye	—	—	—	—	—
IV.	23—24	Pensye i emerytury	250	—	178	89	517
V.	25	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	—	—	73	—	73
VI.	—	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	—	—	—
VII.	26—27	Remuneracye i zapomogi	345	122	222	111	800
VIII.	28—38	Koszta gospodarcze	42.649	9.741	19 882	11 731	84.003
IX.	39—46	„ sanitarne	4.914	746	1.447	579	7.686
X.	47	„ kancelaryjne	400	200	200	100	900
XI.	48	„ kapliczne	110	56	56	28	250
XII.	49—53	„ utrzymania budynków	2.147	623	823	1.087	4.680
XIII.	54	Odsetki od kapitałów dłużnych	20	—	—	—	20
XIV.	55—57	Zapisy	112	—	—	—	112
XV.	58—65	Podatki i daniny	923	235	—	—	1.158
XVI.	66	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi	150	—	—	—	150
XVII.	67	Dyety i koszta podróży	150	—	—	—	150
XVIII.	68—69	Koszta utrzymania podrzutków	—	4.100	—	—	4.100
XIX.	70	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	200	—	—	200
XX.	71	Zapomogi dla położnic	—	1.000	—	—	1.000
XXI.	72	Rozmaite	200	100	50	50	400
XXII.	73	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika	—	11.700	—	—	11.700
		Suma wydatków	75.044	36.766	32.048	21.428	165.286
		DOCHODY.					
I.	1—3	Odsetki od kapitałów	1.872	82	246	163	2.363
II.	4—9	Dochody z realności i dóbr	9 555	1.627	—	—	11.182
III.	10—11	Zwroty kosztów leczenia	53.500	13.700	26.500	17.500	111.200
IV.	12	Rozmaite dochody	25	20	10	10	65
		Suma dochodów	64 952	15 429	26.756	17.673	124.810
		W porównaniu z wydatkami	75.044	36.766	32.048	21.428	165.286
		okazuje się **niedobór**	10.092	21.337	5.292	3.755	40.476

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem Szczegół	Razem Ogół
			Złote austryackie					
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**						
	1	Dyrektor *a)* płaca	711	356	355	178	1.600	
		b) dodatek pięciolecia	135	66	66	33	300	1.900
	2	5 prymaryuszów *a)* płaca po 1.200 zł.	3.600	—	1.200	1 200	6.000	
		4 „ *b)* dodatek pięciolecia po 200 zł.	400	—	200	200	800	6.800
	3	1 profesor położnictwa, za pełnienie obowiązków prymaryusza	—	650	—	—	—	650
	4	6 sekundaryuszów 1 klasy, płaca po 600 zł.	1.800	600	600	600	—	3 600
	5	3 „ 2 „ „ „ 500 „	1.500	—	—	—	—	1.500
	6	Akuszerka, *a)* płaca	—	400	—	—	400	
		b) dodatek pięciolecia	—	40	—	—	40	
		c) „ „ od 10 Lutego 1881. z rocznych 40 zł.	—	36	—	—	36	476
	7	Aptekarz *a)* płaca	356	177	178	89	800	
		b) dodatek na pomieszkanie	89	44	45	22	200	1.000
	8	Prosektor, płaca	356	177	178	89	—	800
	9	Chemik patologii, płaca	310	155	155	80	—	700
	10	Kapelan *a)* płaca	266	133	134	67	600	
		b) dodatek na pomieszkanie	89	44	45	22	200	800
	11	Rządca *a)* płaca	533	267	267	133	1.200	
		b) dodatek pięciolecia	89	44	45	22	200	1.400
	12	2 Oficyałów:						
		a) płaca po 1000 zł.	889	444	445	222	2.000	
		b) dodatek pięciolecia dla pierwszego oficyała	67	33	34	16	150	
		c) dodatek osobisty dla tegoż	22	11	11	6	50	2.200
	13	2 pisarzy stałych, płaca po 600 zł.	534	266	267	133	—	1.200
	14	Dozorca domu (oddział obłąkanych) *a)* płaca	—	—	—	400	400	
		b) wikt II. kl. po 16 zł. 66 ct. miesięcz.	—	—	—	200	200	600
	15	Woźny *a)* płaca	134	66	67	33	300	
		b) na ubior	22	11	11	6	50	
		c) dodatek osobisty z powodu umniejszenia poborów	34	16	16	9	75	425
	16	Odźwierny *a)* płaca	67	33	33	17	150	
		b) wikt II. klasy po 16 zł. 66 ct. miesięcznie	89	44	45	22	200	
		c) na ubior	22	11	11	6	50	400
		Suma rubryki I.	12.114	4.124	4.408	3.805	—	24.451

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem Szczegół	Razem Ogół
			Złote austryackie					
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**						
	17	Płace Sióstr miłosierdzia:						
		a) 1 Siostra przełożona, z rocznych 80 zł.	36	17	18	9	80	
		b) 13 Sióstr oddziałowych, rocznie po 80 „	480	160	240	160	1.040	
		c) 3 Siostr wspólnych, rocznie „ 80 „	107	53	53	27	240	1.360
	18	*a)* żywność tychże z dodatkami „ 16 „ miesięcznie	1.451	725	725	363	3.264	
		b) żywność 3 Sióstr miłosierdzia emerytek i 4 postulantek po 16 zł. miesięcznie	597	299	299	149	1.344	4.608
	19	Służba oddziałowa:						
		a) 4 posługaczów rocznie po 90 zł. . .	—	—	—	360	360	
		b) 13 „ „ „ 64 „ . .	640	—	192	—	832	
		c) 5 posługaczek „ „ 72 „ . .	—	—	—	360	360	
		d) 18 „ „ „ 48 „ . .	480	192	192	—	864	2.416
	20	Służba wspólna:						
		a) 1 odźwierny, płaca	40	20	40	20	120	
		„ dodatek na ubior . .	20	10	20	10	60	
		b) 1 parobek do pomocy	22	10	10	6	48	
		c) 1 „ do łazienek	—	—	40	20	60	
		d) 1 „ do korytarzy . . .	43	21	—	—	64	
		e) 1 stolarz	67	33	33	17	150	
		f) 1 murarz	45	22	22	11	100	
		g) 2 grabarzów, rocznie po 64 zł. . .	57	28	28	15	128	
		h) 5 stróżów „ „ 64 „ . .	143	71	71	35	320	
		i) 1 palacz do maszyny	53	27	27	13	120	1.170
		Suma poz. 20. *a)—i)* .	*490*	*242*	*291*	*147*		
		k) 1 maszynista, płaca	334	166	167	83	—	750
	21	Żywienie służby:						
		a) oddziałowej 40 miesięcznie po 14 zł. .	3.360	672	1.176	1.512	6.720	
		b) wspólnej 14 „ „ 14 „ .	1.064	532	504	252	2.352	9.072
	22	Dyurniści:						
		2 po 2 zł. dziennie, rocznie po 730 zł. .						
		3 „ 1 „ 50 ct. „ „ „ 548 „ .						
		1 „ 1 „ 25 „ „ „ „ 456 „ .	1.521	761	852	426	—	3.560
		Suma rubryki II. .	10.560	3.819	4.709	3.848	—	22.936

św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem Szczegół	Razem Ogół
			Złote austryackie					
III.		**Substytucye**	—	—	—	—	—	—
IV.		**Pensye i emerytury.**						
	23	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu oddziału chorób wewnętrznych . .	250	—	—	—	—	250
	24	Świerzbińska Józefa, wdowa po zarządcy szpitalu św. Ducha	—	—	178	89	—	267
		Suma rubryki IV. .	250	—	178	89	—	517
V.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**						
	25	Okońska Anastazya, była nadzorczyni chorych, po 20 ct. dziennie . . .	—	—	73	—	—	73
VI.		**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	—	—	—	—	—	—
VII.		**Remuneracye i zapomogi.**						
		A. Stałe.						
	26	Urzędnicy c. k. Kasy krakowskiej za sprawowanie czynności kasowych . .	45	22	22	11	—	100
		B. Niestałe.						
	27	Wsparcia przypadkowe i zastępstwa . .	300	100	200	100	—	700
		Suma rubryki VII. .	345	122	222	111	—	800

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem Szczegół	Razem Ogół
			Złote austryackie					
VIII.		**Koszta gospodarcze.**						
	28	Żywienie chorych:						
		a) zwykła strawa dla chorych i dodatki .	22.000	3.000	9.000	5.000	39.000	
		b) 5 Sióstr miłosierdzia zatrudnionych w kuchni i spiżarni płaca po 80 zł. . .	177	89	89	45	400	
		c) wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami, miesięcznie po 16 zł. . .	426	214	213	107	960	
		d) koszta utrzymania służby kuchennej i magazynu kuchennego, a mianowicie:						
		płaca dla 8 sług rocznie po 48 zł. .	172	85	85	42	384	
		płaca dla 1 parobka rocznie 60 „ .	27	13	13	7	60	
		e) wikt dla tychże, miesięcznie po 14 zł. .	672	336	336	168	1.512	
		f) drzewo i węgle do kuchni i maszyny parowej	505	254	254	127	1.140	
		g) naczynia i sprzęty kuchenne . .	135	32	80	53	300	
		h) pieczywo	2.500	350	2.400	1.200	6.450	
		i) piekarz, płaca	67	33	33	17	150	
		k) „ wikt miesięcznie po 14 zł.	75	37	37	19	168	
		l) 2 parobków w piekarni, płaca po 60 „	53	27	27	13	120	
		m) „ wikt miesięcznie po 14 „	150	74	75	37	336	
		n) drzewo do piekarni	130	30	90	50	300	
		o) wino dla chorych	3 000	150	400	150	3.700	54.980
	29	Wikt lekarza dyżurnego, z winem i pieczywem	137	69	69	34	—	309
	30	Opał łazienek, sal chorych i innych ubikacyj	2.616	1.133	1.134	717	—	5.600
	31	Oświetlenie:						
		a) olej, koks, nafta, świece, reparacye aparatu gazowego i inne	1.110	556	556	278	2.500	
		b) drzewo i węgle użyte do gazowni . .	220	55	120	105	500	
		c) gazownik, płaca	53	26	27	14	120	
		d) lampiarz oraz parobek do gazowni, płaca	28	14	14	8	64	
		e) wikt dla powyższych, miesięcznie po 14 zł.	150	74	75	37	336	3.520
	32	Sprzęty gospodarcze, naprawa tychże i sprawienie nowych:						
		a) zwyczajne	100	100	100	50	350	
		b) nadzwyczajne	1.000	300	660	590	2.550	2.900
	33	Utrzymanie jednej pary koni: . . .						
		a) siano, owies, słoma i t. p. . . .	133	67	67	33	300	
		b) utrzymanie wozów, uprzęży i t. p. .	67	33	33	17	150	
		c) fornal, płaca	28	14	14	8	64	
		d) „ wikt miesięcznie po 14 zł. .	75	37	37	19	168	682
		Do przeniesienia .	35.806	7.202	16.038	8.945	—	67.991

św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem: Szczegół	Razem: Ogół
			Złote austryackie					
VIII.		Z przeniesienia .	35.806	7.202	16.038	8.945	—	67.991
	34	Utrzymanie ogrodu:						
		a) roboty ogrodowe, nasiona, ogrodzenia, sprzęty i inne potrzeby . . .	400	200	—	—	600	
		b) ogrodnik, płaca wraz z relutum za wikt miesięcznie po 30 zł.	160	80	80	40	360	960
	35	Utrzymanie pralni:						
		a) mydło, proszek, farbka, krochmal .	400	100	200	100	800	
		b) drzewo i węgle do pralni i suszarni .	555	125	280	150	1.110	
		c) 2 Siostry miłosierdzia zatrudnione w pralni, płaca po 80 zł. rocznie . .	71	36	36	17	160	
		d) wikt tychże z pieczywem i dodatkami, miesięcznie po 16 zł	171	85	85	43	384	
		e) 10 praczek, rocznie po 48 zł. . .	213	107	107	53	480	
		f) „ „ wikt tychże miesięcznie po 14 zł.	750	370	370	190	1.680	
		g) 1 parobek do pralni, płaca . . .	27	13	13	7	60	
		h) „ wikt miesięcznie po 14 zł. .	75	37	37	19	168	4.842
	36	Słoma do sienników	350	100	200	100	—	750
	37	Bielizna i odzież:						
		a) reparacye i sprawienie nowej:						
		1) zwyczajne	800	100	300	100	1.300	
		2) nadzwyczajne	1.900	700	1.600	1.700	5.900	
		b) 2 Siostry miłosierdzia zatrudnione przy magazynie bielizny i szwalni, płaca po 80 zł. rocznie	71	36	36	17	160	
		c) wikt tychże z pieczywem i dodatkami miesięcznie po 16 zł.	171	85	85	43	384	
		d) 1 szwaczka, płaca rocznie 48 zł. .	21	11	11	5	48	
		e) wikt dla tejże miesięcznie po 14 zł. .	75	37	37	19	168	
		f) 1 szwaczka po 30 ct. dziennie . .	40	20	20	10	90	8.050
	38	Rozmaite:						
		a) sprzęty, olej i reparacya maszyny parowej	493	247	247	123	1.110	
		b) rozmaite drobne gospodarcze . .	100	50	100	50	300	1.410
		Suma rubryki VIII.	42.649	9.741	19.882	11.731	—	84.003

Wydatki. Krajowy szpital

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem Szczegół	Razem Ogół
			Złote austryackie					
IX.		**Koszta sanitarne.**						
	39	Lekarstwa	2.500	800	700	300	—	3.800
	40	Drzewo i węgle do apteki	49	24	25	12	—	110
	41	2 Siostry miłosierdzia w aptece:						
		a) płaca rocznie 80 zł.	71	36	36	17	160	
		b) wikt z pieczywem i dodatkami po 16 zł. miesięcznie	171	85	85	43	384	
	42	1 parobek w aptece: *a)* płaca	28	14	14	8	64	
		b) wikt po 14 zł. miesięcz.	75	37	37	19	168	776
	43	Na odczynniki chemikowi patologii	50	—	50	—	—	100
	44	Instrumenta chirurgiczne *a)* zwyczajne	170	50	50	30	300	
		b) nadzwyczajne	300	50	—	—	350	650
	45	Potrzeby sanitarne	1.400	100	400	100	—	2.000
	46	Koszta pogrzebowe Sióstr miłosierdzia i ubogich chorych	100	50	50	50	—	250
		Suma rubryki IX.	4.914	746	1.447	579	—	7.686
X.		**Koszta kancelaryjne.**						
	47	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	400	200	200	100	—	900
XI.		**Koszta kapliczne.**						
	48	Zgromadzeniu Sióstr miłosierdzia, wynagrodzenie za utrzymanie kościoła	110	56	56	28	—	250
XII.		**Utrzymanie budynków.**						
	49	Konserwacye i reparacye budynków szpitalnych tudzież plantacye ogrodów	1.400	250	400	800	2.850	
	50	Asekuracya budynków	100	50	50	50	250	
	51	Kominiarze i straż ogniowa	80	40	40	20	180	
	52	Czyszczenie kanałów	300	150	200	150	800	4.080
	53	Wynagrodzenie za czynności techniczne	267	133	133	67	—	600
		Suma rubryki XII.	2.147	623	823	1 087	—	4.680

św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem Szczegół	Razem Ogół
			Złote austryackie					
XIII.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**						
	54	4% od kapitału 2.000 złp. ubezpieczonego na dobrach „Prądnik Czerwony“ na rzecz kościoła P. Maryi w Krakowie .	20	—	—	—	—	20
XIV.		**Zapisy.**						
	55	Zapis ś. p. Biskupa Szembeka, na odprawienie Mszy św. przez kapitułę krakowską .	38	—	—	—	—	38
	56	Zapiś ś. p. Wencla, na obdzielenie rekonwalescentów	38	—	—	—	—	38
	57	Zapis ś p. ks. Gałeckiego i Klozowej na odprawienie Mszy św. . . .	36	—	—	—	—	36
		Suma rubryki XIV. .	112	—	—	—	—	112
XV.		**Podatki i daniny.**						
		A. Z realności i dóbr:						
	58	Od realności szpitalnych . . .	62	—	—	—	62	
	59	Z dóbr „Prądnik Czerwony“ . . .	626	—	—	—	626	
	60	„ „Krowodrza“	—	157	—	—	157	845
		B. Ekwiwalenta.						
	61	Od nieruchomego majątku szpitalnego .	12	—	—	—	12	
	62	Z dóbr „Prądnik Czerwony“ . . .	108	—	—	—	108	
	63	Z propinacyi w „Krowodrzy“ . . .	—	78	—	—	78	198
		C. Podatek dochodowy.						
		Z dóbr w Królestwie polskiem położonych:						
	64	Z dóbr „Tropiszów“ 459 złp. 16 gr. . .	115	—	—	—	—	115
		D. Podatek dochodowy od prowizyj.						
	65	7% od prowizyj pobieranych od kapitałów hipotekowanych	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki XV. .	923	235	—	—	—	1.158

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI.	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem Szczegół	Razem Ogół
			Złote austryackie					
XVI.	66	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** . .	150	—	—	—	—	150
XVII.		**Dyety i koszta podróży.**						
	67	Na podróże komisyjne w sprawach funduszu jako właściciela dóbr . . .	150	—	—	—	—	150
XVIII.		**Koszta utrzymania podrzutków.**						
	68	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś przed 29. Sierpnia 1873 . . .	—	3.800	—	—	—	3.800
	69	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś po 29. Sierpnia 1873 . . .	—	300	—	—	—	300
		Suma rubryki XVIII.	—	4.100	—	—	—	4.100
XIX.		**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**						
	70	Wynagrodzenie dla mamek po 15 ct. dziennie za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	200	—	—	—	200
XX.		**Zapomogi dla położnic.**						
	71	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic . . .	—	1.000	—	—	—	1.000
XXI.		**Rozmaite.**						
	72	Koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane wydatki	200	100	50	50	—	400
XXII.	78	**Koszta utrzymania dzieci** w szpitalu św. Ludwika, po 55 ct. dziennie .	—	11.700	—	—	—	11.700

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem Szczegół	Razem Ogół
			Złote austryackie					
		Odsetki od kapitałów.						
I.	1.	Od papierów publicznych	—	—	—	—	—	—
	2.	*Od kapitałów hipotekowanych na dobrach i realnościach:*						
		a) 4% od kapitału . . . 3.760 zł.	149	—	—	—	149	
		b) 5% „ „ . . . 4.000 „	200	—	—	—	200	
		c) 5% „ „ . . . 300 „	15	—	—	—	15	
		d) 6% „ „ . . . 6.800 „	408	—	—	—	408	772
		e) 5% „ „ . . . 1.750 „	—	—	87	—	—	87
	3.	*Dochody z fundacyj.*						
		a) Bieńkowskiego, od kapitału . 4.260 „	170	—	—	—	170	
		b) Dąbkowskiego „ . 4.600 „	195	—	—	—	195	
		c) Klozowej (mszalna) „ „ 200 „	10	—	—	—	10	
		d) „ (szpitalna) „ 100 „	5	—	—	—	5	
		e) Ligęzy, „ „ 6.250 „ po potrąceniu podatku dochodowego . .	262	—	—	—	262	
		f) Małeckiego od kapitału . . 337 „	16	—	—	—	16	
		g) Pruskiego „ . . 5.276 „	263	—	—	—	263	
		h) Tarły „ . . 1.320 „	66	—	—	—	66	
		i) Weucla „ . . 654 „	38	—	—	—	38	
		k) Wolnych mularzy, od kapitału 1.800 „ po potrąceniu podatku dochodowego . .	75	—	—	—	75	1.100
		l) Tarły od kapitału . . . 1.641 „	—	82	—	—	—	82
		m) Mszalna „ . . . 2.300 „	—	—	115	—	115	
		n) Tarły „ . . . 880 „	—	—	44	—	44	159
		o) „ „ . . . 264 „	—	—	—	13	13	
		p) Trzebickiego, od kapitału . 3.008 „	—	—	—	150	150	163
		Suma rubryki I. .	1.872	82	246	163	—	2.363
II.		**Dochody z realności i dóbr.**						
	4.	Czynsz dzierżawny z dóbr „Tropiszów“ w Królestwie polskiem 2.700 rbs. .	4.500	—	—	—	4.500	
	5.	„ dzierżawny z dóbr „Prądnik Czerwony“	3.805	—	—	—	3.805	
	6.	„ dzierżawny z folwarku „Przeginia Duchowna“	50	—	—	—	50	
	7.	„ dzierżawny z realności w Krakowie pod l. 242—3 zwanej „Akademia“	—	—	—	—	—	
		Do przeniesienia .	8.355	—	—	—	8.355	

Dochody. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	DOCHODY.	Z funduszu oddziału: I. chorych	II. położnic i podrzutków	III. syfilitycznych	IV. obłąkanych	Razem Szczegół	Razem Ogół
			Złote austryackie					
II.		Z przeniesienia .	8.355	—	—	—	8.355	
	8	*a)* Dochód z ogrodu szpitalnego, z rocznych 1.800 zł.	1.200	—	—	—	1.200	9.555
		b) Dochód z ogrodu szpitalnego z rocznych 1.800 zł.	—	600	—	—	600	
	9	Czynsz dzierżawny z propinacyi w „Krowodrzy“	—	1.027	—	—	1.027	1.627
		Suma rubryki II. .	9.555	1.627	—	—	—	11.182
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**						
	10	Z funduszu krajowego galicyjskiego . .	48.000	13.000	24.000	15.000	100.000	
	11	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	5.500	700	2.500	2.500	11.200	111.200
		Suma rubryki III. .	53.500	13.700	26.500	17.500	—	111.200
IV.	12	**Dochody rozmaite** . .	25	20	10	10	—	65

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu krajowego szpitalu św. Łazarza

w Krakowie

na rok

1881.

Krajowy szpital

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1881			Preliminowano na rok 1880		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1—16	Płace i emolumenta etatowe	24.451	—	24.451	24.287	—	24.287
II.	17—22	Koszta utrzymania osób nieetatowych	22.936	—	22.936	22.608	—	22.608
III.	—	Substytucye	—	—	—	—	—	—
IV.	23—24	Pensye i emerytury	517	—	517	517	—	517
V.	25	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	73	—	73	118	—	118
VI.	—	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	—	—	—	—
VII.	26 - 27	Remuneracye i zapomogi	800	—	800	800	—	800
VIII.	28 - 38	Koszta gospodarcze	75.553	8.450	84.003	82.073	6.020	88.093
IX.	39—46	„ sanitarne	7.336	350	7.686	7.136	—	7.136
X.	47	„ kancelaryjne	900	—	900	900	—	900
XI.	48	„ kapliczne	250	—	250	400	—	400
XII.	49—53	„ utrzymania budynków	4.680	—	4.680	3.460	—	3.460
XIII.	54	Odsetki od kapitałów dłużnych	20	—	20	20	—	20
XIV.	55—57	Zapisy	112	—	112	112	—	112
XV.	58—65	Podatki i daniny	1.158	—	1.158	1.161	—	1.161
XVI.	66	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi	150	—	150	150	—	150
XVII.	67	Dyety i koszta podróży	150	—	150	150	—	150
XVIII.	68—69	Koszta utrzymania podrzutków	4.100	—	4.100	5.200	—	5.200
XIX.	70	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	200	—	200	200	—	200
XX.	71	Zapomogi dla położnic	1.000	—	1.000	900	—	900
XXI.	72	Rozmaite	400	—	400	400	—	400
XXII.	73	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika	11.700	—	11.700	—	—	—
		Suma wydatków	156.486	8.800	165.286	150.592	6.020	156.612
		Dochody.						
I.	1—3	Odsetki od kapitałów	2.363	—	2 363	2.828	—	2.828
II.	4—9	Dochody z realności i dóbr	11.182	—	11.182	11.257	—	11.257
III.	10—11	Zwroty kosztów leczenia	111.200	-	111.200	98.500	—	98.500
IV.	12	Rozmaite dochody	65	—	65	65	—	65
		Suma dochodów	124.810	—	124.810	112.650	—	112.650

św. Łazarza w Krakowie.

na rok 1881. z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881				Ogółem na rok 1881		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
a u s t r y a c k i e						
164	—	—	—	164	—	W porównaniu z budżetem na rok 1880 preliminuje się na r. 1881
328	—	—	—	328	—	w wydatkach więcej o . 8.674 zł.
—	—	—	—	—	—	w dochodach więcej o . 12.160 „
—	—	—	—	—	—	wynik zatem na rok 1881
—	45	—	—	—	45	jest *korzystniejszy* o kwotę 3.486 zł.
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	6.520	2.430	—	2.430	6.520	
200	—	350	—	550	—	
—	—	—	—	—	—	
—	150	—	—	—	150	
1.220	—	—	—	1.220	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	3	—	—	—	3	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	1.100	—	—	—	1.100	
—	—	—	—	—	—	
100	—	—	—	100	—	
—	—	—	—	—	—	
11.700	—	—	—	11.700	—	
13.712	7.818	2.780	—	16.492	7.818	
				8.674		
—	465	—	—	—	465	
—	75	—	—	—	75	
12.700	—	—	—	12.700	—	
—	—	—	—	—	—	
12.700	540	—	—	12 700	540	
				12.160		

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.	1—16	24.451 zł,	**Place i emolumenta etatowe.**	17.873	24.287
	1	Dyrektor 1.900 zł.		1.699	1.900
	2	Prymaryusze 6.800 zł.		4.999	6.712
	3	Profesor położnictwa 650 zł.	Preliminuje się płacę z dodatkami pięcioletnimi według etatu płac, uchwalonego przez Wys. Sejm na dniu 10. Października 1878.	200	650
	4	Sekundarynsze I. klasy 3.600 zł.		2.175	3.600
	5	Sekundarynsze II. klasy 1.500 zł.		600 733	1.500
	6	Akuszerka 476 zł.	Na mocy powyższej uchwały z dodatkiem dwóch pięcioleci w myśl ustawy z dnia 3. Stycznia 1874. (L. W. 9827/1880).	399	400
	7	Aptekarz 1.000 zł.		999	1.000
	8	Prosektor 800 zł.		766	800
	9	Chemik patologii 700 zł.	Na mocy powyższej uchwały jak na r. 1880.	500	700
	10	Kapelan 800 zł.		800	800
	11	Rządca 1.400 zł.		1.899	1.400
	12	2 oficyałów 2.200 zł.	Na mocy powyższej uchwały z umniejszeniem dodatku osobistego dla 1go oficyała, z powodu dodania temuż przypadłego pięciolecia (w kwocie 150 zł.).	2.069	2.200
	13	2 pisarzy stałych 1.200 zł.		1.200	1.200
	14	Dozorca domu (oddz. obłąkanych) 600 zł.	Na mocy powyższej uchwały, zgodnie z preliminowanemi kwotami na rok 1880.	—	600
	15	Woźny 425 zł.		870	425
	16	Odźwierny 400 zł.		—	400

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
II.	17—22	22.936 zł.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**	37.803	22.608
	17	Siostry miłosierdzia	Płace Sióstr miłosierdzia preliminuje się na mocy kontraktu zawartego do L. W. 14.226/1874, wedle faktycznego stanu i rzeczywistej potrzeby o 3 osób więcej jak na rok 1880 z podziałem wedle ich zajęcia na odnośne rubryki, na podstawie sprawozdania dyrekcyi do L. W. 1280/1880, a to:		
		a) Przełożona Sióstr miłosierdzia 80 zł.	na rubrykę niniejszą jak obok 17 Sióstr. miłos.	80	80
		b) 13 Sióstr oddziałowych 1040 zł.	„ „ VIII. poz. 28bc 5 „ „	1.360	1.120
		c) 3 Siostry wspólne 240 zł.	„ „ „ „ 36cd 2 „ „	80	80
			„ „ „ „ 38bc 2 „ „		
			„ „ IX. „ 42ab 2 „ „		
			Razem 28 Sióstr miłos. tak jak w roku 1879.		
	18	*a)* Żywność z dodatkami dla powyższych 17 Sióstr miłosierdzia 3.264 zł.	Preliminuje się wikt po 16 zł. miesięcznie jak na rok 1880, z powiększeniem potrzeby dla 1. Sióstr miłos.	3.995	3.072
		b) Żywność z dodatkami dla 3 emerytek i 4 postulantek 1.344 zł.		1.162	1.344
	19	Służba oddziałowa 2.416 zł.	Preliminuje się prawdopodobną ilość potrzebnej służby jak na rok 1880.		
		a) 4 posługaczów po 90 zł. — 360 zł.		1.188	360
		b) posługaczów po 64 zł. — 832 zł.			832
		c) 5 posługaczek po 72 zł. — 360 zł.		1.221	360
		d) 18 posługaczek po 48 zł. — 864 zł.			864

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
II.	20	Służba wspólna 1.170 zł., a to:			
		a) Odźwierny, płaca 120 zł.		240	120
		dodatek na ubiór 60 zł.		105	60
		b) parobek do pomocy 48 zł.		48	48
		c) parobek do łazienek 60 zł.	Preliminuje się zgodnie z preliminowanemi kwotami jak w roku 1880.	60	60
		d) parobek do korytarzy 64 zł.		48	64
		e) stolarz 150 zł.		120	150
		f) murarz 100 zł.		80	100
		g) 2 grabarzów 128 zł.		128	128
		h) 5 stróżów 320 zł.		506	320
		i) palacz do maszyny 120 zł.	Preliminuje się o 56 zł. więcej jak w roku 1880, z powodu nowo przyjętego palacza, któremu od 1. Maja 1879 płacę o tyleż podwyższono. (L. W. 19.176/1879).	—	64
		k) maszynista 750 zł.	Preliminuje się jak w roku 1880.	125	750
	21	Żywienie służby *a)* oddziałowej 40 6.720 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę jak w roku 1880 po 14 zł. miesięcznie.	7.657	6.720
		b) wspólnej 14 2.352 zł.		8.585	2.352
	22	Dyurniści: 2 po 2 zł. dziennie 3 „ 1 „ 50 ct. „ 1 „ 1 „ 25 „ „ 3.560 zł.	Preliminuje się jak w roku 1880, bez zmiany.	1.277 1.842 456	3.560

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
III.	—		**Substytucye.** Nic się nie preliminuje.	—	—
IV.	23—24	517 zł.	**Pensye i emerytury.**	664	517
	23	Bobrzyńska Zofia rocznie 250 zł.	Pobiera pensyę na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 2. Lutego 1872 roku L. 1368 i 20.836/1872.	250	250
	24	Swierzbińska Józefa rocznie 267 zł.	Preliminuje się na mocy uchwały Wydziału krajowego z d. 25. Czerwca 1878 L. 34.051/1878.	147	267
V.	25	73 zł.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**	172	118
	25	Okońska Anastazya rocznie 73 zł.	Pobiera dar z łaski po 20 ct. dziennie, na mocy rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 5. Lipca 1860 l. 21.057/1860 i byłego Rządu krajowego w Krakowie z dnia 7. Sierpnia 1860 l. 20.480/1860. Sierocie po doktorze Bobrzyńskim ustaje pobór daru z dniem 11. Czerwca 1880 roku L. W. 22.173/1872.	73	73
VI.	—		**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.** Nic się nie preliminuje.	—	—
VII.	26—27	800 zł.	**Remuneracye i zapomogi.**	1.623	800
	26	*A. Stałe.* Urzędnicy c. k. kasy krakowskiej 100 zł.	Preliminuje się jak w roku 1880.	100	100
	27	*B. Niestałe* Wsparcia przypadkowe i zastępstwa 700 zł.	Wydatek w roku 1878. wynosił kwotę 1523 zł. w której mieścił się koszt jednego dyurnisty, tudzież remuneracye lekarzy fungujących przy chorych durem powrotnym dotkniętych, w łącznej kwocie 647 zł., zaś na zwykłe remuneracye wypłacono kwotę 876 zł., preliminuje się jednak prawdopodobną potrzebę jak na rok 1880.	1.523	700

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do Szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VIII.	28—38	84.003 zł.	**Koszta gospodarcze.**	89 522	88.093
	28	Żywienie chorych:			
		a) zwykła strawa i dodatki 39.000 zł.	Wydatek w roku 1878. wynosił: w oddziale I. II. III. IV. w ogóle 26.793 zł, 3.196 zł. 9.133 zł. 5.172 zł. po strąceniu wydatku przypadającego w stosunku do 89.983 dni leczenia w odziale I. na 16.233 dni leczenia chorych durem dotkniętych 4.832 „ — „ — „ — „ pozostaje 21.961 zł. 3.196 zł. 9.133 zł. 5.172 zł. preliminuje się w zaokrągleniu prawdopodobną potrzebę, w oddziale: I. II. III. IV. 22.000 zł. 3.000 zł. 9.000 zł. 5.000 zł. Ilość dni leczenia w roku 1877. wynosiła 126.400. Ilość dni leczenia w roku 1878. wynosiła 156.842.	44.295	37.000
		b) 5 Sióstr miłosierdz. zatrudnionych w kuchni po 80 zł. — 400 zł.	Preliminuje się ilość Sióstr o 1 więcej jak na rok 1880, a to na podstawie rzeczywistej potrzeby wykazanej do L. W. 1280/1880.	400	320
		c) Wikt dla tychże z dodatkami po 16 zł. miesięcznie — 960 zł.	Jak na rok 1880 z dodaniem wiktu dla 1 Siostry.	1.072	768
		d) Służba kuchenna i magazynu kuchennego 8 sług po 48 zł. 384 zł.	Preliminuję się o 1 sługę więcej jak w r. 1880. ponieważ okazała się konieczna potrzeba przyjęcia jednej posługaczki do magazynu wiktuałów (L. W. 52.818/1879).	406	336
		1 parobek do kuchni 60 zł.		60	60
		e) Wikt dla powyższych po 14 zł. miesięcznie 1.512 zł.	Preliminuje się prawdopodobny koszt wiktu jak na rok 1880.	1.522	1.344

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VIII.	28	*f)* Drzewo i węgle do kuchni i maszyny parowej 1.140 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę na podstawie rzeczywistego wyniku z roku 1879. wykazanego przez Dyrekcyę szpitalu do L. W. 8371/1880 w kwocie 1140 zł.	2.609	2.000
		g) Naczynia i sprzęty kuchenne 300 zł.	Wydatek z roku 1878. wynosił 187 zł. preliminuje się zwiększoną kwotę wykazaną przez Dyrekcyę szpitalu dla koniecznej potrzeby sprawienia niektórych naczyń kuchennych (L. W. 8371/1880).	187	180
		h) Pieczywo 6.450 zł.	Wydatek w roku 1878. wynosił: w oddziale I. 3.078 zł., II. 353 zł., III. 2.525 zł., IV. 1.159 zł.; a po strąceniu kosztu wydanego na durowych chorych 624 „ — „ — „ — „; pozostaje 2.454 zł. 353 zł. 2.525 zł. 1.159 zł. Preliminuje się w zaokrągleniu, z uwzględnieniem potrzeby wykazanej przez Dyrekcyę szpitalu a to: na oddział I. . . . 2.500 zł. „ II. . . . 350 „ „ III. . . . 2.400 „ „ IV. . . . 1.200 „ razem jak obok . 6.450 zł.	7.115	5.850
		i) Piekarz, płaca 150 zł.		120	150
		k) Wikt miesięcznie po 14 zł. — 168 zł.		179	168
		l) 2 parobków do piekarni po 60 zł. 120 zł.	Preliminuje się jak w roku 1880.	76	120
		m) Wikt dla tychże po 14 zł. miesięcznie 336 zł.		219	336

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VIII.	28	*n)* Drzewo do piekarni 300 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę wykazaną przez Dyrekcyę szpitalu do L. W. 8371. z roku 1880 tj. o 80 zł. więcej.	—	220
		o) Wino dla chorych 3.700 zł.	Wino kosztowało w roku 1878: na oddziale I. II. III. IV. 4.742 zł. 163 zł. 431 zł. 178 zł. po strąceniu wydatku na chorych durem dotkniętych 851 „ — „ — „ — „ pozostaje 3.891 zł. 163 zł. 431 zł. 178 zł. Z powodu zaprowadzonych oszczędności do L. W. 40.077/1778 i 34.654/1879 preliminuje się w stosunku do wynikłości zmniejszone kwoty, a to: na oddział I. . . . . 3.000 zł. „ II. . . . . 150 „ „ III. . . . . 400 „ „ IV. . . . . 150 „ razem jak obok . 3.700 zł.	5.514	3 200
	29	Wikt dla lekarza dyżurnego 309 zł.	Wydatek w roku 1878. wynosił 306 zł. preliminuje się prawdopodobny wydatek jak na rok 1880 w kwocie 309 zł. Z powodu złączenia obu szpitali wydatek ten rozłożono w stosunku do stałego dzielnika na 4 oddziały.	306	309
	30	Opał łazienek, sal i innych ubikacyi 5.600 zł.	Preliminuje się prawdopodobny wydatek obliczony przez Dyrekcyę szpitalu do L. W. 8371/1880 na podstawie wynikłości z roku 1879. z uwzględnieniem maszyny parowej.	5.403	6.000
	31	Oświetlenie: *a)* Olej, koks, nafta, świece i inne 2 500 zł.	Oświetlenie z drzewem do gazowni obu szpitali kosztowało w roku 1877 . . 1.328 zł. „ 1878 . . 1.875 „ „ 1879 . . 2.598 „ razem . 5.801 zł. przeciętnie 1.933 „ ze względu na wynikłość z roku 1879 preliminuje się prawdopodobny wydatek, wedle dzielnika a to: na oddział I. . . . 1.110 zł. „ II. . . . 556 „ „ III. . . . 556 „ „ IV. . . . 278 „ razem jak obok . 2.500 zł.	1.875	1.700

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VIII	31	*b)* Drzewo i węgle do gazowni 500 zł.	Preliminuje się kwotę obliczoną przez Dyrekcyę szpitalu do L. W. 8371/1880 o 200 zł. więcej jak na rok 1880, z powodu iż przybył budynek gospodarczy, który będzie oświetlany gazem. Drzewo kosztowało w roku 1879 kwotę 370 zł.	—	300
		c) Gazownik, płaca 120 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880. bez zmiany.	220	120
		d) Lampiarz, płaca 64 zł.		64	64
		e) Wikt dla tychże po 14 zł. miesięcznie 336 zł.	Preliminnje się prawdopodobną potrzebę jak w roku 1880.	359	336
	32	Sprzęty gospodarcze i naprawa:			
		a) zwyczajne 350 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	350	350
		b) nadzwyczajne 2.550 zł.	Z powodu ciągle wzrastającej ilości chorych i dla braku sprzętów na oddziałach III. i IV. preliminuje się zgodnie z wykazaną do L. W. 8371 z r. 1880 potrzebę przez Dyrekcyę szpitalu, a to: dla oddziału I. . . . . 1.000 zł. „ II. . . . . 300 „ „ III. . . . . 660 „ „ IV. . . . . 590 „ razem jak obok . 2.550 zł.	3.379	2.320
	33	Utrzymanie 1 pary koni			
		a) Siano, owies, słoma i t. p. 300 zł.	Utrzymanie koni i wozów kosztowało w roku 1878 — 311 zł., preliminuje się w stosnnku do wynikłości z roku 1878. o 60 zł. więcej jak na rok 1880, z powodu iż w tym roku przybędzie 2 letnie źrebie.	311	240

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VIII.	33	*b)* Utrzymanie wozów, uprzęży itp. 150 zł.	Na utrzymanie wozów preliminuje się kwotę obliczoną przez Dyrekcyę szpitalu do L. W. 8371 z r. 1880. Wydatki powyższe rozdzielono na 4 oddziały z powodu złączenia obu szpitali i wspólnego użytkowania koni.	—	300
		c) Fornal, płaca 64 zł.		64	64
		d) Wikt miesięcznie po 14 zł. — 168 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	179	168
	34	Utrzymanie ogrodu:			
		a) Roboty ogrodowe, sprzęty i t. p. 600 zł.	Wydatek w roku 1878 wynosił kwotę 381 zł. 53 ct., jednak z powodu złączenia obu szpitali i większej potrzeby produkowania jarzyn ogrodowych, preliminuje się prawdopodobny wydatek jak na rok 1880.	381	600
		b) Ogrodnik, płaca wraz z relutum na wikt 360 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	259	360
	35	Utrzymanie pralni:			
		a) Mydło, proszek, farbka, krochmal 800 zł.	Pranie bielizny w obu szpitalach kosztowało w roku 1876 . . . . . 954 zł. „ 1877 . . . . . 840 „ „ 1878 . . . 1.173 zł. a po strąceniu wydatku na chorych durem dotkniętych . 102 „ pozostaje . . . . . 1.071 „ razem . 2.865 „ przeciętnie . 955 „ preliminuje się prawdopodobną potrzebę jak na rok 1880. a to: na oddział I. . . . 400 zł. „ II. . . . 100 „ „ III. . . . 200 „ „ IV. . . . 100 „ razem jak obok . 800 zł.	1.173	800

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VIII.	35	*b)* Drzewo i węgle 1.100 zł.	Preliminuje się zwiększony wydatek, obliczony wedle rzeczywistej potrzeby przez Dyrekcyę szpitalu do L. W. 8371/1880.	763	850
		c) 2 Siostry miłosierdz. zatrudnione w pralni 160 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	160	160
		d) Wikt dla tychże z dodatkami 384 zł.		428	384
		e) 10 praczek po 48 zł. 480 zł.	Preliminuje się o 2 praczki mniej jak na rok 1880. a to w myśl projektu Dyrekcyi szpitalu do L. W. 8371/1880.	983	576
		f) Wikt dla tychże po 14 zł. miesięcznie 1.680 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880. z opuszczeniem wiktu dla 2 praczek.	3.045	2.016
		g) 1 parobek, płaca 60 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	60	60
		h) Wikt tegoż 168 zł.		179	168
	36	Słoma do sienników 750 zł.	Wydatek w roku 1878. wynosił 815 zł. 81½ ct. z powodu znacznego napływu chorych durem dotkniętych. — Preliminuje się obecnie zmniejszoną kwotę w wysokości jak na rok 1880 a to: na oddział I. . . . . 350 zł. „ II. . . . . 100 „ „ III. . . . . 200 „ „ IV. . . . . 100 „ Razem jak obok 750 „	815	750

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VIII.	37	Bielizna i odzież *a)* Reparacya i sprawienie nowej: 1) zwyczajne 1.300 zł. 2) nadzwyczajne 5.900 zł.	Wydatek w roku 1878. wynosił 5.719 zł, zaś w roku 1879. zezwolono na sprawienie bielizny za kwotę 4. 219 zł. Ze względu jednak na konieczną potrzebę zaopatrzenia oddziału III. i IV. w bieliznę i pościel, preliminuje się zwiększoną kwotę wykazaną przez Dyrekcyę szpitalu do L. W. 8371/1880 a to: w oddziale I. II. III. IV. 1. zwyczajne 800zł. 100 zł. 300 zł. 100 zł. 2. nadzwyczajne 1900 „ 700 „ 1600 „ 1700 „	1.282 4.437	1.300 3.700
		b) 2 Siostry miłosierdź. zatrudnione w magazynie bielizny i pralni po 80 zł. — 160 zł.	Preliminuje się wedle rzeczywistej potrzeby wykazaną ilość Sióstr miłoś do L. W. 1280/1880.	80	80
		c) Wikt tychże z dodatkami 384 zł.	Preliminuje się potrzebę jak na rok 1880. po 16 zł, miesięcznie.	214	192
		d) 1 szwaczka, rocznie 48 zł.	Preliminuje się jak w roku 1880.	48	48
		e) Wikt tejże 168 zł.		179	168
		f) 1 szwaczka po 30 ct. dziennie — 90 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880. z opuszczeniem wiktu dla szwaczki w skutek wniosku Dyrekcyi szpitalu nadesłanego przy projekcie budżetu do L. W. 8371/1880.	90	90
	38	Rozmaite 1.410 zł.			
		a) Sprzęty, olej i reparacya maszyny parowej 1 110 zł.	Maszyna parowa obsługuje kuchnię, pralnię, łazienki i wodociągi, przeto utrzymanie tejże jako do ogólnych kosztów gospodarczych należne, wstawia się pod osobną pozycyę i preliminuje się na ten cel prawdopodobną potrzebę obliczoną na pod-	—	—

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VIII.	38		stawie wydatków z roku 1879. przez Dyrekcyę szpitalu (L. W. 8371/1880)wedle stałego dzielnika na 4 oddziały: na oddział I. . . . 493 zł. „ II. . . . 247 „ „ III. . . . 247 „ „ IV. . . . 123 „ razem jak obok . 1.110 zł.		
		b) Rozmaite drobne 300 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę jak na rok 1880.	281	300
IX.	39—46	7.686 zł.	**Koszta sanitarne.**	8.245	7.136
	39	Lekarstwa 3.800 zł.	Wydatki wynosiły w oddziałach: I. II. III. IV. w roku 1876 3.105 zł. 398 zł. 480 zł. 309 zł. „ 1877 2.296 „ 384 „ 872 „ 488 „ „ 1878 3.373 „ 406 „ 1.362 „ 625 „ razem 8.772 „ 1.188 „ 2.714 „ 1.422 „ przeciętnie 2.924 „ 396 „ 904 „ 474 „ Preliminuje się w stosunku do przeciętnych wynikłości zmniejszone kwoty z powodu zarządzonych oszczędności, jak niemniej ze względu iż wynik roku 1878. z powodu grasującej epidemii w tymże roku okazał się większy, a mianowicie preliminuje się: na oddział I. . . . 2.500 zł. „ II. . . . 300 „ „ III. . . . 700 „ „ IV. . . . 300 „ razem . 3.800 zł.	5.765	3.600
	40	Drzewo do apteki 110 zł.	Preliminuje się w stosunku do wynikłości z r. 1878. prawdopodobną potrzebę jak na rok 1880.	104	110

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
IX.	41	2 Siostry miłosierdzia zatrudnione w aptece:			
		a) płaca po 80 zł. 160 zł.		160	160
		b) wikt tychże z dodatkami 384 zł.	Preliminuje się jak w roku 1880.	214	384
	42	1 parobek w aptece: *a)* płaca 64 zł.		64	64
		b) wikt tegoż 168 zł.		179	168
	43	Na odczynniki chemikowi patologii 100 zł.	Na mocy rozporządzenia Wydziału krajowego do l. 9468/1873.	100	100
	44	Instrumenta chirurgiczne *a)* zwyczajne 300 zł.	Preliminuje się na zwyczajną potrzebę prawdopodobny koszt jak na rok 1880, zaś na potrzeby nadzwyczajne wedle obliczenia Dyrekcyi szpitalu do L. W. 8371/1880. z uwzględnieniem potrzeby sprawienia niektórych instrumentów dla oddziału I. i II. a to preliminuje się:	195	300
		b) nadzwyczajne 350 zł.	dla oddziałów I. II. III. IV. a) zwyczajne 170 zł. 50 zł. 50 zł. 30 zł. b) nadzwyczajne 300 „ 50 „ — „ — „	—	—
	45	Potrzeby sanitarne 2.000 zł.	Wydatek w roku 1878. wynosił: na oddziałach I. II. III. IV. 1.341 zł. 81 zł. 445 zł. 100 zł. Preliminuje się w stosunku do wynikłości prawdopodobną potrzebę jak w roku 1880. na oddział I. II. III. IV. 1.400 zł. 100 zł. 400 zł. 100 zł.	1.967	2.000
	46	Koszta pogrzebowe 250 zł.	Preliminuje się w stosunku do wynikłości z roku 1878. jak na rok 1880.	218	250

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
X.	47	900 zł.	**Koszta kancelaryjne.**	866	900
	47	Druki, litografie, koszta insercyjne i t. p. 900 zł.	Wydatki wynosiły w oddziałach: I. II. III. IV. w roku 1876 | 473 zł. | 223 zł. | 234 zł. | 113 zł. „ 1877 | 382 „ | 191 „ | 93 „ | 42 „ „ 1878 | 435 „ | 219 „ | 138 „ | 74 „ razem | 1.290 „ | 633 „ | 465 „ | 229 „ przeciętnie | 430 „ | 211 „ | 155 „ | 76 „ preliminuje się w zaokrągleniu jak w r. 1880. na oddział I. . . . 400 zł. „ II. . . . 200 „ „ III. . . . 200 „ „ IV. . . . 100 „ razem . 900 zł.		
XI.	48	250 zł.	**Koszta kapliczne.**	400	400
	48	Zgromadzeniu Sióstr miłosierdzia, za utrzymanie kościoła 250 zł.	Na mocy uchwały Wydziału krajowego z dnia 15. Stycznia 1876 l. 393. z opuszczeniem wynagrodzenia 150 zł. za utrzymanie kaplicy w szpitalu św. Ducha, który do nowych pawilonów przeniesiony został, a to w skutek rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 11. Lutego 1880 l. 47.368/1879.		
XII.	49—53	4.680 zł.	**Utrzymanie budynków.**	6.723	3.460
	49	Konserwacya i reparacya budynków 2.850 zł.	Wydatek z roku 1878. wynosił 5.078 zł. obecnie preliminuje się jak na rok 1880 z dodaniem 1.200 zł, które wedle obliczenia Dyrekcyi na założenie ogrodu spacerowego i na plantacye tegoż będą potrzebne.	5.078	1.650
	50	Asekuracya 250 zł.	Preliminuje się na podstawie wynikłości z roku 1879.	246	300
	51	Kominiarze i straż ogniowa 180 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	151	180

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
XII.	52	Czyszczenie kanałów 800 zł.	Wydatek z roku 1878. wynosił 768 zł. Preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 800 zł.	768	850
	53	Wynagrodzenie za czynności techniczne 600 zł.	Z powodu nowo zbudowanych obszernych budynków szpitalnych, wzmogła się znacznie czynność techniczna — wskutek czego okazała się konieczna potrzeba podwyższenia wynagrodzenia do kwoty 600 zł. rocznie (patrz uchwałę Wydziału krajowego z dnia 13. Stycznia 1880 l. 1081.)	480	480
XIII.	54	20 zł.	**Odsetki od kapitałów dłużnych.**	60	60
	54	4% od kapitału 2.000 złp. ubezpieczonego na dobrach „Prądnik Czerwony“ 20 zł.	Na mocy rozporządzenia byłego krajowego Rządu w Krakowie z dnia 1. Lipca 1859 l. 19.226. Wydatek ten ponosi oddział I. w całości.		
XIV.	55—57	112 zł.	**Zapisy.**	111	112
	55	Śp. Szembeka na odprawienie mszy św. 38 zł.	Na mocy rozporządzenia b. Senatu Rzeczypospolitej krakowskiej z dnia 30 Grudnia 1840 l. 1327.	37	38
	56	śp. Wencla na obdzielenie rekonwalescentów 38 zł.	Na mocy aktu fundacyjnego i rozporządzenia Wydziału krajowego do l. 21.083/1876. [Patrz dochody rubr. I. poz. 3. i.]	38	38
	57	śp. Gałeckiego i Klozowej na odprawienie mszy św. 36 zł.	Na mocy aktów fundacyjnych i rozporządzenia Wydziału krajowego do l. 631/1877. [Patrz dochody rubr. I. poz. 3. c.]	36	36

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
XV.	58—65	1.158 zł.	**Podatki i daniny.**	1.123	1.161
		A. Z realności i dóbr.			
	58	Od realności szpitalnych 62 zł.		62	68
	59	Z dóbr „Prądnik Czerwony“ 626 zł.		628	625
	60	Z dóbr „Krowodrza“ 157 zł.		158	140
		B. Ekwiwalenta.	Preliminuje się na podstawie wynikłości z roku 1879.		
	61	Od nieruchomego majątku szpitalnego 12 zł.		12	12
	62	Z dóbr „Prądnik Czerwony 108 zł.		107	108
	63	Z dóbr „Krowodrza“ 78 zł.		78	78
		C. Podatek dochodowy			
	64	Z dóbr „Tropiszów“ 115 zł.	Na mocy kontraktu z dnia 29. Lipca 1873 do l. 12.071/1873 zawartego.	—	115
	65	Od kapitałów hipotekowanych. —	Nic się nieprelimiuje, albowiem kapitały hipotekowane pozostały tylko w Królestwie polskiem od których się podatek dochodowy nie należy — reszta zaś kapitałów niespłaconych stanowią resztujące ceny kupna dóbr sprzedanych.	—	15
XVI.		150 zł.	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.**		
	66	Wydatki z prawa patronatu i t. p. 150 zł.	Preliminuje się prawdopodobną potrzebę jak w roku 1880.	32	150

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
XVII.	67	150 zł.	**Dyety i koszta podróży.**	33	150
	67	Na podróże komisyjne w sprawach funduszu 150 zł.	Preliminnje się jak w roku 1880.		
XVIII.	68—69	4.100 zł.	**Koszta utrzymania podrzutków.**	6.109	5.200
	68	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś przed 29. Sierpnia 1873 3.800 zł.	Wydatek wynosił: w roku 1877 kwotę . . . 8.440 zł. „ 1878 „ . . . 5.950 „ „ 1879 „ . . . 4.257 „ Preliminuje się prawdopodobny wydatek obliczony przez Dyrekcyę szpitalu w kwocie 3.800 zł.	5.950	5.000
	69	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś po 29. Sierpnia 1873. 300 zł.	Wydatek w roku 1877 wynosił 103 zł. „ 1878 „ 159 „ „ 1879 „ 225 „ Z powodu nowo przyjętych podrzutków preliminuje się zwiększony wydatek jak na rok 1880. w kwocie 300 zł. Wydatki powyższe ponosi w całości oddział II.	159	200
XIX.	70	200 zł.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**		
	70	Wynagrodzenie dla mamek po 15 ct. dziennie 200 zł.	Wydatek w roku 1877 wynosił . 138 zł. „ 1878 „ . 174 „ „ 1879 „ . 180 „ Preliminuje się w stosunku do wynikłości jak w roku 1880. kwotę 200 zł.	174	200
XX.	71	1.000 zł.	**Zapomogi dla położnic.**		
			Wydatek w roku 1877 wynosił . 930 zł. „ 1878 „ . 860 „ „ 1879 „ . 1.200 „ Preliminuje się, ze względu na wynikłość ostatniego roku, kwotę 1.000 zł.	860	900

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
XXI.	72	400 zł.	**Rozmaite.** Wydatek właściwy, po potrąceniu kwot na dur powrotny użytych, wynosił w roku 1878. — 163 zł. Z powodu zmienności tej rubryki preliminuje się jak na rok 1880. kwotę 400 zł.	1.530	400
XXII.	73	11.700 zł.	**Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika.** Ilość dni leczenia wynosiła: w roku 1877 . . . . 22.098 dni „ 1878 . . . . 21.437 „ „ 1879 . . . . 20.684 „ razem . 64.219 „ przeciętnie . 21,406 „ licząc jeden dzień leczenia po taksie zwiększonej do L. W. 30.580/1879 w kwocie 55. ct. dziennie, wypadnie wydatek 11.773 zł. 30 ct:, preliminuje się prawdopodobny wydatek w zaokrąglonej kwocie 11.700 zł.	10.718	11.000

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880
I.	1—3	2.363 zł.	**Odsetki od kapitałów.**	8 956	2.820
	1	Od papierów publicznych —	Kapitały funduszów szpitali krakowskich przeznaczył Wysoki Sejm uchwałami z dnia 17. Października 1871 i 30 Września 1878 na budowę szpitalu w Krakowie — ponieważ papiery publiczne sprzedano — przeto żadnego dochodu obecnie się nie preliminuje.	3.962	—
	2	Od kapitałów hipotekowanych 859 zł.	Preliminuje się rzeczywisty dochód od kapitałów ubezpieczonych na dobrach i realnościach.	4.072	1.981
	3 *a)—p)*	Dochody z fundacyj 1.504 zł.	Preliminuje się rzeczywiste dochody od kapitałów fundacyjnych o kwotę 657 zł. więcej jak na rok 1880, z powodu nowo utworzonych fundacyj wykazanych pod lit. a, g, k, p.	921	847
II.	4—9	11.182 zł.	**Dochody z realności i dóbr.**	9.897	11.257
	4	Czynsz dzierżawny z dóbr „Tropiszów“ 4.500 zł.	Na podstawie kontraktu dzierżawnego, zawartego do L. W. 12.071/1873. (dzierżawa trwa do 23. Czerwca 1885)	4.320	4.500
	5	Czynsz dzierżawny z dóbr „Prądnik Czerwony“ 3.805 zł.	Na mocy kontraktu zawartego do L. W. 19.573/1874 (dzierżawa trwa do 23. Czerwca 1887.)	2 652	3.805
	6	Czynsz z folwarku „Przeginia Duchowna“ 50 zł	Preliminuje się na mocy rozporządzenia byłej krakowskiej Rady administracyjnej z dnia 27. Sierpnia 1850. L. 4.873.	—	50
	7	Czynsz z realności w Krakowie pod liczbą 242—3, zwanej „Akademia“	Nic się nie preliminuje z powodu wykupna czynszu przez c. k. Namiestnictwo i utworzenia z uzyskanego kapitału fundacyi pod nazwą „Wolnych mularzy,“ z której dochód preliminuje się w rub. I. poz. 3 lit. k. (patrz L. W. 34.479 — 49.322/1878 i 26.428 — 32.966/1879).	43	50

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
II.	8 a)—b)	Dochód z ogrodu szpitalnego 1.800 zł.	Dochód w roku 1876 wynosił . 2.089 zł. „ 1877 „ . 2.248 „ „ 1878 „ . 1.854 „ razem . . 6.191 zł. przeciętnie . . 2.063 „ Preliminuje się ze względu na wynikłość ostatniego roku, prawdopodobny dochód jak w roku 1880. w kwocie 1.800 zł.	1.854	1.800
III.	10—11	111.200 zł.	**Zwroty kosztów leczenia.**	126.587	98.500
	10	Z funduszu krajowego galicyjskiego 100.000 zł.	Dochody wynosiły w oddziałach:		

	I.	II.	III.	IV.
w r. 1876	47.153 zł.	3.540 zł.	29.563 zł.	10.904 zł
„ 1877	48.356 „	13.878 „	16.962 „	16.094 „
„ 1878	49.766 „	21.090 „	26.543 „	17.146 „
razem	145.275 „	38.508 „	73.068 „	44.144 „
przeciętnie	48.425 „	12.836 „	24.355 „	14.748 „

Preliminuje się w stosunku do przeciętnych wynikłości, prawdopodobny dochód:

w oddziale I. kwotę , . 48.000 zł.
„ II. „ . . 13.000 „
„ III. „ . . 24.000 „
„ IV. „ . . 15.000 „
razem jak obok . 100.000 „

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
	11	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących 11.200 zł.	Dochody te wynosiły w oddziałach:	12.042	10.500

	I.	II.	III.	IV.
w roku 1876	5.967 zł.	709 zł.	2.739 zł.	3.049 zł.
„ 1877	4.585 „	737 „	1.825 „	2.403 „
„ 1878	6.114 „	752 „	2.909 „	2.237 „
razem	16.666 „	2.198 „	7.503 „	7.689 „
przeciętnie	5.555 „	732 „	2.501 „	2.563 „

Krajowy szpital św. Łazarza
w Krakowie.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
III.	11		Preliminuje się w zaokrągleniu w stosunku do przeciętnych wynikłości: w oddziale I. kwotę . 5.500 zł. „ II. „ . 700 „ „ III. „ . 2.500 „ „ IV. „ . 2.500 „ razem . . 11.200 „		
IV.	12	Rozmaite 65 zł.	**Rozmaite.** Preliminuje się, dla zmienności tej rubryki, prawdopodobny dochód jak na rok 1880.	829	65

L. W. 21910/1880.

Alegat G. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na r. 1881.

Lit. G.

Fundusz policyi krajowej.

PRELIMINARZ

na rok

1881.

L. W. 20.739/1880.

Fundusz policyi

SUMARYUSZ

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—4	Koszta gospodarcze	380	—	380
II.	5	Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek	10	—	10
III.	6	Zwroty grzywien policyjnych	10	—	10
IV.	7	Zwroty należytości posłańców karnych	2	—	2
V.	8	Remuneracye	5	—	5
VI.	9	Rozmaite	10	—	10
		Suma wydatków	417	—	417

Dochody

I.	1—5	Odsetki	6.718	—	6.718
II.	6	Policyjne grzywny	10	—	10
III.	7	Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów	10	—	10
IV.	8	Rozmaite	1	—	2
		Suma dochodów	6.740	—	6.740
		W porównaniu z wydatkami	—	—	417
		okazuje się **nadwyżka dochodów**	—	—	6.323

krajowej. Wydatki.

POSZCZEGÓLNIENIE

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Koszta gospodarcze.**			
	1	Utrzymanie korekcyonistów	50	—	—
	2	Koszta leczenia	10	—	—
	3	Ubiór	20	—	—
	4	Utrzymanie korekcyonistek	300	—	—
		Suma rubryki I. .	380	—	380
II.	5	**Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek**	10	—	10
III.	6	**Zwróty grzywien policyjnych**	10	—	10
IV.	7	**Zwroty należytości posłańców karnych** . . .	2	—	2
V.	8	**Remuneracye**	5	—	5
VI.	9	**Rozmaite**	10	—	10

*

Dochody. Fundusz policyi krajowej.

POSZCZEGÓLNIENIE

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Odsetki**			
	1	5% od kapitału zabezpieczonego na domu Nr. 86 i 87 w Krakowie, w kwocie . . 109 złp. 1 gr.	1	—	—
	2	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873, imiennej wartości . . . . . 7.700 zł.	462	—	—
	3	6% przypadających w roku 1881 od resztującej ceny kupna 40.000 zł. za realność t. z. św. Maryi Magdaleny.	2.400	—	—
	4	5% od asygnat kasowych galic. Banku kredyt. na 24.000 zł.	1.033	—	—
	5	5% od chwilowo lokowanej gotowizny 56.444 zł. 09 ct.	2.822	—	—
		Suma rubryki I. .	6.718	—	6.718
II.	6	**Policyjne grzywny**	10	—	10
III.	7	**Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów**	10	—	10
IV.	8	**Rozmaite**	2	—	2

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu policyi krajowej

na rok 1881.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1881			Preliminowano na rok 1880		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote					
I.	1—4	Koszta gospodarcze	380	—	380	580	—	580
II.	5	Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek	10	—	10	10	—	10
III.	6	Zwroty grzywien policyjnych . .	10	—	10	10	—	10
IV.	7	Zwroty należytości posłańców karnych .	2	—	2	2	—	2
V.	8	Remuneracye	5	—	5	5	—	5
VI.	9	Rozmaite	10	—	10	10	—	10
		Suma wydatków .	417	—	417	617	—	617
		Dochody						
I.	1—5	Odsetki	6.718	—	6.718	7.464	—	7.464
II.	6	Policyjne grzywny	10	—	10	10	—	10
III.	7	Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów	10	—	10	10	—	10
IV.	8	Rozmaite	2	—	2	2	—	2
		Suma dochodów .	6.740	—	6.740	7.486	—	7.486

na rok 1881. z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881.				Ogółem na rok 1881.		Uwaga.
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
—	200	—	—	—	200	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	200	—	—	—	200	
—	746	—	—	—	746	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	746	—	—	—	746	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
I.	1—4	Koszta gospodarcze 380 zł.	*Do poz. 1—3* W roku 1876, 1877, 1878 i 1879. nie było żadnych wydatków; ze względu jednak, iż właściwe przepisy korekcyjne zawsze jeszcze obowiązują i przewidzieć nie można, jaka kwota może być potrzebną, preliminuje się jak na rok 1880. *Do poz. 4.* Ze względu, iż od roku 1876. nie było żadnych wydatków, preliminuje się tylko 300 zł. Dotychczas preliminowano także w tej rubryce na pościel, bieliznę, potrzeby domowe, opał, pranie bielizny i rozmaite potrzeby, które to pozycye obecnie się opuszcza, ponieważ Wydział krajowy na mocy zawartego z c. k. Rządem kontraktu dnia 26. Listopada 1874 (L. W. 26281/1874) o sprzedaż realności funduszu policyjnego L. $20^{2}/_{4}$ (tak zw. św. Maryi Magdaleny) zobowiązał się do ponoszenia kosztów tylko na żywność, odzież i ewentualne koszta leczenia korekcyonistów i korekcyonistek.	—	580
II.	5	Koszta transportu 10 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	—	10
III.	6	Zwroty grzywien 10 zł.		—	10
IV.	7	Zwroty należytości posłańców 2 zł.		—	2
V.	8	Remuneracye 5 zł.		—	5
VI.	9	Rozmaite 10 zł.		—	10

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody		Wynikłość z roku 1878	Kwota preliminowana na rok 1880
I.	1—5	Odsetki 6.718 zł.	*Do poz. 1.* 5% od kapitału zabezpieczonego na realności nr. 86 i 87 w Krakowie, w kwocie 109 złp. 1 gr. czyli 27 zł. 25 ct. w. a.	1 zł.	7.410	7.464
			Do poz. 2. 6% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873 imiennej wartości 7.700 zł.	462 „		
			Do poz. 3. W r. 1874 sprzedano c. k. Rządowi realność t. zw. św. Maryi Magdaleny L. 20²/₄ za cenę . 120.000 zł. z tego spłacono po koniec roku 1879 kwotę . 64.000 zł. i spłacone będzie w r. 1880 i 1881 16.000 „ 80.000 „ pozostanie jeszcze 40.000 zł. których dalsze umorzenie na mocy zawartego kontraktu, rozdzielono na roczne raty po 8.000 zł. aż do r. 1886. spłacać się mające i od których, mocą tegoż kontraktu, przypada w roku 1881. 6% . . .	2.400 „		
			Do poz. 4. 5% od asygnat kasowych gal. Banku kredytowego na 8.000 zł. . .	400 „		
			Dnia 15. Maja. 1880 wpłynie od c. k. Rządu przypadająca rata kupna i sprzedaży realności L. 20²/₄ w kwocie 8.000 zł., za którą zakupi się po nominalnej wartości asygnaty kasowe galic. Banku kredytowego a od takowych wpłynie 5% . .	400 „		
			Dnia 15. Maja 1881. wpłynie znowu taka sama rata i w taki sam sposób użytą zostanie, od której otrzyma się za siedm miesięcy po 5%	233 „		
			Do poz. 5. 5% od chwilowo lokowanej gotowizny w kwocie 56.444 zł. 9 ct. . .	2.822 „		
II.	6	Policyjne grzywny 10 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.		—	10
III.	7	Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów 10 zł.			—	10
IV.	8	Rozmaite 2 zł.			—	2

L. W. **21.910**/1880

PRELIMINARZE

na rok

1881.

Lit.	**H.**	Fundusz	domestykalny	Str. 1
„	**I.**	„	kultury krajowej	„ 9
„	**K.**	„	stanowy sierociński	„ 15
„	**L.**	„	Al. hr. Stadnickiego	„ 21
„	**M.**	„	szkoły weterynaryi	„ 27
„	**N.**	„	pożyczki krajowej z roku 1873.	„ 37

Z drukarni E. Winiarza

PRELIMINARZE

NA ROK

1881.

L. W. 21.910/1880.
Alegat **H.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1881.

Lit. **H.**

Fundusz domestykalny.

Preliminarz

na rok

1881.

L. W. 20.680/1880.

Fundusz

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	Płace	—	—	—
II.	2	Najem lokalności	—	—	—
III.	3	Wydawnictwo aktów grodzkich	1.200	—	1.200
IV.	4	Rozmaite	5	—	5
		Suma wydatków	1.205	—	1.205
		Dochody.			
I.	1—5	Odsetki	4.099	—	4.099
II.	6	Sprzedaż dzieła „Poczet szlachty“	5	—	5
III.	7	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów	4.104	—	4.104
		W porównaniu z wydatkami	—	—	1.205
		okazuje się **nadwyżka dochodów**	—	—	2.899
		która użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.			

domestykalny.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	**Płaca.** Schneiderowi Antoniemu, byłemu wydawcy „Encyklopedyi do krajoznawstwa Galicyi“ pensya dożywotnia	—	—	—
II.	2	**Najem lokalności.** Akademii umiejętności w Krakowie, na pomieszczenie zbiorów do wydawnictwa Encyklopedyi	—	—	—
III.	3	**Wydawnictwo** starożytnych aktów grodzkich z archiwum bernardyńskiego (dotacya dla funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego)	1.200	—	1.200
IV.	4	**Rozmaite** przypadkowe	5	—	5
		Dochody.			
I.		**Odsetki.**			
	1	5% od kapitału wypożyczonego funduszowi kulparkowskiemu, według planu amortyzacyjnego .	2.355	—	—
	2	5% od obligacyj indemnizacyjnych, imiennej wartości 3.500 zł. m. k. po potrąceniu 10% podatku dochodowego	165	—	—
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. imiennej wartości 1.600 zł. w. a. . . .	96	—	—
	4	5% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego: *a)* od zapasu istniejącego im. wart. 23.600 zł. % 1.180 zł. *b)* od zakupić się mających „ 8.200 „ „ 298 „	1.478	—	—
	5	5% od książeczek galic. Kasy oszczędności . .	5	—	—
		Suma rubryki I. .	4.099	—	4.099
II.	6	**Sprzedaż dzieła** pod tytułem: „Poczet szlachty galicyjskiej i bukowińskiej“	5	—	5
III.	7	**Rozmaite** przypadkowe	—	—	—

Wyja-

Fundusz domestykalny.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1881.			Preliminowano na rok 1880.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote					
I.	1	Płace	—	—	—	600	—	600
II.	2	Najem lokalności	—	—	—	300	—	300
III.	3	Wydawnictwo aktów grodzkich	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200
IV.	4	Rozmaite	5	—	5	5	—	5
		Suma wydatków	1.205	—	1.205	2.105	—	2 105
		Dochody.						
I.	1 – 5	Odsetki	4.099	—	4.099	4.104	—	4.104
II.	6	Sprzedaż dzieła: „Poczet szlachty“	5	—	5	8	—	8
III.	7	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów	4.104	—	4.104	4.112	—	4.112

śnienia

na rok 1881. z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881.				Ogółem na rok 1881.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
—	600	—	—	—	600	
—	300	—	—	—	300	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	900		—	—	900	
—	5	—	—	—	5	
—	3	—	—	—	3	
—	—	—	—	—	—	
—	8	—	—	—	8	

Fundusz domestykalny.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.	1	Płace.	Nie preliminuje się nic, ponieważ Antoni Schneider, który na mocy uchwały W. Sejmu z dnia 24. Sierpnia 1877. l. 379. (L. W. 36.636/1877) pobierał z tej rubryki dożywocie o rocznych 600 zł. w miesiącu Lutym 1880. żyć przestał.	600	600
II.	2	Najem lokalności.	Nie preliminuje się nic, ponieważ krakowska Akademia umiejętności, która na mocy uchwały W. Sejmu z dnia 24. Sierpnia 1877. i Wydziału krajowego z dnia 30. Listopada 1877. l. 36.636 miała przyznanych na najem lokalu dla pomieszczenia zbiorów Antoniego Schneidera rocznie 300 zł. oświadczyła (do L. W. 35.481/1879. r.), iż zbiory te umieściła we własnym budynku i dalszej opłaty czynszu nie żąda.	300	300
III.	3	Wydawnictwo aktów grodzkich 1.200 zł.	Według uchwały W. Sejmu z dnia 16. Stycznia 1866.	1.200	1.200
IV.	4	Rozmaite 5 zł.	Chociaż z tej rubryki w roku 1878. wydano 200 zł., preliminuje się jak na rok 1880 tylko 5 zł., bowiem powyższy znaczny wydatek był tylko przypadkowym i jednorazowym, z powodu przewiezienia zbiorów Antoniego Schneidera do Krakowa i sprawienia szaf dla tychże, co się już nie powtórzy, gdyż zbiory te przeszły na własność Akademii umiejętności.	200	5
			Dochody.		
I.	1—5	Odsetki 4.099 zł.	*Do poz. 1.* Funduszowi budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie wypożyczono w r. 1873. kapitał . . . . . 66.000 zł. — ct. Z tego spłacono w latach 1873. do 1879. i umorzy się w roku 1880. razem 18 907 „ 24 „ pozostanie jeszcze . 47.092 zł. 76 ct. Od tego przypada odsetków według planu umorzenia do L. W. 5.731/1873. na rok 1881. . 2.354 „ 64 „ *Do poz. 2., 3., 4. a.* Odsetki obliczone według stopy właściwej każdego efektu.	3.805	4.104

Fundusz domestykalny.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Dochody.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.	1—5	Odsetki (ciąg dalszy).	Według planu umorzenia, wpłyną od funduszu krajowego a względnie od funduszu budowy zakładu kulparkowskiego, następujące raty kapitałowe: *a)* w roku 1880—2., 3. i 4. rata 2.089 zł. 55 ct. *b)* dnia 2. Marca 1881. . . 731 „ 34 „ *c)* „ 2. Czerwca „ . . 731 „ 34 „ *d)* „ 2. Września „ . . 731 „ 34 „ *e)* „ 2. Grudnia „ . . 731 „ 34 „ *f)* prawdopodobna nadwyżka dochodów z końcem roku 1880. 2.807 zł. — ct. Suma . 7.821 „ 91 „ za którą zakupi się 5% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego po kursie 95 zł. imiennej wartości . . . 8.200 zł. Od zakupionych listów zastawnych wpłyną odsetki: *ad a)* całoroczne od listów na 2.200 zł., które zakupione będą w roku 1880. . . . . 110 „ *ad b)* i *c)* półroczne od listów na 1.500 zł., które zakupione będą w Czerwcu 1881. . . . 38 „ *ad d)* i *e)* półroczne od 1.500 zł. odsetki nie wpłyną, bo zakupno nastąpi dopiero z końcem roku 1881 — „ *ad f)* roczne od 3.900 zł. zakupionych na początku roku 1881. . 150 „ *Do poz. 5.* Każdoczesne przy zakupnach pozostałości w gotówce, lokowane będą w książeczkach galic. Kasy oszczędności, od których preliminuje się prawdopodobny dochód . . . . . 5 „		
II.	6	Sprzedaż dzieła: „Poczet szlachty“ 5 zł.	Dochód w tej rubryce wynosił: w roku 1877. . 9 zł. 45 ct. „ „ 1878. . 4 „ 73 „ „ „ 1879. . — „ — „ razem 14 zł. 18 ct. przeciętnie 4 „ 72 „ preliminuje się w zaokrągleniu 5 „	5	8
III.	7	Rozmaite.	Nie preliminuje się nic jak w roku 1880.	—	—

L. W. 21.910/1880.
Alegat **I.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1881.

Lit. **I.**

Fundusz kultury krajowej.

Preliminarz

na rok

1881.

L. W. 23.528/1880.

Fundusz kultury

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	Zwroty kar	15	—	15
II.	2—3	Rozmaite	5.000	—	5.000
		Suma wydatków .	5.015	—	5.015
		Dochody.			
I.	1	Odsetki	2.479	—	2.479
II.	2	Kary	3.000	—	3.000
III.	3	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów .	5.479	—	5.479
		W porównaniu z wydatkami	—	—	5.015
		okazuje się **nadwyżka**	—	—	464
		która użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.			

krajowej.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	**Zwroty kar**	15	—	15
II.		**Rozmaite.**			
	2	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach . .	5.000	—	—
	3	Wydatki nieprzewidziane	—	—	—
		Suma rubryki II. .	5.000	—	5.000
		Dochody.			
I.	1	**Odsetki**	2.479	—	2.479
II.	2	**Kary** za przestępstwa lasowe i wodne . . .	3.000	—	3.000
III.	3	**Rozmaite**	—	—	—

W y j a-

Fundusz kultury krajowej.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1881.			Preliminowano na rok 1880.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1	Zwroty kar	15	—	15	100	—	100
II.		**Rozmaite.**						
	2	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach	5.000	—	5.000	5.000	—	5.000
	3	Wydatki nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	5.015	—	5.015	5.100	—	5.100
		Dochody.						
I.	1	Odsetki	2.479	—	2.479	—	—	—
II.	2	Kary	3.000	—	3.000	5.100	—	5.100
III.	3	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	5.479	—	5.479	5.100	—	5.100

śnienia

na rok 1881. z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881.				Ogółem na rok 1881.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
—	85	—	—	—	85	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	85	—	—	—	85	
2.479	—	—	—	2.479	—	
—	2.100	—	—	—	2.100	
—	—	—	—	—	—	
2.479	2.100	—	—	2.479	2.100	
				379		

Fundusz kultury krajowej.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.	1	Zwroty kar 15 zł.	Wydatek z roku 1877 . . . . 389 zł. 50 ct. „ „ 1878 . . . . 1 „ 92 „ „ „ 1879 . . . . 8 „ 58 „ razem 400 zł. — ct. przeciętnie 133 „ 33 „ kwota przeciętna nie może służyć za podstawę do preliminarza, zbytnia bowiem jej wysokość spowodowana została przypadkowo niezwykłym wydatkiem w roku 1877. Preliminuje się zatem tylko 15 zł.	2	100
II.	2—3	Rozmaite 5.000 zł.	*do poz. 2.* Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach preliminuje się jak na rok 1880. na podstawie uchwał W. Sejmu z dnia 16. Paźdz. 1871. i z dnia 18. Października 1878. *do poz. 3.* Na wydatki nieprzewidziane nie preliminuje się nic, jak w roku 1880.	6.803	5.000
			Dochody.		
I.	1	Odsetki 2.479 zł.	W roku 1880. nie preliminowano nic, albowiem Wydział krajowy zamierzał wnieść do Wysokiego Sejmu projekt, by zasoby funduszu kultury krajowej zostały użyte na częściowe pokrycie niedoborów funduszu krajowego; obecnie jednak Wydział krajowy osobnem sprawozdaniem przedłożonem Wysokiemu Sejmowi pod L. 22.055/1880 wykazuje potrzebę zaciągnięcia pożyczki w kwocie 1,000.000 zł. dla pokrycia wszystkich niedoborów po koniec roku 1880., przeto preliminuje się odsetki 6% od zasobów funduszu kultury krajowej, które w roku 1879 sprzedane zostały na potrzeby funduszu krajowego w efektach im. wart. 33.300 zł. i w tej samej ilości zwrócone być powinny 1.997 zł. jak również od gotówki podniesionej z lokacyj bankowych w kwocie 9.618 zł. 20 ct. 6%, które na zakupno efektów lub na lokacyę użyte zostaną . . 482 „ razem 2.479 zł.	2.188	—
II.	2	Kary 3.000 zł.	Dochód z roku 1876 . . . 9.444 zł. 78 ct. „ „ 1877 . . . . 5.678 „ 78 „ „ „ 1878 . . . 4.928 „ 91½ „ razem 20.052 zł. 47½ ct. przeciętnie 6.684 „ 15 „ ze względu jednak, że grzywny polowe w myśl §. 57. ustawy z dnia 17. Lipca 1876, przeszły na rzecz kas gminnych i że dochód tej rubryki stanowią tylko grzywny lasowe, które rok rocznie znacznie się zmniejszają, preliminuje się z uwzględnieniem dochodu (3.486 zł.) z roku 1879 w zaokrągleniu 3.000 zł.	4.929	5.100
III.	3	Rozmaite.	Nie preliminuje się nic, jak w roku 1880.	—	—

L. W. 21.910/1880.
Alegat **K.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1881.

Lit. **K.**

Fundusz stanowy sierociński.

Preliminarz

na rok

1881.

L. W. 20.693/1880.

Fundusz stanowy

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—4	Utrzymanie sierót	1.687	—	1.687
II.	5	Rozmaite	5	—	5
		Suma wydatków .	1.692	—	1.692

Dochody.

I.	1—5	Odsetki	1.867	—	1.867
II.	6	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów .	1.867	—	1.867
		W porównaniu z wydatkami	—	—	1.692
		okazuje się **nadwyżka dochodów** . .	—	—	175

która użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

sierociński.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Utrzymanie sierót.**			
	1	Siedm miejsc w zakładzie św. Antoniego we Lwowie, po . . . . . 120 zł.	840	—	—
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej w ogrodzie botanicznym we Lwowie, po . . 63 zł.	252	—	—
	3	Cztery miejsca w zakładzie św. Józefa w Krakowie, po . . . . . 120 zł.	480	—	—
	4	Jedno miejsce w zakładzie św. Wincentego we Lwowie, na	115	—	—
		Suma rubryki I. .	1.687	—	1.687
II.	5	**Rozmaite**	5	—	5
		Dochody.			
I.		**Odsetki.**			
	1	5% od obligacyj indemnizacyjnych imiennej wartości m. k. . . . . 3.450 zł.	163	—	—
	2	Od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego:			
		a) 4% od imiennej wartości . . 3.100 „	124	—	—
		b) 5% „ „ „ . . . 11.500 „	575	—	—
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej w roku 1873. imiennej wartości . . . 10.600 „	636	—	—
	4	6% od listów galic. Banku hipotecznego, imiennej wartości . . . . 6.100 „	366	—	—
	5	5% od książeczek galic. Kasy oszczędności . .	3	—	—
		Suma rubryki I. .	1.867	—	1.867
II.	6	**Rozmaite**	—	—	—

Fundusz stanowy sierociński.

Wyja-

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1881.			Preliminowano na rok 1880.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
								Złote
I.	1—4	Utrzymanie sierót	1.687	—	1.687	1.527	—	1.527
II.	5	Rozmaite	5	—	5	5	—	5
		Suma wydatków .	1.692	—	1.692	1.532	—	1.532
		Dochody.						
I.	1—5	Odsetki	1.867	—	1.867	1.840	—	1.840
II.	6	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	1.867	—	1.867	1.840	—	1.840

ś n i e n i a.

na rok 1881. z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881.				Ogółem na rok 1881.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
a u s t r y a c k i e						
160	—	—	—	160	—	
—	—	—	—	—	—	
160	—	—	—	160	—	
27	—	—	—	27	—	
—	—	—	—	—	—	
27	—	—	—	27	—	

Fundusz stanowy sierociński.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł.	Wydatki.	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.	1—4	Utrzymanie sierót 1.687 zł.	Uchwałą Wydziału kraj. do L. W. 48.620/1879. podwyższono stypendya dla czterech sierót w zakładzie św. Józefa w Krakowie z rocznych 80 zł. na roczne 120 zł. — Zresztą jak w roku 1880. Patrz L. W. 13.550/1872. 4.314/1875.	1.381	1.527
II.	5	Rozmaite 5 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880. . . .	2	5
			Dochody.		
I.	1—5	Odsetki 1.867 zł.	*Do poz. 1.* Od obligacyj indemnizacyjnych, imiennej wartości 3.450 zł. m. k. 5% po potrąceniu 10% podatku dochodowego . . . 163 zł. *Do poz. 2. a)* Od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, imiennej wartości 3.100 zł. w. a. — 4% . . . . 124 „ *b)* Od takichże listów, imiennej wartości 11.400 zł. w. a. — 5% . 570 „ Za rozporządzalną gotówkę, która się okaże z końcem roku rachunkowego 1880. około 150 zł. zakupi się w Styczniu 1881. podobny list na 100 zł. po kursie 95 zł., który przyniesie 5% . . . . 5 „ *Do poz. 3.* Od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873. imiennej wartości 10.600 zł. w. a. — 6% . . 636 „ *Do poz. 4.* Od listów galic. Banku hipotecznego imiennej wartości 6.100 zł. w. a. — 6% . . . . 366 „ *Do poz. 5.* Od istniejącej obecnie książeczki galic. Kasy oszczędności na 38 zł. 21 ct. i od każdoczesnych przy zakupnach efektów pozostałości w gotówce, które ulokowane będą na książeczki, preliminuje się prawdopodobny dochód . . . 3 „	1.802	1.840
II.	6	Rozmaite.	Nie preliminuje się nic jak w roku 1880.	—	—

L. W. 21.910/1880
Alegat **L.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1881.

Lit. **L.**

Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Preliminarz

na rok 1881.

L. W. 20.746/1880.

Fundusz Aleksandra

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	Płace	800	—	800
II.	2	30% rabat od sprzedaży ksiąg	122	—	122
III.	3	Koszta druku i oprawy dzieł	1.150	—	1.150
IV.	4	Rozmaite	5	—	5
		Suma wydatków	2.077	—	2.077
		Dochody			
I.	1	Dotacya	1.200	—	1.200
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich	405	—	405
III.	3—5	Odsetki	163	—	163
IV.	6	Rozmaite	—	—	—
V.	7	Pozostałość kasowa, spodziewana z końcem r. 1880	500	—	500
		Suma dochodów	2.268	—	2.268
		W porównaniu z wydatkami	—	—	2.077
		okazuje się **nadwyżka dochodów**	—	—	191

hr. Stadnickiego.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	**Płaca** Dr. Liskemu Ksaweremu za czynności około wydawnictwa aktów grodzkich, rocznie . . .	800	—	800
II.	2	**30% rabat księgarski** za sprzedaż aktów grodzk.	122	—	122
III.	3	**Koszta druku** i oprawy aktów grodzkich . .	1.150	—	1.150
IV.	4	**Rozmaite**	5	—	5
		Dochody.			
I.	1	**Dotacya** z funduszu domestykalnego na wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich . . .	1.200	—	1.200
II.	2	**Sprzedaż aktów** grodzkich i ziemskich . . .	405	—	405
III.		**Odsetki.**			
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873 imiennej wartości . . . . 200 zł. . . .	12	—	—
	4	5% od książeczki oszczędności galicyjskiego Banku kredytowego na . . . . . 27 zł. 81 ct.	1	—	—
	5	5% od książeczek galicyjskiej Kasy oszczędności na . . . . . .3000 zł. . . .	150	—	—
		Suma rubryki III. .	163	—	163
IV.	6	**Rozmaite**	—	—	—
V.	7	**Pozostałość kasowa** spodziewana z końcem roku 1880	500	—	500

Wyja-

Fundusz Al. hr. Stadnickiego.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Preliminowano na rok 1881. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Preliminowano na rok 1880 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
						Złote		
I.	1	Płace	800	—	800	800	—	800
II.	2	30% rabat od sprzedaży ksiąg	122	—	122	122	—	122
III.	3	Koszta druku i oprawy dzieł	1.150	—	1.150	1.150	—	1.150
IV.	4	Rozmaite	5	—	5	5	—	5
		Suma wydatków	2.077	—	2.077	2.077	—	2.077
		Dochody.						
I.	1	Dotacya	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich	405	—	405	405	—	405
III.	3—5	Odsetki	163	—	163	196	—	196
IV.	6	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
V.	7	Pozostałość kasowa, spodziewana z końcem roku 1880	500	—	500	300	—	300
		Suma dochodów	2.268	—	2.268	2.101	—	2.101

Śnienia.

na rok 1881 z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881.				Ogółem na rok 1881.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze	
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze			
austryackie.						
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	33	—	—	—	33	
—	—	—	—	—	—	
200	—	—	—	200	—	
200	33	—	—	200	33	
				167		

Fundusz Al. hr. Stadnickiego.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.	1	Płace 800 zł.	Według uchwały sejmowej z d. 11. Października 1871. LW. 43/869.	800	800
II.	2	30% rabat 122 zł.	Według umowy zawartej do L. W. 5911/1868. Od preliminowanych w Rubr. II. poz. 2. dochodów ze sprzedaży aktów grodzkich 405 zł. — 30% rabat księgarski wynosi 121 zł. 50 ct. preliminuje się w zaokrągleniu 122 „ — „	76	122
III.	3	Koszta druku i oprawy 1.150 zł.	Wynikłość z roku 1874/5 . . 1.057 „ 05 „ „ „ 1876. . . 966 „ 10 „ „ „ 1878. . . 1.426 „ 39 „ razem 3.449 zł. 54 ct. przeciętnie 1.149 „ 85 „ preliminuje się w zaokrągleniu 1.150 „ — „	1.426	1.150
IV.	4	Rozmaite 5 zł.	Preliminuje się jak na rok 1880.	—	5
			Dochody.		
I.	1	Dotacya 1.200 zł.	Według uchwały W. Sejmu z dnia 16. Stycznia 1866.	1.200	1.200
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich 405 zł.	Ponieważ do L. W. 39.321/1878. podniesiono cenę wydawnictwa, mianowicie Tomu I. do VI. z 2 zł. 50 ct. na 4 zł. za egzemplarz, cenę zaś ostatniego tomu VII. ustanowiono na 5 zł. za egzemplarz, przeto nie można preliminować na podstawie przecięcia rezultatów pieniężnych z lat poprzednich, ale na podstawie przecięcia z liczby sprzedanych egzemplarzy. W roku 1875. sprzedano 76 egzemplarzy „ 1876. „ 95 „ „ 1878. „ 101 „ razem 272 egzemplarzy przeciętnie 90 „ Po przeciętnej (z 4 zł. i 5 zł.) cenie 4 zł. 50 ct. otrzyma się 405 zł.	253	405
III.	3—5	Odsetki 163 zł.	Odsetki obliczono według stopy procentowej.	195	196
IV.	6	Rozmaite	Nic się nie preliminuje jak w 1880 r.	—	—
V.	7	Pozostałość kasowa 500 zł.	Z końcem r. 1879 pozostaje reszta kasowa w kwocie 4.400 zł., z tego zostanie użytem: na lokacyę około 3.000 zł., zaś na pokrycie kosztów druku aktów grodzkich około 900 zł. przeto w poz. 7. preliminuje się resztę w kwocie 500 zł.	3.850	300

L. W. 21.910/1880.
Alegat **M.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1881.

Lit. **M.**

Fundusz szkoły weterynaryi.

Preliminarz

na rok 1881.

L. W. 22.075/1880.

Sumaryusz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1—3	Płace, zasługi i emolumenta	701	—	701
II.	4—6	Utrzymanie budynków	469	—	469
III.	7—8	„ ogrodu	50	—	50
IV.	9	„ stawu	50	—	50
V.	10—11	Podatki	1.200	—	1.200
VI.	12—13	Spłata pożyczki	1.190	—	1.190
VII.	14	Rozmaite	120	—	120
		Suma wydatków .	3.780	—	3.780

Dochody.

I.	1—4	Czynsze z realności pod l. $466^{2}/_{4}$	3.399	—	3.399
II.	5—6	Dochody z ogrodu	200	—	200
III.	7	„ ze stawu	250	—	250
		Suma dochodów .	3.849	—	3.849
		W porównaniu z wydatkami .	—	—	3.780
		okazuje się **nadwyżka dochodów** .	—	—	69

szkoły weterynaryi.

Poszczególnienie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Płace, zasługi i emolumenta.**			
	1	Zarządca domu realności pod l. 466 4/4	360	—	—
	2	Stróż, zasługa	260	—	—
	3	Drzewo na opał dla zarządcy i stróża	81	—	—
		Suma rubryki I.	701	—	701
II.		**Utrzymanie budynków.**			
	4	Asekuracya	39	—	—
	5	Czyszczenie kominów i kloak	30	—	—
	6	Reparacye i inne wydatki	400	—	—
		Suma rubryki II.	469	—	469
III.		**Utrzymanie ogrodu.**			
	7	Czyszczenie drzew owocowych	25	—	—
	8	Rozmaite inne	25	—	—
		Suma rubryki III.	50	—	50
IV.		**Utrzymanie stawu.**			
	9	Czyszczenie i utrzymanie	50	—	50
V.		**Podatki.**			
	10	Podatek gruntowy z dodatkami	21	—	—
	11	Podatek domowy z dodatkami krajowymi, indemnizacyjnymi i powiatowymi	1.179	—	—
		Suma rubryki V.	1.200	—	1.200
VI.		**Spłata pożyczki.**			
	12	Kasie oszczędności XI. i XII. rata pożyczki w kapitale	327	—	—
	13	„ „ „ „ „ „ w odsetkach	863	—	—
		Suma rubryki VI.	1.190	—	1.190
VII.	14	**Rozmaite wydatki**	120	—	120

*

Fundusz szkoły weterynaryi.

Poszczególnienie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.		**Czynsz z pomieszkań pod l. 466 4/4.**			
	1	Z budynku II.	380	—	—
	2	„ III.	200	—	—
	3	„ IV.	400	—	—
	4	„ VI.	2.419	—	—
		Suma rubryki I.	3.399	—	3.399
II.		**Dochody z ogrodu.**			
	5	Za trawę i grunt orny	150	—	—
	6	„ sad	50	—	—
		Suma rubryki II.	200	—	200
III.		**Dochody ze stawu.**			
	7	Za staw wydzierżawiony na ślizgawkę	250	—	250

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu szkoły weterynaryi

na rok 1881.

Fundusz szkoły weterynarji.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1881. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Preliminowano na rok 1880 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
						Złote		
I.	1—3	Płace, zasługi i emolumenta	701	—	701	697	—	697
II.	4—6	Utrzymanie budynków	469	—	469	482	—	482
III.	7—8	„ ogrodu	50	—	50	100	—	100
IV.	9	„ stawu	50	—	50	50	—	50
V.	10-11	Podatki	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200
VI.	12-13	Spłata pożyczki	1.190	—	1.190	1.190	—	1.190
VII.	14	Rozmaite	120	—	120	320	—	320
		Suma wydatków .	3.780	—	3.780	4.039	—	4.039
		Dochody.						
I.	1—4	Czynsze z realności pod l. 466 4/4 . . .	3.399	—	3.399	3 603	—	3.603
II.	5—6	Dochody z ogrodu	200	—	200	258	—	258
III.	7	„ ze stawu	250	—	250	250	—	250
		Suma dochodów .	3.849	—	3.849	4.111	—	4.111

na rok 1881. z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881.				Ogółem na rok 1881.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie.						
4	—	—	—	4	—	
—	13	—	—	—	13	
—	50	—	—	—	50	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	200	—	—	—	200	
4	263	—	—	4	263	
					259	
—	204	—	—	—	204	
—	58	—	—	—	58	
—	—	—	—	—	—	
—	262	—	—	—	262	

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.	1—3	Płace, zasługi i emolumenta 701 zł.	*Do poz. 1.* Zarządca realności, tytułem wynagrodzenia za administracyę, otrzymuje pomieszkanie składające się z 3 pokoi i kuchni, wartości jak w latach ubiegłych . 360 zł. patrz (LW. 36.346/1877). *Do poz. 2.* Zasługa stróża (LW. 25.622/1875) rocznie . . . . . 260 „ *Do poz. 3.* Na opał dla zarządcy i stróża, za przyznanych im (LW. 41.419/1879) 24 metrów kubicznych drzewa bukowego, łupanego, preliminuje się w cenie z r. 1879 po 3 zł. 37 ct. za metr kubiczny . 81 „	577	697
II.	4—6	Utrzymanie budynków 469 zł.	*Do poz. 4.* Asekuracya budynków od wartości 20 000 zł. według policy na rok 1880 . . . . . 39 „ *Do poz. 5.* Na czyszczenie kominów i kloak preliminuje się jak na r. 1880 30 „ *Do poz. 6.* Na reparacye i inne niezbędne wydatki utrzymania budynków preliminuje się jak na rok 1880 . 400 „	218	482
III.	7—8	Utrzymanie ogrodu 50 zł.	*Do poz. 7.* Na czyszczenie drzew owocowych, kupno szczepów i pielęgnowanie takowych . . . . . 25 „ *Do poz. 8.* Na uprawę gruntu w ogrodzie, naprawę pokarmów i tp. . 25 „	7	100
V.	9	Utrzymanie stawu 50 zł.	*Do poz. 9.* Preliminuje się jak na r. 1880 50 „	—	50
VI.	10-11	Podatki 1.200 zł.	*Do poz. 10.* Podatek gruntowy preliminuje się jak na r. 1880 w kwocie 21 „ *Do poz. 11.* Podatek domowy wraz z dodatkami preliminuje się analogicznie do Rubryki I. dochodów: „Czynsze z realności", ponieważ wynikłości tych dwu rubryk w ścisłej zostają ze sobą łączności. Od spodziewanego dochodu z czynszów, w uwzględnieniu wynikłości z roku 1878. i że nie wszystkie ubikacye bez przerwy będą odnajęte, przyjmuje się podatek jak na rok 1880 w kwocie . . . . 1.179 zł.	1.204	1.200

Fundusz szkoły weterynaryi.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
VI.	12-13	Spłata pożyczki 1.190 zł.	*Do poz. 12—13.* Preliminuje się XI. i XII. ratę przypadającą od wypożyczonego kapitału od Kasy oszczędności w kwocie 16.000 zł. według planu umorzenia: *a*) na umorzenie kapitału 326 zł. 51 ct. *b*) na pokrycie 6% odsetek od reszty dłużnego kapitału 14.635 zł. 06 ct. 863 „ 49 „	1.190	1.190
VII.	14	Rozmaite 120 zł.	Ze względu, że nim rokowania co do ustanowienia własnej szkoły kucia koni załatwione zostaną, może zajść potrzeba umieszczenia uczniów cywilnych w c. k. wojskowej szkole kucia koni, preliminuje się na podstawie wynikłości z r. 1879 . . . . . 120 zł.	—	320
			Dochody.		
I.	1—4	Czynsz z realności 3.399 zł.	W realności pod l. 466⁴/₄ przebudowanej na szkołę weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni i szpitalem dla zwierząt, wynajęto tymczasowo pomieszkania osobom prywatnym na czas, nim rokowania z c. k. Rządem co do wprowadzenia w życie tego zakładu załatwione zostaną. Dochód na rok 1881. preliminuje się na podstawie fasyi na r. 1880	2.516	3.603
II.	5—6	Dochody z ogrodu 200 zł.	*Do poz. 5.* Za siano i grunt orny, preliminuje się prawdopodobny dochód jak w r. 1879 . . . . . 150 zł. *Do poz. 6.* Za sad, ze względu na nieurodzaj w r. 1878 i 1879 prawdopodobny dochód . . . . . 50 „	150	258
III.	7	Dochód ze stawu 250 zł.	Do LW. 10.133/1876 wydzierżawiono staw na ślizgawkę Tow. łyżwiarzy od 1. Maja 1876. do 30. Kwietnia 1882. za czynsz roczny . . . . 250 zł. Dochodu z połowu ryb i za sprzedaż trzciny nie preliminuje się wcale — z powodu, iż stan zarybienia nie pozwala spodziewać się w r. 1881. jakiejkolwiek z tego tytułu korzyści; w skutek zaś wydzierżawienia stawu na ślizgawkę i konieczności czystego utrzymywania tegoż, nie podobna liczyć na dochód ze sprzedaży trzciny lub sitowia.	250	250

L. W. 21.910/1880.
Alegat **N.** do sprawozdania Wydziału
krajowego o budżecie krajowym
na rok 1881.

Lit. **N.**

Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

Preliminarz

na rok 1881.

L. W. 20.875/1880.

Fundusz pożyczki

Sumaryusz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj . .	15.300	—	15.300
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	80.500	—	80.500
III.	3—5	Koszta administracyjne	8.380	—	8.380
IV.	6	Wydatki rozmaite	800	—	800
		Suma wydatków . .	104.980	—	104.980

Dochody.

I.	1	Zwroty kapitałów	71.736	—	71.736
II.	2—4	Odsetki	29.836	—	29.836
III.	5—6	Rozmaite dochody	1.960	—	1.960
		Suma dochodów . .	103.532	—	103.532
		W porównaniu z wydatkami	—	—	104.980
		okazuje się **przewyżka wydatków** .	—	—	1.448
		Uwzględniwszy jednak, iż w preliminarzu na rok 1880. wykazano prawdopodobną pozostałość z rachunków tegoż roku (patrz wyjaśnienia do poz. 4. dochodów)	—	—	499.736
		okazuje się ogólna z końcem roku 1881. **rozporządzalna gotówka w kwocie**	—	—	498.288

krajowej z roku 1873.

Poszczególnienie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	15.300	—	15.300
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	80.500	—	80.500
III.		**Koszta administracyjne.**			
	3	C. k. Skarbowi Państwa 10% podatek dochodowy od kuponów	8.050	—	—
	4	Temuż należytość stemplowa od kuponów	230	—	—
	5	Potrzeby kancelaryjne i inne pomniejsze	100	—	—
		Suma rubryki III. .	8.380	—	8.380
IV.	6	Rozmaite wydatki	800	—	800
		Dochody.			
I.	1	Zwrot kapitału wypożyczonego Wydziałom powiatowym	71.736	—	71.736
II.		**Odsetki.**			
	2	Od kapitałów wypożyczonych Wydz. powiatowym, 6%	5.236	—	—
	3	„ Wydziałów powiatowych, za niedotrzymanie terminów rat, 10%	900	—	—
	4	„ kapitałów chwilowo lokowanych	23.700	—	—
		Suma rubryki II. .	29.836	—	29.836
III.		**Rozmaite dochody.**			
	5	Dochód z wylosowanych na korzyść funduszu obligacyj	1.300	—	—
	6	Od banków, zwrot zaliczek udzielonych w latach ubiegłych na wypłatę kuponów	660	—	—
		Suma rubryki III. .	1.960	—	1.960

Wyja-

Fundusz pożyczki krajowej z. r. 1873. Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Preliminowano na rok 1881.			Preliminowano na rok 1880.		
			Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
						Złote		
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	15.300	—	15.300	14.400	—	14.400
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	80.500	—	80.500	81.500	—	81.500
III.	3—5	Koszta administracyjne	8.380	—	8.380	8.480	—	8.480
IV.	6	Rozmaite wydatki	800	—	800	1.400	—	1.400
		Suma wydatków . .	104.980	—	104.980	105.780	—	105.780
		Dochody.						
I.	1	Zwroty kapitałów	71.736	—	71.736	169.483	—	169.483
II.	2—4	Odsetki	29.836	—	29.836	35.959	—	35.959
III.	5—6	Rozmaite dochody	1.960	—	1.960	2.000	—	2.000
		Suma dochodów . .	103.532	—	103.532	207.442	—	207.442

Śnienia.

na rok 1881. z preliminowanemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881.				Ogółem na rok 1881.		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie.						
900	—	—	—	900	—	
—	1.000	—	—	—	1.000	
—	100	—	—	—	100	
—	600	—	—	—	600	
900	1.700	—	—	900	1.700	
					800	
—	97.747	—	—	—	97.747	
—	6.123	—	—	—	6.123	
—	40	—	—	—	40	
—	103.910	—	—	—	103.910	

Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj 15.300 zł.	Preliminuje się na podstawie planu umorzenia do LW. 16.009/1873	13.300	14.400
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących 80.500 zł.	Wedle planu umorzenia przypada na wypłatę kuponów w roku 1881. . . 90.675 zł. Ponieważ takowy zastosowany jest do pełnej emisyi obligacyj, wynoszącej 1,600.000 zł., faktycznie zaś puszczono ich w obieg tylko na 1,433.000 zł., przeto z uwzględnieniem obligacyj już wylosowanych i jeszcze po dzień 1. Lutego 1881. r. wylosować się mających, preliminuje się w przybliżeniu, jak obok.	83.202	81.500
III.		Koszta administracyjne 8.380 zł.		8.410	8.480
	3	C. k. Skarbowi Państwa 10% podatek dochodowy od kuponów 8.050 zł.	Tytułem podatku dochodowego preliminuje się 10% od spodziewanej w roku 1881. wypłaty kuponów, wynoszącej (jak wyżej wykazano) około 80.500 zł.	8.074	8.150
	4	Temuż, należytość stemplowa od kuponów 230 zł.	C. k. Rządowi przypadają należytości stemplowe po 7 ct. od półrocznego kuponu na 3 zł., mianowicie od obligacyj Ser. A. Nr. 6.260 do Nr. 8.000. Należytość ta zmienia się, o ile która z tych obligacyj wylosowaną zostanie. Półroczna należytość wynosiła: na dniu 1. Maja 1878. . 118 zł. 16 ct. „ „ 1. Listopada „ . 117 „ 60 „ „ „ 1. Maja 1879. . 117 „ 39 „ „ „ 1. Listopada „ . 117 „ 11 „ Preliminuje się przeto z tego tytułu na rok 1881. w przewidywaniu drobnej tylko różnicy, kwotę 230 zł., jak na rok 1880.	236	230
	5	Potrzeby kancelaryjne i inne pomniejsze 100 zł.	Preliminuje się na podstawie corocznie okazującej się potrzeby, mianowicie wynosiły te wydatki w roku 1877. . . . 99 zł. „ „ 1878. . . 100 „ „ „ 1879. „ . . 100 „	100	100

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na rok 1880.
IV.	6	Rozmaite wydatki 800 zł.	W rubryce tej mieszczą się, prócz nieprzewidzianych wydatków, także zaliczki niewyrachowane przez banki, które wypłacają kupony. Z tego względu (z powodu niestałości tej rubryki) preliminuje się na podstawie wynikłości z roku 1878. w zaokrągleniu 800 zł.	820	1.400
			Dochody.		
I.	1	Zwrot kapitału wypożyczonego Wydziałom powiatowym 71.736 zł.	Wedle planu umorzenia.	137.896	169.483
II.		Odsetki 29.836 zł.		42.585	35.959
	2	Od kapitału wypożyczonego Wydziałom powiatowym, 6%, 5.236 zł.	Wedle planu umorzenia.	31.725	13.999
	3	Od Wydziałów powiatowych odsetki zwłoki, 10%, 900 zł.	Preliminuje się wedle trzechletniego przecięcia: Dochód z roku 1877. . . . . 272 zł. „ „ 1878. . . . . 563 „ „ „ 1879. . . . . 1.807 „ razem . 2.642 zł. przeciętnie . 880 „ w zaokrągleniu . 900 „	563	360
	4	Od kapitałów chwilowo lokowanych 23.700 zł.	Preliminuje się na podstawie spodziewanej gotówki rozporządzalnej, a to wedle następującego zestawienia: Dochody z pominięciem odsetków od lokacyi (rubr. II. poz. 4.) wyniosą w roku 1881. . . . . 79.832 zł. do tego spodziewana nadwyżka gotówki z końcem roku 1880., wykazana do LW. 13.207/1879. (patrz preliminarz tegoż funduszu na rok 1880.) w sumie . . . 499.736 „ ogółem . . 579.568 zł.	10.297	21.600

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya preliminarza	Tytuł	Dochody	Wynikłość z roku 1878.	Kwota preliminowana na 1880.
			z przeniesienia . . 579.568 zł. potrąciwszy zaś od tego sumę wydatków w roku 1881., wedle niniejszego preliminarza . . . 104.980 „ okaże się spodziewana w roku 1881. nadwyżka gotówki . . . 474.588 „ która ulokowana na 5% przyniosłaby w zaokrągleniu odsetki w kwocie 23.700 zł.		
III.		Rozmaite dochody 1.960 zł.		1.811	2.000
	5	Dochód z wylosowanych na korzyść funduszu obligacyj 1.300 zł.	Dochód z roku 1877. . . . 1.800 zł. „ „ 1878. . . . 1.100 „ „ „ 1879 . . . 1.100 „ razem . 4.000 zł. przeciętnie . 1.333 „ w zaokrągleniu . 1.300 „	1.100	1.400
	6	Od banków, zwrot zaliczek udzielonych w latach ubiegłych na wypłatę kuponów 660 zł.	Preliminuje się wedle trzechletniego przecięcia: Dochód w roku 1877 . . . 1.032 zł. „ „ 1878. . . . 339 „ „ „ 1879. . . . 608 „ razem . 1.979 zł. przeciętnie . 659 „ w zaokrągleniu . 660 „	339	600
		Zwrot za brakujące kupony.	Nie preliminuje się nic, jak na rok 1880. dla wyłącznej przypadkowości tej pozycyi.	372	—

Sprawozdanie Wydziału krajowego

o potrzebie podwyższenia kredytów w niektórych rubrykach preliminarza funduszu krajowego na rok 1880.

Wysoki Sejmie!

Preliminarz funduszu krajowego na rok 1880., który przedkładamy Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem do L. W. 2.913/1879. sporządzony i wydrukowany był już w Maju 1879.

W dalszym ciągu roku 1879. i z początkiem roku 1880. okazało się, iż nietylko wydatki w niektórych rubrykach wzrosły tak, że proponowane w preliminarzu na rok 1880. kwoty będą niedostateczne, lecz nadto przybyły potrzeby w preliminarzu powyższym nieprzewidziane.

I.

Potrzeba podwyższenia kredytów okazała się w rubrykach następujących:

Rubr. III. Koszta leczenia ubogich chorych.

Preliminowano . . . . . 450.000 zł.
a ponieważ w roku 1879. wyasygnowano z tej rubryki . . . . 536.000 „
i umniejszenia tych wydatków w roku 1880. spodziewać się nie można, przeciwnie w obec panującego w kraju niedostatku, raczej na podwyższenie liczyćby należało, przeto kwota preliminowana jest za małą o . . . . . 86.000 zł.

Rubr. IX. Kwaterunkowe żandarmeryi.

Na najem pomieszkań i koszar preliminowano . . 49.512 zł.,
lecz na podstawie kontraktów najmu, zawartych w ciągu lat 1879. i 1880. wzrosły te koszta o . . . . . 2.526 zł.
i spodziewać się należy, iż w ciągu roku 1880., tak w skutek nowych kontraktów, jakoteż i z powodu pomnożenia ilości posterunków wzrosną jeszcze bardziej; doliczywszy na to pomnożenie prawdopodobną kwotę . . 474 „
okaże się potrzeba podwyższenia kredytu w tej rubryce o . . . . . 3.000 „
do przeniesienia . . 89.000 zł.

z przeniesienia . . 89.000 zł.

Rubr. XI. Dotacye dla zakładów krajowych.

W skutek doświadczenia z roku 1879., którem się już kierowano przy układaniu preliminarza na rok 1881. okazuje się potrzeba następujących podwyższeń kredytów w preliminarzu zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie:

W rubryce II.	*a*) Płaca i wikt I. ślusarza . . .	474 zł.		
	b) „ „ II. „ . . .	434 „		
	c) Dwóch palaczy do maszyny parowej .	732 „		
	d) Płaca dzienna inżyniera . . .	227 „		
	razem . .	1.867 zł.		
	a po odtrąceniu kosztu utrzymania nauczyciela ślusarstwa	428 „		
	zostaje		1.439 zł.	
W rubr. VIII.	Na drzewo opałowe i węgiel		5.000 „	
	w skutek puszczenia w ruch maszyny parowej.			
W rubr. XII.	Na utrzymanie urządzeń mechanicznych	1.530 zł.		
	Na utrzymanie drogi dojazdowej .	1.060 „	2.590 „	
W rubr. XIII.	Na utrzymanie obłąkanych kobiet w Przemyślu .		1.825 „	
	Ogółem dla całego zakładu		. . .	10.854 „

II.

Pozycye wydatków nieprzewidzianych w preliminarzu są następujące:

W rubr. VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Dział: „*Na cele gospodarstwa krajowego*“:

1) Na badanie głębszych pokładów ziemi w okolicach naftowych uchwalona na rok 1879. kwota 10.000 zł. zużytkowaną być nie mogła i wydano z niej tylko 517 zł. 98 ct. na koszta komisyi naukowej i rzeczoznawców o użyciu funduszu i miejscu odpowiedniem do badania tych pokładów orzekać mającej; z tego powodu okazuje się potrzeba kredytu na rok 1880. . . . . 10.000 „

W rubr. XIV. „Rozmaite wydatki“ nie preliminowano nic na odsetki od pożyczek chwilowych, albowiem Wydział krajowy zamierzał wnieść osobne sprawozdanie, mające na celu uregulowanie finansów krajowych. Przedkładając je obecnie pod L. 22.055 przedstawiliśmy tamże, iż znaczne niedobory funduszu krajowego w latach 1876 do 1879. włącznie, tudzież brak dotacyi kasowej na pokrycie wydatków bieżących w czasach, kiedy wydatki te przewyższają znacznie wpływające dochody — stały się powodem, że Wydział krajowy zmuszonym był zaciągać chwilowe pożyczki od innych funduszów, tudzież w bankach; odsetki opłacone od tych pożyczek wynosiły: w roku 1877. . . . 48.721 zł.
„ 1878. . . . 47.812 „
„ 1879. . . . 58.199 „

Ponieważ i na rok 1880. pozostały niespłacone w skutek niedoborów z lat ubiegłych pożyczki, a tem samem kasa krajowa nie jest odpowiednio udotowaną — przeto i w r. 1880. przypadnie opłacić nie mniejsze jak w roku 1879 odsetki, a zatem około . . . . 58.000 „

Na umorzenie pożyczki w kwocie 40.400 zł. zaciągniętej na podstawie uchwały W. Sejmu z dnia 19. Października 1878. w Kasie oszczędności na budowę domu administracyjnego nic nie preliminowano; — roczna rata umorzenia wynosi . . . . 2.826 „

do przeniesienia . . 170.680 zł.

z przeniesienia . . 170.680 zł.

Nakoniec przybywają zupełnie nowe potrzeby, które wymagają utworzenia osobnej rubryki, mianowicie wydatki: **„Na kwaterunkowe c. k. wojska“**, a to z powodów następujących:

Ustawa z 11. Czerwca 1879. (Nr. 93. Dz. ust. P.) regulująca w krajach w Radzie państwa reprezentowanych, dostarczanie kwater dla c. k. wojska w czasie pokoju, weszła w życie z dniem 1. Lipca 1879, a stanowi w §. 23, iż stały kwaterunek wojska jest ciężarem publicznym, który ponosić ma całe królestwo odnośne, lub kraj, i za który to ciężar administracya wojskowa płaci wynagrodzenie w tej ustawie wyłuszczone.

Wydział krajowy zawezwał wszystkie gminy galicyjskie, w których znajdują się stałe garnizony, ażeby przedłożyły wykazy, jakie należytości pobierają rocznie od c. k. Rządu za kwaterunki wojskowe, a ile w ogóle dopłacają rocznie za te kwaterunki z funduszów gminnych, t. j. z własnych funduszów gminnych, tudzież z tak zwanych gminnych dodatków kwaterunkowych. Zawezwaniu temu nie uczyniły jeszcze wszystkie gminy zadość, jednakowoż z otrzymanych sprawozdań i po doliczeniu przybliżonem należytości dla gmin, które jeszcze sprawozdań nie przedłożyły, okazuje się, iż wydatek ten wyniesie rocznie najmniej 80.000 zł.

Gdy zaś powyższa ustawa państwowa weszła w życie od 1. Lipca 1879, przeto wyniosą rzeczone wydatki za pół roku 1879. i za cały rok 1880. łączną sumę . . . 120.000 „

Ogólna suma podwyższonych potrzeb . . . . . 290.680 zł.

Z powodów wyżej przedstawionych, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Do sumy wydatków preliminarza funduszu krajowego na rok 1880. dodaje się kwotę 290.680 zł. na potrzeby wyżej wskazane.

2) Wydatki na kwaterunek c. k. wojska stanowić mają rubrykę XIV. wydatków, w skutek czego dotychczasowa rubryka **„Rozmaite wydatki“** otrzyma liczbę XV.

We Lwowie dnia 20. Maja 1880.

Marszałek krajowy:

Ludwik hr. Wodzicki *w. r.*

Sprawozdawca

Dr. Józef Wereszczyński *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Alegat. 37.

Wniosek.

Wysoki Sejm uchwalić raczy

·/. obok załączony projekt ustawy o drogach publicznych nieeraryalnych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów, dnia 8. Czerwca 1880.

Abrahamowicz
wnioskodawca

Waygart, Dr. Czajkowski, Max, Romanowicz, J. Jocz, X. Buchwald, Garbaczyński, Wernicki, X. Liske, Ochrymowicz, Łazarski, Szumańczowski, Żywicki, Spławiński, Lenartowicz.

Wniosek.

Ustawa

z dnia . . go . . . . . 18 . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o drogach publicznych nieeraryalnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

I. Ogólne postanowienia.

§. 1.

Ustawa niniejsza obejmuje postanowienia o drogach krajowych, powiatowych i gminnych.

§. 2.

Drogami krajowemi są drogi obecnie pod tą nazwą istniejące i te które ustawą krajową za drogi krajowe uznane będą.

§. 3.

Drogami powiatowemi są drogi obecnie pod tą nazwą istniejące i te, które uchwałą Rady powiatowej lub Sejmu krajowego (§. 5. ust. 2) za powiatowe uznane zostaną.

§. 4.

Wszystkie drogi do publicznego użytku przeznaczone a nieobjęte §§. 2 i 3 są drogami gminnemi.

§. 5.

Za drogi powiatowe uznane być mają najważniejsze drogi dla handlowej i przemysłowej komunikacyi pewnej okolicy, w szczególności zaś te, które przechodząc przez dwa lub więcej powiatów, łączą te z większemi miastami, lub stacyami kolei żelaznych.

Jeżeliby która z Rad powiatowych ociągała się z powzięciem uchwały co do uznania drogi takiej za drogę powiatową, albo jeżeliby pomiędzy Radami sąsiednich powiatów nie nastąpiło porozumienie, co do założenia lub budowy drogi mającej ważność komunikacyjną a przecinającej dwa lub więcej powiatów, natenczas Sejm krajowy na podstawie zbadania sprawy przez Wydział krajowy i po rozpoznaniu opinii właściwych Rad powiatowych może uznać taką drogę za powiatową.

§. 6.

W każdym powiecie podzielone zostaną drogi gminne na drogi ważnej i drugorzędnej komunikacyi.

Za drogi gminne ważnej komunikacyi uznane być mają:

a) drogi, które bezpośrednio łączą miasta i miasteczka tak pomiędzy sobą, jakoteż z drogami bitemi lub stacyami kolei;

b) drogi, które przechodząc przez dwie lub więcej osad wiejskich, prowadzą bezpośrednio do miast, miasteczek, dróg bitych, lub stacyj kolei żelaznych.

§. 7

Dla dróg gminnych ważnej komunikacyi ustanowieni być mają na koszt powiatu, drożnicy. Drożników tych w każdym powiecie ma być najmniej czterech.

§ 8.

Zakładanie dróg krajowych i powiatowych ma poprzedzać pertraktacya z interesowanymi dla zbadania i oznaczenia konkurencyi dobrowolnej na rzecz budowy drogi, lub jej konserwacyi, tudzież przyzwolenie władz ze względów politycznych i wojskowych, a nadto przy drogach powiatowych przyzwolenie Wydziału krajowego.

Do zakładania dróg gminnych potrzeba przyzwolenia politycznej władzy powiatowej i Wydziału powiatowego.

Pierwszeństwo budowy przy równoważących się warunkach przysługa tym drogom dla których ofiarność interesowanych okaże się największą.

§ 9.

Wszystkie urządzenia przeznaczone do uzupełnienia ochrony lub bezpieczeństwa dróg, mianowicie: mosty, przewozy, budowy sztuczne i t. d. uważane będą za część tej drogi, na której się znajdują; ze względu jednak na szczególną ważność lub kosztowność budowy może zrobić wyjątek od tego prawidła Sejm krajowy, przyjmując koszta budowy lub utrzymania tych przedmiotów na fundusz krajowy, a co do dróg gminnych, także Rada powiatowa, przyjmując je na fundusz powiatowy.

§. 10.

Własność nieruchoma potrzebna na rzecz drogi publicznej, ma być nabytą w drodze wywłaszczenia wedle istniejących ustaw i przepisów.

§ 11.

Zaniechanie drogi krajowej wymaga: ustawy krajowej — drogi powiatowej: uchwały Rady powiatowej, przyzwolenia c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego — drogi gminnej: przyzwolenia Rady powiatowej i politycznej władzy powiatowej.

Zaniechana droga krajowa a nie uznana za powiatową, równie jak zaniechana droga powiatowa, stają się drogami gminnemi, o ile służą do użytku publicznego (§. 4)

Zaniechana droga a do użytku publicznego nie służąca ma być sprzedaną na rzecz funduszu tej kategoryi dróg, do której należała. Wydział krajowy dla dróg krajowych, Wydział

powiatowy dla dróg powiatowych i gminnych zarządzi bezzwłocznie oszacowanie gruntów i wezwie do zapłacenia ceny szacunkowej tych właścicieli, których grunta z drogą się stykają. Jeżeli przez nich cena ta w przeciągu dni 60 od doręczenia zawezwania złożoną nie zostanie, nastąpi przedaż przez licytacyę.

§. 12.

Niniejsza ustawa nie narusza praw i obowiązków opartych na dobrowolnych ugodach, lub innych specyalnych tytułach prawnych co do dróg wszelkich kategoryj.

II. Pokrycie kosztów.

§. 13.

Koszta budowy i utrzymania dróg krajowych ponosi fundusz krajowy.

Czy i o ile powiaty, przez które te drogi przechodzą, przyczyniać się mają do kosztów budowy i utrzymania dróg krajowych, oznaczy w każdym poszczególnym wypadku ustawa krajowa.

§. 14.

Fundusz powiatowy ponosi:

a) koszta budowy i utrzymania dróg powiatowych;

b) koszta utrzymania drogowych dla dróg gminnych ważnej komunikacyi;

c) koszta utrzymania dróg gminnych ważnej komunikacyi, o ile by te nie mogły być pokryte prestacyą, dodatkami do podatków bezpośrednich i innymi funduszami przeznaczonymi dla tych dróg, zaś koszta budowy i rekonstrukcyi tychże dróg o ile by nie mogły być pokryte tak powyższymi funduszami jak i nadto składką pieniężną (§. 24).

Na rzecz dróg powiatowych użyte być mogą prestacye i fundusze dróg gminnych, jednakże tylko w granicach właściwej gminy katastralnej.

§. 15.

Na cele drogowe obowiązana jest Rada powiatowa nakładać corocznie powiatowe dodatki do podatków bezpośrednich w wysokości 3%, a w miarę potrzeby do 10% tychże podatków.

Jeżeliby Rada powiatowa nie dopełniła tego obowiązku natenczas Wydział krajowy po wysłuchaniu jej zdania wstawi w budżet powiatowy potrzebną kwotę i może nałożyć na jej pokrycie dodatki do podatków bezpośrednich aż do 10%.

Wyższe dodatki do podatków bezpośrednich na potrzeby drogowe uchwalić może Rada powiatowa tylko w granicach zakreślonych ustawą o Reprezentacyi powiatowej.

Gdyby w pewnym powiecie corocznie opłacane powiatowe dodatki na cele drogowe, nawet w wysokości 3% przewyższały potrzebę — natenczas może Wydział krajowy zniżyć stopę procentową tych dodatków.

Zniżenie to jednak przyznane być może tylko na rok jeden i dopiero po latach najmniej trzech, od dnia wejścia niniejszej ustawy w życie.

§. 16.

Koszta budowy i utrzymania dróg gminnych ponoszą przedewszystkiem gminy i obszary dworskie w granicach swej gminy katastralnej:

a) prestacyami,
b) opłatą dodatków do podatków bezpośrednich,
c) składką pieniężną.

§. 17.

Każda rodzina a względnie partya prowadząca samoistne gospodarstwo domowe. zamieszkała w gminie, lub na obszarze dworskim odrabia rocznie trzy dni piesze.

§. 18.

Robociznę prestacyjną można wykonać w naturze, wolno też wykupić się od niej w całości lub częściowo przez złożenie jej wartości pieniężnej z potrąceniem piątego procentu do kasy Wydziału powiatowego w przeciągu sześciu tygodni od dnia ogłoszenia repartycyi.

§. 19.

Zarządowi drogowemu wolno będzie zmienić robotę pieszą na ciągłą w stosunku dwóch dni pieszych do jednego dnia ciągłego.

Do roboty ciągłej pociągani być mogą tylko kontrybuenci posiadający inwentarz roboczy i uiszczający prestacyą w naturze.

Przy wykonywaniu prestacyi ciągłej i pieszej ma być wyznaczoną ile możności robota wymiarowa.

§. 20.

Za podstawę do obliczenia prestacyi rocznej służyć będą spisy rodzin względnie partyi.

Spisy takie będą układane i utrzymywane w ewidencyi, wedle instrukcyi Wydziału krajowego.

§ 21.

Do wykonania częściowej lub całkowitej prestacyi wyznaczone będą termina.

Nieodrobione w terminie prestacye wykonane być mogą bez zwłoki na koszt obowiązanych.

Nieużyte w ciągu roku prestacye winni obowiązani do dni trzydziestu po ukończonym roku spłacić do rąk Zwierzchności gminnej, wedle cen wykupna. Kwota pieniężna ztąd powstała przechodzi do funduszu dróg gminnych właściwej gminy.

§. 22.

Kto opłaca podatek bezpośredni uiszcza rocznie oprócz prestacyi osobistej, od każdego reńskiego po 3 centy dodatków do podatków bezpośrednich na drogi gminne.

Dodatki te ściągane wraz z podatkami wpływać będą do kasy Wydziału powiatowego na rzecz funduszu dróg gminnych właściwej gminy.

§. 23.

Gdyby ilość prestacyi lub opłacanych dodatków do podatków bezpośrednich przewyższały koszta starannego utrzymania dróg gminnych w pewnej gminie, natenczas może Rada powiatowa zniżyć takowe, lecz każdym razem tylko na przeciąg jednego roku.

§. 24.

Składka.

O ile prestacye, dodatki do podatków i inne fundusze dróg gminnych nie wystarczałyby na pokrycie kosztów budowy lub niezwykłej rekonstrucyi dróg gminnych, w szczególności murowanie albo szutrowanie dróg, przestawianie albo budowe nowych mostów, urządzenia do ochrony, lub zabezpieczenia dróg, natenczas może Wydział powiatowy uchwalić i ściągnąć na ten cel składkę pieniężną w pojedynczych gminach, do której uiszczenia obowiązany jest każdy w miarę opłacanych podatków bezpośrednich.

Składka ta nie może w ciągu jednego roku wynosić więcej jak 5% od opłacanych podatków bezpośrednich.

§. 25.

Wolne od prestacyi są osoby — ustawą gminną uwolnione od ciężarów gminnych o ile nie posiadają własności lub przedsiębiorstwa odpowiednio opodatkowanego, osoby zostające w zupełnem ubóstwie, a z powodu wieku, słabości lub wątłego zdrowia niezdolne do roboty i nie mające w rodzinie członków do niej zdolnych.

Od opłaty dodatków do podatków lub składki na drogi gminne wolne są fundusze zakładów gminnych i powiatowych, tudzież towarzystwa zaliczkowe.

§. 26.

Z pod postanowień niniejszej ustawy zawartych w §§. 16 do 25 co do sposobu pokrycia kosztów budowy i utrzymania dróg gminnych wyjęci są mieszkańcy miast: Lwowa, Krakowa, Tarnowa, Sanoka, Rzeszowa, Jarosławia, Sambora, Przemyśla, Złoczowa, Nowego Sącza, Tarnopola, Brzeżan, Zaleszczyk, Kołomyi, Drohobyczy i Stanisławowa.

Natomiast obowiązane będą miasta te, wszelkie drogi gminne w granicach ich gminy katastralnej położone, utrzymywać własnym kosztem w stanie najlepszym.

W razie zaniedbania tego obowiązku Wydział krajowy we Lwowie i Krakowie w innych zaś miastach właściwe Wydziały powiatowe, zarządzą i wykonają potrzebne roboty przy drogach na koszt obowiązanej gminy miejskiej.

§. 27.

Do funduszu krajowego również jak do funduszu dróg powiatowych i funduszu dróg gminnych wpływają:

1) Datki fabryk i przedsiębiorstw z używających niezwykłym sposobem drogę nieomyconą tudzież datki kolei żelaznych.

2) Dochody z myta.

3) Kary pieniężne za przekroczenia policyi drogowej, kary dyscyplinarne (§. 43.) i wynagrodzenia za szkody zrządzone na drogach.

4) Własne dochody z zarządu dróg, jak np. ze sprzedaży starych materyałów, niepotrzebnych gruntów i budynków, z wydzierżawienia drzew owocowych, trawy i t. p.

5) Ofiary dobrowolne, lub datki uiszczane na mocy specyalnych tytułów (§. 12.)

A do funduszów dróg powiatowych i gminnych także:

6) Subwencye.

Datki fabryk, przedsiębiorstw i kolei żelaznych, tudzież subwencye, służą tylko dla dróg i przedmiotów, dla których są przeznaczone.

§. 28.

Datki fabryk, przedsiębiorstw i kolei żelaznych.

Jeżeli użytkowanie kopalń, lub kamieniołomów, albo inne przedsiębiorstwo wyłącznie fabryczne drogę nieomyczną niezwykłym sposobem zużywa lub psuje, obowiązany będzie przedsiębiorca do osobnych datków na rzecz tej drogi.

Wysokość tych datków i sposób ich uiszczania należy oznaczyć dobrowolną ugodą między Wydziałem powiatowym a stroną.

W razie nieprzyjścia ugody do skutku, orzeka Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

Wysokość tych datków ma być zastósowana do tej miary, w jakiej zużycie drogi przez przedsiębiorstwo powiększa koszta jej utrzymania.

Niemniej też przyczyniać się będą przedsiębiorstwa kolei żelaznych osobnemi datkami do budowy i utrzymania publicznych dróg dojazdowych, łączących stacye kolei żelaznych z najbliższemi drogami bitemi, miastami i miasteczkami.

Po zbadaniu sprawy na miejscu przez Wydział powiatowy w porozumieniu z polityczną władzą powiatową i przeprowadzeniu rokowań z przedsiębiorstwem dotyczącej kolei żelaznej co do wysokości datków i sposobu ich uiszczania: zatwierdzi Wydział krajowy dobrowolną ugodę, zawartą w tej mierze między Wydziałem powiatowym a stroną, w braku zaś onej, lub gdy się na nią Wydział krajowy nie zgadza, wyda orzeczenie w porozumieniu z c. k Namiestnictwem.

Jeżeli to porozumienie nie nastąpi, rozstrzyga Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem handlu.

§. 29.

M y t a.

Myta: drogowe, mostowe, przewozowe na drogach powiatowych i gminnych, oraz myto kopytkowe, stanowią przedmiot osobnych uchwał sejmowych.

Strona prywatna, pobierająca myto na podstawie koncessyi mytniczej, obowiązaną jest aż do wygaśnienia nadanego jej prawa, utrzymywać przedmiot omyczony własnym kosztem i w należytym stanie.

Miejsce dla stacyj mytniczych na drogach powiatowych i gminnych, oznacza polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym.

Spory co do uwolnienia myta rozstrzygają władze sądowe.

S u b w e n c y e.

§. 30.

Do budowy dróg powiatowych, ważnych pod względem komunikacyi, udzielany będzie zasiłek lub bezprocentowa pożyczka z funduszów krajowych.

Takaż subwencya daną być może do rekonstrukcyi dróg powiatowych albo budowy lub rekonstrukcyi dróg gminnych ważnej komunikacyi.

Toż samo może mieć miejsce z funduszu powiatowego dla dróg gminnych drugorzędnej komunikacyi.

§. 31.

Jeżeli droga krajowa lub powiatowa przechodzi przez miejską lub wiejską osadę i jedynie z powodu szczególnych potrzeb tych osad wymaga większych kosztów na budowanie ścieków, kana-

łów, bruków i t. p. całą ztąd wynikającą nadwyżkę kosztów budowy i utrzymania ponosi miejscowa osada.

§. 32.

Jeżeli z powodu uwzględnionych życzeń mieszkańców, zatem w interesie pewnej osady, drodze krajowej lub powiatowej, miałby być nadany kierunek przecinający tę osadę, która inaczej bez uszczerbku powszechnego ruchu mogłaby być pominiętą, natenczas osada ta ponosi sama nadwyżkę wydatków, wynikłą z zmiany kierunku drogi.

§. 33.

Jak długo droga uznana za krajową lub powiatową oddaną nie zostanie w całości lub w części do użytku publicznego, komunikacya w kierunku tej drogi, ma być utrzymywaną kosztem tych którzy do jej utrzymania dotychczas byli obowiązani.

§. 34.

Do uprzątnięcia śniegów i naprawy uszkodzonych przez wypadki elementarne dróg krajowych i powiatowych obowiązani są za wynagrodzeniem mieszkańcy osad najbliższych miejsca, w którem robota ma być wykonaną.

Wydział Rady powiatowej oznaczy okręgi tych osad i kolej, w jakiej one powoływane być mają do wykonywania takich robót.

Wynagrodzenie oznacza, co do dróg krajowych — Wydział krajowy, a co do dróg powiatowych — Wydział powiatowy.

Uprzątnięcie śniegów i naprawa uszkodzonych przez wypadki elementarne dróg gminnych, uważaną być ma jako czynność należąca do konserwacyi tych dróg.

III. O zakresie działania

Reprezentacyj i władz autonomicznych w sprawach drogowych, o ile nie jest oznaczony w paragrafach poprzedzających.

§. 35.

Sejm krajowy.

Sejm krajowy stanowi:

1. o funduszach potrzebnych na budowę i utrzymanie dróg krajowych;
2. o zasiłku z funduszu krajowego na rzecz dróg powiatowych i gminnych (§. 30).

§. 36.

Wydział krajowy.

1. prowadzi cały techniczny i administracyjny zarząd dróg krajowych, a naczelny nadzór nad kierunkiem, budową, utrzymaniem i funduszami dróg powiatowych i gminnych, wydaje w granicach niniejszej ustawy i w celu jej przeprowadzenia potrzebne rozporządzenia i instrukcye administracyjne, rachunkowe i techniczne;

2. oznacza w wypadku przewidzianym w §. 15. jakimi środkami Rada powiatowa ma się przyczyniać do kosztów budowy i utrzymania dróg powiatowych i gminnej ważnej komunikacyi, oraz w jakim porządku i czasie drogi te mają być budowane;

3. mianuje — jeżeli tego uzna potrzebę — delegatów lub komitety dla spraw drogowych, oznaczając ich zakres działania;

4. wyznacza w granicach dotacyi sejmowej zasiłki lub bezprocentowe pożyczki z funduszu krajowego na rzecz dróg powiatowych i gminnych (§. 30);

5. stanowi cenę wykupna prestacyi w powiecie, jeżeli Rada powiatowa tego obowiązku w należytym czasie nie dopełni (§. 37.);

6. rozstrzyga spory pomiędzy Radami powiatowemi co do kierunku dróg powiatowych — w szczególności zaś rozstrzyga sprawy drogowe w drodze odwołania się doń wniesione.

§. 37.

Rada powiatowa.

1. uchwala corocznie budżet drogowy dla powiatu i wysokość powiatowych d datków do podatków na cele drogowe;

2 nadzoruje fundusze drogowe powiatowe i gminne;

3. rozdziela drogi gminne na drogi ważnej i drugorzędnej komunikacyi;

4. oznacza ceny wykupna robocizny pieszej, przynajmniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego;

5. zniża wymiar prestacyi i procenta dodatków do podatków na drogi gminne w myśl §. 23. z zachowaniem jednakże równego stosunku pomiędzy prestacyami a dodatkami do podatku.

Wydział powiatowy.

§. 38.

1. Prowadzi cały techniczny i administracyjny zarząd dróg powiatowych i dróg gminnych ważnej komunikacyi, utrzymuje ich inwentarze i przedstawia Wydziałowi krajowemu projekty i coroczne budżety drogowe, tudzież zdaje sprawę z końcem każdego roku o stanie i funduszach dróg powiatowych i gminnych Radzie powiatowej i Wydziałowi krajowemu;

2. przyjmuje i opłaca drożników w granicach uchwalonego budżetu, oraz karze i oddala niezdatnych lub niewypełniających powinności;

3. zarządza funduszami dróg gminnych i uchwala składki na cele dróg gminnych w myśl §fu 24.;

4. nadzoruje Zwierzchności gminne co do budowy i konserwacyi dróg gminnych drugorzędnej komunikacyi i zarządza celem ułatwienia komunikacyi na tych drogach, co za stosowne uzna.

5. czuwa nad utrzymaniem dróg gminnych w miastach w myśl §. 25.

6. sprawdza przedstawione sobie przez Zwierzchności gminne i przełożeństwa obszarów dworskich wykazy prestacyjne i uzupełnia je.

7. oznacza jaka część prestacyi i funduszów dróg gminnych ma być użytą w pojedyńczych gminach na rzecz dróg gminnych drugorzędnej komunikacyi, a wyjątkowo i na rzecz dróg powiatowych; w każdym jednak razie tak, iżby z ogółu prestacyi i funduszów dróg gminnych (z wyjątkiem jednakże składki §. 24) — najmniej jedna połowa tychże użytą została na rzecz dróg gminnych ważnej komunikacyi.

8. Ustanawia jeżeli tego uzna potrzebę — okręgi drogowe i mianuje w tychże komitety, lub delegatów dla spraw drogowych, oznaczając zakres ich działania.

9. Rozstrzyga spory i rekursy w sprawach dróg gminnych.

10. Kieruje budową i utrzymaniem dróg krajowych o ile ta czynność została mu przez Wydział krajowy poruczoną.

11. Dostarcza Wydziałowi krajowemu na żądanie dat statystycznych tyczących się dróg powiatowych i gminnych.

§. 39

Zwierzchność gminna:

1. Prowadzi cały techniczny i ekonomiczny Zarząd dróg gminnych drugorzędnej komunikacyi i przedkłada corocznie Wydziałowi powiatowemu preliminarz robót i potrzebnych funduszów do ich utrzymania.

2. Sporządza spis kontrybuentów w gminie i przedkłada takowy Wydziałowi powiatowemu wraz z wykazem tych mieszkańców w gminie, którzy w myśl §. 25 od prestacyi uwolnieni są.

3. Ogłasza w gminie rozkład prestacyi i cen wykupna robocizny.

4. Utrzymuje tabele roboty prestacyjnej i przedkłada je z końcem każdego roku Wydziałowi powiatowemu.

5. Dostarcza na każde wezwanie drożnika potrzebną ilość pieszego lub ciągłego robotnika na miejsce wykonać się mającej roboty przy drogach gminnych ważnej komunikacyi, i czuwa nad jej pilnem wykonaniem.

6. Użycza komitetowi lub delegatowi drogowemu wszelkiej pomocy i wykonywa poruczone jej czynności.

7. Ściąga spłaty nieuiszczonych prestacyi w gminie i na obszarze dworskim.

8. Nadzoruje budowy i utrzymanie dróg gminnych ważnej komunikacyi w poruczonym zakresie, jak niemniej wykonuje wszelkie polecenia tyczące się dróg — Wydziału powiatowego.

§ 40.

Przełożony obszaru dworskiego sporządza spis kontrybuentów zamieszkałych na obszarze dworskim i przedkłada takowy z końcem każdego roku Wydziałowi powiatowemu.

Ogłasza repartycyę oraz ceny wykupna robocizny na obszarze dworskim, tudzież podaje do wiadomości Zwierzchności gminnej tych kontrybuentów, którzy w naturze prestacyę uiścić mają.

Wgląda celem kontroli we wszystkie czynności przekazane §. 39. Zwierzchności gminnej a w razie spostrzeżenia jakiejkolwiek nieprawidłowości, donosi o tem Wydziałowi powiatowemu.

§. 41.

Równocześnie z wejściem niniejszej ustawy w życie, wyda Wydział krajowy:

a) Instrukcyę techniczną w przedmiocie budowy, rekonstrukcyi i utrzymania dróg gminnych.

b) Instrukcyę tyczącą się układania spisów kontrybuentów i utrzymywania jej ewidencyi §. 20.

c) Instrukcyę co do szczegółowych obowiązków drożników.

IV. Środki zaradcze.

§. 42.

Jeżeliby Rada powiatowa lub Wydział powiatowy zaniedbywały swoje obowiązki, natenczas Wydział krajowy na koszt powiatu zaradzi temu w granicach obowiązujących ustaw.

Taż sama władza przysługuje Wydziałowi powiatowemu nad Radą gminną, Zwierzchnością gminną i przełożonym obszaru dworskiego; nadto może Wydział powiatowy członka zwierzchności gminnej i przełożonego obszaru dworskiego, zaniedbujących swe obowiązki skazać na grzywnę aż do 20 złr.

Koszta komisyi wywołane przez żalącego się ponosi tenże, jeżeli zażalenie za niesłuszne uznanem zostało, w przeciwnym razie ponosi je właściwy fundusz drogowy.

V. Nadzór rządowy.

§. 43.

Władza polityczna winna czuwać, aby dróg publicznych każdy bez przeszkody mógł używać, tudzież, aby przez zaniedbanie drogi bezpieczeństwo osób i własności nie było zagrożone. W razie więc takiego zaniedbania zażąda zarządzenia od sprawującego bezpośrednią administracyę, a gdy krok ten zostanie bezskutecznym, jakoteż w razach niebezpieczeństwa lub elementarnych wypadków, zarządzi bez zwłoki stósowne środki na koszt obowiązanych i zawiadomi o tem właściwy zarząd drogowy.

Ustawa niniejsza nie narusza przyznanego w ustawie gminnej i w ustawie o reprezentacyi powiatowej władzom rządowym prawa nadzoru nad reprezentacyą gminną i powiatową, systowania uchwał tych reprezentacyj.

VI. Odwołanie się do wyższej władzy i przedstawienia.

§. 44.

Wszelkie odwołanie się lub przedstawienie do wyższej władzy autonomicznej, ma być wniesione w przeciągu dni 14 od dnia doręczenia lub ogłoszenia uchwały.

Od orzeczeń władzy politycznej wydanych z mocy §. 50 niniejszej ustawy, można odwołać się do c. k. Namiestnictwa, które rozstrzyga sprawę w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

VII. Egzekucya.

§. 45.

Wszelkie należytości oznaczone tą ustawą, jeżeli nie polegają na tytułach prawa prywatnego, gdy nie są uiszczone w terminie, ściągane będą w drodze egzekucyi politycznej mianowicie: prestacye, wykupna od prestacyi, dodatki do podatków, składka pieniężna na rzecz dróg gminnych, wydatki poniesione wskutek przedsięwzięcia środków zaradczych na koszt powiatu, gminy, przeło-

żonego obszaru dworskiego, członka Zwierzchności gminnej, równie jak i kontrybuentów; kary dyscyplinarne, wynagrodzenie za szkody zrządzone na drogach, kary policyjne za przekroczenia przepisów drogowych, datki z powodu niezwykłego zużycia drogi, tudzież koszta postępowania wykonawczego.

Egzekucyę przeprowadza: polityczna władza powiatowa względem gmin i obszarów dworskich tudzież kontrybuentów w gminie i na obszarze dworskim.

Na wezwanie władz zarządzających lub nadzorujących, winna polityczna władza powiatowa z ominięciem gminy, a względnie obszaru dworskiego, jako całości, przystąpić do egzekucyi wprost przeciw pojedyńczym kontrybuentom.

VIII. Postanowienia końcowe.

§. 46.

Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem wyda w granicach niniejszą ustawą określonych, potrzebny regulamin.

§. 47.

Ustawa niniejsza obowiązywać będzie w rok od dnia ogłoszenia jej w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Z dniem wejścia jej w wykonanie, traci moc obowiązującą ustawa z 18 sierpnia 1866 r. o prestacyach i kompetencyi co do dróg publicznych.

§. 48.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Alegat. 38.

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy budowniczej dla gmin miejskich: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Kołomyja, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Śniatyn, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Wadowice, Złoczów i Żółkiew.

Projekt ustawy budowniczej przedłożony przez Wydział krajowy w r. 1878 i uchwałą wysokiej Izby z dnia 12 września 1878 komisyi administracyjnej przekazany uległ w tej komisyi zmianom tak w kierunku zasadniczym, jak i co do treści poszczególnych postanowień.

Komisya administracyjna wypracowała projekt ustawy budowniczej dla 24 znaczniejszych miast i miasteczek i przedłożyła go Wysokiej Izbie w Październiku 1878, lecz z powodu zamknięcia Sejmu przedmiot ten nie przyszedł pod Jej obrady.

Obecnie przedłożył Wydział krajowy projekt ustawy budowniczej dla gmin miejskich Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Kołomyja, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Śniatyn, Stanisławów, Stryj, Tarnopól, Tarnów, Wadowice, Złoczów i Żółkiew, a to w dosłownem brzmieniu uchwalonem w r. 1878 przez komisyę administracyjną, uznając wnioski komisyi ze wszech miar za uzasadnione.

Projekt ten przekazała Wysoka Izba uchwałą z dnia 8 czerwca roku b. L. 5|sejm. komisyi administracyjnej do zdania sprawy.

Komisya administracyjna stojąc co do tego przedmiotu na tem samem stanowisku, jakie w przeszłej Sesyi Sejmowej zajęła, nie widzi powodu do zmiany swego projektu w r. 1878 wypracowanego i obecnie przez Wydział Krajowy przedłożonego i odnosząc się do wywodów w swem sprawozdaniu z dnia 6 Października 1878 objętych stawia wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić przedłożony przez Wydział Krjowy za liczbą „Sejmową 5/1880 projekt ustawy budowniczej dla wymienionych w nim miast „i miasteczek.“

Lwów dnia 11 Czerwca 1880.

Jan Czajkowski
sprawozdawca.

Bartmański
zastępca przewodniczącego.

Alegat. 39.

Wniosek.

Zważywszy, że podstawą wychowania i wykształcenia młodzieży nauka religii być powinna i że szczególniej w czasach dzisiejszych o odzyskanie pierwszeństwa dla tejże nauki w szkołach starać się należy;

Zważywszy, że udzielanie nauki religii w szkołach ludowych u nas na coraz większe natrafia trudności z powodu braku funduszów na remunerowanie katechetów;

Zważywszy w końcu, że same przedmieścia Wiednia na remuneracye dla katechetów kwotę 12.000 zł. z funduszu religijnego pobierają;

raczy Wysoki Sejm uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby na remunerowanie katechetów w szkołach ludowych w Ga„licyi i Wielkiem Księstwie Krakowskiem sumę 24.000 zł. dotąd co rok na wydatek „funduszu religijnego w budżet państwa wstawiał, dopóki w drodze ustawodawczej § 5. „ustawy państwowej z r. 1869 tudzież § 3. takiejże ustawy z r. 1872 nie zostaną zmie„nione i dostarczanie tego subsydyum zbytecznem się nie okaże.“

Lwów, dnia 9 Czerwca 1880.

Ks. Jan Chełmecki.

X. Wierzchlejski, arcybiskup, Grzegorz Romaszkan, arcybiskup ormiański, X. Buchwald, Paweł Popiel, W. Wolański, Małecki. Kieszkowski, Korytowski. Kitrys, Hoppen, ks. Tomasz Kowalski, ks. Sawa, Kaczała, Paszkowski, Tarnowski, Majer.

Alegat. 40.

Fundusz indemnizacyjny

Kraj koronny: Galicya wschodnia.

Rok 1878.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU.

Lwów dnia 26. marca 1879.

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1878		Budżet na rok 1878.		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Ostateczne zaległości w aktywach z końcem roku 1878	
		Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.
	Rzeczywisty dochód								
	Pokrycie:								
	I. Od obowiązanych stron.								
8	Wpłaty na kapitały:								
	a) w 20 rocznych ratach . . .	8.578	86½	—	—	—	—	38.339	97
	b) w ratach umarzających (annuitetach)	6.097	26½	9.821 —	—	5.524	86	—	—
				—	—	—	—	8.538	59
9	Wpłaty na renty:								
	a) renty bieżące i zaległe . . .	2.393	40½						
	b) raty procentowe od kapitałów spłacanych w 20 rocznych ratach	669	73	1.345	—	1.048	40½	1.921	1½
	c) odsetki od zakupionych obligacyj	7.955	71	—	—	7.955	71	3.821	56
	d) gotówka za wylosowane obligacye	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) zakupione obligacye . . .	—	—	—	—	—	—	458.587	50
10	Inne rozmaite przychody:								
	a) odsetki zwłoki od spłaconych rat kapitałów i procentów .	2.151	—	279	—	1 872	—	451	—
	b) zwrot kosztów podróży . .	5.710	77½	6.781	—	*1.070*	*22½*	8.231	7
	c) za sprzedane meble . . .	38	5	—	—	38	5	—	—
	d) taksa za przepisywanie obligacyi indemnizacyjnych . .	525	46	140	—	385	46	—	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	10.725	59½	3.120	—	7.605	59½	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek	87	8	—	—	87	8	10	—
	g) dochód z dzierżawy pustek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	84	—	—	—	84	—	—	—
	i) zwrot nadebranych płac etatowych	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) zwroty rachunkowe . . .	122	3½	100	—	22	3½	643	5
	l) inne zwroty	—	—	—	—	—	—	—	—
	do przeniesienia	45.138	97	21.586	—	23.552	97	520.543	75½

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1878 Złr.	ct.	Budżet na rok 1878 Złr.	ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej Złr.	ct.	Ostateczne zaległości w aktywach z końcem roku 1878 Złr.	ct.
	przeniesiona suma	45.138	97	21.586	—	23.552	97	520.543	75½
	II. Od kraju:								
11	dodatek indemnizacyjny od podatków								
	a) za lata ubiegłe	680.961	88	2336001	—	175.754	94½	232.430	59½
	b) za rok bieżący	1,830.794	6½					707.465	45½
12	Wpłaty uprawnionych.								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacyach indemnizacyjnych								
	b) zaliczki urbaryalne udzielone, dotąd niezarachowane . . .								
	Suma rzeczywistych przychodów	2 556.894	91½	2,357.587	—	199.307	91½	1.460.439	80½
	III. Od rządu:								
15	**Zaliczki.**								
	a) Subwencye ze Skarbu państwa								
	c) zaliczki oprocentowane ze Skarbu państwa	3,024.289	8½	1,443.143	—	—	—	—	—
	Razem	3,024.289	8½	1,443.143	—	—	—	—	—
	Suma	5,581.184	—	3,800.730	—	—	—	—	—
	Przebieżne.								
19	Zwrócone zaliczki	7.106	42½					7.221	60½
	Tymczasowe przychody (rok: .								
20	Cudze pieniądze								
21	Depozyta	407.001	84						
22	Suma przebieżnych przychodów	414.103	26½	—	—	—	—	7.221	60½
23	Suma wszelkich przychodów	5,995 292	26½	—	—	—	—	—	—
24	Zapas przeszłego roku w gotówce	2.037	27	—	—	—	—	—	—
25	Całkowity przychodów	5,997.329	53½	—	—	—	—	—	—
26	Zapas z końcem roku 1878 w gotówce							205.405	19½
27	Suma aktywów z końcem r. 1878							1,673.066	60½

Liczba porządk.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1878		Budzet na rok 1878		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1878	
		Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.
	Rzeczywiste wydatki.								
	A. Potrzeby:								
1	Koszta zarządu (podług specyfikacyi na ostatniej stronie) .	27.592	30½	34.000	—	*6.407*	*69½*	1.716	25
2	Spłata obligacyj indemnizacyjnych.								
	a) a wskutek wylosowania { za lata ubiegłe / za rok bieżący.	197.085 1,087,558	— 50	1277531	—	7.112	50	410.476	—
	b) wskutek zniszczenia . . .							43473423	50
	c) obligacye nie wylosowane .								
3	**Wypłata kapitałów z likwidowanych.**								
	a) w kwotach wyrównawczych	110	60	560	—	*449*	*40*		
	b) kapitały zlikwidowane a nie asygnowane							14.052	80
	c) zakupno obligacyj	530.720	54	—	—	530.720	54	—	—
4	**Renta dla uprawnionych.**								
	a) 5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie: { a) za lata ubiegłe / b) bieżąca należytość.	202.963 2,052.705	50 54½	179773 2204807	— —	23.190 *152.101*	50 *45½*	629.719	40
	b) renta roczna od nieasygnowanych kapitałów	106	95½	497	—	*390*	*4½*	5.892	21½
	c) urbaryalne zaliczki								
	d) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych . . .	122	17	300	—	*177*	*83*		
	e) renty zaległe i likwidowane a nie asygnowane							1.151	6½
29	**Rozmaite wydatki.**								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych . .	91.617	24						
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów rent i odsetek . . .	685	—	44.143	—	48.191	37	8.582	43
	c) zwroty rachunkowe . . .	32	13						
	do przeniesienia	4,191.299	48½	3,741.611		449.688	48½	44545013	66

Liczba porządk.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1878		Budżet na rok 1878		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1878	
		Złr.	cnt.	Złr.	cnt	Złr.	cnt.	Złr.	cnt
	przeniesiona suma	4,191.299	48½	3,741.611	—	449.688	48½	44545013	66
	d) inne przypadkowe zwroty .								
30	Suma rzeczywistych wydatków .	4,191.299	48½	3,741.611	—	449.688	48½	44545013	66
7	Zwroty zaliczek pobranych ze Skarbu państwa								
	a) nieoprocentowanych . . .	1,385.117	89	—	—	—	—	37875060	82
	b) oprocentowanych	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) odsetki od tychże zaliczek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	1,385.117	89	—	—	—	—	—	—
	Suma	5,576.417	37½	3.741.611	—	449.688	48½	82420074	48
	Przebieżne.								
31	Zaliczki zwrotne	11.873	5	—	—	—	—	—	—
	Zwroty tymczasowych przychodów.								
32	Obce pieniądze								
33	Depozyta	203.633	91½	—	—	—	—	205405	19½
34	Suma przebieżnych wydatków .	215.506	96½	—	—	—	—	205405	19½
35	Suma wszelkich wydatków . .	5,791.924	34	—	—	—	—	82625479	67½
36	Zapas kasowy z końcem r. 1878	205.405	19½	—	—	—	—	—	—
37	Całkowity rozchód	5.997.329	53½	—	—	—	—	—	—
38	W porównaniu pasywów z aktywami pozostaje ostatecznie	—	—	—	—	—	—	1673066	60½
	czyste pasywum w kwocie	—	—	—	—	—	—	*80952413*	*7*

Z nieoprocentowanej zaliczki niepobrano w roku 1877 kwoty .	—	—	369 637	42½
Zaś w roku 1878 pozostała na zakupno obligacyi kwota . .	—	—	490.620	61
czyli razem . . .	—	—	860.258	3½
Z tej kwoty obrócono w roku 1878 na zakupno obligacyi indemn. nominalnej wartości 682.150 zł. kwotę	—	—	585.324	71½
A za pozostałą z końcem roku 1878 jako depozyt w perceptę wziętą kwotę	—	—	274.933	32
Zakupiono w roku 1879 obligacyj indemn. w nominalnej wartości 310.000 zł.	—	—	—	—
Z zakupionych obligacyj w nominalnej wartości 992.150 zł. M. k. przypada w stosunku do niewylosowanych obligacyi z końcem roku 1877 i 1878 na fundusz ind. Galicyi wschodniej	—	—	627.750	—
A na fundusz ind. Galicyi zachodniej	—	—	364.400	—
Razem			992.150	—

Wykaz

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników		Nominalna wartość zł.	ct.
		Przychód:		
I.		Zapas z roku przeszłego	—	—
II.		Nowo wystawione obligacye indemnizacyjne . . .	19.246	50
III.		Nowo wystawione obligacye zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych .	—	—
IV.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	2,262.109	50
V.		Obligacye indemnizacyjne { wykupione . . .	1,284.696	—
		{ zniszczone . . .	—	—
VI.		Suma przychodu . .	3,566.052	—
		Rozchód:		
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	8.746	50
VIII.		„ „ w rentach zaległych . .	10.500	—
IX.		Wypłata dewinkulowanych obligacyi indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych	—	—
IXa		Zwrot mylnie w grudniu 1878 r. w przychodzie zarachowanych obligacyi indemnizacyjnych	—	—
X.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	2,262.109	50
XI		Do zniszczenia wydane obligacye indemnizacyjne . .	1,284.696	—
XII.		Suma rozchodu . .	3,566.052	—
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem grudnia 1878 pozostaje ostateczny zapas	—	—

Wykaz

obrotu własnego majątku funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Nominalna wartość wal. austr. zł.	ct.
	Przychód		
1	Pierwotny zapas w obligacyach indemnizacyjnych	—	—
2	Zakupione obligacye indemnizacyjne 436.750 zł. m. k. czyli . .	458.587	50
	Suma przychodu . .	458.587	50
	Rozchód		
3	Wydane obligacye indemnizacyjne	—	—
4	W porównaniu przychodu z rozchodem, pozostaje podług dziennika głównego z końcem grudnia 1878 r. zapas kasowy w obligacyach indemnizacyjnych 436.750 zł. m. k. czyli	458.587	50

Załączniki

Załącznik Nr. 1. do pozycyi zamknięcia 1 włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat kapitałów rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20-roczne raty kapitału		5% odsetki		Annuitety	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem r. 1877 . .	—	—	—	—	40562	6½	2353	9½	14635	85½
Przybyło w r. 1878.	5586	50	411	51½	1440	—	—	—	—	—
a) w skutek przypisań nowych .										
b) w skutek sprostowania . . .										
Bieżąca należytość rent i odsetek	—	—	132	49	—	—	1417	32	—	—
Razem . .	5586	50	544	½	42002	6½	3770	41½	14635	85½
Z tego odpada:										
a) w skutek kompenzacyi . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) w skutek sprostowania przypisanych należytości . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należytość	5586	50	544	½	42002	6½	3770	41½	14635	85½
Na to wpłynęło w gotówce . .	669	73	385	54	8578	86½	2007	86½	6097	26½
Zaległość z końcem roku 1878 .	4916	77	158	46½	33423	20	1762	55	8538	59

Załącznik Nr. 2 do pozycyi 10, 29 włącznie 32, VII. i VIII.

Wykaz

zlikwidowanych należytości uprawnionych, pokrycie i wypłata tychże.

	Kapitały wynadgrodzenia		Renty zaległe		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan wydanych obligacyj indemnizacyjnych uprawnionym	33011853	—	12137496	—	45149349	—
Do tego przybyło w roku bieżącym	19246	50	—	—	19246	50
Razem	33031099	50	12137496	—	45168595	50
Odpada przez wypłatę wylosowanych obligacyj i anulowanie	1284696	—	—	—	1284696	—
Stan z końcem roku 1878 (Zaległości poz. 2)	31746403	50	12137496	—	43883899	50
Pierwotny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości.	17.645	67	2.789	79½	20.435	46½
W roku bieżącym zlikwidowano	4.113	16½	8.983	44	13 096	60½
Suma zlikwidowanych należytości	21.758	83½	11.773	23½	33.532	7
Wypłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po potrąceniu kwot przez uprawnionych wpłaconych (Pozycye 3 i 4)	110	60	122	17	232	77
Ze zaliczek skompenzowano						
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano						
Przez nowo wystawione obligacye indemnizacyjne pokryto (Pozycye VII. i VIII. obrotu kredytowego	8.746	50	10.500	—	19.246	50
Odpada w skutek kompenzacyi dziesięciny i kapitałów wykupna	—	—	—	—	—	—
Suma pokrytych należytości	8.857	10	10.622	17	19.479	27
Ostateczny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości (Zał. p. 3)	12.901	73½	1.151	6½	14.052	80

Załącznik Nr. 3. do pozycyi wydatków 31 i VII zaleg. poz. 10.

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	W obligacyach indemnizacyjn.		W gotówce		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompenzowanych zaliczek						
Przybyło w roku bieżącym (Pozycya wyd. 31.)	—	—	—	—	—	—
Razem	—	—	—	—	—	—
Odpada wskutek kompenzacyi (Zał. N. 2)	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompenzowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz. 16.)	—	—	—	—	—	—

Załącznik Nr. 4. do pozycyi wydatków 35.

Wyszczególnienie

kosztów zarządu.

	Wypłacono						Pasywa z końcem roku	
	Dla Namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i komisyi krajowej		dla komisyi lokalnej		Razem			
	złr	ct.	złr	ct.	złr.	ct	złr.	ct.
Płace urzędników	8.333	65	2.299	96½	10 633	61½	—	—
Dodatki służbowe i osobowe urzędników	442	81½	999	93½	1.442	75	—	—
Dodatki aktywalne	1.714	44	600	—	2 314	44	—	—
Dodatki na pomieszkania urzędnikom	—	—	—	—	—	—	—	—
Płace sług	165	96	144	—	309	96	36	—
Zapomogi i remuneracye	1.614	61	400	—	2 014	61	—	—
Dyurna	1.836	8½	825	—	2.661	8½	211	6
Czynsze za najem pomieszkań dla urzędów	683	97	384	—	1.067	97	715	97
Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	33	30½	5.127	89	5 161	19½	738	17½
Potrzeby kancelaryjne	1.77?	½	206	69	1.978	69½	15	4½
Rozmaite wydatki	5	—	2	98½	7	98½	—	—
Razem	16.601	84	10.990	46½	27.592	30½	1.716	25

Załącznik Nr. 5.

Sprawdzenia

obrotu kapitałów czynnych i biernych, jakoteż obrotu przebieżnych rubryk.

	Kapitały czynne		Kapitały bierne		Zaliczki		Obce pieniądze		Depozyta	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct
Pozostałość z początkiem r. 1878	—	—	36,235.889	62½	2.454	98	—	—	2037	27
Przybyło w roku bieżącym (poz. 15, 19, 20 i 21)	458587	50	3.024.289	8½	11.873	5	—	—	407001	84
Razem	458587	50	39.260.178	71	14 328	3	—	—	409039	11
Odpada w roku bieżącym (roz. 7, 31, 33)	—	—	1,385.117	89	7.106	42½	—	—	203633	91½
Pozostaje z końcem roku 1878 (7, 19, 33 i 32)	458587	50	37,875 060	82	7.221	60	—	—	205405	19½
a po doliczeniu odsetek kapitalizowanych za rok 1878										
wynosi rzeczywisty stan zaliczek od Skarbu Państwa			37,875.060	82						

Fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej.

Rok słoneczny 1878.

Uzasadnienie różnic

między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Rozchód.

Liczba poz. 1. Koszta zarządu

mniej podług zezwolonego budżetu o . . . . 6.407 zł. 69½ ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe i aktywalne, tudzież płace sług.

Wynik	Budżet
14.701 zł.	14680 zł.
14 680 „	
o 21 „	

więcej nad preliminarz z powodu zmniejszenia kwoty na koszta zarządu przez Wys. Sejm krajowy.

b) Dyurny.

Wynik	Budżet
2.661 zł.	4.766 zł.
	2.661 „
	mniej o 2 105 „

z przyczyny, że zezwolona kwota na podwyższenie dyurnów w r. 1878. użytą nie została, tudzież że zmniejszono stan dyurnistów w roku 1878.

c) Czynsz za lokal.

Wynik	Budżet
1.068 zł.	1 088 zł.
	1.068 „
	mniej o 20 „

ponieważ Namiestnictwo czynsz za lokal do zwrotu etatowi politycznemu, w mniejszej kwocie wymierzyło, jak preliminowano.

d) Remuneracye i zapomogi.

Wynik	Budżet
2 015 zł.	2 514 zł.
	2.015 „
	mniej o 499 „

ponieważ z zezwolonej kwoty na rok 1878 w ilości 4.000 zł. przy trzech funduszach indemnizacyjnych, tylko 3.205 zł. użyte zostały, a z oszczędności w kwocie 795 zł. przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie 499 zł.

e) Koszta podróży i dyety rzeczoznawców.

Wynik	Budżet
5.161 zł.	7.901 zł.
	5.161 „
	mniej o 2.740 „

z powodu zmniejszenia czynności w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych.

f) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
1.979 zł.	2.097 zł.
	1.979 „
	mniej o 118 „

ponieważ nie było potrzeby użyć całej przeliminowanej kwoty.

g) Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
8 zł.	956 zł.
	mniej o 8 „
	946 „

ponieważ nie było potrzeby użyć więcej z preliminowanej kwoty.

Pozycya Nr. 2. Spłata wylosowanych oblig. indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
1,284.644 zł.	1,277.531 zł.
1,277.531 „	
o 7.113 zł.	

więcej nad preliminarz, z powodu zmniejszenia kwoty przez Wys. Sejm krajowy, na wypłatę wylosowanych oblig. indemnizacyjnych.

Pozycya Nr. 3. Kwoty wyrównawcze w kapitałach.

Wynik	Budżet
111 zł.	560 zł.
	111 „
	mniej o 449 „

ponieważ mniejsza ilość kapitałów indemnizacyjnych w r. 1878 asygnowaną i wypłaconą została, jak w budżecie przyjęto.

Pozya Nr. 4. Odsetki dla uprawnionych.

Wynik	Budżet
2,255.898 zł.	2,385.377 zł.
	2,255.898 „
	mniej o 129.479 „

ponieważ strony w znacznej ilości zapadłych kuponów w r. 1878 nie wymieniały i odsetek nie podniosły.

a) Zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
530.721 zł.	

więcej, ponieważ dopiero w 1878 r. na mocy upoważnienia Wys. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12 października 1878 r. l. 13.534 pozostała kwota z zezwolonej subwencyi na zakupno oblig indemnizacyjnych obróconą została.

Pozycya Nr. 28. Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
92.334 zł.	44.143 zł.
44.143 „	
o 48.191 „	

wyżej nad preliminarz, ponieważ c. k. urząd podatkowy we Lwowie wpłacone dodatki indemnizacyjne przez kolei Karola Ludwika i kolej północną od podatku dochodowego i zarobkowego, sumarycznie na rzecz funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej zarachował, przez co przypadające kwoty na fundusze indemnizacyjne Galicyi zachodniej i Wielkiego księstwa Krakowskiego tymże funduszom zwrócone i na rubrykę „Rozmaite wydatki“ zarachowane zostały.

II. Przychód.

Pozycya Nr. 8. Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik	Budżet
15.346 zł.	9.821 zł.
9 821 „	
o 5.525 „	

więcej niż preliminowano, ponieważ przez zarządzenia c. k. Namiestnictwa zaległe należytości z lat poprzednich w roku 1878 spłacone zostały.

Pozycya Nr. 9. Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik	Budżet
2.393 zł.	1.345 zł.
1.345 „	
o 1.048 „	

więcej z przyczyny przy pozycyi Nr. 8 przytoczonej.

Pozycya Nr. 10. Odsetki za zwłokę i inne rozmaite przychody.

Wynik	Budżet
19.444 zł.	10.420 zł.
10.420 „	
o 9 024 „	

więcej nad preliminarz, ponieważ za brakujące kupony od w poprzednich latach wylosowanych, a w roku 1878 wykupionych obligacyi indemnizacyjnych, tudzież w odsetkach za zwłokę, więcej wpłynęło niż się spodziewano.

Pozycya Nr. 10. b) Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
7.956 zł.	

więcej, ponieważ obligacye indemnizacyjne, od których powyższe odsetki pobrane zostały, dopiero w roku 1878 zakupiono.

Pozycya Nr. 11. Dodatki indemnizacyjne od podatków.

Wynik	Budżet
2,511.756 zł.	2,336.001 zł.
2,336.001 „	
o 175.755 „	

więcej nad preliminowaną kwotę, ponieważ w budżecie na rok 1878 wstawiono kwotę, podług sprawdzonej należytości podatków za rok 1876 gdy tymczasem takowa przez przyrost podatków w r. 1878 faktycznie się podniosła.

Lwów dnia 26 maja 1879 r.

II. Przyjęcie.

Fundusz indemnizacyjny

Kraj koronny: Galicya zachodnia.

Rok 1878.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU.

Lwów dnia 26. marca 1880.

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1878		Budżet na rok 1878.		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Zaległość w aktywach z końcem roku 1878	
		Złr.	ct.	Złr.	ct	Złr.	ct.	Złr.	ct.
	Rzeczywisty dochód								
	Pokrycie:								
	I. Od obowiązanych stron.								
8	Wpłaty na kapitały:								
	a) w 20 rocznych ratach . . .	35 795	70	—	—	—	—	19.377	24
	b) w ratach umarzających (annuitetach)	1013	14	14.119 —		22.689	84	—	—
				—	—	—	—	1.087	72
9	Wpłaty na renty:								
	a) renty bieżące i zaległe . . .	116	47						
	b) raty procentowe od kapitałów spłacanych w 20 rocznych ratach	1.899	26	1.839	—	176	73	376	19
	c) odsetki od zakupionych obligacyj	4.620	70½	—	—	4.620	70½	1.932	52½
	d) gotówka za wylosowane obligacye	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) zakupione obligacye . . .	—	—	—	—	—	—	257.670	—
10	Inne rozmaite przychody:								
	a) odsetki zwłoki od spłaconych rat kapitałów i procentów .	2.940	57	399	—	2 541	57	421	16
	b) zwrot kosztów podróży . .	2 302	29	1.000	—	1.302	29	2.203	63
	c) za sprzedane duki indem. .	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) taksa za przepisywanie obligacyi indemnizacyjnych .	281	40	50	—	231	40	—	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	7.525	27½	2.000	—	5.525	27½	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) dochód z dzierżawy pustek	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	—	—	—	—	—	—	3.413	49
	i) zwrot nadebranych płac etatowych	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) zwroty rachunkowe . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	l) inne zwroty	1.108	69½	50	—	1 158	69½	73	—
	do przeniesienia	57.703	50½	19.457	—	38.246	50½	286.554	95½

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1878 Złr.	ct.	Budżet na rok 1878 Złr.	ct.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej Złr.	ct.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1878. Złr.	ct.
	przeniesiona suma	57.703	50½	19.457	—	38.246	50½	286.554	95½
	II. Od kraju:								
11	dodatek indemnizacyjny od podatków								
	a) za lata ubiegłe	156 848	31	931.995	—	13.975	69	79.715	35½
	b) za rok bieżący	789.122	48					283.383	76
12	Wpłaty uprawnionych.								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacyach indemnizacyjnych								
	b) zaliczki urbaryalne udzielone, dotąd niezarachowane . . .								
	Suma rzeczywistych przychodów	1 003 674	19½	951 452	—	52.222	19½	649 654	7
	III. Od rządu:								
15	**Zaliczki.**								
	a) Zaliczki nieoprocentowane ze Skarbu państwa	1,689.682	61	1,181.857	—	—	—	—	—
	b) zaliczki oprocentowane ze Skarbu państwa								
	Razem	1,689 682	61	1,181.857	—	—	—	—	—
	Suma	2,693.356	80½	—	—	—	—	—	—
	Przebieżne.								
19	Zwrócone zaliczki	1.006	18					1.297	73½
20	Tymczasowe przychody (rok: .								
21	Cudze pieniądze								
22	Depozyta	247.881	55½						
23	Suma przebieżnych przychodów	248 887	73½	—	—	—	—	1.297	73½
24	Suma wszelkich przychodów	2,942.244	54	—	—	—	—	650.951	80½
25	Zapas przeszłego roku w gotówce	751	91½	—	—	—	—	—	—
26	Całkowity przychód	2,942 996	45½	—	—	—	—	—	—
27	Zapas z końcem roku 1878 w gotówce							70.603	68½
	Suma aktywów z końcem r. 1878							721.555	49

Liczba porządk	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1878		Budżet na rok 1878		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Ostateczne zaległości w passywach z końcem roku 1878	
		Złr	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.
	Rzeczywiste wydatki.								
	A. Potrzeby:								
1	Koszta zarządu (podług specyfikacyi na ostatniej stronie)	14.212	28½	18 000	—	*3787*	*71½*	794	12½
2	Spłata obligacyj indemnizacyjnych.								
	a) a wskutek wylosowania { za lata ubiegłe	123.115	—	740.100	—	*25.900*	*50*	236 712	—
	za rok bieżący.	592.084	50						
	b) wskutek zniszczenia . . .								
	c) obligacye nie wylosowane .							25257109	50
3	**Wypłata kapitałów zlikwidowanych.**								
	a) w kwotach wyrównawczych	—	—	500	—	*500*	—		
	b) kapitały zlikwidowane a nie asygnowane							3.897	5
	c) zakupno obligacyj	329.537	49½	—	—	329.5	49½	—	—
4	**Renty dla uprawnionych.**								
	a) 5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie: { a) za lata ubiegłe	107.554	15½	62595	—	44 959	5½	357 257	16
	b) za rok bieżący	1,187.168	19	1298514		*111 345*	*81*		
	b) renta roczna od nieasygnowanych kapitałów	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) urbaryalne zaliczki								
	d) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych . . .	—	26½	1000	—	*999*	*73½*		
	e) renty zaległe i likwidowane a nie asygnowane							692	44
29	**Rozmaite wydatki.**								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych . .	4.010	38½					4.170	58
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów rent i odsetek . . .	300	98½	12.000	—	*6.532*	*63*	170	75
	c) zwroty rachunkowe . . .	1 156	—						
	do przeniesienia	2,358.139	26	2,132.709		225.430	26	586803	60½

Liczba porządk.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1878		Budżet na rok 1878		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1878	
		Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt
	przeniesiona suma	2,358.139	26	2,132.709	—	225.430	26	25860803	60½
	d) inne przypadkowe zwroty .								
30	Suma rzeczywistych wydatków .	2,358.139	26	2,132.709	—	225.430	26	25860803	60½
7	Zwroty zaliczek pobranych ze Skarbu państwa								
	a) nieoprocentowanych . . .	334.216	38	—	—	—	—	26797499	72½
	b) oprocentowanych	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) odsetki od tychże zaliczek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	334.216	38	—	—	—	—	26797499	72½
	Suma	2,692.355	64	2,132.709	—	—	—	52658303	33
	Przebieżne.								
31	Zaliczki zwrotne	2.007	34½	—	—	—	—	—	—
	Zwroty tymczasowych przychodów.								
32	Obce pieniądze								
33	Depozyta	178 029	78½	—	—	—	—	70.603	68½
34	Suma przebieżnych wydatków .	180.037	13	—	—	—	—	70 603	68½
35	Suma wszelkich wydatków . .	2,872.392	77	—	—	—	—	52728907	1½
36	Zapas kasowy z końcem r. 1878	70.603	68½	—	—	—	—	—	—
37	Całkowity rozchód	2,942.996	45½	—	—	—	—	—	—
38	W porównaniu aktywów z pasywami pozostaje ostatecznie	—	—	—	—	—	—	721555	49
	czyste pasywum w kwocie	—	—	—	—	—	—	*52007351*	*52½*

Z nieoprocentowanej zaliczki niepobrano w roku 1877 kwoty .	—	—	369 637	42½
Zaś w roku 1878 pozostała za zakupno obligacyi kwota . .	—	—	490.620	61½
czyli razem . . .	—	—	860 258	3½
Z tej kwoty obrócono w roku 1878 za zakupno obligacyi indemn. nominalnej wartości 682.150 zł. m. k. kwotę . . .	—	—	585 324	71½
A za pozostałą z końcem roku 1878 jako depozyt w perceptę wziętą kwotę	—	—	274.933	32
Zakupiono w roku 1879 obligacyj indemn. w nominalnej wartości 310.000 zł.	—	—	—	—
Z zakupionych obligacyj w nominalnej wartości 992.150 zł. M. k. przypada w stosunku do niewylosowanych obligacyi z końcem roku 1877 i 1878 na fundusz ind. Galicyi wschodniej	—	—	627.750	—
A na fundusz ind. Galicyi zachodniej	—	—	364.400	—
Razem			992.150	—

Wykaz

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników		Nominalna wartość zł.	ct.
		Przychód:		
I.		Zapas z roku przeszłego	—	—
II.		Nowo wystawione obligacye indemnizacyjne . . .	—	—
III.		Nowo wystawione obligacye zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych .	—	—
IV.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	1,041.390	—
V.		Obligacye indemnizacyjne } wykupione . . .	714.199	50
		} zniszczone . . .	—	—
VI.		Suma przychodu . .	1,755.589	50
		Rozchód:		
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	—	—
VIII.		„ „ w rentach zaległych . .	—	—
IX.		Wypłata dewinkulowanych obligacyi indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych	—	—
IXa		Zwrot mylnie w grudniu 1879 r. w przychodzie zarachowanych obligacyi indemnizacyjnych	—	—
X.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	1,041.390	—
XI		Do zniszczenia wydane obligacye indemnizacyjne . .	714.199	50
XII.		Suma rozchodu . .	1,755.589	50
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem grudnia 1878 pozostaje ostateczny zapas	—	—

Wykaz

obrotu własnego majątku funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Nominalna wartość wal. austr. zł.	ct.
	Przychód		
1	Zakupione obligacye indemnizacyjne 245.400 zł. m. k. czyli . .	257.670	—
	Rozchód		
2	Żaden	—	—
3	Pozostaje podług dziennika głównego z końcem grudnia 1878. ostateczny zapas kasowy w kwocie	257.670	—

Załączniki

Załącznik Nr. 1. do pozycyi zamknięcia 1 włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat kapitałów rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20-roczne raty kapitału		5% odsetki		Annuitety	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem r. 1877 . .	—	—	—	—	55172	94	436	45	2100	86
Przybyło w r. 1878.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) w skutek przypisań nowych .										
b) w skutek sprostowania . . .										
Bieżąca należytość rent i odsetek	—	—	116	47	—	—	1839	—	—	—
Razem . .	—	—	116	47	55172	94	2275	45	2100	86
Z tego odpada:										
a) w skutek kompenzacyi . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) w skutek sprostowania przypisanych należytości . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należytość	—	—	116	47	55172	94	2275	45	2100	86
Na to wpłynęło w gotówce . .	—	—	116	47	35795	70	1899	26	1013	14
Zaległość z końcem roku 1878 .	—	—	—	—	19377	24	376	19	1087	72

Załącznik Nr. 2 do pozycyi 10, 29 włącznie 32, VII. i VIII.

Wykaz

zlikwidowanych należytości uprawnionych, pokrycie i wypłata tychże.

	Kapitały wynadgrodzenia zł.	ct.	Renty zaległe zł.	ct.	Razem zł.	ct.
Pierwotny stan wydanych obligacyj indemnizacyjnych uprawnionym	19677441	—	6,530.580	—	26208021	—
Do tego przybyło w roku bieżącym	—	—	—	—	—	—
Razem	19677441	—	6,530.580	—	26208021	—
Odpada przez wypłatę wylosowanych obligacyj 680 190 zł. m. k. i anulowanie	714199	50	—	—	714199	50
Stan z końcem roku 1878 (Zaległości poz. 2)	18963241	50	6 530 580	—	25493821	50
Pierwotny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości.	3897	5	692	70½	4589	75½
W roku bieżącym zlikwidowano	—	—	—	—	—	—
Suma zlikwidowanych należytości	3897	5	692	70½	4589	75½
Wypłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po potrąceniu kwot przez uprawnionych wpłaconych (Pozycye 3 i 4)	—	—	—	26½	—	26½
Ze zaliczek skompenzowano						
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano						
Przez nowo wystawione obligacye indemnizacyjne pokryto (Pozycye VII. i VIII.) obrotu kredytowego	—	—	—	—	—	—
Odpada w skutek kompenzacyi dziesięciny i kapitałów wykupna	—	—	—	—	—	—
Suma pokrytych należytości	—	—	—	26½	—	26½
Ostateczny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości (Zał. p. 3)	3897	5	692	44	4589	49

Załącznik Nr. 3. do pozycyi wydatków 31 i VII zaleg. poz. 10.

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	W obligacyach indemnizacyjn. zł.	ct.	W gotówce zł.	ct.	Razem zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompenzowanych zaliczek	—	—	—	—	—	—
Przybyło w roku bieżącym (Pozycya wyd. 31.)	—	—	—	—	—	—
Razem	—	—	—	—	—	—
Odpada wskutek kompenzacyi (Zał. N. 2)	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompenzowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz. 16.)	—	—	—	—	—	—

Załącznik Nr. 4. do pozycyi wydatków 35.

Wyszczególnienie

kosztów zarządu.

	Wypłacono						Pasywa z końcem roku	
	Dla Namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i komisyi krajowej		dla komisyi lokalnej		Razem			
	złr.	ct.	złr	ct	złr.	ct	złr.	ct
Płace urzędników	4.545	59	1.200	—	5.745	59	100	—
Dodatki służbowe i osobowe urzędników	220	92	500	—	720	92	41	66
Dodatki aktywalne	935	20	250	—	1.185	20	20	83
Dodatki na pomieszkania urzędnikom	—	—	—	—	—	—	—	—
Płace sług	90	48	—	—	90	48	7	53
Zapomogi i remuneracye	998	80	100	—	1.098	80	—	—
Dyurna	1.001	46½	365	—	1.366	46½	142	30
Czynsze za najem pomieszkań dla urzędów	373	8	60	—	433	8	383	8
Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	18	16½	2.471	11	2.489	27½	84	48
Potrzeby kancelaryjne	1.002	11	79	80½	1.081	91½	14	24½
Rozmaite wydatki	—	—	—	56	—	56	—	—
Razem	9.185	81	5.026	47½	14.212	28½	794	12½

Załącznik Nr. 5.

Sprawdzenia

obrotu kapitałów czynnych i biernych, jakoteż obrotu przebieżnych rubryk.

	Kapitały czynne		Kapitały bierne		Zaliczki		Obce pieniądze		Depozyta	
	zł.	t.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct
Pozostałość z początkiem roku	—	—	25,442.033	49½	296	57	—	—	751	91½
Przybyło w roku bieżącym (poz. 15, 19, 20 i 21)	257670	—	1.689.682	61	2.007	34½	—	—	247881	55½
Razem	257670	—	27.131.716	10½	2.303	91½	—	—	248633	47
Odpada w roku bieżącym (poz. 7, 31, 33)	—	—	334.216	38	1.006	18	—	—	178029	78½
Pozostaje z końcem roku 1879 (7, 19, 33 i 32)	257670	—	26,797 499	72½	1.297	73½	—	—	70603	68½
a po doliczeniu odsetek kapitalizowanych za rok 1878										
wynosi rzeczywisty stan zaliczek od Skarbu Państwa			26,797.499	72½						

Fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej.

Rok słoneczny 1878.

Uzasadnienie różnic

między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Rozchód.

Liczba poz. 1. Koszta zarządu

mniej podług zezwolonego budżetu o . . . . . 3.787 zł. 71½ ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe i aktywalne, tudzież płace sług.

Wynik	Budżet
7.742 zł.	7.564 zł.
7.564 „	
o 178 „	

więcej nad preliminarz z powodu zmniejszenia kwoty na koszta zarządu przez Wys. Sejm krajowy.

b) Dyurny.

Wynik	Budżet
1.366 zł.	2 549 zł.
	1.366 „
	mniej o 1.183 „

z przyczyny, że zezwolona kwota na podwyższenie dyurnów w r. 1878, użytą nie została, tudzież, że zmniejszono stan dyurnistów w roku 1878.

c) Czynsz za lokal.

Wynik	Budżet
433 zł.	473 zł.
	433 „
	mniej o 40 „

ponieważ Namiestnictwo czynsz za lokal do zwrotu etatowi politycznemu w mniejszej kwocie wymierzyło, jak preliminowano.

d) Remuneracye i zapomogi.

Wynik	Budżet
1 099 zł.	1.372 zł.
	1.099 „
	mniej o 273 „

ponieważ ze zezwolonej kwoty na rok 1878 w ilości 4.000 zł. przy trzech funduszach indemnizacyjnych, tylko 3.205 zł. użyte zostały, a z oszczędności w kwocie 795 zł. przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 273 zł.

e) Koszta podróży i dyety rzeczoznawców.

Wynik	Budżet
2.489 zł.	4.330 zł.
	2.489 „
	mniej o 1 841 „

z powodu zmniejszenia czynności w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych.

f) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
1.082 zł.	1 230 zł.
	1.082 „
	mniej o 148 „

ponieważ nie było potrzeby użycia całej preliminowanej kwoty.

g) Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
1 zł.	482 zł.
	1 „
	mniej o 481 „

ponieważ nie zaszła potrzeba użyć więcej z preliminowanej kwoty.

Pozycya Nr. 2. Spłata wylosowanych oblig. indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
714.199 zł.	740.100 zł.
	714.199 „
	mniej o 25.901 „

ponieważ znaczna ilość wylosowanych obligacyj. indem. przez strony w roku 1878, wymienioną nie została.

Pozycya Nr. 3. Kwoty wyrównawcze w kapitałach.

Wynik	Budżet
	500 zł.
	mniej o 500 „

ponieważ w roku 1878 żaden z likwidowanych kapitałów asygnowany nie został.

Pozycya Nr. 4. Odsetki dla uprawnionych.

Wynik	Budżet
1,294.723 zł.	1,362.109 zł.
	1.294.723 „
	mniej o 67 386 „

ponieważ strony znaczną ilość zapadłych kuponów w r. 1878 nie wymieniły i odsetek nie podniosły.

a) Zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
329.537 zł. więcej, ponieważ dopiero w roku 1878 na mocy upoważnienia wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12 października 1878 r. l. 13.544 pozostała kwota ze zezwolonej subwencyi na zakupno oblig. indemnizacyjnych obróconą została.	

Pozycya Nr. 29. Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
5.467 zł.	12.000 zł.
	5.467 „
	mniej o 6 533 „

ponieważ nie wszystkie w roku 1878 do zwrotu asygnowane nadpłacone dodatki indemnizacyjne w tymże roku wypłacone zostały.

II. Przychód.

Pozycya Nr. 8. Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik	Budżet
36.809 zł.	14.119 zł.
14 119 „	
o 22.690 „	więcej niż preliminowano, ponieważ przez zarządzenia c. k. Namiestnictwa zaległe należytości z poprzednich lat w roku 1878 spłacone zostały.

Pozycya Nr. 9. Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik	Budżet
2.016 zł.	1.839 zł.
1.839 „	
o 177 „	więcej z przyczyny przy pozycyi Nr. 8 przytoczonej.

Pozycya Nr. 10. Odsetki za zwłokę i inne rozmaite przychody.

Wynik	Budżet
14.258 zł.	3.499 zł.
3.499 „	
o 10.759 „	więcej nad preliminarz, ponieważ za brakujące kupony od w poprzednich latach wylosowanych a w roku 1878 wykupionych obligacyj indem., tudzież w odsetkach za zwłokę więcej wpłynęło niż preliminowano.

Pozycya a) Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
4621 zł.	więcej, ponieważ obligacye indemnizacyjne, od których powyższe odsetki pobrane zostały, dopiero w roku 1878 zakupiono.

Poz. Nr. 11. Dodatki indemnizacyjne od podatków.

Wynik	Budżet
945.971 zł.	931.995 zł.
931.995 „	
o 13.976 „	więcej nad preliminowaną kwotę, ponieważ w budżetu na rok 1878 wstawiono kwotę, podług sprawdzonej należytości podatków za rok 1876, gdy tymczasem takowa przez przyrost podatków w r. 1878 faktycznie się podniosła.

Lwów dnia 26 marca 1879 r.

II Przypadek.

Fundusz indemnizacyjny

Kraj koronny: Wielkie Księstwo Krakowskie.

Rok 1878.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU.

Lwów dnia 26. marca 1879.

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1878		Budżet na rok 1878.		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Zaległości w aktywach z końcem roku 1878	
		Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.
	Rzeczywisty dochód								
	Pokrycie:								
	I. Od obowiązanych stron.								
8	Wpłaty na kapitały:								
	a) w 20 rocznych ratach . . .	1.969	64½	1.304	—	665	64½	8.609	39
	b) w ratach umarzających (annuitetach)	3.613	58	576	—	3.037	58	5.164	51
9	Wpłaty na renty:								
	a) renty bieżące i zaległe . . .	11	32						
	b) raty procentowe od kapitałów spłacanych w 20 rocznych ratach	455	80	283	—	184	12	1.944	19
	c) odsetki od zakupionych obligacyj	10.684	58	16.563	—	*5.878*	*42*	1.708	8½
	d) gotówka za wylosowane obligacye	9.450	—	—	—	9.450	—	—	—
	e) zakupione obligacye . . .	—		—	—	—	—	227.745	—
	f) książeczka kasy oszczędności	—	—	—	—	—	—	19	37
10	Inne rozmaite przychody:								
	a) odsetki zwłoki od spłaconych rat kapitałów i procentów .	808	70	54	—	754	70	108	27
	b) zwrot kosztów podróży . .	60	2	100	—	*39*	*98*	138	98
	c) za sprzedane druki indem. .	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) taksa za przepisywanie obligacyi indemnizacyjnych . .	5	20	5	—	—	20	—	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	1.408	92½	200	—	848	92½	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) dochód z dzierżawy pustek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	—	—	—	—	—	—	—	—
	i) zwrot nadebranych płac etatowych	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) zwroty rachunkowe . . .	8.470	18½	—	—	8.470	18½	36	3
	l) inne zwroty	—	—	—	—	—	—	—	—
	do przeniesienia	36.577	95½	19.085	—	17.492	95½	245.473	82½

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1878 Złr.	ct.	Budżet na rok 1878 Złr.	cnt.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej Złr.	cnt.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1878. Złr.	cnt.
	przeniesiona suma	36.577	95½	19.085	—	17.492	95½	245.473	82½
	II. Od kraju:								
11	dodatek indemnizacyjny od podatków								
	a) za lata ubiegłe	54.214	34	217.544	—	9.716	78½	18.964	58
	b) za rok bieżący	173.046	44½					112.040	50
12	Wpłaty uprawnionych.								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacyach indemnizacyjnych								
	b) zaliczki urbaryalne udzielone, dotąd niezarachowane . . .								
	Suma rzeczywistych przychodów	263.838	74	236.629	—	27.209	74	376.478	90½
	III. Od rządu:								
15	**Zaliczki.**								
	a) Zaliczki nieoprocentowane ze Skarbu państwa								
	b) zaliczki oprocentowane ze Skarbu państwa	608	30	—	—	—	—	—	—
	Razem	608	30	—	—	—	—	—	—
	Suma	264.44[illegible]	4	236.629	—	27.209	74	376.478	90½
	Przebieżne.								
19	Zwrócone zaliczki	18	73½					13	38½
	Tymczasowe przychody (rok: .								
20	Cudze pieniądze								
21	Depozyta								
22	Suma przebieżnych przychodów	18	73½	—	—	—	—	13	38½
23	Suma wszelkich przychodów	264.465	77½	—	—	—	—	376.492	29
24	Zapas przeszłego roku w gotówce	2.091	31	—	—	—	—	—	—
25	Całkowity przychód	266 557	8½	—	—	—	—	—	—
26	Zapas z końcem roku 1878 w gotówce							30.073	79
27	Suma aktywów z końcem r. 1878							406.566	8

Liczba porządk	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1878		Budżet na rok 1878		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Ostateczne zaległości w passywach z końcem roku 1878	
		Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.
	Rzeczywiste wydatki.								
	A. Potrzeby:								
1	Koszta zarządu (podług specyfikacyi na ostatniej stronie) .	879	31	1.624	—	*744*	*69*	53	65
2	Spłata obligacyj indemnizacyjnych.								
	a) a wskutek wylosowania { za lata ubiegłe	16.275	—	84.420	—	*6.720*	—	36.330	—
	{ za rok bieżący.	61.425	—						
	b) wskutek zniszczenia . . .								
	c) obligacye nie wylosowane .							2,254.654	50
3	**Wypłata kapitałów zlikwidowanych.**								
	a) w kwotach wyrównawczych	—	—	500	—	*500*	—		
	b) kapitały zlikwidowane a nie asygnowane								
	c) zakupno obligacyj	32.579	37½	—	—	32.579	37½	—	—
4	**Renty dla uprawnionych.**								
	a) 5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie: { a) za lata ubiegłe	6.844	98	19.465		*12.620*	*2*	142.165	23
	{ b) za rok bieżący	107.177	11½	130.520	—	*23.342*	*88½*		
	b) renta roczna od nieasygnowanych kapitałów	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) urbaryalne zaliezki								
	d) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) renty zaległe i likwidowane a nie asygnowane								
29	**Rozmaite wydatki.**								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych . .	1.931	70½					586	6
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów rent i odsetek . . .	261	69	600	—	10.062	9½	1	—
	c) zwroty rachunkowe . . .	8.468	70						
	do przeniesienia	235 842	87½	236.629	—	*786*	*12½*	2,433.790	44

Liczba porządk.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1878		Budżet na rok 1878		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1878	
		Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.
	przeniesiona suma	235.842	87½	236.629	—	786	12½	2,433.790	44
	d) inne przypadkowe zwroty .								
30	Suma rzeczywistych wydatków .	235.842	87½	236.629	—	—	—	2,433.790	44
7	Zwroty zaliczek pobranych ze Skarbu państwa								
	a) nieoprocentowanych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) oprocentowanych	608	30	—	—	—	—	—	—
	c) odsetki od tychże zaliczek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	608	30	—	—	—	—	—	—
	Suma	236.451	17½	—	—	—	—	—	—
	Przebieżne.								
31	Zaliczki zwrotne	32	12	—	—	—	—	—	—
	Zwroty tymczasowych przychodów.								
32	Obce pieniądze								
33	Depozyta	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Suma przebieżnych wydatków .	32	12	—	—	—	—	—	—
35	Suma wszelkich wydatków . .	236.283	29	—	—	—	—	—	—
36	Zapas kasowy z końcem r. 1878	30.073	79	—	—	—	—	—	—
37	Całkowity rozchód	266.557	8½	—	—	—	—	—	—
38	W porównaniu aktywów z pasywami pozostaje ostatecznie	—	—	—	—	—	—	406.566	8
	czyste pasywum w kwocie	—	—	—	—	—	—	2,027.224	36

Za pozostała z końcem roku gotówkę kupiono w r. 1879 obligacye funduszu ind. Wielkiego Księstwa Krakowskiego w nominalnej wartości . . . . 22000 złr.
zaś wymieniono obligacye indem. innych funduszów na obligacye tegoż funduszu w nominalnej wartości . . . . . 8600 złr.
które też i zniszczone zostały.

Wykaz

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników		Nominalna wartość zł.	ct.
		Przychód:		
I.		Zapas z roku przeszłego	—	—
II.		Nowo wystawione obligacye indemnizacyjne . . .	—	—
III.		Nowo wystawione obligacye zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych .	—	—
IV.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	170.62	50
V.		Obligacye indemnizacyjne } wykupione . . .	77 700	—
		Obligacye indemnizacyjne } zniszczone . . .	28.350	—
VI.		Suma przychodu . .	123.112	50
		Rozchód:		
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	—	—
VIII.		„ „ w rentach zaległych . .	—	—
IX.		Wypłata dewinkulowanych obligacyi indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych	—	—
IXa		Zwrot mylnie w grudniu 1879 r. w przychodzie zarachowanych obligacyi indemnizacyjnych	—	—
X.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	17.062	50
XI		Do zniszczenia wydane obligacye indemnizacyjne . .	106.050	—
XII.		Suma rozchodu . .	123 112	50
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem grudnia 1878 pozostaje ostateczny zapas	—	—

Wykaz

obrotu własnego majątku funduszu indemnizacyjnego Wielk. Kaięstwa Krakowskiego.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Nominalna wartość wal. austr. zł.	ct.
	Przychód		
1	Zapas z roku przeszłego w obligacyach . . 215.050 złr. m. k. czyli	225.802	50
2	Książeczka kasy oszczędności . . . . . ,	19	37
3	Zakupione obligacye indemnizacyjne . . . 37.850 złr. m. k. czyli	39 742	50
4	Wymienione „ „ . . . . 17.000 „ „ „ „	17.850	—
5	Przepisane „ „ . . . . 1.000 „ „ „ „	1.050	—
6	Suma przychodu	284.464	37
	Rozchód		
	Wydano obligacye indemnizacyjne, mianowicie:		
7	z powodu wymiany . . . . . 17.000 zł. m. k. czyli	17.850	—
8	„ przepisywania . . . . . 1.000 „ „ „ „	1 050	—
9	„ wylosowania . . . . . 9.000 „ „ „ „	9.450	—
10	„ zniszczenia . . . . . 27.000 „ „ „ „	28.350	—
11	Suma rozchodu	56.700	—
12	w porównaniu przychodu z rozchodem, pozostaje podług dziennika głównego z końcem grudnia 1878 roku ostateczny zapas kasowy w kwocie	227.764	37
	a to w obligacyach indemnizacyjnych 216.900 złr. m. k. czyli . . . . . 227.745 zł.		
	w książeczce kasy oszczędności . . 19 zł. 37 ct.		
	razem powyższe . . . . 227.764 zł. 37 ct.		
	Zniszczone obligacye		
	do końca grudnia 1877 . . . . 405.930 zł.		
	w r. 1878 . . . . . 28.350 zł.		
	razem . 434.280 zł.		

Załączniki

Załącznik Nr. 1. do pozycyi zamknięcia 1 włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat kapitałów rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20-roczne raty kapitału		5% odsetki		Annuitety	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem r. 1877 . .	—	—	—	—	10579	3½	2116	99	8778	9
Przybyło w r. 1878.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) w skutek przypisań nowych .										
b) w skutek sprostowania . . .										
Bieżąca należytość rent i odsetek	—	—	11	32	—	—	283	—	—	—
Razem . .	—	—	11	32	10579	3½	2399	99	8778	9
Z tego odpada:										
a) w skutek kompenzacyi . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) w skutek sprostowania przypisanych należytości . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należytość	—	—	11	32	10579	3½	2399	99	8778	9
Na to wpłynęło w gotówce . .	—	—	11	32	1969	64½	455	80	3613	58
Zaległość z końcem roku 1878 .	—	—	—	—	8609	39	1944	19	5164	51

Załącznik Nr. 2 do pozycyi 10, 29 włącznie 32, VII. i VIII.

Wykaz

zlikwidowanych należytości uprawnionych, pokrycie i wypłata tychże.

	Kapitały wynadgrodzenia zł.	ct.	Renty zaległe zł.	ct.	Razem zł.	ct.
Pierwotny stan wydanych obligacyj indemnizacyjnych uprawnionym	1,837.888	50	559.146	—	2,397.034	50
Do tego przybyło w roku bieżącym	—	—	—	—	—	—
Razem	1,837.888	50	559.146	—	2 397.034	50
Odpada przez wypłatę wylosowanych obligacyj 74 000 zł. m. k. i anulowanie 27.000 zł. m. k.	106.050	—	—	—	106 050	—
Stan z końcem roku 1878 (Zaległość poz. 2)	1,731.838	50	559.146	—	2,290.984	50
Pierwotny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości	—	—	—	—	—	—
W roku bieżącym zlikwidowano	—	—	—	—	—	—
Suma zlikwidowanych należytości	—	—	—	—	—	—
Wypłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po potrąceniu kwot przez uprawnionych wpłaconych (Pozycye 3 i 4)	—	—	—	—	—	—
Ze zaliczek skompenzowano						
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano						
Przez nowo wystawione obligacye indemnizacyjne pokryto (Pozycye VII. i VIII.) obrotu kredytowego	—	—	—	—	—	—
Odpada w skutek kompenzacyi dziesięciny i kapitałów wykupna	—	—	—	—	—	—
Suma pokrytych należytości	—	—	—	—	—	—
Ostateczny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości (Zał. p. 3)	—	—	—	—	—	—

Załącznik Nr. 3. do pozycyi wydatków 31 i VII zaleg. poz. 10.

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	W obligacyach indemnizacyjn. zł.	ct.	W gotówce zł.	ct.	Razem zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompenzowanych zaliczek						
Przybyło w roku bieżącym (Pozycya wyd. 31.)	—	—	—	—	—	—
Razem	—	—	—	—	—	—
Odpada wskutek kompenzacyi (Zał. N. 2)	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompenzowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz. 16.)	—	—	—	—	—	—

Załącznik Nr. 4. do pozycyi wydatków 35.

Wyszczególnienie

kosztów zarządu.

	Wypłacono						Pasywa z końcem roku	
	Dla Namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i komisyi krajowej		dla komisyi lokalnej		Razem			
	złr	ct.	złr	ct	złr.	ct	złr.	ct
Płace urzędników	378	83	—	—	378	83	—	—
Dodatki służbowe i osobowe urzędników	19	49	—	—	19	49	—	—
Dodatki aktywalne do płac etatowych	77	89½	—	—	77	89½	—	—
Dodatki na pomieszkania urzędnikom	—	—	—	—	—	—	—	—
Płace sług	7	56	—	—	7	56	—	63
Zapomogi i remuneracye	91	59	—	—	91	59	—	—
Dyurna	83	53	—	—	83	53	6	79
Czynsze za najem pomieszkań dla urzędów	31	9	—	—	31	9	31	9
Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	1	50	109	1	110	51	15	6
Potrzeby kancelaryjne	78	81½	—	—	78	81½	—	8
Rozmaite wydatki	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem .	770	30	109	1	879	31	53	65

Załącznik Nr. 5.

Sprawdzenia

obrotu kapitałów czynnych i biernych, jakoteż obrotu przebieżnych rubryk.

w obligacyach 215.050 zł. m. k. czyli w a. w. 225 802 zł. 50 ct. w książeczce kasy oszczędności . . 19 „ 37 „	Kapitały czynne		Kapitały bierne		Zaliczki		Obce pieniądze		Depozyta	
	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct
razem . 225.821 zł. 87 ct.	225821	87	—	—	—	—	—	—	—	—
Przybyło w roku bieżącym (poz. 15, 31 i wedle wykazu obrotu własnego majątku poz. 3 do 5	58642	50	608	30	32	12	—	—	—	—
Razem .	284464	37	608	30	32	12	—	—	—	—
Odpada w roku bieżącym (poz. 7, 19 i wedle wykazu obrotu własnego majątku poz. 11 . .	56700	—	608	30	18	73½	—	—	—	—
Pozostaje z końcem roku 1878 i wedle wykazu obrotu własnego majątku poz. 12.	227764	37	—	—	13	38½	—	—	—	—
a po doliczeniu odsetek kapitalizowanych za rok 1878.										
wynosi rzeczywisty stan zaliczek od Skarbu Państwa			—	—						

Fundusz indemnizacyjny Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

Rok słoneczny 1878.

Uzasadnienie różnic

między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Rozchód.

Liczba poz. 1. Koszta zarządu

mniej podług zezwolonego budżetu o . . . . . 744 zł. 69 ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe i aktywalne, tudzież płace sług.

Wynik	Budżet
484 zł.	656 zł.
	484 „
mniej o	172 „

ponieważ przy funduszu indemnizacyjnym preliminowane płace urzędników rachunkowych dla spraw indemnizacyjnych i serwitutowych w roku 1878 z politycznego etatu wypłacone zostały.

b) Dyurny.

Wynik	Budżet
83 zł.	167 zł.
	83 „
mniej o	84 „

z przyczyny, że zezwolona kwota na podwyższenie dyurnów w r. 1878, użytą nie została, tudzież, że zmniejszono stan dyurnistów w roku 1878.

c) Remuneracye i zapomogi.

Wynik	Budżet
92 zł.	114 zł.
	92 „
mniej o	22 „

ponieważ ze zezwolonej kwoty na rok 1878 w ilości 4.000 zł. przy trzech funduszach indemnizacyjnych, tylko 3.205 zł. użyte zostały, a z oszczędności w kwocie 795 zł. przypada na fundusz indemnizacyjny Wielkiego Księstwa Krakowskiego $^{1}/_{35}$ część w kwocie 22 zł.

d) Koszta podróży i dyety rzeczoznawców.

Wynik	Budżet
111 zł.	540 zł.
	111 „
mniej o	429 „

z powodu zmniejszenia czynności w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych.

e) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
78 zł.	82 zł.
	78 „
	mniej o 4 „

ponieważ nie było potrzeby użycia całej preliminowanej kwoty.

f) Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
— zł.	34 zł.
	— „
	mniej o 34 „

ponieważ nie zaszła potrzeba użyć całej preliminowanej kwoty.

Pozycya Nr. 2. Spłata wylosowanych oblig. indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
77.700 zł.	84.420 zł.
	77 700 „
	mniej o 6.720 „

ponieważ znaczna ilość wylosowanych obligacyj. indem. przez strony w roku 1878. wymienioną nie została.

Pozycya Nr. 4. Odsetki dla uprawnionych.

Wynik	Budżet
114.022 zł.	149.985 zł.
	114 022 „
	mniej o 35 963 „

ponieważ strony znaczną ilość zapadłych kuponów w r. 1878 nie wymieniały i odsetek nie podniosły.

Pozycya a) Zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
32.579 zł.	więcej, ponieważ na zakupno oblig. indemnizacyjnych nic nie preliminowano, a pozostałe zapasy kasowe po opędzeniu wydatków bieżących obrócono na zakupno obligacyj.

Pozycya Nr. 29. Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
10.662 zł.	600 zł.
600 „	
o 10 062 „	więcej ponieważ ck. kasa funduszów indemnizacyjnych raty z wylosowane obligacye indemn. Galicyi zachodniej mylnie przy funduszu indemn. Wielkiego Księstwa Krakowskiego zarachowała, a zatem takowa z tego funduszu zwróconą być musiała.

II. Przychód.

Pozycya Nr. 8. Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik	Budżet
5.583 zł.	1.880 zł.
1.880 „	
o 3.703 „	

więcej niż preliminowano, ponieważ przez zarządzenia c. k. Namiestnictwa zaległe należytości z poprzednich lat w roku 1878 spłacone zostały.

Pozycya Nr. 9. Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik	Budżet
467 zł.	283 zł.
283 „	
o 184 „	

więcej z przyczyny przy pozycyi Nr. 8 przytoczonej.

Pozycya Nr. 10. Odsetki za zwłokę i inne rozmaite przychody.

Wynik	Budżet
10.393 zł.	359 zł.
359 „	
o 10.034 „	

więcej nad preliminarz, ponieważ za brakujące kupony od w poprzednich latach wylosowanych a w roku 1878 wypłaconych obligacyj indem., więcej wpłynęło niż się spodziewano, tudzież że kwoty za wylosowane a w r. 1878 wykupione obligacye indemn. Galicyi zachodniej mylnie w funduszu indemn. Wielkiego Ks. Krakowskiego zarachowano.

Dochody własne.

a) Dochód z wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
9.450 zł.	

Przy sporządzeniu budżetu na rok 1878 podobny przychód nie można było przewidzieć.

b) Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
10.685 zł.	16.563 zł.
	10.685 „
	mniej o 5.878 „

ponieważ odsetek na rok 1878 preliminowano podług stanu kapitałów stanowiących własności fund. indemn. z końcem Grudnia 1876, gdy tymczasem stan majątku tego funduszu z powodu zarządzonego w r. 1877 i 1878 zniszczenia obligacyj znacznie się zmniejszył.

Poz. Nr. 11. Dodatki indemnizacyjne od podatków.

Wynik	Budżet
227.261 zł.	217.544 zł.
217.544 „	
o 9.717 „	

więcej nad preliminowaną kwotę, ponieważ w budżecie na rok 1878 wstawiono kwotę, podług sprawdzonej należytości podatków za rok 1876, gdy tymczasem takowa przez przyrost podatków w r. 1878 faktycznie się podniosła.

Lwów dnia 26 marca 1879 r.

Alegat. 4D/2

Fundusz indemnizacyjny

Kraj koronny: Galicya wschodnia.

Rok 1879.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU.

Lwów dnia 26. maja 1880.

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1879		Budżet na rok 1879.		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Zaległość w aktywach z końcem roku 1879	
		Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.
	Rzeczywisty dochód								
	Pokrycie:								
	I. Od obowiązanych stron.								
8	Wpłaty na kapitały:								
	a) w 20 rocznych ratach . . .	12.665	31½	—	—	—	—	29.291	33½
	b) w ratach umarzających (annuitetach)	4.014	92½	5.776	—	10.904	24	—	—
				—	—	—	—	4.523	66½
9	Wpłaty na renty:								
	a) renty bieżące i zaległe . . .	378	52						
	b) raty procentowe od kapitałów spłacanych w 20 rocznych ratach	1.465	30	1.042	—	801	82	1.440	8½
	c) odsetki od zakupionych obligacyj	519	75	—	—	519	75	6.487	42½
	d) gotówka za wylosowane obligacye	11.550	—	—	—	11.550	—	—	—
	e) zakupione obligacye . . .	—	—	—	—	—	—	864.990	—
10	Inne rozmaite przychody:								
	a) odsetki zwłoki od spłaconych rat kapitałów i procentów .	1.552	97½	170	—	1 382	97½	251	—
	b) zwrot kosztów podróży . .	4.788	86	3.749	—	10.39	86	5.954	85
	c) za sprzedane druki indem. .	—	—	2	—	2	—	—	—
	d) taksa za przepisywanie obligacyi indemnizacyjnych . .	205	70	100	—	105	70	—	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	15.406	36½	3.120	—	12.286	36½	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) dochód z dzierżawy pustek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	—	—	—	—	—	—	—	—
	i) zwrot nadebranych płac etatowych	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) zwroty rachunkowe . . .	2.269	61½	40	—	2.229	61½	746	16
	l) inne zwroty	—	—	—	—	—		2.896	25
	do przeniesienia	54.817	32½	13.999	—	40.818	32½	916.580	77

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1879 Złr.	ct.	Budżet na rok 1879 Złr.	cnt.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej Złr.	cnt.	Ostateczne zaległości w aktywach z końcem roku 1879 Złr.	cnt.
	przeniesiona suma	54.817	32½	13.999	—	40.818	32½	916.580	77
	II. Od kraju:								
11	dodatek indemnizacyjny od podatków								
	a) za lata ubiegłe	671.769	42	2256000	—	177.826	96½	215910	55½
	b) za rok bieżący	1,762.057	54½					703038	53
12	Wpłaty uprawnionych.								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacyach indemnizacyjnych								
	b) zaliczki urbaryalne udzielone, dotąd niezarachowane . . .								
	Suma rzeczywistych przychodów	2,488.644	29	2,269 999	—	218.645	29	1.835 529	85½
	III. Od rządu:								
15	**Zaliczki.**								
	a) Subwencye ze Skarbu państwa								
	c) zaliczki oprocentowane ze Skarbu państwa	2,623 435	48½	1,377.534	—	—	—	—	—
	Razem	2.623.435	48½	1,377 534	—	—	—	—	—
	Suma	5,112 079	77½	3,647.533	—	—	—	—	—
	Przebieżne.								
19	Zwrócone zaliczki	27.878	1½					5.451	49½
	Tymczasowe przychody (rok: .								
20	Cudze pieniądze								
21	Depozyta	338.762	78						
22	Suma przebieżnych przychodów	366.640	79½	—	—	—	—	5.451	49½
23	Suma wszelkich przychodów	5,478 720	57	—	—	—	—	—	—
24	Zapas przeszłego roku w gotówce	205.405	19½	—	—	—	—	—	—
25	Całkowity przychód	5,684.125	76½	—	—	—	—	—	—
26	Zapas z końcem roku 1879 w gotówce							118.718	75½
27	Suma aktywów z końcem r. 1879							1,959.700	10½

Liczba porządk	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1879 Złr.	cnt.	Budżet na rok 1879 Złr.	cnt.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej Złr.	cnt.	Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1879 Złr.	cnt.
	Rzeczywiste wydatki.								
	A. Potrzeby:								
1	Koszta zarządu (podług specyfikacyi na ostatniej stronie) .	25.573	49½	29.400	—	*3.826*	*50½*	734	87½
2	Spłata obligacyj indemnizacyjnych.								
	a) a wskutek wylosowania { za lata ubiegłe	175.711	50	1200000	—	94.828	50	478.548	—
	{ za rok bieżący.	1,119,117	—					42115521	—
	b) wskutek zniszczenia . . .								
	c) obligacye nie wylosowane .								
3	**Wypłata kapitałów zlikwidowanych.**								
	a) w kwotach wyrównawczych	144	28	300	—	*155*	*72*		
	b) kapitały zlikwidowane a nie asygnowane							13.653	87½
	c) zakupno obligacyj	316.166	94	—	—	316.166	94	—	—
4	**Renty dla uprawnionych.**								
	a) 5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie: { a) za lata ubiegłe	196.109	66	2280291	—	*110.738*	*12*	618.101	84
	{ b) za rok bieżący	1,973.443	22						
	b) renta roczna od nieasygnowanych kapitałów	667	97	1709	—	*1041*	*3*	7.891	77
	c) urbaryalne zaliczki								
	d) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych . . .	95	57	100	—	*4*	*43*		
	e) renty zaległe i likwidowane a nie asygnowane							978	75½
29	**Rozmaite wydatki.**								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych . .	125.836	64						
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów rent i odsetek . . .	527	4½	51.000	—	75.527	76½	17.283	18½
	c) zwroty rachunkowe . . .	164	8						
	do przeniesienia	3,933.557	40	3,562.800		370.757	40	43252713	30

Liczba porządk.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1879		Budżet na rok 1879		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1879	
		Złr.	cnt.	Złr.	cnt	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.
	przeniesiona suma	3,933.557	40	3,562.800	—	370.757	40	43252713	30
	d) inne przypadkowe zwroty .								
30	Suma rzeczywistych wydatków .	3,933.557	40	3,562.800	—	370.757	40	43252713	30
7	Zwroty zaliczek pobranych ze Skarbu państwa								
	a) nieoprocentowanych . . .	1,180.292	48½	—	—	—	—	39318203	82
	b) oprocentowanych	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) odsetki od tychże zaliczek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	1,180.292	48½	—	—	—	—	—	—
	Suma	5,113.849	88½	3.562.800	—	370.757	40	82570917	12
	Przebieżne.								
31	Zaliczki zwrotne	26.107	90½	—	—	—	—	—	—
	Zwroty tymczasowych przychodów.								
32	Obce pieniądze								
33	Depozyta	425.499	22	—	—	—	—	118718	75½
34	Suma przebieżnych wydatków .	451.557	12½	—	—	—	—	118718	75½
35	Suma wszelkich wydatków . .	5,565.407	1	—	—	—	—	82689635	87½
36	Zapas kasowy z końcem r. 1879	118.718	75½	—	—	—	—	—	—
37	Całkowity rozchód	5,684.125	76½	—	—	—	—	—	—
38	W porównaniu pasywów z aktywami pozostaje ostatecznie czyste pasywum w kwocie	—	—	—	—	—	—	1959700	10½
		—	—	—	—	—	—	*80729935*	*77*

Z końcem roku 1879 pozostała z subwencyi za rok 1879 kwota 117.945 złr. 16 cnt., która do dalszej dyspozycyi jako depozyt w perceptę wziętą została. Za tę kwotę kupiono w roku 1880 obligacye indemnizacyjne.

Wykaz

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników		Nominalna wartość zł.	ct.
		Przychód:		
I.		Zapas z roku przeszłego	—	—
II.		Nowo wystawione obligacye indemnizacyjne . . .	4.998	—
III.		Nowo wystawione obligacye zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych .	—	—
IV.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	859.824	—
V.		Obligacye indemnizacyjne } wykupione . . .	1,294.828	50
		} zniszczone . . .	—	—
VI.		Suma przychodu . .	2,159.650	50
		Rozchód:		
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	3.475	50
VIII.		„ „ w rentach zaległych . .	1.522	50
IX.		Wypłata dewinkulowanych obligacyi indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych	—	—
IXa		Zwrot mylnie w grudniu 1879 r. w przychodzie zarachowanych obligacyi indemnizacyjnych	—	—
X.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	859.824	—
XI		Do zniszczenia wydane obligacye indemnizacyjne . .	1,294 828	50
XII		Suma rozchodu . .	2,159.650	50
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem grudnia 1879 pozostaje ostateczny zapas	—	—

Wykaz

obrotu własnego majątku funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Nominalna wartość wal. austr. zł.	ct.
	a) Przychód		
1	Zapas z końcem Grudnia 1878 w obligacyach indemn. 436.750 złr. m. k.	458.587	50
2	Zakupione obligacye indemnizacyjne 436.100 zł. m. k. . .	457.905	—
	Suma przychodu . .	916.492	50
	b) Rozchód		
3	Wylosowane obligacye indemnizacyj 11.000 złr. m. k. . . .	11.550	—
4	Przepisane „ „ 38.050 „ „ „ . . .	39.952	50
	Suma rozchodu . . .	51.502	50
5	W porównaniu przychodu z rozchodem, pozostaje podług dziennika głównego z końcem grudnia 1879 r. zapas kasowy w obligacyach indemnizacyjnych 823.800 zł. m. k. czyli	864.990	—

Załączniki

Załącznik Nr. 1. do pozycyi zamknięcia 1 włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat kapitałów rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20-roczne raty kapitału		5% odsetki		Annuitety	
	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem r. 1878 . .	4916	77	158	46½	33423	20	1762	55	8538	59
Przybyło w r. 1879.	22	18	251	72½	3594	50	—	—	—	—
a) w skutek przypisań nowych .										
b) w skutek sprostowania . . .										
Bieżąca należytość rent i odsetek	—	—	69	16½	—	—	1042	—	—	—
Razem . .	4938	95	479	35½	37017	70	2804	55	8538	59
Z tego odpada:										
a) w skutek kompenzacyi . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) w skutek sprostowania przypisanych należytości . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należytość	4938	95	479	35½	37017	70	2804	55	8538	59
Na to wpłynęło w gotówce . .	4916	34	378	52	7748	97½	1465	30	4014	92½
Zaległość z końcem roku 1879 .	22	61	100	83½	29268	72½	1339	25	4523	66½

Załącznik Nr. 2 do pozycyi 10, 29 włącznie 32 VII. i VIII.

Wykaz

zlikwidowanych należytości uprawnionych, pokrycie i wypłata tychże.

	Kapitały wynadgrodzenia		Renty zaległe		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan wydanych obligacyj indemnizacyjnych uprawnionym	31746403	50	12137496	—	43883899	50
Do tego przybyło w roku bieżącym	4998	—	—	—	4998	—
Razem	31751401	50	12137496	—	43888897	50
Odpada przez wypłatę wylosowanych obligacyj i anulowanie	1294828	50	—	—	1294828	50
Stan z końcem roku 1878 (Zaległości poz. 2)	30456573	—	12137496	—	42594069	—
Pierwotny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości.	12.901	73½	1.151	6½	14.052	80
W roku bieżącym zlikwidowano	4.371	92	1.445	76	5.817	68
Suma zlikwidowanych należytości	17.273	65½	2.596	82½	19.870	48
Wypłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po potrąceniu kwot przez uprawnionych wpłaconych (Pozycye 3 i 4)	144	28	95	57	239	85
Ze zaliczek skompenzowano						
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano						
Przez nowo wystawione obligacye indemnizacyjne pokryto (Pozycye VII. i VIII.) obrotu kredytowego	3.475	50	1.522	50	4.998	—
Odpada w skutek kompenzacyi dziesięciny i kapitałów wykupna	—	—	—	—	—	—
Suma pokrytych należytości	3.619	78	1.618	7	5.237	85
Ostateczny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości (Zał. p. 3)	13.653	87½	978	75½	14.632	63

Załącznik Nr. 3. do pozycyi wydatków 31 i VII zaleg. poz. 10.

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	W obligacyach indemnizacyjn.		W gotówce		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompenzowanych zaliczek	—	—	—	—	—	—
Przybyło w roku bieżącym (Pozycya wyd. 31.)						
Razem	—	—	—	—	—	—
Odpada wskutek kompenzacyi (Zał. N. 2)	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompenzowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz. 16.)	—	—	—	—	—	—

Załącznik Nr. 4. do pozycyi wydatków 35.

Wyszczególnienie

kosztów zarządu.

	Wypłacono						Pasywa z końcem roku	
	Dla Namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i komisyi krajowej		dla komisyi lokalnej		Razem			
	złr	ct.	złr	ct	złr.	ct	złr.	ct
Płace urzędników	8.587	78	2.299	98	10.887	76	—	—
Dodatki służbowe i osobowe urzędników	366	57	999	95½	1 366	52½	—	—
Dodatki aktywalne	1.714	44	558	31½	2 272	75½	—	—
Dodatki na pomieszkania urzędnikom	—	—	—	—	—	—	—	—
Płace sług	165	96	144	—	309	96	25	83
Zapomogi i remuneracye	2 062	41	100	—	2.162	41	—	—
Dyurna	1.755	10	608	—	2.363	10	130	6
Czynsze za najem pomieszkań dla urzędów	683	97	384	—	1.067	97	146	—
Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	15	63	3.205	6½	3 220	69½	324	60½
Potrzeby kancelaryjne	1.711	88½	103	½	1.814	89	58	38
Rozmaite wydatki	95	[illegible]	12	35	107	43	—	—
Razem	17.158	82½	8.414	67	25.573	49½	734	97½

Załącznik Nr. 5.

Sprawdzenia

obrotu kapitałów czynnych i biernych, jakoteż obrotu przebieżnych rubryk.

	Kapitały czynne		Kapitały bierne		Zaliczki		Obce pieniądze		Depozyta	
	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct
Pozostałość z początkiem r. 1879	458587	50	37,875060	82	7.221	60½	—	—	205405	19½
Przybyło w roku bieżącym (poz. 15 i 21)	457905	—	2.633.435	48½	26.107	90½	—	—	338762	78
Razem	916492	50	40.49 8.496	30½	33.329	51	—	—	544167	97½
Odpada w roku bieżącym (poz 7, 19, 33)	51502	50	1,180.292	48½	27 878	1½	—	—	425449	22
Pozostaje z końcem roku 1879 (7, 19 i 33)	864990	—	39,318 203	82	5.451	49½	—	—	118718	75½
a po doliczeniu odsetek kapitalizowanych za rok 1878										
wynosi rzeczywisty stan zaliczek od Skarbu Państwa			39,318.203	82						

Fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej.

Rok słoneczny 1879.

Uzasadnienie różnic

między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Rozchód.

Liczba poz. 1. Koszta zarządu

mniej podług zezwolonego budżetu o . . . . 3 826 zł. 50½ ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe i aktywalne, tudzież płace sług.

Wynik	Budżet
14.837 zł.	13645 zł.
13.645 „	
o 1.192 „	

więcej nad preliminarz z powodu zmniejszenia kwoty na koszta zarządu przez Wys. Sejm krajowy.

b) Dyurny.

Wynik	Budżet
2.363 zł.	3.707 zł.
	2.363 „
	mniej o 1.344 „

z przyczyny, że zezwolona kwota na podwyższenie dyurnów w r. 1879. użytą nie została, tudzież że zmniejszono stan dyurnistów w roku 1879.

c) Czynsz za lokal.

Wynik	Budżet
1.068 zł.	1.068 zł.
	1.068 „
	— —

d) Remuneracye i zapomogi.

Wynik	Budżet
2 162 zł.	2 514 zł.
	2.162 „
	mniej o 352 „

ponieważ z zezwolonej kwoty na rok 1879 w ilości 4.000 zł. przy trzech funduszach indemnizacyjnych, tylko 3 440 zł. użyte zostały, a z oszczędności w kwocie 560 zł. przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie 352 zł.

e) Koszta podróży i dyety rzeczoznawców.

Wynik	Budżet
3.221 zł.	5.387 zł.
	3 221 „
	mniej o 2.166 „

z powodu zmniejszenia czynności w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych.

f) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
1.815 zł.	2.725 zł.
	1.815 „
	mniej o 910 „

ponieważ przy kosztach za druki, litografie, efekta kredytewe, tudzież przy zakupnie papieru i innych materyałów, większą kwotę zaoszczędzono.

g) Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
107 zł.	354 zł.
	107 „
	mniej o 247 „

ponieważ nie było potrzeby użyć więcej z preliminowanej kwoty.

Pozycya Nr. 2. Spłata wylosowanych oblig. indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
1,294.829 zł.	1,200.000 zł.
1,200 000 „	
o 94.829 zł.	

więcej nad preliminarz, z powodu zmniejszenia kwoty przez Wys. Sejm krajowy, na wypłatę wylosowanych oblig. indemnizacyjnych.

Pozycya Nr. 3. Kwoty wyrównawcze w kapitałach.

Wynik	Budżet
144 zł.	300 zł.
	144 „
	mniej o 156 „

ponieważ mniejsza ilość kapitałów indemnizacyjnych w r. 1879 asygnowaną i wypłaconą została, jak w budżecie przyjęto.

Pozycya Nr. 4. Odsetki dla uprawnionych.

Wynik	Budżet
2,170.316 zł.	2,282.100 zł.
	2,170.316 „
	mniej o 111.784 „

ponieważ strony w znacznej ilości zapadłych kuponów w r. 1879 nie wymieniały.

Poz. Nr, a) Zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
316.167 zł.	ponieważ przy układaniu budżetu na rok 1879 nie można było przewidzieć, czy ze zezwolonej subwencyi na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej na rok 1879 nadwyżka na zakupno obligacyi pozostanie.

Pozycya Nr. 29. Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
126.528 zł.	51.000 zł.
51.000 „	
o 75.528 „	

więcej nad preliminarz, ponieważ c. k. urząd podatkowy we Lwowie wpłacone dodatki indemnizacyjne przez kolej Karola Ludwika i kolej północną od podatku dochodowego i zarobkowego, sumarycznie na rzecz funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej zarachował, przezco przypadające kwoty na fundusze indemnizacyjne Galicyi zachodniej i Wielkiego księstwa Krakowskiego tymże funduszom zwrócone i na rubrykę „Rozmaite wydatki“ zarachowane zostały. Przy układaniu budżetu uwzględniono powyższe wydatki, i potrącono takowe od przychodu dodatków indemnizacyjnych.

II. Przychód.

Pozycya Nr. 9. Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik	Budżet
16.680 zł.	5.776 zł.
5.776 „	
o 10.904 „	

więcej nad preliminarz, ponieważ przez zarządzenia c. k. Namiestnictwa znaczna ilość zaległości z poprzednich lat w roku 1879 spłaconą została.

Pozycya Nr. 10. Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik	Budżet
1.844 zł.	1 042 zł.
1.042 „	
o 802 „	

więcej z przyczyny przy pozycyi Nr. 9 przytoczonej.

Pozycya Nr. 11. Odsetki za zwłokę i inne rozmaite przychody.

Wynik	Budżet
2.424 zł.	7.181 zł.
7.181 „	
o 17.043 „	

więcej nad preliminarz, ponieważ za brakujące kupony w poprzednich latach od wylosowanych, a w r. 1879 wykupionych obligacyi indemnizacyjnych, tudzież w odsetkach za zwłokę, i zwrotach rachunkowych więcej wpłynęło niż przypuszczano.

Pozycya Nr. 11. a) Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
520 zł.	

więcej, ponieważ przy sporządzaniu budżetu na rok 1879 taki przypadkowy dochód uwzględniony być nie mógł.

Pozycya Nr. 11. b) Wynagrodzenie za wylosowane oblig. indem.

Wynik	Budżet
11550 zł.	

więcej ponieważ tego rodzaju przypadkowy przychód przy układaniu budżetu nie był wiadomy.

Poz. Nr. 12. Dodatki indemnizacyjne od podatków.

Wynik	Budżet
2,433.827 zł.	2,356.000 zł.
2,256.000 „	
o 177.827 „	

więcej nad preliminowaną kwotę, ponieważ w budżecie na rok 1879 wstawiono kwotę, podług sprawdzonej należytości podatków za rok 1877 gdy tymczasem takowa przez przyrost podatków w r. 1879 faktycznie się podniosła, tudzież, że zaległości z poprzednich lat w tymże roku spłacone zostały.

Lwów dnia 26 maja 1880 r.

II. Przypad.

Fundusz indemnizacyjny

Kraj koronny: Galicya zachodnia.

Rok 1879.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU.

Lwów dnia 26. maja 1880.

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1879		Budżet na rok 1879.		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Zaległość w aktywach z końcem roku 1879	
		Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.
	Rzeczywisty dochód								
	Pokrycie:								
	I. Od obowiązanych stron.								
8	Wpłaty na kapitały:								
	a) w 20 rocznych ratach . . .	17.028	2½	—	—	—	—	13.532	79
	b) w ratach umarzających (annuitetach)	976	84	7.206	—	10.798	86½	—	—
				—	—	—	—	4.310	34½
9	Wpłaty na renty:								
	a) renty bieżące i zaległe . . .	111	76½						
	b) raty procentowe od kapitałów spłacanych w 20 rocznych ratach	1.516	14	1.226	—	401	90½	606	35
	c) odsetki od zakupionych obligacyj	614	25	—	—	614	25	3.614	62½
	d) gotówka za wylosowane obligacye	13.650	—	—	—	13.650	—	—	—
	e) zakupione obligacye . . .	—	—	—	—	—	—	481.950	—
10	Inne rozmaite przychody:								
	a) odsetki zwłoki od spłaconych rat kapitałów i procentów .	2.455	97½	211	—	2 244	97½	316	14
	b) zwrot kosztów podróży . .	816	81½	500	—	316	81½	2.814	86½
	c) za sprzedane druki indem. .	—	56	—	—	—	56	—	—
	d) taksa za przepisywanie obligacyi indemnizacyjnych . .	101	90	50	—	51	90	—	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	6.444	94½	2.000	—	4.444	94½	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) dochód z dzierżawy pustek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	—	—	—	—	—	—	3.604	28
	i) zwrot nadebranych płac etatowych	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) zwroty rachunkowe . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	l) inne zwroty	175	16	50	—	125	16	20	68½
	do przeniesienia	43.892	37½	11.243	—	32.649	37½	510.770	8

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1879 Złr.	ct.	Budżet na rok 1879 Złr.	cnt.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej Złr.	cnt.	Ostateczne zaległości w aktywach z końcem roku 1879 Złr.	cnt.
	przeniesiona suma	43.892	37½	11.243	—	32.649	37½	510.770	8
	II. Od kraju:								
11	dodatek indemnizacyjny od podatków								
	a) za lata ubiegłe	174.846	52½	912.000	—	27.426	62½	85 562	99
	b) za rok bieżący	764.580	10					286.721	40
12	Wpłaty uprawnionych.								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacyach indemnizacyjnych								
	b) zaliczki urbaryalne udzielone, dotąd niezarachowane . . .								
	Suma rzeczywistych przychodów	983.319	—	923.243	—	60.076	—	883.054	47
	III. Od rządu:								
15	**Zaliczki.**								
	a) Zaliczki nieoprocentowane ze Skarbu państwa	1,601.757	59½	1,247.466	—	—	—	—	—
	b) zaliczki oprocentowane ze Skarbu państwa								
	Razem	1,601.757	59½	1,247.466	—	—	—	—	—
	Suma	2,585.076	59½	—	—	—	—	—	—
	Przebieżne.								
19	Zwrócone zaliczki	3,526	71					1.053	24½
	Tymczasowe przychody (rok: .								
20	Cudze pieniądze								
21	Depozyta	7.722	88½					1.053	24½
22	Suma przebieżnych przychodów	11.249	59½	—	—	—	—	884.107	71½
23	Suma wszelkich przychodów	2,596.326	19	—	—	—	—	—	—
24	Zapas przeszłego roku w gotówce	70.603	68½	—	—	—	—	—	—
25	Całkowity przychód	2.666 929	87½	—	—	—	—	—	—
26	Zapas z końcem roku 1878 w gotówce							4.279	83
								888.387	54½
27	Suma aktywów z końcem r. 1879								

Liczba porządk	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1879 Złr.	cnt.	Budzet na rok 1879 Złr.	cnt.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej Złr.	cnt.	Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1879 Złr.	cnt.
	Rzeczywiste wydatki.								
	A. Potrzeby:								
1	Koszta zarządu (podług specyfikacyi na ostatniej stronie) .	13.128	99	15.560	—	*2.431*	*1*	491	7
2	Spłata obligacyj indemnizacyjnych.								
	a) a wskutek wylosowania { za lata ubiegłe	96.988	50	745.000	—	35.139	50	241.972	50
	{ za rok bieżący.	683.151	—						
	b) wskutek zniszczenia . . .								
	c) obligacye nie wylosowane .							24473337	
3	**Wypłata kapitałów zlikwidowanych.**								
	a) w kwotach wyrównawczych	88	93½	200	—	*111*	*6½*		
	b) kapitały zlikwidowane a nie asygnowane							2.233	11½
	c) zakupno obligacyj	105.217	59	—	—	105.217	59	—	—
4	**Renty dla uprawnionych.**								
	a) 5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie: { a) za lata ubiegłe	110.618	17½	1340000	—	*81.163*	*89½*	351.427	22½
	{ b) za rok bieżący	1,148.147	93						
	b) renta roczna od nieasygnowanych kapitałów	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) urbaryalne zaliczki								
	d) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych . . .	31	50	200	—	*168*	*50*		
	e) renty zaległe i likwidowane a nie asygnowane							608	44
29	**Rozmaite wydatki.**								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych . .	7.475	63½					8.177	53½
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów rent i odsetek . . .	397	23½	6.000	—	1 977	87	330	40½
	c) zwroty rachunkowe . . .	105	—						
	do przeniesienia	2,165 420	49	2,106 960		58.460	49	25078577	29

Liczba porządk.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1879		Budżet na rok 1879		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1879	
		Złr.	cnt.	Złr.	cnt	Złr.	cnt.	Złr.	cnt
	przeniesiona suma	2,165.420	49	2,106.960	—	58.460	49	25078577	29
	d) inne przypadkowe zwroty .								
30	Suma rzeczywistych wydatków .	2,165.420	49	2,106.960	—	5 8.460	49	25078577	29
7	Zwroty zaliczek pobranych ze Skarbu państwa								
	a) nieoprocentowanych . . .	419.900	59½	—	—	—	—	27979356	72½
	b) oprocentowanych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) odsetki od tychże zaliczek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	419.900	59½	—	—	—	—	27979356	72½
	Suma	2,585.321	8½	2,106.960	—	—	—	53057934	1½
	Przebieżne.								
31	Zaliczki zwrotne	3.282	22	—	—	—	—	—	—
	Zwroty tymczasowych przychodów.								
32	Obce pieniądze								
33	Depozyta	74.046	74	—	—	—	—	4.279	83
34	Suma przebieżnych wydatków .	77.328	96	—	—	—	—	4.279	83
35	Suma wszelkich wydatków . .	2,662.650	4½	—	—	—	—	53062213	84½
36	Zapas kasowy z końcem r. 1879	4.279	83	—	—	—	—	—	—
37	Całkowity rozchód	2,666.929	87½	—	—	—	—	—	—
38	W porównaniu aktywów z pasywami pozostaje ostatecznie	—	—	—	—	—	—	888387	54½
	czyste pasywum w kwocie	—	—	—	—	—	—	*52173826*	*30*

Z końcem roku 1879 pozostało z subwencyi za rok 1879 kwota 3.360 złr. 16 cnt., która do dalszej dyspozycyi jako depozyt w perceptę wziętą została. Za tę kwotę kupiono w roku 1880 obligacye indemnizacyjne.

Wykaz

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników		Nominalna wartość zł.	ct.
		Przychód:		
I.		Zapas z roku przeszłego	—	—
II.		Nowo wystawione obligacye indemnizacyjne . . .	1.627	50
III.		Nowo wystawione obligacye zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych .	—	—
IV.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	420.430	50
V.		Obligacye indemnizacyjne } wykupione . . .	780.139	50
		} zniszczone . . .	—	—
VI.		Suma przychodu . .	1,202.197	50
		Rozchód:		
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	1.575	—
VIII.		„ „ w rentach zaległych . .	52	50
IX.		Wypłata dewinkulowanych obligacyi indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych	—	—
IXa		Zwrot mylnie w grudniu 1879 r. w przychodzie zarachowanych obligacyi indemnizacyjnych	—	—
X.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	420.430	50
XI		Do zniszczenia wydane obligacye indemnizacyjne . .	780.139	50
XII		Suma rozchodu . .	1,202 197	50
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem grudnia 1879 pozostaje ostateczny zapas	—	—

Wykaz

obrotu własnego majątku funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Nominalna wartość wal. austr. zł.	ct.
	a) Przychód		
1	Zapas z roku przeszłego w obligacyach indemn. 245.000 złr. m. k. czyli	257.670	—
2	Zakupione obligacye indemnizacyjne 226 310 zł. m. k. . .	237.625	50
3	wymienione „ „ 38.790 „ „ . . .	40.729	50
4	Suma przychodu . .	536.025	—
	b) Rozchód		
	Wydano obligacye indemnizacyjne, mianowicie:		
5	z powodu wymiany 38.500 zł. m. k. czyli	40.425	—
6	„ wylosowania 13.000 zł. m. k. czyli.	13.650	—
7	Suma rozchodu . . .	54.075	—
8	w porównaniu przychodu z rozchodem, pozostaje ostateczny zapas kasowy z końcem grudnia 1879 r. w kwocie , ...	481.950	—
	podług głównego dziennika wynosi ostateczny zapas kasowy z końcem grudnia 1879 458.000 zł. m. k. czyli	480.900	—
	przeto mniej o	1.050	—

Różnica ta pochodzi ztąd, że c. k. kasa funduszów ind. wydany w grudniu 1879 pod art. 178 dowód złożenia kaucyi wojskowej, celem wyrównania rachunku na przychód nie umieściła.

W skutek uwagi biéra fachowego I przy c. k. ministerstwie Skarbu z dnia 4 lutego 1880 do l. 63/M. powyższa różnica w lutym 1880 wyrównaną została.

Załączniki

Załącznik Nr. 1. do pozycyi zamknięcia 1 włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat kapitałów rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20-roczne raty kapitału		5% odsetki		Annuitety	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem r. 1878 . .	—	—	—	—	19377	24	376	19	1087	72
Przybyło w r. 1879.	—	—	—		—		—	—	—	—
a) w skutek przypisań nowych .										
b) w skutek sprostowania . . .					11183	57½	520	30	4199	46½
Bieżąca należytość rent i odsetek	—	—	111	76½	—	—	1226	—	—	—
Razem . .	—	—	111	76½	30560	81½	2122	49	5287	18½
Z tego odpada:										
a) w skutek kompenzacyi . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) w skutek sprostowania przypisanych należytości . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należytość	—	—	111	76½	30560	81½	2122	49	5287	18½
Na to wpłynęło w gotówce . .	—	—	111	76½	17028	2½	1516	14	976	84
Zaległość z końcem roku 1879 .	—	—	—	—	13532	79	606	35	4310	34½

Załącznik Nr. 2 do pozycyi 10, 29 włącznie 32, VII. i VIII.

Wykaz

zlikwidowanych należytości uprawnionych, pokrycie i wypłata tychże.

	Kapitały wynadgrodzenia		Renty zaległe		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan wydanych obligacyj indemnizacyjnych uprawnionym	18963241	50	6,530.580	—	25493821	50
Do tego przybyło w roku bieżącym	1575	—	52	50	1627	50
Razem	18964816	50	6,530.632	50	25495449	—
Odpada przez wypłatę wylosowanych obligacyj 742.990 zł. m. k. i anulowanie	780139	50	—	—	780139	50
Stan z końcem roku 1879 (Zaległości poz. 2)	18184677	—	6,530 632	50	24715309	50
Pierwotny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości.	3897	5	692	44	4.589	49
W roku bieżącym zlikwidowano	—	—	—	—	—	—
Suma zlikwidowanych należytości	3897	5	692	44	4.589	49
Wypłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po potrąceniu kwot przez uprawnionych wpłaconych (Pozycye 3 i 4)	88	93½	31	50	120	43½
Ze zaliczek skompenzowano						
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano						
Przez nowo wystawione obligacye indemnizacyjne pokryto (Pozycye VII. i VIII.) obrotu kredytowego	1575	—	52	50	1.627	50
Odpada w skutek kompenzacyi dziesięciny i kapitałów wykupna	—	—	—	—	—	—
Suma pokrytych należytości	1663	93½	84	—	1.747	93½
Ostateczny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości (Zał. p. 3)	2233	11½	608	44	2.841	55½

Załącznik Nr. 3. do pozycyi wydatków 31 i VII zaleg. poz. 10.

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	W obligacyach indemnizacyjn.		W gotówce		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompenzowanych zaliczek						
Przybyło w roku bieżącym (Pozycya wyd. 31.)	—	—	—	—	—	—
Razem	—	—	—	—	—	—
Odpada wskutek kompenzacyi (Zał. N. 2)	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompenzowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz. 16.)	—	—	—	—	—	—

Załącznik Nr. 4. do pozycyi wydatków 35.

Wyszczególnienie

kosztów zarządu.

	Wypłacono						Pasywa z końcem roku	
	Dla Namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i komisyi krajowej		dla komisyi lokalnej		Razem			
	złr.	ct.	złr	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.
Płace urzędników	4.684	17	1.200	—	5 884	17	100	—
Dodatki służbowe i osobowe urzędników	199	94½	333	36	533	30½	—	—
Dodatki aktywalne	935	15½	250	—	1.185	15½	20	87
Dodatki na pomieszkania urzędnikom	—	—	—	—	—	—	—	—
Płace sług	90	59	—	—	90	59	7	55
Zapomogi i remuneracye	1.179	36	—	—	1.179	36	—	—
Dyurna	957	26	387	—	1.344	26	111	30
Czynsze za najem pomieszkań dla urzędów	373	8	50	—	423	8	62	18
Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	8	53	1.196	64½	1.205	17½	168	23
Potrzeby kancelaryjne	1.200	69½	70	50	1.271	19½	20	94
Rozmaite wydatki	10	60	2	10	12	70	—	—
Razem	9.638	38½	3.489	60½	13.128	99	491	7

Załącznik Nr. 5.

Sprawdzenia

obrotu kapitałów czynnych i biernych, jakoteż obrotu przebieżnych rubryk.

	Kapitały czynne		Kapitały bierne		Zaliczki		Obce pieniądze		Depozyta	
	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct
Pozostałość z początkiem roku	257670	—	26,797.499	72½	1.297	73½	—	—	70.603	68½
Przybyło w roku bieżącym (poz. 15, 19, 20 i 21)	278355	—	1,601.757	59½	3.282	22	—	—	7.722	88½
Razem	536025	—	28,399.257	32	4.579	95½	—	—	78.326	57
Odpada w roku bieżącym (poz. 7, 31, 33)	54075	—	419.900	59½	3 526	71	—	—	74.046	74
Pozostaje z końcem roku 1879 (7, 19, 33 i 32)	481950	—	27.979 356	72½	1.053	24½	—	—	4.279	83
a po doliczeniu odsetek kapitalizowanych za rok 1879										
wynosi rzeczywisty stan zaliczek od Skarbu Państwa			27,979.356	72½						

Fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej.

Rok słoneczny 1879.

Uzasadnienie różnic

między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Rozchód.

Liczba poz. 1. Koszta zarządu

mniej podług zezwolonego budżetu o . . . . . 2 431 zł. 1 ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe i aktywalne, tudzież płace sług.

Wynik	Budżet
7.693 zł.	7.263 zł.
7.263 „	
o 430 „	

więcej nad preliminarz z powodu zmniejszenia kwoty na koszta zarządu przez Wys. Sejm krajowy.

b) Dyurny.

Wynik	Budżet
1.344 zł.	1.694 zł.
	1.344 „
	mniej o 350 „

z przyczyny, że zezwolona kwota na podwyższenie dyurnów w r. 1879. użytą nie została, tudzież że zmniejszono stan dyurnistów w roku 1879.

c) Czynsz za lokal.

Wynik	Budżet
423 zł.	473 zł.
	423 „
	mniej o 50 „

z powodu zwinięcia lokalnej komisyi serw. w Tarnowie z końcem lipca 1879.

d) Remuneracye i zapomogi.

Wynik	Budżet
1.179 zł.	1.372 zł.
	1.179 „
	mniej o 193 „

ponieważ z zezwolonej kwoty na rok 1879 w ilości 4.000 zł. przy trzech funduszach indemnizacyjnych, tylko 3.440 zł. użyte zostały, z oszczędności zatem w kwocie 560 zł. przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 193 zł.

e) Koszta podróży i dyety rzeczoznawców.

Wynik	Budżet
1.205 zł.	3.104 zł.
	1 205 „
	mniej o 1.899 „

z powodu zmniejszenia czynności w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych.

f) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
1.271 zł.	1 572 zł.
	1.271 „
	mniej o 301 „

ponieważ przy kosztach za druki, litografie, efekta kredytewe, tudzież przy zakupnie papieru i innych materyałów, większą kwotę zaoszczędzono.

g) Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
13 zł.	82 zł.
	13 „
	mniej o 69 „

ponieważ nie było potrzeby użyć więcej z preliminowanej kwoty.

Pozycya Nr. 2. Spłata wylosowanych oblig. indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
780.139 zł.	745.000 zł.
745.000 „	
o 35.139 zł.	

więcej nad preliminarz, z powodu zmniejszenia kwoty na spłatę wylosowanych obligów przez Wys. Sejm krajowy.

Pozycya Nr. 3. Kwoty wyrównawcze w kapitałach.

Wynik	Budżet
89 zł.	200 zł.
	89 „
	mniej o 111 „

ponieważ mniejsza ilość kapitałów indemnizacyjnych w r. 1879 asygnowaną i wypłaconą została, jak w budżecie przyjęto.

Pozycya Nr. 4. Odsetki dla uprawnionych.

Wynik	Budżet
1,258.868 zł.	1,340.200 zł.
	1,258.868 „
	mniej o 81 332 „

ponieważ strony w znacznej ilości zapadłych kuponów w r. 1879 nie wymieniały.

Poz. Nr. a) Zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
105.218 zł.	ponieważ przy układaniu budżetu na rok 1879 nie można było przewidzieć, czy ze zezwolonej subwencyi na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej na rok 1879 nadwyżka na zakupno obligacyi pozostanie.

Pozycya Nr. 29. Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
7.978 zł.	6.000 zł.
6.000 „	
o 1.978 „	

więcej, ponieważ w roku 1879 więcej dodatków do zwrotu asygnowano i wypłacono, niż preliminowano.

II. Przychód.

Pozycya Nr. 8. Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik	Budżet
18.005 zł.	7.206 zł.
7.206 „	
o 10.799 „	

więcej nad preliminarz, ponieważ przez zarządzenia c. k. Namiestnictwa znaczna ilość zaległości z poprzednich lat w roku 1879 spłaconą została.

Pozycya Nr. 9. Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik	Budżet
1.628 zł.	1.226 zł.
1.226 „	
o 402 „	

więcej z przyczyny przy pozycyi Nr. 8 przytoczonej.

Pozycya Nr. 10. Odsetki za zwłokę i inne rozmaite przychody.

Wynik	Budżet
9.995 zł.	2.811 zł.
2.811 „	
o 7.184 „	

więcej nad preliminarz, ponieważ za brakujące kupony do obligacyi w poprzednich latach wylosowanych a w roku 1879 dopiero wykupionych, tudzież na odsetki za zwłokę więcej wpłynęło niż przypuszczano.

Dochody własne.

a) Wynagrodzenie za wylosowane oblig. indemnizacyjne.

Wynik	Budżet
o 13.650 zł.	

więcej, ponieważ tego rodzaju przypadkowego przychodu przy układaniu budżetu nie można było przewidzieć

b) Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
o 614 zł.	

więcej z przyczyny pod a) przytoczonej.

Poz. Nr. 11. Dodatki indemnizacyjne od podatków.

Wynik	Budżet
939.427 zł.	912.000 zł.
912.000 „	
o 27.427 „	

więcej nad preliminarz, ponieważ do budżetu na rok 1879 wstawiono kwotę, podług sprawdzonej należytości podatków za rok 1877, gdy tymczasem takowa przez przyrost podatków w r. 1879 faktycznie się podniosła, tudzież, że zaległości z poprzednich lat w tymże roku spłacone zostały.

Lwów dnia 26 maja 1880 r.

Fundusz indemnizacyjny

Kraj koronny: Wielkie Księstwo Krakowskie.

Rok 1879.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU.

Lwów dnia 26. marca 1879.

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1879		Budżet na rok 1879.		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Zaległości w aktywach z końcem roku 1879	
		Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.	Złr.	ct.
	Rzeczywisty dochód								
	Pokrycie:								
	I. Od obowiązanych stron.								
8	Wpłaty na kapitały:								
	a) w 20 rocznych ratach . . .	2 017	80	1.839	—	1.388	86	6.591	59
	b) w ratach umarzających (annuitetach)	1.210	6					3.954	45
9	Wpłaty na renty:								
	a) renty bieżące i zaległe . . .	16	86						
	b) raty procentowe od kapitałów spłacanych w 20 rocznych ratach	874	16½	205	—	686	2½	1.275	2½
	c) odsetki od zakupionych obligacyj	9.872	39	10 161	—	*288*	*61*	1.334	65½
	d) gotówka za wylosowane obligacye	3.150	—	—	—	3.150	—	—	—
	e) zakupione obligacye . . .	—		—	—	—	—	177.954	—
	f) książeczka kasy oszczędności	—	—	—	—	—	—	40	51
10	Inne rozmaite przychody:								
	a) odsetki zwłoki od spłaconych rat kapitałów i procentów .	173	28	51	—	122	28	132	64
	b) zwrot kosztów podróży . .	78	59	50	—	28	59	72	15
	c) za sprzedane druki indem. .	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) taksa za przepisywanie obligacyi indemnizacyjnych . .	3	70	3	—	—	70	—	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	1.245	44	200	—	1.045	44	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) dochód z dzierżawy pustek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	—	—	—	—	—	—	—	—
	i) zwrot nadebranych płac etatowych	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) zwroty rachunkowe . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	l) inne zwroty	30	—	—	—	30	—	345	78
	do przeniesienia	18.672	28½	12.509	—	6.163	28½	191.700	80

Liczba porządk.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1879 Złr.	ct.	Budżet na rok 1879 Złr.	ent.	W porównaniu z budżetem więcej lub mniej Złr.	ent.	Zaległości w aktywach z końcem roku 1879 Złr.	cnt.
	przeniesiona suma	18.672	28½	12.509	—	6.163	23½	191.700	80
	II. Od kraju:								
11	dodatek indemnizacyjny od podatków								
	a) za lata ubiegłe	51.283	73	200.523	—	17.200	73½	21.676	84
	b) za rok bieżący	166.440	½					76.876	82
12	Wpłaty uprawnionych.								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacyach indemnizacyjnych								
	b) zaliczki urbaryalne udzielone, dotąd niezarachowane . . .								
	Suma rzeczywistych przychodów	236.396	2	213.032	—	23.364	2	290.254	46
	III. Od rządu:								
15	**Zaliczki.**								
	a) Zaliczki nieoprocentowane ze Skarbu państwa								
	b) zaliczki oprocentowane ze Skarbu państwa	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma	236.396	2	213.032	—	23.364	2	290.254	46
	Przebieżne.								
19	Zwrócone zaliczki	166	90					9	44½
	Tymczasowe przychody (rok: .								
20	Cudze pieniądze								
21	Depozyta							9	44½
22	Suma przebieżnych przychodów	166	90	—	—	—	—	290.263	90½
23	Suma wszelkich przychodów	236.562	92	—	—	—	—	—	—
24	Zapas przeszłego roku w gotówce	30.073	79	—	—	—	—	—	—
25	Całkowity przychód	266.636	71	—	—	—	—	—	—
26	Zapas z końcem roku 1879 w gotówce							49.728	87
27	Suma aktywów z końcem r. 1879							339.992	77½

Liczba porządk	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1879		Budżet na rok 1879		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1879	
		Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.	Złr.	cnt.
	Rzeczywiste wydatki.								
	A. Potrzeby:								
1	Koszta zarządu (podług specyfikacyi na ostatniej stronie) .	786	84½	1.595	—	*808*	*15½*	13	16
2	Spłata obligacyj indemnizacyjnych.								
	a) a wskutek wylosowania { a) za lata ubiegłe	10.605		87.150		*9.030*		35.910	
	{ b) za rok bieżący.	67.515							
	b) wskutek zniszczenia . . .								
	c) obligacye nie wylosowane .	—	—	—	—	—	—	2,106.184	50
3	**Wypłata kapitałów zlikwidowanych.**								
	a) w kwotach wyrównawczych	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) kapitały zlikwidowane a nie asygnowane	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) zakupno obligacyj	20.301	67	—	—	20.301	67	—	—
4	**Renty dla uprawnionych.**								
	a) 5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie: { a) za lata ubiegłe	11.359	95½	9.437	—	1.922	95½	136.571	95
	{ b) za rok bieżący	104.300	94	114.150		*9.849*	*6*		
	b) renta roczna od nieasygnowanych kapitałów	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) urbaryalne zaliczki	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) renty zaległe i likwidowane a nie asygnowane	—	—	—	—	—	—	—	—
29	**Rozmaite wydatki.**								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych . .	1.365	82½					61	78
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów rent i odsetek . . .	39	65½	700		1.175	47	16	24½
	c) zwroty rachunkowe . . .	469	99						
	do przeniesienia	216.744	88	213.032	—	3.712	88	2,278.757	63½

Liczba porządk.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1879		Budżet na rok 1879		W porównaniu z budżetem więcej lub mniej		Ostateczne zaległości w pasywach z końcem roku 1879	
		Złr.	cnt.	Złr.	cnt	Złr.	cnt.	Złr.	cnt
	przeniesiona suma	216.744	88	213.032	—	3712	88	2,278.757	63½
	d) inne przypadkowe zwroty .								
30	Suma rzeczywistych wydatków .	216.744	88	213.032	—	3712	88	2,278.757	63½
7	Zwroty zaliczek pobranych ze Skarbu państwa								
	a) nieoprocentowanych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) oprocentowanych	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) odsetki od tychże zaliczek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma	216.744	88	213.032	—	3.712	88	2,278.757	63½
	Przebieżne.								
31	Zaliczki zwrotne	162	96	—	—	—	—	—	—
	Zwroty tymczasowych przychodów.								
32	Obce pieniądze								
33	Depozyta	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Suma przebieżnych wydatków .	162	96	—	—	—	—	—	—
35	Suma wszelkich wydatków . .	216.907	84	—	—	—	—	2,278.757	63½
36	Zapas kasowy z końcem r. 1879	49.728	87	—	—	—	—	—	—
37	Całkowity rozchód	266.636	71	—	—	—	—	—	—
38	W porównaniu aktywów z pasywami pozostaje ostatecznie	—	—	—	—	—	—	339.992	77½
	czyste pasywum w kwocie	—	—	—	—	—	—	*1,9387.64*	*86*

Wykaz

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników		Nominalna wartość zł.	ct.
		Przychód:		
I.		Zapas z roku przeszłego	—	—
II.		Nowo wystawione obligacye indemnizacyjne . . .	—	—
III.		Nowo wystawione obligacye zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych .	—	—
IV.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	20.979	—
V.		Obligacye indemnizacyjne } wykupione . . .	78.120	—
		} zniszczone . . .	70.770	—
VI.		Suma przychodu . .	169.869	—
		Rozchód:		
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	—	—
VIII.		„ „ w rentach zaległych . .	—	—
IX.		Wypłata dewinkulowanych obligacyi indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych	—	—
IXa		Zwrot mylnie w grudniu 1879 r. w przychodzie zarachowanych obligacyi indemnizacyjnych	—	—
X.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	20.979	—
XI		Do zniszczenia wydane obligacye indemnizacyjne . .	148.890	—
XII.		Suma rozchodu . .	169.869	—
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem grudnia 1879 pozostaje ostateczny zapas	—	—

Wykaz

obrotu własnego majątku funduszu indemnizacyjnego Wielk. Kaięstwa Krakowskiego.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Nominalna wartość wal. austr. zł.	ct.
	Przychód		
1	Zapas z roku przeszłego w obligacyach . . 216.900 złr. m. k. czyli	227.745	—
2	Książeczka kasy oszczędności	19	37
3	Zakupione obligacye indemnizacyjne . . . 23.000 złr. m. k. czyli	24.150	—
4	Wymienione „ „ . . . . 47.280 „ „ „ „	49.644	—
5	Przepisane „ „ . . . . 1.000 „ „ „ „	1.050	—
6	Książeczka kasy oszczędności	40	51
7	Suma przychodu	302.648	88
	Rozchód		
	Wydano obligacye indemnizacyjne, mianowicie:		
8	z powodu wymiany . . . . . 47.300 zł. m. k. czyli	49.665	—
9	„ przepisania . . . . . 1.000 „ „ „ „	1.050	—
10	„ wylosowania . . . . . 3.000 „ „ „ „	3.150	—
11	„ zniszczenia . . . . . 67.400 „ „ „ „	70.770	—
12	wydana książeczka kasy oszczędności	19	37
13	Suma rozchodu	124.654	37
14	w porównaniu przychodu z rozchodem, pozostaje podług dziennika głównego z końcem grudnia 1879 roku ostateczny zapas kasowy w kwocie	177.994	51
	a to w obligacyach indemnizacyjnych 169.480 złr. m. k. czyli . . . . . 177.954 zł.		
	w książeczce kasy oszczędności . . . 40 zł. 51 ct.		
	razem . . . . . 177.994 zł. 51 ct.		
	Zniszczone obligacye		
	do końca grudnia 1878 . . . . 434.280 zł.		
	w r. 1879 . . . . . 70.770 zł.		
	razem . 505.050 zł.		

Załączniki

Załącznik Nr. 1. do pozycyi zamknięcia 1 włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat kapitałów rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20-roczne raty kapitału		5% odsetki		Annuitety	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem r. 1878 . .	—	—	—	—	8609	39	1944	19	5164	51
Przybyło w r. 1879.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) w skutek przypisań nowych .										
b) w skutek sprostowania . . .										
Bieżąca należytość rent i odsetek	—	—	16	86	—	—	205	—	—	—
Razem . .	—	—	16	86	8609	39	2149	19	5164	51
Z tego odpada:										
a) w skutek kompenzacyi . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) w skutek sprostowania przypisanych należytości . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należytość	—	—	16	86	8609	39	2149	19	5164	51
Na to wpłynęło w gotówce . .	—	—	16	86	2017	80	874	16½	1210	6
Zaległość z końcem roku 1879 .	—	—	—	—	6591	59	1275	2½	3954	45

Załącznik Nr. 2 do pozycyi 10, 29 włącznie 32, VII. i VIII.

Wykaz

zlikwidowanych należytości uprawnionych, pokrycie i wypłata tychże.

	Kapitały wynadgrodzenia		Renty zaległe		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan wydanych obligacyj indemnizacyjnych uprawnionym	1,731.838	50	559.146	—	2,290.984	50
Do tego przybyło w roku bieżącym	—	—	—	—	—	—
Razem	1,731 838	50	559.146	—	2,290.984	50
Odpada przez wypłatę wylosowanych obligacyj 74.400 zł. m. k. i anulowanie 67.400 zł. m. k.	148.890	—	—	—	148 890	—
Stan z końcem roku 1879 (Zaległości poz. 2)	1,582.948	50	559.146	—	2,142.094	50
Pierwotny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości.	—	—	—	—	—	—
W roku bieżącym zlikwidowano	—	—	—	—	—	—
Suma zlikwidowanych należytości	—	—	—	—	—	—
Wypłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po potrąceniu kwot przez uprawnionych wpłaconych (Pozycye 3 i 4).	—	—	—	—	—	—
Ze zaliczek skompenzowano						
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano						
Przez nowo wystawione obligacye indemnizacyjne pokryto (Pozycye VII. i VIII.) obrotu kredytowego	—	—	—	—	—	—
Odpada w skutek kompenzacyi dziesięciny i kapitałów wykupna	—	—	—	—	—	—
Suma pokrytych należytości	—	—	—	—	—	—
Ostateczny stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych należytości (Zał. p. 3)	—	—	—	—	—	—

Załącznik Nr. 3. do pozycyi wydatków 31 i VII zaleg. poz. 10.

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	W obligacyach indemnizacyjn.		W gotówce		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompenzowanych zaliczek						
Przybyło w roku bieżącym (Pozycya wyd. 31.)	—	—	—	—	—	—
Razem	—	—	—	—	—	—
Odpada wskutek kompenzacyi (Zał. N. 2)	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompenzowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz. 16.)	—	—	—	—	—	—

Załącznik Nr. 4. do pozycyi wydatków 35.

Wyszczególnienie

kosztów zarządu.

	Wypłacono						Pasywa z końcem roku	
	Dla Namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i komisyi krajowej		dla komisyi lokalnej		Razem			
	złr	ct.	złr	ct	złr.	ct	złr.	ct
Płace urzędników	390	24½	—	—	390	24½	—	—
Dodatki służbowe i osobowe urzędników	16	77	—	—	16	77	—	—
Dodatki aktywalne do płac etatowych	77	91½	—	—	77	91½	—	—
Dodatki na pomieszkania urzędnikom	—	—	—	—	—	—	—	—
Płace sług	7	45	—	—	7	45	—	62
Zapomogi i remuneracye	98	22½	—	—	98	22½	—	—
Dyurna	79	89	—	—	79	89	6	79
Czynsze za najem pomieszkań dla urzędów	31	9	—	—	31	9	5	18
Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	—	71	15	6	15	77	—	—
Potrzeby kancelaryjne	69	49	—	—	69	49	—	57
Rozmaite wydatki	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem .	771	78½	15	6	786	84½	13	16

Załącznik Nr. 5.

Sprawdzenia

obrotu kapitałów czynnych i biernych, jakoteż obrotu przebieżnych rubryk.

Pozostało z końcem roku 1878: w obligacyach 216.900 zł. m. k. czyli w a. w. 227.745 zł. — ct. w książeczce kasy oszczędności . . 19 „ 37 „	Kapitały czynne		Kapitały bierne		Zaliczki		Obce pieniądze		Depozyta	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct
razem . 227.764 zł. 37 ct.	227764	37	—	—	13	38½	—	—	—	—
Przybyło w roku bieżącym (poz 31 i wedle wykazu obrotu własnego majątku poz. 3 do 6	74884	51	—	—	162	96	—	—	—	—
Razem .	302648	88	—	—	176	34½	—	—	—	—
Odpada w roku bieżącym (poz. 19 i wedle wykazu obrotu własnego majątku poz. 13 . .	124654	37	—	—	166	90	—	—	—	—
Pozostaje z końcem roku 1879 i wedle wykazu obrotu własnego majątku poz. 14.	177994	51	—	—	9	44½	—	—	—	—

Fundusz indemnizacyjny Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

Rok słoneczny 1879.

Uzasadnienie różnic

między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Rozchód.

Liczba poz. 1. Koszta zarządu

mniej podług zezwolonego budżetu o . . . . . 808 zł. 15½ ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe i aktywalne, tudzież płace sług.

Wynik	Budżet
492 zł.	651 zł.
	492 „
	mniej o 159 „

ponieważ przy funduszu indemnizacyjnym preliminowane płace urzędników rachunkowych dla spraw indemnizacyjnych i serwitutowych w roku 1879 z politycznego etatu wypłacone zostały.

b) Dyurny.

Wynik	Budżet
80 zł.	146 zł.
	80 „
	mniej o 66 „

z przyczyny, że zezwolona kwota na podwyższenie dyurnów w r. 1879, użytą nie została, tudzież, że zmniejszono stan dyurnistów w roku 1879.

c) Remuneracye i zapomogi.

Wynik	Budżet
99 zł.	114 zł.
	98 „
	mniej o 16 „

ponieważ ze zezwolonej kwoty na rok 1879 w ilości 4.000 zł. przy trzech funduszach indemnizacyjnych, tylko 3.440 zł. użyte zostały, a z oszczędności w kwocie 560 zł. przypada na fundusz indemnizacyjny Wielkiego Księstwa Krakowskiego $^{1}/_{35}$ część w kwocie 16 zł.

d) Czynsz za lokal.

Wynik	Budżet
31 zł.	31 zł.
	31 „

e) Koszta podróży i dyety rzeczoznawców.

Wynik	Budżet
16 zł.	509 zł.
	16 „
	mniej o 493 „

z powodu zmniejszenia czynności w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych.

f) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
69 zł.	110 zł.
	69 „
	mniej o 41 „

ponieważ nie było potrzeby użycia całej preliminowanej kwoty.

g) Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
— zł.	34 zł.
	— „
	mniej o 34 „

ponieważ nie zaszła potrzeba użyć całej preliminowanej kwoty.

Pozycya Nr. 2. Spłata wylosowanych oblig. indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
78.120 zł.	87.150 zł.
	78.120 „
	mniej o 9.030 „

ponieważ znaczna ilość wylosowanych obligacyj. indem. przez strony w roku 1878, wymienioną nie została.

Pozycya Nr. 4. Odsetki dla uprawnionych.

Wynik	Budżet
115.661 zł.	123.587 zł.
	115.661 „
	mniej o 7.926 „

ponieważ strony znaczną ilość zapadłych kuponów w r. 1879 nie wymieniały i odsetek nie podniosły.

Pozycya a) Zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
20.302 zł.	więcej, ponieważ na zakupno oblig. indemnizacyjnych nic nie preliminowano, a pozostałe zapasy kasowe po opędzeniu wydatków bieżących obrócono na zakupno obligacyj.

Pozycya Nr. 29. Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
1.875 zł.	700 zł.
700 „	
o 1.175 „	więcej ponieważ w roku 1879 więcej dodatków do zwrotu asygnowano i wypłacono niż preliminowano.

II. Przychód.

Pozycya Nr. 8. Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik	Budżet
3.228 zł.	1.839 zł.
1.839 „	
o 1.389 „	

więcej niż preliminowano, ponieważ przez zarządzenia c. k. Namiestnictwa zaległe należytości z poprzednich lat w roku 1879 spłacone zostały.

Pozycya Nr. 9. Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik	Budżet
891 zł.	205 zł.
205 „	
o 686 „	

więcej z przyczyny przy pozycyi Nr. 8 przytoczonej.

Pozycya Nr. 10. Odsetki za zwłokę i inne rozmaite przychody.

Wynik	Budżet
1.531 zł.	304 zł.
304 „	
o 1.227 „	

więcej nad preliminarz, ponieważ za brakujące kupon do obligacyj w poprzednich latach wylosowanych a w roku 1879 wykupionych, więcej wpłynęło tudzież na odsetki za zwłokę więcej wpłacono niż przypuszczono.

Dochody własne.

a) Dochód z wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
3.150 zł.	

Przy sporządzeniu budżetu na rok 1879 podobnego przychodu nie można było przewidzieć.

b) Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
9.872 zł.	10.161 zł.
	9.872 „
	mniej o 289 „

ponieważ odsetki na rok 1879 preliminowano podług stanu kapitałów stanowiących własność fund. indemn. z końcem Grudnia 1877, gdy tymczasem stan majątku tego funduszu z powodu zarządzonego w r. 1878 i 1879 zniszczenia obligacyj się zmniejszył.

Poz. Nr. 11. Dodatki indemnizacyjne od podatków.

Wynik	Budżet
217.724 zł.	200 523 zł.
200.523 „	
o 17.201 „	

więcej nad preliminarz, ponieważ ściągnięto zaległości z lat poprzednich.

Lwów dnia 26 maja 1880 r.

II. Przysądzał

Przykład Nr. 8. Wyciąg obwieszczenia do księgi.

Wpisy	Uwagi
[illegible]	[illegible]

[illegible] Akcesyt [illegible] [illegible] [illegible]

Allegat. [redacted] 41.

Sumaryczny preliminarz

funduszu indemnizacyjnego

dla Galicyi wschodniej

na rok słoneczny 1880.

Lwów dnia 12 Czerwca 1880.

A. Pokrycie

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k. rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	I. Od obowiązanych.				
1	Wpłata kapitałów	15.346	5.776	4.540	
2	„ rent	2.393	1 042	1.016	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody	19.444	7.181	8.342	
	II. Własne dochody.				
4	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych	7.956	—	42.704	
	Dochód za sprzedane obligacye indemnizacyjne	—	—	—	
	III. Od kraju.				
5	Dodatki indemnizacyjne od podatków	2,511.756	2.256.000	2,165.012	
	Daniny od zboża i soli	—	—	—	
	IV. Ze skarbu państwa.				
	Wynagrodzenie laudemialne . .	—	—	—	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszowych	—	—	—	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	—	—	—	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
	a) nieoprocentowane . . .	3,024.289	1,377 534	1,461.877	
	b) oprocentowane	—	—	—	
	Razem .	5,581.184	3,647.533	3,683.491	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie	—	3,562.800	3,683.491	
	Pozostaje do lokowania	—	84.733	—	

B. Potrzeby

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k. rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
6	Koszta zarządu	37.592	29.400	29.254	
	Spłata kapitałów:				
7	*a)* przez losowanie	1,284.643	1,200.000	1,486.800	
	b) przez wykupno obligacyj . .				
8	Kwoty wyrównawcze w kapitale	111	300	300	
9	„ „ w rentach	122	100	150	
10	Renty dla uprawnionych . . .	2,255.776	2,282.000	2,106.396	
11	Wynagrodzenie za zakupione obligacye indemnizacyjne . . .	530.721	—	—	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skarbowi państwa				
	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	1,385.118			
12	Nadzwyczajne wydatki	92.334	51.000	60.591	
	Razem .	5,576.417	3,562.800	3,683.491	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Wpłata kapitału.				Wniosek na rok 1880 stawia się podług należytości przypadającej na ten rok; preliminowana kwota na rok 1880 jest w stosunku do wyniku za rok 1878 dla tego znacznie mniejsza, ponieważ największa część spłat kapitałów w 20 rocznych ratach i annuitetach w roku 1878 się ukończyła.
1	Z końcem roku 1878 pozostało niespłaconych kapitałów wykupna za dziesięciny; meszne i czynsze emfiteutyczne w kwocie . . . . . 46.879 złr. do tego przybędzie prawdopodobnie w roku 1879 kwota . 2.160 złr razem . 49.039 złr. Na tę kwotę spłacą obowiązani w roku 1879 prawdopodobnie kwoty . 7.456 złr. pozostanie zatem 41.583 złr. z której prawdopodobnie w r. 1880 wpłynie kwota . 3.718 złr.	15.346	5.776	4.540	

A. Załącznik 2. do pokrycia.

	Wpłata rent.				Preliminowana na rok 1880, mniejsza kwota polega na powodach w załączniku 1 pokrycia zawartych.
1	Od kapitału wykupna według załącznika 1 pokrycia w kwocie . . . . . 41.583 zł. wykazanego, wnosi się przychód w 5ciu procentowych odsetkach na rok 1880 w kwocie 956 zł.	2.393	1.042	1.016	

A. Załącznik 3. do pokrycia,

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Odsetki za zwłokę i inne dochody.				
1	Odsetki za zwłokę od rat w terminie niespłaconych	2.151	170	342	Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnego przychodu w r. 1880.
2	Zwrot kosztów podróży w sprawach serwitutowych i indemn.	5.711	3.749	2.500	
3	Dochód ze sprzedaży książeczek płatniczych i druków indemnizacyjnych	—	2	—	
4	Dochód ze sprzedaży mebli . .	38	—	—	
5	Taxy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	525	100	400	
6	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych . .	10.726	3.120	5.000	
7	Zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	84		—	
8	Czynsze dzierżawne z pustek rustykalnych	87	—	—	
9	Zwroty rachunkowe i inne . .	122	40	100	
	Razem .	19.444	7181	8.342	

A. Załącznik 4. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
1	**Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.**				Wniosek na rok 1880 stawia się podług wykazu znanego stanu czynnych kapitałów.
	Od zakupionych i z końcem grudnia 1879 r. wykazanych obligacyj indemnizacyjnych w kwocie . . . . . 823.800 zł.				
	czyli wal. austr. . 864.990 zł.				
	preliminują się odsetki płatne 1go maja i 1 listopada 1880 r. w kwocie 43.249 zł				
	a po potrąceniu 10 procentowego podatku dochodowego w ilości . . 4.324 zł 95 ct.				
	właściwie w kwocie 38.924 zł. 55 ct.	7.956	—	38.924	
	a ze względu że w roku 1880 z pozostałości subwencyi, zakupiono jeszcze obligacye w nominalnej wartości 120.000 złr. z których na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej 80.000 złr. przypada; przeto preliminują się jeszcze odsetki od tych obligacyi w kwocie 3.780 złr.	—	—	3.780	
	Razem .	7.956	—	42.704	

A. Załącznik 5 do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki indemnizacyjne do podatków.				Dodatek indemnizacyjny od podatków na rok 1879 zezwolony został na mocy najwyższego postanowienia z dnia 5go stycznia 1879 w ilości 48 ct. od jednego złr. podatku wraz z $^1/_3$ dodatku. Preliminuje się atoli takowy na rok 1880 tylko w kwocie 45 ct., która na pokrycie wszystkich potrzeb wystarczy.
1	Podług załączonego zestawienia, z wykazów przedłożonych przez urzędy podatkowe, wynosi sprawdzona należytość w dodatkach dla funduszu ind. Galicyi wschodniej w roku 1878 kwotę . . . 2,500.113 złr. W braku innej podstawy przyjmuje się powyższa kwota jako prawdopodobny dochód na rok 1880, jednakowoż zmniejsza się takowa z powodu, że w roku 1878 wynosił dodatek indemnizacyjny od 1 złr. podatku 50 ct., na rok zaś 1880 preliminuje się takowy tylko po 45 ct. od 1 złr. z kwotą *250.011 zł.* pozostanie tylko kwota . . . *2,250.102 zł.* z której jeszcze dodatki od podatku dochodowego i zarobkowego opłacane przez koleje żelazne należą się funduszom indemnizacyjnym Galicyi zachodniej i W. księstwa krakowskiego w kwocie . . *85.090 zł.* potrącone być muszą, pozostaje zatem tylko kwota 2,165.012 zł., która jako należytość na rok 1880 się preliminuje.	2,511.756	2,256,000	2,165.012	

Wykaz

dodatków indemnizacyjnych od podatków dla Galicyi wschodniej za rok 1878.

L. porz.	C. k. urząd podatkowy	Sprawdzona należytość za rok bieżący zł.	et.
		418	*54*
1	Dobromil (Bircza)	25.175	71
		685	*84½*
2	Borszczów	42.675	26½
		815	*96½*
3	Brzeżany	51.483	38
		935	*16½*
4	Brody	73.452	86
		212	*96*
5	Bohorodczany	16.672	20
		703	*29*
6	Buczacz	48 297	36
		960	*19½*
7	Bóbrka	40.717	0
		335	*59*
8	Czortków	27.929	40
		502	*32½*
9	Cieszanów	33.023	12
		275	*14½*
10	Dolina	25.359	23
		767	*28*
11	Drohobycz	65.109	22½
		516	*46*
12	Gródek	40.461	87½
		533	*77½*
13	Horodenka	39.057	76
		608	*16*
14	Husiatyn	35.683	62
		681	*34½*
15	Jaworów	42.248	34½
		701	*12½*
16	Jarosław	68.262	24½
		117	*86*
17	Kossów	20.049	51½
		510	*93*
18	Kołomyja	45.341	49
		826	*11½*
19	Kamionka	45.537	03
		323	*12½*
20	Kałusz	22.698	77
		80	*58½*
21	Krosno	6.313	69½
		11.507	*78*
	Do przeniesienia	815.549	89½

L. porz.	C. k. urząd podatkowy	Sprostowana należytość za rok bieżący zł.	et.
		11.507	*78*
	Z przeniesienia	815.549	89½
		1.056	*46*
22	Lwów	595.788	83½
		598	*33*
23	Lisko	27.203	74½
		610	*8½*
24	Mościska	35.398	15½
		148	*93½*
25	Nadwórna	17.811	36½
		641	*65*
26	Podhajce	43.912	52
		1.027	*18½*
27	Przemyśl	69 785	37
		774	*56½*
28	Przemyślany	37.145	59½
		1.254	*14*
29	Rohatyn	46.350	36½
		628	*57*
30	Rudki	34.021	87
		542	*38½*
31	Rawa	38.795	08
		341	*27½*
32	Sniatyn	30.145	23½
		542	*02*
33	Skałat	35.565	05
		665	*87½*
34	Sokal	45.692	40
		567	*82½*
35	Stanisławów	48.847	54½
		407	*47½*
36	Stryj	37 907	08
		817	*76*
37	Sambor	52.953	61½
		359	*50½*
38	Staremiasto	19.135	47
		794	*54½*
39	Sanok	39.853	72
		897	*73*
40	Tarnopol	75.538	47
		506	*21*
41	Trembowla	27.413	44½
		504	*48*
42	Tłumacz	31.578	25
		25.195	*50½*
	Do przeniesienia	2.206 393	07½

L. porz.	C. k. urząd podatkowy	Sprawdzona należytość za rok bieżący zł.	ct.	U w a g a
		25.195	*50½*	
	Z przeniesienia . .	2,206.393	07½	
		536	*45½*	
43	Turka	20.645	19	
		388	*48*	
44	Zaleszczyki	31.275	31½	
		573	*41*	
45	Zbaraż	32.626	52½	
		1.477	*72½*	
46	Złoczow	68.079	82	
		604	*89*	
47	Żółkiew	40.844	74½	
		563	*94½*	
48	Żydaczów	31.701	42½	
		319	*81½*	
49	Brzozów	27.886	73½	
		20.660	*22½*	
	Razem . . .	2,479.452	83	
	Summa . . .	2,500 113	05½	Należytość w dodatkach indemnizacyjnych wynosi po 50 ct. od 1 złr. podatków. Na rok 1880 preliminuje się dodatek tylko po 45 ct. od złr. podatku, przeto wynosi takowy po potrąceniu od powyższej należytości $^1/_{10}$tej części w kwocie 250.011 złr.
		250.011	—	
		2,250.102	5½	kwotę . . . 2,250.102 złr. 5½ ct.
		90.762	—	dalej po potrąceniu od tej ostatniej kwoty dodatków kolejnych zwrócić się mających funduszom indemnizacyjnym Galicyi zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego w kwocie 85.090 złr. — ct.
		2,159.340	5½	pozostaje . 2.165.012 złr. 5½ ct. do preliminowania na rok 1880.

Z biura rachunkowego c. k. Namiestnictwa.

We Lwowie 21 marca 1879.

PRELIMINARZ

wydatków c. k. Namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych, tudzież c. k. Namiestnictwa jako komisyi krajowej i komisyi lokalnych dla spraw odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej pokryć się mających.

na rok słoneczny 1880.

Lwów dnia 12 Czerwca 1880.

A. C. k. Namiestnictwo

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k. rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
1	Płace, dodatki i wynagrodzenie dla służby	9.086	8.151	9.763	Podział kosztów dla c. k. Namiestnictwa na wszystkie 3 fundusze indemnizacyjne nastąpił na podstawie dekretu ministeryalnego z d. 1go października 1867 l. 15871 podług którego fuudusz Galicyi wschodniej ponosi 22/35 części wszystkich wydatków.
2	Dodatki lokalne	1.714	1.594	1.715	
3	Dyurny	1.836	2.612	1.749	
4	Remuneracye i zapomogi . . .	1.615	2.514	2.514	
5	Potrzeby kancelaryjne	1.679	2.425	2 733	
6	Czynsze na mieszkania	684	684	684	
7	Koszta podróży	33	187	187	
8	Rozmaite wydatki	5	304	339	
	Razem .	16.652	18.471	19.684	
	Do tego wydatki komisyj miejscowych dla spraw odkupu i uporządkowania ciężarów gruntowych	10.940	10 929	9.570	
	Suma .	27.592	29.400	29.254	

C. k. Komisye lokalne

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k. rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
9	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	3.300	3.300	3.400	Kwota na remuneracye i zapomogi dla komisyi miejscowej jest przy poz. 4 przy c. k. Namiestnictwie preliminowana.
10	Dodatki lokalne	600	600	600	
11	Dyurny	825	1.095	366	
	Remuneracya i zapomogi . . .	400	—	—	
12	Potrzeby kancelaryjne	300	300	300	
13	Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	5.128	5.200	4.500	
14	Czynsze na mieszkania	384	384	384	
15	Rozmaite wydatki	3	50	20	
	Razem .	10.940	10.929	9.570	

Alegat 1. do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Płace, dodatki funkcyjne i wynagrodzenia dla c. k. Namiestnictwa.				Wniosek na rok 1880 stawia się podług teraźniejszego stanu urzędników zatrudnionych przy c. k. Namiestnictwie, w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych z uwzględnieniem przypadających kwinkweniów w roku 1880.
1	Dla zastępcy prezesa dodatek roczny w kwocie . . 400 zł.				
2	1 Radca c. k Namiestnictwa z roczną płacą 3.600 „				
3	1 Starosta powiatowy „ 2.200 „				
4	1 Sekretarz referujący „ 1 600 „ i z dodatkiem roczn. 250 „				
5	2 Komisarzy powiatow. z płacą rocz. po 1.300 zł. 2 600 „				
6	1 Komisarz pow. . . 1 100 „				
6	2 Konceptowi praktykanci z rocznem adjutum po . . . 500 zł. 1.000 „				
	Oddział manipulacyjny.				
8	2 Oficyałów z roczna - płaca po . . . 1.000 zł. 2.000 zł.				
	Służba.				
9	1 Woźny z roczną płacą 350 zł.	9.086	8.151	9.763	
10	2 stróżów z rocznem wynagrodzen. po 216 zł 432 „				
	Razem 15.532 zł				
	Z których wypada na fundusz Galicyi wshodniej w $^{22}/_{35}$ części w kwocie . . . . 9 763 zł.				

Alegat 2 do załącznika 6 do potrzeb

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Wniosek niniejszy zawiera systemizowane dodatki aktywalne obecnie zatrudnionych urzędników sprawami serwitutowemi i indemnizacyjnemi.
1	1 Radca Namiestnic. roczn. 480 zł.				
2	1 Starosta powiatowy „ 420 „				
3	1 Sekretarz . . . „ 360 „				
4	3 Komisarzy powiatowych rocznie po . 300 zł. 900 „				
5	2 oficyałów c. k. Namiestnictwa po 240 rocznie 480 „				
6	1 woźny 25% od 350 zł. 88 „				
	Razem 2 728 zł.				
	Z których wypada na fundusz Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie . . . . . 1715 zł.	1.714	1.594	1.715	

Alegat 3 do załącznika 6 do potrzeb

	Dyurny.				Wniosek stawia się podług obecnego stanu zatrudnionych dyetaryuszów i prawdopodobnej potrzeby na rok 1880
1	3 Dyurnistów po 1 zł. 20 ct. dziennie, razem . . . 1318 zł.				
2	4 Dyurnistów po 1. zł. dziennie, razem . . 1 464 „				
	Razem 2.782 „				
	Z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kw. 1.749 zł.	1.836	2.612	1.749	

Alegat 4. do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Remuneracye i zapomogi.				Wniosek stawia się podług kwot na lata 1877, 1878 i 1879 preliminowanych i przez wysokie Ministerstwo jakoteż i Wysoki Sejm krajowy przyzwolonych. Wynik w roku 1878 jest dlatego mniejszy, ponieważ nie cała przyzwolona kwota rozdzieloną została.
1	Dla c. k. Namiestnictwa i komisyi lokalnych w Galicyi wschodniej i zachodniej . 4 000 zł. Z których wypada na fundu z indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kw. 2.514 zł.	1.615	2.514	2.514	

Alegat 5. do załącznika 6 do potrzeb.

	Potrzeby kancelaryjne.				Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1880.
1	Na opał lokalu . . . 800 zł.				
2	Na papier i inne rekwizyta do pisania . . 600 „				
3	Na druki, litografie i efekta kredytowe . . . 800 „				
4	Naroboty introligatorskie 100 „				
5	Na czyszczenie lokalu . 250 „				
6	Na sprzęty kancelaryjne 100 „				
7	Na oświetlenie lokalu i schodów . . . . 50 „				
8	Na koszta losowania i rozmaite potrzeby . . 1.600 „				
9	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania . 47 „				
	Razem 4.347 „				
	Z których przypada na fundusz Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie . . . . 2.733 zł.	1.679	2.425	2.733	

Alegat 6 do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Czynsz za lokal.				
1	Czynsz za lokal c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i Komisyi Krajowej Serwitutowej wynosi rocznie . . 1.088 zł. 14 ct. Z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kw. 684 zł.	684	684	684	Wniosek niniejszy stawia się podług rzeczywiście opłaconego czynszu w roku 1879.

Alegat 7 do załącznika 6 do potrzeb.

	Koszta podróży.				
1	Na dyety i koszta podróży zastępców obowiązanych w sprawach serwitutowych . . . 300 zł. Z których przypada na Galicyę wschodnią $^{22}/_{35}$ części w kwocie . . . . . 187 zł.	33	187	187	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1880. Wynik w roku 1878 jest dlatego mniejszy, ponieważ kilku zastępców uprawnionych i obowiązanych należących się im dyet w roku 1878 nie żądało.

Alegat 8. do załącznika 6. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowane na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Różne wydatki.				Na pokrycie potrzeb wydarzyć się mogących przy tej zmiennej rubryce, preliminuje się w obec wyniku za rok 1878 większa kwota na rok 1880.
1	300 zł. z których przyda na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie . . . . . 754 zł.	5	154	189	
2	Na koszta inseracyjne za ogłoszenia edyktów Sądowych w sprawach indemnizacyjnych Galicyi wschodniej.	—	150	150	
	Razem	5	304	339	

B. Alegat 9. do załącznika 6. do potrzeb.

	Płace i dodatki dla komisyi miejscowej we Lwowie.				Wniosek stawia się podług teraźniejszego stanu zatrudnionych urzędników przy lokalnej komisyi we Lwowie z uwzględnieniem przypadającego kwinkwenium dla 1go urzędnika w kwocie 100 zł.
1	1 Komisarz powiatowy z roczną płacą . . . . . 1.300 zł. dto z dodatkiem . 500 „				
2	1 Komisarz powiatowy z roczną płacą . . 1.100 zł. dto z dodatkiem . 500 „				
	Razem 3 400 zł.	3.300	3.300	3.400	

B. Alegat 10. do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Podług stanu rzeczy określonego w alegacie Nr. 9.
	Dla 2 komisarzy powiatowych rocznie po 300 zł. 600 zł. . .	595	600	600	

B. Alegat 11. do załącznika 6 do potrzeb.

	Dyurny.				Wniosek postawiony został podług obecnego stanu zatrudnionych dyurnistów.
1	Dla 1 dyurnisty przy komisyi lokalnej weLwowie dziennie po 1 zł.	825	1.095	366	

B. Alegat 12 do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	Potrzeby kancelaryjne.				
1	Dla 1 komisyi miejscowej we Lwowie na systemizowane pauszale kancelaryjne, na opał, usługę, utrzymanie i czyszczenie lokalu, za wynagrodzenie świadków i inne potrzeby kancelaryjne rocznie 300 zł. . . .	300	300	300	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby w roku 1880 z uwzględnieniem wyniku w roku 1878.

B. Alegat 13 do załącznika 6 do potrzeb.

	Koszta podróży.				
1	Milowe i dyety dla komisyonujących urzędników, strawne dla dyurnistów, dyety i milowe dla rzeczoznawców i inżynierów .	5.128	5.200	4.500	Wniosek niniejszy stawia się podług wyniku w roku 1878 i z uwzględnieniem odbyć się mających komisyi w roku 1880.

B. Alegat 14 do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		zł.	wal.	sustr.	
	Czynsz za lokal.				
1	Dla jednej komisyi miejscowej we Lwowie rocznie 384 zł. . . .	384	384	384	Wniosek niniejszy stawia się podług obecnie opłacanego czynszu.

B. Alegat 15. do załącznika 6. do potrzeb.

	Różne wydatki.				
1	Na rozmaite potrzeby dla jednej komisyi miejscowej, które przy zestawieniu budżetu przewidziane być nie mogły . . .	3	50	20	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1880.

B. Załącznik 7. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Spłata kapitału.				Wniosek stawia się podług kwot do losowania przeznacz. na rok 1880, jako też ze względu na potrzebną wypłatę dawniej wylosowanych a dotąd nie wymienionych obligacyj. Wynik w r. 1878 był dlatego mniejszy ponieważ wyższa kwota do losowania na r. 1880 przypada tudzież że z wylosowanych obligacyj indem. w r. 1878 znaczna ilość w tymże roku przez strony wymienioną nie została. Wynik zaś wyższy w roku 1878, od preliminowanej kwoty w r. 1879 powstał z przyczyny, że W. Sejm krajowy zapreliminowaną kwotę na rok 1879 znacznie zmniejszył.
1	Podług planu amortyzacyjnego wydanego rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 29 grudnia 1857 r. l. 11881 dla obligacyj indemnizacyjnych Galicyi wschodniej w sumie 58,674.000 złr. wynosi kwota wylosować się mająca w IIgiem półroczu 1879 . . . . . 708.000 zł i w Iem półroczu 1880 również . 708.000 zł. Razem m. kon. 1,416 000 zł. czyli w wal. a. 1,486 800 zł. która podług §. 19 instrukcyi losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być ma, a mianowicie kwota za II półrocze 1879, dnia 1 maja 1880, a kwota za I półrocze 1880 dnia 1 listopada 1880. Na pokrycie tej wypłaty wnosi się zatem powyższa kwota .	1,284.643	1,200.000	1,486.800	
	Razem	1,284.643	1,200.000	1,486.800	

B. Załącznik 8 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Kwota wyrównawcza w kapitale.				Niniejsza kwota wnosi się podług prawdopodobnej potrzeby w roku 1880.
1	Kapitały likwidowane a obligacyami indemnizacyjnemi nie pokryte wynosiły z końcem roku 1878 kwotę . . 12.902 zł. Do tej kwoty przybędzie prawdopodobnie w r. 1879 kwota 4.500 „ Razem 17.402 zł. Z tej kwoty prawdopodobnie w roku 1879 wypłaconych zostanie . . . . 5 650 „ pozostaje 11.752 zł. z której to sumy większa część w r. 1880 zaasygnowaną i wypłaconą zostanie. Wnosi się zatem na pokrycie kwot wyrównawczych w roku 1880 kwota 300 zł.	111	300	300	

B. Załącznik 9. do potrzeb.

	Kwota wyrównawcza w rentach zaległych				Wniosek niniejszy stawia się podług wyniku z roku 1878 i prawdopodobnej potrzeby na rok 1880.
1	Gdy w roku 1880 prawdopodobnie jeszcze obrachunki między funduszem i uprawnionemi co do rent zaległych przeprowadzone będą, przeto ze względu na asygnować się mające renty zaległe w roku 1880 wnosi się kwota . . . . . 150 złr.	122	100	150	

B. Załącznik 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Renty dla uprawnionych.				Niniejszy wniosek na potrzeby spłat 5ciu procentowych od setek od oblig. indemnizacyjnych stawia się podług prawdopodobnego stanu obligacyi indemnizacyjnych z końcem roku 1879. Kwota preliminowana na rok 1880 jest w obec wyniku w roku 1878 dlatego mniejszą, ponieważ stan kapitałów po potrąceniu wylosować się mających oblig. indemnizacyjnych w roku 1879 a wskutek tego i należytość w odsetkach się mniejszy.
1	Podług stanu kapitałów wynosi oprocentowany dług w obligacyach indemnizacyjnych Galicyi wschodniej z końcem roku 1878 kwotę 43,473.423 zł. a po potrąceniu wylosowanych kwot a mianowicie: 31 października 1878 w ilości . 649.000 złr. a 30 kwietnia 1879 toż samo w ilości . . 649.000 złr. razem tedy w kwocie . . . 1,298.000 złr. czyli w. a. . 1,362.900 złr zmniejsza się ten na . . 42.110.523 złr. co gdy w roku 1879 prawdopodobnie przybędą nowo wystawione obligacye w kwoc. 5.650 złr. zatem wynosić będzie dług w końcem roku 1879 kwotę . 42,116.173 złr. od której to sumy wypadają 5% odsetki na rok 1880 w kwocie 2,105.809 złr. się preliminują.	2,255.669	2,280.291	2,105.809	
2	Dalej wynosi stan likwidowanych a do końca roku 1878 obligacyami indemnizacyjnemi nie pokrytych kapitałów 12 902 zł. która to suma po doliczeniu w roku 1879 prawdopodobnie przyznać się mającej kwoty . . . 4.500 zł. wynosić będzie kw. 17.402 zł.				

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Z przeniesienia .	2,255.669	2,280.291	2,105.809	
	a po odtrąceniu w roku 1879 prawdopodobnie asygnować się mającej kwoty 5 650 zł. właściwie kwotę . 11.752 zł. od której to kwoty 5 % renta roczna na rok 1880 preliminuje się w kwocie 587 zł.	107	1.709	587	
	Suma . .	2.255.776	2,282.000	2,106.396	

B. Załącznik 11. do potrzeb.

	Zakupno obligacyi indemnizacyjnych.				
1	Na zakupno obligacyi indemnizacyjnych w roku 1878 wydano z rozporządzalnej gotówki kwotę	530.721	—	—	Na zakupno oblig. indemnizacyjnych w roku 1880 nie się nie preliminuje, ponieważ przewidzieć nie można, czy będzie w roku 1880 rozporządzalna kwota do zakupna obligacyi indemnizacyjnych.

B. Załącznik 12 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Nadzwyczajne wydatki.				
1	Zwrot nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych, tudzież nadpłaconych kapitałów, rent, odsetek i innych kwot	92.334	51.000	60.591	Niniejszy wniosek stawia się podług wyniku w roku 1878 i prawdopodobnej potrzeby w roku 1880. Wynik w roku 1878 jest daleko większy, ponieważ w tymże zawarte są zwrócone dodatki indemnizacyjne dla tamtych 2 funduszów indemnizacyjnych.

Sumaryczny preliminarz

funduszu indemnizacyjnego

dla Galicyi zachodniej

na rok słoneczny 1880.

Lwów dnia 12 Czerwca 1880.

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	A. Pokrycie				
	I. Od obowiązanych.				
1	Wpłata kapitałów	36.809	7.206	*3.370*	
2	„ rent	2.016	1.226	*1.010*	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody	14.258	2.811	*6.444*	
	II. Własne dochody.				
4	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych	4.621	—	*23.530*	
	Dochód za sprzedane obligacye indemnizacyjne	—	—	—	
	III. Od kraju.				
5	Dodatki indemnizacyjne od podatków	945.971	912.000	*869.347*	
	Daniny od zboża i soli	—	—	—	
	IV. Ze skarbu państwa.				
	Wynagrodzenie laudemialne . .	—	—	—	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszowych	—	—	—	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	—	—	—	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
	a) nieoprocentowane . . .	1,689.682	1,247.466	*1,163.123*	
	b) oprocentowane	—	—	—	
	Razem .	2,693.357	2,170.709	*2,066.824*	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie	—	2,106.960	*2,066.824*	
	Pozostaje do lokowania	—	63.749	—	

B. Potrzeby

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
6	Koszta zarządu	14.212	15.560	*15.772*	
7	Spłata kapitałów:				
	a) przez losowanie	714.199	745.000	*821.100*	
	b) przez wykupno obligacyj . .				
8	Kwoty wyrównawcze w kapitale	—	200	200	
9	„ „ w rentach	—	200	200	
10	Renty dla uprawnionych . . .	1,294.723	1,340.000	*1.224.052*	
11	Wynagrodzenie za zakupione obligacye indemnizacyjne . . .	329.537	—	—	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skarbowi państwa				
	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	354.216			
12	Nadzwyczajne wydatki	5.467	6.000	5.500	
	Razem .	2,692.354	2,106.960	*2,066.824*	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Wpłata kapitałów.				Wniosek na rok 1880 stawia się podług należytości przypadającej na ten rok; kwota preliminowana w porównaniu z wynikiem za r. 1878 jest dla tego znacznie mniejszą, ponieważ wpłata wielu kapitałów w 20 rocznych ratach i annuitetach w roku 1878 się ukończyła.
1	Z końcem roku 1878 pozostało niespłaconych kapitałów wykupna za dziesięciny, meszne i czynsze emfiteutyczne w kwocie . . . . . 20.465 złr. Gdy w roku 1879 prawdopodobnie nic nie przybędzie a na powyższą należytość w roku 1879 kwota . . 7.206 złr. spłaconą zostanie przeto pozostanie kwota . . . . 13.259 złr. z której prawdopodobnie w r. 1880 kwota . . . . 2.824 złr. wypłaconą zostanie.	36.809	7.206	*3.370*	

A. Załącznik 2. do pokrycia.

	Wpłata rent.				Wniosek w porównaniu z wynikiem jest mniejszy z przyczyn w załączniku 1 pokrycia wykazanych.
1	Od kapitału wykupna podług załącznika 1 pokrycia w kwocie . . . . . 13.259 zł. wykazanego, wnosi się tytułem 5cio procentowych odsetek na rok 1880 kwota . 942 zł.	2.016	1.226	*1.010*	

A. Załącznik 3. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Różne przychody.				
1	Odsetki za zwłokę od rat kapitałów i odsetek w terminie niezapłaconych	2.941	211	*794*	Niniejszy wniosek stawia się z uwzględnieniem spodziewanego przychodu w r. 1880.
2	Zwrot kosztów podróży narosłych z powodu oddania ekwiwalentów serwitutowych	2.302	500	*700*	
3	Taxy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	282	50	50	
4	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych . .	7.525	2 000	*4.800*	
5	Zwroty rachunkowe i inne . .	1.208	50	*100*	
	Razem .	14 258	2.811	*6.444*	

A. Załącznik 4. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
1	**Odsetki od zakupionych obligacyj.**				Wniosek na rok 1880 stawia się podług wykazanego stanu czynnych kapitałów.
	Wskutek upoważnienia wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12 października 1878 do l. 13544 obrócono pozostałą resztę od przyzwolonej subwencyi na zakupno obligacyj indemnizacyjnych, których stan z końcem r. *1879* wynosi kwotę *480.900 złr. w. a.*				
	Od tych obligacyj preliminują się odsetki płatne 1 maja i 1 listopada 1880 po potrąceniu 10% podatku dochodowego w kwocie *21.640 złr.*	4.621	—	*21.640*	
	a ze względu że w roku 1880 z pozostałości subwencyi zakupiono jeszcze obligacye w nominalnej wartości 120 000 złr. z których na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej przypada 40.000 złr ; przeto preliminują się eszcze od tychże w kwocie 1890 złr. . .	—	—	1.890	
	Razem .	4.621	—	23.530	

A. Załącznik 5 do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki indemnizacyjne od podatków.				Dodatek indemnizacyjny od podatków na rok 1879 zezwolony został na mocy najwyższego postanowienia z dnia 5go stycznia 1879 w ilości 48 ct. od jednego złr. podatku wraz z $^1/_3$ częścią dodatku na rok 1880 przyjmuje się tylko 45 ct. od 1 złr., która na pokrycie wszystkich potrzeb wystarczy.
1	Podług załączonego zestawienia, z nadesłanych wykazów odnośnych urzędów podatkowych Galicyi zachodniej wynosiła sprawdzona należytość w dodatkach w roku 1878 kwotę 876.271 złr. $70^1/_2$ cnt. W braku innej podstawy przyjmuje się powyższa kwota jednak po zmniejszeniu takowej na podstawie dodatku po 45 cnt. od jednego złr. podatku w kwocie 804.739 złr.	890.628	843.189	804.739	
2	Dalej preliminuje się w dodatkach indemnizacyjnych od podatku dochodowego i zarobkowego kolei żelaznych z braku innej podstawy należytość za rok 1878 w kwocie 70.352 złr. $3^1/_2$ ct. jednakowoż po zmniejszeniu takowej na podstawie dodatku po 45 ct. od 1 złr. podatku w kwocie . . . . . 64 608 złr.	55,343	68.811	64.608	
	Razem . .	945.971	912.000	869.347	

Wykaz

dodatków indemnizacyjnych od podatków dla Galicyi zachodniej za rok 1878.

L. porz.	C. k. urząd podatkowy	Sprawdzona należytość za rok bieżący zł.	ct.
		—	07
1	Brzozów	802	98
		110	87
2	Brzesko	47.032	46
		87	21½
3	Bochnia	49.653	85
		147	93½
4	Biała	53.979	59
		—	—
5	Dąbrowa	28.826	46½
		548	58
6	Grybów	18.022	18
		403	36
7	Gorlice	34.777	97
		327	41½
8	Jasło	39.717	03
		—	—
9	Jarosław	657	56½
		262	17
10	Krosno	25.436	13½
		22	78
11	Kolbuszowa	26.293	70
		338	87
12	Łańcut	50.539	50
		163	16½
13	Limanowa	22.890	55
		74	43
14	Mielec	29.371	51
		131	28½
15	Myślenice	29.440	77
		36	20
16	Nisko	22.286	16½
		—	—
17	Nowy Targ	20.746	62½
		2.654	24½
	Do przeniesienia	500.475	4½

L. porz.	C. k. urząd podatkowy	Sprawdzona należytość za rok bieżący zł.	ct.
		2.654	24½
	Z przeniesienia	500.475	4½
		223	73½
18	Nowy Sącz	43.193	87½
		43	25½
19	Pilzno	25.990	24½
		290	18½
20	Rzeszów	65.026	50
		96	21½
21	Rzeszów	31.702	41
		168	07½
22	Tarnów	60.857	67½
		29	86
23	Tarnobrzeg	23.947	51
		298	27
24	Wadowice	45.834	27
		170	37
25	Wieliczka	45.969	30
		63	42
26	Żywiec	30.240	24½
		4.037	63
	Razem	872.234	7½
	Ogólna suma	876.271	70½
		71.532	—
		804.739	—

Należytość w dodatkach indemnizacyjnych wynosi po 49 ct. od 1 złr. podatków. Na rok 1880 preliminuje się dodatek tylko po 45 ct. od 1 złr. podatku, przeto wynosi takowy po potrąceniu od powyższej należytości $^4/_{49}$ tych części w kwocie 71.532 zł. 804.739 zł.

Dalej wynosi dodatek od podatków kolei żelaznych po 49 złr. kwotę 68.916 złr.
na rok 1880 preliminuje się
dodatek tylko po 45 ct. od 1 złr. podatku, przeto wynosi takowy po potrąceniu od powyższej należytości $^4/_{49}$ tych części w kwocie 4308 zł. . . 64.608 złr.

B. Załącznik 6. do potrzeb.

PRELIMINARZ

wydatków c. k. Namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych, tudzież c. k. Namiestnictwa jako komisyi krajowej i komisyi lokalnych dla spraw odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej pokryć się mających.

na rok słoneczny 1880.

Lwów dnia 12 Czerwca 1880.

A. C. k. Namiestnictwo

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k. rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
1	Płace, dodatki i wynagrodzenie dla służby	4.857	4.308	5.325	Podział kosztów dla c. k. Namiestnictwa na wszystkie 3 fundusze indemnizacyjne nastąpił na podstawie dekretu ministeryalnego z d. 1go października 1867 l. 5871 podług którego fuudusz Galicyi zachodniej ponosi 12/35 części wszystkich wydatków.
2	Dodatki aktualne	935	1.005	935	
3	Dyurny	1.002	1.147	*954*	
4	Remuneracye i zapomogi . . .	1 099	1.372	1.372	
5	Potrzeby kancelaryjne	1.002	1 322	1.490	
6	Czynsze na mieszkania	373	373	373	
7	Koszta podróży	18	104	104	
8	Rozmaite wydatki	—	62	153	
	Suma .	9.286	9.693	*10 706*	
	Do tego wydatki komisyj miejscowych dla spraw odkupu i uporządkowania ciężarów gruntowych	4.926	5 867	*5.066*	
	Ogólna suma .	14.212	15.560	*15 772*	

C. k. Komisye lokalne

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k. rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
9	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	1.700	1.700	1.700	Kwota na remuneracye i zapomogi dla komisyi miejscowej jest przy poz. 4 przy c. k. Namiestnictwie preliminowana.
10	Dodatki aktywalne	250	250	250	
11	Dyurny	365	547	*366*	
	Remuneracye i zapomogi . . .	—	—	—	
12	Potrzeby kancelaryjne	79	250	250	
13	Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	2.471	3.000	*2.500*	
14	Czynsze na mieszkania	60	100	—	
15	Rozmaite wydatki	1	20	—	
	Razem .	4.926	5.867	*5.066*	

Alegat 1. do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Płace, dodatki funkcyjne i wynagrodzenia dla c. k. Namiestnictwa.				Wniosek na rok 1880 stawia się podług teraźniejszego stanu urzędników zatrudnionych przy c. k. Namiestnictwie, w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych z uwzględnieniem przypadających kwinkweniów w roku 1880.
1	Dla zastępcy prezesa dodatek roczny w kwocie . . 400 zł.				
2	1 Radca c. k. Namiestnictwa z roczną płacą 3.600 „				
3	1 Starosta powiatowy „ 2.200 „				
4	1 Sekretarz referujący „ 1 600 „ i z dodatkiem roczn. 250 „				
5	2 Komisarzy powiatow. z płacą recz. po 1.300 zł. 2.600 „				
6	1 Komisarz pow. . . 1.100 „				
7	2 Konceptowi praktykanci z rocznem adjutum po . . . 500 zł. 1.000 „				
	Oddział manipulacyjny.				
8	2 Oficyałów z roczną płacą po . . . 1.000 zł. 2.000 zł.				
	Służba.				
9	1 Woźny z roczną płacą 350 zł.				
10	2 stróżów z rocznem wynagrodzen. po 216 zł 432 „				
	Razem 15.532 zł.				
	Z których wypada na fundusz ind. Galicyi zachodniej za $^{12}/_{35}$ części w kwocie	4.857	4.308	5.325	

Alegat 2 do załącznika 6 do potrzeb

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Wniosek niniejszy zawiera systemizowane dodatki aktywalne obecnie zatrudnionych urzędników sprawami serwitutowemi i indemnizacyjnemi.
1	1 Rada Namiestnic. roczn. 480 zł.				
2	1 Starosta powiatowy „ 420 „				
3	1 Sekretarz . . . „ 360 „				
4	3 Komisarzy powiatowych rocznie po . 300 zł. 900 „				
5	2 oficyałów c. k. Namiestnictwa po 240 rocznie 480 „				
6	1 woźny 25% od 350 zł. 88 „				
	Razem 2.728 zł.				
	Z których wypada na fundusz Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie	935	1.005	935	

Alegat 3 do załącznika 6 do potrzeb

	Dyurny.				Wniosek stawia się podług obecnego stanu zatrudnionych dyetaryuszów i prawdopodobnej potrzeby na rok 1880
1	3 Dyurnistów po 1 zł. 20 ct. dziennie, razem . . . 1318 zł.				
2	4 Dyurnistów po 1. zł. dziennie, razem . . 1464 „				
	Razem 2.782 „				
	Z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie	1.002	1.147	954	

Alegat 4. do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Remuneracye i zapomogi.				Wniosek stawia się podług kwoty na lata 1877, 1878 i 1879 preliminowanych i przez wysokie c. k. Ministeryum jakoteż Wys Sejm kraj. przyzwolonych. Wynik w roku 1878 jest dlatego mniejszy, ponieważ nie cała przyzwolona kwota rozdzieloną została.
1	Dla c. k. Namiestnictwa i komisyi lokalnych w Galicyi wschodniej i zachodniej . 4.000 zł z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie . .	1.099	1.372	1.372	

Alegat 5. do załącznika 6 do potrzeb.

	Potrzeby kancelaryjne.				Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1880.
1	Na opał lokalu . . .	800 zł.			
2	Na papier i inne rekwizyta do pisania . .	600 „			
3	Na druki, litografie i efekta kredytowe . . .	800 „			
4	Naroboty introligatorskie	100 „			
5	Na czyszczenie lokalu .	250 „			
6	Na sprzęty kancelaryjne	100 „			
7	Na oświetlenie lokalu i schodów	50 „			
8	Na koszta losowania i rozmaite potrzeby . .	1.600 „			
9	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania .	47 „			
	Razem	4.347 „			
	z których przypada na fundusz Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie	1.002	1.322	1.490	

Alegat 6 do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal austr.			
	Czynsz za lokal				
1	Czynsz za lokal c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i Komisyi Krajowej Serwitutowej wynosi rocznie . . 1.088 zł. 14 ct Z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie . .	373	373	373	Wniosek niniejszy stawia się podług rzeczywiście opłaconego czynszu w roku 1879.

Alegat 7 do załącznika 6 do potrzeb.

	Koszta podróży.				
1	Na dyety i koszta podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych w sprawach serwitutowych . . . . . 300 zł. Z których przypada na fundu z indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 104 zł.	18	104	104	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1880. Wynik w roku 1878 jest dlatego mniejszy, ponieważ kilku zastępców uprawnionych i obowiązanych należących się im dyet w roku 1878 nie żądało.

Alegat 8. do załącznika 6. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr			
	Różne wydatki.				Na pokrycie potrzeb wydarzyć się mogących przy tej zmiennej rubryce, preliminuje się uboczna kwota na rok 1880.
1	300 zł. z których przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie	—	57	103	
2	Na koszta inseracyjne za ogłoszenia edyktów Sądowych w sprawach indemnizacyjnych Galicyi zachodniej.	—	5	50	
	Razem		62	153	

B. Alegat 9. do załącznika 6. do potrzeb.

	Płace i dodatki dla komisyi miejscowej w Tarnowie.				Wniosek stawia się podług teraźniejszego stanu, gdyż przy lokalnej komisyi w Tarnowie zatrudniony jest tylko jeden urzędnik.
1	1 Komisarz z roczną płacą 1.200 zł. i z dodatkiem . . . 500 „				
	Razem 1.700 zł.	1.700	1.700	1.700	

Alegat 10. do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Podług stanu rzeczy określonego w alegacie Nr. 9.
	Dla 1 komisarza powiatowego rocznie po 250 zł.	250	250	250	

Alegat 11. do załącznika 6 do potrzeb.

	Dyurny.				Wniosek postawiony został podług obecnego stanu zatrudnionego dyurnisty.
1	Dla 1 dyurnisty przy komisyi lokalnej w Tarnowie dziennie po 1 zł. za 366 dni . . . . *366 złr.*	365	547	*366*	

B. Alegat 12 do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	Potrzeby kancelaryjne.				Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby wydatków kancelaryjnych dla lokalnej komisyi w Tarnowie w roku 1880.
1	Dla 1 komisyi miejscowej w Tarnowie na systemizowany pauszal kancelaryjny, na opał, usługę, utrzymanie i czyszczenie lokalu, za wynagrodzenie świadków i inne potrzeby kancelaryjne rocznie 250 zł. . . .	79	250	250	

B. Alegat 13 do załącznika 6 do potrzeb.

	Koszta podróży.				Wniosek niniejszy stawia się podług wyniku w roku 1878 i z uwzględnieniem odbyć się mających komisyi w roku 1880.
1	Milowe i dyety dla komisyonujących urzędników, strawne dla dyurnistów, dyety i milowe dla rzeczoznawców i inżynierów .	2.471	3.000	*2.500*	

Alegat 14 do załącznika 6 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. sustr.			
	Czynsz za lokal.				
1	Dla jednej komisyi miej cowej w Tarnowie rocznie . . 60 zł.	60	100	—	*Nic nie preliminuje się, ponieważ tarnowska komisya lokalna jako samoistny urząd zwiniętą została i czynności tejże do starostwa w Tarnowie przydzielono.*

Alegat 15. do załącznika 6. do potrzeb.

	Różne wydatki.				
1	Na rozmaite potrzeby dla jednej komisyi miejscowej, które przy zestawieniu budżetu przewidziane być nie mogły . . .	1	20	—	Nic się nie preliminuje z powodu w alegacie 14 wymienionego

B. Załącznik 7. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Spłata kapitałów.				Wniosek niniejszy stawia się podług kwot do losowania przeznaczonych na rok 1880. Wynik w r. 1878 był dlatego mniejszy, ponieważ znaczna ilość obligów indem. wymienioną nie została, powtóre że kwota do losowania przeznaczona w roku 1878 mniejszą była.
1	Podług planu amortyzacyjnego wydanego rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 29 grudnia 1857 r. l. 11881 dla obligacyj indemnizacyjnych Galicyi zachodniej w kwocie 33,669.000 złr. mk. wynosi kwota wylosować się mająca w IIgiem półroczu 1879 . . . . . 374.000 zł. a w Iem półroczu 1880 . . . 408.000 zł. Razem m. kon. . 782.000 zł. czyli w wal. s. . 821.100 zł. która podług §. 19 instrukcyi losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być ma, a mianowicie kwota za II półrocze 1879, dnia 1 maja 1880, a kwota za I półrocze 1880 dnia 1 listopada 1880. Na pokrycie tej wypłaty wnosi się zatem powyższa kwota .	714.199	745.000	821.100	
	Razem	714.199	745.000	*821.100*	

B. Załącznik 8 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Kwota wyrównawcza w kapitale.				Wntosek stawia się podług prawdopodobnej potrze by w r. 1880.
1	Kapitały likwidowane a obligacyami indemnizacyjnemi nie pokryte wynosiły z końcem roku 1878 kwotę . . 3.890 zł. W roku 1879 prawdopodobnie nie przybędzie żaden kapitał. Z tej kwoty prawdopodobnie w r. 1879 wypłaconą zostanie kwota . . . . 2.940 „ pozostanie 950 zł. Ponieważ powyższy kapitał prawdopodobnie w roku 1880 zaasygnowany zostanie, przeto wnosi się na pokrycie kwot wyrównawczych w r. 1880 kwota 200 zł.	—	200	200	

B. Załącznik 9. do potrzeb.

	Kwota wyrównawcza w rentaeh zaległych.				Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby w roku 1880.
1	Gdy w roku 1880 prawdopodobnie jeszcze obrachunki między funduszem i uprawnionemi co do rent zaległych przeprowadzone będą, przeto ze względu na asygnować się mające renty zaległe preliminuje się w r. 1880 kwota . . . . . 200 złr.	—	200	200	

B. Załącznik 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Renty dla uprawnionych.				
1	Podług stanu kapitałów wynosi oprocentowany dług w obligacyach ind. przy funduszu ind. Galicyi zachodniej z końcem Grudnia 1878 roku kwotę . 25,257.109 zł. 50 ct. a po potrąceniu wylosowanych kwot a mianowice: 31 października 1878 w ilości . 374.000 zł. a 30 kwietnia 1879 374.000 zł. razem w ilości . 748.000 zł. M. k. czyli a. w. 785.400 zł zmniejsza się ten na 24,471.709 złr. 50 ct. któren po doliczeniu prawdopodobnie nowo wystawionych obligacyj ind. w roku 1879 w kwocie . . . 2 940 złr. wynosić będzie z końcem Grudnia 1879 24,474.649 zł. 50 ct. na pokrycie 5% odsetek od tej sumy wnosi się zatem kwota . 1,223.732 zł.	*1 294.723*	1,241.675	1,223.732	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnego stanu obligacyi indemn. z końcem Grudnia 1879. Preliminowana kwota na rok 1880 jest w porównaniu z wynikiem z roku 1878 dla tego mniejsza, ponieważ po odtrąceniu kwoty w roku 1879 wylosować się mającej stan kapitału a w skutek tego i należytość w odsetkach się zmniejsza.
2	Dalej wynosi stan kapitałów obligacyami ind. nie pokryty z końcem Grudnia 1878 kwotę 3 890 zł. w r. 1879 prawdopodobnie nie przybędzie żaden likwidowany kapitał od tego odpadnie prawdopodobnie w r. 1879 przez asygnacyę kwota . . 2 940 zł. pozostanie 950 zł. od której to sumy na 5% odsetki za lata ubiegłe do końca Grudnia 1879 preliminuje się kwota . . . . . 320 zł	—	770	320	
	razem	1,294.723	1,340.000	*1,224.052*	

B. Załącznik 11. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Zakupno obligacyi indemnizacyjnych.				
1	Na zakupno obligacyi indemnizacyjnych w roku 1878 w nominalnej wartości 245.400 złr. m. k. została wydaną kwota .	329.537	—	—	Na zakupno oblig. indemnizacyjnych w roku 1880 nie się nie preliminuje, ponieważ przewidzieć nie można, czy będzie w roku 1880 rozporządzalna kwota do zakupna obligacyi indemnizacyjnych.

B. Załącznik 12 do potrzeb.

	Nadzwyczajne wydatki.				
1	Na rozmaite wydatki z powodu zwrotu nadpłaconych dodatków ind. tudzież nadpłaconych kapitałów, rent, odsetek i innych zwrot preliminuje się kwota 6.000 zł.	5.467	6.000	*5.500*	Niniejszy wniosek stawia się podług wyniku w roku 1878 i prawdopodobnej potrzeby w roku 1880.

Sumaryczny preliminarz

funduszu indemnizacyjnego

dla Wielkiego księstwa Krakowskiego

na rok słoneczny 1880.

Lwów dnia 12 Czerwca 1880.

A. Pokrycie

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	I. Od obowiązanych.				
1	Wpłata kapitałów	5.583	1.839	4.015	
2	„ rent	467	205	230	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody	10.393	304	1.929	
	II. Własne dochody.				
4	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych	10.685	10.161	10.248	
5	Dochód za wylosowane obligacye indemnizacyjne	9.450	—	—	
	III. Od kraju.				
6	Dodatki indemnizacyjne od podatków	227.261	200.523	172 674	
	Daniny od zboża i soli	—	—	—	
	IV. Ze skarbu państwa.				
	Wynagrodzenie laudemialne . .	—	—	—	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszowych	—	—	—	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	—	—	—	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
	a) nieoprocentowane . . .	—	—	—	
	b) oprocentowane	608	—	—	
	Razem .	264.447	213.032	189.096	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie	—	213.032	189.096	
	Pozostaje do lokowania	—	—	—	

B. Potrzeby

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k. rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
7	Koszta zarządu	879	1.595	1.087	
8	Spłata kapitałów:				
	a) przez losowanie	77.700	87.150	81.900	
	b) przez wykupno obligacyj . .	—	—	—	
	Kwoty wyrównawcze w kapitale	—	—	—	
	„ „ w rentach	—	—	—	
9	Renty dla uprawnionych . . .	114.022	123.587	105 309	
10	Wynagrodzenie za zakupione obligacye indemnizacyjne . . .	32.579	—	—	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skarbowi państwa	—	—	—	
	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	608	—	—	
11	Nadzwyczajne wydatki	10.662	700	800	
	Razem .	236.450	213.032	189.096	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Wpłata kapitałów.				Wniosek na rok 1880 stawia się podług należytości przypadającej na ten rok; kwota preliminowana w porównaniu z wynikiem za r. 1878 jest dla tego znacznie mniejszą, ponieważ wpłata wielu kapitałów w 20 rocznych ratach i annuitetach w roku 1878 się skończyła.
1	Z końcem roku 1878 pozostało niespłaconych kapitałów wykupna za dziesięciny, mesne i czynsze emfiteutyczne w kwocie . . . . . 13.773 złr. Gdy w roku 1879 prawdopodobnie nic nie przybędzie a na powyższą należytość w roku 1879 kwota . . 1.839 złr. spłaconą zostanie, przeto pozostanie kwota . . . . 11.934 złr. z której prawdopodobnie w r. 1880 wypłaconą zostanie. kwota . . . . 1.705 złr.	5 583	1.839	4.015	

A. Załącznik 2. do pokrycia.

	Wpłata rent.				Preliminowana na rok 1880 mniejsza kwota polega na powodach w załączniku I do pokrycia zawartych.
1	Od kapitałów wykupna według załącznika 1 pokrycia w kwocie . . . . . 13.773 zł. wykazanych, wnosi się tytułem 5cio procentowych odsetek na rok 1880 kwota . 230 zł.	467	205	230	

A. Załącznik 3. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Różne przychody.				
1	Odsetki za zwłokę od rat kapitałów i odsetek w terminie niespłaconych	809	51	546	Niniejszy wniosek stawia się z uwzględnieniem spodziewanego przychodu w r. 1880.
2	Zwrot kosztów podróży	60	50	30	
	Taxy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	5	3	3	
3	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych . .	1.049	200	1.300	
4	Zwroty rachunkowe i inne . .	8.470	—	50	
5	Razem .	10 393	304	1.929	

A. Załącznik 4. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.				
1	Gdy podług najwyższego postanowienia z dnia 13 października 1857 r. i podług dekretu wysokiego c. k. Ministeryum spraw wewnętrznych z dnia 22 października 1857 l. 9509 wszelkie nadwyżki przy funduszach indemnizacyjnych, na zakupno oblig. indem., obrócone być mają, przeto zakupione obligacye indemnizacyjne, których stan z końcem grudnia 1878 r. wynosił kwotę 227.745 zł. w. a. Od tych obligacyj preliminują się odsetki zapadłe 1 maja i 1 listopada 1880 po potrąceniu 10% podatku dochodowego w kwocie 10 248 złr.	10.685	10.16	10.284	Wniosek na rok 1880 stawia się podług wykazanego stanu czynnych kapitałów z końcem r. 1878 w ilości 227.745 zł. w. a.

A. Załącznik 5 do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dochód z wylosowanych obligacyi.				Dochód ten jest przypadkowy, dla tego nie preliminuje się żadnej kwoty na rok 1880.
1	W roku 1878 wpłynęło za 30 października 1879 i 30 kwietnia 1878 wylosowane obligacye indemn. a to:				
	a) Wielkiego Księstwa Krakowskiego Nr. 1030 na . . . . 1000 złr.				
	b) Galicyi zachodniej N. 638, 9185 i 13283 po 1000 złr. . . 3000 złr.				
	c) Galicyi wschodniej Nr. 14309, 21345, 25017, 26816 i 30050 po 1000 złr. 5000 złr.				
	Razem . . 9000 złr.				
	m. k. czyli wal. austr. 9450 złr.	9450			

A. Załącznik 6. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi.
		zł. wal. austr.			
	Dodatki indemnizacyjne.				Dodatek indemnizacyjny od podatków preliminuje się na r. 1880 ze względu na teraźniejszy stan funduszu indemn. Wielk. księstwa Krakowskiego tylko po 30 ct. od jednego złr. podatku wraz z $^1/_3$ dodatkiem, który na pokrycie wszystkich potrzeb wystarczy. Dodatek indemnizacyjny od podatków wraz z $^1/_3$ dodatku wynosił w roku 1878 po 41 ct od 1 złr.
1	Podług załączonego zestawienia, z nadesłanych wykazów odnośnych urzędów podatkowych W. ks. krakowskiego wynosiła sprawdzona należytość w dodatkach w roku 1878 kwotę 196.528 złr. 39 cnt. W braku innej podstawy przyjmuje się powyższa kwota jednak po zmniejszeniu takowej na podstawie dodatku po 30 cnt. od jednego złr. podatku w kwocie 154.961 złr.	203.157	172.414	154.961	
2	Dalej preliminuje się w dodatkach indemnizacyjnych od podatku dochodowego i zarobkowego kolei żelaznych z braku innej podstawy należytość za rok 1878 w kwocie 24.207 złr. 44 ct. jednakowoż po zmniejszeniu takowej na podstawie dodatku po 30 ct. od 1 złr. podatku w kwocie . . . . . 17.713 złr.	24.104	28.109	17.713	
	Razem .	227.961	200.523	172.674	

Wykaz

dodatków na potrzeby indemnizacyjne Wielkiego Księstwa Krakowskiego na r. 1878.

Pozycya	C. k. urząd podatkowy	Sprostowana należytość za rok bieżący zł.	ct.	U w a g a
1	Chrzanów	32.646	$67^1/_2$	
2	Kraków	163.881	$71^1/_2$	
	Razem	196.528	39	

PRELIMINARZ

wydatków c. k. Namiestnictwa jako dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych, tudzież c. k. Namiestnictwa jako komisyi krajowej i komisyi lokalnych dla spraw odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego Wielkiego Księstwa Krakowskiego pokryć się mających.

na rok słoneczny 1880.

Lwów dnia 12 Czerwca 1880.

A. C. k. Namiestnictwo

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k. rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
1	Płace, dodatki i wynagrodzenie dla służby	406	542	444	Podział kosztów zarządu dla c. k. Namiestnictwa na wszystkie 3 fundusze indem. nastąpił na podstawie dekretu ministeryalnego z d. 1go października 1867 l. 5871 podług którego fundusz Wiel. Księstwa Krak. ponosi 1/35 części wszystkich wydatków.
2	Dodatki aktywalne	78	109	78	
3	Dyurny	83	146	79	
4	Remuneracye i zapomogi . . .	92	114	114	
5	Potrzeby kancelaryjne	78	110	124	
6	Czynsze na mieszkania	31	31	31	
7	Koszta podróży	2	9	9	
8	Rozmaite wydatki	—	34	8	
	Suma .	770	1.095	887	
	Do tego wydatki komisyj miejscowych dla spraw odkupu i uporządkowania ciężarów gruntowych	109	500	200	
	Ogólna suma .	879	1.595	1087	

C. k. Komisye lokalne

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek c. k. rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	—	—	—	
	Dodatki aktywalne	—	—	—	
	Dyurny	—	—	—	
	Remuneracye i zapomogi . . .	—	—	—	
	Potrzeby kancelaryjne	—	—	—	
9	Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	109	500	200	
	Czynsze na mieszkania	—	—	—	
	Rozmaite wydatki	—	—	—	
	Razem .	109	500	200	

Alegat 1. do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	Płace, dodatki funkcyjne i wynagrodzenia dla c. k. Namiestnictwa.				Wniosek na rok 1880 stawia się podług teraźniejszego stanu urzędników zatrudnionych przy c. k. Namiestnictwie, w sprawach indemnizacyjnych z uwzględnieniem przypadających kwinkwenniów w roku 1880.
1	Dla zastępcy prezesa dodatek roczny w kwocie . . 400 zł.				
2	1 Radca c. k Namiestnictwa z roczną płacą 3.600 „				
3	1 Starosta powiatowy „ 2.200 „				
4	1 Sekretarz referujący „ 1 600 „ i z dodatkiem roczn. 250 „				
5	2 Komisarzy powiatow. z płacą rocz. po 1.300 zł. 2 600 „				
6	1 Komisarz pow. . . 1.100 „				
7	2 Konceptowi praktykanci z rocznem adjutum po . . . 500 zł. 1.000 „				
	Oddział manipulacyjny.				
8	2 Oficyałów z roczna płacą po . . . 1.000 zł. 2.000 zł.				
	Służba.				
9	1 Woźny z roczną płacą 350 zł.				
10	2 stróżów z rocznem wynagrodzen. po 216 zł 432 „				
	Razem 15.532 zł.				
	Z których wypada na fundusz ind Wielk. Księstwa Krakowskiego $^1/_3$ część w kwocie	406	542	444	

Alegat 2 do załącznika 7 do potrzeb

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		zlr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Wniosek niniejszy zawiera systemizowane dodatki aktywalne obecnie zatrudnionych urzędników sprawami serwitutowemi i indemnizacyjnemi.
1	1 Radca Namiestnic. roczn. 480 zł.				
2	1 Starosta powiatowy „ 420 „				
3	1 Sekretarz . . . „ 360 „				
4	3 Komisarzy powiatowych rocznie po . 300 zł. 900 „				
5	2 oficyałów c. k. Namiestnictwa po 240 rocznie 480 „				
6	1 woźny 25% od 350 zł. 88 „				
	Razem 2.728 zł.				
	Z których wypada na fundusz indemn. Wielkiego Księstwa Krakowskiego $^{1}/_{35}$ część w kwocie	78	109	78	

Alegat 3 do załącznika 7 do potrzeb

	Dyurny.				Wniosek stawia się podług obecnego stanu zatrudnionych dyetaryuszów i prawdopodobnej potrzeby na rok 1880.
1	3 Dyurnistów po 1 zł. 20 ct. dziennie, razem . . . 1318 zł.				
2	4 Dyurnistów po 1. zł. dziennie, razem . . 1 464 „				
	Razem 2.782 „				
	Z których wypada na fundusz indemnizacyjny Wielkiego Księstwa Krakowskiego $^{1}/_{35}$ część w kwocie	83	146	79	

Alegat 4. do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Remuneracye i zapomogi.				
1	Dla c. k. Namiestnictwa i komisyi lokalnych w Galicyi wschodniej i zachodniej . 4 000 zł. z których wypada na fundu z indemnizacyjny Wielkiego księstwa krakowskiego $^1/_{35}$ część w kwocie	92	114	114	Wniosek stawia się podług kwoty na lata 1877, 1878 i 1879 preliminowanych i przez wysokie c. k. Ministerstwo jakoteż Wys. Sejm kraj. przyzwolonych. Wynik w roku 1878 jest dlatego mniejszy, ponieważ nie cała przyzwolona kwota rozdzieloną została.

Alegat 5. do załącznika 7 do potrzeb.

	Potrzeby kancelaryjne.				Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1880.
1	Na opał lokalu . . . 800 zł.				
2	Na papier i inne rekwizyta do pisania . . 600 „				
3	Na druki, litografie i efekta kredytowe . . . 800 „				
4	Naroboty introligatorskie 100 „				
5	Na czyszczenie lokalu . 250 „				
6	Na sprzęty kancelaryjne 100 „				
7	Na oświetlenie lokalu i schodów . . . . 50 „				
8	Na koszta losowania i rozmaite potrzeby . . 1.600 „				
9	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania . 47 „				
	Razem 4.347 „				
	z których przypada na fundusz ind. Wielk. ks. krakowskiego $^1/_{35}$ część w kwocie	78	110	124	

Alegat 6 do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Czynsz za lokal.				
1	Czynsz za lokal c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i Komisyi Krajowej Serwitutowej wynosi rocznie . . 1.088 zł. 14 ct. Z których wypada na fundusz indemnizacyjny Wielkiego Księstwa Krakowskiego $^1/_{35}$ część w kwocie	31	31	31	Wniosek niniejszy stawia się podług rzeczywiście opłaconego czynszu w roku 1879.

Alegat 7 do załącznika 7 do potrzeb.

	Koszta podróży.				
1	Na dyety i koszta podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych w sprawach serwitutowych . . . . . 300 zł. Z których przypada na fundusz indemnizacyjny Wielkiego Księstwa Krakowskiego $^1/_{35}$ część w kwocie	2	9	9	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1880. Wynik w roku 1878 jest dlatego mniejszy, ponieważ kilku zastępców uprawnionych i obowiązanych należących się im dyet w roku 1878 nie żądali.

Alegat 8. do załącznika 7. do potrzeb.

liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Różne wydatki.				Na pokrycie potrzeb wydarzyć się mogących przy tej zmiennej rubryce, preliminuje się niniejsza kwota na rok 1880.
1	300 zł. z których przypada na fundusz indemnizacyjny Wielkiego Księstwa Krakowskiego $^{1}/_{35}$ część w kwocie.		34	8	
2					

Alegat 9. do załącznika 7. do potrzeb.

	Koszta podróży.				Niniejszy wniosek stawia się, ze względu na milowe dodatkowe pertraktacye serwitutowe. w r. 1880.
1	Milowe i dyety dla komisyonujących, urzędników, dla dyurnistów, dyety i milowe dla rzeczoznawców i inżynierów.	109	500	200	

B. Załącznik 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		zlr. wal. austr.			
	Spłata kapitałów.				Wniosek niniejszy stawia się podług kwot do losowania przeznaczonych na rok 1880. Wynik w r. 1878 był dlatego mniejszy, ponieważ znaczna ilość obligów indem. wymienioną nie została, powtóre że kwota do losowania przeznaczona w roku 1878 mniejszą była.
1	Podług planu amortyzacyjnego wydanego rozporządzeniem ministeryalnem z d. 29 paździerń. 1857 r. l. 11881 dla obligacyj indemniz. W. księstwa krakowsk. w kwocie . . 3,398.000 złr. mk. wynosi kwota wylosować się mająca w IIgiem półroczu 1879 . . . . . 39.000 zł. a w Iem półroczu 1880 . . . 39 000 zł. Razem m. kon. . 78.000 zł. czyli w wal. a. . 81.900 zł. która podług §. 19 instrukcyi losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być ma, a mianowicie kwota za II półrocze 1879, dnia 1 maja 1880, a kwota za I półrocze 1880 dnia 1 listopada 1880. Na pokrycie tej wypłaty waosi się zatem powyższa kwota .	77.700	87.150	81.900	

B. Załącznik 9. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Renty dla uprawnionych.				
1	Podług stanu kapitałów wynosi oprocentowany dług w obligacyach ind. Wielkiego księstwa Krakowskiego z końcem Grudnia 1878 roku kwotę . 2,254 654 zł. 50 ct. a po potrąceniu wylosowanych kwot a mianowice: 31 października 1878 w ilości . 37.000 zł. a 30 kwietnia 1879 37.000 zł. razem w ilości . 74.000 zł. M. k. czyli a. w. 77.700 zł. zmniejsza się ten na 2,176.954 złr. 50 ct. a po potrąceniu w r. 1879 zniszczonych obl. indem., stanowiących własność funduszu indemn W. ks. krakowskiego w nominalnej wartości . . 70.770 zł. — ct. właściwie 2,106.184 zł. 50 ct. od której to sumy wynoszą 5% odsetki na rok 1880 kwotę 108.847 zł. 72½	114.022	123.587	105.309	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnego stanu obligacyi indemn. z końcem Grudnia 1879.

B. Załącznik 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Preliminowano na rok 1879	Wniosek rządu na rok 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Zakupno obligacyi indemnizacyjnych.				
1	Na zakupno obligacyi indemnizacyjnych w roku 1878 w nominalnej wartości 37.850 złr. m. k. została wydaną kwota .	32.579	—	—	Na zakupno oblig. indemnizacyjnych w roku 1880 nic się nie preliminuje, ponieważ przewidzieć nie można, czy będzie w roku 1880 rozporządzalna kwota do zakupna obligacyi indemnizacyjnych.

B. Załącznik 11 do potrzeb.

	Nadzwyczajne wydatki.				
1	Na nadzwyczajne wydatki z powodu zwrotu nie należnie na rzecz funduszu indemnizacyjn. Wielkiego Księstwa Krakowskiego pobranych kwot, tudzież nadpłaconych dodatków indem., kapitałów, rent, odsetek i innych kwot preliminuje się kwota 800 zł.	10.662	700	800	Na pokrycie potrzeb wydarzyć się mogących przy tej zmiennej rubryce preliminuje się na rok 1880 uboczna kwota. Wynik w roku 1878 jest w porównaniu z wnioskiem na rok 1880 dla tego większy, ponieważ wylosowane obligacye indemniz. Galicyi zachodniej mylnie z funduszu indemniz. Wielkiego ks. Krakowskiego wypłacone zostały.

Alegat. [redacted].42.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wzywa Rząd, aby ile możności położył tamę wzmagającemu się coraz bardziej wychodźctwu ludności wiejskiej i małomiejskiej z naszego kraju a w szczególności, aby śledził ajentów obcych, namawiających ludność do wydalania się do Ameryki i powstrzymał ich bałamucące lud działanie.
2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał przyczyny tego smutnego zjawiska i przedstawił Sejmowi wnioski co do zaradzenia takowemu.

Dr. Rapoport
wnioskodawca.

Spławiński, Goldman, Chrzanowski Leon, Krukowiecki, Kieszkowski, Polanowski, Zucker Filip, Kamiński, Gross, Romer, Tarnowski, Hausner, Romanowicz, Gorajski, Wodzicki, Męciński, Abrahamowicz, Stadnicki, Turzański, Matkowski, Pilat, Tyszkiewicz, Wolański Mikołaj, Czajkowski Alfons.

Alegat. 43.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wyjednał w drodze właściwej, żeby spisy majątkowe i opieczętowania w wypadkach śmierci natenczas tylko podlegały, w myśl § 27 taryfy notaryalnej, opłaceniu taksy notaryalnej, jeżeli spadek po odtrąceniu wszelkich do inwentarza podanych długów wynosi wartość najmniej 300 zł.

Wnioskodawca

Tyszkiewicz.

Ks. Buchwald, Krukowiecki, ks. Kitrys, Torosiewicz, Jaworski, Golejewski, Rey, Mycielski, W. Wolański, Hoppen, Popiel Paweł, Scipio, Mochnacki, Czartoryski, Dzieduszycki, T. Męciński, E. Wolański, Hoszard, H. Wodzicki, Pławicki, M. Wolański, Onyszkiewicz, Krasicki, Dydyński, Jocz, Zyblikiewicz, Jasiński, Józef Jasiński, ks. Sawa, ks. Chełmecki, Romer, Szumańczowski, Janko, Rom. Michałowski, Stadnicki, Towarnicki.

Alegat. 4 E. 14.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Rządem zbadał czy i o ile ustawa z dnia 1. listopada 1868 N. 25 d. u. k. wpłynęła na zubożenie ludności rolniczej i rezultat swych badań przedstawił, a ewentualnie wniosek do zmienienia powołanej wyżej ustawy o podzielności gruntów Sejmowi na następnej Sesyi przedłożył.

Wnioskodawca

Tyszkiewicz.

Męciński, Dunajewski, Dydyński, ks. Sawa, Romer, Golejewski, ks. Chełmecki, Lenartowicz, Jasiński Józef, Hoppen, Szumańczowski, Czartoryski, Spławiński, Wolański Mikołaj, ks. Buchwald, Popiel Paweł, Jaworski, Wolański W., Janko, Torosiewicz, Rey, ks. Kitrys, Wodzicki H., Mycielski, Wolański E., Korytowski, Żywicki, Mochnacki, Wesołowski, Krukowiecki, Smolka, Zyblikiewicz, Wereszczyński, Alfons Czajkowski, Onyszkiewicz, Krasicki, Hoszard, Stadnicki, Weisman, Jędrzejowski, Dzieduszycki T., Scipio, Michałowski, Wodziński, Pławicki, Towarnicki.

Wniosek.

L. W. kr. 23941/1880.

Alegat. 45.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem utworzenia trzech posad asystentów manipulacyjnych przy równoczesnem zwinięciu dwóch posad kancelistów.

Wysoki Sejmie!

Od roku 1866, w którym pierwotny etat urzędników Wydziału krajowego został przez Wysoki Sejm uchwalony, czynności Wydziału krajowego tak się wzmogły, że okazała się niezbędna potrzeba pomnożenia sił pracujących.

Uwzględniając tę potrzebę, zwiększał Wys. Sejm stopniowo etat urzędników i w ten sposób oprócz personalu dla nowo urządzonych biur fachowych jakoto: statystycznego, górniczego i melioracyjnego przybyło nam w czasie od r. 1871 do 1878 trzy nowe posady konceptowe, 14 rachunkowych a jedna tylko manipulacyjna.

Rzecz jasna, że to nieznaczne powiększenie sił manipulacyjnych mogło tylko częściowo zaradzić niedostatkowi, a w jakim stosunku zostaje ono do zwiększonej w oddziale manipulacyjnym pracy, ocenić można z załączonego wykazu (alegat I).

Aleg. I.

W roku 1866 na 6251 numerów protokołu podawczego mieliśmy 9 urzędników manipulacyjnych, obecnie na 60.000 liczb mamy ich tylko 10!

Jeżeli przeto w obec tych dat żadnej wątpliwości ulegać nie może, że siły manipulacyjne Wydziału krajowego potrzebują koniecznie wzmocnienia, to z drugiej strony niemniej pewną jest rzeczą, że niepomyślny stan funduszu krajowego na wydatki z powiększeniem etatu połączone na teraz nie pozwala.

Pragnąc ile możności pogodzić oba te względy, Wydział krajowy zdecydował się na kombinacyę, która przysporzy mu z czasem jedną siłę manipulacyjną, nie obciążając w niczem budżetu krajowego.

Kombinacya ta streszcza się w wniosku utworzenia trzech posad asystentów manipulacyjnych przy równoczesnem zwinięciu dwóch posad kancelistów.

Zmianę tę w etacie zamyśla Wydział krajowy przeprowadzić w sposób następujący: Po Stanisławie Zabierzowskim opróżniona jest obecnie posada kancelisty. Posady tej Wydział krajowy jużby nie obsadził, natomiast zaś zamianowałby asystenta manipulacyjnego z płacą i dodatkami asystentów rachunkowych. Drugą i trzecią posadę asystenta obsadziłby Wydział krajowy dopiero przy najbliższym wakansie posady kancelisty, która równocześnie zostałaby zwiniętą.

Na razie nie przyniosłaby wprawdzie ta kombinacya Wydziałowi krajowemu żadnej korzyści, ale z czasem zyskalibyśmy jedną siłę manipulacyjną, która mianowicie dla służby w Archi-

Aleg. II. wum jest nam niezbędnie potrzebną, jak tego załączony „podział pracy“ (alegat II) dostatecznie dowodzi.

Co do strony finansowej tej kombinacyi, to nie tylko nie obciąży ona budżetu krajowego, ale nawet zmniejszy dotychczasowy wydatek jak to wynika z następującego zestawienia:

Dla dwóch kancelistów potrzeba:

a)	płacy stałej po 1000 zł.	2000 zł.
b)	dodatku aktywalnego po 200 zł.	400 „
c)	„ pięcioletniego po 100 zł.	200 „
	razem .	2600 zł.

Zaś dla trzech asystentów manipulacyjnych potrzeba:

a)	płacy stałej po 700 zł.	2100 zł.
b)	dodatku aktywalnego po 100 zł.	300 „
c)	„ pięcioletniego po 50 zł.	150 „
	razem .	2550 zł.

Z porównania okazuje się oszczędność w kwocie 50 zł. rocznie. Nadto, dopóki druga posada kancelisty opróżnioną nie zostanie, oszczędzać będzie fundusz krajowy rocznie 400 zł. jako różnicę między płacą kancelisty a asystenta, który już teraz zostanie zamianowany.

Inna jeszcze okoliczność przemawia za zaprowadzeniem posady asystentów manipulacyjnych.

W dzisiejszym etacie urzędników manipulacyjnych najniższą kategoryę stanowią kanceliści z płacą stałą 1000 zł. i dodatkiem aktywalnym w kwocie 200 zł. — razem przeto z dochodem 1200 zł. W oddziałach konceptowym i rachunkowym do pierwszej posady urzędniczej (asystentów) przywiązaną jest płaca z dodatkiem aktywalnym w rocznej kwocie tylko 800 zł. Jest to niezawodnie anomalią, aby urzędnik manipulacyjny, od którego się wymaga tylko ukończonej 4 klasy gimnazyalnej, był na najniższej posadzie o 400 zł. lepiej płatnym od urzędnika konceptowego, który dla osiągnięcia najniższej posady wykazać się musi z ukończenia studyów prawniczych i złożenia egzaminów rządowych, i od urzędnika rachunkowego, który posiadać musi 6. klasę gimnazyalną i egzamin fachowy z rachunkowości. Tej anomalii zaradzi proponowana zmiana, która wprowadzi pożądane zrównanie najniższej kategoryi urzędników wszystkich trzech oddziałów.

Z tych powodów wnosi Wydział krajowy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) W etacie urzędników krajowych zwija się dwie posady kancelistów a natomiast otwiera się trzy posady asystentów manipulacyjnych każda o rocznej płacy 700 zł. w. a. z dodatkiem aktywalnym o rocznych 100 zł. w. a. i z trzema dodatkami pięcioletnimi po 50 zł. w. a.

2) Przeprowadzenie tej zmiany ma nastąpić w ten sposób, iż Wydział krajowy jedną posadę asystenta manipulacyjnego obsadzi zaraz, dwie drugie zaś skoro druga posada kancelisty zostanie uwolnioną.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
i W. Księstwa Krakowskiego.

We Lwowie dnia 4. Czerwca 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Oktaw Pietruski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat 1. do L. 23.941/80.

Wykaz

czynności w oddziale manipulacyjnym

Wydziału krajowego

z ostatnich lat sześciu

od roku 1874. do 1879. włącznie.

Do Protokołu podawczego weszło:							
p.	w roku	Exhibitów	Uwaga	p.	w roku	Exhibitów	Uwaga
1	1866	6.251	z dniem 1. Października 1866. roku objął Wydział krajowy zarząd funduszów krajowych.	11	1876	35.900	
2	1867	13.901		12	1877	43.742	przybył fundusz propinacyjny.
3	1868	15.076		13	1878	62.534	
4	1869	16.986		14	1879	53.477	Sejmu nie było
5	1870	17.213		15	1880	60.000	minimum spodziewane
6	1871	19.413					
7	1872	22.416					
8	1873	22.702					
9	1874	26.839					
10	1875	31.691					
Sa	Z pierwszych 10 lat od objęcia zarządu funduszów krajowych.	192.488	średnia roczna z pierwszych 10 lat 19.248	Sa	z ostatnich pięciu lat	255.653	średnia roczna z ostatnich pięciu lat 51.130

Peryody		Przemundowano arkuszy				Ekspedyowano adresów			
		pilnych	bieżących	do autografii	Razem	ad acta i Videatami	do stron w miejscu	na pocztę	Razem
A. Zestawienie sumaryczne według półroczy.									
2em.	1874	1.153	5.595	103	**6.851**	2.093	4.313	11.805	**18.211**
1em.	1875	1.287	8.365	97	**9.749**	2.180	4.693	13.341	**20 214**
2em.	„	1.546	10.233	126	**11 905**	2.706	4.938	14.938	**22.582**
1em.	1876	2.781	10.006	110	**12.897**	4.371	4.644	13.212	**22.227**
2em.	„	2.744	10.351	142	**13.237**	4.485	5.086	12.517	**22.088**
1em.	1877	3.139	11.074	133	**14.336**	4 513	4.842	14.461	**23.816**
2em.	„	2.936	11.641	165	**14.742**	4.722	5.588	13.988	**24.298**
1em.	1878	2.731	12.956	133	**15 720**	4.894	6.728	13.738	**25.360**
2em.	„	2.755	12.273	317	**15.345**	5.679	6.655	12.155	**24.489**
1em.	1879	3.252	13.098	378	**16.728**	6.010	6.651	14.916	**27.577**
2em.	„	2.529	13.344	311	**16 184**	5.813	6 413	15.041	**27.267**
B. Zestawienie średnie co miesiąca według półroczy.									
II.	1874	192	932	17	**1.158**	350	712	1.967	**3.035**
I.	1875	214	1.560	16	**1.625**	365	782	2.221	**3.369**
II.	„	258	1.705	21	**1.984**	451	821	2.489	**3 763**
I.	1876	460	1.667	18	**2.150**	728	774	2.202	**3.704**
II.	„	457	1.725	23	**2.206**	747	844	2.086	**3.681**
I.	1877	523	1.845	22	**2.389**	752	807	2.410	**3.936**
II.	„	490	1.940	27	**2.457**	787	931	2.331	**4.049**
I.	1878	455	2.159	22	**2.620**	815	1.121	2.289	**4.226**
II.	„	460	2.045	53	**2.558**	946	1.109	2.026	**4.081**
I.	1879	542	2.183	63	**2.788**	1.001	1.109	2.500	**4 610**
II.	„	422	2.224	52	**2.698**	969	1.069	2.507	**4.545**
C. Zestawienie roczne za lata 1874 do 1879.									
1874		2.250	10.500	180	**12.930**	3.900	7.900	21.000	**32.800**
1875		2.833	18.598	223	**21.654**	4.886	9.631	28.279	**42.796**
1876		5.525	20.357	252	**26.134**	8.856	9.720	25.729	**44.315**
1877		6.075	23.715	298	**29.078**	9.235	10.420	28.449	**48.114**
1878		5.486	25.229	450	**31 165**	10.573	13 383	25.893	**49.849**
1879		5.781	26.442	689	**32.912**	11.823	13.064	29.957	**54.844**

Za autentyczność wykazu — Dyrektor kancelarji Wydz. kraj.

Alegat 2. do LW. 23941/80.

Podział pracy w Archiwum Wydziału krajowego.

I. Kierownik.

Archiwista Hipolit Duszyński, załatwia:

1. cenzurę referatów co do spełnienia wszelkich poleceń przez Ekspedyturę i rozdziela pomiędzy pojedynczych pracowników do dalszego przemanipulowania;
2. czuwa nad pracami pojedynczych pracowników;
3. sporządza wykazy niezałatwionych exhibitów i zaległych priorów;
4. sporządza kommemoracye w sprawach szlacheckich i utrzymuje w porządku księgi i akta szlacheckie.

II. Pracownicy samoistni.

A. Urzędnicy:

do Dep. VI. Kancelista Kiszelka Albin i 2 pomocników;
do Dep. V. Krzeczkowski Władysław i 3 pomocników.

B. Dyurniści:

do Dep. III. Chudzikiewicz Stanisław;
do Dep. IV. Rożanowski Karol i 1 pomocnik;
do Dep. I. i II. Majewski Jan i 2 pomocników.

	1 Archiwista
	2 Kancelistów
	11 Dyurnistów
Razem	14 pracowników.

LW. 53.039/79.

Alegat. 46.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zaliczki w kwocie 11.433 zł. 34 ct. w. a., udzielonej gminie miasta Krakowa w roku 1875. z funduszu szkolnego krajowego.

Wysoki Sejmie!

Gmina miasta Krakowa otrzymała z mocy rozporządzenia Rady szkolnej krajowej z dnia 21. Listopada 1875 L. 12.337 na pokrycie płac nauczycieli tamtejszych szkół ludowych zaliczkę z funduszu szkolnego krajowego w kwocie 11.433 zł. 34 ct. w. a.

Geneza tej zaliczki jest następująca: Po dokonanej na podstawie ustawy krajowej z dnia 2. Maja 1873 Nr. 250 Dz. u. kr. reorganizacyi szkół ludowych w Krakowie, Rada szkolna krajowa orzeczeniem z dnia 11. Czerwca 1875 L. 3572 wezwała gminę tego miasta, aby począwszy od dnia 1. Września 1875 dostarczała na pokrycie płac nauczycieli tamtejszych szkół ludowych stosownie do przepisu art. 19, 27 i 28 wspomnianej ustawy, potrzebnej kwoty pieniężnej aż do wysokości 16% podatków bezpośrednich w obrębie gminy miasta opłacanych. Przeciw temu orzeczeniu wniosła gmina do Rady szkolnej krajowej przedstawienie, w którem opierając się na brzmieniu ostatniej alinei art. 27. zacytowanej ustawy, twierdzi, że skoro w Krakowie osobny fundusz szkolny okręgowy nie istnieje, nie może też mieć do gminy krakowskiej zastosowania przepis o wnoszeniu 4% prestacyj do funduszu okręgowego, zaczem gmina ma tylko obowiązek uiszczania 12% do funduszu szkolnego miejscowego. Przedstawienie to nie znalazło uwzględnienia, natomiast jednak Rada szkolna krajowa pragnąc przyjść w pomoc gminie, w skutek reorganizacyi szkół ludowych znacznymi wydatkami obciążonej, udzieliła jej tytułem zaliczki z funduszu szkolnego krajowego zwrotnej w ciągu roku 1877, na pokrycie płac nauczycielskich kwotę 11.433 zł. 34 ct. w. a., odpowiadającą 4% podatków bezpośrednich, w czasie od 1. Września 1875 do końca roku 1876 w obrębie gminy miasta Krakowa opłacanych.

W roku 1876. wniosła gmina krakowska do Wysokiego Sejmu petycyę o interpretacyę ostatniej alinei art. 27. ustawy z dnia 2. Maja 1873 w tym duchu, że gminy, które same przez się stanowią okręg szkolny, wolne są od obowiązku uiszczania owych 4% na fundusz szkolny okręgowy.

Interpretacya taka, zniżając prestacye gminy krakowskiej z 16% na 12% podatków bezpośrednich, byłaby oraz uwolniła gminę od zwrotu otrzymanej zaliczki. Gdy jednak Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8. Kwietnia 1876 przeszedł nad tą petycyą do porządku dziennego, przeto obowiązek prawny gminy do zwrócenia tej zaliczki funduszowi szkolnemu krajowemu stał się niewątpliwym.

Skoro więc upłynął termin przez Radę szkolną krajową gminie wyznaczony, zawezwał ją Wydział krajowy, aby zaliczkę ową funduszowi szkolnemu wróciła. Na to wezwanie odpowiedziała gmina podaniem de praes. 25. Stycznia 1879 do l. 3599 wniesionem, w którem prosi, aby Wydział krajowy wyjednał u Wysokiego Sejmu:

1) umorzenie owej zaliczki 11.433 zł. 34 ct. w. a.;

2) wyznaczenie na potrzeby krakowskich szkół ludowych stałej rocznej subwencyi w kwocie 5000 zł. z funduszu krajowego.

Prośbę tę uzasadnia gmina krakowska wielkiem przeciążeniem budżetu swego wydatkami na potrzeby szkolne. I tak przytacza, że gdy od roku 1867 do 1870 preliminarz szkolny postępował od 6000 zł. do 10.000 zł., a w latach od 1871 do 1874 podniósł się z 22.000 zł. na 48.000 zł., to od czasu nowej organizacyi szkół ludowych krakowskich, t. j. od roku 1875, wzrósł ten preliminarz szkolny wraz z subwencyami dla prywatnych zakładów, szkół średnich i instytucyj naukowych do rocznej kwoty przeszło 60.000 zł. Nadto poniosła gmina od roku 1875 na budowę i urządzenie pięciu nowych budynków szkolnych wydatek nadzwyczajny około 300.000 zł. Wobec tak znacznych ofiar w przeciągu kilku lat ostatnich na cele szkolne poniesionych, gmina miasta Krakowa mniema mieć prawo nietylko do żądania umorzenia zaliczki, której bez wielkiego uszczerbku dla innych gałęzi administracyi miejskiej zwrócić nie byłaby w stanie, ale także do stałej subwencyi rocznej na potrzeby szkolne z funduszu krajowego.

Wydział krajowy udzielił to podanie Radzie szkolnej krajowej do zaopiniowania, a ta odezwą z dnia 20. Grudnia 1879 L. 9018 oświadczyła, że prośby gminy krakowskiej ani co do umorzenia zaliczki z r. 1875, ani też co do przyznania stałej rocznej subwencyi w kwocie 5000 zł. z funduszu krajowego, popierać nie może.

Konkluzyę poprzedza długi i wyczerpujący wywód, na datach i cyfrach oparty, w którym Rada szkolna krajowa dochodzi do rezultatu, że wydatki gminy miasta Krakowa na cele szkolne w okresie od reorganizacyi szkół, t. j. od r. 1875 do końca roku 1879, nie przekraczały bynajmniej miary obowiązkowych prestacyj ustawą z roku 1873 na gminę nałożonych, a w stosunku do wydatków wielu innych gmin w kraju były nawet znacznie mniejsze, tudzież, że i na przyszłość nie czekają gminy krakowskiej takie wydatki, któreby budżet miejski przeciążały i dawały gminie prawo do żądania pomocy z funduszu krajowego.

Jakkolwiek wywodem Rady szkolnej, opartym na ścisłem obliczeniu stosunku procentowego wydatków szkolnych do ilości opłacanych w gminie podatków bezpośrednich, ze stanowiska prawnego z pewnością nic zarzucić nie można, to jednak trudno także zgodzić się w zupełności na konkluzyę z tych wywodów wysnutą. Rada szkolna w swem porównawczem obliczeniu ciężarów ponoszonych przez pojedyncze gminy na cele szkolne, ma na względzie jedynie stosunek wydatków szkolnych do podatków bezpośrednich przez gminy opłacanych, nie uwzględnia zaś stosunku tych wydatków do p o t r z e b gmin komparacyi poddanych. Takie jednostronne obliczenie nie może jednak dać miary rzeczywistego obciążenia gmin wydatkami szkolnymi, jeżeli bowiem gminy wiejskie, nie mające a przynajmniej nie czujące prawie żadnych innych potrzeb komunalnych, mogą niekiedy bez wielkiego wysilenia płacić na potrzeby szkolne nawet *alterum tantum* opłacanych podatków bezpośrednich, to dla gmin miast wielkich, szczególnie zaś miasta tego co Kraków znaczenia, które obok potrzeb szkolnych ma tyle innych ważnych potrzeb do zaspokojenia, nawet wydatek nie przekraczający miary ustawą oznaczonej, może być bardzo uciążliwym.

Że takie bezwzględne traktowanie Krakowa na równi z gminami wiejskiemi i małomiejskiemi nie odpowiadałoby zasadom słuszności wynika dalej i ztąd, że Kraków oprócz prawnego obowiązku ponoszenia wydatków na szkoły ludowe ma także wprawdzie nieprawny, ale równie święty, moralny obowiązek subwencyonowania licznych szkół prywatnych, średnich i najwyższych instytucyj naukowych. Wydatki roczne, jakie z tego tytułu gmina krakowska ponosi, doliczone do obowiązkowych prestacyj na utrzymanie szkół ludowych, przewyższają znacznie prawnie unormowany procent od podatków bezpośrednich w gminie opłacanych. Dość wspomnieć, że na utrzymanie szkoły sztuk pięknych wstawia gmina krakowska do budżetu corocznie 6000 złr., a jest to wydatek ponoszony przez Kraków niejako w zastępstwie całego kraju, który nie mogąc dozwolić na upadek takiej instytucyi, musiałby w razie odmówienia tej subwencyi przez gminę krakowską, przyjąć ją na budżet krajowy.

Nie można także pominąć i tej ważnej okoliczności, że gdy gminy pomniejsze tylko swojej ludności młodzież w szkołach gminnych mieszczą, to w krakowskich szkołach ludowych kształci się bardzo wiele dzieci w innych gminach zamieszkałych, w skutek czego Kraków zmuszony jest utrzymywać większą liczbę szkół, niżby dla swéj młodzieży potrzebował.

Wszystkie te względy zdolne są utwierdzić w przekonaniu, że pod względem wydatków szkolnych, miasta takiego jak Kraków nie można traktować na równi z gminami wiejskiemi i małomiejskiemi i że mogą zajść wypadki, w których pomoc ze strony kraju jest wskazaną, chociażby nawet nie zachodziły wszystkie warunki, od jakich ustawa pomoc tę czyni zawisłą.

Wypadek tego rodzaju zachodzi zdaniem Wydziału krajowego właśnie co do zaliczki udzielonej gminie krakowskiej w r. 1875 z funduszu szkolnego krajowego w kwocie 11.433 złr. 34 ct.

Jak już wyżej wspomniano, udzieliła Rada szkolna krajowa tej zaliczki uwzględniając wielkie ciężary, jakie Kraków z powodu reorganizacyi swych szkół ludowych ponieść musiał. W tem uzasadnieniu leży już niejako uznanie, że gmina krakowska w r. 1875 wydatkami na potrzeby szkolne w latach 1875 i 1876 była nad swoje siły obciążoną. Uznał to i Wys. Sejm, przyznając gminie miasta Krakowa uchwałą z dnia 8. kwietnia 1876 jednoroczną subwencyę w kwocie 5000 zł. na szkołę wydziałowa żeńską. Zważywszy, że od tego czasu stosunki majątkowe gminy bynajmniej się nie polepszyły, lecz owszem, powszechne zubożenie musiało wpłynąć niekorzystnie także na dochody Krakowa; zważywszy, że Kraków nie posiada prawie żadnego majątku; zważywszy, że pomimo zwiększonych od r. 1875 wydatków zwyczajnych na szkoły ludowe, poniósł właśnie w tym względzie z własnych funduszów bez żadnej ze strony kraju pomocy wydatek nadzwyczajny w ogromnej stosunkowo kwocie przeszło 300.000 zł. na budowę i urządzenie pięciu nowych gmachów szkolnych, mniema Wydział krajowy, że uwolnienie gminy miasta Krakowa od obowiązku zwrócenia funduszowi szkolnemu krajowemu zaliczki w kwocie 11.433 zł. 34 ct. a. w. będzie tylko słusznem ze strony kraju uznaniem za ofiary, jakie ta gmina w ostatnich kilku latach z własnego popędu na ołtarzu oświaty ludowej złożyła.

Jeżeli jednak ulga taka dla gminy krakowskiej wydaje się Wydziałowi krajowemu słuszną i sprawiedliwą, to z drugiej strony jest on równie mocno przekonany, że ustępstwo to jest najwyższą miarą tego, co kraj na teraz dla gminy krakowskiej zrobić powinien i może. Jakkolwiek wydatki gminy na potrzeby szkół ludowych w stosunku do dochodów są niezaprzeczenie dość znaczne, to jednak nie dosięgają one znowu takiej wysokości, aby stała subwencya ze strony kraju była konieczną, zwłaszcza, że jak na teraz nawet prawdopodobieństwa nie ma, ażeby wydatki te przynajmniej w najbliższej przyszłości zwiększyć się mogły. Ten wzgląd jak niemniej stan funduszu krajowego, który obecnie mniej niż kiedykolwiek zdolny jest do ponoszenia tak znacznego stosunkowo ciężaru, skłania Wydział krajowy do odmówienia poparcia drugiej prośby gminy krakowskiej o wyznaczenie stałej rocznej subwencyi w kwocie 5000 złr. z funduszu krajowego na potrzeby szkół ludowych krakowskich.

Z tych powodów Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zaliczka z funduszu szkolnego krajowego w kwocie 11.433 złr. 34 ct. rozporządzeniem Rady szkolnej krajowej z dnia 21. Listopada 1875 l. 12.357 gminie miasta Krakowa na pokrycie płac nauczycieli w krakowskich szkołach ludowych udzielona, uznaje się za umorzoną.

Z Rady Wydziału Krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 11. Czerwca 1880.

Marszałek krajowy

Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Członek Wydziału krajowego

Oktaw Pietruski w. r.

Sprawozdawca.

LW. 15044.

Alegat. 47.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych szkół rolniczych w Dublanach.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 10. Października 1878. załatwił Wysoki Sejm sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 10. Września 1878. L. 29.724 następującą uchwałą:

1. „Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie objęcia „szkół rolniczych w Dublanach w zarząd kraju.

2. „Sejm poleca Wydziałowi:

a) „Zażądać od komitetu c. k. Towarzystwa galic. gospodarskiego przedłożenia absolutorium „c. k. Ministerstwa rolnictwa co do użycia subwencyi tegoż Ministerstwa w kwocie „14.000 zł. w. a. na cele wybudowania laboratorium chemicznego i przyjąć ten fundusz „na podstawie tego absolutorium.

b) „Zażądać od komitetu c. k. Towarzystwa galic. gospodarskiego wyjaśnienia i usprawie„dliwienia z użycia subwencyi krajowej w kwocie 6.000 zł. w. a.

c) „Przedłożyć sprawę tych obydwóch funduszów na przyszłej sesyi sejmowej.

3. „Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia załączonego kontraktu.

4. „Sejm przyjmuje na kraj wszelkie obowiązki c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego „względem właścicieli akcyi wydanych przez Towarzystwo na pożyczkę bezprocentową „zaciągniętą na zakupienie majętności Dublańskiej, o ile akcye te nie zostały dotąd umo„rzone albo też nie przeszły na własność c. k. Towarzystwa gospodarskiego lub szkół „rolniczych w Dublanach.

5. „Ustęp A. I. etatu posad i płac grona nauczycielskiego przy krajowej wyższej szkole „rolniczej i krajowej praktycznej szkole parobków i dozorców gospodarskich w Dublanach „uchyla się, i brzmieć ma jak następuje:

a) „siedmiu stałych profesorów fachowych, z których jeden jest równocześnie dyrektorem „zakładu tudzież dyrektorem krajowej praktycznej szkoły parobków i dozorców gospodarskich.

b) „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej odpo„wiednie wnioski w celu uregulowania gospodarskich i finansowych stosunków w Dublanach".

I.

W myśl ustępu 2) uchwały powyższej zawezwał Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 5. Listopada 1878 L. 53.396 komitet c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego, aby przedłożył absolutorium c. k. Ministerstwa rolnictwa co do użycia subwencyi w kwocie 14.000 zł., którą komitet uzyskał ze skarbu państwa na budowę laboratorium chemicznego w Dublanach, niemniej zdał sprawę z użycia subwencyi krajowej w kwocie 6.000 zł. w. a. na tenże sam cel udzielonej.

W skutek wezwania tego przedłożył komitet pismem z dnia 23. Lipca 1879 L. 996 odpis reskryptu c. k. Namiestnictwa z dnia 12. Lipca 1879 L. 34.051, podług którego c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 25. Czerwca 1879 L. 4577 uznało za dokładne rachunki komitetu co do użycia subwencyi ze skarbu państwa w kwocie 14.000 zł. w. a. przeznaczonej na budowę laboratorium chemiczno-technologicznego w Dublanach, a udzieliło komitetowi absolutorium powyższe w tem przypuszczeniu, że c. k. galic. Towarzystwo gosp. dołoży wszelkich starań, ażeby jak najprędzej ukończyć z Wydziałem krajowym obrachunek co do wiadomej subwencyi krajowej w kwocie 6.000 zł. w. a.

Rachunkami wspomnianymi wykazał komitet jako:

1. zużyte na zakupno i przysposobienie materyału do budowy	6.435	zł. 32	ct.
2. zużyte na zakupno sprzętów i przyrządów do przyszłego laboratorium .	1.311	„ 66	„
3. zużyte na zasiłki na podróże naukowe	600	„ —	„
4. zużyte na różne drobne wydatki	83	„ 03	„
5. stratę na piasku i cegle	464	„ 38	„
6. pozostałe w gotowiznie	5.105	„ 61	„
Razem	14.000	zł. —	ct.

Materyał przysposobiony do budowy laboratorium przeszedł był pod zarząd Wydziału krajowego, jak już nadmieniono w sprawozdaniu z dnia 10. Września 1878 L. 29.724, wraz z inwentarzem szkół rolniczych w Dublanach, przy czem sprawdzono tenże materyał jedynie pod względem wykazanej ilości. Równocześnie odebrał był Wydział krajowy także sprzęty i przyrządy do laboratorium, zakupione z funduszu budowy a wcielone do środków naukowych szkoły wyższej. Kiedy przeto komitet c. k. gal. Towarzystwa gosp. złożył dowód, że uzyskał absolutorium c. k. Ministerstwa rolnictwa, pozostawało Wydziałowi krajowemu już tylko odebrać znajdującą się w rękach komitetu gotowiznę, ażeby wykonać w zupełności polecenie zawarte w ustępie 2. a) przytoczonej na wstępie uchwały Wysokiego Sejmu. Z gotowizny tej jednakże potrącił komitet kwotę 2.825 zł. 11 ct. w. a., o którą podług obliczenia jego wydatki na utrzymanie szkół rolniczych w Dublanach w ciągu roku 1877 przewyższyły sumę zaliczek wypłaconych na ten cel przez Wydział krajowy. Resztę zaś gotowizny w kwocie 2.280 zł. 50 ct. wpłacił komitet na wezwanie Wydziału krajowego z dnia 27. Czerwca 1879 L. 23.807 do kasy krajowej dnia 31. Lipca 1879, poczem Wydział krajowy zarządził rozporządzeniem z dnia 12. Sierpnia 1879 L. 29.975 otworzenie osobnego rachunku dla funduszu pod nazwą „Fundusz budowy laboratorium w Dublanach“, jako funduszu samoistnego, budżetem nie objętego.

Co się tyczy materyału budowlanego, przysposobionego do budowy laboratorium kosztem subwencyi państwowej, to już przy odbiorze szkół było widocznem, że wartość materyału tego nie dosięga kwoty podanej przez komitet c. k. gal. Towarzystwa gosp. t. j. 6.435 zł. 32 ct. Powód zaś umniejszenia się wartości materyału również nie mógł być wątpliwym. Materyał ów bowiem składał się przeważnie z cegły, która przysposobiona już lat kilka przedtem musiała znacznie ucierpieć od wpływów atmosferycznych, na które przez cały ten czas była wystawioną.

Pragnąc sprawdzić rzeczywistą wartość materyału, polecił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 13. Listopada 1878 L. 52.597 architekcie p. Józefowi Janowskiemu jego oszacowanie. Przy szacowaniu jednakże okazała się znaczna różnica w ilości kamienia, dotąd dostatecznie nie wyjaśniona, w skutek czego Wydział krajowy obecnie jeszcze nie może podać rzeczywistej wartości odebranego materyału. Natomiast nadmienia Wydział krajowy, że większa połowa cegły należącej do funduszu budowy laboratorium (83 tysiące) oraz część kamienia (49 m. s.) odstąpione zostały do budowy kaplicy w Dublanach za cenę 1.490 zł., zaś resztę cegły Wydział krajowy dla uniknięcia dalszych strat polecił rozporządzeniem z dnia 26. Września 1879 L. 33.488 sprzedać po cenie minimalnej 12 zł. za tysiąc, a z ostatecznego wyniku pieniężnego sprzedaży nieomieszka zdać sprawy Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi.

W sprawie subwencyi udzielonej na budowę laboratorium z funduszu krajowego odbyła się na życzenie Komitetu w Marcu roku 1879 pomiędzy delegatami Wydziału krajowego i delegatami Komitetu konferencya, na której pp. delegaci Komitetu oświadczyli, że owej subwencyi użyto nie na budowę laboratorium, ale na zaspokojenie innych potrzeb wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, a mianowicie na urządzenie zakładu i zakupno środków naukowych, oraz przedłożyli wyciąg znaczniejszych wydatków na środki naukowe i wewnętrzne urządzenie zakładu od roku 1870 po koniec roku 1877 z wnioskiem, ażeby Wydział krajowy zezwolił na potrącenie z subwencyi krajowej przynajmniej tych z wydatków wyciągiem objętych, które poczynione zostały od czasu przyznania wspomnianej subwencyi t. j. od 10. Lutego 1872. roku.

Dla wyjaśnienia sprawy przypomnieć wypada, że Komitet w piśmie z dnia 27. Stycznia 1872 L. 1268 uzasadnił prośbę o zasiłek z funduszu krajowego w kwocie 6000 zł. w. a. potrzebą wybudowania osobnego budynku, któryby mógł pomieścić laboratorium technologiczne i laboratorium chemiczne, i w którymby zbiory naukowe szkoły znalazły stosowne pomieszczenie; że dalej w piśmie z dnia 5. Maja 1874 L. 537 prosił, ażeby Wydział krajowy zaasygnował mu przyrzeczony zasiłek „na budowę laboratorium chemicznego w Dublanach“. Z drugiej strony nadmienić należy, że w rozporządzeniu Wydziału krajowego z dnia 26. Maja 1874 L. 8081, którem zaasygnowano Komitetowi przyznane 6000 zł. w. a., określono przeznaczenie zasiłku ogólnikowem wyrażeniem „na rozszerzenie szkoły“. Okoliczność ta jednakże nie zdawała się Wydziałowi krajowemu dostatecznie usasadniać przypuszczenia, że zasiłek udzielonym został na inny cel jak na ten, który był wskazany w przytoczonych wyżej podaniach Komitetu. Przynajmniej zaś niemogło w obec podanego wyżej stanu rzeczy dla Wydziału krajowego być wątpliwem, że zasiłek przeznaczonym był jeżeli nie wyłącznie na budowę laboratorium, to w każdym razie tylko na pomnożenie ubikacyi zakładu bądź przez postawienie budynków nowych, bądź przez rozszerzenie starego budynku szkolnego.

Z tych powodów Wydział krajowy nie mógł uważać się za uprawnionego do zwolnienia c. k. galic. Towarzystwa gosp. z obowiązku zwrotu jakiejkolwiek części zasiłku, użytej nie na pomnożenie ubikacyi zakładu. W skutek tego zaś widział się zmuszonym odmówić uwzględnienia wniosku, postawionego na konferencyi przez delegatów Komitetu, pomimo że niektóre okoliczności zdawały się przemawiać za uwzględnieniem, — i zawezwać Komitet rozporządzeniem z dnia 26. Marca 1879. L. 12.134 ponownie, ażeby kwotę 6000 zł. w. a. przelał do kasy krajowej jako należącą do funduszu przeznaczonego na budowę laboratorium chemicznego w Dublanach. Odkąd jednakże Komitet na drugiej konferencyi, odbytej dnia 29. Maja 1879, objawił przez usta delegatów swych zamiar przedstawienia sprawy Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi z prośbą, ażeby Wysoki Sejm zwolnił c. k. gal. Towarzystwo gosp. z obowiązku zwrotu rzeczonej kwoty w całości lub w części, nie upomniał się Wydział krajowy więcej o wypłatę, pozostawiając sprawę w zawieszeniu aż do decyzyi Wysokiego Sejmu.

Obok kwestyi uregulowania funduszu budowy laboratorium musiał na konferencyach wyżej wspomnianych być przedmiotem rokowań także obrachunek dochodów i wydatków szkół rolni-

*

czych w Dublanach w roku 1877, w którym Komitet c. k. gal. Towarzystwa gosp. prowadził administracyę szkół już na rachunek funduszu krajowego. Przy wypłacie reszty subwencyi państwowej, należącej do funduszu budowy laboratorium, potrącił Komitet, jak już wyżej wspomniano, kwotę 2.825 zł. 11 ct. w. a. jako pretensyę swą do funduszu krajowego z tytułu administracyi powyższej; Wydział krajowy zaś z pretensyi tej przyznał był poprzednio tylko 2.293 zł. 19 ct. (t. j. o 531 zł. 92 ct. mniej). Zachodziła bowiem w przedmiocie obrachunku pomiędzy Wydziałem krajowym a Komitetem różnica zapatrywań o tyle, że Komitet umieścił w zamknięciu rachunków szkoły niższej z roku 1877 pod nazwą „utrzymanie uczniów“ w dochodach 1.318 zł. 58 ct. a. w., a w wydatkach 1.850 zł. 50 ct. a. w.; Wydział krajowy zaś był zdania, że fundusz krajowy nie ma obowiązku pokrycia niedoboru w kwocie 531 zł. 92 ct. w. a., wynikającego z porównania dochodów i wydatków tej pozycyi, ponieważ koszta utrzymania uczniów nie były objęte preliminarzem, na podstawie którego pokrywane być miały wydatki szkoły niższej w roku 1877 (podług rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 23. Lutego 1877 L. 4226). Zdaniu temu dał Wydział krajowy wyraz w rozporządzeniu z dnia 15. Lutego 1878 L. 5064, którem oznajmił Komitetowi, że nie może na własną odpowiedzialność przyjąć na fundusz krajowy przewyżki wydatków na utrzymanie uczniów szkoły niższej i zażądał, ażeby Komitet sprostował zamknięcie rachunków szkoły niższej przez wykreślenie pozycyi „utrzymanie uczniów“ z dochodów i wydatków. Z uwagi jednakże, że pretensya Komitetu, jakkolwiek pod względem formalnym nieusprawiedliwiona, wynikła z zaspokojenia rzeczywistej potrzeby szkoły niższej w czasie, kiedy szkoła ta była poniekąd już zakładem krajowym, że dalej c. k. gal. Towarzystwo gospodarskie, pokrywając niedobór z własnych szczupłych funduszów, doznałoby w funduszach tych znacznego uszczerbku, uznał Wydział krajowy później za stosowne na prośbę delegatów Komitetu pozostawić sprawę w zawieszeniu aż do decyzyi Wysokiego Sejmu i zezwolić rozporządzeniem z dnia 27. Czerwca 1879 L. 23.807 na tymczasowe potrącenie wykazanego niedoboru z kwoty, którą Komitet miał obowiązek przelać do kasy krajowej jako resztę subwencyi państwowej na budowę laboratorium. Obecnie zaś Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek, dążący do uregulowania tej sprawy w sposób, za którym zdają mu się przemawiać względy słuszności.

Zwłoka zresztą, jakiej doznało tymczasowe uregulowanie sprawy obrachunku z powodów od Wydziału krajowego niezależnych, pociągnęła za sobą ten skutek, że wydatek na szkoły rolnicze w Dublanach w r. 1877, który Komitet potrącił przy wypłacie reszty funduszu budowy laboratorium, nie mógł być uwzględnionym w „zamknięciu rachunku funduszów dotowanych i samoistnych budżetem objętych za rok 1877“, czem się tłumaczy wykazana w powyższem zamknięciu przewyżka dochodów szkół Dublańskich, i że wydatek ten obciąży rachunek szkół z r. 1880, w którym przyznane Komitetowi 2.293 zł. 19 ct. w. a. zwrócono funduszowi budowy laboratorium z funduszu krajowego.

II.

W projekcie umowy, do której zawarcia Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy ustępem 3. przywiedzionej na wstępie uchwały, termin objęcia przez kraj majętności Dublańskiej w fizyczne posiadanie oznaczono na dzień 1. Czerwca 1879. r. Nie spuszczając z oka obowiązku zastosowania się do warunku powyższego pod względem obrachunku pretensyi wynikających ze sprzedaży i kupna folwarku, uznał przecież Wydział krajowy ze względów gospodarskich za pożądane dążyć do przyspieszenia terminu odebrania przynajmniej o tyle, ażeby nowy właściciel wszedł w posiadanie folwarku przed rozpoczęciem zasiewów wiosennych. W tym celu zawiązał Wydział krajowy pismem z dnia 24. Stycznia 1879 L. 2916 rokowania z Komitetem c. k. gal. Towarzystwa gosp. Po konferencyi zaś odbytej w sprawie ustanowienia terminu odebrania pomiędzy delegatami Wydziału kra-

jowego i Komitetem dnia 27. Lutego 1879 i otrzymaniu pisma Komitetu z dnia 1. Marca 1879 L. 454, którem Komitet przedłożył wnioski swe co do obliczenia wzajemnych pretensyi na wypadek przyspieszenia terminu odebrania, oznajmił Komitetowi rozporządzeniem z dnia 26. Marca 1879 L. 11.484, że w myśl uchwał na konferencyi zapadłych gotów jest objąć folwark w posiadanie fizyczne dnia 1. Kwietnia 1879 obliczając przytem wzajemne pretensye według wniosków Komitetu, jeżeli Komitet zobowiąże się wraz z folwarkiem oddać cały zapas paszy, jaki po pokryciu zwykłej potrzeby aż do dnia odbioru pozostanie na folwarku, niemniej zboże w ziarnie i kartofle w ilości potrzebnej na zasiew wiosenny oraz na ordynarye przypadające służbie folwarcznej aż do 1. Września 1879.

Na zasadzie warunków powyższych, na które Komitet zgodził się pismem z dnia 29. Marca 1879 L. 551, przeszedł folwark Dublański w fizyczne posiadanie kraju już dnia 3. Kwietnia 1879 pomimo, że w umowie notaryalnej zawartej dnia 31. Marca 1879 brzmienie projektu umowy zatwierdzonego przez Wysoki Sejm ściśle zachowano. — W tem miejscu wypada zaraz nadmienić, że na żądanie Wydziału krajowego c. k. Sąd krajowy polecił tabuli krajowej rozporządzeniem z dnia 24. Maja 1879. r. L. 22.697, ażeby zaintabulowała kraj Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem za właściciela majętności Dublany.

Przy odbiorze folwarku oszacowała komisya znawców, do której Wydział krajowy wspomnianem już pismem z dnia 26. Marca 1879 L. 11.484 zaprosił był pp. Hipolita Bochdana, Emila Torosiewicza i Maryana Hoppena, inwentarz żywy i martwy, przechodzący wraz z folwarkiem na własność kraju.

Według protokołu tej komisyi z dnia 3. Kwietnia 1879 wynosiła:

1. Wartość inwentarza żywego	5.180 zł.	— ct.
2. „ „ martwego	2.605 „	69 „
Razem	7.785 zł.	69 ct.

Z dniem przejścia folwarku w fizyczne posiadanie kraju objął bezpośredni nadzór nad nim p. Kazimierz Pańkowski, prof. kraj. wyż. Szkoły rolniczej w Dublanach, powołany na prowizorycznego administratora rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 1. Kwietnia 1879 L. 12741, którem ustanowiono zarazem zgodnie z życzeniem p. Pańkowskiego, że administrator pełnić będzie tymczasowo obowiązki swe bezpłatnie. Stosunek ten nie zmienił się do tej pory z powodu, że Wydział krajowy uważał za konieczne zapoznać się bliżej ze stosunkami gospodarskimi folwarku, a wszczególności zaczekać na wynik obrotów pierwszego roku gospodarczego, zanimby powziął decyzyę w przedmiocie wysokości i formy wynagrodzenia administratora.

Mając na oku wykonanie polecenia zawartego w ustępie 6. przywiedzionej na wstępie uchwały Wysokiego Sejmu, polecił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 29. Stycznia 1879 L. 3246 pp. Kazimierzowi Pańkowskiemu i Zygmuntowi Strusiewiczowi, profesorom kraj. wyższej Szkoły rolniczej w Dublanach, wypracowanie planu gospodarczego dla folwarku Dublańskiego, dodając im do pomocy w przewidywaniu potrzeby robót melioracyjnych na folwarku p. Seweryna Karpuszkę, inżyniera bióra melioracyjnego. Zawezwani zaś wywiązali się z zadania swego bardzo starannie wypracowaną relacyą z dnia 15. Marca 1879, którą p. Karpuszko uzupełnił jeszcze osobną relacyą o stanie łąk folwarcznych z dnia 23. Marca 1879.

W relacyi swej starali się pp. Pańkowski i Strusiewicz przedewszystkiem uzasadnić konieczność wyłączenia z gospodarstwa części gruntów folwarcznych zwanej „Karwaty“ obejmującej około 28 morgów roli, 12 morgów łąk i 20 morgów lasu, razem około 60 morgów, sprzedanie takowej i obrócenie uzyskanej ze sprzedaży kwoty, którą autorowie projektu obliczyli na mniej więcej 6.000 złr., na niezbędne dla folwarku nakłady. Zdaniem bowiem pp. Pańkowskiego i Strusiewicza gospodarstwo na wspomnianej części gruntów folwarcznych opłacić się nie może raz z powodu zbyt wielkiego oddalenia jej od zabudowań folwarcznych, powtóre zaś dla tego, że rola wyjałowiona, łąka zaniedbana i las a raczej grunt leśny porosły młodą osiczyną i leszczyną czynią z „Karwat“ jednę z najgorszych części gruntów

Dublańskich, którąby tylko stosunkowo bardzo znacznym kosztem ulepszyć można; z drugiej zaś strony dla doprowadzenia całego gospodarstwa Dublańskiego do stanu odpowiedniego konieczne są ulepszenia, których zaprowadzenie żadną miarą nie da się odroczyć, jak n. p. postawienie nowego budynku w miejsce dotychczasowej stajni chylącej się do upadku, postawienie szopy na zboże, urządzenie gnojarni, zreorganizowanie i uzupełnienie krowiarni i t. p., a wydatki na ulepszenia te przez sprzedaż „Karwat“ pokryte by być mogły w znacznej części bez obciążania funduszu krajowego.

Przeświadczony na podstawie własnych spostrzeżeń o trafności zapatrywania powyższego Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek o upoważnienie do sprzedaży „Karwat“. Na tym wniosku jednakże poprzestać musi Wydział krajowy na ten raz w sprawie uregulowania gospodarskich i finansowych stosunków w Dublanach. Dalsze swe wnioski bowiem zamierza Wydział krajowy oprzeć na planie gospodarczym i finansowym pp. Pańkowskiego i Strusiewicza, który uważa za ułożony nie tylko z fachową znajomością rzeczy, ale i z należytem uwzględnieniem miejscowych warunków produkcyi oraz stosunku gospodarstwa folwarcznego do krajowych szkół rolniczych w Dublanach. Ponieważ zaś sprzedaż „Karwat“ stanowi integralną część tego planu, przeto treść wniosków szczegółowych, które Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi przedłożyć zamierza, zawisła w znacznej mierze od decyzyi, jaką Wysoki Sejm poweźmie w przedmiocie projektu tej sprzedaży.

Wspomnieć jeszcze wypada o bilansie folwarku Dublańskiego z końcem pierwszego roku gospodarczego, przez który folwark pozostawał pod zarządem Wydziału krajowego, t. j. z dniem 1. kwietnia r. b. Bilans ten, o ile już w tej chwili zestawionym być może na podstawie niesprawdzonego jeszcze zestawienia administratora folwarku z dnia 31. Maja r. b. oraz ksiąg rachunkowych Wydziału krajowego, wykazuje w przybliżeniu dochód w kwocie 10.820 złr., a rozchód w kwocie 12.650 złr. w. a., zatem niedobór w kwocie 1.830 złr. w. a. W podanej kwocie rozchodu mieszczą się jednakże także spłacone kapitały i procenta (Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu, galicyjskiej Kasie oszczędności i c. k. galic. Towarzystwu gosp.) w kwocie 2.840 złr. w. a., a nadto wydatki oznaczone przez administratora jako nadzwyczajne w kwocie 2.613 złr. (głównie na dokupno i rekonstrukcyę maszyn i narzędzi rolniczych, dokupno nasion, dokupno koni oraz urządzenie gnojarni). Gospodarstwo więc przyniosło, już po potrąceniu wydatków nadzwyczajnych, około 910 złr. w. a. dochodu, co uznać wypada za rezultat zadawalniający, zwłaszcza jeżeli się zważy, że na wiosnę r. 1879 musiano przyorać 27 morgów pszenicy i że zasiewy wiosenne w skutek nieprzygotowania roli we właściwej porze znacznie się opóźniły.

W roku bieżącym spodziewać się należy przynajmniej nie gorszego rezultatu co do zwyczajnych dochodów i wydatków gospodarstwa. Ogólny niedobór będzie jednakże prawdopodobnie większy niż w roku poprzednim z powodu, że wypadnie poświęcić znaczniejszą kwotę (do 2.000 złr.) na zamianę i dokupno krów, bez czego najważniejsze dla gospodarstwa Dublańskiego źródło dochodów nie da się wyzyskać.

Do ułożenia preliminarza folwarku na rok bieżący zbywało Wydziałowi krajowemu wówczas, kiedy zestawiał preliminarz funduszu krajowego na rok 1880, na wszelkich niemal danych, i dlatego w preliminarzu tym folwark został zupełnie pominiętym. Z uzyskanych zaś do chwili obecnej danych mógł Wydział krajowy zaledwie tę odnieść korzyść, że przy pomocy znajomości stosunków miejscowych, jaką posiada teraźniejszy administrator folwarku, na podstawie tychże danych ułożył przedłożony Wysokiemu Sejmowi preliminarz folwarku na rok 1881. Preliminarza tego przeto co do Rub. I., poz. 1, 2, 3*a*, 3*b*, i 4. dochodów oraz Rub. I. wydatków z pożądaną dokładnością uzasadnić niepodobna, zwłaszcza że prawdopodobieństwo zgodności pomienionych pozycyi z wynikiem zawisło jeszcze i od tego, czy i o ile wspomniany wyżej plan gospodarczy pp. Pańkowskiego i Strusiewicza wejdzie w życie. O reszcie zaś pozycyi dochodów i wydatków zwyczajnych

(Rub. I., poz. 3c. i Rub. II. dochodów, oraz Rub. II. i III. wydatków) nadmienić wystarczy, że kwoty preliminowane są zgodne z istotnym stanem rzeczy.

Przechodząc do wydatków nadzwyczajnych wypada dla uzasadnienia wydatku w kwocie 400 złr., preliminowanego na drenowanie, przedewszystkiem przytoczyć, że podług jednomyślnej opinii pp. Pańkowskiego i Strusiewicza oraz p. Karpuszki, inżyniera biura melioracyjnego, znaczna część folwarku potrzebuje osuszenia za pomocą drenów. Osuszenie to ma być przeprowadzonem na podstawie planu, którego wypracowaniem zajęte już jest z polecenia Wydziału krajowego biuro melioracyjne, a wykonanie planu zamierza Wydział krajowy rozłożyć na dłuższy szereg lat, ażeby nie obciążać zbytecznie budżetu folwarku, a obok tego dostarczyć uczniom kursu melioracyjnego w Dublanach, urządzonego na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 14. Października 1878, sposobności do ćwiczeń praktycznych na miejscu.

Nakoniec wymaga jeszcze wyjaśnienia pozycya preliminowana na opłatę raty należytości skarbowej od przeniesienia własności dóbr Dublany. Należytość tę, którą według kontraktu zawartego z c. k. gal. Towarzystwem gosp. obowiązanym jest pokryć fundusz krajowy, wymierzył c. k. urząd wymiaru należytości we Lwowie w kwocie 2.142 złr. w. a. Wydział krajowy jednakże udał się pismem z dnia 18. maja r. b. L. 4519 do c. k. Ministerstwa skarbu z prośbą, ażeby spłatę należytości rozłożyło na lat 10 z opustem procentu za przewłokę. Uzyskawszy zaś już poprzednio, o czem niżej będzie wzmianka, takież same ułatwienie w spłaceniu należytości od przeniesienia własności szkół rolniczych w Dublanach, tuszy Wydział krajowy, że i w niniejszym wypadku prośba jego znajdzie uwzględnienie, i w tej nadziei wstawił w preliminarz folwarku na rok 1881 tylko 10tą część spłacić się mającej kwoty, t. j. 215 złr. w. a.

W związku z sprawami folwarku nie od rzeczy będzie nadmienić, że obawa, aby przejęcie na kraj obowiązków c. k. gal. Towarzystwa gosp. względem właścicieli akcyj, wydanych przez Towarzystwo na pożyczkę bezprocentową zaciągniętą na zakupienie majętności Dublańskiej (ustęp 4. przywiedzionej na wstępie uchwały Wys. Sejmu), nie pociągnęło za sobą obciążenia funduszu krajowego, do tej pory się nie ziściła. Upominał się bowiem o spłatę akcyi tylko jeden wierzyciel, t. j. gmina Żydaczów jako właścicielka dwóch akcyi w łącznej wartości 50 złr. m. k., a i ten wierzyciel na przedstawienie Wydziału krajowego z dnia 29. Lipca 1873 L. 25911 pismem z dnia 18. Listopada 1879 L. 449 pretensyi do zwrotu pożyczki raz na zawsze się zrzekł.

III.

Ze względu na ustęp 5. przywiedziony na wstępie uchwały Wys. Sejmu podał Wydział krajowy uchwałę tę odezwą z dnia 5. Listopada 1878 L. 53396 do wiadomości c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie z prośbą, ażeby przedłożyło takową c. k. Ministerstwu rolnictwa i wyjednało u tegoż Ministerstwa zezwolenie na zmianę §. 11. statutu org. kraj. wyż. Szkoły rolniczej w Dublanach w myśl wymienionego ustępu uchwały. O przyzwoleniu zaś Ministerstwa na zmianę powyższą zawiadomionym został Wydział krajowy odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 26. Maja 1879 L. 26.109.

Przedtem już otrzymał był Wydział krajowy od c. k. Prezydyum Namiestnictwa (odezwą z dnia 24. Września 1878 L. 7.036) zawiadomienie, że c. k. Ministerstwo rolnictwa zatwierdziło reskryptem z dnia 20. Września 1878 L. 9.774 podane do wiadomości Wys. Sejmu w sprawozdaniu z dnia 10. Września 1878. L. 29724 wnioski Wydziału krajowego w przedmiocie obsadzenia stałych posad nauczycieli przy obu krajowych szkołach rolniczych w Dublanach, w skutek czego Wydział krajowy zamianował dekretem z dnia 6. Października 1878 L. 48.103:

1) prowizorycznymi profesorami kraj. wyż. Szkoły rolniczej w Dublanach pp. Dr. Juliusza Au, Zygmunta Strusiewicza, Kazimierza Pańkowskiego, Dr. Romana Wawnikiewicza, Tomasza Rylskiego i Dr. Emila Godlewskiego;

2) prowizorycznym nauczycielem kraj. niż. Szkoły roln. w Dublanach p. Włodzimierza Grodzkiego;

nadto zaś poruczył p. Dr. Juliuszowi Au pełnienie obowiązków Dyrektora kraj. Szkół roln. w Dublanach aż do obsadzenia posady Dyrektora, z wynagrodzeniem rocznem równającem się różnicy pomiędzy etatową płacą Dyrektora a etatową płacą profesora kraj. wyż. Szkoły rolniczej.

Odebrawszy następnie przysięgę służbową od wymienionych wyżej urzędników, zaasygnował im Wydział krajowy płace etatowe rozporządzeniem z dnia 14. Października 1878 L. 50.908, tymczasowy zarząd zaś nad Szkołami oddał komisyjnie p. Dr. Au dnia 18. Października 1878.

Rozporządzeniem z dnia 25. Lipca 1879 L. 16842 wezwał dalej Wydział krajowy Kuratoryę kraj. Szkół rolniczych w Dublanach, ażeby objawiła mu zdanie swe w przedmiocie stabilizowania tychże urzędników, tudzież w przedmiocie obsadzenia wakującej jeszcze posady Dyrektora. Po otrzymaniu zaś relacyi Kuratoryi z dnia 8. Sierpnia 1879 L. 44, oraz podania p. Dr. Juliusza Au z tejże daty o zwolnienie z pełnienia poruczonych mu tymczasowo obowiązków Dyrektora, postanowił uwzględnić prośbę p. Dr. Au i powołać na posadę profesora kraj. wyż. Szkoły rolniczej w Dublanach a zarazem Dyrektora obydwóch Szkół ubiegającego się o tę posadę p. Władysława Lubomęskiego. Nominacyę tę przedłożył Wydział krajowy pismem z dnia 12. Sierpnia 1879 L. 31110 za pośrednictwem c. k. Prezydyum Namiestnictwa c. k. Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia. Następnie oddał komisyjnie tymczasowy zarząd nad Szkołami dnia 2. Września p. Lubomęskiemu. Po nadejściu zaś odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 29. Października 1879 L. 8873, którą zawiadomiony został, że c. k. Ministersswo rolnictwa reskryptem z dnia 23. Października 1879 L. 10127 wniosek Wydziału krajowego w sprawie nominacyi p. Lubomęskiego zatwierdziło, zamianował p. Lubomęskiego dekretem z dnia 11. Listopada 1879 L. 43877 prow. profesorem rolnictwa kraj. wyż. Szkoły rolniczej w Dublanach, oraz prow. Dyrektorem obudwu tamtejszych Szkół rolniczych, a odebrawszy od zamianowanego przysięgę służbową dnia 18. Listopada 1879 zaasygnował mu płacę etatową rozporządzeniem z dnia 7. Grudnia 1879 L. 49722.

Decyzyę w sprawie stabilizacyi profesorów i nauczyciela, zamianowanych dekretem z dnia 6. Października 1878 L. 48103, postanowił natomiast Wydział krajowy uchwałą z dnia 13. Stycznia r. b. L. 44796/79. odroczyć aż do ukończenia organizacyi kraj. Szkół rolniczych w Dublanach.

W składzie grona nauczycieli krajowych szkół rolniczych w Dublanach zaszły prócz tego w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniem następujące zmiany:

1) dekretem Wydziału krajowego z dnia 13. Października 1878 L. 49.549 zwolnionym został na własne żądanie p. Władysław Wielicki z obowiązków prow. adjunkta i asystenta chemii przy krajowej wyższej szkole rolniczej;

powołano zaś:

2) dekretem z dnia 20. Września 1878 L. 46.080 p. Zygmunta Kahanego, b. adjunkta wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, na prow. adjunkta krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach z wynagrodzeniem miesięcznem w kwocie 66 zł. 66 ct.;

3) dekretem z dnia 15. Listopada 1878 L. 55.282 p. Piotra Manasterskiego, asystenta chemii przy katedrze technologii chemicznej w c. k. lwowskiej szkole politechniczuej, na prow. adjunkta krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, z wynagrodzeniem miesięcznem w kwocie 66 zł. 66 ct.;

4) dekretem z dnia 13. Stycznia 1880 L. 53.275 z r. 1879 zamianowanego przez kuratoryę krajowych szkół rolniczych w Dublanach p. Maryana Łomnickiego, c. k. profesora IV. gimna-

zyum we Lwowie, na docenta zoologii przy krajowej wyższej szkole rolniczej dla zastąpienia p. Kahanego, któremu dłuższa słabość w wykładaniu przeszkodziła, z wynagrodzeniem miesięcznem w kwocie 30 zł. za 2 godziny wykładu tygodniowo;

5) dekretem z dnia 17. Lutego r. b. L. 6738 p. Seweryna Karpuszkę, inżyniera biura melioracyjnego, który już przez ciąg poprzedniego półrocza szkolnego wykładał naukę melioracyi w krajowej wyższej szkole rolniczej, na docenta melioracyi przy tejże szkole oraz instruktora kursu melioracyjnego z płacą roczną w kwocie 420 zł., z której jednakże przypada 180 zł. na rachunek kursu melioracyjnego;

6) dekretem z dnia 23. Marca r. b. L. 11.179 zamianowanego przez kuratoryę p. Józefa Tretiaka, zastępcę nauczyciela przy c. k. II. wyższem gimnazyum we Lwowie, na docenta języków polskiego i niemieckiego przy krajowej wyższej szkole rolniczej z wynagrodzeniem rocznem w kwocie 480 zł. za 4 godzin wykładu tygodniowo.

Wreszcie przyjął Wydział krajowy na przedstawienie kuratoryi dekretem z dnia 10. Lutego r. b. L. 5500 Antoniego Machera na drugiego dozorcę krajowej niższej szkoły rolniczej z taką samą płacą, jaką pobiera dozorca pierwszy.

Nieobsadzonemi pozostały przeto tylko posada docenta ogrodnictwa, którą Wydział krajowy z początkiem roku szkolnego 1879/80 nowo utworzyć zamierzał, oraz posada nauczyciela fachowego szkoły niższej; ostatnia już to dla braku odpowiedniego kandydata, już też z powodu, że nabyte doświadczenie zrodziło wątpliwość, czy nie należałoby zwinąć tej posady, a do wykładów fachowych w szkole niższej używać i nadal tylko profesorów szkoły wyższej jako docentów.

Z zarządzeń Wydziału krajowego, tyczących się personalu szkół dublańskich, zasługują na wzmiankę jeszcze następujące:

1) rozporządzeniami z dnia 29. Października 1878 L. 52.986 i z dnia 15. Listopada 1878 L. 55.089 przyznał i zaasygnował Wydział krajowy pp. Dr. Szczęsnemu Kudelce i Romanowi Bastgenowi, byłym profesorom wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, po 150 zł. jako relutum za pomieszkania w Dublanach, które profesowie ci mieli prawo zajmować do 1. Stycznia 1879, a odstąpili dwa miesiące wcześniej nowo przez Wydział krajowy zamianowanym profesorom;

2) rozporządzeniem z dnia 8. Lutego 1879 L. 5741 podniósł Wydział krajowy płacę roczną p. Dr. Władysława Skałkowskiego, jako lekarza zakładów dublańskich, z 240 zł. na 300 zł., t. j. do wysokości kwoty przeznaczonej na ten cel w budżecie krajowych szkół rolniczych w Dublanach; a

3) rozporządzeniem z dnia 1. sierpnia 1879 L. 24.274 na tejże samej podstawie płacę roczną p. Józefa Kubickiego, jako docenta weterynaryi przy krajowej wyższej szkole rolniczej w Dublanach, z 420 zł. na 480 zł.:

4) rozporządzeniem z dnia 18. Października 1879 L. 41.322 uwzględnił Wydział krajowy prośbę p. Kazimierza Pańkowskiego, prow. profesora krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, ażeby mu wolno było i nadal trzymać w dzierżawie folwarki Malechów i Grzybowice i mieszkać w Malechowie, przy czem zastrzegł, że cofnie zezwolenie powyższe, jeżeliby uboczne zatrudnienie p. Pańkowskiego przestało odpowiadać warunkom, pod którymi Ustanowa służby krajowej zatrudnienie takie dopuszcza, oraz że p. Pańkowski, dopóki z zezwolenia tego korzysta, nie może rościć prawa do wynagrodzenia za nieużywanie pomieszkania służbowego;

5) rozporządzeniem z dnia 22. Stycznia 1880 L. 3024 przyznał i zaasygnował Wydział krajowy p. Dr. Władysławowi Skałkowskiemu wynagrodzenie jednorazowe w kwocie 100 zł., a to ze względu na znaczne pomnożenie się czynności lekarza zakładowego w skutek zwiększenia się liczby uczniów szkoły niższej, oraz w skutek utworzenia kursu melioracyjnego;

6) rozporządzeniem z dnia 30. Kwietnia 1880 L. 18.753 przyznał i zaasygnował Wydział krajowy p. Władysławowi Lubomęskiemu, prow. dyrektorowi krajowych szkół rolniczych w Dublanach, 500 zł. tytułem relutum za pomieszkanie z powodu, że p. Lubomęskiemu nie można było do tej pory dostarczyć w Dublanach należącego mu się pomieszkania służbowego. W pomieszkaniu bowiem dla dyrektora zakładów dublańskich przeznaczonem umieszczono w czasie opróżnienia posady dyrektora jednego z profesorów szkoły wyższej.

IV.

Po załatwieniu sprawy obsadzenia posad stałych profesorów i nauczycieli krajowych szkół rolniczych w Dublanach wypadało przedewszystkiem w myśl obowiązujących statutów organizacyjnych tychże szkół przeprowadzić dalszą ich organizacyę. W tym celu zawezwał Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 22. Października 1878 L. 51.684 dyrekcyę szkół, ażeby w porozumieniu z Kolegium profesorów wyższej szkoły rolniczej wypracowała szczegółowe plany nauk dla obudwóch szkół niemniej projekta regulaminów i instrukcyi, zastrzeżonych statutami organizacyjnymi. W skutek polecenia powyższego przedłożyła Dyrekcya relacyą z dnia 10. Grudnia 1878 L. 497 projekta:

1) szczegółowego planu nauk szkoły wyższej;
2) regulaminu dotyczącego egzaminów i świadectw w tejże szkole;
3) przepisów dyscyplinarnych dla uczniów tejże szkoły; a następnie relacyą z dnia 11. Stycznia 1879 projekt
4) instrukcyi dla zarządu, profesorów i urzędników tejże szkoły.

Wszystkie projekta powyższe odstąpił Wydział krajowy kuratoryi krajowych szkół rolniczych w Dublanach do ocenienia. Na podstawie zaś sprawozdań kuratoryi z dnia 16. Stycznia 1879 i z dnia 27. Marca 1879 wydał rozporządzeniem z dnia 11. Kwietnia 1879 L. 12.862 „Przepisy dyscyplinarne dla uczniów krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach".

W sprawie reszty projektów odbyła się na życzenie kuratoryi dnia 29. Lutego r. b. konferencya, w której ze strony Wydziału krajowego wzięli udział pp. JE. Marszałek krajowy i Dr. Józef Wereszczyński, i na której pomiędzy delegatami Wydziału krajowego a kuratoryą przyszło do zupełnego porozumienia się co do kierunku i zasad organizacyi naukowej szkół rolniczych dublańskich. Do tej pory jednakże kuratorya nie przedłożyła jeszcze Wydziałowi krajowemu projektów opracowanych w myśl uchwał na konferencyi zapadłych, ani też nie wyraziła pisemnie zdania swego w przedmiocie przesłanego jej przez Wydział krajowy (rozporządzeniem z dnia 3. Marca r. b. L. 3288) reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 5. Grudnia 1879 L. 7018, którym unormowano na nowo organizacyę zasilanych przez skarb państwa tak zwanych średnich szkół rolniczych pod względem planu nauk.

Sprawy organizacyjne przeto, których uregulowanie miały na celu projekta przedłożone przez Dyrekcyę, musiały pozostać w zawieszeniu. Natomiast starał się Wydział krajowy uzupełnić organizacyę szkół w innych kierunkach. I tak zarządził na przedstawienie Dyrekcyi rozporządzeniem z dnia 24. Stycznia 1879 L. 3050, że opłaty, jakie były pobierane od uczniów wyższej szkoły rolniczej przed objęciem takowej w zarząd kraju, pobierane być mają i nadal w tejże samej wysokości, a więc oprócz wpisowego i czesnego, opłaty na czytelnię i służbę oraz kaucya, która się zwraca uczniowi zakład opuszczającemu. Dalej uregulował ostatecznie rozporządzeniami z dnia 16. Grudnia 1879 L. 50.468 oraz z dnia 20. Stycznia r. b. L. 24.924 z r. 1879 i 48.569 z r. 1879

zakres działania Dyrekcyi co do pobierania dochodów i pokrywania wydatków szkół dublańskich. Alegat I. Nakoniec wydał rozporządzeniem z dnia 25. Maja r. b. L. 43.184 z r. 1879 załączoną */. Instrukcyę regulującą stosunek krajowych szkół rolniczych w Dublanach do tamtejszego gospodarstwa folwarcznego.

V.

Przechodząc do sprawy wydatków nadzwyczajnych na szkoły rolnicze w Dublanach, nadmienić wypada przedewszystkiem, że z zasiłku nadzwyczajnego, przyznanego szkołom przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w ciągu rokowań o uznanie ich za zakłady krajowe, otrzymał Wydział krajowy na podstawie rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z dnia 29. Sierpnia 1878 L. 44.846 połowę, t. j. 4000 zł. Z kwoty tej pokrył Wydział krajowy koszta robót, których wykonanie zarządził był dnia 3. Maja 1878 L. 18.489 (por. sprawozdanie z dnia 10. Września 1878 L. 29.724), pozostała zaś reszta zasiłku w kwocie 2550 zł. użytą została na częściowe pokrycie niedoboru szkół dublańskich w roku 1878.

W ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniem najznaczniejszy wydatek spowodowała budowa kaplicy w Dublanach. Budowę tę, rozpoczętą w roku 1878, ukończył przedsiębiorca we wrześniu r. 1879, a kolaudacyi robót oddanych w przedsiębiorstwo dokonała dnia 25. Października 1879 komisya kolaudacyjna, do której Wydział krajowy z po za grona urzędników swych powołał był architektę p. Józefa Janowskiego. Podług protokołu kolaudacyi sprawdziła komisya:

1) roboty wykonane w roku 1878 na 3423 zł. 85 ct., t. j. na kwotę o 11 zł. 11 ct. mniejszą, niż oznaczył kosztorys;

2) roboty wykonane w roku 1879 na 4150 zł. 16 ct., t. j. na kwotę o 25 zł. 70 ct. większą, niż oznaczył kosztorys;

w ogóle zatem roboty przedsiębiorcy na 7574 zł. 1 ct., t. j. na kwotę 14 zł. 59 ct. większą od kwoty preliminowanej. Rekolaudacya miała się odbyć po ukończeniu kilku poprawek, do których wykonania zobowiązał się był przedsiębiorca w protokole kolaudacyjnym. Poprawki te jednakże dotąd nie zostały wykonane, w skutek czego rekolaudacya odbyć się jeszcze nie mogła.

Do podanych wyżej kosztów budowy doliczyć wypada wydatek na materyał zakupiony od funduszu budowy laboratoryum w kwocie 1490 zł. oraz pomniejsze koszta w kwocie 374 zł. 38 ct., suma więc wydatków w gotowiznie na budowę kaplicy wynosi 9438 zł, 39 ct. Wydatki te pokryte zostały w części z odebranego od c. k. gal. Towarzystwa gosp. funduszu budowy kaplicy, wynoszącego wraz z procentami 4739 zł. 50 ct., resztę zaś kosztów budowy w kwocie 4698 zł. 89 ct. pokrył Wydział krajowy z funduszu dyspozycyjnego.

Załatwiając sprawozdanie komisyi kolaudacyjnej, postanowił Wydział krajowy na wniosek tejże komisyi w celu przysposobienia kaplicy do użytku zarządzić niebawem:

1) urządzenie prowizorycznego ołtarza tudzież sprawienia ławek, konfesyonału i odpowiednich urządzeń w zakrystyi;

2) ustawienie tablicy marmurowej z odpowiednim napisem;

3) ustawienie odpowiednej liczby konduktorów piorunowych;

4) obrukowanie kaplicy.

Zarządzenie powyższe wykonanem będzie również kosztem funduszu dyspozycyjnego, poczem pozostaną jeszcze do wykonania roboty, które Wydział krajowy jako nienaglące odroczył, a mianowicie: pomalowanie lub wybielenie wnętrza, urządzenie chóru, wyasfaltowanie posadzki i ustawienie figur projektowanych na głównej facyacie.

Obecnie nowa kaplica w Dublanach, zaopatrzona tymczasowo w sprzęty starej kaplicy i poświęcona dnia 12. Maja r. b., oddana już została do użytku.

Wszystkie inne wydatki na zakupienie nieprzewidzianych potrzeb szkół dublańskich pokryto z funduszu krajowego na rachunek tychże szkół. W wydatkach rzeczonych zajmuje naczelne miejsce koszt robót wykonanych w ciągu wakacyi z r. 1879 około naprawy budynku szkolnego szkoły wyższej i adaptacyi części takowego w celu pomieszczenia uczniów szkoły niższej oraz uczniów kursu melioracyjnego. Roboty te zbadała na miejscu komisya złożona z Członków Wydziału krajowego pp. Władysława hr. Badeniego i Dra. Józefa Wereszczyńskiego przy pomocy technika z grona inżynierów Wydziału krajowego, poczem Wydział krajowy przyznał za nie rozporządzeniem z dnia 10. Lutego r. b. L. 5951 przedsiębiorcy wynagrodzenie w kwocie 1250 zł. Z wydatku tego pokrył część fundusz przeznaczony na urządzenie kursu melioracyjnego, na pokrycie zaś reszty użyto, o ile na ten cel nie wystarczyły kwoty preliminowane w budżecie szkół na rok 1879 na naprawę budynków, kwoty 840 zł., którą Wysoki Sejm wstawił w tenże budżet na postawienie parkanu i sztachet, w skutek czego postawienie parkanu i sztachet wypadło odroczyć.

Dalsze wydatki nieprzewidziane są następujące:

1) zakupiono kasę ogniotrwałą dla Dyrekcyi szkół dublańskich za cenę 110 zł.;

2) rozporządzeniem z dnia 28. Listopada 1879 L. 48.463 upoważniono Dyrekcyę do postawienia wychodka dla uczniów szkoły niższej, z zastrzeżeniem, ażeby koszta budowy nie przeniosły kwoty 50 zł.;

3) rozporządzeniem z dnia 13. stycznia 1880 l. 53273 upoważniono Dyrekcyę do zakupienia sań z zastrzeżeniem, ażeby cena sań nie przenosiła kwoty 60 zł. w. a;

4) rozporządzeniem z dnia 2. maja 1880 l. 10809 upoważniono Dyrekcyę do zakupienia pompy za cenę maksymalną 150 zł. w. a.

Zaspokajając doraźnie naglące mniejsze potrzeby Szkół Dublańskich, nie zaniedbał Wydział krajowy zajmować się także badaniem projektów zaspokojenia tych potrzeb, którym tylko znaczniejszym nakładem zaradzićby można.

Do ostatnich należy przedewszystkiem potrzeba pomnożenia ubikacyi zakładów Dublańskich, o której Wydział krajowy wspomniał już w sprawozdaniu swem z dnia 10 września 1878 l. 29724 z uwagą, że w sprawie tej wystosował podanie do c. k. Ministerstwa rolnictwa, — potrzeba, która w skutek wzrastania liczby uczniów szkół obudwóch z każdym rokiem szkolnym staje się więcej naglącą. Od tej pory otrzymał Wydział krajowy na owe podanie (odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 29. sierpnia 1878 l. 44846) odpowiedź tej treści, że c. k. Ministerstwo rolnictwa przychyla się w zasadzie do udzielenia ze skarbu państwa znaczniejszego zasiłku nadzwyczajnego na pomnożenie ubikacyi Szkół dublańskich i gotowem jest wstawiać w budżet państwowy przez pewien szereg lat części sumy, która oznaczoną zostanie jako udział z funduszów państwowych w wydatkach na cel powyższy. Oznaczenie jednakże wysokości zasiłku państwowego uczyniło jednocześnie Ministerstwo rolnictwa zawisłem od przedłożenia szczegółowych planów i kosztorysów, w skutek czego Wydział krajowy, posiadając już wypracowane poprzednio szkice i przybliżone kosztorysy budowy gmachu szkolnego, laboratoryum chemicznego i domu mieszkalnego dla uczniów szkoły wyższej, wezwał rozporządzeniem z dnia 3 grudnia 1878 l. 32651 inżyniera p. Gustawa Reutta, ażeby w porozumieniu z Dyrekcyą Szkół dublańskich wypracował szkic i kosztorys gmachu szkolnego, któryby mieścił w sobie laboratoryum chemiczne, oraz plan i kosztorys przeobrażenia dotychczasowego gmachu szkolnego na mieszkanie dla uczniów Szkoły wyższej. Obecnie zaś wszystkie przygotowane plany i kosztorysy są przedmiotem badania w kuratoryi krajowych Szkół roln. w Dublanach.

Naglącą okazała się również potrzeba budowy nowej studni, gdyż prof. chemii szkoły wyższej i lekarz zakładowy oświadczyli zgodnie, że woda w istniejącej studni zakładowej jest szkodliwą dla zdrowia. Z tego powodu Wydział krajowy polecił rozporządzeniem z dnia 24. Maja r. b.

l. 32619 wypracowanie projektu i kosztorysu budowy nowej studni i zamierza przeprowadzić powyższą budowę jeszcze w ciągu roku bieżącego.

Podług relacyi Dyrekcyi Szkół dublańskich z dnia 14 Maja r. b. l. 368 zdaje się dalej nie ulegać wątpliwości, że dom mieszkalny Dyrektora, w którym się mieści także kancelarya Dyrekcyi, wymagać będzie gruntownej i ze znacznym kosztem połączonej naprawy. Wydział krajowy widział się przeto zniewolonym polecić (rozporządzeniem z dnia 24 Maja r. b. l. 21760) wypracowanie planu i kosztorysu tej naprawy.

Nakoniec polecił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 25. Maja r. b. L. 22211 wypracowanie nowego projektu osuszenia budynków mieszkalnych profesorów z powodu, że za pomocą robót wykonanych w celu uwolnienia tychże budynków od wilgoci w skutek dawniejszego polecenia Wydziału krajowego, o którem już w poprzedniem sprawozdaniu była wzmianka, nie zupełnie osiągnięto skutek pożądany.

Wspomnieć jeszcze wypada, że w jesieni roku 1879 zgłosili się do Wydziału krajowego za pośrednictwem Dyrekcyi Szkół dublańskich przedsiębiorcy z propozycyą pobudowania w Dublanach domów mieszkalnych na własne ryzyko, jeżeliby im Wydział krajowy wydzierżawił na ten cel odpowiedni grunt. Ze sposobności tej zaradzenia w części brakowi pomieszkań bez obciążania funduszu krajowego nieomieszkał Wydział krajowy skorzystać i zawarł z przedsiębiorcami, pp. Albi-
Aleg. II. nem Zagórskim i Bolesławem Rostkowskim, załączony ·/. kontrakt. Obecnie zaś, kiedy jeden z domów, które przedsiębiorcy pobudować zamierzają, jest już gotów, zawiązał Wydział krajowy rokowania w celu wynajęcia pomienionego domu na mieszkania dla jednego z profesorów i jednego z adjunktów Szkoły wyższej, z których pierwszy, jak już wyżej wspomniano, zajmuje dotąd pomieszkanie Dyrektora, a drugi mieszka w gmachu szkolnym Szkoły wyższej z dotkliwym uszczerbkiem dla dogodności w pomieszczeniu zbiorów naukowych Szkoły.

VI.

Pozostaje uzupełnić wyjaśnienia zamieszczone w preliminarzach funduszu krajowego na rok 1880 i 1881 co do niektórych pozycyi preliminarzy krajowych Szkół rolniczych w Dublanach na lata powyższe.

W preliminarz Szkoły wyższej na r. 1880 wstawiono (Rub. IV. poz. 22 wydatków) 50 zł. w. a. jako wydatek nadzwyczajny. Kwota ta przeznaczoną jest na uregulowanie drogi prowadzącej od zakładu do nowej kaplicy i na obsadzenie krzewami placu około kaplicy.

Dla uzasadniania dalej wydatków nadzwyczajnych preliminowanych w Rub. V. poz. 31, 32 i 33 budżetu Szkoły wyższej Wydział krajowy ma zaszczyt podać do wiadomości Wysokiego Sejmu co następuje.

Przedkładając Wydziałowi krajowemu pismem z dnia 2. kwietnia 1879 projekta preliminarzy Szkół dublańskich na rok 1880, dołączyła kuratorya do relacyi swej szczegółowe wykazy środków naukowych, niedostających Szkole wyższej podług zdania Kolegium profesorów. Zarazem oświadczyła kuratorya, że po dokładnem zbadaniu stanu zbiorów, muzeów i laboratoryów Szkoły wyższej usunęła ze względów oszczędności z przedmiotów wykazami objętych wszystkie te, które jej nie zdawały się bezwarunkowo niezbędnymi. Pomimo tego jednakże potrzeba wykazana przez kuratoryę okazała się jeszcze zbyt znaczną, bo wynoszącą około 18800 zł. w. a., ażeby mogła być zaspokojoną w inny sposób, jak przez dotacyę nadzwyczajną. Ażeby zaś nie przeciążać budżetu krajowego, postanowił Wydział krajowy zgodnie z wnioskiem kuratoryi wydatki nadzwyczajne na środki naukowe, w miarę mniejszej lub większej nagłości potrzeby w poszczególnych działach, rozłożyć na krótszy lub dłuższy szereg lat. I tak preliminowano na rok 1880:

1. w poz. 31. *a)* z kwoty potrzebnej 470 zł. w. a. rozłożonej na lat trzy, 160 zł. w. a.;
2. w tejże poz. *b)* z kwoty potrzebnej 1830 złr. w. a., rozłożonej na lat pięć, 360 zł. w. a.;
3. w tejże poz. *c)* z kwoty potrzebnej 500 zł. w. a., rozłożonej na lat dziesięć 50 zł. w. a.;
4. w tejże poz. *d)* z kwoty potrzebnej 376 zł. w. a., rozłożonej na lat siedem, 50 zł. w. a.;
5. w tejże poz. *e)* z kwoty potrzebnej 1396 zł. w. a. rozłożonej na lat dziesięć, 140 zł. w. a.;
6. w tejże poz. *f)* z kwoty potrzebnej 5000 zł. w. a., rozłożonej na lat dziesięć 500 zł. w. a.,
7. w poz. 32 *a)* z kwoty potrzebnej 3158 zł. w. a., 390 zł. w. a. na aparat destylacyjny z suszarką i armaturą;
8. w tejże poz. *b)* z kwoty potrzebnej 1083 zł. w. a., 150 zł. w. a. na wagę chemiczną;
9. w tejże poz. *c)* z kwoty potrzebnej 915 zł. w. a., 150 zł. w. a. na mikroskop Zeisa; wreszcie
10. w poz. 33. *a)* z kwoty potrzebnej 4100 zł. w. a., 300 zł. w. a.

Przechodząc do preliminarza Szkoły wyższej na r. 1881 nadmienia Wydział krajowy że preliminować musiał jako wydatki nadzwyczajne:

1. Rub. IV. poz. 22 wydatków 800 zł. w. a. na postawienie parkanu i sztachet z powodu, że kwota wstawiona na ten cel w budżet na rok 1879 zużyta została, jak już wyżej wspomniano na naprawę gmachu szkolnego;
2. w tejże Rub. poz. 23. 50 zł. w. a. na rekonstrukcyę dróg i ścieżek, wysypanych w poprzednich latach w braku innego materyału gruzem ceglanym;
3. w tejże Rub. poz. 26. 250 zł. w. a. na sprawienie do laboratorium i muzeów sprzętów dla uczniów, które są konieczne z powodu pomnożenia się liczby uczniów.

W preliminarzu Szkoły niższej w r. 1880 wstawiono jako nowe rubryki i pozycye w wydatkach Rub. III. poz. 9 i 10 (utrzymanie uczniów) a w dodatkach Rub. II. poz. 2. (datki Rad powiatowych, Towarzystw gosp. i osób prywatnych) i Rub. III. poz. 3. (zarobek uczniów).

Z uwagi bowiem, że Szkoła niższa jest internatem, w którym uczniowie otrzymują pożywienie i odzienie in natura, i to kosztem funduszu krajowego, o ile nie wpływają na ten cel datki i opłaty, uznał Wydział krajowy za właściwe stosunek powyższy uwidocznić w budżecie Szkoły, a natomiast usunąć z budżetu krajowego pozycyę na stypendya dla uczniów Szkoły niższej.

Dla uzasadnienia wydatków nadzwyczajnych wstawionych w Rub. V. poz. 32, 33 i 34. powołuje się Wydział krajowy na uwagi swe o preliminarzu Szkoły na r. 1880.

Co się tyczy wreszcie Rub. VI. poz. 40, to wypada nadmienić, że c. k. urząd wymiaru należytości we Lwowie wymierzył wezwaniem płatniczem z dnia 30. Czerwca 1878 l. 5865 należytość skarbową od przeniesienia własności Szkół rolniczych w Dublanach na 2268 zł. 25 ct. w. a., że jednakże c. k. Ministerstwo skarbu wskutek podania Wydziału krajowego z dnia 26. Czerwca 1879 l. 23540 zezwoliło reskryptem z dnia 31. Października 1879 l. 29390 na spłacenie tej należytości w 10 równych ratach rocznych począwszy od 1. Stycznia 1880, przyznając zarazem opust procentu za przewłokę.

VII.

W składzie kuratoryi krajowych szkół rolniczych w Dublanach zaszły w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniem następujące zmiany:

Komitet c. k. gal. Towarzystwa gosp. doniósł Wydziałowi krajowemu pismem z dnia 27. Grudnia 1878 L. 1463, że uprosił p. Dawida Abrahamowicza, I. wiceprezesa Towarzystwa, do ponownego objęcia zastępstwa członka kuratoryi. Od tej pory zaś p. Abrahamowicz przewodniczył

kuratoryi aż do dnia 1go Września 1879, w którym ks. Adam Sapieha Prezes gal. Towarzystwa gosp. objął urzędowanie Przewodniczącego kuratoryi.

W Lutym roku 1880 p. Abrahamowicz zrezygnował z urzędu zastępcy członka kuratoryi, w skutek czego komitet mianował w jego miejsce takimże zastępcą p. Dr. Leona Bilińskiego. Wydział krajowy wreszcie powołał rozporządzeniem z dnia 13. Kwietnia 1880 L. 15099 w miejsce p. Marjana Hoppena, który również zrezygnował, na członka kuratoryi p. Dr. Józefa Wereszczyńskiego, członka Wydziału krajowego.

Frekwencya Szkół dublańskich od czasu przejścia tychże zakładów pod zarząd Wydziału krajowego, była następująca:

Liczyły uczniów w roku szkolnym	1877/78	Szkoła wyższa 56	Szkoła niższa 12
„ „ „ „	1878/79	„ „ 53	„ „ 15
„ „ „ „	1879/80	„ „ 68	„ „ 28

Na podstawie wywodów powyższych Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

---

1. Sejm zwalnia c. k. galicyjskie Towarzystwo gospodarskie z obowiązku pokrycia przewyżki wydatków na utrzymanie uczniów niższej Szkoły rolniczej w Dublanach w roku 1877 w kwocie 531 zł. 92 ct. w. a. i przyjmuje niedobór ten na fundusz krajowy.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do sprzedania z dóbr Dublany, będących własnością Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, części zwanej „Karwaty“ obejmującej parcele gruntu oznaczone liczbami katastralnemi 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1100, 1101, 1102, 1104, 1105, 1106 i 1107.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do użycia kwoty uzyskanej ze sprzedaży pod 2) na pokrycie nadzwyczajnych potrzeb gospodarczych majętności Dublańskiej.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 11. Czerwca 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat I. do L. W. 15044.

Instrukcya

określająca stosunek krajowych szkół rolniczych w Dublanach do tamtejszego gospodarstwa folwarcznego.

§. 1. Na całym obszarze folwarku Dublańskiego, prócz części folwarku, będącej własnością krajowych szkół rolniczych w Dublanach, prowadzi się gospodarstwo na dochód z uwzględnieniem potrzeby demonstracyi dla szkół.

§. 2. Gospodarstwem folwarku kieruje pod nadzorem Wydziału krajowego mianowany przez tenże z grona profesorów kraj. wyższej Szkoły rolniczej administrator przy pomocy dodanego mu personalu pomocniczego.

§. 3. Gospodarstwo folwarczne służy krajowym Szkołom rolniczym w Dublanach za środek naukowy demonstracyjny.

a) przez wprowadzenie niektórych wzorów zmianowań w polu, i ras bydła w obrębie gospodarstwa folwarcznego;

b) przez przypuszczanie tak profesorów jako też uczniów do rozpatrywania się we wszystkich jego gałęziach i czynnościach;

c) przez przyjmowanie uczniów Szkoły niższej do wszelkich robót i służb, do których przez Dyrekcyę Szkoły będą przeznaczonymi;

d) przez używanie uczniów do nadzoru nad pracami, wykonywanemi w gospodarstwie, i do stałych w temże zajęć;

e) przez dozwolenie przeprowadzenia demonstracyi na gruntach i w stajniach folwarku i pośród robót odbywających się w gospodarstwie.

§. 4. Tak profesorowie jakoteż uczniowie obudwu szkół mają wolny wstęp na pole i do zabudowań gospodarskich folwarku, z wyjątkiem pomieszkań urzędników i sług, a to celem przypatrywania się tokowi gospodarstwa.

§. 5. Celem nabycia jak największej wprawy w wykonywaniu robót polnych, w obsłudze maszyn i narzędzi, wreszcie w obchodzeniu się z inwentarzem żywym może Dyrekcya wyznaczać kolejno pewną, zawsze jednak rzeczywistej potrzebie odpowiadającą liczbę uczniów Szkoły niższej do wykonywania wszelkich prac gospodarskich. Zarząd folwarku wyznacza czynność każdemu z uczniów Szkoły niższej w porozumieniu z Dyrekcyą.

Uczniowie rozpoczynają robotę o godzinie 7. rano w miesiącach od początku Kwietnia po koniec Września, a o godzinie 8. od początku Października po koniec Marca.

Uczniowie do robót przydzieleni powinni być wzorem dla reszty współpracowników. Dający w jakimkolwiekbądź względzie zgorszenie może być każdego czasu usunięty przez Zarząd folwarku, który przewinienie ucznia podaje natychmiast do wiadomości Dyrekcyi dla zarządzenia środków zaradczych.

Uczniom wysłanym do robót folwarcznych dodaje Dyrekcya odpowiedni dozór. Za pracę przez uczniów Szkoły niższej wykonaną płaci Zarząd folwarku Dyrekcyi wynagrodzenie w miesięcznych ryczałtach z dołu. W tym celu wydaje Zarząd folwarku każdemu zajętemu robotą uczniowi odpowiedni kwit sznurowy, wykazujący jakość dziennego zatrudnienia oraz płacę dzienną zwykłego do tej samej czynności najętego lub nająć się mającego robotnika, uczeń zaś obowiązany za powrotem od pracy oddać natychmiast kwit ten Dyrekcyi. W razie przerwy w robocie wynagrodzenie stosunkowo się obniża. Z końcem każdego miesiąca wykupuje Zarząd folwarku wszystkie przez Dyrekcyę przedłożone mu pokwitowania robót z potrąceniem 10% od wykazanej kwitami sumy ryczałtowej.

§. 6. Dyrekcya może w porozumieniu z Zarządem folwarku wyznaczać uczniów Szkoły niższej do nadzoru robót lub do pewnych zajęć w gospodarstwie. W zasadzie pełnić mają uczniowie czynności te tylko obok przeznaczonych do tego nadzorców i sług gospodarskich bez wynagrodzenia. Za porozumieniem się jednak Dyrekcyi z Zarządem folwarku mogą uczniowie za odpowiedniem wynagrodzeniem wyjątkowo być użyci do samoistnego dozoru lub zajęcia.

§. 7. Zarząd folwarku obowiązanym jest celem przeprowadzenia potrzebnych demonstracyi dozwolić profesorom chwilowego kierownictwa maszyn i narzędzi rolniczych, zatrudnionych na folwarku i na polach do folwarku należących. Przy przedsięwziętych demonstracyach Zarząd folwarku winien każdemu z profesorów udzielać wszelkich przez niego żądanych wyjaśnień i dozwolić przeglądu rejestrów ekonomicznych. Nawzajem posiłkują Szkoły maszynami swemi, z wyłączeniem maszyn na okaz, gospodarstwo dublańskie na żądanie Zarządu folwarku. Maszyny szkolne użyte w gosdodarstwie oddane być muszą w dobrym stanie.

§. 8. Zarząd folwarku winien:

a) udzielać Dyrekcyi z początkiem Października każdego roku plan gospodarstwa folwarcznego na rok następny wraz z preliminarzem uzyskanego zapasu paszy;

b) wykazywać Dyrekcyi codziennie, gdzie i jakie roboty dnia tego wykonywa, oraz gdzie i jakie w dniu następnym wykonywać zamierza.

§. 9. Zarząd folwarku dostarcza Szkołom po cenach, rok rocznie przez Zarząd w porozumieniu z Dyrekcyą z góry ustanowić się mających, karmy i ściółki dla koni szkolnych, niemniej zaprzęgów potrzebnych do obrobienia pola doświadczalnego tudzież do prób maszyn i narzędzi rolniczych.

Przed końcem Sierpnia każdego roku wykazuje Dyrekcya Zarządowi folwarku ilość i gatunek paszy i ściółki, potrzebnej na rok następny, licząc od 1. Października, z oznaczeniem terminów dostawy. Preliminarz ten może być przekroczonym tylko za zgodą Zarządu folwarku.

§. 10. Folwark utrzymuje trzy oddzielne rasy bydła, a mianowicie: jednę z ras alpejskich, jednę z nizinnych i rasę krajową. Z każdej z tych ras chowa folwark corocznie po trzy cielęta ściśle podług wskazówek Dyrekcyi.— Prócz bydła rogatego utrzymuje folwark także trzy rasy owiec, łącznie najmniej 25 sztuk, i nierogacizny ras angielskich najmniej sztuk sześć.

§. 11. Tytułem wynagrodzenia strat ponoszonych przez folwark w skutek zastosowania się do przepisów §. 10. opłacają Szkoły folwarkowi ryczałt w kwocie 1000 złr. rocznie.

§. 12. Z nawozów w gospodarstwie folwarcznem uzyskanych korzystać mogą Szkoły bezpłatnie w stosunku do inwentarza, którego koszta utrzymania pokrywają. Ilość tego nawozu i sposób udzielania go oznaczają się przy układaniu preliminarza paszy i ściółki.

Nadto mogą Szkoły zażądać od folwarku nawozu dodatkowo, jednak w ilości nie przekraczającej 75.000 kilogramów rocznie i za wynagrodzeniem ustanowić się mającem przez Zarząd folwarku w porozumieniu z Dyrekcyą.

§. 13. Zarząd folwarku dozwala Szkołom umieszczać w istniejących budynkach folwarcznych maszyny, oraz konie będące własnością Szkół, niemniej plony z pola szkolnego zebrane.

§. 14. Tak profesorowie jakoteż uczniowie, z wyjątkiem uczniów przeznaczonych przez Dyrekcyę do robót i zajęć w gospodarstwie, znoszą się z Zarządem folwarku w każdym względzie za pośrednictwem Dyrekcyi.

§. 15. Wszelkie nieporozumienia pomiędzy Zarządem folwarku a Dyrekcyą rozstrzyga Wydział krajowy.

Lwów dnia 25. Maja 1880.

Alegat II. do L. W. 15044.

Kontrakt

który między Wysokim Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z jednej, a pp. Albinem Zagórskim i Bolesławem Rostkowskim z drugiej strony o dzierżawę kawałka gruntu w Dublanach położonego, pod następującymi warunkami zawarty został.

I. Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem będąc za świadectwem ksiąg hipotecznych Sądu krajowego we Lwowie wedle wykazu hipotecznego L. 83 w karcie własności l. 11 właścicielem dóbr Dublan, wydzierżawia niniejszem kawałek gruntu w Dublanach położony przestrzeni (2.200) dwa tysiące dwieście sążni kwadratowych obejmujący, wytyczony między dwiema drogami wiodącemi do wsi Dublan i do lasu w Dublanach się znajdującego, tudzież do folwarku tamże położonego, także pole doświadczalne nazwane, pp. Albinowi Zagórskiemu i Bolesławowi Rostkowskiemu na przeciąg lat trzydziestu (30), to jest od 1. Października 1879 do 30. Września 1909 licząc.

II. Czynsz dzierżawny za niniejszą dzierżawę ustanawia się w kwocie dwudziestu (20) zł. w. a. rocznie, który to czynsz całoroczny pp. dzierżawcy na dniu 1. Października każdego roku dzierżawnego solidarnie do krajowej kasy Wydziału krajowego pod rygorem rozwiązania niniejszego kontraktu zapłacić się obowiązują.

III. Na wydzierżawionym w ustępie I. bliżej opisanym kawałku gruntu wolno pp. dzierżawcom wszelkie budynki stawiać i takowe na wszelki sposób przeinaczać, a to bez osobnego zezwolenia Wydziału krajowego.

IV. Pp. dzierżawcom nie wolno wynajmywać ubikacyi w postawionych na „polu doświadczalnem“ domach trzecim osobom, lecz tylko osobom do składu zakładu naukowego dublańskiego należąaym, a to pod rygorem rozwiązania kontraktu dzierżawnego.

V. Pp. dzierżawcy obowiązują się solidarnie na wezwanie Wydziału krajowego takie budynki, jakie na polu doświadczalnem wystawią i na innych gruntach stosownie do potrzeby miejscowej wybudować, natomiast Wydział krajowy obowiązuje się nie wydzierżawiać żadnego kawałka gruntu na podobne cele i innym osobom.

VI. Podatki gruntowe i wszelkie dodatki do podatków gruntowych z jakiegokolwiek tytułu płacić się mające, ponosi sam Wydział krajowy.

VII. Wydział krajowy uprawniony jest, wszelkie budynki na wydzierżawionym gruncie stojące nabyć od pp. dzierżawców lub ich sukcessorów na własność, za cenę ustanowić się mającą przez 4 arbitrów, z których dwu Wydział krajowy, a drugich dwu pp. dzierżawcy, lub ich sukcesorowie wybrać mają prawo.

Na wypadek zaś, gdyby między ustanowić się mającymi arbitrami do porozumienia co do wartości budynków nie przyszło, oszacuje ich wartość ówczesny dyrektor oddziału budowniczego miasta Lwowa i jego orzeczenie stanowczem będzie.

VIII. Dzierżawa niniejsza kończy się bez wypowiedzenia po 30. latach, a mianowicie 30. Września 1909 i pp. dzierżawcy lub ich sukcesorowie są obowiązani w dniu expiracyi dzierżawy grunt wydzierżawiony oddać, a budynki na gruncie się znajdujące własnym kosztem rozebrać i zabrać, gdyby Wydział krajowy takowych nabyć na własność nie chciał.

IX. Za dopełnienie obowiązków niniejszym kontraktem przyjętych, ręczą pp. dzierżawcy całym swoim majątkiem solidarnie.

X. Gdy fizyczne posiadanie pp. dzierżawcy już objęli, przeto pp. dzierżawcy odebranie fizycznego posiadania w całej objętości potwierdzają.

XI. Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zezwala, aby prawa niniejszym kontraktem objęte, w karcie ciężarów wykazu hipotecznego dóbr Dublan L. 83 na rzecz pp. Albina Zagórskiego i Bolesława Rostkowskiego zaintabulowane zostały.

XII. Obydwie strony zrzekają się prawa unieważnienia tego kontraktu z jakiegokolwiek powodu, a zwłaszcza z powodu pokrzywdzenia niżej połowy wartości.

W dowód czego niniejszy kontrakt podpisują obie strony w obec c. k. notaryusza. We Lwowie 30. Września 1879. Zastępca Marszałka krajowego Oktaw Pietruski w. r. (L. S.), Dr. Józef Wereszczyński, Członek Wydziału krajowego w. r., Dr. Franciszek Hoszard, Członek Wydziału krajowego, w. r., Bolesław Rostkowski w. r. Albin Zagórski w. r. Jako świadek: Ludwik Bieńkowski w. r. Jako świadek: Konstanty Gołosiński w. r.

L. 24706.

Alegat. [redacted]. 18.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o potrzebie rozszerzenia budynku krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Już przed trzema laty dyrekcya i kuratorya krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie uznały, że budynek, w którym zakład ten się znajduje od chwili założenia jest za szczupły i wskutek tego nietylko uniemożliwia dalszy rozwój szkoły, lecz nawet w obecnym jej zakresie utrudnia osiągnięcie celów naukowych na każdym kroku. Wydział krajowy uznał słuszność tego żądania zaraz w pierwszej chwili, chociaż w braku pozytywnych planów zaradzenia potrzebie i ze względu na stan funduszu krajowego nie przedstawił dotąd tej sprawy Wysokiemu Sejmowi. Budynek zakupiony w r. 1873. dla krajowej szkoły gospodarstwa lasowego, odpowiadał potrzebom tylko w pierwszych trzech latach. Gdy w r. 1877. wystawa krajowa znacznie wzbogaciła zbiory zakładu a mianowicie liczba uczniów powiększyła się, szczupłość budynku wystąpiła na jaw w rażący sposób. Sale wykładowe są przepełnione, co nietylko stanowi zaporę do dalszego rozwoju zakładu, lecz zarazem niekorzystnie oddziaływać musi na naukę. Także i inne lokalności nie odpowiadają nawet najskromniejszym wymaganiom. Mianowicie zbiory szkoły są tak niekorzystnie pomieszczone, że ich naukowe zużytkowanie doznaje uszczerbku a dalsze kompletowanie jest prawie niemożliwe.

Gdy kuratorya szkoły lasowej przed dwoma laty wystosowała pierwsze przedstawienie swoje w sprawie rozszerzenia budynku, Wydział krajowy przekonany o słuszności wszystkich jej uwag, zarządził dokładne zbadanie kwestyi, w jaki sposób możnaby skutecznie zaradzić uznanej potrzebie z jak najmniejszym ciężarem dla funduszu krajowego, mianowicie, czy w tym celu należałoby ograniczyć się do rozszerzenia obecnego zabudowania, zakupić sąsiednią realność, lub wreszcie nabyć grunt i wystawić nowy budynek a równocześnie sprzedać zajmowane obecnie realności. Kiedy komisya techniczna, która badała tę kwestyę przedstawiła swoją opinię wraz z szczegółowym wykazem kosztów, Wydział krajowy otrzymał kilka ofert od właścicieli realności w innych częściach miasta położonych i starał się przy pomocy kuratoryi wyzyskać tę konkurencyę jak najlepiej, badając korzyści, jakie przedstawiła każda z realności na sprzedaż ofiarowanych i zestawiając podane warunki sprzedaży z rezultatem poprzednio zarządzonego badania.

Ważna okoliczność nie pozwoliła Wydziałowi krajowemu powziąć w tej sprawie stanowczej decyzyi tak wcześnie, by Wysoki Sejm mógł się był na poprzedniej sesyi zająć tą sprawą i załatwić ją ostatecznie. Kiedy bowiem wpływały oferty i badano komisyjnie sposoby rozszerzenia budynku szkolnego, sprawa utworzenia szkoły weterynaryi we Lwowie kosztem skarbu państwa w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 20. maja 1875 przedstawiła się dość niepomyślnie i zachodziła obawa, że zakład ten nie przyjdzie do skutku mimo ofiarowania c. k. Rządowi realności przez kraj na ten cel we Lwowie zakupionej. W obec takiego stanu rzeczy Wydział krajowy uważał za swój obowiązek wziąć pod rozwagę także kwestyę, czy na wypadek, gdyby c. k. Rząd nie dał się nakłonić do

założenia szkoły weterynaryi we Lwowie, nie należałoby do realności dla tej szkoły nabytej przenieść krajowej szkoły gospodarstwa lasowego, korzyści finansowe przemawiały bardzo za tym projektem, znaczne oddalenie realności zaś od miasta stało na przeszkodzie.

Gdy jednak w sprawie założenia szkoły weterynaryi kosztem skarbu państwa zaszła wkrótce potem zmiana opinii w kołach rządowych i utworzenie tego zakładu, jak wykazuje osobne sprawozdanie Wysokiemu Sejmowi przedłożone, zdaje się być już tylko kwestyą czasu, Wydział krajowy przychylił się do wniosku kuratoryi i wystosował do c. k. Ministerstwa rolnictwa załączone przedstawienie allegat I. w którem wykazał potrzebę rozszerzenia budynku krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie i w tym celu zażądał przyczynienia się skarbu państwa do kosztów z tym połączonych. Odezwą z dnia 22. maja 1880 l. 21623 Wydział krajowy przedłożył za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa żądane przez Ministerstwo plany i kosztorys oświadczając zarazem, że przedstawi Wysokiemu Sejmowi wniosek przyznania na cel wskazany z funduszu krajowego kwoty równającej się połowie kosztów, z jakimi według planu i kosztorysu kuratoryi połączone będzie zamierzone rozszerzenie budynku.

Alegat I.

Wydział krajowy nie przedkłada Wysokiemu Sejmowi szczegółowych planów, gdyż nie oświadczył się dotąd stanowczo za żadnym projektem, przyjmując tylko zasadę, że rozszerzenie obecnego budynku krajowej szkoły lasowej lub wystawienie nowego, nie powinno kosztować więcej jak 40.000 zł. Wydział krajowy mniema, że interes funduszu krajowego nietylko nie wymaga zakreślenia z góry sposobu, w jaki ma być rozszerzony lub wystawiony budynek dla szkoły lasowej, lecz nawet przemawia za pozostawieniem tej kwestyi w zawieszeniu. Każdy z oferentów bowiem ofiarujących swoją realność stawia warunki tak wygórowane, że Wydział krajowy bez zmiany przyjąć ich nie może. Oświadczając się kategorycznie za jedną z ofiarowanych realności i wywołując w tym duchu uchwałę Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy narażałby się na niebezpieczeństwo, że będzie musiał albo przyjąć wygórowane warunki albo zwlec sprawę do najbliższej sesyi sejmowej. Jeżeli natomiast Wydział krajowy otrzyma od Wysokiego Sejmu tylko kredyt potrzebny bez poleceń krępujących go w dalszem działaniu co do sposobu, w jaki stać się ma zadość potrzebie t. j. bez wskazywania realności, którą nabyć należy, to konkurencya właścicieli realności pozwoli nabyć jednę z nich pod warunkami korzystnymi.

W obec uwag powyższych a nadto w obec faktu, że uzyskanie subwencyi państwowej w r. 1881. zawisło od poprzedniego oświadczenia się Wysokiego Sejmu, iż połowa kosztów rozszerzenia budynku szkoły lasowej ma być z funduszu krajowego pokrytą, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydziałowi krajowemu otwiera się kredyt do wysokości 20.000 zł. jako połowy kosztów rozszerzenia budynku obecnie przez szkołę lasową we Lwowie zajmowanego lub wystawienia nowego pod warunkiem, że druga połowa tych kosztów pokryta zostanie ze skarbu państwa.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i W. Ks. Krakowskiego.

We Lwowie dnia 11. czerwca 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawodawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Alegat do L. W. 24706.

L. 3193.

An das Hohe k. k. Ackerbauministerium

in Wien.

Die im Jahre 1874 in Lemberg gegründete Landesmittelschule für Forstwirthschaft ist in einem Gebäude unterbracht worden, welches wol anfänglich den Bedürfnissen der Anstalt ziemlich entsprach, mit der Zeit aber namentlich seit der landwirthschaftlichen Landesaustellung in Lemberg vom Jahre 1877 welcher die Forstschule eine nahmhafte Bereicherung ihrer Sammlungen verdankt, und in Folge gleichzeitiger Zunahme der Schülerzahl, unzureichend und sogar der weiteren Entwickelung der Anstalt hinderlich sich erwies. Die Lehrsale sind schon jetzt so überfüllt, was nicht nur das weitere für die vernachlässigte Forstcultur Galiziens so wünschenswerthe Aufblühen der Forstschule unmöglich macht, sondern auch schon jetzt den Unterricht nachtheilig beeinflusst. Auch die übrigen Lokalitäten entsprechen nicht mehr selbst den bescheidensten Ansprüchen. Namentlich sind die Sammlungen der Forstschule so ungünstig untergebracht, dass ihre didacktische Verwerthung wertlichen Abbruch erleidet und an eine weitere Completirung der Sammlungen nicht zu denken ist.

Angesichts dieses Sachverhaltes ist die Direktion und das Curatorium der lemberger Forstschule schon seit langer Zeit einig in der Ansicht, dass das gegenwärtig verwendete zu kleine und mangelhaft eingerichtete Schulgebäude einer der gegebenen Verhältnissen entsprechenden Entwicklug der Anstalt im Wege steht. Der gefertigte Landesausschuss sieht die Richtigkeit dieser Ansicht ein und hat demgemäss bereits vor zwei Jahren entsprechende Erhebungen eingeleitet, um dem allseitig anerkannten Bedürfnisse durch Ankauf der angrenzenden Realität oder durch Bau eines neuen Schulgebäudes unter gleichzeitiger Veräusserung des gegenwärtig verwendeten abzuhelfen. Das finanzielle Ergebniss dieser Erhebungen hat dargethan, dass selbst bei der grössten Bescheidenheit der Ansprüche und jeder möglichen Einschränkung der Ausgaben, diese Angelegenheit ohne einen entsprechenden Beitrag aus Staatsmitteln einer baldigen und günstigen Lösung nicht entgegengeführt werden kann. Der Landesfond nähmlich ist schon gegenwärtig durch die jährlich für Landesculturzwecke im Budgete eingestellten ordentlichen Ausgaben so sehr in Anspruch genommen, dass ihm unter den obwaltenden ungünstigen Verhältnissen des Landes bedeutende ausserordentliche Lasten nich aufgebürdet werden können.

Der gefertigte Landesausschuss glaubt nur in dem Falle die Erweiterung des gegenwärtig verwendeten oder den Bau eines neuen Gebäudes für die lemberger Forstschule im hohen Landtage mit gegründeter Hoffnung auf Erfolg beantragen und die Bewilligung eines entsprechenden Baufondes erwirken zu können, wenn die hohe k. k. Regierung geneigt wäre, einen entsprechenden Beitrag aus Staatsmitteln zuzusagen.

Da es sich um die Entwickelung einer allgemein im Lande als unentbehrlich anerkannten, reich aufblühenden und jeder weiteren Ausbildung fähigen Anstalt handelt, da ferner auch das hohe k. k. Ackerbauministerium im Jahre 1874 die Unentbehrlichkeit dieser Anstalt durch Bewilligung einer einmaligen Subvention von 7000 fl. und eines jährlichen Erhaltungsbeitrages von 5000 fl. anerkannt hat, so glaubt der gefertigte Landesausschuss auch diesmal auf die Gunst des hohen k. k. Ackerbauministerium zählen und das Ansuchen stellen zu dürfen:

Das hohe k. k. Ackerbauministerium wolle hochgeneigtest zum Baue eines neuen Gebäudes für die lemberger Forstschule eventuel zur entsprechenden Erweiterung der gegenwärtig verwendeten mit einer entsprechenden Subvention aus Staatsmitteln beitragen, dieselbe in den Staatsvoranschlag für das Jahr 1881 einstellen und hiervon der gefertigten Landesausschuss in Kenntniss setzen.

Vom galizischen Landesausschusse.

Lemberg, am 10. Februar 1880.

Z drukarni Anny Wajdowiczowej (pdt. Poremby), Lwów, Rynek, l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

Alegat. 49.

Wniosek.

Wysoki Sejm uchwalić raczy

Ustawę o zniesieniu prawa propinacyi i o zaprowadzeniu miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych w król. stoł. mieście Lwowie — według załączonego pod A ./. projektu.

Marceli Madejski
wnioskodawca

Henryk Janko, Max, Wesołowski, G. Romer, Jan Czajkowski, Szczęsny Koziebrodzki, Wernicki, Małecki, Romanowicz, Ochrymowicz, Fruchtmann, Jan Jocz, Waygart, H. Czajkowski, Smolka, Spławiński, Rosner, Sanguszko, Bartmański, Goldman, Filip Zuker.

Projekt.

Ustawa

o zniesieniu prawa propinacyi i o zaprowadzeniu miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych w król. stoł. mieście Lwowie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. 1.

Prawo propinacyi, mianowicie wyłączne prawo wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych, jako to: piwa, wódki i miodu w obrębie miasta Lwowa, nadane król. stoł. miastu Lwowu Najwyższym przywilejem cesarskim z dnia 6 Listopada 1879 i określone co do sposobu wykony-

wania i użytkowania na rzecz gminy miasta Lwowa rozporządzeniami c. k. Namiestnictwa lwowskiego z dnia 23 Grudnia 1869 l. 58100 i z dnia 23 Grudnia 1875 l. 58340 zostaje zniesione a natomiast przyznaje się gminie miasta Lwowa prawo pobierania na potrzeby gminne opłat niniejszą ustawą oznaczonych (§. 38 ustawy krajowej z dnia 30 Grudnia 1875 Dziennik ustaw krajowych Nr. 55 z r. 1877).

Art. 2.

Od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, podlega wyrób, wyszynk i handel napojów propinacyjnych w obrębie miasta Lwowa, ogólnym przepisom przemysłowym, o ile ustawa niniejsza inaczej nie postanawia.

Art. 3.

Z wejściem w życie ustawy niniejszej, ustają wszelkie przez gminę miasta Lwowa dotąd z tytułu prawa propinacyi na własny rachunek lub przez wydzierżawianie w obrębie miasta wykonywane przedsiębiorstwa przemysłowe tak wyrobu jak wyszynku napojów gorących.

Jednocześnie ustaje także pobór na rzecz gminy miasta Lwowa ustanowionych powołanemi powyżej w art. 1 rozporządzeniami c. k. Namiestnictwa z dnia 23 Grudnia 1869 i z dnia 23 Grudnia 1875 opłat propinacyjnych konsensowych od nadania upoważnień do wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych, jakoteż opłaty propinacyjnej i dodatku gminnego od wyrobu i wprowadzania tych napojów, a skutkiem tego i zwrot tych opłat przy wywozie napojów wspomnianych, nadto ustaje pobór wszelkich opłat t. z. szynkowo-policyjnych, które gmina miasta Lwowa na mocy rozporządzenia gubernialnego z dnia 6 Października 1827 do l. 67211 pobiera dotychczas od przemysłowych przedsiębiorstw gościnnych i szynkowych, lub od pojedynczych gałęzi zarobkowych tych przedsiębiorstw.

Opłaty konsumcyjne.

Art. 4.

Od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej, pobierać będzie gmina miasta Lwowa na pokrycie wydatków gminnych opłaty konsumcyjne od gorących napojów przeznaczonych do konsumcyi miejscowej, tak w obrębie miasta produkowanych, jako też do miasta wprowadzanych.

Opłaty te są następujące:

poz. 1. Od rumu, araku, koniaku, ponczowej esencyi, likworów, rozolisów i innych słodzonych napojów spirytusowych — przy wprowadzeniu czyli od importu po 20 zł. a. w. za jeden hektolitr (100 litrów).

poz. 2. Od wódki i spirytusu — tak przy wyrobie jak przy wprowadzeniu, po 23 ct. a. w. za jeden stopień hektolitrowy, t. j. za jeden hektolitr (100 litrów) i za każden stopień według skali 100-dzielnego alkoholometru przy temperaturze +12° R.

Opłacie tej podlegają przy imporcie także inne płyny, w których spirytus stanowi główną część składową.

poz. 3. Od piwa — a to:

a) przy wyrobie — po 15½ ct. a. w. za jeden hektolitr i od każdego stopnia sacharometru beczki piwnej, przy temperaturze +14° R. zaś

b) przy wprowadzeniu — po 1 zł. 80 ct. a. w. za jeden hektolitr (100 litrów) piwa importowanego, bez względu na jakość napoju.

poz. 4. Od miodowych napojów, t. j. miodu pitnego, wiśniaku, maliniaku, lipniaku i dereniaku:

a) przy wprowadzeniu — po 6 zł. 50 ct. za jeden hektolitr (100 litrów) zaś

b) przy wyrobie miodu pitnego — po 17 zł. 50 ct. za jeden cetnar metryczny (100 kilogramów) miodu przaśnego (patoki użytego do warzenia, czyli wyrobu napoju.

Art. 5.

Ustanowione w poprzednim artykule (4) opłaty konsumcyjne, pobierać się będzie bezpośrednio przy wyrobie i wprowadzeniu od napojów gorących, które w obrębie miasta — położonym wewnątrz linii akcyzyjnej a względnie okręgu akcyzowym miasta Lwowa (art. 6) będą wyrabiane lub do tego okręgu zostaną wprowadzone.

Od napojów wymienionych w artykule 4 pod poz. 1 przerabianych z wódki lub spirytusu, opłaconego już podług pozycyi 2 tego artykułu przy wyrobie lub przy wprowadzeniu, nadto żadnej opłaty konsumcyjnej pobierać się nie będzie.

W części terytoryum miasta Lwowa, która się znajduje za linią akcyzową, miejskie opłaty konsumcyjne od napojów gorących — nie będą pobierane — ani przy ich produkcyi lub przetwarzaniu, ani przy sprowadzaniu takowych.

W tej części miasta podlega opłatom wspomnianym tylko drobna sprzedaż, t. j. w ilościach niżej 50 litrów i wyszynk napojów gorących, a w tym względzie należy zastosować analogicznie przepisy normujące pobór c. k. podatku konsumcyjnego od drobnej sprzedaży i wyszynku wina na prowincyi, czyli w miejscowościach niezamkniętych rogatkami akcyzowemi.

Napoje gorące sprowadzane z terytoryum położonego wewnątrz linii akcyzowej miasta Lwowa i tam przy wyrobie lub wprowadzeniu podług artykułu 4 już opłacone, jeżeli wywóz takowych nastąpił bez zwrotu miejskiej opłaty konsumcyjnej według postanowień artykułu 7. nie podlegają ponownemu opodatkowaniu przy wyszynku i drobnej sprzedaży na terytoryum miasta Lwowa, położonem za linią akcyzową.

Wyrób i przetwarzanie tudzież handel hurtowny, t. j. w ilości najmniej pół hektolitra (50 litrów) wymienionych w artykule 4 napojów, na terytoryum miasta Lwowa, znajdującem się za linią akcyzową, nie podlega opłacie konsumcyjnej.

Art. 6.

Ustanowione w artykule 4 miejskie opłaty konsumcyjne od gorących napojów, pobierać będzie gmina miasta Lwowa w całym okręgu, zamkniętym rogatkami i linią akcyzową dla poboru c. k. liniowego podatku konsumcyjnego, a zatem i na terytoryalnych częściach przyległych gmin: Zamarstynowa, Kleparowa i Kulparkowa, które należą do akcyzowego okręgu miasta Lwowa.

*

Układy zawarte w tym względzie między gminą miasta Lwowa i gminami wymienionemi, oraz właścicielami tamtejszych obszarów dworskich, określają wzajemne stosunki i zobowiązania.

Jednocześnie z wejściem w życie niniejszej ustawy, zniesione zostaje bez wynagrodzenia według postanowień ustawy z dnia 30 Grudnia 1875 (Dz. ust. kraj. Nr. 55 z r. 1877) prawo propinacyi i na tych do akcyzowego okręgu miasta Lwowa przyłączonych częściach z terytoryów wyż wymienionych trzech gmin, a gminy te nie są uprawnione na tych, do akcyzowego okręgu miasta Lwowa przyłączonych częściach, nakładać na potrzeby gminne dodatki do podatku konsumcyjnego od napojów i innych artykułów konsumcyjnych.

§. 7.

Ustanowionemi tą ustawą miejskiemi opłatami od gorących napojów, obciążać można tylko konsumcyę miejscową, nie można niemi obciążać produkcyi i obrotu handlowego.

Przemysłowcom miejscowym trudniącym się wyrobem, przetwarzaniem lub przerabianiem tudzież handlem wymienionych w artykule 4. napojów, jeżeli takowe bądź przy wyrobie, bądź przy wprowadzeniu według postanowień artykułów 4 i 5 opłacane zostały, należy przy wywozie tych napojów, z obrębu położonego wewnątrz linii akcyzowej, zwrot miejskiej opłaty konsumcyjnej w następującej wysokości:

poz. 1. Za rum, arak i koniak tudzież za wódkę i spirytus przy eksporcie w ilości najmniej 25 litrów, po 23 centów za jeden stopień hektolitrowy, t. j. za jeden hektoliter i za każden stopień alkoholu według 100 dzielnego alkoholometru, przy temperaturze + 14 R.

poz. 2. Za likwory i rozolisy, tudzież ponczową esencyę, jeżeli takowy zawierają najmniej 30 procent alkoholu, przy eksporcie w ilości najmniej 25 litrów, w jednem naczyniu lub we flaszkach jednolitych: ćwierć-pół-lub całolitrowych po 7 zł. w. a. za jeden hektoliter (100 litrów.)

Za inne napoje spirytusowe tak mało osłodzone i zaprawione, że okażą na 100dzielnym alkoholometrze więcej jak 30 stopni, należy się jak za wódkę zwrot po 23 centów za jeden stopień hektolitrowy (poz. 1.)

poz. 3. Za piwo niezepsute, które po wyfermentowaniu zawiera najmniej $2^1/_2$ stopnia sacharometru, przy eksporcie w ilości najmniej pół hektolitra (50 litrów) po 1 zł. 60 ct. wa. za jeden hektoliter (100 litrów.)

poz. 4. Za miód pitny niezepsuty, przy eksporcie w ilości najmniej 25 litrów po 4 zł. 50 ct. w. a. za jeden hektoliter (100 litrów)

Przewóz podlegających miejskiej opłacie konsumcyjnej napojów gorących przez poborowy okręg miasta Lwowa (transito) ma być unormowany w myśl i zgodnie z przepisami, obowiązującemi przy przewozie przedmiotów podlegających opłacie c. k. konsumcyjnego podatku rogatkowego.

Art. 8.

Bliższe postanowienia pod względem poboru oznaczonych w artykule 4. miejskich opłat konsumcyjnych od gorących napojów i pod względem uiszczania zwrotu opłaty przy wywozie tych płynów, tudzież co do organów, do sprawowania tych czynności powołanych, jako też co do sposobu wykonywania kontroli przy poborze i zwrocie opłat rzeczonych, wydane zostaną w drodze administracyjnej osobnem rozporządzeniem.

Ogólne przepisy dotyczące poboru i kontroli c. k. liniowego czyli rogatkowego podatku konsumcyjnego w miastach zamkniętych, od wyrobu i importu napojów należy zastosować analogicznie do poboru i kontroli zaprowadzonych niniejszą ustawą opłat miejskich.

Władza, która sprawuje pobór opłaty, wykonuje także kontrolę dochodową i judykaturę z powodów wykroczeń dochodowych; grzywny przypadają gminie miasta Lwowa, a względnie miejscowemu funduszowi ubogich.

Art. 9.

O ile miejskie opłaty konsumcyjne pobierają na rzecz gminy c. k. organa administracyi skarbowej razem z c. k. podatkiem konsumcyjnym, jako dodatki do tego podatku, znajduje zastosowanie ustawa karna o przekroczeniach skarbowych także co do opłat miejskich.

Jeżeli zaś pobór opłat miejskich przeprowadzają miejskie organa administracyjne, należy usiłowane lub dokonane ukrócenie dochodów miasta z rzeczonych opłat konsumcyjnych, czy pokrzywdzenie gminy nastąpiło przy wyrobie lub wprowadzeniu, przy wywozie lub przewozie, a względnie przy sprzedaży poniżej 50 litrów płynów opłacie podlegających (art. 4. 5. 6. 7 i 8) karać grzywnami zagrożonemi w ustawie karnej o przekroczeniach skarbowych, bez względu, czy przekroczenie popełnione zostało przez zatajenie przedmiotu, od którego należy się opłata, czy w jakikolwiek inny sposób rozmyślnie, czy też przez pominięcie i nie zachowanie przepisów dotyczących.

Władza, która zawiaduje sprawowaniem poboru miejskich opłat konsumcyjnych, wykonuje okok kontroli dochodowej także jurysdykcyę co do przekroczeń dotyczących.

O ile Magistrat lwowski powołany jest według niniejszej ustawy do przeprowadzenia postępowania karnego jako pierwsza instancya, obowiązują przepisy o postępowaniu Władz politycznych w sprawach karnych z powodu wykroczeń.

Opłaty policyjne.

Art. 10.

Oprócz ustanowionych w art. 4. niniejszej ustawy opłat konsumcyjnych od napojów, pozwala się gminie miasta Lwowa pobierać na potrzeby gminne opłaty policyjne od przedsiębiorstw gościnnych i szynkowych wykonywanych w obrębie m. Lwowa jako też w przyłączonych do akcyzowego okręgu miasta Lwowa częściach terytoralnych gmin Zamarstynów, Kleparów i Kulparków (art. 6) a mianowicie:

poz. 1. Od każdego przedsiębiorstwa traktyerni wyszynku i kawiarni wykonywanego samoistnie, albo w połączeniu z innym jakim przemysłem, a mianowicie: od zarobkowego zatrudnienia podawania potraw, wyszynku gorących napojów, lub podawania napojów ciepłych, bez różnicy czy przedsiębiorca wykonuje tylko jednę lub razem więcej tych gałęzi zarobkowych, rocznie po 12 zł. w. a.

poz. 2. Od każdego bilaru utrzymywanego dla celu zarobkowego w publicznym lokalu gościnnym lub szynkowym, oprócz opłaty od przedsiębiorstwa głównego, rocznie po 10 zł. w. a.

poz. 3. Od każdej gospody czyli zajazdu dla fur bez izb gościnnych rocznie po 10 zł. w. a.

poz. 4. Od każdej oberży (hotelu) czyli zajazdu z izbami gościnnemi, według rozmiaru przedsiębiorstwa, a to:

a) od oberzy 1. klasy obejmującej do 12 izb gościnnych rocznie po 20 złr. w. a.

b) od oberzy 2. klasy obejmującej do 20 izb gościnnych rocznie po 40 złr. w. a.

c) od oberzy 3. klasy obejmującej do 30 izb gościnnych rocznie po 60 złr. w. a. i

d) od oberzy 4. klasy obejmującej nad 30 izb gościnnych rocznie po 80 złr. w. a.

Utrzymujący gospodę lub oberżę, jeżeli przy tem przedsiębiorstwie wykonuje zarazem którękolwiek z gałęzi zarobkowych, określonych powyżej w pozycyach 1 i 2. obowiązany opłacać odrębnie ustanowione w tych pozycyach opłaty policyjne

Te opłaty miejskie mają być uiszczone w ratach półrocznych z góry, w pierwszej połowie stycznia i lipca każdego roku.

Jeżeli obowiązek opłacania należytości nie zaczyna się z dniem 1. stycznia względnie 1. lipca przedsiębiorca obowiązany spłacić należytość za pierwsze półrocze czyli pierwszą ratę w takiej wysokości, jaka stosunkowo wypadnie za czas od dnia obowiązku opłaty do następującego dnia 1. stycznia lub 1. lipca.

Przemysłowcy wykonujący zarobkowość traktyerni, wyszynku lub kawiarni na podstawie upoważnienia przemysłowego, uzyskanego przed dniem 1. stycznia 1870, uwolnieni są od ustanowionej dla tych przedsiębiorstw zarobkowych w poz. 1. opłaty policyjnej; obowiązani są jednak do uiszczenia opłat oznaczonych w następujących pozycyach 2, 3 i 4, jeżeli wykonują zarazem którą z określonych tamże gałęzi zarobkowych.

Art. 11.

Oznaczone w art. 10 opłaty policyjne od przedsiębiorstw przemysłowych, pobiera gmina miasta Lwowa przez własne organa i ściąga należytości zaległe tym samym sposobem i za pomocą tych samych środków przymusowych, jak inne opłaty gminne. Usiłowane lub dokonane ukrócenia dochodu gminy z opłat policyjnych, będą karane grzywnami do 100 zł. w. a., a w razie niemożności ściągnięcia kary pieniężnej aresztem do 14 dni.

Art. 12.

Od orzeczenia Magistratu król. stół. miasta Lwowa, wolno stronie odwołać się do wyższej władzy, mianowicie pod względem wymiaru i poboru lub też zwrotu opłaty ustanowionej niniejszą

ustawą, według postanowień statutu miasta Lwowa, zaś pod względem nałożonej kary, do c. k. Namiestnictwa, a ostatecznie do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych.

Art. 13.

Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej, tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy i rozporządzenia, tyczące się wykonywania miejskiego prawa propinacyi, jako też poboru opłat propinacyjnych i opłat tak zwanych szynkowo policyjnych w obrębie miasta Lwowa, a w szczególności rozporządzenia c. k. Namiestnictwa lwowskiego z dnia 23 grudnia 1869 L. 58.100 i z dnia 23 grudnia 1875 L. 58.340 tudzież rozporządzenie gubernialne z dnia 6 października 1827 L. 67.211.

Art. 14.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 45 dni po jej ogłoszeniu.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Aiegat. [redacted].50.

Wniosek.

Zważywszy, że rozpoczęta przez Wydział krajowy budowa drogi krajowej w kierunku z Chorostkowa do Suchostawu nie polega na uchwale sejmowej i nie odpowiada interesowi okolicy i kraju;

zważywszy, że konsorcyum belgijskie ubiega się o koncesyą budowy kolei żelaznej Żywiec-Stanisławów-Husiatyn, — kolej żelazna Karola Ludwika również o budowę kolei żelaznej Tarnopol-Kopeczyńce-Husiatyn;

zważywszy, że wobec wzrastającego ogólnego ubóstwa w kraju, ciężary, które kraj na budowę dróg ma ponosić, winny być jak najkorzystniej dla kraju zużytkowane, przeto przeważnie ku dworcom kolei żelaznej, jako najgłówniejszej dziś komunikacyi kierowane być winny;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu powstrzymanie budowy drogi krajowej w kierunku z Chorostkowa do Suchostawu, aż do dalszego postanowienia“.

Lwów 12 Czerwca 1880.

Wnioskodawca

E. Wolański.

Olejnik Piotr, Gedel, Lityński, Porfiry Mandyczewski, Karol Mandyczewski, Paweł Jasienicki, P. Kupczyński, Wernicki, Kułaczkowski, Krasicki, Max, Mochnacki, Rapaport, Łazarski, Ochrymowicz, Janowski, Pławicki, Wodziński, M. Wolański.

Alegat. [redacted]. 51.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zważywszy, iż rozporządzenie gubernialne z daty 22 września 1823 r. do L. 29991 i na takowe odwołujący się wyciąg dla c. k. urzędów podatkowych do L. 4448, 1787 z 1850 normujących opust podatków w razie szkód elementarnych, ogranicza ten opust podatkowy na szkody przez powódź, grad, tuczę i pożar zrządzone, nie uwzględnia zaś innych równie dotkliwych szkód elementarnych, jako to: zupełnego nieurodzaju, wyginięcia zboża przez posuchę, mrozy lub wiatry, zgnicia takowego pod śniegiem przy niezamarzniętej ziemi, zniszczenie przez myszy lub szarańczę i t. p.;

zważywszy dalej, że nawet w wypadkach uwzględnionych opust ten nie jest wcale odpowiedni dzisiejszym stosunkom gospodarczym, w których tak mała część dochodu brutto, czysty dochód z ziemi stanowi;

„Wzywa się Wysoki Rząd, by przy zaprowadzić się mającem nowem upodatkowaniu gruntów, przedłożył Radzie Państwa nową ustawę, normującą opust podatków w razie szkód elementarnych, obejmującą wszystkie rodzaje tychże szkód — i by opust ten podatkowy odpowiadał nie części zniszczonej całego plonu, lecz by stał w stosunku do zniszczenia tej części plonu, która po odtrąceniu wszystkich kosztów uprawy, i administracyi jako czysty dochód za podstawę do wymierzenia podatków przyjętą została“.

Lwów dnia 12 Czerwca 1880.

Wnioskodawca

Władysław Wolański.

Ks. Buchwald, Łukasiewicz, Michałowski, H. Czajkowski, Liske, Jasiński Franciszek, Krukowiecki, Scipio, Romer, Tyszkiewicz, Słonecki, Abrahamowicz, Czajkowski Alfons, Jędrzejowicz, Ks. Sawa, Jocz, Skałkowski, Max, Jasiński Józef, Romanowicz, Waygart, Mochnacki, Wolański Erazm, Ks. Kitrys, Kupczyński, Then, Lityński, Olejnik, Ks. Kowalski, Zucker Filip, Golejewski.

Wniosek

Alegat. [redacted].52.

Sprawozdanie

z petycyi do l. 13. (wniesionej przez p. dra Bielińskiego) komitetu parafialnego obrz. łać. w Sanoku.

Komitet parafialny ob. łać. budowy kościoła w Sanoku imieniem konkurencyi prosi o pożyczkę 8000 zł. bezprocentową lub 6-procentową z funduszów krajowych, lub pożyczki głodowej zwrotną w ośmiu rocznych równych ratach po 1000 zł.

Akta przedstawiają sprawę jak następuje:

Kościół parafialny w Sanoku zgorzał w r. 1783. Rząd, gdy kościół zostaje pod patronatem Najjaśniejszego Pana, kazał mury rozebrać, uzyskane z kościoła i plebanii materyały sprzedać, nabożeństwa przenieść do kościoła Franciszkanów, wkładając na parafian obowiązek najmu pomieszkania dla parocha, przezco i plac, na którym stały kościół i plebania, przez zadawnienie przeszły w posiadanie miasta.

W r. 1844 Rząd nakazał był wprawdzie budowę kościoła, zrobiono plany i kosztorysy, co jednak dla wypadków z r. 1846, a po części, że nie było placu pod budowę, zaniechano.

Dopiero teraźniejszy paroch ks. Franciszek Czaszyński, objąwszy w roku 1858 zarząd parafii w Sanoku, ponowił starania o budowę kościoła, które przez lat 15 jednak żadnego lub mały odnosiły skutek. Gdy zaś w r. 1872 i kościół Franciszkański spłonął, rzeczony paroch podwoiwszy swe zabiegi, zbierając oraz dobrowolne dary, sam zaś plac, własność swoję, w Sanoku pod kościół i plebanią bezpłatnie odstąpił i 8000 zł. w obligacyach indemnizacyjnych galicyjskich na budowę kościoła darował, plebanię własnym kosztem pobudował, który ty koszt konkurencya jednak ratami ma spłacić; dopiero wtedy Ministerstwo przychyliło się do budowy kościoła, assygnując oraz $^1/_6$ część wydatków przypadającą na patronat w ilości 6.658 zł. 23 ct.

Cały koszt miał wynosić 39.949 zł. 38 ct. W r. 1874 położono fundamenta pod cały kościół, mury zaś poczęto prowadzić tylko nad połową fundamentów, chciano bowiem dla braku funduszów budować tylko połowę kościoła. Gdy się jednak przekonano, że to byłoby bezpożytecznym dziwolągiem budowlanym, w latach 1875 i 1876 wyprowadzono całe mury do połowy wysokości, co 28.000 zł. kosztowało, do których i pozwolone składki w kraju przyczyniły się, wynoszące 1613 zł. 66 ct. Od r. 1877 dla braku funduszów nic nie robiono. Konkurencya wprawdzie zobowiązała się płacić rocznie po 20% od bezpośrednich podatków w r. 1872 opłacanych, lecz oraz zastrzegła sobie, że więcej płacić nie będzie, co wynosiłoby rocznie 1.200 zł., gdyby wszyscy uiszczali się, co

jednak nie jest tak, że składki rocznie mniej więcej tylko 1000 zł. wynoszą i restancyę 1839 zł. zalegają.

Równie kamerze wystawiła konkurencya żądaną deklaracyą, że więcej od niej żądać nie będzie, gdy przypadającą na patronat część wypłaci naraz zgóry. Co się stało.

Do wyprowadzenia murów do oznaczonej planem wysokości i pokrycia kościoła cynkiem, potrzeba jeszcze najmniej 13.000 zł.

Komitet zaś ma w gotowiznie	3.500 zł.
a w zaległościach konkurencyjnych	1.839 zł.
razem .	5.339 zł.

Komitet parafialny oznajmia, iż konkurencya przy rozprawie konkurencyjnej w Starostwie uchwaliła w celu ochrony wyprowadzonych murów od szkody i dalszej budowy kościoła, jakoteż przysporzenia zarobku głodem dotkniętych, zanieść prośbę do Wysokiego Sejmu o pożyczkę bez- lub 6-procentową 8000 zł. za wystawieniem zabezpieczających dokumentów, które konkurencya od siebie wystawić ma, zwrotnej w ośmiu rocznych ratach po 1000 zł. z przypadającymi odsetkami.

Zabezpieczenie zaś zwrotu wedle zawiadomienia Starostwa miałoby nastąpić w następujący sposób:

a) 1000 zł. kapitału rocznie z datków konkurencyjnych;

b) spłat procentów w $^3/_4$ częściach z własnych funduszów ks. proboszcza, który pozwala, aby te $^3/_4$ zabezpieczone zostały równie na należących temuż ratach za plebanię przez niego wystawioną, a w $^1/_4$ z resztującej rocznej sumy wpłacanych konkurencyjnych datków a względnie przez oszczędność w wydatkach i korzystne lokowanie gotówki.

Taki jest stan rzeczy wyłożony w petycyi.

Komisya budżetowa, przychylając się do prośby petentów, wnosi:

Wysoki Sejm uchwali:

„Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia komitetowi parafialnemu budowy kościoła w Sanoku 5-procentowej pożyczki 8000 zł., zwrotnej w ośmiu rocznych ratach po 1000 zł. z przypadającymi odsetkami, gdy znajdzie pewne zabezpieczenie zwrotu tak kapitału jak procentów".

We Lwowie dnia 19 Czerwca 1880.

Przewodniczący
H. Wodzicki m. p.

Sprawozdawca
St. Kaczała m. p.

Alegat. [redacted]. 53.

Sprawozdanie

komisyi dla spraw nietykalności posłów o wytoczeniu śledztwa wstępnego przeciw posłom Simonowi i Smarzewskiemu.

Wysoki Sejmie!

Do roku 1866 właścicielem znanej w kraju fabryki papieru w Czerlanach był pan Zygmunt Kotkowski.

Celem nabycia od pana Kotkowskiego tej fabryki wraz z gruntami do niej należącymi i z przywilejem „na wyrabianie papieru z trzciny z małym dodatkiem szmat“ nadanym panu Kotkowskiemu przez ministerstwo handlu dokumentem z dnia 5 Sierpnia 1865 r., zawiązało się na początku roku 1866 „Towarzystwo akcyjne fabryki papieru w Czerlanach“ z kapitałem zakładowym 500.000 złr., rozłożonym na 2.500 akcyj, każda po 200 zł.

Założycielami głównymi tego towarzystwa był wiedeński Bank anglo-austryacki i ówczesny prezes tego banku książę Leon Sapieha, który pragnąc dźwignąć stosunki ekonomiczne naszego kraju, był jak wiadomo na tem polu nieustannie czynnym — i własną inicyatywą jak w tworzeniu najpierwszych u nas instytucyj kredytowych, lub w budowie pierwszych kolei żelaznych, i zachęcaniem drugich do współdziałania; nie mógł więc być obojętnym na tego rodzaju przemysł krajowy jak fabryka papieru w Czerlanach, a dostarczeniem jej środków materyalnych za pomocą towarzystwa akcyjnego musiał liczyć i na rozwój tego przemysłu i na znaczne korzyści samego Towarzystwa.

Do prowadzenia spraw tego Towarzystwa akcyjnego powołane zostały artykułem 13 statutu Towarzystwa następujące organa:

1. Dyrekcya złożona z trzech Dyrektorów;
2. Dyrektor fabryki;
3. Wydział nadzorczy (rewizyjny);
4. Walne zgromadzenie.

Na pierwsze trzy lata sam statut z góry zamianował Dyrekcyą, powołując w artykule 32 do niej trzech członków Towarzystwa, a mianowicie:

a) bank anglo-austryacki mający być zastąpiony przez jednego z dwóch kierowników lwowskiej jego filii, i z tego tytułu wszedł do Dyrekcyi pan Edward Simon;

b) księcia Leona Sapiehę;

c) pana Seweryna Smarzewskiego.

Dyrektorem fabryki na pierwszych dwa lata mianował statut pana Zygmunta Kotkowskiego, dotychczasowego właściciela fabryki, później zaś dyrekcya jak i dyrektor techniczny byli wedle statutu przez walne zgromadzenia obierani.

Firmę towarzystwa podpisują wedle postanowień art. 30 dwaj dyrektorowie, albo jeden dyrektor i zastępca.

Tak zorganizowane Towarzystwo, nabyło kontraktem kupna i sprzedaży z dnia 6 Kwietnia 1866 od p. Kotkowskiego w mowie będącą fabrykę wraz z maszynami, budynkami i z 63 parcelami rozległości 547 morgów i 1434□° i z przywilejem na 10.000 zł. oszacowanym, wszystko razem za cenę 300.000 zł. Pan Kotkowski wziął na siebie wszelkie koszta zawiązania Towarzystwa, emisyi akcyj, opłat skarbowych, a z ceny kupna 300.000 zł. otrzymał 150.000 zł. w akcyach, czyli 750 sztuk akcyj, które złożone na rzecz jego w lwowskiej filii banku anglo austryackiego nie mogły być puszczone w obieg, lecz pozostać tam musiały wedle postanowień kontraktu przez dwa lata jako kaucya na oczyszczenie fabryki z ciężarów hypotecznych i dotrzymania innych warunków kontraktu. Drugie 150.000 zł. z ceny kupna Towarzystwo złożyło na rzecz pana Kotkowskiego także w lwowskiej filii banku wspomnianego, a nadto otrzymał pan Kotkowski za zapasy papieru i innych materyałów 250 sztuk akcyj. Warunki te kontraktu musiały być zaraz przy założeniu samego Towarzystwa umówione, gdyż nabycie fabryki było wedle art. 1 statutu jedynym celem zawiązującego się Towarzystwa, jakoż w samym już statucie oznaczono z góry, jak na akcye pana Kotkowskiego zapatrywać się trzeba, w szczególności zaś artykuł 8 statutu stanowi, iż akcye wydane Kotkowskiemu tytułem ceny kupna, mają być dla tego, że wydane zostały jako cena kupna, uważane jako zupełnie spłacone. Kontrakt z tymi warunkami gotowy z Wiednia do Lwowa przysłany, został we Lwowie podpisany, przez dwóch dyrektorów, którzy w myśl art. 30 statutu firmę Towarzystwa podpisywali, to jest przez panów Simona i Smarzewskiego.

Kapitał zakładowy 500.000 zł. był niemal w całości zaraz przy zawiązaniu Tow. zebrany; założyciele bowiem nie spekulowali na umieszczenie większej części akcyj, między publicznoscią jak się to nieraz praktykuje, lecz sami między sobą bez mała wszystkie akcye rozebrali i takowe wpłacili, także w chwili zorganizowania się Towarzystwa na 2.500 akcyj statutem ustanowionych znajdowało się w rękach samej tylko dyrekcyi i dyrektora fabryki 2.110 akcyi przez nich wpłaconych, a mianowicie:

Dyrektor fabryki Kotkowski miał ich		1.500
Bank anglo-austryacki		250
Książe Sapieha		250
Smarzewski		60
Simon		50
	razem	2.110
w zapasie Towarzystwa niepuszczonych w obieg zostało		94
		2.204

między publicznością rozeszła się przeto bardzo mała tylko reszta 296 akcyi reprezentująca kapitał 59.200 zł. podczas gdy akcye będące własnością członków zarządu reprezentowały kapitał 440.800 zł., interes więc członków zarządu w powodzeniu i pomyślności przedsiębiorstwa miał się do interesu innych akcyonaryuszów jak 440.800 do 59.200 zł.

Mimo to przedsiębiorstwo się nie powiodło, a ostateczny jego rezultat jest tak smutny, iż przepadł cały prawie kapitał zakładowy, a nadto przepadły znaczne kapitały księcia Leona Sapiehy, które tenże dla ratowania przedsiębiorstwa na własną rękę z własnych funduszów wyłożył.

Pierwszy rok przedsiębiorstwa to jest rok 1866 był bardzo pomyślny, przyniósł bowiem wedle rachunków przez wydział rewizyjny sprawdzonych i walnemu zgromadzeniu akcyonaryuszów

na dniu 27 maja 1867 przedłożonych, czystego zysku 31.156 zł. To zachęciło zarząd do powiększenia fabryki a raczej do zbudowania fabryki drugiej, na owem więc zgromadzeniu dyrekcya zawiadomiła o swoich postanowieniach akcyonaryuszów z tem dołączeniem, iż budowa drugiej fabryki kosztować będzie 150.000 zł.

Drugi rok (1867) skończył się czystym zyskiem 46.889 zł. 42 ct., lecz już trzeci rok (1868) przedstawia się mimo zbudowania drugiej fabryki a może właśnie dla tego, dość niekorzystnie, czysty bowiem zysk wynosi już tylko 15.000 zł. a członek dyrekcyi pan Smarzewski na walnem zgromadzeniu dnia 12 czerwca 1869 odbytem, przypisuje ubytek w dochodach niedbałej i i nieoględnej administracyi fabrycznej a mianowicie panu Kotkowskiemu jako technicznemu dyrektorowi, i dla tego też pan Kotkowski dostaje dymisyą. Rachunki walnemu zgromadzeniu przedstawione wykazują już dług Towarzystwa do banku Anglo-austr. na conto corrente w sumie 173.560 złr. 98 ct. a nadto dyrekcya widzi się zmuszoną do przedstawienia walnemu zgromadzeniu potrzeby zaciągnienia pożyczki, na co zgromadzenie jednomyślnie zezwala. Czwarty rok (1869) kończy si już stratą 27.524 złr. 49 ct. a dług do banku anglo-austr. wzrósł do 308.406 złr. Przyczynę takiego niepowodzenia przypisują nieudolnemu kierownictwu pana Kotkowskiego w pierwszych trzech latach. Piąty rok (1870) zamyka się stratą 46.859 zł. 12 ct. — dług do banku wynosi 373.968 złr. bank zwija swoję filię lwowską, wypowiada Towarzystwu Czerlańskiemu swoją należytość z conto corrente, żąda zwołania walnego zgromadzenia, i na zebraniu w dniu 3. Lutego 1871 domaga się przez swego pełnomocnika Grunwalda (Simon po zwinięciu filii wystąpił z dyrekcyi) likwidacyi towarzystwa, którą też zgromadzenie pod protestem mniejszości i komisarza rządowego uchwala. Książe Leon Sapieha usiłuje ratować przedsiębiorstwo, w tym celu układa się z bankiem Anglo-austryackim, pretensyą jego na 422.503 złr. 44 ct. obliczoną, redukuje do dwóch sum 220.000 złr. i 130.000 złr.; pierwszą ubezpiecza hypotecznie na fabryce Czerlańskiej, drugą obowiązuje się spłacić w gotówce, a ponieważ w kasie przedsiębiorstwa jest tylko 60.000 złr. więc 70.000 złr. dodaje z własnych pieniędzy, a nadto czyni z własnych funduszów znaczne wkłady na fabrykę. Walne zgromadzenie odbyte dnia 12. Czerwca 1872 wotuje księciu i panu Smarzewskiemu podziękowanie za te usiłowania bank Angl. austr. na mocy układu z księciem odstępuje na rzecz Tow. 1.540 akcyi, które posiada na własność, lecz wszystko na darmo, z każdym rokiem straty są większe i wynoszą

w roku	1871	127.752
„	1872	134.907
„	1873	145.287
„	1874	183 630
„	1875	206.630
„	1876	242 795

a w roku 1877 dnia 25. Września likwidatorowie Towarzystwa sami wnieśli do Sądu podanie o otwarcie konkursu, który też został dozwolony. Konkurs zastał Towarzystwo w posiadaniu 1540 sztuk akcyi, i w posiadaniu fabryki, lecz pierwsze nie miały żadnej wartości, fabryka zaś sprzedaną została panom: Kolischerowi i Markheimowi na publicznej licytacyi z dnia 12. Lutego 1879 za nieznaczną sumę 60.500 złr. i tym sposobem akcyonaryusze utracili wszystko, a dla wierzycieli Towarzystwa pozostała tylko suma 60.500 złr. do rozdziału.

Wkrótce po otwarciu konkursu, bo dnia 28 Lutego 1878 hrabina Anna Castiglioni, rodzona siostra pana Zygmunta Kotkowskiego i pan Kaczkowski Antoni, doktor medycyny, akcyonaryusze towarzystwa, wnieśli do c. k. Nadprokuratoryi Państwa skargę na zarząd, czyli jak się wyrażają na radę zawiadowczą i dyrekcyą Towarzystwa, z prośbą, „aby raczyła zarządzić przy pertraktacyi zapowiedzianej krydy ścisłe dochodzenie za pomocą przesłuchania wymienionych świadków, ażeby upadek rzeczonego towarzystwa udowodnić i przekonać się, z czyjej winy Towarzystwo i jego fabryka papieru w Czerlanach kredę ogłosiło z pokrzywdzeniem tych dwóch akcyonaryuszów“; a w dodatkowych zeznaniach i skargach, do których także pan Andruszewski, szwagier pana

Kotkowskiego przystąpił, żalili się ci trzej akcyonaryusze, że członkowie tak nazwanej przez nich Rady zawiadowczej i Dyrekcyi działali tak przy samym zawiązku Towarzystwa i przy kupnie fabryki od pana Kotkowskiego, jakoteż w czasie zarządu, a szczególnie też w latach 1866, 1867 i 1868 na ich szkodę. Długo trwały dochodzenia sądu wszczęte z powodu pomienionych skarg. Nie wydawało się prawdopodobnem, a nawet możebnem, aby członkowie zarządu mający w przedsiębiorstwie więcej jak 400.000 zł. kapitału włożonego, z rozmysłem działali na szkodę akcyonaryuszów, reprezentujących zaledwie kilkadziesiąt tysięcy, i to z taką zapamiętałością, iżby dla ich ruiny wraz z nimi swoje własne krocie chcieli pogrzebać. Jednak po dwóch latach i trzech miesiącach dochodzeń sądowych, sędzia śledczy zgodził się dnia 27 Maja 1880, a zatem w przededniu otwarcia Sejmu na wniosek prokuratora wytoczenia śledztwa wstępnego przeciw byłym członkom zarządu i posłom panom: Sewerynowi Smarzewskiemu i Edwardowi Simonowi, tudzież przeciw panu Zygmuntowi Kotkowskiemu za ich działalność w sprawach Towarzystwa akcyjnego w latach 1866, 1867 i 1868, a w następstwie tego zarządzenia c. k. Sąd karny wystosował do Prezydyum Wydziału krajowego dnia 29. maja 1880 l. 3.900 następującą odezwę:

L. 3900.

Do Świetnego Prezydyum Wydziału krajowego.

Odezwa!

Stosownie do przepisu §. 83 p. k. ustawy z 3 października 1861. Nr. 98 D. U. P. i ustawy z 17 stycznia 1874. Nr. 8 D. U. kr. zawiadamia się Prześwietne Prezydyum Wydziału krajowego, że na wniosek c. k. Prokuratoryi Państwa wytoczone zostało na dniu 27 Maja 1880 r. śledztwo wstępne przeciw byłym dyrektorom towarzystwa akcyjnego fabryki papieru w Czerlanach, a mianowicie: przeciw posłowi do Sejmu krajowego i prezydentowi Izby handlowej lwowskiej, Edwardowi Simonowi, przeciw posłowi do Rady państwa i Sejmu krajowego, Sewerynowi Smarzewskiemu i przeciw Zygmuntowi Kotkowskiemu. w kierunku zbrodni oszustwa w §. 197, 201 lit. d) przewidzianej, wedle §. 203 u. k. karygodnej, popełnionej wrzekomo przez to, że działając we wspólnem porozumieniu i w zamiarze wyrządzenia szkody nad 300 zł. w. a. tak całemu Towarzystwu akcyjnemu czerlańskiej fabryki papieru, jak i pojedynczym akcynaryuszom. mianowicie zaś Drowi Antoniemu Kaczkowskiemu. Annie hr. Castiglione i Kazimierzowi Andruszewskiemu.

1. *Pierwsi dwaj jako dyrektorowie tego Towarzystwa akcyjnego jako strony kupującej — ostatni jako sprzedający a zarazem jako przyszły dyrektor samej fabryki w chwili zawiązania się Towarzystwa przy zawarciu kontraktu kupna i sprzedaży z daty Lwów 6 Kwietnia 1866 — korzystając z niewiadomości ogółu akcyonaryuszów tego towarzystwa pod względem rzeczywistej wartości zakupić się mających przedmiotów fabryki czerlańskiej, niezmiernie wysoką rzeczywistą wartość przedmiotów kupna i sprzedaży, znacznie przewyższającą cenę kupna ustanowili i wypłatę takowej spowodowali.*

2. *Że wszyscy trzej działając we wspólnem porozumieniu i we wyż określonym zamiarze wbrew prawidłowemu wobec stosunkowo małego kapitału obrotowego, wskazanemu sposobowi zarządu fabryki tej bez upoważnienia ze strony akcyonaryuszów — z poświęce-*

niem całego kapitału obrotowego i z użytkowaniem kredytu natychmiast w pierwszych trzech latach istnienia Towarzystwa, to jest w r. 1866, 1867 i 1868 poczyniwszy nowe niepotrzebne wkłady w wysokości wzwyż 200.000 złr. na zakupno nowych maszyn, nowych przyborów fabrycznych, na odnowienie budynków i tym podobne, następnie przez ułożenie fałszywych inwentarzy, przez ogłoszenie fałszywych bilansów za lata 1866, 1867 i 1868, przez złudne podstępne wykazywanie nieistniejących zysków i przez fałszywe (bo wbrew rzeczywistemu stanowi rzeczy, świetne wyniki wykazujące) doroczne sprawozdanie ze zarządu fabryki czerlańskiej i całego Towarzystwa, ogół akcyonaryuszów przy zgromadzeniach ogólnych za rok 1866, 1867 i 1868, nie mniej dotyczące komisye rewizyjne Towarzystwa w sposób podstępny w błąd wprowadzili — co do prawdziwego stanu majątkowego Towarzystwa, a pod tym fałszywym pozorem korzystając z tego błędu spowodowali do zatwierdzenia wyż powołanego kontraktu kupna sprzedaży z 6 kwietnia 1866 i wszystkich bezpotrzebnie poczynionych nowych wkładów i wydatków, do wydania dyrekcyi absolutoryum z czynności jej za rok 1866, 1867 i 1868 i do rozdzielenia nieistniejących zysków z oczywistem ukróceniem samego zakładowego kapitału akcyjnego, tudzież, że powyższymi czynami i pojedynczych akcyonaryuszów, w szczególności zaś doktora Antoniego Kaczkowskiego, hr. Annę Castiglione i Kazimierza Andruszewskiego w błąd wprowadzili, a korzystając z tego błędu, pod pozorem rzetelnego i korzystnego prowadzenia spraw Towarzystwa tychże akcyonaryuszów spowodowali częścią do zakupna nowych akcyj fabryki czerlańskiej, częścią do dalszego zatrzymania już posiadanych akcyj, jakkolwiek wszyscy trzej obwinieni dokładnie ze stosunkami Towarzystwa obznajomieni, zresztą ludzie fachowi i znani ogólnie z powagi w świecie finansowo - gospodarczym, wiedzieli, iż zarząd Towarzystwa tego w pierwszych tych trzech latach przy należytem, z prawdą zgodnem obliczeniu, tylko straty wykazywał; przeto Towarzystwo takiem postępowaniem z ich strony tylko ku upadkowi swemu się chyli, by następnie za bezcen cała fabryka z urządzeniem przeszła w ich własne ręce.

Wszyscy trzej obwinieni pozostają podczas śledztwa na wolnej stopie.

Po rozpoczęciu obrad Sejmu krajowego, Sąd tutejszy nie omieszka zastosować się do przepisów w ustawach na wstępie wyrażonych a dotyczących zezwolenia na dalsze prowadzenie śledztwa.

Lwów 29 Maja 1880.

Odezwa ta nie jest jeszcze żądaniem zezwolenia na prowadzenie śledztwa, lecz tylko zapowiedzią żądania, i dlatego Prezydyum Wydziału po otwarciu Sejmu nie podawało jej do wiadomości Sejmu.

Po otwarciu Sejmu Sąd wystósował do Sejmu pod dniem 12 Czerwca 1880 roku l. 8458 zapowiedziane powyższą odezwą żądanie w następującej osnowie:

L. 8458.

Do Wysokiego Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

Odezwa!

Tutejszo-sądową odezwą z dnia 29 Maja b. r. L. 3900 zostało zawiadomione świetne Prezydyum Wydziału krajowego o wprowadzeniu śledztwa wstępnego przeciw posłom sejmowym pp. Sewerynowi Smarzewskiemu i Edwardowi Simonowi o zbrodnię oszustwa z §. 197, 201 lit. d. u. k.

W odezwie powyższej zostały szczegółowo podane fakta mające stanowić przedmiot śledztwa karnego.

Ponieważ obecnie od dnia 8 czerwca b. r. rozpoczęła się sesya Wysokiego Sejmu, dlatego wskutek uchwały na dniu dzisiejszym zapadłej, zawiadamia się także i Wysoki Sejm o wprowadzeniu śledzwa wstępnego przeciw pp. Sewerynowi Smarzewskiemu i Edwardowi Simonowi o zbrodnię oszustwa.

Jednocześnie uprasza się uprzejmie o oświadczenie w myśl ustawy z 3 października 1861 r. Nr. 98 D. U. P. i ustawy z 17 stycznia 1874 Nr. 8 D. U. K. co do prowadzenia tego śledztwa w czasie trwania sesyi Wysokiego Sejmu. Co do pana Seweryna Smarzewskiego który jest także posłem do Rady państwa, to nadmienia się, że na żądanie Prezydyum Rady państwa prowadzenie śledztwa przeciw temu posłowi wstrzymane zostało, i że zatem Izba radna w myśl ustawy z 21 grudnia 1867 Nr. 141 D. U. P. dopiero po rozpoczęciu dalszych posiedzeń Rady państwa będzie w możności, uczynić tamże żądanie co do dalszego prowadzenia śledztwa.

Z Izby Radnej c. k. sądu krajowego karnego.

We Lwowie dnia 12 czerwca 1880.

Komisya mając sobie tę odezwę uchwałą Sejmu z dnia 14 Czerwca przekazaną do rozpoznania sprawy i przedstawienia wniosków, zażądała za pośrednictwem Marszałka krajowego zaraz 14 Czerwca od Sądu karnego wiadomości o sądowym przebiegu sprawy, tudzież aktów sprawy, a Sąd w odpowiedzi swej z dnia 15 Czerwca l. 8712 nadsyłając żądane akta, tak opisuje sądowy przebieg sprawy.

L. 8712

Do Wysokiego Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego we Lwowie.

Odezwa!

W odpowiedzi na szacowną odezwę z dnia 14 Czerwca 1880 l. 174 donosi się Wysokiemu Sejmowi, że c. k. Prokurator państwa uczynił na dniu 19 maja 1880 wniosek na wytoczenie śledztwa wstępnego przeciw pp. Edwardowi Simonowi i Sewerynowi Smarzewskiemu o zbrodnię oszustwa.

Sędzia śledczy zgodził się w myśl §. 92 p. k. na dniu 27 Maja 1880 z wnioskiem c. k. Prokuratora państwa i ogłosił postanowienie przeprowadzenia śledztwa wstępnego p. Simonowi na dniu 30 Maja 1880, a p. Smarzewskiemu na dniu 3 czerwca 1880, poczem obydwaj zgłosili przeciw temu zażalenie do Izby Radnej.

Ponieważ, jak to już w odezwie z 12 Czerwca 1880 l. 8458 Wysokiemu Sejmowi doniesiono, Prezydyum Rady państwa żądało odroczenia dalszego prowadzenia śledztwa przeciw p. Smarzewskiemu, i gdy obecnie od 8 Czerwca 1880 trwa sesya Wysokiego Sejmu, dlatego Izba Radna na dniu 12 Czerwca 1880 uchwaliła, aby nie rozstrzygać merytorycznie zażalenia pp. Smarzewskiego i Simona, tylko poprzednio upraszać Wysokiego Sejmu o oświadczenie w myśl ustawy z 3 Października 1861 Nr. 98 D. U. P. i ustawy z 17 stycznia 1874 Nr. 8 D. U. K.

Komisya zbadawszy akta i sam przebieg sprawy, doszła do następujących rezultatów:

Wszczęty w Sądzie karnym proces przeciw posłom Smarzewskiemu i Simonowi niedoszedł jeszcze do tego stadyum, w którem Sąd ma prawo żądania od Sejmu zezwolenia na prowadzenie śledztwa, a Sejm obowiązek oświadczenia się na taką rekwizycyę Sądu. W odezwie Sądu l. 8712 stoi wyraźnie, iż posłowie Smarzewski i Simon mając sobie ogłoszone postanowienie śledztwa wstępnego zgłosili przeciw takiemu postanowieniu zażalenie do Izby radnej i że Izba radna zażalenia tego dotąd merytorycznie nie rozstrzygła. Zarządzenie śledztwa nie jest więc prawomocne, nie jest też wykluczona możność, iż śledztwo chociaż zarządzone, będzie w zupełności zaniechane; rekwizycya przeto sądu o oświadczenie się względem śledztwa, dotąd jeszcze problematycznego, jest przedwczesna, zwłaszcza, że wedle stadyum, w jakiem się sprawa pod względem formalnym znajduje, najpierwszą czynnością Sądu karnego musi być orzeczenie Izby radnej, czyli śledztwo w myśl postanowienia sędziego śledczego ma być zdekretowane, czy też w myśl zażalenia posłów Smarzewskiego i Simona w zupełności zaniechane.

W tem stadyum, w jakiem się sprawa znajduje, powyższa rekwizycya Sądu nie kwalifikuje się do merytorycznej odpowiedzi Sejmu, także ze względu na ducha ustawy galicyjskiej o nietykalności posłów z dnia 17 Stycznia 1874. Ustawa ta różni się od innych, i jest surowszą jak ustawa państwowa z dnia 3 Października 1861. Państwowa ustawa pozbawia posła funkcyj poselskich dopiero od chwili, gdy Rada państwa na prowadzenie śledztwa zezwoli. Galicyjska zaś ustawa pozbawia go funkcyj poselskich zaraz po zarządzeniu śledztwa na tak długo, póki Sejm co innego nie postanowi; atoli surowość ta naszej ustawy nie ma i nie może mieć na myśli śledztwa problematycznego, lecz odnosi się do takiego stadyum procesu, w którem śledztwo stało się przynajmniej pod względem formy prawomocne, czego jednak w obecnym wypadku powiedzieć nie można, zaczem idzie, że w mowie będącą rekwizycyą Sądu pod względem jej skutków prawnych tak poczytywać należy, jak żeby dotąd do Sejmu wcale nie weszła.

Ciałom prawodawczym służy prawo zezwolenia na prowadzenie śledztwa przeciw posłowi lub zawieszenia śledztw. Lecz prawo nie jest dowolnością a nie chcąc dopuścić się dowolności, czyli nadużycia swego prawa na jedną lub drugą stronę, zgromadzenie prawodawcze winno w orzeczeniu swojem iść jedynie i wyłącznie za myślą przewodnią, dla której ustawy o nietykalności posłów istnieją, i mają racyę bytu. Myślą przewodnią ustaw o nietykalności posła jest przypuszczenie, że posłowi mógłby być wytoczony proces tendencyjny bądź przez koteryę polityczną celem pozbawienia go chociaż chwilowo tylko prawa funkcyj poselskich, bądź przez osoby prywatne celem wymuszenia na pośle presyą skandalu procesu karnego urojonych lub też uzasadnionych pretensyj. W tym tylko kierunku ciało prawodawcze ma prawo i winno badać przedłożony mu proces, po za tem zaś winno nie chcąc się narazić na zarzut samowoli, puścić wolny bieg sprawiedliwości. Badania tego rodzaju są w procesie posłów Smarzewskiego i Simona tem bardziej wskazane, ile że

poseł Smarzewski zajął w kraju od bardzo dawna, a od kilku lat także i w Radzie Państwa znakomite stanowisko i na stanowisku tem zamanifestował bardzo wybitnie swój kierunek polityczny. Również i poseł Simon, chociaż nie na szerszem politycznem polu, jednak w innych sferach życia publicznego zdobył sobie nie małe znaczenie, a zwłaszcza swem działaniem w Izbie handlowej.

Komisya nie zapuszczała się jednak na pole tych badań, a to z powodu, że zarządzenie śledztwa nie jest jeszcze prawomocne, nie chciała przeto uprzedzać orzeczeń Izby radnej. Wstrzymała się komisya od pomienionych badań i dlatego także, że w aktach sądowych znajdują się obecnie dokumenta, które w dniu zarządzenia śledztwa sądowi nie były jeszcze znane. Złożyli je Sądowi posłowie Smarzewski i Simon przy swoich zażaleniach, a między innemi znajduje się w nich korespondencye wiedeńskiego Banku anglo-austr. z tutejszą jego filią, które zdaniem zażalenia dostatecznie dowodzą, iż pan Smarzewski na dojście kontraktu o nabycie fabryki papieru zgoła nic, a Simon nie wiele wpłynąć mogli. Gdy jednak Izba radna jak sama utrzymuje, wstrzymała załatwienie tego zażalenia, a tem samem nie mogła jeszcze zbadać tych nowych dokumentów, przeto komisya sejmowa nie chcąc wyprzedzać kroków sądowych, wstrzymała się także od badania, ażali przedłożony nam proces karny nie jest procesem tendencyjnym.

Z przywiedzionych tu powodów komisya przyszła do przekonania, że kategoryczne oświadczenie się Wysokiego Sejmu na rekwizycyę Sądu l. 8458 byłoby przedwczesne, nie może więc komisya przedłożyć wniosków stanowczych, lecz ograniczyć się musi do wniosków znaczenia tylko formalnego i prosi o ich przyjęcie:

Wysoki Sejm uchwali:

1. Sejm nie jest w możności złożenia żądanego w rekwizycyi Sądu z dnia 12 Czerwca 1880 l. 8458 oświadczenia się co do śledztwa wstępnego przeciw posłom Sewerynowi Smarzewskiemu i Edwardowi Simonowi;
2. Posłom Smarzewskiemu i Simonowi służy prawo wykonywania funkcyj poselskich.

Lwów dnia 20 Czerwca 1880.

Sprawozdawca:

Dr. Zyblikiewicz.

Przewodniczący:

J. Czartoryski.

Alegat. [redacted].54.

Ustawa

zmieniająca ustęp d. artykułu V ustawy z dnia 22 czerwca 1867 Nr. 13 d. u. k. o języku wykładowym w szkołach ludowych i średnich Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam, co następuje:

Art. 1.

Ustęp ostatni *d.* artykułu V ustawy z dnia 22go czerwca 1867 Nr. 13. d. u. k. o języku wykładowym w szkołach ludowych i średnich Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w dotychczasowym brzmieniu:

„*d)* Dopóki ustawa krajowa inaczej nie orzecze, „pozostaje język niemiecki w dotychczasowym za- „kresie wykładowym w gimnazyum II we Lwo- „wie i gimnazyum niższem realnem w Brodach“

znosi się i ma na przyszłość opiewać, jak następuje:

„*d)* Dopóki ustawa krajowa inaczej nie orzecze, „pozostaje język niemiecki w dotychczasowym

„zakresie wykładowym w gimnazyum II we Lwo-
„wie i będzie wykładowym także w gimnazyum
„w Brodach".

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi wyznań i oświecenia.

Datum.

Motywa.

Uchwalając w r. 1866 ustawę o języku wykładowym w szkołach ludowych i średnich Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, uznał Sejm krajowy potrzebę ustanowienia a raczej utrzymania niemieckiego języka wykładowego w niższem gimnazyum realnem w Brodach.

Ponieważ ten zakład naukowy ma być obecnie uzupełniony otworzeniem czterech wyższych klas, więc zachodzi potrzeba oznaczenia języka wykładowego w tych klasach.

W tej kwestyi wypada najpierw nadmienić, że ośmklasowe gimnazyum w Brodach pozostanie także nadal państwową szkołą średnią i będzie utrzymywane podobnie jak dotychczas kosztem skarbu Państwa za współudziałem gminy miasta Brodów, która będzie przyczyniać się także nadal do pokrycia wydatków utrzymania tej szkoły datkami po części z funduszów miejskich, po części zaś z rezerwowego funduszu byłej szkoły realnej w Brodach. Nadto należy zwrócić uwagę na tę okoliczność, że w celu stopniowego uzupełnienia Brodzkiego gimnazyum realnego otworzono już w ciągu ostatnich lat prowizorycznie na koszt gminy cztery wyższe klasy, i że doświadczenie zrobione co do frekwencyi tego zakładu po uzupełnieniu jego wykazało, iż także nadal uczęszczany będzie po największej części przez młodzież zamieszkałą w Brodach i przyległych przysiółkach.

Ustanowienie niemieckiego języka wykładowego w wyższych klasach gimnazyum w Brodach będzie zatem odpowiadać pod każdym względem dotychczasowym stosunkom tej szkoły, a w szczególności miejscowej potrzebie, którą jak już poprzednio nadmieniono, ustawodawstwo krajowe oceniło i uznało.

Jakkolwiek więc wniosek względem ustanowienia niemieckiego języka wykładowego w wyższych klasach gimnazyum w Brodach tym stanem rzeczy dostatecznie jest uzasadniony, to jednak pominąć nie można tu także i tej okoliczności, że gmina miasta Brodów obowiązała się przyczyniać znacznemi datkami do utrzymania wyższego gimnazyum tylko pod tym warunkiem, jeżeli językiem wykładowym w tym zakładzie naukowym będzie język niemiecki.

Według stypulacyi zarysu umowy, z gminą miasta Brodów zawrzeć się mającej, który to zarys także przez Wydział Rady powiatowej zatwierdzony został, będzie gmina Brodzka w razie utrzymania powyższego warunku przyczyniać się do pokrycia kosztów ośmioklasowego gimnazyum w Brodach rocznym datkiem 5.000 złotych z kasy miejskiej, tudzież dochodami rezerwowego funduszu byłej szkoły realnej w Brodach, składającego się z obligacyi w imiennej wartości 34.375 złotych a ofiarowanego Rządowi w celu administrowania i pobierania dochodów na tak długo, jak długo wyższe gimnazyum z niemieckim językiem wykładowym w Brodach istnieć będzie.

Gmina brodzka zobowiązała się nadto z zastrzeżeniem warunku co do wykładowego języka niemieckiego postawić i utrzymywać w dobrym stanie nowy budynek na umieszczenie rzeczonej szkoły i pokryć z własnych funduszów część kosztów budowy, przekraczającą kwotę 30.000 złr., udzieloną z Skarbu Państwa tytułem subwencyi na wykonanie budowy.

Zawarcie formalnej umowy z gminą Brodzką na podstawie powyższych stypulacyi, tudzież stanowcze uzupełnienie tamtejszego gimnazyum realnego zawisłem jest przeto od postanowienia ustawodawczego względem zaprowadzenia niemieckiego języka wykładowego w wyższych klasach tego zakładu stosownie do żądania gminy.

Nakoniec nadmienia się, że potrzebę uzupełnienia Brodzkiego realnego gimnazyum poświadcza dostatecznie załączony ·/· wykaz frekwencyi tego zakładu z ostatnich lat po prowizorycznem utworzeniu klas wyższych, albowiem pomimo tego, że istnienie tych klas nie było i nie jest jeszcze wcale zapewnionem, zgłosiła się do nich odpowiednia liczba uczniów, a frekwencya w niższych klasach wzmogła się bardzo znacznie.

Alegat.

C. k. realne gimnazyum w Brodach.

Klasa	1875				1876				1877				1878				1879				1880			
	Uczniowie w Brodach stale zamieszkali	dochodzący z przyległych miejscowości	przynależni do odleglejszych miejscowości	razem	w Brodach stale zamieszkali	dochodzący z przyległych miejscowości	przynależni do odleglejszych miejscowości	razem	w Brodach stale zamieszkali	dochodzący z przyległych miejscowości	przynależni do odleglejszych miejscowości	razem	w Brodach stale zamieszkali	dochodzący z przyległych miejscowości	przynależni do odleglejszych miejscowości	razem	w Brodach stale zamieszkali	dochodzący z przyległych miejscowości	przynależni do odleglejszych miejscowości	razem	w Brodach stale zamieszkali	dochodzący z przyległych miejscowości	przynależni do odleglejszych miejscowości	razem
I	58	7	23	88	53	8	16	77	48	11	18	77	54	6	21	81	64	13	18	95	66	9	24	99
II	35	4	16	55	37	4	10	51	32	1	7	40	47	4	13	64	36	3	18	57	51	10	18	79
III	32	1	8	41	28	8	10	46	33	4	7	44	31	1	5	37	42	2	9	53	31	3	12	46
IV	21	4	11	36	28	1	4	33	27	6	7	40	30	2	5	37	26	1	5	32	30	—	8	38
V	—	—	—	—	10	2	7	19	16	—	4	20	21	2	5	28	21	—	3	24	17	—	4	21
VI	—	—	—	—	—	—	—	—	9	2	8	19	15	—	3	18	18	1	6	25	21	—	3	24
VII	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	2	6	17	15	—	2	17	16	1	3	22
VIII	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	2	5	16	15	—	5	17
przygotowawcza	—	—	—	—	—	—	—	—	19	6	7	32	27	6	17	50	33	7	15	55	18	11	2	48
razem	146	16	58	220	156	23	47	226	184	30	58	272	234	23	75	332	264	29	81	374	265	34	95	394

Alegat. [redacted].55

Wniosek.

Zważywszy, że oznaczenie Brodów jako siedziby dla izby handlowo-przemysłowej nie odpowiada stosunkom handlu i przemysłu dotyczącego okręgu izby.

Zważywszy dalej, że interesa handlowe i przemysłowe okręgu wymagają, ażeby siedziba pomienionej izby z Brodów do Tarnopola, jako do miasta, w którem ruch handlowy i społeczny Podola się koncentruje, przeniesioną została, tedy stawiamy wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze ustawodawczej spowodował przeniesienie z Brodów do Tarnopola siedziby Izby handlowo-przemysłowej, z zatrzymaniem jej dotychczasowego okręgu terytoryalnego.

Max
wnioskodawca.

Euzebiusz Czerkawski, Szczęsny Koziebrodzki, Abrahamowicz, Woj. Dzieduszycki, Dr. Liske, Z. Słonecki, Hoppen, A. Głogowski, Juliusz Korytowski, ks. Buchwald, Jan Jocz, ks. Chełmecki, ks. Kitrys, Franciszek Jasiński, Polanowski, Męciński, Władysław Koziebrodzki, Smolka, Ignacy Mochnacki, E. Wolański, Golejewski, Mikołaj Wolański, M. Onyszkiewicz, Władysław Wolański, H. Wodzicki, Rey, Zatorski, Emil Torosiewicz, Gedel, Spławiński, ks. Sawa, Sawczyński, Małecki, Kieszkowski, Czartoryski, Leon Chrzanowski, Zborowski, Wolfarth, Czajkowski, Tyszkowski, H. Czajkowski, Dydyński, Stadnicki, Towarnicki, Paweł Popiel, Mycielski, Roman Michałowski, Józef Michałowski, E. Sanguszko, Karol Scipio, Ig. Łukasiewicz, Gorayski, Z. Słonecki, Żywicki, Hoszard, Waygart, Weismann, Kuczkowski.

Alegat. [redacted].56.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd:

1. Ażeby znaglił towarzystwo kolei Arcyksięcia Albrechta na podstawie §. 4go statutów tegoż towarzystwa, do przeniesienia siedziby zarządu centralnego z Wiednia do Lwowa.

2. Ażeby we właściwej drodze wyjednał u innych towarzystw krajowych gwarantowanych, których siedziba znajduje się w Wiedniu, przeniesienie zarządów centralnych lub przynajmniej biur kontroli i technicznych do kraju.

Hausner
wnioskodawca.

A. Gorajski, Waygart, Towarnicki, Korytowski, Scipio, Spławiński, Madejski, Fruchtmann, Tyszkowski, Podlewski, Lenartowicz, Lazarski, Weismann, Paszkowski, Romanowicz, Goldmann, Filip Zuker, Max, Małecki, A. Krukowiecki, Władysław Wolański, Dr. Bieliński, G. Romer, Zbrożek, Hoszard, Rosner, ks. Sawa, Janko.

Alegat. [redacted]. 57.

Wniosek.

Zauważywszy, że wobec powiększającej się liczby szkół ludowych zastęp nauczycieli, odpowiednich swemu powołaniu, jest koniecznie potrzebny;

zważywszy, że społeczeństwu na wychowaniu religijno-moralnem tych nauczycieli w wysokim stopniu zależy;

zważywszy, że suma na stypendya dla uczniów seminaryów nauczycielskich, przez Państwo i kraj przeznaczona, daleko korzystniej użytą być by mogła, gdyby uczniom tym zapewnić nietylko jak dotąd naukę, ale utrzymanie i nadzór wychowawczy w zakładach zamkniętych (internatach), urządzonych wedle dołączonych do niniejszego wniosku zasad,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby w porozumieniu z Radą szkolną urządził i otwarł do 1 listopada b. r. wedle dołączonych zasad internat przy seminaryum nauczycielskiem tymczasowo w mieście Lwowie.“

Lwów 20 Czerwca 1880.

Wnioskodawca

Paweł Popiel.

Ks. arcybiskup Wierzchleyski, Ks. Dunajewski, Ks. Buchwald, Michałowski Roman, Abrahamowicz, Scipio, Rej, Michałowski Józef, Majer, Stadnicki, Małecki, Liske, Pilat, Dzieduszycki Tadeusz, Paszkowski, Romer, Szujski, Zatorski, Dydyński Sanguszko.

Art. I.

W celu wychowania nauczycieli ludowych otwartym będzie z dniem 1 listopada w mieście Lwowie, zakład wychowawczy, na liczbę 60 uczni obrachowany, w którym pod nadzorem specyalnym i właściwą karnością przyszli nauczyciele szkół ludowych na lat 3 przyjmowani będą,

Art. II.

Kandydaci do stanu nauczycielskiego znajdą w zakładzie darmo mieszkanie, pożywienie, opiekę dla zdrowia i nadzór moralny.

Art. III.

Karności domowej jak najzupełniej poddać się winni; osobne przepisy, porządek i rozciągłość tej karności oznaczą.

Art. IV.

Uczniowie zakładu uczęszczać będą na kursa pedagogiczne naukowe w dotychczasowych seminaryach udzielane, jeśli władza nie uzna za właściwsze zupełne połączenie kursów seminaryjskich z internatą; nauka religii udzielaną będzie w zakładzie samym za pośrednictwem katechety polskiego albo ruskiego stósownie do przewagi liczebnej uczniów; gdyby się znajdowali uczniowie protestanccy, tym pastor miejscowy udzieli nauki religii.

Art. V.

Koszta obrachowane na każdego ucznia po złr. 200 poniesie fundusz krajowy. Zakład może przyjmować także uczniów, którzyby sami od siebie albo ich rodzice opłatę w powyżej oznaczonej kwocie wkładać chcieli.

Art. VI.

Uczeń, któryby dłużej jak 2 lata w jednej został klasie, wydalonym z zakładu zostanie; wydalonym zostanie nadto każdy uczeń, któryby przez niekarność albo niemoralność na to zasłużył.

Art. VII.

Każdy uczeń, który na koszcie publicznym lat 3 pozostawał i zdał egzamin nauczycielski, obowiązany przynajmniej lat 6 w służbie krajowej jako nauczyciel zostawać. Zakład przyjmuje uczniów wyznania chrześcijańskiego nie młodszych jak lat 16, ani starszych nad lat 21; mający być przyjęty oprócz świadectwa moralności, władzy miejscowej i właściwego proboszcza, winien zdać egzamin z 2. klasy gimnazyalnej, a głównie odznaczyć się porządnem pismem.

Art. VIII.

Sejm krajowy zgodnie z powyższymi artykułami przeznacza na urządzenie internatu na uczni 60 we Lwowie kwotę złr. 15.000, znosi zaś wszelkie pozycye, umieszczone w budżecie na poczet stypendyów dla nauczycieli wiejskich we Lwowie przeznaczonych.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

L. 262/S.

Alegat. [redacted] 58.

Sprawozdanie

komisyi petycyjnéj o petycyi Władysława Zubrawskiego konduktora dróg krajowych o zapomogę.

Wysoki Sejmie!

Proszący przebył w roku 1878. ciężką słabość zapalenia płuc, od tego czasu zapada kilka razy do roku na słabości piersiowe i niemoże przyjść do zdrowia z braku niezbędnych a dość znacznych funduszów do radykalniejszej przez lekarzy ordynowanej mu kuracyi podczas lata. Gdy fakt odbytej choroby i jego wątłego zdrowia aktami Wydziału krajowego i listą kwalifikacyjną jest stwierdzony, że proszący bez skazy sumiennie z szczególną gorliwością i pilnością dbały o fundusz krajowy i o akuratne wykonanie poleceń, powierzone mu czynności ściśle wykonuje, i skutkiem takiej kwalifikacyi w interesie służby i funduszu krajowego przed dwoma miesiącami do Śniatyna ze względu na tamże istniejący i obecnie w reparacyi będący most na Prucie przeniesiony został, co jego służbową czynność i odpowiedzialność zwiększyło, przeto komisya petycyjna z uwzględnienia złego stanu zdrowia, a dobrego i wzorowego zachowywania się petenta wnosi:

„Wysoki Sejm raczy konduktorowi dróg krajowych Władysławowi Zubrawskiemu dla poratowania zdrowia zapomogę w kwocie 100 zł. a. w. udzielić.

Przewodniczący:
Golejewski w. r.

Sprawozdawca:
Lenartowicz w. r.

Z drukarni Anny Wajdowiczowej (pt. Poremby) Lwów Rynek l. 9.

Alegat. [redacted].59.

Sprawozdanie

komisyi petycyjnej o prośbie Fedora Medaka, drożnika drogi krajowej Sniatyn-Horodenka, o zaopatrzenie.

Według podanej prośby Fedor Medak pełni od lat trzydziestu dziewięciu obowiązek drożnika bez przerwy, ostatnich lat 20 przy drodze krajowej Sniatyn-Horodenka, wiernie, pilnie i ku zadowoleniu swych przełożonych, odwołuje się w tym względzie na listy kwalifikacyjne Wydziału krajowego. W skutek pracy i późnego wieku nie czuje się na siłach nadal obowiązkom zadość uczynić, nie mając żadnego majątku, zostaje bez sposobu do życia, prosi więc o uwzględnienie swej długoletnej a wiernej pracy i o wyznaczenie jakiejkolwiek emerytury, dodając, iż będąc w wieku podeszłym, długo funduszom krajowym nie zacięży.

Wysoki Sejmie!

Z podań odnośnych Wydziałów powiatowych i list kwalifikacyjnych przekonała się komisya petycyjna, że Fedor Medak nie 39 lecz 45 lat przy służbie drogowej zostaje, a to przez 25 lat przy drogach eraryalnych, zaś przez 20 lat przy drogach krajowych; wszystkie wykazy bez wyjątku chwalą jego gorliwość, pilność i znajomość rzeczy i przedstawiają go do nagrody pieniężnej. Tak długoletnia uczciwa i szczera praca nie może pozostać bez nagrody tem bardziej, gdy tu chodzi o starca 70-letniego, który 45 lat życia jak umiał tak krajowi służył, lecz zawsze wiernie i uczciwie.

Jedynie wzgląd na opłakany stan kraju i na smutne jego położenie finansowe skłania komisyę petycyjną, iż się nie przychyla całkowicie do prośby petenta i stawia tylko wniosek jednorazowej zapomogi; komisya petycyjna wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Przyznaje się Fedorowi Medak jednorazowe wsparcie w kwocie sześćdziesiąt zł. w. a. i poleca się Wydziałowi krajowemu wypłacenie tej kwoty proszącemu“.

Przewodniczący
Czajkowski w. r.

Sprawozdawca
Władysław Wolański w. r.

Allegat. [redacted].60.

Sprawozdanie

Komisyi petecyjnej o prośbie p. Gedeona Gedroica, żądającej zwrotu potrąconej sumy 20.740 złr. za dostarczany a następnie przez Wisłę zatopiony kamień tłuczony, do budowy drogi krajowej lubelskiej przeznaczony.

W petycyi téj przedstawia p. Gedroic, że umówił się w roku 1869 z Wydziałem krajowym o dostarczenie 1605 sążni kubicznych kamienia tłuczonego do drogi lubelskiej po cenie 29 zł. za sążeń z obowiązkiem dostawienia tegoż kamienia w miejsce przez inżyniera okręgowego wskazane, a następnie złożenia go przy drodze, także w miejscu przez tegoż inżyniera wskazanem. W myśl tego postanowienia zwiózł p. Gedroic galarami nad brzeg Wisły o ćwierć mili od budującej się drogi całą powyższą ilość kamienia, złożył jednak z tego kamienia na drodze krajowej tylko 568 sążni kubicznych z powodu, iż inżynier okręgowy, p. Machalski, od którego według kontraktu proszący wszelkie polecenia co do kamienia miał otrzymywać, polecił mu, aby w skutek nieskończonych robót ziemnych kamień z brzegów Wisły na drogę nie zwoził, dopóki miejsce na takowy na drodze wyznaczone nie zostanie. Po oświadczeniu ze strony proszącego, iż kamień wcale zwozić nie będzie, jeżeli takowy nad brzegiem Wisły odebranym nie zostanie, został takowy odebrany najpierw przez inżyniera p. Machalskiego, a po jego ustąpieniu przez komisyę drogową i na podstawie tegoż odbioru każdy sążeń kubiczny po 20 zł. zapłacony, co czyni za 1037 sążni kubicznych 20.740 zł, zostało zaś niewypłacone z umówionéj sumy za kamień po 9 zł., jako kaucya dostawy kamienia na drogę. Dalej twierdzi proszący, że wezbrana Wisła zabrała te 1037 sążni kubicznych kamienia, i że szkoda ta powinna dotykać nie jego lecz fundusz drogowy jako właściciela już odebranego kamienia, pomimo tego jednak Wydział krajowy potrącił proszącemu 20.740 zł. za ten kamień wypłacony, z innej jego należytości. Czując się tém postanowieniem skrzywdzony, udał się p. Gedroic do Wydziału krajowego, który tytułem częściowego wynagrodzenia ofiarował mu 3000 zł., te nie przyjął i udał się na drogę prawa.

W pierwszéj instancyi twierdzi petent, iż wywalczył przyznanie całéj należytości, w drugiéj wypadł wyrok przeciwny tem motywowany, iż nie zostało dostatecznie udowodnioném, iż fundusz krajowy był właścicielem zatopionego kamienia, gdy jednak twierdzi daléj proszący, sam Wydział krajowy przyznaje, iż kamień był zwieziony, to petent nie może być uważany za właściciela takowego po zapłaceniu zań należytości, i odwołuje się w tym względzie na słuszność swych żądań, chociaż takowe mogły nie posiadać wszystkich wymagań prawnych.

P. Gedroic utrzymuje wreszcie, iż przypuściwszy nawet, iż kamień zapłacony nie był przyjęty na rzecz funduszu krajowego, to doczekał on się nad brzegiem Wisły powodzi nie z winy proszącego, lecz tylko z powodu, iż przez opóźnienie wywłaszczenia gruntów nie mógł być zwieziony na miejsce koło drogi do złożenia go przeznaczone.

Bojąc się utracenia praw swych przez zadawnienie, wniósł p. Gedroic prawną skargę do Sądu, lecz wolałby zakończyć sprawę w drodze polubownej i dlatego uprasza Wysoki Sejm o przyznanie mu tych 20.740 zł., których zatrzymanie pogrążyło go wraz z rodziną w nędzę.

Wysoki Sejmie!

Celem udowodnienia tych tu wyżej wymienionych twierdzeń nie przedstawia p. Gedroic żadnych dowodów, komisya petecyjna przeto, dla dokładnego poinformowania się w tej sprawie, przeglądnęła obfity w tym względzie zbiór dokumentów w Wydziale krajowym, po skropulatnem przepatrzeniu tych aktów rzecz tak się przedstawia.

Sprawa przeszła wszystkie instancye i było w niej pięć wyroków:

1) Wyrok c. k Sądu krajowego z dnia 11 listopada 1876 l. 49171, niekorzystny dla p. Gedroica.

2) Wyrok Apelacyi z dnia 18 kwietnia 1877 do l. 4686, polecający Sądowi krajowemu bliższe zbadanie sprawy.

3) Wyrok c. k. Sądu krajowego z dnia 11 listopada 1877 korzystny dla proszącego.

4) Wyrok c. k. Sądu apelacyjnego z dnia 23 lipca 1878 l. 15113, odmawiający p. Gedroic prawa do żądania zwrotu 20.740 zł. i zasądzający go na zapłacenie kosztów procesu.

5) Wyrok c. k. Najwyższego Sądu z dnia 18 sierpnia 1878, l. 12468, potwierdzający orzeczenie apelacyi.

Z wyż przytoczonych dokumentów przekonała się komisya petycyjna, iż sprawa ta przeszedłszy wszystkie instancye jest już zupełnie załatwioną werytorycznie, że zatem o powtórnem załatwieniu takowej przez Wysoki Sejm i mowy być nie może. Zupełnie odrębną jest kwestya, czy Wysoki Sejm uzna za stósowne wynagrodzić z łaski p. Gedroica jakim datkiem za straty, poniesione przy przedsiębiorstwie krajowém a spowodowane klęską elementarną — pod tym względem zatém jedynie komisya petycyjna przedkłada Wysokiemu Sejmowi rezultat swych dochodzeń i na tych oparty wniosek.

Według znajdującego się w aktach Wydziału krajowego obrachunku p. Reutta, pomocnika inżyniera obwodu krakowskiego było 20 lipca 1870 złożonego nad Wisłą przez p. Gedroica kamienia sążni 1100, w kamieniołomie 150, na drodze 350.

Według następnego obrachunku z d. 20 sierpnia 1870 przez pomienionego p. Reutta i p. Wasiutyńskiego, inżyniera obwodu krakowskiego sporządzonego przybyło znów 201 sążni. Późniejsze relacye świadczą o znacznem zmniejszeniu się kamienia nad Wisłą będącego, i tak p. Reutt w relacyi swojej z dnia 8 listopada 1870, oblicza ten kamień tylko na 239 sążni. Pan Wasiutyński znów w relacyi swojej z dnia 11 listopada 1870, oblicza kamień nad Wisłą na 557 sążni, zaś kamień tamże pod wodą będący na 168 sążni.

Różnicę tę tłómaczy ówczesny praktykant konceptowy, p. Ekielski, relacyą z dnia 11 listopada 1870 tem, iż znaczna część figur jest spodem zamulona, a p. Reutt uwzględniał tylko części po nad

poziom piasku występujące, utrzymując także, że stan wody 8 lutego był wyższy niż 11. Nareszcie z relacyi p. Władysława Niedzielskiego, ówczesnego praktykanta konceptowego przy Wydziale krajowym, przyznaje tenże, iż według zdania p. Wasiutyńskiego znaczna część kamienia zatonęła.

Z wyż przytoczonych dokumentów powziąść można pewne przekonanie, że znaczna część kamienia przez p. Gedroica nad Wisłą zwiezionego zatonęła, i że z powodu wylewu Wisły tenże p. Gedroic znaczną poniósł szkodę. Wobec powyższego, zdaje się rzeczą słuszną, aby człowiek, który wziąwszy przedsiębiorstwo krajowe, utraciwszy na takowym dużo z przyczyn elementarnych, od niego niezawisłych, otrzymał z funduszu krajowego jakieś częściowe wynagrodzenie z łaski za poniesione straty. Zdanie to podzielał i Wydział krajowy, ofiarując p. Gedroic dawniej 3000 zł. jako bonifikacyę z łaski, komisya petycyjna stawia przeto

Wniosek:

„Upoważnia się Wydział krajowy do załatwienia pretensyi pana Gedroica względnie jego prawonabywców według słuszności w drodze ugody“.

Lwów, 23 czerwca 1880.

Przewodniczący:
Golejewski m. p.

Sprawozdawca:
Wład. Wolański m. p.

Alegat. [redacted]. 61.

Sprawozdanie

do petycyi Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ we Lwowie o przeznaczenie z funduszów krajowych stosownéj kwoty na cel budowy własnego Zakładu gimnastycznego.

Wysoki Sejmie!

Od roku 1867 — a zatem od czternastu lat utrzymuje Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ publiczną szkołę gimnastyki, nietylko dla członków swoich, ale znakomicie także dla młodzieży szkolnéj.

Liczba członków wynosiła do końca r. z. 181, uczęszczającéj zaś i pobierającéj nauki gimnastyczne młodzieży szkolnéj 639. Coroczne popisy uczniów, odbywające się zazwyczaj w miesiącu lipcu, w obecności sproszonéj dystyngowanéj publiczności miasta, jako téż i delegatów Wydziału krajowego zjednały szkole téj uznanie dobrego i praktycznego kierownictwa, tudzież widocznych postępów. Dyrekcya szkoły gimnastycznéj przedkłada nadto rok rocznie wierzytelny odpis rachunków z mianych dochodów i rozchodów, jako dowód nader ekonomicznéj i rzetelnéj manipulacyi wpływającemi funduszami.

Te czynniki wiéa powodowały jedynie Wysoki Sejm krajowy jako téż i gminę miasta Lwowa do udzielania Towarzystwu gimnastycznemu rocznéj znacznéj subwencyi, a mianowicie przez Sejm krajowy, począwszy od r. 1870 po 1000 złr., tak, że pozycya ta stanowi już stałą rubrykę w budżecie krajowym przez lat dziesięć.

Do roku 1878 wynajmowało Towarzystwo gimnastyczne pod dość przystępnemi warunkami obszary i w ogóle odpowiedny lokal przy ogrodzie miejskim, zkąd atoli wyrugowanem zostało przy okazyi zakupna miejsca tego przez Wydział krajowy pod budowę gmachu sejmowego. Ta okoliczność więc zmusiła Towarzystwo, niechcące przerywać ćwiczenia, wynająć spiesznie dla szkoły swéj jedyną w mieście tutejszém znajdującą się większą salę na ulicy Kurkowéj pod l. 7, mimo że od pierwszéj chwili zaraz zauważano mnogie braki i niedogodności, tak pod względem objętości sali téj, jako téż niemniéj pod względem sanitarnym — ostatecznie zaś dla wysokości wymaganego czynszu w kwocie 450 złr. rocznie.

Pominąwszy ale wyżwymienione niedogodności, kładzie obecnie Dyrekcya nacisk na najkardynalniejszą przeszkodę w dalszym rozwoju szkoły téj w teraźniejszym lokalu, a ta jest przy ciągle

wzrastającéj liczbie uczniów prawie niemożliwość, odbywania ćwiczeń gimnastycznych na tak małéj przestrzeni, prosi zatem o przeznaczenie odpowiedniéj kwoty pieniężnéj na wybudowanie własnéj szkoły gimnastycznéj, tem bardziéj że w słusznem ocenieniu wielkiéj pożyteczności téjże, zdeklarowało się miasto dać pod budynek ten bezpłatnie miejsce w swojém rajonie, niemniéj, że z tych samych powodów złożono już przeszło pięć tysięcy złr. przez mężów dbałych o dobro i fizyczne rozwijanie się naszéj młodzieży.

Komisya petycyjna, sprawdziwszy dokładnie na miejscu cały stan rzeczy i przekonawszy się, że nietylko szczupłość sali tamuje rozwój téj szkoły, ale nadto że lokal ten dla swego niskiego położenia ma raczéj fizyonomię ciemnéj i wilgotnéj piwnicy, nie zaś szkoły publicznéj stołecznego miasta, nie odpowiada zatém zupełnie zdrowotnym warunkom szkoły gimnastycznéj, daléj że w całem mieście niema do takich ćwiczeń wynająć się mogącej sali obszerniejszej — zważywszy daléj, że tak klimatyczny stosunek kraju naszego, jako też i polityczna sytuacya w ogóle, uosobniona na razie w powszechnym obowiązku służenia w wojsku, wymagająca w pierwszym rzędzie zahartowania sił fizycznych poskiéj młodzieży, niemniéj że w całym kraju jest to jedyna niestety szkoła tego rodzaju, gdy tymczasem w innych prowincyach już dawno uznano doniosłość tych nawet wielce na moralność oddziaływających zakładów, wybudowano zatem nieomal w każdem mieście po kilka szkół gimnastycznych — nakoniec zważywszy, że w szkole téj mają podług najnowszego planu pedagogicznego kształcić się także nauczyciele szkół ludowych, gdyż jest rzeczą pewną, że nauka ta będzie wkrótce obowiązkową — Komisya petycyjna przychyla się zatém o tyle do prośby Towarzystwa gimnastycznego, że uznała za stosowne udzielić temuż Towarzystwu bezprocentowéj ale zwrotnéj zaliczki w kwocie 4000 złr. w. a. na lat 8, pod warunkiem ale, aby suma ta z udzielanéj rocznéj subwencyi sejmowéj ratami po 500 złr. rocznie potrąconą została i stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się Towarzystwu gimnastycznemu „Sokół“ we Lwowie na budowę własnéj szkoły z funduszów krajowych zwrotną bezprocentową zaliczkę w kwocie czterech tysięcy złr. w. a. na lat ośm, i poleca się równocześnie Wydziałowi krajowemu, aby przy wypłacie corocznéj stałéj subwencyi Towarzystwu temuż na pokrycie zaliczki téj po 500 złr. rocznie aż do zupełnego umorzenia potrącał.

Wypłata zaliczki ma nastąpić dopiero w miarę postępującéj budowy nowéj szkoły w 4 ratach po 1000 złr. za pokwitowaniem prezesa lub wice-prezesa Towarzystwa.

Lwów dnia 22 czerwca 1880.

Przewodniczący:

Golejewski m. p.

Sprawozdawca

Feliks Pławicki m. p.

L.W. 26880/880.

Alegat. B. 62.

Preliminarz

funduszu szkolnego krajowego

na rok 1881.

Przytem odezwa Rady szkolnej krajowej z dnia 6. Czerwca 1880 L. 4874.

Preliminaria

Fundusz szkolnego Krajowego

na rok 1881.

L. 4874. R. s. k.

O d e z w a !

Odnośnie do szacownych odezw z dnia 19 stycznia, 21 marca i 12 maja 1880 do ll. 2526, 12117 i 20690 ·/. przesyła c. k. krajowa Rada szkolna Swietnemu Wydziałowi krajowemu ułożony w myśl art. 34 ust. z d. 2 Maja 1873 (Dz. u. i rozp. l. 250), preliminarz wydatków krajowego funduszu szkolnego na rok 1881 z uprzejmą prośbą o wyjednanie u Wysokiego Sejmu krajowego uchwalenia potrzebnej na pokrycie wydatków z utrzymaniem publicznych szkół ludowych połączonych, kwoty 507.486 złr. w. a. i upoważnienia c. k. krajowej Rady szkolnej do przenoszenia możliwych zaoszczędzeń w poszczególnych rubrykach wydatków na pokrycie niedoboru w innych rubrykach.

Co do poszczególnych rubryk tego preliminarza c. k. Rada szkolna krajowa ma zaszczyt poczynić następujące uwagi:

W rubryce I. „zasiłki dla okręgowych funduszów szkolnych“ wykazano kwotę 305.956 złr. w. a. na podstawie sprawdzonych preliminarzy okręgowych funduszów szkolnych na rok 1880, z uwzględnieniem zmian, które w roku 1881 tak co do ustroju publicznych szkół ludowych, jakoteż co do płac nauczycieli w tych szkołach zajdą.

Załączony wykaz ·/., sporządzony na podstawie preliminarzy okręgowych funduszów szkolnych, wyszczególnia na każdy okręg szkolny jakoteż na każdy powiat dochody okręgowych funduszów szkolnych, tudzież wydatki na płace nauczycielom rzeczywiście wypłacać się mające.

Według tego wykazu wynoszą dochody 37 okręgów szkolnych 1,009.844 złr. 44 ct., wydatki zaś tak na płace, które rzeczywiście nauczycielom wypłacone być mają, jakoteż na inne potrzeby razem 1,288.543 złr. 89 ct. w. a.

Niedobór okręgowych funduszów szkolnych wynosi według tego wykazu 278.699 złr. 45 ct. w. a.

Do tego niedoboru musi być jednak jeszcze doliczona kwota 7256 złr. 95 ct., ponieważ w wykazanej sumie dochodów okręgowych funduszów szkolnych, objęte są i nadwyżki miejscowych, jakoteż powiatowych funduszów szkolnych w łącznej kwocie 7256 złr. 95 ct. a. w., które na rzecz innych miejscowych, a względnie powiatowych funduszów szkolnych użyte być nie mogą, lecz z krajowego funduszu szkolnego pokryte być muszą.

Właściwy zatem niedobór okręgowych funduszów szkolnych wynosi 285.956 złr. 40 ct. w. a. i stanowi niepokryty wydatek na utrzymanie zreorganizowanych do końca roku 1879 szkół ludowych, który z krajowego funduszu szkolnego pokryty być ma.

Do tego wydatku musi być jeszcze doliczona kwota 20.000 złr. ze względu na zmiany, które w r. 1880 i 1881 zajdą w ustroju publicznych szkół ludowych, już to z tego powodu, że znaczna jeszcze liczba szkół dotąd niezreorganizowanych, będzie zreorganizowaną, że w znacznej liczbie szkół zreorganizowanych przybędą nowe posady etatowe, że posady młodszych nauczycieli będą musiały być przeistoczone na posady rzeczywistych nauczycieli, że przeważną część dotychczasowych szkół filialnych trzeba będzie przekształcić na etatowe, że nauczycielom nie mającym obecnie kwalifikacyi nauczycielskiej, i z tego powodu pobierającym dawniejsze niskie płace, z nabyciem kwalifikacyi będą musiały być przyznane płace etatowe, że nareszcie nauczycielom nie mającym kwalifikacyi, lecz skutecznie w swym zawodzie pracującym dotychczasowe, do ich utrzymania niewystarczające płace, będą musiały być odpowiednio podwyższone.

Na zasiłki zatem dla okręgowych funduszów szkolnych potrzeba na rok 1881 kwoty 305.956 złr. i tę też kwotę w rubrykę 1szą preliminarza wstawiono.

W rubrykę VIIImą preliminarza wstawiono na dodatki pięcioletnie kwotę 25.735 złr., ponieważ według ksiąg kontowych, dodatki pięcioletnie, które nauczycielom zostały już przyznane, i już w roku 1880 wypłacone być muszą, wynoszą 21.735 złr., a prócz tego znacznej liczbie nauczycieli w roku 1881 będzie musiał być przyznany drugi dodatek pięcioletni, a względnie pierwszy dodatek, na co będzie potrzebną co najmniej kwota 4000 złr.

W rubrykę XII. wstawiono na potrzeby ogólnej natury zgodnie z udzieloną c. k. krajowej Radzie szkolnej szacowną odezwą z dnia 27 grudnia 1879 l. 52.900 preliminarzem kraj. funduszu szkolnego, który Świetny Wydział krajowy uchwalił na rok 1880 jako przedłożenie dla Wys. Sejmu, kwotę 2500 złr., a prócz tego kwotę 4000 złr. na konferencyę krajową, która w roku 1880 li tylko z tego powodu nie została zarządzona, że Świetny Wydział krajowy nie wstawił do swego preliminarza potrzebnej kwoty na koszta tej konferencyi. Konferencya krajowa ze względu na postanowienie rozporządzenia c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z dnia 8 maja 1872 zaniechana być nie może, i skoro nie mogła być urządzona w roku 1880, powinna odbyć się w r. 1881.

Świetny Wydział krajowy objawił wprawdzie zdanie, że ustawa o konferencyach krajowych z dnia 14 maja 1869 w naszym kraju ze względu na postanowienie §. 22. powołanego rozporządzenia ministeryalnego z dnia 8 maja 1872 nie ma mocy obowiązującej; według zapatrywania jednak kraj. Rady szkolnej nabyła ustawa z dnia 14 maja 1869 o konferencyach krajowych mocy obowiązującej w naszym kraju z dniem wejścia w życie ustawy krajowej z dnia 2 maja 1873 (Dz. u. i rozp. kr. l. 250), która w art. 37 postanawia, że koszta konferencyi krajowych mają być pokrywane z krajowego funduszu szkolnego.

Co do reszty rubryk preliminarza, powołuje się c. k. Rada szkolna na szczegóły zawarte w jej odezwie z dnia 31 marca 1879 l. 331, które dostarczają potrzebnych wyjaśnień do wszystkich rubryk preliminarza krajowego funduszu szkolnego tak na rok 1880 jako też na rok 1881 ułożonego.

C. k. krajowa Rada szkolna uprasza Świetny Wydział krajowy, ażeby zechciał przyjąć zapewnienie, że c. k. krajowa Rada szkolna układając preliminarze krajowego funduszu szkolnego, ma zawsze na względzie nie tylko konieczne wymogi rozwoju szkolnictwa, ale także i stosunki materyalne w kraju, i że powodując się temi względami przy uchwaleniu preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1881, ograniczyła wydatki tego funduszu na najniezbędniejsze potrzeby.

C. k. krajowa Rada szkolna żywi nadzieję, że Świetny Wydział krajowy nie odmówi jej swego poparcia i wyjedna u Wysokiego Sejmu uchwalenie budżetu krajowego funduszu szkolnego bez obniżenia kwot w poszczególnych rubrykach preliminarza umieszczonych.

Chodzi tu głównie o rubrykę 1szą preliminarza „zasiłki dla okręgowych funduszów szkolnych“, która tem bardziej nie powinna być obniżona, jeżeli się uwzględni, że preliminarz krajowy funduszu szkolnego układa się na podstawie preliminarzy okręgowych funduszów szkolnych, w których potrzeby szkół wykazane są nie według rzeczywistego stanu z bezpośrednio poprzedzającego roku, lecz według rzeczywistego stanu o jeden rok wcześniejszego; że w preliminarzach okręgowych funduszów szkolnych wykazuje się wydatek na płace nauczycieli nie na podstawie płac orzeczeniami organizacyjnemi systemizowanych, lecz na podstawie płac w dotyczącym roku rzeczywiście wypłaconych, które przeważnie są o wiele niższe od płac systemizowanych; że szkolnictwo w naszym kraju ciągle jest jeszcze w rozwoju, tak, że w ciągu roku, na który budżet uchwalono, zachodzą

zmiany, powodujące konieczne powiększenie wydatków; że nareszcie obniżenie tej rubryki według dotychczasowych doświadczeń, stają się powodem domagania się dla tej rubryki dodatkowego kredytu.

W preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1880, który Świetny Wydział krajowy ułożył w celu przedłożenia go Wys. Sejmowi, została rubryka Isza sporządzonego przez c. k. krajową Radę szkolną preliminarza, tak obniżoną, że c. k. krajowa Rada szkolna widzi się zniewoloną upraszać Świetny Wydział krajowy nie tak o dodatkowy kredyt dla tej rubryki, jak o dodatkowe wstawienie do tej rubryki, a przytem także i do rubryki VIII „dodatki pięcioletnie“ odpowiednich kwot. Kwoty bowiem, które Swietny Wydział krajowy do powołanego preliminarza w rubrykach I i VIII wstawił, nie wystarczą na pokrycie wydatków tych rubryk w roku 1880.

Według załączonego zestawienia dochodów i wydatków okręgowych funduszów szkolnych. sporządzonego na podstawie rzeczywistego stanu szkół z końcem roku 1879, potrzebna jest na pokrycie wydatków kwota 285.278 złr. a. w., a prócz tego ze względu na zmiany, które w ciągu roku 1880 w ustroju szkół zajdą, jeszcze co najmniej kwota 10.000 złr. a. w. Wypada zatem dodatkowo do rubryki Iszej preliminarza przez Swietny Wydział krajowy na rok 1880 uchwalonego, wstawić jeszcze kwotę 26.234 złr. a. w.

W rubryce VIII rzeczonego preliminarza wstawiona jest na dodatki pięcioletnie tylko kwota 16.000 złr. a. w. Gdy jednak, jak to powyżej wskazano, kwota przyznanych już na rok 1880 dodatków pięcioletnich wynosi 21.735 złr. a. w., a do tego potrzeba będzie na dodatki pięcioletnie w ciągu roku 1880 przyznać się mające, jeszcze przynajmniej 2000 złr., przeto wymaga rubryka VIII preliminarza uzupełnienia w kwocie 7735 złr. a. w.

Oprócz tych uzupełnień preliminarza na rok 1880, uprasza c. k. krajowa Rada szkolna odnośnie do swej odezwy z dnia 31 marca 1879 l. 3436 Swietny Wydział krajowy, ażeby z powodów w tej odezwie przytoczonych, zechciał wyjednać u Wysokiego Sejmu na zasiłki dla okręgowych funduszów szkolnych na rok 1879 dodatkowy kredyt w kwocie 30.797 złr. a. w., a prócz tego na dodatki pięcioletnie dodatkowy kredyt w kwocie 3928 złr. a. w., gdyż na rok 1879 wstawioną została do preliminarza krajowego funduszu szkolnego w rubryce VIII tylko kwota 10.000 złr. a na dodatki pięcioletnie na rok 1879 przypadała według zapisków w księgach kontowych kwota 13.928 złr.

Przytem zauważa się, że dla nagłości sprawy, ażeby nauczycieli nie doznawali zawodu w wypłacie ich należytości, asygnowano już kwotę 30.797 złr. dotyczącym okręgowym funduszom szkolnym jako zaliczkę na rachunek dodatkowego zasiłku, i że podobnie też wydano już kwotę 3928 złr. na dodatki pięcioletnie.

We Lwowie dnia 6 Czerwca 1880.

Potocki.

Preliminarz

funduszu szkolnego krajowego

na rok 1881.

Do tego dołącza się:

1) Wyjaśnienia do preliminarza.
2) Wykaz sumaryczny dochodów i wydatków szkolnych funduszów okręgowych.
3) Wykaz szkół zreorganizowanych.
4) Wykaz zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne od r. 1876.

Preliminarz sumaryczny.

Rubryka	Nazwa rubryk	Wynikłość z roku 1878	Preliminowana kwota na rok 1880	Wniosek na rok 1881		Uwaga
				Rady szkolnej	Wydziału krajowego	
		Złote wal. austr.				
	Wydatki:					
I	Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych	339.498	269.044	305 956		
II	Substytucye	30 099	40.000	40.000		
III	Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacy	1.764	3.470	3 470		
IV	Adjuta	4 585	5 000	5.000		
V	Zapomogi i remuneracye	9 889	12.800	30.000		
VI	Podatki i daniny	17	5	6		
VII	Koszta podróży i dyety	480	500	2.000		
VIII	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	11.770	16.000	25 735		
IX	Dodatek do fund. emerytalnego	12.800	12.800	12.800		
X	Na emerytury dla nauczycieli	4.135	5.000	5.000		
XI	Dary z łaski	3.876	4.000	4.219		
XII	Potrzeby szkół ogólnej natury	3.501	2 500	6 500		
XIII	Rozmaite wydatki	3 934	5.800	6.800		
XIV	Zasiłki i zaliczki na bud szkolne	89 850	—	60.000		
	Suma wydatków	516.188	376.119	507.486		
	Dochody					
I	Odsetki od kapitałów	16 552	16.089	—	16.095	
II	Dochody z dóbr, realności i in. praw	7	10	—	10	
III	Dodatki	622	530	—	530	
IV	Zysk ze sprzedaży książek szkol.	7.202	2.835	—	2 835	
V	Zapisy i darowizny	—	—	—	—	
VI	Taksy od spadków	7.985	8.500	—	8.000	
VII	Rozmaite dochody	53.990	32.015	—	52.015	
VIII	Dodatek z c. k. skarbu Państwa	54.943	54 943	—	54.943	
IX	Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych	12.685	20.000	—	20.000	
	Suma dochodów	153.986	134.922	—	154.428	
	Z porównania ze sumą wydatków	—	—	—	507.486	
	okazuje się *niedobór*	—	—	—	353.058	

Krajowy fundusz szkolny. Wydatki.

Liczba		Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Rubryki	Pozycyi		Złote austryackie		
		I. Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych.	305.956	—	305.956
I.	1	Na pokrycie niedoboru szkół po koniec roku 1879 zreorganizowanych	285.956	—	285.956
	2	Na utrzymanie szkół w latach 1880 i 1881 zreorganizować się mających, na podniesienie filialnych szkół na etatowe i na przekształcenie posad młodszych nauczycieli na posady starszych w szkołach kilkuklasowych	20.000	—	20 000
		Suma rubryki I. .	305.956	—	305.956
		II. Substytucye.	40 000	—	40.000
II.	1	Na płacę dla zastępców nauczycieli przy klasach równorzędnych	40.000	—	40.000
		Suma rubryki II. .	40.000	—	40 000
		III. Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye.	—	3.470	3.470
III.	1	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor pp. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie	—	2.000	2.000
	2	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor pp. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu	—	1.220	1.220
	3	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor pp. Klarysek w Starym Sączu	—	250	250
		Suma rubryki III. .	—	3.470	3.470
		IV. Adjuta.	5.000	—	5.000
IV.	1	Adjuta dla kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego	5.000	—	5.000
		Suma rubryki IV. .	5.000	—	5.000
		V. Remuneracye i zapomogi.	30.000	—	30.000
V.	1	Remuneracye zmienne i zapomogi dla nauczycieli szkół ludowych i dla katechetów	28.000	—	28.000
	2	Remuneracye za naukę robót ręcznych . .	2.000	—	2.00 0
		Suma rubryki V. .	30.000	—	30.000

Wydatki. Krajowy

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
		VI. Podatki i daniny.	6	—	6
VI	1	Na podatki od gruntów szkolnych . . .	6	—	6
		Suma rubryki VI. .	6	—	6
		VII. Koszta podróży i dyet.	2 000	—	2 000
VII	1	Na koszta podróży i dyet dla nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	2 000	—	2 000
		Suma rubryki VII. .	2.000	—	2 000
		VIII. Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli.	25.735	—	25 735
VIII	1	Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli według obecnego stanu	21.735	—	21.735
	2	Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli, którym drugi dodatek pięcioletni w ciągu 1881 przyznanym zostanie	2 000	—	2.000
	3	Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli w ciągu roku 1881 nowo przyznać się mające . . .	2.000	—	2 000
		Suma rubryki VIII. .	25 735	—	25 735
		IX. Dodatek do funduszu emerytalnego.	12 800	—	12 800
IX	1	Dodatek stale systemizowany na emerytury dla nauczycieli etatowych, tudzież na zaopatrzenie dla wdów i sierót po takich nauczycielach	12.800	—	12 800
		Suma rubryki IX. .	12 800	—	12 800
		X. Na emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posadę w skutek reorganizacyi szkół.	—	5 000	5 000
X	1	Na emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posadę wskutek reorganizacyi szkół	—	5.000	—
		Suma rubryki X. .	—	5.000	5.000

fundusz szkolny. Wydatki.

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
		XI. Dary z łaski.			
XI	1	Dary z łaski stałe:			
		a) Januszewska Wiktorya i 4 sierót . .	83	—	—
		b) Kloss Franciszka	35	—	—
		c) Hołubowicz Petronela	63	—	—
		d) Klesiewicz Julia	36	—	—
		e) Dubil Amalia	63	—	—
		f) Theil Anna	53	—	—
		g) Prokopowicz Emilia	30	—	—
		h) Mikiewicz Eleonora	20	—	—
		i) Hurakowska Marya	42	—	—
		k) Konopnicka Katarzyna	105	—	—
		l) Potocka Walerya	31	—	—
		m) Praszałowicz Marya	40	—	—
		n) Rume Leokadya	12	—	—
		o) Filipowska Joanna	53	—	—
		p) Kołdrasińska Zofia	80	—	—
		r) Januszewska Wiktorya	167	—	—
		s) Elsner Karolina	80	—	—
		t) Rogozińska Józefa	40	—	—
		u) Konopnicka Rozalia i 5 sierót . .	240	—	—
		Razem .	1.273	—	1.273
	2	Dary z łaski jednorazowe	2.946	—	2.946
		Suma rubryki XI. .	4.219	—	4.219
			6.500	—	6.500
		XII. Potrzeby ogólnej natury.			
XII	1	Na potrzeby szkół ogólnej natury według obecnego stanu	2.500	—	2.500
	2	Na konferencyę krajową w roku 1881 urządzić się mającą	4.000	—	4.000
		Suma rubryki XII. .	6.500	—	6.500
			6.800	—	6.800
		XIII. Rozmaite wydatki.			
XIII	1	Dodatek służbowy dla nauczycieli szkół pospolitych w Krakowie	3.800	—	3.800
		Rozmaite wydatki inne	3.000	—	3.000
		Suma rubryki XIII. .	6.800		6.800

Wydatki. Krajowy

Liczba Rubryki	Liczba Pozycyi	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie		
		XIV. Zasiłki bezzwrotne i zaliczki zwrotne na budynki szkolne.	60.000	—	60.000
XIV	1	Zasiłki bezzwrotne	30.000	—	30.000
	2	Zaliczki zwrotne	30.000	—	30.000
		Suma rubryki XIV. .	60.000	—	60.000

szkolny krajowy. Dochody.

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki					
Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Uchwalona kwota na rok 1880	Wniosek na rok 1881	Uzasadnienie Wydziału krajowego
		złr. wal. austr.			
	I. Odsetki od kapitałów.				
1	5 prc. od obligacyj indemnizacyjnych na 9080 zł. m. k.	429	429	429	*Do poz. 1.* Podatek dochodowy bywa z góry strącanym, dla tego dochód z tych odsetek preliminuje się netto. wedle corocznej, rzeczywistej wynikłości.
2	5 prc. od obligacyj jednolitego długu państwa na 156.620 złr.	6.577	6.577	6 577	*Do poz. 2.* Jak w roku zeszłym.
3	6 prc. od listów zastawnych Banku hipotecznego na 22 100 zł.	1.278	1.326	1.326	*Do poz. 3.* Jak w roku zeszłym.
4	6 prc. od listów zastawnych Zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie na 11.500 zł. . .	690	690	690	*Do poz. 4.* Jak w roku zeszłym.
5	6 prc. od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873 na 98.700 złr.	5.916	5.916	5.922	*Do poz. 5.* Preliminuje się więcej o 6 złr. jak w roku zeszłym ze względu na rzeczywisty stan tych efektów w czasie sporządzania preliminarza.
6	*5 prc. od kapitałów hipotekowanych w wal. wied. mianowicie:*				
	1) od kapitału bractwa Jarosławskiego św. Anny, wynoszącego 75 zł. . . . . 1 zł 57½				*Do poz. 6 i 7.* Jak w roku zeszłym.
	2) od kapitału literatów w Mościskach, zabezpieczonego na real. Nr. 35 tamże, od 7 zł. 30 ct. . — „ 16				
	3) dtto. dtto. na real. Nr. 40, 105, 202 i 48 tamże; od 31 zł. 15 ct — „ 67				
	4) dtto. bractwa różańcowego w Dobczycach, zabezpieczonego na dobrach Stojanowice od 125 zł. .2 „ 62½				
	5) dtto. bractwa różańcowego w Gdowie, zabezpieczonego na dobrach Gdów; od 187 zł. 30 ct. 3 „ 94				
	6) ddto. bractwa szkaplerzowego bocheńskiego na 50 złr. . . . . 1 „ 05				
	Do przeniesienia 10 zł. 02	14.890	14.938	14.944	

Dochody. **Fundusz**

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki					
Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Uchwalona kwota na rok 1880	Wniosek na rok 1881	Uzasadnienie Wydziału krajowego
		złr. wal. austr.			
	z przeniesienia . 10 zł. 02	14.890	14.938	14.944	
	7) dtto. bractwa Niepokolanego Poczęcia NMP. w Łukawicy na 112 zł 30. $^1/_2$ 2 „ 36				
	8) dtto. bractwa różańcowego w Bośniku na 250 zł . . . . . 5 „ 25				
	9) dtto. bractwa św. Maryi Magdaleny w Brzesku zabezpieczonego na dobrach Wola lubecka; od 267 zł. 30 ct. . . . $^1/_2$ 5 „ 62				
	10) dtto. bractwa Pocieszenia Najś. M. P. w Pryszowie na 125 zł. . $^1/_2$ 2 „ 62				
7 a)	*5prc. od kapitałów w walucie polskiej, na hipotekach prywatnych ulokowanych*, mianowicie:				
	1) od kapitału zabezpieczonego na dobrach Branice na 5.000 złp. . . 62 zł. 52				
	2) Głęboka na 17.418 złp. 5 gr. . . . . 217 „ 73				
	3) Dojazdów na 28.712 złp. 22 gr. . . . . 358 „ 91				
	4) Mistrzowice na 16.966 złp. 12 gr. . $^1/_2$ 212 „ 08				
7 b)	*Od kapitałów zabezpieczonych na realnościach w Krakowie:*				
	5) na N. 73 I. 99 na 2815 złp. 22 gr. . . . 35 „ 20				
	6) na N. 73 I. 99 na 1435 złp. 18 gr. . . . 17 „ 94				
	7) na Nr. 73 I. 99 na 1388 złp. 27 gr. . . . 17 „ 36				
	8) na Nr. 141 I. 194 I. na 2815 złp. 14 gr. . 35 „ 20				
	9) na Nr. 93 I. 203 II na 132 złp. 10. gr. . . 1 „ 68				
	do przeniesienia . 984 „ 51	14.890	14.938	14.944	

szkolny krajowy. Dochody.

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki.					
Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Uchwalona kwota na rok 1880	Wniosek na rok 1881	Uzasadnienie Wydziału krajowego
		złr. wal. austr.			
	z przeniesienia . . 984 zł. 51	14.890	14.938	14.944	
	10) na Nr. 151 I. 224 II. na 3387 złp. . . . 42 „ 34 11) na Nr. 151 I. 224 II. na 4000 złp. . . . 50 „ — 12) na Nr. 208 I. 334 $^1/_2$ III. na 1196 złp 11 gr.. 14 „ 94 13) na Nr. 342 I. 551 $^1/_2$ IV. na 949 złp. 13 gr. . 11 „ 86 14) na Nr. 328 VIII 193 $^1/_2$ IV na 3.484 złp. 4 gr. . 43 „ 54 15) na Nr. 327 VIII 193 $^1/_2$ IV. na 389 złp. 10 gr. . 4 „ 86 16) na Nr. 171 I. 256 I. na 421 złp. 26 gr . — „ —	1.662	1.151	1.151	*Do poz 7 b) 16.* Odsetki w kwocie 5 zł. 82 ct. pobiera najstarszy z księży u P. Maryi w Krakowie, za nadzór szkoły w Bronowicach.
	Suma rubryki I .	16 552	16.089	16.095	
	II. Dochody z dóbr, realności i innych praw.				
8	Czynsz z ogrodu, własności bractwa różańcowego w Dunajowie .		1	1	
9	Spadkobiercy Mizesa z dochodów realności Nr. 269 m. na potrzeby bractwa Bożego Ciała obecnie funduszu szkolnego krajowego rocznie 10 złp.		1	1	
10	Czynsz z ogrodu, własności bractwa Serca Jezusowego, wydzierżawionego probostwu w Krukienicach		2	2	
11	Czynsz z ogrodu, własności bractwa różańcowego w Bieczu .		1	1	
12	Czynsz z wydzierżawionych gruntów szkolnych w Zagórzu .		5	5	
	Suma rubryki II. .	1	10	10	

Dochody. Fundusz

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Uchwalona kwota na rok 1800	Wniosek na rok 1881	Uzasadnienie Wydziału krajowego
	Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki	złr. wal. austr.			
	III. Dodatki.				
13	Od c. k. Skarbu salin zwrot $^1/_3$ części pensyi emerytalnych nauczycieli i nauczycielek szkoły głównej, tudzież szkoły panieńskiej w Wieliczce	490	490	490	*Do poz. 13.* Jak w roku zeszłym
14	Od Dominium Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne dla tamtejszej szkoły głównej .	1	14	14	*Do poz. 14.* Preliminuje się jak w roku zeszłym zgodnie z wynikłością roku 1879.
15	Od tarnowskiej gminy żydowskiej dodatek na utrzymanie IV. klasy przy tamtejszej szkole głównej	131	26	26	*Do poz. 15.* Jak w roku zeszłym, tyle albowiem wynosi roczna należytość. Wynikłość roku 1878 znacznie jest większą z powodu spłacenia należytości za ubiegłych pięć lat.
	Suma rubryki III .	622	530	530	
16	**IV. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych.**	7.202	2.835	2.835	*Do Rubr. IV.* Na podstawie kontraktu z dnia 22. Lutego 1878 zawartego na lat 10 między c. k. Rządem a Zakładem narodowym Ossolińskich w myśl rozporządzenia c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z dnia 17. Stycznia 1878 do l. 643 patrz lw. 10.386/1878. Wynikłość w roku 1878 jest tak znaczną z powodu spłat zaległości z lat dawniejszych przez rozmaitych przedsiębiorców.
17	**V. Zapisy i darowizny.**	—	—	—	*Do rubr. V.* Nie preliminuje się nic, ponieważ od lat wielu w rubryce tej nie było żadnego dochodu.
18	**VI. Taksa od spadków.**	7.985	8.500	8 000	*Do Rubr. VI.* Dochód w r. 1876 8.650 zł. „ „ 1877 8.344 „ „ „ 1878 7.985 „ razem 24.979 zł. przeciętnie 8 326 „ preliminuje się atoli w zaokrągleniu tylko 8.000 zł. ponieważ dochody z tego tytułu zmniejszają się widocznie od lat kilku

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki					
Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Uchwalona kwota na rok 1880	Wniosek na rok 1881	Uzasadnienie Wydziału krajowego
		złr. wal. austr.			
	VII. Rozmaite dochody.				
19	Zwroty zaliczek funduszom szkolnym okręgowym udzielonych.	48.210	30.000	50.000	*Do rubr. VII. poz. 19.* Fundusze szkół okręgowych narażane bywają na częsty brak funduszów z powodu, iż prestacye nie wpływają w czasie należytym, dla tego udziela im kraj. Rada szkolna na wydatki bieżące zaliczek zwrotnych w swoim czasie. Takich zaliczek zalega wraz z nadebranemi zasiłkami po koniec kwietnia 1880 158.855 zł. Zasiłki udzielane bywają pod warunkiem zwrotu w swoim czasie, przeto na zwrot tychże w pewnym okresie liczyć niemożna, jednak z uwzględnieniem dochodu preliminuje się prawdopodobną kwotę z roku 1878 50.000 zł. Potrzebę udzielania zaliczek i podobnych zwrotnych zasiłków, wyjaśnia Rada szkolna w zamknięciach tego funduszu przy odnośnej rubryce wydatków.
20	Zwroty wydatków innych rubryk budżetowych, tudzież zaliczek z lat dawniejszych . . .	5.676	2 000	2.000	*Do poz. 20.* Preliminuje się jak na rok 1880. Wprawdzie wynikłość w roku 1878 jest znaczniejszą, lecz to nie może stanowić normy, gdyż przeważną część, bo 4035 zł. 93 ct. wynosiły zwroty mylnych wydatków, poczynionych przez c. k. urzędy podatkowe.
21	Rozmaite drobne	104	15	15	*Do poz. 21.* Jak w roku zeszłym.
	Suma rubryki VII. .	53.990	32.015	52.015	
22	**VIII. Dodatek z c. k. Skarbu Państwa.**	54.943	54.943	54.943	*Do rub. VIII.* Na mocy reskryptu c. k. Minist. wyznań i oświaty z d. 29. Września 1869 l. 6.863 (§. 66 ust. państw. z d. 14 Maja 1869. D. u. p.)

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Poszczególnienie pozycyj każdej rubryki					
Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1878	Uchwalona kwota na rok 1880	Wniosek na rok 1881	Uzasadnienie Wydziału krajowego
		złr. wal. austr.			
23	**IX. Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych.**	12.685	20.000	20.000	*Do rub. IX.* Na cele wystawienia lub rekonstrukcyi budynków szkolnych udzielono gminom od r. 1876 po koniec roku budżetowego 1879 zaliczek zwrotnych ogółem na . 177.010 zł. 41 c. Wedle załączonego wykazu przypada w r. 1881 tytułem ratalnego zwrotu tych zaliczek od gmin kwota 22.584 zł. 29½ ct. Atoli uwzględniwszy okoliczność, doświadczeniem za lata ubiegłe stwierdzoną, iż gminy z powodu ubóstwa rat w przypisanym terminie nie zawsze uiszczają, preliminuje się z powyższego tytułu na rok 1881 zaokrągloną kwotę 20.000 zł., to jest tyle, co w roku zeszłym.

Wyjaśnienia

do

preliminarza funduszu krajowego szkolnego

na rok

1881.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	Wydatki	Preliminowano na rok 1881			Uchwalono na rok 1880		
		Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
							Złote
	Wydatki.						
I	Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych	305 956	—	305.956	269.044	—	269.044
II	Substytucye	40.000	—	40.000	40.000	—	40.000
III	Zasiłki czasowe dla szół utrzymywanych przez korporacye	—	3.470	3.470	—	3.470	3.470
IV	Adjuta	5.000	—	5.000	5.000	—	5 000
V	Remuneracye i zapomogi	30.000	—	30.000	12.000	—	12.000
VI	Podatki i daniny	6	—	6	5	—	5
VII	Koszta podróży i dyet	2.000	—	2.000	500	—	500
VIII	Dodatki 5letnie dla nauczycieli	25.735	—	25.735	16.000	—	16.000
IX	Dodatek do funduszu emerytalnego	12.800	—	12.800	12.800	—	12.800
X	Na emerytury dla nauczycieli którzy utracą posadę wskutek reorganizacyi szkół	—	5.000	5.000	—	5.000	5.000
XI	Dary z łaski	4.219	—	4.219	4.000	—	4.000
XII	Potrzeby ogólnej natury	6.500	—	6 500	1.500	1.000	2.500
XIII	Rozmaite wydatki	6.800	—	6.800	5.800	—	5.800
XIV	Zasiłki bezzwrotne i zaliczki zwrotne na budynki szkolne	—	60.000	60.000	—	—	—
	Suma	439.016	68.470	507.486	366.649	9.470	376.119
	Dochody.						
I	Odsetki od kapitałów	16.095	—	16.095	16.089	—	16.089
II	Dochody z dóbr i realności	10	—	10	10	—	10
III	Dodatki	530	—	530	530	—	530
IV	Zysk z sprzedaży książek szkol.	2.835	—	2 835	2.835	—	2.835
V	Zapisy i darowizny	—	—	—	—	—	—
VI	Taksy od spadków	8 000	—	8.000	8.500	—	8 500
VII	Rozmaite dochody	52.015	—	52.015	32.015	—	32.015
VIII	Dodatek z c. k. skarbu państwa	54.943	—	54.943	54.943	—	54 943
IX	Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne danych	20.000	—	20.000	20.000	—	20 000
	Suma	154 428	—	154.428	134.922	—	134.922

na rok 1881 z uchwalonemi na rok 1880.

Z porównania okazują się kwoty preliminowane na rok 1881				Ogółem na rok 1881		Uwaga
Zwyczajne		Nadzwyczajne				
Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	Większe	Mniejsze	
austryackie						
36.912	—	—	—	36.912	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
18.000	—	—	—	18.000	—	
1	—	—	—	1	—	
1.500	—	—	—	1.500	—	
9.735	—	—	—	9.735	—	
—	—	—	—	—	—	
219	—	—	—	219	—	
5.000	—	—	1.000	4.000	—	
1.000	—	—	—	1.000	—	
—	—	60.000	—	60.000	—	
—	—	—	—	—	—	
72.367	—	60.000	10.000	131.367	—	
		59.000				
6	—	—	—	6	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
—	500	—	—	—	500	
20.000	—	—	—	20.000	—	
—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	
20.006	500	—	—	20.006	500	
				19.506		

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1879	Kwota uchwalona na rok 1880
I			**Zasiłki dla funduszów szkolnych okr.**		
	1	Na pokrycie niedoboru szkół po koniec r. 1879 zreorganizowanych	Preliminuje się na podstawie załączonego ogólnego zestawienia sprawdzonych preliminarzy okręgowych Rad szkolnych na rok 1880 sporządzonych wedle obecnego faktycznego stanu kwotę . . 285.956 zł.	290.556	269.044
	2	Na pokrycie niedoboru szkół w latach 1880 i 1881 na przekształcenie filialnych szkół na etatowe i na przekształcenie posad młodszych nauczycieli na posady starszych	Preliminuje się jako przyrost wydatków w prawdopodobnej kwocie 20.000 zł.		
II			**Substytucye.**		
	1	Płace dla zastępców nauczycieli w klasach równorzędnych	Preliminuje się jak na rok 1880	34.646	40.000
III			**Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye.**		
	1	Dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie	Preliminuje się w przyzwolonej na rok 1880 kwocie	2.218	2.000
	2	Dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu			1.220
	3	Dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Krakowie			250
IV			**Adjuta.**		
	1	Adjuta dla kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego	Preliminuje się jak na r. 1880.	5.142	5.000

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka Preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1879	Kwota uchwalona na rok 1880
V			**Remuneracye i zapomogi.**		
	1	Remuneracye zmienne i zapomogi dla nauczycieli szkół ludowych	Preliminuje się jak na rok 1880 w okrągłej kwocie 30.000 złr.	21.980	12.000
	2	Remuneracye za naukę robót ręcznych			
VI			**Podatki i daniny.**		
	1	Na podatki od gruntów szkolnych	Preliminuje się wynikłość z roku 1879 . .	6	5
VII			**Koszta podróży i dyet.**		
	1	Na koszta podróży i dyet dla nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	Preliminuje się jak na rok 1880	634	500
VIII			**Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli.**		
	1	Na dodatki pięcioletnie na nauczycieli, według obecnego stanu	Preliminuje się kwota przypadająca według obecnego stanu 21.735	13.928	16.000
	2	Na dodatki 5cio letnie dla nauczycieli, którym drugi dodatek pięcioletni w ciągu r. 1881 przyznanym zostanie	Preliminuje się prawdopodobną kwotę 2000 zł.		
	3	Na dodatki pięcioletnie w ciągu r. 1881 nowo przyznać się mające	Preliminuje się prawdopodobną kwotę 2000 zł.		
IX			**Dodatek do funduszu emerytalnego.**		
	1	Dodatek stale systemizowany na emerytury dla nauczycieli etatowych i na zaopatrzenie dla wdów i sierót po tych nauczycieli	Preliminuje się przyzwoloną raz na zawsze kwotę	12.800	12.800

Wyjaśnienia

do szczegółowych pozycyj preliminarza na rok 1881.

Rubryka preliminarza	Pozycya	Tytuł	Wydatki	Wynikłość z roku 1879	Kwota uchwalona na rok 1880
X			**Na emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posadę wskutek reorganizacyi szkół.**		
	1	Na emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posadę wskutek reorganizacyi szkół	Preliminuje się przyzwoloną na r. 1880 kwotę	5.579	5.000
XI			**Dary z łaski.**		
	1	Dary z łaski stałe	Preliminuje się według obecnego stanu . .	1.332	1.054
	2	Dary z łaski jednorazowe	Preliminuje się przyzwoloną na r. 1880 kwotę	2.505	2.946
XII			**Potrzeby szkół ogólnej natury.**		
	1	Na potrzeby szkół ogólnej natury	Preliminuje się przyzwoloną na rok 1880 kwotę 2500 z'r.	5.000	2.500
	2	dto	Konferencya krajowa 4000 zł.		
XIII			**Rozmaite wydatki.**		
	1	Dodatek służbowy dla nauczycieli szkół pospolitych w Krakowie	Preliminuje się jak na rok 1880	3.800	3.800
	2	Rozmaite wydatki		5.737	2.000
XIV			**Zasiłki bezzwrotne i zaliczki zwrotne na budynki szkolne.**		
	1	Zasiłki bezzwrotne	Preliminuje się po 30 000 zł. na zasiłki bezzwrotne i na zaliczki zwrotne na budynki szkolne, albowiem na rok 1880 nie przyzwolono na tę rubrykę żadnego kredytu, a jeszcze w bardzo wielu miejscowościach budynki szkolne z powodu ubóstwa gmin znajdują się w nader złym i wymogom szkolnym wcale nie odpowiadającym stanie.	10.143	
	2	Zaliczki zwrotne		16 232	

Wykaz zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne od roku 1876.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Zaliczka zł.	Zaliczka ct.	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające zł.	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające ct.
1	Bar	200	—	20	—
2	Bachorzec	500	—	50	—
3	Balice	300	—	100	—
4	Balińce	600	—	100	—
5	Bernadówka	337	—	—	—
6	Biała (powiat Czortków)	600	—	100	—
7	Biskowice	1000	—	250	—
8	„	500	—	100	—
9	Bohutyn	300	—	25	—
10	Bóbrka gmina	1000	—	100	—
11	„ miasto	1000	—	100	—
12	Bolestraszyce	1000	—	200	—
13	Boniszyn	249	99	—	—
14	Borszczów	1500	—	150	—
15	Brzyszczki	270	—	27	—
16	Buczacz	1500	—	150	—
17	Capowce	300	—	50	—
18	Cetula	600	—	200	—
19	Chyrów	600	—	60	—
20	Cyków	400	—	40	—
21	Czarnokońce małe	250	—	62	50
22	Czarny Potok	400	—	100	—
23	Czerniejów	500	—	50	—
24	Czernichowce	2000	—	500	—
25	Czudec	500	—	50	—
26	Czudeckie przedmieście	500	—	50	—
27	Czystopad	200	—	33	80
28	Czyżki	166	65	—	—
29	Czyżki (powiat Lwów)	200	—	20	—
30	Dąbrowa	5700	—	415	39½
31	Darachów	600	—	100	—
32	Derzów	1000	—	200	—
33	Dobromil	3000	—	300	—
34	Dubiecko	1500	—	150	—
35	Dukla	2000	—	200	—
36	Dukla	800	—	80	—
37	Dulcza wielka	800	—	80	—
38	Duńkowice	1000	—	100	—
39	Dylągówka	300	—	50	—
40	Dzunków	500	—	50	—
41	Folwarki żydaczowskie	820	—	82	—
42	Gaje starobrodzkie	600	—	60	—
	Do przeniesienia	36093	64	4555	69½

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Zaliczka zł.	Zaliczka ct	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające zł.	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające ct.
	Z przeniesienia .	36093	64	4555	69½
43	Glinik	500	—	50	—
44	Gołogóry wieś	500	—	50	—
45	Gołogóry miasteczko	800	—	80	—
46	Gorajowice	130	—	13	—
47	Grzymałów	1000	—	100	—
48	Hadyńkowa	500	—	50	—
49	Hłuszczów i Kłoniec	530	—	66	30
50	Hodowica	400	—	40	—
51	Hucisko Oleskie	33	33	—	—
52	Hyżne	400	—	40	—
53	Jaryczów stary	500	—	50	—
54	Jezierzanka	300	—	30	—
55	Iławcze	500	—	50	—
56	Jordanów i	1000	—	100	—
57	Ispas	300	—	50	—
58	Kałusz	2000	—	200	—
59	Kobyłowłoki	1000	—	100	—
60	Kołomyja	1000	—	100	—
61	Komarno (powiat Rudki)	1000	—	250	—
62	Komarno	500	—	50	—
63	Korczyn (powiat Stryj)	600	—	150	—
64	Korczyna (powiat Krosno)	500	—	50	—
65	Kornalowice	600	—	120	—
66	Koropiec (powiat Czortków)	400	—	100	—
67	Koropiec (powiat Złoczów	300	—	50	—
68	Kozmacz	350	—	116	66
69	Kopki	300	—	75	—
70	Kozy	500	—	125	—
71	Krakowice	400	—	40	—
72	Krolin	102	—	10	20
73	Krościenko	200	—	50	—
74	Krowniki	400	—	100	—
75	Krynica	1000	—	250	—
76	Kryłos	500	—	50	—
77	Krzywcze	800	—	80	—
78	Krzęcin	500	—	50	—
79	Kuty	3000	—	300	—
80	Kulików	2000	—	400	—
81	Lachowice	600	—	60	—
82	Lackie wielkie	600	—	100	—
83	Lacka Wola	600	—	200	—
84	Lanckorona	600	—	60	—
	Do przeniesienia .	63838	97	8561	85½

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Zaliczka zł	Zaliczka ct.	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające zł.	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające ct.
	Z przeniesienia . .	63838	97	8561	85½
85	Leszczyn	200	—	20	—
86	Leszniów	400	—	100	—
87	Leżajsk	5000	—	500	—
88	Lipnica dolna	400	—	40	—
89	Lisko	800	—	100	—
90	Lisowice	262	50	—	—
91	„	300	—	75	—
92	Loszniów	500	—	50	—
93	Lubaczów	2000	—	500	—
94	Lubcza	400	—	40	—
95	Lubla	200	—	25	—
96	Łańcut gmina	4000	—	400	—
97	Łańcut miasto	2000	—	200	—
98	Łęki	500	—	50	—
99	Łoszniów	500	—	62	50
100	Markowce	400	—	40	—
101	Markowa	600	—	200	—
102	Mełeniów	300	—	75	—
103	Męcina	29	—	—	—
104	Milatyn	200	—	20	—
105	Mitulin	300	—	50	—
106	Miyniska	600	—	200	—
107	Nadwórna	400	—	40	—
108	Nahorce	400	—	100	—
109	Nałuże	200	—	—	—
110	Narajów	150	—	—	—
111	Nawsie	400	—	50	—
112	Niemiłów	800	—	80	—
113	Niepołomice	161	—	40	25
114	„	1000	—	100	—
115	Nisko	1500	—	150	—
116	Nowy Sącz	100	—	—	—
117	Nowy Targ	1000	—	250	—
118	Nowosielce	600	—	100	—
119	Obładów	33	32	—	—
120	Ochrymowce	800	—	133	33
121	Olszanik	400	—	100	—
122	Osiek	500	—	—	—
123	Osiek („ Wadowice)	400	—	40	—
124	Padew narodowa	500	—	50	—
125	Petlikowce	500	—	50	—
126	Pisarzowice	500	—	125	—
	Do przeniesienia . .	94074	79	12717	93½

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Zaliczka zł.	Zaliczka ct.	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające zł.	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające ct.
	Z przeniesienia	94074	79	12717	93½
127	Piskorowice	500	—	50	—
128	Pistyń wieś	600	—	60	—
129	Pistyń miasteczko	400	—	40	—
130	Podbereże	600	—	60	—
131	Podhorodce	500	—	125	—
132	Podłęże	129	—	32	25
133	Pohorce	200	—	20	—
134	Potok złoty	500	—	50	—
135	Poręba radlna	200	—	66	—
136	Przemyśl	6000	—	600	—
137	Przewrotne	800	—	80	—
138	Przewłoczna	300	—	50	—
139	Przybówka	400	—	40	—
140	Radłowice	400	—	100	—
141	Rakowczyk	500	—	50	—
142	Radymno	3000	—	—	—
143	Radziechów	5650	—	376	65
144	Rasztowce	500	—	50	—
145	Reniów	200	—	50	—
146	Rodatycze	500	—	50	—
147	Rohatyn	5000	—	500	—
148	Rozhurcze	600	—	60	—
149	Rożniów	200	—	33	33
150	Równe	400	—	40	—
151	Ryków	300	—	50	—
152	„	500	—	100	—
153	Rzepniów	66	64	—	—
154	Rzeszów	3000	—	300	—
155	Sanok	1200	—	120	—
156	Sarny	1000	—	100	—
157	Schönanger	500	—	50	—
158	Siary	500	—	100	—
159	Sielec	400	—	100	—
160	Siemakowce	600	—	100	—
161	Siepraw i Łyczanka	800	—	160	—
162	Skała	2000	—	200	—
163	„	500	—	50	—
164	Sokolniki	1000	—	100	—
165	Sokołów	300	—	75	—
166	Stary Wiśnicz	130	—	32	50
167	Stanowa	366	68	—	—
168	Stechnikowce	250	—	100	—
169	Stojanów	400	—	50	—
170	Stubno	600	—	200	—
	Do przeniesienia	136467	11	17288	66½

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Zaliczka zł.	Zaliczka ct.	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające zł.	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające ct.
	Z przeniesienia . .	136467	11	17288	66½
171	Stulsko	800	—	160	—
172	Strachocina	400	—	100	—
173	Sułkowiec	800	—	80	—
174	Swilcza	600	—	100	—
175	Staremiasto	500	—	50	—
176	Sławna	200	—	20	—
177	Stronibaby	200	—	33	33
178	Stupnica i Kotowania	400	—	100	—
179	Szmańkowce	400	—	100	—
180	Szybalin	200	—	50	—
181	Szebinie.	100	—	20	—
182	Srodopolce	600	—	60	—
183	Sroki	200	—	20	—
184	Tarnobrzeg z Dzikowem	300	—	42	86
185	Trzciana	400	—	40	—
186	Trzcieniec (powiat Mościska)	800	—	200	—
187	Trzcianiec (powiat Dobromil)	600	—	75	—
188	Tyczyn	300	—	30	—
189	Tyczyn	600	—	60	—
190	Tyśmienica	800	—	80	—
191	Tuligłowy (powiat Mościska)	174	—	17	—
192	„ („ Jarosław)	1000	—	100	—
193	Turza („ Jasło)	200	—	50	—
194	Turze („ Staremiasto)	300	—	30	—
195	Turka	1000	—	100	—
196	Uhelna	400	—	40	—
197	Uhnów	500	—	50	—
198	Ulanów	200	—	50	—
199	Ułazów	400	—	40	—
200	Uście Solne	2000	—	200	—
201	„ „	322	50	80	62
202	Usznia	500	—	50	—
203	Urlów z Ohrobieżną	200	—	20	—
204	Urlów	200	—	33	33
205	Werchrata	400	—	100	—
206	Weryń	1500	—	150	—
207	Wesołów	1200	—	120	—
208	Wiązowa	300	—	60	—
209	Wielkie Oczy	2000	—	200	—
210	Witkowice	800	—	80	—
211	Winniki	2000	—	200	—
212	Wolica Zugowa i Piaskowa	400	—	100	—
	Do przeniesienia .	161663	61	20581	20½

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Zaliczka zł.	Zaliczka ct.	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające zł.	Raty w r. 1881 do spłaty przypadające ct.
	Z przeniesienia . .	161663	61	20581	20½
213	Wołoskowce	1000	—	250	—
214	Wybranówka	400	—	40	—
215	Wysocko	200	—	50	—
216	Wysoka Łańcucka.	800	—	100	—
217	Zabeze i	400	—	50	—
218	Zagorzany	300	—	30	—
219	Zakliczyn	322	80	80	70
220	Zakomarze	400	—	40	—
221	Załęże	100	—	20	—
222	„	300	—	30	—
223	Zarzecze	124	—	12	40
224	Zawidcze	200	—	33	33
225	Zazdrość	500	—	50	—
226	Zdziarzec	600	—	60	—
227	Zołynia miasteczko i wieś	400	—	40	—
228	Żółkiew	1500	—	250	—
229	Żydaczów	2000	—	200	—
230	Żuliee	400	—	66	66
231	Żurawno	2000	—	200	—
232	„	3000	—	300	—
233	Zuzel	400	—	100	—
	Suma . .	177010	41	22584	29½

Sumaryusz

szkół zreorganizowanych tudzież dochodów i wydatków okręgowych funduszów szkolnych na rok 1880.

A. Dochody

Liczba p rządkowa	Rada szkolna okręgowa	Liczba i kategorya szkół ludowych: filialna	etatowa pospolita o nauczycielach: 1	2	3	4	5	wyższa	I Dochód z obligacyj i kapitałów szkolnych zł.	ct.	II Dochód z gruntów i realności szkolnych zł	ct.	III Dochód z pretensyj i naturaliów: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	IV Dochód w gotówce, już to z mocy dawniejszych zobowiązań, już to z mocy ustawy: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	V Dochody przygodne w gotówce z darowizn kar pieniężnych i t. p. zł.	ct.	VI Suma dochodów miejscowych zł.	ct	VII 4% powiatowy dodatek do podatku zł.	ct.	VIII Suma dochodów rubryki VI i VII zł	ct.
1	Miejska w Krakowie	—	—	—	2	7	1	1	41	10	25	—	750	—	—	—	350	—	37143	90	—	—	—	—	50	—	38360	—	—	—	38360	—
2	„ we Lwowie	—	—	—	—	—	14	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84831	—	—	—	—	—	—	—	84833	—	—	—	84833	—
3	zamiejska w Krakowie	5	65	12	1	3	—	—	6	47	474	40½	—	—	—	—	—	—	16065	12	2473	53	634	90	375	86	20030	20½	6500	—	26530	28
4	„ we Lwowie	37	79	9	1	1	1	—	259	84	499	96	971	43	169	33	—	—	16497	12	2233	51	195	65	—	—	20826	84	7700	—	28526	84
5	w Wadowicach	3	49	13	8	8	1	—	929	85	155	13	34	50	25	—	—	—	26589	17	937	54	147	—	12	—	28830	19	10133	7	38963	26
6	„ Myślenicach	12	28	8	—	2	—	—	793	73	39	16	15	—	48	50	—	—	8804	97	591	36	115	92	—	—	10408	64	3359	16	13767	80
7	„ Nowym Sączu	14	22	3	—	3	—	1	292	76	194	34	112	30	53	21	—	—	8580	24	472	40	5	25	—	—	9710	50	5100	—	14810	50
8	„ Gorlicach	19	36	—	—	16	—	—	853	71	72	40	104	50	—	—	—	—	10168	76	555	90	6	5	—	—	11761	32	3930	73	15692	5
9	„ Bochni	7	29	4	6	4	2	2	613	57	470	16	34	50	57	75	—	—	28597	77	1070	58	25	50	—	—	30869	83	6000	—	36869	83
10	„ Tarnowie	5	52	5	4	5	—	2	654	90½	206	38	138	—	25	75	—	—	22291	55½	1553	61	67	3	12	60	24949	83	9076	94	34026	77
11	„ Pilźnie	1	16	1	—	3	—	—	257	6	312	25	126	—	—	—	—	—	5220	81	706	12	31	50	—	—	6653	74	4100	—	10753	74
12	„ Jaśle	5	34	5	1	4	—	1	893	14	43	73	54	51	—	—	—	—	13288	46	764	98	24	75	189	41½	15258	98½	6980	58	21239	56½
13	„ Mielcu	5	2	9	—	3	—	—	16	6	241	21	202	65	—	—	—	—	11478	16½	719	38½	346	31	—	—	13003	78	4119	—	17122	78
14	„ Ropczycach	6	23	2	2	3	—	—	63	52	123	60	30	—	52	25	—	—	8264	6	688	22	512	60	—	—	9734	25	5600	—	15334	25
15	„ Rzeszowie	5	65	—	—	—	—	—	267	54	80	56	162	73½	143	46	27	—	18190	94½	1672	90	86	60	—	—	20631	54	9450	—	30081	54
16	„ Sanoku	22	47	3	1	5	—	—	303	25	136	—	146	—	71	—	—	—	14253	84	979	38	105	31	—	—	15995	38	7820	33	23815	71
17	„ Przemyślu	3	52	2	—	2	—	1	375	20	173	—	181	22	24	—	—	—	16278	43	1401	14	—	—	106	50	13539	49	7337	95	25877	44
18	„ Jarosławiu	16	69	15	2	3	1	—	1253	39	463	5	525	50	87	61	—	—	19200	31	2430	46	47	60	—	—	24007	92	7332	6	31339	98
19	„ Mościskach	12	48	—	2	2	—	1	651	7	132	52	—	—	7	50	2	—	16880	58	1509	4	—	—	230	27	19412	98	5700	95	25113	93
20	„ Samborze	11	27	5	—	1	1	1	15	79	80	46	214	89	39	3	—	—	13630	78½	1073	7½	17	20	100	—	15171	23	5000	—	20171	23
21	„ Drohobyczu	4	37	—	—	3	1	1	27	30	98	89	418	48	111	56	—	—	12816	2	1778	50	36	95	5	—	15292	70	6450	98	21743	68
22	„ Stryju	28	62	3	—	4	1	—	126	—	307	10	56	34	54	16	—	—	21616	95½	1288	43½	85	43¼	—	—	23534	42½	4947	56	28481	98½
23	„ Kałuszu	30	35	4	1	3	—	—	613	74	96	60	—	—	167	41	—	—	13191	10	1292	79	13	—	13	99	15388	63	3600	—	18988	63
24	„ Gródku	10	23	1	1	2	—	—	30	40	122	53	85	50	24	—	—	—	15202	62	799	81	19	75	—	—	16284	61	5907	64	22192	25
25	„ Sokalu	74	50	4	3	—	—	3	655	4	217	62	2932	89	196	23	10	—	25180	10	3045	57	84	25	444	33	31676	3	6981	23	38657	26
26	„ Żółkwi	25	37	7	—	1	—	—	878	1	429	71	1030	40	25	—	6	—	12681	38	1462	59	30	50	170	—	16713	59	7998	28	24711	87
27	„ Złoczowie	73	85	14	2	3	1	—	442	12	356	76	2158	46	247	90	67	—	33422	56	3284	18	66	95	704	37	40750	30	11095	—	51845	30
28	„ Brzeżanach	14	31	3	1	2	1	—	71	40	143	16	981	78	53	96	—	—	12229	89	1316	47	57	25	152	9	15006	—	7240	41	22246	41
29	„ Rohatynie	43	46	3	1	—	3	—	325	34	164	16	764	5	36	—	—	—	17671	43	2052	13	182	60	30	50	21226	91	6951	48	28178	39
30	„ Tarnopolu	23	68	20	2	1	2	1	92	40	39	—	8824	6	121	60	6	—	24993	75	1998	59	166	60	1989	83	38231	83	13000	—	51231	83
31	„ Husiatynie	22	45	10	1	2	—	—	656	13	152	50	4226	82	280	—	—	—	16510	79	1577	11	21	45	415	—	23839	80	4697	88	28537	68
32	„ Zaleszczykach	15	32	3	—	1	—	—	1127	27	92	—	689	39	117	10	52	69	9820	22	1522	7	65	67	283	50	12769	91	5244	82	18014	73
33	„ Czortkowie	21	33	2	1	2	—	—	597	52	430	—	523	45	392	76	10	—	10749	13	1978	87	55	68	349	—	15086	41	5797	56	20883	97
34	„ Śniatynie	12	37	2	—	2	1	1	1402	94	177	—	477	2	67	50	—	—	14500	73	1126	27	40	83	534	21	18326	50	5543	87	23870	37
35	„ Kołomyi	14	32	—	1	5	—	—	100	80	132	50	98	80	51	—	—	—	12054	50	1077	81	11	46	376	50	13909	37	4655	—	18564	37
36	„ Nadwórnie	13	14	2	—	2	—	—	7	98	197	50	55	17	79	—	—	—	4596	—	616	86	605	25	5	—	6162	76	2547	5	8709	81
37	„ Stanisławowie	21	21	3	1	3	1	1	77	72	119	50	180	25	25	—	1	—	21347	32½	1093	35½	63	80	—	—	22907	95	6847	46	29755	41
	Razem	630	1470	175	44	111	32	18	15776	46½	7205	84½	27307	29½	2764	57	531	69	673840	49	48144	54	3976	59	6549	96½	786097	45½	223746	99	1009844	44

Odbiwszy w kol. IX. a dodawszy do kol. X. nadwyżki powiatowe.

B. Rozchody

I. Płace nauczycieli a) orzeczeniami organizacyjnemi ustanowione zł.	ct.	I. Płace nauczycieli b) rzeczywiście wypłacić się mające z doliczeniem interkalariów z fund emerytalnego zł.	ct.	II. Remuneracye katechetów zł.	ct.	III. Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe zł.	ct.	IV. Przybory naukowe zł.	ct.	V. Konferencya okręgowa zł.	ct.	VI. Biblioteka okręgowa zł.	ct.	VII. Rozmaite wydatki zł.	ct.
35040	—	35860	—	1100	—	350	—	600	—	—	—	150	—	300	—
78950	—	78950	—	3300	—	903	—	1500	—	—	—	100	—	80	—
36650	—	36180	55	—	—	995	—	860	—	865	—	50	—	100	—
39140	—	39140	—	—	—	1260	—	1280	—	1022	—	50	—	100	—
49300	—	49188	57	—	—	1110	—	820	—	1100	—	50	—	100	—
20780	—	20780	—	—	—	583	95	500	—	670	—	100	—	100	—
22750	—	22750	—	—	—	525	—	430	—	357	—	50	—	100	—
21510	—	21510	—	—	—	610	—	710	—	355	—	100	—	100	—
42040	—	41440	32	500	—	785	—	540	—	620	—	50	—	100	—
46970	—	44262	87	—	—	880	—	730	—	450	—	50	—	100	—
10590	—	10823	33	—	—	260	—	210	—	420	—	100	—	100	—
31902	—	31602	—	—	—	725	—	600	—	400	—	50	—	100	—
20088	15	18288	15	—	—	480	—	450	—	455	—	100	—	100	—
17970	—	17970	—	—	—	375	—	360	—	400	—	100	—	100	—
44810	—	44810	—	—	—	971	—	730	—	896	—	50	—	100	—
32340	—	30596	60	—	—	835	—	780	—	475	—	50	—	100	—
29050	—	29050	—	—	—	680	—	600	—	420	—	50	—	100	—
48080	—	48030	—	—	—	1230	—	1040	—	544	—	50	—	100	—
25497	42	25497	42	—	—	725	—	640	—	300	—	100	—	100	—
27670	—	27018	89	600	—	565	—	460	—	300	—	50	—	100	—
24170	—	23996	—	505	—	700	—	460	—	275	—	100	—	100	—
38930	—	38534	90	—	—	1080	—	980	—	763	—	50	—	100	—
28540	—	28460	42	—	—	790	—	730	—	400	—	100	—	100	—
21360	—	21360	—	400	—	475	—	370	—	358	—	100	—	100	—
52910	—	47987	85	700	—	1510	—	1340	—	750	50	100	—	100	—
26390	—	24416	95	—	—	760	—	700	—	245	45	50	—	100	—
65912	50	64717	75	—	—	1940	—	1780	—	1108	—	50	—	100	—
22117	—	22117	—	—	—	595	—	520	—	718	—	50	—	100	—
33890	—	33720	—	—	—	1040	—	960	—	680	—	100	—	100	—
53589	2	51955	85	—	—	1380	—	1170	—	1142	30	50	—	100	—
32476	48	32376	48	—	—	890	—	800	—	1000	—	100	—	100	—
20480	—	19646	17	—	—	545	—	510	—	347	—	100	—	100	—
21197	88	21047	88	—	—	657	—	590	—	303	—	50	—	100	—
29495	—	26031	80	—	—	600	—	550	—	400	—	100	—	100	—
27440	—	27440	—	—	—	623	50	520	—	550	50	50	—	100	—
13620	—	11920	—	300	—	300	—	310	—	220	—	100	—	100	—
29350	—	29430	—	—	—	680	—	510	—	360	—	50	—	100	—
1222815	45	1198785	69	7405	—	29413	45	26640	—	19669	75	2750	—	3880	—

Dochody

VIII. Suma z kolumn da) i od II do VII zł.	ct.	VIII. Suma z kolumn I b) i od II do VII zł.	ct.	IX. w porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mogący być pokryty z krajowego funduszu szk. w razie wykazanych wydatków a) w sumie z kolumn I a) i od II do VII zł.	ct.	IX. b) w sumie z kolumn I b) i od II do VII zł.	ct.	X. Nadwyżki przy funduszach miejscowych zł.	ct.	XI. Suma z kolumn IX b) X jako potrzebny zasiłek z fund. kraj szkolnego zł.	ct.
37540	—	38360	—	*820*	—	—	—	—	—	—	—
84833	—	84833	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39520	—	39050	55	12989	72	12520	27	9	22	12529	49
42852	—	42852	—	14325	16	14325	16	—	—	14325	16
52480	—	52368	57	13516	74	13405	31	160	—	13565	31
22733	95	22733	95	8966	15	8966	15	—	—	8966	15
24032	—	24032	—	9221	50	9221	50	—	—	9221	50
23385	—	23385	—	7692	95	7692	95	—	—	7692	95
44635	—	44045	82	7765	17	7173	49	—	—	7173	49
49180	—	46472	87	15153	23	12446	10	1492	68	13938	78
				297	*53*	*297*	*53*				
11680	—	11913	33	1223	79	1457	12	—	—	1457	12
33777	—	33477	—	12537	43½	12237	43½	156	68	12394	11½
21673	15	19878	15	4550	37	2750	37	1070	82	3821	19
19305	—	19305	—	3970	75	3970	75	—	—	3970	75
47557	—	47557	—	17475	46	17475	46	—	—	17475	46
				333	*88*	*605*	*88*				
34530	—	32836	60	11098	17	9626	77	192	27	9819	04
30900	—	30900	—	5022	56	5022	56	—	—	5022	56
51044	—	51044	—	19704	02	19704	02	—	—	19704	02
				382	*34*	*382*	*34*				
27382	42	27362	42	2630	83	2630	83	—	—	2630	83
29745	—	29093	73	9373	77	8922	60	74	51	8997	11
25805	—	25631	—	4061	82	3887	32	—	—	3887	32
42408	—	42012	90	13926	01½	13530	91½	8	—	13538	91½
30667	—	30580	42	11671	37	11591	79	—	—	11591	79
				332	*88*	*332*	*88*				
23163	—	23163	—	1303	63	1303	63	—	—	1303	63
57140	50	52488	35	18753	24	13831	09	149	59	13980	68
28245	45	26272	40	3533	58	1560	53	304	82	1865	35
70890	50	69695	75	19045	20	17850	45	59	60	17910	05
24100	—	24100	—	1853	59	1853	59	19	16	1872	75
36770	—	36600	—	8591	61	8421	61	13	40	8435	01
57431	32	55798	15	6199	49	4566	32	302	68	4869	—
35366	48	35066	48	6828	80	6728	80	90	42	6819	22
22082	—	21248	17	4067	27	3233	44	—	—	3233	44
22097	88	22747	88	2013	91	1863	91	—	—	1863	91
						888	*36*				
31245	—	27781	80	7374	63	4799	79	18	13	4817	92
29284	—	29284	—	10719	63	10719	63	—	—	10719	63
14950	—	13250	—	6240	19	4540	19	—	—	4540	19
				707	*98*	*627*	*98*				
31050	—	31130	—	2002	57	2002	57	—	—	2002	57
				2874	*61*						
1312573	65	1288543	89	305603	82	271834	42	4121	98	—	—
						3134	*97*	3134	97		
				Okazuje się niedobór		278699	45	7256	95	285956	40

Załącznik do preliminarza funduszu szkolnego krajowego na r. 1880.

Wykaz

zreorganizowanych szkół ludowych w każdym powiecie, tudzież dochodów i wydatków okręgowych funduszów szkolnych na te szkoły przypadające w r. 1880.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	A. Dochody																														
		Liczba i kategorya szkół ludowych							I		II		III						IV						V		VI		VII		VIII		
		filialna	etatowa pospolita o nauczycielach 1	2	3	4	5	wydziałowa	Dochód z obligacyj i kapitałów szkolnych zł.	ct.	Dochód z gruntów i realności szkolnych zł.	ct.	Dochód z prestacyj i naturaliów: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	Dochód w gotówce, już to z mocy dawniejszych zobowiązań, już to z mocy ustawy: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	Dochody przygodne w gotówce z darowizn kar pieniężnych i t. p. zł.	ct.	Suma dochodów miejscowych zł.	ct.	4% powiatowy dodatek do podatku zł.	ct.	Suma dochodów rubryki VI i VII zł.	ct.
	Kraków																															
1	Kraków miasto	—	—	—	2	7	1	1	41	10	25	—	750	—	—	—	350	—	37143	90	—	—	—	—	50	—	38360	—	—	—	38360	—
	Lwów																															
2	Lwów miasto	—	—	—	—	—	14	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84831	—	—	—	—	—	—	—	84833	—	—	—	84833	—
	Kraków																															
3	Kraków	—	41	4	1	—	—	—	1	75	260	2½	—	—	—	—	—	—	8435	64	1605	92	19	14	242	—	10564	47½	3300	—	13864	47½
	Chrzanów	5	24	8	—	3	—	—	4	72	—	38	—	—	—	—	—	—	7629	48	867	61	615	76	133	86	9465	81	3200	—	12665	81
	Razem	5	65	12	1	3	—	—	6	47	—	40½	—	—	—	—	—	—	16065	12	2473	53	634	90	375	86	20030	28½	6500	—	26530	28½
	Lwów																															
4	Lwów	20	54	6	1	—	1	—	139	69	405	50	694	87	42	33	—	—	10019	91	1321	80	191	45	—	—	12755	55	4500	—	17225	55
	Bóbrka	17	25	3	—	1	—	—	120	15	94	46	336	56	127	—	—	—	6467	21	911	71	4	20	—	—	8071	29	3200	—	11271	29
	Razem	37	79	9	1	1	1	—	259	84	499	96	971	43	169	33	—	—	16497	12	2233	51	195	65	—	—	20826	84	7700	—	28526	84
	Wadowice																															
5	Biała	1	15	5	4	4	—	—	467	58	95	73	34	50	15	—	—	—	12369	16	289	90	2	—	12	—	13285	87	4133	84	17419	71
	Wadowice	—	21	5	1	3	1	—	366	55	43	40	—	—	10	—	—	—	8704	13	515	30	125	—	—	—	9764	38	3639	23	13403	61
	Żywiec	2	13	3	3	1	—	—	95	72	16	—	—	—	—	—	—	—	5515	88	132	34	20	—	—	—	5779	94	2360	—	8139	94
	Razem	3	49	13	8	8	1	—	929	85	155	13	34	50	25	—	—	—	26589	17	937	54	147	—	12	—	28830	19	10133	7	38963	26

A. Rozchody

I				II.		III.		IV.		V.		VI		VII		VIII.				IX.				X.		XI.				Uwaga
Płace nauczycieli				Remuneracye katechetów		Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe		Przybory naukowe		Konferencya okręgowa		Biblioteka okręgów		Rozmaite wydatki		Suma z kolumn				W porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mający być pokryty z kraj. fund. szkoln.				Nadwyżka przy funduszach miejscowych						
a) orzeczeniami organizacyjnemi ustanowione		b) rzeczywiście wypłacić się mające z doliczeniem interkalar. fund. emerytal. od opróżnionych posad														I a) i od II do VII		II b) i od II do VII		w sumie z kolumn I a) i od II do VII		w sumie z kolumn I b) i od II do VII								
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
miejska Rada szkolna okręgowa.																														
35040	—	35860	—	1100	—	350	—	600	—	—	—	150	—	300	—	37540	—	38360	—	*820*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
miejska Rada szkolna okręgowa.																														
78950	—	78950	—	3300	—	903	—	1500	—	—	—	100	—	80	—	84833	—	84833	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
miejska Rada szkolna okręgowa.																														
16600	—	16339	70½	—	—	495	—	460	—	413	—	25	—	50	—	18043	—	17782	70½	4178	52½	3918	23	—	—	*9*	*22*	3927	45	
20050	—	19840	85	—	—	500	—	400	—	452	—	25	—	50	—	21477	—	21267	85	8811	19	8602	4	—	—	—	—	8602	4	
36650	—	—	55½	—	—	995	—	860	—	865	—	50	—	100	—	39520	—	39050	55½	12989	71½	12520	27	—	—	*9*	*22*	12529	49	
miejska Rada szkolna okręgowa.																														
24670	—	24670	—	—	—	785	—	820	—	658	—	25	—	50	—	27008	—	27008	—	9752	45	9752	45	—	—	—	—	9752	45	
14470	—	14470	—	—	—	475	—	460	—	364	—	25	—	50	—	15844	—	15844	—	4752	71	4572	71	—	—	—	—	4572	71	
39140	—	39140	—	—	—	1260	—	1280	—	1022	—	50	—	100	—	42852	—	42852	—	14325	16	14325	16	—	—	—	—	14325	16	
miejska Rada szkolna okręgowa.																														
19980	—	19895	97	—	—	415	—	290	—	430	—	16	66	33	33	21164	99	21080	96	3745	28	3661	25	—	—	*160*	—	3821	25	
17520	—	17492	60	—	—	430	—	310	—	415	—	16	67	33	34	18725	1	18697	61	5221	40	5294	—	—	—	—	—	5294	—	
11820	—	11800	—	—	—	265	—	220	—	255	—	16	67	33	33	12590	—	12590	—	4450	6	4450	6	—	—	—	—	4450	6	
49300	—	49888	57	—	—	1110	—	820	—	1100	—	50	—	100	—	52480	—	52368	57	13516	74	13405	31	—	—	*160*	—	13565	31	

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	A. Dochody																													
		Liczba i kategorya szkół ludowych							I		II		III.						IV						V		VI		VII		VIII	
		filialna	etatowa pospolita o nauczycielach 1	2	3	4	5	wydziałowa	Dochód z obligacyi i kapitałów szkolnych		Dochód z gruntów i realności szkolnych		Dochód z prestacyi i naturaliów: od gmin		od obszarów dworskich		od innych stron		Dochód w gotówce, już to z mocy dawniejszych zobowiązań, już to z mocy ustawy: od gmin		od obszarów dworskich		od innych stron		Dochody przygodne w gotówce z darowizn, kar pieniężnych i t. p.		Suma dochodów miejscowych		4% powiatowy dodatek do podatku		Suma dochodów rubryki VI i VII	
									zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Myślenice																														
6	Myślenice	4	19	5	—	1	—	—	658	74	24	16	—	—	—	—	—	—	5 522	16	419	—	57	60	—	—	6.681	66	2 022	6½	8.073	72½
	Nowy Targ . . .	8	9	3	—	1	—	—	134	99	15	—	15	—	48	50	—	—	3.282	81	172	36	58	32	—	—	3.726	98	1.337	9½	5.064	7½
	Razem	12	28	8	—	2	—	—	793	73	39	16	15	—	48	50	—	—	8.804	97	591	36	115	92	—	—	10.408	64	3.359	16	13.767	80
	Nowy Sącz																														
7	Nowy Sącz . . .	13	12	3	—	2	—	1	129	80	162	—	112	30	49	1	—	—	6.503	74	271	86	—	—	—	—	7.228	71	3.400	—	10.628	71
	Limanowa . . .	1	10	—	—	1	—	—	162	96	32	34	—	—	4	20	—	—	2.076	50	200	54	5	25	—	—	2.481	79	1.700	—	4.181	79
	Razem	14	22	3	—	3	—	1	292	76	194	34	112	30	53	21	—	—	8 580	24	272	40	5	25	—	—	9.710	50	5.100	—	14.810	50
	Gorlice																														
8	Gorlice	12	24	—	—	12	—	—	667	61	42	40	20	—	—	—	—	—	7.512	13	336	46	—	—	—	—	8.578	60	2.725	73	11 304	33
	Grybów	7	12	—	—	4	—	—	186	10	30	—	84	50	—	—	—	—	2.656	63	219	44	6	5	—	—	3 182	72	1 205	—	4.387	72
	Razem	19	36	—	—	16	—	—	853	71	72	40	104	50	—	—	—	—	10.168	76	555	90	6	5	—	—	11.761	32	3.930	73	15.692	5
	Bochnia																														
9	Bochnia	3	17	3	2	2	1	1	153	10½	162	73	34	50	57	75	—	—	11.980	49	485	22	5	—	—	—	12 878	79½	3 000	—	15.878	79½
	Wieliczka	4	12	1	4	2	1	1	460	46½	307	43	—	—	—	—	—	—	16.617	28	585	36	20	50	—	—	17.991	3½	3.000	—	20 991	3½
	Razem	7	29	4	6	4	2	2	613	57	470	16	34	50	5	75	—	—	28.597	77	1.070	58	25	50	—	—	30.869	83	6.000	—	36.869	83

B. Rozchody

I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII		IX				X	XI	
Płace nauczycieli								Suma z kolumn		w porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mogący być pkryty z krajowego funduszu szk.		Nadwyżki przy funduszach miejscowych				
a) orzeczeniami organizacyjnemi ustanowione	b, rzeczywiście wypłacić się mające z doliczeniem interkalariów z fund emerytalnego	Remuneracye katechetów	Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe	Przybory naukowe	Konferencya okręgowa	Biblioteka okręgowa	Rozmaite wydatki	I a) i od II do VII	I b) i od II do VII	a) w sumie z kolumn I a) i od II do VII	b) w sumie z kolumn I b) i od II do VII					
zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.

miejska Rada szkolna okręgowa.

12220 —	12220 —	— —	330 —	290 —	387 —	50 —	50 —	13327 —	13327 —	4623 27½	4623 27½	— —	— —	4623 27½		
8560 —	8560 —	— —	253 95	210 —	283 —	50 —	50 —	9406 95	9406 95	4342 87½	4342 87½	— —	— —	4342 87½		
20780 —	20780 —	— —	583 95	500 —	670 —	100 —	100 —	22733 95	22733 95	8966 15	8966 15	— —	— —	8966 15		

miejska Rada szkolna okręgowa.

18170 —	18170 —	— —	390 —	310 —	210 —	25 —	50 —	19155 —	19155 —	8526 29	8526 29	— —	— —	8526 29		
4440 —	4440 —	— —	135 —	120 —	147 —	25 —	50 —	4877 —	4877 —	695 21	695 21	— —	— —	695 21		
22570 —	22570 —	— —	525 —	430 —	357 —	50 —	100 —	24032 —	24032 —	9221 50	9221 50	— —	— —	9221 50		

miejska Rada szkolna okręgowa.

15160 —	15160 —	— —	405 —	480 —	240 —	50 —	50 —	16385 —	16385 —	5080 67	5080 67	— —	— —	5080 67		
6350 —	6350 —	— —	205 —	230 —	115 —	50 —	50 —	7000 —	7000 —	2612 28	2612 28	— —	— —	2612 28		
21510 —	21510 —	— —	610 —	710 —	355 —	100 —	100 —	23385 —	23385 —	7692 95	7692 95	— —	— —	7692 95		

miejska Rada szkolna okręgowa.

20140 —	19571 02	— —	400 —	290 —	300 —	25 —	50 —	21205 —	20636 02	5326 20½	4757 22½	— —	— —	4757 22½		
21900 —	21877 30	500 —	385 —	250 —	320 —	25 —	50 —	23430 —	23407 30	2438 96½	2416 26½	— —	— —	2416 26½		
42040 —	41448 32	500 —	785 —	540 —	620 —	50 —	100 —	44635 —	44043 32	7765 17	7173 49	— —	— —	7173 49		

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	A. Dochody																													
		Liczba i kategorya szkół ludowych						I		II		III						IV						V		VI		VII		VIII	
		filialna	etatowa pospolita o nauczycielach 1	2	3	4	5	wydziałowa	Dochód z obligacyj i kapitałów szkolnych zł.	ct.	Dochód z gruntów i realności szkolnych zł.	ct.	Dochód z prestacyj i naturaliów: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	Dochód w gotówce, już to z mocy dawniejszych zobowiązań, już to z mocy ustawy: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	Dochody przygodne w gotówce z darowizn kar pieniężnych i t. p. zł.	ct.	Suma dochodów miejscowych zł.	ct.	4% powiatowy dodatek do podatku zł	ct.	Suma dochodów rubryki VI i VII zł.	ct.
	Tarnów																														
10	Tarnów	4	29	1	1	3	—	2	107	25½	76	50	138	—	—	—	—	—	15238	87½	645	99	48	30	9	20	16264	12	5076	94	21341	6
	Brzesko	1	23	4	3	2	—	—	547	65	129	88	—	—	25	75	—	—	7052	68	907	62	18	73	3	40	8685	71	4000	—	12685	71
	Razem	5	52	5	4	5	—	2	654	90½	206	38	138	—	25	75	—	—	22291	55½	1553	61	67	3	12	60	24949	83	9076	94	34026	77
	Pilzno																														
11	Pilzno	—	11	1	—	2	—	—	242	21	309	25	84	—	—	—	—	—	3602	70	437	55	—	—	—	—	4675	71	2000	—	6675	71
	Dąbrowa	1	5	—	—	1	—	—	14	85	3	—	42	—	—	—	—	—	1618	11	268	57	31	50	—	—	1978	03	2100	—	4078	03
	Razem	1	16	1	—	3	—	—	257	06	312	25	126	—	—	—	—	—	5220	81	706	12	31	50	—	—	6653	74	4100	—	10753	74
	Jasło																														
12	Jasło	1	28	3	—	3	—	—	99	60	8	15	6	—	—	—	—	—	6629	52½	500	04	5	25	128	01	7376	57	2928	59	10305	16
	Krosno	4	16	2	1	1	—	1	793	54	35	58	48	51	—	—	—	—	6658	94	264	94	19	50	61	40½	7882	41½	3051	99	10934	40½
	Razem	5	44	5	1	4	—	1	893	14	43	73	54	51	—	—	—	—	13288	46	764	98	24	75	189	41½	15258	98½	5980	58	21239	56½
	Mielec																														
13	Mielec	5	20	5	—	2	—	—	16	06	153	41	194	65	—	—	—	—	8965	61	473	72	336	31	—	—	10139	76	2200	—	12339	76
	Tarnobrzeg	—	8	4	—	1	—	—	—	—	87	80	8	—	—	—	—	—	2512	55½	245	66½	10	—	—	—	2864	02	1919	—	4783	02
	Razem	5	28	9	—	3	—	—	16	06	241	21	202	65	—	—	—	—	11478	16½	719	38½	346	31	—	—	13003	78	4119	—	17122	78

A. Rozchody

I				II.		III.		IV.		V.		VI		VII		VIII.				IX.				X.		XI.				Uwaga
Płace nauczycieli				Remuneracye katechetów		Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe		Przybory naukowe		Konferencya okręgowa		Biblioteka okręgów		Rozmaite wydatki		Suma z kolumn				W porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mający być pokryty z kraj. fund. szkoln.				Nadwyżka przy funduszach miejscowych						
a) orzeczeniami organizacyjnemi ustanowione		b) rzeczywiście wypłacić się mające z doliczeniem interkalar. fund. emerytal. od opróżnionych posad														I a) i od II do VII		II b) i od II do VII		w sumie z kolumn I a) i od II do VII		w sumie z kolumn I b) i od II do VII								
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
Rada szkolna okręgowa.																														
31260	—	29608	50	—	—	495	—	400	—	257	—	25	—	50	—	32487	—	30835	50	11145	94	9494	44	—	—	*1097*	*13*	10591	57	
15710	—	14654	37	—	—	385	—	330	—	193	—	25	—	50	—	16693	—	15637	37	4007	29	2951	66	—	—	*395*	*55*	3347	21	
46970	—	44262	87	—	—	880	—	730	—	450	—	50	—	100	—	49180	—	46472	87	15153	23	12446	10	—	—	*1492*	*18*	13938	78	
Rada szkolna okręgowa.																														
7200	—	7433	33	—	—	175	—	140	—	284	50	50	—	50	—	7899	50	8132	83	1223	79	1457	12	—	—	—	—	1457	12	
3390	—	3390	—	—	—	85	—	70	—	135	50	50	—	50	—	3780	50	3780	50	*297*	*53*	*297*	*53*	—	—	—	—	—	—	
10590	—	10823	33	—	—	260	—	210	—	420	—	100	—	100	—	11680	—	11913	33	1223	79	1457	12	—	—	—	—	1457	12	
Rada szkolna okręgowa.																														
16362	—	16062	—	—	—	405	—	350	—	216	10	25	—	50	—	17408	10	17108	10	7102	94	6802	94	—	—	*156*	*68*	6959	62	
1540	—	15540	—	—	—	320	—	250	—	183	90	25	—	50	—	16368	90	16368	90	5434	49½	5434	49½	—	—	—	—	5434	49½	
31902	—	31602	—	—	—	725	—	600	—	400	—	50	—	100	—	33777	—	33477	—	12537	43½	12237	43½	—	—	*156*	*68*	12394	11½	
Rada szkolna okręgowa.																														
14018	15	12818	15	—	—	350	—	320	—	280	—	50	—	50	—	15068	15	13868	15	2728	39	1528	39	—	—	*782*	*4*	2310	43	
6070	—	5470	—	—	—	130	—	130	—	175	—	50	—	50	—	6608	—	6005	—	1821	98	1221	98	—	—	*288*	*78*	1510	76	
20088	15	18288	15	—	—	480	—	450	—	455	—	100	—	100	—	21673	15	19873	15	4550	37	2750	37	—	—	*1070*	*82*	3821	19	

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	A. Dochody																													
		Liczba i kategorya szkół ludowych						I		II		III.						IV				V		VI		VII		VIII	
		filialna	etatowa pospolita o nauczycielach 1	2	3	4	5	wydziałowa	Dochód z obligacyi i kapitałów szkolnych		Dochód z gruntów i realności szkolnych	Dochód z prestacyi i naturaliów: od gmin		od obszarów dworskich		od innych stron		Dochód w gotówce, już to z mocy dawniejszych zobowiązań, już to z mocy ustawy: od gmin		od obszarów dworskich		od innych stron		Dochody przygodne w gotówce z darowizn, kar pieniężnych i t. p.		Suma dochodów miejscowych		4% powiatowy dodatek do podatku		Suma dochodów rubryki VI i VII	
									zł.	ct.	zł. ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Ropczyce																														
14	Ropczyce	4	12	1	1	2	—	—	—	—	89 49	30 —		—	—	—	—	5.172	17	481	55	500 —		—	—	6.273	21	3 0/0	6½	9273	21
	Kolbuszowa	2	11	1	1	1	—	—	63	52	34 11	—	—	52	25	—	—	3.091	89	206	67	12 60		—	—	3.461	4	2.600	9½	6.061	4
	Razem	6	23	2	2	3	—	—	63	52	123 60	30 —		52	25	—	—	8 264	6	688	22	512 60		—	—	9.734	25	5.600	16	15.334	25
	Rzeszów																														
15	Rzeszów	—	35	—	—	—	—	—	142	45	33 —	132	33½	74	50	27	—	7665	32½	691	67	65 60		—	—	8.831	88	4000	—	12831	88
	Łańcut	5	23	—	—	—	—	—	33	—	47 56	30	40	68	96	—	—	8.134	8	579	61	21 —		—	—	8.914	61	3.650	—	12.564	61
	Nisko	—	10	—	—	—	—	—	91	9	— —	—	—	—	—	—	—	2 391	54	401	62	— —		—	—	2.885	5	1.800	—	4.685	5
	Razem	5	68	—	—	—	—	—	267	34	80 56	162	73½	143	46	27	—	18.190	94½	1672	90	86 60		—	—	20.621	54	9 450	—	30.081	54
	Przemyśl																														
16	Przemyśl	1	37	1	—	1	—	1	358	88	69 —	169	22	—	—	—	—	12195	38	1062	89	— —		83	96	13 939	33	5.211	23	19 150	56
	Bircza	2	15	1	—	1	—	—	16	32	104 —	12	—	24	—	—	—	4.083	5	338	25	— —		22	54	4.600	16	2 126	72	6.726	88
	Razem	3	52	2	—	2	—	1	375	20	173 —	181	22	24	—	—	—	16.278	43	1401	14	— —		106	50	18.539	49	7.337	95	25 877	44
	Sanok																														
17	Sanok	8	20	—	1	2	—	—	28	20	55 —	36	—	—	—	—	—	6550	78	419	87	14 25		—	—	7104	10	3170	6	10274	16
	Brzozów	13	23	3	—	2	—	—	171	72	49 —	110	—	71	—	—	—	6.575	12	463	84	17 60		—	—	7458	28	2410	27	9.868	55
	Lisko	1	4	—	—	1	—	—	103	93	32 —	—	—	—	—	—	—	11.27	94	95	67	73 46		—	—	1433	—	2240	—	3.673	—
	Razem	22	47	3	1	5	—	—	303	85	136 —	146	—	71	—	—	—	14.253	84	979	38	105 31		—	—	15.995	38	7.820	35	23.815	71

B. Rozchody

I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII		IX		X	XI	
Płace nauczycieli								Suma z kolumn		w porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mogący być pokryty z krajowego funduszu szk.		Nadwyżki przy funduszach miejscowych		
a) orzeczeniami organizacyjnemi ustanowione	b) rzeczywiście wypłacić się mające z doliczeniem interkalariów z fund emerytalnego	Remuneracye katechetów	Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe	Przybory naukowe	Konferencya okręgowa	Biblioteka okręgowa	Rozmaite wydatki	I a) i od II do VII	I b) i od II do VII	a) w sumie z kolumn I a) i od II do VII	b) w sumie z kolumn I b) i od II do VII			
zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.

Rada szkolna okręgowa.

10070 —	10070 —	— —	215 —	200 —	224 —	50 —	50 —	10809 —	10809 —	1535 79	1535 79	— —	— —	1535 79
7900 —	7900 —	— —	160 —	160 —	176 —	50 —	50 —	8496 —	8496 —	2434 96	2434 96	— —	— —	2434 96
17970 —	17970 —	— —	375 —	360 —	400 —	100 —	100 —	19305 —	19305 —	3970 75	3970 75	— —	— —	3970 75

Rada szkolna okręgowa.

22060 —	22060 —	— —	450 —	350 —	434 —	16 66	33 34	23344 —	23344 —	10512 12	10512 12	— —	— —	10512 12
16640 —	16640 —	— —	391 —	280 —	336 —	16 67	33 33	17697 —	17697 —	5132 39	5132 39	— —	— —	5132 39
6110 —	6110 —	— —	130 —	100 —	126 —	16 67	33 33	6516 —	6516 —	1830 95	1830 95	— —	— —	1830 95
44810 —	44810 —	— —	971 —	730 —	896 —	50 —	100 —	47557 —	47557 —	17475 46	17475 46	— —	— —	17475 46

Rada szkolna okręgowa.

21680 —	21680 —	— —	485 —	410 —	285 —	25 —	50 —	22935 —	22935 —	3784 44	3784 44	— —	— —	3784 44
7370 —	7370 —	— —	195 —	190 —	135 —	25 —	50 —	7965 —	7965 —	1238 12	1238 12	— —	— —	1238 12
29050 —	29050 —	— —	680 —	600 —	420 —	50 —	100 —	30900 —	30900 —	5022 56	5022 56	— —	— —	5022 56

Rada szkolna okręgowa.

12850 —	12275 60	— —	335 —	310 —	185 99	16 66	33 34	13730 99	13156 59	3456 83	2882 43	— —	*5 8*	2887 51
16370 —	15473 —	— —	435 —	410 —	244 89	16 67	33 33	17509 89	16612 89	7641 34	6744 34	— —	*187 19*	6931 54
3120 —	2848 —	— —	65 —	60 —	44 12	16 67	33 33	3339 12	3067 12	*333 88*	*605 88*	— —	— —	— —
32340 —	30596 60	— —	835 —	780 —	475 —	50 —	100 —	34580 —	32836 60	11098 17	9626 77	— —	*192 27*	9819 4

A. Dochody

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	Liczba i kategorya szkół ludowych: filialna	etatowa pospolita o nauczycielach: 1	2	3	4	5	wydziałowa	I: Dochód z obligacyj i kapitałów szkolnych zł.	ct.	II: Dochód z gruntów i realności szkolnych zł.	ct.	III: Dochód z prestacyj i naturaliów: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	IV: Dochód w gotówce, już to z mocy dawniejszych zobowiązań, już to z mocy ustawy: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	V: Dochody przygodne w gotówce z darowizn kar pieniężnych i t. p. zł.	ct.	VI: Suma dochodów miejscowych zł.	ct.	VII: 4% powiatowy dodatek do podatku zł	ct.	VIII: Suma dochodów rubryki VI i VII zł.	ct.
	Jarosław																															
18	Jarosław	7	48	9	1	2	1	—	645	49	317	5	220	—	87	61	—	—	13173	73	1933	37	15	60	—	—	16392	85	4736	16	21129	1
	Cieszanów	9	21	4	1	1	—	—	607	90	146	—	305	50	—	—	—	—	6026	58	497	9	32	—	—	—	7615	7	2595	90	10210	97
	Razem	16	69	13	2	3	1	—	1253	39	463	5	525	50	87	61	—	—	19200	31	2430	46	47	60	—	—	24007	92	7332	6	31339	98
	Mościska																															
19	Mościska	8	27	—	1	1	—	—	354	92	75	50	—	—	—	—	—	—	7533	32	1059	43	—	—	134	3	9157	20	2674	39	11831	59
	Jaworów	4	21	—	—	1	—	1	296	15	57	2	—	—	7	50	2	—	9347	26	449	61	—	—	96	24	10255	78	3026	56	13282	34
	Razem	12	48	—	1	2	—	1	651	07	132	52	—	—	7	50	2	—	16880	58	1509	4	—	—	230	27	19412	98	5700	95	25113	93
	Sambor																															
20	Sambor	10	21	5	—	—	1	7k 1	15	79	78	46	182	49	39	03	—	—	11846	60½	877	49½	17	20	100	—	13156	47	4000	—	17156	47
	Stare miasto	1	6	—	—	1	—	—	—	—	2	—	32	40	—	—	—	—	1784	78	195	58	—	—	—	—	2014	76	1000	—	3014	76
	Razem	11	27	5	—	1	1	1	15	79	80	46	214	89	39	03	—	—	13630	78½	1073	07½	17	20	100	—	15171	23	5000	—	20171	23
	Drohobycz																															
21	Drohobycz	3	27	—	—	2	1	1	27	30	90	11	229	73	80	18	—	—	11117	20	1472	50	36	95	5	—	13058	97	5005	78	18064	75
	Turka	1	10	—	—	1	—	—	—	—	8	78	188	75	31	38	—	—	1698	82	306	—	—	—	—	—	2233	73	1445	20	3678	93
	Razem	4	37	—	—	3	1	1	27	30	98	89	418	48	111	56	—	—	12816	2	1778	50	36	95	5	—	15282	70	6450	98	21743	68

A. Rozchody

I				II.		III.		IV.		V.		VI		VII		VIII.				IX.				X.		XI.				Uwaga
Płace nauczycieli																Suma z kolumn				W porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mający być pokryty z kraj. fund. szkoln.				Nadwyżka przy funduszach miejscowych						
a) orzeczeniami organizacyjnemi ustanowione		b) rzeczywiście wypłacić się mające z doliczeniem interkalar. fund. emerytal. od opróżnionych posad		Remuneracye katechetów		Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe		Przybory naukowe		Konferencya okręgowa		Biblioteka okręgów		Rozmaite wydatki		I a) i od II do VII		II b) i od II do VII		w sumie z kolumn I a) i od II do VII		w sumie z kolumn I b) i od II do VII							
zł.	ct.	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
Rada szkolna okręgowa.																														
32840	—	32840	—	—	—	810	—	680	—	364	—	25	—	50	—	34769	—	34769	—	13639	99	13639	99	—	—	—	—	13639	99	
15240	—	15240	—	—	—	420	—	360	—	180	—	25	—	50	—	16275	—	16275	—	6064	3	6064	3	—	—	—	—	6064	3	
48080	—	48080	—	—	—	1230	—	1640	—	544	—	50	—	100	—	51044	—	51044	—	19704	2	19704	2	—	—	—	—	19704	2	
Rada szkolna okręgowa.																														
13397	42	13397	42	—	—	395	—	370	—	200	—	50	—	50	—	14462	42	14462	42	2630	83	2630	83	—	—	—	—	2630	83	
12100	—	12100	—	—	—	330	—	270	—	100	—	50	—	50	—	12900	—	12900	—	*382*	*34*	*382*	*34*	—	—	—	—	—	—	
25497	42	25497	42	—	—	725	—	640	—	300	—	100	—	100	—	27362	42	27362	42	2630	83	2630	83	—	—	—	—	2630	83	
Rada szkolna okręgowa.																														
23770	—	23261	83	600	—	470	—	380	—	245	90	25	—	50	—	25540	90	25032	73	8384	43	7876	26	—	—	*74*	*51*	7950	77	
3900	—	3757	—	—	—	95	—	80	—	54	10	25	—	50	—	4204	10	4061	10	1189	34	1046	34	—	—	—	—	1046	34	
27670	—	27018	83	600	—	565	—	460	—	300	—	50	—	100	—	29745	—	29093	83	9673	77	8922	60	—	—	*74*	*51*	8997	11	
Rada szkolna okręgowa.																														
18970	—	18970	—	—	—	540	—	340	—	215	—	50	—	50	—	20165	—	20165	—	2100	25	2100	25	—	—	—	—	2100	25	
5200	—	5026	—	—	—	160	—	120	—	60	—	50	—	50	—	5660	—	5466	—	1961	7	1787	7	—	—	—	—	1787	7	
24170	—	23996	—	—	—	700	—	460	—	275	—	100	—	100	—	25805	—	25631	—	4061	32	3887	32	—	—	—	—	3887	32	

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	Liczba i kategorya szkół ludowych: filialna	etatowa pospolita o nauczycielach: 1	2	3	4	5	wydziałowa	A. Dochody I: Dochód z obligacyi i kapitałów szkolnych zł.	ct.	II: Dochód z gruntów i realności szkolnych zł.	ct.	III. Dochód z prestacyi i naturaliów: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	IV Dochód w gotówce, już to z mocy dawniejszych zobowiązań, już to z mocy ustawy: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	V Dochody przygodne w gotówce z darowizn, kar pieniężnych i t. p. zł.	ct.	VI Suma dochodów miejscowych zł.	ct.	VII 4% powiatowy dodatek do podatku zł.	ct.	VIII Suma dochodów rubryki VI i VII zł.	ct.
	Stryj																															
22	Stryj	10	45	1	—	1	1	—	126	—	233	—	56	34	—	—	—	—	13.004	38	679	5	25	30	—	—	14 123	7	2.908	18	17032	25
	Żydaczów	18	17	2	—	3	—	—	—	—	74	10	—	—	54	16	—	—	8.612	57½	609	38½	60	13½	—	—	9.410	35½	2.039	38	11.449	73½
	Razem	28	62	3	—	4	1	—	126	—	307	10	56	34	54	16	—	—	21.616	95½	1288	43½	85	43½	—	—	23.534	42½	4 947	56	28.481	98½
	Kałusz																															
23	Kałusz	19	18	1	1	1	—	—	402	18	53	60	—	—	—	—	—	—	5.816	98	660	40	13	—	—	—	6946	16	1800	—	8.746	16
	Dolina	11	17	3	—	2	—	—	211	56	43	—	—	—	167	41	—	—	7.374	12	632	39	—	—	13	99	8442	47	1.800	—	10.242	47
	Razem	30	35	4	1	3	—	—	613	74	96	60	—	—	167	41	—	—	13.191	10	1292	79	13	—	13	99	15388	63	3 600	—	18.988	63
	Gródek																															
24	Gródek	6	12	1	1	—	—	—	25	40	113	53	85	50	24	—	—	—	11237	62	515	62	19	75	—	—	12 021	42	3.200	—	15.221	42
	Rudki	4	11	—	—	2	—	—	5	—	9	—	—	—	—	—	—	—	3.965	—	284	19	—	—	—	—	263	19	2 707	64	6.970	83
	Razem	10	23	1	1	2	—	—	30	40	122	53	85	50	24	—	—	—	15.202	62	799	81	19	75	—	—	16.284	61	5 907	64	22 192	25
	Sokal																															
25	Sokal	38	22	2	1	—	—	2	499	4	78	12	2257	47	120	—	—	—	12.445	24	986	31	45	—	209	10	16540	28	3392	42	19.932	70
	Kamionka Str.	36	28	2	2	—	—	1	156	—	139	50	675	42	86	23	10	—	12.734	86	1059	26	39	25	235	23	15135	75	3588	81	18.724	56
	Razem	74	50	4	3	—	—	3	655	4	217	62	2932	89	106	23	10	—	25.180	10	2045	57	84	25	444	33	31.676	3	6 981	23	38.657	26

B. Rozchody

I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII		IX		X	XI	
Płace nauczycieli														
a) orzeczeniami organizacyjnemi ustanowione	b) rzeczywiście wypłacić się mające z doliczeniem interkalariów z fund emerytalnego	Remuneracye katechetów	Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe	Przybory naukowe	Konferencya okręgowa	Biblioteka okręgowa	Rozmaite wydatki	Suma z kolumn I a) i od II do VII	Suma z kolumn I b) i od II do VII	w porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mogący być pokryty z krajowego funduszu szk. a) w sumie z kolumn I a) i od II do VII	w porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mogący być pokryty z krajowego funduszu szk. b) w sumie z kolumn I b) i od II do VII	Nadwyżki przy funduszach miejscowych		
zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.

Rada szkolna okręgowa.

22240 —	21973 16	400 —	620 —	580 —	392 —	25 —	50 —	24307 —	24040 16	7274 75	7007 91	2 —	— 8	7015 91
16690 —	16561 74	105 —	460 —	400 —	371 —	25 —	50 —	18101 —	17972 74	6651 26½	6523 ½	— —	— —	6523 ½
38930 —	38534 90	505 —	1080 —	980 —	763 —	50 —	100 —	42408 —	42012 90	13926 01½	13530 91½	2 —	— 8	13538 91½

Rada szkolna okręgowa.

14060 —	14300 43	— —	415 —	400 —	216 67	50 —	50 —	15191 67	15432 10	6445 51	6685 94	— —	— —	6685 94
14480 —	14159 99	— —	375 —	330 —	183 33	50 —	50 —	15468 33	15148 32	5225 86	4905 85	— —	— —	4905 85
28540 —	28460 42	— —	790 —	730 —	400 —	100 —	100 —	30660 —	30580 42	11671 37	11591 79	— —	— —	11591 79

Rada szkolna okręgowa.

13700 —	13700 —	400 —	275 —	200 —	213 54	50 —	50 —	14888 54	14888 54	*332 88*	*332 88*	— —	— —	— —
7660 —	7660 —	— —	200 —	170 —	144 46	50 —	50 —	8274 46	8274 46	1303 63	1303 63	— —	— —	1303 63
21360 —	21360 —	400 —	475 —	370 —	358 —	100 —	100 —	23163 —	23163 —	*332 88* 1303 63	*332 88* 1303 63	— —	— —	1303 63

Rada szkolna okręgowa.

27690 —	24109 94	500 —	760 —	650 —	350 50	50 —	50 —	30050 50	26470 44	10117 80	6537 74	*8 33*	*81 74*	6619 48
25220 —	23877 91	200 —	750 —	690 —	400 —	50 —	50 —	27360 —	26017 91	8635 44	7293 35	*39 50*	*67 85*	7361 20
52910 —	47987 85	700 —	1510 —	1340 —	750 50	100 —	100 —	57410 50	52488 35	18753 24	13831 09	*47 83*	*149 59*	13980 68

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	Liczba i kategorya szkół ludowych: filialna	etatowa pospolita o nauczycielach: 1	2	3	4	5	wydziałowa	A. Dochody I: Dochód z obligacyj i kapitałów szkolnych zł.	ct.	II: Dochód z gruntów i realności szkolnych zł.	ct.	III: Dochód z prestacyj i naturaliów: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	IV: Dochód w gotówce, już to z mocy dawniejszych zobowiązań, już to z mocy ustawy: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	V: Dochody przygodne w gotówce z darowizn kar pieniężnych i t. p. zł.	ct.	VI: Suma dochodów miejscowych zł.	ct	VII: 4% powiatowy dodatek do podatku zł	ct.	VIII: Suma dochodów rubryki VI i VII zł.	ct.
	Żółkiew																															
26	Żółkiew	15	22	3	—	—	—	—	231	—	179	—	115	40	25	—	6	—	7567	89	900	72	30	50	65	—	9120	51	4264	86	13585	37
	Rawa	10	15	4	—	1	—	—	647	01	250	71	915	—	—	—	—	—	5113	49	561	87	—	—	105	—	7593	08	3733	42	11326	50
	Razem	25	37	7	—	1	—	—	878	01	429	71	1030	40	25	—	6	—	12681	38	1462	59	30	50	170	—	16713	59	7998	28	24711	87
	Złoczów																															
27	Złoczów	46	47	8	2	2	—	—	435	82	194	30	1397	—	216	90	12	—	19226	36	1631	55	17	50	426	57	23558	—	5620	—	29178	71
	Brody	27	38	6	—	1	1	—	6	30	162	46	761	46	31	—	55	—	14196	20	1652	63	49	45	277	80	17192	30	5475	—	22667	30
	Razem	73	85	14	2	3	1	—	442	12	356	76	2158	46	247	90	67	—	33422	56	3284	18	66	95	704	37	40750	30	11095	—	51845	30
	Brzeżany																															
28	Brzeżany	11	11	2	1	1	1	—	71	40	13	16	674	03	4	96	—	—	6866	10	666	15	10	—	100	45	8406	25	3989	57	12395	82
	Podhajce	3	20	1	—	1	—	—	—	—	130	—	307	75	49	—	—	—	5363	79	650	32	47	25	51	64	6599	75	3250	84	9850	59
	Razem	14	31	3	1	1	1	—	71	40	143	16	981	78	53	96	—	—	12229	89	1316	47	57	25	152	09	15006	—	7240	41	22246	41
	Rohatyn																															
29	Rohatyn	22	25	3	—	—	2	—	256	14	80	50	445	75	36	—	—	—	10163	37	1172	47	182	60	30	50	12267	33	3539	28	15806	61
	Przemyślany	21	21	—	1	—	1	—	69	20	83	66	319	—	—	—	—	—	7608	06	879	66	—	—	—	—	8959	58	3412	20	12371	78
	Razem	43	46	3	1	—	3	—	325	34	164	16	764	75	36	—	—	—	17771	43	2052	13	182	60	30	50	21226	91	6951	48	28178	39

A. Rozchody

I				II.		III.		IV.		V.		VI		VII		VIII.				IX.				X.		XI.				Uwaga
Płace nauczycieli				Remuneracye katechetów		Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe		Przybory naukowe		Konferencya okręgowa		Biblioteka okręgów		Rozmaite wydatki		Suma z kolumn				W porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mający być pokryty z kraj. fund. szkoln.				Nadwyżka przy funduszach miejscowych						
a) orzeczeniami organizacyjnemi ustanowione		b) rzeczywiście wypłacić się mające z doliczeniem interkalar. fund. emerytal. od opróżnionych posad														I a) i od II do VII		II b) i od II do VII		w sumie z kolumn I a) i od II do VII		w sumie z kolumn I b) i od II do VII								
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
Rada szkolna okręgowa.																														
13030	—	12795	—	—	—	425	—	400	—	130	30	25	—	50	—	14060	30	13825	30	674	93	439	93	—	—	*5*	*83*	445	76	
13360	—	1'621	95	—	—	335	—	300	—	115	15	25	—	50	—	14125	15	12447	10	2858	65	1120	60	—	—	*298*	*99*	1419	59	
26390	—	24416	95	—	—	760	—	700	—	245	45	50	—	100	—	28245	45	26272	40	3533	58	1560	53	—	—	*304*	*82*	1865	35	
Rada szkolna okręgowa.																														
37262	50	36298	—	—	—	1150	—	1050	—	520	—	25	—	50	—	40057	50	39093	—	10879	50	9915	—	—	—	*25*	*60*	9940	60	
28659	—	28419	75	—	—	790	—	730	—	588	—	25	—	50	—	30833	—	30602	75	8165	70	7935	45	—	—	*34*	—	7969	45	
65912	50	74717	75	—	—	1940	—	1780	—	1108	—	50	—	100	—	70890	50	69695	75	19045	20	17850	45	—	—	*59*	*60*	17910	5	
Rada szkolna okręgowa.																														
12910	—	12910	—	—	—	325	—	270	—	407	22	25	—	50	—	13987	22	13987	22	1591	40	1591	40	—	—	*8*	—	1599	40	
9207	—	9207	—	—	—	270	—	250	—	310	78	25	—	50	—	10112	78	10112	78	262	19	262	19	—	—	*11*	*16*	273	35	
22117	—	22117	—	—	—	595	—	520	—	718	—	50	—	100	—	24100	—	24100	—	1853	59	1853	59	—	—	*19*	*16*	1872	75	
Rada szkolna okręgowa.																														
19450	—	19350	—	—	—	575	—	520	—	380	—	50	—	50	—	21025	—	20925	—	5218	39	5118	39	—	—	*13*	*40*	5131	79	
14440	—	14378	—	—	—	465	—	440	—	300	—	50	—	50	—	15745	—	15675	—	3373	22	3303	22	—	—	—	—	3303	22	
33890	—	33720	—	—	—	1040	—	960	—	680	—	100	—	100	—	36770	—	36600	—	8591	61	8421	61	—	—	*13*	*40*	8435	01	

A. Dochody

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	Liczba i kategorya szkół ludowych: filialna	etatowa pospolita o nauczycielach: 1	2	3	4	5	wydziałowa	I. Dochód z obligacyi i kapitałów szkolnych: zł.	ct.	II. Dochód z gruntów i realności szkolnych: zł.	ct.	III. Dochód z prestacyi i naturaliów: od gmin: zł.	ct.	od obszarów dworskich: zł.	ct.	od innych stron: zł.	ct.	IV. Dochód w gotówce, już to z mocy dawniejszych zobowiązań, już to z mocy ustawy: od gmin: zł.	ct.	od obszarów dworskich: zł.	ct.	od innych stron: zł.	ct.	V. Dochody przygodne w gotówce z darowizn, kar pieniężnych i t. p.: zł.	ct.	VI. Suma dochodów miejscowych: zł.	ct.	VII. 4% powiatowy dodatek do podatku: zł.	ct.	VIII. Suma dochodów rubryki VI i VII: zł.	ct.
	Tarnopol																															
30	Tarnopol	12	37	9	1	—	1	1	86	10	32	—	2898	88	14	20	3	50	16751	10	1034	41	74	80	978	83	21873	83	7000	—	28873	82
	Skałat	8	19	7	—	1	—	—	6	30	7	—	3441	51	107	40	2	50	4937	42	653	13	82	55	645	—	9 882	81	3 600	—	13482	81
	Zbaraż	3	12	4	1	—	1	—	—	—	—	—	2483	67	—	—	—	—	3.305	23	311	5	9	25	366	—	6.475	20	2.400	—	8.875	20
	Razem	23	68	20	2	1	2	1	92	40	39	—	8824	6	121	60	6	—	24 993	75	1998	59	166	60	1989	83	38.231	83	13.000	—	51.331	83
	Husiatyn																															
31	Husiatyn	8	27	5	—	1	—	—	557	43	96	50	2262	88	74	—	—	—	7.68[illegible]	64	1022	51	11	45	233	—	11946	41	2797	88	14.744	29
	Trembowla	14	18	5	1	1	—	—	98	70	56	—	1963	94	206	—	—	—	8 822	15	554	60	10	—	182	—	11893	39	1.900	—	13.793	39
	Razem	22	45	10	1	2	—	—	656	13	152	50	4226	82	280	—	—	—	16.510	79	1577	11	21	45	415	—	23839	80	4 697	88	28.537	68
	Zaleszczyki																															
32	Zaleszczyki	8	15	1	—	1	—	—	184	80	10	—	438	63	62	32	41	51	4232	19	585	90	12	—	112	—	5 679	35	2 580	47	8 259	82
	Borszczów	7	17	2	—	—	—	—	942	47	82	—	250	76	54	78	11	18	4 588	3	936	17	53	67	17	50	7090	56	2 664	35	9.754	91
	Razem	15	32	3	—	1	—	—	1127	27	92	—	689	39	117	10	52	69	8.820	22	1522	7	65	67	285	50	12.769	91	5 244	82	18 014	73
	Czortków																															
33	Czortków	7	14	—	—	1	—	—	242	8	345	—	302	1	37	—	—	—	4.232	87	798	71	11	58	160	—	6129	25	2318	—	8.447	25
	Buczacz	14	19	2	1	1	—	—	355	44	85	—	221	44	355	76	10	—	6.516	26	1180	16	44	10	189	—	8957	16	3479	56	12.436	72
	Razem	21	33	2	1	2	—	—	597	52	430	—	523	45	392	76	10	—	10.749	13	1978	87	55	68	349	—	15.086	41	5.797	56	20.883	97

A. Rozchody

I				II.		III.		IV.		V.		VI		VII		VIII.				IX.				X.		XI.				Uwaga
Płace nauczycieli																Suma z kolumn				W porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mający być pokryty z kraj. fund. szkoln.				Nadwyżka przy funduszach miejscowych						
a) orzeczeniami organizacyjnemi ustanowione		b) rzeczywiście wypłacić się mające z doliczeniem interkalar. fund. emerytal. od opróżnionych posad		Remuneracye katechetów		Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe		Przybory naukowe		Konferencya okręgowa		Biblioteka okręgów		Rozmaite wydatki		I a) i od II do VII		II b) i od II do VII		w sumie z kolumn I a) i od II do VII		w sumie z kolumn I b) i od II do VII								
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
Rada szkolna okręgowa.																														
31067	11	29883	94	—	—	725	—	610	—	603	63	16	66	33	34	33055	74	31872	57	4181	92	2998	75	*138*	*53*	*231*	*83*	3230	58	
13734	92	1328[illegible]	92	—	—	390	—	350	—	320	20	16	67	33	33	14845	12	13395	12	1362	31	912	31	*65*	—	*65*	—	977	31	
8776	99	8786	99	—	—	265	—	210	—	218	47	16	67	33	33	9530	46	9530	46	655	26	655	26	*5*	*85*	*5*	*85*	661	11	
53589	02	51955	85	—	—	1380	—	1170	—	1142	30	50	—	100	—	57431	32	55798	15	6199	49	4566	32	*209*	*38*	*302*	*68*	4869	—	
Rada szkolna okręgowa.																														
16006	30	15906	30	—	—	450	—	410	—	500	—	50	—	50	—	17466	30	17366	30	2722	1	2622	1	—	—	*64*	*27*	3686	28	
16470	18	16470	18	—	—	440	—	390	—	500	—	50	—	50	—	17900	18	17900	18	4106	79	4106	79	—	—	*26*	*15*	4132	94	
32476	48	32376	48	—	—	890	—	800	—	1000	—	100	—	100	—	35366	48	35266	48	6828	80	6728	80	—	—	*90*	*42*	6819	22	
Rada szkolna okręgowa.																														
9540	—	9076	17	—	—	260	—	250	—	147	22	50	—	50	—	10297	—	9833	17	2037	18	1573	35	—	—	—	—	1573	55	
10940	—	10570	—	—	—	285	—	260	—	200	78	50	—	50	—	11785	—	11415	—	2030	9	1660	9	—	—	—	—	1660	9	
2480	—	19646	17	—	—	545	—	510	—	347	—	100	—	100	—	22082	—	21248	17	4067	27	3233	44	—	—	—	—	3233	44	
Rada szkolna okręgowa.																														
8262	64	8262	64	—	—	260	—	220	—	126	—	25	—	50	—	8943	64	8943	64	496	39	496	39	—	—	—	—	496	39	
12935	24	12785	24	—	—	397	—	370	—	177	—	25	—	50	—	13954	24	13804	24	1517	52	1367	52	—	—	—	—	1367	52	
21198	88	21047	88	—	—	657	—	590	—	303	—	50	—	100	—	22897	88	22747	88	2013	91	1863	91	—	—	—	—	1863	91	

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	A. Dochody																															
		Liczba i kategorya szkół ludowych						I		II		III						IV						V		VI		VII		VIII	
		filialna	etatowa pospolita o nauczycielach 1	2	3	4	5	wydziałowa	Dochód z obligacyj i kapitałów szkolnych zł.	ct.	Dochód z gruntów i realności szkolnych zł.	ct.	Dochód z prestacyj i naturaliów: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	Dochód w gotówce, już to z mocy dawniejszych zobowiązań już to z mocy ustawy: od gmin zł.	ct.	od obszarów dworskich zł.	ct.	od innych stron zł.	ct.	Dochody przygodne w gotówce z darowizn kar pieniężnych i t. p. zł.	ct.	**Suma dochodów miejscowych** zł.	ct.	4% powiatowy dodatek do podatku zł.	ct.	**Suma dochodów rubryki VI i VII** zł.	ct.
	Sniatyn																																
34	Sniatyn	4	17	2	—	1	—	1	266	16	126	—	289	—	—	—	—	—	8492	69	362	10	18	20	201	57	9755	72	2324	49	12080	21
	Horodenka	8	20	—	—	1	1	—	1136	78	51	—	188	2	67	50	—	—	6008	4	764	17	23	63	332	64	8570	78	3219	38	11790	16
	Razem	12	37	2	—	2	1	1	1402	94	177	—	477	2	67	50	—	—	14500	73	1126	27	40	83	534	21	18326	50	5543	87	23870	37
	Kołomyja																																
35	Kołomyja	10	21	—	—	3	—	—	52	50	89	50	96	80	51	—	—	—	8174	33	596	33	11	25	306	50	9378	21	3000	—	12378	21
	Kosasów	4	11	—	1	2	—	—	48	30	49	—	2	—	—	—	—	—	3880	17	481	48	—	21	70	—	4531	16	1655	—	6186	16
	Razem	14	32	—	1	5	—	—	100	80	138	50	98	80	51	—	—	—	12054	50	1077	81	11	46	376	50	13909	37	4655	—	18564	37
	Nadwórna																																
36	Nadwórna	13	13	1	—	1	—	—	7	98	157	50	37	17	—	—	—	—	3911	13	347	62	305	25	5	—	4771	65	1200	—	5971	65
	Bohorodczany	—	1	—	1	—	—	—	—	—	40	—	18	—	79	—	—	—	684	87	269	24	300	—	—	—	1391	11	1347	5	2738	16
	Razem	13	14	2	—	2	—	—	7	98	197	50	55	17	79	—	—	—	4596	—	616	86	605	25	5	—	6162	76	2547	5	8709	81
	Stanisławów																																
37	Stanisławów	11	14	2	—	2	1	1	58	80	46	50	123	50	25	—	1	—	17903	93½	576	9½	36	30	—	—	18771	13	4366	85	23137	98
	Tłumacz	10	7	1	1	1	—	—	18	92	73	—	56	75	—	—	—	—	3443	39	517	26	27	50	—	—	4136	82	2480	61	6617	43
	Razem	21	21	3	1	3	1	1	77	72	119	50	180	25	25	—	1	—	21347	32½	1093	35½	63	80	—	—	22907	95	6847	46	29755	41

B. Rozchody

I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII		IX		X	XI	
Płace nauczycieli														
a) orzeczeniami organizacyjnemi ustanowione	b) rzeczywiście wypłacić się mające z doliczeniem interkalariów z fund emerytalnego	Remuneracye katechetów	Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe	Przybory naukowe	Konferencya okręgowa	Biblioteka okręgowa	Rozmaite wydatki	**Suma z kolumn**		w porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mogący być pokryty z krajowego funduszu szk.		Nadwyżki przy funduszach miejscowych		
								I a) i od II do VII	I b) i od II do VII	a) w sumie z kolumn I a) i od II do VII	b) w sumie z kolumn I b) i od II do VII			
zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.
Rada szkolna okręgowa.														
16955 —	16035 —	— —	315 —	250 —	180 —	50 —	50 —	17800 —	16800 —	5719 79	4799 79	— —	*18 13*	4817 92
12540 —	9996 80	— —	285 —	300 —	220 —	50 —	50 —	13445 —	10901 80	1654 84	*888 36*	— —	— —	— —
29495 —	26031 80	— —	600 —	550 —	400 —	100 —	100 —	31245 —	27781 80	7374 63	4799 79	— —	*18 13*	4817 92
Rada szkolna okręgowa.														
17550 —	17550 —	— —	395 —	340 —	237 50	25 —	50 —	18597 50	18597 50	6219 29	6219 29	— —	— —	6219 29
9898 —	9890 —	— —	228 50	180 —	313 —	25 —	50 —	10686 50	10686 50	4500 34	4500 34	— —	— —	4500 34
27440 —	27440 —	— —	623 50	520 —	550 50	50 —	100 —	29284 —	29284 —	10719 63	10719 63	— —	— —	10719 63
Rada szkolna okręgowa.														
10550 —	9300 —	200 —	250 —	280 —	198 71	50 —	50 —	11578 71	10328 71	5607 6	4357 6	— —	— —	4357 6
3070 —	2620 —	100 —	50 —	30 —	21 29	50 —	50 —	3371 29	2921 29	633 13	183 13	— —	— —	183 13
13620 —	11920 —	300 —	300 —	310 —	220 —	100 —	100 —	14950 —	13250 —	6240 19	4540 19	— —	— —	4530 19
Rada szkolna okręgowa.														
21360 —	21440 —	— —	445 —	310 —	240 —	25 —	50 —	22430 —	22510 —	*707 98*	*627 98*	— —	— —	— —
7990 —	7990 —	— —	235 —	200 —	120 —	25 —	50 —	8620 —	8620 —	2002 57	2002 57	— —	— —	2002 57
29350 —	29430 —	— —	680 —	510 —	360 —	50 —	100 —	31050 —	31130 —	2002 57	2002 57	— —	— —	2002 57

L. 305/s.

Alegat. [redacted].63.

Sprawozdanie

komisyi prawniczéj nad wnioskiem Wydziału krajowego względem odłączenia gmin Chodnowic, Tyszkowic, Chraplic, Popowic i Pleszowic od okręgu c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach, a przyłączenia takowych do okręgu c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Przemyślu.

Wysoki Sejmie!

Gminy Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice, położone w powiecie Niżankowickiém, a należące do c. k. Starostwa i Rady powiatowej w Przemyślu, wniosły w maju 1878 prośbę do Najwyższego Tronu o przyłączenie onych do c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Przemyślu, która to prośba udzieloną została Wydziałowi krajowemu pismem c. k. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 20. września 1878 do l. 13211 z wezwaniem o zaciągnięcie w téj sprawie zdania Wysokiego Sejmu.

Wskutek tego Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z 26 września 1878 L. 47.680 z wnioskiem, ażeby nietylko gminy Chodnowice, Tyszkowice i Chraplice, które wspomnianą prośbę do Wysokiego Tronu wniosły, ale nadto także i gminy Popowice i Pleszowice z okręgu Sądu powiatowego w Niżankowicach wydzielono, a do okręgu c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Przemyślu przydzielono, i to z powodów przez c. k. Prezydyum Namiestnictwa przytoczonych, mianowicie, że te miejscowości dzieli od Przemyśla ta sama odległość, co od Niżankowic, i że takowe dostać się mogą do Przemyśla drogą dobrze utrzymaną i w każdéj porze roku łatwą do przebycia, a w razie wezbrania rzeki Wiaru, oddzielającéj te gminy tak od Przemyśla jako też i od Niżankowic mostem przy gościńcu rządowym, pod Przemyślem na tej rzece istniejącym; gdy przeciwnie, nie mając mostu przy drodze od Niżankowic, tamże na Przemyśl udawać się są zmuszone.

Komisya prawnicza, której to sprawozdanie do załatwienia przydzielone zostały, rozpatrzywszy dokładnie stan rzeczy, przedłożyła Wysokiemu Sejmowi 15 października 1878 do l. 310/s swoje sprawozdanie, w którém postawiła wniosek, ażeby Wysoki Sejm w myśl §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 L. 59 d. u. p. oświadczył c. k. Rządowi swoje zdanie, że nie zgadza się z tym, ażeby miejscowości Chodnowice, Tyszkowice, Chraplice, Popowice i Pleszowice z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach wydzielono i do okręgu c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Przemyślu przyłączono, a to dlatego, bo gminy Popowice i Pleszowice o taką zmianę, aby je do c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Przemyślu przydzielić, nie proszą, a obszar dworski Tyszkowic tej zmianie stanowczo się sprzeciwia — i bo przeszkoda komunikacyjna tych gmin z Niżankowicami z powodu braku mostu na Wiarze przy drodze do Niżankowic wiodącej, jako chwilowo spodziewanem pobudowaniem tego mostu w swoim czasie usuniętą zostanie.

Sprawozdanie to komisyi prawniczéj nie przyszło w roku 1878 pod obradę Wysokiego Sejmu z powodu zamknięcia sejmowéj sessyi, a obecnie przedłożył Wydział krajowy ponowne sprawozdanie z 14 lutego 1879 do l. 5141, powtarzając swój wniosek już w sprawozdaniu z 26 września 1878 do l. 47680 zrobiony, ażeby wspomniane powyżéj pięć miejscowości oddzielić od c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach, a przydzielić takowe do c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Przemyślu.

Komisya prawnicza, któréj to sprawozdanie Wydziału krajowego uchwałą Wysokiego Sejmu z 8 czerwca 1880 l. 28/s przydzielone zostało, zważywszy że od czasu wniesionego Wysokiemu Sejmowi sprawozdania z 15 października 1878 do l. 510/s nie zaszły żadne okoliczności, któreby doradzały odstąpić od zapatrywań w tém sprawozdaniu objawionych — zważywszy, że miejscowości Chodnowice, Tyszkowice, Chraplice, Popowice i Pleszowice od czasu zaprowadzania c. k. Sądów powiatowych w Galicyi w roku 1855, przeto przez blisko lat 25 przydzielone są do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach a nie wykazano, ażeby w ciągu tego przeciągu czasu zdarzył się wypadek, któryby wskazywał na potrzebę odłączenia tych miejscowości od c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach i przedzielenia onych do c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Przemyślu — zważywszy, że c. k. Władze sądowe, którym potrzeba zmiany tego rodzaju niewątpliwie najdokładniéjby wiadomą była, takowéj się sprzeciwiają — zważywszy, że niesłusznością byłoby przedzielać miejscowości Popowice i Pleszowice do innego c. k. Sądu, kiedy sobie téj zmiany nie życzą i postąpić przytem też wbrew życzeniu obszaru dworskiego Tyszkowic — zważywszy wreszcie, że przy wydziale Rady powiatowéj w Przemyślu już poruszono projekt wybudowania mostu na rzece Wiarze i ułatwienia tym miejscowościom w razie zebrania tej rzeki komunikacyj z Niżankowicami, i że ten projekt niewątpliwie w krótce wykonanym zostanie, przeto chwilowa przeszkoda i tylko nadzwyczaj rzadko się wydarzająca dostania się do Niżankowiec usuniętą będzie, a niewłaściwem byłoby dla chwilowéj przeszkody zmieniać stosunek trwały, zcieśniać okręg c. k. Sądu powiatowego w Niżankowicach, a powiększać okręg c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Przemyślu, obecnie już przydzieleniem wielu miejscowości od innych Sądów powiatowych oddzielonych, nie może odstępować od swojego sprawozdania z 15 października 1878 l. 510/s i owszem obstając w zupełności przy takowém ponownie wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem, oświadcza c. k. Rządowi w myśl § 2 ustawy z 11 czerwca 1868 l. 59 D. u. P. swoje zdanie: iż się nie zgadza z tém, ażeby miejscowości Chodnowice, Tyszkowice, Chraplice, Popowice i Pleszowice z okręgu c. k Sądu powiatowego w Niżankowicach wydzielone i do okręgu c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Przemyślu przydzielone były.“

Lwów dnia 22 czerwca 1880.

Przewodniczący:

B. Kowalski m. p.

Sprawozdawca:

Walery Waygart m. p.

L. 348/S.

Alegat. [redacted].61.

Sprawozdanie

Komisyi kultury krajowéj w przedmiocie zbadania sprawozdania Wydziału krajowego o regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów.

Wysoki Sejmie!

Komisya kultury krajowéj, któréj Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8 czerwca 1880 roku przydzielił do zbadania sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów, znalazła się w konieczności przedstawienia Wysokiemu Sejmowi całéj sprawy regulacyi górnego Dniestru nieco obszerniéj, niżby tego wymagał wniosek Wydziału krajowego, żądający w pierwszym rzędzie upoważnienia do wzięcia z funduszu krajowego kwoty 6000 złr. w. a. na uzupełnienie studyów technicznych.

Wobec sprawy ciągnącéj się od roku 1796, wobec kilku czy kilkunastu projektów, wypracowanych przez ludzi fachowych; wobec obrad wyczerpujących komisyi Towarzystwa politechnicznego, które doprowadziły do rezultatu w sprawozdaniu Wydziału krajowego na stronie 6téj wymienionych; wobec ankiet kilkakrotnie zwoływanych, wobec petycyi mieszkańców okolic górnego Dniestru, wreszcie wobec żywszego zainteresowania się rolników przyszłością chowu bydła krajowego, do któréj to produkcyi okolica górnego Dniestru nadewszystko się nadaje, sądziła komisya kultury krajowéj, że winna jest Wysokiemu Sejmowi przedłożyć sprawozdanie, oparte na gruntownem zbadaniu okolicy, o któréj mowa, a zarazem wskazać kierunek, w którym zdaniem komisyi dalsze studya odbywać się, i cel do jakiego zmierzać winny.

Komisya kultury krajowej mniema, że Wysoki Sejm, przyjmując obszerniejsze i bardziéj szczegółowe sprawozdanie komisyi do wiadomości, wyświeci sprawę regulacyi górnego Dniestru z tego nieco chaotycznego stanu, w jakim się ta sprawa w skutek wielu bardzo odmiennych a równie poważnych zdań znalazła, a wskazując acz jeszcze bardzo ogólnikowo na podstawie niniejszego sprawozdania program regulacyi wód i osuszenia błot między Hordynią a Nadiżłyczami, pobudzi i Wysoki c. k. Rząd do wyścia ze zbyt biernego stanowiska w sprawie regulacyi rzek galicyjskich, w jakiéj od lat tylu się zamykał.

Rzut oka na mapę okolicy górnego Dniestru na przestrzeni między Hordynią a Czartoryą każe przypuszczać, że okolica ta stanowiła zawsze wklęsłość, do której zlewały się rzeki podgórza Sanockiego, Samborskiego i Stryjskiego.

Wklęsłość ta, mająca nieznaczny spadek w kierunku dolnego Dniestru, została bardzo wcześnie zamuloną żwirem i namułem przez rzeki donoszonym, a na téj namulonéj przestrzeni rozwinęła się wegetacya pod ycana przez nadmiar wilgoci, promienie słońca i ciągle przybywające coraz cieńsze namuły. Roślinność gnijąca, ciągle się odnawiająca a namułami ciśnięta, dała początek torfom, które przeplatane namułami utworzyły ową warstwę, niekiedy do 4 metrów grubości dochodząca, gdzie torf jest tak z namuliskami poprzeplatany, że tak w przekroju poprzecznym, jak i na powierzchni trudno nieraz oznaczyć, gdzie torf się kończy, a gdzie namulisko zaczyna, i gdzie rzeczywiście torfowisko z namuliskami się nawzajem przeniknęły i pomięszały, gdzie niegdzie niedostępnemi trzęsawiskami pozostały.

Przy nader małych spadkach rzeki płynące coraz leniwiéj nie zdołały na téj przestrzeni wyrobić sobie dostatecznych koryt do przeprowadzenia całéj swéj wody, i rzeczą w téj okolicy zwykłą jest, że rzeka w dolnéj części swego biegu przedstawia profil mniejszy, niż w części wyżéj położonéj, Dniestr pod Samborem, Strwiąż pod Chyrowem mają profil o wiele znaczniejszy niż te obie rzeki razem złączone pod Dołubowem; to samo zjawisko powtarza się w Bystrzycy i Tyśmienicy, a skutkiem naturalnym tego stanu rzeczy jest, że w czasie średniego tylko przybytku wody rzeki te, zwłaszcza przy ujściu jednéj do drugiéj, wylewają na ogromnych przestrzeniach, a okolice Czajkowic i Dołubowa, równina pod Terszakowem, płaszczyzna pod Rozwadowem bywają zalewane w każdéj porze roku, na przestrzeniach, tysiące morgów wynoszących.

Że wylewy rzek w ogóle zupełnie uchylić się nie dadzą, to wiedzą wszyscy w sztuce inżynierskiéj biegli; że atoli stosownemi pracami klęska wylewów bardzo znacznie zmniejszoną być może, a przez Rząd dbały o dobrobyt swych poddanych zmniejszoną być winna, to także rzecz wiadoma.

W okolicy zaś, o któréj mowa, klęskę wylewów do nieznaczących rozmiarów sprowadzić można, otwierając wodzie bieżącej nowe tory do odpływu, dzieląc ją na kilka koryt, tam, gdzie w jednem pomieścić się nie zdoła, powiększając spadki przez stosowne przekopy i sprostowanie koryta tam, gdzie bieg zbyt kręty.

Idąc z góry za biegiem Dniestru na dół, okazuje się, że jeszcze w okolicy Kornalowic i Hordyni wylewy Dniestru są nader rzadkie, trzeba nadzwyczajnych wód, jak w roku 1867, aby tam Dniestr wylał, tembardziéj, że dawna odnoga Dniestru pod Hordynią część wody Dniestrowéj w naturalnym jakoby kanale ulgi odprowadza i wylewa ją na błota poniżéj Siekierczyc.

Pod Dołubowem jednak, gdzie Dniestr ze Strwiążem się łączą, najmniejszy, już przybytek wody bądź na Dniestrze, bądź na Strwiążu powoduje wylew, bo wązkie i kręte koryto tych dwóch rzek pomieścić nie może; ztąd wniosek, że koryto dzisiejsze dla Strwiąża tylko pozostawić należy, zwłaszcza jeżeliby i Błożewka zregulowana większą ilość wód niż dotąd do Strwiąża wprowadzała.

Dniestr zaś nowo otworzyć się mającym kanałom przez środek błot przeprowadzić należy.

Kanał dla Dniestru środkiem błot wykopany byłby zarazem kanałem osuszającym dla błot, i w ten sposób byłby osiągnięty cel podwójny radykalnego osuszenia błot i uchylenia wylewów.

W oczy bowiem bijącą rzeczą jest, że do owego środkowego kanału dochodzićby mogły z prawéj i z lewéj strony boczne kanały, któremi zbytnia jeszcze wilgoć do nowego łożyska Dniestru z błot po prawéj i lewéj stronie tego kanału sprowadzoną byćby mogła.

Obecne koryto Dniestru poniżéj Dołubowa należałoby pozostawić w jego dzisiejszym stanie, gdyż koryto to byłoby zupełnie wystarczającem do pomieszczenia Strwiążu z Błażewką.

Aby jednak pod Terszakowem nie zwiększyły się katastrofy wylewów, które tam dziś groźnie się powtarzają, a które w skutek zwiększonéj chyżości Dniestru w środkowym przekopie jeszcze o wiele niebezpieczniejszeby się stały, należałoby środkowy kanał wprowadzić do łożyska Dniestru aż pod Nadiatyczami zapewniając równocześnie szybszy odpływ wodzie dniestrowej od Nadiatycz po Żurawno otwarciem kilku przekopów.

Wody zaś Tyśmienicy i Bystrzycy, wpadające dziś do Dniestru pod Terszakowem, należy ująć w osobny kanał w okolicy Tynowa i wprowadzić do Dniestru poniżéj Nadiatycz.

Odrębnie należałoby traktować regulacyę Stryja. który również z powodu nader małego spadku podobno $^1/_{3400}$ pod Żydaczowem zalewa tamtejszą okolicę, a która to regulacya byłaby w związku z regulacyą Dniestru aż po Żurawno, gdzie się zaczyna przestrzeń dolnego Dniestru, który Wysoki c. k. Rząd w celach spławności regulować zamierza.

Lecz nie dość na tem: okolica przeważnie błotnista od Hordyni do Wołoszczy z jednej, od Dołubowa do Terszakowa z drugiej strony, potrzebuje prócz odwodnienia także i namulenia, gdyż przestrzenie torfowe bez zamulenia nawet po osuszeniu nieużytkamiby pozostały.

Namulenie to odbyć się może po lewéj stronie błot za pomocą wody pozostałego w obecnem łożysku Dniestru Strwiąża, po prawéj stronie błot za pomocą kanału namulającego, któryby w Hordyni się poczynając chwytał tamże część wody Dniestrowéj, zużytkował ją do namulania, a następnie odprowadzał wodę zbyteczną do kanału dla Bystrzycy i Tyśmienicy wykonanego, a w okolicy Tynawa się poczynającego.

Że podobne prace bez kosztów znacznych nie mogłyby być przeprowadzone. jest rzeczą aż nadto widoczną, ale również jest rzeczą widoczną, że osuszenie względnie namulenie 60—80.000 morgów przysparza bogactwu krajowemu kapitału co najmniej od 6ciu do 8miu milionów. Wychów bydła rogatego i koni dziś niemożebny z powodu choroby płuc i choroby śledzion na przemian w owej okolicy w skutek zamulonej paszy grasującej przybrałby nieznane przedtem rozmiary. Stan zdrowia i zamożność ludności poprawiłyby się pewnie więcéj, niż w arytmetycznym stosunku do kosztów wydanych, a siła podatków, owa siła, na którą Wysokie c. k. Namiestnictwo w odezwie z dnia 13 września 1872 jedynie zwracało uwagę, zapewne takżeby się zwiększyła.

Komisya kultury krajowéj uznaje w myśl wniosku, postawionego przez Wydział krajowy, że do wyrobienia ostatecznego projektu potrzebne są pewne dane i dokładniejsze techniczne studya. Ścisła niwelacya w okolicy, gdzie spadki między $^1/_{300}$ $^1/_{800}$ wreszcie $^1/_{3000}$ się obracają, wydaje się komisyi niezbędną i na wykonanie takowéj szczególny nacisk komisya położyć musi, zalecając zarazem jak najusilniej uzupełnienie studyów wedle wskazówek Towarzystwa politechnicznego lwowskiego. Komisya nie sądzi jednak, by komisya fizyograficzna w Krakowie, pomimo subwencyi pobieranych z funduszu krajowego, była w możności zajęcia się urządzeniem stacyi meteorologicznych. Przeciwnie komisya kultury krajowej sądzi, że technicznym siłom lwowskim wykonanie studyów fizyograficznych poruczonem być powinno, ile że siły techniczne lwowskie — bliżéj Dniestru położone i sprawą tą od dawna żywo się zajmujące, daleko łatwiej prac tych dokonać potrafią, niż komisya fizyograficzna w Krakowie, siedzibę swą zdala od Dniestru mająca.

Lecz przedewszystkiém komisya sądzi, że Wysoki Sejm w pierwszym rzędzie wezwać winien Wysoki c. k. Rząd, aby obowiązku swego dopełnił i w czynny sposób dopomógł Wydziałowi krajowemu do przygotowania ostatecznego projektu regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów.

Należałoby mianowicie, aby Wysoki c. k. Rząd całe siły wytężył na zregulowanie Dniestru poniżéj Żurawna, aby koryto w dolnéj części Dniestru zdolne było pomieścić wody, które w razie regulacyi górnéj części Dniestru i jego dopływów w zwiększonéj masie i z większą szybkością pod Żurawno przypływać będą.

Gdy zarazem regulacya Dniestru od Nadiatycz do Żurawna okazuje się również niezbędną z tych samych powodów t. j. aby woda z górnéj części Dniestru pod Nadiatycze przypływająca szybko poniżéj Nadiatycz odpływać mogła, należałoby przestrzeń od Nadiatycz do Żurawna zregulować pierwéj, zanim regulacya wód powyżéj Nadiatycz przedsięwziętą zostanie. W tym celu Wysoki c. k. Rząd według zasad przyjętych z funduszu państwowego przynajmniéj w dwóch trzecich do regulacyi Dniestru od Nadiatycz do Żurawna przyczynić się winien.

Gdy wreszcie suma 12.000 złr. w. a. wykazana przez Wydział Krajowy jako potrzebna na studya przygotowawcze do regulacyi Dniestru i jego dopływów prędzéj jest za niską, jak za wysoką, komisya kultury krajowéj wnosi:

I. Wysoki Sejm raczy przyjąć sprawozdanie komisyi do wiadomości,

II. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem upoważnia Wydział krajowy do użycia z funduszu krajowego kwotę 6000 złr. w. a. na uzupełnienie studyów technicznych, potrzebnych do wypracowania ostatecznego projektu regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów.

2) Sejm przeznacza z funduszu krajowego 1000 złr. w. a. na urządzenie stacyj meteorologicznych i wodoskazów, które są potrzebne do zbadania stosunków hydrotechnicznych w całem dorzeczu górnego Dniestru.

III. Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące dwie rezolucye:

1) Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiém wzywa c. k. Rząd:

a) Aby udzielił kwotę 6000 złr. a. w. tytułem subwencyi państwowéj na uzupełnieoie rozpoczętych przez Wydział krajowy studyów technicznych, potrzebnych do wypracowania ostatecznego projektu regulacyi górnego Dniestru i jego dopływów;

b) aby jak najspieszniéj przeprowadził regulacyę dolnego Dniestru poniżéj Żuruwna;

c) aby przyczynił się w $^2/_3$ częściach do kosztów regulacyi Dniestru między Nadiatyczami a Żurawnem tak, aby ta regulacya jak najspieszniéj najdaléj do lat 6ciu dokonaną została.

2) Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem, wzywa wysoki c. k. Rząd, aby stosowne wnioski i program regulacyi rzek galicyjskich, do której Skarb Państwa przyczynić się winien, wypracował i takowe Sejmowi na najbliższej sesyi przedłożył.

Przewodniczący:

J. Czartoryski m. p.

Sprawozdawca:

J. Stadnicki m. p.

Alegat. [illegible]. 65.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków za r. 1877 funduszu krajowego oraz funduszów uposażonych z skarbu krajowego lub budżetem objętych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Twoją z 8 Czerwca r. b. przekazałeś komisyi budżetowej do zbadania sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków za lata 1877 i 1878 funduszu krajowego i wszystkich funduszów zostających pod zarządem lub kontrolą Wydziału krajowego.

Wszystkie te fundusze, których zamknięcie rachunków ma zbadać komisya budżetowa, dzielą się na dwa wielkie działy: do pierwszego działu należą fundusze zostające pod bezpośrednim zarządem Sejmu i Wydziału krajowego, a reprezentacya kraju uchwala dla nich corocznie budżet wydatków i dochodów; drugi dział obejmuje fundusze samoistne, dla których Sejm nieuchwala budżetu i nie rozrządza ich dochodami i wydatkami, lecz ma tylko zwierzchni nadzór, aby zarząd funduszami był dobry i odpowiedni ustawom a ich dochody używane były na cele przez fundatorów wskazane.

Komisya budżetowa pragnąc zadanie sobie poruczone spełnić lepiej i rychlej, podzieliła swoją pracę, i podobnie jak dawniej, uwagi i wnioski swoje o zamknięciu rachunków każdego z tych dwóch działów funduszów przedłoży w oddzielném sprawozdaniu z każdego roku budżetowego. Mianowicie komisya w niniejszem sprawozdaniu ma zaszczyt zdać sprawę z zamknięcia rachunków za r. 1877 pierwszego działu funduszów, to jest funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu, oraz wszystkich funduszów budżetem objętych; następnie zaś komisya w oddzielnym raporcie zda sprawę z zamknięcia rachunków za tenże r. 1877 funduszów nieuposażonych ze skarbu krajowego i budżetem nieobjętych. W tenże sam sposób złoży komisya Wys. Izbie dwa sprawozdania o zamknięciu rachunków za r. 1878 tych dwóch działów funduszów.

Co do formy przedłożonego przez Wydział krajowy zamknięcia rachunków za rok 1877, komisya ujrzała z zadowolnieniem, że zastosowano się do uchwał w tym względzie powziętych przez wysoki Sejm 14 Października 1874, w Marcu 1876 i 14 Października 1878 i formę tę za odpowiednią uznaje. Jednak musi komisya uczynić uwagę, że nazwiska niektórych pozycyj wydatków i dochodów nie odpowiadają istocie pozycyi oznaczonej tem nazwiskiem. Np. w zamknięciu rachunków funduszu pożyczki z 1873 r., w wykazie należytości czynnych, „kapitały wypożyczone powiatom“, nazwano „zwrot kapitałów“, a przecież kapitały te nie zostały jeszcze zwrócone; zasiłek dany przez fundusz pożyczki funduszowi budowy kulparkowskiej, nazwano niewłaściwie „zwrotem zasiłku“, zamiast „należytością od funduszu budowy kulparkowskiej“.

Przechodząc do istoty rzeczy, przystąpiła komisya naprzód do zbadania zamknięcia rachunków

funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu.

Z przedłożonego wys. Sejmowi przez Wydział krajowy zamknięcia rachunków za rok 1877 okazuje się, iż **wydatki** zwyczajne i nadzwyczajne funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu w roku budżetowym 1877 wynosiły rzeczywiście ogółem 2,868.730 zł. 10 ct. Ponieważ zaś na wszystkie pozycye wydatków z funduszu krajowego w budżecie uchwalonym na 1877 r. wraz z kredytami dodatkowemi na tenże rok preliminowano 2,790.056 zł., przeto wydatki rzeczywiste były w i ę k s z e od oznaczonych w budżecie o 78.674 zł. 10 ct., jak to przedstawia biuro obrachunkowe Wydziału krajowego Wys. Sejmowi w przedłożonem mu zamknięciu rachunków za rok 1877. Ale komisya budżetowa zważywszy, że kredyt 120.424 zł. przyznany w budżecie szkolnym uchwałą Sejmu z 28 Sierpnia 1877, dany był na przeciąg d w ó c h lat budżetowych 1877 i 1878 r. na zaliczki zwrotne gminom na budowę szkół; zważywszy dalej, że w r. 1877 n i c z tego kredytu na ten cel n i e u ż y t o, ale całkowity w sumie 120.424 zł. p r z e n i e s i o n o na rok 1878, jak to zamknięcie rachunków za rok 1877 na str. 221 i zamknięcie rachunków za r. 1878 na str. 181 poświadcza, — przeto należy kredyty dodatkowe na r. 1877 dane, zmniejszyć o tę kwotę 120.424 zł., którą przeniesiono jako kredyt dodatkowy na r. 1878. Po takiem przeniesieniu kredytu dodatkowego 120.424 zł. z r. 1877 na r. 1878, wydatki przyzwolone budżetem i kredytami dodatkowemi na r. 1877 wynosiły istotnie nie 2,790 050 zł., ale tylko *2,669.662* zł, przeto wydatki rzeczywiste tworzące sumę 2,868.730 zł. były większe od preliminowanych nie o 78 674 zł. a l e o *199.098* zł. Takie ścisłe obrachowanie przewyżki ogółu wydatków rzeczywistych nad ogół preliminowanych, ujrzymy potwierdzone szczegółowem a przez komisyą budżetową sprostowanem zamknięciem rachunków funduszu szkolnego, w którym istotnie wydatki rzeczywiste nie były mniejsze od preliminowanych o 76.971 zł., ale w i ę k s z e o 43.453 zł. Również z tegoż samego powodu w tytule VII. wydatków z funduszu krajowego, wydatki rzeczywiste nie były mniejsze od preliminowanych o 104.386 zł., ale większe o 16.038 zł.

Szczegółowo rozpatrując działy wydatków funduszu krajowego w 1877 r. widzimy, że wydatki rzeczywiste w tytułach budżetowych II., III., IV., IX., X., XI., a nadto i VII. były w i ę k s z e niż preliminowano w budżecie i kredytach dodatkowych o 259.965 zł. Lecz ponieważ w tytułach budżetowych I., V., VIII., XII., XIII., wydano m n i e j niż wyznaczono w budżecie t y l k o o 60.867 zł., p r z e t o w o g ó l e w y d a t k i r z e c z y w i s t e b y ł y w i ę k s z e od w y z n a c z o n y c h w b u d ż e c i e o *199.098* zł., jak to wyżej wskazaliśmy, prostując zamknięcie rachunków przedłożone przez biuro obrachunkowe Wydziału krajowego.

W przedłożonem zamknięciu rachunków, przy każdej pozycyi, w której wydatek rzeczywisty różnił się od wyznaczonego w budżecie, Wydział krajowy uzasadniając te różnice, przytoczył powody, dla których wydatek rzeczywisty był większy lub mniejszy od preliminowanego. Komisya budżetowa roztrząsnąwszy te powody i zasięgnąwszy jeszcze wyjaśnień, szczegółowych wykazów i rachunków co do kilkunastu pozycyj, przy których przytoczone powody dla uzasadnienia różnicy wydatku rzeczywistego od preliminowanego uważała za ogólnikowe i niedostateczne, — u z n a ł a wszystkie te różnice u s p r a w i e d l i w i o n e m i. Przeniesienie zaś kwot wyznaczonych na wydatki zwy-

czające w jednych pozycyach a nawet tytułach, dla pokrycia zwiększonych wydatków w innych pozycyach, uzasadnione jest upoważnieniem danem Wydziałowi krajowemu przez wys. Sejm w ustawie skarbowej na r. 1877. Jedynie tylko komisya budżetowa nie może uznać za prawidłowe wydatków czynionych przez Radę szkolną krajową na zasiłki zwrotne funduszom szkolnym okręgowym za gminy i powiaty, oraz pokrywania tych wydatków kwotą wyznaczoną w kredycie wyłącznie na zasiłki gminom na budowę szkół ludowych, a który to kredyt uchwalony na lat dwa w sumie 120.424 zł. a. i nie zużytkowany w najmniejszej części na ten cel w 1877 r. przeniesiony został w całości na rok 1878.

Wymienimy tu różnice wydatków rzeczywistych od preliminowanych, a naprzód wskażemy tytuły i pozycye, w których rzeczywiście wydano więcej niż wyznaczono w budżecie, i przytoczymy powody usprawiedliwiające każdy z tych zwiększonych wydatków.

W II tytule wydatków „Koszta zarządu“, wyznaczono w budżecie wraz z kredytem dodatkowym, 196.952 zł. a., wydano zaś rzeczywiście 219.309 zł. a. 59 c., przeto więcej o 22.357 zł. a. 69 c. Przewyżka ta wydatku rzeczywistego nad preliminowany powstała z następujących powodów: Na płace urzędników preliminowano 107.980 zł. a., wydano zaś rzeczywiście na te płace (nie licząc zaliczek danych na płace) 107.615 zł. a., przeto mniej nawet o 365 zł. a. Lecz na zaliczki wydano rzeczywiście 12.867 zł. a., a w tej sumie 8.700 zł. a. na mocy uchwał wys. Sejmu, resztę zaś na mocy ustawy, która upoważnia Wydział krajowy do dawania urzędnikom zaliczek na płace. Tymczasem w budżecie wys. Sejm nie uchwalił żadnej kwoty na zaliczki na płace dla urzędników, bo Wydział krajowy nie przedłożył wys. Sejmowi żądania w tym względzie. Jeśliby wys. Izba chciała uniknąć na przyszłość tego rodzaju koniecznych przekroczeń w tym tytule wydatków, należałoby zamieścić w budżecie oddzielną pozycyę „Zaliczki na płace urzędników“ i w tę pozycyę wstawić kwotę taką, w jakiej Sejm zaliczki uchwali. Drugim powodem zwyżki rzeczywistego wydatku w tym tytule nad preliminowany jest, iż w pozycyi 24ej „Na najem pomieszkania“, wyznaczono 16.600 zł. a., wydano zaś istotnie 24.548 zł. a., przeto więcej o 7.949 zł. a., a to z powodów następujących: *a)* z większego pomieszkania w domu p. Nagla zapłacono czynsz większy o 2.500 zł. a., *b)* p. Glixellemu na rachunek czynszu za lata przyszłe udzielono zaliczkę w kwocie 10.000, z których 5.000 zł. a., wypłacono w 1877 r.; *c)* odpowiednio do powiększonych czynszów z mieszkań wzrósł także 5%wy dodatek gminny o 127 zł. a., *d)* wreszcie z powodu wydatku na uporządkowanie mieszkań w domu p. Nagla (197 zł. a.) i mniejszego, niż przewidziano, zwrotu za lokal kasowy od funduszu podrzutków. Trzecim powodem przewyżki wydatku rzeczywistego nad preliminowany w tym tytule jest, iż w pozycyi 27ej „Koszta podróży i dyety“, preliminowano 2.000 zł. a. musiano zaś wydać rzeczywiście 5.339 zł. a., gdyż dla wykonywania kontroli nad majątkami gminnemi jest coraz częstsza potrzeba wysyłania urzędników krajowych na skontro kas i lustracye majątków gminnych, który to obowiązek sam wys. Sejm kilkakrotnie przypomniał Wydziałowi krajowemu.

W tytule III. „Koszta leczenia“ oznaczono w budżecie wydatki na 300.000 zł. a., wydano zaś rzeczywiście 429.966 zł. a. 75 c. przeto więcej o 129.966 zł. a. 75 c. To powiększenie wydatku Wydział krajowy szczegółowo i dokładnie uzasadnił w następujący sposób: W budżecie na 1877 preliminowano koszta leczenia na 300.000 zł. a., na zasadzie rzeczywistego wydatku 305.547 zł. a. na te koszta w 1874 r., z którego to roku było gotowe już zamknięcie rachunków przed uchwaleniem w 1876 r. tego budżetu na r. 1877; lecz w owym r. 1874, który służył za podstawę do preliminarza na 1877 r., zlikwidowano we wszystkich szpitalach krajowych należność za 435.802 dni leczenia, zaś w 1877 r. liczba zlikwidowanych dni leczenia w szpitalach krajowych wzrosła do 711.741, t. j. było takich dni leczenia, za który obowiązany jest płacić fundusz krajowy, więcej o 275.939 dni niż w r. 1874. Z tego to powodu wydatek rzeczywisty w 1877 r. był o 129.966 zł. a. większy niż preliminowany na ten rok na podstawie wydatku rzeczywistego w 1874 roku.

Nadmienić tu winniśmy, że po wydaniu w 1875 r. ustawy, która postanowiła, iż cały wydatek za leczenie ubogich chorych w szpitalach krajowych ma ponosić skarb krajowy, oraz po lepszem urządzeniu szpitali krajowych, a także w skutek wzmagania się ubóstwa w kraju, wzresta corocznie napływ ubogich chorych do szpitali krajowych, a przeto wzrasta corocznie w szpitalach liczba takich dni leczenia, za które płaci skarb krajowy. W 1875 r. zlikwidowano koszta za 475.245 dni liczenia ubogich chorych w szpitalach krajowych; w 1876 r. za 526.608 dni leczenia; w 1877 r. za 711.741 dni, a w r. 1878 za 776.997 dni leczenia. Z powodu tego ciągłego wzrostu liczby dni leczenia, oraz z powodu, że wskutek lepszego urządzenia szpitali krajowych i większych w nich wygód dla chorych, podniósł się także wydatek za jeden dzień leczenia, wzrastają corocznie wydatki z skarbu krajowego za leczenie ubogich chorych. I tak n. p. w 1870 r. ściśle obrachowane wydatki ze skarbu krajowego za leczenie ubogich chorych w szpitalach krajowych wynosiły 191.797 zł. a ; w 1874 r. 305.547 zł. a., w 1877 r. 429.966 zł. a., w 1878 r. 498,585 zł. a.; a 1879 r. przybliżenie obrachowane (bo zamknięcie rachunków jeszcze nie jest go'owe) 536.272 zł. a. Ten coroczny wzrost wzdatków ze skarbu krajowego na koszta leczenia ubogich chorych jest jednym z kilku głównych powodów powtarzającego się niedoboru w budżetach od 1877 r. Albowiem przy układaniu budżetu wydatków na rok przyszły preliminuje się „Koszta leczenia“ według rzeczywistego wydatku w roku zeszłym, a tymczasem koszta rzeczywiste w roku następnym są znacznie wyższe niż w roku bieżącym, a jeszcze wyższe niż w roku zeszłym, który służył za podstawę obrachowania.

W tytule IV. „Koszta szczepienia“ preliminowano 26.300 zł. a., wydano rzeczywiście 57.229 zł. a., przeto wydano więcej o 30.929 zł. Ta znaczna przewyżka wydatku rzeczywistego nad preliminowany jest uzasadniona sprawdzonemi i zapłaconemi rachunkami, oraz usprawiedliwiona w zupełności. Albowiem w budżecie na 1877 r. układanym na początku 1876 r. wstawiono w tym tytule na dyety dla lekarzy szczepiących ospę i koszta ich podróży 25.500 zł. a., wstawiono zaś na podstawie przeciętnego wydatku rzeczywistego na ten cel w latach 1872, 1873 i 1874, w których to latach szczepiono ospę w każdej miejscowości co lat trzy; gdy zaś w r 1876 r. w skutek szerzenia się ospy wyszło rozporządzenie, aby krowiankę szczepić corocznie w każdej miejscowości, przeto potrzeba było przeszło dwa razy większej sumy, bo 55,340 zł. a. na dyety dla lekarzy szczepiących ospę i na ich koszta podróży. Wzrósł także wydatek w drugiej pozycyi tegoż tytułu, t. j. na dostarczenie krowianki, z 800 zł. a. na 1258 zł. a. Wreszcie trzecia przyczyna większego w tym tytule wydatku rzeczywistego nad preliminowany jest, iż na nagrody dla lekarzy odznaczających się przy szczepieniu ospy wydano 630 zł. a., nie był zaś wcale przewidziany w budżecie ten wydatek, który jednak Sejm pośrednio zatwierdził wyznaczając w latach następnych 1878 i 1879 takąż samą sumę na wspomniane nagrody dla lekarzy.

W tytule VII. „Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego“ wyznaczono w budżecie i kredytach dodatkowych 571.841 zł. a., wydano zaś rzeczywiście 467.455 zł. a. Ale ponieważ główny kredyt dodatkowy uchwalony 28 sierpnia 1877 r. w sumie 120.424 zł., wyznaczył wys. Sejm na dwa lata 1877 i 1878 i kredyt ten nie użytkowany wcale w 1877 r. przeniesiono w całości na r. 1878 (jak poświadcza zamknięcie rachunków na r. 1877 na str. 221 i zamknięcie rachunków za r. 1878 na str. 181), co już wskazaliśmy porównywując ogół wydatków rzeczywistych z ogółem wydatków preliminowanych; przeto wydatki preliminowane na 1877 r. w tytule VII wynosiły tylko 451.417 zł. a., ponieważ zaś wydano rzeczywiście w tym tytule, jak wymieniliśmy, 467 455 zł. a., więc wydano więcej niż preliminowano o 16.038 zł. a. [1])

---

[1]) Biuro obrachunkowe Wydziału krajowego zamykając rachunki za r. 1877 nie potrąciło tego kredytu dodatkowego 120.424 zł. a. przeniesionego na r. 1878 od sum preliminowanych na r. 1877 i dlatego zanotowało, że wydatki rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych o 104.386 zł. a.

a to głównie i jedynie z powodu, iż niedobór funduszu szkolnego krajowego, obliczony według budżetu i kredytów dodatkowych na 276.847 zł. [2]) wynosił rzeczywiście 306.393 zł. przeto o 29.546 zł. więcej niż preliminowano, z powodu przekroczenia przez Radę szkolną budżetu. Przedstawimy to szczegółowo, mówiąc niżej w niniejszem sprawozdaniu o zamknięciu rachunków funduszu szkolnego za rok 1877. Z powodu przekroczeń budżetu szkolnego, które wówczas wykażą się szczegółowo, przewyżka wydatków rzeczywistych z funduszu krajowego nad preliminowane w tytule VII, byłaby nawet większą niż 29.546 zł.; lecz znów na zmniejszenie w całym VII. tytule przewyżki wydatków rzeczywistych nad preliminowane wpłynęło to, iż wydatki rzeczywiste w innych pozycyach tego tytułu były mniejsze niż oznaczono w budżecie; mianowicie: 1) sumy 6.000 zł. uchwalonej „na cele wystawy krajowej“ nie podniesiono; po 2) nie wypłacono 2.000 zł. uchwalonych na umorzenie sumy wydanej przez miasto Kraków na zbudowanie gmachu dla szkoły sztuk pięknych tamże, a niewypłacono z powodu, że budynek ten nie był jeszcze wówczas wzniesiony; po 3) nie wypłacono 2.000 zł. przeznaczonych na stypendya geologiczne, z powodu braku odpowiednich kandydatów; po 4) nie wypłacono 1.010 zł. na administracyę realności szkoły weterynaryi i 400 zł. zasiłku dla szkoły żeńskiej w Jarosławiu, bo pierwsza nie zaczęła, a druga przestała już istnieć w 1877 r. a szkole rolniczej w Dublanach dano zasiłku 13.149 zł. w miejsce preliminowanych 14.000 zł. Po 5) że w kilku wydatkach na płace i stypendya zaszły drobne oszczędności wskutek interkalaryów.

Więcej także, wprawdzie nie o wiele, wydano rzeczywiście w tytule IX. „Kwaterunkowe żandarmeryi“, niż preliminowano; albowiem na ten wydatek wyznaczono w budżecie 60.382 zł., wydano zaś istotnie 63.046 zł. Przewyżkę 2.655 zł. spowodowało pomnożenie o sześć posterunków żandarmskich a o pięć ekspozytur.

W tytule X. „Drogi krajowe“ wyznaczono ogółem w wydatkach zwyczajnych i nadzwyczajnych na zarząd drogami, utrzymanie istniejących a budowę nowych oraz na zasiłki dla dróg powiatowych: 1,031.834 zł., wydano zaś rzeczywiście 1,043.328 zł. To przekroczenie budżetu o 11.493 zł. powstało ztąd, że na budowę dróg nowych wydano 518.700 zł., gdy zaś preliminowano na ten wydatek pół miliona zł., przeto na budowę nowych dróg wydano więcej o 18.700 zł. Natomiast w wydatkach na zarząd drogami, na utrzymanie dróg istniejących i na utrzymanie myt oszczędzono ogółem 7.207 zł., gdyż rzeczywiście wydano na zarząd 90.070 zł., mniej o 2.264 zł. niż wyznaczono; na utrzymanie dróg 360.080 zł. mniej o 2.920 zł., a na utrzymanie myt 4.477 zł., mniej o 2.023 zł. niż wyznaczono w budżecie. Na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych wydano 70.000 zł. odpowiednio budżetowi.

W tytule XI. „Uposażenie zakładów krajowych“, wyznaczono w budżecie 210.752 zł., wydano zaś rzeczywiście 257.266 zł. przeto więcej o 46.514 zł., a to z powodu, iż zasiłki dla szpitalów lwowskich, a mianowicie dla utrzymania szpitala obłąkanych w Kulparkowie były większe o 55.912 zł. niż oznaczono w budżecie. Jednak nadwyżka ta wydatku rzeczywistego nad preliminarz zmniejszyła się do 46.514 zł. jedynie z powodu, iż szpitale krakowskie, dla których wyznaczono w budżecie na zasiłki 42.760 zł. potrzebowały tylko 34.774 zł. Ten wykazany wyżej większy w tym tytule wydatek rzeczywisty nad preliminarz spowodowany był głównie, iż zasiłek dla szpitala lwowskiego w oddziale chorych oznaczony był w budżecie na 25.746 zł., zaś z powodu powiększenia się wydatków w tym oddziale, dodano rzeczywiście z funduszu krajowego 37.144 zł., powtóre, że na zasiłek dla krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie preliminowano 110.980 zł., wydano zaś rzeczywiście 155.514 zł. Ponieważ zasiłek z funduszu krajowego dawany być musi w miarę o ile własne dochody szpitali nie zdołają pokryć wydatków na utrzymanie chorych

---

[2]) Albowiem według budżetu funduszu szkolnego na 1877 r. uchwalonego 4 Kwietnia 1876 r. fundusz krajowy obowiązany był dać na pokrycie niedoboru w funduszu szkolnym 251.747 zł. a nadto dwa kredyty dodatkowe 25.000 zł. i 100 zł. uchwalone później, razem 276.847 zł., zaś trzeci kredyt dodatkowy 120.424 zł. uchwalony 28 sierpnia 1877 r. na dwa lata 1877 i 1878, przeniesiony został całkowicie na r. 1878.

w tych zakładach, przeto w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków szpitali krajowych przedstawimy, o ile uzasadnione są te przewyżki wydatków rzeczywistych nad preliminowane.

Wykażemy teraz w których tytułach wydatków, wydano rzeczywiście mniej niż preliminowano i z jakich powodów.

W tytule I. „Koszta reprezentacyi kraju“, oznaczono w budżecie wydatki zwyczajne na 102.400 zł., nadzwyczajne na 47.043 zł. jako „trzecią i ostatnią ratę należytości za kupno gruntu pod gmach sejmowy“, wydano zaś rzeczywiście w wydatkach nadzwyczajnych kwotę wyznaczoną, a w wydatkach zwyczajnych tylko 71.310 zł., mniej o 31.090 zł. niż preliminowano, a to z następujących powodów: Po 1sze i głównie, iż w pozycyi 3ej „Dyety pp. posłów“, preliminowano 42 000 zł. obliczając wydatek na dwumiesięczne trwanie sesyi sejmowej, wydano zaś rzeczywiście 15.375 zł., mniej o 26·625 zł. z powodu, iż sesya sejmowa trwała tylko 23 dni. Po 2ie na spisywanie sprawozdań wyznaczono 4.000 zł., wydano zaś 2.244 zł. z powodu krótkotrwałej sesyi; na urządzenie sali, opał i oświetlenie wyznaczono 3.350 zł., a wydano 2.842 zł. również z powodu powyższego; na pensyę marszałka krajowego wyznaczono 4.200 zł. wydano zaś tylko 1.668 zł. z powodu, iż krzesło marszałkowskie było opróżnione w 1877 r. od 1 stycznia do 8 sierpnia. W innych pozycyach tego tytułu były jeszcze drobne oszczędności i całe zaoszczędzenie w tym tytule wydatków byłoby jeszcze większe niż 31.091 zł., gdyby nie przekroczenie budżetu w 4tej pozycyi „Koszta druków“ na którą preliminowano 14.000 zł. a wydano rzeczywiście 15.849 zł. Tę przewyżkę rzeczywistego wydatku nad preliminarz uzasadniono szczegółowym rachunkiem należytości wypłaconych drukarniom oraz przytoczeniem okoliczności, iż za druk pospieszny wielu sprawozdań sejmowych, wymagających pracy nocnej w drukarniach, płacić trzeba więcej niż zwykle. Komisya budżetowa zważając na podnoszenie się kosztów druków pomimo krótkotrwałości sesyj sejmowych, wyraża mniemanie, że należałoby z drukarniami podejmującemi się druków sejmowych zawierać układy o uskutecznianie po zwykłych cenach także druków pospiesznych wymagających pracy nocnej w czasie trwania sesyi sejmowej.

W tytule V. „Wydatki sanitarne“, preliminowano 38.500 zł., wydano rzeczywiście 34.640 zł. Lecz ten mniejszy wydatek o 3.859 zł. powstał tylko z tego powodu, iż reszta likwidacyi kosztów podróży lekarzy na komisye w sprawach sanitarnych, nadeszła już za późno, i tę resztę należytości, wynoszącą 4.702 zł. wypłacono już po zamknięciu rachunków za r. 1877 z dniem 1 lipca 1878, przeto weszła w wydatki na r. 1878.

W tytule VIII. „Utrzymanie pomników historycznych“ preliminowano 4.750 zł., wydano 3.950 zł. mniej o 800 zł. gdyż w pierwszej pozycyi tego tytułu, na restauracyę pomników w ogóle“ z kwoty 1.500 zł. wydano tylko 700 zł.

W tytule XIII. „Różne wydatki“ preliminowano w budżecie i kredytach dodatkowych 165.500 zł., wydano 140.384 zł., przeto mniej o 25.116 zł. Jednak biorąc istotę rzeczy na uwagę, nie ma żadnej oszczędności w tym tytule wydatków, gdyż z jednej strony nie wykonano w zupełności w r. 1877 tych robót, na które były preliminowane w budżecie kwoty, a z drugiej strony Wydział krajowy musiał kwot nie wydanych na wspomnione roboty, użyć na pokrycie wydatków nieprzewidzianych a koniecznych. Mianowicie na roboty w gmachu kulparkowskim wyznaczono budżetem i kredytami dodatkowemi 85.897 zł., wydano zaś na te roboty w ciągu r. 1877 tylko 22.500 zł., zaś resztę robót oznaczonych kosztorysem na 63.397 zł. miano wykonać w następnym roku 1878. Nadto kwoty 5.000 zł. przeznaczonej w budżecie na pożyczkę dla konwentu Sakramentek, nie wydano na ten cel, gdyż konwent zrzekł się tej pożyczki (a natomiast otrzymał od Wys. Sejmu w r. 1879 zasiłek bezzwrotny 2.000 zł.); nie wypłacono także kwoty 1.000 zł. przeznaczonej w budżecie na pożyczkę dla dziewięciu gmin, gdyż gminy nie zgłosiły się o pożyczkę, powziąwszy wiadomość o jej warunkach. Wreszcie z kwoty 30.000 zł. danych przez Wys. Sejm do rozporzą-

dzenia Wydziału krajowego, wydał Wydział tylko 22.506 zł. W ten sposób z kwot przeznaczonych budżetem w tytule XIII. na „różne wydatki“, nie wydano ogółem 76.892 zł. z powodów wyżej wymienionych.

Ale natomiast tymi kwotami wyznaczonymi w budżecie na budynek kulparkowski, na wspomniane dwie pożyczki i oszczędnością z funduszu dyspozycyjnego, musiał Wydział krajowy pokryć wydatki powstałe z następujących powodów:

Kasa krajowa nie posiada stałej dotacyi, jaką posiadają wszystkie prawie kasy państw i krajów, aby bez zaciągania pożyczek bieżących, pokrywać regularnie wydatki bieżące choćby nie wpływały regularnie dochody bieżące. Aż do 1876 r. zastępowały tę brakującą dotacyę kasy, reszty kasowe a raczej pozostałości z rachunków z lat ubiegłych. Lecz gdy te pozostałości z rachunków z lat ubiegłych, wzrosłe do sumy 867.762 zł., Sejm uchwałą z 5go kwietnia 1876 r. przeznaczył w całości na oddzielny fundusz budowy gmachu sejmowego, z wyłączeniem tylko kwot 51.462 i 58 323 zł. przeznaczonych na pokrycie niedoborów w 1876 i w 1877 r., — od tej chwili kasa krajowa została bez żadnej dotacyi a nawet bez tymczasowego zapasu gotówki. Przeto gdy w ciągu 1877 r. nie wpływały regularnie dochody bieżące, musiał Wydział krajowy dla pokrywania regularnie wydatków bieżących, zaciągać pożyczki z różnych funduszów i opłacać od nich procenta. Także musiał zaciągnąć pożyczkę z innych funduszów dla pokrycia przewyżki wydatków rzeczywistych nad rzeczywiste dochody roku 1877. Otóż odsetki od tych chwilowych pożyczek zaciągniętych i w części spłaconych w ciągu roku 1877, wynoszą 48.721 zł. Tu komisya budżetowa musi uczynić uwagę, że już ten sam wypadek, który ponawiać się musiał w latach następnych, co przedstawią zamknięcia rachunków z tych lat, wykazuje nieodzowną potrzebę i korzyść finansową utworzenia stałej dotacyi kasy krajowej. Potrzeba ta okaże się tem nieodzowniejszą, jeżeli zważymy że brak dotacyi kasy i stąd wynikająca konieczność zaciągania od innych funduszów licznych pożyczek chwilowych dla zaradzenia chwilowemu brakowi gotówki, pociąga za sobą wielkie zawikłania w rachunkach.

Oprócz procentów od pożyczek chwilowych z innych funduszów, Wydział krajowy wypłacił z kredytów preliminowanych w tym XIII tytule wydatków, kilka kwot w budżecie na 1877, niezamieszczonych, mianowicie: 2.000 zł. na pożyczkę dla bursy w Tarnowie, uchwaloną przez wysoki Sejm 26 kwietnia 1876, lecz wypłaconą dopiero w 1877 r; nadto zwrócił skarbowi państwa 874 zł., a funduszom stypendyjnym dał 181 zł. dla pokrycia niedoboru. Ogółem z sum preliminowanych w tym tytule budżetu wypłacił Wydział 51.776 zł. wydatkami niewyszczególnionemi w budżecie na 1877 r.

W jednym tylko XII. tytule wydatków, t. j. „Wydatki na szupasnictwo“, wydatek rzeczywisty był prawie taki sam jak preliminowano, gdyż wyznaczono w budżecie 20.000 zł., wydano zaś rzeczywiście 19.999 zł.

Dochody funduszu krajowego w ściślejszém znaczeniu, obrachowano w budżecie na r. 1877 ogółem na 2,527.895 zł., rzeczywiste zaś dochody na rok 1877 wynosiły 2,727.730 złr. Albowiem do rzeczywistych dochodów powziętych w 1877 r. liczymy nie całą sumę 199.322 złr. 74 ct. daną jako zasiłek przez fundusz budowy gmachu sejmowego funduszowi krajowemu, ale tylko za 58.323 zł., które zostały zwrócone stale funduszowi krajowemu przez fundusz budowy gmachu sejmowego, odpowiednio uchwale sejmowej z 26 kwietnia 1876 i budżetowi na 1877 r.; resztę zaś owego zasiłku 140.999 zł. 74 cnt. t. j. w okrągłej sumie 141.000 zł. uważać należy za chwilową pożyczkę. Przeto dochody rzeczywiste większe były od preliminowanych w budżecie *o 199.835 zł.*

Szczegółowo roztrząsając widzimy, że dochody rzeczywiste były większe od obrachowanych w budżecie w tytułach II., III., IV., VI., VII. i VIII., a mniejsze tylko w tytule I., równe zaś z preliminarzem w tytule V.

Mianowicie w tytule II. „Odsetki od pieniędzy chwilowo umieszczonych na procent“, preliminowano w budżecie 5.300 zł., rzeczywiście zaś przyniosły 15 330 zł. jak okazuje szczegółowy obrachunek przedłożony komisyi budżetowej. Różnica preliminarza od rzeczewistości powstała stąd, iż z powodu nieregularnego wpływu dochodów, trudno naprzód nawet w przybliżeniu, obliczyć dochód z chwilowego oprocentowania gotówki zbieranej w skarbie krajowym z dochodów bieżących.

W tytule III. „Dochód z myt na drogach krajowych“ oznaczono w budżecie 160.000 złr. rzeczywiście zaś pobrano 175.352 złr., przeto więcej o 15.352 złr., a to z powodu, że niektóre z dawniejszych myt korzystniej wydzierżawiono, nadto z powodu, że na drogach nowo zbudowanych zaprowadzono więcej nowych stacyi mytniczych niżli brano w rachubę przy układaniu budżetu.

W tytule IV. „Nadwyżki dochodów od zakładów uposażonych z funduszu krajowego“ nieprzewidywano przy układaniu budżetu żadnego dochodu, gdyż preliminarze na rok 1877 zakładów uposażonych z skarbu krajowego nie wykazywały żadnej przewyżki dochodów nad wydatki. Tymczasem po zamknięciu rachunków tych zakładów okazało się, iż rzeczywiste dochody szpitala św. Łazarza w Krakowie były większe od wydatków o 5.692 zł., rzeczywiste zaś dochody funduszu policyi krajowej były większe od wydatków tegoż funduszu o 6.742 zł., przeto te dwie nadwyżki dochodów zakładów uposażonych, wynoszące razem 12.434 złr. przelano do skarbu krajowego.

Jakkolwiek tytuł VI. dochodów, to jest „Dochód z dodatku krajowego do podatków“ (po 34 ct. do każdego 1 zł. a. podatku) obradowano przy układaniu budżetu tak na 1876 r. jak i na 1877 r. ściślej a wyżej jak w latach dawniejszych bo na 2,244.000 zł., jednak rzeczywisty dochód z tego tytułu przyniósł w 1876 r. 2,345.070 złr. zaś w roku 1877. 2,345.939 zł., przeto w tym roku 1877, który nas tu wyłącznie zajmuje, o 101.939 zł. więcej niż preliminowano. Powody tego większego dochodu z dodatku krajowego w obu wspomnionych latach, niż preliminowano, były następujące: po pierwsze, że w skutek pociągnięcia przez władze podat owe nowych kontrybuentów do opłaty podatków i wyszukania nowych przedmiotów opodatkowania, należytości bieżące tak podatków jak dodatku krajowego, tak za r. 1876 jak i r. 1877 były większe. Powtóre że należytości bieżące za rok budżetowy, jak i zaległe należytości z lat dawniejszych ściągano energiczniej. I tak: należytość bieżąca dodatku krajowego za rok 1877 wynosiła 2,383.271 złr. 41 ct. zaś nie ściągnięte do początku r. 1877 zaległe należytości dodatku krajowego z lat dawniejszych wynosiły 296.234 zł.; w ciągu roku budżetowego 1877 pobrano na rachunek należytości bieżącej za ten rok 2,225.194 złr. 98 cnt. a na rachunek zaległości z lat dawniejszych pobrano 133.714 zł. 70 ct.; ogółem przeto pobrano dodatku w ciągu 1877 r. 2,358.909 zł. 68 ct. Lecz ponieważ zwrócono opodatkowanym 12.970 zł., przeto dochód rzeczywisty z dodatku krajowego w 1877 roku był 2,345.938 zł. 86 ct. Pozostało zaś z końcem roku budżetowego 1877, jako zaległość należytości z lat dawniejszych: 162.519 zł. 64 ct., jako zaległość należytości z roku 1877 roku: 158.076 zł. 43 ct., przeto ogółem zaległość dodatku krajowego z końcem 1877 roku wynosiła 320.596 zł. 7 ct. Komisya budżetowa z zadowoleniem zaznaczyć tu winna, że odpowiednio do życzenia wyrażonego przez nią w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków za rok 1876 Wydział krajowy dołączył do zamknięcia rachunków dokładne wykazy, które pozwoliły podać powyższe cyfry będące ważną wskazówką przy układaniu budżetu.

W tytule VII. „Zwroty zaliczek z lat ubiegłych“ preliminowano 44.000 zł., zaś dochód rzeczywisty był 80.426 zł., większy o 36.426 zł. Główną pozycyą dochodów w tym tytule, bo 45.977 zł. stanowi zwrot kosztów leczenia, które kraj zapłacił zastępczo za gminy w latach dawniejszych gdy jeszcze gminy obowiązane były ponosić połowę kosztów leczenia swych ubogich chorych, a których to zaległości nie zwróciły jeszcze gminy dotychczas w zupełności. W miarę

energiczniejszego ściągania przez władze rządowe tych zaległości i innych zaliczek jest dochód w tym tytule większy lub mniejszy; w r. 1877 energiczniej je ściągano, w skutek tego dochód był większy niż preliminowano.

W tytule VIII. „Rozmaite dochody“ preliminowano w budżecie wraz z kwotami niewłaściwie przy układaniu budżetu od wydatków bezpośrednio potrąconemi: 15.072 zł., dochody zaś w tym tytule wpisane przyniosły rzeczywiście 39.369 zł. więcej o 24.297 zł. Ten większy dochód rzeczywisty stąd głównie powstał, iż w budżecie nieprzewidziano dochodu z dobrowolnych datków na budowę dróg krajowych a datki te przyniosły 18.974 zł.; powtóre nieprzewidziano naturalnie, że sprawcy kradzieży kasy jasielskiej zostaną pochwyceni i zwrotu od nich 2.199 zł.; wreszcie zwrot pożyczek zaciągniętych z funduszu krajowego przyniósł więcej o 2.547 zł. niż przewidziano w budżecie, gdyż niektóre pożyczki były zaciągnięte już po uchwaleniu budżetu na rok 1877.

Dochody rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych tylko w tytule I z „Odnajmu ubikacyj sejmowych“ w którym preliminowano 1.200 zł. a., a rzeczywisty dochód wynosił 557 zł. albowiem mieszkań tych nie zdołano zaraz po zakmnięciu Sejmu korzystnie odnająć.

Jeżeli ogół rzeczywistych wydatków w 1877 r., wykazany zamknięciem rachunków za tenże r. w sumie 2,868.730 zł., porównamy z ogółem dochodów rzeczywistych wynoszących 2,727.730 zł., ujrzymy, że przewyżka rzeczywistych wydatków nad rzeczywiste dochody czyli istotny **niedobór** w r. budżetowym 1877, wynosi *141.000* zł. Niedobór ten pokryty został tymczasowo zasiłkiem zwrotnym czyli pożyczką z funduszu budowy gmachu *sejmowego* w kwocie 141.000 zł.

Komisya budżetowa czuje powinność zwrócenia tu uwagi Wys. Sejmu na główne powody tego niedoboru w 1877 r. i niedoborów występujących w coraz większych sumach w latach następnych 1878 i 1879. Pierwszym powodem tych niedoborów jest ciągły a wielki wzrost wydatków z skarbu krajowego na koszta leczenia ubogich chorych, tak, że gdy w 1875 r. rzeczywisty wydatek na ten cel z skarbu krajowego wynosił 292.611 zł., już 1877 r. wynosił 429.966 zł., zaś w 1879 r. 536.000 zł. Miała już komisya zaszczyt wykazać powyżej powody tego wzrostu wydatków, oraz w jaki sposób wpływa to na utworzenie rzeczywistego niedoboru, gdyż budżet na rok następny preliminuje się na podstawie rzeczywistego wydatku z roku poprzedniego. Drugim powodem niedoboru w 1877 r. i rosnących niedoborów w latach następnych, nie jest wzrost wydatków z skarbu krajowego na utrzymanie szkół ludowych w miarę pomnażania się liczby szkół zorganizowanych, gdyż powiększenie się wydatków z tego powodu przewidziano i obrachowano w budżetach, ale jest nieprawidłowe dawanie przez Radę szkolną krajową funduszom szkolnym okręgowym, z sumy przeznaczonej na inny cel, coraz znaczniejszych zasiłków zwrotnych w zastępstwie gmin i powiatów, które ciążącego na nich względem szkół obowiązku nie spełniają regularnie, to jest które nie płacą w właściwym czasie funduszom szkolnym okręgowym kwot należnych na mocy ustawy o utrzymywaniu szkół ludowych. Na takie właśnie zasiłki zwrotne w zastępstwie gmin i powiatów, wypłacono funduszom szkolnym okręgowym w 1877 roku 48.200 zł., które wprawdzie w 1878 roku funduszowi szkolnemu zwrócono, lecz równocześnie w tymże 1878 roku, znów na takie zaliczki zwrotne dano 103.305 zł., a na ten wydatek nie uchwalono w budżecie żadnego kredytu, bo Rada szkolna krajowa, która projekt budżetu szkolnego układa, nie żądała wcale kredytu na ten wydatek. Bliższe wyjaśnienie tego nieprawidłowego wydatkowania przedstawi komisya budżetowa poniżej zdając sprawę z zamknięcia rachunków funduszu szkolnego. Trzecim powodem zwiększania się wydatków i niedoborów od 1879 roku jest włożenie na kraj przez ustawę kwaterunkową z 11. Czerwca 1879 nowego wydatku, który corocznie wynosi około 80.000 zł., a który w budżecie układanym przed wydaniem wspomnionej ustawy, przewidzianym niebył. Wreszcie powodem niedoboru jest także fakt, że po uchwaleniu na rok następny budżetu — w którym to budżecie przewidziane i obrachowane dochody wyrównywały po-

stanowionym wydatkom (jak naprzykład w budżecie na 1877 r., wydatki uchwalone wynosiły ogółem 2,527.894 zł., a dochody przewidziane i preliminowane na takąż samą sumę, nie były przesadnie obrachowane, bo większą nawet istotnie przyniosły), uchwalano później kredyty dodatkowe, bez obmyślenia dla nich pokrycia, chociaż członkowie komisyi budżetowej zwracali na to uwagę wys. Izby.

Przystępujemy teraz do drugiej części naszego zadania w niniejszem sprawozdaniu, to jest do zdania sprawy z zamknięcia rachunków na rok 1877

funduszów i zakładów uposażonych z skarbu krajowego lub objętych tylko budżetem.

Pierwszym takim zakładem jest *szpital główny lwowski.* Zamknięcie rachunków tego zakładu za r. 1877 wykazuje, że w oddziałach chorych i położnic, wydatki rzeczywiste wynosiły ogółem 199.682 zł., gdy zaś wszystkie wydatki budżetem oznaczone były na 173.520 zł., przeto rzeczywiste były większe od preliminowanych o 26.162 zł. Tę przewyżkę wydatków rzeczywistych nad preliminarz spowodowało powiększenie się wydatków głównie w dwóch rubrykach: Mianowicie: w rubryce VIII „Koszta gospodarcze“, preliminowano 77.668 zł., wydano zaś rzeczywiście 96.272 zł., więcej o 18.604 zł. a to przeważnie w skutek powiększenia się liczby chorych w tym szpitalu, tak, iż było dni leczenia więcej o 10.416 niż w roku poprzednim który służył za podstawę do obrachowania wydatków przy układaniu preliminarza; w następstwie tego wydatki na żywność dla chorych w pozycyach 37 i 38 tej rubryki wzrosły o 10.731 zł., wydatki zaś na pranie bielizny chorych w pozycyach 41 i 42 wzrosły o 3.042 zł.; należy tu także dodać, iż na podwyższenie się wydatków na żywność wpłynęło podniesienie się jej cen, zaś podwyższenie się wydatków za pranie spowodowane zostało nietylko większą liczbą chorych, ale oddaniem prania w przedsiębiorstwo, gdyż nie można było pralni pomieścić w szpitalu. W rubryce XII „Utrzymanie budynków“, preliminowano 7.970 zł., wydano zaś rzeczywiście 16 062 zł. z powodu, że oprócz zwykłego utrzymania budynków wykonano roboty nieprzewidziane w budżecie, jako to: asfaltowanie posadzki i urządzenie wentylacyi w magazynie, w którym są przechowane rzeczy należące do chorych, asfaltowanie podłogi w dwóch innych magazynach, rury wodociągowe, wystawienie baraku w filii szpitala w realności Hoffmana i t. d. W innych rubrykach wydatków były tylko niewielkie zaoszczędzenia i przekroczenia budżetu, które komisya uznała wszystkie uzasadnione. Dochody własne szpitala lwowskiego, nie licząc zasiłku z funduszu krajowego, preliminowane były na 134.254 zł. przeniosły zaś rzeczywiście 149 042 zł. z powodu głównie, iż dochód z zapisów i legatów preliminowany na 7.600 zł., przyniósł 10.804 zł., zaś zwroty kosztów leczenia preliminowane na 100.800 zł., przyniosły istotnie 113.440 zł., bo w szpitalu leczono większą liczbę chorych niż przewidzianą w budżecie (ale byli to po większej części chorzy ubodzy, za których płaci skarb krajowy). Lecz pomimo, iż własne dochody rzeczywiste szpitala były większe niż preliminowano, wydatki rzeczywiste wynoszące 199.682 zł. przewyższały dochód szpitala o 50.639 zł., przeto zasiłek z funduszu krajowego dla pokrycia niedoboru, preliminowany w kwocie 39.266 zł., wynosił 50.639 zł.

Na utrzymanie *zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie* preliminowano w wydatkach zwyczajnych 103.487 zł. a w nadzwyczajnych 22.877 zł., razem 126.364 zł.; wydatki zaś rzeczywiste wynosiły: zwyczajne 163.014 zł., nadzwyczajne 27.731 zł., razem 190.745 zł., przeto więcej o 64.380 zł. niż preliminowano. Ta wielka przewyżka wydatków rzeczywistych nad preliminowane powstała przeważnie w skutek zwiększenia się wydatków w rubryce VIII „Koszta gospodarcze“, t. j. wydatków na żywienie, opranie, opał, oświetlenie, gdyż zwiększyła się znacznie liczba chorych leczonych w tym zakładzie, a liczba dni leczenia, która 1875 r. (na podstawie którego układano budżet) wynosiła 111.854 dni, wzrosła 1877 r. do 159.105, t. j. o 47.248 dni; prócz tego podniesła się cena żywności, a wreszcie stosunkowo do większej liczby chorych, pomnożono także stan służby. W następstwie tego wszystkiego, koszta gospodarcze, preliminowane na 60.310 zł.,

wynosiły istotnie 108.567 zł., więcej o 48.258 zł. Nadmienić tu winniśmy, że w tej rubryce VIII „Koszta gospodarcze“, w pozycyi 34tej wydatek na opał, preliminowano 5.000 zł., wydano zaś 9.415 zł., więcej o 4.415 zł., a nadto spotrzebowano zapas drzewa pozostały z roku poprzedniego 1876, oceniony na 500 zł. przy zamknięciu rachunków za ów rok poprzedni i wykazany w tem zamknięciu rachunków za 1876. Lecz ten blisko dwa razy większy wydatek rzeczywisty na opał w 1877 r. niż preliminowano, bo licząc wraz z zapasem drzewa z roku poprzedniego, wynoszący więcej o 4 915 zł., — jest usprawiedliwiony faktem. że znów z końcem roku 1878 wykazano zapas drzewa za 4.379 zł., który pozostał na rok następny 1878. Oprócz powyżej wskazanej głównej przyczyny podwyższenia wydatków rzeczywistych nad preliminarz, wpłynęło także na to podwyższenie wydatków: Po 1sze powiększenie się „kosztów utrzymania osób nieetatowych“ z 20.950 zł., które preliminowano, na 25.607 zł., z powodu, że utrzymywano dla obsługi większej liczby chorych liczniejszą służbę, co podniosło wydatek rzeczywisty o 4.453 zł. Po 2gie, że na utrzymanie budynków zakładu preliminowano 1.800 zł.. wydano zaś 5.305 zł., a przekroczenie to usprawiedliwia Wydział krajowy potrzebą zarządzenie „robót adoptacyjnych“ w gmachu i na folwarku, potrzebą urządzenia trzeciej kuchni i zwiększonym o 389 zł. wydatkiem za ubezpieczenie od ognia nowych części budynków, które jeszcze nie istniały w chwili układania preliminarza. Po 3cie na koszta utrzymania filij zakładu w Żółkwi i Przemyślu preliminowano 22.577 zł., wydano zaś rzeczywiście 27.431 zł., więcej o 4.854 zł., a to z powodu, że przy wielkim napływie chorych do zakładu Kulparkowskiego, potrzeba było przenieść do filij w Żółkwi i Przemyślu większą liczbę obłąkanych niż w preliminarzu przewidywano. Lecz wspomnieć tu należy, ze powiększenie się liczby chorych leczonych w zakładzie, wpłynęło także na podniesienie się dochodów własnych szpitala, albowiem dochód ze zwrotu kosztów leczenia od chorych płacących za siebie i od funduszów publicznych wynosił 33.689 zł. więcej o 19.689 zł. niż preliminowano.

Chociaż dochody własne zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, preliminowane na 15.384 zł,; przyniosły rzeczywiście 35.230 zł. z powodu wyżej wskazanego, jednak dla pokrycia przewyżki nad ten dochód, wydatków rzeczywistych wynoszących 190.745 zł., jak to wyżej wymieniliśmy, potrzeba było zasiłku z skarbu krajowego 155.515 zł., w miejsce preliminowanego w sumie 110.980 zł.

W *funduszu podrzutków* wydatki rzeczywiste wynoszące 16.557 zł., były mniejsze od preliminowanych w sumie 17.746 zł. o 1.986 zł., z powodu, że na koszta utrzymania dzieci preliminowano 16.000 zł., a wydano rzeczywiście 14.483 zł., lecz tylko z powodu, iż nie wszystkim żywiciel. kom dzieci wypłacono należytości za 1877 r. Właśnie z powodu tego, iż wydano mniej niż preliminowano, zasiłek z Skarbu krajowego wynoszący istotnie 16.337 zł., mógł być mniejszy od preliminowanego w sumie 17.746 zł.

Zamknięcie rachunków *szpitala krajowego św. Łazarza w Krakowie* wykazuje, iż wydatki we wszystkich czterech oddziałach tego szpitala, oznaczone w budżecie na 143.387 zł. wynosiły rzeczywiście 168.105 zł. przeto więcej od 24.718 zł. a powiększenie to wydatku nastąpiło głównie z tego powodu, iż wzrosła liczba chorych leczonych w tem szpitalu, i gdy liczba dni leczenia w 1875 r. (na podstawie którego budżet obrachowywano), wynosiła 125.681 dni, w 1877 wzrosła do 158.142, a zatem o 33.601 dni; nadto na podwyższenie wydatków wpłynęło także podniesienie się cen żywności. Te dwie wytknięte tu przyczyny spowodowały podwyższenie się wydatków rzeczywistych nad preliminarz w trzech rubrykach, mianowicie: w rubryce VIII. „koszta gospodarcze“, w której wydatek preliminowano na 54.323 zł. wydano zaś rzeczywiście 77.345 zł. więcej o 23.022 zł.; w rubryce IX. „koszta sanitarne“, w której preliminowano 5.625 zł. wydano zaś 6.579 zł. a to z powodu, że musiano dostarczyć żywność i lekarstwa dla większej liczby chorych a raczej przez większą ilość dni leczenia; w reszcie w rubryce IIgiej „koszta utrzymania osób nieetatowych“ wydatek oznaczony w budżecie na 34.820 zł. wynosił istotnie 37.818 zł., więcej o 2.998 zł., albowiem w skutek większej liczby chorych, których obsługiwać należało, powiększono nieco służbę, a nadto podniesienie się cen żywności wpłynęło na koszta utrzymania służby szpitalnej. Wreszcie na pod-

wyższenie ogólnej sumy wydatków zapisanych w rachunkach wpłynęło i to, że jeden z oddziałów tego szpitala miał rzeczywiste dochody większe niż wydatki rzeczywiste, o 5.692 zł., przeto odpowiednio ustawom tę przewyżkę przelano do skarbu krajowego, a w rachunkach funduszów szpitala św. Łazarza zapisać musiano tę kwotę w rubryce wydatków. Wszystkie przewyżki w rubrykach wydatków rzeczywistych nad preliminarz wynosiły 33.699 zł., lecz gdy w kilku także rubrykach były oszczędności, wynoszące 8.981 zł., przeto ogólna przewyżka wydatków rzeczywistych nad preliminowane była 24.718 zł. Ale z drugiej strony, ponieważ dochody własne szpitala św. Łazarza preliminowane w sumie 100.627, wynosiły rzeczywiście 133.530 zł. (a to głównie w skutek powiększenia się dochodu ze zwrotu kosztów leczenia, z preliminowanych 80.600 na 104.844 zł.), przeto zasiłek z skarbu krajowego preliminowany w sumie 42.760 zł., dany był istotnie w sumie 34 775 zł.

W tak zwanym *„funduszu policyjnym“* to jest funduszu domu roboczego, wydatki preliminowano na 1.525 zł. istotnie zaś nic niewydano, gdyż za utrzymanie korrekcyonistów w tym roku nic nie płacono, i dochody rzeczywiste tego funduszu przelano w kwocie 6.742 zł. do skarbu krajowego, a w kwocie 352 zł. do majątku zarodowego tegoż funduszu.

Zdanie sprawy z zamknięcia rachunków *funduszu szkolnego* musi nas dłużej zatrzymać. W przedłożonem zamknięciu rachunków przedstawiono, że wydatki funduszu szkolnego wyznaczone na r. 1877 w budżecie i w kredytach dodatkowych wynosiły ogółem 484.366 zł., gdy zaś ogółem wydano rzeczywiście 407.396 zł., przeto wydano m n i e j niż preliminowano o 76.971 zł. Taki korzystny wynik zamknięcia rachunków funduszu szkolnego za r. 1877 przedstawiono w skutek tego, że kredyt dodatkowy 120.424 zł. uchwalony przez Sejm 28. Sierpnia 1877 r. a dany na d w a l a t a 1877 i 1878, i dany tylko na zasiłki dla gmin na budowę domów szkolnych, wciągnięto mylnie przy zamykaniu rachunków całkowicie w sumę kredytów uchwalonych wyłącznie na r. 1877, i od tak zestawionego ogółu wydatków wyznaczonych na ów rok, odjęto ogół wydatków rzeczywistych, chociaż nawet w załącznikach do tego zamknięcia rachunków funduszu szkolnego za 1877 napisano wyraźnie, że ów kredyt 120.424 zł. dany na dwa lata, na cel wyłączny, a nieużyty wcale na ten cel w r. 1877, p r z e n i e s i o n o w c a ł o ś c i n a r. 1878. Jakoż w zamknięciu rachunków za r. 1878 znajdujemy ten kredyt w pełnej sumie 120.424 zł.

Komisya budżetowa zważając na przytoczone wyżej fakta, musi s p r o s t o w a ć przedłożone zamknięcie rachunków funduszu szkolnego na r. 1877, w ten sposób, że od kredytów preliminowanych na r. 1877 należy o d j ą ć przy zamknięciu rachunków za ów rok, kredyt 120 424 zł. dany na dwa lata, nieużyty w r. 1877 i przeniesiony w całości na rok 1878; a po takiem sprostowaniu zamknięcia rachunków, wydatki preliminowane na rok 1877 w budżecie i kredytach dodatkowych wynosiły ogółem 363.942 zł.; gdy zaś wydano rzeczywiście 407.396 zł., przeto istotnie wydano w i ę c e j niż preliminowano o 43.454 zł.

To przekroczenie budżetu funduszu szkolnego o 43.454 zł. powstało z powodu nieprawidłowego dania przez Radę szkolną krajową z kredytów wyznaczonych w I rubryce, sumy 48.200 zł. na wydatek wprawdzie potrzebny, na który jednak kredyt w tej rubryce uchwalony, nie był wcale przeznaczony, i na który to wydatek Rada szkolna w budżecie przez siebie układanym nie wstawiła żadnej sumy. Mianowicie: odpowiednio do projektu budżetu przedłożonego przez Radę szkolną, uchwalił wysoki Sejm w I rubryce wydatków na zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych, 160.000 zł. w budżecie, zaś 25.000 w kredycie dodatkowym, razem 185.000 zł., przeznaczając tę sumę d l a p o k r y c i a n a l e ż y t o ś c i j a k ą u s t a w a o u t r z y m a n i u s z k ó ł l u d o w y c h n a k ł a d a n a s k a r b k r a j o w y, tj. na pokrycie tej przewyżki wydatków na utrzymanie szkół ludowych której nie zdołały pokryć kwoty jakie na swoją szkołę obowiązane są płacić: gmina (12% podatków bezpośrednich), obszar dworski (4% podatków bezpośrednich) i powiat (4% podatków bezpośrednich). Tymczasem gdy kwoty należne od gmin i powiatów na utrzymanie szkół nie wpływały regularnie do funduszów szkolnych okręgowych, Rada szkolna krajowa

z owego kredytu 185.000 zł. uchwalonego w rubryce I na wyżej wykazany cel, asygnowała funduszom szkolnym okręgowym 48.200 zł. w takich zaliczkach, które mają zwrócić gminy i powiaty; to jest z funduszu przeznaczonego przez Sejm na spełnienie obowiązku nałożonego na skarb krajowy przez ustawę o utrzymywaniu szkół, dawała Rada szkolna zaliczki na rachunek obowiązku, który względem szkół powinny spełnić gminy i powiaty. Z tego powodu wydatek rzeczywisty w rubryce I wynosił 221.124 zł. i w rubryce tej nastąpiło przekroczenie preliminarza o 36 124 zł. a powinno było nastąpić zaoszczędzenie 12.076 zł. gdyby pieniądze z tej rubryki dawane były tylko ściśle na cel, na który były preliminowane.

Komisya budżetowa przyznaje w zupełności, że Rada szkolna krajowa znalazła się w bardzo trudnem położeniu, gdy kwoty należne funduszom szkolnym okręgowym od gmin i powiatów, nie wpływały regularnie do tych funduszów okręgowych, a wydatki bieżące nieodzowne dla utrzymania szkół ludowych, tj. na płace nauczycieli, opał i t d. trzeba było regularnie zaspakajać. Lecz jeżeli Rada szkolna krajowa sądzi, że w takim razie ma skarb krajowy dać funduszom okręgowym szkolnym zaliczki zwrotne aż zostaną ściągnione należytości od gmin, to powinna Rada szkolna krajowa w projekcie budżetu przez siebie układanym, zaproponować wstawienie oddzielnej pozycyi wydatków i oddzielnego kredytu na dawanie tych zaliczek zwrotnych, tak jak w budżecie dochodów wstawia oddzielną pozycyę dochodu ze zwrotu tych zaliczek. Wówczas wysoki Sejm roztrząsnąłby taką propozycyę Rady szkolnej i całą tę sprawę, albo przychyliłby się do proponowanego wstawienia oddzielnej pozycyi wydatków na te zaliczki zwrotne, albo obmyśliłby inny sposób zaradzenia chwilowemu brakowi w funduszach szkolnych okręgowych, sposób uporządkowania ich rachunków i ściągania należytości na szkoły. Z nieprawidłowego zaś i niezgodnego z zasadami budżetowemi wydatkowania z tej I rubryki wydatków funduszu szkolnego, wynikł w 1877 r. niedobór w tej rubryce wynoszący 36.124 zł., a w 1878 r. już wydatki rzeczywiste w tej rubryce były większe od preliminowanych o 111.241 zł. gdyż dano z tej rubryki funduszom szkolnym okręgowym 103.306 zł. na zaliczki zwrotne w zastępstwie gmin, ściągnąwszy równocześnie zaliczki dane w r. 1877 w kwocie 48.200 zł.

Miała wprawdzie Rada szkolna krajowa upoważnienie do przenoszenia kwot zaoszczędzonych w jednych rubrykach na pokrycie wydatków zwiększonych w innych rubrykach; ale ponieważ budżet nie obejmował wcale rubryki wydatków na wspomnione zaliczki zwrotne w zastępstwie prestacyi gmin dane, więc nie można było do nieistniejącej rubryki przenosić zaoszczędzeń z innych rubryk. Zresztą zaoszczędzenia w kilku rubrykach były bardzo drobne, a przeciwnie w dwóch rubrykach były znaczne przewyżki wydatków rzeczywistych nad preliminarz, (wprawdzie przewyżki uzasadnione, jak to ujrzemy) przeto nie można było nawet pokryć powiększenia wydatków w rubryce I oszczędnościami w innych. Kredyt zaś dodatkowy w rubryce XIV przeznaczony na zasiłki i zaliczki dla gmin na budynki szkolne, był dany przez wysoki Sejm na ten cel wyłącznie i na dwa lata, z zabronieniem przenoszenia oszczędności w tej rubryce na pokrycie innych wydatków, a niewydany, był i musiał być w całości przeniesiony na rok następny 1878.

Po tych uwagach, które wysoki Sejm raczył wziąść do wiadomości i w których rezultacie przedłoży niżej komisya budżetowa odpowiednie, zdaniem jej, wnioski wysokiemu Sejmowi do uchwalenia, przychodzimy do roztrząśnienia innych rubryk zamknięcia rachunków funduszu szkolnego.

W II rubryce wydatków „Na substytucye“ preliminowano 15.000 zł., wydano rzeczywiście 31.410 zł., więcej o 16 410 zł. Ta przewyżka wydatku rzeczywistego nad preliminowany, jest uzasadniona potrzebą ustanowienia znacznej liczby zastępców nauczycieli dla klas równorzędnych, które urządzić musiano z powodu wielkiej liczby uczniów w wielu szkołach ludowych. W rubryce XIII. „Rozmaite wydatki“, preliminowano 2.500 zł., wydano 5.432 zł,, z powodu iż zwroty mylnie pobranych dochodów były daleko znaczniejsze niż przewidziano. W rubr. XIV. „zasiłki bezzwrotne i zaliczki zwrotne dla gmin na budynki szkolne“, preliminowano (oprócz owego tylekrotnie wspomnionego kredytu dodatkowego 120.424 zł.) kredyt pierwotny 100.000 zł., mianowicie:

30.000 zł. na zasiłki bezpowrotne, 70.000 zł. na zaliczki zwrotne. Rada szkolna kraj. wydała z tej rubryki 28.030 zł. na zasiłki bezzwrotne, 66.909 na zaliczki zwrotne, razem 94.939 zł., reszty zaś 5.601 zł. użyła na pokrycie przewyżki wydatków w innych rubrykach, a przeto użyła nie odpowiednio ustawie skarbowej na r. 1877, która kredyt ten przeznaczyła wyłącznie na cel powyżej wskazany, to jest na zasiłki bezzwrotne i zaliczki zwrotne gminom na budowę szkół, i pozwoliła tylko na „virement“ w granicach tej rubryki, czyli na przenoszenie zaoszczędzeń w jednej pozycyi na wydatki drugiej pozycyi ale tylko tej rubryce.

Postępując ściśle wedle zasad budżetowych, komisya budżetowa powinnaby żądać pod względem formalnem, aby to zaoszczędzenie w XIV. rubryce wydatków 5.601 zł., których budżet na rok 1877 nie pozwalał wydawać na pokrycie przewyżki wydatków w innych rubrykach, były zwrócone do skarbu krajowego jako pozostałość z rachunków r. 1877, a przeto powinnaby komisya i w tym także punkcie żądać sprostowania w zamknięciu rachunków funduszu szkolnego za rok 1877. Jednak zważywszy, że z powodu nie zwołania Sejmu w roku zeszłym, przedłożone jest teraz Wysok. Izbie zamknięcie rachunków za dwa lata i do zamknięcia rachunków za rok 1877 zastosowano już rachunki na rok 1878, przeto przeprowadzenie powyższej formalnej poprawki, wymagałoby przerobienia rachunków i zamknięć rachunkowych; zważywszy dalej, że pod względem rzeczywistego wydatku z skarbu krajowego nie stałby się wydatek mniejszy w danym tu razie przez tę formalną poprawkę zamknięcia rachunków; albowiem gdyby przelano oszczędności w rubryce XIV. 5.601 zł. napowrót do skarbu krajowego, wykazane wówczas większe o 5.601 zł. przekroczenie w innych rubrykach, trzebaby znów pokryć powiększeniem o tę kwotę dodatku z skarbu krajowego, a tylko rachunki byłyby odpowiednio do zasad budżetowych zamknięte, — z tych powodów nie żąda komisya sprostowania i w tym także punkcie zamknięcia rachunków, ale w uwagach powyższych wskazuje nowy motyw do wniosku, który niżej przedstawi.

W rubrykach III, IV, V, VI, VII, VIII, X i XI poczyniła Rada szkolna krajowa zaoszczędzenia wynoszące razem 6.151 zł.; a te zaoszczędzenia, odpowiednio ustawie skarbowej, użyła na pokrycie przewyżki wydatków w innych rubrykach.

Własne dochody funduszu szkolnego, preliminowane w sumie 87.095 zł., przyniosły rzeczywiście 101.002 zł., lecz ponieważ wydatki rzeczywiste wynosiły 407.395 zł., przeto fundusz krajowy zamiast dodatku za r. 1877 preliminowanego (po odjęciu owego kredytu 120.424 zł. przeniesionego na rok 1878) w sumie 276.847 zł., dodał istotnie 306.393 zł. jak to już wykazaliśmy roztrząsając VII tytuł wydatków funduszu krajowego.

W rezultacie powyższych uwag komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm wyraża ubolewanie, iż przekroczono budżet funduszu szkolnego na r. 1877.
2. Wzywa się c. k. Rząd, aby polecił uporządkować rachunki funduszów szkolnych okręgowych.

Nadmienić tu wreszcie winna komisya, że przyjęciem przez wys. Sejm do wiadomości sprostowanego, w skutek przeniesienia kredytu dodatkowego 120.424 zł. na r. 1878, zamknięcia rachunków funduszu szkolnego krajowego na r. 1877, załatwione jest zarazem przedłożenie Wydziału krajowego wniesione do Sejmu w teraźniejszej sesyi lecz datowane 6 marca 1879, „w sprawie pokrycia przekroczeń budżetu funduszu szkolnego na rok 1877“.

Z zamknięcia rachunków za rok 1877 czterych funduszów nieuposażonych z skarbu krajowego, lecz budżetem objętych, t. j. „*Domestykalnego*“, „*Kultury krajowej*“ „*Stanowego sierocińskiego* i „*Funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego* przekonała się komisya, iż wydatki i dochody rzeczywiste tych funduszów odpowiadały z małemi różnicami, przewidzianym w budżecie, a wspomnione różnice były uzasadnione. Przewyżkę rzeczywistych dochodów nad wydatki przyniesiono do zarodowego majątku fundacyi.

Zamknięcie rachunków „*Funduszu szkoły weterynaryi*“ przedstawia, że wydatki rzeczywiste w kwocie 2.904 zł. były o 45 zł. mniejsze od preliminowanych w kwocie 2.949 zł.; lecz na-

tomiast dochody rzeczywiste 3.101 zł., były od preliminowanych 1.939 zł., większe o 1.162 zł., a to z powodu wynajęcia znaczniejszej, niż przewidziano, części budynków na mieszkania prywatne.

Zamknięcie rachunków *funduszu budowy zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie* wykazuje ogół wydatków rzeczywistych na te budowy w 1877 r. 45.407 zł. Gdy zaś dochodu rzeczywiste w owym roku wynosiły 26.335 zł. a wraz z pozostałością z rachunków z r. 1876 w kwocie 29.722 zł. wynosiły 56.056 zł.; przeto pozostałość z tego funduszu po zamknięciu rachunków z końcem r. 1877, była 10.650 zł., mianowicie 8.650 zł. w gotówce a 2.000 zł. na zaliczkach.

Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873. Wydatki rzeczywiste tego funduszu w r. 1877 wynosiły ogółem 105.032 zł., dochody zaś w ciągu tegoż roku 182.216 zł., a dodawszy do tego pozostałość z rachunków przy ich zamknięciu z końcem roku 1876 wykazaną w sumie 93.753 zł.; przeto ogół dochodów do rozporządzenia na pokrycie wydatków w 1877 wynosił 275.969 zł., od tej zaś sumy odjąwszy ogół wydatków 105.032 zł., wykazuje się pozostałość z rachunków po ich zamknięciu z końcem r. 1877 — 170.937 zł.

Nadmienić tu winniśmy, że stosownie do uchwały wys. Sejmu z 14 października 1878 zapisano w wykazie czynnych należytości tego funduszu sumę 244.819 zł. 92 ct., którą winien był skarb krajowy z końcem roku 1877 funduszowi pożyczki z 1873 r. w skutek zaciągniętej na budowę kulparkowską pożyczki w 1875 i 1876 na mocy uchwały sejmowej z 15 października 1874.

Fundusz budowy gmachu sejmowego. Fundusz ten utworzony został uchwałą sejmową z 5 kwietnia 1876 r. z wielkiej pozostałości z rachunków funduszu krajowego z lat ubiegłych, wynoszącej 867.762 zł. 10 ct.; od tej jednak pozostałości, wys. Sejm uzupełniając swoją uchwałę z 5 kwietnia 1875 r. w dnia 26 kwietnia 1876 r. polecił odjąć kwoty: 51.461 zł. 97 ct. i 58.323 zł. i przeznaczył te kwoty na pokrycie niedoboru w budżecie funduszu krajowego w r. 1876 i 1877. Przeto po odjęciu tych kwot dwóch, wynoszących razem 109.784 zł. 97 ct., ten fundusz budowy gmachu sejmowego stanowiła w d. 26 kwietnia 1876 r. suma 757.977 zł. 13 ct. oraz zakupione poprzednio realności i place pod budowę gmachu sejmowego.

Po dodaniu do tej sumy wszystkich dochodów jakie miał fundusz budowy w ciągu r. 1876 (t. j. dochodu z oprocentowania tej sumy: 23.923 zł. 60 ct., dochodu z odprzedania części placu 7 143 zł. 50 ct. i dochodów z realności oraz przygodnych 5.543 zł. 20 ct.) wynoszących razem 36.610 zł. 30 ct., a po odjęciu wydatków poczynionych w roku 1876 na administracyę realności i przygotowania do budowy w kwocie 11.247 zł. 43 ct., — wynosił cały fundusz budowy gmachu sejmowego z początkiem r. *1877*, z którego to roku badamy zamknięcie rachunków, sumę *783.340* zł., a to: w gotówce 653.439 zł. 66 ct., w należytościch czynnych 7.143 zł. 50 ct.

Dochody funduszu w ciągu r. 1877 wynosiły 50.932 zł. 86 ct., mianowicie z oprocentowania gotówki: 48.025 zł. 34 ct., dochody z realności i rozmaite 2.907 zł. 52 ct. Wydatki rzeczywiste funduszu w ciągu r. 1877: 1) na administracyę realności 1.872 zł. 92 ct., 2) na administracyę budowę 445 zł. 87 ct., 3) na budowę 30.371 zł. 17 ct., razem wydatki rzeczywiste wynosiły 32.689 zł. 96 ct. Oprócz tego pożyczył tymczasowo fundusz budowy skarbowi krajowemu na pokrycie niedoboru w budżecie 1877 r. 140.999 zł. 74 ct., przeto ogół wydatków wynosił 173.689 zł. 70 ct. Odjąwszy te wydatki od dochodów r. 1877 połączonych z zapasem na początku r. 1877 co razem tworzyło sumę 834.972 zł. 86 ct., pozostał stan funduszu budowy z końcem r. 1877: w gotówce 653.439 zł. 66 ct. w należytościach czynnych (7.143 zł. 50 ct. i 140.999 zł 74 ct.) 148.143 zł. 24 ct., ogółem cała pozostałość funduszu z końcem roku 1877 wynosiła *801.582* zł. *90* ct

Komisya budżetowa zdawszy wys. Izbie sprawę w powyższy sposób z zamknięcia rachunków za r. 1877 funduszu krajowego, oraz funduszów uposażonych z skarbu krajowego lub budżetem objętych, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

(Uchwała).

Udziela się Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków za rok 1877 funduszu krajowego i funduszów uposażonych z skarbu krajowego lub budżetem objętych.

We Lwowie dnia 22 czerwca 1880.

przewodniczący
H. Wodzicki.

sprawozdawca
Leon Chrzanowski.

L. 341/s.

Alegat. [redacted], 66.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków za rok 1878 funduszu krajowego oraz funduszów uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 8. Czerwca przekazane zostało komisyi budżetowej do zbadania Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszu krajowego za rok 1878 i wszystkich funduszów zostających pod zarządem lub kontrolą Wydziału krajowego.

Fundusze których zamknięcie rachunków polecono nam zbadać, rozpadają się na dwa działy: a) fundusze zostające pod bezpośrednim zarządem Sejmu i Wydziału krajowego i dla których Sejm uchwala corocznie budżet dochodów i wydatków, b) fundusze samoistne, dla których Sejm budżetu nie układa, któremi Sejm nie zarządza, nad któremi ma tylko najwyższy nadzór, ażali zarząd temi funduszami jest prawidłowy i odpowiedni celom na które są przeznaczone.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje zamknięcie rachunków funduszów pierwszej kategoryi t. j. funduszu krajowego a w ściślejszem znaczeniu oraz funduszów ze skarbu krajowego uposażonych lub budżetem objętych. Zamknięcie rachunków funduszów drugiej kategoryi będzie przedmiotem osobnego sprawozdania.

Badając formę przedłożonego zamknięcia rachunków, komisya budżetowa przyszła do przekonania, że Wydział krajowy z wyjątkiem jednego wypadku poniżej szczegółowo wyłuszczonego, zastosował się pod tym względem do postanowień Wys. Sejmu z lat 1874 i 1876 jak niemniej do dodatkowych uchwał Wys. Sejmu z dnia 14. Października 1878. Nadto Wydział krajowy uwzględnił uwagi zawarte w sprawozdaniu komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków za lata 1875 i 1876 odnośnie do tabelki wykazującej, jaka kwota z ogólnej sumy dodatków do podatków wpłynęła na rachunek należytości za rok bieżący, a jaka na rachunek zaległości z lat ubiegłych. Znalazła również uwzględnienie uwaga, aby tak przy sumarycznych wykazach, jak i przy szczegółowych pozycyach, te tylko należytości czynne i bierne były umieszczone, które pochodzą z tego roku, z którego rachunki są składane. Należytości zaś z lat ubiegłych tak czynne jak bierne wykazane zostały w oddzielnej tabelce z potrzebnemi objaśnieniami.

Co się tyczy uzasadnienia przez Wydział krajowy pozycyj, które wykazują większe lub mniejsze wydatki niż preliminowano w budżecie, komisya budżetowa nie może zataić uwagi, że przy niektórych pozycyach, poniżej szczegółowo wyłuszczonych, niema wcale uzasadnienia albo są one zbyt ogólnikowe i nie tłómaczą należycie konieczności przekroczenia.

Komisya budżet. wyraża życzenie, aby na przyszłość uzasadnienia te były mniej ogólnikowemi ale bliżej i dokładniej określały powody przekroczenia, ile możności poparte cyframi lub innemi rzecz wyjaśniającymi szczegółami.

Po tych uwagach ogólnych przechodzimy do zbadania zamknięcia rachunków

funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu

Zamknięcie rachunków przedłożone przez Wydział krajowy wykazuje, iż ogólne wydatki tak zwyczajne jak i nadzwyczajne funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu wynosiły w r. 1878 zł. 3.013.808. Że zaś wszystkie rubryki i pozycye wydatków funduszu krajowego uchwalone w budżecie na rok 1878 wraz z uchwalonymi dodatkowymi kredytami wynosiły ogółem tylko zł. 2,770.979 przeto okazuje się, że wydatki rzeczywiste były większe od preliminowanych o zł. 242.829.

Przy bliższem badaniu pojedyńczych rubryk okazuje się, że wydatki rzeczywiste w rubrykach I., VII., X. (zwyczajne), XI., XIII. były mniejsze niż je w budżecie preliminowano o zł. 54.030; natomiast w rubrykach II., III., IV., V., VIII., IX., X. (nadzwyczajne) XII. i XIV. wydatki rzeczywiste były większe od kwot w budżecie na te rubryki przeznaczonych o zł. 296.859. Z porównania tych dwóch sum wynika, że w ogóle wydatki rzeczywiste w r. 1878 były większe od preliminowanych w budżecie o zł 242.829 jakto wyżej wykazano zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego.

Idąc powyżej wskazanym porządkiem, komisya budżetowa zastanawiała się najprzód nad rubrykami, w których wydatki rzeczywiste były mniejsze, niż kwoty preliminowane, badając powody tych zaoszczędzeń.

W rubr. I. Koszta reprezentacyi kraju preliminowano na rok 1878 złr. 101.600 wydano zaś rzeczywiście zł. 86 277, przeto wydano mniej o zł. 15.323. Oszczędność ta powstała ztąd, że w pozycyi 3ej tej rubryki preliminowano dyety dla pp. posłów na dni 60 a sesya sejmowa trwała tylko dni 38; również nie wydano nic z kwoty zł. 2 000 preliminowanej dla zastępców członków Wydziału krajowego. Kwoty te zaoszczędzone, jak i niektóre pomniejsze w tej rubryce wynoszą właściwie zł. 19.172, że jednak pozycya 4ta tej rubryki koszta druków wykazuje rzeczywiste wydatki większe od preliminowanych o zł. 3.849, przeto wydano ogółem w tej rubryce mniej o zł. 15.323.

Uzasadnienie przekroczenia wydatku na koszta druków i uwagi komisyi znajdują się poniżej.

W rubr. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego, preliminowano na rok 1878 złr. 549.406, wydano zaś rzeczywiście zł. 540.599, a więc mniej o zł. 8.807. Następujące pozycye tej rubryki wykazują mniejsze wydatki niż preliminowano.

1. poz. 51. rata umorzenia pożyczki na budowę własnego gmachu dla szkoły sztuk pięknych w Krakowie, ponieważ budynek na umieszczenie tej szkoły nie był jeszcze wzniesiony i z przeznaczonej na spłacenie raty zł. 7.000 wydano tylko zł. 5.000 na zapłacenie czynszu.

2. w pozyci 73 nie wydano zł. 2.000 przeznaczonych na stypendya geologiczne. Wydział krajowy w przedłożonem sprawozdaniu nie podał przyczyny, dla czego stypendya te nie zostały rozdane. Objaśnienie to znajduje się w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego mianowicie nie zostały rozdane te stypendya z powodu braku odpowiednich kandydatów.

3. umieszczona w pozycyi 81a kwota zł. 1800 na zalesienie wydm piaszczystych w powiatach Nisko i Tarnobrzeg wydaną została z funduszu kultury krajowej.

4. Z kwoty zł. 11.000 przeznaczonej w poz. 816 na fundacyę stypendyjną rolniczo-przemysłową użyto tylko zł. 6.000, która pierwotnie przeznaczoną była na subwencyę wystawy krajowej z r. 1877, a która przez komitet tej wystawy podniesioną nie została. Resztująca zaś kwota zł. 5.000 wypłaconą była komitetowi wystawy jeszcze w r. 1876 i przez ten komitet funduszowi krajowemu zwróconą została.

5. poz. 82, wydatki na szkoły, wykazuje rzeczywiste wydatki mniejsze od preliminowanych o zł. 1.919. Pozycya ta będzie poniżej w szczegółowem zamknięciu rachunków funduszu szkolnego osobno wyłuszczoną. Suma tych zaoszczędzeń wraz z niektóremi pomniejszemi wynoszą ogółem zł. 14.304; ponieważ jednak pozycya 68 wydatki szkół rolniczych w Dublanach wykazuje większe wydatki niż preliminowano o zł. 5.498, (o czem poniżej przy szczegółowem zamknięciu rachunków) więc w całej rubryce wydano mniej jak powyżej wykazano zł. 8.806.

Rubr. X. drogi krajowe, w wydatkach zwyczajnych, w których się mieszczą koszta zarządu, utrzymanie dróg i wydatki na myta wynoszą rzeczywiste wydatki zł. 606.294, że zaś na te działy preliminowano zł. 618.638 wydano więc rzeczywiście mniej o zł. 12.344. Na to zaoszczędzenie złożyły się głównie następujące pozycye 148a: koszta komisyjne przy mytach w których zaoszczędzono zł. 1.732 i poz. 149 przerwy z powodu szkód elementarnych przy mytach w których wydano mniej, niż preliminowano o zł 2.309, ponieważ rzeczywiste potrzeby większych wydatków nie wymagały; nakoniec wykazuje dział C. tej rubryki, koszta utrzymania dróg poz. 111—145 ogólne rzeczywiste wydatki mniejsze od preliminowanych o zł. 8.463 jako wynik z porównania sum które na utrzymanie jednych dróg zaoszczędzono (zł. 54.984) z kwotami, które wydano więcej niż preliminowano na utrzymanie innych dróg (zł. 46.521). Różnic tych Wydział krajowy nie uzasadnił, ale zamieścił następującą uwagę: „usprawiedliwienia technicznego powodów tak przekroczeń jak i oszczędności w wydatkach na poszczególne drogi nie zamieszcza się w obec cyfry ostatecznej wykazującej 8.643 zł. oszczędności, a głównie z uwagi na objawione życzenie komisyi lustracyjnej w r. 1878 (alegat 149 str. 16.)

Komisya budżetowa z przyjemnością przyjęła do wiadomości korzystny ten rezultat, tembardziej, że w tej rubryce w ostatnich kilku latach zamknięcia rachunków prawie zawsze większe lub mniejsze wykazują oszczędności.

Co do formy jednak zamknięcia rachunków tej rubryki, komisya musi zauważyć, że objawione przez komisyę lustracyjną w roku 1878 życzenie, (które już dla tego nie zostało przez Wys. Sejm zaaprobowane, że odnośne sprawozdanie nie przyszło wcale pod obrady reprezentacyi,) „aby na przyszłość Wydział krajowy przyjął w ogóle za zasadę preliminowanie ryczałtowe kosztów na konserwacyę dróg“, jeżeli Wydział krajowy w ogóle chciał się doń zastosować, mogło się odnosić jedynie do preliminarzy od r. 1880 począwszy, że jednak życzenie to nie odnosi się do zamknięć rachunkowych w ogóle, a już wcale nie do zamknięcia rachunków z r. 1878 które powinno było ściśle być zastosowane do formy budżetu na r. 1878 uchwalonego.

Wypowiedziane zaś przez Wydział krajowy zdanie, że uzasadnienia pojedyńczych pozycyi nie zamieszcza się z powodu, że cała rubryka wykazuje oszczędności, komisya budżetowa z tem przyjmuje zastrzeżeniem, że to odnosi się wyłącznie do tej rubryki, w której uzasadnienie pojedyńczych pozycyj musiałoby być zbyt ogólnikowe, ale zasada ta nie może służyć za dyrektywę przy innych rubrykach, w których zdaniem komisyi wszelkie zboczenia od preliminowanych kwot na poszczególne pozycye winne i mogą być szczegółowo uzasadnione, chociażby cała rubryka przekroczenia nie wykazała.

Na budowę nowych dróg i rekonstrukcyę preliminował budżet na r 1878 ryczałtową kwotę zł. 400.000, wydatki zaś rzeczywiste wynoszą zł. 407.782 więc wydano więcej o zł. 7.782. W przedłożonem zamknięciu rachunków, Wydział krajowy tej nadwyżki nie uzasadnia z powodu, że na rzecz budujących się dróg wpłynęły w ciągu r. 1878 datki dobrowolne w sumie 7.664 zł. Komisya budżetowa na tę argumentacyę zgodzić się nie mogła, więc żądała bliższego umotywowania tego przekroczenia, a otrzymawszy takowe, przyszła do przekonania, że przekroczenie to jest w zupełności uzasadnione.

W rubr. XI. Dotacye dla zakładów krajowych wynosiła preliminowana kwota zł. 239.654, wydano zaś rzeczywiście tylko zł. 230.906 więc wydano mniej o zł. 8.748 z powodu, że wydatki na szpital powszechny i na fundusz podrzutków we Lwowie i na oddział położnic i podrzutków św. Łazarza w Krakowie były mniejsze od preliminowanych o zł. 28.346. Zaś wydatki w zakładzie obłąkanych w Kulparkowie przewyższyły kwotę preliminowaną o zł. 14.641 a wydatki na oddziale chorych w szpitalu św. Łazarza i na oddziałach syfilitycznych i obłąkanych w szpitalu św. Ducha w Krakowie były większe od preliminowanych o zł. 4.957, przeto ogólne zaoszczędzenie w tej rubryce wynosi jak powyżej zł. 8.748. Zbadanie i uzasadnienie powyżej wykazanych różnic znajduje się poniżej przy szczegółowem zamknięciu rachunków tych zakładów dotowanych z funduszu krajowego.

W rubr. XIII. Budowy wodne preliminowano na regulacyę rzeki San zł. 7.143 jako ratę z przeznaczonej na ten cel ogólnej kwoty zł. 50.000 i na regulacyę rzeki Brnia 6.000 zł. Z tych dwóch sum tylko druga została w całości użytą, z kwoty zaś przeznaczonej na regulacyę Sanu nie wydano nic, z powodu, że regulacya ta w r. 1878 jeszcze rozpoczętą nie została. Wydano więc z tej rubryki mniej o zł. 7.143.

Przechodzimy teraz do zbadania rubryk w których wydano rzeczywiście więcej niż preliminowano.

Przedewszystkiem komisya zastanawiała się nad poz. 4. rubr. I. Koszta druków, na którą była preliminowana kwota zł. 14 000 a wydano rzeczywiście zł. 17.848 a więc wydano więcej o zł. 3.840. Wydział krajowy uzasadnia tę nadwyżkę wydatków rzeczywistych tem, że koszta druku zależą od ilości sprawozdań Wydziału krajowego i komisyi Wys. Sejmu i naprzód dokładnie obliczone być nie mogą.

Według wynikłości z lat 1873—1875 roczny koszt druków wynosił w przecięciu 15.306, a jeżeli do rachunku weiągniemy jeszcze następne dwa lata 1876 i 1877 to wynikłość tych 5 lat 1673—1877 wynosi w przecięciu zł. 15.250 rocznie. Stosunek ten wiadomym był tak Wydziałowi krajowemu jak i komisyi budżetowej przy układaniu budżetu na rok 1878. Jednak tak Wydział krajowy jak i komisya budżetowa zaproponowały a następnie Wys. Sejm uchwalił wstawić do tej pozycyi kwotę zł. 14.000, „w przekonaniu“ jak się wyraża sprawozdanie komisyi budżetowej o preliminarzu funduszu krajowego na r. 1878 str. 8., „że w tym dziale wydatków znaczne oszczędności mogą być osiągnięte przez zmniejszenie liczby alegatów dołączanych tak do sprawozdań z czynności Wydziału krajowego jakoteż do sprawozdań budżetowych w kierunku wskazanym przy sprawozdaniu komisyi o dochodach i zamknięciu rachunków“. Rezultat zamknięcia rachunków przekonywa nas, że nie tylko nie udało się Wydziałowi kraj. osiągnąć owe spodziewane oszczędności, ale wykazuje nadto nadzwyczajny wzrost tych kosztów tak, że cyfra wydatków rzeczywistych w roku 1878 na koszta druków przewyższa cyfry wszystkich pięciu lat poprzednich.

Co do tej pozycyi i możliwych w niej na przyszłość oszczędności, komisya budżetowa odwołuje się do uwag poczynionych w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków z r. 1877.

W rubr. II koszta zarządu wynosiła preliminowana kwota zł. 200.939, wydano zaś rzeczywiście zł. 219.000 więc wydano więcej o zł. 18.061. Przekroczenie to powstało stąd, że na zaliczki dla urzędników była preliminowana kwota 2.700 zł. a wydano rzeczywiście, po potrąceniu zwróconych rat w ciągu r. 1878, kwotę zł. 5.974, więc wydano więcej o zł. 3.274; że wskutek uchwały wys. Sejmu powiększony został etat urzędników o 2 sekretarzy i 1 koncepistę a posada ekspedytora została nowo utworzoną, co na r. 1878 spowodowało wydatki w budżecie nieprzewidziane w kwocie zł. 1.472; że z powodu znacznie zwiększonych czynności musiano użyć więcej sił pomocniczych, co właśnie spowodowało wys. Sejm do powiększenia etatu, pomocnicze te siły (dyurniści) kosztowały w r. 1878 dla oddziału konceptowego i kasowego zł. 10.190, preliminowana zaś kwota na te wydatki wynosiła tylko zł. 7.539, wydano więc więcej o zł. 2.597; że na rachunek czynszu za lokalności zajmywane przez Wydział krajowy wydano w r. 1878 zł. 5.824

więcej niż preliminowano, wypłacono bowiem p. Glixelemu zł. 5 000, jako drugą połowę zaliczki zł. 10.000 przyrzeczonej mu w r. 1877 na rachunek czynszów za lata przyszłe; że na pensye i zaopatrzenia wydano więcej o zł. 2.771, których przyjęcie na fundusz krajowy wys. Sejm już zaaprobował uchwalając dla tych emerytów odpowiednie kwoty w budżecie na r. 1879; że na koniec pozycya 27a, koszta podróży dla urzędników w ogóle wykazuje rzeczywiste wydatki w kwocie zł. 5.900 podczas gdy preliminowano tylko zł. 2.600 wydano więc więcej o zł. 3.300. Większy ten wydatek usprawiedliwia się coraz większą potrzebą wysyłania komisyi dla wykonania kontroli nad majątkami gminnemi. Część tych kosztów bywa wprawdzie zwracaną ale za r. 1878 zostało zaległych z tego tytułu zł. 1.109, ponieważ ściągnięcie napotyka często na wielkie przeszkody.

Inne pomniejsze dostatecznie uzasadnione przekroczenia w pojedyńczych pozycyach tej rubryki zostały pokryte nieznacznemi oszczędnościami osiągniętymi w innych pozycyach.

Rubr. III koszta leczenia ubogich chorych wykazuje największe przekroczenie bo kwotę zł. 148.585 wynoszące. Wydatki rzeczywiste tej rubryki, po potrąceniu zwrotu zaliczek z r. 1878 od gmin obowiązanych i samopłacących w kwocie zł. 6.430 wynoszą zł. 498.585 Suma zaś preliminowana w budżecie wynosi tylko zł. 350.000. Przekroczenie to Wydział krajowy uzasadnia, zdaniem komisyi słusznie, wzrastającą z każdym rokiem ilością dni leczenia. Wprawdzie nie we wszystkich szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych taksa dzienna była jednakową mimo to porównanie przeciętnej ilości dni leczenia w kilku latach z przeciętnym kosztem udowadnia, iż wzmaganie się wydatków zostaje w przybliżonym stosunku do wzrostu dni leczenia. Suma zł. 350.000 wyznaczona w budżecie za r. 1878 obliczoną była stosownie do liczby dni leczenia w r. 1876, wynosiły one 526.608 dni, kosztowały bez potrącenia zwrotów zł. 367.932, w r. zaś 1878 wzrosły dni leczenia do 776.997 i kosztowały bez potrącenia zwrotów zł. 504.079. W r. 1876 koszt dnia leczenia wynosił w przecięciu ct. 69, w r. 1878 tylko ct 65. Różnica ta jednak nie dowodzi bynajmniej aby koszt dnia leczenia w r. 1878 był o tyle mniej zy, lecz pochodzi ona z rozmaitej wysokości taks i rozmaitej ilości dni leczenia po pewnej taksie. Do powiększenia przekroczenia przyczyniła się ta okoliczność, że zaliczkowo w zastępstwie gmin wypłacone koszta leczenia nie zostały w całości w r. 1878 zwrócone, pozostała zaległość wynosi 4.906 zł. Wydatki rzeczywiste tej rubryki są więc zdaniem komisyi uzasadnione. Wzmagające się zaś z roku na rok z tego tytułu wydatki obciążające skarb krajowy, są przedmiotem osobnego sprawozdania Wydziału krajowego, które wys. Sejm przydzielił komisyi administracyjnej.

W rubr. IV koszta szczepienia preliminowano zł. 34.350, wydano zaś rzeczywiście 57.219, więc wydano więcej o zł. 22.890. Główna przyczyna tego przekroczenia leży w zwiększonych kosztach podróży i dyetach lekarzy z powodu szczepienia, na co preliminowano zł. 32.500 a wydano rzeczywiście zł. 55.111.

Z powodu zaprowadzenia w r. 1875 corocznego szczepienia, wydatek ten wynosił w r. 1876 zł. 55.000, w r. 1877 zł. 55.340, a w r. 1878 zł. 55.141. Wys. Sejm uchwalając na wniosek komisyi budżetowej wstawienie do tej rubryki kwoty 33.000 na r. 1878, pomimo, że wiadomy już był rezultat zamknięcia rachunków za r. 1876, wykazujący w tej rubryce wydatki rzeczywiste w kwocie zł. 55.000, sądził, że wydatek roku 1876 nie może służyć za miarę przyszłych potrzeb, ponieważ w pierwszym roku po zaprowadzeniu corocznego szczepienia musiano szczepić wiele dzieci starszych, co się już powtarzać nie będzie. Praktyka jednak pokazuje, że wskutek zaprowadzenia corocznego szczepienia, wydatek na koszta podróży i dyety lekarzy zaczyna się ustalać na kwotę zł. 55.000. Komisya budżetowa uznając słuszność powodów podanych przez Wydział krajowy, nie można jednak zataić, że kwota tak znaczna na te koszta zbyt jest uciążliwą dla skarbu krajowego i wyraża nadzieję, że usiłowania Wydziału krajowego przedsięwzięte w skutek polecenia Wys. Sejmu z d. 18 października 1878, a mianowicie zapewniona Wydziałom powiatowym kontrola nad ścisłem przestrzeganiem instrukcyi sprowadzi na przyszłość ograniczenie wydatków na ten cel przez skarb krajowy łożonych.

W rubr. V. wydatki sanitarne preliminowano kwotę zł. 37.900 wydano zaś rzeczywiście zł. 57,474, więc wydano więcej o zł. 19.574. Znaczne to przekroczenie uzasadnia Wydział krajowy tem, że wydatki te, z natury swojej nadzwyczaj zmienne nie przedstawiają żadnej podstawy do ich obliczenia w budżecie. Komisya budżetowa nie może nie uznać słuszności tych powodów, a zarazem zwraca uwagę wys. Sejmu na odezwę c. k. Namiestnictwa z d. 4 października 1879 zamieszczoną w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego str 101, zawiadamiającą, że od 1 października 1879 koszta podróży i dyety lekarzy przejdą na rachunek skarbu państwowego.

W rubr. VIII. Utrzymanie pomników historycznych preliminowano kwotę zł. 9.000, wydano zaś rzeczywiście zł. 11.083, a więc więcej o zł. 2.083. W poz. 86 tej rubr. było preliminowanych na restauracyę pomników w ogóle zł. 1.500, wydano zaś tylko 576 zł. więc mniej o zł. 924, natomiast wydano na krajowe archiwum aktów grodzkich we Lwowie i Krakowie 3.007 zł. Wydatek ten nie był w budżecie przewidzianym pomimo, że uchwałą z dnia 21 Sierpnia 1877 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby archiwa aktów grodzkich i ziemskich odebrał od rządu w zarząd reprezentacyi kraju.

Rubr. IX. Kwaterunkowe żandarmeryi wykazuje przekroczenie w kwocie zł. 3377 gdyż preliminowano w tej rubryce zł. 62 507 a wydano rzeczywiście zł. 65.884. Wydatki te ponad preliminowane kwoty spowodowane zostały przez urządzenie nowych stacyj żandarmeryi, w skutek czego zaszła potrzeba urządzenia takowych kosztem zł. 1355, na co w budżecie żadna kwota nie była preliminowana. Z tego samego powodu zwiększył się także ryczałt na potrzeby kwaterunkowe.

Rubr. XII wydatki na szupaśnictwo wykazuje rzeczywiste wydatki w kwocie zł. 31.529, a gdy preliminowano tylko zł. 25.000 przeto przekroczenie wynosi zł. 6530, z powodu zlikwidowania znaczniejszej ilości rachunków aniżeli w budżecie przewidziano.

Rubr. XIV rozmaite wydatki, w przedłożonem przez Wydział krajowy zamknięciu rachunków dzieli się na dwa działy. Dział pierwszy obejmuje wydatki w budżecie wyszczególnione, do drugiego zaś zalicza Wydział krajowy wydatki w budżecie niewyszczególnione.

W dziale pierwszym tej rubryki wydatki wyszczególnione w budżecie preliminowano kwotę zł. 115.000, wydano zaś rzeczywiście zł 117.706, a więc wydano więcej o zł. 2747. Z przeznaczonych do rozporządzalności Wydziału krajowego zł. 30.000 Wydział krajowy według załączonego do zamknięcia rachunku tej pozycyi szczegółowego wykazu wydał zł. 29.880. Z preliminowanych na utworzenie i uposażenie szkół rękodzielniczych i na koszt opisu wystawy krajowej zł. 9000 wydano tylko 5322, a więc mniej o zł. 3678. Natomiast przekroczono o zł. 6436 wydatki na budowę zakładu kulparkowskiego sumę pozostałą z kredytu udzielonego na ten cel w r. 1877. Pozycya ta będzie osobno omówioną przy szczegółowem zamknięciu tego rachunku.

W dziale drugim tej rubryki znajdują się wydatki w budżecie na rok 1878 wprawdzie nie preliminowane, które jednak na podstawie dawniejszych uchwał wys. Sejmu lub na mocy innych zobowiązań poczynione być musiały. Do pierwszej kategoryi należy wydatek zł. 10.000 pożyczonych na budowę szpitalika św. Zofii we Lwowie na mocy uchwały wys. Sejmu z d. 8 Kwietnia 1876, do drugiej zaś kategoryi należy wydatek zł. 5241 jako częściowy zwrot skarbowi państwa na rachunek zaliczki otrzymanej w r. 1866. Według udzielonego komisyi na żądanie wykazu, pozostająca u gmin zaległość z tego tytułu wynosi z końcem r. 1878 jeszcze zł. 9771.

W dziale tym znajduje się także wydatek złr. 47.812 jako odsetki od gotówki chwilowo w ciągu roku wypożyczonej. Wydział krajowy uzasadnia ten wydatek tem, że dochody przeznaczone na pokrycie wydatków funduszu krajowego, to jest głównie dodatki do podatków wpływają z dołu, a nadto jeszcze przez sześć miesięcy roku następnego, wydatki zaś wypłacane bywają przeważnie z góry z początkiem każdego roku, a ponieważ fundusz krajowy nie posiadał żadnych pozostałości kasowych z r. 1877, przeto w ciągu r. 1878 narażonym był często na znaczny brak gotówki.

Komisya budżetowa z uwagi na to, że uchwałą wys. Sejmu z dnia 5 Kwietnia 1876 cała pozostałość r. 1876 z potrąceniem pewnej części na specyalne cele przeznaczonej (uchwała d.

26 Kwietnia 1876), przeznaczoną została na fundusz budowy gmachu krajowego, że w skutek tego Wydział krajowy pozostał bez dotacyi kasowej, że dalej zamknięcie rachunków z r. 1876 również żadnych nie wykazało pozostałości kasowych, a rachunki z r. 1877 wykazały nawet niedobór, uznaje powody powyżej przytoczone za uzasadnione.

Dochody. Wydział krajowy wliczając wypożyczone z funduszu budowy gmachu sejmowego w r. 1878 na pokrycie niedoboru zł. 338 606 wykazuje rzeczywiste dochody za tenże rok 1878 w kwocie zł. 3,013.807, a przeciwstawiając tę cyfrę kwocie zł. 2,614.351 preliminowanej w budżecie, przychodzi Wydział krajowy do konkluzyi uwidocznionej w zestawieniu sumarycznem, że rzeczywiste dochody były większe od preliminowanych o zł. 399.457. Komisya budżetowa nie może się zgodzić na ten sposób zestawienia cyfr, który utrudnia poznanie rzeczywistego stanu rzeczy t. j. ile w dziale dochodów budżet preliminował i ile właściwie do kasy krajowej na poczet tych preliminowanych dochodów wpłynęło. Pożyczki jednak zaciągniętej dla pokrycia niedoboru nie można w tem znaczeniu uważać jako dochód, któryby wpływał na stosunek rzeczywistych dochodów do preliminowanych w budżecie.

Podług komisyi budżetowej stosunek ten jest następujący:

W budżecie na r. 1878 preliminowano w dziale dochodów zł. 2,614.351 rzeczywiste zaś dochody wynosiły zł. 2,675.202 więc były wyższe od preliminowanych o zł. 60.851.

Badając pojedyncze rubryki tego działu przekonała się komisya budżetowa, że dochody w rubr. II, III, VII były mniejsze od preliminowanych o zł. 1478, natomiast w rubr. IV, V, VI, VIII, IX, X, XI dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych o zł. 62.329. Z porównania tych dwóch cyfr, okazuje się, że ogólny rzeczywisty dochód był większy od preliminowanego o zł. 60.851, jak powyżej wykazano.

Rubr. I pozostałość z rachunku z lat ubiegłych nie miała żadnej sumy preliminowanej, ani też żadnej kwoty dochodu nie wykazuje, z powodu, że jak już powyżej wyłuszczyliśmy, zamknięcie rachunków z r. 1877 wykazało niedobór, pokryty pożyczką z funduszu budowy gmachu sejmowego.

W rubr. II. z odnajmu ubikacyj sejmowych preliminowano zł. 1200, rzeczywisty zaś dochód wynosi tylko zł. 803, więc mniej o zł. 397 z powodu, że dochody te są przypadkowe, a przy układaniu budżetu niepodobna przewidzieć na jak długi przeciąg czasu lokalności sejmowe będą mogły być odnajęte. Zresztą dochód w r. 1878 jest o zł. 250 większym od dochodu z r. 1877 a o zł. 420 większy od dochodu z r. 1876.

Rubr. III. Odsetki od pieniędzy chwilowo umieszczonych na procent. Z uwagi na to, że nie było pozostałości kasowych, że w r. 1876 dochody z tej rubryki wynosiły zł. 4000 a w pierwszej połowie r. 1877 zaledwie kilkaset zł., wys. Sejm uchwalił wstawić do tej rubryki małą stosunkowo kwotę zł. 2000. Dochód rzeczywisty wynosił jednak tylko zł. 1605 a więc mniej o zł. 395 z powodów powyżej wyłuszczonych.

W rubr. VII. Zwroty zaliczek preliminowano zł. 5130, dochód zaś rzeczywisty wynosi tylko zł. 4442, więc mniej o zł. 687, z powodu, że p. Karol Wild nie uiścił rat przypadłych w r. 1878, a w skutek jego podania wys. Sejm uchwałą z d. 18 Października 1878 zezwolił na zniżenie rat. Natomiast klasztor PP. Benedyktynek uiścił w r. 1878 o jedną ratę więcej, aniżeli w budżecie przewidziano.

Przechodzimy teraz do rubryk, w których rzeczywiste dochody były większe od preliminowanych.

W rubr. IV. Dochody z myt preliminowano zł. 182.510, wpłynęło zaś rzeczywiście do kasy zł. 195.507, więcej o zł. 12.997 w skutek pomyślnych rezultatów wydzierżawienia myt i zaprowadzenia nowych stacyj mytniczych na nowo wybudowanych drogach krajowych.

W rubr. V. nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych, preliminowana była kwota zł. 6446 jako nadwyżka funduszu policyi krajowej, dochód zaś rzeczywisty wynosił zł.

7410, więcej o zł. 914. Nadwyżka ta znajdzie uzasadnienie w szczegółowem zamknięciu rachunków tego funduszu.

W rubr. VI. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych preliminowano ryczałtową kwotę zł. 50.000 wpłynęło zaś rzeczywiście zł. 98.852. W tej rubryce mieszczą się potrącone od urzędników raty zaliczek z lat ubiegłych zł. 7545, zwroty od szpitali z rachunków kwartalnych zł. 9407, zwroty zaległych należytości od gmin za połowę kosztów leczenia ubogich chorych z tychże gmin, które to koszta według poprzedniej ustawy obowiązane były te gminy ponosić a względnie zwracać funduszowi krajowemu, zł. 28.714, zwroty od rozmaitych stron z rozmaitych powodów zł. 20.687, a mianowicie od szpitala lwowskiego zł. 12.293 na rachunek zaliczki udzielonej na budowę 2-go piętra i od szpitala tarnowskiego zł. 5880 zwrot dawnej zaliczki, z tej kwoty suma 5241 zł. odnosi się do zwróconej skarbowi państwa zaliczki z r. 1866 uwidocznionej w rubr. XIV wydatków.

W rubr. VIII. Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie wykazują nadwyżkę dochodów w kwocie zł. 115 z powodu zwiększonego dochodu za czesne od uczniów.

W rubr. IX. Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich, nadwyżka wynosi zł. 112 z powodu ściągnięcia zaległości z roku ubiegłego. Kwota ściągniętych zaległości z lat ubiegłych powinna była być wstawioną do rubr. VI „zwroty zaliczek z lat ubiegłych.

Rubr. X. Rozmaite dochody rozpada się na dwa działy. 1) dochody budżetem przewidziane i 2) dochody budżetem nieprzewidziane. W pierwszym dziale tej rubryki preliminowano zł. 400, wpłynęło zaś do kasy zł. 965 a to ze sprzedaży książek, wzorów i sprzętów żandarmeryjnych. W dochodach nieprzewidzianych budżetem stanowi główną rubrykę kwota zł. 7664 uzyskana jako datki dobrowolne na budowę dróg. Do tego działu należą także dochody szkół rolniczych w Dublanach, które wynoszą zł. 20.901 o których poniżej będzie mowa przy szczegółowem zamknięciu tego rachunku.

Rubr. XI. Dodatki do podatków. Wys. Sejm uchwalając dodatek do podatków na rok 1878 przyjął wysokość jednego centa na zł. 69.000 czyli uchwalił w tej rubryce kwotę zł. 2,346.000 rzeczywiście zaś wpłynęło zł. 2,360.850 czyli więcej o zł. 14.850. Z załączonego do tej rubryki niewielkiego a wystarczającego wykazu zamknięcia rachunków podatków państwowych za r. 1878, okazuje się, że właściwa należytość bieżąca za r. 1878 wynosiła zł. 2,388.463 (na 1 cent zł. 70.200). Na poczet tej kwoty wpłynęło jednak tylko zł. 2,234.924, pozostało więc zaległości z r. 1878 zł. 153.539. Natomiast na poczet zaległości z lat ubiegłych wynoszących zł. 320.596 wpłynęło w r. 1878 zł. 136.091, tak, że z tych zaległości zostało jeszcze zł. 184.504, razem zaś zaległości podatkowe wynoszą zł. 338.043. Z ogólnej tej sumy zaległości stosownie do życzenia komisyi budżetowej wyrażonego w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków za lata 1875 i 1876 umieszczono kwotę zł. 153.539 w rubryce należytości czynnych za r. 1878, kwotę zaś zł. 184.504 w osobnym wykazie należytości czynnych z lat ubiegłych.

Z powyższych wywodów okazuje się rezultat zamknięcia rachunków funduszu krajowego, w ściślejszym znaczeniu, jak następuje:

suma rzeczywistych wydatków wynosiła w r. 1878 . . .	zł. 3,013.807 ct.	35½
suma zaś rzeczywistych dochodów wynosi tylko . . .	„ 2.675.201 „	48
niedobór	„ 388.605 „	87½

który to niedobór Wydział krajowy pokrył pożyczką z funduszu budowy gmachu sejmowego.

Krajowe szkoły rolnicze w Dublanach.

W budżecie na r. 1878 wys. Sejm przeznaczył na szkołę rolniczą w Dublanach kwotę 7000 zł. jako domniemywaną różnicę między wydatkami a spodziewanymi dochodami w kwocie 14.715 zł. W zamknięciu rachunków za r. 1878 Wydział krajowy idąc za zdaniem komisyi budżetowej dodał powyższą kwotę 14.715 zl. do preliminowanych wydatków rubr. VII poz. 68 i równo-

cześnie do preliminowanych dochodów rub X poz. 19 dla porównania z budżetem pełnych wydatków i dochodów, a jako alegat do zamknięcia rachunków funduszu krajowego za r. 1878 dołączył szczegółowe zamknięcie rachunków tak wyższej szkoły rolniczej jak niemniej szkoły parobków i dozorców gospodarskich w Dublanach.

W szkole wyższej wydano ogółem 24.001 zł. a gdy wedle budżetu normalnego z roku 1876 przedłożonego przez Towarzystwo gospodarskie wynosiły preliminowane wydatki 19.915 zł. więc wydano rzeczywiście więcej o 4.086 zł., mianowicie wydano więcej w rub I, 415 zł., III, 411 zł., w rub. IV, 3.026 zł., w rub V, 234 zł., razem jak wyżej 4.086 zł

W rub. I płace nauczycieli nadwyżka rzeczywistych wydatków nad preliminowaną kwotę powstała ztąd, że według zawartej umowy ustępującemu Dyrektorowi i nauczycielom, którzy przy nowem obsadzeniu posad w październiku r. 1878 zamianowani nie zostali, musiano zapłacić należytość po koniec roku. Ogólna suma tych nadpłat wynosi 1.134 zł., również z powodu zamianowania docenta ustaw rolnych powiększyła się kwota rzeczywistych wydatków o 360 zł. Natomiast zaoszczędzono 709 zł. z powodu, że jedna posada adjunkta została obsadzona dopiero w grudniu 1878 i zł. 300 z powodu nieustanowienia docentury języka polskiego i niemieckiego, ponieważ ona i dawniej nie istniała.

W rub. III zasługi wydano więcej o 427 zł. na służbę uczniów, która kwota znajduje zupełne pokrycie w rub. I dochodów, gdzie na służbę wpłynęło od uczniów 737 zł.

W rubr. IV „Koszta administracyjne preliminowano na zarząd 180 zł, wydano zaś rzeczywiście 557 zł., a więc wydano więcej 357 zł. z powodu sprawienia niezbędnych potrzeb kancelaryjnych, kilkakrotnego ogłoszenia konkursu, tudzież z powodu kosztów przy objęciu szkół i inwentarza. Na naprawę budynków, budowę wychodków i osuszenie budynków wydano 1.450 zł. na co nic nie było preliminowane. Konieczny ten wydatek z powodu złego bardzo stanu w jakim się budynki znajdowały, pokryty został z dodatkowej subwencyi rządowej w kwocie 4.000 zł.. nakoniec w poz. 23ciej tej rubryki koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana wydano 1733 zł. a preliminowano na to wydatki tylko zł. 880. Nadwyżka ta usprawiedliwia się tem, że w r. 1878 musiano zakupić konie, wózek, uprząż i burkę dla furmana.

W rubr. V potrzeby naukowe, oprócz kilku pomniejszych przekroczeń i zaoszczędzeń należycie uzasadnionych wykazuje pozycya 31 „utrzymanie pola doświadczalnego i przykupno nawozów przekroczenie w kwocie zł. 285 z powodu koniecznsj potrzeby zakupienia zapasów w większej ilości i zwrotu kosztów uprawy zasiewu owsa towarzystwu gospodarskiemu.

Dochody tej szkoły wynosiły zł 18.508, preliminowano zaś zł. 14.215, więc dochody były większe od preliminowanych o zł. 4293. Do tej nadwyżki przyczyniły się nadzwyczajna subwencya rządowa w kwocie 4000 zł. i rozmaite dochody nieprelimiowane.

W szkole parobków wynosiły wydatki rzeczywiste 4212 czyli więcej od preliminowanych o zł. 1412. Nadwyżka ta powstała ztąd, że na utrzymanie uczniów nic nie preliminowano a wydano zł. 1692, natomiast zaoszczędzono przy płacach nauczycieli, kosz'ach administracyjnych i potrzebach naukowych zł. 281. Dochody tej szkoły wynosiły zł. 2393, preliminowano zaś zł. 1500 więc dochody były większe o zł. 893, ponieważ pozycye: datki na utrzymanie uczniów, robocizna uczniów i sprzedaż ziemiopłodów w ogólnej kwocie zł. 893 wcale nie były preliminowane.

Reasumując powyższe cyfry dojdziemy do następującego rezultatu:

wydatki wyższej szkoły wynosiły		zł.	24.001
„ szkoły parobków		„	4.212
razem . . .		„	28.213
dochody w szkole wyższej	zł. 18.308		
„ „ „ parobków	„ 2.393	„	20.901
niedobór pokryty z funduszu krajowego		„	7.312

Że zaś na szkołę wyższą preliminowano	„	7.000
„ „ parobków „	„	1.000
razem	„	8.000
przeto wydano mniej o zł.	„	688

zgodnie z cyfrą wynikającą z porównania rzeczywistych wydatków poz. 68 rubr. VII z rzeczywistemi dochodami w rubr. X. funduszu krajowego.

Przystępujemy teraz do zdania sprawy z zamknięcia rachunków

funduszów i zakładow uposażonych ze skarbu krajowego.

I. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Budżet na r. 1878 uchwalony został osobno dla oddziału chorych a osobno dla oddziału położnic. W r. zaś 1878 przy uchwalaniu budżetu na r. 1879 Wys. Sejm zaaprobował połączenie obu oddziałów w jednym budżecie, a to dla łatwiejszego poglądu, ile każda rubryka w całym szpitalu wynosi. Formę tę zastosował też Wydział krajowy do zamknięcia rachunków za r. 1878.

Szczegółowe zamknięcie rachunków połączonych obu oddziałów szpitala powszechnego we Lwowie wykazuje sumę rzeczywistych wydatków w wysokości zł. 193.777, a gdy na wydatki preliminowaną była kwota zł. 180.438 przeto rzeczywiste wydatki są większe od preliminowanych o zł. 13.339 Tę przewyżkę wydatków rzeczywistych nad preliminowane kwoty spowodowały przekroczenia w rubrykach VII. VIII. XII. XIV.

W rubr. VII. koszta gospodarcze preliminowano dla oddziału chorych zł. 76.783, na oddziale położnic zł. 5.527 razem zł. 82.316, rzeczywiste zaś wydatki wynosiły na oddziale chorych 86.747. na oddziale położnic 5.647 razem zł. 92.393, wydano więc więcej o zł. 10.078, z powodu zwiększonych wydatków na wyżywienie pralnię i oświetlenie. Większe wydatki na wyżywienie wynoszące ogółem zł. 3.597 spowodowane zostały wzmagającą się ciągle liczbą chorych i ilością dni leczenia. W r. 1878 ilość ta wynosiła 195.521 dni a więc o 13.746 dni więcej niż w r. 1877 a o 24.162 dni więcej niż w r. 1876, którego wynik służył za podstawę do preliminarza na r. 1878. Koszta pralni przewyższyły preliminarz o zł. 1.986 po części z tego powodu że dla braku odpowieniego miejsca dla pralni w gmachu szpitalnym, musiano oddać pranie bielizny w przedsiębiorstwo, po części zaś z powodu większej liczby chorych. Koszt oświetlenia wynosił zł. 3.540 przewyższa więc kwotę preliminowaną 2.250 o zł. 1.290 z powodu zaprowadzenia oświetlenia gazem a przy układaniu budżetu nie bylo jeszcze podstawy cyfrowej do oznaczenia kwoty; zaliczono też do tych wydatków zł. 444 na drzewo zużyte do gazowni. W tej rubryce znajduje się także wydatek w budżecie nieprzewidziany na utrzymanie i leczenia dzieci w szpitaliku Śtej Zofii na mocy zawartego z komitetem szpitalikowym kontraktu, który wszedł w życie d. 1/9 1877. Za te dzieci zapłacono w r. 1878 zł. 6.469.

Oszczędności zaś porobiono w tej rubryce w wydatkach na naczynia kuchenne zł. 259, na zakupno sprzętów 233, na zakupno bielizny zł. 861, na drzewo opałowe zł. 1075.

W rubr. VIII. koszta sanitarne preliminowano kwotę 12.090 wydano zaś rzeczywiście zł. 15.040. Przekroczenie to w kwocie zł. 2.950 znajduje uzasadnienie w zwiększającej się ciągle iczbie dni leczenia w podrożeniu nadzwyczajnem chininy. Zauważyć również należy że w tej nadwyzce wydatków nad preliminownne mieści się także kwota zł. 928 wypłaconych w r. 1878 tytułem należytości z IV. kwartału r. 1877. Właściwe więc przekroczenie wynosi tylko zł. 2.022.

W rubr. XII. najem pomieszkania wynosi przekroczenie nad preliminowaną kwotę zł. 485 z powodu że w r. 1878 uiszczono należytość intabulacyjną od kontraktu najmu filii Hofmana.

W rubr. XIII. Rozmaite wydano zł. 1073 na zaliczki jednego funduszu do drugiego na co budżet nic preliminował. Wydatek ten jest tylko chwilowy i ma odpowiednią rubrykę w do-

chodach, a tylko dla porządku budżetowego i w myśl uchwały Wys. Sejmu z 14. Października 1874 zarachowany tu został.

Dochody. W budżecie na r. 1878 dochody obu oddziałów preliminowano w kwocie zł. 139.054 rzeczywiste zaś dochody wynosiły zł. 162.173 więc dochody były większe o zł. 23.119 Nadwyżka dochodów nad preliminowane kwoty znajdują się: w rubr. III. zwroty kosztów leczenia o zł. 25.370 głównie z funduszu krajowego; w rubr. IV. rozmaite z powodu zwrotu zaliczek z lat ubiegłych zł. 1058 i zwrotu zaliczek z jednego funduszu dla drugiego zł. 1.073; ostatnie dwie pozycye nie były w budżecie preliminowane. W dwóch rubrykach dochody były mniejsze od preliminowanych, a mianowicie w rubr. I. Zapasy i legaty o zł. 1.449 i w rubr. II dodatki o zł. 3.021 z powodu że skarb nie uiścił należytości za drzewo przeto zostaje w zaległości, że dalej $^1/_5$ dochodów z rogatek przyniosła tylko zł. 22.629 a preliminowano zł. 24.000 i że kwoty na utrzymanie trupiarni kasa miejska nie zapłaciła i należytość zostaje w zaległości.

Gdy rzeczywiste wydatki w kwocie zł. 193.777
porównamy z rzeczywistymi dochodami „ 162.173
okaże się niedobór w kwocie „ 31.604

pokryty z funduszu krajowego, a mianowicie zł. 17.902 na oddział chorych i zł. 13.702 na oddział położnic. Że zaś na te dotacye były w budżecie funduszu krajowego preliminowane kwoty zł. 27.340 i 14.044 przeto fundusz krajowy wydał mniej o zł. 9.437 i zł. 342 czyli razem zł. 9.779.

Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie.

Wydatki zwyczajne i nadzwyczajne były preliminowane w kwocie zł. 152.986, rzeczywiste zaś wydatki wyniosą zł. 189.013 czyli wydano więcej o zł. 36.027. Przekroczenie to powstało z przewyżki wydatków rzeczywistych nad preliminowane w następujących rubrykach:

Rubr. I. płace i emolumenta preliminowano zł. 11.915 wydano zł. 14.587 więc przekroczono o zł. 2.672 z powodu że musiano wypłacić suspendowanemu rządcy Dyszkiewiczowi zł. 1.681 za czas od 1/4 1876 do 16/4 1878 jak również z powodu że dla uzupełnienia niedostatecznych sił musiano przyjąć nadetatowego pisarza kosztem 939 zł.

Rubr. IV. koszta utrzymania osób nieetatowych preliminowano 23.285, wydano zaś 28.588, przekroczenie wynosi więc zł. 5.303. Na służbę z wiktem wydano więcej zł. 3.197 z powodu że dla powiększenia się ilości chorych z 159.105 dni leczenia w r. 1877 na 163.973 w r. 1878 i koniecznej potrzeby lepszego dozorowania pomnożono stan służby, tak że w r. 1878 przypadał jeden dozorca na 6 chorych w oddziale męzkim i 1 na 7 chorych w oddziale żeńskim, że dalej musiano zatrzymać 2 dyetaryuszów kosztem zł. 1018, która kwota w całe nie była preliminowana, że nakoniec za czynności techniczne wypłacono z tego funduszu część płacy inżyniera Chrzanowskiego w kwocie 608 zł.

Rubr. VII. Koszta gospodarcze, preliminowano zł. 79.566 a wydano rzeczywiście 92.277, więc wydano więcej zł. 12.711. Przekroczono bowiem preliminarz w wydatkach na wyżywienie zł. 7.598 na sprzęty 922, na sprawienie nowej bielizny i pościeli 1.590 na pralnię 1.862 na oświetlenie 2.710, na utrzymanie ogrodu 712 na utrzymanie dwóch par koni 519. Koszta większe odnoszące się do wyżywienia znajdują zupełne uzasadnienie w zwiększonej ilości dni żywienia a pomimo tych przekroczeń widoczną jest w skutek kilkakrotnego wezwania referentów budżetowych i komisyi budżetowej dążność do oszczędzania. W r. 1877 było dni żywienia 158.651 a kosztowała zwykła strawa i dodatki rubr. VII. poz. 3cia zł. 60.329 a pieczywo zł. 9.597 w r. zaś 1878 było dni żywienia 163.664 a kosztowała zwykła strawa i dodatki tylko zł. 52 272 a pieczywo 8.465 zł. Również i zwiększone koszta na bieliznę i pościel do której pozycyi należy dodać odzież i obuwie znajdują w powyższej przyczynie swe uzasadnienie. Wydatek na pralnię dla tego był większy, ponieważ zaliczono tu koszt drzewa zł. 1.388. Na drzewo opałowe preliminowano zł. 7.379, wydano zaś tylko zł. 3.573 Zmniejszenie to kosztów powstało ztąd, że potrącono z tej pozycyi drzewo spotrzebowane w kuchni za zł. 2.177 i w pralni za zł. 1.388, powyższa jednak cyfra zł. 3.573 wykazuje tylko ile w tej rubryce zapłacono za drzewo w r. 1878, gdyż w ciągu roku spalono także cały zapas

drzewa pozostały z r. 1877 wartości zł. 4.379. Spotrzebowano więc drzewa ogółem z tej rubryki za zł. 7.852. Dodać jeszcze należy, że komisya budżetowa nie znalazłszy w zamknięciu rachunków za r. 1878 wzmianki o tym zapasie drzewa, zażądała bliższych wyjaśnień i przekonała się, że to się stało skutkiem przeoczenia i że w księgach Wydziału krajowego zapas ten był należycie zaksiążkowany. Korzystniejszy wynik kosztów opału zawdzięczyć również należy zakontraktowaniu drzewa przez Wydział krajowy po znacznie niższych cenach.

Wydział krajowy płacił w r.	1876	1877	1878
sąg drzewa bukowego	16.80	14.95	13.20
„ „ brzozowego	13.70	11.25	9.92
„ „ sosnowego	11.70	9.25	7.40

Rubr. X. Koszta kapliczne przekroczono preliminowaną kwotę zł. 200 o zł. 990 z powodu zarządzonego wewnętrznego urządzenia kaplicy i zakupna aparatów kościelnych.

Rubr. XI. Koszta utrzymania budynków wykazuje przekroczenie preliminowanej kwoty zł. 3.950 o zł. 2.821 uzasadnione niezbędnemi potrzebami konserwacyi i reparacyi podług przedłożonego szczegółowego wykazu.

Rubr. XII. Utrzymania chorych w Żółkwi i Przemyślu, preliminowano zł. 26.410 wydano zł. 38.410 więcej o zł. 12.000 ponieważ w budżecie na r. 1878 obliczono koszta utrzymania 30 chorych w Przemyślu czyli na dni 10.950, jednakże Wydział krajowy był zmuszony dla zbyt wielkiego napływu chorych i braku miejsca w zakładzie przenieść do Przemyśla większą ilość chorych kobiet tak że ilość dni wzrosła do 28.444.

Mniejsze wydatki niż preliminowano wykazuje rubr. VII. na koszta sanitarne i lekarstwa, ponieważ należytość z tego roku w kwocie zł. 840 dopiero w r. 1879 została zapłaconą.

Dochody były preliminowane w kwocie 16.384 zł. przyniosły zaś rzeczywiście 37.770, więc przewyższyły preliminarz o zł. 21.386, a to głównie z powodu zwiększonych o zł. 19.554 zwrotów kosztów leczenia, zwiększonych dochodów z dóbr o zł. 1.149 i większych dochodów rozmaitych o zł. 1.488 z powodu zwrotu zaliczek z lat ubiegłych, natomiast mniejszy był dochód z dodatków o zł. 640 ponieważ skarb państwa dopiero w r. 1879 zapłacił należytość za 200 sągów drzewa według cen targowych.

Z porównania rzeczywistych wydatków	zł.	189.013
z rzeczywistymi dochodami	„	37.770
okazuje się niedobór	zł.	151.243

który pokryty został z funduszu krajowego, gdy zaś w rubr. XI. poz. 152 funduszu krajowego była na ten cel preliminowana kwota zł. 136.602 więc fundusz krajowy musiał wydać więcej zł. 14.641.

Fundusz podrzutków we Lwowie wykazuje rzeczywiste wydatki mniejsze od preliminowanych o zł. 4.245, a to po części z powodu zmniejszenia się kosztów utrzymania dzieci, po części zaś z tego powodu, że nie wszystkie żywicielki odebrały należytość za r. 1878, zaległość bierna z tego tytułu wynosi zł. 2.145, dochody zaś wynosiły zł. 21 nieprelimineowane; z tego powodu z preliminowanych na dotacyę tego funduszu ze skarbu krajowego zł. 15.666 użyto tylko 11.400 więc mniej o zł. 4.266.

Szpital św. Łazarza w Krakowie, oddział chorych i położnic i szpital św. Ducha w Krakowie, oddział syfilitycznych i obłąkanych wykazują rzeczywiste wydatki w kwocie zł. 182.929, w porównaniu z preliminowaną sumą zł. 142 661 większe o zł. 40.268. Przekroczenie to spowodowane zostało głównie przez zwiększenie wydatków na koszta utrzymania osób nieetatowych o zł. 3.366, na koszta gospodarcze o zł. 29.389, na koszta sanitarne o zł. 2.120, na utrzymanie budynków o zł. 3.243 i na czynsz za najem lokalności szpitala św. Ducha zł. 9.000 które w budżecie nie były preliminowane. Z wyjątkiem dwóch ostatnich pozycyj, wszystkie wyszczególnione przekroczenia były następstwem zwiększenia się ilości dni leczenia na wszystkich oddziałach, głównie zaś spowodowane zostały wybuchem epidemii (tyfus plamisty.) Zwrotu części kosztów spowodowanych tą epidemią zażądano od gminy m. Krakowa.

Wydatki na utrzymanie budynków i na czynsz były konieczne, ostatni z powodu niedokończenia nowego budynku.

Dochody były preliminowane w kwocie zł. 96.659, wynosiły zaś rzeczywiście zł. 146 271, więc były większe od preliminowanych o zł. 49.612, a to głównie z powodu zwiększonych dochodów od kapitałów zarodowych przeznaczonych na budowę nowego gmachu szpitalnego, a w r. 1878 jeszcze nie wydanych, z powodu ściągniecia niektórych kapitałów wraz z zaległemi odsetkami w drodze przymusowej, i z powodu zwiększonych zwrotów kosztów leczenia od funduszu krajowego o zł. 42.045, a od samopłacących o zł. 1.143.

Jeżeli od tej nadwyżki dochodów zł. 49.612
odejmiejmy nadwyżkę wydatków „ 40.268
okaże się korzystniejszy rezultat zł. 9.344

z powodu czego i dotacya z funduszu krajowego była o tyleż mniejszą od kwoty preliminowanej.

Fundusz policyi krajowej. Dochody rzeczywiste w kwocie zł. 7.410 były mniejsze od preliminowanych o zł. 361, głównie z powodu zmniejszonych odsetków od lokowanych kapitałów. Na wydatki zaś preliminowano zł. 1.275, a nie wydano nic, cały zatem dochód w kwocie 7.410 przeniesiony został do funduszu krajowego (rubr. V. dochodów.)

Fundusz szkolny krajowy. Przedłożone szczegółowe zamknięcie rachunków tego funduszu, połączywszy niewłaściwie tak co do preliminarza, jak co do rzeczywistych wydatków kwoty na wydatki zwyczajne i nadzwyczajne przeznaczone, dochodzi do rezultatu, że wydatki rzeczywiste wynosiły zł. 516.188, a preliminowaną była kwota 457.907, więc wydatki rzeczywiste były większe od preliminowanych o zł. 58.281. Zaś dochody rzeczywiste w kwocie zł. 153.986 są większe od preliminowanych w kwocie 93.786 o zł. 60.200. Z porównania zaś rzeczywistych wydatków z rzeczywistymi dochodami ma się okazać niedobór w kwocie zł. 362.203 który jest mniejszy od preliminowanej z funduszu krajowym dotacyi o 1.919. Komisya budżetowa jednak opierając się na uwagach poczynionych przez nią w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków za rok 1877 musiała usunąć całe to zamknięcie rachunków, dla tego, że ono opiera się na przenoszeniu kwot mniej wydanych w rubrykach nadzwyczajnych, przeznaczonych na pewne wyłączne cele na inne rubryki i pozycye — co zdaniem komisyi uzasadnić się nie da i jest zarazem przyczyną, że to zamknięcie rachunków nie jest prawdziwym obrazem faktycznego stanu rzeczy z końcem r. 1878.

W budżecie funduszu szkolnego na r. 1878 należy przedewszystkiem rozróżnić dwie główne sumy, to jest sumę przyzwoloną na wydatki objęte pojedyńczemi rubrykami do których kraj na mocy ustawy był obowiązany lub które ponosić chciał jako wydatki bieżące, i sumę zł. 120.424 przyzwoloną przez Wys. Sejm w roku 1877 na zasiłki zwrotne na budynki szkolne, która to suma z powodu, że w r. 1877 nic z niej nie wydano, w całości przeniesioną została na r. 1878.

Gdy z tej sumy rada szkolna krajowa udzieliła zaliczki zwrotne na budynki szkolne tylko w kwocie zł. 61.320, przeto pozostała kwota zł. 59.104 winna była wpłynąć napowrót do funduszu krajowego.

Ponieważ to się nie stało i rada szkolna pozostałość tę użyła na wydatki bieżące, przeto zamknięcie rachunków właściwego funduszu szkolnego przedstawia się jak następuje :

Wydatki rzeczywiste wynoszą zł. 454.869, preliminowana zaś kwota na te wydatki wynosiła tylko zł. 337.483, przeto wydatki były większe od preliminowanych o zł. 117.386. Przekroczenie zaś to uwydatnia się w następujących rubrykach :

Rubr. I. Zasiłki dla funduzów szkolnych, w której preliminowano 228.247 zł., wydatki zaś rzeczywiste wynoszą zł. 339.487, przekroczono więc o zł. 111.241. Rada szkolna tak rzecz wyjaśnia: z tej rubryki wydano zł. 103.305 funduszom krajowym tytułem zaliczek zwrotnych dopiero po ściągnięciu zaległych prestacyj „rzeczywisty większy wydatek wynosi zatem, właściwie zł. 7.935, co się uzasadnia reorganizacyą pewnej liczby szkół już po przedłożeniu budżetu i tą okolicznością, że niektóre powiaty uchwalają na zasiłki dla funduszów okręgowych zamiast 4% dodatków mniejsze dodatki powiatowe. Komisya budżetowa przyjmując to uzasadnienie przewyżki

wydatków zł. 7.935, nie może jednak zgodzić się na to, jakoby ta cyfra przedstawiała całe przekroczenie tej rubryki, przeciwnie musi ona koniecznie przyjąć jako przekroczenie całą kwotę zł. 111.241, a to tembardziej, że rada szkolna krajowa wyręczając funduszem krajowym inne fundusze do prestacyi obowiązane, czyniła to bez wszelkiego upoważnienia ze strony Sejmu i dla tego widzi się komisya spowodowaną odwołać się do uwag w tym przedmiocie zamieszczonych w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków za r. 1877.

Rubr. II., substytucye, w których zamiast preliminowanych zł. 20.000, wydano 30.100 z powodu koniecznej potrzeby większej liczby zastępców nauczycieli dla klas równorzędnych i na zastępców chorych nauczycieli.

Rubr. VIII., dodatki pięcioletnie dla nauczycieli etatowych, w których wydano zamiast 10.000 zł. 11.770, zgodnie z postanowieniem ustawy.

Rubr. XI. dary z łaski na które wydano więcej niż preliminowano o zł. 409.

Rubr. XIII. rozmaite wydatki wydano więcej o zł. 2.934 z powodu mylnego zarachowania przez urzęda podatkowe wydatków innych funduszów, pozycye te znajdują sprostowanie w odpowiedniej rubryce dochodów.

Powyżej wyszczególnione przekroczenia wynoszą razem zł. 126.455

Wydatki rzeczywiste mniejsze od preliminowanych wykazują następujące rubryki:

III. zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye 736 zł. Rubr. IV adjuta zł. 415. Rubr. V. renumeracye i zapomogi 112 zł. Rubr. VI. podatki i daniny 143 zł. Rubr. VII. koszta podróży i dyet dla nauczycieli zł. 1.520. Rubr. X. emerytura dla nauczycieli zł. 865. Rubr. XI. poz. 19 jednorazowe dary z łaski 308 zł. Rubr. XI. potrzeby szkolne 1.500 zł. Rubr. XIII. zaoszczędzono całą kwotę 2.000 zł. przeznaczoną na pokrycie zobowiązań stron co do płac nauczycieli, którym zobowiązaniom strony z powodu klęsk elementarnych nie mogły uczynić zadość. rubr. XIV. zasiłki bezzwrotne na budynki szkolne zł. 1.470. Wszystkie te kwoty zaoszczędzone razem wzięte wynoszą zł. 9.069.

Gdy od wyżej wskazanej ogólnej kwoty przekroczeń zł. . . .	126.455
odejmiemy kwotę w niektórych rubrykach zaoszczędzoną	9.069
pozostanie przekroczenie zł.	117.386

Dochody preliminowano w kwocie zł. 93.786, rzeczywiste zaś dochody wynosiły zł. 153.987 były więc większe od preliminowanych o zł. 60.201 należycie w zamknięciu rachunków uzasadnione.

Jeżeli od ogółu wydatków rzecwistych w kwocie	zł. 454.869
odejmiemy ogół rzeczywistych dochodów w kwocie	„ 153.987
pozostanie niedobór	„ 300 882
który pokryty został kwotą	„ 59 104
nie wydaną z kredytu zł. 120.424 przeznaczonego na zaliczki na budowy szkolne i dotacyą z funduszu krajowego	„ 241.778
razem jak powyżej	„ 300.3882

A że jako dotacye z funduszu krajowego preliminowaną była kwota zł. 243.697 przeto z tego tytułu fundusz krajowy wydał mniej niż w tej rubryce preliminowano o zł. 1.919.

Komisya budżetowa wstrzymuje się od wszelkich dalszych uwag w tym przedmiocie odkładając takowe do sprawozdania o preliminarzu na r. 1880.

Przystępujemy teraz do trzeciej części naszego zadania, to jest do zdania sprawy z zamknięcia rachunków za r. 1878

funduszów samoistnych nieuposażonych ze skarbu krajowego lecz budżetem objętych

bo sejm uchwala dla nich budżet dochodów i wydatków.

Z zamknięcia rachunków trzech funduszów samoistnych nieuposażonych, t. j. „*Domestykalnego*“, „*Stanowego sierocińskiego*“ i „Aleksandra hr. Stadnickiego“ przekonała się komisya, że

tak dochody jak i wydatki bardzo mało się różnią od preliminowanych kwot. Nadwyżkę dochodów zaś wcielono do majątku zarodowego.

Fundusz kultury krajowej. Wydatki rzeczywiste w kwocie 6.805 zł. były większe od preliminowanych o 1.280 zł. z powodu poniesienia przez ten fundusz wydatku preliminowanego w funduszu krajowym na zalesienie wydm piaszczystych w powiecie niskim i tarnobrzeskim. Dochody zaś rzeczywiste w kwocie 7.117 zł. były mniejsze od preliminowanych 12.041 zł. o 4.924 zł. głównie z powodu zmniejszenia kwoty z kar za przestępstwa ustawy lasowej i wodnej. Bowiem w myśl ustawy z d. 17 czerwca 1876 grzywny polowe przeszły na rzecz kas pożyczkowych gminnych. Główny wydatek w kwocie 5.000 zł. ponosi ten fundusz na szkołę dublańską. Zapas kasowy wynosił z końcem r. 1878 3.378 zł.

Fundusz szkoły weterynaryi. Wydatki preliminowano w kwocie 4 183 zł., rzeczywiste zaś wynosiły tylko 3.196 zł., były więc mniejsze o 987 zł. głównie z powodu oszczędności osiągniętych przy konserwacyi budynków, utrzymaniu ogrodu, podatkach i dodatkach rozmaitych, na które preliminowano 290 zł. a nie wydano nic. Dochody preliminowano w kwocie 4.185, rzeczywiste zaś wynosiły tylko 2.916 zł., były więc mniejsze o 1.269 zł. a to z powodu zmniejszonych dochodów z czynszów realności l. 466$^4/_4$ i mniejszych dochodów z ogrodu. Z porównania rzeczywistych wydatków z rzeczywistymi dochodami, okazuje się wynik niekorzystny o 282, dla tego zapas gotówki, który wynosił z początkiem r. 1878 1731 zł. zmniejszył się o kwotę 282 zł.

Fundusz budowy zakładu krajowego dla obłąkanych. Wydatki w r. 1878 wynoszą na zarząd i roboty budowlane ogólną kwotę 78.651 zł. Dochody zaś fundusz ten miał następujące:

1) 8.649 zł. z początkiem r. 1878, w którym się mieściły 4.073 zł. jako pozostałość z kredytów lat ubiegłych i 4.576 zł. jako pozostałość z kwoty 15.000 zł. wziętej w roku 1877 z kredytu 78.397 zł. w tymże roku przez wys. Sejm uchwalonego,

2) 63.397 zł. jako pozostałość z kredytu przyzwolonego na tę budowę w r. 1877 w kwocie 78.397 zł.,

3) 1.190 zł. jako zwrot zaliczek z lat ubiegłych.

Z porównania wydatków z dochodami okazuje się, że wydatki przewyższyły dochody o 5.414 zł., a gdy do tego dodamy zapas z końcem r. 1878, w kwocie zł. 1.022 otrzymamy kwotę 6.436 zł. dodanych z funduszu krajowego.

Z kredytu uchwalonego w r. 1877 wykonano w tymże roku roboty za 10.423 zł., w r. zaś 1878 za 72.317 zł, razem więc roboty wykazane w zamknięciu rachunków wynosiły 82.740 zł. Przekroczenie kosztów budowy po nad preliminowaną kwotę wynosi 4 343 zł., a gdy do tego dodamy koszta zarządu kwocie 2.093 zł., otrzymamy ogólną kwotę przekroczenia 6.436 zł., pokrytą z funduszu krajowego (rubr. XIV wydatków).

Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873. Wydatki preliminowano na rok 1878 w kwocie 104.461 zł., rzeczywisto zaś wydatki wynosiły 105.732 zł., były więc większe o 1.271 zł., a to z powodu, iż tak w rub. I spłata obligacyj wylosowanych jak i w rub. II wypłaty kuponów wypłacono w ciągu r. 1878 część zaległych należytości, tak za wylosowane obligacye jak i za kupony z lat ubiegłych.

Obligacyj wylosowano do końca r. 1878 w ogólnej kwocie 57.000 zł., z tych zaś zapłacono do końca tegoż r. 1878 tylko 50.500 zł., tak, że zaległych wylosowanych obligacyach zostało 6.500 zł., a jeżeli do tego dodamy niewylosowane jeszcze obligacye w kwocie 1,543.000 zł., pozostanie do spłacenia z końcem roku 1878 1,549.500 zł. Kupony zaległe z początkiem r. 1878 wynosiły zł. 2832 w ciągu r. 1878 przybyło kuponów płatnych za zł. 83.541 razem zł. 86.373 wypłacono w ciągu r. 1878 zł. 83.202 pozostało zatem do spłacenia z końcem r. 1876 kuponów zaległych w kwocie zł. 3171.

Dochody preliminowano w kwocie zł. 207.182, przyniosły zaś rzeczywiście zł. 182.291, więc mniej o zł. 24.891. Mniejsze dochody wykazują: rubr. I zwrot kapitału wypożyczonego

Wydziałom powiatowym o zł. 11.020, ponieważ nie wszystkie Wydziały uiściły raty w terminach wedle planu umorzenia, rubr. II odsetki od kapitałów wypożyczonych o zł. 681, z tych samych co powyżej powodów, odsetki zaś od kapitałów chwilowo ulokowanych mniej o zł. 1703 a to z powodu że w skutek niespłacenia rat przez niektóre powiaty, mniejsze kapitały mogły być w ciągu roku lokowane. Ubytek ten wynagradza dochód z tytułu odsetków zwłoki wynoszących z końcem r. 1878 zł. 3304.

Rubr. III. Rozmaite dochody były mniejsze od preliminowanych o zł. 11.750 z powodu, że o zł. 400 wylosowano mniej własnych obligacyj, że nie było żadnych wpływów od wydziałów na poczet roku następnego, że od banków, jako zwrot zaliczek udzielonych na spłatę kuponów, wpłynęło mniej niż preliminowano o zł. 1222 i że rząd nie zwrócił nadpłat należytości stemplowych w preliminowanej kwocie zł. 9900, ponieważ to się już stało w r. 1877. Natomiast wpłynęła kwota 372 zł. nieprelimiuowana jako zwrot za brakujące kupony przy wylosowanych obligacyach.

Na poczet zasiłku danego z tego funduszu na budowę zakładu kulparkowskiego nie wpłynęło nic, tylko procenta należne od dłużnej sumy zł. 244.819 za r. 1878 w kwocie zł. 13.277 wstawiono do rubryki należytości czynnych z roku bieżącego; z końcem roku 1878 dług ten wynosił więc wraz z odsetkami zł. 25.097.

Gdy sumę wydatków rzeczywistych 105.732 zł. porównamy ze sumą dochodów rzeczywistych 182.291 zł. okaże się nadwyżka w kwocie zł. 76.559, a gdy nadwyżka z końcem r. 1877 wynosiła zł. 170 937 przeto wzmogła się takowa z końcem r. 1878 do sumy zł. 247.496, oprócz znajdujących się w kasie obligacyj tej pożyczki w kwocie zł. 159.600.

Ogólny stan funduszu tego z końcem r. 1878 jest następujący:

nadwyżka w kasie	zł.	247.496	ct. 23
obligacye pożyczki	„	159.600	„ —
pozostało w bankach	„	608	„ 20
należytości u powiatów z lat ubiegłych	„	433.810	„ 72
odsetki	„	3.320	„ 57
kapitał zalegający z r. 1877	„	37.287	„ 02
odsetki zalegające „ „ „	„	12.365	„ 90
wypożyczone na budowę Kulparkowa wraz z odsetkami do końca r. 1877	„	244 819	„ 92
odsetki od tej sumy za r. 1879	„	13.277	„ 64
ogólnz stan czynny . .	„	1,162.086	„ —
Obligacye do wylosowania . . zł. 1,543.000			
wylosowane a niezapłacone . . „ 6.500			
kupony zalegające . . . „ 3.171			
ogólny stan bierny	„	1,552.671	„ —
Z porównania okazuje się stan bierny z końcem roku 1878 .	zł.	400 084	ct, —

Fundusz budowy gmachu sejmowego. Fundusz ten udotowany uchwałą wys. Sejmu z d. 5 Kwietnia 1876 całą pozostałością z r. 1875, której wysokość zamknięcie rachunków za ten rok wykazało w kwocie zł. 867.862, uszczuplony następnie został w skutek uchwały wys. Sejmu z d. 26 Kwietnia 1876 kwotami zł 51.462 zwróconą funduszowi krajowemu oa wyrównanie niedoboru z r. 1676 i kwotą zł. 58.323 zwróconą funduszowi krajowemu na wyrównanie niedoboru budżetowego za r. 1877. Ostatecznie więc fundusz ten wynosił właściwie zł. 757.977.

Dla funduszu tego wys. Sejm na r. 1878 budżetu nie ustanowił.

Wydatki funduszu tego w r. 1878 wynosiły zł. 158 na administracyę realności, zł. 13.445 na koszta administracyjne budowy i z.. 320.317 na roboty przy budowie. Oprócz tego fundusz ten wypożyczył funduszowi krajowemu zł. 338.606 na pokrycie niedoboru z r. 1878.

Dochody zaś były następujące: dochody z realności zł. 156, odsetki z lokacyi funduszów zł. 29.716, dochody z częściowej sprzedaży gruntów zł. 914 i dochody przypadkowe zł. 426, ogółem zł. 31.213.

Stan funduszu z końcem r. 1878 był następujący:

w kasie i na lokacyi	zł.	25.570
należytosci czynne	„	2 500
u p. Brykczyńskiego	„	7.143
od funduszu krajowego wypożyczone w r. 1877 . . .	„	140.999
„ „ „ „ „ „ 1878 . .	„	338.606
razem . . .	„	514.818
od tego zaległości bierne	„	5.495
czysty stan czynny z końcem r. 1878	„	509.323

Zdawszy w ten sposób wys. Sejmowi sprawę z zamknięcia rachunków za r. 1878 funduszu krajowego oraz funduszów uposażonych ze skarbu krajowego i budżetów samoistnych a budżetem objętych, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków za r 1878 funduszu krajowego, funduszów uposażonych ze skarbu krajowego i funduszów samoistnych a budżetem objętych.

We Lwowie dnia 24 Czerwca 1880.

Przewodniczący:

H. Wodzicki.

Sprawozdawca:

Dr. Bernard Goldman.

H. Wodzicki. **Dr. Bernard Goldmann.**

Alegat. [redacted]. 67.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1880.

Wysoki Sejmie!

Według art. 34 ustawy krajowéj z dnia 2 maja 1873, zarządza Wydział krajowy funduszem szkolnym krajowym, a Rada szkolna krajowa rozporządza dochodami tego funduszu w granicach, corocznym preliminarzem zakreślonych. Wskutek takiego postanowienia ustawy wyrobiła się praktyka, iż Wydział krajowy układa tylko preliminarz dochodów funduszu szkolnego. Preliminarz wydatków układa Rada szkolna, a Wydział krajowy przedstawia Sejmowi projekt Rady szkolnéj, czyni jednak wnioski co do zmian w cyfrach tam, gdzie takie zmiany za możebne lub za potrzebne uznaje. Miała przeto komisya budżetowa w dziale dochodów tylko wnioski Wydziału krajowego przed sobą, w dziale wydatków zaś miała przed sobą tak wnioski Rady szkolnéj, jak téż wnioski Wydziału krajowego.

Dochody preliminuje Wydział krajowy na	złr. 134 922
Wydatki oblicza Rada szkolna krajowa na	„ 486.025
Według tych wniosków wynosiłby niedobór	złr. 351.103
Wydział krajowy wnosi obniżenie wydatków do kwoty	„ 376.119
Postrąciwszy od téj kwoty sumę dochodów, jak wyżéj	„ 134 922
wynosiłby niedobór, który z funduszu krajowego pokrytym być ma . .	złr. 241.197

Po dokładném zbadaniu przedłożonych wniosków, doszła komisya budżetowa do następujących rezultatów:

W rubryce I wydatków zamieszczone są zasiłki dla okręgowych funduszów szkolnych. Własne tych funduszów dochody, chociaż z każdym rokiem wzrastają, nie wystarczają na całkowite pokrycie wydatków, które w moc ustawy ciążą na tych funduszach. Dochody te preliminowane były w roku 1878 na 869.963 złr., w r. 1879 na 954.966 złr., a są preliminowane w r. b. na złr. 981.062
Ciężące na tych funduszach wydatki oblicza Rada szkolna na . . . . „ 1,239.367
i preliminuje niedobór w ilości ryczałtowéj . . . . . złr. 261.793

Gdy jednak powyższą cyfrą dochodów objęte są także nadwyżki takich dochodów miejscowych, które nie mogą być użyte na pokrycie niedoboru innych szkół, przeto potrąciwszy tę cyfrę złr. 7250·54 od ogólnéj sumy dochodów, lub co na jedno wychodzi, dodawszy tę cyfrę do wyżwykazanéj kwoty

niedoboru, otrzymalibyśmy jako ostateczną sumę niedoboru, który miałby być w rubryce I z funduszu krajowego pokrytym . . . . . złr. 269.043.

Fundusz krajowy tylko tak długo i o tyle obowiązanym jest dawać zasiłki funduszom okręgowym, jak długo i o ile własne dochody tych funduszów nie wyrównywają wydatkom. Komisya budżetowa mniemała, iż jéj obowiązkiem jest rozpatrzyć się w preliminarzach poszczególnych okręgów i sprawdzić, o ile się dało ze względu na nagłość pracy, czy w dziale dochodów preliminowane są w należytéj wysokości wpłaty roczne, ustawą na gminy, obszary dworskie i powiaty nałożone, czy w dziale wydatków nie zostały preliminowane takie kwoty, któreby bez ujmy dla rozwoju szkół i postępu oświaty bądźto zmniejszone, bądź z preliminarza usunięte być mogły, nakoniec czy rachunki z obrotu funduszów okręgowych tak są prowadzone, iżby dawały rękojmię prawidłowego témi funduszami obrotu. Pod tym ostatnim względem komisya nie doszła do rezultatów zadowalniających. Siedm lat upłynęło od wejścia w życie krajowéj ustawy szkolnéj, a są okręgi, które dotychczas nie złożyły ani jednego zamknięcia rachunków, niema zaś okręgu takiego, któryby za wszystek czas ubiegły krajowéj Radzie szkolnéj rachunki był przedłożył. Nie jestto winą Rad okręgowych, jest raczéj winą niedostateczności pewnych postanowień ustawy, niedostateczności, których ustawodawca może przewidzieć nie mógł i które się dopiéro przy wykonaniu ustawy jasno okazują. Rachunkowość co do funduszów okręgowych stoi w koniecznym związku z rachunkami funduszów miejscowych, któremi zawiadują Rady szkolne miejscowe. Tym zaś Radom miejscowym ustawa nadała stanowisko tak samoistne, iż nie ma władzy wyższéj, któraby je mogła w drodze administracyjnéj zniewolić do wykonania pewnych czynności. Wprawdzie według ustawy ma Rada okręgowa prawo odebrać Radzie miejscowéj zarząd funduszem szkolnym, i powierzyć ten zarząd innéj Radzie miejscowéj, albo objąć go sama. W praktyce nie dopisze ani pierwszy ani drugi środek. Przy znaném usposobieniu naszych gmin wiejskich nie można liczyć na to, że się władza, w jednéj gminie powstała i funkcyonująca, zajmie sprawami do innéj gminy należącémi. Rada zaś okręgowa nie może podołać rachunkowości własnéj i trudno od niéj wymagać, żeby się obarczała nadto rachunkami szkół miejscowych. Ustawa bowiem nie obmyśliła dla Rad okręgowych żadnego organu, któryby z urzędu ich rachunkowości prowadził. Faktycznie prowadzi te rachunki albo inspektor okręgowy, albo przewodniczący Rady, albo z jego polecenia jeden z urzędników urzędu podatkowego. Ktokolwiek je prowadzi, jestto dla niego czynnością niefachową i nadobowiązkową. Jeśli więc ta czynność nie bywa wykonywaną sprężyście i z dokładnością fachową, to nikomu, ściśle rzecz biorąc, zarzutu zrobić nie można. Ale sprawa cierpi na tém. Rachunki zalegają, ewidencyi w nich nie ma, a po latach niewielu takie mogą powstać niedostatki i powikłania, że nikt ładu nie dojdzie. Cierpieć na tém może przedewszystkiém rzecz główna, to jest szkoła, ale ucierpieć może także fundusz krajowy, który w końcu musi zastąpić wszelkie niedobory w okręgach, bez względu na powody takich niedoborów. Użalano się na podobny stan rzeczy także w innych krajach koronnych i radzono sobie rozmaicie, głównie jednak w ten sposób, iż uwolniono Rady okręgowe od zarządu funduszami, co nie jest dla nich prerogatywą, ale nieznośnym ciężarem, i przeniesiono ten zarząd bądźto na Radę szkolną krajową, bądźto na Wydział krajowy. Komisya budżetowa czuje się być obowiązaną do przedłożenia swych spostrzeżeń Sejmowi, ale nie przypisuje sobie powołania do czynienia wniosków celem zmian w ustawie szkolnéj. W pierwszéj linii powołaną do tego jest Rada szkolna w porozumieniu z Wydziałem krajowym, któreto obie korporacye z własnéj praktyki poznać mogły i przyczyny niezadowalniającego stanu i środki przeciw temu zaradcze. Komisya poprzestaje na wyrażeniu życzenia, aby ze strony powołanéj odpowiedne wnioski zostały jak najrychléj pod światłą rozwagę Sejmu poddane.

Co do dochodów funduszów okręgowych, nie podobna było komisyi sprawdzić cyfrowo, czy kwoty zamieszczone w rubrykach, odpowiadają wyrokowi zobowiązań, nałożonych przez ustawę na kontrybuentów. Ale instrukcya o układaniu preliminarzy, wydana przez krajową Radę szkolną, jest

tak dokładną i stanowczą, iż nie ma powodu do mniemania, jakoby pod tym względem zachodziły usterki.

W dziale wydatków dostrzegła komisya niektóre kwoty, rokrocznie preliminowane, których potrzeba nie jest w każdym roku zarówno uzasadnioną. Przedewszystkiem wyłączyła komisya dwa okręgi, to jest miasta Lwowa i miasta Krakowa, i preliminarzy tych okręgów nie badała z powodu, iż te okręgi zasiłków z funduszu krajowego nie potrzebują. Co do reszty, to jest co do 35 okręgów, czyni komisya następujące uwagi:

W rubryce IV preliminarzów okręgowych mieszczą się wydatki na przybory naukowe: mappy, globusy, ryciny do historyi naturalnéj i t. p. Na ten cel preliminowano przez lat pięć po złr. 10 dla każdéj szkoły. Otrzymała więc każda szkoła na przybory dotychczas złr. 50. Być może, iż tu i owdzie w szkołach kilkuklasowych zbiory takich przyborów potrzebują jeszcze uzupełnienia. Ale w ogóle kwota złr. 50 powinna była wystarczyć na zaopatrzenia szkoły pospolitéj w najpotrzebniejsze przybory. Komisya mniema, iż w téj rubryce można wykreślić sumę . . złr. 17.932.

W rubryce V zapisano na konferencye okręgowe kwotę . . . . . złr. 18.195
Pożytek z tych zjazdów nauczycielskich w okręgach niewszędzie jest jednaki, w ogóle jest wątpliwy. Zjazdy takie odbywały się dotąd co roku. Komisya mniema, iż nie wyniknie z tego najmniejsza szkoda dla rozwoju szkolnictwa, jeźli odtąd konferencye takie odbywać się będą w terminach rzadszych i jeźli na rok bieżący kwota wyżwymieniona wykreśloną zostanie.

W rubryce VI znajduje się złr. 5.000 na biblioteki okręgowe. W latach przeszłych wydawano na ten cel co roku po złr. 3 do 4 tysięcy. Kupiono więc już w każdym okręgu książek za kilkaset reńskich. Według zasięgniętych z różnych stron kraju wiadomości, użytkowanie z tych księgozbiorów okręgowych nie jest zbyt ożywione. Gdy znów się podniesie podupadły teraz dobrobyt, powszechny można będzie pomyśleć o powiększeniu tych księgozbiorów, jeźli praktyka ich użyteczność wykaże. W bieżącym roku komisya nie widzi koniecznéj potrzeby tego wydatku.

W rubryce VII preliminowano na rozmaite wydatki po złr. 120 do 180 na okręg. Wydatki takie są nieuniknione, ale zdaniem komisyi, przy koniecznéj potrzebie oszczędności, powinnaby kwota złr. 100 dla każdego okręgu wystarczyć. Należałoby więc zamiast preliminowanych złr. 4.440 wstawić w téj rubryce tylko złr. 3.500 i oszczędzić tym sposobem złr. 940.

Jeźliby Wysoki Sejm przyznał słuszność powyższym uwagom, to w preliminarzach okręgowych możnaby oszczędzić następujące kwoty:

w rubryce IV	złr.	17.932
„ V	„	18.195
„ VI	„	5 000
„ VII	„	940
Razem . .	„	42.067

Odciągnąwszy od ogólnéj summy niedobórów okręgowych	złr. 269.044
kwotę zaoszczędzoną	42.067
okaże się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	złr. 226.977

Oprócz pokrycia tego niedoboru żąda Rada szkolna jeszcze summy złr. 20.000 na cel trojaki. W przypuszczeniu, że do roku 1880 będzie można zreorganizować 80 szkół z płacą nauczycielską po najmniej złr. 300 i w przypuszczeniu dalszem, że połowę przyrastających wydatków potrzeba będzie opędzić z zasiłków od funduszu krajowego, preliminowała Rada szkolna dla tych szkoł złr. 8.000. Przypuszczenia powyższe nie ziściły się. Dopiero na początku roku szkolnego, to jest 1 września 1880 będzie nowozreorganizowanych około 30 szkół. Przyrost rocznego wydatku na te szkoły

wyniesie złr. 9.000, a połowa przypadająca prawdopodobnie na fundusz krajowy złr. 4.500. Gdy zaś ten wydatek będzie ponoszonym tylko przez cztery miesiące, więc potrzeba umieścić w preliminarzu nie złr. 8000, lecz tylko złr. 1.500. Na podniesienie 200 szkół filialnych do rzędu etatowych i podwyższenie płacy nauczycieli z złr. 250 na złr. 300 domaga się Rada szkolna kwoty złr. 10.000. Przeciw wydatkowi samemu komisya nie podnosi zarzutu. Według objaśnień udzielonych przez Radę szkolną około 300 nauczycieli zdało w ciągu roku egzamin kwalifikacyjny i tym należy się płaca wyższa niż ta, którą dotychczas pobierali. Ale i ten wydatek tylko za trzecią część roku będzie ponoszonym, Kwota więc złr. 10 000 redukuje się na złr. 3.333. Nakoniec żąda Rada szkolna złr. 2.000 na podniesienie 10 posad młodszych nauczycieli na posady starszych, przy szkołach miejskich, kilkuklasowych. To żądanie komisya uznaje za uzasadnione i przyznaje, iż na ten cel w roku bieżącym złr. 666 potrzeba.

Z powyższego wyłuszczenia rzeczy wynika, iż w rubryce I wydatków, w której na zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych Rada szkolna żądała złr. 289.044, a Wydział krajowy wnosił . . . . . złr. 269.044
potrzeba wstawić . . . . . złr. 232.476
i tę kwotę komisya budżetowa Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia zaleca.

W rubryce II na substytucye komisya wnosi, zgodnie z żądaniem Rady szkolnéj i wnioskiem Wydziału krajowego, wstawić tak, jak na rok 1879 kwotę . . . . złr. 40.000

W rubryce III na zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye żąda Rada szkolna złr. 4.220, a Wydział krajowy wnosi tylko złr. 3.470. Różnica ztąd pochodzi, że na szkołę pp. Klarysek w Starym Sączu, dla któréj Sejm złr. 1.000 wyznaczył, daje się złr. 750 z rubryki VII budżetu krajowego. W budżecie szkolnym przeto zamiast preliminowanéj przez Radę szkolną kwoty złr. 1.000 należy wstawić tylko złr. 250.

Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi na przyzwolenie w téj rubryce kwoty złr. 3470.

W rubryce IV na adjuta wnosi komisya, zgodnie z wnioskami Rady szkolnéj i Wydziału krajowego, wstawić . . . . . złr 5.000

W rubryce V na zapomogi i remuneracye żąda Rada szkolna złr. 30.000, a Wydział krajowy wnosi zniżenie téj kwoty do złr. 12.000. Chodzi tu o remuneracye dla katechetów, które na ostatniej sessyi sejmowéj były kilkakrotnie przedmiotem rozpraw. Komisya budżetowa nie widzi powodu, dla którego Sejm miałby porzucić stanowisko, jakie zajął w obec téj kwestyi w r. 1878 i dla tego zgodnie z uchwałą Sejmu, w owym roku powzięta, wnosi z uwzględnieniem kwoty złr. 2.000 na roboty ręczne, zamieścić w téj rubryce tak jak na rok 1879 . . . . złr. 22.000.

W rubryce VI na podatki i daniny wystarczy w roku bieżącym **złr. 5**, któréj to kwoty przyzwolenie komisya Wysokiemu Sejmowi zaleca.

W rubryce VII na koszta podróży i dyet preliminowano na rok 1879 złr. 2.000 i takiej saméj kwoty domaga się Rada szkolna na rok bieżący. W r. 1878 wydano na ten cel tylko złr. 425. Wysokość tych wydatków, powodowanych dobrem służby, jest jednak bardzo niepewną, a ze względu na wskazany powód, nie należy zbyt ściśle wymierzać kredyt żądany. Dlatego komisya wnosi wpisać do téj rubryki . . . . . złr. 500.

W rubryce VIII na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli żąda Rada szkolna złr. 16.000. Gdy żądanie to opiera się na postawieniach ustaw, przeto zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi komisya zezwolić na . . . . . złr. 16 000.

W rubryce IX zapisany jest dodatek do funduszu emerytalnego złr. 12.800. Komisya wnosi, zostawić go w tej kwocie.

W rubryce X na emerytury dla nauczycieli, tracących posady w skutek reorganizacyi szkół, wydano w r. 1878 złr. 4.813. Sejm uchwalił na rok 1879 złr. 5.000. Tyle też żąda Rada szkolna na rok bieżący, a komisya wnosi zamieścić w rubryce X . . . . złr. 5.000.

W rubryce XI: Dary z łaski wydano w r. 1878 złr. 3.775. Na rok 1879 uchwalił Sejm złr. 4.000. Niema powodu do zmiany w téj pozycyi na rok bieżący. Komisya wnosi uchwalić znów złr. 4.000.

W rubryce XII uchwalił Sejm na rok 1879 i w ślad tej uchwały Rada szkolna domaga się znów na potrzeby szkół ogólnej natury złr. 5.000. Oprócz tego wstawia tu Rada szkolna żądanie kwoty złr. 5.000 na krajową konferencyę nauczycielską, i złr. 1.000 na wydanie książki szkolnej do nauki niedzielnéj.

Na potrzeby ogólnéj natury wydano w r. 1878 złr. 1.349, komisya nie widzi powodu, dla czegoby summa rzeczywistego wydatku z r. 1878 niemiała wystarczyć w r. 1880. Aby jednak Radę szkolną zabezpieczyć od możliwego niedoboru, zgadza się z proponowanem téj kwoty zaokrągleniem na złr. 1.500. Konferencyi nauczycielskiéj krajowéj w roku bieżącym nie będzie. Odpada więc potrzeba preliminowanéj na ten cel summy złr. 5000. Co do kwoty złr. 1000 na książkę do nauki niedzielnej nie śmie komisya czynić wniosku na odrzucenie żądania Rady szkolnéj, w nadziei, iż książka taka odpowie rzeczywistéj potrzebie.

Komisya wnosi zezwolić w rubryce XII na wydatek w kwocie . . . złr. 2.500.

W rubryce XIII na rozmaite wydatki, żąda Rada szkolna krajowa złr. 6.800. W téj rubryce mieści się uchwalony dnia 17. Października 1878 dodatek dla nauczycieli szkół pospolitych w Krakowie w ilości złr. 3.800. Rada szkolna żąda więc do własnéj dyspozycyi na wydatki, nie dające się objąć żadną inną rubryką preliminarza, tylko złr. 3000. Wydatki te wynosiły w r. 1878 złr. 3.779, a na rok 1879 uchwalił Sejm złr. 3.000. Zdaniem komisyi żądanie Rady szkolnej nie jest przesadzonem i wnosi komisya zezwolić w rubryce XIII razem na kwotę . . złr. 6.800.

W rubryce XIV na budynki szkolne gminom żąda Rada szkolna 60.000 złr.

W ciągu ubiegłych lat Sejm tę rubrykę nader hojnie dotował. W roku 1878 wyasygnowała Rada szkolna na rzecz budowy szkół 93.560 złr.

Zdaje się, iż najnaglejszej potrzebie stało się już zadość, a gdy widoczne zubożenie kraju, nieunikniony przyrost wydatków w innych działach budżetu krajowego, a nadewszystko przerażająca zapowiedź ogromnego powiększenia ciężarów na rzecz skarbu państwa, nakazują wielką oględność w wydatkach, które do lepszych czasów odłożone być mogą, komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym żadnej kwoty w tej rubryce nie wnosi.

Komisya wnosi stosownie do uchwał sejmowych z lat ubiegłych na zezwolenie przenoszenia kredytów uchwalonych na wydatki zwyczajne w rubrykach II, IV, V i VII, tudzież wzajemnego przenoszenia takichże kredytów uchwalonych w rubrykach XI i XII.

W dziale dochodów nie stawia komisya wniosków odmiennych od tych, które poczynił Wydział krajowy. Powołując się na uzasadnienie tych wniosków, w przedłożeniu Wydziału krajowego zawarte, komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

następujące cyfry dochodów:

W rubryce I,	złr.	16.089
„ II,	„	10
„ III,	„	530
„ IV,	„	2.835
„ V,	„	—
„ VI,	„	8.500
„ VII,	„	32.015
„ VIII,	„	54.943
„ IX,	„	20.000

Z zestawienia powyższego preliminarza wydatków z preliminarzem dochodów wynika niedobór w ilości złr. 215.629.

Zamykając niniejsze sprawozdanie, komisya budżetowa ma sobie za obowiązek zwrócić uwagę Sejmu na sprawę, o której już w sprawozdaniu o preliminarzu szkolnym na rok 1879 mowa była, to jest na sprawę zaliczek, dawanych przez Radę szkolną funduszom okręgowym, po nad kwoty, przez Sejm w rubryce I uchwalane.

Zaliczki z rubryki I zaczęto dawać w roku 1876. Zamknięcie rachunków z owego roku nie było jeszcze w Sejmie załatwione, kiedy komisya przedkładała Sejmowi sprawozdanie swoje o budżecie szkolnym. Komisya mniemała wówczas, iż Rada szkolna daje zaliczki bez przekraczania dozwolonego jéj w rubryce I kredytu. A jednak uczyniła komisya następujące uwagi:

„Kwota preliminowana w rubryce I wydatków, oparta na preliminarzach okręgowych i na wykazach rzeczywistej potrzeby, jest przeznaczona i winna być użytą jedynie na pokrycie tej potrzeby, a nie na zaliczki przechodzące zakres roku budżetowego. Sejm ma prawo oczekiwać, iż c. k. Rada szkolna usprawiedliwi, przedkładając preliminarz najbliższy, takie użycie kredytu w rubryce I, jakiego Sejm przewidywać nie mógł, i że przedstawi sposób zaradzenia tej rok-rocznie powtarzającéj się nieprawidłowości, która nietylko z porządkiem budżetowym pogodzić się nie daje, ale fundusz krajowy na rzeczywiste straty naraża“.

Obecnie komisya nabyła przekonania, że z powodu tych zaliczek Rada szkolna co roku bardzo znacznie przekracza preliminarz, i że w tej chwili summa niezwróconych zaliczek wynosi blisko 160,000 zł., chociaż Sejm ani grosza na ten cel nie uchwalił. Zdaje się zaś, że Rada szkolna do tej chwili nie przyszła jeszcze do uznania, jak nieprawidłowem jest jej postępowanie. Gdyby Rada miała to przekonanie, że samowolne rozporządzanie funduszem szkolnym przekracza jej atrybucye, to byłaby, skoro potrzeba takich zaliczek okazała się niezbędną, zażądała od Sejmu upoważnienia do ich wydawania, bądźto zamieszczając właściwą sumę jako nową pozycyę w preliminarzu, bądź też żądając we właściwym czasie kredytu dodatkowego. Gdy uwagi uczynione w powołaném sprawozdaniu komisyi budżetowéj z roku 1878, nie odniosły pożądanego skutku, zachodzi potrzeba nieco obszerniej ten przedmiot rozebrać.

Każda władza administracyjna może się znaleźć w takiém położeniu, iż kwota wstawiona do pewnéj rubryki preliminarza, w ciągu roku okaże się niedostateczną. W takim razie władza albo

winna żądać kredytu dodatkowego, który jednak tylko przed zamknięciem roku budżetowego żądanym i udzielonym być może, albo też, jeśli takiego żądania we właściwym czasie wnieść nie mogła, przekracza budżet na własną odpowiedzialność i usprawiedliwia to przekroczenie przy zamknięciu rachunków. Mowa tu jest jednak o przekroczeniu we właściwém znaczeniu tego słowa, to jest o większym wydatku niż był przewidziany, ale o wydatku, którego potrzeba w ogóle była w preliminarzu przewidziana i przez ciało ustawodawcze, chociaż w cyfrze niedostatecznéj, uznana. Inna jest rzecz kiedy władza wydatkuje nietylko więcéj niż jéj kredytowano, ale wydatkuje na cele, o których Sejm przy uchwalaniu preliminarza nie wiedział. Dla zupełnego wyjaśnienia sprawy komisya pozwala sobie i to jeszcze dodać, że zaliczek, których zwrot ma nastąpić w tym samym roku budżetowym, nie uważa za przekroczenia budżetu. Należą one po prostu do manipulacyi kasowéj, która Sejmu nie obchodzi. Mówi się tu o takich tylko zaliczkach, które dawane bywają bez terminu zwrotu, albo na termina przechodzące po za rok budżetowy. Takie zaliczki muszą Sejm obchodzić, z nich bowiem powstaje w zamknięciu rachunków rocznych niedobór, na którego pokrycie Sejm musi obmyśleć środki.

Jest rzeczą naturalną, że ciało uchwalające budżet, sądzi z większem pobłażaniem o przekroczeniach, poczynionych na wydatki, których przedmiot był mu znany. Sama natura przedmiotu stawia takim przekroczeniom pewną granicę i są one o tyle mniéj niebezpiecznemi. Surowiej muszą być sądzone wydatki, o których w preliminarzu wcale wzmianki nie było, bo skoro władza administracyjna przyzwyczai się raz do samowoluności w tym kierunku, trudno przewidzieć granicę, przy któréj się zatrzyma. W danym wypadku zachodzi przekroczenie, które sąd ostrzejszy wyzywa, i jest interesem własnym Rady szkolnéj, która jest odpowiedzialną sejmowi za rozporządzanie funduszem szkolnym, wyrabiać sobie w drodze właściwéj upoważnienie do udzielania zaliczek, skoro praktyka okazuje, iż rokrocznie zachodzi takich zaliczek potrzeba.

Forma, w jakiéj te zaliczki bywają asygnowane, także powinnaby być zmienioną o tyle, iżby w każdym wypadku oznaczonym był termin zwrotu. Obecnie manipulacya jest taka, że Rada szkolna przed wydaniem asygnacyi posyła ją Wydziałowi krajowemu do zanotowania w celu ściągnięcia zwrotu. Ale od opieszałych okręgów nie może Wydział krajowy raźno zwroty ściągać, jeśli Rada szkolna nie wyznaczyła terminu zwrotu, a Rada szkolna nie wie, czy kiedy i o ile asygnowane przez nią zaliczki zostały zwrócone, bo zwroty liczą się do dochodów, a dział dochodów funduszu szkolnego nie należy do zakresu czynności Rady szkolnej, lecz do zakresu Wydziału krajowego.

Tyle co do formalnéj strony téj kwestyi. Pod względem merytorycznym wiadomo, iż zaliczki, o których mowa, bywają dawane okręgom w zastępstwie kontrybuentów, którzy bądź przez opieszałość, bądź z innych powodów, nie wnoszą w czasie przepisanym wpłat do funduszów okręgowych. Te zaś fundusze muszą nieodzownie w pewnych terminach pewne wydatki czynić, muszą np. pod rygorem zamknięcia szkoły wypłacać nauczycielom ich należytości. Jeśli więc gminy, obszary dworskie, powiaty nie wniosły na czas swoich prestacyj, nie pozostaje Radzie krajowej nic innego jak tylko zastępować z funduszu krajowego niedobory w okręgach, dopóki owe zalegające prestacye nie zostaną ściągnięte. Gdyby fundusze okręgowe tak, jak to w ciągu niniejszego sprawozdania napomknięto, przeszły w zarząd Rady szkolnej, miałaby ona sposobność z lepszym skutkiem wpływać na ściąganie dodatków na szkoły, niż to czynić mogą Rady okręgowe lub miejscowe. Wobec stanu rzeczy, jaki jest, i wobec klęsk gospodarskich, jakim kraj już od lat kilku ulega, nie podobna nie uznać potrzeby zaliczek, o jakich mowa. Należy tylko żądać, aby Rada szkolna nie spuszczała się na to, że je kiedyś przy zamknięciu rachunków usprawiedliwi, ale żeby się o kredyt na ten cel we właściwéj rubryce preliminarza i we właściwym czasie postarała. Uchwały w tym kierunku nie proponuje dziś jeszcze komisya, zachowując sobie to na wypadek, gdyby Rada szkolna przed zamknięciem tegorocznej sesyi nie zażądała kredytu na zaliczki okręgom.

Według wniosków komisyi budżetowéj preliminarz krajowego funduszu szkolnego obejmowałby następujące rubryki i kwoty:

Rubryka	Wydatki	Zwyczajne zł.	Nadzwyczajne zł.	Razem zł.
I.	Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych . . .	232.476	—	232.476
II.	Substytucye	40.000	—	40.000
III.	Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	3.470	3.470
IV.	Adjuta	5.000	—	5.000
V.	Remuneracye i zapomogi	—	—	—
	1. Remuneracye zmienne i zapomogi . 20.000			
	2. Remuneracye za naukę robót ręcznych 2.000	22 000	—	22.000
VI.	Podatki i daniny	5	—	5
VII.	Koszta podróży i dyety nauczycieli	500	—	500
VIII.	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli etatowych . . .	16.000	—	16.000
IX.	Dodatek do funduszu emerytalnego	12.800	—	12.800
X.	Emerytury dla nauczycieli, którzy stracą posadę w skutek reorganizacyi	—	5.000	5.000
XI.	Dary z łaski	4 000	—	4.000
XII.	Potrzeby szkolne ogólnej natury	2.500	—	2.500
XIII.	Rozmaite wydatki	6.800	—	6.800
XIV.	Na budynki szkolne gminom	—	—	—
	Suma wydatków .	342.081	8.470	350.551
	Dochody			
I.	Odsetki od kapitałów	16.089	—	16.089
II.	Dochody z dóbr, realności i innych praw	10	—	10
III.	Dodatki	530	—	530
IV.	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	2.835	—	2.835
V.	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI.	Taksy od spadków	8.500	—	8.500
VII.	Rozmaite dochody	2.015	30.000	32.015
VIII.	Dodatek z c. k. skarbu państwa	54.943	—	54.943
IX.	Zwroty zaliczek, gminom na budynki szkolne udzielonych	—	20.000	20.000
	Suma dochodów .	84.922	50.000	134 922
	Suma wydatków .	—	—	350.551
	Niedobór . . .	—	—	215.629

We Lwowie 23 czerwca 1880.

Przewodniczący:

Hr. Wodzicki.

Sprawozdawca:

Smarzewski.

L. 414/s.

Przedłożenie rządowe.

Alegat. 68.

Ustawa

z dnia o niektórych środkach ku podniesieniu rybołowstwa w wodach wewnątrz kraju.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

§. 1.

Polityczna władza krajowa winna dla cenniejszych gatunków ryb znajdujących się w wodach w kraju, ustanowić i ogłosić czas ochrony z uwzględnieniem peryodycznego ich tarcia się.

§. 2.

Ryby, które w czasie ochrony dostają się w stanie żywym w ręce rybaka, powinien tenże z należytą ostrożnością natychmiast wpuścić napowrót do wody.

§. 3.

Polityczna władza krajowa może dla pewnych wód z uwzględnieniem peryodycznego tarcia się cenniejszych gatunków ryb, które w wodach tych przeważnie się

znajdują, lub dopiero tamże wychodowane być mają, ustanowić czas, w którym rybołowstwo w tych wodach w ogóle ma być zaniechanem, o ile ustanowienie takiego czasu, przy zarybieniu mięszanem, bez znacznego uszczerbku w użytkowaniu wody wykluczenia łowienia w niej także ryb, nietrących się, jest możliwem.

§. 4.

W czasie ustanowionym i ogłoszonym w myśl §. 3 rybołowstwo w takiej wodzie jest zakazanem.

Mianowicie nie wolno wpuszczać do wody sieci, pogródek, koszów, łapek, skrzyń. i tym podobnych przyrządów do łowienia, a jeśli już przed tem wpuszczone zostały, to należy je przed rozpoczęciem czasu ochrony uprzątnąć lub do połowu nieużytecznemi uczynić.

§ 5.

Polityczna władza powiatowa może dozwolić wyjątków od zakazów §. §. 2 i 4go uprawnionym do rybołowstwa, lub za ich zgodą także innym osobom, w celach sztucznej chodowli ryb lub badań naukowych.

Również może polityczna władza powiatowa w czasie ochrony w myśl §. 3 ustanowionym, bez względu na cel dozwalać osobom wyż wspomnionym połowu ryb za pomocą wędki ręcznej w porze dziennej o tyle o ile udzielanie pozwoleń takich przez władzę do ustanawiania czasu ochrony powołanej, uznanem zostało w ogóle jako dopuszczalne.

W każdym takim wypadku winna polityczna władza powiatowa wystawić osobny, na imię opiewający, wodę i inne istotne szczegóły pozwolenia oznaczający certyfikat.

§. 6.

Dynamitu i innych eksplodujących materyałów, dalej rybitrutki (cocculus), wroniego oka i tym podobnych środków udurzających do rybołowu używać nie wolno.

W wypadkach wykazanej potrzeby może polityczna władza krajowa dozwolić użycia materyałów eksplodujących.

§. 7.

Na przepustach jazów nie można zawieszać pogródek, koszów innych przyrządów do samołowu ryb.

§. 8.

Polityczna władza krajowa może wydać dla pojedynczych wód lub okręgów wodnych dalsze zakazy co do pewnych sposobów, środków i przyrządów połowu w ogóle, dla ryb szkodliwych.

Jeżeliby jednak w zastosowaniu tego postanowienia miał być wydany zakaz, wykluczający nadal używania sieci dotąd używanych, to należy pozostawić dla dalszego używania takich, już w użytku będących sieci odpowiedni najmniej dwuletni przeciąg czasu.

§. 9.

Dla wód, względem których z powodu, że sięgają po za obręb terytoryum, w którem ustawa ta obowiązuje, potrzebnem i wskazanem jest postępowanie zgodne z innymi krajami lub władzami państwowemi, wyda postanowienia względnie zakazy wspomnione w §§. 1, 3 i 8 Minister rolnictwa.

§. 10.

Postanowienia §§ 1—9 nie mają zastosowania do stawów i innych podobnych zbiorników wody w celu hodowli ryb założonych, bez różnicy, czy one są w połączeniu z jakim naturalnym zbiornikiem wody lub nie.

§. 11.

Nikt nie może wykonywać rybołowstwa, kto nie jest zaopatrzonym w „kartę rybacką“ poświadczającą uprawnienie jego do rybołowstwa w dotyczącej wodzie. Tylko do rybołowstwa w stawach położonych w całości pośród zamkniętych i ogrodzonych miejsc, jak np. ogrodów, parków, karta rybacka nie jest potrzebną.

Karta rybacka ma być wystawioną na nazwisko, mianowicie:

1) dla posiadacza lub dzierżawcy prawa rybołowstwa przez polityczną władzę powiatową;

2) dla osób trzecich przez posiadaczy lub dzierżawców prawa rybołowstwa;

3) dla wód, w których obecnie komukolwiek, lub wszystkim członkom lub mieszkańcom pewnej gminy ryby łowić wolno, przez przełożonego gminy nadbrzeżnej — nie przesądzając w swoim czasie w drodze ustawodawczej wydać się mającym postanowieniom względem przyznania prawa rybołowstwa w takich wodach.

Formularze kart rybackich zostaną ustanowione i ogłoszone przez polityczną władzę krajową.

§. 12.

Karty rybackie i wspomnione w §. 5 certyfikaty należy organom publicznego bezpieczeństwa i straży do nadzoru zarybionych wód ustanowionej na żądanie bez oporu okazywać.

§. 13.

Przybory rybackie założone muszą pod nieobecność rybaka być zaopatrzone znakiem w urzędzie gminy nadbrzeżnej zgłoszonym, po którym można poznać osobę rybaka.

§. 14.

Polityczna władza krajowa winna postanowić i ogłosić, które gatunki ryb w celu utrzymania odpowiedniej ilości tychże nie mogą być poniżej pewnego wymiaru i w pewnych czasach ani sprzedawane, ani w domach gościnnych podawane.

§. 15.

Uprawnionemu do rybołowstwa wolno jest łowić i i ubijać w swej wodzie zarybionej lub w bezpośredniej bliskości tejże, każdego czasu i w sposób dowolny, jednakże bez użycia broni palnej wydry, czaple i inne dla ryb szkodliwe dziko żyjące zwierzęta; uprawniony do polowania nie może temu sprzeciwiać się, jednakże rozporządza złowioną lub ubitą w takich razach zwierzyną.

Takie same prawo mają osoby przez uprawnionego do rybołowstwa dla ochrony zarybionej wody ustano-

wione i przez władzę polityczną w urzędzie tym zatwierdzone; dalej te osoby, którym w pojedyńczych wypadkach lub czasowo powierzonem zostało za osobnem zezwoleniem władzy politycznej przez uprawnionego do rybołowstwa łowienie lub ubijanie zwierzyny dla rybołowstwa szkodliwej.

§. 16

Polityczne władze powiatowe winne wydać stosowne zarządzenia, ażeby przy użytkowaniu wód, niewymagającem wedle ustaw regulujących prawo wodne osobnego pozwolenia władzy, zapobieżono ukróceniem rybołowstwa, jeżeli one mogą być uniknione.

Zarządzenia te należy wydać z urzędu przy ustanowieniu przepisów policyjnych, przewidzianych w wyżwspomnionych ustawach o powszechnem uregulowaniu wykonywania takich użytków wodnych, a zresztą na żądanie uprawnionego do rybołowstwa i należy przy tem baczyć szczególnie na zapobieżenie szkodliwemu zaniepokojeniu miejsc tarcia.

§. 17.

Przekroczenia tej ustawy i wydanych na mocy tejże przepisów mają być karane, o ile powszechna ustawa karna nie znajdzie zastosowania przez władze polityczne grzywną od pięciu do pięćdziesięciu złotych, która w razie powtórnym jak i wtedy, jeźli narybieniu wyrządzoną została znaczna szkoda, może być podwyższoną do stu złotych.

W razie, jeżeli uznany za winnego nie jest w możliwości uiszczenia grzywny, należy ją zamienić w karę aresztu, przyczem pięć złotych liczyć należy za jeden dzień aresztu.

Przy przekroczeniach postanowień §§. 2, 4, 6 i 7 tudzież zakazów wydanych na mocy §§. 8 i 14 należy zarazem orzec konfiskatę ryb wbrew przepisowi złowionych i narzędzi rybackich wbrew przepisom używanych.

Grzywny i zysk osiągnięty ze sprzedaży skonfiskowanych przyborów rybackich i ryb wpływają do osobnego funduszu ku podniesieniu rybołowstwa, który ma stać pod zarządem Wydziału krajowego.

Skonfiskowane przybory rybackie należące do jednego z rodzajów zakazanych, należy przed sprzedażą tychże uczynić nieprzydatnymi do dalszego użytku w formie zakazanej.

§. 18.

Przełożeni gmin i obszarów dworskich, c. k. żandarmerya i organa policyi wodnej są obowiązane, czuwać nad przestrzeganiem postanowień tej ustawy i spostrzeżone przekroczenia podawać do wiadomości władzy politycznej.

Ten sam obowiązek cięży w szczególności na organach policyi targowej względem zakazów na mocy §. 14 wydanych.

§. 19.

Uprawnionym do rybołowstwa i gminom wolno swoim, dla ochrony innych interesów mianowicie gałęzi kultury rolnej i lasowej łącznie z polowaniem, już ustanowionym organom straży, powierzyć nadzorowanie i ochronę rybołowstwa i dać ich w tym celu przez polityczną władzę powiatową zaprzysiądz wedle roty przysięgi, którą ma ustanowić polityczna władza krajowa.

Wolno im także ustanowić i dać zaprzysiądz organa straży szczegółowo dla rybołowstwa, jeżeli one posiadają przymioty przepisane dla straży polowej.

Do ustanowionych w ten sposób organów nadzoru i ochrony rybołowstwa stosują się postanowienia obowiązujące w ogóle straż polową a co do ich urzędowego stanowiska postanowienia ustawy państwowej z dnia 16. Czerwca 1878 (dz. p. p. nr. 84.)

§. 20.

W szczególności przysłuża organowi w myśl § 18 i 19 do bezpośredniego nadzorowania rybołowstwa powołanym prawo i obowiązek:

a) nadzorować wody zarybione swojego okręgu wodnego, jazy, szluzy, groble, łotoki i t. d. o ile urządzenia te dotykają rybołowstwa;

b) oglądać łodzie rybackie, zbiorniki ryb, jak i przyrządy rybackie;

c) przedsiębrać konfiskatę przyborów rybackich, tudzież aresztowania w myśl ustawy z dnia 16 Czerwca 1872 (dz. p. p. nr. 84.)

§. 21.

Polityczne władze powiatowe mają zarządzić, by postanowienia § §. 2, 4, 6, 7, 11, 13, i 17, tej

ustawy i przepisy wydane na mocy §. §. 1, 3, 8, 14 i 16 przypominano w gminach nadbrzeżnych corocznie w czasie ku temu najstosowniejszym przez ogłoszenie tychże w sposób w miejscu używany.

§. 22.

Postanowienia ustawy tej mają zastosowanie nie tylko do rybołowstwa w ściślejszym znaczeniu, lecz w ogóle także do użytkowania wód przez hodowlę i połów zwierząt wodnych pewną wartość mających i polowaniu nie zastrzeżonych.

§. 23.

Przy wydaniu postanowień i przepisów stosownie do §. §. 1, 2, 3, 8 i 14 tej ustawy, winna polityczna władza krajowa względnie Minister rolnictwa (§. 9.) zasięgnąć zdania rzeczoznawców i Wydziału krajowego.

Względem ograniczeń w użytkowaniu wody, które w myśl §. 16 zarządzić ma polityczna władza powiatowa, winna władza ta wydawać zarządzenia również po zasiągnięciu zdania rzeczoznawców.

§. 24.

Wykonanie ustawy tej poruczam Ministrowi rolnictwa i spraw wewnętrznych.

U w a g i

względem projektu do ustawy o niektórych środkach ku podniesieniu rybołowstwa w wodach wewnątrz kraju.

Przy rozprawie toczącej się w Izbie posłów Rady państwa nad projektem ustawy o wykonaniu rybołowstwa i opiece nad niem w wodach wewnątrz kraju, objawiono, jak wiadomo, życzenie (Nr. 245 załączników do protokołów stenograficznych, VIII sesya), ażeby przed uregulowaniem w drodze ustawodawstwa wykonania rybołowstwa lub też jednocześnie z tem nastąpiła regulacya praw rybołowstwa.

Życzeniu temu rząd o tyle zadość uczynił, że cofnął wspomniany projekt do ustawy w skutek Najwyższego postanowienia z 7 maja 1879 i zastrzegł sobie przy tej sposobności wniesienie nowego przedłożenia w tej sprawie w najbliższym peryodzie legislacyjnym w miarę dalszych dochodzeń co do praw i stosunków rybołowstwa.

Dalsze te dochodzenia, jako też porozumienie się z Wydziami krajowymi, do których oświadczeń, mianowicie co do wykupna praw rybołowstwa przywiązywać musiał Rząd wielką wartość, niemniej porozumienie się z sądami krajowymi wyższymi — poruczono politycznym władzom krajowym reskryptem Ministerstwa rolnictwa z 26 lipca 1879.

Ze względu, że temu poleceniu dotąd nie wiele krajów zadość uczynić mogło, a z drugiej strony byłoby pożądanem w interesie rybołowstwa, ażeby już teraz przynajmniej niektórym niewłaściwościom na podstawie prawnej można tamę położyć, zdecydował się Rząd wnieść obecny projekt do ustawy, ażeby zarządzić można odpowiednie kroki, jeżeliby i Sejm był zdania, ażeby czasu, który upłynie jeszcze do wydania formalnej ustawy rybołowczej, użyć do częściowego przynajmniej zaradzenia istniejącym w tej mierze brakom.

Rozumie się samo przez się, że chociażby Rząd wskutek przyjęcia tego projektu do ustawy mógł natychmiast przyczynić się do podniesienia rybołowstwa w wskazanych w projekcie kierunkach to jednak nie opuści z oka przyjścia do skutku ustawy o rybołowstwie w miarę wyniku wyżej wspomnianych jeszcze w toku będących dochodzeń, i że w razie, gdyby Wys. Sejm krajowy był

zdania, że specyalne zarządzenia tymczasowo nie są wskazane, Rząd zapatrywaniu temu według możności odpowie, bacząc również na spieszne przyjście do skutku rzeczonej ustawy.

Gdy obecny projekt ma zresztą na oku unormowanie niektórych tylko punktów wykonywania rybołowstwa, i umyślnie pomija inne punkta, które dotyczą stosunków prywatnoprawnych, albo odnoszą się do innych praw użytkowania wody, co także już z samego tytułu: *Projekt do ustawy o niektórych środkach ku podniesieniu rybołowstwa* wypływa, to tym sposobem wyrażonem jest zapatrywanie Rządu, że przez projektowaną ustawę nie nastąpi zastój w staraniach o dojście do skutku formalnej ustawy o rybołowstwie.

W każdym razie wykonanie postanowień niniejszego projektu stanowić będzie nie małej wagi pracę przygotowawczą do przeprowadzenia w swoim czasie formalnej ustawy o rybołowstwie.

Co do pojedynczych postanowień projektu należy zauważyć, że obok względnych peryodów ochronnych (dla pojedynczych rodzajów ryb) także bezwzględne peryody ochronne (dla odnośnej wody w ogóle § 3) dla tego są projektowane, ponieważ z obu postanowień względnego peryodu ochronnego, któremi są wpuszczanie ryb napowrót do wody (§ 2) i zakaz sprzedaży (§ 14) tylko ostatnie może być w należytym stopniu nadzorowane, podczas gdy zachowanie absolutnego peryodu ochronnego dla wody samej (§. 3. 4.) w każdym razie jeszcze łatwiej skontrolować można.

Zachowanie odpowiednich granic przy ustaleniu peryodów ochronnych dla wód, ażeby przez to użytkowanie z wody nie było nad miarę ścieśnionem jest rzeczą wykonania i tak przy tem, jako też przy innych w wykonaniu tej ustawy zapaść mających postanowieniach, zawarowaną jest ogólną normą §. 23, współudział rzeczoznawców i ingerencya Wydziału krajowego

Dozwolony w 2gim ustępie §. 6 wyjątek okazał się wskutek doświadczenia potrzebnym w pewnych razach, osobliwie celem uwolnienia od ryb drapieżnych wód stojących, sztucznie zarybić się mających.

Z resztą nie potrzebują pojedyncze postanowienia projektu szczegółowego wyjaśnienia.

Alegat. 69.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie:

a) wyłączenia osady Podwołoczyska z obszaru dworskiego w Staromiejszczyznie, niemniej

b) wyłączenia osady Zagrobela zadnieszowiecka ze związku gminy Zadnieszówki, w celu utworzenia odrębnej gminy miejskiej (miasteczka) Podwołoczyska.

Wysoki Sejmie!

Dworzec kolei Karola Ludwika w stacyi zwanej „Podwołoczyska“ zbudowanym jest w najznaczniejszej części na obszarze dworskim w Staromiejszczyznie, w części zaś na gruntach osady „Zagrobela zadnieszowiecka“ zwanej, należącej do gminy Zadnieszówka.

Koło tego dworca wytworzyła się z czasem coraz liczniejsza osada, której znaczenie w stosunkach handlowych i przemysłowych stało się tem ważniejszem, ile że „Podwołoczyska“ są ostatnią graniczną stacyą kolei żelaznej.

Położenie dworca i osady koło dworca powstałej, po części w obrębie obszaru dworskiego „Staromiejszczyzna“, po części zaś w miejscowości Zagrobeli zadnieszowieckiej, nie tworzącej nawet odrębnej gminy, lecz wchodzącej w skład gminy wiejskiej Zadnieszówki, stało się powodem licznych niedogodności pod względem administracyi miejscowej.

Tym niedogodnościom starało się c. k. Starostwo w Skałacie w ten sposób zaradzić, że doprowadziło za współdziałaniem Wydziału powiatowego na zasadzie postanowień §. 2. ustawy o obsz. dw. i §. 95. ust. gm. do porozumienia między obszarem dworskim w Staromiejszczyznie a Reprezentacyą gminy Zadnieszówki w ten sposób, iż prowizorycznie na przeciąg lat sześciu Zwierzchność gminna zadnieszowiecka sprawować ma cały zarząd gminny tak własnego jakoteż i poruczonego zakresu działania nietylko na całem pierwotnem terytoryum gminy Zadnieszówka, ale także na tej części obszaru dworskiego w Staromiejszczyznie, która zakupioną została na domy i realności prywatnych właścicieli.

Na dniu 18. Marca 1876 L. 4705 nie zatwierdziło jednak c. k. Namiestnictwo pomienionego układu nietylko ze względu zasadniczego, że układ ten nie rozciągał się w myśl §. 2. ust.

o obsz. dw. i §. 95. ust. gm. na cały obszar dworski, lecz tylko na domy czyli realności prywatnych właścicieli na gruntach zakupionych od obszaru dworskiego, ale także z dalszej przyczyny, że taki ustrój nawet przy zupełnem połączeniu obszaru dworskiego w Staromiejszczyznie z gminą Zadnieszówką nie odpowiadałby miejscowym stosunkom już wyrobionym, i w przyszłości jeszcze dobitniej wyrobić się mogącym. Podwołoczyska odznaczają się bowiem ożywionym ruchem handlowym, liczba ludności wzrasta w tej miejscowości bardzo znacznie przypływem i osiedlaniem się ludności zamiejscowej, przeważnie wyższy a w każdym razie zupełnie odmienny stopień wykształcenia posiadającej od miejscowej ludności w gminie Zadnieszówce. Dlatego zachodzi potrzeba oddania kierownictwa porządku i bezpieczeństwa publicznego w miejscowości Podwołoczyskach ludziom stojącym umysłowo na równi z mieszkańcami tej miejscowości. Ztąd też zarządziło c. k. Namiestnictwo przeprowadzenie rokowań w tym kierunku, ażeby z osady na obszarze dworskim w Staromiejszczyznie już istniejącej i w przyszłości powstać mającej, utworzono osobną gminę w myśl §. 3. ustawy gminnej.

Rozprawa w tym kierunku przeprowadzoną została, przyczem starano się:

1. zabezpieczyć dla nowo utworzyć się mającej gminy środki i warunki materyalne niezawisłego bytu i działania jako gmina;

2. połączyć w jedną gminę wszystkich mieszkańców w tej gminie stale osiedlonych lub czasowo przebywających w celach handlowych i przemysłowych z powodu stacyi kolejowej i pogranicznych urzędów cłowych w Podwołoczyskach;

3. przydzielić do tej nowej gminy realności i posiadłości gruntowe, terytoryalną całość stanowiące i od sąsiednich gmin naturalnie odgraniczone, przytem atoli

4. o ile możliwem uwzględnić objawione życzenia mieszkańców.

W tym kierunku okazała się przedewszystkiem potrzeba, ażeby nowo utworzyć się mająca gmina nie ograniczała się tylko do osady powstałej na obszarze dworskim w Staromiejszczyznie, ale także obejmowała miejscowość „Zagrobela“ zwaną, stanowiącą część składową gminy Zadnieszówki, a od reszty gminy Zadnieszówki naturalnemi granicami, to jest potokiem i stawem oddzieloną.

W roku 1876, w którym obliczenie nastąpiło, znajdowało się osiedlonych na obszarze dworskim w Staromiejszczyznie 841 mieszkańców w 66 domach, w Zagrobeli zaś 513 mieszkańców w 60 domach, razem 1354 mieszkańców w 126 domach. Od tego czasu wzrosła znacznie zarówno liczba mieszkańców, jak liczba domów.

Obszar zajęty przez prywatnych osadników na obszarze dworskim w Staromiejszczyznie wynosi 167 morgów 793 sążni kwadratowych, w miejscowości Zagrobli zaś po wyłączeniu obszaru dworskiego 110 morgów i 6 sążni kwadratowych. Obszar nowo utworzyć się mającej gminy Podwołoczyska wynosiłby zatem łącznie 277 morgów i 799 sążni kwadratowych.

Na tym obszarze znajduje się posiadłość kolejowa, o tyle podzielona, że sam dworzec leży w części na terytoryum Staromiejszczyzny, a w części na terytoryum Zagrobeli; z innych budynków kolejowych leży pięć na terytoryum obszaru dworskiego w Staromiejszczyznie, a szesnaście na terytoryum w Zagrobeli.

Nadto wykazują zapiski metryki gruntowej z roku 1820, że całe terytoryum miejscowości Zagrobeli zadnieszowieckiej należało niewątpliwie dawniej do Staromiejszczyzny, podówczas także „Podwołoczyskami“ zwanej. Dlatego też obecnie właściwie tylko napowrót łączy się w jedno terytoryum gminy to co dawniej tworzyło jedną całość, a tylko skutkiem przypadkowych stosunków rozdzielonem było, w ten sposób, że połączenie tych dwu obecnie odrębnych terytoryów w jedną gminę, jest nietylko zaprowadzeniem stosunków administracyjnych, odpowiadających teraźniejszemu położeniu i potrzebom, ale także pod względem historycznym, tylko przywróceniem pierwotnego stanu.

Ponieważ według życzenia stron interesowanych reszta obszaru dworskiego nierozprzedana prywatnym i nadal wyłączoną pozostać ma ze związku gminnego, przeto przy ocenianiu siły podatkowej nowo utworzyć się mającej gminy pomijają się podatki opłacane przez właściciela większej posiadłości.

Podatki przypisane osobom prywatnym na obszarze dworskim w Staromiejszczyznie wynosiły w roku 1876 sumę 3321 zł. 38 ct. w. a., podatki zaś przypisane w Zagrobeli sumę 1331 zł. 59 ct. w. a., przeto łącznie opłacanoby w gminie Podwołoczyskach podatki w wysokości 4652 zł. 97 ct. w. a

Na dniu 16. sierpnia 1878 zawarty został układ między właścicielką obszaru dworskiego a osadnikami na obszarze dworskim osiadłymi, mocą którego postanowiono, że należy utworzyć z osad na obszarze dworskim już istniejących i na przyszłość powstać mogących, w granicach dokładnie oznaczonych przez dołączenie osobnej w tym celu sporządzonej mapy i przez wyliczenie w osobnym wykazie parcel dokładnie wyszczególnionych, gminę, obok której atoli i nadal istnieć ma odrębny wydzielony obszar dworski, obejmujący całą resztę dotychczasowego obszaru dworskiego.

Dla zabezpieczenia zasobów materyalnych nowo utworzyć się mającej gminie, odstąpiła jej właścicielka obszaru dworskiego na własność targowisko, jatki, rzeźnię i studnię, które to przedmioty przynoszą obecnie roczny dochód w sumie 400 zł. w. a.

Nadto wyraziły obie strony, t. j. osadnicy w Podwołoczyskach i właścicielka obszaru dworskiego życzenie, ażeby także miejscowość Zagrobela zadnieszowiecka wyłączoną została ze związku gminy Zadnieszówki, a przyłączoną do nowo utworzyć się mającej gminy Podwołoczyska, niemniej ażeby nowo utworzyć się mającej gminie nadano charakter gminy miejskiej.

Rada gminna w Zadnieszówce oświadczyła się przeciw wyłączeniu osady „Zagrobeli zadnieszowieckiej“ ze związku gminy Zadnieszówki.

Sprawa ta przedstawioną została Radzie powiatowej, która — zważywszy, że stosunki handlowe i przemysłowe w Podwołoczyskach, szczególnie pod względem handlu zbożem, mającego rozgłośne imię za granicą, ostatniemi czasy znacznie się rozwinęły i coraz więcej wzrastają,

zważywszy, że nadzwyczajny napływ osób zajmujących się handlem i przemysłem, i w ogóle zarobkowaniem trudniących się, a przybywających tam stale lub czasowo, wymaga pod każdym względem sprężystej działalności, szczególnie stanowczego uregulowania stosunków pod względem porządku i bezpieczeństwa publicznego, i to pod kierownictwem osób umysłowo na równi stojących z mieszkańcami należącymi przeważnie do inteligencyi,

zważywszy, że te stosunki dopiero co opisane zniewoliły Starostwo do zaprowadzenia przepisów meldunkowych zarówno w Podwołoczyskach jak i w Zagrobeli zadnieszowieckiej, do Podwołoczysk bezpośrednio przytykającej,

zważywszy, że tak przełożony obszaru dworskiego w Podwołoczyskach dla ograniczonego zakresu działania, postanowionego ustawą o obszarach dworskich, jakoteż członkowie Zwierzchności gminnej w Zadnieszówce, co do osady Zagrobeli, dla braku odpowiedniego wykształcenia wcale nie mogą podołać obowiązkom pod względem własnego i poruczonego zakresu działania, i ztąd wynikły częste konflikty między stronami a autonomicznemi władzami — dał się mocno czuć brak należytego ładu i porządku w zawiadywaniu spraw nieraz ważnych i doniosłej natury, co często spowodowywało wdawanie się władz rządowych i autonomicznych dla załatwiania wielostronnych zażaleń, a często i dla nadania powagi w celu wykonania odnośnych ustaw i wykonania istniejących przepisów, szczególniej w zawiadywaniu spraw targowej i drogowej policyi,

zważywszy, że sami osadnicy z Podwołoczysk w porozumieniu z obszarem dworskim żądają usunięcia dotychczasowego wadliwego ustroju pod względem zawiadywania sprawami publicznemi i policyi miejscowej, a w tym celu nie szczędzą obustronnie ofiar dla zaprowadzenia pożąda-

nego ładu i stanowczego uregulowania stosunków pod względem bezpieczenstwa publicznego, bo osadnicy ostatniemi czasy nakładali na siebie dobrowolnie dodatki do podatków i z tego tytułu zebrali fundusz przeszło 2.000 zł. w. a. a właścicielka obszaru dworskiego na cel zaprowadzenia nowego samoistnego ustroju odstąpiła realności reprezentujące znaczną wartość pieniężną,

zważywszy dalej, że do zmiany dotychczasowego ustroju zgodnie z osadnikami Podwołoczysk dążą także starozakonni osadnicy z Zagrobeli Zadnieszowieckiej liczniejsi ludnością, i opłacający nadto trzy razy więcej podatku od chrześciańskich mieszkańców tej osady, których zarzuty przeciw odłączeniu od gminy Zadnieszówki wcale na uwzględnienie nie zasługują,

zważywszy w końcu, że jest pożądanem dla względów administracyjnych, finansowych i ogólnie publicznych, by cała posiadłość kolejowa na stacyi w Podwołoczyskach, należąca teraz w części do obszaru dworskiego, a w części do gminy Zadnieszówki, na przyszłość do jednej gminy wcieloną została, — uchwaliła na dniu 19. Września 1878 jednogłośnie:

1. W obec zbadanych powyższych okoliczności zachodzi konieczna i pilna potrzeba utworzenia nowej gminy w Podwołoczyskach nie tylko z osad w granicach określonego terytoryum na obszarze dworskim w Podwołoczyskach już powstałych, i na przyszłość powstać mogących, a to stosownie do jednozgodnych życzeń osadników z Podwołoczysk i właścicielki dóbr, i na podstawie zatwierdzić się mającego układu w téj sprawie pod dniem 16. Sierpnia 1878 między stronami należycie zastąpionemi dobrowolnie zawartego, ale także i z osad w granicach ściśle określonego dotyczącego terytoryum Zagrobeli Zadnieszowieckiej już istniejących i na przyszłość powstać mogących, a to przychylając się do życzeń przeważnych ludnością i kontrybucyą starozakonnych mieszkańców tej osady, a nieuwzględniając niczem nie uzasadnionych zarzutów chrześciańskich mieszkańców.

2. Jest rzeczą konieczną i dla wyrobionych stosunków handlowych pod każdym względem uzasadnioną, by ta miejscowość Podwołoczyska, licząca obecnie przynajmniej 2.000 ludności i przeszło 200 domów, mająca związki handlowe z pierwszorzędnemi miastami za granicą, przy utworzeniu gminy jednocześnie do rzędu miast była podniesioną i tym sposobem stało się zadość warunkom, od których zawisło właśnie żądane utworzenie tej nowej gminy.

Różnice pomiędzy ilością mieszkańców i domów powyżej w sprawozdaniu naszem przytoczonych, a ilością podaną w właśnie przytoczonej uchwale Rady powiatowej, ztąd wypływają, że cyfry przez nas podane opierają się na urzędowem sprawdzeniu w Lipcu 1876 sporządzonem, uchwała Rady powiatowej zaś zapadła we Wrześniu 1878, więc o dwa lata później. Te różnice wykazują atoli, jak szybkim jest wzrost zarówno liczby mieszkańców, jakoteż liczby domów w tej miejscowości. Jedynie z tego powodu nie jesteśmy w stanie przedłożyć Wysokiej Izbie ostatnich urzędownie sprawdzonych liczb w tej mierze, ponieważ akta tej sprawy przesłane nam zostały odezwą Namiestnictwa z dnia 3. Czerwca 1880 L. 26677., skonstatowanie ostatnich cyfer musiałoby znowu dłuższy czas zająć, a tymczasem mogłaby przeminąć obecna sesya Wysokiego Sejmu, przez co sprawa ta nagła, a pod względem administracyjnym dla tej miejscowości tak ważna i tak żywotna, znowu musiałaby pójść w odwłokę, a zdaniem naszem nawet cyfry z poprzedzających lat 1876 i 1878 w każdym wypadku niewątpliwie niższe od cyfer teraźniejszych, dostatecznemi są do poparcia tej sprawy.

Między przedstawionemi życzeniami stron interesowanych zachodziła ta sprzeczność, że z jednej strony tylko osady na obszarze dworskim w Podwołoczyskach utworzone wejść miałyby w skład powstać mającej gminy, obok której pozostać miałby obszar dworski, obejmujący całą resztę dotychczasowego obszaru dworskiego z wszelkimi prerogatywami, wypływającemi z ustawy o obszarach dworskich, z drugiej strony zaś zawisłem uczyniono utworzenie nowej gmny od podniesienia miejscowości Podwołoczysk do rzędu miast. Gdy w myśl postanowienia §. 1. ust. o obszarach dworskich posiadłości dominikalne, położone w obrębie miasta, winny być wcielone do związku gminy miasta, usunięto tę trudność przy dodatkowéj rozprawie, odbytej na dniu 4. Września 1879

w ten sposób. że strony interesowane zmieniły wniosek swój o nadanie utworzyć się mającej gminie Podwołoczyska charakteru miasta, w ten sposób, iż poprzestają na nadanie jej charakteru miasteczka.

Równocześnie zarządził Wydział krajowy uzupełnienie dochodzenia w kierunku podziału majątku i dobra gminy Zadnieszówki między wydzielić się mającą miejscowość Zagrobelę, a resztę gminy Zadnieszówki, w kierunku zabezpieczenia członkom gminy Zadnieszówki wejść mającym w skład nowo utworzyć się mającej gminy Podwołoczyska, części majątku i dobra gminy Zadnieszówki, dla nich wydzielić się mających, nareszcie w kierunku użytkowania z dobra gminnego.

Sprawy te zostały w sposób zadowalniający wyświecone, a Rada powiatowa powzięła w tej mierze dodatkową uchwałę na dniu 28. Grudnia 1879, że przy rozdzieleniu zakładowego majątku i zakładowego dobra gminy Zadnieszówki między osadę Zagrobelę, a resztę gminy Zadnieszówki ma być wzięty za podstawę podatek gruntowy obecnie opłacany, a wydzielić się mająca część majątku i dobra gminnego stanowić ma wspólną własność osadników Zagrobeli Zadnieszowieckiej z wykluczeniem reszty członków gminy Podwołoczyska.

W ten sposób usunięty został także jedyny zarzut osadników miejscowości Zagrobeli Zadnieszowieckiej wyznania chrześciańskiego, przeciw wydzieleniu ich z gminy Zadnieszówki, a przydzieleniu do gminy Podwołoczyska, który mógłby zasługiwać na uwzględnienie.

W pismie z dnia 3. Czerwca 1880 L. 26677 oznajmiło Namiestnictwo, iż przeciw połączeniu osady Zagrobeli Zadnieszowieckiej z częścią obszaru dworskiego w Staromiejszczyźnie, na której powstała osada Podwołoczyska, tudzież przeciw zmianie granic gminy Zadnieszówki i obszaru dworskiego w Staromiejszczyźnie ze względów publicznych nic nie ma do zarzucenia.

Ponieważ stosownie do postanowienia §. 3. u. gm. osady w jedną gminę połączone, tylko mocą ustawy krajowej rozłączone być mogą, a według §. 19. ust. o obsz. dw. co do podlegania obszaru dworskiego władzom rządowym i Reprezentacyi czy to powiatowej, czy krajowej, mają być według analogii zastosowane postanowienia ustawy gminnej; wchodzi ta sprawa w zakres działania ustawodawstwa krajowego, a Wydział krajowy wnosi:

Aleg. I. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy ·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,

We Lwowie dnia 23. Czerwca 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Franciszek Smolka w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat do l. 25.119/80.

Ustawa

z dnia . . . . . .
obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o wyłączeniu osady Podwołoczyska z obszaru dworskiego w Staromiejszczyznie, niemniej osady Zagrobela zadnieszowiecka ze związku gminy Zadnieszówka i o utworzeniu odrębnej gminy miejskiej (miasteczka) Podwołoczyska.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

a) Wyłącza się osadę Zagrobela zadnieszowiecka ze związku gminy Zadnieszówka,
b) osadę Podwołoczyska z obszaru dworskiego Staromiejszczyzna.

Te wyłączone osady mają tworzyć jedną gminę miejską (miasteczko) pod nazwą: Podwołoczyska.

Art. II.

Rozgraniczenie wydzielonej osady Zagrobela zadnieszowiecka od pozostałej gminy Zadnieszówka, niemniej wydzielonej osady Podwołoczyska od pozostałej części obszaru dworskiego Staromiejszczyzna, tudzież rozdzielenie zakładowego majątku i zakładowego dobra gminy Zadnieszówka pomiędzy wydzieloną osadę Zagrobela zadnieszowiecka i pozostałą gminą Zadnieszówka, oraz uregulowanie stosunków własności, niemniej użytkowania tego wydzielonego majątku i dobra gminnego nastąpi w drodze administracyjnej.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Alegat. 70.

Wniosek.

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Ustawę o dojazdach kolejowych“.

Wnioskodawca

Jaworski w. r.

Alfons Czajkowski, Towarnicki, Waygart, Kaczała, Hausner, Kamiński, Garbaczyński, Słonecki, Jędrzejowicz, Tyszkowski, Wesołowski, J. Stadnicki, Leon Chrzanowski, Męciński, Mochnacki, Jan Jocz, Pławicki, Baum, Tyszkiewicz, Turzański, Bieliński, Gross, Rey, Max.

L. 408/s.

Alegat. 71.

Wniosek.

Zważywszy, że wedle obecnej organizacyi seminaryów nauczycielskich tylko w seminaryach krakowskich i lwowskich utworzono stałe posady katechetów, w reszcie zaś tych zakładów uczą religii kapłani tylko tymczasowo do tego powoływani, bądź już w innych szkołach, bądź w duszpasterstwie zajęci;

zważywszy, że i katecheci do seminaryów lwowskich i krakowskich stale mianowani nie są zamianowani do poszczególnych zakładów, lecz każdy z nich jest katechetą w seminaryum męzkiem i żeńskiem, w skutek czego praca ich w jednym i dla jednego zakładu koncentrować się nie może, a dwa zakłady obejmując, urasta i siły wyczerpuje;

zważywszy, że i tym stale zamianowanym katechetom seminaryów krakowskich i lwowskich nie przyznano stopnia i płacy, równej nauczycielom świeckim seminaryów, lecz pomimo wykształcenia uniwersyteckiego i rozległego zakresu obowiązków, postawiono ich na równi z nauczycielami szkół ludowych, ze seminaryami połączonych, wnoszę

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby wyjednał:

1. ustanowienie stałych katechetów dla każdego seminaryum nauczycielskiego w kraju z osobna;
2. przyznanie tymże katechetom stopnia płacy i zakresu zajęcia, przyznanych nauczycielom świeckim seminaryalnym.

Wnioskodawca

Zygmunt Sawczyński

poseł przemyski.

Ks. Chełmecki, Józef Wernicki, H. Kieszkowski, Alfons Czajkowski, Tadeusz Dzieduszycki, Józef Jasiński, ks. Buchwald, R. Michałowski, H Czajkowski, Badeni, Majer, J. Szujski, Russocki, Ks. G. Romaszkan, Jasiniecki, Radzikiewicz, Edward Stadnicki, ks. Kowalski, Jaworski, Torosiewicz, Waygart, Pietruski, Pilat, ks. Sawa.

Wniosek

LW. 23.981/80.

Alegat. 72.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 18. Października 1878 o ustanowieniu inżyniera górnika przy Wydziale krajowym, o utworzeniu nowéj Rady górniczej i o innych sprawach górniczych, ustanowiono reskryptem z dnia 3. Grudnia 1878 inżynierem górnikiem przy Wydziale krajowym p. Leona Syroczyńskiego, inżyniera dyplomowanego w r. 1869. w szkole górnictwa, sztuk i rzemiosł w Liège (Belgia) który się wykazał kilkuletnią praktyką w tym zawodzie w kraju i za granicą, a publikacyami w technicznych przedmiotach dał się był poznać kołom fachowym.

Tymże reskryptem polecono mu pełnienie funkcyi stałego sekretarza Rady górniczéj, zbieranie statystycznych wiadomości o górnictwie krajowem i pomaganie stronom w badaniu górniczych i mineralnych właściwości pewnych okolic kraju.

Czynności jego jako sekretarza Rady górniczej i jako referenta we wszystkich sprawach, których przewodniczący komu innemu nie poruczy wchodzą w zakres sprawozdania z czynności tej Rady; co zaś do innych, to za uprzejmą pomocą c. k. Namiestnictwa, c. k. Dyrekcyi skarbu we Lwowie i c. k. Starostwa górniczego w Krakowie, ułożono zestawienie produkcyi górniczej oleju i wosku ziemnego w r. 1878., które będzie ogłoszone w Roczniku Wiadomości statystycznych z roku 1880. wydawanym przez krajowe Bióro statystyczne.

Zestawienie to uzupełnia mapa produkcyi górniczej naszego kraju, wykonana dotychczas tylko odręcznie na skali map generalnego sztabu 1 : 288.000 (bo na małej skali zwykłego arkusza nie dadzą się wszystkie potrzebne data uwidocznić) i zawierająca graficzne przedstawienie obszaru zajmowanego przez każdą kopalnię, których rodzaj odnośnie do produkowanego minerału odróżnia inny kolor, a cień mocniejszy lub słabszy wskazuje intenzywność produkcyi. Mapa ta jednak będzie drukowaną dopiero po odpowiedniem zestawieniu produkcyi mineralnej nie górniczej kraju, n. p. kamieni budulcowych, wapieni, glin ogniotrwałych i garncarskich i t. p., co wymaga więcej czasu na zebranie dokładnych dat o przemyśle nie ujętym w karby ściślejszej kontroli administracyjnej. Przedmiotem tym nie przestaje się Wydział krajowy zajmować, bo rozpowszechnienie wiadomości wśród nas i za granicą o produktach mineralnych jakie nasz kraj posiada, uważa za środek odpo-

wiedni do przyczynienia się do wzrostu przemysłu, zwiększenia wywozu, a co za tem idzie bogactwa kraju.

Czynność pomocnicza stronom w celu zbadania produktów górniczych, znajdujących się lub mogących się znajdować w pewnych okolicach, postępuje trybem w zeszłorocznem sprawozdaniu wskazanym. W r. 1878 zostało podań niezałatwionych 10, a w ciągu r. 1879 weszło 7; z nich załatwiono ogółem 10 — i pozostaje do załatwienia wraz z temi, które w roku bieżącym nadeszły 8. Powodem do tych badań jest w przeważnej ilości wypadków chęć właściciela większego obszaru obznajomienia się z gatunkami produktów, które posiada, lub rozwiązanie jakiej wątpliwości, a rezultatem bywa skonstatowanie, że spodziewany produkt znajduje się w ilości lub jakości nie rokującej zyskownego przedsiębiorstwa. Przynoszą one wówczas tę korzyść, że zapobiegają bezużytecznemu marnowaniu pieniędzy i czasu na poszukiwania, któreby pozostały bez skutku. Bardziej dodatnie rezultata miały badania węgla brunatnego w kołomyjskim powiecie (gminy Kowalówka, Ispas, Stopczatów), bo doprowadziły do przekonania, że miejscowości te kwalifikują się do stworzenia znacznej eksploatacyi węgla, mogącej zaważyć na szali przemysłu galicyjskiego i naszego handlu ze Wschodem, a w dwu miejscowościach kraju poszukują olejów ziemnych wedle wskazówek danych przez inżyniera-górnika. Z postępem badań geologicznych kraju otwiera się tej jego pracy nowe i wdzięczniejsze pole, a mianowicie, by nie ograniczając się do pojedynczych podań, na które odpowiedź wymaga bardzo często poznania całej okolicy, badać z urzędu i w ich całości powiaty i okolice, których mapy c. k. geologiczny zakład wiedeński już ogłosił, lub które przez komisyę fizyograficzną Akademii Umiejętności w Krakowie zbadane zostały, i żeby inżynier-górnik uzyskawszy w ten sposób pewniejsze dla swych badań podstawy, rozpowszechniał w powiecie wiadomości o znalezionych produktach, wskazywał sposób ich poznawania a nieraz i użytkowania. Taki wypadek zachodzi n. p. na południowym krańcu Podola, gdzie w powiecie Czortkowskim i Horodeńskim odkryto całe warstwy, a nie jak sądzono dawniej, pojedyncze buły fosforanu wapna, tak cennego jako nawóz rolniczy materyału; zachodzi on w wielu okolicach, gdzie leżą niezużytkowane, bo trochę trudne do odróżnienia margle lub lepsze gatunki glin, — zachodzi przy niezużytkowanych na paliwo, ani ulepszonych dla paszy torfowiskach, a nawet dziś zachodzi już ta potrzeba przy poszukiwaniach nafty i wosku ziemnego, tyle bowiem światła ziemnego rzuciły na ich znajdowanie się w Karpatach ostatnie prace członka wiedeńskiego zakładu geologicznego p. radcy Paula, i wspólne badania komisyi naftowej krajowej Rady górniczej. Ciągłe badania kraju przez te rzeczone zakłady, poparte subwencyami i sympatycznem zaufaniem ogółu dadzą niezawodnie liczne wskazówki znajdowania się nieznanych dotąd produktów, a zużytkowanie takowych w miarę jak są ogłoszone dla podnoszenia dobrobytu kraju, będzie zadaniem jak jest racyą bytu inżyniera górniczego przy Wydziale krajowym ustanowionego.

Oprócz wymienionych tu czynności brał on także udział w pracach sekcyi karpackiej c. k. geologicznego zakładu wiedeńskiego, delegowanej do wykonania ogólnej geologicznej mapy kraju, i w pracach komisyi zwiedzającej kopalnie naftowe w celu użycia funduszu 10.000 zł. w. a. przez Wysoki Sejm na cel badania głębszych pokładów ziemi przeznaczonego, o czem mówi sprawozdanie poniżej.

W myśl drugiej uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. Października 1878 została na posiedzeniu Wydziału krajowego z dnia 3. Grudnia 1878 ustanowioną krajowa Rada górnicza, a do składu jej powołano pp. Dra Al. Altha, profesora Uniwersytetu w Krakowie, Edwarda Dzwonkowskiego, posła do Rady państwa, Dra M. Fedorowicza, właściciela rafineryi nafty w Ropie, Dra J. Grabowskiego, profesora instytutu techniczno-przemysłowego w Krakowie, Dra F. Kreutza, profesora Uniwersytetu we Lwowie, Ignacego Łukasiewicza, posła na Sejm krajowy, Dra K. Orleckiego, radcę c. k. Namiestnictwa we Lwowie, J. Niedźwiedzkiego, profesora Akademii technicznej, Hr. Artura Potockiego, H. Wachtla, c. k. nadradcę górniczego w Krakowie i H. Waltera, c. k. nadkomisarza górniczego we Lwowie. Na posiedzeniu Wydziału krajowego z dnia 18. Kwietnia powołano

zaś dodatkowo pp. M. Łomnickiego, profesora gimnazyum, Adolfa Otta, c. k. nadradcę przy dyrekcyi skarbu we Lwowie i Antoniego Strzelbickiego, c. k. sekretarza przy tejże dyrekcyi. Nadto
Aleg. I. wchodzą w skład Rady w myśl §. 2. regulaminu ⁄. przez nią przyjętego i przez Wydział krajowy aprobowanego Członek Wydziału krajowego, Szef tego departamentu, do którego należą sprawy kultury krajowej jako przewodniczący, i inżynier-górnik przy Wydziale krajowym ustanowiony jako stały sekretarz.

W dalszym ciągu sprawozdania z wykonania poszczególnych uchwał Wysokiego Sejmu uwidocznimy czynności Rady górniczej i komisyi przez nią wybieranych, gdyż w myśl §. 1. wyżej powołanego regulaminu Wydział krajowy zasięgał jej opinii we wszystkich przedmiotach dotyczących spraw górniczych kraju. Protokoły posiedzeń Rady górniczej i jej akta znajdują się w archiwum Wydziału krajowego do przejrzenia w oryginale, gdyż druku ich dla ominięcia kosztów nie zarządzono.

Trzecią swą uchwałą z dnia 18. Października 1878 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby niezwłocznie porozumiał się z c. k. zakładem geologicznym w Wiedniu, o wykonanie jak najspieszniejsze mapy geologicznej kraju naszego w sposób najodpowiedniejszy istniejącemu przemysłowi górniczemu i upoważnił Wydział krajowy do wydatku na ten cel aż do wysokości 2.000 zł.

W wykonaniu tej uchwały, Wydział krajowy odniósł się do c. k. zakładu geologicznego w Wiedniu i na jego wniosek postanowił ponieść koszta powiększenia liczby geologów przysyłanych do kraju dla wykonania mapy geologicznej Galicyi o trzech — co stanowiło wydatek 1820 zł. Zastrzegł sobie przy tem Wydział krajowy, że z 6ciu osób w ten sposób delegowanych (3 z funduszów instytutu, 3 za subwencyą krajową) i pracujących w dwu sekcyach Karpackiej i Podolskiej, w każdej sekcyi przynajmniej jeden krajowiec pracować będzie. W skutek tego układu p. c. k. nadkomisarz górniczy Walter był delegowany do sekcyi Karpackiej, a p. profesor M. Łomnicki do sekcyi Podolskiej. Na żądanie Wydziału krajowego obaj złożyli ze swych wycieczek sprawozdania, które będą drukowane w „Kosmosie“, organie Towarzystwa Przyrodników imienia Kopernika we Lwowie i zbiory, które są tymczasowo złożone w biurach Wydziału krajowego.

P. Dr. Hilber, który kosztem subwencyi krajowéj brał udział w pracach sekcyi Podolskiej, złożył krótkie sprawozdanie zakładowi geologicznemu wydrukowane w Nrze 7. Roczników tego zakładu z r. b.

Przebieg tych rokowań z c. k. instytutem geologicznym przedstawiał Wydział krajowy Radzie górniczej na posiedzeniu z d. 6. Marca 1879, a na posiedzeniu z d. 8. stycznia b. r. zasięgał jej zdania jak jest najstosowniej, badania które Wysoki Sejm miał na myśli — prowadzić w roku bieżącym i nadal, gdyż zdjęcia zakładu geologicznego, mające w wielu względach europejską sławę i uznane zasługi mogłyby jednak nie zawsze i nie zupełnie czynić zadość potrzebom istniejącego u nas przemysłu. Rada górnicza oświadczyła się przeciw subwencyonowaniu prac zakładu geologicznego trybem w r. 1878 przez Wysoki Sejm przyjętym, bo samego przyspieszenia wykonania mapy geologicznej nie uważa za pierwszy i niezbędny warunek podniesienia przemysłu górniczego i mineralnej produkcyi kraju, a większe korzyści upatruje w szczegółowych badaniach pojedynczych okolic.

Uważała dalej, że osoby, którymby na jej wniosek Wydział krajowy takie specyalne badania powierzał, byłyby w ściślejszym stosunku z krajem, lepiej odczuwały potrzeby przemysłu, a publikacye po polsku czy to w Rocznikach komisyi fizyograficznej, czy w Kosmosie bardziej się przyczynią niż niemieckie do rozpowszechnienia rezultatów tych badań. Pracom z Rady górniczej i Wydziału krajowego dyrektywę biorącym możnaby też założyć ściśle określony cel; możnaby żądać n. p. opisów pewnych obszarów naftowych z takiem uwzględnieniem stosunków znachodzenia się nafty, izby górnictwo odnosiło z nich rzeczywistą korzyść, zestawień dat geognostycznych i górniczych dotyczących pokładów wosku ziemnego, — opisów skał użytecznych pewnej okolicy, lub w innym kierunku prac zestawienia profilu brzegów naszych rzek, i t. p. Z tych wszystkich względ-

dów uchwaliła Rada górnicza prosić Wydział krajowy, by u Wysokiego Sejmu wyjednał 3000 zł. w. a. na badania górniczo-geologiczne i na premiowanie takich opisów kraju oprócz funduszów przyznawanych komisyi fizyograficznej w Krakowie, i z tem, aby funduszem tym rozporządzał Wydział krajowy w myśl wniosków Rady.

Przychyliwszy się do tego życzenia Rady górniczej, nie porozumiewał się już w roku bieżącym Wydział krajowy z c. k. zakładem geologicznym w Wiedniu o przyspieszenie zdjęć tego zakładu, a przedstawiając całą sprawę decyzyi Wysokiego Sejmu, stawia odpowiedni wniosek.

Czwartą swą z porządku uchwałą z dnia 18. Października 1878 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby spowodował zbadanie głębszych pokładów ziemi, osobliwie w okolicach naftowych i przeznaczył na ten cel kwotę 10.000 zł. w. a. — Był to pierwszy w kraju naszym zasiłek z funduszów publicznych dany dla podniesienia przemysłu naftowego w myśli stworzenia mu racyonalnej podstawy do orzekania, czy w coraz głębszych pokładach geologicznych nafty szukać należy, czy też takie poszukiwania z góry za bezowocne uważać można. Zanim Wydział krajowy cośkolwiek o użyciu tego funduszu postanowił, przedłożył też całą kwestyę Radzie górniczej stosownie do §. 1. jej regulaminu. Po wyczerpującej dyskusyi uchwaliła Rada górnicza, że ze względu na brzmienie uchwały sejmowej nie należy wydzielać najmniejszej nawet części funduszu na zaradzenie innym niemniej ważnym i niemniej pilnym wadliwościom przemysłu naftowego, a ze względu na szczupłość funduszu nie należy przedsiębrać żadnej nowej na własną rękę roboty górniczej; że najwięcej korzyści kraj odniesie, jeźli się go użyje jako subwencyę dla kilku już istniejących robót pod warunkami, któreby bez zbytniego obciążenia przedsiębiorcy dawały jednak gwarancyę dokładnego naukowego zbadania otworu i pokładów przezeń odsłonionych.

Dla wybrania najodpowiedniejszych miejsc i ocenienia istniejących już tam szybów lub otworów świdrowych, dla przeprowadzenia rokowań z przedsiębiorcami kopalń, wybrała Rada górnicza specyalną komisyę, której się dało następujące polecenie:

„Celem użycia przeznaczonego uchwałą Wys. Sejmu z d. 18. Października 1878 r. na badanie głębszych pokładów ziemi w okolicach naftowych kredytu 10.000 zł. w. a. Komisya zbada miejscowości najodpowiedniejsze do przeprowadzenia tych badań, wezwie za pośrednictwem Wydziału krajowego w tych miejscowościach przedsiębiorców, ażeby przedstawili warunki, pod którymi obowiążą się do pogłębiania szybów i do prowadzenia od tychże poprzeczek, przeprowadzi na podstawie powyższych ofert rokowania i przedłoży wynik tych rokowań wraz z wnioskiem użycia 10.000 zł. wa.“

Wywiązując się z włożonego na nią zadania, wezwała Komisya za pośrednictwem Wydziału krajowego publicznem ogłoszeniem przedsiębiorców w gminach: Rosochy, Mrażnica, Ropianka, Siary, Seńkowa, Ropica, Łosie, Wójtowa i Librantowa, oraz w okolicach tych gmin, by się zgłosili jeśli chcą, by badania w ich kopalniach uskuteczniono.

Podań weszło 17, z dwudziestu kilku miejscowości i komisya zwiedziła je wszystkie w ciągu m. Września r. z. a w Październiku z tych badań zdała zprawę. W objeździe kopalń brali udział członkowie komisyi i Rady górniczej Pp. Dr. Alth, J. Niedzwiecki, H. Walter i L. Syroczyński, oraz P. M. C. Paul c. k. radca górniczy przy geologicznym zakładzie wiedeńskim, który był podówczas w kraju dla wykonania mapy geologicznej Galicyi, a którego publikacye o układzie Karpat i specyalne zajmowanie się przemysłem naftowym zalecały do powołania w charakterze rzeczoznawcy.

Sprawozdanie które wraz z uchwałami przedłożyła komisya, wyjaśniło motywa dla których zaproponowała:

1. Udzielić 2.000 zł. W. E. Zielińskiemu i Sp. w myśl ich podania na pogłębienie otworu świdrowego w Klęczanach;

2. 5.000 zł. w. a. przeznaaczyć jako subwencyę W. Dr. Fedorowiczowi na wykonanie 600m długiej sztolni (chodnika) na Łosiu lub Rzemieniówce.

3. 1 500 zł. w. a. przeznaczyć jako subwencyę Wmu Łukasiewiczowi na pogłębienie szybu 180m głębokiego w Ropiance o 40 metrów.

i 4. 1.500 zł. w. a. przeznaczyć jako subwencyę Wmu Winnickiemu na pogłębienie szybu w Łodynie 60m głębokiego o dalsze 80 metrów.

Wniosek ten przedłożono Radzie górniczej, która go przyjęła w zasadzie, ale zmieniła warunki subwencyi jednych robót, a zażądała uzupełnienia wiadomości co do drugich; czynności te wymagały ponownego na miejscu badania, które tylko w ciepłej porze roku uskutecznić można i które dopiero 18. i 20. Maja b. r. wykonano. Z powodu tej zwłoki jedna tylko subwencya na szyb w Ropiance w tej chwili może być wypłaconą, a o inne nie mógł Wydział krajowy ze stronami zawrzeć odpowiednich układów.

Przedstawiony tu przebieg tej sprawy wyjaśnia dostatecznie, dlaczego fundusz 10.000 zł. na cel badania głębszych pokładów ziemi przeznaczony w r. 1879 użytym być nie mógł, i dlaczego Wydział krajowy o przyzwolenie tego kredytu nadal Wys. Sejm uprasza.

Jakkolwiek badania tym kosztem wykonane odsłonią nam cokolwiek tajniki znajdowania się oleju ziemnego w najgłębszych warstwach Karpackiego piaskowca i przyczynią wiadomości o tem, gdzie nafty szukać należy, a gdzie poszukiwania byłyby daremne, nie przyniosą one jednak pomocy innej niemniej ważnej potrzebie tego przemysłu, nie nauczą lepszego wyzyskiwania składowych części surowego produktu, czyli lepszej chemicznej przeróbki oleju, z którego naftę otrzymujemy. A jednak jestto kwestya wielkiego znaczenia, bo w skutek złej przeróbki ilość dana (w kilogramach) surowicy amerykańskiej wyda prawie dwa razy tyle dobrej nafty, co taż ilość surowicy galicyjskiej i przemysł nasz ma do walczenia nie tylko z kopalnictwem amerykańskiem, które dla warunków przyrodzonych wydobywa ropę łatwiej i taniej, ale i z rafineryami w granicach monarchii umiejętniej surowe produkta zużytkowującemi.

Krajowa Rada górnicza tak wielką do pomocy przemysłowi naftowemu w tym kierunku przykładała wagę, że były głosy, by z funduszu 10.000 zł. na ten cel pewną część wydzielić; zdanie to jak powiedziano wyżej, nie uzyskało większości, ale natomiast postanowiono przedłożyć Wydziałowi krajowemu motywowane w tym przedmiocie sprawozdanie Dr. J. Grabowskiego z prośbą o uzyskanie u Wys. Sejmu kredytu 3.000 zł. na subwencye i stypendya dla chemików technologów pragnących dokładnie poznajomić się z wyrobem pobocznych produktów naftowych, i na nagrody za najdokładniejsze opracowanie metod wyrobu i zużytkowanie tych produktów.

Aleg. 2. Zgodnie z jej wnioskiem ma Wydział krajowy zaszczyt przedłożyć Wys. Sejmowi ⁄. sprawozdanie Dr. J. Grabowskiego i stawia wniosek przeznaczenia na ten cel kwoty 3.000 zł. w. a.

Uchwałą piątą z dnia 18. Października 1878. r. przeznaczył Wys. Sejm 500 zł. w. a. jako dodatkowy zasiłek dla komisyi fizyograficznej w Krakowie, mający być użyty li na geologiczno-górnicze badania kraju. Kwotę tę przesłano Komisyi fizyograficznej na ręce Wgo P. Prezesa Akademii Umiejętności, a otrzymał ją P. Dr. Alth, Członek Akademii i przewodniczący sekcyi geologicznej celem ukończenia badań geologicznego układu Tatr, gdzie rozwinięte dawniej górnictwo żelaza wprawdzie upadło, może jednak wiele w razie ułatwienia komunikacyi z takich badań skorzystać.

Szóstą uchwałą dnia 18. Października 1878 powziętą, wzywał Wysoki Sejm c. k. Rząd: „aby na koszt Państwa zarządził zbadanie geologiczne powierzchni i głębszych pokładów ziemi „w kraju naszym, a w szczególności aby na koszt Państwa zarządził tak zwane głębokie wiercenia.“

Świetne c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie w odezwie z dnia 22. Sierpnia z. r. l. 6547 wyjaśniło, że Wysokie Ministerstwo uczyniło zadość pierwszemu punktowi tej uchwały polecając dyrekcyi c. k. państwowego geologicznego zakładu, aby się bezpośrednio z Wydziałem krajowym porozumiała co do geologicznego zbadania kraju. Prace te jakeśmy to wyżej powiedzieli popierane w roku ubiegłym subwencyą krajową szły raźniej, a w roku bieżącym przeznaczył także

zakład wiedeński trzech geologów do zdjęć w Galicyi. Wolno więc spodziewać się, że nawet bez osobnego zasiłku zakład państwowy potrzeb naszego kraju pomijać nie będzie.

Co zaś do zarządzenia na koszt Państwa głębokich wierceń, to odezwą z dnia 27. Lutego b. r. l. 9222 zawiadomiło Wydział krajowy św. c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że wykonane z polecenia Wys. Ministerstwa Skarbu w latach 1874 i 1875 geologiczne badania wschodnio-galicyjskich pokładów soli nie nastręczyło żadnej podstawy do uzasadnionego przypuszczenia, że za pomocą kosztownych wierceń lub innych robót górniczych możnaby tu odkryć bogate pokłady soli, lub znaczniejsze warstwy węgla, a państwowy zakład geologiczny w wyczerpującem sprawozdaniu z dnia 7. Lutego 1875 odradzał również przedsiębrania głębokich wierceń za petroleum, węglem brunatnym lub innym minerałem.

Zważywszy na kosztowność podobnego sposobu badania kraju i na specyalną naturę, a niezaprzeczoną ważność kwestyi, zasięgnął był o niej Wydział krajowy zdania krajowej Rady górni-
Aleg. 3. czej, a gdy Dr. Alth w sprawozdaniu aprobowanem przez Radę górniczą ⁄. doradzał wyczekać rezultatów podjętych obecnie badań i na teraz pozostawić tę kwestyę w zawieszeniu, postanowił Wydział krajowy nie stawiać wniosku ponowienia rezolucyi w tej sprawie.

Siódma i ostatnia w przedmiocie spraw górniczych uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 18. Października 1878. r. tyczyła się wezwania c. k. Rządu o dodanie adjunkta chemicznego profesorowi technologii chemicznéj w Krakowie. Była ona przedmiotem obrad Rady górniczéj, która się oświadczyła za tem pomnożeniem sił do pracy na polu chemii przemysłowéj ze względu na potrzeby przemysłu naftowego, a w wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu jak i na wniosek tej Rady kilkakrotnie św. c. k. Prezydynm Namiestnictwa we Lwowie przypominaną. Z odpowiedzi Świetnego c. k. Namiestnictwa widać jednak, że Wys. Ministerstwo połączyło załatwienie tej rezolucyi ze sprawą uzupełnienia instytutu techniczno-przemysłowego w Krakowie utworzyć się mającym oddziałem górniczo-hutniczym, a tak i jedna i druga sprawa nie są dotychczas załatwione.

Takie były w ciągu ubiegłego dwulecia czynności Wydziału krajowego w sprawach górniczych i czynności Rady górniczéj. Nie będziemy szczegółowo przechodzić tylko podań wniesionych do Wydziału krajowego z propozycyami podniesienia w ten lub ów sposób przemysłu górniczego, albo w sprawach osobistych, bo z wyjątkiem jednego podania Dra Emila Łucyana Dunikowskiego o subwencyę 600 zł. w. a. na dalsze kształcenie się w c. k. geologicznym zakładzie wiedeńskim, Rada górnicza nie zalecała ich Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia.

Z porządku rzeczy przystępujemy do sprawy uregulowania prawnego stanu przedsiębiorstw naftowych.

Na posiedzeniu z dnia 18. Października 1878 uchwalił Wysoki Sejm projekt ustawy regulującej produkcyę oleju skalnego i wosku ziemnego, który się opierał na zasadzie przynależności nafty i wosku ziemnego do gruntu, tylko poszukiwanie i wydobywanie tych minerałów czynił zawisłem od zezwolenia ustanowionych w tym celu organów autonomicznych, a od ubiegającego się o koncesyę żądał wykazania posiadania pewnej przestrzeni gruntu i odpowiedniej kwalifikacyi do kierowania takiem przedsiębiorstwem, albo zamianowania posiadającego kwalifikacye pełnomocnika. Zawierał nadto rzeczony projekt odpowiednie naturze produkcyi naftowej przepisy policyjne i postanowienia karne.

Według odezwy Świetnego c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 2. Września 1879. r. l. 6165 ustawa ta nie uzyskała Najwyższej sankcyi z powodu zakwestyonowania kompetencyi Sejmu

do jej uchwalenia, a c. k. Rząd zastrzegł sobie uregulowanie tej sprawy w drodze ustawodawstwa państwowego.

Kompetencya Wysokiego Sejmu do uchwalenia zaprojektowanej, lub w ogóle analogicznej ustawy regulującej produkcyę mineralnych żywic jest zdaniem Wydziału krajowego prawnie uzasadnioną, bo ta produkcya jako część kultury krajowej należy w myśl §. 18. statutu krajowego do zakresu czynności Sejmu, a ustawa zasadnicza z r. 1867 w §. 11. lit k) nie tamuje praw Sejmu do uchwalania ustaw, zawierających konieczne i z natury rzeczy postanowienia odnoszące się do ustawodawstwa cywilnego i karnego. Zanim jednak Wydział krajowy tę sprawę ponownie Wysokiemu Sejmowi miał przedstawić, postanowił zasięgnąć o niej, a głównie o samym projekcie ustawy zdania Rady górniczej. W łonie Rady jak w ankiecie przez Wydział krajowy w r. 1878 zwołanej, jak w dyskusyi sejmowej znalazło swój wyraz tak zdanie, że należy przemysł naftowy uregulować odrębną ustawą, jak i to, że należy go z pewnemi zastrzeżeniami poddać pod ogólną ustawę górniczą. Zwolennicy pierwszego sposobu zapatrywania żądali w dalszym rozwoju myśli Wys. Sejmu wniesienia projektu ustawy, do czego skłania też obawa długiej zwłoki, na jaką sprawa jest narażoną, jeźliby z uregulowaniem stosunków czekano na rewizyą ustawy górniczej państwa; zwolennicy drugiego sposobu oprócz wszystkich korzyści, jakieby przemysł naftowy odniósł z przyznania mu przywilejów przysługujących innym przedsiębiorstwom górniczym, podnosili wzgląd łatwości z jaką się to da przeprowadzić przez wydanie noweli do obowiązującej ustawy górniczej, a ta nowela może — ich zdaniem — zapewnić właścicielowi gruntu zupełną indemnizacyę zastrzegając mu 5% produkcyi. Rada górnicza poleciła wybranej z łona swego specyalnej komisyi, w której skład weszli pp. E. Dzwonkowski, Dr. Fedorowicz, Dr. K. Orlecki, radca c. k. Namiestnictwa, c. k. nadradca H. Wachtel i c. k. nadkomisarz górniczy H. Wachtel, opracować projekty do ustaw w obydwu kierunkach, i wywiązując się z tego polecenia przedłożyła komisya Wydziałowi krajowemu dnia 24. Maja b. r. dwa projekty.

Pierwszy z projektów opiera się na zasadzie przynależności nafty i wosku ziemnego do gruntu i tylko tak jak ustawa poprzednio przez Wysoki Sejm uchwalona, czyni poszukiwanie i wydobywanie tego minerału zawisłem od zezwolenia ustanowionej w tym celu autonomicznej władzy. Zapewnia on gruntom, na którym istuieją kopalnie odrębne tabularne ciała, gdyż albo zobowiązuje właścicieli gruntów do wydzielenia takowych, albo też wedle wotum mniejszości uznaje (w myśl §. 298 ust. cyw.) prawa z koncesyi wypływające jako nieruchomość, którą uwidocznia w księgach publicznych; w obu razach dopuszcza wywłaszczenia cudzego gruntu tylko tam, gdzie zachodzi nieodzowna tego potrzeba dla odprowadzenia wody z kopalni, budowy drogi lub kolei; — zawiera dalej przepisy policyjne zastosowane do natury produkcyi naftowej, a w postanowieniach przejściowych pozostawia nienaruszone dotychczasowe prawa przedsiębiorców. W uzupełnieniu tego projektu i dla stworzenia organów wykonawczych, ułożono projekt ustanowienia podległych Wydziałowi krajowemu inspektoratów okręgowych.

Drugi projekt komisyi Rady górniczej stanowi nowela do obowiązującej dziś ustawy górniczej (z dnia 23. Maja 1854 Dz. Ust. Państwa N. 146) mocą której nafta, wosk ziemny i inne żywice byłyby napowrót do rzędu minerałów zastrzeżonych policzone, ale z zastrzeżeniem 5% wydobytego minerału dla właściciela gruntu i uznaniem wszelkich praw nabytych przez przedsiębiorców do dnia wprowadzenia tej ustawy.

Nie ma wątpliwości, że wszystkie względy jakie przemawiały dawniej za ostatecznem uregulowaniem tej sprawy, przemawiają i dziś z tą samą siłą: właściciele gruntu mało korzystają z ukrytych w łonie ich posiadłości skarbów; przedsiębiorcy nie są dostatecznie zabezpieczeni w obec pretensyi do posiadłości, na której posiadają kopalnie i nie mogą przestrzegać prawideł racyonalnego gospodarstwa górniczego; robotnicy w kopalniach nie mają zapewnionych warunków egzystencyi w chorobie i na starość; przybywa nadto konieczność wzmocnienia sił tego przemysłu na

wypadek obciążenia go nowym podatkiem. Pomimo to nie wnosi Wydział krajowy żadnego z tych projektów, gdyż przed zwołaniem Wysokiego Sejmu nie mogły już być dla braku czasu załatwione w Radzie górniczej, ani przez Wydział krajowy zbadane. Projekta te przełożone na język polski znajdują się w biurach Wydziału, skąd na żądanie komisyi sejmowej udzielone być mogą.

Przedkładając niniejsze sprawozdanie stosownie do wyżej umotywowanych wniosków i życzeń Rady górniczej, oraz do powziętych w r. 1878 uchwał Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przeznacza:

a) na cel badania głębszych pokładów ziemi . . . . . 10.000 zł.

b) na badania geologiczno-górnicze kraju do rozporządzenia Wydziału kraj. 3.000 zł.

c) na takież badania dodatkowy zasiłek komisyi fizyograficznej w Krakowie 500 zł.

d) na nagrody i to przeważnie za najlepiej opracowane dzieło lub podręczniki o wyrobie i zużytkowaniu wszelkich pobocznych produktów otrzymywanych przy wyrobie nafty i na subwencye lub stypendya dla chemików dla dokładnego poznania i wystudyowania sposobów wyrobu i zużytkowania produktów pobocznych otrzymywanych przy wyrobie nafty . . 3.000 zł.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 23. Czerwca 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Regulamin

krajowej Rady górniczej ustanowionej w myśl polecenia Sejmu krajowego z dnia 18. Października 1878. r. przy Wydziale krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

§. 1. Zadaniem Krajowej Rady górniczej jako organu doradczego Wydziału krajowego jest:

a) brać pod rozwagę życzenia i wnioski mające na celu podniesienie górnictwa w kraju i mineralnej jego produkcyi;

b) wskazywać środki służące do osiągnięcia tego celu;

c) objawiać na żądanie Wydziału krajowego swe zdania co do ustaw i zarządzeń dotychczasowych tej dziedziny przemysłu.

§. 2. W skład Rady wchodzą:

a) Członek Wydziału krajowego — szef departamentu, do którego należą sprawy górnicze jako Przewodniczący;

b) Inżynier-górnik ustanowiony przy Wydziale krajowym jako stały sekretarz;

c) Członkowie przez Wydział krajowy zamianowani.

§. 3. Zwyczajne zebrania Rady odbywają zię raz do roku, nadzwyczajne zaś, ilekroć Przewodniczący uzna potrzebę zwołania Rady lub najmniej trzech członków Rady tego zażąda.

§. 4. Do ważności uchwał potrzebną jest obecność przewodniczącego i najmniej połowy członków. — Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków, a w razie równości głosów rozstrzyga Przewodniczący.

§. 5. Rada ma prawo wydzielać ze swego łona komisye do załatwienia pewnej części czynności Rady lub do opracowania poszczególnych spraw, w których Rada ma powziąć uchwałę.

§. 6. Rada może w razie potrzeby wnieść, ażeby Wydział krajowy powołał osoby z poza jej grona na delegatów lub korespodentów Rady, albo też jako znawców w sprawach specyalnych.

§. 7. Przewodniczący Rady

a) otrzymuje od Wydziału krajowego akta w sprawach, które ma poddać pod obrady Rady i przydziela członkom do opracowania sprawy, których Rada nie przekazała komisjom;

b) zwołuje zwyczajne i nadzwyczajne zebrania Rady i przewodniczy na posiedzeniach.

§. 8. Sekretarz prowadzi protokół posiedzeń Rady, przechowuje jej akta i jest referentem we wszystkich sprawach których przewodniczący komu innemu nie przydzieli.

§. 9. Zamiejscowi członkowie Rady otrzymują w razie podróży odbytej w celu wzięcia udziału w zebraniach Rady:

a) dyety w kwocie 5 zł. w. a. za każdy dzień podróży i czynności, lub w takiej w wyższej kwocie do jakiej zkąd-inąd mają prawo;

b) tytułem zwrotu kosztów podróży za podróż koleją żelazną opłatę I. klasy.

§. 10. Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wszelkich wydatków, które ponieśli w gotowiznie w skutek poleconych im przez Radę górniczą czynności. — Toż samo prawo przysługuje członkom Rady, o ile przepis §. 9. nie znajduje zastósowania.

§. 11. Członek Rady górniczej, który nie wziął udziału w dwóch po sobie następujących posiedzeniach Rady i nieobecności swej nieusprawiedliwił, przestaje być uważanym za należącego do Rady.

Alegat 2. do L. 23981/80.

Do

Wysokiego Wydziału krajowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem we Lwowie.

Świetna Rada górnicza przy Wysokim Wydziale krajowym uchwałą swoją z dnia 6. Marca 1879. r. poleciła mi opracowanie i przedłożenie wniosków co do żądania od Wysokiego Sejmu krajowego sumy 3000 zł. na stypendya lub premia dla jednego lub więcej chemików technologów, pragnących dokładnie opracować zużytkowanie produktów pobocznych, otrzymywanych przy wyrobie nafty z oleju ziemnego. Wywiązując się z tego zadania, mam zaszczyt przedłożyć co następuje.

Nie wchodząc już w to, że podstawą ekonomicznego i racyonalnego prowadzenia każdej fabrykacyi jest najdokładniejsze, t. j. najzupełniejsze i najkorzystniejsze zużytkowanie wszystkich produktów pobocznych i odpadków, aby ocenić i uzasadnić ważność umiejętnego zużytkowania odpadków i pobocznych produktów naftowych, zastanówmy się nad następującemi okolicznościami:

a) Olej ziemny amerykański występuje w źródłach nierównie bogatszych jak nasze, w warunkach górniczych do eksploatacyi nierównie korzystniejszych jak u nas, i jest już z tego powodu zawsze tańszym od naszego surowego oleju ziemnego.

b) Olej ziemny galicyjski średnio wydaje od 35 do 40 proc. dobrej nafty, gdy oleje amerykańskie wydają jej średnio od 65 do 75 proc. [1]) t. j. olej ziemny amerykański pod względem przerobu na naftę jest prawie dwa razy tyle wart co nasz. Przy tak znakomitej czystości surowego oleju ziemnego amerykańskiego, obok nafty, która jest tu istotnie głównym produktem, otrzymuje się stosunkowo nieznaczne ilości produktów pobocznych i odpadków, bo średnio tylko do 25 proc. (głównie benzyny obok olejów smarowidłowych, parafinowych i koksu). — Dla wyrobienia tej samej ilości nafty, potrzeba dwa razy mniej oleju ziemnego amerykańskiego jak naszego.

c) Surowa nafta, otrzymana z oleju ziemnego amerykańskiego (z wyjątkiem zawierającego siarkę, t. j. głównie oleju ziemnego kanadyjskiego) łatwiej się rafinuje od naszej, a destylarnie i rafinerye zarazem są prowadzone racyonalnie, ściśle fabrycznie na wielką skalę, przy pomocy kapitału zakładowego i obrotowego taniego, co wszystko również przyczynia się do obniżenia kosztu wyrobu głównego produktu, t. j. nafty.

---

[1]) Te daty otrzymane zostały z licznych rozbiorów surowych olejów ziemnych tak krajowych jak i amerykańskich, pod jednymi i tymi samymi warunkami wykonanych przez sprawozdawcę dla c. k. Akademii umiejętności w Krakowie.

*

d) Stosunek fabryk naftowych amerykańskich do kopalń i nabywców jest ściśle handlowo unormowanym, a koszta przesyłki surowego oleju ziemnego, przy współzawodnictwie dróg kolejowych, wodnych i rurowych, są sprowadzone do minimum.

Jeżeli więc galicyjski olej ziemny sam już jest znacznie droższym od oleju ziemnego amerykańskiego, wydaje dwa razy mniej nafty jak tamten, i to nafty, której oczyszczenie jest trudniejszem i kosztowniejszem; gdy ekonomiczne warunki fabrykacyi są u nas nierównie mniej korzystne jak w Ameryce, gdy wreszcie ułatwienie przesyłek i uregulowanie stosunków handlowych bardzo wiele u nas pod względem przemysłu naftowego pozostawiają do życzenia, to oczywistem jest, że nawet przy pomocy znacznie podwyższonego cła na naftę lub surowy olej ziemny amerykański, jeszcze sama różnica transportu nie jest w stanie umożliwić nam konkurencyi z naftą amerykańską. Ale, jeżeli zwrócimy uwagę na to, że w naszych olejach ziemnych właściwie poboczne produkty, otrzymywane przy wyrobie nafty są produktami głównymi, a przynajmniej co do ilości jej wyrównywają, to naturalną jest rzeczą, że na ich zużytkowanie nie mniejszą musimy zwrócić uwagę, jak na sam wyrób nafty. W ten sposób pojmując fabrykacyą i przerób oleju ziemnego, w Alzacyi już od lat dwudziestu kilku przerabiają olej ziemny (własnościami swemi już nawet zbliżający się do smoły ziemnej) głównie na parafinę i oleje smarowidłowe, gdy nafta otrzymywana przy nich uważaną jest tylko za produkt poboczny. Podobnież od czasu rozwinięcia się naftowego przemysłu w Ameryce, cały dawny przemysł wyrobu oleju solarowego w Saksonii pruskiej w okolicach Hąlli, zajął się głównie przerobem olejów smarowidłowych i wyrobem parafiny, a olej solarowy i fotogen, pierwotnie główne produkty, stały się tam teraz tylko produktami pobocznymi, i tym tylko sposobem umożliwioną została nie tylko egzystencya, lecz nawet rozwój tego przemysłu o którym sądzono już, że wobec nafty niezwłocznie upaść musi. Nakoniec w Anglii, Francyi i Ameryce również zwrócono już uwagę na dokładne zużytkowanie pobocznych produktów naftowych i prawie co chwila dowiadujemy się o nowym sposobie ich zużytkowania, coraz to nowe ich wyroby pojawiają się w handlu.

U nas tymczasem prawie powszechnie zadowalniamy się tylko wyrobem benzyny, olejów: żółtego, niebieskiego i zielonego, mazi, asfaltu i koksu, a wreszcie i parafiny bez dalszego ich przerobu. Benzynę i olej żółty niekiedy otrzymywany w znaczniejszych ilościach, mięszają ze sobą i tym sposobem otrzymują naftę Nr. 2., która jako łatwo zapalna powinna być policyjnie zakazaną; jest niebezpieczną w użyciu i jako w ogóle niedobry a właściwie fałszywy wyrób, dyskredytuje tylko cały nasz przemysł naftowy, jest dla niego zasadniczo szkodliwą i władze winne wpłynąć na to, aby wyrób tej tak zwanej nafty Nr. 2. jak najrychlej z praktyki wyrugowanym został. Oleje niebieski i zielony oprócz do wyrobu ordynaryjnych smarowideł, używają u nas (np. w Stanisławowie i Krakowie) stosunkowo w nieznacznej ilości do wyrobu gazu do oświetlania, gdy największa ich część prawie za bezcen wychodzi do Wiednia, do Czech, na Morawę etc., gdzie ich na cenne oleje do smarowania maszyn i różne inne przetwory z ogromną korzyścią przerabiają. Parafinę wyrabia u nas właściwie tylko kilka największych fabryk, gdy reszta zajmuje się tylko jej wydzielaniem z olejów, i to w sposób pozostawiający jeszcze bardzo wiele do życzenia. Co zaś do zużytkowania mazi, smoły i asfaltu naftowego, to można tu chyba tylko wspomnieć o kilku nieudałych próbach na tem polu, a których niepowodzenie przypisać należy zarówno brakowi racyonalnego przerobu olejów ziemnych, jak i niedostatecznemu fachowemu wykształceniu przedsiębiorców. Po zebraniu i zastanowieniu się nad tem wszystkiem, co dotąd było przedstawionem, zdaniem referenta, przyczyny naszego zastoju pod względem przerobu pobocznych produktów i odpadków naftowych są następujące:

1. Brak większych fabryk naftowych, w których nagromadzające się odpadki zmusiłyby fabrykantów do należytego ich zużytkowania, co byłoby im tem łatwiejszem, że w każdej z takich

fabryk zawsze znajdowaćby się musiał fachowy chemik-technolog, któryby mógł pracować nad racyonalnem zużytkowaniem tych odpadków.

2 Brak dzieł odpowiednich a zwłaszcza w języku polskim, i brak fachowych chemików-technologów, specyalnie oddanych przemysłowi naftowemu.

Co się tyczy pierwszej przyczyny, to jej zaradzić może dopiero zupełna zmiana w prawodawstwie naftowem, któraby sprowadziła ogólny upadek drobnych destylarni, lub też zawiązanie się towarzystw ze znacznymi kapitałami obrotowymi, któreby chwilową nadmierną zniżką cen mogły doprowadzić do tych samych rezultatów, — więc ten przedmiot na razie z obrad usuniętym być może. Co się zaś dotyczy drugiego punktu, to kraj może mu zaradzić przez udzielenie subwencyj lub stypendyów na kształcenie się w tym kierunku, i przez udzielanie nagród za napisanie odpowiednich dzieł i podręczników, dokładnie obznajamiających z wyrobem i sposobami zużytkowania pobocznych produktów i odpadków naftowych.

Cały przemysł naftowy jest bardzo młodym, dopiero zaledwie od lat dwudziestu zaczął się rozwijać, a jakkolwiek olbrzymie już uczynił postępy, to jednakże nigdzie nie znajdujemy w całości zebranych rezultatów, lecz przeciwnie co chwila spotykamy się z nowymi ważnymi szczegółami i odkryciami, wywierającymi ogromny wpływ na postęp tego przemysłu. Dla tego też jeżeli gdzie, to u nas jest rzeczą niezmiernie ważną, abyśmy mieli specyalistów, fachowo wykształconych chemików-technologów, którzyby czuwali nad każdym postępem w przemyśle naftowym i zebrane wiadomości starali się umiejętnie zużytkować do tego przemysłu. Do ostatnich lat nie mieliśmy takich chemików, bo wszystkie dotychczasowe badania u nas prowadzone, miały kierunek teoretyczno-chemiczny, a nie technologiczno-praktyczny, z wyjątkiem pierwszych prac Szanownego p. Ignacego Łukasiewicza. Dopiero od lat kilku, skoro w niektórych naszych większych destylarniach zaczęli pracować chemicy, zaczęto w nich także wyrabiać co raz to nowe przetwory z pobocznych produktów naftowych. Szczególniej pod tym względem mamy przykład na fabryce p. Mikołaja Fedorowicza w Ropie, która wyrabia już prawie wszystkie po za krajem wyrabiane preparaty z odpadków naftowych, a których liczba dochodzi już do czterdziestu. Jednakże ta fabryka, równie jak każda inna, do wyrobu tych przetworów dochodziła szeregiem mozolnych samodzielnych badań i studyów połączonych ze znaczną stratą czasu, pracy i kosztów; i ztąd osiągnięte na tem polu rezultaty stanowią własność i bogactwo fabryki. Jeżeli więc Wysoki Sejm chce na tem polu przyczynić się do podniesienia przemysłu naftowego i uchronić innych przedsiębiorców, z których każdy dla osiągnięcia tych samych rezultatów, znowu ogromną stratę czasu, pracy i kosztów ponosićby musiał, to zgodnie z wnioskiem referenta krajowej Radzie górniczej wydaje się najodpowiedniejszem, aby Wysoki Sejm niejako na własność a istotnie na pożytek kraju nabył sposoby i metody wyrobu i zużytkowania wszelkich produktów pobocznych i odpadków naftowych. Aby zaś ten nabytek z największym dla kraju pożytkiem uskutecznić, wydaje się krajowej Radzie górniczej najodpowiedniejszem:

a) wyznaczenie subwencyi lub stypendyów dla chemików-technologów pragnących dokładnie poznajomić się z wyrobem pobocznych produktów naftowych;

b) wyznaczenie nagród za najdokładniejsze i najzupełniejsze opracowanie i opisanie sposobów i metod wyrobu i zużytkowania tychże produktów.

Wtedy dopiero wiadomości i doświadczenie nabyte przez tych chemików będą mogły być przez ogół zużytkowanemi a kraj mieć będzie nietylko opisy metod lecz i ludzi umiejących należycie z nich korzystać.

Na powyższem uzasadnieniu i motywach przedłożonych przez referenta, krajowa Rada górnicza uchwałą swoją z dnia 9. Stycznia r. b. wnosi:

„Wysoki Wydział krajowy zechce wyjednać u Wysokiego Sejmu krajowego sumę 3000 zł. (t. j. trzy tysiące zł.), która ma być użytą:

a) na nagrody (i to przeważnie) za najlepiej opracowane dzieło lub podręcznik o wyrobie i zużytkowaniu wszelkich pobocznych produktów otrzymywanych przy wyrobie nafty;

b) na subwencye lub na stypendya dla chemików dla dokładnego poznania i wystudyowania sposobów wyrobu i zużytkowania produktów pobocznych, otrzymywanych przy wyrobie nafty.“

Dopiero wówczas, skoro nauczymy się należycie zużytkowywać ten dotychczas tylko balast produktów naftowych pobocznych, skoro przez ich korzystniejsze zużytkowanie podniesiemy ich wartość, a stosunkowo do tego obniżymy tym sposobem koszta wyrobu nafty, będziemy mogli myśleć o jakiejś niezależności od Ameryki. Jednakże gdybyśmy już nawet nie brali tu pod uwagę wpływu Ameryki, to sprawa zużytkowania pobocznych produktów naftowych jest dla nas zkądinąd jeszcze nietylko bardzo ważną, lecz nawet naglącą. A mianowicie olej ziemny z nad morza Kaspijskiego własnościami i składem swoim najwięcej się zbliża do naszego i lada chwili może wystąpić z niebezpieczną dla naszych wyrobów konkurencyą.

Lwów, dnia 9. Stycznia 1880.

Z polecenia krajowej Rady górniczej

Prof. Dr. ***Julijan Grabowski***
jako referent.

Wniosek Dr. Alojzego Altha

o potrzebie i rodzaju głębokich wierceń w Galicyi.

Jednem z ważnych źródeł bogactwa krajowego są zawarte w łonie ziemi skarby mineralne, których wydobywanie i przerabianie znacznie przyczynić się może do podniesienia dobrobytu w pewnym kraju.

Wprawdzie różne okolice pod tym względem bardzo rozmaicie przez przyrodę są uposażone, jednych bogactwa te leżą niemal na powierzchni ziemi, i bardzo proste i łatwe poszukiwania i roboty wystarczają na ich poznawanie i wydobywanie, w innych zaś wymaga takowe o wiele trudniejszych i kosztowniejszych prac, inne znowu okolice przynajmniej wedle teraźniejszego stanu naszej wiedzy zdają się być pod tym względem ze strony przyrody upośledzone i bardzo mało rokować nadziei.

Badania najnowszych czasów jednak wykazały, że i w takich okolicach poszukiwania na podstawach naukowych oparte, do bardzo świetnych doprowadzić mogą rezultatów.

Najlepszym tego przykładem są północne Niemcy, mianowicie część ich na wschód od gór Hercyńskich położona. Kraj ten jest niemal zupełnie równy, gdzieniegdzie tylko mały pagórek wznosi się na ogólną płaszczyznę, przeważnie dyluwialnymi piaskami pokrytą. Pagórki te świadczyły o znajdujących się w głębi ziemi dawniejszych utworach, a ich skład geologiczny tudzież słabe źródła słone, gdzieniegdzie z łona ziemi wytryskujące, przemawiały za tem, że i tu mogą się znajdować solonośne pokłady, które w zachodnich Niemczech już od dawna stanowią przedmiot górnictwa; spostrzeżenia te przeto zachęcały do poszukiwań za pomocą wierceń, jakkolwiek niepodobna było z góry powiedzieć, że wiercenia te doprowadzą do pożądanych rezultatów, i do jakiej głębokości takowe będą musiały być prowadzone.

Otóż podobne roboty rozpoczęto w Stassfurt na południe od Magdeburga i natrafiono pod gipsem i marglem utworu dyasowego na 66 metrów gruby pokład soli potasowych i magnowych, a następnie na sól kamienną zwierzchu chlorkiem magnowym zanieczyszczoną a u spodu czystą, — cała miąższość formacyi wynosi około 400 metrów. — Jeszcze więcej od wszystkich gór oddalonym jest Sperenberg na południe od Berlina, gdzie wśród lotnych piasków już w głębokości 90 metrów natrafiono na sól kamienną, której pokład jest tak potężny, że nawet w głębokości 1550 metrów go jeszcze nie przebito. Podobne rezultata osiągnięto nareszcie w Inowrocławiu niedaleko Torunia, a także w innych krajach głębokie wiercenia świetne wydały rezultaty.

Do krajów, w których tylko za pomocą wierceń można się przekonać o ich składzie geologicznym, należy także znaczna część Galicyi. — Od samego Krakowa bowiem aż do Rawy, od linii kolei Karola Ludwika aż do Radomyśla rozległa się obszerna równina przeważnie piaskiem pokryta, a tylko gdzieniegdzie przerwana niskimi pagórkami z żółtej gliny, gdzie żadna głębsza dolina, żaden parów nie poucza nas o tem, czego w głębi spodziewać się możemy.

Na zachodnim i wschodnim brzegu tej równiny widzimy na niej osadzone pagórki ze skał krédowych i trzeciorzędnych utworzone, zkąd wnosić możemy, że podobne warstwy dawniej i tę pokrywały równinę, lecz wody zalewające tę zatokę spłukały i uniosły je ze sobą. Co jednak leży pod kredą, tego nie wiemy, i o tem tylko za pomocą głębokich wierceń przekonać by się można. — Chcąc przynajmniej w przybliżeniu wnioskować o tem, co podobne wiercenia odkryć mogą, należy się zastanowić nad geologią otaczających tę równinę okolic. Zaczynając od granicy północnej widzimy, że w Królestwie Polskiem ciągnie się od Kielc i Chęcin pasmo gór wprawdzie nie wysokich, lecz dla składu swego geologicznego dosyć ważnych w kierunku południowo-wschodnim aż do Sandomierza, gdzie wysokiemi i stromemi zboczami kończy się nad samą Wisłą. — Pasmo to składa się ze skał dawnego utworu, z kwarcytu, łupków i wapieni szarych. — W zachodniej części tego pasma przeważają wapienie, we wschodniej zaś kwarcyty i łupki. Tak kwarcyty jak i wapienie zawierają miejscowo siarczek ołowiu i rudy miedziane, nareszcie iskrzyk żelaza i limonit. Na granicy kwarcytu z wapieniem tworzą te rudy pokłady, które jak poświadczą nazwy niektórych tutejszych miejscowości np. Miedzianka, Miedziana góra, Ołowianka były już od czasów Zygmunta I. a nawet od 13. wieku przedmiotem robót górniczych.

Wedle zawartych skamielin należą wszystkie te skały do formacyi dewońskiej, warstwy ich na północnych stokach tego pasma są ku północnemu wschodowi, na południowych zaś ku południowemu zachodowi nachylone, tworzą przeto grzbiet, do którego od obu stron nowsze przylegają warstwy. Na południowej stronie leżą w zachodniej części tego pasma przedewszystkiem czerwone piaskowce, a w nich tryjasowe wapienie w okolicy Małogoszczy, Pierzchnicy i Chmielnika, zupełnie podobne do wapienia muszlowego, na którym w W. Ks. Krakowskiem i na Szlązku leżą składy galmanu i ołowianki, później następują także skały utworu jurasowego, do skał okolicy Krakowa podobne. We wschodniej zaś części tego pasma, które tu jest znacznie miąższe, nie widać już ani tryjasowych, ani jurasowych, ani nawet kredowych warstw, owszem tylko warstwy trzeciorzędne poziomo ułożone, przypierają wprost do mocno nachylonych warstw kwarcytu. Na południowy zachód od tego pasma widać w Królestwie Polskiem w okolicy Jędrzejowa, Wodzisławia, Miechowa i Szkalmierza tylko kraj pagórkowaty, w którym najwięcej się rozwinęły warstwy utworu kredowego, przykryte na znacznych przestrzeniach żółtą, dyluwialną gliną, co zaś leży pod kredą, tego na powierzchni ziemi nie widać i tylko w szybie 240 sążni głębokim, bitym w latach 1810 do 1827 w Szczerbakowie niedaleko Wiślicy, w celu odszukania pokładu soli Wielickiej, którą wówczas jeszcze liczono do formacyi kredowej — natrafiono w głębokości 160° na wapień jurasowy, który przeto w całej tej okolicy tworzy pokład formacyi kredowej. Warstwy zaś od wapienia jurasowego dawniejsze widać tylko w W. Ks. Krakowskiem, gdzie występują wapienie i dolomity tryjasowe, zawierające pokłady galmanu i galeny, a nawet warstwy węglonośne, pod któremi leży jeszcze wapień węglowy, a pod nim nareszcie wapień dewoński w Dębniku.

Wapień węglowy leży po obu stronach wapienia dewońskiego, warstwy jego na zachód od Dębnika mają nachylenie zachodnie, na wschodzie zaś, mianowicie w Szklarach są one ku wschodowi nachylone, tu więc mamy zachodnią granicę tej obszernej galicyjskiej niziny. Południową jej granicę stanowią Karpaty, ale i tu nie widzimy żadnych dawniejszych warstw, bo najdawniejsza część piaskowca karpackiego należy do dolnej części formacyi kredowej, do neokomu, a dopiero w Tatrach widzimy znowu o wiele dawniejsze utwory.

Także wschodnią granicę tej niziny nie odznaczają żadne dawniejsze utwory, cały kraj pagórkowaty tutejszy składa się u spodu z warstw kredowych, na których leżą warstwy trzeciorzędne, a dopiero na Podolu natrafia się na utwory sylurskie i dewońskie leżące wprost na granicie. Podnóże Karpat zajmuje w okolicy Wieliczki i Bochni utwór solonośny mioceniczny do znacznych sięgający głębokości, pod nim zaś co leży, — nie wiemy także.

Nie jest rzeczą prawdopodobną, aby cała wyżwspomniana nizina między Karpatami a Radomyślem leżąca, do znacznych głębokości wypełnioną była podobnemi miocenicznemi iłami czy to solonośnemi, czy też bez soli, owszem ztąd, że w okolicy Sandomierza o wiele dawniejsze warstwy wznoszą się nad poziom równiny, wnioskować można, że te same warstwy i dalej na wschód przynajmniej do pewnej odległości od Sandomierza, w nieznacznej pod powierzchnią ziemi głębokości jeszcze się znajdują, albo w podolskie dawnotworne warstwy przechodzą, albo od takowych innemi jeszcze dawniejszemi skałami są oddzielone, prawdopodobnie granitami, które na Podolu i Wołyniu stanowią podstawę wszystkich nowszych skał. Które z tych dwóch przypuszczeń okaże się prawdziwem, o tem tylko wiercenia pouczyć nas mogą, które, jeżeli prowadzone będą w owym północnym cyplu Galicyi w okolicy Radomyśla, prawdopodobnie nawet nie potrzebują do bardzo znacznych sięgać głębokości. Jakiego rodzaju będą te warstwy, czy podobne wiercenie natrafi wprost na dewońskie kwarcyty, czy na inne nowsze na nich leżące warstwy, o tem obecnie żadnych nie można robić wniosków. Osiągnięte wierceniem w okolicy Radomyśla dokonanem — wiadomości mogą potem zachęcać do przedsięwzięcia innych wierceń dalej na południe posuniętych albo przekonać o prawdopodobnej bezowocności podobnych poszukiwań.

Dla usprawiedliwienia proponowanych tu poszukiwań nadmienić jeszcze tylko należy, że piaskowce karpackie, mianowicie w niezbyt wielkim oddaleniu od podnóża tych gór, zawierają niekiedy w znacznej ilości rozmaitych rozmiarów bryły i bryłki bardzo dobrego czarnowęgla, zkąd widoczne, że wody przynoszące ze sobą piaski, z których utworzyły się owe pokłady piaskowca, przynosiły ze sobą także bryły węgla kamiennego. Bryły te są zaokrąglone, na swej powierzchni nieco zwietrzałe, węgiel ten więc nie mógł się tworzyć z ciał organicznych, rosnących na miejscu, gdzie obecnie się te bryły znajdnją, z drugiej strony zaś nie mógł być przyniesionym z wielkiej odległości, bo węgiel nie wytrzymałby podobnego dalszego transportu.

Na południowych stokach gór Sandomierskich nie widzimy wprawdzie żadnego śladu pokładów węglowych, owszem wprost na kwarcycie dewońskim spoczywają tu skały tryjasowe, to jednak bynajmniej nie wyklucza możliwości, że dalej na południe takie pokłady między formacyą dewońską a tryjasową jeszcze inne formacye się znajdują, podobnie, jak dopiero w ostatnich latach odkryłem w okolicy Niżniowa pomiędzy czerwone dewońskie piaskowce i warstwy kredowej formacyi wsuwające się wapienie jurasowe.

Wszakże dalej na zachód w W. Ks. Krakowskiem znaczne pokłady węgla kamiennego rzeczywiście istnieją, a gdy leżące pod niemi wapienie węglowe, które na zachód od wapieni dewońskich Dębnika mają nachylenie zachodnie, znajdują się także na wschód od owego dewońskiego grzbietu w Szklarach i Radwanowicach, a tu mają nachylenie południowo-wschodnie, domyśleć się można, że tu znajdowała się druga podobna kotlina, gdzie na warstwach dewońskich spoczywały warstwy utworu węglowego i że właśnie te węgle po części zniszczone napotykamy obecnie jako bryłki w piaskowcach karpackich. Przyznaję, że dopóki niemamy pewniejszych dat co do znajdujących się w głębi równiny skał, są to tylko przypnszczenia, na których nie można z pewną nadzieją osiągnięcia korzystnych rezultatów opierać tak kosztownych robót jak głębokie wiercenia, ale bez takich robót nigdy nie dojdziemy do żadnej co do składu geologicznego tych okolic pewności.

Podobną naukową a pośrednio także praktyczną ważność jak w nizinach północnej Galicyi mają głębokie wiercenia, także we wschodniej częćci tego kraju. Skład geologiczny części Podola leżącej na lewym brzegu Dniestru jest nam dokładnie znany, wiemy, że tu z wyjątkiem okolic Niżniowa bezpośrednio pod poziomo ułożonemi warstwami średniego ogniwa utworu kredowego, tak zwanego cenomanu, leżą dewońskie piaskowce a pod niemi wapienie i łupki sylurskie bardzo słabo ku południowemu zachodowi nachylone. Ztąd wynika że kraj ten, którego rdzeń stanowi granitowa wyżyna Podolsko-Wołyńska od osadzania się czerwonych dewońskich piaskowców,

aż do środka epoki kredowej przez niezliczone wieki, podczas których w innych częściach Europy osadzały się warstwy utworu węglowego, dyasowego, tryasowego i jurasowego i dolne kredowe warstwy a więc masy dochodzące niekiedy do wielu tysięcy metrów miąższości, był stałym lądem.

Na wschód od tego lądu widzimy nad Dońcem utwór węglowy z bardzo licznymi aczkolwiek po największej części tylko cienkimi pokładami węgla kamiennego, na północnym wschodzie zaś występują w okolicy Moskwy wapienie formacyi węglowej, a jeszcze dalej na północ ogromne przestwory zajęte formacyą dyasową i jurasową.

Przeciwnie od strony południowo-zachodniej, ku której warstwy podolskie są aczkolwiek bardzo słabo nachylone, wszystko aż do stóp Karpat przykrytem jest warstwami kredowemi i trzeciorzędnemi, tu więc nie widać, ażali między Dewonem a górnym Jura, do którego należy wapień Niżniowski, jeszcze inne osadziły się warstwy, o czem tylko za pomocą wierceń przekonać się można, które jeżeliby przedsięwzięte były nie zbyt daleko od Niżniowa i w punkcie dosyć nisko położonym, jak np. między Tyśmienicą a Stanisławowem, prawdopodobnie nie potrzebowałyby być zbyt głębokie.

Jeżeli wiercenia, o których dotąd była mowa, mają przedewszystkiem na celu dokładne zbadanie geologicznego składu kraju tam, gdzie naturalne odkrycia na powierzchni ziemi istniejące nie wystarczają, to wiercenia głębokie w tych okolicach, gdzie istnieją kopalnie naftowe, albo gdzie wedle występujących tam warstw obfitych źródeł naftowych spodziewać się można, mają już dążność wprost praktyczną, ku odkryciu nowych źródeł bogactwa krajowego a przynajmniej do wynalezienia pewnych naukowych zasad dla dalszych poszukiwań skierowaną.

Olej skalny w Galicyi w dwóch występuje formacyach, w warstwach przez geologa Paula Ropianieckiemi zwanych, a należących do dolnego ogniwa formacyi kredowej, do tak zwanego Neokomu i w iłach miocenicznych solonośnych, leżących u stóp Karpat.

Warstwy Ropianieckie tworzą kilka równoległych pasów, ciągnących się wzdłuż Karpat galicyjskich i są zarazem najdawniejszym utworem znanym w obrębie piaskowca karpackiego, tylko w Tatrach i na Bukowinie występują warstwy jeszcze znacznie dawniejsze, bo tamtejsze skały azoiczne otoczone są warstwami dyjasowemi, tryjasowemi i jurasowemi. Czy źródła naftowe mają swój początek w samych warstwach Ropianieckich, czy też w innych pod niemi lub nad niemi leżących, o tem nic nie wiemy, a przecież wiadomość tą jest konieczną, jeżeli poszukiwania na ropę nie mają ciągle być prowadzone na chybił trafił, i na pewnych opierać się zasadach naukowych.

Wiadomości tych i przekonania, czyli zapasy ropy w głębi wzrastają, czy też wyczerpują się, dostarczyć mogą tylko głębokie wiercenia, prowadzone w okolicach ropodajnych.

Trudno wymagać od prywatnego przedsiębiorcy, aby z własnych funduszów i własnej inicyatywy podobne roboty przedsiębrał, bo jeżeli kopalnie, które już prowadzi, dostarczają mu odpowiednią ilość nafty, wtenczas będzie przedewszystkiem chciał wyzyskać te poziomy, do których roboty już sięgają a po ich wyczerpaniu tylko powoli spuszczać się będzie dalej w głąb; jeżeli zaś dotychczasowe jego roboty nie są uwieńczone dobrymi wydatkami, wtenczas te kosztowne roboty wkrótce wyczerpną jego fundusze, a jeżeli zapuści się dalej w głąb, czynić to będzie tylko powoli, a dobro ogólne wymaga, aby jak najspieszniej uzyskane były naukowe podstawy dla późniejszych robót.

Jedynym przykładem studni do znacznej głębokości, bo do 1000 stóp prowadzonej, jest wiercenie prowadzone na Frankowem, na północ od Dukli.

Niestety miejsce było niefortunnie wybrane, bo pomimo ciągle wywiązujących się gazów i tak znacznej głębokości, nie napotkano tu na obfite źródło nafty, i dalsze roboty musiały być zaniechane Dlatego ważną przedewszystkiem jest rzeczą wybór miejsca do podobnego wiercenia, a gdy bezpośredniem zadaniem onych nie jest wynajdywanie nowych źródeł, lecz uzyskanie pewnych naukowych podstaw, przeto pożądanem będzie rozpoczęcie tych robót w takich miejscowościach, gdzie już istnieją studnie ropodajne.

Drugim warunkiem byłoby nachylenie warstw, o ile można słabe, bo w takim razie studnia pewnej głębokości daleko większą część warstw odkryje, niż przy stromem nachyleniu.

Pomimo wykazanej tu powyżej możności głębokich wierceń dla dokładnego poznania stosunków geologicznych i pomimo możności odkrycia tym sposobem nowych skarbów kraju, nie mogę jak na teraz doradzać spiesznego przedsięwzięcia podobnych robót i stawiam wniosek:

Krajowa Rada górnicza zechce ten mój memoryał przedłożyć Wysokiemu Wydziałowi krajowemu z wnioskiem pozostawienia, jak na teraz, tej kwestyi przedsiębrania głębokich wierceń — w zawieszeniu, a to z następujących powodów. Z wyjątkiem wierceń w naftowych terenach nie można nawet z pewnem prawdopodobieństwem twierdzić, że podobne wiercenia, jakkolwiek ich ważność pod względem naukowym jest niezaprzeczona, rzeczywiście wykryją minerały dla podniesienia dobrobytu krajowego ważne, wiercenie w terenach naftowych zaś poprzedzać powinno jeszcze dokładniejsze zbadanie łożysk naftowych i stosunków, pod jakimi minerał ten w warstwach galicyjskich się znajduje, do czego właśnie dąży uchwalony przez Radę górniczą sposób użycia przeznaczonej przez Wysoki Wydział krajowy w tym celu kwoty 10.000 zł., dla tego przedsiębranie już teraz tak kosztownych robót, jakiemi są bardzo głębokie wiercenia, przy obecnych stosunkach finansowych kraju nie byłoby na czasie.

Lwów dnia 6. Marca 1879.

Dr. Alth w. r.

Alegat. 73.

Wniosek.

Zważywszy, że ustawa z dnia 15 sierpnia 1866 o budowaniu kościołów i budynków parafialnych Dziennik ustaw l. 28 okazała się w zastósowaniu niedostateczną, zwłaszcza w §§. 13, 16, 17, 19, 20,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W celu częściowej zmiany ustawy z dnia 15 sierpnia 1866 o budowaniu kościołów i budynków parafialnych, wybraną zostanie komisya celem przedłożenia Sejmowi odpowiednich zmian i wni osków

Lwów dnia 28 czerwca 1880.

Wnioskodawca

Antoni Golejewski.

Zborowski, Wernicki, Baum, Tarnowski, Wesołowski, Gross, Chrzanowski, Janko, Czajkowski H., Mochnacki, Jocz, Podlewski, Max, Jasiński Fr., Madeyski, Raciborski, Hausner, Polanowski, Lenartowicz, Zatorski, Hoszard, Wolański W., Wasilewski, Korytowski, Czajkowski, Mycielski, Grocholski, Abrahamowicz, Sawczyński.

Alegat. 74.

Wniosek.

Na podstawie motywów, wyłuszczonych w załączonym pod ·/. memoryale, raczy Wysoki Sejm powziąć uchwałę następującéj osnowy:

„Wzywa się c. k. Rząd, iżby wypracował i w drodze właściwéj wniósł do konstytucyjnego traktowania projekt ustawy, mocą której miałyby być zaprowadzone albo sądy pokoju, albo przynajmniéj kolegia ławników przy c. k. Sądach powiatowych i miejskich delegowanych dla wyrokowania w sprawach policyi karnéj i o cywilnych sporach drobiazgowych, tudzież o wykroczeniach i przestępstwach, do zakresu orzeczeń c. k. Sądów powiatowych należących.“

Lwów dnia 25 czerwca 1880.

Wnioskodawca

Józef Tyszkowski w. r.

Kamiński, Zyblikiewicz, A. Gorayski, Garbaczyński, Smolka, Jaworski, Jan Jocz, Bieliński, A. Krukowiecki, Goldmann, Smarzewski, Fruchtmann, Józef Baum, E. Wolański, Waygart, J. Szujski, Wesołowski, Słonecki, Weisman, Jasiniecki, Abrahamowicz, Grocholski, Spławiński, Golejewski, Polanowski, W. Dzieduszycki, Ochrymowicz, Hoszard, Janko, Russocki, Wład. Wolański, Tyszkiewicz, Wolański Mikołaj, Ig. Łukasiewicz, ks. Sawa, Sanguszko, Kaczała, O. Hausner, J. Kitrys, Kieszkowski, Żywicki, Lenartowicz, Towarnicki, Onyszkiewicz, Czaykowski, T. Dzieduszycki, S. Matkowski, Zbrożek.

Wysoki Sejmie!

Kosztowność i niedokładność sądownictwa, stanowi jedną z najsłabszych stron urządzeń prawnych Państwa austryackiego. Słusznie też od samego początku ery konstytucyjnéj nie schodzi z porządku dziennego prac ustawodawczych w Austryi reforma sądownictwa. Byłoby niesłusznością zapoznawać wartość tego, co już na tém polu przez ustawodawstwo konstytucyjne dokonaném zostało, lecz najistotniejsze reformy w dziedzinie sądownictwa należą jeszcze do przyszłości. W komisyach Rady państwa pokutują już więcéj, niż od lat dziesięciu, projekta nowych kodeksów postępowania cywilnego i prawa karnego — jak dotąd bez rezultatu; i dorywczo, pod naciskiem konieczności, wydawane bywają pewne specyalne postanowienia, zmieniające tok wymiaru sprawiedliwości; trudno wreszcie doczekać się ujętéj w jednolitą całość zmiany procedury sądowéj aż do jej podstaw zasadniczych, zarówno cywilnéj, jakoteż i karnéj.

Rozdział sądownictwa od administracyi, tudzież zasadnicze uznanie przez ustawodawstwo państwowe niezawisłości sędziego, może przyczynić się bez wątpienia nader skutecznie do podniesienia powagi stanu sędziowskiego. Na wszelkie uznanie zasługują także usiłowania własne sądownictwa naszego, ażeby na zewnątrz i wewnątrz podnosić godność stanu sędziowskiego i utrzymywać go na wysokości jego posłannictwa.

Niemniej przeto jest prawdą, chociaż smutną, lecz nie dającą się zaprzeczyć, że w Austryi nie posiada dotychczasowy wymiar sprawiedliwości tego bezwarunkowego zaufania, jakie on koniecznie powinien posiadać w należycie urządzonem państwie.

Na utrzymanie służby sprawiedliwości, wydaje rocznie skarb publiczny przeszło dwadzieścia milionów złr. w. a., najmniej drugie tyle pochłaniają nieodłączne od każdej sprawy sądowej koszta prawne tudzież stemple i taksy, a przy tem wszystkiem ludność wcale niedwuznacznie użala się ciągle na brak precyzyi w sądowniczéj służbie, gdy sądy nie są znów w stanie podołać mnogości wymagających załatwienia spraw pomimo najgorliwszych wysileń z ich strony, by bez ubliżenia dokładności. w jak najkrótszej drodze każdą sprawę załatwić.

Gdy zaś opinia ludności poczytuje proces sądowy w sprawach cywilnych za pewnego rodzaju grę loteryjną, za hazard kosztowny, gdy weszło w zwyczaj, nader smutnymi doświadczeniami uzasadniony, stereotypowo powtarzać w ugodach prywatnych formułkę o wykluczeniu, zwykłej drogi prawa, jednem słowem, gdy bez obawy ściągnięcia na siebie oburzenia powszechnego, twierdzić można publicznie, iż w Austryi sądownictwo nie daje rękojmi panowania prawa w stosunkach prywatnych, to czyż mogą wystarczyć ustawodawcze gwarancye powagi stanu sędziowskiego, tudzież wysilenia urzędników sądowych, ażeby otoczyć sądownictwo przynależną czcią i zaufaniem ogółu. Czyż dziwna, że w obec tych stosunków głos ogółu poczytuje sądownictwo w Austryi (bez winy osób przynależnych do stanu sędziowskiego, li tylko z powodu wadliwości ustaw sądowych) za jedną z głównych zapor prawidłowego rozwoju państwa pod względem społecznym i ekonomicznym.

Przynajmniej u nas w Galicyi głos światłych patryotów jednomyślnie zalicza nieprzystępną kosztowność i rozwlekłość wymiaru sprawiedliwości, do rzędu klęsk społecznych, w swoim rodzaju równie zgubną, jak lichwa, pijaństwo ludu i t. d.

* * *

Ze wszystkich niedostatków sądownictwa austryackiego najdotkliwiéj dają się uczuwać, zarówno ludności, jak niemniéj także i władzom sądowym, przepisy, tyczące się załatwiania spraw drobniejszych.

Wprawdzie ustawą z dnia 27 kwietnia 1873, zaprowadzone zostały znakomite ułatwienia w traktowaniu przez c. k. Sądy cywilnych sporów drobnostkowych. Pomimo pewnej, nadzwyczajnej doniosłości wady zasadniczej, jaką posiada ta ustawa, a o której poniżéj będzie mowa, przyznać potrzeba, iż pod względem szybkości i stanowczości, z jaką na podstawie jej przepisów załatwiane być mogą mniejszej wagi spory cywilne, nie pozostawia ona nic do życzenia. We wszystkich kołach prawniczych powitano jej ogłoszenie, jako znakomity postęp ustawodawczy na polu sądownictwa; olbrzymie zaś cyfry załatwianych corocznie w tej drodze spraw, okazują, jak dalece czuje także i ludność potrzebą uproszczonego, ustnego postępowania sądowego. *)

Co się zaś tyczy tzybu załatwiania drobnostkowych spraw karnych, to dotychczas pozostały w Austryi nietknięte dawne biurokratyczne formy, o których wyraził się jeden z najznakomitszych niemieckich jurystów, iż mozolna pisanina, do jakiej one zmuszają sądownictwo, przypomina ów młyn który — aby w ruchu utrzymać, to na jego koła cała czereda czeladników i chłopców musi z wielkim trudem i ogromną stratą czasu, znosić konewkami wodę z pobliskiego potoku. Wszelako pomimo największych wysileń, przy takim systemie, koła tylko bardzo powoli obracać się mogą, ustając co chwila, kiedy przeciwnie mógłby młyn mleć wybornie, gdyby na jego koła nie noszono wody konewkami, lecz skierowano tylko ku niemu naturalny prąd wody z potoka.

Gdy we wszystkich państwach europejskich załatwianie spraw sądowych drobniejszej wagi, a takie sprawy stanowią około pięć szóstych *) ogólnej liczby spraw, przychodzących pod rozpoznanie władz sądowniczych, poruczone jest sędziom pokoju, lub innego rodzaju sądom obywatelskim, na zaufaniu publicznem opartym, to tylko w Austryi jedynej, należą dotychczas wszystkie te sprawy wyłącznie do sądów urzędniczych. Idąc za postępem czasu, i austryackie ustawodawstwo przyjęło od niedawna instytucyą obywatelskich sądów przysięgłych dla spraw drukowych i pospolitych zbrodni, lecz tylko drobniejszéj wagi sprawy mają rozstrzygać wyłącznie tylko urzędnicy sądowi!

Ustawodawstwo austryackie nie dopuszcza dotąd do rozsądzania cywilnych sporów bagatelkowych tudzież wykroczeń i przestępstw drobnych, sędziów, którzyby powoływani byli do sprawowania tego urzędu zaufaniem publicznem t. j, w drodze wyborów swobodnych, przez ludność całą dokonywanych. Owszém, przeciwnie — gdy w całym świecie i po wszystkie czasy tak bywało, iż wolne ocenianie dowodów, tudzież wydawanie wyroków na zasadzie osobistego przekonania sędziego, może być atrybucyą tylko sędziów, sprawujących ten urząd z zaufania, nie zaś urzędników, to austryackie ustawodawstwo, zaprawadzając skrócony tryb załatwiania cywilnych sporów drobnostkowych, wyposaża przeznaczonych do tego sędziów urzędniczych wszystkimi atrybucyami sądow obywatelskich! W myśl §. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 1873, jest mianowicie każdy naczelnik sądu powiatowego ex officio sędzią dla spraw drobnostkowych, zaś prezydenci trybunałów pierwszéj

*) Uwidocznione to jest w załączonej przy końcu tabelce statystycznej.

instancyi, mogą według własnego uznania wyznaczać do tych czynności i innych urzędników sądowych. I ci urzędnicy, bez obowiązku trzymania się ustawą określonych reguł dowodowych, na zasadzie czysto subjektywnego zestawienia i ocenienia całego materyału dowodowego i bez ograniczenia ich dowolności jakiemikolwiek przepisami ustawy, li tylko na zasadzie ich osobistych zapatrywań wydawać mają wyroki, przeciwko którym nie ma nawet apelacyi!

Jedyny środek prawny, jaki dopuszcza ustawa przeciwko dowolności sędziów, wyrokujących w sprawach drobiazgowych, jest zażalenie, zdążające do unieważnienia wyroku z powodów więcéj formalnych. Pokrzywdzonéj stronie nie wolno dotykać w akcie zażalenia przedmiotowéj strony sporu, gdyż pod tym względem osobiste przekonanie wyrokującego urzędnika absolutnie żadnéj nie ulega kontroli! Jak dalece zresztą jest w praktyce ograniczone zastosowanie przepisów ustawy z r. 1873 o postępowaniu sądowém w sporach drobnostkowych, najdowodniéj uwydatnia mała liczba tego rodzaju zażaleń. Jak o tém przekonać się można z dołączonéj przy końcu tabelki statystycznéj, na 909.318 pozwów drobiazgowych, które w r. 1877 rozpatrywane były przez c. k. Sądy, zdarzyło się, iż wniesiono skargę na unieważnienie tylko w 833 wypadkach; w 664 wypadkach odrzucono skargi owe, uwzględniono je zaś tylko w 133 wypadkach.

Nie wiemy, jak się dzieje w innych prowincyach, lecz u nas w Galicyi, przy nader niskim stanie oświaty i przysłowiowéj nieporadności mas ludowych, doprowadza w krótkim czasie tak nieograniczoną władzą uposażony „niezawisły“ urzędnik sądowy niejeden powiat do ruiny — jeżeli się zdarzy, iż nominacya trafi na człowieka niesumiennego lub bez taktu. Łatwo bowiem pojąć, ile złego zrządzić może człowiek przewrotny, który bez apelacyi rozsądzać ma sprawy „wedle swojego sumiennego przekonania“. Zapewne, iż podobny wypadek zdarza się w rzeczywistości niezbyt często, lecz gdzie się on zdarzy, tam już zaprawdę nie ma środka, by naprawić owo spustoszenie moralne, tudzież materyalne, krzywdy, jakie zrządzać może na mocy ustawy z 27 kwietnia 1873 arbitralność niegodnego sędziego dla spraw drobnostkowych....

Z dalszego toku niniejszéj rozprawy prekonamy się, iż z wyjątkiem Królestwa polskiego, gdzie ze względów politycznych zaprowadził rząd rossyjski, z wyraźnem zastrzeżeniem tymczasowości tego środka, oficyalnie mianowanych sędziów pokoju po miastach, którzy tak, jakby z wyborów pochodzili, mają prawo przeprowadzać postępowanie dowodowe, tudzież wykonywać na zasadzie osobistego sumiennego przekonania, to zresztą, ze wszystkich innych państw w jednéj tylko Austryi możliwém jest na zasadzie ustawy z dnia 27 kwietnia 1873 otrzymać z urzędu patent na takt, sumienność i bezstronność.

Przegląd instytucyj sądowych w innych krajach przekonuje także, iż zazwyczaj równocześnie z rozwijaniem się systemu reprezentacyjnego w dziale ustawodawstwa i administracyi, rozwija się wszędzie także i sądownictwo obywatelskie, opierając istotę swoję nie tyle na patentach nominacyjnych, jak raczéj na zaufaniu publicznem; w słowiańskich zaś krajach trybem patryarchalnym nierozłącznem jest pojęcie starszyzny gminnéj z władzą sędziowską.

W Anglii n. p., gdzie konstytucyjny współudział narodu w rządach państwa najwcześniéj rozwijać się począł, najwcześniéj téż, bo już w pierwszéj połowie XIII wieku, powstała myśl utworzenia urzędów obywatelskich, których zadaniem byłoby czuwać nad utrzymaniem pokoju i bezpieczeństwa publicznego; funkcyonaryusze tego rodzaju nazywali się wówczas „conservatores pacis“. Wybierali ich wolni obywatele (Freeholders) z klasy najbogatszych właścicieli ziemi, jako najwięcej interesowanych w utrzymaniu spokoju publicznego. Gdy zaś pod naciskiem możnowładzców władza „zachowawców pokoju“ coraz więcej podupadać poczęła, utworzono z nich w r. 1275 t. z. komisye kryminalne, z bardzo obszernym zakresem władzy w tym celu, ażeby owe komisye położyły tamę rozbujałéj samowoli jednostek i przywróciły w państwie panowanie prawa. W r. 1327 i 1328 zreformował Edward III instytucyą sądów pokoju w ten sposób, iż zastrzegł dla władzy królewskiéj

*

prawo wyznaczania (assignement) sędziów pokoju z klasy zamożniejszych obywateli ziemskich. Nadał on im także obok dawnéj władzy policyjnéj także śledzących, przesłuchujących i orzekających sędziów, a z czasem przydzielono także sędziom pokoju i niektóre funkcye administracyjne, wymagające zaufania publicznego. W każdém hrabstwie znajduje się komisya, utrzymująca wykaz osobistości, uzdolnionych do piastowania godności sędziego pokoju, które to osoby muszą należeć do klasy zamożniejszych właścicieli ziemi lub stałych przynajmniej na przeciąg 20 lat zabezpieczonych dochodów. O wpisanie do téj listy wnosić potrzeba podania na ręce lorda „lieuitenanta hrabstwa do lorda-kanclerza państwa, a przyjęcie do wykazu poczytywane jest przez ogół, jako patent zaliczający kogoś do rzędu notablów hrabstwa. Z grona najbogatszych i najznakomitszych właścicieli ziemskich, znajdujących się na listach, wybiera monarcha tych, którzy odznaczają się rozumem sprężystością i charakterem szlachetnym, i nadaje im dyplom instalacyjny, mianujący czynnym sędzią pokoju (*justice of the peace*).

Przedtém jednak potrzebne jest wyraźne oświadczenie ze strony mianowanego, iż chce przyjąć połączone z urzędem obowiązki. Jest to godność honorowa i bezpłatna, którą traci się przez czyn niehonorowy. W takim razie wychodzi nowy królewski patent, mianujący sędziów pokoju dla całego hrabstwa, z opuszczeniem nazwiska tego, kto stracił dobre imię. Każdy monarcha, wstępujący na tron, wydaje nowe patenta dla wszystkich hrabstw, zatwierdzające sędziów pokoju. Jeden sędzia pokoju przypada mniéj więcej na 6—10.000 ludności, lecz liczba ich nie jest stale oznaczoną.

Oprócz mianowanych w ten sposób przez monarchę, są z urzędu sędziami pokoju niektórzy dygnitarze duchowni, burmistrze niektórych miast pierwszorzędnych, wielki kanclerz państwa i członkowie trybunałów, tudzież inni samodzielni sędziowie w obrębie swojego okręgu urzędowego.

Dla każdego sędziego pokoju patent królewski osobno wyznacza rodzaj zajęcia i granice jego okręgu urzędowego i stałych norm, pod tym względem nie ma; wszystko zależy od osobistéj kwalifikacyi mianowanego.

Zakres działania sędziów pokoju w Anglii jest następujący:

1. Wykonywanie policyi sądowéj. Należy do tego mianowicie dochodzenie i przesłuchiwanie przedwstępne w wypadkach zbrodni i przestępstw, o których mają orzekać inne sądy; sędzia pokoju wydaje rozkazy uwięzienia, tudzież tymczasowego uwolnienia więźnia podczas śledztwa, i on też oznacza, czy, i w jakiej wysokości ma być za niego złożoną kaucya lub inna poręka.

2. Wykonywanie policyi obyczajności, więc karanie postępków nieobyczajnych, nieposzanowania niedzieli, pijaństwa, oszukaństwa w sprzedaży żywności, szkód polowych i t. d.

3. Wykonywanie policyi administracyjnéj, więc dozór nad zarządem majątku hrabstwa, na drogami, mostami, rzekami i kanałami, szpitalami, domami poprawy, zakładami dobroczynnymi i nad funduszami publicznymi.

4. Wykonywanie policyi przemysłowéj, t. j. czuwanie nad zachowaniem rozporządzeń i przepisów, tyczących się fabryk, górnictwa, widowisk, uprawy roślin przemysłowych, rybołowstwa i t. d. Sędziowie pokoju wydają koncesye dla kramarzy, tandeciarzy i szynkarzy, regulują taksy chleba i mięsa.

5. Sędziowie pokoju karzą w pierwszéj instancyi oszustwa i sprzeniewierzenia w zarządzie funduszów publicznych.

6. W ich ręce składają przysięgę służbową żołnierze i marynarze, oni ścigają dezerterów, wydają poświadczenia życia emerytom wojskowym, i urzędują jako organ kontrolujący przy zaopatrywaniu wojska w żywność i odzież, przy kwaterunkach, tudzież karzą sprzeniewierzenia wojskowe.

7. Sędzia pokoju w Anglii rozstrzyga spory pomiędzy majstrami i czeladzią, pomiędzy służbodawcami a sługami, w sprawach alimentacyjnych pomiędzy krewnymi; wyrokuje o obrazie czci, o naruszeniu w posiadaniu, wydaje nakazy płatnicze aż do wysokości 5 funtów szterlingów na zasadzie weksli lub skryptów i rozstrzyga spory z powodu zakładów, przy wyścigach konnych wynikłych.

Angielscy sędziowie pokoju załatwiają sprawy pojedynczo, na tak zwanych małych sesyach (po dwóch lub trzech) i na kwartalnych zjazdach z całego hrabstwa.

Pojedynczo załatwiają sprawy t. z. królewskiego pokoju, t. j. sprawy policyjne swojego okręgu, tudzież bieżące czynności administracyjne i śledcze.

Na małych sesyach wyrokują w sprawach cywilnych, należących do ich zakresu władzy, a wreszcie o drobnych sprawach karnych.

Na wielkich zjazdach kwartalnych załatwiają sprawy kryminalne w charakterze sądów przysięgłych, organizując się stosownie do właściwości przedmiotu rozpraw, w wielką lub małą „jury".

Zjazdy sędziów pokoju stanowią także instancyą, do której można wnosić odwołania przeciwko wyrokom bądź pojedynczych sędziów, bądź małych sesyj. Na sesyach sędziów pokoju w Anglii załatwiane wreszcie bywają sprawy ekonomiczne i administracyjne hrabstwa, w czém są one podobne do francuzkich rad jeneralnych, do pruskich sejmików prowincyonalnych, do rossyjskich ziemstw, lub wreszcie do reprezentacyi powiatowych w Austryi.

We Francyi, datuje się zaprowadzenie instytucyj sądów pokoju z czasów wielkiej rewolucyi. Gdy na posiedzeniu konstytuującego zgromadzenia narodowego w r. 1790 wniósł dep. Thouret projekt utworzenia téjże instytucyi, wyrzekł dla uzasadnienia swojego wniosku następujące pamiętne słowa:

„Każdy porządny człowiek, jeśli tylko posiada doświadczenia i biegłości w załatwianiu spraw, zdolnym jest do piastowania urzędu sędziego pokoju. Sąd pokoju musi być zwolniony od tego formalizmu, który do tego stopnia wikła procedurę, iż nawet najdoświadczeńszy sędzia w końcu nie wié, po któréj stronie jest słuszność, a po któréj nie ma słuszności. Zakres urzędowania sędziego pokoju powodu ograniczać się tylko na sprawy niniejszéj wagi i na takie, które człowiek na wsi żyjący zna dobrze, i może je zresztą osobiście zbadać i sprawdzić. O takich rzeczach może on z pewnością trafniejszy sąd wydać, niż najbardziéj szczegółowe prawo zdołałoby przewidzieć je i określić prawniczymi formułkami.... Sądy pokoju zapewnią stanowi rolniczemu większe poważanie, osiedlenie się na wsi zyska na uroku, mężowie, zdolni do pracy obywatelskiej, nie będą gromadzili się tylko po miastach, lecz i pomiędzy ludnością wiejską będą mieli pole do użytecznéj działalności.

Inny mowca rzekł:

„Wyobraźcie sobie w duchu urzędnika, który tylko myśli i żyje dla dobra swoich współobywateli. Własność małoletnich, nieobecnych i więźniów, stanowi przedmiot szczególniejszéj pieczołowitości jego. To ojciec w pośrodku dziatwy swojéj! Wyrzeknie on słowo, a krzywdy znikać będą, niezgoda ustanie, pieniactwo wykorzeni się, procesowanie skończy się. Jego ustawiczna czujna troskliwość, zapewni spokój ludności. Oto macie sędziego pokoju!...

Pierwotnie składały się francuzkie sądy pokoju z jednego sędziego i dwóch ławników *(prud'-hommes assesseurs)*, które mianowicie sprawy sporne tylko kolegialnie rozstrzygać mogły. Od roku 1801 usunięci jednak zostali ławnicy. Z czasem zmienili się ci sędziowie w urzędników stałych, płatnych ze skarbu państwa, albo utrzymujących się z taks, należnych im za czynności urzędowe. Każdy kanton (powiat) posiada sąd pokoju, w całéj zatém Francyi istnieje 2200 sądów pokoju,

w Paryżu 12. Na prowincyi przypada na okręg urzędowy jednego sędziego 9000—18000 ludności; w Paryżu przypada na jeden sąd pokoju przeszło 100.000 dusz.

Postanowienie art 48 *du Code de procedure civile* stanowi, iż bezwarunkowo każdy sądowy spór, zanim będzie mógł wejść na drogę prawa, musi być przedłożonym sędziemu pokoju, jako rozjemcy; przyczém potrzeba zapłacić taksę 10 franków. Dla ludności włościańskiéj stanowi rozprawa rozjemcza przed sądem pokoju pewnego rodzaju informacyą prawniczą i w tém podobno zależy największa jéj wartość praktyczna.

Francuzkie sądy pokoju rozstrzygają bez apelacyi we wszystkich sporach, których przedmiot nie przechodzi 50 franków wartości, w sporach zaś po nad 50 franków wartości, wyrokują one, jako pierwsza instancya.

Bez względu na kwotę, o którą chodzi, wyrokują sędziowie pokoju we Francyi o następujących sprawach:

1. O skargach z powodu szkód polowych i lasowych;
2. o naruszeniu w posiadaniu własności nieruchoméj (*actions possesoires*), lecz niedawniéj, jak w przeciągu jednego roku popełnioném, więc o przywłaszczeniach gruntów, drzew, płotów, rowów, o szkodach rolnych, spowodowanych przez spiętrzenie lub spuszczenie wody i t. p.;
3. o sporach, wynikających z stosunków dzierżawnech;
4. o obrazach słownych i czynnych, jeżeli dotknięty nie uda się wprost do trybunału karnego;
5. o sporach, powstających przy poborze myta i akcyzy.

Sądownictwo o przekroczeniach policyjnych, zarówno jak w Anglii, należy i we Francyi w całéj rozciągłości do sądów pokoju, a oprócz tego mają one obowiązek brać w obronę prawa patentowanych wynalazców przeciwko naśladowcom i fałszerzom ich wynalazków.

W sprawach kryminalnych pośredniczą sądy pokoju we Francyi przy dochodzeniu karygodnego czynu i przeprowadzają śledztwo przedwstępne.

Jeżeli ktoś nieprawnie trzymany jest w więzieniu przez jakąkolwiek władzę, to sędzia pokoju może zażądać albo wypuszczenia go na wolność, albo oddania właściwéj władzy.

Oprócz powyższych czynności załatwia francuzki sędzia pokoju jeszcze następujące funkcye:

1. Dokonuje opieczętowania ruchomości w wypadkach śmierci;
2. wydaje dekreta uwalniające z pod władzy rodzicielskiej lub opiekuńczej;
3. zwołuje i przewodniczy radom familijnym;
4. w jego obecności muszą być sporządzane dokumenta adoptacyjne i akta uznania dzieci nieprawego pochodzenia, tudzież pośredniczy przy sporządzaniu testamentów, gdy do tego wezwany zostanie.

W Szwajcaryi należy ustawodawstwo o urządzeniu władz sądowych, do rad kantonalnych, lecz zasada, iż urząd sędziego może być piastowany tylko z mocy zaufania współobywateli, znajduje tam tak rozległe zastosowanie, iż wedle ustawy z dnia 27 lipca 1874 o organizacyi sądownictwa związkowego, „każdy obywatel szwajcarski“ (bez wszelkiego bliższego określenia jego kwalifikacyi) jeźli posiada prawo obieralności do zgromadzenia narodowego, może być także wybrany członkiem trybunału związkowego, stanowiącego najwyższa władzę sądownicrą rzeczypospolitej.

We wszystkich innych krajach oświeconych, szczycących się wolnomyślnem ustawodawstwem, jak mianowicie w Belgii, Szwecyi i Norwegii, Italii i t. p. zalicza się orzekanie o tem, czy kto winien lub nie winien do spraw, wymagających raczej naturalnego rozsądku i sumienności, nie zaś wyłącznie tylko egzaminów prawniczych, a drobne sprawy karne, policyjne i cywilne, przydzielone są sędziom pokoju.

W Rosyi, wedle ustawy o organizacyi władz sądowych z dnia 20 listopada 1864, zaś w Królestwie polskiem w myśl ustawy o wprowadzeniu reformy sądowej z dnia 19 lutego 1875, istnieją dwojakie sądy pierwszej instancyi: dla wsi i dla miasteczek t. z. „sądy gminne", złożone z sędziego przewodniczącego i dwóch ławników, a dla miast sądy pokoju niekolegialne.

Okręg sądu gminnego złożony jest z 3 do 4 gmin miejscowych na obszarze co najwięcej trzech mil kwadratowych z ludnością 9 do 10.000 dusz. Sędziowie i ławnicy pobierają wynagrodzenie z funduszów tej gminy zbiorowéj, która stanowi ich okręg urzędowy; oprócz tego są wolni od powinności i danin gminnych, i wolno im w czasie swojego urzędowania (3 lata) żądać uwolnienia od służby wojskowéj syna lub wychowanka. Każda miejscowość wybiera po dwóch kandydatów na sędziego i ławników, a potem z téj listy kandydatów następuje właściwy wybór funkcyonaryuszów. Obieralnym jest ten, kto posiada grunt w obrębie gminy zbiorowej; sędzia powinien także umieć czytać i pisać.

Sędzia pokoju w miastach posiada wszelkie przywileje stanu sędziowskiego, jest poczytywany za urzędnika i pobiera stałą płacę. W Rossyi urząd ten nadawany bywa z wyboru, w Królestwie „aż do dalszego zarządzenia" mianuje sędziów pokoju minister sprawiedliwości, i ci mianowani sędziowie nie posiadają przywileju nieodpowiedzialności za swoje wyroki. Od kandydatów na urząd sędziego pokoju wymaga się, ażeby ukończyli przynajmniej średnie szkoły, jeźli jednak kto jednomyślnie obranym zostanie, to nie wymaga się od niego żadnych kwalifikacyj szkolnych.

Sądy gminne po wsiach, sędziowie zaś pokoju po miastach, wyrokują o wszystkich sprawach zarówno cywilnych i karnych, o ile one nie wkraczają w zakres trybunałów wyższego stopnia, tudzież sądów duchownych, wojennych i handlowych.

Ustawa o reorganizacyi władz sądowych w Rossyi z dnia 20 listopada 1864, nie narusza zresztą w niczem tradycyonalnej władzy włościańskich sądów gromadzkich.

W pewnych terminach, które naprzód od wypadku do wypadku obwieszczane bywają, zbierają się t. z. „zjazdy sędziów pokoju", które w kolegiach po pięciu kolejno wybieranych sędziów pokoju i sędziów gminnych, rozpatrują rekursa, wnoszone przeciwko wyrokom sądów gminnych, lub też pojedyńczych sędziów pokoju, i wydają wyroki kasujące orzeczenia pierwszej instancyi. Zjazdy sędziów pokoju wybierają sobie same prezesa w Rossyi i zabranych prowincyach; w Królestwie są prezesowie tychże mianowani. Jeden okręg zjazdu sędziów pokoju przypada mniej więcej na 300.000 ludności.

Ustawa o organizacyi władz sądowych z dnia 27 stycznia 1877 w cesarstwie niemieckiém stanowi, iż w sprawach spornych, których przedmiot nie przekracza wartości 60 mark, mogą orzekać sądy gminne, jeźli strony nie udadzą się wprost do urzędów sądowych. Zresztą wszystkie sądy pierwszéj instancyi mogą dawać wyroki karne tylko kolegialnie w ten sposób, iż egzaminowany sędzia przeprowadza rozpr.wę wobec dwóch ławników (*Schöffen*), a następnie wydaje wyrok na zasadzie głosowania wszystkich trzech członków trybunału. Głos ławnika ma takie samo znaczenie, jak wotum sędziego z urzędu. Ławnicy powoływani bywają z listy, układanéj dla sądów przysięgłych, lecz jedna osobistość nie może w jednym roku dłużéj być obarczaną tym obowiązkiem, jak przez 5 dni. Urząd ławnika jest bezpłatny; ławnik otrzymuje tylko wynagrodzenie kosztów podróży.

Zakres działania sądów ławniczych (*der Schöffengerichte*) jest następujący (§. 27):

1. Wszystkie przekroczenia;
2. wszystkie przestępstwa, zagrożone aresztem aż do trzech miesięcy, albo też karą pieniężną aż do 600 mark, z małymi wyjątkami;
3. wnoszone przez strony prywatne skargi o obrazę czci, tudzież cielesne obrazy;
4. kradzieże do wartości 25 mark;
6. sprzeniewierzenia do téj saméj wartości;
6. szkody rzeczowe dtto
7. przestępstwa, wynikające z wspólnictwa w czynach karygodnych, należących do zakresu urzędowego sądów ławniczych.

Zaprowadzając sądy przysięgłych dla zbrodni pospolitych i spraw prasowych, uznało już ustawodawstwo austryackie częściowo zasadę, iż o winie obżałowanego powinny być wydawane orzeczenia na podstawie sumiennego przekonania. Sądy przysięgłych stanowią w Austryi niby straż przednią całego systemu obywatelskich sądów. Ustawą zaś o traktowaniu spraw drobiazgowych, uznało prawodawstwo austryackie użyteczność jawnéj i ustnéj procedury krótkiéj.

Chodzi więc teraz o to, ażeby te dwie wymienione tu zbawienne zasady znalazły zastosowanie ogólne i wszechstronne w ustroju władz sądowych w Austryi, a na razie przynajmniéj w zakresie sądownictwa w sprawach drobniejszéj wagi.

Z tego wychodząc zapatrywania, wnosi podpisany:

„Wysoki Sejm raczy wezwać c. k. Rząd, iżby wypracował i w właściwéj drodze wniósł do konstytucyjnego traktowania projekt ustawy, mocą któréj miałyby być zaprowadzone albo sądy pokoju, albo przynajmniéj kolegia ławników przy c. k. Sądach powiatowych i miejskich delegowanych dla wyrokowania w sprawach policyi karnéj i o cywilnych sporach drobiazgowych, tudzież o wykroczeniach i przestępstwach, do zakresu orzeczeń c. k. Sądów powiatowych należących“.

Lwów, dnia 25 czerwca 1880.

Józef Tyszkowski.

Statystyka sporów sądowych

traktowanych wedle ustawy z dnia 24 kwietnia 1873 Dz. pr. p. nr. 66 dla spraw drobiazgowych

w roku 1877

wedle urzędowego rocznika statystycznego z r. 1877 (zeszyt VI).

Przedmiot	Liczba sporów drobiazgowych		Oprócz Galicyi było najwięcej		Oprócz Galicyi było najmniej	
	w Galicyi	w całej Austryi	w którym kraju?	Ilość	w którym kraju?	Ilość
Zaległości z r. 1876	51.249	75.352	Bukowina	6.152	Salzburg	26
W r. 1877 wniesiono pozwów .	385.734	908.318	Czechy	159386	Vorarlberg	1.177
a) z pretensyą do 50 zł. w. a. .	383.598	903.177	„	159244	„	1.175
b) z „ nad 50 zł. w. a.	2.156	6.141	Bukowina	1.881	„	2
Załatwiono:						
a) ugodowo	140.471	305.113	Czechy	46.876	Vorarlberg	306
b) wyrokami zaocznymi . . .	53.729	142.345	„	26.598	„	146
c) wyrokami	27.514	71.812	„	13.662	„	126
d) w inny sposób	150.117	373.864	„	72.574	Salzburg	578
razem . .	371.831	893.134	„	159730	Vorarlberg	1.184
Zaprzysiężono:						
a) jedną partyę	10.536	24.158	„	4325	„	43
b) obie strony	529	1.864	„	297	Salzburg	8
Ogłoszono wyrok:						
a) zaraz po ustnej rozprawie .	80.667	213.084	„	40.109	Vorarlberg	272
b) na drugim terminie . . .	576	1.073	„		Vorarlberg i Kraina	
W przeciągu jednego miesiąca załatwiono	158.244	577.217	„	151652	Vorarlberg	1.160
W przeciągu 1—3 miesięcy załatwiono	154.756	248.055	Bukowina	32603	„	15
W przeciągu 3—6 miesięcy załatwiono	51.463	59.047	„	3675	Vorarlberg i Salzburg	
po 6 miesiącach załatwiono . .	7.368	8.815	„	783	„	
Niezałatwiono w r. 1877	65.152	91.536	„	5567	„	51
Wniesiono skargę o unieważnienie	395	833	Czechy	136	„	3
Unieważniono wyrok 1szy. . . .	62	133	„	24	„	
Odrzucono skargę o unieważnienie	313	664	„	107	„	3

Sądów dla spraw bagatelkowych jest w Galicyi 172, w całej Austryi 909, w Czechach 216.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Alegat. 75.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnéj nad wnioskiem p. Madejskiego o zniesieniu prawa propinacyi w mieście Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Komisya administracyjna przedkłada o wniosku posła Marcelego Madejskiego względem zniesienia prawa propinacyi, w król. stoł. mieście Lwowie według podanego projektu do ustawy w téj mierze wydać się mającego, następujące sprawozdanie:

Sprawa zniesienia propinacyi w mieście król. stoł. Lwów przychodzi już drugi raz pod obrady Wys. Sejmu, albowiem już dnia 25 maja 1875 na 28 posiedzeniu 6 sessyi sejmowéj uchwaloną została na wniosek Wydziału krajowego i tamtoczesnéj komisyi propinacyjnéj ustawa o zniesieniu prawa propinacyi w tém mieście. Ustawa ta nie uzyskała jednakże Najwyższéj sankcyi monarszéj z powodu zawierającéj się w niéj niedokładności; dla których ustawa ta byłaby niewykonalną.

Niedokładności te zostały wytknięte w reskryptach ministeryalnych z 22 listopada 1877, l. 3989 i z 22 lutego 1880, l. 6013. i odnosiły się głównie do terytoryum, na którem opłaty z ustawy wynikające w miejsce opłat propinacyjnych pobierane być mają; daléj co do wysokości tychże opłat ustanowić się mających, a nareszcie co do sposobu pobierania tychże, i organów przez które takowe pobierane być mają.

Projekt do ustawy przekazany obecnie komisyi administracyjnéj, uchyla niemal wszystkie w powyższych reskryptach wskazane niedokładności i trudności, a mianowicie:

Największą trudnością było dokładne oznaczenie terytoryum, na którém ustanowić się mające nowe opłaty — w miejsce znieść się mających opłat propinacyjnych — pobierane być mają.

Ministeryum wyraziło swoje życzenie w powyższym pierwpowołanym reskrypcie, aby pobór tych opłat odbywał się na tém samém terytoryum, które do poboru rządowego podatku konsumcyjnego jest wyznaczane, uważając ustanowienie innego odrębnego terytoryum do poboru tych opłat,

jako wielką przeszkodą i tamą w ruchu komunikacyjnym i handlowym, nadto narażające gminę miasta Lwowa na wielkie wydatki i koszta przy poborze tych opłat.

Żądanie to c. k. Rządu, jakkolwiek zupełnie ugruntowane, przedstawia nie małe trudności, bo z jednéj strony leży część miasta, odcięta drogą kolei żelaznéj czerniowieckiéj po za linią akcyzową, z drugiéj strony w obrębie téj gminy akcyzowéj dla poboru rządowego podatku konsumcyjnego, rogatkami oznaczonéj, mieszczą się odrębne gminy do związku gminnego miasta Lwowa nienależące, jako to gminy: Kulparków, Kleparów i Zamarstynów, którym przysłuża, jako odrębną własność dominikalną i tabularną, stanowiącym odrębne prawo propinacyi, i do którego ustawa z dnia 30 grudnia 1875 ma swoje zastosowanie.

Właścicielką tabularną majętności Kleparów i Zamarstynów jest sama gmina miasta Lwowa, właścicielem Kulparkowa część I zaś wyznaniowa gmina ewangelicka we Lwowie, część II Kulparkowa (Persenkówka zwana), któréj właścicielką jest także gmina miasta Lwowa, leży już po za obrębem linii akcyzowéj i téj części ustawa projektowana nie dotyka.

Gdy jednak gmina miasta Lwowa zrzekła się prawomocnie przysługującego odrębnego prawa propinacyjnego w miejscowościach czyli majętnościach Kleparów i Zamarstynów, gdy dalej toż samo uczyniła lwowska gmina wyznaniowa ewangielicka, zrzekając się swego prawa propinacyjnego co do części I Kulparkowa, przeto mogły te gminy być pod przepisy projektowanej ustawy poddane i do linii akcyzowej pod względem opłat ustanowić się mających w miejsce opłat propinacyjnych wcielone, tém bardziéj, że przez umowy, z tymi gminami osobno za pośrednictwem Wydziału powiatowego we Lwowie zawarte, gminy te jako też pojedynczy mieszkańcy po części przez uwolnienie od opłaty rogatki, przez przyjęcie obowiązku gminy miasta Lwowa do otrzymywania na ich terytoryach policyi, a nareszcie przez umówione rocznie na opędzanie potrzeb gminnych ze strony gminy miasta Lwowa płacić się mające kwoty pieniężne, zupełnie indemnizowane zostały za prawo ustanowienia dodatków do podatku konsumcyjnego na potrzeby gminne. Część miasta Lwowa, po za linią akcyzową położona, nie została podciągniętą pod ogólne przepisy projektowanej uchwały i dla téj części ustanowiono tylko opłaty od wyszynku gorących napojów niżéj 50 litrów. Dla zadośćuczynienia wymaganiom c. k. Rządu, zmodyfikowane zostały opłaty od wyrobu słodzonych napojów w mieście Lwowie, aby takowych opłata podwójnie, raz od wyrobu lub sprowadzania spirytusów, a drugi raz do przerabiania tego spirytusu na słodzone napoje we Lwowie nie dotykała, zastrzeżono również zwrot opłaty przy wywozie gorących trunków, a w końcu bardzo znacznie zniżono opłaty od pojedynczych napojów, tak, że te opłaty ustanowić się mające będą niższe, niż dotąd tytułem prawa propinacyi pobierane i niższe od tych, jakie inne miasta mianowicie Kraków pobierają. Również zmniejszono także w projektowanej ustawie opłaty policyjne. Również zastrzeżono w projekcie ustawy w sprawach tych ingerencyę Ministrowi skarbu ze względu na pobór ustanowionych opłat niejako dodatków do podatku konsumcyjnego.

Komisya administracyjna powzięła wprawdzie z aktów, że gmina miasta Lwowa życzyła sobie mieć zapewniony udział przez własne organa, przy wykonywaniu kontroli dochodowéj co do tych opłat gminnych, które są wykonywane przez organa Rządowe razem z opłatą państwową t. j. razem z podatkiem konsumcyjnym od napojów, bądź przy wyrobie, bądź przy wprowadzaniu tychże.

Jakkolwiek żądanie to gminy miasta Lwowa zdawało się być słuszne, o ile, że sposób udziału przy kontroli i wzajemny stosunek organów wykonawczych mógł być osobną instrukcyą oznaczany, któreby w porozumieniu c. k. władzy skarbowéj z Reprezentacyą gminy miasta Lwowa wydaną była, to jednak że wobec tego, iż c. k. Rząd stanowczo się temu opierał, komisya niechcąc narazić gminę miasta Lwowa na odmowę sankcyi projektowanej ustawy, nie przyjęła postanowienia takiego w treści ustawy, pozostawiając Reprezentacyi miasta staranie się i to na drodze porozumienia z c. k. Rządem.

Gdy zresztą w projektowanej ustawie zasady prawa i słuszności ściśle są zachowane, komisya administracyjna wnosi zatém:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić ustawę dla miasta Lwowa o zniesieniu prawa propinacyi w obrębie terytoryalnym tego miasta“.

Lwów dnia 26 czerwca 1880.

Przewodniczący
Grocholski.

Sprawozdawca
Klemens Żywicki.

L. 403/S.

Alegat. 76.

Sprawozdanie

komisyi edukacyjnej z petycyi Wydziału powiatowego jaworowskiego o przeniesienie siedziby Rady szkolnej okręgowej z Mościsk do Jaworowa L. 191 pet. 99 i z petycyi nauczycieli okręgu szkolnego husiatyńskiego o przeniesienie siedziby Rady szkolnej okręgowej z Husiatyna do Trembowli. L. 3. pet. 1.

Wysoki Sejmie!

Na mocy uchwały Rady powiatowej z dnia 14 kwietnia b. r. wniósł Wydział powiatowy jaworowski prośbę o przeniesienie siedziby Rady szkolnej okręgowej z Mościsk do Jaworowa popierając ją względami następującymi:

1. Miasto Jaworów jest większe i w swoim okręgu szkolnym najznaczniejsze, liczy bowiem do 10.000 ludności.
2. Posiada w swoim okręgu szkolnym największą liczbę szkół i szkoły najwyższe, mianowicie czteroklasową szkołę męską takąż żeńską, szkołę filialną na przedmieściu i pięcioklasową szkołę żeńską u panien Bazylianek.
3. Wydaje na cele szkolne jedną trzecią część swoich dochodów.
4. Stara się o założenie gimnazyum i takowego się spodziewa.

Petycya tej samej treści i na tych samych powodach oparta jeszcze z 1go września 1879, nadeszła od zwierzchności gminnej miasta Jaworowa.

Komisya edukacyjna nie mogąc zaprzeczyć rzeczywiście istniejącym faktom, jak większa ludność i większa liczba szkół w Jaworowie i większe jego w okolicy znaczenie, starała się dojść do przekonania, jakie inne względy wpływać mogą na umieszczenie siedziby Rady szkolnej okręgowej w Mościskach. Zasięgnąwszy wiadomość w Radzie szkolnej krajowej, komisya widzi, że względów takich właściwie nie ma. Mościska bowiem nie więcej od Jaworowa są punktem środkowym okręgu szkolnego. Dla inspektora okręgowego Jaworów byłby nawet dogodniejszym z powodu, że ma więcej zakładów naukowych na miejscu. Dla inspektora krajowego jedynie dojazd łatwiejszy jest do Mościsk, jako położonych na drodze żelaznej.

Ten jeden wzgląd atoli nie może przeważyć wszystkich, przytoczonych powyżej na korzyść Jaworowa. A gdy nadto zapytywane poufnie władze szkolne, t. j. Rada szkolna krajowa, nietylko nie okazały się przeciwnemi przeniesieniu siedziby okręgu szkolnego z Mościsk do Jaworowa, ale owszem ze wszech miar zmianie tej przychylnemi, komisya edukacyjna nie widzi, dlaczego żądanie Wydziału powiatowego i gminy miasta Jaworowa miałoby być odrzucone.

Te same względy tylko w stopniu daleko jeszcze wyższym przemawiają za uwzględnieniem petycyi l. 3. pet. 1., i przeniesieniem siedziby okręgu szkolnego z Husiatyna do Trembowli. Trembowla bowiem jest nietylko znaczniejszem i ludniejszem miastem od Husiatyna, ale nadto położoną jest w samym prawie środku okręgu szkolnego, kiedy Husiatyn położony jest na samej granicy, nauczycielom związki z Radą szkolną okręgową a inspektorowi objazdy szkół wielce utrudnia.

Z tych wszystkich powodów komisya edukacyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ad. nowelę do ustawy o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych.

U s t a w a

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

§. 21 (Tytuł II) ustawy z 25 czerwca 1873 Nr. 255 Dz. u. kr. o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych znosi się w dotychczasowym brzmieniu i ma brzmieć jak następuje:

§ 21. Kraj dzieli się na trzydzieści siedm następujących okręgów szkolnych:

1. Okrąg szkolny miasta Lwowa.
2. „ „ „ Krakowa.
3. Okrąg szkolny Krakowski (pow. pol. Kraków, Chrzanów);
4. „ „ Wadowicki („ „ Wadowice, Biała, Żywiec);
5. „ „ Myślenicki („ „ Myślenice, Nowy Targ);

6. Okrąg szkolny Nowo Sądecki (pow. pol. Nowy-Sącz, Limanowa);
7. „ „ Gorlicki („ „ Gorlice, Grybów);
8. „ „ Bocheński („ „ Bochnia, Wieliczka);
9. „ „ Tarnowski („ „ Tarnów, Brzesko);
10. „ „ Pilzneński („ „ Pilzno, Dąbrowa);
11. „ „ Jasielski („ „ Jasło, Krosno);
12. „ „ Mielecki („ „ Mielec Tarnobrzeg);
13. „ „ Ropczycki („ „ Ropczyce, Kolbuszowa);
14. „ „ Rzeszowski („ „ Rzeszów, Łańcut, Nisko);
15. „ „ Sanocki („ „ Sanok, Brzozów, Lisko);
16. „ „ Przemyski („ „ Przemyśl, Bircza);
17. „ „ Jarosławski („ „ Jarosław, Cieszanów);
18. „ „ Jaworowski („ „ Jaworów, Mościska)
19. „ „ Samborski („ „ Sambor, Staremiasto);
20. „ „ Drohobycki („ „ Drohobycz, Turka);
21. „ „ Stryjski („ „ Stryj, Żydaczów);
22. „ „ Kałuski („ „ Kałusz, Dolina);
23. „ „ Grodecki („ „ Gródek, Rudki);
24. „ „ Lwowski („ „ Lwów, Bóbrka);
25. „ „ Sokalski („ „ Sokal, Kamionka strumiłowa);
26. „ „ Żółkiewski („ „ Żółkiew, Rawa);
27. „ „ Złoczowski („ „ Złoczów, Brody);
28. „ „ Brzeżański („ „ Brzeżany Podhajce);
29. „ „ Rohatyński („ „ Rohatyn, Przemyślany);
30. „ „ Tarnopolski („ „ Tarnopol, Skałat. Zbaraż);
31. „ „ Trembowelski („ „ Trembowla, Husiatyn);
32. „ „ Zaleszczycki („ „ Zaleszczyki, Borszczów);
33. „ „ Czortkowski („ „ Czortów, Buczacz);
34. „ „ Sniatyński („ „ Sniatyn, Horodenka);
35. „ „ Kołomyjski („ „ Kołomyja, Kosów);
36. „ „ Nadworniański („ „ Nadwórna, Bohorodczany);
37. „ „ Stanisławowski („ „ Stanisławów, Tłumacz).

Siedziba każdej Rady szkolnej okręgowej jest w tem mieście, od którego okręg szkolny nosi nazwisko.

Miasta, które otrzymają własny statut, mogą tworzyć osobne okręgi szkolne z osobnemi Radami szkolnemi okręgowemi.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

Przewodniczący:

Dr. Majer w. r.

Sprawozdawca:

St. Tarnowski w. r.

L. 402/s.

Alegat. 77.

Sprawozdanie

komisyi edukacyjnej z wniosku posła ks. Chełmeckiego „o wezwanie do c. k. Rządu, aby na remunerowanie katechetów w szkołach ludowych wstawiał rocznie w budżet Państwa sumę 24.000 zł. w. a.

Wysoki Sejmie!

Sprawa remuneracyi katechetów przy szkołach ludowych przychodzi peryodycznie pod obrady prześwietnej Izby od roku 1875. Wtedy jak dziś poruszał ją poseł ks. Chełmecki, następnie poseł Sawczyński, potem jeszcze w roku 1878 ks. Chełmecki; komisya edukacyjna przychodziła ze sprawozdaniami i wnioskami; ze wszech stron przyznawano w Izbie, że położenie katechetów wymaga rady i ulgi; wnioski wszelako upadały jeden po drugim.

Dziś, stan rzeczy pozostał jaki był jeżeli się nie pogorszył; powody które kierowały wnioskodawcę i jego argumenta są te same; to samo też jest zdanie komisyi i jej wnioski.

Dla przypomnienia tylko przytoczyć tu trzeba, że na mocy §. 14 o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego z dnia 2 maja 1873 „szkoła ludowa w której nauka religii wymaga co najmniej 17 godzin tygodniowo, będzie miała osobnego katechety, któremu Rada szkolna krajowa wyznaczy stosowne roczne wynagrodzenie.“ Gdy zaś plan nauk wyznacza na naukę religii w szkołach pięcioklasowych tygodniowo godzin 8, w sześcioklasowych 10, w ośmioklasowych wreszcie godzin 12, — wynika z tego, że wymaganych 17 godzin nauki religii niema nigdzie — i nigdzie też po miastach nie mają szkoły ludowe osobnych katechetów ani katecheci osobnej płacy.

Jak stan ten jest dla szkoły samej szkodliwym, a jak uciążliwym dla księży, którzy pracą katechety obok innych obowiązków a nieraz z ich szkodą podejmować muszą, było już wiele razy w tej Izbie mówionem i uznanem.

Dziś nowe twierdzenie znanego złego znajduje komisya edukacyjna w petycyi, wniesionej do Sejmu przez pięciu biskupów (L. 234. poz. 138) domagającej się uchylenia §. 14 ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego. Wskazuje ona te same powody i przestrzega przed tymi samymi skutkami złego. W obec tak zgodnych i coraz poważniej stwierdzonych zapatrywań o tem już tylko mówić należy, jakby zaradzić na stan rzeczy tak powszechnie uznany za szkodliwy i niesprawiedliwy.

Przed dwoma laty na ostatniej sesyi sejmowej komisya edukacyjna wystąpiła z wnioskiem, który jak dzisiejszy wniosek ks. Chełmeckiego przenieść chciał koszta remuneracyi katechetów na fundusz religijny.

To stało się jednym z głównych powodów odrzucenia wniosku w roku 1878. Prześwietna Izba uważała, że składać remuneracyę katechetów na budżet Państwa znaczyłoby tyle, co nie dopomódz im wcale; nie można bowiem liczyć na względność Rady państwa, zwłaszcza w obec ustawy państwowej z dnia 20 czerwca 1872, która płacę nauczycieli religii chce mieć składaną przez przynależne gminy wyznaniowe.

Komisya edukacyjna wszelako i tym razem nie może wystąpić z innym wnioskiem, bo ten jeden uważa za słuszny, i za możliwy w praktyce. Żądać od gmin ażeby same katechetów opłacały, uznał Sejm za niestosowne i niepraktyczne, jak świadczą rozprawy nad tą kwestyą z roku 1878 a mianowicie wnioski ówczesnej komisyi budżetowej. Jeżeli zaś przed dwoma laty tak trudnem wydało się żądąć od ludności ażeby za naukę religii płaciła, o ileż trudniej przyszłoby nakładać na nią ten wydatek w roku obecnym, roku nieurodzaju, klęsk, a w wielu okolicach głodu.

Że zaś pomimo przytoczonej ustawy z 20. Czerwca 1872. płace katechetów bywają przyjmowane na budżet Państwa, dowodzi choćby tylko tegoroczna uchwała Rady Państwa, mocą której katecheci samych tylko przedmieść wiedeńskich mają wyznaczone sobie z funduszu religijnego 12.000 zł.

Galicya i jej potrzeby nie mniejsze zapewne mają do tego funduszu prawo; wiadomo bowiem ile kościelnych i szkolnych funduszów krajowych wcielił Rząd dawniejszymi czasy w ogólny fundusz religijny Państwa.

To zważywszy komisya edukacyjna mniema, że nie może zrobić nic słuszniejszego jak wniosek posła ks. Chełmeckiego Prześw. Izbie do przyjęcia zalecić. Że jednak przyjęcie wydatku tego na budżet Państwa nie może nastąpić od razu, a położenie katechetów wymaga spiesznej pomocy, przeto komisya edukacyjna mniema, że należy przynieść im pomoc tymczasową z funduszów krajowych. Nie będzie to nowością, gdyż już w r. 1878 przeznaczył Sejm do rozporządzenia Wydziału krajowego sumę 10.000 zł. na remuneracye dla nauczycieli szkół ludowych i dla katechetów.

Komisya edukacyjna zatem wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. „Wzywa się c. k. Rząd, aby na remunerowanie „katechetów w szkołach ludowych w Galicyi i Wielkiem „Księstwie Krakowskiem sumę 24.000 zł. dotąd co rok „na wydatek funduszu religijnego w budżet Państwa „wstawiał, dopóki w drodze ustawodawczej §. 5. ustawy „państwowej z r. 1869 tudzież §. 3 takiejże ustawy z r.

„1872 nie zostaną zmienione i dostarczanie tego sub-„sydyum zbytecznem się nie okaże“;

2. „Wstawia się w budżet krajowy na r. 1881 „kwotę 10.000 złr. (Dziesięć tycięcy zł.) na remuneracyi „katechetów.“

W ten sposób załatwionia jest petycya księży Arcybiskupów i Biskupów o zniesienie §. 14 ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.

Lwów dnia 25. Czerwca 1880.

Przewodniczący:
Dr. Mayer.

Sprawozdawca:
St. Tarnowski.

Alegat. 78.

Sprawozdanie

Komisyi prawniczéj nad wnioskiem Wydziału krajowego względem przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia i nad prośbami gmin Borysławia, Uroża i Podmanasterek do tego wniosku się odnoszącemi.

Prośba wniesiona przez gminy i obszary dworskie Uroż, Łopuszna, Podmanasterek, Manasterzec wielki, Winniki, Łukawica i Stopnica do Wysokiego Sejmu 2 października 1878, L. 499/s., o wyłączenie takowych z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, o przyłączenie do c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Samborze, pomimo przygotowanego przez komisyę prawniczą sprawozdania przychylnego do życzeń tych miejscowości, nie była przez Wysoki Sejm załatwioną z powodu zamknięcia sesyi sejmowej w roku 1878 i została przesłaną uchwałą Wysokiego Sejmu z 19 października 1878 Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Wydział krajowy, stosując się do tego polecenia, a nadto otrzymawszy także prośby gminy Zdzianny czyli Zdianny, tudzież Świdnika o wyłączenie takowych z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, a przyłączenie pierwszéj do c. k. Sądu powiatowego w Starémmieście, ostatniéj zaś do c. k. Sądu powiatowego w Turce, zarządził w téj sprawie dochodzenie i wybadał zdanie Rad powiatowych w Samborze, Drohobyczy, Starémmieście i Turce, zwracając przytém uwagę Rady powiatowéj w Samborze na to, że w razie oddzielenia z okręgu Sądu powiatowego w Podbużu tych miejscowości, które się tego domagają, istnienie tamże Sądu powiatowego stać się może zbytecznem i niemożliwém.

Rada powiatowa w Samborze zażądawszy od Rad gminnych, które wniosły do Wysokiego Sejmu petycyę wspomnianą z 2 października 1878, L. 499/s., na podstawie zapadłych uchwał tych Rad gminnych, nietylko oświadczyła się za tém, ażeby gminy Uroż, Łopuszna, Podmanasterek, Manasterzec wielki, Łukawice i Stopnice wyłączyć z obrębu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, a przyłączyć je do c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Samborze, lecz nadto uznając, że odłączenie tych miejscowości od c. k. Sądu powiatowego w Podbużu uszczupli działalność tegoż Sądu w ten sposób, iż w rzeczy saméj mogłaby zachodzić wątpliwość, czyli nie należałoby takowy zwinąć,

objawiła zdanie, że byłoby rzeczą stosowną i pożądaną, ażeby siedzibę onego przeniesiono do Borysławia i by przydzielić temu Sądowi nadto inne miejscowości, z obrębu c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczy wyłączyć się mające.

Rada powiatowa w Drohobyczy nietylko zgodziła się z temi zapatrywaniami Rady powiatowéj Samborskiéj co do przeniesienia siedziby ces. król. Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia, ale nadto oświadczyła się za tem, ażeby gminy Świdnik i Łastówkę przyłączyć do ces. król. Sądu powiatowego i Starostwa w Turce, gminę Zdzianna do ces. król. Sądu powiatowego i Starostwa w Staremmieście, gminy Łopuszna, Manasterzec wielki i Łukawice do ces. król. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego i Starostwa w Samborze, utrzymując, że gminy Uroż, Podmanasterek i Winniki należy pozostawić przy c. k. Starostwie i Sądzie powiatowym w Drohobyczy. Na podstawie tych oświadczeń i wobec tego, że rozporządzeniem ces. król. Ministerstwa sprawiedliwości z 9go lutego 1879, L. 17630, gmina Stopnica przydzieloną została do okręgu c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Samborze, uchwalił Wydział krajowy dnia 2 maja 1879 do L. 2726 wniosek do Wysokiego Sejmu, komisyi prawniczéj uchwałą z 8 czerwca 1880, L. 27/s. do załatwienia przekazanéj, téj osnowy: ażeby w myśl § 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868, L. 59 D. u. p., oświadczyć c. k. Rządowi zdanie, że Wysoki Sejm zgadza się z tem, ażeby siedzibę c. k. Sądu powiatowego z Podbuża przenieść do Borysławia, miejscowość Zdziannę czyli Zdiannę, tudzież Świdnik i Łastówkę jak niemniej Łopusznę, Podmanasterzec wielki, Łukawice i Winniki wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, a przyłączyć miejscowość Zdziannę do c. k. Sądu powiatowego w Starem mieście, zaś miejscowości Świdnik i Łastówkę do c. k. Sądu powiatowego w Turce, a miejscowości Łopuszna, Podmanasterzec wielki, Łukawice i Winniki do c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Samborze i do c. k. Starostw powiatowych w tych miastach istniejących, pozostawiając miejscowości Uroż i Podmanasterek nadal przy c. k. Starostwie w Drohobyczy i przydzielając je tak jak i resztę miejscowości należących do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu przy c. k. Sądzie powiatowym do Borysławia przenieść się mającym, przedzielając nadto temuż c. k. Sądowi powiatowemu w Borysławiu następujące miejscowości, od c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczy oddzielić się mające, a mianowicie: Borysław, Hubicze, Bania Kotowska, Popiele, Mrażnica, Schodnica, Nabujowice, Jasienica solna i Tustanowice.

Po uchwaleniu przez Wydział krajowy wniosku z 2 maja 1879 do L. 2726 przedłożyła Reprezentacya miasta Drohobycza Wydziałowi krajowemu 11 czerwca 1879 do L. 22233 zarzuty przeciw uchwale Rady powiatowéj Drohobyckiej z 2 kwietnia 1879, oświadczającéj się za przeniesieniem c. k. Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia, zaś Wydział Rady powiatowéj w Drohobyczy 12 Grudnia 1879 do L. 50795 oświadczenie swoje nad tém sprzeciwieniem, obstając przy wyrzeczoném już raz zdaniu, ażeby c. k. Sąd powiatowy z Podbuża do Borysławia był przeniesionym. Oprócz tego wniosła Reprezentacya gminy Drohobycza dnia 18 grudnia 1879, do L. 51679, ponowną prośbę do Wydziału krajowego, ażeby nie uwzględnić tak życzeń gminy Borysławia o przeniesienie c. k. Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia, jakotéż i oświadczenia Rady powiatowéj w Drohobyczy, dopiero wspomnianego.

Te prośby i sprzeciwienie były powodem, że Wydział krajowy ponownie zarządził dalsze dochodzenia i wystosował 17 lutego 1880, do L. 50795 odezwę do c. k. Prezydyum wyższego Sądu krajowego we Lwowie, prosząc o objawienie zdania co do stosowności przeniesienia siedziby c. k. Sądu

powiatowego z Podbuża do Borysławia, a oraz i co do tego czyli wobec takiego stanu rzeczy, iż po wyłączeniu z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu wielu miejscowości tego wyłączenia się domagających, przy tymże c. k. Sądzie pozostałoby jedynie 13 miejscowości z łączną ludnością mieszkańców 11.758, możnaby rachować na dalsze utrzymanie c. k. Sądu powiatowego w Podbużu.

C. k. Prezydyum wyższego sądu krajowego lwowskiego, odpowiadając na wspomniane wezwanie Wydziału krajowego odezwą z 8 czerwca 1880 do L. 13795, oznajmiło na podstawie jednozgodnych sprawozdań c. k. Sądów powiatowych w Drohobyczy i Podbużu, c. k. Starostw powiatowych w Drohobyczy i Samborze, tudzież c. k Prezydyum Sądu obwodowego w Samborze, że nie może podzielać zdania, ażeby przeniesienie siedziby c. k. Sądu powiatowego z Podbuża do Byrysławia było odpowiednem i to dlatego, bo:

a) tak dla mieszkańców miejscowości, obecnie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu należących, jakotéż dla mieszkańców tych miejscowości, które obecnie należą do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczy, które ale w skutek projektowanego przeniesienia siedziby ces. król. Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia, do okręgu ces. król. Sądu powiatowego w Borysławiu przydzieliéby wypadało, zmiana taka byłaby niedogodną i krzywdzącą, a to w części z powodu odległości, w części z powodu niedogodnych środków komunikacyjnych, a w części z powodu braku wszelkich stosunków handlowych z Borysławiem.

b) Borysław obecnie, zamiast postępować w rozwoju, idzie wstecz przebywając kryzys tego rodzaju, że wydobywanie tamże oleju skalnego dla mniejszych producentów staje się co dzień niemożliwszém, w skutek czego cała produkcya w Borysławiu w ręce większych przedsiębiorców przejść będzie musiała, a przez usunięcie mniejszych producentów i czynności sądowe obecnie w rzeczy saméj znacznie, bez wątpienia się zmniejszą.

c) Borysław będąc od Drohobyczy jedynie o 11.4 kilometrów oddalonym a połączonym koleją żelazną, na któréj dziennie w lecie 5 a w zimie 2 razy pociągi osobowe kursują, jest tylko nieco odleglejszem przedmieściem Drohobyczy, zkąd do Borysławia w przeciągu 20 minut bez znacznych kosztów dostać się można.

d) w Borysławiu z powodu wyziewu gazów nieczystości i braku wody zródlanéj, stosunki sanitarne są niekorzystne, które obecnie już zamożniejszych producentów zniewalają mieszkać stale w Drohobyczu;

e) wszelkie umowy odnoszące się do przemysłu produktów w Borysławiu, zawierane bywają prawie wyłącznie w Drohobyczy z wymową dopełnienia takowych w tem mieście, a to byłoby powodem, że znaczna część spraw sądowych pozostaćby musiała przy c. k. Sądzie powiatowym w Drohobyczy, zaś spory o niewłaściwość Sądu byłyby na porządku dziennym;

f) w Borysławiu oprócz jednego domu murowanego Israela Beer Weysmanna zresztą na umieszczenie Sądu powiatowego nieprzydatnego, nie istnieje żaden inny, któryby na ten cel mógł być użytym.

Jakkolwiek nie da się zapoznać, że Borysław, liczący stałych mieszkańców 5.300, napływem przedsiębiorców i robotników zamieszkałym jest przez osób przeszło 20.000, a nagromadzona tak znaczna liczba osób i różnorodnych interesów nie wątpliwie jest źródłem rozlicznych spraw sądowych

tak cywilnych jakotéż i karnych, które w rzeczy saméj według wykazu czynności c. k. Sądu pow. w Drohobyczy temuż c. k. Sądowi bardzo znaczną dostarczają czynność, bowiem w ciągu jednego roku i to w ciągu roku 1879 przedłożono do załatwienia temuż c. k. Sądowi podań w sprawach spornych 9649, w niespornych 469, a w karnych 4000 czyli łącznie 14.118 i to w sprawach jedynie mieszkańców Borysławia dotyczących, a czynność taką poważną cyfrą podań wywołana niewątpliwie c. k. Sąd powiatowy samoistny zatrudnićby mogła, to przecież komisya prawnicza, uwzględniając powody przez c. k. Prezydyum wyższego Sądu krajowego powyżéj pod *a*, *b*, *c*, *d*, *e*, *f* przytoczone, dosadnie przekonywujące, że byłoby to z niekorzyścią i stratą niemniéj licznéj ludności tych miejscowości, któreby do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Borysławiu utworzyć zamierzonego przydzielić wypadało, nie może podzielać zapatrywań Wydziału krajowego w sprawozdaniu wyrażonych i doradzać do tego, ażeby siedzibę c. k. Sądu powiatowego z Podbuża przeniesiono do Borysławia, a to tém mniéj o ile według zdania komisyi prawniczéj, reprezentacya kraju do tego zdążać powinna, ażeby celem sprężystego i dokładnego wykonywania sprawiedliwości pozaprowadzano w kraju naszym jak najwięcej c. k. Sądów kolegialnych, a właśnie stosunki Drohobyczy są potemu, że to miasto jako miejscowość wskazują, w którejby w swoim czasie c. k. Sąd kolegialny zaprowadzić wypadało, a przezco także i interesom Borysławia stałoby się zadosyć.

Co do miejscowości Zdzianny czyli Zdiany, Świdnika, Łastówki, Łopuszny, Monasterza wielkiego, Łukawicy i Winnik, których wyłączenie z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu a przydzielenie do innych c. k. Sądów powiatowych i różnych powyżéj wymienionych c. k. Starostw, Wydział krajowy doradza — to komisya prawnicza ze zdaniem Wydziału krajowego się zgadza, a to pomimo uwag c. k. Prezydyum wyższego Sądu krajowego w odezwie z 8 czerwca 1880 do l. 13.795 poczynionych — albowiem uważa to za rzecz słuszną, ażeby w téj mierze uwzględnić przedewszystkiem życzenia dotyczących gmin i obszarów dworskich i nie obciążać takowych nad konieczność; wszakże one same najdokładniéj ocenić mogą — co dla nich jest korzystniejszém i dogodniejszém. Ze względów na utratę czasu i wydatki jakie te gminy ponoszą, udając się bądź do c. k. Sądów, bądź do c. k. Starostw, bądź do Rad powiatowych w celu załatwienia swoich spraw, jak niemniéj ze względu na wydatki, jakie ponosić muszą z powodu czynności komisyjnych w miejscu ich zamieszkania, na ich koszt bądź przez władze sądowe, bądź przez władze administracyjne przedsiębrać się mające i ponieważ niewątpliwą zdaje się być rzeczą, iż przy czynnościach c. k. Władz sądowych i administracyjnych, któreby w tych miejscowościach na koszt skarbu Państwa przedsiębrane być miały — wydatki także będą mniejsze, gdyż do takowych stosować należy te same względy, które nakłoniły wspomnione gminy i obszary dworskie do próśb o zmiany terytoryalne obecnie omawiane, okazują się żądania pomienionych gmin jak najzupełniéj uzasadnione. Również zgadza się komisya prawnicza ze zdaniem Wydziału krajowego, że miejscowości Urosz i Podmanasterek należy pozostawić przy c. k. Starostwie w Drohobyczy i przy c. k. Sądzie powiatowym w Podbużu; albowiem nie tylko nie należy jeszcze więcéj uszczuplać okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, już zbytecznie uszczuplić się mającego, ale także geograficzne położenie tych miejscowości nie wymaga zmiany, któréj się te gminy domagają. Dlatego téż komisya prawnicza stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

I. Oświadcza c. k. Rządowi w myśl § 2 ustawy państwowéj z 11 czerwca 1868 Nr. 59 D. u. P. swoje zdanie:

a) że nie należy przenosić siedziby c. k. Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia;

b) że gminę Zdziannę czyli Zdiannę należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, tudzież c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy a przydzielić do c. k. Sądu powiatowego w Starem mieście i do tamtejszego c. k. Starostwa powiatowego;

c) że gminę Świdnik i miejscowość Łastówkę należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy, a przydzielić takowe do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa pow. w Turce;

d) że miejscowości Łopuszna, Manasterzec wielki, Łukawica tudzież Winniki należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy, a przydzielić je do okręgu c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Samborze i c. k. Starostwa powiatowego tamże;

e) że miejscowości Uroż i Podmanasterek mają nadal pozostać w okręgu c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy.

II. Że uchwałą pod I. załatwione zostały prośby wniesione 11 czerwca 1880 do l. 125 i 127 przez gminę wsi Borysławia, tudzież gminy i obszary dworskie Uroża i Podmanasterka wniesione.

Lwów dnia 21 czerwca 1880.

Przewodniczący:

B. Kowalski w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Walery Waygart w. r.

LW. 26.548/80.

Alegat. 79.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego niemniej w przedmiocie Szkół dla podniesienia przemysłu domowego i drobnego.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm uchwalił na posiedzeniu z dnia 16. Października 1878 co następuje:

1. „Sejm otwiera kredyt Wydziałowi krajowemu z funduszów krajowych na rok 1879 „na cele szkół rękodzielniczych, tudzież popieranie rękodzielnictwa i przemysłu domowego do wy- „sokości 5000 zł. w. a.

2. „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań z c. k. Rządem w celu „utworzenia przy Wydziale krajowym stałej Kuratoryi dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu do- „mowego i upoważnia go do ustanowienia tej Kuratoryi bez odwołania się do Sejmu.

3. „Sejm wyznacza na utrzymanie szkoły snycerstwa w Zakopanem roczny zasiłek „w kwocie 600 zł. w. a. na lat pięć, począwszy od r. 1879, i upoważnia Wydział krajowy do wy- „płacania tego zasiłku pod warunkiem, że c. k. Rząd ustanowi dla tejże szkoły nauczyciela na koszt „skarbu państwa, że dalej statut organizacyjny szkoły ułożonym będzie w porozumieniu z Wydzia- „łem krajowym, że wreszcie Wydziałowi krajowemu przyznanem będzie prawo do udziału w za- „rządzie szkoły wykonywać się mające albo bezpośrednio, albo za pośrednictwem ustanowionego „przy Wydziale krajowym organu doradczego dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego.

4. „Kwota 600 zł. w. a. przyznana na rok 1879 ad 3) szkole snycerstwa w Zakopanem „ma być pokrytą z kredytu przyznanego Wydziałowi krajowemu w uchwale 1).

5. „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył „sprawozdanie z wyniku czynności swych w sprawie Szkół rękodzielniczych.“

W przedmiocie utworzenia Kuratoryi stałej dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego miał Wydział krajowy zaszczyt podać do wiadomości Wysokiego Sejmu sprawozdaniem z dnia 26. Września 1878 L. 29.727 niepomyślny wynik rokowań zawiązanych z c. k. Ministerstwem handlu, w skutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 28. Sierpnia 1877,

w celu uzyskania dla spraw rzeczonych takiego organu, jaki Wysoki Sejm uznał był za pożądany. Zarazem nadmienił wówczas Wydział krajowy, że nie zrażając się zastrzeżeniami c. k. Ministerstwa handlu co do zakresu działania projektowanej Kuratoryi, udał się w Lipcu r. 1878. ponownie do tegoż Ministerstwa z zapytaniem, czy c. k. Rząd byłby skłonnym zgodzić się na utworzenie Kuratoryi z zakresem działania obszerniejszym, w której skład weszliby jako członkowie także i delegaci c. k. Rządu.

Poparty w swych usiłowaniach przywiedzioną na wstępie uchwałą Wysokiego Sejmu, pospieszył Wydział krajowy przesłać odpis uchwały tej c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie (odezwą z dnia 5. Listopada 1878 L. 53.397).

I ten krok jednakże nie osiągnął skutku pożądanego, gdyż podług odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 18. Grudnia 1878 L. 9.272 J. E. p. Minister handlu oznajmił, „że „obstaje przy zapatrywaniach wypowiedzianych w reskrypcie z dnia 16. Lutego 1878 l. 39.435“, a w szczególności że, „jakkolwiek gotów jest zawsze przyczyniać się wszelkiemi możliwemi środ„kami do podniesienia rękodzielnictwa, tudzież do rozwoju i organizacyi nauki przemysłowej w Ga„licyi, to jednak nie może odstąpić od tego, aby każda w tym kierunku podjęta czynność nie wy„chodziła z ram istniejących w mocy ustaw organów i nie przekraczała przyzuanego tym organom „zakresu działania“.

W obec powyższego oświadczenia Ministra handlu, musiał Wydział krajowy odstąpić od zamiaru utworzenia Kuratoryi z współudziałem c. k. Rządu. Trwając jednakże w przekonaniu, że specyalny organ dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego nawet wtedy może oddać krajowi znamienite usługi, gdy będzie działał tylko jąko organ doradczy i pomocniczy Wydziału krajowego, ułożył na podstawie projektu przedłożonego przez komitet doradczy (pismem z dnia 23. Kwietnia 1879 L. 69) załączony ./· „Statut Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego“ z dnia 13. Czerwca 1879 L. 16740, jednocześnie zaś powołał na zastępcę Przewodniczącego Kuratoryi J. E. Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego, a na członków jej, obok członka Wydziału krajowego p. Dr. Józefa Wereszczyńskiego, pp. Dr. Adryana Baranieckiego, Dr. Kajetana Orleckiego, Dr. Tadeusza Pilata, Augusta Schellenberga, Dr. Ferdynanda Weigla i Ludwika Wierzbickiego. W tym składzie Kuratorya jest czynną od dnia 27. Listopada 1879.

Al. 1.

Ustęp 3. przywiedzionej na wstępie uchwały Wysokiego Sejmu podał Wydział krajowy pismem z dnia 5. Listopada 1878 L. 53397 do wiadomości c. k. Prezydyum Namiestnictwa i Zarządu Towarzystwa tatrzańskiego.

W skutek pisma powyższego otrzymał Wydział krajowy od c. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomienie (odezwą z dnia 3. Grudnia 1878 L. 9044), że J. E. p. Minister handlu zezwolił reskryptem z dnia 16. Listopada 1878 L. 29527 na założenie Szkoły snycerstwa w Zakopanem i zamianował kierownika i nauczyciela Szkoły w osobie Franciszka Neuzila, wyznaczając temuż kierownikowi roczną remuneracyę ze skarbu państwa w kwocie 840 zł. w. a. Zarazem jednak nadmienił p. Minister podług wspomnionej odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa:

1. że życzeniu Towarzystwa Tatrzańskiego i warunkom przez Wysoki Sejm stawianym nie mogłoby c. k. Ministerstwo handlu uczynić zadość, jeżeliby zasiłek z funduszu krajowego, przeznaczony na utrzymanie Szkoły snycerstwa w Zakopanem, wypłacanym był Towarzystwu Tatrzańskiemu a nie wprost zarządowi szkolnemu, gdyż ustawami nie zastrzeżony wpływ na jakąś Szkołę fachową przyznany być może jedynie temu, kto bezpośrednio przyczynia się do utrzymania lub przynajmniej do rozwoju takiego zakładu naukowego;

2. że dalej zdaniem jego zasiłek rzeczony użytym by być winien częścią na udzielanie stypendyów, częścią na lepsze zaopatrzenie Szkoły w drzewo do robót odpowiednie i na mały fundusz obrotowy;

3. że wreszcie, jeżeli Wydział krajowy zgodzi się na takie określenie przeznaczenia zasiłku, gotów jest przyznać Wydziałowi krajowemu żądaną ingerencyę przy ułożeniu statutu organizacyjnego Szkoły Zakopańskiej, niemniej zapewnić mu udział w zarządzie tej Szkoły w ten sposób, iżby Wydziałowi krajowemu przysługiwało prawo wybierania przez czas trwania subwencyi dwóch członków komitetu szkolnego.

Z drugiej strony Zarząd Towarzystwa Tatrzańskiego upomniał się pismem z dnia 16. Grudnia 1878 L. 245 o wypłatę tegoż samego zasiłku. Przypomnieć zaś wypada, że wniosek Wydziału krajowego, zmierzający do ustalenia bytu Szkoły snycerstwa w Zakopanem, uzasadnionym był w sprawozdaniu z dnia 26. Września 1878 L. 29727 uwagą, że Towarzystwo Tatrzańskie bez pomocy ze strony kraju nie mogłoby dopełnić warunku, od którego c. k. Rząd uczynił zawisłem ustanowienie nauczyciela dla Szkoły Zakopańskiej na koszt skarbu państwa, t. j. zapewnić Szkole egzystencyi na lat pięć. Kiedy więc Wysoki Sejm do wniosku powyższego się przychylił, Wydział krajowy musiał przypuszczać, że Wysoki Sejm zgodnie z intencyami jego przeznaczył zasiłek z funduszu krajowego na częściowe pokrycie tych wydatków Szkoły Zakopańskiej, do których ponoszenia podług żądania c. k. Rządu miało się zobowiązać Towarzystwo Tatrzańskie.

W tym stanie rzeczy nie mógł Wydział krajowy wypłacić zasiłku ani Zarządowi Szkoły ani Towarzystwu Tatrzańskiemu. Uwzględniając bowiem żądania c. k. Ministerstwa handlu, byłby pozbawił Towarzystwo Tatrzańskie zasiłku, na który Towarzystwo liczyć miało prawo i w rzeczy samej liczyło, kiedy przyjmowało na siebie obowiązek dostarczania dla Szkoły lokalu, opału, światła i usługi; zaś na uwzględnienie podania Towarzystwa Tatrzańskiego nie pozwalała wobec zastrzeżenia c. k. Rządu osnowa uchwały Wysokiego Sejmu ad 3). W skutek tego Wydział krajowy zawiadomił Towarzystwo Tatrzańskie rozporządzeniem z dnia 2. Maja 1879 L. 16.379, że tylko w takim razie wypłaci mu zasiłek przyznany przez Wysoki Sejm, jeżeli c. k. Rząd od żądania swego odstąpi, i wezwał je zarazem, ażeby poczyniło kroki odpowiednie w celu skłonienia c. k. Rządu do cofnięcia poczynionych zastrzeżeń. Jednocześnie zaś udzielił odpis rozporządzenia powyższego c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie.

Czy Towarzystwo Tatrzańskie uczyniło zadość wezwaniu, do tej pory Wydziałowi krajowemu nie wiadomo. Tymczasem jednakże Szkoła Zakopańska według jednozgodnej opinii c. k. Rządu i Towarzystwa Tatrzańskiego zaczęła się wprawdzie pomyślnie rozwijać pod kierunkiem nowego nauczyciela (liczba uczniów wynosi obecnie 21), ale zarazem uczuwać coraz więcej brak spodziewanej pomocy ze strony funduszu krajowego. Z tego powodu Wydział krajowy, pozostawiając w zawieszeniu sprawę wypłaty stałego zasiłku w przyszłości, udzielił na wniosek Komitetu doradczego dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego na zaspokojenie naglących potrzeb Szkoły najpierw Zarządowi jej zasiłek jednorazowy w kwocie 200 zł. w. a., a następnie (rozporządzeniem z dnia 9. Września 1879 L. 19.929) takiż zasiłek w kwocie 300 zł. w. a. Towarzystwu Tatrzańskiemu. Nadto udzielił na przedstawienie c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 9. Września 1879 L. 6730/pr. kierownikowi Szkoły, Franciszkowi Nenzil, rozporządzeniem z dnia 18. Października 1879 L. 41.288 zasiłek na podróż naukową w kwocie 80 zł. w. a.

Przechodząc do dalszych czynności swych w sprawie Szkół rękodzielniczych, wspomnieć musi Wydział krajowy przedewszystkiem o Szkole koszykarstwa w Krakowie.

Filie tej szkoły zwinął c. k. Rząd, jak już nadmieniono w sprawozdaniu z dnia 26. Września 1878 L. 29.727, z wiosną roku 1878. W rok później zaś zaczął c. k. Rząd myśleć o zwinięciu nawet Szkoły samej, gdyż c. k. Prezydyum Namiestnictwa zapytało Wydział krajowy z polecenia J. E. p. Ministra handlu odezwą z dnia 4. Marca 1879 L. 1727, czy i na jak długo byłoby pożądanem dalsze istnienie Szkoły koszykarskiej w Krakowie, lub też czy może Szkoła ta spełniła już zadanie, jakie Ministerstwo, otwierając Szkołę koszykarstwa w Ściejowicach, miało na oku, t. j. czy rozbudzona istnieniem Szkoły działalność zapewnia dalszy pomyślny rozwój domowego przemysłu koszykarskiego w Galicyi.

Na zapytanie powyższe odpowiedział Wydział krajowy, opierając się na zdaniu Komitetu doradczego dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego, odezwą z dnia 28. Marca 1879 L. 12.333,

że uważa za potrzebne nietylko dalsze istnienie Szkoły koszykarstwa w Krakowie, ale nadto także reaktywowanie zwiniętych jej filii;

że jednakże należy z organizacyi Szkoły usunąć wady, w skutek których w ostatnim czasie znacznie się umniejszył wpływ zbawienny, jaki Szkoła ta wywierała pierwotnie na przemysł koszykarski w powiecie krakowskim;

że dalej będzie popierał Szkołę i nadal jako zakład rządowy zasiłkami z funduszu krajowego, jeżeli odpowiednia reorganizacya zapewni jej pożądany rozwój;

że wreszcie, ażeby uchronić Szkołę od zwinięcia, gotów nawet przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek o objęcie zakładu tego na rachunek kraju, jeżeliby c. k. Rząd przyznał na utrzymanie jego stałą roczną dotacyę ze skarbu państwa w odpowiedniej wysokości.

Deklaracya powyższa nie osiągnęła jednakże żadnego skutku, albowiem c. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy odezwą z dnia 22. Stycznia 1880 L. 595, że J. E. p. Minister handlu reskryptem z dnia 13. Stycznia 1880 L. 21.894 zarządził formalne zamknięcie Szkoły koszykarstwa w Krakowie, motywując zarządzenie swe jedynie tem, że frekwencya Szkoły od początku roku 1879 ciągle się zmniejszała i że nie było nadziei, aby ta frekwencya w przyszłości się wzmogła. Po otrzymaniu tego zawiadomienia Wydział krajowy na wniosek Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego ponowił raz jeszcze (w odezwie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 10. Lutego 1880 L. 32.850) wspomniane wyżej swe propozycye. W skutek pisma tego zaś oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 20. Maja 1880 L. 1715, że nie mogłoby przemawiać za reaktywowaniem zakładu, który zamknięto dla braku uczniów, ale nie wątpi, że c. k. Ministerstwo handlu nie uchyliłoby się od popierania Szkoły koszykarstwa w Krakowie, jeżeliby takowa powstała na nowo jako zakład krajowy i okazała się pożyteczną. Odpis odezwy powyższej udzielił Wydział krajowy Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego, a sprawa Szkoły koszykarstwa w Krakowie obecnie jeszcze jest przedmiotem badania tejże Kuratoryi.

Ponieważ Szkoła koszykarstwa w Krakowie właściwie już w połowie roku 1879 przestała istnieć, a działalność jej w ciągu pierwszego półrocza tegoż roku podług informacyi zasięgniętych przez Wydział krajowy za pośrednictwem Komitetu doradczego nie usprawiedliwiała dalszego zasilania Szkoły z funduszu krajowego, przeto Wydział krajowy odmówił Zarządowi Szkoły wypłaty zasiłku w kwocie 500 zł. w. a., przeznaczonego przez Wysoki Sejm na utrzymanie jej w r. 1879. Natomiast powziąwszy wiadomość, że zaprowadzono z dobrym skutkiem naukę koszykarstwa w Krakowskiem Seminaryum nauczycielskiem żeńskiem, przyznał na prośbę krajowej Rady szkolnej, idąc w tej sprawie za zdaniem Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego, rozporządzeniem z dnia 10. Lutego 1880 L. 32.850 zasiłek w kwocie 200 zł. na pokrycie płacy nauczycielki koszykarstwa w r. 1879 pod warunkiem, że delegatom Wydziału krajowego przyznanem będzie prawo nadzoru nad kursem koszykarstwa w pomienionem seminaryum. Kiedy zaś krajowa Rada szkolna na warunek ten się zgodziła, zarządził wypłatę przyznanego zasiłku rozporządzeniem z dnia 6. Kwietnia 1880 L. 10415.

Nie mogąc zapobiedz zwinięciu Szkoły ani jej zastąpić, usiłował Wydział krajowy ochronić przynajmniej od upadku to, co dzięki działalności Szkoły rozbudziło się do nowego życia i przez jakiś czas było widocznie na drodze postępu. W tym celu udzielił Komitetowi doradczemu rozporządzeniem z dnia 28. Marca 1879 L. 12.333 zaliczkę w kwocie 500 zł. w. a. z upoważnieniem do użycia tej kwoty na popieranie przemysłu koszykarskiego w powiecie krakowskim w myśl wniosku komitetu, który był zdania, że należy:

1. udzielać ludności trudniącej się przemysłem koszykarskim, mianowicie w miejscowościach, w których istniały filie Szkoły koszykarstwa w Krakowie, zapomogi (o ile możności jako zaliczki zwrotne) na zakupno narzędzi i materyału;

2. starać się o dostarczenie tejże ludności taniego materyału krajowego, ażeby mogła produkować tani towar, obliczony przeważnie na odbyt w kraju;

3. pośredniczyć w sprowadzaniu materyału zagranicznego dla koszykarzy, o ile tenże okaże się niezbędnym, i dostarczać im wszelkiego materyału w razie potrzeby na kredyt; nakoniec

4. starać się o odbyt wyprodukowanego towaru przez rozsyłanie wyrobów na okaz, niemniej przez zawiązywanie stosunków z przedsiębiorcami.

Kuratorya zaś oddała kwotę powyższą do rozporządzenia subkomitetowi, złożonemu z pp. Dra. Adryana Baranieckiego i Dra. Ferdynanda Weigla.

Istniejąca do tej pory rządowa Szkoła garncarstwa w Kołomyi, do której założenia fundusz krajowy przyczynił się swego czasu kwotą 2000 zł. w. a., nie otrzymała przez przeciąg czasu objęty niniejszem sprawozdaniem żadnego zasiłku z funduszu krajowego. Ponieważ zaś Wydziałowi krajowemu nie przysługuje prawo udziału w zarządzie tej szkoły, przeto czynność Wydziału krajowego względnie Kuratoryi co do zakładu powyższego ograniczyć się musiała do kilkakrotnego zwiedzenia jej przez delegatów Kuratoryi pp. J. E. Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego, Ludwika Wierzbickiego i Dra Józefa Wereszczyńskiego.

W sprawozdaniu z dnia 26. Września 1878 L. 29727 nadmieniono już, że za staraniem komitetu doradczego powstała w r. 1878. Szkoła koszykarstwa w Jarosławiu, na której założenie Wydział krajowy przyznał z funduszu krajowego zasiłek w kwocie 1.200 zł. a. w. Szkoła ta zostaje odtąd pod zarządem miejscowego komitetu nadzorczego, w którego skład wchodzi jako delegat kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego ks. Jerzy Czartoryski, a pod zwierzchnim nadzorem tejże kuratoryi, liczy obecnie dwudziestu kilku uczniów i według jednozgodnej opinii komitetu nadzorczego oraz kuratoryi rozwija się bardzo pomyślnie. Z zasiłku przyznanego na założenie szkoły zaasygnował Wydział krajowy resztę, t. j. 900 zł. a. w., rozporządzeniem z dnia 28. Marca 1879 L. 12337. Prócz tego przyznał na wniosek kuratoryi na utrzymanie szkoły w r. 1880 zasiłek w kwocie 800 zł. a. w., z którego zaasygnował 300 zł. a. w. rozporządzeniem z dnia 9. Stycznia 1880 L. 52905/79, resztę zaś rozporządzeniem z dnia 26. Marca 1880 L. 12949. Wreszcie udzielił Wydział krajowy, również na wniosek kuratoryi, rozporządzeniem z dnia 28. Listopada 1879 L. 48461 nauczycielowi szkoły koszykarstwa w Jarosławiu Lepszemu zasiłek w kwocie 240 zł. a. w. na odbycie kursu nauki plecionek w muzeum technologicznem w Wiedniu.

Wyrażona w poprzedniem sprawozdaniu nadzieja, że c. k. Rząd ustanowi dla szkoły Jarosławskiej nauczyciela na koszt skarbu państwa, dotąd się nie ziściła, pomimo że Wydział krajowy w odezwie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 28. Marca 1879 L. 12337 sprawę tę ponownie poruszył, prosząc zarazem, ażeby c. k. Prezydyum Namiestnictwa wyjednało dla szkoły przynajmniej stałą roczną dotacyę ze Skarbu Państwa w kwocie 800 zł. a. w. Jednakże przedstawienie Wydziału krajowego nie całkiem pozostało bez skutku, gdyż podług odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 16. Lipca 1879. L. 5700 JE. p. Minister handlu oznajmił wprawdzie, że na razie nie może przyjąć opłaty nauczyciela szkoły na Skarb państwa, ale równocześnie przyznał na utrzymanie jej w roku 1879. subwencyę państwową w kwocie 250 zł. a. w.

Udzielając później szkole dotacyę z funduszu krajowego za rok 1880. udał się Wydział krajowy (odezwą z dnia 26. Marca 1880 L. 12949) raz jeszcze w tej sprawie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą, ażeby wyjednało na utrzymanie szkoły w roku 1880. zasiłek ze Skarbu państwa w kwocie 500 zł. a. w., a odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 5. Kwietnia 1880 L. 3428 został zawiadomionym, że JE. p. Minister handlu prośbę powyższą przyrzekł uwzględnić o tyle, o ile mu pozwoli na to budżet państwowy.

Szkole koszykarstwa w Rudniku, która powstała również w r. 1878. jako szkoła prywatna, przyznał był Wydział krajowy pierwotnie tylko jednorazowy zasiłek na założenie w kwocie 800 zł. a. w., z którego część wypłacił zaraz, resztę zaś rozporządzeniem z dnia 28. Marca 1879 L. 12336 na prośbę Wydziału powiatowego w Nisku, powziąwszy z relacyi komitetu doradczego wiadomość, że szkoła rozwija się pomyślnie. Z tejże relacyi nabył jednakże Wydział krajowy przekonania, że szkoła Rudnicka w r. 1879. o własnych siłach utrzymać by się jeszcze nie mogła, i wskutek tego przyznał i zaasygnował rozporządzeniem wyżej wspomnianem w myśl wniosku komitetu na utrzymanie jej w r. 1879. dalszy jednorazowy zasiłek w kwocie 300 zł. a. w. Za staraniem Wydziału krajowego przyznał nadto c. k. Rząd szkole Rudnickiej zasiłek ze Skarbu państwa na r. 1879. w kwocie 250 zł. a. w. Wypłatę tego zasiłku jednakże uczynił JE. p. Minister handlu podług odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 16. Lipca 1879 L. 5700 zawisłą od ukonstytuowania się miejscowego komitetu nadzorczego. Ponieważ zaś ukonstytuowanie się komitetu napotkało na przeszkody nieprzewidziane i nie może jeszcze być uważanem za dokonane, przeto szkoła nie otrzymała dotąd przyznanego jej zasiłku państwowego.

Obok spraw wyżej wymienionych szkół dla podniesienia przemysłu domowego i drobnego było przedmiotem czynności Wydziału krajowego i Kuratoryi w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniem także badanie projektów założenia nowych szkół tego rodzaju. Z projektów tych niektóre dojrzały już o tyle, że Wydział krajowy może obecnie wystąpić z wnioskami dążącymi do ich wykonania, inne zaś znajdują się jeszcze w stadyum badań i rokowań przedwstępnych.

Do pierwszych należy przedewszystkiem projekt założenia Szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie.

Projekt ten powstał w r. 1879 w czasie pobytu we Lwowie p. c. k. Radcy Ministerstwa handlu Dra Emanuela Hermanna z inicyatywy członka Kuratoryi p. Ludwika Wierzbickiego, i omawianym był na poufnej konferencyi, w której oprócz p. Hermanna i kilku członków Kuratoryi brali także udział reprezentanci Magistratu i Rady miejskiej miasta Lwowa. Do dalszych kroków w tej sprawie miał dać pochop c. k. Rząd. Kiedy jednakże c. k. Rząd do końca roku 1879 sprawy nie poruszył, zajęła się nią Kuratorya, a Wydział krajowy udzielił Kuratoryi rozporządzeniem z dnia 24. stycznia 1880 L. 430 zaliczkę w kwocie 300 zł. w. a. na pokrycie kosztów prac przygotowawczych, mianowicie na przygotowanie szczegółowego projektu z planem i kosztorysem. Dopiero odezwą z dnia 4. Marca 1880 L. 1996 zawiadomiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy, że J. E. p. Minister handlu na podstawie relacyi p. c. k. Radcy Ministerstwa Dra Hermanna powziął zamiar założenia Szkoły dla industryi garncarskiej (Thonindustrieschule) we Lwowie. Podług tejże odezwy jednakże J. E. p. Minister handlu nadmienił zarazem, że tylko w tym wypadku mógłby starać się o ustawodawcze zezwolenie na pokrycie ze skarbu państwa znacznych wydatków na nauczycieli, środki naukowe, techniczne urządzenie, materyał, tudzież administracyę takiego zakładu, jeżeliby Wydział krajowy, Reprezentacya gminy i Izba handlowo przemysłowa we Lwowie byli gotowi przyrzec na ten cel odpowiednie zasiłki — a Reprezentacya miasta w szczególności zobowiązała się do poniesienia kosztów na urządzenie pieców garncarskich, tudzież do starczenia lokalności dla szkoły potrzebnych, niemniej opału, oświetlenia i obsługi.

Udzielając Wydziałowi krajowemu treść reskryptu c. k. Ministerstwa handlu, wystosowało c. k. Prezydyum Namietnictwa zapytanie, czy zdaniem Wydziału krajowego założenie takiego zakładu naukowego byłoby pożądanem, a w danym razie, jakie by to musiało pociągnąć za sobą koszta, tudzież czy i jaką roczną subwencyę Wydział krajowy byłby gotów udzielać na rzecz projektowanej szkoły.

W odpowiedzi zaś na zapytanie powyższe oświadczył Wydział krajowy na podstawie opinii Kuratoryi odezwą z dnia 26. Marca 1880. r. L. 10.191,

że dla podniesienia w kraju naszym przemysłu garncarskiego w ogólności, w szczególności zaś dla podźwignięcia przemysłu domowego garncarskiego, potrzeba w tych miejscowościach, gdzie są warunki sprzyjające temu przemysłowi, lub gdzie dawniej garncarstwo kwitnęło, urządzić warsztaty wzorowe;

że jednakże po warsztatach wzorowych wtedy tylko spodziewać się można skutku pożądanego, jeżeli nimi kierują nauczyciele nietylko należycie wykształceni pod względem technicznym i artystycznym, ale zarazem obznajomieni dokładnie z potrzebami kraju i miejscowymi warunkami produkcyi;

że kraj obecnie zgoła nie posiada nauczycieli dla wzorowych warsztatów garncarskich, a nauczyciele sprowadzeni z po za kraju, jak pouczyło doświadczenie, grzeszą zwykle nieznajomością stosunków krajowych, w skutek czego warsztaty kierownictwu ich powierzone zamiast przyczyniać się do rozwoju przemysłu miejscowego, częstokroć przemysł ten spaczają i doprowadzają do upadku;

że przeto Wydział krajowy uważa za bardzo pożądane założenie szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie, któraby w myśl projektu rozwiniętego w relacyi P. c. k. Radcy Ministerstwa Dra Hermanna kształciła nauczycieli i kierowników dla warsztatów wzorowych.

W odezwie powyższej podał Wydział krajowy nadto ogólny plan nauki dla projektowa-
Al. 2. i 3. nej Szkoły, dołączając zarazem wypracowane przez Kuratoryę preliminarze kosztów założenia i utrzymania Szkoły, które przedkłada obecnie Wysokiemu Sejmowi ·/., a podług których wyniosłyby, przyjmując za podstawę obliczenia liczbę 20 uczniów — koszta założenia 6601 zł., roczne zaś koszta utrzymania 10.360 zł. w. a.

Odtąd Wydział krajowy nie otrzymał w tej sprawie żadnej dalszej wiadomości. Tusząc jednakże, że rokowania zawiązane przez c. k. Rząd z gminą miasta Lwowa tudzież z Izbą handlowo-przemysłową we Lwowie doprowadzą rychło do pożądanego rezultatu, niemniej, że Wysoki Sejm, uwzględniając motywa wyłuszczone w przywiedzionej już odezwie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa, uzna potrzebę założenia projektowanej szkoły, przeznaczył resztę pozostałą z funduszu wstawionego w budżet na r. 1879. na szkoły rękodzielnicze i przemysł domowy, wynoszącą 1850 zł., na częściowe pokrycie kosztów założenia szkoły garncarstwa we Lwowie i wypłacił kwotę tę Kuratoryi. Obecnie zaś ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi na zdaniu Kuratoryi oparty wniosek, dążący do określenia udziału kraju w założeniu i utrzymywaniu rzeczonej szkoły.

Projektem dalej, który może wejść w życie, skoro tylko Wysoki Sejm doń się przychyli, jest projekt zmierzający do podniesienia przemysłu rzeźbiarskiego (wyrobów z alabastru) w Brzozdowcach.

Gmina Brzozdowce, położona w powiecie bobreckim, posiadała od bardzo dawna przemysł domowy, polegający na tem, iż mieszkańcy tej gminy i gmin okolicznych wyrabiali ze znajdującego się w okolicy tamtejszej w obfitej ilości tak na powierzchni jak i w głębi ziemi, pięknego i różnobarwnego alabastru rozmaite przedmioty, służące bądź do użytku, bądź do ozdoby, jako to: blaty na stoliki, puszki na tytoń i cukier, wazoniki, owoce, przyciski i t. p. Przemysł ten, w którym mieszkańcy Brzozdowiec i okolicy znajdywali niegdyś obfite źródło ubocznego zarobku, zwolna upadał a w ostatnich latach znikł prawie zupełnie.

Przechowała się jednakże do dzisiaj tradycya przemysłu rzeźbiarskiego u ludności okolicy tamtejszej i skłonność do tegoż przemysłu, tak że nie byłoby trudno wskrzesić go na nowo i rozwinąć na szersze rozmiary.

Powyższy stan rzeczy znanym już był Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego, kiedy p. Leonard Marconi, profesor rysunków i modelowania przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie, objawił jej chęć zajęcia się sprawą przemysłu rzeźbiarskiego w Brzozdowcach.

W celu podniesienia tego przemysłu nie zamierza p. Marconi utworzyć właściwej szkoły, ale sprowadzić biegłych w rzemiośle robotników z Włoch (z okolic Voltero koło Florencyi), którzyby pracując w Brzozdowcach, grubszym wyrobom włościan tamtejszych nadawali artystyczne piętno i przez to zjednywali pokup, a zarazem dzieciom tychże włościan za wzór służyli; obok tego zaś zapewnić wyrobom Brzozdowieckim odbyt przez nabywanie ich na własny rachunek. Występując z projektem swym oświadczył jednakże p. Marconi, że do wykonania go przystąpić może tylko w takim razie, jeżeli uzyska na ten cel bezprocentową pożyczkę z funduszu krajowego w kwocie 5000 zł. w. a. Pożyczka ta zaś miałaby według propozycyi p. Marconiego być zabezpieczoną na płacy jego i policy zabezpieczenia na życie, a zwróconą funduszowi krajowemu w ciągu lat dziesięciu w ośmiu równych ratach rocznych, począwszy od trzeciego roku po wypłacie.

Kuratorya dla spraw przemysłu domowego i drobnego przyjęła projekt p. Marconiego przychylnie a wszczególności uznała, że środek, za pomocą którego p. Marconi zamierza wskrzesić przemysł rzeźbiarski w Brzozdowcach, jest właściwy i obiecuje skutek pożądany.

Obok tego wypada wziąć na uwagę, że założenie szkoły rzeźbiarstwa w Brzozdowcach, chociażby przeprowadzone z współudziałem c. k. Rządu, powiatu i gminy, byłoby dla funduszu krajowego niewątpliwie z większemi ofiarami połączone, niż udzielenie żądanej przez p. Marconiego pożyczki bezprocentowej, oraz, że przyjmując propozycyę p. Marconiego zapewnia się zarazem wyrobom Brzozdowieckim odbyt, czego przez szkołę samą osiągnąć by nie można, a od czego zawisłą w znacznej części skuteczność działalności szkoły.

Zdanie Kuratoryi tudzież względy co dopiero przytoczone skłoniły Wydział krajowy do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi wniosku o upoważnienie do zawarcia odpowiedniej umowy z p. Marconim, w której Wydział krajowy zamierza zastrzedz dla siebie niemniej swego organu fachowego dla spraw przemysłu domowego prawo nadzoru pod względem kierunku artystycznego projektowanego przedsiębiorstwa.

Przechodząc do projektów, które są do tej pory przedmiotem badania Kuratoryi, wymienia Wydział krajowy, jako najważniejsze z nich, następujące:

1. projekt założenia szkoły garncarstwa w Alwerni pow. Chrzanowskim;
2. projekta założenia szkół koszykarstwa w Nienadówce pow. Kolbuszowskim, w pow. Dąbrowskim, w Spytkowicach pow. Myślenickim i w pow. Mieleckim;
3. projekt założenia szkoły wyrobów z drzewa i koszykarstwa w Stanisławowie;
4. projekta założenia szkół stolarstwa w Rudniku i w Rudzie pow. Niskim;
5. projekt założenia szkoły rzeźbiarstwa (wyrobów z marmuru) w Krzeszowicach pow. Chrzanowskim;
6. projekt założenia szkoły garbarstwa i kuśnierstwa w Rohatynie:
7. projekta założenia szkół tkactwa w Korczynie pow. Krościeńskim i w Horodence; wreszcie
8. projekt założenia szkoły powroźnictwa w Radymnie pow. Jarosławskim.

Kończąc sprawozdanie nadmienia Wydział krajowy, że na wniosek Komitetu doradczego względnie Kuratoryi udzielił z funduszu przeznaczonego na Szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego:

1. Wydziałowi powiatowemu w Jarosławiu na stypendyum dla garbarza z Pruchnika 300 zł. w. a. (rozporządzeniem z dnia 28. Marca 1879 l. 12.334).

2. Temuż Wydziałowi powiatowemu na stypendyum dla garncarza z Jarosławia, który się ma wydoskonalić w fabrykacyi pieców kaflowych i dachówek, 150 zł. w. a. (rozp. z dnia 28. Marca 1879. L. 12.330).

3. Kuratoryi na poparcie przedsiębiorstwa garncarza Bazylego Szostopalskiego w Sokalu, wyrabiającego ozdobne piece kaflowe, zaliczkę w kwocie 200 zł. (rozp. z d. 23. Marca 1880 L. 13324).

4. Komitetowi wystawy etnograficznej w Kołomyi na urządzenie tej wystawy 500 zł. w. a. (rozp. z dnia 26. Marca 1880 L. 9.749), z których 300 zł. tytułem bezzwrotnego zasiłku, a 200 zł. tytułem zaliczki, którą Komitet ma obowiązek zwrócić Kuratoryi bądź w gotowiźnie, bądź przez odstąpienie okazów dla wystawy zakupionych w równej wartości.

Na podstawie wywodów powyższych Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wyznacza na pokrycie kosztów założenia Szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie zasiłek do wysokości 3.600 zł., a na utrzymanie tej Szkoły roczny zasiłek w kwocie 2.000 zł. na lat pięć, począwszy od r. 1881., i upoważnia Wydział krajowy do wypłacenia zasiłków powyższych pod warunkiem, że Wydziałowi krajowemu przyznanem będzie prawo udziału w zarządzie Szkoły, wykonywać się mające albo bezpośrednio, albo za pośrednictwem Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia umowy z p. Leonardem Marconim, profesorem c. k. Szkoły Politechnicznej we Lwowie, względem udzielenia z funduszu krajowego pożyczki bezprocentowej w kwocie 5.000 zł. w. a. na przedsiębiorstwo wyrobów z alabastru w Brzozdowcach powiecie Bobreckim pod warunkiem, że p. Marconi pożyczkę tę zabezpieczy według wymagań Wydziału krajowego i zobowiąże się spłacić takową w ośmiu równych ratach rocznych, począwszy od trzeciego roku po wypłacie.

3. Wydatki *ad* 1). pokryte będą z funduszu przeznaczonego w budżecie funduszu krajowego na Szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego.

4. Na pokrycie wydatku *ad* 2). otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy na rok 1880 do wysokości 5.000 złotych w. a.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 23. Czerwca 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat 1. do L. 26548/80.

Statut

Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego przy Wydziale krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Cel i zakres działania.

§. 1. Na mocy uchwały Sejmu krajowego z dnia 16. Października 1878 ustanawia się przy Wydziale krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem Kuratoryę dla spraw przemysłu domowego i drobnego jako organ doradczy i pomocniczy Wydziału krajowego.

§. 2. Zadaniem Kuratoryi jest podniesienie przemysłu domowego i drobnego.

W tym celu Kuratorya:

1) Czuwa w zastępstwie Wydziału krajowego nad szkołami rękodzielniczemi, utrzymywanemi kosztem funduszu krajowego, a w szczególności obowiązaną jest:

a) baczyć, aby nauka odbywała się według planu przepisanego;

b) zdawać Wydziałowi krajowemu corocznie sprawę o stanie i czynnościach szkół;

c) przedkładać wnioski dążące do uchylenia wad i zaprowadzenia ulepszeń w ich organizacyi;

d) starać się o przysposobienie zdolnych nauczycieli fachowych;

e) przedstawiać kandydatów na opróżnione posady kierowników i nauczycieli;

f) przedkładać roczne preliminarze dochodów i wydatków.

2) Spełnia obowiązki wyliczone pod 1) względem szkół rękodzielniczych zasilanych z funduszu krajowego w miarę udziału, jaki Wydział krajowy ma w zarządzie nad temi szkołami.

3) Zajmuje się zakładaniem nowych szkół rękodzielniczych w ten sposób, że: wyszukuje odpowiednie okolice i miejscowości, nawiązuje i przeprowadza rokowania z korporacyami i osobami prywatnemi względem przyłożenia się do kosztów założenia i utrzymania projektowanych szkół; przedkłada Wydziałowi krajowemu wnioski o założenie, oparte na obliczeniu kosztów założenia i utrzymania, a po przyjęciu wniosków przez Wydział krajowy, projekta planów organizacyi; wreszcie wprowadza w życie i urządza szkoły na podstawie zatwierdzonych planów organizacyi.

4) Stara się ułatwić ludności trudniącej się przemysłem domowym i drobnym uzyskanie kredytu, nabycie materyału surowego i zbyt wyrobów.

5) Przedkłada Wydziałowi krajowemu z własnej inicyatywy wnioski, lub na żądanie Wydziału krajowego objawia swe zdanie, albo wreszcie przeprowadza powzięte przez Wydział krajowy postanowienia we wszystkich innych sprawach dotyczących przemysłu domowego i drobnego, do których należą przedewszystkiem:

a) wszelkie sprawy z dziedziny ustawodawstwa, o ile przedmiotem tegoż jest przemysł domowy i drobny;

b) urządzanie wystaw przemysłowych, wystaw wzorów, modeli, narzędzi udoskonalonych itp.;

c) urządzanie odpowiednich wykładów i odczytów;

d) wysełanie ludzi zawodu za granicę w celu obznajomienia się z warunkami i stosunkami obcej produkcyi przemysłowej;

e) udzielanie stypendyów i zasiłków na uzupełnienie wykształcenia zawodowego w kraju lub zagranicą;

f) wspieranie muzeów przemysłowych w kraju.

§. 3. Kuratorya zdaje Wydziałowi krajowemu co pół roku sprawę z swych czynności.

II. Skład i organizacya.

§. 4. W skład Kuratoryi wchodzą:

a) Marszałek krajowy jako Przewodniczący;

b) Członek Wydziału krajowego, Szef departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe, tudzież

c) osoby powołane przez Wydział krajowy, — jako Członkowie, z pomiędzy których Przewodniczący wyznacza swego zastępcę.

§. 5. Kuratorya ma prawo:

a) wydzielać z łona swego stałe sekcye dla pewnych działów swych czynności;

b) tworzyć z Członków swych komisye do zbadania i przygotowania spraw, w których ma powziąć uchwałę;

c) powoływać osoby z poza grona Członków swych na delegatów, do załatwiania czynności przez Kuratoryę wskazanych w jej zastępstwie.

§. 6. Zwyczajne zebrania Kuratoryi odbywają się cztery razy do roku pomiędzy 1ym a 15tym pierwszego miesiąca każdego ćwierćrocza; nadzwyczajne zaś ilekroć Przewodniczący uzna potrzebę zwołania Kuratoryi, lub najmniej trzech Członków tego zażąda.

§. 7. Do ważności uchwał potrzeba obecności Przewodniczącego lub jego zastępcy i najmniej czterech członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu Członków, a w razie równości głosów rozstrzyga Przewodniczący.

§. 8. Przewodniczący:

a) zwołuje zwyczajne i nadzwyczajne zebrania Kuratoryi i przewodniczy na posiedzeniach;

b) przydziela poszczególnym Członkom sprawy, których Kuratorya nie przekazała sekcyom lub komisyom;

c) powołuje w miarę potrzeby mężów zawodu poza siedzibą Kuratoryi na korespondentów Kuratoryi.

§. 9. Delegaci i korespondenci zaproszeni na posiedzenie Kuratoryi biorą udział w jej czynnościach z głosem doradczym.

§. 10. Członkowie wykonujący czynności z polecenia Kuratoryi lub Przewodniczącego poza miejscem zamieszkania swego otrzymują:

a) dyety w kwocie 5 zł. w. a. za każdy dzień użyty do czynności;

b) tytułem zwrotu kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I. klasy, a za podróż drogą pocztową po 1 zł. 50 ct. za myriameter.

§. 11. Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków poniesionych z powodu poruczonej im czynności.

Korespondentom mogą być prócz tego przyznawane remuneracye w kwotach ryczałtowych według uznania Kuratoryi.

§. 12. Obowiązki Sekretarza Kuratoryi pełni urzędnik wyznaczony przez Wydział krajowy na wniosek Kuratoryi. O wynagrodzeniu jego stanowi Wydział krajowy.

Czynności manipulacyjne Kuratoryi załatwia kancelarya Wydziału krajowego.

§. 13. Członek, który nie wziął udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach Kuratoryi i nieobecności swej nie usprawiedliwił, przestaje być uważanym za należącego do Kuratoryi.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 13. Czerwca 1879.

Preliminarz

kosztów urządzenia szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie.

I. Przyrządy dla warsztatu i laboratoryum chemicznego.

1.	Piec garncarski leżący, urządzony do palenia drzewem z materyału ogniotrwałego	800 zł.	
2.	Piec podobny stojący mały	400 „	
3.	Piec muflowy do wypalania naczyń polewanych, mały . . .	400 „	
4.	Dwa piecyki gazowe po 70 zł.	140 „	
5.	Żarna do mielenia glazur (młynek)	140 „	
6.	Przyrząd do szlamowania gliny	80 „	
7.	Dziesięć warsztatów garncarskich (toczydeł) po 30 zł. . . .	300 „	
8.	Tokarnia do toczenia modeli	60 „	
9.	Piec w chemicznem laboratoryum wraz z urządzeniem . . .	1000 „	3320 zł.

II. Sprzęty i urządzenie lokalności.

10.	Ośm stołów rysunkowych po 23 zł.	184 zł.	
11.	Dziewięć stelaży do modelowania po 5 zł.	45 „	
12.	Dziesięć ławek szkolnych do pokoju wykładu chemii, buchhalteryi i rysunków — po 15 zł.	150 zł.	
13.	Cztery tablice szkolne (dwie do sali rysunkowej, jedna do wykładów chemii i jedna do wykładów rachunków) — po 16 zł. . . .	64 „	
14.	Cztery stoły (do sali rysunkowej, do sali chemii, w laboratoryum chemicznem i do sali wykładów) — po 28 zł.	112 „	
15.	Urządzenie biura kierownika szkoły:		
	a) biurko . . . 24 zł.		
	b) stół . . . . 15 „		
	c) krzesło . . . . 6 „		
	d) dwie szafy, wielka i mała . 92 „		
	e) sofa . . . . 28 „		
	f) umywalnia . . . 15 „		
	g) sześć krzeseł po 3 zł. . 18 „	198 „	
	Do przeniesienia . .	753 zł.	3320 zł.

	Z przeniesienia . .	753 zł.	3320 zł.
16.	Pięć umywalni (dwie do sali rysunkowej, po jednej do sali modelowania, w laboratoryum chemicznem i do sali wykładów chemicznych) — po 15 zł.	75 zł.	
17.	Stelaże różne z białego drzewa do laboratoryum chemicznego, do ubikacyi do suszenia naczyń glinianych i do magazynu 20 □ m. — po 2 zł. 35 ct.	47 „	
18.	Dwanaście krzeseł po 3 zł.	36 „	
19.	Dwadzieścia stołków do sali rysunkowej po 2 zł. . . .	40 „	
20.	Trzy gradusy do sal wykładowych i rysunkowej po 10 zł. . .	30 „	
21.	Urządzenie gazowe w sali rysunkowej, w sali modelowania i w laboratoryum chemicznem	1200 „	
22.	Koszta adaptacyi lokalności na szkołę wynajętych	800 „	2981 zł.

III. Środki naukowe.

23.	Wzory wyrobów glinianych potrzebne na modele	300 zł.	
24.	Wzory malowanych, polewanych i glazurowanych naczyń		
25.	Zbiór różnych farb używanych do malowania naczyń glinianych		
26.	Zbiór różnych okazów glin tak krajowych jako też obcych		300 zł.
	Razem . . .		6601 zł.

Alegat 3. do L. 26548/80,

Preliminarz

rocznych kosztów utrzymania szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie.

I. Płace nauczycieli i pomocników.

1.	Kierownik szkoły oraz nauczyciel rysunków	2.000 zł.	
2.	Nauczyciel modelowania	1.000 „	
3.	Nauczyciel chemii oraz malowania na glinie	1.000 „	
4.	Werkmistrz w warsztacie garncarskim oraz przy piecach garncarskich	900 „	
5.	Garncarz oraz pomocnik w warsztacie garncarskim . .	500 „	
6.	Docent buchhalteryi	200 „	
7.	Docent rachunków kupieckich	200 „	5.800 zł.

II. Potrzeby szkolne.

8.	Chemikalia, farby, polewy, emalje, gliny i t. p. oraz uzupełnienie modeli i wzorów, niemniej drzewo potrzebne do wypalania naczynia w piecach	1.200 zł.	1.200 zł.

III. Koszta najmu lokalności i administracyjne.

9. Najem lokalności:

a)	Siedem pokoi (pokój do rysunków, pokój do modelowania, pokój do robót praktycznych czyli pracownia garncarska, pokój do nauki chemii, laboratoryum chemiczne, pokój do wykładów buchhalteryi i rachunków kupieckich, pokój dla kierownika) po 150 zł.	1.050 zł.	
b)	pięć obszernych ubikacyi w piwnicy (ubikacya do szlamowania glin, ubikacya na piece garncarskie,		
	do przeniesienia	1.050 zł.	7.000 zł.

	z przeniesienia	1.050 zł.	7.000 zł.	
	ubikacya do suszenia wyrobów glinianych, magazyn, skład na drzewo opałowe (po 100 zł. . .	500 „		
c)	Pomieszkanie dla dozorcy szkoły (dwie ubikacye) i przedpokój dla szkoły po 100 zł.	300 „	1.850 zł.	
	10. Usługa:			
a)	Płaca dwóch stróży po 300 i 250 zł. . . .	550 zł.		
b)	Koszta umundurowania tych stróży	160 „	710 „	
	11. Oświetlenie szkoły oraz gaz potrzebny w laboratoryum chemicznem		400 „	
	12. Opał ubikacyi szkolnych		300 „	
	13. Utrzymanie lokalności i inne drobne wydatki . . .		100 „	3.360 zł.
			Razem	10.360 zł.

Alegat. 80.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Artykuł 4 ustawy z 2 maja 1873 o zakładaniu i utrzymywaniu szkół początkowych w obecnej osnowie znosi się, a ma brzmieć:

Liczba nauczycieli w każdej szkole ludowej stosować się będzie do liczby jej uczniów. Jeżeli liczba uczniów przez trzy po sobie następujące lata dosięga 80, należy postarać się o nauczycielkę, która w osobnej izbie dziewczętom nauki udzielać będzie, gdy ta liczba dojdzie do 160, należy mianować drugiego nauczyciela i w tym stosunku dalej trzeciego, lub według okoliczności urządzić osobną szkołę żeńską. Wolno jednakże gminie podnieść w swej szkole liczbę nauczycieli po za ten wymiar, byleby na siebie przyjęła obowiązek opędzania z własnych środków ztąd wynikającej zwyżki nakładu.

Wnioskodawca

X. Szczęsny Buchwald.

X. Wierzchleyski Arcybiskup, X. A. Dunajewski Biskup krakowski, X. Kowalski, Ig. Łukasiewicz, St. Tarnowski, X. Sawa, X. Kitrys, Zatorski, Max, Aug. Gorayski, Zborowski, Buszyński, Then, Torosiewicz, Męciński, Franciszek Jasiński, Józef Jasiński.

L. 369/S.

Alegat. 81.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej w przedmiocie budowy gmachu na pomieszczenie Wysokiego Sejmu i biór Wydziału krajowego.

Komisya administracyjna mając sobie polecone do zbadania sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie budowy gmachu na pomieszczenie Sejmu i biór Wydziału krajowego, nie może poprzestać na sprawdzeniu cyfr zestawionych i wniosku, aby Wysoki Sejm przyjął sprawozdanie do wiadomości, ale ma sobie za obowiązek nie tylko jak najściślej sprawdzić i ocenić roboty, osądzić jak dalece Wydział pod względem artystycznym i technicznym trzymał się wskazówek Sejmu, przekonać się, czy oszczędność panowała przy tak wielkiej fabryce; ale nadto przybliżenie obrachować, czy reszta funduszu, którym Sejm wyposażył fabrykę, wystarczy, aby dzieło doprowadzić do skutku bez nowych dla kraju ciężarów. Z góry w obec obaw, jakie panują i zarzutów, jakie powstać mogą, komisya oświadcza, iż zgoła dziś nie wchodzi ani wchodzić będzie w rozbiór pytania, czy fabryka była na czasie albo nie, czy fundusz wykazany Sejmowi w r. 1877 był idealny albo rzeczywisty, czy stanowił dla Wydziału kapitał obrotowy, którym jedynie mógł się posługiwać: wszystkie te pytania zapewne bardzo ważne nie wchodzą w zakres działania komisyi, która jedynie badała i referować będzie:

1. Czy Wydział artystycznie i technicznie zadość uczynił poleceniom Sejmu.
2. Czy i dla czego przekroczył niektóre pozycye.
3. Czy przy tych robotach zachował należytą oszczędność.
4. Jak się ma pozostałość funduszu, którym fabrykę gmachu wyposażono do robót, które muszą być wykonane, aby gmach uznać za wykończony, a do przyjęcia Sejmu i Wydziału zdatny.

Ad I. Komisya udawszy się na grunt i zwiedziwszy całą budowę gmachu aż do najmniejszych szczegółów, przekonała się: *a)* że nie podobna było więcej w tak krótkim czasie zrobić i że jest uzasadniona nadzieja i nawet pewność, że gmach cały stosownie do życzenia Sejmu będzie gotowym na dzień 1. Sierpnia 1881 roku; *b)* że stan obecny fabryki zupełnie zgodny ze sprawozdaniem Wydziału pod liczbą A, tak co do robót wykonanych, jak i wykonać się mających.

Ad II. Wydział przekroczył w istocie niektóre pozycye kosztorysu, ale przekroczyć je musiał, wykonywując albo wprost albo pośrednio wysokiej Izby rozkazy: żadnego z tych przekroczeń żałować nie przyjdzie, każde było konieczne, a opłaci się trwałością budynku, albo świadectwem o dobrym epoki naszej smaku.

Ad III. Pomiędzy powodami, które skłoniły Sejm w 1877. roku do zarządzenia rozpoczęcia robót, było częściowe bezrobocie, a ztąd niższe ceny materyału i robotnika. Jakkolwiek rozpoczęcie tak wielkiej jak gmach fabryki, wpłynęło na podniesienie cen przeciętnych, to jednak stosunkowo komisya uważa je za dosyć niskie. Oddając sprawiedliwość co do tego Wydziałowi i zarządowi fabryki, nie może jednak zdać sobie sprawy, czemu na gzymsy i ozdoby zamiast cegły gzymsowej wytłaczanej fabrycznie maszyną, przecinano każdą cegłę młotkiem z niemałą stratą czasu, kosztu i materyału. Mimo tego szczegółu, który nie uszedł oka komisyi, czuć w całym zarządzie pewną sprężystość i moralny nastrój, który oszczędności jest najlepszą rękojmią. Wysoki Sejm przekona się niżej w cyfrach, czy ta oszczędność była dostateczną i skuteczną.

Wysoka Izba przypomnieć sobie raczy, że przyjmując plany p. Hochbergera, komisya wniosła odmiany przyjęte przez Wys. Sejm, mianowicie: użycie blachy cynkowanej na pokrycie; podwyższenie pierwszego i drugiego piętra o 25 ctm.; podwyższenie budynków w cokole; zmiana gzymsu cynkowego na kamienny, powiększenie okien 2go piętra, schody kamienne strychowe. Roboty te dodatkowe kosztowały jak zobaczymy 44,160 zł., ale zaprawdę nigdy pieniądz lepiej użyty nie był. Bez tych odmian budynek perspektywicznie na przeciw wznoszącego się gruntu Jezuickiego ogrodu, byłby żadnego nie robił wrażenia: gorszącym by też było użycie cynku na gzymsy. Można zgoła nie budować, ale bezcześcić piękne kształty podłym materyałem, ubliżałoby godności kraju.

Sejm oddał nadzór robót komitetowi artystyczno-technicznemu i upoważnił go, czy do odmian czy dodatków nie objętych kosztorysem; w ślad poleceń komitetu dano rynny skrzynkowe, tragarze żelazne, balustradę kamienną, odrenowano budynek i dano gzyms od ulicy Kościuszki, który zaprawdę duszę każdego znawcy radością przejąć musi.

Ad. IV. Odpowiedź na pytanie co do stosunku, jaki zachodzi pomiędzy pozostałym funduszem, wykazanym w sprawozdaniu tak z działu na budowę jak i na administracyą w sumie 253,689 zł. na dniu 15. Maja r. b., a robotami, które koniecznie muszą być wykonane, aby gmach był oddany na publiczny użytek, jest niesłychanie trudną, bo ostatnie wykończenie gotuje nieraz niespodzianki nawet dla wytrawnych architektów. Zważając jednak, że niektóre roboty ziemne i rzeźbiarskie kosztorysu nie przekroczyły, nawet przedstawiają oszczędność, że na rachunek inny znacznie już forszusowano, można dzielić nadzieje Wydziału, że koszta fabryki o ile w szczegółach preliminowano przeznaczonym funduszem pokryte zostaną. Aby jednak Wysokiego Sejmu niezostawiać w niepewności, komisya porównawszy z pozycyami kosztorysu kwoty na rachunek już wydane, należytości pozostające sumuje, a te jako mniej więcej pewne do wypłaty posłużą za podstawę do przybliżonego rachunku.

Roboty ziemne:

Preliminowano . . .		8.161 zł.		
wydano . .	6.713 zł.			
w przybliżeniu do wydania .	500 „			
Razem .	7.213 „			
Oszczędność .			948 zł.	

Roboty murarskie (objęte 12. pozycyami:)

Preliminowano . . .		424.000 zł.		
wydano . .	402.659 zł.			
w przybliżeniu do wydania .	81.341 „			
Razem .	484.000 „			
Przekroczono				64.000 zł.
Do przeniesienia			948 zł.	64.000 zł.

		Z przeniesienia	948 zł.	64.000 zł.
Roboty kamieniarskie:				
Preliminowano . . .		91.807 zł.		
wydano . .	87.032 zł.			
do wypłaty . . .	7.500 „			
	Razem .	94.532 „		
		Przekroczono		2.725 zł.
Roboty rzeźbiarskie w ogóle:				
Preliminowano		118.868 zł.		
wydano . . .	47.127 zł.			
do wydania . . .	51.222 „			
	Razem .	98.349 „		
		Oszczędność .	20.519 zł.	
Roboty ciesielskie:				
Preliminowano		27.725 zł.		
wydano . . .	27.407 zł.			
do wydania . . .	6.678 „			
	Razem .	54.085 „		
		Przekroczono		6.360 zł.
Roboty stolarskie:				
Preliminowano		54.276 zł.		
wydano . . .	20.153 zł.			
do wydania . . .	32.154 „			
	Razem .	52.307 „		
		Oszczędność .	1.969 zł.	
Roboty ślusarskie i konstrukcye żelaza:				
Preliminowano		89.589 zł.		
wydano . . .	65.801 zł.			
do wydania . . .	27.068 „			
	Razem .	92.869 „		
		Przekroczono		3.280 zł.
Roboty blacharskie:				
Preliminowano . . . :		28.144 zł.		
wydano . . .	20.597 zł.			
do wydania . . .	19.200 „			
	Razem .	39.797 „		
		Przekroczono		11.653 zł.
		Do przeniesienia	23.436 zł.	88.018 zł.

	Z przeniesienia	23.436 zł.	88.018 zł.
Roboty lakiernicze:			
Preliminowano	4.760 zł.		
wydano . . .	500 zł.		
do wydania . . .	4.800 „		
Razem .	5.300 „		
Przekroczono			540 zł.
Roboty szklarskie:			
Preliminowano	13.937 zł.		
wydano . . .	6.029 zł.		
do wydania . . .	6.226 „		
Razem .	12.255 „		
Oszczędność .		1.682 zł.	
Pompowanie wody:			
Preliminowano	1.500 zł.		
wydano . .	3.527 zł.		
Przekroczono			2.027 zł.
Wodociągi, Watterklosety i muszle:			
Preliminowano	16.048 zł.		
wydano . .	5.160 zł.		
do wydania . . .	12.387 „		
Razem .	17.547 „		
Przekroczono			1.500 „
Oświetlenie:			
Preliminowano	20.000 zł.		
do wydania . . .	12.530 „		
Oszczędność .		7.470 zł.	
Roboty nieprzewidziane:			
Preliminowano	21.544 zł.		
wydano . .	25.257 zł.		
do wydania . . .	4.287 „		
Razem .	29.544 „		
Przekroczono			8.000 „
Drenowanie w budynku:			
do wydania			1.300 „
		32.588 zł.	101.385 „
oszczędność na modelach i balustradach		11.765 „	
		44.353 „	44.353 „
W ogóle przekroczono			57.032 zł.

Z powyższego obrachowania okazuje się, że kosztorys przekroczony będzie o sumę 57.032 zł. 56½ ct. Ponieważ zaś roboty dodatkowe polecone przez W. Sejm i uchwalone przez Komitet budowy

wynoszą 59.072, przekroczenie zatem kosztorysu nie powinno być znaczne. Komisya z uwagi, że z dniem 15. maja b. r. stan kredytu budowy wynosił aktywów 236.198, przypuszczalnie zaś, do wykonania gmachu potrzeba będzie jeszcze w ogóle 293.230 zł., wnosi, że koszta fabryki tak jak była dotąd prowadzoną nie przekroczą sumy preliminowanej, albo przekroczą ją o bardzo małą kwotę, mianowicie o koszt nakazanych przez Sejm i Komitet budowy robót — który też musi być nowym pokryty kredytem.

B. Część finansowa.

Dla zrozumienia dokładnego sprawozdania Wydziału krajowego i allegatów, które je objaśniają i usprawiedliwiają, komisya winna przypomnieć, że uchwałą z d. 23. sierpnia 1877. roku Wys. Sejm ustanowił fundusz budowy gmachu sejmowego w sumie 964.000 złr. a na koszta administracyi 50.000 razem 1,014.000 złr. Przeznaczając na uposażenie tego funduszu pozostałość z roku budżetowego 1875. i 76. w kwocie złr. 867.762 wraz z odsetkami, obciążył go równocześnie obowiązkiem pokrycia niedoborów z lat 1876. i 1877., które wraz z kosztami wygotowania planów wynosiły 123.101 złr. Jakkolwiek zatem dotacya pierwiastkowa 867.762 złr. urosła z procentów i dochodów realności do 1,005.301, to jednak od niej należy odtrącić wyżej wzmiankowane 123.101 złr., tak, że fundusz którym Wydział krajowy dysponował wynosi istotnie sumę 882.199 złr., do której doliczywszy należne od Brykczyńskiego 7.144 złr., rozporządzalna suma w ręku Wydziału krajowego była 889.343.

Zachodzi przeto znaczna różnica pomiędzy zawotowaną sumą 1,014.000 złr. a rzetelnym funduszem, którym mógł Wydział dysponować 889.343 zł. Chociażby zatem Wydział nie był przekroczył kosztorysem wyrachowanej a przez Wys. Sejm zawotowanej sumy 1,014.000 złr., to zawsze Wys. Sejm musiałby wyposażyć fabrykę dodatkowo sumą 124.656 złr., i to tłumaczy różnicę jaka zachodzi pomiędzy wykazanym jako stan czynny kredytem w dniu 15. maja b. r. 236.198 złr. a w naturze istniejącym funduszem budowy wykazanym pod tąż datą 129.032 złr.

Konkluzya. Z długiego tego zestawienia cyfr i rozbioru sprawozdania Wydziału okazuje się, że ponieważ pierwiastkowo fundusz na budowę gmachu sejmowego przeznaczony wynosił 1,014.000 złr., na poczet zaś tej sumy Wydział krajowy odebrał tylko 867.762, który jakkolwiek fruktyfikowany i powiększony dochodem z realności nie przeszedł nigdy cyfry 1,005.301 złr., z której na niedobory odeszło 123.101 zł., fundusz przeto budowy gmachu, jeżeli ma być wykończonym, musi być powiększony nową dotacyą wynoszącą 190.873 złr. Komisya miała sobie za obowiązek, jakkolwiek utrudzający przedstawić W. Izbie rachunkowy ten obraz, aby wiedziała, jakie jeszcze na dochodach kraju ciężyć mają wydatki.

Lwów, dnia 24. czerwca 1880.

Przewodniczący:
Bartmański w. r.

Sprawozdawca:
Paweł Popiel w. r.

Z drukarni Anny Wajdowiczowej (pt. Poremby), Lwów, Rynek l. 9.
Pod zarządem Szczęsnego Bednarskiego.

L 370.

Alegat. 82.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnéj

w przedmiocie umeblowania sali sejmowéj i przyległych ubikacyj w nowym gmachu sejmowym.

Komisya administracyjna nie może w swojém sprawozdaniu pominąć uwagi, że Wydział krajowy zarządzając umeblowanie sali sejmowéj bez zezwolenia Sejmu a w rozmiarach i cenach, obciążających tak znacznie budżet krajowy, przestąpił swoje atrybucye —

Zważywszy jednak, że te roboty zostały już zakontraktowane, a tak osoby trzecie nabyły prawa do dotrzymania kontraktu, komisya wnosi:

aby Wysoki Sejm przyjął do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego, raczył uchwalić na pokrycie kosztów urządzenia trybuny i siedzeń w sali sejmowéj, przez Wydział krajowy już zamówionych, kredyt dodatkowy w sumie 13.261 zł. 40 ct. a. w.

Lwów dnia 24. czerwca 1880.

Przewodniczący
Grocholski w. r.

Sprawozdawca
Paweł Popiel w. r.

Alegat. 83.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego za rok 1878.

Wysoki Sejmie!

Przekazane komisyi budżetowéj zamknięcie rachunku funduszu propinacyjnego obejmuje okres czasu od 15 lutego do końca grudnia 1878. — Jakkolwiek bowiem ustawa o zniesieniu prawa propinacyi weszła w życie dopiero z dniem 1 kwietnia 1878, to iednak niektóre opłaty na rzecz funduszu propinacyjnego już w lutym 1878 wpłynęły.

Dochody rzeczywiste funduszu propinacyjnego wynosiły w powyższym okresie łączną sumę . . . . . 172.306 złr. 76½ ct.

Wydatki zaś wynosiły (na płace urzędników i dyurnistów, druki itd.) łączną kwotę . . . . . 3.583 „ 11 „

Nadwyżka dochodów więc wynosi . . . . . 168.723 „ 65½ „

z któréj to nadwyżki zakupił Wydział krajowy 5% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego w nominalnéj wartości 175.200 złr. za sumę 150.634 „ 35 „

reszta zaś dochodów w kwocie . . . . . 18.089 „ 30½ „

pozostała z końcem roku 1878 w gotówce w kasie krajowéj.

Suma należytości funduszu propinacyjnego w r. 1878 wynosiła . . . 289.387 „ 31½ „

pozostała zatem z końcem roku 1878 zaległość . . . . . 117.080 „ 55 „

Najważniejszem źródłem dochodów funduszu propinacyjnego są zawarte w rubryce I. opłaty od szynkarzy. Należytość z tego tytułu wynosiła po koniec roku 1878 sumę . . . . . 267.208 „ 21½ „

uiszczono zaś . . . . . 167.548 „ 51½ „

pozostała zatem zaległość . . . . . 99.657 złr. 70 ct.

czyli 33% należytości.

Komisya budżetowa, badając szczegółowy wykaz opłat od szynkarzy pobieranych, zestawiony według powiatów, przekonała się, że zaległości te w niektórych powiatach są nader znaczne, w innych znów niewielka tylko stosunkowo część należytości z końcem r. 1878, do uiszczenia pozostała.

Podczas gdy ogólna suma zaległości z tytułu opłat od szynkarzy w całym kraju, jak wyżéj wpomnieliśmy, wynosi 33% ogólnéj sumy tych należytości, widzimy ogromne pod tym względem różnice pomiędzy poszczególnymi powiatami.

I tak n. p. wynosiły te zaległości z końcem roku 1878

	w powiecie Krakowskim	1610	złr. czyli	55%	należytości
	„ Chrzanowskim	5944	„ „	59%	„
	„ Bobreckim	1418	„ „	60%	„
	„ Kołomyjskim	4041	„ „	63%	„
	„ Myślenickim	1442	„ „	67%	„
	„ Stryjskim	2893	„ „	71%	„
	„ Kałuskim	2004	„ „	80%	„
	„ Lwowskim	2818	„ „	87%	„
	„ Skałackim	3716	„ „	88%	„
najwięcéj zaś	„ Buczackim	6504	„ „	90%	„

podczas gdy w innych powiatach mała tylko część należytości zalegała, jak n. p.

	w powiecie Jaworowskim	538	złr. czyli	18%	należytości
	„ Przemyślańskim	712	„ „	1.%	„
	„ Wielickim	591	„ „	17%	„
	„ Łańcuckim	679	„ „	16%	„
	„ Wadowickim	685	„ „	15%	„
	„ Stanisławowskim	1079	„ „	14%	„
	„ Sanockim	411	„ „	12%	„
	„ Rawskim	568	„ „	11%	„
	„ Czortkowskim	241	„ „	10%	„
najmniéj	„ Rzeszowskim	200	„ „	4%	„

Komisya nie może pominąć uwagi, że tak wielkie różnice co do zaległości powyższych nie mogłyby zachodzić, gdyby postępowanie władz przy ściąganiu należytości we wszystkich powiatach było równie energicznem.

Wydział krajowy udawał się w tym względzie do c. k. Namiestnictwa o wydanie stosownych poleceń, aby zaległości jak najspieszniéj ściągnięte zostały. Wezwanie to było wprawdzie o tyle skutecznem, iż stosunek zaległości do należytości funduszu propinacyjnego zmienił się cokolwiek w roku 1879 na korzyść funduszu *), lecz mimo tego zaległości są tak znaczne, a szkoda ztąd wynikająca dla funduszu propinacyjnego tak dotkliwa, że komisya uważała jako niezbędne przedstawić Wysokiemu Sejmowi rezolucyę względem wezwania c. k. Rządu o energiczniejsze ściąganie wspomnianych należytości.

W rubryce II. dochodów (jednorazowe opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni) wpłynęła w roku 1878 kwota 200 złr. a pozostała zaległość 100 złr.

*) Według zestawienia rachunków funduszu propinacyjnego za rok 1879 (urzędownie jeszcze nie przedłożonego) wynosiła suma należytości z końcem roku (włącznie z zaległością z roku 1878 pozostałą) sumę 423.908 złr. 88 ct.
uiszczenie zaś 303.6.3 „ 83½ „
zaległość więc z końcem r. 1879 120.278 „ 4½ „
czyli 28%.

Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych, stanowiące rubrykę III. dochodów w bardzo małéj tylko kwocie w roku 1878 rzeczywiście uiszczone zostały, gdyż z ogólnéj sumy należytości z tego tytułu, wynoszącéj 18.240 złr. 81 ct. tylko 929 złr. 60 ct. azatem około 5% sumy nałożonych grzywn wpłynęło, reszta zaś do 95% wynosząca jako zaległość wykazaną została.

Komisya budżetowa wnosi zatem

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Zamknięcie rachunku funduszu propinacyjnego za rok 1878, przedłożone przez Wydział krajowy, przyjmuje Sejm do wiadomości.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd o wydanie stosownych poleceń c. k. władzom administracyjnym i skarbowym, aby należytości na rzecz funduszu propinacyjnego przypadające jak najenergiczniéj ściągano.

Lwów dnia 1 lipca 1880.

Przewodniczący:

H. Wodzicki.

Sprawozdawca:

Dr. Skałkowski.

L. 513/8.

Alegat. 84.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu szkół rolniczych w Dublanach.

Wysoki Sejmie!

Szczegółowy preliminarz krajowych szkół rolniczych w Dublanach na rok 1880 przedłożony przez Wydział krajowy jako alegat do preliminarza funduszu krajowego Rubr. VII poz. 67 wydatków i Rubr. IX poz. 21 i 22 dochodów, opiera się głównie na etacie osób i płac grona nauczycielskiego uchwalonym przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8 Kwietnia 1876 a uzupełnionym uchwałą wysokiego Sejmu z dnia 10 Września 1878, dalej na budżecie tychże szkół uchwalonym przez wysoki Sejm na rok 1879. Również Wydział krajowy uwzględnił w preliminarzu na rok 1880 wynik zamknięcia rachunków szkół Dublańskich z r. 1878, t. j. pierwszego roku, w którym szkoły te zostawały pod zarządem Wydziału krajowego.

Co do Rubr. V wydatków szkoły wyższej, podwyższając w preliminarzu na rok 1880 wydatki zwyczajne, na potrzeby naukowe i wstawiając nadto w preliminarzu znaczniejszą kwotę jako wydatek nadzwyczajny na wspomnione potrzeby, Wydział krajowy miał na uwadze cel szkoły wytknięty §. 5. statutu organizacyjnego a opiewający: „Celem krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach“ jest wykształcenie naukowe przyszłych właścicieli, dzierżawców i administratorów większych posiadłości ziemskich, na samodzielnych gospodarzy wiejskich.

Wobec powyższego zadania nie ulega wątpliwości, iż szkoła rolnicza w Dublanach, powinna dostarczyć uczniom środków do gruntownego wykształcenia się w naukach dla rolnictwa

podstawowych t. j. w naukach przyrodniczych, których wykład wtedy jedynie może osiągnąć skutek pożądany, jeżeli go wspierają demonstracye i ćwiczenia z użyciem odpowiednich środków naukowych.

Z tych to powodów komisya budżetowa zamierzone przez Wydział krajowy uzupełnienie środków naukowych dla szkoły wyższej, musiała uznać za usprawiedliwione a to tembardziej, że jak to sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 25 Maja t. r. L. W. 15.044 wykazuje z przedłożonego przez kolegium profesorów Dublańskich wykazu środków naukowych, Kuratorya tylko te przedmioty uwzględniła, które się okazały niezbędnie potrzebnemi.

Co się tyczy szczegółów przedłożonego przez Wydział krajowy preliminarza szkół Dublańskich na rok 1880, to komisya budżetowa po ścisłem zbadaniu rzeczy doszła do następnych rezultatów.

A. Wyższa szkoła rolnicza.

Wydatki.

Rubr. I. „Plan profesorów i docentów“ preliminuje Wydział krajowy 14.840 zł. t. j. o 800 zł. wyżej niż w budżecie na r. 1879 a mianowicie:

Poz.	1.	Profesor fachowy zarazem Dyrektor zgodnie z etatem	2.360 zł.
„	2.	Sześciu profesorów fachowych po 1.440 zł. zgodnie z etatem . . . . . (t. j. o 600 zł. wyżej niż w budżecie w r. 1879, w którym preliminowano płacę jednego z profesorów tylko na 7 miesięcy).	8.640 „
„	3.	Dwóch adjunktów po 800 zł. zgodnie z etatem .	1.600 „
„	4.	Docent zoologii na podstawie budżetu na r. 1879	240 „
„	5.	„ weterynaryi na podstawie budżetu na rok 1879	480 „
„	6.	Docent leśnictwa na podstawie budżetu na r. 1879	240 „
„	7.	„ języka polskiego i niemieckiego na podstawie budżetu na rok 1879	360 „
„	8.	Docent historyi i geografii na podstawie budżetu na rok 1879	360 „
„	9.	Docent ustaw rolnych na podstawie budżetu na rok 1879	360 „
„	10.	Docent ogrodnictwa 200 zł. t. j. o 200 zł. więcej niż w budżecie na rok 1879, co Wydział krajowy tem usprawiedliwia, że dla przepisanej statutem organizacyjnym nauki ogrodnictwa w gronie obecnych profesorów i docentów, nie ma kwalifikującego się do tego przedmiotu nauczyciela, że przeto należy ustanowić osobnego docenta ogrodnictwa.	

Z uwagi jednak, że docent ten ustanowionym być może dopiero od początku roku szkolnego preliminuje komisya budżetowa płacę jego tylko na trzy miesiące w kwocie . . . . . 50 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm uchwalić raczy na wydatki w Rubr. I. kwotę . . . . 14.690 „

Rubr. II. „Inne płace“ preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na rok 1879 kwotę 600 zł., a mianowicie:

Poz. 11. Lekarz zakładowy . . . . . 300 „

„ 12. Kapelan . . . . . 300 „

Komisya budżetowa wnosi, Wysoki Sejm raczy uchwalić na wydatki:

w Rubr. II. kwotę . . . . . 600 zł.

Rubryka III. Poz. 13. Zasługi, pisarz dyrekcyi zgodnie z budżetem na rok 1879 . . . . . 480 „

Poz, 14. Sługa szkolny . . . . . 240 „

„ 15. Stróż domowy . . . . . 210 „

„ 16. Usługa dla uczniów tj. o 480 zł. więcej niż w budżecie na rok 1879 co się usprawiedliwia tem, że dla ścisłości rachunków, wstawiono także wydatek na usługę który pokrywają osobno na ten cel od uczniów pobierane opłaty (jak rubr. III., poz. 7. dochodów). . 480 „

„ 17. Pasiecznik i dozorca pola zgodnie z budżetem na rok 1879 . . . . . 180 „

Komisya wnosi przeto Wysoki Sejm raczy uchwalić na: wydatki w rubr. III. . . . . 15.90 „

Rubr. IV. „Koszta administracyjne“ Preliminuje Wydział krajowy, w wydatkach zwyczajnych 3.205 zł. tj. o 570 zł. więcej, niż w budżecie na r. 1879 a w wydatkach nadzwyczajnych 50 zł. tj. o 1620 zł. mniej, niż w budżecie roku 1879 w ogóle preliminuje Wydział krajowy 3255 zł. tj. o 1.050 zł. mniej niż w budżecie na rok 1879 a mianowicie:

a) w wydatkach zwyczajnych:

Poz. 18. „Zarząd“ tj. o 100 zł. więcej niż w budżecie na rok 1879 . . . . . 280 „
co komisya uznała za usprawiedliwione ze względu na pomnożenie się liczby uczniów i połączone z tem pomnożeniem się czynności kancelaryjnych oraz ze względu na wynik zamknięcia rachunkowego z roku 1878, w którym wydatek na zarząd wynosił 536 zł. 53 ct.

Poz. 19. Opał zgodnie z budżetem na rok 1879 . 600 „

„ 20. Oświetlenie „ „ „ „ . 145 „

„ 21. Utrzymanie budynków „ „ „ . 400 „

*

Poz. 22.	Dziedzińca zgodnie zbudż. na rok 1879 .	50	„
„ 23.	Assekuracyi budynków „ „ „ .	300	„
„ 24.	Płaca kominiarza „ „ „ .	60	„
„ 25.	Sprzęty i ruchomości	120	„

tj. o 70 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879, co komisya uznaje za usprawiedliwione ze względu na pomnożenie się liczby uczniów oraz ze względu na wynik zamknięcia rachunków z roku 1878 w którym wydatek na utrzymanie i uzupełnienie sprzętów wynosił 149 zł. 47 ct.

„ 26.	Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana	1000	„

tj. o 300 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 co się usprawiedliwia tem, że pomimo odebrania folwarku w zarząd kraju okazało się koniecznem utrzymywanie dwóch par koni z powodu zwiększenia się liczby docentów ze Lwowa dojeżdżających a dalej ze wzgląd na taniość paszy który wpłynął na obniżenie preliminarza w roku 1879 w roku bieżącem odpada·

Poz. 27.	koszta lustracyi zakładu zgodnie z budżetem na r. 1879	100	zł.
Poz. 28.	koszta nabożeństwa zgod. z bud. na r. 1879 .	50	„
Poz. 29.	apteka i różne inne	100	„

t. j. o 100 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879

Co się usprawiedliwia tem, że fundusz krajowy pokrywa wydatki na lekarstwa dla służby szkolnej, którą w budżecie na r. 1879 osobno nie preliminowano.

Razem na wydatki zwyczajne . . .	3.205	zł.

b) w wydatkach nadzwyczajnych

Poz. 22.	utrzymanie dziedzinca	50	zł.

który to wydatek usprawiedliwia konieczność zrobienia i obsadzenia nowej drogi do nowo zbudowanej kaplicy.

Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy wyznaczyć w Rubr. IV. na wydatki zwyczajne . .	3.205	zł.
na wydatki nadzwyczajne	50	„
Razem kwotę	3.255	„

Rubr. V. „Potrzeby naukowe“ preliminuje Wydział krajowy w wydatkach zwyczajnych 3.890 zł. t. j. o 1.300 więcej niż w roku 1879, w wydatkach nadzwyczajnych 2.450 zł. t. j. o 1.050 zł· więcej niż w budżecie na rok 1879. W ogóle Wydział krajowy preliminuje 6.340 zł. t. j. o 2.080 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 uchwalono a mianowicie:

a) w wydatkach zwyczajnych

Poz. 30. Experymenta przy wykładach . . . . 190 zł.
t. j. o 125 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879. Co się usprawiedliwia tem, że na rok 1879 preliminowano w tej pozycyi tylko dla profesorów rolnictwa, anatomiii, fizyologi, tudzież miernictwa i niwelacyi, zaś na r. 1880 preliminuje się nadto po uzyskaniu odpowiedniego miejsca do urządzenia experymentów dla profesorów: chodowli zwierząt, weterynaryi, botaniki, chemii rolniczej, chemii zwierząt i fizyki po 10 zł. do 25 zł.

Poz. 31. „Zbiory i muzea“
t. j. o 385 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 co się usprawiedliwia tem, że w ciągu r. 1879 kwoty preliminowane poprzednio na utrzymanie i uzupełnienie zbioru botanicznego i mechanicznego okazały się zbyt niskie w skutek czego podwyższono takowe na r. 1880 o 75 zł.

Nadto zaś rozpoczęto tworzyć nowe zbiory, które odtąd stale będą wymagały wydatku na utrzymanie i uzupełnienie a w szczególności:

Zbiór rolniczy	50 zł.
„ hodowlany	160 „
„ mineralogiczny	10 „
„ technologiczny	20 „
„ okazów leśnictwa	10 „
„ „ ogrodniczych	10 „
„ „ weterynaryi	10 „
„ narzędzi mierniczych i matematycznych . .	10 „
„ modeli do budownictwa	10 „
„ dla geografii fizykalnej	10 „
„ okazów melioracyjnych	10 „
Razem . .	385 zł.

Poz. 32. Laboratorya . . . . . 950 zł.
t. j. o 350 zł więcej niż w budżecie na r. 1879 co się usprawiedliwia tem, że kwotę preliminowaną poprzednio na laboratoryum rolniczo-fizyologiczne, która okazała się zbyt niską, w skutek pomnożenia się liczby uczniów w labaratoryum pracujących musiano podwyższyć na r. 1890 o 150 zł. a nadto preliminowano kwotę 200 zł. na laboratoryum zoologiczne, które dopiero w ciągu r. 1879 powstało.

Poz. 33. Biblioteka i czytelnia . . . . . 395 zł.
t. j. o 50 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 preliminowane na oprawę nowo zakupionych książek.

Poz. 34. Utrzymanie pola doswiadczalnego zgodnie z budżetem na r. 1879 . . . . . 250 „

Poz. 35. Wycieczki naukowe uczniów z profesorem zgodnie z budżetem na r. 1879 . . . 350 zł.

Poz. 36.	Utrzymanie i uzupełnienie pasieki . . . t. j. o trzydzieści zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 — dla ścisłości rachunków dodano do kwoty dochodu preliminowanego na rok 1879 (p. R. IV. poz 8 dochodu.)		30 zł.
Poz. 38.	Ogród . . . . . t. j. o 90 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 co się usprawiedliwia okolicznością, iż musiano podwyższyć o 40 zł. płacę ogrodnika i wstawiono na 1880 r. nowy wydatek na ogród ważywny w kwocie 50 zł. (Obydwa te wydatki znajdują pokrycie w nowej pozycyi dochodów) (R. V. p. 9) w kwocie 250 zł. tak, że ogólny wydatek preliminowany na r. 1880 jest po potrąceniu dochodu o 160 zł. mniejszy od kwoty wstawionej w budżet na r. 1879.		800 „
	Razem w wydatkach zwyczajnych .		3.890 „
B)	W wydatkach nadzwyczajnych		
Poz. 31.	Zbiory i muzea		1.260 „
„ 32.	Laboratorya		690 „
„ 33.	Biblioteka i czytelnia . . . . . Ze względów na wstępie przytoczonych wydatki te, t. j. w poz. 31, 32, 33 komisya budżetowa uznała za usprawiedliwione.		300 „
Poz. 37.	Ogród . . . . . Usprawiedliwione koniecznością naprawy szklarni i sprawienia narzędzi ogrodowych.		200 „
	Razem w wydatkach nadzwyczajnych .		2.450 „
	Komisya budżetowa wnosi przeto: Wysoki Sejm raczy wyznaczyć w R. V. na wydatki zwyczajne kwotę . .		3.890 „
	na wydatki nadzwyczajne		2.450 „
	Razem		6.340 zł.

Zestawienie wydatków.

Rubr.	I.	1.469 zł.
„	II.	600 „
„	III.	1.590 „
„	IV.	3.255 „
„	V.	6.340 „
Suma wydatków		26.475 „

Dochody.

Rubr. I.	(poz. I.)	Subwencya z c. k. Skarbu państwa . . . t. j. 1.500 zł. mniej niż w roku 1879, a to w skutek iż z całej subwencyi 7.000 zł. Ministerstwo rolnictwa przeznaczyło na szkołę niższą 1.500 zł. które też umieszczone zostały w dochodach szkoły niższej (poz. R. I. poz. I. Szkoły niższej.)	5.500 zł

Rubr. II.	poz. 2.	„Subwencya z funduszu kultury krajowej“, preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem z r. 1879	5.000 zł.
Rubr. III.	poz. 3.	Opłaty od uczniów, „wpisowe“ od 60 uczniów t. j. o 50 zł. więcej jak 1879 w skutek zwiększonej liczby uczniów	300 „
	Poz. 4.	Czesne	2.625 „
		t. j. o 500 zł. więcej niż w budżecie na 1879, co również się usprawiedliwia zwiększoną liczbę uczniów.	
	Poz. 5.	Za pomieszkanie zgodnie z budżetem na rok 1879 Wydział krajowy preliminuje 1000 zł.; zdaniem komisyi budżetowej jednak kwota ta powinna być wykreśloną z preliminarza, ponieważ od początku r. 1880, żaden uczeń szkoły wyższej nie mieszka i mieszkać nie może w zakładzie dla braku miejsca.	
	Poz. 6.	Na bibliotekę od 60 uczniów po 2 zł. . .	120 zł.
		t. j. 120 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879 wstawione tu dla ścisłości rachunkowej, albowiem takowe od uczniów są pobierane.	
	Poz. 7.	Na usługę dla uczniów	480 zł.
		t. j. o 480 zł. więcej niż w budżecie z r. 1879 (pozycya korelatywna z wydatkami Rub. III poz. 16.)	
Rubr. IV.	Poz. 8.	Dochód z pasieki preliminuje Wydział krajowy .	230 zł.
		t. j. o 30 zł. więcej niż w budżecie na rok 1879 co się usprawiedliwia jak wyjaśnienia do Rub. V. poz. 36 wydatków.	
Rubr. V.	Poz. 9.	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	250 zł.
		t. j. o 250 zł. więcej niż w budżecie za r. 1879 co się usprawiedliwia tem, że w r. 1880 spodziewać się należy ze sprzedaży płodów dochodu, na który w r. 1879 ze względu na ówczesny stan ogrodu i pola doświadczalnego liczyć nie było można	
		Komisya budżetowa wnosi przeto: Wysoki sejm raczy dochody szkoły wyższej w r. 1880 uchwalić w kwocie	14 505 zł.

B. Szkoła niższa.

Wydatki.

Rubr. I.		Płace nauczycieli preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na rok 1879, a mianowicie:	
	Poz. 1.	Nauczyciel fachowy zgodnie z etatem . .	920 zł.
	„ 2.	„ pomocniczy „ „ . .	600 „

Poz. 3.	Docent weterynaryi zgodnie z etatem . .		150 zł.
„ 4.	Katecheta „ „ . .		200 „
„ 5.	Nauczyciel, dozorca robót ręcznych preliminuje Wydział krajowy zgodnie z etatem 240 zł.		

Z uwagi jednak, że wskutek podwojenia się liczby uczniów szkoły niższej w r. szkolnym 1879/80 okazała się potrzeba ustanowienia drugiego dozorcy robót ręcznych, który też podług sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 25 Maja 1880 L. 15.044 już od połowy roku bieżącego jest czynny i pobiera taką samą płacę jak dozorca pierwszy, należy preliminować dla drugiego dozorcy płacę na $10^1/_2$ miesięcy t. j. 210 zł. razem więc . . . . . 450 „

Komisya budżetowa wnosi przeto: Wysoki Sejm raczy wyznaczyć wydatki na Rubr. I. . . . . 2.320 zł.

Rubr. II. Koszta administracyjne preliminuje Wydział krajowy 580 zł. zgodnie z budżetem w r. 1879 a mianowicie:

Poz. 6.	Zarząd	260 „
„ 7.	Opał i oświetlenie	120 „
„ 8.	Utrzymanie budynku szkolnego, mobiliów, asekuracyi i kominiarza	200 „

Komisya budżetowa wnosi przeto:
Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w Rubr. II. 580 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów preliminuje Wydział krajowy 2.700 zł. t. j. o 2.700 zł. więcej niż w budżecie na r. 1879. Szkoła niższa jest od początku założenia swego internatem, w którym uczniowie otrzymują pożywienie i odzież. Na pokrycie utrzymania szkoły niższej służyły zawsze przedewszystkiem opłaty składane za niektórych uczniów, oraz datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych na ten cel przeznaczane, dalej zarobek uczniów za płacą na folwarku a wreszcie coroczna subwencya z funduszu krajowego w kwocie 1.000 zł. przeznaczona na stypendya dla uczniów szkoły niższej por. Budżet funduszu krajowego na rok 1879. Rubr. VII. poz. 82 wydatków. O ile zaś fundusze ze źródeł powyższych uzyskane na pokrycie kosztów utrzymania nie wystarczały, pokrywało koszta te dawniej c. k. galicyjskie Towarzystwo gospodarskie, a w latach 1878 i 1879 fundusz krajowy. W takim stanie rzeczy należy uważać za usprawiedliwione, że Wydział krajowy nową tę rubrykę wprowadził do preliminarza szkoły niższej dla ścisłości rachunkowej. Co się tyczy jednakże kwoty preliminowanej, to takowa okazuje się za małą, ponieważ szkoła niższa liczy od roku szkolnego 1879 na 1880, nie 15. uczniów jak przypuszczał Wydział krajowy układając preliminarz, ale 28. uczniów.

Komisya budżetowa ubolewając iż Wydział krajowy w dalszej konsekwencyi, i tutaj nie pozostał wiernym zasadzie ścisłości rachunkowej, znajduje, iż preliminować wypada na:

Poz. 9. Stołowanie 28 uczniów po 120 zł. . . . 3.360 zł.
„ 10. Odzież i pranie 28 uczniów po 60 zł. . . 1.680 „
Komisya wnosi przeto: Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w Rubr. III. . . . . 5.040 „

Rubr. IV. „Potrzeby naukowe“ preliminuje Wydział krajowy 430 zł. zgodnie z budżetem na r. 1879, a mianowicie:

Poz. 11. Zaprzęgi do demonstracyi . . . . 140 „
„ 12. Potrzeby do pisania i nauki uczniów . . 60 „
„ 13. Przykupno zwierząt do sekcyi . . . 30 „
„ 14. Przykupno machin i narzędzi . . . 200 „
Komisya budżetowa wnosi przeto:
Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w Rubr. IV. 430 „

Zestawienie wydatków Rubr. I. 2320 złr.
„ „ „ II. 580 „
„ „ „ III. 5040 „
„ „ „ IV. 430 „
Suma wydatku . . 8370 złr.

D o c h o d y.

Rubr. I. Poz. I. Subwencya z ces. król. skarbu państwa preliminuje Wydział krajowy . . . . . 1.500 zł.
t. j. o 1.500 zł. więcej niż w budżecie na rok 1879 co się usprawiedliwia jak wyżej Rubr. I. poz. I. dochodów szkoły wyższej.

Rubr. II. Poz. 2. Dodatki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych, przeliminuje Wydział krajowy na 500 zł. t. j. o 500 zł. więcej, niż w budżecie na r. 1879 z powodów wyłuszczonych pod rubr. III. wydatków.
Z uwagi jednak,. że z pomnożeniem się liczby uczniów również zwiększyła się liczba datków i opłat, preliminować należy . . . . . 800 „

Rubr. III. (poz. 3.) „Zarobek uczniów“ preliminuje Wydział krajowy 800 zł. t. j. o 800 zł. więcej, niż w budżecie na rok 1879 z powodów wyłuszczonych pod rub. III. wydatków. Z uwagi jednak, że z pomnożeniem się liczby uczniów zwiększyć się powinna także wysokość zarobku, należy preliminować . 1000 „
Komisya budżetowa wnosi przeto: Wysoki Sejm raczy dochody szkoły niższej w roku 1880 uchwalić na: . . 3360 zł.

Zestawienie wydatków i dochodów szkół obudwóch.

Wydatki szkoły wyższej wynoszą . . .		26.475 zł.
„ „ niższej		8.370 zł
	Razem	34.845 zł.
Dochody szkoły wyższej .	14.505 zł.	
„ „ niższej .	3.300 „	
Razem	17.805 zł.	
Pozostaje przeto do pokrycia z funduszu krajowego . .		17.040 zł.

H. Wodzicki,
przewodniczący.

Roman Michałowski,
sprawozdawca.

L. 91/s. Alegat. 85. 86.

Sprawozdanie komisyi petycyjnéj

o petycyi Maryanny Motykiewicz, wdowy po c. k. asystencie podatkowym Józefie Motykiewiczu, zmarłym w r. 1867, o zapomogę z funduszu krajowego.

Wysoki Sejmie!

Maryanna Motykiewicz, wdowa po ś. p. Józefie Motykiewiczu, c. k. asystencie podatkowym w Gwoździcu, zmarłym w r. 1867 — matka trojga nieletnich dzieci, zamieszkała w Przemyślu — uzyskała pensyę rządową rocznych 140 złr. w. a.

Do wychowania swych dzieci ta szczupła pensya nie wystarcza, więc i dotkliwego doznaje ubóstwa, według załączonego świadectwa.

Dwie córki uczęszczają do seminaryum żeńskiego, syn zaś Emilit ukończył z dobrym postępem 4. klasę wydziałową. Według świadectw wzorowość zachowują.

Z uwagi więc na przykładne życie téj ubogiéj rodziny;

z uwagi, iż sposobiące się córki do zawodu nauczycielskiego, w tym stanie użytecznemi być mogą;

by je do dalszego zachęcić kształcenia się;

Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Udziela się petentce jednorazowa zapomoga z funduszu krajowego w kwocie 60 złr. w. a.“

Lwów dnia 21 czerwca 1880.

Przewodniczący
A. Golejewski w. r.

Sprawozdawca
J. Kitrys w. r.

L. 379/s.

Sprawozdanie

komisyi petycyjnéj o prośbie Przytuliska Polskiego w Wiédniu.

Przytulisko Polskie w Wiedniu prosi o wydzielenie zapomogi z funduszów krajowych. Celem tegoż Towarzystwa jest według załączonych a zatwierdzonych przez Rząd statutów, niesienia pomocy potrzebnym przez Wiédeń przejeżdżającym rodakom, lub téż tamże czasowo zamieszkałym.

Wysoki Sejmie!

Jakkolwiek nie da się zaprzeczyć humanitarny cel Towarzystwa pod nazwą: Przytulisko Polskie w Wiédniu, to jednakże zadaniem Wysokiego Sejmu powinno być wspieranie takich tylko instytucyj, które

przez dłuższy czas swego istnienia okazały, że przyniosły rzeczywisty pożytek dla kraju — gdy daléj Przytulisko Polskie w Wiédniu, założone dopiéro 1 stycznia 1880, zbyt krótko istnieje, ażeby o jego działalności i pożyteczności należyty sąd sobie wyrobić można było, gdy nakoniec prawdziwie pożyteczne instytucye w kraju dla braku potrzebnych funduszów pominięte być muszą,

Komisya petycyjna wnosi:

„Wysoki Sejm raczy dla Przytuliska Polskiego w Wiédniu udzielić jednorazowy datek w kwocie 100 złr. w. a.“

Przewodniczący
A. Golejewski m. p.

Sprawozdawca
A. Dobrzyński m. p.

Alegat. 87.

Sprawozdanie

komisyi petycyjnéj na prośbę Jana Topolnickiego, sądowego opiekuna nieletnich dzieci, po zmarłym Karolu Iwanickim, adjunkcie rachunkowym Wydziału krajowego, o udzielenie daru z łaski dla cztérech sierót na rok 1880 w sumie 148 złr.

Wysoki Sejmie!

Karol Iwanicki, były adjunkt rachunkowy Wydziału krajowego, umarł dnia 21 lutego 1875, żona zaś jego w dniu 5 marca 1875 r., pozostawiając pięcioro nieletnich dzieci bez utrzymania, pomocy i opieki.

Na prośbę p. Jana Topolnickiego, ustanowionego sądowego opiekuna dla pozostałych sierót po Karolu Iwanickim, Wydział krajowy reskryptem z dnia 27 kwietnia 1875 l. 6493 przyznał emeryturę roczną w sumie 175 złr. wal. austr. a gdy ta amerytura na najskromniejsze utrzymanie 5 sierót nie wystarczała, Wysoki Sejm w dniu 29 maja 1875 na rok 1875, uchwalił dodatkowo do téjże emerytury dar z łaski 225 złr., w dniu 17 marca 1876 na rok 1876 już tylko dla cztérech nieletnich sierót 148 złr., zaś dla piątéj sieroty Kamilii, która wiek normalny przekroczyła, jednorazową odprawę tytułem daru z łaski 400 złr.

Następnie na posiedzeniu z dnia 29 sierpnia 1877 na rok 1877, — 145 złr. w. a. i uchwałą z dnia 11 października 1878 na rok 1879 — 148 złr. w. a.

Otóż opiekun nieletnich, p. Jan Topolnicki, o uchwalenie dodatku z łaski w sumie 148 złr. na rok 1880 uprasza, tłómacząc, że bez tego zasiłku emerytury wyznaczonéj, która miesięcznie 14 złr. 58 ct. wynosi, czworo nieletnich dzieci wyżywić, odziać i kształcić jest niepodobna.

Zważywszy, że wymieniona emerytura dla cztérech nieletnich dzieci w sumie 175 złr. na ich wyżywienie, ubranie i kształcenie nie wystarcza i ta okoliczność już przez Wysoki Sejm tylekrotnie uwzględnioną była;

zważywszy, że te sieroty wieku normalnego jeszcze nie przekroczyły, gdyż najstarszy syn Henryk urodził się 14 lutego 1863, a zatém wiek normalny dopiéro w roku 1883 przekroczy;

zważywszy, iż proszący opiekun z poświęceniem i narażeniem własnych fundnszów zajmuje się kształceniem nieletnich i dla uchylenia się od tego ciężaru c. k. Sąd o uwolnienie z opiekuństwa, którego nie uzyskał, upraszał;

zważywszy, że pod opieką p. Topolnickiego zostające sieroty utrzymania, nbrania i pielęgnowania potrzebują, — komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby pozostałym po Karolu Iwanickim, adjunkcie rachunkowym Wydziału krajowego, nieletnim dzieciom, które jeszcze wieku normalnego nie przekroczyły, dodatek do ich emerytury jako dar z łaski na rok 1880 w kwocie 148 złr. na ręce opiekuna p. Jana Topolnickiego udzielił, a to na rachunek rubryki II wydatki zarządu do poz. 29“.

Przewodniczący
A. Golejewski w. r.

Sprawozdawca
Wodziński w. r.

Alegat. 88.

Sprawozdanie

Komisyi petycyjnej o prośbie Antoniny Osińskiej, wdowy po ś. p. Ludwiku Osińskim, kanceliście szpitala św. Łazarza w Krakowie, o stałe zaopatrzenie lub dar z łaski.

Wysoki Sejmie!

Ludwik Osiński służył jako sługa i pomocnik kancelaryjny, później jako kancelista lat 27 przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie, zmarł 27 stycznia 1874. Gdy jednak nie wysłużył 10 lat na posadzie systemizowanej. kancelisty, do której prawo emerytury lub prowizyi jest przywiązane, zatem pozostała wdowa takowej nie otrzymała, jeno odprawę jednorazową od Wydziału krajowego do l. 5741 z roku 1874 w kwocie 150 zł. jako $^1/_4$ stałej pensyi, przepisami prawnemi zastrzeżonej, oraz 50 zł. na zaspokojenie pierwszych wydatków po zaszłej śmierci ś. p. Osińskiego.

W skutek prośby petentki do Wys. Sejmu roku 1878, Wydział krajowy, załatwiając przekazane petycye, odezwą z dnia 2 listopada 1878 roku l. 52.864 do głównego urzędu podatkowego w Krakowie uwzględnił takową, polecając wypłatę 100 zł. jako zapomogę dla p. Antoniny Osińskiej.

Komisya petycyjna wnosi: ze względu tyloletniej, nienagannej a gorliwej służby zmarłego, oraz udowodnionego wielkiego ubóstwa pozostałej wdowy,

Wysoki Sejm raczy uchwalić: jednorazowy datek dla p. Antoniny Osińskiej w kwocie 100 zł. w. a.

Lwów dnia 23 Czerwca 1880.

Przewodniczący
Golejewski w. r.

Sprawozdawca
Korytowski w. r.

Allegat. 89.

Sprawozdanie

komisyi petycyjnéj o petycyi Towarzystwa „Pań miłosierdzia św. Wincentego á Paulo“ w Przemyślu o wsparcie dla ochrony małych dzieci.

Wysoki Sejmie!

Przełożony Towarzystwa pań miłosierdzia w Przemyślu, ks. Teofil Łękawski, wnosi tę prośbę i załącza w tym celu: 1) ustawę towarzystwa dobroczynności; 2) sprawozdanie z roku 1878, wedle którego było przychodu 16053 złr. 36½ ct„ wydatku zas na budowę ochrony 15815 zł. 16½ ct.; 3) sprawozdanie za 1879 rok, wedle którego było przychodu 928 złr. 29½ ct. rozchodu 736 zł. 76 ct. Jednakowoż cięży na zarządzie budowy dług 4801 złr. 60 ct.; 4) wykaz dzieci w ochronce zaopatrzonych 69.

Ponieważ to towarzystwo dość szczodre dary od dobrodziejów otrzymuje, to jest w położeniu swą działalność rozszerzać i dzieci częścią wiktem, częścią odzieżą zaopatrywać. Komisya nie zapoznaje pożytecznéj działalności tego towarzystwa, mniema jednakowoż, iż ze względu na miejscowe stosunki wypadałoby ograniczać swą działalność w miarę wpływających darów. Jednakowoż ze względu na dobroczynny cel towarzystwa wnosi komisya:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Towarzystwu pań miłosierdzia św. Wincentego à Paulo w Przemyślu, udziela się jednorazowe wsparcie w kwocie 100 złr.“

Lwów, dnia 1 lipca 1880.

Przewodniczący:
Golejewski m. p.

Sprawozdawca:
Ks. Jasinicki.

Alegat. 90.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o petycyi Wydziału Rady powiatowej w Łańcucie o zamienienie w ustawę projektu noweli do ustawy wodnej.

Komisyi administracyjnej przekazaną została petycya Wydziału Rady powiatowej w Łańcucie następującej treści:

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatu Łańcuckiego, przekonawszy się z wnoszonych wielokrotnie skarg i zażaleń o niedostateczności dotychczasowej ustawy wodnej z dnia 14 marca 1875 r., Nr. 38 część XV., postanowiła uchwałą z 5go Stycznia bież. r., uprosić Wysoki Sejm o łaskawe zamienienie w ustawę krajową projektu noweli do ustawy wodnej treści następującej:

O ile postanowienia ustawy wodnej z dnia 14 marca 1875 nie regulują przepisów co do miejscowych stosunków gminnych postanawia się co następuje:

1. Przedmiotem niniejszej ustawy są wody napływowe z deszczu i śniegu pochodzące, na polach, łąkach lub innych rodzajach kultury się zatrzymujące, nie mniej moczary i źródliska nakoniec urządzenia do odpływu lub ścisku tych wód służące jako to: fosy, rowy, kanały, spusty, przeory i t. p.

2. Każden właściciel lub posiadacz gruntu wyżej położonego, ma prawo w celu zabezpieczenia swoich gruntów lub pożytków od szkody z deszczu, śniegu lub źródlisk pochodzącej, zabezpieczać grunta swoje fosami, rowami, kanałami, przeorami czyli tak zwanemi przewodniami, a nadto żądać może od właścicieli gruntów poniżej położonych przepuszczania wody przez grunta tychże to jest przez grunta obce.

3. Jeżeli w celu osuszenia gruntu powyżej leżącego potrzeba dla spustu wody odnowić już istniejące rowy lub przebrać nowe, w takim razie zobowiązani są właściciele ewentualnie posiadaczy gruntów poniżej leżących, oddać potrzebną i odpowiednią na ten cel przestrzeń na gruntach swoich tak, ażeby właściciel powyżej leżącego gruntu mógł swobodnie wykonać wspomnione

urządzenia do odprowadzenia wody niezbędne, a to bezpłatnie natenczas, jeżeli właściciel poniżej leżącego gruntu jest wspólnie interesowany — zaś za wynagrodzeniem przez rzeczoznawców ustanowić się mającem, jeżeli przez takie osuszenie wyłącznie właściciel wyżej położonego gruntu wedle osądzenia rzeczoznawców korzyść odnosi.

4. Koszta osuszenia, wybrania rowów przez grunta sąsiednie poniżej leżące ponosić winien przedewszystkiem właściciel powyżej leżącego gruntu, któren wybrania rowu zażądał, jeżeli jednak przez wybranie rowów i osuszenie mokrej przestrzeni, właściciele poniżej leżących gruntów niewątpliwą korzyść także osiągnąć mają, natenczas koszta te ponosić muszą wspólnie a to w stosunku do osiągniętych korzyści, czyli w stosunku do osuszonej i do kultury uzdolnionej przestrzeni.

5. Na gruntach ornych w kulturze będących woda deszczowa lub śniegowa bruzdami lub tak zwanemi przewodniami odprowadzoną być może na grunta sąsiednie poniżej leżące, albowiem właścicielom tychże pozostaje możność przy uprawie tak się zastosować, ażeby ta woda dalszemi rowkami na położenia niższe bez szkody ściekała.

6. Jeżeli w gminie istnieją płaszczyzny, moczary stanowiące, a pojedyńczy właściciel części tej płaszczyzny jedynie przez wybranie kanału na całej przestrzeni swoją posiadłość względnie parcelę osuszyć może, zgodne zaś porozumienie się wszechstronne do skutku nie doszło — natenczas rozstrzygającą będzie większość głosów, jednak nie w stosunku do osób, lecz w stosunku do przestrzeni gruntowych osuszyć się mających. Jeżeli zatem właściciele większej przestrzeni pewnego moczaru oświadczą się za osuszeniem, natenczas właściciele mniejszej przestrzeni zobowiązani będą oddać bezpłatnie potrzebną przestrzeń na rowy przez ich terytoryum prowadzić się mające, jednakowoż do ponoszenia kosztów zobowiązani nie będą nawet w tym razie, gdyby przez osuszenie istotne korzyści osiągli.

7. Nie wolno właścicielowi ewentualnie posiadaczowi gruntu w celu ochrony własnego gruntu, własnej granicy, brzegu granicznego, brzegu lub drogi wymijać naturalnego ścieku wody i ze szkodą drugiego spuszczać ją w grunt sąsiedni. Również niewolno właścicielowi gruntu poniżej położonego wstrzymywać naturalny ściek wody z gruntu sąsiedniego powyżej leżącego lub dla zaoszczędzenia swojej własności, odwracać wodę sąsiednim gruntem, jeżeli kierunek odpływu przez własne jego terytoryum jest naturalny.

8. W czasie ulewnych deszczów lub w czasie raptownego tajania śniegów nie wolno właścicielowi gruntu wyżej leżącego za pomocą rydla wody sztucznie nagromadzać i na sąsiednie grunta a w szczególe na zasiewy, łąki, ogrody, drogi, brzegi ze szkodą spuszczać wyjąwszy, jeźli na takie spusty urządzone już były rowy lub kanały.

9. Pośredniczenie i rozstrzyganie spraw i sporów co do wypadków powyżej przewidzianych, należy w każdej gminie do Zwierzchności gminnej, Przełożeństwa obszaru dworskiego i trzech zaprzysięgłych z właścicieli gruntowych (członków tej samej gminy) wybranych rzeczoznawców, która to władza po zbadaniu stanu rzeczy wyda natychmiastowe orzeczenie.

Wykonanie orzeczenia należy do tej samej władzy, która je wydała.

Stronie czującej się być uciążoną, przysłuża prawo wniesienia rekursu do powiatowej Władzy politycznej w przeciągu trzech dni, który jednak wykonania wydanego orzeczenia bynajmniej nie wstrzymuje.

Postanowienia których uchwalenia w noweli do ustawy wodnej domaga się Wydział Łańcuckiej Rady powiatowej w ustępach 1 do 9 powyższej petycyi, zawiera już obowiązująca obecnie ustawa wodna z 14 czerwca 1875 r. dzien. u. kr. cz. XV. L. 38. Mianowicie zawierają §§. 4 27 b., 39. 40. 52. 53. tej ustawy przepisy, które choć nie tak szczegółowo rzecz traktują, jak tego żąda Wydział powiatowy Łańcucki znajdują zastosowanie na wszystkie w ustęp. 1 do 6 petycyi wymienione wypadki, a w § 11 ustawy wodnej zawarte postanowienia, obejmująto samo, czego Wydział powiatowy żąda w ustępach 7 i 8 swej petycyi, choć także tylko więcej ogólnikowych wyrazach, gdyż ustawa nie może szczegółowo wyliczac wszystkich możliwych zajść mogących stosunków, lecz zawie-

rać musi więcej ogólnikowe postanowienia, któreby za wszystkie takie wypadki naprzód nawet w szczegółach trudno przewidzieć się dające znalazły zastósowanie.

Przekonawszy się zatem, że postanowienia których uchwalenia w noweli do ustawy wodnej żąda Wydział Rady powiatowej w Łańcucie, zawarte już są w obowiązującej ustawie wodnej, a przekazanie, jak tego żąda tenże Wydział, ingerencyi i prawa rozstrzygania w sprawach i sporach w petycyi poruszonych. Zwierzchnościom gminnym i przełożonym obszarów dworskich przy współudziale znawców nastąpić by nie mogło, albowiem sprzeciwiało by się to postanowieniom ogólnej państwowej ustawy wodnej z dnia która dochodzenie i rozstrzyganie w takich sprawach zastrzega władzom politycznym, stawia komisya administracyjna wniosek

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Nad tą petycyą przechodzi się do porządku dziennego.

Lwów 26 czerwca 1880.

Przewodniczący :
Grocholski.

Sprawozdawca :
Bartmański.

Alegat. 91.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego do l. 38181 r. 1880 w przedmiocie projektu budowy galicyjskiéj kolei transwersalnej.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 29 maja 1876 Wysoki Sejm wezwał c. k. Rząd, aby poczynił kroki potrzebne dla umożliwienia i przyspieszenia budowy kolei z Husiatyna do Stanisławowa lub innego punktu kolei Albrechta i z Zagórza przez Grybów do Żywca.

Otrzymaną dziś w tym przedmiocie odezwę c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 3 lipca r. b. L. 6721 pr. Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi w załączeniu i uprasza:

Wysoki Sejm raczy, ze względu na wnioski w powołanéj odezwie zawarte, wydać dalszą uchwałę w przedmiocie projektu budowy galicyjskiéj kolei transwersalnéj.

We Lwowie, dnia 5 lipca 1880.

Marszałek krajowy:
Ludwik hr. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Władysław hr. Badeni.

L. 6721/pr.

ODEZWA.

Wiadomo, jak dalece powszechném jest życzenie, aby projekt budowy, tak zwanéj transwersalnéj galicyjskiéj drogi żelaznéj, jak najrychléj mógł być zrealizowany. Kolej ta miałaby bezpośrednio połączyć galicyjsko-rossyjską granicę Państwa koło Husiatyna z jednym z punktów kolei północnéj cesarza Ferdynanda koło Żywca, ewentualnie z drogą żelazną koszycko-oderbergską pod Czaczą. W tym celu należałoby wybudować brakujące linie z Husiatyna do Stanisławowa, z Zagórza do Grybowa i z Nowego Sącza do jednego z punktów istniejącéj już sieci dróg żelaznych.

Ponieważ przeprowadzenie tego projektu nader jest ważném dla kraju i dla okolic, przez które nowa koléj przechodziłaby, przeto c. k. Ministerstwo gorąco się tą sprawą zajęło i poleciło mi, reskryptem z dnia 30 czerwca b. r. L. 20303 r. 1879, abym w téj mierze zakomunikował Świetnemu Wydziałowi krajowemu co następuje:

Mimo wielkiéj ekonomicznéj doniosłości nie mógł powyższy projekt dotąd być przeprowadzony, ponieważ już zasadniczo musiało być z góry wykluczone nadanie koncesyi towarzystwu prywatnemu, któreby żądało zagwarantowania dochodów przez Państwo, jak to Państwo uczyniło co do zachodniéj części tych linij kolejowych, na mocy ustawy z dnia 22 kwietnia 1873 L. 60 dz. pr. p.

Nadto stały budowie téj kolei na koszt Państwa względy finansowe na przeszkodzie, a prywatną spekulacyę odstraszały niekorzystne stosunki targu pieniężnego i ryzyko niedostatecznego procentowania się nader znacznego kapitału zakładowego, któryby musiał być włożony w budowę téj kolei.

Dopiero w ostatnich czasach przedstawiły prywatne przedsiębiorstwa, zachęcone korzystniejszém położeniem targu pieniężnego, wnioski co do dostarczenia przynajmniéj znaczniejszéj części kapitałów na budowę brakujących jeszcze części wzmiankowanéj powyżéj linii dróg żelaznych.

I tak Towarzystwo kolei lwowsko-czerniowiecko jasskiéj, oświadczyło swą gotowość wybudowania linii ze Stanisławowa do Husiatyna, jeżeli jéj Państwo zapewni subwencyą w sumie $1^1/_2$ miliona złr., a nadto w najnowszym czasie wystąpiło znane, wszelkiemi kapitałami rozporządzające belgijskie przedsiębiorstwo dróg żelaznych (*Société belge chemins de fer*) z propozycyami, które mają na celu zrealizowanie wspomnianego projektu. Później już wreszcie zapowiedziało także Towarzystwo kolei lwowsko-czerniowiecko-jasskiéj wnioski, zmierzające do wzięcia na siebie budowy kolei transwersalnéj, a względnie brakujących jeszcze przestrzeni.

Biorąc słuszny wzgląd na wielkie ryzyko, z jakiemi bezsprzecznie jest połączony wkład wielkich kapitałów, przedsiębiorstwo kolejowe w mowie będące postawiło wspomniane Towarzystwo belgijskie jako nieodzowny warunek dalszych układów, żądanie, ażeby mu oprócz zwyczajnych uwolnień od

podatków i opłat, jako też oprócz przyznania ułatwień, które zwykle Państwo czyni w podobnych razach, także i sam kraj Galicya zapewnił odpowiednią finansową pomoc, a mianowicie: aby się kraj zobowiązał:

1) Oddać Towarzystwu wszystkie grunta, które będą potrzebne pod trasę kolejową Żywiec-Nowy-Sącz, Grybów-Zagórz i Stanisławów-Husiatyn, tudzież pod budynki kolejowe bez wyjątku i to w przeciągu sześciu miesięcy od czasu wręczenia odnośnych planów co do potrzebnych gruntów;

2) na własny koszt wykończyć wszystkie roboty potrzebne do połączenia i sprostowania gościńców i dróg, które koléj żelazna przetnie, tudzież wybudować wszystkie drogi równoległe do linii kolejowéj, jakoteż drogi dojazdowe do dworców.

W ogóle musi się zatem kraj Galicya zobowiązać, na własny koszt i na własne niebezpieczeństwo urządzić napowrót wszystkie przerwane komunikacye i stworzyć nowe potrzebne drogi. Również winien będzie kraj utrzymywać wszystkie te drogi własnym kosztem. Ponieważ to poparcie finansowe, do którego kraj ma się zobowiązać, jest koniecznym warunkiem dojścia do skutku rzeczonych układów, przeto byłoby bardzo do życzenia, aby Sejmowi daną była sposobność do powzięcia stanowczéj uchwały, co do tych ułatwień finansowych, któreby kraj poczynił, aby rzeczony projekt budowy kolei mógł być urzeczywistniony, a to tak na wypadek udzielenia koncesyi prywatnemu przedsiębiorstwu, jakoteż na możliwy zawsze wypadek wykonania téj budowy na koszt Państwa.

Ze względu, że ułatwienia finansowe dla kolei, o jakie tu chodzi, wkładałyby na kraj pewne ciężary, mogłyby być przyznane tylko w drodze formalnéj ustawy — dość tu wspomnieć o uwolnieniu od dodatków do podatków itd.

Inicyatywę w téj mierze z powodu materyalnych ofiar, jakieby kraj musiał ponieść, musi Rząd pozostawić Świetnéj reprezentacyi kraju, i dlatego nie może wystąpić z przedłożeniem rządowym w tym przedmiocie.

Gdyby taka ustawa o ustępstwach i ułatwieniach na rzecz projektowanej galicyjskiej kolei tranwersalnej miała przyjść do skutku, musiałaby zawierać postanowienia bliżéj określone w załączonym zarysie.

Do wyjaśnienia postanowień tego zarysu mam zaszczyt dodać następujące uwagi:

Postanowienia względem przeprowadzenia układów o wykupno gruntów i o budowę dróg, które *Societe belge des chemins de fer* wysuwa naprzód w swoich propozycyach, i o które przedewszystkiem staraćby się należało, przez organa Świetnego Wydziału krajowego zostało tylko z tego względu zamieszczone w artykule III projektu do ustawy, jako postanowienie alternatywne, ponieważ wobec ścisłego związku podobnych układów i robót z właściwemi pracami około budowy kolei, potrzebne są liczne szczegółowe postanowienia ściśle określające zadania przedsiębiorstwa kolejowego i organów krajowych, aby uniknąć możliwych sporów i zawikłań, te postanowienia zaś nie mogą stanowić przedmiotu ustawy, ale raczéj nadają się do osobnych układów.

Postanowienie art II, l. 2, lit. *b*) o obowiązkach budowy i utrzymywania wymienionych tam środków komunikacyjnych mają przedewszystkiem na celu, wyrazić, że fundusz krajowy nie byłby obowiązany zastępywać tych interesantów, którzy na mocy prawa, albo osobnych tytułów prawnych są obowiązani do budowy lub utrzymywania dróg, ale tylko przedsiębiorstwa kolejowe, a to ostatnie i w tym razie, gdyby takowe prawnie (przedewszystkiem na podstawie ewentualnie wydać się mającéj

ustawy dla Galicyi o dojazdach do dróg żelaznych) do budowy i utrzymywania odnośnych środków komunikacyjnych było obowiązane.

Świetny Wydział krajowy raczy przedmiot niniejszy w formie, jaką uzna za stosowną, podać do wiadomości Wysokiego Sejmu, a w swoim czasie zawiadomić mnie o rezultacie.

We Lwowie dnia 3 Lipca 1880.

Potocki w. r.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księztwem Krakowskiém o ustępstwach i ułatwieniach na rzecz projektowanéj galicyjskiéj kolei transwersalnéj.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiém Księztwem Krakowskiém, postanawiam co następuje:

Art. I.

W celu przeprowadzenia budowy linij częściowych tak zwanéj galicyjskiéj kolei transwersalnéj, a mianowicie:

a) Husiatyn-Stanisławów;

b) Zagórz-Grybów;

c) Nowy Sącz-Żywiec — ewentualnie przedłużeniu jéj do granicy kraju i poprowadzenia odnogi do Krakowa (Podgórza) przyznaje się te ułatwienia, które niniejsza Ustawa postanawia, bez względu na to, czy budowa której linii częściowéj przeprowadzoną będzie przez prywatne przedsiębiorstwo, czy téż przez Państwo.

Art. II.

1) Wymienionym w artykule I liniom kolejowym przyznaje się na czas, na jaki służy im prawne uwolnienie od opłaty podatku dochodowego, lub téż od w przyszłości wprowadzić się mającego podatku państwowego, uwolnienie od wszystkich jakiegokolwiek rodzaju danin, które na mocy ustaw krajowych, na cele gminne, powiatowe lub krajowe już są ustanowione, lub w przyszłości będą zaprowadzone.

2) Fundusz krajowy przyjmuje na siebie:

a) całkowity nakład na zakupno gruntów pod samą kolej, tudzież pod wszystkie inne jej budowy, niemniéj te kwoty wykupna i wynagrodzeń, które w myśl ustawy z dnia 18 lutego 1878 dz. pr. p. Nr. 30, mają być oznaczone w drodze wywłaszczenia.

b) Wszystkie koszta, któreby zresztą przedsiębiorstwo kolejowe miało ponosić, na potrzebne przy budowie kolei żelaznej zakładanie gościńców i dróg, zmianę ich kierunku, rekonstrukcye, tudzież na wszelkie inne środki komunikacyjne, wreszcie na drogi dojazdowe, i na ich utrzymanie.

Art. III.

Jeżeli kraj na podstawie specyalnych układów pomiędzy Wydziałem krajowym a przedsiębiorstwem kolejowem przeprowadzi sam wykupno gruntów i budowę gościńców, dróg i innych środków komunikacyjnych, natenczas należy umożliwić przedsiębiorstwu kolejowemu, ażeby mogło w przeciągu 6 miesięcy po oddaniu planów wykupna gruntów rozporządzać przestrzeniami gruntów, które do budowy kolei są potrzebne, a wskazane w artykule II, l. 2, lit. *b*), środki komunikacyjne mają być najpóźniéj równocześnie z otwarciem kolei oddane do użytku publicznego.

Art. IV.

Wykonanie niniejszéj ustawy, która z dniem ogłoszenia wchodzi w życie, porucza się Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi handlu.

L. 6775|pr.

Alegat. 92.

Jaśnie Wielmożny Hrabio!

Na mocy Najwyższego postanowienia Jego ces. i król. Apostolskiej Mości z dnia 2 lipca b. r. i wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 3 lipca b. r. l. 10551, mam zaszczyt złożyć do laski Marszałkowskiej jako przedłożenie rządowe projekt ustawy o zbiorowych kasach zaliczkowych dla gmin.

Raczy Wasza Ekscelencya zamieścić to przedłożenie na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu krajowego.

Proszę przyjąć przy tej sposobności zapewnienie o mojem wysokiem poważaniu.

We Lwowie, 6 Lipca 1880.

Potocki w. r.

Do
Jego Ekscelencyi Jaśnie Wielmożnego
Ludwika hr. Wodzickiego
c. k. rzecz. tajnego Radcy,
Marszałka Sejmu krajowego
w miejscu.

(Przedłożenie rządowe.)

Ustawa

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, urządzająca zbiorowe kasy pożyczkowe dla gmin.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Cel. — Zakładanie.

§. 1.

Celem zbiorowych kas pożyczkowych jest łączyć istniejące kasy pożyczkowe dla gmin, względnie fundusze dobrowolnie przez gminy na ten cel ofiarowane, i zaprowadzać uregulowany zarząd takowych, a przez to tworzyć dla kilku gmin połączonych fundusze, na udzielanie pożyczek w mniejszych ilościach i na mierny procent.

Takie pożyczki mogą być udzielane:

1) Właścicielom mniejszych gruntów w miastach i po wsiach, w tym przedewszystkiem celu, aby im ułatwić spłatę długów hipotecznych, zaciągniętych przed wejściem w życie niniejszej ustawy w in-

nych zakładach kredytowych pod uciążliwemi warunkami;

2) gminom na cele gminne.

§. 2.

Zbiorowe kasy pożyczkowe powstają przedewszystkiem przez dobrowolne przystępowanie gmin, które posiadając własne kasy pożyczkowe, oświadczą się na podstawie uchwały gminnej z gotowością, przenieść zawiadywanie odnośnymi funduszami organom ustanowionym niniejszą ustawą.

Także i gminy nieposiadające własnych kas pożyczkowych mogą przystąpić do związku kasy zbiorowej, jeżeli się zobowiążą złożyć na fundusz tej kasy kwotę, która przynajmniej dorównywa kwartalnemu podatkowi gruntowemu, opłacanemu w gminie z wyłączeniem obszaru dworskiego.

Rzeczoną kwotę można wpłacać w terminach, które od wypadku do wypadku mają być oznaczone, które wszakże nie mogą przekraczać lat pięciu; w każdym razie winna jednak gmina, o ile wpłata zaraz nie nastąpi, przyjąć aż do wysokości całej kwoty, która ma być wpłaconą, porękę za wszystkie obowiązki ciążące w myśl niniejszej ustawy na funduszu zakładowym zbiorowej kasy pożyczkowej.

To samo odnosi się do gmin, których fundusze pożyczkowe niedosięgają wymienionej w ustępie 2gim kwoty podatkowej.

Jeżeliby gmina dość wcześnie nie uczyniła zadość zobowiązaniom wynikającym z przyjętej na siebie poręki, mają wyższe organa autonomiczne zarządzić co należy, w myśl art. I. ustawy krajowej z dnia 17go Czerwca 1874 roku dzien. ust. kraj. nr. 52 celem skłonienia jej do wypełnienia tych zobowiązań.

§. 3.

Oprócz wypadków wymienionych w poprzednim artykule można do związku kasy zbiorowej przyłączyć taką gminę, której własna kasa pożyczkowa tak jest administrowaną, że skutkiem nierzetelnej lub wadliwej administracyi nastąpiła strata znacznej części funduszów, albo że pożytecznej czynności dla ogółu gospodarzy gminy spodziewać się po niej nie można.

Do takiego przyłączenia bez zezwolenia gminy potrzeba potwierdzenia Namiestnictwa, w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Przed udzieleniem zezwolenia należy zasięgnąć opinii Wydziału powiatowego.

§. 4.

Zakładaniem i organizacyą zbiorowych kas pożyczkowych kieruje Wydział krajowy przy udziale Wydziałów powiatowych. On wyznacza im miejsce siedziby, przepisze bliższe warunki zabezpieczania, ściągania albo przemiany wierzytelności poszczególnych kas gminnych pożyczkowych przy zastrzeżeniu praw nabytych, on wreszcie zarządzi co potrzeba względem kosztów pierwszego urządzenia i tymczasowego ich pokrycia

§. 5.

Zbiorowa kasa pożyczkowa może rozpocząć swoje czynności, jeżeli fundusze i wierzytelności połączonych kas pożyczkowych gminnych wraz z wkładkami i porękami wymienionemi w §. 2 dójdą do wysokości przynajmniej 5.000 zł.

§. 6.

Kasa zbiorowa pożyczkowa może być rozdzielona na dwie albo więcej samoistnych kas pożyczkowych zbiorowych, jeżeli ze względu na zachodzące stosunki pieniężnego obrotu, albo na jakiekolwiek inne stosunki okaże się potrzeba takiego działu, a stan interesów kasy pożyczkowej zbiorowej, jakoteż środki, któremi takowa rozporządza, pozwalają na założenie dwóch albo więcej takich samoistnych kas pożyczkowych.

Pozwolenia do tego udziela Wydział krajowy po wysłuchaniu wniosków Wydziału powiatowego i zarządu kasy, jakoteż życzeń poszczególnych gmin interesowanych.

W taki sam sposób stanowić będzie Wydział krajowy, nienaruszając przepisów §. 29, także i o wydzieleniu poszczególnej gminy ze związku kasy zbiorowej, celem utworzenia osobnej gminnej kasy pożyczkowej.

Fundusze.

§. 7.

Do zbiorowej kasy pożyczkowej wpływają:

a) Fundusze i wierzytelności kas pożyczkowych poszczególnych gmin, do związku kasy zbiorowej wcielonych;

b) wkładki i wierzytelności wyszczególnione w 2im i 3cim ustępie paragrafu 2go;

c) wszystkie na podstawie §§ 102 i 108 ustawy gminnej, względnie ustawy krajowej z dnia 17 Czerwca 1874 dz. ust. kr. Nr. 49 nakładane kary pieniężne. Także i rozporządzalne kwoty z kar pieniężnych które według istniejących ustaw do funduszu ubogich wpływać mają, mogą być wkładane na procent, za spłatą w krótkich terminach, do kas zbiorowych, do których należy gmina, w której się znajduje odnośny fundusz ubogich;

d) zaliczki zwrotne, udzielane przez Wydział krajowy bądź bezpośrednio z funduszu krajowego, bądź za pośrednictwem zakładów finansowych z terminem zwrotu z góry oznaczonym;

e) pożyczki innych osób, które nie mają charakteru wkładek oszczędności (§ 8), a które zostały umieszczone za zezwoleniem Wydziału krajowego z terminami zwrotu z góry oznaczonemi (§. 10).

§. 8.

Wydział krajowy może za każdorazowem pozwoleniem rządu upoważniać kasy zbiorowe do przyjmowania wkładek oszczędności na książeczki wkładkowe celem fruktyfikowania drobnych oszczędności od najmniej 1 zł. do najwyżej 50 zł.

§. 9.

Każda gmina ma stosunkowy udział w majątku kasy zbiorowej. Wniesione przez gminy wkładki (§. 2 i §. 7 lit b) i przejęte kwoty połączonych kas zaliczkowych stanowią kapitał zakładowy kasy zbiorowej. Kapitałem tym i jego przyrostem (§. 26) ręczy kasa za wszystkie zobowiązania, wobec swych wierzycieli jeżeli tym zobowiązaniom nie może zadość uczynić środkami bieżącego obrotu i funduszem rezerwowym kasy (§. 26.)

Udział poszczególnej gminy nie może być wypowiedziany bez poprzedniego zezwolenia Wydziału kra-

jowego, a w razie takiego zezwolenia i przyjętego wypowiedzenia ma być spłacony w terminach, które Wydział krajowy oznaczy.

§. 10.

Gdyby się okazała potrzeba dostarczenia kasie zbiorowej kapitału obrotowego, za poręką gmin do jej związku należących, natenczas oznaczy Wydział krajowy na wniosek zarządu kasy wysokość sumy, jakoteż warunki, pod którymi taka pożyczka może być zaciągniętą.

Co do uchwalonego w podobnych razach poręczenia gmin, obowiązują przepisy ostatniego ustępu §. 2.

Zarząd kas zbiorowych.

§. 11.

Zarządem kasy zbiorowej pożyczkowej zajmuje się Wydział, złożony z 5 członków i 2 zastępców.

Jednego z członków Wydziału mianuje polityczna władza powiatowa, a jednego Wydział krajowy na przeciąg lat trzech, resztę członków, jakoteż zastępców wybierają gminy należące do związku kasy zbiorowej w drodze wyborów pośrednich w sposób wskazany w §§. 12 i 13 również na lat trzy.

Nadto dodany będzie kasie zbiorowej rachmistrz.

Wydział krajowy mianuje dla każdej kasy zbiorowej dyrektora, jego zastępcę i rachmistrza, pierwszych dwóch z pomiędzy członków Wydziału administracyjnego kasy.

Przynajmniej dwóch członków zarządu, pomiędzy nimi dyrektor i jego zastępca winni mieszkać w miejscu urzędowej siedziby kasy zbiorowej.

§. 12.

W każdej do związku kasy zbiorowej należącej gminie ma być ustanowionych 3, 6 albo 9 mężów zaufania, którzy mają zarazem pełnić obowiązki taksatorów (cenzorów) stosownie do rozległości gminy i liczby samoistnych gospodarzy opłacających w gminie podatek.

Jedną trzecią mężów zaufania mianuje Wydział powiatowy, dwie trzecie wybiera Rada gminna absolutną większością głosów.

Prócz tego jest naczelnik gminy z urzędu swego mężem zaufania.

Wybieranym, względnie mianowanym może być każdy w gminie zamieszkały, kto swojem stanowiskiem, nienagannem zachowaniem się zasługuje na publiczne zaufanie.

Funkcye mianowanych albo wybranych mężów zaufania, trwają przez trzy lata.

§. 13.

Obowiązkiem mężów zaufania jako taksatorów, jest przedewszystkiem, dawać sumienną opinię o majątkowych i innych stosunkach gospodarzy chcących zaciągnąć pożyczkę w kasie zbiorowej.

Oprócz tego będą mężowie zaufania w imieniu gmin, dla których są ustanowieni, wykonywać wybór członków Wydziału administracyjnego kasy w myśl §. 11 absolutną większością głosów.

Nadto są mężowie zaufania upoważnieni do stawiania wniosków w zarządzie kasy i do brania udziału w dorocznych walnych zgromadzeniach kasy zbiorowej (§. 15).

§. 14.

Administracyjny Wydział kasy załatwia pod przewodnictwem dyrektora, albo jego zastępcy, wszystkie czynności kasy zbiorowej, które do niego będą należały na podstawie niniejszej ustawy, albo regulaminu, lub też osobnej instrukcyi, które dla każdej kasy wydane być mają (§. 30), i zastępuje kasę na zewnątrz i wobec osób trzecich.

Każde pismo administracyjnego Wydziału potrzebuje do swej ważności podpisu dyrektora albo jego zastępcy, tudzież podpisu jednego członka Wydziału administracyjnego.

O ile do załatwienia pewnych przedmiotów wymaganą jest według regulaminu, wydanego dla kas zbiorowych uchwała Wydziału administracyjnego, to do powzięcia takowej potrzeba obecności dyrektora, albo jego zastępcy i co najmniej dwóch członków Wydziału administracyjnego.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów; w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Bieżące sprawy kasy zbiorowej załatwiane bywają przez jednego albo więcej członków Wydziału administracyjnego pod przewodnictwem dyrektora lub jego zastępcy. — Porządek w jakim powyżsi członkowie po sobie urzędować mają, ma być naprzód oznaczony.

Zastępcy urzędują w razach, jeżeli członkowie Wydziału administracyjnego są nieobecni albo przeszkodzeni i wstępują w ich prawa i obowiązki.

§. 15.

Co roku, najpóźniej przed końcem pierwszego kwartału roku słonecznego ma się odbyć walne zgromadzenie kasy zaliczkowej zbiorowej w miejscu siedziby kasy zbiorowej, na którem to zgromadzeniu ma rachmistrz odczytać sprawozdanie za ubiegły rok administracyjny i podać do wiadomości stan kasy i sposób użycia czystego zysku (§. 26).

W tem dorocznem zgromadzeniu mają wziąć udział członkowie Wydziału administracyjnego i mają być zaproszeni do wzięcia w niem udziału także mężowie zaufania i naczelnicy gmin należących do związku kasy.

Dyrektor albo jego zastępca przewodniczy na tych zgromadzeniach.

§. 16.

Członkowie Wydziału administracyjnego, ich zastępcy i mężowie zaufania mają przed rozpoczęciem swojego urzędowania złożyć do rąk naczelnika politycznej władzy powiatowej albo tegoż zastępcy i w przytomności delegata Wydziału powiatowego przyrzeczenie w miejsce przysięgi, że swe obowiązki sumiennie wykonywać będą.

Członkowie Wydziału administracyjnego, zastępcy, jakoteż mężowie zaufania urzędują bezpłatnie.

Remuneracye dla rachmistrza ustanawia Wydział krajowy odpowiednio do rozmiaru interesów kasy.

Jak długo środki kasy zbiorowej nie pozwalają na ustanowienie osobnego rachmistrza, mogą tegoż funkcye być powierzone jednemu z członków Wydziału administracyjnego bezpłatnie, albo za odpowiednią remuneracyą.

Pożyczki.

§. 17.

Pożyczki mogą być udzielane tylko tym gminom, i właścicielom małych gruntów tych gmin, które należą do związku zbiorowej kasy pożyczkowej.

Pożyczki mogą być udzielane na kredyt osobisty.

Wydział administracyjny może jednak uczynić zależnem udzielenie pożyczki także od przystąpienia jednego albo więcej akredytowanych poręczycieli, albo od dostarczenia zastawu.

Wykluczonym od osiągnięcia pożyczki jest:

a) kto był karany za zbrodnię przeciw bezpieczeństwu własności, albo za przekroczenie z chęci zysku, i to przez przeciąg trzech lat od końca czasu kary;

b) kto się oddaje nałogowi pijaństwa;

c) kto w sposób notoryczny trudni się pożyczaniem pieniędzy na lichwę;

d) kto pożyczone w kasie zbiorowej pieniądze odpożyczył dalej z zyskiem dla siebie.

§. 18.

Pożyczki będą udzielane w kwotach przez 10 podzielnych od najniżej 10 do najwyżej 150 zł.

Ta kwota może być podwyższoną do 500 zł. jeżeli jest przeznaczoną na spłacenie długu hipotecznego (§. 1. l. 1.)

Wyższe jeszcze pożyczki mogą być tylko gminom udzielane (§. 1 l. 2.)

Zarząd kasy będzie jednak miał na względzie, aby przez udzielanie pożyczek w kwotach wyższych nad 150 zł. nie nastąpił zastój w udzielaniu mniejszych pożyczek i ażeby przypadające w następnych terminach wypłaty kasy znalazły dostateczne pokrycie w jej przychodach.

§. 19.

Termin do spłacenia pożyczki będzie w każdym poszczególnym wypadku oznaczony stosownie do wysokości wypożyczonego kapitału, jednakże w ten sposób, ażeby pożyczki nie przenoszące kwoty 150 zł. były spłacone najdalej do lat trzech, wyższe zaś najdalej do lat 10.

Spłata odbywać się ma w annuitetach.

Dłużnikowi wolno złożyć naraz bądź całą resztę niespłaconego jeszcze kapitału, bądź kilka rat jeszcze niezapadłych.

W razie zajścia stosunków, któreby podawały w wątpliwość zaufanie, na jakie dłużnik zasługuje, i czyniłyby zwrot długu wątpliwym, będzie Wydział

administracyjny upoważniony, żądać natychmiastowego zwrotu udzielonej pożyczki, każdy zaś dłużnik kasy zbiorowej winien się dokumentem dłużnym w szczególności zobowiązać, zadość uczynić powyższemu żądaniu.

§. 20.

Chcący zaciągnąć pożyczkę w kasie zbiorowej winien się osobiście zgłosić do Wydziału administracyjnego, podać cel i wysokość pożyczki, udzielić ustnie wyjaśnień potrzebnych do sprawdzenia jego stosunków majątkowych i innych, i przedstawić piśmienne dowody, jakie się w jego rękach znajdują i posłużyć mogą do stwierdzenia jego prawa do posiadania opisanego gospodarstwa i gruntu i wolnego niem rozrządzania.

Wydział administracyjny kasy sprawdzi natychmiast podane okoliczności przez porównanie z dowodami przedłożonymi, a w razie potrzeby także z innymi, które ma pod ręką, lub które mu są przystępne w c. k. urzędach i rozstrzygnie po wysłuchaniu opinii mężów zaufania o udzielenie pożyczki i jej wysokości.

§. 21.

Do udzielenia opinii potrzebną jest obecność dwóch mężów zaufania właściwej gminy, którzy stwierdzić mają tożsamość osoby dłużnika, okoliczność, że tenże zasługuje na zaufanie, prawdziwość danych przez niego wyjaśnień i wreszcie okoliczność, że przeciw udzieleniu żądanej pożyczki nie zachodzą przeszkody wymienione w §. 17 niniejszej ustawy.

W razie zachodzących wątpliwości może Wydział administracyjny odroczyć załatwienie sprawy, i zasięgnąć opinii ustnej lub pisemnej innych jeszcze mężów zaufania, lub wiarogodnych osób, albo też i zwierzchności gminnej, lub zarządzić inne dochodzenie.

§. 22.

Wydział administracyjny może odmówić pożyczki bez podania powodów.

W szczególności może być pożyczka odmówioną tym petentom, którzy

1. przynajmniej już po dwa razy byli zmuszeni do zapłacenia zaległości z powodu niedotrzymania terminu; albo

2. już po włączeniu odnośnej gminy do związku kasy zbiorowej obciążyli długiem hipotecznym swą realność.

W razie przyznania pożyczki wystawi dłużnik przed jej odebraniem skrypt dłużny.

§. 23.

Do czynności wymienionych w §§. 20, 21 i 22 wyznaczy wydział administracyjny, z uwzględnieniem dogodności stron i mężów zaufania, pewne dni i godziny w tygodniu, w których członkowie wydziału administracyjnego w potrzebnej liczbie w lokalu kasy pożyczkowej znajdować się będą.

§. 24.

Pożyczki przeznaczone na spłatę długów hipotecznych (§. 1 l. 1) będą zazwyczaj udzielane na podstawie poprzedniego układu, zawartego z właściwym zakładem kredytowym przez Wydział krajowy.

Prócz wypadku takiego układu, może kasa zbiorowa udzielać pożyczek na cel powyższy, tylko z zachowaniem tych warunków, jakie Wydział krajowy w tej mierze przepisać uzna za stosowne.

Warunki te zaś będą głównie miały na celu:

a) uzyskać dla dłużnika jak największe ułatwienia w jego zobowiązaniach płatniczych;

b) uwolnić dłużnika od dalszych obowiązków względem tego zakładu kredytowego;

c) przelać prawo zastawu na zbiorową kasę pożyczkową.

Przy udzielaniu pożyczek tego rodzaju należy zachować ostrożności przepisane §§. 20. 21 i 22.

Pożyczka nie będzie wręczoną dłużnikowi, lecz odesłaną do kasy właściwego zakładu kredytowego.

§. 25.

Stopę procentową od pożyczek, jakoteż procenta zwłoki oznaczać będzie dla każdej kasy zbiorowej od czasu do czasu Wydział krajowy.

Postanowienia ogólne.

§. 26.

Dochód jaki się okaże po zamknięciu rachunków z każdego roku obrotowego po odliczeniu zapadłych wypłat, odpisaniu strat i strąceniu kosztów administracyi, stanowi czysty zysk kasy zbiorowej.

Zysku tego przeznacza się 20% na utworzenie własnego, z pupilarnem bezpieczeństwem lokować się mającego funduszu zapasowego, do którego mają wpływać także kary pieniężne nakładane na podstawie §§. 102 i 108 ustawy gminnej (§. 7 *c*). Reszta będzie użytą na pomnożenie funduszu zakładowego, a stosunkowe powiększenie się tego kapitału ma być uwidocznionem w rachunku kapitału każdej z poszczególnych gmin.

Jeżeli majątkowe położenie kasy zbiorowej na to pozwoli, może powyższa reszta za zezwoleniem Wydziału krajowego poszczególnym gminom w stosunku do ich udziałów na cele gminne być wydaną.

Do kosztów administracyi zaliczają się także koszta pierwszego urządzenia, rozłożone na lat kilka i koszta nadzoru nad kasami zbiorowemi (§. 28).

§. 27.

Zadaniem Wydziału administracyjnego kasy zbiorowej jest przedewszystkiem czuwać nad tem, aby przy możliwych zmianach osoby dłużnika kasa zbiorowa od strat była ochronioną.

Do czuwania nad tem są następnie powołani także mężowie zaufania, tudzież naczelnicy gmin należących do związku odnośnych kas pożyczkowych, a obowiązkiem ich jest w szczególności donieść o tem Wydziałowi administracyjnemu, jeżeli według poczynionych spostrzeżeń, zachodzi obawa narażenia na straty kasy zbiorowej, w skutek nastąpić mającej zmiany w osobie właściciela gruntu, stojącego do kasy w osobie dłużnika, albo przez częściowe odstąpienie albo wydzierżawienie należącego doń gruntu.

We wszystkich wypadkach, w których Wydział administracyjny dostrzeże, albo mu o tem doniesionem będzie, że kasa zbiorowa może być na stratę narażoną, winien wcześnie zarządzić bezzwłoczną spłatę reszty należytości, albo postarać się o inne dostateczne jej zabezpieczenie.

Jeżeli to zaś jest niemożliwem, to winien Wydział administracyjny postąpić w myśl §. 19.

§. 28.

Nadzór nad zbiorowemi kasami pożyczkowemi i nad organami powołanymi do ich zarządu, tudzież do wspierania ich działalności, wykonuje Wydział krajowy za współudziałem Wydziału powiatowego.

Wydział krajowy może także w poszczególnych wypadkach powierzać Wydziałowi powiatowemu agendy, które zastrzeżone są jego kompetencyi.

Nad kasami zbiorowemi, które w myśl §. 8 otrzymały pozwolenie przyjmywania wkładek oszczędności, wykonuje szczególny nadzór oprócz Wydziału krajowego także i administracya państwa, w tym celu, aby istniał zarząd nienarażający bezpieczeństwa wkładek oszczędności.

Nadzór ten wykonuje Namiestnictwo, za pośrednictwem politycznych władz powiatowych. Namiestnictwo jest upoważnionem i obowiązanem wydawać potrzebne zarządzenia zmierzające do powyższego celu i w razie, jeżeliby nie było warunków odpowiedniego zabezpieczenia wkładek oszczędności cofnąć udzielone pozwolenie.

Takie zarządzenia winno Namiesnictwo wydawać po porozumieniu się z Wydziałem krajowym.

§. 29.

Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym może zarządzić rozwiązanie kasy zbiorowej.

W razie zwinięcia kasy zbiorowej ma być kapitał zakładowy (§. 26 ust. 2) po zaspokojeniu wszystkich długów rozdzielony pomiędzy poszczególne udział biorące gminy, w stosunku ich udziałów w tym kapitale, w chwili rozwiązania kasy.

Fundusz rezerwowy ma być rozdzielony w stosunku pierwotnych wkładów gmin i w stosunku czasu przez jaki udział brały w kasie zbiorowej.

Powyższe postanowienia mają być także w tym razie odpowiednio zastosowane, jeżeli gmina występuje z związku kasy zbiorowej, albo jeżeli jej się oddaje udział jaki ma w majątku kasy zbiorowej celem założenia własnej kasy zaliczkowej (§. 6 i 9).

Do rozdzielenia kas zbiorowych, które zostały upoważnione do przyjmowania wkładek oszczędności, albo do wystąpienia z nich, potrzeba zezwolenia Namiestnictwa, które tak w tych razach, jak również w razie

zwinięcia kasy ma mieć na oku i przestrzegać zupełnego zabezpieczenia wkładek oszczędności, względnie zapewnienia ich zwrotu.

§. 30.

Celem wykonania tej ustawy ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem wydać potrzebne instrukcye i regulamina.

§. 31.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, skarbu i sprawiedliwości.

Alegat. 93.

Sumaryczny preliminarz

funduszu indemnizacyjnego

dla Galicyi wschodniej

na rok słoneczny 1881.

We Lwowie dnia 3 Lipca 1880.

A. Pokrycie

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k. rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr			
	I. Od obowiązanych.				
1	Wpłata kapitałów	16.680	4.540	3.214	
2	„ rent	1.844	1.016	756	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody	24.224	8.342	5.453	
	II. Własne dochody.				
a)	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych	520	42.704	38.924	
b)	Dochód za wylosowane obligacye indemnizacyjne	11.550	—	—	
	III. Od kraju.				
4	Dodatki indemnizacyjne od podatków	2,433.827	2,165.012	2,131.858	
	Daniny od zboża i soli	—	—	—	
	IV. Ze skarbu państwa.				
	Wynagrodzenie laudemialne . .	—	—	—	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszowych	—	—	—	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	—	—	—	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
	a) nieoprocentowane . . .	2,623.435	1,461.877	1,457.783	
	b) oprocentowane	—	—	—	
	Razem .	5.112 080	3,683.491	3,637.988	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie	—	3,683.491	3,637.988	
	Pozostaje do lokowania	—	—	—	

B. Potrzeby

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
5	Koszta zarządu	25.572	29.254	28.409	
	Spłata kapitałów:				
6	*a)* przez losowanie	1,294.829	1,486.800	1,500.220	
	b) przez wykupno obligacyj . .	—	—	—	
7	Kwoty wyrównawcze w kapitale	144	300	300	
8	„ „ w rentach	96	150	150	
9	Renty dla uprawnionych . . .	2,170.220	2,106 396	2,032.329	
10	Wynagrodzenie za zakupione obligacye indemnizacyjne . . .	316.167	—	—	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skarbowi państwa	—	—	—	
	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	1,180.292	—	—	
11	Nadzwyczajne wydatki	176.528	60.591	76.580	
	Razem .	5,113.848	3,683.491	3,637.988	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Wpłata kapitałów.				
1	Z końcem roku 1879 pozostało niespłaconych kapitałów wykupna za dziesięciny, mesznе i czynsze emfiteutyczne w kwocie . . . . . 33.815 złr. Do tego przybędzie prawdopodobnie w roku 1880 kwota . . . 2.100 złr. Razem . . 35.915 „ Na tę kwotę spłacą prawdopodobnie obowiązani w r. 1880 6.718 „ pozostanie zatem . 29.197 „ z której prawdopodobnie w r. 1881 wpłynie kwota	16.680	4.540	3 214	Wniosek na rok 1881 jest w stosunku do wyniku za rok 1879 dlatego znacznie mniejszy ponieważ spłaty kapitałów w 20 rocznych ratach, jakoteż Anuitetów w roku 1879 po największej części się ukończyły, tudzież że w wyniku za rok 1879 wielka ilość zaległości spłacona została.

A. Załącznik 2. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
	Wpłata rent.				
1	Od kapitału wykupna według załącznika 1 pokrycia w kwocie . . . . . 29.197 zł. wykazanego, wnosi się przychód w 5cio procentowych odsetkach su rok 1881 w kwocie . .	1.844	1.016	756	Preliminowana na rok 1881 mniejsza kwota polega na powodach w załączniku 1 do pokrycia zawartych.

A. Załącznik 3. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Odsetki za zwłokę i inne dochody.				Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnych przychodów w r. 1881.
1	Odsetki za zwłokę od rat w terminie nie spłaconych	1.553	342	188	
2	Zwrot kosztów podróży w sprawach serwitutowych i indemnizacyjnych	4.789	2.500	1.900	
3	Taxy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	206	400	200	
4	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych . .	15.406	5 000	3.050	
5	Zwroty rachunkowe i inne . .	2.270	100	115	
	Razem .	24.224	8.342	5.453	

A. Załącznik a) do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.				
1	Od zakupionych i z końcem roku 1879 wykazanych obligacyj indemn w kwocie 823.800 zł. mk. czyli wal. austr. 864.990 „ preliminuje się na odsetki na rok 1881 kwota 43.249 zł. 50 ct. a po potrąceniu 10 procentow. podatku dochodowego w ilości 4 324 „ 95 „ właściwie w kwocie 38.924 zł. 55 ct.	520	42.704	38.924	

A. Załącznik b) do pokrycia.

	Dochód z wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych.				
1	Dochód z wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych własnego majątku funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej w nominalnej wartości 11.100 zł. mk. wpłynęło	11.550			Na podobne przypadkowe dochody nic się nie preliminuje na rok 1881.

A. Załącznik 6 do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	Dodatki indemnizacyjne.				
	Podług tu załączonego wykazu wynoszą bezpośrednie podatki wraz z wszelkiemi dodatkami kwotę . . . 6.662.058 zł. od tej kwoty preliminuje się dodatek po 32 ct. od jednego złr. w kwocie	2 433.827	2.165 012	2.131.858	Dodatek po 32 cnt. preliminuje się na podstawie dekretu ministeryalnego z dnia 24go czerwca 1880 licz. 9939.

Wykaz

podatków bezpośrednich w Galicyi wschodniej i zachodniej sporządzony podług ustawy finansowej na rok 1880.

Pozycya	Podatek	Ordynaryum zł.	1/3 dodatku zł.	Razem zł.	Nadzwyczajny dodatek zł.	Razem zł.	Uwaga.
1	gruntowy	2,770.980	923.660	3,694 640	923.660	4,618.300	
2	domowo-czynszowy	774.842	258.281	1,033 123	258.281	1,291.404	
3	domowo-klasowy	705.939	235.313	941.252	705 939	1,647.191	
4	zarobkowy	439 520	—	439.520	341 899	781.419	
5	dochodowy	934.257	—	934.257	894 455	1,828.712	
	Razem	5,625.538	1,417 254	7,042.792	3,124.234	10,167.026	
	Od tego podatki tyczące się Wgo Księstwa Krakowskiego . . .	442.542	93.566	536.108	250.692	786.800	
	Zostaje dla całej Galicyi . . .	5 182 996	1,323,688	6,506.684	2,873.542	9,380.226	

Z kwoty 9,380.266 zł. wypada na:

Galicyę wschodnią	6,662.058
Galicyę zachodnią	2,718.168

PRELIMINARZ

wydatków c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych, tudzież c. k. Namiestnictwa jako komisyi krajowej i komisyj lokalnych dla spraw odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej pokryć się mających.

na rok słoneczny 1881.

Lwów dnia 3 Lipca 1880.

A. C. k. Namiestnictwo

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k. rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
1	Płace, dodatki i wynagrodzenie dla służby	9.120	9.763	10.454	
2	Dodatki lokalne	1.714	1.715	1.903	Podział kosztów dla c. k. Namiestnictwa na wszystkie 3 fundusze indemn. nastąpił na podstawie dekretu ministeryalnego z d. 1go października 1867 l. 15.871, podług którego fundusz Galicyi wschodniej ponosi 22/35 części wszystkich wydatków.
3	Dyurny	1.755	1.749	3.212	
4	Remuneracye i zapomogi . . .	2.162	2.514	2.514	
5	Potrzeby kancelaryjne	1.712	2.733	2.734	
6	Czynsze na mieszkania	684	684	684	
7	Koszta podróży	16	187	187	
8	Rozmaite wydatki	95	339	339	
	Razem .	17.258	19.684	22.027	
	Do tego wydatki komisyj miejscowych dla spraw odkupu i uporządkowania ciężsrów gruntowych	8.314	9.570	6.382	
	Ogólna suma .	25.572	29.254	28.409	

C. k. Komisye lokalne

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k. rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
9	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	3 444	3.400	1.800	Kwota na remuneracye i zapomogi dla komisyi miejscowej jest przy poz. 4 przy c. k. Namiestnictwie preliminowana.
10	Dodatki aktywalne	558	600	300	
11	Dyurny	608	366	548	
	Remuneracye i zapomogi . . .	—	—	—	
12	Potrzeby kancelaryjne	103	300	300	
13	Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	3.205	4.500	3.000	
14	Czynsze na mieszkania	384	384	384	
15	Rozmaite wydatki	12	20	50	
	Razem .	8.314	9.570	6.382	

Alegat 1. do załącznika 5 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	Płace, dodatki funkcyjne i wynagrodzenia dla c. k. Namiestnictwa.				Wniosek na rok 1881 stawia się podług teraźniejszego stanu urzędników zatrudnionych przy c. k. Namiestnictwie, w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych.
1	Dla zastępcy prezesa dodatek roczny w kwocie . . 400 zł.				
2	1 Radca c. k. Namiestnictwa z roczną płacą 3.600 „				
3	1 Starosta powiatowy 2.200 „				
4	1 Sekretarz referujący 1.600 „ z dodatkiem roczn. 250 „				
5	2 Komisarze powiatowe z płacą rocz. po 1.300 zł. 2.600 „				
6 7	2 Komisarze pow. z płacą roczną po 1.100 . 2.200 „				
	2 Konceptowi praktykanci z rocznem adjutum po 500 . . . zł. 1.000 „				
	Oddział manipulacyjny.				
8	2 Oficyałów z roczną płacą po 1.000 zł. . . . 2.000 zł.				
	Służba.				
9	1 Woźny z roczną płacą 350 zł.				
10	2 stróżów z rocznem wynagrodzen. po 216 zł 432 „				
	Razem 16 632 zł				
	Z których wypada na fundusz ind Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie	9.120	9.763	10.454	

Alegat 2 do załącznika 5 do potrzeb

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Wniosek niniejszy zawiera systemizowane dodatki aktywalne obecnie zatrudnionych urzędników sprawami serwitutowemi i indemnizacyjnemi.
1	1 Radca Namiestnic. roczn. 480 zł.				
2	1 Starosta powiatowy „ 420 „				
3	1 Sekretarz . . . „ 360 „				
4	4 Komisarzy powiatowych rocznie po . 300 zł. 1200 „				
5	2 oficyałów c. k. Namiestnictwa po 240 rocznie 480 „				
6	1 woźny 25% od 350 zł. 88 „				
	Razem 3.028 zł.				
	Z których wypada na fundusz indemniz. Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie . . .	1.714	1.715	1.903	

Alegat 3 do załącznika 5 do potrzeb.

	Dyurny.				Wniosek stawia się podług obecnego stanu zatrudnionych dyetaryuszów i prawdopodobnej potrzeby na rok 1881. Kwota preliminowana w obec wyniku za rok 1879 jest wyższą, ponieważ uwzględniono możliwe podwyższenie dyurn.
1	4 Dyurnistów po 2 zł. dziennie, razem . . . 2.920 zł.				
2	4 Dyurnistów po 1. zł. 50 ct. dziennie, razem 2.190 „				
	Razem 5.110 „				
	Z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie .	1.755	1.749	3.212	

Alegat 4. do załącznika 5 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Remuneracye i zapomogi.				Wniosek stawia się podług kwot na lata 1878, 1879 i 1880 preliminowanych i przez wysokie c. k. Ministerstwo jakoteż Wys. Sejm kraj. przyzwolonych. Wynik w roku 1879 jest dlatego mniejszy, ponieważ nie cała przyzwolona kwota rozdzieloną została.
1	Dla c. k. Namiestnictwa i komisyi lokalnych w Galicyi wschodniej i zachodniej . 4 000 zł. z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie	2 162	2.514	2.514	

Alegat 5. do załącznika 5 do potrzeb.

	Potrzeby kancelaryjne.				Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnej potrzeby w roku 1881.
1	Na opał lokalu . . .	800 zł.			
2	Na papier i inne rekwizyta do pisania . .	600 „			
3	Na druki, litografie i efekta kredytowe . . .	800 „			
4	Na roboty introligatorskie	100 „			
5	Na czyszczenie lokalu .	250 „			
6	Na sprzęty kancelaryjne	100 „			
7	Na oświetlenie lokalu i schodów	50 „			
8	Na koszta losowania i rozmaite potrzeby . .	1.600 „			
9	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania .	50 „			
	Razem	4 350 „			
	z których przypada na fundusz indemniz. Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie . . .		1.712	2.733	2 .734

Alegat 6 do załącznika 5 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Czynsz za lokal				
1	Czynsz za lokal c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i Komisyi Krajowej wynosi rocznie 1.088 zł. 14 ct. Z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie .	684	684	684	Wniosek niniejszy stawia się podług rzeczywiście opłaconego czynszu w roku 1879.

Alegat 7 do załącznika 5 do potrzeb.

	Koszta podróży.				
1	Na dyety i koszta podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych w sprawach serwitutowych w kwocie . . 300 zł. z których przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie .	16	187	187	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1881. Wynik w roku 1879 jest znacznie mniejszy, ponieważ w tymże roku nie zaszła potrzeba większe wydatki tego rodzaju opędzać.

Alegat 8 do załącznika 5 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Rozmaite wydatki.				
1	300 zł., z których wypada na fundusz indemniz. Galicyi wschodniej $^{22}/_{35}$ części w kwocie .	95	189	189	Na pokrycie potrzeb wydarzyć się mających przy tej zmiennej rubryce preliminuje się niniejsza kwota na r. 1881.
2	Na koszta insercyjne za ogłoszenie edyktów sądowych w sprawach indemnizacyjnych Galicyi wschodniej	—	150	150	
	Razem	95	339	339	

B. Alegat 9. do załącznika 5. do potrzeb.

	Płace i dodatki dla komisyi miejscowej we Lwowie.				Wniosek niniejszy stawia się podług stanu obecnie przy lokalnej komisyi we Lwowie 1. zatrudnionego urzędnika.
1	1 komisarz powiatowy z roczną płacą . . . . . 1.300 zł. dto z dodatkiem . 500 „ Razem . 1.800 „	3 444	3.400	1.800	

Alegat 10. do załącznika 5 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Podług stanu rzeczy określonego w alegacie Nr. 9.
1	Dla 1 komisarza powiatowego rocznie po 300 zł.	558	600	300	

Alegat 11. do załącznika 5 do potrzeb.

	Dyurny.				Wniosek stawia się podług obecnie przy komisyi zajętego 1 dyurnisty.
1	Dla 1 dyurnisty przy komisyi lokalnej we Lwowie dziennie po 1 zł. 50 ct.	608	366	548	

B. Alegat 12. do załącznika 5 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Potrzeby kancelaryjne.				Wniosek niniejszy stawia się podług wyniku w roku 1879 i prawdopodobnej potrzeby na wydatki kancelaryjne w roku 1881.
1	Dla 1 komisyi miejscowej we Lwowie na systemizowane pauszale kancelaryjne, na opał, usługę, utrzymanie i czyszczenie lokalu, za wynagrodzenie świadków i inne potrzeby kancelaryjne rocznie 300 zł. . . .	103	300	300	

Alegat 13. do załącznika 5. do potrzeb.

	Koszta podróży.				Wniosek niniejszy stawia się z uwzględnieniem odbyć się mających komisyi w roku 1881 i wyniku w r. 1879.
1	Milowe i dyety dla komisyonujących urzędników, strawne dla dyurnistów, dyety i milowe dla rzeczoznawców i inżynierów .	3.205	4.500	3.000	

Alegat 14. do załącznika 5. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Czynsz za lokal.				
1	Dla jednej komisyi miej-cowej we Lwowie rocznie . . 384 zł.	384	384	384	Wniosek niniejszy stawia się podług obecnie opłacanego czynszu.

B. Alegat 15. do załącznika 5. do potrzeb.

	Różne wydatki.				
1	Na rozmaite potrzeby dla jednej komisyi miejscowej, które przy zestawieniu budżetu przewidziane być nie mogły . . .	12	20	50	Wniosek niniejszy stawia się na pokrycie możliwych potrzeb.

B. Załącznik 6. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Spłata kapitału.				Wniosek niniejszy stawia się podług kwot do losowania przeznaczonych na rok 1881. Wynik w r. 1879 był dlatego mniejszy, ponieważ na rok 1881 wyższa kwota do losowania przypada, tudzież że z wylosowanych oblig. indem. w roku 1879 znaczna ilość takowych przez strony w tymże roku wykupioną nie została.
1	Podług planu amortyzacyjnego wydanego rozporządzeniem ministeryalnem z d. 29 grudnia 1857 r. l. 11881 dla obligacyj indemnizacyj. Galicyi wschodniej w kwocie . . 58,674.000 złr. wynosi kwota wylosować się mająca w IIgiem półroczu 1880 . . . . . 708.000 zł. i w Iem półroczu 1881 toż samo . 708.000 zł. Razem . . . 1,416.000 zł. czyli w wal. a. 1,486.800 zł. która podług §. 19 instrukcyi losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być ma, a mianowicie kwota za II półrocze 1880, dnia 1 maja 1881, a kwota za I półrocze 1881 dnia 1 listopada 1881.				
	Na pokrycie tej wypłaty wnosi się zatem powyższa kwota .	1,294.829	1,486.800	1,486.800	
	Dalej wnosi się na pokrycie już wylosowanych, jednak z końcem grudnia 1879 nie wypłaconych obligacyi z lat ubiegłych w kwocie 478.548 zł. prawdopodobnie potrzebna kwota . .	—	—	13.420	
	Razem . . .	1,294.829	1,486.800	1,500.220	

B. Załącznik 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Kwota wyrównawcza w kapitale.				Niniejsza kwota stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na r. 1881.
1	Kapitały likwidowane a obligacyami indemnizacyjnemi nie pokryte wynosiły z końcem roku 1879 kwotę . . 13.654 zł. do tej kwoty przybędzie prawdopodobnie w r. 1880 kwota . . . . 4.200 „ Razem 17.854 „ Z tej kwoty prawdopodobnie wypłaconych zostanie w r. 1880 . . . 4.200 „ pozostanie 13.654 zł. z której to sumy większa część prawdopodobnie w r. 1881 zaasygnowaną i wypłaconą zostanie. Wnosi się zatem na pokrycie kwot wyrównawczych w roku 1881 kwota	144	300	300	

B. Załącznik 8. do potrzeb.

	Kwota wyrównawcza w rentach zaległych.				Wniosek niniejszy stawia się podług wyniku w roku 1879 i prawdopodobnej potrzeby na rok 1881.
1	Gdy spodziewać się należy, że w roku 1881 prawdopodobnie jeszcze obrachunki między funduszem a uprawnionemi co do rent zaległych przeprowadzone będą, przeto ze względu na asygnować się mające renty zaległe w roku 1881 wnosi się kwotę . . . . . 100 złr.	96	150	150	

B. Załącznik 9. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Renty dla uprawnionych.				
1	Podług stanu kapitałów wynosi oprocentowany dług w obligacyach indemnizacyjnych Galicyi wschodniej z końcem roku 1879 kwotę . . 42,115.521 zł a po potrąceniu wylosowanych kwot a mianowicie: 31 października 1879 r. w ilości . . . 708.000 „ a 30 kwietnia 1880 toż samo w ilości 708.000 „ Razem tedy . 1,416.000 „ M. k. czyli a. w. 1,486 800 „ zmniejsza się tenże na . . . . 40,628.721 „ a gdy w r. 1880 prawdopodobnie przybędą nowowystawione obligacye indemnizacyjne w kwocie . 5.100 „ Zatem wynosić będzie dług z końcem roku 1880 kwotę . . . . 40.633.821 „ od której to sumy wypadają 5 proc. odsetki na rok 1881 w kwocie	2,169.552	2,105.809	2,031.691	Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnego stanu oblig. indemnizacyjnych z końcem roku 1880. Kwota preliminowana na r. 1881. jest wobec wyniku w roku 1879, dla tego mniejsza, ponieważ stan kapitałów po potrąceniu wylosować się mających obligacyi indemnizacyjnych w r. 1880 zmniejszony zostanie.
2	Dalej wynosi stan likwidowanych a do końca roku 1879 obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych kapitałów 13.654 zł. która po doliczeniu w r. 1880 prawdopodobnie przyznać się mającej kwoty . . 4.200 „ wynosić będzie kwotę 17.854 „ a po potrąceniu w r. 1880 prawdopodobnie asygnować się mającej kwoty . . 5 100 „ właściwie kwotę . . 12.754 „ od której to kwoty 5 procentowa renta preliminuje się w kwocie	668	587	638	
	Razem . . .	2,170.220	2,106.396	2,032.329	

B. Załącznik 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wał. austr.			
	Zakupno obligacyi indemnizacyjnych.				
1	Na zakupno obligacyi indemnizacyjnych dla funduszu Galicyi wschodniej wydano z pozostałej subwencyi w r. 1879	316.167			Na podobne wydatki nie preliminuje się żadna kwota na rok 1881, ponieważ nie wiadomo, czy w r. 1881 co na zakupno obligacyj indemnizacyjnych pozostanie.

B. Załącznik 11. do potrzeb.

	Nadzwyczajne wydatki.				
1	Zwrot nadpłaconych dodatków indemniz. tudzież nadpłaconych kapitałów, rent, odsetek i innych kwot	126.528	60.591	76.580	Niniejszy wniosek stawia się podług wyniku w roku 1879 i prawdopodobnej potrzeby w r. 1881. Wynik w porównaniu z preliminowaną kwotą na rok 1880 jest dlatego znacznie większy, ponieważ w wyniku zawarte są zwrócone dodatki ind. kolejne, które w odpowiednich częściach funduszom ind. Galicyi zachodniej i Wielkiego Księstwa krakowskiego się należały, te zwroty zaś w obecnym wniosku nie uwzględniono, gdyż takowe od sprawdzonej należytości dodatków od podatków podług załącznika pokrycia nr. 4 już potrącone zostały.

Lp.	Przedmiot	Wykazano w roku 1879	Pozostało do wykazania w roku 1880	Uwagi
		złr. wal. austr.		
1	Należyte obligacyi indemnizacyjnych dla Galicyi wschodniej wydano w roku 1879	210 167		

Sumaryczny preliminarz

funduszu indemnizacyjnego

dla Galicyi zachodniej

na rok słoneczny 1881.

We Lwowie dnia 3 Lipca 1880.

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k. rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr			
	A. Pokrycie				
	I. Od obowiązanych.				
1	Wpłata kapitałów	18.005	3.370	2.146	
2	„ rent	1.628	1.010	798	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody	9.995	6.444	5.634	
	II. Własne dochody.				
4	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych	614	23.530	23.530	
5	Dochód za wylosowane obligacye indemnizacyjne	13.650	—	—	
	III. Od kraju.				
6	Dodatki indemnizacyjne od podatków	939.427	869.347	869.814	
	Daniny od zboża i soli	—	—	—	
	IV. Ze skarbu państwa.				
	Wynagrodzenie laudemialne . .	—	—	—	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszowych	—	—	—	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	—	—	—	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
	a) nieoprocentowane . . .	1,601.758	1,163.123	1,167.217	
	b) oprocentowane	—	—	—	
	Razem .	2,585.077	2,066.824	2,069.139	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie	—	2,066.824	2,069.139	
	Pozostaje do lokowania	—	—	—	

B. Potrzeby

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
7	Koszta zarządu	13.129	15.772	15.984	
8	Spłata kapitałów:				
	a) przez losowanie	780.139	821.100	862.050	
	b) przez wykupno obligacyj . .	—	—	—	
9	Kwoty wyrównawcze w kapitale	89	200	100	
10	„ „ w rentach	32	200	100	
11	Renty dla uprawnionych . . .	1,258.836	1,224.052	1,182.905	
12	Wynagrodzenie za zakupione obligacye indemnizacyjne . . .	105.217	—	—	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skarbowi państwa	—	—	—	
	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	—	—	—	
13	Nadzwyczajne wydatki	7.978	5.500	8.000	
	Razem .	2,165.420	2,066.824	2,069.139	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Wpłata kapitałów.				
1	Z końcem roku 1879 pozostało niespłaconych kapitałów wykupna za dziesięciny, mesne i czynsze emfiteutyczne w kwocie . . . . . 17.843 złr. Gdy w roku 1880 prawdopodobnie nic nie przybędzie, a na powyższą należytość w r. 1880 kwota . . . 2.824 „ wpłaconą zostanie, przeto pozostanie kw. 15 019 „ z której prawdopodobnie w r. 1881 kwota 2.146 „ spłaconą zostanie.	18.005	3.370	2.146	Wniosek na rok 1881 stawia się podług należytości przypadającej na ten rok. Kwota preliminowana w porównaniu z wynikiem za rok 1879 jest dla tego znacznie mniejszą, ponieważ spłata wielu kapitałów w 20 rocznych ratach, i annuitetach w roku 1879 się skończyła.

A. Załącznik 2. do pokrycia.

	Wpłata rent.				
1	Od kapitału wykupna według załącznika 1 pokrycia w kwocie . . . . . 13.259 zł. wykazanego, wnosi się tytułem 5cio procentowych odsetek na rok 1881 w kwota . 798 zł.	1.628	1.010	798	Wniosek w porównaniu z wynikiem jest mniejszy z przyczyn w załączniku 1 do pokrycia wykazanych.

A. Załącznik 3. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Różne przychody.				Niniejszy wniosek stawia się z uwzględnieniem spodziewanego dochodu w r. 1881.
1	Odsetki za zwłoke od rat kapitałów i odsetek w terminie niespłaconych	2.456	794	74	
2	Zwrot kosztów podróży naiosłych z powodu oddania ekwiwalentów serwitutowych	817	700	400	
3	Taxy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	102	50	60	
4	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych . .	6.445	4.800	5.000	
5	Zwroty rachunkowe i inne . .	175	100	100	
	Razem .	9.995	6.444	5.634	

Załącznik 4 do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		zlr. wal. austr.			
	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.				Wynik w r. 1879 jest w porównaniu z wnioskiem na rok 1881 dlatego mniejszy, ponieważ odsetki przypadające za r. 1879 całkowicie podniesione nie zostały.
1	W skutek upoważnienia wys. c. k. Ministerstwa spraw wewn. z d. 12 Październ. 1878 l 13 544, obrócono pozostałą resztę od przyzwolonej subwencyi na zakupno obligacyj indemn., których teraźniejszy stan wynosi kwotę 520.900 zł. Od tych obligacyj preliminują się odsetki płatne 1 Maja i 1 Listopada 1881 r. po potrąceniu 10% podatku dochodowego w kwocie . . . . . 23.530 zł.	614	23.530	23.530	

A. Załącznik 5 do pokrycia.

	Dochód z wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych.				Dochód ten jest przypadkowy, dla tego nie preliminuje się żadnej kwoty na r. 1881.
1	W roku 1879 wpłynęło za wylosowane obligacye indemnizac. w nom. wartości 13 000 zł. m. k.	13.650			

Załącznik 6 do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	Dodatki indemnizacyjne.				
1	Podług tu załączonego wykazu wynoszą bezpośrednie podatki wraz z wszelkiemi dodatkami kwotę . . . 2,718.168 zł. od tej kwoty preliminuje się dodatek po 32 ct. od jednego zł. w kwocie	939.427	869.347	869.814	Dodatek po 32 cnt. preliminuje się na podstawie dekretu ministeryalnego z dnia 24go czerwca 1880 licz. 9939.

W y k a z

podatków bezpośrednich w Galicyi wschodniej i zachodniej sporządzony podług ustawy finansowej na rok 1880.

Pozycya	Podatek	Ordynaryum zł.	1/3 dodatku zł.	Razem zł.	Nadzwyczajny dodatek zł	Razem zł.	Uwaga.
1	gruntowy	2,770.980	923.660	3,694 640	923.660	4,618.300	
2	domowo-czynszowy	774.843	258.281	1,033 123	258.281	1,291.404	
3	domowo-klasowy	705.939	235.313	941.252	705.939	1,647.191	
4	zarobkowy	439 520	—	439.520	341.899	781.419	
5	dochodowy	934.257	—	934.257	894 455	1,828.712	
	Razem	5,625.538	1,417.254	7,042.792	3,124.234	10,167.026	
	Od tego podatki tyczące się Wgo Księstwa Krakowskiego . . .	442.542	93.566	536 108	250.692	786.800	
	Zostaje dla całej Galicyi . . .	5.182.996	1,323.688	6,506.684	2,873.542	9,380.226	

Z kwoty 9,380.266 zł. wypada na:

Galicyę wschodnią	6,662.058
Galicyę zachodnią	2,718.168

PRELIMINARZ

wydatków c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych, tudzież c. k. Namiestnictwa jako komisyi krajowej i komisyj lokalnych dla spraw odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej pokryć się mających.

na rok słoneczny 1881.

Lwów dnia 3 Lipca 1880.

A. C. k. Namiestnictwo

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k. rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
1	Płace, dodatki i wynagrodzenie dla służby	4.975	5.325	5.703	
2	Dodatki aktywalne.	935	935	1.038	Podział kosztów dla c. k. Namiestnictwa na wszystkie 3 fundusze indemn. nastąpił na podstawie dekretu ministeryalnego z d. 1go października 1867 l. 5.871, podług którego fundusz Galicyi zachodniej ponosi 12/35 części wszystkich kosztów.
3	Dyurny	957	954	1.752	
4	Remuneracye i zapomogi . . .	1.179	1.372	1.372	
5	Potrzeby kancelaryjne	1.201	1.490	1.492	
6	Czynsze na mieszkania	373	373	373	
7	Koszta podróży	9	104	104	
8	Rozmaite wydatki	11	153	153	
	Razem .	9.640	10.706	11.987	
	Do tego wydatki komisyj miejscowych dla spraw odkupu i uporządkowania ciężarów gruntowych	3.489	5.066	3.997	
	Ogólna suma .	13.129	15.772	15.984	

C. k. Komisye lokalne

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k. rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
9	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	1.533	1.700	1.200	Kwota na remuneracye i zapomogi dla komisyi miejscowej jest pod poz. 4 przy c. k. Namiestnictwie preliminowana.
10	Dodatki aktywalne	250	250	250	
11	Dyurny	387	366	547	
	Remuneracye i zapomogi . . .	—	—	—	
12	Potrzeby kancelaryjne	71	250	—	
13	Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	1.196	2 500	2.000	
14	Czynsze na mieszkania	50	—	—	
15	Rozmaite wydatki	2	—	—	
	Razem .	3.489	5.066	3.997	

Alegat 1. do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	Płace, dodatki funkcyjne i wynagrodzenia dla c. k. Namiestnictwa.				Wniosek na rok 1881 stawia się podług teraźniejszego stanu urzędników zatrudnionych przy c. k. Namiestnictwie, w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych.
1	Dla zastępcy prezesa dodatek roczny w kwocie . . 400 zł.				
2	1 Radca c. k. Namiestnictwa z roczną płacą 3.600 „				
3	1 Starosta powiatowy 2.200 „				
4	1 Sekretarz referujący 1 600 „ z dodatkiem roczn. 250 „				
5	2 Komisarzy powiatow. z płacą rocz. po 1.300 zł. 2.600 „				
6	2 Komisarze pow. z płacą roczną po 1 100 . 2.200 „				
7	2 Konceptowi praktykanci z rocznem adjutum po 500 . . . zł. 1.000 „				
	Oddział manipulacyjny.				
8	2 Oficyałów z roczną płacą po 1.000 zł. . . . 2.000 zł.				
	Służba.				
9	1 Woźny z roczną płacą 350 zł.				
10	2 stróżów z rocznem wynagrodzen. po 216 zł. 432 „				
	Razem 16.632 zł.				
	Z których wypada na fundusz ind. Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie . . . 5.703 zł.	4.975	5.325	5.703	

Alegat 2 do załącznika 7 do potrzeb

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Wniosek niniejszy zawiera systemizowane dodatki aktywalne obecnie zatrudnionych urzędników sprawami serwitutowemi i indemnizacyjnemi.
1	1 Radca Namiestnic. roczn. 480 zł.				
2	1 Starosta powiatowy „ 420 „				
3	1 Sekretarz . . . „ 360 „				
4	4 Komisarzy powiatowych rocznie po . 300 zł. 1200 „				
5	2 oficyałów c. k. Namiestnictwa po 240 rocznie 480 „				
6	1 woźny 25% od 350 zł. 88 „				
	Razem 3.028 zł.				
	Z których wypada na fundusz indemniz. Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 1.038 zł	935	935	1.038	

Alegat 3 do załącznika 7 do potrzeb.

	Dyurny.				Wniosek stawia się podług obecnego stanu zatrudnionych dyetaryuszów i prawdopodobnej potrzeby na rok 1881. Kwota preliminowana w obec wyniku za rok 1879 jest wyższą, ponieważ uwzględniono możliwe podwyższenie dyurn.
1	4 Dyurnistów po 2 zł. dziennie, razem . . . 2.920 zł.				
2	4 Dyurnistów po 1. zł. 50 ct. dziennie, razem 2.190 „				
	Razem 5.110 „				
	Z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 1.752 zł.	957	954	1.752	

Alegat 4. do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Remuneracye i zapomogi.				Wniosek stawia się podług kwot na lata 1878, 1879 i 1880 preliminowanych i przez wysokie c. k. Ministerstwo jakoteż Wys. Sejm kraj. przyzwolonych. Wynik w roku 1879 jest dlatego mniejszy, ponieważ nie cała przyzwolona kwota rozdzieloną została.
1	Dla c. k. Namiestnictwa i komisyi lokalnych w Galicyi wschodniej i zachodniej . 4 000 zł. z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 1.372 zł.	1.179	1.372	1.372	

Alegat 5. do załącznika 7 do potrzeb.

	Potrzeby kancelaryjne.				Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnej potrzeby w roku 1881.
1	Na opał lokalu . . .	800 zł.			
2	Na papier i inne rekwizyta do pisania . .	600 „			
3	Na druki, litografie i efekta kredytowe . .	800 „			
4	Naroboty introligatorskie	100 „			
5	Na czyszczenie lokalu .	250 „			
6	Na sprzęty kancelaryjne	100 „			
7	Na oświetlenie lokalu i schodów	50 „			
8	Na koszta losowania i rozmaite potrzeby . .	1.600 „			
9	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania .	50 „			
	Razem	4.350 „			
	z których przypada na fundusz indemniz. Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 1.492 zł.		1.201	1.490	1.492

Alegat 6 do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Czynsz za lokal				Wniosek niniejszy stawia się podług rzeczywiście opłaconego czynszu w roku 1879.
1	Czynsz za lokal c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i Komisyi Krajowej wynosi rocznie 1.088 zł. 14 ct. Z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 373 zł.	373	373	373	

Alegat 7 do załącznika 7 do potrzeb.

	Koszta podróży.				Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1881.
1	Na dyety i koszta podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych w sprawach serwitutowych w kwocie . . 300 zł. z których przypada na fundusz indemnizac. Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie . 104 zł.	9	104	104	

Alegat 8 do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Rozmaite wydatki.				
1	300 zł., z których wypada na fundusz indem. Galicyi zachodniej $^{12}/_{35}$ części w kwocie 103 zł.	11	103	103	Na pokrycie potrzeb wydarzyć się mogących przy tej zmiennej rubryce preliminuje się niniejsza kwota na r. 1881.
2	Na koszta insercyjne za ogłoszenie edyktów sądowych w sprawach indemnizacyjnych Galicyi zachodniej	—	50	50	
	Razem	11	153	153	

Alegat 9. do załącznika 7. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
	Płace i dodatki dla komisyi miejscowej w Tarnowie.				
1	1 komisarz powiatowy z roczną płacą . . . . . 1.200 zł.	1 533	1.700	1.200	Wniosek na rok 1881 jest wobec wyniku w r. 1879 dla tego mniejszy, ponieważ miejscowa komisya z końcem Lipca 1879 zwinięta a czynności tejże przydzielone zostały tarnowskiemu Starostwu, a z tego powodu komisarzowi powiatowemu dodatek funkcyjny w kwocie 500 zł. z końcem Lipca 1879 zasystowany został.

Alegat 10. do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				
1	Dla 1 komisarza powiatowego rocznie po 250 zł.	250	250	250	Wniosek niniejszy zawiera systemizowany dodatek aktywalny dla jednego komisarza.

Alegat 11. do załącznika 7 do potrzeb.

	Dyurny.				
1	Dla jednego dyurnisty dla spraw serwitutowych przy Staroście w Tarnowie dziennie 1 złr. 50 cnt. za 365 dni 547 złr.	387	366	547	Wniosek postawiony został podług obecnego stanu zatrudnionego dyurnisty. Kwota preliminowana w obec wyniku za rok 1879 jest wyższą, ponieważ uwzględniono możliwe podwyższenie dyurn.

B. Alegat 12. do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
1	**Potrzeby kancelaryjne.**	71	250	—	Nie ostawia się żaden wniosek, ponieważ komisyę miejscową zwinięto z końcem lipca 1879 za czynności, tejże przydzielone zostały Starostwa w Tarnowie.

Alegat 13. do załącznika 5. do potrzeb.

	Koszta podróży.				Wniosek niniejszy stawia się z uwzględnieniem odbyć się mających komisyi w roku 1881 i wyniku w r. 1879.
1	Milowe i dyety dla komisyonujących urzędników, strawne dla dyurnistów, dyety i milowe dla rzeczoznawców i inżynierów .	1.196	25.00	2.000	

Alegat 14. do załącznika 7. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Czynsz za lokal.	50	—	—	Nie stawia się żaden wniosek z przyczyny przytoczonej w alegacie Nr. 9.

B. Alegat 15. do załącznika 7. do potrzeb.

	Różne wydatki.	2	—	—	Nie stawia się żaden wniosek, z przyczyny przytoczonej w alegacie Nr. 9.

B. Załącznik 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Spłata kapitału.				Wniosek niniejszy stawia się podług kwot do losowania przeznaczonych na rok 1881, jakoteż z uwzględnieniem kwoty potrzebnej do wypłaty wylosowanych a dotąd nie wymienionych obligacyj indemnizacyjnych. Wynik w r. 1879 był dlatego mniejszy, ponieważ znaczna ilość oblig. indem. wymienioną nie została, powtóre, że kwota do losowania przeznaczona, w r. 1879 mniejszą była.
1	Podług stanu amortyzacyjnego wydanego rozporządzeniem ministeryalnem z d. 29 grudnia 1857 r. l. 11881 dla obligacyj indemnizacyj. Galicyi zachodniej w kwocie 33,669.000 złr. m. k. wynosi kwota wylosować się mająca w IIgiem półroczu 1880 . . . . . 408.000 zł. i w Iem półroczu 1881 toż samo . 408.000 zł. Razem . . . . 816.000 zł. m.k. czyli w wal. a. 850.[illegible]0 zł. która podług §. 19 instrukcyi losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być ma, a mianowicie kwota za II półrocze 1880, dnia 1 maja 1881, a kwota za I półrocze 1881 dnia 1 listopada 1881. Na pokrycie tej wypłaty wnosi się zatem powyższa kwota .	780.139	821.100	856.800	
2	Do wykupna wylosowanych, a jeszcze nie wymienionych obligacyj indemnizacyjnych, których stan z końcem grudnia 1879 wynosił kwotę 241.972 zł. w. a. wnosi się prawdopodobnie potrzebną kwotę . .	—	—	5.250	
	Razem . . .	780.139	821.100	862.050	

B. Załącznik 9 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	Kwota wyrównawcza w kapitale.				Wniosek stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na r. 1881.
1	Kapitały likwidowane a obligacyami indemnizacyjnemi nie pokryte wynosiły z końcem roku 1879 kwotę . . 2.205 zł. w r. 1880 prawdopodobnie nie przybędzie żaden kapitał.				
	Z tej kwoty prawdopodobnie wypłaconą zostanie w r. 1880 kwota . 1.575 „				
	pozostanie . 630 „				
	z której to sumy większa część prawdopodobnie w r. 1881 zaasygnowaną i wypłaconą zostanie.				
	Wnosi się zatem na pokrycie kwot wyrównawczych w roku 1881 kwota 100 zł.	89	200	100	

B. Załącznik 10. do potrzeb.

	Kwota wyrównawcza w rentach zaległych.				Wniosek niniejszy stawia się podług wyniku w roku 1879 i prawdopodobnej potrzeby na rok 1881.
1	Gdy w roku 1881 prawdopodobnie jeszcze obrachunki między funduszem a uprawnionemi co do rent zaległych przeprowadzone będą, przeto ze względu na asygnować się mające renty zaległe preliminuje się kwota 100 zł.	32	200	100	

B. Załącznik 11. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Renty dla uprawnionych.				
1	Podług stanu kapitałów wynosi oprocentowany dług w obligacyach indemnizacyjnych Galicyi zachodniej z końcem roku 1879 kwotę . . 24,473.337 zł. a po potrąceniu wylosowanych kwot a mianowicie: 31 października 1879 r. w ilości . . . 374.000 „ a 30 kwietnia 1880 408.000 „ razem w ilości 782.000 „ M. k. czyli a. w. 821 100 „ zmniejsza się tenże na . . . 23,652.237 „ a gdy w r. 1880 prawdopodobnie przybędą nowowystawione obligacye indemnizacyjne w kwocie . 1.575 „ Zatem wynosić będzie dług z końcem roku 1880 kwotę . . . . 23.653.812 „ od której to sumy wypadają 5 proc. odsetki na rok 1881 w kwocie . . . . 1,182.690 zł.	1,257.663	1,232.732	1,182.690	Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnego stanu oblig. indemnizacyjnych z końcem roku 1880. Kwota preliminowana na r. 1881. jest w porównaniu z wynikiem z roku 1879, dla tego mniejsza, ponieważ po odtrąceniu kwoty w r. 1880 wylosować się mającej, stan kapitałów i odsetek tego i należytość w odsetkach się zmniejszy.
2	Dalej wynosi stan likwidowanych a do końca roku 1879 obligacyami indemnizacyjnemi niepokrytych kapitałów 2.205 zł. w r. 1880 prawdopodobnie nie przybędzie żaden likwidowany kapitał. Od tego odpadnie prawdopodobnie w r. 1880 przez asygnacyę kwota . . . . 1.575 „ pozostanie . . . . 630 „ od której to kwoty 5 procentowa renta za lata ubiegłe do końca grudnia 1880 r. preliminuje się w kwocie . 215 zł.	1.173	320	215	
	Razem . . .	1,258.836	1,224.052	1,182.905	

B. Załącznik 12. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wał. austr.			
	Zakupno obligacyi indemnizacyjnych.				
1	Na zakupno obligacyi indemnizacyjnych w r. 1879 została wydana kwota	105 217			Na podobne wydatki nie preliminuje się żadna kwota na rok 1881, ponieważ nie wiadomo, czy w r. 1881 co na zakupno obligacyj indemnizacyjnych pozostanie.

B. Załącznik 13. do potrzeb.

	Nadzwyczajne wydatki.				
1	Na rozmaite wydatki z powodu zwrotu nadpłaconych dodatków indemniz. tudzież nadpłaconych kapitałów, rent, odsetek i innych zwrot preliminuje się kwota . . . . . 8.000 zł.	7.978	5.500	8.000	Niniejszy wniosek stawia się podług wyniku w roku 1879 i prawdopodobnej potrzeby w r. 1881.

Sumaryczny preliminarz

funduszu indemnizacyjnego

dla Wielkiego Księstwa Krakowskiego

na rok słoneczny 1881.

We Lwowie dnia 3 Lipca 1880.

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k. rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr			
	A. Pokrycie				
	I. Od obowiązanych.				
1	Wpłata kapitałów	3.228	4.015	1.447	
2	„ rent	891	230	70	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody	1.531	1.929	1.291	
	II. Własne dochody.				
4	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych	9.872	10.248.	7.243	
5	Dochód za wylosowane obligacye indemnizacyjne	3.150	—	—	
	III. Od kraju.				
6	Dodatki indemnizacyjne od podatków	217.724	172.674	180.964	
	Daniny od zboża i soli	—	—	—	
	IV. Ze skarbu państwa.				
	Wynagrodzenie laudemialne . .	—	—	—	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszowych	—	—	—	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	—	—	—	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
	a) nieoprocentowane . . .	—	—	—	
	b) oprocentowane	—	—	—	
	Razem .	236.396	189.096	191.015	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie	—	189.096	191.015	
	Pozostaje do lokowania	—	—	—	

B. Potrzeby

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
7	Koszta zarządu	787	1.087	1.194	
8	Spłata kapitałów:				
	a) przez losowanie	78.120	81.900	86.100	
	b) przez wykupno obligacyj . .	—	—	—	
	Kwoty wyrównawcze w kapitale	—	—	—	
	„ „ w rentach	—	—	—	
9	Renty dla uprawnionych . . .	115.661	105.309	100.359	
10	Wynagrodzenie za zakupione obligacye indemnizacyjne . . .	20.302	—	1.752	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skarbowi państwa	—	—	—	
	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	—	—	—	
11	Nadzwyczajne wydatki	1.875	800	1.610	
	Razem .	216.745	189.096	191.015	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
	Wpłata kapitałów.				
1	Z końcem roku 1879 pozostało nieopłaconych kapitałów wykupna za dziesięcinę, mesne i czynsze emfiteutyczne w kwocie . . . . . 10.546 zł. Gdy w roku 1880 prawdopodobnie nic nie przybędzie, a na powyższą należytość w r. 1880 kwota . . . 4.015 „ spłaconą zostanie, przeto pozostanie kw. 6.531 „ z której prawdopodobnie w r. 1881 kwota 1.447 „ spłaconą zostanie.	3.228	4.015	1.447	Wniosek na rok 1881 stawia się podług należytości przypadającej na ten rok. Kwota preliminowana w porównaniu z wynikiem za rok 1879 jest dla tego mniejszą, ponieważ spłata wielu kapitałów w 20 rocznych ratach, i annuitetach w roku 1879 się skończyła.

A. Załącznik 2. do pokrycia.

	Wpłata rent.				
1	Od kapitałów wykupna według załącznika 1 pokrycia w kwocie . . . . . 6.531 zł. wykazanych, wnoszą się 5 procentowe odsetki za rok 1881 w kwocie . . . . . 70 zł.	891	230	70	Preliminowana na rok 1881 mniejsza kwota polega na powodach w załączniku 1 do pokrycia zawartych.

A. Załącznik 3. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Różne przychody.				Wniosek niniejszy stawia się z uwzględnieniem prawdopodobnych przychodów w r. 1881.
1	Odsetki za zwłokę od rat w terminie nie spłaconych . . .	173	546	38	
2	Zwrot kosztów podróży	79	30	20	
3	Taxy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	4	3	3	
4	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych . .	1.245	1.300	1.200	
5	Zwroty rachunkowe i inne . .	30	50	30	
	Razem .	1.531	1.929	1.291	

Załącznik 4 do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.				
1	Gdy podług najwyższego postanowienia z dnia 13 październ. 1857 i podług dekretu wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 22 października 1857 do l. 9809 wszelkie nadwyżki przy funduszach ind. na zakupno obligacyi ind. obrócone być mają, przeto zakupiono obligacye ind. których stan z końcem kwietnia 1880 r. wynosił 160.954 zł. 50 ct. w. a. Od tych obligacyj preliminują się odsetki płatne 1 Maja i 1 Listopada 1881 r. po potrąceniu 10% podatku dochodowego w kwocie . . . . . 7.243 zł.	9.872	10 248	7.243	Wniosek na rok 1881 stawia się podług wykazanego stanu czynnych kapitałów z końcem kwietnia 1879 r. w ilości 160.954 zł. 50 ct.

A. Załącznik 5 do pokrycia.

	Dochód z wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych.				Dochód ten jest przypadkowy, dla tego nie preliminuje się żadnej kwoty na r. 1881.
1	W roku 1879 wpłynęło za wylosowane obligacye indemnizac. w nom. wartości 3.000 zł. m. k.	3.150			

Załącznik 6 do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki indemnizacyjne.				
1	Podług tu załączonego wykazu wynoszą bezpośrednie podatki wraz z wszelkiemi dodatkami kwotę . . . 786.800 zł. od tej kwoty preliminuje się dodatek po 23 ct. od jednego złr. w kwocie	217.724	172.674	180.964	Dodatek po 23 cnt. preliminuje się na podstawie dekretu ministeryalnego z dnia 24go czerwca 1880 licz. 9939.

Wykaz

podatków bezpośrednich w Wielkiem Księstwie Krakowskiem sporządzony podług ustawy finansowej na rok 1880.

Pozycya	Podatek	Ordynaryum	1/3 dodatku	Razem	Nadzwyczajny dodatek	Razem	Uwaga.
		zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	
1	gruntowy	72.949	24.316	97.265	24.316	121.581	
2	domowo-czynszowy	197.527	65.842	263.369	65.842	329.211	
3	domowo-klasowy	10.222	3.408	13.630	10.222	23.852	
4	zarobkowy	39.969	—	39.966	31.173	71.139	
5	dochodowy	54.773	—	54.773	52.034	106.807	
	Razem	375.437	93.566	469.003	183.587	652.590	
6	Do tego podatki dochodowy i zarobkowy od kolei cesarza Ferdynanda	65.746	—	65.746	65.746	131.492	
7	Od kolei Karola Ludwika . . .	1.359	—	1.359	1.359	2.718	
	Razem	442.542	93 566	536.108	250.692	786.800	

PRELIMINARZ

wydatków c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych, tudzież c. k. Namiestnictwa jako komisyi krajowej i komisyj lokalnych dla spraw odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego W. Księstwa Krakowskiego pokryć się mających.

na rok słoneczny 1881.

Lwów dnia 3 Lipca 1880.

A. C. k. Namiestnictwo

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k. rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
1	Płace, dodatki i wynagrodzenie dla służby	414	444	475	
2	Dodatki aktywalne	78	78	87	Podział kosztów dla c. k. Namiestnictwa na wszystkie 3 fundusze indemn. nastąpił na podstawie dekretu ministeryalnego z d. 1go października 1867 l. 5.871, podług którego fundusz W. ks. krakowskiego ponosi 1/35 części wszystkich kosztów.
3	Dyurny	80	79	146	
4	Remuneracye i zapomogi . . .	98	114	114	
5	Potrzeby kancelaryjne	70	124	124	
6	Czynsze na mieszkania	31	31	31	
7	Koszta podróży	1	9	9	
8	Rozmaite wydatki	—	8	8	
	Razem .	772	887	994	
	Do tego wydatki komisyj miejscowych dla spraw odkupu i uporządkowania ciężarów gruntowych	15	200	200	
	Ogólna suma .	787	1.087	11.94	

Numer załącznika	C. k. Komisye lokalne				
	Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek c. k. rządu na rok 1881	Uwagi
		zł. wal. austr.			
9	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	—	—	—	
10	Dodatki aktywalne	—	—	—	
11	Dyurny	—	—	—	
	Remuneracye i zapomogi . . .	—	—	—	
12	Potrzeby kancelaryjne	—	—	—	
13	Koszta podróży i dyety rzeczoznawców	15	200	200	
14	Czynsze na mieszkania	—	—	—	
15	Rozmaite wydatki	—	—	—	
	Razem .	15	200	200	

Alegat 1. do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Płace, dodatki funkcyjne i wynagrodzenia dla c. k. Namiestnictwa.				Wniosek na rok 1881 stawia się podług teraźniejszego stanu urzędników zatrudnionych przy c. k. Namiestnictwie, w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych.
1	Dla zastępcy prezesa dodatek roczny w kwocie . . 400 zł.				
2	1 Radca c. k. Namiestnictwa z roczną płacą 3.600 „				
3	1 Starosta powiatowy 2.200 „				
4	1 Sekretarz referujący 1.600 „ z dodatkiem roczn. 250 „				
5	2 Komisarzy powiatow. z płacą rocz. po 1.300 zł. 2.600 „				
6	2 Komisarze pow. z płacą roczną po 1 100 . 2.200 „				
7	2 Konceptowi praktykanci z rocznem adjutum po 500 . . . zł. 1.000 „				
	Oddział manipulacyjny.				
8	2 Oficyałów z roczną płacą po 1.000 zł. . . . 2.000 zł.				
	Służba.				
9	1 Woźny z roczną płacą 350 zł.				
10	2 stróżów z rocznem wynagrodzen. po 216 zł 432 „				
	Razem 16 632 zł				
	Z których wypada na fundusz ind W. Ks. Krakowsk. $^1/_{35}$ część w kwocie 475 zł.	414	444	475	

Alegat 2 do załącznika 7 do potrzeb

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowane na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Wniosek niniejszy zawiera systemizowane dodatki aktywalne obecnie zatrudnionych urzędników sprawami serwitutowemi i indemnizacyjnemi.
1	1 Radca Namiestnic. roczn. 480 zł.				
2	1 Starosta powiatowy „ 420 „				
3	1 Sekretarz . . . . „ 360 „				
4	4 Komisarzy powiatowych rocznie po . 300 zł. 1200 „				
5	2 oficyałów c. k. Namiestnictwa po 240 rocznie 480 „				
6	1 woźny 25% od 350 zł. 88 „				
	Razem 3.028 zł.				
	Z których wypada na fundusz indemniz. W. Ks. Krakowskiego $^1/_{35}$ część w kwocie 87 zł. .	78	78	87	

Alegat 3 do załącznika 7 do potrzeb.

	Dyurny.				Wniosek stawia się podług obecnego stanu zatrudnionych dyetaryuszów i prawdopodobnej potrzeby na rok 1881. Kwota preliminowana w obec wyniku za rok 1879 jest wyższą, ponieważ uwzględniono możliwe podwyższenie dyurn.
1	4 Dyurnistów po 2 zł. dziennie, razem . . . 2.920 zł.				
2	4 Dyurnistów po 1. zł. 50 ct. dziennie, razem 2.190 „				
	Razem 5.110 „				
	Z których wypada na fundusz indemnizacyjny W. Ks Krakowskiego $^1/_{35}$ część w kwocie 146 zł.	80	79	146	

Alegat 4. do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Remuneracye i zapomogi.				Wniosek stawia się podług kwot na lata 1878, 1879 i 1880 preliminowanych i przez wysokie c. k. Ministerstwo jakoteż Wys. Sejm kraj. przyzwolonych. Wynik w roku 1879 jest dlatego mniejszy, ponieważ nie cała przyzwolona kwota rozdzieloną została.
1	Dla c. k. Namiestnictwa i komisyi lokalnych w Galicyi wschodniej i zachodniej . 4 000 zł. z których wypada na fundusz indemnizacyjny W. Ks. Krakowsk. $^1/_{35}$ część w kwocie . . .	98	114	114	

Alegat 5. do załącznika 7 do potrzeb.

	Potrzeby kancelaryjne.				Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnej potrzeby w roku 1881.
1	Na opał lokalu . . . 800 zł.				
2	Na papier i inne rekwizyta do pisania . . 600 „				
3	Na druki, litografie i efekta kredytowe . . . 800 „				
4	Na roboty introligatorskie 100 „				
5	Na czyszczenie lokalu . 250 „				
6	Na sprzęty kancelaryjne 100 „				
7	Na oświetlenie lokalu i schodów . . . . 50 „				
8	Na koszta losowania i rozmaite potrzeby . . 1.600 „				
9	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania . 50 „				
	Razem 4.350 „				
	z których przypada na fundusz indemniz. W. Ks. Krakowskiego $^1/_{35}$ część w kwocie 124 zł. .	70	124	124	

Alegat 6 do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Czynsz za lokal				
1	Czynsz za lokal c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i Komisyi Krajowej serwitutowej wynosi rocznie 1.088 zł. 14 ct. Z których wypada na fundusz indemnizacyjny W. K. Krakowskiego $^1/_{35}$ części w kwocie 31 zł.	31	31	31	Wniosek niniejszy stawia się podług rzeczywiście opłaconego czynszu w roku 1879.

Alegat 7 do załącznika 7 do potrzeb.

	Koszta podróży.				
1	Na dyety i koszta podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych w sprawach serwitutowych w kwocie . . 300 zł. z których przypada na fundusz indemn W. Ks. Krakowskiego $^1/_{35}$ części w kwocie . . 9 zł.	1	9	9	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1881.

Alegat 8 do załącznika 7 do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Rozmaite wydatki.				
1	300 zł., z których wypada na fundusz indem. W. Ks. Krakowskiego $^1/_{35}$ część w kwocie 8 zł.	—	8	8	Na pokrycie potrzeb wydarzyć się mogących przy tej zmiennej rubryce preliminuje się niniejsza kwota na r. 1881.

Alegat 9. do załącznika 7. do potrzeb.

	Koszta podróży.				Niniejszy wniosek stawia się ze względu na możliwe dodatkowe pertraktacye serwitutowe w roku 1881.
1	Milowe i dyety dla komisyonujących urzędników, strawne dla dyurnistów, dyety i milowe dla rzeczoznawców i inżynierów	15	200	200	

B. Załącznik 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Spłata kapitału.				
1	Podług stanu amortyzacyjnego wydanego rozporządzeniem ministeryalnem z d. 29 paździer. 1857 r. l. 11881 dla obligacyj indemnizac. W. Ks. Krakowskiego w kwocie 3,398.000 złr. m. k. wynosi kwota wylosować się mająca w IIgiem półroczu 1880 . . . . . 41.000 zł. i w Iem półroczu 1881 toż samo . 41.000 zł. Razem . . . . 82.000 zł. m.k. czyli w wal. a. 86.1 (zł. która podług § 19 instrukcyi losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być ma, a mianowicie kwota za II półrocze 1880, dnia 1 maja 1881, a kwota za I półrocze 1881 dnia 1 listopada 1881. Na pokrycie tej wypłaty wnosi się zatem powyższa kwota 86.100 zł.	78.120	81.900	86.100	Wniosek niniejszy stawia się podług kwot do losowania przeznaczonych na rok 1881. Wynik w r. 1879 był dlatego mniejszy, ponieważ znaczna ilość oblig. indem. wymienioną nie została, powtóre, że kwota do losowania przeznaczona, w r. 1879 mniejszą była.

B. Załącznik 9. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wal. austr.			
	Renty dla uprawnionych.				
1	Podług stanu kapitałów wynosi oprocentowany dług w obligacyach indemnizacyjnych W. ks. Krakowskiego z końcem roku 1879 kwotę 2,106.184 zł. 50 c. a po potrąceniu wylosowanych kwot a mianowicie 31 Października 1879 39.000 „ — „ a 30 Kwietnia r. 1880 . . . . 39.000 „ — „ razem . 78.000 „ — „ m. k. czyli w. a. 81.900 „ — „ zmniejsza się tenże na . . 2,024.284 „ 50 „ a po odtrąceniu w r. 1880 zniszczonych oblig. indm. stanowiących własność fund. ind. W. ks. Krakowskiego w nominalnej wartości . 16.300 „ — „ m. k. czyli w. a. 17.115 „ — „ właściwie na 2,007.169 „ 50 „ od której to sumy wynoszą 5% odsetki na rok 1881 kwotę 100.358 zł. 47½ ct.	115.661	105.309	100.359	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnego stanu obligacyi indemn. z końcem Grudnia 1880.

B. Załącznik 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1879	Preliminowano na rok 1880	Wniosek rządu na rok 1881	Uwagi
		złr. wał. austr.			
	Zakupno obligacyi indemnizacyjnych.				Pozostała reszta z porównania wydatków z przychodami preliminuje się na zakupno obligacyi.
1	Na zakupno obligacyi indemnizacyjnych w r. 1879 w nominalnej wartości 23.000 zł. m. k. została wydaną kwota . . .	20.302		1.752	

B. Załącznik 11. do potrzeb.

	Nadzwyczajne wydatki.				Na pokrycie potrzeb wydarzyć się mogących przy tej zmiennej rubryce preliminuje się niniejsza kwota na r. 1881.
1	Na nadzwyczajne wydatki z powodu zwrotu niezależnie na rzecz funduszu indem. W. Ks. Krakowskiego pobranych kwot, tudzież nadpłaconych dodatków ind., kapitałów, rent, odsetek i innych kwot, preliminuje się kwota . . . . . 1.610 zł.	1.875	800	1.610	

Alegat. 94.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, żeby jak najspieszniej utworzył w Borysławiu dla tamtejszej i okolicznej ludności osobny Sąd powiatowy, nie znosząc c. k. Sądu powiat. w Podbużu.

Wnioskodawca

Ochrymowicz.

Franciszek Jasiński, ks. Sawa, Wolfarth, Lityński, Wł. Wolański, Lazarski, Towarnicki, Kupczyński, Wodziński, Janko, Max, Radzikiewicz, Rożankowski, Smolka, Lenartowicz, Jocz, Krukowiecki, Czajkowski Alfons, Dydyński, Łukasiewicz Ignacy, ks. Kitrys, Garbaczyński, Tyszkowski, Pławicki, Turzański, Olejnik.

Wniosek.

L. 546/s.

Alegat. [redacted]. 95.

Wniosek.

Zważywszy na powody wykazujące potrzebę i korzyść stałéj dotacyi kasy krajowéj, powody wyrażone w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków funduszu krajowego za r. 1877, które to sprawozdanie miałem zaszczyt w imieniu komisyi budżetowéj przedłożyć Wysokiemu Sejmowi 28go czerwca r. b.

A mianowicie zważywszy:

Po pierwsze, że ponieważ kasa krajowa niema żadnéj dotacyi, przeto gdy nie wpływały i nie wpływają regularnie dochody bieżące, co się zwykle dzieje, musiał i musi Wydział krajowy dla pokrywania regularnie wydatków bieżących, zaciągać od innych funduszów lub od banków pożyczki na krótkie termina i opłacać odsetki, w skutek czego powstaje corocznie znaczny wydatek, jak to wykazały zamknięcia rachunków za r. 1877 i 1878;

zważywszy po drugie, że brak stałéj dotacyi kasy jest nietylko powodem znacznego corocznie wydatku na odsetki od pożyczek na krótkie termina, dla zaradzenia brakowi gotówki na bieżące wydatki, ale nadto powoduje zawikłania w rachunkach między funduszem krajowym a funduszami i zakładami publicznemi, od których zaciąga pożyczki, co znów znagla do zmiany, często w niekorzystnéj chwili, na gotówkę papierów, w których umieszczone są kapitały zakładów publicznych, a straty ztąd powstałe, fundusz krajowy ponosi;

zważywszy po trzecie, że potrzeba posiadania przez kasę krajową stałej dotacyi jest tak powszechnie uznaną, że wszystkie kasy państw i krajów takową posiadają; w naszéj zaś kasie krajowéj brak stałéj dotacyi zastępowała aż do roku 1877 wielka pozostałość z rachunków lat ubiegłych, którą wysoki Sejm uchwałą z 5 kwietnia 1876 roku przeznaczył na budowę gmachu sejmowego.

Zważywszy wszystkie wyżéj tu wymienione powody,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Kasa krajowa ma być zaopatrzona stałą dotacyą;
2. komisya budżetowa roztrząsając przekazane jej do zbadania przedłożenie Wydziału krajowego o stanie funduszów krajowych w latach 1877 do 1880, zbada także w nastósowniejszy sposób zaopatrzenie kasy krajowéj w stałą dotacyę i wnioski swoje na teraźniejszéj sesyi przedłoży.

Lwów, dnia 2 lipca 1880.

Wnioskodawca

Leon Chrzanowski.

Popierają wniosek: Goldman, Romanowicz, Baum, Hausner, Scipio, R. Michałowski, Zucker, Tarnowski, Polanowski, Wodzicki H., Towarnicki, Szujski, Czajkowski Alfons, Pilat.

Wniosek.

Alegat. 96.

Wniosek.

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączoną poniżej ustawę.

Lwów dnia 2 lipca 1880.

Ustawa

określająca wymiar konkurencyi rocznej na cele budowli wyznaniowych i szkolnych,

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księztwem krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Od stron obowiązanych do konkurencyi na pokrycie kosztów stawiania nowych, jakoteż utrzymywania budynków, przeznaczonych do służby bożej i na mieszkania duchownych, a wreszcie zabudowań szkolnych, nie wolno ściągać na ten cel w drodze przymusowej w przeciągu jednego roku większej kwoty niż 50% od kwoty jednorocznych podatków stałych, opłacanych przez obowiązanych do konkurencyi.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam moim Ministrom spraw wewnętrznych, oświaty i wyznań, oraz finansów.

Wnioskodawca

Józef Tyszkowski

Lazarski, Wesołowski, Wolański Władysław, Torosiewicz, Kułaczkowski, Baum, Spławiński, Kupczyński, Garbaczynski, Pławicki, Ochrymowicz, Dydyński, Gedel, Weisman, Jocz, Wolański Mikołaj, Popiel Michał, Krukowiecki, Łukasiewicz Ignacy, Lityński, Then, Olejnik.

Alegat. [redacted].97.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o zamknięciu rachunków funduszów indemnizacyjnych z lat 1878 i 1879.

Wysoki Sejmie!

Dla funduszu indemnizacyjnego Galicyi Wschodniéj preliminował Wysoki Sejm na rok 1878 dochody w sumie . . . . . 3,800.730 złr. — ct.
wydatki w sumie . . . . . 3,741.611 „ — „

Przedłożone przez c. k. Rząd zamknięcie rachunków przedstawia rezultat bardzo pomyślny, albowiem dochody, pomimo iż dodatki indemnizacyjne ustanowione zostały, na ten rok nie jak dawniéj po 51 lecz tylko 50 ct. przyniosły . . . . . 4,196.066 „ 11 „
wydatki zaś nie doszły do preliminowanéj sumy, lecz wynosiły tylko . 3,665.355 „ 57 „

Wobec takiej przewyżki w dochodach a ubytku w wydatkach, pozostały w roku 1878 znaczne reszty kasowe i uczyniły poważną sumę . 530.720 „ 54 „

Dochody były większe od preliminowanych, albowiem mieliśmy znaczne pozostałości rachunkowe z roku 1877, które uczyniły 196.028 złr. 19 ct. a dodatki indemnizacyjne zamiast preliminowanych 2,316.001 złr. przynosiły 2,511.755 złr. 94 ct., a nadto uczyniły inne takie rubryki dochodów więcéj, jak preliminarz obejmował, a nareszcie przybyła nowa pozycya dochodów, to jest kupony od obligów na rzecz funduszu indemnizacyjnego w ciągu roku 1878 z pozostałości rachunkowych roku poprzedniego zakupionych.

Na zmniejszenie wydatków wpłynęła oszczędność w kosztach zarządu; nadto tytułem reszt wypłacono 2,255.669 złr. 4 ct. zamiast preliminowanych 2,385.077 złr.

Dla funduszu indemnizacyjnego Galicyi Zachodniéj preliminowano na rok 1878 dochodów . . . . . 2,133.309 złr. — ct.
wydatków . . . . . 2,133.709 „ — „

Wedle zamknięcia rachunków dochody uczyniły . . . . 2,359.140 złr. 42 ct.
wydatki . . . . . 2,029.602 „ 93 „
pozostało przeto . . . . . 329 537 „ 49 „
reszta bowiem dochodów pozostałość rachunkowa z rokn 1877 w sumie 173.609 złr. 23 ct. dodatki do podatków jakkolwiek po 49 ct. przyniosły 945.970 złr. 69 ct. zamiast preliminowanych 931.995 złr., kupony od obligów własnych przyniosły 4.620 złr. 70 ct., natomiast na koszta zarządu wydano 14.212 złr. 28 ct. zamiast preliminowanych 18.000 złr., a rent wypłacono uprawnionym 1,294.722 złr. 34 ct. podczas gdy preliminarz na ten cel 1,361.100 złr. przeznaczał.

Pozostałości rachunkowe z roku 1878 dały więc funduszom indemnizacyjnym w Galicyi Wschodniéj . . . . . 530.720 złr. 54 ct.
w Galicyi Zachodniéj . . . . . 329.537 „ 49 „
Razem 860.258 złr. 3 ct.

Rok 1879.

Na rok 1879 preliminował Wysoki Sejm dla funduszu indemnizacyjnego Galicyi Wschodniéj dochody w sumie . . . . . 3,647.533 złr. — ct.
wydatki w sumie . . . . . 3.562.800 „ — „

a zamknięcie rachunków wykazuje dochodów . . . . . 3,933.557 „ 40 „
wydatków . . . . . 3,617.390 „ 46 „
pozostałość rachunków wynosi przeto . . . . . 316.166 złr. 94 ct.
pomimo iż dodatki do podatków były zniżone i wynosiły tu jak i w Galicyi Zachodniéj po 48 ct.

Dla funduszu Galicyi Zachodniéj preliminowano dochodów . . 2,170.709 złr. — ct.
wydatków . . . . . 2.106.960 „ — „

zamknięcie rachunków przedstawia zaś dochody na . . . . 2.165.420 „ 49 „
wydatki na . . . . . 2.060.202 „ 90 „
pozostałość rachunkowa wynosi przeto . . . . . 105.217 złr. 59 ct.

Pozostałości rachunkowe obu funduszów powyższych uczyniły więc w roku 1869 . . . . . 421.384 złr. 53 ct.
dodawszy pozostałości obu funduszów z roku 1878 . . . . 860.258 „ 3 „
uczyniły w dwóch latach . . . . . 1,281.642 „ 56 „

Z tej sumy zakupiono w latach 1878 i 1879 obligów indemnizacyjnych dla funduszu indemnizacyjnego Galicyi Wschodniéj . . . 834.850 złr. — ct.
Galicyi Zachodniéj . . . . . 471.710 „ — „
Razem 1.306 560 złr. — ct.
i taki był stan obligów indemnizacyjnych, będących własnością funduszów indemnizacyjnych Galicyi Wschodniéj i Zachodniéj, z koncem roku 1879, w bieżącym zaś roku kupiono wedle informacyj odebranych z c. k. Namiestnictwa z owych pozostałości rachunkowych dalszych 124.000 obligów nominalnej wartości, obecnie więc posiadają te dwa fundusze 1,430.560 złr. obligów indemnizacyjnych.

Dla funduszu indemnizacyjnego Wielkiego Księstwa Krakowskiego, który jak wiadomo, nie pobiera żadnej dotacyi, ze skarbu państwa preliminowano na rok 1878 dochody i wydatki w kwocie 236.629 złr.

Zamknięcie rachunków przedstawia dochody na	263.838 zlr.	74 ct.
a z zapasem gotówki pozostałym w roku 1877	2 091 „	31 „
	265.930 zlr.	5 ct.
wydatki zaś na	203.263 „	50 „
pozostałość wynosi	62.666 zlr.	55 ct.

W ciągu roku wydano . . . . . 32,579 „ 37½ ct.
na zakupno obligów, a reszta pozostała jako zapas kasowy na rok 1879.

Na r. 1879 zniżono dla tego funduszu dodatki indemnizacyjne do 37 ct., i preliminowano dochody i wydatki na sumę 213.032 zlr., a zamknięcie rachunków wykazuje dochody na 236.396 zlr. 2 ct. a zatem 23.364 zlr. 2 ct. wyższe nad preliminarz, wydatki zaś na 196.443 zlr. 21 ct.

Z pozostałości rachunkowych zakupiono w ciągu roku 1879 obligów indemnizacyjnych za sumę 20.301 zlr. 67 ct. i pozostał zapas kasowy w gotówce 49.728 zlr. 87 ct. Fundusz ten z końcem roku 1879 posiadał własnych obligów indemnizacyjnych nominalnej wartości 177.994 zlr. 51 ct.
zniszczył własnych obligów . . . . . 505.050 „ — „
i miał zapasu w gotówce . . . . . 49.728 „ 87 „

Jak w latach poprzednich tak i obecnie komisya budżetowa nie zapuszczała się w merytoryczne badania przedłożonych zamknięć rachunkowych, raz dlatego, że Wysoki Sejm rachunków tych nie uznaje, a powtóre że przedkładane nam bywają dopiero od roku 1870, poprzednie zaś nie są nam znane, lecz przedstawia tylko wyniki w rachunkach zawarte.

Dlatego komisya wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm przyjmuje do wiadomości zamknięcia rachunków funduszów indemnizacyjnych Galicyi Wschodniéj, Zachodniéj i Wielkiego Księstwa Krakowskiego z lat 1878 i 1879 z zastrzeżeniami na poprzednich sesyach uchwalonemi.

Lwów dnia 4 lipca 1880.

Przewodniczący:

Józef Baum.

Sprawozdawca:

Dr. Zyblikiewicz.

Alegat. 98.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o preliminarzach funduszów indemnizacyjnych Galicyi Wschodniéj, Zachodniéj i W. Księstwa Krakowskiego na rok 1880.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone Wysokiemu Sejmowi budżety funduszów indemnizacyjnych Galicyi Wschodniéj, Zachodniéj i Wielkiego Księstwa Krakowskiego na rok 1880 preliminują:

A)

Dla funduszu indemnizacyjnego Galicyi Wschodniéj na pokrycie potrzeb:

	I.	
Od stron do wpłat obowiązanych tytułem kapitałów, rent i odsetków zwłoki		13.898 złr.
	II.	
Renty od zakupionych obligów indemnizacyjnych		42.704 „
	III.	
Dodatki indemnizacyjne do podatków po 45 ct. od 1 złr.		2,165.012 „
	IV.	
Dotacya ze skarbu państwa		1,461.877 „
	Razem	3,683.491 złr.

Na wydatki preliminuje Rząd:

1. Koszta zarządu		29.254 złr.
2. Spłata kapitałów przez losowanie		1,486.800 „
3. Kwoty wyrównawcze w kapitale		300 „
4. Kwoty wyrównawcze w rentach		150 „
5. Renty od obligów indemnizacyjnych		2,106.396 „
6. Nadzwyczajne wydatki		60.591 „
	Razem	3,683.491 złr.

Komisya budżetowa nie mając przeciw temu preliminarzowi nic do nadmienienia, wnosi przyjęcie wszystkich powyższych pozycyj tak w dziale dochodów, jak i w dziale wydatków.

B.

W dziale funduszu indemnizacyjnego Galicyi Zachodniéj proponuje Rząd w dziale dochodów:

I.

Od stron do wpłat obowiązanych tytułem kapitałów, rent i odsetków zwłoki .	10.824 złr.

II.

Odsetki od obligów	23.530 „

III.

Dodatki indemnizacyjne do podatków po 45 ct. od 1 złr.	869.347 „

IV.

Dotacya ze Skarbu Państwa	1,163.123 „
Razem	2,066.824 złr.

W dziale wydatków:

1. Koszta zarządu	15.772 złr.
2. Spłata kapitałów przez losowanie	821.100 „
3. Kwoty wyrównawcze w kapitałach	200 „
4. W rentach	200 „
5. Renty dla uprawnionych	1,224.052 „
6. Nadzwyczajne wydatki	5.500 „
Razem	2,066.824 złr.

Komisya wnosi przyjęcie preliminowanych przez Rząd dochodów i wydatków.

C.

Dla funduszu indemnizacyjnego Wielkiego Księstwa Krakowskiego preliminuje Rząd w dziale dochodów:

I.

Od stron obowiązanych do wpłat	6.174 złr.

II.

Własne dochody z obligów indemnizacyjnych	10.248 „

III.

Dodatki do podatków po 30 ct. od 1 złr.	172.674 „
Razem	189.096 złr.

W dziale wydatków:

1. Koszta zarządu	1.087 złr.
2. Spłata kapitałów przez losowanie	81.900 „
3. Renty dla uprawnionych	105.309 „
4. Nadzwyczajne wydatki	800 „
Razem	189.096 złr.

Komisya wnosi przyjęcie tak działu dochodów, jak i działu wydatków.

Z uwagi, że przy dotychczasowéj stopie dodatków do podatków na potrzeby indemnizacyi pozostawały znaczne reszty kasowe, Rząd z własnéj inicyatywy wnosi na rok 1880 zniżenie dodatków, mianowicie w Galicyi Wschodniéj i Zachodniéj z 48 ct. na 45, a w Wielkiém Księstwie Krakowskiém z 37 ct. na 30 ct. Komisya budżetowa, zgadzając się z tém zniżeniem, przedstawia do przyjęcia następującą uchwałę finansową:

Wysoki Sejm uchwali:

„Na pokrycie potrzeb funduszów indemnizacyjnych Galicyi Wschodniéj i Zachodniéj na rok 1880, Sejm ustanawia dodatki do podatków stałych z dodatkiem $^1/_3$ części po 45 ct., a na pokrycie potrzeb funduszu indemnizacyjnego Wielkiego Księztwa Krakowskiego na rok 1880 po 30 centów od każdego złotego wal. austr.“

Lwów dnia 4 lipca 1880.

Przewodniczący
H. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Dr. Zyblikiewicz w. r.

L. 441/s.

Alegat. 99.

Sprawozdanie

Komisyi prawniczéj o wniosku p. Tyszkiewicza względem uwolnienia aktów pośmiertnych od opłaty taksy notaryalnéj, jeżeli wartość spadku 300 złr. nie przenosi.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 15 czerwca 1880 p. Tyszkiewicz postawił następujący wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wyjednał w drodze właściwéj, żeby spisy majątkowe i opieczętowania w wypadkach śmierci wtenczas tylko podlegały w myśl § 27 tar. not. opłaceniu taksy notaryalnéj, jeżeli spadek po odtrąceniu wszelkich do inwentarza podanych długów wynosi najmniéj wartość 300 złr.“

Jest to dosłownem powtórzeniem wniosku, przez tego samego posła, na posiedzeniu sejmowém z dnia 23 września 1878, postawionego.

Już wówczas komisya prawnicza w sprawozdaniu swojém z dnia 3 października 1878, L. 526/s. wniosła przejście do porządku dziennego nad tym wnioskiem i odezwę do Rządu o czuwanie nad ścisłém przestrzeganiem przepisów § 27 tar. not. i § 4 rozp. z dnia 7 maja 1860 L. 120 dz. p. p. Sprawozdanie to jednak z powodu zamknięcia sesyi sejmowéj nie przyszło pod obrady Wysokiego Sejmu.

Komisya prawnicza, któréj i tegoroczny wniosek p. Tyszkiewicza, tu na wstępie przytoczony, uchwałą z dnia 18 czerwca 1880 przekazany został, zastanawiała się ponownie nad tym wnioskiem i doszła do tego samego rezultatu jak w roku 1878. I teraz komisya nie może doradzać przyjęcia

wniosku, który gdyby uzyskał moc ustawy, notaryuszów, niepobierających żadnéj płacy z funduszów publicznych i utrzymujących się jedynie z taks ustawą im przyznanych, obarczyłby mnóstwem robót bezpłatnych i pozbawiłby ich znacznéj części dochodów. Tak daleko idących ofiar od notaryuszów żądać nie można, zwłaszcza gdy oni już obecnie obowiązani są sporządzać bezpłatnie akta pośmiertne w wypadkach, w których wartość spadku 100 złr. nie przenosi, a takich wypadków jest nie mało. Jeżeli do tego dodamy, że przeważnie większa część spadków przy sądach powiatowych pertraktowanych nie reprezentuje wartości wyżéj 300 złr., i że bardzo często spadek wartości wyżéj 300 złr., którego opisanie czasem kilka dni czasu wymaga, po odtrąceniu długów spadkobiercom żadnéj nie daje spuścizny, a według wniosku p. Tyszkiewicza i takie spadki byłyby wolne od opłaty taksy notaryalnéj, to każdy przyzna, iż na przyjęcie tego wniosku zgodzić się nie można.

Jednakowoż komisya nie zapoznaje, że powody, które p. Tyszkiewicza do postawienia owego wniosku skłonić mogły, zasługują na uwagę Wysokiego Sejmu. Powody te nie mogą być inne jak te, że różnorodne opłaty w wypadkach śmierci od spadkobierców ściągane są nader uciążliwe i przyczyniają się nie mało do zadłużenia ludności. Komisya dodaje i to, że postępowanie sądowe w sprawach spadkowych i sierocińskich, tak jak one ustawą z dnia 9 sierpnia 1854 Nr. 208 D. p. p. jest normowane, nie odpowiada celowi i jest za drogie, jak to wykazanem zostało w sprawozdaniu komisyi prawniczéj o wniosku p. Jędrzejewskiego z r. 1875 (alegat 93 spraw. stenogr. z r. 1875). Komisya prawnicza jest przeto zdania, że obecnie domagać się należy ścisłego przestrzegania przepisów taryfy notaryalnéj uwalniających od opłaty taksy notaryalnéj spadki, których wartość 100 zł. nie przenosi; a to dlatego, bo gdzie niegdzie owe przepisy tak bywają tłumaczone, że zwolnienie od taksy notaryalnéj odnosi się tylko do spisywania aktu zejścia a nie do innych aktów pośmiertnych; lub że te przepisy tylko przy sądach kolegialnych mają być zastosowane. Takie tłumaczenie przepisów dotyczących — zdaniem komisyi jest mylne i trzeba zatem czuwać nad tém, ażeby je na przyszłość uchylono.

Stanowcze usunięcie zaś niedogodności, które na każdéj niemal sessyi sejmowéj wywołują wnioski i petycye do tego samego przedmiotu się odnoszące, osiągnąć się da tylko radykalną reformą ustawodawstwa o postępowaniu sądowem w sprawach spadkowych i sierocińskich. Powołując się pod tym względem na sprawozdanie z r. 1876 tu wyżéj wymienione, komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Nad wnioskiem posła Tyszkiewicza o wyjednanie w drodze właściwéj: żeby spisy majątkowe i opieczętowania w wypadkach śmierci natenczas tylko podlegały w myśl § 27 tar. not. opłaceniu taksy notaryalnej, jeżeli spadek po odtrąceniu wszelkich do inwentarza podanych długów wynosi najmniej 300 zł. — przechodzi Sejm do porządku dziennego.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, by czuwał nad ścisłem przestrzeganiem przepisów § 27 taryfy notaryalnej i § 4 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 7 maja 1860 Nr. 120 D. p. p., na mocy któ-

rych wolne są od opłaty notaryalnej wszelkie bez wyjątku akta pośmiertne, jeżeli wartość spadku 100 zł. nie przenosi, a to bez względu na to, czy pertraktacya spadku należy do sądu kolegialnego, czy do sądu powiatowego.

III. Sejm ponawiając uchwałę swoją z dnia 21 maja 1875, wyraża przekonanie, że reforma ustawodawstwa o postępowaniu sądowem w sprawach spadkowych i sierocińskich jest niezbędnie potrzebną i wzywa c. k. Rząd, by tę reformę w drodze właściwej jak najrychlej przeprowadził.

Lwów dnia 23 czerwca 1880.

Przewodniczący:

B. Kowalski.

Sprawozdawca:

Fruchtman.

Alegat. 100.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o utworzenie drugiej posady adjunkta w krajowéj średniej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Na posiedzeniu dnia 8 Czerwca 1880 przekazał Wysoki Sejm komisyi budżetowéj wniosek Wydziału krajowego, zmierzający do zmiany etatu osób i płac grona nauczycieli w krajowéj średniéj szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Taki sam wniosek przedłożony już był Wysokiemu Sejmowi w r. 1878, a przekazany komisyi budżetowéj, przez tę dla braku czasu merytorycznie załatwionym być nie mógł. Komisya jednak, wstawiła w projekt budżetu na r. 1879 kwotę 800 złr., jako prowizoryczny wydatek na pomoc naukową w szkole gospodarstwa lasowego i Wysoki Sejm propozycyę tę uchwalił.

Motywa podane przez Wydział krajowy, słuszne w r. 1878 — gdy wówczas już siły nauczycielskie nie wystarczały koniecznym wymogom Zakładu, spotęgowały się jeszcze od lat dwóch: rozwój bardzo pożytecznéj téj szkoły postąpił znacznie i postępuje, a drugi adjunkt, p. Zygmunt Demianowski, choć prowizorycznie, jednak z najlepszymi dla szkoły rezultatami pracuje tam od 1 Marca 1879.

Szkoła krajowa gospodarstwa lasowego istnieje szósty rok dopiero, a jak na szczupły zakres swój i nader szczupłą miejscowość, pochwalić się może chlubnymi rezultatami i uznaniem wszystkich Obywateli kraju oraz wielu cudzoziemców, którzy ją zwiedzali, a o postępie uczniów pracujących w Zakładzie i zajmujących już różne w kraju posady, najchlubniej się wyrażają.

Siły naukowe tego Zakładu składają się przeważnie z docentów, na godziny wykładowe przybywających, a słuszne jest i konieczne, by ilość nauczycieli miejscowych, odpowiednio faktycznej potrzebie była postanowioną; uczniowie dnie całe w szkole przebywają, prócz 60 godzin wykładów tygodniowo na obydwóch kursach, resztę godzin poświęcają rysunkom i pracom przygotowawczym, a każdą sobotę spędzają na doświadczeniach praktycznych i wycieczkach; dozór więc i ciągła stała pomoc naukowa są niezbędne.

Dla zadośćuczynienia tym koniecznym potrzebom Zakładu, przedłożył Wydział krajowy wniosek, dążący do zmiany etatu osób i płac grona nauczycieli, przez Wysoki Sejm w r. 1874 uchwalonego.

Komisya budżetowa nic z tych potrzeb nie ujmując i po bliższém zbadaniu, uznając przedłożone sobie motywa za słuszne i ważne, lecz uwzględniając obecne położenie finansowe kraju i postępujący dopiero rozwój szkoły gospodarstwa lasowego, uchwaliła nie zmieniać jeszcze dotychczasowego etatu osób i płac grona nauczycieli, lecz natomiast

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

„Jako pomoc naukową dla szkoły średniéj krajowéj gospodarstwa lasowego we Lwowie, wstawia się w budżeta na r. 1880 i 1881 po złr. 800 rocznie, a to na płacę prowizorycznego drugiego adjunkta; wykreśla się zaś równie prowizorycznie na tych lat dwa po złr. 500 z płacy rocznej docentów tej szkoły".

Lwów, dnia 4 lipca 1880.

Przewodniczący:

H. Wodzicki.

Sprawozdawca:

Karol Scipio.

Alegat. 101.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowéj do budżetu krajowego na r. 1880 do Rubr. VII. poz. 69. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Dochody.

Szkoła ta subwencyonowaną jest przez c. k. Skarb Państwa roczną kwotą 5000 złr.

Nadto na podstawie dotychczasowéj przeciętnéj frekwencyi preliminuje Wydział krajowy i zgodnie z tém komisya budżetowa za wpisowe i czesne od uczniów na rok 1880 **złr. 390** (R. VIII. poz. 18, 19, 20). Rubryka dochodów w r. 1880 wyniesie zatém **zł. 5390.**

Wydatki.

Wydatki preliminuje Wydział krajowy na łączną kwotę złr. 12.210, lecz komisya budżetowa, zbadawszy dokładnie stan i potrzeby szkoły gospodarstwa lasowego, zniża ten preliminarz do kwoty złr. 11.710, a to bez zmiany etatu Szkoły, lecz tylko z powodu iż tymczasowo na r. 1880 nie wyznacza płacy na jednego docenta w kwocie 500 złr., a natomiast prowizorycznie wstawia w tenże budżet płacę jednego Adjunkta w kwocie 800 złr., odnośnie do sprawozdania swego o mianowaniu tymczasowém drugiego Adjunkta.

Kwota w ten sposób na wydatki w r. 1880 na 11710 złr. przez komisyę preliminowana, porównana z kwotą dochodów 5390 złr., okazuje niedobór na 6320 złr. do pokrycia z funduszów krajowych.

Budżet zatém szkoły średniéj krajowéj gospodarstwa lasowego we Lwowie na r. 1880, który Wysoki Sejm uchwalić raczy, przedstawia się jak następuje:

Fundusz krajowy.

Rubryka VII zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba rubr.	Liczba poz.	Wydatki			Zwyczajne zł r	Nadzw. wal.	Razem austr.
VII	69.	**Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.**					
		I. Płace nauczycieli.					
		a) Profesor fachowy, zarazem dyrektor	2560 zł.				
		b) Drugi profesor fachowy	1740 „				
		c) Dwóch adjunktów (z których jeden prowizorycznie) po 800 złr. . .	1600 „				
		Siedm docentów.					
		d) Matematyki i Fizyki	800 zł.				
		e) Łowiectwa	100 „				
		f) Rysunków	400 „				
		g) Chemii	300 „				
		h) Inżynieryi leśnéj	300 „				
		i) Stylistyki	300 „				
		k) Ekonomii politycznéj i administracyi	200 „	8300 zł.			
		II. Zasługi.					
		a) Dozorca	300 zł.				
		b) Pomocnik dozorcy	180 „	480 zł.			
		III. Koszta administracyjne.					
		a) Asekuracya budynków i okazów .	45 zł.				
		b) Opał i oświetlenie	300 „				
		c) Potrzeby kancelaryjne	200 „				
		d) Pomniejsze administracyjne . . .	195 „	740 zł.			
		IV. Potrzeby naukowe.					
		a) Środki naukowe	720 zł.				
		b) Wycieczki naukowe	600 „				
		c) Ogród doświadczalny	200 „	1520 zł.			
		V. Spłata pożyczki.					
		Kasie oszczędności XI i XII rata.					
		w kapitale	184 zł.				
		w odsetkach	486 „	670 zł.	11.710	—	11.710

Lwów dnia 4 lipca 1880.

Przewodniczący
H. Wodzicki.

Sprawozdawca
Karol Scipio.

Alegat. 102.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o petycyach Towarzystw rolniczych Krakowskiego i Galicyjskiego o zasiłki na cele tychże Towarzystw.

Na posiedzeniu dnia 30 Czerwca r. b. przekazał Wysoki Sejm komisyi budżetowéj dwie petycye Towarzystw rolniczych do L. L. 449 i 450, a to Krakowskiego o stały roczny zasiłek złr. 4000 i Galicyjskiego o takiż zasiłek złr. 3000.

Jeśli w licznych petycyach, przesełanych i wnoszonych do Wysokiego Sejmu, zapełniających bióra Marszałka i zatrudniających wszystkie komisye, jest wiele takich, których treść może dać powód do namysłu przed sformułowaniem odnośnego wniosku, to petycye wniesione przez Towarzystwa rolnicze, na cele czysto rolnicze, w kraju tak jak nasz przeważnie rolniczym, a wniesione z żądaniami bardzo umiarkowanemi, łatwe bardzo w załatwieniu okazać się powinny.

Może nie wszystkim bez wyjątku, lecz niezaprzeczenie znakomitej większości Członków Wysokiego Sejmu, za nadto dokładnie znane są cele i usiłowania obydwóch rzeczonych Towarzystw, by się tutaj nad tem rozwodzić, by wyliczać tak liczne przedmioty ich działalności i zbawienne owoce, jakie całemu krajowi przynoszą i przynosić będą, gdy zasiłkiem materyalnym a stałym, przez Wysoki Sejm uchwalonym, poparte i wzmocnione zostaną.

Jeśli komisya budżetowa za zbyteczne uważa przedstawiać tu szczegóły o celach Towarzystw rolniczych, o konieczności istnienia tych dwóch punktów centralnych, koncentrujących całą, a dla każdej części kraju z osobna jedyną reprezentacyę i obronę interesów rolniczych, to wspomnieć uważa komisya za swój obowiązek, jak dalece małymi i bliskimi do żadnych funduszami, Towarzystwa te rozporządzają: — Wiadomo, że członkami Towarzystw rolniczych w Galicyi są członkowie Oddziałów lub Towarzystw okręgowych, a to w Galicyjskiem Towarzystwie jedynie i wyłącznie, a w Krakowskiem przeważnie i że częścią dobrowolnych wkładek rocznych swych Członków, oddziały te wspierają i utrzymują komiteta centralne w Krakowie i we Lwowie. Centralne więc te organa bez oddziałów nie istniałyby, a te ostatnie zaledwieby wegetować mogły, bez swoich dwóch komitetów głównych, które c. k. Rząd za jedyną reprezentacyę rolnictwa i interesów z niem połączonych uważa, i których niezmordowanym usiłowaniom kraj rok rocz-

nie zawdzięcza — jeśli nie dostateczne, to jednak dość liczne subwencye, wywalczane w c. k. Ministeryum rolnictwa. Dzięki tym Towarzystwom, kraj posiada szkoły i Zakłady, któreby tworzyć dopiero musiał, a które teraz utrzymywać tylko ma obowiązek. Oddziały okręgowe zatem, ze szczupłych bo zaledwie na setki złr. obliczanych rocznych swoich dochodów, utrzymują obydwa Towarzystwa rolnicze ze szkodą własnych miejscowych interesów, a choć rozszerzają się liczbą Członków, z których przybywaniem wzrastają i potrzeby, to fundusze nie idą wcale w tym samym stosunku, bo przybywa wielu włościan z nieznacznemi wkładkami (złr. 1 rocznie) i wielu bardzo obywateli zniżyło i zniża dawniejsze, a nieraz szczodre swe datki, pomimo, iż wszyscy radziby instytucye te rozwijać, znając konieczność ich istnienia i wiedząc, że żadne inne organa nie zastąpią tak skutecznie wszystkich interesów i potrzeb rolnictwa, a to tak teraz jak zwłaszcza w przyszłości, muszącej znaczenie i działalność komitetów centralnych rolniczych rozszerzyć,

Uznając motywa, przez obydwa Towarzystwa w petycyach podane, za słuszne, przewidując obszerniejszy jeszcze niż dotąd zakres ich działania, w ułatwianiu coraz cięższych zadań rolników, w rozwoju chowu bydła wobec ustawy o zamknięciu granic przed bydłem stepowem, w pośrednictwach wszelkiego rodzaju, jak: targami zbożowymi, wystawami, wydawnictwami itp., jednem słowem, pragnąc wszechstronnego ich rozwoju, a obawiając się zachwiania ich bytu, i będąc przekonania, iż Reprezentacya kraju rolniczego wotując pewne zasiłki na cele rolnicze, właśnie w cięższych nawet chwilach finansowego położenia kraju, korzystnie bo produkcyjnie, a nieznacznie budżet krajowy obciąży,

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Towarzystwo rolnicze krakowskie w Krakowie i Towarzystwo galicyjskie gospodarskie we Lwowie, zasilane będą z funduszów krajowych po złr. 3000 rocznie każde, a to począwszy od 1 Lipca r. b.“

Lwów, dnia 6 lipca 1880.

Przewodniczący:

H. Wodzicki.

Sprawozdawca:

Karol Scipio.

Alegat. 108.

Sprawozdanie

Komisyi lustracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego co do zarządu funduszem propinacyjnym.

Komisya lustracyjna mając uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 8 czerwca 1880 sobie przekazane sprawozdanie Wydziału krajowego o zarządzie funduszu propinacyjnego, pospiesza przedłożyć Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie w tym przedmiocie, powodowana do tego obawą, iż może się wydarzyć podobny wypadek, jak podczas sesyj poprzednich, że ogólne sprawozdanie komisyi lustracyjnej o czynnościach Wydziału krajowego przy nawale prac Wysokiego Sejmu, a zbyt ograniczonym czasie, nie będzie mogła przyjść pod obrady, a sprawa dotycząca funduszu propinacyjnego nadto jest ważną, aby miała być narażoną na niepodanie jej do wiadomości Wysokiej Izby.

Komisya lustracyjna zbadała szczegółowo czynności Wydziału krajowego w téj sprawie i uznaje że Wydział krajowy spełnił swą powinność z całą sumiennością, zaprowadził odpowiednie księgi rachunkowe, wydał potrzebne instrukcye i dokładał wszelkich starań, by należyty porządek w tym dziale zaprowadzić i utrzymać.

Pomimo jednak tych usiłowań Wydziału krajowego, nie może komisya lustracyjna stwierdzić, że stan funduszu propinacyjnego jest takim, jakim być powinien; albowiem jak się Wysoka Izba przekona ze sprawozdania komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków tego funduszu za rok 1878, zaległości czynne są nazbyt znaczne, nadto przekonała się komisya lastracyjna, badając surowy bilans tego funduszu za rok 1879, iż zaległości te nietylko że się w tym roku nie zmniejszyły, lecz przeciwnie zwiększyły się o kilkadziesiąt tysięcy złotych reńskich, gdy bowiem z końcem roku 1878 wynosiły zaległości w opłatach od szynków . . . . . 99.659 złr.
a w grzywnach . . . . . 17.311 „
to z końcem roku 1879 wynoszą w opłatach od szynków . . . . . 120.278 „
i w grzywnach . . . . . 29.551 „

Zauważyć tu jeszcze należy, że cyfra grzywien rzeczywiście uiszczonych w stosunku do powyższych zaległości jest bardzo nieznaczną. Dochód bowiem tej rubryki
wynosi w roku 1878 . . . . . 929 „
„ 1879 . . . . . 3.173 „

Odpowiedzialność za tak niepomyślny stan tego funduszu nie może ciężyć na Wydziale krajowym, gdyż tenże czynił wszystko, co było możebném, by złemu zaradzić, jak świadczy sprawozdanie i jak się o tem przekonała komisya lustracyjna z aktów jej przedłożonych.

Jedynym powodem tak niekorzystnego stanu funduszu propinacyjnego jest to, że opłaty od szynków i inne należytości nie wpływają w terminach ustawą wskazanych i nie bywają dość energicznie ściągane, w skutek czego fundusz przeznaczony na wynagrodzenie za zniesienie prawa propinacyi narażonym jest na znaczne straty nietylko w dochodach, które z odsetków i z kapitalizowania takowych mógłby uzyskać, gdyby opłaty regularnie wpływały; lecz nawet i część opłat ustawą wskazanych straci fundusz propinacyjny, gdyż te tém trudniéj będzie ściągnąć, o ile dłużéj zalegają.

Wyżéj przytoczone okoliczności wskazują jasno, iż zachodzi konieczna potrzeba zaradzenia złemu, przeto komisya lustracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

następującą rezolucyę: „Sejm wzywa c. k. Rząd o jak najenergiczniejsze ściąganie wszelkich należytości, ustawą o zniesieniu prawa propinacyi na utworzenie funduszu propinacyjnego, przeznaczonych“.

Zastępca przewodniczącego:

Dydyński m. p.

Sprawozdawca:

Fr. Jasiński m. p.

L. 646/s.

Alegat. 104.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Upoważnia się Wydział krajowy,

1. Ażeby część gruntu, będącego własnością szpitala św. Łazarza w Krakowie, w przestrzeni około jednego morga odstąpił bezpłatnie pod 2 pawilony kliniczne, kosztem Rządu wystawić się mające;

2. ażeby klinice dzieci, według układu z Wydziałem krajowym w r. 1876, przeniesionej ze szpitala św. Łazarza do nowo przez prywatne Towarzystwo wystawionego szpitala św. Ludwika, zabezpieczył dawniejsze umieszczenie, gdyby w przyszłości z jakichbądź powodów w tym ostatnim zostawać nie mogła;

3. ażeby, w moc deklaracyi z d. 20 października 1870 r. L. 13490 złożonej Ministerstwu oświecenia, umieszczenie kliniki chorób sifilistycznych i skórnych w szpitalu św. Łazarza, za obowiązujące uznane zostało.

We Lwowie dnia 7 lipca 1880.

Wnioskodawca

Majer.

Rapoport, Ochrymowicz, Krukowiecki, Lenartowicz, Tyszkowski, Turzański, Scipio, Czajkowski Jan, Czajkowski H., Stadnicki Jan, ks. Kowalski, ks. Buchwald, Czajkowski, Szujski, Baum, Łukasiewicz, Waygart, Jocz, Pilat, Jasiński Franciszek, Zborowski, Wernicki.

Alegat. 105.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o wniosku Wydziału krajowego co do zmiany etatu urzędników krajowych.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 2. lipca 1879 domaga się Wydział krajowy utworzenia jednéj posady etatowéj sekretarza i zwinięcia jednéj posady etatowéj koncepisty.

Komisya budżetowa mniema, iż same tylko względy służbowe przytoczone w sprawozdaniu Wydziału krajowego, nie wystarczają na usprawiedliwienie wniosku na zmianę etatu, dopiero przed dwoma laty uchwałą Sejmu z dnia 4 października 1878 powiększonego. Gdy jednak do powyższych względów przystępują inne jeszcze względy, a mianowicie wzgląd na poczet lat przez jednego z urzędników w służbie krajowéj z odszczególnieniem odbytych, sądzi komisya, iż wniosku Wydziału krajowego nie wypada całkowicie odrzucać.

Komisya sądzi, iż przytoczonym względom może stać się zadość bez zmiany i powiększenia stałego etatu urzędników krajowych, i wnosi następującą uchwałę:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do nadania koncepiście p. Bernardowi Kalickiemu rangi i płacy sekretarza.“

We Lwowie, dnia 1. lipca 1880.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Smarzewski.

Alegat. 106.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o wnioskach Wydziału krajowego z powodu żądanego przez c. k. Radę szkolną kredytu dodatkowego na rok 1879.

Sprawozdaniem z dnia 18 kwietnia 1879 Wydział krajowy przedstawia żądanie Rady szkolnej, która odezwą z dnia 31 Marca 1879 domagała się kredytu dodatkowego w ilości 30.757 złr. na zasiłki dla funduszów okręgowych. Nim to żądanie załatwionem być mogło, skończył się rok budżetowy i rachunki z roku 1879 musiały zostać zamknięte. Po zamknięciu rachunków kredyt dodatkowy, który z natury swojéj jest dodatkiem do preliminarza, nie może już być udzielonym. Jeźli nieprzewidziany w preliminarzu wydatek został rzeczywiście zrobiony, to po upływie budżetowego roku, pozostaje już tylko usprawiedliwienie przy złożeniu rachunków. Z tego powodu komisya nie może zalecić Wysokiemu Sejmowi wniosku Wydziału krajowego do przyjęcia.

Przy téj sposobności ma sobie za obowiązek komisya zwrócić uwagę Wyskiego Sejmu na tę okoliczność, że c. k. Rada szkolna pomimo hojnego uposażenia, jakie Sejm dla funduszu szkolnego w corocznym preliminarzu przyzwala, w każdym roku żąda kredytu dodatkowego, a nadto jeszcze w zamknięciu rachunków znaczne przekroczenia wykazuje. Przyczyną takiego nadmiaru wydatków jest gorliwość, z jaką Rada szkolna pracuje nad rozwojem szkół pospolitych i w tym celu reorganizuje szkoły dawnego etatu, podnosi filialne szkoły do rzędu etatowych, podnosi posady młodszych nauczycieli do rzędu starszych, pomnaża liczbę nauczycieli w szkołach kilkuklasowych i t. p. Ale Sejm, pomimo największéj życzliwości dla postępowego rozwoju szkolnictwa, ma obowiązek dbać o to, żeby poczciwa praca, dla dobra kraju w jednym kierunku podjęta, nie wyczerpywała zasobów potrzebnych w wielu innych, a dla dobra kraju także ważnych kierunkach.

Dla tego komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wydatki z krajowego funduszu szkolnego na rachunek roku 1879 poczynione, o ile przekraczają preliminarz, mają być w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków z roku 1879 usprawiedliwione.

2. Sejm wzywa c. k. Radę szkolną, aby wyjąwszy nieodzowną konieczność, nie wydawała takich rozporządzeń, które prowadzą do przekraczania rocznych preliminarzy.

Lwów 8 Lipca 1880.

Przewodniczący
H. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Smarzewski w. r.

Aneg. 107.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzielenie koncesyi na dalszy pobór opłaty kopytkowego dla gminy miasta Tarnopola.

Wysoki Sejmie!

Gmina miasta Tarnopola na mocy uchwały Sejmu krajowego, sankcyonowanej Najwyższem postanowieniem z dnia 8. Grudnia 1877. r., otrzymała na przeciąg lat trzech, licząc od dnia 1. Czerwca 1878. r., prawo do pobierania myta kopytkowego na ośmiu rogatkach miejskich przy wjazdach do miasta.

Koncesya pomieniona upłynie z dniem 31. Maja 1881. r., gmina zatem prosi o odnowienie posiadanego prawa na dalszych lat pięć.

Podług wykazu tarnopolskiej kasy miejskiej, dochód z myta kopytkowego przez czas trwania ostatniej koncesyi wynosił:

od 1. Czerwca do końca Grudnia 1878	6.205	zł. 38	ct.
w roku 1879.	10.621	„ 78	„
w roku 1880., jak wykazuje przyjęty projekt do budżetu	9.631	„ 77	„
razem	26.458	zł. 93	ct.

Wydatki w terminie powyższym na budowę dróg, ulic, placów i chodników żwirowanych lub brukowanych wraz z kosztami utrzymania, obliczono:

od 1. Czerwca do końca Grudnia 1878. r. na	9.501	zł. 54	ct.
w roku 1879.	17.815	„ 95½	„
na rok 1880. preliminowano	17.370	„ 04	„
razem wydatki czynić mają kwotę	44.687	zł. 53½	ct.
czyli przewyższają dochód z myta kopytkowego o kwotę . . .	18.228	zł. 60½	ct.

Kwota ta znajduje pokrycie w innych źródłach funduszów gminnych, a w szczególności w uchwalonym przez gminę i zatwierdzonym przez Reprezentacyę powiatową dodatku gminnym do podatków bezpośrednich w wysokości 25% tychże podatków.

Opierając się na przytoczonem zestawieniu, Rada powiatowa uchwałą z dnia 19. Czerwca b. r. przemawia usilnie za prośbą Zwierzchności gminnej.

Zdaniem Wydziału krajowego, sprawa ta winna być traktowaną na podstawie warunków przez Wysoki Sejm już za odpowiednie uznanych.

Warunki te, wykazane w sprawozdaniu komisyi administracyjnej z dniem 3. Października 1878 r. l. 519/S, której Wysoki Sejm przekazał uchwałą z dnia 12. Września b. r. sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 28. Czerwca 1878. r. l. 29.668 w przedmiocie uregulowania koncesyi na pobór myta kopytkowego, znalazły już zastosowanie w uchwalonych przez Wysoki Sejm dnia 7. Października 1878. r. projektach do ustaw, nadających gminom miast: Rzeszowa, Brzeżan i Stanisławowa prawo do dalszego poboru myta kopytkowego.

W dotychczas obowiązującej koncesyi kopytkowej dla gminy miasta Tarnopola warunki rzeczone zamieszczone nie były; przedłożone jednak przez Zwierzchność gminną wykazy świadczą, że je wykonywano w zasadniczej części, to jest cały dochód z opłaty kopytkowej obracano na cele drogowe, a nadto pokrywano nadwyżkę wydatków z innych funduszów gminnych.

Spodziewać się zatem wypada, że w razie odnowienia prawa na pobór opłat kopytkowych, w sposób powyżej wskazany na przeciąg dalszych lat trzech, gmina tarnopolska pod kontrolą Wydziału powiatowego a względnie Wydziału krajowego, dopełniać będzie wszelkich obowiązków z koncesyą kopytkową połączonych, a w szczególności obracać będzie na cele drogowe nietylko cały dochód z opłaty kopytkowej, lecz nadto użyje prestacyi mieszkańców miasta według postanowień ustawy drogowej.

Zgodnie więc z opinią Rady powiatowej, Wydział krajowy wnosi:

Alegat. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt do ustawy. ·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 2. Lipca 1880.

Marszałek krajowy:

Ludwik hr. Wodzicki *w. r.*

Sprawozdawca:

Władysław hr. Badeni *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Alegat do L. 27.265/80.

U s t a w a

o udzieleniu gminie miasta Tarnopola koncesyi na dalszy pobór myta kopytkowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Dla ulżenia ciężarowi utrzymywania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich, udziela się gminie miasta Tarnopola, prawo pobierania myta kopytkowego na dalsze trzy lata pod następującymi warunkami:

Art. II.

Pobór myta kopytkowego odbywać się ma jak dotąd na ośmiu rogatkach miejskich przy wjazdach do miasta, a mianowicie:

1. na Lwowskiej,
2. „ Stawowej,
3. „ Przewalisze,
4. „ Brodzkiej,
5. „ Zbarazkiej,
6. „ Smykowskiej,
7. „ Mikulinieckiej,
8. „ Petrykowieckiej.

Art. III.

Opłatę myta kopytkowego, należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, mułów i osłów, niemniej od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) ct. Wyjątek stanowią bydlęta ssące przy matkach wszelkiego rodzaju, za które nie opłaca się myta kopytkowego.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego jako to: cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jak również od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju ½ (pół) ct.

Art. IV.

Przy poborze opłaty kopytkowej mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłat mytniczych lub o zniżeniu takowych.

Art. V.

Dochód z myta kopytkowego nie może być obrócony na żaden inny cel, jak tylko na brukowanie lub szutrowanie znajdujących się w obrębie gminy ulic, placów i dróg publicznych, nieeraryalnych i na zakładanie lub utrzymywanie na nich ścieków, kanałów i mostów.

Art. VI.

Zużycie dochodu z myta kopytkowego na opędzenie kosztów utrzymania ulic, placów i dróg, nie uwalnia miasta od obowiązku utrzymywania takowych w ogóle w dobrym stanie, i używania na miejskie cele drogowe prestacyi mieszkańców miasta według postanowień ustawy drogowej.

Art. VII.

Każdego roku, przedłoży gmina miasta Tarnopola przed rozpoczęciem roku budżetowego Wydziałowi powiatowemu preliminarz tych robót, które zamierza w tym roku wykonać i pokryć prawdopodobnie spodziewanym dochodem z myta kopytkowego i podług postanowień powyższego artykułu VI.

Art. VIII.

Najpóźniej w cztery tygodnie po upływie każdego roku budżetowego wykaże gmina miasta Tarnopola Wydziałowi powiatowemu, czy i o ile preliminowane na ten rok z funduszu poboru myta kopytkowego roboty uskutecznione zostały, i czy cały dochód, który z poboru myta kopytkowego wpłynął, był na ten cel obrócony i wyczerpany.

Art. IX.

Kontrola nad robotami około utrzymania w dobrym stanie ulic, placów i dróg, pokrywanemi z funduszu poboru myta kopytkowego, oraz z zasobu prestacyjnego, służy Wydziałowi powiatowemu a względnie Wydziałowi krajowemu.

Art. X.

Gdyby gmina miasta Tarnopola — wymienionych w tej ustawie warunków nie dopełniła, zarządzi polityczna władza powiatowa, wskazane w ustawie drogowej środki przymusowe. Gdyby

zaś takowe nie skutkowały, może polityczna władza krajowa, w porozumieniu z Wydziałem krajowym, wstrzymać pobór myta kopytkowego.

Art. XI.

Od zwierząt w Art. III. poszczególnionych, to jest opłatą kopytkowego objętych, nie będzie gmina miasta Tarnopola pobierała żadnej innej opłaty podczas dni targowych lub jarmarcznych.

Art. XII.

Ustawa niniejsza wejdzie w życie od dnia, w którym dotychczasowa koncesya z dnia 8. grudnia 1877 r. nadająca gminie miasta Tarnopola prawo do pobierania myta kopytkowego straci moc obowiązującą.

Art. XIII.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 28.170/80.

Alegat. 108.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzieleniu gminie miasta Kołomyi dalszego prawa do pobierania myta kopytkowego.

Wysoki Sejmie!

Gmina miasta Kołomyi uprawnioną jest do poboru myta kopytkowego od r. 1872go.

Ostatnia koncesya udzieloną jej została uchwałą Wysokiego Sejmu, sankcyonowaną Najwyższem postanowieniem z dnia 26. listopada 1877. r. na przeciąg lat trzech.

Koncesya pomieniona upływa z dniem 15. marca 1881. r., miasto zatem prosi o odnowienie dotychczasowego prawa na dalszych lat sześć.

Przedłożone przez gminę rachunki sprawdzone zostały przez delegata Wydziału powiatowego i wykazują:

że dochód z myta kopytkowego, przez czas od dnia 15. marca 1878. r. do końca lutego 1880. r. uczynił kwotę 17.156 zł. 93 ct. Wydatki na cele drogowe poniesione przez gminę w terminie powyższym wynoszą . . . . . 24.830 zł. 94½ ct.

Okazuje się zatem nadwyżka w wydatkach w kwocie . . 7.674 zł. 1½ ct. pokryta z innych funduszów.

Obliczenie powyższe nie obejmuje przytem remuneracyi dla asesora drogowego, ustanowionego po zwinięciu posady drogomistrza, która wynosi rocznie około 600 zł.

Rada powiatowa uchwałą z dnia 22. czerwca b. r. oświadczyła się za uwzględnieniem prośby Zwierzchności gminy Kołomyjskiej, wnosi jednak, ażeby odnowienie koncesyi nastąpiło tylko na dalsze lat trzy i stawia niektóre warunki, mające na względzie ścisłą kontrolę tak dochodów z myta kopytkowego, jak również wykonywania robót drogowych.

Warunki te w przeważnej części zgodne są z zasadami wskazanemi w sprawozdaniu komisyi administracyjnej Wysokiego Sejmu z dnia 3. października 1878. r. i odtąd znajdują już zastosowanie przy każdorazowem odnawianiu koncesyi na kopytkowe.

Natomiast nowym jest warunek, że Rada powiatowa zgadza się na cofnięcie rogatki na drodze eraryalnej Horodeńskiej, (Ceniawa-Kołomyja) po za rampę kolejową.

Przeciw temu ustępowi wnieśli do Wydziału krajowego protest okoliczni właściciele, wyjaśniając, że przy odstawianiu produktów do dworca kolei żelaznej, korzystają wyłącznie z drogi rządowej, nie dotykając dróg wiejskich, że zatem pociąganie ich do zapłaty kopytkowej, nie miałoby usprawiedliwionej podstawy. Kwestya ta już była zbadaną i zgodnie z tym zapatrywaniem załatwioną przy udzielaniu obowiązującej koncesyi i dlatego protest wniesiony uznać należy za słuszny, i projektowanej przez Radę powiatową zmiany miejsca dla rogatki kopytkowej przy drodze Ceniawa-Kołomyja nie przyjąć.

Zważywszy przeto:

że gmina miasta Kołomyi przez ostatnie lat dwa, cały dochód z myta kopytkowego zużyła prawidłowo, a nadwyżkę wydatków drogowych pokryła innymi funduszami;

że na dochodach gminnych ciążą należytości dłużne, wynoszące kwotę . 185.808 zł.

spłacane w amortyzacyjnych ratach rocznych po . . . . 22.633 „

że wreszcie mieszkańcy gminy już teraz opłacają znaczne dodatki podatkowe, jako to:

od wódki i piwa . 75%,

od wina . . 50%,

od mięsa . . 50%,

o zaprowadzeniu zatém nowych dodatków do podatków bezpośrednich, bez przeciążenia gminy, mowy być nie może;

nakoniec zważywszy: że przy odnawianiu koncesyi na kopytkowe zastrzeżone będzie na przyszłość używanie na miejskie cele drogowe prestacyi mieszkańców miasta, których wartość przez Zwierzchność gminną podaną jest na 4.800 zł. rocznie:

Alegat. Wydział krajowy wnosi, Wysoki Sejm raczy powiąć następującej treści ustawę. ./.

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem krakowskiem.

We Lwowie dnia 2. lipca 1880.

Marszałek krajowy:

Ludwik hr. Wodzicki *w. r.*

Sprawozdawca:

Władysław hr. Badeni *w. r.*

Ustawa

o udzieleniu gminie miasta Kołomyi dalszego prawa do pobierania myta kopytkowego.

Zgodnie z ustawą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Dla ulżenia ciężaru utrzymywania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich, udziela się gminie miasta Kołomyi prawo pobierania myta kopytkowego na dalsze trzy lata, pod następującymi warunkami:

Art. II.

Pobór myta kopytkowego ma się obywać przy dwunastu rogatkach, ustawionych w miejscach, gdzie w obręb miasta wchodzą następujące drogi:

1. Werbiąż — Kołomyja;
2. Okrzesince — Kołomyja;
3. Korolówka Kołomyja;
4. Ceniawa — Kołomyja w punkcie dotychczasowym;
5. Piadyki — Kołomyja;
6. Kamioneczki — Kołomyja;
7. Słobudka leśna — Kołomyja;
8. Rakowczyk — Kołomyja;

} w punktach dotychczasowych;

9. Szeparowce — Kołomyja;
10. Diatkowce — Kołomyja;
11. Sopów — Kołomyja;
12. Ispas — Kołomyja.

Art. III.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

a) od konia, osła lub muła w zaprzęgu 3 (trzy) ct.

b) od sztuki bydlęcia rogatego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

c) od bydląt luzem idących, od konia, osła lub muła 1 (jeden) ct.

d) od sztuki owiec, kóz, nierogacizny, jagnięcia, koźlęcia, źrebięcia $^1/_2$ (pół) ct.

Bydlęta ssące wszelkiego rodzaju, które z matkami idą, tak samo cielęta, owce, kozy, nierogacizna, jagnięta, koźlęta na wozie lub na plecach prowadzone, są wolne od opłaty kopytkowego.

Art. IV.

Wszystkie dla dróg krajowych istniejące przepisy co do uiszczania opłaty, co do uwolnienia od tejże, zupełnego lub częściowego, jakoteż co do przestępstw i kar, stosują się także do opłaty kopytkowego w mieście Kołomyi.

Art. V.

Dochód z myta kopytkowego nie może być obracany na żaden inny cel, jak tylko na brukowanie lub szutrowanie znajdujących się w obrębie gminy ulic, placów i dróg publicznych, nieeraryalnych i na zakładanie, lub utrzymywanie na nich ścieków, kanałów i mostów.

Art. VI.

Zużycie dochodu z myta kopytkowego na opędzenie kosztów utrzymania ulic, placów i dróg, nie uwalnia miasta od obowiązku utrzymywania takowych w ogóle w dobrym stanie i używania na miejskie cele drogowe prestacyi mieszkańców miasta, według postanowień ustawy drogowej.

Art. VII.

Każdego roku przedłoży gmina miasta Kołomyi przed rozpoczęciem roku budżetowego Wydziałowi powiatowemu preliminarz wraz z dokładnym kosztorysem tych robót, które zamierza w tym roku wykonać i pokryć prawdopodobnie spodziewanym dochodem z myta kopytkowego i podług postanowień powyższego artykułu VI.

Art. VIII.

Najpóźniej w cztéry tygodnie po upływie każdego roku budżetowego, wykaże gmina miasta Kołomyi Wydziałowi powiatowemu, czyli i o ile preliminowane na ten rok z funduszu poboru myta kopytkowego roboty uskutecznione zostały, i czy cały dochód, który z poboru myta kopytkowego wpłynął, był na ten cel obrócony i wyczerpany.

Art. IX.

Kontrola nad robotami około utrzymania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich pokrywanemi z funduszów poboru myta kopytkowego, służy Wydziałowi powiatowemu a względnie Wydziałowi krajowemu.

Art. X.

Gdyby gmina miasta Kołomyi wymienionych w tej ustawie warunków nie dopełniła, zarządzi polityczna Władza powiatowa wskazane w ustawie drogowej środki przymusowe. Gdyby zaś takowe nie skutkowały, może polityczna Władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym wstrzymać pobór myta kopytkowego.

Art. XI.

Od zwierząt w art. III. poszczególnionych, t. j. opłatą kopytkowego objętych, nie będzi gmina miasta Kołomyi pobierała żadnej innej opłaty podczas dni targowych lub jarmarcznych.

Art. XII.

Ustawa niniejsza wejdzie w życie z dniem, w którym dotychczasowa koncesya na pobór myta kopytkowego w gminie kołomyjskiej z dnia 26 listopada 1877. r. straci moc obowiązującą.

Art. XIII.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 30.263/80.

Alegat. 109.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie dodatkowych kredytów na potrzeby szkolne w latach 1880 i 1881.

Wysoki Sejmie!

Alegat. W załączonem piśmie ·/. domaga się krajowa Rada szkolna dodatkowych kredytów na potrzeby szkolne w latach 1880 i 1881, a mianowicie:

1. O sumę 16.912 zł. w. a. jako dodatkowy kredyt dla rubryki I. preliminarza krajowego funduszu szkolnego na r. 1880. (Zasiłki dla funduszów szkoluych okręgowych.)

2. Po 50.000 zł. w. a. na lata 1880 i 1881 na zaliczki zwrotne dla okręgowych funduszów szkolnych.

3. O sumę 7.735 zł. w. a. jako dodatkowy kredyt dla rubryki VIII. (dodatki pięcioletnie) preliminarza funduszu szkolnego krajowego na rok 1880.

Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi te żądania do wysokiego zarządzenia.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 6. Lipca 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki *w. r.*

Sprawozdawca
Oktaw Pietruski *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie dodatkowych kredytów na potrzeby szkolne w latach 1880 i 1881.

Marszałek krajowy

Ludwik hr. Wodzicki m. p.

Sprawozdawca

Oktawiusz Pietrzycki m. p.

Członek Wydziału krajowego.

Alegat do L. 30.263/80.

Odpis

odezwy Rady szkolnej krajowej z dnia 3. Lipca 1880 do L. $\frac{6444}{R.\ s.\ k.}$ do Wydziału krajowego w miejscu.

Wysoki Sejm krajowy uchwalając na posiedzeniu z dnia 30. Czerwca budżet krajowy funduszu szkolnego na rok 1880, przyzwolił na wydatki w rubryce I. preliminarza, t. j. na zasiłki dla okręgowych funduszów szkolnych kwotę 232.476 zł. w. a.

Przy uchwalaniu tej rubryki nie miano na względzie odezwy c. k. krajowej Rady szkolnej z dnia 6. Czerwca 1880 L. 4874, którą przesłano Świetnemu Wydziałowi krajowemu preliminarz wydatków krajowego funduszu szkolnego na rok 1881, z prośbą o stosowne podwyższenie kwoty przez Świetny Wydział krajowy w rubrykę I. preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1880. wstawionej.

Do tej prośby była c. k. krajowa Rada szkolna z tego powodu zniewolona, że do rubryki I. preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1880 przyjęła za podstawę wydatki okręgowych funduszów szkolnych według faktycznego stanu z roku 1878, a wydatki te w roku 1879 znacznie się powiększyły i w roku 1880 te zwiększone wydatki do pokrycia przypadają.

Załączone do preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1880 zestawienie wykazuje niedobór okręgowych funduszów szkolnych według faktycznego stanu z r. 1878 w kwocie 269.044 zł. w. a., a zestawienie takie załączone do preliminarza rzeczonego funduszu na rok 1881 okręgów funduszów szkolnych według faktycznego stanu z roku 1879 w kwocie 285.956 zł. w. a. Z tego wynika na rok 1880 większy niedobór okręgowych funduszów szkolnych, mianowicie niedobór w kwocie 16.912 zł. w. a.

Ponieważ przy uchwaleniu rubryki I. budżetu krajowego funduszu szkolnego na r. 1880 przyjęto za podstawę sprawozdanie komisyi budżetowej — a w tem sprawozdaniu oparto rubrykę I. preliminarza krajowego funduszu szkolnego na ogólnym niedoborze okręgowych funduszów szkolnych według faktycznego stanu z r. 1878 w kwocie 269.044 zł. w. a., a nie według faktycznego stanu z r. 1879 w kwocie 285.956 zł. w. a., przeto też Wysoki Sejm krajowy przyzwolił dla rubryki I. preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1880 o 16.912 zł. w. a. mniej jak koniecznie na pokrycie wydatków w r. 1880 potrzeba.

Ze względu na te okoliczności, uprasza c. k. krajowa Rada szkolna Świetny Wydział krajowy, ażeby zechciał wyjednać u Wysokiego Sejmu krajowego uchwalenie dodatkowego kredytu dla rubryki I. preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1880 w kwocie 16.912 zł. w. a.

Przy rozprawie nad zamknięciem rachunków krajowego funduszu szkolnego za rok 1877 i 1878 jako też nad budżetem krajowego funduszu szkolnego na rok 1880, podniesiono w Wysokim Sejmie krajowym przeciw c. k. Radzie szkolnej krajowej zarzut, że ze znacznem przekroczeniem kredytu budżetem przyzwolonego, udziela zaliczek okręgowym funduszom szkolnym, i że nie mając na to przyzwolonego w budżecie osobnego kredytu, postępuje sobie nieprawidłowo.

Według dotychczasowych doświadczeń nie wpływają dochody miejscowych funduszów szkolnych regularnie do okręgowych funduszów szkolnych, gdyż pomimo środków przymusowych

ściągnięte być nie mogą, ztąd brak zapasów pieniężnych w kasach okręgowych funduszów szkolnych i konieczna potrzeba udzielania tym funduszom zaliczek, ażeby mogły być zrealizowane nieuniknione wypłaty, mianowicie płac nauczycielskich, których odwlekać nie można.

Przy takim składzie rzeczy c. k. krajowa Rada szkolna będąc koniecznością zmuszona do udzielania zaliczek okręgowym funduszom szkolnym, uprasza Świetny Wydział krajowy, ażeby przy udzielaniu takich zaliczek nie była zniewoloną do przekraczania kredytu budżetem przyzwolonego i nie była narażona z tego powodu na zarzut nieprawidłowego postępowania w tym względzie, o wyjednanie u Wysokiego Sejmu krajowego odpowiedniego na ten cel kredytu, a mianowicie o wyjednanie dla rubryki I. preliminarza wydatków krajowego funduszu szkolnego tak na rok 1880 jako też na rok 1881 na zaliczki, a właściwie na nadzwyczajne zasiłki zwrotne dla okręgowych funduszów szkolnych kwotę 50.000 zł. w. a., która w przybliżeniu odpowiada przecięciu danych w ostatnich trzech latach okręgowym funduszom szkolnym, a w dotyczących latach budżetowych niezwróconych zaliczek.

Według tutejszej odezwy z dnia 27. Czerwca 1880 do L. 6066, tyczącej się tych zaliczek, wynosi bowiem kwota wydanych okręgowym funduszom szkolnym w latach 1877, 1878 i 1879 zaliczek łącznie 197.462 zł. 68 ct., kwota zaś zwrotów tych zaliczek 66.273 zł. 97½ ct. w. a.

Oprócz powyższych dodatkowych kredytów dla rubryki I. preliminarza wydatków krajowego funduszu szkolnego, musi c. k. krajowa Rada szkolna upraszać jeszcze o dodatkowy kredyt w kwocie 7735 zł. w. a. dla rubryki VIII. (dodatki pięcioletnie) preliminarza wydatków krajowego funduszu szkolnego na rok 1880, ponieważ do preliminarza krajowego funduszu na rok 1880, przesłanego Świetnemu Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 30. Marca 1879 do L. 331 wstawiono w rubrykę VIII. na dodatki pięcioletnie tylko kwotę 16.000 zł. w. a., a ta kwota według sporządzonego z końcem roku 1879 z ksiąg kontowych zestawienia jest niedostateczna na pokrycie dodatków pięcioletnich na rok 1880.

Według ksiąg kontowych wynosi kwota dodatków pięcioletnich do końca roku 1879 już przyznanych i w roku 1880 wypłacić się mających 21.735 zł. w. a., a do tego musi być jeszcze doliczona kwota co najmniej 2000 zł. na drugie a względnie na pierwsze dodatki pięcioletnie, które w ciągu roku 1880 będą musiały być nauczycielom przyznane.

Są to wszystko wydatki nieuniknione, albowiem osoby trzecie, t. j. nauczyciele, mają słuszne prawo żądania i to nietylko w drodze administracyjnej, aby im ich płace i kwinkwenia na termin wypłacono.

Potocki w. r.

Alegat. 110

L. 737/s.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić: załączoną nowelę do ustawy z dnia 30 grudnia 1875, Nr. 55 Dz. ust. kraj. z r. 1877 część XXVIII o zniesieniu prawa propinacyi uzupełniającą postanowienia §. 34 tejże ustawy o postępowaniu przy dochodzeniu przekroczeń w sprawach propinacyjnego prawa wyszynku.

Lwów dnia 8. lipca 1880.

Wnioskodawca

Marceli Madeyski.

Baum, Smarzewski, Jasiński Franciszek, Fruchtman, Jocz, Paszkowski, Spławiński, Jasiński Józef. Bartmański, Czaykowski Alfons, Torosiewicz Emil, ks. Sawa, Mochnacki Bieliński.

USTAWA

dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zaprowadzająca zmianę w ustawie z dnia 30 grudnia 1875 r. (Dzien. ust. kraj. z r. 1877. Część XXVIII. Nr. 55) o zniesieniu prawa propinacyi.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Paragraf 34 ustawy z dnia 30 grudnia 1875 (Dz. ust. kraj. z r. 1877. Część XXVIII. Nr. 55) w dotychczasowem brzmieniu jego zostaje uchylony i ma brzmieć jak następuje:

§ 34.

Dochodzenie i karanie wszelkich przekroczeń w sprawach propinacyjnego prawa wyszynku należy do politycznéj władzy powiatowéj. Rozprawę prowadzący ma od świadków po odpowiedzi na pytania ogólne a przed przesłuchaniem ich dalszem odebrać przysięgę, jeżeli tego skarżący lub obwiniony zażąda. Oprócz tych przypadków ma rozprawę prowadzący odebrać od świadka przysięgę po jego wysłuchaniu, jeżeli mniema że prawdy szczeréj dowiedzieć się może tylko, żądając potwierdzenia zeznań przysięgą. Nie wolno jednak odbierać przysięgi od świadka, który według § 170 ustawy o postępowaniu karnem z dnia 23 maja 1873 Nr. 119 Dz. pr. pań. do przysięgi dopuszczonym być nie powinien. Orzeczenie co do przekroczeń w sprawach propinacyjnego prawa wyszynku powinno być doręczone stronom interesowanym obwinionym i poszkodowanym.

Art. II.

Wykonanie téj ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Wniosek

Alegat. 111.

Sprawozdanie komisyi drogowéj.

1. O przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem do ustawy drogowéj;

2. o wniosku posła Abrahamowicza z projektem do ustawy drogowéj;

3. o wniosku posła Jaworskiego, z projektem do ustawy o publicznych dojazdach kolejowych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 8, 14 i 30 czerwca r. b. powyższe wnioski przekazane zostały komisyi drogowéj do zbadania a następnie zdania sprawy o nich Wysokiemu Sejmowi. Ponieważ wszystkie te trzy wnioski traktują o jednym przedmiocie, do dwóch pierwszych bowiem są dołączone projekta całkowitéj ustawy drogowéj, trzeci zaś jest z natury swojej pokrewny z ustawą drogową i stanowi niejako jej część integralną.

Przeto komisya postanowiła w jednym sprawozdaniu zdać sprawę z opinij swoich o wnioskach powyższych.

Co do projektu ustawy drogowéj proponowanéj, przez Wydział krajowy, ta komisya musi najprzód nadmienić, że jest to ten sam projekt bez żadnych zmian, nad którym wysoka Izba w r. 1878 na posiedzeniach 15. i 16. października przeprowadziła długą i wyczerpującą dyskusyę ogólną, poczem przeważną większością 101 głosów przyjęła takowy za podstawę do obrad szczegółowych, do których tylko z braku czasu przyjść nie mogło.

Komisya drogowa obecnie znalazła się w tém samém prawie składzie, w którym była w roku 1878. To stałe zaufanie, jakiem wysoka Izba zaszczyca jednych i tych samych członków wyborem do komisyi drogowéj, również jak fakt przyjęcia za podstawę do obrad szczegółowych w roku 1878 tego samego projektu ustawy, który obecnie wniósł Wydział krajowy, ułatwił znacznie zadaniu komisyi.

Bez długich już rozpraw, jako z rzeczą tylokrotnie przedyskutowaną, tak w łonie komisyi jako téż w Wysokiéj Izbie mogła komisya wejść do Wysokiéj Izby z wnioskiem polecającym do uchwały ustawę drogową, przez Wydział krajowy proponowaną. Mimo jednak niezmienionego składu komisyi, mimo z długoletnéj pracy na tem polu wypływających przekonań, ujętych we wniosku przedłożonym, wyjątkowe a przykre okoliczności, w jakich się obecnie kraj nasz znajduje, nie zdają się chwilą właściwą do zalecania Wysokiéj Izbie przyjęcia ustawy, teraz właśnie kiedy w roku przyszłym wchodzi w wykonanie nadspodziewanie uciążliwa nowa ustawa o podatku gruntowym, która chociażby zaradzono niesprawiedliwości taryf i usunięto grożącą krajowi krzywdę, przyspoży ona nam jednak nowych ciężarów. Komisya również na to zwrócić musiała uwagę, że w proponowanéj ustawie obok rodziny podatek stanowi podstawę prestacyi i że znajomość téj podstawy podatkowéj jest niezbędnie potrzebna do uchwalenia nowéj ustawy drogowéj.

Od téj podstawy zależy oznaczenie wysokości dodatku przy drogach powiatowych i obliczenie potrzebnéj prestacyi pieniężnéj przy drogach gminnych. Zresztą komisya mniema, że lata wyjątkowo złe lub takie w których przeprowadzać się mają ważne reformy podatkowe, które zmienią ogólną cyfrę podatku przez kraj opłaconego, nie są w ogóle stosowną chwilą do wprowadzania w życie tak ważnéj ustawy administracyjnéj, jaką jest ustawa drogowa.

Z uwagi jednak, że w obecnie obowiązującéj ustawie są braki lub poszczególne postanowienia, utrudniające rozwój dróg naszych, że zaradzenie im chociaż częściowe jest zdaniem komisyi zawsze pożądane, przeto komisya drogowa jeszcze w bieżącéj sessyi sejmowéj ma zamiar wejść do Wysokiéj Izby z projektem do odpowiednich zmian w ustawie z dnia 12 sierpnia 1866 r.

Względnie tak samo ma się rzecz i z projektem do ustawy przez posła Abrahamowicza wniesionym, który także zawiera postanowienia oparte na dodatku do podatków.

Ma sobie komisya jednak za obowiązek nadmienić, że projekt ten różniący się w zasadniczych myślach od projektu Wydziału krajowego, nie mógłby przez komisyę

być zaleconym, do przyjęcia Wysokiéj Izbie nawet w takim razie, gdyby chwilowe złe stosunki ekonomiczne i nieznajomość ogólnéj cyfry podatkowéj, jaką kraj opłacać będzie nie stały temu na przeszkodzie.

Co do projektu ustawy o publicznych dojazdach kolejowych wniesionego przez posła Jaworskiego, komisya jest zdania, że takowy z korzyścią dla kraju dałby się zużytkować, a uchwaleniu tego projektu nic nie stoi na przeszkodzie.

Dziś w kraju naszym główną arteryę komunikacyjną stanowią bezsprzecznie koleje żelazne.

Możności więc dojechania do nich w każdéj porze roku jest rzeczą wielkiéj wagi i znaczenia.

To téż we wszystkich ustawach proponowanych zawierały się zawsze odnośne postanowienia w tym względzie, a przekonanie że koleje żelazne powinny się także przyczyniać do budowy i utrzymania dróg dojazdowych, było tak powszechne, że na jakichkolwiek podstawach ogólnych opierała się ustawa, których tyle w ostatnim dziesiątku lat wchodziło do Wysokiéj Izby, w każdéj z tych ustaw znajdowały się odnośne postanowienia pociągające koleje żelazne do pewnych datków na drogi dojazdowe.

Ustawa proponowana pociąga koleje żelazne do kontrybuowania na rzecz dróg dojazdowych w jednéj trzeciéj części całych kosztów, a że dotąd niczém się one nie przyczyniały ani do budowy ani do utrzymania dróg takich, przybywa zatém w kraju zupełnie nowe źródło dochodów drogowych.

Również pociągnięci być mają do dróg dojazdowych właściciele kopalń, kamieniołomów i innych fabrycznych przedsiębiorstw, z których to źródeł, na mocy obecnie obowiązującéj ustawy, także żadnych dochodów nie miał fundusz drogowy.

W ustawie projektowanéj, zdaniem komisyi, zastrzeżone są dostatecznie prawa dla władz autonomicznych, do nich bowiem należy tak decyzya o potrzebie dojazdu, jakotéż budowa i Zarząd zarówno pod względem technicznym, jak i administracyjnym.

Wreszcie komisya wyraża przekonanie, że obowiązki z przyjęcia téj ustawy wypływające nie przeciężą kraju naszego, a w każdym razie korzyści ztąd osiągnięte o wiele przewyższą poniesione koszta.

Z tych zapatrywań wychodząc, komisya drogowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujące wnioski:

1. Sejm odracza uchwalenie nowéj ustawy drogowéj;

2. Sejm uchwala załączony pod *a*) projekt ustawy o publicznych dojazdach kolejowych;

3. powyższą uchwałą zostają załatwione petycye do L. 256, 357 i 360/s.

Lwów, dnia 5 lipca 1880.

Przewodniczący:
Jaworski.

Sprawozdawca:
J. Męciński.

Ustawa

z dnia . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiém Księztwem Krakowskiém o publicznych dojazdach kolejowych:

§. 1.

Dojazdami kolejowemi w ogólności są drogi publiczne, łączące dworce i stacye kolei żelaznéj z najbliższemi drogami państwowemi, krajowemi lub powiatowemi, jakotéż z najbliższemi miastami lub miasteczkami. Place przed dworcami i stacyami, przeznaczone dla ruchu osób i wozów, równie jak rampy kolejowe, łączące te place z dojazdami, nie stanowią części dojazdów kolejowych.

§. 2.

Przełożenie albo zupełna rekonstrukcya istniejącego, lecz pod względem budowy potrzebom ruchu, nie odpowiadającego dojazdu uważa się za nową budowę.

§. 3.

Budowa publicznych dojazdów kolejowych wykonaną będzie w drodze konkurencyi, o ile obowiązek ten na mocy koncesyi kolejowéj, lub specyalnego tytułu prawnego, nie cięży na przedsiębiorstwie kolejowém, lub innej fizycznéj lub moralnéj osobie.

Do téj konkurencyi należą:

a) Przedsiębiorstwa kolejowe;

b) powiaty polityczne, przez które dojazdy kolejowe przechodzą;

c) gminy i obszary dworskie, w których obrębie dojazdy kolejowe są położone;

d) właściciele kopalń, kamieniołomów i innych wyłącznie fabrycznych przedsiębiorstw, w miarę korzyści odnoszonych z dojazdów kolejowych;

e) fundusz krajowy.

§. 4.

Koszta budowy, równie jak koszta zakupna gruntów i wszelkie inne odszkodowania, ponoszą strony konkurujące w następującym stosunku:

1) Jedną trzecią część wszystkich kosztów ponosi przedsiębiorstwo kolejowe;

2) jedną trzecią część ponoszą powiaty, przez które dojazd kolejowy przechodzi;

3) jedną trzecią część rozkłada się w następujący sposób:

A) Prestacye gmin i obszarów dworskich do dojazdów kolejowych oznacza Rada powiatowa w granicach obowiązującéj ustawy drogowéj.

Prestacye te w żadnym razie nie mogą przewyższać jednéj szóstéj części kosztów budowy dojazdu w obrębie gminy katastralnéj.

B) Wydział powiatowy w porozumieniu z polityczną władzą powiatową winien się starać o doprowadzenie dobrowolnéj ugody ze stronami konkurującemi wymienionemi w §. 3. lit. D. ozna-

czającéj stosunek, w jakim mają się przyczyniać do kosztów budowy dróg dojazdowych i sposób uiszczania téj konkurencyi.

Jeśliby ugoda nie doszła do skutku, orzeka Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, a w braku takiego porozumienia Ministerstwo spraw wewnętrznych wspólnie z Ministerstwem handlu.

Tak samo postąpić należy przy oznaczeniu sposobu uiszczania konkurencyi przypadającéj na przedsiębiorstwa kolejowe.

C) Koszta nie pokryte przez strony konkurujące wymienione w §. 3. lit. *a*, *b*, *c*, i *d*, ponosi fundusz krajowy.

§. 5.

O potrzebie budowy nowego dojazdu do dworca lub stacyi kolejowéj, równie jak o potrzebie przełożenia lub rekonstrukcyi dojazdów istniejących, jakotéż o kierunku tych dojazdów, orzeka na wniosek Rady powiatowéj, albo na wniosek Wydziału krajowego, c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, a w braku takiego porozumienia, Ministerstwo spraw wewnętrznych wspólnie z Ministerstwem handlu.

§. 6.

W razie budowy nowéj kolei żelaznéj, nowego dworca lub stacyi kolejowéj, komisya polityczna wysłana w myśl przepisów kolejowych do zbadania stanu rzeczy, zbada zarazem potrzebę dojazdów odpowiednich, oraz techniczne warunki budowy, lub rekonstrukcyi i konserwacyi drogi dojazdowéj.

W téj komisyi weźmie udział delegat Wydziału krajowego

§. 7.

Jeśliby przedsiębiorstwo kolejowe przy budowie nowego dworca lub stacyi wyłącznie dla téj budowy utworzyło drogę, mogącą służyć jako publiczny dojazd kolejowy, obowiązaném będzie na żądanie Rady powiatowéj odstąpić ją stronom konkurującym wymienionym w §. 3. za wynagrodzeniem oznaczoném, w razie potrzeby w drodze przymusowego wywłaszczenia.

§. 8.

Do kosztów utrzymania dojazdów kolejowych uznanych za potrzebne, w sposób §. 5. przepisany, mają się przyczyniać strony konkurujące w stosunku i pod warunkami wymienionemi w §. 4., jeżeli z powodu koncesyi kolejowéj lub specyalnego tytułu prawnego obowiązek kolei nie jest mniejszym.

§. 9.

Wszelkie należytości stron konkurujących, oznaczone niniejszą ustawą, będą w razie potrzeby, na żądanie Wydziału krajowego, ściągane w drodze egzekucyi politycznéj.

§. 10.

Wydział powiatowy prowadzi cały techniczny i administracyjny zarząd przy budowie i konserwacyi dróg dojazdowych.

Za zgodą Wydziału powiatowego i przyzwoleniem Wydziału krajowego może przedsiębiorstwo kolejowe przyjąć na siebie budowę i konserwacyę dojazdów, i otrzyma w tym celu przypadającą należytość konkurencyjną od stron do téj konkurencyi obowiązanych.

§. 11.

Gdyby Wydział powiatowy budowę albo konserwacyę dojazdu kolejowego nie prowadził odpowiednio, lub z należytą oszczędnością, przysłużać będzie Wydziałowi krajowemu prawo objęcia tak budowy jak i konserwacyi drogi dojazdowéj w bezpośredni zarząd.

Z objęcia budowy, albo konserwacyi dojazdu kolejowego, zda Wydział krajowy sprawę na najbliższéj sesyi sejmowéj.

§. 12.

Gdyby dojazd kolejowy przechodził przez dwa lub więcéj powiatów, natenczas w wypadkach oznaczonych §§. 5 i 7 w razie sprzeczności uchwał Rad powiatowych, orzeka Wydział krajowy.

§ 13.

W wypadkach, w których ustawa niniejsza nie zawiera odmiennych postanowień, obowiązują przepisy ogólnéj ustawy drogowéj, zwłaszcza co do naczelnego nadzoru Wydziału krajowego, kompetencyi Władz autonomicznych i co do prawa nadzoru Władz politycznych.

§ 14.

Koszta budowy i utrzymania dojazdów kolejowych, nie służących do publicznego użytku, ponoszą jedynie strony interesowane.

§ 15.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§ 16.

Wykonanie niniejszéj ustawy polecam moim ministrom spraw wewnętrznych i handlu.

§ 11.

§ 12.

§ 13.

§ 14.

§ 15.

§ 16.

Alegat. 112.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o petycyi komitetu, zawiązanego dla przeprowadzenia regulacyi Żabnicy w powiecie tarnowskim.

Wysoki Sejmie!

W petycyi do L. 270/s, któréj załatwienie Wysoki Sejm komisyi budżetowéj polecił, wykazany jest następujący stan rzeczy:

Przez terytorya gmin i obszarów dworskich Klikowa, Krzyż, Pawężów, Śmigno, Łęg górny, Łukawa, Łęg dolny, Łęg ad Partyń, Sieradza, Targowisko i Żabno, powiatu tarnowskiego płynie rzeczka Żabnica prawie równolegle z biegiem Dunajca, w kierunku północnym, dalej w powiecie Dąbrowskim zwraca się ku wschodowi, wpada do rzeki Breń i z nią razem do Wisły uchodzi. Pozostawiona przez długie lata bez żadnéj regulacyi lub obwałowania, Żabnica nie może pomieścić spływających do niéj wód deszczowych i śniegowych i nader często, bo do sześciu razy rocznie, wylewa swe wody na przyległe grunta, zatapiając do 4000 morgów urodzajnéj roli.

Celem zaradzenia złemu powiększającemu się z każdym rokiem, wypracowany został przez techniczne organa rządowe plan regulacyi téj rzéczki, na przestrzeni położonéj w obrębie powiatu tarnowskiego, kosztorys téj regulacyi przedstawił wydatki w preliminowanéj sumie 58.000 złr., oprócz kosztów spuszczenia Żabnicy do Dunajca za pomocą przekroju między Niedomicami a Żabnem.

Wykonanie regulacyi według projektu rządowego, zatwierdzonego w r. 1876, nie przyszło do skutku. Dopiero w roku bieżącym interesowane gminy i obszary dworskie porozumiały się, postanowiły regulacyę wykonać wspólném kosztem i wybrały komitet do przeprowadzenia téj sprawy.

Komitet, pod przewodnictwem p. J. Męcińskiego, wziął się raźno do dzieła. Wprawdzie zawiązanie formalne spółki wodnéj nie mogło natychmiast przyjść do skutku, ponieważ włościanie, którzy stanowią większość interesowanych, nie dali się nakłonić do przystąpienia, obawiając się zbyt wielkich ciężarów konkurencyjnych. Komitet jednak podjął starania o fundusze potrzebne do rozpo-

częcia robót, i udał się bezzwłocznie do Wydziału krajowego o wypracowanie nowego planu regulacyi przez inżynierów biura melioracyjnego, gdyż wspomniany projekt rządowy, przy bliższém zbadaniu rzeczy, okazał się nader trudnym i kosztownym ze względu na projektowane połączenie Żabnicy z Dunajcem.

Inżynierowie, przez Wydział krajowy wysłani, w porozumieniu z inżynierem rządowym starostwa tarnowskiego wypracowali plan regulacyi i obwałowania Żabnicy w powiecie tarnowskim t. j. na długość około 14 kilometrów tudzież regulacyi dopływów tej rzeczki, zatrzymując dotychczasowe połączenie Żabnicy z Brniem. Komitet zaś otrzymawszy od Rady powiatowéj tarnowskiéj subwencyę bezzwrotną 2000 złr. i od c. k. Namiestnictwa pożyczkę z funduszu głodowego 400 złr. zwrotną w dziesięcin rocznych ratach, rozpoczął roboty w maju r. b. aby dać ludności przyciśniętéj niedostatkiem sposobność do zarobku, a zarazem skorzystać z możności wykonania robót po cenach nader umiarkowanych. Praca ta jest w pełnym toku a komitet chciałby ją ukończyć w roku bieżącym. Gdy jednak pokrycie tak znacznych kosztów regulacyi nie jest możliwem bez pomocy z funduszu krajowego, przeto komitet udał się do Wysokiego Sejmu z prośbą o subwencyę w kwocie 5000 złr. tudzież o zwrotną zaliczkę w takiéj saméj wysokości.

Zważywszy, że Wysoki Sejm uznając wielką pożyteczność podobnych robót regulacyjnych, kilkakrotnie wspierał je subwencyami z funduszu krajowego;

że nagląca potrzeba regulacyi i obwałowania Żabnicy stwierdzoną jest tak przez c. k. Rząd jak przez Wydział krajowy;

że wykonanie robót regulacyjnych tak znacznych przewyższa siły interesowanych, a zasługuje na poparcie tém więcéj, ponieważ przykład taki powinienby zachęcać sąsiednie powiaty do naśladowania;

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Komitetowi zawiązanemu dla regulacyi rzeczki Żabnicy w powiecie tarnowskim udziela się na częściowe pokrycie kosztów téj regulacyi subwencyą bezzwrotną w kwocie 5000 zł. w. a.

2. Upoważnia się Wydział krajowy, aby udzielił na tenże cel pożyczkę 5000 złr. z funduszu krajowego spłacalną w 10 rocznych ratach po 500 złr. i oprocentowaną po 5% za stosownem zabezpieczeniem.

We Lwowie, dnia 8. lipca 1880.

Przewodniczący:

Smarzewski.

Sprawozdawca:

Dr. Skałkowski.

Alegat. 113.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o wniosku Wydziału krajowego względem utworzenia trzech posad asystentów manipulacyjnych przy równoczesnem zwinięciu dwóch posad kancelistów.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy wykazuje w sprawozdaniu z dnia 4 czerwca 1880 L. 23941, że siły manipulacyjne, zatrudnione w biurach Wydziału, potrzebują niezbędnie wzmocnienia, ze względu na coraz wzrastającą czynność. Aby jednak uniknąć pomnożenia wydatków, proponuje Wydział krajowy, by w miejsce dwóch kancelistów, którzy pobierają łącznie 2.600 złt. systemizować trzech assystentów, z łączną płacą 2550 złt., tak iż z téj zmiany etatu wynikłaby nawet pewna oszczędność dla funduszu krajowego.

Projektowaną zmianę etatu uzasadnia Wydział krajowy także tą uwagą, że według obecnego etatu urzędnik manipulacyjny najniższej kategoryi pobiera wyższą płacę od urzędnika, rozpoczynającego swój zawód w dziale konceptowym lub rachunkowym, a proponowaną zmianą ta anomalia uchyloną zostanie.

Komisya budżetowa, uznając słuszność powyższych motywów, wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) W etacie urzędników krajowych zwija się dwie posady kancelistów, a natomiast otwiera się trzy posady asystentów manipulacyjnych, każda o rocznéj płacy 700 złr. w. a. z dodatkiem aktywalnym 100 złr. rocznie i trzema dodatkami pięcioletniemi po 50 złr.

2) Jedną posadę asystenta manipulacyjnego obsadzi Wydział krajowy bezzwłocznie, zaś dwie posady asystentów dopiero wtedy, skoro druga posada kancelisty opróżnioną zostanie.

Lwów dnia 10 lipca 1880.

Przewodniczący:

H. Wodzicki.

Sprawozdawca:

Dr. Skałkowski.

Alegat. 114.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów samoistnych (niedotowanych) budżetem nieobjętych, za lata 1877 i 1878.

Wysoki Sejmie!

Obok zamknięć rachunkowych funduszu krajowego w ściślejszem słowa znaczeniu, tudzież funduszów samoistnych dotowanych, dla których wysoki Sejm uchwala budżety, — otrzymała komisya budżetowa polecenie sprawdzenia rachunków za lata 1877 i 1878 funduszów samoistnych, niedotowanych i budżetem nieobjętych, a zostających pod zarządem lub tylko kontrolą Wydziału krajowego.

Przystępując do zdania sprawy z tej swojej czynności, komisya budżetowa nadmienia, iż fundusze te obejmują w sprawozdaniu Wydziału krajowego 22, zaś w r. 1878 23 działów, przybył bowiem w tym roku fundusz budowy kaplicy w Dublanach. Gdy wszakże wszystkie fundacye stypendyjne, w myśl poprzednich uchwał wys. Sejmu, objęte są w jednym dziale zamknięcia rachunków, a było tych funduszów 96 w r. 1877, zaś 101 w r. 1878, przeto sprawozdanie niniejsze odnosi się do 117 funduszów w r. 1877, a do 123 funduszów w r. 1878.

Sprawdziwszy szczegółowo zamknięcia rachunków wszystkich tych funduszów, komisya budżetowa w niniejszem sprawozdaniu podaje ogólne ich wyniki.

A. Za rok 1877.

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Wydział krajowy zarządza tylko majątkiem zarodowym tego funduszu, dochody zaś jego oddaje do rozporządzenia komitetu, istniejącego w tym celu w Krakowie, który ich używa na utrzymanie mogiły Kościuszki i z użycia tego zdaje corocznie sprawę Wydziałowi krajowemu.

Majątek zarodowy tego funduszu wynosił z dniem 1 Stycznia r. 1877: 13473 zł. 46½ ct. W stanie majątku tego zaszła tylko zamiana przez wylosowanie 4% listu zastawnego Towarz. kredytowego ziemskiego na 1000 zł., co jednak na wynik cyfrowy nie wywiera wpływu, efekta bowiem są zarachowane w wartości imiennej, a uzyskana z wylosowania kwota pozostała jako zapas gotówki, za którą dopiero w r. 1878 zakupiono nową obligacyę. Zmniejszył się zaś stan majątku zarodowego o kwotę 20 zł. — zapłaconą za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych przy winkulacyi. Stan funduszu tego wynosił zatem z końcem roku 1877

w gotówce	999 zł.	80½	ct.
w książeczce kasy oszczędności .	73 „	46	„
w listach zastawnych tow. kred. ziemskiego . . .	7.600 „	—	„
w obligach indemnizacyjnych .	4.800 „	—	„
razem .	13.473 zł.	26½	ct.

W majątku obrotowym nie było żadnej pozostałości z roku 1876, dochód zaś z odsetek od papierów wynosił w r. 1877 . . . . . 582 zł. 80 ct. która to kwota w całości oddaną została do rozporządzenia komitetu zarządzającego w Krakowie.

II. Fundusze stypendyjne.

W zarządzie Wydziału krajowego pozostawało z końcem roku 1876, 93 funduszów stypendyjnych, do czego w roku 1877 przybyły trzy nowe, a mianowicie Englowej, Ożańskiej i ks. Pitonia.

Majątek zarodowy funduszów stypendyjnych wynosił z dniem 1 Stycznia 1877

w efektach	1,620.872 zł.	24	ct.
w dobrach i realnościach . . .	346.734 „	18	„
razem .	1,967.606 zł.	42	ct.

Do tego przybyło dochodów rzeczywistych

nowych fundacyj	8.360 zł.	38	ct.
na rzecz dawnych fundacyj . . .	8.566 „	89	„
ze spłaconych kapitałów hipotecznych, sprzedanych realności i z majątku obrotowego . . .	23.505 „	43½	„
zakupionych efektów	70.070 „	14	„
razem .	110.502 „	84½	„
dochodów przenośnych	88.148 „	84	„
Suma dochodów	198.651 zł.	68½	ct.

Wydano zaś

fundacyę Bema, która przeszła w zarząd kapituły rz. kat.	2.286 „	46	„
i na zakupno efektów	27.589 „	03	„
razem .	29.875 „	49	„
zaś w wydatkach przenośnych . . .	122.336 „	32½	„
Suma wydatków .	152.211 zł.	81½	ct.

Z porównania dochodów			198.651 zł. 68½ ct.
z wydatkami			152.211 „ 81½ „
okazuje się zwyżka			46.439 „ 87 „
do tego stan majątku z początkiem roku			1,967.606 „ 42 „
pozostaje z końcem roku			2,014.046 „ 29 „
Należytości czynne wynosiły z początkiem r. 1877			160.332 „ 39 „
Z tego:			
odpisano należytość fundacyi Bema	5.250 zł.		
spłacono z kapitałów hipotekowanych	2.060 „ 24 ct.		
spłacono na poczet wierzytelności za sprzedane realności	1.088 „ — „		
razem			8.398 „ 24 „
pozostaje przeto w należytościach czynnych z końcem r. 1877			151.934 zł. 15 ct.
Czysty stan czynny wynosi zatem: w efektach			1,667.312 „ 11 „
w dobrach i realnościach			346.734 „ 18 „
w należytościach czynnych			151.934 „ 15 „
razem			2,165.980 zł. 44 ct.
w porównaniu ze stanem początkowym			2,127.938 „ 81 „
okazuje się rzeczywisty wzrost majątku o			38.041 zł. 63 ct.
W funduszu obrotowym wynosił początkowy zapas gotówki			19.067 „ 81½ „
do tego dochody: z odsetek od kapitałów	91.074 zł. 93 ct.		
z dóbr i realności	40.095 „ 93 „		
inne	1.839 „ 33 „		
przenośne	183 „ 47½ „		
ogół dochodu			133.193 zł. 66½ ct.
razem			152.261 zł. 48 ct.
Z tego wydano:			
na stypendya, cele naukowe i wsparcia	85.646 zł. 18 ct.		
na wydatki administracyjne	12.838 „ 92 „		
na podatki i należytości rządowe	7.203 „ 95 „		
inne wydatki	4.526 „ 44½ „		
przeniesiono do majątku zarodowego jak wyżej	20.357 „ 19½ „		
wydatki przenośne	2.216 „ 12½ „		
razem			132.788 „ 81½ „
pozostaje zatem zwyżka			19.472 zł. 66½ ct.
Należytości czynne funduszu obrotowego wynosiły z końcem roku			8.450 „ 91½ „
bierne zaś			2.471 „ 27 „
zatem zwyżka należytości czynnych			5.979 „ 64½ ct.
dodana do wyżej wykazanej zwyżki dochodów			19.472 „ 66½ „
daje ogólny stan majątku obrotowego			25.452 „ 31 „
co porównane z początkowym stanem			29.435 „ 07½ „
przedstawia zmniejszenie funduszu obrotowego o			3.982 „ 76½ „

usprawiedliwione wydaniem wyżej wykazanej gotówki 20.357 zł. 19½ ct. na powiększenie majątku zarodowego.

III. Administracya dóbr Winniki.

Rachunki z administracyi dóbr Winniki, będących własnością fundacyi stypendyjnej Głowińskiego, przedstawia Wydział krajowy w osobnym dziale — zwyżkę dochodów tej administra-

cyi przenosząc do dochodów fundacyi. Dobra te, których wartość obliczoną jest na 67.875 zł. 3 ct. przyniosły w r. 1877 ogółem dochodu . . . . . 16.125 zł. 41½ ct. w czem główną pozycyę tworzy dochód z propinacyi 10.000 zł. i z lasów 5.287 zł. 87 ct.

Wydatki wynosiły ogółem . . . . . 10.177 „ 59½ „

zwyżka zatem . . . . . 5.947 zł. 82 ct.

która przeniesioną została w całości do majatku fundacyi Głowińskiego.

Podana powyżej cyfra wydatku jest wyższą, aniżeli bywa zazwyczaj, a to z powodu nadzwyczajnego wydatku 956 zł. na restauracyę spalonej karczmy, i 501 zł. na restauracyę budynków parafialnych.

Należytości czynne wynosiły z końcem roku . . . . 2.352 zł. 67 ct.

należytości bierne zaś . . . . . 73 „ 80½ „

zatem zwyżka należytości czynnych . . . 2.278 zł. 86½ ct.

IV Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Stan majątku zarodowego tego funduszu wynosił z początkiem roku 1877 . . . . . 33.900 zł. — ct.

Do tego przybyło:

a) w gotówce przeniesionej z majątku obrotowego 711 zł. 90 ct.

b) w zakupionych efektach 807 „ — „

razem 1.518 „ 90 „

wydano zaś na zakupno efektów 715 „ 40 „

pozostaje zwyżka . . . . 803 zł. 50 ct.

a stan funduszu z końcem roku . . . . . 34.703 zł. 50 ct.

z czego w 6% listach Tow. kred. ziemskiego 33.900 zł. — ct.

w listach Banku hipotecznego 800 „ — „

w książeczce kasy oszczędności 3 „ 50 „

Należytości czynnych ani biernych niema w tym funduszu.

W majątku obrotowym funduszu tego wynosił

zapas z początkiem r. 1877 w gotówce . . . . . 736 zł. 90½ ct.

do tego dochód z odsetek . . . . . 1.413 „ 35 „

razem . . . . . 2.150 „ 25½ „

Wydano zaś:

a) na dożywocia dla 56 inwalidów 1.370 zł. — ct.

b) przeniesiono do majątku zarodowego (jak wyżej) 711 „ 90 „

razem . . . . . 2.081 zł. 90 ct.

pozostaje zwyżka . . . . . 68 „ 35½ „

od tego należytości bierne . . . . . 25 „ — „

pozostaje czysty stan czynny . . 43 „ 35½ „

którą to kwotę ulokowano w r. 1878 w galicyjskiej kasy oszczędności na rzecz majątku zarodowego. Należytość bierna ztąd powstała, iż jeden z inwalidów zmarł przed wypłatą wsparcia — skutkiem czego kwotę 25 zł. umieszczono na osobnej książeczce kasie oszczędności, na wypadek reklamacyi c. k. komendy wojskowej.

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Stan majątku zarodowego tego funduszu był z początkiem roku 1877 . . . . . 2.176 zł. 99 ct.
do tego przybyło jako gotówka przeniesiona z majątku obrotowego . . 24 „ 86 „
zapas końcowy zatem, który jest zarazem czystym stanem czynnym, ponieważ nie ma w tym funduszu należytości czynnych ani biernych, wynosi z końcem roku . . . . . 2.201 zł. 85 ct.
z czego 2.050 zł. w efektach, a 151 zł. 85 ct. w książeczce kasy oszczędności.

W majątku obrotowym wynosił zapas z początkiem roku 1877

w gotówce	24 „ 86 „	
do tego dochód z odsetek	96 „ 86 „	
razem		121 „ 72 „

Z tego wydano:

a) dożywocia dla 2 inwalidów . .	72 zł. — ct.	
b) przeniesiono do majątku zarodowego	24 „ 86 „	
razem . .		96 „ 86 ct.
pozostaje z końcem roku zapas . .		24 zł. 86 „

który jest oraz czystym stanem czynnym majątku obrotowego.

VI. Fundusz posagowy Komarnickich.

Majątek zarodowy tego funduszu składał się z początkiem r. 1877 z obligacyi indemnizacyjnej w imiennej wartości . . . . . 1.000 zł. — ct.
która w r. 1877 wylosowaną została, a z uzyskanej gotówki zakupiono list zastawny Banku hipotecznego w imiennej wartości . 1.100 zł. — ct.
a resztę umieszczono w kasie oszczędności . . 78 „ 89 „
zatem stan majątku z końcem roku . . . . 1.178 „ 89 „
wzrósł zatem majątek fundacyi o . . . . 178 „ 89 „

W majątku obrotowym wynosił początkowy

zapas w gotówce	23 „ 62½ „	
do tego dochód z odsetek	56 „ 62½ „	
razem . .	80 „ 25 „	
z tego wypłacono według aktu fundacyjnego jeden posag w kwocie	50 „ — „	
pozostaje jako czysty stan czynny	30 „ 25 „	

VII. Zakład narodowy im. Ossolińskich.

Kuratorya Zakładu zarządza jego majątkiem, i składa Wydziałowi krajowemu roczne rachunki do sprawdzania — kasa krajowa zaś pobiera dochody i czyni wydatki za asygnatami kuratora, i przechowuje zapasy tak zarodowego jak obrotowego funduszu.

Zapas funduszu tego wynosił z początkiem r. 1877

w gotówce	26 zł.	25½ ct.	w efektach	161.775 zł.	26 ct.
Dochody w r. 1877 wynosiły w gotówce	25.595 „	55½ „	„	3.410 „	— „
razem	25.621 „	81 „	„	165.185 „	26 „
wydatki zaś były:	25 621 „	80½ „	„	13.450 „	— „
pozostaje z końcem roku	— „	—½ „	„	151.735 „	26 „

W sumie wydatków mieści się ulokowana w Banku hipotecznym kwota 9.122 zł. 15 ct. — tak, że właściwe wydatki wynosiły . . . 16.499 zł. 65½ ct.

Powyższy zapas składa się:

z listów galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	40.500 zł. — ct.
z obligacyj indemnizacyjnych	106 460 „ — „
z renty państwowej	2.500 „ — „
z obligacyi pożyczki papieskiej (nie przynoszącej odsetków) . . .	300 fr.
z książeczki gal. kasy oszczędności	75 zł. 26 ct.
i z kaucyj dzierżawców	1.900 „ — „

VIII. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Zapas funduszu tego z początkiem roku 1877 wynosił . .			3.061 zł. 63 ct.
dochody w odsetkach	170 zł — ct.		
w zwrotach od zapomożonych	12 „ 66 „		
w zakupionych efektach	484 „ 82 „		
razem		667 „ 48 „	
co razem z zapasem początkowym czyni		3.729 „ 11 „	
z tego wydano na zakupno efektów		421 „ 73 „	
pozostaje stan czynny		3.307 „ 38 „	
a wraz z należytościami czynnemi w kwocie		144 „ 54 „	
czysty stan czynny majątku		3.451 „ 92 „	
co w porównaniu ze stanem majątku z początkiem r 1877 . . .		3.218 „ 82½ „	
okazuje wzrost majątku o		233 „ 09½ „	

IX. Fundusz zapomogi z roku 1868.

Fundusz ten jest biernym — a wierzycielem jego jest fundusz krajowy. Z początkiem roku 1877 nie było żadnego zapasu — w ciągu roku wpłynęło jako zwroty od zapomożonych

w kapitale	138 zł. 11 ct.		
w odsetkach	9 „ 20 „		
razem .		147 zł. 31 ct.	
wydano zapomożonym jako zwrot nadpłaconej kwoty .		24 „ 73 „	
resztę zaś . .		122 zł. 58 ct.	

zwrócono funduszowi krajowemu, jako częściowy zwrot bezprocentowej zaliczki. Fundusz ten winien był funduszowi krajowemu z początkiem roku 1877 . 8.824 zł. 55½ c.

zwrócił w ciągu roku	122 „ 58 „	
pozostaje . .	8.701 „ 97½	

jako stan bierny funduszu. Gdy zaś należytości czynne

od stron zapomożonych wynoszą	3.106 „ 35½	
przeto pozostaje czysty stan bierny . .	5.595 zł. 62 ct.	

X. Pozostały fundusz zapomogi z roku 1866.

Z początkiem roku 1877 posiadał ten fundusz zapas w gotówce i efektach . . .		2.458 zł. 47½ ct.
Dochody wynosiły:		
a) zwroty od zapomożonych w roku 1866 w kapitale i procentach . . .	344 zł. 54 ct.	
b) zwrot pożyczek udzielonych wydziałom powiatowym	24.506 „ 52½ „	
c) procenta zwłoki	9 „ 62 „	
d) zaliczka otrzymana z funduszu krajowego	9.000 „ — „	
razem .		33.860 „ 68½ „
a łącznie z zapasem początkowym . .		36.319 zł. 16 cent.
Z tego wydano:		
a) na zaliczki wydziałom powiatowym .	34.000 zł. — ct.	
b) na częściowy zwrot zaliczki . .	2.201 „ 3 „	
razem .		36.201 zł. 3 cent.
pozostaje zapas z końcem roku . .		118 zł. 13 cent.
Należytości czynne wynoszą		176.468 zł. 71 cent.
bierne zaś		6.898 „ 97 „
zwyżka należytości czynnych		169.569 „ 74 „
do tego powyższy zapas		118 „ 13 „
pozostaje czysty stan czynny		169.687 zł. 87 cent.

Z powyżej wykazanych należytości czynnych wypada na Wydziały powiatowe 170.189 45½ ct., zaś na zapomożonych w r. 1866 już tylko 6.279 zł. 25½ ct.

XI. Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

Stan majątku był z początkiem roku .		5.170 zł. 48 ct.
Do tego przybyło:		
z odsetek	254 zł. 45½ ct.	
zakupionych efektów	347 „ 99 „	
przenośnych	57 „ 15 „	
razem .		659 zł. 59½ ct.
ogółem zatem . .		5.830 „ 07½ ct.
Wydano zaś na zakupno efektów i w wydatkach przenośnych		366 „ 25 „
pozostaje zapas .		5.463 zł. 82½ ct.

co jest zarazem czystym stanem czynnym majątku, w funduszu tym bowiem nie ma ani czynnych ani biernych należytości. — Wzrost majątku wynosił 293 zł. 34½ ct.

XII. Depozyta gminne serwitutowe.

Wydział krajowy zarządza znacznym depozytem gmin, pochodzącym z kapitałów uzyskanych z wykupna serwitutów. — Depozyt ten wynosił z początkiem roku 1877 . . . . . 618.955 zł. 82½ ct.

Do tego dochody:

a) odsetki od obligacyj indemnizacyjnych . . .	26.534 zł. 85 cent.	
b) kapitały nowe w depozyt otrzymane . . .	3.653 „ 03½ „	
c) efekta zakupione	58.210 „ 83 „	
d) przenośne	111.851 „ 44½ „	200.250 zł. 16 cent.
razem .		819.205 zł. 98½ ct.

Wydatki zaś:

a) kapitały wydane gminom	60.937 zł. 27 cent.	
b) na zakupno efektów	50.754 „ 13½ „	
c) przenośne	118.868 „ 59½ „	230.560 zł. — cent.
pozostaje stan z końcem roku .		588.645 „ 98½ „

Zapas ten jest ulokowany:

w gotówce	20.737 zł. 37½ ct.
w obligacyach indemnizacyjnych	559.280 „ — „
w książeczkach kasy oszczędności	8.628 „ 61 „
w należytościach czynnych	1.450 „ — „

Należytość czynna powstała z efektów, oddanych do winkulacyi, a przy zamknięciu rachunków jeszcze z winkulacyi nie powróconych.

XIII. Fundusz ś. p. Pelagii Russanowskiej.

W majątku zarodowym wynosił zapas z początkiem roku 1878 w efektach . . . . . 59.700 zł — ct.

Do tego przybyło dochodów:

a) gotówka z majątku obrotowego przeniesiona	263 zł. 40 ct.	
b) zakupione efekta	2.533 „ 94 „	
c) dochodów przenośnych . . .	4.201 „ 70 „	
razem .		6 999 „ 04 „
razem z zapasem początkowym .		66.699 „ 04 „

Wydano zaś:

a) w spieniężonych efektach . .	2.001 zł. 70 ct.	
b) w wydatkach przenośnych . .	4.465 „ 10 „	
razem .		6.466 „ 80 ct.
pozostaje z końcem roku . .		60.232 „ 24 „

jako zapas a oraz czysty stan czynny majątku zarodowego.

W majątku obrotowym wynosił zapas z początkiem roku 1877 w gotówce . . . . . 263 zł. 40 ct.

Do tego przybyło dochodów:		
a) z odsetek od kapitałów . . .	3.707 zł. 61 ct.	
b) przenośnych	7.206 „ — „	
razem .		10 913 zł. 61 ct.
zaś razem z zapasem początkowym .		11.177 „ 01 „
Wydano na dożywocia dla inwalidów polskich	3.350 zł. — ct.	
przeniesiono do majątku zarodowego . .	263 „ 40 „	
wydatki przenośne	7.206 „ — „	
razem .		10.819 „ 40 „
pozostaje zatem zapas z końcem r. 1877 .		357 zł. 61 ct.

XIV. Fundusz szkół ludowych z r. 1872.

Fundusz ten, powstały ze składek w r. 1872 w całym kraju czynionych, miał z początkiem roku 1877 zapas w efektach imiennej wartości 94.668 zł. 43 ct.

W r. 1877 wpłynęło do majątku zarodowego dochodów rzeczywistych	879 zł. 91 ct.	
„ przenośnych	657 „ 39 „	
ogół dochodów . . .		1.537 „ 30 ct.
a wraz z początkowym zapasem .		96.205 „ 73 „
Wydatki zaś w spieniężonych efektach i pozycyach przenośnych wynosiły		1.343 „ 32 „
pozostaje . .		94.862 „ 41 „

jako zapas oraz czysty stan czynny majątku zarodowego z końcem r. 1877.

Majątek ten był ulokowany:	
a) w 6% obligacyach pożyczki krajowej z r. 1873 . .	84.100 „ — „
b) w 6% listach Banku hipotecznego	10.700 „ — „
c) w książeczkach kasy oszczędności	62 „ 41 „
W majątku obrotowym wynosił zapas z początkiem roku . .	2.722 „ — „
z odsetek wpłynęło w ciągu roku	5.688 „ 54 „
razem	8.410 „ 54 „

Z tego wydano:		
na zasiłki dla gmin	2 500 zł. — ct.	
na drugą ratę należytości rządowej . .	354 „ 50 „	
przeniesiono do majątku zarodowego . .	125 „ 84 „	
ogół wydatków		2.980 „ 34 „
pozostaje z końcem r. 1877 zapas		5.430 „ 20 „
na czem ciąży należytość bierna		3.830 „ — „

jako kwota gminom na budowę szkół przyznana, ale nie pobrana — pozostaje przeto stan czysty majątku obrotowego . . . . . 1.600 „ 20 „

XV. Fundusz Wincentego Łodzia Ponińskiego dla rzemieślników.

W majątku zarodowym wynosił zapas z początkiem r. 1877 .	51.581 „ 08 „
do tego gotówka przeniesiona majątku obrotowego	1 „ 37 „
pozostaje stan czynny z końcem roku	51.582 „ 45 „

W majątku obrotowym było z początkiem roku . . .	1.250 „	30½ „
Odsetki przyniosły w ciągu roku	2.494 „	18 „
razem	3.744 „	48½ „
Wydano:		
Na premie dla czeladzi . . . . 2.466 zł. — ct.		
Na koszta losowania i insercyj . . . 32 „ 37 „		
Przeniesiono do majątku zarodowego . . 1 „ 37 „		
ogół wydatków . . .	2.499 „	74 „
pozostaje zapas z końcem roku .	1.244 „	74½ „

XVI. Fundusz Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1877 był . . .	14.972 „	12½ „
Dochód wynosił:		
w odsetkach . . . . . 725 zł. — ct.		
w spłacie kapitału hipotekowanego . . 500 „ — „		
w zakupionych efektach i dochodach przenośnych . . . . . 3.742 „ 79 „		
ogół dochodów .	4 967 „	79 „
razem .	19.939 „	91½ „
że zaś wydatki na zakupno efektów i inne przenośne wynosiły . . .	3 503 „	80 „
pozostaje przeto zapas z końcem roku	16.436 „	11½ „
a wraz z należytością czynną	1.000 „	— „
wynosi czysty stan czynny majątku zarodowego . . .	17.436 „	11½ „
Majątek fundacyi wzrósł zatem o	1.463 „	99 „

Fundacya ta jeszcze nie weszła w życie — majątek jej bowiem nie doszedł do wysokości przez fundatora oznaczonej.

XVII. Fundusz Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Stan majątku zarodowego był z początkiem roku 1877	6.757 „	17½ „
Do tego dochód z odsetek . . . 311 zł. 67 ct.		
Efekta zakupione i inne przenośne . . 925 „ 99 „		
ogół dochodów	1.237 „	66 „
razem	7.994 „	83½ „
Wydano na zakupno efektów i przenośne	863 „	64½ „
pozostaje zapas końcowy a oraz czysty stan czynny . . .	7.131 „	19 „

Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie — majątek jej bowiem nie doszedł do wysokośei, przez fundatora oznaczonej.

XVIII. Fundusz ś. p. Maryi de Prez Jędrzejewiczowej.

W majątku zarodowym funduszu tego nie zaszła żadna zmiana — wynosił on z początkiem i z końcem roku 1877 . . . . . 6.698 „ 03½ „

Cały dochód funduszu obrotowego, pochodzący z odsetek od kapitału, a wynoszący 396 zł. został użyty w myśl aktu fundacyjnego na dożywocia dla czterech wiekowych kobiet.

XIX. Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

Do zapasu początkowego w kwocie	16.318 „ 70 „
przybyło dochodu z odsetek	308 „ 55 „
że zaś w funduszu tym nie było żadnych rzeczywistych wydatków, przeto zapas z końcem roku i czysty stan czynny wynosi	16 627 „ 25 „

XX. Fundusz budowy szpitala w Krakowie.

Zapas z początkiem roku wynosił w gotówce		14.961 zł. 31½ ct.
Do tego: dotacya z majątku zarodowego		69 820 „ 80 „
Dochód z taks od muzyk szynkowych		375 „ 26 „
razem		85.157 zł. 37½ ct.
Wydano:		
na budowę oddziału chorych . . .	50.772 zł. 23 ct.	
„ „ obłąkanych .	22.173 „ 90 „	
na wydatki wspólne	6.279 „ 54 „	
razem .		79.225 „ 67 „
pozostaje zapas końcowy w gotówce		5.931 zł. 70½ ct.
W wydatkach wspólnych wynoszą płace personalu technicznego, a mianowicie kierownika budowy, konduktora, inspicienta i dwóch pracowników technicznych, razem		5.653 „ 31 „
koszta podróży		369 „ 48 „
„ kancelaryjne		194 „ 33 „
asekuracya budynków		62 „ 42 „
razem jak wyżej . . .		6.279 „ 54 „

XXI. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“.

W majątku zarodowym wynosił czysty stan czynny z początkiem roku 1877		10.969 zł. 80 ct.
Dochód był w odsetkach . . .	544 zł. 78½ ct.	
w zakupionych efektach i przenośnych .	1.086 „ 27 „	
ogół dochodu		1.631 „ 05½ „
razem		12.600 „ 85½ „
Wydano na zakupno efektów i przenośne		1.007 „ 78 „
pozostaje czysty stan czynny		11.593 „ 07½ „
Majątek wzrósł zatem o		723 „ 27½ „

Fundacya ta wejdzie w życie, skoro majątek jej dojdzie do wysokości, wystarczającej na założenie domu roboczego, tymczasem zaś cały dochód roczny przyłącza się do majątku zarodowego.

XXII. Depozyta.

Depozyta wynosiły z początkiem roku	320.401 zł. 16 ct.
Przybyło w ciągu roku	267.213 „ 18 „
razem	587.614 „ 34 „
Wydano w ciągu roku z depozytu	272.731 „ 21 „
pozostaje z końcem roku	314.883 „ 13 „
zmniejszył się zatem stan depozytów o	5.518 zł. 03 ct.

B. Za rok 1878.

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Majątek zarodowy wynosił z początkiem roku 1878 . . .			13.473 zł. 26½ ct.
Do tego wpłynęło w gotówce za wylosowaną obligacyę i w zakupionych efektach	9.921 zł. 97 ct.		
Wydano efekta wylosowane i gotówkę na zakupno .	8.789 „ 80 „		
zostaje zwyżka			1.132 „ 17 „
razem zatem zapa z końcem roku i czysty stan czynny majątku . .			14.605 „ 43½ „
Dochód majątku obrotowego, który nie miał żadnego początkowego zapasu, wynosił w ciągu roku 1878 w odsetkach od kapitału . . .			597 „ 80 „

i w całości został odesłany komitetowi zarządzającemu w Krakowie.

II. Fundusze stypendyjne.

Do 96 funduszów stypendyjnych, jakie w roku 1877 były w zarządzie Wydziału krajowego, przybyło w r. 1878 nowych 7 fundacyj — a mianowicie: Chlebowskiego, Kopernika, Kucharskiego, Siemiradzkiego, Spadwińskiego, Stankiewicza, i wystawy krajowej, ubyły zaś fundacye Bema i Koenigsberga, tak że w roku 1878 było w zarządzie Wydziału krajowego 101 fundacyj stypendyjnych.

Majątek zarodowy tych fundacyj, wynosił z dniem 1go stycznia 1878 r. w efektach i gotówce razem . . . . . 1,667.312 zł. 11 ct.

W ciągu roku 1878 wpłynęło:

a) na rzecz nowych fundacyj . . .	56.435 zł. 35½ ct.	
b) na rzecz już istniejących . . .	2.527 „ 63½ „	
c) na rachunek należytości czynnych . .	25.858 „ — „	
d) w gotówce przeniesionej majątku obrotowego	16.001 „ 51½ „	
e) w zakupionych efektach i przenośnych .	431.561 „ 89 „	
ogół dochodów		532.384 „ 39½ „
	Razem	2,199.696 „ 50½ „

Wydano zaś wylosowanych i spieniężonych efektów, tudzież w wydatkach przenośnych					423.567 zł.	88½ ct.
pozostaje zapas w efektach i gotówce					1,776.128 „	62 „
W dobrach i realnościach nie zaszły żadne zmiany majątkowe, i wartość ich wynosi jak z początkiem roku					346.734 „	18 „
Należytości czynnych było z początkiem roku	151.934	„	15	„		
przybyło	150	„	—	„		
Razem	162 084	„	15	„		
od tego wykazane wyżej zwroty	25.858	„	—	„		
pozostaje stan należytości czynnych					126.226 „	15 „
Ogólny zatem stan majątku zarodowego funduszów stypendyjnych z końcem roku był					2,249.088 „	95 „
W porównaniu z czynnym stanem początkowym w kwocie					2,165.980 „	44 „
okazuje się wzrost majątku o					83.108 „	51 „
W majątku obrotowym wynosił zapas z początkiem roku 1878					19.472 „	66½ „
Do tego dochody:						
z odsetek od kapitału	99.802	„	79½	„		
z dóbr i realności	35.447	„	75½	„		
inne	754	„	55½	„		
przenośne	509	„	11	„		
ogół dochodów					136.514 „	21½ „
				Razem	155.986 „	88 „
Z tego wydano:						
na stypendja, cele naukowe i wsparcia	93.797	„	31	„		
wydatki administracyjne	7.661	„	10½	„		
gotówka do majątku zarodowego	16.001	„	51½	„		
podatki i należytości rządowe	10.831	„	—½	„		
inne wydatki	1.742	„	26	„		
wydatki przenośne	134	„	89½	„		
ogół wydatków					130.168 „	09 „
zostaje zapas z końcem roku					25.818 „	79 „
Należytości czynne wynosiły z końcem r. 1878	7.531	„	25½	„		
bierne zaś	3.989	„	86½	„		
pozostaje należytość czysto-czynna					3.541 „	39 „
czysty stan majątku obrotowego zatem					29 360 „	18 „
co w porównaniu ze stanem początkowym					25 452 „	31 „
wykazuje wzrost majątku obrotowego o					3.907 „	87 „

III. Administracya dóbr Winniki.

Dobra Winniki przyniosły w r. 1878 ogółem dochodu					18.888 „	65 „
w czem dochód z propinacyi 10.000 zł., z lasów 8.508 zł. 65 ct. inne 380 zł..						
Wydatki wynosiły					8 293 „	96½ „
zwyżka zatem					10.594 „	68½ „

została w całości przeniesiona do majątku zarodowego. Wydatki są niższe o 1883 złr. 63 cnt. od wykazanych w r. 1877 co się tłómaczy tem, iż odpadły nadzwyczajne wydatki na restauracje budynków.

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

W funduszu zarodowym było z początkiem roku		34.703 „ 50 „
do czego przybyła w r. 1878 w gotówce przeniesionej z majątku obrotowego kwota		43 „ 35 „
którą złożono w gal. kasie oszczędności. Zostało zatem z końcem roku jako czysty stan czynny . .		34.746 „ 85 „
Zapas majątku obrotowego z początkiem roku		68 „ 35½ „
zwiększył się dochodami z odsetek . . .		1.404 „ „
razem .		1.472 zł. 35½ ct.
Z czego wydano:		
na dożywocia dla 55 inwalidów . .	1.295 zł. — ct.	
przeniesiono do majątku zarodowego . .	43 „ 35 „	
razem .		1.338 zł. 35 ct.
tak że z końcem roku zostało . . .		134 „ — „
od czego potrąciwszy należytość bierną .		100 „ — „
zostaje .		34 „ — „

jako czysty stan czynny majątku obrotowego.

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Stan majątku zarodowego był z początkiem roku		2.201 zł. 85 ct.
Do tego przybyło:		
w gotówce przeniesionej z majątku obrotowego	41 zł. 59 ct.	
w efektach zakupionych i przenośnych .	333 „ 30 „	
ogół dochodu . .		374 zł. 89 ct.
razem .		2.578 zł. 74 ct.
Z tego wydano na zakupno efektów i przenośne		308 „ 19 „
zostaje .		2.268 zł. 55 ct.

jako czysty stan czynny z końcem roku.

W majątku obrotowym wynosił zapas początkowy		24 zł. 86 ct.
do tego dochód z odsetek . . .		118 „ 34½ „
razem .		143 zł. 20½ ct.
Z tego wydano:		
na dożywocia dla dwóch inwalidów . .	72 zł. — ct.	
do majątku zarodowego przeniesiono . .	41 „ 59 „	
eskont spieniężonej książeczki kasy oszczędności	— „ 5 „	
razem .		113 zł. 64 ct.
zostaje .		29 zł. 56½ ct.

jako czysty stan czynny majątku obrotowego.

VI. Fundusz posagowy Komarnickich.

W majątku zarodowym było z początkiem roku		1.178 zł. 89 ct.
do tego:		
gotówka przeniesiona z majątku obrotowego	32 zł. 71 ct.	
zakupione efekta i przenośne	259 „ 22 „	
ogół dochodu		291 zł. 93 ct.
razem		1.470 zł. 82 ct.
wydano na zakupno efektów i przenośne		251 „ 15 „
zostaje		1.219 zł. 67 ct.

jako czysty stan czynny.

W majątku obrotowym wynosił zapas początkowy		30 zł. 25 ct.
do tego odsetki od kapitału		71 „ 46 „
razem		101 zł. 71 ct.
z tego wydano na wyposażenie jednej dziewczyny w myśl aktu fundacyjnego	50 zł — ct.	
przeniesiono do majątku zarodowego	32 zł. 71 ct.	
razem		82 zł. 71 ct.
pozostaje		19 zł. — ct.

jako czysty stan majątku obrotowego.

VII. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

Zapas funduszu tego był z początkiem r. 1878.

w gotówce	— zł. —½ ct.	w efektach	151.735 zł. 26 ct.
dochody w r. 1878 „	51.036 „ 97½ „	„	25.624 „ 93 „
razem	51.036 zł. 98 ct.	„	177.360 „ 19 „
z tego wydano	51.036 „ 98 „	„	17.105 „ 06 „
zostaje	— „ — „	„	160.265 zł. 13 ct.

W sumie wydatków mieści się 4697 zł. 84 ct. ulokowane w banku hipotecznym.

VIII. Fundusz zapomogi b. obwodu tarnowskiego.

Zapas początkowy wynosił		3.307 zł. 38 ct.
Do tego dochody:		
ze zwrotów od zapomożonych	62 zł. 60 ct.	
z odsetek	193 „ 13 „	
w zakupionych efektach i przenośnych	624 „ 49 „	
ogół dochodów		880 „ 22 ct.
razem		4.187 zł. 60 ct.
Wydano zaś na zakupno efektów i w spieniężonej książeczce kasy oszczędności		582 „ 09 „
pozostaje		3.605 zł. 51 ct.

Należytości czynne wynoszą z końcem roku 1878	85 zł. 69½ ct
ogół majątku	3.691 „ 20½ ct.
a w porównaniu ze stanem początkowym	3.451 zł. 92 ct.
okazuje się wzrost w majątku	239 zł. 29½ ct.

Według informacyj zaciągniętych w Wydziale krajowym został w roku 1880 zapas efektów spieniężony, i rozdany jako pożyczka pomiędzy ludność b. obwodu tarnowskiego dotkniętą niedostatkiem.

IX. Fundusz zapomogi z r. 1868.

Wykazany za rok 1877 stan bierny funduszu tego nie zmienił się w r. 1878. Dochód od stron zapomożonych wynosił w zwrotach kapitału i odsetek 124 zł. 42 ct., którą to kwotę w całości oddano funduszowi krajowemu, jako zwrot należytości. Skutkiem tego należytość bierna, która

wynosiła z początkiem roku	8.701 zł. 97½ ct.
zmniejszyła się do kwoty	8.507 „ 55½ „
że zaś o tę samą kwotę zmniejszyła się należytość czynna i wynosi	2.911 „ 93½ „
pozostaje przeto niezmieniony stan bierny	5.595 zł. 62 ct.

X. Pozostały fundusz zapomogi z r. 1866.

Zapas początkowy wynosił w gotówce		118 zł. 13 ct.
Do tego dochody:		
Zwroty od zapomożonych w r. 1866	419 zł. 73½ ct.	
zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym	32.421 „ 89 „	
odsetki i przenośne	212 „ 86 „	
ogółem dochodów		33.054 „ 48½ „
	Razem	33.172 „ 61½ „
Z tego wydano:		
na pożyczki Wydziałom powiatowym	24.000 zł. — ct.	
różne i przenośne	6.997 „ 10 „	
	Razem	30.997 „ 10 „
	pozostaje zapas	2.175 „ 51½ „
Należytości czynne wynoszą	178.392 zł. 16½ ct.	
a po potrąceniu biernych	100 „ — „	
	pozostaje czysta należytość	178.292 „ 16½ „
	czysty stan majątku zatem z końcem roku	180.467 „ 68 „
a) w porównaniu z początkowym		169.687 „ 87 „
	okazuje się wzrost majątku o	10.779 „ 81 „

XI. Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

Czysty stan czynny wynosił z początkiem roku .		5.463 zł. 82½ ct.
wpłynęło z odsetek	270 zł. 11 ct.	
w zakupionych efektach i przenośnych . . .	417 „ 88 „	
ogół dochodów . . .	687 „ 99 „	
Razem .		6 151 „ 81½ „
wydano na zakupno efektów i przenośne . .		391 „ 08 „
zostaje .		5 760 „ 73 „
a wzrost majątku wynosił	296 zł. 91 ct.	

XII. Depozyta gminne serwitutowe.

Z początkiem r. 1878 było depozytów		588.645 zł. 98½ ct.
Do tego dochody:		
odsetki od obligacyj	27.967 zł. 92½ ct.	
nowe kapitały w depozyt oddane	7.683 „ 73 „	
efekta zakupione	46.638 „ 01 „	
przenośne	99 977 „ 34 „	
ogół dochodów . . .		182.267 „ 00½ „
Razem .		770 912 „ 99 „
Wydano zaś:		
kapitały zwrócone gminom	56.061 zł. 14½ ct.	
na zakupno efektów	40.077 „ 95 „	
rozmaite i przenośne	104.469 „ 86 „	
Razem .		200.608 zł. 95½ ct.
pozostaje zatem z końcem roku .		570.304 „ 03½ „
do tego należytość czynna		350 „ — „
cały stan czynn		570.654 „ 03½ „
a w porównaniu ze stanem początkowym zmniejszył się		
stan depozytów o		18.341 „ 95 „
Depozyt ten jest umieszczony:		
w gotówce	30.324 zł. 03½ ct.	
w obligacyach indemn.	539.980 „ — „	
w należytości czynnej	350 „ — „	
Razem jak wyżej .	570.654 „ 03½ „	

XIII. Fundusz ś. p. Pelagii Russanowskiej.

Stan majątku zarodowego z początkiem roku 1878 wynosił .		60.232 zł. 24 ct.
Do tego dochody:		
w gotówce przeniesionej z majątku obrotowego .	361 zł. 29½ ct.	
w zakupionych efektach i przenośnych . . .	524 „ 70 „	
ogół dochodu		885 „ 99½ „
Razem .		61.118 „ 23½ „

Z przeniesienia		61.118 zł. 23½ ct
wydano zaś na zakupno efektów i przenośne		495 „ 09½ „
pozostaje		60.623 „ 14 „
a w porównaniu z początkowym		60.232 „ 14 „
okazuje się wzrost o		391 „ — „
W majątku obrotowym było z początkiem roku		357 „ 61 „
wpłynęło z odsetek		3.700 „ 98 „
Razem		4.058 „ 59 „
z tego wydano na dożywocia dla 11 inwalidów polskich	3.500 zł. — ct.	
przeniesiono do majątku zarodowego	361 „ 29½ „	
ogół wydatków		3.861 „ 29½ „
pozostaje z końcem roku		197 „ 29½ „

XIV. Fundusz szkół ludowych z r. 1872.

Majątek zarodowy wynosił z początkiem roku		94.862 zł. 41 ct.
Do tego wpłynęło:		
gotówka przeniesiona z majątku obrotowego	208 zł. 85 ct.	
zakupione efekta i przenośne	1.776 „ 99 „	
ogół dochodów		1.985 „ 84 „
Razem		96.848 „ 25 „
wydano zaś na zakupno efektów i przenośne		1.699 „ 49 „
pozostaje		95.148 „ 76 „
a w porównaniu ze stanem początkowym		94.862 „ 41 „
wzrósł majątek zarodowy o		286 „ 35 „
W majątku obrotowym wynosił zapas początkowy w gotówce		5.430 „ 20 „
do tego odsetki od kapitału		5.696 „ 65½ „
Razem		11.126 „ 85½ „
z tego wydano gminom na budynki szkolne	3.800 zł. — ct.	
trzecią ratę należytości rządowej	354 „ 50 „	
i gotówkę przeniesioną do majątku zarodowego	208 „ 85 „	
ogół wydatków		4.363 „ 35 „
pozostaje przeto zapas gotówki		6.763 „ 50½ „
od tego należytości bierne, powstałe z niepobranych przez gminy a przyznanych już zasiłków w kwocie		6.760 „ — „
pozostaje stan czynny		3 „ 50½ „

XV. Fundusz Wincentego Łodzia Ponińskiego.

W stanie majątku zarodowego, który z początkiem roku 1878 wynosił . . . . . 51.582 zł. 45 ct.
nie zaszła w ciągu roku żadna zmiana.

W funduszu obrotowym pozostało z roku 1877 zapasu		1.244 „ 74½ „
do tego wpłynęło w odsetkach	2.490 zł. 21 ct.	
w innych dochodach	3 „ 75½ „	
ogół dochodu		2.493 „ 96½ „
Razem		3.738 „ 71 „
z tego wydano na premie dla czeladzi	2.448 „ — ct.	
koszta losowania i insercyj	12 „ 06 „	
ogół wydatków		2.460 „ 06 „
pozostaje zapas		1.278 „ 65 „
a po potrąceniu należytości biernej		3 „ 75½ „
czysty stan czynny majątku obrotowego		1.274 zł. 89½ ct.

XVI. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Stan majątku zarodowego był z początkiem roku		16 436 zł. 11½ ct.
Do tego wpłynęło:		
w odsetkach	781 zł 43 ct.	
w częściowym zwrocie kapitału hipotekowanego	500 „ — „	
w zakupionych efektach i przenośnych	3.062 „ 43 „	
ogół dochodu		4.343 „ 86 „
razem		20.779 zł. 97½ ct.
Z tego wydano:		
na koszta stemplowe	15 zł. 40 ct.	
na zakupno efektów i przenośne	2.866 „ 03½ „	
razem		2.881 „ 43½ „
pozostaje		17 898 „ 54 „
a wraz z resztą hipotekowanego kapitału		500 „ — „
		18.398 zł. 54 ct

jako czysty stan czynny majątku fundacyi.

Majątek fundacyi wzrósł zatem o 962 zł. 42 ct.

XVII. Fundusz Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Początkowy stan majątku zarodowego był		7. 131 zł 19 ct.
do tego dochody w odsetkach	327 zł. 17 ct.	
w efektach zakupionych i przenośnych	819 „ 10 „	
ogół dochodów		1.146 „ 27 „
razem		8.277 „ 46 „
z tego wydano na zakupno efektów i przenośne		765 „ 37 „
zostaje		7.512 zł. 09 ct.

jako czysty stan czynny majątku, który zatem wzrósł w roku 1878 o 380 zł. 90 ct.

XVIII. Fundusz ś. p. Maryi de Prez Jędrzejewiczowej.

W majątku zarodowym nie zaszła żadna zmiana i wynosił on z początkiem i z końcem roku . . . . . 6.898 zł. 03½ ct.

Dochód z odsetek w wysokości 396 zł. został w całości użyty w myśl aktu fundacyjnogo na dożywocia dla 4 wiekowych kobiet.

XIX. Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

Do początkowego stanu funduszu w kwocie		16.627 zł. 25 ct.
przybyło z nowo zebranych datków . .	35 zł. — ct.	
z odsetek od kapitału	2.559 „ 03 „	
ogół dochodu . . .		2.594 „ 03 „
Razem .		19.221 zł. 28 ct.

XX. Fundusz budowy szpitala w Krakowie.

Zapas początkowy wynosił w gotówce		5 931 zł. 70½ ct
Do tego dotacya z funduszu szpitala		100.339 „ 27 „
i dochód z taks od muzyk szynkownych		245 „ 79½ „
Razem .		106.516 „ 77 „
Z tego wydano:		
na budowę oddziału chorych . . .	27.880 zł. 82 ct.	
„ „ obłąkanych . .	8.903 „ 30 „	
„ domu gospodarczego . .	50.259 „ 86 „	
na wydatki wspólne	3.159 „ 63 „	
Ogół wydatków		90.203 „ 61 „
Pozostaje zapas końcowy . . .		16.313 „ 16 „

XXI. Fundusz Sandecki „Dom roboczy“.

Stan majątku był z początkiem roku		11.593 zł. 07½ ct.
Do tego wpłynęło:		
z odsetek	579 zł. — ct.	
w zakupionych efektach	876 „ 58 „	
w przenośnych	904 „ 93 „	
Ogół dochodów		2.360 „ 51 „
Razem		13.953 „ 58½ „
wydatki przenośne i efekta wylosowane i spieniężone		1.671 „ 56½ „
Pozostaje		12.282 „ 02 „

jako czysty stan czynny.

XXII. Fundusz budowy kaplicy w Dublanach.

Z przejściem szkół rolniczych w Dublanach na rzecz kraju, objął także Wydział krajowy zarząd funduszu, uzbieranego na budowę kaplicy zakładowej.

Fundusz ten wynosił przy objęciu go		4.435 zł. 20 ct.
w odsetkach wpłynęło		131 „ 92 „
w dochodach przenośnych		3.378 „ 30 „
Razem		7.945 zł. 42 ct.
Z tego wydano:		
na budowę	3.374 zł. 38 ct.	
wydatki przenośne	3.808 „ 30 „	
Razem		7.182 „ 68 „
Pozostaje przeto		762 zł. 74 ct.
jako zapas końcowy — a wraz z należytością czynną . .		510 „ — „
Zostaje stan czynny . . .		1.272 zł. 74 ct.

XXIII. Depozyta.

Z początkiem roku wynosiły depozyta	314.883 zł. 13 ct.
do tego przybyło	261.738 „ 50⅝ „
Razem	576.621 zł. 63⅝ ct.
Z tego wydano	291.870 „ 22⅝ „
Pozostaje w depozycie	284.751 zł. 41 ct.
Zmniejszył się zatem stan depozytów o	30.131 „ 72 „

Przedstawiwszy stan każdego z tych funduszów z osobna, komisya budżetowa zestawia poniżej sumarycznie cyfry ogólne, aby dać obraz, jaki jest łączny stan majątku zarodowego tych wszystkich funduszów pod zarządem i opieką Wydziału krajowego pozostających, a przeznaczonych na cele humanitarne:

Stan z końcem roku	1876	1877	1878
w gotówce	17 zł. 54 ct.	1 017 zł. 35¼ ct.	2.182 zł. 10½ ct.
w efektach	2,083.697 „ 54 „	2,111.786 „ 86 „	2,239.847 „ 92 „
w wartości dóbr i realności.	346.734 „ 18 „	346,734 „ 18 „	346.734 „ 18 „
w kapitałach hipotekowanych. . . .	113.740 „ 89½ „	105.930 „ 65¼ „	83.670 „ 65½ „
w należytościach czynnych	48.091 „ 49¼ „	58.803 „ 49½ „	47.755 „ 49½ „
Razem. .	2,592.281 „ 65 „	2,624.272 „ 54½ „	2,720.190 „ 35½ „

Z powyższego zestawienia, które nie obejmuje depozytów, okazuje się, iż majątek zarodowy tych fundacyj wzrósł w tych dwóch latach o 127.908 zł. 70½ ct.

Co do zarządu zauważała komisya, że trzy fundusze mają jeszcze część swego kapitału umieszczoną w tych samych papierach, nie dających pupilarnego bezpieczeństwa, w jakich fundatorowie pierwotnie je złożyli, a mianowicie w akcyach kolejowych łącznej wartości imiennej 125.000 zł. Komisya wyraża opinię, że o ile na to akty fundacyjne zezwalają, należałoby zamienić te papiery na takie, które dają pupilarne bezpieczeństwo, jako najbardziej właściwe do umieszczenia tego rodzaju funduszów.

Komisya budżetowa wnosi:

„Wysoki Sejm raczy zamknięcia rachunków funduszów samoistnych (niedotowanych) budżetem nie objętych, za rok 1877 i 1878 przyjąć do wiadomości.“

We Lwowie, dnia 5 Lipca 1880.

Przewodniczący: *H. Wodzicki*

Sprawozdawca: *Tadeusz Romanowicz*

Alegat. 115.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowéj o petycyi przemyskiego oddziału Towarzystwa pedagogicznego o subwencyę dla szkoły przemysłowéj w Przemyślu, staraniem tegoż Towarzystwa utrzymywanéj, tudzież o dodatkowéj petycyi tegoż oddziału, i o petycyi Zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego w tym samym przedmiocie. (L. S. 80, 249, 340 z roku 1880).

Wysoki Sejmie!

Petycyą, dnia 9 czerwca b. r. do L. 80/s. wniesioną, uprasza przemyski oddział Towarzystwa pedagogicznego o stałą subwencyę z funduszu krajowego dla szkoły przemysłowéj, staraniem tegoż oddziału w Przemyślu założonéj. Dnia 17 czerwca wniósł tenże oddział Towarzystwa L. 249/s. dodatkowo dokumenty, dotyczące tej szkoły, zaś Zarząd główny tegoż Towarzystwa we Lwowie, poparł powyższą prośbę petycyą, dnia 22 czerwca do L. 340 wniesioną.

Komisya budżetowa, któréj te petycye do sprawozdania oddane zostały, sprawdziła co do wspomnianéj szkoły następujący stan rzeczy:

Przemyski Zarząd oddziałowy Towarzystwa pedagogicznego, postanowił w r. 1879 założyć w Przemyślu szkołę przemysłową, i ułożywszy statut szkoły uzyskał zatwierdzenie statutu przez Wys. Radę szkolną krajową dnia 11 stycznia 1880 do L. 13.713. Celem szkoły jest, według statutu, „podać rękodzielnikom i przemysłowcom sposobność do nabycia wiadomości, potrzebnych do korzystnego wykonywania i udoskonalenia rozmaitych gałęzi przemysłu krajowego“. Organizacya szkoły i plan nauki są analogiczne z urządzeniem lwowskiéj szkoły przemysłowéj, któréj użyteczna działalność powszechnie jest uznaną. Szkoła dzieli się na oddział przygotowawczy i dwa oddziały specyalne, a mianowicie budownictwa i mechaniki, które mają wykłady wspólne obok wykładów specyalnych, fachowych. Nauka odbywa się w niedziele w godzinach popołudniowych, a w poniedziałki i czwartki w godzinach wieczornych. Zarząd szkoły sprawuje komisya szkolna, złożona z dyrektora i profesorów, z prezesa, sekretarza i jednego delegata Zarządu oddziałowego Towarzystwa pedagogicznego jako założyciela szkoły, z trzech delegatów Rady miejskiéj, i jednego delegata Stowarzyszenia przemysłowców i rękodzielników.

Szkoła weszła w życie w lutym b. r. Z datków dobrowolnych i składek, które uczyniły razem 499 złr. 66 ct. w. a., wliczając w to półroczny zasiłek ze strony gminy miasta Przemyśla w kwocie

85 złr., pokryto pierwsze wydatki na założenie szkoły i utrzymanie jéj w pierwszém półroczu w kwocie 435 złr. 10 ct. Nauczyciele udzielają dotychczas nauki bez żadnego wynagrodzenia, a są nimi profesorowie gimnazyalni i szkoły wydziałowéj, inżynierowie cywilni i kolejowi, i dwaj wikaryusze do nauki religii. Rezultaty zaś są następujące: Zapisało się 199 uczniów, z tych przestało uczęszczać 22 (są to przeważnie murarze i cieśle, którzy z wiosną wydalili się z miasta na robotę), 38 nie klasyfikowano z powodu nieregularnego uczęszczania na lekcye, pozostaje klasyfikowanych 139, z których 14 otrzymało stopień celujący, 98 stopień pierwszy, a 27 stopień drugi. Sprawozdanie fachowego delegata Zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego o egzaminie szkoły wypadło ze wszech miar pochlebnie.

Pomimo tych pomyślnych początkowych rezultatów, byt szkoły nie jest jeszcze zapewnionym. Stałych zobowiązań dotychczas nikt jeszcze nie zaciągnął, a wynik dalszych składek dobrowolnych może być wątpliwym. Że zaś niezbędne są wydatki na książki i przybory naukowe, na stróża, na premie uczniow, że niepodobna żądać od nauczycieli, ażeby zawsze bezpłatnie nauk udzielali, że wreszcie siły Towarzystwa pedagogicznego, pomimo całéj ofiarności jego nie mogą wystarczyć, przeto nie ulega wątpliwości, iż szkoła ta na razie potrzebuje nowego zasiłku.

Byłoby zbytecznem dowodzić wielkiéj użyteczności szkół przemysłowych tego rodzaju. Pomijając już nauki ogólne, udzielane w oddziale przygotowawczym i w wykładach wspólnych oddziału specyalnego, nauka budownictwa i mechaniki dla bardzo wielu, a nauka rysunków dla wszystkich gałęzi przemysłu i rękodzielnictwa jest niezbędną. Zresztą nie potrzebuje się tu komisya budżetowa powoływać na doświadczenia za granicą czynione, a wystarczy wskazać na ostatnią krajową wystawę rolniczo-przemysłową, która wykazała znaczny postęp w rękodziełach od czasu, gdy kraj posiada szkoły przemysłowe w dwóch głównych miastach. Uznawszy zaś wielki pożytek szkół tego rodzaju, zastanowiła się komisya nad pytaniem, kto jest obowiązany do ich utrzymywania. Biorąc rzecz ściśle, obowiązek ten spadłby prawie wyłącznie na gminy, w których szkoły takie powstają, na interesowanych w ich rozwoju przemysłowców, osiadłych w tych miastach, na większe przedsiębiorstwa, które ze szkół tych niewątpliwą korzyść mieć będą, jak np. w tym wypadku towarzystwa kolejowe, mające w Przemyślu swe warstaty, których rzemieślnicy tworzą blisko $^1/_3$ część uczniów szkoły. W naszych wszakże stosunkach, nie podobna rzeczy brać tak ściśle. U nas, gdzie przemysł jest dopiero w kolebce i wymaga bardzo troskliwego pielęgnowania, gdzie i gminy nie znajdują się w świetnym stanie finansowym, i interesowani użalają się na wielkie ciężary publiczne innego rodzaju, gdzie wreszcie uznanie pożyteczności takich szkół nie stało się jeszcze powszechném, jest bardzo naturalném, ażeby i kraj pewnym zasiłkiem przyczynił się do założenia takich szkół i dał do niego zachętę. Zresztą uczniowie tych szkół nie zostaną zawsze w tém samém mieście, lecz nabyte w szkole wiadomości rozniosą kiedyś szerzéj po kraju.

Uznając wszakże potrzebę pewnego datku z funduszu krajowego, komisya budżetowa nie może wnosić o stałe zobowiązanie się funduszu tego wobec przemyskiéj szkoły przemysłowéj, w przekonaniu, iż rzeczą kraju jest przedewszystkiém dać pomoc w pierwszych najtrudniejszych chwilach, póki szkoła nie będzie mogła stanąć wyłącznie o zasiłkach ze źródeł miejscowych. Komisya budżetowa nie wątpi, że skoro szkoła w pierwszych latach istnienia swego wykaże już pomyślne rezultaty nauki, strony bezpośrednio interesowane poczują się do obowiązku zapewnienia jéj bytu na zawsze, a temi stronami są w tym wypadku: gmina miasta Przemyśla, miejscowe korporacye przemysłowe, i towarzystwa kolejowe. I dlatego téż komisya w swym wniosku czyni zasiłek na rok drugi zależnym od zobowiązania się gminy wobec szkoły.

Dla zupełnéj zaś rękojmi, że datek, jakim fundusz krajowy w pierwszych latach do utrzymania szkoły ma się przyczynić, będzie użytym w sposób odpowiedni, sądzi komisya, iż należy od Zarządu

szkoły wymagać zdawania sprawy z jéj stanu i rozwoju, i zastrzedz Wydziałowi krajowemu prawo wysyłania delegata swego na popisy szkoły.

Komisya budżetowa przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Dla szkoły przemysłowéj w Przemyślu, staraniem tamtejszego oddziału Towarzystwa pedagogicznego założonéj, przeznacza się z funduszu krajowego na rok szkolny $18^{80}/_{81}$ zasiłek w kwocie 500 złr. w. a., płatny z początkiem tegoż roku szkolnego.

2) Na rok szkolny $18^{81}/_{82}$ przeznacza się dla téj szkoły takiż sam zasiłek w kwocie 500 złr. z początkiem roku szkolnego płatny, wszakże pod warunkiem, że gmina miasta Przemyśla zobowiąże się do stałéj subwencyi w kwocie przynajmniéj 200 złr. rocznie.

3) Zarząd szkoły będzie obowiązany, przedkładać Wydziałowi krajowemu półroczne sprawozdania o stanie szkoły i jéj funduszów, i zawiadamiać będzie Wydział krajowy o terminach popisów szkoły, celem wysłania delegata.

We Lwowie dnia 5. lipca 1880.

Przewodniczący

H. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca

Tad. Romanowicz w. r.

Alegat. 116.

Sprawozdanie

o petycyi do l. 160 Towarzystwa św. Józefa z Arymatei o udzielenie mu jednorazowego zasiłku z funduszów krajowych w kwocie 1.200 złr.

Od roku 1859 a zatem od lat 21 istnieje we Lwowie Towarzystwo św. Józefa z Arymatei, którego zadaniem jest, bezpłatne grzebanie chrześcijańskim zwyczajem ubogich w tutejszem mieście, lub po tutejszych szpitalach zmierających. Liczba członków wzrosła z 200 w roku 1860 do 755 w roku bieżącym, dochód roczny ze składek wzmógł się z 640 złr. do 2683 złr. w roku 1879, a liczba rocznie pogrzebanych z 250 w roku 1860 doszła do wysokości 559 w rokn 1879.

Od początku swego istnienia aż do roku 1877 Towarzystwo grzebało, o ile na to szczupłe fundusze dozwalały, również bezpłatnie ubogich w szpitalu powszechnym zmierających, niechcąc dopuścić téj ostateczności, aby tacy ubodzy ówczesnym zwyczajem szpitalnym w nocy, bez czci należnéj zmarłym, bez odzieży i bez trumny, na cmentarz wywożeni bywali.

W roku 1877 Wysoki Sejm na wniosek komisyi budżetowéj powziął na posiedzeniu dnia 30 sierpnia następującą uchwałę: Wstawia się w rubryce VIII pozycyi 49 wydatków szpitala powszechnego na koszta pogrzebowe roczną kwotę 500 złr. i wzywa się Wydział krajowy, aby zarządził stosowne kroki celem zapewnienia ubogim chorym w szpitalu powszechnym we Lwowie zmierającym przyzwoitego pogrzebu.

Skutkiem téj uchwały Towarzystwo św. Józefa z Arymatei podjęło się obowiązku grzebania wszystkich ubogich zmarłych w szpitalu powszechnym w zamian za udzielanie owéj przez Wysoki Sejm uchwalonéj kwoty 500 złr.

W roku 1877 mogło to Towarzystwo jeszcze uczynić bez narażenia własnych funduszów, w tym roku bowiem pochowano 149 ubogich w szpitalu powszechnym zmarłych, a koszt jednego pogrzebu wynosi 3 złr. 80 ct. tak że Towarzystwo ledwie 65 złr. dołożyło. Lecz niebawem przekonało się Towarzystwo, iż liczba podobnych zmarłych wzrasta

w przerażający sposób, albowiem już w roku 1878 pochowało 285 ubogich ze szpitala powszechnego, w 1879. roku 365; a w pięciu pierwszych miesiącach roku bieżącego (do 31 maja) 290, tak że w roku 1878 dołożyło Towarzystwo z własnych funduszów do pogrzebów szpitalnych 583 złr., w roku 1879 887 złr., a w pięciu pierwszych miesiącach tego roku już 602 złr., nie licząc w to zapłaty sługom szpitalu za ubranie zmarłego, złożenie w trumnie i wyniesienie na karawan, rocznie 107 złr. wynoszącéj, ani 60 złr. pomocnikom grabarza wypłacanych, ani kosztów administracyjnych z tymi pogrzebami połączonych w kwocie 138 złr.

Po wciągniąciu tych rubryk wydatków Towarzystwo w jednym roku 1879 do pogrzebów szpitalnych dołożyło z własnych funduszów 1192 złr.

Z tych tedy powodów wyjątkowych, które uzupełniają żałobny obraz nędzy, od roku w naszym kraju panującéj, Towarzystwo prosi o zasiłek a raczéj o wynagrodzenie usiłowań nadzwyczajnych w zastępstwie funduszu krajowego poczynionych.

Zważywszy, że Towarzystwo bez zasiłku swemu zadaniu nadal podołać nie mogłoby;

zważywszy, że zarówno małą lub nawet cokolwiek znaczniejszą kwotę ani Zarząd szpitalny, ani prywatna dobroczynność nie zdołałyby oddać ubogim zmarłym równie przyzwoitych tradycyom naszego ludu odpowiednich usług ostatnich, jak Towarzystwo jedynie dla tego celu zorganizowane;

zważywszy, że po wyczerpaniu funduszów Towarzystwa grzebanie ubogich zmarłych w szpitalu odbywałoby się znów dawnym oburzającym sposobem;

zważywszy nareszcie, że nie wypada aby fundusz krajowy wyzyskiwał ofiarności stowarzyszenia jedynie na podstawie dobrowolnych składek istniejącego;

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się Towarzystwu św. Józefa z Arymatei we Lwowie jednorazowy zasiłek w kwocie 1200 złr.

Przewodniczący:
H. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca:
Otton Hausner.

Alegat. 117.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o wniosku Wydziału krajowego co do rozszerzenia budynku krajowej średniéj szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 22 Czerwca r. b. przekazano komisyi budżetowej sprawozdanie Wydziału krajowego o potrzebie rozszerzenia budynków szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie. Dwie sale wykładowe małe i bardzo szczupłe, jedna większa za to przepełniona okazami do wykładów niezbędnemi i dwa maleńkie pokoiki mieszczące bibliotekę, a będące zarazem kancelaryami zarządu i konferencyj nauczycielskich, wreszcie ogródek maleńki z kilkuset egzemplarzami roślin doświadczalnych, oraz dwoma pawilonami obejmującemi dary prywatne po wystawie z r. 1877 oto co stanowi cały zakład krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie. Wydział krajowy i kuratorya tej szkoły od lat kilku już nie szczędzą trudów dla obmyślenia planu, niewiele kraj obciążającego, a mogącego koniecznym wymogom rozszerzenia tej szkoły zadosyć uczynić i utrzymać a zachować od zniszczenia stosunkowo bogate już zbiory, o wiele wartością swą przewyższające wkłady, które Skarb krajowy dotąd na ten zakład wyłożył.

Wniosek Wydziału krajowego do L. 24.706 z 11 Czerwca r. b, wyraził nadzieję, że dopiero Skarb państwa przyczyni się także do pokrycia preliminowanych kosztów na zakupno gruntu i powiększenie budynku dziś jak świadczy alegat I. posiadamy już oświadczenie ministeryalne z 3 czerwca r. b. L. 6053/576, na podstawie którego liczyć możemy, iż subwencya w kwocie 20.000 złr. będzie nam daną, jeżeli Reprezentacya kraju takąż sumę na ten sam cel zawotuje.

Komisya budżetowa, opierając się na powyższych uwagach, uznając po gruntownem zbadaniu, konieczność rozszerzenia zakładu rzeczonego i niechcąc utrudniać uzyskania subwencyi od c. k. Rządu, wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Wydziałowi krajowemu otwiera się kredyt do wysokości 20.000 zł. w. a. na rozszerzenie Zakładu szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

II. Z kwoty tej wstawia się w budżet 1880 r. zł. 6000.

III. Wzywa się Wydział krajowy, by nie zatwierdzał kosztorysów takich, któreby mogły sprowadzić obciążenie funduszu krajowego nad powyższą sumę 20.000.

Lwów dnia 9 Lipca 1880.

Przewodniczący
H. Wodzicki.

Sprawozdawca
Karol Scipio.

Odpis odezwy c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 15 czerwca 1880. L. 30.684. do Wydziału krajowego we Lwowie.

Reskryptem z dnia 3. czerwca 1880 L. 6053/576 polecił Jego Excelencya p. Minister rolnictwa oznajmić Świetnemu Wydziałowi, iż do zamierzonej budowy nowego zabudowania dla tutejszej szkoły gospodarstwa lasowego i zakupna części gruntu Ezopa na założenie ogrodu szkolnego dla tejże, Wysoki Rząd gotów przyczynić się datkiem w kwocie dwudziestu tysięcy (20.000) zł. w. a. z funduszów państwowych w przypuszczeniu, iż wydatek ten który będzie wstawiony do odnośnych budżetów państwowych, uzyska przyzwolenia czynników ustawodawczych. Subwencya ta, wypłacalna w dwóch równych ratach w latach 1881 i 1882, przyrzeczoną została w przypuszczeniu, iż zamierzona budowa i adoptacye wykonane będą w głównych zarysach według planów załączonych do Szanownego pisma z dnia 22. maja 1880 L. 21684. Za warunek, pod którym rzeczone raty subwencyjne bądą wypłacone, położył p. Minister, że budowa gmachu szkolnego i założenie ogrodu szkolnego w zakupić się mającej realności, rozpoczęte bedą w pierwszym kwartale r. 1881., dalej że wydelegować się mający w swoim czasie z ramienia c. k. Namiestnictwa urzędnik techniczny, co do szczegółów wykonania budowy żadnych nie podniesie zarzutów, nareszcie że Wys. c. k. Ministerstwu rolnictwa przedłożone będzie corocznie szczegółowe sprawozdanie o postępie budowy i założenia ogrodu szkolnego. W przypuszczeniu, iż warunki te zostaną przyjęte, zarządził pan Minister wstawienie pierwszej raty w kwocie 10.000 zł. w. a. do budżetu na rok 1881.

Uwiadamiając o tem odnośnie do powołanego powyżej szanownego pisma przy dołączeniu dosłownego odpisu tego reskryptu Ministerstwa, wzywa c. k. Namiestnictwo uprzejmie Świetny Wydział, by po rozpadnięciu uchwały Wysokiego Sejmu co do pokrycia reszty kosztów adoptacyjnych z funduszów krajowych przesłał bezzwłocznie na ręce c. k. Namiestnictwa oświadczenie swoje co do przyjęcia pomienionych warunków.

L. 356/s.

Alegat. 118.

Sprawozdanie

komisyi kultury krajowéj o petycyi filii Towarzystwa rolniczo-gospodarskiego w Tarnowie o ustanowienie tamże expozytury biura melioracyjnego.

Wysoki Sejmie!

W dniu 23 Czerwca b. r. przydzieloną została przez Wysoki Sejm komisyi kultury krajowéj petycya Filii Towarzystwa rolniczo-gospodarczego w Tarnowie l. 232, o ustanowienie tamże expozytury biura melioracyjnego. Komisya kultury krajowéj, badając dokładnie tak motywa w tej prośbie zawarte, jako też i stosunki tamtejszych stron, przyszła do przekonania, iż szerszy rozwój melioracyi gruntowych nietylko jest wskazany w okolicach Tarnowa, lecz już obecnie istnieją tam wszelkie warunki do zastosowania ich na większe rozmiary. Z natury swéj powiaty zachodniéj Galicyi, o gruntach mokrych z podglebiem nieprzepuszczalnym wymagają niezbędnie drenowania, szerokie zaś doliny między Rabą, Dunajcem, Wisłoką i Wisłą położone, osuszenia rowami umiejętnie prowadzonymi, lecz tém więcej potrzebnymi, ile że spadki w tych dolinach nader są małe. Wobec znacznie podniesionéj już kultury i więcéj intenzywnego gospodarstwa nawodnienie łąk w wielu miejscach okazuje się pożądanem, lecz melioracya ta, jako do najtrudniejszych należąca, staje się jedynie przez ściśle umiejętne wykonanie możliwą i pożyteczną. Wreszcie regulacya pomniejszych rzek, wpadających już to wprost do Wisły, już też do Dunajca i Wisłoki, jest nietylko w celach podniesienia kultury krajowéj wskazaną, lecz także dla zapobieżenia nieobliczonym klęskom ludności wiejskiéj konieczną.

Z drugiéj strony rozwój czynności melioracyjnych w Zachodniéj Galicyi, chociaż tamowany brakiem pomocy technicznéj, jest tak znaczny, że naprzykład fabryka rurek sączkowych, przed kilkoma laty założona w Dobrzechowie, powiecie Rzeszowskim, obecnie przeszło pół miliona tych rurek rocznie sprzedaje, i zamówieniom nastarczyć nie może; sami zaś członkowie filii Towarzystwa rolniczo-gospodarczego w Tarnowie zobowiązali się około 200 morgów rocznie drenować, byle mieli odpowiednią do tego pomoc techniczną.

Wysyłanie w każdym pojedynczym wypadku inżynierów biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym do tak odległych okolic, nietylko znacznie powiększa nakład na przedsiębrać się mającą

melioracyę przez dłużej trwające dyety, koszta podróży i t. d., lecz nadto uniemożebnia bardzo ważną część zadania, t. j. nadzór nad wykonywującą się robotą, nad należytą jej konserwacyą, lub wreszcie pomoc w jej naprawie.

Utworzenie expozytury biura melioracyjnego w Tarnowie nietylko odpowiadałoby rzetelnej potrzebie tamtejszéj ludności rolniczéj, lecz nadto w kraju tak obszernym i na tak długiej linii rozciągniętym, jak Galicya, staje się nawet koniecznością, jeżeli bióro centralne ma odpowiedzieć swemu celowi, jeżeli ma być rzeczywistą pomocą dla rolników, a stosunki i potrzeby melioracyjne kraju całego dokładnie poznać.

Tego oczekiwać nie można od prywatnych inżynierów, pracujących w różnych jego okolicach, gdyż czynności ich z natury rzeczy oderwane, bez związku z całością nie zastąpią studyów ogólnych, koniecznych dla zbadania tych zadań, które przedewszystkiem w dziedzinie melioracyjnéj wykonanemi być winny. Tylko organa krajowe mogą pracy tej nadać jednolity, systematyczny i odpowiedni kierunek.

Natomiast umieszczenie jednego z inżynierów biura melioracyjnego krajowego przy expozyturze w Tarnowie ani znacznych kosztów, ani szczególnych trudności za sobą nie pociągnie.

Z tych więc powodów komisya kultury krajowéj powzięła przekonanie, że nietylko dla expozytury biura melioracyjnego w Tarnowie otworzyłoby się najszersze pole działania, lecz że biuro takie ze względów na ogólne dobro kraju, byłoby pożądanem.

W myśl tych zapatrywań komisya kultury krajowéj wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Petycyę filii Towarzystwa rolniczo-gospodarczego w Tarnowie o ustanowienie tamże expozytury biura melioracyjnego udziela się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia.

2) Otwiera się Wydziałowi krajowemu w tym celu kredyt do wysokości 200 złr. w. a. na rok 1881.

Przewodniczący

Czartoryski.

Sprawozdawca

August Gorayski.

Alegat. 119.

Sprawozdanie

Komisyi edukacyjnéj o wniosku posła Dr. Majera w przedmiocie stosunku Uniwersytetu, a mianowicie jego klinik do szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Pod dniem 9 lipca r. b. Wysoki Sejm przekazał do sprawozdania komisyi edukacyjnéj wniosek dotyczący stosunku klinik Wydziału lekarskiego w Krakowie, z tamecznym szpitalem św. Łazarza. Ponieważ wniosek ten obejmuje trzy oddzielne ustępy, nad każdym więc z osobna wypadnie nam się zastanowić.

Pierwszy z nich zmierza do uchwały upoważniającéj Wydział krajowy, ażeby część gruntu należącego do szpitala św. Łazarza odstąpił bezpłatnie na wystawienie kosztem skarbu Państwa dwóch pawilonów klinicznych.

Co do tego punktu Komisya daje następujące wyjaśnienie:

Kliniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, mimo uznanéj gorliwości ciała nauczycielskiego, nie mogą nastręczać w tym zakresie korzyści, w jakim dla nauki i uczniów, a w dalszém następstwie dla kraju wymagaćby jéj należało. Główną tego przyczyną jest zupełne oderwanie ich od wszelkiego związku ze szpitalem, niestósowność i szczupłość umieszczenia, ograniczająca liczbę łóżek ogółem do 93, z których na klinikę lekarską przypada 24, chirurgiczną 15, okulistyczną 24, położniczą 30. Ztądto właśnie wynikają nader niekorzystne warunki pod względem ilości, doboru i zmiany chorych, potrzebnych do celów naukowych i dydaktycznych, któreto braki i niedogodności już z dawna uczuwać się dające, wobec coraz bardziéj wzrastających wymagań nauki, stawać się téż musiały coraz dotkliwszemi.

W tym stanie rzeczy, po najusilniejszych staraniach ze strony Senatu akademickiego, Wydziału lekarskiego, Dyrekcyi klinik i poszczególnych profesorów, po rokrocznie od lat kilkunastu wnoszonych do właściwych Władz memoryałach, przedstawieniach i podaniach, nadeszła wreszcie od Namiestnictwa pod dniem 19 lipca 1878 r. pożądana wiadomość, że Ministerstwo oświecenia zgodziło się na wystawienie na gruncie szpitalnym dwóch pawilonów celem pomieszczenia klinik. Komisya przeznaczona do zbadania tego projektu na miejscu, do któréj składu, prócz Delegata Namiestnictwa

w Krakowie, należeli, Delegat Wydziału krajowego, Dziekan Wydziału lekarskiego i Profesorowie klinik, uznała projekt za najodpowiedniejszy. Gdy atoli Wydział krajowy, zgadzając się na budowę pawilonów klinicznych na gruncie szpitala św. Łazarza, odmówił stanowczo żądanego przez Ministerstwo bezpłatnego odstąpienia pod tę budowę potrzebnego gruntu, zawiązały się zatém bezowocne rokowania około tytułu i prawa, jakie Uniwersytet mieć może do szpitala św. Łazarza, a tymczasem cel główny nietylko do skutku dójść nie mógł, ale co większa, stanowczo zagrożony został oświadczeniem Ministerstwa z dnia 6 kwietnia 1879 roku, iż bez zadosyćuczynienia warunkom bezpłatnego odstąpienia gruntu i przyczynienia się choćby skromną kwotą funduszu szpitalnego, zaniechaćby musiało dalszéj pertraktacyi w sprawie budowy pawilonów klinicznych.

Ponieważ Ministerstwo żądanie swoje opierało na prawnym stosunku Uniwersytetu do szpitala św. Łazarza, przeto Wydział krajowy, uznając ze swéj strony stosunek ten za nieuzasadniony, podaje w téj mierze szeroki wywód w swojém Sprawozdaniu z czynności w roku 1879.

Nie jest rzeczą Komisyi rozbierać po szczególe ten obszerny wywód, a tém zaś mniéj jeszcze mogłoby być rzeczą Wysokiego Sejmu orzekać o prawomocności przytoczonych dokumentów, a zwłaszcza ich tłumaczenia. Komisya więc wstrzymuje, od tego tém chętniéj, że ostatecznie, pomijając stosunki dawniejsze, będzie ona zmuszona stan obecny uznać za prawomocny i według niego wnioski swoje osnować.

Z tego powodu poprzestajemy tu na treściwym zarysie historycznym, nakreślonym według wiadomości zaczerpniętych z akt archiwum Uniwersytetu w Krakowie.

Że ze biegiem czasu i to nie długiego, stosunek szpitala do Uniwersytetu stał się nader zawikłanym, to tak nie ulega wątpliwości, jak równie pewném jest to, że początkowo szpital i szkoła lekarska były jedném i tém samém.

Było to pod koniec wieku ubiegłego, gdy Wydział lekarski w Uniwersytecie krakowskim tak dalece podupadł przez zabory funduszów a w części i złą ich administracyę, iż w końcu pozostał w nim zaledwie 1 jeszcze profesor. Szczęśliwym trafem, nie długo przed Kołłątajowską reformą Uniwersytetu, przyszedł mu w pomoc, promowowany we Włoszech, wielce zasłużony Dr. Jędrzej Badurski, za którego popędem, i wpływem pozyskanym u księcia Michała Poniatowskiego, prezesa słynnéj po dziś dzień Komisyi edukacyjnéj, wziął początek szpital zjednoczony z kliniką uniwersytecką.

Ponieważ między licznemi zakładami dobroczynnemi, nie było w Krakowie szpitala odpowiedniego celom naukowym, Komisya edukacyjna postanowiła zatém utworzyć zupełnie nowy, przeznaczając na to gmach pojezuicki pod nazwiskiem Collegium św. Barbary. Gmach ten uposażony apteką pozostałą po Jezuitach u świętego Piotra, tudzież rocznym dochodem na utrzymanie trzech łóżek, w ilości 300 dukatów, odstąpionym został Akademii krakowskiéj. Tamto z początkiem roku 1780 pod nazwą Szkoły lekarskiéj i ceruliczéj, albo Szpitala akademickiego otwarto klinikę lekarską, chirurgiczną i położniczą, fundusze zaś administrował postanowiony do tego przez Uniwersytet, Prokurator. Za wpływem Badurskiego fundusze wzmożone ofiarami prywatnemi wkrótce dozwoliły ilość łóżek podnieść do 16. Za jego też to staraniem, wyjednano do właściwéj posługi i pielęgnowania chorych wejście do szpitala akademickiego sześciu Siostrom Miłosierdzia,

sprowadzonym do Krakowa przez biskupa i sufragana Szembeka w roku 1715; mieszczącym się w spitalu w ulicy św. Jana. Tą drogą wszedł też do szpitala akademickiego fundusz zakonnic, który jednakże zaledwie przechodził rocznie 3000 złp., a więc równał się prawie połowie dochodu pierwotnego szpitala akademickiego.

W dobréj wierze działający Badurski nie przewidział, że ten sojusz utrudniający z wielu względów dozór i kierownictwo, ograniczający potrzeby instrukcyi publicznéj, doprowadzi z czasem do tego przewrotu, że Siostry zakonne z prawdziwie godnych, świątobliwych pielęgniarek, miały się stać właścicielkami zakładu, którego bądź co bądź kierownikiem i zwierzchnikiem był dotąd profesor Badurski. Że zaś dokonywał on tego jako Profesor kliniki i Dziekan Wydziału lekarskiego, jedność zatém szpitala z kliniką zaprzeczyć się nie da.

Wydział krajowy zdaje się spuścił to z uwagi, gdy mówiąc o zapisach i ofiarach czynionych szpitalowi, umieszcza, że zapisy te całkiem nie dotyczyły klinik. Skoro cały szpital był kliniką, to na cóż byłyby się zdały jakieś wyróżniania. Gdy wreszcie ofiary te składano w największéj części za staraniem i do rąk Badurskiego, gdy i sam własném mieniem do tego się przyczyniał, to czyż przypuszczać można, żeby ten, którego cała dążność skupiała się około dźwignienia nauki lekarskiéj, który właśnie wyjednał ten zaród kliniki, robił to dlatego, żeby sobie uszczuplać zakres działania nauczycielskiego. Dopóki też żył, dopóty nieprawne roszczenia jawnie występować nie mogły, mimo wewnętrznych niesnasek, szpital u św. Barbary nie przestał być szkołą lekarską i ceruliczną z prokuratorem uniwersyteckim.

Gdy atoli miejsce to, z powodu szczupłości i położenia w samym środku miasta, okazało się zupełnie nieodpowiedniém celowi; gdy za staraniem szkoły głównéj Komisya edukacyjna pod sterem prymasa Poniatowskiego uchwaliła przeniesienie szpitala do klasztoru Karmelitów bosych; gdy przeniesienie to, po dokonaniu reparacyj z odkazanych na ten cel przez szkołę główną funduszów edukacyjnych, rzeczywiście nastąpiło w roku 1788; gdy przeniesiono tamże kobiety ciężarne i podrzutki ze szpitala św. Ducha; gdy następnie za wpływem Prymasa stany Rzeczypospolitéj zwiększyły ogólny fundusz szpitalny; gdy wreszcie cały ten zakład przezwany został szpitalem św. Łazarza; już wtenczas do zatarcia śladów pierwotnego prawa szerokie otwarło się pole. Nie pomału przyczyniła się do tego ta okoliczność, iż Prymas zarządzając te zmiany, zapowiedział wprawdzie, że wyda szczegółową ordynacyę, lecz uczynił to dopiero w 5 lat, usprawiedliwiając zresztą dostatecznie tę mimowolną zwłokę. W ordynacyi téj wyraża on: że zakupiony klasztor na szpital oddaje szkole głównéj koronnéj, czyli Akademii krakowskiéj, że najpierwszy w nim wpływ powierza medykowi szpitalnemu od Akademii wyznaczonemu, który, między innemi, szczególniéj władać będzie kandydatami medycyny i chirurgii; słowem zastrzega szkole lekarskiéj prawa, jakie miała poprzednio. Czyż opóźnienie ordynacyi wydanéj przez tego, który miał do tego prawo, i który nadto już ją z góry zapowiedział, mogło w czemkolwiek znaczenie jéj osłabiać?

Stało się jednak inaczéj, wprawdzie nie zaraz, ale niezadługo, gdy brakło już Badurskiego i innych świadków przebytych przez szpital kolei. Według własnych wyrazów w sprawozdaniu Wydziału krajowego: „wojna w roku 1794, trzeci podział Polski, zmieniająca się co lat kilka, czasem co kilka miesięcy okupacya Krakowa przez obce mocarstwa, następujące po sobie rządy pruskie, austryackie, Księztwa Warszawskiego, długi szereg lat pełnych wrzawy wojennéj; to aż nadto wy-

starczające dowody, że w takim składzie okoliczności, rozwiązanie pogmatwanych stosunków prawnych między pretensyami Akademii i szpitala, było rzeczą wprost niemożliwą". Otóżto w téj mętnéj wodzie zdołano złowić co się dało na korzyść jednéj a upośledzenie prawa drugiéj strony. Stała się też szkoła lekarska komornicą, ograniczaną według upodobania do izb ciasnych i zadusznych, ograniczaną w prawie przyjmowania chorych, ordynacyi a po części i wolnego w każdym czasie dostępu.

Że stan taki stawać się musiał coraz nieznośniejszym, łatwo to zrozumieć. Z tego też wynikło, że profesorowie klinik, nie widząc innego ratunku, gorąco pragnęli wyswobodzić naukę z pod takiéj niewoli, czemu téż wreszcie stało się zadosyć przez przeprowadzenie klinik w roku 1827 do osobnego domu, nie takiego, jakiego życzyćby sobie należało, lecz jaki z najmniejszym kosztem wyszukać się dało.

Jakiekolwiek jednak były koleje, któremi toczyły się losy klinik w Krakowie, Komisya wychodzić musi w swych wnioskach z takiego stanu prawnego, jaki ostatecznie wyrobiły okoliczności, w jakim więc znajdują się obecnie, a mianowicie: że kliniki stoją oddzielnie od szpitalu o własnym funduszu, szpital zaś św. Łazarza wraz z całym majątkiem znajduje się pod zarządem kraju. Jeźli atoli, podając wyżéj przegląd historyczny, Komisya nie miała na myśli poszukiwania na nowo zatraconych z biegiem czasu praw Uniwersytetu, to jednak sądziła, że wobec Wysokiego Sejmu przedstawić go winna, ażeby uniknąć przypadkowéj bezwzględności w ocenianiu faktów.

Kliniki oddzielone od szpitala, przy mniejszéj za czasu Rzeczypospolitéj krakowskiéj liczbie uczniów mniéj wygórowanych podówczas potrzebach i środkach nauki, mogły dostatecznie odpowiadać celowi. Że jednak obecnie rzecz się ma inaczéj, że uznanym niedostatkom i niedogodnościom w interesie uczniów nauki i kraju zaradzić należy, na to już w samym początku Komisya zwróciła uwagę. Ztamtąd téż już wiadomo, jaki w téj mierze nastręczał się środek, bynajmniéj nie uciążliwy dla kraju, a w porównaniu ze stanem obecnym, korzystny dla klinik uniwersyteckich.

Ministerstwo przyrzekło wystawić 2 pawilony dla klinik kosztem skarbu państwa, wynieść mogącym około 150.000 złr., zrobiło to jednak zależnem od dwóch warunków: żeby Wydział krajowy odstąpił pod tę budowę bezpłatnie część gruntu szpitalnego i przyczynił się do niéj choćby skromnym zasiłkiem. Wydział krajowy nie przychylił się do tego żądania, z uwagi, że własnością szpitalną rozrządzać mu nie wolno, i że obowiązkiem jest Rządu czynić zadosyć potrzebom uniwersytetu. Nietylko więc odmówił wszelkiego datku na koszta budowy, ale co większa, za odstąpienie kawałka gruntu, około jednego morga wynosić mającego, żądał wynagrodzenia bądź ryczałtowo w ilości 5.600 zł., bądź też rocznego czynszu około 300 zł. w. a.

Komisya uznaje zupełnie tak obowiązek Rządu względem uniwersytetu, jak i oględność Wydziału w rozporządzaniu funduszem szpitalnym, a może niepewność jego czy rozrządzenie takie odpowiedziałoby zapatrywaniu się na tę sprawę Wysokiego Sejmu. Inna to jednak rzecz oględność wynikła ze względu na zakres służącego sobie prawa, a doradzanie w tej myśli normy postępowania Wysokiemu Sejmowi. W téj mierze Komisya ze zdaniem Wydziału zgodzić się nie może.

Jakoż pomijając zupełnie stronę prawną, sprawa budowy pawilonów klinicznych ma jeszcze stronę inną, a mianowicie obowiązek moralny, nie dozwalający krajowi patrzeć obojętnie na los uniwersytetu krakowskiego a zwłaszcza jedynego jak na teraz Wydziału lekarskiego. Że Wysoki Sejm powodować się będzie takiém względem niego usposobieniem, o tém tembardziéj wątpić się nie godzi,

że wystawienie kosztem rządu oczekiwanych pawilonów, wprowadzając do kraju około 150.000 zł.w.a. nie narażając funduszów krajowych na uszczerbek i owszem rokując dla nich niejakie korzyści, przyniosłoby jeszcze to zadowolenie, iż krajnie stawiając temu trudności, działał w dobrze zrozumianym własnym interesie. Na rozszerzeniu bowiem i lepszém umieszczeniu klinik zyskałaby nauka, zyskałoby wykształcenie lekarzy, których uniwersytet przecież nie dla siebie lecz dla kraju usposabia. Tak też to inne kraje koronne, jak Czechy, Styrya i Tyrol, pojmują swój do uniwersytetu stosunek, oddając znaczną ilość ubikacyj w szpitalach krajowych na cele nauki klinicznej. Temu to za wdzięcza nawet tak mało uczęszczany Wydział lekarski, jakim jest insbrucki, że w porównaniu z klinikami krakowskiemi rozporządza daleko większą ilością łóżek.

Wydział krajowy również w gorących słowach wyraża życzliwość swoję dla uniwersytetu. W szczerość tej życzliwości Komisya wierzy najzupełniéj, bo jest ona naturalną i zaszczytną dla każdego rodaka, a najmniejsze o niéj wątpienie byłoby dla niego ubliżeniem i krzywdą. Nieszczęściem jednak życzliwość nie zastąpi czynu, do którego przecież dążyć nam należy.

Jak się nadmieniło, budowę pawilonów klinicznych Ministerstwo czyni zależną od bezpłatnego odstąpienia kawałka gruntu szpitalnego i pewnego, choćby skromnego zasiłku.

Co do zadosyć uczynienia warunkowi drugiemu, tego, równie jak Wydział, nie doradza i Komisya, z powodów jednak zupełnie odmiennych. Jeżeli bowiem Wydział krajowy czyni to z jednej strony w uznaniu obowiązku rządu, z drugiej dla oszczędzenia szpitalnego funduszu; to nie przecząc lecz owszem z całą siłą przekonania przemawiając za pierwszem, a nie nastając na drugie, Komisya pozwala sobie zapytać, czy obok obowiązków względem uniwersytetu, Rząd nie ma ich także względem różnych innych potrzeb kraju? Czyż przy nadmiernie opłacanych podatkach nie byłoby jego obowiązkiem dbać w ogóle o szpitale i drogi krajowe? czyż nawet już z mocy ustawy, nie do niego należy regulowanie rzek spławnych, zaprowadzanie i uposażanie szkół średnich mianowicie gimnazyów? Dlaczegż jednak znaglony potrzebą jeden z tych obowiązków kraj bierze na siebie, innym poddają się miasta? Łatwa na to odpowiedź: bo uznając potrzebę a temsamem szkodę dla siebie i dla kraju z niedostatku takich zakładów płynącą, chętnie czy niechętnie ciężar ich utrzymania przyjmują na siebie w części lub w całości. Czyż więc tylko dla klinik krakowskich kraj miałby być tak dalece obojętnym, że w razie konieczności, nie uznałby za właściwe ich sprawę choćby skromnym datkiem poprzeć? tego Komisya przypuszczać nie może. Z innego też powodu a mianowicie, że przy rozbiorze dalszych punktów znajdzie się prawdopodobnie odpowiedni téj ofierze ekwiwalent, w tém miejscu jej nie doradza.

Co do bezpłatnego odstąpienia części gruntu szpitalnego, Wydział krajowy sądzi, że uczynić tego nie można z tego powodu, że grunt ten zakupiony z funduszów szpitala jest częścią jego majątku, którym dowolnie, jak majątkiem pupilarnym, rozporządzać nie wolno tak jemu jak nawet krajowi. Bardzo to chwalebna skrupulatność, w tym razie jednak posunięta za daleko. Wszak z tych samych funduszów, przeznaczonych w większéj części na bezpłatne pielęgnowanie chorych, Wydział krajowy opędził nakład na budowy szpitalne, a jeśli stało się to pod warunkiem refundowania w razie danym, z funduszów krajowych, to czemuż ze względów rozebranych powyżéj nie mogłoby to i w tym razie nastąpić? Jeśli wszelako idzie o dobro pupila, to w miejsce pozornéj straty byłaby tu rzeczywista korzyść. Strata byłaby pozorną, bo część gruntu, o któréj mowa, leży bez użytku, a na jéj zakupienie w takiém otoczeniu atmosferą szpitalną nie znajdzie się prywatnego amatora. Korzyść byłaby jawną;

kliniki bowiem, mając obecnie tylko 93 łóżek, miałyby ich podług projektu po umieszczeniu w nowych pawilonach 160, przybyłoby więc pomieszczenia na 67 chorych, nie obcych przecież lecz krajowych, których inaczéj szpital krajowy przyjąć i pielęgnowaćby musiał. Gdy zaś w tym ostatnim, według sprawozdania Wydziału krajowego (str. 134), mimo wybudowania przezeń nowych pawilonów brak miejsca uczuwać się daje, przybytek więc 67 łóżek w pawilonach klinicznych, kosztem Rządu wzniesionych, uwolniłby fundusz szpitalny a względnie krajowy za małą ofiarę jednego morga gruntu, od wydatku znacznego, jakiego prędzéj lub późniéj, a może i w krótce wymagałaby budowa nowego pawilonu szpitalnego Skoro do tego dodamy, że fundusz szpitalny zyskaćby mógł jeszcze przez zawarcie z Rządem korzystnéj umowy co do wynagrodzenia z funduszu edukacyjnego za udział gospodarczy w pielęgnowaniu chorych klinicznych; to sądzi Komisya, że z głębokiém przekonaniem zalecić może Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia pierwszy ustęp wniosku odstąpionego jéj do sprawozdania.

Drugi w nim ustęp zmierza do tego, ażeby według układu w r. 1876. klinice dzieci, przeniesionéj ze szpitalu św. Łazarza do nowo przez prywatne Towarzystwo wystawionego szpitalu św. Ludwika, Wydział krajowy zabezpieczył dawniejsze umieszczenie, gdyby w przyszłości z jakichbądź powodów w tym ostatnim zostawać nie mogła.

Co do tego punktu Komisya edukacyjna daje następujące krótkie objaśnienie:

Stosownie do odezwy Namiestnictwa z dnia 13 października 1873 roku L. 49345, za zgodą Wydziału krajowego, otwartą została klinika dzieci w szpitalu św. Łazarza i mieściła się tamże dopóki w trzy lata późniéj, po wybudowaniu przez prywatne Towarzystwo szpitala dla dzieci, Wydział krajowy nie uznał za stosowne przenieść ją do niego. Ministerstwo oświecenia nietylko nic nie miało przeciw temu przeniesieniu, ale nawet przyrzekło udzielać Towarzystwu roczną subwencyę za pomieszczenie kliniki, jako odpowiedniejsze celowi, z tém atoli zastrzeżeniem, że Wydział krajowy zobowiąże się zwrócić klinice pedijatrycznéj taką samę ilość izb, jaką poprzednio zajmowała w szpitalu św. Łazarza, gdyby w przyszłości, z jakichbądź powodów, w tym prywatnym szpitalu mieścić się nie mogła.

W sprawozdaniu Wydziału krajowego Komisya nie znajduje wzmianki, żeby w téj mierze stawiane być miały z jego strony jakiebądź trudności. Wynikałoby jednak z zażaleń nadesłanych wnioskodawcy przez stronę w tém interesowaną, że nadmienionego wyżéj zobowiązauia Wydział krajowy przyjąć nie chce i dotąd nie przyjął, przez co téż i układ między Towarzystwem a Rządem dotąd nie mógł przyjść do skutku.

Być może, iż żądane przez Ministerstwo oświadczenie jest nawet zbyteczne, trudno bowiem przypuścić, żeby Towarzystwo po otrzymaniu subwencyi rządowéj, miało dać powód do wydalenia kliniki ze swego szpitala. Gdy jednak bądź co bądź jest ono prywatne, i jako takie uległe niepewnym kolejom, ten zatém jego charakter był prawdopodobnie powodem troskliwości Ministerstwa o dalsze losy kliniki dziecięcéj, a następnie chęci zapewnienia jéj napowrót w przypadku potrzeby pobytu tam, zkąd przeniesioną została.

Ponieważ, gdyby do tego przeniesia szpital prywatny nie był nastręczył możności, klinika rzeczona jak przedtém tak nadal byłaby zostawała w szpitalu św. Łazarza; ponieważ umieszczenie jéj w tymże nie było przecież chwilowém, lecz stałém; nie widzi zatém Komisya żadnego a przynaj-

mniéj dostatecznego powodu, żeby żądane oświadczenie daném być nie miało i na téj zasadzie drugi ustęp wniosku Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia zaleca.

Trzeci wreszcie ustęp wymaga: ażeby, w moc deklaracyi Wydziału krajowego z dnia 20 października 1870 r. L. 13490 złożonej Ministerstwu oświecenia, umieszczenie kliniki chorób syfilitycznych i skórnych w szpitalu św. Łazarza, za obowiązujące uznane zostało.

Dla objaśnienia rzeczy, o którą idzie w tym ustępie, Komisya podaje następujący pogląd historyczny.

W moc rozporządzenia Ministerstwa stanu z dnia 8 lipca 1863 r. l. 6751/626 upoważnionym został ówczesny docent w Uniwersytecie, Dr. Rosner, do zajęcia części oddziału syfilitycznych w szpitalu św. Ducha, składającéj się z 2 sal o 20 łóżkach celem wykładania tamże nauki o chorobach syfilitycznych i skórnych, co dało właściwie zawiązek odpowiedniéj klinice.

Kiedy w r. 1876 Wydział lekarski i Senat akademicki Uniw. Jagiell. wnieśli prośbę do Ministerstwa oświecenia o zaprowadzenie czyli tak zwane systemizowanie katedry chorób syfilitycznych i skórnych, Ministerstwo oznajmiło reskryptem z d. 9 września 1870 r. L. 8084, że zgodzić się może na to jedynie po otrzymaniu pewnéj rękojmi ze strony władzy, do któréj to odtąd należało, że jedna część lokalności przeznaczonych dla chorych w szpitalu św. Ducha urządzoną będzie odpowiednio, i oddaną do użytku kliniki chorób syfilitycznych i skórnych; tudzież że zgodzi się na to, iżby ten oddział oddany został pod kierownictwo mianowanego przez najwyższą władzę naukową przełożonego kliniki, któryby jedynie jako lekarz oddziałowy podlegał Dyrekcyi szpitalu.

O tym reskrypcie ministeryalnym Namiestnictwo zawiadomiwszy Senat akademicki, poleciło równocześnie staroście w Krakowie, ażeby spólnie z nim przeprowadził na miejscu odpowiednie rokowania, a następnie złożył Namiestnictwu sprawozdanie z dołączeniem wniosku. Komisya w tym celu wyznaczona, po oświadczeniu dyrektora szpitali, że fundusz krajowy, skutkiem oddania części oddziału syfilitycznych na cele naukowe i dydaktyczne w r. 1863, na żadne wydatki przekraczające normę szpitalną narażony nie został, ani w przyszłości w skutek systemizowania kliniki narażonym nie będzie; uchwaliła w dniu 1 października 1870 r. przedłożyć Namiestnictwu następujące sprawozdanie:

a) klinika chorób syfilitycznych i skórnych może być urządzona w szpitalu św. Ducha;

b) ma się ona składać z 20 łóżek, po 10 dla mężczyzn i kobiet;

c) zachodzi potrzeba odpowiedniéj sali wykładowéj, która wszakże, ze względu na szczupłość miejsca w szpitalu św. Ducha, obecnie urządzoną być nie może, w razie jednak wybudowania gmachu szpitalnego, będzie staraniem Wydziału lekarskiego pozyskanie w nim jednéj sali wykładowéj dla katedry chorób syfilitycznych i skórnych;

d) dyrygujący kliniką winien ordynować według normy obowiązującéj lekarzy szpitalnych.

Na podstawie tego sprawozdania złożył Wydział krajowy pod dniem 20 października 1870 r. L. 13490 żądaną przez Ministerstwo deklaracyę, mocą któréj zobowiązał się umieścić klinikę chorób syfilitycznych i skórnych w szpitalu św. Ducha, urządzić ją i odpowiednio utrzymywać. W moc téj deklaracyi, najwyższém postanowieniem z dnia 31 stycznia 1871 r. utworzoną została osobna katedra chorób syfilitycznych i skórnych.

Stosunki te odtąd o tyle tylko się zmieniły, że kliniczny oddział chorób nadmienionych, razem z resztą tych chorych, przeniesiony został w kwietniu r. 1879 ze szpitala św. Ducha do św. Łazarza; co oczywiście na układ dawniejszy żadnego wpływu mieć nie mogło.

Jakby wynikało z tego toku pertraktacyj, a równie z informacyi otrzymanéj od Wydziału lekarskiego w Krakowie, nie było nigdy mowy o płaceniu czynszu rocznego za umieszczenie kliniki chorób skórnych i syfilitycznych w szpitalu św. Ducha. Tymczasem w sprawozdaniu Wydziału krajowego (str. 134) czytamy, że odezwą swoją do Namiestnictwa z dnia 30 sierpnia 1878 r. żądał on z tego tytułu rocznéj opłaty w ilości 300 złr. a gdy odpowiedzi na to nie otrzymał, odezwą swoją z dnia 1 kwietnia 1879 wezwał ponownie Namiestnictwo do poczynienia stósownych kroków gdzie należy, z dodaniem, że gdyby czynszu odmówiono, zmuszonym będzie miejscowość przez klinikę zajmowaną, zająć napowrót na rzecz szpitala, któremu mimo wybudowania nowych pawilonów brak miejsca uczuwać się daje.

Komisya edukacyjna widzi w tém znowu chwalebną staranność Wydziału o fundusze szpitalne, zadaje sobie jednak pytanie, czyli w tym razie pewnéj miary ona nie przechodzi?

W istocie bowiem przy początkowych pertraktacyach o umieszczenie kliniki jeszcze w szpitalu św. Ducha, mowy nie było i być nie mogło o opłacie czynszu, z tego powodu, że klinika owa nie była czém inném, jak częścią całego szpitalnego oddziału chorób skórnych i syfilitycznych, że zatém nie pociągała za sobą żadnego przyrostu wydatków z krajowego lub szpitalnego funduszu, a to tém bardziéj, że nawet nauczyciel w ordynacyi swojéj był obowiązany stósować się do normy szpitalnéj. Ponieważ przez przeniesienie całego oddziału chorych w mowie będących, ze szpitala św. Ducha do św. Łazarza, stosunek kliniki do reszty oddziału w niczém się nie zmienił, nie ze wszystkiém więc Komisya zdać sobie może sprawę, dla czego miałoby to być powodem żądania opłaty czynszu, którego przedtém nie wymagano?

Jeżeli powodem do żądania czynszu byćby miała myśl przysparzania funduszu na przypadkową potrzebę rozszerzenia budynku, którego szczupłość ma się dawać uczuwać, to właściwiéj byłoby w danym razie zażądać subwencyi rządowéj, niż wbrew deklaracyi dawniejszéj domagać się obecnie opłaty tytułem komornego.

Gdyby atoli tkwić w tém miała myśl uwidocznienia i zapewnienia tytułu własności, to wystarczyćby do tego mogło oświadczenie, że Wydział krajowy, kwotę jaka tym tytułem przypadałaby szpitalowi z pobierania czynszu z funduszu edukacyjnego, przeznacza na zasiłek funduszu budowy pawilonów, kosztem Rządu wystawić się mających, którego to zasiłku, jak wiadomo z ustępu pierwszego, domaga się Ministerstwo.

W tej to myśli zredagowany wniosek, Komisya będzie miała zaszczyt poddać uchwale Wysokiego Sejmu, rozszerzając go jeszcze względem na potrzebę sali wykładowéj.

Salę tę posiadała klinika w szpitalu św. Ducha od r. 1872. Oddał ją do tego użytku dyrektor szpitalny, uważając za rzecz niewłaściwą, żeby wykłady połączone z przedstawieniem chorych według potrzeby całkowicie obnażanych, tudzież badania chorych syfilitycznych, odbywały się w obecności innych chorych, między którymi znajdują się i dzieci. Ten jednak wzgląd nie może dawać tytułu do bezpłatnego użycia w tym celu sali i przy teraźniejszem umieszczeniu kliniki; oddanie bowiem sali

do wykładów nastąpiło wprawdzie z wiadomością ówczesnego referenta w Wydziale krajowym, jednakże bez zadeklarowania się w téj mierze samego Wydziału, a nadto z wyraźném zastrzeżeniem ze strony dyrektora szpitalu, że klinika winna tę salę odstąpić każdego czasu zarządowi szpitalnemu, gdyby się okazała potrzebną dla chorych.

Ponieważ potrzeba takiéj sali jest niezbędną dla kliniki, tak z powodów wyżéj nadmienionych, jak prócz tego dla niemożności pomieszczenia w salach przez chorych zajętych inwentarza klinicznego; z drugiéj zaś strony Wydział krajowy nie jest zobowiązany żadną deklaracyą dostarczać jej bezpłatnie, powinien zatém ułożyć się w téj mierze według słuszności z rządowemi władzami.

Po tym całym wywodzie Komisya edukacyjna przedstawia ostatecznie następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Upoważnia się Wydział krajowy, ażeby część gruntu, będącego własnością szpitala św. Łazarza w Krakowie, około jednego morga wynosić mogącą, odstąpił bezpłatnie pod 2 pawilony kliniczne, kosztem Rządu wystawić się mające;

2. Wydział krajowy złoży oświadczenie gotowości przyjęcia napowrót kliniki dzieci do szpitala św. Łazarza i takiego téjże umieszczenia, jakie miała przed przeniesieniem jéj w moc układu z r. 1876 do wystawionego przez prywatne Towarzystwo szpitala św. Ludwika; a to w tym razie, gdyby z jakiegobądź powodu w tym ostatnim zostawać nie mogła;

3. od żądania opłaty czynszowéj za umieszczenie kliniki chorób skórnych i syfilitycznych w szpitalu św. Łazarza Wydział krajowy odstępuje, uważając ją za ekwiwalent wymaganego przez Rząd zasiłku na budowę kosztem funduszu edukacyjnego 2 pawilonów klinicznych;

4. upoważnia się Wydział krajowy do ułożenia się z Rządem, względem wynagrodzenia za odstąpienie w szpitalu św. Łazarza sali wykładowéj dla kliniki chorób skórnych i syfilitycznych.

Lwów dnia 10 lipca 1880.

Zastępca przewodniczącego:
Stupnicki,

Sprawozdawca
Dr. Majer.

Alegat. 120.

Wniosek.

Zważywszy, że druki sejmowe, druki Wydziału krajowego i rozporządzeń krajowych kosztują rocznie przeszło dwadzieścia tysięcy złr.;

zważywszy, iż przez powierzenie tych wszystkich druków jednej drukarni dałaby się osiągnąć znaczna oszczędność, a to tem więcej, gdyby taka drukarnia była własnością funduszu krajowego;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Na zakupno drukarni przeznacza się kwotę do 15.000 złr., która w dwóch rocznych ratach ma być wstawioną do budżetów najbliższych“.

Wnioskodawca

Emil Torosiewicz.

F. Pławicki, Korytowski, ks. Sawa, Bartmański, Waygart, Koziebrodzki, Garbaczyński, Max, M. Popiel, Zborowski, ks. Buchwald, Lazarski, Gedel, P. Popiel, Dobrzyński, Józef Michałowski, Rey, Sanguszko, Jan Jocz, Jaworski, H. Czajkowski, Wernicki, ks. Chełmecki, ks. Kitrys, Kuczkowski, Golejewski, Krzeczunowicz, Tyszkiewicz, Głogowski, Jendrzejowicz, M. Wolański, Małecki, Męciński, Szujski, Liske, Zyblikiewicz, J. Jasiński, Sawczyński. Karol Scipio, J. Stadnicki, Tyszkowski, Majer, Szumańczowski, St. Polanowski, J. Czajkowski, Madeyski, Weisman, Łukasiewicz, Mochnacki, Fran. Jasiński, Tarnowski, Paszkowski, H. Wodzicki, E. Stadnicki, R. Michałowski, Mycielski.

Alegat. 121.

Sprawozdanie

komisyi edukacyjnej

z petycyi Towarzystwa politechnicznego we Lwowie, wniesionej do l. 209|S.

o reformę szkół średnich.

Wysoki Sejmie!

Towarzystwo politechniczne we Lwowie wystósowało do Wys. Sejmu krajowego petycyę domagającą się, aby dając początek niezbędnej reformie szkół średnich, zwołał ze swego ramienia ankietę, któraby złożona z obywateli rozmaitych zawodów, jakoteż delegatów różnych ciał naukowych, poruczone miała wypracowanie projektu reform potrzebnych dla naszych szkół średnich.

W uzasadnieniu tej ważnej petycyi Towarzystwo politechniczne kładzie nacisk na tę okoliczność, że w ankietach dotychczasowych podnoszoną była wyłącznie potrzeba reformy szkół ze względów czysto naukowych i dydaktycznych a względy podniesione przez petycyę były pomijane

Względami temi dla Towarzystwa politechnicznego są: 1. podział szkół średnich na gimnazya filologiczne i szkoły realne, zdaniem Towarzystwa niewłaściwy, bo wykształcenie, jakie dają szkoły średnie winno być jednem i jednolitem; 2 mały wzgląd na dobro młodzieży pod względem zdrowia przez przeciążenie nauką; 3. małe stosunkowo zwracanie uwagi na stronę wychowawczą i kształcenie charakterów w młodzieży.

Komisya edukacyjna, o ile poczuwała się do obowiązku korzystania z pierwszego potrącenia sprawy szkół średnich w obecnej sesyi sejmowej, aby uczynić je przedmiotem dyskusyi w Wysokiej Izbie i zaznaczyć jej pieczołowitość dla tych najwyższej dla kraju wagi interesów, o tyle ani na chwilę niełudziła się co do trudności, jaką ten przedmiot przedstawia.

W pierwszej linii przychodzi jej też wyrazić żal, że do obrad brakło jej danych jakie W. Rada szkolna o stanie szkół ludowych z wielką skrzętnością i pracowitością przedstawia, a które pozwalają sobie złożyć obraz, chociażby jednostronny, o całości ich ruchu, z urzędowego źródła

czerpany. Sprawozdanie delegata Wydziału krajowego do Rady szkolnej krajowej, zawierające pogląd na czynności tejże Rady w zakresie szkół ludowych i średnich, zawiera wprawdzie cenne skazówki o ruchu uczniów i nauczycieli ale po za statystykę liczb niewychodzi. Bez takiego podkładu poprzestać ona musiała koniecznie na informacyach, które członkom swoim zawdzięczała na głosach publicznych, które się w ciągu ostatnich lat w tej sprawie odzywały, na rozpatrzeniu się w przepisach obowiązujących i wiadomościach, jakie o ich wykonaniu mieć mogła, na poszukiwaniach wreszcie, którym krótkość zamierzonego czasu sama zakreślić musiała szczuplejsze granice.

Pomimo tego ograniczenia swego komisya czuła się obowiązaną wyjść po za treść i motywa petycyi Towarzystwa politechnicznego, wypowiedzieć zdanie o przytoczonych uwagach i zbogacić je nowemi, jej myśl przewodnią zaś, potrzebę reformy szkół średnich w naszym kraju przyjąć w zupełności i wypowiedzieć, że postawić ją należy na porządku dziennym usiłowań naszego kraju.

Czyniąc to, komisya jest daleką od wytaczania procesu najwyższej krajowej magistraturze szkolnej, Radzie szkolnej krajowej. Niebędąc nigdy ślepą na jej organizacyjne ułomności a mianowicie na jednolitego i odpowiedzialnego kierunku, któryby tylko dyrektor na czele jej stojący mógł zapewnić, na pomieszanie w niej żywiołu urzędniczego i kontroli poddać się mającego z żywiołem do kontroli i dania kierunku powołanym, występowała ona, (komisya) z projektami zmiany statutu, które przyjęte przez sejm niedoczekały się najwyższej Sankcyi, wie zatem, jakie są granice możności tej instytucji, jakie jej wady i przeszkody działania. Wie, że przy tych brakach i przeszkodach niezmiernie trudną było rzeczą połączyć funkcye administracyjne z działaniem, nadającym edukacyi w szkołach średnich wybitną, do potrzeb kraju, natury i charakteru społeczeństwa i narodu zastósowaną indywidualność. Wie, że Rada szkolna w wykonaniu ewentualnych pomysłów swoich krępowaną być musiała przez plany i programy nauki z góry nałożone, może niewszędzie do naszych potrzeb licujące. Wychodząc też dzisiaj z stanu jaki jest, pozostawiając lepszej przyszłości zmiany ustawodawcze samej Rady szkolnej się tyczące, mniema komisya, że wymiana mysli między krajem i Radą szkolną przyczynić się zdoła walnie do takiego, w najbliższej przyszłości (w granicach ustaw położonego) przetworzenia edukacyi szkół średnich, które chociaż w części najgorętszym i najpowszechniej uczutym odpowie potrzebom.

Pierwszą myślą poruszoną w petycyi Towarzystwa politechnicznego lwowskiego jest uchylenie rozszczepienia nauki średniej na gimnazya i szkoły realne. Komisya edukacyjna jednozgodnie oświadczyła się za tą myślą. Cokolwiekbądź przemawiało za tem rozszczepieniem, jakikolwiek prąd ku naukom technicznym mógł je popierać, przeoczyło one potrzebę jednostajnego wykształcenia humanitarnego dla młodzieży, potrzebę stopniującą się w miarę, jak zawód, w późniejszych latach obrany, od studyów i ducha humanitaryzmu ją oddala. Dualizm humanitaryzmu i experymentalizmu przerodniczego zanadto groźnie objawia się w społeczeństwie europejskim, aby go umacniać dualizmem szkół i wcześnie dzielić młodzież na obozy o różnych kierunkach fachowych. Przesądzając zbyt wcześnie wybór przyszłego zawodu, rozszczepienie to musiało stać się przyczyną wielu chybionych dróg i zapóźnych narzekań, a poczynione doświadczenia, jak Sprawozdanie delegata Wydziału krajowego wykazuje, wpłynęły na stałe obniżanie się frekwencyi w szkołach realnych. Natomiast, uwzględniając rozejście się młodzieży z szkół jednolitych, średnich, jedno i toż samo wykształcenie zapewniających na dwie drogi do szkół wyższych technicznych i uniwersytetów wiodące, należałoby zdaniem komisyi za użyciem innych praktycznych raczej niż teoretycznych metod, ułatwić uczniom przyswojenie sobie języków nowożytnych: niemieckiego, francuskiego a ewentualnie i angielskiego, należałoby wcześnie objawionym skłonnościom uczniów do nauk technicznych dać zaspokojenie w staranniej uprawianej nauce rysunków.

Drugim punktem petycyi jest twierdzenie, że młodzież nasza jest w szkołach średnich naukami przeciążoną, że wskutek tego przeciążenia, jak niemniej wskutek zaniedbania higienicznych ostrożności, w skutek niewiadomości, jak zdrowie pielęgnować, fizycznie upada.

Zarzutowi przeciążenia sprzeciwiać się zdaje bardzo stanowczo fakt, że wymagania egzaminu dojrzałości raczej obniżone, niż podniesione zostały, że z zakresu tegoż egzaminu wyjęto naukę religii, historyę dla tych, którzy w ostatnich kursach znakomite w niej poczynili postępy, zadanie tłumaczenia z języka polskiego na język grecki, nauki przyrodnicze, że niewchodzi w ten zakres filozoficzna propedeutyka.

Porównywując dawniejszy stan szkół z dzisiejszym, musi się też uznać, że dzisiejszy znajduje w zaprowadzeniu języka ojczystego jako wykładowego nadzwyczajne ułatwienie nauki.

Należy z tych dwóch powodów przyjąć jako pewnik, że młodzież przedmiotami przeciążoną nie jest, że ma stanowcze ułatwienie w ich nabyciu, że punktem honoru narodowego dla niej być powinno, nietylko wymaganiom dzisiejszym zadość uczynić, ale podniesieniem przeciętnego poziomu rezultatów nauki, wpłynąć na cofnięcie wszelkich co do wymagań modyfikacyi.

Żaden przedmiot w planie naukowym dzisiejszym zbytecznym nie jest, owszem winne one być raczej rozszerzone i zbogacone: 1. przez naukę starożytności greckich i rzymskich; 2. przez obowiązkową naukę dziejów ojczystych, 3. przez wprowadzenie obowiązkowej nauki trzeciego nowożytnego języka.

Należałoby, po przeprowadzeniu wskazanych poniżej reform pedagogiczno-dydaktycznych w gimnazyach dążyć wszelkiemi siłami do przywrócenia egzaminowi dojrzałości pierwotnego właściwego znaczenia i poddać rewizyi jego warunki. Niezrozumiałą i nie umotywowaną rzeczą wydać się musi, dla czego n. p. egzamin ten wytrąca przedmioty jak religia, historya, nauki przyrodnicze, propedeutyka filozoficzna, które najlepiej przy stawianiu stosownych pytań pozwalają ocenić dojrzałość młodzieńca pod względem moralno-religijnym, rozwoju myślenia i obejmowania myślą nabytków wiedzy, a w kilkanaście dni po zamknięciu ostatniego kursu czyni z nim nowe w ustnem egzaminie doświadczenia, o ile posiada starożytne i nowożytne języki, chociaż się w przeciągu owych dni kilkunastu lepiej wyuczyć ich nie mógł. Należałoby zatem poddać warunki egzaminów dojrzałości ścisłej rozwadze a mianowicie: o ile do tych egzaminów należałoby może wprowadzić jako czynnik kontrolę zakładów wyższych, do których abituryenci udać się mają.

Zbyt powszechnemu niestety! głosowi o przeciążeniu w kołach rodziców i uczniów, dążeniu, które nie zwracając uwagi na właściwy humanitarny cel nauki średniej, chce z niej jak najprędszych praktycznych rezultatów, miękkiemu prowadzeniu w domu młodego pokolenia, trzeba dzisiaj bardzo wiele przypisać złego i to złe trzeba poprawić. Obowiązkiem naszym, odkąd język ojczysty jest językiem wykładowym, jest dążyć do podniesienia poziomu nauki w szkołach średnich, obowiązkiem zarówno rodziców jak dzieci, obowiązkiem całego kraju.

Możliwą wszakże jest rzeczą, że pomimo obniżenia wymagań, mimo spadania poziomu nauki, młodzież niewłaściwie traktowana, niedobrze uczona, w środki nauki niedostatecznie zaopatrzona, nietylko przeciążoną czuć się może, ale co najgorsza, rezultatów odpowiadających pracy swojej niewykazuje. Ten wypadek zachodzić musi w szkołach średnich galicyjskich tu i owdzie, ten wypadek sprowadza narzekania ugruntowane, z nim się też liczyć musi kraj, który jeżeli na co, to na taki ujemny objaw obojętnym być nie powinien.

W pierwszej linii postawić tu należy, o ile nauczyciele nowi pedagogiczno-dydaktyczne otrzymali przysposobienie. Brak osobnych katedr pedagogii i dydaktyki dla kandydatów stanu nauczycielskiego, brak połączonych z niemi seminaryów dydaktycznych zwracał już uwagę Wysokiego Sejmu i wywoływał wnioski do Rządu, które dotąd uwzględnienia się nie doczekały. Same przepisy egzaminu kandydatów nauczycielskich szkół średnich się tyczące, ograniczały warunki przysposobienia pedagogiczno-dydaktycznego do elaboratu domowego treści pedagogiczno-dydaktycznej i lekcyi próbnej, który to ostatni warunek w ostatnich czasach uchylonym, pierwszy zaś do dopuszczenia kollokwium na podstawie złożonej rozprawy rozszerzonym został.

W konsekwencyi z tym zapatrywaniem Wysokiej Izby wnosi komisya edukacyjna, aby i tego roku przypomniano Rządowi jej życzenia, a mianowicie utworzenia osobnych katedr pedagogii i dydaktyki w Uniwersytetach krajowych, zaprowadzenia dotowanych i uorganizowanych Seminaryów pedagogiczno-dydaktycznych, wprowadzenia pedagogiki i dydaktyki jako obowiązkowego przedmiotu do wszystkich grup egzaminów nauczycielskich.

Trudno sobie wszakże taić, że ulepszenia tą drogą zdobyte działać dopiero będą na dalszą przyszłość, że mianowicie w latach najbliższych, gdy się gimnazya nasze egzaminowanemi wedle dzisiejszego systemu nauczycielami napełnią, a szkodliwe suplentury znikną, nauka szkół średnich będzie w ręku tych, którzy dali dostateczne dowody fachowego wykształcenia ale pedagogiczno-dydaktycznego dać nie byli nawet obowiązani. Z tym faktem trzeba się liczyć i trzeba szukać środków zasadniczych.

Takim środkiem zaradczym wydaje się przedewszystkiem wprowadzenie w życie nauczycielstwa szkół średnich, czynnika pobudzającego: współzawodnictwa, ambicyi i widoków uprawnionych na poprawę materyalnego bytu. Wiadomo, że nauczycielstwo szkół średnich nie ma tego rodzaju pobudek, że prócz Dyrektorstwa gimnazyum inne mu się nie otwierają widoki. Zrozumieć łatwo, że pięciolecia takiemi pobudkami nie są, bo otrzymuje się je nie w skutek zasług, ale w skutek lat służby. Mamy pewność, że w kraju znajdą się siły dostateczne do obsadzenia trzech gimnazyów wyborowemi i pod względem naukowym i pedagogiczno-dyktatycznym siłami, że zatem będzie można utworzyć trzy gimnazya wzorowe w Krakowie, w Przemyślu i we Lwowie z ograniczoną liczbą uczniów, których grona nauczycielskie wyłącznie z egzaminowanych i notorycznie najlepszych sił złożone, wyżej płatne, miałyby obowiązek nietylko w przeprowadzeniu planu naukowego najświetniejsze wykazać rezultata ale służyć zarazem jako manudukujące organa dla młodych, egzaminowanych już kandydatów nauczycielskich, obowiązanych, co najmniej rok jeden, spędzić w charakterze aplikantów na gimnazyach wzorowych, a to, za zabezpieczeniem sobie odpowiedniego rządowego stypendyum. Z tych gimnazyów wzorowych mogłyby siły nauczycielskie lepiej przysposobione iść do prowincyonalnych gimnazyów, podobnie jak nauczycielom tychże gimnazyów daną byłaby pobudka do usiłowań aby na lepsze warunki dostać się na posady gimnazyów wzorowych.

Ale i ten środek działać dopiero będzie w przyszłości stosunkowo dalszej. Bezpośrednio działać może tylko większa swoboda udzielona c. k. Radzie szkolnej krajowej w stósowaniu planu szkół średnich do potrzeb i natury kraju naszego, przeprowadzenie w rozporządzeniach i środkach nauczania takich zmian, które tym potrzebom odpowiedzą. W tej kolei myśli, mniemamy, że dotąd niedostatecznie uwzględnionemi były owe wymagania, które wprowadzenie języka ojczystego, jako wykładowego za sobą pociągnąć było powinno. Szkoły średnie językiem ojczystym wyposażone winny były oprzeć się w tejże samej chwili o tradycye nauczania i nauki w języku ojczystym, zamiast być, czem są dotąd, przetłumaczonym większą częścią z języka niemieckiego na polski wykonaniem planu szkolnego, dla szkół pozagalicyjskich przeznaczonego.

Zgadzamy się najzupełniej, aby zakres nauk w naszych szkołach średnich, do zakresu w innych gimnazyach cislitawskich dorastał, żądać musimy, aby nie był w wykonaniu wiernym i ślepym jego plagiatem, aby co do szczegółów swoich nie ulegał bliższym oznaczeniom, które tylko dokładna znajomość stosunków umysłowych kraju dać może.

Aby to się stać mogło, musi plan nauk ogólny uledz w skutek wniosków Rady szkolnej krajowej, powziętych w porozumieniu z Wydziałem krajowym i siłami naukowemi kraju rewizyi Rządu, która właściwości naszych potrzeb i kierunku umysłowego a nawet charakteru naszej młodzieży uwzględni. Chcemy aby młodzież nasza umiała tyle, co młodzież państwa, nauka w języku ojczystym wymaga jednak koniecznie, aby oparła się na dokładnej znajomości natury, charakteru młodzieży, na związku między umysłowością narodową a szkołą.

W jednym kierunku szczególniej podnieść należy praktyczną tego zwrotu konieczność: w nauce języka niemieckiego. Krajowi naszemu zależy w najwyższym stopniu na tem, aby język Dynastyi, język władz centralnych, język jednego z najwyżej pod względem nauki stojących narodów, język sąsiedni od zachodu był doskonale znanym młodzieży, aby nim zupełnie władała. Odkąd języki krajowe stały się wykładowemi, stać się to może tylko wtedy, gdy ten język uczony będzie metodą praktyczną. Gramatyki przeznaczone dla Niemców, gramatyki naukowe, wypisy wzięte z szkół niemieckich nie mogą odpowiedzieć tutejszej potrzebie. Trzeba z języka swojego do obcego przeprowadzić, trzeba go ćwiczeniem praktycznem przyswoić, co się dotąd nie stało. Nadzór podejrzenia pełny wysokich Władz, starania usilne Rady szkolnej rozbijać się będą zawsze o nieuwzględnienie tego faktu, że od chwili zaprowadzenia języka ojczystego, należało języka niemieckiego uczyć inaczej, praktycznie i nie podług planu naukowego ogólnego. Ośm lat szkół średnich aż zanadto wystarcza, aby uczniom język ten przyswoić, ale trzeba uwzględnić krajowe stosunki, trzeba Radzie szkolnej pozostawić wygotowanie planu uczenia tego języka, obowiązując ją tylko, aby ostatniego celu nauki pod tym względem dopięła.

W wykładzie języka polskiego niemniejsze podnieść by można skargi. Jeżeli część gramatyczna zabezpieczoną jest gramatyką Dra A Małeckiego, to część historyczno-literacka, w której na początku wyższego gimnazyum w klasie piątej rozpoczyna się nauka od czytania najdawniejszych zabytków języka od Biblii królowej Zofii, Psałterza floryańskiego i td. jest wprost i dydaktycznie i pedagogicznie niedopuszczalną, tak ze względu na treść zabytków jak na lingwistyczne, zaledwie w ostatnich latach gimnazyum możliwe badania. Język polski ma piękną i bogatą literaturę, która i smak i język i styl młodzieńca wyrobić jest w stanie, trzeba jej użyć obszernie i szczerze, bez obawy, aby ona uczucia lojalne w ludności zachwiała, chcąc do niej zachęcić, badania językowo literackie pozostawić dojrzelejącym już umysłom.

W językach klasycznych, dających konieczną szkołę gramatyczną dla wszystkich a otwierających świat starożytny, będący najwyborniejszym i doświadczonym środkiem kształcenia humanitarnego, nie kładzie plan ogólny nauk należytego przycisku na wiadomości starożytnicze i historyczno-literackie. Są one konieczne, aby świat ten starożytny do młodzieży zbliżyć i obudzić w niej zamiłowanie jego. Były przedmiotem skutecznego wykładu dawniej i dzisiaj nim być powinny, jeżeli młodzież ma wynieść ze szkoły coś więcej, nad pamięć trudności gramatycznych. Mieszkańcy kraju tego odznaczali się zawsze zamiłowaniem klasycznej starożytności, plan naukowy powinien ją budzić nauką języków starożytnych z jednej strony, ale z drugiej także podaniem, nieprzypadkowem tylko, wiedzy o życiu politycznem, społecznem, religijném i umysłowém starożytnych.

Środki naukowe, książki, nabierają tym większego znaczenia, im mniej pomimo odezw kraju, pedagogiczno-dydaktyczna kwalifikacya nauczycieli zabezpieczoną została. Książka dobra, dla wszystkich zakładów jednostajna, językowo poprawna, staje się przewodnikiem nauczyciela, miarą wymagań między nauczycielem i młodzieżą, miarą kontroli władz wyższych, które samowolnego, nie dającego się nadzorować wykładu nauczyciela w szkołach średnich nigdy i nigdzie pod grozą niebezpieczeństwa dopuszczać nie powinny. Dzisiaj zatwierdza Rada szkolna książki na wnioski gron nauczycielskich za wolą W. c. k. Ministeryum, które wedle regulatywu jej w tem ograniczać nie ma. Ztąd wielość książek, częsta ich zmiana, niejednostajność a nawet braki. Oryginalne należą do najrzadszych: posługujemy się zwyczajnie niezbyt poprawnemi tłumaczeniami z niemieckiego.

Ten stan rzeczy powinien być usuniętym chociażby za współdziałaniem kraju. W podaniu dobrych, oryginalnych, do planu naukowego zastosowanych, harmonię między pojedyńczemi czynnikami nauczania utrzymujących, od przeciążenia chroniących, bo miarę wymagań podających książek widzimy na teraz jeden z walnych środków skutecznego podźwignięcia nauki szkół średnich.

Najtrudniej podobno naprawić metodę nauczania, jeżeli należycie wdrożoną być nie mogła. U nauczycieli fachowo ukwalifikowanych a dydaktycznie mało przysposobionych jest zawsze nie-

bezpieczeństwo zwichnięcia głównej podstawy nauczania w szkole średniej, która wedle planu ogólnego ma utrzymywać środek między czystą naukowością a pomiędzy samem ćwiczeniem pamięci. Wykład zbliżony do uniwersyteckiego jest zarówno w szkołach średnich niewłaściwy, jak zadawanie tekstów książek lub skryptów do uczenia się na pamięć i żądanie ich mechanicznego powtórzenia. Przedwczesne wpajanie ducha krytycznego, gdy środków i sposobów badania naukowego jeszcze dać nie można, rozmija się także stanowczo z celem szkół średnich, gdzie nauka dogmatycznie podana, musi być myślą i wyobraźnią objętą, sercem dla moralnej strony młodzieńca spożytkowaną jako środek pedagogiczny, kształcenia rozumu i charakteru użytą.

Nie ulega także żadnej wątpliwości, że charakter narodowy młodzieży naszej, wymaga przedewszystkiem, aby jej jasno określano jej obowiązki i ostro żądano ich wypełnienia. Lekcya musi być przynajmniej w sześciu pierwszych klasach szkół średnich zadawaną i żądaną jak najczęściej zadanie musi być określone i jasne a rezultaty odpowiedzianej lekcyi, powinny stanowić o postępie ucznia. Niedopełnienie warunków sprawiedliwych winno pociągać za sobą kary. Jeżeli brak egzaminów w wyższych zakładach dotkliwie czuć się daje, w szkołach średnich praca ucznia winna być nieustannie kontrolowaną, a za postępem pracy, pójdzie i postęp w naukach.

Tutaj należałoby nam powiedzieć słowo o konsekwencyach dla zdrowia młodzieży wypływających wedle petycyi Tow. polit. z dzisiejszego szkół systemu. Gdy jednak petycya lekarzy galicyjskich wyłącznie sprawie higieny szkół poświęcona, znalazła swoje załatwienie w sprawozdaniu Dra Małeckiego. poprzestajemy na stwierdzeniu, że wspomniane złe skutki, o ile w nauce samej grunt swój znajdują, nie pochodzą z przeciążenia przedmiotami ale chyba z niewłaściwej metody i niedostatecznych sposobów i środków nauczania. Brak energii i zapału dosyć powszechnie u naszej młodzieży spotykany, może mieć przyczyny fizyczne, które znowu do moralnych odnieść należy.

W trzecim punkcie podnosi Towarzystwo politechniczne małą uwagę na stronę wychowawczą i kształcenie charakterów w młodzieży. Przedmiot ten niezawodnie łączy się ściśle ze stroną dydaktyczną. Dobrze pod względem dydaktycznym idąca szkoła wpływa umoralniająco na młodzież, zła dydaktycznie ją demoralizuje. Gdzie nauczanie i nauka kwitnie, tam grają i w uczniach i profesorach siły moralne: pracy, wytrwałości, miłości przedmiotu, miłości osoby nauczyciela ze strony młodzieży i nawzajem. Gdzie nauczania i nauki dobrej nie ma, tam i tego nie ma. Podniesienie więc dydaktyczne szkół jest podniesieniem ich moralnego poziomu. Wszakże są i czysto moralne przyczyny, które tutaj działać mogą i działają — a które zależą od kierownictwa Dyrektora, zachowania się profesorów, karności uczniów, od obowiązujących nareszcie przepisów. Pierwsze i drugie wysuwają się z pod możności ocenienia; jest to sprawa Rady szkolnej i władz najwyższych, które wzięły na siebie przez zmianę w mianowaniu Dyrektorów i profesorów znaczną część odpowiedzialności na siebie. Byłoby rzeczą najwyższej wagi, aby czynnik religijno-moralny w szkołach średnich nie schodził na sprawę indywidualnych uczuć i prywatnego życia, aby grona nauczycielskie połączyły swoje usiłowania z katechetami do utrzymania jego dawnego, planem naukowym nakreślonego znaczenia, aby nauka religii nie jako rzecz pamięci, ale jako probierz rozwinięcia myśli i uczuć religijnych młodzieży wróciła między przedmioty egzaminu dojrzałości.

Tutaj zarazem czas powiedzieć, że nie sama szkoła jest czynnikiem wychowawczym, że stósunek do niej rodziny i kół społeczeństwa, wsparcie moralne jakiego od nich doznaje, stanowi w znacznej części o jej błogich lub mniej dobroczynnych skutkach. Jeżeli dom podkopuje powagę szkoły i nauczycieli, jeżeli cecha jej dzisiejsza narodowa tłumaczoną gdzieś będzie jako zwolnienie wymagań i trudności, zamiast, aby pojętą być miała, jako podnieta do tem lepszego i skrupulatniejszego nadzoru młodzieży, jeżeli tej młodzieży w dzisiejszych stósunkach żywszego i wolniejszego ruchu publicznego, niechroni się tem staranniej przed wpływem żywiołów rozkładowych w szczególności przed wpływem pism podkopujących wszelką powagę, napełniających młody umysły przeczeniem uczuć najwznioślejszych lub lekceważeniem osób godnych czci i uszanowania, jeżeli się staranną strażą moralną umysłów młodocianych w domu nieotoczy: szkoła sama, choćby najlepsza, niepodoła

wychowawczemu zadaniu. Podoła mu, jeżeli obejmie młodzież zacnie i poczciwie w domu wychowywaną, jeżeli do wzoru domowego, przyłączy się wzór szkolny: nauczyciel zawodowi swemu z miłością oddany, pamiętny, że i on z społeczeństwa w którem żyje, nic z żywiołu rozkładowego, żadnej niechęci społecznej, żadnych namiętności politycznych i żadnych niepowinien przynosić doktryn, które z religijno-moralnem wychowaniem młodzieży w zgodzie być nie mogą. Ale też nie w sprawach tylko przesunięcia ucznia z klasy do klasy winno istnieć czucie między rodziną i szkołą, ani ta ostatnia uważaną być za miejsce koniecznego tylko znalezienia się ucznia z innemi uczniami, jeżeli najpiękniejsze uczucia życia, cześć dla nauczycieli i miłość dla kolegów mają jeszcze być udziałem przyszłych pokoleń. Rodzina i szkoła działać muszą wspólnie, aby stworzyć atmosferę otaczającą życie pokolenia młodego, odgraniczoną koniecznie od codziennego ruchu chwili, od zgubnych i niemoralnych wpływów, od przedwczesnego zajmowania się młodzieży bądź życiem towarzyskiem, wyczerpującem jej czas, bądź życiem publicznem, przekraczającem zakres jej zajęcia i sądu.

W myśl powyższych wywodów, komisya edukacyjna przedstawia Wys. Izbie w załatwieniu petycyi Towarzystwa politechnicznego o reformę szkół średnich następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wzywa się Rząd, aby: 1. na obu krajowych uniwersytetach zaprowadził osobne katedry pedagogii i dydaktyki połączone z udotowanemi seminaryami pedagogiczno-dydaktycznemi, a egzamin ustny z obu przedmiotów dla kandydatów nauczycielskich wszelkich grup uczynił obowiązującym.

2. Aby w Krakowie, Przemyślu i Lwowie po jednem z istniejących gimnazyów wyniósł na stanowisko gimnazyów wzorowych, dyrektorom i nauczycielom tych gimnazyów wyższą klasę służbową i pensyę odpowiednią tejże klasie służbowej zapewnił, zobowiązując te zakłady do instrukcyi egzaminowanych już i jeden przynajmniej rok w zakładach tych za stypendyalnem utrzymaniem bawiących kandydatów nauczycielskich.

3. Aby w sprawie rozdziału nauki średniej na szkoły realne i gimnazya humanitarne i realne powziął postanowienia, umożliwiające wybór kierunku technicznego lub uniwersyteckiego po odbytej w szkołach średnich nauce.

II. Wzywa się Wydział krajowy aby: 1. w porozumieniu z Radą szkolną krajową i komisyą wydelegowaną przez Akademią umiejętności w Krakowie wygotował wnioski zmierzające do projektowania Wys. Rządowi takich zmian *a)* w rozkładzie, metodzie i środkach nauki gimnazyalnej, *b)* w urządzeniu egzaminów dojrzałości, *c)* w instrukcyach tyczących się dydaktycznego i pedagogicznego prowadzenia młodzieży, któreby z zachowaniem całego zakresu nauki przeznaczonej dla gimnazyów austryackich, Radzie szkolnej pożądaną reformę średniego wychowania i nauczania umożliwiły.

2. Aby wypracowanie dokładnych planów książek dla szkół średnich, zaczynając od najpilniejszych, skich i naukowych złożonym, które po wspólnem porozumieniu się i rozdzieleniu prac między siebie, w porozumieniu z Radą szkolną powierzył dwu komisyom we Lwowie i Krakowie z sił nauczycielzajmą się tém wypracowaniem planów, niemniej, aby w przyszły budżet wstawił sumę na nagrody za najlepsze książki, wedle tych planów wykonane.

Sprawozdaniem tem i wnioskami raczy Wys. Sejm uważać petycye w poparciu wniosków Towarzystwa politechnicznego lwowskiego a mianowicie: 202, 203, 204, 205, 231, 255, 270, 291, 307, 330, 332, 335, 346, 364, 372, 382, 417 za załatwione.

Przewodniczący:
Dr. I. Majer.

Sprawozdawca:
Dr. J. Szujski.

Dr. I. Bilar.

L. 781/s.

Alegat. 122.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o kredytach dodatkowych na potrzeby szkolne w roku 1880.

Wysoki Sejmie!

C. k. Rada szkolna układa swój preliminarz według stanu szkół, jaki był w roku pozaprzeszłym. Z tego roku bowiem znany jest ostatni, czyli najnowszy wykaz wydatków już niedomniemanych, ale rzeczywistych. Gdy zaś szkolnictwo nasze jest ciągle w rozwoju i z każdym rokiem potrzeby jego się wzmagają, więc kredyta obliczone według stanu, jaki był przed dwoma laty, nie mogą wystarczyć na opędzenie wydatków rzeczywistych. Tym sposobem powstaje potrzeba kredytów dodatkowych, których Rada szkolna żąda w każdym roku, skoro zostały zamknięte rachunki z roku poprzedniego.

Preliminarz na rok 1880 był obliczony na podstawie stanu szkół, jaki istniał w roku 1878. W r. 1879 przybyło szkół i wydatki się zwiększyły. Zwiększył się więc także niedobór funduszów okręgowych i okazała się na rok bieżący potrzeba rzeczywista w rubryce I preliminarza szkolnego większa od kwoty preliminowanéj o 16.912 złr.

Okazało się także, iż na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli w rubryce VIII potrzeba więcéj o 7.735 złr.

Gdy Sejm uchwałami swémi wytknął to Radzie szkolnéj, iż udzielała funduszom okręgowym zaliczki bez upoważnienia od Sejmu, a potrzeba takich zaliczek nie może być zaprzeczoną, żąda Rada szkolna kredytu dodatkowego na ten cel w ilości 50.000 złr.

Według dotychczasowych doświadczeń suma taka jest rzeczywiście potrzebną.

Komisya budżetowa wnosi: Wysoki Sejm raczy przyznać c. k. Radzie szkolnéj krajowéj kredyta dodatkowe:

a) Na zasiłki dla funduszów okręgowych w rubryce I preliminarza funduszu szkolnego 16.912 złr.

b) Na zaliczki zwrotne dla funduszów okręgowych jako pozycya 2 rubryki I i to jako wydatek nadzwyczajny 50.000 złr.

c) Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli w rubryce VIII złr. 7.735.

We Lwowie dnia 12 lipca 1880.

Przewodniczący:

H. Wodzicki.

Sprawozdawca

Smarzewski w. r.

Alegat. 123.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o zażądanych przez Wydział krajowy kredytach na wydatki kwaterunku c. k. wojska.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy domaga się sprawozdaniem do l. W. 22056 z r. 1880 utworzenia nowéj rubryki wydatków na kwaterunkowe c. k. wojska w czasie pokoju i w tym celu żąda wstawienia do budżetu na czas od 1 lipca 1879 po koniec roku 1880 sumy 120.000 złr. w. a.

To żądanie opiera Wydział krajowy na § 23 ustawy z dnia 11 czerwca 1879 dz. u. p. Nr. 93, według którego stały kwaterunek wojska jest ciężarem publicznym, który ponosić ma całe królestwo odnośne lub kraj i za który administracya wojskowa opłaca wynagrodzenie w téj ustawie ustanowione.

Wszelako w drugim ustępie powołanego dopiero paragrafu wypowiedziano zarazem, że staranie o równy ile można rozdział na kraj ciężaru kwaterunkowego, należy do zakresu Reprezentacyi kraju, która atoli w téj mierze jeszcze nic nie orzekła, a incydentalnie drogą uchwały budżetowéj o przyjęcie tego wydatku na fundusz krajowy decydować nie może, przeciwnie wyczekiwać musi osobnego, dokładnie umotywowanego przedłożenia, zanim w téj kwestyi obowiązującą uchwałę powezmie.

Tembardziej i tem usilniéj sprzeciwia się komisya wstawieniu do budżetu nowéj rubryki na wydatki kwaterunkowe, gdyż powołany § 23 powyższej ustawy państwowej, zawiera tylko zasadę, że ciężar stałego kwaterunku spada na kraj cały, ale ztąd nie wynika bynajmniej, aby ten ciężar z funduszu krajowego miał być pokrywany, a może być wskazane albo utworzone inne źródło, albo inny sposób pokrycia dla tego ciężaru.

W 2 ustępie § 23 ustawy zastrzeżono też dla Sejmu wydanie dalszych postanowień pod względem rozdziału tego ciężaru na kraj, Sejm zaś swego zdania nie wypowiedział jeszcze, a zanim to nastąpi w drodze właściwej, nie może wejść w życie i nie znajdzie zastosowania zasada w § 23 ustawy zawarta, według któréj wydatek z kwaterunkiem stałym połączony spaść ma na kraj. Nadto zauważać należy, że jeszcze c. k. Minister obrony krajowéj, do którego należy wykonanie ustawy

kwaterunkowéj, nie zwrócił się do kraju z żądaniem dostarczania umieszczeń dla c. k. wojska, których liczba, miejsce i rozmiary są nam zgoła nie znane, a nie może być rzeczą Wysokiego Sejmu wyprzedzać tych żądań, z któremi c. k. Rząd zapewne nie omieszka się zgłosić, gdy zajdzie potrzeba.

C. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 8 czerwca 1880 do l. 19451 oświadczyło też Wydziałowi krajowemu, że nie można jeszcze przewidzieć wyniku zarządzeń wdrożonych w celu przeprowadzenia postanowionych zmian w trwałem pokojowem rozmieszczeniu stałego wojska, gdyż zmiany te w dyslokacyi są właśnie w toku, a klasyfikacyi istniejących obecnie umieszczeń wojska jeszcze nie wygotowano, zaczém idzie, że do téj chwili nie są pokończone obrachunki wynagrodzeń, które uiszczać ma administracya wojskowa podług ustawy i taryfy za budynki koszarami uznane.

C. k. Namiestnictwo oświadcza w odezwie dopiero powołanéj, że załatwienie tych spraw jest bardzo żmudne i daty potrzebne do obliczenia ciężaru kwaterunkowego w myśl § 23 ust. w bieżącym roku dla całego kraju zebrane być nie mogą, a w obec tego brakuje nawet dokładnéj i ścisłéj podstawy do obliczenia wydatku ze stałym kwaterunkiem połączonego.

Z tych powodów sądzi komisya budżetowa, że Wydział krajowy przedwcześnie wniósł, aby suma proponowana na te cele do preliminarza funduszn krajowego wstawioną była i że niewłaściwem byłoby szukać rozwiązania tej sprawy drogą budżetową i dla tego nie wnosi komisya, aby na kwaterunek c. k. wojska utworzono w preliminarzu funduszu krajowego osobną rubrykę wydatków i w takowej jakąbądź sumę umieszczono.

We Lwowie 10 lipca 1880.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Dr. Filip Zucker.

L. 807/s.

Alegat. 124.

Wniosek.

Zważywszy, że drogi wodne, jako to: kanały i rzeki spławne są najtańszym środkiem komunikacyjnym;

zważywszy, że w Galicyi znajduje się najniższy w całej Europie dział wód między dorzeczem mórz południowych i mórz północnych;

zważywszy, że sprawa połączenia morza Czarnego z morzem Bałtyckiem za pomocą kanału spławnego, łączącego Dniestr ze Sanem, od 100 lat blisko poruszona, dotąd na urzeczywistnienie oczekuje;

zważywszy, że kapitaliści i inżynierowie zagraniczni, mianowicie francuzcy, w ostatnich czasach zgłaszali się z żądaniem, aby władze krajowe dopomogły im do przedwstępnych studyów kanału łączącego Dniestr ze Sanem;

zważywszy, że jest do życzenia, by w tak ważnej dla kraju sprawie Wysoki Sejm objawił swoje zdanie, a zarazem upoważnił Wydział krajowy do podjęcia rokowań ze zgłaszającymi się inżynierami i instytucyami finansowemi,

podpisani stawiają następujący Wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, uznając sprawę kanału spławnego, łączącego Dniestr ze Sanem, za sprawę najwyższej dla kraju ekonomicznej ważności, upoważnia Wydział krajowy do rozpoczęcia rokowań z przedsiębiorcami, pragnącymi studya techniczne wykonać, w razie ponownego tychże się zgłoszenia.

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w wypadku pomyślnego skutku rokowań rezultat tychże na najbliższej sesyi Sejmowi przedłożył.

Wnioskodawca

J. Stadnicki.

H. Mycielski, Polanowski, Józef Michałowski, A. Raciborski, Sanguszko, Zbrożek, Jaworski, Torosiewicz, Czartoryski, Rey, Gorayski, Szumańczowski, Jendrzejowicz, Męciński.

Alegat. 125.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o budżecie krajowym na rok 1880.

Wysoki Sejmie!

Suma preliminowanych wydatków wynosi . . . . . 2,752.639 zł.

Suma ta jest większą od sumy wydatków uchwalonych na rok 1879 w ilości . . . . . 2,673.901 „

o 78.738 zł.

Mianowicie większe będą wydatki w rubrykach:

II. o	5 845	zł.
III. „	116.000	„
VI. „	1.700	„
VII. „	68.837	„
IX. „	6.880	„
XIV. „	52.826	„
co czyni razem powiększenie wydatków o	252.088	zł.

Mniejsze zaś będą wydatki w rubrykach:

V. o	24.700	zł.
VIII. „	2 000	„
X. „	95.268	„
XI. „	13.014	„
XIII. „	23.643	„
XIV. „	14.825	„
co czyni razem zmniejszenie wydatków o	173.450	zł.

W preliminarzu przedłożonym przez Wydział krajowy, obliczone były wydatki na rok bieżący, na . . . . . 2,571.177 zł.
Oprócz tego zażądał Wydział krajowy kredytów dodatkowych na . 334 738 „
razem . . 2,905.915 „
Suma wydatków, preliminowana przez komisyę budżetową w ilości . 2,752.639 „
jest więc mniejszą od tej, której domagał się Wydział krajowy, o . . 153.276 „
W dziale dochodów zamieszczono na rok 1879 . . . . 286.987 „
na rok bieżący oblicza komisya dochody na . . . . . 294.017 „
dochody więc w roku bieżącym będą w porównaniu z rokiem poprzednim większe o . . . . . 7.030 „
Wydział krajowy obliczał dochody . . . . . 269.697 „
Komisya oblicza je na . . . . . 294.017 „
różnica wynosi . . . . . 24.320 „

W porównaniu z budżetem na rok 1879, komisya spodziewa się przybytku w rubrykach:

IV o	10.500 zł.
V. o	122 „
VIII. o	90 „
IX. o	2.090 „
X. o	200 „
razem .	13.002 zł.

Ubytku zaś spodziewa się komisya w rubrykach:

II. o	580 zł.
VI. „	5.000 „
VII. „	292 „
XI. „	100 „
razem o	5.972 zł.

W porównaniu z preliminarzem Wydziału krajowego wstawiła komisya budżetowa kwoty wyższe w rubrykach:

III. o	zł. 1.000
IV. „	„ 15 500
VI. „	„ 10.000
X. „	„ 200
razem	zł. 26.7000

niższe zaś kwoty wstawiła komisya w rubrykach:

II. o	zł. 130
VII. „	„ 1.750
IX. „	„ 500
razem	zł. 2.380

Preliminowany na rok 1879 niedobór łącznie z kredytami dodatkowo uchwalonemi, miał wynosić . . . . . 2,387.200 zł.
Niedobór, wynikający z porównania dochodów i wydatków, preliminowanych przez komisyę na rok 1880, wynosi . . . . . 2,458.622 „
to jest w porównaniu z rokiem poprzednim więcej o . . . . . 71.422 „
Uzasadnienie cyfer preliminowanych i różnic powyżej wykazanych, znajduje się w szczegółowych sprawozdaniach.

Komisya budżetowa mniema, iż Wysoki Sejm, nim przystąpi do uchwały finansowej, zechce dać wyraz ubolewaniu nadtem, że dopiero w połowie roku budżetowego dana mu była możność uchwalenia budżetu i spełnienia w ogóle powołania swego, statutem krajowym określonego. Ład w gospodarce krajowej równie jak tok ustawodawstwa krajowego wymagają koniecznie, aby Sejm zwoływany był co rok, tak jak to postanawia §. 8 statutu, a ze względu na liczny poczet członków Sejmu i na zakres jego czynności, potrzeba, iżby czas trwania Sejmu niebył do tak szczupłej miary ograniczony, jak się to działo w ciągu lat ostatnich. Komisya proponuje Sejmowi powzięcie następującej uchwały:

Sejm wyraża ubolewanie nad tem, że wbrew postanowieniu statutu krajowego niebył w roku 1879 zwołanym, i że przez to pozbawionym był możności spełnienia we właściwym czasie powołania swego tak pod względem współdziałania przy wykonywaniu władzy ustawodawczej, jakoteż pod względem zarządu finansami kraju.

W celu pokrycia niedoboru, komisya budżetowa wnosi, Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uchwała finansowa o pokryciu niedoborów funduszu krajowego na rok 1880.

I. Na pokrycie niedoborów funduszu krajowego w roku 1880 uchwala Sejm dodatki do podatków stałych z dodatkiem $^1/_3$ części po 37 centów od każdego złotego austryackiego.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności jednej rubryki wydatków zwyczajnych, na potrzebę drugiej rubryki takichże wydatków, z tem jednak zastrzeżeniem, że Wydział krajowy każde zboczenie od preliminarza usprawiedliwi.

Lwów, 18 Lipca 1880.

H. Wodzicki.
przewodniczący.

Smarzewski
sprawozdawca.

Dochody.

(Str. 17—19.)

(*Sprawozdawca poseł Leon Chrzanowski.*)

Rubryka I.

Pozostałość z rachunków lat ubiegłych.

(Z końcem roku budżetowego 1878, przekazana na dochód r. 1880.)

W przedłożonym przez Wydział krajowy projekcie budżetu, Wydział nie przewiduje żadnego dochodu w tej rubryce a to z powodu, iż zamknięcie rachunków za rok 1877 ułożone przez oddział rachunkowy Wydziału wykazało niedobór 199 322 zł. 74 c., a zamknięcie rachunków za r. 1878 przez tenże oddział rachunkowy ułożone, wykazało niepokryte kredyta w sumie 202.157 zł. zaś przewyżkę rzeczywistych wydatków nad preliminarz w kwocie 64.218 zł.

Wprawdzie komisya budżetowa w sprawozdaniach swoich o zamknięciu rachunków za rok 1877 i 1878 — któreto sprawozdania już Wys. Sejm zatwierdził na posiedzeniu 28. czerwca r. b. — s p r o s t o w a ł a owe zamknięcia rachunków i udowodniła, iż zamknięcie rachunków za rok 1878 wykazało niedobór rzeczywisty w sumie 140.999 zł. 74 ct., a sprostowane zamknięcie rachunków za rok 1878 wykazało niedobór rzeczywisty w sumie 338.605 zł. 78 ct. oba zaś te niedobory pokryte zostały tymczasowo pożyczkami z funduszu budowy gmachu sejmowego. Jednak na zasadzie tak sprostowanych zamknięć rachunków, komisya budżetowa, zgodnie pod tym względem z Wydziałem krajowym przedstawia, że nie tylko nie ma żadnej pozostałości z rachunków z tych lat 1877 i 1878 ale nawet są wielkie niedobory w sumach 140.999 zł. 74 cent. i 338.605 zł. 78 ct.; chociaż zaś za rok 1879 nie ma jeszcze przedłożonego zamknięcia rachunków, jednak księgi rachunkowe wykazują, że i w roku 1879 nie ma także przewyżki dochodów nad wydatki, tj. nie ma żadnej pozostałości z rachunków, którąby można przekazać na dochód r. 1880 Z tych powodów komisya budżetowa, zgodnie z Wydziałem krajowym, wnosi:

Pozostałość z rachunków lat ubiegłych . . . . —

Rubryka II.

Z odnajmu lokalów sejmowych.

Pomieszkania w gmachu skarbkowskim wynajmowane rocznie na pomieszczenie Sejmu i biór jego, odnajmuje następnie Wydział krajowy prywatnym osobom po zamknięciu Sejmu, a do-

chody z tego źródła w ciągu trzech lat ostatnich w 1876, 1877, 1878, z których rachunki są zamknięte, wynosiły: 381 zł., 557 zł., 803 zł., przeto przecięciowo rocznie 580 zł. Jednak komisya budżetowa zważywszy, że pomieszkania te wynajęte były przez Wydział krajowy kontraktowo do 1. lipca rb., a po tym dniu najem przedłużony jest tylko do końca tegorocznej sesyi sejmowej, więc z końcem tej sesyi sejmowej, skończy się zarazem najem tych lokali przez Wydział i już odnajmowane nie będą, — przeto komisya może wstawić w tę rubrykę dochodów tylko kwotę 420 zł. jaką odnajem tych pomieszkań przyniósł rzeczywiście w r. b. od początku tego roku do rozpoczęcia sesyi sejmowej. Wnosi przeto:

Z odnajmu lokali sejmowych . . . . . 420 zł.

Rubryka III.

Odsetki od pieniędzy umieszczanych chwilowo na procent.

Wydział krajowy w projekcie budżetu przez siebie ułożonym nie wstawił w tę rubrykę żadnej kwoty z powodu, że nie ma żadnej pozostałości z rachunków lat ubiegłych, którąby można umieścić na procent; dalej z powodu, że chociaż będzie dochód z umieszczenia chwilowo na procent gotówki gromadzącej się chwilowo w kasie krajowej, będzie znów w innych okresach roku większy jeszcze, niźli ten dochód, wydatek na odsetki od pożyczek chwilowych zaciąganych dla pokrycia wydatków bieżących podczas gdy nie będą wpływać regularnie dochody bieżące, jak się to zwykle dzieje.

Jednak komisya budżetowa zważywszy, że według przyjętych zasad, zestawia się budżet brutto, a nie netto, i wszelkie dochody wpisuje się w dział dochodów a wszelkie wydatki w dział wydatków bez potrącania ich nawzajem; że przeto dochód z odsetek od pieniędzy umieszczanych chwilowo na procent nie powinien być strącany od wydatku na odsetki od pożyczek chwilowo zaciąganych, lecz dochód cały należy zamieścić w dziale dochodów, a wydatek cały w dziale wydatków; zważywszy dalej, że chociaż w latach 1877 i 1878 nie było żadnej pozostałości z rachunków z lat dawniejszych, którąby można umieścić na procent, jednak zamknięcie rachunków za rok 1877 wykazało 15.331 zł. dochodu z odsetek od gotówki umieszczanej chwilowo na procent, a zamknięcie za rok 1878 przedstawia dochód z tego źródła w kwocie 1.606 zł., obok zaś tego, oba te zamknięcia wykazały znów w dziale wydatków, wydatek na odsetki od pożyczek chwilowo zaciąganych w roku 1877: 48 721 zł., a w roku 1878: 47.812 zł., gdyż w jednych porach roku budżetowego brakowało gotówki na wydatki bieżące, a w innych porach gotówka zbywała; — z tych wszystkich powodów komisya budżetowa sądzi, że należy w budżecie na rok 1880 zamieścić w tej rubryce taką kwotę jaką preliminowano na r. ubiegły, tj. 1000 zł. i wnosi:

Odsetki od pieniędzy umieszczonych chwilowo na procent . . . 1.000 zł.

Rubryka IV.

Dochody z dróg krajowych.

Na podstawie obrachowania Wydziału krajowego, zamieszczonego w sprawozdaniu z czynności Wydziału, komisya budżetowa układając budżet wydatków na drogi krajowe i dochodów z dróg, zapreliminowała dochód z myt w sumie 210.500 zł. z uwagi, że dochód rzeczywisty z myt w roku 1878 wynosił już 195.506 zł., w 1879 roku większą jeszcze sumę, bo przybliżenie obli-

czony 197.945 zł a w roku 1880, w którym zaprowadzono nowe stacye mytnicze na nowo zbudowanych drogach, spodziewa się Wydział krajowy dochodu nawet 221.000 zł. W skutek tego komisya budżetowa wnosi tylko:

Pozycya 4. Dochód z myt	210.500 zł.
Pozycya 5. Odsetki za zwłokę odpowiednio wnioskowi Wydziału .	340 „
Pozycya 6. Grzywny, zgodnie z wnioskiem Wydziału . . .	160 „
Pozycya 7. Datki dobrowolne na budowę dróg, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego	10 000 „
Razem . .	221.000 zł.

Przeto komisya wnosi:

Dochody z dróg krajowych	221.000 zł.

Rubryka V.

Nadwyżki dochodów od zakładów uposażonych ze skarbu krajowego.

Według zaprojektowanych na rok 1880 budżetów dla funduszów uposażonych z skarbu krajowego, spodziewaną jest przewyżka dochodów nad wydatki, jedynie w budżecie funduszu policyi krajowej w kwocie 6.869 zł. Preliminarze wszystkich innych funduszów nie wykazują żadnej przewyżki dochodów ale nawet wiele z nich przedstawiają, jak to ujrzymy, niedobór, który będzie pokryty zasiłkiem skarbu krajowego. Z tego powodu komisya budżetowa wnosi:

Nadwyżki dochodów od zakładów uposażonych	6.869 zł.

Rubryka VI.

Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.

Rzeczywisty dochód w tej rubryce wynosił w 1877 roku: 80.436 zł.; w 1878 roku: 68.851 zł. ponieważ zaś zamknięcie rachunków za rok 1879 przedłożonem nie zostało, nie możemy ściśle oznaczyć dochodu w tej rubryce w roku zeszłym, jednak w przybliżeniu wynosił w roku 1879: 36.988 zł. przeto dochód w trzech latach ostatnich wynosił przeciętnie 62.091 złr. Lecz jeżeli zważymy, że główne źródło dochodu w tej rubryce stanowią zwroty zaliczek wypłaconych szpitalom powszechnym z funduszu krajowego za należne od gmin koszta leczenia, a należytość ta zmniejsza się z każdym rokiem od chwili wydania 12go października 1874 r. ustawy orzekającej, że cały wydatek za leczenie ubogich chorych pokrywa fundusz krajowy; jeżeli zważymy, iż w następstwie tego, dochód z tego głównego źródła w tej rubryce, to jest ze zwrotu kosztów leczenia, zmniejsza się corocznie, i tak: w r. 1877 wynosił zł. 45.977, w 1878 roku 28.714 zł., zaś przybliżenie obrachowany w 1879 wynosił 21.515 zł.; zważywszy wreszcie że, inne źródła dochodów w tej rubryce pozostają mniej więcej niezmienne; z tych wszystkich powodów komisya budżetowa nie może przewidywać na rok 1880 w tej rubryce dochodu tak znacznego jak przeciętny z trzech lat ostatnich, ale także proponowaną przez Wydz.

krajowy kwotę 25.000 zł. uważa za niską, a oparta na doświadczeniu z lat ubiegłych oblicza dochód w tej rubryce przynajmniej na 35.000 zł. i wnosi:

Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . . . . . 35.000 zł.

Rubryka VII.

Zwroty pożyczek.

Na mocy umów i na zasadzie warunków względem opłaty procentów i umorzenia pożyczek zaciągnionych za uchwałami Wysok. Sejmu przez gminy, instytucye i osoby prywatne z skarbu krajowego, powinny wpłynąć do tego skarbu w ciągu r. 1880 następujące raty spłaconych kapitałów pożyczkowych oraz odsetki od nich:

Pozycya 10. Od klasztoru Benedyktynek w Przemyślu: 500 zł. jako siódma rata spłacanej pożyczki bezprocentowej, udzielonej w 1873 roku w kwocie 8.000 zł. uchwałą sejmową z 7. grudnia 1872, oraz 900 zł. jako ósma i dziewiąta rata spłacanej pożyczki bezprocentowej udzielonej w 1876 roku w kwocie 8.000 zł. na mocy uchwały sejmowej z dnia 26go maja 1875 roku; razem . . . . . 1.400 zł.

Poz. 11. Od p. Karola Wilda wpłynąć mają, w myśl uchwały wys. Sejmu z 18 października 1878 r. zezwalającej na zniżenie rat spłacanej pożyczki, zaciągnionej w 1874 r. w kwocie 6.000 zł. — dwie raty po 250 zł. razem 500 zł., oraz w 5% odsetkach 155 zł., razem . . . . . 665 zł.

Poz. 12. Od zgromadzenia panien Kanoniczek w Krakowie, utrzymujących szkołę żeńską, 500 zł. jako dwie raty 10a i 11a spłacanej pożyczki, którą wys. Sejm udzielił w kwocie 5.000 zł. uchwałą z 17 października 1874 r., oraz 118 zł. 75 ct. jako odsetki od reszty pożyczki, razem . . . . . 619 zł.

Poz. 13. Od miasta Piwniczna: 781 zł. 8 ct. jako ósma i dziewiąta rata spłacanej pożyczki udzielonej w kwocie 9.600 zł. uchwałą sejmową z 26 kwietnia 1876 r., oraz w odsetkach 5% 364 zł. 12 ct., razem . . . . 1.145 zł.

Poz. 14. Od miasta Sanoka: 443 zł. 75 ct. jako raty szósta i siódma spłacanej pożyczki 10.000 zł., udzielonej uchwałą sejmową z 24 kwietnia 1876 r., a 520 zł. 25 ct. w 6% odsetkach, razem . . . . . 964 zł.

Poz. 15. Od gminy Chłopczyce: 100 zł. jako druga rata spłacanej pożyczki bezprocentowej 1000 zł., udzielonej uchwałą sejmową z 24 kwietnia 1876 r. 100 zł.

Poz. 16. Od gminy Brzeszcze: 100 zł. jako druga rata spłacanej bezprocentowej pożyczki, udzielonej uchwałą z 24 kwietnia 1876 r. . . . . 100 zł.

Poz. 17. Od zarządu bursy pod wezwaniem św. Kazimierza w Tarnowie preliminował Wydział krajowy spłatę całej pożyczki 2.000 zł., wypożyczonej na mocy uchwały sej. z 26 kwietnia 1876 r.; lecz wskutek prośby zaniesionej do wys. Sejmu przez kuratoryę tej bursy o stały zasiłek, Wysoka Izba uchwałą z 24 czerwca r. b. zezwoliła tylko na rozłożenie spłaty powyżej wspomnionej pożyczki na lat osiem w rocznych ratach po 250 zł. Odpowiednio do tej uchwały, wnosi komisya budżetowa: od bursy św. Kazimierza w Tarnowie spłata pierwszej raty . . 250 zł.

Przeto komisya budżetowa na zasadzie powyżej wykazanych należytości wnosi.

Dochód z zwrotu pożyczek i odsetek od nich . . . . . 5.233 zł.

Rubryka VIII.

Dochody szkoły gospodarstwa leśnego we Lwowie.

Na mocy uchwalonego już przez wys. Sejm budżetu tej szkoły na r. 1880 r. komisya budżetowa wpisuje w tę rubrykę dochodów następujące pozycye:

a) zasiłek skarbu państwa na podstawie reskryptu ministerstwa rolnictwa 5.000 zł.
b) wpisowe od uczniów . . . . . 50 zł.
c) czesne od uczniów . . . . . 340 zł.
Przeto razem *dochody szkoły gospodarstwa lasowego* . . . 5.390 zł.

Rubryka IX.

Dochody krajowych szkół rolniczych w Dublanach.

Na mocy uchwalonego już przez wys. Sejm budżetu tych szkół komisya budżetowa wpisuje w tę rubrykę dochodów następujące uchwalone pozycye:

a) dochód wyższej szkoły rolniczej . . . . . 14.505 zł.
b) dochód szkoły parobków . . . . . 3.300 zł.
Razem *dochody krajowych rolniczych szkół w Dublanach* . . . 17.805 zł.

Rubryka X.

Należytość za sprawdzenie rachunków aptekarskich.

Szpitale krajowe za sprawdzanie rachunków aptekarskich kosztem skarbu krajowego zwracają Skarbowi krajowemu kwotę odpowiednią ilości sprawdzonych rachunków i rzeczywisty dochód z tego źródła wynosił przecięciowo w ostatnich trzech latach 1876, 1877 i 1878 r. 806 zł. Na zasadzie tego rzeczywistego przecięciowego dochodu komisya budżetowa wnosi:

Dochód ze zwrotu za sprawdzenie rachunków aptekarskich . . 800 zł.

Rubryka XI.

Rozmaite dochody.

W 1877 dochody wpisane w tę rubrykę wynosiły 39.369 zł. a w 1878: 29.598 zł. z powodu, że w rubrykę tę wpisywane wówczas były: zwroty pożyczek, dochody szkoły gospodarstwa

lasowego, dochody szkół rolniczych w Dublanach i datki dobrowolne na budowę dróg; gdy jednak przy uporządkowaniu formy budżetu wyłączono słusznie z tej rubryki powyższe pozycye dochodów, albo przenosząc je do właściwych rubryk, albo tworząc z nich oddzielne rubryki, pozostały w tej rubryce jedynie dochody drobne przypadkowe, których nie można podciągnąć pod żadną z powyższych rubryk budżetowych, jak n. p. dochody ze sprzedaży druków sejmowych. Komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi przybliżenie do przecięciowego dochodu z tego źródła:

Rozmaite dochody . . . . . 500 zł.

Suma dochodów z rubryk.

I.	—	zł.
II.	420	„
III.	1.000	„
IV.	221.000	„
V.	6.869	„
VI.	35.000	„
VII.	5.233	„
VIII.	5.390	„
IX.	17.805	„
X.	800	„
XI.	500	„
Razem	294.017	zł.

Rubryka XII.

Dochód z dodatku krajowego do podatków.

Dla pokrycia przewyżki wydatków uchwalonych w budżecie, nad przewidziane dochody skarbu krajowego, to jest dla pokrycia niedoboru w budżecie, uchwala corocznie wys. Sejm *dodatek krajowy* do podatków państwowych, w takiej wysokości, aby niedobór był całkiem pokryty. W kilku latach ostatnich uchwalał Sejm w tym celu dodatek krajowy w wysokości 34 ct. do każdego 1 zł. podatków państwowych bezpośrednich, licząc podatek bez dodatku wojennego. Ten dodatek krajowy w takiej wysokości (po 34 ct. do każdego 1 zł. podatku bezpośredniego) pobierany, przyniósł istotnie skarbowi krajowemu w r. 1876: 2,345.070 zł., w 1877 r. 2,345.939 zł., w 1878 r. 2.360.850 zł., jak to okazały przedłożone zamknięcia rachunków za owe lata; przeto przecięciowo rocznie 2.350.619 zł. zaś 1 ct. dodatku krajowego przynosi przecięciowo rocznie dochodu 69.135 zł.

W r. b. pobierano już dodatek krajowy w wysokości 34 ct. do każdego 1 zł., przeto dochód z dodatku przyniósłby, według rzeczywistego dochodu z 1878 roku . 2,360.000 zł.

Wydatki.

Rubryka I.

Koszta reprezentacyi kraju.

(str. 4—8 preliminarza. — *Sprawozdawca p. Baum*).

W rubryce I. proponowana suma 106 200 zł., równą jest kwocie uchwalonej na r. 1879; komisya budżetowa zgadzając się z preliminowaną kwotą, przedstawia wysokiej Izbie do przyjęcia w rubryce I.:

A. Sejm krajowy.

poz.	*1.*	Czynsz najmu lokalu dla Sejmu z dodatkiem gminnym . .	5.400 zł.
„	*2.*	Koszta podróży pp. posłów	6.700 „
„	*3.*	Dyety dla tychże	36.000 „
„	*4.*	Koszta druków	13.000 „
„	*5.*	Spisywanie sprawozdań	4.000 „
„	*6.*	Remuneracye dla urzędników	1.200 „
„	*7.*	Urządzenie sali i oświetlenie	2.150 „
„	*8.*	Pisarze dzienni	650 „
„	*9.*	Biblioteka	100 „
			69.200 „

B. Wydział krajowy.

poz.	*10.*	Marszałek krajowy 6.000, dodatek na reprezentacyą 4.000 zł. razem	10.000 „
„	*11.*	6 członków Wydziału kraj. po 4.000 zł. razem . . .	24.000 „
„	*12.*	Zastępcy	2 000 „
„	*13.*	Dodatek dla członka Wydziału mianowanego przez Marszałka zastępcą, do kierownictwa w Wydziale krajowym	1.000 „
			37 000 „
		Suma rubryki I.	106.200 „

Rubryka II.

Koszta zarządu.

Na wydatki tą rubryką objęte preliminuje Wyddział krajowy 224.179 zł. t. j. o 5.367 zł. więcej, jak w r. 1878, a to na podstawie zmian następujących: w pozycyi 20, gdzie dodano na mocy uchwały sejmowej z 4 Października 1878 płacę i emolumenta dla jednego woźnego w kwocie 550 zł.; w pozycyi 21 podwyższono płace dyurnistów o 105 zł. z powodu, iż rok 1880 jest przestępnym; w pozycyi 23 lit. *c)* dodano 50 zł. na ubiór siódmego woźnego na mocy uchwały wys. Sejmu z 4 Października 1878, w tejże poz. lit. *f)* dodano przypadające według odnośnej ustawy dodatki pięcioletnie na rok 1880 dla urzędników i sług w kwocie 1.060 zł.; w pozycyi 26 lit. *c)*, więcej o 500 zł. na potrzeby do pisania i rysowania, ponieważ przybyły dwa biura: propinacyjne i melioracyjne, zaś w tejże pozycyi lit. *d)*, *f)*, *g)*, *i)*, o 450 zł. z tej samej przyczyny, natomiast zmniejszono w tejże pozycyi lit. *e)* wydatek o 100 zł. odpowiednio do objawiającej się prawdopodobnej potrzeby; w pozycyi 29 wstawiono mniej o 148 zł. z powodu, iż dar dla sierot po ś. p. Iwanickim uchwalonym został przez wys. Sejm tylko na r. 1879; w pozycyi 27 zwiększono dotychczasową kwotę kosztów podróży urzędników (3000 zł.) o 2900 zł. ze względu na ciągle wzmagającą się potrzebę wysyłania komisyj, przezco preliminowaną na ten cel w ostatnich 3 latach kwotę znacznie przekroczono. Ponieważ jednak już po sporządzeniu preliminarza na r. 1880 zaszły zmiany następujące: kancelista p. Zabierzowski, któremu się na rok 1880 należał dodatek pięciolecia 200 zł. zrezygnował ze służby 21 Czerwca 1879, zaś p. Olpiński Filip i Ziembicki Bolesław asystenci utracili prawo dodatku pięciolecia na rok 1880 z powodu awansu na adjunktów, który to dodatek wynosił na rok 1880 dla każdego z nich 50 zł. razem 100 zł., przeto preliminowana przez Wydział krajowy kwota w pozycyi 23 lit. *f)* zmniejsza się o 300 zł. Natomiast w pozycyi 28 „Pensye i zaopatrzenia“, zwiększy się wydatek preliminowany 7664 zł. przez wstawienie pensyi dla wdowy po ś. p. kanceliście, p Julii Olewińskiej o 334 zł., a to na mocy uchwały w. Sejmu z d. 24 Czerwca 1880 r.; zaś w pozycyi 29 „Dary z łaski“, zwiększy się wydatek preliminowany o kwotę 148 zł. przyznaną sierotom po zmarłym adjunkcie rach. Iwanickim w mocy uchwały sejmowej z d. 5 Lipca 1880 r. W skutek tych zmian wydatki w rubryce II okażą się w porównaniu do r. 1879 większe na rok 1880 o 5.549 zł.

Wszystkie wykazane niniejszym sprawozdaniem zmiany uznaje komisya budżetowa za usprawiedliwione, poleca je wys. Izbie do przyjęcia i podaje pod uchwałę wysokiej Izby cyfry następujące:

poz. 14.	Płace urzędników konceptowych			35.500 zł.
„ *15.*	„ „ rachunkowych			38.390 „
„ *16.*	„ „ kasowych			10.670 „
„ *17.*	„ „ technicznych			10.960 „
„ *18.*	Płaca i dodatek na mieszkanie dla inspektora szpitali . .			2.300 „
„ *19.*	Płace dla oddziału statystycznego			5.000 „
„ *20.*	„ „ „ manipulacyjnego			17.860 „
„ *21.*	Dyurniści			39.610 „
„ *22.*	Zasługi			3.835 „
„ *23.*	Emolumenta			10.140 „
„ *24.*	Najem pomieszkania			17.350 „
„ *25.*	Remuneracye I. stałe	1.810 zł.		
	II. niestałe	1.000 „		
	razem			2.810 „
	Do przeniesienia . .			194.425 „

	Z przeniesienia . .	194.425 „
poz. 26.	Potrzeby kancelaryjne	14.150 „
„ *27.*	Koszta podróży i dyety	6.300 „
„ *28.*	Pensye i zaopatrzenia	7.998 „
„ *29.*	Dary z łaski	1.488 „
	Suma rubryki II.	224.361 „

Rubryka III.

Koszta leczenia ubogich.

(str. 8. *Sprawozdawca p. Zuker).*

Wydatki tej rubryki wzrastają z roku na rok, co spowodowało komisyę budżetową, że już lat ubiegłych szukała sposobów zaradzenia tak znacznemu przeciążeniu skarbu krajowego.

W tej też myśli zaproponowała komisya przy rozprawie nad rubr. III. budżetu krajowego na r. 1879 cały szereg rezolucyj, które przyjęte przez wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 18 Października 1878, wywołały ze strony Wydziału krajowego rozmaite zarządzenia i badania.

Wynik takowych objęty jest osobnem sprawozdaniem, które Wys. Sejm przekazał do rozpoznania komisyi administracyjnej.

Wobec tego nie sądzi też komisya budżetowa, aby jej wolno było wystąpić z merytorycznemi wnioskami, któreby przesądzać mogły załatwieniu tej wielce doniosłej sprawy, a których obecnie od powołanej do tego komisyi administracyjnej wyczekiwać należy.

Zresztą wobec rozpoczynającego się właśnie drugiego półrocza nie można się więcej spodziewać, aby jakiekolwiek postanowienie zasadnicze albo organizacyjne na obniżenie cyfry wydatku t e g o r o c z n e g o wpłynąć jeszcze mogło.

Na ten rok preliminuje Wydział krajowy z tytułu kosztów leczenia ubogich sumę 536.000 zł, którą opiera na wynikłości roku poprzedniego.

Wprawdzie preliminarze tych kosztów na lata 1877, 1878 i 1879 były oparte na tej samej zasadzie, a jednak uległy znacznemu przekroczeniu z powodu wzrastającej nieproporcyonalnie ilości dni leczenia, ale komisya budżetowa sądzi, że ilość dni leczenia musiała już nareszcie dojść do najwyższego i ostatecznego kresu, a nadto spodziewa się, że Wydział krajowy ograniczając nadal wydatki w szpitalach, przystąpi do dalszego obniżania taks szpitalnych i ściśle czuwać będzie nad tem, aby na przyszłość skuteczną położono tamę przepełnieniu szpitali tak szkodliwemu dla ich celu leczniczego, a nie pomnażano przy tem liczby łóżek i nie rozszerzano szpitali bez oglądania się na rozporządzalne środki pieniężne po za zakres pierwotnie na nich ciążącego obowiązku.

Nie zapoznaje bowiem wprawdzie komisya ważności humanitarnych względów, ale i z finansowem położeniem kraju liczyć się musi, które nakazuje unikać dalszego wzrostu wydatków szpitalnych, a nawet dążyć statecznie do zachowania w tym kierunku większej miary i restrykcyi.

Nie spodziewa się komisya, aby j u ż w t y m r o k u obniżenie wydatków na cele powyższe osiągnąć się dało; ale stanowczo sądzi, że conajmniej powinno się udać Wydziałowi krajowemu utrzymać je w r. 1880 na wysokości zeszłorocznej i dla tego zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi pod poz. 30 wstawić sumę . . . . . 536.000 zł.

Rubryka IV.

Koszta szczepienia.

(Str. 9. — *Sprawozdawca p. Zuker*).

W rubryce IV pod poz. 31 na utrzymanie i odświeżanie krowianki preliminuje Wydział krajowy sumę . . . . . 1.500 zł.

Komisya wnosi na podstawie wynikłości z r. 1878 wstawić w tej poz. sumę 1.300 zł.

Dalej wnosi komisya zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie ustalonych a bardzo do siebie zbliżonych wynikłości ostatnich lat czterech pod poz. 32 na koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy wstawić sumę . . . . . 56.000 zł.

A pod poz. 33 na premie dla lekarzy wyszczególniających się przy szczepieniu ospy sumę . . . . . 630 zł.

Rubryka V.

Wydatki sanitarne.

W rubryce V. na wydatki sanitarne preliminuje Wydział krajowy sumę 39.000 zł.

Ten wydatek znacznej ulega redukcyi w skutek przyjęcia przez Skarb państwa obowiązku zapłaty ponoszonych dotąd przez kraj kosztów podróży lekarzy na komisye sanitarne.

Dla tego w pozycyi 34 pozostaje tylko do zapreliminowania koszt $^1/_3$ części za lekarstwa dla epidemicznie chorych.

Z tego tytułu wynosiły wydatki:

w r. 1877 sumę	. . .	1.989 zł.	61 ct.
w r. 1878 „	. . .	3.144 „	81 „
w r. 1879 „	. . .	5.608 „	— „
razem	. .	10.742 „	42 „

a zatem przeliminuje się z trzechletniego przecięcia w poz. 34 na $^1/_3$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych zaokrągloną sumę . . . . . 4.000 zł.

Dalej w pozycyi na koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi zgodnie z Wydziałem krajowym sumę 4.000 zł.

Rubryka VI.

Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

(Str. 8. Sprawozdawca p. dr. Zyblikiewicz.)

Poz. 36.	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198	zł.
„ 37.	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach	400	„
„ 38.	Dom ubogich i sierot w Krakowie	5.424	„
„ 39.	Amortyzacya pozyczki, zaciągniętej na budowę domu dla obłąkanych na Kulparkowie	5.280	„
„ 40.	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie pobierał dotąd po 500 zł. rocznie. Na skutek petycyi opiekunki zakładu l. 393, i z uwagi na rozwój i korzystne działanie onego, komisya wnosi: aby wysoki Sejm podniósł tę subwencyę do . . .	1.000	„
„ 41.	Komitet ochronek w Krakowie	550	„
„ 42.	Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie . . .	500	„
„ 42*a*)	Na skutek petycyi l. 160 Towarzystwa św. Józefa z Arymatei we Lwowie, wedle osobnego W. Izbie przedłożonego sprawozdania jednorazowy zasiłek	1.200	„
	Suma rubryki VI .	15.552	„

Rubryka VII.

Zasiłki dla zakładów naukowych i publicznego wychowania.

A. Zasiłki dla zakładów.

Poz. 43.	Stypendya roczne dla 50 wychowanków dla zakładu głuchoniemych we Lwowie	6.000	zł.
	Do przeniesienia .	6.000	zł.

		Z przeniesienia .		6.000 zł.
Poz.	44.	Zakład ciemnych we Lwowie		2.000 „
„	45.	Szkoła gimnastyczna „Sokół we Lwowie		750 „
„	46.	Teatr polski w Krakowie		8.000 „
„	47.	Teatr polski we Lwowie zasiłek stały		4.200 „
„	48.	Teatr polski i opera polska we Lwowie do rozporządzenia Wydziału krajowego		— „
		a) Dramat i komedya	7.000 zł.	
		b) Opera polska	13.000 „	20.000 „
„	49.	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa Besida		3.000 „
„	50.	Towarzystwo muzyczne we Lwowie		1.800 „
„	51.	„ „ w Krakowie		800 „
„	52.	Akademia umiejętności w Krakowie		15.000 „
„	53.	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, rata umorzenia pożyczki zaciągniętej na budowę własnego gmachu w kwocie 100.000 zł. .		7.000 „
„	54.	Czasopismo „Szkoła“		500 „
„	55.	Wydawnictwo ruskiej gazety szkolnej		500 „
„	56.	Wydawnictwo ruskich książek szkolnych		2.000 „
„	56*a*.	Na skutek petycyi Izaaka Bardacha właściciela koncessyon. szkoły głuchoniemych, l. 359 o subwencyę, że względu iż to jest jedyny zakład dla Izraelitów, rocznie		200 „
„	56*b*.	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ w skutek petycyi l. 327 na 3 lata, rocznie po		300 „

Szkoły żeńskie.

„	57.	W Jaworowie dla Bazylianek		300 „
„	58.	W Kołomyi		600 „
„	59.	W Krakowie		2.500 „
„	60.	W Krakowie św. Tomasza		500 „
„	61.	W Krakowie pp. Augustyanek		500 „
„	62.	We Lwowie u Dominikanów dla nauczyciela języka ruskiego .		200 „
„	63.	W Starym Sączu pp. Klarysek		750 „
„	64.	W Stryju.		600 „
„	65.	W Wadowicach. Szkoła ta przestała istnieć z końcem roku szkolnego 1879, przeto nic się nie preliminuje.		
„	66.	Pp. Benedyktynek ormiańskich we Lwowie		1.000 „
		Do przeniesienia .		79.000 zł.

	Z przeniesienia .		79.000 zł.
	B. Na cele gospodarstwa krajowego.		
Poz 67.	Wydatki na utrzymanie szkół rolniczych w Dublanach, w skutek uchwały sejmowej z dnia 5. Lipca 1880 a to:		
	a) dla wyższej szkoły rolniczej	26.475 zł.	
	b) dla szkoły parobków	8.370 „	34.845 zł.
„ 68.	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Czernichowie		7.000 „
„ 69.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie wedle uchwały sejmowej z dnia 8. lipca rb.		11.710 „
„ 70.	Muzeum przemysłowe we Lwowie		2.000 „
„ 71.	Muzeum przemysłowe w Krakowie		2.000 „
„ 72.	Komisya fizyograficzna w Krakowie		3.000 „
„ 73.	Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze we Lwowie .		700 „
„ 74.	Na urządzenie biura melioracyjnego		3.500 „
„ 75.	Na urządzenie kursu robót melioracyjnych		2.500 „
„ 76.	Na cele szkół rękodzielniczych i na popieranie przemysłu domowego		5.000 „
„ 77.	Towarzystwo Tatrzańskie		400 „
„ 78.	Na zalesienie wydm piaszczystych w powiecie niskim i tarnobrzeskim nic się nie preliminuje, gdyż wydatek ten zamieszczono w preliminarzu fund. kultury kraj.		
„ 79.	Na inżyniera górnika przy Wydziale krajowym		1.800 „
„ 80.	Na wykonanie mapy geologicznej kraju		2.000 „
„ 81.	Dla Komisyi fizyograficznej w Krakowie na badania geologiczno górnicze.		500 „
„ 81/*a*.	Na skutek petycyi krajowego Towarzystwa rybackiego w Krakowie L. 223 popartej przez komisyę kultury krajowej, subwencya na 3 lata — rocznie po		600 „
„ 81/*b*	W skutek uchwały sejmowej dnia 8 Lipca r. b. zasiłek towarzystwu rolniczemu w Krakowie rocznie . .		3.000 „
„ 81/*c*	„ towarzystwu rolniczemu we Lwowie rocznie . . .		3.000 „
„ 81/*d*.	Na wniosek Wydziału krajowego do L. 252/*s* na rozszerzenie budynku krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie wedle osobnego Wys. Izbie przedłożonego sprawozdania z kwoty 20.000 zł. część na rok 1880		6.000 „
	Do przeniesienia .		168.555 „

	Z przeniesienia . .		168.555 zł.
	C. Na cele wykształcenia i oświaty.		
Poz. 87.	Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru krajowego funduszu szkolnego w skutek uchwały sejmowej z dnia 30 czerwca 1880 .		215.629 „
„ 87/*a*.	Na wniosek c. k. krajowej Rady szkolnej: na zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych 16.912 zł. na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli . . . 7.735 „		24.647 „
	na zaliczki zwrotne dla funduszów szkolnych okręgowych jako „*wydatek nadzwyczajny*“	50.000 zł.	
„ 88.	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł. . .		7.200 zł.
„ 89.	Schmitt Henryk członek Rady szkolnej krajowej remuneracya .		800 zł.
„ 90.	Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich i kursów przygotowawczych		30.000 „
„ 90 *lit. a*	Na skutek petycyi komitetu internatu dlauczniów seminaryów nauczycielskich w Krakowie l 222. zasiłek — rocznie . . . z zastrzeżeniem, aby w skład komitetu wszedł dyrektor seminaryum nauczycielskiego — delegat Wydziału krajowego — i aby regulamin potwierdzony był przez Radę szkolną krajową. Zastrzeżenia te odnoszą się tylko do roku 1881. a nie do roku 1880.		3.000 „
„ 90 *lit. b*	Na skutek petycyi Ludwiki Leśniowskiej autorki dzieł ludowych we Lwowie l. 198 wsparcie		100 „
„ 90 *lit. c*	W skutek petycyi Bogusza Zygmunta Stęczyńskiego literata w Krakowie l. 212 wsparcie		100 „
„ „	*lit. d.* Eustachemu Wierzbickiemu ukończonemu słuchaczowi szkoły politechnicznej i gorzelnictwa we Lwowie w skutek petycyi L. 347 stypendyum w celu wykształcenia się w piwowarstwie i gorzelnictwa w Czechach, jednorazowa		500 „
„ „	*lit. e* Karolowi Julianowi Miłkowskiemu w skutek petycyi L. 473 na dokończenie studyów górniczych, rocznie po . . .		400 „
„ „	*lit. f.* Adolf Jaklicz geometra prowizoryczny przy c. k. komisyi hipotecznej w Rudkach, prosi o stypendyum w celu kształcenia się na inżyniera kultury L. 282; Komisya wnosi: odstąpić tę petycyę Wydziałowi kraj. do załatwienia.		
„ „	*lit. g.* Wanda Zagórska ze Lwowa, prosi o stypendyum na kształcenie się w rzeźbiarstwie; Komisya wnosi: odmówić tej prośbie.		
„ „	*lit. h.* Franciszce Beckmanównej, praktykantce bezpłatnej przy IX.		
	Do przeniesienia: zwyczajne .		450.631 zł.
	nadzwyczajne .		50.000 zł.

	Z przeniesienia: zwyczajne .	450.631 zł.
	nadzwyczajne .	50.000 „
	szkole na Stradaniu, w skutek petycyi do L. 214. — na kształcenie się w spiewie i w muzyce, stypendyum jednorazowe . .	300 „
Poz. 90.	*lit. i.* Prośbę Ignacego Gruszewskiego L. 204, dzierżawcy w Łopatynie, o stypendyum dla syna Wincentego, dla ukończenia nauk górniczych w Loeben. — Komisya wnosi — odstąpić Wydziałowi krajowemu do załatwienia, albowiem przedłożone świadectwa nie są dostateczne, aby komisya nadanie mu stypendyum przez Wysoką Izbę doradzać mogła.	
„ 90.	*lit. k.* Edmundowi Pliszewskiemu ze Lwowa, na skutek petycyi L. 190, stypenoyum jednorazowe, na kształcenie się za granicą w rzeźbiarstwie	400 „
„ 90.	*lit. l.* Stanisławowi Tadeuszowi Antoniemu 3ga imion Kochanowskiomu, uczniowi konserwatoryum w Wiedniu, na skutek petycyi do L. 210 na dalsze kształcenie się — stypendyum — na dwa lat po	400 „
„ 90.	*lit. m.* Augustowi Witkowskiemu, byłemu asystentowi szkoły politechnicznej we Lwowie, na wskutek petycyi L. 534, popartej przez rektora c. k. szkoły politechnicznej, na podróż naukową do Londynu w celu dokończenia fachowego wykształcenia, po raz ostatni stypendyum	800 „
„ 90.	*lit. n.* Aleksandrowi Myszuga. prakt. szkół ludowych we Lwowie, w skutek petycyi do L. 284 na podróż za granicę w celu wykształcenia się w spiewie i muzyce — jednorazowo . .	300 „
„ 90.	*lit. o.* Komitet wystawy etnograficznej oddziału Czarnohorskiego, towarzystwa Tatrzańskiego w Kołomyi wpetycyi L. 263 prosi o zasiłek 2000 zł. na cele tej wystawy. Ponieważ Wydział kr. udzielił już temu komitetowi na cel powyższy 500 przeto prośbie odmawia się.	
„ 90	*lit. p.* Siostra M. Chryzostoma Wojde, Felicyanka petycya L. 338 o zasiłek na zapłacenie długu pozostałego z budowy szkoły ludowej w Bełzie. Komisya wnosi przejście do porządku dziennego.	
„ 90.	*lit. q.* Nad petycyą Wydziału Tow. bratniej pomocy słuchaczów Wszechnicy we Lwowie L. 151, o zapomogę 500 złr. — wnosi komisya przejść do porządku dziennego.	
„	*lit. r.* Nad petycyą przełożonej Matek Miłosierdzia w Krakowie L. 200 o zapomogę wnosi komisya przejście do porządku dziennego.	
„ 90.	*lit. s.* Akademicy górniczy narodowości polskiej w Leoben proszą o zapomogę w petycyi do L. 221. Komisya wnosi: przejście do porządku dziennego. Na ostatek wnosi komisya przejście do porządku dziennego nad następującymi petycyami, z powodu że za późno weszły do Sejmu aby mogły być rozpoznane.	
	Do przeniesienia: zwyczajne .	453.131 zł.
	nadzwyczajne .	50.000 „

	Z przeniesienia: zwyczajne .	453.131 zł.
	nadzwyczajne .	50.000 „
Poz. 90. *lit. t.*	Prośba gminy m. Bursztyna o wsparcie dla pogorzelców L. 721.	
„ „ „ *u.*	Prośba Leokadyi Rudyńskiej wdowy po dyurniście b. przy budowie Kulparkowskiej o zapomogę L. 598.	
„ „ „ *w.*	Petycya M. Reauborg wdowy po nauczycielu języka franc. o zapomogę L. 638.	
„ „ „ *x.*	Petycya klasztoru pp. Bazylianek w Jaworowie o subwencyę dla szkoły żeńskiej L. 706.	
„ „ „ *y.*	Prośba Wł. Daszkiewicza rzeźbiarza we Lwowie o zasiłek L. 686.	
„ „ „ *z.*	Prośba Fr. Starzewskiej wdowy po sekretarzu magistratu w Sokalu o zapomogę L. 693.	
Poz. 90. *lit. aa.*	Prośba Kaź. Marcinkiewicza maturzysty we Lwowie o zapomogę L. 700.	
Poz. 90. *lit. bb.*	Prośba M. Schwanfstetter akuszerki w Lipicy o zapomogę L. 689.	
Poz. 90. *lit. cc.*	Prośba Józ. Jaroszyńskiej byłej kierowniczki ogródka fröblowskiego w Lwowie L. 674.	
Poz. 90. *lit dd.*	Petycya ks. Konst. Hlebowickiego plebana w Brzuchowicach o zapomogę z powodu pożaru L. 677.	
	Suma rubryki VII. wydatki zwyczajne . .	453.131 zł.
	„ nadzwyczajne . .	50.000 zł.
	razem . . .	503.131 zł.

Rubryka VIII.

Utrzymanie pomników historycznych.

(Stronica 12.)

Poz. 91.	Restauracya pomników w ogóle	1.500 zł.
„ 92.	Badanie i ocalanie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych, dla Zakładu nar. Im. Ossolińskich	500 „
„ 92. *a)*	Wskutek petycyi L. S. 220. X. Dra. Juliana Bukowskiego proboszcza kościoła św. Anny w Krakowie, popartej przez konserwatora zabytków historycznych, na	
	Do przeniesienia .	2.000 zł

	Z przeniesienia .		2.000 zł.
	restauracyę dzieł sztuki i pamiątek historycznych w kościele św. Anny w Krakowie		1.000 „
Poz. 93.	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie.		
	a) Dyrektor we Lwowie	1.200 zł.	
	b) Dyrektor w Krakowie	1.000 „	
	c) Adjunkt we Lwowie płaca 1.100 zł. dodatek aktywalny *100* zł. . .	1.200 „	
	d) Adjunkt w Krakowie, płaca 900 zł. . . dodatek aktywalny *100* zł. . .	1.000 „	
	e) Czterech aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł.	1.200 „	
	f) Dwóch aplikantów w Krakowie adjutum po 300 zł	600 „	
	g) Stróże	600 „	
	h) Czynsz z najem lokalu we Lwowie . .	600 „	
	i) Opał i potrzeby kancelaryjne	500 „	7.900 „
	Suma rubryki VIII		*10.900 zł.*

Rubr. IX.

Kwaterunkowe żandarmeryi.

Str. 13.

(Sprawozdawca p. Tadeusz Dzieduszycki.)

W rubryce IX. preliminuje Wydział krajowy pod poz. 94 do 109, na pokrycie kosztów kwaterunku żandarmeryi na rok 1880 jako wydatek zwyczajny kwotę . . . zł. 69076
wyższą od uchwalonej przez wysoki Sejm na ten sam cel na rok 1879 kwoty . „ 65196
o sumę zł. 3880

Przewyżka ta jest usprawiedliwioną po części pomnożeniem posterunków, po części podniesieniem czynszów najmu niektórych koszar żandarmeryi.

Nadto zażądał Wydział krajowy na podstawie zawartych już w ciągu lat 1879 i 1880 kontraktów najmu koszar żandarmeryi jakoteż z powodu dalszego pomnożenia ilości posterunków, osobnem sprawozdaniem o potrzebie podwyższenia kredytów w niektórych rubrykach preliminarza funduszu krajowego na rok 1880, podwyższenia kredytu w tej rubryce o 3000 zł.

Komisya budżetowa uznając powyższe pozycye za uzasadnione wnosi zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego, wstawić w budżet na rok 1880 jako wydatek zwyczajny na koszta kwaterunkowe żandarmeryi kwotę . . . . . zł. 72076

Zarazem uznała komisya budżetowa za stosowne przedłożyć wysokiemu Sejmowi następującą rezolucyę:

„Ponieważ posterunki pojedyńczych żandarmów w kraju naszym okazały się dla bezpieczeństwa i porządku publicznego zupełnie odpowiedne, wzywa się c. k. Rząd, by według możności jak najspieszniej posterunki takowe pomnażał.“

Wydatki.

Rubryka X.

Drogi krajowe.

(Str 14—15. *Sprawozdawca p. Euzebiusz Czerkawski).*

W rubryce dróg krajowych“ preliminowano na r. 1880:

w dziale wydatków zwyczajnych . . .	623.943 zł
„ „ „ nadzwyczajnych . . .	203.000 „
razem wydatków	826.943 „

Na rok 1879 uchwalił był Wysoki Sejm w tejże rubr. sumę wydatków 922.271 „

Zażądany przeto na ten cel przez Wydział krajowy w roku bieżącym kredyt mniejszy jest od zeszłorocznego o . . . . . 95.328 „

To umniejszenie wydatków osiągnięte ma być tym sposobem, że po zupełnem uchyleniu przyzwolonego uchwałą wys. Sejmu z d. 11. Października 1878 r. na zasiłek celem wybudowania drogi kulparkowskiej, obecnie już ukończonej i do publicznego użytku oddanej, kredytu do wysokości . . . 9.825 zł.

Wydział krajowy się spodziewa, iż w pozycyach na „Nowe budowy i rekonstrukcye dróg“ i na „Koszta komisyjne“ przeznaczonych, będzie się mógł obejść kredytem mniejszym od zeszłorocznego o 101.000 „

ccby czyniło razem . . . . 110.825 „ jako całkowitą oszczędność w tej rubryce na bieżący rok zamierzoną, gdyby projektowane pomnożenie służby drogowej jakoteż wyższe obliczenie kosztów administracyjnych i potrzeb na utrzymanie dróg nie sprowadzało jej do wykazanej na wstępie, a o . . . . 15.497 „

mniejszej cyfry w wysokości . . . . . 95.328 „

A. Koszta zarządu.

Ma mocy uchwał Wys. Sejmu z d. 15 Września 1868 r. i 21 Października 1869 r. służba techniczna na drogach krajowych z dwóch się składa oddziałów, a w szczególności z oddziału centralnego, wchodzącego do wewnętrznej organizacyi Wydziału krajowego, i z oddziału dla służby zewnętrznej rozstawionego po całym kraju. Wydatki dla pierwszego oddziału przewidziane w rubr. II. poz. 17. z wyjątkiem kosztów podróży dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów, inspektorów i komisyi nadzwyczajnych, które podobnie jak wszystkie wydatki służby zewnętrznej ciążą na rubryce X.

W myśl powyżej przytoczonych uchwał Wys. Sejmu wchodziło w r. 1875 do służby zewnętrznej na drogach krajowych, tj. do drugiego jej oddziału 7 inżynierów okręgowych, 35 konduktorów i 270 drożników. Prócz tego przybrano do niego chwilowo 3 pełniących obowiązki inżynierów i 5 pomocników jako dyurnistów. Długość wszystkich dróg krajowych wynosiła wtenczas 173 mil geogr. t. j. przeszło 1250 kilometrów; tak, że przypadało na jednego inżyniera lub pełniącego jego obowiązki w przecięciu 125, na każdego konduktora 35·7, na każdego drożnika 4·7 kilometrów. Na sejmie r. 1877 spodziewano się, że w roku następnym t. j. 1878 drogi krajowe wynosić będą 1534 kilometrów, a przecież domagano się zmniejszenia liczby drożników do 256, chociaż preliminarz uchwalony na r. 1877 podniósł ją był na 284, a preliminarz Wydziału krajowego na rok 1878 żądał dalszego podwyższenia do 304 osób. Ówczesna komisya budżetowa nie przychyliła się do tego żądania, przedstawiła owszem W. Sejmowi potrzebę i możność zmniejszenia tej liczby do 256, obliczając, że jednemu drożnikowi co najmniej 6 kilometrów drogi może być poruczonych do nadzorowania. Jednak oraz za słuszne uznała, ażeby drożnikom drugiej klasy podwyższono płacę z 120 zł. na 150 zł. i przyjęła wniosek Wydziału krajowego o pomnożenie liczby konduktorów o 5 nad 36, umieszczonych obok ustalonej liczby 7 inżynierów i 4 pełniących obowiązki inżynierów już na budżecie roku poprzedniego.

Wnioski komisyi budżetowej, zamienione w uchwałę Wys. Izby, nie doznały według „Zamknięcia rachunków za r. 1878“ dokładnego zastósowania, bo w tym roku utrzymywano ze skarbu krajowego, prócz 7 inżynierów i 4 pełniących ich obowiązki, wprawdzie tylko 40 konduktorów, ale za to 308 drożników, a zatem o 52 więcej aniżeli ich w budżecie krajowym przewidziano. Na Sejmie r. 1878 wystąpił Wydział krajowy z żądaniem, aby liczbę drożników podwyższono przynajmniej do wysokości 280, a to ze względu na potrzebę większej pracy i troskliwości, jakiej dokładać muszą drożnicy na drogach krajowych przechodzących przez miasta i dozorcy kosztownych mostów. Na wniosek komisyi budżetowej, przychylił się wtenczas Wys. Sejm do tych projektów, i uchwalił stosowne sumy. Obecnie Wydział krajowy domaga się płacy już dla 41 konduktorów i dla 289 drożników, t. j. podwyższenia dotychczasowej liczby pierwszych o 1, a drugich o 9, co przedstawia w porównaniu z rokiem zeszłym wydatek w pozycyi 110 wyższy

dla 1 konduktora o . . .	400 zł.
„ 9 drożników po 150 zł. o .	1.350 „
razem o	1.750 „

Nasuwała się w komisyi budżetowej myśl, czyli nie należałoby wobec krytycznego stanu skarbu krajowego, pozostawić i nadal dotychczasowy etat służby drogowej, zwłaszcza, że przybywający świeżo do niego konduktor nie miałby więcej nad 31 kilometrów, a 280 drożników, rozstawionych na drogach krajowych o długości 1627 klmtr., miałoby w przecięciu tylko po $5^1/_2$ kilometrów do nadzorowania. Przeważyło jednak zdanie, że dla nowo wybudowanych dróg między Przeworskiem i Kańczugą z jednej, a Rzeszowem i Nienadówką z drugiej strony ustanowienie osobnego konduktora jest potrzebne, jakoteż że przybytek 34—38 kilometrów dróg krajowych od r. 1879 usprawiedliwia dostatecznie podwyższenie liczby drożników o 9, tem bardziej, że ścisły nadzór przez nich wykonywany ubezpiecza skarb krajowy od możliwych strat, któreby jego brak łatwo mógł spowodować.

Zgodnie przeto z wnioskami Wydziału krajowego wnosi komisya budżetowa aby:

w pozycyi 110. na „p ł a c ę u r z ę d n i k ó w i s ł u g“ wstawiono sumę 80.382 zł

W pozycyi 111. na „r y c z a ł t y“ preliminuje Wydział krajowy:

pod lit. a) w „k o s z t a c h p o d r ó ż y n a o b o w i ą z k o w e z w i e d z a n i e d r ó g“ o 196 zł. więcej niż uchwalono w zeszłoro-

Do przeniesienia . . 80.832 „

Z przeniesienia . . 80.382 zł.

cznem budżecie, z której to kwoty, przeznacza się dla umieszczonego świeżo na etacie 1 konduktora:

na zwyczajne koszta podróży . . . 120 zł.
na przejazd koleją z Przeworska do Rzeszowa 76 „
Razem . . . 196 „

Ponieważ to podwyższenie jest naturalnem następstwem zwiększenia liczby konduktorów o 1, przeto komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi, aby w tej pozycyi pod lit. *a*) przyjęto na budżet kwotę . 8.946 zł.

pod lit. b). „Koszta kancelaryjne“ preliminowane wyżej, niż uchwalono na rok zeszły o 16 zł. t. j. o kwotę potrzebną dla nowo przybywającego na etat konduktora. Komisya wnosi aby przyzwolić na „koszta kancelaryjne“ pod lit. *b*) wymienione łącznie . . . . . 992 zł.

pod lit. c). Preliminowana na „umieszczenie biur“ kwota 540 zł. jest o 40 zł. wyższa niż w zeszłorocznym budżecie, gdyż się okazało, że w Przemyślu niepodobna umieścić biura jak w innych miastach prowincyonalnych za 60 zł. rocznie, lecz potrzebna na to kwota 100 zł. jak we Lwowie i Krakowie.

Łączna suma wydatków, którą komisya w tej pozycyi W. Sejmowi podaje do uchwalenia, wynosi . . . . . 10.478 „

Pozycya 112. na „remuneracye i zapomogi“ obejmuje:

pod lit. a) remuneracye dla służby drogowej w kwocie 3.000 zł.

pod lit. b) zapomogi stałe dla konduktorów po 100 zł razem 4.100 zł.

Do roku 1877 preliminowano na remuneracye dla służby drogowej rocznie po 2.000 zł. Dopiero od czasu ograniczenia liczby drożników do 256, uznano potrzebę przeznaczenia wyższej sumy na nadzwyczajne gratyfikacye dla tych, którzyby mimo zwiększonej pracy pełnili swe obowiązki z gorliwością i poświęceniem. Gdy w r. 1878 liczbę powyższą znowu podniesiono do 280, a obecnie ma ona wynosić 289, zdawałoby się, że należałoby powrócić po dawniejszej cyfry. Atoli komisya, pragnąc dać centralnemu Zarządowi dróg krajowych możność wynagradzania pilnych, i zważając na to, że pod jego kierownictwem zwiększona liczba służby prawdopodobnie pomnoży ilość zasługujących na uwzględnienie, postanowiła przychylić się do propozycyi Wydziału krajowego i wnosi wstawić w tej pozycyi pod lit. *a*) i *b*) sumę . . . . . 7.100 „

W pozycyi 113, na „sprawienie i uzupełnienie wzorów i naczyń“, preliminowano do r. 1878 po 3 600 zł. Na r. 1879 podniesiono tę cyfrę o 1000 zł. mając w myśl życzenia objawionego przez komisyą lustracyjną na celu zwiększenie liczby walców drogowych. Zastanawiano się w komisyi budżetowej, czyliby nie należało ograniczyć tej pozycyi do kwoty 4000 zł. ze względu na wynikłość r. 1877, która wynosiła tylko 3964 zł. Ponieważ jednak reprezentant Wydziału krajowego oświadczył, że także w bieżącym roku potrzeba będzie sprawić parę walców drogowych, na które w razie okrojenia tej pozycyi, wypadałoby żądać osobnego nadzwyczajnego kredytu, komisya budżetowa wnosi w tej pozycyi zażądaną przez Wydział krajowy sumę . . . . . 4.600 „

Do przeniesienia . . 102.560 „

Z przeniesienia . .	102.560 „
W pozycyi 114. na „koszta podróży dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów itd.“ na podstawie wynikłości z r. 1877 w kwocie 4.441 zł. zażądaną przez Wydział krajowy sumę	4.500 zł.
Razem na „koszta Zarządu“	107.060 „
W porównaniu z kredytem uchwalonym na r. 1879 w kwocie . .	104.946 „
więcej o	3.114 „

B. Na budowy i rekonstrukcye dróg.

W zeszłorocznym budżecie wstawiono na powyższy cel sumę 300.000 zł. wydatków nadzwyczajnych, znacznie zmniejszoną w porównaniu z dawniejszemi laty, w których przeznaczono na budowy nowych dróg lub rekonstrukcyę starych po 500.000 zł.

Z powodu zwiększonych ogólnych potrzeb krajowych i trudnego położenia skarbu krajowego, Wydział krajowy postanowił pójść jeszcze dalej w umniejszeniu mającej się zażądać od W. Sejmu w tej pozycyi sumy, ograniczając ją w rubryce wydatków nadzwyczajnych do 200.000 zł.

Rozumie się jednak, że to ograniczenie nastąpić mogło jedynie w przypuszczeniu, że niektóre roboty drogowe, rozpoczęte na mocy uchwał sejmowych w poprzednich latach, odroczone zostaną do pomyślniejszego czasu. Oprócz drogi między Borszczowem a Jezierzanami, której budowa winna być odroczona z powodów wyłuszczonych przez Referenta Departamentu IV. Wydziału krajowego na posiedzeniu W. Sejmu d. 2 Października 1878 r. w odpowiedzi danej na uczynioną w sprawie tej drogi interpelacyi, są, zdaniem Wydziału krajowego jeszcze dwie drogi, jedna między Rzeszowem a Nadbrzeziem, a druga między Szklarami a Przeworskiem, których dalsza budowa już mniej wydaje się być nagłą, skoro najważniejsze z powodu znaczniej ożywionego ruchu komunikacyjnego, a przeto i najnaglejsze części tych dróg, a mianowicie drogi z Rzeszowa do Niska i z Przeworska do Kańczugi są bądź ukończone bądź na ukończeniu. Wydział krajowy zamierza ograniczyć się w latach 1880 i 1881 do linii względnie naglejszych, oraz przebudowań niezbędnie potrzebnych, a w szczególności:

a) wykończyć budowę dróg między Zborowem a Załościami, Kańczugą a Przeworskiem, nareszcie między Grzymałowem a Kopyczyńcami;

b) prowadzić dalszą budowę drogi ze Lwowa do Stojanowa;

c) wykonać większe rekonstrukcye na drogach prowadzących ze Smykowiec do Grzymałowa, i z Zakliczyna do Sącza i Niedzicy; a

d) mniejsze na drogach pomiędzy Bełzcem a Jarosławiem, Tarnopolem a Smykowcami, nareszcie pomiędzy Krakowem a Chełmkiem.

Podług zasięgnionych informacyj, zupełne zaniechanie dalszej budowy powyżej wspomnianych trzech dróg z Borszczowa do Jezierzan, z Niska do Nadbrzezia i z Kańczugi do Szklar, nie odpowiadałoby bynajmniej ani życzeniom ani rzetelnym potrzebom okolic, dla których one są przeznaczone. Nie mogłaby się na nie zgodzić także komisya budżetowa. Wszakże odroczenie budowy na rok lub dwa lata, nie przyniesie mieszkańcom pomienionych okolic zbyt dotkliwego uszczerbku, a może ułatwić w budżecie krajowym oszczędności, które się w tej chwili stały niezbędnemi. Przychylając się do myśli Wydziału krajowego, zadawała sobie komisya budżetowa pytanie, czyli nie byłoby możebnem posunąć jeszcze dalej w tym kierunku zamierzonych oszczędności. Suma 200.000 zł. daje możność wybudowania 33 kilometrów nowych dróg, na podstawie obliczenia, że wybudowanie 1 kilometra kosztować może 5—7.000 a więc w przecięciu 6.000 zł.

Gdyby więc zamierzono wybudować o 1 milę t. j. o blisko 8 kilometrów mniej, oszczędzonoby do 50.000 zł. Atoli komisya budżetowa nie mogła w budżecie tegorocznym pójść tą drogą z uwagi, że na rok 1880 wszystkie roboty drogowe już są zakontraktowane, a w znacznej części nawet już ukończone. Tak znaczne uszczuplenie funduszów na ten cel przeznaczonych mogłoby wywołać kolizye, których unikać wypada. Nadto miano także na oku, ile roboty drogowe nastręczyć mogą nawiedzonym klęskami okolicom sposobności zarobku. Zgodnie przeto z Wydziałem krajowym i w tej pozycyi w rubryce wydatków nadzwyczajnych komisya budż. wnosi wstawienie na rok 1880 sumy . . . . . 200.000 zł.

C. Utrzymanie dróg.

W pozycyi 116. preliminuje Wydział krajowy jako wydatek zwyczajny kwotę . . . . . 442.983 zł. o 13.383 zł. wyższą od kwoty uchwalonej na r. 1879 uzasadniając podwyższenie przyrostem dróg krajowych, i obliczając koszta konserwacyi jednego kilometra na 272 zł. 27 ct. t. j. średnią kosztów w latach 1876, 1877 i 1878 rzeczywiście wyłożonych. Rzeczywiste wydatki wynosiły:

w r. 1876	na kilometrów	1.342	kwotę	365.406 zł. 39 ct.	co daje na 1 kilometr. 272 zł. 29 ct.
„ „ 1877	„ „	1.342	„	360.080 „ 49½ „	„ „ „ „ 268 „ 31 „
„ „ 1878	„ „	1.491	„	411.800 „ — „	„ „ „ „ 276 „ 20 „

Rok 1877 okazywałby możność zniżenia preliminowanej na r. 1880 sumy; nie doradza go jednak komisya z uwagi, że utrzymanie dróg w dobrym stanie wydało jej się w tej gałęzi krajowego gospodarstwa jedynie właściwą oszczędnością.

D. Zasiłki.

W pozycyi 117. preliminuje Wydział krajowy jako wydatek zwyczajny na „zasiłki“ dla dróg powiatowych i gminnych kwotę . . . . . 70.000 zł. t. j. mniej o 9.825 zł. w porównaniu z kwotą na r. 1879 uchwaloną z powodu, że ta zwyżka, przeznaczona na budowę drogi gminnej w Kulparkowie stała się wobec ukończonej budowy zbyteczną.

Z powodów w sprawozdaniu w r. 1878 wyłuszczonych, wnosi komisya budżetowa przyzwolenie powyższej sumy.

E. Wydatki na myta.

Poz. 118. obejmuje wydatki nadzwyczajne na budowę i utrzymanie domów mytniczych. Rzeczywiście wynosiły one:

w r. 1875	kwotę	2 104 zł.
„ „ 1876	„	1.619 „
„ „ 1877	„	3.110 „
razem .		6.833 zł.
czyli w przecięciu rocznie		2.278 zł.

Ponieważ jednak wypadnie, na nowo wybudowanych drogach otworzyć nowe stacye mytnicze i pobudować dla nich domki, komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi uchwalenie w tej pozycyi na wydatki nadzwyczajne sumy . . . . . 3.000 zł.

Poz. 119. „Na koszta komisyjne“ preliminowano jeszcze na rok 1879 kwotę 2400 złr. Z uwagi jednak że wydatki tej rubryki wynosiły:

w r. 1875	kwotę . . .	419 zł.
„ 1876	„ . . .	612 „
„ 1877	„ . . .	890 „
	Razem . .	1930 „
	czyli średnią	643 zł.

Wydział krajowy preliminuje na r. 1880 kwotę o 1000 zł niższą t. j. . . 1.400 zł. uwzględniając oraz stopniowy wzrost tych wydatków z powodu, że z każdym rokiem wzrasta liczba nowych stacyj mytniczych. Komisya uznaje słuszność tych zapatrywań Wydziału i wnosi, aby W. Izba przychyliła się do jego wniosku.

Poz. 120. przeznacza „na przerwy z powodu wypadków elementarnych“ uchwaloną już na rok 1879 kwotę . . . . . 2.500 zł.

Wprawdzie rzeczywiste wydatki tej rubryki wynosiły:

w r. 1875	tylko kwotę. .	325 zł.
„ 1876	„ „ . .	736 „
„ 1877	„ „ . .	468 „
	Razem . .	1529 zł.
	czyli w przecięciu rocznie	509 „

Gdy wszelako okoliczność, że w ostatnich latach szkody elementarne nie dosięgły zwykłego procentu, nie daje dostatecznej podstawy do zmniejszenia kwoty, która się w dawniejszych latach okazywała być potrzebną, komisya zgadza się na umieszczenie jej także na rok bieżący.

Zestawienie wydatków w rubryce X.

	w dziale wydatków zwyczajnych	nadzwyczajnych	razem
A. Na „koszta zarządu“ . . .	107.060 zł.	— zł.	107.060 zł.
B. na „nowe budowy i rekonstrukcye“ .	— „	200.000 „	200.000 „
C. na „utrzymanie dróg“ . . .	442.983 „	— „	442.983 „
D. na „zasiłki“	70.000 „	— „	70.000 „
E. na „wydatki na myta“ . . .	3.900 „	3.000 „	6.900 „
Razem . .	623.943 „	203.000 „	826.943 „

Do tego dodać należy — przyznane uchwałą sejmową z dnia 26 Czerwca r.
b. dożywotnie zaopatrzenie drożnikowi Federowi Medakowi . . 60 „
Przeto ogólna suma wydatków rubryki X na rok 1880 wynosić będzie . 827.003 „

Dochody. Rubryka IV.

Wydział krajowy preliminuje dochody z dróg krajowych na r. 1880 w kwocie . 205.500 zł.
Z uwagi jednak że w „Sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego“ na str. 89 wyrażona jest nadzieja, że dochód mytniczy w r. 1880 dosięgnie kwoty 221.000 „
komisya budżetowa wnosi, aby tę wyższą kwotę t. j. . . . . 221.000 „
umieszczono na budżecie dochodów tegorocznych.

Rubr. XI.

Dotacye dla zakładów krajowych

(wedle preliminarzy specyalnych).

Poz.	121.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	44.946 zł
„	122.	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.	144.250 „
„	123.	Fundusz podrzutków	5.425 „
„	124.	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	31.019 „
		Suma rubryki XI . .	*225.640 „*

Rozdz. XI.

Dotacye dla zakładów krajowych

Poz. 121.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	[illegible] zł
„ 122.	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	„
„ 123.	Fundusz podróżny	„
„ 124.	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	„ 81.019 „
	Suma rozdziału XI	„ [illegible] „

Rubr. XII.

Wydatki na szupaśnictwo.

Str. 15.

(Sprawozdawca p. Tadeusz Dzieduszycki.)

Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce na rok 1880 pod poz. 125 kwotę ryczałtową 25000 zł, jaką wysoki Sejm w poprzednich dwóch latach na tenże sam cel uchwalał.

Rzeczywiste wydatki tej rubryki wynosiły w roku 1877 19.999 zł. — ct.
zaś „ 1878 31.529 „ 52 „

Dla wytłumaczenia tak znacznej w porównaniu do całości kwot różnicy przytoczyć należy, że wydatki tej rubryki zależne są od ilości w ciągu roku zalikwidowanych rachunków, które naprzód przewidzieć się nie dadzą.

Ponieważ jednak preliminowana przez Wydział krajowy kwota, równa się w przybliżeniu przeciętnej kwocie rzeczywistych wydatków z ostatnich lat ubiegłych, komisya budżetowa wnosi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego:

„Wstawić w budżet na rok 1880 w rubryce wydatków na szupaśnictwo kwotę ryczałtową . . . . . 25.000 zł.

Przytem przedstawia komisya budżetowa wys. Sejmowi następujący projekt rezolucyi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Ze względu, iż obowiązująca obecnie ustawa o przynależności w wielu wypadkach okazała się nieodpowiednią i niesprawiedliwie obciążającą gminy zwłaszcza siedzib sądów powiatowych, wzywa się c. k. Rząd, by w celu usunięcia tych wadliwości przeprowadził jak najspieszniej w odpowiedniej drodze reformę ustawy o przynależności.“

Rubryka XIII.

Budowy wodne.

(*Sprawozdawca dr. Skałkowski.*)

W rubryce tej preliminuje Wydział krojowy kwotę 7.143 zł. jako pierwszą ratę sumy 50.000 zł. przeznaczonej uchwałą sejmową z dnia 29 sierpnia 1877 ne regulacyą Sanu. Gdy jednak, według informacyj zasięgniętych przez Komisyą budżetową, niema nadziei, aby ta regulacya w roku bieżącym rozpoczęta została, przeto opuszcza się powyższą kwotę 7.143 zł. Zarazem wnosi Komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się Wys. Rząd, aby do regulacyi Sanu między Przemyślem a Składem solnym jak najrychlej przystąpił.“

Natomiast wstawia komisya w tę rubrykę z uchwalonych przez Wysoki Sejm dnia 28 czerwca r. b. kwot 6.000 i 1.000 zł. połowę, t. j.

Poz. 126. na uzupełnienie studyów technicznych, potrzebnych do ostatecznego projektu regulacyi Dniestru . . . . . 3.000 zł.
na urządzenie stacyi metereologicznych i wodoskazów dla zbadania stosunków hidrotechnicznych w dorzeczu górnego Dniestru . . 500 zł.

Druga zaś połowa wstawiona będzie w budżecie na rok 1881.

Rubryka XIV.

Odsetki od pożyczek chwilowo zaciąganych i umarzanie pożyczek.

a)	Na odsetki od pożyczek chwilowo zaciągniętych	50.000 zł.
b)	Na umorzenie pożyczki w kwocie 40.400 zł. zaciągniętej w moc uchwały sejmowej z 19. Października 1878. na budowę domu administracyjnego w Kulparkowie, przypadająca amortyzacya	2.826 „
	Suma rubryki XIV	*52.826* „

Rubryka XIV.

Rozmaite wydatki.

(*Stronnica 16.*)

(Sprawozdawca p. dr. Zyblikiewicz.)

Poz. 127.	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000 zł.
„ 128.	Na pokrycie skradzionych pieniędzy pożyczkowych w Wydziale powiatowym w Jaśle	1.863 „
„ 129.	Majewski Adolf, stypendyum dla córki pianistki . . .	300 „
„ 130.	Komitetowi parafialnemu budowy kościoła w Sanoku . . . 5 procentowa pożyczka zwrotna w 8 latach według uchwały Wys. Sejmu z dnia 22. czerwca 1880.	8.000 „
„ 131.	Żubrawskiemu Władysławowi, konduktorowi drogowemu, zapomoga uchwalona przez Wys. Sejm dnia 26. czerwca 1880.	100 „
„ 132.	Towarzystwo Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Przemyślu, dla ochrony małych dzieci wsparcie jednorazowe . . na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lipca 1880	100 „
„ 133.	Osińskiej Antoninie, wdowie po kanceliście szpitalu św. Łazarza w Krakowie; datek jednorazowy . . . . . na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lipca 1880.	100 „
„ 134.	Na przyjęcie Najjaśniejszego Pana . . . . . według uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. lipca 1880.	26.000 „
„ 135.	Na umeblowanie sali i ubikacyj sejmowych, według uchwały Wys. Sejmu z dnia 3. lipca 1880.	13.261 „
„ 136.	Dla Przytuliska polskiego w Wiedniu, datek jednorazowy na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lipca 1880 . .	100 zł.
„ 137.	W skutek petycyi komitetu opiekującego się Unitami z dyecezyi Chełmskiej (L. S. 187) zasiłek roczny	3.000 zł.
	Z przeniesienia . .	82.824 zł.

Z przeniesienia . 82.824 zł.

Poz. 138. Na wniosek Wydziału krajowego (L. S. 738) osobno przedłożonego Wys. Izbie, na projektowaną posadę asystenta manipulacyjnego przy ekspedyturze Wydziału krajowego półroczna płaca 350 złr. dodatek aktywalny 50 zł. — razem . . . . . 400 „

Przy zamknięciu rachunków, pozycya ta wejść ma do Rubr. II.

„ 139. Towarzystwu Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie w skutek petycyi L. 64 jednorazowy datek . . . 300 zł.

„ 140. Zakładowi św. Zofii w Krakowie wskutek petycyi L. 107 jednorazowo . . . . . 100 zł.

„ 141. Stowarzyszenie pracy kobiet we Lwowie wskutek petycyi L. 85 jednorazową subwencyę . . . . . 100 zł.

„ 142. Stowarzyszenie bursy imienia Kraszewskiego w Stanisławowie wskutek petycyi L. 374 jednorazową subwencyę w kwocie . . 500 zł. pod warunkiem, jeżeli Wydział krajowy uzna, że subwencya ta łącznie z funduszami przez Stowarzyszenie bursy już zebranymi, umożliwi Stowarzyszeniu nabycie własnej realności.

„ 143. Uchwałą sejmową z dnia 9 lipca 1880 przyznana koncypiście B. Kal'ckiemu płaca i dodatek aktywalny sekretarza od dnia uchwały do końca 1880 r. . . . . 1.128 zł.
po odtrąceniu poborów koncypisty 736 zł. i jednego pięciolecia 96 zł. . . . 832 „
wynosi 296 zł.
i przeniesioną zostanie przy zamknięciu rachunków do Rub. II.

Następujące petycye komisya budżetowz załatwiła odmownie.

L. 4. Komitetu zajmującego się odbudowaniem kościoła N. M. P. w Jarosławiu o zapomogę — dla braku opinii konserwatora.

„ 54. Emila Wisłockiego, literata we Lwowie o zapomogę.

„ 155. Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie o podwyższenie subwencyi.

„ 156. Towarzystwa oświaty ludowej we Lwowie o subwencyę na zakupno maszyn rolniczych i książek ludowych dla kółek rolniczych.

„ 164. E. Webersfelda dyrektora teatru prowincyonalnego w Gorlicach o zasiłek.

„ 193. Stowarzyszenia rybaków w Dębnikach, pod Krakowem, o subwencyę — ponieważ w rub. VII wnosi zasiłek dla Towarzystwa rybackiego w Krakowie.

„ 285. Komitetu zakładu „Przytulisko dla ohuszczonych dzieci“ we Lwowie o jednorazowy zasiłek.

„ 257. Towarzystwa dam dobroczynności we Lwowie o zapomogę.

Do przeniesienia . 84.520 zł.

Z przeniesienia . 84.520 zł.

L. 330. Apolonii Czajkowskiej wdowy po gr. kat. proboszczu w Wołostkowie o zapomogę.

„ 332. Zofii Szechowicz, wdowy po literacie w Krakowie, o zapomogę.

„ 334. Wydziału filii towarzystwa imienia M. Kaczkowskiego, w Kołomyi, o zasiłek na cele wystawy odbyć się mającej w Kołomyi w r. 1880, zwłaszcza, iż Wydział krajowy udzielił już subwencyę w kwocie 500 zł. na ten cel.

„ 339. Anieli Czajkowskiej, sieroty po grec. kat. proboszczu w Lubaczowie.

„ 342. Klementyny Starzewskiej, wdowy po c. k. notaryuszu w Stanisławowie o zapomogę

„ 346. Dyrekcyi zakładu głuchoniemych we Lwowie o podwyższenie subwencyi z kwoty 6.000 zł. na 10.000 zł.

„ 366. Towarzystwa straży ogniowej w Krakowie, o datek na zakupno przyborów.

„ 372. Ludwiny Miączyńskiej, właścicielki ogródka froeblowskiego we Lwowie o subwencyę.

„ 376. Towarzystwa „Besida“, o podwyższenie subwencyi na teatr ruski.

„ 509. Jana Hawla, profesora gimnastyki i założyciela szkoły żeńskiej w Brodach o subwencyę.

„ 573. Petycyę wizytatorki Sióstr Miłosierdzia, o subwencyę dla Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole, Bursztynie i w Nowosiółkach, załatwiono przy rubr. VI. poz. 36 i 37 wstawieniem kwot 1198 zł. i 400 zł. corocznie przyznawanych.

„ 344. Petycyę urzędników Wydziału krajowego o przyjęcie na fundusz krajowy należytości stemplowych od ich dekretów nominacyjnych.

Komisya wnosi: odstąpić Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

„ 51. 319. 540. Petycye Wydziałów powiatowych w Przemyślanach, w Lesku i Jarosławiu o zaprowadzenie oszczędności w wydatkach krajowych. — Komisya budżetowa składa do akt.

Suma rubryki XIV . . . 84.520 zł.

L. 330. Apolonii Orzelkowskiej wdowy po Jerzym Kal. prosbozerca w Wołoszko-
wie o zaporoge.

„ 332 Zofii Sanetowskiej wdowy po Jerzym w Krakowie, o zaporoge.

„ 333. W Xiędzy Biłi powiatu Imienia M. Kazekowskiego, w Kolo-
myi o zgiełk na cele cyrkuły odbyć się mający w Kołomyi w
r. 1859, zwłaszcza, iż Tydzień kolowy udzielił już subwencye
w kwocie 500 zł. na ten cel.

„ 339. Anieli Cieślowskiej, siostry po Jerzym Kal. prosbozerca z Lubo-
czowic.

„ 342. Elżbiety Starowskiej, wdowy po S. P. Kalwaryan w Szczuc-
kowie.

„ 343. Dwojaki dział gruntowny w Lipowcu i pomyślnego wy-
wiązki z kwoty 8 000 zł. na 10 000 zł.

„ 345. Towarzystwo [illegible] w Krakowie, o dopuszczenie do [illegible]
przy [illegible]

„ 372 [illegible]

„ 373. [illegible]

„ 380. [illegible]
w Brodach o nr wotacyi.

„ 371. [illegible] Sidor Mikołajczuka, o subwencyę dla S. Kar-
[illegible] Tarnowie. Bursztynie i w Zo-
[illegible] pro anno [illegible] do 1 [illegible]
czem 1860 r. 1 500 zł. [illegible]

„ 344. [illegible]

„ [illegible] [illegible]
i [illegible]
r. [illegible] — Kwota [illegible]

Zebranie sumaryczne dochodów i wydatków.

Dochody.

I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych.	— zł.
II.	Z odnajmu ubikacyj sejmowych.	420 „
III.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	1.000 „
IV.	Dochody z dróg krajowych	221.000 „
V.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	6.869 „
VI.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	35.000 „
VII.	Zwroty pożyczek	5.233 „
VIII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego	5.390 „
IX.	Dochody krajowych szkół rolniczych w Dublanach	17.805 „
X.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	800 „
XI.	Rozmaite dochody	500 „
	Suma dochodów . .	294.017 zł.

Wydatki.

I.	Koszta reprezentacyi kraju	106.200 zł.
II.	Koszta zarządu	224.361 „
III.	Koszta leczenia	536.000 „
IV.	Koszta szczepienia	57.930 „
V.	Koszta sanitarne	8.000 „
VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	15.552 „
VII.	Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznsgo . . .	503.131 „
VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	10.900 „
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	72.076 „
X.	Drogi kr jowe	827.003 „
XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	225.640 „
XII.	Wydatki na szupaśnictwo	25.000 „
XIII.	Budowy wodne	3.500 „
XIV.	Odsetki od pożyczek chwilowo zaciągniętych i umarzanie pożyczek . .	52.826 „
XV.	Rozmaite wydatki	84.520 „
	Suma wydatków .	2,752.639 zł.
	W porównaniu ze sumą dochodów .	294.017 „
	okazuje się niedobór .	2,458.622 zł.

które pokryć należy dodatkami do podatków.

Na podstawie wyniku z r. 1878 jeden cent dodatku przynosi 69.436 zł., przeto na pokrycie całego niedoboru potrzeba nałożyć 37 centów dodatków do każdego złotego austryackiego podatku, co przyniesie razem 2,569.000 zł.

przeto

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uchwała finansowa o pokryciu niedoboru na rok 1880.

I. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego na rok administracyjny 1880 uchwala Sejm dodatki do podatków stałych z dodatkiem $^1/_3$ części po 37 centów od każdego złotego austr.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia w wydatkach zwyczajnych oszczędności jednej rubryki na potrzeby drugiej, z tem zastrzeżeniem, że Wydział krajowy każde zboczenie od preliminarza usprawiedliwi.

BUDŻET KRAJOWY

na rok

1880.

uchwalony na posiedzeniach sejmowych
z dni 15., 16. i 17. Lipca 1880.

BUDŽET KRAJOWY

na rok

1880.

Fundusz krajowy.

Sumaryusz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie				
I.	1—13	Koszta reprezentacyi kraju	106.200	106.200	106.200	—	106.200
II.	14—29	„ zarządu	224.179	225.057	225.057	—	225.057
III.	30	„ leczenia	536.000	536.000	536.000	—	536.000
IV.	31—33	„ szczepienia	58.130	57.930	57.930	—	57.930
V.	34—35	Wydatki sanitarne	39.000	8.000	14.000	—	14.000
VI.	36—42	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	13.852	15.552	15.552	—	15.552
VII.	43—90	„ „ „ naukowych i wychowania publicznego	453.312	508.791	460.891	50.000	510.891
VIII.	91—93	Utrzymanie pomników historycznych	9.900	10.900	10.900	—	10.900
IX.	94—109	Kwaterunkowe żandarmeryi	72.076	72.076	72.076	—	72.076
X.	110-120	Drogi krajowe	826.943	827.003	624.003	203.000	827.003
XI.	121-124	Dotacye dla zakładów krajowych	277.133	225.640	225.640	—	225.640
XII.	125	Wydatki na szupaśnictwo	25.000	25.000	25.000	—	25.000
XIII.	126	Budowy wodne	7.143	13.500	—	13.500	13.500
XIV.	—	Kwaterunkowe c. k. wojska	120.000	—	—	—	—
XV.	127-150	Odsetki od pożyczek chwilowo zaciągaunych i umarzanie pożyczek	—	552.826	552.826	—	552.826
		Rozmaite wydatki	106.250	84.724	86.974	—	86.974
		Suma wydatków	2,875.118	3,269.199	3,013 049	266.500	3,279.549
		Dochody.					
I.	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—	—	—
II.	2	Z odnajmu ubikacyj sejmowych	550	420	420	—	420
III.	3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	1.000	1.000	—	1.000
IV.	4—7	Dochody z dróg krajowych	205.500	221.000	221.000	—	221.000
V.	8	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	6.869	6.869	6.869	—	6.869
VI.	9	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	25.000	35.000	35.000	—	35.000
VII.	10—17	„ pożyczek	6.983	5.233	5.233	—	5.233
VIII.	18—20	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.390	5.390	5.390	—	5.390
IX.	21—22	„ kraj. szkół rolniczych w Dublanach	18.305	17.805	17.805	—	17.805
X.	23	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600	800	800	—	800
XI.	24	Rozmaite dochody	500	500	500	—	500
XII.	—	Zwrot pożyczek udzielonych gminom na zasiewy w r. 1880.	—	500.000	500.000	—	500.000
		Suma dochodów własnych	269.697	794.017	794.017	—	794.017
		Wniosek Wydz. kr. Uchwała Sejmu					
XIII.	25	Dodatki do podatków (po 34 centy) (po 37 centów)	2,346.000	2,569.000	2,569.000	—	2,569 000
		Ogólna suma dochodów	2,615.697	3,363.017	3,363.017	—	3,363.017
		Z porównania ze sumą wydatkow	2,875.118	3.269.199	—	—	3,279 549
		okazuje się niedobór	259.421	—	—	—	—
		okazuje się nadwyżka dochodów	—	93.818			83.468

Uwaga. Wydatki w preliminarzu Wydziału kraj. przedłożonym pod L 2913/1879. wynosiły 2,571.177
w osobnych zaś sprawozdaniach do L. 22176/1880 i L. 22056/1880 wykazano potrzebę podwyższenia kredytów: w rubr. III. 86.000 zł., w rubr. VII. 10.000 zł., w rubr. IX. 3.000 zł., w rubr. XIV. 120.000 zł., w rubr. XV. 74.087 zł. — razem 303.941
zatem suma przez Wydział krajowy preliminowana, wynosiła 2,875.118

Sumaryusz uchwalił Sejm dnia 17. Lipca 1880.

Uchwała finansowa z dnia 17. Lipca 1880.

Uchwała finansowa o pokryciu niedoborów funduszu krajowego na rok 1880.

1. Na pokrycie niedoborów funduszu krajowego w r. 1880. uchwala Sejm dodatki do podatków stałych z dodatkiem 1/3 części po 37 centów od każdego złotego austryackiego.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności jednej rubryki wydatków zwyczajnych, na potrzebę drugiej rubryki takichże wydatków, z tem jednak zastrzeżeniem, że Wydział krajowy każde zboczenie od preliminarza usprawiedliwi.

Uchwała z dnia 20. Lipca 1880. o pokryciu niedoborów z lat ubiegłych.

1. Na pokrycie niedoboru z lat 1877, 1878 i 1879, tudzież na uposażenie funduszu budowy gmachu sejmowego sumą 109.785 zł., upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnienia na skrypt dłużny pożyczki aż do wysokości 600.000 zł. w przeciągu najdłużej lat 30 ratami umorzyć się mającej i zapisać bezpieczeństwo tej pożyczki na hipotece gmachu sejmowego (realności l. 717 2/4 we Lwowie).

2. O ile pożyczka hipoteczna nie wyrówna sumie potrzebnej na cele oznaczone w ustępie 1., zaciągnie Wydział krajowy pożyczkę 5-procentową dla funduszu krajowego od funduszu pożyczki krajowej z r. 1873.

3. Sumy potrzebne na raty pożyczki hipotecznej i na prowizye od sumy oznaczonej w ustępie 2. wstawiać będzie Wydział krajowy do każdorocznego budżetu funduszu krajowego.

4. Po przeprowadzeniu tej operacyi finansowej mają być obligacye indemnizacyjne w imiennej wartości jednego miliona złotych reńskich, wzięte tymczasowo od c. k. Rządu, temuż niezwłocznie zwrócone.

Uchwała z dnia 20. Lipca 1880. dotycząca kredytu dodatkowego na rok 1880.

do rubryki XV.

Marconiemu Leonardowi, pożyczka bezprocentowa na przedsiębiorstwo wyrobów z alabastru w Brzozdowcach, pod warunkiem zabezpieczenia tej pożyczki, spłacalnej w 8 ratach . . . . . 5.000 zł.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Rubr. I. Koszta reprezentacyi kraju. — Rubr. II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
I.		**Koszta reprezentacyi kraju**	106.200	106.200	106.200	—	15. i 16. Lipca 1880.
		Poszczególnienie					
I.		*A. Sejm krajowy.*					
	1	a) Czynsz najmu sali i ubikacyj sejmow. 5.150 zł.					
		b) Dodatek gminny 5% . . . . . 250 „	5.400				
	2	Koszta podróży pp. Posłów	6.700				
	3	Dyety „ „	36.000				
	4	Koszta druków	13.000				
	5	Spisywanie sprawozdań	4.000				
	6	Remuneracye dla urzędników Wydziału krajowego za dodatkowe zajęcie podczas Sejmu . . .	1.200				
	7	Urządzenie sali, opał, oświetlenie i inne drobne wydatki	2.150				
	8	Pisarze dzienni	650				
	9	Uzupełnienie biblioteki sejmowej	100				
			69.200	69.200	69.200	—	15. Lipca 1880.
		B. Wydział krajowy.					
	10	Marszałek krajowy . . . . . 6.000 zł.					
		„ „ dodatek na reprezent. 4.000 „	10.000				
	11	Sześciu Członków Wydziału po 4.000 zł. . . .	24.000				
	12	Zastępcy	2.000				
	13	Dodatek dla Członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	1.000				
			37.000	37.000	37.000	—	16. Lipca 1880.
		Suma rubryki I. . .	106.200	106.200	106.200	—	
II.		**Koszta zarządu**	224.179	225.057	225.057	—	
		Poszczególnienie					
II.		*Płace urzędników, dyurnistów i sług.*					
	14	*Oddział konceptowy.*					
		a) 2ch radców, płaca po 2.800 zł. 5.600 zł.					16. Lipca 1880.
		dodatek aktywalny po 480 „ 960 „	6.560	6.560			
		b) 6 sekretarzy, płaca „ 2.000 „ 12.000 „					
		dodatek aktywalny „ 360 „ 2.160 „	14.160	14.160			
		Do przeniesienia . .	20.720	20.720	—	—	

Wydatki. Fundusz krajowy.

Rubr. II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
II.		Z przeniesienia . .	20.720	20.720	—	—	
	14	c) 7 koncepistów, płaca po 1.300 zł. 9.100 zł.					
	*)	dodatek aktywalny „ 240 „ 1.680 „	10.780				
		a po odtrąc. należyt. Kalickiego od 9/7 do 31/12	—	10.044			
		Kalicki B., płaca sekretarza od 9/7 956 zł.					
		dodatek aktywalny 172 „	—	1.128			9.i16. Lipca 1880.
		d) 2 adjunktów, płaca po 1.000 zł. 2.000 zł.					
		dodatek aktywalny „ 200 „ 400 „	2.400	2.400			
		e) 2 asystentów, płaca „ 700 „ 1.400 zł.					
		dodatek aktywalny „ 100 „ 200 „	1.600	1.600			
			35.500	35.892	35.892	—	
	15	*Oddział rachunkowy.*					
		a) Dyrektor, płaca . . . . . 2.600 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 400 „	3.000				
		b) Zastępca dyrektora, płaca . . . 2.000 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 360 „	2.360				
		c) 17 adjunktów, płaca po 1.200 zł. 20.400 zł.					
		dodatek aktywalny „ 240 „ 4.080 „	24.480				
		d) 10 asystentów, płaca „ 700 „ 7.000 zł.					
		dodatek aktywalny „ 100 „ 1.000 „	8.000				
		e) Woźny, płaca . . . . . 500 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 50 „	550				
			38.390	38.390	38.390	—	
	16	*Oddział kasowy.*					
		a) Kasyer, płaca . . . . . 2.000 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 360 „	2.360				
		b) Kontrolor, płaca . . . . . 1.600 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 300 „	1.900				
		c) 4 adjunktów, płaca po 1.200 zł. 4.800 zł.					
		dodatek aktywalny „ 240 „ 960 „	5.760				
		d) Woźny, płaca . . . . . 600 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 50 „	650				
			10.670	10.670	10.670	—	
	17	*Oddział techniczny.*					
		a) Nadinżynier, płaca . . . . . 3.000 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 1.000 „	4.000				
		b) 2 inżynierów, płaca po 2.000 zł. 4.000 zł.					
		dodatek aktywalny „ 360 „ 720 „	4.720				
		c) 2 asystentów, płaca „ 1.000 „ 2.000 „					
		dodatek aktywalny „ 120 „ 240 „	2.240				
			10.960	10.960	10.960	—	
		Do przeniesienia . .	95.520	95.912	95.912	—	

*) Obacz uwagę na końcu rubr. II. str. 10.

16. Lipca 1880.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Rubr. II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
II.		Z przeniesienia . .	95.520	95.912	95.912	—	
	18	*Oddział sanitarny.*					
		Inspektor szpitali, płaca . . . . . 2.000 zł.					
		dodatek na mieszkanie . . . . 300 „	2.300	2.300	2.300	—	16. Lipca 1880.
	19	*Oddział statystyczny.*					
		a) Naczelnik Oddziału	2 000				
		b) Koncepista, płaca . . . . . 1.300 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 240 „	1.540				
		c) Pisarze dzienni	1.460				
			5.000	5.000	5 000	—	16. Lipca 1880.
	20	*Oddział manipulacyjny.*					
		a) Dyrektor kancelaryi, płaca	2.000	2.000			
		b) Archiwista, płaca . . . . . 1.500 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 300 „	1.800	1.800			
		c) Ekspedytor, płaca . . . . . 1.300 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 270 „	1.570	1.570			
		d) Protokolista, płaca . . . . . 1.200 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 240 „	1.440	1.440			
		e) 6 kancelistów, płaca po 1.000 zł. 6.000 zł.					
		dodatek aktywalny „ 200 „ 1.200 „	7.200	—			
*)		f) 4 kancelistów, płaca „ 1.000 „					
		dodatek aktywalny „ 200 „	—	7.600			13. i 16. Lipca 1880.
		g) 3 asystentów, płaca „ 700 „					
		dodatek aktywalny „ 100 „					
		h) Odźwierny, płaca	600	600			
		i) Portyer, płaca	500	500			
		k) 5 woźnych, płaca po 500 zł. 2.500 zł.					
		dodatek aktywalny po 50 „ 250 „	2.750	2.750			
			17.860	18.260	18.260	—	16. Lipca 1880.
		Suma wszystkich płac stałych wraz z dodatkiem aktywalnym	120.680	121.472	121.472	—	
	21	*Dyurniści.*					
		a) Dla Oddziału konceptowego.					
		1 po 5 zł. — ct. dziennie . . . . 1.830 zł.					
		1 „ 3 „ 60 „ „ . . . . 1.318 „					
		1 „ 3 „ — „ „ . . . . 1.098 „					
		1 „ 2 „ 50 „ „ . . . . 916 „					
		3 „ 2 „ — „ „ . . . . 2.196 „					
		3 „ 1 „ — „ „ . . . . 1.098 „	8.456				
		Do przeniesienia . .	120.680 8.456	121.472	121.472	—	

*) Do poz. f) i g) przeniesiono kwotę 400 zł. uchwaloną przy rubryce XV.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Rubr. II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
	21	Z przeniesienia . .	120.680 8 456	121.472	121.472	—	
II.		b) Dla Oddziału rachunkowego.					
		2 po 2 zł. — ct. dziennie . . . . 1.464 zł.					
		12 „ 1 „ 80 „ „ . . . . 7.906 „					
		3 „ 1 „ 40 „ „ . . . . 1.537 „					
		4 „ 1 „ 20 „ „ . . . . 1.757 „					
		3 „ 1 „ — „ „ . . . . 1.098 „	13.762				
		c) Dla Odddziału kasowego.					
		1 po 2 zł. dziennie	732				
		d) Dla Oddziału technicznego.					
		2 po 2 zł. 20 ct. dziennie . . . . 1.610 zł.					
		2 „ 2 „ — „ „ . . . . 1.464 „					
		2 „ 1 „ 80 „ „ . . . . 1.318 „	4.392				
		e) Dla Oddziału manipulacyjnego.					
		7 po 1 zł. 65 ct. dziennie . . . . 4.228 zł.					
		15 „ 1 „ 10 „ „ . . . . 6.040 „	10.268				
		f) Na zastępstwa urzędników	2 000				
			39.610	39.610	39.610	—	16. Lipca 1880.
	22	*Zasługi.*					
		a) 8 stróżów dla Oddziału manipulacyjnego po 300 zł. . . . . 2.400 zł.					
		b) 2 stróżów dla Oddziału rachunkowego po 300 zł. . . . . 600 „	3.000				
		c) Froter	835				
			3.835	3.835	3.835	—	
	23	*Emolumenta.*					
		a) Dyrektor kancelaryi na fiakra	50	50			
		b) „ „ 21·6 metrów sześciennych drzewa po 3 zł. 40 ct. za metr	73	73			
		c) Ubranie urzędowe dla odźwiernego i 7miu woźnych po 50 zł.	400	400			
		d) Ubranie dla portyera	100	100			
		e) Opał dla odźwiernego i portyera po 7·2 metrów sześciennych drzewa	49	49			
		f) Dodatki pięcioletnie dla urzędników . . .	9.748	9.352			
		g) Dodatek do płacy ekspedytora Bieńkowskiego	20	20			
			10.440	10.044	10.044	—	
		Do przeniesienia . .	174.565	174.961	174.961	—	

Fundusz krajowy. Wydatki.

Rubr. II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
		Z przeniesienia . .	174.565	174.961	174.961	—	
II.	24	*Najem pomieszkania.*					
		Na kancelarye Wydziału krajowego wraz z dodatkiem gminnym 5%	17.350	17.350	17.350	—	
	25	*Remuneracye.*					
		I. Stałe:					
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo	1.500				
		b) Tłumacz języka ruskiego	300				
		c) Tłumaczenia z języków obcych	10				
		II. Niestałe:					
		Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	1.000				
			2.810	2.810	2.810	—	
	26	*Potrzeby kancelaryjne.*					
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych . . .	5.000				
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów	800				
		c) Potrzeby do pisania i rysowania	2.000				
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów . .	2.100				
		e) Oprawa ksiąg i druków	400				
		f) Oświetlenie	350				
		g) Opał	1.900				
		h) Uzupełnienie biblioteki Wydziału krajowego .	600				
		i) Rozmaite pomniejsze	1.000				
			14.150	14.150	14 150	—	
	27	*Koszta podróży i dyety.*					
		a) Dla urzędników w ogóle	5.900				
		b) Dla inspektora szpitali	400				
			6.300	6.300	6.300	—	
	28	*Pensye i zaopatrzenia.*					
		a) Mochnacka Eleonora	280	280			
		b) Jankowska Karolina	400	400			
		c) Pawulska Paulina	350	350			
		d) Wagilewiczowa Amelia	200	200			
		e) Madeyski Wojciech	1.200	1.200			
		f) Tarczyńska Marcyanna	350	350			
		g) Łopuszańska Walerya	350	350			
		h) Łopuszańskiego sieroty	100	100			
		i) Iwanickiego sieroty	175	175			
		k) Karatnicka Zofia, sierota po sekretarzu Wydziału krajowego	300	300			
		l) Placer Marya, wdowa po lekarzu ordynującym w szpitalu św. Łazarza w Krakowie . . .	314	314			
		Do przeniesienia . .	215.175 4.019	215.571 4.019	215.571	—	16. Lipca 1880.

Wydatki. Fundusz krajowy.

Rubr. II. Koszta zarządu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
II.	28	Z przeniesienia . .	215.175	215.571	215.571	—	
			4 019	4.019			
		m) Jędrzejewski Napoleon, rządca tegoż szpitalu	1 600	1.600			
		n) Dr. Bulikowski Franciszek, Benedykt, prymaryusz szpitalu św. Ducha w Krakowie . . .	1.155	1.155			
		o) Stroiński Sylwery, prowizor przy aptece szpitalu św. Łazarza w Krakowie	200	200			
		p) Prokopowicz Jan, odźwierny Wydziału kraj. .	690	690			
		r) Olewińska Julia, wdowa po protokoliście Wydziału krajowego	—	334			24. Czerwca 1880.
	29	*Dary z łaski.*	7.664	7.998	7.998	—	16. Lipca 1880
		a) Bojarskie: Walerya, Józefa i Adolfina . . .	300	300			
		b) Rzepińska Ludwika, Franciszka	120	120			
		c) Szczęsnowicza 2 sieroty po 200 zł.	400	400			
		d) Pawulska Paulina, dodatek	250	250			
		e) Prokopowicz Jan	270	270			5. Lipca 1880.
		f) Iwanickiego sieroty	—	148			
			1.340	1.488	1.488	—	16. Lipca 1880.
		Suma rubryki II. .	224.179	225 057	225.057	—	

Według uchwał Wys. Sejmu koszta zarządu zamieszczone w rubryce II. wynoszą tylko sumę . . . . . 224.361 zł.
jednakże do tej rubryki przeniesiono dwie pozycye, które w rubryce XV. uchwalone zostały z uwagą, iż przy zamknięciu rachunków do rubr. II. wejść mają, — a mianowicie:

1. Półroczną płacę i dodatek aktywalny dla jednego asystenta manipulacyjnego . . . . . 400 „
2. Pobory sekretarza dla Kalickiego Bernarda, po potrąceniu poborów jego jako koncepisty 296 „

Ogólna zatem suma rubryki II. wynosi 225.057 zł.
Wydział krajowy preliminował . . 224.179 „
uchwalono zatem więcej o 878 zł

z powodów następujących:

a) umniejszono wydatki:
poz. 23 *f*) dodatki pięcioletnie asystentów rachunkowych Olpińskiego i Ziembickiego (razem 100 zł.) tudzież dwa dodatki b. kancelisty Zabierzowskiego 200 zł. 300 zł.

Do przeniesienia . . 300 zł.

16. Lipca 1880.

Rubr. III. Koszta leczenia ubogich. — Rubr. IV. Koszta szczepienia.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi sejmowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
		Z przeniesienia . . 300 zł.					
		b) podwyższono wydatki:					
		1. Z powodu przyznania poborów sekretarza B. Kalickiemu (w rubryce XV) . . . . 296 zł.					
		2. Z powodu ustanowienia trzech asystentów manipulacyjnych w miejsce dwóch kancelistów (w rubr. XV) 400 „					
		3. Na pensyę dla wdowy Olewińskiej . . 334 „					
		4. Na dar z łaski dla sierót po Iwanickim 148 „ 1.178 „					
		Z porównania wynika podwyższenie jak wyżej . . . . . 878 „					
III.		**Koszta leczenia ubogich**	536.000	536.000	536.000	—	
		Poszczególnienie					
III.	30	Koszta leczenia ubogich w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych	450.000				16. Lipca 1880.
—		*Według osobnego sprawozdania Wydziału krajowego do L. 2205 ⅔/1880 o potrzebie podwyższenia kredytów*	86.000				
		Suma rubryki III. .	536.000	536.000	536.000	—	
IV.		**Koszta szczepienia**	58.130	57.930	57.930	—	
		Poszczególnienie					
IV.	31	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1 500	1.300			16. Lipca 1880.
	32	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia	56.000	56.000			
	33	Premia dla lekarzy odszczególniających się przy szczepieniu	630	630			
		Suma rubryki IV. .	58.130	57.930	57.930	—	

Wydatki. Fundusz krajowy.

Rubr. V. Wydatki sanitarne. — Rubr. VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynności. — Rubr. VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
V.		**Wydatki sanitarne**	39.000	8.000	14.000	—	
		Poszczególnienie					
V.	34	Koszta podróży lekarzy z powodu komisyj w sprawach sanitarnych i $^1/_3$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	35.000	—	—		
—	—	$^1/_3$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	—	4.000	4.000		
—	—	Zaległe koszta podróży lekarzy z czasu przed dniem 1. Października 1879	—	—	6.000		
	35	Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło, i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi	4.000	4.000	4.000		16. Lipca 1880
		Suma rubryki V. .	39.000	8.000	14.000	—	
VI.		**Zasiłki dla zakładów dobroczynności**	13.852	15 552	15.552	—	
		Poszczególnienie					
VI.	36	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198	1.198			
	37	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach . .	400	400			
	38	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5 424	5.424			
	39	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej na budowę domu dla obłąkanych na Kulparkowie. . .	5.280	5.280			
	40	Zakład Św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	500	1.000			
	41	Komitet ochronek w Krakowie	550	550			
	42	Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500	500			
	42*a)*	Towarzystwo św. Józefa z Arymatei we Lwowie, *zasiłek jednorazowy*	—	1.200			13. Lipca 1880.
		Suma rubryki VI. .	13.852	15.552	15.552	—	16. Lipca 1880.
VII.		**Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego**	453.312	508.791	460.891	50.000	
					510.891		
		Poszczególnienie					
VII.		*A. Zasiłki dla zakładów.*					
	43	Zakład głuchoniemych we Lwowie, na stypendya roczne dla 50 wychowanków	6.000	6.000	6.000		16. Lipca 1880.
	44	Zakład ciemnych we Lwowie	2.000	2.000	2.000		
		Do przeniesienia . .	8.000	8.000	8.000	—	

Fundusz krajowy. Wydatki.

Rubr. VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
VII.		Z przeniesienia . . .	8.000	8.000	8.000		
	45	Szkoła gimnastyczna „Sokół“ we Lwowie . . .	750	750	750		
	46	Teatr polski w Krakowie	8.000	8.000	8.000		
	47	Teatr polski we Lwowie, zasiłek stały	4.200	4.200	4.200		
	48	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego: a) Dramat i komedya . . 7.000 zł b) Opera polska . . . . 13.000 „	20.000	20.000	20.000		
	49	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“	3.000	3.000	4.000		
	50	Towarzystwo muzyczne we Lwowie	1.800	1.800	1.800		
	51	Towarzystwo muzyczne w Krakowie	800	800	800		
	52	Akademia umiejętności w Krakowie	15.000	15.000	15.000		
	53	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, rata umorzenia pożyczki zaciągniętej na budowę własnego gmachu w kwocie . . . . 100.000 zł.	7.000	7.000	7.000		
	54	Czasopismo „Szkoła“	500	500	500		
	55	Wydawnictwo ruskiej gazety szkolnej	500	500	500		
	56	Wydawnictwo ruskich książek szkolnych . . .	2.000	2.000	2.000		
	56 *a)*	Bardacha Izaaka, izraelicka szkoła głuchoniemych, *rocznie po*	—	200	200		16. Lipca 1880.
	56 *b)*	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ *na 3 lata, rocznie po*	—	300	300		
		Szkoły żeńskie.					
	57	W Jaworowie dla pp. Bazylianek	300	300	500		
	58	„ Kołomyi	600	600	600		
	59	„ Krakowie	2.500	2.500	2.500		
	60	„ Krakowie św. Tomasza	500	500	500		
	61	„ Krakowie pp. Augustyanek	500	500	500		
	62	We Lwowie u Dominikanów, dla nauczyciela języka ruskiego	200	200	200		
	63	W Starym Sączu pp. Klarysek	750	750	750		
	64	„ Stryju	600	600	600		
	65	„ Wadowicach . . . . . (przestała istnieć z końcem roku szkoln. 1879)	400	—	—		
	66	Pp. Benedyktynek ormiańskich we Lwowie . .	1.000	1.000	1.000		
		B. Na cele gospodarstwa krajowego.					
	67	Wydatki na utrzymanie szkół rolniczych w Dublanach, a mianowicie: Wniosek Wydz. kraj. Uchwała Sejmu: a) Dla wyższej szkoły roln. 26.625 zł. 26.475 zł. b) Dla szkoły parobków 5.820 „ 8.370 „	32.445	34.845	34.845		5. Lipca 1880
	68	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Czernichowie . .	7.000	7.000	7.000		
		Do przeniesienia . .	118.345	120.845	122.045		

Wydatki. Fundusz krajowy.

Rubr. VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
VII.		Z przeniesienia . . .	118.345	120.845	122.045		
	69	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie:					
		I. Płace nauczycieli.					
		a) Profesor fachowy, zarazem dyrektor . . . . . 2.560 zł.					
		b) Drugi profesor fachowy . 1.740 „					
		c) Dwóch adjunkt. po 800 zł. 1.600 „ (jeden prowizorycznie)					
		8 docentów (wniosek Wydziału krajowego)					
		7 docentów (uchwała Sejmu)					
		d) Matematyki i fizyki . . 800 „					
		e) Łowiectwa . . . . . 100 „					
		f) Miernictwa . (wykreślono) 500 „					
		g) Rysunków . . . . . 400 „					
		h) Chemii . . . . . 300 „					
		i) Inżynieryi leśnej . . . 300 „					
		k) Stylistyki . . . . . 300 „					
		l) Ekonomii politycznej i administracyi . . . . . 200 „ (Wniosek Wydz. kr. 8.800 zł.)					
		Uchwała Sejmu 8.300 zł.					
		II. Zasługi.					
		a) Dozorca . . . . . 300 zł.					
		b) Pomocnik dozorcy . . . 180 „ 480 „					
		III. Koszta administracyjne.					
		a) Asekuracya budynku szkolnego i składu okazów . . . . 45 zł.					
		b) Opał i oświetlenie . . . . 300 „					
		c) Potrzeby kancelaryjne . . . 200 „					
		d) Pomuiejsze administracyjne . 195 „ 740 „					
		IV. Potrzeby naukowe.					
		a) Środki naukowe . . . . 720 zł.					
		b) Wycieczki naukowe . . . . 600 „					
		c) Utrzymanie ogrodu doświadczalnego na Szumanówce . 200 „ 1.520 „					
		V. Spłata pożyczki.					
		Kasie oszczędności XI. i XII. rata w kapitale . . . 183 zł. 98 ct.					
		„ odsetkach . . 485 „ 62 „ = 670 „	12.210	11.710	11.710	—	8. i 16. Lipca 1880.
		Do przeniesienia . . .	130.555	132.555	133.755	—	

Fundusz krajowy. Wydatki.

Rubr. VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
VII.		Z przeniesienia . .	130.555	132.555	133.755	—	
	70	Muzeum przemysłowe we Lwowie	2.000	2.000	2.000		
	71	Muzeum przemysłowe w Krakowie	2.000	2.000	2.000		
	72	Komisya fizyograficzna w Krakowie	3.000	3.000	3.000		
	73	Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze we Lwowie	700	700	700		16. Lipca 1880.
	74	Na urządzenie bióra melioracyjnego	3.500	3.500	3.500		
	75	Na urządzenie kursu robót melioracyjnych . .	2.500	2.500	2.500		
	76	Na cele szkół rękodzielniczych, tudzież na popieranie przemysłu domowego	5.000	5.000	5.000		
	77	Towarzystwo tatrzańskie	400	400	400		
	78	Na zalesienie wydm piasczystych w powiecie niskim i tarnobrzeskim . . . . . (zamieszczono w funduszu kultury krajowej).	1.500	—	—		
	79	Na inżyniera górnika przy Wydziale krajowym .	1.800	1.800	1.800		
	80	Na wykonanie geologicznej mapy kraju . . .	2.000	2.000	2.000		
	81	Dla komisyi fizyograficznej w Krakowie, na badania geologiczno-górnicze	500	500	500		
	81*a*)	Towarzystwo rybackie w Krakowie, *na 3 lata rocznie*	—	600	600		
	81*b*)	Towarzystwo rolnicze w Krakowie, *rocznie* po 3.000 zł. od 1. Lipca 1880	—	1.500	1.500		8. Lipca 1880.
	81*c*)	Towarzystwo rolnicze we Lwowie, *rocznie* po 3.000 zł. od 1. Lipca 1880	—	1.500	1.500		
	81*d*)	Na rozszerzenie budynku szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, z kwoty 20.000 zł. część na rok 1880	—	6.000	6.000		13. Lipca 1880.
	81*e*)	Szkoła przemysłowa w Przemyślu	—	—	500		
	—	*Na badanie głębszych pokładów ziemi w okolicach naftowych, według sprawozd. Wydziału kraj. l. 22056 o potrzebie podwyższenia kredytów*	10.000	—	—		
		Stypendya:					
	82	Dla jednego ucznia weterynaryi . . . 200 zł. i na koszta podróży . . . . 60 „	260	260	260		16. Lipca 1880.
	83	Dla uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa	2.000	2.000	2.000		
	84	Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach . .	1.000	1.000	1.000		
	85	Dla uczniów szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	2.400	2.400	2.400		
	86	Dla techników mających już praktykę w zawodzie melioracyjnym	3.000	3.000	3.000		
		Do przeniesienia . .	174.115	174.215	175.915	—	

Rubr. VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
VII.		Z przeniesienia	174.115	174.215	175.915	—	
		C. Na cele wykształcenia i oświaty.					
	87	Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru krajowego funduszu szkolnego	241.197	215.629	215.629		30. Czerwca 1880
	87*a)*	Na zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych . . . . . 16.912 zł.					
	87*b)*	Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli 7.735 „	—	24.647	24.647		13. Lipca 1880.
	87*c)*	Na zaliczki zwrotne dla funduszów szkolnych okręgowych	—	50.000	—	50.000	
	88	Sześciu Członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł.	7.200	7.200	7.200		
	89	Schmitt Henryk, Członek Rady szkolnej krajowej, remuneracya	800	800	800		
	90	Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich i kursów przygotowawczych	30.000	30.000	30.000		
	90*a)*	Komitet internatu dla uczniów seminaryów nauczycielskich w Krakowie, *rocznie* . . . . (z zastrzeżeniem, aby w skład Komitetu wszedł dyrektor Seminaryum nauczycielskiego i delegat Wydziału krajowego i aby regulamin potwierdzony był przez Radę szkolną krajową. Zastrzeżenia te odnoszą się tylko do roku 1881. a nie do roku 1880).	—	3.000	3.000		16. Lipca 1880.
	90*b)*	Leśniowska Ludwika, autorka dzieł ludowych we Lwowie, *wsparcie*	—	100	100		
	90*c)*	Stęczyński Bogusz Zygmunt, literat w Krakowie, *wsparcie*	—	100	100		
	90*d)*	Wierzbicki Eustachy, ukończony słuchacz szkoły politechnicznej i gorzelnictwa we Lwowie, *stypendyum jednorazowe* w celu wykształcenia się w piwowarstwie i gorzelnictwie w Czechach	—	500	500		
	90*e)*	Miłkowski Karol Julian, na dokończenie studyów górniczych, *rocznie* po	—	400	400		
	90*f)*	Beckmanówna Franciszka, bezpłatna praktykantka przy IX. szkole na Stradomiu, *stypendyum jednorazowe* na kształcenie się w spiewie i w muzyce	—	300	300		
	90*g)*	Pliszewski Edmund ze Lwowa, *stypendyum jednorazowe* na kształcenie się za granicą w rzeźbiarstwie	—	400	400		
	90*h)*	Kochanowski Stanisław, Tadeusz, Antoni — uczeń konserwatoryum w Wiedniu — na dalsze kształcenie się,—*stypendyum na dwa lata* po	—	400	400		
		Do przeniesienia . . .	453.312	507.691	459.391	50.000	

Fundusz krajowy. Wydatki.

Rubr. VII. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego. — Rubr. VIII. Utrzymanie pomników historycznych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
VII.		Z przeniesienia . . .	453.312	507.691	459.391	50.000	
	90 *i)*	Witkowski August, były asystent szkoły politechnicznej we Lwowie, na podróż naukową do Londynu, w celu dokończenia fachowego wykształcenia, *po raz ostatni stypendyum* .	—	800	800		16. Lipca 1880.
	90 *k)*	Myszuga Aleksander, praktykant szkół ludowych we Lwowie, na podróż za granicę w celu wykształcenia się w spiewie i muzyce *jednorazowo*	—	300	300		
	90 *l)*	Matki Miłosierdzia w Krakowie *jednorazowo* . .	—	—	400		
		Suma rubryki VII. .	453.312	508 791	460.891	50.000	
					510.891		
VIII.		**Utrzymanie pomników historycznych**	9.900	10.900	10.900	—	
		Poszczególnienie					
VIII.	91	Restauracya pomników w ogóle	1.500	1.500			
	92	Badanie i ocalenie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych, dla Zakładu narodowego Im. Ossolińskich we Lwowie .	500	500			
	92 *a)*	Na restauracyę dzieł sztuki i pamiątek historycznych w kościele św. Anny w Krakowie	—	1.000			
	93	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:					
		a) Dyrektor we Lwowie	1.200				
		b) „ w Krakowie	1.000				
		c) Adjunkt we Lwowie, płaca . . . 1.100 zł. dodatek aktywalny . . . . . 100 „	1.200				
		d) Adjunkt w Krakowie, płaca . . . 900 „ dodatek aktywalny . . . . . 100 „	1.000				
		e) Czterech aplikantów we Lwowie, adjutum po . . . . . 300 „	1.200	7.900			
		f) Dwóch aplikantów w Krakowie, adjutum po . . . . . 300 „	600				
		g) Stróże	600				
		h) Czynsz za najem lokalu we Lwowie . . .	600				
		i) Opał i potrzeby kancelaryjne	500				
		Suma rubryki VIII. .	9 900	10.900	10.900	—	16. Lipca 1880.

Wydatki. Fundusz krajowy.

Rubr. IX. Kwaterunkowe żandarmeryi.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
IX.		**Kwaterunkowe żandarmeryi**	72.076	72.076	72.076	—	
		Poszczególnienie					
IX.	94	Czyszczenie koszar i innych pomieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	5.144				
	95	Oświetlenie koszar	1.884				
	96	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	450				
	97	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	20				
	98	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy	1.559				
	99	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	611				
	100	Pranie bielizny pościelnej dla żołnierzy, furyerów i woźnych	1,770				
	101	Naprawa bielizny pościelnej	155				
	102	Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	412				
	103	Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	965				
	104	Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	3.807				
	105	Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych . .	550				
	106	Opał i oświetlenie pomieszkań oficerów, rachmistrzów, furyerów i woźnych	737				
	107	Rozmaite inne wydatki	500				
	108	Najem pomieszkań i koszar	49.512				
	109	Na urządzenie nowych koszar otworzyć się mających	1.000				
—		*Według osobnego sprawozdania Wydziału kraj. L. 22056/1880 o potrzebie podwyższenia kredytów*	3.000				
		Suma rubryki IX. .	72.076	72.076	72 076	—	16. Lipca 1880.

Rezolucya:

„Ponieważ posterunki pojedyńczych żandarmów w kraju naszym okazały się dla bezpieczeństwa i porządku publicznego zupełnie odpowiedne, wzywa się c. k. Rząd, by według możności jak najspieszniej posterunki takowe pomnażał.“

Fundusz krajowy. Wydatki.

Rubr. X. Drogi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
X		**Drogi krajowe**	826.943	827.003	624.003	203.000	
		Poszczególnienie			827.003		
X.		*A. Koszta zarządu.*					
	110	Płace urzędników i sług:					
		a) 4ch inżynierów na prowincyi po 1.500 zł.	6.000				
		b) 3ch „ „ „ „ 1.200 „	3.600				
		c) 20tu konduktorów I. klasy „ 500 „	10.000				
		d) 21 „ II. „ „ 400 „	8.400				
		e) Pełn. obow. inżyn. na drodze Gorlice-Konieczna	840				
		f) „ „ „ „ „ Słotwina-Sącz .	900	80.382			
		g) „ „ „ „ „ Dębica-Nadbrzezie i Tarnów-Szczucin	1.500				
		h) „ „ „ „ „ w Buczaczu . .	1.400				
		i) 289ciu drodników . . . . . po 150 zł	43.350				
		k) 6ciu pomocników (dyurn.) dziennie „ 2 „	4.392				
	111	Ryczałty:					
		a) Koszta podróży na obowiązkowe zwiedzanie dróg:					
		1. dla 7miu inżynierów po . . . . 500 zł.	3.500				
		2. „ 15tu konduktorów „ . . . . 150 „	2.250				
		3. „ 26ciu „ „ . . . . 120 „	3.120				
		4. „ 1 konduktora przejazd koleją z Przeworska do Rzeszowa	76				
		b) Koszta kancelaryjne:		10.478			
		1. dla 7miu inżynierów po . . . . 48 zł.	336				
		2. „ 41 konduktorów „ . . . . 16 „	656				
		c) Na umieszczenie biór:					
		1. dla 3ch inżynierów we Lwowie w Krakowie i w Przemyślu po . . . . 100 zł.	300				
		2. „ 4ch inżynierów na prowincyi po 60 „	240				
	112	Remuneracye i zapomogi:					
		a) Remuneracye dla służby drogowej . . .	3.000	7.100			
		b) Zapomoga stała, ryczałtowa, przyzwolona przez Wys. Sejm dla 41 konduktorów po 100 zł.	4.100				
	113	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa wzorów i naczyń dla Oddziału technicznego, inżynierów okręgowych, konduktorów i drożników	4.600	4.600			
		Do przeniesienia . . .	102.560	102.560	102.560	—	

16. Lipca 1880.

Wydatki. Fundusz krajowy.

Rubr. X. Drogi krajowe. — Rubr. XI. Dotacye dla zakładów krajowych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
X.		Z przeniesienia . . .	102.560	102.560	102.560		
	114	Koszta podróży dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych	4.500	4.500	4.500	—	
		B. Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.					
	115	Na budowę nowych i rekonstrukcyę istniejących dróg, oraz na budowę większych mostów .	200.000	200.000	—	200.000	16. Lipca 1880.
		C Utrzymanie dróg.					
	116	Na utrzymanie dróg istniejących i nowo wybudowanych, a w roku 1879 do użytku publicznego oddanych	442.983	442.983	442.983	—	
		D. Zasiłki.					
	117	Dla dróg powiatowych i gminnych	70.000	70.000	70.000	—	
		E. Wydatki na myta.					
	118	Budowa i utrzymanie domków mytniczych . .	3.000	3.000	—	3.000	
	119	Koszta komisyjne, ogłoszenia, licytacye i inne drobne	1 400	1.400	1.400	—	
	120	Przerwy z powodu wypadków elementarnych . .	2.500	2.500	2.500	—	
		F. Zaopatrzenia.					
	—	Medak Fedor, drożnik, zaopatrzenie dożywotnie .	—	60	60	—	26. Czerwca 1880.
		Suma rubryki X. . .	826.943	827.003	624.003	203.000	
					827.003		
XI.		**Dotacye dla zakładów krajowych**	277.133	225.640	225.640		
		Poszczególnienie					
XI.	121	Krajowy szpital powszechny we Lwowie . . .	49.408	44.946			16. Lipca 1880.
	122	„ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie .	166.484				
	—	*Według osobnego sprawozdania Wydziału kraj. L. 22056/1880 o potrzebie podwyższenia kredytów*	10.854	144.250			
	123	Fundusz podrzutków	6.425	5.425			
	124	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie . . .	43 962	31.019			
		Suma rubryki XI. . .	277.133	225.640	225.640	—	

Fundusz krajowy. Wydatki.

Rubr. XII. Wydatki na szupaśnictwo. — Rubr. XIII. Budowy wodne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
XII.		**Wydatki na szupaśnictwo**	25.000	25.000	25.000	—	
		Poszczególnienie					
XII.	125	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych . .	25.000	—	—	—	
		Suma rubryki XII. . .	25.000	25.000	25.000	—	
		Rezolucya: „Ze względu, iż obowiązująca obecnie ustawa o przynależności w wielu wypadkach okazała się nieodpowiednią i niesprawiedliwie obciążającą gminy, zwłaszcza siedzib sądów powiatowych, wzywa się c. k. Rząd, by w celu usunięcia tych wadliwości przeprowadził jak najspieszniej w odpowiedniej drodze reformę ustawy o przynależności“.					17. Lipca 1880.
XIII.		**Budowy wodne**	7.143	13.500	—	13.500	
		Poszczególnienie					
XIII.	126	Regulacya Sanu, rata z kwoty 50.000 zł. . . .	7.143	—			
	126*a*)	Na uzupełnienie studyów technicznych, potrzebnych do ostatecznego projektu regulacyi Dniestru	—	3.000			28. Czerwca 1880.
	126*b*)	Na urządzenie stacyj meteorologicznych i wodoskazów dla zbadania stosunków hidrotechnicznych w dorzeczu górnego Dniestru . . .	—	500			
	126*c*)	Na regulacyę rzeczki Żabnicy w powiecie tarnowskim, *subwencya bezzwrotna*	—	5.000			13. Lipca 1880.
	126*d*)	Na tenże cel, pożyczka 5%wa . . . . . spłacalna w 10 rocznych ratach po 500 zł. za stosownem zabezpieczeniem.	—	5.000			
		Suma rubryki XIII. . .	7 143	13.500	—	13.500	17. Lipca 1880.

Wydatki. Fundusz krajowy.

Rubr. XIV. (Kwaterunkowe c. k. wojska). Odsetki od pożyczek chwilowo zaciąganych i umarzanie pożyczek. — Rubr. XV. Rozmaite wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
XIV.		**Kwaterunkowe c. k. wojska**	120.000	—	—	—	
		Odsetki od pożyczek chwilowo zaciąganych i umarzanie pożyczek	—	552.826	552.826	—	
		Poszczególnienie					
XIV.	—	Kwaterunkowe c. k. wojska, *według osobnego sprawozdania Wydziału krajowego L. 22056/1880 o potrzebie utworzenia tej rubryki*	120.000	—			
	a)	Na odsetki od pożyczek chwilowo zaciągniętych	—	50.000			
	b)	Na umorzenie pożyczki w kwocie 40.400 zł. zaciągniętej w moc uchwały sejmowej z dnia 19. Października 1878. na budowę domu administracyjnego w Kulparkowie	—	2.826			
	c)	C. k. Skarbowi Państwa, zwrot pożyczki udzielonej gminom na zasiewy w r. 1880.	—	500.000			17. Lipca 1880.
		Suma rubryki XIV. .	120.000	552.826	552.826	—	
XV.		**Rozmaite wydatki**	106.250	84.724	86.974	—	
		Poszczególnienie					
XV.	127	Do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	30.000	30.000	30.000		17. Lipca 1880.
	128	Na pokrycie skradzionych pieniędzy pożyczkowych w Wydziale powiatowym w Jaśle . .	1.863	1.863	1.863		
	129	Majewski Adolf, stypendyum dla córki pianistki	300	300	300		
	—	Na odsetki od pożyczek chwilowo zaciąganych . . . . . 58.000 zł.					
	—	Na umorzenie pożyczki 40.400 zł. zaciągniętej na budowę domu administracyjnego w Kulparkowie . . 2.826 „	60.826	—	—		
		według osobnego sprawozdania Wydziału krajowego L. 22056/1880. o potrzebie podwyższenia kredytów.					
	130	Na budowę kościoła w Sanoku, *pożyczka 5% zwrotna w 8 latach*	—	8.000	8.000		22. Czerwca 1880.
	131	Żubrawski Władysław, konduktor drogowy, *zapomoga*	—	100	100		26. Czerwca 1880.
	132	Towarzystwo Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Przemyślu, dla ochrony małych dzieci, *wsparcie jednorazowe*	—	100	100		5. Lipca 1880.
	133	Osińska Antonina, wdowa po kanceliście szpitalu św. Łazarza w Krakowie, *datek jednorazowy*	—	100	100		
	134	Na przyjęcie Najjaśniejszego Pana	—	26.000	26.000		7. Lipca 1880.
		Do przeniesienia . .	92.989	66.463	66.463	—	

Fundusz krajowy. Wydatki.

Rubr. XV. Rozmaite wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
XV.		Z przeniesienia . .	92.989	66.463	66.463		
	135	Na umeblowanie sali i ubikacyj sejmowych . . . *w skutek osobnego sprawozdania Wydziału krajowego L. 22176/1880.*	13.261	13.261	13.261		3. Lipca 1880.
	136	Przytulisko polskie w Wiedniu, *datek jednorazowy*	—	100	100		5. Lipca 1880.
	137	Księża Unici z dyecezyi chełmskiej, *zasiłek roczny*	—	3.000	3.000		
	138	Półroczne pobory asystenta manipulacyjnego *(Przeniesiono do rubryki II. 400 zł.).*	—	—	—		
	139	Towarzystwo Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie, *datek jednorazowy* . .	—	300	300		
	140	Zakład św. Zofii w Krakowie, *jednorazowo* . . .	—	100	100		
	141	Stowarzyszenie pracy kobiet we Lwowie, *subwencya jednorazowa*	—	100	100		
	142	Stowarzyszenie bursy imienia Kraszewskiego w Stanisławowie, *subwencya jednorazowa* . . . . pod warunkiem, jeżeli Wydział krajowy uzna, że subwencya ta łącznie z funduszami przez Stowarzyszenie bursy już zebranymi, umożliwi stowarzyszeniu nabycie własnej realności.	—	500	500		17. Lipca 1880.
	143	Nadwyżka poborów sekretarza, przyznanych Kalickiemu Bernardowi . . . . . *(Przeniesiono do rubr. II. 296 zł.).*	—	—	—		
	144	Hawel Jan, profesor gimnastyki i założyciel szkoły żeńskiej w Brodach, *zasiłek na rok 1880. i 1881. po*	—	—	450		
	145	Towarzystwo przyrodników polskich im. Kopernika, na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“ *subwencya na r. 1880. i 1881. po* . . . . . pod warunkiem, aby ta kwota wyłącznie na honorarya dla autorów rozpraw, w tem czasopismie umieszczanych, była użyta.	—	600	600		
	146	Bełza Władysław, na wydawnictwo „Towarzysza pilnych dzieci“, *datek jednorazowy* . . .	—	300	300		
	147	Stowarzyszenie rękodzielników lwowskich „Gwiazda“, *zapomoga jednorazowa*	—	—	200		
	148	Bursa ubogich uczniów w Stanisławowie, *zapomoga jednorazowa*	—	—	100		
	149	Dereżyce gmina, *bezprocentowa pożyczka, zwrotna w dwóch latach*	—	—	500		
	150	Pogorzelcy miasta Bóbrki, *jednorazowo*	—	—	1.000		
		Suma rubryki XV. . . .	106.250	84.724	86.974	—	

Dochody. Fundusz krajowy.

Rubr. I. Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych. — Rubr II. Z odnajmu ubikacyj sejmowych. Rubr. III. Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych. — Rubr. IV. Dochody z dróg krajowych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody	Wniosek: Wydziału krajowego (Złote austryackie)	Wniosek: Komisyi budżetowej (Złote austryackie)	Uchwała Sejmu: Zwyczajne (Złote austryackie)	Uchwała Sejmu: Nadzwyczajne (Złote austryackie)	Dzień uchwały
I.	1	**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych** . .	—	—	—	—	15. Lipca 1880.
II.		**Z odnajmu ubikacyj sejmowych**	550	420	420	—	
		Poszczególnienie					
II.	2	Czynsz z pomieszkań w gmachu teatr. hr. Skarbka	550				
		Suma rubryki II. . .	550	420	420	—	
III.		**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych** . .	—	1.000	1.000	—	
		Poszczególnienie					
III.	3	Od banków	—	1.000			
		Suma rubryki III. . .	—	1.000	1.000	—	
IV.		**Dochody z dróg krajowych**	205.500	221.000	221.000	—	
		Poszczególnienie					
IV.	4	Myta	195.000	210.500			
	5	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne . . .	340	340			
	6	Grzywny za przestępstwa drogowe	160	160			
	7	Datki dobrowolne na budowę dróg	10.000	10.000			
		Suma rubryki IV. . .	205.500	221.000	221.000	—	

Fundusz krajowy. Dochody.

Rubr. V. Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych. — Rubr. VI. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych. Rubr. VII. Zwroty pożyczek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
V.		**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych** .	6.869	6.869	6.869	—	
		Poszczególnienie					
V.	8	Od funduszu policyi krajowej	6.869				
		Suma rubryki V. . .	6.869	6.869	6.869	—	
VI.		**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych**	25.000	35.000	35.000	—	
		Poszczególnienie					
VI.	9	Od rozmaitych stron obowiązanych	25.000				
		Suma rubryki VI. . .	25.000	35.000	35.000	—	15. Lipca 1880.
VII.		**Zwroty pożyczek**	6.983	5.233	5.233	—	
		Poszczególnienie					
VII.	10	Od klasztoru pp. Benedyktynek w Przemyślu .	1.400	1.400			
	11	„ Wilda Karola	655	655			
	12	„ Zgromadzenia pp. Kanoniczek w Krakowie .	619	619			
	13	„ gminy Piwnicznej	1.145	1.145			
	14	„ „ miasta Sanoka	964	964			
	15	„ „ Chłopczyce	100	100			
	16	„ „ Brzeszcze	100	100			
	17	„ bursy w Tarnowie	2 000	250			do poz. 17. 24. Czerwca 1880 rozłożono na 8 rat rocznych.
		Suma rubryki VII. . .	6 983	5.233	5.233	—	

Dochody. Fundusz krajowy.

Rub. VIII. Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie. — Rub. IX. Dochody kraj. szkół rolniczych w Dublanach. Rub. X. Zwrot za sprawdzanie rachunków aptekarskich. — Rub. XI. Rozmaite dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
VIII.		**Dochody szkoły gospodarstwa lasow. we Lwowie**	5.390	5.390	5.390	—	15. Lipca 1880.
		Poszczególnienie					
VIII.	18	Subwencya od c. k. Skarbu Państwa	5.000				
	19	Od uczniów wpisowe	50				
	20	„ „ czesne	340				
		Suma rubryki VIII. . .	5.390	5 390	5.390	—	
IX.		**Dochody kraj. szkół rolniczych w Dublanach** .	18.305	17.805	17.805	—	
		Poszczególnienie					
IX.	21	Dochody wyższej szkoły rolniczej	15.505	14.505			
	22	„ szkoły parobków	2.800	3.300			
		Suma rubryki IX. . .	18.305	17.805	17.805	—	
X.		**Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich**	600	800	800	—	
		Poszczególnienie					
X.	23	Od szpitali powszechnych	600				
		Suma rubryki X. . .	600	800	800	—	
XI.		**Rozmaite dochody**	500	500	500	—	
		Poszczególnienie					
XI.	24	Rozmaite przypadkowe	500				
		Suma rubryki XI. . .	500	500	500	—	

Fundusz krajowy. Dochody.

Rubr. XII. Zwrot pożyczek udzielonych gminom na zasiewy w r. 1880. — Rubr. XIII. Dodatki do podatków.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Dzień uchwały
			Złote austryackie				
XII.		**Zwrot pożyczek udzielonych gminom na zasiewy w r. 1880.**	—	500.000	500.000		17. Lipca 1880.
		Poszczególnienie					
XII.	—	Zwrot od gmin obdzielonych pożyczkami ze sumy 500.000 zł. otrzymanej od c. k. Skarbu Państwa	—	500.000	—		
		Suma rubryki XII. . .	—	500.000	500.000		
XIII.		**Dodatki do podatków**	2,346.000	2.569.000	2,569.000	—	17. Lipca 1880.
		Poszczególnienie					
XIII.	25	Po 34 centy od 1 zł. austr. (wniosek Wydziału kraj.)	2,346.000	2,569.000			
		„ 37 centów, wniosek Komisyi i uchwała Sejmu					
		Suma rubryki XIII. . .	2,346.000	2,569.000	2,569 000	—	

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

(Sprawozdawca p. Otton Hausner.)

Wydział krajowy preliminuje na rok 1880 w wydatkach dla krajowego szpitala powszechnego we Lwowie 199.332 złr. (187.037 złr. zwyczajnych a 12.295 złr. nadzwyczajnych wydatków), mianowicie 182.026 złr. (170.658 złr. zwyczajnych a 11.368 złr. nadzwyczajnych wydatków) dla oddziału chorych a 17.306 złr. (16.379 złr. zwyczajnych a 927 złr. nadzwyczajnych wydatków) dla oddziału położnic, to jest o 13.695 złr. (11.365 złr. w wydatkach zwyczajnych a 2.330 złr. w wydatkach nadzwyczajnych) więcej niż uchwalono na rok 1879, mianowicie o 13.855 złr. więcej dla oddziału chorych a 160 złr. mniej dla oddziału położnic.

Najwierniejszy zaś obraz fluktuacyi wydatków lwowskiego szpitala powszechnego, uzyskamy porównaniem kwot pierwotnie przez Wydział krajowy preliminowanych i kwot według wniosków komisyi budżetowej przez Sejm uchwalonych na lata 1877, 1878, 1879 i 1880 z wynikłościami, w zamknięciach rachunków stwierdzonemi z lat 1877, 1878 i 1879.

R o k 1877.

	Preliminarz W. kraj.	Uchwała Sejmu	Wynikłość	Różnica między preliminarzem uchw.	Różnica między wynikłością a uchw.	Różnica między wynikłością a prel.
Oddział chorych	162.835 zł.	159.030 zł.	184.643 zł.	—3.803 zł.	+25.613 zł.	+21.808 zł.
Oddział położnic	14.715 „	14.490 „	15.038 „	— 225 „	+ 548 „	+ 323 „
Szpital powszechny we Lwowie	177.550 zł.	173.520 zł.	195.681 zł.	—4.030 zł.	+26 161 zł	+22.203 zł.

Rok 1878.

	Preliminarz W. kraj.	Uchwała Sejmu	Wynikłość	Róż. m. prel. a uchwałą	Różnica między wynikiem a uchwałą	Różnica między wynikł. a prelim.
Oddział chorych	161.831 zł.	161 424 zł.	178.739 zł.	— 407 zł.	+17 315 zł.	+16.908 zł.
Oddział położnic	14.850 „	14.814 „	15.037 „	— 36 „	+ 223 „	+ 187 „
Szpital powszechny we Lwowie	176.681 zł.	176.238 zł.	193.776 zł.	— 443 zł.	+17 538 zł.	+17.095 zł.

Rok 1879.

	Preliminarz W. kraj.	Uchwała Sejmu	Wynikłość	Roż. m. prel. a uchw.	Różnica między wynikł. a uchwałą	Różnica między wynikł. a prelimin.
Oddział chorych	178.417 zł.	168.171 zł.	175.667 zł.	—10.246 zł.	+ 7.496 zł.	— 2.750 zł.
Oddział położnic	18.344 „	17.466 „	15.696 „	— 878 „	— 1.770 „	— 2.648 „
Szpital powszechny we Lwowie	196.761 zł.	185.637 zł.	191.363 zł.	—11.124 zł.	+ 5.726 zł.	— 5.398 zł

Rok 1880.

	Preliminarz Wydziału krajowego	Od preliminarza Wydziału kraj.	Od uchw. Sejmu 1879	Od wynikł. r. 1873
Oddział chorych	182.026 zł.	+ 3.609 zł.	+13.855 zł.	+ 6.359 zł.
Oddział położnic	17.306 „	—1.038 „	— 160 „	+ 2.310 „
Szpital powszechny we Lwowie	199.332 zł.	+ 2.571 zł.	+13.695 zł.	+ 8.969 zł.

To zestawienie jest bardzo pouczające, albowiem wykazuje:

a) że w trzech, rok bieżący poprzedzających latach wynikłości zawsze znacznie, raz aż o 26.161 złr. a łącznie o 49.425 złr. przekroczyły preliminarz uchwalony przez Sejm, że jednak te przekroczenia ciągle się zmniejszały;

b) że w dwóch pierwszych latach wynikłości przekroczyły także bardzo znacznie raz o 32.131 złr. pierwotnie ułożony preliminarz Wydziału krajowego, że zaś trzeci rok (1879) wykazał pożądane polepszenie, to jest wynikłość o 5.398 złr. niższą od preliminarza Wydziału krajowego, lecz ten na pozór korzystny objaw traci cokolwiek na doniosłości, gdy zważymy, że wynik roku 1879 nie jest jeszcze formalnem zamknięciem rachunków stwierdzony i może jeszcze uledz pewnym modyfikacyom, traci zaś znacznie na wartości w obec znowu bardzo podwyższonego preliminarza Wydziału krajowego na rok następny 1880.

c) że jednak rzeczywiste wynikłości w 3 latach 1877 do 1879 ciągle się zmniejszały, razem o 8.318 zł.

Więc tylko preliminowane wydatki szpitala lwowskiego wzmagały się znacznie od r. 1877, o 12% w trzech latach czyli o 4% rocznie rzeczywiste zaś wydatki zmniejszyły się o 4.$_2$% w dwóch latach, czyli o 2.$_1$% rocznie.

W porównaniu zaś z ilością dni leczenia (1877: 193.319—1878: 209.335 a 1879: 212.488) koszta zmniejszają się ciągle i stanowczo, koszt jednego dnia leczenia wynosił bowiem w r. 1877 1 zł. 3 ct, w r. 1878: 93 ct. a w r. 1879: 90 ct. Wobec tych wyników okazuje się, że obniżenia uczynione w preliminarzach Wydziału krajowego przez komisye budżetowe, a uchwalone przez Sejm nie wywarły i wywrzeć nie mogły wielkiego wpływu na rzeczywiste wynikłości, ponieważ dwa główne czynniki wydatków: ilość dni leczenia i ceny żywności rozstrzygające o wysokości najznaczniejszej rubryki: kosztów gospodarczych, nie mogą być dokładnie z góry obliczonymi. Że zaś przekroczenia preliminarza szpitala w latach 1877 i 1878 nastąpiły głównie z przytoczonych powodów, mianowicie dla wzrastającej liczby dni leczenia, a nie skutkiem zaniechania poleconych i absolutnie wykonalnych oszczędności, o tem świadczą sprawozdania z zamknięć rachunków roku 1877 i 1878, tudzież wyż wspomniony przeciętny koszt jednego dnia leczenia.

Pouczona tem doświadczeniem komisya budżetowa po dokładnem zbadaniu wynikłości r. 1879 i z uwzględnieniem podrożenia prawie wszystkich artykułów spożywczych w r. 1880 przystąpiła tylko z ostrożnością i w pozycyach niezawisłych od cen targowych do małych obniżeń nie chcąc ułożyć preliminarza iluzorycznego, którego przekroczenie stałoby się nieuchronnem.

Komisya budżetowa uczyniła te obniżenia w rubryce II pozycyi 22, w rubryce VII pozycyach 39 e, i, j. 42, 46 i 47 i w rubryce XI. pozycyi 54, łącznie w kwocie 8117 złr., podwyższyła zaś na podstawie nieodzownej potrzeby, wykazanej wynikłościami r. 1879 w rubryce VIII pozycye 48 i 49 w łącznej kwocie 2 985 złr., tak że ogólne obniżenie wydatków wynosiłoby w oddziale chorych 4809 złr. a w oddziale położnic 323 złr., razem 5.132 złr.

Wydatki.

Rubryka I., poz. 1—15.

Płace i emolumenta.

Wydział krajowy preliminuje na ten cel o 115 złr. więcej niż na rok 1879 z powodu dodatku pięcioletniego dla dra Kilarskiego, poczynającego się od 13 marca 1880.

Komisya budżetowa wnosi, zgodnie z Wydziałem krajowym, umieścić:

W funduszu chorych:	26.288	złr.
„ położnic:	2.529	„
Razem:	28.817	złr.

Nad petycyą urzędników szpitala powszechnego we Lwowie o udzielenie dodatku aktywalnego l. 566 wnosi komisya budżetowa przejść do porządku dziennego.

Rubryka II. poz. 16—23. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.*

Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce o 1518 złr. więcej niż na rok 1879. To zwiększenie się wydatków spowodowane jest całkowicie pozycyą 22. a mianowicie podwyższeniem wiktu dla służby oddziałowej i wspólnej, który wynosić miał według preliminarza na rok 1879: 116 złr. 44 ct. od głowy, zaś na rok 1880 preliminowany jest

w kwocie 124 złr. od głowy. Zważywszy, że wynikłość r. 1879 wykazuje koszt wiktu na jedną głowę tylko w kwocie 114 złr. 50 ct., a więc o 9 złr. 50 ct. mniej, nadto koszt pieczywa dla jednej osoby w kwocie 31 złr. 50 ct., a więc o 3 złr. 50 ct. mniej niż Wydział krajowy preliminuje, tak że pomimo przeciętnego powiększenia się służby oddziałowej o 7 głów, cała pozycya 22 (służba oddziałowa i wspólna) kosztowała w r 1879: 19.057 złr. czyli o 1448 złr. mniej od odnośnej kwoty preliminowanej na rok 1880.

Komisya budżetowa preliminuje, z uwzględnieniem wyższych cen żywności w r. bieżącym, wikt dla jednej osoby służby w kwocie 120 zł., zaś pieczywo dotąd niewątpliwie za wysoko obliczone, dla jednej osoby w kwocie 30 zł., obniża przeto pozycyę 22 o 657 zł. Wszystkie inne pozycye rubr. II. komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym a zatem całą rubrykę II. wnosi wstawić:

W	funduszu	chorych	zwyczajne 28.165 zł.	29.365 zł.
„	„	„	nadzwyczajne 1.200 „	
„	„	położnic	zwyczajne 2 313 „	
		razem . .		31.678 zł.

Rubr. III. poz. 24—31. *Pensye* w kwocie 3.331 zł. w oddziale chorych a 178 zł. w oddziale położnic, razem w kwocie 3.509 zł. jak na r. 1879.

Rubr. IV. poz. 32—35. *Zaopatrzenia i dary z łaski* w kwocie 216 zł. w oddziale chorych a 63 zł. w oddziale położnic, razem w kwocie 279 zł. o 108 zł. mniej niż na r. 1879 z powodu śmierci Macieja Graasa i Maryi Tomaszewskiej.

Rubr. V. poz. 36. *Odprawy i kwartały pośmiertne* w kwocie 300 zł. w oddziale chorych a 30 zł. w oddziale położnic, razem w kwocie 330 zł. jak na r. 1879.

i Rubr. VI. poz. 37—38. *Remuneracye i zapomogi* w kwocie 940 zł. w oddziale chorych a 103 zł. w oddziale położnic, razem w kwocie 1.043 zł. jak na r. 1879.

Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego.

Rubr. VII. poz. 39—47. *Koszta gospodarcze.*

Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce 98.184 zł., o 7.340 zł. więcej niż na r. 1879. To zwiększenie kosztów nastąpiło w poz. 39. a, e, i, j, 42 i 47.

W poz. 39. a. *Zwykła strawa i dodatki* preliminuje Wydział krajowy 45.600 zł. o 4.256 zł. więcej niż na r. 1879 i motywuje to podwyższenie wynikłością r. 1877 wynoszącą 44.800 zł., tylko o 800 zł. niższą od preliminowanej, sądząc iż przy prawdopodobnem znacznem zwiększeniu się liczby dni żywienia w r. 1880 preliminowana kwota tylko za pomocą przeprowadzonych znacznych oszczędności wystarczyć by mogła.

Komisyi budżetowej wiadome są wynikłości r. 1878 i 1879:

W r. 1878 wynosiły koszta zwykłej strawy i dodatków 42.312 zł. dla 195.521 dni żywienia
„ 1879 „ „ „ „ „ 46.370 „ „ 212.488 „ „

Jeden dzień żywienia kosztował więc w r. 1878: 21·6 ct., w roku 1879 zaś 21·8 ct., więc znacznie mniej (o 3 ct., względnie 2·8 ct.) niż w r. 1877, w którym jeden dzień żywienia kosztował 24·6 ct.:

Ponieważ ceny wiktuałów w roku bieżącym przeciętnie droższe są od cen roku zeszłego, a według doświadczeń pierwszych 4 miesięcy r. 1880 zmniejszenia liczby chorych bynajmniej spodziewać się nie można, komisya budżetowa obniżenia preliminowanej kwoty doradzać nie może.

Poz. e. *Służba kuchenna.* Wydział krajowy preliminuje 5.100 zł., jak powiada, według wyników pierwszego półrocza 1878, których jednak w wyjaśnieniach nie podaje. Ponieważ zaś wynikłość całego r. 1878 wykazuje tylko 4.044 zł., a wynikłość r. 1879 tylko 3.991 zł., przeto komisya budżetowa uwzględniając już droższe ceny r. 1880 wnosi umieszczenie o 700 zł. obniżonej kwoty: 4.400 zł. (4.108 zł. w oddziale chorych a 292 zł. w oddziale położnic) o 700 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Poz. 39. i. *Pieczywo dla chorych.* Wydział krajowy preliminuje 7.800 zł.. o 429 zł. więcej niż na r. 1879 i czyni to na podstawie wynikłości r. 1877 wynoszących 7.675 zł. Jest to jednak podstawa nie właściwa, ponieważ komisya budżetowa odtąd w swych sprawozdaniach o preliminarzach na r. 1878 i 1879 wzywała do redukcyi ogromnych porcyi chleba i bułek w szpitalu Lwowskim, przewyższających porcye w szpitalach Wiedeńskich o 50 % w chlebie a nawet o przeszło 100 % w bułkach. Te nalegania komisyi budżetowej osiągnęły ten skutek przynajmniej częściowy, iż wynikłości r. 1878 wykazały już tylko 6.634 zł a r. 1879: 6.652 zł., aczkolwiek i te kwoty (3·3 ct. za dzień żywienia) wydają się komisyi budżetowej zbyt wielkie, jednak z uwagi na wyższą cenę mąki i na prawdopodobny wzrost dni żywienia, komisya budż. wnosi wstawić 6.700 zł. (6.271 zł. w oddziale chorych a 429 zł. w oddziale położnic), o 1.100 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Poz. 39. j. *Wino dla chorych.*

Wydział krajowy preliminuje 2.390 zł. o 370 zł. więcej niż na r. 1879.

Gdy zaś wydatek rzeczywisty w r. 1878 wynosił tylko 2.165 zł. w r. 1879 zaś tylko 1 544 zł.

przeciętnie więc w dwóch ostatnich latach 1.855 zł.,

komisya budżetowa wnosi wstawić 1.900 zł. (1.868 zł dla oddziału chorych a 32 zł. dla oddziału położnic) o 490 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Poz. 42. *Sprzęty.*

Wydział krajowy preliminuje 4.000 zł., o 1.000 zł. więcej niż na r. 1879.

Wydatek rzeczywisty wynosił w r. 1877: 3.583 zł., w r. 1878: 2.177 zł. a w r. 1879: 2 387 zł, przeciętnie więc 2.716 zł.

Komisya budżetowa wnosi zatem wstawić 2.800 zł. (2.660 zł. dla oddziału chorych a 140 zł. dla oddziału położnic) a to 1.200 zł. w rubryce wydatków zwyczajnych a 1.600 zł. w rubryce wydatków nadzwyczajnych, o 1.200 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Poz. 46. *Drzewo opałowe.*

Wydział krajowy preliminuje wprawdzie o 500 zł. mniej niż na r. 1879, t. j. 6.200 zł., ponieważ zaś wydatek rzeczywisty wynosił w r.

1879 jeszcze 6.120 zł.
w r. 1878 już tylko 5.788 „
a w r. 1879 „ „ 5.343 „

przeciętny zatem wydatek trzech lat ostatnich wynosił tylko 5.750 zł., przeto komisya budżetowa wnosi wstawić 5.800 zł., (5.277 zł. w oddziale chorych, 523 zł. w oddziale położnic) o 400 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego, wyrażając zarazem zarządowi

szpitala powszechnego we Lwowie uznanie z powodu tak trwałego i skutecznego dążenia do oszczędności w tej rubryce.

Poz. 47. a. *Oświetlenie.*

Wydział krajowy preliminuje 4.500 zł., o 700 zł. więcej niż na r. 1879. Wynik z r. 1878 wykazał jednak tylko 3.095 zł. a wynik roku 1879 tylko 2.675 zł., przeciętny zatem wydatek z dwóch lat ostatnich wynosi tylko 2.885 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto wstawić 2.900 zł. (2.597 zł. w oddziale chorych 303 zł. w oddziale położnic) o 1.600 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego, powtarzając uwagę przy pozycyi poprzedniej uczynioną.

Poz. 47. c. *Drzewo i węgle do gorzowni.* Wydział krajowy preliminuje 650 zł.

Komisya budżetowa wnosi wstawić, według wynikłości l. 1878 i 1879: 450 zł. o 200 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Inne pozycye rubryki VII. komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego

Całą rubrykę VII. *Koszta gospodarcze* komisya wnosi zatem obniżyć do kwoty 92.497 zł. (86.728 zł. w odziale chorych, 5.766 zł w oddziale położnic) mniejszą o 5.687 zł. od kwoty przez Wydział krajowy preliminowanej.

Rubr. VIII. poz. 48—51. *Koszta sanitarne.*

Wydział krajowy preliminuje 10.378 zł., o 1.278 zł. więcej niż na r. 1879.

Poz. 48. *Koszta sanitarne w ścisłem znaczeniu* preliminuje Wydział kraj. w kwocie 3.965 zł., o 865 zł. więcej, niż na rok 1879, lecz rzeczywisty wydatek wynosił w roku 1877: 3.709 zł., w r. 1878: 4.806 zł. a w r. 1879: 5.002 zł., przeciętnie więc w ostatnich 3 latach 4.506 zł. Koszta te wzrastają więc ciągle i bardzo znacznie a to głównie z powodu ulepszeń zaprowadzonych na oddziale chirurgicznym, mianowicie wskutek częstego używania opatrunków Listera drogich, lecz bardzo zbawiennie wpływających na rychłe i dokładne gojenie się ran, tak, że nadwyżka ta kosztów krótszym pobytem chorych w szpitalu bywa wynagrodzoną. W obec takiego wyjaśnienia wyższych wydatków lat ostatnich, komisya budżetowa wnosi wstawić 4.500 zł., (4 381 zł. w oddz. chorych, a 119 w oddz. położn.) o 535 zł. więcej, niż propozycya Wydziału krajowego.

Poz. 49. *Lekarstwa.* Wydział krajowy preliminuje 4.750 zł., o 370 zł. więcej, niż na rok 1879, lecz wydatek rzeczywisty wynosił w roku 1877: 4.668, w roku 1878: 8.881 zł., a w roku 1879: 7.938 zł., przeciętny wydatek 3 lat ostatnich wynosił więc 7.162 zł. Koszta leków wzmogły się więc jeszcze znaczniej, niż wydatki pozycyi poprzedniej. Przyczyny tak szybkiego wzrostu są bądź lokalne, jak nowy kontrakt w końcu roku 1877 zawarty z aptekarzem dzierżawiącym aptekę szpitalną z opustem tylko 40 proc. zamiast dotychczasowych 50 proc. i zakaz sprowadzania leków in crudo od materyalistów w Wiedniu i przyrządzania ich po oddziałach, bądź też ogólne i te zupełnie nieuchronne, jak najnowszy system medykacyi, polegający na wielkich datkach pewnych drogich lecz skutecznych leków, jak Kali-jodatum, Kali-bromatum, Acidum-salicilicum itp., tudzież podrożenie ogromne od czasu wojny tureckiej Chininy, jak wiadomo dziś w wielkich dozach ordynowanej. Zważywszy, że Wydziałowi krajowemu w chwili, gdy preli-

mino-ał budżet na r. 1880 wyniki lat 1878 i 1879 niebyły jeszcze wiadome, zważywszy, że Wydz. kr. w preliminarzu na rok 1881 wstawił już kwotę 8.400 zł., zważywszy że koszt leków wynoszący w szpitalu lwowskim 3.4 cnt. od dnia leczenia, podczas gdy szpitale na Wiedeniu, Rudolfa, w Pradze i w Hamburgu wykazują koszt leków za jeden dzień leczenia od 4 do 8 ct., zważywszy nareszcie, że wstawienie zbyt niskiej kwoty za lekarstwa byłoby jedynie złudzeniem,

komisya budżetowa odstępuje od ogólnej zasady niepodwyższania kwot preliminowanych i wnosi wstawić kwotę 7.200 zł. (6 821 zł. w oddziale chorych, a 379 zł. w oddziale położnic), o 2.450 zł. więcej niż propozycya Wydziału kraj.

Poz. 50 i 51. *Instrumenta chirurgiczne* i *koszta pogrzebowe*. Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 1.093 zł. i 570 zł.

Całą rubrykę VIII. przeto komisya budżetowa wnosi wstawić w kwocie 13.360 zł. (12.731 zł. w oddziale chorych a 629 zł. w oddziale położnic), czyli o 2.985 zł. więcej od propozycyi Wydziału krajowego.

Rubr. IX. Poz. 52. *Potrzeby kancelaryjne*. Wydział krajowy preliminuje 1.300 zł., o 220 zł. więcej niż na rok 1879. Rzeczywisty wydatek atoli wynosił w roku 1878 tylko 993 zł. a w r. 1879 tylko 1.119 zł., przeciętny wydatek dwóch lat ostatnich zatem 1.056 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto wstawić 1 150 zł. (1 072 zł. w oddziale chorych a 78 zł. w oddziale położnic), o 150 zł. mniej niż propozycya Wydziału kraj.

Rubr. X. poz. 53. *Potrzeby kapliczne*. Wydział krajowy preliminuje 480 zł., o 180 zł. więcej niż na r. 1879, ponieważ zaś rzeczywisty wydatek wynosił w roku 1878: 365 zł. a w roku 1879 tylko 339 zł., więc przeciętny wydatek 2 lat ostatnich 352 zł. zatem komisya budżetowa wnosi wstawić 360 zł., o 120 zł. mniej niż propozycya Wydz. kraj.

Rubr. XI. Poz. 54—57. *Utrzymanie budynków*. Wydział krajowy preliminuje 6 375 zł., o 2.905 zł. więcej, niż na rok 1879 i motywuje to znaczne podwyższenie opierając się na propozycyi Dyrekcyi szpitala l. 2769 z r. 1879 koniecznością przerobienia rynew krytych pod dachem (koszt: 1. 500 zł.) adoptacyi lokalu aptecznego (koszt: 350 zł.) tudzież nieodzowną potrzebą dla utrzymania w porządku ogrodów, skarp, chodników, wodociągów, kanałów, i wychodków stałej rocznej kwoty 1.000 zł.

Jednak komisya budżetowa, badając wynikłości lat ubiegłych, znalazła iż wydatek rzeczywisty tej rubryki, wynoszący w roku 1878 tylko 3.435 zł. wzrósł w roku 1879 do kwoty 6 789, w której mieściły się już 1.500 zł. za przerobienie rynew. Jakkolwiek zły stan rynew, zagrażający murom wilgocią mógł nie dozwalać odłożenia reparatury aż do roku następnego i mógł usprawiedliwić wydania kwoty 1.500 zł. już w roku 1879 jednak ten fakt, iż kwota preliminowana na rok 1880 została już w roku 1879 wydaną, winien był w dodatkowem wyjaśnieniu do preliminarza na r. 1880 być nadmienionym i suma preliminowana powinna była o 1.500 zł. być zmniejszoną.

Komisya budżetowa wnosi przeto, uznając potrzeby adoptacyi apteki i wyższej kwoty na utrzymanie obejścia, wstawić kwotę 4.875 zł, (4.525 zł. zwyczajnych, 350 zł. nadzwyczajnych wydatków); (4.384 zł. w oddz. chorych a 491 zł. w oddz. położnic.) o 1.500 zł. mniej niż propozycya Wydziału kraj.

Rubr. XII. Poz. 58. *Najem pomieszkań*. Wydział krajowy preliminuje 6.500 zł., o 900 zł. mniej niż na rok 1879 na podstawie zawartego w roku 1879 korzystniejszego kontraktu z właścicielem filii Hofmanna. Komisya budżetowa wnosi, zgodnie z Wydziałem krajowym wsta-

wić 6 500 zł. (4.330 zł. dla oddziału chorych a 2.170 zł. dla oddziału położnic).

Rubr. XIII. Poz. 59. *Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii.* Wydział krajowy preliminuje 6.800 zł, o 1.200 zł. więcej, niż na rok 1879, przyjmując za podstawę 11.720 dni leczenia po 58 ct. za jeden dzień. Wynikłość r. 1879 wykazuje wprawdzie tylko 10.930 dni leczenia i 6 324 zł. kosztów, jednak prawdopodobnie koszta r. 1880 będą znacznie większe, ponieważ dopiero w czerwcu 1880 r. przeniesiono szpital dzieci do nowego, obszernego budynku obok głównego szpitala, co niewątpliwie sprowadzi większy napływ chorych dzieci. Dla tego też komisya budżetowa zgodnie z Wydz. kraj. wnosi wstawić 6 800 zł.

Rubr. XIV. Poz. 60. *Odsetki od kapitałów dłużnych* w kwocie 352 zł. (w oddziale położnic) jak na rok 1879.

Rubr. XV. Poz. 61. *Zapomogi dla położnic* w kwocie 2.000 zł. (dla oddziału położniczego) jak na rok 1879.

Rubr. XVI. Poz. 62. *Koszta utrzymania dzieci na oddziale położnic* w kwocie 50 zł. jak na rok 1879.

Rubr. XVII. Poz. 63 i 64. *Rozmaite wydatki* w kwocie 600 zł. (520 zł. w oddziale chorych 80 zł. w oddziele położnic) jak na rok 1879.

Komisya wnosi wstawić zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego:

Zestawienie sumaryczne wydatków.

		Oddział chorych.	Oddział położnic.	Szpital powszechny. Razem
Rubryka	I.	26.288 zł.	2.529 zł.	28.817 zł.
„	II.	29.365 „	2.313 „	31.678 „
„	III.	3.331 „	178 „	3.509 „
„	IV.	216 „	63 „	279 „
„	V.	300 „	30 „	330 „
„	VI.	940 „	103 „	1043 „
„	VII.	86.738 „	5766 „	92.497 „
„	VIII.	12.731 „	629 „	13.360 „
„	IX.	1.072 „	78 „	1.150 „
„	X.	360 „	— „	360 „
„	XI.	4.384 „	491 „	4.875 „
„	XII.	4.330 „	2.170 „	6.500 „
„	XIII.	6 800 „	— „	6.800 „
„	XIV.	— „	352 „	352 „
„	XV.	— „	2.000 „	2 000 „
„	XVI.	— „	50 „	50 „
„	XVII.	520 „	80 „	600 „
Suma wydatków		177.368 zł.	16.832 zł.	194.200 zł.

Dochody:

Rubr. I. Poz. 1. *Zapisy i legaty.* Wydział krajowy preliminuje 9.300 zł. o 300 zł., więcej niż na rok 1879. Rzeczywisty dochód wynosił zaś w roku 1877: 10.804 zł., w roku 1878; 6.151 zł. a w r. 1879: 9.629 zł., dochód przeciętny trzech lat ostatnich wynosi zatem 8.861 zł.

Według tego wyniku komisya budżetowa wnosi umieścić 8.900 zł. o 400 zł. mniej od propozycyi Wydz. kraj.

Dochody w tej rubryce obliczone nie pochodzą z dobrowolnych zapisów lub legatów, lecz z należytości obowiązkowej opłat pośmiertnych na rzecz szpitala powszechnego Lwowskiego. Te opłaty, po większej części bardzo drobne, bywają wprost do kasy szpitalnej wpłacane, co dla odległości szpitala z niedogodnością dla stron obowiązanych jest połączone i kancelaryi szpitalnej dużo drobnych czynności przysparza.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Wzywa się Wydział krajowy, ażeby polecił kasie krajowej przyjmowanie opłat pośmiertnych na rzecz szpitala powszechnego lwowskiego, i ażeby w preliminarzu na rok następny (1881) zastąpił w tytule Iszej rubryki dochodów szpitala powszechnego lwowskiego mylną nazwę: „Zapisy i legaty“ stosowniejszem oznaczeniem „Opłaty pośmiertne“.

Rubr. II. Poz. 2. Dodatki: *Od c. k. skarbu za drzewo opałowe.*

Komisya budżetowa wnosi, zgodnie z popozycyą Wydziału krajowego, wstawić jak na rok 1879: 1.590 zł. (1.430 zł. dla oddziału chorych, 160 zł. dla oddziału położnic)

Poz. 3. *a) Od miasta Lwowa* $^1/_5$ *dochodów z rogatek.*

Wydział krajowy preliminuje 22.000 zł., o 3.100 zł. mniej niż na rok 1879.

Wynikłość roku 1877 wynosiła 21.945 zł.
„ „ 1878 „ 22.629 „
„ „ 1879 „ 23.693 „

Przeciętny dochód ostatnich trzech lat wynosił zatem 22.756 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto wstawić 22.800 zł., o 800 zł. więcej niż propozycya Wydz. krajowego.

Poz. 3. *b) Za utrzymanie trupiarni.*

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1879 60 zł.

Całą rubrykę II zatem komisya budżetowa preliminuje w kwocie 24.450 zł., (24.284 zł. w oddziale chorych a 166 zł. w oddziale położnic) o 800 zł. więcej niż propozycya Wydziału krajowego.

Rubr. III. *Zwroi kosztów leczenia.*

Wydział krajowy preliminuje 116.770 zł., o 2030 zł. mniej niż na r. 1879.

Poz. 4. *Od płacących za siebie.* Wydział krajowy preliminuje 10.850 zł., o 2.530 zł. mniej, niż na r. 1879, lecz i ta niższa cyfra okazuje się wygórowaną, albowiem wynikłości r. 1877=7.782 zł. i r. 1878=9.209 zł. świadczą o tak znacznem i smutnem zmniejszeniu się płacących za siebie, wobec wzmagającej się liczby niepłacących, że komisya budżetowa nie może preliminować więcej nad 9.300 zł., o 1.550 zł. mniej niż Wydział krajowy.

Poz 5. *Od funduszów obcokrajowych.* Wydział krajowy preliminuje 5.920 zł., o 500 zł. więcej niż na r. 1879. Ponieważ zaś wynikłość r. 1877 wykazuje 6.758 zł. a r. 1877: 6 445 zł., przeto komisya budżetowa wnosi wstawić 6.400 zł. (6.162 zł. dla oddziału chorych a 238 zł. dla oddziału położnic) o 480 zł. więcej niż Wydział krajowy.

Poz. 6. *Od funduszu krajowego.* Wydział krajowy preliminuje 100.000 zł., jak na rok 1879. Ponieważ wynikłości r. 1879 nie są jeszcze dokładnie znane a wynik trzech lat poprzednich wykazuje przeciętną kwotę 96.136 zł., przeto komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym: 100.000 zł.

Całą rubrykę III preliminuje więc komisya budżetowa w kwocie 115.700 zł. (115.250 zł. w oddziale chorych a 450 zł. w oddziale położnic), o 1.070 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Rubr. IV. „Rozmaite.“ Komisya budżetowa wnosi wstawić, zgodnie z Wydziałem krajowym 204 zł. (200 zł. w oddziale chorych a 4 zł. w oddziale położnic) jak na r. 1879.

Zestawienie sumaryczne dochodów.

		Oddział chorych	Oddział położnic	Razem
Rubr.	I.	8.900 zł.	—	8.900 zł.
Rubr.	II.	24.284 zł.	166 zł.	24.450 „
Rubr.	III.	115.250 „	450 „	115.700 „
Rubr.	IV.	200 „	4 „	204 „
	Suma	148.643 zł.	620 zł.	149.254 zł.

W oddziale chorych wynoszą zatem wydatki	177.368 zł.
„ „ „ „ a dochody	148.634 „
zatem niedobór	28.734 zł.
W oddziale położnic wynoszą wydatki	16.832 zł.
„ „ „ dochody	620 „
zatem niedobór	16.212 zł.
W całym szpitalu powszechnym lwowskim wynoszą wydatki . .	194.200 zł.
„ „ „ „ „ dochody . .	149.244 „
zatem niedobór	44.946 zł.

Komisya budżetowa wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz szpitala powszechnego we Lwowie na r. 1880 i pokryć wykazany niedobór w oddziale chorych w kwocie 28.734 zł. a w oddziale położnic w kwocie 16.212 zł., razem w kwocie 44.946 zł. z funduszu krajowego.

Lit. D.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

(*Sprawozdawca poseł Hausner.*)

Wydział kraj. preliminował na r. 1880 w wydatkach krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie 194.948 zł. (zwyczajnych wydatków 158.783, nadzwyczajnych 36.165 zł.) w pierwotnym, w r. 1879 ułożonym preliminarzu na r. 1880, zaś 10.854 złr. (9.029 złr. wydatków zwyczajnych, 1.825 złr. nadzwyczajnych) w sprawozdaniu o potrzebie podwyższenia kredytów w niektórych rubrykach (Alegat 36), razem więc 205.802 złr. (167.812 złr. zwyczajnych, 37.990 złr. nadzwyczajnych wydatków) zatem o 19.289 złr. więcej niż na r. 1879 (22.829 złr. więcej w wydatkach zwyczajnych a 3.540 złr. mniej w nadzwyczajnych).

Na rok 1877 preliminowano w wydatkach 126.364 złr., wynikłość zaś wykazała 190.744 złr., o 64.380 złr. więcej.

Na rok 1878 preliminowano w wydatkaeb 152.986 złr., wynikłość zaś wykazała 189.013 złr., o 36.027 złr. więcej.

Na rok 1879 preliminowano w wydatkach 186.513 złr., wynikłość zaś wykazała 181.336 złr., o 5.177 zł. mniej.

Na rok 1880 preliminuje Wydział 205.802 złr.

Wydatki preliminowane wzmogły się więc w ostatnich 3 latach z przerażającą szybkością, albowiem w r. 1878 przewyższyły one r. 1877 o 21·1%, zaś preliminarz na r. 1879 przewyższył poprzedni na rok 1878 o 21.9 proc. a znowu preliminarz obecny na rok 1880 przewyższa rok poprzedni o 10.4 proc., różnica zaś między rokiem 1880 a 1877 wynosi 63 proc. Inaczej przedstawiają się rzeczywiste wynikłości, które, jakkolwiek nieznacznie, jednak stale się zmniejszają (o 9.408 zł. w 2 latach), tak, że olbrzymie przekroczenie preliminarza o 51 proc. w roku 1877 zamieniło się w niezupełne wyczerpanie kwot preliminowanych w roku 1879. Należało się więc spodziewać, że preliminarz na rok 1880 nie przewyższy znacznie wyniku poprzedniego roku. Stało się jednak inaczej i komisya budżetowa znajduje się w drugiej połowie roku w obec podwyższenia zamierzonego i po części wykonanego wydatków o przeszło 21.000 zł. Komisya budżetowa przystąpiła do redukcyi wydatków z wszelką oględnością, jaką już spóźniona pora roku jej nakłada, jednak wnosi obniżenie preliminowanej sumy wydatków o 25.358 zł. (o 19.868 zł. w zwyczajnych a o 5.490 zł. w nadzwyczajnych wydatkach) i to w rubr. II. poz. 18, 21 a, d, e, f.

VIII. pozycya 31 a i b, 38, 39, 40 i 41 i w rubr. XIII. poz. 54, 55 i 57, dalej w poz. b. rubr. II., w rubr. VIII.. XII. i XIII. kredytu dodatkowego, tak, że wydatki po przyjęciu tego obniżenia wynosiłyby 180.444 zł. (zwyczajne 147.944 zł., nadzwyczajne 32.500 złr.)

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—11. *Płace i emolumenta etatowe.*

Wydział krajowy preliminuje 16.875 zł., o 400 zł. mniej niż na rok 1879 z powodu nieobsadzenia posady drugiego pisarza.

Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego 16.875. złr.

Rubr. II. Poz. 12—21. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.*

Wydział krajowy preliminuje 30.861 zł. w preliminarzu a 1.439 zł. w sprawozdaniu o kredycie dodatkowym, razem 32.300 zł., o 3.135 zł. więcej, niż na rok 1879 w skutek uregulowania wiktu (w poz. 13—19, 20 e, 20 f i 21 f) niektórych osób, dalej utworzenia posady dozorcy domu, dozorcy prosektoryum, dwóch ślusarzy, dwóch palaczy i nauczyciela rzemiosła szewskiego, zwiększenia ilości parobków z 10 na 12, podwyższenie płac 2 służących i zaprowadzenia dyet dla inżyniera dozorującego urządzenia mechaniczne.

Komisya budżetowa wnosi:

a) wykreślić pozycyę 18: Nauczyciela introligatorstwa, którego dotąd niema = 480 złr.

b) wykreślić pozycyę 21 a i f.: Dozorcę domu, (płacę i wikt,) którego dotąd niema i który byłby zupełnie zbytecznym = 400 złr.;

c) wykreślić pozycyę b. Kredytu dodatkowego: Drugiego ślusarza od 1go października 1880 r. = 108 złr. 50 ct.

d) zmniejszyć w pozycyi 21 d, ilość parobków napowrót na 10 od 1go października 1880 r. = 112 złr.;

e) Wykreślić w pozycyi 21. e: jednego służącego, od 1go października r. b. = 56 złr.

W całej rubryce II. komisya budżetowa wnosi wstawić 31.144 złr., o 1.156 złr. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

W rubr. III. *Substytucye*, nic nie preliminowano.

Rubr. IV. *Pensye i emerytury* w kwocie 205 zł. jak na r. 1879.

Rubr. V. *Zaopatrzenia* w kwocie 13 zł., o 14 zł. mniej niż na r. 1879.

Rubr. VI. *Odprawy* w kwocie 40 zł. jak na rok 1879

i Rubr. VII. *Remuneracye i zapomogi* w kwocie 390 złr., o 80 złr. więcej niż na rok 1879.

Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego:

Rubr. VIII. poz. 31—41. *Koszta gospodarcze.*

Wydział krajowy preliminuje w budżecie na r. 1880: 105.370 zł. a w sprawozdaniu o potrzebie dodatkowych kredytów żąda jeszcze 5.000 zł., razem więc preliminuje 110.370 zł., o 17.636 zł. więcej niż na r. 1879.

Poz. 31. a. *Zwykła strawa i dodatki* preliminuje Wydział krajowy w kwocie 56.000 zł., 5.600 zł. więcej niż na r. 1879 i opiera to znaczne podwyższenie na wynikłości r. 1877, która wynosiła 52.567 zł. i na przypuszczeniu, że w r. 1880 będzie około 172.000 dni żywienia. Lecz wydatek rzeczywisty w tej rubryce obniżył się, skutkiem zaprowadzenia oszczędniejszej normy żywienia w r. 1878 na 44.563 zł., pomimo zwiększenia się dni żywienia o 5.013, a w r. 1879 zmniejszył się do 39.812 zł., to jest o 12.755 zł. mniej niżeli w r. 1877, pomimo wzrostu dni leczenia o 1.551. W obec tak korzystnego wyniku w roku ubiegłym, w obec pewności, że do 1. Czerwca, to jest do dnia przeniesienia się urzędników zakładu do domu administracyjnego, liczba chorych się nie powiększyła i powiększyć się nie mogła, w nadziei że i od 1. Czerwca opróżnione pokoje zakładu nie zostaną spiesznie napełnione nowo przyjętymi obłąkanymi, i otworzą się według ścisłego polecenia Wydziału krajowego, jedynie bezpieczeństwu zagrażającym obłąkanym, komisya budżetowa wnosi, już z uwzględnieniem cokolwiek wyższych cen żywności w roku bieżącym, wstawić kwotę 45.000 zł., o 11.000 zł. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

Poz. 31. b. *Pieczywo.* Komisya budżetowa wnosi wstawić, według wynikłości r. 1879 (8.280 zł.) 8.300 zł., o 700 zł. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

Poz. 34. *Sprzęty.* Komisya budżetowa wnosi wstawić, zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 2.000 zł. (1 200 zł., zwyczajnych, 800 zł. nadzwyczajnych) o 1.500 zł. więcej niż na r. 1879, ponieważ kwota dla rocznej potrzeby sprzętów w zakładzie mieszczącym w sobie 450 chorych i 150 urzędników i sług nie jest wygórowaną i na wynikłości r. 1879 (1.971 zł) opartą.

Poz. 35. *Bielizna i pościel.* Wydział krajowy preliminuje 6.000 zł. o 1.800 zł. więcej niż na r. 1879. Wprawdzie wynikłość r. 1879 wykazuje tylko 4.518 zł. lecz właśnie ten mniejszy wydatek doprowadził bielizny do stanu tak opłakanego, że komisya budżetowa zniewoloną jest wnosić, zgodnie z Wydziałem krajowym, 6.000 zł. (1000 zł. zwyczajne, 5.000 zł. nadzwyczajne.)

Poz. 38. *Drzewo opałowe i węgiel kamienny.*

Wydział krajowy preliminuje w budżecie na r. 1880: 9.000 zł. o 3.000 więcej niż na r. 1879 i motywuje to tym sposobem: „Wynikłość r. 1877 wynosiła 9.416 zł. z powodu ustawienia maszyny parowej, w skutek czego zaoszczędzenie w opale nastąpić powinno, preliminuje się na drzewo tylko 6.000 zł. za to na węgiel kamienny pod maszynę 3.000 zł, razem 9.000 zł., zwłaszcza, że do opalania przybędzie nowy dom administracyjny.“ W sprawozdaniu zaś o dodatkowych kredytach żąda Wydział krajowy na r. 1880 jeszcze 5.000 zł. na drzewo opałowe i węgiel kamienny, razem więc 14.000 zł. Umotywowanie tak ogromnie podwyższonego żądania znajduje się na stronicy 12tej i 13tej Preliminarza na r. 1881 w wyjaśnieniach o drzewie i węglu. Z tych wyjaśnień wynika, że koszt drzewa i węgla (z wykluczeniem drzewa na kuchnię i pralnię, i na r. 1880 osobno zarachowanego w kwocie 3.566 zł.) wynosił w r. 1878: 7.140 zł. zaś w r. 1879, (w którym to roku w połowie (w Czerwcu) maszyna parowa została zaprowadzoną) wynosił ten koszt 9.837 zł. prócz 4.928 zł. na kuchnię i pralnię. Maszyna parowa, która

miała spowodować zaoszczędzenie w opale, podwyższyła zatem w 6 miesięcach swego istnienia koszt opału w pokojach o 2.697, na kuchnię i pralnię o 1.362 zł. razem o 4.059 zł. Zaś na r. 1880, w którym maszyna miała funkcyonować, i funkcyonuje cały rok oblicza Wydział krajowy ogólną potrzebę drzewa i węgla na 16.876 zł., z których potrąca na kuchnię i pralnię 3.500 zł., zaś na inne ubikacye wstawia 13.376 zł.; czyli — w zaokrągleniu (o 624 zł. więcej) — 14.000 zł. Tu mamy źródło dodatkowego kredytu 5.000 zł. i łącznej preliminowanej kwoty 14.000. Całe to obliczenie nie wytrzymuje najlżejszej krytyki. Na razie, na r. 1880, komisya budżetowa nie wdaje się w rozbiór kwesty, czyli maszyna parowa o sile 12 koni może dziennie pochłaniać 1.160 kilogr. najlepszego węgla z Königshütte po 1 zł. 54 ct. za cetnar metryczny i czy taka maszyna parowa która rocznie za 6.345 zł. węgla konsumuje i której inne koszta (maszynista, ślusarz, opalacze, dyety inżyniera i utrzymanie mechanicznego urządzenia) 3.500 zł. wynoszą i która głównie kuchnię i pralnię (razem 72% siły i kosztu) a prócz tego tylko piłę, (15%) pompę (4%) i łazienki (10%) opala, nie powinna być zniesioną, z powodu, iż przed jej zaprowadzeniem opał kuchni i pralni kosztował tylko 3.566 zł.

Obliczenie zaś potrzeby każdego żelaznego pieca po 30 kilogr. najdroższego węgla kamiennego dziennie przez 184 dni zimowych, lub każdego pieca kamiennego po 4 stosów drzewa rocznie, komisya budżetowa jako zupełnie mylne uważać i odrzucić musi, redukując je o połowę lub o $^2/_3$ części. Dalej przekonała się komisya budżetowa, że dom administracyjny w którym podano 46 pieców, nie zawiera nad 29 pieców, z których 3 w suterenach tylko czasowo dla usunięcia wilgoci się opalają.

Nareszcie nasuwa się komisyi budżetowej następujące porównanie:

Szpital powszechny lwowski: 202.000 dni leczenia, 652 łóżek, 196 pieców i 5.700 złr. za opał;

Zakład na Kulparkowie: 160.000 dni leczenia, 454 łóżek, 154 pieców i 13.300 złr. za opał;

z którego się okazuje, że piec kulparkowski kosztuje przeciętnie 87 zł., w lwowskim szpitalu zaś 29 zł. Z przytoczonych powodów komisya budżetowa kwoty preliminowanej przez Wydział poprzeć nie może i jakkolwiek w połowie roku tylko częściowo wykazane trwonienie drzewa i węgla wstrzymać się da, jednak kwoty 3.500 złr. na węgiel kamienny (nie licząc w to 3.500 złr. osobno wstawionych dla kuchni i pralni) i 7.000 złr. na drzewo, razem 10.500 złr. na opał, komisya budżetowa przy jakiejkolwiek w drugiej połowie roku zaprowadzonej oszczędności, za wystarczające uważać musi. Komisya budżetowa wnosi zatem wstawić 10.500 złr., o 4.500 mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Poz. 39. *Oświetlenie.* Wydział krajowy preliminuje 5.000 zł, o 2.000 zł. więcej niż na r. 1879. Komisya budżetowa, opierając się na wynikłości r. 1879 = 3.363 zł. wnosi wstawić 3.500 zł., 1.500 zł. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

Poz. 40. *Utrzymanie ogrodu* Wydział krajowy preliminuje 2.000 zł. jak na r. 1879 i rzeczywiście wynikłości wykazują w r. 1878: 2.108 zł. a w r. 1879: 2.136 zł. Lecz taki stan rzeczy jest niewłaściwy i celowi ogrodu przy zakładzie dla obłąkanych nie odpowiada. Ogród warzywny tak znacznych rozmiarów jak kulparkowski, w pobliżu wielkiego miasta, powinien znaczne przynosić intraty. Widzimy zaś, że do dochodów przyczynia się ogród tylko kwotą 650 zł. podczas gdy same roboty ziemne kosztowały 594 zł. Tak ogród warzywny jak i do przechadzki służący powinny dostarczyć obłąkanym

pracy łatwej pod gołem niebem, która wszędzie uważaną i używaną jest w zakładach leczniczych jako skuteczny środek uzdrowienia. Dotąd jednak ledwie kilka obłąkanych w ogrodzie zatrudniono.

Pomimo tych spostrzeżeń komisya budżetowa nie może w miesiącu lipcu znacznie obniżyć wydatków zapewne po większej części już uskutecznionych i wnosi wstawić 1.500 zł., o 500 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Zarazem wnosi następującą rezolucyę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: „Wzywa się Wydział krajowy, aby wydzierżawił ogrody warzywne i folwarczne ogrodnikowi, któryby obowiązał się za czynsz dzierżawny dostarczać do zakładu kulparkowskiego jarzynę w ilości przez Wydział krajowy oznaczonej oraz utrzymywać w porządku ogrody spacerowe przy zakładzie, bezpłatnie lub za pewne wynagrodzenie roczne."

Poz. 41. *Utrzymanie koni.* Wydział krajowy preliminuje 1.472 zł. o 72 zł. więcej niż na r. 1879. Wynikłość r. 1877 wykazuje 1.785 zł., w r. 1878: 1.918 zł., w r. 1879: 1.938 zł., a zatem z każdym rokiem więcej i zawsze za wiele dla utrzymania czterech koni i dwóch furmanów, gdy równa ilość koni i furmanów w szpitalu św. Łazarza w Krakowie i w Dublanach kosztuje przeciętnie 1.000 zł. w roku. Komisya budżetowa wnosi wstawić 1.250 zł. o 222 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Niewspomnione pozycye rubryki VII. komisya budżetowa wnosi umieścić bez zmiany. Razem więc komisya budżetowa wnosi wstawić w rubr. VIII. koszta gospodarcze, wraz z kredytem dodatkowym: 91.948 zł., o 18.422 zł., mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Rubr. IX. poz. 42—46. *Koszta sanitarne* w kwocie 3.370 zł., o 500 zł. więcej jak na r. 1879.

Rubr. X. poz. 47. *Koszta kancelaryjne* w kwocie 500 zł jak na r. 1879.

Rubr. XI. poz. 48. *Koszta kapliczne* w kwocie 200 zł. jak na r. 1879.

Rubr. XII. poz. 49—52. *Koszta utrzymania budynków* w kwocie 4.750 zł., o 950 zł. więcej niż na r. 1879. Komisya budżetowa na podstawie wynikłości r. 1879 wnosi wstawić zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego.

Rub. XIII. poz. 53—57. *Koszta utrzymania chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu.* Wydział krajowy preliminuje 29.165 zł., o 7.665 zł. mniej niż na rok 1879, co odpowiada wynikłości roku 1879= 29.905 zł. i co na 62.369 dni leczenia wykazuje przeciętny koszt jednego dnia leczenia: 47 ct., czyli o połowę niższy, aniżeli w zakładzie głównym. Daléj preliminuje Wydział krajowy w sprawozdaniu o dodatkowych kredytach 1.825 zł. dla obłąkanych kobiet w Przemyślu tak, że łącznie w rubr. XIII preliminuje 30.990 zł., czyli o 5.840 mniej niż na rok 1879. Jednak, pomimo tego zaoszczędzenia tak absolutnego jak stosunkowego jakie się w tych cyfrach okazuje, większość komisyi budżetowej sądziła, że tym zaoszczędzeniem nie uczynił Wydział krajowy temu zadość, czego rezolucya w r. 1877 przez W. Sejm uchwalona żądała; komisya budżetowa zatem wnosi ponownie następującą rezolucyę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby istniejących filii w Żółkwi i Przemyślu nie rozszerzał, przeciwnie, ażeby z nich polecił wydalić obłąkanych nieuleczalnych i zarazem nie zagrażających bezpieczeństwu publicznemu, ani obyczajności i ażeby starał się stopniowo o ile być może jak najrychlejsze zwinięcie tych filij".

Dla silniejszego poparcia tej rezolucyi, komisya budżetowa wnosi wstawić na rok 1880 tylko 26.000 zł., o 4.990 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Rub. XIV. poz. 58. *Odsetki od kapitałów dłużnych* w kwocie 1.408 zł. jak na r. 1879.
Rubr. XV. poz. 59. *Podatki i daniny* w kwocie 200 zł., jak na rok 1879.

Rub. XVI. poz. 60—63. *Rozmaite* w kwocie 1.600 zł., o 650 zł., więcej niż na rok 1879.. Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego.

Jako dwie nowe pozycye rubr. XII Wydział krajowy preliminuje w sprawozdaniu o dodatkowych kredytach:

a) Utrzymanie mechanicznych urządzeń w kwocie 1.530 zł.

b) Utrzymanie dojazdowej drogi: 1.060 zł. bez szczegółowego uzasadnienia. Komisya budżetowa sądzi, że mechaniczne urządzenia zupełnie nowe, mogą być należycie utrzymane roczną kwotą 1000 zł. i że droga $2^1/_2$ kilometrowa w dobrym stanie znajdująca się rocznego nakładu nad 800 zł. nie wymaga. Komisya wnosi zatem wstawić w pozycyi „Utrzymanie urządzeń mechanicznych 1000 zł., o 530 zł. mniej niż wniosek Wydziału krajowego, zaś w pozycyi: „Utrzymanie drogi dojazdowej“ 800 zł. o 230 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Zestawienie sumaryczne wydatków.

		Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	W preliminarzu	w dodatkowych kredytach
Rubryka	I.	16.875 zł.	—	16.875 zł.	16.875 zł.	1.867 zł.
„	II.	31.144 „	—	31.144 „	29.277 „	— „
„	III.	— „	—	— „	— „	— „
„	IV.	205 „	—	205 „	205 „	— „
„	V.	14 „	—	14 „	14 „	— „
„	VI.	40 „	—	40 „	40 „	— „
„	VII.	390 „	—	390 „	390 „	— „
„	VIII.	85.448 „	6.500 zł.	91.948 „	90.448 „	1.500 „
„	IX.	3.370 „	—	3.370 „	3.370 „	— „
„	X.	500 „	—	500 „	500 „	— „
„	XI.	200 „	—	200 „	200 „	— „
„	XII.	6.550 „	—	6.550 „	4.750 „	1.800 „
„	XIII.	— „	26.000 zł.	26.000 „	26.000 „	— „
„	XIV.	1.408 „	—	1.408 „	1.408 „	— „
„	XV.	200 „	—	200 „	209 „	— „
„	XVI.	1.600 „	—	1.600 „	1.600 „	— „
	Suma	147.944 „	32.500 zł.	180.444 „	175.277 „	5.167 „

Dochody.

Rubr. I. poz. 1—2. *Dodatki od c. k. Skarbu i kasy miejskiej* preliminuje komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w kwocie 664 zł. jak na r. 1879.

Rubr. II. poz. 3. *Zwroty kosztów leczenia* preliminuje Wydział krajowy w kwocie 26.000 zł. o 6.000 zł. więcej niż na r. 1879. Wynikłości r. 1877 wynosiły 33.689 zł., r. 1878: 34.057 zł. a r. 1879: 33.810 zł, w przecięciu zatem 33.852 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto wstawić 33.800 zł., o 7.800 zł. więcej niż na rok 1879.

Rubr. III. poz. 4—6. *Dochody z dóbr* preliminuje Wydział krajowy w kwocie 1.600 zł., o 50 zł. mniej niż na r. 1879. Ponieważ zaś propinacya na mocy kontraktu z r. 1879 spadła z 600 zł. na 305 zł.; natomiast dochód z ogrodu powiększył się o 238 zł. (888 zł. zamiast 650 zł.), komisya budżetowa preliminuje 1 530 zł., o 70 zł., mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

Rubr VI. *Rozmaite.* Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym 200 zł., o 180 zł. więcej niż na r. 1779.

Zestawienie sumaryczne dochodów.

Rubr.	I. . . .	664 zł.
„	II. . . .	33.800 „
„	III. . . .	1.530 „
„	IV. . . .	200 „
	Suma	36.194 zł.

Wydatki krajowego zakładu dla obłąkanycych wynoszą zatem	180 444 zł.
a dochody	36.194 „
zatem niedobór	144.250 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto: Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na r. 1880 i pokryć wykazany niedobór w kwocie 144 250 zł. z funduszu krajowego.

Lit. E.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

(Sprawozdawca p. Otton Hausner).

Wydział krajowy preliminuje wydatki funduszu podrzutków w kwocie 6.425 zł. o 4 271 zł. mniej niż na r. 1879.

Rubryki I II i III. *Płace, zasługi i czynsze* odpadają w całości w skutek zwinięcia osobnej kasy, dla bardzo małej liczby podrzutków (245 dzieci z końcem roku 1879) już niepotrzebnej, zwłaszcza, że likwidaturę należytości żywicielek, poszukiwanie i wydawanie metryk załatwia oddział rachunkowy a wypłaty uskutecznia kasa krajowa.

Rubr. IV. poz. 1. *Potrzeby kancelaryjne* preliminuje komisya budżetowa, zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego w kwocie 20 zł. jak na r. 1879.

Rubr. V. poz. 2 — 5 *Remuneracye i zapomogi* żywicielkom za gorliwe dozorowanie dzieci preliminuje komisya budżetowa, zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego w kwocie 215 zł. o 5 zł. mniej niż na r. 1879.

Rubr. VI. poz. 6. *Koszta utrzymania dzieci.*
Wydział krajowy preliminuje 6.000 zł., o 3.000 zł. mniej niż na r. 1879. Wynikłość r. 1879 wykazuje zaś tylko 5.095 zł.
Komisya budżetowa wnosi z uwzględnieniem prawdopodobnego zmniejszenia się liczby dzieci w ciągu r. 1880 kwotę 5.000 zł., o 1.000 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Rubr. VII. poz. 7. *Koszta leczenia dzieci.* Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego 10 zł., o 10 zł. mniej niż na r. 1879.

Rubr. VIII. poz. 8 — 9. *Rozmaite.* Wydział krajowy preliminuje 180 zł., o 160 zł. mniej niż na r. 1879. Ponieważ wynikłość tych wydatków (kosztów pogrzebowych, zwrotów kosztów dzieci do gminy m. Lwowa przydzielonych) wynosiła w r. 1879: 136 zł. Komisya budżetowa wnosi, zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić 180 zł.

Wszystkie wydatki preliminuje zatem komisya budżetowa w kwocie 5,425 zł., o 1.000 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego, a ponieważ fundusz podrzutków własnych dochodów niema, przeto całą powyższą kwotę wydatków Wysoki Sejm raczy pokryć z funduszu krajowego (Rubr. XI. poz. 158).

Lit. E.

Szpital krajowy św. Łazarza w Krakowie.

Preliminarz lit. F.

(Sprawozdawca p. Rapoport).

Wydatki.

Wydział krajowy preliminuje na r. 1880 wydatki w kwocie . . 156.612 zł. a zatem o 18.385 zł. więcej od kwoty 138 227 zł. uchwalonej na rok 1879. Komisya budżetowa jednak preliminuje na wydatki tylko 144.704 zł. a zatem o 11 808 zł. mniej niżeli Wydział kraj., a tylko o 6.477 zł. więcej, jak na r. 1879. W sprawozdaniach złożonych wys. Sejmowi z zamknięć rachunkowych za lata 1877 i 1878 wykazała już komisya budżetowa, że wydatki szpitala św. Łazarza wynosiły w r. 1877 168.105 zł. wobec preliminowanych 143.387 zł., że zatem prekroczenie wynosiło 24.718 zł., zaś w r. 1878 wynosiły wydatki 182.920 zł. wobec preliminowanych 142.661 zł. z przekroczeniem 40.268 zł. O ile zaś wnosić można z rachunków za r. 1879, ktore nie mogły jeszcze być dokładnie sprawdzone ze strony biura rachunkowego Wydziału, wydatki w roku 1879 wynosiły 156.893 zł. wobec preliminowanych 138.228 zł., przekroczenie więc wynosiło 18.666 zł. Stosunkowo zatem przekroczenie preliminarza w r. 1879 było najmniejsze w ciągu trzech lat ubiegłych, bo mniejsze od przekroczenia z r. 1878 o 21.602 zł., a od przekroczenia w roku 1877 o 6.052 zł. Również okazuje się z zestawienia ilości dni leczenia, których było:

w r. 1877 . . . . 158.142 dni
„ „ 1878 . . . . 162.046 „ (właściwie 178.279 po potrąceniu 16.233 dni na chorych durem dotkniętych)
„ „ 1879 . . . . 153.396 „ iż ilość dni leczenia w r. 1879 mniejszą była od ilości w r. 1878 o 8650 dni, a od ilości w r. 1877 o 4746 dni, że zatem starania Zarządu skierowane są na zmniejszenie dni leczenia przez ścisłe przestrzeganie przepisów co do nieprzyjęcia lub wydalania chorych nieuleczalnych. Komisya więc układając preliminarz na r. 1880 uwzględniła już rachunki za r. 1879, z których Wydział nie mógł jeszcze korzystać przy ułożeniu swego preliminarza, miała jednak na uwadzę tę okoliczność, że rachunki te nie są jeszcze należycie sprawdzone. Nadto nie mogła komisya pominąć faktu, iż upłynęło już więcej jak 5 miesięcy roku, na który budżet ma być dopiero ułożony i starała się oprzeć cyfry swego prelinarza także na dotychczasowych rezultatach rachunkowych z r. 1880 o ile takowe mogły być w przybliżeniu skonstatowane.

Otóż głównie na podstawie tych rezultatów z przecięcia pierwszych 5 miesięcy r. 1880, które w skutek odpowiednich zarządzeń gospodarczych wykazują znaczne oszczędności mimo znacznego znowu wzrostu ilości dni leczenia, wnosi komisya budżetowa obniżenie preliminarza Wydziału krajowego co do wydatków mianowicie w pozycyach Rub. I. 14 *b*), 16 *b*). Rubr. II. 18 *a*), *b*), 21, *a*) *b*). Rubr. VIII. 29 *a*), *c*), *e*), *h*), *k*), *o*), 33 *e*), 35 *d*), 37 *d*), *f*), *h*), 39 *c*), *e*), *g*), 43 *b*), 44 *b*),

tyczących się wiktu służby i chorych, dalej w pozycyach Rubr. VIII. 29, *f*) *n*), *o*), odnoszących się do opału, wreszcie w innych pozycyach pomniejszych, jakoto Rubr. VII. 28, Rubr. VIII. 34 *a*), 39 *a*), 2, Rubr. IX. 41, Rubr. X. 49, Rubr. XVII. 69, Rubr. XVIII. 70, podwyższenie zaś preliminarza Wydziału wnosi komisya przy następujących pozycyach Rubr. II. 17 *b*), 18 *a*), Rubr. VIII. 33 *b*), Rubr. XX. 73. Ostateczna zatem suma wydatków przez komisyę preliminowana na r. 1880 w kwocie 144.704 zł. mniejszą jest od przybliżonego wyniku roku 1879 w kwocie 156.893 zł. o 12.189 zł. a od preliminarza Wydziału na rok 1880, jak już wyżej powiedziano o . . 11.903 zł.

Preliminarz zaś szczegółowy jest następujący:

Rubryka I. „Płace i emolumenta etatowe".

Pozycye 1 do 16 włącznie oparte są na etacie płac uchwalonym przez w. Sejm na dniu 10 października 1878. Komisya budżetowa nie przychyliła się jednak do wniosku Wydziału, aby na wikt tak dla dozorcy domu jak i dla odźwiernego (poz. 14 *b*) i 16 *b*) wstawiono obecnie po 200 zł. t. j. o 33 zł. więcej niżeli uchwalonem było na r. 1879, gdyż przecięcie z pierwszyych pięciu miesięcy r. 1880 wykazuje, iż wikt służby niższej kosztował tylko po 11 zł. 29 ct. miesięcznie. Przyzwalając zatem dla tych funkcyonaryuszy na wikt po 167 zł. rocznie jak w r. 1879, co czyni miesięcznie po 13 zł. 88½ ct., komisya sądzi, iż dostatecznie się uwzględni przedstawienie Dyrekcyi, aby rzeczonym funkcyonaryuszom przyznać wikt nieco lepszy jak służbie niższej.

Komisya zatem wnosi wstawić w Rubrykę I. wszystkie pozycye 1 do 16 z wyjątkiem pozycyi 14 *b*) i 16 *b*) według wniosku Wydziału bez zmiany zaś w pozycyi 14 *b*) „wikt dozorcy domu" tak jak na r. 1879 167 zł. i w pozycyi 16 *b*) „wikt odźwiernego" również jak na rok 1879 167 zł., razem więc wyniesie ta rubryka według wniosku komisyi . . . 24.221 zł. czyli mniej o 66 zł. od sumy 24.287 zł. przez Wydział krajowy żądanej a o 41 zł. mniej od kwoty 24.262 zł. na rok 1879 uchwalonej.

Rubryka II. „Koszta utrzymania osób nieetatowych."

Wydział preliminuje 22.608 zł. Kwota zaś na r. 1879 uchwalona wynosiła 31.845 zł. obejmowała jednak liczne pozycye, które w obecnym preliminarzu wstawione są na rubryki inne.

Porównanie zatem preliminarza Wydziału na rok 1880 co do tej rubryki z kwotą na r. 1879 uchwaloną da się tylko przeprowadzić przy poszczególnych pozycyach. Ogółem zaś preliminuje komisya budżetowa w tej rubryce kwotę . . . . . 21.816 zł. a zatem o 792 zł. mniej niżeli Wydział.

W pozycyi 17. *Siostry Miłosierdzia.*

a) *Przełożona Sióstr Miłosierdzia* Komisya preliminuje na mocy kontraktu z roku 1874 zgodnie z Wydziałem . . . . . 80 zł.

b) *14 Sióstr oddziałowych.* Wydział preliminuje zmniejszyć dotychczasową ilość Sióstr odziałowych ze 17 na 14 o 3 a to na podstawie zgodnego przedstawienia komitetu administracyjnego i dyrekcyi, iż taka umniejszona ilość Sióstr w zupełności wystarczy. Tymczasem po ułożeniu niniejszego preliminarza zaszła ta okoliczność, iż przełożeństwo Sióstr Miłosierdzia sprzeciwiało się umniejszeniu liczby tychże Sióstr twierdząc, iż według uznania Przełożeństwa zachodzi potrzeba utrzymania pełnej liczby 17 Sióstr i powołując się w obec Przewodniczącego komitetu administracyjnego na kontrakt z roku 1874 w którym według zdania Przełożeństwa Wydział zastrzegł sobie wprawdzie prawo pomnożenia liczby Sióstr w razie potrzeby ale nie zawarował sobie prawa umniejszenia tejże liczby. Rokowania w tej mierze między Wydziałem a Przełożenstwem Sióstr przeprowadzane nie odniosły żadnego skutku i Wy-

dział polecił Dyrekcyi utrzymywać nadal pomienione 3 Siostry Miłosierdzia kosztem szpitala, co też faktycznie obecnie ma miejsce. Preliminowanie więc 14 tylko Sióstr Miłosierdzia oddziałowych na r. 1880 nie zgadzałoby się z faktycznym stanem rzeczy. Zważywszy atoli, iż Dyrekcya i komitet administracyjny zgodnie i zasadnie wykazali, iż po przeniesieniu szpitala obłąkanych i kiłowych z dawnego gmachu św. Ducha do obecnego szpitala św. Łazarza ilość 9 Sióstr miłosierdzia, które dawniej zatrudnione były w szpitalu św. Ducha, jest za wielką, i że na cały szpital wystarczy ilość 14 Sióstr oddziałowych dalej 11 wspólnych, i 4 postulantek razem 29 sióstr czynnych prócz Przełożonej, zważywszy zatem, że obok wszelkiego uznania dla poświęcenia i niezmordowanej gorliwości Sióstr miłosierdzia, trudno obciążyć nadal skarb kraju stałym a przez kompetentne władze za zbyteczny uznanym wydatkiem na płacę i wikt 3 Sióstr miłosierdzia w łącznej kwocie 790 zł. 80 ct.; w przekonaniu wreszcie, że Wydział na rok 1881 usunie przeszkody, gdyby takowe zachodziły według kontraktu co do umniejszenia liczby Sióstr miłosierdzia w szpitalu krakowskim, wnosi komisya wstawić w tej pozycyi jako wydatek zwyczajny

11 sióstr Miłosierdzia płaca . . 1.120 zł.

jako wydatek nadzwyczajny

3 siostry oddziałowe „ . . 240 zł.

c) *1 Siostra wspólna.* Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem . . 80 zł.

Poz. 18. *a*) Wydział preliminuje na żywność dla przełożonej i 14 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych i dla 1 Siostry wspólnej po 16 złr. miesięcznie 3.027 złr., czyli o 70 centów miesięcznie więcej, jak na rok 1879 uchwalono. Gdy jednak według wynikłości za pierwsze 5 miesięcy r. 1880 na podstawie wykazów zarządu miejscowego, koszt żywienia 1 Siostry Miłosierdzia wynosił przeciętnie tylko 14 złr. 65 ct., obniżenie zaś kosztu żywności w tej rubryce opiera się na kontrakcie, zapewniającym dostawę głównych artykułów żywności na cały rok 1879; przeto komisya wnosi wstawić w pozycyi powyższej na wikt 16 Sióstr Miłosierdzia zaokrągloną kwotę po 15 złr. miesięcznie, czyli o 30 ct. mniej miesięcznie jak na rok 1879 . . . . . 2.880 zł.
i o 192 złr. mniej jak Wydział preliminuje.

Z powodów zaś powyżej przy pozycyi 17 b. wyłuszczonych, wnosi komisya wstawić:

na żywność 3 Sióstr Miłosierdzia po 15 złr. miesięcznie wydatek nadzwyczajny . . . . . 540 zł.

b) *Żywność z dodatkami* dla 3 emerytek i 4 postulantek Wydział preliminuje 1344 zł., komisya zaś wnosi jak powyżej po 15 zł. miesięcznie, tj. o 84 zł. mniej, czyli . . . . . 1.260 zł.

Nadmienia się, że obecnie znajdują się tylko 2 emerytki w szpitalu, że jednak wstawiono w preliminarz koszt wiktu dla 3 emerytek ze względu na art. 15 kontraktu z dnia 3 sierpnia 1874.

Pozycya 19. *Służba oddziałowa.*

Wydział krajowy preliminuje 4 posługaczów po 90 zł. i 13 posługaczów po 64 złr., dalej 5 posługaczek po 72 złr. i 18 posługaczek po 48 złr. a zatem więcej jak na rok 1874 o 2 posługaczy po 64 złr. i o 3 posługaczki po 48 złr., motywując to pomnożenie służby wzrastającą ilością chorych. Zważywszy jednak, że w szpitalu lwowskim, w którym zwykle zajętych bywa 714 łóżek, jest tylko 43 służby przy oddziałach a 50 przy gospodarstwie, razem 93 służących, zaś w Krakowie na 450 łóżek, obsługi oddziałowej 40 i gospodarskiej 36, razem 86; zwazywszy dalej, iż pomnożenie liczby chorych w pierwszych miesiącach roku 1880 jest tylko objawem przejściowym, jak się to później wykaże; przeto komisya uważa koszt tego pomnożenia służby jedynie jako wydatek nadzwyczajny, który nie powinien już powtarzać się w r. 1880 i wnosi wstawić:

a) 4 posługaczów po 90 złr. według wniosku Wydziału krajowego . . 360 zł.

b) jako wydatek zwyczajny:

11 posługaczów po 64 złr. . . . . 704 „

zaś jako wydatek nadzwyczajny:

2 posługaczów po 64 . . . . . 128 „

c) 5 posługaczek po 72 złr. według wniosku Wydziału krajowego . . 360 „

d) jako wydatek zwyczajny:

15 posługaczek po 48 złr. . . . . 720 „

zaś jako wydatek nadzwyczajny:

3 posługaczki po 48 złr. . . . . 144 „

z rozkładem na oddziały według preliminarza Wydziału krajowego.

Poz. 20. *Służba wspólna.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym na litery *a* do *k* łącznie . . . . . 1.114 zł.
z rozkładem preliminowanym na oddziały, gdyż uważa zwiększenie płacy stolarza (lit. *e*) o 30 zł. i murarza (lit. *f*) o 20 zł. za usprawiedliwione potrzebą pozyskania lepszych rzemieślników, jak również uznaje konieczną potrzebę przyjęcia jednego palacza (lit *i*) i jednego maszynisty (lit. *k*) 750 „
w skutek zaprowadzenia machiny parowej w budynku gospodarczym.

Poz. 21. *Żywienie służby.* Wydział krajowy preliminuje

a) dla oddziałowej 40 i

b) dla 14 wspólnej po 14 zł. miesięcznie.

Gdy jednak żywienie służby niższej wedle wykazów zarządu miejscowego kosztowało z powodów powyżej przytoczonych w pierwszych 5 miesiącach r. 1880 tylko po 11 zł. 29½ ct. na miesiąc, przeto zaokrąglając tę sumę na 12 zł. miesięcznie i uwzględniając, iż komisya zgodziła się tylko o tyle na propozycyę Wydziału krajowego co do pomnożenia służby oddziałowej o 2 posługaczy i 3 posługaczki, iż wydatki na ten cel ponieść się mające, uważa za nadzwyczajne, komisya wnosi wstawić:

pod lit. *a)* jako wydatek zwyczajny dla 35 służby oddziałowoj . . . 5.040 zł.
zaś jako wydatek nadzwyczajny dla 5 służby oddziałowej. . 720 „
a zatem
na oddział I. . . . . 2.880 zł.
na oddział II. . . . . 576 zł.
na oddział III. . . . . 1.008 zł.
na oddział IV. . . . . 1.296 zł.

b) dla 14 wspólnej . . . . . 2.016 zł.
t. j. na oddział I. . . . . 900 zł.
na oddział II. . . . . 450 zł.
na oddział III. . . . . 442 zł.
na oddział IV. . . . . 224 zł.
po 12 zł. miesięcznie, czyli razem o 1.296 zł. mniej jak Wydział krajowy pod 21 *a* i *b* preliminował.

Poz. 22. *Dyurniści.* Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić jak na rok 1879:
2 po 2 zł. — ct. dziennie
3 po 1 „ 50 „ „
1 po 1 „ 25 „ „
z rozkładem preliminowanym . . . . . 3.560 zł.

Rubryka III. „Na substytucye“. Nic się nie preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym

Rubryka IV. „Pensye i emerytury“ Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić jak na rok 1879 pod

Poz. 23. dla Bobrzyńskiej Zofii (na oddział I) . . . . . 250 zł.

Poz. 24. dla Świerzbińskiej Józefy (na oddz. III 178 zł.
(na oddz. IV 89 zł.)
razem . . . . . 267 zł.

Rubryka V. „Zaopatrzenia odstawne i dary z łaski“. Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić:

Poz. 25. dla Bobrzyńskiej Zofii do dnia 11 czerwca 1880 jako dnia ukończenia ośmnastego roku życia (na oddział I) . . . . . 45 zł.

Poz. 26. dla Okońskiej Anastazyi jak na rok 1879 (na oddział III) . . 73 zł.

Rubryka VI. „Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych. Nic się nie preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

Rubr. VII. „Remuneracye i zapomogi.“

Poz. 27. *Urzędnicy c. k. kasy krakowskiej.* Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić jak na r. 1879 . . . . . 100 zł.
z rozkładem na oddziały według stałego dzielnika.

Poz. 28. *Wsparcia przypadkowe i zastępstwa.* Wydział krajowy preliminuje 700 zł. Wynikłość w r. 1877 wynosiła 1299 złr., w r. 1878 1523 zł., zaś w r. 1879 tylko 417 zł. 98 ct. Otóż gdy na r. 1879 uchwalono tylko 450 zł. ze względu na nowy etat znacznie powiększony, w obec którego potrzeba zastępstw powinna być coraz rzadszą, zaś wydatek rzeczywisty w r. 1879 wynosił tylko 417 zł. 98 ct., komisya nie widzi potrzeby podwyższyć tutaj kwoty na r. 1879 uchwalonej i wnosi wstawić tylko . **450 zł.**

z rozłożeniem na oddział I. 192 zł.
„ II. 65 „
„ III. 128 „
„ IV. 65 „ a zatem o 250 zł. mniej od kwoty 700 zł. przez Wydział krajowy preliminowanej.

Rubr. VIII. „Koszta gospodarcze“ Wydział preliminuje 88.093 zł., komisya preliminuje jednak tylko 79.016 zł. t. j. mniej o 9.077 zł.

Poz. 29. *Żywienie chorych.*

Pod lit. *a*) Zwykła strawa i dodatki preliminuje Wydział krajowy 37000 zł. W r. 1877 wydano w ciągu 158142 dni leczenia na samą strawę 37312 zł., zaś na strawę wraz z winem i pieczywem 46463 zł. 77 ct., dalej w roku 1878 przez 178279 dni leczenia na samą strawę 44.295 złr., a z doliczeniem wina i pieczywa 56.924 złr. W roku 1879 było dni leczenia 153.396. Kosztów jednak samej strawy na rok 1879 nie można jeszcze było skonstatować, gdyż suma 46 311 zł. wykazem zarządu miejscowego objęta, a przez Wydział krajowy jeszcze nie sprawdzona, obejmuje także koszt wina i pieczywa, na które to dwie pozycye Wydział krajowy preliminuje na rok 1880 pod pozycyą 29 *h*) pieczywo 5850 zł. a pod pozycyą 29 *o*) wino 3.200 zł. Razem więc wynosi suma preliminowana przez Wydział krajowy na r. 1880 na strawę wraz z winem i pieczywem 46050 zł. czyli o 261 zł. mniej od wynikłości na r. 1879 a o 6.950 zł. więcej, jak na r. 1879 uchwalono. Wprawdzie z wykazów zarządu miejscowego na rok 1880 okazuje się, że liczba dni leczenia w porównaniu z tymże samym okresem r. 1879 znacznie wzrosła. Gdy bowiem w pierwszych pięciu miesiącach roku 1879 było dni leczenia 62.620, ilość dni leczenia w pierwszych pięciu miesiącach roku 1880 wzrosła do 75.213, przewyższa zatem cyfrę w r. 1879 o 12.593, coby na cały rok 1880 mogło wynosić nadwyżkę około 30 000 dni leczenia, nad ilość 153.396 dni leczenia w roku 1879, gdyby powyższy stosunek niekorzystny trwać miał przez cały rok. Obawa ta jednak okaże się prawdopodobnie nieuzasadnioną, gdyż większy przypływ chorych w początkach roku bieżącego, spowodowany był głównie nieurodzajem i głodem panującym między ludnością wiejską. Spodziewać się więc należy, że przy pomyślniejszym stanie urodzajów, stosunki te znacznie się poprawią w dalszym ciągu roku, a na poparcie tego przypuszczenia podnieść należy, że już obecnie jest mniej chorych, bo gdy w Maju r. 1879 było 12740 dni leczenia, a zatem jeszcze więcej jak w Styczniu 1879, kiedy dni leczenia było 12.699, to przeciwnie w roku bieżącym w Styczniu było 16.802 dni, zaś w Maju tylko 13167 dni leczenia, zatem ilość dni leczenia spadła o 3635 na miesiąc w porównaniu z początkiem roku. Widocznie więc stosunki zdrowotne już się znacznie polep-

szyły. Nadto okazuje się z drugiej strony, iż przeciętny koszt strawy, włącznie z winem i pieczywem w roku 1880 znacznie się zmniejszył. Kiedy bowiem w r. 1879 przeciętny koszt żywienia chorego wraz z winem i pieczywem wynosił 30.19 centów dziennie, koszt ten w r. 1880 spadł w przecięciu pierwszych 5 miesięcy na 23·34 centów dziennie, wynosi zatem w r. 1880 mniej o 6 85 centów dziennie, czyli o 20% jak w r. 1879, a z porównania pierwszych pięciu miesięcy r. 1879 i 1880 okazuje się, iż w tymże okresie r. 1879 wydano na strawę dla chorych wraz z winem i pieczywem ogółem 21.086 zł., zaś w r. 1880 wydano na te pozycye mimo znacznie większej ilości dni leczenia ogółem tylko 17.552 zł., a zatem o 3534 zł. mniej jak w równym okresie r. 1879. Obniżenie to kosztów artykułów żywności spowodowane jest po części oszczędnościami przez Wydział krajowy zaprowadzonemi, po części też kontraktem korzystniejszym z dostawcą na r. 1880 zawartym. Komisya zatem sądzi iż na podstawie faktycznych wynikłości może zniżyć kwoty przez Wydział krajowy preliminowane na strawę dla chorych, jakoteż na wino i pieczywo o 15%. W ten sposób kwota preliminowana przez Wydział krajowy na te artykuły żywności a wynosząca łącznie 46.050 zł. zredukuje się o 6.907 zł. na okrągłe 39.143 zł. czyli wyniesie tylko o 43 zł. więcej jak na r. 1879 uchwalono.

Komisya budżetowa zatem wnosi wstawić w pozycyi 29 *a*) zwykła strawa i dodatki w miejsce proponowanej przez Wydział krajowy sumy 37.000 zł. o 15% t. j. o 5.450 zł. mniej czyli jedynie kwotę . . . . . 31.550 zł.

a mianowicie:

na oddział	I.	18745 zł.
„ „	II.	2.985 „
„ „	III.	5.980 „
„ „	IV.	3.840 „

b) 4 *siostry Mił. zatrudnione w kuchni.* Komisya wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym płacę po 80 zł. . . . . 320 „
z rozkładem według dzielnika na oddziały;

c) *wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami*, z powodów pod poz 18 *a*) przytoczonych, komisya preliminuje tutaj koszt żywności tylko po 15 zł. miesięcznie, razem . . . . . 720 „
czyli o 48 zł. mniej od preliminarza Wydziału krajowego, a mianowicie:

na oddział	I.	318 zł.
„ „	II.	160 „
„ „	III.	160 „
„ „	IV.	80 „

d) *koszta utrzymania służby kuchennej, i magazynu kuchennego*, wnosi komisya wstawić zgodnie z Wydziałem, a mianowice: płaca dla 7 sług rocznie po 48 zł. . . . . 336 „
i płaca dla parobka rocznie . . . . . 60 „
z rozkładem ma oddziały według dzielnika;

e) *wikt dla tychże* komisya preliminuje tutaj, z powodów pod Rubr. II. poz. 21 przytoczonych tylko po 12 zł. miesięcznie, razem . . 1.152 „
o 192 zł. mniej niżeli Wydział krajowy, a mianowicie:

na oddział	I.	505	zł.
„ „	II.	259	„
„ „	III.	259	„
„ „	IV.	129	„

f) *Drzewo do kuchni.* Wydział preliminuje 2000 zł. na podstawie wynikłości z r. 1877 która wynosiła 2.314 zł. Gdy jednak Wydział krajowy w preliminarzu na rok 1881 preliminuje w tej pozycyi „na drzewo i węgle do kuchni i maszyny parowej“ 1.140 zł. motywując tę cyfrę wynikłością z r. 1879, przeto komisya wnosi wstawić tutaj także tylko . . 1.140 zł.

a mianowicie:

na oddział	I.	550	zł.
„ „	II.	225	„
„ „	III.	225	„
„ „	IV.	140	„

Dla zoryentowania się zaś ile wynosi koszt całego opału w szpitalu św. Łazarza nadmienić wypada, iż preliminarz Wydziału krajowego obejmuje prócz powyższych 2.000 zł. jeszcze następujące pozcye: 29 *n*) drzewo do piekarni 220 zł., pozycya 32 opał 6.000 zł, poz. 33 *b*) drzewo i węgle do gazowni 300 zł, poz. 37 *b*) drzewo i węgle do pralni 850 zł., poz. 42. drzewo i węgle do apteki 110 zł., razem więc opał kosztowałby według preliminarza Wydziału krajowego 9.480 zł., czyli o 780 zł. więcej, od kwoty 8700 zł. na r. 1879 uchwalonej. Gdy jednak wszystkie kwoty razem na rok 1881 preliminowane na różne pozycye opału wynoszą razem 8750 zł., a zatem prawie tyle jak na rok 1879 preliminowano, przeto komisya wnosi tak w powyższej jak we wszystkich następujących pozycyach tyczących się opału wstawić cyfry przybliżone do preliminarza na r. 1881, tak iż preliminarz całego opału na r. 1880 wyniesie 1140, 220, 5600, 500, 850 i 110 zł. razem 8.420 zł. czyli o 280 zł. mniej jak na r. 1879 uchwalono, a z potrąceniem kosztu drzewa i węgla do gazowni (500) koszt samego opału wyniesie 7920 zł.

g) *naczynia i sprzęty kuchenne* wnosi komisya zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić . . . . . 180 „
z preliminowanym rozkładem na oddziały.

h) *Pieczywo.* Wydział krajowy preliminuje 5.850 zł. Komisya jednak z powodów pod Rubr. VIII. 29 *a*) wyłuszczonych, wnosi wstawić o 15% mniej, t. j. . . . . 4.973 „

a mianowicie na oddział I. 2.125 zł.
„ II. 315 „
„ III. 1.598 „
„ IV. 935 „

i) *Piekarz*, płaca. Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić 150 „
t. j. o 30 zł. więcej jak na rok 1879 z powodu zwiększonej czynności piekarza po złączeniu obu szpitali.

k) *wikt* według uwag do rub. II. 19. *a*) wnosi komisya wstawić tylko po 12 zł. miesięcznie, razem . . . . . 144 „

a zatem na oddział I. 64 zł.
„ II. 32 „
„ III. 32 „
„ IV. 16 „

l) *2 parobków z piekarni* płaca po 60 zł. Komisya wnosi wstawić według preliminarza Wydziału krajowego . . . . . 120 zł.

m) *wikt* tychże wnosi komisya wstawić jak powyżej po 12 zł., o 48 zł. mniej od preliminarza Wydziału krajowego t. j. . . . . 288 „

i to na oddział I. 128 zł.
„ II. 64 „
„ III. 64 „
„ IV. 32 „

n) *Drzewo do piekarni.* Komisya według preliminarza Wydziału krajowego wnosi wstawić . . . . . 220 zł.

o) *Wino dla chorych.* Z powodów powyżej pod rubr. VIII. 29 *a)* przytoczonych komisya preliminuje o 15% mniej, niżeli kwota 3.200 złr. przez Wydział preliminowana, a zatem: 2.720 „

czyli na oddział I. 2.125 zł.
„ II. 170 „
„ III. 298 „
„ IV. 127 „

przyczem się nadmienia, iż i ta kwota znacznie jeszcze jest większą od kwoty 2.165 zł. 40 ct. wydanej w r. 1878 na wino w szpitalu lwowskim na 195521 dni leczenia, że zatem w tej pozycyi jeszcze znaczna oszczędność powinna być przeprowadzoną.

Poz. 30. *Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika.* Komisya wnosi wstawić według preliminarza Wydziału krajowego . . . . 11000 zł.

W r. 1877 zapłacono 11049 zł.
„ 1878 „ 10718 „
„ 1879 „ 10629 „
razem 32.396 zł. w przecięciu 10.765 zł.

Poz. 31. *Wikt lekarza dyżurnego z winem i pieczywem* wnosi komisya wstawić według preliminarza Wydziału krajowego . . . . . 309 zł.

Poz. 32. *Opał.* Wydział preliminuje 6.000 zł. Komisya w myśl uwag powyżej wyłuszczonych preliminuje o 400 zł. mniej t. j. . . . . 5.600 zł.

a mianowicie na oddział I. 2616 zł.
„ II. 1133 „
„ III. 1134 „
„ IV. 717 „

Poz. 33. *a)* *Oświetlenie.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym . 1.700 zł.

b) *Drzewo i węgle do gazowni.* Wydział krajowy preliminuje 300 zł. Komisya jednak wnosi wstawić o 200 zł. więcej . . . . . 500 zł.
a to na podstawie wynikłości z r. 1879.

c) *Gazownik.* Płaca. Komisya wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem kraj. . t. j. o 120 zł. mniej jak na r. 1879. 120 zł.

Zważywszy jednak, iż oświetlenie w szpitalu krakowskim preliminowane jest w ten sposób na 2.464 zł. (licząc także płacę i wikt gazownika), zważywszy dalej, że na r. 1881 Wydział preliminuje już na sam materyał do oświetlenia 2.500 zł. t. j. o 800 zł. więcej, jak na r. 1880, tak iż w r. 1881 oświetlenie miałoby kosztować 3.264 zł., podczas gdy w r. 1877 kosztowało tylko 1328 zł.

Komisya wnosi następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa Wydział krajowy, aby zbadał, czyby mimo kosztu wyłożonego już na urządzenie gazowni nie należało powrócić do oświetlenia naftowego w szpitalu św. Łazarza.“

d) *Lampiarz.* Płaca preliminuje się według wniossku Wydziału krajowego 64 zł.

e) *Wikt dla tychże.* Komisya w myśl zasady powyżej przyjętej, preliminuje tylko po 12 zł. miesięcznie, razem . . . . . 288 zł.
zatem o 48 zł. mniej niżeli Wydział krajowy.

Poz. 34. *Sprzęty gospodarcze, naprawa tychże i sprawienie nowych.* Komisya wnosi wstawić pod lit. *a*) na wydatki zwyczajne tylko . . . 170 zł.
gdyż kwota 350 zł. na r. 1879 uchwalona obejmowała także sprzęty kuchenne na które powyżej pod pozycyą 29 *g*) już preliminowano 180 zł.
Pod literą zaś *b*) nadzwyczajne, komisya sądziła, iż ze względu na to, że w dwóch latach poprzednich już wstawiano po 1050 zł. na cel powyższy na wydatki nadzwyczajne, wystarczyć by obecnie mogło, wstawić także tylko na rok 1880 1.050 zł. tak jak było preliminowane na r. 1879. Zważywszy jednak, iż upłynęła już prawie połowa roku budżetowego, komisya wnosi wstawić według preliminarza Wydziału krajowego 2.320 „

Poz. 35. *a*) *Na siano owies i słomę* komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 240 „

b) *Na utrzymanie wozów, uprzęży i t. p.* Wydział krajowy preliminuje 300 zł. ze względu na potrzebę sprawienia nowych wozów. Otóż uwzględniając tę okoliczność, komisya wnosi wstawić pod wydatki zwyczajne 100 „
zaś pod nadzwyczajne „na sprawienie nowych wozów“ . . . 200 „

c) *fornal płaca.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na r. 1879 . . . . . 64 „

d) *wikt* miesięcznie tylko po 12 zł. jak powyżej . . . . . 144 „
a zatem o 24 zł. mniej jak Wydział krajowy.

Poz. 36. *Utrzymanie ogrodu.*

a) *roboty ogrodowe, sprzęty i t. p.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 600 „
a zatem o 100 zł. mniej jak na r. 1879.

b) *ogrodnik płaca wraz z wiktem.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 360 „
Nadmienić tutaj wypada, iż wydatki powyższe znajdują zupełne pokrycie w dochodach z ogrodu, które w Rubryce dochodów II. poz. 8 *a*) *b*) preliminowane są na 1.800 zł.

Poz. 37. *Utrzymanie pralni*

a) *Mydło, proszek, farbka, krochmal,* komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym według wynikłości r. 1879 . . . . . 800 zł.

b) *Drzewo i węgle.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie rezultatu r. 1879 . . . . . 850 „

c) *2 Siostry Miłosierdzia zatrudnione w kuchni*, płaca Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym na mocy kontraktu z r. 1874 . . 160 „

d) *wikt* tychże z dodatkami, preliminuje komisya jak powyżej nie po 16 zł. ale tylko po 15 zł. miesięcznie, razem . . . . . 360 „

e) *12 praczek po 48 zł.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem kraj. czyli o 4 praczek mniej jak w r. 1879, z powodu złączenia oddziałów. 576 „

f) *Wikt* tychże. Komisya preliminuje jak powyżej nie po 14 zł. ale tylko po 12 zł. miesięcznie, razem o 288 zł. mniej czyli . . . 1.728 „

g) *1 parobek* płaca, preliminuje się według wniosku Wydziału krajowego jak na r. 1879 . . . . . 60 „

h) *wikt* tegoż, preliminuje się jak powyżej tylko po 12 zł. miesięcznie . 144 „ a zatem o 24 zł. mniej niżeli Wydział krajowy.

Poz. 38. *Słoma do sienników*, preliminuje się według wniosku Wydziału . . 750 „ jak na r. 1879.

Poz. 39. *Bielizna i odzież*

a) *Reparacye i sprawienie nowej.*

1. *zwyczajne*, komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym 1.300 „ jak na r. 1879.

2. *nadzwyczajne.* Wydział krajowy preliminuje 3.700 zł. Komisya jednak z uwagi, iż już na r. 1879 uchwaloną została znaczna kwota 3.450 zł. na nadzwyczajne wydatki w tej pozycyi i z dalszej uwagi, iż wynikłość r. 1879 w obu powyższych pozycyach ad 1 i 2 wynosi tylko 3 920 zł. wnosi wstawić w tej pozycyi, jak na r. 1879 tylko . . 3.450 „ a zatem o 250 zł. mniej jak Wydział krajowy.

b) *Siostra miłosierdzia w magazynie bielizny*, preliminuje się według wniosku Wydziału krajowego jak na r. 1874 . . . . . 80 zł.

c) *Wikt tejże z dodatkami*, preliminuje się jak wyżej tylko po 15 złr. miesięcznie, a zatem o 12 złr. mniej jak Wydział krajowy, czyli . 180 „

d) *1 szwaczka*, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1879 . . . . . 48 „

e) *Wikt* tejże, preliminuje komisya tylko po 12 złr. miesięcznie, zatem o 24 złr. mniej jak Wydział krajowy . . . . . 144 „

f) *1 szwaczka* po 30 ct. dziennie, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1879 . . . . . 90 „

g) *Wikt* tejże, preliminuje się jak powyżej tylko po 12 złr. miesięcznie, zatem o 24 zł. mniej jak Wydział krajowy t. j. . . . . 144 „

Pozycya 40. *Rozmaite drobne*, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1879 . . . . . 300 „

Ogółem preliminuje komisya budżetowa na wydatki pod rubrykę VIII 79.016 złr., to jest o 9077 złr. mniej jak Wydział krajowy.

Rubryka XI. „Koszta sanitarne“.

Pozycya 41. *Lekarstwa.* Wydział krajowy preliminuje 3.600 złr. Komisya jednak preliminuje na podstawie wynikłości z roku 1879 o 400 złr. mniej t. j. 3.200 „

Poz. 42. *Drzewo i opał do apteki.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym według wynikłości r. 1879 . . . . . 110 „

Poz. 43. *2 Siostry Miłosierdzia w aptece.*

a) *płaca*, komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym wmyśl kontraktu z r. 1874 . . . . . 160 „

b) *wikt* z dodatkami, preliminuje się jak powyżej tylko po 15 złr. miesięcznie, zatem o 24 złr, mniej jak Wydział krajowy, razem . . 360 „

Poz. 44. *1 parobek w aptece*:

a) *placa*, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na r. 1879 64 „

b) *wikt* tegoż, preliminuje się jak powyżej tylko po 12 złr. miesięcznie, zatem o 24 złr. mniej jak Wydział krajowy . . . . 144 „

Poz. 45. *Na odczynniki chemikowi patologii* preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1879 . . . . . 100 „

Poz. 46. *Instrumenta chirurgiczne.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym, prawdopodobne potrzeby . . . . . 300 „

Poz. 47. *Potrzeby sanitarne.* Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym według wynikłości dotychczasowych . . . . . 2.000 „

Poz. 48. *Koszta pogrzebowe.* Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1879 . . . . . 250 „

Razem więc preliminuje komisya na wydatki w tej rubryce 6.688 złr. czyli o 448 złr. mniej niżeli kwota 7.136 zł. przez Wydział kraj. preliminowana.

Rubryka X. „Koszta kancelaryjne“.

Poz. 49. *Druki, litografie, potrzeby do pisania.* Wydział krajowy preliminuje 900 zł. komisya jednak z uwagi, iż już na rok 1879 uchwalono 950 zł., i że wydano w r. 1879 tylko 715 złr. wnosi wstawić jedynie . . . 725 zł.

Rubryka XI. „Koszta kapliczne“.

Poz. 50. *Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia na utrzymanie kościoła.* Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1879 . . . . 400 „

Rubryka XII. „Utrzymanie budynków“.

(Poz. 51—56) Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce 3.460 złr. czyli o 220 zł. mniej jak na rok 1879 z powodu, iż nowowybudowany gmach szpitalny nie będzie potrzebował znaczniejszych reperacyi. Komisya preliminuje zatem zgodnie z Wydziałem krajowym:

Poz. 51.	Konserwacya i reperacya budynków	1,650 „
Poz. 52.	Asekuracya	300 „
Poz. 53.	Kominiarze i straż ogniowa	180 „
Poz. 54.	Czyszczenie kanałów	850 „
Poz. 55.	Wynadgrodzenia za czynności techniczne	480 „

Rubryka XIII. „Odsetki od kapitałów dłużnych“.

Poz. 56.	4% od kapitału 2.000 złr. ubezpieczonego na dobrach Prądnik Czerwony preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym	20 „

Rubryka XIV. „Zapisy“.

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak rok 1879.

Poz. 57.	śp. Szembeka na odprawienie mszy św.	38 „
Poz. 58.	śp. Wencla, na obdzielenie rekonwalescentów	38 „
Poz. 59	śp. Gałeckiego i Klozowej na odprawienie mszy św.	36 „

Rubryka XV. „Wydatki i daniny“.

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym łączną kwotę 1.161 złr. mniejszą o 32 złr od kwoty 1.193 złr. na rok 1879 uchwalonej, a to na podstawie wynikłości z r. 1878, w szczególności:

A. Z realności i dóbr.

Poz. 60.	Od realności szpitalnych	68 „
Poz. 61.	Z dóbr „Prądnik czerwony	625 „
Poz. 62.	Z dóbr „Krowodrza“	140 „

B. Ekwiwalenta.

Poz. 63.	Od nieruchomego majątku szpitalnego	12 zł.
Poz. 64.	Z dóbr „Prądnik Czerwony“	108 „
Poz. 65.	Z propinacyi w Krowodrzy	78 „

C. Podatek dochodowy.

Poz. 66.	Z dóbr „Tropiszów	115 „
Poz. 67.	Od kapitałów hipotekowanych	15 „

Rubryka XVI. „Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi“.

Poz. 68. Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na r. 1879 . 150 „

Rubryka XVII „Dyety i koszta podróży.

Poz. 69. Na podróże komisyjne w sprawach funduszu, Wydział krajowy preliminuje 150 zł. Komisya jednak na podstawie wynikłości z r. 1879 (5 zł. 50 ct.) preliminuje tylko . . . . . 50 „

Rubryka XVIII. „Koszta utrzymania podrzutków“.

Poz. 70. Na utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś przed 29 Września 1873 preliminuje Wydział 5000 zł. Z uwagi jednak, iż wynikłość w r. 1879 wynosiła tylko 4225 zł. w obu pozycyach 70 i 71 i z dalszej uwagi, iż Wydział krajowy już na r. 1881 preliminuje na tę pozycyę tylko 3900 zł., komisya preliminuje tutaj o 1000 zł. mniej t. j. . . . . 4.000 „

Poz. 71. Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś po 29 Września 1877 preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym odpowiednio do potrzeby przez Dyrekcyę szpitalu wykazanej . . . . . 200 „

Rubryka XIX. „Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic“.

Poz. 72. Wynagrodzenie dla mamek po 15 ct. dziennie. Komisya preliminuje według wniosku Wydziału krajowego jak na r. 1879 . . . . 200 zł.

Rubryka XX. „Zapomogi dla położnic“.

Poz. 73. Wydział preliminuje 900 zł. Wydatek wynosił:

w r. 1877 . . . . 930 zł.
„ „ 1879 . . . . 896 „
„ „ 1879 . . . . 1200 „
razem . . 3026 „ czyli w przecięciu 1008 zł. Komisya zatem na podstawie tych wynikłości preliminuje 1.000 „
czyli o 100 więcej jak Wydział krajowy.

Rubryka XXI. „Rozmaite“.

Poz. 74. Wydział krajowy preliminuje 400 zł. Wprawdzie wydatek w roku 1878 wynosił 829 zł. a w r. 1879 1396 zł., z uwagi jednak, iż powyższe wydatki większe spowodowane były przeniesieniem szpitala św. Ducha, że zatem obecnie potrzeba w tej rubryce będzie o wiele mniejszą, preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 400 „
czyli o 1000 zł. mniej jak na r. 1879.

Dochody.

Rubryka I „Odsetki od kapitałów".

Poz. 1. Od *papierów publicznych* nic się nie preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym, gdyż papiery stanowiące fundusz szpitali krakowskich sprzedane zostały już w r. 1878 w myśl uchwał wys. Sejmu z dnia 17 Października 1871 i 30 Września 1878.

Poz. 2. Od *kapitałów hipotecznych*, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajow. rzeczywisty dochód jakie pojedyńcze kapitały przynoszą w kwocie . 1.981 zł.

Poz. 3. *Dochody z fundacyi a)—l)*. Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na r. 1879 dochody od kapitałów, które w moc aktów fundacyjnych wydzielone zostały z ogólnego majątku szpitalnego . . 847 „

Rubryka II. „Dochody z realności i dóbr".

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem kraj. jak na r. 1879.

Poz. 4. *Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszów* . . . . . 4.500 „

Poz. 5. „ „ „ „ *Prądnik Czerwony* . . . . . 3.805 „

Poz. 6. „ z *folwarku Przeginia Duchowna* . . . . . 50 „

Poz. 7. „ „ realności w Krakowie „Akademią" zwanej . . . . 75 „

zaś o 600 zł. więcej jak na r. 1879:

Poz. 8. *a)—b) Dochód z ogrodu szpitalnego*, według wynikłości z r. 1879 . 1.800 „

Poz. 9. *Czynsz dzierżawny z propinacyi w Krowodrzy* jak na r. 1879 . . 1.027 „

Rubryka III. „Zwroty kosztów leczenia".

Poz. 10. *Z funduszu krajowego galicyjskiego*, komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie wynikłości z lat 1875—7 . . . 88.000 „

Poz. 11. *Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących*, Wydział krajowy preliminuje 10.500 zł. Z uwagi jednak, iż dochód w tej pozycyi wynosił

w r. 1878 . . . . 12.042 zł.
„ „ 1879 . . . . 13.153 „

komisya preliminuje o 1.000 zł. więcej niż Wydział t. j. . . . 11.500 „

mianowicie: na oddział I. . . . . 4.900 zł.
„ „ II. . . . . 550 „
„ „ III. . . . . 2.750 „
„ „ IV. . . . . 3.300 „
razem . . . 11.500 „

Rubr. IV. „Rozmaite."

Poz. 12. Wydział preliminuje 65 zł., Komisya jednak ze względu na wynikłość w r. 1878 (829 zł.) i w r. 1879 (203 zł.) preliminuje . . . 200 zł.

Ogółem zatem preliminuje komisya w dziale *Dochodów* 113.785 złr. czyli o 1135 złr. więcej niżeli Wydział krajowy.

Zestawienie.

Z zestawienia więc powyższych wydatków i dochodów okazuje się, iż komisya budżetowa preliminuje

na r. 1880 wydatki w kwocie 144.804 zł. (mniej o 11.808 zł. od preliminarza Wydz. kraj.)
zaś dochody „ 113.785 „ (więcej o 1.135 „ „ „ „ „)
że zatem niedobór wynosi 31.019 zł. czyli o 12.943 zł. mniej od niedoboru preliminowanego przez Wydział krajowy w kwocie 43.962 zł.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

„Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz wydatków i dochodów szpitala św. Łazarza w Krakowie na rok 1880 i pokryje wskazany niedobór w kwocie 31.019 z funduszu krajowego.“

Fundusz policyi krajowej. Lit. G.

(Sprawozdawca p. Tadeusz Dzieduszycki.)

W preliminarzu funduszu policyi krajowej na rok 1880, zamieścił Wydział krajowy na wydatki

w rubr. I.	poz. 1—10 poszczególnione jako koszta gospodarcze, kwotę	580 złr.
w „ II.	poz. 11 koszta transportu korekcyonistów . .	10 „
w „ III.	poz. 12 zwroty grzywien policyjnych . . .	10 „
w „ IV.	poz. 13 zwroty należytości posłańców karnych .	2 „
w „ V.	poz. 14 remuneracye	5 „
w „ VI.	poz. 15 rozmaite	10 „

Tejże samej wysokości kwoty zostały przez wysoki Sejm jako wydatki funduszu policyi krajowej na rok 1879 uchwalone, przez Wydział krajowy jednak nie spotrzebowane, z powodu, że w roku 1879 zarówno jak już w latach 1876, 1877 i 1878 potrzeba preliminowanych wydatków wcale nie zaszła.

Ze względu jednak, że odnośne przepisy korekcyjne zawsze jeszcze obowiązują i przewidzieć się nie da, czy w roku 1880 wydatki na ten cel nie okażą się niezbędnemi, komisya budżetowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, poszczególnione w rubrykach I, II, III, IV, V i VI wydatki w łącznej kwocie zł. 617, do uchwały.

W dochodach preliminuje Wydział krajowy kwotę		7.486 złr.
wyższą od uchwalonej na rok 1879 kwoty		7.364 zł.
o sumę		122 zł.

a to z powodu przyrostu odsetków od lokowanych kapitałów, które w rubryce I. dochodów poz. 1—5 preliminarza Wydziału krajowego są poszczególnione.

Komisya budżetowa uznając powyższe pozycye za uzasadnione wnosi zgodnie z przedłożeniem Wydziału:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu policyi krajowej w kwocie .	7.486 zł.
Wydatki	617 zł.
Nadwyżka dochodów . .	6.869 zł.

która wpłynie na dochód funduszu krajowego rubr. V.

Fundusz policyjny krajowej. Lit. G.

KRAJOWY SZPITAL POWSZECHNY

we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

BUDŻET

na rok 1880.

uchwalony na posiedzeniu sejmowem z dnia 16. Lipca 1880.

S u m a r y u s z.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego			Wniosek Komisyi budżetowej			Uchwała Sejmu		
			W y d a t k i								
			funduszu chorych	fund. położnic	całego szpitalu	funduszu chorych	fund. położnic	całego szpitalu	funduszu chorych	fund. położnic	całego szpitalu
			Z ł o t e a u s t r y a c k i e								
I.	1—15	Płace i emolumenta etatowe zwyczajne	26.288	2.529	**28.817**	26.288	2.529	**28.817**	26.288	2.529	**28.817**
II.	16—23	Koszta utrzymania osób nieetatowych . . . zwyczajne	28.777	2.358	**31.135**	28.165	2.313	**30.478**	28.165	2.313	**30.478**
		nadzwyczajne	1.200	—	**1.200**	1.200	—	**1.200**	1.200	—	**1.200**
III.	24—31	Pensye . . . . zwyczajne	3.331	178	**3.509**	3.331	178	**3.509**	3.331	178	**3.509**
IV.	32—35	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski . . . zwyczajne	216	63	**279**	216	63	**279**	216	63	**279**
V.	36	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych, zwyczajne	300	30	**330**	300	30	**330**	300	30	**330**
VI.	37—38	Remuneracye i zapomogi . .	940	103	**1.043**	940	103	**1.043**	940	103	**1.043**
VII.	39—47	Koszta gospodarcze, zwyczajne	83.508	5.436	**88.944**	79.538	5.109	**84.647**	79.538	5.109	**84.647**
		nadzwyczajne	8.500	740	**9.240**	7.193	657	**7.850**	7.193	657	**7.850**
VIII.	48—51	Koszta sanitarne, zwyczajne	9.890	488	**10.378**	12.731	629	**13.360**	12.731	629	**13.360**
IX.	52	Potrzeby kancelaryjne, zwyczajne	1.213	87	**1.300**	1.072	78	**1.150**	1.072	78	**1.150**
X.	53	Potrzeby kapliczne, zwyczajne	480	—	**480**	360	—	**360**	360	—	**360**
XI.	54—57	Utrzymanie budynków, zwyczajne	4.065	455	**4.520**	4.069	456	**4.525**	4.069	456	**4.525**
		nadzwyczajne	1.668	187	**1.855**	315	35	**350**	315	35	**350**
XII.	58	Najem pomieszkań, zwyczajne	4.330	2.170	**6.500**	4.330	2.170	**6.500**	4.330	2.170	**6.500**
XIII	59	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii, zwyczajne	6.800	—	**6.800**	6.800	—	**6.800**	6.800	—	**6.800**
XIV.	60	Odsetki od kapitałów dłużnych zwyczajne	—	352	**352**	—	352	**352**	—	352	**352**
XV.	61	Zapomogi dla położnic, zwyczajne	—	2.000	**2.000**	—	2.000	**2.000**	—	2.000	**2.000**
XVI.	62	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic, zwyczajne	—	50	**50**	—	50	**50**	—	50	**50**
XVII.	63—64	Rozmaite	520	80	**600**	520	80	**600**	520	80	**600**
		Suma wydatków zwyczajnych	170.658	16.379	**187.037**	168.660	16.140	**184.800**	168.660	16.140	**184.800**
		„ „ nadzwyczajnych	11.368	927	**12.295**	8.708	692	**9.400**	8.708	692	**9.400**
		Razem . . .	182.026	17.306	**199.332**	177.368	16.832	**194.200**	177.368	16.832	**194.200**
		D o c h o d y									
I.	1	Zapisy i legaty (opłaty pośmiertne) . . . zwyczajne	9.300	—	**9.300**	8.900	—	**8.900**	8.900	—	**8.900**
II.	2—3	Dodatki . . . . zwyczajne	23.484	166	**23.650**	24.284	166	**24.450**	24.284	166	**24.450**
III.	4—6	Zwroty kosztów leczenia, zwyczajne	116.300	470	**116.770**	115.250	450	**115.700**	115.250	450	**115.700**
IV.	7	Rozmaite	200	4	**204**	200	4	**204**	200	4	**204**
		Suma dochodów	149.284	640	**149.924**	148.634	620	**149.254**	148.634	620	**149.254**
		w porównaniu z wydatkami	182.026	17.306	**199.332**	177.368	16.832	**194.200**	177.368	16.832	**194.200**
		okazuje się **niedobór**	32.742	16.666	**49.408**	28.734	16.212	**44.946**	28.734	16.212	**44.946**

Poszczególnienie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego			Wniosek Komisyi budżetowej			Uchwała Sejmu		
			Wydatki								
			funduszu chorych	fund. położnic	całego szpitalu	funduszu chorych	fund. położnic	całego szpitalu	funduszu chorych	fund. położnic	całego szpitalu
			Złote austryackie								
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**									
	1	Dyrektor płaca:	1.493	107	1.600						
		„ dodatek pięcioletni .	280	20	300						
		„ dodatek na mieszkanie	373	27	400						
		„ opał 47·736 metrów sześć. po 3 zł. 20 ct.	143	10	153						
	2	6 prymaryuszów, płaca po 1.200 zł.	7.200	—	7.200						
		„ dodatki pięcioletnie	1.156	—	1.156						
	3	Profesor akuszeryi, płaca . .	—	650	650						
	4	Prosektor, płaca	1.120	80	1.200						
		„ dodatek pięcioletni .	187	13	200						
	5	Chemik patologii, płaca . . .	933	67	1.000						
		„ dodatek pięcioletni .	140	10	150						
	6	7 sekundaryuszów, płaca po 600 zł.	4.200	—	4.200						
	7	Sekundaryusz dla oddziału położnic, płaca	—	600	600						
	8	4 asystentów, płaca po 500 zł.	2.000	—	2.000						
	9	Akuszerka pierwsza, płaca . .	—	400	400						
		„ dodatek pięcioletni .	—	40	40						
	10	2 kapelanów, płaca po 600 zł.	1.120	80	1.200						
		„ dodatek na mieszkanie po 200 zł. . . .	373	27	400						
	11	Rządca, płaca	1.120	80	1.200						
		„ dodatek pięcioletni . .	187	13	200						
		„ opał 47·736 metrów sześć. po 3 zł. 20 ct. .	143	10	153						
		„ oświetlenie 120 kil. nafty i 12 kilo świec Milly .	51	4	55						
	12	2 oficyałów, płaca po 1.000 zł.	1.867	133	2.000						
		dodatek pięcioletni dla jednego oficyała	140	10	150						
	13	2 pisarzy, płaca po 600 zł.	1.120	80	1.200						
		„ dodatek pięcioletni .	93	7	100						
	14	Woźny, płaca	373	27	400						
		„ dodatek pięcioletni . .	28	2	30						
		„ dodatek na ubiór . . .	47	3	50						
	15	Odźwierny, płaca	326	24	350						
		„ dodatek pięcioletni . .	28	2	30						
		„ dodatek na ubiór . . .	47	3	50						
		Suma rubryki I. (zwyczajne.)	26.288	2.529	28 817	26.288	2.529	28.817	26.288	2.529	28.817

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	fun-duszu położnic	całego szpitalu	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	fun-duszu położnic	całego szpitalu	Uchwała Sejmu — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	fun-duszu położnic	całego szpitalu
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**									
	16	Przełożona Sióstr Mił., płaca	75	5	80	75	5	80			
		„ wikt wraz z pieczywem i innemi potrzebami .	220	16	236	220	16	236			
	17	18 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych, płaca po 80 zł.	1.440	—	1.440	1.440	—	1.440			
		Wikt dla tychże wraz z pieczywem, rocznie po 215 zł.	3.870	—	3.870	3.870	—	3.870			
		Inne potrzeby, wino, piwo, desery, krochmal, farbka, i t. d. rocznie po 21 zł. 7 ct. . .	379	—	379	379	—	379			
	18	1 Siostra Miłosierdzia dla oddziału położnic, płaca . .	—	80	80	—	80	80			
		Wikt dla tejże wraz z pieczywem, winem i innemi potrzebami	—	236	236	—	236	236			
	19	Dyetaryusze:									
		1 po 1 zł. 50 ct. dzien. 547 zł. 50 c.									
		2 „ 1 „ 30 „ „ 949 „ —„									
		3 „ 1 „ — „ „ 1.095 „ —„									
		Wikt dla pisarza w izbie przyjęcia, z pieczywem miesięcznie po 17 zł. 80 ct. . . 213 „ 60„									
		Dodatek drożyzny dla 6 pisarzy, rocznie po 36 zł. . . . . 216 „ —„	2.819	202	3.021	2.819	202	3.021			
	20	Maszynista z pomocnikiem, płaca	933	67	1.000	933	67	1.000			
		Opał dla tychże 11.934 metr. sześć. drzewa po 3 zł. 20 ct.	35	3	38	35	3	38			
	21	Akuszerka druga, płaca . . .	—	250	250	—	250	250			
	22	*A)* Służba oddziałowa:									
		I. kategorya: płaca dla 13 sług rocznie po . . . 144 zł.	1.440	432	1.872	1.440	432	1.872			
		II. kategorya: płaca dla 10 sług rocznie po . . . 120 zł.	1 200	—	1.200	1.200	—	1.200			
		III. kategorya: płaca dla 20 sług rocznie po . . . 96 zł.	1.920	—	1.920	1.920	—	1.920			
		Wikt dla powyższej służby, rocznie po . . . . 124 zł.	4.960	372	5.332	4.799	361	5.160			
		Uchwała Sejmu . . . 120 zł.									
		Pieczywo dla powyższej służby rocznie po . . . 35 zł.									
		Uchwała Sejmu . . . 30 zł.	1.400	105	1.505	1.210	80	1.290			
		Do przeniesienia { w ogóle	9.771	859	10.630	9.771	859	10.630			
		poz. 22.	*10.920*	*909*	*11.829*	*10.569*	*873*	*11.442*			

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego: funduszu chorych	Wniosek Wydziału krajowego: funduszu położnic	Wniosek Wydziału krajowego: całego szpitalu	Wniosek Komisyi budżetowej: funduszu chorych	Wniosek Komisyi budżetowej: funduszu położnic	Wniosek Komisyi budżetowej: całego szpitalu	Uchwała Sejmu: funduszu chorych	Uchwała Sejmu: funduszu położnic	Uchwała Sejmu: całego szpitalu
			Wydatki								
			Złote austryackie								
II.		Z przeniesienia { w ogóle / poz. 22.	9.771 / *10.920*	859 / *909*	10.630 / *11.829*	9.771 / *10.569*	859 / *873*	10.630 / *11.442*			
	22	Ubiór dla powyższej służby, a mianowicie:									
		a) dla 23 kobiet, rocznie po 26 zł. 53 ct.	531	80	611	531	80	611			
		b) dla 20 mężczyzn, rocznie po 20 zł. 75 ct.	415	—	415	415	—	415			
		B. Służba wspólna:									
		30 sług domu, płaca po 96 zł.	2.688	192	2.880	2.688	192	2.880			
		Wikt dla tychże, rocznie po 124 zł.	3.472	248	3.720	3.361	239	3.600			
		Uchwała Sejmu . . . 120 zł									
		Pieczywo dla tychże rocznie po 35 zł.	980	70	1.050	830	70	900			
		Uchwała Sejmu . . . 30 zł.									
		Suma pozycyi 22. . . .	*19.006*	*1.499*	*20.505*	*18.393*	*1.455*	*19.848*			
	23	Naczelnik oddziału chirurgicznego . . nadzwyczajne	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200			
		Suma rubryki II. zwyczajne	28.777	2.358	31.135	28.165	2.313	30.478	28.165	2.313	30.478
		nadzwyczajne	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200	1.200	—	1.200
		Razem . .	29.977	2.358	**32.335**	29.365	2.313	**31.678**	29.365	2.313	**31.678**
III.		Pensye.									
	24	Grund Ludwika, wdowa po rządcy, z rocznych 245 zł. . .	204	15	219						
	25	Burkart Franciszka, wdowa po kontrolorze, z rocznych 175 zł.	146	10	156						
	26	Bodaszewska Agnieszka, wdowa po nadz. domu, z rocz. 105 zł.	88	6	94						
	27	Dr. Neuhauser Franciszek, były prymaryusz	1.200	—	1.200						
	28	Dr. Berthleff, były dyrektor, z rocznych 1.400 zł. . . .	1.168	83	1.251						
	29	Nagel Józefa, wdowa po prymaryuszu	210	—	210						
	30	Dr. Finger Józef, były prof. kliniki	315	—	315						
	31	Pfau Henryka, wdowa po prof. akusz. z rocznych 350 zł.	—	64	64						
		Suma rubryki III. . .	3.331	178	**3.509**	3.331	178	**3.509**	3.331	178	**3.509**

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — Złote austryackie: funduszu położnic	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — Złote austryackie: całego szpitalu	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — Złote austryackie: funduszu położnic	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — Złote austryackie: całego szpitalu	Uchwała Sejmu — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	Uchwała Sejmu — Wydatki — Złote austryackie: funduszu położnic	Uchwała Sejmu — Wydatki — Złote austryackie: całego szpitalu
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**									
	32	Christl Laura, sierota po kontrolorze, z rocznych 63 zł.	53	4	57						
	33	Hammer Joanna, sierota po pisarzu, z rocznych 63 zł. .	53	4	57						
	34	Drabikowska Elżbieta, była nadzorczyni chorych dzien. po 30 ct.	110	—	110						
	35	Swoboda Marya, była akuszerka dziennie po 15 ct.	—	55	55						
		Suma rubryki IV. . .	216	63	**279**	216	63	**279**	216	63	**279**
V.	36	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . .**	300	30	**330**	300	30	**330**	300	30	**330**
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**									
	37	Za sprawdzanie recept . . .	278	3	281						
	38	Remuneracye i zapomogi . .	662	100	762						
		Suma rubryki VI. . .	940	103	**1.043**	940	103	**1.043**	940	103	**1 043**
VII.		**Koszta gospodarcze.**									
	39	Wyżywienie:									
		a) zwykła strawa i dodatki .	43.000	2.600	45.600	43.000	2.600	45.600			
		b) 6. Sióstr Mił. zatrudnionych w kuchni, płaca po 80 zł.	448	32	480	448	32	480			
		c) wikt dla tychże wraz z pieczywem rocznie po 215 zł.	1.204	86	1.290	1.204	86	1.290			
		d) inne potrzeby dla tychże, jako to: wino, piwo, desery, krochmal, farbka i t. d. po 21 zł. 7 ct.	118	8	126	118	8	126			
		e) służba kuchenna:									
		1. 20 sług kuchennych, płaca rocznie po . . . 96 zł.	1.792	128	1.920	1.311	92	1.403			
		2. wikt dla powyższych rocznie po . . . . 124 zł.	2.315	165	2.480	2.240	160	2.400			
		Uchwała Sejmu . . 120 zł.									
		3. pieczywo dla pow. 35 zł.	653	47	700	560	40	600			
		Uchwała Sejmu . . 30 zł.									
		f) drzewo na kuchnię . . .	2.292	228	2.520	2.292	228	2.520			
		g) naczynia i sprzęty kuchenne	548	16	564	548	16	564			
		h) fiakier dla rządcy	187	13	200	187	13	200			
		i) pieczywo dla chorych . .	7.300	500	7.800	6.271	429	6.700			
		j) wino dla chorych	2.350	40	2.390	1.868	32	1.900			
		Do przeniesienia suma pozycyi 39	*62.207*	*3.863*	*66.070*	*60.047*	*3.736*	*63.783*			

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — funduszu chorych	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — funduszu położnic	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — całego szpitalu	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — funduszu chorych	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — funduszu położnic	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — całego szpitalu	Uchwała Sejmu — Wydatki — funduszu chorych	Uchwała Sejmu — Wydatki — funduszu położnic	Uchwała Sejmu — Wydatki — całego szpitalu
			Złote austryackie								
		Z przeniesienia suma pozycyi 39	*62.207*	*3.863*	*66.070*	*60 047*	*3.736*	*63.783*			
VII.	40	Wikt dla lekarza dyżurnego, wraz z pieczywem i innemi potrzebami, jako to: winem, piwem i t. d. po 29 zł. miesięcznie	325	23	348	325	23	348			
	41	Wikt z pieczywem dla pisarza, pełniącego obowiązki dozorcy domu	196	14	210	196	14	210			
	42	Sprzęty . . . . zwyczajne	1.000	10	1.010	1.167	33	1.200			
		„ . . . . nadzwyczajne	2.800	190	2.990	1.493	107	1.600			
	43	Bielizna i pościel:									
		a) reparacye i sprawienie nowej bielizny i pościeli, zwyczajne	1.040	150	1.190						
		nadzwyczajne	5.700	550	6.250						
		b) 1 Siostra Mił. zatrudniona w magazynie bielizny i pościeli, płaca	75	5	80						
		c) Wikt dla tejże wraz z pieczywem, winem i innemi potrzebami	220	16	236						
		Suma pozycyi 43. . . .	*7.035*	*721*	*7.756*	*7.035*	*721*	*7.756*			
	44	Pralnia	7.376	224	7.600	7.376	224	7.600			
	45	Słoma do sienników	535	15	550	535	15	550			
	46	Drzewo opałowe	5.640	560	6.200	5.277	523	5.800			
	47	Oświetlenie:									
		a) oświetlenie gazem i naftą .	4.032	468	4.500	2.597	303	2.900			
		b) lampiarz, płaca (bez wiktu) po 25 zł. miesięcznie . .	280	20	300	280	20	300			
		c) drzewo i węgle użyte do gazowni	582	68	650	403	47	450			
		Suma pozycyi 47. . . .	*4.894*	*556*	*5.450*	*3.280*	*370*	*3.650*	*3 280*	*370*	*3.650*
		Suma rubryki VII zwyczajne	83.508	5 436	88.944	79.538	5.109	84.647	79.538	5.109	84.647
		nadzwyczajne	8.500	740	9.240	7.193	657	7.850	7.193	657	7.850
		Razem . .	92.008	6.176	**98 184**	86.731	5.766	**92.497**	86.731	5.766	**92.497**
VIII.		**Koszta sanitarne.**									
		Sanitarne w ścisłem znaczeniu	3.860	105	3.965	4 381	119	4.500			
	48	Lekarstwa	4.500	250	4.750	6.821	379	7.200			
	49	Instrumenta chirurgiczne . .	1.010	83	1.093	1.009	81	1.090			
	50	Koszta pogrzebowe	520	50	570	520	50	570			
	51	**Suma rubryki VIII. . .**	9.890	488	**10.378**	12.731	629	**13.360**	12.731	629	**13.360**

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — Złote austryackie: funduszu położnic	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — Złote austryackie: całego szpitalu	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — Złote austryackie: funduszu położnic	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — Złote austryackie: całego szpitalu	Uchwała Sejmu — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	Uchwała Sejmu — Wydatki — Złote austryackie: funduszu położnic	Uchwała Sejmu — Wydatki — Złote austryackie: całego szpitalu
IX.		**Potrzeby kancelaryjne.**									
	52	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu	1.213	87	**1.300**	1.072	78	**1 150**	1.072	78	**1 150**
X.	53	**Potrzeby kapliczne . . .**	480	—	**480**	360	—	**360**	360	—	**360**
XI.		**Utrzymanie budynków.**									
	54	Konserwacye i reparacye zwyczajne	2.806	314	3.120	2.810	315	3.125			
		nadzwyczajne	1.349	151	1.500	—	—	—			
	55	Kominiarze i straż ogniowa zwyczajne	360	40	400	360	40	400			
	56	Utrzymanie całego gmachu i obejścia w porządku, jako to: bielenie, mycie i czyszczenie podłóg i okien, utrzymanie ogrodów, dróg, chodników, szkarp i kanałów	899	101	1.000	899	101	1.000			
	57	Urządzenie lokalu aptecznego nadzwyczajne	319	36	355	315	35	350			
		Suma rubryki XI. zwyczajne	4.065	455	4.520	4.069	456	4.525	4.069	456	4.525
		nadzwyczajne	1.668	187	1.855	315	35	350	315	35	350
		Razem . .	5.733	642	**6.375**	4.384	491	**4 875**	4.384	491	**4.875**
XII.		**Najem pomieszkań.**									
	58	Czynsz za najem filii Hofmana, wraz z podatkami gminnymi	4 330	2.170	**6.500**	4.330	2.170	**6.500**	4.330	2.170	**6.500**
XIII.	59	**Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii . . .**	6.800	—	**6.800**	6.800	—	**6.800**	6.800	—	**6.800**
XIV.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**									
	60	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego, za część budynku, użytego dla oddziału położnic, oszacowaną na kwotę 6.705 zł. 3 kr. — 5% .	—	352	**352**	—	352	**352**	—	352	**352**
XV.		**Zapomogi dla położnic.**									
	61	Dla położnic opuszczających wraz z dziećmi zakład po 6 zł.	—	2.000	**2.000**	—	2.000	**2.000**	—	2.000	**2.000**

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — Złote austryackie: funduszu położnic	Wniosek Wydziału krajowego — Wydatki — Złote austryackie: całego szpitalu	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — Złote austryackie: funduszu położnic	Wniosek Komisyi budżetowej — Wydatki — Złote austryackie: całego szpitalu	Uchwała Sejmu — Wydatki — Złote austryackie: funduszu chorych	Uchwała Sejmu — Wydatki — Złote austryackie: funduszu położnic	Uchwała Sejmu — Wydatki — Złote austryackie: całego szpitalu
XV		**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**									
	62	Wynagrodzenie dla mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały . . .	—	50	50	—	50	50	—	50	50
XVII.		**Rozmaite.**									
	63	Na utrzymanie biblioteki . .	90	10	100						
	64	Przypadkowe	430	70	500						
		Suma rubryki XVII. . .	520	80	600	520	80	600	520	80	600

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody	Wniosek Wydziału krajowego — Dochody — funduszu chorych	Wniosek Wydziału krajowego — Dochody — funduszu położnic	Wniosek Wydziału krajowego — Dochody — całego szpitalu	Wniosek Komisyi budżetowej — Dochody — funduszu chorych	Wniosek Komisyi budżetowej — Dochody — funduszu położnic	Wniosek Komisyi budżetowej — Dochody — całego szpitalu	Uchwała Sejmu — Dochody — funduszu chorych	Uchwała Sejmu — Dochody — funduszu położnic	Uchwała Sejmu — Dochody — całego szpitalu
			Złote austryackie								
I.	1	**Zapisy i legaty** (opłaty pośmiertne)	9.300	—	**9.300**	8.900	—	**8.900**	8.900	—	**8 900**
		Rezolucya: Wzywa się Wydział krajowy, ażeby polecił kasie krajowej przyjmowanie opłat pośmiertnych na rzecz szpitala powszechnego lwowskiego, i ażeby w preliminarzu na rok następny (1881) zastąpił w tytule Iszej rubryki dochodów szpitala powszechnego lwowskiego mylną nazwę: „Zapisy i legaty“ stosowniejszem oznaczeniem „Opłaty pośmiertne.“									
II.		**Dodatki.**									
	2	Od c. k. Skarbu za 681·58 metrów sześć. drzewa opałowego, część przypadająca na te oddziały, z kwoty 2.230 zł. .	1.430	160	1.590	1.430	160	1.590			
	3	Z kasy miejskiej:									
		a) $^1/_5$ część dochodu z rogatek	22.000	—	22.000	22.800	—	22.800			
		b) na utrzymanie trupiarni, z rocznych 84 zł.	54	6	60	54	6	60			
		Suma rubryki II. . .	23.484	166	**23.650**	24.284	166	**24.450**	24.284	166	**24 450**
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**									
	4	Od płacących za siebie . . .	10.600	250	10.850	9.088	212	9.300			
	5	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . . .	5.700	220	5.920	6.162	238	6.400			
	6	Od funduszu krajowego galicyjskiego	100.000	—	100.000	100.000	—	100.000			
		Suma rubryki III. . .	116.300	470	**116.770**	115.250	450	**115.700**	115.250	450	**115.700**
IV.		**Rozmaite.**									
	7	Ze sprzedaży sprzętów i inne mniejsze dochody	200	4	**204**	200	4	**204**	200	4	**204**

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.

Krajowy zakład dla obłąkanych

na Kulparkowie.

BUDŻET

na rok 1880.

uchwalony na posiedzeniu sejmowem z dnia 16. Lipca 1880.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Sumaryusz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Złote austryackie				
I.	1—11	Płace i emolumenta etatowe	16.875	16.875	16.875	—	16.875
II.	12—21/d	Koszta utrzymania osób nieetatowych	32.300	31.144	31.144	—	31.144
III.	—	Substytucye	—	—	—	—	—
IV.	22—25	Pensye i emerytury	205	205	205	—	205
V.	26—27	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	14	14	14	—	14
VI.	28	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	40	40	—	40
VII.	29—30	Remuneracye i zapomogi	390	390	390	—	390
VIII.	31—41/a	Koszta gospodarcze	110.370	91.948	85.448	6.500	91.948
IX.	42—46	„ sanitarne	3.370	3.370	3.370	—	3.370
X.	47	„ kancelaryjne	500	500	500	—	500
XI.	48	„ kapliczne	200	200	200	—	200
XII.	49—52/b	„ utrzymania budynków	7.340	6.550	6.550	—	6.550
XIII.	53—57/a	„ „ chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu	30.990	26.000	—	26.000	26.000
XIV.	58	Odsetki od kapitałów dłużnych	1.408	1.408	1.408	—	1.408
XV.	59	Podatki i daniny	200	200	200	—	200
XVI.	60—63	Rozmaite	1.600	1.600	1 600	—	1.600
		Suma wydatków	205.802	180.444	147 944	32.500	180.444
		Dochody.					
I.	1—2	Dodatki	664	664	664	—	664
II.	3	Zwroty kosztów leczenia	26.000	33.800	33.800	—	33.800
III.	4—6	Dochody z dóbr	1.600	1.530	1.530	—	1.530
IV.	7	Rozmaite	200	200	200	—	200
		Suma dochodów	28.464	36.194	36.194	—	36 194
		W porównaniu z wydatkami	205 802	180.444			180.444
		okazuje się **niedobór**	177.338	144 250			**144.250**

Uwaga.

Według preliminarza na rok 1880., przedłożonego przez Wydział krajowy sprawozdaniem do L.W. 2913/79, wynosiły wydatki kwotę 194.948 zł.
W sprawozdaniu zaś do L.W. 22.056/80. wykazano potrzebę podwyższenia kredytów:

w rubryce	II.	1.439 zł.	
„	VIII.	5.000 „	
„	XII.	2.590 „	
„	XIII.	1.825 „	10.854 „
		Suma wydatków jak wyżej	205.802 zł.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Poszczególnienie.						
Liczba		Wydatki	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**				
	1	Dyrektor, płaca . . . . rocznie	2.200			
		„ dodatek osobisty „	800			
	2	2 prymaryuszów, płaca . . „ po 1.500 zł.	3.000			
		„ wikt . . „ „ 350 „	700			
	3	2 sekundaryuszów, płaca . . „ „ 1.000 „	2.000			
		„ wikt . . „ „ 350 „	700			
	4	Rządca, płaca . . . . . „	1.200			
	5	2 oficyałów, płaca . . . . „ „ 700 „	1.400			
		„ wikt . . . . „ „ 293 „	586			
	6	1 pisarz, płaca . . . . . „	600			
		„ wikt . . . . . „ „ . . .	293			
	7	2 kapelanów, płaca, . . . „ „ 400 „	800			
		„ wikt . . . . „ . 293 „	586			
	8	Nadzorca służby, płaca . . „	400			
		„ „ wikt . . „	220			
	9	Nadzorczyni służby, płaca . „	300			
		„ „ wikt . „	220			
	10	Woźny, płaca . . . . . „	150			
		„ wikt . . . . . „	220			
		„ dodatek na ubiór . „	50			
	11	Odźwierny, płaca . . . . „	150			
		„ wikt . . . . „	220			
		„ dodatek na ubiór „	50			
		„ „ pięcioletni „	30			
		Suma rubryki I. . .	16.875	16.875	16.875	—
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**				
	12	8 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych, płaca rocznie po . . . . . 80 zł.	640	640		
		Wikt z pieczywem rocznie po . . . . 217 „	1 736	1.736		
		Inne potrzeby tychże „ „ . . . . 15 „	120	120		
	13	Dyetaryusze:				
		1 po 1 zł. dziennie, rocznie . . 365 zł.				
		2 „ 75 ct. „ „ . . . 547 „ 50 ct.				
		Wikt tychże z pieczywem po 293 zł. 879 „ — „	1.792	1.792		
	14	Nauczyciel rzemiosła stolarskiego, płaca rocznie	208	208		
		„ „ „ wikt „	220	220		
	15	Nauczyciel krawiectwa, płaca rocznie	260	260		
		„ „ wikt „	220	220		
	16	Nauczyciel rzemiosła szewskiego, płaca rocznie	260	260		
		„ „ „ wikt „	220	220		
	17	Nauczyciel rzemiosła ślusarskiego, płaca rocznie	208	—		
		„ „ „ wikt „	220	—		
	18	Nauczyciel introligatorstwa, płaca rocznie . .	260	—		
		„ „ wikt „ . . .	220	—		
		Do przeniesienia . .	6.584	5.676	—	—

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
II.		Z przeniesienia	6.584	5.676	—	—
	19	Maszynista, płaca rocznie	600	600		
		„ wikt „	293	293		
	20	Służba oddziałowa:				
		a) Płaca dla 41 dozorców:				
		3 po 15 zł. miesięcznie . . rocznie 540 zł.				
		6 „ 12 „ „ . . „ 864 „				
		10 „ 10 „ „ . . „ 1.200 „				
		22 „ 8 „ „ . . „ 2.112 „				
		b) Płaca dla 33 dozorczyń:				
		3 po 12 zł. miesięcznie . . „ 432 „				
		6 „ 10 „ „ . . „ 720 „				
		10 „ 8 „ „ . . „ 960 „				
		14 „ 7 „ „ . . „ 1.176 „				
		c) Wikt dla 3 starszych dozorców II. klasy po 220 zł. . . „ 660 „				
		d) Dla 71 służby oddziałowej po 140 zł. . . . . „ 9.940 „				
		e) Felczer, płaca . . . . „ 180 „				
		f) „ wikt . . . . . „ 220 „				
		g) Gratyfikacye dla służby oddziałowej z końcem roku . „ 200 „	19.204	19.204		
	21	Służba domowa:				
		a) Dozorca domu, miesięcznie 15 zł., rocznie .	180	—		
		b) „ prosektoryum „ 12 „ „ .	144	144		
		c) Stróż nocny „ 10 „ „	120	120		
		d) 12 parobków „ po 7 „ „ .	1.008	966		
		(Uchwała Sejmu: wydalić 2 parobków z dniem 1. Października 1880).				
		e) 2 służących, miesięcznie po 7 zł., „ .	168	147		
		(Uchwała Sejmu: wydalić 1 służącego z dniem 1. Października 1880).				
		f) Wikt dla dozorcy domu II. klasy „ .	220	—		
		g) „ „ 16 osób służby domu po 140 zł. . . . . „ .	2.240	2.135		
		(Uchwała Sejmu: wydalić 3 osoby z dniem 1. Października 1880).				
		h) Gratyfikacya dla służby domu z końcem roku . . . . . „ .	100	100		
		Razem . . .	30.861	29.385	29 385	—
		Do tego potrzeby dodatkowe według sprawozdania Wydziału kraj. do L.W. 22056/80:				
	21 *a)*	I. ślusarz, płaca . . . . . rocznie 264 zł.		264	264	
		„ wikt . . . . . „ 210 „		210	210	
		Do przeniesienia 474 zł.	30.861	29.859	29.859	—

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Poszczególnienie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
II.		Z przeniesienia 474 zł.	30.861	29.859	29.859	—
	21 *b)*	II. ślusarz, płaca . . . . . rocznie 224 „		168		
		„ wikt . . . . . „ 210 „		158		
		(Uchwała Sejmu: wydalić II. ślusarza z dniem 1. Października 1880).				
	21 *c)*	2 palaczy do maszyny parowej, płaca po 156 zł. . . . „ 312 „		312		
		2 palaczy do maszyny parowej, wikt po 210 zł. . . . „ 420 „		420		
	21 *d)*	Inżynier, dozorujący urządzenia mechaniczne, płaca dzienna . 227 „		227		
		razem . 1.867 zł.				
		a po odtrąceniu kosztu utrzymania nauczyciela ślusarstwa (poz. 17) . . 428 „	1.439	—		
		Suma rubryki II. . .	32.300	31.144	31.144	—
III.	—	**Substytucye.**	—	—	—	—
IV.		**Pensye i emerytury.**				
	22	Grund Ludwika, wdowa po rządcy, z rocznych 245 zł.	26			
	23	Burkart Franciszka, wdowa po kontrolorze „ 175 „	19			
	24	Bodaszewska Agnieszka, wdowa po nadzorcy domu . . . . z rocznych 105 „	11			
	25	Dr. Berthleff, były dyrektor . „ 1.400 „	149			
		Suma rubryki IV. . .	205	205	205	—
V.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**				
	26	Christl Laura, sierota po kontrolorze, z rocznych 63 zł.	7			
	27	Hammer Joanna, sierota po pisarzu „ 63 „	7			
		Suma rubryki V. . .	14	14	14	—
VI.	28	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	40	40	40	—
VII.		**Remuneracye i zapomogi.**				
	29	Za sprawdzanie recept	140			
	30	Remuneracye i zapomogi	250			
		Suma rubryki VII. .	390	390	390	—
VIII.		**Koszta gospodarcze.**				
	31	Wyżywienie:				
		a) zwykła strawa i dodatki	56.000	45.000	45.000	
		b) pieczywo	9.000	8.300	8.300	
		c) wino	800	800	800	
		Do przeniesienia . .	65.800	54.100	54.100	—

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Poszczególnienie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
VIII.		Z przeniesienia . . .	65.800	54.100	54.100	—
	32	Służba kuchenna i magazynowa:				
		a) Płaca służby kuchennej: 15 sług, miesięcznie po 6 zł., rocznie 1.080 zł.				
		b) Płaca służby magazynowej: 1 sługa, miesięcznie 6 zł. „ 72 „				
		2 sług. „ po 7 „ „ 168 „				
		c) Wikt dla 18 osób po 140 zł. „ 2.520 „				
		d) Gratyfikacya dla tejże służby z końcem roku . . . . „ 50 „	3.890	3.890	3.890	—
	33	*a)* Drzewo na kuchnię	2.000	2.000	2 000	—
		b) Naczynia kuchenne	750	750	750	—
		c) 5 Sióstr Miłosierdzia, zatrudnionych w kuchni i magazynie wiktuałów, płaca po 80 zł., rocznie 400 zł.				
		d) Wikt z pieczywem po 217 „ „ 1.085 „				
		e) Inne potrzeby tychże, jako to: desery, farbka, krochmal i t. p. po 15 zł. . . . „ 75 „	1.560	1.560	1.560	—
	34	Sprzęty	2.000	2.000	1.200	800
		Koszt utrzymania 1 Siostry Miłosierdzia, zatrudnionej w magazynie sprzętów:				
		a) Płaca . . . . . rocznie 80 zł				
		b) Wikt z pieczywem . . . . „ 217 „				
		c) Inne potrzeby tejże . . . . „ 15 „	312	312	312	—
	35	Bielizna i pościel	6.000	6.000	1.000	5.000
		a) Koszt utrzymania 1 Siostry Miłosierdzia, zajętej w magazynie bielizny, płaca . . . „ 80 zł.				
		b) Wikt z pieczywem . . . . „ 217 „				
		c) Inne potrzeby tejże . . . . „ 15 „	312	312	312	—
	36	Pralnia	4.000	4.000	4.000	—
		a) Koszt utrzymania 2 Sióstr Miłosierdzia, zatrudnionych w pralni, płaca po 80 zł. . „ 160 zł.				
		b) Wikt z pieczywem po 217 zł. . „ 434 „				
		c) Inne potrzeby tychże po 15 zł. „ 30 „	624	624	624	—
	37	Słoma do sienników	650	650	650	—
	38	Drzewo opałowe i węgiel kamienny	9.000	8.000	8.000	—
	39	Oświetlenie	5.000	3.500	3.500	—
	40	Utrzymanie ogrodu wraz z ogrodnikiem i urządzenie wewnętrzne ogrodów	2.000	1.500	800	700
		Do przeniesienia . . .	103.898	89 198	82 698	6 500

Rezolucya do poz. 40:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby wydzierżawił ogrody warzywne i folwarczne ogrodnikowi, któryby obowiązał się za czynsz dzierżawny dostarczać do zakładu kulparkowskiego jarzynę w ilości przez Wydział krajowy oznaczonej, oraz utrzymywać w porządku ogrody spacerowe przy zakładzie, bezpłatnie lub za pewne wynagrodzenie roczne.“

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Poszczególnienie						
Liczba		Wydatki	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
VIII.		Z przeniesienia . . .	103.898	89.198	82.698	6.500
	41	Utrzymanie 2 par koni i 2 furmanów wraz z reparacyą wozów, uprzęży, tudzież z innemi potrzebami	1 472	1.250	1.250	—
		Razem . . .	105.370	90.448	83.948	6.500
		Do tego potrzeby dodatkowe według sprawozdania Wydziału kraj. do L. W. 22056/1880:				
	41 *a)*	Drzewo opałowe i węgiel kamienny	5.000	1.500	1 500	—
		Suma rubryki VIII. . .	110 370	91.948	85.448	6.500
					91.948	
IX.		**Koszta sanitarne.**				
	42	Sanitarne w ścisłem znaczeniu	1.800			
	43	Lekarstwa	1.000			
	44	Instrumenta chirurgiczne	170			
	45	Utrzymanie prosektoryum	200			
	46	Koszta pogrzebowe	200			
		Suma rubryki IX. . .	3 370	3.370	3 370	—
X.		**Koszta kancelaryjne.**				
	47	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu . .	500	500	500	—
XI.	48	**Koszta kapliczne**	200	200	200	—
XII.		**Koszta utrzymania budynków.**				
	49	Konserwacye i reparacye	3.000			
	50	Asekuracya budynków i ruchomości	650			
	51	Pokostowanie podłóg	700			
	52	Kominiarze i straż ogniowa	400			
		Razem . . .	4.750	4.750	4.750	—
		Do tego potrzeby dodatkowe według sprawozdania Wydziału kraj. do L. W. 22056/1880:				
	52 *a)*	Koszta utrzymania mechanicznych urządzeń . .	1.530	1.000		
	52 *b)*	Utrzymanie dróg dojazdowych	1.060	800		
		Suma rubryki XII. . .	7.340	6.550	6.550	—
XIII.		**Koszta utrzymania chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu.**				
	53	Utrzymanie 70 obłąkanych w Żółkwi, po 60 ct. dziennie	15.330	13.747		
	54	Dr. Muszkiet Karol, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże	500	500		
		Do przeniesienia . .	15.830	14.247	—	—

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Poszczególnienie						
Liczba		Wydatki	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
XIII.		Z przeniesienia . .	15.830	14.247	—	—
	55	Utrzymanie 70 obłąkanych kobiet w Przemyślu, po 50 ct. dziennie	12.775	11.193		
	56	Dr. Orłowski Stanisław, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże	500	500		
	57	Dr. Biber Maurycy, za pełnienie obowiązków sekundaryusza tamże	60	60		
		Do tego potrzeby dodatkowe według sprawozdania Wydziału kraj. do L. W. 22056/1880.				
	57*a)*	Utrzymanie obłąkanych kobiet w Przemyślu . .	1.825	—		
		Suma rubryki XIII. .	30.990	26.000	—	26.000
		Rezolucya: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby istniejących filii w Żółkwi i Przemyślu nie rozszerzał, przeciwnie, ażeby z nich polecił wydalić obłąkanych nieuleczalnych i zarazem nie zagrażających bezpieczeństwu publicznemu, ani obyczajności i ażeby starał się stopniowo o ile być może jak najrychlejsze zwinięcie tych filij.“				
XIV.		**Odsetki od kapitałów dłużnych.**				
	58	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego 5% od dłużnej sumy 26.820 zł. m. k.	1.408	1.408	1.408	—
XV.	59	**Podatki i daniny**	200	200	200	—
XVI.		**Rozmaite.**				
	60	Na utrzymanie biblioteki lekarskiej	50			
	61	Na książki i czasopisma dla chorych	250			
	62	Myto drogowe	300			
	63	Przypadkowe	1.000			
		Suma rubryki XVI. .	1.600	1.600	1.600	—

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Poszczególnienie						
Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
I.		**Dodatki.**				
	1	Od c. k. Skarbu za 200 sągów drzewa opałowego, część przypadająca na ten fundusz z kwoty . . . . . 2.230 zł.	640			
	2	Od kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni, z rocznych . . . . . 84 „	24			
		Suma rubryki I. . .	664	664	664	—
II.		**Zwroty kosztów leczenia.**				
	3	Od płacących za siebie i z obcych funduszów publicznych	26.000	33.800	33.800	—
III.		**Dochody z dóbr.**				
	4	Czynsz z propinacyi na Kulparkowie	600	305		
	5	Dochód z dzierżawy pól i pastwisk	350	350		
	6	Dochód z ogrodu	650	875		
		Suma rubryki III. . .	1.600	1.530	1.530	—
IV.		**Rozmaite.**				
	7	Ze sprzedaży zużytych sprzętów i inne mniejsze dochody	200	200	200	—

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.

KRAJOWE SZKOŁY ROLNICZE

W DUBLANACH.

BUDŻET

na rok 1880

uchwalony na posiedzeniu sejmowem z dnia 5. Lipca 1880.

Uwaga: Wydatki zamieszczone są w budżecie funduszu krajowego rubr. VII. poz. 67. dochody zaś w rubr. IX. poz. 21 i 22.

Sumaryusz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	A. Wyższa szkoła rolnicza.	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie				
		Wydatki.					
I.	1—10	Płace profesorów i docentów	14.840	14.690	14.690	—	14.690
II.	11—12	Inne płace	600	600	600	—	600
III.	13—17	Zasługi	1.590	1.590	1.590	—	1.590
IV.	18—29	Koszta administracyjne	3.255	3.255	3.205	50	3.255
V.	30—37	Potrzeby naukowe	6.340	6.340	3.890	2.450	6.340
		Suma wydatków . .	26.625	26.475	23.975	2.500	26.475
		Dochody.					
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa . . .	5.500	5.500	5.500	—	5.500
II.	2	„ z funduszu kultury krajowej . .	5.000	5.000	5.000	—	5.000
III.	3—7	Opłaty od uczniów	4.525	3.525	3.525	—	3.525
IV.	8	Dochód z pasieki	230	230	230	—	230
V.	9	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	250	250	250	—	250
		Suma dochodów . .	15.505	14.505	14.505	—	14.505
		B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.					
		Wydatki.					
I.	1—5	Płace nauczycieli	2.110	2.320	2.320	—	2.320
II.	6—8	Koszta administracyjne	580	580	580	—	580
III.	9—10	Utrzymanie uczniów	2.700	5.040	5.040	—	5.040
IV.	11—14	Potrzeby naukowe	430	430	430	—	430
		Suma wydatków . .	5.820	8.370	8.370	—	8.370
		Dochody.					
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa . . .	1.500	1.500	1.500	—	1.500
II.	2	Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych	500	800	800	—	800
III.	3	Zarobek uczniów	800	1.000	1.000	—	1.000
		Suma dochodów . .	2.800	3.300	3.300	—	3.300
		Zestawienie.					
		Wydatki.					
		A. Wyższej szkoły rolniczej	26.625	26.475	23.975	2.500	26.475
		B. Szkoły parobków i dozorców gospodarskich	5.820	8.370	8.370	—	8.370
		Razem . .	32.445	34.845	32.345	2.500	34.845
		Dochody.					
		A. Wyższej szkoły rolniczej	15.505	14.505	14.505	—	14.505
		B. Szkoły parobków	2.800	3.300	3.300	—	3.300
		Razem . .	18.305	17.805	17.805	—	17.805
		z porównania wydatków . .	32.445	34.845	—	—	34.845
		z dochodami	18.305	17.805	—	—	17.805
		wynika **niedobór**	14.140	17.040	—	—	17.040

rolnicze w Dublanach.

Poszczególnienie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	A. Wyższa szkoła rolnicza.	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
		Wydatki.				
I.		**Płace profesorów i docentów.**				
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor	2.360	2.360		
	2	Sześciu profesorów fachowych po 1440 zł.	8.640	8.640		
	3	Dwu adjunktów „ 800 „	1.600	1.600		
	4	Docent zoologii	240	240		
	5	„ weterynaryi	480	480		
	6	„ leśnictwa	240	240		
	7	„ języka polskiego i niemieckiego	360	360		
	8	„ historyi i geografii	360	360		
	9	„ ustaw rolnych	360	360		
	10	„ ogrodnictwa	200	50		
		Suma rubryki I	14.840	14.690	14.690	—
II.		**Inne płace.**				
	11	Lekarz zakładowy	300			
	12	Kapelan	300			
		Suma rubryki II.	600	600	600	—
III.		**Zasługi.**				
	13	Pisarz dyrekcyi	480			
	14	Sługa szkolny	240			
	15	Stróż domowy	210			
	16	Usługa dla uczniów (2 sług po 240 zł.)	480			
	17	Pasiecznik i dozorca pola	180			
		Suma rubryki III.	1.590	1.590	1.590	—
IV.		**Koszta administracyjne.**				
	18	Zarząd:				
		a) potrzeby kancelaryjne 40 zł.				
		b) druki i inseraty 100 „				
		c) portorya i posyłki 40 „				
		d) koszta podróży dyrekcyi 100 „	280		280	—
	19	Opał	600		600	—
	20	Oświetlenie	145		145	—
	21	Utrzymanie budynków	400		400	—
	22	„ dziedzińca, zwycz. 50 zł. nadzw. 50 zł.	100		50	50
	23	Asekuracya budynków	300		300	—
	24	Płaca kominiarza	60		60	—
	25	Sprzęty i ruchomości	120		120	—
	26	Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana	1.000		1.000	—
	27	„ lustracyi zakładu	100		100	—
	28	„ nabożeństwa	50		50	—
	29	Apteka i różne inne	100		100	—
		Suma rubryki IV.	3.255	3.255	3.205	50
					3.255	

Poszczególnienie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	A. Wyższa szkoła rolnicza.	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
		Wydatki.				
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	30	Eksperymenta przy wykładach:				
		a) dla profesora rolnictwa . . . . 25 zł.				
		b) „ „ hodowli zwierząt . . 10 „				
		c) „ „ anatomii i fizyologii . 25 „				
		d) „ „ weterynaryi . . . 25 „				
		e) „ „ botaniki . . . . . 25 „				
		f) „ „ chemii rolniczej . . 25 „				
		g) „ „ „ zwierząt . . 20 „				
		h) „ „ fizyki . . . . . 20 „				
		i) „ „ miernictwa . . . 15 „	190	190	190	—
	31	Zbiory i muzea: Zwycz. Nadzw.				
		a) utrzymanie i uzupełnienie zbioru rolniczego . . . . . 160 zł.				
		α) na modele . . . . . — zł.				
		β) „ zbiór ziem . . . 20 „				
		γ) „ „ nawozów . . 10 „				
		δ) „ „ nasion . . . 10 „				
		ε) „ aparata, szkła i t. d. 10 „ 50 zł.				
		b) „ utrzymanie i uzupełnienie zbioru hodowlanego w ogóle . . 360 „				
		α) na modele . . . . 50 zł.				
		β) „ ryciny . . . . . 15 „				
		γ) „ przybory mleczarskie 30 „				
		δ) „ zbiór wełn i instrum. 20 „				
		ε) „ wzory uprzęży i potrzeb stajennych. . 25 „				
		ξ) „ zbiór pszczelniczy . 10 „				
		η) „ okazy dotyczące chowu ryb . . . . . 10 „ 160 „				
		c) na utrzymanie i uzupełnienie zbioru fizykalnego 150 „ 50 „				
		d) na utrzymanie i uzupełnienie zbioru botanicznego w ogóle . . . . . 50 „				
		α) na zielniki . . . . 15 zł.				
		β) „ modele botaniczne 25 „				
		γ) „ ryciny . . . . 10 „				
		δ) „ nasiona . . . . 10 „				
		ε) „ preparaty spiryt: naczynia szklane i t. d. 15 „ 75 „				
		Do przeniesienia 435 „ 620 zł.	190	190	190	—

rolnicze w Dublanach.

Poszczególnienie.						
Liczba		A. Wyższa szkoła rolnicza.	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
		Wydatki.				
V.	31	Zwycz. Nadzw. Z przeniesienia 435 zł. 620 zł.	190	190	190	—
		e) utrzymanie i uzupełnienie zbioru zoologicznego w ogóle . . . 140 „				
		α) na preparaty anatomiczne 25 zł.				
		β) „ modele paleontologiczne 12 „				
		γ) „ zbiór entomologiczny 8 „				
		δ) „ modele embryologiczne 10 „				
		ε) „ preparaty zoologiczne 10 „				
		ξ) „ „ mikroskopijne i ryciny . . . . 10 „				
		η) „ naczynia szklane i td. 15 „ 90 „				
		f) „ utrzymanie i uzupełnienie zbioru mechanicznego w ogóle . . 500 „				
		α) „ machiny i narzędzia 100 zł.				
		β) „ modele machin . . 75 „				
		γ) „ części składowe machin 75 „				
		δ) „ koszta transportu . 50 „ 300 „				
		g) utrzymanie i uzupełnienie zbioru mineralogicznego . . 10 „				
		h) zbioru technologicznego . . 20 „				
		i) okazów leśniczych . . . . 10 „				
		k) „ ogrodniczych . . . 10 „				
		l) „ weterynarskich . . 10 „				
		m) „ narzędzi miernicznych i matematycznych . . 10 „				
		n) okazów modeli do budownictwa 10 „				
		o) „ dla geografii fizykalnej 10 „				
		p) „ melioracyjnych . . 10 „				
		razem 925 zł. 1.260 zł.	2.185	2.185	925	1.260
	32	**Laboratorya.**				
		a) laboratoryum chemiczne w ogóle . 390 „				
		α) na uzupełnienie preparatów, szkła aparata, spirytus i td. 300 zł.				
		β) na eksperymenta przy wykładach . . . . . 100 „				
		γ) na prace uczniów praktyczne w laboratoryum . 100 „ 500 „				
		b) laboratoryum roślinno fizyologiczne w ogóle . . . . 150 „				
		α) na narzędzia . . . . 50 zł.				
		β) „ aparaty . . . . 100 „				
		γ) „ szkła . . . . . 50 „				
		δ) „ odczynniki i td. . 50 „ 250 „				
		Do przeniesienia . 750 zł. 540 zł.	2.375	2.375	1.115	1.260

Poszczególnienie.						
Liczba		A. Wyższa szkoła rolnicza.	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
		Wydatki.				
V.	32	Z przeniesienia Zwycz. 750 zł. Nadzwycz. 540 zł.	2.375	2.375	1.115	1.260
		c) laboratoryum zoologiczn. wogóle 150 „ α) na narzędzia . . . 50 „ β) „ aparaty . . . . 100 „ γ) „ szkła . . . . 25 „ δ) „ odczynniki i td. . 25 „ 200 „ razem 950 zł. 690 zł.	1.640	1.640	950	690
	33	**Biblioteka i czytelnia.** a) na przykupno dzieł . . . 200 zł. 300 „ b) „ oprawę książek . . . 50 „ c) „ czasopisma . . . . 145 „ razem . 395 zł. 300 zł.	695	695	395	300
	34	Utrzymanie pola doświadczalnego	250	250	250	—
	35	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami .	350	350	350	—
	36	Utrzymanie i uzupełnienie pasieki	30	30	30	—
	37	**Ogród** . . . . . 200 zł. a) płaca ogrodnika . . . . 500 zł. b) utrzymanie ogrodu botanicznego . . . . . 150 „ c) utrzymanie i zuzupełnienie sadu i szkółek . . . . 100 „ d) ogród warzywny . . . . 50 „ razem . 800 zł. 200 zł.	1.000	1.000	800	200
		Suma rubryki V. .	6 340	6.340	3.890	2.450
					6.340	
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu państwa** .	5.500	5.500	5.500	—
II.	2	**Subwencya z funduszu kultury krajowej**	5.000	5.000	5.000	—
III.		**Opłaty od uczniów**				
	3	**Wpisowe** od 60 uczniów po 5 zł.	300	300		
	4	**Czesne** a) Od 45 uczniów po 50 zł. . . 2.250 zł. b) „ 15 uczniów po 25 ct. . . 375 „	2.625	2.625		
	5	Za pomieszkanie od 20 uczniów po 50 zł. .	1.000	—		
	6	Na bibliotekę od 60 uczniów po 2 zł. . .	120	120		
	7	Na usługę od uczniów	480	480		
		Suma rubryki III. .	4.525	3.525	3.525	—
IV.	8	**Dochód z pasieki**	230	230	230	—
V.	9	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	250	250	250	—

rolnicze w Dublanach.

Poszczególnienie.						
Liczba		B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel fachowy	920	920		
	2	„ pomocniczy	600	600		
	3	Docent weterynaryi	150	150		
	4	Katecheta	200	200		
	5	Nauczyciel, dozorca robót ręcznych	240	240		
	—	Drugi nauczyciel, dozorca robót ręcznych za $10^1/_2$ miesiąca	—	210		
		Suma rubryki I. . .	2.110	2.320	2.320	—
II.		**Koszta administracyjne.**				
	6	Zarząd: a) Remuneracya dyrektora . . . . 200 zł. b) Potrzeby kancelaryjne, inseraty, druki portorya i td. . . . . 60 „	260			
	7	Opał i oświetlenie	120			
	8	Utrzymanie budynku szkolnego i mobiljów, asekuracya i kominiarz	200			
		Suma rubryki II. .	580	580	580	—
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	9	Stołowanie 15 uczniów (wniosek Wydz. kr.) dla 28 uczniów (uchwała Sejmu) 120 zł.	1.800	3.360		
	10	Odzież i pranie dla 15 uczniów (jak poz. 9) po . . . . . 60 „	900	1 680		
		Suma rubryki III. .	2.700	5.040	5.040	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	11	Zaprzęgi do demonstracyi	140			
	12	Przybory do pisania i nauki uczniów . . .	60			
	13	Przykupno zwierząt do sekcyi	30			
	14	„ modeli machin i narzędzi . . .	200			
		Suma rubryki IV. .	430	430	430	—
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	1 500	1.500	1.500	
II.	2	**Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych**	500	800	800	—
III.	3	**Zarobek uczniów**	800	1.000	1.000	—

KRAJOWY SZPITAL ŚW. ŁAZARZA

w Krakowie.

BUDŻET

na rok 1880.

uchwalony na posiedzeniu sejmowem
z dnia 16. Lipca 1880.

Suma

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wniosek Wydziału krajowego. Fundusz Oddziału: I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycz. nych.	IV. Obłąkanych.	Razem. Szczegół.	Ogół.
			Złote austryackie.					
I.	1—16	Płace i emolumenta etatowe	12.026	4.048	4.408	3.805	—	24.287
II.	17—22	Koszta utrzymania osób nieetatowych	10.349	3.521	4.313	4.425	—	22.608
III.	—	Substytucye	—	—	—	—	—	—
IV.	23—24	Pensye i emerytury	250	—	178	89	—	517
V.	25—26	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	45	—	73	—	—	118
VI.	—	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	—	—	—	—
VII.	27—28	Remuneracye i zapomogi	345	122	222	111	—	800
VIII.	29—40	Koszta gospodarcze	41.997	20.206	15.844	10.046	—	88.093
IX.	41—48	„ sanitarne	4.754	746	1.057	579	—	7.136
X.	49	„ kancelaryjne	400	200	200	100	—	900
XI.	50	„ kapliczne	166	84	100	50	—	400
XII.	51—55	„ utrzymania budynków	1.750	530	720	460	—	3.460
XIII.	56	Odsetki od kapitałów dłużnych	20	—	—	—	—	20
XIV.	57—59	Zapisy	112	—	—	—	—	112
XV.	60—67	Podatki i daniny	940	219	1	1	—	1.161
XVI.	68	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi	150	—	—	—	—	150
XVII.	69	Dyety i koszta podróży	150	—	—	—	—	150
XVIII.	70—71	Koszta utrzymania podrzutków	—	5.200	—	—	—	5.200
XIX.	72	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	200	—	—	—	200
XX.	73	Zapomogi dla położnic	—	900	—	—	—	900
XXI.	74	Rozmaite	200	100	50	50	—	400
		Suma wydatków	73.654	36.076	27.166	19.716	—	156.612
		Dochody.						
I.	1—3	Odsetki od kapitałów	2.257	232	246	93	—	2.828
II.	4—9	Dochody z realności dóbr	9.630	1 627	—	—	—	11.257
III.	10—11	Zwroty kosztów leczenia	50.500	8.500	24.500	15.000	—	98.500
IV.	12	Rozmaite dochody	25	20	10	10	—	65
		Suma dochodów	62.412	10.379	24.756	15.103	—	112.650
		W porównaniu z wydatkami	73.654	36.076	27.166	19.716	—	156.612
		okazuje się niedobór	11.242	25.697	2.410	4.613	—	43.962
		okazuje się nadwyżka	—	—	—	—	—	
		w ogólności **niedobór**	—	—	—	—	—	43.962

św. Łazarza w Krakowie.

r y u s z.

Wniosek Komisyi budżetowej.						Uchwała Sejmu.						Dzień uchwały.
Fundusz Oddziału:				Razem.		Fundusz Oddziału:				Razem.		
I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	
Złote austryackie												
12.012	4.041	4.400	3.768	—	24.221	12.012	4.041	4.400	3.768	—	24.221	
9.585	3.295	4.035	4.901	—	21.816	9.585	3.295	4.035	4.901	—	21.816	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
250	—	178	89	—	517	250	—	178	89	—	517	
45	—	73	—	—	118	45	—	73	—	—	118	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
237	87	150	76	—	550	237	87	150	76	—	550	
37.132	19.619	13.631	8.634	—	79.016	37.132	19.619	13.631	8.634	—	79.016	
4.482	686	987	533	—	6.688	4.482	686	987	533	—	6.688	
322	161	162	80	—	725	322	161	162	80	—	725	
166	84	100	50	—	400	166	84	100	50	—	400	
1.750	530	720	460	—	3.460	1.750	530	720	460	—	3.460	
20	—	—	—	—	20	20	—	—	—	—	20	
112	—	—	—	—	112	112	—	—	—	—	112	
940	219	1	1	—	1.161	940	219	1	1	—	1.161	
150	—	—	—	—	150	150	—	—	—	—	150	
50	—	—	—	—	50	50	—	—	—	—	50	
—	4.200	—	—	—	4 200	—	4.200	—	—	—	4.200	
—	200	—	—	—	200	—	200	—	—	—	200	
—	1.000	—	—	—	1.000	—	1.000	—	—	—	1.000	
200	100	50	50	—	400	200	100	50	50	—	400	
67.453	34.222	24.487	18.642	—	144804	67.453	34.222	24.487	18.642	—	144.804	
2.257	232	246	93	—	2.828	2.257	232	246	93	—	2.828	
9.630	1.627	—	—	—	11.257	9.630	1.627	—	—	—	11.257	
50.900	8.550	24.750	15.300	—	99.500	50.900	8.550	24.750	15.300	—	99.500	
100	40	30	30	—	200	100	40	30	30	—	200	
62.887	10.449	25.026	15.423	—	113.785	62.887	10.449	25.026	15.423	—	113.785	
67.453	34.222	24.487	18.642	—	144804	67.453	34.222	24.487	18.642	—	144.804	
4.566	23.773	—	3.219	—	—	4.566	23.773	—	3.219	—	—	
—	—	539	—	—	—	—	—	539	—	—	—	
—	—	—	—	—	31.019	—	—	—	—	—	31.019	

16. Lipca 1880.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wniosek Wydziału krajowego. Fundusz Oddziału: I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych	IV. Obłąkanych.	Razem. Szczegół.	Ogół.
			Złote austryackie.					
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**						
	1	Dyrektor, *a)* płaca	711	356	355	178	1.600	
		b) dodatek pięciolecia	135	66	66	33	300	1.900
	2	5 prymaryuszów, *a)* płaca po 1.200 zł.	3.600	—	1.200	1.200	6.000	
		3 „ *b)* dodatek pięciolecia po 200 zł.	200	—	200	200	600	
		c) czwartemu podobny dod. od 9./6. 1880	112	—	—	—	112	6.712
	3	1 profesor położnictwa za pełnienie obowiązków prymar.	—	650	—	—	—	650
	4	6 sekundaryuszów I. klasy po 600 zł.	1.800	600	600	600	—	3.600
	5	3 „ II. „ „ 500 „	1.500	—	—	—	—	1.500
	6	Akuszerka, płaca	—	400	—	—	—	400
	7	Aptekarz, *a)* płaca	356	177	178	89	800	
		b) dodatek na pomieszkanie	89	44	45	22	200	1.000
	8	Prosektor, płaca	356	177	178	89	—	800
	9	Chemik patologii, płaca	310	155	155	80	—	700
	10	Kapelan, *a)* płaca	266	133	134	67	600	
		b) dodatek na pomieszkanie	89	44	45	22	200	800
	11	Rządca, *a)* płaca	533	267	267	133	1.200	
		b) dodatek pięciolecia od 1. Stycznia 1880	89	44	45	22	200	1.400
	12	2 oficyałów, *a)* płaca po 1.000 zł.	889	444	445	222	2.000	
		b) dodatek pięciolecia dla pierwszego oficyała, z rocznych 150 zł. od 23./9. 1880	18	9	9	5	41	
		c) dodatek osobisty dla tegoż	71	35	36	17	159	2.200
	13	2 pisarzy stałych, płaca po 600 zł.	534	266	267	133	—	1.200
	14	Dozorca domu (oddział obłąkanych), *a)* płaca	—	—	—	400	400	
		b) wikt II. kl. po 16 zł. 66 ct. miesięcznie (uchwała Sejmu po 13 zł. 88½ ct.)	—	—	—	200	200	600
	15	Woźny, *a)* płaca	134	66	67	33	300	
		b) na ubior	22	11	11	6	50	
		c) dodatek osobisty	34	16	16	9	75	425
	16	Odźwierny, *a)* płaca	67	33	33	17	150	
		b) wikt II. kl. po 16 zł. 66 ct. miesięcznie (uchwała Sejmu po 13 zł. 88½ ct.)	89	44	45	22	200	
		c) na ubior	22	11	11	6	50	400
		Suma rubryki I.	12.026	4.048	4.408	3.805	—	24.287
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**						
	17	Płace Sióstr miłosierdzia:						
		a) 1 Siostra przełożona, z rocznych 80 zł.	36	17	18	9	80	
		b) 14 Sióstr oddziałowych, rocznie po 80 zł. 1) zwyczajne	480	160	160	320	1.120	
		3 „ „ „ „ „ 2) nadzwycz.	—	—	—	—	—	
		c) 1 Siostra wspólna, płaca 80 zł.	36	17	18	9	80	1.280
	18	*a)* Żywność tychże z dodatkami po 16 zł. mies. (uchwała Sejmu po 15 zł.) 1) zwycz.	1.324	468	470	810	3.072	
		„ 3 Sióstr „ „ 15 „ „ 2) nadzw.	—	—	—	—	—	
		b) „ 3 Sióstr miłosierdzia emeryt. i 4 postulantek po 16 zł. miesięcznie (uchw. Sejmu po 15 zł.)	597	299	299	149	1.344	4.416
		Do przeniesienia	2.473	961	965	1.297	—	5.696

Wniosek Komisyi budżetowej						Uchwała Sejmu						Dzień uchwały
Fundusz Oddziału:				Razem.		Fundusz Oddziału:				Razem.		
I. Chorych	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych	IV. Obłąkanych	Szczegół.	Ogół.	I. Chorych	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych	IV. Obłąkanych	Szczegół.	Ogół.	
Złote austryackie												
711	356	355	178	1.600								
135	66	66	33	30	1.900	—	—	—	—	—	1.900	
3.600	—	1.200	1.200	6.000								
200	—	200	200	600								
112	—	—	—	112	6.712	—	—	—	—	—	6.712	
—	650	—	—	—	650	—	—	—	—	—	650	
1.800	600	600	600	—	3.600	—	—	—	—	—	3.600	
1.500	—	—	—	—	1.500	—	—	—	—	—	1.500	
—	400	—	—	—	400	—	—	—	—	—	400	
356	177	178	89	800								
89	44	45	22	200	1.000	—	—	—	—	—	1.000	
356	177	178	89	—	800	—	—	—	—	—	800	
310	155	155	80	—	700	—	—	—	—	—	700	
266	133	134	67	600								
89	44	45	22	200	800	—	—	—	—	—	800	
533	267	267	133	1.200								
89	44	45	22	200	1.400	—	—	—	—	—	1.400	
889	444	445	222	2.000								
18	9	9	5	41								
71	35	36	17	159	2.200	—	—	—	—	—	2.200	
534	266	267	133	—	1.200	—	—	—	—	—	1.200	
—	—	—	400	400								
—	—	—	167	167	567	—	—	—	—	—	567	
134	66	67	33	300								
22	11	11	6	50								
34	16	16	9	75	425	—	—	—	—	—	425	
67	33	33	17	150								
75	37	37	18	167								
22	11	11	6	50	367	—	—	—	—	—	367	
12.012	4.041	4.400	3.768	—	24.221	12 012	4.041	4.400	3.768	—	24.221	
36	17	18	9	80								
480	160	160	320	1.120								
—	—	—	240	240								
36	17	18	9	80	1.520	—	—	—	—	—	1.520	
1.241	439	441	759	2.880								
—	—	—	540	540								
560	280	280	140	1.260	4.680	—	—	—	—	—	4.680	
2.353	913	917	2.017	—	6.200	2.353	913	917	2.017	—	6.200	

16. Lipca 1880.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego — Fundusz Oddziału: I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Razem. Szczegół.	Razem. Ogół.
			Złote austryackie					
II.		Z przeniesienia . . .	2.473	961	965	1.297	—	5.696
	19	Służba oddziałowa:						
		a) 4 posługaczów rocznie po 90 zł.	—	—	—	360	360	
		b) 13 „ „ „ 64 „ 1) zwyczajne .	640	—	192	—	832	
		— „ „ „ „ „ 2) nadzwyczajne	—	—	—	—	—	
		c) 5 posługaczek „ „ 72 „	—	—	—	360	360	
		d) 18 „ „ „ 48 „ 1) zwyczajne .	480	192	192	—	864	
		— „ „ „ „ „ 2) nadzwyczajne	—	—	—	—	—	2.416
	20	Służba wspólna:						
		a) 1 odźwierny, płaca	40	20	40	20	120	
		„ dodatek na ubiór	20	10	20	10	60	
		b) 1 parobek do pomocy	22	10	11	5	48	
		c) 1 „ „ łazienek	—	—	40	20	60	
		d) 1 „ „ korytarzy	43	21	—	—	64	
		e) 1 stolarz	67	33	33	17	150	
		f) 1 murarz	45	22	22	11	100	
		g) 2 grabarzów, rocznie po 64 zł.	85	43	—	—	128	
		h) 5 stróżów, „ „ 64 „	128	64	85	43	320	
		i) 1 palacz do maszyny	28	14	14	8	64	1.114
		Suma poz. 19 i 20 *a*)—*i*) . .	*1.598*	*429*	*649*	*854*	—	
		k) 1 maszynista, płaca	333	166	167	84	—	750
	21	Żywienie służby:						
		a) oddz. 40 mies. po 14 zł. (uch. Sejm. 35 mies. po 12 zł.) 1) zw.	3.360	672	1.176	1.512	6.720	
		„ 5 „ „ 12 „ . . . . . 2) nadz.	—	—	—	—	—	
		b) wspólnej 1/4 „ 14 „ . . . . . (uchwała Sejmu po 12 zł.)	1.064	532	504	252	2.352	9.072
	22	Dyurniści:						
		2 po 2 zł. dziennie, rocznie po 730 zł. 1.460 zł.						
		3 „ 1 zł. 50 ct. „ „ „ 548 „ 1.644 „						
		1 „ 1 „ 25 „ „ „ „ 456 „ 456 „	1.521	761	852	426	—	3.560
		Suma rubryki II. .	10.349	3.521	4.313	4.425	—	22 608
III.		**Substytucye**	—	—	—	—	—	—
IV.		**Pensye i emerytury.**						
	23	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu oddziału chorób wewnętrznych	250	—	—	—	—	250
	24	Świerzbińska Józefa, wdowa po zarządcy szpitalu św. Ducha	—	—	178	89	—	267
		Suma rubryki IV.	250	—	178	89	—	517
V.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**						
	25	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu, na wychowanie nieletniej córki Zofii, z rocznych 100 zł. .	45	—	—	—	—	45
	26	Okońska Anastazya, była nadzorczyni chorych, po 20 ct. dziennie	—	—	73	—	—	73
		Suma rubryki V. .	45	—	73	—	—	118

Wniosek Komisyi budżetowéj.						Uchwała Sejmu.						Dzień uchwały.
Fundusz oddziału:				Razem.		Fundusz oddziału:				Razem.		
I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	
Złote austryackie.												
2.353	913	917	2.017	—	6 200	2.353	913	917	2.017	—	6.200	16. Lipca 1880.
—	—	—	360	360								
512	—	192	—	704								
128	—	—	—	128								
—	—	—	360	360								
336	192	192	—	720								
144	—	—	—	144	2.416	—	—	—	—	—	2.416	
40	20	40	20	120								
20	10	20	10	60								
22	10	11	5	48								
—	—	40	20	60								
43	21	—	—	64								
67	33	33	17	150								
45	22	22	11	100								
85	43	—	—	128								
128	64	85	43	320								
28	14	14	8	64	1.114	—	—	—	—	—	1.114	
333	166	167	84	—	750	—	—	—	—	—	750	
2.160	576	1.008	1.296	5.040								
720	—	—	—	720								
900	450	442	224	2.016	7.776	—	—	—	—	—	7.776	
1.521	761	852	426	—	3.560	—	—	—	—	—	3 560	
9.585	3.295	4 035	4.901	—	21.816	9.585	3.295	4 035	4.901	—	21.816	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
250	—	178	89	—	517	250	—	178	89	—	517	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
45	—	73	—	—	118	45	—	73	—	—	118	

Liczba rubryki.	Liczba pozycyi.	Wydatki.	Wniosek Wydziału krajowego: Fundusz Oddziału: I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Razem: Szczegół.	Razem: Ogół
			Złote austryackie.					
VI.		**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	—	—	—	—	—	—
VII.		**Remuneracye i zapomogi.**						
		A) Stałe.						
	27	Urzędnicy c. k. Kasy krakowskiej, za sprawowanie czynności kasowych	45	22	22	11	—	100
		B) Niestałe.						
	28	Wsparcia przypadkowe i zastępstwa	300	100	200	100	—	700
		Suma rubryki VII. .	345	122	222	111	—	800
VIII.		**Koszta gospodarcze.**						
	29	Żywienie chorych:						
		a) zwykła strawa dla chorych i dodatki	22.000	3.500	7.000	4 500	37.000	
		b) 4 Siostry miłosierdzia zatrudnione w kuchni, płaca po 80 zł.	142	71	71	36	320	
		c) wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami miesięcznie po 16 zł. (uchwała Sejmu po 15 zł.) . .	341	171	171	85	768	
		d) koszta utrzymania służby kuchennej i magazynu kuchennego, a mianowicie:						
		płaca dla 7 sług rocznie po 48 zł.	150	74	75	37	336	
		płaca dla 1 parobka	27	13	13	7	60	
		e) wikt dla tychże, miesięcznie po 14 zł. (uchwała Sejmu po 12 zł.)	597	299	299	149	1.344	
		f) drzewo do kuchni	1.000	400	400	200	2.000	
		g) naczynia i sprzęty kuchenne	80	20	50	30	180	
		h) pieczywo	2.500	370	1.880	1.100	5.850	
		i) piekarz, płaca	67	33	33	17	150	
		k) „ wikt miesięcznie po 14 zł. (uchw. Sejmu po 12 zł.)	75	37	37	19	168	
		l) 2 parobków w piekarni, płaca po 60 zł. . . .	40	20	40	20	120	
		m) 2 parobkom wikt miesięcznie po 14 zł. (uchwała Sejmu po 12 zł.)	150	74	75	37	336	
		n) drzewo do piekarni . . . . . ,	100	25	60	35	220	
		o) wino dla chorych	2.500	200	350	150	3.200	52.052
	30	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika, po 50 ct. dziennie	—	11.000	—	—	—	11.000
	31	Wikt lekarza dyżurnego, z winem i pieczywem . .	206	103	—	—	—	309
	32	Opał	2.500	1.000	1.500	1.000	—	6.000
		Do przeniesienia . .	32.475	17.410	12.054	7.422	—	69.361

św. Łazarza w Krakowie.

Wniosek Komisyi budżetowej.						Uchwała Sejmu.						Dzień uchwały.
Fundusz Oddziału:				Razem		Fundusz Oddziału:				Razem		
I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	
Złote austryackie.												
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
45	22	22	11	—	100							
192	65	128	65	—	450							
237	87	150	76	—	550	237	87	150	76	—	550	
18.745	2.985	5.980	3.840	31.550								16. Lipca 1880.
142	71	71	36	320								
320	160	160	80	720								
150	74	75	37	336								
27	13	13	7	60								
505	259	259	129	1.152								
550	225	225	140	1.140								
80	20	50	30	180								
2.125	315	1.598	935	4.973								
67	33	33	17	150								
64	32	32	16	144								
40	20	40	20	120								
128	64	64	32	288								
100	25	60	35	220								
2.125	170	298	127	2.720	44.073	—	—	—	—	—	44.073	
—	11.000	—	—	—	11.000	—	—	—	—	—	11.000	
206	103	—	—	—	309	—	—	—	—	—	309	
2.616	1.133	1.134	717	—	5.600	—	—	—	—	—	5.600	
27.990	16.702	10.092	6.198	—	60.982	27.990	16.702	10.092	6.198	—	60.982	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wniosek Wydziału krajowego. Fundusz Oddziału: I. Chorych.	II Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych	IV. Obłąkanych.	Razem Szczegół.	Razem Ogół.
			Złote austryackie.					
VIII.		Z przeniesienia . .	32.475	17.410	12.054	7.422	—	69.361
	33	Oświetlenie:						
		a) olej, koks, nafta, świece, reparacye aparatu gazowego i inne	800	200	400	300	1.700	
		b) drzewo i węgle użyte do gazowni	120	40	80	60	300	
		c) gazownik, płaca	53	26	27	14	120	
		d) lampiarz	28	14	14	8	64	
		e) wikt dla powyższych, miesięcznie po 14 zł. (uchwała Sejmu „ 12 zł.)	150	74	75	37	336	2.520
	34	Sprzęty gospodarcze, naprawa tychże i sprawienie nowych:						
		a) zwyczajne	100	100	100	50	350	
		b) nadzwyczajne	1.240	230	230	620	2.320	2.670
	35	Utrzymanie koni (jedna para):						
		a) siano, owies, słoma i t. p.	107	53	53	27	240	
		b) utrzymanie wozów, uprzęży itp. 1) zwyczajne. . .	133	66	67	34	300	
		— na sprawienie nowych wozów 2) nadzwyczajne.	—	—	—	—	—	
		c) fornal, płaca	28	14	14	8	64	
		d) „ wikt miesięcznie po 14 zł. . . . . (uchwała Sejmu po 12 zł.)	75	37	37	19	168	772
	36	Utrzymanie ogrodu:						
		a) roboty ogrodowe, nasiona, opłocenie, sprzęty i inne potrzeby	400	200	—	—	600	
		b) ogrodnik, płaca wraz z relutum na wikt, miesięcznie po 30 zł.	160	80	80	40	360	960
	37	Utrzymanie pralni:						
		a) mydło, proszek, farbka, krochmal	400	100	200	100	800	
		b) drzewo i węgle	450	100	200	100	850	
		c) 2 Siostry miłosierdzia zatrudnione w pralni, płaca po 80 zł. rocznie	71	36	36	17	160	
		d) wikt tychże z dodatkami miesięcznie po 16 zł. (uchwała Sejmu po 15 zł.)	171	85	85	43	384	
		e) 12 praczek rocznie po 48 zł.	256	128	128	64	576	
		f) „ „ wikt tychże miesięcznie po 14 zł. (uchwała Sejmu „ po 12 zł.)	896	448	448	224	2.016	
		g) 1 parobek do pralni, płaca	27	13	13	7	60	
		h) „ wikt miesięcznie po 14 zł. . . . . (uchwała Sejmu po 12 zł.)	75	37	37	19	168	5.014
	38	Słoma do sienników	350	100	200	100	—	750
	39	Bielizna i odzież:						
		a) reparacye i sprawienie nowej:						
		1. Zwyczajne.	800	100	300	100	1.300	
		Do przeniesienia . .	39.365	19.691	14.878	9.413	1.300	82.047

Wniosek Komisyi budżetowej						Uchwała Sejmu						Dzień uchwały
Fundusz Oddziału:				Razem.		Fundusz Oddziału:				Razem.		
I. Chorych	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych	IV. Obłąkanych	Szczegół.	Ogół.	I. Chorych	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych	IV. Obłąkanych	Szczegół.	Ogół.	
Złote austryackie												
27.990	16.702	10.092	6.198	—	60.982	27.990	16.702	10.092	6.198	—	60.982	
800	200	400	300	1.700								
200	68	132	100	500								
53	26	27	14	120								
28	14	14	8	64								
128	64	64	32	288	2.672	—	—	—	—	—	2.672	
50	45	50	25	170								
1.240	230	230	620	2.320	2.490	—	—	—	—	—	2.490	
107	53	53	27	240								
45	22	22	11	100								
88	44	45	23	200								
28	14	14	8	64								
64	32	32	16	144	748	—	—	—	—	—	748	16. Lipca 1880.
400	200	—	—	600								
160	80	80	40	360	960	—	—	—	—	—	960	
400	100	200	100	800								
450	100	200	100	850								
71	36	36	17	160								
160	80	80	40	360								
256	128	128	64	576								
768	384	384	192	1.728								
27	13	13	7	60								
64	32	32	16	144	4.678	—	—	—	—	—	4.678	
350	100	200	100	—	750	—	—	—	—	—	750	
800	100	300	100	1.300								
34.727	18.867	13.828	8.158	1.300	73.280	34.727	18.867	12.828	8.158	—	73.280	

Liczba rubryki.	Liczba pozycyi.	Wydatki.	Wniosek Wydziału krajowego — Fundusz Oddziału: I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Razem Szczegół.	Razem Ogół.
			Złote austryackie.					
VIII.	39	Z przeniesienia . . .	39.365	19.691	14.878	9.413	1.300	82.047
		a) 2. Nadzwyczajne	2.200	300	700	500	3.700	
		b) Siostra miłosierdzia zatrudniona w magazynie bielizny i pościeli, płaca	36	17	18	9	80	
		c) wikt tejże z dodatkami, miesięcznie po 16 zł. . (uchwała Sejmu po 15 zł.)	85	43	43	21	192	
		d) 1 szwaczka, płaca rocznie 48 zł.	21	11	11	5	48	
		e) „ wikt tejże miesięcznie po 14 zł. . (uchwała Sejmu po 12 zł.)	75	37	37	19	168	
		f) „ po 30 ct. dziennie	40	20	20	10	90	
		g) „ wikt po 14 zł. miesięcznie . . . (uchwała Sejmu po 12 zł.)	75	37	37	19	168	5.746
	40	Rozmaite drobne	100	50	100	50	—	300
		Suma rubryki VIII. . .	41.997	20.206	15.844	10.046	—	88.093
IX.		**Koszta sanitarne.**						
	41	Lekarstwa	2.500	300	500	300	—	3.600
	42	Drzewo i węgle do apteki	49	24	25	12	—	110
	43	Dwie Siostry miłosierdzia w aptece:						
		a) płacą rocznie 80 zł.	71	36	36	17	160	
		b) wikt z dodatkami po 16 zł. miesięcznie . . . (uchwała Sejmu po 15 zł.)	171	85	85	43	384	
	44	1 parobek w aptece:						
		a) płaca	28	14	14	8	64	
		b) wikt po 14 zł. miesięcznie . . . . . (uchwała Sejmu po 12 zł.)	75	37	37	19	168	776
	45	Na odczynniki chemikowi patologii	50	—	50	—	—	100
	46	Instrumenta chirurgiczne	160	50	60	30	300	
	47	Potrzeby sanitarne	1.550	150	200	100	2.000	2.300
	48	Koszta pogrzebowe Sióstr miłosierdzia i ubogich chorych	100	50	50	50	—	250
		Suma rubryki IX. . .	4.754	746	1.057	579	—	7.136
X.		**Koszta kancelaryjne.**						
	49	Druki, litografie, potrzeby do pisania i t. p.	400	200	200	100	—	900
XI.		**Koszta kapliczne.**						
	50	Zgromadzeniu Sióstr miłosierdzia wynagrodzenie za utrzymanie kościoła	166	84	100	50	—	400
XII.		**Utrzymanie budynków.**						
	51	Konserwacye i reparacye budynków szpitalnych . .	1.000	150	300	200	1.650	
	52	Asekuracya budynków	130	70	50	50	300	
	53	Kominiarze i straż ogniowa	80	40	40	20	180	
	54	Czyszczenie kanałów	300	150	250	150	850	2.980
	55	Wynagrodzenie za czynności techniczne	240	120	80	40	—	480
		Suma rubryki XII. . .	1.750	530	720	460	—	3.460

św. Łazarza w Krakowie.

Wniosek Komisyi budżetowéj.						Uchwała Sejmu.						Dzień uchwały.
Fundusz oddziału:				Razem.		Fundusz oddziału:				Razem.		
I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	
Złote austryackie.												
34.727	18.867	12.828	8.158	1.300	73.280	34.727	18.867	12.828	8.158	—	73.280	16. Lipca 1880.
2.000	550	550	350	3.450								
36	17	18	9	80								
80	40	40	20	180								
21	11	11	5	48								
64	32	32	16	144								
40	20	20	10	90								
64	32	32	16	144	5.436	—	—	—	—	—	5.436	
100	50	100	50	—	300	—	—	—	—	—	300	
37.132	19.619	13.631	8.634	—	79.016	37.132	19.619	13.631	8.634	—	79.016	
2.250	250	440	260	—	3.200	—	—	—	—	—	3.200	
49	24	25	12	—	110	—	—	—	—	—	110	
71	36	36	17	160								
160	80	80	40	360								
28	14	14	8	64								
64	32	32	16	144	728	—	—	—	—	—	728	
50	—	50	—	—	100	—	—	—	—	—	100	
160	50	60	30	300								
1.550	150	200	100	2.000	2.300	—	—	—	—	—	2.300	
100	50	50	50	—	250	—	—	—	—	—	250	
4.482	686	987	533	—	6.688	4.482	686	987	533	—	6.688	
322	161	162	80	—	725	332	161	162	80	—	725	
166	84	100	50	—	400	166	84	100	50	—	400	
1.750	530	720	460	—	3.460	1.750	530	720	460	—	3.460	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego — Fundusz Oddziału: I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Razem. Szczegół.	Ogół.
			Złote austryackie					
XIII.		**Odsetki od kapitałów dłużnych**						
	56	4% od kapitału 2.000 złp. ubezpieczonego na dobrach „Prądnik Czerwony“ na rzecz kościoła P. Maryi w Krakowie	20	—	—	—	—	20
XIV.		**Zapisy.**						
	57	Zapis ś. p. Biskupa Szembeka, na odprawienie mszy św. przez kapitułę krakowską	38	—	—	—	—	38
	58	Zapis ś. p. Wencla, na obdzielenie rekonwalescentów	38	—	—	—	—	38
	59	Zapis ś. p. ks. Gałeckiego i Klozowej, na odprawienie mszy św.	36	—	—	—	—	36
		Suma rubryki XIV. . .	112	—	—	—	—	112
XV.		**Podatki i daniny.**						
		A. Z realności i dóbr.						
	60	Od realności szpitalnych	68	—	—	—	68	
	61	Z dóbr „Prądnik Czerwony“	625	—	—	—	625	
	62	„ „Krowodrza“	—	140	—	—	140	833
		B. Ekwiwalenta.						
	63	Od nieruchomego majątku szpitalnego	12	—	—	—	12	
	64	Z dóbr „Prądnik Czerwony“	108	—	—	—	108	
	65	Z propinacyi w „Krowodrza“	—	78	—	—	78	198
		C. Podatek dochodowy.						
		Z dóbr w Królestwie polskiem położonych:						
	66	Z dóbr „Tropiszów“ 459 złp. 16 gr.	115	—	—	—	—	115
		D. Podatek dochodowy od prowizyj.						
	67	7% od prowizyj pobieranych od kapitałów hipotekowanych	12	1	1	1	—	15
		Suma rubryki XV. . .	940	219	1	1	—	1.161
XVI.	68	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe**	150	—	—	—	—	150
XVII		**Dyety i koszta podróży.**						
	69	Na podróże komisyjne w sprawach funduszu, jako właściciela dóbr	150	—	—	—	—	150
XVIII.		**Koszta utrzymania podrzutków.**						
	70	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś przed 29. Sierpnia 1873	—	5.000	—	—	—	5.000
	71	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś po 29. Sierpnia 1873	—	200	—	—	—	200
		Suma rubryki XVIII. . .	—	5.200	—	—	—	5.200

Wniosek Komisyi budżetowej.						Uchwała Sejmu.						Dzień uchwały.
Fundusz Oddziału:				Razem.		Fundusz Oddziału:				Razem.		
I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	
Złote austryackie												
20	—	—	—	—	20	20	—	—	—	—	20	16. Lipca 1880.
112	—	—	—	—	112	112	—	—	—	—	112	
940	219	1	1	—	1.161	940	219	1	1	—	1.161	
150	—	—	—	—	150	150	—	—	—	—	150	
50	—	—	—	—	50	50	—	—	—	—	50	
—	4.000	—	—	—	4.000	—	—	—	—	—	4.000	
—	200	—	—	—	200	—	—	—	—	—	200	
—	4.200	—	—	—	4.200	—	4.200	—	—	—	4.200	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wniosek Wydziału krajowego. Fundusz Oddziału: I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycz. nych.	IV. Obłąkanych.	Razem. Szczegół.	Ogół.
			Złote austryackie.					
XIX.		**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**						
	72	Wynagrodzenie dla mamek po 15 ct. dziennie za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	200	—	—	—	200
XX.		**Zapomogi dla położnic.**						
	73	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic	—	900	—	—	—	900
XXI.		**Rozmaite.**						
	74	Koszta sądowe, insercyjne, portorya i inne nieprzewidziane wydatki	200	100	50	50	—	400
		Dochody.						
I.		**Odsetki od kapitałów.**						
	1	Od papierów publicznych	—	—	—	—	—	—
	2	Od kapitałów hipotekowanych na dobrach i realnościach.						
		a) 4% od kapitału . . . . . 12.802 zł.	511	—	—	—	511	
		b) 5% „ „ . . . . . 4.000 „	200	—	—	—	200	
		c) 6% „ „ . . . . . 5.291 „	317	—	—	—	317	
		d) 5% „ „ . . . . . 600 „	30	—	—	—	30	
		e) 6% „ „ . . . . . 10.100 „	606	—	—	—	606	1.664
		f) 6% „ „ . . . . . 2.500 „	—	150	—	—	—	150
		g) 5% „ „ . . . . . 1.750 „	—	—	87	—	—	87
		h) 4% „ „ . . . . . 2.500 „ po potrąceniu podatku zwanego „Ofiarą“.	—	—	—	80	—	80
	3	Dochody z fundacyj.						
		a) Ligęzy, od kapitału 6.250 zł. po potrąceniu podatku dochodowego	262	—	—	—	262	
		b) Małeckiego od kapitału . . . . . 337 zł.	17	—	—	—	17	
		c) Tarła . . . . . 1.320 „	66	—	—	—	66	
		d) Dąbkowskiego . . . . . 4.600 „	195	—	—	—	195	
		e) Wencla . . . . . 654 „	38	—	—	—	38	
		f) Klozowej (mszalna) . . . . . 200 „	10	—	—	—	10	
		g) „ (szpitalna) . . . . . 100 „	5	—	—	—	5	593
		h) Tarła . . . . . 1.641 „	—	82	—	—	—	82
		i) Mszalnej . . . . . 2 300 „	—	—	115	—	115	
		k) Tarła . . . . . 880 „	—	—	44	—	44	159
		l) „ . . . . . 264 „	—	—	—	13	—	13
		Suma rubryki I. . . .	2.257	232	246	93	—	2.828

Wniosek Komisyi budżetowej.						Uchwała Sejmu.						Dzień uchwały.
Fundusz Oddziału:				Razem.		Fundusz Oddziału:				Razem.		
I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	
Złote austryackie												
—	200	—	—	—	200	—	200	—	—	—	200	16. Lipca 1880.
—	1.000	—	—	—	1.000	—	1.000	—	—	—	1.000	
200	100	50	50	—	400	200	100	50	50	—	400	
2.257	232	246	93	—	2.828	2.257	232	246	93	—	2.828	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Dochody.	Wniosek Wydziału krajowego. Fundusz Oddziału: I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycz. nych.	IV. Obłąkanych.	Razem. Szczegół.	Ogół.
			Złote austryackie.					
II.		**Dochody z realności i dóbr.**						
	4	Czynsz dzierżawny z dóbr „Tropiszów“ w Królestwie polskiem 2.700 rbs.	4 500	—	—	—	4.500	
	5	„ dzierżawny z dóbr „Prądnik Czerwony“ . . .	3 805	—	—	—	3.805	
	6	„ dzierżawny z folwarku „Przeginia Duchowna“	50	—	—	—	50	
	7	„ dzierżawny z realności w Krakowie pod l. 242—3 zwanéj „Akademia“	75	—	—	—	75	
	8	*a)* Dochód z ogrodu szpitalnego z rocznych 1.800 zł.	1.200	—	—	—	1.200	9.630
		b) „ z ogrodu szpitalnego „ 1.800 „	—	600	—	—	600	
	9	Czynsz dzierżawny z propinacyi w „Krowodrzy“ . .	—	1.027	—	—	1.027	1.627
		Suma rubryki II.	9.630	1.627	—	—	—	11.257
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**						
	10	Z funduszu krajowego galicyjskiego	46.000	8.000	22.000	12.000	88.000	
	11	Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących	4.500	500	2.500	3.000	10.500	98.500
		Suma rubryki III.	50.500	8.500	24.500	15.000	—	98.500
IV.	12	**Dochody rozmaite**	25	20	10	10	—	65

Wniosek Komisyi budżetowej.						Uchwała Sejmu.						Dzień uchwały.
Fundusz Oddziału:				Razem		Fundusz Oddziału:				Razem		
I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	I. Chorych.	II. Położnic i podrzutk.	III. Syfilitycznych.	IV. Obłąkanych.	Szczegół.	Ogół.	
Złote austryackie.												
9.630	1.627	—	—	—	11.257	9.630	1.627	—	—	—	11.257	16. Lipca 1880.
46.000	8.000	22.000	12.000	88.000								
4.900	550	2.750	3.300	11.500	99.500	—	—	—	—	—	99.500	
50.900	8.550	24.750	15.300	—	99.500	50.900	8.550	24.750	15.300	—	99.500	
100	40	30	30	—	200	100	40	30	30	—	200	

Z I. Związkowej Drukarni, Hotel Zorża.

Fundusze samoistne.

Lit. H.—N. str. 1—44.

(Sprawozdawca p. *Tadeusz hr. Dzieduszycki).*

Dział ten obejmuje następujące fundusze:

Lit. **H.** fundusz domestykalny,
„ **I.** „ kultury krajowej,
„ **K.** „ stanowy sierociński,
„ **L.** „ Aleks hr. Stadnickiego,
„ **M.** „ szkoły weterynaryi,
„ **N.** „ pożyczki krajowej z r. 1873.

Przechodząc poszczególowo każdy z tych funduszów, komisya budżetowa przedkłada Wysokiemu Sejmowi co następuje:

Lit. H. fundusz domestykalny.

Wydatki tego funduszu preliminuje Wydział krajowy na rok 1880. w kwocie 2105 zł., niższej o 205 zł. od uchwalonej w roku poprzednim, a to przeważnie z powodu zniżenia czynszu najmu wypłacanego Akademii umiejętności w Krakowie na lokalności dla pomieszczenia zbiorów do wydawnictwa „Encyklopedyi do krajoznawstwa Galicyi".

Dalsze jeszcze zniżenie cyfry wydatków tego funduszu spowodowuje wstrzymanie wypłaty pensyi dożywotniej o rocznych zł. 600, byłego wydawcy tejże „Encyklopedyi" Antoniego Schnajdera, zmarłego w Maju b. r. z końcem tegoż miesiąca, w skutek czego cyfra w rubryce I. poz. 1. preliminarza Wydziału krajowego o kwotę zł. 350 się zniża, a ogólna cyfra wydatków tego funduszu na kwotę zł. 1755 się prostuje.

W dochodach tego funduszu preliminuje Wydział krajowy kwotę . . zł. 4112
wyższą od uchwalonej na rok 1879 kwoty . . . . . „ 3801
o zł. 311
w skutek przyrostu odsetków od pomnożonego zarodowego kapitału.

Komisya budżetowa przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu domestykalnego w kwocie . . . . . zł. 4112
Wydatki „ „ „ . . . . . „ 1775
Nadwyżka dochodów . . . . . zł. 2357
która ma być użytą na pomnożenie majątku zarodowego.

Lit. I. fundusz kultury krajowej.

W dochodach funduszu kultury krajowej na rok 1880. preliminuje Wydział krajowy
kwotę . . . . . zł. 5100
mniejszą od uchwalonej na rok 1879. kwoty . . . . . „ 6006
o zł. 906
a to z powodu, że do rubryki I. poz. 1. przez pomyłkę żadnej kwoty na odsetki od majątku zarodowego nie wstawiono.

Pomyłka ta tłumaczy się okolicznością, iż Wydział krajowy zamierzał w r. 1879. wnieść do Wys. Sejmu osobne przedłożenie z wnioskiem, by zasoby funduszu kultury krajowej zostały użyte na częściowe pokrycie niedoborów funduszu krajowego, i w nadziei przyzwolenia Wysokiego Sejmu już w roku 1879 na pokrycie potrzeb funduszu krajowego spieniężył był efekta stanowiące majątek zarodowy funduszu kultury krajowej, a dotyczącą uwagę umieścił w wyjaśnieniach przy rubr. I. poz. 1. preliminarza.

Gdy jednak następnie Wydział krajowy odszedł od zamierzonego kroku zwinięcia funduszu kultury krajowej, zapomniano zmienić dotyczące rubryki już ułożonego i wydrukowanego preliminarza, i dla tego też nie umieszczono żadnej cyfry w rubr. I. poz. 1.

Prostując tę pomyłkę, komisya budżetowa wstawia w pomienioną rubrykę 5% odsetków od zasobów funduszu kultury krajowej, które w roku 1879. sprzedane zostały na potrzeby funduszu krajowego w efektach imiennej wartości zł. 33.300 i w tej samej ilości zwrócone być powinny,
w kwocie . . . . . zł. 1665
jak również od podniesionej z lokacyi bankowych gotówki zł. 9618, która funduszowi
kultury krajowej zwróconą być winna, 5% odsetków w kwocie . . . „ 481
razem . . zł. 2146
w skutek czego suma dochodów tego funduszu wynosić będzie zł. 7246.

W wydatkach preliminuje Wydział krajowy kwotę . . . . zł. 5100
niższą od uchwalonej na rok poprzedni kwoty . . . . . „ 6006
o . zł. 906
a to z powodu, że inne wydatki, a mianowicie wydatek na zalesienie wydm piasczystych w powiatach Tarnobrzeskim i Niskim, który w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 24. Września 1878 przez fundusz kultury krajowej w miarę tegoż dochodów ponoszony być winien, nie znalazłby już był pokrycia w dochodach, które według preliminarza Wydziału krajowego wydatkom się równały.

W obec jednak sprostowanej przez komisyą budżetową w rubryce I. poz. 1. cyfry dochodów w kwocie ogólnej . . . . . zł. 7246
okazuje się po odtrąceniu preliminowanych przez Wydział krajowy wydatków w kwocie „ 5100
nadwyżka dochodów w kwocie . . . . . zł. 2146
z której w myśl powołanej powyżej uchwały Wysokiego Sejmu kwota . . „ 1500
na zalesienie wydm piasczystych w roku 1880. przez fundusz krajowy udzieloną być winna, a nadto jeszcze kwota . . . . . zł. 646
jako nadwyżka dochodów tego funduszu pozostanie.

Komisya budżetowa przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu kultury krajowej na rok 1880. . . . . zł. 7246
Wydatki . . . . . „ 6600
Nadwyżka dochodów . . . zł. 646

która ma być użytą na pomnożenie majątku zarodowego.

Lit. K. fundusz stanowy sierociński.

W preliminarzu tego funduszu na rok 1880, zamieścił Wydział krajowy w dochodach kwotę wyższą od uchwalonej na rok 1879, o zł. 51 z powodu przyrostu odsetków zwiększonego majątku zarodowego, w wydatkach zaś niezmienioną kwotę wydatków przez Wys. Sejm na 1879 uchwalonych. Dodatkowo jednak wniósł jeszcze Wydział krajowy do l. 224/S doniesienie, iż w budżecie funduszu stanowego sierocińskiego na rok 1880 okazała się potrzeba zmiany rubr. I. poz. 3. wydatków z powodu podwyższenia od 1. Kwietnia b. r. zasiłku udzielanego czterem sierotom w zakładzie św. Józefa w Krakowie z rocznej kwoty zł. 80 na zł. 120 rocznie.

Wynikająca ztąd nadwyżka wydatków od preliminowanej pierwotnie kwoty wynosi zł. 120.

Zgodnie z tymi wnioskami Wydziału krajowego wnosi komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu stanowego sierocińskiego . . . . . zł. 1.840
Wydatki . . . . . „ 1.652
Nadwyżka dochodów . . . . zł. 188

która ma być użytą na pomnożenie majątku zarodowego tego funduszu.

Lit. L. fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Wydział krajowy preliminuje kwotę wydatków tego funduszu na rok 1880 wyższą od uchwalonej przez Wysoki Sejm na rok 1879 o zł. 242, a to przeważnie z powodu podwyższonej cyfry kosztów druku i oprawy aktów grodzkich, na podstawie przeciętnej uzyskanej z wyników trzech lat poprzednich.

W dochodach preliminuje Wydział krajowy kwotę wyższą od uchwalonej na rok 1879 o zł. 249 z powodu podniesienia cen wydawnictwa aktów grodzkich, i spodziewanej większej pozostałości kasowej z roku 1879.

Uznając preliminowane pozycye za uzasadnione, komisya budżetowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi do uchwały bez zmiany:

Dochody funduszu Al. hr. Stadnickiego w kwocie	zł.	2.101
Wydatki	„	2.077
Nadwyżka dochodów . . .	zł.	24

Lit. M. fundusz szkoły weterynaryi.

W preliminarzu tego funduszu na rok 1880 wykazuje Wydział krajowy zarówno w dochodach jak i w wydatkach kwoty mniejsze od uchwalonych w poprzednim roku o zł. 23.

Komisya budżetowa uznając pozycye w tym preliminarzu poszczególnione za uzasadnione, i wnosi zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu szkoły weterynaryi	zł.	4.111
Wydatki	„	4.039
Nadwyżka dochodów . . .	zł.	72

Osobnem sprawozdaniem do l. 12/s. przydzielonem uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 8. Czerwca 1880 komisyi budżetowej do załatwienia, przedłożył Wydział krajowy wynik poleconych mu uchwałą sejmową z dnia 20. Maja 1875. r., a przy uchwalaniu budżetów funduszu szkoły weterynaryi w latach następnych powtórnie rezolucyami Wysokiego Sejmu przynaglanych rokowań z c. k. Rządem, celem utworzenia przez Rząd szkoły weterynaryi i kucia koni we Lwowie.

Jeszcze uchwałą z dnia 14. Października 1874 przeznaczył był Wysoki Sejm na koszta adaptacyi realności pod l. 466 1/4 we Lwowie, na założenie szkoły weterynaryi wraz z szkołą kucia koni przez kraj zakupionej, kwotę zł. 42.000, która ewentualnie ze sprzedaży efektów należących do funduszu kultury krajowej pokrytą być miała, a którą następnie skutkiem zmian zaprojektowanych przez oddział techniczny Wydziału krajowego do kwoty . . zł. 45.200 ct. — podwyższono.

Wydane jednak w rzeczywistości koszta przekształcenia wynosiły tylko „ 34.329 „ 51 1/2

tak iż z wspomnionej powyżej kwoty adaptacyjnej pozostało niewydanych zł. 10.870 ct. 48 1/2

W ciągu rokowań z Wydziałem krajowym, objawił c. k. Rząd wprawdzie zamiar utworzenia szkoły weterynaryi i kucia koni we Lwowie, zapytał jednak równocześnie Wydziału krajowego czyli by tenże nie był skłonnym do oddania Rządowi do dyspozycyi owej resztującej kwoty adaptacyjnej, jeźliby się z udzielić się mających później Wydziałowi krajowemu kosztorysów okazało, że taka lub wyższa kwota jest potrzebną na adaptacye, które przez zesłaną z ramienia Rządu lokalną komisyę jako niezbędne uznane zostały, oświadczając zarazem, że sprawa a raczej jej szybkie załatwienie na tem by zyskała, gdyby już dzisiaj kwoty, jakiemi Państwo i kraj na adaptacye budynku przyczynić się mają, w miarę możności oznaczone zostały.

Ponieważ uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 14. Października 1874 następną uchwałą z dnia 20. Maja 1875 uchyloną została, nie uznawał się Wydział krajowy upoważnionym do dania Rządowi stanowczej, zobowiązującej fundusz krajowy odpowiedzi, ale przedłożył tę sprawę Wysokiemu Sejmowi do decyzyi z wnioskiem przychylnym żądaniu przez c. k. Rząd wypowiedzianemu.

Komisya budżetowa widząc w przytoczonych oświadczeniach zamiar c. k. Rządu przychylenia się ostatecznie do życzeń uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 20. Maja 1875 wyrażonych i

sądząc, że przyzwoleniem na oddanie Rządowi do dyspozycyi resztującej kwoty adaptacyjnej, Wysoki Sejm przyspieszy utworzenie tak niezbędnej dla naszego kraju szkoły weterynaryi i szkoły kucia koni we Lwowie, przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujący projekt rezolucyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu by rokowania rozpoczęte z c. k. Rządem, na podstawie uchwały Sejmu z dnia 10. Maja 1875. r. celem założenia przez c. k. Rząd szkoły weterynaryi i kucia koni we Lwowie, o ile możności przyspieszył; a na wypadek gdyby te rokowania pożądany skutek odniosły, upoważnia się Wydział krajowy do oddania c. k. Rządowi do dyspozycyi niewyczerpanej z przeznaczonych pierwotnie funduszów na adaptacyę budynku szkoły weterynaryi i kucia koni kwoty zł. 10.870 ct. 48½, jeźliby z udzielonych Wydziałowi krajowemu w swoim czasie kosztorysów się okazało, że taka lub też wyższa kwota jest potrzebną na wymagane adaptacye budynku przeznaczonego na umieszczenie rzeczonej szkoły.

Lit. N. fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

W dochodach tego funduszu preliminuje Wydział krajowy na r. 1880 kwotę zł. 207.442
niższą od uchwalonej na rok 1879 kwoty . . . . . „ 217.880

o sumę . . . . . zł. 10.438

a to z powodu, że na rok bieżący przypada wedle planu umorzenia znacznie niższa kwota odsetków od kapitału wypożyczonego Wydziałom powiatowym.

Również planem umorzenia usprawiedliwioną jest przeważnie różnica preliminowanych na rok 1880 wydatków tego funduszu w kwocie . . . . . zł. 105.780
w porównaniu do uchwalonej na rok 1879. kwoty . . . . . „ 106.180

o . zł. 400

Komisya budżetowa uznając poszczególne pozycye preliminarza tego funduszu za usprawiedliwione, wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu pożyczki z roku 1873. w kwocie . . . zł. 207.442
Wydatki . . . . . „ 105.780

Nadwyżka dochodów . . zł. 101.662

Komisya budżetowa nadmienia przytem, że do dochodów tego funduszu na rok 1880. zaliczyć jeszcze należy w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 14. Października 1878. r. kwotę zł. 15.486 jako odsetki od kapitału zł. 258.097 ct. 56, wypożyczonego z funduszu pożyczki 1873. roku na budowę gmachu dla obłąkanych w Kulparkowie, która przy zamknięciu rachunków przez przyliczenie do dłużnego kapitału uwidocznioną będzie.

Fundusze samoistne.

BUDŻET

na rok 1880.

uchwalony na posiedzeniu sejmowem z dnia 17. Lipca 1880.

Fundusz domestykalny . . . . str. 2—3
„ kultury krajowej . . . . „ 4—5
„ stanowy sierociński . . . . „ 6—7
„ Al. hr. Stadnickiego . . . . „ 8—9
„ szkoły weterynaryi . . . . „ 10—11
„ pożyczki krajowej z roku 1873. . . . „ 12—13

Fundusz

S u m a r y u s z.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Złote austryackie				
I.	1	Płace	600	250	250	—	250
II.	2	Najem lokalności	300	300	300	—	300
III.	3	Wydawnictwo aktów grodzkich	1.200	1.200	1.200	—	1.200
IV.	4	Rozmaite	5	5	5	—	5
		Suma wydatków . .	2.105	1.755	1.755	—	1.755
		Dochody.					
I.	1—5	Odsetki	4.104	4.104	4.104	—	4.104
II.	6	Sprzedaż dzieła: „Poczet szlachty“	8	8	8	—	8
III.	7	Rozmaite	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	4.112	4.112	4.112	—	4.112
		W porównaniu z wydatkami	—	—	—	—	1.755
		okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	—	—	2.357
		która użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.					

domestykalny.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne
		Poszczególnienie	Złote austryackie			
I.	1	**Płaca.** Schneiderowi Antoniemu, byłemu wydawcy „Encyklopedyi do krajoznawstwa Galicyi“, pensya dożywotnia	600	250	250	—
II.	2	**Najem lokalności.** Akademia umiejętności w Krakowie na pomieszczenie zbiorów do wydawnictwa Encyklopedyi	300	300	300	—
III.	3	**Wydawnictwo** starożytnych aktów grodzkich z archiwum bernardyńskiego (dotacya dla funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego) . .	1.200	1.200	1.200	—
IV.	4	**Rozmaite** przypadkowe	5	5	5	—
		Dochody.				
I.		Odsetki.				
	1	5% od kapitału wypożyczonego funduszowi kulparkowskiemu, według planu amortyzacyjnego	2.494			
	2	5% od obligacyj indemnizacyjnych, imiennej wartości 3.500 złr. m. k. po potrąceniu 10% podatku dochodowego	165			
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873. imiennej wartości 1.600 zł. w. a. . . .	96			
	4	5% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego: *a)* od zapasu istniejącego imiennej wartości 11.800 zł. % 590 zł. *b)* od zakupić się mających 17.600 „ „ 757 „	1.347			
	5	5% od książeczek galic. Kasy oszczędności . .	2			
		Suma rubryki I. . .	4.104	4.104	4.104	—
II.	6	**Sprzedaż dzieła** pod tytułem: „Poczet szlachty galicyjskiej i bukowińskiej“	8	8	8	—
III.	7	**Rozmaite** przypadkowe	—	—	—	—

*

Fundusz kultury

S u m a r y u s z

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Złote austryackie				
I.	1	Zwroty kar	100	100	100	—	100
II.	2—4	Wydatki rozmaite	5.000	6.500	6.500	—	6.500
		Suma wydatków .	5. 100	6.600	6.600	—	6.600
		Dochody.					
I.	1	Odsetki	—	2.146	2.146	—	2.146
II.	2	Kary	5.100	5.100	5.100	—	5.100
III.	3	Rozmaite	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	5.100	7.246	7.246	—	7.246
		W porównaniu z wydatkami . .	—	—	—	—	6.600
		okazuje się **nadwyżka dochodów**					646

krajowej.

Poszczególnienie.						
Liczba		Wydatki	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
I.	1	Zwroty kar	100	100	100	—
II.		Rozmaite.				
	2	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach . . .	5.000	5.000		
	3	Na zalesienie wydm piasczystych w powiatach Nisko i Tarnobrzeg	—	1.500		
	4	Wydatki nieprzewidziane	—	—		
		Suma rubryki II. . .	5.000	6.500	6.500	—
		Dochody.				
I.	1	Odsetki	—	2 146	2.146	—
II.	2	Kary za przestępstwa lasowe i wodne . . .	5.100	5.100	5.100	—
III.	3	Rozmaite	—	—	—	—

Fundusz stanowy

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Złote austryackie				
I.	1—4	Utrzymanie sierót	1.527	1.647	1 647	—	1.647
II.	5	Rozmaite	5	5	5	—	5
		Suma wydatków .	1.532	1.652	1.652	—	1.652
		Dochody.					
I.	1—5	Odsetki	1.840	1.840	1.840	—	1.840
II.	6	Rozmaite	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	1.840	1.840	1.840	—	1.840
		W porównaniu z wydatkami .	—	—	—	—	1.652
		okazuje się **nadwyżka dochodów** .	—	—	—	—	188
		która użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.					

sierociński.

Poszczególnienie.						
Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
I.		**Utrzymanie sierót.**				
	1	Siedm miejsc w zakładzie św. Antoniego we Lwowie po . . . . . 120 zł.	840	840		
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej w ogrodzie botanicznym we Lwowie po . . 63 zł.	252	252		
	3	Cztery miejsca w zakładzie św. Józefa w Krakowie po . . . . . 120 zł.	320	440		
	4	Jedno miejsce w zakładzie św. Wincentego we Lwowie na	115	115		
		Suma rubryki I. . .	1.527	1.647	1.647	—
II.	5	**Rozmaite**	5	5	5	—
		Dochody.				
I.		**Odsetki.**				
	1	5% od obligacyj indemnizacyjnych, imiennej wartości m. k. . . . . 3.450 zł.	163			
	2	Od listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego:				
		a) 4% od imiennej wartości . 3.200 zł.	128			
		b) 5% „ „ „ . 10.900 zł.	545			
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873 imiennej wartości . . . . . 10.600 zł.	636			
	4	6% od listów galicyjskiego Banku hipotecznego, imiennej wartości . . . . . 6.100 zł.	366			
	5	5% od chwilowo lokowanej gotówki	2			
		Suma rubryki I. . .	1.840	1 840	1.840	—
II.	6	**Rozmaite**	—	—	—	—

Fundusz Aleksandra

S u m a r y u s z.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Złote austryackie				
I.	1	Płace	800	800	800	—	800
II.	2	30% rabat od sprzedaży ksiąg	122	122	122	—	122
III.	3	Koszta druku i oprawy dzieł	1.150	1.150	1.150	—	1.150
IV.	4	Rozmaite	5	5	5	—	5
		Suma wydatków . .	2 077	2.077	2.077		2.077
		D o c h o d y.					
I.	1	Dotacya	1.200	1.200	1.200	—	1.200
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich	405	405	405	—	405
III.	3—5	Odsetki	196	196	196	—	196
IV.	6	Rozmaite	—	—	—	—	—
V.	7	Pozostałość kasowa, spodziewana z końcem r. 1879	300	300	300	—	300
		Suma dochodów . .	2.101	2.101	2.101	—	2.101
		w porównaniu z wydatkami . .	—	—	—	—	2.077
		okazuje się **nadwyżka dochodów** . .	—	—	—	—	24

hr. Stadnickiego.

Poszczególnienie.						
Liczba		Wydatki	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
I.	1	**Płaca** Dr. Liskemu Ksaweremu, za czynności około wydawnictwa aktów grodzkich, rocznie	800	800	800	—
II.	2	**30% rabat** księgarski za sprzedaż aktów grodzkich	122	122	122	—
III.	3	**Koszta druku** i oprawy aktów grodzkich . .	1.150	1.150	1.150	—
IV.	4	**Rozmaite**	5	5	5	—
		Dochody.				
I.	1	Dotacya z funduszu domestykalnego, na wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich . .	1.200	1.200	1.200	—
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich i ziemskich . . .	405	405	405	—
III.		**Odsetki.**				
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873 imiennej wartości . . . . . 200 zł.	12			
	4	6% od asygnat kasowych galicyjskiego Banku kredytowego, na . . . . . 3.000 zł.	180			
	5	6% od książeczki oszczędności galicyjskiego Banku kredytowego na . . . . 58 zł. 64 ct.	4			
		Suma rubryki III. . .	196	196	196	—
IV.	6	Rozmaite	—	—	—	—
V.	7	Pozostałość kasowa, spodziewana z końcem r. 1879	300	300	300	—

Fundusz

Sumaryusz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Złote austryackie				
I.	1—3	Płace, zasługi i emolumenta	697	697	697	—	697
II.	4—6	Utrzymanie budynków	482	482	482	—	482
III.	7—8	„ ogrodu	100	100	100	—	100
IV.	9	„ stawu	50	50	50	—	50
V.	10—11	Podatki	1.200	1.200	1.200	—	1.200
VI.	12—13	Spłata pożyczki	1.190	1.190	1.190	—	1.190
VII.	14	Rozmaite	320	320	320	—	320
		Suma wydatków . .	4.039	4.039	4.039	—	4.039
		Dochody.					
I.	1—4	Czynsze z realności pod l. 466 $^4/_4$	3.603	3.603	3.603	—	3.603
II.	5—6	Dochody z ogrodu	258	258	258	—	258
III.	7	„ ze stawu	250	250	250	—	250
		Suma dochodów . .	4.111	4.111	4.111	—	4.111
		W porównaniu z wydatkami . .	—	—	—	—	4.039
		okazuje się **nadwyżka dochodów** . .	—	—	—	—	72

Rezolucya:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by rokowania rozpoczęte z c. k. Rządem, na podstawie uchwały Sejmu z dnia 10. Maja 1875. r. celem założenia przez c. k. Rząd szkoły weterynaryi i kucia koni we Lwowie, o ile możności przyspieszył; a na wypadek gdyby te rokowania pożądany skutek odniosły, upoważnia się Wydział krajowy do oddania c. k. Rządowi do dyspozycyi niewyczerpanej z przeznaczonych pierwotnie funduszów na adaptacyę budynku szkoły weterynaryi i kucia koni kwoty zł. 10.870 ct 48 $^1/_2$, jeśliby z udzielonych Wydziałowi krajowemu w swoim czasie kosztorysów się okazało, że taka lub też wyższa kwota jest potrzebną na wymagane adaptacye budynku przeznaczonego na umieszczenie rzeczonej szkoły„.

szkoły weterynaryi.

Poszczególnienie						
Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
I.		**Płace, zasługi i emolumenta.**				
	1	Zarządca domu realności pod l. 466⅘	360			
	2	Stróż, zasługa	260			
	3	Drzewo na opał dla zarządcy i stróża	77			
		Suma rubryki I.	697	697	697	—
II.		**Utrzymanie budynków.**				
	4	Asekuracya	52			
	5	Czyszczenie kominów i kloak	30			
	6	Reparacye i inne wydatki	400			
		Suma rubryki II.	482	482	482	—
III.		**Utrzymanie ogrodu.**				
	7	Czyszczenie drzew owocowych	50			
	8	Rozmaite inne	50			
		Suma rubryki III.	100	100	100	—
IV.		**Utrzymanie stawu.**				
	9	Czyszczenie i utrzymanie	50	50	50	—
V.		**Podatki.**				
	10	Podatek gruntowy z dodatkami	21			
	11	Podatek domowy z dodatkami krajowymi, indemnizacyjnymi i powiatowymi	1.179			
		Suma rubryki V.	1.200	1.200	1.200	—
VI.		**Spłata pożyczki.**				
	12	Kasie oszczędności IX. i X. rata pożyczki w kapitale	307			
	13	„ „ „ „ „ „ w odsetkach	883			
		Suma rubryki VI.	1.190	1.190	1.190	—
VII.	14	**Rozmaite wydatki**	320	320	320	—
		Dochody.				
I.		**Czynsz z pomieszkań pod l. 466⅘**				
	1	Z budynku II.	400			
	2	„ III.	200			
	3	„ IV.	400			
	4	„ VI.	2.603			
		Suma rubryki I.	3.603	3.603	3.603	—
II.		**Dochody z ogrodu.**				
	5	Za trawę i grunt orny	208			
	6	„ sad	50			
		Suma rubryki II.	258	258	258	—
III.		**Dochody ze stawu.**				
	7	Za staw wydzierżawiony na ślizgawkę	250	250	250	—

Fundusz pożyczki

Sumaryusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Razem
			Złote austryackie				
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj .	14.400	14.400	14.400	—	14.400
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	81.500	81.500	81.500	—	81.500
III.	3—5	Koszta administracyjne	8.480	8.480	8.480	—	8.480
IV.	6	Wydatki rozmaite	1.400	1.400	1.400	—	1.400
		Suma wydatków . .	105.780	105.780	105.780	—	105.780
		Dochody.					
I.	1	Zwroty kapitałów	169.483	169.483	169.483	—	169.483
II.	2—4	Odsetki	35.959	35.959	35.959	—	35.959
III.	5—6	Rozmaite dochody	2.000	2.000	2.000	—	2.000
		Suma dochodów . .	207.442	207.442	207.442	—	207.442
		W porównaniu z wydatkami	—	—	—	—	105.780
		okazuje się **nadwyżka dochodów**	—	—	—	—	101.662
		Doliczywszy do takowej prawdopodobną pozostałość z rachunków z roku 1879.	—	—	—	—	398.074
		okazuje się ogólna z końcem roku 1880. **rozporządzalna gotówka** w kwocie	—	—	—	—	499.736

Do dochodów tego funduszu na rok 1880. zaliczyć jeszcze należy w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 14 Października 1878. r. kwotę 15.486 zł. jako odsetki od kapitału 258.097 zł. 56 ct. wypożyczonego z funduszu pożyczki 1873. roku na budowę gmachu dla obłąkanych na Kulparkowie, która przy zamknięciu rachunków przez **przyliczenie** do dłużnego kapitału uwidocznioną będzie.

krajowej z r. 1873.

Poszczególnienie						
Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	14.400	14.400	14.400	—
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	81.500	81.500	81.500	—
III.		**Koszta administracyjne.**				
	3	C. k. Skarbowi Państwa 10% podatek dochodowy od kuponów	8.150			
	4	Temuż należytości stemplowe od kuponów . .	230			
	5	Potrzeby kancelaryjne i inne pomniejsze . . .	100			
		Suma rubryki III. .	8.480	8.480	8.480	—
IV.	6	**Rozmaite wydatki**	1.400	1.400	1.400	—
		Dochody.				
I.	1	**Zwrot kapitału wypożyczonego Wydziałom powiatowym**	169.483	169.483	169.483	—
II.		**Odsetki.**				
	2	Od kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym 6%	13.999			
	3	Od Wydziałów powiatowych, za niedotrzymanie terminów rat 10%	360			
	4	Od kapitałów chwilowo lokowanych	21.600			
		Suma rubryki II. . .	35.959	35.959	35.959	—
III.		**Rozmaite dochody.**				
	5	Dochód z wylosowanych na korzyść funduszu obligacyj	1.400			
	6	Od banków, zwrot zaliczek udzielonych w latach ubiegłych na wypłatę kuponów	600			
		Suma rubryki III. .	2.000	2.000	2.000	—

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.

FUNDUSZ SZKOLNY KRAJOWY.

BUDŻET

na rok 1880.

uchwalony na posiedzeniu sejmowem z dnia 30. Czerwca 1880.

Sumaryusz.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne	Uchwała Sejmu Razem
			Złote austryackie				
I.	1—2	Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych	269.044	232.476	232.476	—	232.476
II.	3	Substytucye	40.000	40.000	40.000	—	40.000
III.	4 6	Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye	3.470	3.470	—	3.470	3.4 0
IV.	7	Adjuta	5 000	5.000	5.000	—	5.000
V.	8—9	Zapomogi i remuneracye	12.000	22.000	22.000	—	22.000
VI.	10	Podatki i daniny	5	5	5	—	5
VII.	11	Koszta podróży i dyety	500	500	500	—	500
VIII.	12—14	Dodatki piecioletnie dla nauczycieli	16.000	16.000	16.000	—	16.000
IX.	15	Dodatek do funduszu emerytalnego	12.800	12.800	12.800	—	12.800
X.	16	Na emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posady w skutek reorganizacyi szkół	5.000	5.000	—	5.000	5.000
XI.	17—35	Dary z łaski	4.000	4.000	4.000	—	4.000
XII.	36—38	Potrzeby szkół ogólnej natury	2.500	2.500	2.500	—	2.500
XIII.	39—40	Rozmaite wydatki	5.800	6.800	6.800	—	6.800
XIV.	41—42	Zasiłki na budynki szkolne, tudzież zaliczki zwrotne	—	—	—	—	—
		Suma wydatków	376.119	350.551	342.081	8.470	350.551

Dochody.

I.	1—7	Odsetki od kapitałów	16.089	16.089	16.089	—	16.089
II.	8—12	Dochody z dóbr, realności i innych praw	10	10	10	—	10
III.	13—15	Dodatki	530	530	530	—	530
IV.	16	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	2.835	2.835	2.835	—	2.835
V.	17	Zapisy i darowizny	—	—	—	—	—
VI.	18	Taksy od spadków	8 500	8.500	8.500	—	8.500
VII.	19—21	Rozmaite dochody	32.015	32.015	2.015	30.000	32.015
VIII.	22	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	54 943	54.943	54.943	—	54.943
IX.	23	Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne ndzielonych	20.000	20.000	—	20.000	20.000
		Suma dochodów	134.922	134.922	84.922	50.000	134.922
		Z porównania sumy wydatków	376.119	350.551	—	—	350.551
		z dochodami	134.922	134.922	—	—	134.922
		okazuje się **niedobór**	241.197	215.629	—	—	215.629

krajowy szkolny.

Poszczególnienie.						
Liczba		Wydatki.	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
I.		**Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych.**				
	1.	Na pokrycie niedoboru szkół po koniec roku 1878 zreorganizowanych	269.044	226.977		
	2.	Na utrzymanie szkół w latach 1879 i 1880 zreorganizować się mających, na podniesienie filialnych szkół na etatowe i na przekształcenie posad młodszych nauczycieli na posady starszych, w szkołach kilkuklasowych	—	5.499		
		Suma rubryki I. .	269.044	232.476	232.476	—
II.		**Substytucye.**				
	3.	Na płace dla zastępców nauczycieli i nauczycielek przy klasach równorzędnych . .	40.000	40.000	40.000	—
III.		**Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye.**				
	4.	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor pp. Benedyktynek we Lwowie obrz. orm. .	2.000			
	5.	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor pp. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu .	1.220			
	6.	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor pp. Klarysek w Starym Sączu	250			
		Suma rubryki III. .	3.470	3.470	—	3.470
IV.		**Adjuta.**				
	7.	Dla kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego	5.000	5.000	5.000	—
V.		**Remuneracye i zapomogi.**				
	8.	Remuneracye zmienne i zapomogi dla nauczycieli szkół ludowych i katechetów .	10.000	20.000		
	9.	Remuneracye za naukę robót ręcznych . . .	2.000	2.000		
		Suma rubryki V. .	12.000	22.000	22.000	—
VI.		**Podatki i daniny.**				
	10.	Od gruntów szkolnych	5	5	5	—
VII.		**Koszta podróży i dyet**				
	11.	nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	500	500	500	—
VIII.		**Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli.**				
	12.	Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli, według obecnego stanu	10.000			
	13.	Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli, którym drugi dodatek pięcioletni w ciągu lat 1879 i 1880 przyznanym zostanie .	4.000			
	14.	Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli w ciągu lat 1879 i 1880 nowo przyznać się mające	2.000			
		Suma rubryki VIII.	16.000	16.000	16.000	—

Poszczególnienie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wydatki.	Wniosek Wydziału krajowego	Wniosek Komisyi budżetowej	Uchwała Sejmu Zwyczajne	Uchwała Sejmu Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
IX.		**Dodatek do funduszu emerytalnego.**				
	15.	Dodatek stale systemizowany na emerytury dla nauczycieli etatowych, tudzież na zaopatrzenie wdów i sierót po nauczycielach	12.800	12.800	12.800	—
X.	16.	**Na emeryturę dla nauczycieli** którzy utracą posady w skutek reorganizacyi szkół	5.000	5.000	—	5.000
XI.		**Dary z łaski.**				
		a) Stałe.				
	17.	Januszewskiej Wiktoryi i 4 sierotom . . .	83			
	18.	Kloss Franciszce	35			
	19.	Hołobowicz Petroneli	63			
	20.	Klisiewicz Julii	36			
	21.	Dubiel Amalii	63			
	22.	Theil Annie	53			
	23.	Prokopowicz Emilii	30			
	24.	Mikiewicz Eleonorze	20			
	25.	Hurakowskiej Maryi	64			
	26.	Konopnickiej Katarzynie	105			
	27.	Potockiej Waleryi	31			
	28.	Praszałowicz Maryi	40			
	29.	Runie Leokadyi	12			
	30.	Filipowskiej Joannie	52			
	31.	Kołdrasińskiej Zofii	80			
	32.	Januszewskiej Wiktoryi	167			
	33.	Elsner Karolinie	80			
	34.	Rogozińskiej Józefie	40			
		b) Jednorazowe.				
	35.	Na jednorazowe dary z łaski dla nauczycieli, jakoteż wdów i sierót po nauczycielach .	2.946			
		Suma rubryki XI. .	4.000	4.000	4.000	—
XII.		**Potrzeby szkół ogólnej natury.**				
	36.	Na potrzeby szkół ogólnej natury	1.500			
	37.	Na zwyczajną krajową konferencyę nauczycielską, która odbędzie się w r. 1880. .	—			
	38.	Na napisanie i wydanie książki szkolnej do nauki niedzielnej	1.000			
		Suma rubryki XII.	2.500	2.500	2.500	—
XIII.		**Rozmaite wydatki.**				
	39.	Dodatek służbowy dla nauczycieli szkół popolitych w Krakowie	3.800	3.800		
	40.	Rozmaite inne wydatki	2.000	3.000		
		Suma rubryki XIII.	5.800	6.800	6.800	—

szkolny krajowy.

Poszczególnienie.						
Liczba		Wydatki.	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
XIV.		**Na budynki szkolne gminom.**				
	41.	Zasiłki bezzwrotne	—			
	42.	Zaliczki zwrotne	—			
		Suma rubryki XIV. .	—	—	—	—
		Dochody.				
I.		**Odsetki od kapitałów.**				
	1.	5% od obligacyj indemnizacyj. na 9.080 złr. m.k.	429			
	2.	5% od obligacyj jednolitego długu państwa na 156.620 zł.	6.577			
	3.	6% od listów zastaw. Banku hip. na 22.100 zł.	1.326			
	4.	6% od listów zastawnych Zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie na 11.500 zł. .	690			
	5.	6% od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873 na 98.600 zł.	5.916			
	6.	5% od kapitałów hipotekowanych w wal. wied. mianowicie :				
		1. od kapitału bractwa Jarosławskiego St. Anny wynoszącego 75 zł. . . 1 zł. 57 ct.				
		2. od kapitału literatorów w Mościskach zabezpieczonego na real. N. 35 tamże; od 7 zł. 30 kr. — „ 16 „				
		3. dtto dtto na realności N. 40, 105, 202 i 48 tamże; od 31 zł. 15 kr. — „ 67 „				
		4. dtto bractwa różańcowego w Dobczycach, zabezpieczonego na dobr. Stojanowice, od 125 zł. 2 „ 62 „				
		5. dtto bractwa różańcego w Gdowie, zabezpieczonego na dobr. Gdów; od 187 zł. 30 kr. . 3 „ 94 „				
		6. dtto bractwa szkaplerzowego bocheńskiego na 50 zł. . 1 „ 05 „				
		7. dtto brac. Niepok. Pocz N. M. P. w Łukawicy, na 112 zł. 30 kr. 2 „ 36 „				
		8. dtto bractwa różańcowego w Bośniku na 259 zł. . . . 5 „ 25 „				
		9. dtto brac. St. Maryi Magdaleny wBrzesku, zabezpiecz. na dobr. Wola lubecka od 267 zł. 30 kr. 5 „ 62 „				
		10. dtto bractwa Pocieszenia N. M. P. w Pryszowie, na 125 zł. 2 „ 62 „				
	7. a)	5% od kapitałów w walucie polskiej, na hipotekach prywatnych ulokowanych, mianowicie:				
		1. od kapitału zabezpieczonego na dobrach Branice na 5.000 złp. 62 „ 52 „				
		2. Głęboka na 17.418 złp. 5 gr. 217 „ 73 „				
		3. Dojazdów na 28.712 złp. 22 gr. 358 „ 91 „				
		Do przeniesienia 665 zł. 02 ct.	14.938	—	—	—

Poszczególnienie.						
Liczba		Dochody.	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
		Z przeniesienia 665 zł. 02	14 938			
		4. Mistrzowice na 16.966 złp. 12 gr. 212 „ 08				
	b)	od kapitałów zabezpieczonych na realnościach w Krakowie:				
		5. na N. 73. I. 99. na 2815 złp. 22 gr. 35 „ 20				
		6. „ „ 73. I. 99. na 1435 „ 18 „ 17 „ 94				
		7. „ „ 73. I 99. na 1388 „ 27 „ 17 „ 36				
		8. „ „ 141. I. 194. I. na 2815 „ 14 „ 35 „ 19				
		9. „ „ 93. I. 203. II. na 132 „ 10 „ 1 „ 66				
		10. „ „ 151. I. 224. II. na 3387 „ 42 „ 34				
		11. „ „ 151. I. 224. II. na 4000 „ 50 „ —				
		12. „ „ 208 I. 334. III. na 1196 „ 11 „ 14 „ 94				
		13. „ „ 342. I. 551. IV. na 949 „ 13 „ 11 „ 86				
		14. „ „ 328. VIII. 193 IV. 3483 „ 4 „ 43 „ 54				
		15. „ „ 327. VIII. 193 IV. 389 „ 10 „ 4 „ 86				
		16. „ „ 171. I. 256. I. na 421 „ 26 „ — „ —	1.151			
		Suma rubryki I. . .	16.089	16.089	16.089	—
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw.**				
	8.	Czynsz z ogrodu, własności bractwa różańcowego w Dunajowie	1			
	9.	Spadkobiercy Mizesa z dochodów realności N. 269. m. na potrzeby bractwa Bożego Ciała, obecnie funduszu szkolnego krajowego, rocznie 10 złp.	1			
	10.	Czynsz z ogrodu własności bractwa Serca Jezusowego, wydzierżawionego probostwu w Krukienicach	2			
	11.	Czynsz z ogrodu, własności bractwa różańcowego w Bieczu	1			
	12.	Czynsz z wydzierżawionych gruntów szkolnych w Zagórzu	5			
		Suma rubryki II. . .	10	10	10	—
III.		**Dodatki.**				
	13.	Od C. k. Skarbu salin. zwrot $^1/_3$ części pensyj emerytalnych nauczycieli i nauczycielek szkoły głównej, tudzież szkoły panieńskiej w Wieliczce	490			
	14.	Od Dominium Zaleszczyki, dodatek na wydatki kancelaryjne dla tamtejszej szkoły głównej	14			
	15.	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IV. klasy przy tamtejszej szkole głównej	26			
		Suma rubryki III. .	530	530	530	—
IV.	16.	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych**	2 835	2.835	2.835	—
V.	17.	**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
VI.	18.	**Taksy od spadków**	8 500	8 500	8.500	—

szkolny krajowy.

Poszczególnienie.						
Liczba		Dochody.	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austryackie			
VII.		**Rozmaite dochody.**				
	19.	Zwroty zaliczek funduszom szkolnym okręgowym udzielonych	30.000	30.000	—	30.000
	20.	Zwroty wydatków innych rubryk budżetowych, tudzież zaliczek z lat dawniejszych . .	2 000	2.000	2.000	—
	21.	Rozmaite drobne	15	15	15	—
		Suma rubryki VII. .	32.015	32.015	2.015	30.000
					32.015	
VIII.	22.	**Dodatek z c. k. Skarbu Państwa** . .	54.943	54 943	54.943	—
IX.	23.	**Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych**	20.000	20.000	—	20.000

L. 426/s.
288/et.

Alegat. 126.

Sprawozdanie

komisyi petycyjnéj o petycyi Bractwa św. Mikołaja w Stanisławowie o udzielenie subwencyi dla zakładu (bursy) ubogich uczniów.

Wysoki Sejmie!

Wydział Bractwa św. Mikołaja w Stanisławowie wniósł prośbę do Wysokiego Sejmu o udzielenie subwencyi dla bursy ubogich uczniów, popierając ją następującemi umotywowanemi powodami.

Wspomniany Zakład liczy obecnie dość znaczną liczbę uczniów t. j. 25. Pomimo, że Wydział tej bursy ze swej strony wszelkich możliwych starań dokłada, przy teraźniejszym lichym stanie materyalnym nie jest jednak w stanie i najskromniejszych potrzeb tej ubogiej młodzieży zaspokoić.

Przychody bowiem, wpływające przeważnie z miłosiernych datków, w stósunku do rozchodów rzeczonego Zakładu wykazały w zeszłym roku niedobór w kwocie 236 zł. 88 ct. Nadto cięży na dochodach tych tak w miejscowéj kasie kościelnéj, jak i w kasie oszczędności z przyczyny zakupna domu na umieszczenie w nim uczącéj się młodzieży wspomnianéj powyżéj bursy znaczny dług, wynoszący obecnie 6069 zł. 41 ct. Dla tego komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Dla zakładu (bursy) ubogich uczniów w Stanisławowie Bractwa św. Mikołaja udziela się jednorazową zapomogę w kwocie 100 (Sto) złr. z funduszu krajowego“.

Przewodniczący:
A. Golejewski.

Sprawozdawca:
M. Popiel.

Alegat. 127.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o sprawozdaniu Wydziału krajowego względem zaciągniętéj ze skarbu Państwa i rozdzielonéj pomiędzy ludność wiejską pożyczki na zasiewy w sumie 500.000 złr. w. a.

Wysoki Sejmie!

Z powodu nadzwyczajnego nieurodzaju w r. 1879 i wynikającego ztąd braku ziarna na zasiew pomiędzy ludnością włościańską, postanowił Wydział krajowy w grudniu 1879 Sejmowi zebrać się mającemu przedłożyć wniosek, względem zaciągnięcia półmilionowej pożyczki, celem udzielania ludności wiejskiej zasiłków zwrotnych bezprocentowych, za pośrednictwem Wydziałów powiatowych.

Gdy jednak Sejm nie został zwołany, a c. k. Rząd oświadczył gotowość przyjść w pomoc krajowi półmilionową pożyczką, zwrotną do 1 Stycznia 1881, postanowił Wydział krajowy, wobec zbliżającéj się pory zasiewów, przyjąć tę pomoc, i wystósował dnia 25 stycznia 1880 do Jego Excellencyi Ministra-Prezydenta hr. Taaffego pismo, w którem o udzielenie półmilionowej bezprocentowéj pożyczki uprasza, zobowiązując się krok ten w Sejmie usprawiedliwić.

W skutek tego wniósł c. k. Rząd do Rady Państwa dotyczący projekt, który w obu Izbach uchwalony, a 26 lutego 1880 sankcyonowany, stał się ustawą. Według téj ustawy otrzymał kraj bezprocentową zaliczkę ze sbarku Państwa w sumie 500.000 złr., która ma być zwróconą w roku 1880; suma ta przeznaczoną jest na zaopatrzenie gmin, niedostatkiem dotkniętych, w zboże na zasiew potrzebne, ściąganie zaś zaległych rat zaliczek, rozdanych z tego funduszu pod gwarancyą gmin, odbywa się drogą egzekucyi polityczuéj.

Opierając się na relacyach Wydziałów powiatowych, tudzież na wskazówkach, udzielonych przez c. k. Namiestnictwo, rozdzielił Wydział krajowy całą sumę 500.000 złr. między 55 powiatów, dotkniętych niedostatkiem, i wydał zarazem instrukcye względem rozdziału dotyczących kwot pomiędzy gminy i pojedynczych włościan przez miejscowe organa autonomiczne. Maksimum pożyczki

ustanowił Wydział krajowy na kwotę 15 złr. Termin zwrotu oznaczonym został w skryptach dłużnych najpóźniéj do dnia 1 stycznia 1881.

Ze sprawozdań Wydziałów powiatowych okazało się, że wyznaczone przez Wydział krajowy maksimum pożyczki 15 złr. tylko w wyjątkowych wypadkach przekroczonem zostało. Sumy, rozdane powiatom, zestawione są w wykazie przez Wydział krajowy przedłożonym, według którego największą kwotę t. j. 24.000 złr. otrzymał powiat gorlicki; po 20.000 złr. otrzymały powiaty: bocheński, jasielski, przemyski; po 18.000 złr. otrzymały powiaty: grybowski, jaworowski, kolbuszowski, rudeński; 17.000 złr. udzielono powiatowi brzeskiemu, 16.895 złr. sanockiemu, 16.000 mościskiemu, 14.700 złr. jarosławskiemu, 13.000 złr. niskiemu, 12.380 złr. mieleckiemu; po 12.000 otrzymały powiaty: brzozowski, dąbrowski, lwowski, myślenicki, pilzneński, żywiecki; po 10.000 złr. powiaty: chrzanowski, krośnieński, samborski, tarnowski. W ten sposób wymienione powyżej 24 powiaty okazywały łączną sumę 357.975 złr., reszta zaś t. j. 142.025 złr. rozdzieloną została między 31 powiatów mniej dotkniętych nieurodzajem.

Wydział krajowy, zdając o tém sprawę Wys. Sejmowi, uprasza o przyjęcie do zatwierdzającéj wiadomości kroków przedsięwziętych w celu uzyskania zaliczki półmilionowéj ze skarbu Państwa, niemniéj o upoważnienie do rozłożenia spłaty pożyczek, których zwrot według skryptów dłużnych najpóźniéj 1go stycznia 1881 ma nastąpić, na dwa lata bez procentu tym włościanom, którzy w powyższym terminie nie będą mogli uiścić się z długu, tudzież o upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki, jaka się okaże potrzebną celem zwrócenia owej sumy 500.000 złr. ze skarbu Państwa zaliczonéj.

Komisya budżetowa mniema, iż niepodobna odmówić zatwierdzenia kroków Wydziału krajowego, uczynionych celem uzyskania półmilionowéj pożyczki ze skarbu państwa. Jakkolwiek bowiem uchwała o zaciągnięciu pożyczek krajowych do atrybucyi Wys. Sejmu (§. 21 statutu kraj.), nie zaś Wydziału krajowego, należy, to uwzględnić wypada wyjątkowe stosunki, które skłoniły Wydział krajowy do przeprowadzenia rokowań z c. k. Rządem względem wspomnianej pożyczki, a mianowicie tę okoliczność, iż pomoc udzielić się mająca włościanom dotkniętym nieurodzajem, w celu umożliwienia im zasiewów, chybiłaby celu, gdyby nie została udzieloną w stosownéj porze, a w takim razie niedostatek, objawiający się tak dotkliwie po niepomyślnych zbiorach 1879 r., rozciągnąłby się i na następne lata.

Co się jednak tyczy prolongaty pożyczek włościanom udzielonych, a względnie rozłożenia tych pożyczek na spłatę w ciągu dwóch lat, bez procentu, komisya budżetowa jest odmiennego zdania, aniżeli Wydział krajowy.

Skoro bowiem maksimum pożyczek w kwocie 15 złr. oznaczone, tylko w wyjątkowych wypadkach przekroczonem zostało; skoro nadzieje co do rezultatu zbioru tegorocznego, według wiadomości nadeszłych w ciągu czerwca r. b., a nieznanych jeszcze Wydziałowi krajowemu w chwili uchwalenia powyższych wniosków, o tyle się podniosły, że ponownego powszechnego nieurodzaju obawiać się nie zależy; to zdaniem komisyi budżetowéj wyjątkowo tylko znajdą się włościanie w niemożności spłacenia po żniwach roku 1880, całej pożyczki na zasiewy im udzielonéj. Prolongując zaś spłatę tych pożyczek bez koniecznéj potrzeby, i rozkładając tę spłatę na dwa lata, pomimo iż rezultat zbiorów tegorocznych będzie prawdopodobnie średnim, przyzwyczajalibyśmy ludność wiejską do niepunktualności w spełnianiu przyjętych obowiązań.

Komisya budżetowa zatém, w przekonaniu, iż ściągnięcie tych drobnych, wyjątkowo tylko kwotę 15 złr. przewyższających, pożyczek po żniwach 1880 nie napotka nadzwyczajnych trudności, nie może zalecać Wys. Sejmowi wniosku Wydziału krajowego o upoważnienie go do prolongowania tych pożyczek, a tém samém nie uznaje potrzeby zaciągnięcia krajowéj pożyczki, na spłacenie sumy 500.000 złr. Skarbowi państwa dłużnéj, gdyż suma ta 500.000 złr. powinna wpłynąć do kasy kra-

owéj przez spłatę pożyczek włościanom rozdzielonych po żniwach 1880, a niespłacona dobrowolnie część tych pożyczek może być ściągniętą od włościan przez egzekucyę polityczną w ciągu pierwszego kwartału 1880, a zatém przed zamknięciem roku budżetowego 1880.

Gdy w skutek nadzwyczajnych wypadków i klęsk elementarnych, okazała się w niektórych gminach rzeczywista niemożność spłacenia owych pożyczek, w takim razie będzie mógł Wydział krajowy nie nalegać na przeprowadzenie egzekucyi politycznéj, bez formalnéj prolongaty długu, i bez rozkładania go na spłatę w ciągu dwóch lat. Suma zaś, jakaby w skutek takich zaległości okazała się potrzebną dla zwrócenia skarbowi Państwa całéj zaliczki półmilionowéj, nie może być, zdaniem komisyi budżetowéj, tak znaczną, aby Wydział krajowy nie mógł jej pokryć z innych rozporządzalnych funduszów aż do téj chwili, w któréj powyższe zaległości rzeczywiście ściągnięte zostaną.

Komisya budżetowa wnosi zatém:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Przedsięwzięte przez Wydział krajowy kroki celem uzyskania ze skarbu Państwa zaliczki w sumie 500.000 na udzielanie bezprocentowych pożyczek na zasiewy ludności wiejskiéj, za poręką gmin — przyjmuje Sejm do zatwierdzającéj wiadomości.

II. Do budżetu na rok 1880 wstawia się w dział wydatków sumę 500.000, zwrócić się mającą w roku bieżącym skarbowi Państwa w myśl ustawy państwowéj z dnia 26 lutego 1880, tudzież wstawia się w dział dochodów sumę 500.000 złr., która ma wpłynąć do kasy krajowéj tytułem zwrotu pożyczek bezprocentowych, udzielonych ludności wiejskiéj na zasiewy za solidarną poręką gmin.

We Lwowie dnia 14 lipca 1880.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca
Dr. Skałkowski.

Alegat. 128.

Sprawozdanie

komisyi górniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Wysoki Sejmie!

Galicyjski przemysł naftowy nie zwrócił na siebie jeszcze tyle uwagi, ile zasługuje. Sama Austrya sprowadza nafty zagranicznej rocznie około 1,050.000 cetnarów metrycznych, wartości 17 do 23 milionów zł., a ponieważ w środkowej Europie w samej tylko Galicyi znajduje się nafta, więc posiada Galicya przemysł niezmiernej doniosłości, a w nim źródło nadzwyczajnego bogactwa krajowego.

Dotąd jednakże Galicya produkuje tylko 150.000 cetnarów metrycznych nafty, albowiem nikt się nie opiekował tym przemysłem, ani rząd, ani kraj, a trudności z jakiemi walczyć musi są wielkie i liczne. Nafta nasza konkuruje na targach monarchii austro węgierskiej z produktem amerykańskim, który w domu jest wolny od wszelkich opłat fiskalnych. Ameryka zniosła akcyzę w r. 1870, u nas zaś opłacają przedsiębiorstwa podatek zarobkowy i dochodowy, raz w kopalniach, a drugi raz w dystylarniach, podatek dochodowy płacą nawet tam, gdzie jeszcze dochodu nie ma; każde sprawienie machiny lub świdra, a zatem wydatek, uważany jest za rozszerzenie przedsiębiorstwa i wpływa na powiększenie podatku zarobkowego. Sam powiat gorlicki płaci 20.000 zł. podatków, która to suma byłaby użyta na rozszerzenie przemysłu naftowego, a co gorsza nad młodym tym przemysłem zawisł groźny projekt nowego podatku, konsumcyjnym zwanego, groźny pod względem cyfry w stosunku do cła, i groźniejszy pod względem sposobu jego ściągania i kontroli.

Rosya produkuje także naftę, za którą opłacała początkowo akcyzę po 16 kopijek od puda. Aby młodemu przemysłowi dać możność rozwinięcia się, Rosya poszła za przykładem Ameryki i uwolniła ten przemysł na lat 10 od wszelkich podatków, a nadto zasłoniła go cłem znacznym od konkurencyi z naftą zagraniczną, zaczem poszło tak wielkie zwiększenie produkcyi, iż zaspokaja potrzeby całego państwa.

Ameryka utworzyła dla swojej nafty tak tani transport, iż beczka nafty z Nowego Jorku do Wiednia nie kosztuje więcej, jak beczka z Borysławia do Wiednia, podczas gdy nasza wydobywana najczęściej w niedostępnych miejscowościach walczyć musi nadto z brakiem środków komunikacyjnych wewnątrz kraju, zanim się do kolei dostanie.

Sejm nasz biorąc w opiekę nasz przemysł naftowy, wraz z innemi sprawami górniczemi, uchwalił na posiedzeniu z d. 18 Października 1878 r. ustanowienie inżyniera górnika przy Wydziale krajowym, utworzenie Rady górniczej, przeznaczył 2000 zł. dla prac zakładu geologicznego w Wiedniu celem przyspieszenia mapy geologicznej naszego kraju, i 10.000 zł. na zbadanie głębszych pokładów ziemi, osobliwie w okolicach naftowych. Jakoż wedle przedłożenia Wydziału krajowego, z którego zdajemy sprawę, inżynier dla spraw górniczych został już przy Wydziale krajowym ustanowiony, i Rada górnicza jest utworzona, która też gorliwie zajęła się powierzonemi jej sprawami; nadto na przyspieszenie mapy geologicznej wydał Wydział krajowy 1820 zł., lecz suma 10.000 zł. przeznaczona na badania głębszych pokładów ziemi nie została użyta, dla tego też Wydział krajowy nie spuszczając z uwagi tak wielkiego źródła bogactwa krajowego i opierając się na opinii Rady górniczej, w przedłożeniu swojem przedstawił Wysokiemu Sejmowi następujące żądania:

a)	na badania głębszych pokładów ziemi	10 000 zł.
b)	na badania geologiczno-górnicze kraju do rozporządzenia Wydziału kraj.	3.000 „
c)	na takież badania dodatkowy zasiłek komisyi fizyograficznej w Krakowie	500 „
d)	na nagrody i to przeważnie za najlepiej opracowane dzieło lub podręczniki o wyrobie i zużytkowaniu wszelkich pobocznych produktów, otrzymywanych przy wyrobie nafty i na subwencye lub stypendya dla chemików dla dokładnego poznania i wystudyowania sposobów wyrobu i zużytkowania produktów pobocznych otrzymywanych przy wyrobie nafty	3.000 złr.

Co do wniosku Wydziału krajowego pod literą *a* biorąc na uwagę powody, dla których suma 10.000 złr. z roku 1878 na badania głębszych pokładów ziemi nie mogła być zużytkowaną, a mianowicie, że była za małą, aby nią znaczniejszego dzieła dokonać, że zaś znaczniejsze dzieło rozpoczęte być nie mogło w obec niepewności, czyli w dalszych latach wysoki Sejm na podobne badania pewną sumę przeznaczyć zechce.—Komisya górnicza jest zdania, iż należy Wydziałowi krajowemu zapewnić przez lat pięć po 10.000 złr. na cel pomieniony, aby był w stanie z radą górniczą ułożyć plan i program robót wykonywać się mających. Nadto w rozrządzaniu sumą 50.000 złr. na lat pięć ustanowioną, należy Wydziałowi krajowemu zostawić o tyle wolne ręce, iżby w jednym albo drugim roku wolno mu było w miarę potrzeby więcej lub mniej jak 10.000 złr. zużytkować, dlatego też co do punktu tego komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przeznacza

a) na badania głębszych pokładów ziemi . . 10.000 zł przez lat pięć od r. 1881 z wolnością użycia w jednym lub drugim roku tego pięciolecia większej sumy jak 10.000 złr.

Co do wniosków Wydziału krajowego pod literami *b*, *c*, *d*. Komisya wnosi ich przyjęcie w brzmieniu Wydziału krajowego.

W dalszem załatwieniu przedłożenia Wydziału krajowego, tudzież petycyi „Komitetu Towarzystwa dla rozwoju przemysłu naftowego w Galicyi“ l. 642, w której to towarzystwo domaga się zrównania galicyjskiego przemysłu naftowego pod względem podatkowym z Ameryką i Rossyą, Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwali:

1) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby za przykładem Ameryki i Rosyi, postarał się na drodze ustawodawczej o uwolnienie galicyjskiego przemysłu naftowego od podatków na lat 10.

2) Wydział krajowy ma wziąć w opiekę komunikacyę w okolicach przemysłu naftowego i udzielać będzie subwencyj na drogi powiatowe lub gminne tych okolic.

W szczególności zaś Wydział krajowy zechce uregulować konkurencyę budowy i konserwacyi dróg dojazdowych do kopalń.

Nareszcie dla ułatwienia nabywania gruntów włościańskich dla produkcyi nafty i wosku ziemnego i zabezpieczenia na nich praw nabywców, wysoki Sejm raczy uchwalić:

3) Sejm wzywa Wydział krajowy, aby się wstawił do Prezydyów sądów krajowych wyższych we Lwowie i Krakowie, aby przyspieszyły zaprowadzenie hypotek włościańskich w okolicach przemysłu naftowego i kopalń wosku ziemnego.

Lwów dnia 14 lipca 1880.

Ig. Łukasiewicz,
przewodniczący.

Dr. Zyblikiewicz,
sprawozdawca.

Allgal. 129.

Sprawozdanie

o petycyi (l. 83) Zgromadzenia Sióstr miłosierdzia św. Wincentego we Lwowie o zezwolenie zaciągnięcia pożyczki 10.000 złr. gwarantowanéj i amortyzowanéj przez fundusz krajowy.

Wysoki Sejmie!

Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego we Lwowie utrzymuje od r. 1741, a zatem od lat 139 szpital początkowo szczupłych rozmiarów, który jednak z czasem powiększył się tak znacznie, iż od lat wielu mieści w sobie 100 łóżek.

W r. 1876 pielęgnowano w nim 1 532 chorych, a dni leczenia było 32.495, w r. 1877 liczba chorych wynosiła 1272 ilość dni leczenia zaś 33.071, w r. 1878 wzrosła liczba chorych do 1593, a ilość dni leczenia do 34.384. W tym ostatnim roku okazała się nieodzowna konieczność zupełnego przebudowania całego szpitala, który nietylko nie odpowiadał już wymogom higieny, ale wzniecał obawę o bezpieczeństwo chorych i sióstr. Dnia 18 czerwca 1878 wniosła przełożona zgromadzenia petycyę do Wysokiego Sejmu o wsparcie na restauracyę szpitala, która to petycya jednak podczas niedługiego trwania ówczesnéj sesyi nie doczekała się załatwienia, lecz została wraz z innemi petycyami Wydziałowi krajowemu przekazaną.

Wydział krajowy udzielił uchwałą z dnia 29 października 1878 l. 51.966 na najpilniejsze roboty jednorazową zapomogę w kwocie 1000 złr. z funduszu dyspozycyjnego (Rubr. XIV poz. 159) z nadmienieniem, że o większą zapomogę udać się może Zgromadzenie z ponowną prośbą do Wysokiego Sejmu, w czasie najbliższej sesyi. Zarazem udzielił Wydział krajowy wskazówkę, że najstosowniej byłoby prosić o dozwolenie zaciągnięcia pożyczki gwarantowanej i amortyzowanej przez fundusz krajowy o ściśle wyznaczonej kwocie.

Ponieważ zaś Sejm w r. 1879 nie został zwołany, Zgromadzenie Sióstr miłosierdzia dzieliło los tylu instytucyj w krajn, które ucierpiały skutkiem tego naruszenia statutu krajowego. Roboty, których odroczenie stało się niepodobieństwem, zostały rozpoczęte, w r. 1879 już tylko 471 chorych o 11.192 dniach leczenia zdołano umieścić, podczas gdy reszta szukających ratunku i pozbawionych zwykłego przytułku cisnęła się do szpitala powszechnego i przyczyniała się do niezwykłego wzrostu dni leczenia w tym zakładzie krajowym.

Fundusze ze składek dobroczynnych, mozolnie uzbierane, wyczerpały się do dna, powtórna prośba do Wydziału krajowego podana, uzyskała już tylko datek 500 złr., udzielony uchwałą

z dnia 3 stycznia 1880 l. 52318, a w obecnej chwili, kiedy zewnętrzne roboty są na ukończeniu, Zgromadzenie nie posiada środków do przedsięwzięcia wewnętrznego urządzenia gmachu mianowicie wentylacyi i wychodków według nowego systemu, tudzież do sprawienia 100 nowych łóżek żelaznych, nowej pościeli i innych koniecznie potrzebnych przyrządów, aby umożliwić przed zimą ponowne przyjmowanie chorych. W tem smutnem położeniu Zgromadzenie udało się z petycyą z dnia 8 czerwca 1880 (l. 83) do Wysokiego Sejmu, i prosi według rady Wydziału krajowego o gwarantowanie i umorzenie z funduszu krajowego zaciągnąć mającej się pożyczki 10 000 złr.

Komisya budżetowa zbadała dokładnie stan rzeczy i przekonała się, że bez silnego wsparcia restauracya szpitala Sióstr miłosierdzia nie zostałaby dokończoną, a fundusz krajowy na czas nieokreślony zostałby pozbawiony potężnego wyręczyciela, który licząc według taksy 3 klasy szpitala powszechnego poświęca rocznie około 30.000 złr. leczeniu ubogich chorych.

Z tych tedy powodów i z uwagi, że sposób pokrycia potrzeb szpitala przez Wydział krajowy wskazany i już raz dla wsparcia budowy gmachu dla szkoły sztuk pięknych w Krakowie przez Wysoki Sejm dozwolony, jest w dzisiejszych czasach najwłaściwszym, komisya budżetowa usilnie doradza Wysokiemu Sejmowi przychylenie się do prośby Zgromadzenia Sióstr miłosierdzia, gdy z jednej strony napływ kapitałów tanio lokowanych w instytucyach finansowych ułatwia zaciągnięcie pożyczki i pozwala spodziewać się umiarkowanego uprocentowania, z drugiej zaś strony budżet krajowy w r. bież. wcale nie zostanie obciążony, a od r. 1881 począwszy przez szereg około 22 lat roczną kwotę nieprzekraczającą 800 złr. całe umorzenie przeprowadzonem być może.

Komisya budżetowa wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do gwarantowania i umorzania z funduszu krajowego pożyczki przez Zgromadzenie Sióstr miłosierdzia św. Wincentego we Lwowie zaciągnąć mającej się w kwocie 10.000 złr. i do wstawienia pierwszej raty amortyzacyjnej do budżetu na r. 1881.

Przewodniczący:

H. Wodzicki.

Sprawozdawca:

Otton Hausner.

Allegat. 130.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj do budżetu krajowego na r. 1881 do Rubr. VII. poz. 69. Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Dochody preliminuje Wydział krajowy w r. 1881 na kwotę złr. 5.390, a to 5.000 złr. stałéj subwencyi rocznéj ze Skarbu Państwa i za wpisowe oraz czesne od uczniów złr. 390. — Komisya budżetowa w dziale dochodów zgadza się z wnioskami Wydziału.

Wydatki preliminowane były przez Wydział krajowy jednobrzmiąco na lata 1880 i 1881; ponieważ jednak Wysoki Sejm uchwalił na posiedzeniu dnia 5 Lipca 1880 prowizoryczne obsadzenie posady Adjunkta téj szkoły z płacą 800 złr. rocznie i wykreślenie jednego Docenta z płacą 500 złr., przeto komisya budżetowa zniża preliminarz Wydziału krajowego z 12.210 na 11.710 złr. a dodając, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13 Lipca r. b. złr. 7.000 na koszta rozszerzenia tego zakładu jako wydatek nadzwyczajny, przedstawia wydatki w kwocie **złr. 18.710,** które porównane z dochodami **złr. 5.390,** okazują potrzebę pokrycia z funduszów krajowych w kwocie **złr. 13.320.**

Komisya budżetowa wnosi zatém:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić drugostronnie wyszczególniony preliminarz dochodów i wydatków krajowéj średniéj szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie rok 1881".

Lwów dnia 15 lipca 1880.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Karol Scipio.

Rubryka VII zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.

Liczba rubr.	Liczba poz.	Wydatki	Zwycz.	Nadzw.	Razem
			złr. wal. austr.		
VII.	68.	**Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.**			
		I. Płace nauczycieli.			
		a) Profesor fachowy, zarazem dyrektor 2560 zł.			
		b) Drugi profesor fachowy . . . 1740 „			
		c) Dwóch adjunktów (z których jeden prowizorycznie) po 800 złr. . 1600 „			
		Siedm docentów.			
		d) Matematyki i Fizyki . . . . 800 zł.			
		e) Łowiectwa . . . . . 100 „			
		f) Rysunków . . . . . 400 „			
		g) Chemii . . . . . 300 „			
		h) Inżynieryi leśnéj . . . . . 300 „			
		i) Stylistyki . . . . . 300 „			
		k) Ekonomii i administracyi . . . 200 „ 8300 zł.			
		II. Zasługi.			
		a) Dozorca . . . . . 300 zł.			
		b) Pomocnik dozorcy . . . . . 180 „ 480 zł.			
		III. Koszta administracyjne.			
		a) Asekuracya budynków i okazów . 45 zł.			
		b) Opał i oświetlenie . . . . . 300 „			
		c) Potrzeby kancelaryjne . . . . 200 „			
		d) Pomniejsze administracyjne . . 195 „ 740 zł.			
		IV. Potrzeby naukowe.			
		a) Środki naukowe . . . . . 720 zł.			
		b) Wycieczki naukowe . . . . . 600 „			
		c) Utrzymanie ogrodu doświadczalnego 200 „ 1520 zł.			
		V. Spłata pożyczki.			
		Kasie oszczędności XIII i XIV rata.			
		w kapitale . . . . . 184 zł.			
		w odsetkach . . . . . 486 „ 670 zł.	11710	—	—
		VI. Koszta rozszerzenia.			
		Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 13 lipca 1880	—	7000	—
			11710	7000	18710

Alegat. 131.

Sprawozdanie

komisyi drogowéj w przedmiocie kierunku drogi Lwowsko-Stojanowskiéj.

Wysoki Sejmie!

Komisya drogowa w dopełnieniu polecenia Wysokiego Sejmu, danego jej uchwałą z dnia 8 Czerwca 1880, przedkłada sprawozdanie o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie kierunku drogi Lwowsko-Stojanowskiej na przestrzeni między Lwowem a Kamionką Strumiłową.

Uchwałą z dnia 11 Października 1879 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, „by zbadał wszelkie warunki, odnoszące się do dwóch możliwych duktów drogi, lwowsko-stojanowskiej to jest na Kulików i Kukizów, tak pod względem ekonomicznym jako też finansowym, a wynik tych badań, oraz dotyczący wniosek Wysokiemu Sejmowi przedłożył“. Wydział krajowy w swem sprawozdaniu, oprócz dwóch duktów wyżéj przytoczonych, wspomina jeszcze o trzecim „na Jaryczów“, zaś dukt na Kulików przedkłada z odmianą: „na Remenów“. Byłyby przeto według sprawozdania Wydziału krajowego cztery możliwe trasy drogi Kamionka-Lwów, mianowicie

a) na Jaryczów,

b) na Kukizów,

c) na Remenów

d) na Kulików,

nad któremi zastanowić się należy.

Trasa Jaryczowska mimo zalecenia jej przez Izbę handlowo-przemysłową Lwowską i mimo ofert od stron interesowanych w kwocie 20.401 zł. a. w. uwzględnioną być nie może z powodu jej długości, która 45 kilometrów, 350 metrów wynosi, a zatém dłuższą jest od wszelkiej innè trasy, i z powodu znacznych kosztów budowy w sumie 488.000 zł. w.

Trasa „przez błota Zapytowskie“ przedstawioną jest w sprawozdaniu Wydziału krajowego w dwóch odmianach „na Kuzików i na Remenów“, z tych dwóch kierunków kukizowski mierzy 41 kilometr. 100 metr. a koszta budowy obliczone są na 439.000 złr. Remenowski mierzy 36 kilometr. 340 metr., koszta budowy obliczone są na 392 000 zł., zatem z każdego względu Remanowskiemu duktowi przed Kukizowskim pierwszeństwo dać należy. Pozostaje przeto dwie główne trasy do omówienia, to jest: jedna na Remenów przez błota Zapytowskie, druga na Dzibułki do Kulikowa.

Temi to dwoma drogami odbywa się dotychczas wyłącznie komunikacya z okolic północnych kraju, od Witkowa, Radziechowa, Łopatyna. W zimie przy sannej drodze lub w porze suchej podróżni w lekkich wozach i z lekkim ładunkiem, korzystają z drogi na Kukizów (Remenów) Padliski, przez błoto zapytowskie do Zboisk, przenosząc tę drogę nad Kulikowską z powodu równego położenia, ziemi lekkiej i dlatego drogi nie trzęsącej, oszczędzenie myta i t. p. Wielkie zaś transporta, ciężary, wozy i powozy, obierały mimo ciężkiej iłowatej ziemi pod Batiatyczami, mimo piasku w Dzibułkach i zawsze złéj drogi w Mogilanach i na przedmieściu Kulikowskiém trakt na Kulików dla skorzystania z dwumilowéj przestrzeni drogi bitéj rządowéj, a najbardziej dla zawsze wątpliwego przebycia błót Zapytowskich.

Tylko jednym z tych dwóch duktów prowadzoną być może droga z Kamionki do Lwowa, a komisya drogowa, zastanawiając się nad pytaniem o przyszłym kierunku rzeczonej drogi, równie jak i Wydział krajowy w dotyczącym sprawozdaniu starała się odpowiednio zleceniu Wysokiego Sejmu przedewszystkiem warunki finansowe i ekonomiczne zbadać i uwzględnić.

A) Co do strony finansowéj koszta budowy przedstawiają się według sprawozdania Wydziału krajowego, jak następuje:

na Remenów: długość drogi 36 kilm. 183 met.

koszta po odtrąceniu wywłaszczenia	368.600 złr.
na jeden kilometr	10.180 złr.

na Kulików: długość drogi 25 kilm. 418 met.

koszta po odtrąceniu wywłaszczenia	275.300 złr.
na jeden kilometr	10.380 złr.

Komisya drogowa nie jest w możności ocenienia pojedynczych czynników, kosztów wykazanych, jak dostawy kamienia i szutru, robót budowlanych, potrzebnych wkopów, nasypów i t. p. jednakże musi wyrazić powątpiewania, ażali umotywowaną jest zwyżka w przecięciu po 750 złt. na kilometrze drogi na Kulików,

zważywszy, że droga ta prawie ciągle twardym pagórkowatym gruntem prowadzona, że odległość kamieniołomów od tej drogi jest mniejsza jak od trasy Remenowskiej, że wreszcie przejście błót Zapytowskich terenem bagnistym i torfiastym wielkiego nakładu materyału i roboty wymagać, musi i ze względu na grunt może bez bicia pilotów na znacznej przestrzeni się nie obejdzie.

Biorąc za podstawę obliczenie Wydziału krajowego, okazuje się zmniejszenie w ogóle kosztów przy drodze Kulikowskiej na 93.300 złr. Suma ta jednakże pewnéj modyfikacyi podlegnie. I tak właściciel Kamionki Strumiłowéj Karol hr. Mier na mocy deklaracyi z 16 kwietnia 1879 roku zobowiązał się przyczynić do kosztów budowy drogi krajowéj w kierunku Lwów-Kamionka-Stojanów wypłaceniem sumy 30.000 złr. w pewnych ratach pod wyraźnym warunkiem, by droga ta na Kulików prowadzoną nie była, jeżeli przeto droga na Kulików przyjdzie do skutku, zmniejszy się powyższa oszczędność kosztów o 30.000 złr.

Pod tym samym warunkiem dana jest deklaracya przedsiębiorcy młyna parowego w Kamionce Strumiłowéj na 10.000 złr., które także odpadną.

Toż samo odliczyć trzeba datki na rzecz drogi Remenowskiej, wykazane w sprawozdaniu Wydziału krajowego na stronnicy 5 pod 3 włącznie 11, w sumie 8215 złr. a. w. tak że wyżwykązana oszczędność przy trasie Kulikowskiej redukuje się na sumę 45.085 złr. a. w.

Zwiększy się jednakże ta suma następującemi datkami:

1. Karol hr. Mier zobowiązał się aktem notaryalnym przyczynić się do kosztów budowy drogi Stojanowsko-Lwowskiej datkiem 10.000 złr. nawet w tym razie, gdyby dla téj drogi trasę na Kulików obrano, również zobowiązał się zezwolić na bezpłatną eksploatacyę kamienia na gruntach państwa Kamionki Strumiłowéj znajdującego się, pod warunkami w jego pierwotnie deklaracyi zawartymi . . . . . 10.000 złr.
2. Konwent OO. Dominikanów w Żółkwi jako właściciel dóbr Dzibułki zobowiązał się aktem notaryalnym do datku w kwocie . . . . . 2.500 „
3. Gmina miasteczka Kulikowa uchwałą powziętą na posiedzeniu Rady gminnéj dnia 3 lipca 1880 zwiększa swój pierwotny datek jeszcze o 500 złr. . . 1.000 „
4. Obszar dworski Kulików daje . . . . . 500 „
5. Rada powiatowa Żółkiewska . . . . . 1.000 „
6. Gmina Dzibułki . . . . . 200 „

Razem 15.200 złr.

Przeto kwota, którąby zyskał fundusz krajowy, obierając trasę kulikowską, wynosi 60.285 złr.

Jest to najważniejszy wzgląd finansowy, przytem w pewną ujęty cyfrę. Wzgląd, o którym Wydział krajowy wspomina, że droga, wiodąca w kierunku Remenowskim, mogłaby zapewnić skarbowi krajowemu dochód z myta znacznie większy, jest podrzędny, dla tego, że o dochodzie w ścisłem słowa znaczeniu mówić nie można, tylko w razie jeżeli przychód z myta nietylko kryje koszta konserwacyi drogi, lecz nawet pewną daje nadwyżkę; jeżeli przy drogach krajowych w ogóle spodziewać się tego nie można, to już najmniej przy téj drodze, gdzie kompensata wielkich dla braku kamienia kosztów konserwacyi drogi z dochodem z myta pobieranego, tylko w wysokości ustawą przepisanéj, jest niemożliwą.

B. Co do strony ekonomicznéj Wydział krajowy w swém sprawozdaniu twierdzi, że korzyści ekonomiczne, jakie okolice i kraj cały odniosłyby z budowy drogi w kierunku na Remenów, **większe** są od oszczędności przy budowie drogi z Kamionki do Kulikowa 46.785 złr. wynoszącéj.

Aczkolwiek komisya drogowa nie przeczy, że są pewne względy ekonomiczne, któreby za kierunkiem Remenowskim przemawiały, jednakże nie są to pewniki, lecz przypuszczenia, z których tak stanowczego twierdzenia, jak to Wydziału krajowego, wysnuć nie można, nie są przytém téj doniosłości, by zrównoważyły oszczędności w wydatkach, obecnie 60.285 złr. wynoszącéj.

Zaprzeczać się nie da, że trasa Remenowska prowadzi przez okolicę ludniejszą i żyźniejszą niż trasa kulikowska, jednakże wzgląd ten nie prowadzi nieodzownie do konkluzyi przytoczonych w sprawozdaniu Wydziału krajowego. Nie można twierdzić, iżby z trasy kulikowskiéj miejscowości między Kamionką a Artasowem położone nie korzystały także w kierunku ku Lwowu; nie można twierdzić, iżby w kierunku ku Kamionce i Stojanowowi nie korzystały miejscowości koło Żółkwi położone, jak Przedrzymuchy wielkie i małe, Wierzblany i samo miasto Żółkiew; nie można wreszcie twierdzić, iżby miejscowości na poparcie trasy remenowskiéj przytoczone jak n. p. Sapieżanka, Derniów, niekorzystały z trasy kulikowskiéj w kierunku ku Lwowu.

Tym sposobem i daty statystyczne przytoczone na poparcie trasy Remenowskiéj znacznéj zmianie uledz muszą.

Przesadzonem jest twierdzenie Wydziału krajowego, że okolica Remenowska w czasie błot jesiennych i wiosnianych odciętą jest zupełnie od stolicy kraju, podczas gdy okolica, przecięta trasą kulikowską, ma zabezpieczoną komunikacyę ze Lwowem istniejącym gościńcem rządowym.

W czasie błot na wiosnę i w jesieni, jest wszędzie błoto i w taką porę trudniéj daleko jest dostać się n. p. z Dzibułek do Kulikowa, jak z Podlisek do Lwowa. Jeżeli zaś miał Wydział krajowy na względzie przeprawę przez tak zwane Zapytowskie błota, które w kierunku z zachodu ku wschodowi zaczynają się koło Grzybowiec, a kończą pod Jaryczowem, to okolicom na południe tych błot położonym w komunikacyi ze Lwowem nie są one przeszkodą, dla okolic położonych na północ błot przejście tychże jest zabezpieczone w czasie suchym lub mroźnym przez błota z Podlisek do Żydatycz, w czasie słotnym dla okolic od Żółtaniec na Udnów do Doroszowa, od Podlisek na Sieciechów do Grzędy, od Kłodna i Kukizowa na Jaryczów do stacyi kolejowéj w Barszczowicach. Wielka ofiarność, objawiona przez mieszkańców okolicy Remienowskiéj, ma według zdania Wydziału krajowego także za tym kierunkiem przemawiać.

Wynosi ona według sprawozdania: Przy trasie Remenowskiéj 12.30%,
„ „ Kulikowskiéj dawniéj . . . 0.58%,
„ „ „ teraz . . . 5.60%,
kosztów budowy.

Najznaczniéj zaważa w tych procentach ofiara właściciela Kamionki i młyna parowego w kwocie 40.000 złr. Lecz ta ofiara jest tylko dowodem, że właściciel Kamionki i młyna parowego pragnął drogi bitéj z Kamionki do Lwowa w najkrótszym ile możności kierunku, zatem na karb ofiarności okolicy Remenowskiéj przytoczoną być nie powinna. Ofiarność zresztą może być powodem do budowania drogi, jeżeli się tym sposobem znacznie koszta budowy zmniejszają, nie może być jednakże miernikiem potrzeby drogi, bo może być często wywołana zupełnie innymi pobudkami. Zresztą przy téj drodze widzimy, że ofiarność z potrzebą nie idzie w parze, bo na przestrzeni najbardziéj drogi potrzebującéj, jak ze Stojanowa przez Radziechów do Kamionki, ofiarność była — żadną. Czyli i w jakim stopniu trudności z powodu znacznych spadków na drodze rządowéj Kulików-Zboiska wpłynąć mogą na frekwencye i wielkość ładunku na drodze krajowéj Stojanów-Kulików, komisya drogowa stanowczo osądzić nie może, z praktyki dotychczasowéj trudności te pod względem ruchu i wielkości ładunku w pewną cyfrę nawet w przybliżeniu ująć się nie dadzą; nie widzi nawet potrzeby bliższego roztrząsania tych trudności, gdy według otrzymanéj wiadomości c. k. Rząd zamierza już w najbliższym czasie przystąpić do regulacyi drogi z Kulikowa do Zboisk i do zniesienia istniejących na téj drodze znacznych spadków.

Zważywszy, że stosunki ekonomiczne i handlowe całéj części kraju, dla któréj droga ze Stojanowa ku Lwowu służyć ma, a w szczególności stosunki ekonomiczne i środki komunikacyjne okolicy Remenowskiéj nie są tego rodzaju, by bezwzględnie prowadzenia téj drogi na Remenów wymagały;

że droga na Kulików prowadzona jest tylko o 981 metrów dłuższą, zaś oszczędność w wydatkach, nawet według preliminarza Wydziału krajowego wynosi znaczną dla funduszu krajowego sumę bo 60.285 złr.

że jest wszelka nadzieja usunięcia trudności z powodu spadków na drodze rządowéj Kulików-Zboiska i że budowa drogi krajowéj ze Stojanowa do Kulikowa *będzie jednym powodem więcéj do skłonienia c. k. Rządu, by regulacye te w jak najkrótszym czasie uskutecznił*;

że regulacya téj części drogi rządowéj wpłynie korzystnie nietylko na ruch na drodze rządowéj z Tomaszowa do Lwowa, *lecz nawet na ruch na drodze krajowéj z Krystonopola do Żółkwi.*

Komisya drogowa zaleca obranie kierunku drogi z Kamionki na Dzibułki do Kulikowa.

Przekazaną została komisyi drogowéj petycya Rady gminnéj miasta Kamionki, żeby droga krajowa środkiem miasta prowadzoną była. Komisya drogowa nie jest w stanie ocenić czyli i o ile to życzenie Rady gminnéj miasta Kamionki obciąży fundusz krajowy, jednakże wobec znacznéj ofiary gminy Kamionka w kwocie 10.000 złr., wobec znaczenia ekonomicznego i handlowego dla Kamionki drogi przez środek miasta wiodącéj, wobec klęski przez pożar poniesionéj i znacznych wydatków łożonych przez gminę na publiczne zakłady, komisya drogowa, odstępując te petycye Wydziałowi krajowemu do załatwienia, mniema, że Wydział krajowy przy swéj w tym względzie decyzyi równie interes funduszu krajowego, jako téż interes miasta Kamionki będzie miał na względzie.

Wynik powyższego sprawozdania streszcza komisya drogowa w następujących wnioskach:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Budowa drogi krajowéj lwowsko-stojanowskiéj ma być prowadzoną od drogi rządowej w Kulikowie koło Mohylan przez Artasów, Dzibułki, Dalnice, osadę Totmacz, przysiołek Krzywulankę do Kamionki.

II. Powyższą uchwałą załatwiają się petycye L. 149, 150, 267 i 353.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, by regulacye drogi eraryalnej z Kulikowa do Zboisk, mianowicie zniesienie istniejących na tej drodze znacznych spadków w jak najkrótszym czasie uskutecznić zechciał.

IV. Petycyę L. 267 Rady gminnej miasta Kamionki odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia i możliwego uwzględnienia.

We Lwowie dnia 12 lipca 1880.

Przewodniczący:
Mycielski.

Sprawozdawca
Jaworski.

Alegat. 132.

Sprawozdanie

Komisyi edukacyjnej o wniosku p. Pawła Popiela w sprawie internatów dla uczniów Seminaryum nauczycielskiego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Dnia 20 czerwca r. b. złożył poseł Paweł Popiel do laski Marszałkowskiéj wniosek treści następującej:

„Wniosek.

Zauważywszy, że wobec powiększającéj się liczby szkół ludowych zastęp nauczycieli, odpowiednich swemu powołaniu, jest koniecznie potrzebny;

zważywszy, że społeczeństwu na wychowaniu religijno-moralnem tych nauczycieli w wysokim stopniu zależy;

zważywszy, że suma na stypendya dla uczniów seminaryów nauczycielskich, przez Państwo i kraj przeznaczona, daleko korzystniéj użytą być nie mogła, gdyby uczniom tym zapewnić nietylko jak dotąd naukę, ale utrzymanie i nadzór wychowawczy w zakładach zamkniętych (internatach), urządzonych wedle dołączonych do niniejszego wniosku zasad,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby w porozumieniu z Radą szkolną urządził i otwarł do 1 listopada b. r. wedle dołączonych zasad internat przy seminaryum nauczycielskiem tymczasowo w mieście Lwowie“.

Do wniosku tego dodał wnioskodawca zasady w ośmiu artykułach ujęte, wedle których miałyby być urządzone internaty w ogóle, a na razie internat przy Seminaryum nauczycielskiem we Lwowie. Zasady te są następujące:

Art. I.

W celu wychowania nauczycieli ludowych otwartym będzie z dniem 1 listopada w mieście Lwowie, zakład wychowawczy, na liczbę 60 uczni obrachowany, w którym pod nadzorem specyalnym i właściwą karnością przyszli nauczyciele szkół ludowych na lat 3 przyjmowani będą,

Art. II.

Kandydaci do stanu nauczycielskiego znajdą w zakładzie darmo mieszkanie, pożywienie, opiekę dla zdrowia i nadzór moralny.

Art. III.

Karności domowej jak najzupełniej poddać się winni; osobne przepisy, porządek i rozciągłość tej karności oznaczą.

Art. IV.

Uczniowie zakładu uczęszczać będą na kursa pedagogiczne naukowe w dotychczasowych seminaryach udzielane, jeśli władza nie uzna za właściwsze, zupełne połączenie kursów seminaryjskich z internatą; nauka religii udzielaną będzie w zakładzie samym za pośrednictwem katechety polskiego albo ruskiego stósownie do przewagi liczebnej uczniów; gdyby się znajdowali uczniowie protestanccy, tym pastor miejscowy udzieli nauki religii.

Art. V.

Koszta obrachowane na każdego ucznia po złr. 200 poniesie fundusz krajowy. Zakład może przyjmować także uczniów, którzyby sami od siebie albo ich rodzice opłatę w powyżej oznaczonej kwocie wkładać chcieli.

Art. VI.

Uczeń, któryby dłużej jak 2 lata w jednej został klasie, wydalonym z zakładu zostanie; wydalonym zostanie nadto każdy uczeń, któryby przez niekarność albo niemoralność na to zasłużył.

Art. VII.

Każdy uczeń, który na koszcie publicznym lat 3 pozostawał i zdał egzamin nauczycielski, obowiązany przynajmniej lat 6 w służbie krajowej jako nauczyciel zostawać. Zakład przyjmuje uczniów wyznania chrześcijańskiego nie młodszych jak lat 16, ani starszych nad lat 21; mający być przyjęty oprócz świadectwa moralności, władzy miejscowej i właściwego proboszcza, winien zdać egzamin z 2. klasy gimnazyalnej, a głównie odznaczyć się porządnem pismem.

Art. VIII.

Sejm krajowy zgodnie z powyższymi artykułami przeznacza na urządzenie internatu na uczni 60 we Lwowie kwotę złr. 15.000, znosi zaś wszelkie pozycye, umieszczone w budżecie na poczet stypendyów dla nauczycieli wiejskich we Lwowie przeznaczonych".

Komisya edukacyjna, któréj Wysoki Sejm polecił przytoczony wniosek do zbadania i zdania o nim sprawy, nie z zupełnie nową miała tym razem do czynienia sprawą. Wszak już w roku 1876 ten sam poseł poruszył był w osobnym wniosku tę samę sprawę, o któréj ówczesna Komisya edukacyjna także z polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 20 kwietnia złożyła sprawozdanie.

W sprawozdaniu oném, komisya mając na uwadze ubóstwo młodzieży, garniącéj się do seminaryów nauczycielskich, zwróciła uwagę Wysokiego Sejmu:

a) na potrzebę dostarczenia tym ubogim uczniom, a przyszłym nauczycielom dzieci ludu, zdrowego a spokojnego schronienia;

b) na wpływy otoczenia, wśród którego ubogi uczeń, szukający jak najtańszego pomieszkania, dziś zostawać musi, na wpływy, które w niejednym przypadku szkodliwie nań działać mogli;

c) na skutki korzystne. wynikające ze wspólnego seminarzystów pożycia w czasie uczęszczania do seminaryum, zatém i przysposabianiu się do przyszłego zawodu; na skutki które upatrywała w wyrabiającym ze spólnego pożycia koleżeństwa, w zawiązujących się w młodości ściślejszych i trwalszych między kandydatami do stanu nauczycielskiego na przyszłość węzłów, które łącząc i później już nauczycieli, ułatwiałyby połączonemi siłami spełnienia głównego zawodowi wytkniętego zadania możność łatwiejszego poznawania rozwijających się charakterów nauczycieli przyszłych, jaką nastręcza wspólne młodych seminarzystów pożycie.

Wreszcie nie spuściło owe sprawozdanie z roku 1876 i téj okoliczności z uwagi, że wobec znacznego rozległego w Seminaryum nauczycielskiem przepisanego zakresu nauki, któremu tylko przy usilnéj pracy domowéj pozaszkolnéj podołać można, praca ta spokojnego potrzebuje schronienia, a tembardziéj, że ów zakres nauk zawiera w sobie także przedmioty, wymagające wprawy z częstego ćwiczenia się wynikającéj. Przedmiotami takimi są: sadownictwo, ogrodnictwo, muzyka, w których postęp głównie na prasy pozaszkolnéj polega. Te względy mając na oku, komisya edukacyjna ówczesna, myśl urządzenia internatów za pożyteczną uważając, ówczesny wniosek p. Pawła Popiela poparła i Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia zaleciła.

A gdy stosunki uczniów seminaryów od owego czasu wcale się nie zmieniły, a względy w sprawozdaniu z roku 1876 wyłuszczone i dziś istnieją, przeto komisya edukacyjna i dziś tak samo patrząc na sprawę za wznowionym wnioskiem p. Pawła Popiela się oświadcza.

Co do zasad, do wniosku przez wnioskodawcę dodanych, komisya edukacyjna poczytuje sobie za obowiązek zauważyć, że ustęp w artykule IV. zawarty, tyczący się udzielania nauki religii w zakładzie, tudzież ustęp artykułu VII., przypisujący warunki, pod którymi uczeń ma być przyjęty do internatu, są zbyteczne, gdyż sprawy w ustępach tych objęte, unormował już statut organizacyjny seminaryów nauczycielskich; ułożeniem zaś osobnego dla internatu regulaminu zajmą się władze, które wniosek p. Pawła Popiela do urządzenia internatu powołuje.

Komisya edukacyjna wnosi zgodnie z wnioskiem jéj przekazanym:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową urządził i otwarł dnia 1 listopada b. r. internat przy Seminaryum nauczycielskiem tymczasowo we Lwowie.“

We Lwowie dnia 14 Lipca 1880.

Przewodniczący:

Dr. Majer.

Sprawozdawca:

Zygmunt Sawczyński.

Alegat. 133.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o preliminarzach funduszów indemnizacyjnych Galicyi Wschodniéj, Zachodniéj i W. Ks. Krakowskiego na r. 1881.

Wysoki Sejmie!

Dla funduszu indemnizacyjnego Galicyi Wschodniéj preliminuje rząd na rok 1881 ogół dochodów i wydatków w sumie . . . . . 3,637.988 złr.

Dla funduszu indemnizacyjnego Galicyi Zachod. ogół dochodów i wydatków w sumie 2,069.814 „

Komisya budżetowa nie mając przeciw poszczególnym pozycyom dochodów i wydatków nic do nadmienienia, wnosi, aby Wysoka Izba preliminarze te przyjąć raczyła.

Na pokrycie wydatków wyżéj wymienionych potrzeba będzie dodatków indemnizacyjnych:

W Galicyi Wschodniéj	2,131.858 złr.
w Galicyi Zachodniéj	869.814 „
razem	3,001.672 złr.

potrzeba przeto w obu tych częściach kraju ustanowić dodatki do podatków stałych po 45 ct. od jednego złr. Ustanawiając dodatki téj wysokości, należy na rok 1881 zrobić zastrzeżenie względem dodatków do podatku gruntowego, a to z powodu, że w roku 1881 ma nastąpić regulacya tego podatku, w skutek któréj wysokość jego może uledz zmianie, a tém samem zmieniłaby się dotychczasowa podstawa dodatków na indemnizacyę.

Obecnie podatek gruntowy w obu częściach kraju z wyłączeniem W. Ks. Krakowskiego wynosi:

ordynaryum	2.698.031 złr.
$^1/_3$ część ordynaryum	899.344 „
	3,597.375 złr.
do tego ekstraordynaryum	899.344 „
cały podatek razem wynosi	4,496.719 złr.

Za podstawę wymiaru dodatków na cele krajowe i na indemnizacyę nie brano dotąd całej sumy podatku gruntowego 4,496.719 złr. lecz jedynie ordynaryum z $^1/_3$ częścią w sumie 3,597.375 złr. a ponieważ przy regulacyi tego podatku ustać mają wymienione powyżéj kategorye jego, również i

wysokość jego może być zmienioną. Przeto ustanawiając na rok 1881 dodatki na rzecz funduszów indemnizacyjnych po 45 ct., zastrzedz należy, iż procent ten uledz będzie musiał zmianie w miarę jak obecna podstawa 3,597.375 złr. wymagająca 45 ct. dodatku, zmienioną zostanie, bez takiego bowiem zastrzeżenia mogłaby powstać wątpliwość, czyli ustanowiony w uchwale finansowéj procent 45 nie ma być z podatku gruntowego bez względu na jego wysokość ściągany.

Dla funduszu indemnizacyjnego W. Ks. Krakowskiego preliminuje Rząd na rok 1881 ogół dochodów i wydatków w sumie . . . . . 191.015 złr.

Komisya budżetowa wnosi, „aby Wysoki Sejm dochody i wydatki w téj wysokości przyjąć zechciał".

Na pokrycie wydatków powyższych, obok innych źródeł dochodów, przypada na kraj tytułem dodatków indemnizacyjnych 180.964 złr., czyli po 30 ct. dodatków do podatków stałych. Wszakże procent ten musiałby przy podatku gruntowym także uledz zmianie, jeżeliby w ciągu roku 1881 dzisiejsza jego podstawa 97.265 złr. zmienioną być miała.

Komisya budżetowa przedstawia więc następującą uchwałę finansową:

Wysoki Sejm uchwali:

1) Na pokrycie potrzeb funduszów indemnizacyjnych Galicyi Wschodniéj i Zachodniéj na rok 1881 Sejm ustanawia w obu tych częściach kraju dodatki do podatków stałych z dodatkiem $^1/_3$ części po 45 centów od każdego złr. — zaś w W. Księstwie Krakowskiem na pokrycie potrzeb jego funduszu indemnizacyjnego po 30 centów od każdego złr.

2) Gdyby w ciągu roku 1881 wysokość podatku gruntowego była zmieniona, winna być zmieniona także stopa procentowa dodatków do podatku gruntowego, tak aby dodatek na podatek gruntowy wraz z $^1/_3$ częścią przypadający, rozłożony został na zmienioną kwotę podatku gruntowego.

Z uwagi, że nasze fundusze indemnizacyjne pozostają dotąd pod zarządem c. k. Rządu, albowiem sporna między krajem a Rządem sprawa dotacyi tychże funduszów nie jest dotąd załatwiona, komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwali:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przystąpił do ostatecznego załatwienia rokowań między c. k. Rządem a Wydziałem krajowym, względem dotacyi galicyjskich funduszów indemnizacyjnych i oddania ich w zarząd reprezentacyi kraju przeprowadzonych.

We Lwowie 16 lipca 1880.

Przewodniczący:

H. Wodzicki.

Sprawozdawca

Dr. Zyblikiewicz.

Alegat. 134.

Sprawozdanie

komisyi kultury krajowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie popierania melioracyj gruntowych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 9. czerwca 1880 r. l. 95, przydzielone zostało przez Wys. Sejm komisyi kultury krajowej sprawozdanie Wydziału krajowego wraz z projektem do ustawy o popieraniu melioracyj gruntowych. Ustawa ta ma cel podwójny: 1. Otworzyć kredyt z funduszów krajowych na roboty melioracyjne, 2. oznaczyć podstawę tego kredytu dla pojedyńczych właścicieli gruntów.

Zwykłe formy kredytu nie odpowiadają potrzebom melioracyjnym.

Kredyt hipoteczny przeważne ma znaczenie przy pożyczkach większych lecz dorazowych, jak n p. na spłaty rodzinne, na pokrycie istniejących a uciążliwych długów, przy kupnach majątków i wszelakich transakcyach itp., lecz już z powodu swej d ł u g o ś c i, kosztów intabulacyi i i ekstabulacyi, które tylko przy długoletnich terminach mniej uciążliwymi się stają, nie kwalifikuje się dla przedsiębiorstw melioracyjnych, które właśnie dla swego charakteru produktywnego raczej w kapitałach ruchomych, używanych częściowo w miarę postępu robót, zwykle na lat kilka rozłożonych, odpowiednią pomoc znaleść powinny.

Wreszcie tam, gdzie zdrowy i siły dochodowej ziemi nieprzeciążający kredyt hipoteczny jest wyczerpany, wszelki nakład na podniesienie gospodarstwa stałby się niemożebny, jeżeli inne jego źródła będą zamknięte, — lub też rzeczywiście byłby niebezpiecznym, jeżeliby miał być zaciąganym pod niewłaściwymi tak co do stopy procentowej, jak co do terminów warunkami.

Kredyt osobisty znowu jest za k r ó t k i m, żeby na przedsiębiorstwa gruntowe bezpiecznie mógł być użytym. Jeżeli zasadą nakładów melioracyjnych przedewszystkiem być musi, że przewyżka produkcyi odpowiednią melioracyą uzyskana opłaci i pokryje poniesione koszta, to przy gospodarstwie rolnem koszta te przynajmniej na lat 5 do 10 rozłożone być winny, żeby osiągniętymi przez podniesione gospodarstwo płodami rolniczymi opłacone być mogły. — Podstawą zaś kredytu osobistego jest termin krótki 3ch miesięczny, a jeżeli niektóre zakłady krajowe, w pierwszym rzędzie zaś Towarzystwo Wzajemnego kredytu, chcąc przyjść w pomoc rolnikom rozkładają

pożyczki na spłaty 10-procentowe czyli na 2½ lat, to termin ten nie tylko, że jest przynajmniej o połowę za krótki dla przedsiębiorstw melioracyjnych, lecz nadto, jako na każdym 3. miesięcznym terminie wypowiedzialny, zupełnie już nakładom gruntowym nie odpowiada, lecz jedynie właściwym jest dla przemysłu rolniczego, jak gorzelnie, opasy, serownie itp.

Zresztą warunkiem kredytu użytego na melioracye jest niewypowiedzialność do pewnego racyonalnie oznaczonego terminu, tj. żeby rolnik włożywszy kapitał w poprawę gruntu, nie był zaskoczony koniecznością spłacenia go, zanim korzyści podniesionej produkcyi pokryć go zdołają. Kredyt więc wekslowy choćby przy najszerszych ułatwieniach nie jest odpowiedni dla nakładów gruntowych.

Lecz najważniejszą a odmienną od innych cechą kredytu melioracyjnego jest to, że gdy przy pożyczkach hipotecznych lub osobistych dłużnik dając wierzycielowi zabezpieczenie czy to rzeczowe czy osobiste, staje się nieograniczonym panem pożyczonego kapitału i może go użyć na jakiekolwiek cele, kredyt melioracyjny winien być jedynie tam skierowany, skąd źródło jego wychodzi, t. j. do podniesienia wartości i siły dochodowej gruntu.

Z tych też powodów w ostatnich czasach podjęto wszędzie, we wszystkich niemal krajach potrzebę wynalezienia innej podstawy dla kredytu melioracyjnego, wychodząc z zasady, że dobra i dobrze wykonana melioracya podnosi wartość gruntu przynajmniej o tyle, ile nakład kosztował, że odpowiednie przedsiębiorstwa melioracyjne nie tylko dotyczącej jednostce korzyści przynoszą, lecz także do ogólnego dobra się przyczyniają wzmacniając siłę produkcyjną i podatkową kraju całego; — z tych względów przyznano ratom amortyzacyjnym kapitałów wyłożonych na melioracye gruntowe, wykonane pod nadzorem publicznym charakter ciężaru gruntowego, który właśnie dla tej swojej publicznej cechy i kontroli niewątpliwego podniesienia wartości gruntów meliorowanych nie zagrażając bezpieczeństwu wierzycieli hipotecznych, wyprzedza wszelkie wierzytelności hipoteczne i drogą egzekucyi politycznej ściągany bywa bezpośrednio po państwowych podatkach i publicznych należytościach. Tak dzieje się w Anglji i Francyi, tak w najnowszym czasie postąpiono także w Prusiech, mających ten sam system hipoteczny co u nas.

Zasada powyższa chociaż znaną już była i dawniej przy konkurencyach kościelnych, wodnych, drogowych itd. wprowadzoną została w szerszym zakresie w ustawodawstwo austryackie Ustawą wodną państwową z 30 sierpnia 1869, gdzie prestacye do spółek wodnych (§. 23) uważane są za ciężar gruntowy.

Potrzeba jednak wytworzenia osobnego, celom melioracyjnym odpowiedniego kredytu okazała się tak konieczną, że w Prusach w roku przeszłym uchwalono ustawę o rentowych Bankach kultury (Cultur-Renten-Banken), w których przyznano charakter ciężaru gruntowego ratom amortyzacyjnym pożyczek udzielonych na melioracye także pojedynczym właścicielom gruntów pod ściśle określonymi warunkami.

Przy zwiększających się niemal z każdym rokiem ciężarach publicznych i prywatnych, występuje u nas więcej niż gdziekolwiek potrzeba podniesienia zbyt małej dotąd produkcyi rolniczej, ażeby ciężary te pokryć mogła i uwolniła od chronicznego niedoboru, któremu ziemianie podlegać się zdają, a powiększenie to jedynie przez odpowiednie melioracye, przedewszystkiem zaś, przez osuszenie kraju nastąpić może. Spółki wodne, któremi wiele osiągnąć by się dało, w tak małej ilości przychodzą do skutku, że działalność w tym kierunku przeważnie ograniczać się musi na usiłowaniach pojedyńczych właścicieli gruntów, którym jednakże brak odpowiednich środków stoi na zawadzie.

Wydział krajowy wnosząc projekt do ustawy o popieraniu melioracyi gruntowych pragnął temu zaradzić, lecz komisya kultury krajowej ze względu na nienajlepszy stan finansów kra-

jowych, jakoteż ze względu na niezupełnie wyjaśnioną kompetencyę ustawodawstwa krajowego w przedmiocie uznania pożyczek na wykonane melioracye przez pojedynczego właściciela gruntu za ciężar gruntowy, postanowiła odroczyć wniesienie powyższej ustawy, a natomiast przedkłada wysokiemu Sejmowi rezolucyą, wzywającą wys. c. k. Rząd do wyjednania w drodze ustawodawstwa państwowego postanowień, któreby z jednej strony utworzyły podstawę kredytu melioracyjnego dla pojedynczych właścicieli gruntu, z drugiej zaś oznaczyły warunki, pod którymi ów kredyt użytym być może.

Badając analogiczne postanowienia ustawodawstwa pruskiego, komisya kultury krajowej liczyła się przedewszystkiem z naszymi stosunkami, zakreślając jak najskromniejsze rozmiary dla robót melioracyjnych i kredytu, t. j. ograniczając się jedynie na robotach niewątpliwej już, przez praktykę stwierdzonej skuteczności i trwałości, jak osuszenie przez rowy i dreny, oraz poprawę biegu wód niespławnych, a przyjmując za normalną stopę pożyczki na te cele udzielić się mającej tylko sumę 10 razowych podatków bezpośrednich całego ciała hipotecznego, do którego meliorować się mające parcele należą. Zaliczki takie wypłacane być mają jedynie na roboty już wykonane, a więc wtenczas, gdy melioracya przez dotyczące organa uznaną jest za dobrą i wartość gruntu jest rzeczywiście podniesioną.

Komisya kultury krajowej jasno zdawała sobie sprawę, że w krótkiej i streszczonej rezolucyi niepodobna wyczerpać wszechstronnie tak doniosłego i trudnego przedmiotu jak rozszerzenie podstaw kredytu bez naruszenia praw wierzycieli, lecz ścisłe zastrzeżenia w niej zawarte dają rękojmię bezpieczeństwa, a ze względu na nieodzowną potrzebę poparcia rolnictwa, na konieczność podniesienia produkcyi rolniczej, bez którego kraj nasz wolniej czy prędzej zmierzać musi do ruiny finansowej, ze względu na to, że tego celu bez nakładów osiągnąć niepodobna, lecz, że jakiekolwiek źródło kredytu winno być odtąd jedynie w kierunku produkcyjnym użyte — podniosła komisya kultury krajowej przyjęte już w innych krajach postanowienia i opracowała ogólne zasady, które poruszając tak ważną dla nas sprawę, gruntownemu rozbiorowi wys. c. k. Rządu i Rady państwa poddane być mają.

Już samo postawienie przez wys. Sejm na porządku dziennym potrzeb ekonomicznych w ogólności a rolnictwa w szczególności wobec c. k. Rządu i Rady państwa i wywarcie tym sposobem nacisku na konieczność zaradzenia grożącemu upadkowi ekonomicznemu, może mieć tę doniosłą skuteczność, że sprawy te raz przecie w Austryi w pracach ustawodawczych i administracyjnych, należne im pierwszorzędne zajmą stanowisko.

Z tych powodów komisya kultury krajowej w załatwieniu sprawozdania Wydziału krajowego o popieraniu melioracyi gruntowych uprasza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić rezolucyę pod *A.* załączoną.

J. Czartoryski
przewodniczący.

A. Goraysk
sprawozdawca.

Rezolucya.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem wzywa Wys. c. k. Rząd, ażeby wyjednał w drodze ustawodawstwa Państwowego wydanie następujących postanowień:

I.

Raty amortyzacyjne pożyczek udzielonych pojedyńczym właścicielom gruntów z funduszów krajowych, lub przez założony w tym celu zakład krajowy, lub wreszcie przez inny zakład kredytowy na zysk nieobliczony, na osuszenie gruntów przez rowy i dreny, lub poprawę biegu wód niespławnych, mogą być podobnie jak prestacye do spółki wodnej (§. 23 Ustawy wodnej państw. z 30. Sierpnia 1869) uznane za ciężar gruntowy, mający aż do wysokości 3ch letnich zaległości pierwszeństwo przed innymi ciężarami rzeczowymi, bezpośrednio po państwowych podatkach i publicznych należytościach, i będzie ściągany w razie zaległości drogą politycznej egzekucyi, a to pod następującymi warunkami:

1o pożyczka w ten sposób udzieloną nie może w regule przekraczać 10 razowej sumy podatków bezpośrednich całego ciała hipotecznego, do którego meliorować się mające parcele należą.

Przy większych pożyczkach prawa wierzycieli hipotecznych mają być zapewnione w sposób analogiczny, jak w ustawie państw. z 6. Lutego 1869 r.

2o rozpoznanie pożyteczności zamierzonych robót milioracyjnych nastąpi przez właściwe organa rządowe i autonomiczne.

3o Zaliczki wypłacane będą na roboty już wykonane w miarę ich postępu.

4o Ustawa krajowa a względnie statut zakładu kredytowego określi:

a) przedwstępne czynności celem uzyskania promessy,

b) sposób rozpoznania rozmiaru i pożytku zamierzonych robót melioracyjnych,

c) termin rozpoczęcia i wykonania robót, oraz nadzór nad tą czynnością,

d) nadzór nad wykonanemi robotami, oraz przepisy zmuszające do należytej ich konserwacyi,

e) sposób wypłacania zaliczek na roboty wykonane w części lub w całości według szczegółowych postanowień,

f) obliczenie całego na miloracyą wyłożego kapitału, w który wchodzą wypłacone zaliczki, koszta finansowania kapitału, koszta podróży i dyety inżynierów i innych organów, oraz wszelkie inne koszta w tym celu poniesione wraz z procentami,

g) sposób dostarczenia kapitału,

h) ustanowienie stopy procentowej,

i) wszelkie inne warunki, którym strony żądające pożyczki poddać się winny.

II.

Pożyczki w ten sposób zaciągnięte są niewypowiedzialne ze strony wierzyciela.

Alegat. 135.

Sprawozdanie

komisyi kultury krajowéj o petycyi Wiecu agraryjnego austryackiego w sprawie wprowadzenia nauki rolnictwa w Akademiach.

Wysoki Sejmie!

Petycya agraryjnego wiecu austryackiego, który w tym roku w Wiedniu pod przewodnictwem księcia Adama Sapiehy się odbył, porusza między innemi sprawami rolniczemi, których załatwienie przy odpowiedniéj sposobności nastąpi, także kwestyą wprowadzenia nauki rolnictwa w Akademiach.

Sprawa ta kilkakrotnie była poruszana. Wysoki Sejm, uznając ważność nauki rolnictwa dla kraju, uchwalił w 3 sesyi II peryodu na 37 posiedzeniu dnia 10 listopada 1869 projekt organizacyi technicznéj Akademii lwowskiéj. W tym projekcie wstawiona jest szkoła gospodarstwa rolnego i lasowego jako czwarty wydział, który miał być 3 letni. Projekt ten nie przyszedł do wykonania, ponieważ według reskryptu Ministra oświecenia z dnia 8 lipca 1870 l. 6211 nie raczył udzielić Najjaśniejszy Pan temu projektowi Swéj sankcyi. W roku 1877 Ministerstwo przekształciło Akademią techniczną na szkołę politechniczną, nadając jéj równorzędność z uniwersytetami; reorganizacyą tą zaprowadzono 4 wydziały fachowe, mianowicie: inżynieryi, budownictwa, budowy machin i chemii technicznéj, lecz nietylko szkołę fachową rolnictwa pominięto, ale nawet nie zaprowadzono nadzwyczajnych kursów gospodarstwa rolnego i lasowego. Brak takiéj szkoły dał się dotkliwie uczuć krajowi czysto rolniczemu i dla tego własnym kosztem urządzono szkołę lasową i rolniczą, przez co w części zadość uczyniono potrzebom kraju.

Jeżeli się zważy, że cel studyów technicznych jest czysto produktywny, że w szkołach technicznych mają się kształcić ludzie, których zadaniem jest wytwarzać, podtrzymywać i rozwijać przemysł, to przyznać należy, że nie może być głównym celem ukończonego technika praca biurowa, tylko zatrudnienie w tym kierunku, którym krajowi najwięcéj stanie się użytecznym. W naszym kraju jest rolnictwo najgłówniejszą i najdonioślejszą gałęzią, od jéj rozwoju zależy dobrobyt kraju; z tego wynika, że studya techniczne muszą potrzeby rolnictwa, oprócz innych, głównie mieć na

oku; co się wtedy tylko stać może, jeżeli technicy obeznają się z głównemi zasadami gospodarstwa wiejskiego. Ta myśl kierowała organizatorami szkół politechnicznych w innych krajach Austryi, gdzie mimo, iż się znajduje znaczniejsza ilość szkól rolniczych niż w naszym kraju, w stosunku do jego powierzchni pozaprowadzano wykłady gospodarstwa wiejskiego we wszystkich szkołach politechnicznych i tak:

1) w Wiedniu według programu:

   a) Land- und Forstwirtschaftslehre I. Theil Landwirtschaftlicher Pflanzenbau, Grundzüge der Forstwirtschaft,

   b) Land etc. II. Theil Viehzucht landwirtschaftliche Betriebslehre,

   c) Ueber den Getreidebau mit vorzüglicher Berücksichtigung der Beziehungen desselben zum Maschinenwesen.

2) w Pradze:

   a) Encyklopedye polniho hospodarstvi,

   b) Sprawoweda.

3) w Gracu:

   a) Landwirthschaftslehre, Pflanzenbaulehre, Thierzuchtlehre, Betriebslehre.

   b) Obst-, Wein- und Hopfenbau.

   c) Ueber die Einrichtung wirtschaftlicher Gebäude,

   d) Ueber landwirtschaftliche Gerähte und Maschinen

   e) Forstwirtschaft,

   f) Praktische Uebungen aus sämmtlichen forstwirtschaftlichen Disciplinen,

   g) die technischen Eigenschaften der Hölzer und die Elemente der Waldbestandschätzung.

4) W Bernie:

   a) Landwirtschaftslehre,

   b) Encyklopädie der Forstwissenschaften.

Te wykłady obznajmiają technika inżyniera z nieodzownemi potrzebami gospodarstwa wiejskiego i otwierają mu szerokie pole do dodatniego i produktywnego działania.

Wysoki Sejm, uznając potrzebę wykształcenia techników w kierunku wyż wspomnianym, powziął na ostatniéj kadencyi następującą uchwałę: „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby u c. k. Rządu wyjednał urządzenie wykładów techniki rolniczo-melioracyjnéj“.

To żądanie jest ogólnikowe i różnie może być rozumiane, zazwyczaj rozumiemy przez technikę rolniczo-melioracyjną nawodnianie, odwodnianie, namulanie i t. p.; wszystkie te dyscypliny są wykładane w szkole politechnicznéj. Lecz korzyść rzeczywistą wtedy tylko słuchacze odnosić będą mogli, jeżeli przynajmniéj z zasadami gospodarstwa rolnego obznajomieni zostaną. Na dowód tego wypowiedzenia niech służy kurs dla inżynierów kultury w Poppelsdorf, gdzie między innymi technicznymi przedmiotami na tym kursie wykłada się gospodarstwo rolne i lasowe.

Ażeby zatém życzeniu Sejmu było zadość uczyniono pod względem wykładów techniki rolniczo-melioracyjnej, ażeby podać sposobność technikom w ogóle zapoznania się z głównemi potrzebami gospodarstwa wiejskiego i zadość uczynić słusznéj prośbie wiecu agraryjnego, komisya kultury krajowéj wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące wezwanie do Wys. Rządu:

„Wzywa się W. Rząd, ażeby w szkole politechnicznéj zaprowadził nadzwyczajne katedry gospodarstwa rolnego i lasowego“.

We Lwowie 13 lipca 1880.

Przewodniczący:
J. Czartoryski w. r.

Sprawozdawca:
Dominik Zbrożek w. r.

Alegat. 136.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnéj o przedłożonym przez Wydział krajowy projekcie ustawy o stawianiu kościołów i budynków parafialnych, sprawianiu przyrządów i sprzętów kościelnych w parafiach katolickich we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Projekt Wydziału krajowego do ustawy o stawianiu kościołów i budynków parafialnych, sprawiania przyrządów i sprzętów kościelnych w parafiach wyznania katolickiego we Lwowie, przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8 czerwca b. r. komisyi administracyjnéj do sprawozdania.

Komisya administracyjna, zbadawszy rzecz wszechstronnie, uznaje najzupełniéj wzkazaną przez Wydział krajowy lukę w postanowieniach ustawy krajowéj z dnia 15 sierpnia 1866 Nr. 28 Dz. u. kr. o konkurencyi parafialnéj, na przypadek gdy w jednéj gminie, jak w mieście Lwowie, znajduje się więcéj parafij i to różnego obrządku katolickiego ; uznaje powody, które skłoniły Wydział krajowy do zebrania ankiety i wypracowania na podstawie jéj uwag odrębnéj dla miasta Lwowa ustawy o konkurencyi parafialnéj; wszakże biorąc rzecz ze stanowiska praktycznego, przy bliższem rozpoznaniu stosunków miejscowych przyszła komisya do przekonania, że w mowie będący projekt do ustawy o konkurencyi parafialnéj nie zaradzi złemu, o którém mówi petycya proboszczów lwowskich obrządku łacińskiego z dnia 1 października 1878, potokół obrad ankiety i sprawozdanie Wydziału krajowego.

Ustawa z dnia 15 sierpnia 1866 r. postanawia w § 8, że wydatki każdéj parafii ponosić mają subsydyarnie tylko własni parafianie, którzy należą do obrządku dotyczącego. Przyczyna, dla czego od chwili ogłoszenia pomienionéj ustawy w roku 1366, po dziś dzień, to jest: w przeciągu lat 13 blisko, takowa w najważniejszych postanowieniach co do repartycyi i ściągania datków konkurencyjnych od parafian we Lwowie ani razu nie została wykonaną, leży przeważnie w tém, że przy ciągłéj fluktuacyi ludności i przenoszeniu się parafian z jednéj parafii do drugiéj, niepodobieństwem jest choćby na rok jeden sporządzić stałe wykazy parafian obowiązanych do konkurencyi na rzecz pewnéj parafii. Doświadczania pouczyły, że wykazy takie zaledwo sporządzone, już są nieprawdziwe i nie mogą służyć za podstawę do repartycyi datków, albowiem kontrybuenci, którzy w ciągu roku zmienili mieszkanie, i przenieśli się do innéj parafii, nie mogą być pociągani do wydatków na cele

parafii, do któréj już nie należą, a nowi parafianie którzy zajęli ich miejsce, nie są jeszcze do wykazu wciągnięci. Następstwem tego jest oczywista niemożność przeprowadzenia skutecznie rozprawy konkurencyjnéj i rozłożenia na jéj podstawie datków do konkurencyi należnych, a gdzie takowa, jak w ostatnich czasach z powodu restauracyi kościoła i budynków plebańskich w parafii Naświętszéj Panny Maryi Śnieżnéj, była dokonaną, wywołała taką ilość rekursów ze strony kontrybuentów, że sprawa cała ugrzęzła na ciągłych rektyfikacyach repartycyi i niepodobna zebrać funduszów na pokrycie kosztów restauracyi wyłożyć się mających.

Wobec takich trudności komitety parafialne w myśl ustawy z dnia 15 sierpnia 1866 ukonstytuowane nie mogą działać skutecznie, a budynki kościelne i parafialne niszczeją i upadają w tych parafiach lwowskich, które z braku osobnych dotacyj opierać się muszą na konkurencyi parafialnéj.

Trudności te zamierza uchylić projekt ustawy, o którym mowa, postanowieniem, że wydatki niepokryte środkami w §§ 1—7 wykazanemi ponosić mają wspólnie wszyscy parafianie katolicy do parafij lwowskich należący bez różnicy obrządku.

Rozkład prestacyi nastąpi według § 87 statutu miasta Lwowa, a więc w formie dodatków do podatków bezpośrednich. Fundusz, tym sposobem uzyskany, stanowić będzie wspólne źródło dla wszystkich parafij, o ile wydatki każdéj parafii dochodami w §§ 1—7 wymienionemi nie będą pokryte (§ 8). Do konkurencyi z parafianami obowiązane są także: Skarb Państwa, fundusz publiczny, stowarzyszenie lub gmina, mające własność nieruchomą w obrębie Lwowa, w miarę podatków stałych z téj własności opłacanych (§ 10). Obowiązki z patronatu wypływające pozostają nienaruszone (§ 5).

Postanowienie takie różni się zasadniczo od dotychczasowéj ustawy z 15 sierpnia 1866, gdy bowiem dotąd parafianie ponosić mają tylko koszta swojéj wyłącznie parafii, to we Lwowie ponosiliby je wspólnie katolicy wszystkich parafij lwowskich bez różnicy nawet obrządku.

Pomijając okoliczność, że postanowienie to staje w pewnéj sprzeczności z postanowieniem artykułu 9 ustawy państwowéj z dnia 25 maja 1868 Dz. pr. p. Nr. 49, a tém samem mogłoby narazić nas na odmowę sankcyi projektowanéj ustawy, stosunki miejscowe katolickich parafij lwowskich są tego rodzaju, że przy każdéj rozprawie konkurencyjnéj wyłonić się muszą te same trudności przy rozkładzie prestacyi według projektowanéj dla miasta Lwowa ustawy, jakie są przy zastosowaniu ustawy krajowéj z dnia 15 sierpnia 1866.

Parafij, które nie mają osobnéj dotacyi na wydatki parafialne, a zatem w drodze konkurencyi utrzymywane być muszą, jest we Lwowie ogółem ośm, z tych sześć obrządku rzymsko-katolickiego a dwie obrządku grecko-katolickiego.

Ze sześciu parafii rzym. kat. jest tylko jedna, mianowicie N. P. Maryi Śnieżnéj obejmująca parafian ściśle lwowskich, do innych parafij należą oprócz mieszkańców Lwowa także mieszkańcy wsi okolicznych do parafij lwowskich wcielonych. Chociaż więc postanowienie § 8 projektowanéj ustawy pociąga i tych zamiejscowych parafian do prestacyi wspólnych na pokrycie wydatków parafialnych, to jednak z uwagi, że gmina jako taka nie może nakładać datków we własnym zakresie na mieszkańców gminy obcéj, stać się to może jedynie na podstawie ropartycyi konkurencyjnéj, przeprowadzonéj po myśli obowiązujących przepisów, zwłaszcza gdy na mocy § 18 projektowanej ustawy ściąganiem opłat na cele konkurencyjne w gminach wiejskich i obszarach dworskich do parafij lwowskich wcielonych zajmować się ma c. k. powiatowa władza polityczna. Ponieważ rozkład prestacyi dzieje się w stosunku do podatków, przez parafian w gminie opłacanych, zatem chcąc oznaczyć kwotę przypadającą na mieszkańców wsi do parafij lwowskiéj konkurujących, potrzeba mieć wykaz wszystkich parafian należących do parafii, którą rozprawa konkurencyjna dotyczy, niemniej

wykaz podatków przez nich opłacanych, a zatem wykonać to samo, co według dotychczasowego doświadczenia było prawie niemożebnem i spowodowało zupełną stagnacyę w wykonaniu ustawy krajowej z dnia 15 Sierpnia 1866.

Ułatwiłoby wielce sprawę, gdyby gmina miasta Lwowa, jak to od roku 1837 do 1870 praktykowano, pokrywała z własnych zasobów wydatki konkurencyjne w zastępstwie parafian, a rubrykę wydatków w budżecie miejskim ztąd powstającą pokrywała w sposób w §§ 96 i 101 statutu dla miasta Lwowa wskazany.

Lecz i w tym względzie powstaje trudność ztąd, że do parafij lwowskich przydzieleni są mieszkańcy wsi okolicznych; gmina miasta Lwowa, pokrywając z własnych zasobów wydatki konkurencyjne, pokrywałaby je za członków obcej gminy bez możności zastosowania do nich postanowień statutu miejskiego, a tem samem bez możności regresowania się do nich na innej drodze, jak na drodze repartycyi konkurencyjnej, która jak powyżej wskazaliśmy bywa niewykonalną.

Gdyby rozchodziło się o dogodność miasta, natenczas uchylićby można powyższe trudności żądaniem wydzielenia okolicznych wsi z parafij lwowskich, tak iżby na przyszłość parafianami lwowskimi byli jedynie mieszkańcy miasta. Sejm krajowy atoli nie może mieć względu na partykularne interesa, zadaniem jego jest dobro ogółu i dla tego komisya administracyjna nie sądzi wskazanem uciekać się do tego środka ułatwienia sprawy konkurencyi kościelnej, zwłaszcza że do zmiany okręgu parafialnego, czy to przez wcielenie, czy wydzielenie pewnych miejscowości, potrzeba raz przyzwolenia władz duchownych, a powtóre przyzwolenia rządowego (§ 20 ustawy z dnia 7 maja 1874 Nr. 50 Dz. ust. pań.) a za nim niezbędne do tego przeprowadzonoby rokowania, uregulowanie kwestyi tak piekącej, jak ją wskazuje petycya proboszczów rzym. kat. we Lwowie, mogłaby pójść w odwłokę na czas nieoznaczony bez pewności skutku pożądanego.

Nie można zaprzeczyć, że chcąc dla Lwowa mieć praktyczną ustawę konkurencyjną, zmienić należy dotychczasową zasadę, iż każdy przyczynia się jedynie do kosztów konkurencyjnych swego kościoła parafialnego.

W mieście, jak Lwów, o kilku parafiach ginie zaprawdę odrębność kościoła w obec parafian i niepodobna twierdzić, że kościół istnieje tu w pierwszym rzędzie dla swoich parafian jak to dzieje się w jednolitych parafiach, przeciwnie jest niezaprzeczenie pewna spólność w używaniu kościołów i można też po słuszności żądać spólności w ponoszeniu kosztów parafialnych.

Komisya administracyjna godzi się też na zasadę, wypowiedzianą w projekcie do ustawy wypracowanym przez Wydział krajowy, według której wydatki wszystkich katolickich parafij lwowskich, mają być pokrywane w miarę potrzeby przez ogół lwowskich parafian katolickich bez względu do której należą parafii, atoli nie podziela zdania, żeby to dziać się miało, a nawet dziać mogło bez zachowania różnicy obrządku, jak to postanawia § 8 projektu ustawy, o którym mowa.

Do utrzymywania w drodze konkurencyi jest we Lwowie parafij rz. kat. sześć. parafij gr. kat. dwie, zaś obrz. orm. kat. ani jednej, archikatedralna bowiem ma swoją osobną dotacyę, z której pokrywa wydatki parafialne.

Już sam liczbowy stosunek rzeczonych parafij wskazuje na wielką niesłuszność w rozkładzie ciężarów, gdyby w myśl projektowanéj ustawy, wydatki konkurencyjne wymienionych parafij ponosić mieli spólnie wszyscy parafianie katolicy bez względu na obrządek, a więc rusini konkurowali zarówno do kościołów łacińskich, łacinnicy do ruskich, ormianie do łacińskich i ruskich, aczkolwiek ich parafia osobno dotowana, ani pierwszych ani drugich do konkurencyi kościelnéj pociągać nie będzie.

Nadto zachodzi pytanie, jak pogodzić postanowienia takie z ustawami państwowemi. Ustawa z dnia 25 maja 1868 (Dz. p. p. Nr. 49), określając stosunki międzywyznaniowe obywateli, orzeka,

że członkowie Kościoła lub społeczności religijnej wtedy jedynie zniewoleni być mogą do świadczeń na cele wyznaniowe i dobroczynne innego Kościoła lub społeczności religijnéj, jeżeli ciężą na nich obowiązki rzeczowego patronatu, albo jeżeli zobowiązanie do tego rodzaju prestacyi polega na tytułach prawno-prywatnych dokumentami udowodnionych, albo jest hypotecznie zapewnione.

Podobnie orzeka ustawa z dnia 7 maja 1874 (Dz. p. p. nr. 50,) że jeżeli potrzeby gminy parafialnéj nie mogą być zaspokojone z własnego majątku lub innych środków Kościoła, należy na pokrycie onych rozpisać datki na członków gminy parafialnej (§. 36). Gminę parafialną stanowią zaś zamieszkali w okręgu parafii katolicy tego samego obrządku (§. 35), chociaż więc według protokołu obrad ankiety zgodzili się delegaci Ordynaryatu wszystkich trzech obrządków na połączenie parafij lwowskich w jeden okręg konkurencyjny bez względu na różnicę obrządku, to jednak zdaniem komisyi okoliczność ta nie wpływa na prawa i obowiązki kontrybuentów, w przedmiocie tym wcale nie słuchanych, a co więcej pod względem obowiązku świadczenia na cele religijne, ustawą państwową chronionych.

Wobec tego stanu rzeczy komisya administracyjna oświadcza się za połączeniem lwowskich parafij katolickich w jeden spólny okręg konkurencyjny, atoli z zachowaniem odrębności obrządku, tak, iżby wszystkie parafie rz. kat. tworzyły jeden, wszystkie parafie obrz. gr. kat. drugi, a parafie obrz. ormiań. kat. trzeci okręg konkurencyjny, a tém samém żaden z członków parafij jednego obrządku nie mógł być pociąganym do świadczeń na cele religijne drugiego obrządku. Powody, jakie przemawiają za zniesieniem odrębności parafialnej w zakresie tego samego obrządku, nie dadzą się zastosować do katolików różnych obrządków.

Fluktuacya ludności pociąga za sobą zmianę w stanie poszczególnych parafij, czyni niemożliwém ułożenie spisu przynależnych parafian, nie wpływa wszakże tak stanowczo na stan obrządków, by niepodobna było utrzymywać spisu przynależnych, do każdego obrządku z osobna. Przyjęciem zasady spólności parafij pod względem pokrywania kosztów z zachowaniem różnicy obrządku, zachowujemy względy słuszności, uchylamy a priori możliwy zarzut przeciążenia parafian jednego obrządku na korzyść drugiego i nie stajemy w kolizyi z postanowieniami ustawy państwowej, na które nie chcąc narażać Wysoki Sejm na odmowę sankcyi, przy uchwalaniu ustaw krajowych zawsze reflektować należy.

W następstwie tej zasady wypływa konieczność ustanowienia osobnych komitetów parafialnych do zarządu funduszami konkurencyjnego okręgu parafii każdego obrządku.

W jaki sposób komitety te wybierane być mają, z wielu członków, kto i w jakim stosunku przy wyborze onych udział mieć winien, jakie osoby w skład komitetu, w myśl ustaw obowiązujących wejść muszą, lub z uwagi na wcielone do parafij lwowskich gminy wiejskie i obszary dworskie wejśćby powinny, będzie rzeczą ordynacyi wyborczéj, która ze względu na odrębność stosunków miasta Lwowa, w ustawie o konkurencyi parafialnéj dla m. Lwowa zawartą być powinna. Nie idzie zatém, żeby trzymając zasadę osobnych komitetów parafialnych dla każdego obrządku katolickiego, porzucić myśl połączenia się tych komitetów w jedną reprezentacyę pod względem ogólnych czynności, jak to zamierza przedłożony nam projekt ustawy w §§. 13, 14 i 15. Spólną reprezentacyą komitetów parafialnych mogłaby być Rada miejska w składzie §. 97 statutu m. Lwowa określonym, która mając sobie statutarnie poruczone zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej, mając organ wykonawczy, jak Magistrat z atrybucyą politycznéj władzy miejscowéj, bardzo skutecznie i z pożytkiem dla konkurencyi kościelnéj załatwiać może sprawy konkurencyjne w §§. 13, 15, 18, 19, 20 projektowanej ustawy wymienione.

Z wyłuszczonych powyżej uwag wynika, że komisya administracyjna nie może zalecać Wysokiemu Sejmowi przyjęcia ustawy o konkurencyi kościelnej dla miasta Lwowa przez Wydział krajowy przedłożonej i wyznaje, że byłoby jej obowiązkiem w takim razie poczynić zmiazy za potrzebne

uznane, albo też nie poprzestając na samej krytyce projektu Wydziałowego wystąpić z projektem odmiennym, wypracowanym według zasad przez komisye przyjętych.

Zważywszy atoli, że połączenie lwowskich parafij katolickich w jeden okręg konkurencyjny, chociaż tylko dla spólnego ponoszenia ciężarów konkurencyjnych przez katolików tego samego obrządku, ogranicza w pewnym kierunku odrębność każdéj parafii do dziś istniejącą;

zważywszy, że spólność parafij wpływać musi na sposób prowadzenia rozpraw konkurencyjnych i repartycyę świadczeń, które to czynności według obowiązujących przepisów wykonują c. k. władze polityczne;

zważywszy dalej, że według ustawy krajowéj z r. 1866, jakoteż ustawy państwowéj z 7 maja 1874 (§§. 41, 42) udział w sprawach konkurencyjnych stosuje się do udziału w odnośnych ciężarach, przy spólności parafij zatém dotychczasowy system powoływania kontrybujących do komitetów parafialnych czyli do zarządu sprawami konkurencyjnemi zmienionym być musi, tak, iżby nikomu w tym względzie nie stała się krzywda, — do czego jednak niema odpowiednich wykazów ani dat statystycznych;

zważywszy nakoniec, że do parafij lwowskich wcielone są gminy wiejskie i obszary dworskie okolicznych majątków, które do własnej jedynie parafij konkurować są obowiązane, a więc zachodzi potrzeba ułożyć pewien stosunek konkurencyi tych gmin i obszarów dworskich do kosztów utrzymania połączonych parafij lwowskich, czy to na drodze układu, czy na drodze obliczenia z lat ubiegłych, ku czemu brak nam znowu odpowiednich szczegółów;

Komisya administracyjna nie jest w możności spełnienia teraz wyż wskazanego zadania, przeciwnie uważa niezbędném, przeprowadzenie poprzód porozumienia z kousystorzami dotyczących obrządków, z ces. kr. Rządem, gminą miasta Lwowa i z parafianami w gminach zamiejscowych jakoteż na obszarach dworskich zamieszkałymi, w kierunku powyżej wskazanym, zanim będzie można przystąpić do uchwalenia ustawy o konkurencyi parafialnéj we Lwowie, któraby odpowiadała zarówno potrzebom Kościoła, jak miejscowym stosunkom i zasadzie sprawiedliwości w ponoszeniu ciężarów.

Na pokrycie potrzeb kościelnych z odprawieniem liturgii połączonych i na utrzymanie sług kościelnych płacił Rząd z funduszu religijnego proboszczom lwowskim ryczałt po 532 złr. m. kon. rocznie.

Obowiązek płacenia wspomnionego ryczałtu datuje się od Najwyższego Rozporządzenia z dnia 27 Marca 1782 (Zb. Ust. Pill. N. VII), którem „Jego ces. król. Apostolska Mość z swojej najwyższej ku krajom pieczołowitości dla dobra Państw swoich i rozkrzewienia staranności o duszach, wszelkie dostatki zniesionych klasztorów wszędzie na kasę parafij i religii poświęcić i ażeby na użytek onychże obrócone były, jak najłaskawiej ustanowić oraz najmiłościwiej rozkazać raczył, ażeby o takowej z wszelkich dochodów zniesionych klasztorów wszędzie składającej się parafialnej i religii kasie obwieszczono". W wykonaniu tego rozporządzenia cesarskiego polecono dekretem nadwornym z dnia 20 lutego 1786 Nr. 236. (Nr. Gub. 6402) w art. 5, ażeby wezwano proboszczów wszystkich w miejsce skasowanych klasztorów ustanowionych parafij do przedłożenia preliminarzów na roczne potrzeby kościelne z odprawianiem liturgii połączone, na zasadzie których po sprawdzeniu ich przez buchalteryę skarbową potrzebna dotacya z funduszu religijnego, a względnie dostatku zniesionych klasztorów, asygnowaną im będzie. Proboszczowie parafij lwowskich czynili zadość powyższemu poleceniu i otrzymywali na ten cel z pomienionego funduszu rocznie kwoty przez Gubernium przyznawane. W skutek dekretu kancelaryi nadwornej z dnia 14 czerwca 1817 l. 12784 wyznaczono dla parafij lwowskich ryczałt mianowicie: Dla parafii św. Marcina 532 złr., dla parafii Maryi Magdaleny 542 złr., dla parafii św. Anny 435 złr., dla parafii św. Mikołaja 532 złr., dla parafii św.

Antoniego 542 złr., dla św. Andrzeja (obecnie OO. Bernadynów) 532 złr. a. w., które to kwoty pobierali proboszczowie pomienionych parafii w miesięcznych ratach z dołu aż do roku 1867 bez wszelkiej kwestyi.

Dopiero gdy weszła w życie ustawa z dnia 15 sierpnia 1866 o konkurencyi kościelnej uważa się c. k. Rząd zwolnionym od tej prestacyi i rzeczywiście dekretem Ministerstwa oświaty i wyznań z dnia 29 lutego 1870 l. 2529 nakazano wstrzymać wypłatę ryczałtu przyznanego proboszczom lwowskim (parafii tak zwanych przedmiejskich) na potrzeby liturgiczne w kwotach powyżej wymienionych, odsyłając parochów do konkurencyi parafian. Na przedstawienie proboszczów i skargi ich przeciw owemu rozporządzeniu asygnowano im rzeczone ryczałty jeszcze przez lat dwa t. j. do końca roku 1872. Następnie przyznano im takowe dekretem Ministerstwa z dnia 7 września 1872 Nr 7705 (L. N. 43999 z r. 1872) wyjątkowo na lat 3, lecz już tylko w kwocie zmniejszonej po 200 złr. w. a. rocznie, którą dotacyę prolongowano znowu dekretem Ministerstwa z dnia 27 lipca 1877 l. 12020 do końca roku 1878, redukując oną jeszcze do kwoty 100 złr., teraz zaniechano podobno wypłaty zupełnie. C. k. Rząd mniema się dla tego zwolnionym od płacenia w mowie będącego ryczałtu na wydatki liturgiczne, że w § 12 ustawy kraj. z d. 15 sierpnia 1866 pokrycie tych wydatków przekazano konkurencyi parafialnej, a chociaż przekazano je z zastrzeżeniem funduszów w § 1 i 2 wyrażonych, to jednak Rząd nie widzi się zobowiązanym do płacenia ryczałtu, ponieważ w mowie będące kwoty (Beträge) polegały na Rozporządzeniach administracyjnych, gdy § 1 ust. kraj. z dnia 15 sierpnia 1866 wyraża się o zobowiązaniach na mocy fundacyi, umowie albo też innym tytule prawnym polegających. Tak argumentuje ów Reskrypt Ministerstwa z dnia 20go lutego 1870 l. 2529. Zdaniem komisyi jest to zapatrywanie mylne, jednostronnie powzięte z ujmą zasady sprawiedliwości, bo przecież nikomu nie wolno samowładnie obowiązek własny zrzucać na innych.

Ustawa krajowa o konkurencyi parafialnéj nie wprowadza nic nowego w tym względzie ani nie zmienia stosunków lub zobowiązań istniejących i zaprawdę niepodobna zataić zdziwienia, że c. k. Rząd ustanowienie z dnia 27 marca 1782, mocą którego Jego ces. krol. apost. Mość dostatki zniesionych klasztorów wszędzie, a więc i we Lwowie, na kasę parafii najłaskawiéj poświęcić i tęże na użytek onych obracać najmiłościwiéj rozkazał, do rozporządzeń administracyjnych zaliczyć uważał stosownem. Widoczne w tém zaszło nieporozumienie, albowiem prawda, że ryczałt w kwotach powyżéj wymienionych, na wydatki liturgiczne wyznaczony, opiera się na dekrecie kancelaryi nadwornéj z dnia 14 czerwca 1817 r. L. 12784, lecz zobowiązanie do płacenia z funduszu religijnego potrzebnych na ten cel kwot polega na ustanowieniu cesarskiem, poświęcającem specyalnie dochody zniesionych klasztorów na cele powyżéj wymienione. Dochody zniesionych klasztorów nie były wcielone ogółem do funduszu religijnego, lecz wcielono je tam z przeznaczeniem szczegółowo wymienionem, toż wobec postanowienia § 53 ustawy z dnia 7 maja 1874 Nr. 50 Dz. ust. pań. ustaje swoboda innego niém rozrządzenia, a nikt bezstronny nie zechce twierdzić by ustawa krajowa z r. 1866 zmieniła w czemkolwiek, lub zgoła uchylila w mowie będące ustanowienie cesarskie. Przeciwnie każdy przyznać musi, że skoro fundusz jaki Najwyższą wolą Monarszą przeznaczony zostaje na pewne z góry oznaczone cele, rozporządzenie takie staje się fundacyą, a chociażby nawet za fundacyę (Stiftung) w ścisłem znaczeniu tego słowa uznać je nie chciano, z uwagi na postanowienie § 317 ust. cyw. daje zawsze tytuł prawny do żądania wypłat, z rozporządzenia tego wypływających. Można zresztą znieść ryczałt w drodze administracyjnéj ustanowiony, wszakże w takim razie powrócić należy do żądania od proboszczów lwowskich, by corocznie przedstawiali preliminarze wydatków na potrzeby z odprawianiem liturgii połączone i asygnować corocznie kwoty za potrzebne uznane, nie można jednak poczytywać Rząd za zwolniony od obowiązku wypływającego z ustanowienia specyalnego, mianowicie od obowiązku pokrywania z funduszu religijnego wydatków bieżących z odprawianiem liturgii połączonych, w parafiach katolickich we Lwowie.

Jest to rzeczą parochów czy konkurencyi dochodzenia praw swoich gdzie należy, w szczególności przed trybunałem państwa (Reichs-Gericht.) Komisya administracyjna mniema wszakże, że skoro sprawa dotyczy funduszów, niegdyś w kraju istniejących, na pożytek ogółu obracanych, Sejm krajowy ma obowiązek podniesienia głosu swojego i wezwać Rząd do spełniania obowiązków wobec parafij lwowskich na nim ciężących.

Po tych uwagach komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Przedłożony sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 28 marca 1879 L. W. 6856 z r. 1879 L. S. 19 z r. 1880 projekt do ustawy o stawianiu kościołów i budynków parafialnych, sprawianiu przyrządów i sprzętów kościelnych w parafiach wyznania katolickiego we Lwowie, zwraca Sejm Wydz. krajow. z poleceniem, ażeby w celu połączenia wszystkich parafij katolickich we Lwowie każdego obrządku z osobna w jeden okręg konkurencyjny; w celu oznaczenia sposobu repartycyi konkurencyjnéj w połączonych parafiach; w celu ułożenia ordynacyi wyborczéj dla komitetów parafialnych w połączonych ukonstytuować się mających parafiach, wdrożył porozumienie z konsystorzami katolickiemi we Lwowie, z c. k. Rządem niemniéj z gminą miasta Lwowa, jakotéż w zamiejscowych gminach i obszarach dworskich zamieszkałymi parafianami i na zasadzie uwag w sprawozdaniu komisyi poczynionych, przedłożył na najbliższéj sesyi sejmowéj nowy projekt do ustawy o konkurencyi parafialnéj dla miasta Lwowa.

2) Sejm wzywa c. k. Rząd o dopełnienie obowiązku według rozporządzenia cesarskiego z dnia 27 marca 1782 (Zb. ust. Pill. Nr. VII.) wobec parafij katolickich we Lwowie na funduszu religijnym ciężącego, w szczególności płacenia rocznie z funduszu religijnego proboszczom katolickich parafij we Lwowie odpowiednéj kwoty na wydatki bieżące z odprawianiem liturgii połączone.

We Lwowie, dnia 10. lipca 1880.

Przewodniczący

Grocholski w. r.

Sprawozdawca:

Marceli Madeyski w. r.

Alegat. 137.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu krajowych szkół rolniczych w Dublanach na rok 1881.

Wysoki Sejmie!

Przedłożony przez Wydział krajowy preliminarz szkół Dublańskich na rok 1881, w niektórych tylko pozycyach różni się od uchwalonego przez Wysoki Sejm budżetu szkół na rok 1880. Zbadawszy dokładnie różnice wynikające z porównania preliminarza na r. 1881 z budżetem na r. 1880., komisya budżetowa uznała takowe za usprawiedliwione, a co do szczegółów doszła do następujących rezultatów.

A. Wyższa szkoła rolnicza.

Wydatki.

W Rubr. I. „Płace profesorów i docentów“ preliminuje Wydział krajowy 15.320 zł., t. j. o 630 zł. więcej, niż w budżecie na r. 1880, a mianowicie:

Poz.	1.	Profesor fachowy zarazem Dyrektor zgodnie z etatem .	2.360 zł.
„	2.	Sześciu profesorów fachowych po 1.440 zł. zgodnie z etatem	8.640 „
„	3.	Dwóch adjunktów po 800 zł., zgodnie z etatem .	1.600 „
		Do przeniesienia .	12.600 zł.

		z przeniesienia .	12.600 zł.
Poz.	4.	Docent zoologii . . . . . t. j. o 120 zł., więcej niż w budżecie na r. 1880, co się usprawiedliwia tem, że za wyznaczoną na ten cel w poprzednich latach kwotę 240 zł., nie można było uzyskać docenta zoologii.	360 „
„	5.	Docent weterynaryi zgodnie z budżetem na r. 1880 .	480 „
„	6.	Docent leśnictwa	240 „
„	7.	Docent języka polskiego i niemieckiego . . . t. j. o 120 zł. więcej, niż w budżecie na r. 1880, co się usprawiedliwia tem, że za wyznaczoną na ten cel w poprzednich latach kwotę 360 zł. nie można było uzyskać docenta języka polskiego i niemieckiego.	480 „
„	8.	Docent historyi i geografii zgodnie z budżetem na r. 1880	360 „
„	9.	„ ustaw rolnych „ „ „	360 „
„	10.	„ ogrodnictwa „ „ „ t j. o 150 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880, co się usprawiedliwia tem, że w budżecie na r. 1880 preliminowano płacę docenta ogrodnictwa tylko na 3 miesiące.	200 „
„	11.	Docent melioracyi . . . . . t. j. o 240 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880, co się usprawiedliwia tem, że zaprowadzono w ciągu roku 1880 przepisany planem nauk szkoły wykład melioracyi.	240 „
		Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w Rubr. I. kwotę	15.320 „
W Rubr. II. „Inne płace“ preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na r. 1880 600 zł. a mianowicie:			
Poz.	12.	Lekarz zakładowy	300 „
„	13.	Kapelan	300 „
		Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w Rubr. II. kwotę	600 „
W Rubr. III. „Zasługi“ preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na r. 1880 1590 zł. a mianowicie:			
Poz.	14.	Pisarz Dyrekcyi	480 „
„	15.	Sługa szkolny	240 „
„	16.	Stróż domowy	210 „
„	17.	Usługa dla uczniów (2 sług po 240 zł.) . . .	480 „
„	18.	Pasiecznik i dozorca pola doświadczalnego . .	180 „
		do przeniesienia .	1.590 „

	z przeniesienia .	1.590 zł.
	Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w Rubr. III. kwotę	1.590 „

W Rubr. IV. „Koszta administracyjne“ preliminuje Wydział krajowy w wydatkach zwyczajnych 3.270 zł, t. j. o 65 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880 i w wydatkach nadzwyczajnych 1.100 zł. a mianowicie:

a) w wydatkach zwyczajnych

Poz. 19.	Zarząd . . . . . t. j. o 60 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880, co się usprawiedliwia tem, że w skutek pomnożenia się liczby uczniów wzrosły także koszta kancelaryjne.	340 „
„ 20.	Opał zgodnie z budżetem na r. 1880 . . .	600 „
„ 21.	Oświetlenie	145 „
„ 22.	Utrzymanie budynków	400 „
„ 23.	„ dziedzińca	50 „
„ 24.	Asekuracya budynków	300 „
„ 25.	Płaca kominiarza . . . . . t. j. o 5 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880 stosownie do wysokości istotnego wydatku w tejże pozycyi.	65 „
„ 26.	Sprzęty i ruchomości zgodnie z budżetem na r. 1880 .	120 „
„ 27.	Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana „ „ „	1.000 „
„ 28.	Koszta lustracyi zakładu „ „ „	100 „
„ 29.	„ nabożeństwa „ „ „	50 „
„ 30.	Apteka i różne inne „ „ „	100 „
	Razem . .	3.270 „

b) w wydatkach nadzwyczajnych.

Poz. 22.	Utrzymanie budynków . . . . . na postawienie parkanu i sztachet, co się usprawiedliwia tem, że kwota wstawiona na cel powyższy w budżet na r. 1879 podług sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 11. Czerwca 1880. L. 15.044 z użytą być musiała na inne cele (naprawę budynków)	800 zł.
„ 23.	Utrzymanie dziedzińca . . . . . na rekonstrukcye dróg i ścieżek, które w latach poprzednich w braku innego materyału wysypane zostały tylko gruzem ceglanym.	50 „
	do przeniesienia .	850 „

	z przeniesienia .	850 zł.
„ 26.	Sprzęty i ruchomości . . . . . na sprawienie do laboratoryów i muzeów sprzętów dla uczniów (stołów i krzeseł), które są konieczne z powodu pomnożenia się liczby uczniów.	250 „
	Razem . . .	1.100 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy wyznaczyć w rub. IV.

na wydatki zwyczajne	3.270 „
„ „ nadzwyczajne . . .	1.100 „
Razem . . .	4.370 zł.

W rub. V. „Potrzeby naukowe“ preliminuje Wydział krajowy w wydatkach zwyczajnych 5.165 zł. t. j. o 1.275 zł. więcej niż w budżecie na rok 1880 a w wydatkach nadzwyczajnych 2.100 zł. w. a., a mianowicie:

a) w wydatkach zwyczajnych.

Poz. 31.	Eksperymenta przy wykładach zgodnie z budżetem na r. 1880.	190 zł.
„ 32.	Zbiory i muzea zgodnie z budżetem na r. 1880 .	925 „
„ 33.	Laboratorya	1.050 „

W preliminarz na r. 1881 wypada przeto wstawić na dalsze pokrycie tegoż wydatku mniej więcej tąż samą kwotę jak na rok poprzedni, na który Wysoki Sejm wyznaczył na tenże cel 2.230 zł.

Razem . . .	2.100 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy wyznaczyć w rub. V.

na wydatki zwyczajne	5.165 „
„ „ nadzwyczajne . . .	2.100 „
Razem . . .	7.265 „

W rub. VI. „Podatki i opłaty“ preliminuje Wydział krajowy w wydatkach zwyczajnych 45 zł. t. j. o 45 zł. więcej, niż w budżecie na r. 1880 a w wydatkach nadzwyczajnych 227 zł. a mianowicie·

a) w wydatkach zwyczajnych:

Poz. 40.	Podatek gruntowy i domowy . . . . . t. j. o 45 zł. więcej, niż w budżecie na r. 1880 stosownie do wysokości faktycznej opłaty, która dopiero w ciągu r. 1880 została unormowaną	45 zł.

c) w wydatkach nadzwyczajnych

do przeniesienia .	45 zł.

	z przeniesienia .	45 zł.
Poz. 41.	Opłata od przeniesienia szkół Dublańskich na własność kraju . . . . . t. j. o 227 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880 jako 10tą część opłaty od przeniesienia wymierzonej przez c. k. Urząd wymiaru należytości a przez c. k. Ministerstwo skarbu na 10 lat rozłożonej.	227 zł.
	Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy wyznaczyć w rubr. VI. t. j. o 100 zł. w. a. więcej niż w budżecie na rok 1880, co się usprawiedliwia tem, że pomnożenie się liczby uczniów pociągnęło za sobą zwiększenie się wydatków na odczynniki dla laboratoryum chemicznego.	
Poz. 34.	Biblioteka i czytelnia zgodnie z budżetem na r. 1880.	395 „
„ 35.	utrzymanie pola doświadczalnego zgodnie z budżetem na r. 1880	250 „
„ 36.	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami . . t. j. o 150 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880, co się usprawiedliwia tem, że pomnożenie się liczby uczniów pociągnęło za sobą wzrost kosztów wycieczek.	500 „
„ 37.	Utrzymanie i uzupełnienie pasieki zgodnie z budżetem na r. 1880.	30 „
„ 38.	Ogród . . . . . t. j. o 25 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880, przeznaczonych na druk katalogu z powodu, że zachodzi konieczność wywzajemnienia się zakładom, które katalogi swe szkole nadsełają.	825 „
„ 39.	Wynagrodzenie dla folwarku Dublańskiego za straty ponoszone przez zastosowanie stanu inwentarza do potrzeb szkoły t. j. o 1.000 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880, wstawione dla ścisłości rachunku, a równocześnie uwzględnione w preliminarzu dochodów folwarku na r. 1881.	1.000 „
	Razem . . .	5.165 zł.
	c) w wydatkach nadzwyczajnych.	
„ 32.	Zbiory i muzea	1.260 „
„ 33.	Laboratorya	690 „
„ 34.	Biblioteka i czytelnia . . . . . Potrzeba znaczniejszego wydatku na środki naukowe została już usprawiedliwioną w sprawozdaniu komisyi budżetowej o preliminarzu szkół Dublańskich na r. 1880.	150 „
	do przeniesienia .	7.265 zł.

	z przeniesienia .	7.265 zł.
na wydatki zwyczajne		45 zł.
„ nadzwyczajne		227 „
	Razem . . .	272 zł.

Zestawienie wydatków.

Rubr. I. . . .	15.320 zł.
„ II. . . .	600 „
„ III. . . .	1.590 „
„ IV. . . .	4.370 „
„ V. . . .	7.265 „
„ VI. . . .	272 „
Suma wydatków	29.417 zł.

Dochody.

W rubr. I. Poz. 1. „Subwencya z c. k. Skarbu państwa“ preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na r. 1880 . . . . 5.500 zł.

W rubr. II. Poz. 2. „Subwencya z funduszu kultury krajowej“, preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na r. 1880 . . . 5.000 „

W rubr. III. „Opłaty od uczniów“ preliminuje Wydział krajowy 3.970 zł. t. j. o 445 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880, a mianowicie:

Poz. 3.	Wpisowe . . . . . t. j. o 50 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880 wskutek zwiększonej liczby uczniów.	350 zł.	
„ 4.	Czesne . . . . . t. j. o 375 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880 z tegoż samego powodu.	3.000 „	
„ 5.	na bibliotekę . . . . . t. j. o 20 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880 z tegoż samego powodu.	140 „	
„ 6.	na uługę zgodnie z budżetem na r. 1880 . .	480 „	3.970 „

W rub. IV. Poz. 7. Dochód z pasieki preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na rok 1880 . . . . . 230 „

W rub. V. Poz. 8. Dochód z pola doświadczalnego i ogrodu preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na r. 1880 . . . 250 „

do przeniesienia . 14.950 zł.

z przeniesienia . 14.950 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy dochody szkoły wyższej w r. 1881 uchwalić w kwocie . . . . . 14.950 zł.

B. Szkoła niższa.

Wydatki.

W rub. I. Płace nauczycieli przeliminuje Wydział krajowy . . . 2.350 zł.
t. j. o 30 zł. więcej niż w budżecie na rok 1880, a mianowicie:

Poz. 1. Nauczyciel fachowy zgodnie z budżetem na rok 1880 920 zł.

„ 2. Nauczyciel pomocniczy „ „ „ „ 600 „

„ 2. Docent weterynaryi „ „ „ „ 150 „

„ 4. Katecheta „ „ „ „ 200 „

„ 5. Dwaj dozorcy robót ręcznych . . . . . 480 „
t. j. o 30 zł. więcej niż w budżecie na r. 1880, co się usprawiedliwia tem, że na r. 1880 preliminowano płacę jednego dozorcy tylko na $10^1/_2$ miesiąca.

Komisya budżetowa wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w rub. I. . . 2.350 zł.

W rubr. II. „Koszta administracyi“ preliminuje Wydział krajowy 840 zł. tj. o 260 zł. więcej niż w budżecie na rok 1880, a mianowicie:

Poz. 6. Zarząd . . . . . 300 zł.
t. j. o 40 zł. więcej, niż w budżecie na rok 1880, co się usprawiedliwia tem, że pomnożenie się liczby uczniów pociągnęło za sobą wzrost kosztów kancelaryjnych.

„ 7. Opał i oświetlenie . . . . . 240 „
t. j. o 120 zł. więcej, niż w budżecie na rok 1880, co się usprawiedliwia tem, że wskutek pomnożenia się liczby uczniów zajęto dla szkoły niższej pewne ubikacye w budynku szkolnym szkoły wyższej, które na koszt szkoły niższej winny być opalane i oświetlane.

„ 8. Utrzymanie budynku szkolnego i mobiliów, asekuracya i kominiarz . . . . . 300 „
tj. o 100 zł. więcej, niż w budżecie na rok 1880, co się usprawiedliwia tem, że z powodów wyłuszczonych pod

do przeniesienia . 840 zł.

z przeniesienia . 840 zł.

8. powiększyły się także koszta utrzymania budynków oraz mobiliów.

Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w Rubr. II. . . . 840 zł.

W rubr. III. „Utrzymanie uczniów“ preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na rok 1880: 5.040 zł. a mianowicie:

Poz. 9. Stołowanie uczniów . . . . . 3.360 zł.

Odzież i pranie dla uczniów . . . . . 1.680 „

Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy uchwalić na wydatki w rubr. III. . . . 5.040 zł.

W rubr. IV. „Potrzeby naukowe“ preliminuje Wydział krajowy 490 zł. tj. o 60 zł. więcej, niż w budżecie na rok 1880, a mianowicie:

Poz. 11. Zaprzęgi do demonstracyi zgodnie z budżetem na rok 1880 . . . . . 140 „

„ 12. Przybory do pisania i nauki uczniów . . . 120 „ tj. o 60 zł. więcej, niż w budżecie na rok 1880, usprawiedliwione powiększeniem się liczby uczniów.

„ 13. Przykupno zwierząt do sekcyi, zgodnie z budżetem na rok 1880 . . . . . 30 „

„ 14. Przykupno modeli machin i narzędzi . . . 200 zł.

Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy wyznaczyć na wydatki w rubr. IV. . . . 490 zł.

Zestawienie wydatków.

Rubr.	I. . . .	2.350 zł.
„	II. . . .	840 „
„	III. . . .	5.040 „
„	IV. . . .	490 „
	Suma wydatków .	8.720 zł.

Dochody:

W rubr. I. Poz. 1. „Subwencya z c. k. skarbu państwa“, Wydział krajowy preliminuje zgodnie z budżetem na r. 1880 . . . . 1.500 zł.

W rubr. II. Preliminuje Wydział krajowy zgodnie z budżetem na rok 1880: 800 zł. a mianowicie:

do przeniesienia . 1.500 zł.

		z przeniesienia .		1.500 zł.
Poz.	2.	Opłaty za utrzymanie uczniów	540 zł.	
„	3.	Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarskich i osób prywatnych	260 „	800 zł.
W rubr. III. Poz. 4. Zarobek uczniów preliminuje Wydział krajowy . . t. j. o 8. więcej, niż w budżecie na rok 1880 z powodu, że zarobek każdego z 28 uczniów przyjęto na 36 zł.				1.008 „
Komisya budżetowa wnosi przeto, Wysoki Sejm raczy dochody szkoły niższej w roku 1881, uchwalić na . . .				3.308 zł.

Zestawienie wydatków i dochodów obydwóch szkół.

I. Wydatki:	1.	Szkoła wyższa	29.417 zł.	
	2.	„ niższa	8.720 „	38.137 zł.
II. Dochody:	1.	„ wyższa	14.950 zł.	
	2.	„ niższa	3.308 „	18.258 „
Pozostaje do pokrycia z funduszu krajowego .				19.879 zł.

H. Wodzicki,
przewodniczący.

Roman Michałowski,
sprawozdawca.

L. W. 31.237/80.

Alegat. 138.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi Wydziału powiatowego brodzkiego w przedmiocie wstrzymania budowy drogi krajowej zborowsko-załozieckiej na terytoryum powiatu brodzkiego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 8. b. m. l. 687/S przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, jako komisyi, petycyę Wydziału powiatowego brodzkiego z dnia 3. b. m. l. 459, w przedmiocie powstrzymania dalszej budowy drogi krajowej zborowsko-załozieckiej na terytoryum powiatu brodzkiego aż do czasu, w którym Wysoki Sejm uchwali budowę drogi z Brodów do Tarnopola.

W wykonaniu powyższej uchwały Wydział krajowy przedkłada następujące sprawozdanie:

Budowa drogi ze Zborowa do Załoziec, przecinającej powiat złoczowski na przestrzeni 17. klm., powiat zaś brodzki na przestrzeni około 10. klm. w skutek wniosku posła Jaworskiego i 22 towarzyszy, uznana została za nagłą uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 14. Października 1871 r., a to zgodnie z opinią ówczesnej komisyi drogowej, która z uwagi, że na przestrzeni kolei żelaznej pomiędzy Złoczowem a Tarnopolem nie było ani jednej przecznicy, któraby ułatwiła komunikacyę w obszernym trójkącie pomiędzy Brodami, Brzeżanami i Tarnopolem z jednej, a granicą kraju z drugiej strony, zaproponowała dukt drogi krajowej w kierunku, któryby wychodząc z Załoziec w przedłużeniu swem wpadał wprost na miasto Brzeżany, i tym sposobem przecinał ów ójkąt przez sam środek.

Ustawą krajową z dnia 12. Lutego 1873. Dz. ust. kraj. nr. 85, wydaną na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. Grudnia 1872 r., uznaną została droga załoziecko-zborowska za krajową wraz z ośmiu innemi drogami, przyczem włożono na powiaty, przez których terytoryum te drogi przechodzić miały, obowiązek opłacania wszelkich wynagrodzeń za grunta, czy to stale pod drogę zajęte, czy też na cele budowy używane.

W sprawozdaniu z czynności, przedłożonem Wysokiemu Sejmowi w 1877 r. (alegat XIII. do stenograf. sprawozdań Sejmu z 1877. r. str. 95.) podaliśmy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że w razie przyzwolenia przez Wysoki Sejm preliminowanych funduszów, Wydział krajowy w dalszem wykonaniu wyżej powołanej Ustawy krajowej z dnia 12. Lutego 1873. r., zamierza przystąpić do budowy drogi krajowej Zborów-Załośce.

Gdy preliminowane przez Wydział krajowy fundusze na „nowe budowy i rekonstrukcye", które w 1878 r. wykonane być miały, przyzwolone zostały uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 30. Sierpnia 1877 r., przystąpił Wydział krajowy do budowy drogi krajowej Zborów-Załośce, rozpoczynając ją w Zborowie i zamierzając doprowadzić do śródmieścia w Załościach.

W następnem sprawozdaniu z czynności, przedłożonem Wysokiemu Sejmowi w 1878 r. (alegat XIII. do sprawozdań stenograficznych Sejmu z 1878. r. str. 67.), podał Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że zamierza użyć na budowę drogi Zborów-Załośce w 1878. r. sumę 64.000 zł., w roku zaś 1879. sumę 96.000 zł.

Ponieważ jednak preliminowana przez Wydział krajowy na „nowe budowy i rekonstrukcye" suma 350.000 zł., uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 19. Października 1878. r. zredukowaną została do sumy 300.000 zł., przeto Wydział krajowy zmniejszył także kwotę preliminowaną na budowę drogi Zborów-Załośce, tak, że na budowę tej drogi od chwili jej rozpoczęcia aż do końca 1879. r.

wydano	96.381 zł.
w roku zaś bieżącym	21.720 „
Razem dotąd .	118.101 zł.

Budowa drogi Zborów-Załośce postąpiła o tyle, że do obecnej chwili wybudowano w powiecie złoczowskim 13 klm., wykonano roboty ziemne na dalszych 3 kilometrach, w powiecie zaś brodzkim zapewniono kamieniołomy i przygotowano kilka tysięcy metrów sześciennych materyału kamiennego, w ogóle zaś postanowiono przed nadejściem zimy wykończyć i oddać do użytku publicznego 16 klm. drogi.

Obecnie, gdy na powiat brodzki przychodzi kolej wywłaszczenia gruntów, w myśl przytoczonej wyżej Ustawy krajowej, wniósł Wydział tego powiatu powołaną na wstępie petycyę, uzasadniając ją w sposób następujący:

a) Na mocy Ustawy obowiązującej powiat brodzki ma wywłaszczyć grunta pod drogę potrzebne. Wydatek z tem wywłaszczeniem połączony, byłby, zdaniem Wydziału powiatowego, krzywdą dla powiatu brodzkiego dlatego, że dukt drogi krajowej zborowsko-załozieckiej przechodzi przez terytoryum gmin Trościanic Wielki, Czystopady i Załośce, które w myśl uchwały Wysokiego Sejmu wraz z kilku innemi gminami wyłączone być mają ze Starostwa brodzkiego, a przyłączone do Starostwa tarnopolskiego.

Oprócz tego głównego motywu przytacza Wydział powiatowy, na poparcie swej petycyi, jeszcze następujące dalsze powody:

b) Droga zborowsko-załoziecka nie ma przynosić żadnego pożytku ani powiatowi brodzkiemu, ani nawet gminie załozieckiej już z tego względu, że nie dochodzi do miasta, lecz tylko do pierwszego futoru o pół mili od miasta — dla powiatu więc brodzkiego tak samo jak dla miasta Załoziec będzie obojętną rzeczą, czyli droga dochodzić będzie do tego futoru, czyli też pół mili dalej za tym futorem.

c) Potrzebniejszą aniżeli droga zborowsko-załoziecka ma dla powiatu brodzkiego być droga z Brodów do Tarnopola, o której uznanie za drogę krajową Rada powiatowa brodzka już kilkakrotnie udawała się do Wysokiego Sejmu.

d) Dokończenie budowy drogi ze Zborowa do Załoziec mogłoby mieć chyba drugorzędne znaczenie, i to w takim razie, gdyby pierwej droga z Brodów do Tarnopola zbudowaną była.

e) Powiat brodzki, który od dwóch lat opłaca składki na możliwe zbudowanie dróg dojazdowych do trzech dworców: w Brodach, Zabłotcach i Ożydowie, który ponosi inne wydatki, a przytem dotknięty został przez dwa lata klęską nieurodzaju, nie przedstawia możności wyższego opodatkowania.

f) Odroczenie budowy drogi krajowej przyniosłoby czasowe oszczędności, tyle pożądane w budżecie krajowym.

W odpowiedzi na powyższe powody przytaczamy co następuje:

Ad a) Powiat brodzki, jak nadmieniliśmy wyżej, obowiązany jest w myśl ustawy krajowej z 12. Lutego 1873. r. do wywłaszczenia gruntów dla drogi krajowej potrzebnych.

Obowiązek ten cięży na powiecie brodzkim od chwili wykonania rzeczonej ustawy; od obowiązku tego nie może uchylać się powiat brodzki, ani też zwalać go na sąsiedni powiat tarnopolski, zwłaszcza że, gdy c. k. Rząd zażądał ponownej opinii Wysokiego Sejmu w przedmiocie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu, i będącego z tem w związku wyłączenia ze Starostwa brodzkiego gmin Trościanic Wielki, Czystopady i Załośce, i że gdyby Wysoki Sejm, w myśl przedłożonego wniosku Wydziału krajowego z 14. Lutego 1879. l. 5142, swą opinię dawniejszą z 29. Maja 1875. r. w tym przedmiocie ponowił, c. k. Rząd zaś na tę opinię się zgodził, a w skutek tego gminy powyższe przyłączone zostały do Starostwa tarnopolskiego: to i w takim razie korzystałby powiat brodzki faktycznie z drogi krajowej załoziecko-zborowskiej, a mianowicie korzystałaby z niej w pierwszym rzędzie południowo-wschodnia część rzeczonego powiatu.

Czy i o ile zaś w takim razie powiat brodzki byłby uprawniony do żądania od powiatu tarnopolskiego całkowitego lub częściowego zwrotu wydatków, poniesionych na wywłaszczenie gruntów drogi krajowej zborowsko-załozieckiej, zależałoby od wyniku ewentualnej pertraktacyi, na podstawie której mogłoby być wydane w swoim czasie orzeczenie na mocy Ustawy krajowej z 13. Lutego 1879. D. U. kr. Nr. 78.

Ad b) Twierdzenie Wydziału powiatowego, że budowa drogi Zborów-Załośce prowadzoną będzie tylko do pierwszego futoru przed miastem, nie jest zgodne z rzeczywistością, albowiem jak wspomnieliśmy wyżej, zamierza Wydział krajowy prowadzić budowę do śrómieścia Załoziec, jeżeli Wysoki Sejm inaczej nie postanowi. Dalszem zaprzeczeniem twierdzenia Wydziału powiatowego brodzkiego co do użyteczności drogi zborowsko-załozieckiej jest wniesiona na dniu 19. Maja r. b. do Wydziału krajowego prośba Naczelnika gminy Załoziec, tudzież pełnomocnika dóbr załozieckich o dalszą budowę rzeczonej drogi na przestrzeni 1026 m. b., t. j. od starej apteki w Załościach aż po figurę na ulicy Zbaraskiej.

Prośba ta, świadcząca sama przez się, że twierdzeniu Wydziału powiatowego brakuje podstawy, nabiera jeszcze większego znaczenia przez to, że petenci oświadczyli się w niej z gotowością poniesienia ofiar na rzecz budowy drogi krajowej zborowsko-załozieckiej.

Ad c) Nie ulega wątpliwości, że obok drogi zborowsko-załozieckiej potrzebną jest dla powiatu brodzkiego droga brodzko tarnopolska, lecz Wysoki Sejm dał już pierwszeństwo drodze tamtej, uznając jej budowę za naglejszą w interesie kraju.

Ad d) Dokończenie budowy drogi, której znaczniejsza część w roku bieżącym oddaną zostanie do użytku publicznego, i na którą wydano już przeszło 118.000 złr., ma w każdym razie większe znaczenie, aniżeli budowa drogi, dotąd wcale za krajową nie uznanej, i dla której, zdaniem

Wydziału krajowego, nie ma widoku, ażeby w najbliższym szeregu lat przyszłych przeszła na etat krajowy. Zdanie to podziela także komisya drogowa, jak świadczy jej wniosek, który zamierza przedstawić Wysokiemu Sejmowi z powodu petycyi o uznanie drogi brodzko-tarnopolskiej za krajową.

Ad *e)* Powiat brodzki należy do najzamożniejszych powiatów w kraju, a jakkolwiek w poprzednim roku dotknięty był klęską, rozmiary tej klęski nie były tak wielkie, jak w innych powiatach, które są w położeniu bez porównania gorszem, a jednak nie uchylają się od ponoszenia ciężarów, nałożonych na nie Ustawą krajową. Jak dalece zaś źródła materyalne, z których powiat ten czerpać może, są obfitsze aniżeli w przeważnej części powiatów, dość przytoczyć, że w tym powiecie 1 cent dodatku powiatowego do podatków bezpośrednich czyni 1349 zł. dochodu, podczas kiedy w całym kraju jeden tylko powiat przewyższa pod tym względem nieznacznie powiat brodzki, w ogóle zaś jest tylko 10 powiatów, w których 1 cent dodatku powiatowego przynosi wyżej 1000 zł. dochodu, a jest 15 takich, w których 1 cent czyni mniej niż 500 zł., t. j. od 472 zł. schodzi do 247 zł. w. a.

Zdawałoby się, że przy tak stosunkowo obfitych źródłach powiat brodzki przystąpi rychlej aniżeli inne powiaty do zbudowania sieci najpotrzebniejszych dróg powiatowych. Tymczasem powiat ten nie posiada dotąd żadnych dróg powiatowych tak dalece, że nawet droga brodzko-tarnopolska, dawniej obwodowa, która odnośnie do protokołu z dnia 16. Stycznia 1868. r., dołączonego do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego w 1868 r. uważaną być miała za drogę powiatową w myśl postanowienia §. 3. Ustawy drogowej, nie przeszła wcale na etat powiatowy.

Jeżeli zaś Wydział powiatowy brodzki wspomina o ofiarności powiatu, a raczej o składkach na przyszłą budowę dojazdów kolejowych, to sądzimy, że funduszów złożonych i przeznaczonych na cele komunikacyjne, użyćby należało przedewszystkiem na dopełnienie obowiązku Ustawą krajową na powiat nałożonego, t. j. na opędzenie kosztów wywłaszczenia gruntów dla drogi krajowej zborowsko-załozieckiej, w obrębie powiatu brodzkiego potrzebnych.

Ad *f)* Odroczenie budowy drogi krajowej Zborów-Załośce nie przyniosłoby, jak Wydział powiatowy brodzki mniema, oszczędności w budżecie krajowym, lecz przeciwnie naraziłoby fundusz krajowy na znaczne straty. Jeżeliby bowiem dalsza budowa zupełnie zaniechaną została, natenczas cała dotąd na budowę wydana suma przeszło 118.000 zł. byłaby zmarnowaną wobec celu, jaki Wysoki Sejm zamierzył osiągnąć, uznając tę drogę za krajową. Jeżeliby zaś budowa wstrzymaną została tylko do czasu pewnego, natenczas wynikłaby dla funduszu krajowego ta strata, jaka zawsze wyniknąć musi z następstw wstrzymania budowy rozpoczętej, a do których zaliczamy przedewszystkiem: rozwiązanie zobowiązań zawartych, zaniechanie kamieniołomów nabytych, zniszczenie narzędzi zakupionych, zmarnowanie materyałów przysposobionych i t. d.

Zważywszy, że powiat brodzki chciałby uchylić się od poniesienia ciężaru włożonego nań Ustawą krajową i zwalić go na inny powiat sąsiedni;

zważywszy, że droga zborowsko-załoziecka, uchwalona w interesie kraju, potrzebną jest również dla powiatu brodzkiego;

zważywszy, że wstrzymanie budowy drogi krajowej zborowsko-załozieckiej naraziłoby fundusz krajowy na straty i oddaliłoby bezpotrzebnie cel, dla którego Wysoki Sejm uznał tę drogę za potrzebną, a budowę jej w interesie kraju za naglą;

zważywszy, że powiat brodzki co do źródeł dochodów swoich zajmuje naczelne miejsce pomiędzy powiatami naszego kraju i rozporządza funduszami, których użyć może i powinien na wywłaszczenie gruntów dla drogi krajowej potrzebnych;

zważywszy przytem, że Wydział powiatowy brodzki wnosząc pod koniec Sejmu petycyę w sprawie tak doniosłej, bez upoważnienia Rady powiatowej, postąpił sobie zbyt dorywczo, zwła-

szcza że ustawa uznająca drogę Zborów-Załośce za krajową i wkładająca na powiat obowiązek wywłaszczenia gruntów znaną mu była od lat siedmiu;

zważywszy nakoniec, iż uchwale Wysokiego Sejmu, uznającej drogę Zborów-Załośce przewodniczyła myśl, że budowa tej drogi potrzebną jest w interesie kraju, Wydział krajowy nie może doradzać Wysokiemu Sejmowi uwzględnienia petycyi wniesionej i uprasza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad wniesioną petycyą Wydziału powiatowego brodzkiego w przedmiocie wstrzymania budowy drogi krajowej Zborów-Załośce.

Z Rady Wydziału krajowego Królewstwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 17. Lipca 1880.

Marszałek krajowy:

Ludwik hr. Wodzicki *w. r.*

Sprawozdawca:

Władysław hr. Badeni *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 30.572/80.

Allgat. 139.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie funduszu na budowę laboratoryum chemicznego w Dublanach.

Wysoki Sejmie!

W skutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10. Października 1878 w sprawie subwencyi krajowej, udzielonej c. k. gal. Towarzystwu gospodarskiemu na budowę laboratoryum chemicznego w Dublanach, przedłożył już Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wyjaśnienia w tym przedmiocie sprawozdaniem z dnia 11. Czerwca 1879 l. 15.044 (por. strona 3 sprawozdania).

Uzupełniając obecnie wyjaśnienia te, ma Wydział krajowy zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi załączone ad Allegat. ·/. podanie Komitetu c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego z dnia 24. Czerwca r. b. l. 131, którem Komitet prosi o zwolnienie Towarzystwa z obowiązku zwrotu kwoty 6000 zł. w. a., udzielonej Towarzystwu z funduszu krajowego na budowę laboratoryum chemicznego w Dublanach.

Z Rady Wydziału krajowego Królewstwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 10. Lipca 1880.

Marszałek krajowy:

Ludwik hr. Wodzicki *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Allegat do LW. 30.572/80.

Odpis

sprawozdania Komitetu c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie z dnia 24. Czerwca 1880 l. 131.

Wysoki Wydziale!

Reskryptem z dnia 26. Marca 1879 l. 12.134 wezwał nas Wysoki Wydział o przesłanie kwoty 6000 zł. w. a. do kasy krajowej jako własność funduszu budowy laboratoryum chemicznego w Dublanach.

Delegaci nasi oświadczyli już na konferencyi, odbytej celem wyjaśnienia tej sprawy, że subwencya w kwocie 6000 zł., wypłacona nam na budowę laboratoryum chemicznego, w skutek rozporządzenia Wysokiego Wydziału z dnia 26. maja 1874 l. 8081 użytą została na zaspokojenie innych potrzeb szkoły rolniczej w Dublanach.

W końcowym ustępie wspomnianego powyżej reskryptu z dnia 26. marca 1879 l. 12.134 wyraził Wysoki Wydział krajowy zdanie, że Wysoki Sejm prawdopodobnie zwolniłby nas od zwrotu rzeczonej subwencyi, gdybyśmy konieczność użycia jej na potrzeby szkoły rolniczej w Dublanach udowodnili dokładnym wykazem dochodów i wydatków tej szkoły w czasie, kiedy ona pod naszym zostawała zarządem.

Suballegat a. Z załączonego pod ·/. zamknięcia rachunków za rok 1876 (stronnica 11) raczy się Wysoki Wydział krajowy przekonać, że niedobory szkoły rolniczej w Dublanach wynosiły w ciągu ostatnich dziesięciu lat naszego zarządu, t. j. od 1. Stycznia 1865 do końca Grudnia 1875, łączną sumę 8817 zł. 62 ct. w. a., a po odtrąceniu nadwyżki z r. 1874 w kwocie 1595 zł. 17 ct. w. a., jeszcze sumę 7222 zł. 45 ct. w. a.

Na pokrycie częściowe tego niedoboru użytą została rzeczona subwencya w kwocie 6000 zł. w. a. (str. 11 sprawozd. za rok 1876) i stosownie do tego w zamknięciu rachunków z subwencyj państwowych i krajowych za rok 1876 całą sumę 6000 zł. tytułem subwencyi na laboratoryum chemiczne udzieloną w rubrykę rozchodów wstawiliśmy i żadnej już pozostałości z tej subwencyi z końcem roku 1876 nie wykazaliśmy. (Dział VII. lit. B. zamknięcie rachunków za rok 1876, str. 20 i 21 załączonego sprawozdania.) ·/.

Suballegat b.

W skutek takiego użycia wspomnianej subwencyi 6000 zł. na częściowe pokrycie niedoborów szkoły Dublańskiej, zniżył się niepokryty niedobór do kwoty 1222 zł 45 ct. w. a., a ta resztująca kwota niedoboru przy objęciu szkoły Dublańskiej przez kraj, całkowicie z funduszów krajowych umorzoną została (str. 11 załączonego sprawozdania).

Jest więc należycie wykazanem, że owa subwencya 6000 zł. w. a. zgodnie z jej głównem przeznaczeniem, t. j. na szkołę rolniczą w Dublanach została użytą.

Pokrywając w ten sposób niedobór szkoły Dublańskiej z ostatniego dziesięciolecia naszej administracyi, byliśmy przekonani, że Wysoki Wydział krajowy na to zezwoli, a w przekonaniu tem utwierdziła nas ta okoliczność, że Wysoki Wydział, przyjmując do pokrycia niedobór w kwocie 1222 zł. 45 ct. w. a., zniżony do tej kwoty przez potrącenie subwencyi 6000 zł. z ogólnego niedoboru, nic nie zarzucił przeciw takiemu użyciu owej subwencyi.

Gdybyśmy mogli przypuszczać, że użycie subwencyi 6000 zł. na szkołę Dublańską, jakkolwiek z pominięciem specyalnego celu budowy laboratoryum, nie będzie uznanem jako usprawiedliwione, i że Wysoki Wydział a względnie Wysoki Sejm nie raczy uwolnić nas od zwrotu tej sumy, rzeczywiście na szkołę Dublańską wydanej, bylibyśmy tę kwestyę poruszyli bądź to przy oddaniu szkoły Dublańskiej, bądź też przy odstąpieniu majętności Dublany na własność kraju.

Nie uczyniliśmy zaś tego, w przekonaniu, że wobec udowodnionego użycia subwencyi 6000 zł. w. a. na szkołę Dublańską, zwolni nas Wysoka Reprezentacya kraju od zwrotu tej sumy, zwłaszcza gdy wiadomem jest, jak znaczne ofiary poniosło Towarzystwo gospodarskie na urządzenie i utrzymanie szkoły rolniczej w Dublanach.

Upraszamy zatem, by Wysoki Wydział krajowy raczył na podstawie powyższego wyjaśnienia przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek względem zwolnienia nas od zwrotu subwencyi 6000 zł. w. a. na budowę laboratoryum chemicznego przy szkole rolniczej w Dublanach udzielonej, a na pokrycie niedoboru tej szkoły w czasie od roku 1865 do r. 1876 użytej.

Suballegat *a* do Spr. W. kr. l. 30 572/80.

V. Zamknięcie rachunków

szkoły gospodarstwa wiejskiego w Dublanach

za rok od 1. Stycznia do 31. Grudnia 1876.

V|1 Zestawienie niedoborów Szkoły

za czas od 1. Lipca 1865 do 31. Grudnia 1875.

Wyszczególnienie	Przychody								Rozchody		Nadwyżka z porównania			
	Opłaty uczniów		Subwencye krajowe		Subwencye państwowe		Inne dochody		Razem				w przychodach		w rozchodach	
	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.
w roku 1865/66 .	2.675	—	3.287	50	—	—	732	—	6.694	50	7.924	94	—	—	1.230	44
„ „ 1866/67 .	2.787	50	4.212	50	—	—	195	—	7.195	—	8.366	26	—	—	1.171	26
„ „ 1867/68 .	2.637	50	5.000	—	—	—	379	20	8.016	70	9.263	73	—	—	1.247	03
„ „ 1868/69 .	2.625	—	5.000	—	—	—	238	17	7.863	17	10.927	53	—	—	3.064	36
„ „ 1869/70 .	2.090	—	5.000	—	4.000	—	824	80	11.914	80	12.131	25	—	—	216	45
„ „ 1870/71 .	2.475	—	10.000	—	—	—	204	—	12.679	—	13.113	09	—	—	434	09
„ „ 1871/72 .	2.875	—	10.000	—	—	—	701	74	13.576	74	13.596	80	—	—	1.020	06
„ „ 1873 . .	5.425	—	15.000	—	—	—	370	20	20.795	20	21.007	74	—	—	212	54
„ „ 1874 . .	3.986	—	10.000	—	2.000	—	1.005	66	16.991	66	15.396	49	1.595	17	—	—
„ „ 1875 . .	3.599	50	12.000	—	2.000	—	254	—	17.853	50	18.074	89	—	—	221	39
Suma .	31.175	50	79.500	—	8.000	—	4.904	77	123.580	27	130.802	72	1.595	17	8.817	62
Na częściowe pokrycie niedoborów z pozostałych subwencyj krajowych	—	—	6.000	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—	6.000	—	—	—
Suma ogólna .	31.175	50	85.500	—	8.000	—	4.904	77	129.580	27	130.802	72	7.595	17	8.817	62
Dopełnienie: niepokryty niedobór z końcem r. 1876	—	—	—	—	—	—	—	—	1.222	45	—	—	1.222	45	8.817	—
Zrównanie .	—	—	—	—	—	—	—	—	130.802	72	130.802	72	8.817	62	8.817	62

VII. Zamknięcie rachunków subwencyj

za rok od 1. Stycznia

Wyszczególnienie	Przychody							
	Zapas początkowy		W roku bieżącym				Razem	
			Subwencye		Inne dochody			
	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.
B. Subwencye krajowe.								
1. Szkoła leśna krajowa	266	36	—	—	—	—	266	36
2. Stypendya dla leśników	20	—	—	—	—	—	20	—
3. Kursa weterynaryi	—	—	400	—	—	—	400	—
4. Budowa laboratoryum chem. w Dublanach .	6.000	—	—	—	—	—	6.000	—
5. Wystawa krajowa 1877	—	—	1.000	—	889	20	1.889	20
6. Inżynierstwo kultury	—	—	1.200	—	—	—	1.200	—
Sumy razem subwencyj krajowych .	6.286	36	2.600	—	889	20	9.775	56
Do tego: sumy subwencyj państwowych	18.663	62	26.390	—	6.543	31½	51.596	93½
Suma ogólna . . .	24.949	98	28.990	—	7.432	51½	61.372	49½
Dopełnienie: zapas z końcem r. 1876 .	—	—	—	—	—	—	—	—
Zrównanie . . .	—	—	—	—	—	—	61.372	49½

państwowych i krajowych

do 31. Grudnia 1876.

Rozchody						Z końcem roku 1876										Uwagi
						Stan czynny				Stan bierny				Wartość inwentarza		
Niedobór początkowy		W roku bieżącym		Razem		Zapas		Zaległości czynne		Niedobór		Zaległości bierne				
złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	
—	—	266	36	266	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	do B. w sumie otrzymanych subwencyj krajowych nie są zawarte sumy udzielone przez Wysoki Sejm na utrzymanie szkoły Dublańskiej 12.000 złr. i na stypendya 2.000 złr., które w odnośnem zamknięciu rachunków objęte zostały.
—	—	20	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	303	93	303	93	96	07	—	—	—	—	90	—	—	—	
—	—	6.000	—	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1.421	82	1.421	82	467	38	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	709	06	709	06	490	94	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	8.721	17	8.721	17	1.054	39	—	—	—	—	90	—	—	—	
1.653	31	41.619	97½	43.723	28½	14.171	98	122	17	5.848	33	8.591	98	13.172	30	
1.653	31	50.341	14½	51.994	45½	15.226	37	122	17	5.848	33	8.681	98	13.172	30	
—	—	—	—	9.378	04	—	—	—	—	9.378	04	—	—	—	—	
—	—	—	—	61.372	49½	15.226	37	—	—	15.226	37	—	—	—	—	

Alegat. 140.

Sprawozdanie

komisyi edukacyjnéj o przedłożeniu rządowém z projektem ustawy o języku wykładowym w wyższém gimnazyum w Brodach.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 31. grudnia 1866 r. uchwalił Sejm Galicyi i Lodomeryi z Wielkiém Księstwem Krakowskiém na wniosek ówczesnéj komisyi edukacyjnéj ustawę o języku wykładowym w szkołach ludowych i średnich. W niéj orzeczono pomiędzy innémi, że w gimnazyum niższém realném w Brodach język niemiecki będzie wykładowym. Niższe gimnazya zakłada się w tym celu, aby je z czasem, skoro się frekwencya ich wzmoże, uzupełnić, zamieniając je na wyższe. Tak więc też uzupełniono prowizorycznie w ostatnich latach owe niższe gimnazyum czterema wyższemi klasami, tak, że obecnie liczy ono już wszystkie 8 klas, z których 4 wyższe utrzymuje gmina Brodzka. Że zaś Sejm z r. 1866 pozostawił w niższém gimnazyum język niemiecki wykładowym; uzupełniając je powoli jedną klasą po drugiéj, zaprowadzono też w nich ten sam język wykładowy, tak, że obecnie faktycznie we wszystkich 8 klasach wykłady w tym języku się odbywają. Jest to prostém następstwem uchwały sejmowéj z r. 1866.

Ażeby jednak gimnazyum to uznać za gimnazyum wyższe z tym językiem wykładowym, jaki Sejm w r. 1866 przyznał gimnazyum niższemu, na to potrzeba zmiany albo raczéj uzupełnienia dotyczącego paragrafu owéj ustawy.

Potrzeba ta staje się tém niezbędniejszą, że Rada gminna miasta Brodów ofiarowała się z gotowością opłacania rocznych 5.000 zł. a. w. prócz dochodów z funduszu rezerwowego byłéj szkoły realnéj, ofiarując tak jedne jak drugie na utrzymanie wyższego gimnazyum, dopóki w niém język niemiecki będzie wykładowym. Prócz tego wreszcie zobowiązała się ta sama gmina dostarczyć z własnych funduszów kwotę do 40.000 zł. a. w. wysokości jako dodatek do wyznaczonych ze skarbu Państwa 30.000 zł. a. w. na wybudowanie nowego gmachu gimnazyalnego, również z zastrzeżeniem niemieckiego języka jako wykładowego.

Prowizoryczny układ téj właśnie treści, zawarty pomiędzy gminą Brodzką a Rządem, przedłożył Rząd krajowéj Radzie szkolnéj, a ta na pełném swém posiedzeniu z dnia 31 Sierpnia 1878 r. uchwaliła przedłożyć projekt téj umowy do zatwierdzenia Ministerstwu.

Niemniéj przedłożył Rząd projekt ten Wydziałowi Rady powiatowéj Brodzkiéj, a rada ta „w zastępstwie rady powiatowej“ uchwaliła na dniu 17 maja 1879 r. pod przewodnictwem Karola Hubickiego, prezesa Rady powiatowéj, i w obecności Alfreda Hausnera, Dr. Wilhelma Ornsteina, ks. Jana Sirko, Artura Schnella i Antoniego Witosławskiego zatwierdzić zarys wzmiankowanéj umowy w całéj jéj osnowie, dodając jedynie tylko niektóre pieniężne warunki, ale nie naruszając w niczém postawionego przez Radę gminną warunku językowego.

Tak więc żadna z władz krajowych nie wniosła ani słowa protestu przeciwko postawionemu przez Radę gminną brodzką warunkowi i żądaniu języka niemieckiego jako wykładowego. Z czego wnosić trzeba, że wszystkie te wymienione władze żądanie gminy uważały za uzasadnione.

Komisya edukacyjna nie ma przeto ze stanowiska prawnego najmniejszéj podstawy, aby módz wystąpić przeciwko proponowanéj w przedłożeniu rządowém zmianie ustawy krajowéj.

Zachodzi jednak pytanie, czy nie ma innych powodów, aby nie zgodzić się na przedłożenie rządowe?

Jest to niezawodnie rzecz ubolewania godna, że w kraju naszym znajduje się kilkunastotysięczna gmina, domagająca się, aby dzieci jéj pobierały naukę w języku niemieckim, łożąca jedynie pod tym warunkiem znaczne na ten cel wydatki. Komisya edukacyjna wyraża swe głębokie ubolewanie nad tém zaślepieniem i tém niezrozumieniem własnéj swéj korzyści, lecz bądź jak bądź liczyć się musi z tym faktem, a biorąc sobie za godło słuszność i sprawiedliwość dla wszystkich, nigdyby nie chciała ściągnąć na siebie zarzutu, jakoby z mieszkańców kraju chciała gwałtem robić Polaków, jakoby swój język i swoją narodowość narzucać chciała tym, którzy ich nie pragną. Komisya edukacyjna żywi to głębokie przekonanie, że mieszkańcy Brodów niezadługo, może już za lat kilka, dojdą do tego przekonania, że bez gruntownéj znajomości języka krajowego, bez wychowania w tym języku odebranego nie potrafią utrzymać się w kraju naszym, nie potrafią, o co im może najwięcéj chodzi, wyzyskać materyalnie swego stanowiska, że więc niezadługo prosić będą sami o to, aby do gimnazyum brodzkiego powoli od dołu wprowadzono język polski jako wykładowy. Dopóki jednak to nie nastąpi, dopóty nie może komisya edukacyjna pragnąć, aby gimnazyum brodzkiemu przemocą narzucono język polski.

Zważywszy przeto, że przedłożenie rządowe jest tylko prostą konsekwencyą ustawy uchwalonéj przez Sejm w r. 1866;

zważywszy, że gimnazyum brodzkie utrzymuje się w przeważnéj części z funduszów gminy bez wszelkiego dodatku z funduszów krajowych;

zważywszy, że tak mieszkańcy Brodów jak uczniowie tegoż gimnazyum w przeważnéj większości uważają język niemiecki za język swój ojczysty;

zważywszy, że przeciw zaprojektowanéj umowie nie doszedł do wiadomości komisyi ani jeden głos protestu ani od władz krajowych i autonomicznych ani od ludności miasta Brodów lub powiatu brodzkiego;

zważywszy wreszcie, że komisya, nie mając podstawy, na któréj, w obec uczynienia zadość wszystkim w tym razie wymaganym przepisom, prawnie oprzećby mogła wniosek podaniu przeciwny, nie chciałaby przemocą narzucać mieszkańcom Brodów języka, którego nie pragną, wnosi komisya edukacyjna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

Ustawa

zmieniająca ustęp d. artykułu V ustawy z dnia 22 czerwca 1867 Nr. 13 d. u. k. o języku wykładowym w szkołach ludowych i średnich królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Zgodnie z uchwałą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiém Księstwem Krakowskiém postanawiam, co następuje:

Art. I.

Ustęp ostatni *d* artykułu V ustawy z dnia 22 czerwca 1867 Nr. 13. d. u. k. o języku wykładowym w szkołach ludowych i średnich Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiém Księstwem Krakowskiém w dotychczasowém brzmieniu:

d) „Dopóki ustawa krajowa inaczéj nie orzecze, pozostaje „język niemiecki w dotychczasowym zakresie wykładowym w gimnazyum II we Lwowie i gimnazyum niższém „realném w Brodach“

znosi się i ma na przyszłość opiewać, jak następuje:

d) Dopóki ustawa krajowa inaczéj nie orzecze pozostaje język niemiecki w dotychczasowym zakresie wykładowym w gimnazyum II. we Lwowie i będzie wykładowym także w gimnazyum w Brodach.

Art. II.

Wykonanie niniejszéj ustawy polecam Memu Ministrowi wyznań i oświecenia.

We Lwowie dnia 16 lipca 1880.

Przewodniczący:

Dr. Majer w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Xawery Liske w. r.

Alegat. 141.

Sprawozdanie

komisyi kultury krajowej

w przedmiocie utworzenia kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego — niemniej o wnioskach Wydziału krajowego utworzenie nowych szkół dla podniesienia tego przemysłu na celu mających.

Wysoki Sejmie!

Gdy przed pięciu laty po raz pierwszy pojawił się wniosek, by Sejm krajowy wezwał Wysoki Rząd do utworzenia szkół drobnego i domowego przemysłu w pojedyńczych, w tymże wniosku, wyszczególnionych miejscowościach — uznał Sejm krajowy od razu wielką tej sprawy doniosłość i dał wybitny wyraz temu przekonaniu w jednogłośnie powziętej dnia 29go maja 1875 roku uchwale — wzywającej Wydział krajowy, ażeby w porozumieniu z Radą szkolną i zarządami muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie i techniczno-przemysłowego w Krakowie przy pomocy bióra statystycznego zbadał, o ile stosunki miejscowe a mianowicie rodzaj przemysłu czyniłyby odpowiedniem zaprowadzenie szkół rękodzielniczych w miejscach wnioskiem wskazanych a następnie w razie uznania tychże miejsc za odpowiednie poczynił do Rządu stosowne kroki — w razie zaś przeciwnym lub w razie uznania tej potrzeby w innych miejscach zdał z tego sprawę i przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski na najbliższej Sesyi.

Poleceniu temu nie mógł Wydział krajowy zadość uczynić na najbliższej Sesyi z powodu, że Sesya sejmowa już w dziewięciu miesiącach po ukończeniu poprzedniej nastąpiła, że za-

tem zebranie odnośnych dat statystycznych, porozumienie się z pojedyńczemi korporacyami — w ogóle dokładne tak rozgałęzionej sprawy zbadanie wręcz były niemożliwe. Do jednego wszakże niemałej wagi rezultatu doszedł Wydział krajowy w tym międzyczasie — to jest do ukończenia rokowań z c. k. Rządem i z gminą miasta Kołomyi względem utworzenia tamże szkoły garncarskiej a przy tej sposobności do wprowadzenia po raz pierwszy w praktykę, dwóch najwłaściwszych organizacyjnych zasad — mianowicie:

a) że założenie i utrzymanie tego rodzaju szkół przemysłowych wymaga współudziału państwa, kraju i gminy.

b) że wynikające z tego powodu koszta najodpowiedniej rozdzielićby się dały, gdyby jak to przy szkole w Kołomyi stać się miało, przy wszystkich w przyszłości ustanowić się mających szkołach, skarb państwa przyjął na siebie opłatę nauczyciela, fundusz krajowy opłatę kosztów urządzenia szkoły i zakupna środków naukowych — gmina wreszcie dostarczała lokal wraz z opałem, oświetleniem i usługą.

Uznając ważność wyniku tych pierwszych szczęśliwie do skutku doszłych rokowań, nie wahał się Sejm krajowy przeznaczyć natychmiast uchwałą z dnia 10go kwietnia 1877 na urządzenie szkoły garncarskiej w Kołomyi znaczną sumę 2.000 zł — a dalej poszedł Wydział krajowy udzielając gminie miasta Kołomyi prócz tego z pozostałych funduszów zapomogowych z roku 1866 sześcioprocentowej pożyczki w kwocie 3.000 zł. na budowę nowego gmachu szkolnego.

Zdawało się wtenczas, że ustalono raz na zawsze główne podstawy najtrudniejszego zwykle działu każdej organizacyi, to jest zasady finansowania i mniemano, że na tych podstawach dalsza praca szybko i pomyślnie postąpi.

Rzeczywiście donioślejszą jeszcze w uchwałach była dla sprawy przemysłu domowego Sesya sejmowa w roku 1877 — i nie dziw — nastąpiła ona bowiem bezpośrednio po wystawie lwowskiej, na której przemysł drobny i domowy dzięki staraniom jedynego natenczas swego opiekuna, hr. Włodzimierza Dzieduszyckiego po raz pierwszy w znaczniejszych zbiorach przed sąd publiczności wystąpił — a uzyskawszy zasłużone uznanie zdobył sobie niejako prawo do opieki całego kraju.

Na tej to sesyi przedłożył Wydział krajowy sporządzony na podstawie ,zebranych dat statystycznych wykaz licznych miejscowości, w których pewne rodzaje rękodzielnictwa i przemysłu domowego od dawniejszego już czasu były się rozwinęły, oraz krytyczny pogląd na istniejące w tychże miejscach warunki założenia odpowiednich szkół rzemieślniczych i wniósł, by Sejm orzekł iż się fundusz krajowy w zasadzie do pokrycia kosztów urządzenia tego rodzaju szkół, tak założyć się mających, jako też już istniejących — niemniej do ich zaopatrzenia w środki naukowe obowiązuje, lecz równocześnie ten warunek stawia, by c. k. Rząd dla każdej z tych szkół ustanowił nauczyciela kosztem skarbu państwa a gmina dotycząca lub powiat albo też gmina z powiatem przyjęły na się obowiązek zaspokojenia wszystkich innych potrzeb. Ówczesna komisya kultury krajowej nie zmienia tej propozycyi, owszem uzupełnia ją trzema nader ważnymi dodatkowymi wnioskami — mianowicie:

a) wnioskiem dążącym do podniesienia w gminach możności utrzymywania szkół przemysłowych przez uwolnienie przemysłu domowego od niesłusznie pobieranego podatku zarobkowego.

b) wnioskiem przeprowadzenia rokowań z Rządem w celu utworzenia przy Wydziale krajowym stałej kuratoryi dla spraw rękodzielniczych i przemysłu domowego;

c) wnioskiem udzielenia Wydziałowi krajowemu na założenie szkół przemysłowych oraz na wydanie odpowiednich sprawozdań o wystawie lwowskiej kredytu do wysokości 9.000 zł.

Po przyjęciu powyższych wniosków na posiedzeniu Sejmu krajowego dnia 28. sierpnia 1877 roku stanął — można powiedzieć — gotowy plan przyszłej akcyi. — Stanęły ogólne zarysy przyszłej organizacyi — i wytyczono drogę, którą dalej przy tworzeniu szkół rękodzielniczych i przemysłu domowego postępować miano.

W dalszym ciągu sprawozdania musimy więc rozróżnić trzy oddzielne działy — mianowicie :

I. utworzenie kuratoryi — jako władzy urządzającej i nadzorującej szkoły rękodzielnicze i przemysłu domowego;

II. finansowanie kosztów założenia i utrzymania tych szkół;

III. stan dokonanych i projektowanych robót oraz wykazać, jakim zmianom każdy z tych działów w dalszych latach uległ.

ad 1.

Utworzenie kuratoryi.

Przystępując do wykonania polecenia względem założenia stałej kuratoryi uznał Wydział krajowy, i słusznie, zaraz z początku potrzebę powołania do pomocy swej mężów chętnych i fachowych, którzy by, zanim zależna jeszcze od dalszych rokowań stała kuratorya w życie wejdzie, niejako prowizorycznie obowiązki tejże wykonywali, a zarazem mogli być pomocnymi Wydziałowi krajowemu do ułożenia planu organizacyi projektowanej kuratoryi.

W ten sposób powstał przy Wydziale krajowym tak zwany komitet doradczy, który z dniem 31 października 1877 swe czynności rozpoczął, z żądaniem, aby Wydział krajowy dla ułatwienia mu bezpośredniej z władzami styczności o jego ustanowieniu c. k. Rząd, a w szczególności c. k. Ministerstwo handlu i c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie zawiadomił, oraz rzeczone władze wezwał, aby się z nim we wszystkich sprawach z rękodzielnictwem i przemysłem domowym w ścisłym stosunku pozostających, bezpośrednio porozumiewały. Wydział krajowy uczynił temu żądaniu zadość w piśmie swem z dnia 7 grudnia 1877 L. 28768 — odebrał jednak, jak to się można było spodziewać, od Ministerstwa wręcz odmowną odpowiedź. W odnośnej odezwie z dnia 16 lutego r. b. L. 39435 oświadcza pan Minister, że skoro komitet ma być jedynie organem doradczym Wydziału krajowego, to władze rządowe w sprawach wszelkich tylko z Wydziałem krajowym bezpośrednio znosić się będą — dalej zastrzega pan Minister w temże piśmie, że działalność Wydziału krajowego a zatem komitetu nie może alterować ustawowego zakresu władz rządowych lecz odnosić się może li do tych zakładów, które w miarę potrzeb kraju ku podniesieniu rękodzielnictwa i przemysłu domowego, wyłącznie przy pomocy funduszów krajowych istnieją lub założone być mają — nawet potrzeby nadzorowania weszłych już w życie zakładów przez kuratorye jak i przez organ stały z krajowymi stosunkami obznajomiony, nie uznało Ministerstwo, oświadczając, że postarało się o to, aby zakłady przemysłowe nadzorowane były od czasu do czasu przez własne jego organa fachowe.

Mimo to, iż p. Minister handlu w sprawie tej nie tyle całość Państwa, ile kraj obchodzącej z niemałą, jak później wykażemy, szkodą tak odporne zajął stanowisko — uznał Wydział krajowy, że postąpi w myśl uchwały Wysokiego Sejmu i w interesie kraju, jeżeli wykazując c. k. Rządowi ponownie potrzebę i użyteczność takiego organu samodzielnego, w którymby wszystkie siły ku podniesieniu przemysłu rękodzielniczego i domowego działające, w jedną całość skupione być

mogły, zapyta się pana Ministra, czy zgodziłby się na ustanowienie kuratoryi z obszerniejszym zakresem działania, w której skład weszliby jako członkowie także i delegaci c. k. Rządu.

Odpowiedź na to zapytanie nie nadeszło jeszcze przed rozpoczęciem Sesyi sejmowej w roku 1878 — Wydział krajowy nie mógł zatem w tym roku Wysoki Sejm o ukończeniu rokowań, ni też o ustanowieniu stałej kuratoryi zawiadomić, lecz już wtenczas wyraził Wydział krajowy w sprawozdaniu swojem z dnia 26 września 1878 to przekonanie, że ustanowienie kuratoryi nie powinno pozostać zawisłem od wyniku rokowań z Rządem i owszem, że przyspieszenie utworzenia kuratoryi, byłoby nadzwyczaj pożądanem, chociażby bez współudziału c. k. Rządu, gdyż kuratorya przy ścieśnionym nawet zakresie działania znamienite krajowi odda usługi — już to przez wskazywanie rodzajów przemysłu domowego, które podźwignąć wypada i miejscowości dla szkół przemysłowych najodpowiedniejszych, już też organizując pracę w okolicach, w których już przemysł domowy istnieje lub wreszcie pośrednicząc w uzyskaniu dla producentów kredytu i nowych źródeł odbytu.

Podzielając zapatrywania Wydziału krajowego cofnął też Wysoki Sejm poprzednią uchwałę czyniącą utworzenie kuratoryi zależnem od rokowań z c. k. Rządem i upoważnił Wydział krajowy do ustanowienia kuratoryi bez odwołania się do Sejmu.

Odtąd minęły blisko 2 lata — teraz wreszcie w ostatatniem sprawozdaniu z dnia 23 czerwca 1880, wniesionem na niniejszej Sesyi oznajmia Wydział krajowy, że i te ostatnie rokowania z c. k. Rządem żadnego nie wydniosły skutku — trwając jednakże w przekonaniu, że specyalny organ dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego nawet wtedy może oddać krajowi znamienite usługi, gdy będzie działał tylko jako organ doradczy i pomocniczy Wydziału krajowego, ułożył Wydział krajowy statut kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego, który do sprawozdania dołącza i zawiadamia Sejm, iż na mocy otrzymanego upoważnienia powołał do tej instytucyi tych samych obywateli, którzy w dawniejszym komitecie doradczym zasiadywali.

Stojąc obok faktu dokonanego na mocy upoważnienia Wysokiego Sejmu nie mogła komisya kultury krajowej na razie nic innego uczynić jak tylko przedłożony statut kuratoryi bliższemu poddać rozpoznaniu i pozwala sobie zauważać, że się jej w tym statucie tylko postanowienie co do 2. ustępu §. 12 niepraktycznym być wydało. Ustęp ten kumuluje czynności manipulacyjne kuratoryi z czynnościami Wydziału krajowego w sposób taki, który odpowiedzialnej za swe czynności kuratoryi wszelką kontrolę nad manipulacyą odejmują. Z tego powodu wnosi komisya opuszczenie drugiego ustępu §. 12. i następującą tego §. zmianę:

Obowiązki Sekretarza kuratoryi oraz czynności manipulacyjne pełnią urzędnicy wyznaczeni przez Wydział krajowy na wniosek kuratoryi. O ich wynagrodzeniu stanowi Wydział krajowy.

Zanim jednak komisya do dalszego przejdzie przedmiotu nie może (aczkolwiek podziela w zupełności wypowiedziane powyż przekonanie Wydziału krajowego o wielkiej użyteczności utworzonej chociaż w ścieśnionych ramach kuratoryi) wstrzymać się od wypowiedzenia zdania, że usunięcie się c. k. Rządu od współudziału w kierownictwie tak ważnej, dotąd zupełnie zaniedbanej sprawy, jaką jest przemysł drobny i domowy, na rozwój tego przemysłu wielce szkodliwy tylko wpływ wywrzeć musi — staje się ono bowiem powodem niewłaściwego antagonizmu między czynnikami do jednej i tej samej pracy z natury rzeczy powołanymi. Antagonizm ten, wykluczając wspólne a spieszne porozumienie się — rozdrabnia środki, które skoncentrowane w jedne i te same

punkta, twórczemiby się stać mogły — utrudnia kontrolę wzajemną i mnoży koszta na cele więcej manipulacyjne niż produkcyjne. Niechaj nam wolno będzie dalej wypowiedzieć, iż według naszego przekonania usunięcie się Rządu od wspólnej akcyi ścieśni wprawdzie działalność naszej kuratoryi, względnie kraju — lecz czynności kuratoryi obznajomionej dokładnie ze stosunkami krajowymi, z moralnymi i fizycznymi warunkami rozwoju tej gałęzi czysto krajowego gospodarstwa, odnoszą z pewnością mniejszy ale pewny i rzetelny skutek, podczas kiedy najlepsze nawet zamiary rządu przy kierownictwie ludzi, chociaż rzeczywiście fachowych, ale nieobeznanych z potrzebami z usposobieniem, z charakterem niższych warstw naszej ludności, przy kontroli, która jak to ministeryum samo w reskrypcie swoim do Wydziału krajowego zaznacza, tylko od czasu do czasu odbywać się będzie, na niczem spełznąć muszą. Niedawna przeszłość stwierdziła niestety najwybitniej to nasze przekonanie. Pod wyłącznym kierunkiem i wyłączną kontrolą c. k. Rządu powstały: szkoła garncarstwa w Kołomyi i szkoły koszykarstwa w Krakowskiem; pierwsza z nich nie odpowiada rzeczywistym potrzebom kraju i chromieje, szkoły koszykarstwa upadły, podczas kiedy zostające pod nadzorem kuratoryi szkoły koszykarstwa w Rudnikach i w Jarosławiu, szkoła snycerstwa w Rymanowie na rozwój przemysłu domowego jak najpomyślniej oddziaływają.

Komisya wyraża nadzieję, że wreszcie i wysoki Rząd przyjdzie do przeświadczenia, że kuratorya również jak i Wydział krajowy nie zamierzają bynajmniej wkraczać w zakres przyznanego jej organom działania i że możliwem jest wyszukać taki sposób wspólnego działania, w którym każdy wspólnik swoje prawa zachować może.

Komisya kultury krajowej wstrzymuje się od uczynienia jakiegobądźkolwiek w tej mierze wniosku, wyraża jednak nadzieję, że przy zaszłej zmianie w kierownictwie Ministerstwa handlu także i sprawa przemysłu domowego i rękodzielniczego sprawiedliwszego doczeka się uznania i skuteczniejszej opieki.

II.

Finansowanie kosztów zakładania i utrzymywania szkół i zakładów dla przemysłu rękodzielniczego i domowego.

Zdawało się, jak to już wyżej w tem sprawozdaniu wspomniano, że przy założeniu pierwszej szkoły garncarstwa w Kołomyi ustalono normę podziału kosztów między c. k. Rząd, kraj i gminę, normę niejako ogólną, którąby i do dalszych powstać mogących szkół przemysłowych zastosować się dała. Lecz wkrótce okazało się to przypuszczenie mylnem.

Kiedy bowiem w roku 1877 Wydział krajowy w swem sprawozdaniu wysokiemu Sejmowi przedłożył wykaz miejscowości, przydatnych do założenia szkół przemysłowych, okazało się z tego poglądu, że znalazłoby się wprawdzie 6 miejscowości przydatnych do założenia szkół dla garncarstwa, 5 dla tkactwa, 4 dla wyrobu z drzewa, 3 dla garbarstwa i kuśnierstwa a po jednej miejscowości dla sukiennictwa, kamieniarstwa i dla wyrobu haftów, lecz okazało się równocześnie, że założeniu odpowiednich szkół w tych miejscowościach staje na przeszkodzie w części obawa dzisiejszych niedouczonych rzemieślników, aby przez pomnożenie konkurencyi nie stracili dotychczasowego, jakkolwiek skromnego zarobku, w znaczniejszej części zaś ubóstwo gmin, które im nie pozwala ponieść kosztów na dostarczenie lokalu i rocznych wydatków na opał, oświetlenie i usługę, wskutek czego z wykazanych przez Wydział krajowy 21 miejsc pozostało tylko 7 gmin, z któremi na podstawie powyższej zasady finansowania dalsze rokowania były możliwe. Już wtenczas zatem można było powiedzieć, iż wyjątki od tej zasady zrobione być muszą, bo nikt przecież nie mógł

sądzić, żeby li dla ubóstwa gminy można było odstąpić od założenia szkoły, jeżeli za tem wszystkie zresztą warunki więcej niż w innych zamożniejszych gminach przemawiały.

Ten stan rzeczy zachwiał znacznie przyjętą finansowania podstawę, powaloną jednak została ona do reszty postępowaniem c. k. Rządu, który się nietylko nie poczuwał być nią zobowiązany, ale nawet jak to Wydział krajowy w sprawozdaniu swem z dnia 26 września 1878 wykazuje, z wyjątkiem jednego wypadku wszelkim w tej mierze czynionym żądaniom odmówił.

Słusznie więc domagał się Wydział krajowy w temże sprawozdaniu na rok 1878, aby wysoki Sejm tę niewykonywaną przez c. k. Rząd zasadę finansowania usunął, a natomiast pozostawił kuratoryi rozdzielenie przeznaczonych na ten cel zasiłków z funduszu krajowego w miarę uznanej przez nią potrzeby.

Ówczesna komisya kultury krajowej oświadczyła się przeciw wnioskowi Wydziału krajowego z uwagi, iż przez uchylenie zeszłorocznej uchwały sejmowej, usunie się tem samem od współdziałania w zakładaniu lub utrzymywaniu szkół rękodzielniczych w pierwszym rzędzie c. k. Rząd, jakoteż dotyczącą gminę, powiat lub inne moralne albo pojedyncze osoby, oraz, że przez przyjęcie na fundusz krajowy istniejących lub założyć się mających szkół rękodzielniczych nietylko fundusz ten znacznie byłby zaczerpnięty, a nawet rozwój szkół cokolwiekbądź zawisły od zainteresowania się ludności miejscowej, byłby niejako zwichnięty. Pomimo tych powodów nie ponowiła jednak komisya kultury krajowej dawniejszego, Wydział krajowy w wydatkach krępującego, zastrzeżenia, lecz uczyniła wniosek, by wysoki Sejm bez wszelkich restrykcyj otworzył Wydziałowi krajowemu kredyt z funduszów krajowych na rok 1879 na cele szkół rękodzielniczych, tudzież popieranie rękodzielnictwa i przemysłu domowego do wysokości 5.000 zł. Uchwałą z dnia 16 października zatwierdził wysoki Sejm ten wniosek, a przedstawiony poniżej rachunek */. wykazuje sposób użycia uchwalonych funduszów w latach 1878 i 1879.

W roku bieżącym nie umieszcza Wydział krajowy żadnego wniosku o udzielenie kredytu w pewnej oznaczonej kwocie lecz powiada tylko w 3cim swoim wniosku, że wydatki pokryte będą z funduszu przeznaczonego w budżecie funduszu krajowego na szkoły rękodzielnicze, i popieranie przemysłu domowego. Komisya kultury krajowej zaś mniema, że w tym względzie stanowcza uchwała Wysokiego Sejmu zapaść powinna i przedstawia wniosek o otwarcie na te cele kredytów po 5.000 zł. na rok 1880 i 1881, chociaż bynajmniej nie zapoznaje, że w obec izolowanego od współudziału c. k. Rządu działania a zwiększającego się rozwoju rękodzielnictwa i przemysłu domowego kwoty zł. 5.000 w przyszłości dostatecznemi być nie mogą. Komisya uważa dalej za niewłaściwe, aby kredyta udzielane na te cele Wydziałowi krajowemu względnie kuratoryi podlegały jak inne kredyta zastrzeżeniu, iż tylko po koniec Marca następnego roku użyte być mogą, nieużyte zaś pozostałości jako reszty kasowe ubiegłego roku uważane być musiały. Jeżeli się bowiem zważy, jak długiego czasu wymagają każdorazowe rokowania, które poprzedzić muszą założenie szkół przemysłowych — jak trudno jest wyszukać odpowiednich nauczycieli fachowych — to łatwo pojąć, że zanim te przygotowawcze roboty do skutku przyjdą, czas zezwolony dla dyspozycyi fuduszami już minie. Z tego powodu widzi się komisya kultury krajowej zniewoloną żądać od Wysokiego Sejmu w odnośnym wniosku zezwolenia, aby kredyta udzielić się mające na cele przemysłu domowego płynne były przez dwa po sobie następujące lata.

III.

Stan dokonanych dotąd czynności w sprawie przemysłu domowego i drobnego i wnioski Wydziału krajowego.

W dziale tym miasto świetnych rezultatów możemy tylko wykazać trudności, z jakiemi Wydział krajowy wskutek zajętego przez c. k. Rząd stanowiska przy zakładaniu i zapomaganiu szkół rękodzielniczych i przemysłu krajowego walczyć był przymuszonym.

W pierwszym rzędzie chcemy rozpoznać sprawę, założonej przez Towarzystwo tatrzańskie szkoły snycerstwa w Zakopanem.

Na utrzymanie tej szkoły wyznaczył Wysoki Sejm uchwałą z dnia 16. Października 1878 roczny zasiłek w kwocie zł. 600 na lat pięć, począwszy od r. 1879 i upoważnił Wydział krajowy do wypłacenia tego zasiłku pod następującymi warunkami:

a) że c. k. Rząd ustanowi dla tej szkoły nauczyciela na koszt Skarbu Państwa,

b) że statut organizacyjny szkoły ułożonym będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym,

c) że Wydziałowi przyznane będzie prawo do udziału w zarządzie szkoły, wykonać się mający albo bezpośrednio albo za pośrednictwem ustanowionego przy Wydziale krajowym organu doradczego

C. k. Rząd zamianował nauczyciela z płacą zł. 840 — zaś zawiadomiony o warunkach subwencyi krajowej zażądał, aby zasiłek ten nie był wypłacany Towarzystwu tatrzańskiemu lecz tylko Zarządowi szkoły i był użyty częścią na udzielanie stypendyów, częścią na zakupno odpowiedniego do robót materyału i utworzenie małego funduszu rezerwowego.

Towarzystwo tatrzańskie zaś odwołując się słusznie do motywów powołanej poprzód uchwały sejmowej, według których zasiłek ten udzielonym był wyłącznie dla umożliwienia Towarzystwu Tatrzańskiego dopełnienia przyjęt go na się obowiązku: zapewnienia tej szkole egzystencyi na lat 5 — domagało się wypłaty tego zasiłku tem bardziej, ileże fundusze jego do pokrycia tak znacznych, przez reorganizacyę tej szkoły jeszcze powiększonych, wydatków wystarczyć nie mogły. Przekonawszy się o tym stanie rzeczy oraz o fakcie, że się szkoła snycerska w Zakopanem korzystnie zaczyna rozwijać — Wydział krajowy udzielił wprawdzie Towarzystwu tatrzańskiemu na wniosek kuratoryi raz 200 zł. drugi raz zł. 300 zasiłku oraz jako stypendyum podróżne dla tamtejszego nauczyciela 80 zł. — lecz czynił to raczej w drodze łaski, nie zaś na podstawie uchwały Sejmowej, której warunki nie były dopełnione.

Dzisiaj jest rzeczą niemal pewną, że c. k. Rząd od swych zastrzeżeń nie odstąpi a dopuścić przecież nie można, aby dla braku funduszów Towarzystwa Tatrzańskiego pożyteczna ta, jak najpomyślniej rozwijająca się szkoła w swej egzystencyi zagrożoną była. Mając wreszcie wzgląd na to, że pierwotna prośba Towarzystwa tatrzańskiego o zasiłek, wniesioną była właśnie w przewidywaniu, że mu fundusze na utrzymanie szkoły nie wystarczą — oraz zważywszy jak znaczne koszta Towarzystwo to przy założeniu szkoły ponieść musiało — wreszcie zważywszy, iż Wydział krajowy a względnie kuratorya już z tytułu danego zasiłku do kontrolowania rozwoju tejże szkoły są uprawnieni — mniema komisya kontrolująca, iż koniecznie wypada sprawę tę ostatecznie uregulować

w ten sposób, aby Towarzystwo Tatrzańskie bez potrzebnego zasiłku nie pozostało, zaś Wydziałowi krajowemu udzieloną była kwota, którąby użyć mógł na cele zarządu szkoły w myśl wymagania c. k. Ministeryum handlu. Komisya kultury krajowej dzieli zatem pierwotnie uchwalony zasiłek na dwie połowy i przeznacza je w swym wniosku na oba powyż wskazane cele.

Z prawdziwem uznaniem wspomnieć nam wypada o działalności dawniejszego komitetu doradczego, a dzisiejszej kuratoryi. Jej to zdrowym i praktycznym wnioskom zawdzięcza kraj dalsze utrzymanie nauki koszykarstwa w Krakowskiem i założenie dwóch nowych szkół tego przemysłu w Jarosławiu i w Rudniku.

Szkoła koszykarstwa w Krakowie, założona przez c. k. Rząd, została przez tenże sam Rząd w styczniu 1880 zamkniętą — filie zaś tego zakładu zwinięto już z wiosną r. 1878, a jako motywum podano, że frekwencya szkół tych ciągle się zmniejszała i nie było nadziei, aby ta frekwencya w przyszłości się wzmogła, chociaż wypadało raczej zbadać, co było właściwym powodem zmniejszenia tej frekwencyi? — bo głosy publiczne przypisywały je złemu urządzeniu szkoły, która się stać miała fabryką na zysk, uczniowie zaś bezpłatnymi robotnikami. Wtenczas to Wydział krajowy, idąc za wnioskiem kuratoryi, przyszedł w pomoc upadającemu przemysłowi, udzielając kapitału w kwocie 200 złr. na pokrycie płacy nauczycielki koszykarstwa przy seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Krakowie i oddając równocześnie do dyspozycyi kuratoryi 500 złr. z upoważnieniem użycia tego funduszu na zapomożenie ludności, trudniącej się koszykarstwem, mianowicie w miejscowościach, w których istniały filie dawniejszej szkoły celem zakupna narzędzi i materyału, na dostarczanie tejże ludności taniego materyału krajowego i zagranicznego na kredyt — wreszcie na zawiązywanie stosunków z przedsiębiorcami i rozsyłanie wyrobów na okaz dla powiększenia odbytu. Tym to zabiegom zawdzięcza kraj, iż przemysł koszykarstwa w okolicy Krakowa nietylko nie upadł, lecz raczej na właściwe wszedł tory.

Staraniem komitetu doradczego powstała również w r. 1878 szkoła koszykarstwa w Jarosławiu, zostająca pod nadzorem miejscowego komitetu, w którego skład wchodzi delegat kuratoryi JO. książę Jerzy Czartoryski. Naprożno udawano się do c. k. Rządu o uzyskanie dla tej szkoły stałej rocznej dotacyi w kwocie 800 złr. — całym skutkiem zabiegów było przyrzeczenie pana Ministra, że na rok 1880 udzieli zasiłek w kwocie 500 złr. o ile na to pozwoli budżet państwowy.

Niemniej pomyślnego rozwoju spodziewać się można po szkole koszykarstwa w Rudniku, której istnienie na dobrej woli prywatnych osób polegało. Na założenie tej szkoły udzielił Wydział krajowy w r. 1878 zasiłek w kwocie 800 złr. — na utrzymanie zaś w roku 1879 ponowny zasiłek w kwocie 200 złr.

I ta szkoła ma przyrzeczoną jeszcze w r. 1879 subwencyę ze skarbu państwa w kwocie 250 złr., która jednak dotąd nie była wypłaconą i prawdopodobnie wypłaconą nie będzie, ponieważ zachodzą nieprzewidziane przeszkody w urządzeniu miejscowego komitetu nadzorczego, od którego istnienia c. k. Rząd wypłatę tego zasiłku zawisłem uczynił.

W sprawozdaniu swem wykazuje Wydział krajowy wreszcie liczne projekty, nowo urządzić się mających szkół przemysłowych. Gdy atoli te projekty do tej pory jeszcze są przedmiotem badań kuratoryi, przeto o nich komisya kultury krajowej wspominać nie będzie, musi jednak pod ściślejszy wziąść rozbiór dwa, jako dojrzałe uznane projekty, dla których urzeczywistnienia Wydział krajowy na przedstawienie kuratoryi od wysokiego Sejmu pewnych nakładów pieniężnych żąda. Pierwszy tyczy się:

A) założenia szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie;

B) drugi zmierza ku podniesieniu przemysłu rzeźbiarskiego (wyrobów z alabastru) w Brzozdowcach.

ad A.

Po kilkuletniem istnieniu szkół rękodzielniczych i przemysłu domowego w kraju naszym, przyszli ludzie zajmujący się szczerze tą sprawą, do przekonania, iż największa przeszkoda w rozwoju tych szkół a szczególnie w korzystnem oddziaływaniu udzielanej nauki na uczących się w tem polega, że nauczyciele z poza kraju przybyli, aczkolwiek fachowo wykształceni, nie są dokładnie obznajomieni z potrzebami kraju, z miejscowymi warunkami produkcyi — jednem słowem nie umieją się zastosować do warunków danych — nie umieją wyzyskać zasobów umysłowych naszego ludu. Ztąd okazała się potrzeba założenia dla pojedyńczych, oczywiście ważniejszych gałęzi przemysłu, szkół, kształcących prócz robotników zwykłych, także i takich pracowników, którzyby w innych miejscach ze skutkiem, jako nauczyciele, występować mogli. Co do założenia takiej szkoły dla garncarstwa we Lwowie, wyszła myśl od jednego z członków kuratoryi, pana Ludwika Wierzbickiego, w czasie pobytu c. k. radcy Ministerstwa handlu, dra Emanuela Hermana we Lwowie. Celem bliższego zbadania tej sprawy odbyła się konferencya, w której oprócz członków kuratoryi i pana Hermana, brali jeszcze udział członkowie Izby handlowej, magistratu i kilku radnych miejskich miasta Lwowa. Dalsze kroki miały wyjść od Rządu — lecz kiedy te wyczekiwania po koniec r. 1879 były bez skutku, zajęła się niemi kuratorya i uzyskała wreszcie w marcu 1880 r. od c. k. Ministerstwa handlu oświadczenie, że Ministeryum zamierza założyć szkołę dla przemysłu gliniarskiego (Thonindustrie Schule), to jest szkołę wyższą, któraby nietylko wyrobami garncarskiemi lecz zarazem wyrobami ornamentycznemi się zajmywała, a przytem i zdolnych dla szkół garncarskich nauczycieli kształciła, wszakże pod warunkiem, że się Wydział krajowy, reprezentacya gminy, wreszcie Izba handlowo-przemysłowa do udzielenia odpowiednich zasiłków na urządzenie i utrzymanie tej szkoły przyczynią, w szczególności zaś, że się reprezentacya miasta zobowiąże do ponoszenia kosztów na urządzenie pieców garncarskich, tudzież do dostarczenia lokalności dla szkoły potrzebnych, niemniej opału, oświetlenia i obsługi. Rokowania nie są wprawdzie jeszcze ukończone, ale słusznie przedstawia Wydział krajowy już teraz wysokiemu Sejmowi wnioski co do oznaczenia udziału, z którymby Reprezentacya krajowa do kosztów tej szkoły przystąpić miała — aby z powodu nie powziętej przez wysoki Sejm poprzód uchwały, ważna ta sprawa, po ukończonych rokowaniach, w dalszą nie poszła odwłokę. Ubolewać tylko wypada, że sprawa urządzenia szkoły garncarskiej we Lwowie dotąd ze strony rady gminnej tegoż miasta odwłoki doznaje.

Przedkładając zatem wypracowane przez kuratoryę kosztorysy założenia i utrzymania tej projektowanej szkoły, Wydział krajowy wnosi, aby Wysoki Sejm na jej założenie zł. 3600 — na jej utrzymanie zaś przez pięć lat roczny zasiłek po zł. 2000 wyznaczyć raczył.

Komisya kultury krajowej znalazła po dokładnem zbadaniu przedstawionych preliminarzy że koszta obliczone, rzeczywistym stosunkom odpowiadają, oraz że cyfry w nich podane mianowicie suma zł. 6601 na urządzenie, a suma zł. 10.360 na utrzymanie szkoły prawie zanadto są skromne. Komisya kultury krajowej przedstawia wniosek Wydziału kraj. z małą tylko, raczej stylistyczną zmianą.

ad B.

W okolicy gminy Brzozdowiec, w powiecie bobreckim, znajduje się w obfitej ilości tak na powierzchni jak i w głębi ziemi piękny różnobarwny alabaster, z którego okoliczni mieszkańcy od dawna rozmaite przedmioty dla użytku lub ozdoby jako to: blaty na stoliki, wazoniki, przyciski puszki i t. d. wyrabiali. Przemysł ten czysto domowy, niegdyś stanowiący ważne źródło zarobku dla mieszkańców, upadł ostatnimi czasy zupełnie — zapewnie z powodu, iż z czasem nie postępywał. Kuratorya nie zapoznawała bynajmniej, iż byłoby wskazanem przemysł tenże wskrzesić i w szerszych rozwinąć rozmiarach.

Wśród badań w tym względzie rozpoczętych, wystąpił p. Leonard Marconi, profesor rysunków i modelowania przy szkole politechnicznej we Lwowie, wprawdzie nie z projektem utworzenia właściwej szkoły, ale z projektem sprowadzenia biegłych w tem rzemiośle robotników z okolic Vollero koło Floreneyi, celem założenia na własny rachunek zakładu wyrobów rzeźbiarskich — zażądał jednak zamiast wszelkiej subwencyi tylko pomocy w utworzeniu kapitału zakładowego przez udzielenie z funduszu krajowego bezprocentowej pożyczki w kwocie zł. 5000, zwrotndj w ciągu lat dziesięciu w ratach ośmiu, zabezpieczając zwrot tej sumy na swej nauczycielskiej płacy i policy zabezpieczenia na życie.

Wydział krajowy i kuratorya dla przemysłu domowego, zgodzili się na ten projekt i Wydział krajowy przedstawił też Sejmowi odpowiedni wniosek.

Ponieważ się zaprzeczyć nie da, że zakład p. Marconiego, aczkolwiek niepołączony z właściwą szkołą, przyczynić się musi do praktycznego wykształcenia mieszkańców tej okolicy;

ponieważ niejeden z więcej uzdolnionych mieszkańców, wyrabiający dotąd wyroby grubsze, mając ciągłe wzory więcej artystyczne przed oczyma, powoli w sztuce rzeźbiarstwa się wykształcić i narówni z przybyłymi Włochami, wreszcie później innym swych wiadomości udzielać może;

ponieważ zakład p. Marconiego nietylko przyszłemu możliwemu założeniu szkoły, gdyby się takowa potrzebną okazała, bynajmniej w drodze nie stanie, lecz tylko urządzenie jej ułatwić musi;

ponieważ wreszcie fundusz krajowy udzielając p. Marconiemu bezprocentowej pożyczki, licząc stopę procentową po 5 od sta rocznie, w przecięciu nawet zł. 250 nie wyda, a przecież tym skromnym datkiem do nierównie cenniejszego podniesienia przemysłu w kraju się przyczyni;

przeto komisya kultury krajowej przyjęła w całości wniosek Wydziału krajowego — mniemała jednak, iż dla odjęcia tej sprawie cechy czysto prywatnego interesu, byłoby pożądanem, aby Wydział krajowy w zawrzeć się mającym kontrakcie nie tylko zabezpieczenie danej pożyczki miał na oku, ale zarazem takie wstawił warunki, któreby mieszkańcom tamtej okolicy zapewniły pewien udział w pracy, a młodzieży możliwość kształcenia się w sztuce rzeźbiarskiej.

Lwów, 15 Lipca 1880.

J. Czartoryski
Przewodniczący.

Piotr Gross
Sprawozdawca.

Alegat do l. 915/s

Wykaz

kosztów wypłaconych z funduszu krajowego, na cele szkół rękodzielniczych i popieranie przemysłu domowego, oraz opisu wystawy krajowej.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Szczegółowo zł.	Szczegółowo ct.	Razem zł.	Razem ct.
	1878.				
	Rubr. XIV. poz. 170.				
1	Rymanów, szkoła snycerska	500	—		
2	Rudnik, szkoła koszykarska	1.100	—		
3	Jarosław, „ „	1.200	—		
4	Komitet doradczy dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego, na popieranie przemysłu koszykarskiego w powiecie krakowskim	500	—		
5	Gardziel Władysław, garbarz w Pruchniku, stypendyum	300	—		
6	Prowadzenie biura komitetu pod 4. wymienionego, płaca dzienna po 2 zł.	730	—	4.330	—
7	Koszta opisu wystawy, t. j. redakcya, druk, litografia, papier, korekta, i t. p.	—	—	991	64
	Razem .	—	—	5.321	64
	1879.				
	Rubr. VII. poz. 78.				
1	Zakopane, szkoła snycerska:				
	a) zasiłek	500	—		
	b) „ nauczycielowi tej szkoły, Neuzilowi Franciszkowi na podróż naukową	80	—	580	—
2	Jarosław, szkoła koszykarska, zasiłek na utrzymanie w r. 1880	—	—	800	—
3	Kuratorya dla spraw przemysłu domowego:				
	a) zasiłek dla Lepszego, nauczyciela szkoły koszykarskiej w Jarosławiu, na odbycie kursu nauki plecionek w wiedeńskiem muzeum technologicznem	240	—		
	b) zaliczka na koszta prac przygotowawczych w sprawie utworzenia szkoły garncarstwa we Lwowie	300	—		
	c) zaliczka na założenie powyższej szkoły . .	1.850	—	2.390	—
4	Komitet wystawy etnograficznej Oddz. Czarnohorskiego, Towarz. Tatrzańskiego, zaliczka na urządzenie wystawy	—	—	500	—
5	Prowadzenie biura komitetu, jak poz. 6 w r. 1878 .	—	—	730	—
	Razem .	—	—	5.000	—

DODATEK

do

sprawozdania komisyi kultury krajowéj

w przedmiocie utworzenia kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego — niemniéj o wnioskach Wydziału krajowego o utworzenie nowych szkół, dla podniesienia tego przemysłu na celu mających.

Na podstawie powyższego sprawozdania przedstawia komisya kultury krajowéj Wysokiemu Sejmowi następujące wnioski:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o dokonanym utworzeniu kuratoryi dla spraw rękodzielniczych, oraz przemysłu domowego i drobnego.

2. Sejm zatwierdza przedstawiony przez Wydział krajowy statut tejże kuratoryi, z wyjątkiem § 12, który ma brzmieć jak następuje: „Obowiązki sekretarza niemniéj czynności manipulacyjne kuratoryi pełnią urzędnicy, wyznaczeni przez Wydział krajowy na wniosek kuratoryi. O ich wynagrodzeniu stanowi Wydział krajowy.

3. Sejm udziela Wydziałowi krajowemu z funduszów krajowych kredyta w rocznéj sumie po złr. 500 na lata 1880 i 1881 na cele zakładania szkół przemysłowych, tudzież popierania rękodzielnictwa i przemysłu domowego, i zezwala, aby każdy z tychże kredytów płynnym był przez dwa po sobie następujące lata.

4. Sejm znosi uchwałę z dnia 16 października 1878, przyznającą warunkowo Towarzystwu Tatrzańskiemu od roku 1879 począwszy, przez 5 lat na utrzymaniu szkoły snycerskiéj w Zakopanym roczny zasiłek w kwocie złr. 600 i upoważnia Wydział krajowy:

a) aby po stwierdzeniu przez kuratoryę należytego stanu szkoły snycerskiéj w Zakopanym wypłacił Towarzystwu tatrzańskiemu sumę złr. 620 jako niepobraną w latach 1879 i 1880 resztę tegoż zasiłku;

b) aby w latach następnych 1881, 1882, 1883 wypłacał jedną połowę wspomnianego zasiłku w rocznéj sumie złr. 300 Towarzystwu tatrzańskiemu na pokrycie kosztów utrzymania szkoły snycerstwa w Zakopanym, jeżeli kuratorya dla spraw przemysłu domowego stan tejże szkoły za odpowiedni uzna — drugą zaś połowę zarządowi szkoły snycerstwa w Zakopanym, jeżeli c. k. Rząd przyzna Wydziałowi krajowemu prawo do udziału w zarządzie szkoły, wykonywać się mające albo bezpośrednio albo za pośrednictwem organu, przez Wydział krajowy wskazanego.

5. Sejm wynacza na pokrycie kosztów założenia szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie jednorazowy zasiłek do wysokości złr. 3600, a na utrzymanie téj szkoły roczny zasiłek w kwocie 2000 złr. na lat pięć, począwszy od r. 1881 i upoważnia Wydział krajowy do wypłacenia zasiłków powyższych pod warunkiem, że Wydziałowi krajowemu przyznanem będzie prawo udziału w zarządzie szkół, wykonywać się mające albo bezpośrednio albo za pośrednictwem kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego. Wydatki te pokryte będą z funduszów przeznaczonych w budżetach funduszu krajowego w latach 1880 i 1881 na szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego.

6. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia umowy z panem Leonardem Marconim, profesorem c. k. szkoły politechnicznéj we Lwowie, względem udzielenia z funduszu krajowego pożyczki bezprocetowéj w kwocie złr. 5000 na przedsiębiorstwo wyrobów z alabastru w Brzozdowcach powiecie Bobreckim pod warunkiem, że p. Marconi pożyczkę tę zabezpieczy według wymagań Wydziału krajowego i zobowiąże się spłacić takową w ośmiu równych ratach rocznych, począwszy od trzeciego roku po wypłacie. W kontrakt ten mają wejść również takie warunki, któreby zabezpieczyły ludności okolicznéj możność zarobku i wykształcania się w sztuce rzeźbiarskiéj. Na pokrycie wydatku tego otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy na rok 1880 do wysokości złr. 5000.

Alegat. 142.

Sprawozdanie

komisyi prawniczéj o wniosku posła Ochrymowicza względem utworzenia Sądu powiatowego w Borysławiu.

Wniosek posła Ochrymowicza o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Borysławiu, nie znosząc istniejącego obecnie c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, przekazanym został uchwałą Wysokiego Sejmu z 7 lipca b. r. komisyi prawniczéj do zbadania i postawienia wniosku.

Komisya prawnicza, zajmując się badaniem wniosku Wydziału krajowego z 2 maja 1879 do l. 2726, ażeby Wysoki Sejm w myśl § 2 ustawy z 11 czerwca 1868 l. 59 Dz. p. P. oświadczył swoje zdanie, że siedzibę c. k. Sądu powiatowego w Podbużu należy przenieść do Borysławia i przydzielić do tego Sądu 14 miejscowości należących do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, a 9 miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczu wyłączyć się mających, nabyła na podstawie urzędowych dochodzeń te wiadomości, że c. k. Sąd powiatowy w Drohobyczu załatwił w 1879 roku 9649 podań w sprawach spornych, a 4000 w sprawach karnych, łącznie przeto 14118 podań w sprawach jedynie miejscowość Borysław dotyczących.

Takie rozległe czynności sądowe, które niewątpliwie jeden Sąd powiatowy dostatecznie zatrudnić mogą, a głównie to, że w Borysławiu oprócz obeszło 5.000 mieszkańców miejscowych przebywa około 15000 przedsiębiorców i robotników napływowych, zajmujących się wydobywaniem i handlem oleju skalnego i wosku ziemnego, jak niemniej to, że spory prowincyonalne o posiadanie, egzekucye sądowe i dochodzenia często wydarzających się wypadków śmierci, spowodowanych nieostrożnem a karygodnem prowadzeniem robót podziemnych, zmuszają c. k. Sąd powiatowy w Drohobyczu, do okręgu którego Borysław należy, wysyłać często komisye na miejsce, połączone z wydatkami tak dla stron prywatnych jako też i dla c. k. skarbu Państwa, wskazują na to, że zaprowadzenie c. k. Sądu powiatowego w Borysławiu byłoby pożądanem.

Pomimo tego nie mogła jednak komisya już obecnie doradzać, ażeby Wysoki Sejm wystosował wezwanie do c. k. Rządu o zaprowadzenie Sądu powiatowego w Borysławiu, bo w naszym kraju nie istnieje żaden Sąd powiatowy, któryby się ograniczył na jedną tylko miejscowość, przydzielenie zaś do tego Sądu miejscowości, które obecnie należą do c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, a w następstwie tego zwinięcie Sądu powiatowego w Podbużu byłoby ze względu na odległość i środki komunikacyjne z Borysławiem dla ludności tych miejscowości największą niesłusznością, zaś co do tych miejscowości, które należą teraz do c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczu co najmniej

przedwczesnem, bo ani gminy, ani obszary dworskie, któreby Sądowi powiatowemu w Borysławiu przydzielić można o objawienie swojego zdania w tej mierze nie były zapytywane, a nadto sprawozdania c. k. Władz rządowych pomiędzy powodami, odradzającemi przeniesienie siedziby c. k. Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia, wykazują zupełny brak takich budynków w Borysławiu, w którychby c. k. Sąd i urzędników umieścić można i dlatego uznała komisya prawnicza za rzecz stosowną, ażeby pierwéj, niżeli Wysoki Sejm w téj sprawie poweźmie jakie postanowienie, nie tylko zażądano od gmin i obszarów dworskich, w pobliżu Borysławia położonych, oświadczenie: czyli to zgadza się z ich życzeniem, ażeby od okręgu c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczu odłączonemi, a do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Borysławiu utworzyć się mogącego, przyłączonemi zostały, ale także uchwały i stosownego zapewnienia gminy wsi Borysławia co do dostarczenia budynków na umieszczenia tamże c. k. Sądu powiatowego potrzebnych.

Przeto komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Ochrymowicza o wezwanie c. k. Rządu, by jak najspieszniej utworzył w Borysławiu dla tamtejszéj i okolicznej ludności Sąd powiatowy, udziela się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, ażeby właściwą drogą zażądał od Rad gminnych i obszarów dworskich tych miejscowości, które w pobliżu Borysławia są położone, a obecnie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczu są wcielone, oświadczenie: czyli to jest zgodnem z ich interesem, ażeby z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczu wyłączonemi, a do c. k. Sądu powiatowego w Borysławiu zaprowadzić się mającego przyłączonemi zostały, zaś od gminy Borysławia obowiązującego przyrzeczenia, że w razie zaprowadzenia tamże c. k. Sądu powiatowego dostarczone zostaną odpowiedne budynki na umieszczenie kancelaryi onegoż i aresztu, a sprawozdanie i wnioski swoje nad wnioskiem posła Ochrymowicza na następnéj sesyi sejmowej Wysokiemu Sejmowi przedłożył.

We Lwowie 10 lipca 1880.

Walery Waygart

zastępca przewodniczącego i sprawozdawca.

Alegat. 143.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowéj o preliminarzu folwarku w Dublanach na rok 1881.

(Rubryka VII wydatków i rubryka VIII dochodów).

Wysoki Sejmie!

Folwark Dublański, nabyty wraz z szkołą rolniczą, przeszedł w fizyczne posiadanie i w administracyę krajową dnia 3 kwietnia roku 1879, Wydział krajowy przedkłada przeto pierwszy preliminarz do zatwierdzenia Wysokiego Sejmu, wykazując na rok 1881: *Dochody* w kwocie złr. **9610**, a *Wydatki* w kwocie **10.640**, czyli *niedobór* złr. **850**.

Komisya budżetowa, zgadzając się z przedłożeniem Wydziału krajowego, nie mogąc nic w preliminarzu tym zmienić, dochodów spodziewanych podnieść, ani wydatków zniżyć, czuje się w obowiązku uchwałę tę swoją treściwym poglądem na folwark dublański umotywować:

Gospodarstwo dublańskie musi koniecznie uwzględniać potrzeby szkoły, dostarczając jéj możności demonstrowania tych działów, które na częściach pól doświadczalnych, demonstrowane być nie mogą; nie może więc gospodarstwo to być nigdy bezwzględnie dochodowém.

Nadto Dublany przeszły na własność kraju pod wielokrotnie najniepomyślniejszymi warunkami gospodarskimi, a to nietylko z powodu ogólnego w ostatnich latach nieurodzaju, lecz i dlatego, że folwark ten w chwili oddania go przez komitet Towarzystwa gospodarskiego Wydziałowi krajowemu, znajdował się w stanie o wiele gorszym niż kiedykolwiek w długim szeregu lat ostatnich, w końcu którego zwłaszcza rozszerzenie uprawy roślin dochodowych, przy zredukowaniu ilości inwentarza żywego, zgubnie wpłynęło na obecną i dalszą produktywność roli, przez znaczne wycieńczenie sił urodzajnych. — Stopniowo więc tylko przez lat kilka, po pomnożeniu inwentarzy, zasileniu roli i po przeprowadzeniu projektowanych przez administracyę zmian i amelioracyj, można będzie lepszych z folwarku tego oczekiwać rezultatów.

Pierwszy jednak niniejszy preliminarz na rok 1881, który komisya budżetowa ma zaszczyt Wysokiemu Sejmowi przedłożyć, wykazuje już dochód *netto* z gospodarstwa dublańskiego w kwocie złr. 2190, wynikający z porównania dochodu *brutto* złr. 9610 z wydatkami wyłącznie kwotą złr. 7420

gospodarstwo obciążać mogącymi; dochód ten jednak pochłaniają i teraz jeszcze przewyższają ciężary, które przeszły na skarb krajowy, tak, że preliminarz folwarku Dublany, wszystko obejmujący, przedstawia niedobór złr. 850.

Do ciężarów tych zaliczyć należy:

Nadzwyczajny wydatek na drenowanie	400	złr.
Należytość rządową od przeniesienia własności	215	„
Raty Towarzystwa kredytowego	825	„
Rentę Towarzystwu gospodarskiemu	1600	„
razem .	3040	złr.

bez których dochód z gospodarstwa mógłby faktycznie być spodziewany w wyż podanéj kwocie złr. 2190, co z przytoczonych już względów na zły stan tego gospodarstwa z 235 morgów roli i 280 morgów przeważnie średnich i złych, a w znacznéj części włościanom wydzierżawianych łąk, i dziś złem nazwać trudno.

Komisya budżetowa wnosi zatém:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić preliminarz wydatków i dochodów folfarku w Dublanach na rok 1881, jak poniżéj: ·/.

Lwów, dnia 17. lipca 1880.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Karol Scipio.

Folwark w Dublanach.

Rubryka VII wydatków i rubryka VIII dochodów.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	WYDATKI	Zwycz. zł.	Nadzw. wal. austr.	Razem
I.		**Wydatki na gospodarstwo:**			
	1.	Płace i zasługi	1300	—	—
	2.	Najem robotnika	2500	—	—
	3.	Dokupno nasienia	200	—	—
	4.	„ nawozów dopełniających	200	—	—
	5.	„ karmy	1100	—	—
	6.	Zastąpienie zużytych inwentarzy	300	—	—
	7.	Utrzymanie budynków	200	—	—
	8.	„ i naprawa maszyn	150	—	—
	9.	„ rowów i drenowanie	40	400	—
	10.	Zabezpieczenie od pożaru, gradu i zarazy	400	—	—
	11.	Kuchnia folwarczna	150	—	—
	12.	Koszta kancelaryjne i światło	60	—	—
	13.	Różne nieprzewidziane	100	—	—
			6700	400	7100
II.		**Podatki:**			
	14.	Gruntowy i domowy	675	—	—
	15.	Dochodowy	45	—	—
	16.	Od przeniesienia własności (dziesiąta część)	—	215	—
			720	215	935
III.		**Spłata kapitałów i odsetek:**			
	17.	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu	825	—	—
	18.	Renta c. k. galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu	1600	—	—
			2425	—	2425
		Suma wydatków	—	—	10460
		DOCHODY			
I.		**Z gospodarstwa:**			
	1.	*a*) ze sprzedaży ziemiopłodów 3500	4000	—	—
		b) za owies i siano dostarczane szkołom 500			
	2.	Z wynajętych ról, łąk i pastwisk	700	—	—
	3.	*a*) krowiarnia 3450	4500	—	—
		b) nierogacizna 50			
		c) ryczałt od szkół rolniczych 1000			
	4.	Z lasu	50	—	—
			9250	—	9250
II.		**Z propinacyi i młyna:**			
	5.	Z propinacyi	340	—	—
	6.	Z młyna	20	—	—
			360	—	360
		Suma dochodów	—	—	9610

Sumaryusz.

I do III.	1 do 18	Wydatki	10460	zł.
I do II.	1 do 6	Dochody	9610	
		Niedobór	850	

| | | |

Alegat. 144.

Sprawozdanie

komisyi budżetowéj o pokryciu niedoborów funduszu krajowego i o uposażeniu funduszu budowy gmachu sejmowego.

Wysoki Sejmie!

W trzech ostatnich latach fundusz krajowy doznawał niedoboru. W r. 1877 niedobór, według zamknięcia rachunków, zatwierdzonego przez Sejm, wynosił . . . . . złr. 141.000

W roku 1878, według zamknięcia, także już przez Sejm zatwierdzonego, wynosił niedobór . . . . . „ 338.606

Rachunki z roku 1879 nie mogły być dotychczas przedstawione Sejmowi. Komisya nie widzi powodu stawiania innéj cyfry niedoboru, jak ta, którą podaje Wydział krajowy, to jest . . . . . „ 151.000

W roku 1880 niedoboru obawiać się nie można.

Ogólna więc suma dotychczasowych niedoborów funduszu krajowego wynosi . „ 630.606

Co do funduszu budowy gmachu sejmowego komisya mniema, iż przekroczyczyłaby zadanie swoje, gdyby się wdała w roztrząsanie, ile jeszcze brakować będzie temu funduszowi do pokrycia kwoty oznaczonéj kosztorysem, przez Sejm uchwalonym. Budowa w roku bieżącym nie zostanie skończoną, a komisyi zdaje się, iż jéj właściwem zadaniem jest obmyśleć sposób uzupełnienia tego funduszu tylko o tyle, iżby po koniec roku 1880 w niedobór nie popadł.

Pokrycie niedoboru, jaki mógłby się jeszcze później okazać, będzie zadaniem najbliższego Sejmu. Dziś możnaby tylko niepewne w tym względzie czynić przypuszczenia. Komisya przekonała się, iż fundusz, w mowie będący, miałby jeszcze do dyspozycyi

poważną sumę przeszło złr. 190.000, gdyby został uposażony teraz taką sumą, jaką Sejm w swoim czasie rozdysponował na potrzebę funduszu krajowego z owych zapasów kasowych, które według myśli Wydziału krajowego miały stanowić fundusz budowy. Suma ta w dwóch kwotach rozdysponowana, wynosiła . . . . złr. 109.785

Gdyby fundusz budowy został taką sumą uposażony, to o niedoborze w roku 1880 przy budowie gmachu nie byłoby mowy. Sądzi więc komisya, iż należy uposażyć fundusz budowy gmachu sejmowego sumą . . . . . złr. 109.785
a dodawszy do tego sumę niedoborów trzechletnich . . . . . „ 630 606
okazuje się, iż należy obmyślić po za budżetowe pokrycie dla sumy . . . złr. 740.391

Komisya starała się wynaleść taki sposób pokrycia téj potrzeby, któryby był dla funduszu krajowego najmniéj uciążliwym, a zarazem nie zniewalał kraju do udawania się na szeroki targ pieniężny z żądaniem sumy zbyt drobnéj i znaczeniu kraju nie odpowiednéj. Komisya mniema, iż większa część powyższéj sumy da się zrealizować za pomocą pożyczki hipotecznéj, ratami umarzać się mającéj, na prosty oblig dłużny zaciągnionéj. Reszta, niepokryta pożyczką hypoteczną, miałaby być według naszéj myśli pożyczoną na teraz od funduszu pożyczki z roku 1873, który posiada nagromadzoną gotówkę w ilości złr. 339.000, prócz efektów w wartości imiennéj złr. 158.000.

Co do pożyczki hipotecznéj, komisya nie wątpi, że w téj formie da się uzyskać odpowiedna suma na najkorzystniejszych dla funduszu krajowego warunkach, bądźto w jednym z krajowych, bądź téż w jednym z pozakrajowych instytutów. Wszystkie pragną lokacyi dla nadmiaru gotowizny, która je obciąża.

Co do pożyczki z funduszu roku 1873. stopa procentowa jest właściwie obojętną, bo przy ostatecznym kiedyś obrachunku z tym funduszem, przyznana mu teraz prowizya okaże się dla funduszu krajowego pozycyą niejako przechodnią. Komisya mniema, iż wypada naznaczyć prowizyę 5-procentową. Obrachunek zaś potrzeb i zasobów tego funduszu, w latach najbliższych przedstawiony komisyi przez krajowe biuro obrachunkowe, wykazuje, iż dopiero w roku 1884 będzie fundusz ten potrzebować części téj gotówki, którą dziś posiada, a któréj projektowana przez nas pożyczka z pewnością nie wyczerpie. Chociażby jednak przyszło funduszowi krajowemu, nawet już w roku 1884 zwrócić jakąś małą część pożyczki przez nas projektowanéj, to będzie to suma zbyt drobna, aby już dziś trudności w tym względzie przewidywać można.

Dlatego komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Na pokrycie niedoboru z lat 1877, 1878 i 1879, tudzież na uposażenie funduszu budowy gmachu sejmowego sumę 109.785 złr., upoważnia się Wydział krajowy do zaciąguienia na skrypt dłużny pożyczki aż do wysokości złr. 600.000, w przeciągu najdłużéj la 30 ratami umorzyć się mającéj i zapisać bezpieczeństwo téj pożyczk na hipotece gmachu sejmowego (realności l. 717 3/4 we Lwowie).

2) O ile pożyczka hipoteczna nie wyrówna sumie potrzebnéj na cele oznaczone w ustępie 1, zaciągnie Wydział krajowy pożyczkę 5-procentową dla funduszu krajowego od funduszu pożyczki krajowéj z r. 1873.

3. Sumy potrzebne na raty pożyczki hipotecznéj i na prowizye od sumy oznaczonéj w ustępie 2, wstawiać będzie Wydział krajowy do każdorocznego budżetu funduszu krajowego.

4) Po przeprowadzeniu téj operacyi finansowéj mają być obligacye indemnizacyjne w imiennéj wartości jednego miliona złotych reńskich, wzięte tymczasowo od c. k. Rządu, temuż niezwłocznie zwrócono.

Lwów dnia 17. lipca 1880.

Przewodniczący
H. Wodzicki.

Sprawozdawca
Smarzewski.

L. 1061/s.

Alegat. 145.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na publicznych drogach komunikacyjnych, przechodzących przez miasta, nie wolno pobierać przy rogatkach miejskich kopytkowego, targowego i t. p. opłat, przeznaczonych na utrzymanie ulic i placów miejskich, lub na inne miejscowe cele, od zaprzęgów, tylko przejeżdżających przez miasto

Opłacane w takim razie przy wjeździe do miasta myto, o ile nie jest przeznaczone na koszta utrzymania drogi lub mostów, użytych przez jadącego (w myśl dekretu kancelaryi nadwornej z dnia 18. grudnia 1841 l. 38.372. i reskryptu min. handlu z dnia 12. grudnia 1856, l. 31.121) ma być zwracana przy wjeździe przez rogatkę, z przeciwnej strony miasta znajdującą się, jeśli wyjazd nastąpi nie później, jak w godzinę po wjeździe. Ku temu celowi mają być zaprowadzone odpowiednie kartki mytnicze.

Lwów dnia 12. lipca 1880.

Wnioskodawca

J. Tyszkowski.

Lityński, Sanguszko, Golejewski, Tyszkiewicz, E. Wolański, Wernicki. Krukowiecki, Kupczyński, Łazarski, Stupnicki, Wład. Wolański, M. Popiel, Słonecki. ks. Kowalski, Kułaczkowski, Wolański Mikołaj, Ign. Łukasiewicz, ks. Sawa, Zamoyski.

Alegat. 146.

Sprawozdanie

komisyi petycyjnéj o petycyi gmin Czarnodunajeckich o oddanie im napowrót administracyi majątku gminnego, reskryptem Wydziału krajowego z dnia 30 marca 1880 l. 13.017 gminom odebranéj i z uwolnieniem od zwrotu kosztów komisyjnych.

Wysoki Sejmie!

Na podstawie wyroku c. k. Sądu obwodowego w Nowym Sączu z dnia 28 i 29 sierpnia 1862 l. 2288 i najwyższego Trybunału sprawiedliwości z 31 sierpnia 1864 l. 5707, zostały gminy Czarny Dunajec, Podczerwone, Wróblówka. Chochołów, Cicha, Dzianisz i Wittów, za właścicieli powyższych dóbr ziemskich, w księgach galic. Tabuli krajowéj, jak świadczy ks. włas. 317, kart. 57, pozycya 13 włas. w roku 1865 do l. 19.694 zaintabulowane.

W powyższy sposób stanowią pomienione dobra Czarnodunajeckie wspólną i niepodzielną własność siedmiu gmin wyżposzczególnionych i tychże majątek gminny w myśl § 825 ust. cywilnéj i § 45 ustawy gminnéj.

Majątek ten, w powiecie Nowosądeckim w strefie tatrzańskiéj położony, składa się głównie z lasów, zajmujących:

w gminie	Wittowie	5421	morg.	1507	sąż.
„	Czarny Dunajec	225	„	550	„
„	Dzianisz	39	„	1354	„
	razem . . .	5687	morg.	211	sąż.

następnie z kilkudziesięciu morgów pastwisk i z prawa propinacyi w tychże 7 gminach.

Oprócz tego posiada gmina Czarny Dunajec las własny, obejmujący w jednym kompleksie 471 morgów i 1224 sążni.

Faktyczny stósunek własności względem powyższych dóbr ma być atoli inny, aniżeli ten, jaki powołanemi na wstępie wyrokami sądowemi i tabularnemi wpisami utworzony został.

Sposób, w jaki gminy do posiadania majątku Czarnodunajeckiego przyjść miały, był według petentów twierdzenia, popartego relacyą delegata c. k. Namiestnictwa, komisarza p. Emila Hołowkiewicza, następujący:

Do roku 1819 należały powyższe dobra do Wysokiego Skarbu, a włościanie w takowych osiedleni, dzielili się na trzy kategorye: na sołtysów wolnych od powinności poddańczych, na pańszczyzniaków osadzonych na rolach i półrolach, odrabiających pańszczyznę, i na zagrodników opłacających czynsz właścicielowi dominikalnemu.

Chcąc się uwolnić od powinności poddańczych, powzięli pańszczyźniacy w roku 1819 zamiar, ażeby dobra od Skarbu nabyć, i złożyli na ten cel pomiędzy sobą pewną sumę pieniędzy na zakupienie dóbr przeznaczoną. Gdy ale naówczas włościanie nie mieli prawa do nabywania majątków tabularnych, tedy dla obejścia téj przeszkody kupił dobra pozornie, za włościan pieniądze, ks. Józef Szczurkowski. Nabywca ten zawiódł ale zaufanie włościan, — zaczął się uważać za rzeczywistego właściciela i już roku 1822 oddawał swe prawa bratu swemu Andrzejowi Szczurkowskiemu. Ten ostatni sprzedał majątek w r. 1826 Kajetanowi br. Borowskiemu, od którego takowe znowu w roku 1839 na własność Hieronima br. Borowskiego przeszły. Nakoniec w tym samym roku 1839 pierwszy nabywca dóbr, ks. Józef Szczurkowski oddawał je powtórnie na rzecz ks. Józefa Wilczka, twierdząc, że pierwsze ustępstwo w r. 1822 dla Andrzeja Szczurkowskiego zeznane, było nieważne.

Gdy dobra w powyższy sposób z rąk do rąk przechodziły, włościanie w swych nadziejach i oczekiwaniach zawiedzeni, przez uzurpatorów pańszczyzny uciskani, udali się dla dochodzenia swéj krzywdy na długą i mozolną drogę prawa. Najprzód wywiązał się proces karny, w którego rezultacie Józef Szczurkowski zbrodni oszustwa przekonany został i w więzieniu wiśnickiem osadzony, gdzie i żywota dokończył.

Oprócz tego udali się włościanie do c. k. Prokuratoryi Skarbu o wytoczenie procesu cywilnego przeciw uzurpatorom o rewiudykacyę własności i o złożenie rachunków z dochodów i zwrot takowych.

Czy to w skutek mylnéj informacyi przez włościan udzielonéj, czy z innych jakich przyczyn, c. k. Prokuratorya Skarbu wytoczyła pozew przeciw ks. Józefowi Wilczkowi i jego tabularnym poprzednikom nie w imieniu pańszczyźniaków, ale w imieniu wszystkich 7 gmin jako takich.

Wyrokiem c. k. Sądu obwodowego nowosądeckiego z 28 i 29 sierpnia 1862, zatwierdzonym przez wyrok najwyższego Trybunału sprawiedliwości z 31 sierpnia 1864 został spór ostatecznie na korzyść gmin rozstrzygnięty, wszystkie dewolucye własności, przez pozwanych zdziałane, uznano za nieważne, sporującym gminom zaś przyznano prawo własności dóbr.

W r. 1864 zostały dobra gminom egzekucyjnie oddane, pomimo tego zarządzał takowemi c. k. urząd powiatowy w Nowym Targu, i dopiero w lutym 1867 została administracya gminom oddana.

Orzeczeniem c. k. Namiestnictwa, jako komisyi krajowéj do spraw odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych, na dniu 9 września 1870 do l. 6336 wydanem, zostały służebnictwa włościan 7 gmin Czarnodunajeckich do lasów dworskich, uregulowane.

W akcie powyższym orzeczono, że włościanom powyższych gmin, jako właścicielom rustykalnych gruntów i wspólnikom ról i zagród (z wykluczeniem sołtysów), przysługało prawo do bezpłatnego poboru w miarę potrzeby drzewa budulcowego i opałowego z lasów dworskich, któreto prawo na długoletnim do najdawniejszych czasów sięgającym zwyczaju i na wyrokach władz politycznych, w szczególności zaś na orzeczeniu c. k. Ministerstwa z 19 maja 1851 l. 5016 się opiera. Przy powyższem orzeczeniu wydało zarazem c. k. Namiestnictwo akt regulacyjny, według którego oznaczono, ile drzewa rocznie spólnicy konkretalnych ról i zagród, z lasów dworskich bezpłatnie pobierać mają, i zamieściło w ustępie 12 jeszcze raz postanowienie, że „tak pobór drzewa opałowego, jakoteż budowlanego, jest na przyszłość bezpłatny i nie istnieje za takowy żadna prestacya wzajemna“.

Innym znowu aktem komisyi serwitutowéj zostały służebności sołtysów z gmin Ciche, Chochołów, Wróblówka, Dzianisz i Podczerwone w ten sposób uregulowane, iż przyznano im i wydzielono osobne ekwiwalenta lasowe i odsunięto zupełnie od wszelkich dalszych praw do lasów.

Nakoniec wydzielono także osobne ekwiwalenta właścicielom polan, czyli tak zwanym polaniarzom za prawa paszy leśnéj, którzy oprócz tego, jako współwłaściciele ról lub zagród, zatrzymali zarazem prawo do bezpłatnego poboru budulcu i opału z lasów właściwych dworskich.

W r. 1876 wypłacono gminom (?) Czarnodunajeckim kapitał indemnizacyjny za zniesione powinności poddańcze w kwocie 21.522 złr. 86 ct., który użyty został na założenie 7 kas pożyczkowych gminnych, mających działać na zasadzie statutów, jakie przez Wydział krajowy ułożone i gminom udzielone zostały.

Takie to były stósunki faktyczne zakładowego majątku gminnego w r. 1878, w którym to roku rozpoczyna się sprawa, przedmiotem żałoby petentów będąca.

Już we wrześniu 1876 donosi do Wydziału krajowego Wydział powiatowy nowotargski na podstawie przeprowadzonych badań komisyjnych, że w zarządzie dóbr Czarnodunajeckich nie prowadzą się księgi rachunkowe, że nie istnieje żaden plan do prowadzenia gospodarstwa lasowego, że lasy gminne są zniszczone, a dalsza ich egzystencya zagrożona, że administracya zaprowadziła napowrót i utrzymuje zniesione służebnictwa lasowe, i wypowiada nakoniec zdanie, że jedynie przez odebranie zarządu gminom i ustanowienie niezawisłego od nich administratora, może być majątek zakładowy gmin od ruiny uchroniony. Doniesienie swe kończy Wydział powiatowy wezwaniem Wydziału krajowego, ażeby gminom zarząd majątku odebrał.

Wydział krajowy odpowiada, że sprawa należy w pierwszej instancyi do Wydziału powiatowego, i poleca mu, ażeby w myśl ustaw zarządził, co za potrzebne w téj mierze uzna.

W ponownych dochodzeniach wydał nakoniec Wydział powiatowy nowotargski na dniu 28 kwietnia 1878 orzeczenie, według którego odbiera gminom zarząd gminnym majątkiem, mianuje administratora w osobie p. Macieja Krośla z roczną płacą 160 złr., dodając mu kontrolóra z płacą 40 złr. rocznie.

Przeciw powyższemu Wydziału powiatowego zarządzeniu, wniosły gminy rekurs, który na dniu 3 sierpnia 1878 Wydziałowi krajowemu przedłożony został.

Wydział krajowy orzekł na dniu 6 sierpnia 1878 l. 41.434, że gdy ze sprawozdania Wydziału powiatowego nie można nabrać tak jasnego wyobrażenia o stósunkach, iżby z wszelką gotowością wniesione rekursa rozstrzygnąć można, tudzież dla rozpoznania, coby zarządzić wypadało dla uchronienia gmin od ruiny majątku zakładowego, należy wysłać delegata z ramienia Wydziału krajowego, który rozpatrzywszy się w stósunkach na miejscu i zlikwidowawszy kasę gminną i majątek zbiorowy, miałby zdać sprawę, i poleca koncypiście Drowi Arturowi Wiktorowi, aby się udał do Czarnego Dunajca, zgłosił się w Wydziale powiatowym w Nowym Targu i przy udziale delegata tegoż Wydziału, wdrożył poruczone mu dochodzenia. Zarazem upoważnia Wydział krajowy swego delegata, ażeby według wyniku rozpoznanych stósunków, może i znawców co do lasowości w sztuce biegłych, a w razie potrzeby i biegłego w rachunkowości, do pomocy sobie przybrał, a następnie sprawę Wydziałowi krajowemu zdał i postawił wnioski, dążące do uporządkowania administracyi, do wykrycia i sprawdzenia nadużyć i do pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

Delegat Wydziału krajowego udał się też rzeczywiście, stosownie do powyższego polecania, do Czarnego Dunajca, badał na miejscu stosunki odnoszące się do administracyi i stanu majątku gminnego, lustrował, szkontrował kasy gminne i kasy pożyczkowe i przedłożył w czerwcu 1879 Wydziałowi krajowemu sprawozdanie, w którém atoli komisya petycyjna rozpatrzyć się nie mogła, gdyż

sprawozdanie to z większą częścią aktów sprawy dotyczących, znajduje się obecnie, z powodu rekursu gmin przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego, w Ministerstwie spraw wewnętrznych.

Na podstawie dochodów przez własną komisyę przeprowadzonych, rozstrzygnął Wydział krajowy orzeczeniu z dnia 31 marca 1880 l. 13.017 sprawę merytorycznie.

Z motywów powyższego orzeczenia wynika, że administracya majątku gminnego była nieprawidłowo sprawowana, gdyż zarząd składał się z kolegium, do którego wchodziło 7 wójtów i 14 pełnomocników, po dwóch z każdéj gminy, niewybieranych atoli przez rady lecz tylko przez zwierzchności gminne. Że zarząd powyższy nie składał radom gminnym rachunków z administracyi, że nie układano budżetów ani zamknięć rachunkowych, nie troszczono się ani o przepisy ustawy gminnéj, ani ustawy lasowéj. W dalszym ciągu podnoszą motywa zarzut, że administratorowie rozdarowywali członkom gminy bezpłatnie drzewo budowlane i opałowe i w ten sposób od r. 1867 do końca r. 1878 rozdali 31.785 sztuk drzewa i 1185 sągów (istniejące do r. 1871 służebnictwo do bezpłatnego poboru w miarę potrzeby drzewa budowlanego i opałowego, oraz następny akt regulacyi serwitutów, zdaje się zarząd z zarzutu powyższego usprawiedliwiać), że nie trzymano się zarządzeń wyroku regulującego służebnictwa, ekwiwalenta przyłączono napowrót do lasów gminnych i dawne służebności przywrócono, nakoniec że przez nieracyonalną gospodarkę lasową lasy na spustoszenie i wyniszczenie narażono. Następnie zarzuca Wydział krajowy zarządowi, że część dochodów na własne używał cele i że gminy jako takie żadnego czystego dochodu z majątku nie miewały.

Oprócz tego wynika z aktów i z informacyj zasięgniętych bezpośrednio od członka Wydziału krajowego referenta téj sprawy, że komisya wykryła w kasie gminnéj brak jakoby przeszło 1600 zł., oraz że kasy pożyczkowe popadły w zupełną dezorganizacyę, gdyż nie prowadzono ksiąg odpowiednich i rozpożyczano pieniądze bez skryptów i że dopiero delegatowi Wydziału krajowego udało się dłużników do zeznania skryptów (w liczbie przeszło 700) nakłonić i kasy te do porządku przyprowadzić.

Na podstawie powyższych, za udowodnione przyjętych okoliczności, zawyrokował Wydział krajowy w powołanem orzeczeniu swojem z 30 marca 1880 l. 13.017, co następuje:

1. dobra Czarny Dunajec z przyległościami, mają być uważane za wspólny majątek gmin, jako taki administrowane i dochody w myśl § 67 ust. gminnéj używane;

2. odebrać gminom z powodu złego gospodarstwa zarząd majątku wspólnego i zawiadywanie kasami pożyczkowemi na tak długo, dopóki prawidłowa administracya przez gminy nie będzie możebną;

3. w wykonaniu postanowienia pod 2, ustanowić z ramienia Wydziału krajowego administratora w osobie p. Romana Niwickiego do zarządzania tym majątkiem wspólnym i siedmioma kasami pożyczkowemi;

4. wyznaczyć dla administratora tytułem wynagrodzenia rocznego 1.000 zł., na objazdy ryczałt roczny 200 zł., a na koszta przesiedlenia kwotę jednorazową 100 zł., z dochodów tego administrowanego majątku opłacić się mających;

5. wydać załączoną instrukcyę służbową, obowiązującą tego administratora;

6. polecić administratorowi pełnienie obowiązków przełożonego obszaru dworskiego;

7. udać się do c. k. Namieatnictwa, ażeby złożyło z urzędów wójtów: Macieja Szymusiaka z Cichego, Macieja Zielińskiego z Czarnego Dunajca, Jakóba Ogórka z Dzianisza, Jędrzeja Karcza z Podczerwonego, Macieja Krozla z Wroblówki i zastępcę wójta w Czarnym Dunajcu Macieja Klimowskiego Tryniaka;

8. udać się do c. k. Namiestnictwa z wnioskiem, ażeby uznało wójtów: Macieja Szymusiaka z Cichego, Macieja Zielińskiego z Czarnego Dunajca, Jakóba Ogórka z Dzianisza, Jędrzeja

Karcza z Podczerwonego, Macieja Króla z Wroblówki, zastępcę wójta w Czarnym Dunajcu Macieja Klimowskiego Tryniaka i byłych wójtów: Józefa Błaszyńskiego w Chochołowie, Jana Kowalczyka z Podczerwonego i Jana Garczka z Witowa, na przeciąg lat trzech za niezdolnych do piastowania posady członka zwierzchności gminnéj;

9. uznać wymienione pod 8 osoby odpowiedzialne in solidum za szkodę wyrządzoną gminom jako właścicielom rzeczonego majątku gminnego;

10. skazać osoby pod 8 wymienione na poniesienie kosztów przeprowadzonego dochodzenia zarządzonego rozporządzeniem z dnia 6 sierpnia 1878 l. 41.433. Nakoniec następują postanowienia co do przeprowadzenia powyższych uchwał.

C. k. Namiestnictwo przychyliło się do uchwał Wydziału krajowego pod 7 i 8 wyrażonych, lecz wysłało poprzednio własnego delegata w osobie komisarza lasowego p. Emila Hołowkiewicza dla zbadania gospodarki i stanu lasów czarnodunajeckich, który téż w tym przedmiocie obszerne i bardzo dokładne sprawozdanie przedłożył.

W sprawozdaniu tém delegat c. k. Namiestnictwa podnosi kilkakrotnie, że gospodarka lasowa jest niedołężnie i przeciw prawidłom kultury lasowéj prowadzoną, przez co lasy te na niebezpieczeństwo spustoszenia są narażone; upatruje główne źródło złego w tém, że serwituta są napowrót zaprowadzone i lasy systemem plądrowania nadmiernie wyzyskiwane bez względu na właściwości terenu tatrzańskiego, dodaje ale zarazem, że znajdująca się w lasach ilość drzewa odpowiada jeszcze normalnéj ilości i że obecny bardzo podupadły stan lasów jest następstwem złego gospodarstwa, jakie prowadzono przez lat 60, gdy dawni pseudo-właściciele, niby na popasie w podróży do kryminału, nie mieli powodu oszczędzać uzurpowanego majątku i pustoszyli lasy ile się tylko dało, zażywiając takowemi kuźnie zakopiańskie i orawskie. Ostatni okres administracyi gminnéj od r. 1867 nie przyczynił się téż niczem do podniesienia złego stanu lasów, prowadzono tylko złe starym trybem i obyczajem, przyczem nawet uznać należy, że w ostatnich latach robiono nawet pewne usiłowania do sztucznej kultury i miejsca nagie zalesiać poczęto.

Sprawozdanie komisarza lasowego c. k. Namiestnictwa kończy się wnioskiem, że należałoby w interesie kultury lasowéj zreorganizować dotychczasową służbę lasową, przyjąć energicznego i uzdolnionego leśnika (Forstwirth), któryby racyonalny plan eksploatacyi i kultury lasów złożył i przeprowadzał, przedewszystkiem zaś, że należałoby jak najściślej wykonać postanowienia regulacyi serwitutów i nie dopuszczać pasania po całym lesie.

Przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego, założyły gminy rekurs do c. k. Ministerstwa dla spraw wewnętrznych, który dotychczas rozstrzygnięty nie jest. Oprócz powyższego rekursu, wniosły gminy Czarny Dunajec, Wróblówka, Podczerwone, Chochołów, Ciche, Dzianisz i Witów, za pośrednictwem posła Pławickiego na dniu 28 czerwca b. r. do l. sejm. 469 petycyę do Wysokiego Sejmu, w któréj remonstrując przeciw motywom i zarządzeniom orzeczenia Wydziału krajowego z 30 marca 1880 do l. 13.017, proszą:

a) o pociągnięcie do odpowiedzialności delegata Wydziału krajowego, koncypisty Dr. Artura Wiktora, z powodu swawolnego i niepotrzebnego przeciągania komisyi, o nie przyznanie mu dyet w tej sprawie zarachowanych, nakoniec o unieważnienie orzeczenia, wydanego przez niekwalifikowanych znawców, pp. Lezara i Effenbergera;

b) o uwolnienie gmin od ponoszenia kosztów komisyjnych;

c) o zniesienie przez Wydział krajowy zarządzonéj administracyi majątku gminnego, nakoniec

d) o uznanie, że petentów co do zarządu ich wspólnym majątkiem ustawa gminna nie ma obowiązywać.

Petycya powyższa podpisana przez sześciu pełnomocników, którzy się wykazują pełnomocnictwami od wszystkich gmin petycyonujących, w prawnéj formie zeznanemi.

W tym samym przedmiocie weszły następnie do Wysokiego Sejmu petycye: do liczby sejmowéj 782 gospodarzy gruntowych z państwa Czarnodunajeckiego, podpisane przez Józefa Kędzierskiego, Jakóba Folfasa i Jana Zych (bez pełnomocnitw), w któréj petenci pochwalają czynności komisyjne p. Dr. Wiktora, i proszą o utrzymanie rozporządzeń Wydziału krajowego, oraz petycye do liczb sejmowych: 757, 758, 759, 760, 761 i 762, w których gminy Chochołów, Dzianisz, Czarny Dunajec, Ciche, Witów i Wróblówka przez swe zwierzchności gminne oświadczają, że powyżsi: Józef Kędzierski, Jakób Folfas, Jan Zych, nie zostali przez gminy upoważnieni do występywania przed Sejmem w imieniu gmin.

Z uwagi, że Wydział krajowy działał w obecnéj sprawie jako samoistna Władza administracyjna na zasadzie §. 49 ust. o rep. powiat. §. 98 ust. gmin. i ustawy krajowéj z 18 lutego 1875, i że Sejmowi, jako władzy prawodawczéj nie przysłuża kompetencya do rozstrzygania zażaleń przeciw rozporządzeniom i rozstrzygnieniom władz wykonawczych, tedy komisya petycyjna nie wchodziła w meritum sprawy i nie zajmowała się badaniem, o ile rozporządzenia Wydziału krajowego w reskr. z 30 marca 1880 do l. 13017 zawarte, co do faktu i co do ustawy, są uzasadnione, lub nie.

Gdy jednak Sejmowi przysłuża prawo kontroli nad czynnościami Wydziału krajowego, przeto komisya petycyjna badała sposób, w jaki ta sprawa załatwioną była.

Według partykularzy w téj sprawie złożonych, trwała komisya, rozporządzeniem Wydziału krajowego z 6 sierpnia 1878 l. 41434 zarządzona, od 23 sierpnia 1878 do 4 września 1878, a następnie od 20 listopada 1878, do 12 czerwca 1879 roku.

Delegat Wydziału krajowego przybrał sobie do czynności komisyjnych dwóch rzeczoznawców lasowych, pp. Effenbergera, leśniczego w obowiązku w skarbie Zakopiańskim, i Lazara, leśniczego gminy Nowotargskiéj, delegata Wydziału Rady powiatowéj, i sekretarza tegoż Wydziału, p. Kamińskiego, oraz do rachunków niejakiego p. Pacanowera.

Z podróżą ze Lwowa rachując, był Dr. Artur Wiktor czynnym przez dni 236, rzeczoznawca Lazar dni 56, rzeczoznawca Effenberger dni 56, delegat rady powiatowéj Kamiński dni 66, razem więc użyto 414 dni komisyjnych, oprócz czynności Pacanowera, któremu ryczałtem, bez podania ilości dni, wypłacono 200 złr. wynadgrodzenia.

Dyety i wynagrodzenia w téj sprawie wynosiły:

Koncypiście Wydziału krajowego wypłacono po 4 złr. za każdy dzień	944	złr.	— ct.
Leśniczemu Lazarowi za dni 56 po 10 złr. dziennie . . .	560	„	— „
Leśniczemu Effenbergerowi za dni 56 po 10 złr.	560	„	— „
Sekretarzowi Kamińskiemu za dni 66 po 3 złr.	198	„	— „

Następnie wypłacono tytułem kosztów podróży:

Dr. Wiktorowi	722	„	75 „
Lazarowi	34	„	35 „
Effenbergerowi	33	„	04 „
Kamińskiemu	288	„	82 „

Nakoniec wypłacono tytułem osobnego wynagrodzenia:

H. Pacanowerowi za rachunki ryczałtem	200	„	— „
Obu rzeczoznawcom lasowym za ułożenie sprawozdania po 100 złr.	200	„	— „
Koszta wynosiły więc . .	3740	złr.	96 ct.

Według wykazu oddziału rachunkowego Wydziału krajowego wynoszą wszystkie koszta tej komisyi . . . . . 3862 złr. 96 ct.

Z powyższej sumy ogólnej kosztów, otrzymał:

Koncepista Wydziału krajowego Dr. Artur Wiktor . .	1666 złr. 75 ct.
Leśniczy nowotargski Lazar	694 złr. 35 ct.
Leśniczy zakopiański Effenberger	693 złr. 04 ct.
Sekretarz Wydziału powiatowego Kamiński . .	486 złr. 82 ct.
Rachmistrz (?) Pacanower	200 złr. — ct.

Delegat Wydziału krajowego i leśniczowie używali regularnie ekstrapoczty, pierwszy nawet po dwa razy na dzień do podróży z Czarnego Dunajca do Witowa i napowrót i to często przez kilka bezpośrednio po sobie następujących dni, co dzienny koszt po 7 złr. 92 ct. sprowadzało, który mógłby był być ominięty przy zastosowaniu §. 13. alegatu H. do ustanowy służby krajowéj.

Co do kosztów komisyi czarnodunajeckiej, wyraża komisya petycyjna zdanie, że takowe były po części wcale niepotrzebne, po części zaś dałyby się były znacznie umniejszyć.

Brak dziennika czynności nie pozwala osądzić, potrzeby użycia czasu przez delegata Wydziału krajowego.

Cała czynność lustracyi majątku gminnego, należała właściwie do Wydziału Rady powiatowéj nowotargskiéj, ale gdy już Wydział krajowy zdecydował się wysłać komisyę z ramienia własnego, to zdaje się, że już zbyteczną była interwencya przez 66 dni sekretarza Wydziału powiatowego, p. Kamińskiego, i co najwięcej mógłby być tylko potrzebnym, aby pierwszy raz delegata Wydziału krajowego zwierzchnościom gminnym przedstawić i urzędowanie jego wdrożyć. Tem mniej dają się usprawiedliwić koszta podróży p. Kamińskiego w kwocie 288 złr. 82 ct., w czasie 66 dni zaliczone (wypada po 4 złr. 37 ct. dziennie na każdy z 66 dni komisyjnych).

Wynadgrodzenie, przyznane rzeczoznawcom lasowym p. Lazarowi i p. Effenbergerowi, uznaje Komisya pod dwojakim względem za nieusprawiedliwione. Raz, że wynagrodzenie po 10 złr. dziennie każdemu z osobna, uważa za niestósownie wysokie, tem bardziéj, że tym panom znawcom nadto po 100 złr. za sporządzenie sprawozdania przyznano; a powtóre, ponieważ czas 56 dni użyty do zlustrowania 5687 morgów jest w każdym razie za nadto długi. Znawcy lustrowali wprawdzie lasy przeważnie w grudniu i w styczniu, w porze gdzie dnie najkrótsze i teren tatrzański prawie niedostępny, ale też i nie było żadnéj nagłości, aby w tak niestósownéj porze czynności tego rodzaju przeprowadzać.

Do porównania może posłużyć, że komisarz lasowy c. k. Namiestnictwa zlustrował sam jeden lasy czarnodunajeskie w przeciągu dni dziewięciu i że ten krótki czas wystarczył mu do zebrania dat do ułożenia obszernego sprawozdania z opisaniem pojedyńczych parcel, z wyczerpującém ocenieniem kultury i z podaniem wniosków co do przyszłego urządzenia gospodarstwa lasowego. Nakoniec komisya petycyjna mniema, że o ile szło o uchronienie lasów od spustoszenia i zapobieżenia zgubnéj kulturze, byłoby wystarczyło doniesienie do politycznéj władzy z wezwaniem o zastosowanie przepisów ustawy lasowéj. Wszak Wydział powiatowy już w r. 1876 donosił, że lasy są nieracyonalnie prowadzone i że takowym spustoszenie zagraża.

Nie mamy wprawdzie żadnéj podstawy do ocenienia, czy wynadgrodzenie rocznych 1200 złr., administratorowi p. Niwickiemu przyznane, jest stosowne lub za wysokie. Komisya petycyjna podziela jednak zdanie, że koszta nowozaprowadzonej administracyi (administratorowi jest dodany jeszcze pisarz z płacą 200 złr. rocznie); ze względu na szczupłość dochodu ogólnego z majątku gminnego, zwłaszcza że zarząd przez Wydział powiatowy zarządzony, tylko 200 złr. rocznie kosztować miał, są za wysokie

i że należałoby usilnie do tego dążyć, aby zarząd ten jak najrychlej, po uregulowaniu gospodarki lasowej i po przywróceniu do życia zarządzeń komisyi serwitutowéj, do gmin powrócił.

Na ostatek wyraża komisya petycyjna swe zdanie, że komisya Wydziału krajowego za długo trwała i za wiele kosztowała, że niesłusznem było by zatem żądać od dziewięciu włościan, w ustępie 8 rozporządzenia z dnia 30 marca 1880 poszczególnionych, zwrotu sumy tych po większej części niepotrzebnie wydanych kosztów, i stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Koszta komisyi czarnodunajeskiej, zarządzonej rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 6 sierpnia 1878 do l. 41434, do których ponoszenia, według ustępu 10 orzeczenia Wydziału krajowego z dnia 30 marca 1880 do l. 13017 zostali zasądzeni: Maciej Szymusiak, Maciej Zieliński, Jakób Ogórek, Jędrzej Karcz, Maciej Krózel, Maciej Klimowski Tryniak, Józef Błaszyński, Jan Kowalczyk i Jan Garczek mają być w całości do sumy 3682 złr. 96 ct. z funduszu krajowego bezzwrotnie pokryte i w budżet wydatków na r. 1881 wstawione.

2) Co do ustępu petycyi o uchylenie administracyi, przez Wydział krajowy zaprowadzonej, odstępuje się powyższy punkt tej petycyi Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

3) Przez powyższe postanowienie zostają zarazem załatwione petycye, do ll. 757, 758, 759, 760, 761, 762 i 782 wniesione.

Zastępca przewodniczącego:

Dr. J. Czaykowski.

Sprawozdawca:

Dr. Henryk Max.

Alegat. 147.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o wniosku p. Chrzanowskiego względem zaopatrzenia kasy krajowej w stałą dotacyę.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu d. 7 lipca b. r. przekazał Wysoki Sejm komisyi budżetowej do zbadania wniosek p. Chrzanowskiego następującéj treści:

„*Wysoki Sejm raczy uchwalić:*

1) Kasa krajowa ma być zaopatrzona stałą dotacyą;

2) Komisya budżetowa, roztrząsając przekazane jej do zbadania przedłożenie Wydziału krajowego o stanie funduszu krajowego w latach 1877 do 1880, zbada także w najstosowniejszy sposób zaopatrzenie kasy krajowej w stałą dotacyę i wnioski swoje na teraźniejszej sesyi przedłoży".

Wywiązując się z poruczonego jej zadania, komisya budżetowa przedkłada niniejszem Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Do roku 1877 zastępywały dotacyę kasową reszty kasowe, czyli pozostałości z rachunków z lat ubiegłych. Od chwili zaś, gdy na mocy uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 5 kwietnia 1876 i z dnia 26 kwietnia t. r. cała pozostałość kasowa z roku 1875 po potrąceniu pewnych kwot na specyalne cele przeznaczonych, wcieloną została do funduszu budowy gmachu sejmowego, kasa krajowa pozostała bez wszelkiej dotacyi, czyli, że kasa krajowa nie posiadała od tej chwili żadnych zasobów, któreby jej służyć mogły do pokrywania regularnie wydatków bieżących w czasie, gdy dochody bieżące, t. j. dodatki do podatków w małych tylko nic nieznaczących kwotach wpływały.

Stosunek kwot, wpływających w pojedynczych miesiącach każdego roku, do sum, jakich koniecznie potrzeba na pokrycie nieodzownych potrzeb w tychże miesiącach, wykazany jest w załączonym do sprawozdania Wydziału krajowego o niedoborach funduszu krajowego wykazie ruchu kasowego.

Z wykazu tego okazuje się, że od roku 1877 począwszy, kasa krajowa regularnie do końca października jest bierną, tj., że dochody wpływające do kasy w tych 10 miesiącach, nie pokrywają sumy potrzebnej na nieodzowne wydatki. Chwilowe te niedobory dosięgają w niektórych miesiącach kwoty 400.000 złr. Dopiero w listopadzie dochody zaczynają obficiej wpływać do kasy krajowej, tak, że one nietylko pokrywają bieżące wydatki, ale służą także na pokrywanie narosłych poprzednio miesięcznych niedoborów.

W pierwszych trzech kwartałach każdego roku Wydział krajowy jest zmuszony zaciągać pożyczki od innych funduszów lub od instytucyj finansowych na krótkie termina i opłacać odsetki, które zależne są od chwilowego targu pieniężnego, a jako opłacane od pożyczek krótkotrwałych stosunkowo zbyt są drogie. W skutek tego powstaje corocznie znaczny wydatek, jak to wykazały zamknięcia rachunków za lata 1877 i 1878, już przez Wysoki Sejm zatwierdzone, jak niemniéj wynik rachunkowy z r. 1879.

A gdy kwoty na te odsetki wydane w budżetach za lata 1877, 1878 i 1879 nie były przewidziane, więc i one przyczyniły się po części do ogólnego niedoboru funduszu krajowego.

Komisya budżetowa biorąc na uwagę przytoczone powyżej okoliczności, uwzględniając niemniéj i to, że potrzeba posiadania dotacyi kasowéj jest tak powszechnie uznaną, że we wszystkich krajach i państwach, dbałych o utrzymanie ścisłego porządku w swojej kasowości, kasy krajowe i państwowe takową dotacyę posiadają, przyszła do przekonania, że dla utrzymania należytego w manipulacyi kasowéj porządku, kasa krajowa winna być uposażoną w odpowiednią dotacyę kasową.

Komisya budżetowa mniemała jednak, że w chwili, kiedy Wysoki Sejm zniewolony jest zezwolić na zaciągnięcie pożyczki dla pokrycia niedoborów ostatnich trzech lat, nie na czasie byłoby podwyższyć potrzebną na ten cel kwotę, sumą na dotacyę kasową przeznaczyć się mającą. Nadto komisya budżetowa jest tego zdania, że wysokość dotacyi tylko przez Wydział krajowy odpowiednio do rzeczywistéj potrzeby podaną być może. Dla tego też komisya budżetowa na razie sprawy tej ostatecznie nie załatwia ale proponuje Wysokiemu Sejmowi odesłanie jej do Wydziału krajowego do zdania sprawy na najbliższéj sesyi. Tem śmieléj może komisya budżetowa wniosek taki postawić, że w skutek zezwolonego przez Wysoki Sejm pokrycia narosłych w ostatnich trzech latach niedoborów specyalną pożyczką, będzie Wydział krajowy miał do dyspozycyi pozostałość gotówki znajdującéj się w funduszu pożyczki krajowéj z r. 1873 w kwocie złr. 200.000 i obligacye tejże pożyczki, własnością funduszu będącą w nominalnéj wartości 158.000 złr.

Aby zaś uniknąć ile możności tego co dotychczas często było praktykowane, że budżet nie obejmował pokrycia, na niektóre wydatki konieczne, proponuje komisya budżetowa wstawienie do budżetu z tego tytułu odpowiedniej sumy na odsetki.

Komisya budżetowa wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Do budżetu na r. 1881 wstawia się kwotę złr. 20.000 na odsetki od kwot wypożyczanych na zaradzenie chwilowemu w ciągu roku brakowi gotówki w kasie krajowéj.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższéj sesyi sejmowéj przedstawił odpowiednie wnioski celem zaopatrzenia kasy krajowej w stałą dotacyę.

Lwów dnia 19 Lipca 1880.

Przewodniczący

H. Wodzicki.

Sprawozdawca

Dr. Bernard Goldman.

Alegat. 148.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnéj o wyniku badań Wydziału krajowego w przedmiocie leczenia ubogich chorych ze skarbu krajowego.

Wysoki Sejmie!

Na mocy ustawy krajowéj z dnia 19 listopada 1868 r. (Dz. u. kr. XV Nr. 29) płacił aż do roku 1875 skarb krajowy całe koszta leczenia w szpitalach publicznych za obłąkanych i za położnice, a nadto połowę kosztów za innych chorych, za których drugą połowę płaciły gminy. W skutku ustawy z dnia 6 stycznia 1875 (Dz. u. kr. II Nr. 7) zaszła w tej mierze zmiana o tyle, że skarb krajowy przyjął na siebie także tę drugą połowę kosztów za ubogich chorych, gminy zaś zwolnione zostały w zupełności z obowiązku, który przedtem na nich pod tym względem ciężył. Zresztą ten stan rzeczy nie był nowy, bo istniał już przed r. 1868, zaprowadzony w wykonaniu rozporządzenia ministeryalnego z dnia 6 marca 1855 r. do l. 6382.

Nikt od początku nie mógł powątpiewać o tem, że przelanie drugiej połowy kosztów leczenia ubogich na skarb krajowy zwiększy jego wydatki, zwłaszcza, gdy można było przewidzieć, że odtąd gminy mniej trudne będą w wydawaniu świadectw ubóstwa, nie obawiając się ztąd nowych dla siebie ciężarów. Wszakże było to jednym z głównych powodów ustawy z roku 1875, chronić ubogich chorych od przesadzonej, niesprawiedliwej surowości władz miejscowych, gdyby powodowane względami zbytniej oszczędności, chciały ich pozbawiać możności szukania w publicznych szpitalach ratunku dla swojego zdrowia i życia.

Stopniowy wzrost wydatków na koszta leczenia w szpitalach publicznych uwidoczniają następujące cyfry, a w szczególności:

W roku	1873	wynosił	ten	wydatek	w ogóle	233.055	złr.	
„	1874	„	„	„	„	302.751	„	t. j. więcej o 29%,
„	1875	„	„	„	„	327.742	„	„ o 6%,
„	1876	„	„	„	„	350.000	„	„ o 6½%,
„	1877	„	„	„	„	429.966	„	„ o 22·0%,
„	1878	„	„	„	„	498.585	„	tj. prawie o 15·9 do 16% więcej.

W porównaniu zaś z rokiem 1873, przedstawia cyfra wydatków z roku 1878 wzrost o 265.530 złr., czyli prawie o 114%, a w porównaniu z roku 1874, w którym ustawa z dnia 6 stycznia 1875 roku uchwalona została, wzrost o 195.834 złr., czyli o 64·6%.

Cokolwiek inny, choć analogijny, obraz otrzymujemy po zestawieniu kosztów leczenia czystych (*netto*), strąciwszy wszelkie zwroty od gmin, od płacących za siebie, za sprawdzanie rachunków aptekarskich, zaliczek zwracanych przez szpitale itp. Na tej podstawie obliczone koszta leczenia

w roku	1873	wynosiły	138.258	złr.	
„	1874	„	210.970	„	tj. więcej o 52·5%,
„	1875	„	218.777	„	„ o 3%,
„	1876	„	314.982	„	„ o 44%,
„	1877	„	373.801	„	„ o 17%,
„	1878	„	459.774	„	„ o 23%.

W porównaniu z rokiem 1873. koszta leczenia roku 1878 wykazują przeto wzrost o 321.516 złr., czyli o 239%, a w porównaniu z rokiem 1874 wzrost o przeszło 117%.

Ta mimo niejakie fluktuacye, statecznie jednak wzmagająca się progresya wydatków z tego tytułu potrzebnych, poczęła tak dotkliwie ciężyć na budżecie krajowym, że Wysoki Sejm słusznie zwrócił na tę okoliczność swą światłą uwagę, i zapragnął nabyć przekonania, o ile prawidłowe zastosowanie pomjenionej ustawy z roku 1875, lub z niem połączone nadużycia mogły na jej genezę wpłynąć. W tej swojej troskliwości uchwalił na posiedzeniu dnia 18 października 1878 przy rozprawie nad rubryką III. budżetu krajowego (*Koszta leczenia*) następującą rezolucyę:

Wzywa się Wydział krajowy!

I. ażeby obmyślił środki zapobieżeniu wydawania świadectw ubóstwa osobom, mogącym płacić za siebie;

II. ażeby świadectwa ubóstwa dołączone do rachunków szpitalnych jak najściślej badał, i w razie dostrzeżonej ich niezgodności z prawdą, winnych do surowej pociągał odpowiedzialności;

III. ażeby ściśle przestrzegał pociąganie do płacenia kosztów leczenia osób do tego obowiązanych, jakoteż korporacyj za swoich członków, chlebodawców za służących itp.

IV. ażeby nie dopuszczał podniesienia taks szpitalnych nad istotną potrzebę, a nawet starał się obniżyć takowe, gdzie się tego możność okaże;

V. ażeby się starał dalej o zmniejszenie wydatków w szpitalach krajowych;

VI. poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał:

a) w jakiej mierze ustawa z roku 1875, uwalniająca gminy od kosztów leczenia swych ubogich, wpłynęła na coroczne powiększenie się dodatków krajowych szpitalnych;

b) w jakiej mierze korzystali od roku 1875 ze szpitali publicznych ubodzy pod względem ich przynależności do gmin wiejskich i do obszarów dworskich;

c) czyli nie zachodzi obawa, że świadectwa ubóstwa są lekkomyślnie wydawane przez Zwierzchności gminne, w celu przyjęcia kosztów leczenia chorych na fundusz krajowy w szpitalach powszechnych, i ażeby o wyniku tych badań zdał Wysokiemu Sejmowi sprawę na najbliższej sesyi sejmowej i stosowne do wyniku przedstawił wnioski“.

Wydział krajowy, stosując się do wydanego polecenia złożył w bieżącej sesyi Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie o wyniku swych badań, które na mocy uchwały na posiedzeniu, dnia 8 czerwca bieżącego roku wydanej, przekazane zostało komisyi administracyjnej do zaopiniowania.

Sprawozdanie Wydziału krajowego, obszerne i wyczerpujące, nie uważa za stosowne, podawać wniosków dążących do zmiany obowiązującej ustawy, lecz odpowiadając na wszystkie poszczególne punkta powyższej rezolucyi sejmowej, po zestawieniu wszystkich okoliczności, które mogły wpłynąć na podwyższenie na skarbie krajowym ciążących kosztów leczenia w szpitalach powszechnych, uprasza, żeby oparte na nich wyjaśnienia przyjęto do wiadomości.

Komisyi administracyjnej stan całej tej w rezolucyi sejmowej i w sprawozdaniu Wydziału krajowego w następujący przedstawia się sposób:

Ustęp VI. wspomnianej rezolucyi streszcza w sobie prawie wszystkie te główne względy, które dały Reprezentacyi krajowej powód do zaniepokojenia o możebne niewłaściwe przeciążenie skarbu krajowego. Porównanie tego ustępu z poprzedzającymi, przekonywa, że Wysoki Sejm, uchwalając rezolucyę, trzy przedewszystkiem rzeczy miał na oku, a w szczególności:

1) czyli ustawa z roku 1875 nie jest już w swym zarodzie tak wadliwą lub niesprawiedliwą, że prowadzić musi do takiego przeciążenia skarbu krajowego, a tem samem do przeciążenia jednych na korzyść drugich;

2) czyli administracya szpitalów powszechnych w połączeniu z wymierzaniem taks szpitalnych nie pomnaża bez ścisłej potrzeby kosztów leczenia, a w następstwie tego niestosunkowo wydatków skarbu krajowego;

3) czyli osoby prywatne, korporacye lub też rozmaitego rodzaju instytucye nie wyzyskują ustawy z roku 1875 na to, aby się uwolnić od ciążącego na nich obowiązku do płacenia kosztów leczenia, a przelać go na powszechność kraju.

Co do 1). Już na wstępie zauważano, o wpływie ustawy wspomnianej na powiększenie wydatków na koszta leczenia z góry nikt się nie mógł łudzić. Wszakże kraj, uchwalając ją przez swą reprezentacyę, wyraźnie i świadomie przyjął na siebie ich część, przedtem przez kogo innego opędzaną. Chodzi tylko o to, czyli wzrost tych wydatków odpowiadał istotnym potrzebom i zamożności kraju.

Porównywając w szczególności wysokość wydatków w ostatnim roku, z którego, zamknięcie rachunków skarbu krajowego jest wiadome, t. j. w roku 1878 z wydatkami na ten cel rokiem przed wejściem w wykonanie ustawy z roku 1875, t. j. w roku 1874 zrealizowanymi, trzeba, chcąc do rzetelnych dójść rezultatów, z cyfr powyżej wykazanych, tj.: za rok 1874 z cyfry 210.970 złr.
i za rok 1878 „ 459.774 „
strącić koszta leczenia położnic, niezależnie od będącej w mowie ustawy, na mocy innych rozporządzeń, i przepisów oddawna przez kraj obowiązkowo opędzane. Po tem sprostowaniu dochodzi się do następujących cyfr wydatków, łożonych na leczenie chorych:

W roku 1874 zapłacił skarb krajowy . . .	187.654 złr.
gminy na rachunek drugiej połowy	79 391 „
Koszta leczenia wynosiły razem	267.045 złr.
W roku 1878 zapłacił skarb krajowy *netto* . .	414.549 „

W porównaniu z r. 1874 wynosiły zatem koszta leczenia więcej o 147.504 złr. czyli o 55%.

Skarb krajowy zapłacił więcej o 226.895 złr. czyli o 120%.

Którego to zdwojenia wydatków z przewyżką nie można jednak kłaść na karb saméj tylko ustawy z r. 1875. Wpływały na nie w przeważnej części także inne czynniki, nie zostające z nią w bezpośrednim związku.

Sam przyrost ludności, będący wyrazem wzmagającej się siły produkcyjnej, a uważamy często za miarę postępującego dobrobytu, sprowadza większą ilość chorych do szpitalów. W r. 1874 na 5,827.798 ludności leczyło się w naszych szpitalach 20.327 chorych t. j. 0·34% mieszkańców. Licząc roczny przyrost ludności w przybliżeniu przeciętnie na 85.000 głów, a stosownie do tego roczny przybytek chorych po 0·34% na 290 głów, znajdujemy, że w prawidłowych stosunkach stan chorych w naszych szpitalach po czterech latach t. j. w roku powinien był zwrócić o 1160 chorych t. j. do ogólnej liczby 21.487 chorych. Jeżeli zwykły pobyt chorego w szpitalu oblicza się na 32 dni, a każdy dzień kosztuje w przecięciu 67 centów, zwiększenie kosztów leczenia już w skutek przyrostu ludności wynosiłoby 25.000 złr.

Jednak dodać należy, że stosunki w naszym kraju nie są bynajmniej prawidłowe. Powszechne zubożenie i za niem idąca nędza, pijaństwo, tu i owdzie niepomyślne klimatyczne i hygieniczne warunki nader szkodliwie wpływają na stan zdrowia w masach ludności. Przytem zupełny brak uorganizowanej służby zdrowia po wsiach, brak dostatecznej liczby lekarzy, akuszerek i szpitalików gminnych po wsiach i miasteczkach wskazuje szpitale powszechne jako jedyne przybytki, w których uboższe klasy w słabości znaleźć mogą pomoc. Nie dziw przeto, że liczba tych, co jej tutaj szukają, od roku do roku coraz bardziej wzrasta, i przeważające do pewnego stopnia przybiera rozmiary. Rzeczywiście było w r. 1878 w naszych szpitalach powszechnych już 30.275 chorych, leczonych w 991.977 dniach.

Nadto już ustawa krajowa z d. 23 kwietnia 1874 r. (Dz. u. k. Nr. 37), zezwalając na przyjmowanie osób wyznania mojżeszowego do szpitala lwowskiego, uczyniła znaczną warstwę społeczeństwa uczestniczką dobrodziejstwa leczenia się na koszt publiczny, która przedtem było od udziału w niem wykluczona. Zaraz w następnych latach okazał się niepospolity napływ starozakonnych do tego szpitala. W r. 1875 było ich 464, w r. 1876 urosła ta liczba do 816, w r. 1877 do 927. Dni ich leczenia wynosiły w tych trzech latach 66.216 a koszta 59.589 złr. t. j. rocznie blisko 20.000 złr.

Dzieci ubogie leczone przedtem w zwykłych szpitalach mniejszym kosztem, znajdują począwszy od r. 1876 na mocy uchwał sejmowych pomoc lekarską w szpitalikach św. Zofii we Lwowie i św. Ludwika w Krakowie za wynagrodzeniem ze skarbu krajowego znacznie przewyższającem dawniejsze koszta leczenia. W r. 1875 bowiem leczono w szpitalu lwowskim 54 dzieci w 2174 dniach po 45 ct. kosztem 978 złr.; a w szpitalikach krakowskich 130 dzieci w 6741 dniach po 75 centów kosztem 5.055 złr. Przeciwnie kosztowało w r. 1878 w szpitalu św. Zofii we Lwowie leczenie 306 dzieci w 11.153 dniach po 58 centów razem 6469 złr.; a w szpitalu św. Ludwika w Krakowie leczenie 619 dzieci w 21.437 dniach po 50 centów razem 10.718 złr. Ztąd się okazuje, że leczenie dzieci w r. 1878 w porównaniu z r. 1875 kosztowało więcej prawie o 11.160 złr.

Napływ chorych do szpitalów powszechnych spowodował Wydział krajowy do rozszerzenia kilku szpitali, tj. do pomnożenia w nich łóżek. Stało się to mianowicie w Białe, Jaśle, Kołomyi, Podhajcach, Przemyślu i Sanoku.

W skutek tego przybyło do roku 1877 we wszystkich szpitalach prowincyonalnych stale 200 łóżek, a ilość dni leczenia powiększyła się o poważną cyfrę 86.780. W roku 1878 przybył jeszcze nowy szpital w Sokalu. Otwarty w roku 1875 zakład obłąkanych w Kulparkowie, jako objęty osobną rubryką budżetu, nie wchodzi tu w rachubę. Skreślony dopiero wzrost szpitali włożył na Wydział krajowy konieczność, a może dał mu i możność, udoskonalić wewnętrzną ich organizacyę. Zaprowadzone ulepszenia przyczyniły się do zmniejszenia śmiertelności w szpitalach o 0·7%, gdyż teraz umiera w nich, pomimo powiększenia się liczby chorych, o 667 ludzi mniej, niż przed ustawą z roku 1875. W roku 1874 umarło na 20.327 chorych 2249, tj. 11%, a w roku 1877 na 28.075 chorych 2916, tj. 10·3%. Ten pomyślny skutek wewnętrznego rozwoju szpitali nie zostaje z jednej strony bez wpływu na zwiększanie się liczby takich, co zachęceni wynikami ich pracy, chętnie w nich szukają opieki, a z drugiej wymaga większego nakładu na obsługę chorych i wynagrodzenie ludzi,

którym ich dozór i pielęgnowanie ma być powierzone. To zwiększenie nakładu odbija się w podniesieniu taks szpitalnych, które w roku 1878 w porównaniu z rokiem 1874, wynosiło 26.840 złr.

Gdy zatem w przybliżeniu przyrost ludności zwiększył koszta leczenia o 25.000 złr.
przypuszczenie ludności mojżeszowego wyznania do szpitala lwowskiego zwiększyło je o 20.000 „
leczenie ubogich dzieci o . . . . . 11.160 „
podniesienie taks szpitalnych o . . . . . 26.840 „
suma tych pozycyi w kwocie . . . . . 83.000 zł.
winna być odjęta od ogólnéj cyfry kosztów leczenia, 414.549 złr., aby można było ocenić w tym względzie doniosłość ustawy z r. 1875. Ta cyfra umniejsza się w takim razie do . 331.549 złr.
co w porównaniu z cyfrą kosztów leczenia w r. 1874 obliczoną na . . . 267.045 „
okazuje przyrost wydatków o . . . . . 64.504 złr.
czyli o 24%, a w porównaniu z cyfrą kosztów opędzonych w r. 1874 przez skarb krajowy . . . . . 187.654 złr.
przyrost wydatków o . . . . . 143.895 złr.
czyli o 76½%.

Komisya administracyjna w tem się zgadza w zupełności z Wydziałem krajowym, że dotychczasowe wynikłości, wyrażone w powyższych cyfrach, bynajmniej nie upoważniają do upatrywania w ustawie z r. 1875 takich wadliwości lub niebezpieczeństw dla skarbu krajowego, któryby myśl jéj zmiany albo cofnięcia już teraz zdołały usprawiedliwić; zwłaszcza że dokonane na wstępie obliczenie procentowych stosunków, rocznych przyrostów w wydatkach na koszta leczenia okazuje je zbyt chwiejnymi i dotąd nieustalonymi, aby mogły umożebnić należyte ocenienie swéj istoty. Uderza przedewszystkiem nagły przyrost wydatków w r. 1874 w porównaniu z r. 1873, t. j. jeszcze przed uchwaleniem ustawy z r. 1875 i niezależne od jej wpływu (52·5%). Ten wpływ w r. 1875 jest tak nieznaczny (3%), że nawet w rachubę wzięty być nie może. W r. 1876 powiększenie kosztów leczenia już poważniejszą stosunkowo przedstawia cyfrę (44%), cofa się jednak w r. 1877 na stopę daleko skromniejszego stosunku (17%), a sięga w r. 1878 już tylko słabą cyfrę odsetków po za stosunek wzrostu w roku poprzednim (23%). Fluktuacya, która powstała niewątpliwie przynajmniéj w jakiejś części także w skutku ustawy krajowéj o leczeniu ubogich chorych, nie doszła jeszcze do pewnéj równowagi, mówi jednak wszystko za tem, że wzrost liczby chorych, a między nimi i chorych ubogich, zbliża się do owéj granicy, którą będzie można uważać za wyraz prawidłowéj potrzeby. Dopóki to nie nastąpi, jej określenie na niepewnem tylko opierać się będzie mogło prawdopodobieństwie; jakoż przedwczesną byłoby rzeczą chcieć orzekać o tych lub owych ustawach i przepisach, które na jéj wzrost lub zmniejszenie szkodliwy lub zbawienny mają wpływ wywierać.

Wszakże nawet w powołanych uchwałach sejmowych najmniejszéj nie ma wskazówki, jakoby istniała jakakolwiek intencya, zmierzająca do spowodowania na tem właśnie polu zmian w ustawodawstwie. Z tego powodu także komisya administracyjna nie zajmowała się kwestyą możebnych zmian tego rodzaju, jako zostającą po za obrębem przekazanego jej zadania, a przytem nie mającą w tej chwili jeszcze dostatecznego uzasadnienia. Atoli czuła się w obowiązku zwrócić uwagę na okoliczności, których uwzględnienie powinnoby doprowadzić w tym dziale wydatków do znacznych, a jej zdaniem oraz słusznych oszczędności.

Ustalił się tu i owdzie przesąd, jakoby rozporządzenie ministeryalne z dnia 4 grudnia 1856 do l. 26641 nakładało na publiczne szpitale powszechne obowiązek, przyjmować chorych bez względu na liczbę i możność pomieszczenia ich w swych lokalnościach. Zdaje się, że także Wydział krajowy, ulegając mylnym przypuszczeniom o dążności rozporządzenia, nie ociągał się nigdy z rozszerzaniem szpitalów i pomnażaniem w nich łóżek, skoro tylko napływ chorych tego wymagał. Rosły tym sposobem potrzeby szpitalów a z niemi i koszta na ich utrzymanie. Przekraczano bez wahania

się kredyta w budżecie na ten cel przyzwolone, aby tylko zadość uczynić mniemanemu obowiązkowi publicznego szpitala. Kto się jednak dokładniej rozpatrzy w osnowie powołanego rozporządzenia, wnet nabędzie przekonania, że o podobnym, nieokreślonym, a dla każdego zakładu tego rodzaju zabójczym obowiązku, w niem bynajmniéj nie ma mowy. Zastrzeżono w niem, aby w przyjmowaniu do szpitala nie czyniono różnicy pomiędzy krajowcami a cudzoziemcami, ale nie nałożono przymusu przyjmowania ich bez ograniczenia liczby, z narażeniem na szwank funduszów organizacyi i skuteczności ich nadzoru lub opieki. Taki warunek uczyniłby utrzymywanie szpitala ostatecznie niemożebnem; nie mógłby często być spełniony tylko z uszczerbkiem opieki przyjętym już poprzednio do zakładu chorych przynależnéj, a stałby się nieraz źródłem chorób zaraźliwych w szpitalu i zwiększonej w skutek tego śmiertelności. Nadto ustawa krajowa z dnia 12 grudnia 1869. (Dz. u. k. II.) czyni każdą zmianę wewnętrznej organizacyi szpitala powszechnego zależną od postanowień Wydziału krajowego, co jest tylko dowodem, jak daleką jest od narzucania skarbowi krajowemu lub nawet poszczególnym szpitalom obowiązków bez ograniczenia, któreby zmieniać miał przypadkowy fakt większego lub mniejszego napływu chorych.

Komisya administracyjna sądzi, że Wydział krajowy powinien w tym względzie zamknąć się na stanowisku obowiązujących ustaw i przepisów, i nie zadając gwałtu słusznym wymaganiom ludzkości, w przyjmowaniu chorych przestrzegać przynajmniej granic, wskazanych fizyczną objętością szpitali. Gdyby w tej lub owej miejscowości okazała się potrzeba, zwiększenia przestrzeni szpitalnych, pociągającego za sobą zwiększenie wydatków ze skarbu krajowego, byłoby stosownem, gdyby w każdym takim razie postarał się o przyzwolenie na to Wysokiego Sejmu jako swego mocodawcy. Tylko na téj drodze da się utrzymać ład w gospodarstwie a skarb krajowy zabezpieczyć od nadmiaru nieobliczonych naprzód wydatków. W tym też duchu pozwala sobie komisya administracyjna proponować poniżej odpowiednią rezolucyę.

Co do 2). Wymierzenie wysokości taks szpitalnych bywa wynikiem obliczenia dokonywanego na podstawie trzyletniego przecięcia rzeczywistych zwyczajnych wydatków na leczenie chorych i administracyę szpitali łożonych. O ile obliczenie jest rzetelne, nie da się nic zarzucić przeciw wysokości samychże taks szpitalnych. Nie idzie jednak za tem, ich podstawa nie dopuszczała sprostowania lub zmiany.

Komisya administracyjna uznaje w zupełności zasługi teraźniejszego zarządu krajowych szpitali ze względu na zaprowadzone w nich ulepszenia co do wewnętrznej w nich organizacyi służby. Nie życzy sobie, żeby kosztem zdrowia umieszczonych po szpitalach chorych lub racyonalnego ich leczenia zdążano do jakichkolwiek oszczędności. Wszakże nie mogła przeoczyć, że pewne uproszczenia w miejscowym zarządzie, i skromność w wydatkach, dałyby się bez szkody dla rzeczy przeprowadzić, a umniejszyłyby znacznie dotychczasowe koszta utrzymania szpitali. Doświadczenia zbierane pod tym względem w kraju i za granicą, dają prawie pewność, że powyższe przepuszczenia komisyi nie są płonne, lecz oparte na rzeczywistych podstawach.

Te oszczędności wpłynąćby musiały na zniżenie taks szpitalnych, a tem samem na zmniejszenie wydatków skarbu krajowego, który je za ubogich uiszcza; są one dla niego kwestya wielkiej doniosłości, i wymagają starannego uwzględnienia.

Komisya administracyjna przyjęła z zadowoleniem wiadomość, że Wydział krajowy po części już wszedł na tę drogę, skutkiem czego w sześciu dotąd szpitalach był w możności zniżyć taksy szpitalne. Rezolucya w tym kierunku proponowana ma na celu, utrzymać go na niej i wezwać, iżby trwał dalej w powziętych w tym duchu zamiarach.

Co do 3). Dotychczasowe badania nie dowiodły, iżby nadużycia w wystawianiu świadectw ubóstwa dla chorych, potrzebujących opieki szpitalów powszechnych, były zbyt częste. Wypadki,

jakie się wydarzyły, należą do rzadkich stosunkowo wyjątków i nie uszły skarceniu, skoro zostały wykryte. Nie można się też było nawet spodziewać innego rezultatu wdrożonych dochodzeń; bo warunek, że świadectwo ubóstwa winno być przez urząd parafialny zatwierdzone, daje rękojmię, że przynajmniej z tej strony uchylone będzie wszystko, coby skarb krajowy narażało na nieusprawiedliwione straty, gdyby urzędy gminne, może w skutek braku głębszego zrozumienia rzeczy przeciwnymi, rzekomo humanitarnymi kierowały się względami. Chociaż i tutaj zbyt wielki tkwi w naszej ludności zasób zmysłu moralnego, iżby z góry przypuszczać można intencyę nieprawego wyzyskania pomocy publicznej.

O wiele mniej uspakający był dla komisyi rozbiór kwestyi, czyli ze strony osób, korporacyj lub instytucyj, mających obowiązek zabezpieczyć osobom od nich zależnym, lub do ich składu należącym pomoc lekarską, nie zdarzają się usiłowania, przelać go na skarb publiczny. Bywa często, że służbodawcy, tak po miastach jak i po wsiach swoje sługi, a rzemieślnicy czeladź oddalają w chwili zasłabnięcia, aby nie mieli obowiązku, opłacać za nich kosztów leczenia. Czynią to niekiedy także właściciele fabryk z robotnikami, jak się o tem przekonać można z alegatów do sprawozdania Wydziału krajowego dołączonych. Wprawdzie przepisy o stosunkach służbowych, u nas obowiązujące, ułatwiają w wysokim stopniu ten rodzaj odsunięcia od siebie słusznego obowiązku. Tem ściślej i usilniej jednak wypada przestrzegać, żeby nie były pomijane. Komisya administracyjna uważała za potrzebne, zwrócić na to jeszcze raz uwagę Wydziału krajowego, chociaż nie przeczy, że z jego strony nie szczędzono dotąd starań, iżby rzecz na właściwych utrzymać torach.

Nasunęła się też komisyi kwestya funduszów ubogich, tu i owdzie istniejących, a mogących może w innych miejscach powstać. Zdaniem jej ustawa z roku 1875, uwalniając gminy od płacenia połowy kosztów leczenia za swych ubogich, nie objęła bynajmniej tem uwolnieniem funduszów ubogich. Owszem, ich obowiązek, polegający na zapisach, lub woli założycieli, został nietknięty. Słusznie zatem pociągane być winny, iżby się przyczyniały do płacenia kosztów za leczenie ubogich należących do ich okręgu. Utworzenie nowych takich funduszów, popierane przez władze autonomiczne i rządowe, nietylko umniejszałoby wydatki skarbu krajowego, ale nadto pod względem moralnym nie mało korzyści przyniosłoby naszemu społeczeństwu. Z uwagi, że Wydział krajowy nie dotknął w swem sprawozdaniu tej sprawy, komisya administracyjna nie poczytuje jej za dość dojrzałą, aby już teraz z dodatnim wystąpić wnioskiem. Spodziewa się jednak, że Wydział krajowy, weźmie ją pod rozwagę, i może już na przyszłej sesyi objawi Wysokiemu Sejmowi w tej mierze swe zdanie.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie komisyi administracyjnej o wyniku badań Wydziału krajowego w przedmiocie leczenia ubogich chorych na koszt skarbu krajowego przyjmuje się do wiadomości.

II. Wzywa się Wydział krajowy, ażeby do szpitali powszechnych tyle jedynie przyjmował chorych, na ilu przestrzeń szpitala dozwala, i ażeby tych przestrzeni nie powiększał bez upoważnienia Sejmu.

III. Wzywa się Wydział krajowy, ażeby w celu sprowadzenia wydatków w budżecie krajowym na koszta leczenia ubogich chorych do odpowiedniej miary, dążył do zaprowadzenia oszczędności w administracyi szpitali powszechnych, a na tej drodze w szczególności do możliwego zniżenia taks szpitalnych.

IV. Wzywa się Wydział krajowy, ażeby w szpitalach powszechnych przestrzegał ściśle dopełnienia obowiązków, jakie ciążą na służbodawcach wszystkich kategoryj co do opłacania kosztów leczenia za swoich służących i czeladź.

We Lwowie, dnia 18. lipca 1880 r.

Przewodniczący:

Grocholski.

Sprawozdawca:

Euzebiusz Czerkawski.

L. 914/s.

Alegat. 149.

Sprawozdanie

komisyi sejmowéj, wybranéj do zbadania sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. czerwca 1878 do 31 grudnia 1879.

Wysoki Sejmie!

Komisya lustracyjna, mając sobie przekazanem uchwałą Wysokiéj Izby z dnia 8. czerwca do zbadania sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności jego za czas powyższy w dopełnieniu swego obowiązku, przedkłada Wysokiéj Izbie wynik wspólnych obrad, odnoszących się do czynności każdego departamentu poszczególnie.

Idąc torem, wskazanym w r. 1878, przedkłada się to sprawozdanie departamentami w arytmetycznym porządku.

DEPARTAMENT I.

Sprawy gminne. Referent Dr. Smolka.

Sprawozdawca M. Wolański.

W peryodzie, objętym sprawozdaniem z czynności Wydziału krajowego t. j. w czasie od 1 czerwca 1878 r. do końca grudnia 1879 r. wpłynęło do Dep. I. (Biuro gminne) 5495 Ekshibitów. Cyfra ta nie tak imponująca, jak innych biur Wydziału krajowego; zważywszy atoli, że w biurze gminnem, prawie każdy ekshibit gruntownego wymaga opracowania, bo prawie każdy stanowi odrębną sprawę dla siebie i leży bądź w zakresie judykatury, bądź w zakresie tak wielkiéj doniosłości, jak nadzór nad gospodarką gminną, a znaczna część ich zasadniczych orzeczeń wymaga, przyznać trzeba, że kierownictwo jego spełniło swe zadanie, co komisya z uznaniem konstatować musi, jeżeli przy tych siłach, stan zaległości biura gminnego redukuje się do kilkunastu zaledwo ekshibitów.

Co do poszczególnych działów czynności biura gminnego komisya lustracyjna stawiając na czele, wykonanie nadzoru nad majątkami gminnemi jako główne zadanie biura zauważać musi, że dotyczący dział sprawozdania z czynności Wydziału krajowego nie jest wyczerpująco opracowany, jakby sobie życzyć należało i jak tego Sejm, w którego zastępstwie Wydział krajowy czynności te wykonuje (brzmienie ustawy z dnia 18 lutego 1875 Dz. ust. kraj. Nr. 14) domagać się ma prawo. A właśnie w tym kierunku rozwinęło biuro gminne w ostatnich mianowicie czasach znaczną działalność i może poszczycić się dodatniemi rezultatami jak n. p. uregulowanie gospodarstwa gminnego w dobrach niegdyś do Państwa Czarno Dunajeckiego należących dziś własność gminną stanowiących, ktore to dobra Wydział krajowy w własną objął administracyę; daléj uregulowanie gospodarstwa gminnego w Trembowli z podobnem zarządzeniem połączone, jak w tamtym wypadku, a wreszcie cały szereg lustracyi urzędów gminnych i skontr kas gminnych. Nader obfity materyał, jaki komisya w tym dziale czynności biura gminnego znalazła, przekonuje, że Wydział krajowy działał w tym kierunku ściśle w duchu instrukcyj sejmowych, starając się, o ile to jest możliwem, przy siłach, któremi rozporządza, by wykonanie nadzoru odbywało się systematycznie, by miało na celu raczéj zapobieganie nadużyciom, aniżeli karcenie już dopuszczonych, że korzystał z szerokich atrybucyi jaki mu w téj mierze ustawa z dnia 18 lutego 1875. (Dz. u. kr. Nr. 14) nadaje, używając stosownych i do celu wiodących środków zaradczych, wszystko komisya tem chętniej na tem miejscu stwierdza, ileże jak to wyżéj wspomina, sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego nie daje pod tym względem dokładnego poglądu. Z jednego jednak wypadku przedstawiającego się jaskrawo pozwala sobie komisya zanważyć, że chociaż sprawa sama (a mamy na myśli sprawę Czarno Dunaseckich) załatwioną została w myśli obowiązujących ustaw, prawidłowo pociągnęła jednak za sobą koszta tak znaczne, że gminy czują się mocno niemi przeciążone. Komisya tedy uważa się w obo-

wiązku zwrócić uwagę Wydziału krajowego, by nadal komissyonujący urzędnicy sprawowali swoją czynność z oszczędzeniem czasu i kosztów komisyi tak, aby to gminom unaoczniało korzyść wpływu i nadzoru najwyższéj władzy autonomicznéj bez zrodzenia niechęci ku niéj.

Niemniéj pochlebnie dla biura gminnego przedstawia się dział indykatury, dział bardzo rozległy wymagający dokładnéj znajomości ustaw i przepisów administracyjnych, rutyny w ich zastosowaniu i trafnéj interpretacyi. Pod tym względem przyznać trzeba, wyrobiło sobie biuro ustaloną reputacyą, bo jakkolwiek napływ rekursów jest nieustanny, nie ma ono w rzeczy saméj od dłuższego czasu żadnéj sprawy w Trybunale administracyjnym, co jest w każdym razie dowodem, że strony przeświadczone o prawnie uzasadnionéj podstawie wydanego przez Wydział krajowy orzeczenia zadowalniają się niem, nie rokując sobie pomyślniejszego skutku w drodze odwołania się do Trybunału administracyjnego i co bez wątpienia na karb dotychczasowych dla biura gminnego pomyślnych wyników rozpraw i skutecznéj obrony zarekurowanych orzeczeń Wydziału krajowego, w sprawach gminnych policzyć trzeba. Komisya administracyjna przekroczyłaby ramy niniejszego sprawozdania, gdyby chciała detajlicznie rozbierać i oceniać czynności biura gminnego, ogranicza się przeto na podniesieniu ważniejszych tylko działań, w ogóle zas wyraża mu zadowolenie z rezultatów osiągniętych bliższem tych czynności rozpatrzeniem.

DEPARTAMENT II

Sprawozdawca p. Erazm Wolański.

Komisya lustracyjna w skutek powziętéj uchwały zdawania sprawy departamentami do zbadania czynności departamentu II. Dopełniając niniejszém swego obowiązku, przedkłada Wysokiéj Izbie uwagi i życzenia, które się jéj przy badaniu czynności departamentu II. nasunęły.

Biuro melioracyjne, które z dniem 18 stycznia 1879 rozpoczęło czynności, rokuje w przyszłości ze względu na podniesienie chowu bydła, w skutek zamknięcia granicy bardzo skuteczną instytucyę, szczególnie ze względu osuszania i nawodnienia łąk, jest wzorowo prowadzone i stara się jak najrychléj uczynić zadość żądaniom zgłaszających się.

Co sprawozdanie Wydziału krajowego uwidocznia.

Wobec licznych zgłoszeń żądających pomocy biura melioracyjnego, komisya zwraca uwagę Wydziału krajowego — czy nie byłoby z korzyścią dla kraju, urządzenie w przyszłości ekspozytur biura amelioracyjnego przynajmniéj w dwóch punktach kraju — w celu ułatwienia interesowanym możność korzystania z biura fachowego zaoszczędzeniem kosztów podróży ze Lwowa.

Przekroczenia w tym dziale winien Wydział krajowy przy złożeniu zamknięć rachunków za rok 1879 usprawiedliwić.

Szkoły ludowe i średnie. Ze względu na liczne narzekania budowy kosztownych budynków szkolnych, przekraczań zasiłków przez Wysoki Sejm udzielanych, komisya wobec ważności téj sprawy zajęła się zbadaniem tego działu ile to wchodzi w zakres Wydziału krajowego.

Na to zapłacono wedle zamknięcia rachunków z roku 1877 pag. 226 . .	5.406	zł.	98 ct.
„ 1878 „ 192 . .	48.210	„	— „
„ 1878 wedle księgi rach.	12.656	„	99 „
za rok 1878 odpisano . .	1.800	„	— „
razem	68.073	zł.	97 ct.
pozostaje obecnie zaległość	158.855	zł.	68 ct.

Zamknięcia rachunków za rok 1879 dopiero z końcem czerwca 1880 zastawione będą.

Przekroczenia budżetu funduszu szkolnego wedle zamknięć rachunków, za rok 1876 nie było — owszem okazało się zaoszczędzenie w kwocie 126.810, z któréj Wysoki Sejm przeznaczył jako kredyt dodatkowy (uchwała sejmowa z 8 kwietnia 1876),

za rok 1877 przekroczono 36.124 złr.
„ 1878 „ 111.240 „
„ 1879 „ 39.796 „ wedle sprawozdania Wysokiemu Sejmowi przedłożonego
razem 178.160 złr. 77 ct.

W porównaniu z wyż wykazanemi zaległościami aktywów (158.855 złr. 69 ct.)

Okazuje się suma niepokrytych przekroczeń	19.305	złr.	7 ct.
Uwzględniwszy jednak zaoszczędzenie z roku 1876 w kwocie	120.424	„	— „
okaże się nadwyżka aktywów	101.118	„	92 „

Wobec coraz więcéj postępującéj organizacyi szkół ludowych, które obecnie do ilości 2500 przeto dopiero do połowy dochodzą, komisya zwraca uwagę Wysokiego Sejmu na tę okoliczność, że już obecnie fundusze szkolne okręgowe są wyczerpane, przezto w przyszłości wszelkie nowo organizowane szkoły obciążą wyłącznie fundusz krajowy, gdyż już wszystkie wydatki po nad prestacye gmin i obszarów dworskich ponosić będzie musiał.

Wobec istniejącego smutnego położenia finansowego kraju należy przy dalszéj organizacyi szkół, a szczególnie przy przekształcaniu szkół filialnych na etatowe i przeistaczaniu posad młodszych nauczycieli na starszych, postępować z wszelką oględnością.

Szkoła lasowa, którą członkowie komisyi osobiście zwiedzili postępuje pod umiejętném kierownictwem téjże dyrekcyi i nader gorliwą opieką kuratora J. Ex. Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego ku rzeczywiście pomyślnym skutkom dla gospodarstwa naszego lasowego, wydając co roku uzdolnionych a praktycznych leśników krajowi.

Dotąd ukończyło naukę 59 uczniów, w roku bieżącym wyjdzie prawdopodobnie 14 z dobrym postępem na 16 uczęszczających.

Oglądane rysunki uczniów tak przygotowawcze z kursu pierwszego jak i odnoszące się do inżynieryi i miernictwa wszystko świadczy o pilności uczniów i o dobréj metodzie nauczania. W szczupłych ubikacyach dostrzega się widocznie przybytek w zbiorach szkoły i innych środkach naukowych; uzupełniono narzędzia miernicze i niwelacyjne kosztem kraju; z darów przybył teodolit w wartości 200 złr. od JE. Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego.

W przeniesionym z wystawy krajowéj pawilonie księcia Adama Sapiehy urządzono stałą wystawę leśną; korzyści jakie daje pawilon rzeczony okupiono miejscem przeznaczonem na szkółki drzew leśnych.

Przedstawiono komisyi prowizorycznego drugiego adjunkta Demianowskiego, któremu prezes kuratoryi nie szczędził uznania. Tenże jest uczniem tej szkoły wykłada miernictwo i ocenienie lasu,

uczy rysunków do miernictwa, co umożliwiło zwinąć docenturę miernictwa i rysunku, a która kosztowało do 500 złr. rocznie.

Jedyną więc tylko przeszkodą do szybszego rozwoju jest szczupłość lokalności i mała przestrzeń, którą, jeżeli stan funduszów krajowych zezwoli, rozprzestrzenićby należało.

Co do gorzelnictwa, które jest jedyną dźwignią gospodarstwa naszego, komisya zwraca uwagę Wydziału krajowego z poleceniem, by po wysłuchaniu zdania ankiety poczynił odpowiedne kroki celem wprowadzenia w życie szkoły gorzelnictwa. Przeznaczoną przez Wys. Sejm sumę 2000 złr. na stypendya dla uczniów pozakrajowych szkół weterynaryi, leśnictwa i rolnictwa, niemniéj subwencyę z funduszu dyspozycyjnego na cele kultury krajowéj Wydział krajowy użył odpowiednio. Sprawę zarządu propinacyi objęto osobnem sprawozdaniem. Szkołę dublańską, czernichowską Wysoki Sejm zekazał osobnéj komisyi.

Komisya wnosi:

I. Wysoki Sejm zechce powziąść następującą uchwałę:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie komisyi lustracyjnej z czynności departamentu II Wydziału krajowego za czas od 1 czerwca 1878 do ostatniego grudnia 1879.

II. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, by w porozumieniu z Radą szkolną krajową wpływał przez władze szkolne okręgowe i autonomiczne, ażeby budynki szkolne, odpowiadając względom sanitarnym i liczbie do uczęszczania obowiązanych, tak były stawiane, by nie przeciążały zbytecznie konkurencyę.

We Lwowie dnia 10 lipca 1880.

Co do pierwszego, ponieważ co do budowy budynków szkolnych nie ma innego postanowienia prócz tego, *by szkoła mieściła ilość obowiązanych dzieci do szkoły i odpowiadała sanitarnym wymogom*, komisya musi wyrazić zdanie swoje, że w bardzo wielu miejscowościach budynki szkół ludowych są zbyt kosztowne, nie uwzględniające finansowe położenie gmin dotyczących. Szkoły ludowe zbytkownie stawiane bardzo często są powodem zadłużania się włościan, przez co i oświata staje się im wstrętną, jako powód zadłużania.

Wina tego leży w konkurencyi, która nie opiera się stanowczo naciskom ze strony władz okręgowych szkolnych w przyjmowaniu przedłożonych przez niezbyt kosztownych planów i kosztorysów, przechodzących ich siłę.

W celu zapobieżenia nadal podobnym naciskom, komisya lustracyjna przedkłada rezolucyę do Wydziału krajowego sub *A*).

Co do udzielania zaliczek radom szkolnym okręgowym i wynikłego ztąd przekroczenia uchwalonych zasiłków rzecz się ma wedle ksiąg rachunkowych po koniec grudnia 1879 jak następuje:

Zaliczki zwrotne, rozdane Radom okręgowym szkolnym, wynosiły w roku	1876	17.000 zł.	w. a.
„	1877	53.606 „	98 ct.
„	1878	103.305 „	69 „
„	1879	47.100 „	— „
zaś nadebrane zasiłki zwrotne (Pilzno 612 zł. 5 ct., Gródek 658 zł. 59 ct., Żółkiew 1250 zł. 89 ct. Czortków 135 zł. 36 ct. i Kraków 3260 zł. 14 ct.) . .		5.916 „	99 „
razem		226.929 zł.	66 ct.

DEPARTAMENT III.

Sprawy edukacyjne zakładów naukowych, fundacyj i t. p.

Sprawozdawca p. ks. Sawa.

Departament III., którego szefem jest Członek Wydziału p. Oktaw Pietruski, załatwia wszystkie czynności wchodzące w zakres spraw powyższym tytułem objętych; spraw, co do ducha sobie pokrewnych, ale w kierunku załatwień ciągłéj czynności, wiele pracy i różnorodnych form wymagających. Do tego zatrudnia się ten departament budową gmachu sejmowego i biur wydziałowych, sprawami osobistemi urzędników i sług krajowych i kierownictwem oddziału manipulacyjnego przy Wydziale; wreszcie cięży na szefie tego departamentu godność Zastępcy Marszałka i przewodnictwo przy posiedzeniach Rady Wydziału krajowego, superrewizya spraw wychodzących z Wydziału, absorbując już z natury rzeczy nie mało czasu w tygodniu.

Mimo tak rozległych czynności (liczba ekshibitów, w czasie tą lustracyą objętym, dosięga 9873 numerów) mimo małéj liczby pracowników, gdyż jest ich tylko 3; jeden sekretarz, jeden koncepista i jeden pomocnik o płacy dziennéj dla załatwiania manipulacyi i lżejszych spraw konceptowych: panuje w tym departamencie wzorowy ład, sprężystość i skrupulatność w załatwianiu poruczonych sobie czynności. I tak:

a) Fundacye stypendyjne.

Ten dział mogłaby komisya lustracyjna określić dwoma słowy: wszechstronnie znakomity i dopełniłaby swego obowiązku. Jeżeli zaś dodaje co więcéj, to chyba dla tego, aby Wysoka Izba przez porównanie przeciągu dziesięcioletniego miała miarę ofiarności kraju z jednéj, a zaufania do Wydziału krajowego z drugiéj strony, zaufania wzorową administracyą fundacyj i bezstronnem rozdawnictwem stypendyów dobrze zasłużonego.

Wyniki bowiem rozdawnictwa podaje Wydział krajowy do powszechnéj wiadomości, ogłaszając w dziennikach treściwe zestawienie kwalifikacyi młodzieży, obdarzonéj stypendyami. Tym sposobem oddaje Wydział krajowy rozdawnictwo stypendyów pod kontrolę publiczności, a mnożące się fundacye stypendyjne świadczą o uznaniu dla zasad, któremi się Wydział przy ich rozdzielaniu kieruje.

Z końcem roku 1870 posiadały fundusze stypendyjne prócz dóbr i nieruchomości majątku

zarodowego w efektach	1,117.471 złr. 20 ct.
dziś w czerwcu 1880	1,840.953 „ 77½ „
przybyło przeto	723.482 złr. 57½ ct.

wówczas ilość stypendyów wynosiła	297
obecnie dochodzi ilości	569
wzrosła przeto o	272

to jest prawie podwoiła się, bo wzmogła o 91%.

W dwóch ostatnich latach w roku 1878 i 1879 przybyło 12 zapisów (w powyższym wykazie jeszcze nie objętych) bardzo znacznych w efektach, wierzytelnościach, dobrach tabularnych i realnościach, których zrealizowanie zawisłe bądź od czasu bądź od specyalnych warunków.

Kraj, któremu geniusz przyszłości do odrodzenia się podaje dwa tylko środki, oświatę i pracę musi się czuć szczęśliwym, jeżeli z jednéj strony jego synowie owoc długoletniéj pracy składają na

ołtarzu oświaty, a z drugiéj stróże najwyższéj władzy autonomicznéj sumiennem wykonaniem tych intencyj dają podnietę do coraz liczniejszego wstępywania w ślady poprzedników.

Specyalnie należy się uznanie Wydziałowi krajowemu za racyonalne postępywanie w sprawie fundacyi ś. p. Konstantego Zahorskiego z Litwy, któréj przebieg mieści się w sprawozdaniu na str. 65 i następnych.

Co do kancelaryjno-manipulacyjnéj strony podnieść należy, że kataster fundacyj stypendyjnych tak jest prowadzony, iż nie więcéj jak w 5 minutach można się poinformować o każdéj fundacyi z osobna, przyjść do wiadomości jéj początku, historycznego przebiegu, jéj rozwoju, byłych i obecnych stypendystów, obecnego stanu kapitałów i całego obrotu.

W końcu z pewnym naciskiem komisya oświadcza, że wszystkie efekta funduszu stypendyjnego są winkulowane.

b) Instytut sierót i ubogich w Drohowyżu fundacyi Stanisława Habdank hr. Skarbka.

Żaden naród na świecie nie poszczyci się odnośnie do swoich zasobów tylu i takimi pomnikami ofiarności na cele humanitarne, jak ten, którego mamy zaszczyt reprezentować.

Można tendencyjnie wyciągać z pyłów zapomnienia pojedyncze prawdziwe lub urojone fakta, ale tego nikt nie zaprzeczy, że duch narodu i tysiącletnia tradycya wytworzyła u nas pewien stan patryarchalności między starszą a młodszą bracią, trwający mimo stawianych przeszkód aż dotąd i uwidoczniający się w takich pomnikach pozagrobowéj nawet pamięci, jak ten, który się mieści w powyższym napisie. Mąż mrówczéj pracy, mąż do najwyższéj rodowéj szlachty należący, owoc całego życia składa w ofierze tym, którzy na społecznym szczeblu tak daleko od niego stali.

„*Aby współziomkom moim po wieczne czasy być użytecznym, postanowiłem w dobrach moich w Drohowyżu w obwodzie stryjskim, Instytut dla ubogich i sierót założyć i t. d.* dok. fundac. z dnia 1 sierpnia 1843.) Więc ubodzy i sieroty — to jego współziomkowie (w roku 1843 to pisał) w owéj epoce, którą nieznajomość naszych stosunków lub zła wola na niekorzyść naszéj szlachty wywlekać lubi!

Współziomkom, ubogim i siorotom — 37 wsi, 3 miasta, wszystkie inwentarze, zapasy i wierzytelności, *aby im być użytecznym po wieczne czasy!*

Cześć świętéj i czcigodnéj pamięci wspaniałomyślnego fundatora!

A jeżeli to prawda, jak niesie podanie, że zawarował sobie, by mu nie stawiano pomnika na grobie, to słusznie zrobił, bo pomnik instytutu dla ubogich i sierót w Drohowyżu starczy dlań na wieki — i wieki miną, nim podobny drugi obok stanie; a może téż — bacząc na ogólną niedolę — nie stanie nigdy!

Właśnie téż dlatego bardzo ważnym obowiązkiem jest Wydziału krajowego, jako prawonabywcy byłego Wydziału stanowego, korzystać najobszerniéj z przysługującego mu na mocy artykułu VII, IX, X i XVI aktu fundacyjnego z dnia 1. sierpnia 1843 prawa wpływu na zarząd, kontrolę i nadzór tego wiekopomnego dzieła. Komisya lustracyjna wychodząc z zasady, że wielkie dzieła, będące chlubą narodu, zwracają na siebie oczy nie tylko całego kraju, ale nawet po za jego granice daleko odsłaniają jego dodatne lub ujemne strony, — nie może dość upraszać Wydziału krajowego, by

się nie ograniczał na trutynowaniu rachunków tylko, ale rozciągnął opiekę swoją na urzeczywistnienie intencyj szlachetnego fundatora w kierunku wychowania i umoralnienia tylu sierót, z których fundator chciał mieć użytecznych członków społeczeństwa (art. IV dok. fund.). Tym celem wszelkie zboczenia od prawidłowego porządku nietylko w zarodzie winne być usunięte i twórcy nieprawidłowości pociągani do odpowiedzialności, czego Wydział jak dotąd tak i na przyszłość nie zaniedba, ale oraz zechce systemem prewencyjnym przekonywać się o porządku wewnętrznym, postępie w naukach, czystości w kuchniach, dostateczności pożywienia i prowadzeniu się tych, którzy winni przyświecać swoim przykładem.

Kończąc zaznaczamy, że w usunięciu zaszłych w instytucie nieprawidłowości, o których sprawozdanie Wydziału wzmiankuje, Wydział krajowy uczynił wszystko co mógł w obrębie atrybucyi, artykułem XVI. dok. fund. szczupło mu wymierzonéj.

c) Teatr polski we Lwowie.

Wydział krajowy, rozwinąwszy na str. 44 i 45 sprawozdania obszernie stronę finansową przedsiębiorstwa teatralnego, jest zdania, iż na razie nie należy wprowadzać żadnéj zmiany pod względem subwencyi.

Komisya lustracyjna skonstatowała, że Wydział krajowy kierował się szczerze intencyami Wysokiego Sejmu tak w asygnowaniu dozwolonych dla teatru subwencyj, jak i w czuwaniu nad artystycznem kierownictwem sceny polskiéj we Lwowie.

Komisya lustracyjna z uwagi:

a) że opera polska — lubo przy dzisiejszéj subwencyi i obniżeniu się dobrobytu, nie może stać na téj wyżynie, na jakiéj ją mieć chce zmysł artystyczny narodu mającego taką literaturę i takie dzieła sztuki — jest koniecznie potrzebną;

c) że taką, jaką jest, najkonieczniejszym wymogom zadość czyniąc,

c) zapobiega wyrastaniu i mnożeniu się innym tego rodzaju smak psującym, a może nawet poczucie moralności zacierającym przedsiębiorstwom —

podziela w zupełności zdanie Wydziału krajowego, upraszając wysoką Izbę o pozostawienie téj sprawy in statu quo, ale pozwala sobie wyrazić stanowcze życzenie, by Wydział krajowy wypłacał subwencyę tylko wtenczas, jeżeli przedsiębiorstwo teatralne rozdane będzie w drodze publicznego konkursu, a dramat i komedya z żadnych powodów nie ucierpią.

d) Zakład imienia Ossolińskich.

Wydział krajowy, oddziedziczywszy prawa byłego Wydziału stanowego, ma bezpośredni nadzór nad instytutem i dobrami doń należącemi.

Dział literacki prosperuje, o czem w sprawozdaniu str. 54 i 55 obszerniéj. Co do zamknięć rachunkowych wykazuje z końcem roku 1878 w efektach 158.355 złr. 13 ct., deponowanych w kasie Wydziału krajowego.

Własnością nieruchomą zakładu literackiego są dobra Rakowiec, które zostają w administracyi kuratora literackiego i z którego dzierżawa daje dochód bibliotece.

W dawniejszych sprawozdaniach Wydziału krajowego poruszoną była sprawa uiszczenia lasów w dobrach należących do uposażenia zakładu narodowego imienia Ossolińskich. Tyczy się to dóbr położonych w powiecie mieleckim, których użytkowanie służy kuratorowi ekonomicznemu zakładu Ossolińskich i z których tenże kurator obowiązany jest opłacać na rzecz biblioteki corocznie 6.000 złr.

Obowiązująca dziś ustawa lasowa wkłada obowiązek czuwania nad prawidłową gospodarką leśną, jako też prawo zarządzania potrzebnych środków, zapobiegających dewastacyi lasów na władze polityczne. Z tego powodu Wydział krajowy nie mógł bezpośrednio od siebie nic zarządzić przeciw dewastacyi lasów.

Akta jednak znajdujące się w ręku Wydziału krajowego świadczą, że tenże postarał się u c. k. Władz politycznych o potrzebne zarządzenia przeciw kuratorowi ekonomicznemu. Zarządzenia te przytoczone szczegółowo w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego za rok 1878 (str. 36), oparte na przepisach ustawy lasowéj, zostały już rzeczywiście wykonane i doprowadzą do przywrócenia prawidłowéj gospodarki lasowéj.

Chcąc uzyskać obraz teraźniejszego stanu dóbr, o których mowa, Wydział krajowy zaprosił był jeszcze w r. 1877 kuratorów potomności, którzy z urzędu swego nad dobrem zakładu narodowego imienia Ossolińskich czuwać mają, ażeby odbyli szczegółową lustracyę nietylko lasów, lecz wszystkich nieruchomości należących do dóbr zakładowych. Ponieważ kuratorowie obowiązku tego dopełnić nie mogli, przeto w ich miejsce zaprosił Wydział krajowy do odbycia lustracyi pp. JO. księcia Eustachego Sanguszkę i JW. hr. Stadnickiego, dodając im do pomocy jednego z urzędników swoich.

Lustracya odbyła się już po części, a ma być zakończoną zaraz po zamknięciu Sejmu, w którym obaj pp. lustratorowie jako posłowie zasiadają. Od wyniku lustracyi zależeć będzie, co i w jaki sposób wypadnie Wydziałowi krajowemu w téj sprawie jeszcze zarządzić.

e) Sprawy osobiste urzędników i sług Wydziału krajowego.

Komisya, przetrutynowawszy zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego, zarządzone w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. października 1878 pochwala takowe; a biorąc asumpt ze sprawy Władysława Dyszkiewicza, musi przed Wysoką Izbą wystąpić z ubolewaniem, iż ustawy krajowe (§. 25 stat. kraj. i w ślad za nim idąca ustanowa służbowa, nchwalona przez Wys. Sejm na 59. pos. 23. marca 1866) musiały szukać ochrony aż w najwyższym c. k. Trybunale sprawiedliwości, nie mogąc takowéj znaleść w sądach własnych. Jeżeli z jednéj strony komisya wyraża zupełne uznanie Wydziałowi krajowemu tak za zabiegi i starania jak i za zasadę, z któréj wychodził, to z drugiéj nie może dość polecić dalsze kroczenie w tym kierunku i ścisłe przestrzeganie dyscypliny służbowéj, któréj zwolnienie wystawiałoby na szwank godność i powagę najwyższéj władzy autonomicznéj.

Skrupulatne przestrzeganie praw i ustaw ze strony pierwszych ich stróżów, umiejętność rozkazywania u góry, a chętne i ścisłe wykonywanie poleceń u dołu, postępowanie nieodłączne od czci z jednéj, a uprzedzające obejście z drugiéj strony: musi stworzyć i stworzy niezawodnie zespolenie wszystkich sił do pracy około jednéj całości, dającéj mieszkańcom kraju poznać całą różnicę rządów od rządów i błogosławieństwo zdobyczy autonomicznych.

Przekonała się również komisya, iż Wydział krajowy w zamianowanych 3 bezpłatnych aplikantach zyskał znakomite siły konceptowe; pozwala sobie jednak wskazać, ażaliby nie było możebnem w miarę opróżniających się niektórych dyurnów nie obsadzać takowych, a z powstałych ztąd zaoszczędzeń wyznaczać aplikantom pewne adjuta, usprawiedliwione już tą okolicznością, że nadzieja

stabilizowania ich gubi się w dalekiéj pomroce przyszłości. Ztąd też Wydział krajowy dobrze postąpił, że z pośród licznych zgłaszań się ograniczył nominacye aplikantów do powyższéj liczby.

Co do innych spraw wymienionych w sprawozdaniu, jakiemi są: archiwa aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie, rezolucye Wysokiéj Izby z dnia 23. września 1878 l. 72 i 115 z 14. października 1878 l. 251 niemniéj przekazane sobie przez Sejm wnioski, załatwił Wydział krajowy prawidłowo i komisya zgadza się zupełnie.

Zreasumowawszy wynik lustracyi czynności tego departamentu, komisya z przyjemnością wyraża, iż Wydział krajowy spełnił swój obowiązek, a życzy sobie tylko na przyszłość, aby w sprawozdaniu było uwidocznione, ile razy delegat Wydziału krajowego brał udział w posiedzeniach c. k. Rady szkolnéj krajowéj i w jakim duchu wpływał na tok jéj czynności.

DEPARTAMENT IV.

Referent komisyi lustracyjnéj Stanisław Matkowski.

W tym deparamencie załatwił Wydział krajowy specyalnemi uchwałami przekazane sobie sprawy odpowiednio poleceniom Wysokiego Sejmu, a mianowicie przytaczając tylko ważniejsze sprawy, wspomnieć musimy, że zwolnił Jakóba Bindera, dzierżawcę 33 stacyj mytniczych z kontraktu jeszcze rok obowiązującego, bez straty jednak dla funduszu krajowego, gdyż te same stacye mytnicze wyżéj jeszcze zalicytowanemi zostały.

Jakóbowi Mendlowi opuścił Wydział krajowy, zasiągnąwszy poprzód zdania Wydziału powiatowego Skałackiego z czynszu kwotę 4258 złr. za cały trzechletni peryod dzierżawny, lecz i to opuszczenie nie wpłynęło na ogólne obniżenie dochodów z myt, jak to poniżéj wykazujemy.

Uchwałę Wysokiego Sejmu dotyczącéj drogi Stojanowskiéj wprowadził Wydział krajowy w wykonanie, i nietylko przeprowadził przygotowawcze roboty, ale przystąpił także, do rozpoczęcia budowy, sprawa ta jednak przekazaną została komisyi drogowéj, uchyla się przeto z pod zakresu działania komisyi lustracyjnéj.

Uchwałę Wysokiego Sejmu tyczącéj rekonstrukcyi drogi gminnéj do Kulparkowa wiodącej, wykonał Wydział i oddał już tę zrekonstruowaną drogę w zarząd Dyrekcyi zakładu kulparkowskiego.

Uchwałę z dnia 16 października 1878, tyczącej regulacyi rzeki Świcy pod Sokołowem, nie mógł Wydział krajowy wykonać, z powodu, że strony interesowane nie chciały zawiązać Spółki wodnéj, odmówienie przeto subwencyi ze strony Wydziału w tym wypadku musimy uważać za usprawiedliwione.

Co do uchwały z dnia 17 października 1878 roku, tyczącéj odprowadzenia wód po obu stronach drogi krajowej Dębicko-Tarnobrzeskiéj, to Wydział krajowy nie był także w możności wykonania jéj, z powodu, że rokowania o zawiązanie spółki wodnéj po obu stronach odnośnéj drogi, nie mogły być w oznaczonym czasie zakończone; gdy jednak z rokowań z powiatem Mieleckim okazało się, iż na dobréj chęci ze strony powiatu i interesowanych nie zbywa, uważamy wstawienie kwoty 10.000 złr., już raz uchwalonéj w preliminarz na rok 1881, za zupełnie usprawiedliwione.

Z innych ważniejszych spraw w tym departamencie traktowanych wspomnieć musimy, że uważamy za usprawiedliwione wstawienie na rok 1880 kwoty 7.143 złr. na regulacyę Sanu między Przemyślem a Składem Solnym. Ponieważ nie z winy konkurencyi dotychczas nie rozpoczęto robót, ale z przyczyn od niéj niezależnych, a mianowicie: Wydział krajowy był zmuszonym przed rozpoczęciem robót zbadać w porozumieniu z Namiestnictwem stosunki chidrotechniczne rzeki, ażeby nabrać pewności, że projektowane roboty nie będą w skutkach szkodliwémi dla niżéj położonych miejscowości.

Sprawa budowy drogi powiatowéj z Podhajec do Halicza weszła na odpowiedne tory, ponieważ przez przyłączenie gminy Meduchy do powiatu Stanisławowskiego umożliwi się ostateczne wykończenie téj drogi.

Wydział krajowy przyczynił się kwotą 13.529 złr. z funduszu subwencyjnego do przebudowania drogi z Liska do Baligrodu wiodącéj, droga ta przebudowana przeważnie także z subwencyi państwowéj, oddana została już faktycznie w Zarząd c. k. Starostwa w Lisku.

Z uwagi jednak, że droga z Liska do Roztoka ma przeważnie charakter strategiczny, pozwala sobie komisya lustracyjna przedłożyć Wysokiéj Izbie rezolucyę na końcu sprawozdania umieszczoną do uchwalenia.

Wydział krajowy nabył most na Popradzie od Kamery za kwotę 4000 złr. Ponieważ dochód z myta mostowego został od 1 stycznia 1880 roku za czynsz roczny w kwocie 2113 złr. wydzierżawionym, przedstawia się przeto interes zrobiony przez Wydział krajowy jako korzystny dla funduszu krajowego, czynsz dzierżawny bowiem, pokryje w dwóch latach kwotę, jaka wydaną została na nabycie mostu.

Głównym zadaniem departamentu IV. jest administracya drogami krajowemi; w tym kierunku wydał Wydział krajowy okólnik do wszystkich inżynierów krajowych powołany w alegacie XII, który zasługuje na wszelkie uznanie ze strony komisyi lustracyjnéj i, zaznaczyć to musimy, uwidocznia, z jaką energią i skropulatnością sprawy w tym departamencie prowadzone bywają.

W dziale rekonstrukcyi dróg krajowych, jak niemniéj w dziale budowy i konserwacyi tych dróg, postępywał Wydział krajowy w ramach uchwalonych mu kredytów z należytą sprężystością, a rezultaty pod tym względem osiągnięte, nie stoją po za temi, w latach ubiegłych wykazanemi.

Co do robót preliminowanych, zdaje się komisyi lustracyjnéj, że o ile one są objęte kredytem ryczałtowym na ten cel wyznaczonym, trza ocenieniu Wydziału krajowego pozostawić o większéj, lub mniejszéj potrzebie, wykończenia jeszcze w bieżącym roku pojedyńczych robót.

Co do myt krajowych musimy zaznaczyć, że tak w roku 1878 jak i 1879 znacznie się dochód z takowych powiększył, a dochód z myt w 1880 prawdopodobnie jeszcze większym będzie od lat poprzednich.

Rezultat tak świetny, jeżeli po części przypisać można powiększeniu się ruchu na drogach krajowych, to niemniéj przyznać trzeba, że i Wydział krajowy, jak i Wydziały powiatowe, które w tym kierunku przychodzą mu w pomoc, znaczną część zasługi dla siebie rewindykować mają prawo, bo takie rezultaty świadczą wymownie, że odnośne władze są obeznanemi ze stosunkami lokalnemi, czuwają nad tém, aby dochody z myt nadużyciami uszczuplonemi nie były, jak niemniéj przy wyborze dzierżawców postępują z uznania godną przezornością. Zaznaczyć tu jeszcze winniśmy, że z czterech w sprawozdaniu Wydziału krajowego powołanych stacyj mytniczych, które w własnym Zarządzie były, dwie pierwsze już są wydzierżawione, a co do dwóch następnych wydano już polecenie wydzierżawienia ich w drodze licytacyi.

Wydział krajowy przychodził także w granicach uchwalonego kredytu w pomoc budowie i konserwacyi dróg powiatowych i gminnych, i jakkolwiek nieznaczny, ale zawsze postęp w tym kierunku da się zaznaczyć.

Komisya lustracyjna nie wchodziła w ocenienie pojedynczych cyfr zamknięcia rachunkowego, jak i preliminarzy dotyczących dróg krajowych, ponieważ sądzi, że jestto zadaniem komisyi budżetowéj.

Niemniéj jest zdania, że trza ocenieniu Wydziału krajowego pozostawić, czy i w jakim kierunku, i na jakiéj przestrzeni nowe przez Wysoką Izbę postanowione budowy mają być w roku przyszłym wykonane, jeżeli Wysoka Izba téj sprawy komisyi drogowéj nie przekaże.

Kończąc na tém sprawozdanie, komisya lustracyjna ma sobie za obowiązek oświadczyć, że tak jak i w poprzednich latach i tym razem musi wyrazić wszelkie uznanie za gorliwe, energiczne, i z pożytkiem dla stosunków komunikacyjnych kraju, kierownictwo w sprawach temu departamentowi powierzonych.

Rezoluoya.

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

„Wzywa się Wydział krajowy, ażeby wszedł w rokowania z Rządem, celem objęcia w poczet dróg eraryalnych drogi prowadzącéj z Liska na Baligród do Roztoka“.

DEPARTAMENT V.

Sprawy szpitalne.

Sprawozdawca poseł Wernicki.

W załatwieniu powierzonéj nam przez Wysoki Sejm lustracyjnéj czynności co do administracyi Vgo, czyli sanitarnego departamentu Wydziału krajowego, tudzież stosując się do wielokrotnie podnoszonych w Wysokiéj Izbie uwag co do niepomiernie rosnących z każdym rokiem wydatków szpitalnych, komisya lustracyjna, po dokładném zbadaniu sprawozdania Wydziału krajowego, po przeprowadzeniu lustracyi szpitala lwowskiego i zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, już również po zbadaniu przyczyn rzeczonych wydatków i wykryciu usterek w administracyi, ma zaszczyt zdać niniejszém sprawę z obecnego stanu rzeczy i przedłożyć odnośne wnioski zmian i oszczędności, jakie, według zdania komisyi, dałyby się w tym dziale zaprowadzić.

I.

Koszta podróży i dyet lekarzy podczas epidemii lub epizootii.

Ze sprawozdania Wydziału krajowego, dowiadujemy się, że stało się zadość woli Sejmu krajowego, ażeby koszta podróży i dyet lekarzy w czasie epidemii lub epizootii na skarb Państwa, już od 1 października 1879 przyjęte zostały.

Tym sposobem osiągnięto w kosztach sanitarnych oszczędność przeszło 30.000 złr.

II.

Koszta szczepienia.

Ograniczenie wydatku na koszt szczepienia nie dało się osiągnąć bez nadwerężenia celu corocznego szczepienia i przeciwnie nawet rubryka ta zwiększyła się nieco na rok 1880 w skutek większéj potrzeby krowinki.

Komisya wyraża nadzieję, że Wydział krajowy nie zaniecha studyów co do sposobu szczepienia w tym celu, ażeby wydatki w tym względzie mogły się zmniejszyć do granic koniecznych, i że zachowa oględność w udzielaniu subwencyi na produkcyę świeżéj krowinki.

III.

Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie i jego filie.

Wysoka Izba poleciła była Wydziałowi krajowemu, ażeby bez upoważnienia sejmowego nowych filij Zakładu dla obłąkanych nie tworzono, istniejących zaś w Przemyślu i Żółkwi nie rozszerzano, a przeciwnie, ażeby w myśl §§ 12 i 25 Statutu krajowego z dnia 25 maja 1875 wydalono z tychże filij chorych nieuleczalnych, a nie zagrażających publicznemu bezpieczeństwu lub obyczajności publicznéj; zresztą, ażeby się starał o stopniowe, a jak można najrychlejsze zwinięcie rzeczonych filij. Obecnie i tegorocznéj komisyi przychodzi ubolewać, że nietylko nie zastosowano się w tym względzie do wyraźnie objawionéj woli Wysokiego Sejmu, ale przeciwnie ilość chorych pomienionéj kategoryi w rzeczonych filiach jeszcze powiększono, pomnażając ją nadto zamiast zmniejszać w zakładzie kulparkowskim. Jako powód do zwiększenia liczby chorych po filiach, podaje departament sanitarny tańsze ich utrzymanie tamże, aniżeli w Kulparkowie, powód ten jednakże okazuje się złudnym, a tém samém pomieniona nieprawidłowość bynajmniéj usprawiedliwioną nie zostaje.

W skutek tego komisya widzi się zmuszoną powtórzyć z całym naciskiem, ażeby wyżéj pomienionemu poleceniu Wysokiego Sejmu stało się zadość.

Następnie komisya konstatuje, że co się tyczy kosztów utrzymania zakładu na Kulparkowie, to choć w tym względzie zarządzono pewne zmiany, które wpłynęły nieco na zmniejszenie tych nadzwyczaj wielkich kosztów. to jednak przychodzi jéj podnieść, że przy lustracyi znalazła i pod tym względem wiele rażących nieprawidłowości, które należy usunąć, a razem starać się o naprawę złego w myśl uwag tu poczynionych. I tak:

1) *Gdy koszt żywienia* chorych w lwowskim szpitalu wynosi przeciętnie 28 ct. dziennie, to w Kulparkowie dochodzi do 38, pomimo, iż produkta powinny tam być tańsze, gdyż nie opłacają takich podatków jak we Lwowie. Koszta więc żywienia chorych na Kulparkowie powinny się równać kosztem utrzymania chorych w szpitalu lwowskim.

Niezaprzeczoną zresztą jest rzeczą, że przy dobréj woli Dyrekcyi dałoby się w téj mierze wiele innych jeszcze oszczędności wprowadzić, już to przez odpowiedniejszy wybór potraw, już to przez zmniejszenie ilości mięsa, a przedewszystkiém przez niedopuszczanie zbytków w wikcie I i II klasy, jako to: usunięcie ryb, które kosztują przeszło 600 złr. itp., co uważamy za nadużycie, a co razem wzięte wpływa na podwyższenie przeciętnego kosztu żywienia, który, jak to już wspomniano, wypada przeszło o 9 centów wyżéj, niż w szpitalu lwowskim.

2) *Pranie bielizny* w skutek nieodpowiednio urządzonéj parowéj pralni, wypada drożéj aniżeli pranie ręczne w szpitalu lwowskim, a to z powodu, że do prania ciągle jeszcze używane są praczki, których zarząd wynajmuje codziennie 12; do téj zaś roboty możnaby z łatwością używać niektóre spokojne chore, któreby wkrótce do tego rodzaju zajęcia powoli można było wdrożyć. Zresztą admi-

nistracya pralni powinna być wyjętą z pod nadzoru Sióstr Miłosierdzia, a jeżeli okaże się możebném, powrócić pod zarząd ochmistrzyni świeckiéj, któréj utrzymanie znacznie taniéj kosztować może, a która łatwiéj zastosuje się do poleceń Dyrekcyi. W końcu zamiast używania kosztownéj sody, zaleca się użycie zwykłego ługu z popiołu.

3) *Niepomierne koszta opału*, do 17.000 złr., powinny być wzięte pod ścisłą rozwagę, gdyż w téj rubryce winne być niezbędnie zaprowadzone oszczędności. Zdaniem więc komisyi, zabronić należy Dyrekcyi używania tak kosztownéj, a niewłaściwéj wentylacyi przez utrzymywanie ciągłego ognia w piecach, jak się to działo w Kulparkowie. Zresztą żeby w tej kwestyi opału ład jakiś zaprowadzić, potrzeba przedewszystkiém lepszego nadzoru, więc np. częstszego osobistego wglądania kierownika departamentu sanitarnego dla przekonania się, czy wydawane pisemne rozporządzenia Wydziału krajowego są należycie wypełniane. Ograniczenie się bowiem do pisaniny, o któréj wspomina sprawozdanie na str. 4, jest w tym względzie, jak się okazało, bez skutku.

4) *Co do oświetlenia*, takowe ciągle jeszcze za drogo kosztuje — wynosi bowiem dziennie w przecięciu na jednego chorego około 4 ct., to jest drożéj nawet niż oświetlenie gazowe w szpitalu lwowskim.

5) *Co do ilości służących*, to zdaniem komisyi, takowa jest dostateczną, a nawet większą niż istotnie potrzeba, albowiem w nowym budynku administracyjnym znaleźliśmy czterech służących etatowych, figurujących w etacie jako parobcy dla głównego budynku, a zajętych obsługą dyrektora szpitalu i lokatorów budynku administracyjnego.

6) *Koszta utrzymania ogrodu*, które wynoszą przeszło 2.000 złr., powinny być, zdaniem komisyi, znacznie zmniejszone. Ogrody warzywne dla wygody dyrektora i rządcy, utrzymywane kosztem szpitala, powinny być zniesione, a natomiast zaleca się Wydziałowi krajowemu, aby wyszukał ogrodnika przedsiębiorcę, któryby zobowiązał się po stałéj a odpowiedniéj cenie dostarczać niezbędnéj, określonéj ilości jarzyn dla Zakładu, a oprócz tego przyjął na siebie obowiązek utrzymywania i dalszego rozwoju ogrodu spacerowego. Do robót przy tym ogrodzie zaleca się używać kwalifikujących się potemu chorych, a to nietylko ze względów ekonomii, lecz głównie ze względów leczniczych, tak jak się to już praktykuje we wszystkich zagranicznych zakładach tego rodzaju.

7) Nareszcie sprawdziwszy zupełną na teraz nieużyteczność *warsztatów rzemieślniczych* w Zakładzie kulparkowskim, które jak się okazuje, pociągają za sobą znaczne koszta, a nie odpowiadają wcale celowi, dla którego założone zostały, to jest dla nauki, zajęcia i rozrywki chorych, komisya zamierzyła w interesie samegoż zakładu, proponować ich zwinięcie. Obecnie jednak przy zachodzącéj zmianie w dyrekcyi, przez dymisyę dotychczasowego dyrektora, spodziewając się, że nowy zarząd lepiéj pokieruje tą pożyteczną instytucyą, komisya oświadcza się za pozostawieniem rzeczonych warstatów bez zmiany.

Zlustrowawszy Zakład kulparkowski we wszystkich szczegółach, komisya nie może zataić nader przykrego wrażenia, jakie ztamtąd wyniosła. Przedstawił on się nam nie tak jak zakład leczniczy dla nieszczęśliwych obłąkanych, ale raczéj jako zakład detencyjny, z ponurą fizyonomią więzienia lub domu poprawy. Daleko mu téż do tego, aby godnie odpowiadać swemu wysokiemu przeznaczeniu i wymogom psychiatryi. Sprawdziliśmy bowiem, że aplikowano tam kary w iście monstrualnéj proporcyi do przewinień lub nawet wprost barbarzyńskie i występne. Dosyć przytoczyć, że nieraz za proste słowo, uznane za nieodpowiedne przez dyrektora, skazywano chorych na zamknięcie w separatce dla furyatów przeznaczonéj, gdzie nago bez pożywienia po godzin kilka pozostawać byli zmuszeni. A jakże zkwalifikować należy karanie chorych na znaczne dawki emetyku!?

Ostatni wreszcie, a może największy zarzut, jaki tu zrobić musimy, jest ten, że dyrektor pozwalał sobie samowolnie zatrzymywać chorych, których prymaryusze i inni lekarze uznali za wy-

leczonych zupełnie, że się dopuszczał ich zatrzymywania w zakładzie po kilka miesięcy i roku nawet, a gdy ci nieszczęśliwi protestowali, oddawano ich na oddział szałowych czyli furyatów, gdzie pozostając przez czas dłuższy wśród strasznege otoczenia narażeni byli na ponowną utratę zmysłów!

Komisya żywi więc nadzieję, że obecnie po usunięciu się dyrektora dotychczasowego, który stawiał opór wszelkim zarządzeniom i poleceniom, wiele ulepszeń i oszczędności w administracyi i kosztach utrzymania da się zaprowadzić, byle tylko Wydział krajowy dyrekcyę zakładu kulparkowskiego w odpowiedne oddał ręce.

IV.

Szpital powszechny lwowski.

Lwowski szpital powszechny zrobił na nas odmienne wrażenie. Zastaliśmy tam ład i porządek wzorowy na każdym miejscu w całéj administracyi. Uważamy więc za słuszne podnieść tutaj z całem uznaniem zasługi dyrektora jako kierownika zakładu i znakomitą pomoc, jaką go wspierają ordynujący lekarze, tudzież gorliwą i sumienną pracę Rządcy zakładu. Zwiedziliśmy świeżo wybudowany tanio i dobrze dom administracyjny, tudzież latryny wzorowo wystawione, na których zbudowanie nietylko nie przekroczono preliminowanéj kwoty, ale nawet nieco z niéj zaoszczędzono.

Ponieważ oddawanie prania w przedsiębiorstwo okazało się niekorzystném pod względem kosztów i zużywania bielizny, komisya wnosi, ażeby Wydział krajowy przedstawił na przyszłą sesyę sejmową plan i kosztorys pralni — naturalnie z urządzeniem podług innego systemu jak w Kulparkowie, i przy zachowaniu jak największéj oszczędności.

Następnie komisya zwraca uwagę Wydziału krajowego na konieczność ograniczenia w tym szpitalu czynności kancelaryjnych, coby dozwoliło zmniejszyć liczbę rąk zajętych bezpotrzebnym pisaniem. Zarówno jest także do życzenia, ażeby przyspieszono projekt zapowiedzianego już w r. 1877, ale bez skutku, uregulowania stósunku Sióstr Miłosierdzia do Zakładu.

Zdaniem komisyi i w tym Zakładzie dałyby się zaprowadzić niejakie oszczędności, a to mianowicie przez ściślejsze przestrzeganie przepisów co do przyjmowania chorych. Za wiele bowiem znaleźliśmy tam chorych z chorobami przewlekłemi, nieuleczalnemi, kwalifikującemi się raczéj na okazy dla klinik, podobnież chorych na uwiąd starczy *(marasmus senilis)*. Chorzy tacy zwykle długo bardzo pozostają w szpitalu, a często bardzo i życie tam kończą — co oczywiście wpływać musi na powiększenie ilości dni leczenia.

V.

Szpital św. Łazarza w Krakowie.

Uchwalony przez Wysoki Sejm etat posad dla szpitala św. Łazarza w Krakowie został wprowadzony w życie. Cała gospodarka i administracya szpitalna w skutek przeniesienia chorych do nowych pawilonów została zreorganizowaną z korzyścią dla chorych, jak to wykazują rezultaty lecznicze za r. 1879 — i dla funduszu krajowego, gdyż koszta żywienia w szpitalach krakowskich nieco obniżone zostały. Atoli pożądaną jest rzeczą, aby Wydział krajowy wpływał daléj na większe obniżenie tychże kosztów, które dotąd jeszcze zawsze wypadają za wysoko.

VI.

Szpitale prowincyonalne.

W szpitalach prowincyonalnych stały rozwój widoczny. W sześciu z pomiędzy nich taksę smniejszono, w jednym zaś powiększono. Zniżenie taksy przyniosła w r. 1879 zwyż 11.000 złr. oszczędności. Według zamknięć rachunków za rok 1878, załączonych do sprawozdania, jedynaście szpitali prowincyonalnych posiada fundusze rezerwowe, wynoszące w łącznéj sumie przeszło 40.000 złr. Ze sprawozdania widać, że wybudowano dwa nowe szpitale w Stryju i w Sanoku, a powiększono zakłady w Jaśle, Podhajcach i w Zaleszczykach, wreszcie, że zatwierdzono plan nowego szpitala, który gmina w Drohobyczu chce zbudować. Dla wszystkich zarządów szpitalnych została wydana jednakowa instrukcya, przez Wydział krajowy ułożona. Wszędzie zaprowadza się żelazne łóżka i urządza się żywienie we własnym zarządzie. Słowem postęp widoczny. Prawie wszystkie szpitale zwiedzane corocznie bywają przez Inspektora, któremu głównie ten ich postęp i rozwój przypisać należy.

Jedyny wyjątek stanowi tu szpital śniatyński. Jak oznajmia Wydział krajowy, szpital ten nie rozwija się wcale, jest pozbawiony należytego kierownictwa, źle obsługiwany, ubogi, prócz tego opór gminy Śniatyna przeciw rozporządzeniu Wydziału krajowego, uniemożebnia wszelkie polepszenia. Ze względu, że szpital ten nie ma ogólniejszego znaczenia i tylko ludność miejscowa zeń korzysta, komisya wnosi odjęcie mu charakteru *szpitala powszechnego*. Zwracamy wreszcie uwagę na dwa szpitale: w Kołomyi i w Rzeszowie, w których, w skutek dawnéj gospodarki, zaległości kosztów leczenia niepomiernie urosły.

Bacząc zaś na coraz rosnące koszta szpitali prowincyonalnych i pragnąc zaprowadzić przynajmniéj na ten czas, dopóki równowaga finansów krajowych nie nastąpi, jeszcze znaczniejsze oszczędności, komisya zaleca Wydziałowi krajowemu, aby już odtąd liczby łóżek w tych szpitalach nie powiększano, tudzież, ażeby wydaną była instrukcya pod względem przyjmowania chorych, którejby lekarze ordynujący w tych szpitalach ściśle nadal przestrzegali.

Nareszcie kończąc swe sprawozdanie komisya lustracyjna wyraża życzenie, aby w kierownictwie tak ważnéj gałęzi gospodarstwa krajowego, jak zarząd szpitali, widoczniéj czuć się dawała ręka czynna administratora, któryby czuwał, aby wydawane przez Wysoki Sejm polecenia jak najściśléj wykonywane były.

DEPARTAMENT VI.

Sprawy terytoryalnego podziału kraju

na okręgi Sądów powiatowych, Starostw i na okręgi Rad powiatowych; daléj sprawy szupaśnictwa, żandarmeryi, kwaterunku wojskowego i t. p.

Sprawozdawca p. Weisman.

Badając czynności departamentu VI od kilku lat, uznawała komisya lustracyjna sprężystą działalność tegoż, toż i w tym roku przy tych samych siłach pracujących i znacznie powiększonych czynnościach to samo zaznacza. Dążenia do pomnożenia sił pracujących niema. Prace ustawodawcze, liczne petycye, przez Sejm temuż odstąpione, z całą sumiennością wypracowane i rozstrzygnięte zostały, co osobnemi przedłożeniami do Wysokiéj Izby lub w sprawozdaniu Wydziału krajowego uwidocznione. Komisya, niechcąc powtarzać sprawozdania Wydziału krajowego co do tego departamentu, które w dotyczących aktach sprawdziła, przedstawia Wysokiemu Sejmowi tylko wybitniejsze sprawy i wyraża swe życzenia.

Przedewszystkiem departament VI słusznych dołożył starań by sprawa przeprowadzenia zmian w dotychczasowem odgraniczeniu okręgów Rad powiatowych w myśl ustawy krajowéj z 13 lutego 1879 przeprowadzoną została.

Anormalny stosunek, iż okręgi c. k. Starostw nie zgadzają się z okręgami Rad powiatowych, ujemnie oddziaływa na tok spraw, wstrzymuje ich przebieg, jest powodem licznych i często zalegających korespondencyj a nawet w dochodach odnośnych Rad powiatowych na razie czyni taki ubytek, iż zamiast przewidzianych funduszów, na które liczono, znajdują się kasy próżne, pojedyńczo bowiem Wydział powiatowy odnosić się musi do 3, 4 i 5 starostów w celu przeprowadzenia swych zarządzeń i odebrania dodatków powiatowych do podatków.

Jedyną drogą wyjścia z tych anormalnych stosunków jest przyspieszenie sprawy podziału całego kraju na okręgi sądów powiatowych w myśl uchwały Sejmu z 29 maja 1875. Od tego zależy właściwe i stanowcze rozgraniczenie obszarów pojedyńczych Starostw, a w konsekwencyi stałe uregulowanie okręgów Rad powiatowych. Należyte sprawowanie wymiaru sprawiedliwości, należyte prowadzenie administracyi powiatowéj, jednolita organizacya polityczna i autonomiczna tym sposobem byłyby przeprowadzone. Otóż departament VI, pojmując należycie ważność téj sprawy w latach 1879 i 1880 wygotował czterokrotne przedstawienia do pana Ministra sprawiedliwości o przyspieszenie sprawy podziału kraju na okręgi sądów powiatowych, tudzież o utworzenie nowych sądów powiatowych, w pojedyńczych miejscowościach w myśl odnośnych uchwał sejmowych.

Liczne sprawozdania do obecnego zgromadzenia sejmowego i umieszczony wniosek uchwalenia rezolucyi sejmowéj do c. k. Rządu o jak najspieszniejsze przeprowadzenie podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych, są dowodem szczerego w téj mierze starania, co komisya lustracyjna najgoręciéj popiera.

Sprawa, równie ważna dla kraju, jest utworzenie nowych trybunałów I. instancyi. I w téj sprawie wnosił departament VI trzykrotne przedstawienia do pana Ministra sprawiedliwości. Lecz cała rzecz wobec położenia finansowego państwa nie może tak spiesznie być załatwioną, jak kraj by nasz pragnął, czego najlepszym dowodem, że Najjaśniejszy Pan najwyższém postanowieniem z 8 września 1876 przyzwolił na utworzenie nowego Sądu obwodowego w Wadowicach, a do obecnéj chwili mimo upływu czterech lat tenże zaprowadzonym nie został.

Komisya lustracyjna zaznacza także, iż departament VI zajmywał się gorliwie załatwieniem rezolucyj licznych, przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu odstąpionych, pomiędzy temi ważniejszemi były:

Rezolucya Sejmowa do c. k. Rządu o reformę ustaowodawstwa o stęplach i należytości prawnych, daléj rezolucya o przyspieszenie zaprowadzenia nowych ksiąg hipotecznych, również rezolucya w przedmiocie mianowania auskultantów i pomnożenia adjunktów, nareszcie rezolucya w przedmiocie rozszerzenia atrybucyi delegatów Rad powiatowych przy poborze wojskowym. Każdą z tych spraw poruszał Wydział krajowy w skutek wniosków departamentu VI usilnie u c. k. Rządu — niestety bez skutku.

Komisya lustracyjna nie może co do sprawy atrybucyi delegatów Rad powiatowych do poboru wojskowego powstrzymać się, by nie wypowiedzieć, iż gdyby tak daléj pozostać miało, gdyby delegaci Rad powiatowych i w przyszłości figurowali tylko jako niemi świadkowie przy asenterunkach, nie znajdzie się nikt po powiatach, któryby ten wybór delegata przyjąć zechciał, wybór który wobec ludu naszego bezwładność ustroju autonomicznego uwidocznia, a delegata poniża.

Komisya lustracyjna mniema, iż departament VI nie powinien zatém zaniechać téj sprawy by w drodze stosownéj u władz centralnych zmiany przeprowadzić.

Między petycyami Wydziału krajowego, odstąpionemi z powodu zamknięcia Sejmu, znajdywały się i więcéj ważne, które po dochodzeniach sumiennych prawidłowo załatwione zostały.

Szupaśnictwo zajęło wiele czasu temu departamentowi i niestety znów obarczyło wyżéj fundusz krajowy.

Komisya lustracyjna nie zapoznaje starania departamentu VI w celach oszczędności, zachęca go jak najgoręciéj do wytrwałéj działalności w tym kierunku, by tak nieproduktywne wydatki ile możności uszczuplić, które w roku 1879 budżet o 4878 złr. 66½ ct. przekroczyły.

O wydatkach na żandarmeryę także urosłych do poważnéj cyfry 72.110 złr. i ciągle wzrastających, a to w roku 1878 . . 60.382
1879 . . 65.196 według preliminarza Wydziału krajowego
1879 . . 69.076 „ „ „ „
1880 . . 72.110.

Komisya lustracyjna, pomimo gorliwości dla oszczędności w wydatkach krajowych, nie może to samo powiedzieć, gdyż uważa wydatki te jako pośrednio bardzo produktywne, oddziałujące wprawdzie ujemnie na fundusz krajowy, jednak dodatnio na bezpieczeństwo, własność i mienie mieszkańców kraju.

Posterunki żandarmeryi i nowe ekspozytury o jednym żandarmie mnożą się rokrocznie w kraju naszym, bezpieczeństwo osób i mienia pewniejsze, oszczędności tutaj tylko przeciw wygórowaném żądaniom najmu koszar szukać należy, co właśnie w aktach departamentu VI komisya lustracyjna skonstatowała.

Departament VI zarządza funduszami ś. p. Pelagii Russanowskiéj dla polskich inwalidów, galicyjskim funduszem, dla inwalidów c. k. armii z roku 1866, równie też fundacyą dla c. k. inwalidów z dawniejszego powiatu niżankowickiego. Komisya lustracyjna żywi nadzieję, że usiłowaniom departamentu VI powiedzie się odebrać i fundusz dla inwalidów 1813, 1814 i 1815, wynoszący około 60.000 złr., a który dotąd w rękach c. k. Rządu pozostaje.

Czynności dep. VI. Wydziału krajowego urosły znacznie od 1 lipca 1879 z powodu uchwalonéj ustawy kwaterunkowéj. Pomimo wymownéj obrony posła Kamińskiego w Radzie Państwa i głosowania przeciwnego ustawie w trzeciem czytaniu całéj naszéj delegacyi, ustawa ta została przyjętą.

Komisya lustracyjna łączy się w zupełności w zapatrywaniu na tę sprawę z komisyą budżetową, wyrażonem w jéj sprawozdaniu z 10 lipca 1880 o zażądanych przez Wydział krajowy kredytach na wydatki kwaterunkowe c. k. wojska.

Wydział krajowy względnie departament VI zapytany przez c. k. Ministerstwo skarbu o zdanie swoje co do projektu do ustawy regulującéj termina wpłaty podatku gruntowego i domowego, zdaniem komisyi lustracyjnej, wywiązał się zupełnie odpowiednio, chroniąc kraj nasz i z pożytkiem dla Państwa.

W sprawie odebrania funduszów indemnizacyjnych w zarząd zeprezentacyi krajowéj, departament VI Wydziału krajowego pismem z 5 lutego 1880 udał się do Wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z prośbą o ostateczne załatwienie téj sprawy.

Prezydent miasta Krakowa i poseł Wny Zyblikiewicz z tą sprawą najdokładniéj obeznany i przez Wydział krajowy do uczynienia w Wiedniu odpowiednich kroków w téj mierze uproszony, dał na posiedzeniu sejmowém na dniu 7 lipca t. r. wyjaśnienia dotyczące obecnego stadyum, tu zaznacza komisya lustracyjna tylko, że i w téj sprawie departament VI zrobił swoją powinność.

Komisya lustracyjna sejmowa w zeszłorocznem jéj sprawozdaniu wyraża się jak następuje:

Departament VI, stosując się do uwag komisyi lustracyjnéj z r. 1877, z taką sumiennością i gorliwością, zaniechał w sprawie tak zwanéj żydowskiéj (tyczący się metryk izraelickich i nsuwania się od obowiązków służby wojskowéj) wszelkiego dodatniego działania, komisya mniema, że w kwestyi tak ważnéj ustawać nie wypada i wszelkiego dołożyć starania, by sprawa ta ostatecznie uregulowaną została.

Otóż i w sprawozdaniu Wydziału krajowego ostatniem, sięgającem do 31 grudnia 1879 komisya lustracyjna obecna nie mogła znaleść śladu działalności departamentu VI w téj mierze i czuje się spowodowaną z wszelkim naciskiem to wypowiedzieć, żywiąc nadzieję, że w téj dla kraju tak ważnéj sprawie departament VI to stanowczo wypowiedziane życzenie spełni.

Liczba ekshibitów w departamencie VI wynosiła w roku 1879 cyfrę 16.433 numerów a w r. 1880 po koniec czerwca przeszło 10.000.

Po wyczerpnięciu krytyki nad czynnością wszystkich 6 departamentów, komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności jego za czas od 1. czerwca 1878 do 31. grudnia 1879“.

Przewodniczący:

Franciszek Jasiński.

Sprawozdawca:

Ks. Sawa.

Allegat. 150.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1881.

Wysoki Sejmie!

C. k. Rada szkolna krajowa preliminuje wydatki funduszu szkolnego na rok 1881 w kwocie . . . . . 507.486 zł.

Oprócz tego zażądała c. k. Rada szkolna na zaliczki dla funduszów okręgowych kredytu dodatkowego . . . . . 50.000 „

Co czyni razem . . . . . 557.486 „

Wydział krajowy oblicza spodziewane tego funduszu dochody własne na . . . . . 154.428 „

Z zestawienia tych cyfr wynika niedobór . . . . 403.058 „

Główna cyfra wydatków znajduje się w rubr. I. pod tytułem: Zasiłki dla funduszów okręgowych w ilości 355 956 zł. Wysokość tej sumy zniewoliła komisyą budżetową do ścisłego badania preliminarzy okręgowych, na których podstawie opiera się żądanie c. k. Rady szkolnej.

Dochody funduszów okręgowych wykazane są w ilości . . 1,009.844 „

urosły więc te dochody w ciągu jednego roku o . . . . . 28.782 „

Wydatki funduszów okręgowych wykazane są w ilości . . . . 1,288.543 „

przybyło więc wydatków w ciągu jednego roku o . . . . . 49 176 „

Ten przyrost wydatków pochodzi z większej potrzeby na płace nauczycieli, która to potrzeba wynika zarówno z pomnożenia szkół w ogóle, jakoteż z podniesienia znacznej liczby szkół filialnych do rzędu szkół etatowych.

W wykazach, dołączonych do preliminarza na r. 1880, liczba szkół wynosiła 2.438 zł., a w wykazach, dołączonych do preliminarza na rok 1881, 2.480 zł. Przybyło więc szkół w ogóle 42. Po szczególe przybyło szkół etatowych 109, a ubyło szkół filialnych 67, z powodu, iż te ostatnie zostały przeistoczone na szkoły etatowe.

Płace nauczycieli preliminowane były na rok 1880 na	1,149.457 „
a na rok 1881 preliminowane są na	1,198.785 „
to jest wyżej od roku poprzedniego o	49.328 „

Jeżeliby te rubryki wydatków, które mogą uledz redukcyi bez istotnej ujmy dla szkolnictwa krajowego, zostały w stosownej mierze zmniejszone, a mianowicie rubryki IV., V. i VI. preliminarzy okręgowych, to dałoby się oszczędzić na zasiłkach dla funduszów okręgowych około 19.000 zł.

Odciągnąwszy od niedoboru wykazanego w preliminarzach okręgowych w ilości	285.956 „
powyższą kwotę	19.000 „
pozostałby niedobór do pokrycia ze funduszu krajowego	266.956 zł.

Oprócz powyższej sumy żąda jeszcze Rada szkolna w rubryce I. swego preliminarza 20.000 zł. ze względu na zmiany, które zajdą w ustroju, szkół do końca roku 1881. Zmiany takie jak ustanowienie nowych posad etatowych, przeistoczenie posad nauczycieli młodszych na posady nauczycieli starszych itp., powinny wchodzić w życie zawsze z początkiem roku szkolnego. W tym roku więc, w którym mają być przeprowadzone, mogą te zmiany tylko przez jedną trzecią część roku obciążać budżet szkolny. Wystarczy więc w r. 1881 trzecia część sumy zł. 20.000, to jest . . . . . 6.666 „

a dodawszy tę sumę do wyż obliczonej	266.956 „
otrzymamy do wstawienia w rubryce I. jako pozycyę 1. na zasiłki dla funduszów okręgowych	273.622 „
Jako pozycyą 2. na zaliczki dla funduszów okręgowych należy wstawić tak jak w roku 1880	50.000 „
Razem wyniesie rubryka I. . .	323.622 zł.

Na rok 1880 zezwolił Wysoki Sejm w tej rubryce łącznie z kredytem dodatkowym	299.432 „
Byłby więc wydatek w rubryce I. na rok 1881 większy o . . .	24.190 zł.

Co do trzech następnych rubryk komisya zgadza się z propozycyą Rady szkolnej i wnosi wstawić:

w rub. II. na substytucye	40.000 zł.

w rub. III. na zasilki czasowe dla szkół, utrzymywanych przez korporacye . . . . . 3.470 „

„ IV. na adjuta . . . . . 5.000 „

W rubryce V. żąda Rada szkolna zł. 30.000 za remuneracye i zapomogi. Komisya zaś, z powodów wyrażonych w sprawozdaniu na rok 1880, mniema, iż w tej rubryce wystarczy zawsze jeszcze kwota zł. 22.000 i dla tego wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić na:

Remuneracye zmienne i zapomogi . . . . . 20.000 zł.

Remuneracye za naukę robót ręcznych . . . . . 2.000 „

razem . . 22.000 „

W rubrykach VI. i VII. należy według zdania komisyi wstawić takie same kwoty, jakie zamieszczone zostały w preliminarzu na rok bieżący, t. j. w rubryce VI. na podatki i daniny . . . . . 5 „

a w rubryce VII. na koszta podróży i dyety nauczycieli . . . . 500 „

W rubryce VIII. żąda Rada szkolna na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli zł. 25.735, ale w odezwie swojej, uzasadniającej stawiane żądania, przedstawia Rada sama wysokość tej sumy, jako na domniemaniu tylko opartą. Komisya wnosi, wstawić w rubryce VIII. na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli zaokrągloną kwotę . . . . . 25.000 „

Co do rubryk IX. X. i XI. komisya nie czyni żadnych uwag i wnosi tak jak wnosiła na rok 1880 Wysoki Sejm raczy uchwalić:

w rub. IX. na dodatek do funduszu emerytalnego . . . 12.800 „

„ X. na emerytury dla nauczycieli, którzy stracą posady w skutek reorganizacyi . . . . . 5.000 „

„ XI. na dary z łaski . . . . . 4.000 „

W rubryce XII. Rada szkolna żąda oprócz kwoty zł. 2.500, których potrzebę Sejm rokrocznie uznaje, także zł. 4.000 na krajową konferencyą nauczycielską. Konferencya taka miała się odbyć w roku bieżącym, ale dla braku funduszu została odłożoną do roku przyszłego. Komisya uznaje, iż konferencya krajowa, należycie przygotowana i urządzona, a odbyta pod kierunkiem najznamienitszych sił, jakie kraj nasz posiada na polu szkolnictwa, może wydać owoce bardzo pożyteczne. Dla tego popiera komisya żądanie Rady szkolnej i wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić w rubryce XII.

na potrzeby szkół ogólnej natury . . . . . 2.500 „

na krajową konferencyą nauczycieli . . . . 4.000 „

razem . . . 6.500 „

W rubryce XIII. komisya proponuje wstawić tak, jak na rok bieżący . . . . . 6.800 „

W rubryce XIV, która obejmuje zasiłki na budowę szkół, Sejm w preliminarzu na rok bieżący nie uchwalił nic. Petycye jednak, które weszły w ciągu tegorocznej sesyi, wskazują, iż jest potrzeba takich zasiłków, jakkolwiek potrzeba już nie tak wielka jak w latach poprzednich. Jeśli c. k. Rząd zechce być pod tym względem wyrozumiałym i nie będzie przynaglał gmin do stawiania budynków, które ich możność przechodzą, to nie wielki zasiłek ze strony funduszu krajowego zaspokoi rzeczywistą potrzebę. Komisya spodziewa się, iż c. k. Rada szkolna uwzględni przed innemi podania tych gmin, które otrzymały już, jakkolwiek warunkowe, przyrzeczenia zasiłków i na tej podstawie rozpoczęły już albo przygotowały budowę. Przytem uważa komisya, iż byłoby do życzenia, żeby na gminy, biorące zasiłki na budowę szkół, nakładano obowiązek zabezpieczania tych budynków od pożaru. Komisya wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić w rubryce XIV. gminom na budowę szkół:

na zasiłki bezzwrotne	10.000 zł.
na zasiłki zwrotne	20000. „
Razem	30.000 zł.

Tak jak w latach ubiegłych komisya wnosi na zezwolenie przenoszenia kredytów, uchwalonych na wydatki zwyczajne w rubrykach II, IV, V. i VII, tudzież wzajemnego przenoszenia takichże kredytów, uchwalonych w rubrykach XI. i XII.

Suma proponowanych wydatków wynosi . . . . 484.697 zł.

W dziale dochodów komisya co do trzech pierwszych rubryk nie proponuje żadnej zmiany, owszem wnosi, zgodnie z Wydziałem krajowym, wstawić w rubryce

I. odsetki od kapitałów w ilości	16.095 „
„ II. dochody z dóbr, realności i innych praw . .	10 „
„ III. dodatki	530 „

W rubryce IV. zysk ze sprzedaży książek szkolnych ciągle wzrasta. Wynosił on w roku

1876	3.736 zł.
„ 1877	3 137 „
„ 1878	7.202 „

W obec ciągłego pomnażania szkół i wzrastającej liczby uczniów, niepodobna przypuszczać, iżby zysk miał się zmniejszyć. Dla tego proponuje komisya wstawić w tej rubryce taką cyfrę, jaką wykazuje wynikłość z ostatniego roku, z którego ta wynikłość jest znaną, to jest z roku 1878, w ilości 7.200 „

W rubryce VI. taksy od spadków, według wynikłości z lat przeszłych proponuje komisya utrzymać pozycyą, uchwaloną na rok 1880, i wpisać 8.500 „

W rubryce VII. proponuje Wydział krajowy, jako rozmaite dochody, wstawić 52.015 zł. to jest kwotę o 20.000 zł. wyższą od preliminowanej na rok 1880. Wydział krajowy spodziewa się takiego powiększenia dochodów ze zwrotu zaliczek, tak hojnie przez Radę szkolną okręgom z rubryki I. wydatków dawanych. Komisya podziela tę nadzieję i wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić w rubryce VII. rozmaite dochody w kwocie . . . 52.015 „

W rubryce VIII. zapisany jest stały dodatek od c. k. skarbu państwa w ilości 54.943 „

W rubryce IX. zamieszczone są zwroty zaliczek udzielonych gminom na budowę szkół. Komisya proponuje wstawić z tego tytułu . . 25.000 zł.
Suma proponowana dochodów wynosi . 164.293 zł.

Według wniosków komisyi budżetowej preliminarz krajowego funduszu szkolnego obejmowałby następujące rubryki i kwoty:

Rubryka	Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
		Złr. w. a.		
I.	1. Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych	273.622	—	273.622
II.	2. Zaliczki zwrotne dla funduszów szkol. okręg.	—	50.000	50.000
	Substytucye	40.000	—	40 000
III.	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	3.470	3.470
IV.	Adjuta	5.000	—	5.000
V.	Remuneracye i zapomogi:			
	1. Remuneracye zmienne i zapomogi 20.000 zł.			
	2. Remuneracye za naukę robót ręcznych 2.000 „	22.000	—	22.000
VI.	Podatki i daniny	5	—	5
VII.	Koszta podróży i dyety nauczycieli . .	500	—	500
VIII.	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli etatowych .	25 000	—	25 000
IX.	Dodatek do funduszu emerytalnego . .	12.800	—	12.800
X.	Emerytury dla nauczycieli którzy stracą posadę wskutek reorganizacyi	5.000	—	5 000
XI.	Dary z łaski	4.000	—	4 000
XII.	Potrzeby szkolne ogólnej natury . 2.500 zł.			
	na konferencyę krajową nauczycieli 4.000 „	6.500	—	6.500
XIII.	Rozmaite wydatki	6 800	—	6.800
XIV.	Zasiłki gminom na budowę szkół *a*) zwrotne .	—	20.000	20.000
	b) bezzwrotne .	—	10.000	—
	Suma wydatków	401.227	83.470	484.697
	Dochody:			
I.	Odsetki od kapitałów	16.095	—	16.095
II.	Dochody z dóbr, realności i innych praw .	10	—	10
III.	Dodatki	530	—	530
IV.	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . .	7.200	—	7.200
V.	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI.	Taksy od spadków	8.500	—	8.500
VII.	Rozmaite dochody	2.015	50.000	52.015
VIII.	Dodatek od c. k. skarbu państwa . . .	54.943	—	54.943
IX	Zwroty zasiłków gminom na budowę szkół udzielonych	—	25.000	25.000
	Suma dochodów	89.293	75.000	164.293
	Suma wydatków	—	—	484.697
	Niedobór	—	—	320.404

We Lwowie 19 Lipca 1880.

H. Wodzicki
przewodniczący.

Smarzewski
sprawozdawca.

Alegat. 151.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o budżecie krajowym na rok 1881.

Wysoki Sejmie!

Na rok 1880 uchwalono dochodów własnych . .			794.017 zł.	
„ „ 1881 preliminowano „ „ . .			294.204 „	
przeto mniej o .				499.813 „
a to: w Rub.	Odnajem ubikacyj sejm. .	420 zł.		
„	IV. Nadwyżki od zakładów .	546 „		
„	V. Zwroty zaliczek . .	10.000 „		
„	VI. „ pożyczek . .	50 „		
„	IX. Zwroty za sprawdzanie rach. aptekarskich .	200 „		
„	X. Rozmaite (pożyczka 500.000 przypadkowe 10	510.000 „	511.226 „	
natomiast preliminowano więcej:				
w Rub.	II. Odsetki z lokacyi . .	1.000 „		
„	VIII. Szkoła i folw. Dublany .	10.063 „		
„	X. Rozmaite (taksy archiwum grodzkiego . .	350 „	11.413 „	
Z porównania pokazuje się j. w. .				499.813 zł.

Wydatki.

Na rok 1880 uchwalono				3,279.549 zł.	
„ 1881 preliminowano				2,673.326 „	
przeto mniej o . .					606.223 zł.
a to:					
W Rubr.	I.	Koszta reprezentacyi kraju .	5.400 zł.		
„	II.	„ zarządu . .	8.505 „		
„	III.	„ leczenia . .	36.000 „		
„	V.	„ sanitarne . .	5.200 „		
„	VI.	„ Zakłady dobroczynności . . .	6.480 „		
„	VIII.	„ Pomniki histor. .	1.000 „		
„	X.	„ Drogi krajowe .	44.561 „		
„	XI.	„ Dotacye zakładów .	20.704 „		
„	XIV.	„ Odsetki od długów	507.505 „		
„	XV.	„ Rozmaite . .	46.368 „	681.823 „	
Natomiast preliminowano więcej:					
w rubr.	VII.	Zakłady nauk. i gospod. .	61.780 „		
„	IX.	Kwater. żandarmeryi . .	34 „		
„	XII.	Szupaśnictwo . . .	1.500 „		
„	XVIII.	Budowy wodne . .	12.286 „	75.600 „	
Z porównania okazuje się na r. 1881 wydatków mniej j. w. . . .					606.223 „
Odtrąciwszy od tego mniejszą sumę dochodów przedstawia się budżet na r. 1881 korzystniej o					499.813 „
					106.410 zł.

	Dochody:	Wydatki:
Wydział krajowy preliminował na rok 1881 . .	272.454 zł.	2,968.127 zł.
Komisya budżetowa projektuje	294.204 „	2,673.326 „
przeto w dochodach więcej .	21.750 „	
„ w wydatkach mniej .		294.801 „
Preliminowany na rok 1881 niedobór wynosi . .		2,379.122 „
zaś uchwalony „ „ 1880 „ „ . .		2.485.532 „
przeto w porównaniu z rokiem poprzednim mniej j. w. o		106.410 zł.

Uzasadnienie cyfr preliminowanych i rożnic powyżej wykazanych, znajduje się w szczegółowych sprawozdaniach.

W celu pokrycia niedoboru — komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uchwała finansowa o pokryciu niedoborów funduszu krajowego na rok 1881.

I. Na pokrycie niedoborów funduszu krajowego w r. 1881 uchwala Sejm dodatki do podatków stałych z dokatkiem $^1/_3$ części po 37 centów od każdego złotego austryackiego.

II. Gdyby w ciągu roku 1881, wysokość podatku gruntowego była zmienioną, winna być zmienioną także stopa procentowa do podatku gruntowego tak, aby dodatek na podatek gruntowy wraz z $^1/_3$ częścią przypadający, rozłożony został na zmienioną kwotę podatku gruntowego.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności jednej rubryki wydatków zwyczajnych, na potrzebę drugiej rubryki takichże wydatków, z tem jednak zastrzeżeniem, że Wydział krajowy każde zboczenie od preliminarza usprawiedliwi.

Lwów dnia 20 lipca 1880.

Przewodniczący
H. Wodzicki.

Sprawozdawca
S. Smarzewski.

Dochody.

Str. 18—19.

(Sprawozdawca poseł Leon Chrzanowski).

Rubryka I.

Pozostałość z rachunków lat ubiegłych.

(z końcem roku budżetowego 1879, przekazana na dochód 1880 r.)

Komisya budżetowa zważywszy, że według zatwierdzonych przez Wysoki Sejm jej sprawozdań, zamknięcia rachunków za lata 1877 i 1878 nietylko nie wykazały żadnej pozostałości z tych lat, ale przedstawiły znaczne niedobory; zważywszy dalej, że rachunki za rok 1879, jakkolwiek ich zamknięcie nie mogło być jeszcze Sejmowi przedłożone, wykazują tenże sam wynik — przeto niema żadnej pozostałości z rachunków lat ubiegłych, którą możnaby przekazać na dochód 1881 roku. Wprawdzie budżet na rok 1880 przedstawia przewyżkę dochodów przewidzianych nad wydatki na ów rok przeznaczone, ale według zasad budżetowych, nie przewyżka prawdopodobna dochodów przewidzianych nad wydatki preliminowane, ale rzeczywista pozostałość z rachunków po ich zamknięciu z końcem roku budżetowego może być przekazana na dochód roku późniejszego; więc po zamknięciu roku 1880 z dniem 1 lipca 1881, może być przekazana dopiero na dochód roku 1882.

Z tych powodów komisya budżetowa, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, wnosi

Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . . . . . —

Rubryka II.

Odsetki od pieniędzy umieszczonych chwilowo na procent.

Z powodu nieregularnego wpływu dochodów, mianowicie z głównego ich źródła, z dodatku krajowego, powtórzy się w roku 1881 tenże sam fakt, który poprzednie lata przedstawiają, iż w jednych porach roku budżetowego brakować będzie gotówki na wydatki bieżące i potrzeba je będzie pokrywać pożyczkami chwilowemi, w innych zaś porach roku zbywającą od wydatków można będzie umieszczać chwilowo na procent. Powtóre, budżet uchwalony na rok 1880 wykazuje

przewyżkę dochodów przewidzianych nad wydatki uchwalone, a przewyżkę będzie można także umieścić na procent na dochód roku 1881, dopóki wys. Sejm nią nie rozporządzi. Z tych powodów komisya budżetowa dochód w tej rubryce ocenia najmniej na 2.000 zł. i wnosi:

Odsetki od pieniędzy umieszczonych chwilowo na procent . . 2.000 zł.

Rubryka III.

Dochody z dróg krajowych.

Komisya budżetowa w szczegółowym preliminarzu wydatków na drogi krajowe i dochodów tychże dróg, oznaczyła ogólny dochód z dróg w sumie 221.000 zł., t. j. w tej samej sumie w jakiej Wys. Sejm uchwalił na jej wniosek ten dochód na rok 1880. Że suma ta nie jest wysoko oznaczoną, okazuje już mniemanie Wydziału krajowego, wyrażone w jego sprawozdaniu z swoich czynności, a wypowiadające nadzieję, iż dochód z samych myt na drogach krajowych przyniesie może 221.000 zł. Jednak komisya budżetowa unikając oznaczenia w budżecie przyszłych dochodów za wysoko, bo to może być przyczyną niedoboru budżetowego, preliminuje:

Dochód z myt na drogach krajowych w sumie . . . 215.500 zł.

tylko o 5.500 zł. wyżej jak na rok 1880 a wyżej z powodu powstania nowych stacyj mytniczych na drogach nowo zbudowanych w 1880 roku. Dalej wnosi komisya zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego:

Odsetki za zwłokę w opłacie myt	340 zł.
Grzywny	160 „
Datki dobrowolne na budowę dróg	5.000 „

Przeto komisya wnosi:

Dochody z dróg krajowych . . . . . 221.000 zł.

Rubryka IV.

Nadwyżka dochodów od zakładów uposażonych ze skarbu krajowego.

Według zaprojektowanych na rok 1881 budżetów dla funduszów uposażonych ze skarbu krajowego, spodziewaną jest przewyżka dochodów nad wydatki jedynie w budżecie funduszu policyi krajowej w kwocie 6.323 zł. Budżety wszystkich innych funduszów uposażonych nie wykazują żadnej przewyżki dochodów, przeciwnie przedstawiają niedobory, które muszą być pokryte zasiłkami ze skarbu krajowego. Z tego powodu komisya budżetowa wnosi:

Nadwyżka dochodów od zakładów uposażonych . . . 6.323 zł.

Rubryka V.

Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.

Rzeczywisty dochód ze zwrotu zaliczek w 1877 r. wynosił: 80.436 zł., 1878 r.: 68.851 zł., w 1879 r. według przybliżonego obrachowania 36.988 zł.; na rok 1880 wysoki Sejm preliminował ten dochód w sumie 35.000 zł. Gdy obok tego zważymy, że zmniejszać się musi coraz bardziej główne źródło dochodów w tej rubryce, tj. dochód ze zwrotu od gmin kosztów leczenia, któreto koszta zaliczył skarb krajowy szpitalom za gminy w różnych latach przed uchwaleniem w r. 1875 ustawy przyjmującej te koszta wyłącznie na skarb krajowy, — przeto komisya przewiduje dochód w tej rubryce w przybliżeniu o 10.000 zł. mniejszy, niż preliminowała na rok 1880 i wnosi:

Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . . . . . 25.000 zł.

Rubryka VI.

Zwroty pożyczek.

Na mocy umów i na zasadzie warunków względem opłaty procentów i umożenia pożyczek zaciągniętych ze skarbu krajowego za uchwałami Wysokiego Sejmu przez gminy, instytuty i osoby prywatne, powinny wpłynąć do tego skarbu w ciągu roku 1881, następujące raty spłacanych kapitałów pożyczkowych oraz odsetki od nich:

Poz. 9. Od klasztoru Benedyktynek w Przemyślu 500 zł., jako ósma rata spłacanej pożyczki bezprocentowej, udzielonej w kwocie 8.000 zł. mocą uchwały sejmowej z 7. grudnia 1872 r., oraz 900 zł. jako rata dziesiąta i jedenasta pożyczki bezprocentowej, udzielonej w kwocie także 8.000 zł. mocą uchwały sejmowej z 26. maja 1875 r., razem . . . . . 1.400 zł.

Poz. 10. Od pana Karola Wilda wpłynąć mają w myśl uchwały sejmowej z 18. października 1878 r., dwie raty 500 zł. z pożyczki 6.000 zł. spłacanej ratami po 250 zł. oraz w 5 proc. odsetkach 130 zł., razem . 630 „

Poz. 11. Od Zgromadzenia Panien Kanoniczek w Krakowie 500 zł. jako dwie raty, dwunasta i trzynasta spłacanej pożyczki, którą Wysoki Sejm udzielił w kwocie 5.000 zł. uchwałą z 17. października 1874 roku, oraz 93 zł. 75 ct. w 5 proc. odsetkach, razem . . . . . 594 „

Poz. 12. Od miasta Piwniczna 820 zł. 63 ct. jako raty spłacanej pożyczki, (która wynosiła 9.600 zł.), a 324 zł. 57 ct. w 5 proc. odsetkach, razem . . . . . 1.145 „

Poz. 13. Od miasta Sanoka 471 zł. 62 ct. jako dwie raty spłacanej pożyczki 10.000 zł. udzielonej uchwałą Sejmu z 24. kwietnia 1876 roku, oraz 492 zł. 38 ct. w 6 proc. odsetkach, razem . . . . . 964 „

Poz. 14. Od gminy Chłopczyce 100 zł. jako trzecia rata spłacanej pożyczki bezprocentowej 1.000 zł. udzielonej uchwałą sejmową z 24. kwietnia 1876 roku . . . . . 100 „

Poz. 15. Od gminy Brzeszcze 100 zł. jako trzecia rata spłacanej pożyczki bezprocentowej 1000 zł., udzielonej uchwałą z tej samej daty . 100 „

Poz. 16. Od zarządu bursy pod wezwaniem św. Kazimierza w Tarnowie nie preliminował Wydział krajowy spłacenia części pożyczki udzielonej w kwocie 2.000 zł. uchwałą sejmową z 26 kwietnia 1876 roku, gdyż spłatę całej tej pożyczki wstawił w budżet na rok 1880, odpowiednio pierwotnej uchwale sejmowej. Gdy jednak w skutek prośby zaniesionej przez kuratoryę tej bursy, Wysoki Sejm uchwałą z 24 czerwca r. b. zezwolił na rozłożenie spłaty wspomnionej pożyczki na lat 8 w rocznych ratach po 250 zł., przeto stosownie do tej uchwały wnosi komisya budżetowa: od bursy św. Kazimierza w Tarnowie, druga rata spłacanej pożyczki . . . . . 250 zł.

Dochodu ze spłaty pożyczki przyznanej uchwałą sejmową z dnia 22. czerwca r. b. w kwocie 8 000 zł. na budowę kościoła w Sanoku, komisya budżetowa nie jest jeszcze w możności zamieścić w budżecie, gdyż układ w tym względzie między Wydziałem krajowym upoważnionym przez Sejm do dania pożyczki — a konkurencyą budującą ten kościół, nie jest jeszcze w tej chwili zawarty.

Komisya budżetowa na zasadzie powyżej wykazanych należytości, wnosi:

Dochód ze zwrotu pożyczek i odsetek od nich . . . 5.183 zł.

Rubryka VII.

Dochody szkoły gospodarstwa leśnego we Lwowie.

Na mocy uchwalonego już przez Wys. Sejm budżetu tej szkoły na rok 1881 komisya budżetowa wpisuje w tę rubrykę dochodów następujące pozycye:

a) Zasiłek z skarbu państwa	5.000 zł.
b) Wpisowe od uczniów	50 „
c) Czesne od uczniów	340 „
Przeto razem *dochody szkoły gospodarstwa leśnego* . . .	5.390 zł.

Rubryka VIII.

Dochody szkół rolniczych krajowych w Dublanach.

Komisya budżetowa, według oddzielnego preliminarza wydatków i dochodów tych szkół, przedłożonego Wys. Sejmowi, wpisała w te rubryki dochodów następujące pozycye:

a) Dochód wyższej szkoły rolniczej	14.950 zł
b) Dochód szkoły parobków	3.300 „
c) Dochody folwarku Dublany	9.610 „
Razem *dochody szkół rolniczych w Dublanach i folwarku tamże* .	27.868 zł.

Rubryka IX.

Należytość za sprawdzanie rachunków aptekarskich.

Komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Dochód za sprawdzanie rachunków aptekarskich . . . 600 zł.

Rubryka X.

Rozmaite dochody.

Po wydzieleniu z tej rubryki dochodu ze zwrotu pożyczek, dochodu szkół rolniczych i innych dochodów niewłaściwie w tej rubryce zapisywanych w dawniejszych latach przed 1879 r., pozostały w tej rubryce jedynie dochody przypadkowe i dochody z taks za wyciągi z krajowego archiwum we Lwowie i Krakowie. Gdy dochody przypadkowe wynosiły w ostatnich czterech latach przecięciowo rocznie 495 zł., przeto komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje na rok 1881 dochody przypadkowe w kwocie 490 zł.; zaś dochód z taks za wyciągi z archiwów krajowych preliminuje na podstawie rzeczywistego dochodu w 1879, roku zgodnie z Wydziałem krajowym, na 350 zł., wnosi przeto:

Rozmaite dochody . . . . . 840 zł.

Suma dochodów z rubryk:

I.	—
II.	2.000 zł.
III.	221.000 „
IV.	6.323 „
V.	25.000 „
VI, ...	5.183 „
VII.	5.390 „
VIII.	27.868 „
IX.	600 „
X.	840 „
Suma razem .	294.204 zł.

Wydatki.

Rubryka I.

Koszta reprezentacyi kraju.

(str. 4. — *Ref. p. Baum*).

W rubryce I. preliminuje Wydział krajowy o 5.400 zł. mniej aniżeli na rok 1880, ponieważ odpada czynsz najmu lokalności sejmowych, z powodu iż w r. 1881 własny gmach będzie gotowy. W dalszych pozycyach preliminuje Wydział krajowy kwoty takie same jak na rok 1880 a komisya budżetowa uznając je za stosowne, przedstawia W. Izbie do przyjęcia, jak następuje:

A. Sejm krajowy.

poz.	*1.*	Koszta podróży pp. posłów	6.700 „
„	*2.*	Dyety dla tychże	36.000 „
„	*3.*	Koszta druków	13.000 „
„	*4.*	Spisywanie sprawozdań	4.000 „
„	*5.*	Remuneracye dla urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zajęcie podczas Sejmu	1.200 „
„	*6.*	Opał, oświetlenie i inne nieprzewidziane wydatki	2.150 „
„	*7.*	Pisarze dzienni	650 „
„	*8.*	Uzupełnienie biblioteki sejmowej	100 „
		Razem	63.800 „

B. Wydział krajowy.

poz.	*9.*	Marszałek krajowy	6.000 zł.	
		dodatek na reprezentacyę	4.000 „	10.000 „
„	*10.*	6 Członków Wydziału kraj. po 4.000 zł. razem		24.000 „
„	*11.*	Zastępcy		2.000 „
„	*12.*	Dodatek dla Członka Wydziału mianowanego przez Marszałka zastępcą, do kierownictwa w Wydziale krajowym		1.000 „
		Razem		37.000 „
		Suma rubryki I.		100.800 „

Wysoki Sejm raczy uchwalić na potrzeby rubryki I. kwotę 100.800 zł.

Rubryka II.

Koszta zarządu.

(Str. 4—8).

W tej rubryce preliminuje Wydział krajowy mniej o 9.441 zł. aniżeli na rok 1880 ponieważ zmniejszono w poz. 20. wydatek na dyurnistów o 105 zł., a w poz. 23. „najem pomieszkania“ o 11.487 zł. z powodu iż w r. 1881 kancelarye Wydziału krajowego do nowego gmachu przeniesione zostaną. Natomiast podwyższono: w poz. 21 lit. *c*) dla frotera o 165 zł. ponieważ w nowym gmachu krajowym froter znacznie większe ubikacye czyścić będzie; w poz. 22 lit. *f*) na kwinkwenia dla urzędników więcej o 571 zł. na mocy ustawy, a to: dla radcy Niewiadomskiego J. 268 zł., dla adjunktów rachunkowych: Zołkiewskiego 39 zł., Sapałaczyńskiego 42 zł., Janikowskiego 39 zł., Urbańskiego 16 zł., i Niedziałkowskiego 64 zł.; — dla asystentów rachunkowych: Gordona J. 18 zł., Hupczyca 26 zł., i Mystkowskiego 12 zł., dla kasyera Horoszkiewicza 52 zł., dla adjunktów kasy: Kotiersa 64 zł. i Bujnowskiego 37 zł., dla woźnego kasy 8 zł., dla koncypisty Kleczyńskiego 151 zł., dla kancelisty Kiszelki 1 zł., dla portyera 8 zł., dla woźnego Gorczycy 8 zł. Natomiast opuszczono kwinkwenia asystentów rachunkowych: Olpińskiego 100 zł., Ziembickiego 100 zł. z powodu awansu na adjunktów, i kancelisty Zabierzowskiego 200 zł. z powodu rezygnacyi z posady. W poz. 24 remuneracya dla tłumacza języków obcych więcej o 15 zł. z powodu mnożącej się ilości zatrudnienia; w poz. 25. „potrzeby kancelaryjne“ o 300 zł. więcej, z tej samej przyczyny; w poz. 26 „koszta podróży“ więcej o 1 100 zł. z powodu ciągle wzmagających się czynności komisyjnych, z uwzględnieniem wynikłości za rok 1879 wynoszącej 9.334 zł.

Nadto komisya budżetowa w moc uchwały sejmowej z dnia 24 czerwca 1880 zamieszcza w poz. 27 pensyę dla wdowy po zmarłym kanceliście Olewińskim w kwocie 350 zł. zaś wedle uchwał sejmowych z dnia 9 i 13 lipca r. b. przyznane koncypiście B. Kalickiemu pobory sekretarza (po odtrąceniu pobieranej płacy i pięciolecia koncypisty) w kwocie 820 zł. dalej zamiast zwiniętych dwóch posad kancelistów, wstawia uchwalone trzy posady asystentów manipulacyjnych; — na ostatek dar z łaski dla sierot po zmarłym adjunkcie rach. Iwanickim w kwocie 148 zł.

W uwzględnieniu tych uzasadnionych zmian, komisya budżetowa przedstawia Wysokiej Izbie do przyjęcia:

poz.	*13.*	Oddział konceptowy	36.320 zł.
„	*14.*	„ rachunkowy	38.390 „
„	*15.*	„ kasowy	10.670 „
„	*16.*	„ techniczny	10.960 „
„	*17.*	„ sanitarny	2.300 „
„	*18.*	„ statystyczny	5.000 „
„	*19.*	„ manipulacyjny	17.860 „
„	*20.*	Dyurniści wszystkich oddziałów	39.505 „
„	*21.*	Zasługi	4.000 „
„	*22.*	Emolumenta	10.811 „
„	*23.*	Najem pomieszkania	5.863 „
„	*24.*	Remuneracye	2.825 „
„	*25.*	Potrzeby kancelaryjne	14.450 „
„	*26.*	Koszta podróży i dyety	7.400 „
„	*27.*	Pensye i zaopatrzenia	8.014 „
„	*28.*	Dary z łaski	1.488 „
		Suma rubryki II.	215.856 „

Wysoki Sejm raczy uchwalić na potrzeby rubryki II. kwotę 215.856 zł.

Rubryka III.

Koszta leczenia ubogich.

(str. 8. *Sprawozdawca p. Zuker).*

Według sprawozdania Wydziału krajowego do l. 3348/79, wpływały na mnożenie się kosztów leczenia ubogich w ostatnich latach okoliczności nadzwyczajne, jako to między innemi potrzeba znacznych restauracyj budynków, brak zapasów, sprzętów, pościeli, bielizny i narzędzi i t. p.

Te nadzwyczajne potrzeby, które spowodowały Wydział krajowy do podwyższenia taks we wielu szpitalach, dziś już zostały zaspokojone, a w skutek tego powinno mieć miejsce zmniejszenie wydatków, i w dalszem następstwie, obniżenie taks szpitalnych, których regulacyę należałoby najrychlej przeprowadzić, biorąc za podstawę ich obliczenia, ile możności tylko te wydatki, które ze zwyczajnym trybem gospodarstwa są połączone, jako to koszta żywienia, leczenia i administracyi. Jeżeli Wydział krajowy nadto idąc za wskazówkami zawartemi w syrawozdaniu budżetowem na rok 1880 pomnożenia ilości łóżek i rozszerzaniu dalszemu szpitali, zechce położyć tamę wskazaną stosunkami finansowemi kraju, jeżeli czuwać będzie nad tem, aby przyjmowano do szpitali li tylko chorych uleczalnych, aby ilość pielęgnowanych chorych ściśle stosowano do rozporządzalnego miejsca, t. j. do ilości łóżek, aby wyzdrowieńców trzymano w szpitalach nie dłużej, jak tego wymaga ścisła potrzeba, t. j. aby ich wydalano bezzwłocznie, jak skoro to tylko bez narażenia ich zdrowia będzie mogło nastąpić, jeżli krótko mówiąc Wydział krajowy w drodze administracyjnej uczyni, co wobec dzisiejszego stanu rzeczy w celu osiągnięcia w wydatkach szpitalnych oszczędności uczynić może i powinien, to komisya nie wątpi, że da się uzyskać obniżenie wydatków rubryki III.

Dla braku ściśle pod względem cyfrowym określonej podstawy do obliczenia tych spodziewanych oszczędności, ogranicza się komisya na tem, że z żądanych przez Wydział krajowy 536.000 zł. ryczałtową sumę 36.000 zł. w. a. okroić postanawia, a czyni to w tej nadziei, że gorliwej usilności Wydziału krajowego uda się korzystniejszy znacznie wynik osiągnąć.

Wnosi więc komisya budżetowa, aby pod poz. 29 na koszt leczenia ubogich wstawiono sumę . . . . . 500.000 zł.

Rubryka IV.

Koszta szczepienia.

(Str. 9.)

W tej rubryce wnosi komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym i z propozycyą zeszłoroczną wstawić w poz. 30 na utrzymanie i odświeżenie krowianki. . 1.300 zł.

w poz. 31 na koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia . 56.000 „

w poz. 32 na premia dla lekarzy odszczególniających się przy szczepieniu 630 „

Suma rubryki IV. . . . . 57.930 „

Rubryka V.

Koszta sanitarne.

(Str. 9.)

Zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi komisya wstawić

w poz. 33 na $^1/_3$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych . .	4.500 zł.
w poz. 34 na koszta strzeżenia granic krajów koronnych i kordonów wewnątrz kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmerji	4.200 „
Suma rubryki V.	8.700 „

Rubryka VI.

Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

(Str. 9. Sprawozdawca p. dr. Zyblikiewicz.)

Poz.	35	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bu sztynie	1.198 zł.
„	36.	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach	400 „
„	37.	Dom ubogich i sierot w Krakowie	5.424 „
„	39.	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie . .	1.000 „
„	40.	Komitet ochronek w Krakowie	550 „
„	41.	Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie . . .	500 „
		Suma rubryki VI .	9.072 „

Rubryka VII.

Zasiłki dla zakładów naukowych, wychowania publicznego i na cele gospodarstwa krajowego.

A. Zasiłki dla zakładów.

Poz.	42.	Zakład głuchoniemych we Lwowie, stypendya dla 50 wychowanków	6.000 zł.
„	43.	Zakład ciemnych we Lwowie	2.000 „
„	44.	Szkoła gimnastyczna „Sokół we Lwowie	750 „
„	45.	Teatr polski w Krakowie	8.000 „
„	46.	Teatr polski we Lwowie zasiłek stały	4.200 „
„	47.	Teatr polski i opera polska we Lwowie do rozporządzenia Wydziału krajowego:	
		Do przeniesienia .	20.950 zł.

		Z przeniesienia .	20.950 zł.
	a) Dramat i komedya	7.000 zł.	
	b) Opera polska	13.000 „	20.000 „
Poz. 48.	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa Besida		4.000 „
„ 49.	Towarzystwo muzyczne we Lwowie		1.800 „
„ 50.	„ „ w Krakowie		800 „
„ 51.	Akademia umiejętności w Krakowie		15.000 „
„ 52.	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, rata umorzenia pożyczki zaciągniętej na budowę własnego gmachu w kwocie 100.000 zł. .		7.000 „
„ 53.	Czasopismo „Szkoła“		500 „
„ 54.	Wydawnictwo ruskiej gazety szkolnej		500 „
„ 55.	Wydawnictwo ruskich książek szkolnych		2.000 „
„ 55*a*.	Szkoła koncessyon. głuchoniemych izraelickich Izaaka Bardacha we Lwowie, rocznie		200 „
„ 55*b*.	Towarzystwu muzycznemu „Harmonia“ z przyznanego 3letniego zasiłku, drugi		300 „

Szkoły żeńskie.

„ 56.	W Jaworowie dla Bazylianek	500 „
„ 57.	W Kołomyi	600 „
„ 58.	W Krakowie	2.500 „
„ 59.	W Krakowie św. Tomasza	500 „
„ 60.	W Krakowie pp. Augustyanek	500 „
„ 61.	We Lwowie u Dominikanów dla nauczyciela języka ruskiego .	200 „
„ 62.	W Starym Sączu pp. Klarysek	750 „
„ 63.	W Stryju.	600 „
„ 64.	We Lwowie pp. Benedyktynek ormiańskich	1.000 „

B. Na cele gospodarstwa krajowego.

„ 65.	Wydatki na utrzymanie szkół rolniczych w Dublanach:		
	a) dla wyższej szkoły	29.417 zł.	
	b) dla szkoły parobków	8.720 „	38.137 „
„ 66.	Wydatki folwarku w Dublanach		10.460 „
		Do przeniesienia .	128.797 zł.

		Z przeniesienia .	128.797 zł.
„	67.	Zasiłek dla szkoły rol. w Czernichowie	7 000 „
„	68.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie, wedle uchwały sejmowej z dnia 17. lipca 1880	11.710 „
„	68/*a*	Na rozszerzenie tejże szkoły, z przyznanych uchwałą z 13. Lipca 1880—20.000 zł. część	7.000 „
„	68/*b*.	Towarzystwu rybackiemu w Krakowie z przyznanych na lat trzy uchwałą sejm. z dnia 16. Lipca r. b., zasiłek drugi . . .	600 „
„	68/*c*.	Oddziałowi Tow. gosp. w Tarnowie na ekspozyturę biura melioracyjnego, przyznane uchwałą z dnia 13 Lipca 1880 jednorazowo .	200 „
„	68/*d*.	Szkole przemysłowej w Przemyślu przyznany uchwałą sejm. z d. 13 lipca 1880 zasiłek drugi i ostatni	500 „
„	68/*e*.	W moc uchwały sejmowej z dnia 8 Lipca 1880 zasiłki stałe:	
		Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie	3.000 „
		„ „ w Krakowie	3.000 „
Poz.	69.	Muzeum przemysłowe we Lwowie	2.000 „
„	70.	„ „ w Krakowie	2.000 „
„	71.	Komisya fizyograficzna „	3.000 „
„	72.	Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze we Lwowie .	700 „
„	73.	Na utrzymanie biura melioracyjnego	5 300 „
„	74.	„ urządzenie kursu robót melioracyjnych	2.500 „
„	75.	„ szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego .	5.000 „
„	76.	Towarzystwo Tatrzańskie	400 „
„	77.	Na zalesienie wydm piaszczystych w powiecie niskim i tarnobrzeskim	1.500 „
„	78.	Na inżyniera górnika przy Wydziale krajowym . . .	1.800 „
„	79/81.	Wedle uchwały sejmowej z dnia 17. lipca r. b.:	
	a)	na badania głębszych pokładów ziemi . . . . przez lat pięć, z wolnością użycia w jednym lub drugim roku pięciolecia większej sumy jak 10.000 zł.	10.000 „
	b)	na geologiczne badania kraju, wykonać się mające pod kierownictwem Rady górniczej	3.000 „
	c)	na takież badania, — dla komisyi fizyograficznej w Krakowie	500 „
	d)	na nagrody, — przeważnie za dzieła lub podręczniki o wyrobie i zużytkowaniu pobocznych produktów naftowych, — tudzież na subwencye i stypendya dla chemików . .	3.000 „
		do przeniesienia .	202.507 „

z przeniesienia . . 202.507 zł.

Stypendya.

Poz. 82.	Dla jednego ucznia weterynaryi	200 zł.		
	i na koszta podróży	60 „		260 „
„ 83.	Dla uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa			2.000 „
„ 84	Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach			1.000 „
„ 85.	Dla uczniów szkoły leśnictwa we Lwowie			2.400 „
„ „	*lit. a.* Dla uczniów internatu przy seminaryum nauczycielskiem w Krakowie, wedle uchwały Sejmu z dnia 13. lipca r. b. stale . . . . . z zastrzeżeniem, aby w skład komitetu wszedł dyrektor seminaryów naucz. i delegat Wydziału krajowego i aby Rada szkolna krajowa zatwierdziła regulamin.			3.000 „
„ „	*lit. b.* Karolowi Julianowi Miłkowskiemu wedle uchwały sejmowej z dnia 17. lipca 1880 r. na dokończenie nauk górniczych — zasiłek drugi			400 „
„ „	*lit. c.* Stanisławowi T. A. Kochanowskiemu, uczniowi konserwatoryum w Wiedniu, uchwalone dnia 17. lipca r. b. drugie i ostatnie stypendyum			400 „

C. Na cele wykształcenia i oświaty.

Poz. 86.	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru krajowego funduszu szkolnego, wedle osobnego preliminarza		320.404 „
„ 87.	Sześciu członków kr. Rady szkolnej po 1200		7.200 „
„ 88.	Schmitt Henryk, członek tejże Rady, remuneracya . . .		800 „
„ 89.	Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich i kursów przygotowawczych		30.000 „
	Na skutek petycyj:		
L. 82.	Tomaszowi Łobarzewskiemu słuchaczowi Akademii górniczej w Leoben, jednorazowe wsparcie		400 „
„ 789.	Konstantemu Mańkowskiemu uczniowi sztuk pięknych w Krakowie na dalsze kształcenie się, jednorazowo		200 „
„ 417	Towarzystwu Pszczelniczemu we Lwowie na rozpowszechnienie doborowych nasion i narzędzi, jednorazowo		300 „
	do przeniesienia . .		571.271 „

	Z przeniesienia .	571.271 zł.
„ 826.	Kaź. Olearskiemu uczniowi fizyki w Berlinie, na dalsze kształcenie się	800 „

Następujące petycye komisya budżetowa załatwiła odmownie:

L. 86. Zakładu wychowawczego ubogich dziewcząt w Stanisławowie o zapomogę.

„ 774. Komitetu budowy szkoły i kościoła w Podwołoczyskach o zasiłek.

„ 765. Ruskiego Towarzystwa akademicznego „Łychwiar“ we Lwowie o zapomogę.

„ 828.	Drowi Emilowi Dunikowskiemu na skutek petycyi l. 828 na dokończenie studyów w c. k. zakładzie geologicznym państwowym we Wiedniu jednorazowe wsparcie		600 „
	Suma rubryki VII.		572.671 zł.

Rubryka VIII.

(*Str. 12 i 13.*)

Poz. 90.	Restauracya pomników w ogóle		1.500 zł.
„ 91.	Zakładowi narod. im. Ossolińskich na badanie i ocalenie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych . . .		500 „
Poz. 92.	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie.		
	a) Dyrektor we Lwowie	1.200 zł.	
	b) Dyrektor w Krakowie	1.000 „	
	c) Adjunkt we Lwowie płaca 1.100 zł. dodatek aktywalny 100 „ . .	1.200 „	
	d) Adjunkt w Krakowie, płaca 900 zł. . . dodatek aktywalny 100 „ . .	1.000 „	
	e) Czterech aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł.	1.200 „	
	f) Dwóch aplikantów w Krakowie, adjutum po 300 zł	600 „	
	g) Stróże	600 „	
	h) Czynsz za najem lokalu we Lwowie . .	600 „	
	i) Opał i potrzeby kancelaryjne	500 „	7.900 „
	Suma rubryki VIII.		*9.900 zł.*

Rubr. IX.

Kwaterunkowe żandarmeryi.

Str. 13.

(*Sprawozdawca p. Tadeusz hr. Dzieduszycki.*)

W rubryce tej preliminował Wydział krajowy na rok 1880 pierwotnie kwotę	zł.	96076
Następnie jednak wniósł dodatkowy kredyt	„	3000
tak, że wydatki na kwaterunkowe żandarmeryi na rok 1880 preliminowane, wynosiły łączną kwotę	„	72076
którą preliminowana na rok 1881 kwota	„	72110
przewyższa tylko o nieznaczną sumę	„	34

Preliminarz potrzeb na kwaterunkowe żandarmeryi, pierwotnie przez c. k. komendę żandarmeryi sporządzony, został następnie przez Wydział krajowy sprawdzony.

Komisya budżetowa uznając go za usprawiedliwiony wnosi: wstawić w budżet na rok 1881 jako wydatki zwyczajne na koszta kwaterunkowe żandarmeryi kwotę . . zł. 72110

Wydatki.

Rubryka X.

Drogi krajowe.

(Str. 14, 15. *Sprawozdawca p. Euzebiusz Czerkawski.*)

W rubryce dróg „krajowych“ preliminuje Wydział krajowy

na wydatki zwyczajne . . .	629.382 zł.
„ „ nadzwyczajne . .	203.000 „
razem .	832.382 zł.

t. j. o 5.439 zł. więcej niż uchwalono na r. 1880. Uzasadnienie tego podwyższenia cyfry dołączone jest do właściwych pozycyi.

A. Koszta zarządu.

W pozycyi 109 „płace urzędników i sług“ uchwalonej na rok 1880 w sumie 80.382 zł. w. a. preliminuje Wydział krajowy na r. 1881 kwotę 80.920 zł. t. j. o 538 zł. a. w. więcej niż potrzebował na rok bieżący.

Z powodu bowiem objęcia drogi krajowej husiatyńsko-kopyczynieckiej w bezpośredni zarząd Wydziału krajowego, wstawiono płacę konduktora w kwocie 500 zł. rocznie w tej pozycyi, a uchylono za to płacę jednego konduktora 2 klasy w kwocie 400 zł. tak, że ogół płac 41 konduktorów podwyższył się w skutek tego o 100 zł.

W przewidywaniu, że w roku 1881 przybędzie 18 kilometrów nowych dróg krajowych, — preliminowano według zasady, iż do nadzorowania 6 kilometrów drogi potrzebny jest jeden drożnik, o 3 drożników więcej niż na rok 1880 i płace dla nich po 150 zł. razem . . . . . 450 „

co razem czyni . . 550 zł.

jako potrzebną nadwyżkę na rok przyszły, z której jednak strącić należy kwotę . 12 „

o którą w r. 1881 jako nieprzestępnym mniejsze będą wynagrodzenia 6 dyurnistów, a pomieniona nadwyżka zredukuje się do powyższych . . . . . 538 zł.

Komisya budżetowa, uznając obliczenia Wydziału krajowego za uzasadnione, proponuje w tej pozycyi wstawienie żądanej sumy . . . . 80.920 zł.

W pozycyi 110 wnosi komisya budżetowa, — jak na rok 1880 wstawienie na „ryczałty“ ogólnej sumy . . . . . 10.478 „

W pozycyi 111 na „remuneracye i zapomogi“ sumę jak w r. 1880 . 7.100 „

Do przeniesienia . . 98.498 zł.

Z przeniesienia . .	98.498 zł.
W pozycyi 112 na „sprawienie i uzupełnienie wzorów i naczyń“ jak w r. 1880 mianowicie ze względu na trwającą jeszcze potrzebę sprawienia nowych walców	4.600 „
W pozycyi 113 na „koszta podróży dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów“ i t. d.	4.500 „
Razem na „koszta zarządu“ .	107.598 zł.

B. Na budowy i rekonstrnkcye dróg.

Z preliminowanej w budżecie na r. 1880 kwoty nadzwyczajnych wydatków „na budowy i rekonstrukcye dróg“ 200.000 zł. nie podobna było cośkolwiek strącić z uwagi, że już przed uchwaleniem budżetu wszystkie roboty drogowe kontraktami były zapewnione, a ich niedotrzymanie dla możliwego braku funduszów, mogły skarb krajowy narazić na spory i rozmaitego rodzaju kolizye. Wszakże na rok 1881 takie względy nie mogą być przeszkodą zaprowadzenia oszczędności. Owszem, położenie finansowe kraju wymaga także na tem polu większej ścisłości w obliczeniu potrzeb, i zastosowaniu się do zasobów, którymi rozporządzać można. Zamierzona budowa żelaznej kolei transwersalnej, do której także kraj znacznemi ofiarami ma się przyczynić, każe się spodziewać, że sieć komunikacyi krajowych z innej strony znakomitego dozna rozszerzenia. Komisya sądzi przeto, że wobec tego tak zbliżonego faktu, budowa zwykłych dróg krajowych, chociaż przez Wysoki Sejm już uchwalonych, mogłaby się w r. 1880 bez wielkiej szkody dla powszechności o tyle opóźnić, iżby ich o 7—8 kilometrów t. j. o 1 milę mniej wybudowano, niż było w projekcie Wydziału krajowego. Przypuszczając, że koszta wybudowania jednego kilometra drogi wynoszą 5—7.000 zł., zmniejszenie zaprojektowanej długości dróg o 7—8 kilometrów umożebniłoby w budżecie krajowym oszczędność sięgającą do . . . . . 50.000 zł.

Temi to uwagami powodowana komisya budżetowa wnosi w tej pozycyi w dziale wydatków nadzwyczajnych wstawienie niższej o powyższą kwotę sumy w wysokości 150.000 zł.

C. Utrzymanie dróg.

Ponieważ Wydział krajowy ma nadzieję, że w r. 1881 przybędzie 18 kilometrów dróg do utrzymania, licząc koszta utrzymania jednego kilometra po 272 zł. 27 ct. preliminuje:

w pozycyi 115. na ten cel kwotę o 4.891 zł. wyższą od tej, która była uchwalona na rok 1880.

Zgodnie z jego propozycyą, wnosi komisya budżetowa wstawienie w tej pozycyi w dziale zwyczajnych wydatków sumy . . . . . 447.884 zł.

D. Zasiłki.

W pozycyi 116. wstawia się jak w roku przeszłym na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych sumę . . . . . 70.000 zł.

E. Wydatki na myta.

Poz. 117. Budowy i utrzymanie domków mytniczych w dziale wydatków nadzwyczajnych, jak w r. 1880 . . . . . 3000 zł.

Poz. 118. Koszta komisyjne w dziale wydatków zwyczajnych jak w r. . 1400 „

Poz. 119. Przerwy z powodu wypadków elementarnych . . . 2500 „

Zestawienie wydatków w rubryce X.

	w dziale wydatków zwyczajnych	w dziale wydatków nadzwyczajnych	razem
A. Na „koszta zarządu“ . . .	107.598 zł.	— zł.	107.598 zł.
B. na „budowy i rekonstrukcye dróg“ .	— „	150.000 „	150.000 „
C. na „utrzymanie dróg“ . . .	447.884 „	— „	447.884 „
D. na „zasiłki“	70.000 „	— „	70.000 „
E. na „wydatki na myta“ . . .	3.900 „	3.000 „	6.900 „
Razem . .	629.382 „	153.000 „	782.382 „

Do tego dodać należy

przyznane uchwałą sejmową z dnia 26 Czerwca b. r. drożnikowi Federowi Medakowi dożywotnie zaopatrzenie . . . . . 60 zł.

Przeto ogólna suma wydatków rubryki X na rok 1880 wynosić będzie . 782.442 „

W porównaniu z uchwaloną na r. 1880 sumą . . . . . 827.003 „

mniej o . . . . . 44.561 „

Dochody. Rubryka IV.

Komisya budżetowa wnosi jak na rok 1880 i z wyłuszczonych w sprawozdaniu o budżecie na rok pomieniony powodów wstawienie w tej rubryce kwoty . . . 221000 zł.

Rubryka XI.

(Str. 15.)

(Sprawozdawcy pp. Hausner i Rapoport.)

Poz. 120.	Szpital powszechny we Lwowie	45.333 zł.
„ 121.	Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	134.412 „
„ 122.	Zakład podrzutków we Lwowie	5.150 „
„ 123.	Szpital św. Łazarza w Krakowie	20.041 „
	Suma rubryki XI . .	204.936 zł.

Rubr. XII.

Wydatki na szupaśnictwo.

Str. 15.

(*Sprawozdawca p. hr. Tadeusz Dzieduszycki.*)

W roku	1877	wydano	z	tej	rubryki	złr. 19999
„ „	1878	„	„	„	„	31529
„ „	1879	„	„	„	„	33029
					razem	złr. 84557

przeciętnie złr. 28186.

Wydział krajowy jednak spodziewając się w tej rubryce w roku 1881 dochodu ze zwrotów od gmin i osób obowiązanych, preliminuje niższą od przeciętnej kwotę ryczałtową zł. 26500.

Komisya budżetowa wnosi bez zmiany: wydatki na szupaśnictwo złr. 26500.

Rubryka XIII.

Budowy wodne.

(Str. 16 — *Sprawozdawca dr. Skałkowski*).

W rubryce tej preliminuje Wydział krajowy kwotę 7.143 zł. jako pierwszą ratę sumy 50.000 zł. przeznaczonej uchwałą sejmową z dnia 29 sierpnia 1877 na regulacyą Sanu, w tem przypuszczeniu, że pierwsza rata do budżetu na rok 1880 wstawioną zostanie.

Komisya jednak, na podstawie zasięgniętych informacyj, przekonała się, że regulacya ta w roku bieżącym rozpoczętą być nie może i z tego powodu pierwszą ratę owej sumy 50.000 zł. w budżecie na rok 1880 opuściła, wnosząc równocześnie rezolucyę do Rządu względem jak najrychlejszego rozpoczęcia tej regulacyi. Na rok 1881 zaś wnosi komisya wstawić w pozycyi 125 kwotę . . . . . 14.286 zł.
jako wydatek nadzwyczajny tytułem pierwszej i drugiej raty sumy 50.000 zł. na regulacyę Sanu wyznaczonej, w nadziei, że c. k. Rząd tę nader potrzebną regulacyę spiesznie i energicznie przeprowadzać będzie.

Poz. 125 a). Na podstawie uchwały Wys. Sejmu z d. 28 Czerwca 1880 r. wstawia komisya z uchwalonych kwot 6000 i 1000 zł., drugą połowę t. j.

na uzupełnienie studyów technicznych, potrzebnych do ostatecznego projektu regulacyi Dniestru . . . . . 3.000 „

na urządzenie stacyj metereologicznych i wodoskazów dla zbadania stosunków hidrotechnicznych górnego Dniestru . . . . . 500 „

W *poz. 126.* preliminuje Wydział krajowy nadzwyczajny wydatek w kwocie 10.000 zł. jako subwencyę dla spółek wodnych w powiecie mieleckim.

Uchwałą z dnia 17 Października 1878 upoważnił Sejm Wydział krajowy do udzielenia z funduszu krajowego na odprowadzenie wód po lewej stronie drogi Dembicko-Tarnobrzeskiej, w powiecie mieleckim, subwencyi w kwocie 2000 zł., a na odprowadzenie wód po prawej stronie tejże drogi, subwencyi w kwocie 8000 zł. pod warunkami:

że strony interesowane zawiążą spółkę wodną i statut Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia przedłożą: że w statucie termin ukończenia robót będzie oznaczony;

że c. k. Rząd takie same subwencye na rzeczone roboty udzieli.

Spółka dla odprowadzenia wód po lewej stronie drogi Dembicko-Tarnobrzeskiej, przedłożyła Wydziałowi krajowemu dnia 7 Marca 1880 r. projekt robót regulacyjnych i statut spółki do zatwierdzenia. Wydział krajowy, badając ten projekt, przyszedł do przekonania, że koszta robót, które w petycyi w r. 1878 wniesionej i statucie spólki na 25.721 zł. obliczono, prawdopodobnie znacznie więcej wyniosą, i że ta nadwyżka do 50% sumy preliminowanej wynosić będzie; że w projekcie nie przewidziano potrzeby wybudowania szluzy, którą wody odprowadzić się mające do Wisły wpuścić należy; wreszcie, że wymiary projektowanego kanału w dolnej części są niewystarczające. Wezwano zatem spółkę wodną względem odpowiedniej zmiany planów tudzież statutu; gdy jednak c. k. Rząd na projektowaną regulacyę zasiłek w kwocie 2000 zł. w Marcu 1880 r. udzielił, przeto i Wydział krajowy zaasygnował dnia 30 Marca 1880 r. rzeczonej spółce ową subwencyę w kwocie 2000 zł. pod warunkiem, że spółka zastosuje się do poleceń Wydziału względem uzupełnienia projektu i statutu.

Dnia 13 Lipca 1880 r. do L. 818 wnieśli członkowie rzeczonej spółki wodnej do Wys. Sejmu petycyą o udzielenie dodatkowej subwencyi w kwocie 4000 zł., uzasadniając prośbę swoją tem, że koszta wykonania robót regulacyjnych, stosownie do wskazówek Wydziału krajowego, muszą być podwojone, a zatem przeszło 50.000 zł. wyniosą; że uczestnicy spółki nie są w stanie podołać tym wydatkom; że subwencye dotychczas przez Wys. Sejm i c. k. Rząd udzielone, zastosowano do pierwotnie preliminowanej kwoty kosztów 25.851 zł.; wreszcie że roboty regulacyjne, statutem rzeczonej spółki wskazane, zostały już rozpoczęte.

Co się zaś tyczy drugiej spółki wodnej, zawiązać się mającej celem odprowadzenia wód po prawej stronie drogi Dembicko-Tarnobrzeskiej, której to spółce w r. 1878 subwencyę w kwocie 8000 zł. Wysoki Sejm przyrzekł, okazały się wielkie trudności przy zawiązaniu, tak, że ostateczny projekt regulacyi dotychczas nie jest ułożony, ani też państwowa subwencya 8000 zł. przyznaną nie została.

Komisya budżetowa wnosi zatem wstawić w poz. 126 *a*) jako wydatek nadzwyczajny dodatkową subwencyę dla spółki wodnej, zawiązanej celem odprowadzenia wód w powiecie mieleckim po lewej stronie dronie drogi Dembicko-Tarnobrzeskiej do Wisły pod Zadusznikami kwotę . . . . . 4.000 zł.
pod warunkiem, że spółka co do zmian statutu i uzupełnienia projektu zastosuje się do poleceń Wydziału krajowego.

Z subwencyi zaś, przyrzeczonej uchwałą z dnia 17 Października 1878 r. dla spółki wodnej, zawiązać się mającej celem odprowadzenia wód w powiecie mieleckim po prawej stronie drogi Dembicko-Tarnobrzeskiej — w sumie 8000 zł. pod warunkami rzeczoną uchwałą określonemi, wstawia komisya w budżet na rok 1881 jako wydatek nadzwyczajny połowę, t. j. kwotę . . . . . 4.000 „
z tą uwagą, iż wobec przedstawionego powyżej stanu rzeczy, prawidłowe zużycie większej kwoty z owej subwencyi w ciągu roku 1881 nie jest możliwem.

Suma nadzwyczajnych wydatków rubryki XIII . . . . . 25.786 „

Rubryka XIV.

Odsetki od pożyczek chwilowo zaciągniętych i umarzanie pożyczek.

a)	Amortyzacya pożyczki dawniej zaciągniętej na budowę zakładu obłąkanych w Kulparkowie, wedle planu umorzenia, z Rub. VI. poz. 38 przeniesiona	5.280 zł.
b)	Umorzenie pożyczki w kwocie 40.400 zł. zaciągniętej w kasie oszczędn. na budowę domu administracyjnego w Kulparkowie . . .	2.826 „
c)	Umorzenie pożyczki zagwarantowanej w kwocie 10.000 zł. Zgromadzeniu Sióstr Miłoś. św. Wincentego a Paulo na odbudowanie szpitala, w moc uchwały sejm. z 17 Lipca 1880	800 „
d)	6 prc. odsetki od sumy 273.583 zł. należącej się funduszowi pożyczki z r. 1873 wedle uchwały sejm. z 14 Paźdz. 1878	16 415 „
e)	Na odsetki od kwot wypożyczonych na zaradzenie chwilowemu w ciągu roku brakowi gotówki w kasie krajowej wedle uchwały Sejmowej z dnia 19 lipca 1880	20.000 „
	Suma Rubryki XIV. . . .	45.321 „

Rubryka XV.

Rozmaite wydatki.

(str. 16. *Sprawozdawca p. dr. Zyblikiewicz).*

Poz. 128.	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000 zł.
„ 129.	Na pokrycie pieniędzy skradzionych w Jaśle, ostatnia rata . . .	932 „
„ 130.	Majewskiemu Adolfowi w moc uchwały sejmowej z d. 19 Paźdz. 1878 trzeci i ostatni zasiłek na kształcenie córki pianistki . . .	300 „
„ 131.	Komitetowi opiekującemu się Unitami z dyecezyi Chełmskiej, wedle uchwały sejm. z dnia 17 Lipca r. b. rocznie	3.000 „
„ 132.	Janowi Hawel, profesorowi gimnast. i założycielowi szkoły żeńskiej w Brodach, wedle uchwały z d. 17 Lipca r. b. drugi i ostatni zasiłek .	450 zł.
	Do przeniesienia . .	34.682 „

	Z przeniesienia .	34.682 zł.
„ 133.	Tow. przyrodniczemu im. Kopernika w skutek uchwały sejm. z dnia 17 lipca 1880, drugi i ostatni zasiłek	600 „
do l. 131.	Wojciechowi Kokosińskiemu z Przegorzały przy Krakowie, wysłużonemu drożnikowi kr. na skutek petycyj do l. 131 dar z łaski, corocznie .	100 „
	Wydatek ten zamieszczonym będzie w rub. II. poz. 28.	
L. 69.	Petycyę ks. Sylw. Dzierzyńskiego ze Starego Miasta o datek pieniężny na restauracyę kościoła, komisya załatwiła odmownie.	
„ 77.	Na petycyę gminy Siemakowce o zapomogę i bezprocentową pożyczkę dla pogorzelców, komisya wnosi: „odstąpić Wydziałowi krajowemu do załatwienia“.	
L. 804.	Petycyę Wład. Świeżawskiego, byłego c. k. urzędnika o zapomogę, komisya załatwiła odmownie.	
Petycye l.	78 i 816 Sióstr Miłosierdzia w Bursztynie o subwencyę, i Jana Topolnickiego opiekuna sierot po ś. p. adj. rach. Iwanickim o dar z łaski, załatwione zostały przez zamieszczenie kwot odpowiednich w r. II. i VI.	
	Wedle uchwały sejmowej z dnia 20 Lipca 1880.	
a)	Na zakładanie szkół przemysłowych i popieranie rękodzielnictwa i przemysłu domowego, kredyta po 5.000 zł. na lata 1880 i 1881 . .	5.000 „
	Kwota 5.000 zł. na rok 1880 przyzwolona jako kredyt dodatkowy wstawioną będzie do zamknięcia rachunków roku 1880 w rubryce VII.	
b)	Na utrzymanie szkoły snycerstwa w Zakopanem — niepobraną w latach 1879 i 1880 kwotę	620 „
c)	Na utrzymanie tejże szkoły po 300 zł. rocznie od 1881 r. zacząwszy na trzy lata — pierwszą ratę	300 „
d)	P. Leonardowi Marconiemu pożyczka bezprocentowa na przedsiębiorstwo wyrobów alabastru w Brzozdowcach pod warunkiem zabezpieczenia tej pożyczki — spłacalnej w 8 rocznych ratach.	
	Kwota ta jako kredyt dodatkowy na rok 1880 zamieszczoną będzie w zamknięciu rachunków roku 1880 w rubryce XV.	
	Suma rubryki XV. .	41.302 zł.
	Zaś jako kredyt dodatkowy na rok 1880 kwota	10.000 „

Zebranie sumaryczne dochodów i wydatków.

Dochody.

I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych.	— zł.
II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	2.000 „
III.	Dochody z dróg krajowych	221.000 „
IV.	Nadwyżki od zakładów dotowanych	6.323 „
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	25.000 „
VI.	„ pożyczek	5.183 „
VII.	Dochody szkoły gosp. lasowego	5.390 „
VIII.	„ „ roln. i folwarku w Dublanach	27.868 „
IX.	Zwroty za sprawdzanie rach. aptek.	600 „
X.	Rozmaite	840 „
	Suma dochodów	294.204 zł.

Wydatki.

I.	Koszta reprezentacyi kraju	100.800 zł.
II.	Koszta zarządu	215.856 „
III.	Koszta leczenia ubogich	500.000 „
IV.	Koszta szczepienia	57.930 „
V.	Koszta sanitarne	8.700 „
VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	9.072 „
VII.	Zasiłki dla zakładów naukowych, wychowania publicznego i gospodarstwa kr.	572.671 „
VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	9.900 „
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	72.110 „
X.	Drogi krajowe	782.442 „
XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	204.936 „
XII.	Wydatki na szupaśnictwo	26.500 „
XIII.	Budowy wodne	25.786 „
XIV.	Odsetki od pożyczek chwilowo zaciąganych i umarzanie pożyczek . .	45.321 „
XV.	Rozmaite	41.302 „
	Suma wydatków .	2,673.326 zł.
	W porównaniu z dochodami .	294.204 „
	okazuje się niedobór .	2,379.122 zł.

które pokryć należy dodatkami do podatków.

Na podstawie wyniku z r. 1878 jeden cent dodatku przynosi 69.436 zł. Na pokrycie całego niedoboru potrzeba nałożyć 37 centów dodatków do każdego złotego austryackiego podatku, co przyniesie razem 2,569.000 zł.

przeto

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uchwała finansowa o pokryciu niedoboru funduszu krajowego na rok 1881.

I. Na pokrycie niedoborów funduszu krajowego w roku 1881 uchwala Sejm dodatki do podatków stałych z dodatkiem $^1/_3$ części po 37 centów od każdege złotego austr.

II. Gdyby w ciągu roku 1881 wysokość podatku gruntowego była zmienioną, winna być zmienioną także stopa procentowa do podatku gruntowego tak, aby dodatek na podatek gruntowy wraz z $^1/_3$ częścią przypadający, rozłożony został na zmienioną kwotę podatku gruntowego.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności jednej rubryki wydatków zwyczajnych na potrzebę drugiej rubryki takichże wydatków, z tem jednak zastrzeżeniem, że Wydział krajowy każde zboczenie od preliminarza usprawiedliwi.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

(*Sprawozdawca p. Otton Hausner*).

Wydział krajowy preliminuje na r. 1881 w wydatkach krajowych szpitala powszechnego we Lwowie 198.176 zł. (188.176 zł. zwyczajnych, 10.000 zł. nadzwyczajnych wydatków), mianowicie 180.570 zł. (171.320 zł. zwycz., 9.250 zł. nadzwycz.) dla oddziału chorych 17.606 zł. (16.856 zł. zwyczajnych, 750 zł. nadzwyczajnych) dla oddziału położnic, to jest o 3.976 zł. więcej niż uchwalono na r. 1880, mianowicie o 3.202 zł. więcej dla oddziału chorych a 774 zł. więcej, dla oddziału położnic. Komisya budżetowa wnosi obniżenia w wydatkach w rubr. II, VII, VIII, IX i X w łącznej kwocie 3.589 zł. (3203 zł. w oddziale chorych a 353 zł. w oddziale położnic.

W y d a t k i.

Rubr. I. poz. 1—15. *Płace i emolumenta.*

Wydział krajowy preliminuje o 174 więcej niż na r. 1880 z powodu pięciolecia dla oficyała Koestlicha.

Komisya budżetowa wnosi, zgodnie z Wydziałem krajowym

w funduszu chorych	. .	26.452 zł.
„ „ położnic	. .	2.539 „
Razem	. . .	28.991 „

Rubr. II. poz. 16—23. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.*

Wydział krajowy preliminuje 32 018 zł., o 340 zł. więcej, niż uchwalono na rok 1880, z powodu dodatku pięcioletniego dla naczelnika oddziału chirurgicznego w kwocie 200 zł. i dla pieczywa o 3 zł. od osoby służby wyżej zarachowanego w kwocie 219 zł., podczas gdy wikt tej służby o 79 zł niżej jest obliczony. Dr. Szeparowicz wprawdzie nabył prawo pięciolecia dekretem do l. W. 30.405/1875, gdy jednak skutkiem uchwały Wys. Sejmu z 24 Kwietnia 1876 r. został przeniesiony do rubryki osób nieetatowych, komisya budżetowa preliminowanego dodatku w charakterze pięciolecia przedstawić nie może, lecz dla zasług Dra Szeparowicza wnosi wstawienie kwoty 200 zł. tytułem dodatku osobistego. Pieczywo dla służby wnosi komisya wstawić w kwocie 30 zł. od osoby, zatem o 219 zł. niżej.

Całą rubr. III. Komisya wnosi wstawić: w oddziale chorych . 29.514 zł.
„ „ położnic . 2 285 „
razem . . 31.799 „
o 219 zł. niżej od propozycyi Wydziału krajowego.

Rubryka III. *Pensye* 3.509 zł.

Rubryka IV. *Zaopatrzenia i dary z łaski* 279 zł.

Rubryka V. *Odprawy i kwartały pośmiertne* 330 zł.

Rubryka VI. *Remuneraeye i zapomogi* 922 zł.

Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj.

Rubryka VII. *Koszta gospodarcze.*

Wydział krajowy preliminuje 95.895 zł.. o 3.398 zł. więcej niż uchwalono na r. 1880. Komisya budżetowa obniża na podstawie wyników r. 1879:

poz. 39.	*a) zwykła strawa i dodatki* o . .	600 zł.
„ 39.	*e) służba kuchenna* o . . .	560 „
„ 39.	*i) pieczywo dla chorych* o . . .	500 „
„ 39.	*j) wino dla chorych* o . . .	100 „
„ 42.	*sprzęty* o	500 „
„ 47.	*a) oświetlenie* o	200 „
	razem rubrykę VII o . . .	2 460 „

i wnosi wstawić 93.435 zł. (87.612 zł. w oddziale chorych a 5.823 zł. w oddziale położnic).

Rubryka VIII. *Koszta sanitarne.*

Wydział krajowy preliminuje 14.000 zł., o 640 zł. więcej, niż uchwalono na rok 1880. Komisya wnosi wstawić, na podstawie wyniku przeciętnego 3 lat ostatnich 13.310 zł., o 690 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Rubryka IX. *Koszta kancelaryjne* komisya budżetowa wnosi wstawić w kwocie 1.150 zł., o 90 zł. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

Rubryka X. *Koszta kapliczne* komisya budżetowa wnosi wstawić w kwocie 360 zł., o 130 zł. mniej, niż propozycya Wydziału krajowego.

Rubryka XI. *Utrzymanie budynków* 4.520 zł.

Rubryka XII. *Najem pomieszkań* 6.500 zł.

Rubryka XIII. *Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii* 6.500 zł.

Rubryka XIV. *Odsetki od kapitałów dłużnych* 352 zł.

Rubryka XV. *Zapomogi dla położnic* 2.000 zł.

Rubryka XVI. *Koszta utrzymania dzieci na oddziale położnic* 30 zł.

Rubryka XVII. *Rozmaite* 600 zł.

komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym.

Sumę wydatków wnosi komisya budżetowa wstawić:

w oddziale chorych .	.	177.367 zł.
„ „ położnic .	.	17.220 „
razem .	.	194.587 „

Dochody.

Rubryka I. *Opłaty pośmiertne.* Komisya budżetowa wnosi wstawić na podstawie wynikłości trzech lat ostatnich w kwocie 8.900 złr., o 600 złr. więcej niż propozycya Wydziału krajowego.

Rubr. II. *Dodatki.* Komisya wnosi wstawić 24.450 złr., o 300 złr. więcej, niż wniosek Wydziału krajowego.

Rubr. III. *Zwrot kosztów leczenia.* Komisya budżetowa wnosi wstawić w kwocie 115.700 złr., o 180 złr. mniej, niż propozycya Wydziału krajowego.

Rubr. IV. *Rozmaite.* = 204 złr. Komisya budżetowa wnosi umieścić według propozycyi Wydziału krajowego.

Sumę dochodów komisya budżetowa wnosi wstawić:

W oddziale chorych 148.634 zł., o 650 złr. więcej niż wniosek Wydziału krajowego.
„ położnic 620 „ o 70 „ „ „ „ „

Razem 149.254 zł. o 720 złr. więcej niż wniosek Wydziału krajowego.

W oddziale chorych wynoszą zatem wydatki: 177.367 złr.
„ „ „ „ dochody: 148 634 „

zatem niedobór: 28.733 „

W oddziale położnic wydatki: 17.220 złr.
„ „ dochody: 620 „
Niedobór: 16 600 złr.

W całym szpitalu powszechnym lwowskim wydatki: 194.587 złr.
„ „ „ „ dochody: 149.254 złr.
zatem niedobór: 45.333 złr.

Komisya budżetowa wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz szpitala powszechnego we Lwowie na rok 1880 i pokryć wykazany niedobór:

w oddziale chorych w kwocie 28.733 złr.
„ położnic „ 16.600 „
razem w kwocie 45.333 złr. z funduszu krajowego.

Lit. D.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

(Sprawozdawca poseł Hausner.)

Wydział krajowy preliminuje na rok 1881 w wydatkach 205.712 złr. (167.722 złr. w zwyczajnych a 37.990 złr. w nadzwyczajnych wydatkach), o 25.268 złr. więcej, niż uchwalono na rok 1880 (o 19.778 złr. więcej w zwyczajnych a 5.490 złr. więcej w nadzwyczajnych wydatkach).

Komisya budżetowa obniżyła wydatki w rubr. I, II, VIII, XII i XIII w łącznej kwocie 34.981 złr.

Wydatki.

Rubryka I. *Płace i emolumenta.*

Wydział krajowy preliminuje *17.350* złr., o 475 złr. więcej niż na rok 1880. To podwyższenie spowodowane jest dodatkiem pięcioletnim, który nastąpić miał od 1 stycznia 1881 r. dla dyrektora dr. Maresch w kwocie 300 złr., dodatkiem pięcioletnim dla pisarza w kwocie 80 złr., dalej podwyższeniem wiktu I. klasy z winem (dla lekarzy) o 30 złr. od osoby, wiktu II klasy bez wina o 7 złr. od osoby i wiktu II klasy o 20 złr. od osoby. Ponieważ w skutek dymisyi pana dyrektora, jego pięciolecie odpada i komisya budżetowa potrzeby wyższego wymiaru wiktu I i II klasy uznać nie może:

Komisya budżetowa wnosi wstawić 16.835 złr., o 515 złr. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

Rubr. II. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.*

Wydział krajowy preliminuje 32.011 złr., o 867 złr. więcej niż uchwalono na r. 1880.

Komisya budżetowa wnosi wykreślić (jak na rok 1880):

poz. 17.	nauczyciela introligatorstwa . .	470 złr.
„ 21.	2go ślusarza	434 „
„ 23.	*a* i *f* dozorcę domu	390 „
z poz. 23.	*d* i *g* 2 parobków	448 „
z poz. 23.	*e* i *g* jednego służącego . . .	224 „
	Razem . .	1.966 „

wnosi zatem wstawić 30.045 złr., o 1.966 mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Rubr. III, IV, V, VI i VII komisya wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 0, 205 złr., 14 złr., 40 złr. i 390 złr.

Rubr. VIII. *Koszta gospodarcze.*

Wydział krajowy preliminuje 109.894 złr. (102.894 złr. zwyczajnych 7.000 złr. nadzwyczajnych wydatków) o 17.946 złr. więcej, niż uchwalono na rok 1880.

Komisya budżetowa wnosi obniżenie tej kwoty w pozycyach 34 *a* i *b*, 35, 41, 42, 43 i 44.

W pozycyi 34 *a. Zwykła strawa i dodatki.* Wydział krajowy preliminuje 56.000 złr., komisya budżetowa, oparta na wynikłości r. 1879 = 39.812 złr. i przypuszczając już 10% wzrostu dni leczenia, wnosi wstawić 45.000 złr., o 11.000 złr. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

W pozycyi 34 *b. Pieczywo.* Komisya budżetowa wnosi wstawić według rzeczywistego wydatku r. 1879 = 8.300, o 700 złr. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

W pozycyi 35. *Służba kuchenna.* Wydział krajowy preliminuje 3.986 złr., o 96 złr. więcej niż na rok 1880, z powodu zwiększenia płacy 10 sług po 7 złr. miesięcznie zamiast 6. Ponieważ w prywatnych domach z łatwością dostać można sług kuchennych za 4 a nawet 3 złr. miesięcznie, a roboty koło kuchni, parą ogrzanej, z pewnością nie są uciążliwsze od obsługi zwykłej kuchni, komisya budżetowa potrzeby tego zwiększenia uznać nie może i wnosi wstawić 3.866 złr., o 120 złr. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

W poz. 41. *Drzewo opałowe i węgiel kamienny.*

Wydział krajowy preliminuje 14.000 złr., o 4.500 złr. więcej, niż uchwalono na rok 1880. Ta ogromna kwota na opał (bez kuchni i pralni), $2^1/_2$ razy większa od kwoty odpowiedniej szpitala powszechnego lwowskiego, pochodzi częścią ze złej konstrukcyi maszyny parowej, pochłaniającej codziennie 1167 kilogr. najlepszego węgla, częścią z wygórowanego obliczenia węgla, potrzebnego dla 18 pieców żelaznych w celach szałowych, w kaplicy i w prosektoryum i drzewa, potrzebnego dla 124 pieców w głównym budynku a 29 (nie 46) w domu administracyjnym.

Komisya budżetowa sądzi, że wymienione żelazne piece nie powinny nad 600 złr. węgla skonsumować, i że dla 153 pieców kamiennych 4.600 złr. na drzewo niezawodnie wystarczy. Zostawiając przeto potrzebę maszyny parowej (z wyłączeniem kwoty 3.500 złr. dla kuchni i pralni) w kwocie 2.800 złr., komisya budżetowa wnosi wstawić na drzewo opałowe i węgiel: 8.000 złr., o 6.000 złr. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

Zarazem komisya budżetowa wnosi następującą rezolucyą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: „Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby kazał dokładnie zbadać, ewentualnie gruntownie przeistoczyć maszynę parową na Kulparkowie, o sile 6 (nie 12) koni, która rocznie konsumuje za 6.300 złr. węgla i wymaga dla obsługi, dozoru, ruchu i utrzymania rocznej kwoty 3.500 złr. i ażeby wziął pod rozwagę, czyli zupełnem usunięciem maszyny parowej zmniejszenie wygórowanych wydatków nie dałoby się najskuteczniej przeprowadzić".

W poz. 42. *Oświetlenie.* Komisya budżetowa wnosi wstawić 3 500 zł., o 500 zł. mniej niż propozycya Wydziału krajowego.

W poz. 43. *Utrzymanie ogrodu.* Komisya budżetowa wnosi wstawić 500 zł. o 1.500 zł. mniej niż wniosek Wydziału krajowego w nadziei, iż wydzierżawienie ogrodów warzywnych i folwarcznych, polecone w rezolucyi do preliminarza na rok 1880, przyjdzie do skutku.

W poz. 44. *Utrzymanie koni.* Komisya budżetowa wnosi wstawić 1000 zł., o 900 zł. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

Całą rubrykę VIII preliminuje zatem komisya budżetowa w kwocie 89.174 zł., o 20.720 zł. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

Rubr. IX. *Koszta sanitarne:* 3.370 zł.

„ X. *Koszta kancelaryjne:* 800 zł.

„ XI. *Koszta kapliczne:* 200 zł.
komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym.

W rub. XII. *Koszta utrzymania budynków, dróg i urządzeń,* komisya budżetowa wnosi obniżyć poz. 53 *mechanicznych urządzeń* o 530 zł. i poz. 57 *dróg dojazdowych* o 260 zł., całą rubrykę wnosi zatem wstawić w kwocie 6.750 zł., o 790 zł. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

Rub. XIII. *Koszta utrzymania obłąkanych w Żółkwi i Przemyślu* preliminuje Wydział krajowy w kwocie 30.990 zł. Komisya budżetowa wnosi wstawić w myśl rezolucyi, uchwalonej przy preliminarzu na rok 1880, polecającej stopniowe zwinięcie tych filij, tylko kwotę 20.000 zł., o 10.990 zł. mniej niż wniosek Wydziału krajowego.

Rub. XIV. *Odsetki od kapitałów dłużnych:* 1.408 zł.

„ XV. *Podatki i daniny:* 200 zł.

„ XVI. *Rozmaite:* 1.300 zł.
komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym.

Sumę wydatków komisya budżetowa wnosi wstawić w kwocie 170.731 zł. (143.731 złr. w zwyczajnych, a 27.000 złr. w nadzwyczajnych wydatkach), o 34.981 złr. mniej (23.991 złr. w zwyczajnych a 10.990 zł. w nadzwyczajnych wydatkach) niż w preliminarzu Wydziału krajowego.

Dochody.

W rub. I. *Dodatki*, komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym 764 zł.

W rub. II. *Zwroty kosztów leczenia*, komisya budżetowa preliminuje według przeciętnej wynikłości trzech lat ostatnich: 33.800 zł. o 3.800 zł., więcej niż Wydział krajowy.

Rubr. III. *Dochody z dóbr:* 1.455 zł.

„ IV. *Rozmaite:* 300 zł.
komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

Sumę dochodów preliminuje komisya budżetowa w kwocie 36.319 zł., o 3.800 zł. więcej niż Wydział krajowy.

Wydatki kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie wynoszą zatem	170.731 zł.
a dochody „ „ „ „ „ „	36.319 „
zatem niedobór . .	134.412 zł.

(o 38.781 zł. mniej niż niedobór, przez Wydział krajowy preliminowany).

Komisya budżetowa wnosi przeto: Wys. Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na rok 1881 i pokryć niedobór 134.412 zł. z funduszu krajowego.

Lit. E.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

(Sprawozdawca p. Otton Hausner).

Wydział krajowy preliminuje wydatki na r. 1881 w kwocie 5.150 zł., o 1275 zł. mniej niż na r. 1880.

W rubr. I. II. i III. nic nie preliminowano, w skutek zwinięcia osobnej kasy dla tego funduszu.

Rubr. IV. *Potrzeby kancelaryjne*: 10 zł. (o 10 zł. mniej, niż na r. 1880).

„ V. *Remuneracye i zapomogi*: 450 zł. (o 235 zł. więcej niż na r. 1880 z powodu, iż żywicielki posyłają dorastające dzieci coraz więcej do szkoły).

Rubr. VI. *Koszta utrzymania*: *dzieci* 4500 zł. o 500 zł. mniej niż na r. 1880 z powodu, iż w tym roku około 50 dzieci ukończy wiek normalny 10 lat.

Rubr. VII. *Koszta leczenia dzieci*: 10 zł., jak na r. 1880.

Rubr. VIII. *Rozmaite*: 180 zł., jak na r. 1880. Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego.

Wszystkie wydatki preliminuje zatem komisya budżetowa w kwocie 5150 zł., a ponieważ fundusz podrzutków własnych dochodów nie ma, przeto całą powyższą kwotę wydatków Wysoki Sejm raczy pokryć z funduszu krajowego.

Szpital krajowy św. Łazarza w Krakowie.

Preliminarz lit. F.

(Sprawozdawca p. Rapoport).

Wydatki.

Wydział krajowy preliminuje na r. 1881 wydatki w kwocie . . 165.286 zł.
a zatem o 20.482 zł. więcej od kwoty 144.804 zł. uchwalonej na rok 1880. Komisya budżet. jednak preliminuje na wydatki tylko 144.686 zł. a zatem o 20.600 zł. mniej niż Wydział krajowy, a tylko o 118 zł. więcej, jak na rok 1880.

Preliminarz szczegółowy jest następujący:

Rubryka I. „Płace i emolumenta etatowe".

Pozycye 1 do 16 włącznie oparte są na etacie płac, uchwalonym przez wys. Sejm na dniu 10 października 1878.

Komisya zatem wnosi wstawić w Rubrykę I. wszystkie pozycye 1 do 16 z wyjątkiem pozycyi 14 *b*) i 16 *b*) według wniosku Wydziału bez zmiany, zaś w pozycyi 14 *b*) „wikt dozorcy domu" tak jak na rok 1880 — 167 zł. i w pozycyi 16 *b*) „wikt odźwiernego" również jak na r. 1880 — 167 zł., razem więc wyniesie ta rubryka według wniosku komisyi . . . 24.385 zł.
czyli mniej o 66 zł. od sumy 24.451 zł. przez Wydział krajowy żądanej.

Rubryka II. „Koszta utrzymania osób nieetatowych".

Wydział preliminuje 22.936 zł. Kwota na rok 1880 uchwalona wynosiła 22.608 zł.

Komisya budżetowa preliminuje w tej rubryce kwotę . . . 20.360 zł.
a zatem o 1.576 zł. mniej niżeli Wydział.

W pozycyi 17. *Siostry Miłosierdzia.*

a) *Przełożona Sióstr Miłosierdzia.* Komisya preliminuje na mocy kontraktu z r. 1874 zgodnie z Wydziałem . . . . . 80 zł.

b) *13 Sióstr oddziałowych.* Wydział preliminuje w tej i w późniejszych pozycyach, tyczących się Sióstr Miłosierdzia w wydatkach

z przeniesienia . . 20.420 zł.

zwyczajnych o 3 Siostry więcej, t. j. tyle, ile preliminowanych było na rok 1879. Komisya jednak z powodów przy budżecie na rok 1880 wyłuszczonych preliminuje koszt płacy i wiktu pomienionych 3 Sióstr tylko jako wydatek nadzwyczajny. A zatem komisya wnosi wstawić:

jako wydatek zwyczajny
10 Sióstr oddziałowych . . . . 800 zł.

jako wydatek nadzwyczajny
3 siostry oddziałowe . . . . 240 zł.

c) *3 Siostry wspólne. Płaca.* Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem . 240 zł. 1.360 zł.

Poz. 18. *a*) Wydział krajowy preliminuje na żywność dla Sióstr Miłosierdzia po 16 zł. miesięcznie, z powodów jednak przy tej pozycyi w preliminarzu na r. 1880 wyłuszczonych, komisya wnosi wstawić w pozycyi powyższej, jak na r. 1880, na wikt 14 Sióstr Miłosierdzia zaokrągloną kwotę po 15 miesięcznie . . . . . 2.520 zł.

o 168 zł. mniej jak Wydział preliminuje.

Z powodów zaś powyżej przy pozycyi 17 b. wyłuszczonych wnosi komisya wstawić:

na żywność 3 Sióstr Miłosierdzia po 15 zł. miesięcznie wydatek nadzwyczajny . . . . 540 zł.

b) *Żywność z dodatkami* dla 3 emerytek i 4 postulantek Wydział preliminuje 1.344 zł., komisya zaś wnosi jak powyżej po 15 zł. miesięcznie, t. j. o 84 zł. mniej, czyli . . . . . 1.260 zł. 4.320 zł.

Nadmienia się, że obecnie znajdują się tylko 2 emerytki w szpitalu, że jednak wstawiono w preliminarz koszt wiktu dla 3 emerytek ze względu na art. 15 kontraktu z dnia 3 sierpnia 1874.

Poz. 19. *Służba oddziałowa.*

Wydział krajowy preliminuje 4 posługaczów po 90 zł. i 13 posługaczów po 64 zł., dalej 5 posługaczek po 72 zł. i 18 posługaczek po 48 zł. Gdy jednak już na r. 1880 uchwalono tylko 11 posługaczów po 64 zł. i 15 posługaczek po 48 zł. jako wydatek zwyczajny, zaś 2 posługaczów po 64 zł. i 3 posługaczki po 48 zł. jako wydatek nadzwyczajny, a to z powodów, iż uważano, że w szpitalu krakowskim jest niestosunkowo więcej służby jak w lwowskim, i że pomnożenie liczby chorych w pierwszych miesiącach roku 1880 jest tylko objawem przejściowym, przeto komisya uważa, iż na r. 1881 wystarczy ilość służby, jaka była w r. 1879 i wnosi wstawić:

do przeniesienia . 5.680 zł.

z przeniesienia . . 5.680 zł.

a) 4 posługaczów po 90 zł. według wniosku Wydziału krajowego . 360 zł.

b) 11 posługaczów po 64 zł. . . . . 704 „

c) 5 posługaczek po 72 zł. . . . . 360 „

d) 15 „ po 48 żł. . . . . 720 „

razem . 2.144 „

z rozkładem na oddziały według preliminarza Wydziału krajowego.

Poz. 20. *Służba wspólna.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym od litery *a* do *i* włącznie . . . . . 1.170 „

dalej *k*) maszynista, płaca . . . . . 750 „

z rozkładem preliminowanym na oddziały, gdyż uważa zwiększenie płacy palacza (lit. *i*) z 56 zł. na 120 zł. za usprawiedliwione.

Poz. 21. *Żywienie służby.* Wydział krajowy preliminuje:

a) dla oddziałowej 40

b) dla 14 wspólnej po 14 zł. miesięcznie.

Z powodów jednak przy tej pozycyi w budżecie na r. 1880 uchwalonych i w skutek powyższej redukcyi ilości służby, komisya wnosi wstawić:

pod lit. *a*) dla 35 służby oddziałowej . . . . . 5.040 „

a zatem

na oddział I. . . . 2.520 zł.
na oddział II. . . . 504 „
na oddział III. . . . 882 „
na oddział IV. . . . 1.134 „

b) dla 14 wspólnej . . . . . 2.016 „ 7.056 zł.

t. j. na oddział I. . . . 900 zł.
na oddział II. . . . 450 „
na oddział III. . . . 442 „
na oddział IV. . . . 224 „

po 12 zł. miesięcznie, czyli razem o 2.016 zł. mniej jak Wydział jowy pod 21 *a* i *b* preliminował.

Poz. 22. *Dyurniści.* Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić jak na rok 1880.

2 po 2 zł. — ct. dziennie
3 po 1 „ 50 „ „
1 po 1 „ 25 „ „

z rozkładem preliminowanym . . . . . 3.560 „

Suma rubryki II. . . . 20.360 „

Rubryka III. „Na substytucye“. Nic się nie preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym

Rubryka IV. „Pensye i emerytury“ Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić jak na rok 1880 pod

Poz. 23. dla Bobrzyńskiej Zofii (na oddział I) . . . . . 250 zł.

Poz. 24. dla Świerzbińskiej Józefy (na oddz. III 178 zł.
(na oddz. IV 89 zł.)
razem . . . . . 267 „

Suma rubryki IV. . 517 „

Rubryka V. „Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski". Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić:

Sierocie po Drze Bobrzyńskim ustaje pobór daru z dniem 11 czerwca 1880 jako dniem ukończenia ośmnastego roku życia.

Poz. 25. dla Okońskiej Anastazyi, jak na rok 1880 (na oddział III) . . 73 „

Suma rubryki V. . 73 „

Rubryka VI. „Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych. Nic się nie preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

Rubr. VII. „Remuneracye i zapomogi."

Poz. 26. *Urzędnicy c. k. kasy krakowskiej.* Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić jak na r. 1880 . . . . . 100 zł.
z rozkładem na oddziały według stałego dzielnika.

Poz. 27. *Wsparcia przypadkowe i zastępstwa.* Wydział kraj. preliminuje 700 zł., komisya jednak wnosi wstawić, jak na rok 1880 tylko . . 450 „
z rozłożeniem: na oddział I. 192 zł.
„ II. 65 zł.
„ III. 128 zł.
„ IV. 65 zł. a zatam o
250 zł. mniej od kwoty 700 zł. przez Wydział krajowy preliminowanej.

Suma rubryki VII. . . 550 zł.

Rubr. VIII. „Koszta gospodarcze" Wydział preliminuje 84.003 zł., komisya preliminuje jednak tylko 68.418 zł., t. j. mniej o 15.585 zł.

Poz. 28. *Żywienie chorych.*

Pod lit. *a) Zwykła strawa i dodatki*, preliminuje Wydział krajowy 39.000 zł. Komisya budżetowa jednak z powodów przy budżecie na rok 1880 wyłuszczonych, wnosi wstawić jedynie kwotę (o 7.450 zł. mniejszą), ... 31.550 zł.

b) 5 Sióstr Mił. zatrudnionych w kuchni. Komisya wnosi wstawić 400 zł. zgodnie z Wydziałem krajowym płacę jako po 80 zł. z rozkładem według dzielnika na oddziały;

c) Wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami — z powodów pod poz. 18 *a*) przytoczonych, komisya preliminuje tutaj koszt żywności tylko po 15 zł. miesięcznie, razem . . . . . 900 „

do przeniesienia . . 32.850 zł.

z przeniesienia . . 32.850 zł.

czyli o 60 zł. mniej od preliminarza Wydziału kraj.

d) *Koszta utrzymania służby kuchennej i magazynu kuchennego*; Wydział preliminuje 8 sług, żądając pomnożenia służby kuchennej o 1 posługaczkę do magazynu wiktuałów, komisya jednak ze względu na znaczną już ilość służby gospodarczej w szpitalu krakowskim zatrudnionej, wnosi wstawić, jak na rok 1880, płacę jedynie dla 7 sług rocznie po 48 zł. . . . . 336 „
i płacę parobka rocznie . . . . . 60 „
z rozkładem ma oddziały według dzielnika;

c) *Wikt dla tychże*, komisya preliminuje tutaj jak na r. 1880 tylko po 12 zł. miesięcznie, razem . . . . . 1.152 „
o 360 zł. mniej niżeli Wydział krajowy.

f) *Drzewo i węgle do kuchni i maszyny parowej*, komisya wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem jak na r. 1880 . . . . 1.140 „

g) *Naczynia i sprzęty kuchenne* wnosi komisya zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić . . . . . 300 „
gdyż zwiększenie kwoty 180 zł. na r. 1880 uchwalonej o 120 zł. usprawiedliwione jest konieczną potrzebą sprawienia niektórych naczyń kuchennych.
z preliminowanym rozkładem na oddziały.

h) *Pieczywo.* Wydział krajowy preliminuje 6450 zł. Komisya jednak z powodów przy budżecie na r. 1880 pod Rubr. VIII. 29 *a*) wyłuszczonych, wnosi wstawić jedynie . . . . . 4.973 „

a mianowicie na oddział I. 2.125 zł.
„ II. 315 „
„ III. 1.598 „
„ IV. 935 „

i) *Piekarz, płaca.* Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym wstawić jak na rok 1880 . . . . . 150 „

k) *Wikt* wnosi komisya wstawić tylko po 12 zł. miesięcznie, razem 144 „

a zatem na oddział I. 64 zł.
„ II. 32 „
„ III. 32 „
„ IV. 16 „

l) *2 parobków z piekarni* — płaca po 60 zł. Komisya wnosi wstawić według preliminarza Wydziału krajowego . . . . 120 „

m) *Wikt* tychże wnosi komisya wstawić jak powyżej po 12 zł., o 48 zł. mniej od preliminarza Wydziału krajowego t. j. . . . 288 „

i to na oddział I. 128 zł.
„ II. 64 „
„ III. 64 „
„ IV. 32 „

do przeniesienia . 41.513 zł.

	z przeniesienia .	41 513 zł.
	n) *Drzewo do piekarni.* Komisya według preliminarza Wydziału krajowego wnosi wstawić	300 „
	o) *Wino dla chorych.* Wydział krajowy preliminuje 3.700 zł. Jednakże z powodów przy budżecie na r. 1880 przytoczonych i ze względu na to, iż wino w szpitalu lwowskim mimo znacznie większej liczby chorych kosztowało tylko 2165 zł. Komisya preliminuje jedynie kwotę	2.200 „
Poz. 29.	*Wikt lekarza dyżurnego z winem i pieczywem* wnosi komisya wstawić według preliminarza Wydziału krajowego . . .	309 zł.
Poz. 30.	*Opał łazienek sal i innych ubikacyj.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem jak na r. 1880	5.600 zł.
	a mianowicie na oddział I. 2616 zł. „ II. 1133 „ „ III. 1134 „ „ IV. 717 „	
Poz. 31.	*a*) *Oświetlenie, olej, koks, nafta, świece i inne.* Komisya ze względu na wynikłość r. 1879, która w obu pozycyach *a* i *b* wynosiła 3.013 zł. preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym, zatem o 800 zł. więcej jak na r. 1880	2.500 „
	również:	
	b) *Drzewo i węgle do gazowni.*	500 „
	c) *Gazownik.* Płaca. Komisya wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym	120 „
	d) *Lampiarz.* Płaca preliminuje się według wniosku Wydziału kraj. .	64 „
	e) *Wikt dla tychże.* Komisya w myśl zasady powyżej przyjętej, preliminuje tylko po 12 zł. miesięcznie, razem . . . . zatem o 48 zł. mniej niżeli Wydział krajowy.	288 „
Poz. 32.	*Sprzęty gospodarcze, naprawa tychże i sprawienie nowych.* Komisya wnosi wstawić pod lit. *a*) na wydatki *zwyczajne* zgodnie z Wydziałem 350 zł., o 150 zł. więcej jak na r. 1880 z powodu zwiększonej potrzeby po złączeniu obu szpitali	350 „
	Pod literą *b*) *nadzwyczajne* Wydział preliminuje 2.550 zł. komisya zaś ze względu na to, że na r. 1880 wstawiono w tej pozycyi 2.320 zł. w dwóch latach poprzednich po 1050 zł., że zatem na ten cel wydano już w trzech ostatnich latach łączną kwotę 4420 zł. tytułem wydatków nadzwyczajnych, sądzi, iż wystarczy wstawić na r. 1881 kwotę mniejszą i to w tej wysokości jaka uchwalona była na r. 1879. Komisya zatem preliminuje . . . t. j. o 1.500 zł. mniej niżeli Wydział krajowy.	1.050 „
Poz. 33.	*a*) *Utrzymanie 1 pary koni. Na siano owies i słomę* komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym o 60 zł. więcej jak na r. 1880 z powodu, iż w tym roku przybędzie dwuletnie źrebię. .	300 „
	b) *Na utrzymanie wozów, uprzęży i t. p.* Komisya wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem	150 „
	do przeniesienia .	55.244 zł.

	z przeniesienia , .	55.244 zł.
	c) *Fornal płaca.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1880	64 „
	d) *Wikt* miesięcznie tylko po 12 zł. jak powyżej . . . a zatem o 24 zł. mniej jak Wydział krajowy.	144 „
Poz. 34.	*Utrzymanie ogrodu.*	
	a) *Roboty ogrodowe, sprzęty i t. p.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na r. 1880 na wydatki *zwyczajne* . Z uwagi jednak na potrzebę założenia ogrodu spacerowego dla chorych, a mianowicie dla obłąkanych, w którym to celu Wydział kraj. preliminuje poniżej pod pożycyą 49. sumę 1.200 zł. mieszczącą się w podwyższonej kwocie 2.850 zł. na „konserwacyę i reparacyę budynków wstawionej, z uwagi dalszej, iż na założenie ogrodu wystarczyć powinna kwota 600 zł. tem bardziej, iż do tych robót w pewnej części użyci być mogą pacyenci z oddziału obłąkanych, z uwagi wreszcie, że wydatek na urządzenie ogrodu niewłaściwie by się mieścił pod pozycyą „konserwacyi budynków“, i że dla ewidencyi kwota ta wstawioną być winna pod pozycyą niniejszą, komisya wnosi wstawić: „na założenie ogrodu spacerowego“ jako wydatek *nadzwyczajny*	600 „
		600 „
	b) *Ogrodnik płaca wraz z wiktem.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym	360 „
	Nadmienić tutaj wypada, iż wydatki powyższe znajdują zupełne pokrycie w dochodach z ogrodu, które w Rubryce dochodów II. poz. 8 *a*) *b*) preliminowane są na 1.800 zł.	
Poz. 35.	*Utrzymanie pralni.*	
	a) *Mydło, proszek, farbka, krochmal,* komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1880	800 „
	b) *Drzewo i węgle.* Wydział preliminuje 1100 zł., komisya jednak na podstawie rezultatu r. 1879 wnosi wstawić o 250 zł. mniej, t. j.	850 „
	c) *2 Siostry Miłosierdzia zatrudnione w kuchni*, płaca. Preliminuje się zgodnie z Wydziałem kraj. na mocy kontraktu z r. 1874 .	160 „
	d) *Wikt* tychże z dodatkami: preliminuje komisya jak powyżej nie po 16 ale tylko po 15 zł. miesięcznie, razem	360 „
	e) *10 praczek* po 48 zł. Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym o 2 praczek mniej jak w r. 1880, z powodu złączenia oddziałów	480 „
	f) *Wikt* tychże. Komisya preliminuje jak powyżej nie po 14 zł. ale tylko po 12 zł. miesięcznie, razem o 240 zł. mniej, czyli . .	1.440 „
	g) *1 parobek* płaca, preliminuje się według wniosku Wydziału kraj. jak na rok 1880	60 „
	h) *Wikt* tegoż, prelim. się jak powyżej tylko po 12 zł. miesięcznie . a zatem o 24 zł. mniej niżeli Wydział krajowy . , .	144 „
Poz. 36.	*Słoma do sienników*, preliminuje się według wniosku Wydziału . jak na r. 1880.	750 „
	Do przeniesienia	62.056 zł.

z przeniesienia . . 62.056 zł.

Poz. 37. *Bielizna i odzież.*

a) *Reparacya i sprawienie nowej*

1. *zwyczajne*, komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1880 . . . . . 1.300 „

2. *nadzwyczajne*. Wydział krajowy preliminuje 5.900 zł. Komisya jednak z uwagi, że już na rok 1879 i na rok 1880 uchwaloną została każdym razem znaczna kwota 3.450 zł. czyli razem 6.900 zł. na nadzwyczajne wydatki w tej pozycyi i z dalszej uwagi, iż wynikłość r, 1879 w obu powyższych pozycyach ad 1 i 2 wynosi tylko 3.920 zł., preliminuje w tej pozycyi, jak na r. 1880 tylko . . . . . 3.450 „
a zatem o 2.450 zł. mniej jak Wydział krajowy.

b) *2 Siostry Miłosierdzia* w magazynie bielizny i pralni, preliminuje się według wniosku Wydziału krajowego . . . . 160 „

c) *Wikt* tych z dodatkami, preliminuje się jak wyżej tylko po 15 zł. miesięcznie, a zatem o 24 zł. mniej jak Wydział krajowy, czyli . 360 „

d) *1 szwaczka*, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1880 . . . . . 48 „

e) *Wikt* tejże, preliminuje komisya tylko po 12 zł. miesięcznie, zatem o 24 zł. mniej jak Wydział krajowy . . . . . 144 „

f) *1 szwaczka* po 30 ct. dziennie, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na r. 1880 . . . . . 90 „

Poz. 38. *Rozmaite.*

a) *Sprzęty, olej i reparacya maszyny parowej.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie rzeczywistej potrzeby 1.110 „

a to na oddział	I.	493 zł.
„ „	II.	247 „
„ „	III.	247 „
„ „	IV.	123 „
Razem		1.110 zł.

b) *Rozmaite drobne*, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na r. 1880 . . . . . 300 „

Suma rubryki VIII . 69.018 zł.

to jest o 15.585 zł. mniej jak Wydział krajowy.

Rubryka IX. „Koszta sanitarne“.

Poz. 39. *Lekarstwa.* Wydział krajowy preliminuje 3.800 zł. Komisya jednak prelim. na podstawie wynikłości z r. 1879 o 600 zł. mniej, t. j. jak na r. 1880 . . . . . 3.200 „

Poz. 40. *Drzewo i opał do apteki.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1880 . . . . . 110 „

Do przeniesienia 3.310 zł.

z przeniesienia . 3.310 zł.

Poz. 41. *2 Siostry Miłosierdzia w aptece.*

a) *płaca*, komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym w myśl kontraktu z r. 1874 . . . . . 160 „

b) *wikt* z dodatkami, preliminuje się jak powyżej tylko po 15 zł. miesięcznie, zatem o 24 zł. mniej jak Wydział krajowy, razem . 360 „

Poz. 42. *1 parobek w aptece*:

a) *płaca*, preliminuje się zgodnie z Wydziałem kraj. jak na r. 1880 64 „

b) *wikt* tegoż, preliminuje się jak powyżej tylko po 12 zł. miesięcznie, zatem o 24 zł. mniej jak Wydział krajowy . . . 144 „

Poz. 43. *Na odczynniki chemikowi patologii* preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na r. 1880 . . . . . 100 „

Poz. 44. *Instrumenta chirurgiczne.* Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym, prawdopodobne potrzeby:

a) *zwyczajne* . . . . . 300 „

b) *nadzwyczajne*, z uwzględnieniem potrzeby sprawienia niektórych instrumentów dla oddziału I, II . . . . . 350 „

a mianowicie:

dla oddziału I. 300 zł.
„ „ II. 50 „

Poz. 45. *Potrzeby sanitarne.* Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym według wynikłości dotychczasowych . . . . . 2.000 „

Poz. 46. *Koszta pogrzebowe.* Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym jak na r. 1880 . . . . . 250 „

Suma rubryki IX . . 7.038 zł.

czyli o 648 zł. mniej, niżeli kwota 7.686 zł. przez Wydział krajowy preliminowana.

Rubryka X. „Koszta kancelaryjne“.

Poz. 47. *Druki, litografie, potrzeby do pisania.* Wydział krajowy preliminuje 900 zł., komisya jednak wnosi wstawić jak na rok 1880 jedynie . 725 „

Rubryka XI. „Koszta kapliczne“.

Poz. 48. *Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia na utrzymanie kościoła.* Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 250 „
z opuszczeniem wynagrodzenia 150 zł. na utrzymanie kaplicy w szpitalu św. Ducha, który do nowych pawilonów przeniesionym został.

Rubryka XII. Utrzymanie budynków.

Poz. 49. Konserwacya i reparacya budynków, Wydział krajowy preliminuje 2.850 zł. tj. o 1200 zł. więcej jak na rok 1880 z powodu potrzeby założenia ogrodu spacerowego. Gdy jednak wydatek na ten cel w zmniejszonej kwocie 600 zł. już został wstawiony powyżej pod pozycyę 34. a. przeto komisya wnosi wstawić tutaj jak na r. 1880 tylko . . . . . 1.650 zł.

Następujące zaś pozycye preliminuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym mianowicie:

Poz. 50. Asekuracya . . . . . 250 „
o 50 zł. mniej jak na rok 1880.

Poz. 51. Kominiarze i straż ogniowa jak na rok 1880 . . . . 180 „

Poz. 52. Czyszczenie kanałów . . . . . 800 „
o 50 zł. mniej jak na r. 1800.

Poz. 53. Wynagrodzenie za czynności techniczne . . . . . 600 „
o 120 zł. więcej, jak na rok 1880 z powodu znacznie większej potrzeby czynności technicznej przy nowo zbudowanych obszernych budynkach szpitalnych.

Suma rubryki XII. . . . 3.480 zł.

Rubryka XIII. „Odsetki od kapitałów dłużnych".

Poz. 54. 4 proc. od kapitału 2 000 zł. ubezpieczonego na dobrach Prądnik Czerwony preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . 20 zł.

Rubryka XIV. „Zapisy".

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1880.

Poz 55. śp. Szembeka na odprawienie mszy św. . . . . 38 zł.

Poz. 56. śp. Wencla, na obdzielenie rekonwalescentów . . . . 38 „

Poz. 57. śp. Gałeckiego i Klozowej na odprawienie mszy św. . . . 36 „

Suma rubryki XIV. . . . 112 zł

Rubryka XV. „Podatki i daniny".

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym łączną kwotę 1.158 zł. mniejszą o 3 zł. od kwoty 1.161 zł. na rok

1880 uchwalonej, a to na podstawie wynikłości z r. 1880 w szczególności:

A. Z realności i dóbr.

Poz. 58.	Od realności szpitalnych	62 zł.
Poz. 59.	Z dóbr „Prądnik czerwony“	626 „
Poz. 60.	Z dóbr „Krowodrza“	157 „

B. Ekwiwalenta.

Poz. 61.	Od nieruchomego majątku szpitalnego	12 „
Poz. 62.	Z dóbr „Prądnik Czerwony“	108 „
Poz. 63.	Z propinacyi w Krowodrzy	78 „

C. Podatek dochodowy.

Poz. 64.	Z dóbr „Tropiszów“	115 „
Poz. 65.	Od kapitałów hipotekowanych nic się nie preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym, albowiem kapitały hipotekowane pozostały tylko w Królestwie Polskiem, od których się podatek dochodowy nie należy; resztę zaś kapitałów nieopłaconych, stanowią resztujące ceny kupna dóbr spłaconych.	
	Suma rubryki *XV.* . .	1.158 zł.

Rubryka XVI. „Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi“.

Poz. 66.	Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1880	150 zł.

Rubryka XVII. „Dyety i koszta podróży“.

Poz. 67.	Na podróże komisyjne w sprawach funduszu, Wydział krajowy preliminuje 150 zł. Komisya jednak na podstawie wynikłości z roku 1879 (5 zł. 50 ct.) preliminuje tylko jak na rok 1880 .	50 zł.

Rubryka XVIII. „Koszta utrzymania podrzutków“.

Poz. 68.	Na utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś przed 29. września 1873 r. preliminuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym .	3.800 zł.
Poz. 69.	Utrzymanie podrzutków przyjętych na wieś po 29. września 1873 preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym odpowiednio, do potrzeby przez Dyrekcyę szpitalu wykazanej	300 „
	Suma rubryki XVIII. . .	4.100 „

Rubryka XIX. „Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic“.

Poz. 70. Wynagrodzenie dla mamek po 15 ct. dziennie. Komisya preliminuje według wniosku Wydziału krajowego jak na rok 1880 . 200 zł.

Rubryka XX. „Zapomogi dla położnic“.

Poz. 71. Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem jak na rok 1880 . 1.000 zł.

Rubryka XXI. „Rozmaite“.

Poz. 72. Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1880 . . . . . 400 zł.

XXII. „Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Łazarza.

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie wynikłości przeciętnej z lat 1877, 1878 i 1879, i uwzględnieniem taksy o 5 centów podwyższonej, przyczem się nadmienia, iż w preliminarzu na rok 1880 wydatek powyższy nie stanowił osobnej rubryki, ale zamieszczony był w rubryce VIII. pod pozycyą 30. . 11.700 „

Sumaryczne zestawienie rubryk wydatków:

I.	24.385 zł.
II.	20.360 „
III.	— „
IV.	517 „
V.	73 „
VI.	— „
VII.	550 „
VIII.	69.018 „
IX.	7.038 „
X.	725 „
XI.	250 „
XII.	3.480 „
XIII.	20 „
XIV.	112 „
XV.	1.158 „
XVI.	150 „
XVII.	50 „
XVIII.	4.100 „
XIX.	200 „
XX.	1.000 „
XXI.	400 „
XXII.	11.700 „
Suma wydatków	**145 286 zł.**

Dochody.

Wydział krajowy preliminuje 124.810 zł.

Rubryka I. „Odsetki od kapitałów“.

Poż. 1. Od *papierów publicznych* nie się nie preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym, gdyż papiery stanowiące fundusz szpitali krakowskich sprzedane zostały już w r. 1878 w myśl uchwał wys. Sejmu z dnia 17 Października 1871 i 30 Września 1878.

Poz. 2. Od *kapitałów hipotecznych*, preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajow. rzeczywisty dochód jaki pojedyńcze kapitały przynoszą w kwocie . 859 zł.

Poz. 3. *Dochody z fundacyj a)—l).* Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym o 657 zł. więcej jak na rok 1880 z powodu nowo utworzonych fundacyj . . . . . 1.504 „

Razem w rubryce I. . . . 2.363 „

Rubryka II. „Dochody z realności i dóbr“.

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem kraj. jak na r. 1880.

Poz. 4. *Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszów* . . . . . 4.500 zł.

Poz. 5. „ „ „ „ *Prądnik Czerwony* . . . . . 3.805 „

Poz. 6. „ „ „ *folwarku Przeginia Duchowna* : . . . 50 „

Poz. 7. *Czynsz dzierżawny z realności w Krakowie Akademią zwanej* nie się nie preliminuje zgodnie z Wydziałem, z powodu wykupna czynszu i utworzenia z uzyskanego kapitału osobnej fundacyi powyżej pod pozycyą 3 wykazanej.

Poz. 8. *a)—b) Dochód z ogrodu szpitalnego*, według wynikłości z r. 1879 . 1.800 „

Poz. 9. *Czynsz dzierżawny z propinacyi w Krowodrzy* jak na r. 1880 . . 1.027 „

Razem w rubryce II. . . . 11.182 „

Rubryka III. „Zwroty kosztów leczenia“.

Poz. 10. *Z funduszu krajowego galicyjskiego*, komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie wynikłości z lat 1866—8 . . . 100.000 zł.

Poz. 11. *Z funduszów obcokrajowych i od stron samopłacących*, Wydział krajowy prelimin. 11.200 z uwagi jednak, iż dochód w tej pozycyi wynosił:

w r. 1878 . . . . 12.042 zł.

„ „ 1879 . . . . 13.153 „

komisya preliminuje o 300 zł. więcej niż Wydział krajowy t. j. . . 11.500 „

mianowicie na oddział I. . . . . 4.900 zł.

„ „ II. : . . . . . 550 „

„ „ III. . . . . 2.750 „

„ „ IV. . . . . 3.300 „

Suma . . . . . 11.500 „

Razem w rubr. III. . . . 111.500 „

Rubryka IV. „Rozmaite“.

Poz. 12. Wydział preliminuje 65 zł. Komisya jednak ze względu na wynikłość w r. 1878 (829 zł.) i w r. 1879 (203 zł) preliminuje . . . , 200 „

Ogółem zatem preliminuje komisya w dziale *Dochodów* 124.945 zł. przeto o 135 zł. więcej niżeli Wydział krajowy.

Zestawienie.

Z zestawienia więc powyższych wydatków i dochodów okazuje się, iż komisya budżetowa preliminuje

na r. 1881 wydatki w kwocie 145.286 zł. (mniej o 20.000 zł. od preliminarza Wydz. kraj.)
zaś dochody „ „ 125.245 „ (więcej o 435 „ „ „ „ „
że zatem niedobór wynosi 20.041 „ czyli o 20.435 „ mniej od niedoboru preliminowanego przez Wydział krajowy w kwocie 40.476 zł.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

„Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz wydatków i dochodów szpitala św. Łazarza w Krakowie na rok 1881 i pokryje wskazany niedobór w kwocie 20.041 zł. z funduszu krajowego“.

Fundusz policyi krajowej. Lit. G.

(Sprawozdawca p. Tadeusz hr. Dzieduszycki.)

Wydział krajowy preliminuje na rok 1881 wydatki tego funduszu w kwocie złr. 417, mniej jak w r. 1880 o 200 złr., a to z powodu iż na mocy istniejącego między rządem a Wydziałem krajowym kontraktu, kraj nie jest obowiązany do ponoszenia kosztów za pranie bielizny, pościel i inne pomniejsze potrzeby korekcyonistów, i że dla tego na te pomniejsze potrzeby w roku 1881 żadnej cyfry nie wstawiono.

Dochody preliminuje Wydział krajowy na rok 1881 w kwocie 6718 złr. mniejsze jak w roku 1880 o 786 złr. a to z powodu ubytku odsetków wskutek ogólnego zniżenia stopy procentowej.

Komisya budżetowa uznając wszystkie pozycye w preliminarzu tego funduszu za usprawiedliwione, wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu policyi krajowej w kwocie .	6.740 zł.
Wydatki	417 zł.
Nadwyżka dochodów . .	6.323 zł.

która wpłynie na dochód funduszu krajowego w rubryce IV.

Fundusze samoistne.

Lit. H.—N.

(Sprawozdawca p. *Tadeusz hr. Dzieduszycki.*)

Dział ten obejmuje następujące fundusze:

Lit. **H** fundusz domestykalny,
„ **I** „ kultury krajowej,
„ **K** „ stanowy sierociński,
„ **L** „ Aleks. hr. Stadnickiego,
„ **M** „ szkoły weterynaryi,
„ **N** „ pożyczki krajowej z r. 1873.

Komisya budżetowa, przechodząc poszczególowo każdy z tych funduszów, przedkłada Wysokiemu Sejmowi co następuje:

Lit. H. fundusz domestykalny.

Wydatki tego funduszu preliminuje Wydział krajowy w roku 1881 mniejsze od wydatków na r. 1880 preliminowanych o 900 zł., a to z powodu, iż w skutek śmierci Antoniego Schneidera odpada wydatek pobieranej przez tegoż dożywotniej pensyi 600 zł., a w skutek oświadczenia Akademii umiejętności w Krakowie, iż umieściła zbiory do wydawnictwa Encyklopedyi we własnym budynku, odpada potrzeba dalszego wydatku w poprzednich latach na najem lokalności dla pomieszczenia tych zbiorów, wypłacanego w kwocie rocznych 300 zł.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego:

Dochody funduszu domestykalnego w kwocie	zł. 4104
Wydatki „ „ „	„ 1205
Nadwyżka dochodów .	zł. 2899

która ma być użytą na pomnożenie majątku zarodowego.

Lit. I. fundusz kultury krajowej.

Uznając poszczególnione w preliminarzu tego funduszu na rok 1881 pozycye za usprawiedliwione, wnosi Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym:

Dochody funduszu kultury krajowej	zł.	5479
Wydatki „ „ „	„	5015
Nadwyżka dochodów .	zł.	464

która ma być użytą na pomnożenie majątku zarodowego.

Również uzasadnione uznaje Komisya budżetowa preliminarze następnych funduszów, i wnosi przeto zgodnie z Wydziałem krajowym:

Lit. K. fundusz stanowy sierociński.

Dochody tego funduszu	zł.	1867
Wydatki „ „	„	1692
Nadwyżka dochodów .	zł.	175

która ma być użytą na pomnożenie majątku zarodowego.

Lit. L. fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Dochody tego funduszu	zł.	2268
Wydatki „ „	„	2077
Nadwyżka dochodów .	zł.	191

Lit. M. fundusz szkoły weterynaryi.

Dochody tego funduszu	zł.	3849
Wydatki „ „	„	3780
Nadwyżka dochodów .	zł.	69

Lit. N. fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

Dochody tego funduszu preliminuje Wydział krajowy na rok 1881 w kwocie 103.532 zł.

Do preliminowanych tych dochodów zaliczyć jeszcze należy procent od sumy 258.097 zł. 56 ct., wypożyczonej z funduszu pożyczki r. 1873 na budowę domu obłąkanych na Kulparkowie, a przez przyliczenie odsetków na rok 1880 wzrosłej do sumy 273.583 zł. 56 ct., który to procent po 6% w kwocie 16.415 zł. na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 14. Października 1878 r. ma wpłynąć z funduszu krajowego do funduszu pożyczki z r. 1873. Preliminowaną kwotę tego funduszu uznając za uzasadnioną, wnosi przeto Komisya budżetowa, Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu pożyczki z r. 1873	zł.	119.947
Wydatki „ „ „	„	104.980
Nadwyżka dochodów .	zł.	14.967

Zarazem przedkłada Komisya budżetowa Wysokiemu Sejmowi następujący projekt rezolucyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by stosownie do uchwały sejmowej z dnia 14. Października 1878 wstawiał w dział wydatków funduszu krajowego procent od należnej funduszowi pożyczkowemu z funduszu krajowego kwoty wypożyczonej na pokrycie wydatków na budowę zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie i procent ten corocznie do funduszu pożyczkowego przelewał; dalej, by na przyszłej sesyi sejmowej przedłożył Sejmowi projekt spłacenia przez fundusz krajowy funduszowi pożyczkowemu z r. 1873 wyżwymienionej należytości.

Alegat. 152.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o petycyi dr. Gustawa Neussera do l. 463 o zaliczkę.

W petycyi, wniesionéj do W. Sejmu a komisyi budżetowej przekazanej, prosi Dr. Gustaw Neusser, prymaryusz przy oddziale obłąkanych w szpitalu św. Łazarza w Krakowie, aby mu Sejm udzielił zaliczki na pensyą w kwocie 2.800 złr. zwrotnej w równych ratach miesięcznych w ciągu $6^1/_2$ lat, celem spłacenia długów, w które popadł z powodu dwuletniej choroby żony. Zaliczka ta miałaby być zabezpieczoną nie tylko na pensyi jego, wynoszącej 1400 złr. rocznie, ale nadto na policy asekuracyjnej na 12.000 złr., od której już od lat 10 regularnie opłaca przypadające premie.

Prośbę tę popiera usilnie Dyrekcya szpitalu św. Łazarza pismem z dnia 25go czerwca 1880, również Wydział, wezwany przez komisyą budżetową o danie opinii w tym przedmiocie oświadczył komunikatem z dnia 13 lipca 1880, iż popiera powyższą petycyą „polecając Dr. Neussera względom Wysokiej Izby, jako zdolnego psychyatrę i gorliwego prymaryusza, który nie z własnej winy popadł w smutny stan finansowy, przeto na pomoc zasługuje“.

Z uwagi zatem na powyższe przychylne zdania władz kompetentnych, z dalszej uwagi, iż już w podobny sposób W. Sejm uchwałą z dnia 19 października 1878 udzielił p. Dr. Sawickiemu zaliczki na pensyą w kwocie 4.200 zł. za złożeniem policy asekuracyjnej na 5.000 zł.; zważywszy następnie, iż Dr. Neusser złożyć chce na pokrycie zaliczek policę asekuracyjną na 12.000 złr. reprezentującą już dzisiaj pewną wartość, gdyż od niej przez dziesięć lat regularnie opłacał premie, co zarazem dowodzi, iż proszący wypełnia ściśle zobowiązania jakie na siebie przyjmuje; zważywszy wreszcie, iż Dr. Neusser będąc specyalistą a oddając się z całą gorliwością służbie szpitalnej nie ma prócz tego żadnej praktyki prywatnej, gdyż chorzy zamożni szukają zwykle pomocy za granicą, zaś biedni leczą się w zakładach krajowych bezpłatnie, że nie ma zatem innego sposobu wydobycia się z długów, w które popadł nie z własnej winy ale jedynie z powodu choroby żony, komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

P. Dr. Gustawowi Neusserowi ma być udzieloną zaliczka na pensyą w kwocie 2.800 złr., zwrotna w 50 równych ratach miesięcznych i poręczona policą asekuracyjną na życie petenta na 12000 złr.

Przewodniczący:
Henryk hr. Wodzicki

Sprawozdawca:
Dr. Arnold Rapoport.

Alegat. 153.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnéj o wniosku względem uchwalenia noweli do ustawy z dnia 30 grudnia 1875 Nr. 55 Dz. ust. kraj. z r. 1877. Część XXVIII. o zniesieniu prawa propinacyi, w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniającéj § 34 tejże ustawy.

Wysoki Sejmie!

Z początkiem roku 1879 wniósł do Wydziału krajowego Wydział powiatowy w Przemyślanach petycyę o wydanie noweli do ustawy propinacyjnéj téj treści, że zeznania świadków przy dochodzeniach nieuprawnionego pokątnego wyszynku napojów propinacyjnych mają być przysięgą stwierdzane. W ślad za Wydziałem powiatowym w Przemyślanach wniosły do Wydziału krajowego petycye téj samej treści Wydziały powiatowe w Podhajcach, Sanoku, Pilznie, Tarnowie, Nadwórnie, Brzozowie, Rudkach, Brzesku, Kołomyi, Starem-Mieście, Mielcu, Rzeszowie, Kolbuszowie, Przemyślu, Jarosławiu, Zaleszczykach, Zbarażu, Brodach, Cieszanowie, Żydaczowie, Mościskach, Jaworowie, Trembowli i Grybowie.

Żaląc się na ciągłe mnożenie szynków pokątnych, Wydziały powiatowe przypisują główną przyczynę tego ograniczonéj procedurze przy dochodzeniu przekroczenia przeciw obwinionym o wyszynk pokątny; jeżeli bowiem zachodzi potrzeba powołania świadków dla złożenia dowodu przeciw obwinionym, co w sprawach przekroczenia propinacyjnego prawa wyszynku zazwyczaj się dzieje, prowadzący rozprawę nie żąda od świadków stwierdzenia zeznań przysięgą. Świadkowie pouczeni przez pokątnych szynkarzy, — którzy nie opłacając żadnych czynszów, taks ani podatków, wyjęci z pod kontroli co do jakości i ceny trunków propinacyjnych, sprzedają je o wiele taniéj i tym sposobem wciągają konsumentów do pewnéj łączności z nimi, — wiedzą że do przysięgi pociągani nie będą, zaprzeczają więc fakta w rozprawie, czego następstwem jest brak dowodu zaszłego przekroczenia i niemożliwość nkarania przestępcy.

Chociaż więc § 33 ustawy propinacyjnéj z roku 1875 dotkliwe na pokątnych szynkarzy nakłada kary, postanowienie ich nie tamuje przekroczeń, ponieważ zastosowanie kary bywa zazwyczaj udaremnione z powodu niedostateczności przepisów w kwestyi zaprzysięgania świadków przy rozprawie o pokątny wyszynk.

Dla zbadania sprawy i obmyślenia środków zaradczych Wydział krajowy nstanowił osobną ankietę, a w skutek uchwał tej ankiety wystosował odezwę do prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 3 października 1879 l. 33.308, z uprzejmą prośbą o wydanie okólnika do wszystkich władz politycznych w kraju z pouczeniem, jak mają postępywać przy dochodzeniu i karaniu przestępstw propinacyjnych, a w szczególności w razie potrzeby słuchania świadków. (Alegat VII. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1879).

C. k. Namiestnictwo, skonstatowawszy smutny objaw, iż rzeczywiście rozpowszechniło się to mylne u ludności z klas mniéj wykształconych mniemanie, jakoby świadkowi uchodziło bezkarnie kłamliwe przed władzami politycznemi składać zeznania, skutkiem czego świadkowie nie robią sobie żadnego skrupułu wbrew wiedzy i przekonania fałszywe czynić zeznania przed urzędnikami politycznymi, prowadzącymi dochodzenia policyjno-karne, — uznało potrzebnem przypomnieć okólnikiem wszystkim władzom politycznym, że pobłażliwość przeciw fałszywie świadczącym oddziaływa szkodliwie na moralność publiczną i paraliżuje skuteczne działania władzy, że fałszywe zeznania, chociaż przed polityczną tylko władzą złożone, mają cechę oszustwa, którego dochodzenie c. k. Sądom oddawać należy. Rdzeni rzeczy wszakże, mianowicie kwestyi kiedy i w jakich warunkach świadka do przysięgi powołać? — c. k. Namiestnictwo niedotknęło wcale z pobudek zdaniem komisyi łatwych do pojęcia.

Procedura karna z 29 lipca 1853, któréj przepisy władze polityczne miały stosować przy dochodzeniu przestępstw policyjno-karnych, a więc i przy dochodzeniu przekroczeń propinacyjnych, została zniesioną i nie istnieje już wcale, tak dla sądów, jak dla władz politycznych; odwoływanie się do niéj byłoby więc chybionem. Ustawa o postępowaniu karném z 23 maja 1873. (Nr. 119 Dz. u. p.), która weszła w życie na miejsce procedury karnéj z r. 1853, nie jest urzędownie wskazaną władzom politycznym do zastosowania postanowień onéj przy dochodzeniu policyjno-karnem. Rozporządzenie zaś Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 5 marca 1858 (Nr. 34 Dz. u. p.), normujące postępowanie władz politycznych, nie zawiera przepisu o słuchaniu świadków, nie wskazuje ani jedném słówkiem, czyli i kiedy należy żądać stwierdzenia ich zeznań przysięgą.

Faktycznie więc władze polityczne nie mają żadnéj normy obowiązującéj, według któréj wykonywać miałyby przesłuchanie świadków w sprawach policyjno-karnych, czy zadawalniać się upomnieniem świadka do zeznania prawdy, czy po myśli dawnéj procedury karnéj odebrać od niego przysięgę, jeżeli do sprawdzenia faktu przyczynić się może; a powstała ztąd pobłażliwość władz przy słuchaniu świadków wyrodziła w sprawach propinacyjnego prawa wyszynku ten niefortunny skutek, że postanowienia karne ustawy propinacyjnéj z dnia 30 grudnia 1875 r. (§§. 31—35) stają się z dniem każdym mniéj wykonalne. Świadczą o tem sprawozdania Wydziału krajowego i komisyj sejmowych (budżetowéj i lustracyjnéj), o funduszu propinacyjnym, świadczą powołane powyżéj petycye 30 Wydziałów powiatowych.

Wniesiony przez posła Madeyskiego projekt do ustawy, zaprowadzającéj zmianę § 34 ustawy propinacyjnéj z dnia 30 grudnia 1875, uzupełnia zwyż określone braki postanowieniem, że prowadzący rozprawę urzędnik polityczny przy dochodzeniu przekroczeń propinacyjnego prawa wyszynku ma od świadków po odpowiedzi na pytania ogólne, a przed przesłuchaniem ich dalszem odebrać przysięgę, jeżeli tego skarżący lub obwiniony zażąda; oprócz tych przypadków zaś odebrać od świadka przysięgę jeżeli mniema, że prawdy szczeréj dowiedzieć się może tylko żądając stwierdzenia zeznań przysięgą. Rozumi się samo z siebie, że przysięgi niewolno odbierać od świadka, który wedle § 170 ustawy o postępowaniu karnem z dnia 23 maja 1873 w ogóle od przysięgi jest wykluczonym.

Komisya administracyjna, któréj Wysoki Sejm uchwałą, z dnia 12 lipca 1880 wniosek rzeczony do zdania sprawy przekazał, zważywszy, że według § 11 lit. e) Państwowéj ustawy zasadni-

czéj z dnia 21 grudnia 1867 ustawodawstwo w sprawach prawa propinacyi należy do zakresu działania Sejmu krajowego;

zważywszy, że obowiązująca ustawa propinacyjna z dnia 30 grudnia 1875 zawiera w dziale V w §§ 31, 32 i 33 postanowienia karne, tyczące się przekroczeń propinacyjnego prawa wyszynku, w § 34 zaś normuje kompetencye władzy, sposób dochodzenia i orzeczenia co do tych przekroczeń, a zatem faktyczną tworzy podstawę do uzupełnienia pomienionych postanowień na drodze ustawodawstwa krajowego;

zważywszy, że uzupełniające § 34 postanowienia o zaprzysięganiu świadków zgodne są z zasadami w karném ustawodawstwie austryackiem przyjętemi i ściśle w granicach tychże się obracają;

zważywszy nakoniec, że projektowana zmiana § 34 ustawy propinacyjnéj posłuży niewątpliwie do ściślejszego jej przestrzegania, a poszanowanie ustaw obowiązujących ustala zmysł sprawiedliwości, umoralnia ludność w jej stosunkach społecznych, — przedstawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną pod A. ustawę.

Uchwaleniem powyższéj ustawy załatwioną zostaje petycya Wydziału powiatowego Przemyślańkiego z dnia 3 czerwca b. r. L. S. 52. L. p. 10.

Lwów dnia 19 Lipca 1880.

Przewodniczący

Grocholski.

Sprawozdawca

Marceli Madeyski.

Alegat A.

USTAWA

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zaprowadzająca zmianę w ustawie z dnia 30 grudnia 1875 roku (Dzien. ust. kraj. z roku 1877. Część XXVIII, Nr. 55) o zniesieniu prawa propinacyi.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Paragraf 34 ustawy z dnia 30 grudnia 1875 (Dz. ust. kraj. z r. 1877. Część XXVIII. Nr. 55) w dotychczasowem brzmieniu jego zostaje uchylony i ma brzmieć jak następuje:

§ 34.

Dochodzenie i karanie wszelkich przekroczeń w sprawach propinacyjnego prawa wyszynku należy do politycznéj władzy powiatowéj.

Rozprawę prowadzący ma od świadków po odpowiedzi na pytania ogólne a przed przesłuchaniem ich dalszem odebrać przysięgę, jeżeli tego skarżący lub obwiniony zażąda.

Oprócz tych przypadków ma rozprawę prowadzący odebrać od świadka przysięgę, jeżeli mniema, że prawdy szczeréj dowiedzieć się może tylko, żądając stwierdzenia zeznań przysięgą.

Nie wolno jednak odbierać przysięgi od świadka, który według § 170 ustawy o postępowaniu karnem z dnia 23 maja 1873 Nr. 119 Dz. pr. p. do przysięgi dopuszczonym być nie powinien.

Orzeczenie co do przekroczeń w sprawach propinacyjnego prawa wyszynku powinno być doręczone stronom interesowanym (obwinionym i poszkodowanym).

Art. II.

Wykonanie téj ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Alegat. 154.

Sprawozdanie

komisyi sejmowéj w przedmiocie wykończenia budowy galicyjskiéj kolei tak zwanéj transwersalnéj z Husiatyna do Żywca.

Od wielu lat kraj pragnie i żąda wykończenia kolei z Husiatyna do Zywca. Że równie i czynniki państwowe uznawały potrzebę wykończenia téj kolei, dowodzą ustawy państwowe z r. 1872 i z r. 1873, które upoważniły rząd do udzielenia koncesyj do budowy tych jéj części, które pozostają do wykończenia; pomimo tego nie wzięto się do téj budowy tak z powodu zastoju, który od roku 1873 dotknął wszelki przemysł i przedsiębiorczość, jak i z powodu zamieszczonych przez Radę Państwa w wzmiankowanych ustawach państwowych wbrew usiłowaniom c. k. Rządu zbyt uciążliwych warunków, których żaden przedsiębiorca przyjąć nie chciał, a może i nie mógł. Usiłowania reprezentantów kraju, by skłonić c. k. Rząd do umożebnienia i zapewnienia budowy tych części kolei z Husiatyna do Żywca, które czekają wykończenia, nie odnosiły pożądanego skutku.

Nie czyniono w tym względzie zupełnie nic. Dopiero w roku przeszłym udało się staraniom pojedynczych obywateli skłonić prywatne towarzystwa do wejścia w rokowania o ich budowę. Wskutek tych rokowań zawiadomił c. k. Rząd za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa Wydział krajowy o ofiarach, jakich jedno z tych towarzystw od kraju wymaga, a Wydział krajowy przedłożył otrzymaną od c. k. Namiestnictwa odezwę Wysokiemu Sejmowi, który ją podpisanéj komisyi sejmowéj do zdania z niéj sprawy przekazał.

Przedmiotem niniéjszego sprawozdania są zatem żądane od kraju ofiary dla przeprowadzenia budowy tych części kolei z Husiatyna do Żywca, które pozostają do wybudowania, streszczone w dołączonym do odezwy c. k. Namiestnictwa zarysie w formie projektu do ustawy.

Przedewszystkiem musi komisya podnieść, że wzmiankowana kolej z Husiatyna do Żywca ma tak pod względem ekonomicznym jak i pod względem strategicznym wszystkie znamiona kolei państwowéj. Jest ona nią rzeczywiście w najwyższym stopniu i była zawsze za taką poczytywaną. Obowiązek ponoszenia kosztów na jéj budowę cięży zatem i bezsprzecznie na Państwie, a kraj z na-

tury rzeczy i z istniejącego w Państwie co do budowy kolei państwowych zwyczaju, nie ma żadnego obowiązku przyczyniania się do tych kosztów. Prawda, że kolej ta będzie i dla kraju wielce korzystną, ale i wszystkie inne koleje państwowe były niezawodnie korzystne dla krajów, w których istnieją, a przecież wybudowane one zostały wyłącznie kosztem lub za gwarancyą Państwa, bez żadnych ofiar ze strony tych krajów. Wymaganie zatem ofiar od naszego kraju dla wykończenia kolei z Husiatyna do Żywca nie da się bynajmniéj usprawiedliwić.

Zważywszy jednakże, że kraj kolei téj od tak dawna żąda, że upatruje w przyjściu jej do skutku wielkie dla siebie ekonomiczne korzyści, że ważność strategiczna tej kolei ma przedewszystkiem dla naszego kraju wielką doniosłość, że powiaty przez które ta kolej przechodzi, oświadczają się z własnéj inicyatywy z znaczną ofiarnością i że nie ma nadziei, aby ona przyszła do skutku bez przyczynienia się kraju, komisya nie waha się zalecić Wysokiemu Sejmowi, by się do kosztów budowy tej kolei przyczynił. Wysoki Sejm raczy to uczynić, nie jakoby był do tego obowiązany, lecz przeciwnie w pełnem przeświadczeniu, że żadnego w tym względzie obowiązku nie ma, i że przyczyniając się, czyni dobrowolną ofiarę.

Żądanych jednakże od kraju w załączonym do odezwy c. k. Namiestnictwa zarysie ustawy zobowiązań komisya Wysokiemu Sejmowi zalecić nie może.

Przedewszystkiem zdawało się komisyi, że kraj wtenczas tylko może przyjąć na siebie obowiązek jakiegokolwiek przyczynienia się do kosztów budowy, jeżeli będzie miał rękojmię, iż wszystkie niewybudowane jeszcze przestrzenie kolei z Husiatyna do Żywca będą wybudowane. Tylko wykończenie całkowitéj linii z Husiatyna do Żywca może przynieść krajowi spodziewane korzyści. Wybudowanie którejkolwiek z brakujących części tej linii byłoby może korzystne dla odnośnych powiatów, ale nie miałoby bynajmniéj ważności krajowéj.

Dalej przyszła komisya po gruntownem zbadaniu wszystkich okoliczności do przekonania, iż nie może zalecić Wysokiemu Sejmowi przyjęcia na fundusz krajowy zakładu na zakupno i wywłaszczenie potrzebnych pod kolej gruntów. Przyjęcie tego zakładu na fundusz krajowy w brzmieniu wzmiankowanego zarysu ustawy byłoby już dla tego zupełnie niemożebnem, ponieważ podług ustawy państwowej prawo wywłaszczenia gruntów pod kolej ma tylko przedsiębiorstwo budowy koleji, a Art. III. tegoż zarysu zawiera postanowienie, że dopiero w drodze specyalnego układu może Wydział krajowy nabyć od przedsiębiorstwa prawo przeprowadzenia wywłaszczenia. Gdyby zatem przedsiębiorstwo nie chciało zawrzeć takiego układu, wynikłoby ztąd, iż ekspropriacyę i zakupno gruntów przeprowadzałoby towarzystwo, a funduszowi krajowemu nie pozostawałoby jak płacić tyle, ile mu przedsiębiorstwo kolejowe wskaże. Możnaby zapewne zapobiedz temu zamieszczeniem w ustawie postanowienia, iż fundusz krajowy przyjmuje nakład na zakupno i wywłaszczenie gruntów pod warunkiem, że przedsiębiorstwo budowy kolei upoważni Wydział krajowy do przeprowadzenia tego zakupna i ekspropriacyi.

Ale i wtenczas nie mogłaby komisya doradzać Wysokiemu Sejmowi przyjmować na fundusz krajowy ten obowiązek. Komisya mniema, iż W. Sejm nie może przyjmować ciężaru, który się nie da liczebnie oznaczyć a nawet powiedzieć. Nie ma bowiem jeszcze trasy i nie wiedzieć ani jaką ilość morgów potrzebaby nabyć, ani, uwzględniając przewidziane ustawą wynagrodzenie za gospodarcze uciążliwości, ile w przecięciu za morg zapłacićby wypadło. Nawet dane przez przedsiębiorstwo zapewnienie, że tylko pewną z góry oznaczoną ilość morgów fundusz krajowy obowiązany będzie nabyć, nie usunęłoby w niczem tej niepewności. Gdyby się bowiem okazało, że potrzeba rzeczywiście większej ilości morgów musiałaby, tak jak co do wartości pojedynczych morgów ogromne zajdą różnice, powstać nowa wątpliwość, które z potrzebnych pod kolej morgów, czy tańsze czy droższe, będą liczone na karb funduszu krajowego. A chociażby nawet postanowiono, że przecięciowa wartość wszystkich nabytych morgów służyć ma za podstawę do tego rozliczenia, to jeszcze przedsiębiorstwo kolejowe mogłoby

robić zarzuty, że Wydział krajowy przy nabywaniu gruntów płacił więcéj jak należało, lub że przez niewłaściwą oszczędność, a ztąd dopuszczanie do sądowego oszacowania, zwiększył nad istotną potrzebę wydatki. Możliwość sporów i pretensyj byłaby zawsze, bo postanowienie, że przedsiębiorstwo zrzeka się z góry wszelkich zarzutów przeciw postępowaniu przy przeprowadzeniu wykupna i ekspropriacyj i przeciw wynikom tychże, byłoby niepodobnem.

Nadto Wydział krajowy nie ma organów niezbędnych do przeprowadzenia czynności zakupna i ekspropriacyi gruntów. Stworzenie potrzebnego urzędowego aparatu musiałoby bardzo znacznie podwyższyć koszt tych czynności. A posługiwanie się czy to organami czasowo tylko dla przeprowadzenia tych czynności przyjętymi czy też pożyczanymi, nie nastręczałoby rękojmii, że nabycie gruntów będzie, o ile można, oszczędnie przeprowadzone.

Najważniejsze zaś, że tylko wtenczas, kiedy oznaczenie trasy kolejowéj i przeprowadzenie wykupna i expropriacyi gruntów jest w jednym ręku, koszt nabycia gruntów może nieprzekraczać granic oszczędności. Przedsiębiorstwo będzie nie raz w położeniu wybierania między droższą trasą, a kosztowniejszem nabyciem gruntu i wybierze oczywiście to, co w rezultacie taniéj wypadnie. Ale jeżeli oznaczenie trasy zależeć będzie od przedsiębiorstwa, a wydatek na zakupno gruntów ciężyć będzie na funduszu krajowym, przedsiębiorstwo wybierze oczywiście tę trasę, której budowanie mniéj go kosztować będzie, a droższe zakupno gruntów będzie zawsze udziałem funduszu krajowego. Gdy właściciel gruntu wie, że od woli kupującego zależy obrać inną trasę i jego gruntu nie kupić, niejednokrotnie mniéj twarde stawiać będzie warunki, a przy gruntach pod dworce kolejowe, może nawet zechce oddać je niżéj rzeczywistéj wartości. Wydział krajowy nie miałby téj szansy.

Komisya nie może zatém pod żadnym względem doradzać W. Sejmowi przyjęcia nakładu na zakupno i expropriacyę gruntów pod kolej na fundusz krajowy, a tém samém przyjęcia po zaprowadzaniu tych czynności przez kraj czyli przez Wydział krajowy jako tegoż urzędowy organ administracyjny. Aby jednakże dać dowód, iż kraj chce szczerze przyczynić się do przyjścia do skutku wzmiankowanych linij kolejowych, że gotów jest do znacznéj ofiary, byle takowa nie przekraczała granic możebności, komisya wnosi, aby fundusz krajowy dał przedsiębiorstwu kolejowemu na zakupno gruntów milion złr. w. a. Jeżeli jak twierdzą, potrzeba pod wszystkie trzy niezbudowane jeszcze przestrzenie kolei z Husiatyna do Żywca około 2000 morgów, a cena nabycia morga nie powinnaby przenosić 400 złr. w. a., Wysoki Sejm, dając milion złr., daje z doliczeniem nawet jeszcze kosztu nabycia potrzebnych może przestrzeni pod drogi, któreby przełożyć wypadło bardzo suto i daje dowód, że mu nietyle chodzi o ponoszenie przez kraj mniejszego ciężaru, jak raczéj o to, aby nie przyjmować na kraj obowiązku, któremuby odpowiednio nie mógł podołać, a w każdym razie będzie w obec finansowego stanu kraju i ten ciężar ogromną ofiarą.

Z wyłuszczonych powodów nie może także komisya doradzać W. Sejmowi przyjmować na fundusz krajowy nadkład wyszczególniony w zmiankowanym zarysie ustawy na drogi. Wprawdzie zapewniano komisyę z wiarygodnego źródła, iż Towarzystwo belgijskie wymienione w odezwie c. k. Namiestnictwa do Wydziału krajowego jako rokujące z c. k. Rządem o budowę tej kolei przystaje na przyjęcie budowy potrzebnych ramp kolejowych na swój rachunek, a co do dróg, które przełożyć wypadnie, żąda tylko, aby fundusz krajowy przyjął na siebie koszt przełożenia dróg krajowych i powiatowych, o ileby pojedyncze przełożenie nie przenosiło 150 metrów. Ale i przyjęcia tego ciężaru nie może komisya doradzać W. Sejmowi, bo przy braku wszelkiej kolejowéj trasy nie można przewidzieć, ileby takich przełożeń wypadło na rachunek funduszu krajowego. Byłby to zatem ciężar także zupełnie nieokreślony. A ponieważ ustanowienie trasy w jéj szczegółach zawisło przeważnie od budującego kolej, oddanyby był fundusz krajowy na łaskę przedsiębiorstwa kolejowego, które przy ustanowieniu téj trasy uwzględniałoby z natury rzeczy swój własny tylko interes, mogący

być bardzo często w sprzeczności z interesem obowiązanego do ponoszenia kosztów potrzebnego w skutek obranéj trasy przełożenia drogi. Zdawało się tedy komisyi daleko odpowiedniéj i pod każdym względem sprawiedliwiéj, aby, jeżeli fundusz krajowy ma już na ten cel ponieść ofiarę, ofiara ta wyznaczoną była w ryczałtowéj sumie. A proponując jéj wysokość na 100.000 złr., komisya mniema, iż dotarła do granicy możebności.

Przedkłada zatem komisya W. Sejmowi projekt ustawy, zawierającéj wyż wyrażone zobowiązania. Nadto zawiera ten projekt ustawy postanowienia względem obowiązku kolei przyczynienia się do wydatków na drogi dojazdowe do dworców kolejowych; postanowienia względem sposobu i terminów wypłaty sum przyznanych przedsiębiorstwu kolejowemu, dalej upoważnienie Wydz. kraj. do zaciągnięcia pożyczki dla funduszu krajowego na pokrycie tych sum i do wypłaty ich przedsiębiorstwu kolejowemu, a w końcu zastrzeżenie, że ustawa straci moc obowiązującą, jeżeli do końca r. 1882 budowa wszystkich części kolei, z Husiatyna do Żywca dotąd niewybudowanych, zabezpieczoną nie będzie.

Czyniąc tak znaczne ofiary na budowę téj kolei, kraj ma bezsprzecznie prawo żądania, aby przynajmniéj co do niéj uwzględniono te życzenia, które W. Sejm niejednokrotnie już co do siedziby zarządu kolejowego i co do taryf wypowiedział. Komisya wnosi zatem, aby W. Sejm powziął odpowiednią uchwałę.

Komisyi przekazane zostały przez W. Sejm także następujące petycye, tyczące budowy podkarpackiéj kolei do zdania z nich sprawy.

L. 599. Wydział Rady powiatowéj Gorlickiéj z zawiadomieniem, że Rada powiatowa Gorlicka uchwaliła na koszta wykupu gruntów pod budowę brakujących części kolei z Husiatyna do Żywca dodatek jednego centa od podatków stałych na przeciąg lat dwudziestu i z prośbą o skuteczne wspieranie téj budowy.

L. 641. Wydział Rady powiatowéj Krośnieńskiéj z zawiadomieniem, że Rada powiatowa Krośnieńska uchwaliła gotowość przyczynienia się do kosztów wykupna gruntów pod tę kolej dodatkiem jednego centa do podatków stałych przez lat 20, jeżeli Wysoki Sejm przyjmie na fundusz krajowy obowiązek tego wykupna, z prośbą o popieranie budowy tej kolei i z prośbą, aby przy oznaczeniu trasy kolejowéj, najludniejsze i najwięcej przemysłowe okolice powiatu, a wedle możności i miasto Krosno były uwzględnione.

L. 666. Petycya Rady pow. Sanockiéj z prośbą przyjęcia na fundusz krajowy kosztów zakupna gruntów pod budowę podkarpackiéj kolei i z doniesieniem, że Rada powiatowa uchwaliła nałożyć dla ulżenia funduszowi krajowemu przy wykupnie tych gruntów dodatek jednego centa do podatków stałych w powiecie Sanockim obecnie opłacanych na przeciąg lat 20, i uchwalić przez ten przeciąg czasu w corocznym preliminarzu powiatowym ten dodatek.

L. 667. Petycya komitetu wykonawczego, ustanowionego dla sprawy uzupełnienia sieci kolei podkarpackiéj przez obywatelstwo powiatów Nowo-Sądeckiego, Limanowskiego, Grybowskiego, Gorlickiego i Jasielskiego z prośbą o popieranie budowy téj kolei, także i przez przyjęcie na kraj obowiązku bezpłatnego odstąpienia gruntów pod kolej, o dołożenie starań, by Dyrekcya kolei miała swą siedzibę w kraju, by władze krajowe miały jak największy wpływ na ustanowienie taryf kolejowych i aby kolej po wygaśnięciu koncesyi przeszła na własność kraju.

L. 698. Petycya Wydziału powiatowego Buczackiego z doniesieniem, że Rada powiatowa Buczacka powziętą uchwałą przeznaczyła na rzecz wykupna gruntów pod kolej podkarpacką, w razie jeżeli ekspropjacya tych gruntów bądź przez kraj, bądź przez dotyczące powiaty odbywać się będzie, za czas od 1. stycznia 1881 aż do amortyzacyi pożyczki krajowéj, na ten cel przez Wydział krajowy zaciągnąć się mającéj, to jest mniej więcej na przeciąg lat 20 w budżecie powiatowym

corocznie jeden cent dodatku do podatków bezpośrednich w powiecie opłacanych, z prośbą o zatwierdzenie tej uchwały przez W. Sejm w myśl §. 24 ustawy o reprezentacyi powiatowéj, i z prośbą aby ekspropriacya gruntów pod tę kolej kosztem kraju przedsięwziętą została.

L. 703. Wydział Rady powiatowej Nowotargskiej z doniesieniem, iż podał do wiadomości Wydziału krajowego uchwałę Rady powiatowej Nowotargskiej, iż takowa obowiązuje się na mocy §. 24 ustawy o reprezentacyi powiatowej nałożyć jeden procent dodatku do podatków bezpośrednich na koszta wywłaszczenia gruntów pod kolej podkarpacką na przeciąg lat 20, tudzież uchwałą tejże Rady z wyrażeniem życzenia, by Dyrekcya generalna tej kolei była w kraju, aby językiem urzędowym kolei był język polski, i aby technicy krajowi byli uwzględniani przy obsadzaniu posad służbowych.

L. 752. Petycya Towarzysta politechnicznego z prośbą, by Towarzystwo, które otrzyma koncesyę na budowę drogi żelaznej podkarpackiéj, miało siedzibę swego głównego zarządu w Galicyi i aby językiem urzędowym tej kolei był język polski.

L. 753. Petycya p. Eustachego Śmiałowskiego w tym samym przedmiocie.

L. 769. Petycya Rady powiatowej Jasielskiéj z doniesieniem, że Rada powiatowa Jasielska uchwaliła dopłacić do funduszu krajowego, przeznaczonego na wykupno gruntów pod kolej żelazną transwersalną 2% dodatku do podatków stałych od 1 złr. przez lat 20, jeżeli linia wzmiankowanéj koleji żelaznéj tak będzie wytknięta, aby od Żmigrodu dotykała Jasło jak najbliżej w okolicy Niegłowic, a daléj szła doliną Ropy do Gorlic, jednakże tylko w takim wypadku, gdyby Rząd uznał za odpowiednie, aby przy zawarciu umowy o budowę téjże kolei z jakiémbądź Towarzystwem koszta wykupna gruntów pod kolej kraj z własnych funduszów koniecznie ponosić musiał, tudzież z deklaracyami pojedynczych osób i miast względem bezpłatnego odstąpienia gruntów pod kolej i innych na ten cel ofiar.

L. 787. Petycya Reprezentacyi powiatu Czortkowskiego z prośbą o przyjęcie kosztów wykupna gruntów pod kolej transwersalną na kraj, i z doniesieniem, że Rada powiatowa Czortkowska uchwaliła nałożyć dla ulżenia funduszowi krajowemu dodatek jednego centa od reńskiego podatków bezpośrednich, w powiecie opłacanych, na przeciąg lat dwudziestu.

L. 820. Petycya Wydziału powiatowego Zaleszczyckiego z doniesieniem, że Rada powiatowa Zaleszczycka uchwaliła opłacać 1% dodatku do podatków bezpośrednich przez lat dziesięć na cel zakupna gruntów pod mającą się budować kolej z Husiatyna do Żywca, i z prośbą, by W. Sejm uchwalił na ten cel odpowiednie kwoty na wypadek, gdyby ofiary pojedynczych powiatów, sąsiadujących z projektowaną koleją okazały się niedostateczne.

Petycye L. 667, 752, 753 równie jak reszta tych petycyj o ile się tyczą przyjęcia kosztu nabycia i ekspropriacyi gruntów pod kolej na fundusz krajowy, siedziby dyrekcyj, języka urzędowego kolei i taryf kolejowych znajdą załatwienie w przedłożonej Wysokiemi Sejmowi do uchwalenia ustawie i w wniesionych rezolucyach. Petycye zaś do LL. 599, 641, 666, 698, 703, 769, 787 i 820 o ile zawierają oświadczenie co do przyczyniania się powiatu do kosztów nabycia i ekspropriacyi gruntów pod kolej, raczy Wysoki Sejm przekazać Wydziałowi krajowemu do urzędowania. Wzmiankowane bowiem oświadczenia potrzebować będą prawdopodobnie w myśl §. 24 ustawy o reprezentacyi powiatowej zatwierdzenia Wydziału krajowego, a w razie uchwalenia przez Wysoki Sejm przedłożonéj przez komisyę ustawy, jak przyjdzie do wypłacenia przeznaczonéj tamże na kupno i ekspropriacyę gruntów sumy miliona zł. w. a. wypadnie Wydziałowi krajowemu przystąpić do zużytkowania tych oświadczeń.

Komisya zatem wnosi:

1. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną pod ·|· ustawę.

2. Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, aby w koncesyi na budowę dróg żelaznych: Husiatyn-Stanisławów, Zagórz-Grybów, Nowysącz-Żywiec, zamieścił następujące warunki: Po 1sze) Dyrekcya główna czyli naczelny zarząd lub naczelne zarządy dróg żelaznych: Husiatyn-Stanisławów, Zagórz-Grybów, Nowysącz-Żywiec, będą mieć siedzibę w Galicyi, a język polski będzie urzędowym językiem w administracyi tych dróg żelaznych. Po 2gie) C. k. Rząd zastrzeże sobie wpływ na układanie taryfy przewozu osób i towarów wymienionemi wyżej drogami żelaznemi. Po 3cie) C. k. Rząd zastrzeże wyraźnie, że tylko za jego pozwoleniem mogą zarządy wymienionych dróg żelaznych zawierać kartele z zarządami innych kolei żelaznych względem taryfy przewozu osób i towarów na wymienionych wyżej drogach żelaznych. — Gdyby towarzystwo otrzymujące koncesyą na budowę dróg żelaznych: Husiatyn Stanisławów, Zagórz-Grybów, Nowysącz-Żywiec objęło w zarząd cały ciąg dróg żelaznych z Husiatyna do Żywca, w takim razie do powyższych warunków powinien się zastosować zarząd całego tego ciągu dróg żelaznych.

3. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycye L. 599 Wydziału Rady powiatowéj gorlickiej, L. 641 Wydziału Rady powiatowéj krośnieńskiej, L. 666 Rady powiatowéj sanockiéj, L. 698 Wydziału powiatowego buczackiego, L. 703 Wydziału Rady powiatowéj nowotargskiéj, L. 769 Rady powiatowéj jasielskiéj, L. 787 Reprezentacyi powiatu czortkowskiego i L. 820 Wydziału zaleszczyckiego, o ile zawierają oświadczenie, że powiat będzie się przyczyniać do kosztów nabycia i ekspropriacyi gruntów pod budowę kolei transwersalnej, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do odpowiedniego urzędowania“.

Lwów dnia 17. lipca 1880.

Przewodniczący i sprawozdawca

Grocholski.

USTAWA

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o pomocy kraju dla wykończenia galicyjskiéj tak zwanéj kolei transwersalnéj.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

W celu całkowitego wykończenia galicyjskiéj kolei tak zwanéj transwersalnéj z Husiatyna do Żywca, a względnie przeprowadzenia budowy brakujących jeszcze linij téjże kolei, mianowicie:

a) Husiatyn-Stanisławów;

b) Zagórz-Grybów i

c) Nowy-Sącz Żywice a ewentualnie

d) odnogi do granicy kraju do Krakowa (Podgórze) przyznają się pomoc i ułatwienia, które niniejsza ustawa postanawia, bez względu na to, czy budowa któréj z wzmiankowanych linii przeprowadzoną będzie przez prywatne przedsiębiorstwo, czy téż przez Państwo, jeżeli tylko budowa wszyskich trzech linij wymienionych pod a) b) c) jednocześnie prawnie zabezpieczoną zostanie.

Art. II.

Wymienionym w art. I. liniom kolejowym przyznaje się na czas, przez jaki im przysłużać będzie w moc ustaw państwowych uwolnienie od opłaty podatku dochodowego lub téż innego w przyszłości wprowadzonego podatku państwowego, uwolnienie od opłaty dodatków do powyższych podatków, jeżeliby na mocy ustaw krajowych czy to obecnie istniejących czy w przyszłości wydanych na cele gminne, powiatowe lub krajowe uiszczane być miały.

Na ten sam czas przyznaje im się także uwolnienie od opłaty innych wszelkiego rodzaju danin nie będących dodatkami do podatków państwowych, któreby z mocy ustaw krajowych na te same cele uiszczać należało.

Art. III.

Na koszta zakupna i wywłaszczenia gruntów, potrzebnych z powodu budowy wszystkich w art. I. wymienionych linij kolejowych, wypłaci fundusz krajowy przedsiębiorstwu kolejowemu, a względnie Skarbowi państwa, jeżeliby Państwo samo takowe budowało, łączną ryczałtową sumę jednego miliona. złr. w. a.

Sposób i czas wypłaty oznaczy art. VI.

Art. IV.

Do pokrycia wydatków na zmianę kierunku i przełożenie dróg publicznych nieeraryalnych na wymienionych w art. I. liniach kolejowych przyczyni się fundusz krajowy łączną ryczałtową sumą sto tysięcy (100.000) złr. w. a.

Art. V.

Przedsiębiorstwo kolejowe nie może być pociągane do ponoszenia wydatków na budowy, przekładania, rekonstrukcye i utrzymywanie dróg dojazdowych do stacyj kolejowych na wymienionych w artykule I. liniach kolejowych w wyższym wymiarze jak w jednéj trzeciéj części dotyczących kosztów, a orzeczenie o potrzebie i o kosztach budowy, przełożenia lub rekonstrukcyj tych dróg dojazdowych, tudzież o kosztach ich utrzymywania, wydane być może dopiero po przesłuchaniu przedsiębiorstwa kolejowego.

Art. VI.

Wymienioną w artykule III. sumę miliona złr. w. a. wypłaci fundusz krajowy przedsiębiorstwu kolejowemu a względnie Skarbowi państwa w ten sposób, iż uiści w trzy miesiące po odbytym podług postawień rozdziału III. A. Ustawy państwowéj z dnia 18 lutego 1878 D. u. p. Nr. 30 obchodzie administracyjnym linij Husiatyn-Stanisławów 360.000 złr. w. a., linij Zagórz-Grybów 340.000 złr. w. a. a linij Nowy-Sącz-Żywiec 300.000 złr. w. a.

Wypłaty te nastąpić jednakże mogą dopiero po uprzedniem zawiadomieniu Wydziału krajowego przez c. k Rząd iż budowa wymienionych w artykule I. pod a) b) i c) linij zabezpieczoną została, udzieloną przedsiębiorstwu prywatnemu koncesyą kolejową lub ustawą państwową nakazującą budowę kosztem Państwa.

Art. VII.

Wypłata wzmiankowanéj w art. IV. sumy 100.000 złr. w. a. nastąpi także po zawiadomieniu Wydziału krajowego przez c. k. Rząd, o zabezpieczeniu budowy wymienionych w art. I. pod a) b) i c) linij kolejowych art. VI, w ten jednakże sposób, iż fundusz krajowy wypłaci przedsiębiorstwu kolejowemu a względnie Skarbowi państwa w trzy miesięcy po rozpoczęciu budowy na linii Husiatyn-Stanisławów 36.000 złr. w. a. na linii Zagórz-Grybów 34.000 złr. w. a., na linii Nowy-Sącz-Żywiec 30.000 złr. w. a.

Art. VIII.

Upoważnia się Wydział krajowy, aby po otrzymaniu podług postanowienia art. VI. od c. k. Rządu zawiadomienia o zabezpieczeniu budowy wymienionych w art. I. pod a) b) i c) linij kolejowych, zaciągnął dla funduszu krajowego pożyczkę pieniężną spłacalną ratami pod warunkami dla funduszu krajowego najmniéj uciążliwymi w takiéj wysokości, jaka będzie potrzebną do uzyskania z niéj sumy 1,100.000 złr. w. a. w gotówce i aby uskutecznił z niéj wypłaty w terminach i w kwotach określonych w art. VI. i VII.

Art. IX.

Ustawa niniejsza wchodzi w wykonanie z dniem jéj ogłoszenia, straci jednakże moc obowiązującą, jeżeli do końca roku 1882 budowa wymienionych w art. I. pod a) b) i c) linij nie będzie zabezpieczoną, udzieloną koncesyą przedsiębiorstwu prywatnemu lub ustawą państwową nakazującą budowę kosztem Państwa.

Art. X.

Wykonanie niniejszéj ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych i Memu Ministrowi handlu.

Alegat. 155.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie wyłączenia osady Podwołoczyska z obszaru dworskiego w Staromiejszczyznie i wyłączenia osady Zagrobela ze związku gminy Zadnieszówki dla utworzenia odrębnej gminy miejskiej (miasteczka) Podwołoczyska.

Wysoki Sejmie!

Komisya administracyjna podziela zdanie Wydziału krajowego o potrzebie połączenia osad Zagrobela i Podwołoczyska i utworzenie z tychże jednej gminy.

Po zbudowaniu dworca kolei żelaznej na terytoryum gminy Zadnieszówki i na terytoryum części obszaru dworskiego Staromiejszczyzna Podwołoczyska zwanej, następnie przez wybudowanie około dworca tego mnóstwo domów, połączone zostały osady Zagrobela i Podwołoczyska faktycznie tak ściśle między sobą, że dzisiaj już niełatwo rozróżnić, które zabudowania, lub którzy mieszkańcy do jednej lub drugiej osady należą.

Połączyć się mające osady są naturalnemi granicami oznaczone, a w szczególności jest osada Zagrobela należąca do gminy Zadnieszówki od gminy wsi Zadnieszówka groblą oddzielona, ztąd nazwa tej osady Zagrobela, nadto znajduje się w aktach Wydziału krajowego spis parcel, w którym wyszczególnione są właśnie te parcele, które z gminy Zadnieszówki wydzielone być mają.

W tej mierze nie przedstawia się żadna trudność.

Trudność główna nasuwa się z powodu niechęci gminy Zadnieszówki, która się sprzeciwia wydzieleniu osady Zagrobela z jej związku gminnego, a druga trudność w takiej samej niechęci osady Zagrobeli, albowiem mieszkańcy katoliccy sprzeciwiają się przyłączeniu tej osady do osady Podwołoczysk.

Gdy jednakże wydzielenie to niezmierza wcale do tego, aby coś z gruntów mieszkańców przy gminie Zadnieszówka pozostać mających do utworzyć się mającej gminy Podwołoczysk przypadło, co komisya administracyjna szczegółowo badała, i ci mieszkańcy wcale na to narażeni być nie mogą, aby dodatkami do podatków do nowo utworzyć się mającej gminy Podwołoczysk w czemkolwiek przyczyniać się byli obowiązani.

Gdy dalej gmina Zadnieszówka przez wydzielenie od niej osady Zagrobela, ułatwiony i uproszczony będzie miała zarząd gminny, gdyż ubędzie jej kosztowne sprawowanie policyi na terytoryum osady Zagrobeli, gdzie dworzec kolei żelaznej się znajduje i gdzie miejscowa i napływowa ludność jest bardzo liczną, przeto na wydzieleniu osady Zagrobeli z związku gminnego Zadnieszówki, gmina ta wcale nic nie straci, ale tylko zyskać może, przeto komisya administracyjna nie uznaje jej sprzeciwiania za tak stanowcze, aby to potrzebie połączenia tych osad w celu uregulowania tamtejszych stosunków stanąć mogło na przeszkodzie.

Zastrzegając w ustawie ingerencyę Wydziału krajowego przy rozgraniczeniu i wydzieleniu osady Zagrobeli od gminy Zadnieszówki, przy rozdzieleniu majątku zakładowego i dobra gminnego oraz przy uregulowaniu własności i użytkowania wydzielonego majątku i dobra gminnego, sądzi komisya administracyjna, że może nieuwzględnić sprzeciwiania się osadników Zagrobeli przeciw przyłączeniu ich do nowo utworzyć się mającej gminy Podwołoczysk, nie mogąc się wcale dopatrzeć żadnej stanowczej niekorzyści dla nich w tem przyłączeniu ich do nowo utworzyć się mającej gminy, a uznając z drugiej strony wraz z Wydz. kraj. i Wydziałem powiat. w Skałacie konieczną i spieszną potrzebę utworzenia jednej gminy, której zwierzchność potrafiłaby odpowiednio ten tam bardzo trudny zarząd z powodu położenia tej miejscowości na samej granicy kraju i Państwa przy ludności miejscowej i obcej stosunkowo tak licznej należycie sprawować.

Podniesienie tej nowo utworzyć się mającej gminy Podwołoczysk do rzędu miasteczek jest w przedłożeniu Wydziału krajowego uzasadnione.

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy następującą uchwalić ustawę:

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o wyłączeniu osady Podwołoczyska z obszaru dworskiego w Staromiejszczyznie, niemniej osady Zagrobela zadnieszowiecka ze związku gminy Zadnieszówka i o utworzeniu odrębnej gminy miejskiej (miasteczka) Podwołoczyska.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art I.

a) Wyłącza się osadę Zagrobela zadnieszowiecka ze związku gminy Zadnieszówka,

b) osadę Podwołoczyska z obszaru dworskiego Staromiejszczyzna.

Te wyłączone osady mają tworzyć jedną gminę miejską (miasteczko) pod nazwą: Podwołoczyska.

Art. II.

Rozgraniczenie wydzielonej osady Zagrobela zadnieszowiecka od pozostałej gminy Zadnieszówka, niemniej wydzielonej osady Podwołoczyska od pozostałej części obszaru dworskiego Staromiejszczyzna, tudzież rozdzielenie zakładowego majątku i zakładowego dobra gminy Zadnieszówka pomiędzy wydzieloną osadę Zagrobela zadnieszowiecka i pozostałą gminą Zadnieszówka, oraz uregulowanie stosunków własności, niemniej użytkowania wydzielonego majątku i dobra gminnego nastąpi w drodze administracyjnej orzeczeniem c. k. Namiestnictwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przewodniczący:
Grocholski.

Sprawozdawca:
Żywicki.

Alegat. 156.

Sprawozdanie

komisyi kultury krajowéj o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie szkół rolniczych w Dublanach.

Wysoki Sejmie!

Nad przydzieloném jéj na posiedzeniu Sejmu z dnia 2 czerwca 1880 sprawozdaniem Wydziału krajowego, komisya kultury krajowéj następujące przedstawia uwagi:

I.

1) W wykonaniu uchwały Sejmowéj z dnia 10 października 1878 Wydział krajowy zażądał i otrzymał od komitetu Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, przedłożenie absolutoryum c. k. Ministeryum rolnictwa z użycia subwencyi rządowéj na budowę laboratoryum chemicznego w Dublanach, 14.000 złr. wynoszącéj.

Co się tyczy odebrania tego funduszu w swój zarząd, to odebranie gotówki nastąpiło na podstawie absolutoryum ministeryalnego, zaś za podstawę przy odbiorze materyałów na budowę laboratoryum z subwencyi ministeryalnéj zakupionych, służył Wydziałowi krajowemu nie inwentarz materyałów, który przez komitet Towarzystwa Rolniczego, celem uzyskania absolutoryum był przedstawiony w ministeryum, lecz inny inwentarz przez komitet Towarzystwa gospodarskiego sporządzony zgodny z pierwszym co do wykazanéj wartości, lecz nie zgodny co do ilości materyałów.

Fundusz ten składał się:

z 5105 złr. 61 ct. w gotówce,

z 1311 złr. 66 ct. w sprzętach i przyrządach do budować się mającego laboratoryum przeznaczonych,

z 6435 złr. 32 ct. w przygotowanym do budowy materyale.

Reszta subwencyi w kwocie 1147 złr. 41 ct. użytą została na inne wydatki, z których się komitet przed ministeryum usprawiedliwił, co otrzymane absolutoryum stwierdza.

Już w chwili przedstawienia przez komitet Towarzystwa gospodarskiego absolutoryum ministeryalnego, Wydział krajowy zauważył, że wartość materyałów nie dorównywa sumie 6435 złr, 32 ct., w co wszakże nie miał prawa wchodzić, ponieważ komitet Towarzystwa gospodarskiego otrzymaniem absolutoryum ministeryalném był zasłonięty. Oddanie i odbiór materyałów odbył się protokolarnie, protokóły oddania i odbioru przez urzędnika do téj czynności upoważnionego, podpisane zostały. Po odbiorze wszakże materyałów okazała się różnica między ich rzeczywistą ilością, a ilością w protokóle odbioru wykazaną. Ponieważ dochodzenie, mające wyjaśnić przyczynę téj niezgodności, przez Wydział krajowy zarządzone, dotąd jeszcze ukończone nie zostało, komisya kultury krajowéj widzi się spowodowaną odpowiedni uczynić wniosek, objawiając zarazem Wydziałowi krajowemu życzenie, by rzeczywista wartość materyałów, w chwili odbioru od Towarzystwa gospodarskiego w nominalnéj wartości 6435 złr. przyjęta, ustaloną i w przyszłym sprawozdaniu podaną została.

Wniosek 3 *a*)

Ponieważ cegła po 28 złr. za tysiąc Wydziałowi krajowemu przy oddawaniu policzona, tak jest licha, że wpływów atmosferyczuych nie wytrzymuje, Wydział krajowy był zmuszony zarządzić jéj sprzedaż po 12 do 15 złr. za tysiąc, a to celem zabezpieczenia się przed dalszymi stratami. Suma dotąd ze sprzedaży uzyskana wynosi 1490 złr.

2) Przy spłacaniu Wydziałowi krajowemu pozostałéj z subwencyi rządowéj na laboratoryum gotówki, komitet Towarzystwa gospodarskiego potrącił sobie 2825 złr. 11 ct.

Potrącenie téj summy uzasadniał tém, że z tytułu administracyi szkoły wyższej w Dublanach przez rok 1877 na rzecz kraju należy mu się 2293 zł. 19 ct. zaś z tytułu kosztów poniesionych w tym samym czasie na utrzymanie uczniów szkoły niższej robił pretensyę na 531 zł. 92 ct.

Potrącenie summy pierwszej zupełnie było usprawiedliwione, gdyż summa ta na podstawie sprawdzonych rachunków już dawniej przez Wydział krajowy komitetowi Towarzystwa gospodarskiego przyznana, do owej pory wypłaconą mu jeszcze nie była. Co się zaś tyczy pretensyi o 531 zł. 92 ct., tej Wydział krajowy za formalnie uzasadnioną nie uważał, twierdząc, że ponieważ pozycya utrzymanie uczniów szkoły niższej preliminarzem na rok 1877 objętą nie była, komitet Towarzystwa gospodarskiego nie ma prawa do zwrotu niedoboru 531 zł. 92 ct., wynikającego z porównania przychodów i rozchodów szkoły niższej w roku 1877.

Wydział krajowy wszakże, zapatrując się na tę sprawę nietylko ze strony formalnéj, lecz także ze strony słuszności, przedstawia Wysokiemu Sejmowi do uwzględnienia tę okoliczność, że komitet Towarzystwa gospodarskiego administrując szkoły dublańskie w 1877 roku na rzecz kraju, summę 531 zł. 92 ct. zmuszony był wydać na zaspokojenie rzeczywistych i koniecznych wydatków uczniów szkoły niższej, umieszczonych w internacie, którego utrzymanie żadnym

innym dochodem prócz rocznej subwencyi krajowej w kwocie 1000 zł. i kilku stypendyów, stale zabezpieczone nie było, przedstawia Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek, do którego się także i komissya kultury kraj. przyłącza. Wniosek 2.

II.

Sprawa subwencyi krajowej 6.000 zł., o którą się komitet Towarzystwa gospodarskiego na budowę laboratoryum domagał, a która mu przez Wydział krajowy na rozszerzenie szkoły udzieloną została, dała powód do licznej korespondencyi między Wydziałem krajowym a komitetem Towarzystwa gospodarskiego i doprowadziła w końcu do konferencyi, odbytej 29 maja 1879, na której komitet Towarzystwa gospodarskiego objawił zamiar wniesienia tej sprawy przed Sejm. Wydział krajowy przychylając się do tego życzenia komitetu dalszego rekwirowania zwrotu summy 6.000 zł. zaniechał, nie zwalniając wszakże komitetu z obowiązku zwrócenia jéj.

Przedstawione Wydziałowi krajowemu przez komitet Towarzystwa gospodarskiego rachunki, mające usprawiedliwić użycie subwencyi krajowej na rozszerzenie szkoły przeznaczonéj, przekonywują:

a) że znaczna część wydatków (2294 zł. 87 ct) poczynioną była w latach 1870—1873, zatem jeszcze przed przyznaniem subwencyi krajowéj.

b) że tak wydatki poczynione przed przyznaniem subwencyi, jak i te, które po jej przyznaniu porobione zostały, użyte były nie na budowę laboratoryum, ani na rozszerzenie szkoły, lecz na inne cele, mianowicie:

2145 zł. 95 ct. na zbiory i muzea, 1521 zł. 49 ct. na bibliotekę i czytelnią, 87 zł. na pasiekę 1.400 zł. 94 ct. na urządzenie szkoły.

Komisya kultury krajowéj, zważywszy powyższe okoliczności, zważywszy, że fundusz na pewien cel dany, samowolnie na inny cel użyty być nie powinien, zważywszy dalej, że komitet Towarzystwa gospodarskiego, dotąd zapowiedzianego przedłożenia Wysokiemu Sejmowi nie zrobił, uważa summę 6.000 zł. jako bezpieczną własność krajową i odpowiedni do tego stawia wniosek. Wniosek 3 *b*)

III.

1) Z kolei przychodzą sprawy folwarku dublańskiego. Wydział krajowy objął folwark Dublany w fizyczne posiadanie jeszcze przed terminem oznaczonym w projekcie umowy, do któréj zawarcia przez Wysoki Sejm był upoważniony, to jest już 3 kwietnia 1879, a uczynił to przez wzgląd na korzyści, wynikające dla kupującego z objęcia nabytege majątku przed zasiewami wiosennymi — ponieważ z tytułu przyspieszonego objęcia Dublan w posiadanie żadne koszta nie obciążyły funduszów krajowych, komisya kultury krajowéj pozwala sobie polecić Wysokiemu Sejmowi, by zechciał uznać powyższe postąpienie Wydziału krajowego.

2) Administracya Dublan oddana została prowizorycznie p. Pańkowskiemu, profesorowi szkoły wyższéj. Wydział krajowy, chcąc przed powzięciem decyzyi co do formy i wysokości wynagrodzenia administratora, obeznać się pierwéj ze stosunkami miejscowymi, zobowiązał p. Pańkowskiego do pełnienia tych

obowiązków jakiś czas bezpłatnie. Prowizoryum to trwa dotąd, a komisya kultury krajowéj wyraża zdanie, że dla dobra służby stosunek z administratorem stanowczo powinien być uregulowany.

3) Celem uregulowania administracyi i exploatacyi folwarku dublańskiego, Wydział krajowy polecił pp. Pańkowskiemu i Strusiewiczowi, profesorom szkoły, wyższéj wypracowanie odpowiednich planów. Pp. Pańkowski i Strusiewicz wychodząc z założenia, że gospodarstwo Dublan musi koniecznie z jednéj strony uwzględniać potrzeby naukowe szkół dublańskich, z drugiéj zaś z powodu znacznych strat finansowych, jakieby to za sobą pociągnąć musiało, ani na całéj przestrzeni doświadczalném, to jest zastosowaném tylko do demonstracyi dla uczniów z poświęceniam dochodów, ani w ścislejszém tego słowa znaczeniu wzorowem lub okazowem być nie może, trzymali się w urządzeniu planu gospodarskiego téj myśli, że jeżeli gospodarstwo powinno uwzględniać potrzeby naukowe szkoły, to z powodów powyżéj wskazanych, w taki sposób do tego zmierzać musi, by usługi, które szkole oddaje, nie pociągały za sobą osobnych kosztów.

Plan więc pp. Pańkowskiego i Strusiewicza do podwójnego zmierza celu:

A. W interesie potrzeb naukowych szkoły ma zadanie:

a) pokazać formę gospodarstwa i sposób administracyi odpowiedni do warunków, w jakich się ekonomicznie większa część gospodarstw krajowych znajduje;

b) pokazać, w jaki sposób inwentarz żywy chować i z niego największą korzyść wyciągać należy;

c) pokazać, w jaki sposób uprawa i amelioracya roli i łąk dokonywaną być winna.

B. W interesie samego folwarku: gospodarować na dochód nie na okaz. Komisya kultury krajowéj, nie znając dostatecznie warunków miejscowych, nie może zapuszczać się w rozbiór i ocenienie planu urządzenia gospodarstwa przez przeprowadzenie którego podwójny wyżéj wskazany cel ma być osiągnięty, nie może także osądzić o ile forma gospodarstwa przyjęta do spełnienia zadania pod *A. a*) wskazanego, odpowiada naturze gleby i położeniu Dublan, co uwzględnioném być musi, jeżeli cel pod *B.* wskazany, nie ma być chybionym.

4) Plan skoncentrowania obecnie wszystkich sił i zasobów gospodarskich na najbliżéj folwarku położone grunta (322 mg.), eksploatowanie zaś w inny sposób reszty odleglejszych gruntów bardzo się da usprawiedliwić, a w danym przypadku jest nawet koniecznie wskazany, z powodu opłakanego stanu gospodarstwa, w jakim Wydział krajowy Dublany odebrał i z powodu nader ograniczonych sił gospodarskich, jakiemi nowa administracya rozporządza.

Komisya kultury krajowéj nie podziela wszakże zdania pp. Pańkowskiego i Strusiewicza, do którego się i Wydział krajowy przychylił, by sprzedaż karwat (których obecnie we własnéj administracyi korzystnie eksploatować nie można), stanowiła konieczny warunek wyżéj wzmiankowanego planu skoncentrowania się w gospodarstwie folwarczném.

Komisya kultury krajowéj przeciwnego jest zdania i uważając:

a) że 28 morgów gruntu ornege, na którym pszenica się rodzi i 12 morgów łąki nie należącéj do najgorszych, w odległości 1 mili od Lwowa korzystnie się da wydzierżawić, jeżeli idzie o wyłączenie téj przestrzeni z własnéj administracyi;

b) że 20 morgów zarośli, na których poprzednio las dębowy się znajdował, albo się da wykorczować i zamienić na grunt orny, któryby nie był w gorszych warunkach od pod *a*) wzmiankowanych 28 morgów, albo się da użyć pod kulturę leśną;

c) że dla zaokrąglenia figury gruntów dublańskich, a także dla komasacyi gruntów, mogącéj kiedyś być przeprowadzoną, zupełnie osobno położone karwaty w zamian za przyległe grunta włościańskie mogłyby być oddane, coby wartość majątku znacznie powiększyło;

d) że sprzedaż 60 morgów gruntu przy obecnem zubożeniu włościan dałaby się tylko pod bardzo niekorzystnymi warunkami przeprowadzić;

Przeciwny przedłożeniu Wydziału krajowego, pozwala sobie Wys. Sejmowi przedstawić wniosek: Wniosek 4.

5) Do planu gospodarskiego pp. Pańkowskiego i Strusiewicza dołączony jest bilans normalny, ułożony na podstawie zaprojektowanego planu i wykazuje on 10.430 złr. przychodu, 7.760 rozchodu, zatem 2670 złr. dochodu netto.

Podobnież dołączony jest wykaz kosztów i wkładów potrzebnych do przeprowadzenia planu gospodarskiego. Koszta te wynoszą:

1) Na inwentarz żywy:			
a) roboczy . .	500 złr.		
b) doehodowy . .	1650 „	2150 złr.	
2) Na inwentarz martwy		2000 „	
3) Na budynki:			
a) Odbudowanie stajni na konie .	3000 złr.		
b) Urzędzenie stajni na jałówki .	250 „		
c) Postawienie szopy na paszę . .	800 „		
d) Wystawienie spichlerza . .	4000 „		
e) „ piwnicy . . .	100 „		
f) Urządzenie gnojowni . . .	500 „		
razem . . .		8650	
Suma . .		12.800 złr.	

O potrzebie co do niektórych pozycyj, nawet konieczności powyższych nakładów, Wydział krajowy zdania swojego dotąd nie objawił, ani odpowiednich wniosków Wys. Sejmowi nie przedłożył, czyniąc je zależnemi od zgodzenia lub niezgodzenia się Wysokiéj Izby na sprzedaż karwat.

Komisya kultury krajowéj była na miejscu w Dublanach i naocznie się przekonała tak o opłakanym stanie niektórych budynków gospodarskich, jak i o potrzebie uzupełnienia inwentarza żywego i martwego. W jaki wszakże sposób i w jakim czasie i kolejnym porządku to dokonanym być powinno, ko-

misya kultury krajowéj bez przedłożenia i umotywowanych wniosków Wydziału krajowego, oraz całość potrzeb uwzględniających planów, orzec nie może.

Wniosek 5 *a)* i 5 *b)*.

Zważywszy jednak, że niektóre wydatki niewątpliwie niezwłocznie porobić należy, pozwala sobie odpowiedni Wysokiemu Sejmowi przedłożyć wniosek.

Co się tyczy potrzeby drenowania Dublan, Wydział krajowy objawił zdanie swoje, że czynność ta na długi szereg lat rozłożoną być może, z czém się komisya kultury krajowéj zupełnie zgadza.

Przy zwiedzaniu Dublan komisya kultury krajowéj zwróciła uwagę swoją na niekorzyści, jakie za sobą pociąga okoliczność, że administrator dla braku pomieszkania w Dublanach nie mieszka i zdaniem jéj brakowi temu jak najrychléj zaradzić należy.

IV.

Idąc za sprawozdaniem Wydziału krajowego, komisya kultury krajowéj przychodzi z kolei do spraw samychże szkół w Dublanach.

W wykonaniu uchwały sejmowéj z 10 września 1878 Wydział krajowy wyjednał w ministerstwie rolnictwa zmianę § 11. statutu organicznego szkoły i dekretem z dnia 7 października 1878 mianował 7 profesorów szkoły wyższéj, z których jednemu poruczył pełnienie obowiązkew dyrektora obydwóch szkół. Sprawozdanie przedstawia zmiany, jakie zaszły w personalu profesorów i nauczycieli obydwóch szkół, zmiany w składzie kuratoryi, daléj udziela wiadomości, że dekretem Wydziału krajowego z dnia 24 stycznia 1879 zatwierdzoną została nadal wysokość pobieranych od uczniów opłat szkolnych, rozporządzeniem zaś z 16 grudnia 1879 i z 20 stycznia 1880 uregulowanym został zakres działania Dyrekcyi szkół co do pobierania dochodów i pokrywania rozchodów szkół dublańskich, wreszcie uwiadamia Wydział krajowy, że instrukcyą z 25 maja 1880 uregulowanym został stósunek obydwóch szkół do folwarku.

Celem przeprowadzenia organizacyi naukowéj i wewnętrznego porządku szkół dublańskich, odbyła się w Wydziale krajowym konferencya pod przewodnictwem JE. Marszałka, w któréj wzięli udział: członek Wydziału krajowego Dr. Wereszczyński, kuratorya i kollegium profesorów. Na zebraniu tem przyszło do zupełnego porozumienia się między trzema władzami co do kierunku naukowego i organizacyi szkół dublańskich i zgodzono się w zasadzie na podniesienie nauk w wyższéj szkole po nad poziom nauk objętych reskryptem ministeryum rolnictwa z dnia 5 grudnia 1879 l. 7018, normującym na nowo organizacyę szkół średnich rolniczych, przez Państwo subwencyonowanych. Wypracowane zatem w myśl uchwał na konferencyi zapadłéj plany nauk, potrzebują być jeszcze przez Ministeryum zatwierdzone celem zachowania szkole wyższéj subwencyi państwowéj.

Komisya kultury krajowéj uważa za swój obowiązek zwrócić uwagę Wys. Izby, że chcąc urządzić szkołę odpowiednio do pierwotnego jéj założenia, § 1. statutu org. określonego i do przyjętego na wyż wspomnionéj konferencyi planu nauk, koniecznem jest nie cofnąć się przed znacznymi wydatkami, które odpowiednie do potrzeb szkoły wyższéj urządzenie zakładu za sobą pociągnie, inaczéj bowiem szkoła dublańska nie posiadająca dzisiaj nawet dla szkoły śre-

dniéj przepisanych środków naukowych, jako szkoła wyższa nigdy nie przestanie chromać.

Lecz bez względu na niższy lub wyższy poziom nauk, które w Dublanach mają być udzialane, komisya kultury krajowéj uważa za konieczne zwrócić uwagę Wys. Sejmu, że jeżeli dla podniesienia gospodarstw krajowych jak najgruntowniejsze i jak najlepsze fachowe wykształcenie młodzieży jest ważnem, to nie mniéj jest ważnem, by ona wynosiła także ze szkół dublańskich obok wyższego specyalnego wykształcenia i pewien zasób gruntownych zasad religijnych, moralnych i społecznych.

Ważnem to jest wszędzie, ważniejszem jeszcze u nas, gdzie gospodarstwo nie jest wyłącznie czystym finansowym i ekonomicznym interesem, lecz faktycznie ma i wyższe społeczne zadania do spełnienia. Gospodarze nasi wiejscy czy to właściciele i dzierżawcy, czy rządzcy lub ekonomowie w zakresie swego gospodarskiego działania tworzą centrum, na które otaczająca ich ludność wiejska, z którą w ciągłéj są styczności, zwrócone ma oczy i z którego oni świadomo lub bezwiednie ogromny wpływ dodatni lub ujemny nie tylko wywierać mogą ale wywierać koniecznie muszą. Dla osiągnięcia tego moralnego a tak doniosłego celu, zdaniem komisyi kulturnéj krajowéj, koniecznem jest, by wszystkie władze mające pieczą nad Dublanami przynajmniéj równą uwagę zwróciły na kierunek wykształcenia i uobyczajnienia moralnego jak na kierunek wykształcenia naukowego znajdujący się w zakładzie młodzieży.

Młodzież, która ukończyła gimnazyum, która zresztą, co komisya kultury krajowéj za szczęśliwe uważa, nie w internacie jest umieszczona, ma niezaprzeczone prawo do pewnéj wolności, co nie przeszkadza, że uchwyconą być winna w karby porządku materyalnego i karności moralnéj, a zakład naukowy chociaż bynajmniéj wychowawczym nie jest, ma prawo wymagać, by się poddała przepisom, które uzna za stosowne wydać i ma obowiązek działać wszelkiemi siłami na kierunek owego ukształcenia i uobyczajenia moralnego tak przez wzgląd na młodzież samą jak i na społeczeństwo, któremu ją ma zwrócić i fachowo uzdolnioną i moralnie dobrze usposobioną, jeżeli nie ma być raczéj zgubną niż pożyteczną dla kraju.

Komisya kultury krajowéj nie wątpi, że obecna dyrekcya i grono profesorów o téj stronie obowiązków swoich głęboko jest przekonana, lecz nie uważa za zbyteczne położyć tu nacisk na konieczność, by szczególniéj władze najbliższy stosunek z uczniami mając, złożone były zawsze z ludzi dających gwarancye, że powyższe obowiązki zrorumieć i wypełniać będą umieli.

Komisya kultury krajowéj, w czasie bytności swéj w Dublanach, przekonała się, że z powodów, których wyjaśnić nie była w możności, nabożeństwo które odprawiać w kaplicy miejscowéj kapelan co niedzielę i święta jest obowiązany, od pewnego czasu bardzo nieregularnie a często nawet wcale nie jest odprawiane. Komisya kultury krajowéj ma nadzieję, że Wydział krajowy niezwłocznie pospieszy złemu zaradzić i przedsięweźmie środki stosowne, by nabożeństwo regularnie i bez przerwy w czasie wakacyi odprawiane było, a to przez wzgląd na uczniów szkoły niższéj, którzy feryi nie mają oraz na tych profesorów, którzy w Dublanach cały rok zostają.

V.

1) Sprawozdanie Wydziału krajowego usprawiedliwia niektóre wydatki, poczynione w czasie od r. 1878 do dnia dzisiejszego.

Główną robotą dokonaną w tym czasie jest wykończenie kaplicy i oddanie jéj na użytek szkoły.

Inną znaczniejszych wymagającą nakładów fabryką była niezbędna i zwłoki nie cierpiąca reperacya budynku szkoły wyższéj, urządzenie w nim mieszkań dla uczniów szkoły niższéj oraz kursu uczniów oddziału melioracyjnego. Sprawozdanie Wydziału krajowego objaśnia, jakich funduszów na powyższe fabryki użyto.

Inne drobniejsze wydatki wyliczone w sprawozdaniu na stronicy 10 liczbami 1. 2. 3 i 4 oznaczone, nie potrzebują bliższego usprawiedliwienia.

2) Ważniejszem dla komisyi kultury krajowéj było zastanowienie się nad przyszłemi potrzebami szkół dublańskich i ściśle z niemi złączonego folwarku. Jak już wyżéj powiedziano, tak gospodarstwo dublańskie jak i obie szkoły, chcąc wszystko do porządku przyprowadzić, znacznych bardzo będą potrzebowały ofiar.

Komisya kultury krajowéj, przekonaną będąc, że wszystkie nakłady tak w gospodarstwie folwarku jak i w szkołach, wychodzić powinny z jednolitego z całą rozwagą i specyalną znajomością ułożonego planu, któryby ogarniał wszystkie potrzeby, teraz już czuć się dające i te które w przyszłości przewidzieć się dają, odpowiednie Wysokiemu Sejmowi pozwoli sobie przedstawić wnioski, uwzględniając w nich i tę okoliczność, że niektóre wydatki, będąc
Wniosek 3c, 5b. naglejszemi, bezzwłocznego wymagają zaspokojenia.

Na podstawie uwag i wywodów powyższych:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o wykonaniu uchwały sejmowéj z dnia 10 października 1878 w sprawie odebrania od komitetu tow. gosp. galic. absolutoryum z użycia subwencyi rządowéj 14.000 złr. na budowę laboratorium chemicznego w Dublanach i o przyjęciu tego funduszu na rzecz funduszu krajowego.

ad I. 2. II. Sejm uwalnia c. k. Tow. gosp. galic. z obowiązku pokrycia przewyżki wydatków na utrzymanie uczniów szkoły niższéj w Dublanach w r. 1877 w kwocie 531 złr. 92 ct. i przyjmuje niedobór ten na fundusz krajowy.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

ad I. 1. a) by postępowanie w sprawie dochodzenia przyczyn braku materyałów przyspieszył i zarządził odpowiednie kroki, celem wynadgrodzenia szkody przez ten brak funduszom krajowym zrządzonéj.

ad II. b) by wezwał niezwłocznie komitet Tow. gosp. galic. do zwrotu subwencyi krajowéj 6000 złr. i sumę tę przyjął na fundusz krajowy;

c) by w porozumieniu z kuratoryą szkół dublańskich ad V. 2.

1. zbadał wszystkie potrzeby i nakłady jakich szkoły i folwarek dublański wymaga;

2. ułożył jednolity plan, podług którego nakłady te miałyby być zrobione, przedstawił Sejmowi w jakiéj kolei czasu, ze względu na nagłość i konieczność potrzeby, nakłady te mają być robione;

3. ułożył ogólne kosztorysy i plany dla robót, w odleglejszéj przyszłości mogących być wykonanemi;

4. ułożył szczegółowe kosztorysy i plany, potrzebne ministeryalne zatwierdzenia uzyskał, zaś o państwowe subwencye się starał dla robót, których wykonanie jest niezwłocznie potrzebne. ad III. 4.

IV. Sejm przechodzi do porządku dziennego nad wnioskami Wydziału krajowego 2 i 3 zmierzającymi do sprzedaży karwat i użycia ze sprzedaży uzyskanéj sumy na pokrycie nadzwyczajnych potrzeb gospodarczych majętności Dublany.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy:

a) do użycia na zaspokojenie najnaglejszych preliminarzem na rok 1880 i 1881 nie objętych potrzeb folwarku dublańskiego sumy 6000 złr., która funduszowi krajowemu przez komitet Tow. gosp. ma być zwróconą, (III b); ad III. 5.

b) do użycia sumy 6595 złr. z funduszu na budowę laboratoryum, na zaspokojenie najnaglejszych, preliminarzem na rok 1880 i 1881 nie objętych potrzeb szkół dublańskich, oraz na przygotowanie cegły do robót o których mowa we wniosku (III. c). ad V. 2.

Przewodniczący

J. Czartoryski w. r.

Sprawozdawca:

Józef Michałowski.

L. 923/s.

Dodatek do sprawozdania

komisyi kultury krajowéj L. 923/s. o sprawozdaniu Wydziału krajowego, w przedmiocie szkół rolniczych w Dublanach.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z dnia 10. lipca b. r. L. 30572, jako uzupełnienie sprawozdania swego z dnia 11. czerwca b. r. L. 15044, w przedmiocie krajowych szkół rolniczych w Dublanach, podanie komitetu c. k. galicyjskiego Towarzystwa gosp. we Lwowie o zwolnienie Towarzystwa z obowiązku zwrotu kwoty 6000 zł. w. a., którą Towarzystwo otrzymało z funduszu krajowego, na budowę laboratoryum chemicznego w Dublanach.

Uzupełniając to sprawozdanie Wydziału krajowego, uważa Komisya kultury krajowéj za załatwione sprawozdaniem do L. 923/s.

Przewodniczący

J. Czartoryski. w. r.

Sprawozdawca

Józef Michałowski.

Alegat. 157.

Sprawozdanie

Komisyi wybranej do zbadania obecnego stanu regulacyi podatku gruntowego.

Z polecenia W. Sejmu zbadała komisya z możliwą ścisłoscią ważny ten przedmiot na podstawie materyałów, któremi rozporządza, tak co do postępowania przy szacowaniu dochodu jak i co do wyniku tego szacowania, i zdaje niniejszem sprawę z tego co jej było poleconem.

Jakkolwiek na wzór ustawy pruskiej ułożona, ustawa regulująca podatek gruntowy z 24. Maja 1869 przyjęła za zasadę, że do ustanowienia poszczególnych pozycyi taryfy nie żąda się szczegółowego obliczenia czystego dochodu, lecz że wszystkie na czysty dochód wpływające okoliczności pod ścisłą należy brać rozwagę; wprowadzono przecież dla poszczególnych klas używany niegdyś przy stałym katastrze rodzaj szczegółowego obliczania czystego dochodu, przy którem to obliczaniu cyfry licznych czynników ustanawia się podług osobistych zapatrywań a wiele ważnych momentów pozostaje nie uwzględnionych. Postępowanie to w alegacie **I.** bliżej wyjaśnione musiało doprowadzić do niejednego mylnego zdania o czystym dochodzie, osobliwie o stosunku takowego pomiędzy poszczególnymi krajami i częściami krajów. Obliczeń dokonanych przez referentów szacunkowych nie trzymały się jednakże komisye krajowe w swych uchwałach: niektóre zadały sobie pracę zmieniania tych obliczeń co do pewnych czynników według własnych zapatrywań; inne nie wdawały się w szczegółowe obliczania i wzięły za podstawę odmienne środki pomocnicze lub swoją znajomość stosunków krajowych; inne znów poszły tak daleko, że ustanowione po reklamacyach według §. 83 ustawy taryfy klasyfikacyjne obniżyły późniejszemi uchwałami znacznie, bez odpowiedniego uzasadnienia.

Alegat I.

Na podstawie tak uchwalonych taryf rozpoczęto klasowanie, które przewlekało się dość długo, ponieważ przez lat kilka w każdym okręgu tylko jedną grupę zawsze pod kontrolą referenta klasować dozwolono, dalej zaś, ponieważ reambulacya operatów pomiarowych, służących przy klasowaniu za podstawę, zalegała szczególnie w Galicyi, w znacznej bardzo części.

Po ogłoszeniu noweli z 4. Kwietnia 1879, która nakazała ukończenie klasowania i nadesłanie operatów szacunkowych do komisyi krajowych najdalej do końca Stycznia 1881, chciało Wy-

sokie c. k. Ministerstwo Skarbu dać dowód swej gorliwości w staraniu o zmniejszenie kosztów i nastawało na szybkie ukończenie, które też z końcem Stycznia 1879 przyszło do skutku, jednak z uszczerbkiem dla dokładności robót i po wydaniu przez władze nakazów, które nie licowały z ustawą.

Dwa z tych nakazów wymienił nawet Wydział wybrany w Radzie Państwa przy sposobności sprawozdania o petycyach; a mianowicie rozporządzenie Wysokiego c. k. Ministerstwa Skarbu z 8. Maja 1879 l. 11.101, które wbrew §. 17 ustawy nakazało bez przyzwolenia komisyi krajowej podzielić kilka powiatów, każdy na dwa okręgi szacunkowe; dalej zaś rozporządzenie Prezydyum komisyi krajowej we Lwowie z 27. Września 1879 l. 5.181, które w skutek naglenia ze strony c. k. Ministerstwa Skarbu nakazało przewodniczącym komisyj szacunkowych przestrzegać jak najsurowiej, ażeby badanie operatów klasowania przez okręgowe komisye szacunkowe nie trwało dłużej jak 14 dni, podczas gdy nowela z dnia 4. Kwietnia 1879 (§. 34, II. oddział) zarządzała ustanowienie dla tej pracy czasu najmniej 2 miesiące. *)

Roboty rambulacyjne przyspieszono nowemi nakazami Wysokiego c. k. Ministerstwa Skarbu w latach 1878 i 1879 mogły usunąć zaledwie część błędów przestarzałych operatów pomiarowych. Byłoby koniecznem, ażeby Wysoki Rząd przekonał się, czy takie operaty mogą być użyte do prowizorycznego rozdziału podatku, począwszy od 1. Stycznia 1881. Bez wielu kosztów i straty czasu otrzymałby Wysoki Rząd wyjaśnienia w tym względzie od urzędników sądowych, którzy się zajmują wprowadzaniem ksiąg hipotecznych i są w stanie co do gmin, w których w ostatnim czasie przeprowadzili założenie ksiąg hipotecznych zdać sprawę, ile nowych parcel przy tej czynności urzędowej odkryli, tudzież ile sprostowali błędów operatów pomiarowych co do oznaczenia właścicieli. Zalegające w Galicyi klasowania — a mianowicie w okręgu Krakowskim 69%, w okręgu lwowskim 67%, a w okręgu tarnopolskim 60% — wykonano w lecie roku 1879, przyczem niektóre grupy delegatów musiały zaklasować 600 do 2000 parcel w jednym dniu. Przy takim pospiechu nie można było myśleć o odpowiedniem obejrzeniu gruntów, które miały być klasowane, zwłaszcza że klasowanie przeprowadzono często przez kilka grup w jednym pojedyńczym dystrykcie klasyfikacyjnym, pod kontrolą a raczej pod wyłącznym kierownictwem świeżo mianowanych referentów ekonomicznych, nie mogących już z braku czasu nabyć koniecznego obznajomienia się z wszelkiemi warunkami wpływ na zaszacowanie wywierającymi, a nawet z gruntami wzorowymi. Komisye zaś powiatowe i krajowe nie miały także czasu, ażeby zbadać dokładnie wynik tych klasowań, i usunąć błędy.

Kiedy wszystkie operaty z całego państwa przedłożono c. k. Ministerstwu Skarbu zostały takowe zbadane przez organa tegoż Ministerstwa, jednak o ile nam wiadomo, bez udziału ludzi, którzy rezultaty gospodarstwa w naszym kraju znają z własnego doświadczenia. Skutki tego badania objawiły się we wnioskach, przedłożonych przez c. k. Referentów Ministerstwa Skarbu komisyi centralnej.

W tych wnioskach nie zważano na uchwały galicyjskich komisyi krajowych, które w każdym razie pod względem równowagi wewnątrz kraju zasługiwały na poszanowanie, bo o tej równowadze mogły lepiej sądzić komisye krajowe, znające swoje okręgi, niżeli urzędnicy w biurach. We wnioskach referentów c. k. Ministerstwa Skarbu nie można dopatrzeć się jednolitej i stosownej zasady kierującej. Widoczna dowolność panowała przy układaniu tych wniosków, które w poszczególnych powiatach, kulturach i klasach podwyższały taryfy w najrozmaitszym stosunku, tak, iż procent tego podwyższenia w jednych powiatach i klasach wypada na 10. w innych na 50, 100, 150, a nawet 230. Takie postępowanie może tylko zepsuć regulacyę gruntowego i spowodować największą w opodatkowaniu nierówność.

---

*) Obacz sprawozdanie Wydziału podatkowego. Nr. 189 alegatów do protokołów stenograficznych Izby posłów.

Komisye krajowe galicyjskie uchwaliły żądać reklasowania poszczególnych kultur w małej tylko liczbie powiatów. Referenci c. k. Ministerstwa Skarbu zaproponowali jednak w komisyi centralnej wiele innych reklasowań kultur ekonomicznych, których nie żądały ani komisye krajowe ani nawet rządowi referenci przy tych komisyach. Komisya centralna uchwaliła proponowane reklasowania, nie mając nawet czasu do zbadania potrzeby tych reklasowań. Również i Referentom powiatowym, którym przypada wykonać te reklasowania, braknie czasu do odpowiedniego ich przeprowadzenia; bo one w ciągu tego lata mają być wykonane i przesłane Ministerstwu wraz z opinią komisyj powiatowych i krajowych. Dochodzą nas niepokojące z różnych powiatów wiadomości, że zarządzone reklasowania zaczęły się odbywać w kierunku fiskalnym i że w takich powiatach, dla których uchwała komisyi centralnej nie wskazała kierunku reklasowania, otrzymywali referenci bądź pisemne z biura ministeryalnego, bądź ustne od przysłanych z Wiednia do Galicyi urzędników wskazówki, ażeby przy reklasowaniu przydzielać więcej gruntów do klas wyższych i najwyższych. Spodziewać się należy, iż c. k. Rząd sprawdzi niezwłocznie te wieści i zarządzi stosowne środki zaradcze. (*)

Z materyałów, które nam udzielili członkowie komisyi centralnej, wypisaliśmy załączone
Al. II. III. wyciągi **II. III.**, które zawierają podane przez referentów ministeryalnych uzasadnienie wniosków do znacznego podwyższenia taryf galicyjskich. Uzasadnienia tego, które jest oparte na porównaniu cyfr przeciętnych czystego dochodu w Galicyi z jednej, a na Szląsku i Bukowinie z drugiej strony, nie można uważać za dostateczne.

Porównanie przeciętnej cyfry wyśledzonego dla całego Szląska dochodu z takąż cyfrą dla Galicyi, nie może dostarczyć podstawy do ocenienia stosunku czystego dochodu z gruntów między temi krajami. Mały Szląsk posiada w stosunku do przestrzeni, a szczególnie do przestrzeni kultur ekonomicznych, znacznie większą ludność, bez porównania lepsze stosunki komunikacyjne i więcej ożywiony ruch handlowy, znacznie więcej obfituje w zakłady przemysłowe, pomiędzy którymi wiele takich, które przerabiają i zużywają płody kultur ekonomicznych i gruntu leśnego, ma zamożnych konsumentów, którzy płody rolnicze spożywają, i położonym jest pomiędzy zamożnymi i przemysłowymi krajami: Morawą i Pruskim Szlązkiem, w którym to ostatnim kraju przewyżka płodów rolniczych, pozostająca po pokryciu potrzeby miejscowej w Szląsku Austryackim, znajduje bliski i pewny odbyt. Natomiast w Galicyi wszystkie te stosunki ekonomiczne są bez porównania gorsze; ludność w ogóle mniejsza, niemała część kraju w pasmie wysokich gór karpackich słabo zaludniona, środki komunikacyjne znacznie gorsze, potrzeba miejscowa mniej licznej i biednej ludności, oraz liczba konsumentów, którzy tych płodów ziemi sami nie produkują, ale je kupują, bardzo jest małą, a nadto Galicya rozciąga się od Szląska ku wschodowi, 100 mil pomiędzy krajami rosyjskimi i węgierskimi, które same produkują znaczną nadwyżkę płodów ziemi.

Jakżeż można na podstawie prrównania przeciętnych cyfr czystego dochodu twierdzić, jak to czynią referenci rządowi w swoich sprawozdaniach, że jest za niski czysty dochód, wynikający

---

(*) Że jednak klasowanie gruntów u nas już obecnie, bez zamierzonych poprawek w duchu fiskalnym, jest z krzywdą dla naszego kraju, niech posłuży za dowód porównanie procentowe gruntów ornych przydzielonych do różnych klas w Czechach i Galicyi.

	w Czechach		w Galicyi.
Klasa	I. procent	1·8	procent 3·6
„	II. „	5·9	„ 9·7
„	III. „	13·9	„ 19·5
„	IV. „	22·3	„ 22·7
„	V. „	24·5	„ 20·
„	VI. „	19·9	„ 14·7
„	VII. „	9·5	„ 7·5
„	VIII. „	2·2	„ 2·3
	Suma morgów	100.	Suma morgów 100.

z operatów komisyi krajowych w kwocie 2 zł. 9 ct. dla kultur ekonomicznych w Galicyi, w stosunku do czystego dochodu w kwocie 5 zł. 15 ct. na Szlązku, albo czysty dochód lasów w kwocie 81 ct. w rejonie Krakowskim, w stosunku do czystego dochodu w kwocie 2 zł. 24 ct. na Szlązku?

Twierdzeniu temu możemy przeciwstawić daty, które do wprost odmienionych prowadzą
Aleg. IV. wniosków. Z materyałów, które dla nas były przystępne, ułożyliśmy załączony pod **IV.** wykaz porównawczy ważnych, na czysty dochód wpływających momentów, który to wykaz udowadnia niezmierną różnicę pomiędzy Galicyą a Szlązkiem.

Również i daty o sprzedażach i dzierżawach, zebrane przy szacowaniu dochodu, jakkolwiek niestety do tej pory należycie nie zestawione, wykazują, że na Szlązku przeciętne ceny dzierżawne kultur ekonomicznych są $4^1/_2$ razy, a ceny kupna posiadłości ziemskich $5^1/_3$ razy tak wysokie jak w Galicyi. Daty te przemawiają za twierdzeniem, że czysty dochód wynikający dla Galicyi z taryf komisyi krajowych, jest raczej za wysoki niżeli za niski w stosunku do czystego dochodu na Szlązku.

W uzasadnieniu referentów rządowych 2) i 3), podniesiono także i niewłaściwy stosunek pomiędzy przeciętnym czystym dochodem w Galicyi a takimże dochodem na Bukowinie, szczególnie w graniczących powiatach. Jednakże powiat bukowiński Kotzman, sąsiadujący z Galicyą, ma w dolinie Czeremoszu i Prutu, glebę napływową, której żyzność, jakkolwiek wskutek nieustającej uprawy kukurydzy coraz się umniejsza, obecnie jeszcze jest tak znaczną, że w Galicyi równej sobie nie znajduje. Pomijając to, wypada dalej zwrócić uwagę, że postępowanie przy szacowaniu czystego dochodu na Bukowinie było osobliwe w swoim rodzaju.

Nowy Sejm krajowy, wybrany na Bukowinie w r. 1871, po rozwiązaniu poprzedniego Sejmu, odwołał wybranych przez poprzednika swego członków komisyi krajowej i wybrał innych. Coś podobnego nie zdarzyło się od czasów wydania ustawy regulującej podatek gruntowy w żadnym innym kraju i jest też niezgodne z duchem ustawy, która tylko w ten sposób może być pojmowaną, że członków komisyi wybiera się na cały czas trwania czynności szacunkowej. Nowo utworzona komisya krajowa ustanowiła taryfy klas według §. 33. Oszacowanie przeprowadzone na podstawie tych taryf doprowadziło do sumy czystego dochodu, której nawet ta komisya krajowa, powziąwszy wiadomość o rezultatach w innych krajach, ulękła się. Ażeby osiągnąć właściwy stosunek do innych krajów, wniosła ta komisya ogólne zniżenie taryf klasowych, które w poszczególnych pozycyach dochodzi do 20 i 25 proc. Jednakże referenci rządowi przy komisyi centralnej do wniosku tego się nie przychylili.

Inaczej stało się w kilku innych zachodnich krajach, tak n. p. w Niższej Austryi komisya krajowa zbadane i sprawdzone przez nią samą w czerwcu 1874 taryfy klas obniżyła uchwałą z dnia 22 sierpnia tegoż roku ryczałtowo o 20 proc., jedynie z tego powodu, że te taryfy zdaniem jej były za wysokie w stosunku do taryf Styryi i Górnej Austryi. Za tym przykładem poszły: komisye krajowe w Morawii i Szląsku, które z podobnych powodów obniżyły o 30 proc. taryfy już uchwalone według §. 33 ustawy. Referenci rządowi wys. Ministerstwa Skarbu nie mieli nic do zarzucenia przeciw dokonanemu przez niższo-astryacką komisyę krajową dowolnemu potrąceniu 20 proc. z taryfy, i przyjęli w ogólności obniżenie takowej i wynikającą ztąd sumę czystego dochodu. Co do Morawy i Szląska wnieśli ciż referenci podwyższenie wielu pozycyi taryfowych; temi jednakże wnioskami odzyskali na Morawie zaledwie $^1/_4$, na Szląsku zaledwie $^1/_3$ tej sumy, która ubyła przez wspomnione 30 procentowe obniżenie.

Z czego więc tamte kraje odniosły korzyść, tego nie dozwolono Bukowinie. Proponowane przez referentów c. k. Ministerstwa skarbu dla Bukowiny taryfy, nieproporcyonalnie wysokie w stosunku do taryf zachodnich krajów koronnych przyprawiłyby kraj ten o niesprawiedliwe podwyższenie podatku, które przy obecnej sumie podatku gruntowego 37,562 832 zł. wyniosłoby przeszło 80 prc.

To niesłuszne traktowanie Bukowiny służyło potem za punkt wyjścia do podobnego traktowania Galicyi, dla której suma czystego dochodu 22,300.000 zł,. wynikająca z taryfy komisyj

krajowych, ma być według taryf proponowanych przez referentów ministeryalnych, podwyższona na 29,975.855 zł. Ostatnia ta suma wynosi 16·354 proc. od ogólnej sumy czystego dochodu w kwocie 183,298.580 zł., obliczonej na podstawie wniosków ministeryalnych dla całego państwa. Na Galicyę przeto przypadłby, (przy rozdziale głównej sumy 37,562.832 zł. podatku gruntowego), podatek w kwocie 6,143.025 zł., zatem w stosunku do obecnej kwoty, wynoszącej 4,618.300 zł. wypadłoby podwyższenie o 33 prc.

Podnoszono wielokrotnie, że w Galicyi i kilku innych krajach odkryto przyrost gruntu ulegającego podatkowi. Podług dat udzielonych komisyi centralnej przez Ministerstwo skarbu wynosi ten przyrost w Galicyi 11·2 proc., w Salzburgu 6·5 proc. na Bukowinie 32·3 proc., w Tyrolu 33·7 proc. Żałować wypada, że nie wykazano, gdzie się znajduje ten grunt przyrosły. Naszem zdaniem znaczna część tego przyrostu leży zapewne w górach, która w czasie, kiedy tworzono obowiązującą dotąd w tychże krajach podstawę podatkową, była nieużytkiem, a i obecnie jeszcze prawdopodobnie bardzo mały czysty dochód przynosi. Ale chociażby pominąć tę okoliczność, to pozostaje nie do pojęcia, że w razie utrzymania obecnej głównej sumy podatku gruntowego przyrost gruntu na Bukowinie 32·3 proc. doprowadziłby do podwyższenia podatku 80 proc., a przyrost gruntu w Galicyi 11.2 proc. do podwyższenia podatku o 33 proc., kiedy przyrost gruntu w Tyrolu 33·7 proc. a w Salzburgu 6·5 proc. nie pociągnąłby za sobą prawie żadnego podwyższenia podatku w tychże krajach.

Już w memoryale o reformie podatków bezpośrednich (stronnica 125), przedłożonym w r. 1860 tak zwanej „Immediat-komisyi“ wykazało Ministerstwo skarbu, że czysty dochód obliczony w stałym katastrze dla zachodnich krajów koronnych nie dosięga nawet połowy rzeczywistej renty ziemi. W sprawozdaniu zawierającem uzasadnienie reformy podatków przedłożonym Izbie posłów Rady państwa w roku 1874 (tabele statystyczne stronnica 224) przyjęło Wysokie Ministerstwo skarbu dochód z ziemi w całem państwie na 282,000 000 zł. Obecnie wnioski Ministerstwa skarbu przedłożone komisyi centralnej wykazują sumę czystego dochodu na 183,300.000 zł. która przez zarządzone w niektórych krajach ponowne klasowanie w ogólności nie dozna zapewne znacznej zmiany. Gdyby na ten dochód rozdzielić główną sumę podatku gruntowego 37,562.832 zł., natenczas stopa podatkowa wynosiłaby $20^1/_2$ proc. Taka stopa dla podatku gruntowego, który ma być rozłożony według przeciętnego dochodu, jest niezmiernie wysoką, i nie mogłaby już znaleść uniewinnienia w przestarzałej podstawie podatkowej, ani też w okoliczności, że stosunki majątkowe i wartościowe nagięły się do podatku zwolna podwyższanego.

Przy nierównej podstawie podatku wynosiłaby ta stopa w niektórych krajach zaledwie 10 prc. w innych znacznie więcej niż 25 proc., a łącznie z coraz wzrastającemi dodatkami krajowymi i innymi doprowadziłaby właścicieli ziemi w krajach za wysoko oszacowanych do nieuchronnego upadku.

Przeciwko sumom czystego dochodu w zachodnich krajach koronnych nie mielibyśmy jednakże nic do nadmienienia, gdyby i nasz kraj doznał był takiego samego traktowania. Lecz stało się wręcz przeciwnie. Rezultat ten trzeba zapewne przypisać owemu uprzedzeniu, które wyrodzić się mogło z dat statystycznych o przeciętnym podatku z morga, ogłaszanych bez należytego wyjaśnienia, a znajdowało nieustanną podnietę w owych napaściach dziennikarskich, które, rzecz szczególna, łączono z głosowaniami posłów naszych za wydatkami potrzebnymi do utrzymania stanowiska państwowego Austryi. Uprzedzenie to nie pozostało widocznie bez wpływu na ludzi powołanych w Ministerstwie skarbu do sformułowania wniosków do taryf, którzy nie znali z własnego doświadczenia rezultatów gospodarstwa w Galicyi, nie byli więc w stanie w należyty sposób ocenić zachodzących pomiędzy Galicyą a zachodnimi krajami koronnymi trudnych do pochwycenia różnic w dochodzie czystym i w licznych na ten czysty dochód wpływających momentach. Zapoznawać nie można, że wiele z tych momentów nie da się wyrazić w odpowiednich cyfrach, że przeto trafne szczegółowe obliczenie czystego dochodu z tychże momentów jest niemożebnem.

Dla tego właśnie koniecznem jest, użyć do kontroli sądu o czystym dochodzie takich środków pomocniczych, w których wszystkie momenta na dochód czysty wpływające wyraz znajdują.

Ważnego niezawodnie środka pomocniczego dostarczają daty o cenach kupna i dzierżawy, które w myśl ustawy (§§ 22., 26 i punkt 12. opisu powiatu) miały być zbierane, przeto też nie powinny pozostać nieużytemi. Przy obradach nad ustawą z dnia 24. maja 1869 oświadczył ówczesny Minister skarbu J. E dr. Brestl ze stanowiska fachowego, że dat tych należy używać do kontroli, a mianowicie do kontroli przy porównywaniu kraju z krajem. Jakkolwiek przy poszczególnych sprzedażach i dzierżawach wyjątkowe okoliczności wpływają na wyższą lub niższą cenę, to przecież różnice te wyrównywują się same przez się w wielkiej liczbie wypadków, zebranych z większych części kraju. Przeciętna cen kupna i czynszów dzierżawnych, obliczone z wielu lat i wypadków, przedstawiają wartość pospolitą, która powinna służyć za ważny materyał do ocenienia zwyczajnego czystego dochodu.

To też w myśl ustawy, zebrano takie daty z lat 15 od 1855 do 1869. Niestety jednakże daty te, zebrane w wielkiej obfitości, nie zostały do tej pory w ten sposób zestawione, ażeby można porównać je z czystym dochodem sprzedanych lub wydzierżawionych gruntów, preliminowanym przy obecnem szacowaniu. Zanim takie konieczne, lecz dłuższego czasu mymagające zestawienie porównawcze, będzie wykonanem, mogą służyć za środek pomocniczy daty już zebrane. Nie można jednak obliczanych dla całych krajów przeciętnych cen sprzedaży i dzierżawy, które w jednych powiatach do znacznych, w innych do bardzo małych obszarów się odnoszą, w innych znów wcale nie są wykazane, porównywać z czystymi dochodami, wykazanymi dla wszystkich gruntów całego kraju.

Obecnie należałoby zestawić porównanie cen kupna z preliminowanym czystym dochodem wszystkich kultur, zaś czynsze dzierżawne z preliminowanym czystym dochodem kultur ekonomicznych, dla tych powiatów, w których wykazane wypadki sprzedaży i dzierżaw obejmują znaczne stosunkowo obszary. Przy tem porównaniu powinny być wyłączone połoniny (Alpen) gdzie takowe większą przestrzeń zajmują. Z zestawień tych dat dla powiatów jednej komisyi lub subkomisyi krajowej, należałoby następnie uskutecznić zestawienie dla całego rejonu.

Ażeby otrzymać dla szacowania lasów środek pomocniczy, któryby wskazywał czysty dochód rzeczywisty, prosili nasi posłowie, aby zebrane były z lat 1855 do 1869 daty o dochodzie czystym z lasów rządowych i funduszowych; otrzymali jednak w Ministerstwie skarbu odpowiedź, że zbieranie takich dat nie jest przepisane w ustawie regulującej podatek gruntowy. Jednakże wyciągi z rachunków leśnych są wskazane w §. 22 ustawy jako środki pomocnicze, a §. 24 nadmienia, że komisye, a zatem także ustanowieni przy nich referenci rządowi mogą używać także innych, w ustawie niewymienionych środków pomocniczych. Ministerstwo skarbu nietylko ma prawo ale i obowiązek postarać się o wszystkie materyały, służące do wyjaśnienia rzeczy, a właśnie wymieniony środek pomocniczy był potrzebny do kontroli szacowania dochodu z lasów; bo szacowanie to, zawisłe od osobistych zapatrywań na pojedyńcze czynniki i na ich związek między sobą, mogło łatwo na mylne zejść tory i daleko odbiedz od rzeczywistości. W Prusiech użyto właśnie dat o czystych dochodach z lasów rządowych jako najgłówniejszego środka pomocniczego do oszacowania wszystkich lasów (patrz alegat 1.)

Lwowska komisya powiatowa i krajowa miały do dyspozycyi materyał z urzędowych rachunków o czystym dochodzie z przeszło 4400 morgów lasów, leżących w okolicy Lwowa, należących do gminy miasta. Na podstawie tych rachunków wypadł czysty dochód z morga na 1 zł. 31 ct. Tymczasem z taryf komisyi krajowej i z klasowania wypada przeciętny czysty dochód wszystkich lasów powiatu lwowskiego, obejmujących 43.000 morgów, na 1 zł. 52 ct., chociaż przynajmniej $^3/_4$ tych lasów ma gorsze, od Lwowa odleglejsze położenie, aniżeli lasy miasta Lwowa. Otóż ten czysty dochód miałby podług propozycyi referenta ministeryalnego, być jeszcze o 25 procent podwyższony.

Z tych powodów słusznem tylko nazwaćby można żądanie, ażeby taryfa klasowa dla lasów, ułożona przez galicyjskie komisye i subkomisye krajowe, raczej zniżoną aniżeli podwyższoną została, dalej, ażeby bezzwłocznie zebrano daty o rzeczywistych czystych dochodach lasów rządowych i funduszowych we wszystkich krajach, gdzie takowe większą przestrzeń obejmują, i ażeby te daty służyły do kontroli czystego dochodu oszacowanego, szczególnie do kontroli równowagi oszacowania między krajami.

Galicyjscy członkowie komisyi centralnej zebrali, o ile to było możliwem, materyały co do przydzielonych do pojedynczych klas powierzchni kultur ekonomicznych i co do czynszów dzierżawnych z kilkunastu powiatów Galicyi i Bukowiny, w których daty z dzierżaw obejmują większe przestrzenie. Na podstawie tych dat porównaliśmy wypływające z taryf rządowych przeciętne do-
A. V. chody czyste z wyśledzonymi przeciętnymi czynszami dzierżawnymi, i wykazaliśmy, w alegacie **V.**, że wspomnione czyste dochody przewyższają znacznie przeciętny czynsz dzierżawny w graniczącym z Galicyą powiecie Kotzman i w wielu powiatach galicyjskich. W krajach koronnych zachodnich jednak, wynoszą wynikające z wniosków Ministerstwa czyste dochody według dat nam udzielonych po największej części tylko 60, 50, 42 a nawet i 30 procent od wyśledzonego przeciętnego czynszu dzierżawnego.

Wspomniana powyżej stopa podatkowa przeszło 20%towa podwyższyłaby podatek gruntowy w niektórych powiatach galicyjskich w alegacie **V.** przytoczonych o 100 do 174 proc. Takie raptowne podwyższenie podatku, sprowadziłoby ogromny przewrot w stosunkach wartościowych i majątkowych, nie może przeto być dopuszczone.

Wnioski ref renta Ministerstwa skarbu zmierzają do ogromnego przeciążenia podatkowego najuboższych krajów Państwa, Galicyi i Bukowiny, tych krajów, w których wszystkie stosunki ekonomiczne, znacznie gorsze niż w innych prowincyach, znajdują wyraz zaprzeczyć się nie dający w ubóstwie widocznem ludności wiejskiej, która posiada ziemię, i już teraz ciężarami publicznemi nadzwyczaj jest uciśnioną.

Wobec niebezpieczeństwa, grożącego krajowi naszemu, ma reprezentacya krajowa obowiązek podnieść głos swój. Przeto komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. „Zważywszy, że proponowane przez organa c. k. Ministerstwa skarbu taryfy klasowe są dla kraju naszego, w stosunku do innych krajów koronnych, zbyt wysokie i niesłuszne;

„zważywszy, że przy klasowaniu przydzielono już w ogóle i tak zbyt wielką ilość gruntów do klas wyższych, a mimo tego są pewne wiadomości, że przy wykonaniu zarządzonego obecnie reklasowania organa rządowe dążą do jeszcze wyższych rezultatów;

„Sejm wyraża nadzieję i przekonanie, że Rząd:

„*A*) powstrzyma nadany reklasowaniu kierunek podwyższający i poleci w ogóle swoim organom, żeby przy tej czynności nie spuszczali z oka głównej zasady sprawiedliwego stosunku tak pomiędzy krajami jak i wewnątrz kraju;

„*B*) podda taryfy klasowe ponownemu i ścisłemu zbadaniu i uczyni co należy, aby: doprowadzić do równomiernego faktycznym stosunkom odpowiadającego oszacowania gruntów i zapobiedz grożącemu ruiną nagłemu a niesłusznemu podwyższeniu podatku w kraju naszym.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w jaknajkrótszym czasie złożył u stóp Najwyższego Tronu prośbę, żeby w tej żywotnej dla kraju naszego sprawie słuszności zadość się stało.

III. Niniejszą uchwałą załatwione zostają petycye wniesione przeciw podwyższeniu podatku gruntowego, a mianowicie:

Petycye do l. 465, 521, 524, 568, 596, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 714, 718, 722, 744, 745, 794, 801, 811, 812, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 884, 887, 888, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 963, 964, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1062, 1063, 1064, 1065, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080. 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095.

Lwów dnia 19 Lipca 1880.

Przewodniczący:
Grocholski.

Sprawozdawca:
J. Męciński.

Alegat I.

O szczegółowych obliczeniach

czystego dochodu, zastosowanych przy szacowaniu gruntów.

Idąc za wzorem ustawy pruskiej, ustanowiła także i austryacka ustawa o regulacyi podatku gruntowego z d. 24 Maja 1869 w §. 21 zasadę, iż w celu oznaczenia taryf klasowych, nie przepisuje się żadnych szczegółowych obliczeń czystego dochodu, lecz wszystkie momenta, na dochód czysty wpływające, mają być tak dokładnie zważone, ażeby istotne różnice, zachodzące w dystrykcie klasyfikacyjnym co do dochodu, w miarę możności znalazły uwzględnienie.

Z urzędowego memoryału o przeprowadzeniu regulacyi podatku gruntowego w Prusiech można powziąć wiadomość, iż rząd tamtejszy nie udzielił bliższych instrukcyj pod względem materyalnym co do postępowania przy ustanawianiu stóp taryfowych dla kultur ekonomicznych, a to z tego powodu, „że udzielenie takich instrukcyj w obec wielkiej rozmaitości momentów, które przy tem uwzględnić należy, a które się w różnych częściach kraju różnorodnie kształtują, napotkałoby na znaczne trudności; oznaczanie zaś pojedyńczych punktów w celu szczególnego ich uwzględnienia przedstawiało się niewłaściwem ze względu, że może ono łatwo przywieść do mylnego pojmowania rzeczy i wywołać wątpliwości co do innych nie przytoczonych wyraźnie punktów, a zatem wpływać raczej szkodliwie niż korzystnie*).

U nas natomiast wprowadzono z początkiem prac około utworzenia klas taryfowych, szczegółowe obliczenia czystego dochodu przy kulturach ekonomicznych, podobne do tych, które były używane przy dawniejszym stałym katastrze i rozdano odpowiedne formularze do tych obliczeń wszystkim referentom. Rozliczne czynniki, z których obliczano czysty dochód, wstawiali referenci według swego mniej lub więcej odpowiedniego zapatrywania; oznaczenie bowiem odnośnych cyfer dla poszczególnych czynników na podstawie faktycznych stosunków było przy największej części tych czynników niemożliwem. Nadto pominięto w rzeczonych formularzach, a tem samem i w odnośnych obliczeniach ważne momenta, które w różnych okolicach rozmaicie się kształtują i na dochód czysty znaczny wpływ wywierają. Przez to stworzono podstawę do szacowania gruntów, stosunkom faktycznym nie odpowiadającego i nierównego.

---

*) Zobacz strona 11. urzędowago memoryału o przeprowadzeniu ustawy z d. 21 Maja 1861 o regulacyi podatku gruntowego. Berlin 1865, w drukarni państwowej.

Z tych momentów przedstawimy tu bliżej dwa najważniejsze.

Wydatki na roboty gospodarskie oznaczone były przy zarządzonem obliczaniu czystego dochodu pewną liczbą dni roboczych, potrzebną do dokonania robót polnych. W szczególności reprezentuje tam wydatki na robotę pociągową pewna liczba dni, potrzebnych do uprawienia pola, do wywozu nasienia i nawozu, i do zwiezienia zebranego plonu z pola do zabudowań gospodarskich*). Nie uwzględniono zaś wcale przy obliczaniu czystego dochodu mniejszej lub większej potrzeby utrzymywania przy gospodarstwie wiejskim sił roboczych i całorocznych kosztów ich utrzymania. Ależ właśnie ten moment ma szczególną wagę przy ocenianiu dochodu, gdyż nie przedstawia się wszędzie jednakowo i wykazuje właśnie najznaczniejsze różnice. Różnice te pochodzą ze stosunków klimatycznych, z jakości istniejących sił roboczych, ze sposobności do mniej albo więcej korzystnego ich użycia, która to sposobność od klimatu i innych stosunków ekonomicznych zależy. Wszystkie te stosunki przedstawiają się w Galicyi o wiele gorzej, niż w zachodnich krajach koronnych. Pominięcie rzeczonego momentu musiało przeto doprowadzić do pokrzywdzenia Galicyi; ono to spowodowało w szczególności to błędne zapatrywanie, iż wydatki gospodarskie w Galicyi nietylko w swej bezwzględnej wysokości, ale także względnie, t. j. w porównaniu z mniejszym dochodem brutto nie są wyższe, tylko niższe jak w zachodnich krajach koronnych*).

Wartość płodów łąk i pastwisk, również rozmaitych, produkowanych dla bydła na rolach gatunków traw, roślin głowiastych, owsa i t. d. a nawet słomy, co wszystko największą część produktów rolnych stanowi, oznaczano w zarządzonych obliczeniach czystego dochodu podług mniej albo więcej stosownie wyśledzonych cen sprzedażnych tych płodów, chociaż takowe tylko w małej, a w szczególności w Galicyi w nadzwyczaj nieznacznej części idą na sprzedaż, zresztą zaś służą do utrzymania gospodarskich sił roboczych i do wytwarzania innych płodów zwierzęcych. Rozmaitem jest ich użycie i tegoż rezultat. W zachodnich krajach, w których ludność w stosunku do powierzchni kultur ekonomicznych jest większa, gdzie jest w szczególności znacznie zamożniejsza i

---

*) O ile wiemy, przyjmowano w Galicyi 4 do 5 dni pociągowych na jeden morg roli, zaś $1^1/_2$ do 2 dni na jeden morg łąki, a zatem dla gospodarstwa włościańskiego, obejmującego n. p. około 10 morgów roli i 2 morgi łąki, przy którem trzyma się parę koni roboczych, przyjmowano 40 do 54 dni, z ceną dnia bardzo małą. Jednakże utrzymanie sił pociągowych trwa 365 dni w roku, a siły te w obec braku przemysłu i ruchu handlowego, mało bardzo po za własnem gospodarstwem są używane.

*) Wilhelm Roscher przedstawia w swym dziele p. t. Grundlage der Nationalökonomie (7 Aufl. Stuttgart Verlag der Cottaschen Buchhandlung 1868 str. 55 i 57.) wpływ klimatu na gospodarstwo wiejskie w ten sposób, iż w ciepłych klimatach udają się cenniejsze płody i że ilość wszystkich płodów w ogólności jest większa, jakość lepsza, wydatki zaś gospodarskie mniejsze, gdyż zapas na zimę potrzebny, zwłaszcza dla pożywienia bydła, jest mniejszy i mniej też potrzeba ludzkich i zwierzęcych sił roboczych, bo można roboty rozłożyć na znaczniejszą część roku. Stąd wynika, że gdy przychód surowy w klimatach ciepłych jest większy, wydatki zaś mniejsze, większym musi być czysty dochód niż w klimatach chłodniejszych.

Roscher przytacza dalej ze studyów Haxthausena, że główne roboty gospodarskie rozkładają się w środkowej Rosyi na czas krótszy niż w środkowych Niemczech i że w skutek tego przy zresztą zupełnie jednakowych stosunkach w środkowych Niemczech potrzeba 4 koni i parobków tam, gdzie w środkowej Rosyi 7 ich potrzeba. Różnica w wydatkach okaże się jednak oczywiście jeszcze większą, jeżeli i co do innych stosunków zachodzą różnice, np. gdy gorsza jakość sił roboczych powiększa potrzebną ich liczbę, gdy stosunki ekonomiczne, a w szczególności brak przemysłu, złe drogi, mniejszy ruch handlowy, zmniejszają możebność korzystnego ich użycia.

tem samem więcej konsumująca, znajdują płody zwierzęce dobry, łatwy i bliski odbyt; tam przeto jest i produkcya takich płodów większa, tam hodują głównie krowy jako bydło użytkowe, ponieważ produkta mleczne, które ze wszystkich zwierzęcych płodów najwięcej przynoszą dochodu, dobry odbyt w miejscu albo w pobliżu znajdują. Inaczej ma się rzecz w Galicyi, gdzie zwierzęce płody niskie mają ceny, gdzie z wyjątkiem okolic większych miast produkcya mleczna jest nieznaczna i po największej części ogranicza się na własną potrzebę, gdzie się zajmują chowem bydła, mało dochodu przynoszącym, gdzie zatem wszystkie do wytworzenia płodów zwierzęcych używane ne płody rolne i łąkowe przynoszą dochód mały, znacznie mniejszy od obliczonej i przy oznaczeniu czystego dochodu zastosowanej ceny sprzedażnej tychże płodów.

Dość przecie zastanowić się nad przyjętemi w Galicyi niskiemi cenami robocizny, ażeby poznać, iż płody ziemi, używane do utrzymania sił roboczych przynoszą mały dochód. Na nieszczęście niemamy pewnych dat co do miejscowych cen produktów płodów zwierzęcych z lat 1855—1869. — Na polecenie lwowskiej komisyi krajowej zebrano z tych lat tylko daty o cenach mięsa przy drobnej sprzedaży u rzeźników, w 26 znaczniejszych miejscach targowych. Daty te są co do cyfry cen mięsa pewne, gdyż ceny podano według taks przez władze podówczas ustanawianych. Ceny te wynosiły w przecięciu 10·46 ct. w. a. za funt wiedeński. Po wyłączeniu stołecznego miasta Lwowa — gdzie większe sztuki bydła po największej części przez właścicieli większych posiadłości sprzedawane były i gdzie od mięsa znaczny podatek konsumcyjny z dodatkami był opłacany, — wynosiła cena mięsa w innych miastach w przecięciu $10^{1}/_{10}$ ct. ct. — Przeciętną wagę netto spożytych w tych miejscach targowych, po największej części małych wołów, krów i młodego bydła można przyjąć najwyżej na $2^{1}/_{2}$ centnara, skąd otrzymujemy przeciętną cenę jednej sztuki w kwocie 25 zł. 25 ct. a. w.; po strąceniu podatku konsumcyjnego wynoszącego 3 zł. 78 ct. w miastach liczących od 10—20 000 mieszkańców, zaś 2 zł. 52 w innych miastach, pozostaje za sztukę 21 zł. 47 ct. względnie 22 zł. 73 ct., a za centnar 8 zł. 59 ct. do 9 zł. 9 ct. Jeżeli się od tych cen odciągnie zysk rzeźników, koszta sprzedaży, wydatki na stajnię i obsługę dla bydła, to nie można powątpiewać, że producentowi w zamian za dawane bydłu pożywienie — które ze względu na zwykłą tutejszą rasę bydła o grubej skórze i twardych kościach w ilości odpowiadającej 25 centnarom dobrego siana na każdy centnar wagi mięsa przyjąć musimy — tudzież za podściółkę zaledwie nawóz pozostał.

Co się tyczy szacowania lasów, przy których liczba czynników wpływających na dochód jest mniejszą, wydał rząd pruski dokładną instrukcyę dla ustanowionego personalu leśniczo-technicznego przytaczając w niej wszystkie momenta, mające wpływ na wysokość czystego dochodu. Nadto użył ten rząd jako najgłówniejszej podstawy do ocenienia czystego dochodu wszystkich lasów, materyału wziętego z rzeczywistości, t j. dat z lasów państwowych co do rzeczywistego czystego dochodu z tychże*).

Inaczej postąpiono u nas. Praktyka stałego katastru została przeniesiona do teraźniejszego szacowania dochodu. Referenci szacunkowi nie uwzględniali dat z rachunków lasowych o rzeczywistym dochodzie czystym. Obliczenia czystego dochodu uskuteczniano na podstawie poszczególnych czynników; dla dochodu brutto z przyrostu drzewa i z cen drzewa. Przyrost drzewa osądzano według zapatrywań osobistych lub według obliczeń z przestrzeni probnych, przyczem trudno było oznaczyć odpowiednio ilość drzewa, którego spieniężyć nie można, a która szczególnie w górach i w lesistych okolicach Galicyi jest wielka. Co do cen drzewa można było w Galicyi tylko rzadko otrzymać pewne daty z przepisanych w ustawie lat piętnastu, gdyż sprzedaż drzewa odbywała się nieregularnie, na różne miary, także na morgi. To też musiano prawie wszędzie wstawiać ceny drzewa według osobistego zapatrywania, opartego na różnych kombinacyach. Nie uwzględnia-

*) Zob. wskazany powyżej memoryał o wykonaniu ustawy z d. 21 Maja 1861 na str. 93 : 94.

no także momentów. które na wysokość dochodu czystego szczególny wpływ mają. W szczególności oceniano wszystko drzewo według cen drzewa opałowego, bez względu na znacznie większą wartość drzewa materyałowego; z drugiej strony pominięto koszta zarządu. Stąd wynikła nierówność szacowania, ponieważ w jednych lasach produkuje się i spieniężа daleko więcej drzewa materyałowego jak w drugich, koszta zaś zarządu zostają w rozmaitym stosunku do przychodu surowego, a mianowicie są właśnie w tym stosunku większe tam, gdzie dochód surowy jest mniejszy, mniejsze zaś, gdzie tenże jest większy*).

Pominięcie tych momentów, jakoteż całe postępowanie musiało również spowodować pokrzywdzenie Galicyi, ponieważ właśnie w tym kraju dochód brutto jest mały, z powodu złych dróg, większych kosztów wywozu, braku przemysłu zużywającego wiele drzewa, braku zamożnych nabywców i niemożności spieniężenia lichszych rodzajów drzewa w okolicach lesistych; koszta zaś są większe w porównaniu z małym dochodem brutto

---

*) W pruskiej instrukcyi do szacowania lasów są przytoczone przykłady z lasów co do dochodu lepszych i gorszych. Z tych przykładów wynika, że w lasach mających położenie lepsze, ilość o wiele cenniejszego drzewa materyałowego była do 5kroć większą, niż w lasach gorszych, i że koszta zarządu właśnie w lasach, wykazujących wyższy dochód brutto, były w stosnnku do tegoż dochodu do pięciu razy mniejsze, niż w lasach z mniejszemi dochodami surowemi.

Alegat 2.

(Tłumaczone z niemieckiego).

Zdanie i wnioski

referenta centralnej komisyi w sprawie oszacowania i klasowania odnośnie do całego kraju (Galicyi) i w porównaniu z sąsiedniemi krajami: Szląskiem i Bukowiną.

ad 1) Podług rezultatów oszacowania i klasowania wynosi czysty dochód:

z morga	roli	w Galicyi	2 zł.	32 ct.	w sąsiednim	Szlązku	5 zł.	38 ct.
„ „	łąki	„	1 „	90 „	„	„	6 „	70 „
„ „	ogrodów	„	4 „	70 „	„	„	8 „	85 „
„ „	pastwisk	„	— „	80 „	„	„	1 „	23 „
„ „	połonin	„	— „	18 „	„	„	nie ma	
„ „	jezior, bagien, stawów		— „	89 „	„	„	2 „	33 „
„ „	wszystkich ekonomicznych kultur		2 „	09 „	„	„	5 „	15 „*)

W sąsiadujących ze sobą powiatach Galicyi i Szląsku wynosi przeciętny czysty dochód:

	w powiatach galicyjskich:		w powiatach szląskich	
z roli	Biała	3 zł. 29 ct.	Bielsk	3 zł. 79 ct.
	Żywiec	1 „ 82 „	Cieszyn	3 „ 11 „
z łąk	Biała	4 „ 13 „	Bielsk	4 „ 57 „
	Żywiec	1 „ 94 „	Cieszyn	3 „ 76 „
z ogrodów	Biała	7 „ 54 „	Bielsk	8 „ 13 „
	Żywiec	4 „ 06 „	Cieszyn	6 „ 59 „

---

*) *Uwaga referenta komisyi sejmowej.*

W sprawozdaniu komisyi (patrz strona 4) przedstawiono już, ze z samego porównania tych liczb żadnych wniosków czynić nie można, a znajdują się daty stwierdzające, że Galicya w stosunku do Szląska w ogólności za wysoko została oszacowaną.

	w powiatach galicyjskich		w powiatach szląskich	
z pastwisk	Biała	1 „ 14 „	Bielsk	1 „ 16 „
	Żywiec	— „ 46 „	Cieszyn	— „ 90 „
z połonin	Biała	— „ — „	Bielsk	— „ — „
	Żywiec	— „ 18 „	Cieszyn	— „ — „
z jezior, bagien i stawów	Biała	— „ — „	Bielsk	— „ 85 „
	Żywiec	— „ — „	Cieszyn	— „ — „
z wszystkich kultur ekonomicznych	Biała	3 „ 13 „	Bielsk	3 „ 40 „
	Żywiec	1 „ 40 „	Cieszyn	2 „ 76 „*)

Z tych porównań okazuje się, że Galicya tak w całości, jakoteż w bezpośrednim sąsiedztwie Szląska nie stoi z takowym we właściwym stosunku i że co do czystego dochodu za nadto nisko ocenioną została. Jakkolwiek uznaje się zdanie lwowskiej komisyi krajowej i krakowskiej podkomisyi krajowej, że Szląsk co do czystego dochodu wyżej stoi od Galicyi, a to z powodu intenzywnej uprawy roli, lepszych stosunków odbytu i komunikacyi, jakoteż z powodu więcej rozwiniętego przemysłu, to przecież nie da się usprawiedliwić rażąca różnica, która zachodzi w oszacowaniu i klasowaniu na korzyść Galicyi.

Ponieważ ze strony komisyi krajowej i podkomisyj krajowych w Galicyi nie postawiono odpowiednich wniosków do usunięcia istniejącej tamże nieproporcyonalności czystego dochodu, dlatego zaleca referent centralnej komisyi, — ze względu iż przy przeprowadzeniu oszacowania i klasowania

---

*) *Uwaga referenta komisyi sejmowej.*

Z przedstawionych tu liczb przeciętnego czystego dochodu, które małą różnicę między szląskim powiatem Bielsk, a galicyjskim powiatem Biała wykazują, prędzej można wnioskować że Biała w stosunku do Bielska za wysoko została oszacowaną, ponieważ ogół stosunków ekonomicznych, a zwłaszcza stosunki komunikacyjne (koleje i drogi) znacznie są lepsze w powiecie Bielskim aniżeli Bialskim.

Porównanie zaś przeciętnego czystego dochodu powiatu Żywieckiego w Galicyi z takimże dochodem całego powiatu Cieszyńskiego w Szląsku jest niedopuszczalnem, i może tylko do mylnych wniosków prowadzić, ponieważ powiat Żywiecki graniczy jedynie z II. dystryktem powiatu Cieszyńskiego, a liczby przeciętnego czystego dochodu wynoszą:

	z ról	z łąk	z ogrodów	z pastwisk	z połonin	z ekonomicznych kultur w ogólności
w II. dystrykcie powiatu Cieszyńskiego	1 zł. 98 ct.	2 zł. 52 ct	4 zł. 50 ct.	72 ct.	—	1 zł 39 ct.
w powiecie Żywieckim	1 zł. 82 ct.	1 zł. 94 ct.	4 zł. 06 ct.	46 ct.	18 ct.	1 zł. 40 ct

Z tego porównania wynika, że powiat żywiecki, którego stosunki gospodarskie są gorsze od stosunków IIgo dystryktu Cieszyna, nie za nisko, lecz owszem za wysoko oszacowanym został.

w Galicyi nie oceniono należycie i nie uwzględniono czynników wpływających na czysty dochód gruntów, ażeby przyjąć podwyższenia czystego dochodu, proponowane przy pojedynczych rejonach, przezco można będzie przywrócić prawdziwy stosunek całej Galicyi do sąsiedniego kraju Szląska.

ad 2) przeciętny czysty dochód wynosi:

z roli w Galicyi	2 zł. 32 ct.	na Bukowinie	4 zł 07 ct.
z łąk „ . . .	1 „ 90 „	„ „	2 „ 01 „
z ogrodów „	4 „ 70 „	„ „	6 „ 52 „
z pastwisk „	— „ 81 „	„ „	— „ 85 „
z połonin „	— „ 18 „	„ „	— „ 46 „
z jezior, bagien i stawów . .	— „ 89 „	„ „	2 „ 66 „
z wszystkich kultur ekonomicznych .	2 „ 09 „	„ „	2 „ 84 „

Zatem występuje także względnie Bukowiny nieodpowiedni stosunek, mający swą podstawę w oszacowaniu za niskiem w Galicyi *).

Odnośne wnioski lwowskiej komisyi krajowej i tarnopolskiej podkomisyi krajowej nie kwalifikują się wcale do usunięcia istniejących różnic, lecz owszem powiększyłyby jeszcze takowe.

Ażeby uzyskać równomierność w oszacowaniu Galicyi i Bukowiny, poleca się powtornie do uwzględnienia proponowane dla okręgu tarnopolskiego podwyższenia czystego dochodu, które i tak bardzo są mierne.

---

*) *Uwaga sprawozdawcy komisyi sejmowej.*

W spawozdaniu komisyi (str. 4) zawarte są wyjaśnienia tych stosunków.

Alegat III.

(Tłumaczone z niemieckiego).

Zdania i wnioski

referenta centralnej komisyi co do lasów.

Galicya posiada na przestrzeni 1364 □ mil 25·81 proc. lasu, a mianowicie:

w rejonie	Krakowskim	25 proc.
„ „	Lwowskim	29 „
„ „	Tarnopolskim	22 „

Lasy nie są jednak ani w kraju ani w poszczególnych powiatach jednostajnie rozłożone, lecz znajdują się w wielkich obszarach w Karpatach, dalej w północnej części w równinach Wisłoki, aż do rosyjskiej granicy i w okolicy Brodów. Środkowa część kraju i Podole mają jedynie mniejsze, więcej rozrzucone lasy, a po części posiadają także okolice ubogie w lasy.

W pojedynczych powiatach zajmują lasy od 6 proc. do 60 proc. ogólnej przestrzeni.

Podług przedłożonych wyników oszacowania i klasowania, otrzymano przeciętny czysty dochód z morga:

w rejonie	Krakowskiej podkomisyi krajowej	81 cnt.
„	lwowskiej komisyi	„ 48 „
„	tarnopolskiej podkomisyi	„ 57 „
zatem w całym kraju	. . .	60 „

Ten przeciętny czysty dochód ma się zatem do takiegoż dochodu:

z roli	= 1 : 3·86
z łąk	= 1 : 3·17
z pastwisk	= 1 : 1·33
z ekonomicznych kultur w ogólności	= 1 : 3·47

W szczególności co do klasowania zostały lasy w następujący sposób na poszczególne klasy rozdzielone.

do	I. klasy	zamieszczono . .	5·43	proc.
„	II. „	„ . . .	11·34	„
„	III. „	„ . . .	19·94	„
„	IV. „	„ . . .	22·75	„
„	V. „	„ . . .	20·53	„
„	VI. „	„ . . .	13·29	„
„	VII. „	„ . . .	5·73	“
„	VIII. „	„ . . .	0·99	„
		Razem . . .	100	„

przypada zatem główna masa w ogólności, mianowicie 76·51 proc. zamieszczona do III., IV., V. i VI. klasy.

W ogólności przeto odbyło się klasowanie w stosunku właściwym.

Przy bliższem badaniu przecięć czystego dochodu, tak pojedynczych powiatów i rejonów komisyj krajowych w Galicyi, jako też sąsiednich krajów Szląska i Bukowiny, przychodzi się do przekonania, że wyniki otrzymane z uchwał komisyj krajowych, nie posiadają zgodności stosunkowej, jakiejby życzyć wypadało.

Wprawdzie galicyjskie komisye krajowe starały się poprawić nierówności przez wnioski podane; lecz te wnioski nie są wystarczające i były powodem, że lwowska komisya krajowa, przy naradzie nad stosunkowem oszacowaniem i klasowaniem w całym kraju, jeszcze dalej idące poczyniła wnioski. Wnioski te miały na celu podwyższenie rezultatów oszacowania i klasowania w kilku powiatach szacunkowych rejonu tarnopolskiego, dalej pozostawienie przy obecnej wysokości kilku powiatów okręgu krakowskiej podkomisyi krajowej, które taż komisya niżej szacować proponowała.

Wskutek zmian proponowanych we wszystkich komisyach krajowych, a mających na celu lepszą stosunkową jednostajność, podwyższyłby się dla lasów przeciętny dochód z morga:

w rejonie	krakowskim	z 82 ct.	na 96 ct.	
„ „	tarnopolskim	„ 58 „	„ 61	„
„ „	lwowskim	„ 48 „	„ 68	„

Z porównania otrzymanych przeciętnych dochodów krakowskiego i tarnopolskiego rejonu z takiemiż dochodami w lwowskim, wynika z ogólnego przeglądu stosunków czystego dochodu w Galicyi, że te ostatnie bezwzględnie i około 10 procent za nisko oznaczone zostały.

W celu pzzywrócenia słusznego stosunku w całym kraju, należy przeto wyniki oszacowania i klasowania w lwowskim okręgu o 10 proc. podnieść.

W dalszem uwzględnieniu stosunkowego słusznego zrównania z Szląskiem i Bukowiną, przedstawia się centralnej komisyi, z uwzględnieniem propozycyi poszczególnych komisyj krajowych, następujące wnioski do przyjęcia:

1. taryfy klasowe gruntu leśnego należy podnieść w rejonach komisyi i podkomisyi krajowej Krakowa i Tarnopola o 15 proc.,
2. zaś w rejonie lwowskiej komisyi krajowej o 25 proc.

O stosunku szacowania i klasowania ze względu na kraje sąsiednie.

1. Galicya w porównaniu z Szląskiem.

Zdanie komisyj krajowych.

Odnośnie do stosunku szacowania i klasowania w zachodniej Galicyi do szacowania i klasowania w Szląsku, utrzymuje krakowska podkomisya krajowa, że wskutek postanowionych przez nią zmian w rezultatach szacowania i klasowania w własnym rejonie przyjdzie do uregulowania stosunku słusznego względem Szląska.

Lwowska zaś krajowa komisya oświadczyła przy ocenieniu stosunku Galicyi do Szląska, że przeciętny dochód z gruntu leśnego krakowskiego powiatu Biała powinien wynosić 80 proc. od przeciętnego dochodu szląskiego powiatu Bielsk, a takiż dochód krakowskiego powiatu Żywiec 70 prc. od przeciętnego dochodu w drugim dystrykcie powiatu Cieszyńskiego.

Szląska krajowa komisya nie zakwestyonowała szacowania ani klasowania sąsiednich galicyjskich powiatów, wyraziła jednak ogólne zdanie, że rezultat rejonu krakowskiego w stosunku do Szląska wypadł za nisko.

Zdanie referenta centralnej komisyi

Podług przedłożonych rezultatów szacowania i klasowania obliczono przeciętny czysty dochód w rejonie krakowskim na 81 ct.
w Szląsku 2 zł. 24 „
stosunek szacowania i klasowania sąsiednich powiatów Galicyi i Szląska jest w następującym zestawieniu uwidoczniony.

Galicya (Kraków)			**S z l ą s k**		
Powiaty graniczne	Przeciętne oszacowanie z morga		Powiaty graniczne	Przeciętne oszacowanie z morga	
	złr.	ct.		złr.	ct.
Biała I dyskrykt klasyfikacyjny	2	18	Bielsk I dyst. klasyf.	2	67
			Bielsk II „ „	2	53
Biała II dys. klas.	1	05	Bielsk III „ „	1	32
Biała I i II dys. klas.	1	51	Bielsk I. II i III dys. klas.	1	69
Żywiec	—	55	Cieszyn II dys. klas.	1	15

Wnioski postawione przez referenta względem Szląska i względem rejonu krakowskiej podkomisyi, uchylą powyższy **niewłaściwy kierunek.**

2. Galicya (rejon tarnopolskiej podkomisyi krajowej) w porównaniu z Bukowiną.

Zdanie komisyj krajowych.

Względem stosunku szacowania i klasowania rejonu tarnopolskiej podkomisyi do szacowania i klasowania na Bukowinie nie powzięła tarnopolska komisya krajowa żadnego szczegółowego postanowienia.

Lwowska zaś komisya krajowa oświadczyła przy ocenieniu stosunku Galicyi do Bukowiny, że między graniczącymi ze sobą powiatami rejonu Tarnopolskiego i Bukowiny w wysokim stopniu niewłaściwy stosunek zachodzi.

Do tego komisya ta objawiła swe zdanie w tym kierunku, ażeby w celu wyrównania różnic w oszacowaniu lasów, zachodzących między powiatem Borszczów, a bukowińskim powiatem Kotzman, taryfa tego ostatniego o 12 prc. zniżoną została*).

Bukowińska komisya krajowa oświadczyła jak najwyraźniej co do stosunku szacowania i klasowania, że z uwzględnieniem wszystkich na czysty dochód wpływających momentów, powinien bukowiński powiat szacunkowy Kotzman pod względem lasów na równi być postawionym z galicyjskim szacunkowym powiatem Borszczów.

Zdanie referenta centralnej komisyi.

Jeżeli się dokładniej oceni otrzymane przeciętne szacowanie lasów w granicznych powiatach, a mianowicie:

Galicya (Tarnopol)			Bukowina		
Powiaty graniczne	Przeciętne oszacowanie z morga		Powiaty graniczne	Przeciętne oszacowanie z morga	
	złr.	ct.		złr.	ct.
Borszczów	1	57	Kotzman	2	57
Zaleszczyki	1	31	Kotzman	2	57
Horodenka	1	22	Kotzman	2	57
Sniatyn	1	24	Kotzman	2	57
			Storożyniec I. dyst. klas.	1	53
Kossów I i II dyst. klas.	—	27	Wyżnica I, II i III dys. klas.	—	53
Kossów II dys. klas.	—	17	Radowce II dys. klas.	—	12

tudzież przeciętny dochód dla lasów w rejonie Tarnopolskim 58 ct.
„ Bukowińskim 43 „

to przyjdzie się do przekonania, że te dochody nie są między sobą zgodne tak, jakby tego życzyć sobie wypadało. Niewłaściwy ten stosunek usuwa się jednak przy pomocy proponowanych zmian taryfy i poprawek w klasowaniu obu krajów.

---

*) Uwaga referenta komisyi sejmowej. — Według naszych wiadomości, lwowska komisya krajowa nie wydała zdania o stosunku oszacowanego dochodu lasów między Galicyą a Bukowiną, lecz tylko o stosunku tego dochodu między powiatami Borszczów i Kotzman.

Alegat IV.

Wykaz porównawczy

ważnych na czysty dochód posiadłości gruntowych momentów wpływających w Szląsku i w Galicyi.

	Szląsk	Galicya	U w a g a
Cała powierzchnia w □ milach . .	89·4	1364	
Powierzchnia kultur ekonomicznych w □ milach.	56·6	967·2	
Liczba ludności	511.581	5,418.016	
Ztąd wypada ilość mieszkańców na jedną □ milę całej powierzchni . .	5 722	3.972	Zatem w Szląsku więcej o 44%
a na jedną □ milę kultur ekonomicznych	9.038	5.602	„ „ 79%
Podług wykazów podatku konsumcyjnego z lat 1873—1878 uiszczono w tych 6ciu latach w przecięciu rocznie:			
podatku od cukru z buraków . zł.	630.177	130.842	Produkcya przeto cukru, wódki i piwa, która płody ziemne przerabia, materyał opałowy zużytkowuje, a przytem także odpadki dla gospodarstwa wiejskiego pozostawia, jest w Szląsku znacznie większą niż w Galicyi a mianowicie: produkcya cukru $81\frac{1}{2}$ razy „ wódki $3\frac{1}{3}$ „ „ piwa $6\frac{1}{2}$ „ na jedną □ milę kultur ekonomicznych większą
„ „ wódki . . . . „	567.021	2,241.184	
„ „ piwa . . . . . „	440.843	1.038.194	
Wypada zatem na jedną □ milę kultur ekonomicznych:			
podatku od cukru . . . . . zł.	11.134	135	
„ „ wodki . . . . . „	10.018	2.317	
„ „ piwa . . . . . „	7.789	1.073	
Według wyników austryackiej statystyki kolejowej w r. 1878, zestawionych w c. k. Ministerstwie handlu, wypada na 10 □ kilometrów powierzchni:			
koleji żelaznych kilometrów . . .	0·71	0·19	Zatem w Szląsku więcej o 274 %
dróg rządowych . „	0·660	0.371	„ 78 %
dróg krajowych i powiatowych „	2 272	0.344	„ 560 % Oprócz tego są w Szląsku także drogi gminne lepsze

Stan bydła

podług dat ogłoszonych w 1871 r. przez c. k. centralną komisyę statystyczną na podstawie obliczenia z 31 grudnia 1869, które także przy szacowaniu gruntów użytem zostało.

Gatunek bydła	Szląsk przy 566 □ milach kultur ekonomicznych		Galicya przy 967.2 □ milach kultur ekonomicznych		Uwaga
	Ilość	Na 1 □ milę kultur ekonomicznych przypada	Ilość	Na 1. □ milę kultur ekonomicznych przypada	
1. konie (bez koni wojskowych . . .					
Ogiery	1.755	31	8.177	8	Stąd wypada na 1 □ milę w Galicyi daleko większa ilość wołów roboczych i koni roboczych, zaś w Szląsku **daleko znaczniejsza ilość bydła użytkowego.** W szczególności jest w Szląsku ilość **krów**, które tam są **lepsze** i najintratniejszy inwentarz użytkowy stanowią, o 866 lub o 77 proc. na □ milę większą od ilości gorszych krów w Galicyi.
Klacze	10.566	187	280.270	290	
Wałachy	11.874	210	311.191	322	
Zrebce aż do ukończenia 3 roku . .	2.955	52	90.602	94	
Razem . .	27.150	480	690.240	714	
2. Muły i osły . .	121	2	1.891	2	
3. Bydło rogate . .					
Buchaje.	1.497	26	19.922	21	
Krowy	112.398	1986	1,083.203	1.120	
Woły	8.185	145	345.305	357	
Jałownik aż do ukończonego 3 roku.	51.058	902	621.940	642	
Bawoły	3	—	202	—	
Razem . .	173.141	3.059	2,070.572	2.140	
4. Owce	73.037	1 290	966.763	1.000	
5. Kozy	16.012	283	35 824	37	
6. Nierogacizna . .	54.464	962	724 572	759	
7. Pszczół uli . .	17.059	301	257.493	266	

Alegat V.

Porównanie

czynszów dzierżawnych z czystym dochodem.

Kraj i powiat	Obszar kultur ekonomicznych	Obszar gruntów wydzierżawionych	Wyśledzony przeciętny czynsz dzierżawny z morga		Przeciętny czysty dochód kultur ekonomicznych według taryf proponowanych referentów c. k. Ministerstwa skarbu z morga		Stosunek czynszu dzierżawnego do czystego dochodu	Uwagi.
	Morgi	Morgi	zł.	ct.	zł.	ct.	jak 100 do	
Galicya								1. *Podług obliczenia, które z braku dat i czasu mogliśmy zdziałać tylko dla 4 powiatów galicyjskich miałby podatek 20 procentowy, wymierzony od czystego dochodu wypadającego z taryf Ministerstwa Skarbu, ten skutek, iżby podwyższył kwotę podatkową* *w powiecie Horodeńskim o 170%* *„ Zaleszczyckim o 140%* *„ Borszczowskim o 105%* *„ Czortkowskim o 174%* 2. *Daty o czynszach dzierżawnych, które na Bukowinie obejmują w powiecie Kotzmańskim 44%, zaś w Czerniowieckim 46% całego obszaru kultur ekonomicznych, są niezawodnie bardzo ważnym środkiem kombinacyjnym do oceniania czystego dochodu i prowadzą do wniosku, że skutkiem klasowania i podwyższenia taryf powiatu Kotzmańskiego, graniczącego z Galicyą byłyby grunta tego powiatu zbyt wysoko oszacowane, nie tylko w stosunku do czynszów dzierżawnych, lecz i w stosunku do innych powiatów bukowińskich. Ta okoliczność schodzi się sposobem dziwnym z inną okolicznością, że około roku 1879 organa rządowe już starały się o to, żeby taryfy graniczących z Galicyą powiatów szlązkich Bielsk i Cieszyn, były podwyższone nietylko w bezwzględnej swojej wysokości, lecz także i w stosunku do innych powiatów na Szlązku.*
rejon krakowski								
Dąbrowa	94.433	9.641	3	18	4	1	126	
Pilzno	114 583	22.091	2	86	2	77	97	
rejon lwowski								
Jarosław	173.624	21.213	2	91	3	84	132	
Przemyśl	131 023	10.440	3	96	5	22	132	
Lwów	169.678	11.572	2	67	3	72	139	
Rudki	108 209	14.478	2	30	2	53	110	
rejon tarnopolski								
Przemyślany	127.192	13.240	2	50	2	87	115	
Rohatyn	159.340	20.206	2	46	3	49	141	
Brzeżany	156.643	54.149	2	13	2	81	132	
Podhajce	152.688	12 811	2	64	3	12	118	
Grupa powyższych 4 powiatów	595.862	100.406	2	31	2	92	126	
Horodenka	128.175	11.278	5	60	6	57	117	
Zaleszczyki	121.583	9.753	5	17	4	82	93	
Borszczów	119.913	26.794	3	25	4	85	149	
Czortków	117.645	10.336	5	06	5	79	115	
Grupa powyższych 4 powiatów	487 316	58.191	4	35	5	52	127	
Bukowina								
Kotzman	131.925	58.358	5	18	6	07	117	
Czerniowce	118.361	53 917	6	67	4	62	69	
Sereth	76.067	7.418	4	94	3	37	68	

L. 124/S.

Alegat. 158.

Sprawozdanie

komisyi edukacyjnej o petycyi gminy miasta Mielca o przyjęcie tamtejszej 4ro-klasowej szkoły na etat krajowy.

Komisya edukacyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się tę petycyą Wydziałowi krajowemu z wezwaniem, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową zbadał majątkowe stosunki gminy miasta Mielca i odpowiednio do wyniku tego dochodzenia zwolnił ją od przyjętego na się w r. 1872. ciężaru — bądź to w części, bądź w całości.

W tym drugim razie należałoby do tej gminy zastósować art. 18. ustawy z r. 1873. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych.

Lwów, 23. czerwca 1880.

Przewodniczący:
J. Majer w. r.

Sprawozdawca:
Małecki w. r.

Z drukarni Anny Wajdowiczowej (pt. Poremby) Lwów, Rynek l. [illegible]

L. 254/S.

Alegat. 159.

Sprawozdanie

komisyi specyalnej wybranej dla zbadania petycyi Wydziału Rady powiatowej przemyskiej w sprawie działalności c. k. uprz. galic. Zakładu kredytowego włościańskiego.

Wysoki Sejmie!

Pod dniem 18. czerwca 1880 l. 254 wniósł Wydział Rady powiatowej przemyskiej za pośrednictwem posła JW. Aleksandra hr. Krukowieckiego do Wysokiego Sejmu petycyą, w której, zwracając uwagę Wysokiego Sejmu na szkodliwą działalność c. k. uprzyw. Zakładu kredytowego włościańskiego, domaga się zarządzenia środków zaradczych przeciw tejże działalności i załączając odpis memoryału, do Rady Państwa wystosowanego, którym Wydział Rady powiatowej przemyskiej przyłącza się do petycyi w przedmiocie tym przez dra Rettingera, koncypienta adwokackiego w Krakowie, jakoby do Rady Państwa wniesionej, prosi Wysokiego Sejmu o poparcie tożsamo i tego memoryału.

Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 18. czerwca 1880 postanowił do zbadania przedmiotu tego wybrać osobną komisyą, składającą się z pięciu członków, a po uskutecznieniu wyboru przydzielił pomienioną petycyą Wydziału Rady powiatowej przemyskiej tejże komisyi.

Oprócz powyżej wspomnionej petycyi przydzielone zostały przez Wysoki Sejm rzeczonej komisyi także i prośba jakoby siedmnastu dłużników banku włościańskiego z Sosnowic i Drozdowic, z których jednak żaden na prośbie tej nie jest podpisanym, pod dniem 9. lipca 1880 l. 736, tudzież prośba Hrynia Oleksiuka i wielu innych dłużników banku włościańskiego z Hołynia pod d. 15. lipca 1880 l. 874. i prośba Semena Dydyka i innych dłużników z Sadzowej pod dniem 20go lipca 1880 l. 1087 do Wysokiego Sejmu w tym samym przedmiocie wniesione.

Otóż ustanowiona dla zbadania sprawy tej komisya, po bliższem zastanowieniu się nad stanem rzeczy i zażądaniu tudzież otrzymaniu wyjaśnień ze strony Wysokiego c. k. Rządu, pojmując swoje

zadanie w ten sposób, iż nie jest jej powołaniem wglądać szczegółowo w czynności c. k. uprzyw. Zakładu kredytowego włościańskiego i badać tegoż stan i obrót finansowy, ale jedynie zastanowić się nad jakoby szkodliwym wpływem działalności pomienionego zakładu na stan ekonomiczny ludu naszego, wyśledzić tegoż przyczyny i starać się podać środki zaradcze celem usunięcia a przynajmniej umniejszenia pomienionego wpływu, ma zaszczyt przedstawić Wysokiemu Sejmowi co następuje:

W czasie kiedy po uwłaszczeniu ludu wiejskiego, uznaniu ogólnej zdolności do podpisywania wexli, zmodyfikowaniu a następnie zupełnem zniesieniu ustaw karnych przeciw lichwie i samowładnem zapanowaniu kapitału nad wszystkimi czynnikami życia społecznego, tudzież po uchyleniu niepodzielności gruntów włościańskich, niedoświadczony nasz włościanin, nie umiejący korzystać w miarę z uzyskanych praw, coraz bardziej zaczął popadać w ręce czychających na jego mienie lichwiarzy i oszustów, którzy to pod formą weksli, to pod formą zapisów i wyroków kompromisarskich wyzyskiwali jego potrzebę i łatwowierność i w ten sposób kładły się pierwsze podwaliny następnej ruiny ekonomicznej ludu wiejskiego, przystąpiono do założenia c. k. uprzyw. galicyjskiego Zakładu kredytowego włościańskiego czyli zwanego powszechnie banku włościańskiego.

Zakład ten, oparty na wzajemności z prawem wydawania listów zastawnych, założonym został na zasadzie ces. patentu z dnia 26 listopada 1852 r. L. 253 w skutek najwyższego postanowienia z dnia 6 listopada 1867 r. i rozporządzenia ministeryalnego z dnia 15 grudnia 1867 r. z początkiem roku 1868 rozwijając właściwe czynności jednak dopiero w r. 1869.

Działalność zakładu w ogóle rozpoczęli założyciele wydaniem w styczniu 1868 r. odezwy do ludu, w której przedstawiają się jako dobrodzieje tegoż ludu i — kładąc za cel powstającego banku wydobycie ludu wiejskiego z rąk lichwiarzy i wydźwignięcie go z niedoli — wzywają lud do tłumnego przystępywania do banku, tłómacząc mu przytem, jak wielkie korzyści na niego z przystąpienia tego spłyną.

Odezwa ta, poparta agitacyą po całym kraju gęsto rozsianych i przez zakład premjowanych agentów, nie chybiła celu. — Lud wiejski i małomiejski zaczął tłumnie garnąć się do biur zakładu tak, że już w r. 1869 udzielono włościanom pożyczek w łącznej sumie 1,400.130 zł. i wydano listów zastawnych za kwotę 1,073.900 zł. w. a., razem zaś po koniec r. 1879 udzielono podobnych pożyczek w łącznej kwocie 13,032.941 zł. 59 ct. i wydano listów zastawnych za kwotę 12,953.100 zł. w. a. z czego z końcem r. 1879 pozostało u 47.881 członków pożyczek w łącznej kwocie 7,577.887 zł. 84 ct. w. a.

Otwarcie c. k. uprzywilejowanego Zakładu kredytowego włościańskiego nie znalazło przecież w kraju tego powszechnego zaufania i poparcia, na jakie zakład ten ze względu na cel swój pozornie zasługiwać się zdawał. Listy zastawne zakładu nie napotykały w kraju znaczniejszego pokupu, ale nabywanymi chętnie bywały, jako dające bezpieczeństwo i znaczny dochód, po największej części poza granicami kraju: w Morawie, Austryi Styryi i innych prowincyach austryackich, gdzie służą przeważnie na ulokowanie w nich gotówek kas oszczędności, kaucyj i pupilarnych pieniędzy.

W krótkim czasie okazał skutek, iż niezaufanie kraju do działalności c. k. uprzyw. Zakładu kredytowego włościańskiego było usprawiedliwione, albowiem ze wzrostem pożyczek, które w r. 1876 dosięgły najwyższej cyfry, bo 8,405.530 zł., nie tylko stan ekonomiczny ludu naszego nie podnosił się i nie widać było wydobycia ludu z rąk lichwiarzy, ale przeciwnie lud wiejski i małomiejski w coraz większą popadał nędzę, począł coraz liczniej opuszczać swoją glebę i wynosić się do Ameryki; zaległości w spłatach do banku włościańskiego bezustannie powiększały się i doszły z końcem r. 1879 na pożyczki w kwocie 7,577.887 zł. do kwoty 2,452.909 zł. w kapitałach a 1,729.944 zł. w procentach i oprócz tego jeszcze zalegały inne zaległości w opłatach assekuracyjnych i kosztach sądowych; — egzekucye i wywłaszczenia włościan i małomieszczan mnożyły się z roku na rok w zastraszający sposób i gdy w r. 1867 wynosiła ilość zarządzonych przez c. k. Sądy publicznych przymusowych sprzedaży gospodarstw włościańskich i małomiejskich

sumę 164 licytacyj, wzrosła ta suma w r. 1877 do 2.139 a w r. 1879 dosięgła cyfry 3164 licytacyj — łączna zaś suma zarządzonych sądownie licytacyj w czasie od r. 1867 do 1879 wynosiła w 6933 miejscowościach sumę 12.427 licytacyj, tak, że gdyby dalej w tej samej progresyi wywłaszczenie postępowało, musiałby w krótkim czasie zniknąć stan włościański i małomiejski i majątki ich w inne przejść ręce.

Tym smutnym a zarazem i nader groźnym stanem rzeczy słusznie zaniepokojonym został nie tylko bank włościański, który według sprawozdania swego z r. 1879 sam w czasie swego 11letniego istnienia na 62.972 pożyczek spowodował rozpisanie licytacyj 4877 gospodarstw włościańskich i 1852 gospodarstw rzeczywiście do sprzedaży doprowadził (w r. 1879 wdrożył bank włościański przeciw 1151 dłużnikom kroki egzekucyjne i wystawił na licytacyą 476 gospodarstw gruntowych) ale poruszoną została także i opinia publiczna w wysokim stopniu obawą zupełnej ruiny stanu włościańskiego i małomiejskiego.

Bank włościański widział się spowodowanym poczynić dłużnikom swym i członkom niektóre ulgi, mianowicie: zniżył wysokość udziałów z kwoty 10 zł. na 5 zł. w. a., uwolnił dłużników od ponoszenia opłat asekuracyjnych, zniżył procenta od pożyczek z 12% na 10% a procenta zwłoki z 15% także na 10%, zmienił termina wypłaty z trzech na dwa roczne i postanowił takowe w dogodniejszych porach, przedłużył czas do spłaty zaległości i zniżył wysokość rat amortyzacyjnych; postanowił na przyszłość udzielać pożyczek na okres czasu 10, 12, 15 i 19½ lat, wypłacać brane pożyczki w pełnej kwocie bez żadnych potrąceń, przypadające zaś należytości udziałowe, różnice kursu listów zastawnych i prowizyi ściągać dopiero powolnie przy spłacie rat amortyzacyjnych bez żadnego procentu i pobierać procenta od wydanych pożyczek z dołu, dozwalając prócz tego i innych możliwych ulżeń drobniejszych.

Opinia publiczna zaś, objawiająca się w czasopismach i w wnoszonych petycyach do c. k. Rządu, do Rady Państwa i do Wysokiego Sejmu, przypisując upadek stanu ekonomicznego ludu naszego po części i działalności c. k. uprzyw. gal. Zakładu kredytowego włościańskiego, domaga się zbadania stanu rzeczy i obmyślenia środków celem powstrzymania szerzącego się złego.

Wprawdzie twierdzić nie można, ażeby c. k. Zakład kredytowy włościański działalnością swą sprowadził był istniejący i coraz dalej postępujący upadek naszej ludności wiejskiej i małomiejskiej, albowiem na upadek ten i wiele innych składało się czynników, a to: nagłe bez wszelkiego przygotowania uwłaszczenie ludu, brak dostatecznej oświaty i zdrowego pojęcia o kredycie—jego warunkach, pożytkach i niebezpieczeństwach—brak zamiłowania do pracy i oszczędności, lekkomyślność i niesłowność w dotrzymywaniu przyjętych na siebie obowiązków, a przytem: łatwość kredytu, zaprowadzona ogólna zdolność wexlowa, podzielność gruntu i zniesienie ustaw przeciw lichwie, powtarzające się już od kilku lat rok rocznie nieurodzaje, zastój ogólny i t. p.,— to przecież komisya, będąc daleką od rzucania choćby najmniejszego podejrzenia, jakoby c. k. Zakład kredytowy włościański przy swem założeniu lub w czasie swego istnienia miał był jakikolwiek—choćby namniejszy—zamiar rozmyślnego wyzyskiwania ludu dla własnej korzyści, o co go niektórzy przeciwnicy posądzają, tudzież potępiając stanowczo wszelkie w tym kierunku przeciw Zakładowi skierowane i łatwowierny lud obałamucające agitacye osób Zakładowi niechętnych, nie może uchylić się od zrobienia uwagi, że c. k. Zakład kredytowy włościański, który przy ścisłem zastosowaniu się do statutów, przy ostrożnem postępowaniu w udzielaniu pożyczek i przy sprężystym nadzorze działalności ustanowionych agentów—chociaż w ostatnim względzie zakład rzeczywiście wielu niesumiennych agentów wydalił, kilku nawet oddał w ręce sprawiedliwości—mógł był, jako powstały w czasie grasującej w wysokim stopniu lichwy, choć w części dopiąć wytkniętego sobie celu: wydobycia z nędzy i wyrwania z rąk lichwiarzy wiejskiego i małomiejskiego ludu, przecież tego zadania nie wypełnił a po części wobec ustroju swego nawet wypełnić nie mógł, jak tego też żaden zakład kredytowy, na podobnych zasadach jak bank włościański oparty, dokonać nie może.

Bank włościański wziął sobie bowiem za swe zadanie udzielać właścicielom mniejszych posiadłości czyli tak zwanych niegdyś gospodarstw rustykalnych, tworząc z tychże stowarzyszenia zaliczkowe z wpłatą udziałów w kwocie 10 zł. w. a. i wzajemnem poręczeniem do pięciokrotnej wysokości udziałów, celem zakupienia inwentarza gospodarczego i opędzenia corocznych wydatków gospodarstwa, na rok jeden drobniejszych zaliczek — przeważnie zaś udzielać tymże w celu ulepszenia gruntu, nabycia lub rozszerzenia takowego, na spłatę części spadkowych albo ceny kupna, jako kapitał zakładowy półrocznych pożyczek w kwotach podzielnych przez 100, pod warunkami, w statutach bliżej określonymi — głównem przeto zadaniem c. k. Zakładu kredytowego włościańskiego było oczywiście udzielanie pożyczek. Według postanowienia statutu pożyczki te miały być pożyczkami hipotecznemi, mającemi swe bezpieczeństwo na opisywanych w tym celu zastawniczo gospodarstwach włościańskich dłużników, a według stosunków i rozmiarów gospodarstw włościańskich w naszym kraju, pożyczki te nie mogły być wielkiemi i rzeczywiście, jeżeli porównamy ilość pożyczek, wydanych przez bank włościański, z ilością wypożyczonych pieniędzy, pokazuje się, iż przeciętnie jedna pożyczka wynosi około 150 zł. w. a.

Podobna pożyczka hipoteczna zaś dla wypożyczającego żadną miarą korzystną być nie może, albowiem wyrobienie takiej pożyczki pociąga za sobą tak znaczne koszta, iż takowe wielką część powziąć się mającej pożyczki pochłaniają, albowiem jeżeli policzymy ile włościanin po zgłoszeniu się o pożyczkę musi zapłacić pisarzowi za ułożenie i napisanie podania, ile kosztuje go wyrobienie potrzebnych do tego dokumentów, ile wyciągnie z niego niesumienny agent lub inny doradca, ile przy wypłaceniu pożyczki odciągniętem mu zostaje — na procent udziału, na zaspokojenie różnicy kursu, na zapłacenie prowizyi, uiszczenie asekuracyi i innych należytości — to przyjdziemy do przekonania, iż włościanin, biorący pożyczkę 150 zł. na 12% a względnie 15%, dostanie wyliczone właściwie tylko co najwięcej około 100 zł. w. a. przez c. k. Zakład kredytowy włościański i opłaca właściwie nie 12% ale 18% a w razie zwłoki nie dalszych 15% ale właściwie 22½% od sta, a jeżeli z kilkoma ratami zalegnie, to przy trzechrazowem co roku obliczaniu i dopisywaniu procentów do kapitału, dług jego pierwotny 150 zł., z których otrzymał tylko 100 zł., tak szybko w setki i tysiące urośnie, że dłużnik, mimo może najlepszych chęci, nie jest w stanie z swego majątku i z swej pracy narosłego długu zaspokoić i widząc daremność swoich zabiegów uwolnienia się z więzów długu, popada w apatyą, traci chęć do pracy i szybkim krokiem dąży do wywłaszczenia czyli zupełnej swej ruiny. Jeżeli przytem zważymy, że c. k. Zakład kredytowy włościański, chcąc jak najspieszniej rozwinąć swoje czynności i zyskać potrzebną ku temu ilość członków 10.000, a względnie po powiatach lub gminach po 30, przyznawał swoim agentom za przysporzenie zakładowi członków tantiemy, że wskutek tego agenci, nie troszcząc się o osobistość dłużnika, o jego majątkowe stosunki, jego pracowitość i moralność, dążyli tylko wszelkiemi siłami do zebrania potrzebnej zakładowi ilości członków, że zakład nie wprowadził w życie przepisów statutu co do ustanowienia Wydziałów i cenzorów przy Kółkach powiatowych, ale udzielał pożyczek z wszelką łatwością nawet wyższych nad potrzebę a często i bez rzeczywistej potrzeby i to często ludziom, nie zasługującym na podobne zaufanie; jeżeli dalej zważymy, że powzięte pożyczki po największej części nie były obracane na cel, na który były przeznaczone, ale roztrwonione, że c. k. Zakład kredytowy włościański i jego agenci, chcąc zyskać dla zakładu wziętość między ludem, nie pilnowali spłaty rat amortyzacyjnych, ale przedłużenia takowych czy to wyraźnie czy też milcząco dozwalali i przez to dopuszczali wzrostu długów do coraz większej wysokości, do czego przyczyniała i przyczynia się także powolna procedura sądowa, — to dziwić się nie możemy, iż działalność c. k. uprzyw. Zakładu kredytowego włościańskiego wywarła niekorzystny wpływ na rozwój ekonomiczny ludu wiejskiego, że obudziła wiele niechęci w kraju i że nawet niektóre c. k. Sądy działalność tę pod przepisy ustawy z dnia 19/7 1877 l. 66 Dz. p. p. podciągnąć usiłują — jak to uczynił c. k. Sąd del. m. w Krakowie uchwałą z dnia 18 kwietnia 1880 l. 6173, tudzież c. k. Sąd del. miejski II. we Lwowie uchwałą z dnia 30 września 1879 l. 11133 i c. k. Sąd powiatowy w Kałuszu uchwałą z dnia 12 marca 1880 l. 2125; równie zachodzi obawa, że każde dalsze rozszerzenie działalności c. k.

uprzyw. gal. Zakładu kred. włość. w dotychczasowym kierunku choćby i z dozwolonemi ulżeniami tylko niekorzystnie na kraj nasz i w przyszłości oddziaływać będzie.

Przydzielone komisyi petycye z wyjątkiem petycyi do l. 736, mającej pochodzić od 17 dłużników banku włościańskiego z Sosnowic i Drozdowic, która jest czystym anonimowym paszkwilem, tudzież załączony do petycyi Rady powiatowej przemyskiej memoryał mieszczą w sobie zażalenia przeciw bankowi włościańskiemu w kierunkach, przez komisyą powyżej wyłuszczonych, przytaczają wiele przykładów szczegółowych, według których dłużnik po niejakim czasie, mimo zapłaconych kilku rat na poczet wziętej pożyczki, w razie niedotrzymywania stale wyznaczonych terminów ma do zapłacenia daleko większą kwotę, aniżeli pierwotna pożyczka wynosiła, co jak to komisya już wykazała, jest koniecznem następstwem ustroju banku włościańskiego i właśnie proszą częścią ogółowo o ratunek, częścią zaś podają różne tego ratunku sposoby jak: zaprowadzenie moratoryum, zniesienie banku włościańskiego, uchylenie procentów zwłoki i t. p, a Rada powiatowa przemyska żąda jeszcze poparcia memoryału, w tym duchu do Rady Państwa wniesionego.

Nie potrzeba tu wiele nad tem rozwodzić się, że zalecone przez petentów środki nie są do przyjęcia dla tego samego, że do użycia tychże nie ma najmniejszej podstawy i zamiast przynieść pomoc, jeszcze większą wyrządziłyby szkodę, zwichnęłyby bowiem pojęcia ludu o własności i obowiązku dotrzymania dobrowolnie przyjętych na siebie obligacyj, tudzież wstrząsnęłyby bezpotrzebnie całym kredytem kraju, zaś o poparciu memoryału, przez Radę powiatową przemyską do Rady Państwa wystosowanego, toż samo nie może być mowy, gdyż Wys. Sejm według swych statutów w żadnych podobnych związkach z Radą Państwa w Wiedniu nie pozostaje i pozostawać nie powinien.

Najważniejszym środkiem zaradczym byłoby tu oświecenie ludu i pouczenie go o skutkach szukania kredytu w banku włościańskim jako też wywołanie instytucyj, któreby naszemu włościaninowi tani i pod przystępnymi, tudzież jego stosunkom odpowiadającymi warunkami kredyt udzielać mogły, które to środki jednakże działać mogą tylko powoli i tylko w ciągu dłuższego czasu w życie wprowadzić się dadzą.

Bezpośredni choć nie bardzo wielki skutek odnieść może ciągły wpływ na c. k. Zakład kredytowy włościański, ażeby zawsze ściśle przestrzegał ducha i celu statutów, ażeby działalność swoją powoli zwracać się starał i rozszerzał w innych, aniżeli udzielanie zaliczek i pożyczek włościanom, kierunkach, jakoteż ażeby i dawniejszym dłużnikom swym jeszcze dalsze możebne poczynił ulgi w spłacie zaległych należytości, stopę procentową uregulował stosownie do teraźniejszego targu pieniężnego i uprościł swą administracyę.

W tym względzie jednak Wys. Sejm tudzież władze autonomiczne nic zrobić nie są w stanie, albowiem według obowiązujących ustaw nie przysłuża im żadna ingerencya na instytucye kredytowe, tu tylko jest miejsce do działalności c. k. Rządu, który przez swego komisarza czuwa nad czynnościami podobnych instytucyj i rzeczywiście c. k. Rząd, jak to zastępcy jego komisyi wyjaśnili, gorliwie sprawą banku włościańskiego i zażaleniami, przeciw temuż podniesionemi, się zajmuje.

Zważywszy tedy wszystko to, co komisya w niniejszem sprawozdaniu przytoczyć zaszczyt miała; zważywszy dalej, że możemy mieć niepłonną nadzieję, iż c. k. Rząd pójdzie dalej na tej drodze na którą wstąpił, i czuwać będzie nad działalnością banku włościańskiego i wpływać będzie na niego w kierunku, powyżej wytkniętym; zważywszy nareszcie, że petycya 17 anonimowych dłużników z Sosnowic i Drozdowic do l. 736 nie kwalifikuje się do żadnego użytku;

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Petycya Rady powiatowej przemyskiej wraz z dołączonym do tejże memoryałem z d. 18 Czerwca 1880 l. 254, petycya Hrynia Oleksiuka i innych dłużników banku włościańskiego z Hołynia z dnia 15 Lipca 1880 l. 874 i petycya Semena Dydyka i innych dłużników banku włościańskiego z Sadzowej z d. 20 Lipca 1880 l. 1087 odstępują się Wys. c. k. Rządowi do bliższego zbadania i dalszego załatwienia.

II. Nad petycyą bezimiennych siedmnastu dłużników z Sosnowic i Drozdowic banku włościańskiego z dnia 9 Lipca 1880 l. 776 przechodzi się do porządku dziennego.

Zastępca przewodniczącego:
A. Krukowiecki.

Sprawozdawca:
Spławiński.

Alegat. 160.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wnioskach Wydziału krajowego względem zmiany niektórych ustępów uchwały Wys. Sejmu z 29 maja 1875, odnoszącej się do terytoryalnego podziału kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych i c. k. Starostw.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm uchwałą swoją z dnia 20 maja 1875 oświadczył swoją opinią Wys. c. k. Rządowi w sprawie podzielenia całego kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych i c. k. Starostw.

Już po zapadłej tej co dopiero powołanej uchwale nadeszły do Wys. Sejmu w r. 1878 niektóre petycye pojedyńczych gmin, zawierające w sobie reklamacye przeciwko przyłączeniu ich do tych c. k. Sądów powiatowych, do których uchwała Sejmowa z dnia 29 maja 1875 r. przydzielone je mieć chciała, które to petycye, jako niezałatwione w Izbie, ogólną uchwałą Wys. Sejmu z dnia 19 października 1878 r. Wydziałowi krajowemu do załatwienia przekazanemi zostały.

Oprócz tego wniosły także i niektóre inne gminy wprost do Wydziału krajowego podobne prośby z reklamacyami przeciw uchwale Wys. Sejmu z dnia 29 maja 1875 r.

Otóż Wydział krajowy, zbadawszy dokładnie wszystkie te prośby, proponuje w sprawozdaniu swem z dnia 28 maja 1880 r. Wys. Sejmowi pod dniem 9 czerwca 1880 r. przedłożonem, niektóre zmiany uchwały Wys. Sejmu z dnia 29 maja 1875 r., które to sprawozdanie uchwałą z dnia 9 czerwca 1880 r. komisyi prawniczej do rozpoznania przydzielonem zostało.

Komisya prawnicza przekonawszy się, iż zaproponowane przez Wydział krajowy w sprawozdaniu tegoż z dnia 28 maja 1880 r. zmiany uchwały Wys. Sejmu z dnia 29 maja 1875 r. odpowiadają życzeniu odnośnych gmin i powiatów, tudzież oparte są na rzeczywistej potrzebie tychże gmin i powiatów, przystępuje w zupełności, z powodów przez Wydział krajowy przytoczonych, do wniosków Wydziału krajowego i prosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielk. Księstwem Krakowskiem zmienia niektóre ustępy swojej uchwały z 29. maja 1875, objawiającej c. k. Rządowi opinią względem terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i c. k. Starostw, a to w punktach następujących:

1. Miejscowość Machliniec ma być wyłączoną z okręgu Sądu powiatowego w Żurawnie i okręgu Starostwa żydaczowskiego, a przydzielić ją należy napowrót do okręgu Sądu powiatowego w Stryju i do Starostwa stryjskiego;

2. Miejscowość Meducha ma być wyłączoną z okręgu Sądu powiatowego w Bursztynie i z obrębu Starostwa rohatyńskiego, a należy przydzielić ją do okręgu Sądu powiatowego w Haliczu tudzież do Starostwa stanisławowskiego;

3. Miejscowość Łuka, Uście Zielone, Międzygórze i Trościanie należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Monasterzyskach i z obszaru Starostwa buczackiego, a przydzielić je trzeba do okręgu Sądu powiatowego w Tłumaczu i do Starostwa tłumackiego;

4. Miejscowości Połonice z Bogdanówką, tudzież Zadwórze należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Glinianach i z obszaru Starostwa przemyślańskiego, a trzeba je przydzielić do Sądu powiatowego deleg. miejskiego we Lwowie i do starostwa lwowskiego; równocześnie zaś odwołuje się Sejm do swej uchwały z d. 29. maja 1875 i ponawia swoją opinią, iż miejscowości Barszczowice z Chałupkami tudzież Pikułowice trzeba wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Winnikach i przydzielić do okręgu Sądu powiat. deleg. miejskiego we Lwowie;

5. Miejscowość Iskań należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Birczy i z obrębu Starostwa dobromilskiego, a trzeba ją przydzielić do Sądu powiatowego w Dubiecku i do okręgu Starostwa w Przemyślu; zarazem odwołuje się Sejm do swych uchwał z dnia 29. maja 1875 i z dnia 19. października 1878, tudzież ponawia jeszcze raz swoją opinią, iż w obrębie Starostwa brzozowskiego należy utworzyć nowy Sąd powiatowy w Dynowie, a Sąd powiatowy w Dubiecku mieścić się ma wśród granic Starostwa w Przemyślu;

6. Miejscowości Łuka z Manasterkiem (czyli z Manasterem), tudzież Unisz, które na mocy rozporządzeń c. k. Ministerstwa Sprawiedliwości z 27. marca 1879 l. 4410 i z 27. stycznia 1880 a to z dniem 1. listopada 1880 do okręgu nowego Sądu powiatowego w Złotym Potoku przydzielone być mają, a na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 8. stycznia 1880 l. 160 również z dniem 1. listopada 1880 do obszaru Starostwa w Buczaczu przyłączone być mają, należy pozostawić tak jak dotąd przy okręgu Sądu powiatowego w Obertynie i przy Starostwie w Horodence;

7. Miejscowość Jastkowice z przysiołkami Palenie, Łuda Jastkowska, Moskale, Kuziory, Szwedy i Wołoszyny, należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Rozwadowie i również wyłączyć z obszaru Starostwa tarnobrzeskiego, a przydzielić do okręgu Sądu powiatowego w Ulanowie i do Starostwa w Nisku; wreszcie

Miejscowość Kozielniki należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Winnikach, a przydzielić do okręgu Sądu powiatow. delegowanego miejskiego we Lwowie.

Obok powyżej załatwionego sprawozdania Wydziału krajowego przydzieloną została komisyi prawniczej także i petycya jakoby gmin Uścia zielonego, Międzygórza, Łuki, Bobrownik, Ladzkiego, Komarówki i Porosianki o pozostawienie gmin tych przy c. k. Sądzie powiatowym w Monasterzyskach i c. k. Starostwie buczackiem.

Gdy z przeprowadzonego przez Wydział krajowy za pośrednictwem odnośnych Wydziałów powiatowych dochodzenia pokazuje się, iż petycye podobnej treści nie odpowiadają życzeniom gmin, w których niby imieniu wniesione zostały i podane były wbrew jednogłośnie powziętym uchwałom tychże gmin, przeto komisya prawnicza wnosi:

Wys. Sejm raczy uchwalić: nad petycyą mieszkańców Uścia, Międzygórza, Łuki, Bobrowniki Ładzkiego, Komarówki, i Porosianki o pozostawienie ich przy c. k. Sądzie powiatowym w Monasterzyskach i c. k. Starostwie buczackiem, przechodzi się do porządku dziennego.

Walery Waygart
zastępca przewodniczącego.

Spławiński
sprawozdawca.

Alegat. 161.

Sprawozdanie komisyi petycyjnéj

o petycyi Aleksego Robakowskiego, emerytowanego dyrektora c. k. lwowskiéj kasy krajowéj, o spowodowanie jak najspieszniejszego załatwienia rekursu, który przeciw niesprawiedliwemu orzeczeniu c. k. krajowéj Dyrekcyi skarbu we Lwowie, w sprawie defraudacyi, przez Steina popełnionéj, Wys. c. k. Ministeryum skarbu przed dwoma laty przedłożony został.

Wysoki Sejmie!

Pan Aleksy Robakowski, emerytowany dyrektor c. k. lwowskiéj głównéj kasy krajowéj, wniósł petycyę do Wysokiego Sejmu krajowego, o przyspieszenie załatwienia podanego przez niego zażalenia do Ministerstwa skarbu, przytaczając następujące fakta.

Że dnia 5. grudnia 1875 wykryto w c. k. głównéj kasie krajowéj w wydziale indemnizacyjnym defraudacyę, popełnioną przez c. k. głównego kasyera Wilhelma Steina, w kwocie 4820 złr. Pan Robakowski pozbierał był notatki i dokumenta, z których okazywało się, iż defraudacya trwała już od lat wielu, lecz że te dokumenta zostały Mu wykradzione z zamkniętéj szuflady, o czem zrobił doniesienie do Prezydyum przełożonéj władzy to jest do wiceprezydenta Jorkasza dnia 28 kwietnia 1876 L. 2693, widząc się pozbawionym materyału do wyśledzenia winowajcy, zażądał od fachowego departamentu ministerstwa skarbu, jako też od rachunkowego oddziału lwowskiego namiestnictwa dzienniki indemnizacyjne, od roku 1860 zacząwszy, na mocy których, z wyjątkiem dziennika lit. G. za rok 1868 w namiestnictwie lwowskim zgubionego, starał się wyprowadzić dowody, że główny kasyer, Wilhelm Stein, likwidator kasy indemnizacyjnéj, prowadzący przytem dzienniki rozchodów, wspólnie z dyrektorem Filipem i kontrolorem Fiszerem są odpowiedzialni. Podczas urzędowania kasyera Robakowskiego, defraudacya trwała daléj. lecz niestety, z powodu, iż pan wiceprezydent Jorkasz polecił mu istnie, w kasie nic nie zmieniać, bo tam największy porządek panuje, kasowi urzędnicy są wzorem rzetelności i wymagają bardzo grzecznego obchodzenia. W obec tego polecenia zostawiwszy przez 6 miesięcy wszystko bez zmiany, zauważał w końcu, że działy się ciągłe nadużycia, odebrał więc protokół podawczy pod swój nadzór i wszelkie wysyłki pieniężne do rąk własnych, przez co utrudnił maskowanie istniejących braków. Po wykryciu defraudacyi okazało się, że kasyerowie już pod jego kierownictwem deficyt powiększyli o 1600 złr., wykrył daléj, że od 13 grudnia 1870 do 21 czerwca 1874 c. k. główna kasa krajowa niedokładnie szkontrowaną była przez 23 razy, gdyż przy każdym szkontrze kwitów i recepisów pocztowych brakowało do pokrycia wysyłek w rozchód zarachowanych, jednakowoż nie odesłanych gotówek, zaś podług istniejących przepisów, recepisy

pocztowe w kasie znachodzić się powinne i przez komisye szkontrujące sprawdzane, co się nie działo, a przez to braki na jaw nie wyszły;

że przy szkontrach przedsięwziętych 29 maja 1873, 2000 złr. i obligacye wartości 11.100 złr. do szkontra wciągnięte nie zostały;

że szkontra kasy tak lekkomyślnie przeprowadzane były, iż dnia 6 października 1877 r. pan radca rachunkowy Hubrich potwierdził przy szkontrze, iż znajduje się w kasie gotówka 100.000 złr., w któréj to kasie dnia tego ani centa w przechowaniu nie było.

Daléj wykrył główny kasyer Robakowski, że w departamencie rachunkowym lwowskiego c. k. Namiestnictwa, pod przewodnictwem radcy rachunkowego pana Sochanika, cenzurując rachunki kasowe indemnizacyjne, nie żądano ważnych dokumentów w szufladach Steina w roku 1867 znalezionych, a do dzienników kasowych należących, nie żądano kwitów i recepisów pocztowych na rozsyłanie gotówki, nie zrobiono uwag dla czego gotówki do wysyłek w rozchód wpisanych, dopiero po kilku tygodniach lub kilku miesiącach do miejsc przeznaczenia nadeszły i gdzie te gotówki przez tak długi czas przechowane były i dla czego dzienniki indemnizacyjne l. G. za rok 1868 w Namiestnictwie zginęły. Wykrył nakoniec, jako przez wiele lat fachowy departament ministerstwa skarbu, o dwa, trzy, albo więcéj tygodni co miesiąc spóźnione przedkładanie rachunków indemnizacyjnych lwowskich milcząco cierpiał, kwitów na wypłacone, wylosowane kapitały dziennikowi E niezałączonych nie żądał i o gwałtownych korekturach, radyrowaniach numerów obligacyjnych w dziennikach E, co przy wkładaniu obligacyi (z dzienników miesięcy późniejszych, do dzienników miesięcy poprzedzających) nastąpić musiało, władzy przełożonéj nie doniósł lecz takowe tolerował.

Te powyżéj wymienione niedokładności przy szkontrowaniu kas były przyczyną ukrycia defraudacyi Steina przez lat dziewięć. Petent wykrywszy te ujemne strony kasowe, zacytował wszystkich urzędników szkontrujących i cenzurujących, do współodpowiedzialności i spłaty uczynionéj szkody przez defraudanta, lecz że strony przełożonéj władzy, to jest pana wiceprezydenta Jorkasza, zakazano Mu na błędy rachunkowego oddziału i kasowość uwagę zwracać, o czem polecenie krajowéj dyrekcyi skarbu z dnia 18 grudnia 1874 l. 56275 dowodzi.

Mając zajścia przy nieprawidłowych szkontrach kasy z panem dyrektorem rachunkowym Hubrichem i z panem radcą rachunkowym Thürmanem, którym zarzuca gwałt popełniony w jego kancelaryi, zarzucono mu nietaktowność i przełożona władza (pan wiceprezydent Jorkasz) postawiła wniosek na początku lipca 1878 przeniesienia go w stan spoczynku, na cztéry miesiące przed kwinkwenium; służył 41 lat, a przecież nie mogło być powodem odsunięcia go, wykrycie dziewięcioletniego niesłychanego nieporządku lub zaangażowanie innych urzędników do zapłaty szkody przez defraudacyę Steina uczynionéj. Chociaż defraudent Stein przyznał, że od r. 1867 do 1875 beznstannie defraudował i całą szkodę 4830 złr. na siebie przyjął, to z powodu, że pan Robakowski prawnie umiał dowieść, iż dnia 27 lutego 1874 przy odbieraniu urzędowania od pp. Gelba i Steina deficyt rzeczywiście istniał i w jakiej ilości — otrzymał wyrok lwowskiéj Dyrekcyi skarbu dnia 16 listopada 1878 l. 282, iż szkodę od r. 1867 do 1875 w kwocie 4305 złr. przez Steina wyrządzoną zapłacić powinien. Przeciw temu wyrokowi wniósł pan Robakowski zażalenie do wys. Rządu pod dniem 23 marca 1879, a mianowicie do pana Ministra skarbu exposé, prosząc o rewizyę wniosku z miesiąca lipca 1878 przez pierwszą instancyę co do jego spensyonowania wniesionego, do którego tajemnego wniosku możliwie niektóre omyłki się zakradły, i takowe Najjaśniejszemu Panu przedłożone były, o satysfakcyę i ukaranie panów Hubricha i Thürmana za gwałty przeciw niemu w urzędzie popełnione, o uznanie najgorliwszej jego służby do ostatniego dnia pobytu w urzędzie, o zniesienie przeciw niemu orzeczonej dyscyplinarnéj kary, i o uwolnienie osoby jego od zapłaty całego deficytu, przez Steina popełnionego.

Prośba jego brzmi:

Do Wysokiego Sejmu!

Ponieważ przez tak długi czas rezolucyi Wysokiego Ministerstwa skarbu nie otrzymałem, więc ośmielam się Wysoki Sejm krajowy najpokorniéj prosić o łaskawe przyczynienie się u Pana Ministra Skarbu za moją osobą:

1) By moja przeszło 40-letnia odznaczająca się służba była uznaną, by mi w drodze łaski kwinkwenium przyznane zostało;

2) by kara dyscyplinarna za niewykrycie malwersacyi Steina, nałożona na mnie, łaskawie darowaną została;

3) bym nie został skrzywdzonym przez wyrok pierwszéj instancyi, ale wszyscy winowajcy, podług miary winy, a osobliwie Teofil Gelb, do zapłacenia szkody zasądzonemi zostali, lub też by wszystkim winowajcom, ale także i mnie Robakowskiemu spłacenie szkody, przez Steina wyrządzonéj, w drodze łaski darowanem zostało;

4) wreszcie by za prześladowanie i gwałty, od pp. Hubricha i Thürmana w rzędzie doznane, zadość uczynienie zostało mi udzielone;

5) ponieważ przez tak długą zwłokę rozstrzygnięcia wyżéj wzmiankowanego mego rekursu, podanego do Wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu przeciw owemu niesprawiedliwemu orzeczeniu Wysokiej Dyrekcyi skarbu jako pierwszéj instancyi honor i byt materyalny mój i mojej rodziny jest zbyt narażony, przeto ośmielam się udać do Wysokiego Sejmu, z najpokorniejszą prośbą, o wyjednanie mi jak najspieszniejszego załatwienia téj bolesnéj sprawy u Wysokiego c. k. Rządu, bym w razie niepomyślnego wyroku mógł zawczasu u Wysokiego c. k. Trybunału administracyjnego, lub też w cywilnym c. k. Sądzie poszukać tak upragnionéj sprawiedliwości, respective poszukać wynagrodzenia pieniężnéj szkody od prawdziwych winowajców.

Komisya petycyjna udzieliła powyższą petycyę Robakowskiego, emerytowanego dyrektora c. k. głównéj kasy krajowéj lwowskiéj panu Komisarzowi rządowemu, upraszając ażeby Prezydyum Namiestnictwa zażądało od Prezydyum c. k. Dyrekcyi skarbowéj wyjaśnienie; Wysokie Prezydyum Namiestnictwa przysłało odezwę Prezydyum Dyrekcyi Skarbowéj krajowéj z dnia 1. lipca 1880 do l. 4313, którą komisya petycyjna w dosłownem brzmieniu pod ·|. przyłącza.

Gdy decyzya Wysokiego Ministerstwa jeszcze nie nastąpiła, a komisya petycyjna nie byłaby nawet w możności zbadania bliżéj téj sprawy, bo Prezydyum c. k. Dyrekcyi Skarbowéj oświadczyło w swéj odezwie, iż w bliższe szczegóły wdawać się nie można, gdyż akta dotyczące téj sprawy przesłane zostały Ministerstwu Skarbu, to jednakowoż komisya petycyjna przemilczyć nie może, że cztery momenta dają do myślenia w téj sprawie:

1) że Sąd przysięgłych musiał mieć ważne powody, iż Wilhelma Steina, kasyera w oddziale indemnizacyjnym, nie uznał winnym defraudacyi 4800 złr.;

2) że dyrektor c. k. głównéj kasy krajowej we Lwowie, Oleksy Robakowski, który właściwie wykrył brak w kasie oddziału indemnizacyjnego w kwocie 4.800 złr., został w toku sprawy przeniesiony w stan spoczynku;

3) że przez 23 razy odbyte szkontra kasy indemnizacyjnej nie wykryły braku w niej, i że 6 grudnia 1877 potwierdzono przy skontrze, iż znajduje się w kasie 100.000 złr, w którym to dniu,

jak pisze petent, ani centa w przechowaniu nie było, co przemilczonem jest w odezwie, z prezydyum c. k. skarbowej Dyrekcyi lwowskiej;

4) że dyrektor Robakowski i kontrolor Jan Womela obowiązani są do zwrotu 4.800 złr., defraudowanych przez Steina, o ile takowa suma nie będzie mogła być ściągniętą od Steina, zaś na innych urzędników, którzy szkontrowali lub cenzurowali kasy, nie nałożono żadnych zwrotów, gdyż nie można było udowodnić w sposób prawny, że i jakie kwoty pojedyńcze zostały z ich winy sprzeniewierzone podług orzeczenia Dyrekcyi krajowej z dnia 16 listopada 1878 l. 282, lecz w odezwie c. k. Dyrekcyi Skarbu nie jest także nadmienionem, czyli Robakowskiemu udowodniono prawnie, iż z Jego winy jakie pojedyńcze kwoty zostały sprzeniewierzone, zwłaszcza że defraudacya miała miejsce przeważnie 6 lat przed mianowaniem Robakowskiego dyrektorem c. k. głównej kasy we Lwowie.

Z uwagi więc, że Robakowski, jak poświadcza odezwa prezydyum c. k. Dyrekcyi Skarbu z dnia 1 lipca 1880 popadł w tak przykre położenie, z powodu iż nie trzymał się ściśle instrukcyi przepisanej dla kasy funduszu indemnizacyjnego, z uwagi że jego uczciwość i rzetelność żadnej nie ulega wątpliwości, z uwagi że za swoje zasługi został dekorowany przez Najjaśniejszego Pana — zdaniem więc komisyi petycyjnej jest: że Wysoki Sejm nie powinien odmówić Robakowskiemu żądanego przez niego poparcia — komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyą Aleksego Robakowskiego, byłego dyrektora c. k. głównej kasy krajowej, odstępuje się Wysokiemu Rządowi do możliwego uwzględnienia.

Zastępca przewodniczącego:
Czaykowski.

Sprawozdawca:
A. Golejewski.

Alegat. 162.

Sprawozdanie

komisyi kultury krajowéj o petycyach Wydziałów powiatowych w Bochni, Brodach, Sanoku, Jaśle, Ropczycach i Staremmieście i Wydziału powiatowego w Kossowie; pierwsze żądające zmiany § 38. ustawy o ochronie własności polnéj z dnia 17 lipca 1876; ostatnia wzywająca skuteczniejsze wykonywanie téjże ustawy.

Wysoki Sejmie!

Co do petycyi bocheńskiéj i pięciu innych, żądającéj zmiany § 38. ustawy o własności polnéj, a to w kierunku, by prawo dochodzenia i karania przestępstw polowych, popełnionych na obszarze dworskim wykonywała odtąd c. k. polityczna władza powiatowa, a nie jak dotąd naczelnik gminy wraz z dwoma asesorami (przysiężnymi); komisya kultury krajowéj wyraża swe przekonanie, że zmiana taka byłaby zmianą na gorsze, bo budzenie niechęci stanu włościańskiego przeciw dworowi byłoby większe, bo nadto obszar dworski miałby nie do zwalczenia trudności, będąc zmuszonym przy najdrobniejszéj nawet szkodzie polowéj udawać się do Starostwa często bardzo odległego, jako do pierwszéj instancyi, a w razie rekursu do c. k. Namiestnictwa, jako do drugiéj instancyi.

Co do petycyi kossowskiéj, zdążającéj do wezwania c. k. Rządu o skuteczniejsze niż dotąd wykonywanie ustawy o ochronie własności polnéj, komisya kultury krajowéj, trwając w przekonaniu, że ustawa sama jest dobrą, przypisuje małą jéj skuteczność niedbałemu a nadto bardzo niejednostajnemu wykonywaniu jej, a ustawa najlepsza źle wykonywana, staje się mało lub wcale niepożyteczną, co gorsza, przyzwyczaja ludność do bezkarności i dalszéj swawoli.

Dobre oddziaływanie ustawy téj zawisło, raz od żądania wykonania jéj przez poszkodowanych, które raz przez zwykłą skłonność zaniechania kłopotu nie bywa postawione, częściéj jeszcze bywa zaniechane w skutek stósunku patryarchalnego, istniejącego jeszcze, chwała Bogu, w uczuciu i działaniu niejednego obszaru dworskiego, co do traktowania włościan.

Zawisło ono powtóre, od zwierzchności gminnéj, która niestety mało wykształcona, nie rozumie ustawy i nie umie jéj zastósować, a często działa tendencyjnie, skłaniana do tego przez złych doradców. Usunięcie tych dwóch zapór w wykonywaniu ustawy, w mowie będącéj, komisya kultury

krajowéj upatruje tylko w zaprowadzeniu straży polowéj z organizacyą, podobną do organizacyi c. k. żandarmeryi, i odpowiednio do tego przekonania proponuje rezolucyę Wys. Izbie.

Przedewszystkiem jednakże zawisła skuteczność ustawy o ochronie własności polnéj od sprężystego a mianowicie jednostajnego działania Wys. c. k. Rządu i jego powiatowych organów. Komisya kultury krajowéj korzysta ze sposobności nadarzonéj, by dać wyraz swemu szczeremu przekonaniu, że pożądaną jest przedewszystkiém jednostajna energia c. k. Starostw tak w zastósowaniu wszystkich ustaw, jakoteż i w mowie będącéj, a brak téj jednostajności jest rażącym faktem, tym smutniejszym, że nic łatwiéj nie chwieje przekonaniem mieszkańców o potrzebie szanowania ustaw i cudzéj własności, jak okoliczność, że za ten sam czyn tu kara spotyka, a o granicę, o miedzę nawet zupełna istnieje bezkarność.

Komisya kultury krajowéj, przychylając się do życzenia, wyrażonego w petycyi Wydziału powiatowego w Kossowie, stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A. Sejm wzywa c. k. Bząd, by wniósł ustawę o zastąpienie prywatnéj straży polowéj, strażą polową krajową, zorganizowaną na modłę c. k. żandarmeryi.

B. Sejm wzywa Wysoki c. k. Rząd, by starał się o energiczniejsze zastósowanie przepisów ustawy o ochronie własności polnéj z dnia 17 lipca 1876, a przedewszystkiém, by postarał się o jednostajne wykonywanie tychże przez c. k. Starostwa.

Przewodniczący
J. Czartoryski.

Sprawozdawca:
Stanisław Polanowski.

Alegat. 163.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Mszanie dolnej w powiecie limanowskim.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wys. Sejmu z dnia 8go czerwca 1880 l. 30 przydzielonem zostało komisyi prawniczej do zbadania przedłożenie Wydziału krajowego z dnia 28 lutego 1879 L. 8200 w przedmiocie utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Mszanie dolnej w powiecie limanowskim. Zważywszy, iż utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego w Mszanie dolnej już uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 29 maja 1875 jako konieczne uznanem i zaprojektowanem zostało; tudzież, że w niniejszym wypadku chodziło tylko o bliższe jeszcze zbadanie tej sprawy, a w szczególności o zbadanie: czyli protestujące niektóre gminy do nowo utworzyć się mającego c. k. Sądu powiatowego w Mszanie dolnej przydzielonemi, lub też w okręgu c. k. Sądu pow. limanowskiego pozostawionemi być mają, które to zbadanie Wydział krajowy przeprowadził i na wyniku tego zbadania przychylne protestującym gminom wnioski swe oparł, komisya prawnicza zgadza się w zupełności z przedłożeniem Wydziału krajowego i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem odwołuje się do swej uchwały z 29 maja 1875 i oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2 ustawy z 11 czerwca 1868 Nr. 59 dz. u. p. swe zdanie:

1. iż należy utworzyć jak najrychlej nowy Sąd powiatowy w Mszanie dolnej w powiecie limanowskim i przydzielić do niego następujące miejscowości: Chyżówka, Dobra i Zadziele, Glisne, Gruszowiec, Jurków, Kasina wielka, Kasinka, Konina, Łętowa, Lostówka i Łopuszna, Lubomierz, Mszana dolna, Mszana górna, Niedźwiedź z Witowem, Olszówka, Podobin, Półrzeczki, Poręba wielka, Raba niżna, Słomka, Wilczyce z Włostówką, a które to miejscowości obejmują w sobie ludność w łącznej ilości 20.413 mieszkańców;

2. miejscowości zaś: Przyszowa, Skrzydlna, Wola Skrzydlniańska, Porąmbka, Przenosza, Zawadka, Wilkowisko, Stróża-Strużkiewicz, Jodłownik z Dąbrówką, Janowice z Dobroniowem, Markuszową i Raciborzanami, Gruszów z Goduszą, Szczyrzyce i Abrahamowice, Kostrza i Ryje, Lipie z przyległościami Rzeki i Sadek, Góra św. Jana i Porębczyn, Krasne i Zasocice, Mstów, Pagorzany i Smykań, Słupie, Szyk — należy pozostawić tak jak dotąd, przy okręgu c. k. Sądu powiatowego w Limanowie.

II. Petycya z dnia 5 Lipca 1880 L 595, niektórych mieszkańców Mszany dolnej i okolicy o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego w Mszanie dolnej, uznaje się powyższą uchwałą za załatwioną.

We Lwowie, 22 Lipca 1880.

Walery Waygart
zastępca przewodniczącego.

Spławiński
sprawozdawca.

Alegat. 164.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej względem przedłożenia Wydziału krajowego z wnioskiem o uchwalenie rezolucyi, wzywającej c. k. Rząd, o jak najrychlejsze przeprowadzenie terytoryalnego podziału kraju na c. k. Sądy powiatowe i c. k. Starostwa.

Wysoki Sejmie!

Powyższe przedłożenie Wydziału krajowego przydzielonem zostało komisyi prawniczej do zbadania uchwałą Wys. Sejmu z dnia 9. czerwca 1880. Komisya prawnicza podziela w zupełności zapatrywania Wydziału krajowego i zgadza się z wnioskami tegoż, które w obszernie i gruntownie przez Wydział krajowy przytoczonych powodach znajdują swoje uzasadnienie.

Komisya prawnicza tedy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Z uwagi, iż konieczną potrzebę przeprowadzenia zmian terytoryalnych przy okręgach Sądów powiatowych uznał c. k. Rząd już od lat trzynastu, gdyż w rozporządzeniach swych z 15. lutego 1867 Nr. 36 i 37. dz. u. p. ustanowił tylko prowizorycznie Sądy powiatowe w Królestwie Galicyi i Lodom. i W. Ks. Krakowskiem, a w celu przeprowadzenia tych zmian i organizacyi Sądów powiatowych, wydał w drodze konstytucyjnej ustawę z 11. czerwca 1868 Nr. 59. dz. u. p.;

tudzież z uwagi, iż c. k. Rząd względem urządzenia politycznych władz administracyjnych wydał w drodze konstytu-

cyjnej ustawę z 19. maja 1868 Nr. 44 dz. u. p. i w §. 10. tejże ustawy ustanowił tę zasadę: że granice powiatów politycznych czyli Starostw nie mogą przecinać granic gmin, obszarów dworskich, ani też granic okręgów sądowych, w skutek czego też sprawa terytoryalnych zmian przy Sądach powiatowych weszła w najściślejszy związek z ograniczeniem c. k. Starostw; równie też z dalszej uwagi, iż c. k. Rząd, dla przeprowadzenia zmian terytoryalnych przy okręgach Sądów powiatowych i c. k. Starostw, złożył tak w r. 1869 jak i w roku 1873 mieszaną komisyą, złożoną z delegatów rządowych i Reprezentacyi krajowej, czyli z członków Wydziału krajowego, a wypracowany przez nią operat wniósł w r. 1875 jako przedłożenie rządowe do Sejmu galicyjskiego, który też w myśl §. 2. ustawy z 11. czerwca 1868 Nr. 59 dz. u. p. objawił c. k. Rządowi swoją opinią, zgodną z tem przedłożeniem rządowem, a to w uchwale swej z 29. maja 1875;

następnie z uwagi, iż od tego czasu upłynęło już pięć lat, a nader liczne ustępy dopiero co wspomnianej uchwały sejmowej, w szczególności zaś co do utworzenia nowych Sądów powiatowych, które sprowadzą za sobą zmiany ośmnastu Starostw, nie są dotąd w życie wprowadzone, jak też zasadzie, zawartej w §. 10. ust. z 19. maja 1868 Nr. 44 dz. u. p. już od lat dwunastu nie stało się dotąd zadosyć, w skutek czego też cierpi na tem cały kraj tak pod względem należytego sprawowania sprawiedliwości, jak też pod względem powiatowej administracyi politycznej i autonomicznej, gdyż od stanowczego uregulowania okręgów Sądów powiatowych zawisło rozgraniczenie c. k. Starostw, a od stanowczego uregulowania i rozgraniczenia powiatów politycznych zależy uregulowanie i zrównanie okręgów Rad powiatowych z okręgami c. k. Starostw, które obecnie nie zgadzają się ze sobą, a to z wielką ujmą dla administracyi powiatowej;

wreszcie z uwagi, iż jak najrychlejsze przeprowadzenie jednolitej organizacyi politycznej i autonomicznej w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielk. Ks. Krakowskiem należy do najżywotniejszych interesów tegoż kraju i jest niezbędnie a naglące potrzebnem:

Wzywa Sejm krajowy c. k. Rząd: ażeby wprowadził jak najspieszniej w życie zgodną z przedłożeniem rządowem, a dotąd w znacznej części nie załatwioną uchwałę sejmową z 20 maja 1875, względem podziału całego kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych i c. k. Starostw, a w szczególności względem utworzenia nowych Sądów powiatowych w Czarnym Dunajcu, w Mszanie dolnej, w Bieczu, w Żabnie, w Dynowie, w Żydaczowie, w Podkamieniu i w Podwołoczyskach, tudzież i wszystkie późniejsze uchwały sejmowe w tej sprawie powzięte, a mianowicie:

a) z 24 sierpnia 1877 względem przeniesienia siedziby Sądu powiatowego z Krynicy do Muszyny;

b) z 28 sierpnia 1877 względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w Zakluczynie w Starostwie brzeskiem;

c) z 16 października 1878 względem petycyi o dalsze zatrzymanie Sądu powiatowego w Głogowie i drugiej petycyi o utworzenie nowego Sądu powiatowego w Czarnym Dunajcu;

d) z 19 października 1878 względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w Dynowie;

e) z 19 października 1878 względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w Żydaczowie;

f) z 19 października 1878 względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podwołoczyskach; wreszcie

g) uchwały Sejmu galicyjskiego z 19 października 1878 względem zmiany niektórych ustępów uchwały sejmowej z 29 maja 1875.

Gdy co dopiero powziętą uchwałą objęta jest także sprawa utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Zakluczynie ad Dunajec, przeto petycyą gminy Zakluczyna o utworzenie tegoż c. k. Sądu odstępuje się c. k. Rządowi odnośnie do powyższej uchwały do uwzględnienia.

Lwów dnia 22 lipca 1880.

Walery Waygart
zastępca przewodniczącego.

Spławiński
sprawozdawca.

Alegat. 165.

Sprawozdanie

komisyi kultury krajowej o petycyach zarządu Towarzystw rybackich w Jarosławiu i Stanisławowie, Towarzystwa tatrzańskiego, oraz o przedłożonym przez c. k. Rząd projekcie ustawy o niektórych środkach ku podniesieniu rybołowstwa „w wodach wewnątrz kraju“.

Wysoki Sejmie!

Komisyi kultury krajowej przydzielone zostały 3 petycye, a mianowicie: I do liczby sejmowej 70 a komis. 18, petycya Zarządu Towarzystwa rybackiego w Jarosławiu — II do liczby sejmowej 384 a kom. 257, petycya oddziału Towarzystwa rybackiego w Stanisławowie — i III do liczby sejmowej 406 a komis. 273, petycya Towarzystwa tatrzańskiego.

Wszystkie te trzy petycye żądają jak najspieszniejszego wydania ustawy o rybołowstwie, powołując się na chaotyczny stan rybołowstwa w kraju.

Następnie przekazał wysoki Sejm komisyi kultury krajowej pod datą 30 czerwca 1880 do liczby sejmowej 414 jako przedłożenie rządowe, projekt „ustawy o niektórych środkach ku podniesieniu rybołowstwa w wodach wewnątrz kraju“.

Przedłożenie rządowe poparte jest kilkoma uwagami i objaśnieniami z lekka tylko dotykającemi niektórych §§. projektu ustawy, uważając resztę tychże za niepotrzebujące objaśnień, zaś zdaniem komisyi niejeden z tych paragrafów wymagałby obszernego motywowania, ażeby wykazać możność i modłę zastosowania go przy wprowadzeniu w życie całej tej projektowanej ustawy.

Sprawa uregulowania rybołostwa krajowego i ujęcia go w jednę całość określającą zarówno prawo do łowienia ryb jakoteż i przepisy ochronne pojawia się w wysokim Sejmie już po raz trzeci.

Pierwszy raz poruszoną została ta sprawa w roku 1861.

Poseł Antoni Pawęcki wniósł w tym roku do laski Marszałkowskiej wniosek, który atoli z powodu odroczenia Sejmu pod obrady wziętym być nie mógł. Sejm przekazał go uchwałą z 26 kwietnia 1861 Wydziałowi krajowemu bez bliższego oznaczenia, co się z nim stać ma.

Drugim razem zajmował się wysoki Sejm tą sprawą na ostatniej sesyi, uchwałą bowiem z dnia 15 października 1878 przekazała wysoka Izba następujący wniosek posła Feliksa Pławickiego i towarzyszy Wydziałowi krajowemu:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu wypracowanie projektu do ustawy o rybołowstwie w kraju. — W tym celu Wydział krajowy powoła ankietę, złożoną z ludzi z gospodarstwem rybnem obeznanych i na podstawie orzeczenia tej ankiety wypracowaną ustawę o rybołowstwie wniesie na najbliższej Sesyi sejmowej pod obrady wysokiego Sejmu".

W skutek powyższej uchwały zwołał Wydział krajowy do wypracowania projektu ustawy o rybołowstwie ankietę, w której skład weszli: jako przewodniczący JE. Włodzimierz hr. Dzieduszycki, jako członkowie pp. Kornel Chwalibóg, Edmund Mochnacki, dr. Kajetan Orlecki, Feliks Pławicki, dr. Szymon Syrski i dr. Józef Wereszczyński.

Ankieta ta odbyła dwa posiedzenia, a chociaż jej obrady nie doprowadziły rzeczy do takiego rezultatu, iżby Wydział krajowy mógł był wystąpić z projektem ustawy na Sesyi bieżącej, to jednak materyał zebrany przyczynił się wielce do rozświecenia sprawy

Komisya kultury krajowej zbadawszy tę sprawę i czując całą jej ważność wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić ponowne wezwanie do Wydziału krajowego i przyjąć re-
Aleg. A. zolucyą pod *A*/.

Jednakże komisya kultury krajowej jest zdania, ażeby nie czekając na projekt ustawy przez Wydział krajowy wygotować się mającej, przystąpić dzisiaj już do uchwalenia ustawy o niektórych środkach ku podniesieniu rybołowstwa w wodach wewnątrz kraju, i w tym celu przed-
Aleg. B. kłada wysokiemu Sejmowi pod *B*/. projekt wypracowany przez komisyę na podstawie przedłożenia rządowego.

Potrzebę uchwalenia tej częściowej ustawy, obejmującej niejako tylko policyjne przepisy uważa komisya za niezbędne z powodu, że rozpowszechnione po kraju towarzystwa rybackie od roku już czynią wszelkie wysiłki celem zarybienia rzek, potoków i stawów w obrębie kraju się znajdujących. — Jeżeliby więc Wysoki Sejm nie uchwalił takiej ochronnej ustawy, byłaby działalność tych towarzystw udaremnioną, przez samowolę łowiących ryby, — a towarzystwa rybackie, które w patryotycznej myśli wzięły się tak gorąco do dzieła przysporzenia krajowi jednego więcej a przyrodzonego źródła dochodu przez zarybienie rzek, — widząc, że ich czynności nie są wspierane przez najwyższą władzę ustawodawczą krajową i c. k. Rząd, zniechęciłyby się do tak dodatnej działalności na drodze pomnożenia bogactwa krajowego.

Projekt ustawy proponowanej przez komisyę różni się w niektórych §§. od przedłożenia rządowego.

W wielu §§fach poczynione zostały poprawki stylistyczne i nieco jaśniejsze określenie treści tychże, niektóre §§. zostały przemienione co do porządku, dla uwidocznienia działów a kilka z nich komisya całkiem pominęła i tak:

Pierwszych 6 paragrafów zostało tylko inaczej ustylizowanych, §. 7. projektu został przez komisyę dodany, jako zdaniem jej niezbędny, celem uwolnienia wód płynących i stawów zarybionych od zatruwania ryb, przez wprowadzenie do takich wód odpadków fabrycznych, tudzież moczenie lnu i konopi.

§. 8. (dawny 7.) niezmieniony co do treści.

Przy §. 9. (dawniej 8.) wyliczono w ustępie pierwszym przykładowo kilka szkodliwych dla ryb sposobów łowienia, oprócz tego zmieniono nieco jego stylizacyę.

Jako §. 10. przyjęto §graf 13. projektu rządowego bez zmiany co do treści.

Jako §. 11. przyjęła komisya §. 16. przedłożenia rządowego ze zmianą stylizacyi.

Jako §. 12. przyjęto dawny §. 14. bez zmiany co do treści.

Jako §. 13. przyjęto dawny 9. ze zmianą stylizacyi.

Jako §. 14. przyjęto §. 10 przedłożenia rządowego wyłączając z takowego §. 6. i 7. gdyż zdaniem komisyi przepisy obu tych paragrafów powinny i dla stawów być obowiązującemi

Jako §. 15. przyjęto §graf 17.

Jako §. 16. zostawiono §. 18. niezmieniony co do treści.

Jako §. 17. przyjęto §. 19. przedłożenia rządowego bez zmiany treści.

Jako §. 18. przyjęto §. 20.

Jako §. 19. proponuje komisya §. 21.

Jako §. 20. zostawiono §. 23.

Wreszcie jako §. 21. proponuje komisya §. 24.

§§. 11. i 12. projektu rządowego odnoszące się do wydawania kart rybackich, opuściła komisya w zupełności a to z następujących powodów: Do obecnej chwili nieposiada kraj ustawy regulującej stosunek prawno-prywatny rybołowstwa a oznaczającej, komu przysłuża prawo połowu w rzekach spławnych i większych strumieniach, których brzegi należą do wielu właścicieli po uwłaszczeniu ludu zaś i rozcięciu węzłów senioralnych wstrzymała się władza od orzeczenia do kogo od tego czasu należeć ma rybołowstwo w rzekach pośrodkiem lub granicą gmin płynących. Dla tego też po dziś dzień w jednych miejscowościach bronią obszary dworskie własności połowu przy swoich brzegach, a nawet przy brzegach gminnych, natomiast w drugich łowi każdy nad brzegami całej gminy katastralnej, a często nawet nad brzegami obcej gminy sądząc się wraz z wszystkimi do tego upoważnionym. Ponieważ wartość rybołowstwa w większych rzekach była dotąd bardzo małą przeto tylko amatorowie tej zabawki przestrzegali swych praw domniemanych, a reszta właścicieli nadbrzeżnych o to się nie troszczyła wcale, przeto powstał stąd zamęt w pojęciach o tem prawie i wykonywaniu takowego.

§. 11. projektu rządowego nadaje c. k. starostwom i urzędom gminnym moc wydawania kart rybackich „uprawnionym do rybołowstwa“ a zatem w obec braku ustawy regulującej to prawo,

byłyby te dwie władze powołane do rozstrzygania tej kwestyi w drodze faktycznej. Gdy żaden §. tej ustawy nie daje nawet wskazówek, komu przysłużać może prawo połowu a tem samem otrzymania karty rybackiej — §. 11. przedłożenia rządowego składa tedy w ręce władzy administracyjnej powiatowej rządowej i autonomicznej gminnej możność i niejako obowiązek orzekania w praktyce o stosunku prawno-prywatnym tj. oddając władzom najmniej do tego powołanym nieodwołalną moc rozstrzygania sporów o własność.

Trudno sobie nawet wyobrazić, jakiego to kryteryum używałyby te władze przy wydawaniu owych kart rybackich. Jedne prawdopodobnie żądałyby dowodów uprawnienia, trudnych do dostania, gdy inne wydawałyby karty każdemu twierdzącemu, że prawo łowienia ryb wykonywał choćby raz jeden zapuszczając wędkę w nurt rzeki. Słowem przyjmując §. 11. projektu rządowego dałoby się c. k. starostwom i urzędom gminnym najzupełniejszą dowolność rozstrzygania tej zawiłej prawno-prywatnej kwestyi, a na co komisya kultury w żaden sposób zgodzić się nie może. Wprawdzie owe karty rybackie byłyby tylko prowizorycznem przyznaniem prawa połowu, lecz właśnie w chwili, w której domagamy się i oczekujemy projektu ustawy, regulującej z gruntu wszelkie stosunki rybołowstwa, tworzenie dowolne prowizoryów tego stosunku i potwierdzanie nieraz zupełnie może nieuzasadnionych praw, wydawaniem kart rybackich, uważa komisya kultury za nader niebezpieczny precedens, zwłaszcza dla naszego ludu nieposiadającego niestety zbyt jasnego pojęcia o własności, a który uzyskaną kartę rybacką uważać będzie za ostateczne przyznanie mu tego prawa. §. 15. projektu rządowego pominęła komisya, ponieważ zdaniem jej wartość tego paragrafu jest stosunkowo małą a przepisy jego prowadziłyby do ciągłych kolizyi z ustawą o polowaniu.

Ustawa proponowana jako częściowa odpowiadać nie może wszystkim wymogom prawidłowego rozwoju rybołowstwa, atoli stanowić będzie wielki jeden krok naprzód ku temu celowi, stawiając zaporę dowolności w połowie ryb, a tem samem dając zachętę prywatnym wysileniom, dążącym przez zarybienie rzek i stawów do wskrzeszenia tego niegdyś tak obfitego źródła bogactwa krajowego. Rozumie się samo przez się, że skuteczność tak tej, jak każdej ustawy zależy od jej wykonywania mniej lub więcej dokładnego i energicznego. Dla tego też komisya kultury krajowej wyraża nadzieję, że c. k. Rząd krajowy zechce z całą energią i stanowczością polecać podwładnym mu organom ażeby niniejsza ustawa nie została li tylko martwą literą prawa.

Ponieważ wreszcie z powodu ograniczeń zakresu działania niniejszej ustawy przez postanowienie §. 13. tejże, odnoszącego się do znacznej części wód krajowych, krajowi wiele na tem zależeć musi, ażeby wysokie c. k. Ministerstwo rolnictwa, wydało jak najprędzej możebnie odnośne postanowienia.

Przeto komisya kultury krajowej wnosi rezolucyę dołączoną pod literą *C.* z prośbą o uchwalenie takowej przez Wysoki Sejm.

J. Czartoryski,
przewodniczący.

M. Rey,
sprawozdawca.

Alegat A.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wygotował projekt formalnej ustawy o rybołowstwie i przedłożył takowy pod obrady wysokiego Sejmu na najbliższej Sesyi.

Alegat B.

Ustawa

z dnia o niektórych środkach ku podniesieniu rybołowstwa w wodach wewnątrz kraju.

§. 1.

Polityczna władza krajowa oznaczy i ogłosi w każdym powiecie tarliska i czas trwania tarła dla cenniejszych gatunków ryb.

§. 2.

Na tarliskach w czasie tarła nie wolno żadnych ryb łowić. W ten sposób ochraniane ryby, a złowione po za tarliskami, należy natychmiast napowrót wpuścić do wody.

§. 3.

Polityczna władza krajowa może dla pewnych wód z uwzględnieniem peryodycznego tarcia się cenniejszych gatunków ryb, które w wodach tych przeważnie się znajdują lub dopiero tamże wyhodowane być mają ustanowić czas, w którym rybołowstwo w tych wodach w ogóle ma być zaniechanem.

Zaniechanem zaś ma być o tyle, o ile w tym czasie przy zarybieniu mieszanem w tychże wodach, bez znacznego uszczerbku wykluczenie łowienia także i ryb nietrących się, jest możliwem.

§. 4.

W czasie i w miejscach oznaczonych §. 1, 2, 3, nie wolno wpuszczać do wody sieci i skrzyń, zastawiać pogródek, koszów, łapek i tym podobnych przyrządów do łowienia, a jeśli już przedtem wpuszczone lub zastawione zostały, to należy je przed rozpoczęciem czasu ochrony uprzątnąć, lub do połowu nieużytecznemi uczynić.

§. 5.

Polityczna władza powiatowa może zezwolić wyjątkowo na odstąpienie od powyższych zakazów uprawnionym do rybołowstwa lub za ich zgodą także innym osobom w celach sztucznej hodowli ryb, lub badań naukowych.

Również może polityczna władza powiatowa w ustanowionym w myśl §. 3 czasie ochrony bez względu na cel dozwalać wyż wspomnionym osobom połowu ryb za pomocą wędki ręcznej w porze dziennej, o ile polityczna władza krajowa w ogólności udzielanie pozwoleń takich poczyta za dopuszczalne. W każdym takim wypadku powinna polityczna władza powiatowa wydać osobny, wodę i inne istotne szczegóły oznaczający imienny certyfikat.

§. 6.

Dynamitu i innych eksplodujących materyałów niemniej rybiej trutki (cocculus) wroniego oka i tym podobnych środków odurzających do połowu ryb używać nie wolno.

W wypadkach wykazanej potrzeby, może polityczna władza krajowa dozwolić użycia materyałów eksplodujących.

§. 7.

Wzbronionem jest przedsiębiorstwom tak rolniczym jako i przemysłowym wprowadzać lub wrzucać do wód zarybionych odpadków w takiej jakości i ilości jakie ryby zatruwać mogą.

Również zakazuje się moczenia konopi i lnu w wodach płynących i stawach zarybionych.

§. 8.

Na przepustkach jazów nie wolno zawieszać pogródek i innych przyrządów do samołowu ryb.

§. 9.

Polityczna władza krajowa powinna wydać dla poszczególnych wód lub okręgów wodnych, dalsze zakazy co do szkodliwych dla ryb, a dotąd jeszcze używanych sposobów i przyrządów połowu jak n. p. odwodnianie części koryta rzeki w celu wyłowienia ryb, używania narzędzi ciągnionych po dnie rzeki, w celu spędzania ryb w zastawione narzędzia rybołowcze, zastawiania rzeki po nad połowę jej szerokości, sieciami, płotami, pogródkami i t. p.

Jeżeliby jednak w zastosowaniu tego postanowienia miał być wydany zakaz wykluczający siecie dotąd używane, to należy pozostawić dla używania takich jeszcze sieci, najmniej dwuletni okres czasu.

§. 10.

Przybory rybackie założone, muszą pod nieobecność rybaka być zaopatrzone znakiem, w urzędzie gminy nadbrzeżnej zapisanym, po którym można poznać osobę rybaka.

§. 11.

Polityczne władze powiatowe powinny przy wydaniu przepisów policyjnych, przewidzianych w ustawach regulujących prawo wodne z urzędu, lub na żądanie uprawnionego do rybołowstwa, wydać stosowne zarządzenia zapobiegające takiemu naruszeniu wykonywania rybołowstwa, którego można uniknąć. Przy wydawaniu takich rozporządzeń baczyć należy przedewszystkiem na zapobieżenie szkodliwemu niepokojeniu miejsc tarcia.

§. 12.

Polityczna władza krajowa postanowi i ogłosi, których gatunków ryb nie wolno poniżej pewnego wymiaru i w pewnych czasach ani sprzedawać, ani w domach gościnnych, podawać.

§. 13.

Dla wód sięgających poza obręb terytoryalny podległy niniejszej ustawie, i względem których zachodzi konieczność zgodnego z innymi krajami, lub władzami państwowymi postępowania, wyda Minister rolnictwa postanowienia względnie zakazy w §§. 1, 3 i 9 wspomniane.

§. 14.

Postanowienia §§. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, nie mają zastosowania do stawów i innych podobnych zbiorników wody, w celu hodowli ryb założonych, bez różnicy, czy one są w połączeniu z jakim naturalnym zbiornikiem wody lub nie.

§. 15.

Przekroczenia tej ustawy i wydanych na mocy tejże przepisów o ile powszechna ustawa karna nie znajdzie zastosowania, mają być karane, przez władze polityczne grzywną od pięciu, do stu złotych.

W razie, jeżeli uznany za winnego nie jest wstanie grzywny uiścić, należy ją zamienić na karę aresztu, przyczem pięć złotych należy liczyć za jeden dzień aresztu.

Przy przekroczeniach postanowień §§. 2, 4, 6 i 8, tudzież zakazów wydanych na mocy §§. 9 i 12 należy zarazem orzec konfiskatę ryb, wbrew przepisowi złowionych i narzędzi rybackich, w brew przepisom używanych.

Grzywny i zysk osiągnięty ze sprzedaży skonfiskowanych przyborów rybackich i ryb, wpływają do osobnego funduszu, ku podniesieniu rybołowstwa, który ma zostawać pod zarządem Wydziału krajowego.

Skonfiskowane przybory rybackie, których użycie jest wzbronione, należy przed sprzedażą tak zmienić, aby były nieprzydatne do dalszego użytku w formie zakazanej.

§. 16.

Przełożeni gmin i obszarów dworskich, c. k. żandarmerya i organa policyi wodnej, mają obowiązek czuwać nad przestrzeganiem postanowień tej ustawy i spostrzeżone przekroczenia podawać do wiadomości władzy politycznej. Ten sam obowiązek cięży w szczególności

na organach policyi targowej względem zakazów na mocy §. 12 wydanych.

§. 17.

Uprawnionym do rybołowstwa osobom i gminom wolno powierzać nadzorowanie i ochronę rybołowstwa swoim, już dla ochrony innych interesów — mianowicie gałęzi kultury polowej i lasowej łącznie z polowaniem ustanowionym organom straży, powierzać nadzorowanie i ochronę rybołowstwa i zażądać od politycznej władzy powiatowej, zaprzysiężenia ich, wedle roty przysięgi którą ma ustanowić polityczna władza krajowa.

Wolno im także wyłącznie dla rybołowstwa, ustanowić zaprzysiężone organa straży, które jednak powinny posiadać kwalifikacye przepisane dla straży polowej. Do ustanowionych w ten sposób organów nadzoru i ochrony rybołowstwa stosują się postanowienia obowiązujące w ogóle straż polową, a co do ich urzędowego stanowiska postanowienia ustawy państwowej z dnia 16 czerwca 1878 (dz. p. p. Nr. 84).

§ 18.

W szczególności służy organom w myśl §. 16 i 17 do bezpośredniego nadzorowania rybołowstwa powołanym, prawo i obowiązek:

a) nadzorować wody zarybione swojego okręgu wodnego, jazy, szluzy, groble, łotoki, i t. d. o ile urządzenia te dotyczą rybołowstwa ;

b) przedsiębrać rewizye zbiorników ryb, jakoteż łodzi i przyrządów rybackich ;

c) konfiskować przybory rybackie, tudzież przedsiębrać aresztowania w myśl ustawy z dnia 16 czerwca 1872 (Dz p. p. Nr. 84).

§. 19.

Polityczne władze powiatowe mają zarządzić, by postanowienia §§. 2, 4, 6, 7, 8, 10 i 15 tej ustawy i przepisy wydane na mocy §§. 1, 3, 9, 11 i 12 przypominano w gminach nadbrzeżnych corocznie w czasie ku temu najstosowniejszym przez ogłaszanie tychże w sposób w miejscu używany.

§. 20.

Przy wydaniu postanowień i przepisów stosownie do §§. 1, 2, 3, 9, i 12 tej ustawy, powinna polityczna

władza krajowa względnie Minister rolnictwa (§. 13) zasięgnąć zdania rzeczoznawców i Wydziału krajowego.

Względem ograniczeń w użytkowaniu wody, które w myśl §. 11 zarządzić ma polityczna władza powiatowa, winna władza ta wydawać zarządzenia również po zasięgnięciu zdania rzeczoznawców.

§. 21.

Wykonanie ustawy tej poruczam Ministrowi rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Alegat C.

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w myśl §. 13 ustawy z dnia . . . . . wydał odnośne rozporządzenia w najkrótszym czasie, a o ile być może równocześnie z wejściem w życie niniejszej ustawy.

Alegat. 166.

Sprawozdanie

komisyi prawniczéj o wniosku posła Rapoporta względem przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego w Podbużu do Borysławia, tudzież o poprawce posła Jaworskiego do wniosku komisyi prawniczéj w téj sprawie 21 czerwca 1880 r. uczynionéj.

Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z 2 maja 1879 z wnioskiem, ażeby Wysoki Sejm w myśl §. 2. ustawy z 11. czerwca 1868 L. 59 dz. u. p. objawił c. k. Rządowi swoje zdanie:

1) że gminę Zdziannę, czyli Zdiannę należy wyłączyć z okręgu i c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, i c. k. Starostwa w Drohobyczy, a przydzielić takową do Sądu powiatowego w Staremmieście i tamtejszego Starostwa;

2) że gminę Świdnię, tudzież miejscowość Łastówkę, należy wydzielić z okręgu Sądu powiatowego w Podbużu i starostwa Drohobyckiego, a przyłączyć je do c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Turce;

3) że miejscowości: Łopuszna, Mnasterzec wielki, Łukawica i Winniki, należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i Starostwa drohobyckiego, a przydzielić je do c. k. Sądu miejsko-delegowanego w Samborze i tamtejszego starostwa, że zaś miejscowości Urosz i Podmanasterek mają pozostać i nadal przy c. k. Sądzie pow. w Podbużu i c. k. Starostwie drohobyckiem;

4) że siedzibę Sądu powiatowego podbużskiego należy przenieść do Borysławia i przyłączyć temu Sądowi:

   a) z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, miejscowości: Podbuż, Podmanasterek, Urosz, Śliwna, Stronna, Załokieć, Opaka, Bystrzyca, Dołche, Łokieć, Rybnik, Majdan, Kropiwnik nowy i Kropiwnik stary — zaś

   b) z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Drohobyczy następujące z takowego wyłączyć się mające miejscowości, jako to: Borysław, Hubicze, Bania kotowska, Popiele, Meranice, Schednice, Nabujowice, Jasienicę solną i Tustanowice.

Wniosek ten Wydziału krajowego przekazanym został uchwałą Wysokiego Sejmu z 8 czerwca b. r. komisyi prawniczej do załatwienia, która w sprawozdaniu swojem z 21 czerwca b. r. postawiła Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia wniosek zgodny z przedłożeniem Wydziału krajowego co do ustępów

pod 1), 2) i 3), powyżej wymienionych, nie zgadzający się jednak z ustępem 4) wniosku Wydziału krajowego,, tj. tym, ażeby Wysoki Sejm oświadczył c. k. Rządowi swoje zdanie takie, że siedzibę c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, należy przenieść do Borysławia i przydzielić temuż Sądowi miejscowości należące do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i Drohobyczy w tym ustępie wymieniane — i przeciwnie doradzający, ażeby Wysoki Sejm objawił c. k. Rządowi zdanie przeciwne, t. j. takie, że się nie zgadza z tym, aby c. k. Sąd powiatowy z Podbuża przenoszono do Borysławia.

Przy rozprawie nad tym wnioskiem komisyi prawniczej przed Wysokim Sejmem 1. lipca b. r. odbytej, podniósł poseł Rapoport wniosek Wydziału krajowego powyżej pod 4) wymieniony, domagając się oświadczenia Wysokiego Sejmu, że się zgadza na przeniesienie c. k. Sądu powiatowege z Podbuża do Borysławia, zaś poseł Jaworski postawił do ustępu wniosku komisyi prawniczej *d*) poprawkę tej osnowy, ażeby Wysoki Sejm oświadczył swoje zdanie c. k. Rządowi, że się z tem zgadza, by oprócz miejscowości w tym ustępie wymienionych wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy miejscowości Urosz i Podmanasterek, a przyłączyć je do okręgu c k. Sądu powiatowego miejsko-delegowanego, i c. k. Starostwa powiatowego w Samborze, i by w skutek tego ustęp *e*) wniosku komisyi prawniczej, oświadczający się za tem, ażeby miejscowości Urosz i Podmanasterek i nadal przy c. k. Sądzie powiatowym w Podbużu pozostały, został zupełnie opuszczonym.

Te wnioski a względnie poprawki posłów: Rapoporta i Jaworskiego, przekazane zostały ze sprawozdaniem komisyi prawniczej z 21. czerwca 1880 r., uchwałą Wysokiego Sejmu z 1. b. m. komisyi prawniczej do zbadania i przedłożenia ponownego wniosku. Następnie przedstawił poseł Ochrymowicz 2. b. m. wniosek samoistny o wezwanie c. k. Rządu względem ustanowienia w Borysławiu dla Borysławia i ludności okolicznej nowego sądu powiatowego, nie znosząc przy tym c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, który to wniosek przekazanym został uchwałą Wysokiego Sejmu z 7. b. m. komisyi prawniczej do załatwienia.

Komisya prawnicza, rozpatrzywszy ponownie swoje sprawozdanie z 21. czerwca b. r. i zastanowiwszy się nad poprawkami posłów Rapoporta i Jaworskiego, tudzież nad wnioskiem posła Ochrymowicza, powyżej wspomnianym, jak nie mniej nad prośbą gmin okręgu Sądu powiatowego w Podbużu 22 czerwca b. r. do L. 321, przeto już po uchwaleniu swojego sprawozdania z 22 czerwca 1880 wniesioną, a domagającą się pozostawienie takowych przy c. k. Sądzie powiatowym w Podbużu, mając na względzie z jednej strony to, że w kraju naszym liczba Sędziów i Sądów jest niedostateczną, że przeto do pomnożenia takowych w interesie mieszkańców kraju dążyć należy, i że w Borysławiu w rzeczy samej nagromadzona ilość mieszkańców i spraw zatrudniłby mogła dostatecznie jeden Sąd powiatowy, z drugiej strony zaś to, że ustanowienie w Borysławiu Sądu powiatowego kosztem zniesienia Sądu powiatowego w Podbużu, byłoby niesprawiedliwością dla mieszkańców tych miejscowości, które obecnie należą do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, niemających żadnych stosunków z Borysławiem, dokąd tylko z trudnością a przytem z utratą znaczną czasu i kosztów, jedynie w celu załatwienia spraw swych sądowych, udawaćby się musieli, a że Rady gminne i obszary dworskie miejscowości należących do okręgu c. k. Sądu w Drohobyczy, któreby do Sądu powiatowego w Borysławiu przydzielić było można — o wyrażenie życzeń swoich w tej mierze nie były zapytywane — przedłożyła Wysokiemu Sejmowi w załatwieniu wniosku samoistnego posła Ochrymowicza o ustanowienie Sądu powiatowego w Borysławiu Sprawozdanie z wnioskiem o uchwalenie polecenia Wydziałowi krajowemu, by w tej sprawie stosowne poczynił dochodzenia i przedłożył Wysokiej Izbie w następnej sesyi sejmowej sprawozdanie z odpowiednim wnioskiem.

Tym sposobem uważa komisya prawnicza wniosek posła Rapoporta o przeniesienie siedziby Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia za załatwiony, szczególnie, gdy z przemówienia za tym wnioskiem nabyła to przekonanie, że posłowi Rapoportowi głównie o ustanowienie Sądu powiatowego

w Borysławiu, a nie o zwinięcie c. k. Sądu powiatowego, w Podbużu istniejącego, chodzi, a temu życzeniu stanie się zadosyć, jeżeli tylko dochodzenia, które wedle wniosku posła Ochrymowicza już powyżej wspomnianego przez Wydział krajowy przeprowadzone, możność ustanowienia Sądu powiatowego w Borysławiu wykażą.

Co do poprawki posła Jaworskiego, to komisya prawnicza nadmienić musi, że w swojem sprawozdaniu z 21. czerwca b. r. jedynie dla tego nie doradzała, ażeby Wysoki Sejm oświadczył się za tem, by miejscowości Urosz i Podmanasterek wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, bo przez odłączenie od tegoż Sądu miejscowości Zdzianny, Świdnika, Łastówki, Łopuszny, Manasterca wielkiego, Łukawicy i Winnik, okręg tegoż Sądu tak znacznie uszczuplonym będzie, że obawa zachodzić może, czyliby Rząd nie uznał za rzecz stosowną zarządzić zwinięcie tegoż Sądu, a to stałoby się ze szkodą dotkliwą dla tych miejscowości, które obecnie w skład onego wchodzą, ile że one, mając obecnie zupełną łatwość komunikowania się z c. k. Sądem powiatowym w Podbużu, i to bez utraty czasu i kosztów do innych sądów, pozbawiających one tych dogodności, przydzieloneby być musiały.

Gdy ale za wyłączeniem miejscowości Urosza z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i c. k. Starostwa w Drohobyczy, a przyłączeniem takowej do okręgu c. k. Sądu miejsko-delegowanego i c. k. Starostwa w Samborze, to przemawia, że Urosz należy do jednego obszaru dworskiego z miejscowością Łopuszną, która już jest przyłączoną do c. k. Sądu miejsko-delegowanego i c. k. Starostwa w Samborze i mieszkańcom tych miejscowości różnemi stosunkami ze sobą połączonym utrudnia komunikacyę z Podbużem często wzbierająca górska rzeka Bystrzyca, przychyla się komisya prawnicza do poprawki posła Jaworskiego, o ile takowa dotyczy Urosza, obstając jednak przy zdaniu objawionem względem miejscowości Podmanasterka, ażeby takową przy c. k. Sądzie powiatowym w Podbużu i c. k. Starostwie w Drohobyczy pozostała, szczególnie gdy takowa z Podbużem graniczy, a nie zachodzą żadne ważne okoliczności, któreby przydzielenie tej miejscowości do c. k. Sądu powiatowego miejsko-delegowanego i c. k. Starostwa w Samborze usprawiedliwić mogły.

Komisya prawnicza stawia przeto wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

I. Oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2. ustawy państwowéj z 11 czerwca 1868 L. 50 Dz. u. p. swoje zdanie:

a) że nie należy przenosić siedziby c. k. Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia:

b) że gminę Zdziannę czyli Zdiannę należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy a przydzielić do c. k. Sądu powiatowego w Staréммieście i tamtejszego c. k. Starostwa powiatowego;

c) że gminę Świdnik i miejscowość Łastówkę należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy a przydzielić je do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa powiatowego w Turce.

d) że miejscowości Łopuszna, Urosz, Manasterzec wielki, Łukawice i Winniki, należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy, a przydzielić je do okręgu c. k. Sądu powiatowego miejsko-delegowanego w Samborze i c. k. Starostwa powiatowego tamże.

e) że miejscowość Podmanasterek ma nadal pozostać w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy.

II. Że uchwałą pod I. załatwione zostały prośby gminy Borysławia, gmin i obszarów dworskich Urosza i Podmanasterka, tudzież gmin, należących do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, do L. 125, 127 i 321 roku 1880 Wysokiemu Sejmowi przedłożone.

Lwów, dnia 10. lipca 1880.

Waleryan Waygart,

zastępca przewodniczącego i sprawozdawca.

Alegat. 167

Sprawozdanie

komisyi administracyjnéj o wniosku posła Henryka Maxa, zmierzającym do przeniesienia Izby handlowéj brodzkiéj do Tarnopola.

Wysoki Sejmie!

W myśl uchwały z dnia 24 czerwca 1880 roku przekazany został komisyi administracyjnéj wniosek posła Henryka Maxa, domagający się wezwania do c. k. Rządu, iżby na drodze ustawodawczéj spowodował przeniesienie z Brodów do Tarnopola siedziby Izby handlowo-przemysłowéj z zatrzymaniem jéj dotychczasowego okręgu terytoryalnego. Wniosek ten poparty petycyami Rady gminnéj miasta Tarnopola (L. 316) i Wydziału powiatowego skałackiego (L. 315), gdy przeciwnie Rada gminna miasta Brodów (L. 318), i Wydział Rady powiatowéj brodzkiéj (L. 317) zanoszą prośbę, iżby tę siedzibę i nadal pozostawiono w Brodach.

Zwolennicy przeniesienia przytaczają na poparcie swojego żądania, że od czasu, jak kolej Karola-Ludwika przerzyna Tarnopol, to miasto stało się punktem środkowym handlu w większych rozmiarach na znacznéj przestrzeni naszego kraju. Ruch handlowy ożywia tutaj między innemi także sąsiedztwo Podwołoczysk, jako punktu pogranicznego dla handlu całéj monarchii z Rossyą i niezbędnego składu przechodzących tamtą stroną towarów. Miały kiedyś i Brody ważne handlowe znaczenie, mianowicie za czasów kontynentalnego systematu, jednak ze zmianą stosunków utraciły także w handlu dawniejszą przewagę; a w szczególności utraciły ją wobec Tarnopola.

Według ogłoszonych drukiem wykazów kolei Karola-Ludwika, ładowano w roku 1879 na stacyi tarnopolskiéj 72.208 beczek (ton), czyli 722.080 centnarów metrycznych towarów, a wyładowywano ich 32.333 beczek (ton), czyli 323.330 metrycznych centnarów. Obrót wynosił przeto 104.514 beczek (ton); ich wartość pieniężna 774.433 złr. w. a. W Brodach przeciwnie, ładowano tylko 43.588 beczek (ton), wyładowywano 11.770, całkowity obrót wynosił 55.359 beczek (ton); wartość pieniężna 422.019 złr. w. a. W przybliżeniu obrót Tarnopola przewyższa prawie w dwójnasób cyfrę obrotu brodzkiego. W ogóle ruch towarowy na stacyi tarnopolskiéj jest po Krakowie i Lwowie największy ze wszystkich stacyj kolei Karola Ludwika.

To wszystko sprawiło, że obok kilkunastu bardzo poważnych firm kupieckich, już oddawna czynnych, w ostatnich czasach powstały w Tarnopolu instytucye pieniężne i handlowe, które znacznym kapitałem tak w towarach, a szczególniéj w zbożu, jakotéż w pieniądzach obracają. Zasługują tutaj na uwagę osobliwie „spółka rolnicza“, filia „banku hipotecznego galicyjskiego“, i miejska „kasa oszczędności“.

Obrót zbożowy „spółki rolniczéj“ w r. 1878 wynosił 86.135 korcy, czyli 68.908 centn. metr.
„ 1879 „ 103.227 „ „ 82.582 „ „

Obrót filii „banku hipotecznego“ „ 1878 „ 2193 wagonów, czyli 219.300 „ „
„ 1879 „ 1701 „ „ 170.100 „ „

W roku 1878 wynosił obrót pieniężny kasowy:

a) Spółki rolniczéj . . .	4,131.717	złr. w. a.
b) Filii banku hipotecznego .	15,251.484	„ „
c) Miejskiej kasy oszczędności .	3,325.006	„ „
Razem . . .	22,708.207	złr. w. a.

W roku 1879 obrót kasowy:

a) Spółki rolniczéj . . .	5.781.668	złr. w. a.
b) Filii banku hipotecznego .	14.470.021	„ „
c) Miejskiej kasy oszczędności .	4,824.144	„ „
Razem . . .	25,075.833	złr. w. a.

Z 12 okręgów skarbowych, na które kraj jest podzielony, posiada okręg tarnopolski największą ilość gorzelń, bo 117 na 637 gorzelń, znajdujących się w całym kraju, czyli 18·37% ogółu, z których tylko 91, tj. 14·28% przypada na okręg skarbowy brodzki. Okręg tarnopolski wyrabia największą ilość spiritusu, bo blisko 9,000.000 stopni alkoholu na 40,000.000 ogólnéj produkcyi krajowej, czyli przeszło 22%, i opłaca od tego wyrobu najwyższą sumę podatku w kwocie 537.464 złr. w. a. na 2,417.226 złr. w. a. pochodzących z całego kraju, co czyni 22·23% ogółu tego podatku. Za tém idzie produkcya i handel bydła opasowego, ożywiony tutaj więcej, aniżeli w którymkolwiek innym okręgu.

Pod względem produkcyi młynarskiéj, ma okolica Tarnopola w okręgu Izby handlowéj brodzkiéj niewątpliwą przewagę nad innemi. Dość wskazać na młyny parowe w Tarnopolu i Grzymałowie, na młyn amerykański w Bucniowie, produkujące wyroby przeważnie na eksport, tudzież liczne młyny wodne nad Strypą, Seretem, Gnieznem i Zbruczem, aby stwierdzić fakt powyższy.

Okręg Izby handlowéj, mającéj obecnie siedzibę w Brodach, obejmuje szesnaście politycznych powiatów, utworzonych z czterech dawniejszych obwodów: złoczowskiego, brzeżańskiego, tarnopolskiego i czortkowskiego.

Znajduje się zaś w dawniejszym obwodzie

złoczowskim: 1769 kupców i 2868 przemysłowców, którzy podatku zarobk. opłacają razem 15.928 zł.,
brzeżańskim: 1126 „ 2989 „ „ „ „ „ „ „ 9.797 „
tarnopolskim: 3144 „ 4871 „ „ „ „ „ „ „ 15.087 „
czortkowskim: 1491 „ 2800 „ „ „ „ „ „ „ 10.250 „

Izba handlowa brodzka dzieli się na dwie sekcye, z których sekcya handlowa liczy 18, a sekcya przemysłowa 9 członków. Ogół wszystkich członków wynosi przeto 27 członków, a z tych wybierają same Brody piętnastu, na resztę okręgu zatém przypada tylko dwunastu. Każdy z pomnienionych czterech obwodów dostarcza Izbie po trzech reprezentantów. Miasto Brody o ludności 20.000 mieszkańców, mając sobie już na mocy ordynacyi wyborczéj w téj reprezentacyi przewagę zapewnioną, zyskuje jeszcze większą przez to, że wyborcy, prawdopodobnie ze względu na przewidywaną bezskuteczność swéj walki przeciw niewątpliwéj większości miejscowéj Brodów dla uniknienia niedogodności podróży, wybierają z pomiędzy ich mieszkańców swoich także reprezentantów. Zdarzało się, że na 12 reprezentantów, pozostawionych pozabrodzkim wyborcom, wybieranych bywało po 11 ze samychże Brodów. Widoczna, że w skutek tego zastępstwo spraw

handlowych okręgu staje się tylko pozorną w Izbie handlowéj brodzkiéj, zwłaszcza, że z jéj obrad wykluczony jest język krajowy, a zastąpiony językiem, którego używa pewne wyłączne kółko kupców tamecznych. Pokrzywdzenie okręgu jest oczywiste, a w szczególności cięży ono na dawniejszym obwodzie tarnopolskim, i jego stolicy Tarnopola, liczącym 25.000 mieszkańców, a będącym oraz głównym punktem handu całego Podola galicyjskiego.

Komisya administracyjna nabyła przekonania, że te stosunki, jak się dzisiaj przedstawiają, są nieprawidłowe i niesprawiedliwe, że rychłéj potrzebują naprawy,

Rada gminna miasta Brodów i Wydział Rady powiatowéj brodzkiéj, oświadczając się przeciw żądaniom Tarnopola, przytaczają, że wiekowe i wszechstrone koneksye handlowe Brodów, zapewniają im jeszcze w téj chwili, po wcieleniu ich do powszechnego okręgu cłowego, znakomite stanowisko w świecie handlowym. Dodają, że przeniesienie siedziby Izby handlowéj do innego miasta, zadałoby Brodom nowy cios, o którego odwrócenie upraszają.

Chociaż twierdzenia ze strony reprezentacyj brodzkich nie są żadnemi datami poparte, komisya administracyjna radaby była znalazła sposób, któryby zadość czynił i sprawiedliwym wymaganiom Tarnopola, i miejscowym interesom Brodów. Nastręczała się myśl rozdzielenia dotychczasowego okręgu handlowego brodzkiego na dwa okręgi, i utworzenia nowéj Izby handlowéj w Tarnopolu. Wszakże, jak w roku 1878. przy sposobności kwestyi o zmianę ordynacyj wyborczych dla Izb handlowych, ta i obecnie wzgląd na prawdopodobne koszta, z utworzeniem nowéj Izby handlowéj połączone, stanął temu projektowi na przeszkodzie. Komisya administracyjna nie znalazła innego wyjścia, jak doradzać Wysokiemu Sejmowi, aby wniosek posła Maxa zamienił w uchwałę.

Gdyby się Wysoki Sejm przychylił do tego zdania, petycye, wniesione do l. 71, 72, 73, 74, 75, 76, o zaprowadzeniu w Izbie handlowéj brodzkiéj języka polskiego jako urzędowego, nie miałyby na razie przedmiotu, i mogłyby tymczasowo uważane być za załatwione.

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby na drodze ustawodawczéj spowodował przeniesienie z Brodów do Tarnopola siedziby Izby handlowo-przemysłowéj, z zatrzymaniem jéj dotychczasowego okręgu terytoryalnego.

2) Petycye do l. 71, 72, 73, 74, 75 i 76, o zaprowadzeniu w Izbie handlowéj brodzkiéj języka polskiego, jako urzędowego wniesione, uważać należy tymczasowo za załatwione.

We Lwowie, dnia 21. lipca 1880 r.

Przewodniczący:

Grocholski.

Sprawozdawca:

Euzebiusz Czerkawski.

Alegat. 168.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej z wniosku posła Tyszkowskiego o zaprowadzenie sądów pokoju lub kolegiów ławników przy c. k. Sądach powiatowych.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 1 lipca b. r. przekazał Wysoki Sejm komisyi prawniczej wniosek posła Tyszkowskiego następującej treści:

Na podstawie motywów, wyłuszczonych w załączonym pod ·/. memoryale, raczy Wysoki Sejm powziąć uchwałę następującej osnowy:

„Wzywa się c. k. Rząd, iżby wypracował i w drodze właściwej wniósł do konstytucyjnego traktowania projekt ustawy, mocą której miałyby być zaprowadzone albo sądy pokoju, albo przynajmniej kolegia ławników przy c. k. Sądach powiatowych i miejskich delegowanych, dla wyrokowania w sprawach policyi karnej i o cywilnych sporach drobiazgowych, tudzież o wykroczeniach i przestępstwach, do zakresu orzeczeń c. k. Sądów powiatowych należących".

Potrzebę zaprowadzenia sądów pokoju uznał już Wysoki Sejm, albowiem na posiedzeniu z dnia 6 grudnia 1872 uchwalił projekt ustawy o sądach pokoju.

Uchwalony przez Sejm ten projekt ustawy nie uzyskał Najwyższej sankcyi, a to z powodu, że c. k. Rząd uznał, iż uchwalenie takiej ustawy nie leży w zakresie Sejmu krajowego.

Projekt pomieniony ograniczał jednakowoż jurysdykcyą sądów pokoju li do spraw cywilnych i zawierał przepisy o postępowaniu zagodnem, tudzież o postępowaniu spornem w sprawach drobiazgowych, a zarazem zastrzegał, że zakres działania i postępowania sądów pokoju w sprawach sądowo niespornych oznaczy osobna ustawa. Jurysdykcyą karną w wykroczeniach i przestępstwach,

jak to wniosek posła Tyszkowskiego żąda, nie przekazywał uchwalony przez Wysoki Sejm w roku 1872 projekt ustawy sądom pokoju.

Od czasu uchwalonego przez Sejm w r. 1872 projektu ustawy o sądach pokoju, nastąpiły w ustawodawstwie państwowem austryackiem tak cywilnem jak karnem zmiany największej doniosłości. W ustawodawstwie cywilnem wydaną została ustawa o postępowaniu w sprawach drobiazgowych, nadająca sędziemu powiatowemu władzę orzekania w takich sporach li wedle jego przekonania, nie ograniczając go potrzebą uzasadnienia swego orzeczenia jakimikolwiek dowodami; zaś o postępowaniu karnem wydaną została nowa ustawa, która temu samemu pojedynczemu sędziemu powiatowemu nadaje władzę w wykroczeniach li wedle własnego przekonania o winie orzekać.

Że taka władza orzekania li na podstawie wewnętrznego przekonania odpowiedniej mogłaby być złożona w ręce osoby, powszechnem zaufaniem darzonej, z wyboru przez najwyższą władzę zatwierdzonego pochodzącej, jak w ręce sędziego zawodowego, często ze stosunkami ludności, o której sprawach ma orzekać, mało obeznanego, to dowodu nie potrzebuje, że przeto dla spraw takich sądy pokoju byłyby najwłaściwszą magistraturą wątpliwości nie ulega.

Ale nie tylko dla spraw spornych drobiazgowych i spraw karnych w wykroczeniach i policyjnych przestępstwach, lecz także, a może bardziej jeszcze, dla spraw sądowo niespornych, instytucya sądów pokoju jest niezbędną.

Powszechnie podnoszonym żalom na kosztowne i długotrwające postępowania spadkowe, na nie dostatecznie troskliwe prowadzenie opieki nad sierotami i kuratele nad pozbawionymi własnowolności, li złożenie tych czynności w ręce sądów pokoju mogłoby zaradzić. Sądy zwykłe przy najlepszej woli nie są w stanie czynności opieki ku najlepszej korzyści sierot wykonywać. Zbyt wielkie okręgi sądowe a przeto za wielka ilość spraw opiekuńczych, niemożliwość dla sędziego zawodowego osobiście rozpatrywać stosunki pupilów, często nieznajomość takich stosunków osobliwie u pupilów, posiadających grunta rolne lub jakie przedsiębiorstwo przemysłowe, są powodem, że jeżeli wyjątkowo nie zdarzy się prawy i sumienny opiekun, majątki pupilów w czasie ich nieletności uszczuplają się i nikną, a sądy opiekuńcze temu zaradzić nie zdołają.

Zmiana całego ustawodawstwa w sprawach sądowo niespornych jest przeto niezbędną a to w kierunku takim, by postępowanie spadkowe poruczone zostało sądom pokoju, zawiadowanie opieką sierot i kuratelą niewłasnowolnych zaś radom familijnym pod kuratelą sądu pokoju.

Zaprowadzenia instytucyi ławników przy c. k. sądach powiatowych nie uznaje komisya Wasza być odpowiedniem, albowiem byłyby to kolegia sądowe a jako takie zbyt ciężkie ciała do rozpoznawania i orzekania o sprawach drobiazgowych i o winie w przestępstwach policyjnych i wykroczeniach.

Komisya prawnicza z powodów wyż przytoczonych wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na podstawie §. 19 statutu krajowego wzywa się c. k. Rząd:

1) aby wypracował i w drodze właściwej wniósł do konstytucyjnego traktowania projekt ustawy, mocą którego miałyby być zaprowadzone sądy pokoju dla orzekania w sporach cywilnych drobiazgowych, tudzież

w sprawach karnych o przestępstwach policyjnych i wykroczeniach.

2) aby wypracował i wniósł do konstytucyjnego traktowania projekt ustawy o postępowaniu sądowo-niespornem w takim kierunku, by postępowanie spadkowe poruczone zostało zaprowadzić się mającym sądom pokoju, zaś prowadzenie opieki nieletnich i kurateli niewłasnowolnych poruczone było radom familijnym pod kontrolą sądu pokoju.

Lwów 20 lipca 1880.

Zastępca przewodniczącego:
Waygart Walery.

Sprawozdawca:
Wesołowski.

Alegat. 169.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

Wysoki Sejmie!

W myśl statutu fundacyi Stanisława hr. Skarbka, tudzież instrukcyi dla kuratora i Rady administracyjnej — przedkłada Rada administracyjna Wydziałowi krajowemu roczne rachunki fundacyi do wiadomości.

Komisya budżetowa sprawdziwszy te zamknięcia rachunkowe przez Wydział krajowy razem z zamknięciami rachunkowemi funduszu krajowego i funduszów samoistnych przedłożone, podaje Wysokiemu Sejmowi do wiadomości ogólne ich wyniki:

W r. 1877 wynosił początkowy zapas kasowy	93.652 zł.	58½	ct.
do tego dochody . . .	432 201 „	84½	„
Razem . .	525.854 „	43	„
od tego wydatki . . .	441.115 „	28½	„
pozostaje zapas z końcem roku .	84 739 „	14½	„
Dochody roku 1878 wynosiły .	469.277 „	18	„
razem z powyższym zapasem .	554.016 „	32½	„
wydatki zaś	466.796 „	84½	„
pozostaje zapas z końcem r. 1878.	87.219 zł.	48	ct.

Bilans majątku wykazuje z końcem roku 1877 następujący czysty stan czynny:

a) w majątku zarodowym .	3,016.841 zł.	41½	ct.
b) „ obrotowym .	225.286 „	45	„
c) w funduszu asekuracyjnym	32.570 „	94½	„
Razem . .	3,274.698 zł.	81	ct.

W ciągu roku 1878 wzrósł majątek zarodowy o 23.180 zł. 89 ct. — obrotowy o 21.042 zł. 36 ct. — fundusz asekuracyjny o 3.175 zł. 18 ct. — ogółem wzrósł majątek fundacyi o 47.398 zł. 43 ct. — i wynosił z końcem roku 1878:

majątek zarodowy . .	3,040.022 zł.	$30^1/_2$ ct.
„ obrotowy . . .	246 328 „	$81^1/_2$ „
fundusz asekuracyjny .	35.746 „	$12^1/_2$ „
Razem .	3.322.097 zł.	24 ct.

Wymieniony wyżej majątek zarodowy składał się z końcem roku 1878:

z dóbr ziemskich wartości . .	1,620.175 zł.	— ct.
a po strąceniu długu . .	55.176 „	51 „
czysta wartość dóbr . . .	1,564.998 „	49 „
zakład w Drohowyżu . .	527.021 „	$02^1/_2$ „
realności lwowskie . . .	616.182 „	79 „
papiery wartościowe . . .	331.820 „	— „
razem jak wyżej	3,040.022 zł.	$30^1/_2$ ct.

Majątek obrotowy zaś posiadał:

w zapasach kasowych . .	87.219 zł.	48 ct.
w należytości czysto-czynnej .	29.187 „	$38^1/_2$ „
w ruchomościach . . .	129.921 „	$94^1/_2$ „
razem jak wyżej	246.328 zł.	81 ct.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy zamknięcie rachunków fundacyi ś. p. Stanisława hr. Skarbka za lata 1877 i 1878 przyjąć do wiadomości.

We Lwowie, dnia 21 lipca 1880.

H. Wodzicki
przewodniczący.

Tadeusz Romanowicz
sprawozdawca.

Alegat. 170.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnéj o wniosku posła Tyszkiewicza względem ograniczenia podzielności gruntów.

Wysoki Sejmie!

Dwanaście lat upłynęło od wejścia w życie ustawy z dnia 1. listopada 1868 Nr. 25 dziennika ustaw kraj., którą to ustawą wszelkie ograniczenia wolności dzielenia gruntów zniesione zostały.

Wiadomo, że przed wydaniem téj ustawy posiadłości włościańskie uznane były za niepodzielne, a to na mocy przepisów wydanych wkrótce po zajęciu Galicyi przez Rząd austryacki. Niepodzielność ta szła tak daleko, że nawet na wypadek śmierci włościanina, grunt jego dostawał się cały najstarszemu synowi, który miał obowiązek spłacenia sched rodzeństwu.

Zakaz dzielenia gruntów włościańskich wynikał z jednéj strony ze stosunku poddaństwa, które nakładało pewne obowiązki na poddanego, a nadawało odpowiednie prawa dziedzicowi, a z drugiéj strony miał na celu przeszkodzenie, by własność ziemska rustykalna zbyt się nie rozdrabniała, coby mogło sprowadzić zubożenie ludności włościańskiéj i powstanie wiejskiego proletaryatu.

Dlatego też i po zniesieniu stosunku poddańczego nie od razu przystąpiono do usunięcia zakazu dzielenia gruntów i zakaz ten jeszcze lat 20 pozostał w swéj mocy.

Dopiero w r. 1868 Sejm na wniosek Rządu uchwalił ustawę, mocą któréj od razu zniósł i usunął wszelkie ograniczenia podzielności gruntu, a tém samém wprowadził w życie ustawę państwową, która znosi przepis, iż grunt włościański dostaje się w spadku najstarszemu synowi.

Sejm nasz, przyjmując ów wniosek rządowy i przemieniając go w ustawę, nietylko kierował się względami teoretycznemi, iż w państwie konstytucyjném należy znieść wszelkie dawniejsze przepisy, ograniczające wolność rozrządzania swą osobą i swoim majątkiem, a wprowadzić zupełne usamowolnienie własności ziemskiej, ale także kierował się przytém względami praktycznemi, względami na dalszy rozwój ekonomiczny kraju.

Przedewszystkiem mniemam, że włościanin nasz już jest dostatecznie dojrzałym i ekonomicznie wykształconym, aby mógł zrozumieć swój interes i tymże interesem się kierować. Mniemano,

że jeżeli są jakie niebezpieczeństwa zupełnéj wolności dzielenia gruntów, to dobrze zrozumiany własny interes włościanina lub choćby tylko mimowolny instykt potrafi go od tych niebezpieczeństw uchronić i od zbyt daleko idącego rozdrobienia gruntów zabezpieczyć. Liczono na to, że nawet tam gdzieby nie było dostatecznego poznania własnego dobra, że tam przywiązanie do ojczystego zagona zdoła na razie wstrzymać rozbicie posiadłości gruntowéj, a tym czasem nadejdzie chwila lepszego poznania i zrozumienia własnéj korzyści. Spodziewano się więc, że większy podział gruntów nastąpi jedynie tam, gdzie i mniejsza przestrzeń urodzajnego gruntu da podstawę egzystencyi rodziny. W zniesieniu zakazu dzielenia gruntów widziano wielorakie korzyści praktyczne.

Zdawało się naprzód, że na mniejszych posiadłościach gospodarstwa będzie mogło być o wiele lepsze i staranniejsze, niż na dawniejszych większych, że zatem i produkcya będzie większa, a tem samém podniesie się i wartość ziemi. Obawę zaś, aby miało przyjść do podziału gruntu, na tak małe parcele, iżby na nich wszelkie racyonalne gospodarstwo stało się niemożliwe — uważam za płonną i chyba tylko wyjątkowo uzasadnioną.

Owszem w możności dzielenia pojedynczych posiadłości widziano ułatwienie komasacyi posiadłości drugich i spodziewam się, że przez to umożebni się powstanie gospodarstw średnich pożądanych w tych okolicach kraju, gdzie średnich gospodarstw dotychczas nie było.

Podnoszono także, że wolność dzielenia gruntów sprowadzi ułatwienie w słuszniejszym podziale spadków, które dawały rozliczne sposobności do sporów sądowych między członkami jednéj rodziny i narażały ich na niezmierne i rujnujące koszta procesowe.

To były główne, w krotkości przedstawione powody, które prawodawcę skłoniły do zniesienia zakazu podzielności gruntów.

Sejm, jakkolwiek nie tajne mu były niekorzyści zbytecznego podziału gruntów, wychodził z przypuszczenia, że z rozmaitych powyżéj przytoczonych powodów nieprzyjdzie w naszym kraju do zadaleko idącéj parcelacyi.

Tymczasem teraz we dwanaście lat po wydaniu owego prawa coraz częściéj dają się słyszeć skargi z różnych okolic naszego kraju na wzrastający podział gruntów, który w wielu miejscowościach uniemożliwia porządne gospodarstwo.

Jakoż podczas bieżącéj sessyi sejmowéj nadeszły petycye od Wydziałów powiatowych w Wieliczce, Bochni, Łańcucie, Bohorodczanach, Sanoku, Kolbuszowy, Staremmieście, Jarosławiu, Buczaczu Zaleszczykach, Drohobyczu, Podhajcach, Skałacie, Kosowie, Kałuszu, Nowym Sączu, Jaśle, Brzesku, Krośnie, Brzozowie, Pilźnie i Rzeszowie, żądające ograniczenia wolności dzielenia gruntów, przedstawiając, że w wielu miejscowościach ich powiatów podział gruntów zbyt daleko się posunął.

I w istocie, obejrzawszy się po kraju, przyznać należy, iż wiele posiadłości, stanowiących dotychczas jednostki gospodarskie, rozpadły się na cząstki małe zupełnie niewystarczające na wyżywienie rodziny i na których wszelkie racyonalne gospodarstwo jest niemożebnem. A stało się to nietylko w miejscowościach o urodzajniejszéj glebie, w okolicy większych miast i intenzywniejszych gospodarstw, gdzie zatem podział gruntu byłby do pewnego stopnia możliwym i usprawiedliwionym, ale także w okolicach podgórskich, gdzie grunta są jałowe, a do intenzywniejszej kultury niezdatne.

Jak dalece takie zbyteczne rozdrobnienie posiadłości jest dla gospodarstwa krajowego niekorzystnie, nie potrzeba długo dowodzić: każdy, kto się temu bliżéj przypatrzył, dostrzeże to od razu.

Przedewszystkiem każda pojedyńcza posiadłość jest organiczną całością, która dowolnie zmienianą być nie może bez uszczerbku dla całego biegu gospodarstwa. Do jéj rozległości i jakości sto-

sują się budynki, inwentarze, sposób gospodarowania i t. d. Gdy taka całość rozpadnie się na części, to budynki stają się dla jednéj z tych części zbyt wielkim a niepotrzebnym ciężarem, podczas gdy inne całkiem budynków są pozbawione; do pewnego stopnia ma to miejsce i przy inwentarzu, a tryb gospodarstwa musi być całkiem zmieniony i do nowych stosunków zastósowany. Z tego to powodu każdy taki podział staje się przyczyną straty znacznego stosunkowo kapitału.

Ale co więcéj! cząstki takie nie dają dostatecznéj podstawy do bytu rodziny, która, nie mogąc się wyżywić na swym zbyt małym gruncie, powiększa tylko niezadowolniony proletaryat wiejski. Gospodarstwo skierowane zwykle na wydobycie jak największéj ilości ziemniaków, wyczerpuje nadmiernie ziemią i nie jest zdolne utrzymać żadnego pociągowego inwentarza. Wydziały powiatowe skarżą się na zmniejszającą się nagle liczbę koni, na czem i obrobienie ziemi niezmiernie cierpi, a dodają zarazem, że w takich gminach dobre utrzymanie dróg przedstawia wielkie trudności bo nie ma inwentarza, któryby dowiózł potrzebny szuter i materyał drzewny.

Wydziały powiatowe nadmieniają daléj, że gdy niektóre parcele zaledwo z paru a nawet tylko z jednego zagonu się składają, więc znaczna część gruntu leży odłogiem pod miedzami i granicami, a spory graniczne i idące za nimi procesa i koszta stają się coraz częstszemi.

Temi to niekorzystnemi zjawiskami powodowany, postawił poseł hr. Tyszkiewicz następujący wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Rządem zbadał, czy i o ile ustawa z dnia 1 listopada 1868 Nr. 25 D. u. k. wpłynęła na zubożenie ludności rolniczéj i rezultat swych badań przedstawił, a ewentualnie wniosek do zmienienia powołanéj wyżéj ustawy o podzielności gruntów Sejmowi na następnéj sesyi przedłożył i wniosek ten odesłany został do komisyi administracyjnéj.“

Petycye wyżéj przytoczone żądają wprost ograniczenia podzielności gruntów, a wniosek posła hr. Tyszkiewicza w ostatecznéj swéj konkluzyi również do tego dąży, w téj nadziei, iż tym sposobem potrafi się powstrzymać proces dalszego dzielenia gruntów i powstawania zbyt małych posiadłości.

Komisya administracyjna, zastanawiając się nad tém żądaniem, musiała naprzód zauważyć, że jeżeli zniesienie zakazu dzielenia gruntów było rzeczą nader doniosłą, to przywrócenie tego zakazu sięgnięłoby również głęboko we wszystkie stosunki społeczne, a przeprowadzenie w praktyce takiego zakazu przedstawiałoby wielorakie trudności.

Łudzić się również nie należy, iżby taką ustawą, działającą niejako tylko na zewnętrzny objaw, dał się zupełnie wstrzymać proces mający swe źródło w najgłębszych wewnętrznych stosunkach życia społecznego, bo zbyteczny podział gruntów jest raczéj objawem i skutkiem upadku ekonomicznego, a nie jego jedyną przyczyną, jakkolwiek w następstwie znów do dalszego upadku się przyczynią.

I dla tego interesowani zakaz taki obejść się starają i nieraz obejść go potrafią, bo konieczność ekonomiczna silniejszą bywa od wszelkich prawodawczych zakazów; skuteczniejszém ale też i o wiele trudniejszém byłoby działanie skierowane nie przeciw zewnętrznemu objawowi, ale przeciw wewnętrznym przyczynom tego zjawiska.

Badanie tych przyczyn nie może być rzeczą dzisiejszego sprawozdania, niechaj jednak będzie wolno podnieść, że jedną z głównych przyczyn dzielenia gruntów jest: dzisiejsze prawo spadkowe.

Spadkobiercy, mając równe do spadku prawo a nie posiadając zwykle innego prócz ziemi kapitału, zmuszeni są, nawet choćby widzieli złe tego skutki, przystąpić do podziału gruntu in natura na tyle części ile jest spadkobierców. Z objawem tym tak u nas powszechnym spotykamy się także

i w innych krajach, gdzie podobne naszemu prawo spadkowe wprowadzone było. W wielu też krajach Europy starano się odpodwiednią zmianą ustaw spadkowych złe w samém jego źródle usunąć.

Wskazując pokrótce na zachodzące trudności. podnosząc w jakich tylko granicach podobna ustawa mogłaby skutecznie działać, komisya administracyjna nie zapoznaje jednak, że ograniczenie wolności dzielenia gruntów mogłoby pod pewnemi warunkami przynieść dobre owoce. Ale chcąc się odważyć na krok tak daleko idący, potrzeba przedewszystkiem poznać dzisiejszy stan rzeczy, i zbadać, czy i o ile zakaz dzielenia gruntów pociągnąłby za sobą pożądane skutki.

Jednakowoż gruntowne zbadanie tych okoliczności jest rzeczą nader trudną i mozolną, a dokładnie dałoby się przeprowadzić dopiero po zupełném zaprowadzeniu ksiąg gruntowych w całéj Galicyi.

Komisya administracyjna jest również zdania, że nie należy zbyt nagle i pochopnie przystępywać do zmiany ustawy, stosunkowo nie tak dawno wydanéj a dotykającéj tyle różnorodnych interesów, i sądzi, że o ile jest pożądaném, aby Wydział krajowy głównie przez swoje biuro statystyczne zbierał skrzętnie daty służące do ocenienia w mowie będącéj kwestyi, o tyle byłoby niestosownem stawiać żądanie, aby już na najbliższéj sesyi sejmowéj Wydział krajowy swe wnioski w téj mierze przedkładał.

W sprawach tak wielkiéj doniosłości a które z natury swéj nie mogą ani nie potrzebują nagle i dorywczo być traktowane, lepiéj jest nieco poczekać, a rzecz dokładnie rozpoznać i materyał do dna wyczerpać, aniżeli zbyt pospiesznie występować z wnioskiem, na niedostatecznych lub nie dość obrobionych premiach opartym.

Z tych powodów komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał jaki wyływ na stosunki ekonomiczne kraju wywarta ustawa z dnia 1 listopada 1868 Nr. 25 D. u. k. o wolności dzielenia gruntów, w połączeniu z równoczesną zmianą prawa spadkowego włościańskiego i aby wyniki tych badań Sejmowi przedłożył.

2. Tą uchwałą załatwione są petycye Nr. 207, 236, 320, 383, 431, 493, 530, 539, 559, 569, 590, 603, 668, 669, 675, 746, 747, 793, 805, 848, 852. 919, 1044, 1100/s.

Przewodniczący:

Grocholski.

Sprawozdawca:

Gustaw Romer.

L. 1214/S.

Alegat. 171.

Sprawozdanie

komisyi drogowej

o wniosku p. E. Wolańskiego dążącym do powstrzymania budującej się drogi krajowej z Chorostkowa do Suchostaw.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wys. Sejmu z dnia 22. czerwca r. b. przekazany został komisyi drogowej wniosek powyższy do zbadania i zdania sprawy. Komisya drogowa wywiązując się z danego jej polecenia ma zaszczyt złożyć Wys. Sejmowi następujące sprawozdanie:

Chorostków leży na trasie budującej się drogi krajowej z Suchostaw do Smykowiec, której przestrzeń cała wynosi 60 kilometrów.

Roboty na tej drodze już znacznie bardzo postąpiły. Koszt takowych na całej przestrzeni od Suchostaw do Smykowiec wynosił po koniec r. 1879. 108037 zł., w r. b. zaś wyniesie około 70000 zł.

Wszystkie roboty są w toku, kontrakty na szuter, którego dostawa odbywa się, są pozawierane, robotą mostów, poręczy i znaków drogowych rozpoczęta.

W roku przyszłym potrzebna do zupełnego wykończenia całej tej drogi reszta, którą z funduszu krajowego zaasygnować przyjdzie, wyniesie od 15000 do 25000 zł. Tej ostatniej sumy dlatego z całą ścisłością oznaczyć nie można, ponieważ oprócz dostawy szutru inne roboty odbywają się we własnym zarządzie. Komisya jednak na podstawie planów, rachunków i aktów z zupełną pewnością twierdzić jest w stanie, że 25000 zł. to już suma najwyższa, jakiejby na rok przyszły było potrzeba do ostatecznego wykończenia tej drogi.

Już ten jeden wzgląd, zdaniem komisyi, jest dostatecznie uzasadnionym powodem, aby nie przychylić się do wniosku posła Wolańskiego. Komisya bez zapoznania interesów mieszkańców

tamtej okolicy, i narażenia na stratę tak znacznych funduszów krajowych już wydanych, mogłaby doradzać Wysokiemu Sejmowi przyjęcia tego wniosku.

Wydatek dotychczasowy, jak nadmieniliśmy wyżej, stanowi poważną sumę 178037 zł. a wydać jeszcze będzie potrzeba od 15000 do 25000 zł. Czy można więc powstrzymywać budowę drogi, do której wykończenia, stosunkowo do wydatków już poniesionych, tak niewiele brakuje? Tym sposobem znaczny fundusz już wydany nie przyniósłby tych korzyści, jakie przynieść powinien, bo tego przecie trudno zaprzeczyć, że droga niewykończona, nie doprowadzona ostatecznie do punktu, oznaczonego ustawą krajową (z dnia 12. lutego, 1873. Dz. ust. i rozp. kr. krajowej Nr. 85) nie przyniesie ekonomicznym i handlowym interesom mieszkańców tamtej okolicy, a względnie krajowi tych korzyści, jakie w razie jej wykończenia przynieść powinna.

Ustawa powołana drogę z Kopyczyniec do Smykowiec uznaje za drogę krajową.

Otóż przez zupełne wykończenie drogi z Chorostkowa do Suchostaw cała przestrzeń między Kopyczyńcami a Smykowcami będzie już zrobioną, i stanie się zadość ustawie przez Wysoki Sejm uchwalonej.

Wydział krajowy oznaczając trasę skorzystał z części drogi rządowej od Kopyczyniec do Suchostaw i zarządził budowę dopiero od Suchostaw w kierunku ku Smykowcom. Przez takie zarządzenie przestrzeń, budowana kosztem funduszu krajowego zmniejszy się i wyniesie 60 zamiast 64 kilometrów, a zysk ztąd osiągnięty dla funduszu krajowego stanowić będzie około 20000 zł. w samych kosztach budowy, a następnie prawie o 1000 zł. umniejszy się każdoroczny wydatek potrzebny na konserwacyę zaoszczędzonej przestrzeni 4 kilometrów.

Komisya jest przekonaną, że Wydział krajowy wydając postanowienia w tym kierunku postąpił prawidłowo, właściwie i działał z korzyścią dla Skarbu krajowego, jeżeli zamiast wprost od Kopyczyniec przez Skałat, Chorostków do Smykowiec obrał kierunek z Suchostaw na Chorostków do Smykowiec.

Tak więc zarówno z wniosku jak i motywów posła Wolańskiego to jedno tylko jest słuszne, że droga ta jako krajowa zmienia nazwę swoję i zamiast nazywać się z Kopyczyniec do Smykowiec nazywać się powinna z Suchostaw do Smykowiec. To jednak w niczem nie zmienia faktycznego stanu rzeczy ani narusza ustawy krajowej z 12. Lutego 1873, ponieważ jak nadmieniliśmy wyżej, przestrzeń między Kopyczyńcami a Suchostawami, z której skorzystał Wydział krajowy wypełnia droga rządowa. Komunikacya więc od Kopyczyniec aż do Smykowiec odbywać się będzie po dobrej drodze, a to właśnie jest celem wszystkich budujących się dróg jakiekolwiek są one kategoryi. Z tych zapatrywań wychodząc komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad wnioskiem posła Erazma Woleńskiego o powstrzymanie budowy drogi krajowej w kierunku z Chorostkowa do Suchostaw przechodzi się do porządku dziennego".

Lwów 20. Lipca 1880.

Przewodniczący:
Jaworski.

Sprawozdawca:
J. Męciński.